

εὐρίσκονται ἐν ἀπογνώσει καὶ ἄμεσος παρίσταται ἀνάγκη πρὸς ἐκκατάστασιν τῶν ἐξοχῶν ἐκτετασμένων διευκολύνσεων καὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀναστολῆς τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ πληρωθῶσιν οὗτοι.

Η. Τσεριώνης. Λέγει ὅτι ὁλόκληρος ἡ περιφέρεια μετεβλήθη εἰς θάλασσαν. Ἡ καλλιέργεια καταστράφη καὶ ἡ κτηνοτροφία ἐπέστη μεγάλας ζημίας. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξε ζῶηρον ἐνδιαφέρον καὶ οἱ ἐπὶ τόπου μεταβάλλοντες Ὑπουργοὶ ἀντελήφθησαν τὰς μεγάλας καταστροφὰς ἐκ τῶν πλημμυρῶν. Ἐκτὸς τῶν ριζικῶν μέτρων, ἅτινα πρέπει νὰ ληφθῶν χρειάζονται καὶ μέτρα προσωρινῆς ἀνακούφσεως, χρειάζονται μακροπρόθεσμα δάνεια καὶ παροχή εὐκολιών πληρωμῆς τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Α. Σπηλιόδης. Τὸ οὐσιαστικώτερον βοήθημα θὰ εἶναι ἡ ἐγγύησις τοῦ Δημοσίου ὅπως παραχωρηθῇ ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς δάνειον 2.000.000 διὰ νὰ ἀρχίσουν τὰ ἔργα τοῦ Πηνειοῦ. Θὰ εἶναι τοῦτο μὴ ἀπαρχή.

Χ. Λαδάς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἔτσι εἶναι, θὰ εἶναι ἀπαρχή.

Α. Σπηλιόδης. Ἐχουν ψηφισθῇ ὁμῶς ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ δὲν ἔχουν γίνῃ τίποτε.

Χ. Λαδάς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μὰ ἀφοῦ ἔχουν ὑποβληθῇ πρὸς ἐκδίκασιν ἕνα σωρὸ ἐνστάσεις.

Α. Παπαδάτος (Ὑπουργός). Μὴν ἀμφισβallestε ὅτι θὰ παρασχεθῇ ἡ ἀπαιτουμένη ἐνίσχυσις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἔργων.

Α. Σπηλιόδης. Πάντοτε ἡ Κυβέρνησις ἐνδιαφέρθη κατὰ τὰς πλημμύρας, ὁμῶς διὰ τὰ κατόπιν τῆς πλημμύρας. Ἀφοῦ εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην πρέπει νὰ τελειώσουν αἱ ἐκδικάσεις τῶν ἐνστάσεων καὶ ὅλον τὸ ἔργον ἐντὸς τοῦ ἔτους.

Ν. Συριόπουλος. Μὲ ἕνα ὁμῶς μηχανικὸν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν ὅλαι αἱ ἐργασίαι.

Α. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐλήφθησαν ὅλα τὰ προστατευτικὰ μέτρα καὶ τὸ Δημόσιον θὰ παράσχη τὴν ἐγγύησιν διὰ τὸ δάνειον τῶν 2.000.000 ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέτρων θὰ ἀποδειχθῇ ἐν τούτῳ εἶναι ἐπαρκές. Ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ παραλείψῃ τίποτε διὰ νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν τῶν πληθυσιμῶν τῆς περιφέρειας.

Κ. Βουδούρης. Πραγματῶς μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ἡ Κυβέρνησις σιωπᾷ, ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰς καταστροφὰς τοῦ Ἀλφειοῦ αἱ ὁποῖαι εἶναι σοβαρώταται. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ νὰ σιωπᾷ τότε καὶ ἡμεῖς νὰ φροντισώμεν νὰ εἰπωμεν εἰς τοὺς πληθυσιμῶς ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς περιφερείας ἐκεῖνας.

Α. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ εὐρίσκεται ὑπὸ μελέτην.

Κ. Βουδούρης. Ἀπὸ δύο ἐτῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶχεν ὀρισθῇ διὰ τὰς ἀνακοινώσεις ἐπὶ τοῦ ἐν Γενεύῃ πρωτοκόλλου καὶ ἐρωτᾷ ἂν ἡ Βουλὴ δέγεται νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀνακοινώσεις ταύτας.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης**, λέγει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ ὅταν θὰ εἶναι παρόντες καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) δέχεται ὅπως ἀναβλήθωσιν ὀριστικῶς δι' αὐριον τὸ ἀπόγευμα αἱ περὶ τῶν πεπραγμένων ἐν Γενεύῃ ἀνακοινώσεις του.

Ὁ κ. **Γ. Σιγάτος** ζητεῖ ὅπως κατατεθῶν τὰ ζητηθέντα παρ' αὐτοῦ ἔγγραφα τῆς ἐταιρείας «Προμηθεὺς» ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὁδοποιίαν.

Α. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Θὰ κατατεθῶσιν ὅσα εἶναι δυνατόν. Ζητεῖτε ὁμῶς καὶ πρωτόκολλα τῶν ὁποίων ἡ κατάθεσις θὰ ἐδυσχεραίνῃ πολὺ τὴν ὑπηρεσίαν, θὰ σῶς παρακαλέσω διὰ τοῦτο ὅπως ἔλατε ἀυτοπροσώπως καὶ ὑπο-

δείξετε ποῖα φρονεῖτε ὅτι εἶναι τὰ σπουδαιότερα ἐξ αὐτῶν ἕνα κατατεθῇ.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ κατατεθῶσι τοὐλάχιστον τὰ γενικώτερα.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἐπερωτήσεων,

Ὁ κ. **Γ. Σιγάτος.** Ἐπερωτᾷ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν σχετικῶς μετὰ τὴν κατασκευὴν εἰς Σκαρμαγκῆ ἐργοστασίου καὶ ἀποθηκῶν τορπιλλῶν. Λέγει ὅτι ταῦτα κατασκευάσθησαν κατὰ τρόπον μὴ ἐκπληροῦντα τοὺς ἀπαιτούμενους ὅρους. Τὸ ἐργοστάσιον ἔχει πλάτος 7 μέτρων καὶ 10 ἐκτοστῶν, διὰ νὰ στραφῇ δὲ ἡ τορπιλλὴ θὰ εἶναι ἀδύνατον ἐφ' ὅσον ἔχει αὐτὴ μήκος 7 μέτρων καὶ 5 ἐκτοστῶν. Δὲν θέλω νὰ ἐλέγξω τὸν ἀρχιτέκτονα μηχανικόν, ἀλλὰ ἐλέγγω τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου. Τὸ ἥδη ὑπάρχον ἐργοστάσιον εἰς τὸν Ναύσταθμον, κατασκευασθὲν τὸ 1891, ἐξυπηρετήσε τὸ Ἑλληνικὸν Ναυτικὸν μέχρι τοῦ 1926. Σημειωτέον ὅτι αἱ τορπιλλαὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἰδρύσεώς του εἶχον μήκος 3 μέτρων τὸ δὲ ἐργοστάσιον κατασκευάσθη μετὰ μήκος 6 μέτρων. Δι' αὐτὸ καὶ ἐξυπηρετήσε προοδευτικῶς ὅλας τὰς παρούσας σθῆσεις ἀνάγκας. Ἐὰν κάμετε παραγγεῖλαι νέων τορπιλλῶν θὰ ἔχουν μήκος 7 1/5 μέτρων, δηλαδή δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ἐργοστάσιον. Αἱ ἀποθηκαὶ τορπιλλῶν τοῦ Σκαρμαγκῆ κατασκευάσθησαν διὰ νὰ περιλαμβάνουν 7 τορπιλλας, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ περιλάβουν πλέον τῶν 5. Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν σύμβασιν τῆς Πάουερ θὰ διεβιβάσθῃ οὐδὲν εἰς τοὺς συναινεσμένους εἰς τὰς περιφερείας τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, διὰ τὴν Ἑλευσίνα ἡ ἐταιρεία ἐζήτησε νὰ γίνῃ ἡ διάδοσις διὰ Σκαρμαγκῆ. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ἠρνήθη, ἀλλ' ἡ ἐταιρεία κατώρθωσεν ἀργότερον καὶ ἐπέτυχεν τὴν ἔγκρισιν, ἀλλὰ τὰ ἐξοδὰ τῆς θὰ ἦσαν κατὰ πολὺ μεγαλύτερα. Ἀφ' ἐτέρου τὸ Κράτος εἶχεν ἀνάγκην ἐγκαταστάσεως ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς Σκαρμαγκῆ. Ἡ ἐταιρεία ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν καὶ τὸ ζήτημα παρῆλθε εἰς δικαιοσύνην ἐν Γενεύῃ, ἀπέβη δὲ εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Φρονῶ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐταιρεία εἶχεν ἀνάγκην νὰ διαβῇ ἐκ Σκαρμαγκῆ καὶ τὸ Δημόσιον νὰ ἐγκαταστήσῃ ρεῦμα εἰς Σκαρμαγκῆ, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συνδυνασθῶν τὰ δύο ταῦτα ζητήματα.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἡ ἐπερωτήσις ὑπεβλήθη ὅταν δὲν ἤμουν Ὑπουργός· ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς ἐθελε ζητῆματα ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲ εἶμαι εἰς θέσιν αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ δώσω πληροφορίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς τῶν ἀποθηκῶν εἰς Σκαρμαγκῆ δὲν ὑπῆρχε χώρος ἐπαρκὴς νὰ γίνουν αὐταὶ εἰς τὸν Ναύσταθμον. Σήμερον θὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ ἡ ὑπηρεσία ὑποβρυχίων καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν ὅλα ἐκεῖ. Δὲν εἶμαι ἄλλως δὲν ὑπὲρ τοῦ μεγάλου σχεδίου, τὸ ὅποῖον καὶ ὁ κ. Σιγάτος δὲν ἐγκρίνει. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀκατάλληλον τῶν οἰκημάτων ὑπηρεσίας φρονεῖ ὅτι αἱ ἀποθηκαὶ ἐπαρκεῖν εἰς τὰς ἀνάγκας. Ὁμολογῶ ὅτι μοῦ ἀφίνει ἡ ἀποψὶς αὕτη μερικὰς ἀμφιβολίας διὰ τὸ μέλλον. Ἐὰν κάνωμεν καὶ νέας παραγγεῖλιας ἔχω τὴν ἀρτιότητα ὅτι δὲν θὰ ἐπαρκέσουν τὰ οἰκήματα ταῦτα.

Γ. Σιγάτος. Καὶ τὸ ἐργοστάσιον δὲν ἐπαρκεῖ, διότι εἶναι δυνατόν μὴ τορπιλλὴ μήκους 7 καὶ 5 νὰ περιστρέφεται εἰς ἐργοστάσιον πλάτους 7 καὶ 10.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σῶς δώσω συμπληρωματικὰς πληροφορίας εἰς προσεχῇ συνεδρίασιν, μαζὶ μετὰ τὸ ζήτημα τῆς διαφορᾶς δὲν τὴν Ἠλεκτρικὴν Ἑταιρίαν, διὰ τὸ ὅποῖον ὁμολογῶ ὅτι γινώσκω διὰ τὰ δύο ζητήματα τῆς διαβάσεως τοῦ ρεύματος εἰς Σκαρμαγκῆ δὲν συνεσχέτισθον.

Γ. Σιγάτος. Γινώριζετε ἐπίσης ὅτι ὑπάρχει προθεσμία ρυθμίσεως τῶν τορπιλλῶν, αἱ ὁποῖαι παραλαμβάνονται καὶ ἡ

προθεσμία αὐτὴ λήγει διὰ τὰς παραληφθεῖσας ἤδη, τὶ θὰ κάμετε;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Συνέβη, ὅπως γνωρίζετε κατὰ τι τὸ πρωτοκλήσι, αἱ τορπιλλαὶ παρεδόθησαν 8 μῆνας πρὸ τῆς κανονικῆς προθεσμίας καὶ πρὶν ἀκόμη γίνωσιν αἱ ἀποθηκαὶ πάντως θὰ δώσω τὰς σχετικὰς οδηγίας.

Π. Ρεδιάδης. Παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως τὸν πληροφορήσῃ ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς θήρας ἐν Κύνῳ ἐπετράπη εἰς τὸν καθηγητὴν καὶ ἱατρὸν Φωτεινὸν νὰ θηρεύῃ ἐκεῖ.

Εἶνε γνωστὸν, λέγει, ὅτι ὁ σχετικὸς περὶ θήρας νόμος ἀπαγορεύει τὴν θήραν διὰ μὲν τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ, κατ' ὅλον τὸ ἔτος, διὰ δὲ τὰ ἐνδημικὰ δι' ὀρισμένους μῆνας. Ἐν τούτοις πρὸ τίνος χρόνου εἰς Κύνῳ κατέφθασεν ἕνας δερματολόγος καθηγητὴς κομίζων ἀδειαν θήρας μόνος αὐτὸς ἐξ ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἀδεια μάλιστα ἔλεγεν ὅτι μπορεῖ νὰ πάρῃ μαζὶ του καὶ ἄλλους. Ἡ ἀδεια, λέγει, εἶναι παράνομος καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ τὸν πληροφορήσῃ ἐπὶ ποίᾳ διατάξεως τοῦ νόμου ἐστηρίχθη διὰ νὰ χορηγήσῃ αὕτην. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς παραβάσεως ταύτης τοῦ νόμου εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μέγα εἰς τὰ κτήματα τῶν δὲν δύνανται νὰ θηρεύσων, ἀνοιξαν τῆς πόρτες τῶν διὰ νὰ θηρεύῃ ὁ κ. καθηγητὴς. Πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπιτρέπει εἰς ἕνα ἄνθρωπον νὰ κυνηγᾷ ἐνθ' ἀπαγορεύει τοῦτο εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους; Ἐζήτησα δι' ἐρωτήσεως ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ μετὰ πληροφορήσῃ διατὶ διακρίνει τοὺς ἀνθρώπους εἰς προνομίους καὶ μὴ ἄλλὰ ἀπάντησιν οὐδεμίαν ἔλαβον. Εἶνε φανερόν ὅτι μὴ τοιαύτη ἀντιλήψις ἀντίκειται ριζικῶς πρὸς τὴν ἰσότητά καὶ δημιουργεῖ μίαν τάξιν προνομίους πολιτῶν.

Απ. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Βεβαίως δὲν ὑπάρχουν προνομιοῦχοι, ὅλοι εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου, αὐτὸς ὁμῶς ὁ νόμος, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖσθε, ἐπιτρέπει εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου νὰ θηρεύουν κατ' ἀπαραγορευμένην ὑπὸ τοῦ νόμου ἐποχῆς, ὅταν πρόκειται δι' ἐπιστημονικὰς τῶν ἐργασίας.

Π. Ρεδιάδης. Σοβαρῶς λέγετε, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι ὁ κ. Φωτεινὸς, καθηγητὴς τῆς συφιλολογίας, μετέβη νὰ θηρεύσῃ εἰς Κύνῳ δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς.

Απ. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν θέλετε ἀπάντησιν;

Α. Ρεδιάδης. Θέλω ἀπάντησιν, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται παραβάσις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνονται δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 3333.

2) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 11)11 Μαΐου 1929 «περὶ συστάσεως Ἑλληνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὁργανισμοῦ» καὶ

3) Περὶ κυρώσεως τῶν συμβάσεων περὶ τῆς τύχης τῶν αἰχμαλώτων πολέμου καὶ περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν τραυματικῶν καὶ ἀσθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ στρατευμάτων», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ καταργήσεως τῶ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 3333 «περὶ βαθμολογίας, κατατάξεως, ἐκπαίδευσως καὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν μηχανικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ἀρθρον μόνον

Τὸ ἀρθρον 7 τοῦ νόμου 3333 «περὶ βαθμολογίας, κατατάξεως, ἐκπαίδευσως καὶ προσόντων προαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ», καταργεῖται. Τὰ τυχόν κτηθέντα δι' αὐτοῦ δικαιώματα διατηροῦνται.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 11)11 Μαΐου 1929 «περὶ συστάσεως Ἑλληνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὁργανισμοῦ».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοιν. Ἐπιτροπῆς.

Ἀρθρον 1.

1. Τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 11)11 Μαΐου 1929 «περὶ συστάσεως Ἑλληνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὁργανισμοῦ» καὶ ὁ κυρώσας αὐτὸ νόμος 4251 τῆς 1)6 Ἀυγούστου 1929 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

2. Τὸ ἐδάφιν 2 τοῦ ἀρθροῦ 6 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς: Τὰ κεφάλαια καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ Ὁργανισμοῦ κατατίθενται εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν εἰς ἑντοκὸν λογαριασμὸν ἢ ἐπὶ δύνανται εἰς δημόσια χρεώγραφα, κατὰ τὴν αὐτὴν Τραπεζῇ.

3. Ἐν τέλει τοῦ ἀρθροῦ 16 προστίθεται ἡ ἐξῆς παράγραφος: Τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἀρθροῖς προνομίων ἀπολαύει ὁ Ὁργανισμὸς καὶ διὰ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ ἐγγυήσεως δαθείσης ὑπ' αὐτοῦ εἰς Τραπεζὰς ἢ ἰδιώτας ὑπὲρ ταπητουργῶν.

4. Ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἀρθροῦ 22 παράγραφος 3, ἡ καθορίζουσα ἀνώτατον ὄριον τοῦ ἀνεκτοῦ ποσοστοῦ τῆς φόρας τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπὶ προσωρινῇ ἀτελείᾳ εἰσαγομένων νημάτων, καταργεῖται.

Ἀρθρον 2.

Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταπητουργικοῦ Ὁργανισμοῦ, ἐγκρινόμενης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὁργανισμὸν τοῦτον νὰ διαθέσῃ μέχρι τοῦ 1)5 τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὅποῖον ἐδανείσθη παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ μὲν ἥμισυ τοὐλάχιστον δέον νὰ διατεθῇ ὑποχρεωτικῶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ταπητουργίας ὡς οἰκονομίας, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς διαφημίσεως τῶν Ἑλληνικῶν ταπήτων, ὡς καὶ διὰ τὴν τυχόν ἰδρυσιν Γραφείων καὶ πρατηρίων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἀρθρον 3.

Ὁ Ὁργανισμὸς δύναται νὰ δέχεται ὑπ' εὐθύνην τοῦ παραγγεῖλαι Ἑλληνικῶν ταπήτων, ἐκτελουμένων ὑπὸ ταπητουργῶν, ὡς καὶ νὰ μετέχῃ Ἑταιριῶν συνιστωμένων μετὰ σκοπὸν τὴν κατανώσιν τῶν ταπήτων τούτων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ τούτῃ περιπτώσει ἀπαίτεται προηγουμένη ἐγκρίσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἀρθρον 4.

Ἡ παράγρ. 5 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίσταται οὕτω: Τὰ μετέχοντα εἰς τὰς συνεδριάσεις μὴ ἐμμεσθὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου λαμβάνουσιν ἀποζημιώσεις δαρχμῶν 125 κατὰ συνεδρίασιν, τοῦ συνόλου τούτων μὴ δυνάμενου νὰ ὑπερβῇ τὰς πέντε κατὰ μῆνα.

Περὶ κυρώσεως Συμβάσεων ἀφορώσων τὴν τύχην τῶν αἰχμαλώτων πολέμου καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατεία στρατευμάτων.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦνται καὶ ἔχουσι πλήρη ἰσχὺν αἱ ἐν Γενεύῃ τὴν 27ην Ἰουλίου 1929 ὑπογραφεῖσαι συμβάσεις, ἀφωρῶσαι τὴν τύχην τῶν αἰχμαλώτων πολέμου καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατεία στρατευμάτων, ὧν τὸ κείμενον ἔπεται ἐν Γαλλικῇ πρωτοτύπῳ καὶ Ἑλληνικῇ μεταφράσει.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΑΦΟΡΩΣΑ ΤΟΥΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥΣ
ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΗΣ 27ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1929.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Γενικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Ἡ παρούσα σύμβασις θὰ ἐφαρμοσθῇ, χωρὶς νὰ θίγονται τὰ εἰς τὸ Κεφάλαιον 7ον ὀριζόμενα :

1ον) Εἰς ἅπαντα τὰ πρόσωπα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ προσηρτημένου εἰς τὴν σύμβασιν τῆς Χάγης Κανονισμοῦ τοῦ ἀφορώσαντος τοὺς νόμους καὶ ἔθιμα τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907, πρόσωπα συλλαμβανόμενα παρὰ τοῦ ἐχθροῦ.

2ον) Εἰς ἅπαντα τὰ πρόσωπα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῶν ἐμπολέμων μερῶν, τὰς συλλαμβανόμενας παρὰ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ναυτικῶν ἢ ἐναερίων, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν ἐξαιρέσεων τὰς ὁποίας αἱ περιστάσεις τῆς συλλήψεως θὰ καθίσταν ἀναιρέτους. Πάντως αἱ ἐξαιρέσεις αὗται δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης συμβάσεως. Αὗται θέλουσιν ἐκλείπει ἀπ' ἧς στιγμῆς τὰ συλλαμβανόμενα πρόσωπα μεταφερθῶσιν εἰς στρατόπεδον τι αἰχμαλώτων πολέμου.

CONVENTION RELATIVE AU TRAITEMENT
DES PRISONNIERS DE GUERRE
DU 27 JUILLET 1929

TITRE I.

Dispositions Générales

Article 1.

La présente Convention s'appliquera, sans préjudice des stipulations du Titre VII :

1) à toutes les personnes visées par les articles 1er, 2 et 3 du Règlement annexé à la Convention de la Haye concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre, du 18 octobre 1907, et capturées par l'ennemi :

2) à toutes les personnes appartenant aux forces armées des parties belligérantes, capturées par l'ennemi au cours d'opérations de guerre maritimes ou aériennes, sous réserve des dérogations que les conditions de cette capture rendraient inévitables. Toutefois, ces dérogations ne devront pas porter atteinte aux principes fondamentaux de la présente Convention ; elles prendront fin dès le moment où les personnes capturées auront rejoint un camp de prisonniers de guerre.

Ἄρθρον 2.

Οἱ αἰχμαλῶτοι πολέμου εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐχθρικής δυνάμεως, οὐχὶ ὅμως τῶν ἀτόμων ἢ τῶν στρατιωτικῶν τμημάτων ἅτινα ἡχμαλώτισαν αὐτούς.

Ἡ ἀπένατι αὐτῶν συμπεριφορὰ δεόν πάντοτε νὰ εἶναι φιλόφρων καὶ εἰδικῶς προστατευτικὴ ἀπένατι τῶν βιαιοτήτων, τῶν ὕβρεων καὶ τῆς περιεργείας τοῦ πλήθους.

Μέτρα ἀντεκδικήσεων ἀπέναντί των ἀπαγορεύονται.

Ἄρθρον 3.

Οἱ αἰχμαλῶτοι πολέμου ἔχουν δικαίωμα εἰς τὸν σεβασμὸν τῆς ἀτομικότητός των καὶ τῆς τιμῆς των. Αἱ γυναῖκες ἔχουν δικαίωμα εἰς πᾶσαν περιποίησιν ὀφειλομένην εἰς τὸ φύλον των.

Οἱ αἰχμαλῶτοι διατηροῦσι τὴν πλήρη αὐτῶν πολιτικὴν ἱκανότητα.

Ἄρθρον 4.

Ἡ Δύναμις ἢ διακράτος αἰχμαλώτων πολέμου ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν συντήρησιν.

Διαφοραὶ συντηρήσεων μεταξὺ αἰχμαλώτων δὲν ἐπιτρέπονται εἰμὴ μόνον ἐὰν στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ βαθμοῦ, τῆς καταστάσεως ὑγείας, φυσικῆς ἢ ψυχικῆς, τῶν εἰδικῶν ἰδιοτήτων τῶν ἐπαγγελματικῶν ἢ τοῦ φύλου τῶν συλλαμβανόμενων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ αἰχμαλωσίας.

Ἄρθρον 5.

Ἐκαστος αἰχμαλῶτης πολέμου ὑποχρεοῦται νὰ δηλώνῃ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐρωτηθῇ τὰ πραγματικὰ ὄνεια καὶ βαθμὸν τοῦ ἢ τὸν ἀριθμὸν μητρώου του.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελε παροβῇ τὸν κανόνα τοῦ τιν θὰ ἐξετίθετο εἰς περιορισμὸν τῶν πλεονεκτημάτων τῶν παρεχομένων εἰς τοὺς αἰχμαλώτους τῆς κατηγορίας του.

Οὐδεμίαν βίαν ἐπιτρέπεται ν' ἀσκηθῇ ἐπὶ τῶν αἰχμαλώ-

Προσηρτημένος Κανονισμός. Ἄρθρον 1ον). Οἱ νόμοι, τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ πολέμου δὲν ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὸν στρατὸν, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἐθνοφρουρὰν καὶ εἰς τὰ ἐθελοντικὰ σώματα συγκεντρώοντα τοὺς κάτωθι ὅρους : 1ον) Νὰ ἔχουν ἐπὶ κεφαλῆς ἐν πρόσωπον ὑπεύθυνον διὰ τοὺς ὑποδεεστέρους των. 2ον) Νὰ φέρωσι διακριτικὸν τι σημεῖον σταθερὸν καὶ ἀναγνωρίζόμενον ἐκ τοῦ μακρόθεν. 3ον) Νὰ φέρωσιν ἐλευθέρως ὅπλα. 4ον) Νὰ συμμορφοῦνται ὡς πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις των εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ πολέμου. Εἰς τὰς χώρας εἰς ἃς ἡ ἐθνοφρουρὰ καὶ τὰ ἐθελοντικὰ σώματα ἀποτελοῦσι τὸν Στρατὸν ἢ ἀποτελοῦσι μέρος τοῦτου ταῦτα περιλαμβάνονται εἰς τὴν ὀνομασίαν «Στρατός».

Ἄρθρον 2. Ὁ πληθυσμὸς ἐδάφους μὴ κατειλημμένου, ὅστις κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἐχθροῦ λαμβάνει αὐτοπροαιρέτως τὰ ὅπλα διὰ νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον τῶν ἐχθρικών τμημάτων χωρὶς νὰ λάβῃ τὸν καιρὸν νὰ οργανωθῇ συμφώνως πρὸς τὸ πρῶτον ἄρθρον, θέλει θεωρηθῇ ὡς ἐμπόλεμος ἐὰν φέρῃ ἐλευθέρως ὅπλα καὶ ἐὰν σέβεται τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ πολέμου.

Ἄρθρον 3. Αἱ ἐνόπλιαι δυνάμεις τῶν ἐμπολέμων μερῶν δύνανται ν' ἀποτελῶνται ἀπὸ μαχητὰς καὶ μὴ μαχητὰς. Εἰς περίπτωσιν συλλήψεως ἐκ μέρους τοῦ ἐχθροῦ τῶσον οἱ μὲν ὅσον καὶ οἱ δὲ θεωροῦνται αἰχμαλῶτοι πολέμου.

Article 2.

Les prisonniers de guerre sont au pouvoir de la Puissance ennemie, mais non des individus ou des corps de troupe qui les ont capturés.

Ils doivent être traités, en tout temps, avec humanité et être protégés notamment contre les actes de violence, les insultes et la curiosité publique.

Les mesures de représailles à leur égard sont interdites.

Article 3.

Les prisonniers de guerre ont droit au respect de leur personnalité et de leur honneur.

Les femmes seront traitées avec tous les égards dus à leur sexe.

Les prisonniers conservent leur capacité civile.

Article 4.

La puissance détentrice des prisonniers de guerre est tenue de pourvoir à leur entretien.

Des différences de traitement entre les prisonniers ne sont licites que si elles se basent sur le grade militaire, l'état de santé physique pour psychique, les aptitudes professionnelles ou le sexe de ceux qui en bénéficient.

TITRE II.

De la Capture

Article 5.

Chaque prisonnier de guerre est tenu de déclarer, s'il est interrogé à ce sujet, ses véritables noms et grade ou bien son numéro matricule.

Dans le cas où il enfreindrait cette règle, il s'exposerait à une restriction des avantages accordés aux prisonniers de sa catégorie.

Aucune contrainte ne pourra être exercée sur les

Règlement annexé : Art. 1er. — Les lois, droits et les devoirs de la guerre ne s'appliquent pas seulement à l'armée, mais encore aux milices et aux corps de volontaires réunissant les conditions suivantes : 1re d'avoir à leur tête une personne responsable pour ses subordonnés ; 2° d'avoir un signe distinctif fixe et reconnaissable à distance ; 3° de porter les armes ouvertement, et 4° de se conformer dans leurs opérations aux lois et aux coutumes de la guerre. Dans les pays où les milices ou des corps de volontaires constituent l'armée ou en font partie, ils sont compris sous la dénomination d'armée.

Art. 2. — La population d'un territoire non occupé qui, à l'approche de l'ennemi, prend spontanément les armes pour combattre les troupes d'invasion, sans avoir eu le temps de s'organiser conformément à l'article premier, sera considérée comme belligérante si elle porte les armes ouvertement et si elle respecte les lois et coutumes de la guerre.

Art. 3. — Les forces armées des Parties belligérantes peuvent se composer de combattants et de non-combattants. En cas de capture par l'ennemi les uns et les autres ont droit au traitement des prisonniers de guerre.

των διὰ τὴν ἀπόκτησιν πληρῶν σχετικῶν μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ των ἢ τῆς χώρας των. Οἱ αἰχμάλωτοι οὕτως θ' ἀρνηθῶσι νὰ ἀπαντήσωσι δὲν εἶναι δυνατὸν εἴτε ν' ἀπειληθῶσιν, εἴτε νὰ ὑβρισθῶσιν, εἴτε νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς ὀχληρότητας ἢ μειονεκτικὰ οἰασθήποτε φύσεως.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν λόγῳ φυσικῆς ἢ διανοητικῆς καταστάσεως, ὁ αἰχμάλωτος εὐρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ὑποδείξῃ τὴν ταυτότητά του θέλει παραδειχθῇ εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 6.

Ἀπασαι αἱ ἀποσκευαὶ καὶ τὰ εἶδη προσωπικῆς χρήσεως, ἐκτὸς τῶν ὕπνων, ἱππῶν, στρατιωτικῆς ἐξοπλισίας καὶ στρατιωτικῶν ἐγγράφων, παραμένουσιν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου, διατηρούντων ἐπίσης καὶ τὰ μεταλλικὰ των κράνη ὡς καὶ τὰς ἀντιασφυζιογόνους περιεπίδας.

Τὰ χρηματικὰ ποσὰ ἅτινα αἱ αἰχμάλωτοι φέρουσιν ἐπ' αὐτῶν δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀφαιρεθῶσιν, εἰμὴ μόνον κατὰ διαταγὴς ἀξιωματικοῦ καὶ κατόπιν ἐξακριβώσεως τοῦ ποσοῦ. Μία ἀπόδειξις θέλει παραδειχθῇ. Τὰ εἴδη ἀφαιρούμενα χρηματικὰ ποσὰ δέον νὰ φέρονται εἰς πίστωσιν ἐκάστου αἰχμαλώτου.

Τὰ δελεῖα ταυτότητος, τὰ διακριτικὰ τῶν βαθμῶν, τὰ παράσημα καὶ τὰ πολυτίμα εἶδη των δὲν ἀφαιρούνται ἀπὸ τοῦ αἰχμαλώτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Ι.

ΔΙΑΚΟΜΙΔΗ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ

Ἄρθρον 7.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου ἅμα τῇ συλλήψει των καὶ δεφ τὸ δυνατόν ταχύτερον δέον νὰ διαμετακινῶνται εἰς ἐμπέδα εὐρισκόμενα εἰς μέρος ἀρκετὰ μακρυομένον τῆς πολεμικῆς ζώνης, οὕτως ὥστε νὰ εὐρίσκωνται ἐκτὸς κινδύνου.

Δὲν δύνανται νὰ παραμένωσι προσωρινῶς ἐντὸς ἐπικινδύνου ζώνης εἰμὴ αἱ αἰχμάλωτοι οὕτως λόγῳ τῶν τραυμάτων των ἢ τῶν ἀσθενειῶν των ὅς διέτρεχον περισσώτερος κινδύνους διαμετακινῶμενοι ἢ παρὰ ἐὰν παρέμενεν ἐπὶ τόπου.

Οἱ αἰχμάλωτοι δὲν θὰ ἐκτίθενται ἀσκόπως εἰς τὸν κίνδυνον κατὰ τὴν ἀναμονὴν τῆς ἐκ τινος ζώνης ἐπιχειρήσεως διακομιδῆς των.

Ἡ περὶ διακομιδῆ τῶν αἰχμαλώτων κανονικὴ δὲν εἶναι δυνατὴ εἰμὴ διὰ πορείαν εἰκοσι χιλιομέτρων καθ' ἡμέραν, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς δεξαμενὰς ὕδατος ἢ ἀποθήκας τροφῶν ἀπαιτῇ μεγαλυτέρας πειρείας.

Ἄρθρον 8.

Οἱ ἐμπόλεμοι ὑποχρεούνται νὰ κοινοποιῶσιν ἀλλήλοις πᾶσαν συλλήψιν αἰχμαλώτων εἰς τὸ πλεον δυνατόν βραχὺ χρονικὸν ὅριον διὰ μέσου τῶν γραφείων πληροφοριῶν, ὡς ταῦτα εἶναι ὀργανωμένα κατὰ τὸ ἄρθρον 77.

Ὑποχρεούνται ἐπίσης νὰ ὑποδείκνυσιν εἰς ἀλλήλους τὰς ἐπισήμους διευθύνσεις εἰς ἃς δέον νὰ ἀπευθύνωνται αἱ πρὸς τοὺς αἰχμαλῶτους ἀλληλγραφαὶ τῶν αἰχμαλῶτων τῶν.

Ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἕκαστος αἰχμάλωτος δέον νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀλλήλ. γραφήσῃ αὐτὸς μετὰ τῆς οἰκ. γενείας του, συμφώνως πρὸς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὰ ἄρθρα 36 καὶ ἐπόμενα ὅρους.

Ὅσον ἄρρξ. τοὺς αἰχμαλῶτους τοὺς συλληφθέντας ἐν

prisonniers pour obtenir des renseignements relatifs à la situation de leur armée ou de leur pays. Les prisonniers qui refuseront de répondre ne pourront être ni menacés, ni insultés, ni exposés à des désagréments ou des avantages de quelque nature que a soit.

Si, en raison de son état physique ou mental, un prisonnier est dans l'incapacité d'indiquer son identité, il sera confié au service de santé.

Article 6.

Tous les effets et objets d'usage personnel—sauf les armes, les chevaux, l'équipement militaire et les papiers militaires resteront en la possession des prisonniers de guerre, ainsi que les casques métalliques et les masques contre les gaz.

Les sommes dont sont porteurs les prisonniers ne pourront leur être enlevées que sur l'ordre d'un officier et près que leur montant aura été constaté. Un reçu en sera délivré. Les sommes ainsi enlevées devront être portées au compte de chaque prisonnier.

Les pièces d'identité, les insignes de grade, les décorations et les objets de valeur ne pourront être enlevés aux prisonniers.

TITRE III.

DE LA CAPTIVITE

SECTION I.

DE L'ÉVACUATION DES PRISONNIERS DE GUERRE

Article 7.

Dans le plus bref délai possible après leur capture, les prisonniers de guerre seront évacués sur des dépôts situés dans une région assez éloignée de la zone de combat pour qu'il se trouvent hors de danger.

Ne pourront être maintenus, temporairement, dans une zone dangereuse que les prisonniers qui, en raison de leurs blessures ou de leurs maladies, courraient de plus grands risques à être évacués qu'à rester sur place.

Les prisonniers ne seront pas inutilement exposés au danger, en attendant leur évacuation d'une zone de combat.

L'évacuation à pied des prisonniers ne pourra se faire normalement que par étapes de 20 kilomètres par jour, à moins que la nécessité d'atteindre les dépôts d'eau et de nourriture n'exige de plus longues étapes.

Article 8.

Les belligérants sont tenus de se notifier réciproquement toute capture de prisonniers dans le plus bref délai possible, par l'intermédiaire des bureaux de renseignements, tels qu'ils sont organisés à l'article 77. Ils sont également tenus de s'indiquer mutuellement les adresses officielles auxquelles les correspondances des familles peuvent être adressées aux prisonniers de guerre.

Aussitôt que faire se pourra, tout prisonnier devra être mis en mesure de correspondre lui-même avec sa famille, dans les conditions prévues aux articles 36 et suivants.

En ce qui concerne les prisonniers capturés sur mer

θαλάσσης, αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου τίθενται ἐν σχεὶ εὐθὺς ἅμα τῇ ἀφίξει εἰς λιμένα.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ.

ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ

Ἄρθρον 9.

Οἱ αἰχμάλωτοι δύνανται νὰ περιορισθῶσιν εἰς πόλιν, χωρίον ἢ οἰκισμὸν μέρος, μετὰ τὴν ὑπογρέωσιν νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται πέραν ὁρίων τινῶν καθωρισμένων. Δύνανται ἐπίσης νὰ περιορισθῶσιν εἰς περιπεφραγμένα στρατόπεδα. Δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταστῶσιν ἢ ἀπομονωθῶσιν εἰ μὴ μόνον δι' ἀπαραιτήτους λόγους ἀσφαλείας καὶ ὑγιεινῆς καὶ μόνον κατὰ τὴν διάκρισιν τῶν περιστάσεων ἀπαιτούσιν τὸ μέτρον τοῦτο.

Οἱ συλλαμβανόμενοι αἰχμάλωτοι εἰς μέρη ἀνθυγιεινὰ ἢ μέρη ὧν τὸ κλίμα εἶναι ἐπιβλαβὲς διὰ πρόσωπα προσερχόμενα ἐκ χωρῶν εὐκρατῶν θέλουσι μεταφερθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον εἰς κλίμα πλέον κατάλληλον.

Οἱ ἐμπόλεμοι θὰ ἀποφύγῃσι κατὰ τὸ δυνατόν τὴν συγκέντρωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ στρατοπέδου αἰχμαλώτων διαφόρων φυλῶν καὶ ἐθνικότητων.

Οὐδεὶς αἰχμάλωτος, εἰς οἰκισμὸν στιγμὴν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποσταλῇ εἰς μέρος ὅπου θὰ ἐξετίθετο εἰς τὸ πῦρ τῆς ἐμπολέμου ζώνης εἴτε νὰ χρησιμοποιοῖτο ὅπως διὰ τῆς παρουσίας του ὀρισμένα σημεῖα ἢ ὀρισμέναι περιχαί ἀποφύγῃσι τὸν βομβαρδισμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν στρατιπέδων.

Ἄρθρον 10.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θὰ κατοικῶσιν εἰς κτίρια ἢ παραπήγματα παρέχοντα πάσας τὰς ἐγγυήσεις τῆς ὑγιεινῆς. Τὰ μέρη ταῦτα δέον νὰ προστατεύωνται ἀπολύτως ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν, νὰ θερμαίνωνται καὶ φωτίζωνται ἐπαρκῶς. Δέον πάντα τὰ μέτρα νὰ ληφθῶσιν ἐναντίον τοῦ κινδύνου τῆς πυρκαϊᾶς.

Ὡς πρὸς τὰ ὑπνωτήρια: Συνολικὴ ἐπιφάνεια ἐλάχιστον κυβικὸν μέτρον ἄερος, ἐπίπλωσις καὶ ὑλικὸν ὕπνου, θὰ εἶναι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὅρους ὅς διατιθῶνται καὶ τὰ ἐμπέδα τμήματα τῆς διακατόχου Δυνάμεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

Τροφή καὶ ἱματισμὸς τῶν αἰχμαλώτων.

Ἄρθρον 11.

Ἡ ἡμερησία μερὶς τροφῆς τῶν αἰχμαλώτων πολέμου θὰ ἰσοδυναμῇ τόσον εἰς ποσότητα ὅσον καὶ εἰς ποιότητα τὴν μερίδα τῶν ἐμπέδων τμημάτων.

Οἱ αἰχμάλωτοι δέον ἐπίσης νὰ λαμβάνωσι τὰ μέσα νὰ ἐτοιμάζωσι μόνοι των τὰ συμπληρώματα τὰ ὅπια θὰ διέτιθεντο εἰς αὐτοὺς.

Θα χορηγῇται εἰς αὐτοὺς ὕδωρ πόσιμον ἐν ἀφρονίᾳ. Θὰ ἐπιτρέπηται αὐτοῖς ἢ χρῆσις κανίσματος. Οἱ αἰχμάλωτοι δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦσιν εἰς τὰ μαγειρεῖα.

Οἰονδήποτε μέτρον ποινῆς σχέσιν ἔχον μετὰ τὴν τροφὴν ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 12.

Οἱ ἱματισμοὶ τὰ ἐσώρουχα καὶ ἡ ὑπόδησις παρέχονται εἰς τοὺς αἰχμαλῶτους παρὰ τῆς διακατόχου Δυνάμεως.

Ἡ ἀντικατάστασις καὶ αἱ ἐπισκευαὶ τῶν εἰδῶν τούτων δέον νὰ ἐξασφαλίζηται κανονικῶς.

Ἐπὶ πλέον οἱ ἐργαζόμενοι δέον νὰ λαμβάνωσι στολὴν ἐργασίας εἰς ἃς περιπτώσεις ἀπαιτεῖ τούτο ἡ φύσις τῆς ἐργασίας.

Εἰς ἅπαντα τὰ στρατόπεδα δέον νὰ ἐγκατασταθῶσι

les dispositions du présent article seront observées aussitôt que possible après l'arrivée au port.

SECTION II.

DES CAMPS DE PRISONNIERS DE GUERRE

Article 9.

Les prisonniers de guerre pourront être internés dans une ville, forteresse ou localité quelconque, avec l'obligation de ne pas s'en éloigner au delà de certaines limites déterminées. Ils pourront également être internés dans des camps clôturés; ils ne pourront être enfermés ou consignés que par mesure indispensable de sûreté ou d'hygiène, et seulement pendant la durée des circonstances qui nécessitent cette mesure.

Les prisonniers capturés dans des régions malsaines ou dont le climat est pernicieux pour les personnes venant des régions tempérées seront transportés, aussitôt que possible, sous un climat plus favorable.

Les belligérants éviteront, autant que possible, de réunir dans un même camp des prisonniers de races ou de nationalités différentes.

Aucun prisonnier ne pourra, à quelque moment que ce soit, être renvoyé dans une région où il serait exposé au feu de la zone de combat, ni être utilisé pour mettre par sa présence certains points ou certaines régions à l'arbi du bombardement.

CHAPITRE 1.

De l'installation des camps.

Article 10.

Les prisonniers de guerre seront logés dans des bâtiments ou dans des baraquements présentant toutes garanties possibles d'hygiène et de salubrité.

Les locaux devront être entièrement à l'arbi de l'humidité, suffisamment chauffés et éclairés. Toutes les précautions devront être prises contre les dangers d'incendie.

CHAPITRE 2.

De la nourriture et de l'habillement des prisonniers de guerre.

Article 11.

La ration alimentaire des prisonniers de guerre sera équivalente en quantité et qualité à celle des troupes de dépôt.

Les prisonniers recevront, en outre, les moyens de préparer eux-mêmes les suppléments dont ils disposeraient.

De l'eau potable en suffisance leur sera fournie. L'usage de tabac sera autorisé. Les prisonniers pourront être employés aux cuisines.

Toutes mesures disciplinaires collectives portant sur la nourriture sont interdites.

Article 12.

L'habillement, le linge et les chaussures seront fournis aux prisonniers de guerre par la Puissance détentrice. Le remplacement et les réparations de ces effets devront être assurés régulièrement. En outre, les travailleurs devront recevoir une tenue de travail partout où la nature du travail l'exigera.

Dans tous les cas seront installées des cantines

πρατήρια εἰς ἃ οἱ αἰχμάλωτοι νὰ δύνανται νὰ προμηθεύωνται εἰς τὰς τρεχούσας τιμὰς τῆς ἀγορᾶς ἐδώδιμα καὶ ἄλλα εἶδη κοινῆς χρήσεως.

Τὰ κέρδη ἅτινα τὰ πρατήρια ταῦτα ἀπιδέχονται εἰς τὰς Διοικήσεις τῶν στρατοπέδων θὰ χρησιμεύουνται πρὸς ὄφελος τῶν αἰχμαλώτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3.

Περὶ ὑγιεινῆς τῶν στρατοπέδων.

Ἄρθρον 13.

Οἱ ἐμπόλεμοι ὑποχρεοῦνται νὰ λάβωσιν ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς καθαριότητος καὶ ὑγιεινῆς τῶν στρατοπέδων καὶ διὰ τὴν πρόληψιν πάσης ἐπιδημίας.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θέλουσι χρησιμοποιεῖν ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐγκαταστάσεις συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς διατηρουμένης εἰς διαρκὴ κατάστασιν καθαριότητος.

Ἐπὶ πλέον ἐκτὸς τῶν λουτρῶν δι' ὧν τὰ στρατόπεδα θὰ εἶναι κατὰ τὸ δυνατόν ἐφωδιασμένα θέλει παρασχεθῇ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς σωματικῆς των καθαριότητος ἀρκετὴ ποσότης ὕδατος.

Ἐπίσης δέον οἱ αἰχμάλωτοι νὰ δύνανται ν' ἀσκῶνται σωματικῶς καὶ νὰ ἐπωφελῶνται τῆς ζωῆς τοῦ ὑπαίθρου.

Ἄρθρον 14.

Ἐκαστον στρατόπεδον δέον νὰ ἔχῃ ἀναρρωτήριον εἰς τὸ ὁποῖον οἱ αἰχμάλωτοι νὰ τυγχάνωσι πάσης περιθάλψεως τῆς ὁποίας θὰ εἶχον ἀνάγκην. Ἐνδεχομένως νὰ διατεθῶσι διαμερίσματα διὰ τὴν ἀπομόνωσιν τῶν αἰχμαλώτων οἵτινες ἤθελον προσβληθῇ ἐκ μεταδοτικῶν ἀσθενειῶν.

Τὰ ἐξοδα θεραπειᾶς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν προσωρινῶν μηχανημάτων προθέσεως, θὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν διακράτειαν Δυνάμειν.

Οἱ ἐμπόλεμοι ὑποχρεοῦνται νὰ παραδίδωσι τῇ αἰτήσει τοῦ εἰς ἕκαστον θεραπευθέντα αἰχμάλωτον ἐν ἐπίσημον πιστοποιητικὸν δεικνύον τὸ εἶδος καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν θεραπείαν ἣν ὑπέστη.

Εἶναι δυνατόν εἰς τοὺς ἐμπόλεμους νὰ ἐπιτραπῇ ἀμοιβαίως διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν ἰδιαιτέρων συνεννήσεων ὅπως παραμένωσιν εἰς τὰ στρατόπεδα ἱατροὶ καὶ νοσηκομίται ἐπιφορτισμένοι τὴν περιποίησιν τῶν αἰχμαλώτων συμπατριωτῶν των.

Αἰχμάλωτοι βαρέως ἀσθενεῖς ἢ τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις ἐπιβάλλει σπουδαίαν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν δέον νὰ εἰσάγωνται δαπάναις τῆς διακράτειας Δυνάμεως εἰς πάντα στρατιωτικὸν ἢ πολιτικὸν σχηματισμὸν κατάλληλον νὰ τοὺς θεραπεύσῃ.

Ἄρθρον 15.

Ὑγειονομικαὶ Ἐπιθεωρήσεις τῶν αἰχμαλώτων πολέμου δέον νὰ ὁργανοῦνται τοῦλάχιστον ἅπας τοῦ μηνός. Θὰ ἔχουν ὡς σκοπὸν τὸν ἐλεγχὸν τῆς γενικῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως καὶ τῆς καθαριότητος, ὅπως ἐπίσης τὴν ἀνακάλυψιν μεταδοτικῶν νοσημάτων, καὶ ἰδίως φυματιώσεως καὶ ἀφροδισίων παθήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

Περὶ τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν ἀναγκῶν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

Ἄρθρον 16.

Πᾶσα ἐλευθερία θὰ ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς θρησκείας των, συμπεριλαμβανομένης τῆς παρουσίας των εἰς τὰς λειτουργίας τοῦ θρησκείας των ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συμμορφῶνται εἰς τὰ μέτρα τάξεως καὶ ἀστυνομίας τὰ καθοριζόμενα παρὰ τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς.

où les prisonniers pourront se procurer, aux prix du commerce local, des denrées alimentaires et des objets usuels.

Les bénéfices procurés par les cantines aux administrations des camps seront utilisés au profit des prisonniers.

CHAPITRE 3.

D'e l'hygiène dans les camps.

Article 13.

Les belligérants seront tenus de prendre toutes les mesures d'hygiène nécessaires pour assurer la propreté et la salubrité des camps et pour prévenir les épidémies.

Les prisonniers de guerre disposeront, jour et nuit, d'installations conformes aux règles de l'hygiène et maintenues en état constant de propreté.

En outre, et sans préjudice des bains et douches dont les camps seront pourvus dans la mesure du possible, il sera fourni aux prisonniers pour leurs soins de propreté corporelle une quantité d'eau suffisante.

Ils devront avoir la possibilité de se livrer à des exercices physiques et de bénéficier du plein air.

Article 14.

Chaque camp possédera une infirmerie, où les prisonniers de guerre recevront les soins de toute nature dont ils pourront avoir besoin. Le cas échéant, des locaux d'isolement seront réservés aux malades atteints d'affections contagieuses.

Les frais de traitement, y compris ceux des appareils provisoires de prothèse, seront à la charge de la Puissance détentrice.

Les belligérants seront tenus de remettre, sur demande, à tout prisonnier traité une déclaration officielle indiquant la nature et la durée de sa maladie, ainsi que les soins reçus.

Il sera loisible aux belligérants de s'autoriser mutuellement, par voie d'arrangements particuliers à retenir dans les camps des médecins et infirmiers chargés de soigner leurs compatriotes prisonniers.

Les prisonniers atteints d'une maladie grave ou dont l'état nécessite une intervention chirurgicale importante, devront être admis, aux frais de la Puissance détentrice; dans toute formation militaire ou civile qualifiée pour les traiter.

Article 15.

Des inspections médicales des prisonniers de guerre seront organisées au moins une fois par mois. Elles auront pour objet le contrôle de l'état général de santé et de l'état de propreté, ainsi que le dépistage des maladies contagieuses, notamment de la tuberculose et des affections vénériennes.

CHAPITRE 4.

Des besoins intellectuels et moraux des prisonniers de guerre.

Article 16.

Toute latitude sera laissée aux prisonniers de guerre pour l'exercice de leur religion, y compris l'assistance aux offices de leur culte, à la seule condition de se conformer aux mesures d'ordre et de police prescrites par l'autorité militaire.

Les ministres d'un culte prisonniers de guerre quelle que soit la dénomination de ce culte, seront autorisés à exercer pleinement leur ministère parmi leurs coreligionnaires.

Article 17.

Les belligérants encourageront le plus possible les distractions intellectuelles et sportives organisées par les prisonniers de guerre.

CHAPITRE 5.

De la discipline intérieure des camps.

Article 18.

Chaque camp de prisonniers de guerre sera placé sous l'autorité d'un officier responsable.

Outre les marques extérieures de respect, prévues par les règlements en vigueur dans leurs armées à l'égard de leurs nationaux, les prisonniers de guerre devront le salut à tous les officiers de la Puissance détentrice.

Les officiers prisonniers de guerre ne seront tenus de saluer que les officiers de grade supérieur ou égal de cette Puissance.

Article 19.

Le port des insignes de grade et de décorations sera autorisé.

Article 20.

Les règlements, ordres, avertissements et publications de toute nature devront être communiqués aux prisonniers de guerre dans une langue qu'ils comprennent. Le même principe sera appliqué aux interrogatoires.

CHAPITRE 6.

Dispositions spéciales concernant les officiers et assimilés.

Article 21.

Dès le début des hostilités, les belligérants seront tenus de se communiquer réciproquement les titres et les grades en usage dans leurs armées respectives, en vue d'assurer l'égalité de traitement entre les officiers et assimilés de grades équivalents.

Les officiers et assimilés prisonniers de guerre seront traités avec les égards dus à leur grade et à leur âge.

Article 22.

En vue d'assurer le service des camps d'officiers, des soldats prisonniers de guerre de la même armée, et autant que possible parlant la même langue, y seront détachés, en nombre suffisant, en tenant compte du grade des officiers et assimilés.

Ceux-ci procoureront leur nourriture et leurs vêtements sur la solde qui leur sera versée par la Puissance détentrice. La gestion de l'ordinaire par les officiers eux-mêmes devra être favorisée de toute manière.

CHAPITRE 7.

Des ressources pécuniaires des prisonniers de guerre.

Article 23.

Sous réserve d'arrangements particuliers entre les Puissances belligérantes, et notamment de ceux prévus à l'article 24, les officiers et assimilés prisonniers de

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου οἱ ἰσχυρότεροι ἐνὸς οἰουδὴποτε θρησκείας, οἱ ἀνδρῶτες ὀνομασίαν καὶ ἂν φέρῃ τὸ θρησκευμα τοῦτο, θὰ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἐξασκῶσι τὰ καθήκοντά των μεταξύ τῶν ὁμοθρήσκων των.

Ἄρθρον 17.

Οἱ ἐμπόλεμοι δέον νὰ ἐνθαρρύνωσι κατὰ τὸ δυνατόν τὰς διανοητικὰς καὶ ἀθλητικὰς διασκέδασεις τὰς ὁργανωμένας παρὰ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς πειθαρχίας τῶν στρατοπέδων.

Ἄρθρον 18.

Ἐκαστον στρατόπεδον αἰχμαλώτων δέον νὰ εὐρίσκηται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἐνὸς ἀξιωματικοῦ ὑπευθύνου.

Ἐκτὸς τῶν ἐσωτερικῶν σημείων σεβασμοῦ τῶν προβλεπομένων παρὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ κανονισμῶν εἰς τοὺς στρατοὺς των ἀπέναντι τῶν ὁμοθρόνων των, οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου ὑποχρεοῦνται νὰ χαιρετῶσιν ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικούς τῆς διακράτειας Δυνάμεως.

Οἱ ἀξιωματικοὶ αἰχμαλώτοι πολέμου δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ χαιρετῶσιν εἰμὴ μόνον τοὺς ὁμοιοβάθμους των ἢ ἀνωτέρους των ἀξιωματικούς τῆς διακράτειας Δυνάμεως.

Ἄρθρον 19.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς αἰχμαλώτους νὰ φέρωσι τὰ διασημά των, ὡς καὶ τὰ διάσημα τῶν πολεμίων των.

Ἄρθρον 20.

Οἱ κανονισμοί, διαταγαί, εἰδοποιήσεις καὶ δημοσιεύσεις πάσης φύσεως δέον νὰ κοινοποιῶνται εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου εἰς γλῶσσαν νοητὴν παρ' αὐτῶν. Ἡ αὐτὴ ἀρχὴ δέον νὰ ἐφαρμόζηται καὶ εἰς τὰ ἐρωτηματολόγια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6.

Εἰδικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς ἀξιωματικούς ἢ τοὺς ἐξομοιωμένους πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς

Ἄρθρον 21.

Ἀπὸ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν οἱ ἐμπόλεμοι ὀφείλουσι νὰ κοινοποιήσωσιν ἀμοιβαίως τοὺς τίτλους καὶ βαθμούς ἐν χρήσει εἰς τοὺς στρατοὺς των πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἰσότητά συμπεριφορᾶς μεταξύ τῶν ἀξιωματικῶν ἢ ἐξομοιωμένων τῶν ἀντιστοίχων βαθμῶν.

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἐξομοιωμένοι αἰχμάλωτοι πολέμου δέον νὰ τυγχάνωσι συμπεριφορᾶς ἀξίας τοῦ βαθμοῦ των καὶ τῆς ἡλικίας των.

Ἄρθρον 22.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν ἀξιωματικῶν, στρατιῶται αἰχμάλωτοι τοῦ πολέμου τοῦ αὐτοῦ στρατοῦ καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοιογενεῖς τὴν αὐτὴν γλῶσσαν δέον ν' ἀποσπασθῶσιν εἰς ἱκανὸν ἀριθμὸν ἀνλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἐξομοιωμένων. Οὗτοι θὰ προμηθεύωνται τὴν τροφὴν των καὶ τὰ ἐνδύματά των ἀπὸ τὸν μισθόν, ὅστις θὰ καταβάλληται αὐτοῖς παρὰ τῆς διακράτειας Δυνάμεως.

Ἡ χρησιμοποίησις πραγμάτων κοινῆς χρήσεως παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν δέον διὰ παντὸς τρόπου νὰ ὑποστηρίζηται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7.

Περὶ τῶν χρηματικῶν πόρων τῶν αἰχμαλώτων πολέμου

Ἄρθρον 23.

Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ἰδιαιτέρων συνεννήσεων μεταξύ τῶν ἐμπόλεμων Δυνάμεων, καὶ εἰδικῶς τῶν συνεννήσεων τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ ἄρθρον 24, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ

πρὸς αὐτοὺς ἐξομνύμενοι αἰχμάλωτοι πολέμου λαμβάνουν παρὰ τῆς διακατόχου Δυνάμεως τὸν αὐτὸν μισθὸν ὃν λαμβάνουν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀντισταίοντος βαθμοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς Δυνάμεως ταύτης ὑπὸ τὸν ὅρον πάντως ὅτι ὁ μισθὸς οὗτος δὲν θὰ ὑπερβαίῃ ἐκεῖνον ὃν δικαιούνται λαμβάνειν ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ τόπου εἰς τὰ ὁποῖα ὑπερέστησαν. Οἱ μισθοὶ οὗτοι θὰ καταβάλληται ἀκέραιος ἀπὸ τοῦ μηνὸς ἐξ ὧν τὸν καὶ χωρὶς νὰ γίνῃ οὐδεμίαν ἐκπτώσιν διὰ δαπάνης ἐπιβαρυνούσας τὴν διακατόχον Δύναμιν, ἔστω καὶ ἂν αἱ δαπάναι αὗται γίνονται ἐπὶ ὠφελείᾳ αὐτῶν.

Μία συμφωνία μετὰ τῶν ἐμπολέμων θέλει κανονίσει τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος τὴν ἐφαρμοστέαν εἰς τὴν πληρωμὴν· ἐλλείψει τοιαύτης συμφωνίας ἡ τιμὴ συναλλάγματος θέλει εἶσθαι ἡ τιμὴ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν.

Ἀπασα αἱ πληρωμαὶ αἱ ἐνεργούμεναι εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου ὑπὸ τύπον μισθοῦ δέον νὰ καταβληθῶσιν εἰς τὸ τέλος τῶν ἐχθροπραξιῶν παρὰ τῆς Δυνάμεως ἣν ἐξυπηρέτησαν.

Ἄρθρον 24.

Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν οἱ ἐμπόλεμοι θὰ κανονίζωσι διὰ κοινῆς συμφωνίας τὸ μέγιστον τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὑπὲρ οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου διαφόρων βαθμῶν καὶ κατηγοριῶν θὰ δύνανται νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν. Πᾶν ἐπὶ πλεόν ποσὸν κρατούμενον ἢ ἀφαιρούμενον ἀπὸ ἑνὸς αἰχμάλωτον, ὅπως ἐπίσης καὶ πᾶσα χρηματικὴ κατάθεσις ἐνεργουμένη παρ' αὐτοῦ, θέλει φέρεσθαι εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦ καὶ δὲν θὰ δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς ἕτερον νόμισμα ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς του.

Τὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα τῶν λογαριασμῶν τῶν θὰ καταβάλλονται εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου εἰς τὸ τέλος τῆς αἰχμαλωσίας τῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης θὰ παρέχονται εὐκολίαι διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ποσῶν τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὰς πόλεις ἢ εἰς ἰδιώτας τῆς χώρας τῆς καταγωγῆς τῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8.

Περὶ μεταφορᾶς τῶν αἰχμαλώτων πολέμου

Ἄρθρον 25.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου, ἀσθενεῖς ἢ πληγωμένοι ἢ τραυματικοί, δὲν θὰ μεταφέρονται ἐφόσον ἡ θεραπεία τῶν θὰ παρεβλάπτετο ἐκ τοῦ ταξιδίου, ἐκτὸς ἐὰν ἡ πορεία τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τὸ ἀπαιτήσῃ.

Ἄρθρον 26.

Εἰς περιπτώσεων μεταφορᾶς οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θὰ εἰδοποιῶνται ἐπισήμως προκαταβολικῶς περὶ τοῦ νέου τόπου προορισμοῦ τῶν, θὰ ἐπιτρέπηται δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ συναποκομίσωσι τὰ ἀτομικά αὐτῶν εἶδη, τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν καὶ τ' ἀντικείμενα εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δέματα.

Θὰ ληφθῶσιν ὅλαι αἱ κατάλληλοι διατάξεις ὅπως ἡ ἀλληλογραφία καὶ τὰ δέματα τὰ ἀπευθυνόμενα εἰς τὸ πλαιῖον στρατόπεδον τῶν διαβιβάζονται εἰς αὐτοὺς ἄνευ ἀναβολῆς.

Τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ κατατεθέντα διὰ λογαριασμὸν τῶν μεταφερομένων αἰχμαλώτων θὰ διαβιβάζονται εἰς ἀρμόδιον Ἀρχὴν τοῦ τόπου τῆς νέας τῶν διαμονῆς.

Αἱ δαπάναι αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὰς μεταφορὰς θὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν διακατόχον Δύναμιν.

ΜΕΡΟΣ III.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1.

Γενικότητες

Ἄρθρον 27.

Οἱ ἐμπόλεμοι δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὡς ἐργάτας τοὺς ἱκανοὺς ἐκ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου ἀναλόγως

guerrerecevront de la Puissance détentrice la même solde que les officiers de grade correspondant dans les armées de cette Puissance, sous condition, toutefois, que cette solde ne dépasse pas celle à laquelle ils ont droit dans les armées du pays qu'ils ont servi. Cette solde leur sera versée intégralement, une fois par mois si possible, et sans qu'il puisse être fait aucune déduction pour des dépenses incombant à la Puissance détentrice, alors même qu'elles seraient en leur faveur.

Un accord entre les belligérants fixera le taux du change applicable à ce paiement; à défaut de pareil accord, le taux adopté sera celui en vigueur au moment de l'ouverture des hostilités.

Tous les versements effectués aux prisonniers de guerre à titre de solde devront être remboursés, à la fin des hostilités, par la Puissance qu'ils ont servie.

Article 24.

Dès le début des hostilités, les belligérants fixeront d'un commun accord le montant maximum d'argent comptant que les prisonniers de guerre des divers grades et catégories seront autorisés à conserver par devers eux. Tout excédent retiré ou retenu à un prisonnier sera, de même que tout dépôt d'argent effectué par lui, porté à son compte, et ne pourra être converti en une autre monnaie sans son assentiment.

Les soldes créditeurs de leurs comptes seront versés aux prisonniers de guerre à la fin de leur captivité.

Pendant la durée de celle-ci, des facilités leur seront accordées pour le transfert de ces sommes, en tout ou partie, à des banques ou à des particuliers dans leur pays d'origine.

CHAPITRE 8.

Du transfert des prisonniers de guerre.

Article 25.

A moins que la marche des opérations militaires ne l'exige, les prisonniers de guerre malades et blessés ne seront pas transférés tant que leur guérison pourrait être compromise par le voyage.

Article 26.

En cas de transfert, les prisonniers de guerre seront avisés au préalable officiellement de leur nouvelle destination; ils seront autorisés à emporter leurs effets personnels, leur correspondance et les colis arrivés à leur adresse.

Toutes dispositions utiles seront prises pour que la correspondance et les colis adressés à leur ancien camp leur soient transmis sans délai.

Les sommes déposées au compte des prisonniers transférés seront transmises à l'autorité compétente du lieu de leur nouvelle résidence.

Les frais causés par les transferts seront à la charge de la Puissance détentrice.

SECTION III.

DU TRAVAIL DES PRISONNIERS DE GUERRE

CHAPITRE A'.

Généralités.

Article 27.

Les belligérants pourront employer comme travail leurs les prisonniers de guerre valides, selon leur grade

πρὸς τὸν βαθμὸν τῶν καὶ πρὸς εἰδικότητάς τῶν ἐξαιρέσει τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐξομνύμενων.

Οὐχ ἥττον, ἐὰν ἀξιωματικοὶ ἢ πρὸς αὐτοὺς ἐξομνύμενοι ζητήσωσιν ἐργασίαν τινὰ κατ'ἰδίαν, ἡ ὕλη θέλει παρέχασθαι εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ αἰχμάλωτοι πολέμου δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσι παρὰ δι' ἐργασίας ἐπιβλήσεως, ἐκτὸς ἐὰν αὗτοι εἰδικῶς ζητήσωσιν ἀπασχόλησιν ὡς ἀπεφασισμένον.

Οἱ ἐμπόλεμοι ὑποχρεοῦνται νὰ συμπεριλάβωσι κατ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου θύματα δυστυχημάτων ἐργατικῶν εἰς τὰς αὐτὰς διατάξεις τὰς ἐφαρμοζόμενας εἰς τοὺς ἐργάτας τῆς αὐτῆς κατηγορίας συμφώνως πρὸς τὴν νομοθεσίαν τῆς διακατόχου Δυνάμεως. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου, δι' οὓς αἱ νόμιμοι διατάξεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῶσι λόγῳ τῆς νομοθεσίας τῆς Δυνάμεως ταύτης, αὕτη ὑποχρεοῦται νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὸ νομοθετικὸν αὐτῆς Σώμα πᾶν μέτρον κατὰλληλον νὰ ἀπεζημιώσῃ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δικαίου τὰ θύματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

Περὶ ὀργάνωσης τῆς ἐργασίας

Ἄρθρον 28.

Ἡ διακατόχος Δύναμις ἀναλαμβάνει τὴν πλήρη εὐθύνην διὰ τὴν συντήρησιν, διὰ τὰς φροντίδας, διὰ τὴν συμπεριφορὰν καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερησιῶν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου τῶν ἐργαζομένων διὰ λογαριασμὸν τῶν ἰδιωτῶν.

Ἄρθρον 29.

Οὐδεὶς αἰχμάλωτος πολέμου εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς ἐργασίας διὰ τὰς ὁποίας εἶναι φυσικῶς ἀνίκανος.

Ἄρθρον 30.

Ἡ διάρκεια τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν αἰχμαλώτων πολέμου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τοῦ χρόνου μεταβάσεως καὶ ἐπανόδου, δὲν θὰ εἶναι ὑπερβολικὴ καὶ δὲν θὰ πρέπει εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν νὰ ὑπερβῇ τὴν παραδεδεμένην διὰ τοὺς ἰδιώτας ἐργάτας τῆς περιφέρειας τοὺς χρησιμοποιοῦμένους εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν.

Θὰ παρέχεται εἰς ἕκαστον αἰχμάλωτον ἀνάπαυσις 24 συνεχῶν ὥρων κατ' ἐβδομάδα κατὰ προτίμησιν Κυριακῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3.

Περὶ ἀπηγορευμένης ἐργασίας.

Ἄρθρον 31.

Τὰ ἐκτελούμενα παρὰ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου ἔργα δὲν θὰ ἔχουν οὐδεμίαν ἄμεσον σχέσιν μετὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Εἰδικῶς ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις αἰχμαλώτων διὰ τὴν κατασκευὴν ἢ τὴν μεταφορὰν ὅπλων ἢ πολεμοφόδιων πάσης φύσεως, ὅπως ἐπίσης καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν ὡς ἰσχυρὸν προοριζομένου διὰ τὰς μαχερμένας μυνάδας.

Εἰς περιπτώσιν παραβάσεως τῶν διατάξεων τῆς προηγούμενης παραγράφου οἱ αἰχμάλωτοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐκτελέσεώς τῆς διαταγῆς νὰ παραπνεύθωσι διὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν, τῶν ὁποίων τὰ καθήκοντα προβλέπονται εἰς τὰς ἀρθρο 43 καὶ 44 ἢ ἐλλείψει ἀνθρώπων ἐμπιστοσύνης διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς προστασίας Δυνάμεως.

Ἄρθρον 32.

Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις αἰχμαλώτων πολέμου εἰς ἔργα ἀνθυγιεινὰ ἢ ἐπικίνδυνα.

Κάθε ἐπιβάρυνσις τῶν ὥρων τῆς ἐργασίας λόγῳ πειθαρχικῶν μέτρων ἀπαγορεύεται.

et leurs aptitudes, à l'exception des officiers et assimilés.

Toutefois, si des officiers ou assimilés demandent un travail qui leur convienne, celui-ci leur sera procuré dans la mesure du possible.

Les sous-officiers prisonniers de guerre ne pourront être astreints qu'à des travaux de surveillance, à moins qu'ils ne fassent la demande expresse d'une occupation rémunératrice.

Les belligérants seront tenus de mettre, pendant toute la durée de la captivité, les prisonniers de guerre victimes d'accidents du travail au bénéfice des dispositions applicables aux travailleurs de même catégorie selon la législation de la Puissance détentrice. En ce qui concerne les prisonniers de guerre auxquels ces dispositions légales ne pourraient être appliquées en raison de la législation de cette Puissance, celle-ci s'engage à recommander à son corps législatif toutes mesures à propres indemniser équitablement les victimes.

CHAPITRE 2.

De l'organisation du travail.

Article 28.

La Puissance détentrice assumera l'entière responsabilité de l'entretien, des soins du traitement et du paiement des salaires des prisonniers de guerre travaillant pour le compte de particuliers.

Article 29.

Aucun prisonnier de guerre ne pourra être employé à des travaux auxquels il est physiquement inapte.

Article 30.

La durée du travail journalier des prisonniers de guerre, y compris celle du trajet d'aller et de retour, ne sera pas excessive et ne devra, en aucun cas, dépasser celle admise pour les ouvriers civils de la région employés au même travail. Il sera accordé à chaque prisonnier un repos de vingt-quatre heures consécutives chaque semaine, de préférence le dimanche.

CHAPITRE 3.

Du travail prohibé.

Article 31.

Les travaux fournis par les prisonniers de guerre n'auront aucun rapport direct avec les opérations de la guerre. En particulier, il est interdit d'employer des prisonniers à la fabrication et au transport d'armes ou de munitions de toute nature, ainsi qu'au transport de matériel destiné à des unités combattantes.

En cas de violation des dispositions de l'alinéa précédent, les prisonniers ont la latitude, après exécution ou commencement d'exécution de l'ordre, de faire présenter leurs réclamations par l'intermédiaire des hommes de confiance dont les fonctions sont prévues aux articles 43 et 44, ou, à défaut d'homme de confiance, par l'intermédiaire des représentants de la Puissance protectrice.

Article 32.

Il est interdit d'employer des prisonniers de guerre à des travaux insalubres ou dangereux.

Toute aggravation des conditions du travail par mesure disciplinaire est interdite.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

Περὶ ἐργατικῶν ἀποσπασμάτων.

Ἄρθρον 33.

Ἡ δίαιτα τῶν ἐργατικῶν ἀποσπασμάτων δεῖν νὰ εἶναι παρομοία πρὸς ἐκείνην τῶν στρατοπέδων αἰχμαλώτων καὶ εἰδικῶς ὅσον ἄρτον, ὕδωρ καὶ ὑγιεινῆς, τῆς τριφύλλης, τῶν περιποιησέων εἰς περιπτώσεων δυστυχίματος ἢ ἀσθενείας, τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῆς παραλαβῆς τῶν δέματων.

Ἐκαστὸν ἐργατικὸν ἀποσπασμα θὰ ὑπάγῃ εἰς ἓν στρατόπεδον αἰχμαλώτων. Ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοπέδου θὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν τήρησιν ἐν τῷ ἀποσπασματι τῶν διατάξεων τῆς παρούσης συμβάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

Περὶ ἡμερομισθίου.

Ἄρθρον 34.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου δὲν θὰ λαμβάνωσιν ἡμερομισθίον διὰ τὴν διαίτησιν καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν στρατοπέδων.

Οἱ αἰχμάλωτοι οἱ χρησιμεύοντες εἰς ἐτέρας ἐργασίας δικαιούνται ἐνὸς ἡμερομισθίου κανονιζομένου διὰ κοινῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων.

Ἡ συμφωνία αὕτη θὰ περιλαμβάνῃ ἐπίσης τὸ μερίδιον ὑπερῆς διὰ τὴν διαίτησιν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν στρατοπέδων θὰ κρατῇ τὸ πρὸς τὸ ὅποιον θὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν αἰχμάλωτον πολέμου καὶ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποῦ τὸ πρὸς τὸ ὅποιον θὰ εἴθῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κατὰ τὴν διάκρισιν τῆς αἰχμαλωσίας του.

Ἐν ἀναμνήτῃ τῆς συνάψεως τῆς συμφωνίας ταύτης ἡ πληρωμὴ τῆς ἐργασίας τῶν αἰχμαλώτων θὰ κανονίζεται σύμφωνα μετὰ τὰ κατωτέρω ὅρια.

α') Τὰ ἐκτελούμενα διὰ τὸ Κράτος ἔργα θὰ πληρώνονται συμφώνως πρὸς τὰ ἰσχύοντα τιμολόγια διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ τοὺς ἐκτελοῦντας τὰ αὐτὰ ἔργα ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τιμολόγιον συμφώνως πρὸς τιμολόγιον ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐκτελεσθείσας ἐργασίας.

β') Ὅσας τὰ ἔργα γίνονται διὰ λογαριασμὸν ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν ἢ ἰδιωτῶν τότε οἱ ὅροι πληρωμῆς κανονίζονται ἀπὸ συμφώνου μετὰ τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς. Τὸ ὑπόλοιπον τὸ παραμένον εἰς πίστωσιν τοῦ αἰχμαλώτου θὰ παραδίδεται εἰς τοῦτον εἰς τὸ τέλος τῆς αἰχμαλωσίας του. Εἰς περιπτώσιν θανάτου τοῦ αἰχμαλώτου τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο θὰ διαβιβάζεται διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος.

ΜΕΡΟΣ IV.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἄρθρον 35.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν οἱ ἐμπόλεμοι θὰ δημοσιεύσωσιν τὰ προβλεπόμενα μέτρα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

Ἄρθρον 36.

Ἐκαστος τῶν ἐμπολέμων θὰ ὀρίσῃ περιοδικῶς τὸν ὅριμον τῶν ἐπιστολῶν καὶ τῶν ταχυδρομικῶν δελετηρίων τὰ ὅποια οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου τῶν διαφόρων κατηγοριῶν δύνανται ν' ἀποστέλλωσιν κατὰ μῆνα καὶ θὰ γνωρίσῃ τὸν ὅριμον τούτων εἰς τὸν ἑαυτοῦ ἐμπόλεμον. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται καὶ τὰ δελετήρια θὰ διαβιβάζονται ταχυδρομικῶς καὶ διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ. Δὲν δύνανται νὰ ἐπιβραδυνῶσιν ἢ νὰ κρατῶσιν διὰ λόγους πειθαρχικοῦς.

Τὸ βραδύτερον μετὰ μίαν ἐβδομάδα μετὰ τὴν ἀφίξιν του εἰς τὸ στρατόπεδον, ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς περιπτώσιν ἀσθενείας, ἕκαστος αἰχμάλωτος δεῖν νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀπευθύνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του ταχυδρομικὸν δελετήριον πλη-

CHAPITRE 4.

Des détachements de travail.

Article 33.

Le régime des détachements de travail devra être semblable à celui des camps de prisonniers de guerre, en particulier en ce qui concerne les conditions hygiéniques, la nourriture, les soins en cas d'accident ou de maladie, la correspondance et la réception des colis.

Tout détachement de travail relèvera d'un camp de prisonniers. Le commandant de ce camp sera responsable de l'observation, dans le détachement de travail, des dispositions de la présente Convention.

CHAPITRE 5.

Du salaire.

Article 34.

Les prisonniers de guerre ne recevront pas de salaire pour les travaux concernant l'administration, l'aménagement et l'entretien des camps.

Les prisonniers employés à d'autres travaux auront droit à un salaire à fixer par des accords entre les belligérants.

Ces accords spécifieront également la part que l'administration du camp pourra retenir, la somme qui appartiendra au prisonnier de guerre et la manière dont cette somme sera mise à sa disposition pendant la durée de sa captivité.

En attendant la conclusion des dits accords, la rétribution du travail des prisonniers sera fixée selon les normes ci-dessous :

a) Les travaux faits pour l'Etat seront payés d'après les tarifs en vigueur pour les militaires de l'armée nationale exécutant les mêmes travaux, ou, s'il n'en existe pas, d'après un tarif en rapport avec les travaux exécutés.

b) Lorsque les travaux ont lieu pour le compte d'autres administrations publiques ou pour des particuliers, les conditions en seront réglées d'accord avec l'autorité militaire.

La solde restant au crédit du prisonnier lui sera remise à la fin de sa captivité. En cas de décès, il sera transmis par la voie diplomatique aux héritiers du défunt.

SECTION IV.

DES RELATIONS DES PRISONNIERS DE GUERRE AVEC L'EXTÉRIEUR

Article 35.

Dès le début des hostilités, les belligérants publieront les mesures prévues pour l'exécution des dispositions de la présente section.

Article 36.

Chacun des belligérants fixera périodiquement le nombre de lettres et de cartes postales que les prisonniers de guerre des diverses catégories seront autorisés à expédier par mois, et notifiera ce nombre à l'autre belligérant. Ces lettres et cartes seront transmises par la poste suivant la voie la plus courte. Elles ne pourront être retardées ni retenues pour motif de discipline.

Dans le délai maximum d'une semaine après son arrivée au camp et de même en cas de maladie, chaque prisonnier sera mis en mesure d'adresser à sa famille une carte postale l'informant de sa capture et de l'état

de sa santé. Les dites cartes postales seront transmises avec toute la rapidité possible et ne pourront être retardées d'aucune manière.

En règle générale, la correspondance des prisonniers sera rédigée dans la langue maternelle de ceux-ci. Les belligérants pourront autoriser la correspondance en d'autres langues.

Ἄρθρον 37.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου νὰ λαμβάνωσιν ἀτομικῶς ταχυδρομικὰ δέματα περιέχοντα ἐδώδιμα καὶ ἄλλα εἶδη προσιζόμενα διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἢ διὰ τὸν ἱματισμὸν τῶν. Τὰ δέματα ταῦτα θὰ παραδίδονται εἰς τοὺς παραλήπτας ἐναντι ἀποδείξεως.

Ἄρθρον 38.

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ αἱ ἀποστολαὶ χρημάτων ἢ ἀξιών ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ταχυδρομικὰ δέματα τὰ προσιζόμενα διὰ τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου ἢ τὰ ἀποστέλλόμενα παρ' αὐτῶν εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε διὰ μέσων τῶν γραφείων πληροφοριῶν τῶν προβλεπομένων διὰ τοῦ ἁρθροῦ 77 δὲν ὑπόκεινται εἰς οὐδὲν ταχυδρομικὸν τέλος τόσον διὰ τὰς χώρας τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς λήψεως ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐνδιάμεσους τοιαύτας.

Τὰ δῶρα καὶ αἱ βοήθειαι εἰς εἶδος αἱ προσιζόμεναι διὰ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπαλλάσσονται ἐπίσης παντὸς εἰσαγωγικοῦ τέλους ἢ ἄλλων τελῶν ὡς ἐπίσης καὶ ναύλων μεταφορᾶς εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τοὺς ἐκμεταλλευομένους παρὰ τοῦ Κράτους.

Οἱ αἰχμάλωτοι δύνανται εἰς περιπτώσιν ἀνεγνωρισμένως ἐπειγούσης ἀνάγκης ν' ἀποστέλλωσι τηλεγραφήματα ἐναντι πληρωμῆς τῶν συνήθων τελῶν.

Ἄρθρον 39.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσιν ἀτομικῶς βιβλία τὰ ὅποια δύνανται νὰ ὑποστώσι λογαριασμὸν.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν προσετιτθῶν Δυνάμεων καὶ τῶν Συλλόγων βοθητῶν τῶν δεόντως ἀνεγνωρισμένων δύνανται ν' ἀποστέλλωσιν ἔργα καὶ συλλογὰς βιβλίων εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν στρατοπέδων τῶν αἰχμαλώτων. Ἡ διὰ βιβλίου τῶν ἀποστολῶν τούτων πρὸς τὰς βιβλιοθήκας δὲν πρέπει νὰ ἐπιβραδύνεται ὑπὸ τὸ πρόσχημα δυσκολίᾳ κατὰ τὴν λογαριαστικὴν.

Ἄρθρον 40.

Ἡ λογαριαστικὴ τῶν ἀλληλογραφικῶν δεῖν νὰ ἐκτελεῖται κατὰ τὴν πλέον σύντομον προθεσμίαν. Ὁ ἑλεγχος τῶν ταχυδρομικῶν δεμάτων δεῖν ἐπίσης νὰ ἐνεργῇται ὑπὸ περιστάσεις τοιαύτας, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται ἡ συντήρησις τῶν ἐδώδιμων τὰ ὅποια τυχὸν νὰ περιέχουν ταῦτα καὶ εἰ δυνατόν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ παραλήπτου ἢ ἐνὸς ἀνθρώπου τῆς ἐμπιστοσύνης του δεόντως παρ' αὐτοῦ ἀνεγνωρισμένου.

Αἱ ἀπαγορεύσεις τῆς ἀλληλογραφίας αἱ διατασσόμεναι παρὰ τῶν ἐμπολέμων διὰ λόγους στρατιωτικῶς ἢ πολιτικῶς δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν εἰμὴ χρονικὴν στιγμὴν καὶ δεῖν νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν βραχυτέρα.

Ἄρθρον 41.

Οἱ ἐμπόλεμοι θὰ ἐξασφαλίσωσι πᾶσαν εὐκολίαν διὰ τὴν διαβίβασιν συμβολικῶν, σταχυῶν καὶ ἑγγράφων προσιζομένων διὰ τοὺς αἰχμαλώτους ἢ ὑπογεγραμμένων παρ' αὐτῶν καὶ εἰδικῶς πληρεξούσια καὶ διαθήκας.

Θὰ λάβωσιν ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ὑπογραφῶν τῶν αἰχμαλώτων.

de sa santé. Les dites cartes postales seront transmises avec toute la rapidité possible et ne pourront être retardées d'aucune manière.

En règle générale, la correspondance des prisonniers sera rédigée dans la langue maternelle de ceux-ci. Les belligérants pourront autoriser la correspondance en d'autres langues.

Article 37.

Les prisonniers de guerre seront autorisés à recevoir individuellement des colis postaux contenant des denrées alimentaires et d'autres articles destinés à leur ravitaillement ou à leur habillement. Les colis seront remis aux destinataires contre quittance.

Article 38.

Les lettres et envois d'argent ou de valeurs, ainsi que les colis postaux destinés aux prisonniers de guerre ou expédiés par eux, soit directement, soit par l'intermédiaire des bureaux de renseignements prévus à l'article 77, seront affranchis de toutes taxes postales, aussi bien dans les pays d'origine et de destination que dans les pays intermédiaires.

Les dons et secours en nature destinés aux prisonniers seront pareillement affranchis de tous droits d'entrée et autres, ainsi que des taxes de transport sur les chemins de fer exploités par l'Etat.

Les prisonniers pourront, en cas d'urgence reconnue, être autorisés à expédier des télégrammes, contre paiement des taxes usuelles.

Article 39.

Les prisonniers de guerre seront autorisés à recevoir individuellement des envois de livres, qui pourront être soumis à la censure.

Les représentants des Puissances protectrices et des sociétés de secours dûment reconnues et autorisées pourront envoyer des ouvrages et des collections de livres aux bibliothèques des camps de prisonniers. La transmission de ces envois aux bibliothèques ne pourra être retardée sous prétexte de difficultés de censure.

Article 40.

La censure des correspondances devra être faite dans le plus bref délai possible. Le contrôle des envois postaux devra, en outre, s'effectuer dans des conditions propres à assurer la conservation des denrées qu'ils pourront contenir et, si possible, en présence du destinataire ou d'un homme de confiance dûment reconnu par lui.

Les interdictions de correspondance édictées par les belligérants, pour des raisons militaires ou politiques, ne pourront avoir qu'un caractère momentané et devront être aussi brèves que possible.

Article 41.

Les belligérants assureront toutes facilités pour la transmission des actes, pièces ou documents destinés aux prisonniers de guerre ou signés par eux, en particulier des procurations et des testaments.

Ils prendront les mesures nécessaires pour assurer, en cas de besoin, la légalisation des signatures données par les prisonniers.

ΜΕΡΟΣ V

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ
ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕ ΤΑΣ ΑΡΧΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1ον.

Περὶ τῶν παραπόνων τῶν αἰχμαλώτων πολέμου ὡς πρὸς
τὴν κατάστασιν τῆς αἰχμαλωσίας

"Αρθρον 42.

Οἱ αἰχμαλῶται πολέμου ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀναφέ-
ρουν εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν
ὁποίων ὑπάρχοντι τὰς αἰτήσεις των τὰς ἐχούσας σχέσιν με-
τὰ τὴν κατάστασιν τῆς αἰχμαλωσίας εἰς τὴν ὁποίαν ὑπὸκεινται.

Ἐχουσι ἐπίσης τὸ δικαίωμα ν' ἀπευθύνωνται εἰς τοὺς
ἀντιπροσώπους τῶν προστατιῶν Δυνάμεων καὶ νὰ ὑπο-
δείκνουν εἰς αὐτοὺς τὰ σημεῖα, ἐφ' ὧν ἔχουσι νὰ ἐκφράσωσι
παράπονα σχετικῶς μετὰ τὴν κατάστασιν τῆς αἰχμαλωσίας.

Αἱ αἰτήσεις καὶ τὰ παράπονα ταῦτα δεόν νὰ διαβιβά-
ζονται ἐπειγόντως.

Καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀναγνωρίζωνται ὡς ἀβάσιμοι δὲν δύ-
ναι νὰ δώσωσι λαβὴν εἰς οὐδεμίαν τιμωρίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2ον.

Περὶ ἀντιπροσώπων τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

"Αρθρον 43.

Εἰς ἕκαστον μέρος ὅπου θὰ εὕρισκονται αἰχμαλῶται
πολέμου οὗτοι ἔχουσι δικαίωμα νὰ ὑποδείξωσι ἀνθρώπους
τῆς ἐμπιστοσύνης των ἐντεταλμένους νὰ τοὺς ἀντιπροσω-
πεύωσιν ἐνώπιον τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν προστα-
τιῶν Δυνάμεων.

Ὁ διορισμὸς τούτων θὰ ὑποβάλληται πρὸς ἐγκρίσιν εἰς
τὴν στρατιωτικὴν ἀρχήν.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐμπιστοσύνης ὅς ἀναλάβωσι τὴν πα-
ραλαβὴν καὶ τὴν διανομὴν τῶν ὁμαδικῶν ἀποστολῶν.
Ἐπίσης εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν οἱ αἰχμαλῶται θὰ ἀπεφά-
σιζον νὰ ὁργανώσωσι μεταξὺ των ἐν σύστημα ἀλληλεβοη-
θείας ἢ ὁργάνωσις αὐτὴ θὰ ἦτο τῆς ἀρμεδιότητος τῶν
ἀνθρώπων τῆς ἐμπιστοσύνης των. Ἐξ ἄλλου εἰ ἄνθρωποι
οὗτοι τῆς ἐμπιστοσύνης δύνανται νὰ παράσχωσι τὰς ὑπη-
ρεσίας των εἰς τοὺς αἰχμαλώτους διὰ νὰ εὐκλύνωσι τὰς
σχέσεις των μετὰ τοὺς Συλλόγους Βεληθείας τοὺς ἀναφερι-
μένους εἰς τὸ ἄρθρον 78.

Εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς
ἐξομοιούμενων ὁ ἀξιωματικὸς αἰχμαλῶτης ὁ ἀνώτερος ἢ
ἀρχαιότερος κατὰ βαθμὸν θέλει ἀναγνωρίζῃ ὡς ἐνδιάμεσος
μεταξὺ τῶν ἀρχῶν τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν αἰχμαλώτων
ἀξιωματικῶν ἢ πρὸς αὐτοὺς ἐξομοιούμενων. Πρὸς τὸν σκοπὸν
τοῦτον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὀρίσῃ ἕνα αἰχμαλῶτην ἀξιο-
ματικὸν διὰ νὰ τὸν βοηθῇ ὡς διερμηνεὺς κατὰ τὴν διάρκειαν
τῶν συνδιαλέξεων του μετὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ στρατοπέδου.

"Αρθρον 44.

Ὅσάκις ἄνθρωποι τῆς ἐμπιστοσύνης χρησιμοποιεῖνται
ὡς ἐργάται ἢ ἐργασίαι των ὡς ἀντιπροσώπων τῶν αἰχμα-
λώτων δεόν νὰ λιγίζηται εἰς τὴν ὑπηρετικὴν διάρκειαν
τῆς ἐργασίας.

Πᾶσα δυνατὴ εὐκλεία δεόν νὰ παρέχεται εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν των με-
τὰ τὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς καὶ μετὰ τῆς προστατιῆς Δυνά-
μεως. Ἡ ἀλληλογραφία αὕτη θὰ εἶναι ἀπεριόριστη.

Οὐδεὶς ἀντιπρόσωπος τῶν αἰχμαλώτων δύναιτο νὰ
μεταφερθῇ χωρὶς νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν ὁ αἰτιύμενος χρόνος ἵνα
καταποτίσῃ τὸν διάδοχόν του διὰ τὰς ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις.

SECTION V.

DES RAPPORTS DES PRISONNIERS DE GUERRE
AVEC LES AUTORITÉS

CHAPITRE PREMIER

Des plaintes des prisonniers de guerre à raison du
régime de la captivité.

Article 42.

Les prisonniers de guerre auront le droit de faire
connaître aux autorités militaires sous le pouvoir des-
quelles ils se trouvent leurs requêtes concernant le
régime de captivité auquel ils sont soumis.

Ils auront également le droit de s'adresser aux
représentants des Puissances protectrices pour leur
signaler les points sur lesquels ils auraient des plaintes
à formuler à l'égard du régime de la captivité.

Ces requêtes et réclamations devront être transmi-
ses d'urgence.

Même si elles sont reconnues non fondées, elles
ne pourront donner lieu à aucune punition.

CHAPITRE 2.

Des représentants des prisonniers de guerre.

Article 43.

Dans toute localité où se trouveront des prisonniers
de guerre, ceux-ci seront autorisés à désigner des hom-
mes de confiance chargés de les représenter vis-à-vis
des autorités militaires et des Puissances protectrices.

Cette désignation sera soumise à l'approbation
de l'autorité militaire.

Les hommes de confiance seront chargés de la ré-
ception et de la répartition des envois collectifs. De
même, au cas où les prisonniers décideraient d'organiser
entre eux un système d'assistance mutuelle, cette or-
ganisation serait de la compétence des hommes de con-
fiance. D'autre part, ceux-ci pourront prêter leurs offi-
ces aux prisonniers pour faciliter leurs relations avec
les sociétés de secours mentionnées à l'article 78.

Dans les camps d'officiers et assimilés, l'officier
prisonnier de guerre le plus ancien dans le grade le
plus élevé sera reconnu comme intermédiaire entre les
autorités du camp et les officiers et assimilés prisonni-
ers à cet effet il aura la faculté de désigner un offi-
cier prisonnier pour l'assister en qualité d'interprète
au cours des conférences avec les autorités du camp.

Article 44.

Lorsque les hommes de confiance seront employés
comme travailleurs, leur activité comme représentants
des prisonniers de guerre devra être comptée dans la
durée obligatoire du travail.

Toutes facilités seront accordées aux hommes de
confiance pour leur correspondance avec les autorités
militaires et avec la Puissance protectrice. Cette cor-
respondance ne sera pas limitée.

Aucun représentant des prisonniers ne pourra
être transféré sans que le temps nécessaire lui ait été
laissé pour mettre ses successeurs au courant des affai-
res en cours.

CHAPITRE 3.

Des sanctions pénales à l'égard des prisonniers de guerre

I. Dispositions générales.

Article 45.

Les prisonniers de guerre seront soumis aux lois,
règlements et ordres en vigueur dans les armées de la
Puissance détentrice.

Tout acte d'insubordination autorisera à leur égard
les mesures prévues par ces lois, règlements et ordres.

Demeurent réservées, toutefois, les dispositions
du présent chapitre.

Article 46.

Les prisonniers de guerre ne pourront être frappés par
les autorités militaires et les tribunaux de la Puissance
détentrice d'autres peines que celles qui sont prévues
pour les mêmes faits à l'égard des militaires des armées
nationales.

A identité de grade, les officiers, sous-officiers ou
soldats prisonniers de guerre subissant une peine dis-
ciplinaire ne seront pas soumis à un traitement moins
favorable que celui prévu, en ce qui concerne la même
peine, dans les armées de la Puissance détentrice.

Sont interdites toute peine corporelle, toute incar-
cération dans des locaux non éclairés par la lumière
du jour, et, d'une manière générale, toute forme quel-
conque de cruauté.

Sont également interdites les peines collectives
pour des actes individuels.

Article 47.

Les faits constituant une faute contre la discipline,
et notamment la tentative d'évasion, seront constatés
d'urgence; pour tous les prisonniers de guerre, gradés
ou non, les arrêts préventifs seront réduits au strict
minimum.

Les instructions judiciaires contre les prisonniers
de guerre seront conduites aussi rapidement que le
permettront les circonstances; la détention préventive
sera restreinte le plus possible.

Dans tous les cas, la durée de la détention préven-
tive sera déduite de la peine infligée disciplinairement
ou judiciairement, pour autant que cette déduction
est admise pour les militaires nationaux.

Article 48.

Les prisonniers de guerre ne pourront, après avoir
subi les peines judiciaires ou disciplinaires qui leur au-
ront été infligées, être traités différemment des autres
prisonniers.

Toutefois, les prisonniers punis à la suite d'une
tentative d'évasion pourront être soumis à un régime
de surveillance spécial, mais qui ne pourra comporter
la suppression d'aucune des garanties accordées aux
prisonniers par la présente Convention.

Article 49.

Aucun prisonnier de guerre ne peut être privé de
son grade par la Puissance détentrice.

Les prisonniers punis disciplinairement ne pour-
ront être privés des prérogatives attachées à leur grade.
En particulier, les officiers et assimilés qui subiront
des peines entraînant privation de liberté ne seront pas
placés dans les mêmes locaux que les sous-officiers ou
hommes de troupe punis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3ον.

Πινὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου.

I. Γενικαὶ Διατάξεις.

"Αρθρον 45.

Οἱ αἰχμαλῶται πολέμου ὑπὸκεινται εἰς τοὺς νόμους,
τὸς κανονισμοὺς καὶ τὰς διατάξεις ἐν ἰσχύϊ εἰς τοὺς στρατοὺς
τῆς διακατέχου Δυνάμεως.

Πᾶσα πράξις ἀνυποταξίας θέλει ἐπιφέρει ἐπ' αὐτῶν τὰ
μέτρα τὰ προβλεπόμενα παρὰ τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν
καὶ τῶν διαταγῶν τούτων.

Παραμένονσι πάντως ὑπὸ ἐπιφύλαξιν αἱ διατάξεις τοῦ
παρόντος κεφαλαίου.

"Αρθρον 46.

Οἱ αἰχμαλῶται πολέμου δὲν δύνανται νὰ ὑπεβληθῶσιν
ἐκ μέρους τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν δικαστηρίων
τῆς διακατέχου Δυνάμεως εἰς ἄλλας πεινὰς ἀπὸ τὰς προ-
βλεπόμενας διὰ πορομίας πράξεως ἀπέναντι τῶν στρατιω-
τικῶν τῶν ἐθνικῶν στρατευμάτων.

Ἐν ὁμοιοβαθείᾳ εἰ ἀξιωματικὸς, ὑποξίωματικὸς ἢ
στρατιώτης αἰχμαλῶτης πολέμου, εἰ ὑφιστάμενος τὴν τα-
κτικὴν ποινὴν, δὲν θὰ ὑπὸκεινται εἰς συμπεριφορὰν ὀλιγώ-
τερον εὐνοϊκὴν τῆς προβλεπόμενης ὅσον ἀφορᾷ τὴν αὐτὴν
ποινὴν εἰς τὰ στρατεύματα τῆς διακατέχου Δυνάμεως.

Ἀπαγορεύονται πᾶσα σωματικὴ πεινὴ, πᾶσα ἐγκλεισις
εἰς διαμερίσματα ὅχι φωτισμένα ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας
καὶ γενικῶς πᾶν μέσον σκληρότητος.

Ἐπίσης ἀπαγορεύονται αἱ συλλογικαὶ πεινὰ δι' ἀπο-
μικρὰς πράξεις.

"Αρθρον 47.

Αἱ πράξεις αἱ ἀποτελοῦσαι σφάλμα κατὰ τῆς πειθορ-
χίας καὶ εἰδικῶς ἢ ἀπόπειρα ἀπεδράσεως δεόν νὰ ἐξοκρι-
βοῦνται ἐπειγόντως.

Δι' ἅπαντας τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου βελομφορίας ἢ
ὅχι, ἢ διάρκεια τῆς προφυλοκίσεως θὰ περιρίζηται εἰς τὸ
ἐλάχιστον.

Αἱ ἀνακρίσεις ἐναντίον τῶν αἰχμαλώτων πολέμου θὰ
διεκπεριοῦνται ὅσον τὸ δυνατόν τοῦ ἥτερον καὶ ἐφ' ὅσον τὸ
ἐπιτρέπουσιν αἱ περιστάσεις. Ἡ προφυλοκίσις θὰ περιορί-
ζηται ὅσον τὸ δυνατόν περισσώτερον.

Ὅπως ὁποῦν τῇ διάρκειᾳ τῆς προφυλοκίσεως θὰ ἐκπί-
πτῃ τῆς ἐπιβαλλομένης πειθορχικῆς ἢ δικαστικῆς πεινῆς
ἐφ' ὅσον ἡ ἐκπτώσις αὕτη εἶναι πορδεκτὴ διὰ τοὺς στρα-
τιωτικοὺς τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ.

"Αρθρον 48.

Οἱ αἰχμαλῶται πολέμου δὲν δύνανται μετὰ τὴν ἐκτίσιν
τῶν δικαστικῶν ἢ πειθορχικῶν πεινῶν ὅτινες ἐπεβλήθησαν
εἰς αὐτοὺς νὰ τυγχάνωσι συμπεριφερᾶς διαφορετικῆς τῆς τῶν
ἄλλων αἰχμαλώτων.

Πάντως οἱ αἰχμαλῶται εἰ τιμωρηθέντες δι' ἀπόπειραν
ἀποδράσεως δύνανται νὰ ὑπὸκεινται εἰς καθεστὸς εἰδικῆς
ἐπιβλέψεως, ὅπερ ὅμως δὲν δύναται νὰ περιλαμβάνῃ τὴν
κατάργησιν οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν ἐγγυήσεων τῶν παρεχόμενων
εἰς τοὺς αἰχμαλώτους διὰ τῆς πορομίας Συμβάσεως.

"Αρθρον 49.

Οὐδεὶς αἰχμαλῶτης πολέμου δύναται νὰ στερηθῇ τοῦ
βαθμοῦ του παρὰ τῆς διακατέχου Δυνάμεως.

Οἱ τιμωρηθέντες διὰ πειθορχικῆς πεινῆς αἰχμαλῶται
δὲν δύνανται νὰ στερηθῶσι τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνηκόντων
εἰς τὸν βαθμὸν των. Εἰδικῶς εἰ ἀξιωματικὸς ἢ εἰ πρὸς τού-
τους ἐξομοιούμενος ὅτινες θὰ ὑπὸστῶσι πεινὰς συνεπαγο-
μένης στέρησιν τῆς ἐλευθερίας των δὲν θὰ ἐγκλεισθῶσι εἰς
τὰ αὐτὰ διαμερίσματα εἰς ἃ καὶ οἱ τιμωρηθέντες ὑπαξιωμα-
τικοὶ καὶ στρατιῶται.

"Αρθρον 50.

Οἱ ἀποδράσαντες αἰχμάλωτοι πολέμου οἱ συλληφθέντες πρὶν ἢ συναντήσωσι τὸν στρατὸν τῶν ἢ πρὶν ἐγκαταλείψωσι τὸ ἐδάφος τὸ κατεχόμενον παρὰ τοῦ στρατοῦ ὅστις τοὺς ἡχμαλώτους δὲν θὰ ὑπόκεινται εἰμὴ εἰς πειθαρχικὰς ποινάς.

Οἱ αἰχμάλωτοι οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ κατώρθωσαν νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὸν στρατὸν τῶν ἢ νὰ ἀπομακρυνθῶσι τοῦ ἐδάφους τοῦ κατεχομένου παρὰ τοῦ στρατοῦ ὅστις τοὺς ἡχμαλώτους, θὰ αἰχμαλωτισθῶσιν ἐκ νέου δὲν θὰ ὑπόκεινται εἰς οὐδεμίαν ποινήν διὰ τὴν προτέραν αὐτῶν φυγὴν.

"Αρθρον 51.

Ἡ ἀπόπειρα ἀποδράσεως, ἔστω καὶ ἐν ὑποτροπῇ, δὲν θὰ λογίζεται ὡς ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ αἰχμάλωτος ἤθελε παραπεμφθῇ εἰς τὰ δικαστήρια δι' ἐγκλήματα ἢ τὰς πράξεις ἐναντίον προσώπων ἢ ιδιοκτησίας τὰς γενομένας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποδείξεως ταύτης.

Μετὰ μίαν ἀπόδρασιν πραγματοποιηθεῖσαν ἢ μὴ πραγματοποιηθεῖσαν οἱ συνάδελφοι τοῦ ἀποδράσαντος οἱ ὅποιοι θὰ συνήρῃσιν εἰς τὴν ἀπόδρασιν ταύτην δὲν θὰ ὑπόκεινται διὰ τὴν πράξιν τῶν ταύτην εἰμὴ εἰς πειθαρχικὴν ποινήν.

"Αρθρον 52.

Οἱ ἐμπόλεμοι θὰ ἐπαγρυπνῶσιν οὕτως ὥστε αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαὶ νὰ κάμνωσι χρῆσιν τῆς μεγαλυτέρας ἐπισκευῆς κατὰ τὴν κρίσιν τῶν τοῦ ζητήματος τοῦ ἐὰν μίαν παράβασις ἐκτελούμενη ἀπὸ αἰχμάλωτον πολέμου δέον νὰ τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς ἢ δικαστικῶς.

Τὸ αὐτὸ θέλει ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁσάκις θὰ πρόκειται νὰ κρίνῃ κανεὶς τὰ γεγονότα τὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ ἀπόδρασιν ἢ ἀπόπειραν ἀποδράσεως.

Οἱ αἰχμάλωτος δὲν δύναται διὰ τὴν αὐτὴν πράξιν ἢ διὰ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν νὰ ὑποστῇ ἢ μίαν καὶ μόνην ποινήν.

"Αρθρον 53.

Οὐδεὶς αἰχμάλωτος πολέμου ὅστις τιμωρημένος ὦν διὰ πειθαρχικῆς ποινῆς θὰ συμπεριλαμβανέται εἰς τοὺς προβλεπομένους διὰ τὴν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα του ὅρους θὰ δύναται νὰ κρατηθῇ διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἐξέτισε τὴν ποινήν του.

Οἱ προοριζόμενοι νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα τῶν αἰχμάλωτοι οἱ εὐρισκόμενοι ὑπὸ ποινικὴν δίωξιν δύναται νὰ ἐξαίρεθῶσι τῆς ἐπ' αὐτοὺς τέλους τῆς διαδικασίας καὶ εἰς ὠρισμένας περιστάσεις καὶ μέχρις ἐκτίσεως τῆς ποινῆς οἱ ἤδη κρατούμενοι κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ κρατηθῶσι μέχρι τέλους τῆς ποινῆς τῶν.

Οἱ ἐμπόλεμοι θὰ κοινοποιήσωσιν ἀμοιβαίως τοὺς καταλόγους ἐκείνων ὅτινες δὲν θὰ δύναται νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα τῶν διὰ τοὺς λόγους τοὺς καθοριζομένους εἰς τὴν προηγούμενην παράγραφον.

II. Πειθαρχικαὶ ποιναί.

"Αρθρον 54.

Ἡ κράτησις εἶναι ἡ αὐστηροτέρα πειθαρχικὴ ποινὴ ἢ ὅποια δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν αἰχμάλωτον πολέμου.

Ἡ διάρκεια τῆς αὐτῆς ποινῆς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 30 ἡμέρας.

Τὸ μέγιστον τοῦτο τῶν τριάντων ἡμερῶν δὲν δύναται ἐπίσης νὰ ὑπερβῇ διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ αἰχμάλωτος δέον νὰ τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς διὰ πᾶσας πράξεις τὴν στιγμὴν καθ' ἣν διαπιστωθῇ ὅτι αἱ πράξεις αὗται εἶναι συναφεῖς ἢ ὅχι.

Ὅσάκις κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ μετὰ τὸ πέρας μιᾶς περιόδου κράτησεως αἰχμάλωτος τις τιμωρηθῇ διὰ νέας πειθαρχικῆς ποινῆς μία προθεσμία τοῦλάχιστον τριῶν ἡμερῶν δέον νὰ χωρίζῃ ἐκαστὴν τῶν περιόδων κράτησεως ὁσάκις μία ἐξ αὐτῶν εἶναι δέκα ἡμερῶν ἢ καὶ πλέον.

Article 50.

Les prisonniers de guerre évadés qui seraient repris avant d'avoir pu rejoindre leur armée ou quitter le territoire occupé par l'armée qui les a capturés ne seront passibles que de peines disciplinaires.

Les prisonniers qui, après avoir réussi à rejoindre leur armée ou à quitter le territoire occupé par l'armée qui les a capturés, seraient de nouveau faits prisonniers ne seront passibles d'aucune peine pour leur fuite antérieure.

Article 51.

La tentative d'évasion, même s'il y a récidive, ne sera pas considérée comme une circonstance aggravante dans le cas où le prisonnier de guerre serait déféré aux tribunaux pour des crimes ou délits contre les personnes ou contre la propriété commis au cours de cette tentative.

Après une évasion tentée ou consommée, les camarades de l'évadé qui auront coopéré à l'évasion ne pourront encourir de ce chef qu'une punition disciplinaire.

Article 52.

Les belligérants veilleront à ce que les autorités compétentes usent de la plus grande indulgence dans l'appréciation de la question de savoir si une infraction commise par un prisonnier de guerre doit être punie disciplinairement ou judiciairement.

Il en sera notamment ainsi lorsqu'il s'agira d'apprécier des faits connexes à l'évasion ou à la tentative d'évasion.

Un prisonnier ne pourra, à raison du même fait ou du même chef d'accusation, être puni qu'une seule fois.

Article 53.

Aucun prisonnier de guerre frappé d'une peine disciplinaire, qui se trouverait dans les conditions prévues pour le rapatriement, ne pourra être retenu pour la raison qu'il n'a pas subi sa peine.

Les prisonniers à rapatrier qui seraient sous le coup d'une poursuite pénale pourront être exclus du rapatriement jusqu'à la fin de la procédure, et, le cas échéant, jusqu'à l'exécution de la peine; ceux qui seraient déjà détenus en vertu d'un jugement pourront être retenus jusqu'à la fin de leur détention.

Les belligérants se communiqueront les listes de ceux qui ne pourront être rapatriés pour les motifs indiqués à l'alinéa précédent.

2. Peines disciplinaires.

Article 54.

Les arrêts sont la peine disciplinaire la plus sévère qui puisse être infligée à un prisonnier de guerre.

La durée d'une même punition ne peut dépasser trente jours.

Ce maximum de trente jours ne pourra pas davantage être dépassé dans le cas de plusieurs faits dont un prisonnier aurait à répondre disciplinairement au moment où il est statué à son égard, que ces faits soient connexes ou non.

Lorsqu'au cours ou après la fin d'une période d'arrêts, un prisonnier sera frappé d'une nouvelle peine disciplinaire, un délai de trois jours au moins séparera chacune des périodes d'arrêts, dès que l'une d'elles est de dix jours ou plus.

"Αρθρον 55.

ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς περιπτώσεως τῆς ἀναγραφῆς μὲνης εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ ἀρθρου II ἐπιτρέπεται ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς ποινῆς εἰς τοὺς πειθαρχικῶς τιμωρουμένους αἰχμάλωτους ὁ περιορισμὸς τῆς τροφῆς ὁ παραδεχτὸς εἰς τὰ στρατεύματα τῆς διακατόχου Δυνάμεως.

Πάντως ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰμὴ μόνον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ κατάσταση τῆς υγείας τῶν τιμωρηθέντων αἰχμάλωτων τὸ ἐπιτρέπει.

"Αρθρον 56.

Εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου δύνανται νὰ μεταφερθῶσιν εἰς σωφρονιστικὰ ἰδρύματα (φυλακὰ, σωφρονιστήρια, κάτεργα κλπ.) ἵνα ὑπερβῶσι πειθαρχικὰς ποινάς.

Τὰ διαμερίσματα τὰ χρησιμοποιούμενα διὰ τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς θὰ εἶνε σύμφωνα πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς υγιεινῆς.

Οἱ τιμωρημένοι αἰχμάλωτοι δέον νὰ δύναται νὰ καθαρίζωνται.

Καθ' ἐκάστην οἱ αἰχμάλωτοι οὗτοι δέον νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ γυμνάζωνται ἢ νὰ διαβιῶσιν εἰς τὸ ὑπαίθριον τοῦλάχιστον ἐπὶ δύο ὥρας.

"Αρθρον 57.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου οἱ πειθαρχικῶς τιμωρημένοι θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ν' ἀναγιγνώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἀποστέλλωσι καὶ νὰ λαμβάνωσιν ἐπιστολάς.

Τούτων τὸν δέμας καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δύνανται νὰ μὴ παραδίδωνται εἰς τοὺς παρελθόντες εἰμὴ μετὰ τὴν ἐκτίσιν τῆς ποινῆς. Ἐὰν τὰ δέματα τὰ μὴ διανεμόμενα περιέχωσιν ἐδώδιμα, ἅτινα δύναται νὰ καταστραφῶσι τότε τὰ ἐδώδιμα ταῦτα θὰ παραδίδωνται εἰς τὸ ἀναρροήτριον ἢ εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ στρατοπέδου.

"Αρθρον 58.

Οἱ διὰ πειθαρχικῆς ποινῆς τιμωρημένοι αἰχμάλωτοι πολέμου δύναται τῇ αἰτίσει τῶν νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὴν ἡμερησίαν ὑγεινομικὴν ἐπίσκεψιν. Θὰ τυγχάνωσι τῶν φροντίδων τῶν κρινόμενων ἀναγκαίων πορὰ τῶν ἰατρῶν καὶ ἐνδεχομένως θὰ διακομίζωνται εἰς τὸ ἀναρροήτριον τοῦ στρατοπέδου ἢ εἰς τὰ νοσοκομεία.

"Αρθρον 59.

Ἐκτὸς τῶν ἀρμοδίων δικαστηρίων καὶ τῶν ἀνωτέρων στρατιωτικῶν ἀρχῶν αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰμὴ ἀπὸ ἀξιωματικῶν ἔχοντα δικαίωμα ἐπιβολῆς ποινῆς λόγῳ τῆς ιδιότητος τοῦ ὡς διοικητοῦ τοῦ στρατοπέδου ἢ ἀποσπάσματος, ἢ παρ' ἀξιωματικοῦ ὑπευθύνου ἀναπληροῦντος αὐτόν.

III. Ποινικαὶ διώξεις.

"Αρθρον 60.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μιᾶς δικονομικῆς στρεφόμενης ἐναντίον αἰχμάλωτου πολέμου ἢ διακατόχου Δυνάμεως θὰ εἰδοποιήσῃ, εὐθὺς ὡς τοῦτο καταστήσῃ δυνατόν καὶ πάντοτε πρὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ὁρισθείσης διὰ τὴν δίκην, τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς προστατίδος Δυνάμεως.

Ἡ εἰδοποίησις αὕτη θὰ περιέχῃ τὰς κάτωθι ὑποδείξεις:

α) Ὁμοκατεπύνημον καὶ βαθμὸν τοῦ αἰχμάλωτου β) Τόπος τῆς παραμονῆς ἢ κράτησεως. γ) Καθορισμὸς τῆς ἢ τῶν κατηγοριῶν ἀναφερομένων καὶ τῶν νομίμων διατυπώσεων αἵτινες δέον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν. Ἐὰν δὲν εἶναι δυνατόν εἰς τὴν εἰδοποίησιν ταύτην νὰ ἀναγραφῶνται τὸ δικαστήριον τὸ ὅποιον θὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν, ἢ ἡμερομηνία τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης καὶ τὸ μέρος

Article 55.

Sous réserve de la disposition faisant l'objet du dernier alinéa de l'article 11, sont applicables, à titre d'aggravation de peine, aux prisonniers de guerre punis disciplinairement les restrictions de nourriture admises dans les armées de la Puissance détentrice.

Toutefois, ces restrictions ne pourront être ordonnées que si l'état de santé des prisonniers punis le permet.

Article 56.

En aucun cas, les prisonniers de guerre ne pourront être transférés dans les établissements pénitentiaires (prisons, pénitenciers, bagnes, etc.) pour y subir des peines disciplinaires.

Les locaux dans lesquels seront subies les peines disciplinaires seront conformes aux exigences de l'hygiène.

Les prisonniers punis seront mis à même de se tenir en état de propreté.

Chaque jour, ces prisonniers auront la faculté de prendre de l'exercice ou de séjourner en plein air pendant au moins deux heures.

Article 57.

Les prisonniers de guerre punis disciplinairement seront autorisés à lire et à écrire, ainsi qu'à expédier et à recevoir des lettres.

En revanche, les colis et les envois d'argent pourront n'être délivrés aux destinataires qu'à l'expiration de la peine. Si les colis non distribués contiennent des denrées périssables, celles-ci seront versées à l'infirmerie ou à la cuisine du camp.

Article 58.

Les prisonniers de guerre punis disciplinairement seront autorisés, sur leur demande, à se présenter à la visite médicale quotidienne. Ils recevront les soins jugés nécessaires par les médecins et, le cas échéant, seront évacués sur l'infirmerie du camp ou sur les hôpitaux.

Article 59.

Réserve faite de la compétence des tribunaux et des autorités militaires supérieures, les peines disciplinaires ne pourront être prononcées que par un officier muni de pouvoirs disciplinaires en sa qualité de commandant de camp ou de détachement, ou par l'officier responsable qui le remplace.

3. Poursuites judiciaires.

Article 60.

Lors de l'ouverture d'une procédure judiciaire dirigée contre un prisonnier de guerre, la Puissance détentrice en avertira aussitôt qu'elle pourra le faire, et toujours avant la date fixée pour l'ouverture des débats, le représentant de la Puissance protectrice.

Cet avis contiendra les indications suivantes:

a) état civil et grade du prisonnier; b) lieu de séjour ou de détention; c) spécification du ou des chefs d'accusation, avec mention des dispositions légales applicables.

S'il n'est possible de donner dans cet avis l'indication du tribunal qui jugera l'affaire, celle de la date d'ouverture des débats et celle du local où ils auront

εις ο αὐτὴ θὰ λάβῃ χώραν, αἱ πληροφορίες αὐταὶ θὰ χορηγηθῶσι μετὰγενεστέρας εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς προστατρίας Δυνάμεως τὸ ταχύτερον καὶ πάντως τοῦλάχιστον τρεῖς ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης.

Ἄρθρον 61.

Οὐδεὶς αἰχμάλωτος πολέμου δύναται νὰ καταδικασθῇ χωρὶς νὰ εἶχῃ τῆς εὐκαιρίας νὰ υπερασπισθῇ.

Οὐδεὶς αἰχμάλωτος δύναται νὰ πιεσθῇ νὰ ὁμολογήσῃ ἑαυτὸν ἔνοχον τῆς πράξεως δι' ἣν κατηγορεῖται.

Ἄρθρον 62.

Ὁ αἰχμάλωτος πολέμου θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ βοηθῇται παρ' ἐνὸς ἀνεγνωρισμένου ὑπερασπιστοῦ τῆς ἐκλογῆς τοῦ καὶ νὰ προστρέξῃ, ἐὰν εἶναι ἀνάγκη, εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἐνὸς καταλλήλου δευτερεύοντος. Θὰ εἰδοποιηθῇ περὶ τοῦ δικαιώματός τοι τούτου ἐγκρίτως πρὸ τῆς δίκης παρὰ τῆς διακατόχου Δυνάμεως.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐκλογῆς ἐκ μέρους τοῦ αἰχμάλωτου ἡ προστατρία Δύναμις δύναται νὰ προμηθεύσῃ εἰς αὐτὸν ἕνα ὑπερασπιστήν. Ἡ διακατόχος Δύναμις θὰ διαβιβάσῃ εἰς τὴν προστατρίαν Δύναμιν τῇ κινήσει τῆς κατάλογον τῶν προσώπων τῶν ἀνεγνωρισμένων διὰ νὰ παρουσιασθῶσιν ὡς ὑπερασπισταί.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς προστατρίας Δυνάμεως θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παρίστανται εἰς τὴν δίκην.

Ἡ μὲν ἐξαιρέσις εἰς τὸν κανὼνα τοῦτον εἶναι ὅταν ἡ ἐνέργεια τῆς δίκης δέον νὰ παραμείνῃ μυστικὴ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους. Ἡ διακατόχος Δύναμις δέον νὰ εἰδοποιηθῇ περὶ τούτου τὴν προστατρίαν Δύναμιν.

Ἄρθρον 63.

Μία δικαστικὴ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ἐκδοθῇ εἰς βάρος ἐνὸς αἰχμάλωτου πολέμου εἰμὴ παρὰ τῶν αὐτῶν δικαστηρίων καὶ συμφώνως πρὸς τὴν αὐτὴν διαδικασίαν, ἥτις ἀκολουθεῖται διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς διακατόχου Δυνάμεως.

Ἄρθρον 64.

Ἐκαστος αἰχμάλωτος πολέμου ἔχει δικαίωμα νὰ ἐφεσιβάλλῃ οἰκονομικὰ ἀποφάσιν ἐκδοθεῖσαν ἐναντίον τοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ἐφεσιβάλλουν καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς διακατόχου Δυνάμεως.

Ἄρθρον 65.

Αἱ ἐκδιδόμεναι ἐναντίον τῶν αἰχμάλωτων πολέμου ἀποφάσεις θὰ κοινοποιῶνται ἀμέσως εἰς τὴν προστατρίαν Δύναμιν.

Ἄρθρον 66.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐκδοθῇ θανατικὴ πινὴ ἐναντίον ἐνὸς αἰχμάλωτου ἀνακοινώσις ἐκθετούσα ἐν λεπτομερείᾳ τὴν φύσιν καὶ τὰς περιστάσεις ὑφ' ἃς ἐγένετο τὸ ἐγκλήμα, θ' ἀπευθυνθῇ τὸ ταχύτερον εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς προστατρίας Δυνάμεως, ἵνα διαβιβάσῃ εἰς τὴν Δύναμιν, εἰς τὸν στρατὸν τῆς ὁποίας ἔχει ὑπηρετήσῃ ὁ αἰχμάλωτος.

Ἡ ἀπόφασις δὲν θὰ ἐκτελεσθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως μῆκος προθεσμίας τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης.

Ἄρθρον 67.

Οὐδεὶς αἰχμάλωτος πολέμου δύναται νὰ στερηθῇ τοῦ κέρδους τῶν διατάξεων τοῦ άρθρου 42 τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐδικάσθη ἢ ἄλλως πῶς.

eu, ces indications seront fournies ultérieurement au eprésentant de la Puissance protectrice, le plus tôt possible, et en tout cas trois semaines au moins avant l'ouverture des débats.

Article 61.

Aucun prisonnier de guerre ne pourra être condamné sans avoir eu l'occasion de se défendre.

Aucun prisonnier ne pourra être contraint de se reconnaître coupable du fait dont il est accusé.

Article 62.

Le prisonnier de guerre sera en droit d'être assisté par un défenseur qualifié de son choix et de recourir, si c'est nécessaire aux offices d'un interprète compétent. Il sera avisé de son droit, en temps utile avant les débats, par la Puissance détentrice.

A défaut d'un choix par le prisonnier, la Puissance, protectrice pourra lui procurer un défenseur. La Puissance détentrice remettra à la Puissance protectrice, sur la demande de celle-ci, une liste de personnes qualifiées pour présenter la défense.

Les représentants de la Puissance auront le droit d'assister aux débats de la cause.

La seule exception à cette règle est celle où les débats de la cause doivent rester secrets dans l'intérêt de la sûreté de l'Etat. La Puissance détentrice en prévient la Puissance protectrice.

Article 63.

Un jugement ne pourra être prononcé à la charge d'un prisonnier de guerre que par les mêmes tribunaux et suivant la même procédure qu'à l'égard des personnes appartenant aux forces armées de la Puissance détentrice.

Article 64.

Tout prisonnier de guerre aura le droit de recourir contre tout jugement rendu à son égard de la même manière que les individus appartenant aux forces armées de la Puissance détentrice.

Article 65.

Les jugements prononcés contre les prisonniers de guerre seront immédiatement communiqués à la Puissance protectrice.

Article 66.

Si la peine de mort est prononcée contre un prisonnier de guerre, une communication exposant en détail la nature et les circonstances de l'infraction sera adressée, au plus tôt, au représentant de la Puissance protectrice pour être transmise à la Puissance dans les armées de laquelle le prisonnier a servi.

Le jugement ne sera pas exécuté avant l'expiration d'un délai d'au moins trois mois à partir de cette communication.

Article 67.

Aucun prisonnier de guerre ne pourra être privé du bénéfice des dispositions de l'article 42 de la présente Convention à la suite d'un jugement ou autrement.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4ον.
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ
ΜΕΡΟΣ 1ον.

Περὶ τῆς κατ' εὐθείαν ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα των καὶ τῆς διαμονῆς των εἰς οὐδέτερον ἔδαφος.

Ἄρθρον 68.

Οἱ ἐμπόλεμοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς πατρίδας των, ἂν ἐπιλογιστοῦν τοῦ βολιμοῦ ἢ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ ἀφοῦ καταστήσωσι τούτους ἱκανοὺς νὰ μεταφερθῶσι, τοὺς αἰχμάλωτους πολέμου, βρῆως ἀσθενεῖς καὶ βρῆως τραυματίαι.

Συμφωνίαι μεταξὺ τῶν ἐμπόλεμων θέλουσι συνεπῶς κανονίσαι τὸ ταχύτερον τὰς περιπτώσεις ἀναπηρίας ἢ ἀσθενείας τὰς ἐπισυρούσας τὴν κατ' εὐθείαν ἀποστολὴν εἰς τὴν πατρίδα των, ὅπως ἐπίσης καὶ τὰς περιπτώσεις τὰς ἐπισυρούσας ἐνδεχομένως τὴν παραμονὴν τῶν αἰχμάλωτων εἰς οὐδέτερον ἔδαφος.

Ἐν ἀναμονῇ τῆς συνάψεως τῶν συμφωνιῶν τούτω οἱ ἐμπόλεμοι δύνανται ν' ἀνατρέξωσιν εἰς τὸ πρότυπον συμφωνίας τὸ ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ τύπον προτύπου (à titre documentaire) εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

Ἄρθρον 69.

Ἀμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν οἱ ἐμπόλεμοι (ὡς συνεννοηθῶσι διὰ νὰ ὀρίσῃσι μικτὰς ὑγειονομικὰς ἐπιτροπὰς. Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται θ' ἀπαρτίζονται ἐκ τριῶν μελῶν ἐξ ὧν τὰ δύο θὰ ἀνήκωσιν εἰς οὐδέτεραν χώραν καὶ τὸ ἓν θὰ ὑποδεικνύηται παρὰ τῆς διακατόχου Δυνάμεως. Ὁ εἰς τῶν ἱατρῶν τοῦ οὐδετέρου Κράτους θὰ ἐκτελῇ χρῆν Πρὸεδρου. Αἱ μικταὶ ὑγειονομικαὶ ἐπιτροπαὶ αὗται θὰ ἐνεργῶσι τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀσθενῶν ἢ τραυματιῶν αἰχμάλωτων πολέμου καὶ θὰ λαμβάνωσι πᾶσαν ἀπέναντί των κατάλληλον ἀπόφασιν.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν τούτων θὰ λαμβάνωνται κατὰ πλειοψηφίαν καὶ θὰ ἐκτελῶνται εἰς τὴν πλεονεχόντος πρὸθεσμίαν.

Ἄρθρον 70.

Ἐκτὸς ἐκείνων οἵτινες ἤθελον ὀρίσθῃ παρὰ τοῦ ἱατροῦ τοῦ στρατοπέδου, οἱ κατὰ αἰχμάλωτοι πολέμου θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὴν μικτὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ἄρθρον 69 πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κατ' εὐθείαν ἀποστολῆς των εἰς τὴν πατρίδα των ἢ τῆς παραμονῆς των εἰς οὐδέτερον ἔδαφος :

α') Οἱ αἰχμάλωτοι οἵτινες θὰ ζητήσωσι τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν ἱατρὸν τοῦ στρατοπέδου.

β') Οἱ αἰχμάλωτοι οἱ παρουσιαζόμενοι παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν προβλεπομένων ἀπὸ τὸ ἄρθρον 43, τούτων ἐνεργούντων ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ἢ τῇ αἰτήσῃ αὐτῶν τούτων τῶν αἰχμάλωτων.

γ') Οἱ αἰχμάλωτοι οἱ ὅποιοι ἤθελον προταθῇ παρὰ τῆς Δυνάμεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ὁποίας ὑπηρετήσαν ἢ παρ' ἐνὸς Συνδέσμου Βοηθειῶν δούτων ἀνεγνωρισμένου καὶ ἐξουσιοδοτημένου παρὰ τῆς Δυνάμεως ταύτης.

Ἄρθρον 71.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θύματα δυστυχημάτων ἐργασίας, ἐξαιρέσει τῶν αὐτοτραυματιῶν, θὰ συμπεριλαμβάνωνται ὡς πρὸς τὴν ἀποστολὴν των εἰς τὴν πατρίδα των ἢ ἐνδεχομένως τὴν διαμονὴν των εἰς οὐδέτεραν χώραν εἰς τὰ πλεονεκτήματα τῶν αὐτῶν διατάξεων.

Ἄρθρον 72.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐχθροπραξιῶν καὶ διὰ λόγους ἀνθρωπιστικούς οἱ ἐμπόλεμοι δύνανται νὰ συνάψωσι συμφωνίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κατ' εὐθείαν ἀποστολῆς εἰς τὴν

TITRE IV.
DE LA FIN DE LA CAPTIVITÉ
SECTION I.

Du rapatriement direct et de l'hospitalisation en pays neutre.

Article 68.

Les belligérants seront tenus de renvoyer dans leur pays, sans égard au grade ni au nombre, après les avoir mis en état d'être transportés, les prisonniers de guerre grands malades et grands blessés.

Des accords entre les belligérants fixeront en conséquence, aussitôt que possible, les cas d'invalidité ou de maladie entraînant le rapatriement direct, ainsi que les cas entraînant éventuellement l'hospitalisation en pays neutre. En attendant que ces accords soient conclus, les belligérants pourront se référer à l'accord-type annexé, à titre documentaire, à la présente Convention.

Article 69.

Dès l'ouverture des hostilités, les belligérants s'entendront pour nommer des commissions médicales mixtes. Ces commissions seront composées de trois membres, dont deux appartenant à un pays neutre et un désigné par la Puissance détentrice; l'un des médecins du pays neutre présidera. Ces commissions médicales mixtes procéderont à l'examen des prisonniers malades ou blessés et prendront toutes décisions utiles à leur égard.

Les décisions de ces commissions seront prises à la majorité et exécutées dans le plus bref délai.

Article 70.

Outre ceux qui auront été désignés par le médecin du camp, les prisonniers de guerre suivants seront soumis à la visite de la commission médicale mixte mentionnée à l'article 69, en vue de leur rapatriement direct ou de leur hospitalisation en pays neutre :

a) les prisonniers qui en feront la demande directement au médecin du camp ;

b) les prisonniers qui seront présentés par les hommes de confiance prévus à l'article 43, ceux-ci agissant de leur propre initiative ou à la demande des prisonniers eux-mêmes ;

c) les prisonniers qui auront été proposés par la Puissance dans les armées de laquelle ils ont servi ou par une association de secours dûment reconnue et autorisée par cette Puissance.

Article 71.

Les prisonniers de guerre victimes d'accidents du travail, exception faite des blessés volontaires, seront mis, en ce qui concerne le rapatriement ou éventuellement l'hospitalisation en pays neutre, au bénéfice des mêmes dispositions.

Article 72.

Pendant la durée des hostilités et pour des raisons d'humanité, les belligérants pourront conclure des accords en vue du rapatriement direct ou de l'hospitalisation en pays neutre.

πατρίδα των ή τής παραμονής των εις ουδετέρων χωρών των έχων αιχμαλώτων πολέμου των υπεστάντων μακροχρόνιον αιχμαλωσίαν.

"Αρθρον 73.

Τά εξ' ουδα τής αποστολής των εις την πατρίδα των ή τής μεταφοράς εις ουδετέρων χωρών των αιχμαλώτων πολέμου θά επιβιβάζωνται, από των συνόρων τής διακατέχουσας Δυνάμεις, την Δύναμιν εις τον στρατόν τής όποιας οι αιχμαλωτοι αυτοι ηγήρησαν.

"Αρθρον 74.

Ουδεις εκ των επανερχομένων εις την πατρίδα των δύναται να χρησιμποιηθῇ εις ενεργόν στρατιωτικήν υπηρεσίαν.

ΜΕΡΟΣ 2ον.

Περί τής απελευθερώσεως και τής αποστολής εις την πατρίδα των άμα τῷ περάτι των έχουραζιών.

"Αρθρον 75.

"Όταν οι εμπόλεμοι συνάψωσι σύμβασιν ανακωχής δέον κατά βάσιν ν' αναγράφωσι εις αυτήν διατάξεις άφωρώσας την επάνοδον εις την πατρίδα των των αιχμαλώτων πολέμου. Εάν εις την σύμβασιν ταύτην δέν έχωσιν αναγραφῇ αί διατάξεις αὗται, οι εμπόλεμοι δέον ύπωςδήποτε να έλθωσιν εις επαφήν τῷ ταχύτερον πρὸς τον σκοπόν τουτον. Έν πάση περιπτώσει ή επάνοδος των αιχμαλώτων θά εκτελεσθῇ εις τὸ πλέον σύντομον χρονικόν διάστημα μετά την σύναψιν τής ειρήνης.

Οι αιχμαλωτοι πολέμου οίτινες θά εὑρίσκωνται υπό ποινικήν δίωξιν δι' έγκλημα ή διὰ παράβασιν του κοινού δικαίου δύνανται εν τούτοις να κρατηθῶσι μέχρι τέλους τής διαδικασίας και ενδεχομένως μέχρις εκτίσεως τής ποινής των. Τὸ ίδιον θά συμβῇ με τούς καταδικασθέντας δι' έγκλημα ή διὰ παράβασιν του κοινού δικαίου.

Κατόπιν συνεννόησεως μεταξύ των εμπολέμων δύνανται να καταρτισθῶσιν Επιτροπαί με σκοπόν την αναζήτησιν των εγκατεσπαρμένων αιχμαλώτων και την εξασφάλισιν τής επανόδου εις την πατρίδα των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5ον.

Περί του θανάτου των αιχμαλώτων πολέμου

"Αρθρον 76.

Αί διαθήκαι των αιχμαλώτων πολέμου θά γίνωνται δεκταί και θά συντάσσωνται υπό τούς αυτούς όρους ύπ' οὓς και διὰ τούς στρατιωτικούς του έθνικού στρατού.

Θ' ακολουθοῦνται επίσης οι αὐτοί κανόνες όσον άφορᾷ τὰ στοιχεῖα τὰ σχετικὰ πρὸς την πιστοποίησιν των θανάτων.

Οι εμπόλεμοι θά επαρουσιῶσιν ώστε οι αιχμαλωτοι πολέμου οι αποθηήσκοντες εν αιχμαλωσία να θάπτονται μετά των σχετικῶν τιμῶν και όπως οι τάφοι οι φέροντες πᾶσαν άπκράιτητον αναγραφῇ δσι σεβαστοί και καλῶς συντηρημένοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6ον.

ΠΕΡΙ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΦΟΡΩΣΩΝ ΤΟΥΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

"Αρθρον 77.

"Αμα τῇ ενάρξει των έχουραζιῶν έκάστη των εμπολέμων Δυνάμεων ύπως επίσης και οι ουδέτεροι δυνάμεις αίτινες θά έχωσιν ύποδεχθῇ εμπολέμους θά καταρτίσωσιν έπίσημον Γραφεῖον Πληροφοριῶν περί των αιχμαλώτων πολέμου των εὑρισκομένων εις τὸ έδαφός των.

"Όσον τὸ δυνατόν συντομότερον έκάστη των εμπολέ-

talisation en pays neutre des prisonniers de guerre valides ayant subi une longue captivité.

Article 73.

Les frais de rapatriement ou de transport dans un pays neutre des prisonniers de guerre seront supportés, à partir de la frontière de la Puissance détentrice, par la Puissance dans les armées de laquelle ces prisonniers ont servi.

Article 74.

Aucun rapatrié ne pourra être employé à un service militaire actif.

SECTION II.

De la libération et du rapatriement à la fin des hostilités.

Article 75.

Lorsque les belligérants concluront une convention d'armistice, ils devront, en principe, y faire figurer des stipulations concernant le rapatriement des prisonniers de guerre. Si des stipulations à cet égard n'ont pas pu être insérées dans cette convention, les belligérants se mettront néanmoins, le plus tôt possible, en rapport à cet effet. Dans tout les cas, le rapatriement des prisonniers s'effectuera dans les plus bref délai après la conclusion de la paix.

Les prisonniers de guerre qui seraient sous le coup d'une poursuite pénale pour un crime ou un délit de droit commun pourront toutefois être retenus jusqu'à la fin de la procédure et, le cas échéant, jusqu'à l'expiration de la peine. Il en sera de même de ceux condamnés pour un crime ou délit de droit commun.

D'entente entre les belligérants, des commissions pourront être instituées dans le but de rechercher les prisonniers dispersés et d'assurer leur rapatriement.

TITRE V.

Du décès des prisonniers de guerre.

Article 76.

Les testaments des prisonniers de guerre seront reçus et dressés dans les mêmes conditions que pour les militaires de l'armée nationale.

On suivra également les mêmes règles en ce qui concerne les pièces relatives à la constatation des décès.

Les belligérants veilleront à ce que les prisonniers de guerre décédés en captivité soient enterrés honorablement et à ce que les tombes portent toutes indications utiles, soient respectées et convenablement entretenues.

TITRE VI.

DES BUREAUX DE SECOURS ET DE RENSEIGNEMENTS CONCERNANT LES PRISONNIERS DE GUERRE.

Article 77.

Dès le début des hostilités, chacune des Puissances belligérantes, ainsi que les Puissances neutres qui auront recueilli des belligérants, constitueront un bureau officiel de renseignements sur les prisonniers de guerre se trouvant sur leur territoire.

Dans le plus bref délai possible, chacune des Pui-

μων Δυνάμεων θά πληροφορήσῃ τὸ Γραφεῖον τῆς πληροφοριῶν διὰ πᾶσαν σύλληψιν αιχμαλώτων ενεργηθεῖσαν παρὰ των στρατευμάτων τῆς, διδουσα πᾶσαν πληροφορίαν ἣν διαθέτει περί τῆς ταυτότητος, επιτρέψουσιν να εἰδοποιηθῶσι ταχέως οι ενδιαφερόμενοι οικογένειαι, γνωρίζουσα ταυτοχρόνως τὰς ἐπισήμους διευθύνσεις εις ἃς αἱ οικογένειαι δύνανται να γράψωσιν εις τούς αιχμαλώτους.

Τὸ Γραφεῖον Πληροφοριῶν θά διαβιβάξῃ ἐπειγόντως πᾶσας τὰς ἐνδείξεις ταύτας εις τὰς ενδιαφερομένας Δυνάμεις διὰ μέσου αἵ' ἐνὸς μὲν των προστατιῶν Δυνάμεων, αἵ' ἐτέρου δὲ τοῦ κεντρικοῦ πρακτορείου τοῦ προβλεπομένου εις τὸ άρθρον 79.

Τὸ Γραφεῖον Πληροφοριῶν, ἐπιφορτισμένον ν' ἀπαντᾷ εις ὅλας τὰς αἰτήσεις τὰς ἀφορώσας τούς αιχμαλώτους πολέμου, θά λαμβάνῃ, παρὰ των διαφόρων αρμοδίων υπηρεσιῶν ὅλας τὰς ἐνδείξεις τὰς σχετικὰς με την ἐγκλεισιν, με τὰς μεταθέσεις, με τὰς απελευθερώσεις ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς των, με τὰς επανόδους εις την πατρίδα των, με τὰς ἀποδόσεις, με τὰς παραμονὰς εις τὸ νοσοκομεῖον, με τούς θανάτους, ὅπως επίσης και πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν ἀναγκαίαν διὰ τὸν καταρτισμὸν και ἐνημερότητα ἐνὸς ἀτομικοῦ δελτίου δι' έκαστον αιχμαλώτον πολέμου.

Τὸ Γραφεῖον θ' αναγράφῃ ἐπὶ τοῦ δελτίου τούτου, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ και ὑπὸ τὰς ἐπιφυλάξεις των διατάξεων τοῦ άρθρου 5, τὸν θριθμὸν μητρώου, τὸ ὄνοματεπώνυμον, τὴν ἡμερομηνίαν και τὸν τόπον γεννήσεως, τὸν βαθμὸν και τὴν μονάδα τοῦ ενδιαφερομένου, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς και τῆς μητρός, τὴν διεύθυνσιν τοῦ προσώπου τὸ ὅποιον πρέπει να εἰδοποιηθῇ εις περίπτωσιν δυστυχήματος, τὰ τραύματα, τὴν ἡμερομηνίαν και τὸ μέρος τῆς αιχμαλωσίας, τῆς ἐγκλείσεως, των τραυμάτων, τοῦ θανάτου, ὡς επίσης και πᾶσαν ἐτέραν σπουδαίαν πληροφορίαν.

Αἱ ἐβδομαδιαῖαι καταστάσεις περιέχουσai πᾶσας τὰς νέας πληροφορίας τὰς ἱκανὰς να διευκολύνωσι την ταύτητα έκαστου αιχμαλώτου, θά διαβιβάζωνται εις τὰς ενδιαφερομένας Δυνάμεις.

Τὸ ἀτομικὸν δελτίον τοῦ αιχμαλώτου πολέμου θά παραδίδηται μετά την σύναψιν τῆς ειρήνης εις την Δύναμιν εις ἣν ὁ αιχμαλώτος υπήρτησε.

Τὸ Γραφεῖον Πληροφοριῶν ἐπὶ πλέον θά παραλαμβάνῃ πάντα τὰ εἶδη ἀτομικῆς χρήσεως, τὰς ἀξίας, τὴν ἀλληλογραφίαν, τὰ βιβλιάρια μισθοῦ, σημεῖα ταυτότητος κλπ. ἅτινα θά ἦσαν τυχὸν εγκαταλελειμένα παρὰ των αιχμαλώτων πολέμου των επανελθόντων εις την πατρίδα των, των απελευθερωθέντων ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς των των αποδρασάντων ή θανάτων, και θά διαβιβάξῃ ταῦτα εις τὰς ενδιαφερομένας χώρας.

"Αρθρον 78.

Οἱ Σύνδεσμοι των Βοηθειῶν αιχμαλώτων πολέμου κανονικῶς κατ' ἐπιτροπὴν συμφώνως πρὸς τον νόμον τοῦ τόπου των και έχοντες ὡς σκοπόν να χρησιμποιηθῶσιν ὡς οι ἐνδίαμεις τῆς ἀγαθοεργίᾳ πράξεως, θά λαμβάνωσιν έκ μέρους των εμπολέμων τόσον δι' αὐτούς ὡς και διὰ τούς πράκτορας των, δεόντως διαπεπιστευμένους, πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐνὸς των ὁρίων των ὀριζομένων ἀπὸ τὰς στρατιωτικῆς ἀνάγκης διὰ την ἀποτελεσματικὴν εκπλήρωσιν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ των έργου. Οἱ ἀπεσταλμένοι των συλλόγων ταύτων δύνανται να ὦσι δεκτοί διὰ την διανομὴν βοηθειῶν ἐντὸς των στρατοπέδων, ὡς επίσης και εις τούς σταθμούς πορείας των επανκαμπόντων εις την πατρίδα των αιχμαλώτων κατόπιν ἀδείας προσωπικῆς χορηγούμενης παρὰ τῆς στρατ. Ἀρχῆς και ἀφοῦ ἀνυλάβωσιν ἐγγράφως τὴν υποχρέωσιν να ὑποταγῶσιν εις ὅλα τὰ μέτρα τάξεως και ἀστυνομίας ἅτινα αὐτῇ θά καθόριζε.

"Αρθρον 79.

Έν κεντρικὸν πρακτορεῖον πληροφοριῶν ἐπὶ των αιχμαλώτων πολέμου θέλει ιδρυθῇ εις ουδετέρων χωρών. Τὸ

ssances belligérantes informera son bureau de renseignements de toute capture de prisonniers effectuée par ses armées, en lui donnant tous renseignements d'identité dont elle dispose permettant d'aviser rapidement les familles intéressées, et en lui faisant connaître les adresses officielles auxquelles les familles pourront écrire aux prisonniers.

Le bureau de renseignements fera parvenir d'urgence toutes ces indications aux Puissances intéressées, par l'entremise, d'une part, des Puissances protectrices et, d'autre part, de l'agence centrale prévue à l'article 79.

Le bureau de renseignements, chargé de répondre à toutes les demandes qui concernent les prisonniers de guerre, recevra des divers services compétents toutes les indications relatives aux internements et aux mutations, aux mises en liberté sur parole, aux rapatriements, aux évasions, aux séjours dans les hôpitaux, aux décès, ainsi que les autres renseignements nécessaires pour établir et tenir à jour une fiche individuelle pour chaque prisonnier de guerre.

Le bureau portera sur cette fiche, dans la mesure du possible et sous réserve des dispositions de l'article 5: le numéro matricule, les nom et prénoms, la date et le lieu de naissance, le grade et le corps de troupe de l'intéressé, le prénom du père et le nom de la mère, l'adresse de la personne à aviser en cas d'accident, les blessures, la date et le lieu de la capture de l'internement, des blessures, de la mort, ainsi que tous les autres renseignements importants.

Des listes hebdomadaires contenant tous les nouveaux renseignements susceptibles de faciliter l'identification de chaque prisonnier seront transmises aux Puissances intéressées.

La fiche individuelle du prisonnier de guerre sera remise après la conclusion de la paix à la Puissance qu'il aura servi.

Le bureau de renseignements sera en outre tenu de recueillir tous les objets d'usage personnel, valeurs, correspondances, carnets de solde, d'identité, etc. qui auront été délaissés par les prisonniers de guerre rapatriés, libérés sur parole, évadés ou décédés, et du les transmettre aux pays intéressés.

Article 78.

Les sociétés de secours pour les prisonniers de guerre, régulièrement constituées selon la loi de leur pays, et ayant pour objet d'être les intermédiaires de l'action charitable, recevront de la part des belligérants, pour elles et pour leurs agents dûment accrédités, toute facilité, dans les limites tracées par les nécessités militaires, pour accomplir efficacement leur tâche d'humanité. Les délégués de ces sociétés pourront être admis à distribuer des secours dans les camps, ainsi qu'aux lieux d'étape des prisonniers rapatriés, moyennant une permission personnelle délivrée par l'autorité militaire et en prenant l'engagement, par écrit, de se soumettre à toutes les mesures d'ordre et de police que celle-ci prescrirait.

Article 79.

Une agence centrale de renseignements sur les prisonniers de guerre sera créée en pays neutre. Le Comité

Διεθνές Συμβούλιον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ θὰ προτείνῃ εἰς τὰς ἐνδιαφερομένους Δυνάμεις, ἐὰν τὸ κρίνῃ ἀναγκαῖον, τὴν ὁργάνωσιν ἐνὸς τοιούτου πρακτορείου.

Τὸ πρακτορεῖον τοῦτο θὰ ἐπιφορτισθῇ νὰ συγκεντρῶσιν ὅλας τὰς πληροφορίες τὰς ἐνδιαφεροῦσας τὸ ἀιχμαλώτους, τὰς ὁποίας θὰ δυνήθῃ νὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῶν ἐπισήμων ἢ τῶν ἰδιωτικῶν πηγῶν, θὰ τὰς διαβιβάζῃ δὲ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν χώραν καταγωγῆς τῶν αἰχμαλώτων ἢ εἰς τὴν Δύναμιν τὴν ὁποίαν ὑπερέστησαν.

Αἱ διατάξεις αὗται δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς περι-ορίζουσαι τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἐνεργητικότητά τοῦ Διε-θνοῦς Συμβουλίου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἄρθρον 80.

Τὰ Γραφεῖα Πληροφορίας θὰ τυγχάνωσι καὶ ταῦτα τῶν ταχυδρομικῶν ἀτελειῶν ὡς ἐπίσης καὶ ὅλων τῶν ἐξαίρεσιν τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ ἄρθρον 38.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7ον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΙΔΙΩΤΩΝ

Ἄρθρον 81.

Τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα ἀκλουθοῦν τὰς ἐνόπλους δυνάμεις χωρὶς νὰ ἀποτέλῳσιν μέρος αὐτῶν, ὡς ἀνταποκριτὰ δημοσιογράφοι, πρῆμθευτά, πρακτικὸι οἱ τινες τοχὸν θὰ ἐπιπῶν ὑπὲρ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοὺς ὁποίους οὗτος θέλει κρίνει ὠφέλιμον νὰ κρατήσῃ θὰ τυγχάνωσι τῆς αὐτῆς συμπεριφορᾶς ἥς καὶ οἱ αἰχμαλῶται πολέμου, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ὦσιν ἐρωδιζόμενοι διὰ δελτίου ταυτότητος ἐκδεδο-μένου παρὰ τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς τῶν ἐνόπλων δυνά-μεων τὰς ὁποίας συνάδουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8ον.

ΠΕΡΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

ΜΕΡΟΣ 1ον.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 82.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως δέον νὰ εἶναι σεβασταὶ παρὰ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς πάσας τὰς περιστάσεις.

Εἰς περίπτωσιν κατ' ἣν ἐν καιρῷ πολέμου εἰς τῶν ἐμπο-λέμων δὲν θ' ἀπετέλει μέρος τῆς συμβάσεως αἱ διατάξεις τῆς προκείμενουσιν ὅπως ὅποτε ὑποχρεωτικὰ μεταξὺ τῶν ἐμπο-λέμων οἱ τινες ἔχουσιν λάβει μέρος εἰς αὐτήν.

Ἄρθρον 83.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάσσουσιν δι' ἑαυτὰ τὸ δικαίωμα νὰ συνάψωσιν εἰδικὰς συμβάσεις ἐπ' ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν σχετικῶν πρὸς αἰχμαλώτους πολέμου τὰ ὁποῖα θὰ ἐκρίνουν σκόπιμον νὰ κανονίσωσιν ἰδιαιτέρως.

Οἱ αἰχμαλῶται πολέμου θὰ τυγχάνωσι τῶν πλεονεκτη-μάτων τῶν συμφωνιῶν ταύτων μέχρι πέρατος τῆς ἐπανάδου τῶν εἰς τὴν πατρίδα τῶν, ἐκτὸς εἰδικῶν ὅρων ἀντιθέτων περι-εχομένων εἰς τὰς ἀνωτέρω συμφωνίας ἢ εἰς μεταγενεστέρας τοιαύτας ἢ ἐπίσης ἐκτὸς μέτρων πλεονεξικῶν ληφθέντων παρὰ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἑτέρας τῶν ἐμπολέμων Δυνάμεων ἀπέ-ναντι τῶν αἰχμαλώτων τοὺς ὁποίους κρατοῦσι.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐφαρμογῆς ἐκ μέρους ἀφοτέρων τῶν ὅρων τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ διευκολύνσεως συνάψεως τῶν εἰδικῶν συμβάσεων τῶν προ-βλεπομένων ὡς ἀνωτέρω οἱ ἐμπόλεμοι δύνανται νὰ ἐπιτρέ-ψωσιν ἑκάτῃ ἐν ἑαυτῇ τῶν ἐχθροπραξιῶν συνελούσεις ἀντι-προσώπων τῶν ἀντιστοίχων ἀρχῶν τῶν ἐπιφορτισμένων μετὰ τὴν διοίκησιν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

international de la Croix-Rouge proposera aux Puis- sances intéressées, s'il le juge nécessaire, l'organisation d'une telle agence.

Cette agence sera chargée de concentrer tous les renseignements, intéressant les prisonniers, qu'elle pourra obtenir par les voies officielles ou privées; elle les transmettra le plus rapidement possible au pays d'origine des prisonniers ou à la Puissance qu'ils auront servie.

Ces dispositions ne devront pas être interprétées comme restreignant l'activité humanitaire du Comité international de la Croix-Rouge.

Article 80.

Les bureaux de renseignements jouiront de la franchise de port en matière postale, ainsi que de toutes exemptions prévues à l'article 38.

TITRE VII.

DE L'APPLICATION DE LA CONVENTION A CERTAINES CATEGORIES DE CIVILS.

Article 81.

Les individus qui suivent les forces armées sans en faire directement partie, tels que les correspondants, les reporters de journaux, les vivandiers, les fournis- seurs, qui tomberont au pouvoir de l'ennemi et que celui-ci jugera utile de détenir, auront droit au trai- tement des prisonniers de guerre, à condition qu'ils soient munis d'une légitimation de l'autorité mili- taire des forces armées qu'ils accompagnaient.

TITRE VIII.

DE L'EXECUTION DE LA CONVENTION.

SECTION I.

Dispositions générales.

Article 82.

Les dispositions de la présente Convention devront être respectées par les Hautes Parties Contractantes en toutes circonstances.

Au cas où, en temps de guerre, un des belligérants ne serait pas partie à la Convention, ses dispositions demeureront néanmoins obligatoires entre les belligé- rants qui y participent.

Article 83.

Les Hautes Parties Contractantes se réservent le droit de conclure des conventions spéciales sur toutes questions relatives aux prisonniers de guerre qu'il leur paraîtrait opportun de régler particulièrement.

Les prisonniers de guerre resteront au bénéfice de ces accords jusqu'à l'achèvement du rapatriement, sauf stipulations expresses contraires contenues dans les susdits accords ou dans les accords ultérieurs, ou également sauf mesures plus favorables prises par l'une ou l'autre des Puissances belligérantes à l'égard des prisonniers qu'elles retiennent.

En vue d'assurer l'application, de part et d'autre, des stipulations de la présente Convention, et de faci- lité la conclusion des conventions spéciales prévues ci-dessus, les belligérants pourront autoriser, dès le début des hostilités, des réunions de représentants des autorités respectives chargées de l'administration des prisonniers de guerre.

Ἄρθρον 84.

Τὸ καίμενον τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ τῶν εἰδικῶν συμβάσεων τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ προηγούμενον ἄρ- θρον θέλει τοιχοκολληθῇ ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν εἰς τὴν μη- τρικὴν γλῶσσαν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου εἰς μέρη εἰς ἃ νὰ δύνανται ν' ἀναγνωσθῇ παρ' ὅλων τῶν αἰχμαλώτων.

Τὸ καίμενον τῶν συμβάσεων τούτων θέλει κοινοποιηθῇ τῇ αἰτήσῃ τῶν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους οἱ τινες θὰ εὐρίσκοντο ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ λάβωσι γνῶσιν τοῦ τοιχοκολληθέντος καί- μένου.

Ἄρθρον 85.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ κοινοποιήσωσιν ἀμοιβαίως διὰ τοῦ Ὁμοσπονδικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλ- βητίας τὰς ἐπισήμους μεταφράσεις τῆς παρούσης συμβάσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοὺς ὁποίους τυχὸν θὰ υιοθέτουν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως.

ΜΕΡΟΣ 2ον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ἄρθρον 86.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναγνωρίζουσιν ὅτι ἡ κανονικὴ ἐφαρμογὴ τῆς παρούσης συμβάσεως θὰ εὐρῇ μίαν ἐγγύησιν εἰς τὴν δυνατότητα τῆς συνεργασίας τῶν Δυνάμεων τῶν ἐπιφορτισμένων νὰ περιφρουρῶσι τὰ συμφέροντα τῶν ἐμπολέμων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων αἱ προστατρίαι οὗται Δυνάμεις θὰ δύνανται ἐκτὸς τοῦ διπλωματικοῦ αὐτῶν προσω- πικοῦ νὰ ὀρίζωσι καὶ ἀπεσταλμένους λομβονομένους μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν ἢ ὑπηκόων ἑτέρων οὐδετέρων Δυνάμεων. Οἱ ἀπεσταλμένοι οὗτοι δέον νὰ τυγχάνωσι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐμπολέμου, παρὰ τῷ ὁποίῳ θὰ ἐξασκῶσι τὴν ἐντολήν των.

Οἱ ἀντιπροσώποι τῆς προστατρίας Δυνάμεως ἢ ἀπεσταλ- μένοι αὐτῆς θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μεταβαίνωσιν εἰς ὅλας τὰς περιφερείας, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαίρεσεως, εἰς ἃς εἶναι ἐγκε- κλεισμένοι αἰχμαλῶται πολέμου. Θὰ ἔχουν ἐλευθερίαν εἰσοδῶν εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τὰ κατεχόμενα παρὰ τῶν αἰχμαλώ- των καὶ θὰ δύνανται νὰ συνδιαλέγονται μετ' αὐτῶν κατὰ γε- νικὸν κανόνα ἀνευ μαρτύρων προσωπικῶς ἢ διὰ μέσου διερ- μηνέων.

Οἱ ἐμπόλεμοι θὰ διευκολύνωσιν ἐν τῷ μεγίστῳ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀντιπροσώπων ἢ τῶν ἀπε- σταλμένων τῆς προστατρίας Δυνάμεως. Αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ θὰ πληροφροῦνται περὶ τῆς ἐπισκέψεως των.

Οἱ ἐμπόλεμοι δύνανται νὰ συνεναντηθῶσιν ὅπως παρα- δεχθῶσιν ἵνα πρόσωπα τῆς ἐθνικότητος τῶν αἰχμαλώτων γίνωσι δεκτὰ καὶ συμμετάσχωσι τῶν πρὸς ἐπιθεώρησιν ταξειδίων.

Ἄρθρον 87.

Εἰς περίπτωσιν ἀσυμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης συμ- βάσεως αἱ προστατρίαι Δυνάμεις δέον ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυ- νατοῦ νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ κανονισμοῦ τῆς διαφορᾶς.

Πρὸς τοῦτο ἑκάστη τῶν προστατριῶν Δυνάμεων θὰ δύ- νανται νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐμπολέμους μίαν συνέλευσιν τῶν ἀντιπροσώπων των ἐνδεχομένως ἐπὶ οὐδε- τέρου ἐδάφους δεόντως ἐκλεγέντος. Οἱ ἐμπόλεμοι ὑποχρε- οῦνται νὰ δώσωσι συλλογικῶς εἰς τὰς προτάσεις αἱ τινες θὰ ἐγίνοντο εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα. Ἡ προστα- τρία Δύναμις θὰ δύναται ἐν δεδομένη περιστάσει νὰ ὑπο- βάλῃ ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῶν ἐνδιαφερομένων Δυνάμεων μίαν προσωπικότητα ἀήκουσταν εἰς οὐδετέραν τινὰ Δύναμιν ἢ μίαν προσωπικότητα ἀπεσταλμένην παρὰ τοῦ Διεθ. οῦς Συμβου- λίου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ τινος θὰ κληθῇ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην.

Article 84.

Le texte de la présente Convention et des conven- tions spéciales prévues à l'article précédent sera af- fiché, autant que possible dans la langue maternelle des prisonniers de guerre, à des emplacements où il pourra être consulté par tous les prisonniers.

Le texte de ces conventions sera communiqué, sur leur demande, aux prisonniers qui se trouveraient dans l'impossibilité de prendre connaissance du texte affiché.

Article 85.

Les Hautes Parties Contractantes se communi- quent par l'intermédiaire du Conseil Fédéral Suisse les traductions officielles de la présente Convention, ainsi que les lois et règlements qu'elles pourront être amenées à adopter pour assurer l'application de la présente Convention.

SECTION II.

DE L'ORGANISATION DU CONTROLE

Article 86.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent que l'application régulière de la présente Convention trouvera une garantie dans la possibilité de collabora- tion des Puissances protectrices, chargées de sauve- garder les intérêts des belligérants; à cet égard, les Puissances protectrices pourront, en dehors de leur personnel diplomatique, désigner des délégués parmi leurs propres ressortissants ou parmi les ressortissants d'autres Puissances neutres. Ces délégués devront être soumis à l'agrément du belligérant auprès duquel ils exerceront leur mission.

Les représentants de la Puissance protectrice ou ses délégués agréés seront autorisés à se rendre dans toutes les localités, sans aucune exception, où sont internés des prisonniers de guerre. Il auront accès dans tous les locaux occupés par les des prisonniers et pourront s'entretenir avec ceux-ci, en règle générale sans témoin, personnellement ou par l'intermédiaire d'interprètes.

Les belligérants faciliteront dans la plus large mesure possible la tâche des représentants ou des délégués agréés de la Puissance protectrice. Les au- torités militaires seront informées de leur visite.

Les belligérants pourront s'entendre pour admet- tre que des personnes de la propre nationalité des prisonniers soient admises à participer aux voyages d'inspection.

Article 87.

En cas de désaccord entre les belligérants sur l'application des dispositions de la présente Conven- tion, les Puissances protectrices devront, dans la mesure du possible, prêter leurs bons offices aux fins de règlement du différend.

A cet effet, chacune des Puissances protectrices pourra, notamment, proposer aux belligérants in- téressés une réunion de représentants de ceux-ci, éventuellement sur un territoire neutre convena- blement choisi. Les belligérants seront tenus de don- ner suite aux propositions qui leur seront faites dans ce sens. La Puissance protectrice pourra, le cas éché- ant, soumettre à l'agrément des Puissances en cause une personnalité appartenant à une Puissance neu- tre ou une personnalité déléguée par le Comité in- ternational de la Croix-Rouge, qui sera appelée participer à cette réunion.

"Αρθρον 88.

Αἱ προηγουμέναι διατάξεις δὲν ἀποτελοῦσι κώλυμα εἰς τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἐνεργητικότητά τὴν ὁποίαν τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ δύναται ν' ἀναπτύξῃ διὰ τὴν προστασίαν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου κατόπιν ἐγκρίσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐμπολέμων.

ΜΕΡΟΣ 3ον.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

"Αρθρον 89.

Εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν Δυνάμεων τῶν δεσμευθεισῶν παρὰ τῆς Συνθήκης τῆς Χάγης τῆς ἀφορώσης τοὺς νόμους καὶ ἔθιμα τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου, εἴτε ἐὰν πρόκειται περὶ τῆς συμβάσεως τῆς 29 Ἰουλίου 1899 εἴτε περὶ τῆς συμβάσεως τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1907, καὶ αἵτινες λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν παρούσαν σύμβασιν αὕτη θέλει συμπληρώσει τὸ κεφάλαιον 2ον τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσηρητημένου εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας συμβάσεις τῆς Χάγης.

"Αρθρον 90.

Ἡ παρούσα σύμβασις, φέρουσα σημερινὴν ἡμερομηνίαν, δύναται μέχρι τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1930 νὰ ὑπογραφῇ ἐκ μέρους ὧν τῶν χωρῶν αἵτινες ἀντεπροσωπεύθησαν εἰς τὴν συνδιάσκεψιν, ἥτις συνήλθεν ἐν Γενεύῃ τὴν 1ην Ἰουλίου 1929.

"Αρθρον 91.

Ἡ παρούσα σύμβασις θέλει ἐπικυρωθῇ τὸ ταχύτερον Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουσι κατατεθῇ ἐν Βέρνη.

Διὰ τὴν κατάθεσιν ἐκάστου στοιχείου ἐπικυρώσεως θέλει συνταχθῇ πρακτικὸν οὕτως ἀντίγραφον δεόντως ἐπικεκυρωμένον θέλει διαβιβασθῇ διὰ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου εἰς τὰς Κυβερνήσεις ὧν τῶν χωρῶν ἐξ ὁνόματος τῶν ὁποίων θὰ ἔχῃ ὑπογραφῇ ἡ σύμβασις ἢ θὰ ἔχῃ ἀνακινωθῇ προσχώρησις.

"Αρθρον 92.

Ἡ παρούσα σύμβασις θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ 6 μῆνας μετὰ τὴν κατάθεσιν δύο τοῦλάχιστον στοιχείων ἐπικυρώσεως.

Μεταγενεστέρως θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ δι' ἑκάστον Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μέρος 6 μῆνας μετὰ τὴν καταθεσιν τοῦ στοιχείου ἐπικυρώσεώς της.

"Αρθρον 93.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὁσεως τῆς ἐν ἰσχύϊ ἡ παρούσα σύμβασις θὰ εἶναι ἀναικτὴ διὰ τὰς προσχωρήσεις τὰς διδόμενας ἐξ ὁνόματος οἰκισθέντες χώρας ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁποίας ἡ σύμβασις αὕτη δὲν θὰ ἔχει ὑπογραφῇ.

"Αρθρον 94.

Αἱ προσχωρήσεις θ' ἀνακινῶνται ἐγγράφως εἰς τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Ἑλβετικὸν Συμβούλιον καὶ θέλουσιν ἐπιφέρει τ' ἀποτελέσματα τῶν 6 μῆνας μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν αὗται θέλουσι περιελθεῖν εἰς αὐτά.

Τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Ἑλβετικὸν Συμβούλιον θὰ κοινοποιήσῃ τὰς προσχωρήσεις εἰς τὰς κυβερνήσεις ὧν τῶν χωρῶν ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων θὰ ἔχῃ ὑπογραφῇ ἡ σύμβασις ἢ ἀνακινωθῇ ἡ προσχώρησις.

"Αρθρον 95.

Ἡ κήρυξις πολέμου θέλει δώσει ἄμεσον ἰσχὺν εἰς τὰς κατατεθείσας ἐπικυρώσεις καὶ εἰς τὰς ἀνακινωθείσας προσχωρήσεις παρὰ τῶν ἐμπολέμων Δυνάμεων πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἡ κοινοποίησις τῶν ἐπικυρώσεων ἢ τῶν προσχωρήσεων αἵτινες θέλουσι ληφθῇ παρὰ τῶν εὐρισκομένων εἰς κατάστασιν πολέμου Δυνάμεων θέλει γίνεαι παρὰ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ταχυτέρας ὁδοῦ.

Article 88.

Les dispositions qui précèdent ne font pas obstacle à l'activité humanitaire que le Comité international de la Croix-Rouge pourra déployer pour la protection des prisonniers de guerre, moyennant l'agrément des belligérants intéressés.

SECTION III.
DISPOSITIONS FINALES.

Article 89.

Dans les rapports entre Puissances liées par la Convention de La Haye concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre, qu'il s'agisse de celle du 29 juillet 1899 ou de celle du 18 octobre 1907, et qui participent à la présente Convention, celle-ci complètera le chapitre II du Règlement annexé aux susdites Conventions de La Haye.

Article 90.

La présente Convention, qui portera la date de ce jour, pourra, jusqu'au premier février 1930, être signée au nom de tous les pays représentés à la Conférence qui s'est ouverte à Genève le 1er juillet 1929.

Article 91.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à Berne.

Il sera dressé du dépôt de chaque instrument de ratification un procès-verbal dont une copie, certifiée, conforme, sera remise par le Conseil fédéral suisse aux Gouvernements de tous les pays au nom de qui la Convention aura été signée ou l'adhésion notifiée.

Article 92.

La présente Convention entrera en vigueur six mois après que deux instruments de ratification au moins auront été déposés.

Ultérieurement, elle entrera en vigueur pour chaque Haute Partie Contractante six mois après le dépôt de son instrument de ratification.

Article 93.

A partir de la date de sa mise en vigueur, la présente Convention sera ouverte aux adhésions données au nom de tout pays au nom duquel cette Convention n'aura pas été signée.

Articles 94.

Les adhésions seront notifiées par écrit au Conseil fédéral suisse et produiront leurs effets six mois après la date à laquelle elles lui seront parvenues.

Le Conseil fédéral suisse communiquera les adhésions aux Gouvernements de tous les pays au nom de qui la Convention aura été signée ou l'adhésion notifiée.

Articles 95.

L'état de guerre donnera effet immédiat aux ratifications déposées et aux adhésions notifiées par les Puissances belligérantes avant ou après le début des hostilités. La communication des ratifications ou adhésions reçues des Puissances en état de guerre sera faite par le Conseil fédéral suisse par la voie la plus rapide.

"Αρθρον 96.

Ἐκάστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταγγεῖλῃ τὴν παρούσαν σύμβασιν. Ἡ καταγγελία θέλει ἐπιφέρει τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἐγγραφὴν ἀνακινῶσιν εἰς τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Ἑλβετικὸν Συμβούλιον. Τοῦτο θέλει κοινοποιήσῃ τὴν ἀνακινῶσιν αὕτην εἰς τὰς κυβερνήσεις ἀπάντων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἡ καταγγελία δὲν θὰ ἰσχύῃ εἰμὴ μόνον ἀπέναντι τοῦ Ὑψηλοῦ Συμβαλλομένου Μέρους ὑπερ θὰ ἔχῃ κοινοποιήσῃ αὕτην.

Ἐπὶ πλέον ἡ καταγγελία αὕτη δὲν θέλει ἔχει τ' ἀποτελέσματα τῆς διαρκούντος ἐνὸς πολέμου εἰς τὸν ὅποιον θὰ ἔχῃ ἐμπλακῇ ἡ καταγγέλλουσα Δύναμις. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὕτην ἡ παρούσα σύμβασις θὰ ἐξακολουθῇ ἰσχύουσα καὶ ἐν ἔτος μετὰ τὴν συνταξιν τῆς εἰρήνης καὶ πάντως μέχρις ὅτου αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπανόδου τῶν αἰχμαλώτων εἰς τὴν πατρίδα τῶν τερματισθῶσιν.

"Αρθρον 97.

Ἀντίγραφον δεόντως ἐπικεκυρωμένον τῆς παρούσης συμβάσεως θέλει κατατεθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν τῇ φροντίδι τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου. Ὁμοίως αἱ ἐπικυρώσεις, προσχωρήσεις καὶ καταγγελίαι αἵτινες ἠθελον ἀνακινωθῇ εἰς τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Ἑλβετικὸν Συμβούλιον θέλουσι κοινοποιηθῇ παρὰ τοῦτου εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν.

Πρὸς πιστοποίησιν τοῦτου οἱ κάτωθι διαπεπιστευμένοι ὑπέγραψαν τὴν παρούσαν σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην Ἰουλίου 1929 εἰς ἐν μόνον ἀντίτυπον, ὅπερ θὰ παραμείνῃ κατατεθειμένον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον δεόντως ἐπικεκυρωμένον θέλει παραδοθῇ εἰς τὰς κυβερνήσεις ὧν τῶν χωρῶν τὴν προσκληθεῖσάντων συνδιάσκεψιν.

Pour l'Allemagne :

Edmund RHOMBERG

Pour les états-unis d'Amérique :

Elliot WADSWORTH

Hugh R. WILSON

Pour l'Autriche :

LEITMAIER

TPour la Belgique :

Dr. DEMOLDER

J. de RUELLE

Pour la Bolivie :

A. CORTADELLAR

Pour le Brésil :

Rauldo RIO-BRANCO

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande du nord, ainsi que toute partie de l'empire britannique non membre séparé de la Société des nations :

Horace RUMBOLD

Pour le Canada :

W. A. RIDDELL

Pour l'Australie :

Claude RUSSELL

Pour la Nouvelle-Zélande :

Claude RUSSELL

Pour l'Afrique du Sud :

Eric H. LOUW

Pour l'état libre d'Irlande :

Sean LESTER

Article 96.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura la faculté de dénoncer la présente Convention. La dénonciation ne produira ses effets qu'un an après que la notification en aura été faite par écrit au Conseil fédéral suisse. Celui-ci communiquera cette notification aux Gouvernements de toutes les Hautes Parties Contractantes.

La dénonciation ne vaudra qu'à l'égard de la Haute Partie Contractante qui l'aura notifiée.

En outre, cette dénonciation ne produira pas ses effets au cours d'une guerre dans laquelle serait impliquée la Puissance dénonçante. En ce cas, la présente Convention continuera à produire ses effets, au delà du délai d'un an, jusqu'à la conclusion de la paix, et, en tout cas, jusqu'à ce que les opérations du rapatriement soient terminées.

Article 97.

Une copie certifiée conforme de la présente Convention sera déposée aux archives de la Société des Nations par le Conseil fédéral suisse. De même, les ratifications, adhésions et dénonciations qui seront notifiées au Conseil fédéral suisse seront communiquées par lui à la Société des Nations.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

Fait à Genève, le vingt-sept juillet mil neuf cent vingt-neuf, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives de la Confédération Suisse et dont des copies, certifiées conformes, seront remises aux Gouvernements de tous les pays invités à la Conférence.

Pour l'Inde :

Claude RUSSELL

Pour la Bulgarie :

D. MIKOFF

Stephan N. LAFTCHIEFF

Pour le Chili :

Gmo NOVOA

D. PULGAR

Pour la Chine :

C. Y. HSIAO

Pour la Colombie :

Francisco la URRUTIA

Pour Cuba :

Carlos de ARMENTEROS

Carlos BLANCO

Pour le Danemark :

Harald SCAVENIUS

Gustav RASMUSSEN

Pour la République Dominicaine :

Ch. ACKERMANN

Pour l'Egypte :

Mohammed Abdel Moncim RIAD

H. W. M. SIMAIKA

Pour l'Espagne :

Ad referendum

Mauricio LOPEZ ROBERTS Y TERRY,

Marques de la TORREHERMOSA

Pour l'Estonie :

Dr. LEESMENT

Pour la Filande :
A. E. MARTOLA
Pour la France :
H. de MARCILLY
J. du SAULT
Pour la Grèce :
R. RAPHAEL
S. VENIZELOS
Pour la Hongrie :
Paul de HEVESY
Pour l'Italie :
Giovanni CIRAOLO
Pour le Japon :
Isavuro YOSHIDA
S. SHIMONMURA
S. MIURA
Pour la Lettonie :
Charles DUZMANS
Dr OSKAR VOIT
Pour le Luxembourg :
Ch. G. VERMAIRE
Pour le Mexique :
Fr. CASTILLO NÁJERA
Pour le Nicaragua :
A. SOTTILE
Pour la Norvège :
J. IRGENS
JENS MEINICH
Pour les Pays-bas :
W. DOUDE VAN TROOSTWIJK
Dr. DIEHL
J. HARBERTS
Pour la Perse :
ANOUCHEIREVAN SEPAHBODI

Pour la Pologne :
JOZEF G. PRACKI
W. JERZY BABECKI
Pour le Portugal :
VASCO DE QUEVEDO
F. DE CALHEIROS E MENEZES
Pour la Roumanie :
M. B. BOERESCO
COLONEL E. VERTEJANO
Pour le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes :
I. CHOUMENKOVITCH
Pour le Siam :
VARNVAIDYA
Pour la Suède :
K. I. WESTMAN
Pour la Suisse :
PAUL DINICHERT, HAUSER, ZUBLIN, de la HARPE, SCHINDLER
Pour la Tchécoslovaquie :
Zb. FIERLINGER
Pour la Turquie :
HASSAN
Dr. ABDULKADIR
M. NUSRET
Dr. AKIL MOUKHTAR
Pour l'Uruguay :
ALFREDO DE CASTRO
Pour le Vénézuéla :
C. PARRA-PEREZ
I. M. HURTADO-MACHADO
Pour copie certifiée conforme :
Le Chef de la Division des Affaires étrangères du
Département politique fédéral:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της συμβάσεως της αφορώσης τους αιχμαλώτους πολέμου
της 27 Ιουλίου 1930.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

αφορώσα την επάνοδον εις την πατρίδα των απ' εθείας
και την εις ουδετέραν χώραν αποστολήν των αιχμαλώτων
πολέμου δια λόγους υγείας.

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

- I. Κατευθυντήριοι αρχαι δια την επάνοδον εις την πατρίδα
και την αποστολήν εις ουδετέραν χώραν.
Α'. Κατευθυντήριοι 'Αρχαι δια την επάνοδον εις την πα-
τρίδα.
'Επιστρέφονται εις την πατρίδα απ' εθείας:
1) Οι ασθενείς και τραυματίαι των κατὰ τὰς ιατρικάς
προβλέψεις ή θεραπεία δεν προβλέπεται εντός ενός έτους,
της καταστάσεώς των απαιτούσης μίαν δίαιταν και των
ικανοτήτων των διανοητικής ή σωματικής παρουσιαζουσών
μεγάλην μείωσιν.
2) Οι άίματοι ασθενείς και τραυματίαι των ή δια σθητική
και σωματική ικανότης παρουσιάζεται υποστᾶσα μεγάλην
μείωσιν.
3) Οι θεραπευθέντες ασθενείς και τραυματίαι των ή
διανοητική και σωματική ικανότης παρουσιάζεται υποστᾶσα
μεγάλην μείωσιν.
Β'. Κατευθυντήριοι 'Αρχαι δια την αποστολήν εις ουδετέραν
χώραν.
'Αποστέλλονται εις ουδετέραν Χώραν:
1) Οι ασθενείς και τραυματίαι των ή θεραπεία προβλέ-
πεται εντός έτους, της θεραπείας ταύτης παρουσιαζομένης
πλέον βεβαίας και ταχύτερας εάν οι ασθενείς τύχωσι των
πλεονεκτημάτων, άτινα παρουσιάζει από άπόψεως μέσων ή
ουδετέρα χώρα παρά ελ ή αιχμαλωσία των παραταθή.
2) Οι αιχμαλῶτοι πολέμου των όποιων ή διανοητική ή
σωματική υγεία παρουσιάζεται κατὰ τὰς ιατρικάς προβλέ-
ψεις σοβαρώς απειλουμένη δια της παραμονής εν αιχμαλωσία
ενώ ή αποστολή των εις ουδετέραν χώραν θα ήδύνατο ε-δε-
χομένου να τους απελλάξη τοῦ κινδύνου τούτου.
Γ'. Κατευθυντήριοι 'Αρχαι δια την αποστολήν εις την πα-
τρίδα των εύρισκόμενων εις ουδετέραν χώραν.
'Αποστέλλονται εις την πατρίδα των οι αιχμαλῶτοι
Πολέμου οι εύρισκόμενοι εις ουδετέραν χώραν οι άνήκοντες
εις τὰς κάτωθι κατηγορίας:
1) Εκείνοι των όποιων ή υγεία παρουσιάζεται ως
μέλλουσα να γίνη τοιαύτη ώστε να εισέλθωσι εις τὰς κατη-
γορίας των επιστρεφόντων δια λόγους υγείας εις την πα-
τρίδα των.
2) Οι θεραπευθέντες των όποιων ή διανοητική ή φυσική
ικανότης φέρεται υποστᾶσαι σημαντικήν μείωσιν.
II. Ειδική αρχαι δια την επιστροφήν εις την πατρίδα των
απ' εθείας ή την αποστολήν εις ουδετέραν χώραν.
Α'. Ειδική αρχαι δια την επάνοδον εις την πατρίδα.
'Επανερχονται εις την πατρίδα των:
1) Πάντες οι αιχμαλῶτοι πολέμου οι προσβεβλημένοι
συνεπεία όργανικών βλαβών εκ των κάτωθι παθήσεων πραγ-
ματικών ή λειτουργικών: άπώλεια μέλους, παραλυσία,
αλλοιώσεις αρθρώσεων ή άλλα έφ' όσον ή άπώλεια είναι
τούλάχιστον ενός ποδός ή μιᾶς χειρός ή ισχυδυναμεί προς την
άπώλειαν ενός ποδός ή μιᾶς χειρός.
2) Άπαντες οι αιχμαλῶτοι πολέμου τραυματίαι ή
βεβλαμμένοι των όποιων ή κατάστασις είναι τοιαύτη, ώστε
να τους καθιστᾶ αναπήρους και των όποιων ή θεραπεία δεν
προβλέπεται ιατρικῶς εντός της προθεσμίας ενός έτους.

ANNEXE

a la Convention Concernant les Prisonniers de Guerre
du 27 Juillet 1929.

CONVENTION

Concernant le rapatriement direct et l'Hospitalisa-
tion en Pays Neutre des Prisonniers de Guerre pour
raisons de Sante.

ACCORD-TYPE

- I.—Principes directeurs pour le rapatriement di-
rect et l'hospitalisation en pays neutre.
A.—Principes directeurs pour le rapatriement di-
rect.
Sont rapatriés directement:
1o Les malades et blessés dont, d'après les prévi-
sions médicales, la curabilité en une année
n'est pas présumable, leur état exigeant un traitement,
et leur aptitude intellectuelle ou corporelle paraissant
avoir subi une diminution considérable.
2o. Les malades et blessés incurables dont l'apti-
tude intellectuelle ou corporelle paraît avoir subi une
diminution considérable.
3o Les malades et blessés guéris dont l'aptitude
intellectuelle ou corporelle paraît avoir subi une dimi-
nution considérable.
B.—Principes directeurs pour l'hospitalisation en
pays neutre.
Sont hospitalisés:
1o Les malades et blessés dont la guérison est
présumable dans le délai d'un an, cette guérison appa-
raissant comme plus sûre et plus rapide si les malades et
blessés sont mis au bénéfice des ressources qu'offre le
pays neutre que si leur captivité proprement dite est
prolongée.
2o Les prisonniers de guerre dont la santé intel-
lectuelle ou physique paraît, d'après les prévisions mé-
dicales, menacée sérieusement par le maintien en ca-
ptivité, tandis que l'hospitalisation en pays neutre
pourrait probablement les soustraire à ce risque.
C.—Principes directeurs pour le rapatriement des
hospitalisés en pays neutre.
Sont rapatriés, les prisonniers de guerre hospita-
lisés en pays neutre qui appartiennent aux catégories
suivantes:
1o Ceux dont l'état ne se présente comme étant
ou devenant tel qu'ils rentrent dans les catégories des
rapatriables pour raisons de santé.
2o Les guéris dont l'aptitude intellectuelle ou physi-
que paraît avoir subi une diminution considérable.
II.—Principes spéciaux pour le rapatriement di-
rect ou l'hospitalisation en pays neutre.
A.—Principes spéciaux pour le rapatriement.
Seront rapatriés:
1o Tous les prisonniers de guerre atteints, à la
suite de lésions organiques, des altérations suivantes,
effectives ou fonctionnelles: perte de membre, paralysie,
altérations articulaires ou autres, pour autant que le
défaut est d'au moins un pied ou une main, ou qu'il
équivalait à la perte d'un pied ou d'une main.
2o Tous les prisonniers de guerre blessés ou lésés
dont l'état est tel qu'il fait d'eux des infirmes dont on
ne peut pas, médicalement, prévoir la guérison dans
le délai d'un an.

3) "Απαντες οι ασθενείς των οποίων η κατάσταση καθιστά αυτούς αναπήρους και των οποίων ιατρικώς δεν προβλέπεται ή θεραπεύεται εντός της προθεσμίας ενός έτους.

Είς την κατηγορίαν ταύτην υπάγονται ιδιαιτέρως:

α') Αι περιπτώσεις φυματώσεως, οίονδηποτε οργάνων, αΐτινες κατά της ιατρικής προβλέψεως δεν δύναται να θεραπευθώσιν ή τουλάχιστον να βελτιωθώσιν επαρκώς δια θεραπείας εν οδωτέρω Χώρῳ.

β') Αι μη φυματώσεις παθήσεις των αναπνευστικών οργάνων αι κρινόμεναι άνάται (ούτω πρό παντός το πνευμονικόν έμφύσημα ισχυρῶς ανεπτυγμένον μετά ή άνευ βρογχίτιδος, αι βρογχεκτασίες, το βαρὺ άσθμα, αι δηλητηριάσεις εξ αερίων κλπ.)

γ') Αι βαρεῖαι χρόνιαι παθήσεις των οργάνων τῆς κυκλοφορίας (π. χ. αι βαλβιδικαὶ παθήσεις μετά τάσεων πρὸς διαταραχὰς ἀντισταθμίσσεως, αι σχετικῶς βαρεῖαι παθήσεις τοῦ μυοκαρδίου, τοῦ περικαρδίου καὶ των ἀγγείων κλπ.).

δ') Αι βαρεῖαι χρόνιαι παθήσεις των πεπτικῶν ὀργάνων.

ε') Αι βαρεῖαι χρόνιαι παθήσεις των ούρογεννητικῶν καὶ ούρογεννητικῶν οργάνων, πρό παντός π. χ. άπασαι αι περιπτώσεις επιβεβαιωμένων νεφριτίδων μετά πλήρους σημειολογίας, καὶ ὅλως ιδιαιτέρως όταν ὑπάρχουν ἤδη ἀλλοιώσεις τῆς καρδίας καὶ των ἀγγείων ὁμοίως αι χρόνιαι νεφρίτιδες καὶ κυτίτιδες, κλπ.

στ') Αι βαρεῖαι χρόνιαι παθήσεις τοῦ κεντρικοῦ καὶ περιφερικοῦ νευρικοῦ συστήματος. Οὕτω πρό παντός ή βαρεῖα νευρασθένεια καὶ ή βαρεῖα ύστερία, άπασαι αι ἀναμφισβήτητοι περιπτώσεις ἐπιληψίας, ή νόσος τοῦ Basedow βαρεῖα, κλπ.

ζ') Η τύφλωσις ἀμφοτέρων των ὀφθαλμῶν ή τῶν ἐνὸς μόνον όταν ή ὁρατικὴ τοῦ ἐτέρου παραμένῃ κατωτέρα τοῦ 1 καὶ μετά τὴν χορήγιν ἐπανορθωτικῶν φακῶν. Η μείωσις τῆς ὀπτικῆς ὁξύτητος καὶ ή περιπτώσεις εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαναφωθῇ δι' ἐπανορθωτικῶν φακῶν εἰς ὁξύτητα 1)2 τοῦ ἐνὸς τοῦλάχιστον ὀφθαλμοῦ. Αἱ ἄλλαι παθήσεις των ὀφθαλμῶν αἱ ὑπάρχοντες εἰς τὴν προϋσταν κατηγορίαν (II. A. 3), γλαύκωμα, ἱριδίτις, χωροιδίτις κλπ.

η') Η πλήρης ἀμυφωσις κώφωσις ὡς καὶ ή πλήρης μόνόπλευρος τινότη, όταν τὸ μὴ ἐντελὲς κωφόν ὤτιδεν ἀντιλαμβάνεται πλὴν φωνῇ ὁμιλουμένην εἰς συνήθη τόνον ἐξ ἀποστάσεως ἐνὸς μέτρου.

θ') "Απασαι αι ἀναμφισβήτητοι περιπτώσεις φρενικῶν παθῶσεων.

ι') Αἱ βαρεῖαι περιπτώσεις χρονίας δηλητηριάσεως διὰ μεταλλῶν ή ἄλλων αἰτίων (μολυβδίασις, ὑδραργυρίασις, μωρφινισμός, κοκαίνισμός, ἄλκωλισμός, δηλητηρίασις εξ αερίων κλπ.)

ια') Αἱ χρόνιαι παθήσεις των οργάνων κινήσεως (παραμορφωτικὴ ἀρθρίτις, πόνος, ρευματισμοὶ μετ' ἀλλοιώσεων κλινικῶς ἐξαιρετικῶν), ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως εἶναι βαρεῖαι.

ιβ') "Απαντα τὰ κακῶς νεοπλασμάτα, ἂν δὲν εἶναι ἐπιδοκτικὰ χειρουργικῶν ἐπεμβάσεων σχετικῶς καλῶν, ἂν κινδύνου τῆς ζωῆς τοῦ ἐγγειομένου.

ιγ') "Απασαι αι περιπτώσεις ἐλονώσεως μετὰ σημαντικῶν ὀργανικῶν ἀλλοιώσεων (σφοδρὰ χρόνία αὐξήσις τοῦ ὕψους τοῦ ἥπατος, τοῦ σπληνός, καχεξία κλπ.).

ιδ') Αἱ βαρεῖαι δερματικαὶ παθήσεις, ἐφ' ὅσον ή φύσις αὐτῶν δὲν εἶναι ἱατρικῇ ἐνδείξει νοσηλείας ἐν οδωτέρῳ Χώρῳ.

ιε') Αἱ βαρεῖαι ἀβιταμινώσεις, (beri-beri, πελλάγρα, χρόνιον σκωρβούτον).

Β'. Εἰδικαὶ ἀρχαὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς οδωτέρον Χώρον. Οἱ αἰχμαλῶται πολέμου δέον ν' ἀποστέλλωνται εἰς

3o Tous les malades dont l'état est tel qu'il failt d'eux des infirmes dont on ne peut pas, médicalement, prévoir la guérison dans le délai d'un an.

A cette catégorie appartiennent en particulier:

a) Les tuberculoses progressives d'organe quelconque qui, d'après les prévisions médicales, ne peuvent plus être guéries ou au moins considérablement améliorées par une cure en pays neutre.

b) Les affections non tuberculeuses des organes respiratoires présumées incurables (ainsi, avant tout, l'emphysème pulmonaire fortement développé avec ou sans bronchite, les dilatations bronchiques, l'asthme grave, les intoxications par les gaz etc.).

Les affections chroniques graves des organes de la circulation (par exemple: les affections valvulaires avec tendances aux troubles de compensation; les affections relativement graves du myocarde, de péricarde et des vaisseaux, en particulier les anévrysmes inopérables des gros vaisseaux, etc.).

d) Les affections chroniques graves des organes digestifs.

e) Les affections chroniques graves des organes urinaires et sexuels, avant tout, par exemple: tous les cas de néphrites chroniques confirmées avec sés méiologie complète, et tout particulièrement lorsqu'il existe déjà des altérations cardiaques et vasculaires; de même les pyélites et cystites chroniques, etc.

f) Les maladies chroniques graves du système nerveux central et périphérique: ainsi, avant tout, la neurasthénie et l'hystérie graves, tous les cas incontestables d'épilepsie, le Basedow grave, etc.

g) La cécité des deux yeux, ou celle d'un oeil lors que la vision de l'autre reste inférieure à 1 malgré l'emploi de verres correcteurs. La diminution de l'acuité visuelle au cas où il est impossible de la ramener par la correction, à l'acuité de 1)2 pour un oeil du moins. Les autres affections oculaires rentrant dans la présente catégorie. (II.A.3), glaucomme, iritis, choroïdite, etc.

h) La surdité totale bilatérale ainsi que la surdité totale unilatérale, au cas où l'oreille incomplètement sourde ne perçoit plus la voix ordinaire à un mètre de distance.

i) Tous les cas incontestables d'affections mentales.

k) Les cas graves d'intoxication chronique par les métaux ou par d'autres causes (saturnisme), hydrargyrisme, morphinisme, cocaïnisme, alcoolisme, intoxication par les gaz, etc.).

l) Les affections chroniques des organes locomoteurs (arthrite déformante, goutte, rhumatismes avec altérations décelables cliniquement), à la condition qu'elles soient graves).

m) Tous les néoplasmes malins, s'ils ne sont pas justiciables d'interventions opératoires relativement bénignes sans danger pour la vie de l'opéré.

n) Tous les cas de malaria avec altérations organiques appréciables (augmentation chronique importante du volume du foie, de la rate, cachexie, etc.).

o) Les affections cutanées chroniques graves, pour autant que leur nature ne constitue pas une indication médicale d'hospitalisation en pays neutre.

p) Avitaminoses graves (berl-béri, pellagra, scorbut chronique).

B.—Principes spéciaux pour l'Hospitalisation Les prisonniers de guerre doivent être hospita-

οδωτέρων Χώρων ἐὰν προβλεπθῶσιν ἀπὸ τὰς κατωτέρω παθήσεις:

1) Πάντα τὰ εἶδη φυματώσεως οίονδηποτε οργάνων ἐὰν διὰ των σημειῶν ἱατρικῶν γνώσεων δύναται νὰ θεραπευθῶσιν ή τουλάχιστον σημαντικῶς νὰ βελτιωθῶσιν διὰ των μεθόδων αἰτινες ἐφαρμόζονται εἰς τὴν οδωτέρων Χώρων (ὑψος τοποθεσίας, θεροπεία εἰς σανατόριον κλπ.).

2) "Ολα τὰ εἶδη (τὰ ἔχοντα ἀνάγκην θεραπείας) των παθῶσεων των αναπνευστικῶν οργάνων, των οργάνων τῆς κυκλοφορίας, τῆς πέψεως, των ούρογεννητικῶν, ούρογεννητικῶν, των νευρικῶν, των οργάνων των αἰσθήσεων, των οργάνων κινήσεως καὶ των δερματικῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον πάντως ὅτι τὰ εἶδη των παθῶσεων δὲν θὰ ἀνήκωσιν εἰς τὰς κατηγορίας τὰς ὑπογεγραμμένας τὴν ἀνταλλαγήν μετὰ τοῦ των δύο Χώρων ή δὲν θὰ εἶναι κυρίως εἰπεῖν ἀσθένεια ὁξεία ἔχουσα τὸν εὐκλόην θεραπείας. Αἱ παθήσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰς παραγράφους ταύτην εἶναι ἐκείναι αἰτινες παρουσιάζουν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς καὶ θεραπευτικῶν μέσων διαθέσιμων εἰς τὴν οδωτέρων Χώρων ἐλπίδας θεραπείας πραγματικῶς καλύτερας διὰ τὸν ἀσθενῆ ἐκείνης τῆς ὑπείας θὰ ἐτύγχανεν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

Πρέπει εἰδικῶς νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς νευρικὰς διαταραχὰς των οποίων τὰ αἷτια προσέρχονται ἐκ των γεγονότων τοῦ πολέμου ή αὐτῆς τῆς αἰχμαλωσίας, ὅπως ή ψυχασθένεια των αἰχμαλῶτων πολέμου καὶ ἄλλοι ἀνάγκαι περπτώσεις.

"Ολα αι περιπτώσεις τοῦ εἶδους τούτου δεόντως ἐξηκριβωμένοι δέον νὰ χορῆζωσιν ἀποστειλῆς εἰς οδωτέρων Χώρων ἐφ' ὅσον ή σοβαρότης των ή οἰδικὸς χαρακτήρ των δὲν συνεπάγεται τὴν ἄμεσον ἀνταλλαγὴν.

Αἱ περιπτώσεις τῆς ψυχασθενείας των αἰχμαλῶτων πολέμου αἱ ὁποῖαι δὲν ἐθεραπεύθησαν μετὰ πέρλευσιν 3 μηνῶν παραμονῆς των ἐν τῇ οδωτέρῳ Χώρῳ ή αἱ ὁποῖαι μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην δὲν εἶναι ἐμφανῶς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς τελικῆς θεραπείας, αἱ αἰχμαλῶται οὗτοι δέον νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν πατρίδα των.

3) "Ολα τὰ εἶδη των πραγματικῶν παθῶσεων καὶ αἱ συνέπειαι των αἰτινες παρουσιάζουσιν ἐλπίδας καλύτερας θεραπείας εἰς οδωτέρων Χώρων ή ἐν αἰχμαλωσίᾳ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως αἱ περιπτώσεις οὗτοι μὴ ὦσιν εἴτε δικαιολογούσαι τὴν ἀνταλλαγὴν εἴτε ἀνεπαρκεῖν.

4) "Απασαι αι περιπτώσεις ἐλονώσεως δεόντως ἐξηκριβωμένοι καὶ παρουσιάζουσιν ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις διακρινόμενας κλινικῶς (χρόνία αὐξήσις τοῦ ὕψους τοῦ ἥπατος, τῆς χολῆς, καχεξία κλπ.), ἐὰν ή πορμενῇ ἐν οδωτέρῳ Χώρῳ παρουσιάζῃ ἐξαιρετικῶς εὐχάριστα ἐνδείματα ὀριστικῆς θεραπείας.

"Απασαι αι περιπτώσεις δηλητηριάσεως (εἰδιῶς ἀσφυξιογόνων, μετάλλων, ἄλκωλ κλπ.) διὰ τὰς ἑπείας τὰ ἐνδόσημα θεραπείας ἐν οδωτέρῳ Χώρῳ παρουσιάζονται ἐξαιρετικῶς εὐμενῇ.

Ἀποκλείονται τῆς ἀποστολῆς εἰς οδωτέρων Χώρων:

1) "Απασαι αι παθήσεις αἱ διανοητικαὶ δυνάτως ἐξηκριβωμένοι.

2) "Απασαι αι παθήσεις αἱ νευρικαὶ, ὀργανικαὶ ή λειτουργικαὶ, ἀνεγνωρισμέναι ὡς ἀνάται. (Αἱ εἰς αὐταὶ κατηγορίας ἀνήκωσιν εἰς ἐκείνας αἰτινες εἰδὲι αἰετὶ διζώομα τῆς ἀπ' εὐθείας ἀνταλλαγῆς).

3) "Ο χρόνιος σοβαρὸς ἀλκοολισμός.

4) "Απασαι αι μεταδοτικαὶ παθήσεις εἰς τὴν περιόδον κατ' ἣν μεταδίδονται. ("Οξεία μεταδοτικὰ ἀσθένεια, σύφιλις πρωτογενῆς καὶ δευτερογενῆς, τροχώματα, λέπρα κλπ.)

Isés s'ils sont atteints des affections suivantes:

1o. Toutes les formes de tuberculose d'organes quelconques, si d'après les connaissances médicales actuelles, elles peuvent être guéries, ou du moins considérablement améliorées par les méthodes applicables en pays neutre (altitude, traitement dans les sanatoria, etc.).

2o. Toutes les formes—nécessitant un traitement—d'affections des organes respiratoires, circulatoires, digestifs, génito-urinaires, nerveux, des organes des sens, des appareils locomoteur et cutané, à condition, toutefois, que ces formes d'affections n'appartiennent pas aux catégories préservant l'échange de pays à pays, ou qu'elles ne soient pas des maladies aiguës proprement dites ayant une tendance à la guérison franche. Les affections envisagées dans ce paragraphe sont celles qui offrent par l'application des moyens de cure disponibles en pays neutre des chances de guérison réellement meilleures pour le patient que si celui-ci était traité en captivité.

Il y a lieu de considérer tout spécialement les troubles nerveux dont les causes efficientes ou déterminantes sont les événements de la guerre ou de la captivité même, comme la psychasthénie des prisonniers de guerre et autres cas analogues.

Tous les cas de ce genre dûment constatés doivent être hospitalisés, pour autant que leur gravité ou leurs caractères constitutionnels n'en font pas des cas d'échange direct.

Les cas de psychasthénie des prisonniers de guerre qui ne sont pas guéris après trois mois d'hospitalisation en pays neutre ou qui, après ce délai, ne sont pas manifestement en voie de guérison définitive, devront être rapatriés.

3o. Tous les cas de blessures, de lésions et leurs conséquences qui offrent des chances de guérison meilleurs en pays neutre qu'en captivité, à condition que ces cas ne soient pas, ou bien justiciables de l'échange, ou bien insignifiants.

4o. Tous les cas de malaria dûment constatés et ne présentant pas d'altérations organiques décelables cliniquement (augmentation de volume chronique du foie, de la rate, cachexie, etc.), si le séjour en pays neutre offre des perspectives particulièrement favorables de guérison définitive.

5o. Tous les cas d'intoxication (en particulier par les gaz, les métaux, les alcaloïdes) pour lesquels les perspectives de guérison en pays neutre sont spécialement favorables.

Sont exclus de l'hospitalisation:

1o Tous les cas d'affections mentales dûment constatées.

2o Toutes les affections nerveuses organiques ou fonctionnelles réputées incurables.

(Ces deux catégories appartiennent à celles demandant droit à l'échange direct).

3o L'alcoolisme chronique grave.

4o Toutes les affections contagieuses dans la période où elles sont transmissibles (maladies) infectieuses aiguës, syphilis primaire et secondaire, trachôme, lèpre, etc.).

III. Γενικά Πρατήρησει.

Οἱ ἀνωτέρω καθορισθέντες ὅροι δέον κατὰ γενικὸν καὶ ἰδίαν ἐρμηνεύεσθαι καὶ ἐφαρμολογεῖσθαι ὑπὸ πνεῦμα ὅσῳ τὸ δυνατὸν εὐρύτερον.

Ἡ ἐρμηνεύσις αὐτῆς τῆς ἐρμηνείας δέον νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐδικοῦς εἰς τὰς νευροπαθητικὰς καὶ ψυχολογικὰς καταστάσεις τὰς προϋφαισθέντας ἢ ἐκδηλωθείσας ἐκ τῶν γεγονότων τοῦ πλέμου ἢ αὐτῆς τῆς ἀχμαλώσεως (ψυχασθένεια τῶν ἀχμαλώτων πολέμου), ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς φυματιώσεως εἰς πάντας τοὺς βαθμοὺς.

Οἱκοθεν νοεῖται ὅτι οἱ ἱατροὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ αἰματικῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν καὶ δυνατὸν νὰ εἰρεθεύσιν ἐνὸς σωρείας περιπτώσεων μὴ ἀναφερόμενων μετὰ τῶν παραδειγμάτων τῶν διδομένων ὑπ' ὀρίθ. II ἢ περιπτώσεων μὴ προσαρμοζομένων εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα. Τὰ ἀναφερόμενα ἀνωτέρω παραδείγματα δὲν ἔχουν διὰ τὴν εἰς μὴ ὡς τυπικὰ παραδείγματα ἀνάλογον κατάληγος παραδειγμάτων χειρουργικῶν ἀλλοιώσεων δὲν κατηρτίσθαι διότι ἀφαίρεσις τῶν ἀναμνηστικῶν ἐκ τῆς φύσεως τῶν περιπτώσεων (ἀκρωτηριασμοὶ) εἶναι δύσκολον ἀκαταρτίσθαι τις κατάληγος ἰδιαιτέρων τύπων ἢ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι μία ἐκθεσις τῶν ἰδιαιτέρων τύπων περιπτώσεων δὲν θὰ ἦτο ἐν τῇ πράξει ἀνεύρεσις ἐμποδίων.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τὰς μὴ προσαρμοζομένας ἐπακριβῶς εἰς τὰ ἀναφερόμενα παραδείγματα θὰ διδῆται λύσις ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν ἀνωτέρω κατευθυντηρίων ἀρχῶν.

III.— Observations Générales.

Les conditions fixées ci-dessus doivent, d'une façon générale, être interprétées et appliquées dans un esprit aussi large que possible.

Cette largeur d'interprétation doit être appliquée particulièrement aux états névropathiques ou psychopathiques causés ou déterminés par les événements de la guerre ou de la captivité même (psychasthénie des prisonniers de guerre), ainsi qu'aux cas de tuberculose à tous les degrés.

Il va de soi que les médecins de camp et les commissions médicales mixtes peuvent se trouver en présence d'une foule de cas non mentionnés parmi les exemples donnés sous chiffre II, ou de cas ne s'adaptant pas à ces exemples. Les exemples mentionnés ci-dessus ne sont donnés que comme exemples typiques; une liste analogue d'exemples d'altérations chirurgicales n'a pas été établie parce que, abstraction faite des cas incontestables par leur nature même (amputations), il est difficile de dresser une liste de types particuliers; l'expérience a démontré qu'un exposé de ces cas particuliers n'était pas sans inconvénients dans la pratique.

On résoudra tous les cas ne s'adaptant pas exactement aux exemples cités, en s'inspirant de l'esprit des principes directeurs ci-dessus.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΒΕΑΤΙΩΣΙΝ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ 27 ΙΟΥΛΙΟΥ 1929.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1ον.

Περὶ τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν

Ἄρθρον 1.

Οἱ στρατιωτικοὶ καὶ τὰ ἕτερα πρόσωπα ἐπισήμως προσκεκολλημένα εἰς τὰ στρατεύματα δέον ὡς ὅτι στρατιῶται θάσιν ἢ ἀσθενήσῃ νὰ εἶναι σεβαστὰ καὶ νὰ προστατεύωνται εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, δέον νὰ τυγχάνωσι συμπεριφορᾶς ἀνθρωπιστικῆς καὶ μερίμνης ἀνεύρεσις ἐθνικότητος παρὰ τοῦ ἐμπλεκόμενου ὅστις θὰ ἔχη τοῖς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.

Πάντως ὁ ἐμπόλεμος, ὑποχρεωμένος νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀσθενεῖς καὶ τραυματίαις τὸν ἀντίπαλόν του θὰ ἀφίσσῃ μετ' αὐτῶν ἐν ὅσῳ οἱ στρατιωτικὰ ἀπαιτήσεις τὸ ἐπιτρέπουν μέρος τοῦ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ καὶ ὑλικοῦ του, διὰ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὰς φροντίδας τῆς θεραπείας των.

Ἄρθρον 2.

ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν παρασχεθησμένων φροντίδων συμφώνως τῇ προηγουμένῳ ἄρθρῳ οἱ τραυματίαι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ἐνὸς στρατοῦ περιπίπτοντες ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐτέρου ἐμπολέμου θὰ εἶναι αἰχμαλώται πολέμου καὶ οἱ γενικοὶ κανόνες τοῦ δικαίου τῶν ἀτόμων οἱ ἀφορῶντες τοὺς αἰχμαλώτους θὰ ἐφαρμόζωνται καὶ δι' αὐτούς.

Ἐν τούτοις οἱ ἐμπόλεμοι παρομένουσιν ἐλεύθεροι νὰ διατυπώσωσι πρὸς ὅφελος τῶν αἰχμαλώτων τραυματιῶν ἢ ἀσθενῶν καὶ πρὸς τὸν ὑπαρχουσὸν ὑποχρεώσεων οἰοῦσθαι ποτε ὅρους ἢ θέλον αὐτοὶ κρίνει χρήσιμους.

Ἄρθρον 3.

Μεθ' ἐκάστην μάχην ὁ κατέχων τὸ πεδὶον τῆς μάχης θὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ἀναζήτησιν τῶν τραυματιῶν καὶ τῶν φανερωθέντων διὰ νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀπὸ πάσης δεινότητος καὶ κακῆς συμπεριφορᾶς.

Ὅσάκις αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψωσι μία ἐπιτόμιος ἀνακωχή ἢ αἰὰ διακοπὴ τοῦ πυρὸς θέλουσι συμφωνηθῇ διὰ νὰ ἐπιτραπῇ ἢ περισυλλογῇ τῶν τραυματιῶν οἵτινες ἤθελον παραμείναι μετὰ τῶν γραμμῶν.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ἐμπόλεμοι θέλουσιν ἀμοιβαίως κινεποιεῖσθαι ἐντὶς τῆς πλέον συντόμου προθεσμίας τὰ ὀνόματα τῶν τραυματιῶν, τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν νεκρῶν τῶν περισυλλεγόντων ἢ ἀνακαλυφθέντων, ὡς ἐπίσης καὶ ἀπαντα τὰ στοιχεῖα τὰ ἰκανὰ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ταυτότητός των.

Θὰ καταρτίσωσι καὶ θὰ μεταβιβάσωσιν ἀμοιβαίως τὰς πράξεις θανάτου.

Θὰ περισυλλέξωσι καὶ θὰ ἀποστείλωσιν ἀμοιβαίως ἀπαντα τὰ εἶδη ἀτομικῆς χρήσεως τὰ ἀνευρεθέντα ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς μάχης ἢ ἐπὶ τῶν νεκρῶν καὶ εἰδικῶς τὸ ἥμισυ τῆς πλακῆς ταυτότητος, τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος παραμένοντες προσδεδμένον ἐπὶ τοῦ πτώματος.

Θὰ ἐπαγρυπνῶσιν οὕτως ὥστε τῆς ταφῆς ἢ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν νὰ προηγήται προσεκτικὴ ἐξέτασις καὶ εἰ δυνατὸν ἢ ὑγειονομικὴ τῶν σωμάτων πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ πιστοποιηθῇ ὁ θάνατος, νὰ ἐξακριβωθῇ ἢ ταυτότης καὶ ἵνα δυνήθωσι νὰ ἀναφέρωσι.

Θὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ πλέον νὰ θάπτονται κανονικῶς, οἱ τάφοι των νὰ εἶναι σεβαστοὶ καὶ νὰ δύνανται πάντοτε νὰ εὐρίσκωνται.

CONVENTION DE GENÈVE

POUR L'AMÉLIORATION DU SORT DES BLESSÉS DES ET MALADES DANS LES ARMÉES EN CAMPAGNE DU 27 JUILLET 1929.

CHAPITRE I.

Des Blessés et des maladies.

Article 1.

Les militaires et les autres personnes officiellement attachés aux armées qui seront blessés ou malades devront être respectés et protégés en toutes circonstances; ils seront traités avec humanité et soignés, sans distinction de nationalité, par le belligérant qui les aura en son pouvoir.

Toutefois, le belligérant, obligé d'abandonner des blessés ou des malades à son adversaire, laissera avec eux, autant que les exigences militaires le permettront une partie de son personnel et de son matériel sanitaires pour contribuer à les soigner.

Article 2.

Sous réserve des soins à leur fournir en vertu de l'article précédent, les blessés et les malades d'une armée tombés au pouvoir de l'autre belligérant seront prisonniers de guerre et les règles générales du droit des gens concernant les prisonniers leur seront applicables.

Article 3.

Après chaque combat, l'occupant du champ de bataille prendra des mesures pour rechercher les blessés et les morts et pour les protéger contre le pillage et les mauvais traitements.

Toutes les fois que les circonstances le permettront un armistice local ou une interruption de feu seront convenus pour permettre l'enlèvement des blessés restés entre les lignes.

Article 4.

Les belligérants se feront connaître réciproquement dans les plus bref délai possible, les noms des blessés, des malades et des morts recueillis ou découverts, ainsi que tous les éléments propres à les identifier.

Ils établiront et se transmettront les actes de décès.

Ils recueilleront et s'enverront également tous les objets d'un usage personnel trouvés sur les champs de bataille ou sur les morts, notamment la moitié de leur plaque d'identité, l'autre moitié devant rester attachée au cadavre.

Ils veilleront à ce que l'inhumation des morts soit précédée d'un examen attentif, et si possible, médical des corps, en vue de constater la mort, d'établir l'identité et de pouvoir en rendre compte.

Ils veilleront, en outre, à ce qu'il soient enterrés honorablement, que leurs tombes soient respectées et puissent toujours être retrouvées.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν θὰ ὀργανώσωσιν ἐπισήμως ὑπηρεσίαν τάφων πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ καταστήσωσιν δυνατὴν τὴν ἐνδεχομένην ἐκταφὴν τῶν ἀποθνήσκοντων καὶ νὰ ἐξασφαλίσωσιν τὴν ἐξακριβώσιν τῆς ταυτότητος τῶν σωμάτων οὐδὲν ἄλλοτε καὶ ἂν εἶναι τὸ διαδοχικὸν μέρος τοποθεσίας τῶν τάφων.

Ἀμὰ τῷ πέρατι τῶν ἐχθροπραξιῶν θὰ ἀνταλλάξωσιν κατὰλόγους τῶν τάφων καὶ τῶν νεκρῶν τῶν ἐνταφιασθέντων εἰς τὰ νεκροταφεῖα τῶν ἄλλων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Στρατιωτικὴ Ἀρχὴ δύναται νὰ κάμῃ ἐκκλήσιν εἰς τὸν φιλόθεον ζῆλον τῶν κατοίκων διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ τὴν περιποίησιν ὑπὸ τὴν ἐλεγχὸν αὐτῆς τῶν τραυματιῶν καὶ ἀποθνήσκοντων, παρέχουσαι τὰ πρόσωπα ἅτινα ἀπὸ τῆς ἐκκλήσεως αὐτῆς εἰδικὴν προστασίαν καὶ ὠρισμένην ἐνδοκίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2ον.

Περὶ ὑγειονομικῶν σχηματισμῶν καὶ ἐγκαταστάσεων.

Ἄρθρον 6.

Οἱ κινητοὶ ὑγειονομικοὶ σχηματισμοί, δηλαδή ἐκεῖ οὗ οἱ ὄντινες προορίζονται νὰ συνοδεύωσιν τὰ ἐκστρατεῖα στρατεύματα, καὶ αἱ μόνιμοι ἐγκαταστάσεις τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας θέλουσιν εἶσθαι σεβασταὶ καὶ θὰ προστατεύωνται παρὰ τῶν ἐμπολέμων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ὀφειλομένη προστασία εἰς τοὺς σχηματισμούς καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς ὑγειονομικῆς θὰ καύσῃ ἐὰν γίνεται χρήσις αὐτῆς διὰ τὴν ἐνέργειαν πράξεων ἐπιβλαβῶν εἰς τὸν ἐχθρόν.

Ἄρθρον 8.

Δὲν θὰ θεωρῶνται ὡς φύσεως ἱκανῆς νὰ στερησῶσιν ἓνα σχηματισμὸν ἢ μίαν ἐγκατάστασιν ὑγειονομικὴν τῆς ἐξασφαλισθείσης παρὰ τοῦ ἄρθρου 6 προστασίας :

1) Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ πρόσωπικόν τοῦ σχηματισμοῦ ἢ τῆς ἐγκαταστάσεως εἶναι ὀπλισμένον καὶ ὅτι χρησιμοποιοῖται ὡς ὅπλα τοῦ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἔμμενον ἢ διὰ τὴν ἔμμενον τῶν τραυματιῶν καὶ ἀποθνήσκοντων.

2) Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐλλείπει ἐνόπλων νοσοκόμων ὁ σχηματισμὸς ἢ ἡ ἐγκατάστασις φρουρεῖται παρὰ φυλακίου ἢ σκοποῦ.

3) Τὸ γεγονὸς ὅτι εὐρέθησαν ἐντὸς τοῦ σχηματισμοῦ ἢ τῆς ἐγκαταστάσεως φορητὰ ὅπλα καὶ πολεμικὰ παρὰ τὴν ἐξασφαλισμένην παρὰ τῶν ἀποθνήσκοντων καὶ τραυματιῶν καὶ τὰ ὅπλα δὲν παρεδόθησαν εἰσέτι εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν.

4) Τὸ γεγονὸς ὅτι πρόσωπικόν καὶ ὑλικὸν κατηγιατρίκῃς ὑπηρεσίας εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ σχηματισμοῦ ἢ τῆς ἐγκαταστάσεως χωρὶς ν' ἀποτελῶσιν ἅμωσιν αὐτῶν μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3ον.

Περὶ τοῦ προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 9.

Τὸ προσωπικὸν τὸ εἰδικῶς ἀπεσπασμένον διὰ τὴν περισυλλογὴν, διὰ τὴν μεταφορὰν καὶ διὰ τὴν περιποίησιν τῶν τραυματιῶν καὶ ἀποθνήσκοντων ἐπίσης καὶ διὰ τὴν διακίρησιν τῶν ὑγειονομικῶν σχηματισμῶν καὶ ἐγκαταστάσεων, οἱ ἱερεῖς ἢ ἀπεσπασμένοι εἰς τὰ στρατεύματα θὰ ᾄσιν σεβαστὰ καὶ θὰ προστατεύωνται εἰς πάσας τὰς περιστάσεις. Ἐὰν περιπέσωσιν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ, δὲν θέλουσι θεωρηθῆναι ὡς ἀχμάλωται πολέμου.

Οἱ στρατιωτικοὶ οἱ εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντες ἵνα ἐνδεχόμενως χρησιμοποιοῦνται ὡς νοσοκόμοι ἢ ἐπικουροὶ τραυματιῶν φρουρεῖς διὰ τὴν περισυλλογὴν, μεταφορὰν καὶ περιποίησιν τῶν τραυματιῶν καὶ τῶν ἀποθνήσκοντων καὶ ἐφωδιασμένοι διὰ

A cet effet et au début des hostilités, ils organiseront officiellement un service des tombes en vue de rendre possible des exhumations éventuelles et d'assurer l'identification des cadavres, quel que soit l'emplacement successif.

Dès la fin des hostilités, ils échangeront la liste des tombes et celle des morts ensevelis dans leurs cimetières et ailleurs.

Article 5.

L'autorité militaire pourra faire appel au zèle charitable des habitants pour recueillir et soigner, sous son contrôle, des blessés ou des malades des armées, en accordant aux personnes ayant répondu à cet appel une protection spéciale et certaines facilités.

CHAPITRE II.

Des formations et des établissements sanitaires.

Article 6.

Les formations sanitaires mobiles, c'est-à-dire celles destinées à accompagner les armées en campagne, et les établissements fixes du service de santé seront respectés et protégés par les belligérants.

Article 7.

La protection due aux formations et établissements sanitaires cessera si l'on en use pour commettre des actes nuisibles à l'ennemi.

Article 8.

Ne seront pas considérés comme étant de nature à priver une formation ou un établissement sanitaire de la protection assurée par l'article 6 :

1) le fait que le personnel de la formation ou de l'établissement est armé et qu'il use de ses armes pour sa propre défense ou celle de ses blessés et de ses malades ;

2) le fait qu'à défaut d'infirmiers armés la formation ou l'établissement est gardé par un piquet ou des sentinelles ;

3) le fait qu'il est trouvé dans la formation ou l'établissement des armes portatives et des munitions retournées aux blessés et aux malades et n'ayant pas encore été versées au service combattant ;

4) le fait que du personnel et du matériel du service vétérinaire se trouvent dans la formation ou l'établissement, sans en faire partie intégrante.

CHAPITRE III.

Du Personnel.

Article 9.

Le personnel exclusivement affecté à l'enlèvement au transport et au traitement des blessés et des malades, ainsi qu'à l'administration des formations et des établissements sanitaires, les aumôniers attachés aux armées, seront respectés, et protégés en toutes circonstances. S'ils tombent entre les mains de l'ennemi, ils ne seront pas traités, comme prisonniers de guerre.

Les militaires spécialement instruits pour être, le cas échéant, employés comme infirmiers ou brancardiers auxiliaires à l'enlèvement, au transport et au traitement des blessés et des malades, et munis d'une pièce d'iden-

δείκτιον ταυτότητος θέλουσι τυχόντων αὐτῶν πλεονεκτημάτων οἷα καὶ τὸ μόνιμον ὑγειονομικὸν προσωπικὸν ἐὰν ἀχμάλωται καὶ ἢν στιγμὴν ἐκπληρῶσι τὰ καθήκοντα ταῦτα.

Ἄρθρον 10.

Ἀφορμωῖται πρὸς τὸ προσωπικὸν τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 9 τὸ προσωπικὸν τῶν ἐθελοντικῶν συλλόγων βοηθειῶν τῶν δεόντως ἀνεγνωρισμένων καὶ ἐγκεκριμένων παρὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν, ὅπερ θέλει χρησιμοποιοῦν εἰς τὰ αὐτὰ καθήκοντα εἰς ἃ καὶ τὸ προσωπικὸν τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὴν ἐν λόγω παράγραφον ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν συλλόγων τούτων θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν στρατιωτικὴν νόμον καὶ κανονισμούς.

Ἐκαστὸν Ὑψηλὸν Συμβιλλόμενον Μέρος θέλει κινήσει εἰς τὸ ἕτερον εἴτε ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης, εἴτε ἅμα τῇ ἐνάρξει ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθροπραξίας, πάντως πρὸ πάσης χρησιμοποίησεως πραγματικῆς, τὰ ὀνόματα τῶν συλλόγων εἰς ἐνέκρινε νὰ προσφέρωσιν τὴν συνδρομὴν τῶν ἐπὶ εὐθύνην τοῦ εἰς τὴν ἐπίσημον ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν τῶν στρατευμάτων τοῦ.

Ἄρθρον 11.

Σύλλογος ἀνεγνωρισμένος εὐδαιμόνως χάρις δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ τὴν συνδρομὴν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ καὶ τῶν ὑγειονομικῶν σχηματισμῶν τοῦ εἰς ἓνα ἐμπόλεμον εἰρήμῳ κατόπιν προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς κυβερνήσεως τοῦ καὶ τῆς ἐγκρίσεως αὐτοῦ τοῦτο τοῦ ἐμπόλεμου.

Ὁ ἐμπόλεμος ὅστις θέλει ἀπεδεχθῇ τὴν βοήθειαν εἶναι ὑποχρεωμένος πρὸ πάσης χρησιμοποίησεως ὡς ἀνακινῶσα τοῦτο εἰς τὸν ἐχθρόν.

Ἄρθρον 12.

Τὰ ὀριζόμενα διὰ τῶν ἄρθρων 9, 10 καὶ 11 πρόσωπα δὲν δύναται νὰ κρατηθῶσιν ἀπὸ περιέλωσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀντιπάλου μερίδος.

Ἐκτὸς ἀντιθέτου συμφωνίας θὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὸν ἐμπόλεμον ἐξ οὗ προέρχονται εἰς ὅς ἀντιστῇ μία ὁδὸς διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἀπαιτήσεις τὸ ἐπιτρέψωσιν.

Ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν θὰ ἐξασφαλισθῶσιν νὰ ἐκτελῶσιν τὰ καθήκοντα τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀντιπάλου μερίδος κατὰ προτίμειν θὰ ἀποσπασθῶσιν διὰ τὴν περιποίησιν τῶν τραυματιῶν ἢ ἀποθνήσκοντων τοῦ ἐμπόλεμου ἐξ οὗ προέρχονται.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των θὰ συμπορεύθωσιν τὰ εἶδη, τὰ ἐργαλεῖα τὰ ὅπλα καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς τὰ ὅποια ἀνήκουσιν εἰς αὐτούς.

Ἄρθρον 13.

Οἱ ἐμπόλεμοι θὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ προβλεπόμενον κατὰ τὰ ἄρθρα 9, 10 καὶ 11 ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των τὴν αὐτὴν συντήρησιν, τὴν αὐτὴν κατοικίαν, τὰς αὐτὰς ἀπολαύσεις καὶ τὸν αὐτὸν μισθὸν ὅσων ἀπολαύει καὶ τὸ προσωπικὸν τὸ ἀντιστοιχεῖν τοῦ στρατοῦ των.

Ἀμὰ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν θὰ συνεννοηθῶσιν μεταξὺ των ὡς πρὸς τὴν ἀντιστοιχείαν τῶν βαθμῶν τοῦ ὑγειονομικοῦ αὐτῶν προσωπικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4ον.

Περὶ τῶν κτιρίων καὶ τοῦ ὑλικοῦ

Ἄρθρον 14.

Οἱ κινητοὶ ὑγειονομικοὶ σχηματισμοί, οἱ εἰδικῶς καὶ ὡς οἱ διατηρήσωσιν ἐὰν περιπέσωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀντιπάλου μερίδος τὸ ὑλικὸν των, τὰ μέσα μεταφορᾶς των καὶ τὸ διοικητικόν.

tité, seront au bénéfice du même régime que le personnel sanitaire permanents; ils sont capturés pendant qu'ils remplissent ces fonctions.

Article 10.

Est assimilé au personnel visé à l'alinéa 1er de l'article 9 le personnel de secours volontaires, dûment reconnues et autorisées par leur Gouvernement qui sera employé aux mêmes fonctions que celles du personnel visé au dit alinéa, sous la réserve que le personnel de ces sociétés sera soumis aux lois et règlements militaires.

Chaque Haute Partie Contractante notifiera à l'autre soit dès le temps de paix, soit à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant tout emploi effectif, les noms des sociétés, qu'elle aura autorisées à prêter leur concours sous sa responsabilité, au service sanitaire officiel de ses armées.

Article 11.

Une société reconnue d'un pays neutre ne pourra prêter le concours de son personnel et de ses formations sanitaires à un belligérant qu'avec l'assentiment préalable de son propre Gouvernement et l'autorisation du belligérant lui-même.

Le belligérant qui aura accepté le secours sera tenu, avant tout emploi, d'en faire la notification à l'ennemi.

Article 12.

Les personnes désignées dans les articles 9, 10 et 11 ne pourront être retenues après qu'elles seront tombées au pouvoir de la partie adverse.

Sauf accord contraire, elles seront renvoyées au belligérant dont relèvent dès qu'une voie sera ouverte pour leur retour et que les exigences les permettront.

En attendant leur renvoi, elles continueront à remplir leurs fonctions sous la direction de la partie adverse; elles seront de préférence affectées aux soins des blessés et des malades du belligérant dont elles relèvent.

A leur départ, elles emporteront les effets, les instruments, les armes et les moyens de transport qui leur appartiennent.

Article 13.

Les belligérants assureront au personnel visé par les articles 9, 10 et 11 pendant qu'il sera en leur pouvoir, le même entretien, le même logement, les mêmes allocations et la même solde qu'au personnel correspondant de leur armée.

Dès le début des hostilités, ils s'entendront au sujet de la correspondance des grades de leur personnel sanitaire.

ACHPITRE IV.

Des batiments et du matériel.

Article 14.

Les formations sanitaires mobiles, quelles qu'elles soient, conserveront, si elles tombent au pouvoir de la partie adverse, leur matériel, leurs moyens de transport et leur personnel conducteur.

Οὐχ' ἦττον ἡ ἀρμοδία Στρατιωτικὴ Ἀρχὴ θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιήσῃ τοὺς διὰ τὴν περιποίησιν τῶν τραυματιῶν καὶ τῶν ἀσθενῶν. Ἡ ἐπιστροφὴ θὰ λάβῃ χώραν ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπόμενους διὰ τὸ ὑγειονομικὸν προσωπικὸν καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν ταυτοχρόνως.

Ἄρθρον 15.

Τὰ κτίρια καὶ τὸ ὑλικὸν τῶν μονίμων ὑγειονομικῶν ἐγκαταστάσεων θὰ παραμείνουν ὑποκείμενα εἰς τοὺς νόμους τοῦ πολέμου, ἀλλὰ δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐκτραπῶσι τῆς χρήσεώς των, ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τοὺς τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς.

Οὐχ' ἦττον οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπιχειρουμένων τμημάτων θὰ δύνανται νὰ διαθέτῃσι ταῦτα εἰς περίπτωσιν ἐπείγουσων στρατιωτικῶν ἀναγκῶν μετὰ προηγουμένην ἐξασφάλισιν τῶν ἐν αὐτοῖς θεραπευομένων τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν.

Ἄρθρον 16.

Τὰ κτίρια τῶν Συλλόγων Βοηθείας εἴτινες τυγχάνουσι τῶν πλεονεκτημάτων τῆς συμβάσεως θὰ θεωρῶνται ὡς ἀτομικὴ ιδιοκτησία.

Τὸ ὑλικὸν τῶν Συλλόγων τούτων εἰσπράττει καὶ εἰς εἶναι τὸ μέρος εἰς ὃ ταῦτα θὰ εὐρίσκονται. Θέλει ἐπίσης θεωρηθῇ ὡς ἀτομικὴ ιδιοκτησία.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιτάξεως τὸ ἀναγκωρίζον ἐν εἰς τοὺς ἐμπολέμους παρὰ τῶν νόμων καὶ ἐθίμων τοῦ πολέμου δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ εἰμὴ μόνον εἰς περίπτωσιν ἐπείγουσας ἀνάγκης καὶ ἀφοῦ ἐξασφαλισθῇ ἡ τύχη τῶν ἀσθενῶν καὶ τραυματιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5ον.

Περὶ ὑγειονομικῶν μεταφορῶν.

Ἄρθρον 17.

Τὰ ὀχήματα τὰ διαρρυθμισθέντα διὰ τὰς ὑγειονομικὰς διακομιδὰς, κυκλοφοροῦντα μεμονωμένως εἴτε ἐν πυραυλοπομπῇ, θέλουσι λογιζέσθαι ὡς κινητοὶ ὑγειονομικοὶ σχηματισμοὶ ἐξαιρέσει τῶν κατωτέρω εἰδικῶν διατάξεων:

Ὁ ἐμπόλεμος συλλαμβάνων ὀχήματα ὑγειονομικῶν μεταφορῶν μεμονωμένα ἢ ἐν παραπομπῇ θὰ δύναται εἰς αἰ στρατιωτικὰ ἀνάγκαι τὸ ἐπιβάλλον νὰ στρατεύῃ ταῦτα καὶ νὰ διαλύῃ τὴν παραπομπήν, ἐπιφορτισμένους πάντως τοὺς τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς οὓς αὐτὴ περιέχει. Δὲν θὰ δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ ὀχήματα ταῦτα εἰμὴ ἐντὸς τοῦ τομέως εἰς ὃν συνελήφθησαν καὶ εἰδικῶς δι' ὑγειονομικὰς ἀνάγκας. Τὰ ὀχήματα ταῦτα εὐθὺς ὡς ἡ τοπικὴ αὐτῶν ἀποστολὴ λήξῃ δέον νὰ ἐπιστραφῶσι συμῶν ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τὰς προβλεπόμενας εἰς τὸ ἄρθρον 14.

Τὸ στρατιωτικὸν προσωπικὸν τὸ ὁρισθὲν διὰ τὴν μεταφορὰν καὶ ἐφοδιασμὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διὰ κανονικῆς ἐξουσιοδοτήσεως θέλει ἐπιστραφῇ συμφώνως πρὸς προβλεπόμενας διὰ τοῦ ἁρθροῦ 12 διατάξεις, ἀφορώσας τὸ ὑγειονομικὸν προσωπικὸν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς θῆς παραγράφου τοῦ ἁρθροῦ 18.

Ἀπαντα τὰ μέσα μεταφορᾶς τὰ εἰδικῶς ὁργανωθέντα διὰ τὰς διακομιδὰς καὶ τὸ ὑλικὸν διαρρυθμίσεως τῶν μέσων τούτων μεταφορᾶς τὸ ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας θέλουσιν ἐπιστραφῇ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ κεφαλαίου 4.

Τὰ μέσα τῶν στρατιωτικῶν μεταφορῶν ξένα πρὸς ἐκεῖνα τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας δύνανται νὰ συλληφθῶσι μετὰ τῶν συγγενῶν των.

Τὸ ἰδιωτικὸν προσωπικὸν καὶ πάντα τὰ μεταφορικά μέσα τὰ προσερχόμενα ἐξ ἐπιτάξεως θὰ ὑποκείνται εἰς τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ δικαίου τῶν ἀνθρώπων.

Ἄρθρον 18.

Τὰ ἐναέρια μηχανήματα τὰ χρησιμοποιούμενα ὡς μέσα ὑγειονομικῶν μεταφορῶν θὰ τυγχάνωσι τῆς προστασίας

Toutefois, l'autorité militaire compétente aura la faculté des 'en servir pour les soins des blessés et de malades; la restitution aura lieu dans les conditions prévues pour le personnel sanitaire et, autant que possible, en même temps.

Article 15.

Le bâtiments et le matériel des établissements sanitaires fixes de l'armée demeureront soumis aux lois de la guerre, mais ne pourront être détournés de leur emploi tant qu'ils seront nécessaires aux blessés et aux malades.

Toutefois, les commandants des troupes d'opérations pourront en disposer, en cas de nécessités militaires urgentes, en assurant au préalable le sort des blessés et des malades qui y sont traités.

Article 16.

Les bâtiments des sociétés de secours admises au bénéfice de la Convention seront considérés comme propriété privée.

Le matériel de ces sociétés, quel que soit le lieu où il pourra se trouver, sera également considéré comme propriété privée.

Le droit de réquisition reconnu aux belligérants par les lois et usages de la guerre ne s'exercera qu'en cas de nécessité urgente et une fois le sort des blessés et des malades assuré.

CHAPITRE V.

Des transports sanitaires.

Article 17.

Les véhicules aménagés pour les évacuations sanitaires circulant isolément ou en convoi seront traités comme les formations sanitaires mobiles, sauf les dispositions spéciales suivantes:

Le belligérant interceptant des véhicules de transport sanitaire, isolés ou en convoi, pourra, si les nécessités militaires l'exigent, les arrêter, disloquer le convoi, en se chargeant, dans tous les cas, des blessés et des malades qu'il contient. Il ne pourra les utiliser que dans le secteur où ils auront été interceptés et exclusivement pour des besoins sanitaires. Ces véhicules, une fois leur mission locale terminée, devront être rendus dans les conditions prévues à l'article 14.

Le personnel militaire proposé au transport et muni à cet effet d'un mandat régulier sera renvoyé dans les conditions prévues à l'article 12 pour le personnel sanitaire, et sous réserve du dernier alinéa de l'article 18.

Tous les moyens de transport spécialement organisés pour les évacuations et le matériel d'aménagement de ces moyens de transport relevant du service de santé seront restitués conformément aux dispositions de chapitre IV.

Les moyens de transport militaire, autres que ceux du service de santé, pourront être capturés, avec leurs attelages.

Le personnel civil et tous les moyens de transport provenant de la réquisition seront soumis aux règles générales du droit des gens.

Article 18.

Les appareils aériens utilisés comme moyens de transport sanitaire jouiront de la protection de la Con-

vention pendant le temps où ils seront exclusivement réservés à l'évacuation des blessés et des malades, au transport du personnel et du matériel sanitaires.

Il seront peints en blanc et porteront ostensiblement le signe distinctif prévu à l'article 19, à côté des couleurs nationales, sur leurs faces inférieure et supérieure.

Sauf licence spéciale et expresse, le survol de la ligne de feu et de la zone située en avant des grands postes médicaux de triage, ainsi que, d'une manière générale, de tout territoire ennemi ou occupé par l'ennemi sera interdit.

Les appareils sanitaires aériens devront obéir à toute sommation d'atterrir.

En cas d'atterrissage ainsi imposé ou fortuit sur territoire ennemi ou occupé par l'ennemi, les blessés et les malades de même que le personnel et le matériel sanitaires, y compris l'appareil aérien, demeureront au bénéfice des dispositions de la présente Convention.

Le pilote, les manœuvres et les opérateurs de télégraphie sans fil (T. S. F.) capturés seront rendus, à la condition qu'ils ne soient plus utilisés, jusqu'à la fin des hostilités, que dans le service sanitaire.

CHAPITRE V.

Du signe distinctif.

Article 19.

Par hommage pour la Suisse, le signe héraldique de la croix rouge sur fond blanc, formé par interversion des couleurs fédérales, est maintenu comme emblème et signe distinctif du service sanitaire des armées.

Toutefois, pour les pays qui emploient déjà, à la place de la croix rouge, le croissant rouge ou le lion et le soleil rouges sur fond blanc comme signe distinctif, ces emblèmes sont également admis dans le sens de la présente Convention.

Article 20.

L'emblème figurera sur les drapeaux, les brassards, ainsi que sur tout le matériel se rattachant au service sanitaire, avec la permission de l'autorité militaire compétente.

Article 21.

Le personnel protégé en vertu des articles 9, alinéa premier, 10 et 11 portera, fixé au bras gauche, un brassard muni du signe distinctif, délivré et timbré par une autorité militaire.

Le personnel visé à l'article 9, alinéas 1 et 2, sera pourvu d'une pièce d'identité consistant, soit en une inscription dans le livret militaire, soit en un document spécial.

Les personnes visées aux articles 10 et 11 qui n'ont pas d'uniforme militaire seront munies par l'autorité militaire compétente d'un certificat d'identité, avec photographie, attestant leur qualité de sanitaire.

Les pièces d'identité devront être uniformes et du même modèle dans chaque armée.

En aucun cas, le personnel sanitaire ne pourra être privé de ses insignes, ni des pièces d'identité qui lui sont propres.

En cas de perte, il aura le droit d'en obtenir de duplicata.

Τὸ εἶναι χρωματισμένα λευκὰ καὶ θὰ φέρωσιν εὐδιακρίτως τὸ διακριτικὸν σῆμα τὸ προβλεπόμενον παρὰ τοῦ ἁρθροῦ 19 παραπλευρῶς τῶν ἐθνικῶν χρωμάτων ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν κάτω καὶ ἄνω.

Ἐκτὸς ἰδιαίτερας καὶ εἰδικῆς ἀδείας ἡ πτήσις ὑπὲρ τῆς γραμμῆς τοῦ πυρὸς ὡς ἐπίσης τῆς ζώνης τῆς εὐρισκομένης πρὸ τῶν μεγάλων σταθμῶν διαλογῆς ὅπως καὶ κατὰ γενικὸν κανόνα ἐκάστου ἐχθρικοῦ ἐδάφους ἢ κατεχομένου παρὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀπαγορεύεται.

Τὰ ὑγειονομικὰ ἐναέρια μηχανήματα δέον νὰ ὑπακούουσιν εἰς πᾶσαν διαταγὴν προσγειώσεως.

Εἰς περίπτωσιν οὕτως ἐπιβεβλημένης ἢ ἀναγκαστικῆς προσγειώσεως ἐπὶ ἐχθρικοῦ ἐδάφους ἢ ἐδάφους κατεχομένου παρὰ τοῦ ἐχθροῦ οἱ τραυματίαι καὶ ἀσθενεῖς ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ὑγειονομικὸν προσωπικὸν καὶ ὑλικὸν συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐναερίου μηχανήματος θὰ τύχῃσι τοῦ πλεονεκτήματος τῶν διατάξεων τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ὁ ὁδηγός, οἱ χειρισταὶ καὶ οἱ χειριστὰ τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου συλλαμβανόμενοι θέλουσιν ἐπιστρέφειν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θὰ χρησιμοποιηθῶσι πλέον μέχρι τέλους τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰμὴ διὰ τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6ον.

Περὶ διακριτικῶν σήματος.

Ἄρθρον 19.

Πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλβετίας τὸ ἐραλδικὸν σῆμα τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ ἐπὶ λευκοῦ βάθους σχηματιζόμενον διὰ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν ὁμοσπονδιακῶν χρωμάτων θέλει παραμείναι ὡς ἐμβλημα καὶ διακριτικὸν σῆμα τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τῶν στρατευμάτων.

Οὐχ' ἦττον διὰ τὰς χώρας εἴτινες ἤδη χρησιμοποιοῦσιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ τὴν ἐρυθρὰν ἡμισέληνον ἢ τὸν λέοντα ἢ τὸν ἥλιον ἐρυθροῦ ἐπὶ λευκοῦ βάθους ὡς διακριτικὸν σῆμα τὰ ἐμβλήματα ταῦτα γίνονται ἐπίσης δεκτὰ κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρον 20.

Τὸ ἐμβλημα θ' ἀναπαρίσταται ἐπὶ τῶν σημαιῶν, τῶν περιβραχιονίων ὡς ἐπίσης καὶ ἐφ' ὅλου τοῦ ὑλικοῦ τοῦ σχετιζομένου μετὰ τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν κατόπιν ἀδείας τῆς ἀρμοδίας Στρατ. Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 21.

Τὸ προσωπικὸν τὸ προστατευόμενον παρὰ τῶν ἁρθρῶν 9 παράγραφος 1η, 10 καὶ 11 θὰ φέρῃ προσηρμοσμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος περιβραχιόνιον μετὰ τοῦ διακριτικῶν σήματος παραδεγμένου καὶ ἐσφραγισμένου παρὰ στρατιωτικῆς τινος ἀρχῆς.

Τὸ προσωπικὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 9 παράγραφος 1η καὶ 2α θέλει εἶναι ἐφοδιασμένον διὰ δελτίου ταυτότητος συνιστωμένου εἴτε δι' ἐγγραφῆς ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ βιβλιαρίου εἴτε δι' εἰδικῶν ἐγγράφων.

Τὰ πρόσωπα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 10 καὶ 11 τὰ ὅποια δὲν φέρουσιν στρατιωτικὴν στολήν θὰ εἶναι ἐφοδιασμένα παρὰ τῆς ἀρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς δι' ἐνὸς δελτίου ταυτότητος, μετὰ φωτογραφίας πιστοποιούντος τὰ ὑγειονομικά των καθήκοντα.

Τὰ δελτία ταυτότητος δέον νὰ ᾄδωσι ὁμοίμορφα καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου δι' ἑκάστον στρατὸν.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τὸ ὑγειονομικὸν προσωπικὸν δύναται νὰ στερηθῇ τῶν διακριτικῶν του οὐδὲ τῶν δελτίων ταυτότητος ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς αὐτό.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκτήσῃ ἀντίγραφον.

Άρθρον 22.

Ἡ διακριτικὴ σημαία τῆς συμβάσεως δὲν δύναται νὰ ὑψωθῇ εἰμὴ ἐπὶ τῶν σχηματισμῶν καὶ τῶν ὑγειονομικῶν ἐγκαταστάσεων· αἱ τινες διατάσσονται νὰ ὡσι σεβασταὶ καὶ κατόπιν τῆς συγκυρίας τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς. Εἰς τὰς μονίμους ἐγκαταστάσεις θὰ πρόπῃ καὶ εἰς τὰς κινητὰς τοιαύτας θὰ δύναται νὰ συνοδεύηται παρὰ τῆς ἐθνικῆς σημαίας τοῦ ἐμπολέμου ἐξ οὗ προέρχεται ἡ ἐγκατάστασις ἢ ὁ σχηματισμός.

Πάντως οἱ ὑγειονομικοὶ σχηματισμοὶ οἱ περιπίπτοντες εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ δὲν θὰ φέρωσιν ἢ τὴν σημαίαν τῆς συμβάσεως ἐφ' ὅσον θὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην.

Οἱ ἐμπολέμοι θὰ λάβωσιν, ἐφ' ὅσον αἱ στρατιωτικαὶ ἀπαιτήσεις τὸ ἐπιτρέπουν, τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἵνα καταστήσωσι καλῶς ὁρατὰ εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀεροπορικὰς καὶ ναυτικὰς ἐχθρικὰς δυνάμεις τὰ διακριτικὰ ἐμβλήματα τὰ σημειοῦντα τοὺς σχηματισμοὺς καὶ τὰς ὑγειονομικὰς ἐγκαταστάσεις πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποφυγῆς τῆς πιθανότητος πάσης ἐπιθετικῆς ἐνεργείας.

Άρθρον 23.

Οἱ ὑγειονομικοὶ σχηματισμοὶ τῶν οὐδετέρων χωρῶν οἵτινες συμφῶνως πρὸς τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπόμενους παρὰ τοῦ ἀρθροῦ 11 θὰ εἶχον τὴν ἐγκρίσιν νὰ παράσχωσι τὰς ὑπηρεσίας των δέον νὰ ἔχωσιν μετὰ τῆς σημαίας τῆς συμβάσεως καὶ τὴν σημαίαν τοῦ ἐμπολέμου παρ' οὗ ἐξαρτῶνται.

Θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ἐφ' ὅσον προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας των εἰς ἕνα ἐμπόλεμον νὰ ἔχωσιν ἐπίσης τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν σημαίαν.

Αἱ διατάξεις τῆς 2ας παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἀρθρου ἐφαρμόζονται καὶ δι' αὐτούς.

Άρθρον 24.

Τὸ ἐμβλημα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐπὶ λευκοῦ βάθους καὶ αἱ λέξεις Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἢ Σταυρὸς τῆς Γενεύης δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἴτε ἐν καιρῷ εἰρήνης εἴτε ἐν καιρῷ πολέμου εἰμὴ διὰ νὰ προστατεύσωσιν ἢ νὰ ὑποδείξωσι τοὺς ὑγειονομικοὺς σχηματισμοὺς καὶ ἐγκαταστάσεις, τὸ προσωπικὸν καὶ τὸ ὑλικὸν τοὺς προστατευόμενους παρὰ τῆς συμβάσεως.

Τὸ αὐτὸ θὰ συμβαίη καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐμβλήματα τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἀρθρου 19 ὡς πρὸς τὰς χώρας αἱτινες τὰ χρησιμοποιοῦσι.

Ἐξ ἄλλου οἱ ἐθελοντικοὶ σύλλογοι βοηθειῶν οἱ προβλεπόμενοι ἀπὸ τὸ ἄρθρον 10 δύναται νὰ κάμωσι χρῆσιν συμφῶνως πρὸς τὴν ἐθνικὴν νομοθεσίαν τοῦ διακριτικοῦ ἐμβλήματος διὰ τὴν ἀνθρωπιστικὴν των ἐνέργειαν ἐν καιρῷ εἰρήνης.

Ἐξαιρετικῶς καὶ κατόπιν ἐιδικῆς ἐγκρίσεως ἐνός τῶν ἐθνικῶν συλλόγων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (ἐρυθρὸς ἡμισελήνου, ἐρυθρὸν λέντος καὶ ἡλίου) εἶναι δυνατόν νὰ γίνεται χρῆσις τοῦ ἐμβλήματος τῆς συμβάσεως ἐν καιρῷ εἰρήνης διὰ τὴν σημειώσιν ἐγκαταστάσεων σταθμῶν βοηθειῶν εἰδικῶς προωρισμένων νὰ περιποιῶνται δωρεὰν τραυματίας ἢ ἀσθενεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7ον.

Περὶ τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως.

Άρθρον 25.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως θέλουσιν εἰσθαί σεβασταὶ παρὰ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐν καιρῷ πολέμου ἐμπόλεμός τις δὲν θὰ ἀπετέλει μέρος τῆς συμβάσεως αἱ διατάξεις αὐτῆς παραμένουσιν ὡς οὐδέποτε ὑποχρεωτικαὶ μεταξὺ πάντων τῶν ἐμπολέμων οἵτινες λαμβάνουσι μέρος εἰς αὐτήν.

Article 22.

Le drapeau dinstintif de la Convention ne pourra être arboré que sur les formations et les établissements sanitaires qu'elle ordonne de respecter et avec le consentement de l'autorité militaire. Dans les établissements fixes, il devra et, dans les formations mobiles, il pourra être accompagné du drapeau national du belligérant dont relève la formation ou l'établissement.

Toutefois, les formations sanitaires tombées au pouvoir de l'ennemi n'arboreront que le drapeau de la Convention, aussi longtemps qu'elles se trouveront dans cette situation.

Les belligerents prendront, an tant que les exigences militaires le permettront, les mesures nécessaires pour rendre nettement visibles aux forces ennemies terrestres, aériennes et maritimes les emblèmes dinstictifs signalant les formations et les établissements sanitaires, en vue d'écarter la possibilité de toute action agressive.

Article 23.

Les formations sanitaires des pays neutres qui, dans les conditions prévues par l'article 11, auraient été autorisées à fournir leurs service devront arborer, avec le drapeau de la Convention, le drapeau national du belligérant dont elles relèvent.

Elles auront le droit, tant qu'elles prêteront leurs services à un belligérant, d'arborer également leur drapeau national.

Les dispositions du deuxième alinéa de l'article précédent leur seront applicables.

Article 24.

L'emblème de la croix rouge sur fond blanc et les mots croix rouge ou croix de Genève ne pourront être employés, soit en temps de paix, soit temps du guerre, que pour protéger ou désigner les formations et les établissements sanitaires, le personnel et le matériel protégés par la Convention.

Il en sera de même en ce qui concerne les emblèmes visés à l'article 19, alinéa 2, pour les pays qui les emploient.

D'autre part, les sociétés de secours volontaires visées à l'article 10 pourront faire usage, conformément à la législation nationale, de l'emblème distinctif pour leur activité humanitaire en temps de paix.

A titre exceptionnel et avec l'autorisation expresse de l'une des sociétés nationales de la Croix-Rouge (Croissant-Rouge, Lion et Soleil-Rouges), il pourra être fait usage de l'emblème de la Convention, en temps de paix, pour marquer l'emplacement de postes de secours exclusivement réservés à donner des soins gratuits à des blessés ou à des malades.

CHAPITRE VII.

De l'applications et de l'exécution de la convention.

Article 25.

Les disposition de la présente Convention seront respectées par les Hautes Parties Contractantes en toutes circonstances.

Au cas où, en temps de guerre, un belligérant ne serait pas partie à la Convention, ses dispositions demeurent néanmoins obligatoires entre tous les belligérants qui y participent.

Article 26.

Les commandants en chef des armées belligérantes auront à pour voir aux détails d'exécution des articles précédents, ainsi qu'aux cas non prévus, d'après les instructions de leurs Gouvernements respectifs et conformément aux principes généraux de la présente Convention.

Article 27.

Les Hautes Parties Contractantes prendront les mesures nécessaires pour instruire leurs troupes, et spécialement le personnel protégé, des dispositions de la présente Convention et pour les porter à la connaissance des populations.

CHAPITRE VIII.

De la répression des abus et des infractions.

Article 28.

Les Gouvernements des Hautes Parties Contractantes, dont la législation ne serait pas dès à présent suffisante, prendront ou proposeront à leurs législatures les mesures nécessaires pour empêcher en tout temps:

a) l'emploi, par des particuliers ou par des sociétés autres que celles y ayant droit en vertu de la présente Conventions de l'emblème ou de la dénomination de croix rouge ou de croix de Genève, de même que de tout signe et de toute dénomination constituant une imitation, que cet emploi ait lieu dans un but commercial ou dans tout autre but;

b) en raison de l'hommage rendu à la Suisse par l'adoption des couleurs fédérales interverties, l'emploi par des particuliers ou par des sociétés des armoiries de la Confédération Suisse ou de signes constituant une imitation, soit comme marques de fabrique ou de commerce ou comme éléments de ces marques, soit dans un but contraire à la loyauté commerciale, soit dans des conditions susceptibles de blesser le sentiment national suisse.

L'interdiction prévue sous lettre a) de l'emploi des signes ou dénominations constituant une imitation de l'emblème ou de la dénomination de crix rouge ou de croix de Genève, ainsi que l'interdiction prévue sous lettre b) de l'emploi des armoiries de la Confédération Suisse ou de signes constituant une imitation produira son effet à partir de l'époque déterminée par chaque législation et au plus tard cinq ans après la mise en vigueur de la présente Convention. Dès cette mise en vigueur il ne sera plus licite de prendre une marque de fabrique ou de commerce contraire à ces interdictions.

Article 29.

Les Gouvernements des Hautes Parties Contractantes prendront ou proposeront également à leurs législatures, en cas d'insuffisance de leurs lois pénales, les mesures nécessaires pour réprimer, en temps de guerre tout acte contraire aux dispositions de la présente Convention.

Ils se communiqueront par l'intermédiaire du Conseil fédéral suisse les dispositions relatives à cette répression au plus tard dans les cinq ans à la ratification de la présente Convention.

Article 30.

A la demande d'un belligérant, une enquête devra être ouverte, selon le mode à fixer entre les parties intéressées, au sujet de toute violation alléguée, de la

Άρθρον 26.

Οἱ ἀρχιστράτηγοι τῶν ἐμπολέμων στρατῶν θὰ ἔχουν καθήκον νὰ μεριμνῶσι διὰ τὰς λεπτομερεῖας τῆς ἐκτελέσεως τῶν προηγουμένων ἀρθρῶν ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὰς μὴ προβλεπόμενας περιπτώσεις συμφῶνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τῶν Κυβερνήσεων των καὶ συμφῶνως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης συμβάσεως.

Άρθρον 27.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ λάβωσι τὰ κατάλληλα μέτρα ἵνα γνωρίσωσιν εἰς τὰ στρατεύματά των κα εἰδικῶς εἰς τὸ προστατευόμενον προσωπικὸν τὰς διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ ταυτοχρόνως νὰ φέρωσιν αὐτὴν εἰς γνῶσιν τῶν πληθυσμῶν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8ον.

Περὶ περιορισμοῦ τῶν ὑπερβασιῶν καὶ τῶν παραβάσεων.

Άρθρον 28.

Αἱ Κυβερνήσεις τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τῶν ὁποίων ἡ νομοθεσία δὲν θὰ ᾔτο ἀπὸ τοῦδε ἐπαρκὴς δέον νὰ λάβωσιν ἢ νὰ προτείνωσιν εἰς τὰς νομοθεσίας των τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ ἐμποδίσωσιν ὡς οὐδέποτε:

α') Τὴν χρησιμοποίησιν παρ' ἰδιωτῶν ἢ παρὰ συλλόγων ἄλλων ἢ ἐκείνων οἵτινες ἔχουσι δικαίωμα συμφῶνως πρὸς τὴν παρούσαν σύμβασιν τοῦ ἐμβλήματος ἢ τῆς ὀνομασίας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ τοῦ Σταυροῦ τῆς Γενεύης, ὡς ἐπίσης καὶ οἰοῦντι ποτε σημείου ἢ οἰοῦντι ποτε ὀνομασίας ἀποτέλεισης μίαν παραποίησιν τῆς χρησιμοποίησεως ταύτης ἐχούσης ὡς σκοπὸν τὸ ἐμπόριον ἢ ἐτέραν αἰτίαν.

β') Ἀλόγῳ τοῦ ἀπονεμομένου φόρου τιμῆς εἰς τὴν Ἑλβετίαν διὰ τῆς παραδοχῆς τῶν Ὀμοσπονδιακῶν χρωμάτων ἐναλλασσομένων, τὴν χρησιμοποίησιν παρ' ἰδιωτῶν ἢ παρὰ συνεταιρισμῶν τῶν ἐμβλημάτων τῆς Ἑλβετικῆς Ὀμοσπονδίας ἢ σημείων ἀποτελούντων ἀπομίμησιν εἴτε ὡς σημάτα ἐργοστασίων ἢ ἐμπορίου εἴτε ὡς στοιχεῖα τῶν σημάτων εἴτε πρὸς σκοπὸν ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐμπορικὴν εἰλικρίνειαν εἴτε ὑπὸ περιστάσεις ἱκανὰς νὰ πληγώσωσιν τὸ ἐθνικὸν Ἑλβετικὸν αἶσθημα. Ἡ ἀπαγόρευσις ἢ προβλεπομένη εἰς τὸ γράμμα α' τῆς χρησιμοποίησεως σημάτων ἢ ὀνομασιῶν ἀποτελουσῶν ἀπομίμησιν τοῦ ἐμβλήματος ἢ τῆς ὀνομασίας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ τοῦ Σταυροῦ τῆς Γενεύης, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀπαγόρευσις ἢ προβλεπομένη εἰς τὸ γράμμα β' περὶ χρησιμοποίησεως τῶν ἐμβλημάτων τῆς Ἑλβετικῆς Ὀμοσπονδίας ἢ σημείων ἀποτελούντων μίαν ἀπομίμησιν θὰ ἔχῃ τ' ἀποτελέσματά της ἀπὸ τῆς ὀριζόμενης παρ' ἐκάστης νομοθεσίας ἐποχῆς καὶ τὸ ἀργότερον πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς θέσεως ἐν ἰσχύϊ τῆς παρούσης συμβάσεως. Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἐν ἰσχύϊ δὲν θὰ εἶναι πλέον θεμιτὸν τὸ νὰ λάβῃ τις σημεῖα ἐργοστασίου ἢ ἐμπορίου ἀντίθετον πρὸς τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας.

Άρθρον 29.

Αἱ Κυβερνήσεις τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ λάβωσιν ἢ θὰ προτείνωσιν ὁμοίως εἰς τὰς νομοθεσίας των εἰς περίπτωσιν μὴ ἐπαρκείας τῶν ποινικῶν αὐτῶν νόμων τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ καταστρίλῃ ἐν περιπτώσει πολέμου πᾶσαν πράξιν ἀντίθετον πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως.

Θ' ἀνακοινώσωσιν ἀμοιβαίως διὰ μέσου τοῦ Ὀμοσπονδιακοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου τὰ μέτρα ἅτινα ἔλαβον σχετικῶς πρὸς τὴν καταστολὴν ταύτην τὸ βραδύτερον 5 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπικυρώσεως τῆς παρούσης συμβάσεως.

Άρθρον 30.

Τῇ αἰτήσῃ ἐμπολέμου τινὸς ἀνάκρισις δέον νὰ διαταχθῇ συμφῶνως πρὸς τὸν καθορισθῆσιν μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν τρόπον σχετικῶς πρὸς ἐκάστην προ-

βαλλομένην παραβίασιν τῆς συμβάσεως. Εὐθὺς ὡς ἡ παραβίασις ἐξακριβωθῇ οἱ ἐμπολέμοι θὰ θέσωσι τέρμα καὶ θὰ καταστείλουν αὐτὴν τὸ ταχύτερον.

Τελικὰ διατάξεις.

Ἄρθρον 31.

Ἡ παρούσα σύμβασις ἡ ὁποία θὰ φέρῃ σημερινὴν ἡμερομηνίαν θὰ δύναται μέχρι 1ης Φεβρουαρίου 1930 νὰ υπογραφῇ ἐπ' ὀνόματι ὧν τῶν χωρῶν τῶν ἀντιπροσωπευμένων εἰς τὴν συνδιάσκεψιν ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν ἐν Γενεύῃ τὴν 1ην Ἰουλίου 1929 ὡς ἐπίσης καὶ ἐκ μέρους τῶν χωρῶν τῶν μὴ ἀντιπροσωπευμένων εἰς τὴν συνδιάσκεψιν ταύτην τῶν λαβουσῶν μέρος εἰς τὰς συμβάσεις τῆς Γενεύης τοῦ 1864 ἢ τοῦ 1906.

Ἄρθρον 32.

Ἡ παρούσα σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Αἱ ἐπικυρώσεις θὰ κατατεθῶσιν ἐν Βέρνη.

Δι' ἐκάστην κατάθεσιν ἐκάστου ἐγγράφου ἐπικυρώσεως θὰ συνταχθῇ πρακτικὸν οὗτινος ἀντίγραφον δέοντες ἐπικυρωμένοι θέλει παραδεῖσθαι παρὰ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου εἰς τὰς Κυβερνήσεις ὧν τῶν χωρῶν ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ὑπεγράφη ἡ σύμβασις ἢ τῶν ὁποίων ἀνεκοινώθη ἡ προσχώρησις.

Ἄρθρον 33.

Ἡ παρούσα σύμβασις θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ 6 μῆνας μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦλάχιστον δύο στοιχείων ἐπικυρώσεως.

Μεταγενεστέρως θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ δι' ἑκάστον Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μέρος 6 μῆνας μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐπικυρώσεως.

Ἄρθρον 34.

Ἡ παρούσα σύμβασις θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς συμβάσεις τῆς 22ας Αὐγούστου 1864 καὶ τῆς 6ης Ἰουλίου 1906 εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 35.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς θέσεως ἐν ἰσχύϊ τῆς παρουσίας συμβάσεως αὕτη θέλει εἶσθαι ἀναικτὴ εἰς τὰς προσχωρήσεις διδομένας ἐπ' ὀνόματι ἐκάστης χώρας μὴ ὑπογραφάσης τὴν σύμβασιν.

Ἄρθρον 36.

Αἱ προσχωρήσεις θ' ἀνακοινῶνται ἐγγράφως εἰς τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον καὶ θὰ παραγάγῃσι τ' ἀποτελέσματα τῶν 6 μῆνας μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν αὗται περιῆλθον εἰς αὐτό.

Τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον θ' ἀνακοινώσῃ τὰς προσχωρήσεις εἰς τὰς Κυβερνήσεις ἐπ' ὀνόματι ὧν τῶν χωρῶν τῶν ὁποίων ὑπεγράφη ἡ σύμβασις ἢ ἀνεκοινώθη ἡ προσχώρησις.

Ἄρθρον 37.

Ἡ κατάστασις πολέμου θέλει δώσῃ ἄμεσον ἰσχύϊν εἰς τὰς κατατεθείσας ἐπικυρώσεις καὶ εἰς τὰς προσχωρήσεις αἵτινες ἀνεκοινώθησαν ἐκ μέρους τῶν ἐμπολέμων μερῶν πρὶν ἢ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἡ γνωστοποίησις τῶν ἐπικυρώσεων ἢ τῶν προσχωρήσεων τῶν Δυνάμεων εἰς κατάστασιν πολέμου θέλει γίνῃ παρὰ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἑλβετικοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ταχύτερας ὁδοῦ.

Ἄρθρον 38.

Ἐκάστον Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μέρος θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ καταγγεῖλῃ τὴν παρούσαν σύμβασιν. Ἡ καταγγελία δὲν θὰ ἔχῃ τ' ἀποτελέσματα τῆς εἰμῆ ἐν ἔτος μετὰ

Convention! une fois la violation constatée, les belligérants y mettront fin en la réprimeront le plus promptement possible.

Dispositions finales.

Article 31.

La présente Convention qui portera la date de ce jour, pourra, jusqu'au premier février 1930, être signée au nom de tous les pays représentés à la Conférence qui s'est ouverte à Genève le 1er juillet 1929, ainsi que des pays non représentés à cette Conférence qui participent aux Conventions de Genève de 1864 ou de 1906.

Article 32.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à Berne.

Il sera dressés du dépôt de chaque instrument de ratification un procès-verbal dont une copie, certifiée conforme, sera remise par le Conseil fédéral suisse aux Gouvernements de tous les pays au nom de qui la Convention aura été signée ou l'adhésion notifiée.

Article 33.

La présente Convention entrera en vigueur six mois après que deux instruments de ratification au moins auront été déposés.

Ultérieurement elle entrera en vigueur pour chaque Haute Partie Contractante six mois après le dépôt de son instrument de ratification.

Article 34.

La présente Convention remplacera les Conventions du 22 août 1864 et du 6 juillet 1906 dans les rapports entre les Hautes Parties contractantes.

Article 35.

A partir de la date de sa mise en vigueur, la présente Convention sera ouverte aux adhésions données au nom de tout pays au nom duquel cette Convention n'aura pas été signée.

Article 36.

Les adhésions seront notifiées par écrit au Conseil fédéral suisse et produiront leurs effets six mois après la date à laquelle elles lui seront parvenues.

Le Conseil fédéral suisse communiquera les adhésions aux Gouvernements de tous les pays au nom de qui la Convention aura été signée ou l'adhésion notifiée.

Article 37.

L'état de guerre donnera effet immédiat aux ratifications déposées et aux adhésions notifiées par les Puissances belligérantes avant ou après le début des hostilités. La communication des ratifications ou adhésions reçues des Puissances en état de guerre sera faite par le Conseil Fédéral par la voie la plus rapide.

Article 38.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura la faculté de dénoncer la présente Convention. La dénonciation ne produira ses effets qu'un an après que

la notification en aura été faite par écrit au Conseil fédéral suisse. Celui-ci communiquera cette notification aux Gouvernements de toutes les Hautes Parties Contractantes.

La dénonciation ne vaudra qu'à l'égard de la Haute Partie Contractante qui l'aura notifiée.

En outre, cette dénonciation ne produira pas ses effets au cours d'une guerre dans la laquelle serait impliquée la Puissance dénonçante. En ce cas, la présente Convention continuera à produire ses effets, au-delà d'un délai d'un an, jusqu'à la conclusion de la paix.

Article 39.

Une copie certifiée conforme de la présente Convention sera déposée aux archives de la Société des Nations par les soins du Conseil fédéral suisse. De même, les ratifications, adhésions et dénonciations qui seront notifiées au Conseil fédéral suisse seront communiquées par lui à la Société des Nations.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires signés ont signé la présente Convention.

Fait à Genève, le vingt-sept juillet mil neuf cent vingt-neuf, en un seul exemplaire, qui restera déposé aux archives de la Confédération Suisse et dont des copies, certifiées conformes, seront remises aux Gouvernements de tous les pays invités à la Conférence.

τὴν γνωστοποίησιν, ἥτις δέον νὰ γίνῃ ἐγγράφως εἰς τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Ἑλβετικὸν Συμβούλιον. Τοῦτο θὰ κοινοποιήσῃ τὴν γνωστοποίησιν ταύτην εἰς τὰς Κυβερνήσεις πάντων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἡ καταγγελία δὲν θὰ ἰσχύῃ εἰμῆ μόνον ὡς πρὸς τὸ Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μέρος ἐκεῖνο ὅπερ θὰ ἔχῃ γνωστοποιήσει ταύτην.

Ἐπίσης ἡ καταγγελία αὕτη δὲν θὰ παράγῃ τ' ἀποτελέσματα τῆς διαρκούντος ἐνὸς πολέμου εἰς ὃν θὰ ἔχῃ ἐμπλακῇ ἡ καταγγέλλουσα Δύναμις. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ παρούσα σύμβασις θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παράγῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς καὶ μέχρι τῆς προθεσμίας καὶ πέραν τοῦ ἔτους μέχρι τῆς συνάψεως τῆς εἰρήνης.

Ἄρθρον 39.

Ἀντίγραφον δέοντως ἐπικυρωμένον τῆς συμβάσεως ταύτης θέλει κατατεθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κ. Τ. Ε. τῇ μερίμνῃ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου. Ὁμοίως αἱ ἐπικυρώσεις, προσχωρήσεις καὶ καταγγελίαι αἵτινες ἔθελον ἀνακοινωθῇ εἰς τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον θέλουσι κοινοποιηθῇ παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Κ. Τ. Ε.

Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦτου οἱ κάτωθι ὀνομασθέντες πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παρούσαν σύμβασιν ἐν Γενεύῃ τῇ 27ῃ Ἰουλίου 1929 εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ὅπερ θὰ παραμείνῃ κατατεθειμένον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ ὁποίου ἀντίγραφα δέοντως ἐπικυρωμένα θέλουσι παραδεῖσθαι εἰς τὰς Κυβερνήσεις πασῶν τῶν χωρῶν αἵτινες προσεκληθῶσιν εἰς τὴν συνδιάσκεψιν.

Pour l'Allemagne :

Edmund RHOMBERG

Pour les états-unis d'Amérique :

Elliot WADSWORTH

Hugh R. WILSON

Pour l'Autriche :

LEITMAIER

Pour la Belgique :

Dr. DEMOLDER

J. de RUELLE

Pour la Bolivie :

A. CORTADELLAR

Pour le Brésil :

Rauldo RIO-BRANCO

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande du nord, ainsi que toute partie de l'empire Britannique non membre séparé de la Société des nations :

Horace RUMBOLD

Pour le Canada :

W. A. RIDDELL

Pour l'Australie :

Claud RUSSELL

Pour la Nouvelle-Zélande :

Claud RUSSELL

Pour l'Afrique du Sud :

Eric H. LOUW

Pour l'état libre d'Irlande :

Sean LESTER

Pour l'état libre d'Irlande :

Sean LESTER

Pour l'Inde :

Chaud RUSSELL

Pour la Bulgarie :

D. MIKOFF

Stephan N. LAFTCHIEFF

Pour le Chili :

Gmo NOVOA

D. PULGAR

Pour la Chine :

C. Y. HSIAO

Pour la Colombie :

Francisco la URRUTIA

Pour Cuba :

Carlos de ARMENTEROS

Carlos BLANCO

Pour la Danemark :

Harald SCAVENIUS

Gustay RASMUSSES

Pour la République Dominicaine :

Ch. ACKERMANN

Pour l'Égypte :

Mohammed Abdel Muneim RIAD

H. W. M. SIMAIKA

Pour l'Espagne :

Ad referendum

Mauricio LOPEZ ROBERTS Y TERRY,

Marques de la TORREHERMOSA

Pour l'Estonie :

Dr. LEESMENT

Pour la Finlande :

A. E. MARTOLA

Pour la France :

H. de MARCILLY

J. du SAULT

Pour la Grèce :
R. RAPHAEL
S. VENIZELOS
Pour la Hongrie :
Paul de HEVESY
Pour l'Italie :
Giovanni CIRAOLO
Pour le Japon :
Isayuro YOSHIDA
S. SHIMONMURA
S. MIURA
Pour la Lettonie :
Charles DUZMANS
Dr OSKAR VOIT
Pour le Luxembourg :
Ch. G. VERMAIRE
Pour le Mexique :
Fr. CASTILLO NÁJERA
Pour le Nicaragua :
A. SOTTILE
Pour la Norvège :
J. IRGENS
JENS MEINICH
Pour les Pays-bas :
W. DOUDE VAN TROOSTWIJK
Dr. DIEHL
J. HARBERTS
Pour la Perse :
ANOCHIREVAN SEPAHBODI
Pour la Pologne :
OZEF G. PRACKI
W. JERZY BABECKI

Pour le Portugal :
VASCO DE QUEVEDO
F. DE CALHEIROS E MENEZES
Pour la Roumanie :
M. B. BOERESCO
COLONEL E. VERTEJANO
Pour le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes :
I. CHOUMENKOVITCH
Pour le Siam :
VARNVAIDYA
Pour la Suède :
K. I. WESTMAN
Pour la Suisse :
PAUL DINICHERT, HAUSER, ZUBLIN, de la
HARPE, SCHINDLER
Pour la Tchécoslovaquie :
Zb. FIERLINGER
Pour la Turquie :
HASSAN
Dr. ABDULKADIR
M. NUSRET
Dr. AKIL MOUKHTAR
Pour l'Uruguay :
ALFREDO DE CASTRO
Pour le Vénézuéla :
C. PARRA-PEREZ
I. M. HURTADO-MACHADO

Pour copie certifiée conforme :
Le Chef de la Division des Affaires étrangères du
Département politique fédéral:

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΥΕΩΣ
ΣΥΓΚΛΗΘΕΙΣΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΤΗΣ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ
1906 ΔΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΙΝ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΩΝ
ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΕΝ
ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ
ΣΥΝΤΑΞΙΝ ΜΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ
ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ (ΙΟΥΛΙΟΣ 1929).

Ἡ Συνδιάσκεψις συγκληθεῖσα παρὰ τοῦ Ἑλβετικοῦ
Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀναθεω-
ρήσῃ τὴν σύμβασιν τῆς Γενεύης διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τύ-
χης τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ στρα-
τευμάτων τῆς 6ης Ἰουλίου 1906 καὶ διὰ τὴν σύνταξιν ἐνὸς
κώδικος τῶν αἰχμαλώτων πολέμου συνεζήτησιν ἐν Γενεύῃ
ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 27ης Ἰουλίου 1929 ἐπὶ τῇ βᾶσει δύο
σχεδίων συμβάσεως ἐξετασθέντων καὶ ἐγκριθέντων παρὰ τῶν
10ης καὶ 11ης διεθνῶν συνδιασκέσεων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Αἱ χώραι αἱ κατωτέρω ὀνομαζόμεναι ἔλαβον μέρος
εἰς τὴν συνδιάσκεψιν διὰ τὴν ὁποίαν εἶχον ὀρίσῃ ἀντιπρό-
σωποι ὀνομαζόμενοι κατωτέρω.

Ἡ συνδιάσκεψις ἐγένετο ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ κ.
Paul Dinichert, πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ ἀντιπροσώ-
που τῆς Ἑλβετίας.

Ἡ συνδιάσκεψις κατήρτισε δύο ἐπιτροπὰς.

Ἡ πρώτη ἐπιτροπὴ ἐπιφορτισθεῖσα μετὰ τὴν ἀναθεώ-
ρησιν τῆς συμβάσεως τῆς Γενεύης ἐτέθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν
τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Paul Dinichert. Ἡ δευτέρα ἐπιφορτι-
σθεῖσα μετὰ τὴν σύνταξιν ἐνὸς κώδικος αἰχμαλώτων πολέμου
παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Harold Scavenge. Ἡ δευτέρα ἐπιτρο-
πὴ διηρέθη εἰς δύο ὑποεπιτροπὰς προεδρευόμεναις ἡ μία
παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Hugh R. Wilson ἀντιπροσώπου τῶν
Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ἑτέρα παρὰ τοῦ
λίαν ἀξιότιμου Sir Horace Rumbold ἀντιπροσώπου τῆς
Μεγάλης Βρετανίας.

Ἡ συνδιάσκεψις ἀπεφάσισε νὰ ὑποβάλῃ πρὸς ὑπεγραφήν
παρὰ τῶν πληρεξουσίων δύο συμβάσεις φερούσας σημερι-
νὴν ἡμερομηνίαν:

Τὴν σύμβασιν τῆς Γενεύης διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης
τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ στρατευ-
μάτων καὶ τὴν σύμβασιν τὴν σχετικὴν πρὸς τὴν συμπερι-
φορὰν ἀπέναντι τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

Ἡ συνδιάσκεψις ἐξέφρασεν ἐπὶ πλέον τὰς κατωτέρω
εὐχὰς καὶ ὁδηγίας.

I) Ἡ συνδιάσκεψις ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὥπως ἐξετα-
σθῇ τὸ ζήτημα ἐὰν νέαι ἐγγυήσεις δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ
διατυπωθῶσι πρὸς ὄφελος τῶν μεγάλων τραυματιῶν καὶ
τῶν βαρέως ἀσθενῶν τῶν περιπιπτόντων εἰς τὴν ἐξουσίαν
τοῦ ἐχθροῦ καὶ μέχρι τέλους τῆς φιλοξενίας των.

II) Ἡ συνδιάσκεψις ἐπὶ παρουσίᾳ μιᾶς ἀιτήσεως τοῦ
κυριάρχου καὶ στρατιωτικοῦ τάγματός τῶν φιλοξένων τοῦ
Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ, καλουμένου τῆς Μάλτας,
εὐρίσκει ὅτι αἱ διατάξεις αἱ καθιερωθεῖσαι παρὰ τῆς συμ-
βάσεως τῆς Γενεύης αἱ κανονίζουσιν τὴν κατάστασιν τῶν
συλλόγων βοηθειῶν παρὰ τοῖς ἐν ἐκστρατείᾳ στρατεύμασιν
εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁργανώσεις τοῦ τάγ-
ματος τούτου.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὅσον ἀφορᾷ καὶ τὴν μεγάλην ἀπο-
στολὴν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐν Ἀγγλίᾳ, τὰ

ACTE FINAL

DE LA CONFÉRENCE DIPLOMATIQUE

CONVOQUÉE POUR LA RÉVISION DE LA CON-
VENTION DE GENÈVE DU 6 JUILLET 1906
POUR L'AMÉLIORATION DU SORT DES
BLESSÉS ET MALADES DANS LES ARMÉES
EN CAMPAGNE ET POUR L'ÉLABORATION
D'UNE CONVENTION RÉLATIVE AU TRA-
ITEMENT DES PRISONNIERS DE GUERRE
DU 27 JUILLET 1929

La Conférence a été présidée par M. Paul Dini-
chert, Ministre plénipotentiaire, délégué de la Suisse.

La Conférence a constitué deux Commissions.

La Première Commission, chargée de la révision
de la Convention de Genève, a été présidée par M. le
Ministre Paul Dinichert, la Seconde, chargée de l'éla-
boration d'un Code des prisonniers de guerre, par M.
le Ministre Harald Scavenius. La Seconde Commission
s'est divisée en deux Sous-commissions, présidées,
l'une, par M. le Ministre Hugh R. Wilson, délégué des
Etats-Unis d'Amérique, l'autre, par le Très Honorable
Sir Horace Rumbold, délégué de la Grande-Bretagne,

La Conférence a arrêté, pour être soumises à la
signature des Plénipotentiaires, deux Conventions por-
tant la date de ce jour:

la Convention de Genève pour l'amélioration du
sort des blessés et des malades dans les armées en cam-
pagne et

la Convention relative au traitement des prison-
niers de guerre.

La Conférence, a, en outre, émis les vœux et avis
suivants:

I. — La Conférence exprime le vœu que la question
soit examinée si des garanties nouvelles ne pourraient
être statuées en faveur des grands blessés et des mala-
des graves tombés au pouvoir de l'ennemi, et ce jusqu'
à la fin de leur hospitalisation.

II. — La Conférence, en présence d'une demande
de l'Ordre Souverain et Militaire des Hospitaliers de
Saint-Jean de Jérusalem, dit de Malte, estime que les
dispositions établies par la Convention de Genève et
régulant la situation des Sociétés de secours auprès des
armées en campagne sont applicables aux Organisations
nationales de cet Ordre.

Il en est de même en ce qui concerne le Grand
Prieuré de Saint-Jean de Jérusalem en Angleterre le

τάγματα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου καὶ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐν Γερμανίᾳ καὶ τὰ παρόμοια φιλόξενα τάγματα πάσης χώρας.

III) Ἡ συνδιάσκεψις ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὥπως αἱ χώραι αἱ λαμβάνουσαι μέρος εἰς τὰς συμβάσεις τῆς Γενεύης συγκεντρωθῶσιν εἰς συνδιάσκεψιν εἰς προσεχὲς μέλλον πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κανονίσωσι μετ' ἄλλη τὴν ἀναγκαστὴν εὐρύτητά τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ὑγειονομικῆς ἀεροπορίας ἐν περιπτώσει πολέμου.

IV) Ἡ συνδιάσκεψις ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὥπως ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν διεθνῆ Ἐπιτροπὴν τῆς συστηματοποιήσεως τοῦ ὑγειονομικοῦ ὕλικου, ἥς ἡ ἔδρα εὐρίσκεται ἐν Γενεύῃ, τὴν μελέτην καὶ τὸν καταρτισμὸν ἐνὸς μοναδικοῦ τύπου δελτίου ταυτότητος δι' ἅπαντας τοὺς ὑγειονομικοὺς τοὺς μὴ φέροντας τὴν στρατιωτικὴν στολήν.

V) Ἡ συνδιάσκεψις, ἀναγνωρίζουσα τὴν σπουδαίοντα τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐθνικῶν συνδέσμων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῶν ἐθελοντικῶν συνδέσμων β. η. θ. κατὰ τὸ ἔργον των τῆς ἀλληλεγγύης μετὰ τῶν λαῶν, θεωρεῖ ἀπολύτως ἐπιθυμητὸν ὥπως παρασχεθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἅπαντα αἱ εὐκολίαι καὶ αἱ ἀτέλειαι ἐν τῷ μείζονι παραδεκτῷ μέτρῳ παρὰ τῶν ἐθνικῶν νομοθεσιῶν διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου των ἐν καιρῷ εἰρήνης ἰδιαιτέρως εἰς ὅ, τι ἀφορᾷ τὴν ἐγκατάστασιν των, τὴν κυκλοφορίαν τοῦ προσωπικοῦ των καὶ τοῦ ὕλικου των καὶ τὰς ἐνεργείας των βοηθείας.

VI) Ἡ συνδιάσκεψις, υἱοθετοῦσα τὰς ὁμοφώνους ἀποφάσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν τῆς, ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν ὥπως ἀναληφθῶσιν ἐμπεριστατωμέναι μελέται πρὸς τὸν σκοπὸν συνάψεως διεθνῶς συμβάσεως ἀφορώσης τὴν θέσιν καὶ τὴν προστασίαν ἰδιωτῶν ἐχθρικής ἐθνικότητος οἷτινες εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐνὸς ἐμπολέμου ἢ ἐπὶ ἐδάφους παρ' αὐτοῦ κατεχομένου.

Πρὸς πιστοποίησιν τούτου οἱ ἀντιπρόσωποι ὑπέγραψαν τὴν τελικὴν ταύτην πράξιν.

Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ τὴν 27ην Ἰουλίου χίλια ἑνεακόσια εἴκοσι ἐννέα εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ὅπερ θὰ κατατεθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ ὁποῦ ἀντίγραφα δεόντως ἐπικυρωμένα θὰ παραδοθῶσιν εἰς ἅπαντα τὰ Κράτη τὰ ἀντιπροσωπευόμενα εἰς τὴν συνδιάσκεψιν.

Pour l'Allemagne :
Edmund RHOMBERG

Pour les états-unis d'Amérique :
Elliot WADSWORTH
Hugh R. WILSON

Pour l'Autriche :
LE TMA ER

Pour la Belgique :
Dr. DEMOLDER
J. de RUELLE

Pour la Bolivie :
A. CORTADELLAR

Pour le Brésil :
Rauldo RIO-BRANCO

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande du nord, ainsi que toute partie de l'empire Britannique non membre séparé de la Société des nations :
Horace RUMBOLD

Pour le Canada :
W. A. RIDDELL

Ordres de Saint-Jean (Johanniter) et de Saint-Georges en Allemagne, et les Ordres Hospitaliers similaires en tous pays.

III.—La Conférence émet le vœu que les Pays participant aux Conventions de Genève se réunissent en conférence, dans un avenir rapproché, en vue de régler, avec toute l'ampleur nécessaire, l'emploi de l'aviation sanitaire en temps de guerre.

IV.—La Conférence émet le vœu que soient renvoyées à la Commission internationale de Standardisation du matériel sanitaire, dont le siège est à Genève, l'étude et l'établissement d'un modèle unique de certificat d'identité pour tous les sanitaires non revêtus d'un uniforme militaire.

V.—La Conférence, reconnaissant l'importance de la mission dévolue aux Sociétés nationales de la Croix-Rouge, et aux Sociétés de secours volontaires dans leur oeuvre de solidarité entre les peuples, considère comme hautement désirable que toutes les facilités et franchises leur soient accordées, dans la plus large mesure admise par les législations nationales, pour l'exercice de leur activité en temps de paix, particulièrement en ce qui concerne leur installation, la circulation de leur personnel et de leur matériel et leurs opérations de secours.

VI.—La Conférence, faisant siennes les résolutions unanimes de ses deux Commissions, exprime le vœu que des études approfondies soient entreprises en vue de la conclusion d'une Convention internationale concernant la condition et la protection des civils de nationalité ennemie qui se trouvent sur le territoire d'un belligérant ou sur un territoire occupé par lui.

En foi de quoi les Délégués ont signé le présent Acte final.

Fait à Genève, le vingt-sept juillet mil neuf cent vingt-neuf, en un seul exemplaire, qui sera déposé aux archives de la Confédération Suisse et dont des copies, certifiées conformes, seront remises à tous les Pays représentés à la Conférence.

Pour l'Australie :
Claud RUSSELL

Pour la Nouvelle-Zélande :
Claud RUSSELL

Pour l'Afrique du Sud :
Eric H. LOUW

Pour l'état libre d'Irlande :
Sean LESTER

Pour l'Inde :
Claud RUSSELL

Pour la Bulgarie :
D. MIKOFF
Stephan N. LAFTCHIEFF

Pour le Chili :
Gmo NOVOA
D. PULGAR

Pour la Chine :
C. Y. HSIAO
Pour la Colombie :
Francisco la URRUTIA

Pour Cuba :
Carlos de ARMENTEROS
Carlos BLANCO

Pour le Danemark :
Harald SCAVENIUS
Gusta RASMUSSEN

Pour la République Dominicaine :
Ch. ACKERMANN

Pour l'Egypte :
Mohammed Abdel Moneim RIAD
H. W. M. SIMAIKA

Pour l'Espagne :
Ad referendum
Mauricio LOPEZ ROBERTS Y TERRY.
Marques de la TORREHERMOSA

Pour l'Estonie :
Dr. LEESMENT

Pour la Finlande :
A. E. MARTOLA

Pour la France :
H. de MARCILLY
J. du SAULT

Pour la Grèce :
R. RAPHAEL
S. VENIZELOS

Pour la Hongrie :
Paul de HE ESY

Pour l'Italie :
Giovanni CIRAOLO

Pour le Japon :
Isayuro YOSHIDA
S. SHIMONMURA

Pour la Lettonie :
Charles DUZMANS
Dr OSKAR VOIT

Pour le Luxembourg :
Ch. G. VERMAIRE

Pour le Mexique :
Fr. CASTILLO NAJERA

Pour le Nicaragua :
A. SOTTILE

Pour la Norvège :
J. IRGENS
JENS MEINICH

Pour les Pays-bas :
W. DOUDE VAN TROOSTWIJK
Dr. DIEHL
J. HARBERTS

Pour la Perse :
ANOUCHEREVAN SEPAHBODI

Pour la Pologne :
JOZEF G. PRACKI
W. JERZY BABECKI

Pour le Portugal :
VASCO DE QUEVEDO
F. DE CALHEIROS E MENEZES

Pour la Roumanie :
M. B. BERESCO
COLONEL E. VERTEJANO

Pour le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes :
I. CHOUMENKOVITCH

Pour le Siam :
VARNVAIDYA

Pour la Suède :
K. I. WESTMAN

Pour la Suisse :
PAUL DINICHERT HAUSER ZUBLIN de la HARPE SCHINDLER

Pour la Tchécoslovaquie :
Zb. FIERLINGER

Pour la Turquie :
HASSAN
Dr. ABDULKADIR
M. NUSRET
Dr. AKIL MOUKHTAR

Pour l'Uruguay :
ALFREDO DE CASTRO

Pour le Vénézuéla :
C. PARRA-PEREZ
I. M. HURTADO-MACHADO

Pour copie certifiée conforme :

Le Chef de la Division des Affaires étrangères du Département politique fédéral :

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ σχέδια νόμου 1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 5)20 Μαΐου 1926 «περὶ δικηγόρων ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927». 2) «Περὶ ἐκτάκτων ἐπισκευῶν καὶ κατασκευῶν πολεμικοῦ ὕλικου». καὶ 3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3738 «περὶ συστάσεως, ἐπιθεωρήσεως Σωμάτων στρατοῦ, κατόπιν ἐξηγή-

σεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κ. **Γ. Κατεχάκη** εἰς ἀπάντησιν παρατηρήσεως τοῦ κ. **Α. Παπαναστασίου** ὅτι δὲν πρόκειται περὶ δημιουργίας νέας μονάδος, ἀλλὰ περὶ ἀπλῆς ἐνισχύσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὅστις δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐλέγξῃ τοὺς ὑπ' αὐτόν.

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥραν 5.45' δι' αὐριον ὥραν 4.30' μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Βοραζάνης

Ι. Τσωνταρίδης

Ὡρα 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Πλακίδος διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑπαγωγὴν του δικαστικῶς εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον καὶ Πρωτοδικεῖον Καστορίας.

Ὁ Γρηγόριος Ἀράβογλου καὶ Χρυσὴ Λασκαρίδου διαμαρτύρονται διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ διαιθέσεως τῆς δωρηθείσης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως οἰκίας εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Θεολογίτης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τοῦ ἐπαγγελματικῆς συλλόγου Ἐλευθερουπόλεως διαμαρτυρομένου κατὰ τοῦ ταμίου Παγγαίου ἐκδίδοντος ἐντάλματα προσωποκρατίσεως κατὰ εὐπολήπτων ἐμπόρων τῆς πόλεως των καὶ ζητοῦντος τὴν ἀπομάκρυνσιν τούτου.

Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Μυστηγῶν ζητεῖ τὴν παροχὴν προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν των καὶ τὴν λήψιν μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου.

Ὁ σύλλογος ἀμαξοκαρραγωγέων Ἰωαννίνων «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος» ζητεῖ τὴν πληρωμὴν τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως πρὸς δημιουργίαν νέας ἐργασίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Μαντᾶς** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Μπρανιάτες Βερροίας διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ γραφείου Ἐποικισμοῦ.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Λεβαδείας καὶ αἱ διάφοροι ὀργανώσεις ἀποδοκιμάζουν τὴν στάσιν τῶν δημοσιοῦπαλληλικῶν ὀργανώσεων καὶ τάσσονται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἐνωσις ὑπαλλήλων κρατικῶν ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων ζητεῖ τὴν πλήρη μισθολογικὴν καὶ διοικητικὴν ἀφομοίωσιν των πρὸς τοὺς μοιοβάθμους των ὑπαλλήλους τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀκρίτα ὑποβάλλει ἀπόφασιν τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου διαμαρτυρομένου διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τῆς λίμνης Δοϊράνης εἰς τὸ ἀγρόκτημα Κιλινδὶρ ὑπὸ τοῦ κ. Χρυσάφης.

Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Ἀγίας Παρασκευῆς Λέσθου διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ βουλευτοῦ Μυτιλήνης Θεοδοσιάδου ἀρνούμενου νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν νόμον σχετικῶς πρὸς τὴν σφράγισιν τῶν ταγαρελαίων τοῦ ἐργοστασίου του.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Κουπαροῦσος** ὑποβάλλει:

1) Ἀναφορὰν τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Γρεβενῶν πρὸς ἐπίλυσιν ὀρισμένων ζητημάτων.

2) Ὑπόμνημα ἀκτημόνων Βοῖου αἰτούντων τὴν ἐξαγορὰν τῶν ὑπ' αὐτῶν καλλιεργημένων ἀγρῶν διαχειριζομένων παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Θ. Κριμπᾶς** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 4576 περὶ μειώσεως ἀμείνων φόρων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Μισούλης, Γ. Κουλούρας** καὶ **Α. Δαμιανός** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4464, 4562 καὶ 4591 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν πολέμοπαθῶν».

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Δ. Δίνας** (Συγκοινωνίας) καὶ **Γ. Μαργῆς** (Ὀικονομικῶν) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας».

Μεθ' ὃ δίδεται ὁ λόγος πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως εἰς τὸν κ. **Θ. Φίλιον**, ὅστις ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἐὰν καὶ τότε σκέπτεται νὰ ἀποστείλῃ σπόρον εἰς τοὺς πλημμυροπαθεῖς Τρικάλους.

Ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ τὸ καθήκον της.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἑρωτήσεων,

Ὁ κ. **Γ. Ἡσαΐας** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας τί σκέπτεται νὰ πράξῃ ἐναντίον τοῦ δασοκόμου Πάρνηθος Εὐαγγέλου Χανῆ, ὅστις, τιμωρηθεὶς πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατόπιν καταγγελίας τοῦ κ. Ἡσαΐα δι' αὐθάδη ἐναντι τούτου συμπεριφορὰν, ἔσχε τὸ θράσος, λόγῳ ἀντιποίνων νὰ μὴνύσῃ ἀβασίμως τὸν ἐρωτῶντα ἐπὶ παρανόμῳ ὕλοστομῇ. Σημειωτέον, ὅτι ὁ αὐτὸς δασοκόμος, λέγει, κατὰ διαθεσίμους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τὴν αὐτὴν ἐπεδείξατο ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἐναντι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀφ' ἐνὸς καὶ τοῦ κ. Δημάρχου Ἀθηναίων ἀφ' ἑτέρου. Ἐπίσης ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ἐὰν σκέπτεται νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον δι' οὗ θὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχήν, πρὶν ἢ ζητήσῃ παρὰ τῆς Βουλῆς ἄρσιν τῆς ἀσυλίας μνησθέντος βουλευτοῦ, νὰ ἐνεργῇ προκαταρκτικὴν ἀνάκρισιν καὶ μόνον ἐὰν ἤθελε πεισθῇ, ἐκ προκαταρκτικῆς ἀνάκρισεως, ὅτι ὑπάρχουσι στοιχεῖα δικαιολογούντα τὴν διώξιν τοῦ μνησθέντος νὰ ζητῇ τὴν ἄρσιν τῆς ἀσυλίας. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ πρὸς ἄρσιν τῆς ἀσυλίας αἴτησις δέον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ ἐκθέσεως τοῦ Εἰσαγγελέως δικαιολογούσης ἐπαρκῶς τὴν αἴτησιν ταύτην. Καὶ τέλος ἐρωτᾷ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν φρονῇ ὅτι τὸ Σύνταγμα δεσμεύει τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποβάλῃ τὸ ὑποδεικνυόμενον δι' αὐτοῦ νομοσχέδιον καὶ ἐὰν ὄντως δεσμευθῇ, ἐὰν σκέπτεται εἰς πρώτην εὐκαιρίαν ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος νὰ διορθώσῃ τὸ ἀτοπον τοῦτο ὅπως παύσῃ ἡ διακωμῶδισις καὶ ἔστιν ὅτε ὁ ἐκ διασμός των ἀντιπροσώπων τοῦ Κράτους ὑπὸ τοῦ πρώτου τυχόντος, ἐνεργούντος ἐπὶ σκοπῷ ἐκδικήσεως ἢ πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ καὶ ἐκ λόγων ἀνομολογῶν συμφερόντων.

Ὁ κ. **Ε. Περιμίδης** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀπὸ γενικωτέρως ἀπόψεως παρατηρεῖ ὅτι ἡ Εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ ἐπιστῇ μεγαλυτέραν τὴν προσοχὴν της πρὸς ἐξέτασιν τῶν ὑποβαλλομένων κατὰ βουλευτῶν μνημύσεων πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καὶ συνιστᾷ ὅπως μελετηθῇ τὸ ζήτημα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως κατὰ τὴν μέλλουσαν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος ληφθῇ ἡ σχετικὴ πρόνοια.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐξηγεῖ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ ληφθῇ σχετικὸν μέτρον.

Ὁ κ. **Θ. Παπαστρατῆς** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν κουκουλοπαραγωγῶν διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς τακτικῆς τῆς σηροτροφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἀποτελούσης, ὡς λέγει, πραγματικὸν κίνδυνον κατὰ τοῦ σπουδαιοτάτου πλουτοπαραγωγικοῦ τούτου κλάδου τῆς χώρας ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν κουκουλοσπόρων καὶ συνιστᾷ ὅχι μόνον τὴν ἄρσιν τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τῆς παραγωγῆς ἀλλὰ καὶ τὴν κατάργησιν τῆς σηροτροφικῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνιστᾷ τὴν ἐξέτασιν τοῦ

ζήτηματος πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ σοδαροῦ αὐτοῦ κλάδου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Παρελθούσης τῆς κεκανονισμένης ὥρας ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ἀναβάλλεται καὶ δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Τρία μεγάλα ζητήματα συνεκέντρωσαν τὴν διεθνῆ προσοχὴν κατὰ τὴν 62αν σύνοδον τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε. τοῦ Ἰανουαρίου.

Πανευρώπη—Ἀφρικισμός—Μεινόντητες.

Τέταρτον θέμα ἀπασχολήσαν εἰδικῶς ἡμᾶς ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια ἐν Γενεύῃ Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν Μεγάλης Δυνάμεως, ὅπως μεσολαβήσῃ φιλικῶς καὶ ἀμερολήπτως πρὸς ἐπίλυσιν τῶν Ἑλλήνων—Βουλγαρικῶν διαφορῶν. Τέλος διελθόντες ἐκ Παρισίων, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν, ἐρρουθίσσαμεν ζήτημα ἱκανῆς σπουδαιότητος, τὸ τῶν σχέσεων τοῦ Ἀθηναίου Πρακτορείου πρὸς τὰ Πρακτορεῖα Χάβας καὶ Ρώσερ.

Θεωρῶ σκόπιμον νὰ ἀναλύσω συντόμως καὶ τὰ δύο τελευταῖα ταῦτα, σημαντικὰ δι' ἡμᾶς, ζητήματα, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτῶν τὰ ἀναφερθέντα παγκόσμια προβλήματα, ὧν τὸ δεύτερον, ἰδίως, ἐλθὼν με σφειδρὰν ζωρότητα ἐπὶ τάπητος προάγεται, διὰ τῆς κατὰ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διεύθυνσιν ἐξελιζέσθαι, ἣν θὰ λάβῃ, νὰ ἀσκήσῃ μεγίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως ὥστε ἡ θὰ ἐδραιωθῇ παρ' ὧς πλέον μία κατάστασις εἰρήνης ἀρμονικῆς καὶ διεθνούς συνεργασίας ἀνὰ τὸν κόσμον, ἢ θὰ ἐπέλθουν νέαι, ἀνυπολόγιστοι ἐκτάσεις, ἐπιπλοκαί.

Ἡ ἰδέα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἐμφανισθεῖσα ὑπὸ ἐπίσημον ἔνδυμα κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1929, καὶ λαβοῦσα τὸ βλαπτικὸν διαχρῶμα τῆς 1Α' Συνελεύσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν τοῦ Σεπτεμβρίου 1930, ἐσημείωσε τὰ πρώτα αὐτῆς βήματα ἐφέτος τὸν Ἰανουάριον. Ἡ αὐτὴ παγκοσμίῳ αὐθεντίας προσωποκρίτης, ἥτις ὑπῆρξε πατὴρ καὶ ἀνάδοχος τῆς προτάσεως ἐστήριξε καὶ καθωδήγησε καὶ τὰ πρώτα ταῦτα βήματα. Δὲν γνωρίζωμεν πότε θὰ καρποφορήσῃ ἡ προσπάθεια αὕτη, ἀλλ' ὅταν καρποφορήσῃ, διότι θὰ γίνῃ ὡς νὰ μὴ μακροθῇ, θὰ ἀναμνησθεῖται εὐγνωμόνως τὸ Κοινὸν τῶν Εὐρωπαίων τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀριστέου Μπριάν ὡς Προδρόμου καὶ πρωτοεργάτου τοῦ μεγαλειότερου καὶ εὐγενεστέρου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἔθνων ἔργου.

Ἐνθυμῶνται ὅλοι πῶς, εἰς τὸ ἱστορικὸν πρόγευμα τῶν 27 Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1929, ἀντηλλάγησαν προκαταρκτικὰ γινώμην ἐπὶ τῆς μεθεξῆς ὑπὸ τοῦ κ. Μπριάν ἰδέας. Κατὰ κοινὴν πάντων συγκατάθεσιν ἀνέλαβεν ὁ κ. Μπριάν νὰ ἀπευθύνῃ ὑπόμνημα συνοψίζον τὴν πρότασιν τοῦ περὶ Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως. Τοῦτο ἐγένετο, ὑπὸ τύπῳ δὲ ἀπκνήσεως τὰ διάφορα κράτη ὑπέβαλαν τὰς παρατηρήσεις των μηδεμίᾳ Κυβερνήσεως κ. Μπριάν. Ἡ Ἑλληνικὴ ἀπάντησις εἶχε τότε κριθῇ ὑπὸ τῆς Διεθνούς κοινῆς γνώμης ὡς σαφῆς, σύντομος καὶ θετικῆς. Ἐκαστὸς μὲν εὐλοκῶς ὑπὲρ πάσης προσπάθειας πρὸς ὅσον ὅσον τε στενωτέραν προσέγγισιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ προσεβόταν ὅτι ἐθεωροῦμεν λίαν ἐπιθυμητὴν τὴν μετοχὴν τῆς Τουρκίας, σημαντικῆς μεσογειακοῦ παράγοντος, εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν.

Μία ἀπὸ τὰς σπουδαιοτέρας δυσχερείας, ἣν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς συνήντησεν ἡ ἰδέα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς: Ὅτι ἡτο ὁ νέος ὀργανισμὸς ἀνεξάρτητος τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ἐξελλίσσεται μοιραίως εἰς ἀνταγωνιστὴν, τοῦ παγκοσμίου τούτου θεσμοῦ;

Ὁ σάβελος παρεκάμφθη κατ' εὐχὴν τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον. Ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ὅπως ἡ ὅλη προεργασία γίνῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Κ.Τ.Ε. Οἱ δύο κύριοι δράστες τῆς Πανευρώπης καὶ τῆς Κ.Τ.Ε. δὲν θὰ ἦσαν ἀνεξάρτητοι ἀλλήλων, οὐδὲ καὶ ἀλληλοτομούμενοι ἀλλ' ὁμοκεντροί, καὶ ὁ πρῶτος ἐντὸς τοῦ δευτέρου. Ἡνοίγετο οὕτως ἡ θύρα εἰς τὴν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθητοῦ εὐγενεστέραν συνεννόησιν μετὰ τῶν ἐξωευρωπαίων μελῶν τῆς Κ.Τ.Ε. κρατῶν. Οὕτω ἡ πρώτη Σύνοδος τῆς κληθείσης «Ἐπιτροπῆς μελετῶν διὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν» καίτοι εἰς μίαν καὶ μόνην βραχείαν συνεδρίασιν, ἀπασχοληθεῖσα σχεδὸν ἀπικλειστικῶς, μετὰ τὸ βάπτισμα τοῦ ἀρτιγεννητοῦ θεσμοῦ, ἐξεκαθάρισεν ἐν ταῦταις λίαν ἐπωφελεῖς τὸ ἔδαφος τῶν περαιτέρω συσκέψεων, καθορίσασα κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ ἱκανοποιητικὸν τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν παλαιότερον καὶ γενικώτερον ὀργανισμὸν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ἡ δευτέρα Σύνοδος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως εἶχεν ἤδη με οὐσιαστικώτερα ζητήματα νὰ ἀσχοληθῇ. Ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐτίθεντο τὰ ἑξῆς στοιχεῖα, πρῶτον βάσεις τῶν ἀρχαίων, ἄτινα τίς αἶδε ποῖαν ἔκτασιν πρόκειται νὰ λάβουν μίαν ἡμέραν:

α') Ἐκθεσίς τῆς Γραμματείας τῆς Κ.Τ.Ε. περὶ τοῦ ἐπιτελεσθέντος μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ὑπὲρ εἰσῶν τῆς Κ.Τ.Ε. σχετικοῦ πρὸς εὐρωπαϊκὰ συμφέροντα ἔργου.

β') Ἀνάλογον ὑπόμνημα τοῦ Διεθνούς Γραφείου Ἐργασίας διὰ τὸ εἰς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελεσθὲν ἔργον.

γ') Ἐκτάκτως ἐνδιαφέρουσα ἐκθεσίς τοῦ Προέδρου τῆς τελευταίας οἰκονομικῆς συνδιασκέσεως, λαβούσης ὡς γνωστὸν χρόαν ἀποκλειστικῶς εὐρωπαϊκῆς, περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς.

δ') Ὑπὸ δεξιῶν τινῶν τῆς Βελγικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς συνόδου.

ε') Σημειώματα τῆς Γερμανικῆς καὶ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως δι' ὧν ἐδηλοῦτο, ὅτι αὗται θὰ ἀνέπτυσαν τὰς ἀπόψεις των κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς συνόδου.

στ') Πρότασις τῆς Δανικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς τηρητέας διαδικασίας.

Ἡ κατόπιν μελέτης τῶν ὡς ἀνω κεimένων κατάρτισις τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς συνόδου ἀνετίθη ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδριάσεως αὐτῆς, κατόπιν προτάσεως τοῦ Προέδρου κ. Μπριάν, γινουμένης ὁμοφώνως δεκατῆς, εἰς Ὑπεριπὶρ-πὴν ὀκταμεθῆ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Προέδρου, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν λοιπῶν μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, Μ. Βρετανίας, Γερμανίας, Ἰταλίας καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Βελγίου, τῶν Κάτω Χωρῶν, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ δευτέρα συνεδρίασις κατηνάλωθη μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς τελευταίας εὐρωπαϊκῆς οἰκονομικῆς Διασκέσεως τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ἐκθέσεως τοῦ.

Ὁ κ. Κόλιν ἐκρούσεν ἰσχυρῶς τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τὴν ὅλην Εὐρωπαϊκὴν οἰκονομίαν, εἰς ἣν περιπτῶν τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη θὰ ἐξηκολούθουν νὰ τηροῦν τὴν ἰδίαν ἐπιφυλακτικὴν καὶ παθητικὴν στάσιν εἰς πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς οἰκονομικὴν συνεννόησιν. Ὑπέμνησε τὴν ἀποτυχίαν τῆς Συνδιασκέσεως περὶ καταστάσεως τῶν ξένων, τὰ πενιχρὰ ἀποτελέσματα τῆς οἰκονομικῆς συνδιασκέσεως, τὰς δυσχερείας περὶ τὴν ἄρσιν τῶν πλητιόντων τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν περιορισμῶν. Ἐξώρμισ-τοὺς ἀντιπροσώπους νὰ καταβάλουν πᾶσαν προσπάθειαν περὶ τὴν οἰκονομικὴν συνεννόησιν ἢ ὑπολα εἶναι ἡ ἀσφαλὴν πᾶσις ἄλλη ἐνωτικὴ προσπάθεια βλάσις.

Εἰς τὴν τρίτην συνεδρίασιν τῆς 17ης Ἰανουαρίου ἦλθεν ἐπὶ τάπητος σπουδαῖον καὶ ἐπιμαχὸν ζήτημα, τὸ τῆς μετοχῆς τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως εἰς τὴν

Ευρωπαϊκήν "Ενωσιν, περί οὗ εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδρίασεως εἶχε κάμει νύξιν ὁ Ἰταλὸς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Παντοῦται ἀνεπτυχθῆσαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀπόψεις, τινῶν ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων ἀποκροσάντων τὴν πρόσκλησιν τῶν δύο τούτων Κρατῶν, ἄλλων ὑποστηρίζαντων αὐτὴν καὶ ἄλλων ἀκολουθησάντων μέσῃ ἰδῶν διὰ τῆς αἰτήσεως ἀναβολῆς τῆς προσκλήσεως. Ἡμεῖς, συνεπείς πρὸς τὰς ἤδη ἐκδηλωθείσας διὰ τῆς προαναφερθείσης ἀπάντησεως ἡμῶν πεποιθήσεις, ὑπεστηρίζομεν τὴν ἀνάγκην τῆς προσκλήσεως τῆς Τουρκίας, χώρας ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ γεωγραφικῆς ἑτι ὁπόπως μᾶλλον συνεχόμενης πρὸς τὴν Εὐρώπην παρὰ πρὸς τὴν Ἀσίαν, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀποκλείσωμεν καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως τὴν συμμετοχὴν. Δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνομίσαμεν, μικρὰν χώραν, νὰ προσέλθῃ συνήγορος εἰδικὸς εἰς ὅτι ἀφεώρα τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν ἡ συνεργασία τῶν Κρατῶν τούτων δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀπλῶς συμβουλευτικὴ, ἀλλὰ πλήρης καὶ ἀκεραία.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Δανίας ἐξήγησεν ὅπως προσκλήθη καὶ ἡ Ἰσλανδία, κράτος ὡς γνωστὸν συνδεδεμένον διὰ προσωπικῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Δανίας πλὴν τελείως ἀνεξάρτητον καὶ μὴ μέλος τῆς Κ.Τ.Ε.

Ἡ σχετικὴ συζήτησις, ἐπεκταθεῖσα καὶ εἰς μεταγενετέρας συνεδριάσεις, ἀπέληξεν εἰς ὁμόφωνον ἀπόφασιν· καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει διὰ τῆς Γραμματείας καλέσει, τὴν Ἰσλανδίαν, τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν ὅπως μετέσχῃ τῆς μελέτης τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ Εὐρωπαϊκὰ συμφέροντα.

Ἐπανελθούσα ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Κόλιν, ἡ συζήτησις ἔλαβεν ὅλους ἰδιαιτέρων εὐρύτητας εἰς τὸ εἰδικὸν θέμα τῶν ἀγροτικῶν πιστώσεων. Ἡ μελέτη τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἀνεγνώριζε τὴν ἀνάγκην διεθνούς ὁργανώσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, ἰδίᾳ λόγῳ τῆς ὀξυτάτης κρίσεως τῆς παγκοσμίου κρίσεως εἰς τὰ Κράτη τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εὐρώπης.

Ἡ Πανευρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ ὄχι μόνον υἰοθέτησε τὰς ἀπόψεις τῆς Δημοσιονομικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐφήρυσεν ἀπόφασιν, καὶ ἡ λαμβάνει ὑπὸ σημείωσιν ὅτι ἡ Δημοσιονομικὴ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς μελέτας τῆς καὶ ὀρίζει ἐνδεκαμελὴ Ὑποεπιτροπὴν, ἥτις καὶ θὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Δημοσιονομικῆς πρὸς σύνταξιν πλήρους καὶ νομικῶς καὶ δημοσιονομικῶς σχεδίου, ὅπερ θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ προσεχοῦς Μαΐου.

Οὐδεὶς παραγνώριζει τὴν μεγίστην δυσχέρειαν τῆς ἐνταυθιζόμενης διεθνούς ἀγροτικῆς πίστεως. Αὕτη ἐκτὸς τῶν ἐξαγοσῶν δημητριακῶν καὶ πασχουσῶν δεινὴν κρίσιν χωρῶν, θὰ δύναται νὰ ἔλθῃ ἐπικυρῶς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι μόνον διὰ κοινῆς μετ' τῆς καὶ κοινῆς συνεργασίας εἶναι δυνατόν νὰ προσδοκῇ τις τὴν διαχέτευσιν τῶν περισσευόντων ἐνιαχοῦ κεφαλαίων εἰς βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν, εἰς ἐπαύξησιν τῆς καταναλωτικῆς δυνάμεως αὐτῶν, τοῦ ὅπερ θέλει προδήλως ἐπαυξῆσθαι τὴν εὐημερίαν καὶ τῶν βιομηχανικῶν χωρῶν. Δὲν παρέρχεται ἡμέρα μία, χωρὶς μία ἀκόμη βαρεῖα νὰ προστίθεται κύρωσις τῆς ἀδιασείστου ἀληθείας τῆς οἰκονομικῆς ἀλληλεξαρτήσεως καὶ ἀλληλεπιδράσεως τῶν διαφόρων χωρῶν.

Ἡ αὕτη ἀπόφασις τῆς Πανευρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς, περιλαμβάνει δύο ἀκόμη ὑποδείξεις ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν κρατῶν:

Πρῶτον σύντομον σύγκλησιν τῇ φρονίδι τοῦ κ. Μπριάν, τῶν ἐνδιαφερομένων Κρατῶν, τόσον ἐξαγωγικῶν, ὅσον καὶ εἰσαγωγικῶν, πρὸς ἔρευναν τοῦ τρόπου διαθέσεως τοῦ περισσεύματος τῆς ἐφετηνῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς τῶν χωρῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, μετὰ δυνατότητα ἐφαρμογῆς τῶν ἐνδεχομένων πορισμάτων ἀνευ νέας προσ-

φυγῆς εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐπιτροπὴν, δευτέρον εἰρήν μετοχῆς καὶ τῶν ἐξωευρωπαϊκῶν Κρατῶν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ αἵτου, ἥτις θὰ λάβῃ χώραν εἰς Ρώμην κατὰ Μάρτιον, καὶ ὅπου τελειότερον καὶ ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἀπόψεις θὰ ἐξετασθῇ τὸ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐπὶ ὅσον ἐν παγκόσμιον τοῦτο πρόβλημα.

Ἐκτὸς τῆς τριμεροῦς ταύτης διὰ τὰ ἀγροτικὰ ἀποφάσεως, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐφήρυσεν ἄλλας δύο ἀποφάσεις: μίαν συνιστάσαν τὴν ταχείαν διὰ προσχωρήσεως τῶν καθυστερούντων εἰσεῖτι Κρατῶν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς Διεθνούς Ἐμπορικῆς Συμβάσεως τοῦ παρελθόντος Μαρτίου, ἢ ἢ ἐφαρμολῇ θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος, τοῦ ὁποῦν σὺν τῇ ὑπογραφῇ τῆς Συμβάσεως ταύτης ἐτέθησαν αἱ βάσεις ἐπίσης κατὰ Μάρτιον 1930, ἐτέραν τονίζουσας τὴν σοβαρότητα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας καὶ ζητοῦσαν ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῆς Κ.Τ.Ε. ὅπως κατὰ τὴν Σύνοδον τοῦ προσεχοῦς Μαΐου γνωστοῖν τὰ πορίσματα τῆς σχετικῆς ἐρευνῆς ἣν ἀνέλαβε νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἡ οἰκονομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ ὁργάνωσις τῆς Κ.Τ.Ε. Ἀλλ' ἡ σπουδαιότερα, ἡ πρωτότυπος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ προφανῶς σπουδαίοντες, ἡθικὴ καὶ πολιτικὴ πρῶξις, ἐπεφυλάσσεται ὡς κατακλείς τῶν ἐργασιῶν τῆς Πανευρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν τεισομένων Μ. Δυνάμεων, Γερμανίας, Μ. Βρετανίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας ἀπηύθυναν προκήρυξιν κοινὴν, ἣν δὲ εἰκάς μετ' ἐνθουσιασμοῦ υἰοθέτησαν καὶ οἱ λοιποὶ. Ἀξίζει νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ἐπὶ λέξεσιν αὐτὴν:

«Ἐμελετήσαμεν καὶ συνεζητήσαμεν μεταξύ μας, κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, τὰ θεῶντα ἐνώπιον τῶν Κυβερνήσεών μας προβλήματα, καὶ ἀντελήφθημεν σαφῶς ὅτι ἐν τῶν προσκομμάτων πρὸς οἰκονομικὴν ἀναδιοργάνωσιν εἶναι ἡ ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ μέλλον, ἡ φειλομένη εἰς τὴν ἐπικρατίαν, περὶ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν, ἀγωνίαν. Ἡ ἀγωνία αὕτη ἐνετάθη ἐνεκα φημῶν προσερχομένων ἀπὸ ἀνευθύνους κύκλους περὶ τῆς δυνατότητος ἐνὸς διεθνούς πολέμου. Ἀναγνωρίζομεν, ὅτι ὑπάρχουσι νῦν ἐν Εὐρώπῃ πολιτικαὶ δυσχέρειαι καὶ ὅτι αὗται ἠδὲ ἤδη ἀνέστησαν ἀόριστα τῆς ἀσταθείας καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυσφορίας ἣν περικυβόλεσεν ἡ γεννὴ ἡ κρίσις. Τὸ καλύτερον τὸ ὅποιον δύναμεθα νὰ πράττωμεν πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως εἶναι νὰ μὴ ἀφίνομεν ἀμφισβητίας περὶ τῆς στεφάνης τῆς εἰρήνης ἐν Εὐρώπῃ. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἡμῶν ὡς Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν ἡ ὑπευθύνων ἀντιπροσώπων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, ἐννοοῦμεν νὰ διακηρύξωμεν (nous tenons à proclamer) ὅτι εἴμεθα πᾶσι ν' ἡ ποτὲ ἀποφασισμένοι νὰ πιστεῖν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν μηχανισμόν τῆς Κ.Τ.Ε. διὰ νὰ ἐμπιδίσωμεν πᾶσαν προσφυγὴν εἰς τὴν βίαν».

Ἡ ἐνδύοις αὕτη ἀπεβαίνει τσιούτω μᾶλλον ἀγροτικῇ, καθότι τὴν προτεραιότητα ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀναρῶν ὁ κ. Χέντερσον εἶχεν εἶπε τὰ ἐξῆς ἐν τῷ ἰδίῳ πνεύματι βαρυσήμαντα: «Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀληθὴς κίνδυνος, ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει, δὲν εἶναι ὅτι, φρενῶν, ὁ κίνδυνος πολέμου εἰς πρὸς ἐξῆς μέλλων, ἀλλ' εἶναι μᾶλλον τὸ ὅτι ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἐκτελέσεως τῆς πολιτικῆς περὶ τῆς ἤδη συζητούμενης, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ πέσωμεν ἐκ νέου εἰς τὴν ὑφισταμένην πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ 1914 κατάστασιν. Ἡδὴ ὑπάρχουσιν αἱ βεβαιότητες ὅτι ἡ ἰνῆσις αὕτη ἤρκει, ὅτι πίπτει ἐκ νέου εἰς τὸ παλαιὸν οὐσίτημα τῶν ἐπὶ πλείονος σκιπῶς συμμαχιῶν καὶ ὅτι αἱ συμμαχίαι αὗται ὑπὸνταμένον τὸ κύρος τῶν Συμφωνιῶν καὶ τῆς Κ.Τ.Ε. ὅτι εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, λόγῳ κινδυνώδεις· δὲν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεώς μου, δηλῶ ἀδιστακτικῶς ὅτι γνωρίζομεν ὑπερίαν συμμαχίαν καὶ ὑπερίαν δύναμιν νὰ γνωρίζομεν, πλὴν τῆς ἐξ αὐτῶν τοῦ Συμφώνου, τῆς μεγάλης συμμαχίας ἐκείνου τοῦ κόσμου κατὰ τὸν πολέμου καὶ κατὰ τῶν ἐξῆς πλῆθους, οἱ ὅποιοι παρασκευάζονται καὶ ἐπιτρέπουν

τὸν πόλεμον. Ἡμεῖς, μέλη τῆς Κ.Τ.Ε., εἴμεθα ὅλοι σύμμαχοι ἐν τῷ δικαίῳ σκοπῷ τοῦ ἀποπλισμοῦ. Ἐν ὀνόματι τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ βρετανικοῦ λαοῦ, δηλῶ ὅτι φίλοι ἡμῶν εἶναι μόνον ὅσοι εἶναι διατεθειμένοι νὰ συνεργασθῶσι μετ' ἡμῶν, ὅπως θριαμβεύσῃ ὁ σκοπὸς αὗτος».

Παρατεῖται τὰς ἐργασίας τῆς ἡ δευτέρα Σύνοδος τῆς Πανευρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφάσισε νὰ ἀναθέσῃ τὴν σύνταξιν τόσον λεπτομερεῶς προγράμματος τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ὅσον καὶ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ εἰς δωδεκάμελῃ Ὑποεπιτροπῇ, εἰς ἣν ὀρίσθημεν καὶ ἡμεῖς ὅπως μετέσχωμεν μετὰ τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Γερμανίας, Μεγάλης Βρετανίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἰσπανίας, Ἑλβετίας, Γιουγκοσλαβίας, Δανίας, Φιλανδίας, Πολωνίας καὶ Πορτογαλλίας.

Ἡ τρίτη Σύνοδος τῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὸν προσεχῆ Μαῖον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ καταστατικοῦ τῆς Κ.Τ.Ε. συμφώνου τὰ μέλη αὐτῆς ἀναγνωρίζουν ὅτι ἡ διατήρησις τῆς εἰρήνης ἀπαιτεῖ τὸν περιορισμὸν τῶν ἐξοπλισμῶν εἰς τὸ κατώτατον ὅριον, ὅπερ ἐπιτρέπει ἡ ἐθνικὴ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἐκτέλεσις διεθνῶν ὑποχρεώσεων διὰ κοινοπραξίας ἐπιβαλλομένην».

Τὸ πρόβλημα εἶναι, βεβαίως, καὶ ψυχικῶς καὶ τεχνικῶς ἀπὸ τὰ πλέον δύσκολα καὶ πολυπλοκά. Ἐπὶ πλέον ὁ ἀποπλισμὸς δὲν ἦτο βεβαίως δυνατόν νὰ γίνῃ οὐδὲ προσεγγίσει οὐδὲ ἐσπευσμένως. Ἐπρεπε πρῶτον νὰ παγιοθῇ ἡ ἐκ τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν δημιουργηθεῖσα νέα ἐν Εὐρώπῃ πολιτικὴ κατάσταση, καὶ νὰ λάβῃ ἡ διεθνὴς ἀτμόσφαιρα τὴν διαύγειαν καὶ τὴν ἡρεμίαν ἐκείνην, ἥτις θὰ καθίστα τὸν ἀποπλισμὸν ἀποτελεσματικῶς εἰρηνοποιὸν καὶ ὄχι πείραμα δυνάμεων χειροτέρας νὰ φέρῃ ἐπιπλοκάς.

Μάλιστα τὸ 1926, κατόπιν τῆς εισόδου τῆς Γερμανίας εἰς τὴν Κ.Τ.Ε., ἐγένετο ἀρχὴ ἐκτελέσεως τοῦ ἄρθρου, διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς Προπαρασκευαστικῆς κληθείσης Ἐπιτροπῆς, ἥς ἔργον ὀρίσθη ἡ προετοιμασία σχεδίου συμβάσεως περὶ ἀποπλισμοῦ, ὅπερ θὰ συνεζήτεται εἰς ἐν γενικῇ συνδιακρίσει ὅλων τῶν κρατῶν τοῦ κόσμου, μετῶν ἡ μὴ τῆς Κ.Τ.Ε. Ἡ Προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ εἰργάσθη ἐπὶ πάντε ὅλα ἔτη, εἰς ἐξ συνόδους, διακοπτομένης ἐνίοτε, ὅσκις ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ ἐνδιαφερομένων τινῶν κρατῶν πορεύσαν τὴν ἐλπίδα ἐκκαθάρισεως τοῦ ἐδάφους δι' ἐπιτελέσεως εἰδικῆς ἐπὶ ὀρισμένον θεματὶς συμφωνίας. Οὕτω αἱ ἐργασίαι τῆς ἐκτῆς καὶ τελευταίας συνόδου τῆς Προπαρασκευαστικῆς διεκλήθησαν τὸ 1929, ἐν ἀναμονῇ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐν Λονδίνῳ διασκέψεως τῶν πέντε μεγάλων ναυτικῶν δυνάμεων. Ἡ διάσκεψις τοῦ Λονδίνου δὲν ὠλοκλήρωσε, βεβαίως, τὸν σκοπὸν τῆς, ἀποῦ ἀτυχῆς διάστασις ἀπόψεων μεταξύ δύο ἐκ τῶν πέντε δυνάμεων ἡμπίδοσε τὴν σύναψιν γενικῆς συμφωνίας. Ἀλλ' ὑπῆρξεν ἡδὴ σπουδαῖον κατάρθωμα ὅτι ἔστω καὶ τρεῖς ἐκ τῶν συσχεπτομένων καὶ δὴ αἱ μεγαλύτεραι ναυτικαὶ δυνάμεις ἐφθάσαν εἰς πλήρη συμφωνίαν, χωρὶς νὰ ἀποκλείονται οἱ ἐλπίδες βραδυτέρας συμβιβάσεως καὶ προσχωρήσεως καὶ τῶν λοιπῶν δύο. Οὕτω, ἐνθαρρυνθεῖσα, ἡ Προπαρασκευαστικὴ ἐσυνέχισε τὸ ἔργον τῆς καὶ παρὰ πᾶσαν δυσχέρειαν, χάρις εἰς τὸ ἀνώτερον πνεῦμα συνδιαλλαγῆς, ὅπερ ἐν αὐτῇ ἐπεκράτησεν, ἀντιληφθέντων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων ἐθνῶν τὴν βαρεῖαν πολιτικὴν καὶ ἡθικὴν εἰθύνην ἣν ἔφερον ἀπέναντι τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ἰστορίας, κατέληξεν εἰς τὴν περάτωσιν τῆς συνάξεως τοῦ προσχεδίου συμβάσεως, ψηφισθέντος κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν.

Τὰ κεφαλαιώδη σημεῖα τοῦ προσχεδίου δύναται νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἐξῆς:

α') Ἀπαγόρευσις αὐξήσεως, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ἐλάττωσις τῶν κατὰ ξηρὰν, ὁλάσσαν καὶ ἄερα, ἐν ἐνεργείᾳ,

στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ τῆς διαρκείας τῆς θητείας αὐτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐν ἐφεδρείᾳ δυνάμεις, ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας, ἐξαίρεσας ταύτας τοῦ ὡς ἄνω κανόνος, ἀλλ' αἱ μειωθησοῦσαι δυνάμεις, Γερμανία καὶ Σοβιετικὴ Ἐνωσις, διετύπωσαν ρητὰς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπιφυλάξεις.

β') Ἀπαγόρευσις αὐξήσεως, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ἐλάττωσις τοῦ ἐν χρήσει στρατιωτικοῦ ὕλικου, ἀμέσως μὲν διὰ τὸ ναυτικόν (ὡς ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχετικῶν περιορισμῶν τῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου) καὶ τὴν ἀεροπορίαν (διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἀεροπλάνων), ἐμμέσως δὲ διὰ τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς (διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν σχετικῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ).

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ μὴ ἐν χρήσει ἐναποθηκευμένον ὕλικόν, ἡ πλειοψηφία ἐξήρесе τοῦτο τοῦ ὡς ἄνω κανόνος τῆς Γερμανίας διατυπώσεως, ὡς καὶ εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσιν, ρητὰς ἐπὶ τῷ σημείῳ τούτῳ ἐπιφυλάξεις.

γ') Ἀπαγόρευσις τοῦ χημικοῦ καὶ βακτηριολογικοῦ πολέμου.

δ') Ἰδρύσις μόνιμου ἐπιτροπῆς πρὸς παρακολούθησιν τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τῶν ἀναληφθησάντων ὑποχρεώσεων καὶ ὑποχρεωτικῆς μεταξὺ τῶν κρατῶν ἀνταλλαγῆς πάσης ἀφορώσεως τοῦς ἐξοπλισμοὺς πληροφειρίας διὰ μέσου τῆς Γραμματείας τῆς Κ.Τ.Ε.

Τὸ εἰρηρικὸν αὐτῆς πνεῦμα διεδήλωσεν ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς ὄχι μόνον διὰ τῆς προσχωρήσεως τῆς εἰς εὐρείας ἀπόψεις, ἀλλὰ καὶ δι' ἐνεργῶς συμμετοχῆς ἐνὸς ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων διπλωματῶν τῆς, τοῦ ἐν Παρισίῳ Πρεσβευτοῦ, εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ἀναφυῖ μόνων πολλαπλῶν δυσκολιών.

Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰανουαρίου ἐξετάσαν τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν τῆς Προπαρασκευαστικῆς, ἡσυχλήθη καὶ μετὰ τὰς ἐξῆς τρεῖς ζητήματα: τὸ πᾶν χρόνον συγκλήσεως, τὸ τῆς ἑδρας καὶ τὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνδιασκέψεως.

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον, δύο ἐγεννήθησαν ρεύματα, τὸ γερμανικόν, ζητοῦν τὴν ὅσον εἶναι τε τάχιστα, καὶ δὴ ἐντός τοῦ προσεχοῦς Νοεμβρίου, σὺν γλῆσιν τῆς Συνδιασκέψεως καὶ τὸ τῆς πλειοψηφίας, τάσσοντιν ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς αὐτῆς μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ προσεχοῦς ἔτους. Τὸ τελευταῖον καὶ ἐπεκράτησε, ληφθέντις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ πρώτη ἡμερημίνα, ἐσφηνωμένη μετὰ τοῦ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς προερχοῦς Συνελεύσεως τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ τῶν ἐσπῶν Χριστιανῶν καὶ Νέου ἔτους, ἦτο ἡκιστα ἐνδεδειγμένη, ἐνῶ μετὰ τὰς ἐορτάς καὶ μέχρι τῆς Συνελεύσεως τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1932, ἡ Συνδιάσκεψις θὰ ἀπῆλθεν πλήρους χρονικῆς ἀνέσεως, λίαν χρησίμου, ἢ καὶ διπλωματικῶν συνεμιλιῶν τῶν μᾶλλον ὑπευθύνων διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου Κρατῶν, προλειανθῇ ἡ λύσις τῶν δυσκολιῶν σημείων.

Ὡς πρὸς τὴν ἑδραν, διάφοροι προεβλήθησαν ὑπεψηφί-τητες πόλεις, μεταξύ τῶν ὁποίων σπουδαιότερα ἡ τῆς Βιέννης, προτάσσουσα τὰ ἐπιχειρήματα τῆς κεντρικότητος καὶ εὐρυχωρίας. Ἀλλ' ἡ Γενεὴ ἄφ' ἐτέρου ἔχει τὸ ἀνεκτίμητον πρὸς τὴν ἐν αὐτῇ ὑπάρξεως οὐ μόνον τῶν πολυτιμῶν καὶ δυσκινήτων ὡς ἐκ τοῦ ὅγκου τῶν ἀρχείων τῆς Κ.Τ.Ε. ἀλλὰ καὶ λίαν χρησίμου βιβλιοθηκῆς ὕλικου διὰ τὴν μελέτην καὶ παρακολούθησιν παντὸς συναφῶς πρὸς τὴν Συνδιάσκεψιν ζητήματος. Ἐφ' ὃ καὶ τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισε ὅπως λάβῃ ὀριστὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὸν προσεχῆ Μαῖον, ἢ καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δεοῖ ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἰδιωτικὰς ὁργανώσεις τῆς Γενεῆς νὰ παράσχῃσι πᾶσαν ἐγγύησιν ὡς πρὸς τὴν δυνατότητα στεγασσεως τοῦ πλουρίου ἀριθμοῦ ξένων ὅστις θὰ εἰσερεύσῃ (ἄνω τῶν χιλίων θὰ εἶναι οἱ ἀντιπρόσωποι, πολιτικοὶ καὶ τεχνικοὶ, καὶ μόνον, τῶν κρατῶν

καὶ δὲν νὰ ὑπολογίσῃ τις τοὺς ἀριθμοὺς δημοσιγραφῶν, παρακολυθητῶν, κλπ).

Ἡ Κυβέρνησις θέλει ἄνευ ἀναβολῆς προβῇ εἰς τὸν καθαρισμὸν τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἵνα αὕτη μετρηθῇ ἂν σχετικὰ ζητήματα ἀπὸ τοῦδε.

Ὅσον ἀφορᾷ τέλος τὴν προεδρίαν, εἶναι δὲ προφανὲς ἡ σπουδαίτης τοῦ σημείου τούτου, ὅταν ἀναλογισθῇ τις ποῖον ρόλον ἐπαιξεν ἡ προσωπικότης τοῦ κ. Χιούδς ἐν τῇ προεδρίᾳ τῆς Συνδιασκέσεως τῆς Οὐασινγκτόν τοῦ 1921 καὶ τοῦ κ. Μακδόναλδ ἐν τῇ προεδρίᾳ τῆς τελευταίας Συνδιασκέσεως τοῦ Λονδίνου, ἐγενήθη προδικαστικὸν ζήτημα: εἶναι ἀρμόδιον τὸ Συμβούλιον νὰ ὀρίσῃ τὸν Πρόεδρον, ἢ θὰ εἶδει μᾶλλον νὰ ὀρίσῃ τοῦτον αὐτὴ αὕτη ἡ Συνδιάσκεψις, ἀφοῦ μάλιστα θὰ μετέχουν αὐτῆς καὶ κράτη μὴ μετέχοντα τῆς Κ.Τ.Ε. ὡς αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι, ἡ Σοβιετικὴ Ἑνωσις καὶ ἡ Τουρκία; Ἡ τελευταία ἀποφῆς εἶναι ἴσως ἀπὸ στενῆς νομικῆς ἀπόψεως ἡ ὀρθότερα, ἀλλ' εἶναι πάλιν δυνατὸν νὰ μείνῃ ἡ Συνδιάσκεψις ἄνευ κεφαλῆς μέχρι τῆς συγκλήσεώς της, ἐνῷ ὁ Πρόεδρος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις θὰ φέρῃ εἰς πέρας ὅλην τὴν σπουδαίαν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν;

Τὸ Συμβούλιον θὰ προβῇ εἰς ὀριστικὴν λύσιν κατὰ τὴν προσεχῇ σύνοδον αὐτοῦ.

Ὅτι ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν μειονοτήτων, τοῦτο δὲν ἔλαβε κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον τοῦ Συμβουλίου τὴν γενικὴν μορφήν ἣν εἶχε λάβει πέρυσιν κατὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ Σεπτεμβρίου, οὐχ' ἔπρεπε προσεκάλεσε τὴν ζωντανήν προσοχὴν τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης, λόγῳ τῆς ζωηρότητος μεθ' ἧς ὁ γερμανὸς ἀντιπρόσωπος ἐν τῷ Συμβουλίῳ ὠμίλησε περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Πολωνῶν μεταχειρίσεως τῆς γερμανικῆς μειονότητος τῆς Ἀνω Σιλεσίας.

Ὡς γνωστὸν, κατὰ τὰς γενικὰς περὶ μειονοτήτων ἰσχυοῦσας ἀρχάς, δὲν δύνανται τοιαῦτα ζητήματα νὰ ἔρχωνται πρὸ τοῦ Συμβουλίου, πρὶν ἢ διέλθουν τὸ στάδιον μικρῆς καὶ ἐξαναληκτικῆς παρ' εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐξετάσεως, οὐδὲ δύνανται νὰ ὀρθοῦναι ὡς συνήγοροι τῶν φερομένων ὡς δεινοπαουσῶν μειονοτήτων τὰ ὑμνομένη ἀκριβῶς τῶν μειονοτήτων τούτων ξένα κράτη. Τοῦτο ἀντὶ παγίωσης φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ὁμόρων Κρατῶν θὰ ἐπέφερε διηρηκεῖς προστριβὰς καὶ ἐριδας. Ἀλλ' ἐνῷ διὰ τὰς λοιπὰς μειονότητας αἱ ὑποθέσεις αὐτῶν ἀποτελοῦν ζήτημα μεταξὺ τῆς μειονοτικῆς χώρας καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε. μὴ ὑπαρχουσῶν διμερῶν συμβάσεων, καὶ ἐφαρμοζομένων τῶν γενικῶν περὶ μειονοτήτων διατάξεων τῶν πολυμερῶν γνωστῶν συνθηκῶν, διὰ τὴν γερμανικὴν μειονότητα τῆς πολωνικῆς Ἀνω Σιλεσίας, καὶ διὰ τὴν πολωνικὴν τοιαύτην τοῦ παραμεινάντος εἰς τὴν Γερμανίαν τμήματος τῆς ἐν λόγῳ ἐπαρχίας, ἰσχύουν διὰ δεκαπέντε ἔτη αἱ ἐξαιρετικαὶ διατάξεις τῆς σχετικῆς μεταξὺ Γερμανίας καὶ Πολωνίας συνθήκης, ἥτις ἐπηκολούθησε τὴν κατόπιν τοῦ γνωστοῦ δημοψηφίσματος διανομὴν τῆς ἐπαρχίας μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν. Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, αἱ μειονοτικαὶ ὑποθέσεις τῆς Α. Σιλεσίας, ἀκολουθοῦσαι κατὰ πολὺ συντομώτερον τοῦ συνήθους διαδικασίαν, δύνανται εὐχερῶς νὰ ἀγῶσιν πρὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἀπασχολοῦσι τοῦτο.

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἐθνότητων διάστας ὑπερέβαινε τὸ ὅριον μὲς συνήθους ἀντιδικίας. Ὁ γερμανὸς ἀντιπρόσωπος παρεπονέτο, ὅτι ἀσκεῖται πολιτικὴ ἀπογερμανισμοῦ τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου τῆς πολωνικῆς Ἀνω Σιλεσίας, διὰ πείσων. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Πολωνίας δεξιῶς χειρισθεὶς τὴν ὑπόθεσιν, ἀνεγνώρισεν μὲν ὅτι συνέβησαν ἐκτροπὰς-τινα, ἀλλ' ἀντέταξεν ὅτι ταῦτα ἔλαβον χώραν εἰς στιγμὰς ἐκλογικοῦ ὄργανου καὶ μεγίστης, οὐχὶ δὲ ἀσυνήθους κομματικῆς ἐξάφνης, ἐπικταθείσης καὶ μεταξὺ ὁμογενῶν ἐξ ἴσου, ὧν μάλιστα ἀνεφέροντο καὶ θύματα, συνεπῶς ὑπεστήριξεν ὅτι τὰ συμβάντα εἶχον μορφήν

κομματικὴν, πολιτικὴν καὶ ὄχι ἐθνικὴν, ὅτι ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς πολωνικῆς Κυβερνήσεως οἰκοθεν καὶ ἄνευ ἀναβολῆς πάντα τὰ ἐνδείκνυμενα διοικητικὰ καὶ δικαστικὰ μέτρα καὶ ἐπεβλήθησαν ποιναὶ καὶ ὅτι τέλος ἡ Γερμανία ἐπ'ὤψεται τῶν γεγονότων τούτων, ἵνα δώσῃ εἰς αὐτὰ χροιάν ἁλλοίαν τῆς ἡς πραγματικῶς ἔχουν.

Εἶναι φανερόν ὅτι διὰ τῆς ἀντιμωλίας ταύτης, καίτοι πῶς εἰδικῶς θέματος διεξαγομένης, τίθενται καὶ αὖθις ἐπὶ τάπητος πᾶσι αἱ βασικαὶ ἐκεῖναι ἀρχαί, ὧν ἡ κατὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην διεύθυνσιν ἐρμηνεῖα γίνεται ἀσφραγῆ, ὥπως τὸ ζήτημα τῶν μειονοτήτων ἐμφανίζεται ἀείποτε ὡς πρόβλημα πολυπλοκὸν καὶ ἀκανθώδες. Ποῖον τὸ ἀκριβὲς κριτήριον τοῦ δικαίου τῶν μειονοτήτων καὶ εἰς ποῖον σημεῖον σταματᾷ τούτο, ἐὰν ἐξ οἰασθῇ ποτε περιστάσεως πάσῃ ὀρισμένην τμήμα τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας, δικαιούται ἡ μειονότης νὰ τυγχάνῃ μεγαλειούρας προστασίας παρὰ αὐτὴ ἢ πλειονότης, καὶ πῶς εἶναι δυνατόν, διαφεύγων τις τὴν Σκύλλαν τῆς ὑπὸ τῆς κυριάρχου κυβερνήσεως κακομεταχειρίσεως τῆς μειονότητος, νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὴν Χάρυβδιν τῆς ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐπιτροπόμενου ἐλέγχου, ἀφορητῶς ξενικῆς ἐπαιμβάσεως εἰς τὰ ἐσωτερικὰ μὲς χώρας;

Ἡ λύσις, ἣν θὰ δώσῃ τὸ Συμβούλιον εἰς τὸ ἀνωσιεσιανὸν ζήτημα δὲν εἶναι δυνατόν, παρὰ νὰ συνεισφέρῃ χρήσιμα στοιχεῖα εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐξέλιξιν τῶν γενικωτέρων προβλημάτων τὰ ὅποια ἐθίζαμεν ἀνωτέρω. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἡ Ἑλλάς ἀνέκαθεν καὶ διὰ τῶν ἀλληλοδιαδόχων συνταγμάτων της καὶ διὰ τῶν πραγμάτων μετελθοῦσα ἀληθῶς φιλελευθέρων πολιτικῶν ἐναντὶ τῶν πολυχρόμων μειονοτήτων τῆς χώρας, τοῦθ' ὕπερ οὐχὶ ἀπαξ ἀνεγνώρισθη κατὰ τρόπον ἐπίσημον ἀπὸ τὰς σχετικὰς ὑπηρεσίας τῆς Κ.Τ.Ε. ἀφόβως δύναται νὰ παρακολουθῇ τὴν γενικωτέρω ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος τούτου.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Γενεύῃ ἀπειρίας μου, φίλη μεγάλη Δύναμις, ἐν τῷ πόθῳ αὐτῆς πρὸς ἀπομάκρυνσιν πάσης διαφωνίας καὶ παγίωσιν φιλικῶν σχέσεων ἡμῶν μετὰ τῆς Βουλγαρίας, πρέβη εἰς φιλικὴν μεσολάβησιν ὑπεδείξασα λύσιν δυναμένην ἐν συντομίᾳ νὰ διατυπωθῇ εἰς τὴν παραπομπήν εἰς Διαιτησίαν τῶν ἐκκρεμῶν διαφορῶν. Ἡ φιλικὴ ὑπόδειξις ἐγένετο τόσον ἐν Σόφίᾳ ὅσον καὶ ἐν Ἀθήναις, συγχρόνως δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ ἐν Γενεύῃ. Ἡ ὑπόδειξις κατ' οὐδὲν διέφερε τῆς ἀρχῆς τῆς χαχαρθείσης ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πολιτικῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἀπεδέχθημεν τὴν ἀρχὴν τῆς Διαιτησίας. Παρατηρήθη ὅμως ἄλλοθεν ὅτι θὰ ἀπετέλει ὑπερμετρον ἐπιβάρυνσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς Χάγης ἢ εἰς αὐτὸ παραπομπὴ ὑποθέσεων μικροτέρου ἐνδιαφέροντος. Ἡ Ἑλλάς τότε ἐπρότεινε, ὥπως ἐλάχιστα τὸν ἀριθμὸν ἀξιώσεων καὶ ἀνταξιώσεων, παρενυσιάζουσαι μερίζονα σπουδαίοντα ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς καὶ ποσοῦ, ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Χάγην, αἱ δὲ λοιπαὶ δικασθῶσι διαιτητικῶς ἀπὸ ἑνὸς ἢ τρεῖς διαιτητῆς διοριζομένους εἴτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ.Δ.Δ.Δ. εἴτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας δὲν ἀπέλυνε δὲ καὶ τὴν ἐκδικασιν αὐτῶν ἀπὸ τὰ δύο οὐδέτερα μέλη τῆς Μ.Ε. ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ προσετιθέτο ὡς τρίτον μέλος προεδρεῖν εἰς διακεκριμένον οὐδέτερον δικαστῆς.

Πρότασιν τῆς Βουλγαρίας, καὶ ἦν ὅτι ἦτο καλόν, ὥπως οἱ παρὰ τῇ Μ.Ε. ἀντιπρόσωποι τῶν κυβερνήσεων συνομιλήσῃ πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ σκοπῷ διευθετήσεως τῶν διαφορῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὴν βοήθειαν τῶν οὐδετέρων μελῶν, προϋποθέτων δὲ τὸν συνομιλιῶν κριτὴν δι' ἐκάστην ὑπόθεσιν, ἂν εἶναι ἀνάγκη παραπομπῆς εἰς διαιτησίαν, ἐξακριβησάμεν ὡς καταδικασμένην εἰς ἀσφαλῆ ἀποτυχίαν, ἐφ' ὅσον δὲν ἦτοίε ρητῶς ἐκ τῶν προτέρων συνομιληγῶν ὅτι δι' αὐτὰ ζήτῃματα δὲν θὰ κατωρθοῦτο συμφωνία εἶναι ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος ἢ εἰς Διαιτησίαν παραπομπή.

Τῷ ὄντι ἐπὶ τριετίαν σχεδὸν ἐγένοντο συνομιλίαι νῦν

Σόφια μεταξὺ τοῦ ἡμετέρου ἀντιπροσώπου καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ κατέληξαν μόνον εἰς τὸ λίαν ἱσχνὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ὑποχρέωσης τῆς Βουλγαρίας, ὥπως πληρώσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἀναλογικὸν ἡμῶν τῶν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος προκαταβληθέντων εἰς τὸν κοινὸν διαιτητὴν κ. Βουαρὲν μισθῶν. Προϋτάθη κατόπιν ἡ ἔδρα τῶν συνομιλιῶν νὰ μεταφερθῇ εἰς Ἀθήνας, ἤρχισαν δὲ, ἐν ὁμολογουμένῳ φιλικῷ πνεύματι, ὁμιλίαι μεταξὺ τοῦ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπου τῆς Βουλγαρίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Πρὸς τίνα σκοπὸν καὶ ἐπὶ τίνι ἐλπίδι θὰ διεξήγοντο ἤδη ἐκ νέου παράλληλοι συνομιλίαι μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δύο κυβερνήσεων παρὰ τῇ Μ.Ε. εἰς ἃς θὰ ἐμβολιάζοντο αἱ συμβουλαὶ τῶν τρίτων ἐπιφορτισμένων ἤδη μετὰ τὸ ἀρκετὰ βαρὺ ἔργον τῆς ὀριστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀνταλλαγείων περιουσιῶν καὶ δὴ τῶν κοινοτικῶν. Αἱ ἀπόψεις ἡμῶν ἀνεγνώρισθησαν ὡς δίκαιαι ἀπὸ τοῦ μεσολαβούντος, προϋτάθη ὅμως εἰς αὐτοὺς ἡ ἀντίρρησης ὅτι ὑπῆρξε ζήτημα ὑπερ ἤδη ἔλυσε διαιτητικῶς ἡ Χάγη, τὸ ἀφορῶν τὰς ἀποζημιώσεις τῶν ἐλλήνων, δι' ἃς εἶχεν ὀρισθῇ διαιτητὴς ὁ κ. Βουαρὲν. Τὸ ζήτημα τοῦτο θεωρεῖ ἡ Βουλγαρία λελυμένον. Ἀντιπαρεστήρησαμεν ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐξ ἄλλου θεωροῦμεν λελυμένον ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως τὸ ζήτημα τῶν παραβλασμένων ἀξιώσεων ἀποζημιώσεως ἐκπροθέσμων μεταναστῶν, ὅς ἡ Βουλγαρία ἀναβιβάζει εἰς 6000. Ἀνεπτύξαμεν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὅποιους, κατόπιν τῆς γνωστῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε. τοῦ 1926, δι' ἧς ἡνολήθη μονομερῶς ἡ πύλη τῆς ἐξετάσεως ἀξιώσεων ἐκπροθέσμων βουλγάρων μεταναστῶν κατόπιν τοῦ ἀτυχοῦς, καὶ αὐτόχρημα ἀφρονος ἐπεισιδίου τοῦ Περσιτιδίου, κατεδικάσθη δὲ ἡ Ἑλλάς εἰς προσθέτους ἀποζημιώσεις πρὸς 4250 ἐκπροθέσμους κατὰ προσέγγισιν ὑπολογιζομένας εἰς 400 ἑκατ. δραχμῶν, ἐνῷ λόγῳ τῆς δυσμενοῦς ἀτμοσφαιρᾶς ἥτις ὑπῆρχε τότε διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀπεκλείσθη πᾶσα ἐξέτασις ἀξιώσεων ἐλλήνων, κατόπιν λέγω τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ τῆς ἐνώπιον τῆς Μ.Ε. παρατάσεως τῶν προθεσμίων, παρεστήρησαμεν ὅτι ἐκλείσθη ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ἡ θύρα πρὸς πᾶσαν νέαν ἐρευναν, ἥτις ἄλλως θὰ μετεβάλλετο εἰς ἀληθῆ βιομηχανίαν ἀνάνων ἀποζημιώσεων εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος. Ἐξ ἄλλου δὲ ἀνεύλασamen τόσον τὸ κείμενον τῶν ἀποφάσεων τῆς Χάγης, ὡν ἐγένετο ἐπὶ κλήσεως ἐναντίον τῶν ἀπαιτήσεων Βουαρὲν, ὅσον καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τῶν συμφωνιῶν τῆς Χάγης τοῦ 1930, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων ἀπεδείκνυτο ὅτι πᾶν ἄλλο ἢ λελυμένον οὐσιαστικῶς ἦτο τὸ ζήτημα ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Τῷ ὄντι ἡ μὲν Χάγη ἀπεφάνθη τὸ 1924 καὶ 1925 ἐπὶ ὑποβληθέντος εἰς αὐτὴν ἐρωτήματος, ἐὰν ὁ κ. Βουαρὲν ἦτο ἀρμόδιος νὰ κρίνῃ καὶ τὰς ζημίας τῆς Α. Μακεδονίας, ὅτι ἦτο ἀρμόδιος πρὸς τοῦτο ἄλλα τὸ σύνολον τῶν ἀποζημιώσεων θὰ ἐλαμβάνετο ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 2.250.000.000 φρ. χρ. ὅτινα διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Νεῖγρ ὀρίσθησαν ὡς κατ' ἀποκοπὴν ἀποζημιώσεις καταβλητέα ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας. Ὁφείλω ἐνταῦθα νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἐπὶ τοῦ δευτέρου τούτου σημείου ἡ Χάγη ἀπεφάνθη χωρὶς τοῦτο νὰ ὑποβληθῇ ρητῶς εἰς αὐτὴν, ἵνα ἐκότερον τῶν μερῶν ἀναπτύξῃ τὰ ἐπιχειρήματά του. Δὲν εἶναι ἄσκοπον ἐπίσης νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι ἐνῷ διὰ τὰς ἄλλας ἡττηθείσας χώρας δὲν προσδιωρίσθη κατ' ἀποκοπὴν ποσόν, διὰ τὴν Βουλγαρίαν ἐγένετο τοῦτο. Εἶπε λοιπὸν ἡ Χάγη, δικαιούσαι μὲν οὐ Ἑλλάς νὰ ἀποζημιωθῇ διὰ τὰς ζημίας τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ ὅλον ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας καταβληθόσμενον ποσὸν τῶν 2.250.000.000. Αἱ συμφωνίαι ὅμως τῆς Χάγης τοῦ 1930 ὑπεκατεστάθησαν εἰς τὴν κατ' ἀποκοπὴν ὑποχρέωσιν τῆς Βουλγαρίας πρὸς πληρωμὴν 22.500.000.000 καὶ ὥρισαν 36 ἐτησίαις δόσεις 10 περίπου ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ συγχρόνως ὥρισαν ρητῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 ὅτι ἐκτὸς καὶ πλεόν τῶν

πληρωμῶν τῶν καθορισθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2, ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις θὰ βαρύνηται δι' ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις της ἐναντὶ τῶν ὑπερκρίων τῶν πιστωτῶν Δυνάμεων, ὑπερκρίων ὧν τὰ δικαιώματα οἷα ὑφίστανται ἤδη δὲν θίγονται κατ' οὐδὲν διὰ τῆς παρούσης Συμφωνίας.

Γνώμη λοιπὸν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως στηριζομένη ἐπὶ νομικῶν συλλογισμῶν ἐρθοτάτων εἶναι ὅτι αἱ συμφωνίαι τοῦ 1930 ἐλαττώσασαι σημαντικώτατα τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Βουλγαρίας ἐπέβαλον εἰς βάρος αὐτῆς τὰς ἀπαιτήσεις Βουαρὲν. Νεμίζω ὅτι κατέδειξε ὅτι καὶ εἰς τὰ δύο ἐπιμέλεια σημεία, τῶν τε ἐκπροθέσμων καὶ τῶν ἀπαιτήσεων Βουαρὲν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐρίσκειται ἐν ἀπολύτῳ νυμιομότητι. Διὰ νὰ ἀπεδείξῃ οὐχ' ἥττον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατὰ τρόπον ὁλοφάνερρον τὴν εὐκρινὴ αὐτῆς θέλησιν καὶ ἐπιθυμίαν ὥπως διευθετήσῃ φιλικῶς τὰς διαφορὰς ταύτας, ἀποτελοῦσας μοιραῖαν πρόσκομμα πρὸς περαιτέρω ἀνάπτυξιν φιλικωτέρων σχέσεων μετὰ τῆς βορειανατολικῆς γείτονος δὲν περιεχαράκωθη εἰς τὰ ἰσχυρὰ νομικὰ ἐρείσματα τῶν ἀντιλήψεών της. Ἐπρότεινε ἵνα προδικαστῇ ὡς ὑποβληθῶσι φιλικῶς καὶ ταῦτα τὰ ζητήματα καὶ εἴτι ἄλλο προσέμεινον εἰς τὸ Δ.Δ.Δ.Δ. μετὰ τὸ ἐρώτημα: ἐκλείσθη ἢ εἶναι ἀνοικτὴ ἡ θύρα πρὸς συζήτησιν ἐνὸς ἢ πλείονος ἐξ αὐτῶν: Καὶ ἐφ' ὅσον τυχὸν ἡ Χάγη ἦτολεν ἀπαφανθῇ ὅτι ἡ θύρα εἶναι ἀνοικτὴ πρὸς συζήτησιν, νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ σχετικὴ ἐρευνα καὶ κρίσις.

Ὅτω λοιπὸν ἐν Γενεύῃ διεξήχθησαν αἱ συνομιλίαι μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐξωτερικῶν τῆς Μ. Βρετανίας καὶ ἐμοῦ. Συνήγοροι ὑπὲρ τῆς τοιαύτης μεσολαβήσεως ὑπῆρξαν συσχετικαὶ δηλώσεις καὶ ἐνέργειαι τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας ὑπὸ τὸ αὐτὸ πάντοτε πνεῦμα. Καταλείπει δὲ τῶν ἐν Γενεύῃ συνομιλιῶν ὑπῆρξεν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Χένδερσον, ἣν ἔλαβον ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ μου εἰς Ἀθήνας καὶ ἀνάλογον τῆς ὁποίας ἀπῆρθονεν εἰς τὴν Σόφίαν, ἐπιστολὴ δι' ἧς ἐκφέρει τὴν γνώμην της περὶ τοῦ δυνατοῦ τρόπου τῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν καὶ τῆς ὁποίας τὰ κυριώτερα σημεία εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) παραπομπὴ εἰς τὸ Δ.Δ.Δ.Δ. τῆς Χάγης τοῦ τύπου παραδεκτοῦ ἢ μὴ τῶν ἀξιώσεων ἐκ τῶν διωγμῶν τοῦ 1906 (Ἀρχιγίλιου) καὶ τῶν ἐκπροθέσμων δηλώσεων βουλγάρων μεταναστῶν,

2) ἐν περιπτώσει ἀσυμφωνίας τῶν δύο Κυβερνήσεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἀξιώσεων, περὶ ὧν ἡ διαιτησία Βουαρὲν, παραπομπὴ αὐτοῦ εἰς τὴν εἰδικὴν διαιτησίαν τοῦ ἄρθρου 14 τῆς ἀφορώσης τὴν Βουλγαρίαν Συμφωνίας τῆς Χάγης τοῦ 1930.

3) παραπομπὴ τῶν λοιπῶν ζητημάτων εἰς τὴν διαιτησίαν τῶν οὐδετέρων μελῶν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Ἑλληνοβουλγαρικῆς συμπληρουμένης διὰ τῆς προσλήψεως νυμιομαθοῦς.

Αἱ καλὰ διαθέσεις ἡμῶν ἀνεγνώρισθησαν, ἐπιθυμοῦμεν δὲ νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ταχέως τὰ ζητήματα, ὅσα δὲν λυθῶν συντόμως διὰ συνομιλιῶν, θὰ διακανονισθῶσι διὰ τοῦ εἰρηνοκωτέρου καὶ ἐπικρατήσαντος ὡς τοῦ πρακτικωτέρου καὶ ἐντιμωτέρου μέσου εἰς τὰς διεθνεῖς διαφορὰς, ἡγούν τῆς διαιτησίας. Θὰ ἦτο ἄλλως ἀνεξήγητον εἰς τὸν ἐλληνικὸν λαὸν νὰ βλέπῃ τὰς μὲν κατ' αὐτοῦ ἐγειρομένας ἀξιώσεις πραγματοποιούμενας, τὰς δὲ ἐλληνικὰς ἀξιώσεις μὴ ἐκδικαζόμενας. Καὶ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ἀνισομερείας, τῆς αὐτόχρημα ἀδικίας ταύτης, ἡ ἐλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ μετέλθῃ πᾶν νόμιμον μέσον ἀναγνωρίζομενον ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, ἵνα παραλλήλως προβάλῃ αἱ ἐξετάσεις καὶ ἱκανοποιήσεις ἀμοιβαίων ἀξιώσεων.

Θὰ ἐπανελάμβανον ἀλήθειαν παλαιὰν καὶ παγκοινῶς γνωστὴν, ἐὰν ἔλεγον ὅτι ὁ τύπος εἶναι μία δύναμις, ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, σημασίας μεγίστης. Θὰ διέπραττον

ὅμως ἐξ ἄλλου παράλειψιν ἀσύγνωστον, ἐάν, ἐν τῇ ἀρμοδιότητι τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, δὲν κατέβαλλον πᾶσαν μέριμναν, ὅπως μελιτωθῇ καὶ τονωθῇ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς δράσεως τοῦ τύπου τὸ ἀφορῶν τὴν ἐπικοινωνίαν ἡμῶν μετὰ τοῦ ἑξωτερικοῦ.

Ἡ δρᾶσις αὕτη διὰ δύο κυρίως μεγάλων ὁργάνων ἀναπτύσσεται ἐνὸς ἐπισήμου ἀφ' ἐνὸς τοῦ Γραφείου τοῦ Τύπου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ ἀφ' ἐτέρου μιᾶς πρακτορειακῆς ὁργανώσεως, ἰδιωτικῆς μὲν καὶ ἀνεπισήμου, πλὴν ἐχούσης ἐπέναντι τῆς ἐλευθέρας πάντοτε ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας τὰ πλεονεκτήματα μιᾶς πλήρως ὁργανωμένης ὑπηρεσίας, ἥτις ἐν τῇ ἐπαφῇ αὐτῆς μετὰ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἔχει καὶ ὀφείλει νὰ ἔχῃ περισσότερον καὶ εὐαισθητότερον ἀνεπτυγμένον τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης διὰ τὰς ὑπ' αὐτῆς διδομένας εἰς τὴν δημοσιότητα εἰδήσεις.

Ἡ ὅλη ἀνοργανωτικὴ κίνησις, ἥτις τελεῖται νῦν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἡμῶν ὑπηρεσίας, ἐπέβαλεν ὅπως καταβληθῇ ὡς ἰδιαιτέρως προσοχὴ καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Μακρὰ καὶ ἐνδελεχῆς προεργασία, γενομένη ἄνευ ἀκαίρου σπουδῆς κατέδειξε ὅτι σύστημα ὁλόκληρον καινοτομιῶν θὰ ἡδύνατο καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Γραφείου Τύπου Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀθηναίου Πρακτορείου οὐσιωδῶς νὰ μελιτωθῇ. Ἡ λήψις διαφορῶν ἐκ τοῦ παρελθόντος δεσμεύσεων ἐπιτρέπει νῦν ὅπως ἀρχίσωμεν ἐφαρμοζόντες τὸ μελετηθὲν πρόγραμμα, καὶ ἥδη ἀνακλίνουσιν ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ Ἀθηναίου Πρακτορείου παρέχει ἐλπίδας ὅτι τοῦτο θὰ παρὰσχῇ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ τύπου σημαντικὴν συμβολήν.

Ὡς γνωστόν, τὸ ἔργον τοῦ Πρακτορείου εἶναι διττόν, νὰ μεταδίδῃ ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν ξένην τὰς πληροφορίας ἐκεῖνας ὧν ἡ διάδοσις ἐξασφαλίζει τὴν ἐνημερότητα τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης, ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ζητήματα ἡμῶν, νὰ συγκεντρῶνῃ ἀφ' ἐτέρου τὰς πληροφορίας, αἰτίνας προὐρίσται νὰ καταστήσῃ ἐν ἡμέρῳ τὸ ἰδικόν μας κοινόν. Ἀνάγκη συνεπὲς τῆς καὶ εὐκαιρίας συνεργασίας μετὰ τῶν ξένων μεγάλων πρακτορείων, τοῦτο μὲν ἵνα ἀναλαμβάνωσι ταῦτα τὴν μετάδοσιν τῶν ἡμετέρων εἰδήσεων, τοῦτο δὲ ἵνα μεταδίδωσιν ἡμῖν τὰς ἰδικὰς των.

Ἡ ἐπελθοῦσα ἐν τῷ Ἀθηναίῳ Πρακτορείῳ μεταβολὴ ἐπέβαλε τὴν συνεννόησιν μετὰ τῶν πρακτορείων τούτων, καὶ δὴ τοῦ Χαβᾶς, ἐκπροσωποῦντος καὶ τὸ ἕτερον μέγα πρακτορεῖον, τοῦ Ρώυτερ.

Αἱ διεξαχθεῖσαι ἐν Παρίσις συνομιλίαι, κατέληξαν εἰς πλήρη συμφωνίαν ἐξασφαλισθείσης πλήρους μετὰ τοῦ Ἀθηναίου ἀνταποκρίσεως τῶν πρακτορείων τούτων, ἄνευ προσθέτου, τὸ γε νῦν ἔχον, ἐπιβαρύνσεως τῶν μέγας σήμερον οικονομικῶν ὅρων τῆς μετ' αὐτῶν συνεργασίας.

Ἐπετεύχθη μέχρι τοῦδε λυσιτελεστέρα λειτουργία τοῦ ἐνὸς τῶν ὡς ἄνω δύο σκελῶν τῆς δημοσιογραφικῆς ἡμῶν εἰς τὸ ἑξωτερικὸν ἐμφανίσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄλλο, ἡ ἐπιψήφισις τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ κοινοβουλίου νέου ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, θὰ παρὰσχῇ τὴν δυνατότητα ἀναδιοργανώσεως καὶ τοῦ Γραφείου Τύπου. Διότι τότε μόνον ἐν πλήρει συστοιχίᾳ πρὸς τὰ ὑπὸ ἀναδιοργάνωσιν ἐπίσης πολιτικὰ τμήματα τοῦ Ὑπουργείου δύναται νὰ φθάσῃ τὸ ἀνώτατον δυνατόν ὅριον τῆς ὑπηρεσιακῆς ἀποδόσεως.

Ταῦτα, κύριοι Βουλευταῖ, θεώρησα καθήκον νὰ εἴπω εἰς ὑμᾶς. Εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ πολιτικὴ, ὅχι μόνον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ὅλων τῶν μερῶν τῶν πολιτικῶν, ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι πολιτικὴ σαφής, διαυγής, ὡς ὁ κρύσταλλος, πολιτικὴ εὐκαρινῆς καὶ ἀνυστερόβουλος, εἰρηνικὴ πολιτικὴ, ἐπιδιώκουσα ὅπως ἐγκαθιδρύσῃ ὅχι μόνον ὁμαλὰς, ἀλλὰ καὶ φιλικὰς σχέσεις στενωτέρας συνεργασίας μετὰ τῶν λοιπῶν λαῶν, εἰδικώτερον μετὰ τῶν Ἑυρωπαϊκῶν καὶ στενωτέρων μετὰ τῶν γειτόνων αὐτῆς τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς. Εἶναι μία πολιτικὴ, ἡ ὁποία ἀναγνωρίζει ἀδύνατον τὴν ἀνάγκην,

ὅπως διὰ τῆς συνεργασίας τῶν λαῶν, διὰ τῆς ἐγγυτέρως συνεργασίας τῶν Ἑυρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ διὰ τῆς στενωτέρας συνεργασίας τῶν λαῶν τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, κατορθωθῇ, ὅσον οἶόν τε ταχύτερον, ἡ ἐποούλωσις τῶν μεγάλων πληγῶν, τὰς ὁποίας ἡνοίξεν ἡ παγκόσμιος καταστροφή. Πολιτικὴ ἐμπνεομένη ἀπὸ τὴν στερεὰν πεποιθήσιν ὅτι ἄνευ τῆς στενωτάτης ταύτης συνεργασίας εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ἴδωμεν ἀνατελούσας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καλυτέρας ἡμέρας πολιτισμοῦ καὶ εὐημερίας. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη τυγχάνει τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Ἐπὶ τῶν λεχθέντων παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως βεβαίως δὲν πρόκειται νὰ διεξαχθῇ συζήτησις. Ἀλλ' ἐν σημείον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἤθελον νὰ ἐπιστήνῃ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, εἶναι τὸ ἀφορῶν τὸν διακανονισμόν τῶν μετὰ τῆς Βουλγαρίας σχέσεων τῆς Ἑλλάδος. Τελευτῶν ἀνέφερον ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀληθῶς σαφὴς καὶ πρόδηλος. Διὰ ταύτης ἡ Ἑλλὰς ἐπιδιώκει νὰ συντελέσῃ ὅσον τὸ δυνατόν εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τῆς εἰρήνης καὶ πρὸς τοῦτο συνῆψε διάφορα σύμφωνα φιλικὰ μετ' ἄλλων Κρατῶν καὶ εὐδικώτερον μετὰ τῶν γειτονικῶν καὶ ἄλλας ἐπίσης συμβάσεις διὰ τῶν ὁποίων προσπαθεῖ νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἀμοιβαίων συμφερόντων ταύτης καὶ ἐκάστου τῶν Κρατῶν. Καὶ ἥδη ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ἡ Ἑλλὰς βαίνει εἰς τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Βουλγαρίας, ἐξ ὧν ἐξέβλεπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἐπιτακτικὸν ἐπίσης καθήκον πρὸς ἐαυτὴν καὶ χάριν τῆς εἰρηνικῆς πολιτικῆς αὐτῆς τὰς σχέσεις αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς γείτονος ἐπικρατείας νὰ τὰς διακανονίσῃ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν δικαιοσύνην τὴν ἀπαιτούμενην διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν ὑπὸ διαπραγματεύσεων ζητημάτων, καὶ θὰ προσθέσω ἀκόμη, ὅχι μόνον νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν δικαίαν λύσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος τοῦ τοιοῦτου διακανονισμοῦ νὰ εἶναι τοιοῦτος, ὥστε καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ εἶναι πεπεισμένος ὅτι θὰ δοθῇ ἡ δικαία καὶ προσήκουσα λύσις τῶν διαφορῶν τῶν ὑφισταμένων μετὰ τῶν δύο Κρατῶν ἄνευ ζημίας οὐδενὸς τούτων. Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο θέλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπειδὴ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἔκαμε μίαν ἐκθεσιν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ, νομίζω ὅτι εἶναι πρέπον τὰ κόμματα δι' ὀλίγων λέξεων νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ εἰς ἄλλην ἡμέραν εὐρύτερα συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐκτεθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἡθελον νὰ δηλώσω εἰς τὴν Βουλὴν, ἐκ μέρους τοῦ κόμματος τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπῶ, ὅτι εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι μετὰ τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς Ἑυρωπαϊκῆς ἑνώσεως καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζητήματα. Εἰδικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑυρωπαϊκὴν ἑνωσιν, ἔχω νὰ δηλώσω τὰ ἑξῆς. Ἐπειδὴ ἀνεμίσθην περισσότερον εἰς τὰς προσπάθειάς αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται πρὸς στενωτέραν προσέγγισιν τῶν Βαλκανικῶν ἔθνων, ὅτι δὲν νομίζομεν, οὐδὲ πόρρωθεν, ὅτι ἡ ἐπιδικωμένη Ἑυρωπαϊκὴ ἑνωσις εὐρίσκειται εἰς καμμίαν ἀντίρρῃσιν μετὰ τὰς προσπάθειάς αὐτάς πρὸς στενωτέραν προσέγγισιν τῶν Βαλκανικῶν ἔθνων. Τούναντιον, νομίζομεν ὅτι εἶναι παράλληλοι αἱ ἐνέργειαι. Καὶ ἂν ἀκόμη κατορθωθῇ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἰδέα τῆς Ἑυρωπαϊκῆς ἑνώσεως, πάλιν, ὡς ἐδήλωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἡ στενωτέρα ἀκόμη συνεργασία καὶ προσέγγισις τῶν Βαλκανικῶν λαῶν θὰ εἶναι ἐπιβεβλημένη. Ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ παραστῇ ἴσως ἀνάγκη νὰ ἐκθέσω διὰ μακρῶν τὰ γινόμενα εἰς ἄλλην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς. Ἐπίσης ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαφοράς μας μετὰ τὴν Βουλγαρίαν δὲν μπορῶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ πρότασις τῆς

Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μετὰ τὰς μακρὰς προσπάθειάς ὅπως καταλήξωμεν εἰς μίαν ἀπ' εὐθείας συμφωνίαν, ἡ πρότασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅπως ὑπαχθῶσι τὰ ζητήματα εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῶν προτάσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας ὅπως ἄλλα μὲν ζητήματα ὑπαχθῶσιν εἰς ὁριζήμενην δικαιοσύνην συμμετεχόντων οὐδετέρων μελῶν, ἄλλα δὲ εἰς τὸ Δικαστήριον τῆς Χάγης, νομίζω ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη τῆς Κυβερνήσεως, ἀποδεχθεῖσας τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, ἐμπνέεται ἀπὸ πνεύμα διαλλακτικότητος καὶ ἐμπνεόμαι καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος θὰ ἐπιτευχθῇ ἀνάλογος διαλλακτικότης διὰ νὰ μωρεῖται ὡς ἐλθῶμεν εἰς ἀκόμη στενωτέραν συνεργασίαν μετὰ τὴν Βουλγαρικὴν Κράτος.

Γ. Καφαντάρης. Παρηκολούθησα μετὰ προσοχῆς τὰς λεπτομερεῖς ἀνακρινόμεναις τοῦ ἀξιότιμου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων εἰς τὴν Γενεύην διὰ τὴν διευθέτησιν γενικωτέρων ζητημάτων, ὡς ἡ ἰδρυσις τῆς Πάνευρωπαϊκῆς, ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἀποπλισμοῦ καὶ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῶν μειονοτήτων καὶ ἐπὶ τῆς πορείας τῶν διαπραγματεύσεων, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν πρὸς διακανονισμόν τῶν μετὰ τῆς Βουλγαρίας οικονομικῶν ὑποθέσεων. Ὁ ρόλος τῆς Ἑλλάδος ὡς χώρας μικρᾶς ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν γενικωτέρων ζητημάτων εἶναι κατ' ἀνάγκην περιορισμένος. Ὅσονδήποτε ὅμως καὶ ἂν εἶναι περιορισμένος δὲν θὰ παραλείψῃ οἰκισθῆναι Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ πράξῃ πᾶν τὸ κατ' ἐαυτὴν, ἵνα παρασχηθῇ τὴν ἡθικὴν τῆς συμβολῆς εἰς ἐξομάλυνσιν ζητημάτων ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ ὁργάνωσις τῆς εἰρήνης ἐπὶ ἐδαφίων βάσεων καὶ ἡ εὐημερία τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν ζητημάτων τούτων ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ εἶναι μικρὰ, ἐφ' ὅσον ἤθελε συντελέσει, ὡς τὸ πράττει, εἰς διαμόρφωσιν μονήμου εἰρηνικοῦ καθεστώτος ἐν τοῖς Βαλκανίοις, τὸ ὅποῖον ὅχι μόνον δὲν ἀντιτίθεται, ὡς ὁρθῶς παρετηρήθη, εἰς τὴν ἰδέαν, ἀλλὰ καὶ προλαίπει εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς Πανευρωπαϊκῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαφοράς μας μετὰ τῆς Βουλγαρίας, δὲν θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ εἴπω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πολλὰκις ἐπανέλαβον, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τὴν ὁποίαν ἔχομεν, ὅπως τὸ ταχύτερον διαλυθῶν τὰ ἐλαφρὰ νῆφα τὰ ὁποῖα ἀκόμη ἐπισκιάζουν τὸν ὁρίζοντα τῶν Βαλκανίων, ὅτι ἐπικροτοῦμεν ἐκθύμως πᾶσαν προσπάθειαν ἡ ὁποία εὐκαιρινῶς θὰ ἐπτενίσῃ εἰς ἐπίτευξιν στενῆς μετὰ τῶν συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης γνωστὴ ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν πολλὰκις διευτύωσαμεν ὅτι ἡ δημιουργία σταθεροῦ καθεστώτος ὀφείλει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς ἐξισότητος τῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν θυσιῶν ὅλων τῶν Κρατῶν. Θεωροῦμεν λίαν ἀκροφθαλὲς ὅχι μόνον διὰ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τῆς εἰρήνης παραχωρήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐδημιουργοῦν πεπλανημένην ἐντύπωσιν ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις αἱ ὁποῖαι διεξάγονται παρέχουν κατὰλληλον εὐκαιρίαν διὰ τὴν κάρπωσιν ἰδιαιτέρων ὠφελιμάτων ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς τῶν Κρατῶν, ἢ διὰ τὴν ἐπιβολὴν μονομερῶν βλαπτικῶν εἰς βάρος τοῦ ἄλλου. Ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ὁρμώμενοι ἐξεδηλώσαμεν ἀντιρρήσεις ἐπὶ τῶν οικονομικῶν συμφωνιῶν μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ ἐπὶ τῶν τελευταίων συμφωνιῶν τῆς Ἀγκύρας. Καὶ μετὰ λυγρῆς παρατηρῶ ὅτι αἱ ἐπιφυλάξεις μας αὐταὶ ἐδικαιώθησαν ταχύτερον παρ' ὅσον ἐφρατάσθημεν. Βλέπομεν ἤδη εἰς τὴν Βουλγαρίαν τὸν βουλγαρικὸν τύπον νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἐκπληξίν σου καὶ νὰ διακαρτίζεται διὰ τὴν Ἑλλὰς ἡ δευθεῖσα τὸσον πρόθυμος εἰς παραχωρήσεις πρὸς τὴν Τουρκίαν δὲν ἐπιδεικνύει τὴν αὐτὴν προθυμίαν καὶ δὲν προδίδει εἰς παρανομίας θυσιᾶς ἀπέναντι τῆς Βουλγαρίας. Ὑπάρχει βεβαίως ἀποστασις μεγάλη μετὰ τῶν δύο περιπτώσεων, δοθέντος ὅτι ὑπὸ ἄλλας ἐντελὲς προϋποθέσεις ἡ Ἑλλὰς ποῦ εἰς ὅσας προέβη πρὸς τὴν Τουρκίαν. Ἀλλὰ τὸ γεγονός τοῦτο ἔρχεται εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ τοῦ ὁποῖον λέγω, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγῃται ἐπιμελῶς ἀδικαιολόγητοι παρα-

χωρήσεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἐδημιουργοῦν δυσχερεῖς παρεξηγήσεις καὶ τὴν ἐντύπωσιν προηγουμένου, τοῦ ὁποῖου ἡ συνέχισις δὲν θὰ ἐπετρέπετο, καθ' ὅσον οὐδεὶς ὑποθέτει ὅτι ἔτο δυνατόν νὰ φθάσωμεν εἰς παγίωσιν τῆς εἰρήνης ἀνυλόμεναις ἐνὸς καὶ μόνον Κράτους. Εἶναι λοιπὸν κοινὸς ὁ πόθος τῆς δημιουργίας ἐν πνεύματι δικαιοσύνης ἐπιλυμένων τῶν διαφορῶν εἰς ταχείαν μετὰ τῆς Βουλγαρίας σύσφιγξιν τῶν φιλικῶν μετὰ τῶν δύο χωρῶν σχέσεων. Διὰ τοῦτο καίτοι θεωροῦμεν ὅτι τὸ δίκαιον ἡμῶν εἰς τὰς ἐκκρεμοῦσας ὑποθέσεις εἶναι ὀρθολογικῶς ἐκθύμως ἐπικροτοῦμεν τὴν πρότασιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ παραπομπῆς ὅλων τῶν ζητημάτων εἰς γενικὴν δικαιοσύνην. Ὅθ' ἐπιστήσωμεν οὐχ' ἥττον τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως πᾶσαν καταβάλλῃ μέριμναν ἡ δικαιοσύνη, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ γίνῃ, νὰ περιβληθῇ δι' ὅλων τῶν δυνατῶν ἡθικῶν ἐγγυήσεων καὶ ὅτι ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις θὰ εἶναι ἀπόρριξις ἀμερολήπτου κρίσεως, ἀπληλαγμένη ἐπιπροσῆς ἐκ δεσμῶν ἢ προκαταλήψεων καὶ τελείας τῶν ζητημάτων καταννοήσεως. Ἐγὼ θὰ ἐπιοτήσω ὅπως ὅλα τὰ ζητήματα παραπεμπθῶν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Χάγης, τοῦ ὁποῖου τὸ κύρος εἶναι ἀπεριόριστον. Δὲν φαντάζομαι δὲ ὅτι εἶναι ἀνυπερέβλητος ἡ προβληθεῖσα ἀντίρρῃσις, ὅτι τὸ Δικαστήριον θὰ ἐδράνεται μετὰ ὑπερβάλλουσας ἐργασίας. Ἀλλὰ ἀφοῦ ὡπωσδήποτε εἴνευ δεκτὴ ἡ συμβατικὴ λύσις, τὴν ὁποίαν ἐπρότειναν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποστῶμεν αὐτῆς. Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ παραχωρήσωμεν πέραν τούτου ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς δικαιοσύνης καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δικαιοῦ. Αἱ συνέπειαι περαιτέρω υποχωρήσεως θὰ ἐδράνουν τὴν Κυβέρνησιν, ὅχι μόνον διότι τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα τὰ τιθέμενα ἐπὶ τάπητος εἶναι σπουδαίοντα, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπιθυμοῦμεν ὅπως μὴ δι' ἀστοχῶν ἐνεργειῶν ἐκπέσῃ ἡ ἰδέα τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τούναντιον νὰ ἐξυψωθῇ αὕτη διαρκῶς ἐφ' ὅσον ὁ θεσμὸς τῆς δικαιοσύνης θὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ ὄργανον τῆς ἐξομάλυνσεως τῶν διεθνῶν σχέσεων καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν μικρῶν Κρατῶν. Ὑπὸ τὴν ἑνωσιν ταύτην ἐπιδοκιμάζω τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Καταλήγων δὲν θέλω παραλείψαι νὰ ἐκφράσω καὶ τὴν ἐγγυωμοσύνην τὴν ὀφειλομένην εἰς τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς δύο ἄλλας χώρας, αἱ ὁποῖαι συνεμερίσθησαν καὶ ἐνέκριναν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διὰ τὴν μεσολάβησιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βουλγαρίας. Εἶναι ἡ μεσολάβησις αὕτη εὐόωνον συμπωμα τῆς βαθείας ἐξελιξέως τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἡ ἀντίληψις τῶν μεγάλων δυνάμεων περὶ τῆς θέσεως αὐτῶν ἀπέναντι τῶν μικρῶν Χωρῶν. Ὅχι πρὸ πολλοῦ χρόνου αἱ μεγάλοι Δυνάμεις δὲν ἡσυχολοῦντο ἢ εἰς τὸ νὰ ἀναπαύσωνται σφαίραν ἐπιρροῆς εἰς τὰ μικρὰ Κράτη καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς λαοὺς τῶν υποχειρίων. Ἡδὴ εὐρισκόμεθα ἐνώπιον μεταπολεμικῆς ἀντιλήψεως ἐπιβαλλούσης εἰς τὰς μεγάλας δυνάμεις νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν ἡθικὴν των δυνάμιν ὅχι διὰ τὴν διαίρεσιν ἀλλὰ διὰ τὴν ὅσον ἐνεστι στενωτέραν συνεργασίαν.

Ὁφείλομεν νὰ χαιρετίσωμεν τὸ γεγονός τοῦτο ὡς μίαν ἐπὶ πλέον ἐγγύησιν τῆς εἰρήνης τῶν μικρῶν λαῶν.

Κ. Ζαβιτζιάκος. Νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ εἰς ἐμὲ ἡ Βουλὴ νὰ ἐνώσω εἰς τὰς συστάσεις τῶν ἀξιότιμων παραλησάντων καὶ τὰς ἰδικὰς μου. Εἶναι ὑποχρέωσις ἄλλως τε τῆς Κυβερνήσεως ὅπως κατὰ τὰς διεξαγομένας διαπραγματεύσεις λάβῃ ὅλα τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα ἵνα ἀπέφεις ἀπολύτως δίκαιαι τύχουν καὶ δικαίας διευθετήσεως.

Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶναι τὸσον ἐπιβεβλημένη καὶ τὸσον ἐπιτακτικὴ ὥστε περιτεύει πᾶσα ἄλλη συζήτησις.

Ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου σημείου ἤθελον νὰ παρακαλέσω τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν, ἐάν νομίσῃ ἀναγκαῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν. Δηλαδή ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζω ποταὶ ὑπῆρξαν αἱ ἐνέργειαι καὶ ποταὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ ἀξιότιμου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο ἔρχεται εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ τοῦ ὁποῖον λέγω, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγῃται ἐπιμελῶς ἀδικαιολόγητοι παρα-

μοίωσις, ή φυσική ή έκουσία και άνέφερα τήν επί αιώνα συν-
τελουμένην άφομοίωσιν εκατοντάδων χιλιάδων, εκατομμυ-
ρίων ακόμη Έλλήνων, τήν όποιαν υπέστη τδ σύνολον του
Έλληνικού Έθνους εις θάρος αυτού. Έπειτα άνέφερα και
αντιδίσταται τήν άκουσίαν άφομοίωσιν και είπον ότι αυτή
δσάκις έγινεν επλήγωσε τήν ψυχήν του Έλληνικού Έθνους
όχι ή πρώτη, μολοντί ή πρώτη από άπόψεως ποσότητος,
αριθμού ατόμων, ήτο πολύ μεγαλύτερα. Έκαμα λοιπόν σύν-
τομον διάκρισιν μετὰ τής έκουσίας και άκουσίας άφομοίωσης,
ή όποία γίνεται, και τής άφομοίωσης ή όποία γίνεται διά
τής χρήσεως μέτρων μη νομίμων, είτε ταύτα συνίστανται
εις ένασκησιν τρομοκρατικής είτε άλλων συστηματικών μέ-
τρων, τὰ όποια δέν διαφέρουσι τής τρομοκρατίας ειμή κατά
τδ μέγεθος και τόν τρόπον τής έμφανίσεως. Και άνέφερα τι
ή Έλλάς έκαμεν έκπαλαι διά τας μειονότητες. ΗΚ.Τ.Ε. διά
των άρμοδίων υπηρξάντων επανειλημμένως άνεγνώρισεν ότι
ή Έλλάς, καθόσον άφορξ εις τδ ζήτημα των μειονοτήτων
δέν δύναται ούδδ τδ παράπαν να κατηγορηθί ή πράξασά
τι άντικείμενον πρός τὰ διεθνώς συμπεφωνημένα. Άλλως τε
τουτο δέν είναι έργον τής παρούσης μόνον Κυβερνήσεως, ούτε
τινός των έγγυς προκατόχων Κυβερνήσεων, διότι δείποτε
εις τήν χώραν ήμων τδ μάλλον φιλελεύθερον πνεύμα επε-
κράτησεν εις τήν μεταχείρισιν των μειονοτήτων τούτων.
Προσέθετα μόνον ότι υπάρχει μία θεμελιώδης διαφορά σχέ-
σεων και σχέσεων, ή όποία έμπνέει ένιαχού τήν δυσπίτιαν
εις χώρας γειτονικάς πρός άλλήλας. Υπάρχει μία θεμελιώ-
δης διαφορά μεταξύ των σχέσεων τής Έλλάδος και των σχέ-
σεων άλλων χωρών. Θέλετε, είπα, χωρίς φυσικά να άπειυό-
νωμαι πρός ούδένά ιδιαιτέρως, αί μειονότητες να μη ζή-
ρουν ύπονοίας, καχυποψίας, άνησυχίας πλησίον των γειτόνων
ήμων; Πρέπει να προσπαθήσετε ώστε να άποκαταστήσετε
όμαλώς, φιλικώς σχέσεις πρός τούς γείτονας σας κατά τρό-
πον, ό όποιος δέν θα έγείρη παρ' αυτούς τήν ύπόνοιαν ότι
τήν ύπόθεσιν των μειονοτήτων θέλετε να χειρισθίτε άπλώς
ώς μοχλόν διά του όποιού θα δυνηθίτε ευχερέστερον να άνα-
τινάξητε τας συνθήκας. Είπα ότι άφ' τής μετὰ τής
Τουρκίας έμείναμεν σύμφωνοι ή δυσπιστία, ή όποία ύπήρχε
διά τας έκατέρωθεν μειονότητες, κατηνύσθη, διότι ή
πρώτη βάσις ύπέρβη ή άναγνώρισιν των συνθηκών,
άναγνώρισιν των συνόρων των χαραχθέντων υπό των συν-
θηκών. Άνευ αυτού, έτόνισα, δέν δύναται να υπάρξη έλπίς
διά τήν γαλήνην τήν Ευρωπαϊκήν. Εφόσον όμως υπάρχει
επιφύλαξις διά τήν άναγνώρισιν των συνόρων, είναι άπολύ-
τως αδύνατον να υπάρξη γαλήνη και τούναντιον αί μειονό-
τητες θα χρησιμεύσουν πάντοτε ως μία έστία ύποψιών και
έριδών, διχονοιών σφοδρών και άναμφισβητήτως θα παριστά-
μεθα ένώπιον τής Κοινωνίας των Έθνών εις συζητήσεις, αί
όποιαί κάθε άλλο παρά τδ φιλικόν πνεύμα, τδ όποιον επι-
διώκομεν, καλλιεργούν.

Νομίζω ότι εκεί είναι ή άκρίβεια. Τήν στιγμήν κατά τήν
όποιαν μία χώρα θα έχη άπόλυτον έμπιστοσύνην εις τήν γεί-
τονά της, ως μη επιβουλευομένην έδαφικήν επέκτασιν, δέν
θα έχη τήν παραμικράν δυσκολίαν να άφήση κατά μέρος
όλας τας ύποψίας και τδ ζήτημα των μειονοτήτων θα λυθί
και θα καταρρεύσθ άφ' έαυτού.

Έχομεν παραδείγματα αρκετά, δύναμαι να είπω, διά να
κάμη κανείς σύγκρισιν τής μεταπολεμικής μεταχείρισεως
των μειονοτήτων και των έριδών των μειονοτήτων των εις
τας χώρας εκείνας, τας γειτονικάς, όπου τδ σύνολον άνεγνα-
ρίσθησαν ως όριστικά και εις χώρας όπου διατυπώνται άε-
νάως επιφυλάξεις ως πρός τουτο. Μία διαφορά παρατηρείται
καταπληκτική άλλ' ευεξήγητος. Διότι έφ' όσον δέν καλλιε-
ργείται πνεύμα όριστικής ειρήνης και φιλικότητος είναι άπο-
λύτως αδύνατον να επιτευχθί ή φιλική διαβίωσις των γειτο-
νικών λαών, άλλαι και άλλων πλέον άπορρομακρυσμένων.

Νομίζω, κύριε, ότι ή πολιτική τής Έλλάδος δέν ήδύ-
νατο να είναι διάφορος. Και είμαι εύτυχής διότι είμεθα συμ-

φωνοί, ότι δέν είναι δυνατόν αί μειονότητες να χρησιμοποιο-
ύνται ως ένα έρεισμα, διά του όποιού καλλιεργούνται και
υποβάλλονται έδαφική έλθέσις και κατακτήσεις. (Χεροκροτή-
ματα)

Μεθ' ό ή Βουλή εισέρχεται εις τήν

Ημερησίαν Διάταξιν της Νομοθετικής εργασίας.

Γίνεται δεκτόν εις α' κατ' άρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν
τδ σχέδιον νόμου «περί συμπληρώσεως του νόμου 3138, ως
συνεπληρώθη διά του από 13 Ιουλίου 1923 Ν.Δ. περί πα-
ραχωρήσεως γηπέδου έν Θεσσαλονίκη διά συνεισισμόν Πον-
τίων και Καυκασίων».

Επί του εις β' συζήτησιν σχεδίου νόμου «περί τροποπο-
ίσεως τής συμβάσεως εκμεταλλεύσεως του Δημοσίου Με-
ταλλείου μαγγανίου τής περιφερείας Προσωπείας Δράμας»
ό κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** λέγει ότι ασφαλώς ή υποβολή του
νομοσχεδίου όφείλεται εις σφαλεράς εισηγήσεις. Τδ νομοσχέ-
διον προσβάλλει και αυτήν τήν νοημοσύνην του Σώματος
διότι επιδιώκεται δι' αυτού ή τροποποίησις τής συμβάσεως
ή όποία συνωμολογήθη κατόπιν δημοπρασίας. Τδ μέτρον
είναι όλέθριον και θα άποτελέσθ κακόν προηγούμενον,
διότι θα ένισχύσθ τας έλιπίδας διαφόρων επιτηδεύων, οι όποιοι
προσέρχονται εις τας δημοπρασίας και δέχονται τούς όρους
αυτών έν τή πεποιθήσει ότι θα επιτύχουν μεταγενεστέρας
διά νόμου τήν τροποποίησιν των όρων αυτών. Τδ μετα-
λλείον περί ού πρόκειται παρεχωρήθι πρός εκμετάλλευσιν πρό
δεκαετίας, μολοντί δέ παρήλθεν από τής υπογραφής το
συμβολαίου τδσον διάστημα ό μισθωτής δέν εξεπλήρωσε καμ
μίκν ύποχρέωσιν του. Και έν τούτοις όχι μόνον δέν εκκρύχθη
έκπτώσις, όχι μόνον δέν ώδηγήθι εις τδ φυλακός, ως ήτο
επιβεβλημένον, όχι μόνον δέν έστερήθι τής έγγυθσεώς του,
άλλά και επιτυγχάνει ούτος μείωσιν του μισθώματος εξ έ-
πεικείας, ως άναφέρεται έν τή εισηγητική εκθέσει. Κανείς
όμως δέν δικαιούται να διαθέσθ τήν περιουσίαν του Δημο-
σίου επιεικώς, πολύ δέ περισσότερον χαριστικώς, τδ Δημό-
σιον είχε καθήκον να επιδιώξθ τήν αύξησιν του κατώτατου
όρίου του μισθώματος, αντιθέτως όμως τδ μειωθέν ήδη μί-
σθωμα τδ περιορίζει και κατατρίγει να πληρώνη ό μισθω-
τής 22.000 δραχμής σημερινάς, ήτοι 1400 φράγκα προπολε-
μικά. Έκ τής εκθέσεως προκύπτει ότι είχαν όρισθί τδ με-
τάλλευμα κατά τόννον, όταν είχε τουτο περιεκτικότητα
κάτω των 40%ο. Ποίος όμως θα μάς βεβαιώσθ, ότι δέν
είχε μεγαλύτεραν περιεκτικότητα; Άπέναντι τούτου μισθω-
τού, σφετερισθέντος τδ δικονώματα του Κράτους, έρχεται ό
Υπουργός τής Εθνικής Οικονομίας και φέρεται ούτως, και
προτείνει τροποποιήσεις, δι' ών παρατείνεται επί τριετίαν ή
σημερινή κατάστασις. Υποστηρίζει δέ ό κ. Υπουργός ότι έξ
σφαλίζει ούτω τὰ συμφέροντα του Δημοσίου, διότι κανονί-
ζει ως κατώτατον όριον μισθώματος 46.000 δραχμαί, λη-
σμονών ότι, εάν εξετελεέτο ή σύμβασις, θα είχομεν ένα μίνι-
μουμ τουλάχιστον 45.000 δραχμής. Η εκθεσις ήλγει ότι ό
μισθωτής είναι ύποχρεωμένος να ιδρύσθ εις τδ διάστημα τής
τριετίας δι' ίδίων δαπανών ένα εργοστάσιον, τδ όποιον θα
στοιχίσθ 1.800.000 δραχμών και τδ όποιον θα περιέλθ εις
τδ δημόσιον μετά τήν λήξιν τής μισθώσεως. Άλλά ποίως έγ-
γυθσεις έχει τδ Κράτος ότι θα εκπληρώσθ και τήν ύποχρέω-
σιν αυτήν ό μισθωτής, εφόσον παρέβη όλας τας
στοιχειώδεις ύποχρεώσεις του; Για ποίαν άξίαν θα έχη
τδ Εργοστάσιον όταν περιέλθ εις τδ Κράτος μετά
τήν εξάντησιν του μεταλλεύματος; Θα είναι συνεπώς δα-
ρον άδωρον. Τδ περιεργον είναι ότι διά τής τροποποιήσεως
επιδιώκεται ή άπόλειψις μίσης διατάξεως, καθ' ήν, όταν ή
καθιστέρησις τής εξορύξεως ήλθεν ύπερβή τδ τετραπλάσιον
του ελάχιστου όρίου, κηρύσσεται έκπτωτος και ή έγγυθσις
καταπίπτει ύπέρ του Δημοσίου. Ούτω καταργείται μία διά-

ταξις, ή όποία περιφρουρεί και τὰ συμφέροντα του Δημοσίου
και τὰ συμφέροντα τής ιδιωτικής οικονομίας. Ο κ. Υπουρ-
γός θα ήτο ειλικρινέστερος εάν έλεγε καθαρά, θέλω να δω-
ρήσω τδ μεταλλείον αυτό, άντι πινακίου φακής.

Ο κ. **Π. Βουρλούμης** (Υπουργός τής Εθνικής Οικονο-
μίας) λέγει ότι ό αξιότιμος Άρχηγός τής Προοδευτικής Έ-
νώσεως έχρησιμοποίησε τήν συνήθη του έμφανισιν και παρε-
νέστη τὰ πράγματα τραγικά. Ωμίλησε περί ήθικης τάξεως,
ως να ήλθεν ό Υπουργός να υποκλέψθ τήν ψήφον τής Βου-
λής και να κάμη δωρεάν ένός πολυτίμου μεταλλείου. Τδ με-
ταλλείον τουτο μαγγανίου παρεχωρήθι εις ένα κύριον Γεωρ-
γίου, ό όποιος άνέλαβεν ώρισμένας ύποχρεώσεις, είτε εξεμε-
ταλλεύετο τουτο είτε δέν τδ εξεμεταλλεύετο. Άτυχώς, καθ'
όλην τήν δεκαετίαν έλαχίστη εξαγωγή έγένητο μεταλλεύ-
ματος, από δέ του 1925 και έντεϋθεν ούδεμία εκμετάλλευ-
σις έγένητο. Αυτό είναι τδ περιεργον μεταλλείου, είναι δέ
γνωστόν εις πάντας, τούς έχοντας στοιχειώδεις γνώσεις των
μεταλλευτικών πραγμάτων, ότι ή κατάστασις των μεταλ-
λείων δέν είναι καλή, άφού και δι' αυτό τδ περιεργον με-
ταλλείων των Χαλάρων, τδ όποιον ή επανάστασις του 1909
έθεώρησεν ως πηγήν πλούτου δέν τδ εκμεταλλεύεται κανείς
τόρα και ό ένοικιαστής ζητεί και τὰ έξοδα, τὰ όποια έχει
κάμει. Παρουσιάσθη λοιπόν ό ένοικιαστής του περί ού πρόκειται
μεταλλείου και μάς είπεν: έγώ δέν ήμπορώ να τδ εκμεταλ-
λευθώ, διότι δέν μου παρέχει ούδέν κέρδος, κηρύξατέ με έκ-
πτώτον, άν θέλετε, αλλά σας ύποβάλλω μίαν πρότασιν. Τήν
πρότασιν αυτήν ήμεεις τήν έδέχθημεν. Άν δέν θέλθ ή Βουλή
να ψηφίσθ τδ νομοσχέδιον τόν κηρύττω έκπτωτον και κά-
μω νέαν δημοπρασίαν, ή όποία όμως θα μείνη άκαρπος. Τα
μεταλλεία χρειάζονται διά να παράγουν τήν έθνικήν οίκο-
νομίαν και να δίδουν ψωμί εις τόν εργατικόν λαόν και όχι
διά να πέρνουν ένα ένοίκιον. Δυστυχώς δέ δέν έχομεν ήμεεις
κεφαλαιούχους προθύμους να αναλαμβάνουν τήν εκμετάλλευ-
σιν. Δέν είναι τδσον πολύτιμοι αί μεταλλευτικά επιχειρή-
σεις, ως έπιφεύετο κατά τήν εποχήν, καθ' ήν οι Έλληνες διε-
πληκτίζοντο παρὰ τας εκβολείδας του Αιυρίου. Σήμερον είναι
Γολγοθάς. Έν πάση περιπτώσει αφήνω άπόλυτον έλευθερίαν εις
τήν Βουλήν, εάν πεισθί αύτή ότι πρόκειται περί μίσης άποπει-
ρας πρός εκμετάλλευσιν, ως μή τδ ψηφίσθ. Δέν ύπέρχεν όμως
κανείς λόγος να λάβθ τδ τραγικόν ύφος, τδ όποιον έλαβεν ό κ.
συνάδελφος επιπρόχων τδ νομοσχέδιον.

Ο κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** λέγει ότι ό κ. Υπουργός έ-
στηρίχθη επί των παραλείψεων του μισθωτού διά να δι-
καιολογήσθ τας παραλείψεις του Υπουργείου. Άλλ' εάν
τδ μεταλλείον είναι πτωχόν, διατί ό μισθωτής επιμέ-
νει να δαπανήσθ διά τδ εργοστάσιον 1.800.000 δραχμών
και είναι δίκαιον ό κ. Υπουργός να ώδηγήσθ αυτόν τόν
πτωχόν εις τόν Γολγοθάν; Δέν έσκέφθη ποτέ ότι τὰ με-
ταλλεία τὰ έχει τδ Κράτος διά να πέρνη μισθώμα, γνωρίζω
τόν προορισμόν των και δι' αυτό ένόμισα ότι έπρεπε να
καυτηριάσθ τήν κατάστασιν. Είναι έν τούτοις ευχάριστον
ότι ό κ. Υπουργός δέν επιμένει.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας). Αφήνω
τήν Βουλήν έλευθεράν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Αντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Δέν
θεωρεί δηλαδή ζήτημα φιλαυτίας τήν ψήφισιν του.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ηχει έν τούτοις χάμισα τδ ότι επι-
διώκεται διά νόμου ή τροποποίησις μίσης συμβάσεως.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Εθνικής Οικονομίας). Ό-
φείλω να προσθέσω έν σχέσις πρός τήν μεταλλευτικήν πολι-
τικήν τής Κυβερνήσεως ότι καταβάλλει αύτη προσπάθειαν
να μη μένουν νεκρά τὰ μεταλλεία και δι' αυτό έφθασε να έγ-
γυθί διά τήν Εταιρείαν Αιυρίου δάνειον 20.000 λιρών
διά να συνεχισθουν αί εργασίαι. Τήν πολιτικήν ταύτην άκο-
λυθοϋμεν, διότι υπάρχει κίνδυνος εις πολλάς επαρχίας να
σταματήσουν αί μεταλλευτικά εργασίαι και να μείνη πολύς
κόσμος άνευ εργασίας. Πρέπει να λάβετε ύπ' όψιν ότι ένφ

από του 1921 ό μισθωτής έμενεν άδρανής κανείς δέν έζήτησεν
να τόν κηρύξωμεν έκπτωτον, κανείς δέν έσκέφθη να διεκε
δικήσθ αυτόν τόν πακτωλόν.

Ο κ. **Θ. Παπαστρατής**. Λέγει ότι δέν ήξεύρει άν τδ
νομοσχέδιον είναι χαριστικόν, αλλά εάν είναι τούτουτον θα
συγχαρή τόν κ. Υπουργόν και θα παρακαλέσθ να επεκτείνθ
τήν τακτικήν αύτήν, διότι εις τήν Εύδοιαν υπάρχουν 12 με-
ταλλεία τὰ όποια δέν λειτουργούν.

Γίνεται μετὰ τουτο δεκτόν τδ νομοσχέδιον εις β' συζήτη-
σιν κατ' άρθρον και σύνολον, έχον ούτω :

Περί τροποποιήσεως τής συμβάσεως εκμεταλλεύσεως του
δημοσίου μεταλλείου μαγγανίου τής περιφερείας Προ-
σωπείας Δράμας.

Άρθρον 1.

Παρέχεται εις τόν εργολάβον εκμεταλλεύσεως του δημο-
σίου μεταλλείου μαγγανίου τής περιφερείας του χωρίου Πό-
πλις τής Προσωπείας του νομού Δράμας τριετής προθεσμία
άρχομένη από τής δημοσιεύσεως του παρόντος, να προβή εις
έγκατάστασιν εργοστασίου έμπλουτισμού και επεξεργασίας του
έξορυσσόμενου μεταλλεύματος μαγγανίου. Το έν λόγω εργο-
στάσιον, του όποιού ή άξία δέον να ή τουλάχιστον 1.800.000
δραχμών, παρέχεται εις τήν κυριότητα του Δημοσίου μετά
τήν λήξιν ή τήν άπωσθήσθ λύσιν τής συμβάσεως, άνευ άξι-
ώσεως τιμής του εργολάβου πρός άποζημίωσιν, έλευθερον παν-
τός βάρους και πάσης πρός τρίτους ύποχρεώσεως.

Μετά τήν άποπεράτωσιν του ως άνω εργοστασίου τὰ άρθρα
4 και 5 τής μετὰ του Δημοσίου και του εργολάβου συνο-
μολογηθείσης από 19 Μαρτίου 1923 συμβάσεως εκμεταλλεύ-
σεως του μεταλλείου τροποποιούνται ως εξής :

Άρθρον 4. Ο εργολάβος όφείλει, επί πλέον των επί των
μεταλλείων νομίμων φόρων και τελών, να καταβάλλη εις τδ
Δημόσιον ως μίσθωμα δι' έκαστον πωλούμενον μετρικόν τόν-
νον μεταλλεύματος μαγγανίου δραχ. 37,50 έφ' όσον ή πε-
ριεκτικότητα εις μαγγάνιον είναι 47 ο/ο και άνω, δραχ. 38
18,75 έφ' όσον ή περιεκτικότης εις μαγγάνιον είναι μικρο-
τέρα των 47 ο/ο.

Διά μεταλλεύματα άλλων μετάλλων τδ πληρωτέον ύπέρ
του Δημοσίου μίσθωμα όρίζεται εις 5 ο/ο επί τής τιμής τής
πωλήσεως των όμιπ λιμένα φορτώσεως.

Άρθρον 5. Έν πάση περιπτώσει ό εργολάβος όφείλει να
καταβάλλη εις τδ Δημόσιον έτήσιον πάγιον ποσόν δραχ. 45.000.
Τδ πάγιον τουτο ποσόν όφείλεται άπωσθήσθ και άν άκώμη
ούδεμία πώλησις λάβθ χώραν, άπτελεούσιν ούτω τδ ελάχιστον
ύποχρεωτικόν όριον του έτήσιου μισθώματος.

Τδ ποσόν τουτο θα καταβάλληται εις δύο δόσεις, έκάστης
δόσεως έξοφλουμένης εις τήν άρχήν έκάστης εξαμηνίας, και
θα συμψηφίζεται εις τδ τέλος του έτους μετὰ του όλικού μι-
σθώματος του εκ τής εκμεταλλεύσεως προκύπτοντος επί τής
βάσεως των πωλουμένων ποσότητων μεταλλευμάτων. Ο συμ-
ψηφισμός ούτος θα άφορξ έκαστον έτος ιδία και ούχι σειράν
ετών.

Ο έλεγχος των πωλουμένων ποσότητων ένεργείται καθ' έν
τρόπον ήθελε κρίνει σκόπιμον ή ύπηρεσία του Υπουργείου.

Άρθρον 2.

Μέχρι τής άποπερατώσεως του κατ' άρθρον 1 εργοστα-
σίου ισχύουσιν οι όροι τής συμβάσεως τής 19 Μαρτίου 1923.

Επίσης γίνεται δεκτόν εις α' κατ' άρχήν και κατ' άρθρον
συζήτησιν τδ σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως του άρ-
θρου 16 έδαφιον 3 του νόμου 4604 περί κυρώσεως του από
1826 Σβέρου 1925 Ν. Δ. περί άποδόσεως εις τήν Έκκλη-

σίαν των κατά τας διατάξεις της 'Αεροπορικής 'Αμύνης περιελθόντων αὐτῇ κτημάτων».

Επίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τὸ πρῶτον ψηφισθὲν σχέδιον

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Κρητικῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τοῦ 'Αστικοῦ Κρητικοῦ Κώδικος».

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥραν 8.10' μ. μ. διὰ τὴν Πέμπτην ὥραν 4.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. Νικολαΐδης

Μ. Μαντᾶς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΕ'

Πέμπτης 12 Φεβρουαρίου 1930.

Ὡρὰ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθοῦν τὰ θεώρητα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. Ε. Τριποδάκης λέγει ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δημοσίου μεταλλείου μαγγανίου Προσωπῆς Δράμας, καθ' ἣν ἀπουσίαζεν, ἐξηγέσθη μοιρῇ κατ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἐχαρίσθη εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, τὸν ὅποιον οὐδὲ κἀν γνωρίζει.

Πρόεδρος. Δὲν ἀπεδόθη κομμία μοιρῇ, ἀλλως τε τὰ πρακτικὰ δὲν ἀναφέρουσι τοιοῦτό τι.

Μεθ' οὗ τὰ πρακτικὰ κυροῦνται.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἐξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. Γ. Φικιώρης καταθέτει αἴτησιν τῶν ἐκτὸς τῆς ἑδρας τοῦ Πρωτοδικείου Σπάρτης συμβολαιογράφων ζητούντων τὴν υἰοθέτησιν διαφόρων τροπολογιῶν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4631.

Ὁ δῆμαρχος Μυτιλήνης διὰ τηλεγραφήματός του γνωρίζει τὰς ἀντιλήψεις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταπολέμησιν τοῦ δάκου ἐν τῇ πόλει των.

Ὁ βουλευτὴς κ. Τ. Ἀναστασίου καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Στρέφι περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Ἑνικέως.

Ὁ Λαζαράκης Ἰορδανίδης παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθοῦν καὶ εἰς τοὺς ἐταμπλὶ τὰ αὐτὰ εὐεργετήματα καὶ εὐκολίαι αἱ χορηγηθεῖσαι καὶ εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους.

Ἐπιτροπὴ καλλιεργητῶν Κωπαΐδος διαμαρτύρεται διὰ τὴν στάσιν τῆς ἐταιρείας ἔναντι τῶν καλλιεργητῶν καὶ ζητεῖ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ ἰδιοκτῆται καὶ κάτοικοι τοῦ χαρακτηρισθέντος ὡς ἀρχαιολογικοῦ χώρου τμήματος τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4212.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Ἀθουτοῦ καὶ Ἀγίου Μάμαντος διαμαρτύρονται διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἑδρας τοῦ γεωργικοῦ γραφείου Χελιδιδικῆς ἀπὸ νέων Μουδωνίων εἰς Πολύγυρον.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως ἐν καιρῷ πολέμου ἀσφυξιογόνων δηλητηριωδῶν ἢ παρομοίων ἀερῶν ὡς καὶ βακτηριολογικῶν μέσων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ψηφισθέντος σχεδίου νόμου «περὶ ἐκτελέσεως τῶν δημοσίων ἔργων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου

«περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ ταμείου Ἑθνικοῦ Στόλου».

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4413 «περὶ τρόπου ἐκκαθάρσεως τῆς ἀναστειλᾶσης τῆς πληρωμῆς ἀνωνύμου ἐταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀγγλο-αμερικανικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος Α. Ε».

Οἱ κ. κ. Ι. Μπουρνιάς, Δ. Χατζῆς, Χ. Ζουμῆς καὶ Κ. Βλαχοθανάσης ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4464, 4562 καὶ 4591 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παλεμπορθῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῶν ἀρθρῶν 20 καὶ 30 τοῦ 4411 νόμου «περὶ συγκροτήσεως προελεύσεως προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Νηυτικοῦ καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθρου 20.»

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους 1931 - 1932.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῶν δύο Ν. Δ. τῆς 9ης Ἰουλίου 1926 «περὶ συστάσεως Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν Π. Ν. καὶ τοῦ Ἀιμενικοῦ Σώματος καὶ τῶν τούτοις ἀντιστοιχούντων καὶ ἐξομοιούμενων», ὡς καὶ τὰ ἐκτροποποιήθησαν διὰ τῶν Ν. Δ. τῆς 17ης Σεπτεμβρίου καὶ τῆς 12ης Ὀκτωβρίου 1926, καθὼς καὶ τῶν ἐκτελεστικῶν τούτων Διαταγμάτων τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1926».

Ὁ κ. Π. Συρογιάννης. καταθέτει τηλεγράφημα ἐπιτροπῆς συλλαλητηρίου κατοίκων Ἰστιαίας τονίζουσας τὰς ἐπιανεχθείσας παρὰ τοῦ χειμάρρου Ἐθρεῖα καταστροφὰς καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθοῦν ἄμεσα μέτρα πρὸς ἐπανάληψιν τῆς συγκοινωνίας καὶ κατασκευὴν μονίμων ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων.

Μεθ' οὗ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. Κ. Πετσάλης ἐρωτᾷ τὸν κ. Υπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τί γνωρίζει ἐπὶ τῆς καταχρήσεως τοῦ πρώτου πιστωτικοῦ ἰδρύματος τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς. Συνεχίζων λέγει ὅτι παρὰ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὅποιαν τρέφει ἐπὶ τὸν Διοικητὴν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπῆρξε πλημμελής. Ἐὰν οὖν διαδίδονται εἶναι ἀληθῆ, πρέπει νὰ καταλογισθῇ μεγίστη εὐθύνη εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἑθνικοῦ ἰδρύματος, τοῦ ὁποῦ οὐ καταχραστῆς ὑπῆρξε «περὶ ἡλικίας» Ἀίγεται ὅτι χεῖρ ἀφ' ἧς ἐλαττονέδων ἐκατομμυρίων εὐρίσκοντο κλεισμένα καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κρατοῦντος τὸ μοναδικὸν κλειδί, ἐφυλάττοντο δὲ ὑπὸ μίαν δεσποινίδα.

Ἰδὼς. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν Υπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀνωνύμων ἐταιρειῶν περιλάβῃ τοιαύτας διατάξεις, ὥστε νὰ κατοχυρώνωνται πλήρως τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῶν μετόχων.

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ κ. βουλευτοῦ διεδιδάσθη ἔγγραφος ἀπάντησις τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἥτις ὑποθέτω νὰ τῷ ἔδωκε τὰς αἰτουμένας πληροφορίες. Ἀφ' ἐτέρου νὰ διημερίθῃ μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀλληλογραφία, διημερίθῃ δὲ διὰ τοῦ τύπου, ἐν ᾗ διαφαίνεται τὸ ἐνδικαίως ὑπερδυνάμει ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν πιστωτικῶν ἡμῶν ἰδρυμάτων. Ἐὰν ὁ κ. βουλευτὴς νομίζῃ ὅτι τὸ ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον περὶ ἐταιρειῶν δέον νὰ περιλάβῃ διατάξεις δυναμένας, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ διασφαλίσωσι περισσότερον τοὺς συναλλασσομένους, θὰ τῷ εἶμαι ὑπόχρεως νὰ ὑποβάλῃ σχετικὰς τροπολογίας, ὅς θέλω ἐξετάσει μετὰ προσοχῆς.

Ὁ κ. Ν. Τζεμιάς ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν ἀπολυθέντων φαρμακοποιῶν τῶν ἀγροτικῶν ἱατρειῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν Υπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς ὅπως λάβῃ ριζικώτερα μέτρα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἱατρειῶν τούτων, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συντηρηθοῦν ἀπὸ τὰς Κοινοτήτας.

Ὁ κ. Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα θεωρεῖται ληξάν.

Οἱ κ. κ. Η. Τσεριώνης καὶ Τ. Ἀναστασίου ὑποστήριζον ἀναφορὰν τῶν καρραγωγέων Πύργου ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεων.

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐμπροσθέντων ὑποβληθέντων αἰτήσεις ὑπάρχουν καὶ ἐκπρόθεσμοι, ὑπάρχει δὲ κίνδυνος νὰ ὑποβληθοῦν καὶ νέαι αἰτήσεις. Ἐλπίζω, προσθέτει, ὅτι μέχρι τέλους Φεβρουαρίου θὰ ἐκδικασθοῦν αἱ ἐμπροσθέντων ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις, ὅποτε καὶ θὰ καταργηθῇ τὸ ταμεῖον, πλὴν δὲ τῶν ἐμπροσθέντων ζητούντων οὐδεὶς ἄλλος θὰ πληρωθῇ.

Ὁ κ. Α. Σανθόπουλος ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾷ τοῦ Σπ. Βάμβα εἰδικῶς σηροτρόφου καὶ λέγει ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως διότι ἐὰν ἐδίδετο ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν σηροτροφίαν καὶ ἐὰν ἐχρησιμοποιεῖντο καταλλήλως οἱ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας ἐλθόντες ἐνταῦθα μετὰ τὴν καταστροφὴν εἰδικοί, θὰ ἐγένετο ἐν ἀπὸ τὰ πρωτεύοντα εἰσοδήματα καὶ θὰ ὠφελοῦντο ἐκ τῆς σηροτροφίας καὶ ἡ Ἑθνικὴ Οἰκονομία καὶ τὸ Κράτος.

Δυστυχῶς ἡ ὑπηρεσία, ὡς λέγουσιν οἱ εἰδικοί, δὲν ἐχειρίσθη καλῶς τὸ ζήτημα, πολλὰς δὲ θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ, κατὰ τὸ λέγειν τῶν εἰδικῶν, καὶ συστήματα ἀντιεπιστημονικά. Οὕτω ἐνῶ ὑπογράφουσι ἐπὶ τῆς Γεωργίας τοῦ ἀξιωματικοῦ κ. Πιπαστασίου εἶχον ἀποφασισθῇ νὰ διανεμῶνται τὰ κουκούλια ἀπὸ τὸν Δεκέμβριον τὴν ἡ ὑπηρεσία τὰ περικύριεν, νὰ ταξιδεύουν ἀπὸ τὸν Μάρτιον καὶ ἔπειτα, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲ ἡ ἐγγωρία παραγωγὴ δὲν δύναται νὰ συναγωνισθῇ τὰ εὐρωπαϊκά. Ἐπίσης εἰς τὸ ζήτημα τῶν ταινιῶν, ἐνῶ πρέπει αἱ ταινίαι, θεωρούμεναι ὡς ὁ ἐλεγχος καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς γνησίας ποιότητος τοῦ καλῶς μικροσκοπιομένου κουκούλιου, νὰ ἐπικολλῶνται ἐπὶ τῶν κυτίων ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἐλεγκτῶν καὶ ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου, ἡ ὑπηρεσία διέταξε νὰ ἐπικολλῶνται τὸν Μάρτιον ὑπὸ τῶν καταναλωτῶν. Τὸ τοιοῦτον βεβήλως δὲν ἔστο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ, ὁ δὲ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Γεωργίας, ὅστις γνωρίζει καλῶς τὰ τοιαῦτα, κατόπιν διαμαρτυριῶν μας διέταξε νὰ ἀποσταλῶσιν αἱ ταινίαι εἰς τὰ ἐργοστάσια διὰ νὰ κολληθῶσι ὑπὸ τῶν παραγωγῶν. Ἐπίσης πρέπει νὰ ληφθῇ φροντίς νὰ μὴ ἐρχονται τὰ ξένα κουκούλια ἀφορολόγητα, διότι τότε δυσκόλως θὰ διακρίνεται τὰ ἰδιὰ μας. Ἀπὸ τοῦ 1922 καὶ ἐντεύθεν ἡ παραγωγὴ τῶν κουκούλιων ἀπὸ 600.000 ὀκάδας τὸ ἔτος ἤυξθη εἰς 2.000.000 ἔχομεν λοιπὸν ἀρκετὴν ἐπάρκειαν διὰ

τὴν μεταξοβιομηχανίαν μας, ἥτις ὑπερπροστατεῖται μὲ τὸ μέγαν φόρον τῆς εἰσγωγῆς τῶν μεταξωτῶν. Διὰ νὰ πωλοῦνται τὰ ἐντόπια κουκούλια πρέπει νὰ φορολογηθῶνται τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προερχόμενα, διότι ἐφέτος τὰ εὐρωπαϊκὰ ἦσαν ἐφθηνότερα. Ὅλοι οἱ βιομήχανοι ἠγόρασαν ἀπὸ τὴν Σερβίαν καὶ Βουλγαρίαν τὰ εἰσάγοντες ἀφορολόγητα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲ ἔμειναν ἀπώλητα τὰ ἰδιὰ μας κουκούλια.

Ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι ὁ ἀρμόδιος ὑπάλληλος τῆς Γεωργίας δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀποστέλλωνται ἐγκαίρως εἰς τὰ ἐργοστάσια αἱ ταινίαι, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐπέρχεται βραδύτης περὶ τὴν παρασκευὴν τῶν κυτίων. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ κ. Υπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ ὁ Διευθυντὴς ἐκκονίσαν τελευταίως τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὁ κ. Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας δὲν ἔδωκεν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τινος ζητήματος.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Διὰ ποῖον ζήτημα δὲν σῆς ἔδωκα ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν;

Α. Σανθόπουλος. Νὰ δοθῇ ἐλευθερία, ὥστε νὰ ταξιδεύουν οἱ κουκούλοσποροι κατὰ τὴν ὁρισμένην ἐποχὴν.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Αὐτὸ εἶναι ζήτημα τοῦ Υπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. Ι. Μπουρνιάς λέγει, ὅτι περὶ τὰς 80.000 οἰκογένειαι ἀποζοῦν ἐκ τῆς σηροτροφίας, θὰ ἦτο δὲ διπλάσιος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Γεωργίας δὲν παρενέδωκεν προσκόμματα. Δυστυχῶς ἡ ὑπηρεσία τοῦ Υπουργείου τούτου παρεμβάλλει διαρκῶς προσκόμματα καὶ οὕτω δὲν δύναται νὰ ταξιδεύουν οἱ κουκούλοσποροι τὴν ὁρισμένην ἐποχὴν. Ὁ κ. Υπουργὸς εἶπεν ὅτι πρόκειται νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν μέθοδον τῶν ψυγείων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν κουκούλοσπόρων, ἀλλ' ὁ γεωργιστὴς καὶ γνωστὸς γεωπόνος κ. Δεκάζος δὲν τὰ θεωρεῖ ἐπαρκῆ. Συνεχίζων παρακαλεῖ τὸν κ. Υπουργὸν ὅπως καλέσῃ εἰδικούς διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ νὰ μὴ ἀκούῃ τοὺς σηροτρόφους τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Γεωργίας.

Ὁ κ. Θ. Παπασιρατῆς προσθέτει ἐπίσης τινὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ κατακρίνει τοὺς εἰδικούς τοῦ Υπουργείου Γεωργίας, οἱ ὅποιοι διαρκῶς φέρουν προσκόμματα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σηροτροφίας.

Ὁ κ. Ι. Παπαφλέσσας λέγει ὅτι ἀντὶ τὸ ὕψος τῆς Γεωργίας νὰ δίδῃ ἀμοιβὰς εἰς τοὺς διαδόσαντας τὸν κουκούλοσπορον τείνει νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν παραγωγὴν τῶν με εὐρωπαϊκῶν κουκούλοσπόρων τὸν ὅποιον εἰσήγαγεν ἐξ Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ αἰτία τῶν παραγωγῶν διότι τὸ 1/3 τῆς παραγωγῆς τῶν παραμένει ἀπώλητον.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Σχετικὴ συζήτησις ἐγένετο καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὅπως ἀνέφερον καὶ ἐκεῖ ἡσχολήθη ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἰκανοποίησα διαφόρους αἰτήσεις τῶν παραγωγῶν οἱ ὅποιοι ἐφοβούντο ὅτι ἡ προθεσμία τῆς κυκλοφορίας τοῦ κουκούλοσπόρου διὰ τὴν 20 Φεβρουαρίου ἐπέτρεπε εἰς τὴν ξένην παραγωγὴν ἐναποθηκευμένην ἀπὸ τοῦ πηρελθόντος Ὀκτωβρίου νὰ τοὺς συναγωνίζετο. Μεθ' ἐζήτησαν κατόπιν τὴν ἀκύρωσιν ὁλοκλήρου τοῦ διατάγματος διὰ τὰς ἀνάγκας διαχειρίσεως τοῦ σπόρου, ἵνα μὴ οὗτος ἐκφυλισθῇ.

Α. Παπασιρατῆς. Διὰ τὴν αὐτὴν ἡ δικαστικὴ δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὸν ξένον σπόρον;

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Τὴν ἰδιανσκέψιν ἐκάμειν καὶ ἡμεῖς, καὶ συνεκλήσαμεν εἰδικὸν συνέδριον τὸ ὅποιον ἀπεφάνθη ἐπὶ ὅλων τῶν ζητημάτων. Τί θὰ ἐκάμνατε εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, θὰ ἠκούατε τὴν γνώμην ἑνὸς συνεδρίου ἐξ εἰδικῶν ἢ ἑνὸς ἀπλοῦ σηροτρόφου; Ἐθεσα λοιπὸν τὸ ὅριον τῆς 20 Φεβρουαρίου διὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ κουκούλοσπόρου. Ἐχω ὅμως τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἀπὸ τοῦ προεσχοῦς ἔτους προδῶμεν εἰς τὴν ἀγορὰν εἰδικῶν ψυγείων διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν τοῦ σπόρου καὶ ἔχω μέγιστα μετακαλέσει καὶ εἰδικὸν ἐξ Ἰταλίας σηροτρόφον διὰ τὴν ἐν γένει ὀργάνωσιν τῆς ἐπώσεως τῶν σπόρων. Θὰ φθίσωμεν μέγιστα

εις τὸ νὰ δίδωμεν εἰς τοὺς περὶ αὐτοὺς τὴν κάμψιν ὡς γίνεται καὶ ἐν Εὐρώπῃ, καὶ νὰ ἐκλείβουν οἱ μεσάζοντες. Ὅτι ἐπὶ ἀπὸ τῆς θεωρίας αὐτῆς εἶναι λογικὸν καὶ δίκαιον. Τὸ πᾶν συνελθὼν συνέδριον σηροτρόφων ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰδικῶς ἐκ Συμφιλίου, ὅπου παράγεται ἡ καλύτερα μέταξα, ἀπεφάνθη ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ μετακινούνται οἱ σπόροι πρὸ τῆς 15 Φεβρουαρίου, διότι τοῦτο ἐπιφέρει τὴν ἐκφύλισιν.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας ὡμίλησε περὶ μεσάζοντων. Οἱ παράγοντες σπόρους εἶναι πρὸ πάντων ἀπόστολοι καὶ διδάσκαλοι. Εἰς αὐτοὺς ὀφείλου μὲν τὴν διάδοσιν τῆς σηροτροφίας, εἶναι ἀρωματοῦται εἰς τὸ ἔργον αὐτό, συμβουλευδύνει καὶ δίδουν ὁδηγίας. Διαιτῶν εἰς μέρη ψυχρὰ τὸν σπῆρον. Πῶς θέλατε ὅμως νὰ περιφρονῶνται ἀπὸ μέρους εἰς μέρος διὰ νὰ κυκλοφορήσουν τὴν παραγωγὴν τῶν; Ἡ μόνη λοιπὸν συνέπειαι τοῦ μέτρου σας θὰ εἶναι νὰ ἀγοράζουσιν τὸν ξένον σπῆρον.

Αἱ συστάσεις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου δὲν εἶναι αἱ ὀρθώτεραι.

Ὁ κ. Ν. Σπηλιόπουλος ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾷ κατόικων τοῦ χωρίου Μυρσίνης Ἡλείας καὶ περὶ τῆς ὁδοῦ Λακωνίων, ἥτις δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἐδῶθη, λέγει, πίστωση 400 χιλιάδων δραχμῶν, ὁ ἐργολάβος ἀνέθεσεν εἰς ὑπεργολάβον, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπλήρωσε μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν, ἀντὶ 160 χιλιάδων δραχμῶν κρατήσας τὰ ὑπόλοιπα ὡς κέρδη του. Ἐπειδὴ τὸ ποσὸν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξοφληθῇ, ἐπειδὴ ὁ δρόμος δὲν ὑπάρχει, νὰ διαβιβάσῃ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸν εἰσκαγγελέα.

Ὁ κ. Η. Τσεριώνης ὁμιλεῖ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾷ καὶ λέγει ὅτι συνεταξίδευσεν πρὸ ἡμερῶν μετὰ τοῦ κ. Παπαδάτου ἀναγκασθεὶς νὰ χρησιμοποιήσῃ κάρρο διὰ τὴν μεταφορὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης μετὰ κίνδυνον συνεχῆ ἀναισθησίας.

Ὁ κ. Ν. Σουριόπουλος συνιστᾷ νὰ ἐρωτηθῇ καὶ ὁ ὑπεργολάβος ὁ ἱσχυριζόμενος ὅτι ἐπληρώθη μόνον 160 χιλιάδες δραχμᾶς.

Δ. Δίνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐκτὸς τῆς παραπομπῆς εἰς τὴν εἰσκαγγελίαν θὰ διατάξω καὶ διοικητικὴν ἀνάγκη διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν κατὰ πόσον ἐπικρατοποιήθη ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου συμφώνως πρὸς τὴν προβλεφθεῖσαν δαπάνην.

Ὁ κ. Τ. Ἀναστασίου λέγει ὅτι ἐνῶ ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ ταύτης 160 χιλιάδες δραχμῶν ἐκ τῶν 400 χιλιάδων, οἱ ἀρμόδιοι ποὺ μετέδωκαν ἐπὶ τόπου ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ ἔργον ἔγινεν ἐν τάξει καὶ τὸ παρὲλαθον μάλιστα. Αὐτὸ εἶναι τὸ περίεργον.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακινῶν ὅτι θὰ διαβιβάσῃ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργόν.

Ὁ κ. Σ. Σαυροπούλου λέγει ὅτι οἱ ἀρτεργάται Ἀθηναίων—Πειραιῶς δι' αἰτήσεως τῶν ζητοῦν νὰ ὑπαχθῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, διότι ἔχουν πεισθῇ ὅτι δὲν ἐξυπηρετοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ δευτέρου δὲν εἶναι ἀρμόδιοι διὰ τὰ ἐργατικά ζητήματα. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ἔχει ἐκδώσει ἄλλως τε 500 βιβλίδια ταυτότητος ἀρτεργατῶν ἐπὶ πλέον εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι καθεὶς ἄλλος εἶναι ἡ ἀρτεργάται. Θὰ ἠθέλαμεν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Κυβερνήσεως τὰ αἰτήματά των διὰ νὰ μὴ παραγκωνίζονται τὰ δικαίαια ἐργατικῆς τάξεως, νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐπίσης τὸ ζήτημα τῶν γερόντων καὶ τῶν ἀνικάνων.

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ λάβῃ ἀρμοδιότητα ἀγορανομικὴν.

Α. Δούλης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐγγεγραμμένον. Νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά νὰ λάβετε τὸν λόγον.

Ὁ κ. Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καταθέσει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως

τοῦ νόμου «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας». Ἀναπτύσσων τοῦτο λέγει ὅτι αἱ κυριώτεραι μεταβολαὶ αἱ ἐνδείχθησιν ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἀσκήσεως τοῦ θεσμοῦ εἶναι πρῶτον ἡ σύγκλησις τοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν κανονιστικῶν διαταγμάτων. Ὡρίζεται ὅτι ἐπρεπε νὰ μετέχουν 5 σύμβουλοι καὶ 2 πρέσβεις ἐν τῇ πράξει ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς ἦτο ὑπερβολικὸς ἐπὶ διαταγμάτων οὐχὶ ἐξαιρετικῆς σημασίας, ἀρκοῦν τρεῖς σύμβουλοι καὶ δύο πρέσβεις.

Π. Τσαλδάρης. Ποῦς θὰ κανονίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Συμβούλων;

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὁ Πρόεδρος ὡς ὀρίζει ὁ Νόμος.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ σήμερον ἐξεκτάται ἐκ τῆς σπουδασιότητος, ποῦς θὰ κρίνῃ τὴν σπουδασιότητα ταύτην;

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὁ Πρόεδρος ὅσον ἀφορᾷ τὰς προθεσμίας τῆς προφυγῆς τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ 150 ἡμέρας ὀρίζονται εἰς 300 ἡμέρας, ὁ χρόνος θὰ ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς προσφυγῆς εἰς οἰκονομικὴν ἀρχὴν ἢ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὸν χυδαιόματον διὰ συστημένης ἐπιστολῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ παράβολον, καὶ λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ προσφυγὴ εἶναι οὐσιώδης δικαίωμα τῶν πολιτῶν, θὰ ἐπρεπε νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πρόεδρον, θεσπισμένης τῆς πενίας ἢ ἀπορροπιομένης τῆς προσφυγῆς, νὰ διατάσσῃ τὴν ἐπιστροφὴν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναπτύσσει ἐν συνεχείᾳ τὰς ἐπερχομένας μεταβολὰς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν διὰ παραβάσεις τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ἄλλας οὐσιώδεις τροποποιήσεις ὡς ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως τῶν προσβαλλομένων διαταγμάτων.

Εἰσηγείσθαι ἀκολούθως ὁ κ. Ὑπουργὸς σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετῶν καὶ περὶ παραδόλου». Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, λέγει, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου παρέμεινεν ἀμετάβλητος ἀπὸ τοῦ 1891 ἀπὸ δὲ τοῦ 1923 δύο ἐκ τῶν μελῶν ἀπεσπάρθησαν ἐξ αὐτοῦ εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας διὰ τοῦ σχεδίου νόμου τὸ 15 μέλη αὐξάνονται εἰς 20 καὶ προστίθεται εἰς ἀκόμῃ ἀντιπρόεδρος, ἡ σχετικὴ δαπάνη θὰ καλυφθῇ ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ παραδόλου τὸ ὅποῖον ἐπίσης παρέμεινεν ἀμετάβλητον ἀπὸ τοῦ 1838 ὡς καὶ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν προστίμων τῶν ἐφέσεων.

ὑποβάλλει ἐπίσης σχέδιον νόμου «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῶν νόμων περὶ ἀνωτάτου δικαστικοῦ Συμβουλίου». Σχετικῶς μετὰ τὴν εἰς τὸν νόμον αὐτὸν περιλαμβανομένην διάταξιν ὡς πρὸς τὴν μετὰ δεξιάν ὑποχρεωτικὴν μετάθεσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι αἱ μεταβάσεις αὗται ἐγένοντο πρόξενον ἀναστατώσεως εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον καὶ διὰ τοῦ Νόμου προσέβλεπονται ἀποφάσεις πρὸς διατήρησιν εἰς τὰς θέσεις, ἃς κατέχουν καὶ πέραν τῆς ὥρισμένης προθεσμίας.

ὑποβάλλει ἐπίσης νομοσχέδιον «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Δικτάγματος 22 Νοεμβρίου 1923 «περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τινῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπ' ἐνός ἐκαστοῦ ἐκδικαζομένων πλημμελημάτων», εἰσηγούμενος τὸ ὅποῖον λέγει ὅτι ἀδικήματα γινόμενα ἐν Φιλήρῳ λ. χ. δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκδικασθῶν, διότι τὸ Ν. Δ. ὥριζεν ὅτι τὰ ἀδικήματα ἐπρεπε νὰ ἔχουν διαπραχθῇ εἰς τὴν ἐδρὰν τοῦ μονομαλοῦς δικαστηρίου.

ὑποβάλλει ἐπίσης νομοσχέδιον «περὶ μεταρρυθμίσεως διατάξεων τοῦ νόμου 4784 περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων ἐπὶ ἀστικῶν ἀκινήτων».

ὑποβάλλει ἐπίσης σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἰδρύσεως διευθύνσεως Πειθαρχικοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Δικαιοσύνης». Ἐκ πείρας λέγει ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπεδείχθη ὅτι ἀπετέλει περιττὴν πολυτέλειαν καὶ ἐδημιούργει τὴν ὀρεξὶν ἀποσπάσεως δικαστικῶν. Προσωπικῶς εἶναι ἀπορριπτικὸς νὰ παρακολουθῶν

ἀποπροσώπως τὸ πειθαρχικὸν ζήτημα τοῦ Ὑπουργείου. Ἐκ τῆς καταργήσεως ἐπέρχεται καὶ σημαντικὴ οἰκονομία.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς καταθέτει ἐπίσης σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἰδιαιότητος δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς Ποινικῆς δικονομίας καὶ ἁλλοειδικῶν νόμων». Πρῶτοντος πείρα, λέγει, ἀπέδειξεν ὅτι ἰδιαιότητα δικαιοδοσίας τῶν δικηγόρων καὶ ἄλλων δημιουργεῖ δυσχέρειαν εἰς τὴν ἐξέσκησιν τοῦ ἔργου τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης. Τὸ προνόμιον αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν ἄλλως τε νὰ συνεχισθῇ διότι θὰ ἀντέβαινον εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, πρὸ τριετίας διεξεδίκαζαν τὸ ἴδιον προνόμιον τῆς δοσιδικίας καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ καὶ ἐν εἰσῆγέῳ καὶ ἡ δοσιδικία αὕτη τότε ὁ Ἀρείος Πάγος θὰ μετεδίδετο εἰς δευτεροβάθμιον δικαστήριον. Τὰ νομοσχέδια ταῦτα θὰ ὑποβληθῶν εἰς τὴν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἔχῃ ἀντίρρησην ἐὰν ἤθελον προταθῇ τροποποιήσεις τινὲς ἐπὶ λεπτομερειῶν, παραμεινούσης πάντοτε τῆς βάσεως τῶν Νομοσχεδίων.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Καταθέτει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος «περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καλλιεργητικῶν δανείων εἰς τὴν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἔχῃ ἀντίρρησην ἐὰν ἤθελον προταθῇ τροποποιήσεις τινὲς ἐπὶ λεπτομερειῶν, παραμεινούσης πάντοτε τῆς βάσεως τῶν Νομοσχεδίων.

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. δανείων ἐπ' ἐνεχυρῷ κριθῶν πρὸς γεωργ. συνεταιρισμοὺς Ἑνώσεως Γεωργ. Συνισμῶν καὶ μεμονωμένους παραγωγούς, μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ 15.000 τόννων.

3) Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλ. Δημοσίου καὶ Ἑθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, «περὶ αὐξήσεως τοῦ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως ὀριζόμενον ποσοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς δικτεθησομένης ἐπὶ πιστώσει σπορᾶς.

4) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος «περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. βραχυπροθέσμων δανείων πρὸς πληγέντας ἐκ τῶν θεομηνιῶν παραγωγούς διαφόρων περιφερειῶν τῆς χώρας μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ δραχ. 50 ἑκατομμυρίων.

5) «Περὶ κυρώσεως προσημνωμένου μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, περὶ πενταετοῦς μισθώσεως τοῦ ἐν Σιδωνίᾳ Μετοχίου Παρθενῶν ἡ Μπαλαμπάν.

6) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος «περὶ ἐξαγορᾶς ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καὶ διὰ λισμῶν τοῦ Δημοσίου ποσότητος μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων χαρουπίων, παραγωγῆς τῆς νήσου Κρήτης καὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπεζῆς δανείου ἐπ' ἐνεχυρῷ χαρουπίων».

7) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ συγκεντρώσεως καὶ διχάσεως διὰ σπορὰν ποικιλιῶν τινῶν σίτου καὶ κριθῆς».

8) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος διὰ λισμῶν Α.Τ.Ε. σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης, ἐπὶ πιστώσει εἰς παθόντας ἐκ θεομηνιῶν παραγωγούς πρὸς σποράν.

Ἀναπτύσσων ὁ κ. Ὑπουργὸς τὸ πρῶτον τῶν νομοσχεδίων «περὶ βοηθείας εἰς τοὺς παθόντας ἐκ θεομηνιῶν γεωργούς τῆς νήσου Κρήτης λέγει ὅτι στερὰ θεομηνιῶν ἐνταφίσαν ἐν Κρήτῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1929 κατέστησε τὴν

θέσιν τῶν παραγωγῶν τῆς νήσου ἐξαιρετικῶς κρίσιμον καὶ διὰ τοῦτο ἐνεδεικνύετο ἡ οἰκονομικὴ ἀρωγὴ τῶν παραγωγῶν ἐκείνων, ὑπογραφείσης ἔκτοτε τῆς υποδαλλομένης πρὸς κύρωσιν συμβάσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον νομοσχέδιον λέγει ὅτι ἡ Κυβερνήσις κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον εὔρεν ἐνδεδειγμένην τὴν ἐπέκτασιν τῆς πρὸς σιτοπαραγωγούς προπτασίας τῆς καὶ πρὸς παραγωγούς κριθῆς διὰ τῆς προσηκούσης πιστωτικῆς ἀντιλήψεως ὑπὸ μορφήν δανείων, ἡτρωλισμένων δι' ἐνεχυρῶν, χορηγουμένων ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς εἰς τοὺς δεσμένους τοιαύτης προπτασίας, δι' ὅ καὶ ὑπεγράφη ἡ υποδαλλομένη πρὸς κύρωσιν σύμβασις, μετατραπέντος τοῦ κοινοῦ ἐνεχυροῦ εἰς πλασματικόν.

Ἄς πρὸς τὸ 3ον νομοσχέδιον, διὰ τὰς ἐπὶ πιστώσει σπορᾶς, ἡ Κυβέρνησις, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μετὰ τῶν Τραπεζῶν Ἑθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς, εὔρεθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ ὅπως ἡ ἀρωγὴ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ παραγωγῶν ἄλλων περιφερειῶν, ἰδίως ἐν Θεσσαλίᾳ. Πρὸς τοῦτο ὑπεγράφη συμπληρωτικὴ σύμβασις αὐξήνουσα τὸ ποσὸν τῶν χορηγήσεων τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἀπὸ 15.000.000 εἰς 25 ἑκατομ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ 4ον νομοσχέδιον, τὸ προνοοῦν περὶ τῶν θεομηνιῶν εἰς τὰς ἐπρχίαις Ἀρκαδίας, Ἀχαΐας, Μεσσηνίας κλπ., ἐκρίθη ἐνδεδειγμένη καὶ ἐχορηγήθη ἐγγυήσις τοῦ Δημοσίου, καλύπτουσα τὸ ἥμισυ τῶν προσθέτων ἐνισχύσεων, εἰς ἃς προσέβαινε ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, καὶ μετὰ τὴν ἔγκλησιν ὑπογραφῆς τῆς υποδαλλομένης συμβάσεως ἐπικνωρθώθησαν ἀρκούντως αἱ ἐκ τῶν θεομηνιῶν ζημίαι.

Τὸ 5ον νομοσχέδιον ἐκρίθη ἐπιβεβλημένον, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ κατὰστάσις τῶν ἐν τῷ κτήματι ἐκείνῳ ἐγκατασταθέντων προσφύγων ἐπέδρακε νέαν πενταετὴ μίσθωσιν.

Τὸ 6ον νομοσχέδιον ἀφορᾷ ἐπιβεβλημένην πρόνοιαν διὰ τὴν ἀπειληθεῖσαν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῆς πολυπληθοῦς τάξεως τῶν παραγωγῶν χαρουπίων τῆς νήσου Κρήτης, καὶ μετὰ τὸ μέτρον αὐτὸ ἀνεβίωσαν αἱ πεσοῦσαι τιμαὶ τοῦ προϊόντος καὶ γενικῶς ἀποκατεστάθη οἰκονομικὴ τῆς ἰσορροπία ἐν τῇ νήσῳ.

Ὡς πρὸς τὸ 7ον νομοσχέδιον, τοῦτο κυροῖ σύμβασιν ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου, δι' ἧς ἐπατράπη ἐξαγορὰ σίτου μέχρι χιλίων τόννων τῶν ποικιλιῶν Καμπέρ, Κολώνια κλπ., ὡς καὶ μέχρις 900 τόννων κριθῆς Πράξιον, καὶ μετὰ τὸ μέτρον αὐτὸ εἰσχομέν ἱκανοποιητικῶς ἀποδόσεις.

Ὡς πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 νομοσχέδιον, ἀφορᾷ τοῦτο τὴν ἀγορὰν καὶ διὰθεσιν ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης διὰ τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως καὶ μετὰ τὸ μέτρον αὐτὸ ἐπουλώθησαν σθεαρὰ ἀνάγκαι τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας.

Ἀναπτύσσων τοῦτο ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι εἶναι καταφανὴς ἡ ἀνάγκη, ἡ ὁποία ἐπροέβλεπε τὴν υποβολὴν του διὰ νὰ ἀποπερατωθῶν αἱ ἀπαιτούμεναι μελέται διὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπαραίτητα ἔργα.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐκτάκτων ἐπισκευῶν καὶ κατασκευῶν πολεμικοῦ ὕλικου» γενομένης δεκτῆς τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιμνήσεως τοῦ συνόλου.

Προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως ἐπιθεωρήσεως Σωματίων Στρατοῦ» ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσ**

έτους αϊ εισπράξεις του Ταμείου υπερέβησαν τὰ 3 εκατομύρια καὶ ταῦτα ἐν δύο μόνον πόρων.

Ο Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν κ. **Β. Καραπαναγιώτης** καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν εἰς ἐρώτησιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Φλώρου περὶ τῆς δικιμῆσεως τοῦ ἄρτου ἐν Φιλιππῶνς Ἡπείρου. «Ἐχὼ τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω, ὅτι δι' ἐγγράφου ἡμῶν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Δικιμῆσεων ἐξητήθησαν σχετικαὶ πληροφορίες τόσον περὶ τοῦ τρόπου τοῦ Κανονισμοῦ τῆς τιμῆς τῶν ἀλεύρων, βάζει τῆς ὁποίας ὀρίζεται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου, ὅσον καὶ πρὸς τὰ ἱσχύοντα ἀρτοποιητικὰ ἔξοδα, ἵνα ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία ἐπὶ τῇ βάζει τῶν αἰτηθέντων στοιχείων προῶν εἰς τὸν προσήκοντα ἔλεγον».

Ο Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν.

«Ἐπὶ 24—1—31 ἀντιγράφου ἐρωτήματος τοῦ Βουλευτοῦ κ. Γ. Βελιαντίου περὶ τῆς αἰτήσεως τῆς χήρας Πολυξένης Καλλοῦ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως διὰ τὸν ἀποθνήσκοντα υἱὸν τῆς, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν τὰ ἑξῆς.

Ἀρχικῶς τὴν 29—11—29 ὑπεβλήθη αἴτησις τοῦ τέως ναύτου Ἰωάννου Καλλοῦ περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, λόγῳ παθήσεώς του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Τὴν ἐν λόγω αἴτησιν, μετὰ τῶν σχετικῶν, διεύθυνσεν πρὸς τὸ Ἐπιτελεῖον Ναυστάθμου δι' ἐνέργειαν ἀνακρίσεων. Ἐνεργηθεῖσαν ἀνακρίσεων ὑπεβλήθη τὸ πόρισμα αὐτῶν, ὅπερ διεβιβάσθη πρὸς Ν. Ν. Πειραιῶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 157 ἀπὸ 10—3—1930.

Τὴν 12—7—30 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1289 ἐγγράφου εἰδοποιήσεν ἡμᾶς ὁ Α. Ν. Υ. Ε. ὅπως διατάξωμεν τὸν εἰρημένον ἵνα παρουσιάσῃ πρὸς ἐξέτασιν, καθ' ὅσον ἐν τῇ αἰτήσῃ του δὲν ὑπῆρχε διεύθυνσις του. Κατόπιν τούτου εἰδοποιήθη ὁ ἐνδιαφερόμενος μέσῳ τοῦ Προέδρου Κοινοτήτος Καίου Παξῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 479 ἀπὸ 15—7—1930 ἐγγράφου ἡμῶν, ὅπως προσέλθῃ πρὸς ἐξέτασιν. Τὴν 18—7—1930 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 488 ἐγνωρίσαμεν εἰς τὴν Α. Ν. Υ. Ε. κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 767 ἀπὸ 21—6—30 πιστοποιητικοῦ τοῦ Προέδρου Κοινοτήτος Παξῶν ὅτι ὁ ἐν λόγω ναύτης Ἰωάννης Καλλοῦ ἀπεθίκε τὴν 1-6-30. Τὴν 21-6-30 ὑπέβλεψεν αἴτησιν ἡ Πολυξένη χήρα Καλλοῦ, ἵνα ἀπονεμηθῇ εἰς αὐτὴν σύνταξις διὰ τὸν ἀποθνήσκοντα ὡς ἄνω υἱὸν τῆς. Τὴν 29-10-30 διὰ ταχυερίθμου ὑπ' ἀριθ. 483 ὑπεμνήσαμεν τηλεφωνικῶς ἡμετέραν διαταγὴν περὶ τῆς ταχίστης περατώσεως τῆς προκειμένης υποθέσεως.

Συγκεντρωθέντων τῶν σχετικῶν στοιχείων διεβιβάσθη ὁλόκληρος ὁ φάκελος διὰ τὰ περαιτέρω πρὸς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 141/1532 ἀπὸ 22-2-31 ἐγγράφου μας.

Ο Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Β. Δεληγιάννης** καταθέτει τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις:

1) Ἀπαντῶντες ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 291/2)31 ἐρωτήσεως τῶν Βουλευτῶν κ. κ. Δ. Μπότσαρη καὶ Γ. Καλοῦρη, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅτι διὰ Διατάγματος δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8/1931 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐχορηγήθη ἑξακτὸς πίστωσις ἐκ δραχμῶν 2.500.000 ἐπὶ κ.π. 20/11 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας πρὸς ἄμεσον ἐισαῖν τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου Διοικητηρίου Ἰωαννίνων.

2) Ἀπαντῶντες ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 292/2)31 ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Στράτου ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅτι ἡ ὡς ἄνω ταμεῖα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου καταβάλλει κανονικῶς τὰ τέλη περὶ τῶν ἐρωτήσεων, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν μηνιαίων ἀναφορῶν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Πατρῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρὸ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου καθεστὼς ὁριστικὴ ἀπόφασις θέλει ληφθῇ μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰς ὃ παρεπέμφθη τὸ ζήτημα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε. 10955 π. ἔ. ἐγγράφου ἡμῶν, ὅστις ἐγγράφου ἔχει ῥηθὴ λάβει γνώσιν ὁ κ. Βουλευτής.

3) Ἀπαντῶντες ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 278/2)31 ἐρωτήσεως

τοῦ βουλευτοῦ κ. Θ. Φίλιου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅτι κατόπιν συνεννόησεως μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν (Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς) ἐδόθη διαταγὴ πρὸς τὰς ἑστυνομικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους, ὅπως ἐκδίδουσι ἀποφάσεις διὰ παραβάσεις τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τοῦ καπνοῦ καὶ σιγαροχάρτου μόνον οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπομητάρχου καὶ ἄνω, οἱ δὲ λοιποὶ βαθμοφόροι τοῦ σώματος τούτου κατόπιν ἐγκρίσεως τῶν κατὰ τόπους Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, εἰς ἃς ὑποβάλλονται πρὸς τοῦτο παρὰ τῶν ὁργάνων τούτων τῆς χωροφυλακῆς αἱ ἐκθέσεις κατασχέσεως μετὰ τῶν σχετικῶν πειστηρίων τῶν παραβάσεων καὶ αἱ ἀποφάσεις.

Ο Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. **Γ. Κατεχάκης** καταθέτει τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις.

1) Ὁ πᾶντης ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 287/26-1-31 ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Ἀναστασίου.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν εἰς ἀπάντησιν τῆς ὡς ἄνω ἐρωτήσεως νὰ γνωρίσωμεν ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 65740/3-10-30 ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας τὸ ἀφορῶν τὸν Δ. Ἀλεξόπουλον ὑποβλήθη ἡμῖν ἐκ τοῦ 12ου Συντάγματος Πεζικοῦ διεβιβάσθη εἰς τὴν ὑποδιεύθυνσιν Χωροφυλακῆς Ἀμαλίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 113581/9-2-31 Διαταγῆς ἡμῶν πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν σχετικῶν μετὰ τὴν ὑπόθεσιν του. 2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 22778/4-6-30 ἐγγράφον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου τὸ ἀφορῶν τὴν Πηνελόπην Κυριακοπούλου διεβιβάσθη εἰς τὸ 27ον Πεζικὸν Σύνταγμα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 158452/18-6-30 Διαταγῆς ἡμῶν ἵνα ἐπισυναφθῇ ἀντίγραφον φύλλον μητρώου.

Λόγῳ τῆς παρελεύσεως χρόνου ἐγένετο ὑπομνηστικὴ Διαταγὴ εἰς τὸ ἀνωτέρω Σύνταγμα διὰ τὴν ἄμεσον ὑποβολὴν τῆς ἀλληλογραφίας συμπληρωμένης.

Ο ὑπόλοιπος τῆς βραδύτητος ταύτης ἡλέγχθη ἀρμοδίως. 2) Ἀπάντησις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 276/22-1-30 ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Θ. Φίλιου.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅτι εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀνωτέρου ἐγγράφου ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἡμῶν κατήρτισε σχέδιον νόμου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 2588, ὅπερ θέλωμεν καταθέσει πρὸς ἐξέτασιν καὶ εὐθὺς ὡς μᾶλλον ἀποσταλῇ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἢ ζητηθεῖσα ἐκθεσίς ἥτις δέον κατὰ τὸ Σύνταγμα νὰ συνοδεύῃ τὸ νομοσχέδιον.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς:

1) Ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3855 τοῦ 1929 περὶ συγκροτήσεως τοῦ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου κλπ. καὶ

2) Ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἰδρύσεως Διευθύνσεως Παιδαγωγικοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ο κ. **Γ. Μαργῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ Ταμιακῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπολόγων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῶν σχετικῶν νόμων:

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 24/34 Ἀυγούστου 1925 Β. Δ. περὶ συμπληρώσεως α') τοῦ νόμου ΓΩΑΣΤ' τοῦ 1911 περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας καὶ β') τοῦ νόμου 2237 τοῦ 1920 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΩΑΣΤ' κλπ. καὶ

2) Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Συμβολαιογράφων. Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Βιέννῃ ὑπογραφείσης τῇ 20 Ἀπριλίου 1929 Συμβάσεως περὶ καταστολῆς τῆς παραχαράξεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν εἰς τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἐγγράμματα ἐπιβαλλομένων ποινῶν».

Οι κ. κ. **Β. Δεληγιάννης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ Νομικοῦ Συμβουλίου, δικῶν

τοῦ Δημοσίου καὶ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Φορολογικῶν παραβάσεων».

Ο κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου:

1) Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς 2 § τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 4411 «περὶ συγκροτήσεως προελεύσεως προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

2) Περὶ αὐθετικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ 4411 νόμου «περὶ συγκροτήσεως προελεύσεως κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ καὶ

3) Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 4411 περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ, προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν ἴδιον νόμον».

Ο κ. **Γ. Μαργῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ διοικήσεως τῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἢ κοινοφελῶν σκοπῶν κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχετικῶν νόμων:

1) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3738 περὶ συστάσεως ἐπιθεωρήσεως Σωματίων Στρατοῦ.

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ἀυγούστου 1926 περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, τροποποιηθέντος διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1926 καὶ

3) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3552 περὶ καταστάσεως Ἀξιωματικῶν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4637».

Οι κ. κ. **Β. Δεληγιάννης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Γ. Κατεχάκης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ παραχωρήσεως γηπέδου εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Λεγεώνα».

Ο κ. **Ἐλευθ. Κ. Βενιζέλος** (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὑπαλληλικῶν ὁργανώσεων».

Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς συνθήκης συνθήκης Συμβολαίας καὶ Διοικητικῆς».

Οι κ. κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) καὶ **Γ. Μαργῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως δρ. 100.000 πρὸς ἀνιδρύσιν εἰς τὸ ἐν Δρέσδῃ ὑποδιδασκαλικὸν Μουσεῖον Ὑγιεινῆς τῆς Προτομῆς τοῦ Ἰπποκράτους».

Οι κ. κ. **Γ. Μαργῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Α. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1930 συμβάσεως μετὰ τῶν Δημοσίου καὶ Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων διὰ τὴν παρὰ τούτων χορήγησιν τῶν Δημοσίων δανείων δραχμῶν εἰκοσι πέντε εκατομμυρίων κλπ.».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχετικῶν νόμων:

1) Περὶ συμπληρώσεως τῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχετικῶν νόμων: 1) Περὶ προστασίας τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς.

2) Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1929 συμβάσεως μετὰ τῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ αὐξήσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς ἀπὸ 10 Σεβρίου 1929 συμβάσεως ὁριζομένου ποσοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς διατελομένης ἐπὶ πιστώσει σποράς.

3) Περὶ κυρώσεως προσημῶν μετὰ τῶν Δημοσίου καὶ τῆς Ἑρμῆς Μονῆς Ὀσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους περὶ πενταετοῦς μισθώσεως τοῦ ἐν Σιδωνίᾳ Μεταχίου Παρθενῶν ἢ Μπαλαμπᾶ».

4) Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1930 συμβάσεως μετὰ τῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως διὰ σποράν ποικιλιῶν τινῶν σίτου καὶ κριθῆς καὶ

5) Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μετὰ τῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀγορᾶς καὶ διαθέσεως ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ λογαριασμοῦ τῆς Α.Τ.Ε. σίτου, κριθῆς καὶ ὀρόνης ἐπὶ πιστώσει τῆς παθούσης ἐκ θεσμικῶν παραγωγῆς πρὸς σποράν.

Ο κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7/14 Ἀυγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 1242 νόμου «περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὑπαλληλικῶν ὁργανώσεων».

Οι βουλευταὶ κ. κ. **Π. Εὐριπίδης**, **Ν. Τζεμιῆς**, **Α. Λούλης**, **Θ. Κριμπᾶς** καὶ **Β. Κυρέλλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3552 περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Νόμου 4637».

Οι βουλευταὶ κ. κ. **Θ. Κριμπᾶς**, **Α. Λούλης** καὶ **Δ. Μπότσαρης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 2 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4464, 4562 καὶ 4591 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν πολεμιστῶν».

Ο Βουλευτὴς κ. **Δ. Μπότσαρης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῶν ἄρθ. 2 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4464, 4562 καὶ 4591 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν πολεμιστῶν».

Οι βουλευταὶ κ. κ. **Ι. Βαλαλᾶς** καὶ **Ι. Ζάχος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4464, 4562 καὶ 4591 περὶ ἀποζημιώσεως πολεμιστῶν».

Ο κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ προσθήκης τελευταίας παραγράφου εἰς τὸ ἄρθ. 15 τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ καταστάσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Οι κ. κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) καὶ **Α. Ζάννας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ α' ἐδαφίου τῆς 1ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 4226 τῆς 19 Ἰουλίου 1929 «περὶ ναυτικῆς Ἀεροπορίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κ.λπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ», καὶ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

Ο κ. **Ι. Λυμπερόπουλος**, ἀναγνῶν τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν ἀναφορῶν λέγει ὅτι ἐλατὸς ἐκπαινημένα τηλεγραφήματα ἐκ τῆς Ἐπαρχίας του δι' ὧν ἀναγγέλλεται ὅτι ὁ Εὐρώτας πλημμυρῆσας ἐκάλυψε 30.000 στρέμματα ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου λόγῳ πλημμυρῶν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ καταστραφῶν τὰ γενόμενα ἔργα πρὸς ἀποξήρανσιν τοῦ ἔλους Τρινάσου. Παρακαλεῖ τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ λάβουν τὰ κατάλληλα μέτρα.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἑπελήθη τοῦ ζητήματος τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ὡς ἀρμόδιον.

Χ. Λαδάς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἑλάδομεν τηλεγραφήματα καὶ θὰ μεριμνήσωμεν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ο κ. **Ν. Μπακόπουλος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ἀναφορὰν τῆς ὁμο.

σπονδίας επαγγελματιών Τριπόλεως και του Προέδρου του Έμποροεμπορηγικού Συλλόγου Τριπόλεως περί αναστολής του άρξαμένου ελέγχου έφαρμογής νόμου χαρτοσήμου. Προσθέτει ότι οι διακμαρτυρόμενοι πολλοίται είχαν την ιδέα ότι θα τροποποιηθί ο νόμος σύμφωνα με διαθεσιν ύποσχασιν, είναι δε ανάγκη να δοθούν αι δέουσαι διαταγαί εις τας άρχάς να συμμορφωθούν αύται προς τας άντιλήψεις του Υπουργείου.

Γ. Μαργής (Υπουργός Οικονομικών). Θα υποβάλω κατ' αὐτάς νομοσχέδιον περί τροποποιήσεως του νόμου περί χαρτοσήμου, θα δώσω δε διαταγάς όπως μέχρι τής έφαρμογής του νόμου αι άρχαί έφαρμόζουν τας διατάξεις συμφώνως με τας τροποποιήσεις αι όποιαί θα γίνουν.

Ο κ. Θ. Παπασπαραγής συνιστά αναφοράν του Προέδρου της Κοινότητος Βασιλικής Χαλκίδος περί ιδρύσεως αναγκαστικού συνταξιομει άμπελοκτημένων Χαλκίδος.

Ο κ. Ν. Γαργιλιώτης συνιστά αναφοράν των γεωργικών πιστωτικών συνεταιρισμών Κορδίτισης περί παροχής περιθάλψεως εις τους πλημυροπαθείς.

Την ιδίαν αναφοράν συνιστά και ο κ. **Θ. Φίλιος**.

Ο αὐτός κ. Βουλευτής έρωτά τον κ. Υπουργόν της Γεωργίας εάν σκέπτεται να προύβι εις την έκδοσιν παραχωρητηρίων, τα όποια θα απαιτήσουν τουλάχιστον μίαν τριακονταετίαν.

Ο κ. Π. Συρογιάννης λέγει ότι συμφώνως προς την επιθυμίαν των κατοίκων Λουτρών - Αιδηψού και το ψήφισμα της Κοινότητος δέον να όρισθί τοποθεσία διαμορφώσεως του άλλους ανατολικώς του Ξενοδοχείου «Θέρμαι του Σύλλα», καθόσον ή όρισθεΐσα υπό της ύπηρεσίας Ξένων του Υπουργείου Έθνικής Οικονομίας είναι ακατάλληλος ως εκ του εδάφους του άργιλώδους και ως εύρισκαμένη εις απόκματρον ακατάλληλον τοποθεσίαν της λουτροπόλεως, όπου εγκαθισταμένου του άλλους θα προσγενή αδίκημα εις τους ιδιοκτήτας των οικοπέδων βιοπαλαιστας, ότε ή αποζημίωσις ην θα λάβωσι θα εινε ανεπαρκής προς άγοράν οικοπέδου προς οικοδόμησιν οικίας δια να στεγάσωσι τας οικογενείας των.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Έθνικής Οικονομίας). Γνωρίζει ότι θα λάβη ύπ' όψιν τα ύποστηρικθέντα προς άλλαν την τοποθεσίαν δια το άλλος εις την λουτροπόλιν Αιδηψού και ζητεΐ να τω αποσταλή ή σχετική αναφορά.

Ο κ. Α. Δούλης συνιστά αναφοράν των προσφυγικών οργανώσεων συνδικαλισμών οικισμοικών συνεταιρισμών και άστων εν γένει προσφύγων.

Ο κ. Θ. Παπασπαραγής συνιστά αναφοράν του Δ. Συμβουλίου Παπόδου διακμαρτυρομένου κατ' των άποφάσεων του Συνεδρίου Αγιάσου περί επιβολής φόρου ύπέρ της ιδρύσεως τμηρίου ελαιός.

Οι κ. κ. **Ν. Γαργιλιώτης** και **Α. Δούλης** συνιστώσιν αναφοράν της Πανελληνίου συνμοσπονδίας των πολυτέκνων περί τροποποιήσεως των νόμων 4733 και 4839.

Ο κ. Π. Φλώρος αναπτύσσει ύπόμνημα του Προέδρου της σχολικής επιτροπής Κοιότητος περί διορισμού καθηγητών. Παραπονείται ότι ο άρμόδιος επιθεωρητής δεν ύνήγγειλεν εις το Υπουργείον εγκρίτως ότι δεν μετέβη ο διορισθείς καθηγητής, προσθέτει δε ότι ο άποσπασθείς εξ Ίωαννίνων κατόπιν διακμαρτυριών του καθηγητής έστάλη υπό του επιθεωρητου μετ' δύο μήνας άλλου δια να μολύσῃ άλλην τρύπαν.

Ο αὐτός κ. Βουλευτής αναπτύσσει αναφοράν της Έλένης Τζαρούλη και Σταματίνης Ότσιου των όποιων οι σύζυγοι έξοντώθησαν από το ξύλο από τον άποσπασματάρχην Μήλαν. Έξηγει ότι ο άποσπασματάρχης το έπραξε δια να αναγκάσῃ τους δυστυχεις αυτούς να μαρτυρήσουν, που εύρίσκοντο οι λησταί, που δεν ήμπορούσε αὐτός να πιάσῃ και παρακλήσῃ να ληρθί πρόνοια παροχής συντάξεως εις τας δύο γυναίκας ως ύπεσχθη και ο πρώην Υπουργός των Έσωτερικών.

Ο κ. Ε. Τριποδάκης συνιστά αναφοράν του συνδέσμου

αὐτοκνητιστών Νανίων ζητούντων την κατάργησιν του φόρου βελζίνης.

Ο κ. Γ. Στρατός συνηγορεΐ ύπέρ άναφορής του έμποροκού συλλόγου Αγρινίου διακμαρτυρομένου δια την καθιέρωσιν του λαϊκού σιγαρέτου.

Β. Δεληγιάννης (Υπουργός Οικονομικών). Δεν άπεφασίθη ακόμη ή καθιέρωσις λαϊκού σιγαρέτου, εύρισκόμεθα εις την μελέτην του ζητήματος και προσεχώς θα ανακοινώσωμεν τας άποφάσεις μας όπως δε είναι φυσικόν θα λάβωμεν ύπ' όψιν μας και τας ύποδείξεις των διακμαρτυρομένων συμπολιτών μας. Το μέτρον εάν ληρθί, διότι επί του παρόντος δεν έχει άποφασισθί, θα είναι έφαρμόσιμον.

Π. Τσαλδάρης. Καί πρό της δικαστικής των εργασιών της Βουλής και κατ' την διάρκειαν των διακοπών μεγάλαί ζημίαι επήλθον εκ πλημμυρών εις διάφορα μέρη της χώρας εις την Αχαΐαν, εις την Θεσσαλίαν, εις την Μακεδονίαν ειδικώτερον δε εις την Ανατολικήν Μακεδονίαν και την Θράκην. Φαίνεται ως πληροροούμεθα εκ του τύπου ότι α ζημίαι είναι πολλαί, νομίζω δε ότι εκπροσωπώ το αίσθημα όλολήθρον της Βουλής εάν εκδηλώσω την συμπάθειαν μας προς τους παθόντας, αλλά πέραν της συμπαθείας ταύτης θα είχαν ανάγκην ή Βουλή να λάβη γνώσιν των πραγματικών συνδάντων, να πληροφορηθί από την Κυβέρνησιν ποταί αι καταστροφαι, εάν ύπάρχον θύματα και πως σκέπτεται να αντιμετώπισῃ την κατάστασην προς εξέτασιν της όποιας επεπικένη τα παθόντα μέρη και εις των Υπουργών.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν επέστρεψεν ακόμη.

Π. Τσαλδάρης. Εάν ή Κυβέρνησις δεν είναι εις θέσιν σήμερον να άπαντήσῃ δύναται να το πράξῃ εις άλλην συνεδρίσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μετὰ την επιστροφήν του κ. Παπαδάτου.

Η Βουλή εισέρχεται εις

εις Ήμερησίαν Διάταξιν της Νομοθετικής εργασίας

Γίνεται διάναστασιςδεκτόν το σύνολον του σχεδίου νόμου «περί έκτάκτων έπισκευών και κατασκευών πολεμικού ύλικου, έχον ούτοι:

Περί έκτάκτων έπισκευών και κατασκευών
πολεμικού ύλικου.

Άρθρον 1.

Επιτρέπεται, εις έάρος του προϋπολογισμού του Τμήνου Έθνικής Αμύνης και κατόπιν άποφάσεως της Διοικούσης το Τμήσιον Έπιτροπής, ή έκτέλεσις υπό των στρατιωτικών έργαστασιών των Έφορειών Έθνικού Πολέμου και Αποφύγων Σκευής Μηχανικού έκτάκτων έπισκευών μεγάλης έκτάσεως και κατασκευών πολεμικού ύλικου.

Η προμήθεια των πρώτων ύλων, έφ' όσον το τίμημα αὐτῶν θα ύπερβαίη τας πέντε χιλιάδας, να ένεργήται κατ' τας κειμένας διατάξεις του νόμου ΣΙΒ.

Η άποφασίς της Έπιτροπής λαμβάνεται προτάσει του Αρχηγού του Γενικού Έπιτελείου Στρατού και βάσει αναλογιών δι' έκάστην έργασίαν προϋπολογισμών της απαιτηθησάμενης δαπάνης δια την προμήθειαν του αναγκαίου ύλικου και την άποζημιώσιν του έπιπροσθέτου έκτάκτου τεχνικού και εργατικού προσωπικού, συνιασσομένων υπό των στρατιωτικών έργαστασιών.

Άρθρον 2.

Η έκτέλεσις της άποφάσεως της Έπιτροπής άνατίθεται εις τον Υπουργόν των Στρατιωτικών, είσηγουμένης της έρμασίας Διευθύνσεως του Υπουργείου.

Επί του εις α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περί ύπαλληλικών οργανώσεων», λαμβάνει τον λόγον ο Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου κ. **Ε. Βενιζέλος**.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κατ' την συνεδρίσιν της 22 Ιανουαρίου άπαντών εις έρώτησιν του βουλευτου Οικτύλου κ. Κουλουμβάκη, έλαβ' την εύκαιρίαν να ανακοινώσω εις την Βουλήν τας τελευταίας άποφάσεις παρεκτροπής των δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων και να δηλώσω ότι άνευ αναβολής θα έφερει ή Κυβέρνησις ενώπιον των νομοθετικών Σωμάτων σχέδιον νόμου όπως ζητήσῃ να εξοπλισθί με όλα τα αναγκαία μέτρα δια να αντιμετώπισῃ την στάσιν των δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων ή όποια τείνει εις άναίρεσιν της έννοιας του Κράτους εις κατάλυσιν των έλευθεριών του έλληνικού λαού και εις πολιτικήν και κοινωνικήν άναρχίαν. Το νομοσχέδιον του όποιου λαμβάνω την τιμήν να ζητήσω την ψήρισιν υπό της Βουλής ρυθμίζει το ζήτημα της συγκροτήσεως δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων, επιδιωκουσών την μελέτην και προστασίαν των σωματικών των συμφερόντων καθώς και την προαγωγήν του συμφερόντος της ύπηρεσίας. Το ζήτημα τούτο, πρώτην φοράν ρυθμίζεται παρ' ήμων.

Οι ήγούμενοι των δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων φαίνονται πιστεύοντες ότι το ζήτημα τούτο έχει ρυθμισθί δια του άρθρου 14 του Συντάγματος και του νόμου 281 «περί Σωματείων».

Άλλ' είναι φανερόν ότι το άρθρον 14 του Συντάγματος ούδαμώς άφορ' τας οργανώσεις των δημοσίων ύπαλληλων ως τούτων. Έξαφελίζει το άρθρον τούτο εις τους «Έλληνες το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, και οι δημόσιοι ύπάλληλοι ως πολίται «Έλληνες έχον το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, ιδρύοντες συλλόγους έπιστημονικούς καλλιτεχνικούς και φιλανθρωπικούς και άλλους. Άλλά το άρθρον 14 του Συντάγματος δεν ήθέλησε να τους άναγνωρίσῃ ούδε κατ' άρχήν το δικαίωμα να συνεταιρίζωνται υπό την ιδιότητά των ως δημοσίων ύπαλληλων, δια την προστασίαν των επαγγελματικών των συμφερόντων.

Η συζήτησις του άρθρου τούτου ενώπιον της Βουλής έγινε κατ' την συνεδρίσιν της 4 Φεβρουαρίου 1927. Κατ' την συνεδρίσιν εκείνην ο βουλευτής Γεωργιάδης έζήτησε να κατοχυρωθί ειδικώς το δικαίωμα των δημοσίων ύπαλληλων, όπως συγκροτούν επαγγελματικούς συνεταιρισμούς. Άλλ' ή πρότασις αὐτή μόνον παρ' των κομμουνιστών βουλευτών ύπεστηρίχθη. Όλη δε ή λοιπή Βουλή, όπως εξέλαγεται εκ των πρακτικών απέκρουσεν αὐτήν. Άξιαι ιδίως άναγνώσεως είναι αι άγορεύσεις των κ. κ. Γόντικα, Βοζίκη, Μπουσιού, Καντιάνη, Οικονομίδη, Γ. Μπακοπούλου, και ο άρχηγός της Δημοκρατικής ένώσεως άνήρσε την παράδοξον άντιλήψιν ότι οι δημόσιοι ύπάλληλοι συνδέονται προς το Κράτος δια της συμβάσεως μισθώσεως εργασίας και απέκρουσε την πρότασιν του βουλευτου Γεωργιάδου προσθέτας ότι το συμπέρασμά του δεν είναι ότι πρέπει οι ύπάλληλοι να στερούνται του δικαίωματος του συνεταιρίζεσθαι, άλλ' ότι το δικαίωμα τούτο δεν είναι τόσον γενικόν τόσον άπόλυτον και καθ' όλα όμοιον προς το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι των πολιτών. Υπέρ της γνώμης του μάλιστα έπορίσθη επιχειρήματα και εκ του Γερμανικού Συντάγματος το όποιον ήθέλησε να προστατεύσῃ δια Συνταγματικής διατάξεως το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι των δημοσίων ύπαλληλων. Και προσέθεσεν ακόμη ότι οι ίδιοι δημόσιοι ύπάλληλοι, εκείνοι που επιθυμούν είναι τούτο: Να έχον το δικαίωμα γ' αποτελοῦν Συλλόγους άποσκοποῦντας την καλύτεραν κατάρτισιν των και την όργάνωσιν άλληλοβοηθείας και εν γένει την εξύψωσιν του κλάδου των. Δεν είχαν επιθυμίαν να λάβουν αι οργανώσεις των συνδικαλιστικήν μορφήν. Έζήγησε, μάλιστα ο Αρχηγός της Δημοκρατικής Ένώσεως ότι είχε έλθει εις έπαφην με τους δημοσίους ύπαλληλους και δια τούτο έγνωρίζε τας γνώμας αὐτών.

Εν τέλει ή πρότασις του Βουλευτου Γεωργιάδου δεν έγινε δεκτή και το άρθρον 14 έψηφίσθη άπαράλληκτον άκριώς όπως είχε εις το Σύνταγμα του 1911. Άλλας τε ή διάταξις αὐτή ήτο όμοια και εις το Σύνταγμα του 1864 με μόνην την διαφοράν ότι το Σύνταγμα του 1864 δεν περιείχε την διατάξιν, ότι ή διάλυσις των σωματείων δεν δύναται ν' άπαγγελθί παρ' μόνον δια Δικαστικής άποφάσεως. Άνέφερε δε τούτο διότι επικρατεΐ ή πεπλανημένη γνώμη ότι το Σύνταγμα του 1927 έρρύθμισε το ζήτημα τούτο κατ' έάφορον τρόπον από τα προηγούμενα Σύνταγματα και έδωκε την άποφάσιν εις την ακολουσίαν εις την όποιαν κατέληξαν αι δημοσιούπαλληλικαί οργανώσεις. Άλλ' μήπως αι δημοσιούπαλληλικαί οργανώσεις είχαν έρευσμα νομικόν εις τον νόμον 281 «περί Σωματείων»; Ούδαμώς. Διότι το μόνον κεφάλαιον αὐτου περιέχει κοινάς διατάξεις δια πάντα τα Σωματεία. Το δεύτερον κεφάλαιον όμιλεΐ περί άλληλοβοηθητικών σωματείων, τα όποια είναι άσχετα προς τας σημερινάς δημοσιούπαλληλικάς οργανώσεις. Το κεφάλαιον γ' όμιλεΐ περί επαγγελματικών σωματείων. Άλλ' εκ του άρθρου 19 συνάγεται άνευδουσίτως ότι πρόκειται κατ' αὐτό περί σωματείων ως προς τα όποια ύπάρχουν έργαται άρ' ενός και έργοδότηι άρ' έτέρου. Δι' ο και άπαγορεύει το άρθρον τούτο να μετέχωσιν εις εν και το αὐτό σωματεϊον έργοδότηι και έργαται. Άλλ' ως άποδεικνύεται εκ της αιτιολογικής έκθέσεως του υπό κρίσιν νομοσχεδίου μόνον άστοιχειώτοι νομικώς άνθρωποι ήδύναντο να ύποστηρίξουν ότι ο ύπάλληλος είναι έργατης έχων άπέναντι αὐτου το Κράτος ως έργοδότην και συνδεδεμένος μετ' αὐτου δια της συμβάσεως της μισθώσεως της εργασίας. Πάσαν άλλως τε τυχόν άμφιβολίαν περί του έν οι δημόσιοι ύπάλληλοι δύναται να συγκροτούν επαγγελματικά σωματεία αίρει το άρθρον 22 του αὐτου νόμου, ή διάταξις του όποιου δεν δύναται προφανώς να άφορ' τους δημοσίους ύπαλληλους.

Προκύπτει άρα άνευδουσίτως ότι το ζήτημα της συγκροτήσεως σωματείων υπό των δημοσίων ύπαλληλων προς τον σκοπόν της προστασίας των επαγγελματικών των συμφερόντων δεν έχει εισέτι ρυθμισθί υπό της κειμένης παρ' ήμιν νομοθεσίας. Καί συνεπώς ή έβρσις τούτων σωματείων ήρύνατο να παρεμποδισθί δια της άκτήσεως της πειθαρχικής εξουσίας και ή διάλυσις αὐτών ως εκθέσμων να ζητηθί δια της δικαστικής όδοϋ. Καί δια μέν τους στρατιωτικούς το πράγμα δεν άμφισβητείται καθόσον τοιαύται οργανώσεις άντίκεινται προφανώς εις τα ιδιαιτερα καθήκοντα της ύπηρεσίας των. Άλλά και αι οργανώσεις των ύπαλληλων της δικαστικής με τας ένώσεις αὐτών και τον σύνδεσμόν των εις Γενικήν Συνμοσπονδίαν, έφόσον μάλιστα έφθασαν από πολλού να τεθούν άντιμέτωποι του Κράτους, προφανώς άποτελοῦν παράβασην καθήκοντος, περί της προνοεί το άρθρον 487 του Ποινικού Νόμου, το όποτον τιμωρεΐ τους δημοσίους ύπαλληλους «όστινες, έκτός των εις τον ποινικόν νόμον ρητώς ώρισμένων περιπτώσεων, παραβαίνον τα κοινά ή τα ιδιαιτερα καθήκοντα της έπιτετραμένης εις αὐτους ύπηρεσίας, είτε ένυπάρχουν ταῦτα εις την φύσιν και ιδιότητα της ύπηρεσίας, είτε είναι δι' ιδιαιτέρων οδηγίων».

Πρώτην φοράν έρχεται λοιπόν σήμερον παρ' ήμιν ο νομοθέτης να έπιτρέψῃ την σύστασιν δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων, αι όποια σκοπόν έχον την προαγωγήν και προστασίαν των επαγγελματικών συμφερόντων των συγκροτούντων αὐτάς δημοσίων ύπαλληλων.

Άλλ' επιτρέποντας την σύστασιν τούτων οργανώσεων έθαυρήσαμεν ότι εκ της πικράς πείρας του προσφάτου παραβάντος επεβάλλετο να μη επιτρέψωμεν την συγκρότησιν της άλλης ύπαλληλικής Ιεραρχίας εις Γενικήν Όμοσπονδίαν, ή όποια, στήριζομένη επί της δυνάμεως μυριάδων ύπαλληλων ήτο φυσικόν ότι θα έφθανεν εις κατάχρησιν της δυνάμεώς της. Εάν δε εις τοιαύτην άπόρητον κατάχρησιν έφθασεν ή Γενική Όμοσπονδία των δημοσίων ύπαλληλων ύταν αι οργανώ-

σεις ή της ήσαν παράνομοι, φαντάζεται κανείς ποιάς παρεκτροπής έπρεπε να αναμένωμεν όταν άπαξ άνεγνωρίζαμεν διά νόμου τήν νόμιμον ύπαρξιν και λειτουργίαν των οργάνων τούτων

Ηαυλούθησα ἄλλως τε εἰς τὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος τούτου τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῶν δημ. ὑπαλλήλων, τοῦ ὑποβληθέντος τὴν Γαλλίαν τὸ 1920. Εἶναι δὲ προφανὲς ὅτι ἐφόσον αἱ ὀργανώσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων περιορισθῶν τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν νόμιμον αὐτῶν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν προαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν προάσπισιν τῶν Σωματειακῶν συμφερόντων των, δι' ἀναφορῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἢ διὰ προσφυγῆς πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ κατάρχεσθαι ἐξουσίας, ἢ δι' ἐγέρσεως ἀγωγῆς καὶ οἰοῦντο, ὅστις θὰ προσέβαλλε τὰ ὕλικά ἢ ἠθικά συμφέροντα τοῦ Σωματείου των, δὲν ἔχουν ἀνάγκη οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὅπως στηρίζωνται ἐπὶ τῆς ὕλικῆς δυνάμεως μυριάδων μελῶν τῆς ὀργανώσεώς των. Ἡ νόμιμος αὐτῶν ἐνέργεια δύναται νὰ ἐξυπηρετηθῇ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ἐπιχειρημάτων των. Ἐφόσον θέλουν νὰ ἀδιαπορήσουν διὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐπιχειρημάτων, διὰ νὰ ἐπιβληθῶν διὰ τῆς ὕλικῆς δυνάμεως τοῦ ἀριθμοῦ των, γίνονται ἐχθροὶ τῆς κοινωνίας, καθόσον ἐπιδιώκουν τὴν κατάρχεσθιν τοῦ ἐλευθέρου ἡμῶν πολιτεύματος, ζητοῦν νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν καὶ νομοθετικὴν ἐξουσίαν τὴν λήψιν ἀποφάσεων μὴ ἐγκρινομένων ὑπ' αὐτῶν, ἐνῷ αἱ ἐξουσίαι αὗται καὶ μόναι εἶναι ἐντεταλμένοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ τὴν ἐλευθερίαν ἀσκήσιν τῆς ἐκτελεστικῆς καὶ νομοθετικῆς ἐξουσίας. Αὐτὸ δὲ προφανῶς εἶναι πού ἐπιδιώκουν αἱ σημεριναὶ δημοσιοῦπαλλήλικαι ὀργανώσεις καὶ αὐτὸ ἐκφράζουσι παρκατακτινῶς διὰ τὴν διεκδικουμένων ὑπ' αὐτῶν «συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν» τὰς ὁποίας προσηγορεύονται πιστεύοντες ὅτι τὰς ἀσφαλίξει τὸ Σύνταγμα. Ἡ πρόθεσις αὐτῶν εἶναι ἀσυγκάλυπτος. Θέλουν νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ Σωματειακὴ ὀργάνωσις τὴν ὁποίαν ἀνεγνωρίσαμεν εἰς τοὺς ἐργάτας, θέλουν νὰ θεωρηθῶν ἔχοντες καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια δικαιώματα ἀπέναντι τοῦ Κράτους, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ οἱ ἐργάται ἀπέναντι τοῦ ἐργοδότη, θέλουν κατὰ λογικὴν συνέπειαν νὰ ἀναγνωριθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Γενικὴν Συνομοσπονδίαν τῶν ἐργατῶν διὰ νὰ δυνηθῶν, προσφεύγοντες μίαν ἡμέραν εἰς γενικὴν ἀπεργίαν νὰ παρλύσουν τὸ Κράτος, νὰ λιμοκτονήσουν τὴν κοινωνίαν, νὰ καταλύσουν τὸ ἐλεύθερον τῆς χώρας πολίτευμα καὶ ἐπὶ τῶν ἐρεπίπων πού θὰ συσσωρεύσων, νὰ ἀνκατηλύσουν ἕνα σοβιετικὸν καθεστὸς τὸ ὅποτον θὰ ἀπετέλει τὴν χειρότεραν μορφήν τῆς τυραννίας.

Τὸ νομοσχέδιον πού ὑποβάλλεται ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς καὶ διὰ τὸ ὅποτον ἀναγνωρίζεται διὰ πρώτην φοράν εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἡ ὀργάνωσις Σωματειακὴ ἐπιδιώκονταν τὴν προαγωγὴν τῶν Σωματειακῶν των συμφερόντων δὲν ἀποκαρνεύεται ἀπὸ τὰς φιλελευθέρους ἀρχὰς τῆς ὑποβαλλούσης αὐτὸ Κυβερνήσεως.

Διὰ τοῦτο καταργοῦμεν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 3453 διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἀπεργὼν ὑπάλληλος ἐθεωρεῖτο ὑποδάλων διὰ τῆς ἀπεργίας καὶ μόνος τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ τοιοῦτον, βέβαια, ὑπεστηρίχθη θεωρητικῶς καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ὁρθῶς παρετηρήθη ὅτι ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία τῆς περὶ τῆς ἐλευθερίας εἶναι ἐντελὴς βεβαιασμένη, ἀφοῦ ὁ ἀπεργὼς ὅχι μόνον σκοπὸν νὰ παραιτηθῇ δὲν ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐπιδιώκει τοῦναντίον τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξελέγκτου καὶ ὑπὸ καλυτέρους ὅρους παραμονῆς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Οὐσιαστικῶς θὰ ἐπρόκειτο περὶ πύσεως, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἀφαίρεση τὰς ἐγγυήσεις, τὰς ὁποίας ἀσφαλίζει τὸ Σύνταγμα εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὀρίζον ἐν ἄρθρῳ 113 ὅτι οἱ τακτικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι μόνιμοι καὶ δὲν δύναται νὰ ἀπολυθῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀποφάσεως κατὰ νόμον ὀργανωμένου συμβουλίου.

Τὸ νομοσχέδιον ἀπομακρύνεται ἐπίσης τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3453 καθόσον περιορίζει τὸ ἀνώ-

τατον ὄριον τῆς φυλακίσεως εἰς ἣν δύνανται νὰ καταδικασθῶν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀπεργίης ἀπὸ πάντε ἐτη εἰς ἓν μόνον, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἐπιβάλλομεν εἰς αὐτοὺς καὶ χρηματικὴν ποινὴν 20—30 χιλιάδων δραχμῶν εἰσπρακτέων καὶ ἐπὶ τῆς περὶ οὐσιότητος τοῦ σωματοτείου. Προστίθεται ὅμως, ὅπως εἶναι ἀπολύτως ἐνδεδειγμένον, ὅτι ἡ καταδικη δημοσίου ὑπαλλήλου ἐπὶ ἀπεργίᾳ συνεπάγεται αὐτοδικαίως καὶ τὴν ἐκπτώσιν ἀπὸ τῆς δημοσίης ὑπηρεσίας.

Ἡ διάταξις τοῦ άρθρου 3 τοῦ εἰρημένου νόμου 3453 πρὸς
 ραχμέναι ἐν ἰσχύϊ.

Αισθάνονται τὸ καθήκον νὰ ἀπευθύνω μίαν σοβαρὰν προειδοποίησιν πρὸς τοὺς παρεκτρεπομένους δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἀς φροντίσουν μετὰ τὴν σήμερον γενομένην ἐπίσημον ἀναγνώρισιν καὶ ρύθμισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἐὰν ἐπιθυμοῦν νὰ παραμείνουν εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, νὰ ἐγκταλείψουν ὁριστικῶς τὰ ὄνειρα τῶν λεγομένων «συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν», διὰ τῶν ὁποίων ἐπεδίωκον καὶ ἤλπιζαν νὰ γίνουν μίαν ἡμέραν κύριοι τοῦ Κράτους. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέδειξεν ὅτι ἔχει ἀρκετὴν ζωτικότητα διὰ νὰ ἀμυνθῇ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τοιοῦτων ἐπιβουλῶν. Βαθύτερα δὲ γίνεται καθ' ἡμέραν ἡ πεποίθησις ὅτι τὸ Κράτος φέρεται πρὸς πλήρη πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐξάρθρωσιν καὶ ἀναρχίαν ἐὰν δὲν παταχθῇ ἀποτελεσματικῶς καὶ δὲν ἐκριζωθῇ ὁλοσχερῶς ὁ ὑπαλληλικὸς συνδικαλισμὸς. Ἡ κατάχρησις τῆς θέσεως τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοιοῦτων ἀνατρεπτικῶν ἰδεῶν ὅ' ἀποθῇ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ καθήκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἐτοιμὴ νὰ λησμονήσῃ ὅλας τὰς σημερινὰς παρεκτροπὰς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι, σεβόμενοι τὰς ἀπορράσεις τῶν συνταγματικῶν ἐξουσιῶν θέλουν προσαρκεθῶν ἀπὸ τῆς τᾶς διατάξεις τοῦ ψηφισμένου σήμερον νόμου, θὰ δευχθῇ ἀμελιεῖντος πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ θὰ ἐσυνέχιζον τυχὸν τὴν ἀνατρεπτικὴν αὐτῶν ἐνέργειαν εἰς τὰς τάξεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἐλπίζει ὅτι κατὰ τῶν τοιαύτων ἀδιορθώτων προμάχων τοῦ ὑπαλληλικοῦ συνδικαλισμοῦ θὰ ἀρκέσουν τὰ ὅπλα τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους οἱ ἡδὴ ἰσχύοντες καὶ ὁ σήμερον ψηφισόμενος νόμος. Ἀλλ' ἐὰν αἱ ἐλπίδες αὐτῆς ἤθελον διαφυσθῇ δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα καὶ νέα ὅπλα.

K. Zαβιτζιάνος. Νά ληφθοῦν ἀπὸ τοῦδε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). πρὸς τηλεσφρό-
ρον ἐκρίζωσιν τοῦ κακοῦ. Τὰ νέα δὲ ὅπλα αὐτά, ἐὰν θέλτε
νὰ σῶς εἶπω προχείρως, θὰ εἶναι κατάργησις τοῦ δικαιοῦμα-
τος τοῦ συνεταιριζέσθαι, ἄρσις τῆς μονιμότητος κλπ. Εὐχο-
μαι νὰ γίνῃ καλὴ χρῆσις τῶν δικαιωμάτων τὰ ὅποια σήμε-
ρον τοὺς δίδομεν διὰ πρώτην φοράν. Ἀλλ' ἐὰν γίνῃ κατάρ-
γησις θὰ εὐρεθῶμεν βεβαίως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταργή-
σωμεν ἐντελὸς τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιριζέσθαι. Ὁὰ ἔχουν
πάντα τὰ δικαιώματα ὥς πολῖται Ἕλληνες, ὡς καὶ τὸ δι-
καίωμα τοῦ συνεταιριζέσθαι ἀλλ' ὅχι ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι
διὰ νὰ ζητοῦν νὰ ἐκδιώσουν τὸ Κράτος. Τέλος ἐὰν καὶ ταῦτα
ἀπεδεικνύοντο ἀνεπαρκῆ δὲν θὰ ἐδίδεταξεν ἡ Κυβέρνησις
μετὰ ἐν καὶ ἡμῖς ἔτος, ὅτε ἀποθνήκει δυνατὴ ἡ ἀναθεώ-
ρησις τοῦ Συντάγματος, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὰ Νομοθετικὰ Σώ-
ματα, συνεργήμενα εἰς ἐθνικὴν συνέλευσιν, νὰ ἀναστείλουν
προσωρινῶς τὴν μονιμότητα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὅπως
καταστῇ δυνατὴ ἡ ῥιζικὴ ἐκκαθάρισις τῶν τάξεων αὐτῶν
ἀπὸ τοῦ συνδικαλιστικοῦ μιάσματος (χειροκροτήματα).

Ἡ Κυβερνήτης ἐλπίζει ὅτι οὐτε αὐτὴ οὐτε αἱ διάδοχοι αὐτῆς Κυβερνήσεις θὰ εὐρεθοῦν εἰς τοιαύτην θλιβερωτάτην ἀνάγκην. Ἀλλ' αὐτὴ μὲν δὲν θὰ διατάσῃ, ἐλπίζει δὲ ὅτι καὶ αἱ διάδοχοι αὐτῆς Κυβερνήσεις δὲν θὰ διατάσουν, ἐὰν τὸ ἐξωκτὸν τοῦτο φάρμακον καταστῇ ἀναπόδραστον διὰ τὴν ἔργωτικσιν τοῦ ὑπεκκληλικοῦ ὄργανισμοῦ, καὶ χρησιμοποίησιν καὶ αὐτό (χειροκροτήματα παραταμένα).

Κατερχόμενος τοῦ βήματος ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δηλοῖ ὅτι

ἵππυς ἀσπεται ἵνα δηλώσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν ποίας ἐκ τῶν τροποποιήσεων τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποδέχεται ἡ Κεβ ρουσις.

Ε. Κουλουμπάκης. Ἡ ὑπόθεσις, τὴν ὑποκινούσχητόν μου, δίδει αἰτίαν πρὸς ὀργήν, ἀλλὰ συζητήσεις περὶ τοιούτου θέματος ἐν ὀργῇ θὰ ᾔητο συζητήσεις κακῇ. Εἴμεθα εὐτυχῶς προφάλα μένει ἀπὸ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία κατ' ἔχεται ἀπὸ ὅτι ὅλλο συναίσθημα, τὸ συναίσθημα τῆς λύπης. Ἔναι τῶν ὄντων θλιβερά τὰ συμβαίνοντα ἐκ μερὸς διγαριθμοῦ ὁ ἄδρος δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἡ ἐπὶ τῶν Ἑσπερικῶν Ἐπιτροπῇ ἐπελήφθη τοῦ Νομοσχεδίου μετ' ἀναίσθημα ἀληθὺς λύπης. Πρὶν ἢ ἐκθέσω τὰς γνώμας τῆς Ἐπιτροπῆς αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐμφύσθη παλαιὸν ἀγωνίαν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αισθάνεται ἐθνικοσασμὸν, διότι ὁ ὀρχηγὸς τῆς πλειοψηφίας ἀπεφάσισε νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς μέτρον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποκαθίσταται τὸ πολιτικὸν εἰς τὴν θέσιν του, νομοθέτημα τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃ εἰς γαλήνην καὶ περιστάσει τὰς τάξεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι σπουδαῖστον καὶ ἐξετάζεται ἀπὸ δύο ὁπότεων, ἀπὸ νομικῆς καὶ ἀπὸ πολιτικῆς, ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ἐὰν ἔχωμεν τὸ δικαίωμα ὡς νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ νομοθετήσωμεν διατάξεις περὶ ὀργανώσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀπὸ πολιτικῆς, ἐὰν ἐμφανίζονται τοιαῦτα περιπτώσεις, ὥστε νὰ λώβωμεν πορόμοια μέτρα καὶ ἂν τὰ μέτρα ταῦτα εἶαι ἀνόλογα τῶν περιστάσεων. Ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ μακρῶν, νομικῶν, ἐξαναλύμεν τὸ ζήτημα τὸ νομικόν. Θὰ ἐξετάσω τὴν πολιτικὴν ἄποψιν. Πρόκειται νὰ ἐξακριβωθῇ περὶ τοῦ ἐὰν θὰ κυβερνᾷ τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ λαοῦ, ἡ συγκεκριμένη εἰς δύο Νομοθετικὰ Σώματα, ἢ πρόκειται νὰ εὐρεθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὸ τὸ Κράτος τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων. Δὲν εἶναι ταῦτα συμπέρασμα. Δὲν εἶναι μαντέψαι. Εἶναι γεγονότα μαρτυρούμενα ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Πρὸ δέκα μηνῶν ἀνέγων κείμενον μεγάλῃς Συνομοσπονδίας τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων. (Ἀναγνώσκει ἄρθρον τοῦ Δελτίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὸ ὁποῖον προβλέπεται ἡ δημιουργία Κράτους συνισταμένου ἀπὸ ἀντιπροσώπων τῶν ὀργάνων μένων τάξεων). Ἀλλὰ ἔρχομεν κύριοι, καὶ τὸ προχθεσινόν ταχυφίσιμα. Τὶ ζητεῖν; Νὰ ἀποσυνεβῇ τὸ νομοσχέδιον, νὰ λυθῇ τὸ Δημοσιὺς πολλήλικον ζήτημα, νὰ ψηφισθῇ ὁ καταστατὸς νόμος κατὰ τὰς ὑπογραφείσας τῆς Συνομοσπονδίας. Ἐκείνοι θὰ ἀπαγορεύουν καὶ ἡμεῖς θὰ ψηφίζομεν. Νὰ βυθισθῇ τὸ μισθολόγιον κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Τριᾶς ταχυφιλῆς, Τριᾶς ταχυφιλῆς. Ὁ κ. Τριᾶς ταχυφιλῆς νομοθετεῖ. Ποῖον πεπρωτὸν ἔχουν εἰς τὸ Κράτος φαίνεται καὶ ἀπὸ ἄλλο ἄρθρον τῶν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπικαλοῦνται τὴν ἐκτελεστικὴν τῆς Διεθνούς Ὑμοσπονδίας τοῦ Ἀμστερνταμ. Πρὸ χρόνου ἐνδέκα ἔτη ἕνα κύριον μὴ "Ἑλλήνα καὶ συνθηκὸν εἰς συλλογικὴν κατὰ τὰ ὁποῖα ἐκείνους ἐκλήρυττε ἰσχύια τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ παρεχόμενοι δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι ἐχθροὶ τοῦ Κράτους. Ὁ κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίαν τῶν βουλευτῶν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν φορολογικὴν τῆς πολιτικῆς ἔλαβε λησμονήσαι ὅτι ὁ ἴδιος μισθοδοτεῖται ἐκ τῆς φορολογίας ταύτης. Ἡ δημαγωγία ἐφάσκει μέχρι τοῦ νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπέχεται νὰ μειώσῃ τὰ ὄχι μόνον τοὺς μισθοὺς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμερομίσθους τῶν ἐργαζομένων.

Πολῖται ἐντιμοὶ παρακολουθήσαντες με συμπάθειαν τὴν συναθροίσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μου ἔλεγα ὅτι ἀχώρησαν ἐκεῖθεν κατὰ γυναικὴν. διότι ἀντίκρουσαν συνειδήσεις ἐξ ἑαυτῶν τοῦ Κράτους. Συγχρῶς οἱ ὑπάλληλοι ἀναμειγνύοντες τὸ ζήτημα τοῦ μισθοῦ τῶν καὶ μᾶς λέγουσιν ὅτι ἄγνοοι ἐπὶ τῇ ἀξίᾳ τοῦ ἀπαιτήσαντος. Ἡ Κυβέρνησις θὰ δώσῃ ἀπάντησιν ἐάν οἱ μισθοὶ εἶναι ἐπαρκεῖς, ἀλλὰ θὰ ἡμεῖς ἐρωτήσω τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἀγωνιζομένους πρὸς ἐπαύριον.

Journal of Management Education 36(7) 809-824

των τῶν μισθῶν των πῶς θὰ τὴν ἐπιτύχουν, ἀρὸς ἀγωνίζον-
 ται νὰ σπεύρουν τὴν ἀσέδειαν πρὸς τοὺς νόμους διὰ νὰ ἐπι-
 κρατήσῃ ἡ ἀναρχία, ἀρὸς, ἐν ἐπικρατήσουν αἱ ἀπόψεις των-
 δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον κράτος νὰ τοὺς μισθοδοτῇ. Εἰς τὴν ἐκ-
 θεσιν τῆς ἐπιτροπῆς περιλαμβανόμενοι ἔκτενός περικυβήτορες πρὸς
 φάτους βιβλίου "Ἑγγυλὸν ἀρχιδικατοῦ, ἐκ τῆς ὑποαί; κατα-
 φαίνεται ὅτι οὐχὶ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα Κράτη
 ὑφίσταται τὸ σχῆδιον τῆς ὑπονομιεύσεως τῶν Κρατῶν διὰ τῆς
 αὐξήσεως τῶν δυνάμεων τῆς ὑπαλλήλικουκρατίας. Καὶ ἐδῶ ἡρ-
 χισαν κατὰ σκαταμένον τρόπον ἀπὸ ὀργάνων τιν δημοσίων, ὑπηρ-
 ρετῶν, ἔπειτα κατωτέρων ὑπαλλήλων, ἔπειτα ὁμοσπονδίων
 καὶ συνομοσπονδίων καὶ ἐπὶ ἡμέρας τὸρα αἱ ἐφημερίδες δη-
 μοσιεύουν στήλας ἐπὶ στηλῶν, ἀναικονωθέντα καὶ ἀποφά-
 σεις καὶ ψηφίσματα τῶν δημοσίων, ὑπαλλήλων ὅτι θὰ φ'ἴκ-
 σουν εἰς τὰ ἔσχατα, ὅτι θὰ ἐπιβάλλουν τὰς θελήσεις των καὶ
 ὅτι κανεὶς δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἐξωθήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὰ
 ἄκρα, διότι τὰ ἄκρα θὰ στραφῶν ἐναντίον του. Μετὰ τὴν
 εἰσγγήγησιν τοῦ ἀξιολύτου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως θὰ τελεῖ
 τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τὴν ἀπειλούσαν τὰ θμύλια
 τοῦ Κράτους. Ὁ ἐχθρὸς δὲν εἶναι μόνον ἐντὸς τοῦ Κράτους,
 εἶναι διεθνής, καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοοῦμεν ὅτι οἱ
 σημερινοὶ γραμματεῖς καὶ πρόεδροι οἱ Γεωργακόπουλοι καὶ
 οἱ Δημητράτοι λαμβάνουν ἐξωθὶ τῆς Ἑλλάδος τὰς ἐδραίας
 καὶ ἔχω σοδράς ὑπονομίας ὅτι λαμβάνουν καὶ ἄλλας ἐπισχύ-
 σεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς τῶς δαπάνας,
 δαπάνας ταξιδίων, ἐκδόσεων ἐφημερίδων καὶ περιούκων,
 συντηρήσεως γραφείων. Ποῦ εὐρίσκονται τόσα χρήματα; Ἡ
 ἐργονταὶ ἐξωθεν ἢ καταταρνανεῖται ἡ τάξις τῶν δημοσίων
 ὑπαλλήλων διὰ συλλογῆς ἐράνων ἀπὸ πτωχοῦ οἰκογενειάρ-
 χας. Καὶ διὰ τοῦτο, ἐφόσον τοιοῦτος εἶναι ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐντός
 καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, πρέπει τὰ μέτρα τῆς νομοθετικῆς
 ἐξουσίας νὰ εἶναι σοδρά. Ἐὰν δὲν χρησιμοποιοῦμεν βίην
 τὴν σημερινὴν δύναμιν καὶ δὲν νομοθετήσωμεν μέτρα σοδρά,
 ὁ ἐχθρὸς θὰ ἐνισχυθῇ ἀπὸ τὰ ἡμίμετρα καὶ βραδύτερον θὰ
 ἐπικρατήσῃ. Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει καὶ πέραν τοῦ νομοσχα-
 δίου τοῦ Πρωθυπουργοῦ δύο σπουδαιότατα μέτρα, πρῶτον νὰ
 μὴ νομοθετήσωμεν μόνον κατὰ κλάδον ὑπαλλήλικόν, ἀλλὰ
 καὶ κατὰ νομούς, διότι ἐάν νομοθετήσωμεν ὁμοσπονδίων τῶν
 δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ κλάδον εἶναι εὐκόλον νὰ συνεν-
 νοήνται μετὰ τῶν τῶν εἰς εὐχίαν στ' ἡμέρας, ἐφόσον ζῆτες ἀντικα-
 θάνομαι ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς δὲν θὰ ἦτο διατελει-
 μένη νὰ φθάσῃ μέχρι τούτου δὲν θὰ ἐπέμενα.

Ἀλλὰ θὰ παρέλειπα τὸ καθήκον μου ἐὰν δὲν ἔλεγα: Ἄς
κάμωμεν καὶ αὐτὴν τὴν υποχώρησιν, ἀλλὰ ἄς εἰσέλθῃ
μοι εἰς πρώτην παρεκτροπὴν νὰ καταργήσωμεν ἐξ ὀλοκλή-
ρου τὰς ὑπαλληλικὰς ὁργανώσεις, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν καὶ ἓνα
λόγον ὑπάρξεως, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπάλληλοι ἡμπεροῦν νὰ εἰ-
μὲν Συλλόγων, Ἀκαδημιῶν, Ὅργανισμῶν. Ἐλεγον σήμε-
ρον τὴν μεσημβρίαν εἰς Ἄνωτέρους ὑπαλλήλους, διὰ νὰ
ἔχετε ρήτορα εἰς τὸ Κεντρικὸν Θέατρον τὸν Γεωργακόπου-
λον καὶ νὰ μὴν ἔχετε εἰς τὴν Βουλὴν ρήτορα ἐμένα καὶ ἄλ-
λους καλυτέρους ἀπὸ ἐμέ. Δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ ἐννοήσω τί
χρηρίζονται οἱ Γεωργακόπουλοι καὶ οἱ Δαμασκόπουλοι, ἐφ'
ὅσον ὑπάρχουν τόσκι Βουλευταὶ καὶ Γ' ρουσιχσταὶ ἐνδικρε-
ρόμενοι διὰ τὴν τάξιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἰς μίαν
ὁμως ἄλλην πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς παρκαμένω χιματάπει-
στος. Εἶναι μαρτυρημένον ἀπὸ συγγραφῆς μεγάλως ἐπιστη-
μονικῆς ἀξίας, ὅτι ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου οἱ διευθύνοντες
τὰς θεσμίους ὁργανώσεις κατάρθωσαν νὰ δικαιοῦνται εἰς
τὰς θέσεις τῆς διευθύνσεως καὶ κεραινοῦν νὰ ἀποτελεῖν
μὴν ὀλιγαρχίαν.

Βεβαίως ὁ συντακτισμὸς εἶναι δύναμις ἀγαθοποιῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶναι ἐπίσης μαρτυρημένος ἀπὸ ὅλην τὴν ἱστορίαν, ὅτι τὸ χειρότερον εἶδος ἀνθρωπίνης συμπεράξεως εἶναι ἐκεῖ ὅπου ὀλίγοι ἀνθρώποι περικρατοῦν καὶ μόνον αὐτοὶ ὑπάρχουσιν. Τοῦτο ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν τόπον μας. Ἐδῶ εἴχατε ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους ἐρωτᾶτε ποῖον εἶναι τὸ ἐπ' ἀγγέλῳ καὶ

σας ἐπὶ 20 ἐτών; Πρόεδρε, Ὁμοσπονδίας. Ὁ ἄλφα κ. Δημητράτος, Πρόεδρος τῆς Συνομοσπονδίας, ὁ βῆτα Δημητράτος, Γραμματεὺς τῆς Συνομοσπονδίας, ὁ γάμμα Δημητράτος, γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας. Ἐδῶ εἶναι πλέον τὸ Βασίλειον τῶν Δημητράτων. Ἀνακρινόμενα ψήφισμα, ἀποφάσεις, ἀποφασίζεται ἡ Συνομοσπονδία, ἡ Συνομοσπονδία ἀπεράνθη. Ἡ ὀλιγαρχία πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ, νὰ παύσῃ ἡ ὀλιγαρχία ἀπειλοῦσα τὸν τόπον. Νομίζετε κύριοι, ὅτι πρόκειται περὶ κινήσεως δημοσίων ὑπαλλήλων; Οὐχί. Πρόκειται περὶ προπαγάνδας. Ἀλλὰ ἐπικαίρως οὐκ αἶνται καὶ ἄλλο ἐπιχείρημα. Εἶναι λέγει μετὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ προνομιούχοι, πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἰσότης.

Π. Εὐριπίδης. Εἰς αὐτὸ ἔχουν δίκαιον.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ τελευταίον κατὰ τὴν γνώμην μου μισθολόγιον, εἶναι τὸ γερμανικὸν μισθολόγιον τοῦ 1924 ὅπερ μετεσθρύνει ριζικῶς τὸ μισθολόγιον τοῦ 1919. Οἱ Γερμανοὶ διδόντες μισθὸν εἰς τοὺς Τμηματάρχας τριπλάσιον ἀπὸ τοὺς Εἰσιγγηγὰς καὶ εἰς τοὺς Διευθυντὰς τετραπλάσιον ἀπὸ τοὺς Τμηματάρχας. Διότι ἀναθέτουν τὴν Διεύθυνσιν εἰς ὑψηλὰ καὶ ἐξαιρετικὰς προσωπικότητας. Διότι ὅπως εἶπεν ἡγετὴς τῆς Γαλλικῆς ἀριστερᾶς ὁ Ἑρριώ, ἡ Δημοκρατία δὲν εἶναι πολιτεύμα γενικῆς ἱσοπεδώσεως. Ἐχει ἀνάγκη τῆς ἀριστοκρατίας τῶν πνευμάτων. (Χειροκροτήματα).

Δὲν εἶναι δυνατόν ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ νὰ φέρῃ μίαν τοιαύτην ἱσοπέδωσιν καὶ νὰ μείνῃ τὸ Κράτος εἰς χεῖρας τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων.

Π. Εὐριπίδης. Ὁμιλῶτα περὶ ὁμοιοθέτων μὲ ἄνιστον μισθόν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀλλὰ οἱ δὲ μὲσοι ὑπάλληλοι βάλουν καὶ ἐναντίον τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ πολιτικὸς κόσμος, καὶ ὅταν ἀκρίβη ἐκθέσῃ ἡ ὀλιγαρχία τῶν πολιτευομένων οἰκογενειῶν, ἐνεπνεύσθη πάντοτε ἀπὸ τὰ ὕψιστα συμφέροντα τῆς κοινωνίας, δὲν ἐφρόντισεν ὁ πολιτικὸς κόσμος δι' αὐτὴν. Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τοὺς ὑπαλλήλους ἐκείνους ποίας περὶ τῆς δυνάμεως νὰ παρυσιάσουν ἐναντί τῶν περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ πολιτικοῦ κόσμου; Πρέπει νὰ ἀντιληφθῶν τὴν θέσιν τῶν οἱ δημοσίων ὑπαλλήλων, οἱ ὅποιοι τὸ ἔχουν παρακάμει. Νὰ σὰς ἀναγνώσω μίαν ἐπιστολὴν ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, τὴν ὅποιαν ἔλαβον σήμερον. Οἱ δημοσίοι ὑπάλληλοι, μοὶ γράφει, ἐπιθυμοῦν ν' ἀφομοιωθῶν μὲ τοὺς ἐργάτας. Ἀγιάστε τοὺς. Καὶ πρὸς ἀφομοίωσιν τῶν ἀφαιρέσατε τὴν μονιμότητα. Νὰ πληρώνονται καὶ αὐτοὶ καθὲς Σάββατον, καὶ ὅταν δὲν κἄμουν καλὰ τὴ δουλειά τῶν νὰ παύσων τὸ τελευταῖον ἐξομαζωτικὸν καὶ νὰ ἀπολύονται. Ἡ ἀξίωσις, κύριοι, τοῦ κυριάρχου λαοῦ εἶναι νὰ τεθῇ ἐπὶ τέλους φραγμὸς εἰς αὐτὴν τὴν ἀκαλασίαν, ἀλλὰ ἀρνοῦνται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς Βουλῆς νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ νομοθετικῶς. Μὰ τὸν Θεόν, μὰ τὴν ἀλήθειαν, μὰ τὴν στοιχειώδη ἀνθρωπίνην λογικὴν ἐξανίσταται κανεὶς, διότι ἔρχονται δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἐπιστήμονες, ἐξαγγέλλοντες τοιαῦτα πράγματα. Ποῦ εἶναι τὸ ἐπιχείρημά των; Ἀς ἔλθουν νὰ μὲς δεῖξουν ἕνα κείμενον. Ὁμιλοῦν περὶ ἐλευθεριῶν τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ ποῦ τὸ Σύνταγμα ἀπαγορεύει εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν νὰ κανονίσῃ τὰ τῆς ὀργανώσεως των; Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἐκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀττοχλεῖται ἐπὶ μακρόν. Ἀξιοῦμαι βουλευτὴς ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Μακκῆς μοῦ ἔδωκε πρὸ ὀλίγου βιβλίον Γάλλου γερουσιαστῆ τοῦ Ζουβερλὶν τίτλου φερρόμενον «διὰ τὴν ἐπὶ συνδικαλιστῆς», καὶ εἰς τὸ ὅποιον ἀποφάνεται ὅτι θὰ σωθῇ ὁ κόσμος διὰ τοῦ συνδικαλισμοῦ. Καὶ ὅμως εἰς τὴν σελίδα 52 τοῦ βιβλίου του τονίζει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ διακρίσις μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Δὲν ὑπάρχει σοφὰς ἀνθρώπος ὑποστηρίξων ὅτι οἱ δημοσίοι ὑπάλληλοι δικαιούνται εἰς συνδικαλιστικὰς ὀργανώσεις. Τὸ Σύνταγμα μὲς οὐδὲν τοιοῦτον περιέχει. Τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα, τὸ ὅποιον ἔγινε καθ' ὑπαγόρευσιν σοσιαλιστικῆν, ἔχει μάλιστα καὶ χωριστὴν διατάξιν περὶ δη-

μοσίων ὑπαλλήλων. Ὅταν, λέγει, οἱ πολῖται ἔχουν δικαίωμα τοῦ συνδικαλισμοῦ δὲν ἐννοεῖ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὡς πολῖτας τοὺς ἐπιτρέπει. **Ε. Κουλουμβάκης.** Βεβαίως. Μὰς ἐδωρθώσατε μίαν φραστικὴν ἀνακριβολογίαν Δὲν τοὺς ἐμποδίζει ὡς πολῖτας, ἀλλὰ ὅταν συζητοῦν περὶ ὑπαλλήλικων καθηκόντων, περὶ μισθῶν καὶ συμφερόντων ἐφόσον τὰ ζήτήματά των εἶναι συμφέροντα τοῦ Κράτους, δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ὀργανῶνται εἰς ὁμαδικὰς δυνάμεις καὶ νὰ ἐξαναγκάσουν τὸ Κράτος νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὰς θελήσεις των. Ἐὰν τοιοῦτο δικαίωμα ἔχουν οἱ δημοσίοι ὑπάλληλοι, διατὶ νὰ μὴ λάθουν τὸ ἴδιον δικαίωμα καὶ οἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ καὶ οἱ δικαστικαὶ καὶ οἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τοῦ Κράτους; Σὺ ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐὰν δὲν συμφωνήσωμεν θὰ πολεμήσωμεν.

Φθάνω, ἐπιλέγει, εἰς τὸ τέρμα τοῦ λόγου μου, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸ τέρμα τῆς ἐκθέσεώς της. Διαμαρτύρομαι, πρῶτον καὶ ἐγὼ τῆς λαϊκῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909, μὲ μακρὺς ἀγῶνας ἐναντίον κάθε πολιτικῆς ὀλιγαρχίας καὶ ἐξουσιῶν ἀπὸ κατὰ γῆρας καὶ προνομίων, διαμαρτύρομαι, λέγω, ὅταν ἀκούω ὅτι τὰ ὑποστηρίζοντα ὡς δόγματα τοῦ σημερινοῦ Κράτους, εἶναι τοιαῦτα τῶν προκείμενων ἐναντίον ἡμῶν τῶν ὁπισθοδρομικῶν. Καὶ εἶπον καὶ ἄλλοτε ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ θέμα τῆς διαφωνίας μας. Τί εἶναι πρόοδος; Σεῖς, οἱ ὅποιοι καταλύετε τὴν παράδοσιν εἰσθε οἱ προοδευτικοὶ ἢ ἡμεῖς οἱ ὅποιοι προχωροῦμεν ἔχοντες ὅτι ὅψι καὶ στηριζόμενοι εἰς τὰ διδάγματα τοῦ παρελθόντος. Ἡμεῖς δὲν κατακρημνίζομεν, ἀλλὰ οἰκοδομοῦμεν, ἐνῶ ἡμεῖς κρημνίζετε μόνον.

Τινὲς Βουλευταί. Ποῖοι;

Ε. Κουλουμβάκης. Οἱ ἀριστεροί. (φωναὶ ὁρῶδες). Ἡ πρόοδος εἶναι εἰς τὸ μέσον, εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης. Αἱ ἀκρότητες εἶναι πάντοτε κακαί. Ἡ μεσότης εἶναι ἡ πρόοδος, εἶναι ἡ ἐπιστήμη, εἶναι ἡ οἰκοδόμησις. Εἰς τὴν προκείμενην περίπτωσιν, συνεχίζει, καὶ ἵτοι ἔχω διαφωλὸς τινὰς εἰς ἄλλα ζήτήματα, εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸ κῆρυμα εἰς ὁ ἀλήθειαν. Καὶ ἔλαγον καὶ ἄλλοτε εἰς τοὺς φιλελευθέρους νὰ προσέξουν εἰς τὴν κλήρην ἐφαρμογῆς τῆς πολιτικῆς των, διὰ νὰ μὴ προσκόψῃ αὐτῇ ὅπως καὶ ἄλλοτε προσέκρινεν. Ἀλλὰ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θλὶ καὶ πολιτικῇ μερίδῃ τῆς Βουλῆς ἀνυποβόμηναι εἰς πραγματικὴν πολιτικὴν καθημενηνολογίαν θὰ μὲς συντρέξουν ὡς καὶ ἐμῶς μοι ἡ Βουλὴ νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον παρὰ τινὰς περιθωριακὰς ἐπιφυλάξεις. Ὁ μὲθυσος ἢ Βουλὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ ἐθαρρήσῃ τὴν λαὸν νὰ προχωρήσῃ ἀπερίσπαστος εἰς τὰ ἔργα τῶν τὰ προοδευτικῇ. Διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ ἐπίσης καὶ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων νὰ συνείσωσιν τοὺς παρεκτροπομένους, οὕτως ὥστε ὅλοι μὲς ἀνευ κινδύνων καὶ ἀνωμاليῶν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς χώρας διὰ νὰ συνεχισθῇ ἀπρυσκόπτως ἡ μεγάλη πολιτικὴ τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων ἐξ ἴσου ἐνδοξος διὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἱστορίαν τῆς χώρας. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρακαλεῖ ὅπως ὁρίσῃ ἀπὸ τοῦδε ἡ ἡμέρα τῆς β' κατ' ἄρθρον συζήτησεως.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός) ἀναπτύσσων τὰς ἐπιφερομένας εἰς τὸ νομοσχέδιον τροπολογίας λέγει ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν θὰ εἶναι ὡς βέβαιον τὸ κυβερνητικὸν νομοσχέδιον τροπολογούμενον ὡς ἔχει. Ἀπὸ τὸ 1ον ἄρθρον θὰ ἀφαιρεθῶν 114 αὐτὸ 3 πρῶτον σείρει ὅπου γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἄρθρου ἔχει τοῦ Συντάγματος, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ θὰ μείνῃ ὅπως τῆς προστιθεμένου 4ου ἀδαφ. λαμβανόμενον ἐκ τοῦ σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ λαμβάνοντος πρόνοιαν διὰ τὴν παύσιν τῶν προνομιαικῶν διοικήσεων τῶν Σωματείων διότι ἡ διατάξις αὐτῇ εἶναι σκοπιμωτάτη. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ διατάξις αὕτη δὲν θὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν σωματείων. Τὸ ἄρθρον 2ον θὰ παραμείνῃ ὡς εἶχεν εἰς τὸ σχέδιον.

Ἐπίσης τὸ 3ον ἀφαιρουμένης τῆς β' παραγράφου αὐτοῦ, διότι ἔχομεν τὸν νόμον 3453. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 νὰ τεθῇ τὸ

σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς μὲ μίαν μικρὰν τροποποίησιν. Τὸ ἄρθρον 5 μένει ὡς εἶχε τὸ κυβερνητικὸν σχέδιον τροποποιούμενον (ἀναγινώσκει) ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνθεσιν τοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου ἀντικαθισταμένου τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης δι' ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ ἄρθρον 6 εἶναι τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὰ δύο νομοσχέδια καὶ προστίθεται. Τὸν ἄρθρον καθ' ὃ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 περὶ σωματείων (πλὴν τοῦ κατὰ Γ) ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλικων σωματείων. Ἐπίσης προστίθεται ἄρθρον 8 περὶ τῶν ἀντιποιοιμένων ἐκπροσώπησιν σωματείων δ' αὐθεντῶν. Ὡς ἄρθρον 9 θὰ τεθῇ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ σχεδίου τῆς ἐπιτροπῆς διαγραφομένης τῆς προτελευταίας παραγράφου ὡς ἀντισυνταγματικῆς.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐφ' ὅσον τὴν ἄδειαν τὴν παρέχουσαν διὰ τοῦ νέμου δὲν κωλυόμεθα νομίζω.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Ἦχετε δίκαιον, βέβαια συνταγματικὸν κώλυμα δὲν ὑπάρχει ἀλλ' ἀφίστε το νὰ τὸ συζητήσωμεν κατὰ τὴν β' συζήτησιν. Ἐπίσης, συνεχίζει, καταργεῖται ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3453 καὶ προστίθεται τελευταία διατάξις περὶ τῆς ἀμέσου ἰσχύος τοῦ νόμου. Ἐπιπλέον, ἐπιλέγει, μὲ αὐτὰς τὰς τροπολογίας, νὰ ψηφίσῃ ἡ Βουλὴ τὸ νομοσχέδιον.

Α. Παπαναστασίου. Παρατηρῶ, λέγει, ὅτι μὲ τὰς τροπολογίας τὸ νομοσχέδιον δὲν γίνεται ἐπιεικέστερον.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Μόνον εἰς τὸ σημείον κωλυμάτων διὰ τὰ ἐκλόγιμα μέλη τῆς διοικήσεως. Ἐπίσης δὲν τοὺς περιορίζομεν κατὰ νομοὺς ἀλλὰ κατὰ κλάδους.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπὶ ὁρσμένων διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ὑπάρχει ὁμοφωνία, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ διατάξεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ διεσπασθῇ συζήτησις εὐρεῖα. Δι' αὐτὸ νομίζω εἶναι ὀρθὸν νὰ μὴ ψηφισθῇ μὲ τὰς τροπολογίας τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ ἔχῃ ἐλαστικότητα ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ τροποποιήσῃ ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον.

Ε. Κουλουμβάκης. Σεῖς, κ. ἀρχηγέ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, μὴ λησιμονεῖτε ὅτι εἴχατε θάλας εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ πρωθυπουργικὴν ἠγέτιαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Δεχθῆτε νὰ ψηφισθῇ ὅπως τὸ τροποποιούμεν διὰ νὰ εἶναι αὐτὸ ἡ δέξις τῆς συζητήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἡμποροῦν αἱ τροπολογίαι νὰ τυπωθῶν χωρὶς νὰ ψηφισθῶν.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὑποθέτω, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀποκλείσῃ καὶ ἄλλην τροπολογίαν.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ Κυβέρνησις, λέγει, ἔκαμεν εἰς τὸ νομοσχέδιον διαφόρους μεταβολὰς καὶ μίαν ριζικὴν τοιαύτην δε

χθεῖσα ὅτι τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγματος εἶναι ἀλλότριον ἢ τὰς ὑπαλλήλικας ὀργανώσεις. Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ τυπωθῶν χωριστὰ αἱ τροπολογίαι καὶ νὰ συζητηθῶν εἰς τὴν β' συζήτησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ δυσκολία εἶναι ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ψηφισθῶν ἀντίθετα ἀπὸ ὅσα ὑπεστηρίζαμεν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐχει σημασίαν τὸ πρᾶγμα, διότι ἐγένοντο τροποποιήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Συντάγματος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ σημασία εἶναι θεωρητικὴ.

Π. Τσαλδάρης. Κανονικωτέρα θὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ἀν τυπωθῶν χωριστὰ αἱ τροπολογίαι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔπεται ὅτι ψηφισομένων τῶν τροπολογιῶν θὰ ἀποκλεισθῇ κατὰ τὴν β' συζήτησιν καὶ κάθε ἄλλη γνώμη καὶ θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν ἢ β' συζήτησις νὰ γίνῃ τὸ Σάββατον, διότι ἔχομεν καὶ ἀπειλὰς γενικῆς ἀπεργίας καὶ ὅσον τὸ ταχύτερον ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τῶσον ὀλιγωτερον θὰ εἶναι καὶ ἀνωμαλίας. Διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου κατὰ τὸ Σάββατον διευκολυνόμεθα **Φωναί.** Μάλιστα, μάλιστα.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κίνδυνος ὃν ἀνεφέρατε δὲν εἶναι ὑποστατός, διότι ἔχετε ὅπλον τὸν παλαιότερον νόμον καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἀσπλος δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην τῆς σπουδῆς, δι' αὐτὸ θὰ συνίσταν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τὴν ἄλλην ἐβδόμηδα.

Γ. Καφαντάρης. Ἀλλῶς τε ἡ Κυβέρνησις ἔχει δεδηλωμένους γνώμας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπισπεύδω, διὰ νὰ κατασταθῇ νοητὴν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι τὸ μέτρον θὰ ψηφισθῇ, ἀλλ' ἐφ' ὅσον τὰ Κόμματα δέχονται τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἔχω ἀντίρρησης νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τὴν πρωτῇ Δευτέραν.

Π. Τσαλδάρης. Τὴν Δευτέραν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος θὰ γίνῃ τὴν Τρίτην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μάλιστα.

Κ. Ζαβιτιζιάνος. Ἡ ὀλιγοήμερος ἀναβολὴ εἶναι χρήσιμος, διότι θὰ μὲς δώσῃ τὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶμεν, ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως, μήπως ὑπάρξῃ ἀνάγκη νὰ λάβωμεν αὐστηρότερον μέτρον.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροπολογήθη ἀποφασισμένου ὅπως ἢ β' κατ' ἄρθρον συζήτησις γίνῃ τὴν πρωτῇ Δευτέραν, ὁ δὲ Κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος τὴν Τρίτην. (Ὡρα 7.30) μ.μ., συναινέσει τῆς Βουλῆς, λυτεῖται ἡ Συνεδρίασις δι' αὐριον καὶ ὥραν 4.30' μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Θεολογίτης
Γ. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΖ'

Πέμπτης 26 Φεβρουαρίου 1931.

Ὡρα 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρκίν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἔχει:

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ε. Κουλουμβάκης, Ν. Μπακόπουλος, Ν. Γουρουντζής, Μ. Ματᾶς, Α. Γιαννόπουλος, Ε. Μαχαίρας, Κ. Βουδούρης, Σ. Κωστόπουλος**, κατὰ

θέτουσιν ἀναγρὰν τοῦ σωματείου παραπηγματούχων πᾶρα θεριστῶν τοῦ δάσους Μαγκουφάνος (Ἀμπερσοῦ).

Ὁ σύνδεσμος χρεωμένων μικροῖδιοκτητῶν Καρδίτης παρακαλεῖ ὅπως παραταθῇ τὸ δικαιοστάσιον ἐπὶ μίαν διατίαν ἐν τῇ πόλει των.

Ὁ καπνοπαραγωγικὸς κόσμος Ἀδριάνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν παρέλκυσιν τῆς ἐπιλύσεως τῶν αἰτημάτων τοῦ ἐκαπνοπαραγωγικοῦ συνεδρίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Κ. Κατσαδήμας** καταθέτει:

1) Άναφοράν ἐφ' ἑδρών ἐργαζὼν καραγοποίτας δῆμου Ἰωαννίνων παρκαπονομένων κατὰ τῆς ἐκατ' ὑπηρεσίας τοῦ ἐποικισμοῦ, προμηθευομένης καράμους πρὸς στέγαν τῶν ὑπὸ κατασκευὴν προσφυγικῶν οἰκημάτων ἐν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ εἰς ὑψηλοτέρῳ τιμῇ.

2) Αἰτήτην τοῦ Περ. Ζωίδου ἀρτεργάτου ζητοῦντος τὸν ἐπανδρὶ σμὸν τοῦ εἰς τὸ στρατιωτικὸν ἀρτοποιεῖον Ἰωαννίνων.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Φιλικτρῶν ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων.

Ὁ Β. Καραγιωζης ἀπόκοτος Φιλικτρῶν Γρεβενῶν ζητεῖ τὴν προχρὴν ἀποζημιώσεις διὰ τὸν ἀδικον θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του ἐν ταῖς φυλακαῖς Βόλου.

Ὁ εἰσχυγελὺς Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης αἰτεῖται τὴν ποινικὴν δίκαν τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Λεβαντῆ κατηγορουμένου ἐπὶ παρὰ τῶν τοῦ νόμου 4133.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ σ' πανελληνίου καπνοπαραγωγικοῦ συνεδρίου Θεσσαλονίκης διαβιβάζουσα τὸ ψήφισμα τοῦ συνεδρίου ζητεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν αἰτημάτων τοῦ καπνοπαραγωγικοῦ κόσμου.

Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Δούλης καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ γεωργικοῦ πιστωτικοῦ συνεταιρισμοῦ Μετσόβου ζητοῦντος τὴν λήψιν εὐεργετικῶν καὶ προστατευτικῶν μέτρων ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν τῆς περιφερείας Μετσόβου.

Ὁ βουλευτὴς κ. Γ. Καραγεώργης καταθέτει ἀναφορὰν περὶ διακανονισμοῦ τῶν εἰς χρυσὸν ἐμπραγμάτων ἀπαιτήσεων ἐπὶ κτημάτων ἀνταλλαξιμῶν ὁθωμανῶν καὶ ὑψηλῶν ὀθωμανῶν.

Τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Χαλκιδικῆς ζητεῖ τὴν ἐπίλυσιν διαφορῶν αἰτημάτων καὶ τὴν ἀπαλλοτριώσιν ἀπάντων τῶν μετοχῶν καὶ ἀγροκτημάτων τῆς περιφερείας τῶν.

Ὁ σύνδεσμος ἀλληλεγγύης ἀποστράτων ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς ζητεῖ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸ μετοχικὸν ταμεῖον στρατῶ τῶν ὀντισακωμάτων τῶν στρατευσμένων.

Οἱ δημόσιοι καὶ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι Δράμας, ἡ καπνεργατικὴ συγκέντρωσις Ξάνθης καὶ οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι Λεβαδείας διαμαρτυροῦνται διὰ τὴν κατάθεσιν νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως περὶ δικλύσεως τῶν ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων.

Ὁ σύνδεσμος κοινοτήτων Ἀλμωπίας ζητεῖ τὴν ἐπίλυσιν διαφορῶν ἐκκερμῶν ζητημάτων τῆς ἐπαρχίας τῶν καὶ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν πληρωμῆς τοῦ ὑπολοίπου χρέους τῶν πρὸς τὴν Ε. Α. Π.

Οἱ ἐν Ἀμκλίδι ἐγκατασταθέντες πρόσφυγες ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας ζητοῦν τὴν ἀνέγερσιν συνοικισμοῦ.

Οἱ κτηματῆται τῆς κοινοτήτος Θέρμης Μυτιλήνης διαμαρτυροῦνται ἀπαρνούοντες τὴν παρὰ τὴν ληρωθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου Ἀγιάσου περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. Χ. Ζουμῆς καταθέτει αἴτησιν τῆς πανελληνίου ἐνώσεως κυβερνητῶν ἱστιοφόρων Πειραιῶς ζητοῦντων τὴν ἐπίλυσιν διαφορῶν ζωτικῶν ζητημάτων ἀφορώντων τὴν ὑπαρξὴν τῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας.

Ὁ πληθυμὸς τῶν ὀρεινῶν διαμερισμάτων νομοῦ Τρικυλῶν διαμαρτυρεῖται διὰ τὸν μελετώμενον χαρακτηρισμὸν τῶν δασῶν τῆς περιφερείας τῶν ὡς δημοσίων.

Ἡ Γενικὴ Διοίκησις Κρήτης υποβάλλει αἴτησιν τῶν ἐν Χανίοις ἀσπῶν προσφύγων περὶ χρηργήσεως αὐτοῖς ἀπάντων τῶν κατεχομένων ἐπ' ἐνοικίῳ ἀνταλλαξιμῶν οἰκημάτων.

Οἱ κάτοικοι τῶν συνοικισμῶν Πολυσίτου, Σουνίου καὶ Λευκοπέτρας διαμαρτυροῦνται διὰ τὴν παρέλκυσιν τῆς καταλήψεως καὶ διανομῆς τοῦ τσιφλικίου Κιζιλτζακίου ζητοῦν τὴν ταχέαν διανομὴν τούτου.

Τὸ βον πανελληνίου καπνεργατικῶν συνέδριον Θεσσαλονίκης καὶ ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Δράμας παρκαλοῦν ὅπως διαταχθῶν οἱ ταμίαι τοῦ Κράτους καὶ μὴ προβαίνουν εἰς τὴν ἐξπράξιν τῶν δανείων τῶν χορηγηθέντων εἰς τοὺς ὅμη

ροπαθεῖς, ἅτε χρησιθέντων τούτων ὑπὸ τῶν προγεγεσμένων Κυβερνήσεων.

Ὁ λαὸς τῆς ἐπαρχίας Βοῖου καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Γρεβενῶν διαμαρτυροῦνται διὰ τὴν δικιωνίαν τοῦ ζητήματος τῆς κατασκευῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Καλαμπάκας, Γρεβενῶν, Σικιτίτης, Κοζάνης, Βερροίας καὶ ζητεῖ τὴν ταχέαν κατασκευὴν ταύτης, συμφώνως μετὰ τὴν παλαιὰν χάραξιν.

Ὁ ἐμπορικὸς καὶ κτηματικὸς σύλλογος Πύργου διαδηλοῦντες τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὐρίσκειται ἡ Ἑλλάς, παρκαλοῦσιν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προδῇ εἰς τὴν περικοπὴν τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Οἱ κ. κ. Γ. Μαργῆς (ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ Ν. Ἀβραάμ (ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) υποβάλλουν τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν παρὰ τοῖς ἐν Ἑλλάδι Ἰσχυρίζοις κλπ. καταθέσεων εἰς χρυσόν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέτει τὴν ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων ἔργων».

Ὁ κ. Γ. Μαργῆς (ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως δικτάξεως τοῦ νόμου «περὶ Δημοσίου Ἀρχιτεκτονικοῦ».

Οἱ βουλευτὰ κ. κ. Α. Παχνός, Γ. Παπαδάκης, Ν. Μαιμούνης, Α. Πετσάλης υποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3713 περὶ Συμβουλίου Ἐπιτελείας κλπ.»

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέτει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῆς υποδληθείσης δικτογραφίας πρὸς ἐκδοσιν ἀδείας διώξεως τῶν βουλευτῶν κ. κ. Π. Λεβαντῆ, Γ. Θεοδοσίου καὶ Στ. Καραγεώργη.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέτει ἐκθέσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τὴν Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς συνθήκης Συνθήκης Συνδικαλιστικῆς καὶ Δικαιοσύνης».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ υποβάλλει ἐκθέσιν αὐτῆς ἐπὶ υποδληθείσης αὐτῆς δικτογραφίας πρὸς ἐκδοσιν ἀδείας διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Λούβαρη.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέτει ἐκθέσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1930 κωδικοποιηθέντος νόμου ὑπ' ἀφ. ἀριθ. 3616 «περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ προοιδιασμῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέτει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1586 περὶ κληρονομιῶν καὶ ἀπολειπῶν καὶ ἀποδόσεως τῶν ἐκ κληρονομιῶν ἀζητήτων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἑθνικῆς Ἀμύνης».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. Ε. Πριμίδης συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Ἐφημερίδων Ζακύνθου δι' ἧς ζητεῖται ἡ παροχὴ συντάξεως εἰς τὴν χήραν Κ. Λομβάρδου. Τονίζει ὅτι πρόκειται περὶ πολιτεῦ τοῦ παρὰ τὸν πόλεμον πολλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον καὶ τοῦ ὁποῦ ἡ χήρα διέρχεται φρικτὴν πείναν. Νομίζει ὅτι συντρέχει περὶ τῆς νῆς εἰς τὸ Κράτος γεννητικὴν συνθήκην.

Π. Συρογιάννης. Αἰσθάνομαι, λέγει, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιτελέσθω τὴν προσην τῶν ἀρμόδιων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τὴν χήραν τοῦ αἰμνήστου Κωνστ. Ἀργασάρη Λομβάρδου καὶ ὅσον ἡ γενομένη ἀπονομὴ συντάξεων ἐγέννησε τὴν ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν ἀπονομῆς τοιαύτης καὶ εἰς τὴν εἰρημένην χήραν πολιτικοῦ τιμῆστου τοῦ Κοινοβού-

λιον, ἡ οἰκογένεια τοῦ ὁποῦ πορρέει ὑψίστας ὑπηρεσίας καὶ θυσίας διὰ τὴν Ἑνωσὶν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος καὶ ἀκολουθῶν συνεχίσασα ταύτας μέχρι πρὸς καίρου. Θεωρῶ καθήκον νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέριμναν ἀποτελεσματικὴν διὰ τὴν αἰτουμένην συνταξὴν ἡ ἀπονομὴ τῆς ὁποίας ἐδράμει ἐπὶ μακρὸν.

Ὁ κ. Α. Σανθόπουλος παρκαλεῖ τοὺς ἀρμόδιους ὑπουργοὺς νὰ ἀποδώσιν δικαιοσύνην διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῶν διδασκάλων τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων, οἵτινες ἀπελύθησαν ἀπὸ τῶν ὀργανικῶν αὐτῶν θέσεων κατὰ τὸν Νόμο 4373.

Ὁ κ. Α. Δούλης συνηγγεῖν λέγει ὅτι πρόκειται περὶ 130 διδασκάλων τῶν Νέων Χωρῶν οἵτινες ὑπερέβησαν ἐν δόλῳ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπαρχίας τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς καὶ οἱ ὁποῖοι πένονται ἐν ὧς εἶναι δυνατόν νὰ βελτιωθῇ ἡ θέσις τῶν διὰ τῆς διοικήσεως ὁλίων χυλίων δημοτῶν κληρίκων.

Ὁ κ. Α. Θεολογίτης ὑμνολοῖ ἐπὶ ἀνομοίᾳ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμποροεργατικῶν Συλλόγου Ἐλευθερουπόλεως διαμαρτυρῶν κατὰ τοῦ Τυρίου Παγγαίου λέγει ὅτι καὶ ὡς καὶ ἰδιαιτέρως πληροφόρος ἔχει τῶν ὑποκρίνων ἔχει γινώσκων καὶ ὁ ὑπουργὸς κ. Παπαδάτος πρόκειται περὶ παρκαλοῦν τοῦ Τυρίου αἱ ὁποῖαι δικαίως παρκαλοῦν τὴν λαϊκὴν δυσφύειαν.

Ὁ κ. Γ. Βασιλειάδης, λέγει ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν γνώμην ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς ἐν συστάσει εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέριμναν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν. Προσθετεῖ ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας ὑπουργὸς ἀπήνησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα σκεπτεται νὰ λάβῃ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ταμεῖου ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας Φθιωτιδοφωκίδος, ὅλλ' ἡ ἀπάντησις δὲν τὴν ἐκανοποιεῖ.

Ε. Κουλουμβάκης. Νὰ ἐγγράφηται ἐπερώτησιν διὰ νὰ σὰς βοηθήσωμεν ὅλοι. Νὰ περικύβην ὅπου θέλουν κοινὸν καὶ χάριν τῆς συντηρήσεως τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.

Γ. Βασιλειάδης. Τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς καταστάσεως τῶν ὁδῶν εἶναι ἐνδεικτικὸν τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐνὸς Κράτους καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὸ ζήτημα.

Πολλοὶ Βουλευταί, ζητοῦν νὰ ἐγγραφῇ ἐπερώτησις ἡ ὁποία θὰ συζητηθῇ αὔριον.

Ἡ Βουλὴ συναίει.

Οἱ κ. κ. Σ. Σταυροπούλου, Α. Καϊσαδήμας καὶ Α. Δούλης συνιστοῦν ἀναφορὰν τῶν ἀμαξοκαρραγωγῶν Ἰωαννίνων περὶ πληρωμῆς τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως.

Ὁ κ. Α. Κουτουμπάκης λέγει ὅτι πρὸ 20 ἡμερῶν ὑπέβαλεν ἐρώτησιν πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας δι' ἧς ἐζητεῖ νὰ τὸν πληροφώρουν διὰ τίνα λόγον ἐπαύσαν ἐφαρμοζομένη ἡ μετὰ τὴν Κυβερνήσεως καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζίας σύμβασιν περὶ τμηματικῆς καὶ εἰς 4 ἐτησίας δόσεις καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ γεωργῶν ὑποστάντων θεομηνίας, ἐπὶ πλέον δὲ διακί ἐγγείονται ἤδη ἀγῶνι ὑπὸ τῆς Τραπεζίας καὶ κατ' ἐκείνων δι' οὗς ἀπεδέχθη τὰς τμηματικὰς καταβολὰς. Ἀτυχῶς δὲν ἔτυχεν ἀπαντήσεως ἐπὶ ζητήματος σοβαρωτάτου ἀφορῶντος ὁλόκληρον τὴν γεωργικὴν κόσμιν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα προβάλλει ὡς δικαιολογίαν τῆς ἐνέργειάς τῆς τὸ ὅτι δὲν ἐψηφίσθη νόμος ὡς ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις παρέχων εἰς αὐτὴν προνόμιον πρωταρχικῆς ὁλῆς ἔχει καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Ἀλλ' ἡ δικαιολογία αὕτη δὲν εἶναι σοβαρὰ. Τὸ σοβαρώτερον εἶναι ὅτι ἡγεῖται ἀγῶνα καὶ κατὰ χωρικῶν πρὸς τοὺς ὁποῖους ἔδωσε δάει μὲ προθεσίαν καὶ οἱ ὁποῖοι κληθέντες ἤδη νὰ πληρώσουν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἐδῆλωσαν ὅτι ἀδυνατοῦν. Δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀφίσῃ ἐνεξέλεγκτον τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ μὴ λάβῃ μέτρα ἐναντίον μίτης παραδόσεως ὠρισμένης συμφωνίας, ἐν ὅμοις ἐλπίδα δὲν ληφθῇ μέτρον εἶναι ἀναγκασιμὸς νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐρώτησιν τοῦ εἰς ἐπερώτησιν.

Γ. Βασιλειάδης. Διὰ κατηγορηματικῶς ὅτι καλλίτερη γὰρ μὴ ἐκπληρώσαντες τὰς ὑποχρεώσεις τῶν δὲν τὸ ἐπαρῆσαν ἐκ κακῆς διαθέσεως, ἀποδείξει ὅτι ἐν ὧς τὸ χρέος τῶν ἀνῆλθετο πέρυσιν εἰς 1.300.000.000 ἐμειώθη εἰς 500.000.000 μόνον ὡς δύναται νὰ βελτιωθῇ ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Α. Παπαναστασίου. κ. Πρόεδρε.

Πρόεδρος. Γενικεύεται λοιπὸν ἡ ἀναφορὰ. Δὲν εἶναι κατάσταση αὐτῇ.

Α. Παπαδάτος (ὑπουργός). Δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ ἀπαντήσω, ἀλλ' ἐπεὶ ἐζήτηται πληροφόρησις ἀπὸ τὴν Τράπεζαν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαρωτίσω τὴν Βουλὴν. Νομίζω ὅτι εἶναι ζήτημα συνειδήσεως νὰ εἰπω ὅτι οὐδεμίαν δυσκολίαν εὐρίσκωμεν ὁσάκις ἀπετάθημεν πρὸς τὴν Τράπεζαν.

Δὲν ξέρω τί συμβαίνει εἰς τὴν Ἀσθὺναιαν, ἀλλὰ πάντως εὐρυνον πάντοτε καλὴν διαθέσιν ἐκ μέρους τῆς Τραπεζῆς ἡ ὁποία ζητεῖ μόνον αὐτὸ ἔδει τεθῇ ὡς βέλτισ, νὰ ἔχουν πάθη πραγματικῶς αὐτοὶ ποὺ θὰ δανεισθῶν καὶ νὰ εἶναι ἀποροι.

Α. Κουτουμπάκης. Καὶ ἐκεῖνα τὰ δάνεια ποὺ ἐδόθησαν μὲ προθεσίαν ἀνεκλήθησαν. Πῶς εἶναι ὁ λόγος, μήπως μεταβλήθη ἡ κατάταξις τῶν ἀγροτῶν καὶ εἶναι τώρα εὐτυχῆς διὰ νὰ ἡμπορῶν νὰ πληρώσουν ἀμέσως;

Ὁ κ. Α. Δούλης συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Δελφινάκου παρκαπονομένης κατὰ τοῦ ὑπενωμοτάρχου Πολλίου καὶ διαμαρτυρεῖται, διότι τὸ ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς δὲν ἠβέλησε νὰ ἀκαλίσῃ ἔστω καὶ προσωρινῶς ἐπ' ὅσον θὰ διαρκούσιν αἱ ἀντικρίσεις τὴν ὑπενωμοτάρχη.

Β. Καραπαναγιώτης (ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης δι' αὐτό.

Ὁ κ. Α. Δούλης συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ κ. Κιζόου καὶ ζητοῦντος τὴν παρὰ τὴν ἀποζημιώσεως.

Π. Τσαλδάρης. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ἐλήρη ἀπόφασις νὰ μετατραπῇ μὴ ἐρώτησις εἰς ἐπερώτησιν καὶ νὰ συζητηθῇ αὔριον.

Πρόεδρος. Νὰ προταθῇ μάλιστα.

Π. Τσαλδάρης. Ὅπως νὰ παρκατηρῇται ὅτι τὸ δεύτερον μέρος δὲν εἶναι κανονικόν, λέγω δὲ τοῦτο διότι ὑπάρχει μὴ ἐπερώτησις ἐκκερμῆς, μεγάλῃς δὲ σημεσίας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ συζητηθῇ αὔριον, πρόκειται περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος.

Πρόεδρος. Τὸ στρατιωτικὸν θὰ μὲς ἀπαχρηλῇ καὶ πέραν τῆς αὔριον.

Α. Μιχαλακόπουλος (ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν ἀρνούμαι τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς ὁμιλήσεως ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅς ἐλεγον μάλιστα ὅτι θὰ ἐπρεπε νὰ προτιμῶνται πάντοτε αἱ ἐπερωτήσεις αἱ ποσοφύμεναι ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἐπεὶ δὲ εἶναι πιθανόν ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ βουλευτικῆς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπουσιάζουν, μὴ γνωρίζοντες ὅτι θὰ γίνῃ αὔριον ἡ συζήτησις φρονῶ ὅτι θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ ὀριθῇ ἡ προσην Τρίτη διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπικρατῶ εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον τῶν λεγόντων ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Διότι πραγματικῶς ἐπερωτήσεις εἶναι αἱ προσερχόμεναι ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐν ὧς αἱ ἐκ τῆς πλειοψηφίας εἶναι συστάσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἀφοῦ ἐτυμωνήσαμεν εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον θὰ διαφωνήσωμεν εἰς τὸ δεύτερον.

Π. Τσαλδάρης. Δεχόμεθα νὰ συζητηθῇ τὴν Τρίτην, ἀλλὰ νὰ ἐγγραφῇ πρῶτη.

Πρόεδρος. Πρῶτη καὶ μόνη.

Α. Παπαδάτος (ὑπουργός). Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἠρώτησε χθὲς τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληροφώρῃ τὴν Βουλὴν περὶ μέτρα ἑλπίδα ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῶν πλημμυρῶν. Ἐπείστερεψα σήμερον, κ. συνάδελφοι, ἐκ τῶν

πλημμυροπαθών περιφερειών της Βορείου Ελλάδος και ιδίως εν τών περιφερειών εκείνων, αἰ ὅποια ἐπλήγησαν περισσότερο ἐν τών ἀχαλινώτων ὑδάτων, εἶμι δὲ εὐτυχῆς διότι μόλις ὑπεβλήθη ἡ ἐπερώτησις τοῦ ἀξιωματικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θὰ ἔχω τὴν τιμὴν σήμερον νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Βουλὴν τὰ λαθόντα χωρὶν εἰς τὴν θορειοτέραν ἐπαρχίαν τοῦ Κράτους, συνάμα δὲ γνωρίσω πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ μέτρα τὰ ὅποια ἐλάθονμεν μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης πρὸς ἀνακούφισιν τών παθόντων. Τὴν παρελθούσαν Τρίτην, δηλ. πρὸ δέκα ἀκριθῶς ἡμερῶν, τηλεγραφήματα τών Νομαρχῶν Ἐδρου καὶ Καβάλλας ἀνγγέιλαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι οἱ πατακοὶ Ἐδρου καὶ Νέστου ἐπλημμύρησαν καὶ κατέκλυσαν ἀπεράντους ἐκτάσεις, πολλὰ δὲ χωρία ἀπεκλείσθησαν, Συνάμα καὶ αἱ συγκοινωνίαι διεκόπησαν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὸ ἀπόγευμα, ἀποπρωγεγενημένως συνειργάσθη μετὰ τών συναδέλφων μου τῆς Προνοίας, Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν ἀνεχώρησα εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς. Εἰς Κομοτηνὴν συνιεντήθημεν μετὰ τοῦ κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ καὶ ἐξηκολούθησαμεν μαζὺ τὸ ταξίδιον εἰς Ἀλεξανδρούπολιν τὴν νύκτα, τὴν ἐπομένην δὲ πολὺ πρῶτ' ἐξηκολούθησαμεν τὸ ταξίδι μας εἰς Ὁρεστιάδα. Μέχρι Σουφλίου αἱ κατακλυσθεῖσαι ἐκτάσεις δὲν εἶναι καὶ τόσον μεγάλα. Πέριξ τών Φερρών ὑπάρχον, ὀλίγαι τοιαῦται. Πέραν ὅμως τοῦ Σουφλίου πρᾶγματι τὸ θέαμα ὑπῆρξε τραγικόν. Συνιεντήσαμεν μίαν πραγματικὴν θάλασσαν. Ὑπὲρ τὰ 250.000 στρέμματα γῆς εἶναι σκεπασμένα ἀπὸ τὰ πλημμυρήσαντα ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Ἐδρου. Ἰσως καὶ περισσύτερα. Μέχρι τών συνόρων ἡ θάλασσα αὕτῃ ἐξηκολούθει, καὶ ἄλλου μὲν τὰ ὕδατα ἐφθάνον εἰς ὕψος ἐνός μέτρου, ἄλλου δὲ εἰς δύο μέτρα. Δύο φυλάκια, τὸ 21 καὶ τὸ 22, ἀπεκλείσθησαν τελείως, αἱ δὲ στρατιῶται ἀνῆλθον ἐπὶ τῶν δένδρων, μὲ τὰ ὅπλα των μόνον, ἀφήσαντες τὰ πάντα εἰς τὴν διάθεσιν τών ὑδάτων. Οἱ Τούρκοι οὐκοῦν ἀντιληφθέντες τὸν κίνδυνον τὸν ὅποιον δέσχετον οἱ στρατιῶται μας ἐστεῖλαν λέμβους νὰ τοὺς σώσωσιν. Οἱ στρατιῶται μας δὲν δέχθησαν, διότι δὲν εἶχον τὴν ἀδειαν τῶν ἀξιωματικῶν των τότε ὁ Τούρκος Διοικητὴς τοῦ τομέως ἐκεῖνου ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸν Ἑλληνα ἀξιωματικὸν Διοικητὴν τοῦ ἑλληνικοῦ τομέως διὰ νὰ δώσῃ τὴν ἀδειαν εἰς τοὺς στρατιώτας μας, ὅπως καὶ ἐγένετο, εἰδοποιηθέντων τῶν στρατιωτῶν μας διὰ σημάτων καὶ οὕτω παρελήφθησαν οἱ στρατιῶται μας ὑπὸ τῶν λέμβων τῶν Τούρκων καὶ διεπεριώθησαν εἰς τὴν Τουρκικὴν ἀκτὴν, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ Καραγάτς ἐστάλησαν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος. Ἡ πράξις αὕτη τῶν Τούρκων ἐχαιρετίσθη μὲ πολλὸν ἐνθουσιασμόν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἑλληνικῶν πληθυσμῶν. Ἦτο τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς φιλίας μετὰ τῶν δύο Κρατῶν καὶ λαῶν καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης.

Τὰ παθόντα χωρία τῆς περιφερείας Ἐδρου εἶναι κυρίως ἐξ. Ἰδιαίτερος μεγαλύτερος ζημίας ὑπέστησαν τρία ἐξ αὐτῶν, ὁ Κυρῆνος, τὸ Ἀχυροχώριον καὶ τινὰ ἄλλα. Κατεστράφησαν 133 οἰκίαι τελείως, καὶ κατέστησαν ἐτοιμόροποι περὶ τὰς 250. Τὰ πρῶτα μέτρα τὰ ὅποια ἐλήφθησαν εἶναι νὰ σταλῶσιν αἱ λέμβοι πρὸς διάσωσιν τῶν ἀποκλεισθέντων γεωργῶν, καθὼς καὶ τῶν ποιμένων. Ἐδδομήκοντα τέσσαρες λέμβοι ἐστάλησαν. Εὐτυχῶς δὲ γνωρίζω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι μὲ τὰ ληφθέντα ἄμεσα μέτρα καὶ ταχύτατα, οὐδὲν ἀνθρώπινον θῦμα ὑπάρχει. Καὶ τὰ κτήνη διεσώθησαν. Μόλις λοιπὸν διεσώθησαν οἱ κάτοικοι ἐστεγάσθησαν εἰς παρακείμενα χωρία, ἐδόθησαν τροφὰ δι' αὐτοὺς καὶ νομὴ διὰ τὰ ζῶα των διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωσι τῆς πείνης. Ἐλάθονμεν λοιπὸν μετὰ τοῦ κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ τὰ ἀπαιτούμενα ἄμεσα μέτρα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα, τὰ μόνιμα δηλαδὴ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν καταστραφείων οἰκιῶν καὶ ἐπιδιορθώσεων τῶν ἐτοιμορρόπων συνεννοούμεθα μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας καὶ θὰ λάθωμεν τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα διὰ τὴν ἀνέγερσιν αὐτῶν, μόλις αἱ καίριαι συνθήκαι τὸ ἐπιτρέψωσιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὅταν ἀκούσῃ κανεὶς τὸ μέγεθος τῶν κα-

τακλυθεισῶν ἐκτάσεων, ἀναλογίζεται ὅτι αἱ ζημίαι εἰς τὴν γεωργίαν θὰ εἶναι κολοσιαιαί. Εὐτυχῶς δὲν εἶναι τόσον σοβαρὰ καὶ τοῦτο, διότι αἱ ἐκτάσεις αὐταὶ σπείρονται δι' ὀψίμους καρπούς, κυρίως δὲ μὲ ἀραβόσιτον καὶ φασόλια. Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸν ποταμὸν Νέστον. Αἱ πρῶται προενηθεῖσαι ἐξ αὐτοῦ ζημίαι εἶναι αἱ τῶν γεωργῶν τῶν ἐνοικῶν τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην. Ἡ μεγάλη γέφυρα Νέστου τῶν τοξοτῶν κατέπεσε καθὼς καὶ ἡ ἑτέρα τῆς περιφερείας Χρυσουπόλεως.

Ἐζητήθησαν αἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις καὶ ἀπερρασίσθησαν οὕτως ὥστε τάχιστα νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσις αὐτῶν. Εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτὴν σοβαρῶς ἐπαθον ἐξ χωρίων ἐνδοκίμα εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νέστου. Κατεκλύσθησαν ἐφέτος περισσότερα ὑπὸ τῶν ὑδάτων, διότι δυστυχῶς ἐσπασε τὸ φράγμα τὸ ὅποιον διηρθεῖται τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ τούτου. Τὰ αὐτὰ μέτρα ἐλήφθησαν καὶ ἐδῶ. Δηλαδή χορήγησις τροφῆς εἰς τοὺς παθόντας κατοίκους καὶ νομὴ διὰ τὰ ζῶα. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰς καταπεσοῦσας οἰκίας θὰ ληφθῇ φροντίς διὰ τὴν ἀνέγερσιν αὐτῶν. Κατερχόμεθα εἰς τὸν ποταμὸν Στρυμῶνα. Ὅσον κατερχόμεθα τοσοῦτον καὶ τὰ νερά κατέρχονται. Ὅσον κατερχόμεθα ἡμῶς εἰς πλημμύρας ποταμὸς αὐτῶν καὶ ἐφέτος ἐπροξένησαν ἀρετὰς ζημίας. Εὐτυχῶς τὸ κατασκευασθὲν φράγμα τοῦ Καρτζάκιοι ἐσώσεν ἀρετὰς ἐκτάσεις ἐφέτος ἀπὸ τὰ ἀχαλινώτα νερά τοῦ ποταμοῦ τούτου. Ὁ κ. Νομαρχὴς Σερρών ἔλαθεν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα. Τὸ αὐτὸ ἐγένετο, καθὼς ἐπληροφόρηθη, καὶ διὰ τὰς κατακλυσθεῖσας ὑπὸ τοῦ Ἀἰετοῦ ἐκτάσεις, ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας. Ἀνακεφαλαίων δύναμαι σήμερον προχεῖρως νὰ εἰπῶ, διότι αἱ μελέται τῶν μηχανικῶν ἀκόμη δὲν κατηρτίσθησαν, ὅτι αἱ εἰς οἰκήματα καταστραφέντα ζημίαι ἀνέρχονται περίπου εἰς 4-5 ἑκατομμύρια. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰς ζημίας τῶν προΐμων καρπῶν ἀκόμη δὲν εἶναι γνωστὸν τοῦτο, διότι πρέπει νὰ ἀποσπρῶθαι πρῶτα τὰ ὕδατα καὶ κατόπιν νὰ βεβαιώτῃ ἡ Γεωργικὴ Ὑπηρεσία τὰς ἐπελθούσας ζημίας. Ἐκεῖθεν ὅπου οἱ ποταμοὶ ἤλλαξαν κοίτην, ὅπως ὁ Ἀρδὰς, αἱ ζημίαι εἶναι μεγάλα, διότι τὰ ὕδατα κατήλθον μὲ μεγάλην δύναμιν καὶ κρέσσαν καὶ σπορὰς καὶ κατοικίας. Πάντως καὶ αἱ ζημίαι τῶν ποταμῶν Ἐδρου, Νέστου καὶ Στρυμῶνος ἐφ' ὅσον τὰ ὕδατα ἀκίμῃ παραμένουν, διότι κατήλθον τὰς πρώτας ἡμέρας, ἀμέσως ὅμως λόγῳ τῶν μεγάλων βροχῶν ἐπανῆλθον, θὰ εἶναι θετικά, ἀλλὰ εἰς μικρὰν ἔκτασιν λόγῳ τῆς μικρᾶς ἐκτάσεως τῆς σπαρείτης μὲ πρῶτους καρπούς. Διὰ τοὺς παθόντας γεωργούς συνεννοήθη μετὰ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς Ἀγροτικῆς καὶ Ἑθνικῆς νὰ τοὺς δώσουν δάνεια πρὸς σπορὰν καλοκαιρινῶν καρπῶν καὶ πᾶσαν ἐνίσχυσιν, θὰ συνεννοηθῶ δὲ καὶ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς διὰ νὰ ἐκδοθῶσιν ὥς τάχιστα αἱ σχετικαὶ διαταχαί. Ἐχομεν τὴν συνειδητὴν ἡσυχον, διότι ἐσπεύσαμεν ἀμέσως εἰς τὴν φωνὴν τῶν σκληρῶς δοκιμασθέντων γεωργῶν μας καὶ εἶμα ἐντυχῆς νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι καὶ ἀπὸ τοὺς παθόντας μετὰ συγκινήσεως ἀνεγνωρίσθη ἡ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὡς πρὸς τὰ μέτρα τὰ ὅποια ἐλήφθησαν διὰ τοὺς πλημμυροπαθεῖς τῆς Πελοποννήσου, ἀναφέρει ὅτι ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας συνδέλλου του κ. Λαδᾶ ἐπεσκέφθη τὰ σοβαρότερον πληγέντα μέρη τῆς πλημμυροπαθοῦς περιφερείας, ἦτοι τὴν Ἀνδραβίδα, Μερίνην, Λεκανά, Ντρούση κλπ, ὅπου ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξεν, ὡς λέγει, πρᾶγματι φοβερά. Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει ὅτι παρεστέθησαν ἀμέσως βοηθήματα καὶ ἐλήφθησαν πάντα τὰ δυνατὰ μέτρα ἀρωγῆς ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν. Ἐπιστρέψας ἐνταῦθα συνεννοήθη μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς πρὸς ἀποστολὴν ἐπὶ τόπου ἐπιθεωρητοῦ πρὸς βεβαίωσιν τῶν ζημιῶν, ὅπου καὶ ἐγένετο, ἵνα οὕτω παρασχεθῇ ἄμεσος ἡ ἐπικουρία τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς γεωργικὰς ζημίας. Ὡς πρὸς τὰς ζημίας ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν οἰκιῶν, συνεννοήθη ὁμοίως μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς

πρὸς παροχὴν ὑπὸ τῆς εἰς τοὺς ζημιωθέντας μικροπροσροῦσμων δανείων μέχρις 20 χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν οἰκιῶν των. Ἐξ ἐνεργείας τοῦ τῆς ἀνῆγγελε, λέγει, πρὸς τοὺς ἐνδικερμένους οἰκιστὰς ὑπέδωκεν αὐτὰς δι' εὐχρηστικῶν.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Π. Τσαλδάρη** περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἡλείαν καταστραφείων οἰκιῶν ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** ἀναφέρει ὅτι εἰς μὲν τὴν περιφέρειαν Ἐδρου κατεστράφησαν 132 σπήτια, εἰναι δὲ ἐτοιμόροπα 150, οἱ κάτοικοι τῶν ὁποίων συγκατοικοῦν μὲ ἄλλους, διότι λόγῳ τοῦ χειμῶνος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρκαίνων ὑπὸ σκηνῆς. Ὁ κ. **Ι. Μουνεζουρίδης** συνιστᾷ τὴν λήψιν μερίμνης καὶ ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν Νχυπλίκας, οἵτινες παρὰ τὸ περιωρισμένον τῆς περιφερείας ὑπέστησαν οὐκ ὀλίγον ζημίας ἐξ ἰσίου σοβαρᾶς, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ νομάρχου δικτυοῦται.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** συνεινώνει τὰς συστάσεις του, δεδομένου, ὡς λέγει, ὅτι κατεστράφησαν ὀλόκληρα χωρία.

Ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** παρέχει τὴν διὰδεξιάν του ὅτι ἡ Κυβερνήτης θὰ ἐνδικερθῇ καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Νχυπλίκας μετὰ τῆς αὐτῆς σπορῆς μετ' ἧς ἐνδιεφέρθη καὶ διὰ τὰς ἄλλας περιφερείας.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Π. Τσαλδάρη** περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν καταστραφείων ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς οἰκονομίας ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** δηλοῖ ὅτι δὲν εἶναι εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ πράττῃ ἀκριβεῖς πληροφορίες, καθόσον τὰ ὕδατα δὲν ἔχουν ὑποχωρήσει τελείως, οὕτως ὥστε νὰ διαπιστωθῇ τὸ μέγεθος τῶν καταστραφῶν.

Ὁ κ. **Α. Μπακάμπασης** συνιστᾷ ὅπως ἐξ ἀρμογῆς τῶν τελευταίων πλημμυρῶν ληφθῇ ἀπόφασις διὰ τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς γεωργικῆς Σταυρουπόλεως, δεδομένου, ὡς λέγει, ὅτι ὑπάρχουν καταπεθειμένα τὰ ἀναγκαζοῦντα χρηματικά ποσά.

Ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο ἀκριβές, καθόσον τὸ ἔργον προϋπολογίσθη εἰς τρεῖς περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐνῶ τὰ ὑπάρχοντα χρήματα δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ἐν ἑκατομμύριον.

Ὁ κ. **Α. Παπαδάτος** προσθέτει, ὅτι Κυβερνήτης δὲν παρέλειψε νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦδε τὰ κατ'ἀλλήλα μέτρα πρὸς ἐπέλεσιν τοῦ ἔργου.

Α. Μιχαλακόπουλος (ὑπηρετὸς τῆς Κυβερνήσεως). Παρατηρῶν ὅτι δὲν ἦτο ἄλλως τε δυνατόν νὰ χρησθῇ τὸ ἔργον ἐν μέτρῳ χειμῶν καὶ ὅτι ἀρχῆς τῶν ἐργασιῶν θὰ γίνῃ τὴν ἀνοιξίαν.

Γ. Βασιλειάδης. Καὶ ἡμεῖς ἐπιτηδεύομεν εἰς τὸν Κηρίον καὶ ἐπρεπε νὰ ἐλθῇτε καὶ ἐκεῖ νὰ δικτυοῦσθε τὰς ζημίας.

Ὁ κ. **Α. Ἰασιωνίδης** (ὑπουργὸς τῆς Προνοίας), ἀναφέρει τὰς ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν ἐνεργείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας, λέγει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν τηλεγραφημάτων, ἀνάλογος πρὸς τὴν πληθύν τῶν γενομένων καταστραφῶν, δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπὸ μνήμης ἀνῆγγεσιν. Ὡς ἐκ τούτου διετάχθη, λέγει, ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τηλεγραφημάτων συντάξῃ σχετικὸν σημείωμα, τὸ ὅποιον θὰ τεθῇ ὑπὸ ψφῆς τῆς Βουλῆς. Ἐν περιλήψει ἀναφέρει ὅτι αἱ πέντεχόθεν πλημμυροὶ προσιελάζον τὴν εἰκόνα τραγικὴν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας, ἀπετελοῦν, ὡς λέγει, τὸν σταθμὸν τῶν πρώτων βοηθειῶν, ἐσπευσεν νὰ λάβῃ τὰ κατ'ἀλλήλα μέτρα διὰ τὴν προσωρινὴν ἀντικρίσιν τῶν πλημμυροπαθῶν. Τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ὀριστικὰ μέτρα λαμβάνουν τὰ ἀρμοδία Ὑπουργεῖα Συγκοινωνίας, Γεωργίας κλπ. Διὰ τὴν κατεπίσιν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν πρὸς λήψιν τῶν τοιούτων μέτρων ἀπεστάλη ἐπὶ τόπου ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας, ἡ ἑλθεῖς τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιτρέψῃ σὺν τῇ λήψει μερίμνης ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν νὰ ληθῇ καὶ μέτρα διὰ τὴν πρόληψιν ἐπαναλήψεως τῶν καταστραφῶν. Ἐν τέλει δηλοῖ ὅτι ἐν παρατῇ ἀνάγκῃ τὸ Ὑπουργεῖον

τῆς Προνοίας θὰ σπεύσῃ νὰ πράττῃ καὶ ἄλλα βοηθήματα πρὸς τὴν πενιχρότητα τῶν μέσων τὰ ὅποια διαθέτει ἐκ τοῦ περὶ τῆς δύναντον τοῦ εὐοικημένου προϋπολογισμοῦ του.

Προτάσει τοῦ κ. **Α. Μιχαλακοπούλου** (Ἀντιπρόεδρου τῆς Κυβερνήσεως) ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη καὶ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἑργασίας

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῶν πρὸς ἐκπόνησιν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας».

Εἰσηγούμενος τὸ σχέδιον ἐκφέρει ἐν ἀρχῇ τὸ ἔργον τῆς ἀναθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις συνέστη πρὸς ἐκπόνησιν τοῦ Ἀστικῶν κώδικος ὡς καὶ τὸ ἔργον τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ αὐτὸ σύστημα ἐργασίας καθιερούται, ὡς λέγει, διὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου καὶ διὰ τὴν σύνταξιν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας, ἡ ἀνάγκη τῆς ὁποίας κατέστη πλέον παρ' εἰρήσας, δεδομένου ὅτι τὸ ἱσχυρὸν δικονομικὸν σύστημα δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν δικαζομένων, εἰς τὴν σημερινὴν πραγματικὴν ἀντίληψιν καὶ εἰς τὴν ἀνάγκη τῆς ἀπλοσυστεύσεως πολυπλόκων διαδικασιῶν, αἵτινες ἐπιφέρουσι βραδύτητα δυστημοσύνης τὴν Ἑλληνικὴν δικαιοσύνην. Ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ἀναλκμυκνομένου ἔργου προβλέπεται μετὰ τοῦ θέρους τοῦ 1932 ἡ δὲ ἐξκαλοῦρητομένη δικιδικατικὴ ὁμοία πρὸς τὴν τῆς συντάξεως τοῦ νέου ἀστικῶν κώδικος.

Ἐν συνεχείᾳ ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἐκπόνησιν κώδικος ποινικῆς δικονομίας». Καὶ τοῦτο εἰσηγούμενος λέγει ὅτι ὁ ἀπὸ ἑκατονταετίας ἱσχυρὸν πρὸς ἡμῖν ποινικὸς κώδις καίτοι διὰ νεωτέρων νόμων ὑπέστη ἀλλεπαλλήλους ἐνίοτε δὲ καὶ ριζικὰς τροπὰς, δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀπαιτούμενην ταχύτητα διὰ τὴν δίωξιν τῶν ἀδικημάτων καὶ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν τιμωρίαν καὶ εἰς τὰς νεωτέρας ἐπιστημονικὰς μεθόδους, αἵτινες ἐκρημίζονται κατὰ τῶν ἐγκλημάτων. Σαφῆς περὶ τούτου ἀπόδειξις ἀποτελεῖ, λέγει, ἡ δυσφορία ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη τελευταίως διὰ τὴν δικαιοσύνην τῆς ἐκδικασίας ἐγκλημάτων τὰ ὅποια συνετάραξαν τὴν κοινὴν γνώμην. Διὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου ἀκολουθεῖται, λέγει, τὸ αὐτὸ σύστημα ἐργασίας, ἦτοι ἡ σύστημα συντακτικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου, καὶ ἀναθεωρητικῆς διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἀντιθέσιν αὐτοῦ.

Ἐν τέλει παρακαλεῖ ὅπως λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τῶν υποβληθέντων ὡς καὶ δύο σχεδίων νόμων, κερχυθῶσι ταῦτα ὑπερησκήσῃ ἵνα ψηφισθῶσιν εἰς μὴν ἡ ἀγγύνην.

Ἀναγινώσκεται εἰς τὴν καὶ γίνεται δι' ἀναττάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ἀπορῶντος τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως ἐν κηρῷ πύλου ἀσφύγιανων δηλητηριωδῶν ἢ παρρησιῶν ἀρτίων ὡς καὶ βακτηριολογικῶν μέσων».

Αἰτῆται τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκπαφύρεται εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἐγγεγραμμένον σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3738 περὶ συστάσεως ἐπιθεωρήσεως σωματίων στρατοῦ».

Ὁ κ. **Ι. Μουνεζουρίδης** λαμβάνων ἐπ' αὐτοῦ τὸν λόγον συνιστᾷ νὰ δικτυοῦσθῃ ὅτι οἱ ἐνθεωρηταὶ σωματίων στρατοῦ δὲν θὰ ἀσκήσῃ δικιδικτικὴν ἐξουσίαν πορευτικῶν οὕτω δικιδικτικῶν κλημακίῶν μετὰ τῶν Ὑπουργείων τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τοῦ Σώματος στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι ἡ παρεχόμενη αὐτοῖς ἐξουσία θὰ εἶναι καθαρῶς παιδαγωγική. Ἡ παροχὴ αὐτοῖς δικιδικτικῆς ἐξουσίας θὰ προκαλέσῃ, ὡς λέγει, σύγκρουσιν καὶ σύγκρουσιν οὐχὶ ἐπ' ἀγχοῦ βεβήσεως τοῦ στρατεύματος.

Ὁ κ. **Γ. Κατεχάκης** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) ἐξηγεῖ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ παρενθέσεως νέου δικιδικτικῶν κλημακίῶν ἀλλὰ περὶ ἐπεκτάσεως εἰς διόρκειαν τῆς ἐξουσίας τὴν ὁποία

έχουσιν οι διοικηταί κατά την διάρκειαν των επιθεωρήσεων και των ασκήσεων.

Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Αντιπρόεδρος Κυβερνήσεως) εκφράζει την προσωπική γνώμη ότι η παρεχόμενη εις τους επιθεωρητάς εξουσία δεν αποτελεί άλλο τι, ειμή μεταδιδασιν της δικαιοδοσίας την οποίαν έχει επί του στρατεύματος ο Υπουργός των Στρατιωτικών.

Ο κ. **Γ. Κατεχάκης** (Υπουργός Στρατιωτικών). Διότι να μη έχη δικαίως, ότι έχει κατά την διάρκειαν των επιθεωρήσεων;

Ο κ. **Ι. Μουζουρίδης**. Διότι εν τη πράξει θα δημιουργηθῇ νέον κλιμάκιον διοικητικής αρχῆς. Θά διοικήσῃ τὸ Σώμα ὅπως θέλει αὐτός καὶ οὕτω θά ἐλθῇ εἰς σύγκρουσιν μετὰ τὸν Σωματάρχην τὸν ὁποῖον αἱ ἐξουσίαι διατάξαι, αἱ ὁποῖαι καθιερώθησαν μετὰ μακρὰν καὶ σποδρὰν μελέτην τοῦ ζήτηματος, ἐτοῖαν ὡς τὴν ἀνωτέραν Στρατιωτικὴν καὶ Διοικητικὴν δογμὴν.

Ο κ. **Α. Μιχαλακόπουλος**. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Αἱ παρεχόμεναι κατὰ τὴν συζήτησιν δικαιοδοσίαι νομίζω ὅτι δὲν ἀφίνουν ἀμφιβολίαν. Ἀλλ' ὅμως τε ἡ διατάξις εἶναι ἀριστὰ σαφὴς διατυπωμένη εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐπιθεωρητής νὰ μὴ δυνήθῃ ν' ἀντιποινῇ διοικητικὰ καθήκοντα.

Ο κ. **Ι. Μουζουρίδης** ἐμμένων εἰς τὰς ἀντιλήψεις του ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως διαφευθῶν οἱ φόβοι του.

Εἰς τούτοις συνιστᾷ νὰ καθορισθῇ τὸ ζήτημα τῶν ἀποδοχῶν καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἐπιθεωρητῶν.

Ο κ. **Γ. Κατεχάκης** (Υπουργός των Στρατιωτικών) διατυπώνει τροπολογίαν ὡς ἐδάφιον 4 τοῦ ἀρθροῦ 2 καὶ ἤν «αἱ ἀποδοχαὶ καὶ ἡ ἀποζημιώσις τῶν ἐπιθεωρητῶν Σωμάτων Στρατοῦ εἶναι αἱ τῶν Διοικητῶν Σωμάτων Στρατοῦ».

Ο κ. **Μ. Μανιάς** λαμβάνων τὸν λόγον ὑποστηρίζει τὴν ὑπὸ τοῦ προκλήσαντος ἐκτεθεῖσαν ἀποψὲν καὶ τὸνίζει ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ὑπάρξῃ σύγκρισις ἐξουσιῶν ἴσως δὲ καὶ σύγκρουσις μεταξὺ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Σώματος Στρατοῦ ἐφ' ὅσον διατηρεῖται ἡ ἀσκήσις διατύπωσις τοῦ σχεδίου.

Ο κ. **Γ. Κατεχάκης** (Υπουργός των Στρατιωτικών). Νομίζω ὅτι δὲν ἔχετε δίκαιον. Οἱ διοικητῆς τοῦ Σώματος Στρατοῦ διατασσόμενοι δὲν θά ἐκτελέσῃ μίαν διαταγὴν; Πῶς δὲν θά ὑπάρξῃ σύγκρισις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ θ' ἀναφανῇ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπιθεωρήσεως;

Ο κ. **Μ. Μανιάς**. Τότε ἀφαιρεῖται τὴν πρωτοβουλίαν ἀπὸ τὸν Σωματάρχην καὶ καθίσταται οὗτος ἐκτελεστικὸν ὄργανον τοῦ ἐπιθεωρητοῦ. Φυθεῖται ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀντὶ βελτιώσεως τῆς διοικήσεως τοῦ στρατεύματος, τὴν ὁποίαν προφανῶς ἐπιδιώκετε, θὰ προκαλοῦν ἀσφαλὲς ἀνωμαλία. Καὶ λέγω τοῦτο διότι ἔχω δεδομένα ὅτι ἡ παρεχόμενη δικαιοδοσία εἰς τοὺς ἐπιθεωρητάς δὲν ἀκούεται εἰς τὸ σφάτμα μετὰ τὴν ὀφειλόμενὴν εὐλόγησιν. Εἴδομαι νὰ πλανῶμαι εἰς τοὺς φόβους μου. Νομίζω ὅμως ὅτι θά ἦτο ἀναμφισβήτητος προτιμώτερον ὅπως διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον τροποποιήσεται τὴν διατύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Τοῦ κ. **Γ. Κατεχάκη** (Υπουργός των Στρατιωτικών) δηλοῦντος ὅτι δὲν ὑφίσταται φόβος συγχύσεως, κατόπιν μάλιστ' αὐτῶν δοθεισῶν διασαφίσεων, ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη καὶ τὸ σχέδιον Νόμου ἀναγιγνώσκεται καὶ γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνεται εἰτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου.

Περὶ καταρτισμοῦ Ἐπιτροπῆς ἀναθεωρήσεως πινάκων ἀνωμαλίας ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἐξ ὑπάρχοντων καὶ χρονηγίσεως αὐτῶν συντάξεως.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ μετὰ τὴν α' κατ' ἀρχὴν ψήφισιν του), ἔχον οὕτω:

Ἀρθρον 1.

Παρέχεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Στρατιωτικῶν τὸ δι-

κλιμάκι ὅπως συγκροτήσῃ Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐξ ἐνὸς ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ ὡς Προέδρου, δύο ἀνωτάτων ἢ ἀνωτέρων ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ δύο ἀνωτέρων ἐν ἀσφαλείᾳ, ὡς μελῶν, ἡτις συνερχέσθαι ἐντός δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἡμερησίαν τῆς Κυβερνήσεως θέλει προβῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν πινάκων τῶν συντάξεων παρὰ τῶν εἰδικῶν Στρατ. Συμβουλίων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. καὶ τοῦ νόμου 3319 (ἄρθρον 3) «περὶ ἀνωμαλίας ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἐξ ὑπάρχοντων καὶ περὶ παροχῆς συντάξεως εἰς τοὺς καταταγέντας ὁπλαρχηγούς ὡς ἐφέδρους ἀξιωματικούς».

Τὸ μέλη τῆς οὗτω συσταθησέμενης Ἐπιτροπῆς, ἐκτός τοῦ Προέδρου, δέον ἀπαραιτήτως νὰ διετέλῃται ἀρχηγοὶ ἐξελκτικῶν Σωμάτων τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων.

Ἡ ὡς ὁ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἐγγράψῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῆς ὡς κατωτέρω καταρτισθησέμενους πινάκας νέους ὁπλαρχηγούς.

Ἀρθρον 2.

Ὡς στοιχεῖα διὰ τὴν ἀκριβὴ κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς θέλουσι χρησιμεύει οἱ πινάκες καὶ τὰ δικαιολογητικά, αἱ καταρτισθέντες παρὰ τῶν Συμβουλίων περὶ τῶν τῶν Ν. Δ. 13—9—1925 καὶ ὁ νόμος 3319, καθὼς καὶ τυχόν νεώτερα τοιαῦτα εἰσὶν ὅτελουσι παρεχόμενῃ αὐτῇ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἀρθρον 3.

Οἱ παρὰ τῆς ὡς ὀνω Ἐπιτροπῆς καταρτισθησέμενοι πινάκες εἰσὶν ὑποχρεωτικοὶ διὰ τὸν Υπουργόν, ὑποχρεωμένον ὅπως ἐντός 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν κυρώσεως καὶ προκλήσεως τὰ Διατάγματα περὶ ἀκυρώσεως τῶν τυχόν κακῶς καὶ παρὰ νόμους ἀνωμαλίων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ περὶ διαγραφῆς τῶν ἐκ τῶν πινάκων βάσει τῶν ὁποίων ἐτύχον συντάξεως.

Γίνεται οὕτως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ἀυγούστου 1926 περὶ συστάσεως ἑνιαίας Διοικήσεως τοῦ Υπουργείου Στρατιωτικῶν τ' ἀποποιήσαντος διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1929».

Εἰς τῆς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3352 περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4637» ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** ζητεῖ τὴν ἀναβολήν, διότι πρόκειται νὰ ἀναπτύξῃ τροπολογίας τοῦ ε. κ. Ῥάλλης.

Ο κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι εἰς τὴν β' συζήτησιν θ' ἡ ἀνάπτυξις τῶν τροπολογιῶν. Μεθ' οὗ τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον.

Γίνεται εἰτα δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 16 ἐδαφ. 3 τοῦ νόμου 4604 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18/26 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης περιελκτικῶν αὐτῇ κτημάτων» ἀπορριπτομένης τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ζαΐρη καὶ ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4604 (1930) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18/26 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης περιελκτικῶν αὐτῇ κτημάτων καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4604» περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ταμείων».

Ἀρθρον μόνον.

Ἡ διατάξις τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἀρθροῦ 16 τοῦ νόμου 4604 (1930) ἔχουσι, καὶ διὰ τὰ μισθωθέντα ἢ ἀνύρως ἐκποιήσεντα ἢ ἀνυχαστικῶς ἀπώλετοισιν κτήματα τῶν Δήμων.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ κατωτέρω νομοσχέδιον:

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς Κοιτικῆς Πολιτικῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κοιτικῶν Κώδικος.

Ἀρθρον 1.

Αἱ ἐν ἀρθροῖς 294, 295 καὶ 297 τῆς Κοιτικῆς Πολιτικῆς Διοικήσεως ποσότητες τῶν δραχμῶν ἐξήκοντα ἀντικαθίστανται διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν δύο χιλιάδων.

Ἀρθρον 2.

Τὸ ἀρθρον 3 τοῦ νόμου 4628 ἐφαρμόζεται καὶ ἐν Κοιτικῇ ἀντικαθιστόμενων τῶν ἀντικαθίστων δραχμῶν τῶν ἀρθρῶν 6 καὶ 17 τοῦ νόμου 582 τῆς Κοιτικῆς Πολιτικῆς περὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, ὡς συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ Ν. Δ. Διατάγματος τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 13 Ὀκτωβρίου 1925.

Ἀρθρον 3.

Ἡ ἐν ἀρθρῷ 615 τοῦ Κοιτικῶν Ἀστικοῦ Κώδικος ποσότης τῶν δραχμῶν πενήκοντα ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ποσότητος τῶν δραχμῶν δύο χιλιάδων.

Ἀρθρον 4.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ νόμου 4628 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν δραχμῶν τῶν προηγουμένων ἀρθρῶν τοῦ παρόντος νόμου.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη παρὰ τοῦ κ. Υπουργοῦ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 5)20 Μαΐου 1926 περὶ δικηγόρων ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 κλπ».

Εἰς τῆς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησεως τοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τὸ πρῶτον ψηφισθέντος σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 24/31 Ἀυγούστου 1925 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως α) τοῦ νόμου ΓΩΑΣΤ' τοῦ 1911 περὶ ζωολογίας καὶ ξηροκτηνίας καὶ β) τοῦ νόμου 2237 τοῦ 1929 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΩΑΣΤ' κλπ.» ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Υπουργός τῆς Δικαιοσύνης) δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται τροπολογίαν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ο κ. **Δ. Γιαννόπουλος** ζητεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὰς ἐκδεδομένας ἀποφάσεις.

Ο κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Υπουργός τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι εἰς τὴν β' συζήτησιν θά δηλώσῃ τί δύναται νὰ γίνῃ περὶ αὐτῶν.

Μεθ' οὗ τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν, ὡς ἐτροποποιήθη, εἰς μόνην συζήτησιν, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 4817 περὶ προστασίας τῆς ἐγγωρίου αὐτοπαραγωγῆς».

Γίνεται οὕτως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως διευθύνσεως παιδαγωγικοῦ παρὰ τῷ Υπουργεῖῳ τῆς Δικαιοσύνης».

Συζητούμενον εἰτα εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως παρὰ τοῦ Κράτους τῶν ἀδικῶν καταδικασθέντων ἢ προφυλακισθέντων» ὁ κ. **Ε. Πριμίδης** λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Εἰς ἄλλα πεπολιτισμένα Κράτη ἀπὸ δικαστηρίων ὁλοκληρῶν ἔχει εἰταχθῇ ὁ θεσμὸς οὗτος, ὁ ὁποῖος ὀρίζεται ἐν ἀρχῇ καὶ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θά χρησιμεύσῃ ὡς ἀνταναγκαστικὸς φραγμὸς εἰς τὰς

ἀτασθαλίαις τῶν δικαστικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα προβαίνουν εἰς προφυλάκισιν ἀθώων πολιτῶν. Δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἀναμνησθῇ μὴς τοιαύτης ἀτασθαλίας εἰς τὴν Πειραιᾷ, τῆς υποθέσεως τοῦ Τραπεζίτου Κρέμου, ὅστις συνελήφθη, ἐφυλακίσθη καὶ ἀπεφυλακίσθη. Ταῦτα πάντα διότι τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ἐπληροθέτησαν αὐτόχρημα ἀδίκημα οὐδὲν ὡς διαπραχθὲν καὶ ὁ συλληφθεὶς πολίτης εἶχε καταστήσει θύμην ῥάκος. Διὰ τὴν λόγον ἡ ἀστυνομία πόλειον ἐπροκάλεσε τὸ ἀδίκημα τοῦτο; Ἀφ' ἐνὸς δι' ἐντυπωσιακούς λόγους, ἀφ' ἐτέρου δὲ καὶ δι' ἀνομολογήτους σκοπούς. Τὸ τμήμα Ἀσφαλείας ὑπέβλεψε πράγματι αἵτησιν ἀποζημιώσεως παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν δήμεν περιτρούρησιν τῶν συμπεριόντων τῆς.

Ο κ. **Θεολόγης**. Ἐπιμνησθήσαν οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκείνοι:

Ο κ. **Πριμίδης**. Ὁχι. ἐλπίζω ὅμως ὅτι δὲν θά λήξῃ τοιοῦτοτρόπως τὸ ζήτημα. Διὰ πάσης αὐτὰς τῆς περιπτώσεως ὁ εἰταχόμενος θεσμὸς εἶναι ἀπολύτως ἐνδεδειγμένος ἰδίως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀδικου προφυλακίσεως. Προσελήθησαν πολλὰ αἰτιάσεις ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόβον τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ οὗτος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι εἰς τὰς περιπτώσεις ἀδικου καταδίκης ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ θά εἶναι σπανιστάτη, συνθηστέρα δὲ θά εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ εἰς περίπτωσιν ἀδικου προφυλακίσεως καὶ φυλακίσεως. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τίθενται φραγμοί. Τὸ Κράτος ἀφ' ἐτέρου θά ἔχῃ δικαίωμα ἀνταγωγῆς κατὰ παντός ἄλλου ὅστις ἐπροκάλεσε διὰ παρὰ νόμους ἐνεργείας τὴν ἀδικον φυλάκισιν. Ἐγένετο ἐπίσης λόγος περὶ τῆς ἐπιδιδνώσεως τῆς θέσεως τοῦ κατηγορουμένου, διότι οἱ δικασταὶ δὲν θά ἀθωώσουν πλέον. Τοῦτο θίγει τὴν εὐσυνειδησίαν τῶν δικαστῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναψηλάφισιν πρέπει νὰ εἰσαχθῇ καὶ παρ' ἡμῶν ὁ θεσμὸς κατὰ τρόπον ὥστε ὁσάκις προκύψῃ νέον γεγονός, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται πλήρως ἡ ἀθωότης τοῦ κατηγορουμένου, νὰ προκαλῆται ἡ ἀναψηλάφισις τῆς υποθέσεως. Ἐλέγχθη ἀκόμη ὅτι θά δύνανται οἱ ἐπιτήδευοι νὰ προκαλοῦν τὴν φυλάκισιν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει ψευδομαρτυριῶν διὰ νὰ τυγχάνουν ἀποζημιώσεως. Τοῦτο ἀποκλείεται διότι δὲν ἀποζημιώνονται οἱ ἐκ δόλου προκαλέσαντες τὴν φυλάκισιν.

Ο κ. **Πριμίδης** ἀναλύνει κατόπιν τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου καὶ καταλήγει λέγων ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ἐκθύμως τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον θά ἀποτελέσῃ νέον βῆμα προόδου καὶ πολιτισμοῦ διὰ τὴν χώραν.

Ο κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Υπουργός Δικαιοσύνης). Αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τόνισω ὅτι ὀρθώτατα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐξῆρε τὴν ἐξαίρετικὴν σπουδαιότητα τοῦ θεσμοῦ ὅστις εἰσάγεται κατὰ ρητὴν τοῦ Συντάγματος ἐπιταγήν. Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπῆρξαν πολλὰ περιπτώσεις καὶ ἂν εἰς τὴν ποινικὴ δικαιοσύνη λήθηναι τοὺς πολίτας. Εὐχάρμη πάντως καὶ ἐλπίζω ὅτι αἱ περιπτώσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ θά εἶναι ἐλάχισται. Διατυπῶν τὴν εὐχὴν ὅτι δὲν θά ἐμφανισθῶν εἰς τὴν πρᾶξιν περιπτώσεις τοιαύται. Εἶναι ἀληθές, ὡς ἐτόνιζεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅστις τόσον ἀκριβῶς ἡσυχολήθη εἰς τὴν ἀλλοτρίαν τοῦ νομοσχεδίου ὅτι σημειοῦνται περιπτώσεις ὡριμῆς, ἰδίως εἰς τὴν προανακρίσιν, περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν ὑπερβάσεις τῶν ὁποίων θύματα εἶναι ἀθῶοι πολῖται. Ἐλπίζω ὅτι ὁ θεσμὸς θά συμβῇ ὡς ἀνταναγκαστικὸς φραγμὸς καὶ ὡς λόγος ἰδιαιτέρως ἐντάσεως τῶν ποινικῶν μὲς δικαστῶν, ὅστις, λόγω ἀντιλήψεων αἵτινες ἐπεκράτησαν εἰς τὴν ἀποκεντρωμένην δικαιοσύνην, δὲν ἀπέδωσαν τοιαύτην σπουδαιότητα εἰς τὴν ποινικὴν οἶον ἀπέδωσαν καὶ εἰς τὴν ἀστικὴν δικαιοσύνην. Τὸ εἰσάγονον μέτρον ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὸ ψηφισθὲν κατὰ τὴν παρελθούσαν σύνοδον περὶ τοῦ ἀνωτέρου ὁρίου τῆς προφυλακίσεως θά συμβῇ ὥστε νὰ μὴ ἐμφανισθῶν εἰς τὴν πρᾶξιν παρόμοιαι περιπτώσεις. Περικαλῶ τὴν Βουλὴν, ῖμωμένη εἰς τοῦτο καὶ τὴν Γερουσίαν νὰ περιέλθῃ διὰ τῆς ψήφου τῆς τὸ νομοσχέδιον.

Δ. Γιαννόπουλος. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα είναι λίγαι οι περιπτώσεις των αδικημάτων. Νομίζω όμως ότι θα πρέπει να αποζημιωθεί να είναι πλέον εκτεταμένη. Νομίζω ότι πρέπει να δοθεί και αποζημίωση δια την ήθικην ικανοποίησιν την οποίαν προδίδει και αυτό το σύνταγμα. Δεν πρέπει επίσης να αφήσω τον καταδικαζόμενον αδικώς να ταλαιπωρηθῇ ἐκ νέου, ἐγείρων δίκην πρὸς τὸ δημόσιον διὰ τὴν εἰσπράξιν τὴν ἀποζημιώσιν του. Πρέπει επίσης νὰ τὸν ἀπαλλάξωμεν τῶν τελῶν.

Ο κ. Γ. Σακαλλῆς παρατηρεῖ ὅτι ἐνὶ κρίνεται ἀναγκαίη ἡ λήψις μέτρων πρὸς κατοχύρωσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ θέτομεν νέα νομοθετήματα ἀρμόμενα νομοθετήματα παλαιὰ ἰσχυρὰ καὶ ἀτοκῶν, ὅταν ὄργανα προδίδουν εἰς ἀδικίας καὶ ἡ δικαιοσύνη ὁμολογεῖ ὅτι οὐδὲν ὡς ὑπῆρξεν ἀδικημα. βλέπομεν ὅτι τὰ ἀδικήματα ὄργανα οὐδὲν διαστράχθησαν, μολοντί αὐτὰ διαστράχθη τὴν ἐννομήν τῶν, ὅπως συνέβη εἰς τὸ πρὸ ὀλίγου θιγὲν ζήτημα τοῦ Παιδικῶς.

Α. Θεολογίτης ἑλπίζω ὅτι ὁ παρὼν Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν δὲν θὰ ἀφίση τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀκαρτέως.

Β. Καραπαναγιώτης (Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν) Ἀνακριθὲν.

Κατόπιν προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Ἀδρακί, ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐξετάσῃ ἐκ νέου τινὰς ἐκ τῶν υποβληθεῖσιν συστάσεων, ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ἀναβάλλεται. Γίνεται δι' ἀναστάσεως δικτὼν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως δικτάξεων περὶ ταμείων Ἑθνικοῦ Στόλου».

Συζητούμενου κατόπιν τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἰσχυουσῶν δικτάξεων τῶν δύο Νομοθετικῶν δικταγμάτων τῆς 9ης Ἰουλίου 1926 περὶ συστάσεως ταμείων ἀλληλοβοήθειας ἀξιοματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ λιμενικοῦ σώματος καὶ τῶν τούτους ἀντιστοιχοῦντων καὶ ἐξομοιούμενων» ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** λέγει ὅτι δέχεται ὠριμένως τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐπέφερον ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιφέρει δὲ ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις καὶ προσθέτει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ὑποβάλῃ προσεχῶς νέον νομοσχέδιον.

Γ. Βασιλειάδης. Ἐφ' ὅσον ἐπιμένετε εἰς τὴν διαγραφὴν τοῦ ἄρθρου 7 θὰ πρέπει τὸ ταχύτερον καὶ ἐντὸς τῆς προϋστάς Συνόδου νὰ ὑποβάλετε τὸ νέον νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἀναγγέλλετε. Ἐπειδὴ ὅμως φοδοῦμαι ὅτι θὰ συναντήσετε ἰσχυρὰς ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῆς ὑπηρεσίας θὰ ἔπρεπε νὰ στρέψετε εἰς τὴν δικτήρησιν τοῦ ἄρθρου 7, τὸ ὁποῖον ἀποδίδει δικαιοσύνην εἰς παρασχόντας μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ναυτικόν. Κατὰ τὸ 1926 συνεστήθη ταμεῖον ἀλληλοβοηθείας καὶ οἱ ἔχοντες ἐνὸς μηνὸς κατεχέσεις ἔλαβον πληρῶς τὸ ποσὸν τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου. Τούτ' ἐστὶν ἐκτελεσθὲν ἐπὶ μῆνας πολλούς.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐπὶ 1½ μῆνα.

Γ. Βασιλειάδης. Διὰ τὴν προληψὶν ἡ κατὰχρησις ἐλήφθη νομοθετικὸν μέτρον διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἔχη κατὰ θέσει ἐπὶ διετίκην τὰς ἀρχήσεις εἰς τὸ ταμεῖον ὁ δικαιούμενος νὰ λάβῃ ἀποζημιώσιν.

Καταλήγων λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεδέχθη τὰς ἀπόψεις τῆς ὁ κ. Ὑπουργός, κατόπιν ὅμως ἐπηρεάσθη ἐκ μέρους ἐνδιαφερομένων.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Διαφώνησα μὲ ὁλόκληρον τὴν Ἐπιτροπὴν, μόνον ὁ κ. Στράτος συνέφωνησε μαζί μου. Εἶπον ὅτι πρόκειται περὶ διαχειρίσεως χρημάτων μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸ Δημόσιον, δὲν ἡμπορῶ νὰ δεχθῶ ἐπιβάρυνσιν ἐνὸς Ταμείου, ἐφόσον οἱ ἐκπροσωποῦντες αὐτὸ δὲν δέχονται τὴν ἐπιβάρυνσιν. Εἶπον ὅτι δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ δεχθῶ τὴν ἐπιβάρυνσιν πρὶν ἢ ζητήσω τὴν γνώ-

μην τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας καὶ ἐπρόσθεσα ὅτι τὴν τροπολογίαν θὰ τὴν ὑποβάλω εἰς αὐτό. Τὸ Συμβούλιον δι' ἐκλήσεώς του ἀπήντησεν ὅτι δὲν δέχεται.

Γ. Βασιλειάδης. Χαίρω ἰδιαιτέρως, διότι ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καταδεικνύεται ὅτι ἡ εἰσήγησις τοῦ Συμβουλίου ἦτο ν' ἀρνηθῇ ὁ Ὑπουργὸς τὴν παροχὴν ἐνὸς εὐαργετήματος εἰς ἀξιοματικὸν ὑπηρετήσαντα ἐπὶ 40 ἔτη.

Ο κ. Γ. Στράτος παρατηρεῖ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον γίνεται προσωπικόν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν εἶναι προσωπικόν, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀπαγορευθῇ κανεὶς εἰς ἕνα ρήτορα ν' ἀναφέρῃ μίαν περίπτωσιν.

Ο κ. Γ. Βασιλειάδης λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέκοψε διάφορα κοινά τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον εἰς τὸ Νομοσχέδιον δι' ἀμοιβὰς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατόπιν τῶν παρατηρήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς διέγραψε τὰ κοινά αὐτά.

Γ. Βασιλειάδης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει βλέπω ὅτι δὲν θὰ πεισθῇτε νὰ πάρῃ εἰς ἀξιοματικὸν ὑπηρετήσαντα ἐπὶ 40 ἔτη ὅσα πέρνου ἄλλοι ὑπηρετήσαντες 17 ἔτη μόνον.

Ο κ. Π. Συρογιάννης λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖός ὑπέβαλε τὸ Νομοσχέδιον μετὰ ἐπισταμένην μελέτην ἔρχεται σήμερον νὰ ζητήσῃ τὴν διαγραφὴν τοῦ τοῦ ἄρθρου, διότι φαίνεται ὅτι δὲν ἦρκεσε μία πανταχῆ καὶ εἰς μίαν Βουλὴν διανύουσιν τὸ τρίτον ἔτος νὰ ἀποδοθῇ δικαιοσύνη εἰς ἀδικηθέντα ἀξιοματικόν. Ἀλλὰ διὰ τοῦ τοῦ ἄρθρου βλέπομεν μὲ γάλην γενναιοδορίαν οὐχὶ καὶ εἰς μέλη ἀποθνήσκοντος ἀξιωματικοῦ, ἀλλὰ χάριν κληρονόμων ἄλλων Φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καὶ πλουσίων ἀκόμη. Ἀλλ' εἶναι καιρὸς νὰ δοθῇ ἡ ἐμπρέπουσα δύναμις εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ μὴ παρασυρῶμεθα ἀπὸ Συμβούλια καὶ ὑπαλλήλους. Διότι εἶναι τοῦτο ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ σθένος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ο κ. Α. Μυλωνογιάννης λέγει ὅτι πρέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐξετάσῃ σοβαρώτερον τὸ ζήτημα, διότι εἶναι δικαίον νὰ δοθῇ ἀποζημιώσις εἰς ἕνα ἀξιοματικὸν ὑπηρετήσαντα ἐπὶ τόσα ἔτη ἔστω καὶ ἂν οὗτος παρητήθῃ τῶν τάξεων του, δεδομένου ὅτι πλουσιοπάροχοι ἐδόθησαν ἀμοιβὰ καὶ ἀποζημιώσεις εἰς ἀξιοματικούς τοῦ Ναυτικοῦ, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι διωρισμένοι εἰς τὰς προτέρας θέσεις τῶν ὡς ἡμερομίσθιοι.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἐὰν ὑπάρχουν δύο - τρεῖς ἐπιτήβειοι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ παραπλασιάζωμεν αὐτούς.

Α. Μυλωνογιάννης. Νὰ γίνεταί ὅμως τόσος θόρυβος ἐνὶ πρόκειται περὶ δύο ἀξιοματικῶν ἀδικηθέντων;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Μὰ δὲν εἶναι πάλι σωστὸ νὰ γίνεταί νομοσχέδιον διὰ δύο ἀξιωματικούς.

Γ. Μουτζουρίδης. Εἶναι προτιμώτερον ν' ἀναδελθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1926 διὰ Ν. Διατάγματος ἐπετρέπη ἐλευσὶν ἐξόδος ἀξιοματικῶν εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐδόδετο ἀποζημιώσις 100.000 δραχμῶν. Τὴ συνῆδη ὅμως εἰς τὴν πραγματικότητα; Ἀξιοματικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν καμμίαν κατέστιν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας ἀπεστρατεύθησαν καὶ ἔλαβον ἀποζημιώσιν τὰς 100.000 ἐκ τῶν ὁποίων κατέβησαν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς 30.000. Ἡ τότε Κυβέρνησις ὅταν εἶδε τὴν ἀδικίαν, ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς τοὺς μετόχους τοῦ ταμείου, διέτι πολλοὶ ἀξιοματικοὶ ἐξήτουν νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὸ Ναυτικόν, νὰ μείνουν 15 ἡμέρας καὶ νὰ ἐξέλθουν κατόπιν λαμβάνοντες τὴν ἀποζημιώσιν, ἐξέδωκε διάταγμα δι' οὗ ἐτερματίζετο ἡ κατάσταση αὐτή. Σήμερον μοῦ λέγουν: Ἀφ' οὗ ἐπὶ 1½ μῆνα τῶσοι ἀξιοματικοὶ εἰσέπραξαν, διατὶ νὰ φέρω ἀντιρρήσεις τώρα; Ἀπαντῶ ὅμως ὅτι ἂν ἐπρόκειτο περὶ χρη-

μάτων τοῦ Δημοσίου θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ λάβω, ἐν συνεννοήσει μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, μίαν ἀπόφασιν. Τὰ χρήματα ὅμως πρόκειται νὰ πληρωθῶν ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας. Δὲν νομίζω δὲ ὅτι, διότι ἐγένετο ἕνα ἀνήθικον πρᾶγμα, πρέπει νὰ ἐξακολουθῶμεν νὰ κἀνωμεν αὐτὴν τὴν ἀνθικότητα. Δι' αὐτὸ ἐξήγησα νὰ ἀπαλειφθῇ τὸ ἄρθρον τὸν καὶ νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα εἰς ἄλλην περίπτωσιν.

Π. Συρογιάννης. Πέντε χρόνια δὲν ἦσαν ἀρκετὰ;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Παρακαλῶ Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κελλοδέλης
Γ. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΗ'

Παρασκευῆς 27 Φεβρουαρίου 1931.

Ὁρα 4.30 μ.μ. Ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς κηρύσσει τὴν ἄνοιξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα ἀποσταλὲν εἰς ἀπάντησιν τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Προέδρου τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Τουρκίας.

Α. Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Μεγάλης Ἑθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Τουρκίας Κιαζήμ Πασᾶ

Ἀγαπᾶν

Ἐκφράζων ὑμῖν θερμότητας εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ὑμετέρῃ τηλεγραφίᾳ, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀναγγείλω ὅτι πρὸ ὀλίγου ἀνεκοίνωσα εἰς τὴν Βουλὴν τὰ περιεχόμενα τούτου γενομένου ἀποδεκτὸν μετὰ ζωηρῶν ἐπεφυγημῶν.

Διερμηνεύων τὰ ὁμόφωνα αἰσθήματα, ἅτινα ἄλλως τε ἐξεδηλώθησαν πανηγυρικῶς καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς κύρωσιν τοῦ ἐλληνοτουρκικοῦ συμφώνου φιλίας, δικαιοσύνης καὶ συμφιλίωσης, διαδεδομένη ὅτι ἐνθέρμως ἐκτιμῶμεν τὴν συνομιλίαν καὶ κύρωσιν τοῦ συμφώνου τούτου, τὸ ὁποῖον θέτει τέρμα ὁριστικὸν εἰς τὰς ἀπὸ αἰώνων διαμάχας, αἵτινες διωχόντων τοὺς δύο λαοὺς καὶ διζνοῦνται εἰς αὐτοὺς ὀρίζον αὐσίαν ἐγκαρδίᾳ καὶ εὐκάρπου συνεργασίας, προσριζομένης ὅχι μόνον νὰ σταθεροποιήσῃ τὴν εἰρήνην καὶ παγίωσῃ τὴν εὐμερίαν τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς εἰρηνοποίησιν καὶ εὐδαιμονίαν πάντων τῶν Βαλκανίων καὶ πάσης τῆς ἀνατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου. Ἐκ πνεύματος τούτου ὁρμώμενος θεωρῶ ἐμμετὸν εὐτυχῇ διὰ τὸ αἰσιδοῦσιν τηλεγράφημα τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος καὶ παρακαλῶ νὰ δεχθῇτε καὶ δικαίωσιν εἰς τοὺς ὑμετέρους συναδέλφους τῆς μεγάλης ἑθνικῆς συνεισφοράς τὰ ἐγκάρδια φιλικὰ ἡμῶν αἰσθήματα.

Θ. Σοφούλης

Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων

Ἀνακοινῶνται εἰς τὰ ἐξῆς:

Οἱ κάτοικοι Σάλλης ἀναφέροντες τὴν καταστροφὴν τοῦ χωρίου τὸν ἐκ τῶν συνεχῶν καὶ ραγδαίων βροχῶν ζητοῦν τὴν προσήκουσαν μέριμναν ὑπὲρ τοῦ χωρίου καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Γεωργίου Ἑμ. Σπαχῆ κρατουμένου ἐν παῖς φυλακῆς Ἀμφισσῆς ὡς ὑποδίκου ζητοῦντος τὴν ἀποφυλάκισίν του.

νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον μὲ τὰς τροπολογίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαλειφόμενου τοῦ τοῦ ἄρθρου.

Π. Συρογιάννης. Οἱ ἐκ διαθήκης κληρονόμοι, φρονεῖτε. κ. Ὑπουργέ, ὅτι πρέπει νὰ πάρουν χρήματα;

Α. Μυλωνογιάννης. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ταμείου ἀποτελεῖται ἀπὸ πρόσωπα ἀποζημιωθέντα.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀπαλειφέντος τοῦ τοῦ ἄρθρου, καὶ ἡ συνεδρίασις ὥραν 4.30 μ.μ. αὐριον καὶ ὥραν 4.30 μ.μ.

Τὸ ἐπαγγελματικὸν ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως μετὰ τῆς ἡλεκτρικῆς εταιρίας Θεσσαλονίκης ληφθῶν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις τῶν ὁργανώσεων Θεσσαλονίκης.

Οἱ κάτοικοι Καροπλετίου Εὐρυτανίας ζητοῦν τὴν ἀποστολὴν σκηπῶν λόγω τῆς καταστροφῆς τῶν οἰκιῶν τῶν ἐκ τῆς καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Δούλης** καταθέτει αἴτησιν τῶν κτηνοτρόφων Παρκαμυθίας καὶ Μαργαριτίου ζητούντων τὴν ἀπαλλοτριώσιν λιμνῶν πρὸς ἐγκατάστασίν των.

Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος Εὐρώπου ἐγκρίνει τὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαλύσεως τῶν ὑπαλλήλικῶν ὁργανώσεων.

Τὸ πανυπαλλήλικον κέντρον Θεσσαλονίκης διακηρύσσεται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ διαλύσεως ὑπαλλήλικῶν ὁργανώσεων καὶ ζητεῖ τὴν υἰοθέτησιν τῶν αἰτημάτων του.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Μπακόπουλος** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατόικων Κακουρίου Μαντινείας διακηρυγμένων κατὰ τοῦ εἰρηνοδίκου Ὁρχομενοῦ.

Ἡ ὁμοσπονδία ἡνιόχων Θεσσαλίας ὑποβάλλει ὑπόμνημα καὶ ζητεῖ τὴν παροχὴν προσθέτου ἐπιδόματος καὶ τὴν παράτασιν προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων ἀποζημιώσεως.

Ὁ κτηματικὸς σύνδεσμος Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ἀντίγραφον ὑπομνήματος ὑποβληθέντος εἰς τὴν ἐπιτροπὴν συντάξεως Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν τῶν διατυπωμένων ἀποφάσεων τῆς.

Ὁ Σ. Βάμβας εἰδικὸς σπρωτὸς διακηρύσσεται διὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας περὶ μετακλήσεως ἱταλοῦ ὁργανωτοῦ σπρωτοφίας καὶ προμηθεῖας ψηφείων.

Ὁ παρὰ τῇ Ἑλεγκτικῇ Συνεδρίᾳ γεν. ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 615 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκ δραχμῶν 1.163.310 75/100 ὑπ' εὐθύνῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ παρὰ τῇ Ἑλεγκτικῇ Συνεδρίᾳ γεν. ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 512 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκ δραχμῶν 2.000.000 ὑπ' εὐθύνῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας.

Ὁ παρὰ τῇ Ἑλεγκτικῇ Συνεδρίᾳ γεν. ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 613 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκ δραχμῶν 500.000 ὑπ' εὐθύνῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ παρὰ τῇ Ἑλεγκτικῇ Συνεδρίᾳ γενικὸς ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 614 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκ δραχμῶν 100.000.000 ὑπ' εὐθύνῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Τὸ σωματεῖον ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖ τὴν αὐξάνειν τοῦ ἡμερομηνίου τὴν ποσὴν ἀπὸ ζημιώσεως εἰς τοὺς ἀνίκονους, τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου κλπ.

Τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης τάσσεται παρὰ τὸ πλεῖστον τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἐπιτροπὴ παραλιμνίων κτηματιῶν Μοιρῆς διαμαρτυρεῖται κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ ἰχθυοτροφείου Μούργας ἀρνούμενων νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ ἄρθρον 14 τῆς διακηρύξεως τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ὁ κ. ἐπὶ τῆς Προνοίας Ὑπουργὸς καταθέτει τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις.

1) Ἐπὶ τῆς διαδιδομένης ἡμῖν ἐρωτήσεως τοῦ Ἀξιότιμου Βουλευτοῦ κ. Δ. Ἡρακλείδου περὶ τῆς ὑποθέσεως συντάξεως Ζωῆτας χήρας Γ. Τζαβέλλα, κατοικοῦ Ποταμῆς—Ἀγιάς, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅτι ἡ περὶ τῆς πρόκειται μήτηρ παθόντος στρατιώτου ἐγγάμου δὲν δικαιούται διὰ τοῦ Νόμου 3122 ἄρθρου 17 συντάξεως ὡς ἔχουσα καὶ ἄλλα ἐνέλικα ἄρρενα τέκνα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν παράγραφον τῆς ἐρωτήσεως τοῦ Ἀξιότιμου Βουλευτοῦ, γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἀφορῶσα τὴν ρηθείσαν ἀλληλογραφίαν κατεπέθη καὶ εὐρίσκεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ τμήματος Θ. Πολέμου μετὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 4554/14-2-30 καὶ 12587/15-5-30 ἀπαντήσεων μας πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοῦτος Ποταμῆς—Ἀγιάς, ἥτις καὶ ἀνεκωκώθη τῇ ἐνδιαφερομένῃ.

2) Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 311 τῆς 18-2-31 ἐρωτήσεως τοῦ ἀξιότιμου Βουλευτοῦ κ. Ι. Μπουρνιά, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σὲς πληροφορήσωμεν ὅτι κατὰ τὸν παρὰ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, ὡς τοῦτο μᾶς ἐγνώρισεν, εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, πρὸς ἐκδοσιν τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἀναγκαζομένης γνωματεύσεως τοῦ Σώματος, σχεδίου Νόμου, ἀφορῶν τὰς συντάξεις τῶς λόγω εὐπορίας διακαίσεως παρὰ τῶν οἰκείων παρὰ Νομαρχίας Ἐπιτροπῶν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 31 Αὐγούστου 1926 περὶ ὁργανώσεως τῆς Κεντρικῆς Προξενικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν αὐτοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 1242 νόμου περὶ Μέσης Ἐκπαίδευσως».

2) «Περὶ ἀναρρύσεως πιστώσεως δαγμῶν 100,000 πρὸς ἀνιδύσιν εἰς τὸ ἐν Δρέσδῃ Ὑποδὲ γυμνατικὸν Μουσεῖον Ὑγιεινῆς τῆς Προτομῆς τοῦ Ἰπποκράτους».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου 2145 (1920) περὶ ἱππευτικῶν τῆς Δ. Γ. Ἐκπαίδευσως».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν παρὰ ταῖς ἐν Ἑλλάδι Τραπεζαῖς καὶ Τραπεζικῶν Οἰκοῖς ἀνωμάτων καταθέσεων εἰς χρυσόν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῆς διευθύνσεως τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας».

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους 1931—1932 τῶν Ὑπουργείων Συγκοινωνίας, Ὑγιεινῆς, Παιδείας καὶ Προνοίας.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ σι-στώσεως Κρατικῶν Μονοπωλίων τῆς Κινῆσεως».

Ὁ κ. Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Νομικῶν) ὑπα-

βάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ 3 ἐδ. τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ 4411 νόμου περὶ συγκροτήσεως, προσελύσεως, προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Οἱ κ. κ. Χ. Λαδάς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καὶ Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ τοῦ Δήμου Πειραιῶς περὶ ἀντισμικθώσεως κτιρίου τοῦ Δήμου Πειραιῶς πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἐν Πειραιεὶ Τ.Τ.Τ. ὑπηρεσιῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. Ι. Μπουρνιάς ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Νομ. Συμβουλίου, δικῶν τοῦ Δημοσίου καὶ Διοικητ. Δικαστηρίου φορολογικῶν παραβάσεων».

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως χορηγεῖται μηχανικὰ ἀπουσίας ἄδεια εἰς τὸν βουλευτὴν Ἑδρου κ. Κ. Κουρτέλην.

Μεθ' οὗ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. Γ. Βασιλειάδης λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς με-ταπρασίτης ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, εἰς ἐπερώτησιν ἐρωτή-σεως τοῦ περὶ ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας, λέγει ὅτι τὴν σοφιστικὴν τῆς ἐρωτήσεως τοῦ καὶ πόσον συνεκίνησεν αὕτη τὴν Βουλὴν ἀποδεικνύει ἡ ἀπόφασίς νὰ μετατραπῇ αὕτη εἰς ἐπερώτησιν καὶ νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις. Ἐγὼ, λέγει, θὰ περιορισθῶ ἐπὶ τῆς ἀπόψεως τὴν ὑποῖον ἔθεσε τὸ ἐρώτημά μου, κατὰ ποῖον τρόπον δηλαδὴ σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ταμεῖον τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας εἰς ἀκριτὰ ἀναλυτικὴν ἀπάντησιν τοῦ λέγει ὅτι δὲν παρέλειψε οὐδὲν νὰ πράξῃ καὶ οὐδὲν παρέλειψε νὰ ὁποδώσῃ ἐξ ἐκεῖνων τὰ ὅποια ὀρίζουν οἱ κείμενοι νόμοι.

Ἡ τελευταία ὁμῶς παράγραφος τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν μὲ ἱκανοποιεῖ καὶ μὲ ἀναγκάζει, ὅχι βέβαια μὲ διαθέσεις ἐπιθετικὰς κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, νὰ προκαλέσω συζήτησιν μήπως εὐρεθῇ μία λύσις διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ταμεῖου Φθιωτιδοφωκίδος. Εἰς τὴν Φθιωτιδοφωκίδα ὑπάρχουν 195 χιλιόμετρα ἐπαρχιακῶν ὁδῶν κατεσκευασμένα, προβλέπεται δὲ διὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἀπαραίτητον δίκτυον, νὰ φθάσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν χιλιομέτρων εἰς 350. Δὲν πρόκειται ὁμῶς τώρα περὶ τῆς κατασκευῆς ἀλλὰ περὶ συντηρήσεως τῶν ὑπαρχουσῶν ὁδῶν. Αἱ πρόσδοι τοῦ ταμεῖου Φθιωτιδοφωκίδος ἐξαιρετικῶς πενυχραὶ πρόπε-ληγέθησαν κακῶς, τοῦτο δὲ ἐπεδείκνυσε τὴν κατάστασιν. Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1929—30 ὑπελογίσθησαν 4.050.000 εἰς ἀπρόσχλησαν δὲ μόνον 2.100.000. Τὸ 1930—31 ὑπελογίσθησαν 2.100.000 ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας εἰς τὸ ὅποῖον ὑπεβλήθη ὁ προϋπολογισμὸς πρὸς ἐγκρίσιν ὑπέ-χρευσεν αὐτοβούλως τὰ ἔσοδα εἰς 3.925.000, ὥς σήμερον δὲ μολόντι ὑπελείπετο εἰς μόνον μὴν διὰ νὰ λήξῃ τὸ οἰκο-νομικὸν ἔτος εἰς ἀπρόσχλησαν 1.987.000. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ἀναγράφονται 572.000.000 τὰ ὅποια ὀφεί-λει τοῦτο ν' ὀπιδίθῃ εἰς τὸ Ταμεῖον ὁδοποιίας, ἀλλ' εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας δὲν κατέρχεται νὰ ἀνεῦρω παρὰ 200 μόνον ἑκατομμύρια. Ἐὰν διετίθεντο πραγματικῶς τὰ 572 ἑκατομμύρια ἡ Ἑλλὰς θὰ ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ δίκτυον παρόμοιον πρὸς τὸ Ἀγγλι-κόν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇται ὅτι εἰναι δαῖγμα πολιτισμοῦ καὶ προόδου μὴς χώρος ἡ ὑπαρξὶς τῶν ἐνδῶν ὁδῶν. Εἰς τὸ τα-μεῖον Φθιωτιδοφωκίδος ἀπεδύθησαν κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1928—29, 450.000 δραχμ., τὸ 29—30, 800.000 καὶ τὸ 1930—31, 589.000 δηλαδὴ ἀντὶ νὰ ἔχωμεν αὐξάνειν εἴχαμεν μείωσιν.

Δ. Αἰγυῖας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Νὰ ἔχετε ὅπ' ὤψιν ὅτι τὸ 1930—31 ἔχει μόνον μίαν ἐξαμηνίαν.

Γ. Βασιλειάδης. Τὸ Ὑπουργεῖον ὑπολογίζει τὰ ἔσοδα εἰς 600.000 ἐὰν δὲ προσθέσωμεν καὶ τὰς 589.000 θὰ ἔχωμεν ἓνα ἑκατομμύριον πῶσα, λόγω ὁμῶς τῆς κρίσεως φαντάζομαι ὅτι αἱ αἰτιολογίαι περὶ τῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν θὰ πρὸς-μικτοποιηθῶν.

Δ. Αἰγυῖας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Αἱ προθέσεις μου εἶναι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδόσεως τῆς πρώτης ἐξαμηνίας.

Γ. Βασιλειάδης. Ὁ Νομάρχης Φθιωτιδοφωκίδος δι' ἐπανειλημμένων ἀναφορῶν τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον παρουσίασε, τὸ λέγει τοῦτο πρὸς τιμὴν τοῦ, τὴν κατάστασιν ὡς οἰκτρὰν, πρὸς δὲ τὴν διευθύνσιν τῶν Δημοσίων ἔργων, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας βαίνει ὡς ἔχουν τὰ πράγματα πρὸς χρεωκοπίαν, (ἀναγινώ-σκει ἐκθεσιν τοῦ κ. Νομάρχου).

Ε. Κουλουμβάκης. Ὁ νομάρχης λέγει «ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου» καὶ δὲν τὸν παύουν.

Γ. Βασιλειάδης. Οἱ ἐγγύτερον προσκείμενοι πρὸς τὸ τα-μεῖον ὁδοποιίας παρουσιάζουν τὴν κατάστασιν μὲ μελανά χρώματα. Ἀς ἐξετάσωμεν λοιπὸν πῶς διακρίνονται, ἔστω καὶ τὰ γλίσχρα μέσα, τὰ ὅποια παρέχει τὸ Κράτος διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν. Ἀτυχῶς οὐδὲν σύστημα συντηρήσεως ἐπαρχιακῶν ὁδῶν ὑφίσταται ἐν Ἑλλάδι, ὅπου κἄθ' ἑνὸς νομάρ-χης ἔχει καὶ ἰδικόν του σύστημα κατασκευῆς καὶ ἰδίως πα-ραλαβῆς τῶν ἐκτελουμένων ἔργων. Τονίζω ὅτι τὸ ζήτημα τῆς παραλαβῆς εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων, πρέπει δὲ νὰ ρυθμισθῇ καλῶς. Φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμεν διαρκῶ-μόνιμα συνεργεῖα συντηρήσεως τῶν ὁδῶν, τὰ ὅποια νὰ ἀπαρ-τίζονται ἀπὸ δύο τρεῖς ἐργάτας μόνον καὶ ἑκάστον ἐξ αὐ-τῶν νὰ ἔχη δικαιοδοσίαν εἰς ὅρισμένον ἀριθμὸν χιλιομέτρων, καὶ ὅχι ὅταν ἐπισκευάζεται ἡ μία ὁδὸς νὰ τὴν ἐγκαταλεί-πωμεν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ φροντίζωμεν δι' αὐτὴν μόνον ὅταν καταστραφῇ. Φρονῶ ὅτι ἡ παραλαβὴ δὲν γίνε-ται μὲ τὴν ἀπαιτούμενην αὐστηρότητα, προσκαλεῖται συνή-θως ἓνας κατώτερος μηχανικὸς, μὴ ἔχων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὡς νέος πείραν, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ξεμπερδέψῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα παραλαμβάνει ὅπως—ὅπως τὸ ἔργον. Εἶναι προτιμώτερον νὰ ἐπισκευάζεται καλὰ, ἔστω καὶ ἓνα μικρὸν τμήμα ὁδοῦ πέντε χιλιόμετρα λ. χ. ἐὰν αὕτη εἶναι 25 χιλιόμετρα καὶ τὸ ἄλλο τμήμα νὰ τὸ ἀφήνωμεν διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Λέγει κατὰ-πιν ἐπανερχόμενος εἰς τὰς γνώμας τοῦ κ. νομάρχου ὅτι αἱ εἰσπράξεις τῶν φόρων τῶν ὀρισμένων διὰ τὴν ὁδοποιάν περι-έρχονται ἀνέρκαι εἰς τὸ ταμεῖον Ἀττικοβοιωτίας.

Α. Βερδέλης. Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ πληροφορία τοῦ νομάρχου Ἀγνοεῖ τὸν νόμον περὶ ὁδοποιίας, ὁ ὁποῖος ἀμνηεὶ πλήρη κα-τανομήν τῶν ἐσόδων.

Γ. Βασιλειάδης. Ἰσως πέρει τὴν μερίδα τοῦ λέοντος τὸ ταμεῖον Ἀττικοβοιωτίας.

Δ. Αἰγυῖας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ὁ νόμος ἔχει ὀρι-σμένους παράγοντας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων, γίνεται ἡ κατανομή.

Ὁ κ. Γ. Βασιλειάδης συνεχίζων συμφωνεῖ μὲ τὸν νομάρ-χην ὅτι πρέπει νὰ ἰδρυθῇ ἐν Ἰθύναις κεντρικὸν ἐπαρχικὸν ταμεῖον τὸ ὅποῖον νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν σύναψιν μεγάλου δανείου διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν ὁδοποιάν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Κουτσόπαλος ἔχει τὸν λόγον, εἶναι ἀπὸν.

Α. Σανθόπουλος. Εἰς τὴν Χαλκιδικὴν, λέγει, δὲν ἔχομεν καλὸν δρόμον. Οἱ πόροι τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμεῖου ἔχουν προϋπολογισθῇ εἰς 1.000.000, δὲν πραγματοποιοῦνται ὁ-μῶς ἔσοδα περισσότερα ἀπὸ 800.000. Ἐχουν ὀρισθῇ 12 δρόμοι διὰ κατασκευῆν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τοὺς μικροὺς κου-τσὰ στραβὰ θὰ καταρθώσωμεν νὰ τοὺς κατασκευάσωμεν, ὁ-πάρχει ὁμῶς καὶ εἰς ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης διὰ τῆς πεδιάδος Κα-λαμαριῆς, ὅστις εἶναι ἀδύνατον νὰ κατασκευασθῇ μὲ τὰ γλίσχρα μέσα τὰ ὅποια ἔχομεν. Σημειώσατε ὅτι ἔχουν συγκεντρωθῇ 20.000 πρόσφυγες ἀγρόται, οἱ ὅποιοι πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῶν δι' αὐτῆς τῆς ὁδοῦ, διότι δὲν ἔχουν κανένα ἄλλον τρόπον συγκοινωνίας. Ὁ νομάρχης Χαλκιδικῆς ἐσέ-φθῃ νὰ κάμῃ δάνειον 10 ἑκατομ. ἀλλὰ μὲ αὐτὸ τὸ ποσὸν οὐ-τε πέντε χιλιόμετρα δὲν ἔμπορυν νὰ γίνουν. Ὁ κ. Ὑπουρ-γὸς τῆς Συγκοινωνίας ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὴν κατάστασιν μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν ἔμπορεῖ νὰ κάμῃ τίποτε, διότι πρόκειται περὶ

ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας. Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ λησμονῇται ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὑποφέρουν τὰ πένδυκα λόγω ἐλλεί-ψεως συγκοινωνίας, εἶναι οἱ μόνον οἱ ὅποιοι ἀπέμειναν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἀγρότας πρόσφυγας εἰς τὴν παράταξιν μας. Ἐξή-γησέ κατόπιν ὅτι πρόκειται περὶ δρόμου 110 χιλιομέτρων καὶ συνιστᾷ νὰ καταβληθῇ προσπάθεια ἱκανοποιήσεως τῆς δι-καίας ἀξιώσεως τῆς Χαλκιδικῆς.

Ὁ κ. Ν. Μπακόπουλος λέγει ὅτι ὡς διεξάγεται ἡ συ-ζήτησις περὶ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων τείνει εἰς συσκότισιν τοῦ ζητήματος καὶ συντελεῖ εἰς τὴν συγκάλυψιν τῆς γενι-κωτέρας εὐθύνης τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὅποια δὲν εἶναι μικρά. Ἀναφέρει τὰς γενομένας συζητήσεις καὶ τὰς ληρθεῖσας περὶ ὁδοποιίας αποφάσεις κατὰ τὴν παρελθούσαν περιόδον τῆς Βουλῆς, τονίζων ὅτι τὸ κυριώτερον ἐπιχείρημα τῶν ὑποστη-ρικτῶν τῆς συνάψεως τοῦ μεγάλου ἐπιτοερικοῦ δανείου διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν κυριωτέρων ἀρτηριῶν καὶ τὸν συστημ-τικώτερον τρόπον τῆς συντηρήσεως τῶν ὑπαρχουσῶν ὁδῶν ὑπῆρξεν ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ ποσοῦ τὸ ὅποῖον ἀνεγράφετο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν. Ἡ συν-τήρησις ἀποτελεῖ ζήτημα στοιχειώδους προνοίας διὰ τὴν Κυβέρνησιν, διότι αἱ ὁδοὶ ἀποτελοῦν ἐθνικὸν κεφάλαιον. Κα-θωρίσθη εἰδικὸν ταμεῖον προικοδοτηθὲν μὲ τὸν δασμὸν τῆς βενζίνης, ἀλλ' ὅπως καὶ πέρυτιν ἐτόνισεν ἐν σχετικῇ συζητή-σει ἐν τῇ Βουλῇ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐκπληροῖ τὰς πρὸς τὸ ταμεῖον ὑποχρεώσεις τῆς, διότι ἀφαίρει ἀπὸ τὸ ἔσοδον τοῦ δασμοῦ τῆς βενζίνης ποσὰ τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην διὰ νὰ καλύψῃ τὰ ἐλλείμματα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶναι νὰ διαθῇ ἡ Κυβέρνησις τὰς προσόδους, τὰς ὁ-ποίας ὀρίζουν οἱ κείμενοι νόμοι ὑπὲρ τοῦ ταμείου ὁδοποιίας.

Ι'. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπερωτᾶται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, τώρα ὁμῶς βλέπω ὅτι ἡ ἐπερώτησις στρέφεται καὶ κατ' ἐμοῦ.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡ ἐπερώτησις στρέφεται ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως. Ἐγὼ ὡς ἀντιπολιτευόμενος ἔχω τὸ δι-κάσιον νὰ σὲς ἐλέγξω.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐγὼ ὁμῶς ἡ ἐπερώτησις μερικὸς κανόνας. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει δύ-ναμι νὰ ἀπαντήσω μολονότι δὲν εἶχον γνῶσιν τῆς ἐπερω-τήσεώς σας ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ἀκριβὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν δίδει ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δίδῃ ἐκ τοῦ φόρου τῆς βενζίνης. Τοῦναντίον τὸ ταμεῖον ὁδοποιίας ὀφείλει εἰς τὸ Κράτος τὸ ποσὸν τὸ ἀναλογικὸν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τα-μεῖου ὁδοποιίας. Ἄλλα ζήτημα εἶναι τὸ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἐπ' αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Τὴν Τρίτην θὰ ἔλθῃ εἰς συζήτησιν ἐπε-ρώτησις γενικωτέρας φύσεως, τοῦ κ. Σιγιάτου συνεπῶς ἡμπο-ρεῖτε τότε νὰ ἐξακολουθήσετε, κ. βουλευτά.

Ν. Μπακόπουλος. Δὲν ἔχ' ἀντίρρησην. Λέγω μόνον ὅτι ἐγκληματικὴ εἶναι ἐν πολλοῖς καὶ ἡ ἀκολουθοῦμένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πολιτικὴ ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, διότι κατασκευάζονται τμήματα καὶ γίνονται σπα-τάλαι...

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου δὲν παρέθῃ κανένα νόμον, ἀλλ' αὐτὸ δὲν λύει τὸ ζήτημα διότι δύναται νὰ ἐπερωτηθῇ καὶ ὅταν δὲν εὐρίσκεται ἐν ἀρμονίᾳ μὲ τὴν Βουλὴν. Λέγω δὲ τοῦτο διότι ἐν τῇ ἀπαν-τήσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας διαθέλω σπα-ραγυῶν καὶ θρήνους.

Δ. Αἰγυῖας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν εἶναι ἀκριβὲς αὐτό. Ἐγὼ ἀπάντησα μόνον ὅτι ὅταν ὁ προϋπολο-γισμὸς ἐπιτρέψῃ...

Ε. Κουλουμβάκης. Τὰ ζήτῃματα, λέγει, εἶναι δύο καὶ κεχωρισμένα. Ἄλλο ἡ κατασκευὴ τῶν ὁδῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπεβλήθη εἰς τεραστίους θυσίας καὶ ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς συντηρήσεως ὁδῶν, ὅπερ εἶναι ζήτημα τῆς κανονικῆς διοικήσεως τοῦ Κράτους. Ἐδῶ προφανῶς δὲν πρό-κειται περὶ ἐπερωτήσεως, ἀλλὰ περὶ συστάσεως καὶ νομίζω

ὅτι ἡ Βουλὴ ὅλη εἶναι σύμφωνος νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προνοήσῃ κατὰ πάντα τρόπον καὶ ἐξυπηρετηθῶν αἱ ἀνάγκαι διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν. Διότι δὲν ζημιούται μόνον ἡ Κοινωνία, ἀλλὰ καταστρέφεται ὁ σημεῖραι ἕνα τεράστιον κεφάλαιον τῆς χώρας, αἱ ὁδοί. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἐξήτησε πιστώσεις 600 ἐκατομμυρίων καὶ δίδονται 60 ἐκατομμύρια. Ἡ Κυβέρνησις παρακαλεῖται ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς νὰ φροντίσῃ κατὰ πάντα τρόπον νὰ ἐξοικονομήσῃ περὶ τὰ 200—300 ἐκατομμύρια ἀκόμη διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ δὴ τῶν πιστώσεων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας θὰ ἔλθῃ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ δύνανται οἱ κ. κ. βουλευταὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἐνίσχυσιν τῶν πιστώσεων, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπικρατεῖται.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ ἐπάντησίς σας, κ. Ὑπουργέ, εἶναι δικηγορικὴ. Ἡ συζήτησις, ὅταν φθάσῃ ἐκεῖ ποῦ λέγετε θὰ εἶναι ἀρχὰ καὶ πρὶν φθάσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ σὰς λέγει ἐν ὀνόματι τῆς Βουλῆς. (Φωναί.) Μάλιστα, μάλιστα, προηγουμένως νὰ φροντίσετε νὰ ἐξεύρετε μερικὰ ἐκατομμύρια. Τὸ ζήτημα, νὰ γνωρίζετε, δὲν θὰ ἀναμυθῇ μὲ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, ἥτις γίνεται ἀπὸ τὸ δάνειον.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καὶ πάλιν σὰς λέγω ὅτι ἡ καταλληλετέρα εὐκαιρία εἶναι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅποτε ἕκαστος βουλευτὴς δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπαρχίας του.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν ὑπάρχει, λέγει, καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ κατάστασις τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ἐπαρχικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν δὲν εἶναι καλὴ. Ἀλλὰ τὸ Κράτος κατὰ κανόνα ἀνταποκρίνεται ἀναλόγως τῶν πόρων του καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐλεγχθῇ ἂν ἐγένετο κακὴ χρῆσις ἢ κακὴ κατανομή τῶν δεδωμένων πιστώσεων. Συνεχίζων ἐκθέτει τὸν τρόπον καὶ ὃν ἐκδίδονται μέχρι τοῦ 1928 διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὁδοποιΐας αἱ σχετικαὶ πιστώσεις, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1929 ἠλλάξεν, ἰδρυθέντων τῶν ταμείων ἐπαρχικῆς ὁδοποιΐας, ἅτινα ἐπεδαρύνθησαν μὲ τὴν δαπάνην κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἐπαρχικῶν ὁδῶν. Ἀπὸ τοῦ 1920 μέχρι τοῦ 1928 ἐχορηγήθησαν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ πιστώσεις 437 ἐκατομμυρίων διὰ συντήρησιν ὁδῶν ἐπαρχικῶν καὶ ἐθνικῶν καὶ δημοτικῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1928-29 αἱ δαπάναι ἐχωρίσθησαν καὶ ἐδόθησαν τὸ μὲν 1929 52 ἐκατομμύρια, τὸ 1930 ἐκατομμύρια 92 καὶ τὸ 1931 ἐκατομμύρια 93 καὶ εἶναι προφανὲς ἡ ἐτήσις ἐπὶ πλέον διαφορά κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη, αὐξηθεισῶν τῶν πιστώσεων κατὰ 50 0/0. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰς ἐθνικὰς ἐθεσπίσθησαν τὰ ταμεία ἐθνικῆς ὁδοποιΐας διὰ τὰ ὅποια ὀρίσθησαν εἰδικοὶ πόροι εἰσπραττόμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἀποδιδόμενοι, ἀπεδόθησαν δὲ πάντες ἐπὶ τῇ βάζει τῶν ὁρίσμων τοῦ νόμου τὰ ἐν τῷ ὅποιῳ τεθέντα κριτήρια περὶ κατανομῆς αὐτῶν ἦσαν δικαιοτέρα. Ἰσως μάλιστα θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχουν παράπονον αἱ Ἀθήναι καὶ ἡ Θεσσαλονίκη διότι συνεισφέρουν μεγαλύτερα ποσὰ ἐμμέσων φόρων. Συνεπῶς κάθε ποσὸν ἀνηκόν εἰς τὰ ταμεία ἀπεδόθη καὶ ἀπεδόθησαν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1929-30, 22 ἐκατομμύρια κατὰ δὲ τὰς δύο τριμηνίας τῆς τρεχούσης χρήσεως 20 ἐκατομμύρια. Κατ' ἀκολουθίαν μορφή δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ μὴ ἀποδόσει ἢ ἐπὶ ἀδίκῃ κατανομῇ. Εἶναι βεβαίως ἀμφιβολίαν ὅτι μὲ τοὺς πόρους αὐτοὺς δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσουν τὰ ταμεία τῆς ἐθνικῆς ὁδοποιΐας, καὶ ἡ σκέψις ἥτις ἐξετέθη παρὰ τοῦ κ. Γ. Βασιλειάδου ὅπως σχηματισθῇ κεντρικὸς τις ὁργανισμὸς καὶ ὑποθηκείσῃ τὸ πρῶτον τῶν πόρων τῶν ταμείων αὐτῶν καὶ λάθῃ δάνειον εἶναι σκέψις μελετωμένη καὶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἐν καιρῷ θὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν τὰ परिήματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ ταῦτα ἐκτελοῦνται κατὰ

τὰς διατάξεις τῶν δημοσίων ἔργων. Βεβαίως ἡ περίπτωσις ἣν ἀνέφερον ὁ κ. Βασιλειάδης πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν. Ἄν ἐγένοντο εἰς τινὰ ἔργα καὶ ἐκτελέσεις τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ. Εἶμαι ἐξ ἄλλου συμφωνότατος ὅτι δὲν πρέπει νὰ προκηρύσσεται ἐκτέλεσις ἔργων ἂν δὲν ὑπάρχῃ πίστωσις δι' ὁλόκληρον τὸ ἔργον καὶ ὑπόσχομαι, ὅσον εἶμαι Ὑπουργός, νὰ μὴ προκηρύξω κατασκευὴν ἡμιτελοῦς ἔργου, παρακαλῶν ἐκ παραλλήλου τοὺς κ. βουλευτὰς νὰ μὴ ἀξιοῦν τοιαῦτα ἔργα.

Γ. Βασιλειάδης. Τὸ πνεῦμα τῆς ὁμιλίας μου ἦτο ὅσα χρήματα ἔχομεν καὶ τὰ προορίζομεν δι' ἓν ἔργον νὰ τὰ διαθέτομεν διὰ κατασκευὴν ἔστω καὶ τμήματος αὐτοῦ ἀλλὰ ὁλοκληρωτικῇ.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν αὕτη θὰ γίνεταί διὰ τοῦ συστήματος τῶν ἐργολαβῶν, μελετᾶται ὅμως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἡ κατάρτισις μονίμων συνεργείων προχείρου κατασκευῆς καὶ μάλιστα δι' αὐτοκινήτων διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ὁποίων ἐτοιμάζεται ἡ σχετικὴ μελέτη.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἡθελε νὰ βεβαιωθῇ καὶ πάλιν ἂν τὰ ποσὰ τὰ δικτιώμενα δι' ἐπισκευῆς ὁδῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν εἶναι ἀνώτερα τῶν προηγούμενων.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἀναμφισβήτητος, διότι ὅπως εἶπα ὁ μέσος ὅρος μέχρι τοῦ 1928 διὰ συντήρησιν ἐθνικῶν ἐπαρχικῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἀνέρχεται εἰς 55 ἐκατομμύρια ἐτησίως, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ ἐπευθεν ἐδόθησαν πιστώσεις διὰ μὲν τὴν συντήρησιν τῆς ἐθνικῆς ὁδοποιΐας τὸ πρῶτον ἔτος 58 ἐκατομμύρια, τὸ δευτέρον 92 ἐκατομμύρια καὶ τὸ τρίτον 93 ἐκατομμύρια, αἱ δὲ ἐνισχύσεις τῆς ἐπαρχικῆς ὁδοποιΐας ἐφθασαν τὸ πρῶτον ἔτος 15 ἐκατομμύρια, τὸ δευτέρον 18 ἐκατομμύρια καὶ τὸ τρίτον 25 ἐκατομμύρια. Κατὰ δὲ τὰς δύο τριμηνίας τοῦ τρέχοντος ἔτους ἠρξήθησαν πάλιν καὶ οὕτω θὰ ἔχομεν 92 ἐκατομμύρια διὰ γενικὴν ὁδοποιΐαν καὶ 45 δι' ἐπαρχικὴν, πλὴν τῆς ἐξ 11 ἐκατομμυρίων ἐνισχύσεως διὰ κοινοτικὰ ἔργα.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡμεῖς, λέγει, δὲν ἀμφισβητοῦμεν ὅτι τὴν ὥραν δίδονται περισσότερα. Ἡμεῖς λέγομεν ὅτι καὶ τὰ δαπανώμενα πρὸ τοῦ 28 δὲν ἐφθάνον οὔτε δι' ἐπισκευὴν καὶ ἐλέγχομεν τὴν Κυβέρνησιν διότι δὲν δαπανᾷ ὅσα χρειάζονται ἀπαραιτήτως πρὸς συντήρησιν τῶν ὁδῶν καὶ φθίρεται οὕτω τὸ ὀδικὸν κεφάλαιον μὴ διδομένον εἰς τὰ ταμεία τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτὰ νομίμων πόρων.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ προλαλήσας κ. συνάδελφος ἀνέμιξε δύο ζητήματα. Πρῶτον ἐν ἐπιχωρίῳ γοῦμεν κατὰ ταμεία μὲ τὰ ποσὰ μὲ τὰ ὅποια ὑποχρεώμεθα ἐκ τοῦ νόμου. Καὶ ἄλλοτε ἀπέδειξα κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν ὅτι κακῶς πιστεύεται ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς κατακρατεῖ ποσὰ ἀνήκοντα εἰς τὰ ὁδοποιητικὰ ταμεία, διότι κακῶς πιστεύεται ὅτι ἀνήκουν εἰς αὐτὰ ἄλλοι πόροι πλὴν τοῦ φόρου τῆς βενζίνης. Δίδομεν ὅλους τοὺς δικαιομένους πόρους, παραλείπομεν καὶ ἐσοδὰ τινὰ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καὶ ἂν γίνῃ λογαριασμὸς τῆς ληψοδοσίας αὐτῆς θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ δημόσιον ταμεῖον εἶναι πιστωτὴς. Τὸ ἄλλο ζήτημα εἶναι ἂν αἱ χορηγούμεναι πιστώσεις κατανατῶν ἐγκληματικὰ διὰ τὴν ὀλιγαρχεῖαν τῶν καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἀπέδειξεν ὅτι σήμερον τὰ διδόμενα ποσὰ εἶναι πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ ἄλλοτε, διότι εἶναι διπλάσια.

Α. Παπαναστασίου. Τὰ παράπονα εἶναι μεγαλύτερα τώρα.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν γνωρίζω ἂν τὰ παράπονα εἶναι μεγαλύτερα σήμερον. Ἄλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ ποσὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν εἶναι ἐπαρκῆ. Ἐχομεν 9 καὶ 12 χιλιάδες χιλιομέτρα ὁδοῦ, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁποίων χρειάζονται 900 ἐκατομμύρια ἐτησίως προκειμένου περὶ συντηρήσεως, ἡ ὅποια νὰ ἐμπέτῃ πραγματικῶς εἰς τὴν ἀντιλήψιν τοῦ κοινῆς.

Ρ. Διβαδινόπουλος. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, λέγει, αἱ περισσότεραι ὁδοὶ ἐγέναν ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν καὶ λόγῳ ἐλλείψεως συντηρήσεως καταστράφησαν ὅλη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας καὶ θὰ ἀποκαταστραφῶν. Ἀπὸ διετίας εἶναι περίεργος ἡ γενομένη κατανομή τοῦ χρήματος. Ἀλλοτε καὶ πιστώσεις ἐδίδοντο ἀναλόγως τῶν ὑπαρχόντων δρόμων. Τώρα ὅμως δὲν δίδονται διὰ συντήρησιν τοιούτων, ἀλλὰ δι' ἀκατασκεύαστους ὁδοὺς ἀκόμη καὶ οὕτω οὐδεὶς δρόμος συντηρεῖται.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ κατανομή στηρίζεται ἐπὶ πολλοὺς ὅρους, τὸ δὲ ζήτημα ὅπερ ἔλεγον ὁ προλαλήσας εἶναι ζήτημα ἡσυχαιότητας παρὰ τοῦ ταμείου τῆς ἐπαρχικῆς ὁδοποιΐας.

Α. Παπαναστασίου. Πῶς συμβαίνει ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν παλαιῶν ὁδῶν νὰ εἶναι χειρότερα ἀπὸ ἄλλοτε καὶ πῶς δικαιολογεῖται ὅτι ἔχομεν χειρότερον κατὰστατον ἐνὶ τῷ Κράτῳ χαλὰ περισσότερα.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἶναι βεβαιωμένον ὅτι δαπανώμεν περισσότερα τώρα.

Κ. Βουδούρης ἐρωτᾷ διὰ τὴν στοιχειώδη συντήρησιν τῶν ἐπαρχικῶν καὶ ἐθνικῶν ὁδῶν πόσα χρήματα χρειάζονται.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Χρειάζονται 100,000 δραχμαὶ δι' ἕκαστον χιλιόμετρον, καὶ ἂν ὑπολογίσωμεν τὰς ἐπισκευαστέας ὁδοὺς εἰς 9 1/2 χιλιάδες χιλιόμετρα ἔχομεν ἀνάγκην 900,000,000, ἐννοεῖται διὰ καλὴν συντήρησιν. Ἀλλὰ τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξευρεθῇ καὶ μόνον ἂν παγιοποιουμένων τῶν πόρων τῶν Ταμείων συναφθῇ δάνειον θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἔχομεν μίαν γενικὴν ἀορίστην συντήρησιν ἐντὸς διετίας. Καὶ ὅταν γίνῃ μία τοιαύτη δαπάνη ἀπαξ θὰ ἠέλωμεν διὰ τὰ ἄλλα ἔτη ἐλάττωτα ποσὰ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπιφυλακασόμεθα κατὰ τὴν συνέχειν τῆς συζήτησεως ν' ἀναπτύξωμεν τὰς ἀπόψεις μας, διότι τὸ ζήτημα δὲν ἐξαντλεῖται.

Ε. Τριποδάκης. Ἐγὼ, λέγει, νομίζω ὅτι αἱ παλαιαὶ κατηγορίαι τῶν ὁδῶν δυσκολεύουν τὴν συντήρησιν.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ νέον σύστημα εἶναι τὸ ὀρθότερον.

Ε. Τριποδάκης. Μὴ λησμονώμεν, τονίζει, ὅτι ἐφόσον αὐξάνονται αἱ ὁδοὶ αὐξάνονται καὶ τὰ ἐξοδα συντηρήσεως.

Ο. Α. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ ὅτι ἔληξεν ἡ συζήτησις διὰ τὴν ἐπερώτησιν, ἥτις εἶναι ἀσχετος μὲ τὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Στραῦτου.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι καὶ ἐθνικὰ καὶ ἐπαρχικὰ ὁδοὶ ἐξυπηρετοῦνται διὰ τινος κοινῆς μέτρου καὶ ὅτι μὲ τὰ λεχθέντα τὴν ἐσπέραν ταύτην δὲν καταλήγει εἰς πόρισμα ἡ συζήτησις καὶ ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ εἶναι παρασκευασμένη διὰ τὴν συνέχισιν αὐτῆς, ἐφόσον μὲ τὰ λεχθέντα τῶν κ. Ὑπουργῶν ἀπεδείχθη ὅτι κατασκευάζομεν ὁδοὺς καὶ καταστρέφομεν τὰς ὑπολοίπους. Πρέπει τοιούτου χύστου ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα χιλιόμετρα τὸ 1/8 ἐτησίως νὰ συντηρῇται. Τὸ ζήτημα εἶναι προφανές, ὅτι εἶναι σοβαρὸν καὶ πρέπει σοβαρῶς ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀπασχοληθῇ μὲ αὐτὸ διότι ἀφίνομεν καὶ καταστρέφονται αἱ προηγούμεναι ὁδοί. Τώρα βεβαίως ἡμπορεῖ αἱ προηγούμεναι Κυβερνήσεις νὰ ἐδάπανον ὀλιγώτερα ἀναλόγως τῶν πόρων ποῦ εἶχον. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Στραῦτου τὴν θεωρῶ γενικὴν καὶ πρέπει συμπτυσσόμενη μὲ τὴν ἀναπτύχσιν νὰ γενιευθῇ.

Δ. Αἰγνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν ἔχω ἀντίρρησην περὶ τῆς γενικεύσεως ἂν καὶ εἶναι εἰδικὴ ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Στραῦτου, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὀρίσθῃ ἡμέρᾳ.

Π. Φλώρος εἶναι ἀνάγκη τονίζει νὰ ληφθῶν αὐστηρὰ μέτρον διὰ τοὺς ἐξαπατώντας τὸν Δημόσιον κατασκευαστὰς ὁδῶν. Ἐν ἀνάγκῃ νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ ἀρχή.

Α. Μπότσαρης. Δὲν ὑπάρχει, λέγει, ἀμφιβολία ὅτι τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνικῆς πολιτικῆς εἶναι τόπον ζωτικόν

καὶ εὐρὺ καὶ ἀνώτερον κομμάτιον, ὥστε νὰ πρωτανεύσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἡ ἀπόψις τῆς μεγάλης σημασίας καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι κατὰ τὴν γενομένην συζήτησιν θὰ τεθῇ ὁλόκληρον τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ διὰ τὴν ἐνημερωθῇ περὶ τῆς ἐκτέλεσεως αὐτοῦ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις.

Ο. κ. Γ. Στραῦτος παρακαλεῖ ὅπως προτοῦ ὀρίσθῃ ἡμέρᾳ συζητήσεως φροντίσῃ ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Συγκοινωνίας καὶ καταθέσῃ τὰ ζητηθέντα ἐγγράφα τὰ ὅποια ὑπεσχέθη ὅτι θὰ καταθέσῃ, διότι ἄνευ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα.

Α. Παπαναστασίου. Πρέπει νὰ ἴδωμεν ἐν εἰμένῳ σύμφωνοι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀσφαλθῶμεν περὶ τῆς συντηρήσεως τῶν ὁδῶν καὶ περὶ τῶν σιδηροδρόμων αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Στραῦτος ὁ ὅποιος εἶναι καὶ ὁ ἐπερωτῶν ἐξήτησε τὴν κατὰθεσιν ὁρισμένων ἐγγράφων, ἐλπίζω ὅτι ἡ ὑπηρεσία θὰ τὰ δώσῃ ἐγκρίτως, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ταχθῇ ἡμέρᾳ συζητήσεως πρὶν ἢ ὁ ἐπερωτῶν ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του τὰ ἀναγκαῖα ἐγγράφα. Θεωρῶ ἐπίσης ὁσιωδωδέστατον τὴν ἐπερώτησιν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, νομίζω λοιπόν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ταχθῇ ἡμέρᾳ συζητήσεως διὰ τὸ ἐν ἡ Παρασκευῇ καὶ διὰ τὸ ἄλλο ἡ μεθεπομένη Δευτέρα.

Συμφωνούσης καὶ τῆς Κυβερνήσεως ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινῶν ὅτι τὸ μὲν καπνικὸν ζήτημα θὰ συζητηθῇ τὴν προσεχῇ Παρασκευῇ τὴν μεθεπομένην δὲ Δευτέρᾳ ἡ ἐπερώτησις περὶ ὁδοποιΐας.

Α. Παπαναστασίου. Παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως προταθῇ ἡ ἐπερώτησις τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ζήτηματος, τὸ ὅποιον, λόγῳ ἐκτάκτων γεγονότων, προσέλαθεν ἐπεὶ γούσαν μορφήν.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ καὶ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ προτοῦ εἰσελθόμενος εἰς τὴν ἐπερώτησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς νὰ παρεμβάλω ὀλίγας λέξεις ἐπὶ τῆς καθιζήσεως, ἡ ὅποια ἐλαθε χώραν εἰς τὸ Κροατικαὶστικὸν τῆς Εὐρυτανίας, τὴν ὅποιαν ἀναγγέλλουν ἐπείγοντα τηλεγραφήματα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἡμᾶς. Τὸ χωρίον αὐτὸ εἶναι ὀρεινὸν τόπον, ὁ χειμὼν εἶναι δριμύτης, οἱ κάτοικοι πλέον ἢ πτωχοὶ καὶ ἡ ἔκτασις τῆς καταστροφῆς εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ δικταχθῶν οἱ τοιοῦτοι, παρεμύοντες ἄνευ στέγης καὶ τροφῆς, τὸν ἐπὶ τῶν κινδύνων. Ὁ καὶ παρακαλέσω, διὰ τοῦτο, τὴν Ὑπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἀποστείλῃ γεωλόγον ἐπὶ τόπον, τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ἐπισπεύτῃ τὴν ἀποστολὴν ἐπαρκῶς ἀριθμὸν σκευῶν καὶ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ διαθέσῃ ἐπαρκεῖς πιστώσεις πρὸς περιθάλψιν καὶ συντήρησιν τῶν κατοίκων. Ὁ καὶ συστήσω νὰ μὴ εἶναι φειδωλὸς ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ἀρωγὴν, ἀλλ' ἀλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας. Καὶ ταῦτα διὰ τὴν προσηνὴν πρὸς τοὺς κατοίκους βοήθειαν. Διότι πέποιθα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ σπεύτῃ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλεστέρως ὁριστικῆς ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων καὶ νὰ λάβῃ περὶ τούτου ταχέως πρόνοιαν.

Οἱ Ὑπουργοὶ τῶν **Οἰκονομικῶν**, τῆς **Ἑθνικῆς Οἰκονομίας** καὶ τῶν **Στρατιωτικῶν**, δηλοῦν ὅτι λαμβάνουν ὑπὸ τῆς ἐκείνων τὴν σύστασιν καὶ ὅτι ἐπεργάσονται δέοντως.

Α. Μπαλάμπας. Ἡ συνέχισις τῆς ἀπεργίας εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν καὶ ἀποδοθῇ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἑταιρίαν. Ἡδὴ ἡ Ἑταιρία καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἔχει γνῶσιν, διέταξε τὴν διακοπὴν τοῦ ὕδατος, στερήσασα τρεῖς ὁλοκληροῦς συνοικισμούς τῆς ἀρδεύσεως. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἡ Ἑταιρία ἠθέλησε νὰ πιεσθῇ τοὺς καλλιεργητὰς νὰ ἀποδεχθῶν τοὺς βερυτάτους τιμὰς ὕδατος. Ἐκτὸς τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου μέτρου ἡ Ἑταιρία ἀπέστειλε καὶ ἐγκυκλίους πρὸς πάντας τοὺς καλλιεργητὰς τοὺς στερουμένους γῆς νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν νὰ ἀναλίσκουν τὴν καλλιέργειαν τῆς πεδιάδος.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ποῖος ἡμερομηνίας εἶναι ἡ ἐγκύκλιος;

Α. Μπακάλμπασης. Τῆς 20 Φεβρουαρίου 1931: Κηρύσσεται δηλαδή ἡ Ἐταιρεία ἐμπόρων πόλεμον μεταξύ τῶν ἀγορῶν. Αὐτοὺς οὖν ἡ Κυβέρνησις, καίτοι ἐγκρίτως ἔλαβε γνώμιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσωρινὴν λύσιν, ἥτις ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς τὸ Κωπαιδικὸν ζήτημα οὐδὲν μέτρον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐτηλεγράφησε πρὸς τοὺς καλλιεργητὰς νὰ ἀποδεχθῶν τοὺς ὅρους τῆς Κυβερνήσεως, οἱ ἀγρόται ὁμῶς ἐπέμεινον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ μετέβη ἐπὶ τόπου, διαπίστωσε δὲ ὅτι ὅσα ἐλέγχθησαν εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τῆς τραγικότητος τῆς καταστάσεως εἰς Κωπαῖδα ἦσαν κατωτέρα τῆς πραγματικότητος. Μετὰ τὴν ἐρευνάν τῆς ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ κατήρτισε προτάσεις διὰ τὴν ἐπίτευξιν μιᾶς προσωρινῆς λύσεως.

Ε. Κουλουμβάκης. Κατὰ παρεκτροπὴν ἐκ τῶν καθήκοντων τῆς.

Α. Μπακάλμπασης. Ἡ μόνη ἀντίρρηση εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὑπῆρξεν ἡ ἰδιότης.

Β. Κυρέλλος (Προεδρεύων). Ὁφείλω καὶ ἐγὼ νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ μόνη ἀντίρρηση προεβλήθη ἀπὸ σᾶς.

Ε. Κουλουμβάκης. Καὶ ὁμολογῶ ἀπὸ σᾶς ὅτι ὑπῆρξε πράγματι παρεκτροπὴ, ἀλλὰ οὐτε σεῖς ἔπρεπε νὰ προσεδρεύετε ἀπὸψε, οὐτε νὰ ῥητορεύῃ ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀκόμη δὲν ὑπέβαλε τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

Α. Μπακάλμπασης. Ἐξήγησα τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἔφερα ἐκ νέου τὸ ζήτημα τῆς Κωπαΐδος ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀφορᾷ τὴν πραγματικὴν λύσιν, ὁ δὲ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ὅστις συμμετέσχε εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἔλαβε γνώμιν τῶν ἀποφάσεων τῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσωρινὴν λύσιν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπ. Γεωργίας). Ἐμείνα ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν θὰ ἤρχετο ἡ ἐπερώτησις πρὶν ἢ λάβω γνώμιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν μπορεῖ ἡ ἐπερώτησις νὰ γίνῃ ὅπως σεῖς τὴν θέλετε. Συνεστήθη μία ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τῶν μέτρων, τὰ ὅποια θὰ διεσπάρησαν μίαν ἀνώμαλον κατάστασιν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφάνισεν τὴν λήψιν ὁρισμένων μέτρων, τὰ ὅποια ὑποβλήθησαν πρὸς τὴν ἐταιρίαν. Κακῶς ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ὑπέβαλαν τὸ πόρισμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε γνώμιν. Ἐὰν δὲν ἤμπαρξεν νὰ ἀπαντήσῃ σήμερον περὶ τοῦ τί ἔπραξε, δὲν ἔχομεν ἀντίρρηση νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν διὰ νὰ παραστῇ καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ Κωπαιδικὸν ζήτημα εἶναι ἐπεὶ ἔχθη ἡ χειμερινὴ σπορὰ καὶ ἔως χαρῆ καὶ ἡ θερινή. Ἐπιθυμῶ ὅπως διακαρτερηθῶ διὰ μίαν ἀταξίαν ἀπορῶσαν τὴν Βουλὴν. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἡ ὁρισθεῖσα ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατήρτισε τὸ πόρισμά της, τὸ ὅποion μόνον εἰς τὴν Βουλὴν δὲν ὑποβλήθη. Τώρα μόνον μᾶς ἀνέγνωσαν τοὺς ὅρους αὐτοῦ τοῦ πορίσματος.

Α. Μπακάλμπασης. Τὸ ζήτημα παρουσιάζεται ὑπὸ δύο μορφαί, τὴν προσωρινὴν καὶ τὴν ὁριστικὴν. Ἡ σχετικὴ ἐργασία διὰ τὴν ὁριστικὴν λύσιν ἐνὸς ζητήματος ὑφισταμένου ἀπὸ τῶσων ἐτῶν θ' ἀρχήσῃ. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς προσωρινῆς λύσεως, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε γνώμιν τῶν πορισμάτων τοῦλάχιστον ἀπὸ τοὺς φίλους τῆς, μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐφ' ὅσον ὁμῶς ἡ ἐταιρεία κυκλοφορεῖ ἐγκυκλίους πρὸς καλλυτὰς τοὺς ἀγρότας νὰ ἔλθουν νὰ καλλιεργήσουν τὰ ἐδάφη τῆς, ἐφόσον κῶδε τὸ νερό, ταῦτα ἦσαν γεγονότα ποὺ ἐπέτρεπον νὰ φέρω ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐκ νέου τὸ ζήτημα.

Ε. Κουλουμβάκης. Χωρὶς νὰ πρόκηται περὶ μομφῆς ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι εὐλαδὲς πρὸς τὴν Βουλὴν νὰ φέρεται εἰς συζήτησιν ζήτημα χωρὶς ἡ Βουλὴ νὰ ἔχῃ γνώμιν τοῦ πορίσματος. Ὁ κ. συνάδελφος δὲν εἶναι ἐν τάξει.

Πρόεδρος. Ἐφόσον εἶναι ἐγγεγραμμένη ἡ ἐπερώτησις, ὀφείλει νὰ συζητηθῇ. Ἀποκείται εἰς τοὺς ἐπερωτῶντας νὰ

ἀκρίουν ἐὰν δι' αὐτὸν ἡ ἐκείνον τὸν λόγον δύναται νὰ ἀναβληθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβε τὰς ἀποφάσεις τῆς προσωρινῆς λύσεως ἡ Βουλὴ ἀπουσίαζε.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς γνώμιν τῶν πορισμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ ἐξ ὅσων ἐξέθηκεν ὁ ῥήτωρ ἡ κατάστασις παρουσιάζεται εἰς ἄκρον ἐκρυθμῶς. Ἐχάθη μία σπορὰ, ὑπάρχει δὲ κίνδυνος νὰ χαθῇ καὶ ἄλλη. Ἐκείνο ποὺ μὲ πείθει νὰ στέρξω εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συζήτησεως εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ δὲ παρεκάλουν λοιπὸν καὶ ἐγὼ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἀλλὰ ὅχι ἐπ' ἀπειρῶν.

Πρόεδρος. Τὴν Δευτέραν, μετὰ τὸ ὑπαλληλικόν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Τὸ ζήτημα συνεζήτηθη κατὰ τὰ μέσα Δεκεμβρίου. Πάντες ἦσαν σύμφωνοι ὅτι ἔπρεπε νὰ εἰσέλθῃ λύσις προσωρινὴ καὶ ραγδαία. Ἐλέχθη τότε ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ θεμελιώσεως τῆς ἐταιρίας περὶ μειώσεως τοῦ μισθώματος καὶ ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐταιρίας ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν καλλιεργητῶν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκάλεσε παρ' αὐτῶν τοὺς ἀντιπροσώπους καὶ ἐγένετο ἡ συζήτησις, ἐξεδόθη δὲ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως μεσολαβητικῇ, ἡ ὁποία κατὰ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως δίδει μίαν προσωρινὴν λύσιν. Ἐπιθυμῶ ἡ Βουλὴ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῆς λύσεως ταύτης.

Α. Νάκος. Τὸ πρᾶγμα ἐπείγει καὶ δὲν ἔχετε λάβῃ κανένα μέτρον.

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐπῆγε ἡρώτησε τοὺς παρκαπεύτως εὐρισκομένους ἀντιπροσώπους τῆς ἐταιρίας, μετέβη κατόπιν καὶ ἀνεκοίνωσε εἰς τοὺς ἐπίσης ἀναμένοντας ἀντιπροσώπους τῶν καλλιεργητῶν ὅτι αὐτὰ εἶναι τὰ ὅρια ὑποχωρήσεως τῆς ἐταιρίας. Οὗτοι ἐπεφυλάχθησαν νὰ ἀπαντήσουν, ἡ δὲ συμβιβαστικὴ λύσις φέρει τὸν δημόσιον ὑποχρεωμένον νὰ πληρώσῃ μίαν ἀποζημίωσιν εἰς τὴν ἐταιρίαν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν εἶναι ἀκριβεῖς αἱ πληροφορίες σᾶς.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε νὰ διαφωτισθῇ ἀπὸ μίαν ἐπιτροπὴν. Ἡ ἐπιτροπὴ κατήρτισε τὸ πόρισμά της, τὸ ὅποion ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ. Δὲν ἔμπορῶμεν νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ ἄλλων μέτρων.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Αἱ πληροφορίες σᾶς δὲν εἶναι ἀκριβεῖς. Ἡ μεσολαβητικὴ ἐγένετο ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων, ἐξεδόθη ἡ μεσολαβητικὴ ἀπόφασις καὶ ἀνεκοίνωθη εἰς τὴν ἐταιρίαν ἡ ὁποία καὶ τὴν ἀπεδέχθη. Συνήφθη συμφωνία ἡ ὁποία ἐπέφερεν ὄφελος εἰς τοὺς καλλιεργῆς τὰς 4 ἑκατομ.

Α. Μπακάλμπασης. Τὸ ἀμφισβητῶ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Οἱ καλλιεργῆται ἦλθον εἰς ἐμὲ ζητοῦντες νέας διαπραγματεύσεις. Τοὺς εἶπον ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρχίσωμεν νέαν συζήτησιν. Πρόκειται περὶ μειώσεως 4 ἑκατομμυρίων.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ καλλιεργητῶν δὲν ἔμεινε ἐκνοσημένη καὶ ἀνέμεινε τὴν ἐπάνοδον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὁ ὅστις, μὴ ἀνέμεινε νὰ ρίψῃ τὸ βάρος ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τὴν ὅποian ἐξήτουν ἐπὶ τῶν ὅμων τῆς Ἐταιρίας, ἥτις ἄλλως τε δὲν θὰ ἐδέχετο, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ τεμαχίσῃ μίαν κατάστασιν τὴν ὅποian ἐπικίνδυνον, ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ρίψῃ τὸ βάρος ἐπὶ τῶν ὅμων τοῦ Κράτους.

Π. Τσαλδάρης. Ποῖον βάρος;

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν δημητριακῶν κατὰ 2 ὄλα.

Α. Νάκος. Δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ ὅροι τῆς ἐπιτροπῆς. Συνεχίζων ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Υπουργὸς Γεωργίας). Συνεχίζων ἀναγινώσκει ἐπιστολὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ πρὸς τοὺς ἀντι-

προσώπους τῶν καλλιεργητῶν, εἰς αὐτὴν δὲ δηλοῦται ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ ἔσχατον ὅριον τῶν παραχωρήσεων, αἱ ὅποια δύνανται νὰ γίνων ὑπὲρ τῶν καλλιεργητῶν, συνιστᾷ δὲ νὰ διαπραγματεύων οὗτοι τοὺς καλλιεργητὰς ὅπως μὴ προδοῦν εἰς ἐνεργείας δυναμίας νὰ δυσχεράνουν τὸ ζήτημα καὶ τὰς μελλοντικὰς σχέσεις μετ' τὴν Ἐταιρίαν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπιστολὴν οἱ καλλιεργῆται δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀναλάβουν ἐργασίαν καὶ ἡ Ἐταιρεία διὰ νέας ἐγκυκλίους τῆς τὴν 17 Ἰανουαρίου ἐδήλωσεν ὅτι παρατείνει τὴν προθεσμίαν διὰ τὴν ὅψιμον σπορὰν μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου, συγχρόνως δὲ ἀποδέχεται νὰ προδῇ εἰς ἐκπτώσεις δι' ὀφειλόμενα ἐκ παλαιοῦν χρεῶν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ καλλιεργῆται δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὰς ἐργασίας τῶν.

Συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι σκοπὸς τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς κατόπιν προτάσεως τοῦ κ. Κουτσοπέταλου ἦτο νὰ ἐξεύρῃ μίαν ὁριστικὴν λύσιν διὰ τὸ μέλλον. Σχετικῶς ἀναγινώσκει ἀγρόευσιν τοῦ κ. Βασιλειάδου.

Α. Παπαναστασίου. Μὰ δὲν λέγει αὐτὸ ὁ κ. Βασιλειάδης, λέγει ὅτι ἡ προσωρινὴ λύσις θὰ διευκολύνῃ τὴν ἔριστικὴν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν νομίζετε, κ. Ὑπουργέ, ὅτι τὸ ἔργον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταφαίνεται ἀπὸ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν; Τί σημαίνει τί εἶπεν ὁ Α ἢ ὁ Β.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Τὸ προσωρινὸν μέρος τοῦ ζητήματος εἶχεν ἀφεθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀν δὲ ἡ Βουλὴ δὲν εὕρῃσκει ἐκνοσητικὴν τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως δύναται νὰ ἐλέγξῃ αὐτήν, ὅχι ὁμῶς νὰ λέμει ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμένῃ ἡ Κυβέρνησις τὰ πορίσματα τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ λάβῃ ἀποφάσεις. Ἄν ἔπραττε τοῦτο ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ καταστραφῇ ἡ ὅψιμος καλλιέργεια. Τὰς γνώμας τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἔμπορῶμεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας, θὰ χρῆσιμεύσωμεν διὰ τὴν μέλλουσα διακανονισμὸν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ὅταν λάβω γνώμιν τῶν πορισμάτων δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν. (Βερεκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Καίτοι ὁ τόπος ἀπὸ ἀγανάκτησιν καὶ θὰ μοῦ πῆτε ὅτι σεῖς ὁ ἀρμόδιος δὲν ἐφροντίσατε νὰ μάθετε τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ συζήτησις δὲν ἔμπορῇ νὰ λήσῃ παρὰ μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν πορισμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς. Θὰ συζητήσωμεν καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην.

Γ. Καφαντάρης. Νὰ κατατεθῶν τὰ ἐγγράφα τῆς μεσολαβήσεως τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν ἔχομεν γνώμιν αὐτῶν.

Γ. Βασιλειάδης. Νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις.

Α. Κουτσοπέταλος. Νὰ δοθῶν μερικαὶ πληροφορίες ἀπαρτίτοι πρὸς διαφώτισιν τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἐξακολουθῇ ἡ συζήτησις.

Μετὰ διαλογικὴν συζήτησιν ἀποφασίζεται ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 5ης Μαΐου 1926 «περὶ δικηγόρων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 13ης Νοεμβρίου 1927.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ άρθρου 1 τοῦ Νόμου 4817 «περὶ προστασίας τῆς ἐγγυήσεως αὐτοπαραγωγῆς» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5)20 Μαΐου 1926 περὶ δικηγόρων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13 Νοεμβρίου 1927, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4627.

Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἀρθρον συζήτησιν).

Ἀρθρον 1.

Εἰς τὸ ἀρθρον 83 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5)20 Μαΐου 1926 περὶ δικηγόρων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ

νόμου 4627, μετὰ τὴν δευτέραν παράγραφον προστίθεται ὁ ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«Ὁ ἀρμόδιος Πρόεδρος ἡ τὸ Δικαστήριον ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ μειώσῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν διὰ τὴν ἑκὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ἀμοιβήν, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τῶν συνταχῶναι προφανῶς ἰδιαιτέροι λόγοι πρὸς τοῦτο καὶ ἰδίᾳ ἡ οὐκ ἐκείνης τοῦ ἐπιδικασθέντος χρηματικοῦ ποσοῦ ἡ ἀντικειμένου ἡ ἡ σημαντικὴ μείωσις αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀρχικῶς ἐπιδιωχθέν, ὅπου εἶχον ὑπ' ὄψιν οἱ συμβαλλόμενοι κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς, ἡ ἑλλείψεις σοβαρᾶς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας, ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ ἐντολέως, ὡς καὶ ἡ ἀδεαφότης τῆς εἰσπραξέως τῆς ἀπαίτησεως. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμὴν ἐπὶ τὴν περὶ τῶν ἐπιδιωχθέντων ποσῶν ἡ τοῦ ἐπιδικασθέντος ἀντικειμένου τῆς δίκης. Συμφωνίαι περὶ ἀμοιβῆς εἰς ποσοτὴν ἀνώτερον τοῦ δεκάτου τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης τεκμαίρονται ὡς ἀφουδῶσαι τὸ εἰσπραχθῆσιν πρὸν, ἡ ἐπιδικασθῆσιν ἀντικειμένου. Ἐπὶ ταύτης συμφωνίας ἡ ἀμοιβὴ εἰσπράττεται μόνον ἐξ αὐτοῦ τοῦ προϊόντος τῆς δίκης, δι' ἣν συνεφωνήθη, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς λοιπῆς ποσότητος τῶ ἐντολέως.

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ αὐτοῦ άρθρου ἀριθμεῖται ὡς 4.

Ἀρθρον 2.

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ άρθρου 84 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τὸν προῤῥιζμένον τοῦτον ἡ ἀποτίμησις ἐκάστης πράξεως καὶ ἐνεργείας δὲν δύναται νὰ δοῖσθῇ ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν κατωτέρα τῆς ἐν τοῖς ἐπομένους ἀρθροῖς.

Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ σύνολον τῶν ἀμοιβῶν διὰ τὰς ἐπιχειρηθείσας μερικὰς ἐνεργείας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως (ἐλελέψαι οἰκτῆς συμφωνίας) δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 25)00 τοῦ ἐπιδικασθέντος ἀντικειμένου τῆς δίκης.

Ἀρθρον 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ άρθρου 86 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος προστίθεται τὰ ἑξῆς:

«Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παραγράφου 4 τῶν άρθρων 99 ὁπότις τὸ αὐτὸ δικόγραφον αἰτήσεως στρέφεται κατὰ πλείονων ἰδιοκτητῶν ἀπαλλοτριωμένων ἀκινήτων».

Ἀρθρον 4.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ άρθρου 152 τοῦ αὐτοῦ ἐξῆς ἐδάφιον:

«διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τοιούτων ἀμοιβῶν δι' ἐξωδίκους ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συναφεῖς πρὸς τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου, ἀποκλείεται ἡ διὰ πίνακος ἐκναθῶσι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν άρθρων 167 καὶ ἐπ. τοῦ Κώδικος, ἐφαρμοζόμενης τῆς κοινῆς διαδικασίας.

Ἀρθρον 5.

Τὰ ἀρθρα 86 καὶ 161 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος καταργοῦνται.

Ἀρθρον 6.

Τὴν θέσιν τοῦ καταργουμένου άρθρου 161 λαμβάνει τὸ ἑξῆς:

«Ὁ ἀρμόδιος Πρόεδρος ἡ τὸ Δικαστήριον ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀπορρίψωσι πᾶσαν ἀμοιβὴν διὰ πράξεις καὶ ἐνεργείας, αἵτινες προφανῶς ἦσαν ἀσκοποι καὶ περιτταὶ διὰ τὴν υπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ ἐντολέως, πλὴν ἂν περὶ τοῦτου ὑπῆρξε ἐρητὴ συμφωνία ἡ εἰδικὴ ἐντολὴ ἐγγράφως ἀποδεικνυμένη.

Ἀρθρον 7.

Εἰς τὸ ἀρθρον 171 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13 Νοεμβρίου 1927, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4627, προστίθεται ταύτη παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

«Τὸ αὐτὸ δικαίωμα παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ἀρμόδιους Πρω-

έδρους των Πρωτοδικών, δυναμένους να διατάξωσιν άλλως υπό όρους ή μή.

Άρθρον 8.

Αί περί άμοιβής διατάξεις του αυτού Νομοθετικού Διατάγματος δεν έχουν εν εφαρμογήν επί των μικροδικαστών, δι' ός δεν δύναται νέ απαιτηθή παρά του όφειλέτου ή από τις των εις τον πληρεξούσιον καταβληθέντων τυχόν παρά του θανόντος δικαιωμάτων δια την ενεργειαν δικαστικών πράξεων.

Δικηγόρος αναγκάσας εν έπιταγή ή άλλη δικαστική πράξει δικαιώματα αυτού ως καταβλητέα παρά του όφειλέτου τιμωρεΐται πειθαρχικώς δια πρωτοδικούς παύσεως.

Άρθρον 9.

Είς τό άρθρον 23 του αυτού Νομοθετικού Διατάγματος προστίθεται έτέρα παράγραφος έχουσα ούτω:

«Οί τακτικοί Καθηγηταί της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου έχοντες άδειαν του δικηγόρου δικαιούνται να διορισθώσι δικηγόροι παρά τω Άρείω Πάφω άπ' εθείας».

Άρθρον 10.

Είς τό άρθρον 179 του αυτού Νομοθετικού Διατάγματος προστίθεται δευτέρα παράγραφος έχουσα ούτω:

«Δικηγόροι, κατοικούντες εν Πειραιεί ή διατηρούντες δικηγορικόν Γραφεΐον μόνον εν τη περιφερείā του Πρωτοδικείου Πειραιώς και αν ώσι διορισμένοι παρά τω Πρωτοδικείω Αθηνών, είναι υποχρεωτικώς μέλη του Δικηγορικού Σύλλόγου Πειραιώς, όστις άυτοπαγγέλτως έγγραφει τούτους εις τό μητρώον αυτού».

Άρθρον 11.

Επιτρέπεται ή δια Προεδρικό Διατάγματος κωδικοποίησις των ίσχυουσών διατάξεων περί δικηγόρων εις εν ένιαΐον σύνολον, επιτροπομένης και της άλλας της των άρθρων.

Περί συμπληρώσεως του άρθρου 1 του νόμου 4817 περί προ-
σιασίας της έγχωρίου σιταπαγωγής.

(Ως έτροποποιήθη κατά την μόνην συζήτησιν).

Άρθρον 1.

Είς τό τέλος του άρθρου 1 του νόμου 4817 προστίθεται τετάρτη παράγραφος, ως ακόλουθος:

«4.—Είς περίπτωσιν καθορισμού ποσοστού άγοντος εις έ-
ξάντησιν της διαθεσίμου ποσότητος έγχωρίου σίτου πρό της
λήξεως της συγκεντρώσεως του έπομένου έτους, ή Κεντρική
Επιτροπή δικαιούται να κατανέμη την εν της υποχρεωτικής
αυτού διαθέσεως τυχόν ανατίμησιν του εν της άλλοδαπής είσα-
γομένου σίτου και των άλλών εις χρονικόν διάστημα μακρό-
τερον της διαρκείας της διαθέσεως ταύτης άλλ' ουχί μείζον
του έτους».

Πρός ιούτο εν των κατά τό έπόμενον άρθρον καθοριζο-
μένων τιμών πωλήσεως, εις τάς όποιās συμπεριλαμβάνονται
πάντοτε, δια προβλέψεως, και οι τυχόν προκύψουσι διαφοραί

Ο Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

εκ της εφαρμογής του άρθρου 5 του παρόντος, ή Κεντρική
Επιτροπή άποφαΐζει την έκπτωσιν ποσού εισπραττομένου εν
συνείκη και υπό της έξουλήσεως της υποχρεωτικώς διατι-
θεμένης ποσότητος έγχωρίου σίτου. Η εισπραξις του ποσού
τούτου γίνεται δια πωλήσεως διατακτικών μη υποκατεμένων
εις τούς περιορισμούς του άρθρου 3 του παρόντος, έπεχουσών
δὲ εν προκατεμένω θέσει, άδειών εισαγωγής άλλοδαπών άλλ-
ων ή σίτου, άνευ δικιώματος εις απόλησιν έγχωρίου σιτούτου.
Είς την περίπτωση ταύτην ως τιμή πωλήσεως του διατι-
θεμένου εις τούς εισαγωγείς έγχωρίου σίτου θεωρούνται αι
κατά τό έπόμενον άρθρον 2 διατάξεις, άφαιρέσει του κατά
τά άνωτέρω έκπιπτέμου ποσού».

Άρθρον 2.

Κυρούνται αι συμφώνως προς τάς άνωτέρω διατάξεις, πρό
της ίσχύος του παρόντος νόμου, γενόμεναι πράξεις των άρμό-
διων δικηγορικών όργάνων δια τον έγχώριον σίτον της παρα-
γωγής του 1930.

Άρθρον 3.

Η ίσχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσίε-
σεως αυτού εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** παρακαλεί να ψηφισθών μόνον τα
εις α' άνάγνωσιν Νομοσχέδια, διότι πολλοί βουλευταί έχου-
ν απέλθῃ.

Γίνεται δεκτόν τούτο και ψηφίζονται κατ' άρχήν εις α'
ανάγνωσιν τά εξής Νομοσχέδια.

«Περί κυρώσεως συμβάσεως μεταξύ Δημοσίου και Εθνι-
κής Τραπεζής περί αύξήσεως του εν άρθρω 1 της από 10
Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως όριζομένου ποσού δια την
άξιαν της διατεθητέμνης επί πιστώσει σποράς».

Επίσης τό «περί κυρώσεως προσυμφώνου μεταξύ Δημο-
σίου και της Μονής όσίου Γρηγορίου «περί πενταετούς με-
σθώσεως του εν Σιδωνία Ματοχίου Παρθενών».

Επίσης τό «περί κυρώσεως συμβάσεως μεταξύ Δημοσίου
και Αγροτικής Τραπεζής «περί συγκεντρώσεως και διαθέσεως
δια σποράν ποικιλιών τινων σίτου και κριθής».

Επίσης τό «περί κυρώσεως συμβάσεως μεταξύ Δημοσίου
και Εθνικής και Αγροτικής Τραπεζής περί άγοράς και δια-
θέσεως υπό της Εθνικής δια λογαριασμόν της Α.Τ.Ε. σίτου,
κριθής και βρώμης, επί πιστώσει εις παθόντας εκ θεομηγείων
παρκαγωγούς».

Επίσης τό «περί κυρώσεως μεταξύ Ελλάδος και Ηνωμέ-
νων Πολιτειών συνθήκης συνδιαλλαγής και διατιθήσεως».

Επίσης τό «περί αύθεντικής έρμηνείας του άρθρου 39 του
Νόμου 4411 περί συγκροτήσεως των στελεχών του Π. Ναυ-
τικού, ως τούτο έτροποποιήθη υπό της Επ'τροπής».

Επίσης τό «περί κατάρτησεως του Ν.Δ. του 1916 «περί
συστάσεως Υγειονομικών Επιτροπών εν τω Π. Ναυτικώ ως
τούτο έτροποποιήθη υπό της Επ'τροπής».

Αύταις κατόπιν ή συνεδρίασις, ώραν 8ην έσπερινήν, δια
την Δευτέραν ώραν 4.30' μ.μ.

Οί Γραμματεΐς

Θ. Κωλιαλέξης

Ι. Κουτσίνσας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΘ.

Δευτέρας 2 Μαρτίου 1931.

«Ωρα 4.30' μ. μ. 6 Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** άνελθών
επί της έδρας κηρύσσει την έναρξιν της συνεδριάσεως και δια-
τάσσει ν' ανοιχθώσι τά θεωρεία».

Αναγινώσκονται και επικυρώνονται τά πρακτικά της προη-
γουμένης συνεδριάσεως.

Ανακοινούνται τά εξής:

Η άνωτάτη πανελλήνιος συνμοσπονδία πολυτέκνων Α-
θηνών υποβάλλει αίτησιν πολυτέκνων γονέων Αιμαίας ζητούν-
των την χορήγησιν εις αυτούς πρόσ καλλιέργειαν του εν τη
πόλει των άπαλλοτριωθέντος άγροκτήματος «Καλυδών».

Ο πρόεδρος της κοινότητος Μαρσίων διακηρύσσεται δια
την μελετωμένην κατασκευήν υπό της γαλλοελληνικής έται-
ρείας της γεφύρας εις τον ποταμόν «Αρδαν».

Οί σταυροπαράγωγοί Αιμαίας παρακαλούν όπως τούς
άποδεχθῃ τό εκ της συναλλαγματικής διαφοράς προκύπτον
χρηματικόν ποσόν.

Η έργατοϋπαλληλική τάξις Αιμαίας ζητεί την επέμβασιν
του Κράτους δια την μακρίωσιν των μελετωμένων άπολύ-
σεων του προσωπικού των μεταλλορυχείων και την παροχήν
άποζημιώσεως εις τά άπολυόμενα μέλη.

Ο άγροτικός κόσμος Δεσκάτης ζητεί την κατασκευήν της
εθνικής όδου Δεσκάτης-Σερβίων και την αναστολήν πληρω-
μής θανείων και την χορήγησιν νέων παρά της Αγροτικής
Τραπεζής.

Οί γεωργικηνοτρόφοι τέως δήμου Νευροπόλεως Καρδί-
τσας ζητούν την άρσιν του ένοικισιαστίου βασκών.

Οί γονεΐς και συγγενείς του δολοφονηθέντος εν Πειραιεί
στρατιώτου Έπαμ. Παπαλεξοπούλου ζητούν την προσωλά-
κισιν των φονέων και των συνανόχων των.

Ο πρόεδρος συνετακτισμού Νέας Ήιτρας Σερρών ζητεί την
αναστολήν εισπράξεως χρεών Δημοσίου και Τραπεζής λόγω
της καταστροφής ήν υπέστησαν εκ του έκχυλίσαντος ποτα-
μού Αγγίστης και της λίμνης Αχινού.

Οί βουλευταί κ. κ. **Π. Τσαλδάρης** και **Μ. Μαντᾶς** κατα-
θέτουσιν αναφοράν των έξερχομένων φυματικών εκ του νοσο-
κομείου «Σωτηρία» ζητούντων την επανεξέτασιν των υπό
ειδικών ιατρών, την παροχήν βοήθηματος και την έξεύρεσιν
έργασίας.

Ο πρόεδρος της κοινότητος Νιγρίτης παρακαλεί όπως δια-
γραφούν τά χρέη, άτινα αντιπροσωπεύουν βοήθηματα και
άξιαν ζώων χορηγηθέντων ως περίθαλψης εις αυτούς κατά τό
έτος 1919.

Ο βουλευτής κ. **Α. Παπαθανάσης** καταθέτει τηλεγρά-
φημα των ένοικιαστών του κοινοτικού κτήματος Ματαράγ-
κας ζητούντων την αναστολήν πληρωμής του κεφαλαίου και
την κατάρτησιν του παρανόμου τόκου.

Ο έμπορικός σύλλογος Σιγρών διαμαρτύρεται κατά του
άσυννομού σιτθιάρχου Σοφάδων, έκτελούντος τά εντάλ-
ματα κατά Σάββατον ήμέραν έβδομαδιαίας άγοράς.

Ο λαός Λεοδαρείου ζητεί την άποξήρασιν του έλους
Κονδύλας.

Η πανελλήνιος άστική ένωση κτηματιών Αθηνών συγ-
χαίρουσα την Κυβέρνησιν δια την στάσιν της άπέναντι των
άναφυόντων υπαλληλικών και έργατικών ζητημάτων δηλα-
δί τι τάσσεται πρόθυμος παρά τό πλευρόν της Κυβερνήσεως.

Ο πληθυσμός των όρειών διαμερισμάτων νομού Τρικα-
λων διαμαρτύρεται δια τον μελετώμενον χαρακτήρισμόν των
δατών της περιφερείας των ως δημοσίων.

Οί βουλευταί κ. κ. **Π. Χριστούλας** και **Σ. Ταλιαδοϋ-**
ρος καταθέτουσιν αναφοράν των κατοίκων του τέως δήμου

Ταμασίου Καρδίτσας ζητούντων την έπίσπευσιν της χαρά-
ξεως της κατασκευής της εθνικής όδου Αιμαίας—Καρδίτσας—
Τρικαλών.

Ο βουλευτής κ. **Π. Χριστούλας** καταθέτει αναφοράν του
σύλλογου μικροδικοκτητών επαρχίας Καρδίτσας αίτουμένων
όπως ληφθῇ κυβερνητική μέριμνα προς άπαλλαγήν των εκ
της τοκογλυφίας.

Ανακοινείται όσαύτως έγγραφον του Προέδρου του Γ-
πουργικού Συμβουλίου κ. **Ε. Βενιζέλου** δι' όν καθίσταται
πρός την Βουλήν γνωστόν ότι 6 Πρόεδρος της Δημοκρατίας
δια διατάγματος υπό σημερινήν ήμερομηνίαν εύηρεστήθη
ν' άποδεχθῇ την υποδληθείσαν Αύτῃ παραίτησιν του Γρυ-
πουργού Γεν. Διοικήτου Ήπειρου κ. **Α. Καλέζα**.

Η επί των Ναυτικών Κοινοβουλευτική Επιτροπή
υποβάλλει την έκθεσιν αυτής επί των κάτωθι σχεδίων και
προτάσεων νόμων.

1) «Περί προσθήκης τελευταίας παραγράφου εις τό άρθρον
15 του από 2 Ιουνίου 1927 Ν. Δ. περί κυρώσεως του από
9 Ιουλίου 1926 Ν. Δ. περί καταστάσεως των υπαξιωματι-
κών του Π. Ναυτικού».

2) «Περί τροποποιήσεως του νόμου 4159 περί πλοηγικής
υπηρεσίας».

3) «Περί αντικαταστάσεως του α' έδαφίου της 1 παρα-
γράφου του άρθρου 17 του νόμου 4223 της 19 Ιουλίου
1929 περί Ναυτικής Αεροπορίας».

4) «Περί τροποποιήσεως άρθρων τινών του νόμου 4410
περί ναυτικής στρατολογίας κλπ.».

Ο κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Υπουργός των Έσωτερικών)
υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως των περί όρ-
γανισμού, περί προσόντων κλπ. των υπαλλήλων του Υπουρ-
γείου των Έσωτερικών, νόμων».

Οί κ. κ. **Α. Αλεξανδρής** (Υπουργός Γεωργίας), **Π. Αρ-
ρόπουλος** (Υπουργός Ναυτικών), **Γ. Μαργᾶς** (Υπουργός
Οικονομικών) και **Ν. Αβραάμ** (Υπουργός Δικαιοσύνης) υπο-
βάλλουσι σχέδιον νόμου «περί αύθεντικής έρμηνείας των αρ-
θρων 1 και 7 του Ν. Δ. της 23 Μαρτίου 1929 του κυρω-
θέντος υπό του νόμου 4245 και περί συμπληρώσεως των
διατάξεων του αυτού νόμου, ως συνεπληρώθη δια των νόμων
4383, 4721 και 4843».

Ο κ. **Γ. Μαργᾶς** (Υπουργός των Οικονομικών) υποβάλλει
σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως τροποποιήσεως διατάξεων του
Καταστατικού της Τραπεζής της Ελλάδος».

Ο κ. **Β. Δεληγιάννης** (Υφυπουργός των Οικονομικών)
υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί προσλήψεως έκτάκτου ειδι-
κού δια την τεχνικόν όργάνωσιν των δημοσίων υπηρεσιών».

Ο κ. **Γ. Κατεχάκης** (Υπουργός των Στρατιωτικών) υπο-
βάλλει σχέδιον νόμου «περί προσθήκης έδαφίου εις τό αρ-
θρον 3 του Νόμου 3616 περί Στρατιωτικής Ίεραρχίας και
προδύκαζμών».

Ο κ. **Α. Αλεξανδρής** (Υπουργός της Γεωργίας) υπο-
βάλλει σχέδιον νόμων:

1) Περί έκτελέσεως έργων έγγείων βελτιώσεων και
2) Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Νόμου
4556 περί όργανισμού της Διευθύνσεως Τεχνικών Έργων
Υπουργείου Γεωργίας.

Ο Υπουργός των Έσωτερικών κ. **Β. Καραπαναγιώτης**
άπαντών εις σχετικήν έρώτησιν του κ. **Α. Ηρακλείδη** κα-
ταθέτει έγγραφον άπάντησιν και ήν τό Υπουργείον των
Έσωτερικών διατελεί εν άγνοία εάν ή ληστής Τζατζᾶς ή ή
συμμορία είχαν επικηρυχθῇ ποτέ υπό της Σερβικής Κυβερ-

νήσεως. Ἐπειδὴ ὁμοῦ καὶ Διοικήσις τῆς Χωροφυλακῆς Θεσσαλίας εἶχε τοιαύτας καταφυγὰς πληροφορίας καὶ ἡγήσατο παρ' ἡμῶν ὅπως γνωστῇ αὐτῇ ἂν τὸ πρᾶγμα ἡλθῆεν, ἀπετάθημεν πρὸς τὸ Ἑπομενικὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἵνα ὡς ἀρμοδιον μᾶς παράσχῃ τὰς δεούσας πληροφορίες. Τὸ Ἑπομενικὸν τοῦτο ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν, ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχει ἐπικηρυχθῇ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παρέλκει ἀπολύτως νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν οὗτος ἔχει ἐπικηρυχθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Σερβικῆς τοιαύτης, ὡς καὶ ἂν θῇ ἡ τελευταία αὕτη διατεθειμένη νὰ καταδῶλῃ τὴν τυχὸν ἐπικηρυχθεῖσαν ἀμοιβὴν εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ὁ ληστής οὗτος ἦθελε συλληφθῇ ἢ ἐξοντωθῇ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Σερβικῆς Ἐπικρατείας, καθ' ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο λίον ἐξουσιαστικὸν δι' ἡμᾶς. Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην, συμφωνήσαν καὶ τὸ Ἑπομενικὸν τοῦτο, εἰς οὐδεμίαν προέβη ἐνέργειαν ἐπίσημον, ἀλλὰ δι' ἐπιστολῆς τοῦ ὑποφαινομένου ἐξηγήθησαν σχετικᾷ πληροφορίᾳ παρὰ τοῦ ἐν Βελιγραδίου Πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οὗτος διὰ τῆς 21ης Φεβρουαρίου ἐπιστολῆς του πληροφορεῖ ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ληστής δὲν εἶχεν ἐπικηρυχθῇ παρὰ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Ἑπομενικὸς τῆς Προνοίας κ. **Δ. Ἰασιωνίδης** ὑποβάλλει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 312 τῆς 18-2-31 ἐρωτήσεως τοῦ ἀξιότιμου βουλευτοῦ κ. **Ι. Μπουρνιᾶ**, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν ὅτι τὰ άρθρα 15 τοῦ νόμου 2769 καὶ 12 τοῦ νόμου 3122, σαφῶς διαγράφουσι τὴν διαδικασίαν τῆς πιστοποιήσεως τῶν ἐνόρκων ἀνακρίσεων, τῶν γεγονότων τῶν ἀφορώντων τὴν ἐν τῷ Στρατῷ πάθῃσιν τῶν ἐπιτιμῶν, εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν συνάγεται αὕτη ἐξ ἐπισήμων στοιχείων καὶ ἐπομένως οὐδεὶς λόγος λήψεως ἐτέρου τινὸς μέτρου νομοθετικῶς συντρέχει ἐν προκειμένῳ.

Ἐάν, ὡς ἐκ τῆς κατατεθείσης ἐρωτήσεως συνάγεται, ὁ ἀξιότιμος κ. βουλευτὴς ἔχει ὑπ' ὄψιν του συγκεκριμένην τινὰ περίπτωσιν ἀπορριπτικὴν ἀπὸ τὸ Ἑλεγκτικὸν Συνέδριον θὰ πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ αἰτήσεως ἀστηρίκτου, δι' ἣν δύναται ν' ἀσκήσῃ τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς προσφυγῆς εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ὁ Ἑπομενικὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Β. Δεληγιάννης** ὑποβάλλει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν:

«Ἀπαντώντες ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 310(18)2)1931 ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ **Ι. Μπουρνιᾶ**, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι ἐπειδὴ ἐγεννήθη καὶ τὸ ζήτημα ἐὰν ἡ προθεσμία παραγραφῆς τοῦ άρθρου 29 τοῦ νόμου 1185 «περὶ τελωνειακοῦ κώδικος» ἀνεστάλη δυνάμει τοῦ δικαιοστασιῶς ἐξηγήθη πρὸς τοῦτο ἡ γνώμη τοῦ Δικαστικοῦ Συμβούλου.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορὰς τῆς Ρουμπίνας χήρας Συγκλητικῆς παρακαλεῖ τὸν Ἑπομενικὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα, διότι φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀδίκον νὰ μὴ λαμβάνωσι σύνταξιν αἱ χήραι τῶν ὑπηρετησάντων ἐπὶ 20 ἔτη, ἐνῷ λαμβάνουν ἄλλαι μετὰ 10ετῇ καὶ 15ετῇ ὑπηρεσίαν.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας τῆς Ἑλλάδος, διαμαρτυρομένης κατὰ τῆς Πάουερ. Τονίζει ὅτι πρόκειται περὶ ληστρικῆς συμμορίας, ἡ ὅποια τυραννεῖ τοὺς πολίτας καὶ προσθέτει ὅτι οὐδεὶς ποτε πρόστιμα καὶ ἂν τῆς ἐπιβληθῶν αὐτῇ δὲν θὰ ἀλλάξῃ τακτικὴν ἐὰν τὸ Κράτος δὲν πράξῃ, ὅτι εἶναι δυνατόν διὰ τὴν ἐπαναφέρειν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν.

Χ. Λαδάς (Ἑπομενικὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ Κυβέρνησις ἐπράξε καὶ θὰ πράξῃ, ὅτι πρέπει. Παρακολουθεῖ ὅλα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ, ἔλαβε δὲ ὑπ' ὄψιν τῆς τὰ αἰτήματα τῆς Συνομοσπονδίας.

Ι. Παπαφλέσσας. Σᾶς συνεχάρην διὰ τὴν ἐνέργειάν σας

ἀπάντησιν τῆς Πάουερ, ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ τηρήσῃτε τὴν αὐτὴν στάσιν.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς παρακαλεῖ τὸν Ἑπομενικὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖαν τύχην ἔλαβε τὸ εἰς τὴν μεγάλῃ πολιτικοστρατιωτικῇ Ἐπιτροπῇ παραπεμψέν νομοσχέδιον περὶ συντάξεων.

Γ. Μαργῆς (Ἑπομενικὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ Ἐπιτροπὴ εὐρίσκειται περὶ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν τῆς.

Ι. Παπαφλέσσας. Τὸ ζήτημα ἐπείγει, διότι ἐπικρατεῖται μείωσις καὶ τοῦ μερίσματος.

Γ. Μαργῆς (Ἑπομενικὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Θὰ λάβωμεν μέτρα νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἡ μείωσις.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἐάν πρόκειται νὰ ἀυξηθῶν αἱ συντάξεις...

Γ. Μαργῆς (Ἑπομενικὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Σᾶς λέγω ἀπὸ τώρα ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀυξηθῶν.

Ὁ κ. κ. **Τ. Ἀναστασίου, Η. Τσεριώνης καὶ Α. Σπηλιᾶδης** συνιστοῦν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Στρέφι περὶ κατασκευῆς τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Ἐνικέως.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν σταφιδοπαγωγῶν Βεργουδίτης.

Ὁ κ. **Γ. Σιγάτος** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορὰς τοῦ καπνοπαγωγικοῦ κόσμου Στάνου καὶ συνιστᾷ ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις τῶν ἐν πρόκειται νὰ καθιερωθῇ τὸ λαϊκὸν σιγαρέτον.

Γ. Μαργῆς (Ἑπομενικὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἴπαμε καὶ προχθὲς ὅτι τὸ ζήτημα μελετᾶται. Ἐάν καταλήξωμεν εἰς τὴν καθιέρωσιν λαϊκοῦ σιγαρέτου θὰ φέρωμεν νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν.

Α. Παπαθανάσης. Ἡ καθιέρωσις, λέγει, τοῦ σιγαρέτου πρέπει νὰ ἀποκρουσθῇ ὅχι μόνον διὰ λόγους υγιείας τῶν κατανάλων καὶ προστασίας τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ Προδπολογισμοῦ, διότι ἡ καθιέρωσις αὐτοῦ περιέχει ἐμμέσως καθορισμὸν ἀνωτέρας τιμῆς ἀγορᾶς τῶν καπνῶν, ἥτις ἀγεῖ γενικώτερον εἰς διατίμησιν ἐμμέσως ἑλθῆς τῆς παραγωγῆς ἐντὸς τοῦ περιθωρίου τιμῆς του διὰ τὸ λαϊκὸν σιγαρέτον καπνοῦ. Οὕτω δὲ θὰ ἐπέλθῃ ραγδαία καὶ σοβαρὰ πτώσις τῶν τιμῶν ὧλων τῶν καπνῶν ὧλων τῶν περιφερειῶν ἐπὶ καταστροφῇ προφανῆ τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ μείωσις τοῦ ἐγγείου φόρου, ὅστις καθορίζεται ἐπὶ τῇ βῆσει τῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ καπνοῦ. Ἐπὶ τῇ προόψει δὲ ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἡγοράσθησαν καπνὰ εἰς λίαν ἐξουσιαστικὰς τιμὰς ὡς καὶ ὅλα τὰ χαλαζόπληκτα, πάντα δὲ ταῦτα ὡς ἐκτοπίσιν ἀνάλογον ποσὸν τῶν υγιῶν καπνῶν. Πρὶν ἢ ἀχθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς λήψιν ἀποφάσεως, δεῖν εἶναι νὰ ἀκούσῃ πάσας τὰς γνώμας τῶν γνωρίζοντων τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τοῦ συνδέσμου ἀποστράτων ἀξιωματικῶν Λαμίας, δι' ἧς ἐκφράζουν τὸ παράπονον ὅτι τὰ ἀντιστήκοντα εἰσπράττονται ἀπὸ τὸν ταμίαν, διὰ νὰ περιέλθῃ δὲ τὸ κατὰ νόμον ποσοστὸν εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον παρεμβάλλονται δυσχέρειαι.

Ὁ κ. **Μ. Μανιάς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Μπαρνιᾶ τῆς Βεργουδίας κατὰ τῆς βραδυτέρας τῆς διανομῆς τῶν παραχωρηθέντων εἰς ἀκτῆμονας γαιῶν καὶ κατὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ γεωργικοῦ γραφείου, ὅστις φέρεται θανατώσας πρὸς τοὺς κατοίκους.

Ὁ κ. **Γ. Σιγάτος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ κατοίκων τοῦ χωρίου Παιδεῖας ὡς ἀρχαιολογικοῦ χώρου τμήματος τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τονίζει ὅτι ἀν ἐξακολουθῇ νὰ γίνεταί ἡ ἐκτίμησις καθ' ὃν τρόπον γίνεται, ἐρήμην τῶν δικαιοσύχων, ἀσφαλῶς θὰ μεταβληθῶν οἱ παραπρονοούμενοι εἰς πρόσφυγας, συνιστᾷ δὲ νὰ τροποποιηθῇ ὁ σχετικὸς νόμος.

Πρόεδρος. Ἡ ἀναφορὰ θὰ διαβιβασθῇ εἰς τὸν κ. Ἑπομενικὸν τῆς Παιδεῖας μετὰ περὶ λήψιν τῶν λεγόντων παρ' ὧν.

Ὁ κ. **Ν. Ἀσκηπιδῆς** λέγει, ὅτι ὁ ὀργανωμένος κόσμος τῆς Θεσσαλονίκης, συνελθὼν καὶ συσχεφθεὶς ἐπὶ τῶν ὅρων

τῆς νέας συμβάσεως Ἡλεκτροφυτισμοῦ καὶ Ἡλεκτροκινήσεως τῆς πόλεως ταύτης, κατέληξεν ὁμοφώνως εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης οὐχὶ μόνον δὲν ἐκονοποιοῦνται πλήρως αἱ συγκοινωνικαὶ ἀνάγκαι τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἰδίως αἱ τῶν ἀκραίων λαϊκῶν συγκοινωνίαι, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτυγχανομένη σχετικὴ βελτίωσις τῆς ὑφισταμένης φωτιστικῆς καὶ συγκοινωνικῆς καταστάσεως παρέχεται ὑπὸ ὅρων δυσβάστακτους, ἀσυμφόρους καὶ ἀποκρουστικούς.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν ὑπομνήματος, τοῦ ἀπηχοῦντος τὴν ὀργανωμένην κοινὴν γνώμην τῆς Θεσσαλονίκης εὐρίσκει. κ. Ἑπομενικὸς, ὅτι αἱ προδωλόμεναι παρατηρήσεις εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ δι' ἐπὶ τῶν οὐσιουδεστέρων σημείων τῆς Συμβάσεως, ὁρθαὶ καὶ ἀκαταμάχηται.

Αἰσθάνομαι ὅτι τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως συνηγορήσω θερμοῦς ὑπὲρ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τοῦ ὑπομνήματος τοῦτου ἐκ μέρους τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἐπιτροπῆς, πρὸς ἣν παρακαλῶ ὅπως παραπεμφθῇ τοῦτο, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως τῶν οὐσιαστικωτέρων διατάξεων τῆς Συμβάσεως καὶ τῆς περιφρουρήσεως τῶν συμφερόντων τῆς Θεσσαλονίκης, προκειμένου αὕτη νὰ δεσμευθῇ διὰ 40 ὁλόκληρα ἔτη.

Θὰ παρακάλουν τὸν κ. Ἑπομενικὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, ὅπως εὐχεστηθῇ καὶ δηλώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἐν προκειμένῳ ἀπόψεις του, πρὸς καθυσχάσιν καὶ ἀνακούφισιν τῆς ἐν ἀνησυχίᾳ τελοῦσης κοινῆς γνώμης τῆς Θεσσαλονίκης.

Δ. Δίγκας (Ἑπομενικὸς Συγκοινωνίας). Ὑπάρχει ἐκκρεμὴς σχετικὸν νομοσχέδιον, παρακαλῶ δὲ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ταχθῇ εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐπιτροπὴν δεκαήμερος προθεσμία διὰ νὰ ὑποβῇ τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

Ὁ κ. **Π. Φλώρος** παρακαλεῖ τὸν Ἑπομενικὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ φρονίσῃ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ὁδοῦ τῆς εὐρυχωμένης εἰς κκεῖ χάλεια τῆς μόντης ἀρτηρίας διὰ τῆς ὁποίας συγκοινωνεῖ ἡ Ἡπειρος μετὰ τὸν μοιραδικὸν τῆς λιμένα τὴν Πρέβεζαν.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ἑπομενικὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, περὶ προσόντων κλπ. τῶν Ἑπαλλήλων τοῦ Ἑπομενικοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Νόμων».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Ἀρχεται ἡ β' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** λέγει ὅτι δὲν ἀνέρεται εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ἀνελεῖσθαι τὸν τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, οὔτε διὰ νὰ χειροκρατήσῃ τὴν τακτικὴν τῆς Συνομοσπονδίας τῶν ὑπαλλήλων, διότι οὐδέποτε ἐπίστευσεν ὅτι τὸ ὅπλον τῆς ἀπεργίας εἶναι δικαίωμα τῶν ὑπαλλήλων, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἰταμὴν συμπεριφορὰν ὑπαλλήλικης ὀργανώσεως ἀπέναντι τοῦ Κράτους, ἔστω καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῶσιν ὕψιστα αὐτῆς συμφέροντα. Λαμβάνει τὸν λόγον διότι διαφωνεῖ ὡς πρὸς τὰ μέσα δι' ὧν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ τεθῇ τέρμα εἰς μίαν λυπηρὰν κατάστασιν, ἡ ὁποία ὁμοιογενῶς ἀπεργάζεται μυσίους κινδύνους διὰ τὸν τόπον. Ἡκούσθησαν λέγει ἀπὸ τοῦ βήματος μύθοι καὶ ἀπειλαὶ κατὰ τῶν ὑπαλλήλων, οὐδεμία ὁμοῦ λέξις ἡκούσθη περὶ τῶν αἰτίων, τὰ ὅποια ἡνάγκασαν τὰς ὑπαλλήλικὰς ὀργανώσεις νὰ παρεκτραποῦν ἀπὸ τὸν προορισμὸν τους καὶ νὰ ἐμφανισθῶν ὡς ἀναρχικὰ σωματεία. Αἱ ὑπαλλήλικαι ὀργανώσεις ἀπέδωσαν σημαντικὰς καρπούς, ἐάν δὲ παρεξέτρήσθην ἀπὸ ἀγαθοποιῶν δυνάμεων εἰς κακοποιὰ ὄργανα τοῦτο δεῖται εἰς τὸ Κράτος, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀκεραίαν τὴν εὐθύνην διὰ τὴν κατάστασιν. Διότι ἐνῷ πάντες ἀναγνωρίζομεν τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀναρχίαν καὶ ἀνισότητά καὶ το-νίζεται τοῦτο εἰς ὅλα τὰ ἐκλογικὰ προγράμματα καὶ εἰς

ὅλας τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῶν Κυβερνήσεων καὶ πάντοτε τονίζεται ὅτι καὶ δραστήρια μέτρα θὰ ληφθῶσι καὶ αἰματηραὶ οἰκονομίαι θὰ γίνων, δὲν γίνεται τίποτε. Διεκηρύχθη ἀπὸ ὅλα τὰ κόμματα ὅτι ὑπάρχει πληθώρα ὑπαλλήλων, ὅτι πολλοὶ ἀνίκωναι εἰσαποβλήσαν κατὰ τὰς ἀνωμάλους στιγμὰς, ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ἐκκαθάρισις ἀπὸ τὰ παράσιτα, διὰ νὰ μὴ ἐπέρχωνται δυσχέρειαι εἰς τὴν Κρατικὴν μηχανήν, ἐν τούτοις ἐγίνεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν διὰ νὰ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις. Αὐτὸς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὁμιλῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξέθηκε σαφῶς τὰς ἀπόψεις του καὶ τὰ θεραπευτικὰ μέσα εἰς τὰ ὅποια πιστεύει, ἐδήλωσεν ὅτι ἐπιβαλλέται πρωτίστως μέριμνα πραγματοποιήσεως οἰκονομικῶν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τοὺς ὑπεραριθμοὺς τῶν ὁποίων ἀνεδίδαξεν εἰς 5,000, ἀλλ' οὐδὲν ἐπράξεν ἐξ ὧν ὑπεσχήθη.

Εἶναι ἀκατανόητον, νὰ ἐμφανίζεται ὁ πολιτικὸς κόσμος πρὸς τὸ λαόν, νὰ ὁμολογῇ ὅτι ὑπάρχει πληθώρα ὑπαλλήλων καὶ νὰ μὴ ἔχῃ τὴν δύναμιν οὗτος νὰ τεματίσῃ τὴν ἐγκληματικὴν αὐτὴν κατάστασιν. Καὶ ἐρωτῶ, τί ἐπράξεν ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸν κατήφορον, εἰς τὸν ὅποιον ὠδηγοῦντο αἱ ὀργανώσεις τῶν ὑπαλλήλων; Τίποτε. Οὕτε εἰς τὸ ζήτημα τῶν προαγωγῶν, οὔτε τῶν διορισμῶν, οὔτε τῶν μεταθέσεων, οὔτε τῶν συντάξεων. Ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἔχομεν παῦσαι νὰ εἴμεθα σοβαρὸν κράτος, ἀρκεῖ διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ τούτου τὸ περίφημον ζήτημα τῶν 3)16 διὰ τὸ ὅποιο οὐδεμία ὑπάρχει ἰδιαίτερα δικαιολογία. Πρόκειται περὶ ἀνισότητος, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει καὶ εἰς ὠρισμένους κλάδους, ἀλλὰ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κλάδου. Καὶ συμβαίνει ἐνῷ ὁ ἄλλος πέρνει τὰ 3)16 ὁμοιόβαθμους τοῦ ἐργαζομένου περισσώτερον νὰ μὴ τὰ πέρνῃ. Κατὰ τὸ κοινὸν αὐτοῦ μέτρου πολλοὶ κραυγαὶ ἠκούσθησαν, ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις ἐδόθη ἐκ τοῦ Κράτους καὶ μόνον πρὸς ὀλίγων μνηνὼν ὑπεβλήθη νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου τὰ 3)16 ἐδίδοτο εἰς τοὺς ὑπαλλήλους οἱ ὅποιοι δὲν τὰ ἐλάμβανον, ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν ἐκθεσὶν τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις ἔλεγεν ὅτι ἡ ὑπαρξὶς τῶν 3)16 δι' ὠρισμένους ὑπαλλήλους ἀπειλεῖ σκάνδαλον, ἐξηγρήσθη μίαν ὥραν ἐσπέραν χωρὶς κανεὶς νὰ γνωρίσῃ δικαί, μᾶς ἀπέμεινε δὲ ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ πρᾶγμα δεῖ-λεται εἰς οἰκονομικὴν ἀδυναμίαν. Ἀλλὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐξακολουθήσῃ αὕτη ἡ διακρίσις μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων; Καὶ εἶναι δυνατόν ὅταν ὑπάρχῃ τοιοῦτον αὐθαίρετον καὶ ἀδίκον μέτρον νὰ στρεφώμεθα κατὰ τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες περαιοῦνται; Ἀλλὰ μήπως ὑπάρχουν ἐνίοιοι ὀργανισμοὶ εἰς τὰ Ἑπομενικὰ; Κάθε Ἑπομενικὸν ἔχει ἴδιον σύστημα μεταθέσεων, προαγωγῶν, συντάξεων. Εἰς αὐτὸν τὸν τόπον δὲν χρειάζεται παρὰ τὸ κέρτι οἰουδήποτε Ἑπομενικοῦ, ὅστις, συγκινο-μενος ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων του, νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου προνομιακῶς λαμβάνεται ὑπὲρ αὐτῶν μέριμνα, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι θέτει μετ' αὐτὸν τὸν τρό-πον δυνάμειν. Εἰς νομοσχέδια περὶ ἀλυκῶν, ἰχθυοτροφείων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ταμείων ἔχουν τεθῇ προσωπικαὶ διατά-ξεις, μήπως δὲ εἶναι ἀγνωστον ὅτι ὑπάρχει ἀπειρία διατά-ξεων τεχνικῶν ἀπολυτολογικῶς τεθεισῶν εἰς διάφορα νομοσχέδια διὰ τῶν ὁποίων δίδονται πχυλαὶ ἀμοιβαὶ εἰς ὑπαλλήλους, προκαλοῦσαι, ὅπως εἶναι φυσικόν, τὸ μίσος εἰς συναδέλφους των. Ὑπάρχουν ὑπουργικοὶ γραφεῖς οἱ ὅποιοι ἔχουν μισθὸν γραμματέως, εἰς δὲ τὸ Ἑπομενικὸν τῆς Συγκοινωνίας ὑπάρ-χει ὁ τίτλος εἰσηγητοῦ μετὰ βιβλίων διευθυντοῦ β' καὶ μισθὸν νομομηχανικοῦ α' τάξεως. Ἀλλὰ θὰ ἦθελα πολλὰς νύκτας καὶ πολλὰς ἡμέρας, διὰ νὰ σᾶς δώσω πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς κωμῆδος αὐτῆς.

Π. Συρογιάννης. Θὰ γνωρίζετε ὅτι ὑπάρχουν καὶ εἰσηγ-γηταί, οἱ ὅποιοι παίρνουν μισθὸν ἀρεοπαγίτου.

Κ. Βουδούρης. Ὁρισμένοι τάξεις ἐξησφάλισαν ὑπὲρ αὐ-τῶν προνόμια, εἰς μισθὸν ἰδίῳ, μετελθοῦσαι ἐκδικαστικὰ μέ-τρα καὶ ἀπειλὰς ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως.

Μήπως σᾶς διαφεύγει ὅτι προχθὲς ἀκόμη ἡγήθη πολὺς

θόρυβος εἰς τὸν κλάδον τῶν δημοδιδασκάλων διὰ τὸ ζήτημα τῶν προαγωγῶν; Ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ μίαν τριετίαν οὐδεμίαν προαγωγήν εἶχε κάνει, ἐνθ' εἶχεν ἐκ νόμου υποχρέωσιν, εἰς τὰς διαμαρτυρίας δὲ τῶν δημοδιδασκάλων ἀπήντα ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐπὶ ἀνεγνώριζε τὸ δικαίον τῶν παραπόνων τῶν, ἀλλ' ἔχει ἀντιμέτωπον εἰς τὸ ζήτημα τῶν προαγωγῶν τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν. Καὶ ἐστὲν ἐνθουσιάζει ἐγκυκλίους ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ ὅποιος εἶναι καὶ ὀλίγον ποιητὴς, πιστεύων ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἀμείβω δι' αὐτῶν τὸ αἶσθημα τῆς ἀγανακτικῆς, τὸ ὅποιον τοὺς κατεῖχεν. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπονται διακρίσεις, νὰ πεινάζωμεν ἀλλὰ νὰ πεινάζωμεν ὅλοι.

Ι. Κούνδουρος. Ποίησις εἶναι καὶ αὐτό.

Κ. Βουδούρης. Οἱ δημοδιδασκαλοὶ ἠπειλήσαν ὅτι θὰ ἀπεργήσουν καὶ τότε ὁ Ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἀπεφασίσθη ἐν ὑπουργικῇ Συμβουλίᾳ ἡ προαγωγή χιλίων δημοδιδασκάλων.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἡ ἀπόφασις εἶχε ληφθῇ πρὸ μηνός.

Κ. Βουδούρης. Ὁ Ὑπουργὸς ὁ ὅποιος ἐπίστευεν ὅτι ὁ διδασκαλικὸς κόσμος ἡδικεῖτο θὰ εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ ἔλθῃ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ νὰ εἴπῃ: «Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιβίωμεν τὴν πραγματοποίησιν ὧν υποσχόμεθα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐὰν τὸ Κράτος ἐξακολουθήσῃ νὰ διαπράττῃ μίαν ἀδικίαν».

Νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων; Θὰ ἀπαιτεῖτο χρόνος πολὺς διὰ νὰ ἐκθέσω τὴν ὅλην κομωδίαν τῶν χιλιάδων διατάξεων, αἱ ὁποῖαι ρυθμίζουν τὰς συντάξεις τῶν ὑπαλλήλων. Δὲν θὰ ἦτο υπερβολὴ ἐὰν ἐλέγετο ὅτι εἰς ἕκαστον ὑπάλληλον ἀντιστοιχεῖ καὶ μία διάταξις κανονίζουσα τὸ ζήτημα τῆς συντάξεώς του. Οἱ βουλευταὶ γνωρίζουν πόσοι διάφοροι δῆθεν ἀδικούμενοι, ζητοῦν νὰ ἐπιβάλουν μίαν ἀσήμεαν τὴν δῆθεν προσποιοῦσαν εἰς τὰ διάφορα νομοσχέδια. Ἀλλὰ παριστάμεθα καὶ μάρτυρες καὶ ἄλλων κομωδιῶν. Ὑπάρχουν κλητῆρες, δημόσιοι δηλαδὴ ὑπηρεταί, οἱ ὅποιοι λαμβάνουν σύνταξιν μεγαλυτέραν τῆς συντάξεως τοῦ Πισταγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου. Εἶναι γνωστὴ ἡ περίπτωσις κλητῆρος τῆς Βουλῆς, ὅστις ἔχων ἐξαετὴ ὑπηρεσίαν καὶ εἰκοσαετὴ τοιαύτην ἀστυφίλακος λαμβάνει σύνταξιν ἄνω τῶν 3.000 δραχμῶν.

Β. Δεληγιάννης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν τὰ ἐδημιούργησαν ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις.

Κ. Βουδούρης. Προλογίζων, κ. Ὑπουργέ, εἶπον ὅτι εἴμεθα ὅλοι ὑπεύθυνοι. Ἐγὼ ἐκθέτω τὴν ὑφισταμένην ἀναρχίαν, διὰ νὰ ἐξευρεθῶν τὰ κατὰλληλα πρὸς θεραπείαν μέσα. Ἀλλὰ ἰδοὺ εἰς τί εἶναι ὑπεύθυνος ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις. Πρὸ καιροῦ, υπερθεματίζουσα εἰς τὴν προσπάθειαν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἐπέβλεπε καὶ ἐψήφισε τὸν νόμον περὶ Ταμείων Νομικῶν καὶ παρεσέφυσαν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο πάντες οἱ ἀποκετῆσαντες διπλωμα Νομικῆς καὶ οἱ ὑπάλληλοι, χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ γνωρίζω ποίαν συγγένειαν ἔχουν οἱ δικτυολογάρφοι καὶ οἱ κλητῆρες τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης με τοὺς νομικοὺς παρεστέον εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν κίνδυνον, ὅτι ἐφαρμοζομένου τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἴδωμεν ὅτι τὰ δικαστήρια τῆς χώρας θὰ παραμένουν ἄνευ δικαστῶν, διότι θὰ ἦτο μωρὸν νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι θὰ παρέμειναν καὶ ἐπὶ στιγμὴν οἱ δικαστικοὶ εἰς τὰς θέσεις των, ἄφω ἀποχωροῦντες θὰ ἐλάμβανον περιστάσεως τοῦ μισθοῦ των διὰ τῆς διπλῆς συντάξεως.

Ι. Κούνδουρος. Μὰ θὰ ἔχῃ συμπληρώσῃ τὸ ὅριον ὑπηρεσίας.

Κ. Βουδούρης. Διὰ μίαν ὥριμην τάξιν ἔγινε μία χαριστική πράξις. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς γνωρίζει ὅτι ὑπάρχει μία νοσηρὰ κατάστασις. Ἀλλὰ ἐπίστευεν ὅτι διὰ τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λυθῇ αὕτη. Ἀργότερον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὡμολόγησε τὴν πλάνην τῆς Κυβερνήσεως, ἀπέσυρε τὸ Νομοσχέδιον καὶ συνέστησεν Ἐπιτρο-

πὴν, παρακαλέσας ὅπως συμμετάσχουν εἰς ταύτην καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν κοιμμάτων.

Π. Καρασβεδάς. Δὲν ἀπεσύρθη, ἀνεβλήθη διότι ἐμνήσασα ἐπὶ ὅ ὥρας διὰ πράγματα ἄσχετα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀνεβλήθη, διότι ἐκρίθη ὅτι ψηφίζομένου μόνον τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου δὲν θὰ ἐθεραπεύοντο αἱ τερατώδεις ἀνωμαλίαι. Διὰ τοῦτο καὶ ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Δεληγιάννην, ὅστις ἐθεράπευσεν ἀνάλογον κατάστασιν κατὰ τὸ 1920, ὅπως προδῇ εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου καὶ εἰς τὴν ἐνοποίησιν τῶν διαφόρων δικαζέσεων. Δι' αὐτὸ ἀνεβλήθη.

Κ. Βουδούρης. Παρὰ τὴν ἐκτίμησιν ποῦ τρέφω εἰς τὸν παμφίλιτον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν πιστεύω ὅτι δὲν θὰ εἶναι ἔτοιμα ὅλα αὐτὰ ἐντὸς τοῦ νομίμου χρονικοῦ διαστήματος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποῖον νομίζω;

Β. Δεληγιάννης (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Τέλος Ὑπουργὸς θὰ παρουσιάσῃ ἐντυπον τὸν Καταστατικὸν χάρτην ἕνα ὑποβλήθη εἰς τὴν κρίσιν τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τοῦ ὑπαλλήλικου κόσμου πρὶν ἢ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν, ἔχω δὲ τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι θὰ εἶναι ἄρτιος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ ἔργον τοῦ κ. Δεληγιάννη κατὰ τὸ 1920 δικαιοδοτεῖ τὴν ἐγώιστικὴν αὐτὴν βεβαίωσιν.

Κ. Βουδούρης. Ἰδοὺ, κ. Βουλευταί, τὰ αἴτια τὰ προκαλέσαντα τὸ παραστράτημα τῶν δημοσιοὑπαλλήλικων ὁργανώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ ἀγαθοποιῶν, ὅπως προσωρίσθησαν, μετέβληθησαν εἰς συγκροτήματα ἀπασχολούμενα μόνον διὰ τὰς διαφόρους ἀξήσεις τῶν μισθῶν. Καὶ ἔγινε λόγος καὶ περὶ ἀπεργίας δὲν ἐπίστευσε βέβαια ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἐπαρξάτο τοιοῦτο τοιαύτη ἀπειλή. Ἐὰν ἠρώτα τοὺς ὑπαλλήλους θὰ ἐλάμβανον τὴν διαθεσίαν τῶν ὅλων θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθήκον των. Οἱ φόδοι λοιπὸν τῆς Κυβερνήσεως ἦσαν ἀδικαιολόγητοι. Ὁ νόμος καθ' ὃν ἡ ὁμαδικὴ ἀπεργία θεωρεῖται παράνομος εἶναι σωφύλακτος. Ἐπὶ τῆς παρούσης ἡμῶς Κυβερνήσεως ἐκινήθη ὁμιλία ἀπεργία καὶ ἐν τούτοις οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη ἀναντίον τῶν ἀπεργῶν. Ὁ Νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας ἐξήχησε κάποτε ἀπὸ τὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τὸν λόγον τῆς μὴ προστασίας τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους εἰς ὁργανοθὲν διδασκαλικὸν Συνέδριον καὶ ἐκεῖνος μοῦ ἀπήντησε μετ' ἐγγράφου ἀντόχονος ὑβριστικόν. Τοῦ ἐπέβλεπε λοιπὸν περὶ αὐτῆς ποινὴν ἐνὸς μηνὸς ἀπολύσεως, ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος καὶ ἐπανόστασις. Ἐκλήθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ αἱ ἀπόψεις μου ἐκρίθησαν δικαιοτάται, μετὰ δύο ἡμέρας ὑπεβλήθητο νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξηφανίζοντο τὰ δικαιώματα, ἅτινα εἶχον δοθῇ εἰς τοὺς Νομάρχας.

Π. Εὐριπίδης. Εἶχον δοθῇ εἰς τοὺς Γενικοὺς Διοικητάς.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Παιδείας). Καὶ ἡ ποινὴ;

Κ. Βουδούρης. Ἰσχυρεν ἡ ποινὴ. Αὕτη εἶναι ἡ κατάστασις τῆς ὁποίας τὴν εὐθύνην φέρει ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις διότι εἶναι εἰς θέσιν καλῶτερον τῶν ἄλλων νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα. Ἀλλὰ ἠκολούθησε καὶ αὕτη τὴν τακτικὴν τῶν προκάτων τῆς, δηλαδὴ τὴν τακτικὴν τοῦ ἀπελθέτω τὸ ποτὶ κατὰ τὸν ἀπ' ἐμοῦ, ἀρκεστέως εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐμβαλῶν τῶν νομοματικῶν λύσεων. Εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθέσιν τοῦ νομοσχεδίου βλέπω ὅτι δι' αὐτοῦ τίθεται τέρμα εἰς τὴν δημογραφίαν. Φρονῶ ἀντιθέτως ὅτι θὰ δοθῶν ὅπλα εἰς αὐτήν. Ὁ κ. τοῦ νομοσχεδίου οὐδὲν ἔχει νὰ κερδίσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν.

Μήπως διὰ τοῦ νομοσχεδίου θὰ δημιουργήσῃ χιλιάδας φυλακῶν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μοῦ ἐπιτρέπετε; Μοῦ λέτε ὅτι δὲν μου ἐχρεώζετο τὸ νομοσχέδιον διότι ἀρκεῖ ὁ νόμος περὶ ἀπεργῶν. Τὶ θὰ ἐγίνετο ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀντιμετωπίσω

ἀπεργίαν; Τὸ νομοσχέδιον μοῦ ἐπιτρέπει νὰ πληρῶ τοὺς προτεργάτας. Δὲν δύναται νὰ ἐπικταθῇ. Διὰ τὸ δὲν ἐκτελέζεται πρὶν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ δῆμα.

Α. Παπαναστασίου. Τιμωρεῖ τὸ νομοσχέδιον ὅλους τοὺς ἀπεργούς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐποδοῖαι ποῦ δὲν τὸ ἐδίδοσε καλὰ μήτε ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἐνώσεως. Μόνον οἱ πρωτύτεροι. Θὰ τιμωρήσῃ 10, 20 100 ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτας. Τὸ νομοσχέδιον εἶναι καλὰ καμωμένο, ἀλλὰ δὲν εἶναι καλὰ διαδρασμένο.

Κ. Βουδούρης. Αὐποδοῖαι διότι διαφωνῶ μετὰ τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀλλοίμονον ἂν δὲν ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ ἀγωνιστές. Διότι δὲν θὰ τοῦ ἐδίδοτο ἀφορμὴ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ δικαίον τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὸ ὅποιον πιστεύει. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι οὐδεμία βελτίωσις ἐπ' ἔρχεται. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασις τῆς χώρας καὶ νὰ ἐλπίσωμεν εἰς καλυτέραν αὔριον, καθ' ἣν στήνῃ ψηφίζεται νόμος διὰ τοῦ ὁποῖου ζητοῦνται ὠρισμένα ἔσοδα ἐνὸς ἡμέρας παραβλέπομεν τὴν στοιχειώδη δικαιοσύνην.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πρὸ τῆς συζητήσεως ταύτης προεβλήθησαν ἐκ μέρους τῶν δημοσίων ὑπαλλήλικων ὁργανώσεων ἐκδηλώσεις θορυβώδεις, καὶ δύναμαι νὰ προστίσω καὶ ἱεραεῖς, λόγῳ τῶν ὁποίων ἐτέθησαν εἰς δευτέραν μοῖραν τὰ ζήτήματα τὰ προκαλέσαντα τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας. Σήμερον πρῶτα τὸ ζήτημα τῶν μισθῶν δι' ὃν ἐπεδιώχθη ἡ λύσις τῶν ζητημάτων. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὴν κίνησιν ταύτην, καὶ μόνον μία μερίς ἐκ τῶν ζωηροτέρων εἶναι ἐκείνη ἥτις κινεῖται καὶ ἐκθέτει τὴν ὑπόληψιν τοῦ ὑπαλλήλικου κόσμου. Ὅσον καὶ ἂν εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονός ὅτι δὲν συμμετέχει ὁλόκληρος ὁ ὑπαλλήλικος κόσμος εἰς τὴν κίνησιν ταύτην δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ὅπως ἐξετασθῶν καὶ τὰ ζήτήματα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ συζήτης ἐπὶ τῶν αἰτημάτων των ἂν δὲν ἀποκατασταθῇ πλήρης τάξις εἰς τὴν χώραν. (Χειροκρατήματα). Ἡ κίνησις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου δὲν εἶναι σημερινόν γεγονός, χρονολογεῖται ἀπὸ τινων ἐτῶν καὶ σήμερον χειροτερεῖται.

Διὰ τὴν σημερινὴν χειροτέρευσιν τῆς καταστάσεως ἐπρεπε βελτίωσις νὰ ἐξετασθῶν αἱ εὐθύνη ἐκείνου. Ἀλλ' ἔχω ὠρσμένα ἐπιφυλάξεις περὶ τοῦ συνηθῶς τῶν ὁποίων δὲν κρίνω σκόπιμον τὴν ἀνωτέρω ἐξέτασιν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ κατάστασις ἐχειροτέρευσε καὶ παρέστημεν μάρτυρες μᾶλλον καταστάσεως ὀδυνηράς. Οἱ ὑπάλληλοι συσσωματώνονται, συσκέπτονται, συνεδριάζουν διαρκῶς καὶ ἐκδίδουν ἀνακοινωθέντα δι' ὃν ὑδρίζουν κατηχηκώτατα τὴν Κυβέρνησιν, προσωπικῶς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, καὶ ζητοῦν τὴν ἀρωγὴν ἄλλων Σωματείων, ἔστω καὶ ἂν ταῦτα εἶναι καὶ ἀπὸ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀποδίδουν εἰς τὴν ἀνατροπὴν τοῦ καθεστώτος τὸ ὅποιον τοὺς μισθοῦται. Ἡ τακτικὴ των δίδει τὴν ἐντύπωσιν ἐνὸς Κράτους διαλυμένου. Ἐμφανίζονται συσσωματωμένοι, ἔχοντες ὡς στόχον τὸ Κράτος καὶ ἐπειδὴ τὸ Κράτος ἔχει ἀκόμη δύναμιν καὶ δὲν δύναται νὰ τὸ ἀνατρέψουν ζητοῦν τὴν συνδρομὴν καὶ ἄλλων Σωματείων ἐχόντων ὡς σκοπὸν τὴν ἀνατροπὴν. Ὅταν ἡ ἀγρία ἀπὸ τὰς ἀνεργείας ἀπὸς ὑπερέβη κάθε ὅριον καὶ ἡ κατάστασις ἐκαρπυώθη λαμβάνονται καὶ ὠρισμένα μέτρα ὑποθεβλημένα ἤδη ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Σώματος. Τὰ μέτρα ταῦτα ἀσφαλῶς ἔχουν τὴν βῆσιν καὶ ἠθικὴν καὶ Συνταγματικὴν. Οἱ ὑπεραμυνόμενοι τῆς κινήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ σχέση τοῦ Δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ τοῦ Κράτους εἶναι σχέσις μισθώσεως ἐργασίας, δύναται τῆς ὁποίας οἱ ὑπάλληλοι θὰ ἀπέκτων καὶ ὅλα τὰ δικαιώματα οἰουδήποτε ἐργολήπτου ἢ ἐργάτου. Ἀλλὰ παραλογισμὸς ἐξωφρενικώτερος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξευρεθῇ πρὸς δικαιολόγησιν τῆς καταστάσεως ταύτης. Ἡ ἀρχὴ ἡ ὁποία κανονίζει τὰς σχέσεις αὐτὰς εἶναι ἡ ἐξουσία τῶν ὁποίων ἀσχεῖ τὸ Κράτος διὰ τῶν ὑπαλλήλων

καὶ αὕτη κανονίζεται ἐκ τοῦ νόμου ὅστις ὁργανώνει τὴν ἐκείνην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν προσέρχεται ὁ ὑπάλληλος. Καὶ δύναται μὲν νὰ ἀποσιωπηθῇ ὁ ὑπάλληλος τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ὁ νόμος αὐτὸς δύναται νὰ ἀπακίτῃ καὶ ν' ἀναθεωρήσῃ ἐξαναγκαστικῶς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐπιτάξῃ τοὺς πολίτας τοὺς ἀναγκασμένους εἰς τὸ Κράτος. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνετο ὁ λόγος εἶναι διότι δύναται νὰ ἐξυπηρετηθῇ καὶ ἄλλως τὸ Δημοσίον συμφέρον. Ἀλλ' ἐὰν πρὸς στιγμὴν ἤμελλον ἐκλείπει ἡ προσδοκία αὕτη τὸ Κράτος ὄχι μόνον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ καθήκον ἔχει νὰ ἐπιτάξῃ τοὺς πολίτας καὶ νὰ τοὺς ἀναθέσῃ ὑπηρεσίαις. Ἐκείνοι οἱ ὅποιοι διαφωνοῦν εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτὰς παραγνωρίζουν τὴν δύναμιν τοῦ Κράτους καὶ θέτουν εἰς ἦσσαν μοῖραν τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους, τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου ἀπὸ τῶν ἀτομικῶν συμφέρον. Ἀλλ' ὅπως τὸ Κράτος ἐπιτάσσει καὶ ἐπιβάλλει τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐπιβάλλει ἄλλας προσωπικὰς ἐργασίας (ἀπογραφὰ καὶ ἄλλ.) ἐκ τοῦ ἰδίου δικαιώματος, ἂν δὲν ὑπάρχουν ὑπάλληλοι, δύναται νὰ ἐπιτάξῃ ὡς τοιοῦτους τὰς κατελλήλους. Ἀμα τὴν ῥάσιν ταύτην ἔχετε ὡς ἀρχὴν εἰμαί βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἀρνηθῆτε ὅτι ἡ βῆσις αὕτη, εἰς τὴν στηρίζονται τὰ συζητούμενα μέτρα, εἶναι βῆσις ἠθικὴ, συνταγματικὴ καὶ ἐπιβεβλημένη, καὶ εἶναι τὸ ἐλαχιστόν τι τῶν ὧν δύναται νὰ ἀξιώσῃ τὸ Κράτος ἐν περιπτώσει ἀνάγκης.

Ἀλλὰ τὰ μέτρα τὰ λαμβανόμενα πρέπει νὰ εἶναι καὶ μέτρα συντελεστικὰ τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπιδιώκει, διότι φοβόμαι μήπως μετὰ τὸν φόβον ὅτι δὲν θὰ πτωχύνει φιλελεύθεροι, δὲν κατοχυρωθῶμεν ἐπαρκῶς. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἀπεργίαν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἰσηγούμενος τὸ νομοσχέδιον εἶπεν ὅτι τὰ μέτρα εἶναι μᾶλλον φιλελεύθερα τῶν ὑπαρχόντων. Ἐγὼ προσθέτω ὅτι εἶναι μᾶλλον χλιμώτερα, διότι καταργεῖται ἡ διάταξις καθ' ἣν θεωρεῖται αὐτοδικαίως παρεξηγημένος ὁ ἀπεργήσας ὑπάλληλος. Καὶ ἔρχεται φυσικὰ τὸ ἐρώτημα. Αἱ προϋποθέσεις καὶ τὰ γεγονότα τὰ σημερινὰ ἐπιβάλλουν χλιμώτερα μέτρα ἢ σοδαρώτερα; Ἐχομεν προσωπικόν, ὅπερ ἐστὶν καὶ ἔσται, ἀντιμέτωπον τοῦ Κράτους, καὶ, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ σοφὴ διάταξις τοῦ ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης ψηφισθέντος νόμου, ποῖος δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι δὲν θὰ ἀπερρώγμεν τὴν ἀπεργίαν, ἡ ὁποία θὰ ἐκλόνειεν ὅλον τὸ Κράτος ὅλην τὴν κοινωνίαν; Πικρὰ ἐκλόνειεν ὅλους μας ὅτι κινήματα κατὰ τῆς τάξεως ἐὰν δὲν πταχθῶν ἀμέσως καὶ ἀμελλητίως καταντῶν εἰς ἐπικίνδυνονδεστέρα τροπὰ καὶ ἐκδηλώσεις. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ κατάστασις περιπλέκεται ἐτι μᾶλλον. Ὅλον τὸ προσωπικόν τὸ ὅποιον θὰ ἐπρόκειτο τὰς ἀπεργίας ἡ καὶ ὅτι ἀπῆργαι θὰ ἔμεναν ἀτιμώρητοι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τιμωρεῖται παθητικῶς.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ, ἐγὼ ὑποστηρίζω ὅτι ἂν οἱ ὑπάλληλοι γνωρίζουν ὅτι διὰ νὰ χάσουν τὴν θέσιν των πρέπει νὰ καταδικασθῶν παρὰ τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι βέβαιοι ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ. Ὁ νόμος πρέπει κατ' ἐμὲ νὰ ὑπάρχῃ ἔστω καὶ ὡς ἀπειλή καὶ διὰ τοῦτο ὅταν διυρῶμεν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξήχησε τὴν γνώμην περὶ τῆς ἀντισυνταγματικότητος τῆς διατάξεως ὅλων τῶν ἐχόντων δικαίωμα γνώμης καὶ ὅλοι μοῦ εἶπον ὅτι οὐδεμία ἀντισυνταγματικότης θὰ ὑπῆρχε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δυστυχῶς κατέλαξα εἰς τὸ ἀντίθετον συμπέρασμα καὶ φοβόμαι ὅτι ἀπολυόμενοι κατὰ τοιοῦτον τρόπον οἱ ὑπάλληλοι θὰ προσέφευγον εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ θὰ ἐδικαιώνοντο, διότι ἡ ἀπεργία ἀποδοκνεί ὅτι δὲν ἔχουν σκοπὸν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ τοῦναντίον νὰ προσκαλλήσων καλύτερον εἰς αὐτὴν διὰ βελτιώσεως τῆς θέσεως των.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αἱ λοιπαὶ διατάξεις ἀποδίδουν εἰς τὴν σωματικὴν ὁργάνωσιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ τούτου ὀφείλει κανεῖς νὰ ἐξετάσῃ...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κυρίως εἰς αὐτὸ ἀποδίδει τὸ νομοσχέδιον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μάλιστα. Αἱ λοιπαὶ αὐταὶ διατάξεις

Πρέπει να εξετασθούν αν είναι συνταγματικά και αν είναι άρκετά. Είς το πρώτον αποφαίνεται καταφατικώς εις το δεύτερον αποφατικώς. "Οπως ετώνισα και ε. κ. Πρωθυπουργός νομοθετικώς δια πρώτην φοράν θέγεται το ζήτημα. Έπειτή- ριζεν ότι ή σύμπραξις των υπαλληλικών οργανώσεων έπως έγένετο μέχρι σήμερον δεν εστερίζετο ούτε επί του Συντάγ- ματος ούτε επί του νόμου. Πρέπει βεβαίως να δηλοσηθή ότι ανέκαθεν ή Βουλή έκαμε μεγάλας υποχωρήσεις υπέρ των υπαλλήλων.

Πρό της επαναστάσεως του Γουδι έπισταύετο ότι οι λό- γοι της κακοδοκίσεως ωφείλοντο εις την συναλλαγήν των πολιτικών. "Ο κ. εφ' Ούλλου βουλευτής ανέφερε παραδείγ- ματα δια τα οποία έλαβον αι πρό του 1901 κωδερ- νήσεις υπέρ των υπαλλήλων και κατά της συναλλαγής. "Αλλά το κύριον κτύπημα κατά της συναλλαγής το έδωκεν ή επε- νάστασις του Γουδι, μη διστάσας να δώση ολοκληρόν την διοίκησιν εις τους δημοσίους υπαλλήλους. Έπισταύετο δλοι ότι δια των μέτρων αυτών αποδίδετο ή διοίκησις εις την διοίκησιν και ότι θα επακόλουστο όριστικώς ή συναλλαγή και ότι οι πολίτευδοι δεν θα ήδύναντο πλέον ούτε άμέ- σως ούτε έμμέσως να επηρεάζουν τας ύπηρεσίας. Έγρηξα φεφ εξ εκείνων, οι οποίοι επρωτοστάτησαν εις την παροχήν δικαιωμάτων εις τας ύπηρεσίας και λέγω φεφ διότι νομίζω ότι έσπεύσαμεν να δώσωμεν πρόωκως δικαιώματα εις χει- ρας υπαλλήλων, οτινες δεν ήσαν ώραιοι να τα χρησιμοποιή- σουν (χειροκροτήματα). Οι διαχειρισθέντες την έντολήν αυ- τήν υπάλληλοι, εκτός ολίγων εξαιρέσεων, εφάνησαν κατώτε- ροι της άποστολής αυτών. "Αντί της αποκατενόμενης εταγ- ματίσθησαν κλίμα και πολλοί μεταβλήθησαν εις τυραννί- σκους. Καί ή συναλλαγή δυστυχώς μεταβιβάσθη εκ του πο- λιτικού κόσμου εις χείρας των δημοσίων υπαλλήλων (χειρο- κροτήματα) Καί συναλλάσσονται ούτω οι υπάλληλοι άσυ- στόλως, άνευ εϋθύνης και με έλην την εϋθύνην του πολιτι- κού κόσμου της "Ελλάδος, (χειροκροτήματα). "Αλλά τα πράγ- ματα δεν σταματούν εδώ. "Αναλαμβάνετε οι υπάλληλοι την δύ- ναμιν του Κράτους κατεχράσθησαν την ανατεθείσαν αυτοίς εξουσίαν. Καί άρ ου συνεσωματώθησαν εξήγησαν την συνερ- γασίαν κοινωνικών τάξεων ξένων προς αυτούς διαφερόντες αν τοϋτο στρέφεται κατά του "Ελληνικού λαού βρώς φο- ρολογούμενου δια να τους συντηρήση. Καί ούτω εδημιουργήθη κράτος εν κράτει, κατάστασις αυτόχηρμα τραγική, συσωματώσεως των υπαλλήλων με στόχον το Κράτος. Καί όλη αυτή ή κίνησις γίνεται εν όνόματι του Συντάγμα- τος. "Αλλ' όχι κύριοι. Το Κράτος ουδέποτε έσχεφθη να αυτο- κτονήση, διότι ουδέποτε έδωκε δικαιώματα δια του Συντάγ- ματος να συσωματωθούν οι υπάλληλοι δια να έχουν αυτό το Κράτος ως στόχον. Βεβαίως το δικαίωμα του συνεταίρι- ζεσθαι το έχουν όλοι οι "Ελληνες και οι υπάλληλοι, αλλ' εξ αυτού δεν άρύεται το συμπέρασμα ότι δύνανται να συνεται- ρίζονται δια σκοπούς σχετικούς με την υπαλληλικήν αυτών ιδιότητα. Διότι υπάλληλοι και Κράτος είναι το αυτό. "Αν έλλείψουν οι πρώτοι το Κράτος περιέρχεται εις πλήρη νομι- κήν και ούσιαστικήν άγυπαρξίαν. Τα πρακτικά όλων των Συνελεύσεων εις συζητήσεις επί του Συντάγματος του ίδι- ου μας, εν συγκρίσει αυτού προς τα Συντάγματα άλλων Κρα- τών, δεν αφίνουν κατ' έμέ άμφιβολίαν ότι το δικαίωμα των υπαλλήλων προς τον επαγγελματικόν συνεταϊρισμόν δεν ση- ρίζεται εις το Συντάγμα. Διότι αντιθέτως θα ήσαν τα πάντα υποχείρια εις τας δημοσπονδίας και τας συνομοσπονδίας των υπαλλήλων, όποτε θα κατελήγομεν οι ίδιοι να είναι κριταί και κρινόμενοι και τοιαύτην άρχήν ουδέποτε εφάντάσθη να καθιερώση ο νομοθέτης του Συντάγματος.

"Η διάταξις εξ άλλου λέγει ρητώς «τηρούντες τους νόμους του Κράτους» και δια τοϋτο δεν επιτρέπονται σωματεία με σκοπούς άνηθικούς ή εγκληματικούς. "Εγώ πηγαίνω και πα- ραπέρα ότι σωματείον στρατιωτικόν έστω και δι' επαγγελ- ματικά ζήτήματα θα προσέκρουεν εις την πειθαρχίαν, άνευ

της οποίας δεν δύναται να υπέρξη στρατός. Δια τον αυτόν λόγον δεν δύναται να νοηθούν επαγγελματικά υπαλληλικά σωματεία, διότι και δια τούτους υπέρποτε χρειάζεται πει- θαρχία. Καί το έργον της νομοθετικής εξουσίας είναι τοϋτο. Να παρακολουθή την εξέλιξιν και να διαλύη τα σωματεία τα παραβαίνοντα την άρχήν αυτήν. Το ζήτημα συνεπώς κατ' έμέ παραμένει άκέραιον εις τα νομοθετικά σώματα. Ταϋτα θα καθορίζουν την έκτασιν της συμπτέσεως των υπαλ- ληλικών σωματείων και τον τρόπον της άσκήσεως των δι- καιωμάτων αυτών, και πρώτην ήδη φοράν υποβάλλει ή Κυ- βέρνησις νομοσχέδιον επερ καθιερώι τους όρους ύφ' ούς θα συνεταϊρίζονται οι υπάλληλοι. "Ανέφερον ε. κ. Πρωθυπουργός περι όμοιον νομοσχεδίου υποδληθέντος εις την "Ελλάδα, αλλά ε. κ. μου επιτρέψη ε. κ. Πρωθυπουργός να μη μιμηθώμεν το γαλλικόν παράδειγμα και να μη πάθωμεν και εδώ ότι επάθαιεν με την κοινωνικήν νομοθεσίαν όπου άρχί- σαιεν εκεί όπου έπρεπε να έχομεν τελειώσει. Καί το λάθος αυτό εγχομαι να μη το επαναλήθωμεν εις την προκειμένην περίπτωσιν. "Αλλά εξετάζοντας τα μέχρις ώρας γεγονότα θα ίδωμεν αναλόγως αυτών πως πρέπει να κατοχυρωθώμεν. Βε- βαιώς οι υπάλληλοι έκαμν την κίνησιν ήν έκαμν, πιστεύ- οντες ότι προσεκατεύονται από το Σύστημα και από τον νόμον περί σωματείων. "Εγινε σειρά άπορήτων παρεκτροπών επεδίδωσαν συνεργασίαν με άλλας τάξεις, ή είληθαν παντοκλ- ηλικήν και πανεργατικήν άπεργίαν και διαφερόσιν αν με τους νέους συντρόφους υπάρχουν και τοιοϋτοι ύπονομιεύοντες το καθεστώς και χρησιμοποιούντες ως όργανα της ύπονομιεύ- σεως αυτά τα όργανα του καθεστώτος. "Εφάντασθησαν παν- εργατικήν άπεργίαν μη συλλογισθέντες ότι θα κατέληγε να υποστηρίξουν άπεργούντας σιδηροδρομικούς ή άρτοποιούς, άξιούντας ωφελήματα εις βάρος της κοινωνίας. Καί έρωτώ αν υπέρ τοιούτων υπαλλήλων τώσιν ούτως διαχειρισθέντων δικαιώματα που δεν είχαν πρέπει να τους είπωμεν μόνον ότι δεν πρέπει να κάμουν μεγάλην συνομοσπονδίαν αλλά μικρο- τέρας, κατά κλάδους! "Αλλ' είναι προφανές ότι τοϋτο δεν θα άπατέλει διόρθωσιν της καταστάσεως αλλά άρχήν νέων άνω- μαλιών. Θα αφίεται το στάδιον ελευθέρου να όργιάσουν επί τη βάσει του νέου νόμου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μέχρι ούδε οι υπάλλη- λοι έπίστευον ότι μόλις βγαίνουν από το γραφείον των παύ- ουν να είναι υπάλληλοι και ότι είναι κοινού έργαται αλλά έρί- δότην το Κράτος. Σήμερον το νομοσχέδιον έρχεται και λέγει ότι σας επιτρέπομεν να κάμετε επαγγελματικά ενώσεις προς προστατίαν των συμφερόντων σας. "Αλλ' αυτή θα άσκει- ται κατά τρεις τρόπους.

Δια του αναφέρεσθαι ιεραρχικώς, δια της προσφυγής εις το Συμβούλιον της "Επικρατείας όχι μεμονωμένως, αλλά και δια του Σωματείου και τρίτον δια πολιτικής και ποινικής άγωγής. Τώρα οι παρυσιασθέντες ως νομιμόφρονες ώμίλησαν περί φα- σιστικών παρεκτροπών και δια τοϋτο νομίζω ότι με το νομοσχέ- διον θα ξεκαθαρίσωμεν τα πράγματα. Το να δίδωμεν εις το Σωματείον το δικαίωμα να προσφύγη δεν το βλέπω τώσιν επικίνδυνον

Κ. Ζαβιτζιάνος. "Εγώ επικίνδυνον θεωρώ την ιδρύσιν του Σωματείου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρά την δημοσιευθείσαν σήμερον γνώμην παρά καθηγητού του Πανεπιστημίου θα έ- ποδείξω όταν λάβω τον λόγον ότι και το άρθρον 14 του Συν- τάγματος εφαρμόζεται και επί υπαλληλικών Σωματείων έ- χόντων θεμιτούς σκοπούς και είναι άπαράδεκτον επί τοιού- των μη έχόντων τοιούτους σκοπούς και ότι άφ' ής κατεσκευ- θούν εις "Ενώσεις με έργατας και εις συνδικαλισμούς τότε οι υπάλληλοι και τα Σωματεία των διαπραττούν πειθαρχικά και ποινικά παραπτώματα βαρύτατα και δεν καλύπτονται από το άρθρον 14 του Συντάγματος.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Το σημείον που διαφωνούμεν είναι αν αι περιστάσεις επιτρέπουν να νομοθετησωμεν την σύστασιν

Σωματείων υπαλληλικών επαγγελματικών με χιλιάδας μελών και αν το Συντάγμα παρείχε τοιοϋτον δικαίωμα, θα διεπραττε- λάθος, αλλά λάθος συγγνωστόν, διότι δεν είχε πρό αυτού τοι- αύτην κατάστασιν ύφ' όψιν. "Αν όμως το δικαίωμα το παρά- σχη ή Βουλή θα διαπράξη λάθος άσυγγνωστον, διότι έχει ύφ' όψιν της τον έκτροχησμόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). "Αναγνωρίζω την βαρύ- τητα και την έκτασιν των γενομένων παρεκτροπών και θα διακωλυοίται ή κατάργησις του δικαιώματος. "Αλλ' τούτο δεν είναι λόγος να άγανακτήσωμεν και να πούμε παραπάνω. "Εγώ έχω άνησυχίαν δια τον κλάδον των δημοδιδασκάλων, όστις περιέχει 13.500 μέλη. Βέβαια μία τέτοια οργανώσις εί- ναι επικίνδυνος, διότι ή δύναμις του αριθμού τους δίδει ένθαρ- ρύνσεις. "Οταν προχθές ήκουσα τούς νομιμόφρονες υπαλλή- λους, τους είπα ότι ή Συνομοσπονδία λόγω αριθμού σας δίδει περὶ τα όποια σας κώδε το νομοσχέδιον. "Ορθον συνεπώς είναι τώρα να προσώμεν θρηδώς ελπίζοντας ότι ή συγκίνησις της κοινής γνώμης και ή άγανάκτησις της θα σωφρονήση τους υπαλλήλους και ιδίως τούς διδασκάλους. "Εάν όχι, εδώ είμαι πάλιν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. "Εγώ αντιθέτως φρονώ ότι όταν το Κρά- τος πρέπει να άμύνεται, έχει καθήκον να έχη όλα τα όπλα εις την διάθεσιν του και να κάνει χρήση όσων χρειάζεται. "Εν προκειμένω τα όπλα δεν είναι έπικρατή. Το όπλον το έπικρατές είναι ή άπαγόρευσις πλήρως της συστάσεως και λειτουργίας των υπαλληλικών Σωματείων και αυτή ή άπάντησις πρέπει να δοθή, διότι έτσι το Κράτος γίνεται σεδαστόν. Καί όταν λέ- γω ταϋτα δεν εννοώ ότι θα άρνούμαι διαρκώς την όργάνωσιν, αλλά είναι ή στιγμή τοιαύτη, που δεν πρέπει να δοθή ή άδεια της συστάσεως. Λέγω δηλ. προς τους υπαλλήλους «θα σου δώσω δικαιώματα ολίγον κατ' ολίγον όσον πράττετε το κα- θήκον σου διότι τότε σοι τα δίδω και έπωφελώς» (Χειροκρο- τήματα). Αυτή είναι τονίζει ή διαφορά των αντιλήψεών μας.

Δεν θέλω πολιτικήν σταθερόν άποκλεισμό των σωματείων. "Αλλά να προδίδωμεν ολίγον κατ' ολίγον, διότι μη λησμο- νώμεν ότι πάν ότι δίδεται εις ομάδας δεν είναι εύχερως άνα- κλητόν. Προσθέτω έπίσης ότι πιστεύω άδιστάκτως ότι ή από- φασις περί καταργήσεως των Σωματείων θα άνταπεκρίνετο εις την κοινήν γνώμην την ύγειά. "Αλλ' εδώ έχω και μίαν άλλην παρατήρησιν. Πρέπει ή Κυβέρνησις να μη άφίνη άνεφάρμο- στον και άδρανόντα τον νόμον περί ιδιωνόμου, ο οποίος δια- γράφει διαδικασίαν διαγραφής των κομμουνιστών υπαλλήλων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν εδόθη ακόμη εύκαιρία έφαρμογής.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Σας δίδω την πληροφορίαν ότι υπάρχουν 50 τολάχιστον υπάλληλοι γραμμένοι εις το κομμουνιστικόν κόμμα, πλήθος δε άλλων κομμουνίζε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). "Εγώ σας εύχαριστώ δια την πληροφορίαν και θα φροντίσω να την διαπιστώσω.

Κ. Ζαβιτζιάνος. 300 φωνηται της φιλολογίας είναι γραμ- μένοι εις το κομμουνιστικόν κόμμα και θα πάρουν τα διπλώ- ματά των δια να μεταλαμπαδεύσουν εις την κοινωνίαν ως δι- δασκαλοι τα αγαθά του κομμουνισμού.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θα παρακαλέσω τον άρμό- διον συνάδελφόν μου να εξακριβώση το πράγμα και να λάβη τα προσήκοντα μέτρα.

Α. Παναγασταίου. Δεν πταίουν τα παιδιά, πταίουν οι τυχόν διδάσκοντες εις το Πανεπιστήμιον τον κομμουνισμόν και αυτοί πρέπει να τιμωρηθούν.

Ε. Κουλουμβάνης. "Εχουμεν εις το Πανεπιστήμιον δεδη- λωμένους καθηγητάς κομμουνιστάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν έχομεν.

Ε. Κουλουμβάνης. Τους έχομεν εκ των συγγραμμάτων των.

Μ. Τζεομιὰς. Με τα μέτρα της πολιτικής προδευτικής ενώσεως όταν ο άρχηγός της ήταν Έπυργός διπλασιάσθη- σαν οι κομμουνισται εις την Θεσσαλονίκην.

Κ. Ζαβιτζιάνος. "Εγώ σας λέγω ότι ήμπορει να είναι περισσότεροι από διπλάσιοι διότι εις τας τελευταίας εκλογάς δεν ελήφισαν οι "Εβραίοι.

Ν. Μπεζανιζής. Οι Έσρα γίταται κομμουνισται εν Θεσσα- λονίκη δεν υπερβαίνουν τους 600 ή 700.

Κ. Ζαβιτζιάνος. "Αλλ' ή πολιτική της προδευτικής ενώ- σεως δεν εφηρμόσθη, διότι δεν διελύθησαν τα κομμουνιστικά σωματεία και διότι κανείς υπάλληλος κομμουνιστής δεν κατε- δώχθη.

(Φωναι, θόρυβος, κωδονοκρουσίαι).

"Ο κ. Τζεομιὰς διακόπτει μη ακούόμενος.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Καί εν εκ των αιτίων της αύξή- σεως των κομμουνιστικών δυνάμεων είναι διότι δεν ε- φηρμόσθησαν τα μέτρα της προδευτικής ενώσεως. Καί τα μέτρα αυτά τα όποια υποστηρίζομεν δεν είναι ως τα κα- τηγορούν άνελεύθερα, αλλ' είναι άπαραίτητα δια την εξα- σφάλτιν των λαϊκών ελευθεριών. "Η "Αγγλία το 1927 υπέ- βαλε νόμον κατά της άπεργίας των υπαλλήλων και άπηγό- ρευσε και τα συνδικατα και ένφ το δεύτερον επροκάλεσε θύελ- λην το άλλο μέτρον δια τους υπαλλήλους έγινε δεκτόν μετά χειροκροτημάτων παρ' της εργατικής πλειοψηφίας. Καί το μέτρον εκείνο πρέπει να έφαρμοσθή και εδώ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). "Εκεί άπαγορεύονται τα συνδικαλιστικά σωματεία των υπαλλήλων.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αυτά λέγω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σήμερον εδώ την σκοτώνο- μεν την συνδικαλιστικήν ιδέαν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Φοβόμαι μήπως την σκοτώνομεν εδώ μέσα και όχι έξω. Πάντως επαναλαμβάνω ότι ή άπόφασις περί καταργήσεως των σωματείων των υπαλλήλων άνταπο- κρίνεται προς το κινδόν αίσθημα, διότι ο λαός δεν έννοει τίς θεωρείας περί μισθώσεως εργασίας κλπ.

Συνεχίζων ο κ. Ζαβιτζιάνος λέγει ότι οι υπάλληλοι δεν εξέλεξαν κατάλληλον στιγμήν δια να επιδιώξουν βελτίωσιν της θέσεως των. Γνωρίζω όλικς να άνιστότητα των υπαλ- λήλων αι όποια και ένταύθα άνεπτύχθησαν, γνωρίζω ότι πλουσιοπάροχοι άποδοχα έχουν δοθή εις ώρισμένους υπαλ- λήλους, αλλ' οι δημόσιοι υπάλληλοι έπρεπε να σκεφθούν την κρίσιν εξ ής μαστίζονται όλοι αι τάξεις και ότι άκόμη ή κρίσις αυτή οδηγεί εις άπαγνωσμένον άγώνα προς διατήρη- σιν των κατηγμένων. "Η μόνη τάξις ή όποια ωφελείται σχε- τικώς εκ της καταστάσεως είναι ή των υπαλλήλων. Θα έπρεπε να σκεφθούν ότι λόγω άνεργίας άλλαι τάξεις όρυσύν- ται καθημερινώς, αλλ' ουδείς υπάλληλος άκων θα στερηθή των απολαυών του και ότι άκόμη εξ όλης της κινήσεως ή όποια γίνεται υπέρ των καταναλωτών εις βάρος ώρισμένων τάξεων μόνον ο δημόσιος υπάλληλος δεν ζημιούται. Με άπορίαν είδκ την έλαφρότητα με την όποίαν παραγωγικά τινα σωματεία ήθίλκην να ένισχύσουν την σιάν των υπαλλήλων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). "Εργατικά, όχι επαγγελ- ματικά.

Κ. Ζαβιτζιάνος. "Ενόμισαν ότι έπρεπε να τους ένισχύ- σουν εις ένα άγώνα ή επικράτησις του όποίου θα εξέσπα εις τας κεφαλές των. Καί δεν θα με εξέπληττε τοϋτο εάν έπρό- καιτο περί άναρχικών σωματείων διότι ή οικονομική εξουθε- νωσις φέρει το άποτέλεσμα το όποιον επιδιώκουν ταϋτα. Οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν έπρεπε να έρχονται εις σύγκρουσιν με την κοινήν γνώμην, όφειλον δε του άγώνος των να πρυ- τάξουν τον άγώνα του περιορισμού του αριθμού των υπαλ- λήλων άνευ του όποίου όλον το βάρος της τυχόν ίκανοποιή- σεως των αξιώσεών των θα έπιπτεν επί των ώμων του άφο- ρήτως φορολογουμέου λαού. "Αλλ' ή στάσις των υπαλλήλων έχει και την άγαθήν της άποψιν. Δύναται ή Κυβέρνη- σις να έπωφεληθή του πράγματος και να λύση το υπαλ- ληλικόν ζήτημα, πράγμα το όποιον ήτο δυσχερές να πράξη εις όμολωτέρας περιστάσεις. "Η στιγμή είναι κατάλληλος,

Π. Τσαλδάρης. Τὸ πρᾶγμα εἶναι τὸ ἴδιον. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν ἐν σπουδῇ νομοθετικὰ μέτρα ἐφόσον εἴχατε τὰ ἐφόδια καὶ τὸ Κράτος δὲν ἦτο ἀποπλαν. Ὁ μὲν εἰπῆτε: Νομίζετε βεὶ δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος; Δὲν τὸ νομίζω, ἀλλὰ δὲν θὰ ἤθελα νὰ εἶναι μονομερής. Ἀλλὰ νὰ ἐλαμβώ-

νετο με τὸν γενικώτερον νόμον διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ ἐρυθμίζοντο ὅλα τὰ ὑπαλληλικά ζητήματα τὰ ὅποια παραμένοντα ἐκρε-
μὴ συνταράσσον τὸν ὑπαλληλικὸν κόσμον. Εἰς τὸ ζήτημα
λ. χ. τοῦ μισθοῦ δὲν νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐτήρησε τὴν
ἐφελομένην πολιτικὴν. Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῶν
οἱ μισθοί. Τὸ Κράτος διατρέχει δυσχερεῖς οικονομικὰς συνθή-
κας καὶ ἡ κοινωνία ἀκόμη περισσότερο. Ὡστε δὲν εἶναι δυνα-
τὸν καὶ μετὰ τὴν ἐλαφρώτεραν ἀκρόμην θυσίαν ν' αὐξήσῃ
οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ὑπάρχουν ὅμως ἀνισότητες καὶ
ἀνωμαλίες. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ νὰ μειώσῃ
τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὸ ἐτόνισα μάλιστα εἰς τὸν
προεκλογικὸν του λόγον. Ὁ ἴδιος διεκήρυξε κατὰ τὴν ἐπο-
πλάνην, ἀλλὰ διεκήρυξε ταυτοχρόνως ὅτι δὲν θὰ συμπληρώσῃ
τὴν κενουμένην θέσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μερικῶς.

Π. Τσαλδάρης. Εἴτε γενικῶς εἴτε μερικῶς. Ὅχι μόνον
συνεπληρώθησαν ἀλλὰ καὶ ὑψίσθησαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλετε νὰ συζητήσωμεν
αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀπόψε ἢ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν;

Π. Τσαλδάρης. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κόμηνον ἄλλως τε μίαν
μελέτην...

Π. Τσαλδάρης. Ἡ μελέτη ποὺ κόμηνον εἶναι καλὴ, μό-
νον διὰ τῆς γενικῆς ρυθμίσεως τῶν ζητημάτων θὰ ἐπιφέρει
μίαν λύσιν. Ποῖον ὅμως κίνδυνον φοβεῖσθε καὶ δὲν ρυθμίζετε
ὅλα αὐτὰ μαζὺ μετὰ τὸν καταστατικὸν χάρτην; Ἡ κοινὴ γνώ-
μη δὲν δύναται νὰ δεχθῇ ἀπεργίαν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλ-
λὰ ἔχετε ἀκρόμην καὶ τὸν νόμον. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ λήψις τῶν
μέτρων τούτων θὰ δώσῃ ὅπλα εἰς ἐν τμήμα ὑπαλλήλων διὰ
νὰ θεωρήσῃ τοὺς συντηρητικοὺς ἐξ αὐτῶν ὡς ἀνιάνους καὶ
δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ δώσωμεν αὐτὰ τὰ ὅπλα. Θὰ ἀναπτύξωμεν με-
ταξὺ τῶν ὑπαλλήλων μίαν ἐχθραν. Καὶ θὰ ἦτο τοῦτο στοιχεῖον
ἐπικρατήσεως τῶν ἀριστερῶν. Δὲν θὰ ἐδυσκολευθῇ νὰ ζη-
τήσῃ τὴν ἀναβολὴν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον πρέπει ἡ Κυβέρνησις
νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου διὰ δια-
τάγματος. Οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει. Καὶ ἂν ὑπάρξῃ θὰ δύνα-
ται νὰ θέσῃ τὸν νόμον εἰς ἐφαρμογὴν ἀμέσως. Καὶ ἂν ὑπάρ-
ξῃ κίνδυνος τότε ἡμπορεῖ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν νόμον
μαζὺ μετὰ τὸν καταστατικὸν χάρτην. Ταυτὴν ἦτο μοῦ φαίνε-
ται καὶ ἡ ἀρχικὴ ἰδέα τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος. Βεβαίως.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ νόμος περιορίζει καὶ τοὺς συνταρι-
σμοὺς τῶν ὑπαλλήλων. Τὸ δικαίωμα τοῦ συνταριζέσθαι ἀ-
πορρεῖ ἐξ αὐτῆς τῆς κοινωνικότητος τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀ-
ναγκνῶνται τὸ δικαίωμα τοῦτο ὑπὸ τὴν ὅσον τῆς τηρήσεως
τῶν νόμων. Ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα
τῶν συνταρισμῶν εἶναι ἀναμφισβήτητον. Ἀλλὰ ἡ διάλυσις
θὰ ἀφῇ εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ἢ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξου-
σίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Προτείνω τροποποίησιν
ὥστε νὰ γίνεταί ἡ διάλυσις διὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἔχ-
οντες προῶν ὅτι εἶναι καλυτέρα ἢ λύσις ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ γεν-
νᾶται ζήτημα.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ διένεξις θὰ γίνεταί πάντοτε συνεπείᾳ ἐγ-
κλήσεως καὶ θὰ περιορίζεται εἰς τοὺς παρὰ τῆς διοικητικῆς
ἀρχῆς ὑποδεικνυμένους, διαφινῶν πρὸς τοῦτο.

Ε. Βενιζέλος. Εἶναι ὅμως ἡ ἀρμοδιώτερά νὰ γνωρίζῃ
ποῖοι ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὴν κίνησιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ ἐν ταυτὶ περιπτώσει ὑποκαθί-
σταται εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν καὶ κρίνει αὕτη κατὰ τὰς
δικθεσεις τῆς, καὶ δύναται πλέον νὰ ἀπαλλάσῃ ἢ διοικήσῃ
πάντα ἐννοούμενον.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν ὑπάρχουν ἐννοούμενοι. Πρωταίτιοι
εἶναι οἱ διοικούντες. Ἀλλ' ἂν ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι θὰ ἡμπορῇ
ὁ νόμος νὰ τοὺς πλῆξῃ.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι νόμος διαρκὸς ἀλλοιωσέας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐάν καταγγελοῦν καὶ

τρόσωπα μὴ εὐθυνόμενα. Ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ θὰ τὰ ἀπαλλάξῃ.
Εἰ αὖτε κινῶνται τὸ κακὸν ἐν ὅπως φοβήσθῃ ἡ διοικητικὴ
ἀρχὴ ἀρῶν ἐνα-δὺς ὑπαλλήλους παρὰ νὰ καταδιώξῃ ὅλο-
κλήρους χιλιάδας.

Α. Παπαναστασίου. Μεταβάλλεσθε εἰς δικαστικὴν ἀρχὴν.
Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Φοβεῖσθε μήπως ἀπαλλά-
γῶν μερικοί;

Ε. Κουλουμβάκης. Πάντως οἱ ἀφῆσι δὲν θὰ πάθουν
μερικοὶ ἔνοχοι ὥστε διαλύθουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐνοχοὶ εἶναι ὅλοι. Θὰ
ἔπρεπε ὅμως νὰ κλείσω τὰ σχολεῖα καὶ νὰ διακόψω τὰς ὑπὴ-
ρεσίας διὰ νὰ τοὺς τιμωρήσω.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι δυνατόν νὰ κἀμὴ
κατάχρησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παραδέχομαι, μόνον ἐγ-
γύχως θὰ ἦτο νὰ εἴπωμεν ὅτι τιμωροῦμεν μόνον τοὺς ἀρχῆ-
γούς, ἀλλὰ εἶναι ἀνεπαρκές. Τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων ποὺ πρέπει
νὰ διωγθῶν θὰ τὸν ἐρίξῃ ἡ Κυβέρνησις.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν εἶναι ὁρθόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι ὁρθόν. Πῶς θέλετε
νὰ διοικήσωμεν. Ὑποστηρίζετε, κύριε Ἀρχηγέ τοῦ Λαικοῦ
κόμματος ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἶναι καλόν;

Π. Τσαλδάρης. Ἀφίστη τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν νὰ ἐνερ-
γήσῃ ἐλευθέρως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διὰ ν' ἀναθέσωμεν εἰς τὴν
δικαστικὴν ἀρχὴν πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ ἡ δυνάμις εἰς ὅλας τὰς
ὕπηρεσίας αἱ ὅποια θὰ κλείσω.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ θὰ ἐξετάσῃ ποῖοι
εἶναι οἱ πρωταίτιοι. Δὲν δύναται ν' ἀνεχθῇ νόμον ἔχοντα βί-
σιν μίαν αὐθαίρεσιν, νόμον ὁ ὅποιος καταργεῖ τὴν ἔννοιαν
τῆς δικαιοσύνης.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου
3453 τὸ θεωρεῖτε ἀντισυνταγματικόν;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἤμην εἰσηγητὴς τοῦ Νόμου τούτου.
Ἦμην καὶ τότε εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ ἐγὼ ἤμην εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ
δὲν τὸ ἐγκρίνω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀφῶ ἡ διένεξις θὰ περιο-
ρισθῇ εἰς τινὰς μόνον, κάποιαν πρωτοβουλίαν θὰ ἀφίσετε εἰς
τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατὴ ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ
νόμου.

Π. Τσαλδάρης. Ὅταν δὲν ἐπικρατῇ ψυχραιμία...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποῦ βλέπετε ὅτι δὲν ὑ-
πάρχει ψυχραιμία;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν νομίζω ὅτι τὰ λεχθέντα εἶναι ἀπο-
τέλεσμα ἡρέμου σκέψεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τί προτείνετε;

Π. Τσαλδάρης. Νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου με-
χρι τῆς ψήφισεως τοῦ καταστατικοῦ χάρτου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅτι λέγει καὶ ἡ Ὀμο-
σπονδία.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τί λέγει ἡ Ὀμο-
σπονδία, ἐγὼ θέλω νὰ ἐξασφαλίσω τὴν Κοινωνίαν, ἐφ' ὅσον
τὸ μέτρον εἶναι ἀυστηρόν...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποῖαν διάταξιν θεωρεῖτε
αὐστηράν, θεωρεῖτε τὴν ποινὴν; Ἀλλὰ ἡ ποινὴ τοῦ νόμου
περὶ ἐπεργίας εἶναι μέχρι 5 ἐτῶν καὶ τὴν περιορίζω εἰς
ἓν ἔτος.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ ὁ νόμος ἐκεῖνος ἔχει δικαιοσύνην.
Ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν εἰς ὅλους, ἐνθ' ὅτι τοῦ νέου νόμου τὸν
χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐγκλήματος καὶ τὴν ποινὴν ἐπιβάλλει ἡ
Κυβέρνησις. Καὶ διὰ τοῦτο διαμαρτύρομαι.

Α. Παπαναστασίου. Ὅλα τὰ κόμματα ἔκαμαν, ὅτι ἦτο
δυνατόν ὥστε νὰ ἀποσπασθῇ ὁ κίνδυνος διαταράξεως τῆς δη-
μοσίας τάξεως. Ὅλα τὰ κόμματα ἐδίδωσαν ὅτι δὲν συμμε-
ρίζονται τὰς ἀντιλήψεις ὁρισμένων δημοσιονομικῶν κύ-
κλων, ὅπως ὑποστηρίζουν τὰ δικαιώματα τῶν κατὰ τὸν τρόπον τὰ

ὑποστηρίζουν. Πραγματικῶς κίνδυνος δημοσίας τάξεως δὲν
ὑπῆρξε, διότι οὔτε ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ὑπαλλήλων
οὔτε ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν εἶχον τὴν δύ-
ναμιν νὰ προσβῶν εἰς ὑπαλληλικὴν ἀπεργίαν ἢ εἰς ἀπεργίαν
γενικὴν.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιδιώκεται ἡ ἀποσπάρξις τῶν ἀπερ-
γῶν, ἡ ἐπιβολὴ κοσμίας συμπεριφορᾶς ἐκ μέρους τῶν ἀναφε-
ρομένων ὑπαλλήλων πρὸς τὰς ἀρχάς, ἐπιβολὴ δηλαδὴ μιᾶς
ἐφαρμύξεως τάξεως καὶ τρίτον τὸ νομοσχέδιον ἀποβλέπει εἰς
τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν συνεργασίαν τῶν δημοσιονομικῶν
ὁργανώσεων μετὰ ἄλλας ὁργανώσεις ἐχρούσας σκοπὸν ἢ κοινωνι-
κὴν ἢ πολιτικὴν ἢ μετὰ κόμματα ἔχοντα ὁρισμένον χαρακτήρα.
Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐσημειώθη ἐνταῦθα καμμία ἀντίρρησης ὡς
πρὸς τὴν ὁρθότητά τῆς ἐπιδιώξεως τῶν σκοπῶν τοῦ νομοσχέ-
διου. Καὶ ἄλλοτε ὅταν συνεζητεῖτο τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγ-
ματος ἐτόνισα ὅτι ἡ ἀντίληψις περὶ τοῦ ὅτι ἡ σχέση τοῦ ὑπαλ-
λήλου πρὸς τὸ Κράτος ἀποτελεῖ σχέσιν μισθώσεως ἐργασίας
δὲν εἶναι ὁρθή. Τὸ Κράτος δὲν ἐπιδιώκει ὅπως αἱ ἰδιωτικαὶ
ἐπιχειρήσεις, νὰ ἀποκομίσῃ κέρδη ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως
τῶν ὑπαλλήλων, ὅχι μόνον δὲν εἶναι ξένον πρὸς τοὺς ὑπαλλή-
λους τοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέγιστον μέρος τὸ Κράτος ἐκπροσω-
πεῖται ἀπὸ τοὺς ἰδίους ὑπαλλήλους. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λό-
γους ἡ ὁλότης ἢ ὅποια ἐμπιστεύεται εἰς ὑπαλλήλους τὴν δια-
χείρισιν τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῇ
ὅπως τῆς ἐντολῆς ταύτης γίνῃ μία αὐθαίρετος ἐκμετάλλευσις.
Δὲν δύναται δηλαδὴ νὰ ἀνεχθῇ τὴν δημοιοργίαν Κράτους ἐντὸς
τοῦ Κράτους ἢ ἀντιποιήσιν τῆς Κυβερνητικῆς ἐξουσίας ἐκ
μέρους τῶν ὑπαλλήλων. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τιμωρῆται
ποινικῶς ἡ ἐμαδικὴ ἐγκαταλείψις τῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ ἡ κύ-
ρωσις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνεται ἀδικρίτως εἰς ὅλους
τοὺς ὑπαλλήλους, διότι οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες τὴν τιμωρίαν
δὲν εἶναι θεωρητικοί, εἶναι πρακτικοί. Τὸ Δημοκρατικὸν Κρά-
τος θέλει βεβαίως νὰ ἔχῃ οἱ ὑπαλλήλοι ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἔχει
μετὰ κίνδυνον τῶν γενικῶν συμπεριόντων καὶ ὁ κίνδυνος αὐτὸς
εἶναι ἀσφαλὴς ὅταν ἐγκαταλείπουν ἐμαδικῶς τὸ Κράτος ὑπάλ-
ληλοι δυνάμενοι νὰ ἐπηρεάσουν τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς
διοικήσεως. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν δύναται νὰ ἐσχύσῃ φερ' εἰπεῖν διὰ
τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους, διότι οὗτοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν
νὰ ἐπηρεάσουν καὶ νὰ ἐπιφέρουν ἀνωμαλίαν. Ὑπάρχουν, συ-
νεχίζει, ὑπαλλήλοι οἱ ὅποιοι μισθοδοτοῦνται μετὰ δρχαμὰς 800
τὸν μῆνα μέχρι πέρσι ὑπῆρχον τοιοῦτοι ποὺ ἡμῶντο μετὰ
δρχαμὰς 500 τὸν μῆνα (δημοδιδάσκαλοι) ὅπως ὑπάρχει καὶ
ἄλλα μέγας ἀριθμὸς ὑπαλλήλων μισθοδοτούμενος μετὰ 1000 δρχα-
μὰς τὸν μῆνα. Καὶ ἐρωτῶ ἂν εἶναι ἀνάγκη δι' αὐτοὺς τοὺς
ἀνθρώπους νὰ θεσπίσωμεν ποινικὰς διατάξεις ἐπιβαλλούσας
φυλακίσεις μέχρις ἐνός ἔτους ὅταν ἐγκαταλείβουν τὰς θέσεις
τῶν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δύνανται νὰ παραιτηθῶν.

Α. Παπαναστασίου. Γνωρίζετε ἐκ παραλλήλου ὅτι ὑπάρ-
χουν πλείστα παράπονα ἐκτὸς τῆς γλίσχρου μισθοδοσίας, καὶ
τὰ παράπονα τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων δυστυχῶς ἀκούον-
ται ὀλιγώτερον. Καὶ ἂν οὗτοι ἀποφασίσουν νὰ ἐγκαταλείψουν
ὁμαδικῶς τὰς ἐργασίας τῶν νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ τοὺς στεί-
λωμεν εἰς τὰς φυλακὰς; Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον δὲν περιορίζε-
ται νὰ θεσπίσῃ μόνον ποινικὰς διατάξεις διὰ τοὺς ὑπαλλήλους,
θεσπίζει καὶ δι' ἐκείνους ἀκόμη ποὺ δὲν ἔχουν κἄν δημόσιον
χαρακτῆρα. Καὶ σὰς ἐρωτῶ, οἱ ἡμερομίσθιοι ἐργάται εἶναι
ὑπάλληλοι;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Προσετέθη ἡ λέξις «μονί-
μων» ἔχετε δικαίον.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἀρκοῦμαι εἰς τὸ ζήτημα τῆς
μονιμότητος. Ἐχομεν τὸ δικαίωμα τῆς κοσμίας συμπεριφο-
ρᾶς καὶ περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης, διότι τὸ δικαί-
ωμα τοῦ ἀναφερόμεναι τὸ ἔχουν ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ ἡ
διάταξις εἶναι γενικὴ. Δύνανται δηλαδὴ νὰ ἀναφέρωνται καὶ
εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὸν λαὸν ἀκόμη, ἢ δὲ γλῶσσα ἢ κο-
σμία ἐπιβάλλεται χάριν αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τῶν δημοσίων

ὑπηρεσιῶν, διότι ὁ τρόπος τοῦ ἀναφερόμεναι εἶναι κατὰ μέγα
μέρος ὁ διευκολύνων τὴν ἱκανοποίησιν ἐνὸς δικαίου αἰτήμα-
τος. Ὁ ἄλλος σκοπός, ἡ ἀπαγόρευσις δηλαδὴ πολιτικῶν ἐπι-
διώξεων δὲν εὐρίσκει ἡμᾶς ἐναντιωμένους. Καὶ τοῦτο διότι
ὅταν αἱ ὑπαλληλικαὶ ὁργανώσεις συντάσσονται πρὸς ἐν κόμμα
εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀφαίρεσις καὶ ὁμαλὴ δι-
οίκησις, ἀλλὰ καὶ διότι ὅπως λειτουργοῦν αἱ ὁργανώσεις χωρὶς
νὰ ἐκπροσωποῦν τὴν γνώμην τῆς μερίστης πλειοψηφίας τῶν
ὑπαλλήλων, λαμβάνουν ὅμως ἐν ὀνόματι αὐτῶν πρωτοβου-
λίας καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἐκθέσιν ἢ ἐκδίκασιν τῶν ἄλλων ὑπαλ-
λήλων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μέχρι τῆς ὥρας δὲν εἶχα
δεδομένα καταχρήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ὡς ὁργανώσεις λέγω μετὰ τὰς διοική-
σεις τῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μάλιστα. Ἀλλὰ ἐκτὸς
αὐτῶν κυρίως μὰς ἔφεραν εἰς λήψιν μέτρων τὸ ζήτημα τοῦ τη-
λεγραφήματος διὰ τὸ Καλπᾶκι.

Α. Παπαναστασίου. Ὡς πρὸς αὐτὸ ἂν μία ὁργάνωσις
ἴδῃ πρὸς στιγμὴν ὅτι μετὰ μίαν πράξιν τῆς πολιτικῆς προσβάλ-
λονται τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχει δικαίωμα. Αὐτὸς
εἶναι συνδικαλισμός.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχετε δικαίον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μπορεῖ νὰ γράψῃ μίαν
γνώμην θεωρητικὴν ἑνὰς ὑπάλλληλος, ὅχι ὅμως ἡ ὁργάνωσις νὰ
κἀμὴ τελεσίγραφον πρὸς τὸ Κράτος.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι ὁ τρόπος καθ' ὃν
διετυπώσαν τὸ τηλεγράφημα ἦτο ἄξιος καλῶς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ συμφωνεῖτε μετὰ ὅσα
λέγει σήμερον ἡ συνομοσπονδία.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ ἐξηγητὴς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ συνομοσπονδία ἀπο-
καλεῖ ὅλα αὐτὰ φραστικὰς παρεκτροπὰς.

Α. Παπαναστασίου. Διὰ τὸ Καλπᾶκι αὐτὸ ἦτο τὸ
λάθος.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐζητήσαμε νὰ ἀθωωθῶν οἱ στρα-
τιῶται.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν τὸ ἐγκλημα τῶν τηλεγραφη-
σάντων συνίσταται εἰς τὸ ὅτι διεμαρτυρήθησαν δ' αὖ μίαν ἀδικίαν
θανατικὴν ποινὴν τὸ νομοσχέδιον δὲν δικαιολογεῖται. Ἀλλὰ
τὸ νομοσχέδιον δὲν περιορίζεται εἰς αὐτά. Ἐχει καὶ διάτα-
ξιν καθ' ἣν ὁ δημόσιος ὑπάλληλος καὶ μεμονωμένως ἀκόμη
δὲν πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς κόμμα βλαπτόμενον εἰς τὸν ἀγῶνα
τῶν τάξεων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μάλιστα.

Α. Παπαναστασίου. Ἐδῶ συνεχίζει ἐκίματε νόμον θέ-
σαντα ἐκτὸς νόμου τὸν κομμουνισμὸν. Καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς αὐτὸ
ὁσάκις ὠμίλησα, ἔκαμα τὸ πᾶν ὅπως τόνισα ὅτι διὰ τὴν Ἑλ-
λάδα ἰδίως ὁ κομμουνισμὸς θὰ εἶναι καταστροφή. Ἀλλὰ μή-
πως εἶναι μόνον τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα ποὺ θέτει ὡς βᾶσιν
τὴν πάλην τῶν τάξεων; Χρὴς ἀκόμη ἐνεφανίσθη τὸ ἀγρο-
τικὸν κόμμα μετὰ τὰς ἰδίας βᾶσεις, αὐρὸν μπορεῖ νὰ γίνῃ
κόμμα σοσιαλιστικὸν καὶ ἡ προσχώρησις ἐνὸς ὑπαλλήλου εἰς
αὐτὸ τὸ κόμμα θὰ συνεπάγεται φυλακίσιν. Ἄν τὸ θέλετε
αὐτὸ θέσατε ἕνα νόμον ἀποκλείοντα καὶ ἄλλα κόμματα στη-
ριζόμενα εἰς τὴν πάλην τῶν τάξεων καὶ τότε θὰ ἀποκλείσετε
καὶ τὸ κόμμα τοῦ κ. βουλευτοῦ Κερκύρας ὅπερ ἀντιτίθεται
πρὸς τὰ ἐκ τῶν κάτω βῆματα τῶν πενσετέρων τάξεων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλετε νὰ ἐπιτρέψωμεν
εἰς σωματοὺς ὑπαλλήλων ἢ μειονομένους ὑπαλλήλους νὰ ἀ-
νήκουν εἰς κόμματα ἔχοντα ὡς βᾶσιν τὸν ἀγῶνα τῶν τά-
ξεων; Θέλετε ὅπως ἡ γενικὴ συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν....

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὸ εἶναι ἐπαγγελματικὸν σω-
ματεῖον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ νομοσχέδιον λέγει εἰς
σωματοὺς νὰ μὴ συμμετέχουν, διότι ἀντιθέτως θὰ ἀπεργάζον

καὶ θὰ λέγουν ὅτι ἐγὼ ἀπὴρργησα ὡς πολίτης καὶ ὄχι ὡς ὑπάλληλος. Ἐγὼ βεβαίως δὲν ἀποκλείω ἕνας ὑπάλληλος νὰ ἀκολουθῇ ἕνα κόμμα, ἀλλὰ κόμμα ὄχι σωματεῖον.

Α. Παπαναστασίου. Βλέπετε ὅτι τὸ νομοσχέδιον θέλει κτένισμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θέλει κανὲν κτένισμα, εἶναι σαφές, διότι ἀπαγορεύει νὰ συμμετέχουν εἰς σωματεῖα μὲ πολιτικούς σκοποὺς ἢ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν τάξεων.

Π. Τσαλδάρης. Οἱ ὑπάλληλοι ἡμποροῦν νὰ ἀνήκουν εἰς ἓν κόμμα ἢ ὄχι;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκτός τοῦ κομμουνιστικοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Σύμφωναι. Ὑπάρχουν πολιτικοὶ σύλλογοι τῶν διαφόρων κομμάτων, Φιλελευθέρων, Λαϊκῶν, Δημοκρατικῶν κλπ. Ἐν ὅ ὑπάλληλος γραφεὶ ὡς μέλος ἐνός τῶν συλλόγων τούτων ἀπαγορεύεται;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅχι γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἔχουν τὸ δικαίωμα οἱ ὑπάλληλοι νὰ εἶναι μέλη οἰουδήποτε κόμματος καὶ τῶν πολιτικῶν συλλόγων αὐτοῦ πλὴν τοῦ κομμουνιστικοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Σχετικῶς μὲ τοῦτο εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ γενόμενοι περιορισμοὶ ἐθεσπίσθησαν διὰ νὰ μὴ γίνωνται ἐπιηρασμοί.

Α. Παπαναστασίου. Ἐκεῖ ἐπεβλήθη ὅπως εἰς τοὺς κανονισμοὺς τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν προστίθεται διάταξις καθ' ἣν νὰ ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ μετέχουν σωματείων σκοποῦντων νὰ μεταβάλουν τὴν κατανόησιν ἢ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταγίζεσθαι εἰς τὸ ἀρχικὸν νομοσχέδιον ἐλέγξατε ὅτι πηγάζει τοῦτο ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὁ κ. Πρωθυπουργός ἤλλαξε γνώμην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς μοῦ ἐχρησίμευσε, ἀλλὰ καὶ ἀνεῖ αὐτῆς μετὰ τὴν μελέτην θὰ κατέλθον εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐγὼ ἐδοχθήθην ἐπὶ τῆς γνώμης τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἣν τὴν ἀνακαλεῖ.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἀνακαλεῖ τίποτε.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀνακαλεῖται τὴν γνώμην ἣν εἶχατε τὸ 1927.

Α. Παπαναστασίου. Ἀφίστε νὰ ἀκούσεται ἂν ἀνακαλεῖ. Ἀναγνωρίζω κ. Κουλουμβάκη ὅτι ἡ Μάνη μὲς ἀπελευθέρωσε ἀλλὰ μὴ κάνετε κατάχρησιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Θὰ εἰσθε ἀχάριστος ἐὰν δὲν τὸ ἀναγνωρίζετε.

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Συντάγματος ἐπεβλήθη πρότασις τοῦ κ. Γεωργιάδου περὶ κατοχυρώσεως τοῦ δικαίου τοῦ συνεταγίζεσθαι καὶ ἄλλη τοῦ κ. Γόντικα περὶ παροχῆς εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν δικαίου δικαλῶσεως τῶν σωματείων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Γόντικας δὲν υπέβαλε πρότασιν.

Α. Παπαναστασίου. Τὴν υπέβαλε καὶ τὴν ἀνέπτυξεν ἰσοῦ τί λέγουν τὰ πρακτικὰ (ἀναγινώσκει) εἶναι δὲ ἡ διάταξις γενικῆς φύσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ υποστηρίζει καὶ ἡ συνομοσπονδία.

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Γεωργιάδου ἀντετάχθη καὶ ἐγὼ, ὡς περιττὴ, δηλώσας ὅμως ὅτι τὸ δικαίωμα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ συνεταγίζεσθαι δὲν εἶναι τόσον ἀπόλυτον, ὡς καὶ τοῦ Κράτους ὡρισμένως πράξει νὰ τὰς χαρακτηρίσῃ ἀξιοποίνους καὶ μίαν ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ ὁμαδικὴ ἐγκατάλειψις τῆς ἐργασίας, ἡ ἀσέβεια κατὰ τοῦ ἀναφέρουσιν κλπ., χωρὶς νὰ παραδέχεται ἡ διάταξις τοῦ συντάγματος. Ὑπάρχει λοιπὸν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταγίζεσθαι ἀλλὰ μὲ περιορισμοὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅταν θέλω-

μεν νὰ λάβωμεν περιορισμοὺς νὰ ἱσχυρίζομεθα ὅτι δὲν ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταγίζεσθαι εἰς τὸ Σύνταγμα.

Καὶ εἰς τὸ 1910 ἡ Βουλὴ ἔσχευεν ἕνα σχέδιον ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ κόμμα τὸ Παλιὸν εἶχε διὰ τῆς περιορισμοῦ τῶν σωματείων ἤτις ἐγκατελείφθη.

Αἱ ὁργανώσεις τότε εἶχον ἀρχίσαι νὰ γίνωνται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ὑπῆρχε καμμία.

Α. Παπαναστασίου. Ὑπῆρχον οἱ διδασκαλοὶ.

Ν. Τζεργιῆς. Μὴ λησμονήτε τὴν πανελληνίαν δημοδοδικαστικὴν σύλλογον τοῦ Λαχανοκόρη.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τὸ 1922 ἐπεβλήθη πρότασις τοῦ κ. Βακατοπούλου καὶ ἀπερρίφθη ὑπάρχει δὲ καὶ ὁ νόμος 2151 ὁ ὅποτος ἀνεγνώρισεν τὴν ὁργάνωσιν ὡς κατεστημένον δικαίωμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸς λέγει ὅτι σύλλογοι ὑπαλλήλων ἀπαγορεύεται νὰ ἐνώνωνται μὲ ἐργατικὰς ὁργανώσεις. Προφανῶς δὲν πρόκειται περὶ κανόνων δικαίου διὰ τὸ συνεταγίζεσθαι.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀλλοὶ τὸ νὰ γίνονται ἕνα; Σύλλογος καὶ ἄλλο τὸ νὰ εἶναι ἐγγυημένος ἐκ τοῦ Συντάγματος.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ ἀποδεικνύω τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡδύνατο νὰ ἰδρυθῶν Σύλλογος δημοσιούπαλληλικός.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν ἦτο ὅμως ἡγγυημένος.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ νόμος ὁμιλῶν γενικῶς περὶ σωματείων λέγει τί ἀπαγορεύει. Ἐχομεν ἔπειτα διαφόρους νόμους ποὺ χρησιμοποιοῦν διαφόρους ἀντιπροσώπους τῶν ὁργανώσεων. Καὶ οὕτω ἔχομεν καὶ τὴν παράδωσιν καὶ ἕλην τὴν νομοθετικὴν ἐξέλιξιν καὶ τὰ δικαστήρια, ποὺ ἀνεγνώρισαν τὰς δημοσιούπαλληλικὰς ὁργανώσεις, ὡς καλῶς ἰδρυμένας. Αὐτὸ εἶναι, τονίζει, τὸ πόρισμα ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν γεγονότων. Ἐν ἡδὴ δεχθῶμεν ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος ἀπορρέει αὐτὸ τὸ δικαίωμα δὲν ἡμποροῦμεν νὰ τὸ ἀπαγορεύσωμεν διὰ νόμον, ἡμποροῦμεν μόνον νὰ ἀπαγορεύσωμεν ὡρισμένους ἐκδηλώσεις καὶ ἐνέργειας. Σχετικῶς μὲ τοῦτο ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ Σύνταγμα ὁρίσκει συγχάκις ἐπιθέσεις παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐνῷ τὸ Σύνταγμα οὐδὲ μίαν κερσίαν δὲν προσέθεσεν εἰς τὰς ὑπαρχούσας διατάξεις. Προσθέτω ἐπίσης ὅτι τὸ ἴδιον Σύνταγμα ἔχει καὶ μίαν διάταξιν τὴν τοῦ ἀρθροῦ 118 ὅπου δίδει δικαίωμα εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ καταλήγωμεν νὰ ἀρῶμεν τὴν μονιμότητα τῶν ὑπαλλήλων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ εἶχα εἶπει αὐτὸ ὡς ἀπειλὴν ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ.

Α. Παπαναστασίου. Ὅτι τὸ Σύνταγμα ὀρθῶς ἐπρονόησε ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν περίπτωσιν ὑπαλλήλου, ὅστις ἐνῷ ἐτιμωρήθη δι' ὑποδοκασμοῦ παρὰ τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐμαρτύρησεν τὴν ποινὴν αὐτῆν εἰς τὴν ἰδίαν ἀπόλυσιν. Ἡ πράξις τοῦ ὑπαλλήλου ἀφείρθη ἐξ ὅρων κατὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οὕτε ἐγὼ ἡμφισθῆτησά ποτε ὅτι δὲν ἐπράξεν ὀρθῶς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ φθάνωμεν εἰς τὰ ἄκρα. Ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι αἱ δημοσιούπαλληλικαὶ ὁργανώσεις ἐδῶκα ἀρρομήν νὰ ἐρεθίσθῃ ἡ κοινὴ γνώμη καὶ νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις αὐστηρότερα μέτρα. Μερικοὶ τῶν διοικούντων τὰς ὁργανώσεις ἔκαμαν ἀδικαιολόγητον ἐκμετάλλευσιν. Παρέστησαν τοὺς ὑπαλλήλους ὅλους ὡς στηριζομένους εἰς συνδικαλιστικὰς ιδέας. Ἀλλὰ ὁ συνδικαλισμὸς ἔχει καὶ κανονικὴν καὶ καλὴν ἔννοιαν. Συνδικαλισμὸς δὲν ἐννοεῖ τίποτε ἄλλο παρὰ σωματειακὴν κίνησιν μὴ ἔχουσαν οὐδὲν μεμπτόν καὶ ἐδῶ γίνεται μία σύγχυσις, τῆς σωματειακῆς κινήσεως μὲ τὴν ἐπαναστατικὴν Συνδικαλισμὸν, ὅστις ἀγρόμενος ἐκ τῆς ιδέας ὅτι οἱ Κοινοβουλευτικοὶ θεσμοὶ δὲν εἶναι κατάλληλοι πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν λαϊκῶν ἀναγκῶν πρέπει νὰ καταλυθῶν διὰ τῆς βίας.

Ε. Κουλουμβάκης. Αὐτὸ λέγω καὶ ἐγὼ.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, ἀλλὰ σὰς εἶπα ὅτι

μέριοι διοικούντες τὰς ὁργανώσεις παρέστησαν οὕτω τοὺς ὑπαλλήλους. Ἀλλὰ σὰς ἐρωτῶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἐννοοῦν τὸν συνδικαλισμὸν οἱ δημοῖσι ὑπάλληλοι;

Κ. Ζαβιτζιάκος. Δὲν διεμαρτυρήθη ὅμως δυστυχῶς κανεὶς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρέπει νὰ ἔχωμεν τὰς γνώμας ὅλων τῶν ὑπαλλήλων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ὁργάνωσις ὡς ὁργάνωσις δὲν εἶναι συνδικαλιστικῶς ἐπαναστατικῇ, δὲν ἔκαμαν ἀπεργίας, ἐκδιάσεις κλπ.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐχυσαν ὅμως τὸ δηλητήριον.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα τὸ Κράτος νὰ τοὺς βάλλῃ εἰς τὴν θέσιν των. Οὕτε ἐξήτησαν οἱ δημοῖσι ὑπάλληλοι νὰ γίνουν κτήμα των αἱ δημοῖσι ὑπηρεσίαι, ὅπως ζητοῦν οἱ ἐργάται διὰ τὰ ἐργοστάσια. Βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ διοικούντες τὰς ὁργανώσεις παρέστησαν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ἔχουν ιδέας τὰς ὁποίας δὲν ἔχουν, καὶ ἐδῶ πρέπει νὰ ἐμολογηθῇ ὅτι πάσχουν σήμερον ὅλα αἱ τάξεις καὶ δικαιούνται καὶ οἱ ὑπάλληλοι νὰ ζητήσουν καλυτέρευσιν ὄχι ὅμως νὰ ἐξωθούν καὶ εἰς τὰ ἄκρα. Πρέπει ἐπίσης νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἐπῆλθε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν ὑπαλλήλων ὅπως ἡ μονιμότης καὶ τὸ ἀμετάθετον. Εἶναι ὅμως ἀληθὲς ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅτι λόγῳ τῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ νομίσματος ἡ θέσις τῶν κατωτέρων ἰδιῶν ὑπαλλήλων δὲν εἶναι ρόδινος. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αὐτὸ ὅπου κινεῖ τὰς ὑπαλληλικὰς ὁργανώσεις. Τὰ αἷτια εἶνε βαθύτερα. Οἱ ὑπάλληλοι εἶναι μέλη τῆς Κοινωνίας καὶ ἡ κίνησις αὐτῶν εἶναι συμφυὴς μὲ ὅλα τὰ κοινωνικὰ ρεύματα ποὺ ἀναπτύσσονται καὶ ὑπάρχουν εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν. Συναίσθάνονται ὅτι τὸ κοινοβουλευτικὸν πολιτεῖμα ἔχει ἐλλείψεις. Καὶ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο ἄρτιον ἐθεσπίσαμεν διαφόρους ὁργανώσεις ἐργατικὰς, γεωργικὰς κλπ. διὰ νὰ βοηθῶν τὰ ἔργα τῆς Βουλῆς καὶ νὰ τὴν διαφωτίσουν. Καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν διὰ τὸν ἴδιον λόγον ἐθέσαμεν ἀντιπροσώπους τῶν ὁργανώσεων. Ὁ κ. βουλευτὴς Κερκύρας κατεγέρθη κατὰ τῶν ἀποκεντρωτικῶν κοινωνικῶν νόμων...

Κ. Ζαβιτζιάκος. Εἶπα ὅτι ἐδυσκόλησα διὰ τὴν κοινωνικὴν νομοθεσίαν.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σας ἡ αὐτὴ σκέψις εἶναι ποὺ σὰς κίνη νὰ εἰσθε ἐναντίον τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας...

Κ. Ζαβιτζιάκος. Δὲν εἶμαι ἐναντίον τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας, εἶμαι ἐναντίον τῶν ἄκρων.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ αὐτὴ λέγω σκέψις ὠθεῖ τὸν κ. Βουλευτὴν Κερκύρας νὰ εἶναι καὶ ἐναντίον τῆς ὑπάρξεως τῶν δημοσιούπαλληλικῶν σωματείων. Τὸ αἶσθημα λοιπὸν ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ ἐλλείψεις, ἀναγκάζει ὅλα τὰ Κράτη νὰ λαμβάνουν μέτρα διὰ τὴν καλυτέραν ἐξάσκησιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ τὴν καλυτέρευσιν τῆς διοικήσεως.

Συνεχίζων ὁ κ. Παπαναστασίου λέγει ὅτι ἡ ἐξάρθρωσις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἦτο τοιαύτη κατὰ τὸ παρελθόν, ὥστε νὰ καταστῇ ἀπαράιτος ἡ μονιμότης. Αἱ πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι συνετέλεσαν εἰς τὴν χαλάρωσιν τῆς προσπάθειας, ὅπως ἀποκτήσωμεν καλοὺς ὑπαλλήλους, ὅλα αἱ ἀνωμαλίαι ἔπесαν εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων. Ὑπάρχει ἕνα παράπονον κατὰ τῶν κεντρικῶν συμβουλίων ὅτι ἔχουν κλίμας, φρονῶ ὅμως ὅτι αἱ δημοσιούπαλληλικαὶ ὁργανώσεις ἀποτελοῦν φραγμὸν κατ' αὐτὸν.

Θ. Χαβίνης. Συντελοῦν εἰς τὴν ἀτιμωρησίαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερον κακὸν τῆς συνομοσπονδίας.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ Κράτος ἔχει ἀνάγκην ὄχι μόνον τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἱεραρχίας, ἀλλὰ καὶ τῆς πρωτοβουλίας καὶ ἐκ τῆς διαφωτίσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὅτι πολλοὶ εἶναι γινώσκοντες αὐτὴν δὲν τὸ γνωρίζουν, οὕτε ἡ Κυβέρνησις, οὕτε ὁ Ὑπουργός. Αἱ δημοσιούπαλληλικαὶ ὁργανώσεις, καίτοι ὑποστηρίζομεν ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία σχέσις μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, φρονούμεν ὅτι ὅπως αἱ ἐργατικαὶ ὁργανώσεις εἶναι χρήσιμοι δι' αὐτὰς τὰς ἐπιχειρήσεις εἶναι

καὶ αὐταὶ διὰ τὸ Κράτος καὶ περισσότερο ἀκόμη διότι δὲν ὑπάρχει ἐκμετάλλευσις, ἀλλὰ τὸ συναίσθημα τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Πρέπει νὰ χειραγωγῶμεν τὰς ὑπαλληλικὰς ὁργανώσεις, ὅπως φανὸν χρησιμώτεραι εἰς τὴν Δημοκρατίαν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ὑπαλληλικὴ δημοσπονδία υπέβαλε εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὁλόκληρον πρόγραμμα οἰκονομικὸν καὶ ἐξήτησε ὅπως τοῦτο συζητηθῇ μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Κράτους, ἡγέρθη ὁρόρυος, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐσκέφθη νὰ διώξῃ τοὺς ὑπαλλήλους, διότι ἀπετάθησαν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ ὄχι πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Τὸ γεγονός ὅτι ἐπικρίνουν οἱ ὑπάλληλοι τὰς ἰδικὰς μὲς πράξεις προκαλεῖ ἀντίδρασιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνειδησωμεν οἱ πολιτικοὶ καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸν ἑλεγχον. Πρέπει νὰ ἀποβάλωμεν τὴν πολιτικὴν φεουδαρχικὴν συνείδησιν. Τὸ νομοσχέδιον κυττᾷ κατακέφαλα τὰς δημοσίας ὁργανώσεις, διότι ἐκτός τῆς διατάξεως περὶ ὑπηρετιῶν, οἱ ὅποιοι ἐνδεχόμενον νὰ ἀπεργήσουν ἀπὸ πείναν μίαν ἡμέραν, ὑπάρχει ἄλλη διάταξις ἀπαγορεύουσα ὄχι μόνον τὸ συνέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν συνεργασίαν διαφόρων κλάδων καὶ ἡ ἀπαγόρευσις αὐτῇ θὰ ἔχῃ λυπηρὰς συνεπείας διότι ἂν θελήσουν λ. χ. νὰ κάμουν οἱ ὑπάλληλοι αἰθούσας διαλέξεων ἢ νὰ καταρτίσουν βιβλιοθήκην δὲν θὰ ἡμποροῦν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τοὺς ἐμποδίζει τὸ νομοσχέδιον;

Α. Παπαναστασίου. Ἐμποδίζει τὴν συνεργασίαν. Ἐκτός τούτου εἶναι δύσκολος ὁ συνεταγισμὸς καταναλώσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχουν κανὲν ἐμπόδιον οἱ 45 χιλιάδες ὑπάλληλοι νὰ κάμουν ἕνα τέτοιο σύλλογον.

Α. Παπαναστασίου. Εἴμεθα τὸ πλέον καθυστερημένον Κράτος, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς συνεταγισμοὺς καταναλώσεως. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ φέρνωμεν καὶ ἄλλα ἐμπόδια.

Οἱ τῶν ἐπαρχικῶν ἀειρούμενοι κατὰ κλάδους δὲν θὰ ἡμποροῦν νὰ κάμουν οὕτε ἕνα κέντρον.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δὲν τοὺς ἐμποδίζει κανεὶς νὰ κάμουν μίαν Λέσχην.

Α. Παπαναστασίου. Μὰ καὶ ἡ Λέσχη Σωματεῖον εἶναι. Ἐχομεν ἔπειτα τὸ ζήτημα τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ Ὑπουργοῦ...

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Διὰ τῆς τροποποιήσεως τὴν ὅποιαν εἰσάγω θὰ πέρνω ὁλόκληρον τὸν μισθόν.

Α. Παπαναστασίου. Πρέπει νὰ τίθεται ἕνα χρονικὸν ὅριον.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὁ Ὑπουργός εἶναι υπεύθυνος ἀπέναντι τῆς Βουλῆς καὶ ἀπέναντι τῆς Κοινωνίας διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὁρίου.

Α. Παπαναστασίου. Συνεχίζων διαμαρτύρεται διὰ τὴν τροπολογίαν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῶν Συμβουλίων τῶν ὑπαλληλικῶν ὁργανώσεων, τονίζων, ὅτι εἰς μίαν πενταετίαν θὰ χρειασθῶν μόνον δημοδιδασκαλοὶ ἐπτακόσια μέλη διὰ νὰ ἀποτελέσουν μέλη τῶν συμβουλίων.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Θὰ ὑπεθυμίσω, ὅπως ὁ κ. Κουλουμβάκης προχθὲς, ὅτι σεις ἐπρωτεῖνατε ἐνισχύειν ἠθελίαν καὶ διὰ τὸν Πρωθυπουργὸν ἀκόμη.

Α. Παπαναστασίου. Σαῖς υπέβαλε τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς ἐξάμηνον ἠθελίαν.

Ε. Κουλουμβάκης. Μὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχουν καὶ εἰς τὴν Ἀερόπολιν λ. χ. ὁργάνωσιν.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὸς εἶναι ἄλλος λογαριασμός. Ὁ κ. Πρωθυπουργός εἶπεν ὅτι κατήρτισεν τὸ νομοσχέδιον εἰς στιγμὰς πυρετοῦ. Ὁ πυρετὸς ὅμως παρήλθε καὶ ἡμποροῦμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ νομοσχέδιον μὲ μεγαλυτέραν συμπάθειαν ἀπέναντι τῶν ὑπαλλήλων μὴ λησμονοῦντες ὅτι πρόκειται περὶ δικαιομάτων συνυφασμένων μὲ τὴν Δημοκρατίαν ἢ ὅποια δὲν θέλει ἀναρχίαν, ἀλλὰ θέλει οἱ πολῖται νὰ διεκδικοῦν τὰ δικαιώματά των σύμφωνα μὲ τοὺς κειμένους νόμους.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης.** Δευτερολογῶν ἀναγινώσκει ἐκ

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης**, λέγει ὅτι τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον συζητεῖται ἔχει πολλὰς πτυχάς, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἐρευνηθοῦν. Αἱ παρεκτροπαὶ τῶν ὑπαλλήλων ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν σεισμόν, ὅστις συνεκλόνησε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ 1915. Πάντως ὅμως ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἐπήρξαν αἱ δημοσιοῦπολληλικά ὀργανώσεις δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν λήψιν μέτρων. Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ λυπηρὸν ὅτι, ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν ὑπαλλήλων δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς παρεκτραπέντας εἰς τὴν εὐθεὴν ὁδόν. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, καίτοι δὲν πιστεύει εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀπεργίας φρονεῖ ὅτι ἡ καθημερινὴ φόβος τοῦ Κράτους διὰ τῶν ἐκάστοτε ἀνακουνομένων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, αἵτινες ἐξήσχουν ἐλεγχον καὶ μὲ φρασεολογίαν ἀπρεπῆ τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως ἐπέδρασε τὴν λήψιν μέτρων. Εἰς τὰς δημοκρατοικένας χώρας τὸ κύριον τῶν κυβερνούντων εἶναι πολὺτιμον ὅταν δὲ τὸ κύρος αὐτὸ ἐρχονται ὑφιστάμενοι νὰ τὸ φθείρουν διὰ τῶν ὕβρεων οἱ κίνδυνοι εἶναι μεγάλοι. Ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως ἐξετάζοντες τὰ πράγματα δὲν ἡμποροῦμεν παρὰ νὰ ἐπικροτήσωμεν τὸ μέτρον τῆς Κυβερνήσεως. Φρονοῦμεν ὅμως ὅτι ἔπρεπε νὰ κριθοῦν μὲ ὅλας τὰς ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις οἱ ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ἐδοκιμάσθησαν καὶ αὐτοὶ πολὺ κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον καὶ ὑφίστανται ἰδίως οἱ κατώτεροι τὰ δεινὰ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ ἰδίως οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰ διδασκαλικὸν ἄλδον.

Τότε ολόκληρος ο δημοσιοπαλληλικός κόσμος εξεδήλωσε
αλήθεια την ικανοποίησίν του εκ του αποτελέσματος τῆς νο-
μοθετικῆς ἐκείνης ἐργασίας. Δυστυχῶς ἔκτοτε προστίθεται
καὶ τῶν ἐθνικῶν περιπετειῶν καὶ τῶν ἐσωτερικῶν περι-
πεσιῶν, τὸ καλὸν ἐπεκράτησε εἰς μέλλον. Καὶ ὅταν γάρ
ἐν 1928 ἡ παρούσα Κυβέρνησις ἀνέλαθε καὶ πάλιν τὴν ἀρ-
χὴν ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων μὲς ὑπὸρξε ἐν διορ-
θωμῇ τοῦ καλὸν τοῦτο, τοῦ ὁποῖου τὴν ὑπερλίαν δὲν παρ-
νομιζόμεν, καὶ ἀπὸ τοῦς πρώτους μῆνας τῆς συγκροτήσεως
τῆς Κυβερνήσεως συνεστήσαμεν μεγάλην ἐπιτροπὴν ἐξ ἀνω-
τέρων δημοσίων υπαλλήλων τελοῦσαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἐ-
κ μέρους λίαν διακεκριμένου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ
ἐκ τῆς τὴν ὁποίαν ἀνεθέσαμεν τὴν διπλὴν ἐντολήν, πρώτον νὰ
ἐξελέγξῃ τὸ ζήτημα τὸ μισθοδοτικὸν καὶ δεύτερον τὸ ζή-
τημα τῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τὸ δυνατόν τοῦ
ἐξορισμοῦ τῶν δημοσίων ὑργάνων. Ἀτυχῶς ὅσον ἀφορᾷ τὸ
πρῶτον τοῦτο μέρος τῆς ἀνατεθείας ἐντολῆς ἡ ἐπιτροπὴ
οὐδὲν ἐπράξε. Ἐπὶ τοῦ πρώτου ὅμως ζητήματος ἡσχολήθη
πλειοψηφίᾳ καὶ ἐφθάσε ἐν ἀκρίβειᾳ ἐργασίαν ἀξίαν πάσης
προσοχῆς, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἦτο δυστυχῶς δυνατόν νὰ μᾶς

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). 'Αλλ' όταν τελευταίως ἐδημιουργήθη τὸ ζήτημα τοῦ Καλπακίου τὸ ὅποιον μὲ τὴν ἐπιείκειαν ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς ἐνώσεως ἔκρινεν, ὅταν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς μνηστρίας ἀπολύσεως κατὰ τοῦ προέδρου τοῦ 7ου Συνεδρίου τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ὑπαλλήλων, ἐξηγέρθη ἡ ἐν 'Αθῆναις ὁμοσπονδία αὐτῶν καὶ ἀπήτησεν ἐπιβολὴν τιμῶν καὶ ὀφιστικῶν, ὅχι καὶ τὸν μετριάσμων τῆς ποίως, ἀλλὰ τὴν ἀνάκλησιν αὐτῆς διότι οἱ δημοῖσι ὑπαλλήλοι ὅταν ἐξέρχονται τοῦ γραφείου των εἶναι ἀπολύτως ἐλευθεροὶ ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πολῖται νὰ ἐκφράζουσιν τὰς γνώμας των, τότε, λέγω, ἔκριναν οὐ θὰ ἦτο ἐκ μέρους μου ἀληθὲς ἐγγέλμα, εἰς τὴν ἡγεσίαν τὴν παράτασιν τῆς καταστάσεως αὐτῆς καὶ ἐὰν δὲν ἐζήτουσαν ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς μίαν σοβοῦσαν ἀναρχίαν, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε καὶ τὸν νοῦν μεγάλου μέρους δημοσίων ὑπαλλήλων νὰ διαστρέψῃ ἀλλὰ καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν τῆς χώρας νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως μὲ ἐκατηγόρησεν ὅτι διείδον ἀνυπάρκτους κινδύνους. Ἀλλὰ κύριοι εἴπωμεν παρόντες ἐδῶ καὶ εἶδατε τὰ καθημερινὰ συμβούλια μετὰ τῆς συνομοσπονδίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῆς ὁμοσπονδίας τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, τὰς συνεννοήσεις αὐτῶν ὅπως ἀναλάβουν ἀπὸ κοινοῦ τὸν ἀγῶνα, νὰ καταλύσιν αὐτὸ τὸ ἀνόσιον Κράτος τῶν ἐκμεταλλευτῶν, Κράτος τὸ ὅποιον ὑφίσταται μόνον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς κεφαλαιοκρατικῆς τάξεως. Ὅταν δὲ ἔλεγον αὐτὸ ἐγὼ τοῦλάχιστον διέγνωσα ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν. Δὲν σημαίνει τοῦτο ὅτι ἐφοδίσθην ἀνατρο-

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μάλιστα. Τὸ λέγει ρητῶς, τὸ νομοσχέδιον ὅτι τιμωρεῖ μὲ ἀπλόυσιν. Ἀκριβῶς δὲν ἡδυνάμην οὔτε τὰς διατάξεις περὶ ποινικῆς τιμωρίας τῆς ἀπεργίας νὰ ἐφαρμόσω μολοντί αὐστηροτάτας, διότι ἐπεβαλλόν ποινὰς φυλακίσεως μέχρι ὅ ἐτών, ἐνῶ τὸ ἰδικίον μου νομοσχέδιον ἐπιβάλλει ποινήν φυλακίσεως μέχρις ἐνὸς ἔτους. Καὶ ἤξευρετε ὅτι τὸ κατώτερον ὅριον φυλακίσεως εἶναι 3 ἡμέραι. Δὲν ἡδυνάμην λέγω νὰ ἐφαρμόσω τὰς διατάξεις τὰς ποινικὰς, διότι δὲν εἶχα τὴν διατάξιν τὴν ὑποαίσιμα. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου μου ὅμως ἤμπορῶ νὰ περαιοῦμαι τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινικῆς δικῆς εἰς ὀρισμένα μόνον ἄτομα. Θὰ ἦμην ὑποχρεωμένος νὰ παρατεμψῶ ὅλον τοὺς ἀπεργήσαντας, οἱ ὅποιοι δὲν ἤξευρον εἰς ποῖον αἰθιμὴν ἢ ἀνῆρχοντο. Θὰ ἀναγνωρίζετε, κύριοι, ὅτι τὸ Κράτος ὁ ἐγγελοισπείτο ὑπὸ ταιούτων ὅρους προζάνον με τὰ μέσῳ αὐτὰ εἰς τὴν πάταξιν καὶ εἰς τὴν τιμωρίαν ἐκ τῶν ὑστέρω τῆς ἀπεργίας. Ἀλλ' οἱ πλείστοι τῶν ρητόρων, σχεδὸν ὅλοι ἐξαίρεσει ἴσως τοῦ κ. Ζαβιτζιάνου, εἰτε σαφέστερον εἰτε μᾶλλον κεκαλυμμένως, ὑπεστήριξαν, ὅτι καὶ ὑπαλληλικά αὐ-

ταί παρεπρόκειτο κρίσις ἔχουν τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν μισθῶν τῶν χορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, δὲν ὑποστηρίζω κύριοι ὅτι.....

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶπα ἔγωγε ὅτι.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἄλλοι τὸ εἶπαν σαφέστερον.

Γ. Καφαντάρης. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ὁφείλω νὰ σὰς διευκρινίσω ὅτι ἐγὼ δὲν εἶχα τοιαῦτα ζητήματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐσείς μάλιστα εἶπατε ὅτι δὲν θέλετε νὰ θέσετε τὰ ζητήματα ἐκεῖνα, ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι σήμερον θὰ συζητήσωμεν τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ καὶ δὲν θὰ ἐκτραπῇ ἡ συζήτης ἀπὸ τὸν κύριον προσορισμὸν τῆς, καὶ νὰ μὴ δοθῇ ἴσως καὶ ἐνθάρρυνσις εἰς τοὺς παρεπρόκειτο ὑπαλλήλους, ἀλλ' ἐφόσον τὸ ζήτημα τῶν μισθῶν ἀνεφέρθη δις ὑπὸ δύο ρητόρων ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἶπω ὅτι δὲν ὑποστηρίζω βέβαια ὅτι ἡ κατάστασις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὑπὸ ἔποψιν μισθοδοσίας εἶναι ρόδινα, ὅπως εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἐνώσεως, ἀλλὰ ὑποστηρίζω ὅτι δὲν δύνανται οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι νὰ εὕρουν λόγον καὶ ἐπικριτοὺς κρίσεως τῶν παρεπρόκειτο, στηριζόμενοι εἰς τὸ ὅτι τὸ Κράτος μεταπολεμικῶς τοὺς παρεπρόκειτο τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς ἔφεραν εἰς θέσιν, ἡ ὁποία δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ζήσουν. Εἶπον ἡδη εἰς ἄποιον ἐκ τῶν ρητόρων ὅτι λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν ἢ κατηρηθῇ σήμερον ἡ κρίσις τοῦ 9 ο)ο ἡ γενόμενη διὰ τὰς συντάξεις, δὲν ὑπάρχει οὐδεμία τάξις δημοσίων ὑπαλλήλων, ἡ ὁποία σήμερον νὰ λαμβάνη μισθὸν μικρότερον ἀπὸ τὸν προπολεμικόν. Καὶ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἀναγνωρίσητε ὅτι ὑπὸ τοιαύτου εἴρους ἐφόσον εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ μέσον ὅρον ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία δὲν ἔχει σήμερον τὰ αὐτὰ εἰσοδήματα, τὰ ὅποια εἶχε προπολεμικῶς, ὅλοι διατελοῦν ὑπὸ οἰκονομικὴν κατάστασιν δυσμενεστέραν ἀπὸ τοῦ πολέμου, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κρίνετε ἐπικριτικῶς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐκείνους οἱ ὅποιοι προδίδοντες τὸ καθήκον των, παραβιάζοντες τὸν ὅρκον, τὸν ὅποιον ἔδωσαν ὅταν ἀνέλαβον τὴν ὑπηρεσίαν, συνειννοῦνται αὐτοὶ οἱ ὁποιοὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Κράτους, νὰ μεταχειρισθῶν τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐναντι τοῦ Κράτους τὸ ὅποιον ἐπὶ τέλους εἶναι ἀπρόσωπον καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν, νὰ μεταχειρισθῶν αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἐκβιάσῃ τὸ κράτος νὰ τοὺς δώσῃ μεγαλύτερα ὠφελήματα παρὰ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐπιτρέπει ἡ σημερινὴ κατάστασις. Προσέθεσα δὲ ὅτι εἰδικῶς διὰ μίαν κατηγορίαν δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν πλέον πολυπληθῶν ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν, δηλ. ἐν σχέσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν, οὐσιωδῶς στατά. Οἱ δημοδιδάσκαλοι ἡ πολυπληθέστερα κλάσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διότι ἀνέρχονται εἰς 1312 χιλιάδας, νομίζω διεκρινόντο προπολεμικῶς εἰς τρεῖς τάξεις α', β' καὶ γ'. Οἱ τῆς α' τάξεως δημοδιδάσκαλοι οἱ ὅποιοι ἐλάμβανον προπολεμικῶς 2250 δραχμ. λαμβάνουν σήμερον 3385 δραχμ. Ἡ αὐξήσις αὕτη ἔν δὲν πληνῶμαι ἀνέρχεται εἰς 50 ο)ο. Αἱ δημοδιδασκαλίσσαι μάλιστα τῆς κατηγορίας αὐτῆς αἱ ὁποῖαι ἐλάμβανον μόνον 1850 δραχμὰς προπολεμικῶς, λαμβάνουν τώρα 3385 τὸ ὅποιο ἀναλογεῖ εἰς 80 ο)ο.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι σφάλμα κ. Πρόεδρε, σήμερον γίνεται ἄλλη διαβάθμισις. Ἄλλοι οἱ διοριζόμενοι Πρωτοβάθμιοι ἔπεσαν 150 χρυσᾶς δραχμάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ μπερδέσωμεν νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἀρίστα τώρα νὰ δώσω τὴν πληροφορίαν πὺ ἔχω καὶ ἂν θέλετε, μεθ' ἑαυτοῦ, κάμετε μίαν ἐπερώτησιν, διατί ἔδωσα ἐφαρμοσμένας πληροφορίες. Συνεχίζω ἐπομένως τὰς πληροφορίες μου οἱ δημοδιδάσκαλοι καὶ αἱ δημοδιδασκαλίσσαι τῆς γ' τάξεως ἐλάμβανον προπολεμικῶς 1500 δραχμὰς καὶ λαμβάνουν σήμερον 2474 δηλαδὴ μισθὸν κατὰ 65 τοῖς ο)ο ἀνώτερον τοῦ προπολεμικοῦ.

Εἰς Βουλευτῆς. Βάλετε καὶ τὸ 9 ο)ο.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σωστά. Προσέθεσα καὶ τὸ 9 ο)ο εἰς αὐτάς. Δὲν ἰσχυρίζομαι, κύριοι, ὅτι οἱ μισθοὶ αὐτοὶ εἶναι υπερβολικαί. Δὲν τοὺς ἐμνημόνευσα διὰ νὰ ἐνδείξω ἀπαρέσκευαν, ὅτι ἐδόθησαν οἱ μισθοὶ αὐτοὶ εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν παραδίδομεν ἀκριβῶς τὴν νέαν γενεάν τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ μᾶς τὴν μορφώσῃ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς φοιτήσεώς της εἰς τὸ Σχολεῖον. Ἀλλὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ μνημονεύσω τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς διὰ νὰ εἶπω εἰς τὴν τάξιν αὐτήν, ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι τὸ Κράτος μεταπολεμικῶς ἐξέτελεσε πλήρως τὸ καθήκον του ἐναντι τῆς τάξεως αὐτῆς καὶ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα ἐπομένως τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικόν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαίτῃ παρ' αὐτῶν νὰ εἶναι ἀφοσιωμένοι ἐντελῶς εἰς τὸ καθήκον τῆς δηλ. τῆς μορφώσεως τῆς νέας γενεᾶς, καὶ νὰ μὴ χάνουν ἓνα μέρος τοῦ χρόνου μετὰ τὸ νὰ ζητοῦν διαρκῶς αὐξήσεις καὶ προαγωγὰς, ἀπειλοῦντες τὸ Κράτος διὰ τῆς ἀπεργίας. Ἡ διακωφὴ δὲ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι τοσοῦτον περισσότερον ἀσυγχώρητος, καθόσον ζητοῦν ἀπ' ἐνός νὰ θεωρηθῶν ἑαυτοὺς ἐργάτας ἀπέναντι ἐργοδοτῶν διὰ νὰ ἔχουν ὅλα τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια παρεχωρήσαμεν—καὶ ὁρθῶς παρεχωρήσαμεν, εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν μετὰ τινος ἰσότητος δυνάμεων νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀγῶνα πρὸς τοὺς ἐργεδοτάς, ἐνῶ λέγω, χαρκατηρίζουν ἑαυτοὺς ἐργάτας διὰ νὰ ζητοῦν αὐτὰ τὰ δικαιώματα, δὲν ἐξετάζουν ὅστερα πόσοι εἶναι οἱ μισθοὶ τοῦ λαμβάνοντος ὁ ἐργατικὸς, καὶ ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐνῶ ὁ καὶ μόνος ὁ ἐργάτης δὲν εἶναι ἡσυχος οὔτε περὶ τῆς αὔριου, ἢ ἂν εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, δὲν εἶναι συνήθως βέβαιος περὶ τοῦ τι θὰ γίνῃ μετὰ ἓνα μῆνα δὲν γνωρίζω ποῦν εἶναι τὸ διάστημα τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖ ὁ νόμος διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. (Ὁ δημοδιδάσκαλος ὑπαλλήλος γνωρίζει, ὅτι, ἀπ' ὅτου εἰσελθῇ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, εἶναι ἀπολύτως ἡσφαλισμένος ἐναντι ὅλων τῶν περιπετειῶν τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ λοιπὴ κοινωνία ἐξ οἰασθήτε οἰκονομικῆς περιστάσεως. Εἶναι σχεδὸν ἡσφαλισμένος. Δὲν εἶναι μόνον τοῦτο ὅτι δὲν ἔχει νὰ ἀνησυχῇ διὰ τὴν αὔριον. Γνωρίζει, ἐπίσης ὅτι μετὰ 3 χρόνια, μετὰ 4 χρόνια, κατ' ἀνάγκαν ὅριον 5 χρόνια, ἡ σημερινὴ του θέσις ἡ οἰκονομικὴ ὁ βελτιωθῇ τελείως. Εὐρεῖ ἀκόμη κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἐργάτου τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὅτι καὶ ἑκάστον ἔτος ἔχει δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ ἀδειαν ἐνός μηνὸς μετὰ πληρεῖς ἀποδογὰς. Εὐρεῖ ἀκόμη ὅτι δικαιούται, ἂν ἀσθενήσῃ, νὰ λαμβάνῃ ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀδειαν αὐτὴν 6 μηνῶν ἀναρρωτικὴν ἀδειαν μετὰ πληρεῖς ἀποδογὰς. Εὐρεῖ ἀκόμη ὅτι ἂν ἔχη ὀρισμένην ὑπηρεσίαν 5 ἐτῶν νομίζω, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ καὶ ἐνός μηνὸς πρόσθετον μισθὸν διὰ φάρμακα τὰ ὅποια κατηνάλωσε τυχὸν διὰ τὴν ἀσθένειάν του. Εὐρεῖ ἀκόμη ὅτι μετὰ εἰσφορὰν σχετικῶς μικράν 2 ο)ο διὰ τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Πολιτικῶν ὑπαλλήλων καταρθώνει νὰ λάβῃ ὅταν ἐξέλθῃ τῆς ὑπηρεσίας μίαν οὐσιώδη βελτίωσιν τῆς συντάξεώς του, διότι τὸ Κράτος αὐτὸ ἀπὸ τὸ ὅποιον καταγγέλλεται ὡς ἀσπλαχνικὸν διαρκῶς προοικίζει τὸ Ταμεῖον τῶν Πολιτικῶν ὑπαλλήλων μετὰ τὸ ὅποιον κατ' ἔτος ἀνέρχεται εἰς 25,000,000 περίπου δραχμῶν. Εὐρεῖ ἀκόμη ὅτι ἔχει καὶ ἓνα ἄλλον Ταμεῖον Ἀρωγῆς τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ ὅποιον τὸ Κράτος προοικίζει καὶ αὐτὸ μετὰ 12,000,000 δραχμῶν κατ' ἔτος. Εὐρεῖ ἀκόμη ὅτι μετὰ χρόνον ὑπηρεσίας ὀρισμένον, ἔχει τὸ δικαίωμα συντάξεως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, συντάξεως δὲ διὰ τὴν οὐσίαν μεταπολεμικῶς δὲν εἰσφέρει τίποτε. Καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν εἰσφέρει τίποτε, ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων εἶπε, αἱ τὸ θράσος νὰ διαστρέψῃ, λέγουσα ὅτι ἐνῶ παντοῦ, αἱ συντάξεις αἱ κοινωνικαὶ στηρίζονται ἐπὶ ἰσῆς καταβολῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργάτου καὶ τοῦ ἐργεδοτοῦ, ἡμεῖς ἐδῶ, οἱ ὑπάλληλοι δηλαδὴ, εἰσφέρομεν μόνον ἡμεῖς διὰ τὰς συντάξεις μας καὶ μάλιστα, μᾶς ἀποδίδεται ὡς συντάξις ὀλιγώτερη

ποσὸν παρὰ τὴν εἰσφορὰν μας. Σὰς εἶπα ὅτι εἶναι ἐκπληκτικόν, ὅτι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀντὶ, ὡς εἶναι φυσικόν, νὰ ἐντρέπονται καὶ τοὺς ἑαυτοὺς των καὶ τοὺς ἄλλους, βεβαιώνουν διὰ τῶν ἀνακοινώσεων τῆς ὁμοσπονδίας των τοιαῦτα ψεύδη. Ἐὰν θέλετε δὲ νὰ μάθετε πῶς ἐτόλμησαν νὰ δημιουργήσουν αὐτὸ τὸ ψεῦδος, σὰς λέγω ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1925, θὰ ἐνθυμῶσθε, ἡλαττώθησαν οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων κατὰ 7 ο)ο. Καλὰ, ἡλαττώθησαν ἄλλὰ τὸς μισθοὺς τὸς ὅποιους ἀνέφερα ὅτι πέρουν σήμερον τοὺς ἀνέφερα ἡλαττωμένους κατὰ 7 ο)ο. Ἀπὸ ἐκτετε δὲ καὶ ἡξήθησαν καὶ πέραν τοῦ 7 ο)ο διὰ τῆς αὐξήσεως ἡ ὁποία ἔγινε τὸ 1928 πρὸς ἐκτέλεσιν ὑποσχέσεως τῆς προκάτοχου Κυβερνήσεως. Τὸ γεγονός, λοιπόν, ὅτι μίαν φορὴν ἡλαττώθησαν οἱ μισθοὶ κατὰ 7 ο)ο εἶναι ἀσχετον ἐντελῶς πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν καὶ δὲν ἐπιτρέπεται μετὰ κανένα τρόπον νὰ χαρκατηρίζεται ὡς κράτησις λόγῳ συντάξεως.

Δὲν ἰσχυρίζομαι, κύριοι, ὅτι οἱ Ἕλληνες δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀμείβονται πλουσίως, ἀλλ' ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ παρεχόμενη εἰς αὐτοὺς ἀμειβὴ σήμερον ὑπερβαίνει καὶ ὅτι πῶς ἡ παροῦσα οἰκονομικὴ μας κατάστασις μπερδέσει νὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ τοὺς δώσωμεν. Δὲν μπερδέσει ὑπὸ τὰς σημερινὰς μας περιστάσεις νὰ διαθέσωμεν ὑπὲρ τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων οὔτε μίαν δραχμὴν. Βέβαια μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ μισθολογίου θὰ βελτιωθῇ ἡ θέσις πολλῶν ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἐὰν κατερθοῦν καὶ οἰκονομίαι τινὲς ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ αὐταὶ θὰ διατεθοῦν εἰς αὐξήσιν τοῦ μισθοῦ των. Ἀλλὰ πέραν αὐτοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ διατεθῇ οὔτε μία δραχμὴ, διότι δὲν ἔχουμεν καὶ τὴν τοιαύτην δραχμὴν νὰ τὴν διαθέσωμεν. Ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι σαφὴς εἰς τὸς δημοσίους ὑπαλλήλους, διὰ νὰ μὴ γεννηθῶν καὶ πάλιν παρεξηγήσεις μεθ' ἑαυτοῦ καὶ νὰ μὴ ἰσχυρίζονται ὅτι τοὺς ἐδόθησαν ὑποσχέσεις. Διερχόμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ὅλοι οἱ κόσμοι κρίσιμους οἰκονομικὰς στιγμὰς. Ἰσως εἴμεθα τὸ μόνον κράτος τῷ ὅποιον τέτατον ἡδη ἔτος κλείεται ὁ προπολεμικισμὸς μετὰ πλήρες ἰσχύριον καὶ μετὰ περίσσευμα. Εἴμεθα βέβαιον ὅτι καὶ ὁ ὑπὸ τὴν ψήφισιν τῆς Βουλῆς προπολεμικισμὸς τοῦ ἔτους 1931—32 εἶναι ἡσφαλισμένος διὰ τὸ ἰσχυρίον του, ἐλπίζομεν καὶ μετὰ αὐτοῦ περίσσευμα.

Εἶναι ἐνδεχόμενον ὡς ἄνθρωπος ἐξ ἰδιωτικῆς αἰσθητικῆς ὅπως ἐγὼ, ἀποκλίνων μᾶλλον πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ὅτι μέχρι τῆς 31 Μαρτίου τοῦ 1932 δηλαδὴ μετὰ 13 μηνῶν, εἶναι ἐνδεχόμενον καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἐμὴ νὰ ἔχη παρέλθῃ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις καὶ νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ὁδὸν ἡ ὁποία μᾶς ἄγει πρὸς τὰ ἄνω, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει εἶναι φανερόν ὅτι καὶ αἱ πρόσθετοι δημοσίου ταμείου θὰ ἀποσπασθῶν τὸν ἀντίκτυπον αὐτῶν αὐξάνομενον καὶ αὐτοὶ αὐτομάτως. Ἀλλὰ πρέπει ρητῶς νὰ ἐνηθῶν οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὅτι καὶ ἐὰν κατὰ τὸ ἔτος 1932—33 ἢ 1933—34 αὐξήθωσιν ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ λαοῦ αἱ δημόσιοι πρόσθετοι κατὰ 100 κατὰ 200, κατὰ 300 κατὰ 400, κατὰ 500 ἀκόμη ἐκπληκτικὰ δὲν πρέπει οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι νὰ φαντάζονται ὅτι ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ δύνανται νὰ ζητήσιν μερικὸν καὶ πέρουν.

Διότι πρὶν ἢ σερπύδωμεν περὶ τῆς βελτιώσεως αὐτῆς τῆς 13 τοῦ 32 τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλων ἔχουμεν νὰ σκεφθῶμεν δι' ἄλλα πράγματα ἀσχυρικῶς πλὴν περισσώτερον κατεπείγοντα. Πῶς θὰ ἔτι δύνανται νὰ σκεφθῶμεν τὴν βελτίωσιν τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ὅταν οὗτοι λαμβάνουν πάντας προπολεμικὸν μισθόν; Πῶς θὰ σκεφθῶμεν νὰ τὴν βελτιώσωμεν πρὶν ἢ κατερθώσωμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν ἀνεσιν τοῦ δημοσίου ταμείου ἐκ τῶν ἡξήμενων εἰσπράξεων διὰ νὰ ὑποβιβάζωμεν κατὰ 3/4 τὸν ἀπείριστον φόνον ἐπὶ τοῦ λαοῦ ὁ ὅποιος ἀπ' ὁρ. φ. 19 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀκαθάριστου προσόδου τῆς παραγωγῆς; Μήπως εἶναι μόνον αὕτη

ἡ ἀνάγκη διὰ τὴν ὁποίαν ἔχουμεν νὰ μεριμνήσωμεν πρὶν σκεφθῶμεν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, μήπως δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν ὅπως κατάρχῃσιν, ὅχι ἀπὸ τῆς μᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην τοὺς προσθέτους δακτύλους ἐπὶ τῶν ἀμείνων φόρων ἀεργόμενους εἰς τὰ 500 ἐκατομμύρια καὶ τοὺς ὁποίους αἱ Κυβερνήσεις τοῦ σοσιαλισμοῦ ἡ κατάρχῃσιν νὰ ἐπιβάλλουν ἀπέναντι τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἡ ὁποία ἐπεκράτει τότε. Διὰ νὰ μὴ σὰς ἀπασχολῶ ἐπὶ πολὺ ἀρκούμαι νὰ σὰς εἶπω ὅτι εἶναι τόσον πολλοὶ αἱ ἀνάγκαι καὶ πλέον ἐπείγουσαι αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀνάγκην θεραπείας παρὰ αἱ αὐξήσεις τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ εἰς αἱ τόσαι αὐταὶ ὥστε θεωρῶ καθήκον μου τὴν ἐσπέραν ταύτην νὰ εἰδωποήσω μετὰ τὴν ἐμπέπουσαν ἐπιστημότητα τὸν ὑπαλλήλικόν κόσμον, ὅτι δὲν ἔχει νὰ περιμένῃ οὔτε κατὰ τὸ παρὸν ἔτος οὔτε κατὰ τὸ προσεχές, πολὺ δὲ πιθανόν οὔτε κατὰ τὸ μετὰ προσεχές. Εὐχόμεθα νὰ διαψευσθῶ καὶ νὰ εἰσπράξωμεν 600 ἐκατομμύρια ὅτε θὰ δύνανται νὰ γίνῃ καὶ αὐξήσις μισθῶν. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ κάμω αὐτοὺς νὰ ἐλπίζουν ὅτι θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐλπίς αὕτη καὶ πρέπει νὰ γ.ωρίζουν ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θὰ κάμωμεν διὰ τῆς ρυθμίσεως τοῦ μισθολογίου θὰ εἶναι νὰ ἄρωμεν πραγματικῶς τὰς ἀνισότητάς αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦν σήμερον καὶ διὰ τὰς ὁποίας, χωρὶς νὰ ὁλοβέβαια νὰ ἀφαιρέσω τὸ μέρος τῆς εὐθύνης τὸ ὅποιον ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς Βουλὰς, γ.ωρίζετε ὅλοι ὅτι δὲν εἶναι ἀθώωτοι περιστρεφῶν οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι. Κατ' εἰσήγησιν των ἔχουν ψηφισθῇ ὅλοι αὐταὶ ἀνωμαλίαι. Ἐὰν θεραπεύσωμεν αὐτάς καὶ ἐκ τῆς θεραπείας αὐτῆς ἐπέλθῃ γ.ωικότερα βελτιώσεις εἰς τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν ὑπαλλήλων, τύχη ἀγαθὴ. Πρόσθετον ποσὸν τοῦ διατιθεμένου διὰ τὸν μισθὸν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν πρέπει νὰ περιμένουν οὗτοι ἂν αἱ σημεριναὶ εἰσπράξεις τοῦ Κράτους δὲν ὑπερβοῦν τὰ 500 ἐκατομμύρια δραχμῶν. Καὶ ἡδη ἐρχομαι, κύριοι βουλευταί, εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Πρὸ τούτου θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σὰς ἀκοινώσω μεταρρυθμίσεις τινὰς τὰς ὁποίας θὰ παρακολουθήσῃτε προφορικῶς ὑποβλησάμεν καὶ τὸ πρῶγμα δὲν εἶναι δύσκολον. Ἀπὸ τὸ α' ἐδάφ. παραγρ. 1 τοῦ 1ου ἀρθροῦ προτείνω τὴν διαγραφήν «ὡς καὶ τῆς συνενώσεως εἰς ὁργανισμοὺς μὴ ὁμοειδεῖς» διότι παρετηρήθη ἀπὸ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅτι αὐτὸ θὰ ἔφερε σύγχυσιν ποῖος εἶναι ὁ κλάδος αὐτὸς κλπ.». Λοιπὸν πρόκειται περὶ ἀπαγορεύσεως καὶ ἐπειδὴ τὸ κατάρχῃ δὲν δύναται νὰ μοῦ παραπονεθῶν. Μένει λοιπὸν τὸ ἀρθρον οὗτο ἄνευ τῶν λέξεων αὐτῶν. Ἐπειτα ἀπὸ τὸ ἀρθρον 4 κατόπιν εἰσαγγέσεως τῶν τῆς συνομοσπονδίας, μοὶ παρεπονέθησαν ὅτι τὸ λεγόμενον ἐκεῖ «κατὰ πᾶσαν περίστασιν» ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παρεξηγήσεις εἰς τρόπον ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ εἰς τὸν κοινωνικὸν ἀκόμη βίον των πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπαλλήλικήν ἱεραρχίαν. Εἶπον ὅτι οὐδέποτε μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸν νοῦ αὐτό, καὶ διὰ τοῦτο προτείνω νὰ διαγράψετε τὰς λέξεις «κατὰ πᾶσαν περίστασιν» καὶ νὰ ἀφαιρεθῇ μάλιστα ἡ λέξις «ιεραρχικῶς». Διότι ἡ λέξις ἱεραρχικῶς ἐννοεῖ τοὺς προϊσταμένους. Μοῦ παρετηρήθη ἐπίσης ὅτι εἰς τὸ ἀρθρον 5 παραγρ. 3 αἱ λέξεις «τὰς τῆς δικαστικῆς καὶ δικαιοδοσίας τοῦ πειθαρχικοῦ τοῦτου δικαστηρίου», ἐμβάλλει εἰς ἀνομοκλήαν τινὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, καὶ φοβούμαι ὅτι διὰ διαταγμάτων ἠμποροῦμεν νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ἰσχύν αὐτῶν. Προτείνω λοιπὸν ἀντὶ τῶν λέξεων «δικαιοδοσίας καὶ δικαστικῆς» νὰ μείνῃ αὐτὰ τῆς δικαστικῆς. Εἰς τὸ ἀρθρον 6 ἐπίσης ἐδήλωσα εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς δημοκρατικῆς ἐνώσεως πρὸ τῆς λέξεως «ἐργάτης» νὰ τεθῇ ἡ λέξις «μόνιμος» διότι βεβαίως δὲν ἠμποροῦ νὰ ἐννοῶ τοὺς μὴ μόνιμους ἐργάτας καὶ νὰ τοὺς περιορίσω μετὰ τοιαῦτα μέτρον. Ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 8 ἐδ. 1 προτείνω εἰς τὸ τέλος μετὰ τὴν «διδυμομένη» νὰ τεθῇ «διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως» διότι νομίζω, ὅχι ὅτι γίνεται δι' ἄλλους ὁργανισμοὺς, ἀλλὰ διότι τὸ θεωρῶ δι-

κλιών. Καλύτερον είναι νὰ παρεμβαίνῃ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἢ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἐπίσης εἰς τὸ τελευταῖον ἀρθρον 9 προτείνω νὰ διαγραφῇ ἡ διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτὸ ὑπάλληλος μέχρι... διότι αὐτὸ πραγματικῶς ἡδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὅτι εἶναι ἕνα εἶδος ποινῆς. Καὶ καὶ μὲν ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἐμποδίζεται νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὰς πειθαρχικὰς ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἀλλὰ δέχομαι τὴν παρατήρησιν αὐτὴν καὶ διαγράφω τὸ σχετικὸν αὐτὸ μέρος τοῦ ἀρθρου.

Α. Παπαναστασίου. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἀρθρον τὰ ἀδικήματα δικάζονται κατ' ἐγγύησιν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς. Ποῖαν θεωρεῖτε προϊσταμένην ἀρχήν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οἱ ἀμέσως προϊστάμενοι.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ὁ Ὑπουργός.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Περὶ παντὸς ὁ Ὑπουργός. Δὲν ἠθέλησα νὰ βάλω ὁ Ὑπουργὸς διότι εἶναι οἱ Γεν. Διοικηταὶ καὶ οἱ Νομάρχαι, καὶ ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς κ.λπ.

Α. Παπαναστασίου. Τοῦτο ἔχει τὴν ἐξῆς σημασίαν, ὅν ὁ προϊστάμενος ὁρισμένης περιφέρειας εἴτε ἐκ συμπαθείας εἴτε ἐξ ἄλλου λόγου δὲν θελήσῃ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ποινικὴν ἀγωγὴν ἡμπορεῖ νὰ τὴν ἀσκήσῃ ὁ προϊστάμενός του;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι ἡ σχέση τῆς ἱεραρχίας δίδει τὸ δικαίωμα.

Χ. Λαδάς (Ὑφυπουργός Συγκοινωνίας). Νὰ γραφῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἡ ἐρμηνεία αὕτη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως νὰ γραφῇ ὅτι ὁ ἀμέσως προϊστάμενος δικαιούται νὰ διατάξῃ.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶπατε νὰ διαγραφῇ κατὰ περίστασιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπα αὐτό. Καὶ δὲν μπόρεῖ νὰ γεννηθῇ οὐδεμία παρεξήγησις καὶ ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ δὲν ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον ἱεραρχικὴν πειθαρχίαν. Καὶ τώρα, κ. Βουλευταί, δέον νὰ ἐξετάσωμεν ἂν εἶναι δεδικοιολογημένη ἡ τροποποίησις τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. Σβώλος ὑποστηρίζει ὅτι τὸ δικαίωμα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὅπως συνεταίρζωνται στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 14 τοῦ Συντάγματος, μολοντί ἀναγνωρίζω ὅτι φυσικὰ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιφέρει τοὺς ἀναγκαίους περιορισμοὺς χωρὶς νὰ καταστήσῃ τὸ δικαίωμα αὐτὸ ὅλως διόλου κενὸν ἐννοίας, φαίνεται μάλιστα ἀναγνωρίζω ὅτι αἱ παρεκτροπαὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δικαιολογεῖται ἐν τινι μέτρῳ τὴν περὶ τούτου μερίμναν μας. Ἐγὼ λοιπόν, κ. βουλευταί ὑποστηρίζω μετὰ μελέτην ἐμπεριστατωμένην τοῦ ζητήματος ὅτι τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Συντάγματος, συμπεριλαμβάνει τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ὁ κ. Σβώλος λαμβάνει ἱστορικῶς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀρθρου 14 τοῦ Συντάγματος ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864 καὶ ἀναγνωρίζει ὅτι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 δὲν εἶχαν ὑπ' ὀφεινὴν τὰ ἐπαγγελματικὰ Σωματεία. Ἀντιθέτως ἡμῶς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐκθεσις τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 εἰς τὸ ἀρθρον 11 λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδέχθη ὅτι ὁ ὅρος συνεταίρζεσθαι περιλαμβάνει ὅχι μόνον τοὺς πολιτικούς Συλλόγους, ἀλλὰ καὶ τὰ κοινωνικὸν σκοπὸν ἐπιδιώκοντα Σωματεία καὶ πάσαν ἐν γένει ἐνωσιν πλείωνον πρὸς θεμιτὸν σκοπόν. Μὲν φαίνεται παράδοξον πῶς ἐπιστήμιον τῆς βαρύτητος κ. Σβώλου συνάγει ἐντεῦθεν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρθρου 11 τοῦ Συντάγματος καλύπτονται καὶ αἱ δημοσιονομικαὶ ὁργανώσεις. Ἀλλὰ παρεγνώριζε τὴν ἀξίαν τῶν λέξεων πρὸς αἰνιδήματα σωματικῶν σκοπῶν, αἱ ὁποῖαι λέξεις περὶ φανῶς ἀποκλείουν καὶ Σωματεῖον τὸ ὁποῖον στρέφεται ἐναντίον τοῦ Κράτους, ὅπως στρέφονται σήμερον μετὰ τὴν παρεκτροπὴν

τῶν αἱ δημοσιονομικῶν ὁργανώσεων. Ὁ κ. Σβώλος ἀναφέρει περαιτέρω τὴν πρότασιν τοῦ Ραλλικοῦ κόμματος περὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων, καὶ ἦν συνεταίρσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν ἐπιτρέπεται ἄνευ Κυβερνητικῆς ἐγκρίσεως. Ἀλλὰ τὴν διατάξιν ταύτην, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ κ. Σβώλος ἐρμηνεύει, δὲν ἐπανελάβεν ἡ διπλὴ ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ. Καὶ ἐπομένως ἡ παράλειψις τῆς ψήφισεως τῆς οὐδὲν ἀποδεικνύει, προσθέτω δὲ ἐγὼ ὅτι ἐὰν ἐπανελαμβάνετο δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἄστοχος, διότι δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τὸ Κοινὸν δίκαιον ὡς πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐφόσον πρόκειται περὶ συνεταίρσις μὴ στρεφόμενων κατὰ τοῦ Κράτους καὶ ἐπὶ μέρους ἐπιδιώκων θεμιτὸν σκοπόν, διότι ἐφόσον πρόκειται περὶ τοιούτων συνεταίρσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπιδιώκων θεμιτὸν σκοπόν οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι περιλαμβάνονται καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς πολίτας Ἕλληνας, τὸν ὁποῖον ἠθέλε νὰ προστατεύσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίρζεσθαι τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Συντάγματος.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ δέχσεσθαι, ὅτι πηγάζει ἀπὸ τὸ ἀρθρον 14. Τὸ Σύνταγμα λέγει ὅτι οἱ πολῖται Ἕλληνες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίρζεσθαι τηρούντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, οἱ πολῖται Ἕλληνες λοιπόν, εἴτε ὑπάλληλοι εἴτε μὴ ὑπάλληλοι, ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίρζεσθαι, ὅστις συνεταίρσις ὅλ' εἶναι σύμφωνα πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ ἐννοεῖ πολὺ καλὰ, ὅτι ἐὰν ἐπιδιώκουν ἀθέμιτον σκοπὸν αὐτοὶ ὁ συνεταίρσις εἶναι παράνομος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριε ἀρχηγέ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἐὰν δὲν ἐσπεύδατε ὅλ' μὲ οὐκ ὀκνήτε καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι οἱ συνεταίρσις αὐτοὶ τοὺς ὑποίους καὶ τὰ δικαστήρια καλῶς ἐδέχθησαν ὡς συνεταίρσις, αὐτοὶ δ' ἔς ἐστράφησαν κατὰ τοῦ Κράτους, ἀπέβησαν ἀθέμιτοι συνεταίρσις, διότι ἐπιδιώκουν ἀθέμιτους σκοποὺς, ἀφ' ἧς οἱ συνεταίρσις αὐτοὶ ὑπεστήριξαν τὰς συνδικαλιστικὰς θεωρίας τὸ δικαίωμα τῶν νὰ ἐνωθῶν καὶ μετὰ τὴν ἑνικὴν Συνομοσπονδίαν τῶν ἐργαζομένων καὶ νὰ ἀπεργάζων αἱ ὁργανώσεις καὶ οἱ διοικοῦντες αὐτὰς ὑπέπεσαν εἰς βαρὺ πειθαρχικὸν ἀδίκημα. Συνεπῶς καὶ ἐγὼ δέχομαι ὅτι καὶ ἄνευ τῆς ψήφισεως τῶν διατάξεων τοῦ σημερινοῦ Νομοσχεδίου αἱ δημοσιονομικαὶ ὁργανώσεις ἔχουν καταστήθαι ἀθέμιτοι ἀπὸ τῆς στιγμῆς καὶ ἦν ἀνελάμβαν ὄχι τὰς ἐξουσίας ἐναντίον τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ ἐγὼ, κύριε ἀρχηγέ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἐρχομαι ν' ἀναγνωρίσω εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους δικαίωμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶχαν ἕως τώρα, περιορίζω μόνον αὐτὸ ἐντὸς τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα ἀπάδουν καὶ πρὸς τὸ καλὸν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ πρὸς τὸ ὑπέρτατον συμφέρον τὸ κοινωνικὸν καὶ τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐπανελάω εἰς τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ κ. Σβώλου. Ὁ κ. Σβώλος ισχυρίζεται ὅτι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 δὲν ἠθέλησε νὰ στερήσῃ τοῦ δικαίωματος τοῦ συνεταίρζεσθαι τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἀκριβῶς αὐτὰ ισχυρίζομαι ἐγὼ ὅτι τὸ Σύνταγμα τὸ ἰσχύον δὲν ἠθέλε νὰ στερήσῃ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τοῦ δικαίωματος τοῦ συνεταίρζεσθαι. Κἀὼς ἄλλο. Ἀλλὰ ἄλλο εἶναι νὰ στερήσωμεν ἕνα δικαίωμα καὶ ἄλλο εἶναι νὰ κατοχυρώσωμεν διὰ συνταγματικῆς διατάξεως τὸ δικαίωμα αὐτό. Δὲν ἐννοῶ λοιπόν διὰ τὸ κ. Σβώλος ἐπικαλεῖται καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα. Τὸ ἀληθές εἶναι κ. βουλευταί, ὅπως εἶπον πρὸ μικροῦ ὅτι τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Συντάγματος ἀφορᾷ γενικῶς ὅλους τοὺς πολίτας Ἕλληνας καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἐπομένως, ἐφόσον πρόκειται περὶ συνεταίρσις ἐπιδιώκων σκοπὸν θεμιτὸν. Τοιοῦτον θεμιτὸν σκοπὸν μὴ ποτε νὰ ἐπιδιώκῃ καὶ σωματεῖον δημοσίων ὑπαλλήλων, σκοποῦν τὴν καλυτέραν π.χ. μόρφωσιν αὐτῶν ἢ τὴν θεωρητικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τοῦ ἀφορῶν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἀλλ' εὐθὺς ὡς τοιοῦτον σωματεῖον ζητεῖ, χρησιμοποιοῦν τὴν δύναμιν του, νὰ

τεθῇ ἐντιμέτωπον τοῦ Κράτους, θεωρουμένου ὡς ἐργαζόμενον, διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὸ τὰς ἀξιώσεις τοῦ ὑπαλλήλου, θεωρουμένου ὡς ἐργάτου, ἐπιδίδωκε ἀθέμιτον σκοπὸν, ἐφόσον ἡ ἐνέργεια αὕτη τῶν ὑπαλλήλων ἀποτελεῖ ὅπως εἶπον πειθαρχικὸν ἀδίκημα καὶ ἐπομένως στερεῖται νομικοῦ ἐρείσματος. Τὸ αὐτὸ σημειωτέον διδάσκει καὶ ὁ προκάτοχος τοῦ κ. Σβώλου Σαρίπολος, τὸ αὐτὸ διδάσκει ὁ συνεταίρσις δημοσίων ὑπαλλήλων (ἀναγινώσκει). Σωστὸ οἱ θεμιτοὶ συνεταίρσις (ἀναγινώσκει). ὅτε ἐπιτρέπονται κατὰ κανόνα οἱ συνεταίρσις δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἀλλ' εἶναι φανερόν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι δὲν δύνανται νὰ ἰδρῶσιν συνεταίρσις ἀντιβαίνοντας εἰς τὰ καλὸν καὶ αὐτῶν ὡς δημοσίων ὑπαλλήλων. Τίποτε ἄλλο δὲν λέγω. Ὅλ' μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς ἀναγνώσω καὶ μίαν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1919 φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ρακτιβάν, ἡδὴ προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Ἦσαν αἱ πρῶται ἀπόπειραι, αἱ πρῶται ἐκδηλώσεις ὁργανώσεων δημοσιονομικῶν καὶ ἐπιλαμβανόμενος αὐτῆς τῆς ἐγκυκλίου ἀπηρτοῦντο πρὸς τοὺς Γενικοὺς Διοικητὰς καὶ νομάρχας τοῦ Κράτους καὶ λέγει μετὰ τῶν ἄλλων ταῦτα. (ἀναγινώσκει). Διότι ἀναφέρει καὶ ἐκεῖ συνεταίρσις, ὅπως εἶπον καὶ ἐγὼ προηγουμένως. (ἀναγινώσκει). Εἰς μίαν χροσινὴν ἀπογορευτικὴν ἐφημερίδα ἐδημοσιεύετο καὶ μέρος μίας συγχρόνου περίπτου ἐγκυκλίου τοῦ μακαρίτου Ρεπουλὴ περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς σχεδὸν λέξεις ἀντιμεταπίπτοντος τὸν πρῶτον ἐκείνων σύνδεσμον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἀλλ' ἐὰν κύριοι ἠθέλατε νὰ ἔχετε ἕνα πλέον ἐπιστομωτικὸν ἐπιχείρημα, πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι τὸ ἀρθρον 14 δὲν καλύπτει τὰς ὁργανώσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὰς ὡς τοιαύτας ὁργανώσεις, τὰς ἐπαγγελματικὰς δηλ. λεγομένας, ἔχω κύριοι νὰ σᾶς μνημονεύσω τὸ γεγονός ὅτι ἐν τοιαύτῃ ἐρμηνείᾳ ἐδίδετο εἰς τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Συντάγματος, ὅλ' ἦτο δυνατόν νὰ θεωρήσετε, ὅτι τοιαύτας ἐπαγγελματικὰς ὁργανώσεις δικαιούται νὰ συγκροτοῦν καὶ οἱ ἀστυφύλακες καὶ οἱ χωροφύλακες, ἀλλὰ καὶ ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικὸν καὶ ἡ ἀεροπορία. Τοιούτως νὰ φθάσετε εἰς τοιαύτα συμπεράσματα; Πῶς ἐὰν διὰ συνταγματικῆς διατάξεως εἶναι κατεχωρῶμενον τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίρζεσθαι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, πῶς, χρησιμοποιοῦντες τὴν διατάξιν ὅτι πρέπει νὰ εἶναι σεβασταὶ αἱ διατάξεις τῶν νόμων, ὅλ' φθάσετε οὐσιαστικῶς νὰ καταστήσετε κενὸν περιεχομένου τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίρζεσθαι, ὀρίζοντας εἰς αὐτὰς τοιαύτας ἐρεῖς ὥστε νὰ μὴ μποροῦν νὰ κάνουν συνεταίρσις; Τὸ συμπέρασμα κύριοι εἶναι ὅτι κατ' ἐμέ, ὅχι μόνον ὡς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς νομικὸς μετὰ τὴν μικρὰν τοῦ θέσιν ὡς νομικὸς, δὲν μπερδεύω νὰ ὑπάρξῃ εἰδὴ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου γινώσκον τοῦ σεβαστοῦ κλητῆ τοῦ Πανεπιστημίου, λέγω, παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην τούτου, τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Συντάγματος δὲν καλύπτει τὰς δημοσιονομικὰς ὁργανώσεις τὰς ὁποῖας οἱ ὑπάλληλοι συγκροτοῦν ὡς τοιαύτας διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ ἐπαγγελματικὰ τῶν συμφέροντα. Καὶ ἡδὴ κύριοι ὅλ' ἔθλω εἰς σημεία τινὰ τῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀφαιρεσάντων ἀρχηγῶν τῶν διαφόρων κ. μμάτων. Μετὰ τὸν κ. Ζαβιτζιάνον παραδόξως εὐρέθημεν σύμφωνον, ἀλλὰ πάλιν διὰ νὰ μὴ μᾶς ματιάσουν δὲν εἶμεθα ἐντελῶς σύμφωνοι. Ἐκεῖνος ἐπὶ γε δεξιὰ καὶ ἐγὼ ἐπὶ μέρους τὸν ἐγκατέλειπον εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου ὡς ἦτο φυσικόν. Εἶναι ἐναντίον τῆς καταργήσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ νόμου 3453, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπανελάω ἐπὶ τὸ ζήτημα τούτου, διότι ἀπὸ τῆς προηγουμένης. Ὁ κ. Ζαβιτζιάνος ζητεῖ πλήρη διάλυσιν τῶν δημοσιονομικῶν ὁργανώσεων.

Ἀλλὰ τούτῳ ὅλ' ἦν ἀντισυνταγματικόν, ἐφόσον πρόκειται περὶ δημοσιονομικῶν ὁργανώσεων θεμιτῶς ἐπιδιώκων σκοπὸν συναφῶς δὲ ἀναγνωρίζομεν ἄλλοι

ἢ εἰς οἱ ἄλλοι τὸ ὅλ' ἔχουσιν εἶναι οἱ ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφερόσθαι νὰ ἔχουν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίρζεσθαι. Καὶ καὶ ἦν περίπτωσιν κρίνομεν εὐλόγον εἰς τὰς τοιαύτας ὁργανώσεις νὰ ἀναβέτωμεν καὶ τὴν ἀσκήσιν τῆς ἀκυρωτικῆς ἀγωγῆς ἐναντίον ἐνδεχομένων πραρανομῶν τῆς δικαίσεως ἀκόμη καὶ τὴν ἀσκήσιν ἀγωγῆς ἀστικῆς ἢ καὶ ποινικῆς κατὰ τῶν προσβαλλόντων τὰ δικαιώματά των.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατυπώσεως, τὴν ὁποῖαν κάμετε ὅλ' ἔχουσι τὸ δικαίωμα οἱ στρατιωτικὲς οἱ δικαστικαὶ καὶ ἀστυνομικαὶ νὰ κάμωσι συλλόγους.

Ε. Βενιζέλος. Ὑποθέσατε ὅτι 5 ἀξιωματικῆς, ὅχι μάλιστα τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ, ἀλλὰ καὶ διαφόρου 10, 15, 20 συνέρχονται καὶ κάμνουν ἕνα σύλλογον μουσικῶν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ μουσικοῦ αἰσθητικῶτος, ὑποθέσατε ὅτι 5 ἢ 10 ἀξιωματικῆς συνεννοῦνται νὰ κάμωσι συνεταίρσις διὰ νὰ βγάλουν ἕνα περιττικὸν ἐπιστημονικὸν τὸ ὁποῖον νὰ πράγματεῦται ἀκριβῶς καθαρῶς ἐπιστημονικὰ στρατιωτικὰ ζητήματα. Νομίζετε ὅτι ὅλ' ἐμπειδιωθῶσιν; ὅχι.

Ἰσως νὰ ἔχωσι ἀνάγκην ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου. Ἀλλ' αὐτὸ καὶ μόνον, τίποτε ἄλλο. Πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃτε ἀπὸ τῆς ἰδέας ὅτι κατ' ἐμέ σήμερον διὰ τοῦ παρόντος νομικοῦ δίδεται πρῶτην φράσιν ἡ ἄδεια εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ συγκροτῶσιν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πάύει; ὅχι;

Ε. Βενιζέλος. Λέγει ρητῶς τὸ ἀρθρον. Προσέξατε τὴν ἐπιφυλίδα. Αὐτοῦμαι πολὺ διότι μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς μὲν διέφυγε μία τροπολογία. Διὰ τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους τῆς δι' ἐκείσεως καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Οἱ ἀστυνομικαὶ περιλαμβάνονται;

Χ. Λαδάς. (Ὑφυπουργός Συγκοινωνίας) πλὴν τῶν ἀστυνομικῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ὅπως τὸ εἶπαμεν εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Γίνεται ἡ τροποποίησις καὶ ἀρροῖ τὸς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους τῆς δικαιοσύνης πλὴν τῶν ἀστυνομικῶν.

Λοιπὸν, δὲν ν' μίξω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαντήσω εἰς ἄλλα σημεῖα τοῦ λόγου τοῦ κ. Ζαβιτζιάνου. Ἐρχομαι εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν προεδρευτικῶν καὶ πρὶν εἰδικεῖν τὸν λόγον θέλω νὰ εἶπω ὅτι αἰσθάνομαι τὸ καλὸν καὶ εὐχαριστῶ ὅλους τοὺς ἀρχηγούς τῶν πολιτικῶν κ. μμάτων, διότι πράγματι ὅχι μόνον δὲν ἐνεθάρρυναν ἀλλὰ ἀπεθάρρυναν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους εἰς στάσιν, ἡ ὁποία ὅλ' ἔφερον αὐτοὺς εἰς συγκρούσιν πρὸς τὸ κράτος καὶ πρὸς τὴν δημοσίαν γνώμην. Ἀλλ' ἐνῶ ἀνεπιφυλάκτως ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου δι' αὐτό, ὅλ' μοῦ ἐπιτραπῇ, διὰ νὰ εἶμαι ἀπὸλύτως εὐκρινής, νὰ εἶπω ὅτι φεβύμαι πολὺ ὅτι αἱ ἀγνοεῖσεις τῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀφαιρεσάντων εἰς τὸ νὰ θρασύνουν τοὺς συντηρητικὰς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ὁ κ. Καφαντάρης εἶπε ὅτι θεωρεῖ σαφανεῖναι τὴν διεκδικήσιν σήμερον τὴν ἐκτελεστικὴν ἐπιτροπὴν τῆς γενικῆς συννομοθεσίας.

Γ. Καφαντάρης. Κατὰ τὸ πλεῖστον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καμία ἀμφιβολία ὅτι μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅπως τοὺς εἶπα σήμερον τοῦ ἔλθον νὰ μὲ ἴδωσαν πρέπει νὰ ἀναχωρήσω, ἐπειδὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν τῶν ἰδεῶν τῶν διαφέρουν ἄκρως ἀπὸ τοὺς ἀριστεροὺς ὅπως φραστικῶς — νὰ πᾶσω τὸ ἐπίσημά των — διαφέρουν ἄκρως ἀπὸ τοὺς ἀριστεροὺς, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπιδιώκοντες σκοποὺς δὲν διαφέρουν οὔτε κατὰ γραμ-

μήν. Καί τους είπα ότι υπό τούτους όρους, κύριοι, απέδωθε την λεωτήν και περιεβλήθητε την αλωπεκήν δια να κατορθώσατε να επιβάλετε τάς αντιλήψεις εκείνας αί όποιαι έφερχν την εξέγερσιν της κοινής γνώμης και εις την υποβολήν του παρόντος Νομοσχεδίου (Χειρογραφήματα), διότι εις τό γόθεν όν άκουωθέν των αυτοί οι συντηρητικοί δημόσιοι υπάλληλοι λέγουν: Τί τά βάζετε με τάς αποφάσεις της 'Ομοσποδίας; "Ολοι των αί παρεκτροπαί αί όποιαι έγιναν είναι φραστικά. Φραστικά παρεκτροπαί! Έγώ ανησύχησα όταν είδον γόθεν αυτήν την ανακοίνωσιν και μολοντί τόσον άπησχολημένος έχασα άρκετην ώραν δια να καθίσω να ετοιμάσω μίαν απάντησιν με την έλπίδα ότι θά την άναγνώσκον οι κ. κ. Βουλευταί και πρό πάντων οι κ. Αρχηγοί των κομμάτων και ότι θά κατορθώσω, κατ' αυτόν τον τρόπον, να απορύνωμεν ματαιάς συζητήσεις εντός του περιόλου τούτου. Δυστυχώς ή ανακοίνωσίς μου αυτή, ίσως, διότι ήτο μακρά δεν έδιδάσθη από κανένα εκ των άρχηγών των πολιτικών κομμάτων εκτός του κ. Ζαβιτζιάου, ίσως και του κ. Κοδύλη. Πρέπει να είπω ότι δια τον κ. Κοδύλην δεν θά απαντήσω τίποτε περισσύτερον, διότι ό κ. Κοδύλης εύρίσκειται δεξιότερον παρ' όλους τους άλλους άρχηγούς των κομμάτων και πλησιέστερα πρός τάς Κυβερνητικές αντιλήψεις. Δεν νομίζω ότι είναι ά άρχη να άσχυλθώ περισσύτερον. Νομίζω, κύριοι, ότι τό πράγμα εί αι άρκετά σοβαρόν, διότι δεν λέγουν μόνον οι σωφρονούντες διοικητοί της 'Ομοσποδίας, ότι εις φραστικάς άπλώς παρεκτροπές προέβησαν οι προκάτοχοί των, αλλά τόυτο επανελήφθη —όχι με τάς ίδιαις λέξεσι, αλλά όσον άφορά την έννοιαν— και από τον κ. Αρχηγόν του Λαϊκού κόμματος και από τον άρχηγόν των Προοδευτικών και από τον Αρχηγόν της Δημοκρατικής Ένώσεως. Διότι είπον όλοι: Δεν εγκρίνομεν τον τρόπον με τον όποιον επεδίωξαν την επιβολήν των αξιώσεων των, όσον άφορά όμως τάς βάσεις, επί των όποιων στηρίζεται όλη ή συνδικαλιστική αυτή κίνησις των δημοσίων υπαλλήλων ούτε μία λέξις αποδοκιμασίας.

Γ. Καφαντάρης. Ποίος τό είπεν αυτό;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σεις είπατε, ότι ό τρόπος με τον όποιον επεδίωξαν τάς διεκδικήσεις των ήτο κακός.

Γ. Καφαντάρης. Έγώ τούναντιόν είπον, ότι τό λάθος των υπήρξεν ότι έφ' αυτοί εί αι σωφρονούντες υπάλληλοι και άνήκουσιν εις την κατηγορίαν των σωφρονούντων, ότι εκ του φόβου της υπερφαλαγγίσεως της άριστεράς συναγωνίζονται πρός την άριστεράν εις μίαν έντονον δρᾶσιν δια μισθολογικάς διεκδικήσεις. Κατά τάς άλλας των εκδηλώσεις πιστεύω ένδομύως ότι ήσαν συντηρητικοί παρασυρθέντες εις τοιαύτην επιλήσιμονα πράξιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λοιπόν δέχεσθε έν τούτῃ περιπτώσει ότι τώρα που ήλθον αυτοί και κάμουν έστω και βραδέως τό καθήκόν των, δεν εύρισκόμεθα εις αντίθεσιν με αυτούς.

Γ. Καφαντάρης. Δεν είπον αυτό, κ. Πρόεδρε, είπα ότι αυτοί ανήκουν εις την χορείαν των σωφρονούντων υπαλλήλων και δεν είναι ως οι κομμουνίζοντες οι όποιοι έρχονται άντιμέτωποι πρός τό Κράτος δια να τό άντανάξουν εις τον άέρα. Έχουν αυτοί πεποιθήσεις συντηρητικές παρεσύρθησαν όμως παρ' των ισχυόντων ειςτά συμβούλια και ούτως κομμουνίζουσι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Από της σήμερον.

Γ. Καφαντάρης. Γενικώς μέχρι της σήμερον και λέγω, έφ' όσον έλήφθη μία απόφασις δια τά σωματεία ταύτα και την έκκαθάρισιν τούτων από των άριστερότερον στοιχείων έκμα την σύστασιν να δοθῇ και εις αυτούς τό δικαίωμα να απασχολούν των κινήτρων εκείνων, άτινα

τους ώλούν εις πράξεις επιληψίμους και να επανέλθουν αί οργανώσεις αυτών εις την εύθείαν όδόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Έγώ υποστηρίζω ότι οι σήμερον διευθύνοντες την όμοσπονδίαν δεν διαφέρουν από τους άριστερότεροντας ως πρός τους επιδιωκομένους σκοπούς παρ' αυτών. Εάν ό κ. Καφαντάρης ψυχολόγησεν αυτούς και άντελήφθη ότι αυτοί δεν ήσαν καθόλου συμφωνοί με τους διευθύνοντας, έγώ δεν έχω παρ' ός μέσον χρήσεως τάς δηλώσεις αυτών. Καί ισχυρίζομαι ότι αυτοί δεν αποδοκιμάζουν τό συνδικαλιστικόν πρόγραμμα της συνομοσπονδίας δεν εγκαταλείπουν αυτοί ουδεμίαν γραμμήν αυτού.

Π. Τσαλδάρης. Δεν έλαβον ύπ' όψει τί είπον οι διάφοροι υπάλληλοι αί διάφοροι οργανώσεις αυτών... Έγώ έχω υποχρέωσιν να είπω την γνώμην ότι πρέπει να ψηφίσωμεν ένα νόμον, ώστε να μη επικρατήσουν οι άριστερότεροι. Σεις κανονίζετε την ασφάλειαν του Κράτους και έσείς έχετε τάς εύθύναις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Έγώ, κύριοι θεωρώ καθήκόν μου να εκφράσω άλλην μίαν φορά την εύγνωμοσύνην μου όχι μόνον δι' εκείνα τά όποια είπαν εις τους δημοσίους υπαλλήλους, πριν έλθῃ τό ζήτημα εις την Βουλήν, αλλά και δια τάς άποφύνας δηλώσεις και του άρχηγού του λαϊκού κόμματος και του άρχηγού των προοδευτικών οι όποιοι είπον ήμπορούμεν να έχωμεν τάς επιφυλάξεις μας. Ο κ. άρχηγός του λαϊκού κόμματος περισσύτερον από κάθε άλλον δικαιούται εις επιφυλάξεις.

Π. Τσαλδάρης. Τους κατηγορώ δια τάς παρεκτροπές.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν υποθέτω να εθίγητε από την λέξιν επιφυλάξεις. Έγώ με όλον τον θυμόν σας εκφράζω άλλην μίαν φοράν την εύγνωμοσύνην μου πρός σας και τον κ. άρχηγόν του προοδευτικού κόμματος, διότι εκδηλώσατε ότι έφύσιν ή Κυβέρνησις θέλει να ψηφισθῇ τό νομοσχέδιον θά τό ψηφίσωμεν όπως έχει. Αλλά σας λέγω ότι ή λύπη μου είναι βαθυτάτη διότι σεις και ό κ. άρχηγός του προοδευτικού κόμματος δεν εδιδάσκατε τό ζήτημα τό όποιον συζητείται σήμερον ενώπιον της Βουλής, δεν ήθελάσατε να άντιληφθῇτε καλώς την σημασίαν την μεγάλην την όποιαν έχει τό ζήτημα τούτο, τό όποιον προσεκάλεσε την υποβολήν του παρόντος νομοσχεδίου. Ένομίσατε δε ότι μόλις ή διοίκησις της όμοσπονδίας διορθωθῇ και επικρατήσουν οι δεξιόι, δεν έχομεν κανένα λόγον να ανησυχήσωμεν. Μάς λέγετε, θέλετε να τό ψηφίσωμεν επί τέλους τό νομοσχέδιον; θά τό ψηφίσωμεν αλλά μη τό εφαρμόσῃτε. Ας περιμένωμεν καλύτερα τον 'Οκτώβριον να κάμωμεν και τό άλλο δια να τά εφαρμόσωμεν μαζί, τό όποιον αποδεικνύει, ότι δεν εδιδάσκατε ουσιαστικώς τό ζήτημα, διότι άν τό είχατε διαβάσει θά είσθε εξ ίσου εξηρηγεμένοι όσον και έγώ και δεν θά έτολμούσατε να μου λέγητε να άφίσω τό ζήτημα δια τον προσεχῆ 'Οκτωβριον, δια να τό ρυθμίσωμεν δια της εφαρμογής του νόμου και δια της διαλύσεως της γενικής συνομοσπονδίας. Κύριοι βουλευταί, απευθύνομαι, καθ' ό έχω δικαίωμα, και πέραν των τοίχων της αίθουσας ταύτης πρός τον ελληνικόν λαόν δια να επιστήσω την προσοχήν όλων σας ότι από τινών έτών μία μερίς του δημοσιούπαλληλικού κόσμου, ή όποια εύτυχώς δεν είναι πλειοψηφία, δεν είναι κύν ούτε ουσιάδης μειοψηφία, αλλά μία μερίς θορυβώδης και εις χείρον άριστερότερη ή όποια έτέθη επί κεφαλής των δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων και πρό παντός της όμοσπονδίας αυτών, κατώρθε να δημιουργήσῃ μίαν κίνησιν συνδικαλιστικήν εις τον χώρον των δημοσιούπαλληλικών κόσμων ή όποια και εκδηληθήσεται όχι δεκάδας και εκατοντάδας δημοσίων υπαλλήλων, αλλά χιλιάδας πολλές εξ αυτών, οι όποιοι νομίζουν ότι πράγματι είναι έργάται έχοντες απέναντί των ένα έργαδότην, τον όποιον δικαιούνταν δια της συνδικαλιστικής οργανώσεώς των, δια της συνεργασίας των με τάς άλλας εργατικές τάξεις και την

γενικήν συνομοσπονδίαν των εργατών να καταλήξουν μίαν ήμέραν καταφεύγοντες εις την γενικήν άπεργίαν, δεν έχω άμφιβολίαν και εις την επανάστασιν.

Δεν έχουν μασημένα τά λόγια των οι άνθρωποι αυτοί. Εφρόντισα δε έγώ να σας διαφωτίσω διότι ήτο δύσκολον να άνταρξέτε μέχρις εκεί που άντρέξα έγώ. Αλλά δυστυχώς ούτε ή ύπνυγραφή μου την όποιαν φέρει ή επιστολή αυτή δεν εκίνησε τό ενδιαφέρον σας. Ακούσατε λοιπόν ποταί αί άρχαι με τάς όποιαις εργάζεται ή όμοσπονδία και πρός ός είναι συμφωνοί και οι δεξιόι σήμερον διοικηταί της. Κατά τον Δεκέμβριον του 1927 ότε ό κ. άρχηγός των Προοδευτικών εύρίσκειτο εις την Γενεύην προσπαθών να εξασφαλίσῃ τό τριμερές δάνειον δια του όποιου έλύετο τό ζήτημα της σταθεροποιήσεως και ή περαιτέρω πρόοδος της άποκαταστάσεως των προσφύγων, ή συνομοσπονδία των δημοσίων υπαλλήλων απήρθετε τελεσίγραφον πρός την Κυβέρνησιν αξιούσα να πληρωθῇ ό 13ος μισθός (άναγινώσκει). Ός εάν ποτέ ούδ' ήποτε Κυβέρνησις άντιταχθείσα κατά των συνδικαλιστικών αυτών παρεκτροπών απέβλεψεν εις κομμουνιστικήν εκμετάλλευσιν. (άναγινώσκει).

Δεν ώμίλου, κύριοι, περί επεμβάσεως των βουλευτών, ώμίλου σφαλός ως τό αποδειχθῇ κατωτέρω περί της επεμβάσεως της Νομοθετικής έξουσίας ειςτά της διοικήσεως. Ευνεύθην (άναγινώσκει). Στρεφόμενος πρός τον κ. Κοδύλην εφιστώ την προσοχήν του να μη νομίσῃ ότι έχει συμφωνούς τους δημοσίους υπαλλήλους δια την εφαρμογήν καθ' όλην την έκτασιν της διοικητικής άποκατεστάσεως. Δεν πρόκειται περί αὐτῆς πρόκειται περί της υπαλληλικῆς άποκατεστάσεως ήτις είναι να δώσωμεν τά ταχυδρομεία εις τους ταχυδρομικούς, τά τηλεγραφεία εις τους τηλεγραφικούς, την δικαιοσύνην εις τον 'Αρειον Πάγον και να τους είπωμεν σεις ήξεύρετε κάμετε όπως γνωρίζετε, και θά επιφυλάξωμεν ήμείς μίαν αίωτάτην έποπτείαν μόνον, και οι άποκρίσωποι του Ελληνικού λαού θά είλαι άπο δικαιοματων επεμβάσεως και διαταγών. Λοιπόν οργανούται ή υπαλληλικός κόσμος. Περιόριζον και την εκτελεστικήν έξουσίαν εις όχρον έλέγχου και έποπτείας. Θά φύγῃ ή διοίκησις από την εκτελεστικήν έξουσίαν ήμείς τό πολύ πολύ να κυττάζωμεν την νομιμότητα των πράξεών των όχι όμως και την σκοπιμότητα. Δε, πρόκειται πλέον περί πενταρχικῆς συμβουλίου, δια την δημοκρατοποίησιν όλων των κλάδων της διοικήσεως καθ' όσον τά συμβούλια ταύτα θά επέχουν τρόπον τινα θέσιν βουλευμένου σώματος, της διοικητικής Βουλής έκαστον κλάδου της διοικήσεως. Εγινώριζατε τούτο κ. άρχηγέ του λαϊκού κόμματος, εγινώριζατε αυτό τό όποιον διακηρύττουν, αυτόν τον έκπεσμόν της Νομοθετικής έξουσίας, τον περιορισμόν της εκτελεστικής εις μίαν αίωτάτην έποπτείαν, την δημιουργίαν βουλῶν κατ' κλάδους της διοικήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε, επειδή άπυτείνεσθε πρός έμέ, όφείλω να σας είπω ότι σας εύχαριστώ, αλλά ήθελα να είπω, έσείς ό όποιος κυβερνάτε την χώραν επί δυό ήμισον έτη τά εγινώριζατε αυτά ή τά έμάθατε χόες;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τάς παρεκτροπές των δημοσίων υπαλλήλων τάς εγινώριζον από πολλού, είδικώς αυτό τό ανακοινώθεν τό ήγνούουν. Εδημοσιεύθη δε εις εποχήν κατ' την όποιαν άμφιβάλλω εάν κύν ήμουν εις την 'Ελλάδα. Ίσως ήμη, αλλά δεν τό εγινώριζα, έγώ πρώτην φοράν έλαβον γ' όσον από τό πολιτικόν γράφειον, από τό όποιον εκήτησα να μου στείλῃ τρώση όλας τάς τελευταίας εκδηλώσεις αυτών των τελευταίων τριών έτών των δημοσιούπαλληλικών οργανώσεων δια να ίδω άκριβώς που έχουν φθάσει. Σας εκήτησα δε πρό μικρού ότι επροσπάθησα, διότι και τά όποια μου ήσαν κακά, επροσπάθησα να επιτύχῃ τούτο τό όποιον μου ζητείτε τώρα να ψηφίσω μαζί όλο, τό μισθολόγιον, τό, κατ'εσκατικόν χάσῃ, τάς διαβαθμίσεις, έως ότου τό πράγμα εφθάσεν εις τό άπροχώρητον. Εάν θέλετε δι' αυτό κατηγορήσατέ με, αλλά σας λέγω ότι είχα την αξίωσιν,

την εύλογον αξίωσιν να τά είχατε διαβάσει. (άναγινώσκει). Δεν επικηλοῦνται κανένα συγγραφέα, κανένα τοιοῦτον δεν έχουν να επικηλεσθούν οι άμαθείς. Δεν συζητούν όμως επί τη βάσει αυτού. (άναγινώσκει). Διότι βέβαια δια τάς άλλας κοινωνικάς τάξεις δεν ήμπορεί να μιλήσῃ έτσι, αλλά δια τους δημοσίους υπαλλήλους είναι καταιγίς (άναγινώσκει). Είδατε ποτέ μεγλυτέραν περιφρόνησιν πρός τό ισχύον παρ' ήμιν δικαίον εκ μέρους των υπαλλήλων του Κράτους των φορέων της έξουσίας; Μάς είναι αδιάφορον λέγουν τό δημόσιον δικαίον και οι νόμοι. (άναγινώσκει). Η άπεργία κτλ.

Είδατε ποτέ μεγλυτέραν περιφρόνησιν εκ μέρους δημοσίων υπαλλήλων πρός τό Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους; (άναγινώσκει). Καί ακόμη θά μάς παρουσιάσουν σ'αύτῃ σιγά σιγά ήμπορούν κἀλλιστα κατ' τό νέον πολίτευμα που θά συστάσῃ, να ήρσι)ῃ ότι τό δικαίωμα του εκλέγεσθαι έχου μόνον οι δημόσιοι υπάλληλοι (άναγινώσκει).

Δεν έχει περάσει ακόμη έν έτος και ισχυρίζονται ότι 7 χιλιάδες διυρισμούς είχε κάμει ή Οικουμενική Κυβέρνησις, ή όποια είχε καταντήσῃ να περιείρῃ και τον εριθμόν των δημοδιδασκάλων εις τά 2)3 νομίζω των σήμερον εργαζομένων δια λόγους οικονομίας. Γράφει και άλλα τά όποια καταλείπω. Τώρα ήλθε τό πέσισόν των Καπλίων τό όποιον τόσον έλαφρόν έντύπιον εκμα εις τον άξιότιμον άρχηγόν της Δημοκρατικής Ένώσεως. Ηξεύρετε ότι έτιμωρήθη ή υπάλληλος που απέστειλεν αυτό τό τηλεγράφημα, θά είναι ανάγκη να σας τό διαβάσω. (άναγινώσκει) "Εσπευσε δηλαδή να άπορρίψῃ άρ' εκούτης την ύβριν ταύτην. Η εκτελεστική έπιτροπή της συνομοσπονδίας ετόνισεν εις τον κ. Υπουργόν ότι ή επέμβασις αυτή της Κυβερνήσεως είναι άντικανονική, διότι δι' αυτής τιμωρείται υπάλληλος ουχι δ' ύπερρεσιακόν τυχόν παράπτωμα αλλά δια πράξιν αναγκασμένην εις την άσκησιν του δικαίωμάτος του ως πολίτου". Εδώ αί αντιλήψεις και των συντηρητικών διοικητών της όμοσπονδίας των δημοσίων υπαλλήλων είναι ότι μόνον έν τῷ γραφείῳ των είναι υπάλληλοι, όταν φύγουν από τό γραφείον των είναι "Ελληνες πολῖται δικαιοσύμενοι να όμιλούν καθ' όν τόσον όμιλούν όλοι οι "Ελληνες πολῖται και καθ' όν τρόπον όμιλεί και ό κίτρινος ακόμη τύπος. Παρά κάτω "ό οργανωμένος δημοσιούπαλληλικός κόσμος, της χώρας υπομείνας επί ολόκληρα έτη τάς συνεπείας της ανωτέρω πολιτικής ή όποια την ήγαγεν εις την πλέον τραγικήν εξολλησίωσιν" σας εξέθεσα πρό ολίγου πότα είναι ή οικονομική κατάστασις των δημοσίων υπαλλήλων. Ονομάζουν αυτήν εξολλησίωσιν χωρίς να σκέπτονται ποία είναι ή κατάστασις των άγροτών και των εργατών των άλλων των ελληνικών εργατών... "Δεν είναι διατεθειμένοι να επτρέψῃ την συνέχισιν της πολιτικής ταύτης, τούναντιόν άνεπηρεάσας από επείλας, πειθαρχών εις τάς οργανώσεις του... "ό δημοσιούπαλληλικός κόσμος δηλαδή τό κράτος και την Κυβέρνησιν την έχει γραμμένην εις τά παλῆα του τά παπούτσια "Πειθαρχών εις τάς οργανώσεις του, που άποτελούν δι' αυτόν την μόνην εγγύησιν προασπίσεως των ελευθεριών του και ίκανοποιητικής λύσεως των δικαίων αιτημάτων του, να αποδωθῇ εις τον πλέον τραχύν άγώνα, έχων πεπολησιν ότι επιβάλλων τάς λύσεις που άπαιτεί, εξυπηρετεί όχι μόνον εκούτων αλλά και τάς συμμέροντα του εργαζομένου κόσμου". Δεν επιθυμῶ να σας απασχολήσω περισσύτερον κ. Βουλευταί, έχω λοιπόν δικαίωμα όταν τοιαύτη είναι ή πολιτική της συνομοσπονδίας των δημοσίων υπαλλήλων να εκφράσω βαθειάν την λύπην μου διότι σήμερον έρχεσθε έδω και μου ζητείτε, άν όχι να εγκαταλείψω τό νομοσχέδιον, να αναστείλω όμως την εφαρμογήν του μέχρι του προσεχούς "Οκτωβρίου ότε θά ψηφισθῇ ή δημοσιούπαλληλικός νόμος δια να άφίσωμεν καθ' όλον τό διάστημα αυτό την έντύπωσιν εις τους δημοσίους υπαλλήλους ότι είναι άνεκατά εις τον πολιτικόν κόσμον και την δημοσίαν γνώμην της

Ἡλλάδος τοιαῦται ἀντιλήψεις. Ἐγὼ κύριοι πιστεύω ὅτι ἂν τῆς ἐπαναστάσεως, τὴν ὁποίαν παρὰ κελεύειν αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ τῆς δημοσυνπαλληλικῆς ὁργανώσεως, χρεὶται μίαν ἡθικὴν ἐπανόρθωσιν σήμερον, ἡ ὁποία θὰ ἐξεδιηλοῦται καὶ ἐκδηλοῦται εὐτυχῶς διὰ τῆς ἀρχανακτῆσεως τῆς δημοσίας γνώμης τῆς Ἡλλάδος κατὰ τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν.

Ἀλλὰ ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ὁ πολιτικὸς κόσμος νὰ μὴ περιορίσῃ μὴν ἐν εἰς τὸ ὅτι ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἄκρα. Ἀλλὰ θὰ ἤθελον νὰ μὴ ἤρχετο σήμερον νὰ μὴ προτείνῃ αὐτὰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ὁρατοῦν αὐτοὺς. Ἐγὼ ὅμως θεωρῶ καθήκον μου νὰ εἴπω εἰς τοὺς δικαστὰς τῶν δημοσυνπαλληλικῶν ὁργανώσεων ὅτι ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἐκτιμῶν εἶναι πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἀπὸ αὐτῶν θὰ συντρίβῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Εἶναι πολιτικὴ τὴν ὁποίαν εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰς τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν θὰ ἐγκρίνῃ καὶ ὅτι ἐπιμένουν ἔχουν κληθῇ νὰ περῶν νὰ ἀποβλέπουν εἰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτῶν πάλιν θὰ καταλάβῃ τὴν διέκασιν τῆς ὁμοσπονδίας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τοὺς εἴπωμεν ὅτι ἐκάναμεν ἐναλλάξ καὶ ὅτι ἡ κοινότησιν ἐναδρόμουν ὅστις μὲν ἔχει κατὰ κρημνῶν. Εἰς τὸν δρόμον αὐτὸν δὲν ὑπάρχει σωτηρία, θὰ συντρίβωμεν ἀπὸ τὸ ὁργανωμένων κράτους μὲ τὴν ὑπεσθίρειν τῆς κοινῆς γνώμης. Ἀς ἀποφασίσωμεν μετὰ ὁδούρας νὰ ἐπιμελήσωμεν τὸ λάθος μας καὶ ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἐποφελήσωμεν τῶν διατάξεων τοῦ φιλελευθέρου νόμου τὸν ὅτι ὅταν θὰ ψηφίσωμεν σήμερον. Διὰ νὰ ἡμῶν ἐρεῖσθαι νὰ ἀκτινῶμεν ὅλην τὴν ἐσθρατικὴν ἐπιρροὴν τὴν ὁποίαν περιμένει ἀπὸ τὰς ὁργανώσεις αὐτὰς ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἐνώσεως. Ἀς εἴπωμεν αὐτὰ εἰς τὸς ἀρχιστὰς ὅς ἐξελκισθῶμεν τὰς σχέσεις τῶν ἀριστέρων καὶ δεξιῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἂς γνωρίζωμεν, ὅτι τὸ Κράτος εἶναι ἀπορροισμένον νὰ ἐπιμελῇ εἰς τὴν ἐπιβουλὴν τῶν ἀντιλήψεων τοῦ καὶ ὅτι θὰ ἐξερίζωσιν τὴν τοιαύτην πολιτικὴν ἀπὸ τὰς δημοσυνπαλληλικῶν ὁργανώσεις (χρεὶται τήματα). Συμμεριζόμενες μὲ τὴν ἐπιμονὴν τῶν καλῶν μου φίλων παρακαλῶ νὰ διακρίνῃ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Πρόεδρος. Διακρίπτεται ἡ Συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά.

Πρόεδρος. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ Συνεδρίασις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Κύριοι βουλευταί, νομίζω ὅτι ἡ συνεδρίασις παρεστῆ καὶ θὰ ἤθελεν νὰ εἶναι παρὼν καὶ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως διὰ νὰ τῷ εἴπω ὅτι εἶναι ὁ μόνος ὅστις μετὰ περὶ τὴν ἐσπέραν ταύτην περισσώτερον. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἡμιλῶν τὴν ἄην Φεβρουαρίου πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτε ἐψηφίστο τὸ Σύνταγμα ἡτο Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ ἡτο μέλος τῆς Κυβερνήσεως, εἶχεν ὁρίσας ἀντιλήψεις, διότι εἰς ὅτι εἶπε τότε δύναται καὶ ἐγὼ σήμερον νὰ συμπληρώσω. Διαμαρτυρήθη κατὰ τῆς ιδέας ὅτι ἡ σχέσις τῶν ὑπαλλήλων πρὸς τὸ Κράτος εἶναι σχέσεις ἐργάτου πρὸς ἐργαζόμενον. Ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταρῖσθαι. Τὸ τοιοῦτον ὑπεστήριξα καὶ ἐγὼ καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι γενικὸν καὶ τὸσον ἀπόλυτον καὶ οὐδὲν ὅμως ὅμιον πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταρῖσθαι τῶν πολιτῶν.

Α. Παπαναστασίου. Τὰ ἴδια εἶπον καὶ σήμερον.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Καὶ ἐπικαλεῖται ἐν ἄλλῳ τῷ Γερμανικῷ Συντάγματι διὰ νὰ κηρύξῃ ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἶναι ὑπέρτατοι τοῦ λαοῦ ἢ τοῦ πολιτικῶν πεποιθήσεων. Καὶ προχωρῶν περαιτέρω εἶπεν ὅτι τοὺς συνεταρῖστας τοὺς τοὺς θέλει διὰ τὸς δημοσίους ὑπαλλήλους διὰ νὰ μὴ κάμουν συνδικαλιστικὴν πολιτικὴν. Ὅπως ἐγὼ ἀπέδειξα ὅτι κάμουν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποτελῶν συλλόγους ἀποσκοποῦντας τὴν καλύτεραν κατάστασιν των καὶ τὴν ἐν γένει ἐξυψώσιν τοῦ κλάδου των. Ταιουτοτρόπως θὰ καταλήξωμεν ἐν τῷ ἄλλῳ νὰ ἔχωμεν συνδικατὰ καὶ τὰς ἐξ ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν καὶ ἀνωτέρων δικαστι-

κῶν ἐκτός ἐκ προκρίτει νὰ τεθῇ ἰδιαίτερον ἔθρονον καὶ ὁ οἰδημῶσι ὑπαλλήλοι θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταρῖσθαι ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων περὶ αὐτῶν νόμους, ὅπως δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀντίρρησης. Ἐπειδὴ δὲ εἶπον ὅτι καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ὑπόμνημα ὑπαλλήλων οἱ ὅποιοι μὲς ζήτων ἄλλα πράγματα ὁ κ. Παπαναστασίου μὲς λέγει

«Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τὰ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων διότι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ αὐτούς». Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως μὲ διακόπτει κατ' ἐπαναλήψιν. Κάνω πῶς δὲν τὸν ἀκούω καὶ μοῦ λέγει «Τὰ ἴδια λέγω καὶ σήμερον». Καὶ ὅμως ζήτει νὰ μὴ ψηφίσω τὸ νομοσχέδιον ἡ νὰ τὸ ἀφῶται διὰ τὸν Ὁκτώβριον ὅπως ζήτησιν καὶ αἱ ὁργανώσεις διότι ὁ πατὴρ τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ τελευταίου μας Συντάγματος—τὴν δημοκρατίαν τὴν ἀγαπῶ ἀλλὰ τὸ τελευταῖον σύνταγμα ἔχει ἐσπέρη ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ καὶ εἶναι ἔτσι—μὲς νὰ τὸ ἀποκηρύξῃ—μὲς λέγει ὅτι εἰς τὴν Βουλὴν δὲν μποροῦν νὰ προσταθεῖν ἐπαρκῶς τὰ δικαιώματα τῶν ὑπαλλήλων διὰ τοῦ ἐλέγχου ὁ ὅποιος γίνεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ πρέπει νὰ κάμουν τὰς ἰδιαίτερας αὐτῶν ὁργανώσεις αἱ ὁποῖαι θὰ φέρουν εἰς θεογνωσίαν τὴν Βουλὴν. Μὲς εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἂν γίνονται παρεκτροπαὶ ἀπὸ τὰς δημοσυνπαλληλικὰς ὁργανώσεις πρέπει νὰ ἡμεῖς πολλὰ ἐπιεικέως διότι ἡ ἐπιείκεια αὐτῇ ἀπέναντι αὐτῆς τῆς ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ ἐλευθέρου ἡμῶν πολιτεύματος τὴν ὁποίαν ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὡς σὰς ἀνέπτυξα πρὸ μικροῦ εἰς ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος διότι ὅταν οἱ ὑπαλλήλοι ἰσχυρίζονται, προσθέτει ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς ἐνώσεως, ὅτι ἡ ἐξήγησις ὁ ἀριμύτης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀγαθῶν μόνον δύναται νὰ γίνωνται πρόξενος, δηλαδὴ συγχωρεῖ καὶ τὴν παραγωγὴν αὐτῶν τῶν δημοσυνπαλληλικῶν ὁργανώσεων αἱ ὁποῖαι ὅταν ὁ ἴδιος ἡτο Ὑπουργὸς τοῦ ἔλεγγου ὅτι εἶχε διορίσῃ 7 χιλιάδας ὑπαλλήλους εἰς διάστημα ἐνός ἐτους καὶ τὴν καὶ μὲς ἐμὲν ὅτι ἔχω διορίσῃ 8 χιλιάδας καὶ ὅμως εἶπεν ὅτι μόνον καλὸν δύναται νὰ γίνωνται πρόξενος, ὅταν ζήτουν νὰ παραπλανήσων τὸν ἀρροτικὸν πληθυσμὸν τὸν πάσχοντα ὅτι ἡ διασπάθισις τοῦ δημοσίου χρηματός εἶναι τοιαύτη, ὥστε χίλιοι ὑπαλλήλοι διατηροῦνται μισθοδοτούμενοι ἀδικαιοσύνη. Καὶ διὰ τὸ θέλετε νὰ φανώμεν ἐπιεικέως ὅταν εἴπω ὅτι συνίσταται ἐπὶ τῶν πρὸς τὸν δημοσίον ὑπαλλήλους τοὺς ὁποῖους ἐλάβομεν ἀναμνηστικῶς μετὰ τῶν ἀρίστων ὑπαλλήλων τοὺς ὁποῖους ἔχει ἡ χώρα καὶ ἔταξα αὐτοὺς ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἀρίστου καὶ ἡγετοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ προσεφυγα εἰς αὐτὴν διὰ νὰ μοῦ δείξῃ ὁ ἀριμύτης τῶν ὑπαλλήλων ἂν ἡμπορῇ νὰ περιστολῇ καὶ δὲν μοῦ εἴδωκε ἀποτελέσματα, διὰ τὸ ὅτι ὅταν ὅταν ἔξυπηρετοῦν τὰς δημοσίας συμφέροντα δι' αὐτῶν τῶν ψευδοκαρμίων. Εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ὅτι τὸ νομοσχέδιον κατὰ τὴν ἀρχὴν τὰς ὁργανώσεως. Ἀλλὰ πῶς ἀποῖ ἀκριβῶς τὸ νομοσχέδιον νομιμοποιεῖ ὅλας τὰς κατὰ κλάδον ὑπηρεσίας ὁργανώσεις καὶ μόνον τὴν γενικὴν συνμοσπονδίαν καταργεῖ, καὶ τὴν καταργεῖ, διότι ἐνῶ δὲν εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὁμοτιν ἐξυπηρετήσιν των τῶν δημοσυνπαλληλικῶν συμφερόντων, εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνος, ὑποτρέφουσα τῆς συνδικαλιστικῆς ἰδέας καὶ ὡσεὶ μυριακῶς εἰς συνεισφύσιν καὶ σύμπραξιν μὲ τὴν γενικὴν συνμοσπονδίαν τῶν ἐργαζομένων, μὲ τὴν προέσιν ἐνώνοντες τὴν ὁλικὴν δύναμιν των νὰ πιέσων τὸ κράτος ἀπὸ τὸν λαμὸν καὶ νὰ τὸ πιέσων; Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως εὐρίσκει ὅτι ἡ δημοκρατία ἔχει νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν ἀκοῦσιν, ἡ λέξις δὲν εἶναι ἰδική του, τὴν λέγω ἐγὼ ἐπὶ τὸν βέλαιον λαόν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Γνωρίζει, βέλαιον διότι τὸν εἶχα συνερχάμεν τότε, ὅτι τὴν σωματικὴν ἐργασίαν τῶν ἐργαζομένων τῆς Ἑλλάδος ἡ Κυβέρνησις τῶν φιλελευθέρων τὴν καθιέρωσε. Γνωρίζει ὅτι παρ' ὅλας τὰς παρεκτροπὰς αἱ ὁποῖαι εἶναι φυσικόν, κατὰ τὰς πρώτας ἰδίως ἐπὶ τῶς ὅταν κατεκλήσων, νὰ γίνονται ἀπὸ τὸς ἐργαζομένους εἶμαι ὑπερῷονος διὰ τὸν νόμον αὐτὸν τῶν ὁργανώσεων

τῶν ἐργαζομένων. Βέβαια εἶμαι ἐτοιμὸς νὰ εἰσαγάγω εἰς τὴν Βουλὴν τὰ νομοσχέδια ἐκείνα τὰ ὁποῖα καθιστοῦν ἀναγκαῖα αἱ τελευταῖαι παρεκτροπαὶ καὶ ἐκδηλώσεις. Θὰ φέρω νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὁποῖον θὰ κανονίσῃ, ὅπως ἐκάνοντο καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὡς παράνομον τὴν γενικὴν ἀπεργίαν. Θὰ φέρω νομοσχέδιον ὥστε οἱ ἐργάται καὶ ἐργαζόμενοι τοῦ ψωμοῦ, τοῦ νεροῦ, τοῦ φωτισμοῦ, τῆς κινήσεως—εἰς σήμερον ψωμὶ καὶ αὐτὸ διὰ τὸν λαόν—μὴ ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας. Καὶ δίδω εἰς αὐτοὺς ὡς ἀντίστοιχον ἀντίδοτον τὴν ἐπέμβασιν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς. Γνωρίζω ὅτι ὁ ἐργατικὸς κόσμος δὲν δέχεται τὴν ἀνάθεσιν εἰς δικαιοδικὴν ἀποφασίαν τῶν διχρητῶν τοῦ μὲ τὸς ἐργοδότες καὶ αὐτὸ οἱ ἐργαζόμενοι δέχονται τοῦτο καὶ διὰ τοῦτο δὲν προτίθενται νὰ καθιερώσω τοιαύτην δικαιοδικὴν δι' ὅλας τὰς ἀπεργίας, μολονότι ὅπως εἶπον εἰς τὸν προγραμματικόν μου λόγον κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ Αὐγούστου νομίζω, ὅτι εἶναι ἐνδεδεικνόμενον νὰ ὑποχρεώσωμεν τοὺς ἀρχιστὰς τοὺς ὁλοκλήτους νὰ ἀπεργήσων ἡ νὰ κηρύξων τὸ λόκ' αὐτὸ νὰ ἀνακοινώσων τὸ πρῶτον πρὸ ὁρισμένης προθεσμίας εἰς τὰς ἀρχὰς διὰ νὰ διορίζεται μία ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ τὰς παραπλανὰς καὶ νὰ βγῇ μίαν ἐκθεσιν διαφωτισσοῦσαν τὴν κοινὴν γνώμην. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτρέπωμεν ἀπεργίαν εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ εἰς τὸν ἄρτον. Εἶναι ἀδύνατον νὰ δεχθῶμεν ὅτι τὸ ἰδιοτικὸν συμφέρον τῶν ἐργαζομένων, εἴτε καὶ ἐργοδότην, εἴτε καὶ ἐργαζομένων, ἡμῶν νὰ κατισχύσῃ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνεχθῇ ἡ κοινὴν ἡ ὁποία δὲν θέλει νὰ ἀποκτονῇ νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ ἐλεεινὸν φαινόμενον τὸ παρελθόν κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἐργάται ἄλλα καὶ οἱ ἐργοδότες ἐκλείσαν τὰ ἐργοστάσια τῆς παραγωγῆς τοῦ ηλεκτρικοῦ ρεύματος τῶν συνοικισμῶν καὶ ἐπῆραν καὶ τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὸν διὰ νὰ μὴ μποροῦμεν νὰ στελεχωμεν ἐργάτας καὶ συνεχίσουν τὸν φωτισμὸν. Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῇ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι διὰ τὴν σωματικὴν αὐτῶν ὁργανῶσιν ἐξυπηρετοῦμεν τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τῶν ἐργοδότην καὶ ἐργαζομένων τάξεων καὶ τῆς κοινῆς γενικῆς. Τὰς παρεκτροπὰς θὰ πλῆξωμεν ἐκεῖ ποῦ στηρίζονται. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως πιστεύει, ὅτι ἀπαραχρηστέος τῶν ἀντιλήψεων τοῦ 1927 καὶ ἐνθαρρύνων σήμερον τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς τὰς ἀνατρεπτικὰς τοῦ δημοσυνπαλληλικῶ κόσμου, θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν δημοκρατίαν, ἐγὼ τὸν βεβαιῶ ὅτι δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἀναρχίαν, ἡ ὁποία ἐὰν ποτὲ ἐπῆρχετο, δὲν θὰ μποροῦσε παρὰ νὰ ἐκθρέψῃ τὸν μέλλοντα δικτάτορα ἢ τὸν μέλλοντα τύραννον.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξεδήλωσε τὴν ἀπογοήτευσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ὑπεστήριξα ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζητήσιν Νομοσχεδίου. Δὲν ὑπῆρξε μία καὶ μόνη φορά καὶ ἡν μὲ καὶ ἀμεροληψίαν κρίνων, ὅπως καὶ τώρα τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, ἐπροξένησα ἐξαιρετικὴν εὐχρηστίαν εἰς αὐτήν. Εἶχα λοιπὸν καὶ τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσω καὶ μὴν ἀπογοήτευσιν. Ἀλλὰ ἡ ἀπογοήτευσιν ἡ ἰδική μας ὑπῆρξε βλαπτικὴ, διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπέστη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, ὡς ὑπεστήριξεν ἀπὸ τοῦ 1910 καὶ διότι ἐνόμισε θεμιτὸν νὰ ἀποδώσῃ εἰς ἡμᾶς ἰδέας καὶ ἐννοίας ὡς δὲν ἔχομεν. Ἀνέφερε τι εἶπα ἐγὼ εἰς τὰ 1927 καὶ τὸν διέκοψα βεβαιώσας ὅτι τὰ αὐτὰ λέγω καὶ σήμερον. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μοι ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν, ὅτι ἐγὼ ὑπεστήριξα ἐπαναστατικὰς καὶ συνδικαλιστικὰς ἀξιώσεις. Ἀλλ' εἰσθε ὅλοι παρόντες καὶ δύνασθε νὰ βεβαιώσῃτε ὅτι ἐγὼ ὑπεστήριξα τοιαῦτα πράγματα. Εἰσθε ὅλοι παρόντες καὶ θὰ ἀτελήφθῃτε ὅτι ἐγὼ κατεδίκασα τὸν Ἐπικρατοτικὸν συνδικαλισμὸν. Εἰσθε ὅλοι παρόντες καὶ θὰ σὰς ἀπέμεινεν εἰς τὴν μνήμην ὅτι ἐγὼ ὑπεστήριξα, ὅτι ἡ σχέσις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Κράτος εἶναι ἐντελὴς διάφορος τῆς σχέσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τὸν ἐργοδότην. Εἰσθε ὅλοι παρόντες

ὅταν εἶπα ὅτι εἶναι καταδικαστέα ἐνέργειαι πρὸς ἀντιποίτησιν Κυβερνητικῆς ἐξουσίας παρὰ τῶν ὑπαλλήλων. Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ ἀκοῦσιν καὶ ὁ συνδικαλισμὸς ὅν συνέστησεν; Εἶπα ἐκ παραλλήλου ὅτι ἐγκρίνω τὴν διώξιν τῆς ἀπεργίας, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἄκοσμος συμπεριφορά, οὐδ' ἡ συμπεριφορά ὑπαλλήλων μὲ πολιτικὰς ὁργανώσεις. Προσέθεσα ὅμως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ κατεστήσωμεν ἀδιονικήτους τὰς ὁργανώσεις, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τιμωρηθῶν οἱ ἀπεργῶντες ὑπέρταται καὶ ἐργάται ποινῶν. Αὐτὰ εἶπον καὶ δὲν ἀπέστην καθόλου τῶν ἀρχῶν μου, ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπέστη τῶν ἰδίων του ἀρχῶν. Εἶπον ἐπίσης νὰ εἰμελλῇ ἐπιεικέως, διότι οὐδεὶς εἶναι ἀναμάρτητος εἰς τὸν τόπον αὐτόν. Καὶ φέρω ὡς παράδειγμα τὸ ἐξῆς: Ἐχομεν νόμον ἐδικὸν διὰ τοὺς γεωργικοὺς συνεταρῖστας ἀπαγορεύοντα τὴν ἀνάμειξιν εἰς τὴν πολιτικὴν, τελευταίως δὲ ἐψηφίσαμεν καὶ ἄλλον νόμον ἀπαγορεύοντα τὰς δικαστικὰς νὰ πολιτευόμεναι. Καὶ ὅμως εἰς τὰς τελευταίας ἐκλογὰς τῆς Θεσσαλονίκης ἐκυκλοφόρησαν ἐγκύκλιος ὑπογεγραμμένη παρὰ τριῶν Ὑπουργῶν.....

Δ. Ἰασιωνίδης. (Ὑπουργὸς Προνοίας). Εἶναι πλαστή, καὶ μὴ βασίζεσθαι ἐπὶ πλαστῶν πληροφοριῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν ἦτο πλαστὴ ἔπρεπε νὰ τὸ κατηγγεῖλετε πρὸ τῶν ἐκλογῶν. (Φωναὶ καὶ θόρυβος ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, ἀντεγκλήσεις μεταξὺ Ἰασιωνίδου καὶ Ηρακλείδου).

Α. Θεολογίτης. Ὅταν δὲν συμφῆρῃ εἰς τὸ κόμμα εἶναι πλαστά.

Δ. Ἰασιωνίδης. Σὺ ἠρνήθης τὸ κόμμα. (Νέαι φωναὶ, θόρυβος καὶ κωδωνοκρουαίαι.)

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Θὰ συνομολογήσῃ ὁ κ. Παπαναστασίου, ὅτι ἐν ὅμας ὅπερ δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν συζήτησιν καὶ τὸ ὅποῖον κανονικῶς ἔπρεπε νὰ φέρῃ δι' ἐπερωτήσεως τὸ ἀνέμιξεν ἀτάκτως εἰς τὴν συζήτησιν. Ἐπροκάλεσε λοιπὸν μίαν ἀτάξιαν, ἥτις εἶναι ὁρὸν νὰ τερματισθῇ. Ἄν πάλιν ἀποδίδῃ σημάσιαν εἰς τὸ παρεμπέσον ζήτημα δὲν ἔχομεν δυσκολίας νὰ συζητήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ μέχρι πρώτης ἀκόμη ἡ καὶ αὐρίου.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν σὰς ἐπιτρέπω, κύριε Πρόεδρε, νὰ μοῦ δώσῃτε μαθήματα ἐν τῇ αἰουσίᾳ ταύτῃ.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἀφοῦ παραβαίνετε τὸν Κανονισμὸν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὰς παρατηρήσω.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχετε κανὲν δικαίωμα (Φωναὶ, θόρυβος, κωδωνοκρουαίαι, ἀντεγκλήσεις μεταξὺ Μιχαλακοπούλου—Μπακάληπαση).

Πρόεδρος. Ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ ἡ συζήτησις θὰ διακόψω τὴν συνεδρίασιν. (Φωναὶ ἐκ τοῦ κέντρου καὶ τῆς δεξιᾶς ὅχι νὰ μὴ διακοπῇ).

Α. Παπαναστασίου. Δὲν πρόκειται, συνεχίζει, νὰ κάμω αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπερωτήσιν διὰ νὰ μοῦ γίνῃ παρατήρησις περὶ ἀτάκτου εἰσαγωγῆς τῆς συζητήσεως. Ἀναφέρω ἐν γενομένῳ διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὅστις ἐξέφρασε τὴν ἐκπληξίν του διότι συνέστησεν ἐπιεικείαν καὶ ἀνταπήντησα ὅτι οὐδεὶς εἶναι ἀναμάρτητος εἰς τὸν τόπον αὐτόν καὶ ἔφερα ὡς παράδειγμα τὸ κυκλιοφόρησαν ἐντυπον κατὰ τὰς Γερουσιαστικὰς ἐκλογὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι αὐτὸ εἶναι πλαστὸν.

Δ. Ἰασιωνίδης. (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ἐπὶ σταθμῇ τῇ ἡ λέξις Συνδικαλισμὸς καὶ ἔγινε συνεταρῖσμός.

Α. Παπαναστασίου. Ἰδού τί λέγει (Ἀναγιγνώσκει τὴν ἐγκύκλιον).

Δ. Ἰασιωνίδης. (Ὑπουργὸς Προνοίας). Συνδικαλισμοὶ εἶναι τὸ πραγματικόν καὶ ὄχι συνεταρῖσμοί, ἄλλως εἶναι πλαστὸν.

Α. Παπαναστασίου Δέν υπάρχει ένα, αλλά χιλιάδες και δέν ήμπορεί νά είναι όλα πλαστά.

Δ. Ίασωνίδης. (Υπουργός Πρωσίας). Θα άπει-
δειχθώ εις την Γερουσίαν, αλλά και τώρα είμεθα έτοιμοι
πρός άπάντησιν.

Α. Παπαναστασίου Έπανάλαμβάνω ότι είπα
ότι ούδεις είναι άναμάρτητος και ήτοι γνωρίζομεν πως ένε-
ργείται ή διοίκησις. Έκείνου που με έλύπησεν όμως περι-
σσότερον είναι ότι ό κ. Προβουλευτής παρευρέθη έν τή
όργή του νά εξαγγείλη και έργα δεσμευτικά κατά των ερ-
γατών, όχι μόνον τής κοινής ανάγκης και ύφελείας έπι-
χερήσεων, αλλά και γενικώτερον κατά των εργατών και
χωρίς νά εξαγγείλη παράλληλα μέτρα προς προστασίαν
τής έκμεταλλεύσεως των εργατών. Τά έκρησμώνησε και τώρα,
όπως έκρησμώνησε νά κάμη τό ίδιον και κατά την συζήτησιν
του Κωπιδικίου, έπλν ένώ εξαγγείλε τα μέτρα τά ύπ'α
θα έλάμβανε κατά των άπεριούτων γεωργών, παρέλειψεν
όμως νά εξαγγείλη τί θα έκαμνε και κατά τής Έταιρείας
και τά άποτελέσματα αυτής τής πολιτικής τά ίδομεν και
μόνον εύχομαι νά μήν έχωμεν τά ίδια άποτελέσματα και
εις τό προκείμενον ζήτημα.

Γ. Καφαντάρης. Θεωρώ ύπερχρέσιν μου νά είπω

Ό Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οί Γραμματείς
Θ. Κολιαλέξης
Γ. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'

Τρίτης 3 Μαρτίου 1931.

Όρρα 4.30' μ.μ. ό Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** άνελθών
έπί τής έδρας κηρύσσει την έναρξιν τής συνεδριάσεως και
διατάσσει ν' άνοιχθώσι τά θεωρεία.

Άνακοινούνται τά εξής:

Έπιτροπή γηγενών και προσφύγων Βερροίας και περιχώ-
ρων, διαμκρυτομένη κατά του δημάρχου και ένίων προέδρων
σωματείων, παρακαλεί, όπως ή Κυβέρνησις έπισπεύση την
κύρωση τής συμβάσεως έκμεταλλεύσεως τής πτώσεως των
ύδάτων τής πόλεως των.

Ό βουλευτής κ. **Σ. Σχινάς** καταθέτει αίτησιν των ίδιο-
κτητών και ρητινοσυλλεκτών Μεγάρων, ζητούντων την τρο-
ποποίησιν του άρθρου 35 του νόμου 4687.

Ό βουλευτής κ. **Α. Ξανθόπουλος** καταθέτει αίτησιν τής
προσφυγικής ομάδος Σάρτης (έξς Άφισίας) ζητούσης την
άνέγερσιν συνοικισμού διά την στέγασιν 41 οικογενειών.

Ό βουλευτής κ. **Μ. Τσαρλαμπάς** καταθέτει αίτησιν του
Ίωάννου Κοντού ποτέ Δανιήλ κατοίκου Γαστουρίου Κερκύ-
ρας, ζητούντος την παροχήν άποζημιώσεως διά την κατά-
ληψιν του κτήματός του κατά τό έτος 1915 υπό των συμ-
μάχων.

Ό βουλευτής κ. **Ι. Νικολίτσας** καταθέτει αίτήσεις των
εμπόρων και κύτοκνητιστών Κεφαλοβρύσου-Τριγωνίδος, ζη-
τούντων την άμεσον επιδιόρθωσιν των οδών Νκαυκάτου—
Κεφαλοβρύσου και Κεφαλοβρύσου—Άγρινίου.

Ό σύλλογος των ύπαλλήλων άνωγύμων έτακτών και
τραπεζών ζητεί:

1) Την τροποποίησιν του νομοσχεδίου περί ύποχρεωτικής
προσλήψεως έφ'εδρων.

άλλως λέξεις προς διασάφησιν των όσων είπα, άν και ή
έννοια των ύπ' έμννυ λεγόντων ήτο άπολύτως σαφής.
Υποθέτω ότι είναι παρία ή άντίκλησις όλων των παριστά-
μένων, ότι δέν υπάρχει εις τά ύπ' έμννυ λεγόντα ούτε καν
σικά συστάσεως προς παρεκτροπή ή έπιδουρικασίας τοι-
ούτων, τάς ύπ'αυς πάντοτε ύπέρ πάντα άλλον καταδίκασα
είτε έν τή Κυβερνήσει, είτε έν τή αντιπολιτεύσει. Είναι
άδύνατον, τονίζει, νά καταναήσω κατά πούιν τρόπον έχέ-
νετο έστω και ύπαντιγμός άντιθέτου συμπεράσματος. Τάς
παρεκτροπές και τούς έκτρονικισμούς πρώτες έχω τάς κα-
τεδίκασα και έντός τής Βουλής και έκτός αυτής. Έκείνο
όμως που ύπέδειξα είναι, νά λάβη ή Κυβέρνησις έξουσί-
α δότησιν νά έγκριμήσιν τον Νόμον, είτε αύριον είτε μεθού-
ριον είτε και βραδύτερον, έφ'όσον ή Συνομοσπονδία δέν θα
έπανήρξαι εις την κανονικήν ύδόν. Αύτην μόνον την σύ-
στασιν ύπέβαλον, και ύποθέτω ότι συστάσεις τοιαύται δέν
μειώνουν την δύναμιν και τά δικαιώματα του Κράτους.

Μεθ' ό κηρύσσεται περαιωμένη ή συζήτης και άνα-
γνώσκειται τό Νομοσχέδιον και γίνεται δεκτόν κατ' άρθρον
ώς έτροπ. πηθή εις β' συζήτησιν άναβληθείσης τής έπι-
ψηφίσεως του συνόλου.

Όρρα 3η πρωινή, συνανέσει τής Βουλής, λύεται ή
συνεδρίασις διά την αύριον 4.30 μ. μ.

2) Την τροποποίησιν του άρθρου 26 παράγρ. 1 του νομο-
σχεδίου περί άνωγύμων έτακτών και τραπεζών.

Ό βουλευτής κ. **Α. Παπαθανάσης** καταθέτει υπόμνημα
τής άνωτάτης συνομοσπονδίας πολυτέκνων τής Έλλάδος, ζη-
τούσης την τροποποίησιν των νόμων 4733 και 4839.

Η ένωσις άναπήρων πολέμου όλικής άνικανότητος παρα-
καλεί όπως έγκριθώ ή υπό του ταμείου θυμάτων πολέμου
χορήγησις έκτάκτου επιδόματος εις τούς 400 καθ' όλον τό
Κράτος άναπήρους όλικής άνικανότητος.

Ό σύνδεσμος όμώρων Πραβίου, ζητεί την τροποποίησιν
του νόμου 4278, την μη είσπραξιν των χορηγηθέντων βοή-
θημάτων, την χορήγησιν προθεσμίας ύποβολής δηλώσεων
άποζημιώσεως και την άποκατάστασιν των άπόρων και άστέ-
γων πολεμοπαθών.

Οί πολύτεκνοι Χανίων παρακαλούν, όπως οί υιοί αυτών
τυχόντες άναβολής κατατάξεως ύπηρετούσιν επί τετράμηνον.

Οί βουλευτά κ. κ. **Γ. Σιράτος, Π. Εύριπαίος** και **Α. Αλεβιζάτος** καταθέτουν άναφοράν του Παναγή Αύγερινού
κατοίκου Δρακιάτων Κεφαλληνίας, διά τής οποίας αίτείται
όπως τό Υπουργείον των Έσωτερικών διατάξη των πρό-
δρον τής κοινότητος Δειδικράτων νά αναβάλη τάς εργασίας
τής διευρύσεως τής δημοσίας οδού ως μη τρηθέντων των
υπό του νόμου προβλεπομένων διατάξεων.

Η Γερουσία άποστέλλει τό παρ' αυτής τό πρώτον ψη-
φισθέν σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως του άρθρου 20
του Ν. Δ. τής 14 Ιανουαρίου 1923 περί του σώματος φυ-
λάκων των οργανουμένων φυλακών του Κράτους».

Η επί τής Γεωργίας Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
υποβάλλει την έκθεσιν της επί των κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περί κυρώσεως τής από 2 Αυγούστου 1930 συμβά-
σεως μεταξύ Έλληνικού Δημοσίου και Άγροτικής Τραπε-
ζης τής Έλλάδος, περί χορηγήσεως υπό τής Α. Τ. Ε. δα-
νειών επί ένεχυρίω κριθής προς γεωργικούς συνεταιρισμούς, έ-
νώσεως γεωργικών συνεταιρισμών και μεμονωμένους περα-
γωγούς, μέχρι συνολικού ποσού 15,000 τόνων».

2) «Περί κυρώσεως τής από 7 Νοεμβρίου 1930 συμβάσεως
μεταξύ του Έλληνικού Δημοσίου και τής Άγροτικής Τρα-
πέζης σχετικώς με την υπό τής τελευταίας ταύτης διάθε-
σιν ποσού 2.500,000 δις μελέτας γεωτρήσεων, μικρών έκ-
οραγισμών προς έρευναν κλπ.».

Η επί των Στρατιωτικών Κοινοβουλευτική Έπι-
τροπή υποβάλλει την έκθεσιν της επί του σχεδίου νόμου
«περί όρίου ηλικίας άξιωματικών του στρατού».

Ό κ. **Γ. Κατεχάκης** (Υπουργός των Στρατιωτικών) και
ό κ. **Γ. Μαρίης** (Υπουργός των Οικονομικών) υποβάλλουν
σχέδιον νόμου «περί μετατάξεως άξιωματικών εις την κατά-
στασιν τής πολεμικής άποστρατείας».

Ό κ. **Γ. Κατεχάκης** (Υπουργός των Στρατιωτικών)
υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί παροχής έκτάκτου έπιχορη-
γήσεως εις την Στρατιωτικήν Λέσχην Φρουράς Άθηνων».

Μεθ' ό ή Βουλή εισέρχεται εις την

Ημερησίαν Διάταξιν
των έπερωτήσεων ν.

Ό κ. **Σ. Στεφανόπουλος** έπερωτίζ τον επί τής Έθνικής
Οικονομίας Υπουργόν επί τής σταφιδικής πολιτικής. Πρώ-
την φοράν, λέγει, άνέρχομαι εις τό βήμα διά νά διεκτραγω-
δήσω την άπελπιστικήν κατάστασιν, εις ήν εύρίσκεται ό
σταφιδοπαράγωγός κόσμος, κατάστασιν την οποίαν επι-
δεινώνουν έτι πλέον οί κήρυκες τής έκρίζώσεως των σταφι-
δαμπέλων. Η σταφίς συνεισφέρει μέχρις αΐματος και ούδέν
άντάλλαγμα λαμβάνει εκ του Κράτους. Άναφέρει άκριτού-
θως στατιστικάς των καλλιεργημένων διά σταφιδάμβελων
έκτάσεων, τής αξίας αυτών και των προσόδων των, συγκρί-
νει ταύτας με την αξίαν των τυχόν άλλων καλλιεργειών,
αΐτινες προτείνονται και λέγει ότι έκάστη χώρα έχει συμφέ-
ρον νά άφοσιωθώ εις την καλλιέργειαν προϊόντος, διά τό ό-
ποιον δαπανώ άναλόγως όλιγώτερα των δαπανωμένων υπό
των άλλων χωρών. Βεβαίως, λέγει, ή ελληνική σταφίς δια-
τρέχει περίοδον όξυτάτης κρίσεως εις τάς ξένας άγοράς, όπου
ή ξένη σταφίς καλύτερον συσκευασμένη συναγωνίζεται έν-
τόνως την ελληνικήν σταφίδα, και εις τούτο κυρίως πταίει
ή άστοχος πολιτική τής Κυβερνήσεως, ένφ ταύτοχρόνως οί
σταφιδοπαράγωγοί μόλις κατορθώνουν νά καλύπτουν τάς
δαπάνας των. Έάν θέσετε τό έρώτημα εις τούς σταφιδοπα-
ραγωγούς, που πρέπει κυρίως νά στραφώ ή προστασία των
προϊόντων των υπό του Κράτους, θα σάς άπαντήσουν ότι
εύστοχωτέρα προστασία θα ήτο ή ένίσχυσις τής προς βρώσιν
έξαγομένης σταφίδος. Άλλά ή ελληνική σταφίς επιβαρύνεται
με τριπλάσια μεταφορικά των άλλων προϊόντων, όπερ πα-
ρουσιάζει ταύτην ως εύρισκομένην έν διωγμώ και την καθι-
στίζ άνικανον νά συναγωνισθώ με τά ξένα προϊόντα. Τό κα-
λύτερον που είχε νά κάμη ή Κυβέρνησις, θα ήτο νά μειώση
τάς ποικίλας φορολογικάς εισφοράς τής σταφίδος. Δέν τό έ-
καμε, αλλά όταν τά φορολογικά έσοδά σας μειωθούν, τότε
θα ίδητε ότι ή φορολογική πολιτική σας ακολουθεί τό πα-
ράδειγμα του Ούγγολίνου, κατατρώγοντος τάς ίδιές αυτού
σάρκας. Χαρακτηρίζει άκολούθως ως άσπρήκτον την πολιτι-
κήν τής Κυβερνήσεως προς επιβολήν εύτελών προς τούς πα-
ραγωγούς τιμών, εκ τής οποίας έπλούτισαν μόνον όλίγοι
έξαγωγείς ύποτιμητάι εις βάρος των τιμών εργατών τής
γής. Κατακρίνει την Κυβέρνησιν διά την μη ρύθμισιν τής τι-
μής του παρεχομένου εις την βιομηχανίαν παρακατήματος
σταφίδος, ή ύψωσις των τιμών του όποιου ήτο επιβεβλημένη.
Η τιμή, λέγει, του οίνου πνεύματος θα ηδύνατο άνεπαίσθη-
τως και ή Κυβέρνησις θα ήδύνατο νά κάμη την θυσίαν αυ-

τήν, όπως και την μικράν άκόμη θυσίαν τής μειώσεως των
φορολογικών επιβαρύνσεων. Τά μεταφορικά του σταφιδόκαρ-
που είναι σημαντικώς ύψωμένα, ή δέ διοίκησις του ΑΣΟ εις
ουδέμίαν προσέδη ένεργείαν προς μειώσιν των, ένφ διά τάς
10 — 14 χιλιάδας τόνους οίνου πνεύματος γρειάζονται
80 — 90 έκατομμύρια χιλιόλιτρα σταφίδος ή δικτιθεμένη φθά-
νει μόνον τά 50—60 έκατομμύρια. Θα ήτο λοιπόν δυνατόν
νά παραδίδονται εις την βιομηχανίαν 30—40 έκατομμύρια
επί πλέον. Τό Κράτος όμως έθεσεν εις μειονεκτικήν θέσιν την
σταφίδα έναντι του οίνου πνεύματος. Άναγκινώσκει είτα έκ-
θεσιν υποβληθείσαν εις τό τελευταίον σταφιδικών συνεδριον
δι' ής κατακρίνεται ή μειονεκτική θέσις τής σταφίδος. Ουδέ-
ποτε τό Κράτος, λέγει, άπησχολήθη με τά συμφέροντα του
σταφιδικού προϊόντος τό όποιον άφίεται έκθετον εις τά εκ τής
σταφίδος άποζώντα κεφαλαιοκρατικά παράσιτα. Ποία λοιπόν
μέτρα προτίθεται νά εισαγάγη εις την Βουλήν, ό άξιότι-
μος επί τής Έθνικής Οικονομίας Υπουργός, προς εύστοχω-
τέραν ρύθμισιν του σταφιδικού ζητήματος;

Π. Πετρίδης. Την κατάργησιν τής παρακρατήσεως.

Σ. Στεφανόπουλος. Άν καταφέρωμαι κατά τής παρα-
κρατήσεως δέν σημαίνει, ότι θέλω νά άφελθώ εις την τύχην της,
όφείλομεν νά άπαλλάξωμεν την γήν των φορολογικών επι-
βαρύνσεων. Η έγγειος σταφιδική φορολογία είναι άδικος.
Οί σταφιδοπαράγωγοί δέν περιμένουν βεβαίως την καλυτέ-
ρευσιν τής τύχης των από την σημερινήν Κυβέρνησιν, την
προσχημένην από τούς κόλπους της κεφαλαιοκρατικής τά-
ξεως των παραγωγών. Ζητούν όμως νά προσαρμόση την
πολιτικήν της με τό όλον σταφιδοπαράγωγικόν πρόβλημα.
Άναλύει κατόπιν τό ιστορικόν του θεσμού τής παρακρατή-
σεως τής σταφίδος και κατακρίνει τό ύλθιον σύστημα τής
άσφαλείας του καθορισμού τής ποιότητος τής σταφίδος.

Γ. Καφαντάρης. Έχομεν όλην την διάθεσιν νά σάς ά-
κούσωμεν, άλλ' όμιλείτε με τόσην ταχύτητα, ώστε φέρετε εις
δύσκολον θέσιν και τούς στενογράφους άκόμη.

Σ. Στεφανόπουλος. Θα προσπαθήσω... Δι' όσων είπον
περί του παρακρατήματος δέν επιθυμώ νά παρεξηγηθώ,
διότι δέν ύποστηρίζω την κατάργησιν αλλά την μεταρρύθ-
μισιν του συστήματος. Ζητώ ένα σύστημα πληρέστερον
προσαρμοζόμενον προς τάς περιστάσεις του συναγωνισμού,
όστις μεταπολεμικώς έδημιουργήθη διά την σταφίδα. Συνε-
χίζων λέγει ότι αϊ ποιότητες πρέπει νά χωρίζονται υπό του
παραγωγού και όχι κατά την έξαγωγήν, είναι επιβεβλημένη
ή άποδοχή σαφέστερας διακρίσεως των ποιότητων. Τούτο
έξακριβούται δι' ενός συνδυασμού επί τη βάσει των γνωστών
κριτηρίων, ώστε ή προνομιούχος ποιότης να καθορίζεται επί
τη βάσει του τόπου τής προελεύσεως όπως λ.χ. ό Παναρίτης.

Είς έρώτησιν του κ. Παπαναστασίου, ό κ. Τσαλδάρης πα-
ρακαλεί νά άφίσουν τον κ. βουλευτήν νά τελειώση τό σύ-
στημά του, διότι όταν γίνονται διακοπαί άκαίρως επέρχεται
σύγχυσις.

Σ. Στεφανόπουλος. Οί παραγωγοί άπαλλασσόμενοι
του βάρους του παρακατήματος ήμπορούν νά καθορίσουν
τιμάς...

Π. Βουρλούμης (Υπουργός τής Έθνικής Οικονομίας). Η
πρόταξις σας είναι νά είσπράττεται τό παρακατήμα από
τον παραγωγόν.

Σ. Στεφανόπουλος. Βεβαίως. Ό παραγωγός θα ύπο-
χρεωθώ άλλώς εις μίαν πρόσθετον εργασία. Μόνος του ό
παραγωγός θα κάνη την διάκρισιν των ποιότητων.

Ε. Κουλουμβάκης. Θα άφίνωμεν λοιπόν εις την καλήν
προαίρεσιν του παραγωγού;

Σ. Στεφανόπουλος. Όχι εις την καλήν προαίρεσιν,
αλλά διότι έξυπηρετεί τούτο τά συμφέροντά του, δυνάμεθα
νά έμπιστευθώμεν την διάκρισιν. Ούτω την χειρότεραν ποιό-
τητα θα την χωρίζω διά την βιομηχανίαν, διότι θα πέρνη τα
όλιγώτερα χρήματα και την καλύτεραν διά την έξαγωγήν.
Ούτω ό παραγωγός θα φροντίζη συνεχώς νά έξευγενίζη την

παραγωγήν, μολονότι πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος δὲν εἶναι μόνον οικονομικὸν ζήτημα ἀλλὰ καὶ τεχνικόν, ὑπάρχει ἀνάγκη μέσων μετὰ τὰ ὅποια ἡ ἐκπεσοῦσα διοίκησις τοῦ Α.Σ.Ο. οὐδὲν ἥσυχον προβάλλουσα ἀνυστάτους δικαιολογίας. Ἐξετάζει κατόπιν ποῖα θὰ εἶναι αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας θὰ ἐπιτύχουν οἱ παραγωγοὶ διὰ τῶν προτεινομένων μέτρων. Ἄς υποθέσωμεν, λέγει, ὅτι ἕνας παραγωγὸς ἔχει 10 χιλιάδας λίτρας, ἐξ αὐτῶν τὰς 4 χιλιάδας θὰ δώσῃ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ παρακρατήματος κατὰ μέσον ὅρον δηλ. 200 δραχμὰς τὴν χιλιάδα ἥτοι θὰ πάρῃ ἐν ὅλῳ 4,800 ἀπὸ τὰς υπολοίπους δὲ 6 χιλ. λίτρας πρὸς 4 χιλ. 800 κατὰ χιλιάδα ἀφαιρουμένων τῶν ἐξῶθεν συσκευῆς, μεταφορᾶς κλπ. θὰ πάρῃ ἐν συνόλῳ 26 χιλ. δραχμὰς.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τί τὸν ἐμποδίζει νὰ τὸ κάμῃ καὶ τώρα;

Σ. Στεφανόπουλος. Ὑπάρχει τὸ βάρος τοῦ παρακρατήματος. Συνεχίζων λέγει, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσωμεν νέαν ὁδὸν διαθέσεως σταφιδοκάρπου ἀναφέρον ὅτι πρὸ ἔτων εἶχε κατορθωθῇ νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Ρωσίαν ἐξαγωγή.

Ο κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι πράγματι ὑπῆρχεν πρότασις πρὸς τὴν προσωρινὴν Κυβέρνησιν Ν. Δεληγιάννη συνάψεως συμμάχου ἐμπορικῆς δυνάμει τῆς ὁποίας θὰ ὤριζετο εὐνοϊκὸς δασμὸς διὰ τὴν εἰσαγομένην ἐν Ρωσίᾳ σταφίδα, ἀλλ' ἡ σύμβασις δὲν ὑπεγράφη ἀφ' ἐκείνου τοῦ ζητήματος διὰ τὴν νέαν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία δὲν προήρχετο ἐκ τῶν ἐκλογῶν, τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Θεοδώρου Δεληγιάννη, ἡ ὁποία ἐπιστεύετο ὅτι θὰ ἐξήρχετο νικητρία ἐκ τῶν ἐκλογῶν. Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ἐξηγέρθη ἡ Βεσσαραβία καὶ παράπονα ὑπεβλήθησαν πρὸς τὸν πατέρα τῆς τὸν Τσάρον διὰ τὴν μελετωμένην σύμβασιν οὕτω δὲ ἐματαιώθη ἡ ὑπογραφή αὐτῆς, μολονότι παρενέβη τότε καὶ ἡ βασις. Ὅλγα.

Ο κ. Σ. Στεφανόπουλος συνεχίζων λέγει ὅτι ὅπωςδὴ ποτε εὐθύνετο ἡ τότε Κυβέρνησις διότι δὲν ἔσπευσε νὰ υπογράψῃ τὴν σύμβασιν. Φρονεῖ ὅτι τὸ σταφιδικὸν ζήτημα πρέπει νὰ τεθῇ ὑπὸ ἐνιαίαν διαχείρισιν καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἰδρυθῶν κέντρα παραλαβῆς τοῦ σταφιδοκάρπου, νὰ παραδίδεται δὲ οὗτος κατόπιν εἰς κιβώτια ἐσφραγισμένα εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ὑποστηρίζει ὅτι τὸ σημερινὸν μικτὸν σύστημα παραδίδον τὴν διαχείρισιν εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀπεδείχθη διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἀτυχές. Ἡ παράδοσις τοῦ Α. Σ. Ο. εἰς τὸ Κράτος θὰ ἦτο ἡ χειρότερα τῶν λύσεων ἡ ὁποία, ἀσφαλῶς θὰ ὠδήγει εἰς τὸν ὀλεθρον, καλύτερον εἶναι νὰ παραδοθῇ ὁ ὀργανισμὸς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους σταφιδοπαραγωγούς μολονότι καὶ ἡ ἀποψὶς αὕτη παρουσιάζει μειονεκτικὰ κατὰ τινα. Καταλήγων ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀναμφισβήτητος διὰ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν σταφιδοπαραγωγῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἐκινήθησαν ἀπὸ δημαγωγούς, ἀλλὰ διότι βλέπουν τὴν ἐκμετάλλευσιν ἡ ὁποία γίνεται εἰς ὁδὸς τῶν καὶ τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἀστοργίαν. (χειροκροτήματα).

Ο Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις γενικεύεται αἰτήσῃ 10 βουλευτῶν.

Ο κ. Τ. Ἀναστασίου. Λυπεῖται, λέγει, διότι θὰ ἀντικρούσῃ τὸν ἀξιότιμον συμπολίτην του κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπίσημον ἐμφάνισιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἡ ἔκτακτος ὅμως σπουδαιότης τοῦ ζητήματος ἀφορῶντος εἰς τὰ ζωτικότερα συμφέροντα τῶν συμπολιτῶν του τὸν ἀναγκάζουν νὰ μὴ ἀφίσῃ ἀπαράτηρα τὰ λεχθέντα, ὅσον ἀφορᾷ τοῦλάχιστον τὸ κύριον σημεῖον τῆς ἐπερωτήσεως, διότι δυνατόν νὰ γεννηθῶν πεπληγμένοι ἐντυπώσεις προωρισμένοι νὰ μὴ προαγάγουν τὸ ζήτημα. Ὁ κ. βουλευτὴς ἀσκάει κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἔλεγχον διὰ τὴν πολιτικὴν τῶν εὐτελῶν τιμῶν ὡς τὴν ὀνομάζει, παρεῖθε ἡ ἡθέλησε νὰ λησμονήσῃ ὅτι εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ πρωτοβουλίαν τινὰ ἢ δικαίωμα ἐπεμβάσεως

ἢ ἐλέγχου ἐκ τῶν κειμένων νόμων, ἐταύτισε τὴν Κυβέρνησιν πρὸς τὸν Α. Σ. Ο. καὶ τὰς εὐθύνas τῆς ἀστόχου πολιτικῆς τοῦ Α. Σ. Ο. ἐπέριψε ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους, οὔτε τὸν Α. Σ. Ο. ἴδρυσεν, οὔτε τὰ διοικοῦντα αὐτὸν πρόσωπα ἐξέλεξε. Καὶ τὸ πλέον ἀξίον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι μετέφερε καὶ ὑπεστήριξε τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἰδέας ὧν ἐκείνων τῶν ἀνευθύνων. οἵτινες παρέσυραν τοὺς παραγωγούς εἰς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ κατέστησαν καὶ τὴν δυστυχίαν αὐτῶν μεγαλυτέραν καὶ τὴν κρίσιν τοῦ προϊόντος δεινότεραν. Εἶναι ἀναντίρρητον, ἐξακολουθεῖ, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπῆρξε δεινότερα πάσης ἄλλης προηγούμενης καὶ ἐκδηλοῦται εἰς μίαν ἀπέραντον δυστυχίαν ἐνὸς φιλοπόνου καὶ ἐργατικοῦ λαοῦ, διατελοῦντος εἰς πρᾶγματικὴν ἀπόγνωσιν. Ποῖα ὅμως τὰ αἷτια τῆς κρίσεως; Ἡ ἀφορία ἡ περυσινὴ καὶ αἱ ἐνσκήψεις αἱ θεομηνίαι αἱ ὁποῖαι ἠῤῥησαν ὑπερβολικῶς τὰ ἔξωδα καλλιιεργείας ἀλλὰ καὶ ἡ κακὴ σταφιδικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους ἡ ἀκολουθηθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1892 δηλ. τὰ τεχνικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς τότε προκινῆσεως κρίσεως ἐλήφθησαν, ὅπως ὁ εἶδος φόρος καὶ ἡ ἐξαγορὰ τῶν πλεονασμάτων. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐπέφερον σημαντικὴν ἐπιβάρυνσιν τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγορὰν καὶ ἔκαμψαν τὴν ἀντοχὴν τῆς.

Συγχρόνως ἐπέφεραν καὶ διαρκὴ παραγκιώνισιν τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸν ἀπαισιώτερον ῥόλον ἐπαίξεν ἡ ἄφρων διαχείρισις καὶ ἡ ὀλεθρία πολιτικὴ ἣν ἤσκησεν ὁ Α. Σ. Ο. ἡ νόμιμος ἐκείνη ὀργάνωσις ἥτις ἐτάχθη πρὸς προστασίαν τῆς καλλιιεργείας καὶ ἐμπορίας τοῦ προϊόντος. Ἀποδείξει ὅτι ὁ Α. Σ. Ο. εὔρε τὴν ἐξαγωγήν εἰς 180 ἑκατομμύρια τὸ 1925 καὶ τὴν ἔφεραν εἰς τὰ 1929 εἰς 145. Οἱ διοικοῦντες τὸν Α. Σ. Ο. ἀπειροὶ περὶ τὰ σταφιδικὰ, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῇ αὐτῶν νεανίαν τινὰ, ὅστις ἀνεκλήρυνεν αὐτὸν μονάρχην ἀπόλυτον καὶ ἀνεξέλεγκτον κύριον τῆς τύχης τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, ἐδημοκροῦσαν ἀπέναντι τῶν παραγωγῶν καὶ ἐπεβάρυνον ὑπερόγκως τὴν σταφίδα.

Σ. Στεφανόπουλος. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν σταφιδικὴν τράπεζαν τῆς ὁποίας ὁ διοικητὴς ἦτο νεκρὸν πρόσωπον.

Τ. Ἀναστασίου. Καὶ τὸ ἐν σύστημα ἀπέτυχε καὶ τὸ ἄλλο. Ὁ Α. Σ. Ο. παρεβίβασεν μίαν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν θερησευτικῶς ἐτήρησεν ἡ Προνομιούχος, τὴν ἀρχὴν καθ' ἣν καθωρίζοντο ἐλάχιστα ὅρια τιμῶν. Ἀντὶ δὲ τῆς σωτηρίας ἀρχῆς τοῦ καθορισμοῦ ἐλαχίστων ὁρίων τιμῶν ἐπράττε τὰ ἀντιθέτα ὀρίζων τὰ ἀνώτατα ὅρια τῶν τιμῶν. Καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ 1928 ἐπέφερε καιριώτατον πλῆγμα κατὰ τῆς σταφιδοπαραγωγῆς ὠρίσασα τὰς τιμὰς τῆς σταφίδος εἰς 4.100 εἰς ἐποχὴν ἐμφανίσεως μάλιστα σοβαρῶν ἀντιπάλων. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἐγκλημα, ὅχι μόνον διὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα ὀλέθρια ἀποτελέσματα, ἀλλὰ καὶ διότι διεπράττετο ἐν γνῶσει τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων καὶ παρὰ τὰς ὑποδείξεις καὶ τὰς γνώμας τῶν Ἐπιμελητηρίων Πατρῶν καὶ Καλαμῶν. Ὁ Α.Σ.Ο. ἐκ δημοσκοπίας παρεῖδεν ὅτι τὸ ἀληθές συμφέρον τῶν παραγωγῶν καὶ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἔγκειται εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐξαγωγῆς. Καὶ οὕτω οἱ ἀντίπαλοι ἡμῶν ἐπωφελοῦμενοι τῶν ἀνησυχῶν ἡμῶν ἠῤῥησαν εἰς βάρος μας τὴν κατανάλωσιν τῶν ἐνθ' οἱ ἰδιοί μας παραγωγῶν δὲν ἐπώλουν τὰς σταφίδας τῶν εἰς τὰς κατωτέρας τιμὰς τοῦ συναγωνισμοῦ, διότι ἦσαν ἡσφαλισμένοι ὅτι θὰ τὰς ἐπώλουν εἰς τὰς ὑπερόγκους τιμὰς τοῦ Α. Σ. Ο. Ἀφ' ἐτέρου εἶχαν ἐγκαταστήσει διοίκησιν πολυτελεστάτην ἑκαμναν ἀσκόπους δαπάνας δεκάδων ἑκατομμυρίων καὶ διὰ τῆς ρυπαρότητος τοῦ κονδυλίου τῆς ἐσωτερικῆς διαφρησεως ἠῤῥησαν διαρκῶς διὰ βάρη καὶ συνεπῶς ἐμείναν τὴν ἐξαγωγήν. Ἀτυχῶς πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένοι τῆς εὐθύνης διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ οἱ ὀργανωμένοι παραγωγοί, οἱ διοικοῦντες τὰς ἐνώσεις καὶ τοὺς ὀργανισμούς, ἠνείχοντο τὴν δημοκρατίαν καὶ περιέβαλλον μὲ ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην τὸν Α.Σ.Ο. ὁσάκις δὲ ἐτόλ-

μησε κανεὶς νὰ ὁμιλήσῃ ἐνταῦθα διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Α.Σ.Ο. ἐλάμβανε σωρεῖαν τηλεγραφημάτων ἀποδοκιμαζόντων αὐτόν. Διὰ τῆς ἀστόχου αὐτῆς πολιτικῆς τοῦ Α.Σ.Ο. ἐξηγνῆθησαν τὰ ἀποθέματά του εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν πλεονασμάτων καὶ εἰς δευτερευούσας ἄλλας ἀνάγκας ὡς τὴν κατασκευὴν δεξαμενῶν καὶ εἰς ἀτυχεῖς ἄλλας ἐπιχειρήσεις ὡς αἱ περίφημοι κοινοπραξίαι μετὰ τὰς βιομηχανίας. Ἐντεῦθεν ὁ Α.Σ.Ο. ἦλθεν εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του καὶ ἡ κρίσις ἐπεδεινώθη, τότε δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ παρέμβῃ.

Ἡ Κυβέρνησις παρενέβη διότι ὁ αὐτόνομος ὀργανισμὸς ἀπεδείχθη ἀνίκανος νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως ἐμφρόνως καὶ σταθερῶς ἀντιμετωπιάσας τὸ ζήτημα καὶ ἀναλαβούσης τὴν ρύθμισιν αὐτοῦ παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις ἀπεσπύθησε παντελῇ καταστροφὴν διὰ τῶν ψηφισθέντων καὶ ἐφαρμοσθέντων ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Ο. μέτρων καθορισμοῦ τιμῆς τῆς ἐξαγορᾶς τῶν πλεονασμάτων, ἐνθ' οὗτος ἐδήλου ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀγοράσῃ ταῦτα πρὸς 1350 δραχμ. τὸ χιλιόλιτρον.

Α. Μάρκου. Τὶ ἄλλας συστάσεις ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις;

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐπειδὴ διαρκῶς γίνεται λόγος περὶ μὴ ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως, σὰς πληροφορῶ ὅτι τοὺς ἔκαμα ἔγγραφον συνιστῶν νὰ μεριμνήσουν διὰ τὴν ποιότητα καὶ ὕστερα ἀπὸ μῆνα μοῦ ἀπῆντησαν ὅτι εἶναι αὐτόνομοι.

Τ. Ἀναστασίου. Συνεχίζων λέγει ὅτι πρὸ τοιαύτης καταστάσεως εὐρεθεῖσα ἡ Κυβέρνησις ἐπέβαλε τὰ ἐφαρμοσθέντα μέτρα ἐξασφαλίσασα τιμὴν δραχμῶν 2.200 καὶ οὕτω ἀπεσπύθη, μετὰ τὴν ἐπέμβασιν τῆς αὐτῆς, παντελῇ καταστροφὴν τῆς παραγωγῆς. Διότι εἶναι προφανές ὅτι ἂν ἄφινε τὸν Α.Σ.Ο. μετὰ τὴν γνωστὴν οικονομικὴν του δυναμικότητα νὰ ἀσφαλίσῃ μέχρι τῶν 1350 δραχμ. πού ἠδύνατο, ἕκαστος φαντάζεται πόσον μεγαλυτέρα θὰ ἦτο ἡ ἔκτασις τῆς καταστροφῆς καὶ πόσον ἀθλιωτέρα ἡ κατάσταση τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου. Βεβαίως θὰ ἦτο εὐκατεῖον ἂν κατωρθοῦτο νὰ ἐξησφαλίζοντο καὶ ἀνώτερα τιμαὶ ἀλλὰ μέχρις ἐκείνου τοῦ σημείου πού ἔφθασεν ἠδύνατο νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ ἐπιτευχθὲν δάνειον. Τοῦτο ὡς γνωστὸν κατωρθώθη διὰ τῆς ἐγγυήσεως ἣν παρέσχεν ἡ Κυβέρνησις ἀναλαβούσα βαρεῖας ὑποχρεώσεις καὶ χορηγίσασα εἰς τὴν τράπεζαν τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοπραξίας. Καὶ οὕτω ἐδανείσθη ὁ Α.Σ.Ο. τὰ 300 ἑκατομμύρια δι' ὧν ἀντεπεξῆλθε τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν ὀξυτάτην φάσιν, εἰς ἣν εἰσῆρχετο τὸ σταφιδικὸν ζήτημα. Ἡ Κυβέρνησις ἐπίσης ἐμείωσε τὸν ἔγγειον φόρον ἀπὸ 75 ἑκατομμύρια εἰς 50. Εἶναι τοῦτο μία χειρονομία, ἡ ὁποία βεβαίως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι γενναϊότερα, διότι ἡ σταφὶς φορολογεῖται δημοτικῶς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν ἠλάττωσε μόνον τὸν φόρον ἀλλ' ὡς γνωρίζετε καθυστέρει ὁ Α.Σ.Ο. καὶ 60 ἑκατομμύρια ἀπὸ τὴν φορολογίαν τοῦ προηγούμενου ἔτους καὶ ἀνέστειλε τὴν πληρωμὴν.

Τ. Ἀναστασίου. Ἡ σταφὶς, συνεχίζει, φορολογεῖται μετὰ 350 δραχμ. κατὰ χιλιόλιτρον δηλαδὴ 35 ο/ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εισοδήματος προσθέσατε καὶ 20 ο/ο τοπικοὺς φόρους καὶ ἔχετε φορολογίαν πρωτακουστόν φθάνουσιν τὰ 55 ο/ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εισοδήματος.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ σταφὶς φορολογεῖται 175 δραχμὰς τὸ χιλιόλιτρον.

Τ. Ἀναστασίου. Τὸ γνωρίζω καὶ τὸ εἶπα. Εὐχῆς λοιπὸν ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἡ Κυβέρνησις βοηθοῦσα ἀκόμη τὴν παραγωγὴν ἐμείλων ἀκόμη τὸν φόρον. Ἀλλὰ παραδόξως ἡ πολιτικὴ αὐτῇ, διὰ τῆς ὁποίας ἐδόθη ἡ δύναμις εἰς τὸν Α.Σ.Ο. καὶ ἀντιμετωπίσθη ἡ κρίσις ὅπωςδὴποτε μετὰ τιμὰς ἀνεκτάς, κρίνεται σήμερον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς. Καὶ ἀπορῶ πὺς στηρίζονται αἱ ἐπικρίσεις τοῦ ἀξιότιμου συμπολίτου μου ἀφοῦ τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν ἀγαθώτατα. Ἐκεῖνοι ᾗδῃ οἵτινες ἐδημαγωγῶν ἄλλοτε περὶ μεγαλυτέρων τιμῶν συνερχόμενοι ὁμολογοῦν ὅτι αἱ ὀρίσθεισαι τιμαὶ περιέσωσαν τὴν

κατάστασιν καὶ τὸ μέλλον τῆς σταφίδος. Ἐκτὸς ὅμως αὐτοῦ ἡ ἀγαθότης ἐπίδρασις τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ προϊόντος ἀπεδείχθη ἐμπραγμάτως καὶ ἀπὸ τὴν κατανάλωσιν αὐξηθέντος τοῦ ποσοῦ κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον κατὰ 16 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ καὶ οἱ παραγωγοὶ ὁμολογοῦν τὴν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν, βεβαιοῦντες ὅτι ἂν ἠκολουθεῖτο ἄλλη πολιτικὴ καὶ μάλιστα ἡ τότε παρὰ τῶν ἀνευθύνων ὑποστηριζομένη, ἡ κρίσις τῆς σταφίδος θὰ ἦτο δεινότερη, διότι ἡ κατανάλωσις θὰ ἐξέπιπτεν ἀκόμη περισσότερον ἐνθ' σήμερον ὅχι μόνον δὲν ἐσημειώθη περιορισμὸς ἀλλὰ καὶ αὐξήσις σημαντικὴ.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐπειδὴ κατὰ μέγα μέρος εὐθύνονται διὰ τὴν τότε διαχείρισιν τοῦ ζητήματος, σὰς υπομνησκῶ καὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, τὸν ὅποιον εἶχονμεν μετὰ τῶν παραγωγῶν. Διὰ τὴν λύσιν πού ἐδώσαμεν, δὲν διευτυπώθησαν παράπονα οὔτε ἀπὸ τὴν Κόρινθον οὔτε ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν, τούναντιον μάλιστα πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν μερῶν ἤθελον νὰ καταργηθῇ τὸ παρακρατήμα. Συνεπῶς τότε δὲν ἐθορόβουν ὅλοι οἱ παραγωγοὶ περὶ ὑψηλῶν τιμῶν, ἀλλὰ μόνον οἱ τῶν κατωτέρων ποιότητων καὶ τῶν πενιχρῶς κατὰ στρέμμα παραγωγῆς.

Τ. Ἀναστασίου. Αὐτὸ εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ παραγωγοὶ τῶν κατωτέρων ποιότητων πηροποιοῦντο, διότι ἐπλήσσοντο καιριώτερον ἐκ τῆς καταστάσεως, διότι τὸ προϊόν των ὀλίγας ἐλπίδας εἶχεν ἐξωτερικῆς καταναλώσεως. Καὶ διότι ἡ παραγωγὴ των ἦτο μικρὰ κατὰ στρέμμα.

Α. Παπαναστασίου. Διὰ τὸ 1928 δὲν ἐπενέβη ἡ Κυβέρνησις νὰ κατεβάσῃ τὰς τιμὰς;

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐφ' ὅσον ὁ ὀργανισμὸς εἶχεν οικονομικὴν δυναμικότητα δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀπετάθη πρὸς αὐτὴν εὐθὺς ὡς εὐρέθη ἐν ἀδυναμίᾳ.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ Α.Σ.Ο. ὅμως εἶναι ἀντιπρόσωπος καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν παραγωγῶν.

Τ. Ἀναστασίου. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἐπερωτήσας ἀνέπτυξεν ἐν σύστημα μελλοντικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος.

Τὸ σύστημα δὲν εἶνε πρωτότυπον, ὑποστηρίζεται δὲ καὶ παρὰ πολλῶν παραγωγῶν καὶ εἶνε καὶ αὐτὸ ἄξιον μελέτης χωρὶς ἀπὸ σήμερον νὰ δύναται κανεὶς νὰ κρίνῃ τὴν ὠφελιμότητα αὐτοῦ. Ἐλπίζω, τονίζει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ ρυθμίσῃ γενικώτερον τὸ ζήτημα τῆς σταφίδος διὰ τὸ μέλλον καὶ θὰ μελετηθῶν ὅλα τὰ ὑπάρχοντα συστήματα καὶ σχέδια, ἐκεῖνο δὲ πού θὰ παρακαλέσω ἰδιαιτέρως τὴν Κυβέρνησιν εἶνε ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶν σύντονα ριζικὰ μέτρα. Τὸ σύστημα τοῦ Α.Σ.Ο. ὡς θεσμὸς εἶνε ἀριστον. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, ὡς πληροφοροῦμαι, θὰ εἰσηγείτο μέτρα μεταρρυθμιστικὰ τοῦ καταστατικοῦ νόμου τοῦ Α.Σ.Ο. μετὰ οὐσιαστικωτέρου ἐλέγχου ἐπ' αὐτοῦ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἐξῆς πρὸ τῶν ἐκτρώπων, αἵτινα ἐσημειώθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκ μέρους τῆς διοικήσεως τοῦ Α.Σ.Ο. καὶ τὰ ὁποῖα ἀπεθάρρυναν τοὺς καὶ ἀπὸ ἄλλους λόγους δυσπραγοῦντας σταφιδοπαραγωγούς. Νομίζω, ἐπιλέγει, ὅτι πρέπει νὰ ἀνασυντεθῇ τὸ συμβούλιον τοῦ Α.Σ.Ο. καὶ νὰ θεσπισθῇ οὐσιαστικὸς ἔλεγχος, ὅποτε εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Α.Σ.Ο. θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του. Τὰ πρὸς τοῦτο συντελοῦντα μέτρα εἶνε ἀπαραίτητα, διότι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην στιγμὴν προέχει ἡ ἀνακούφισις τοῦ σταφιδοπαραγωγῶν, καταδικασθέντος εἰς τὴν τραχὴν μοῖραν νὰ δουλέῃ χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ.

Κ. Βουδούρης. Τὸ σταφιδικὸν ζήτημα, λέγει, ἀνησχόλησε καὶ ἐμὲ, ὅχι μόνον διότι εἰς τὴν καλὴν του ρύθμισιν στηρίζεται καὶ ἡ εὐημερία τῶν ἐντολέων μου, ἀλλὰ καὶ διότι εἶμαι καὶ ἐγὼ σταφιδοπαραγωγός. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔχουν ἀπασχοληθῇ πολλοὶ ἄλλοι σοφοὶ μετὰ τὸ σταφιδικὸν ζήτημα, ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος καὶ ἐπερωτῶν ζήσας ἐν τῇ ξένῃ δὲν εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρακολουθήσῃ τὴν

ιστορίαν του ζητήματος και τους γενόμενους περί αυτού αγώνες και διὰ τούτου έδειξε μίαν σκληρότητα. Τον παρελθόντα Αύγουστον έγραψεν ο συνάδελφος όταν εφύρισκετο τὸ ζήτημα εἰς ὀξυτάτην φάσιν τὰ ἐξῆς (ἀναγινώσκει) ἀποδίδων δηλαδὴ κομματικὰς σκοπιμότητας εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ τὴν δράσιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν σταφιδοφόρων ἐπαρχιῶν. Εἰς ἐκείνην τοῦτέστι τὴν στιγμήν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἀκούων τὸν πόνον μακρόθεν ἔλεγε ὅτι ἡ σταφιδικὴ δυστυχία ὀφείλεται μονονοχί εἰς τὴν πειθαρχίαν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ τόπου πρὸς τὸ κόμμα. Ὁ κ. συνάδελφος ἀρχόμενος τοῦ λόγου τοῦ ἀπησχολήθη καὶ μετὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκρίζωσης καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ. Ἄλλ' οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει ἐξ αὐτοῦ. Θεωροῦντες τινες πρὸς τὰς σταφιδικοῦ κόσμου ὑπεστήριξαν ἀνέκαθεν ὅτι καὶ ἡ ἐκρίζωσις εἶνε φάρμακον, ἀλλ' ἡ φωνὴ των οὐδεμίαν εὕρισκεν ἡχώ. Ἐάν εἰς τὰς μακρὰς του μελέτας ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἠλείας συνάδελφος μεταχειρίζετο καὶ μίαν πενήραν ἐκθεσιν τῆς συσταθείσης Κοινῆς. Ἐπιτροπὴς θὰ ἔδωκε ποῖα ἐδίδετο ἀπάντησις εἰς τοὺς ὁπαδούς τῆς ἐκρίζωσης.

Ἄλλ' ἡ ἐκθεσις αὕτη δὲν τὸν ἀπησχολήσε καθότι ὁ κ. συνάδελφος ὠμίλησε περὶ φορολογιῶν καὶ δὴ κρατικῶν. Εἵμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι. Μάλιστα ἐγὼ ὑπερθεματίζω λέγων ὅτι ἡ φορολογία τῶν 50 ἑκατομ. εἶναι αὐτόχρημα δημοεὐτική διότι δὲν στηρίζεται ἐπὶ ὀξείας φορολογικῆς. Ἀφοῦ τὰ ἐξόδα παραγωγῆς ἐνὸς χιλιολίτρου εἶναι 1800 δραχ. ὁ καλλιεργητὴς μετὰ τὰς διδομένας τιμὰς καὶ λαμβανόμενων ὑπ' ὅψιν καὶ τῶν φορολογιῶν καταντᾷ νὰ μὴ εἰσπράττει οὐδὲ καὶ τὰ ἐξόδα τῆς καλλιεργείας. Καὶ καθ' ἣν στιγμήν ὁ παραγωγὸς δὲν εἰσπράττει οὐδὲ δραχμὴν μετὰ τὸν δικαίωμα τὸ Κράτος τοῦ πέρνει 200 δραχ. κατὰ χιλιόλιτρον;

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ φεῖλω νὰ ἐξηγήσω ὅτι μετὰ τὸ ὑπάρχον σύστημα ὁ παραγωγὸς ἀσφαλίζει μίαν κατ' ἐλάχιστον ὅρον τιμὴν καὶ ἐπ' αὐτῆς δὲν πληρώνει κανένα φόρον, διότι πέραν τῶν 2 χιλιάδων δραχ. δὲν πέρνομεν φόρους, ἐπὶ τῇ ὑάσει τοῦ παραδείγματος ποῦ ἐφέραμεν.

Κ. Βουδούρης. Ποῦ ἔχουν τότε ἐπίπτωσιν τὰ 50 ἑκατομμύρια;

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δύνασθε νὰ μοῦ εἰπῆτε, ὅτι ἐάν δὲν εἰσπραχθοῦν τὰ 50 ἑκατομμύρια ἡμπορεῖ ὁ Α.Σ.Ο. νὰ ἀυξήσῃ τὰς ἀσφαλιζόμενας (φωναί. αὐτὸ λέγομεν).

Α. Παπαναστασίου. Ποῦ εἶναι τὸ εἰσόδημα τῆς σταφίδος;

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ παραγωγὸς κατὰ μέσον ὅρον πέρνει 3 χιλ. δραχ. τὸ χιλιόλιτρον, καὶ ἐπὶ 300 ἑκατομ. ἔχομεν 900 ἑκατομ., ἀλλ' ὁ εἰσαγόμενος χρυσὸς εἶναι περισσότερος διότι ὑπολογίζονται καὶ τὰ ἐξόδα τὰ ὁποῖα πληρώνει ὁ καταναλωτής.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ παρακράτημα ποῖος τὸ πληρώνει;

Π. Βουρλούμης. Ὁ παραγωγὸς πληρώνει καὶ διὰ τὸ παρακράτημα.

Κ. Βουδούρης. Ἀπορῶ, τονίζει, πῶς ὁ κ. Υπουργὸς ἠθέλησε δι' ἀλληγοριστικὸν τρόπον νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὰ 50 ἑκατομ. δὲν εἶναι φόρος. Ὁμολογῶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν παρακολουθήσω.

Π. Βουρλούμης. Εἵμεθα σύμφωνοι, ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ φόρος ὁ ἔγγειος ὁ Α.Σ.Ο. θὰ ἠδύνατο νὰ ἀσφαλίσῃ μεγαλυτέραν τιμὴν. Φόρος ὅμως ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιζομένου ποσοῦ δὲν πληρώνεται.

Α. Μιχαλακόπουλος. Καὶ τὸ ἔλαιον θὰ ἦτο εὐθηνότερον, ἂν δὲν ἐπληρώνετο ὁ φόρος.

Κ. Βουδούρης. Ἀλλὰ τότε ἡ ἀποστολὴ τοῦ καλλιεργητοῦ εἶναι νὰ καλλιεργῇ καὶ νὰ παράγῃ διὰ νὰ προσπορίζεται μόνον τὰ καλλιεργητικὰ ἐξόδα καὶ τὸν φόρον τοῦ δημοσίου;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος). Ἐάν δὲν κάμει αὐτοκαλλιέργειαν τῆς σταφίδος δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δὲν θὰ σῶς μείνῃ τίποτε. Εἶναι θεοκωμωμένον ὅτι μόνον οἱ αὐτοκαλλιεργῶντες δύνανται νὰ στηρίξουν οἰκονομικῶς τὴν ἀγροτικὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν.

Κ. Βουδούρης. Ὁλαὶ ὁμῶς αἱ ἔρουναι καὶ οἱ λογαριασμοὶ καταλήγουν εἰς ὅσα ἐγὼ ὑποστηρίζω.

Π. Πετρίδης. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ποσότης τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ποιότης.

Κ. Βουδούρης. Γενικῶς εἶναι ὅτι ἐκπρίνοντες τὸν φόρον τῶν 50 ἑκατομ. ἀφίνομεν εἰς τὸν καλλιεργητὴν τὴν τιμὴν ὅτι συνετέλεσε νὰ εἰσπραχθοῦν τὰ ἐξόδα του καὶ ὁ δὴ μόνος φόρος. Ὡς πρὸς τοὺς ναύλους, συνεχίζει, περὶ ὧν ὠμίλησε ὁ κ. συνάδελφος, οὗτοι ἀπορροποῦν περὶ τὰς 300 χιλ. λίρας, διότι ὑπάρχει συνεννόησις μετὰ τῶν πλοιοκτητῶν καὶ εἰσπράττονται τεράστια ποσὰ δυσανάλογα μετὰ τὰς εἰσπραττόμενα διὰ τὰς μεταφορὰς ἄλλων εἰδῶν. Ἀπὸ τὸν φόρον ἐξάγεται ὅτι ὁ ΑΣΟ ἠθέλησε νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἄσπρον αὐτὸ καὶ προσέτινεν ὅπως διὰ κοινῆς συνεννοήσεως τῶν ἐπιμελητηρίων ὁ ΑΣΟ γίνῃ κοινὸς ναυλωτής, ὅποτε θὰ ἐξέπιπτον οἱ ναῦλοι εἰς τὸ 1)3. Τὰ ἐπιμελητήρια διὰ λόγους προσωπικοῦ τῶν μελῶν αὐτῶν ἀντέταξαν ἄρνησιν. Δὲν γνωρίζω, τονίζει, κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν διὰ νὰ παύσῃ νὰ καταθάλῃ λύτρα ὁ δυσπραγῶν σταφιδικὸς πληθυσμὸς, ὅστις δὲν εἰσπράττει οὐδὲ τὰ ἐξόδα τῆς καλλιεργείας του. Ἐχω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐπὶ τούτου ὁ κ. Υπουργὸς θὰ δώσῃ ἐξηγήσεις. Ὁ κ. ἐξ Ἠλείας συνάδελφος ἀπειροσ, διατελὼν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων ἀνεμνήσθη ἐκθέσεως τοῦ κ. Σακελλαρίου. Ἐχω ὑποχρέωσιν νὰ εἶπω ὅτι ὁ δόσας εἰς αὐτὸν τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν ἦτο ὑπάλληλος τοῦ ΑΣΟ καὶ τὰ ποσὰ δικαιοῦματά του δὲν τὰ ὑπέδαλεν εἰς τὸν ὄργανισμὸν, ὅταν ἐπληρώνετο παρ' αὐτοῦ.

Σ. Στεφανόπουλος. Τί μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτὸ, ποῖος μοῦ ἔδωσε τὴν ἐκθεσιν καὶ διατὶ μοῦ τὴν ἔδωσε.

Κ. Βουδούρης. Μᾶς ἐνδιαφέρει διότι ἡ πηγὴ εἶναι ὑποπτος, ἐπεὶδὴ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τῆς διοικήσεώς του ὅταν ἦτο ὑπάλληλος τῆς. Σῶς τὸ λέγω αὐτὸ κ. συνάδελφε διὰ νὰ εἴθε εἰς τὸ μέλλον προσεκτικώτερος καὶ διὰ νὰ μὴ ἐμπέσετε εἰς ἄλλας παρομοίας παγίδας. Ὁ κ. συνάδελφος ὠμίλησε καὶ περὶ ἐνίκας διαχειρίσεως ἀλλ' ὅσα εἶπε δὲν συμβιβάζονται μετὰ τὴν. Εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὁμιλοῦμεν καὶ περὶ ταύτης, ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω δισταγμοὺς κατόπιν τῶν νομῶν διδασμάτων καὶ νὰ δηλώσω ὅτι ἂν ἡρωτώμην δὲν θὰ τὴν συνίστων. Προχωρῶν ὁ κ. συνάδελφος ὠμίλησε καὶ περὶ τῆς κακῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ΑΣΟ. Γὰ κακὰ εἶπε, ὀφείλονται εἰς τὸ μικτὸν σύστημα διότι παραδίδεται ἡ διοίκησις εἰς τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους. Ἄλλ' οὐδέποτε ὑπῆρξε μικτὸν σύστημα. Ἡ σύνθεσις τοῦ συμβουλίου εἶναι τοιαύτη (ἀναγινώσκει). Καὶ ἐάν ἀναδιψήσητε τὰ πρακτικὰ τοῦ συμβουλίου οὐδαμῶς θὰ ἴδῃτε μειωφρίαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς παραγωγῆς. Κατὰ θεωρίαν τὸ σύστημα ἦτο μικτόν, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει ἡ διοίκησις ἦτο εἰς τὰς χεῖρας τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τοῦτο ὠφείλετο ἀτυχῶς ἡ δημιουργηθεῖσα κατάσταση. Ὁ ὁμιλῶν ὑπὲρ πάντα ἄλλον συνήργησεν εἰς τὴν ἀνάθεσιν τῶν σταφιδικῶν ζητημάτων εἰς τὴν παραγωγὴν, στοιχοῦμενος εἰς τοὺς ἰδίους λόγους τοὺς ὁποῖους ὑποστηρίζατε καὶ σῆς.

Ἀτυχῶς αὐτὴν τὴν στιγμήν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναθεωρήσω τὰς σκέψεις μου, διότι δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ θεωρήσωμεν ἕνα κόσμον ὁλόκληρον. Προτιμώτερον νὰ μείνῃ ξένος ὁ κόσμος αὐτὸς ἀπὸ τὴν διοίκησιν, παρὰ ἐξ αἰτίας τῆς ἀναμειξέως του νὰ παραδοθῇ εἰς δυστυχίαν. Ὁ ΑΣΟ ἐπετέλεσεν ὄντως κάποιαν ἀποστολὴν καὶ ἐδέχετο τὰ χειροκροτήματα ὅλων, ὅταν αἱ τιμαὶ ἦσαν ὑψηλαί, ὁ δὲ Γεν. αὐτοῦ διευθυντὴς περιοδεύων ἐγένετο δεκτὸς μετ' ἀψίδας, μετὰ μύρτα

καὶ μετὰ πυροβολισμούς. Οὐδεὶς τότε ἠθέλησε νὰ φέξῃ ἢ νὰ μὴ ὑμνήσῃ τὸν ὄργανισμὸν. Ὁ προκάλεσας συνάδελφος κ. Ἀναστασίου εἶπεν ὅτι ὁ ΑΣΟ περιώρισε τὴν ἐξαγωγήν ἀσφαλῶς. Τοῦτο πὸ τονίζω καὶ εἰς τὴν ἐκθεσίν μου. Ὁ ΑΣΟ ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς ἐντολῆς ἦν τοῦ ἀνέθνῃ καὶ ἡ πολιτεία διέπραξε λάθην δι' αὐτὴν κατηγορεῖται. Ἀλλὰ δι' ἐμὲ σημαντικὸν ἔχει τὸ θασικὸν λάθος, ὅπερ διέπραξε, νὰ διαφύγῃ δηλ. ἀπὸ τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς του. Ὁ καταστατικὸς νόμος διέγραφε ρητῶς τὸν προσωρισμὸν του καὶ τὸ πλαίσιον τῆς δράσεώς του, δηλ. ὑπέσχετο ὁ ΑΣΟ ἀσφάλειαν μίᾳς τιμῆς καὶ ἐν λογικῶν κέρδους. Ἀτυχῶς οἱ διόκοι ντες τὸν ὄργανισμὸν ἐλησμονήσαν τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ ἐνθουσιασθέντες ἀπὸ τὰς πρώτας εὐδοκίμιας μεταβλήθησαν εἰς ἐμπόρους, μὴ λαθόντες ὑπ' ὄψιν τὰς μαθηματικὰς ἐπαναλαμβανόμενας κρίσεις τοῦ προϊόντος. Ὅπως προεῖπα πάντοτε αἱ ἀποφάσεις τοῦ ΑΣΟ ἐλαμβάνοντο κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν παραγωγῶν. Τὸ 1928 ἐγένετο ἀντιληπτόν ὅτι θὰ εἰσπράττετο εἰς σταφιδικὴν κρίσιν. Οἱ ἐν Λοσάνῳ καὶ ἄλλοι διὰ μακρῶν ἀνέφερον τοὺς κινδύνους καὶ ὑπέδεικνουν τὰ μέτρα τὰ ληπτέα ἀνεῦ τῶν ὁποίων ἡ κρίσις θὰ ἦτο ἀφρευτος καὶ ἔντονος. Τὸ Συμβούλιον τοῦ ΑΣΟ συνήλθε τὴν 28 Αὐγούστου καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἀνέγνωσε ὅλα τὰ ἔγγραφα, ἐτόνισε τοὺς κινδύνους καὶ καταλήγων εἶπεν ὅτι ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ σταθμισθοῦν καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρασυρθῇ ἡ τύχη τοῦ προϊόντος ἀπὸ τοὺς δημοκόπους.

Γ. Καφαντάρης. Τί ὑπεστήριξε;

Κ. Βουδούρης. Μικρὰς τιμὰς.

Γ. Τσεριώνης. Κατόπιν ὅμως ἐγκατέλειψε τὴν ἀποψιν αὐτὴν καὶ ἐτάχθη μετὰ τῆς ὑψηλὰς τιμᾶς.

Κ. Βουδούρης. Ὅπως γνωρίζετε εἶμαι συνήγορος τοῦ θεσμοῦ καὶ ἔγινα κατήγορος αὐτοῦ, καθ' ἣν στιγμήν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὸν φέξῃ καὶ θὰ εἶπω καὶ τώρα τὸ δίκαιον. Ὁ κυβερνητικὸς ἀντιπρόσωπος λέγει ὅτι ὀρθῶς ἔθεσε τὰ ζητήματα ὁ διευθυντὴς καὶ συνιστᾷ καὶ ἐγὼ χαμηλὰς τιμὰς ἀνοήγματος. Τότε ἔλαβον τὸν λόγον οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς παραγωγῆς καὶ ἀκούσατε τὴν νοσοτροπίαν των διὰ τὴν ἀποστολὴν των. Οἱ κ. Παπαδημητρίου καὶ Δεληγιάννης λέγουν ὅτι εἶναι πραγματικοὶ κίνδυνοι, ἀλλὰ τὰ ἐξόδα ἐφέτος εἶναι μεγάλα καὶ πρέπει καὶ αἱ τιμαὶ νὰ εἶναι μεγάλα, διότι οἱ παραγωγοὶ δὲν θέλουν νὰ ἀκούσουν περὶ ἐλαττώσεως τῶν τιμῶν. Εἶναι, λέγουν, ἴσως τοῦτο δυστύχημα, ἀλλ' ἡ ἐλαττώσις τῶν τιμῶν θὰ ἔφερεν ἐπανόστασιν εἰς τοὺς σταφιδικοὺς πληθυσμούς.

Ἐπρόκειτο δέ, κύριοι βουλευταί, περὶ τιμῶν ἀνερχομένων εἰς 4.000 δραχμ. Οἱ ἄλλοι δύο ἀντιπρόσωποι συντάσσονται καὶ αὐτοὶ μετὰ τοὺς ἄλλους, καίτοι ἀναγνωρίζουν ὅτι εἶναι ὀρθὰ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

Η. Τσεριώνης. Αἱ τιμαὶ τοῦ 1927 δὲν ἦσαν 4.000.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τιμαὶ δελτίων κατὰ τὸ 1928 ἐποίκιλον ἀπὸ 4.100—3850 κατὰ δὲ τὸ 1927 ἐποίκιλον ἀπὸ 3500—3175.

Κ. Βουδούρης. Πάντως οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς παραγωγῆς δὲν ἠμφισβήτησαν τοὺς κινδύνους ἀλλὰ μετὰ ὀμότητα ἐδήλωσαν ὅτι ἀδικοῦσιν δι' αὐτοὺς καὶ θέλουν τιμὰς μεγάλας, διότι αἱ μεγάλας τιμαὶ τοὺς ἐχρειάζοντο διὰ νὰ διακρυθσῇται ἐκ τῆς ἐντολῆς των ἡ μεγαλοφυΐα των. Δὲν ἐτόλμησαν δηλαδὴ νὰ τοὺς εἰπὼν μίαν μεγάλην ἀλήθειαν. Καὶ ὅταν τοιαῦτα ἦσαν αἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς παραγωγῆς ἔρωτῶ ἂν δύνασθε πλέον νὰ ἀναθέσσητε ἐντολὴν εἰς αὐτούς.

Σ. Στεφανόπουλος. Δὲν ἔχομεν τίποτε νὰ προσάψωμεν εἰς τοὺς παραγωγούς. Ἦκουσιν ὅτι ὁ ΑΣΟ συνεκέντρωνε ἑκατομμύρια καὶ ἐζήτουν μεγάλας τιμὰς.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι αἱ ζημίαι ὠφείλοντο εἰς τὴν κακὴν διοίκησιν ἢ ὄχι.

Σ. Στεφανόπουλος. Ὑπάρχουν καὶ ἀντιπρόσωποι ἄλλοι τῶν παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν μικρὰς τιμὰς.

Γ. Καφαντάρης. Διαρῶνῃσαν περὶ τῶν τιμῶν ἢ ὄχι;

Η. Τσεριώνης. Κάθε ἄλλο.

Κ. Βουδούρης. Ἡ θὰ ἐμπιστευθῶμεν λοιπὸν ὁλοκληρωτικῶς εἰς τὴν παραγωγὴν τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος ἢ θὰ ὑποστηρίξετε καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς κηδεμονίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, διότι, ὅπως ὀρθῶς εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, ἂν ἀφίστατε τοὺς παραγωγούς καὶ ἀποτύχουν τότε διὰ ποῖον λόγον οἱ ἐντολῆς των θὰ στραφῶν πρὸς τὸ Κράτος. Ζητοῦντες ἀποζημιώσεις ἐφ' ὅσον ἠρνήθησαν τὴν κηδεμονίαν του; Ὁ θὰ βεβαίως εὐτύχημα ἂν ἐξευρίσκετο τρόπος ὑποσχόμενος μετ' ἀσφαλείας τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος παρὰ τῶν παραγωγῶν ἀναλαμβάνόντων ὁμῶς καὶ τοὺς κινδύνους, ἄλλως κατ' ἀνάγκην θὰ συμμετέχῃ καὶ τὸ Κράτος εἰς τὸ ὅποσον στρέφονται κατὰ τὰς περιόδους τῶν κρίσεων. Ἐγὼ βεβαίως οὐδέποτε θὰ δώσω τὴν ψήφον μου διὰ σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου ὁλοκληρωτικῶς ἐκ τῆς παραγωγῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ σπαταλῶν ἐλέγχθησαν ἀλλοῦ καὶ μεγαλύτερα. Μέλος τοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Γερζάκης κατήγγειλε καὶ αἱ καταγγελλοῦνται αὐταὶ ἐδημιούργησαν μίαν ἀνωμαλίαν. Συνέστη Ἐπιτροπὴ ἐξεταστικὴ καὶ ὁ αὐτὸς σύμβουλος, ὅστις ἦτο πρὸ τινος ἡ ψυχὴ καὶ ὁ βραχίων τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ, ἔαμεν ἐκθεσιν ἥτις ἐξεδόθη εἰς τόμον καὶ ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις—καὶ τὴν κατηγοροῦ διὰ τὴν παράλειψιν ταύτην δριμύτατα—δὲν ἠθέλησε νὰ θέσῃ τέρμα καὶ μοῦ ἀπάντησεν εἰς ἐρώτησίν μου ὁ Υπουργὸς ὅτι ἡ διαχείρισις τοῦ ΑΣΟ εἶναι πολὺπλοκος καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ χρόνον. Πάντως γεγονὸς εἶναι ὅτι δὲν ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὸ ζήτημα, διότι ἐνῷ καταγγέλλοιτο σκάνδαλα καὶ σπατάλαι ὅταν οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ ἐπέιναν καὶ αἱ καταγγελλοῦνται ἐπαύσαν νὰ εἶναι ἀδύνατοι, διότι ἐνυκλοφόρησαν ἐπίσημος ἐκθεσις, νομίζω ὅτι ὠφέλειαν ὁ Υπουργὸς νὰ ἐπιυάλῃ τὸν ταρματισμὸν τοῦ ἐλέγχου πρὸς δικπίστωσιν τῶν καταγγελλθέντων.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Κατὰ τὸν ὄργανισμὸν τοῦ ΑΣΟ ὑπάρχει ἐποπτικὸν συμβούλιον, τὸ ὅποσον εἶναι ἀρμόδιον διὰ τὸν ἐλεγχον καὶ ἔχει διατάξει τοιοῦτον καὶ ὁ ἐλεγχος ἐνεργεῖται οὐσιαστικῶς καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ εἰπῇ νὰ ἐπισπασθῇ ὁ ἐλεγχος ἀπὸ αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου ἔχουν τὴν εὐθύνην.

Σ. Κωστόπουλος. Ἐχει ὑποβληθῇ καὶ μήνυσις.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἐφ' ὅσον ἐπληροφορήθημεν ὅτι ὑπεβλήθη μήνυσις, πῶς ἡμεῖς θὰ ἐστιάμεν νὰ κάμωμεν διοικητικὸν ἐλεγχον;

Κ. Βουδούρης. Ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀξιότιμου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Υπουργοῦ εἶναι ὀρθή. Ἀλλ' ἴσως νὰ εἶναι ἀπάντησις Μητροπολίτου ὄχι ὁμῶς πολιτικοῦ. Ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκκρεμότης ἐνέχει πλείστους κινδύνους. Εἶχε δικαίωμα νὰ κάμῃ σύστασιν, ἥτις δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο ποτε ὡς ἐπάρμιας, σύστασιν πρὸς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον περὶ ταχέως ἐγγὺς ὅσον ἀπορᾷ τὰ γενόμενα.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Καὶ αὕτη ἡ σύστασις ἐγένετο. Ἀλλὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐζήτησεν ὅπως ἐνεργηθῇ ἐλεγχος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ὄργανισμοῦ. Διὰ νὰ εἶναι δὲ εὐθὺς καὶ τίμιος πρέπει νὰ ἀφίστατε ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν διὰ τὴν ἐνέργειάν του.

Κ. Βουδούρης. Θέλει ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Υπουργὸς νὰ πεισθῇ ὅτι δὲν κατορθώνει νὰ με ἐνοήσῃ. Βεβαίως ὁ ἐλεγχος θὰ ἀπαιτήσῃ χρόνον μακρὸν. Ὁ θὰ θέλῃ ὁμῶς τὸ ἀποτέλεσμα ἐνὸς ἐλέγχου διὰ τὰ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως καταγγελλθέντα ἐκ μέρους ἐνὸς συμβούλου. Καὶ ἐάν ταῦτα ἀποδειχθοῦν ἀληθῆ νὰ τιμωρηθοῦν σκληρότατα οἱ ὑπάκτιοι. Ἐάν δὲ ἀποδειχθοῦν ἀθῶοι νὰ τιμωρηθοῦν οἱ συκοφάνται. Ἐπρεπε νὰ τὸ κάμῃ, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ ὁ σταφιδικὸς κόσμος, ἐάν πράγματι τὰ χρήματά του ἐσπαταλῶντο ὅπως

κατηγγέλλη. Αποδομαι βαθύτατα διότι αποσιάζει ο αξιότιμος επί της Γεωργίας Υπουργός, οστις ενόμισεν ότι το σταφιδικόν ζήτημα δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ ὀλίγας στιγμὰς. Εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν ἡ Κυβέρνησις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 3458 τοῦ προβλεπόντος τὰς γενικὰς συνελεύσεις τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ, νὰ τὴν καλέσῃ ἀφοῦ οἱ σύμβουλοι ἀνεκλήθησαν ὑπὸ τῶν ἐντολῶν των καὶ ὅλους τοὺς νομίμους τύπους.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ἔχομεν ἐπίσημον γνῶσιν τῆς ἀνακλήσεως δὲν γνωρίζω ἐὰν τὰ 23 συνεκεντρώθησαν.

Κ. Βουδούρης. Συνεκεντρώθησαν καὶ αἱ ἀνακλήσεις ἔχουν γίνεαι. Ἀλλὰ ἀρμόδιος θὰ ᾖτο ὁ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Υπουργὸς νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ ἐπὶ τούτου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Διὰ νόμου ἡ ἀνωτάτη καὶ ἡ ὑψηλὴ ἐποπτεία ἀνετέθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας δὲν ἀπέμεινεν εἰ μὴ ἡ φιλὴ μέριμνα.

Α. Μάρκου. Ὑπεβλήθη ἡ ἀνάκλησις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Κατὰ τὰς πληροφορίες τῆς διευθύνσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἀντὶ τῶν 10 ἐνώσεων συνεκεντρώθησαν μόνον 9.

Α. Μάρκου. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας δὲν ἤξευρε τίποτε.

Κ. Βουδούρης. Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι τοιαύτη ὥστε κάθε τερατολογία εἶναι πιστευτή.

Παρηκολούθησα τὸ ἔργον τοῦ ΑΣΟ εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς γραμμάς. Διευκαρτέρηθον διὰ τὰς ὑψηλὰς τιμὰς καὶ ἐδέχθη τὸς γιουχαῖσμούς τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου. Περιεφρόνησα ὁμῶς ταύτας καὶ εἶμαι εὐτυχὴς διότι ἔπραξα τὸ καθήκον μου. Εἶχα τὸ θάρρος νὰ τονίσω τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διέτρεχεν ὁ σταφιδικὸς κόσμος. Ἦκουσα σχέδια ἐπὶ σχεδίων. Ἀλλὰ τὰ σχέδια δὲν λύουν τὰ προβλήματα ὅπως τὸ σταφιδικόν. Ὑπάρχουν φυσικοὶ νόμοι. Ὑπάρχει τὸ σύστημα τῆς εὐθείας ὁδοῦ, τῆς τιμῆς καὶ εἰλικρινοῦς. Καὶ ἐὰν ὑπῆρχον ἄλλα στόματα φημιμένα, ὑπῆρχε τὸ Βῆμα τῆς Βουλῆς ἀπὸ τοῦ ὁποίου πᾶς τις ἠδύνατο νὰ καταγγεῖλῃ τὰ γενόμενα.

Η. Τσεριώνης. Ἀλλὰ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν εἶχεν ὑποβάλῃ τὸ πόρισμα.

Κ. Βουδούρης. Δὲν ἠδύνατο ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ τύσας λογιστικὰς λεπτομερείας.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἑθν. Οἰκονομίας). Δὲν νομίζετε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνωμεθα ἐπὶ τῶν πεπραγμένων, ὥστε νὰ κρίνωμεν μετὰ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν δεδομένων.

Γ. Καφαντάρης. Διὰ τὸ ὑπερ καὶ διὰ τὰ κατὰ.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἑθν. Οἰκονομίας). Ἐὰν περιορισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δύο δεδομένων τῆς ἐπερωτήσεως θὰ ἡμπορέσῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιληφθῇ τὰ προτεινόμενα γρήσιμα μέτρα.

Κ. Βουδούρης. Ὁ ἔλεγχος τοῦ ΑΣΟ ἔχει ἀπόλυτον σχεδόν. Ἦτο μία ἐκ τῶν ἐπιβεβλημένων ὑποχρεώσεων τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἡ συζήτησις δὲν δύναται νὰ τερματισθῇ ἀπόψε. Ὁ ἀπαράλυτος λοιπὸν νὰ διακόψωμεν.

Α. Μπακάμπασης. Ἐχομεν κ. Πρόεδρε, δύο σοβαροτάτας ἐπερωτήσεις ἐπὶ τοῦ Κωπαϊτικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ καπνικοῦ.

Γ. Καφαντάρης. Νὰ συζητηθῇ πρῶτον τὸ Κωπαϊτικόν διότι εἶναι ζήτημα καλλιεργείας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως ἀφίνου τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ κανονίσῃ αὐτὴ τὴν σειράν τῆς συζήτησεως.

Κ. Βουδούρης. Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἠλείας συνάδελφος ὑπέβαλλε σχέδιον νόμου διὰ τὴν λύσιν

τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Καθῆκον τοῦ Κράτους ἐναντὶ τοῦ προβλήματος τῆς σταφιδοπαραγωγῆς εἶναι ἡ ὁλοκληρωτικὴ κατάργησις τῆς φορολογίας, ἡ ρύθμισις τῶν ναύλων ἡ δημιουργία νέων ἀγορῶν δι' ἐμπορικῶν συμβάσεων. Εἶναι δὲ εὐτύχημα ὅτι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν προΐσταται ἀνὴρ κατέχων πλήρως τὸ σταφιδικόν ζήτημα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐὰν δὲν φροντίσωμεν νὰ ἔχωμεν καλὴν ποιότητα καὶ συσκευασίαν, τίποτε δὲν ἡμποροῦν νὰ κάμουν αἱ ἐμπορικαὶ συμβάσεις. Ἐπὶ Οἰκουμένης Κυβερνήσεως, ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, συνεζήτησα τὴν ἐμπορικὴν σύμβασιν μετὰ τῆς Γερμανίας. Προηγουμένως ἡ Ἑλλὰς εἶχε δεχθῇ δασμὸν 24 μάρκων διὰ τὴν σταφίδα.

Καὶ ἐπέμεινα μέχρι κινδύνου ρήξεως τῶν διαπραγματεύσεων καὶ ὁ δασμὸς κατήλθεν εἰς 5 μάρκα. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ κατανάλωσις ἡλαττώθη. Οἱ λόγοι εἶναι αἱ εὐθηναὶ τιμαὶ καὶ ἡ καλυτέρα συσκευὴ τῶν ξένων προϊόντων.

Κ. Βουδούρης. Ἡ Κυβέρνησις πάντως ἔχει καθῆκον νὰ ἐξεύρῃ νέας ἀγοράς. Νὰ αὐξήσῃ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὸν Στόλον διὰ νὰ γνωρισθῇ περισσότερο ἡ ἀξία τῆς σταφίδος. Γνωρίζει ἡ Κυβέρνησις ποίους τραγικὰς στιγμὰς διέρχεται ὁ σταφιδικὸς κόσμος. Ὅταν εἶχον ἀνατεῖλῃ εὐτυχεῖς ἡμέραι διὰ τὸν σταφιδικὸν κόσμον, ἤλθε τὸ Κράτος καὶ ἔθεσε διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀγρίαν τὴν ψαλίδαν τοῦ χωρὶς νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν αὐτὴν σκληρότητα καὶ διὰ τὰς ἄλλας τάξεις. Δισκευασμὸς οὐλόκληρα ἐδήμεισε τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀπὸ τοὺς σταφιδοπαραγωγούς. Ἡ Πατρίς δὲν δύναται σήμερον νὰ ἀγνοήσῃ αὐτοὺς διερχομένους στιγμὰς δυστυχίας. Πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ καθήκον τῆς, ὅπως ἡμεῖς θὰ ἐκτελέσωμεν τὸ ἴδιόν μας ὑποδεικνύοντες εἰς τοὺς δοκιμαζομένους συμπολίτας μας ποῖος εἶναι ὁ δρόμος διὰ τοῦ ὁποίου ἡ δυστυχία των θὰ καταστῇ μικροτέρα.

Ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται δι' αὐριον μετὰ τὴν Νομοθετικὴν Ἑργασίαν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἑργασίας

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων» ἔχον οὕτω:

Περὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων.

Ἀρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς πολιτικούς ὑπαλλήλους τῆς Διοικήσεως, πλὴν τῶν ἀστυνομικῶν, νὰ συνιστῶσιν ἐπαγγελματικὰ Σωματεῖα καὶ ἑνώσεις αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν τοῦ κλάδου εἰς ὃν ἀνήκουν ἢ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐπαγγελματικῶν των συμφερόντων. Τὰ Σωματεῖα καὶ αἱ ἑνώσεις αὗται ὑπόκεινται πλὴν τῶν περιορισμῶν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς πάντας τὰς Σωματεῖα καὶ εἰς τοὺς ἐπομένους:

1) Ὅτι τῶν Σωματείων τούτων καὶ τῶν ἑνώσεων αὐτῶν δέον γὰ μετέχουν ὑπάλληλοι ἀνήκοντες εἰς τὸν αὐτὸν κλάδον, ἀπαγορευομένης ἀπολύτως τῆς συμμετοχῆς ὑπαλλήλων ἄλλου κλάδου εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐτέρων.

2) Ὅτι τὰ Σωματεῖα ταῦτα καὶ αἱ ἑνώσεις αὐτῶν δύνανται νὰ ἐπιδιώκουν πολιτικούς σκοπούς, οὔτε καὶ νὰ χρησιμοποιοῦσι πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐπαγγελματικῶν των σκοπῶν μέσα δυνάμει νὰ διαταράξουν τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους καὶ νὰ κλονίσουν τὸ κύρος τῆς ἱεραρχίας καὶ τὴν πειθαρχίαν.

3) Ὅτι τὰ Σωματεῖα ταῦτα καὶ αἱ ἑνώσεις αὐτῶν δύνανται νὰ ἀναμιγνύωνται εἰς ζητήματα ξένα πρὸς τὰ ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα τῶν μελῶν των.

4) Ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἐκλογὴ ὡς μέλους τῆς διοικήσεως

τοῦτου Σωματείου προσώπου δικτελέσαντος ἐντὶ τῆς τελευταίας πενταετίας μέλους τῆς διοικήσεως Σωματείου ἀνήκοντος εἰς τὸν αὐτὸν κλάδον. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης ἡ ἀνακλήσις ταιούτων καθηκόντων πλὴν τῆς διείσεως ἐν τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ Σωματεῖῳ τοῦ αὐτοῦ κλάδου. Ἡ παρῶσα διάταξις ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς δικτελέσαντας μέλη τῆς διοικήσεως πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ παρῶσα τῶν διατάξεων τούτων συνεπάγεται τὴν διάλυσιν τοῦ Σωματείου ἡ ἑνώσεως καὶ τὴν πειθαρχικὴν διώξιν τῶν ὑπαίτιων ὑπαλλήλων.

Ἀρθρον 2.

Ἀπαγορεύεται ἡ προσχώρησις Σωματείων ἡ ἑνώσεων δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ καὶ μεμνημένων δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς σωματεῖα ἡ ἐνώσεις ἐργατικὰς ἢ ἐργοδοτικὰς στηρίζουσας εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν τάξεων.

Οἱ παρῶσαι τῆς διατάξεως ταύτης τιμωροῦνται με φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν, οἱ δὲ ἀποτελοῦντες τὴν Διοίκησιν τῶν Σωματείων ἡ ἑνώσεων τούτων καὶ με χρηματικὴν ποινὴν τῶν Σωματείων μέχρι 15 χιλιάδων δραχμῶν. Διὰ τὴν καταβολὴν τῆς χρηματικῆς ταύτης ποινῆς εὐθύνεται τὸ Σωματεῖον ἡ ἡ ἑνωσις ἀλληλεγγῶς μετὰ τῶν καταδικασθέντων. Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν ἐκπτώσιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὅλων τῶν μετ' αὐτῆς συνδεομένων ἢ ἐξ αὐτῆς πηγάζοντων πλεονεκτημάτων.

Ἀρθρον 3.

Ἀπαγορεύεται αὐτεγῶς ἡ παρὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὁμαδικὴ ἐγκατάλειψις τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ὑπηρεσίας (ἀπεργία) ἢ ἡ ἐκ προθέσεως ὁμαδικὴ παραμείλησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑπηρεσιακῶν των καθηκόντων (λευκὴ ἀπεργία).

Ἐὰν ἡ ἀπεργία πραγματοποιηθῇ, οἱ μετέχοντες αὐτῆς ὑπάλληλοι τιμωροῦνται με φυλάκισιν μέχρις ἑνὸς ἐτους, τὰ δὲ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀποσιάντος τὴν ἀπεργίαν Σωματείου ἡ ἑνώσεως ὡς καὶ οἱ διευθύνοντες τὸν ἀπεργιακὸν ἀγῶνα, τιμωροῦνται προσθέτως καὶ με χρηματικὴν ποινὴν 20.000 μέχρι 30.000 δραχμῶν ἑκάστος. Διὰ τὴν καταβολὴν τῆς χρηματικῆς ταύτης ποινῆς εὐθύνεται τὸ Σωματεῖον ἡ ἡ ἑνωσις ἀλληλεγγῶς μετὰ τῶν καταδικασθέντων. Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν ἐκπτώσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὅλων τῶν μετ' αὐτῆς συνδεομένων ἢ ἀπ' αὐτῆς πηγάζοντων πλεονεκτημάτων.

Ἀρθρον 4.

Διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ ὑπεράσπισιν τῶν σωματεϊκῶν αὐτῶν συμφερόντων ἢ τῶν συμφερόντων τῆς ὑπηρεσίας οἱ δημοσίοι ὑπάλληλοι δικαιῶνται νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὰς προϊστάμενας ἀρχάς, τηρούντες γλῶσσαν εὐσεβῆ καὶ μὴ ἀπομακρυνομένην ἀπὸ τῶν ἱεραρχικῶν σεβασμῶν τὸν ὅποιον ὁ ὑπάλληλος ὀφείλει εἰς τοὺς προϊστάμενους του.

Ὑπάλληλος ὅστις εἴτε ὡς μέλος τῆς ὑπαλληλικῆς ὀργανώσεως του, εἴτε ὡς μέλος τῆς Διοικήσεως αὐτῆς παραβιάζει καὶ ὡς εἰσδηλοῦται τὸν τρόπον τὸν ἀπαιτούμενον ἱεραρχικὸν σεβασμὸν, πλὴν τῆς ποινικῆς διώξεως, ἐκ συντρέχει ταύτης τιμωρεῖται καὶ πειθαρχικῶς διὰ προσωρινῆς μέχρι καὶ δεστικής ἀπολύσεως.

Ἡ βαύτης τοῦ πειθαρχικοῦ παραπτώματος ἐπιτείνεται, ἐφόσον ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ εὐρίσκειται εἰς ὑψηλοτέραν βαθμίδα τῆς κρατικῆς ἱεραρχίας καὶ ἐφόσον ἐγένετο χρήσις βαρυτέρων ἐκφορῶν κατ' αὐτῆς.

Ἡ ποινικὴ διώξις δὲν ἐξαιτελεῖ τὴν πειθαρχικὴν.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ἀρθρον 5.

Οἱ παρῶσαι τῶν πειθαρχικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐκδικάζονται ἐφεξῆς ὑπὸ εἰδικῶν Διοικητικοῦ Δικαστηρίου.

Τὸ Διοικητικὸν τοῦτο Δικαστήριον ἐδρεῖται ἐν Ἀθῆναις ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς Προέδρου, ἐξ ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Ἀθῆναις ἑφετών, τῶν Γενικῶν Γραμματέων τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἢ τῶν ἀναπληρῶντων αὐτῶν ὁριζομένων παρὰ τῶν ἀρμοσίων Ὑπουργῶν, τοῦ ἀρμοδίου Διευθυντοῦ καὶ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου εἰς ὃ ὑπάγεται ἱεραρχικῶς ὁ κρινόμενος ἢ οἱ κρινόμενοι ὑπάλληλοι. Τὸ δικαστήριον τοῦτο εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοῦλάχιστον πέντε ἐκ τῶν μελῶν του, ἐξ ὧν τεσσάρων πρέπει νὰ εἶναι μόνιμοι ὑπάλληλοι. Χρήν Γραμματέως ἐκτελεῖ δημόσιος ὑπάλληλος ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Τὰ τῆς διαδικαστικῆς τοῦ πειθαρχικοῦ τούτου Δικαστηρίου ὁρισθῆναι διὰ Π. Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκτελεζόμενα.

Ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δικαστηρίου τούτου δύναται νὰ ἐνασκηθῇ προσφυγὴ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ἀρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπηρεσίας καὶ τοὺς μόνιμους ἐργάτας τοῦ Δημοσίου τοὺς μεταρχόμενους ἐργα πνευματικὰ ἢ χειρωνακτικὰ.

Ἀρθρον 7.

Αἱ διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 281 νόμου περὶ Σωματείων πλὴν τοῦ Κεφ. Γ', ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν Σωματείων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐφόσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἀρθρον 8.

Δημοσιοῦ ὑπαλληλικὰ ὀργανώσεως ἀντικείμενα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου διελύονται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Οἱ μετὰ τὴν διάλυσιν ἐξακολουθοῦντες ν' ἀντιποιοῦνται δικαιώματα ἀντιπροσώπων ταιούτων ὀργανώσεων, ἢ μὴ παραβίοντες τὰ ἐγγράφα, τὰς σφραγίδας ἢ τὴν παρουσίαν τῶν ὀργανώσεων, τιμωροῦνται με φυλάκισιν μέχρις 1 ἐτους.

Ἀρθρον 9.

Τὰ ἀδικήματα περὶ ὧν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος καταδικάζονται κατ' ἐγκλησιν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς.

Ἡ ποινικὴ διώξις δὲν δύναται νὰ πευλάθῃ ἄλλως, παρὰ ἐκείνους μόνον ὅς ἀφορᾷ ἡ ἐγκλησις. Οἱ λοιποὶ ὑπόκεινται εἰς αὐστηρὰν πειθαρχικὴν τιμωρίαν.

Τοὺς ὑπαίτιους ποινικῆς ἢ πειθαρχικῆς τινος παραβάσεως τοῦ παρόντος νόμου δικαιοῦται ὁ Ὑπουργὸς νὰ διατάξῃ, νὰ ἀπέχωσι τῆς ὑπηρεσίας των μέχρι περὶ τῶσεως τῆς πειθαρχικῆς ἢ ποινικῆς διώξεως.

Καταργεῖται ἡ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Μεθ' ὧ, συναίνεσι τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 8.30 μ. μ. διὰ τὴν 4.30 μ. μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς

Θ. Κολιαλέξης

Ι. Κουτοίνας

Τετάρτης 4 Μαρτίου 1931.

«Ωρ. 4.30' μ. μ. ο Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης ανέλθων ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοικθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθιστῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἐξῆς.

Ο κ. Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν. «Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπ' ἀριθμ. 319 ἀπὸ 25-2-31 ὑμετέρου ἐγγράφου ἐν σχέσει μετὰ τὴν καταταθεῖσαν ἐρώτησιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Συρογιάννη περὶ τῶν διαμαρτυριῶν τοῦ ἱατρικοῦ συλλόγου Δομοκοῦ κατὰ τοῦ προϊστάμενου τοῦ αὐτοῦ ἀνθελονοσιακοῦ συνεργείου ἱατροῦ κ. Α. Γαλάτου ὡς ἐξασκούντος τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα ἰδιωτικῶς, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως ἐν ἀντιγράφῳ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2423 ἐ. ἑ. ἀναφορὰν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐλονοσίας ἐπιθεωρητοῦ Α' Τομέως ἐν ἣ ἐμφαίνεται τὸ παρ' αὐτοῦ ἐξαχθὲν συμπέρασμα ἐπὶ τῶν διεξαχθεῖσιν ἐν προκειμένῳ ἀνακρίσεως ὑπὸ τοῦ νομιζομένου Φθιωτιδικοῦ κατὸ πιν σχετικῆς ἡμετέρας διαταγῆς».

Ο κ. Χ. Λαδάς (Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν.

«Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 320 ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1931 ἐρωτήσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Ράλλη, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6301 ἀπὸ 21 Ἰανουαρίου ἐ. ἑ. διαταγῆς ἡμῶν διατάχθησαν οἱ κ. κ. Κ. Ἰωσαφιδρόσκης ἀρχιμηχανικὸς μηχανολόγος καὶ Κ. Μπάχας ἡλεκτρολόγος, ὅπως προῶσιν εἰς ἐπιθεωρητικὰς ἀπάντων τῶν ὀχημάτων τῶν τροχιοδρόμων, ἀπὸ ἀπόψεως μηχανικῆς καὶ ἡλεκτρικῆς καὶ ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ὡς τάχιστα σχετικὴν ἔκθεσιν. Ἡ ἐργασία αὕτη, λόγω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τροχιοδρομικῶν ὀχημάτων, 380 περίπου, δὲν ἐπερατώθη, θέλει δὲ ὑποβληθῇ ἡμῖν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνός, τὸ πᾶν σμα τῆς ἀνω ἐπιθεωρήσεως.

«Ὅσον ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον ἀτύχημα τοῦ τροχιοδρομικοῦ ὀχήματος γραμμῆς Παγκρατίου τῆς 20 Φεβρουαρίου 1931, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς υποβληθείσης ἐκθέσεως τοῦ ἐνεργήσαντος σχετικῆς ἀνακρίσεως μηχανικοῦ τοῦ Υπουργείου, καὶ τῆς ἀντίγραφου διαβιβάζομεν ὑμῖν συνημμένως, ὡφείλετο εἰς τὴν θραύσιν ἐκυστήρος τῶν προχοπέδων καὶ εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον χρησιμοποίησιν παρὰ τοῦ ὀδηγοῦ τῆς ἡλεκτροχοπέδης, ἥτις χρησιμοποιοῦντο, ἀφοῦ τὸ ὄχημα ἀπέκτησε μεγάλην ταχύτητα λόγω κατωφεροῦς τῆς γραμμῆς, δὲν ἐνέργησε πλέον ἀποτελεσματικῶς.

«Διὰ τὴν θραύσιν τοῦ ἐκυστήρος εὐθύνεται ἡ σχετικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἐταιρίας Μεταφορῶν, ἀπεστάλησαν δὲ τὰ ὀχήματα τοῦ ἐκυστήρος ὅπως ἐξετασθῶσι μεταλλοσκοπικῶς καὶ ἀποδειχθῇ ἡ εὐθύνη αὐτῆς. Διὰ τὸ δεύτερον αἷτιον εὐθύνεται βεβαίως ὁ ὀδηγός.

«Εἰς τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 34537 τῆς 22 Ἀπριλίου 1930 ἐγγράφου τοῦ Υπουργείου ἐξηγήθη παρὰ τῆς Ἐταιρίας, ὅπως μὴ χρησιμοποιῇ εἰς τὴν γραμμὴν Παγκρατίου τοὺς νεώστὶ λαβόντας ἄδειαν ὀδηγοῦ, εἰμὴ μετὰ τὴν λήψιν τῆς ὀριστικῆς ἀδείας τῶν. Ἡ Ἐταιρία δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην τοῦ Υπουργείου.

«Ἡ ἔκθεσις τοῦ μηχανολόγου ἀπεστάλη εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, ὅστις δὲ χορηγήσῃ εἰς τοῦτον πᾶν στοιχεῖον, ὅπως προβῇ εἰς δίωξιν τῶν εὐθυνόμενων.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τοῦ ἐτους 1931-32 τῶν Υπουργείων Δικαιοσύνης Στρατιωτικῶν, Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Κ. Βουδούρης καὶ Θ. Κολιαλέξης ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1930 κωδικοποιηθέντος ὑπ' αὐξάνον ἀριθμὸν 3616 Νόμου «Περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ προοιδιασμῶν».

Ο κ. Π. Ἀργυρόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου:

1) Περὶ καθορισμοῦ κυρώσεων τῶν παραβάσεων τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων τοῦ Π. Νχυστάρχου καὶ

2) Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 55 καὶ 56 τοῦ νόμου 4411 περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθέσιν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ Ἀνωμόνων Ἐταιριῶν καὶ Τραπεζῶν.

Ο βουλευτὴς κ. Σ. Ταλιαδοῦρος καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων Καρδίτσας, Τρικάλων, Λαρίσης, Βόλου, Ἡλείου καὶ Λεοκαδείας ζητούντων νὰ μὴ ἀυξήσῃ τὸ ἱκθὺν δημοτικὴν διαμοιολόγησιν.

Τὸ σωματεῖον καπνεργατῶν Σωχοῦ ζητεῖ τὴν παροχὴν ἐπιδομάτων καὶ τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ο λαὸς Τρικάλων, Λαρίσης Καρδίτσας καὶ Καλαμπάκας ζητεῖ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ καπνικοῦ ὁργανισμοῦ, τὴν ἐνοποίησιν τῶν χρεῶν καὶ ἐνυποθήκων δανείων, τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς χρεῶν μέχρις Αὐγούστου, τὴν χορήγησιν καλλιεργητικῶν δανείων καὶ τὴν ἄμεσον ἀπόλυσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἀπεριμερείως.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Μακρυχώρες, Παπᾶς καὶ Παλιχῆς Γιαννιτσῶν ζητοῦν τὴν ἀναστολὴν καὶ ἀναθεώρησιν τῶν ἐνταλμάτων.

Μεθ' οὗ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ο κ. Γ. Παπαφλέσσας λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾷ τῶν Κ. Τσιμέα κτλ. τέως καθηγητῶν, λέγει ὅτι τὸ Υπουργεῖον τῆς Παιδείας προέβη εἰς πρᾶξιν ὅχι μόνον ἀδικῶν ἀλλὰ καὶ ὀλίγον ἀντιχριστιανικὴν ἀπολύσαν τοὺς διαμαρτυρομένους ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι κατηργήθησαν τὰ ἡμιγυμνάσια. Λέγω τοῦτο, λέγει, διότι ἀπεδείχθη κατόπιν διὰ τῆς συμπληρώσεως τῶν κενῶν, ὅτι δὲν ἦσαν ὑπεράριθμοι οἱ ἀπολυθέντες. Διὰ τῆς ἀκαλύψεως ἐπαρρίφθη ἐμμέσως εἰς αὐτοὺς μομφὴ ὅτι ἦσαν ἀνίκανοι, παρακλῶ δὲ, ἐπειδὴ εἶναι οἰκογενεῖαι καὶ λαμβάνουν γλίσχρον σύνταξιν, νὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ὀλική τις ἀμοιβή, ὡς ἐδόθη εἰς ἄλλους ἀπομακρυνθέντας τῆς ὑπηρεσίας.

Ο κ. Γ. Ροδόπουλος λέγει ὅτι οἱ χωρικοὶ τῆς Καλῆς πεύκης τῶν ὑποίων ὑποστηρίζου ἀναφορὰν εὐρισκόμενοι εἰς δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν, ὅταν ἔδωσαν τελευταίως χωροφύλακα εἰς τὸ χωριὸ τῶν ἐτρέποντο εἰς φυγὴν, διὰ νὰ

μὴ πληρώσουν. Τοῦτο ἐγένετο ἀφορμὴ ὅπως μία νύκτα μετὰ ἀπόσπασμα περικυκλώσῃ τὸ χωριὸν καὶ συλλάβῃ ὅλους τοὺς ἀνδρας τοὺς ὁποίους ἔκλεισε εἰς τὸ ἀστυνομικὸν τμήμα. Ἡ κωμωδία αὕτη ἐγένετο, ὅπως ἔλεγεν ἡ ἀστυνομία, διὰ νὰ διαλέξῃ ποῖοι ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς εἶναι ὀφειλέται. Τονίζει ὅτι ὅλα αὐτὰ ὀφείλονται εἰς ἐνέργειαν τοῦ ταμίου Λαρίσης ὁ ὁποῖος ἐχρητεύεται τὴν κοινότητα καὶ φέρει εἰς αὐτὴν πλείστας δυσχερείας εἰς βαθμὸν ἐμποδίζοντα αὐτὴν καὶ νὰ λειτουργήσῃ ἀκόμη κανονικῶς. Πρόκειται περὶ τοῦ ταμίου ὁ ὁποῖος κατηγγέλθη, διότι ἐξέδωκεν ἀκυρὰ ἐντάλματα ὑπὲρ τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Βόλου καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ θελήσῃ νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν Λαρίσαν ἀπὸ τὸν ταμίον ὁ ὁποῖος προκαλεῖ ἀλλοθὶ ἀκάνθαλα.

Ο κ. Β. Δεληγιάννης (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ο κ. Βουλευτὴς ὠμίλησε περὶ τοῦ ταμίου Λαρίσης ὁ ὁποῖος ὑπερετεῖ ἐκεῖ πρὸ 10 ἐτῶν εἶναι δὲ ἐκ τῶν καλυτέρων ὑπαλλήλων, ἔτσι τοῦλάχιστον λέγεται. Τὰ κερὰ ποῖα ἐναντίον αὐτοῦ ὀφείλονται εἰς τὸ ἐλαττωματικὸν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, ὑποθέτω ὅμως ὅτι τὸ κατατεθὲν σχετικὸν νομοσχέδιον θὰ ἐπιφέρει τάξιν. Ο κ. Βουλευτὴς θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι μετὰ τὴν πάντοτε πρόθυμον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν παραπόνων τοῦ ἀλλ' ὁ ταμίος Λαρίσης πάντοτε ἐδικαιολόγησε τὴν ἐνέργειάν του καὶ συνεπῶς δὲν ὑπῆρξεν ὅτε λόγος πειθαρχικῆς τιμωρίας του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει μετὰ ὑπηρεσίαν τόσων ἐτῶν καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἀλλάξῃ τόπον ὁ κ. Ταμίος.

Ο κ. Γ. Ροδόπουλος δευτερολογῶν ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ταμίου καὶ τονίζει ὅτι ἀξιοθαύμαστος θὰ εἶναι ἡ Κυβέρνησις ἐκεῖνη, ἡ ὁποία θὰ βάλῃ τοὺς ὑπαλλήλους εἰς τὴν θέσιν των.

Ο κ. Γ. Κουτσίνης λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι γενικῶς

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς συναφθείσης συνθήκης συνδιαλλαγῆς διατησίας

Ἀρθρον μόνον.

Κυροῦνται καὶ ἔχουσι πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχὺν αἱ ἐν Οὐάσιγκτον τῇ 19ῃ Ἰουνίου 1930, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ὑπογραφείσαι συνθήκαι Συνδιαλλαγῆς καὶ Διατησίας, ὧν τὰ κείμενα ἐν Γαλλίᾳ πρωτοτύποι καὶ μεταφράσαι ἔπονται:

ΣΥΝΘΗΚΗ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗΣ

Ο Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς,

Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐνισχύσωσι τοὺς φιλικούς δεσμούς, οἵτινες τοὺς ἐνοῦσι, καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ προαγάγῃσι τὴν γενικὴν εἰρήνην, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσιν ἐπὶ τούτῳ συνθήκην καὶ συνεπῶς ὑπέδειξαν ὡς πληρεξούσιους τῶν:

Ο Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας: τὸν Κύριον Χαράλαμπον Σιμόπουλον, Ἐκπαικτὸν Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Υπουργὸν τῆς Ἑλλάδος ἐν Οὐάσιγκτον, καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὸν κύριον Χένρυ Α. Στίμσον, Υπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς,

Οἵτινες, ἀφοῦ ἀνεκοίνωσαν ἀλλήλοις τὰ πληρεξούσια αὐτῶν ἐγγράφα, εὐρεθέντα ἐν τάξει, συμφώνησαν τὰ ἐξῆς:

Ἀρθρον 1.

Πᾶσαι αἱ διαφοραὶ αἵτινες ἦθελον ἐγερθῇ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, οἰκισθῆναι φύσει καὶ ἐὰν εἶναι οὕται, ὅτε τὰ συνθήκη διπλωματικὰ μέσο θὰ ἔχωσιν ἀποτύχει καὶ τὰ Ὑψηλὰ Συμβολάμενα Μέλη δὲν θὰ ἔχωσι προσφύγει εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀρμοδίου τινὸς δικαστηρίου ἢ ὑποβληθῇ πρὸς ἀνάκρισιν καὶ ὑπεβολὴν ἐκθέσεως εἰς μόνιμον Διεθνή Ἐπιτροπὴν συνισταμένην συμφώνως πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ καθοριζομένην διαδικασίαν.

τερα μέτρα, διὰ τοὺς ἀγρότας τῆς περιφερείας του, διότι καὶ σήμερον ἀκόμη ἔλαθε τηλεγραφήματα περὶ διώξεως αὐτῶν διὰ χρέη. Εἶναι ζήτημα φιλανθρωπίας ἡ ἀναστολή τῆς εἰσπράξεως τοῦλάχιστον μέχρι τῆς ἐσοδείας.

Ο κ. Β. Δεληγιάννης (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ εἰσπράξεως φόρων ἀλλὰ περὶ δόσεων τῶν καλλιεργητῶν διὰ τὴν παραχώρησιν εἰς αὐτοὺς γαιῶν πρὸς ἀποκατάστασιν. Ἡ καθυστέρησις εἶναι τρομερὰ, διότι δὲν ἔχει οὔτε τὸ δέκατον εἰσπραχθῆ ἀπὸ τὸ Κράτος, ἐκείνου τὸ ὅποιον δικαιοῦται νὰ εἰσπράξῃ. Τὸ Κράτος ὁσάντις διαπίστωσε δυσχερεῖαν τινα ἔδωκεν ἀναστολήν.

Γ. Κουτσίνης. Πρὸ 8 ἡμερῶν ἤμην ἐκεῖ καὶ εἶδα ὅτι οἱ χωρικοὶ ἀδυνατοῦντες νὰ πληρώσουν, ἐτρέποντο εἰς φυγὴν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ χωροφύλακος.

Ο κ. Κ. Κοντοδίνης. Παρακαλεῖ τὸν Υπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς νὰ τὸν πληροφορήσῃ εἰς ποῖα συγκεκριμένως νοσοκομεῖα διατεθῆσαν τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ ἐν Φιλαδελφείᾳ ὁμογενοῦς κ. Δάκκ χειρουργικῆς ἐργασίᾳ ἐν ὧν 800 δωδεκάδες ἀξίας 100.000 δραχμῶν.

Ο κ. Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀπαντήσῃ.

Μεθ' οὗ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς συναφθείσης συνθήκης συνδιαλλαγῆς καὶ διατησίας, ἔχον οὕτω.

TRAITE DE CONCILIATION

Le Président de la République Hellenique et le Président des Etats-Unis d'Amérique.

Désireux de raffermir les liens d'amitié qui les relient, et aussi de favoriser la cause de la paix générale, ont résolu de conclure un traité à ces fins, et ont en conséquence désigné pour leurs plénipotentiaires:

Le Président de la République Hellenique:

M. Charalambos Simopoulos, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Grèce à Washington; et

Le Président des Etats-Unis d'Amérique:

M. Henry L. Stimson, Secrétaire d'Etat des Etats-Unis d'Amérique;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Tous différends qui viendraient à s'élever entre le Gouvernement de Grèce et le Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique de quelque nature qu'ils soient, lorsque les procédés diplomatiques ordinaires auront échoué et que les Hautes Parties Contractantes n'auront pas recouru à la décision d'un tribunal compétent, seront soumis pour enquête et rapport à une Commission permanente internationale constituée selon la procédure prescrite par l'article suivant; et les

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβελλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν, ὅπως μὴ προ-
βῶσιν εἰς κήρυξιν ἀλλήλοισι πολέμου ἢ εἰς ἀρτίστωσι τὰς
ἐχθροπραξίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναρίσεως καὶ πρὸ
τῆς υποβολῆς τῆς ἐν λόγῳ ἐκθέσεως.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐν λόγῳ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ θέλει ἀποτελεσθῇ ἐκ 5
μελῶν ὑποδεικνυμένων κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον:

Ἐν μέλος θέλει ἐκλεγῇ ἐν ἐκάστη γὰρ ὑπὸ τῆς οἰκείας
Κυβερνήσεως, ἐν μέλος θέλει ἐκλεγῇ ὑπὸ ἐκάστης Κυβερ-
νήσεως μετὰ τῶν ὑψηλῶν τρίτων Κράτους, τὸ πέμπτον
δὲ μέλος θέλει ἐκλεγῇ κοινῇ ἀποφασίσαι τῶν δύο Κυβερνήσεων.
Συμφωνεῖται ὅτι τοῦτο δὲν θὰ εἶναι ὑψηλὰς εὐδαιμονίας τῶν
δύο χωρῶν. Αἱ δαπάναι τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης θέλουσι
καταβληθῇ ὑπὸ τῶν δύο Κυβερνήσεων κατὰ ἴσα μέρη.

Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ θέλει καταρτισθῇ ἐνδεῶς ἐξ ἑκαστοῦ
ἀπὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν κειμένων τῆς περιόδου συμβό-
σεως, αἱ δὲ χρηρεῖνται θέσεις θέλουσι πληρωθῇ καὶ ἐν
τρόπον ἐγένοντο οἱ πρῶτοι διορισμοί.

Ἄρθρον 3.

Ἐν τῇ περιπτώσει τὰ Ὑψηλὰ Συμβελλόμενα Μέρη
ἠθελον ἀποτύχει ἐν τοῖς προσιπτοις τῶν πρὸς ἐπίπῳσιν
δικαφορὰς διὰ τῶν διπλωματικῶν μεθόδων, καὶ ἐν ἧθειον
προσφύγει εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀρμοδίου Δικαστηρίου, θέλουσιν
ἀμέσως υποβάλλει τοῦτον εἰς τὴν Διεθνὴ Ἐπιτροπὴν πρὸς
ἀκρίσιν καὶ υποβολὴν ἐκθέσεως. Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ
θὰ δύναται ἐν τοσούτῳ αὐτοπραϊρέτως καὶ διὰ πομπήσεως
νὰ προτείνῃ τὰς ἐπὶ τοῦτῳ ὑπηρεσίας τῆς, καὶ ἐν τοιούτῃ
περιπτώσει θέλει εἰδοποιήσῃ τὰς δύο Κυβερνήσεις καὶ ζη-
τήσῃ τὴν συνεργασίαν τῶν διὰ τὴν ἀνάκρισιν.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβελλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν, ὅπως
παράσχουσιν εἰς τὴν Μόνιμον Διεθνὴ Ἐπιτροπὴν πάντα τὰ
μέσα καὶ πάσας τὰς ἀγκαίας διευκολύνσεις διὰ τὴν ἀνά-
κρισιν καὶ τὴν ἐκθέσιν τῆς.

Ἡ ἐκθέσις τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει καταρτισθῇ ἐντός
προθεσμίας ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καὶ ἢν θὰ δηλώσῃ
ὅτι ἤρχισεν ἡ ἀνάκρισις τῆς, ἐκτός ἐάν τὰ Ὑψηλὰ Συμβελλό-
μενα Μέρη περιορίσῳσιν ἢ παρατείνῳσιν τὴν προθεσμίαν
ταύτην διὰ κοινῆς συμφωνίας. Ἡ ἐκθέσις θέλει καταρτισθῇ
εἰς τρία ἀντίτυπα ἐξ ὧν ἓν θέλει υποβληθῇ εἰς ἐκάστην Κυ-
βέρνησιν καὶ τὸ τρίτον θέλει κρατηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς
διὰ τὸ Ἀρχεῖόν τῆς.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβελλόμενα Μέρη ἐπιφυλάσσουσιν ἑαυτοῖς
τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσωσιν ἀεξαρτήτως ἐν τῷ ζητήματι
ὑπερ ὑπῆρξεν ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ἀφοῦ υποβληθῇ
αὐτοῖς ἡ ἐκθέσις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 4.

Τὸ παρὸν Σύμφωνον θέλει ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου
τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας συμφώνως πρὸς τοὺς συνταγ-
ματικούς νόμους τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν
Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ καὶ σὺν τῇ γου-
μοδοτήσῃ καὶ συγκαταθέσει τῆς Ἀμερικανικῆς Γερουσίας.

Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαγῇ ἐν Οὐασινγκτόν,
εὐθὺς ὡς καταστήσῃ τοῦτο δυνατόν, καὶ τὸ Σύμφωνον θέλει
ισχύσει κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυ-
ρώσεων. Θέλει παραμείναι ἐν ἰσχύϊ ἄνευ ὁρίου διάρκειας.

Πάντως θὰ δύναται νὰ καταγγελλῇ ἐγγράφως ὑπὸ ἐκα-
τέρου τῶν Ὑψηλῶν Συμβελλομένων Μερῶν, καὶ ἐν τοιούτῃ
περιπτώσει θέλει παύσει ἰσχύον ἅμα τῇ λήξει προθεσμίας
ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς καταγγελίας.

Εἰς πίστῶσιν τῶν ὁποίων ἀμφότεροι οἱ πληρεξούσιοι
ὑπέγραψαν τὴν παρούσαν συνθήκην εἰς δύο ἀντίτυπα Γαλ-

Hautes Parties Contractantes conviennent de ne point
se déclarer la guerre ou commencer les hostilités pen-
dant l'enquête et avant la remise du rapport en que-
stion.

Article 2.

Cette Commission internationale sera composée
de cinq membres désignés de la façon suivante:

Un membre sera choisi dans chaque pays par le
gouvernement respectif; un membre sera choisi par
chaque gouvernement parmi les sujets d'un tiers pays;
le cinquième membre sera choisi de commun accord
par les deux gouvernements; il est entendu que celui-ci
ne sera citoyen d'aucun des deux pays. Les dépenses
de cette Commission seront payées par les deux gou-
vernements en proportion égale.

La Commission internationale sera constituée dans
les six mois suivant l'échange des ratifications du pré-
sent traité; et il sera pourvu aux vacances suivant
le mode employé pour la nomination primitive.

Article 4.

Dans le cas où les Hautes Parties Contractantes
auraient échoué dans leurs efforts pour trancher un
différend par les méthodes diplomatiques, et où elles
n'auraient pas recouru à la décision d'un tribunal
compétent, elles le référeront immédiatement à la
Commission internationale pour enquête et rapport.
La Commission internationale pourra pourtant spon-
tamment et par accord unanime offrir ses services aux
mêmes fins; et dans ce cas elle en avisera les deux gou-
vernements et demandera leur coopération à l'enquête.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de
fournir à la Commission internationale permanente
tous les moyens et toutes les facilités nécessaires à son
enquête et à son rapport.

Le rapport de la Commission sera complété dans
le délai d'un an compté du jour où elle aura déclaré
que son enquête a commencé, à moins que les Hautes
Parties Contractantes ne réduisent ou prolongent ce
délai par accord mutuel. Le rapport sera rédigé en
trois exemplaires dont un sera présenté à chaque gou-
vernement et le troisième retenu par la Commission
pour ses dossiers.

Les Hautes Parties Contractantes se réservent le
droit d'agir indépendamment dans la question ayant
fait la matière du différend une fois que le rapport
de la Commission leur aura été soumis.

Article 5.

Le présent traité sera ratifié par le Président de la
République hellénique en conformité des lois consti-
tutionnelles de la Grèce et par le Président des Etats-
Unis d'Amérique par et avec l'avis et le consentement
du Sénat américain.

Les ratifications seront échangées à Washington
aussitôt que possible et le traité entrera en vigueur à
la date de l'échange des ratifications. Il restera en vi-
gueur sans limite de durée; toutefois il pourra être
dénoncé par écrit par l'une ou l'autre des Hautes Par-
ties Contractantes, et dans ce cas il cessera ses effets
à l'expiration du délai d'un an à dater de la dénoncia-
tion.

En Foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs
ont signé le présent traité en deux exemplaires, en

ιστι καὶ Ἀγγλιστί, τῶν δύο κειμένων ἐχόντων ἴσῃ ἀπο-
δεικτικὴν ἀξίαν, καὶ ἐπέθεσαν τὰς σφραγίδας τῶν.
Ἐγένετο ἐν Οὐασινγκτόν τῇ 19 Ἰαννουαρίου χιλιά ε-
κόσια τριάκοντα.

(Υπ.) Χ. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

(Υπ.) ΕΡ. ΣΤΙΜΣΟΝ

(S.) Ch. SIMOPOULOS

(S.) H. L. STIMSON

ΣΥΝΘΗΚΗ ΔΙΑΤΗΣΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ Πρό-
εδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς,
ἀποφασίσαντες νὰ προάβωσιν, ἐφ' ὅσον ἐξαρτῆται
ἀπὸ αὐτοῦ, πᾶσαν διακοπὴν τῶν εἰρηνικῶν σχέσεων ἐκεί-
νης ἧς οὐκ ἐφίστανται μετὰ τῶν δύο ἑαυτῶν,
ἐπιθυμοῦντες νὰ τοῖς ὁρίσωσιν ἐκείνην περὶ ἀνταλλαγῆς
εἰς τὴν πολιτικὴν τὴν ἀπρόβλεπτον εἰς τὸ δίκτυον αὐτῶν
εἰς ἀμερόληπτον κρίσιν τῶν εἰρηκτικῶν ἐπιδεικτικῶν
δικαστικῶν ἐπιλύσεως, οἷτινες ἔχουσι τυχὼν γεννηθῇ με-
ταξύ των.

Ἐπιθυμοῦντες ὅπως διὰ τοῦ παρελθόντος τοῦ ἔχ-
μόνον ἐκδηλώσωσιν ἐν τῷ ὅμοιῳ ἐκείνῳ ὅσον ὅσον
καταδικάζουσιν τὸν πόλεμον ὡς μέσον ἐκείνου τοῦ πολέμου,
ἀλλὰ νὰ ἐπισπεύσωσιν ἐπὶ πλέον τὴν σιγὴν καὶ ἢν ἡ εἰ-
ρήνη διεθνῶν συμφωνιῶν διὰ τὴν εἰρήνην διακαταστήσῃ
τῶν μετὰ τὴν Κρατῶν διαφορῶν θὰ ἔχῃ ἀποκλείσει διὰ παντὸς
τὰς πιθανότητας πολέμου μετὰ τῶν ἑαυτῶν Κράτων.

Ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι συθήκην Διατήσεως, καὶ
ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦτῳ ὑπέδειξαν ὡς πληρεξούσιους τῶν:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας:
τὸν κ. Χαράλαμπος Σιμόπουλον, Ἐκπαιδευτὴν Ἀπεστολ-
μένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος ἐν Οὐα-
σινγκτόν, καὶ

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς
τὸν κ. Χένρυ Λ. Στίμσον, Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν
Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς,

οἵτινες, ἀνακρινάσαντες ἀλλήλους τὰ πληρεξούσια
αὐτῶν ἔγγραφα, εὐρεθέντα ἐν τάξει, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν
κάτωθι διατάξεων:

Ἄρθρον 1.

Πᾶσαι αἱ διαφοραὶ αἱ ἀφορώσαι διεθνῇ ζητήματα, ἐν
οἷς τὰ Ὑψηλὰ Συμβελλόμενα Μέρη εἶνε ἀναμεμιγμένα συν-
επεία ὑποστηρίξεως δικαιώματος προβαλλομένου ὑπὸ τοῦ
ἐνὸς ἐναντίον τοῦ ἄλλου δυνάμει συνθήκης τινὸς ἢ ἄλλως
πως, αἵτινες διαφοραὶ δὲν ἤθελε καταστήσῃ δυνατόν νὰ διευ-
θετηθῶσι διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, ἢ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς
προσφυγῆς εἰς ἀρμόδιαν Ἐπιτροπὴν συμφυλιώσεως, καὶ
αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἐπιδεικτικῆς ἀποφάσεως
ἐφαρμογῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης, δύ-
νυνται νὰ τύχωσι δικαστικῆς λύσεως, θέλουσιν υποβληθῇ
εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστικὸν Δικαστήριον τὸ ἐδρεῖται ἐν Χάγῃ
δυνάμει τῆς συμβάσεως τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907 ἢ εἰς
ἄλλο τι ἀρμόδιον δικαστήριον, τοῦτο δὲ θέλει ὁρισθῇ ἐν
ἐκάστη περιπτώσει διὰ εἰδικῆς συμφωνίας. Ἡ εἰδικὴ αὕτη
συμφωνία θὰ προβλέπη περὶ τῆς ὁργανώσεως τοῦ ὡς ἂν
Δικαστηρίου ἐφ' ὅσον παρουσιάζεται ἀνάγκη, θὰ καθορίσῃ
τὴν ἀρμόδιότητά του, θὰ ἐνθῇ τὸ ἐπίδικον ζήτημα ἢ
ζητήματα καὶ θὰ καθορίσῃ τὸ πρὸς ἐπίπῳσιν ζήτημα.

Ἡ εἰδικὴ συμφωνία ἐν ἐκάστη περιπτώσει θὰ συνά-
πτηται, ὡς ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα, συμφώνως πρὸς τοὺς συν-
ταγματικούς νόμους τῆς Ἑλλάδος καὶ ὡς ἀφορᾷ τὰς Ἡ-
νωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν

français et en anglais, les deux textes faisant également
foi, et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Washington, le 19 Juin, mil neuf cent trente.

TRAITÉ D'ARBITRAGE

Le Président de la République hellénique et le
Président des Etats-Unis d'Amérique.

Résolus à prévenir autant qu'il est en leur pouvoir
toute interruption dans les relations pacifiques qui ont
toujours existé entre les deux nations;

Désireux d'affirmer de nouveau leur adhésion à la
politique consistant à soumettre à une décision impar-
tiale toutes contestations susceptibles de décisions ju-
diciaires qui viendraient à s'élever entre eux;

Soucieux, par leur exemple, non seulement de ma-
nifester que, dans leurs relations réciproques, ils con-
damnent la guerre comme instrument de politique na-
tionale, mais encore de hâter le moment où la conclu-
sion d'accords internationaux pour le règlement paci-
fique des conflits entre les Etats aura écarté pour tou-
jours les possibilités de guerre entre les nations du
monde;

Ont décidé de conclure un traité d'arbitrage, et
à ces fins ont désigné pour leurs plénipotentiaires res-
pectifs, savoir:

Le Président de la République hellénique:
M. Charalambos Simopoulos, Envoyé Extraordi-
naire et Ministre Plénipotentiaire de Grèce à Wash-
gton; et

Le Président des Etats-Unis d'Amérique:
M. Henry L. Stimson, Secrétaire d'Etat des Etats-
Unis d'Amérique;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins
pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont conve-
nus des dispositions suivantes:

Article 1.

Tous différends concernant des affaires internatio-
nales dans lesquelles les Hautes Parties Contractantes
se trouvent engagées par suite de la prétention d'un
droit allégué par l'une à l'encontre de l'autre en vertu
d'un traité ou autrement, qui n'aient pu être réglés
par la voie diplomatique, ou par l'application du re-
cours à une Commission appropriée de conciliation et
qui, en raison de leur nature susceptible d'une déci-
sion appliquant les principes du droit et de l'équité,
peuvent être jugés, seront soumis à la Cour permanente
d'arbitrage établie à La Haye par la Convention
du 18 Octobre 1907 ou à un autre tribunal compétent,
ce qui sera décidé dans chaque cas par accord spécial;
cet accord spécial pourvoira à l'organisation dudit
tribunal s'il est nécessaire, définira ses pouvoirs, expo-
sera la question ou les questions en litige et détermi-
nera la question à résoudre.

L'Accord spécial dans ce cas sera conclu en ce qu
concerne la Grèce en conformité des lois constitu-
tionnelles de la Grèce et en ce qui concerne les Etats-Unis
d'Amérique par le Président des Etats-Unis d'Amérique

Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ καὶ σὺν τῇ γνωμοδοτήσει καὶ συγκαταθέσει τῆς Γερουσίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συνθήκης δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐπικληθῶσι διὰ διαφορὰς τῶν ὑπολοίπων τῶν ἀντικείμενων:

α') Ἀνήκει εἰς τὴν ἀρμεδιότητα τῆς ἐθνικῆς δικαιοσύνης τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

β') Θίγει δικαιοῦματα τρίτων Δυνάμεων.

γ') Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διατηρήσεως ἢ σχετίζεται πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς ἐκ παραδόσεως στάσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὰς Ἀμερικανικὰς ὑποθέσεις, κοινῶς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Δόγμα τοῦ Μονρόε».

δ') Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τηρήσεως ἢ σχετίζεται πρὸς τὴν τηρήσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἑλλάδος βάσει τοῦ Συμφώνου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἡ παρούσα Συνθήκη θέλει ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας συμφώνως πρὸς τοὺς Συνταγματικούς νόμους τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ καὶ σὺν τῇ γνωμοδοτήσει καὶ συγκαταθέσει τῆς Γερουσίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαγῇ ἐν Οὐασινγκτὼν μόλις τοῦτο καταστῇ δυνατόν καὶ ἡ Συνθήκη θέλει ἀρχίσει νὰ ἰσχύῃ κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων. Θέλει κατόπιν παραμείναι ἐν ἰσχύϊ ἄνευ ὁρίου διαρκείας, πλὴν καταγγελίας ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἥτις θέλει ἐπιδεθῇ ἐγγράφως καὶ κατόπιν προαναγγελίας ἑνὸς ἔτους.

Εἰς πίστως τῶν ὑπολοίπων ἕκαστος τῶν πληρεξουσίων ὑπέγραψε τὴν παρούσαν συνθήκην συντεταγμένῃ εἰς διπλῶν, Γαλλιστὶ καὶ Ἀγγλιστὶ, τῶν δύο κειμένων ἔχοντων ἴσην ἀποδεικτικὴν ἀξίαν, καὶ ἐπέθεσαν τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο ἐν Οὐασινγκτὼν τῇ 19ῃ Ἰουνίου χίλια ἑνεακόσια τριάκοντα.

(Ῥπ.) Χ. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

(Ῥπ.) ΕΡ. ΣΙΜΣΟΝ

sur et avec l'avis et le consentement du Sénat des Etats-Unis.

Article 2.

Les dispositions du présent traité ne pourront pas être invoquées en ce qui concerne les différends dont l'objet :

a) relève de la juridiction nationale de l'une ou de l'autre des Hautes Parties Contractantes;

b) touche aux intérêts de tierces puissances;

c) dépend du maintien ou touche au maintien de l'attitude traditionnelle des Etats-Unis d'Amérique dans les affaires américaines communément connue sous le nom de doctrine de Monroe;

d) dépend de l'Observation ou touche à l'observation des engagements de la Grèce en conformité du Pacte de la Société des Nations.

Article 3.

Le Présent traité sera ratifié par le Président de la République hellénique en conformité des lois constitutionnelles de la Grèce et par le Président des Etats-Unis d'Amérique sur et avec l'avis et le consentement du Sénat des Etats-Unis d'Amérique.

Les ratifications seront échangées à Washington aussitôt que faire se pourra et le traité prendra effet à la date de l'échange des ratifications. Il restera en vigueur sans limite de durée sauf dénonciation par l'une ou par l'autre des deux parties contractantes, remise par écrit et avec préavis d'un an.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité dressé en deux exemplaires, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Washington, le 19 Juin, mil neuf cent trente.

(Sign.) CH. SIMOPOULOS

(Sign.) HENRY L. STIMSON.

Ἀρχεται ἡ συζήτης τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὀργανώσεως τῆς κεντρικῆς προεδρευτικῆς καὶ προξενικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ.τ.λ.»

Ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** λέγει ὅτι δὲν γνωρίζει τοὺς λόγους οἱ ὅποιοι ἀναγκάζουν τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου διὰ τοῦ ὁποίου ἀφ' ἐνὸς ἐπιβρύνεται ὁ προϋπολογισμὸς ἀφ' ἑτέρου δὲ καταργοῦνται οὐσιώδεις διατάξεις ἀφορώσαι τὴν ἀξιοπρεπεστέρην παράστασιν τοῦ Κράτους, διότι δι' αὐτοῦ καταργοῦνται προξενεῖα. Φρονεῖ ὅτι σπουδαῖος λόγος συνηγορῶν εἰς τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐπικειμένη ὑποβολὴ τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῶν ὑπαλλήλων ὡς δῆλωται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Τὴν ὁρθότητα τοῦ λόγου τούτου ἀνεγνώρισαν πλεῖστα μέλη τῆς πλειοψηφίας ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τὰ ὅποια συνεμερίσθησαν τὰς γνώμας τῆς μειοψηφίας περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐπιψηφίσεως. Παρακαλῶ κ. Πρόεδρε νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐπίσης δὲ ὅτι μόλις σήμερον διενεμήθη ἡ ἐκθεσις τῆς Κοινοβουλ. ἐπιτροπῆς.

Δ. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Αὐτοῦμι διότι δὲν ἡμπορῶ νὰ συμφωνήσω μετὰ τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν. Αὐτοῦμι ἀλόγητον περισσώτερον διότι ἡ μικρὰ του παρέμβασις ὑπῆρξε σειρὰ ἀνακριβειῶν. Ὁμιλήσει περὶ σπουδῆς. Τὸ νομοσχέδιον ὑπεβλήθη πρὸ τῶν διακοπῶν τοῦ Δεκεμβρίου.

Δ. Χατζίσκος. Πότε διενεμήθη;

Δ. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Θὰ ἀποδείξω ὅτι εἶπατε σειρὰ ἀνακριβειῶν. Ὑπεβλήθη εἰς τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου, τὸ εἶχατε δὲ εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν πλεόν ἢ ὀλίγηρον μῆνα. Δὲν ἔχει καμμίαν προσωπικὴν διάταξιν. Τὸν ἀντικτὸν, ὅταν θὰ γίνῃ ἡ συζήτης θὰ κάμω συμπαραβολὴν τῶν διατάξεων τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς τὰς ὁποίας εἰσάγει αὐτὴ καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἰδιοῦ μου νομοσχεδίου, θὰ εἶναι δὲ εἰς θέσιν ἡ Βουλὴ νὰ κρίνῃ εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς δύο περιπτώσεις ὑπάρχουν προσωπικὰ διατάξεις. Τρίτον. Ὁμιλήσει περὶ ἐπιδαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὸν ἀντικτὸν, τὸ Γενικὸν Λογιστήριον λέγει ὅτι ἐπέρχονται οικονομικαὶ σημαντικαὶ τέταρτον. Λέγετε ὅτι καταργοῦνται ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ Κράτους Προξενεῖα. Καὶ πράγματι καταργῶ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν ἐχρησίμευσαν εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ μένουν ἐν αὐτοῖς ἀργύριοι τελευταῖον λέγετε ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ, ἀφοῦ θὰ εἰσέλθῃ μετὰ τινα χρόνον τὸ δημοσιὸς ὑπαλληλικὸν νομοσχέδιον. Δύο ἔχω νὰ παρατηρήσω εἰς αὐτό. Πρῶτον ὅτι καθημερινῶς εἰσάγονται παρόμοια νομοσχέδια εἰς τὴν Βουλὴν. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σταματήσουν αἱ ὑπηρεσίαι καὶ μάλιστα ὅταν, ὡς ἐν προκειμένῳ, πρόκειται περὶ τροποποιήσεως ἑνὸς διατάγματος δικτατορικῶν, τὸ ὅποion δὲν ἔτυχε ποτε ἐλέγχου τῆς Βουλῆς.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σταματήσουν μέχρις οὗ ψηφισθῇ τὸ δημοσιὸς ὑπαλληλικὸν νομοσχέδιον. Ἡ ἰδία ἐνστάσις ἤχθη προχθὲς ἐναντίον νομοσχεδίου, τὸ ὅποion εἶχεν ὑποβάλῃ ὁ ἀξιότιμος συνάδελφός μου τῶν Ναυτικῶν. Ἐγὼ ὅμως διὰ νὰ ἐξαντλήσω τὸ θέμα καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης παρακάλεσα τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ συνεζήτησαμεν τὸ νομοσχέδιον ὁμοῦ λεπτομερῶς, διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν ἀντίκειται εἴτε εἰς τὰς ὑπαρχούσας εἴτε εἰς τὰς γενόμενας κατ' ἀρχὴν ἀσπαστὰς γενικὰς δημοσιὸς ὑπαλληλικὰς διατάξεις. Προσθέσατε καὶ τοῦτο. Ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ποτὲ νὰ φαντασθῇ κανεὶς, καὶ εἰς κανὲν κράτος δὲν συνέβη, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ὀργανωθῶν μετὰ τὸ ἴδιο καλοῦπι μετὰ τὸ ὅποion θὰ ὀργανωθῶν εἰς τὰ ἄλλα Ὑπουργεῖα. Κατὰ συνέπειαν καμμία ἀπὸ τὰς ἐνστάσεις τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου δὲν εἶναι ἐν τῇ ἀκριβείᾳ καὶ παρακαλῶ νὰ γίνῃ συζήτης τοῦ νομοσχεδίου τὸ πολὺ αὔριον, θὰ ἀκούσω δὲ μετὰ τῆς ἐνδεικνυομένης προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας θὰ κάμουν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πρώτη συζήτης εἶναι ἀπόψε;

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Μάλιστα, εἰς δὲ τὴν δευτέραν συζήτησιν, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ τὴν Τρίττην τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος, γίνεται εὐρυτέρα, ἐὰν θέλετε, συζήτης. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι πρόκειται περὶ νομοθετήματος τὸ ὅποion δὲν ἐπέρχεται ποτε ἀπὸ τὴν ψήφον τῆς Βουλῆς. Πρόκειται περὶ Ν. Δ. δημοσιευθέντος τὸ 1926.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι θὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μελετήσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς τὴν ὁποίαν, αὐτὸς τοῦλάχιστον, δὲν ἔλαβεν ἀκόμη. Ἐὰν ἡ Κυβερνήτης ἀπεράσισα, καὶ ἐκεῖ ποῦ ἡ ἀντιπολίτευσις θέλει νὰ συζητήσῃ, νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ τοῦτο, θεοράτως ἔχει τὴν πλειοψηφίαν καὶ δύναται νὰ τὸ πράξῃ, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι ἐν ἐχάθῃ τόπος καιρὸς ἐπὶ μικτῇ ὁρεῖσται ὅχι εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἀλλὰ εἰς τὴν Κυβερνήσιν ἡ ὁποία τώρα χαρακτηρίζεται ὅλα τὰ νομοσχέδια ὡς ἐπείγοντα.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** λέγει ὅτι συνανῶναι τὰς συστάσεις τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζήτησεως τοῦ νομοσχεδίου διότι νομίζει ὅτι δὲν ἐπείγει τὸ πρᾶγμα. Ζητεῖται ἡ συζήτησις τοῦ κατὰ τρόπον ἀντικανονικοῦ, ἀφοῦ ἡ Βουλὴ δὲν ἔλαβεν ἀκόμη γνώσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Φρονεῖ ὅτι μικρὰ ἀναβολὴ δὲν παίζει κανένα ρόλον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἄς ἐναβληθῇ δι' αὔριον. Νὰ γίνῃ αὔριον ἡ πρώτη συζήτης καὶ τὴν Τρίτην ἡ δευτέρα, πέραν τούτου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῶ ἀναβολήν. Ὅσοι εἶχον ὁρεῖσιν νὰ διαβάσουν τὸ νομοσχέδιον τὸ ἐδιάβασαν.

Ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** λέγει ὅτι δὲν εἶπεν ἀνακριβεῖς, κατὰ τὴν συζήτησιν δὲ θὰ ἀποδείξῃ, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἔχει προσωπικὰς διατάξεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Σύμφωνοι.

Δ. Χατζίσκος. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀδίκως κατηγορήθη ἐπὶ ὀλιγωρίᾳ. Δύναμαι δὲ νὰ ὑπομνήσω, ὅτι ὅταν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἠθέλησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ἀναγραφῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, τοῦ εἶπον ὅτι τοῦτο εἶναι ἀντικανονικόν, διότι δὲν εἶχε συνυποβληθῇ ἡ ἐκθεσις τοῦ Γεν. Λογιστηρίου. Κατὰ τὴν λοιπὴν πταίει ἡ Ἐπιτροπὴ, διὰ τὴν θραδύτητα τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ νομοσχεδίου, ἀφοῦ δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ποῖα ἐλαφρύνσεις καὶ ποῖα ἐπιβαρύνσεις ἐπέρχονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου; Ἡ Ἐπιτροπὴ τὸν ἀντικτὸν εἰργάσθη ἐπιμελῶς ἐπὶ 15 ἡμέρας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ὅταν πρὸ ἑνὸς ἀκριβοῦς μηνὸς ἐγνώσθη ὅτι δὲν ἔλαβεν ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου, ἠρεμήσεν νὰ μάθω πῶς γίνεται τοῦτο, διότι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου εἰς τὸ ἔξωτερον μοι εἶχε δοθῇ ἡ ὑπόσχεσις ὅτι θὰ ἐπέλlette ἀμέσως ἡ ἐκθεσις. Ἡ Ἐκθεσις ἐστάλη τὴν 7ην Φεβρουαρίου.....

Δ. Χατζίσκος. Πρὸ 20 ἡμερῶν λοιπὸν καὶ ὄχι πρὸ 3 μηνῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν)..... Καὶ εἶδεν ὁ κ. Βουλευτὴς ὅτι οὐδεμία ἐπιβαρύνσις ἐπέρχεται, ἀλλὰ μάλλον οικονομία.

Συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν ἐπ' ἀπειρον ἀναβολήν, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινε τὴν παραπομπὴν τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλὲνδας. Δέχεται μόνον νὰ γίνῃ ἡ πρώτη συζήτης αὔριον, ἀπαντῶν δὲ εἰς παρατήρησιν τοῦ κ. Τσαλδάρη λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐθεώρησε καλὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ αἱ τροποποιούμεναι διατάξεις, διὰ νὰ τὰς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν συζήτησιν. Δὲν ἔπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι αἱ τροποποιήσεις ἀποτελοῦν κώδικα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐννοεῖτε νὰ καταργήσῃ τὴν πρώτην συζήτησιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Εξωτερικών). Δύνασθε να συζητήσετε, ως γίνη αὐριον ή συζήτησις.

Α. Παπαναστασίου. Δεν πρόκειται δι' αὐριον ή πρέπει να ανακληθῇ διὰ τὴν ἄλλην ἐβδομάδα, ή πρέπει να ἐγκαταλειφθῇ μέχρι τῆς ὑποβολῆς τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Εξωτερικών). Πότε θέλετε ἐπὶ τέλους να συζητηθῇ;

Π. Τσαλδάρης. Τὴν ἄλλην ἐβδομάδα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐστὼ, ὡς ἀναβάλλωμεν διὰ τὴν Τρίτην.

Πρόεδρος. Ὑπεβλήθη ἄλλως τε πρότασις ἀναβολῆς, ἐρῶσον ὅμως ἐδέχθη ὁ κ. Υπουργός ἀποφεύγονεν τὴν ψήφωφον.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων.

1) «Περὶ συμπληρώσεως τῆς διεθνήσεως Σιδηροδρόμων Ὑπουργείου Συγκοινωνίας».

Καὶ 2) «Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμβολαίων γράφων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς ὁ' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3146, ὡς συνεπληρώθη ὁ νόμος 3146 ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ) τὸς «περὶ παραχωρήσεως ἡγεσίου ἐν Θεσσαλονίκῃ διὰ συγκοινωνίαν Ποντίων καὶ Καρακασίων».

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ δυνάμεις τοῦ νόμου 3146 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ) τὸς ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ παραχωρήσεως ἡγεσίου ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς ἐγκατάστασιν Ποντίων προσφύγων, ὡς συνεπληρώθη ὁ νόμος 3146 ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1925 Ν. Δ) τὸς «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3146 κλπ.» ἐγκωρυθίσαι καὶ ἀπαλλοτριωθίσαι ἐκτάσεις ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως Ποντίων καὶ Καρακασίων προσφύγων δύναται να παραχωρῶνται συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ νόμου 3764 δι' ἀνάγκας στεγασεως καὶ εἰς πρόσφυγας εἰς ἄλλων περιφεριῶν.

Περὶ αἰθεντικῆς ἐρμηγείας τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ 4411 νόμου «περὶ συγκοιτησεως, προσελύσεως, παραγωγῆς κλπ. κῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἀληθὴς ἔγνοια τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ 4411 νόμου ἦτο καὶ εἶχε, ὅτι εἰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τοῦτο κατ' ἐξουσίαν κλάδων, ἀποστρατευμένων καὶ τὰς διατάξεις τοῦ 4411 νόμου, ἐὰν καὶ κτηνται ἐν ἐνεργείᾳ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τοῦτου ὀριζομένην πενταετὴ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν ὃν φέρουσιν, ἀπονέμεται ὁ ἀμέσως ἀνώτερος βαθμὸς καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τοιοῦτος βαθμὸς ἐν ἐνεργείᾳ ἐν τῷ κλάδῳ τῶν.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ὑπάρχοντι καὶ οἱ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἀποστρατευθέντες ἀξιωματικοὶ καὶ τυχόντες συντάξεις τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ ἐκείνου ὃν ἔφερον ἐν ἐνεργείᾳ, ἂν ἐκείνην κατὰ τὴν ἀποστρατευτικὴν πενταετὴ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τελευταῖον βαθμὸν καὶ δὲν ἀπεμακρύνθησαν τῶν τάξεων τοῦ Π. Ναυτικοῦ κατὰ τὸν 4411 νόμον.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἀφορώσων τὸ Ταμεῖον Ἑθνικοῦ Στόλου.

Ἄρθρον 1.

Αἱ κάτωθι διατάξεις τοῦ ΒΨΘΔ' νόμου «περὶ συστάσεως Ταμεῖου Ἑθνικοῦ Στόλου», ὡς ἔχουσιν τροποποιηθῇ διὰ τῶν νόμων ΓΨΣΤ' καὶ ΔΘ' τροποποιούνται ὡς ἔπειτα ἐν ταῖς κατωτέρω ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τοῦτου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 3.

Τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου ἔχει τοὺς ἐξῆς πόρους :

α') Δικασίας χιλιάδας (ἀριθ. 200.000) δραχμὰς ἐκ τῶν ἐτησίων εἰσπράξεων ἐκ τελῶν ἀγκυροβολίας καὶ φαρικῶν.

β') Τὰ εἰσπραττόμενα ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου δικαιώματα ἐκ τῶν πλωτῶν δεξαμενῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ, ἰσποθετῶν καὶ ρυθμίσεως πυξίδων.

γ') Τὰ 8)10 τοῦ ἀντιτίμου παντὸς ἐκποιουμένου πολεμικοῦ ἢ βοηθητικοῦ πλοίου, ὡς ἐπίσης τὰ 5)10 τοῦ ἀντιτίμου παντὸς ἐκποιουμένου ἀρχήτου ὕλικου τοῦ Π. Ναυτικοῦ, καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν πλειοδοτῶν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου.

δ') Τὰ 8)10 τοῦ ἀντιτίμου τῆς ναυλώσεως εἰς ἰδιώτας οἶον δῆπτε βοηθητικοῦ πλοίου τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

ε') Πᾶσι αἱ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν πληρωμάτων γινόμεναι εἰσπράξεις λόγῳ ἐγκαταλειφθείσης ἐξ ἱματισμοῦ ὀφειλῆς.

στ') Τὰς ὑπὲρ τοῦ Ταμεῖου τοῦτου δωρεάς, κληρονομίας καὶ κληροδοσίας.

ζ') Τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων τοῦ Ταμεῖου τοῦτου.

η') Πᾶν ἔσοδον προσερχόμενον ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀκινήτων τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν, πᾶσα δωρεά, κληρονομία καὶ κληροδοσία τυχόν ὑπάρχουσα ὑπὲρ τῆς πρὸς σχηματισμὸν τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἔσοδον κακονομισμένον ἢ κανονισμένον δι' εἰδικῶν διατάξεων ὑπὲρ τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου.

θ') Τὰ ἐκ θαλασσίων λειῶν πάσης φύσεως ὕλικα καὶ χρῆματικά ποσὰ ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ Ν. Ἀπομαχικοῦ Ταμεῖου ὀριζομένων πόρων.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἀμεσον Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Ὁδὲ μὲν διαθέσις χρημάτων τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου ἢ ἐκποιήσις ἀκινήτων κτημάτων αὐτοῦ ἢ οἰσθήματα ἄλλῃ τῆς περιουσίας αὐτοῦ μετατροπῇ δύναται να γίνη ἀνεφάρμοστος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐνεργεῖνται δὲ αὐτὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν.

Δὲν θεωρεῖται ὡς μετατροπῇ ἢ δι' ἀντιστοίχου ποσῷ χάρτου νομισματός ἐξαργύρωσις ἐπιταγῶν ἢ γραμματίων εἰς χρυσὸν ἢ ξένον νόμισμα.

Ἡ περιουσία τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου διατίθεται ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρον 8, ἐντὸς πάντως τῶν ὁρίων τῶν ἀναγκαστικῶν μένων πιστώσεων ἐν τῷ ἐφημερίῳ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ταμεῖου, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἀνωτάτου Ν. Δ. Συμβουλίου.

Ταμίαις τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου εἶναι ὁ Κ. Ταμίας τοῦ Π. Ναυτικοῦ, λαμβάνων διὰ τὴν ἐπιπρόσθετον ταύτην ὑπηρεσίαν ἐπιμίσθιον μηνιαίως δραχμῶν 1500 καὶ ὑπέχων εὐθύνας δημοσίου ὑπολόγου ἐπὶ τῆς διεξαγομένης παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 5.

Παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ναυτικῶν λειτουργεῖ αὐτοτελὲς τμήμα τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου, ἐν τῷ ὁποίῳ τηρῶνται τὰ βιβλία τοῦ Ταμεῖου καὶ διεξάγεται ἡ ὅλη ὑπηρεσία αὐτοῦ. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμεῖου, ἀνώτερον καὶ κατώτερον, ὀρίζεται ὑπὸ τῶν πινάκων συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν πολεμικῶν πλοίων καὶ Ν. Ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων καθορίζεται καὶ ἡ ἀρμοδιότης αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 6.

Ἡ περιουσία τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου θεωρεῖται Ἑθνικὴ περιουσία, ἐφαρμόζονται δὲ περὶ ταύτης πᾶσαι αἱ διέπουσαι τὴν Ἑθνικὴν περιουσίαν διατάξεις, ὡς καὶ αἱ ἐκάστοτε ἰσχύουσιν διατάξεις περὶ καταδιώξεως τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν διὰ τοὺς πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐξ' οἰσθήποτε αἰτίας ὀφειλέτας.

Οἱ καθυστεροῦντες ὀφειλὰς εἰς τὸ Ταμεῖον ὑποβάλλονται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ὑπερμεριῶν ἴσων πρὸς τὸν ἐκάστοτε ἰσχύοντα διὰ τὸ Δημοσίον.

Τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου θεωρεῖται ἀδιαλείπτως ἔχον τὴν νομὴν ἀκινήτου κτήματος ἀπὸ τῆς κτήσεως τῆς κυριότητος αὐτοῦ, ἀσχετῶς πρὸς πᾶσαν ἐκ μέρους τρίτου ἀφαίρεσιν αὐτῆς.

Ἡ διάταξις αὕτη ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΒΨΘΘ' νόμου.

Τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐφαρμοζόμενον καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ΑΚΑ' νόμου τῆς 22 Ἰουνίου 1882 ἢ τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν περὶ νομικῶν συμβούλων, τῶν σχετικῶν ἐπιδόσεων ὑποθέσεων παραπεμπόμενων κατὰ προτίμησιν εἰς τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 7.

Τὰ κεφάλαια τοῦ Ταμεῖου τοῦτου τοποθετοῦνται εἰς ὁμολογίας τῶν Ἑθνικῶν Δανείων ἢ ἐντοκῶν παρακαταθήκην παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 7.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Κατὰ μὴνα Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους ὁ Ὑπουργός τῶν Ναυτικῶν συντάσσει καὶ ὑποβάλλει ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Ταμεῖου διὰ τὸ ἐπόμενον οἰκονομικὸν ἔτος.

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς τοῦτο ἔχει τροποποιηθῇ, καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 9.

Τὰ ἀποθέματα καὶ ἡ περιουσία τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου καὶ οἱ ἐτήσιοι αὐτοῦ πόροι διατίθενται :

α') Διὰ ναυπήγησιν ἢ ἀρχὴν ἢ μετασκευὰς μαχίμων πολεμικῶν πλοίων.

β') Δι' ἐγκαταστάσεις ἐν τῇ ξηρᾷ καθαρῶς πολεμικοῦ προορισμοῦ, ἐπιτερουμένης τῆς χρησιμοποιοῦσεως τοῦ προϊόντος τῆς ἐκποιήσεως πολεμικῶν πλοίων χρησιμοποιοῦμένων ὡς σχολῶν πρὸς ἀνέγερσιν κτιρίων διὰ ναυτικὰς Σχολὰς συμφώνως τῷ ἐξ' ὧν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου.

γ') Διὰ προμήθειαν ἢ παραγγελίαν παντὸς εἶδους πολεμικοῦ ὕλικου.

δ') Εἰς ὑπηρεσίαν δανείων συνολογούμενων ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς ἐν ταῖς προηγουμέναις ἐδαφίαις σκοποὺς καὶ πάντοτε κατόπιν γνωμοδοτήσεως τῆς Γ. Δ. Δ. Λογιστικῆς καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ διαθέσις περιουσίας τοῦ Ταμεῖου τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου, προσερχομένης ἐκ δωρεῶν, κληρονομιῶν καὶ κληροδοσιῶν, γίνεταί πάντοτε τῆρουμένων τῶν ὅρων τῶν δωρητηρίων καὶ διαθηκῶν.

Ἄρθρον 9.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 12.

Τὰ ἐτήσια ἔσοδα τῆς διαχειρίσεως τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ταμεῖου, ἢτοι ἔσοδα συντηρήσεως, ἀποζημιώσεως, ἀμοιβῆς, μισθοῦ φυλάκων κλπ. καθορίζονται διὰ τοῦ ἐτήσιου προϋπολογισμοῦ τοῦ Ταμεῖου.

Ἄρθρον 10.

Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

Ἄρθρον 14.

Ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ διαχείρισις τῆς ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ταμεῖου ἀνήκει εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν.

Ἄρθρον 11.

Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου καταργεῖται.

Ἄρθρον 12.

Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου, τοιθεμένου εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεώς του, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ λειτουργίας τοῦ Ταμεῖου καὶ Λογιστηρίου, κανονισθῶσονται διὰ Διατάγματος.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 13.

Ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ Διατάγματος κωδικοποιηθῶσι πᾶσαι αἱ ἰσχύουσιν διατάξεις νόμων, αἱ ἀφορῶσαι τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου, ἐπιτερουμένης τῆς διαγραφῆς τῶν καταργηθεισῶν ἢ ἀντικαθιστάμενων διατάξεων καὶ τῆς ἀριθμολογίας τῶν ἄρθρων, ὥστε ν' ἀποτελέσωσιν ἐνιαῖον κείμενον νόμου «περὶ Ταμεῖου Ἑθνικοῦ Στόλου».

Ὁ κωδικοποιούμενος οὗτος νόμος θὰ φέρῃ ἀριθμὸν τὸν τοῦ παρόντος.

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν ἐν τῷ Π. Ν.»

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν).

Ἄρθρον πρῶτον.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν ἐν τῷ Π. Ν.» δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 325 (Τεύχος Α') φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1926 ἔχον οὕτω :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαιεν καὶ διατάσσειν :

Ἄρθρον 1.

Συνιστῶνται παρὰ τοῖς Ν. Νοσοκομείοις Ναυστάθμου, Παιδικῶς καὶ Πόρου Ὑγειονομικαὶ Ἐπιτροπαί.

Ἐκαστὴ Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ν. Νοσοκομείου, τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ καὶ τοῦ ἀμέσως μετὰ τὸν Ὑποδιευθυντὴν ἀνωτέρου ἢ ἀρχαιοτέρου ἀξιωματικοῦ τοῦ ἱατρικοῦ κλάδου.

Ἄρθρον 2.

Αἱ Ὑγειονομικαὶ Ἐπιτροπαὶ θέλουσι γνωμοδοτεῖν περὶ χρηγήσεως ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν εἰς τοὺς ἐν ταῖς Νοσοκομείαις τῆς περιουχῆς τῶν νοσηλευθῆντας ὑπαξιωματικῶν καὶ ναύτας καὶ τοὺς τοῦτοις ἐξαιρουμένους μέχρις 60 ἡμερῶν.

Ἄρθρον 3.

Ὁ νεώτερος παρὰ ταῖς Ἐπιτροπαῖς ἀξιωματικὸς τηρεῖ πραγματικὰ καὶ τὰς γνωμοδοτήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 4.

Τὰ φύλλα τῶν ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν ὑπογράφουσιν οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ν. Νοσοκομείων.

Οἱ τοὶ εἰδοποιεῖται τὰς Ν. Ἀρχάς, εἰς ὧς ἀνήκουσιν οἱ λαμβάνοντες τὰς ἀδείας, περὶ τῆς ἡμερομηνίας τῆς χορηγήσεως τῶν φύλλων ἀναρρωτικῆς ἀδείας καὶ τῆς διαρκείας ταύτων, διατάσσοντες ἵνα αὐτοὺς ὅπως παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς ἣν ἀνήκουσιν, ἵνα τῇ λήξει τῆς ἡν ἔλαβον ἀδείας.

Αἱ Ναυτικαὶ Ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ φέρωσιν ἀπόντας καὶ νὰ

ένεργῶσι τὰ ὑπὸ τῶν καίμωνων νόμων ὀριζόμενα περὶ λιποταξίας κατὰ τῶν μὴ ἐγκαίρως ἐπανερχόμενων ἐκ τῆς ἀδείας αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ὁ Διευθυντὴς τῆς Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ αἱ προϊστάμενοι Ἀρχαὶ τῶν Ν. Νοσοκομείων ἀσκοῦνται ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἀδειῶν, θυνάμενοι νὰ αἰτήσων καὶ τὴν ἐκ νέου ἐπανεξέτασιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Διατάγματος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν τοῦ παρόντος Διατάγματος δημοσίευσιν καὶ ἐκτελέσιν.

Ἄρθρον δευτέρον.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Γ.Ε.Ν. καὶ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ νὰ συνιστᾷ ὑγειονομικὰς Ἐπιτροπὰς εἰς ναυτικὰς Ὑπηρεσίας ἢ ἐπὶ τοῦ στόλου ὡς αἰς ὑφιστάται τοιαύτη ἀνάγκη. Αἱ Ἐπιτροπὴ καὶ δύνανται νὰ χορηγῶσιν ἀδείας εἰς ἀξιωματικούς καὶ ὑπαξιωματικούς, εἰς δὲ τοὺς ναύτας οὐχὶ πλέον τῶν 25 ἡμερῶν δεδικαιολογημένας.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Η. Τσεριώνης**, ὅστις, ἐξετάζων τὴν ἐμφανιζομένην σταφιδικὴν κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως ἐξαγωγῆς καὶ πολιτικῆς τοῦ Α. Σ. Ο. παρατηρεῖ κατ' ἀρχὴν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ συνέχισις τῆς καταστάσεως αὐτῆς.

Χαρακτηριστικὸν γεγονός τῆς καταστάσεως ταύτης ἀποτελεῖ ἡ ἀπότομος καὶ σοδρὰ ἐλάττωσις τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως εἰς 20 ο/ο ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀπότομος καὶ σοδρὰ πτώσις τῶν τιμῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δημιουργήσασα ζήτημα οικονομικῆς ἀνεπαρκείας τοῦ παραγωγοῦ. Ἡ ἐλάττωσις ἀρχαμένη ἀπὸ τοῦ 1914, ὅποτε ἡ παραγωγή ἀνῆλθε εἰς 258 ἑκατομμύρια λιτρῶν, ἔπεσεν τὸ 1919 εἰς 220 ἑκατομ. διὰ νὰ κατέλθῃ ἀπὸ τοῦ 1920 1928 εἰς 180 ἑκατομ. λιτρῶν καὶ νὰ καταλήξῃ τὸ 1928 εἰς 146 μίλια ἑκατομ. λιτρῶν.

Τὰ αἷτια τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι δύο τινά, πρῶτον ἡ ἔντασις τοῦ συναγωνισμοῦ, τὸν ὅποιον ὑφίσταται ἡ ἑλληνικὴ σταφίς ἐκ μέρους τῶν ξένων ὁμοειδῶν σταφίδων, συναγωνισμὸς ὁ ὁποῖος κατέρριψε τὴν καταναλῶσιν αὐτῆς κατὰ 30 περίπου τοῖς ἑκατὸν καὶ δευτέρον ἡ παράλειψις τῶν μέσων ἐκείνων, τὰ ὅποια θὰ συνέτεινον εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἐξαγωγῆς καὶ καταναλώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ τοῦτου προϊόντος, συγχρόνως δὲ ἡ ληψίς μέτρων τὰ ὅποια θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἔτεινον ἀκριβῶς εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς καταναλώσεως τῆς ξένης σταφίδος.

Τὴν πολιτικὴν τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ ἐξετάζων ἐν συνεχείᾳ, τοῦ συσταθέντος ὡς λέγει κατόπιν τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ σταφιδοπαραγωγικοῦ κόσμου ἐναντίον τῆς προνομιοῦχου Ἑταιρίας, Ἑταιρίας αὐτόχρημα κερδοσκοπικῆς, παρατηρεῖ ὅτι καὶ ὁ ΑΣΟ, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐπηρεχθήσαν τόσαι ἐλπίδες τῶν σταφιδοπαραγωγῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ὑπεβλήθησαν οὕτοι εἰς τοσαύτας θυσίας, οὐδὲν ἐπραξεν ὑπὲρ τῆς πολυπληθοῦς τάξεως τῶν σταφιδοπαραγωγῶν. Ἀστοχὸς καὶ καταστρεπτικὴ διαχείρισις τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, παραγνώρισις τοῦ προορισμοῦ του, δαπάναι, σπατάλαι, ἀνωμαλίαι διαχειριστικαί, ἀποτελοῦν τὰ χαρακτηριστικώτερα σημεῖα τῆς ὅλης αὐτοῦ δράσεως. Καίτοι ἐπαινελημμένως ὑπεδείχθη ὁ κίνδυνος τὸν ὅποιον διέρχεται τὸ πολύτιμον τοῦτο ἐθνικὸν προϊόν λόγῳ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐξαγωγῆς ὁ ΑΣΟ ἠκολούθει τὴν πολιτικὴν τῶν ὑψηλῶν τιμῶν. Ἐντὺς μιᾶς μόνον τριετίας ἀνευθύνει τὰς τιμὰς ἀπὸ

2,000 δραχμ. χωρὶς παραλλήλως νὰ καταβάλλῃ καὶ τὴν παραμικρὴν προσπάθειαν διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος. Ἐστρεφθή μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν διατήρησιν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας διέθεσε τεράστια ποσά, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι δὲν ἔρχεται τὸ μέσον τοῦτο πρὸς διάθεσιν προϊόντος κακῆς ποιότητος. Ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ σημαντικὴ μείωσις τῆς καταναλώσεως, ἡ ἐξάντλησις ἐντὺς 5 μίλιας ἐτῶν τῶν κεφαλαίων τοῦ Α. Ο. ἡ αὐξήσις τῶν καλλιεργητικῶν ἐξόδων λόγῳ τῆς ἀπολήψεως ὑπὸ τῶν παραγωγῶν τιμῶν ὑψηλῶν, ἡ χειροτέρευσις τέλος τῆς ποιότητος λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ παραγωγὸς δὲν ἐπεμελεῖτο αὐτῆς, ἐφ' ὅσον οὕτως ἡ ἄλλως θὰ ἀπελάμβανε τῆς ὑψηλῆς τιμῆς. Καὶ ἀπέναντι ὅλης αὐτῆς τῆς καταστάσεως τὸ Κράτος παρέμεινεν ἀπλοῦς θεατὴς, καὶ μάλιστα θεατὴς ἀπαθὴς. Καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ἡδύναντο νὰ προληφθῇ ἡ κατάστασις αὕτη ἢ τοῦλάχιστον νὰ περιορισθῶν αἱ συνέπειαι αὐτῆς; Ὁ ἀξιωματικὸς Κροκιδᾶς εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐπελήρθη τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος κατὰ τὸ 1914 παρετήρει, ἐν τῇ πανθομολογουμένως ἐμπεριστατωμένῃ ἐκθέσει αὐτοῦ, ὅτι τὸ Κράτος οὐδέποτε ἔσχεν ἰδίαν γνώμην περὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Πράγματι τὸ Κράτος ἀπεξενώθη τελείως τῶν δικαιομάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Τρανὴν περὶ τοῦτου ἀπόδειξιν ἀποτελεῖ τὸ νομοθετικὸν διάταγμα τῆς ἰδρύσεως τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ ἐν τοῦ ὁποῖου φαίνεται ὅτι φιλήν ἐποπτεῖν μόνον, ὡς καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὁμολόγησεν, ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὸ τὸ Κράτος ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὅλου σταφιδικοῦ ζητήματος, ζητήματος ἀπορῶντος ὕψιστα συμφέροντα πολυπληθεστάτης τάξεως, ζωτικώτατα ἐνδιαφερομένης διὰ τὸ πολύτιμον τοῦτο ἐθνικὸν προϊόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ὅταν τὸ Κράτος ἠθέλησε νὰ ἀποκτήσῃ μεγαλυτέραν ἐποπτεῖαν, εὐρέθη πρὸ ἐξεγέρσεως αὐτῶν τοῦτων τῶν παραγωγῶν ἀρνούμενων εἰς αὐτὸ δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὰ ζητήματα τῶν.

Α. Παπαναστασίου. Πῶς διατείνεσθε ὅτι θὰ ἔσωζέ τὴν κατάστασιν ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως, ἐφόσον οἱ παραγωγοὶ ἐζήτουν 50 λίρας ὁ δ' ἐν Λονδίνῳ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ὑπεδείκνυε τὴν τιμὴν τῶν 42 λιρῶν. Ἡ διαφορὰ ἐπομένως δὲν ἦτο πολὺ μεγάλη.

Γ. Καφαντάρης. Ἄλλως τε ἡ Κυβέρνησις μπορεῖ καλεῖν νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶχεν ὑπ' ὄψιν τῆς αὐτὴν τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν.

Α. Παπαναστασίου. Βελτίωσις δὲ τῶν τιμῶν ἐπῆλθεν, ὅταν ἠδύνησαν αἱ τιμαὶ τῆς καλιφορνικῆς σταφίδος, ὅποτε ἐσημειώθη καὶ μία βελτίωσις εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἰδικῆς μας σταφίδος 10 ο/ο περίπου.

Σ. Κωστόπουλος. Συμβαίνει κάποιον παρεξήγησις. Ὁ κ. Κακλαμᾶνος δὲν ὠριζε τιμὴν τὴν τῶν 42 λιρῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ὑπεδείκνυε τὴν τῶν τῆς ἀγορᾶς.

Η. Τσεριώνης. Ἦτο ἐν τοῦτοις γνωστὸν ὅταν ἐπρόκειτο νὰ καθορισθῶν αἱ τιμαὶ ὅτι ἡ παραγωγή τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος ἀνῆλθε εἰς 253 ἑκατομ. λιτρῶν ὅτι ὑπῆρχον ἀποθέματα περυσινὰ σημαντικὰ, καὶ ὅτι ἡ αὐστραλιανὴ σταφίς ἐπρόκειτο ἐντόνως νὰ συναγωνισθῇ τὴν ἡμετέραν. Ὅταν τοιαῦτα εἶχε δεδομένα ὁ Α. Σ. Ο. δὲν ἐπετρέπετο νὰ αὐξήσῃ τὰς τιμὰς εἰς 4 χιλ. δραχμῶν, ἀλλὰ νὰ ἀφίσῃ αὐτὰς εἰς τὴν τιμὴν τῶν 3 χιλιάδων, ἡ ὁποία ἦτο κατὰ τὸ 1927-1928.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν διαχειρίζετο τὸ ζήτημα, θὰ εὐρίσκειτο ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς παραγωγῆς εἰς ἣν θέσιν εὐρέθη καὶ ὁ ὀργανισμός.

Ὁ κ. **Η. Τσεριώνης**, συνεχίζων καὶ ἐξετάζων τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος ἐκ μέρους τοῦ Α. Σ. Ο. ἐν σχέσει πρὸς τὰ ληπτέα μέτρα παρατηρεῖ ὅτι ἡ σταφιδικὴ κρίσις ἐδημιουργήθη συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ κα-

θορισμοῦ τῶν τιμῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἐξέγερσις τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου ἢ σύγκλησις συνεδρείων, ἡ σύστασις ἐπιτροπῶν. Ὁμῶρον δὲ τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῆς σταφίδος ἐνεφανίζετο σοβαρώτατος καὶ ὅτι ἐνεδεικνύετο πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου αὐτοῦ ἡ διάθεσις τῆς σταφίδος εἰς τιμὰς χαμηλὰς καὶ εἰς καλὴν ποιότητα. Πῶς ὑποστηρίζεται λοιπὸν σήμερον ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὠρεῖται νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν πολιτικὴν τῶν ὑψηλῶν τιμῶν; Ποῖα ὅμως θὰ ἦτο ἡ τύχη τῶν τιμῶν, ὅταν ὁ σταφιδοπαραγωγικὸς κόσμος καταδιωχόμενος ἐπὶ αὐτῶν νύκτωρ τὸ προϊόν του λαθραίως εἰς ἐξευτελιστικὰς τιμὰς πρὸς διαφόρους μικρεμπόρους, διὰ νὰ μὴ τὸ παραδώσῃ εἰς τοὺς συνεταιρισμούς, ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ἡ σταφίς τοῦ Πύργου ἐνθ' ἡνοῖεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους μὲ τιμὴν 2200 καὶ τῆς Ἀμαλιάδος μὲ τιμὴν 2300, ἔφωσεν ἡ μὲν πρῶτη εἰς 1650 ἡ δὲ δευτέρα εἰς 1750.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν ἐγίνετο ἐγκαίρως γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπρόκειτο νὰ εἰσπράξῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ ὅτι θὰ ἠδύνατο ἡ τιμὴ τοῦ παρακρατήματος ἀσφαλῶς θὰ ἠδύναντο νὰ καθορισθῇ τιμὴ εἰς δραχμ. 2.400 τοῦλάχιστον καὶ δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο αὐτὸς ὁ πανικός.

Η. Τσεριώνης. Ἡ δημιουργία ἔλεγεν ὅτι αἱ τιμαὶ ἡμπερῶσαν νὰ καθορισθῶν εἰς 3.000 δραχμ. Καὶ παρεσύρθη ὁ κόσμος εἰς τὸ νὰ πωλήσῃ κρυφὰ τὸ προϊόν του.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Διότι καθωρίσθησαν ὅρια, δὲν ὑπῆρχε λόγος πανικού. Ἀλλ' οἱ παραγωγοὶ προτιμοῦσαν νὰ πάρουν ὀλίγη τιμὴν τὴν τιμὴν καὶ νὰ μὴ ἐκπληρώσουν καμμίαν ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις των.

Η. Τσεριώνης. Ἐκ τῶν συζητήσεων αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν ἐσημειώθη τὴν γνώμην ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ΑΣΟ δὲν ἐπέτρεπε νὰ καθορισθῇ τιμὴ ἀνωτέρα τῶν 1300 δραχμ. καὶ ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη κατωρθώθη νὰ δοθῇ μόνον καὶ μόνον κατόπιν τῆς πολλοπληθὺς συνδρομῆς. Ὁ ἀξιότιμος ἐπερωτῶν ἰσχυρίσθη ὅτι διὰ τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ πρὸς βιομηχανοποίησιν παρακρατήματος θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτευχθῶν ἀνώτερα τιμὰ. Ἀλλὰ τὸ οἰνόπνευμα, κύριοι, ἀποτελεῖ εἶδος πρώτης ἀνάγκης καὶ δὲν θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποστηρίξῃ ἀζημίως τὴν ὑπερτιμῆσιν αὐτοῦ, δεδομένου ἄλλως τε ὅτι εἶνε εὐχερὴς ἡ ἀντικατάστασις του δι' ἄλλων φωτιστικῶν ὀλῶν. Μόνον διὰ τὸ πόσιμον οἰνόπνευμα θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὑπερτιμῆσιν του, ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀνευ κινδύνου μειώσεως τῆς καταναλώσεως.

Φρονῶ, κύριοι, καὶ ἐγὼ ὅτι ἡ ἔγγραφος φορολογία εἶναι θαυμάσια. Ἡ Κυβέρνησις ἐκτιμᾷ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς θυσίας τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ παραγωγή, ὅταν τὸ Κράτος διῆρχετο κρίσιμους οικονομικὰς περιστάσεις, ὀφείλει νὰ διακρυβίμῃ τὴν φορολογίαν αὐτὴν πλὴν τῶν ἄλλων λόγων ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους φορολογικῆς δικαιοσύνης.

Ὅς πρὸς τὰ ληπτέα μέτρα θὰ εἶχον νὰ παρατηρήσω, παρὰ τὸ πολὺπλοκον καὶ δυσπερίπλοκον τοῦ ζητήματος τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ συστήματος τῆς παρακρατήσεως, ἥτις ἀντικατάστασις καὶ ἄλλοτε συνεζητήθη, καὶ τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη ὁ ἀξιότιμος ἐπερωτῶν, τονίσας, ὡς καὶ ἐγὼ φρονῶ, ὅτι τὸ ἰσχύον σήμερον σύστημα οὐδεμίαν προσφέρει ὑπηρεσίαν, ὡς προσέφερεν ἄλλοτε, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀποτελεῖ βάρος ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς. Προϋτάθησαν πρὸς τοῦτο, κύριοι, δύο λύσεις: Ἡ κατάργησις τοῦ παρακρατήματος, ὁ καθορισμὸς κατωτάτου ὀρίου ἀγορᾶς τοῦ πλεονάσματος εἰς χιλιάς πεντακοσίας δραχμὰς κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους, ἡ εἰσφορά τοῦ παραγωγοῦ, ἡ κατάργησις τῶν διαφόρων φορολογιῶν καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ πόσιμου καὶ φωτιστικοῦ οἰνόπνευματος ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀντικατάστασις τοῦ συστήματος διὰ τοῦ ποιοτικῶς παρακρατήματος.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἕκαστος παραγωγὸς θὰ εἶναι

ὑποχρεωμένος νὰ παρακρατῇ ἐκ τῆς παραγωγῆς του ὀρισμένον ποσόν. τὸ ὅποιον θὰ παραδίδῃ εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ὀργανισμοῦ ἐναντι διπλοτύπου ἀποδείξεως. Καὶ τὸ μὲν ἐν τμήμα τῆς ἀποδείξεως θὰ παραδίδῃ εἰς τὸν ἔμπορον κατὰ τὴν πώλησιν τοῦ ὑπολοίπου προϊόντος του, τὸ δὲ ἕτερον τμήμα αὐτῆς θὰ παρακολουθῇ τὸ ἐμπόριον. Ἀποκλίνω κύριοι, ὑπὲρ τοῦ συστήματος αὐτοῦ καίτοι παρουσιάζει δυσχερεῖς τινάς, διότι ἐνέχει ἀναμφισβήτητος σημαντικὰ πλεονεκτήματα.

Ὁ κ. **Σ. Κωστόπουλος** διασαφηνίζων τὰ τοῦ συστήματος τοῦτου ἐξηγεῖ ὅτι πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀξίας τοῦ παρακρατήματος θὰ αὐξήθῃ κατὰ τι ἡ τιμὴ τοῦ οἰνόπνευματος.

Ἐπικολουθεῖ δικλογικὴ συζήτησις μετοξὺ τῶν κ. κ. **Π. Τσαλδάρη, Α. Παπαναστασίου, Η. Τσεριώνη, Σ. Στεφανοπούλου** καὶ **Π. Βουρλούμη** (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) πρὸς καθορισμὸν τῶν λεπτομερειῶν ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τοῦτου.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἐλεγχος καθίσταται δυσχερής.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προσθέτει ὅτι ὁ ὀργανισμὸς δὲν ἐνέχει ἑσπιν νὰ κρατήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ παρακρατήματος.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐξασφάλισις κατὰ ἐνδεχομένης καταχρήσεως, δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ τρόπος νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐὰν ὁ παραγωγὸς θὰ παραλείψῃ ἢ ὅχι τὴν ὑποχρεώσιν του πρὸς παράδοσιν τοῦ παρακρατήματος ἢ καὶ ἐν παραδόσῃ τοιοῦτον, ἐὰν θὰ προέρχεται ἐκ τῆς παραγωγῆς του ἢ, ἐξ ἀγορᾶς κατωτέρως ποιότητος. Ἐφ' ὅσον ἄλλως τε, προσθέτει, πρόκειται νὰ πληρωθῇ τὴν ἀξίαν τοῦ παρακρατήματος ποῖα τότε ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ συστήματος;

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης**, συμφωνῶν κατὰ βάσιν πρὸς τὸ ἀναπτυσσόμενον σύστημα παρατηρεῖ ὅτι αἱ ὑφιστάμεναι διαφοραὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς λεπτομερείας.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Μὰ αἱ λεπτομερεῖαι ἀκριβῶς εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχουν σημασίαν.

Γ. Καφαντάρης. Μὲ τὴν διαίρεσιν αὐτὴν τοῦ προϊόντος ἢ θὰ ἐπὶ τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς, ὅποτε θὰ εὐρεθῶμεν πρὸ ἐξεγέρσεως τῆς παραγωγῆς, ἢ θὰ ἐπιώρυνθη τὸ προϊόν, ὅποτε δὲν βλέπομεν τὸν λόγον τῆς καινοτομίας.

Η. Τσεριώνης. Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἠλείας συνάδελφος συνέστησε τὴν ἐνίκαιον διαχείρισιν τῆς παραγωγῆς. Ἐὰν ἐγνώριζε ἐκ τοῦ πλῆθους τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὐρίσκεται ὁ ὀργανισμὸς σταφιδικὸς κόσμος, δὲν θὰ ἐζήτει τὸν ἀναγκαστικὸν συνεταιρισμὸν. Ἦδη πολλοὶ ἐκ τῶν παραγωγῶν ἐξέρχονται τὸν συνεταιρισμῶν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐὰν οἱ συνεταιρισμοὶ δὲν εἶχον τὰ προνόμια των θὰ ἔμενε κανεὶς εἰς αὐτούς;

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἀνάγκη κάμνει τοὺς συνεταιρισμούς.

Η. Τσεριώνης. Ἀντιτάσσομαι ἀπολύτως κατὰ τῆς ἐνίκαις διαχειρίσεως τῆς παραγωγῆς. Δὲν δυνάμεθα νὰ κάμνωμεν ἐπικινδύνους πειραματισμούς. Ὁ σταφιδικὸς κόσμος δικτελεῖ εἰς ἀπόγνωσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ὅχι ὅλος.

Η. Τσεριώνης. Ὁ περισσώτερος. Ὑποβάλλω τὴν σύστασιν ὅπως καταρτισθῇ τὸ ταχύτερον τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ μελετήσωμεν καλύτερον τὰ ἀναγκαζόμενα μέτρα καὶ κατορθώσωμεν νὰ δημιουργήσωμεν καλυτέραν αὐρίον.

Σ. Κωστόπουλος. κ. βουλευταί, ὁ ἐξ Ἠλείας συνάδελφος ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸσον εὐγλωττίως τὰς ἀπόψεις του ἐδέχθη τὰς ἀπαντήσεις καὶ τὰ πυρὰ τῶν προλαλήσαντων καὶ δὲν ἤθελε νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἰδική μου ἀπάντησις. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὰς εὐθύνas τῶν ἀπὸ τοῦ 1927 Κυβερνή-

σεων δὲν νομίζω ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Α. Σ. Ο. ἀσκηθεῖσαν πολιτικὴν. Εἶναι πρόσφατοι κ. Βουλευταὶ οἱ πανηγυρισμοὶ τῶν παραγωγῶν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἐποπτείας τοῦ Κράτους, εἶναι πρόσφατα τὰ ψήφισματά των καὶ οἱ ἐορτασμοὶ των. Ὀλόκληρον τὴν εὐθύνην φέρει ἐπομένως ὁ Α. Σ. Ο. καὶ ἂν ὑπάρχῃ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως αὕτη συνίσταται, εἰς τὸ ὅτι δὲν συμμετεῖχεν ἐπαρκῶς καὶ δὲν ἐπενέβη ἐγκαίρως.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐχετε τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξώφλησε ἀφ' ἧς συνέστησε τὸν Α. Σ. Ο.

Σ. Κωστόπουλος. Ἐπειδὴ ἀσχολεῖσθε μὲ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς Χώρας δὲν ἀγνοεῖτε πόσον ἐπανηγυρίσθη ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν τὸ γεγονός ὅτι ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τοῦ Κράτους.

Π. Βουγλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ὁ Α. Σ. Ο. διεχειρίζετο τὴν σταφίδα καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶχε ἕνα κυβερνητικὸν ἐπίτροπον ἄνευ ψήφου εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ πρόνοια τοῦ νομοθέτου νὰ τοποθετήσῃ ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως, σημαίνει ὅτι ἔπρεπε αὕτη νὰ παρακολουθῇ περισσώτερον τὸ ζήτημα.

Π. Βουγλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ ἀπολογηθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Σ. Κωστόπουλος. Ἐπιθυμῶ νὰ μὴ νομισθῇ ὅτι ἀπὸ συστήματος θὰ ἀναλάβω νὰ ὑπερασπίσω τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν, ἀντιπροσωπεύων σταφιδοπαραγωγῶν ἐπαρχίαν ἐπιθυμῶ νὰ φέρω τὴν γνώμην τῶν συμπολιτῶν μου, καὶ ἢν ἡ Κυβέρνησις ἔχει εὐθύνην διότι δὲν ἐπενέβη ἐγκαίρως.

Διὰ νὰ εἰσελθῶμεν ὅμως εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς ἀπόψεως πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τοῦ ἐγγείου φόρου διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπιβαρύνεται ἡ σταφιδοπαραγωγή. Θὰ ἡδυνάτο, ἐλέγθη, νὰ ἀποτελέσῃ συμπλήρωμα τῶν ἐσόδων τοῦ παραγωγῶ. Ἀλλὰ τότε θὰ ἔπρεπε νὰ εἰσπράττεται ὑπὸ τῶν τελωνείων καὶ νὰ μὴ ἀποδίδεται εἰς τὸ Κράτος. Φροῶ ὅτι ὁ φόρος θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ ἀπόψεως καταναλώσεως, διότι ἀπὸ τὴν αὐξήσει τῆς ἐξαγομένης ποσότητος ἐξαρτᾶται καὶ ἡ τιμὴ.

Γ. Καφαντάρης. Ἐάν ὁ Α. Σ. Ο. ἔπρεπε αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ ἡῤῃσεν τὸ ποσὸν τοῦ παρακαρτήματος.

Σ. Κωστόπουλος. Διὰ νὰ δύναται νὰ τὸ διαθέσῃ θὰ ἔπρεπε πάντως νὰ τὸ εἰσπράξῃ.

Γ. Καφαντάρης. Τὰ εἰσπράττει, ἀλλὰ δὲν θὰ τὰ ἐδίδεν ὅμως εἰς τὸ Κράτος.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ φόρος ἔχει σημασίαν ἀπὸ διπλῆς ἀπόψεως. Πῶς θὰ πέσῃ; ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἢ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς; Ἡ ἐπιβάρυνσις διὰ 50 ἑκατομμυρίων αὐξάνει τὴν τιμὴν τοῦ ἐξαγομένου εἴδους. Ἐάν δὲν εἰσπράττετο δὲν θὰ ἐπιβαρύνετο τὸ εἶδος μὲ 350 δραχμὰς, καὶ ἡ ἐξαγωγή θὰ ἐγίνετο μὲ τιμὴν ὀλιγωτέραν κατὰ ἀνάλογον ποσόν. Ἐξ ἄλλου ἐάν τὰ εἰσπράξῃ ὁ Α. Σ. Ο. θὰ ἀγοράζῃ ἐσωτερικὰ πλεονάσματα εἰς καλυτέραν τιμὴν. Νομίζω ὅτι ἐάν δὲν εἰσπραχθῇ ὁ φόρος πρέπει νὰ μειωθῇ ἡ τιμὴ τῆς ἐξαγομένης σταφίδος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐάν ἦτο δυνατόν νὰ ἐλαττώνωνται εἰς τὸν προϋπολογισμόν οἱ φόροι θὰ ὠφελοῦντο βεβαίως οἱ παραγωγοί. Εἶναι ἀλήθεια τὴν ὁποίαν θὰ ἔλεγε καὶ ὁ Ντὲ λὰ Παλις. Τὶ θὰ ἡμποροῦσαν νὰ κάμουν τὰ 50 ἑκατομμύρια; Νὰ ἀγοράζῃ πλεονάσματα. Ἐάν ὁ Α. Σ. Ο. εἶχε τὰ 50 ἑκατομμύρια δὲν θὰ ἐπέβαλλε τὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν 400 περίπου δραχμῶν. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου θὰ διετήρει τὴν τιμὴν τῶν 1350 διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξεγείροντο οἱ παραγωγοί. Θὰ εἴχον λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐξέγερσιν τῶν παραγωγῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀναμφισβήτητον συνέπειαν ὅτι αἱ κατώτεραι τιμαὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ θὰ παρέσυρον καὶ τὰς τιμὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ. Καταλήγομεν λοιπὸν εἰς τὸν φυσικὸν νόμον. Ἐάν θέλῃς νὰ ἀποκτήσῃς ἀγορὰς πρέπει νὰ ἔχῃς χαμηλὰς τιμὰς καὶ καλὴν ποιότητα.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ βᾶσις τῶν ὧσων εἶπατε δὲν διαφέρει ἀπὸ ὅσα εἶπα. Σήμερον ὅμως ποὺ εἰσπράττονται τὰ 50 ἑκατομμύρια καὶ ἐπιβαρύνεται ἡ σταφὶς τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὴν τιμὴν τῶν πλεονασμάτων εἶναι 2,000 δραχ.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ τιμὴ τῶν 2,000 δραχ. δὲν ἱκανοποιεῖ τοὺς παραγωγούς. Τὸ κέρδος λοιπὸν τὸ ὅσοτον ζητοῦν πλέον τῆς τιμῆς ταύτης. Θὰ ἡμπορούσαμεν νὰ τοὺς τὸ δώσωμεν καταργοῦντες τὸν φόρον.

Π. Βουγλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ μηχανισμὸς εἶναι τοιοῦτος ὥστε ἡ τιμὴ τοῦ Ὁργάνισμοῦ νὰ εἶναι τιμὴ ἀσφαλτοῦ. Θέλει ν' ἀποσπῇ τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν.

Σ. Κωστόπουλος. Θὰ ἔπρεπε μὲ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν τόνωσιν τῆς ἐξαγωγῆς. Ἀποδίδω εἰς τοῦτο μεγάλην σημασίαν. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἡ τιμὴ τοῦ κόστους τοῦ ἐξωτερικοῦ, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτῶνται αἱ τιμαὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ὁ μακτιόδοξος τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐχειρίσθησαν παλαιότερον τὸ σταφιδικὸν ζήτημα συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μειωθῇ ἡ καταναλώσις καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Αἱ ὑψηλαὶ τιμαὶ καὶ ἡ πολιτικὴ ἡ ἐγκαινισθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ πρὸ τοῦ Α. Σ. Ο. ἀκόμη συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μειωθῇ καὶ ἡ ἐξαγωγὴ χωρὶς νὰ καλυτερεύσῃ ἡ ποιότης. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιδιώξωμεν δύο σκοπούς. Πρῶτον ν' αὐξήσωμεν τὴν ἐξαγωγὴν διὰ τῆς μειώσεως τῶν βαρῶν τῆς σταφιδοπαραγωγῆς. Δεύτερον νὰ βελτιώσωμεν τὴν ποιότητα. Τὸ πρῶτον θὰ τὸ ἐπιτύχωμεν μόνον διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς πολιτικῆς τῆς ρυθμίσεως τῶν τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, πολιτικῆς ἢ ὁποῖα ἐφημερίσθη ὅταν τὸ προϊόν ἦτο μονοπώλιον τῆς Ἑλλάδος. Εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἠλείας συναδελφός, ὅτι ἐπιθυμεῖ ὅπως τὸ παρακράτημα εἶναι ποιοτικόν. Ἀλλὰ ποῖαν τιμὴν θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ ποιοτικὸν αὐτὸ παρακράτημα. Τὴν Βιομηχανικὴν; Τοῦτο θὰ εἶναι ἡ καταστροφὴ τοῦ παραγωγῶ.

Κ. Βουδούρης. Ὑπάρχουν διαφοροὶ τιμαί.

Σ. Κωστόπουλος. Θὰ ἔπρεπε ν' ἀποβλέψωμεν ὥστε ἡ τιμὴ νὰ μὴ εἶναι ἡ τοῦ βιομηχανικοῦ παρακαρτήματος. Τὴν διαφορὰν αὐτὴν μεταξὺ τῶν δύο τιμῶν κάποιος βεβαίως θὰ κληθῇ νὰ τὴν πληρώσῃ. Ἀνεγνώρισα ὅτι τὸ παρακράτημα δὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ βαρύνει τὴν ἐξαγωγὴν καὶ θάλαπται τὸ προϊόν μας. Δὲν εἶμαι ὅμως ὑπὲρ τῆς ἀποτόμου καταργήσεως καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀγοράζωνται τὰ πλεονάσματα καὶ ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, τότε δὲ μόνον θὰ βαδίσωμεν πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ παρακαρτήματος.

Π. Τσαλδάρης. Εἰσθε σύμφωνοι εἰς τοῦτο μὲ τὸν ἐξ Ἠλείας συναδελφόν.

Σ. Κωστόπουλος. Ἡ Βουλὴ θὰ ἀσχοληθῇ συντόμως μὲ τὴν λήψιν τῶν μέτρων, ἅτινα ἐπιβάλλει ἡ κατάσταση. Ἐύχομαι τὰ τελεσθέντα νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν. Ἐσχάτως ἀνεγράφη εἰδήσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ περιορίσῃ τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Α. Σ. Ο. εἰς ἀντιπροσώπους τῶν ὑπηρεσιῶν. Διαφωνῶ μὲ τὴν ὀλοκληρωτικὴν παράδοσιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος εἰς τοὺς παραγωγούς. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ συμφωνήσω καὶ εἰς τὴν ἀνάληψιν ὀλοκληροῦ τῆς εὐθύνης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Βουγλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ ἀναγραφθεῖσα πληροφορία δὲν εἶναι ἀκριβής.

Σ. Κωστόπουλος. Βεβαίως ἡ ἰδέα ὅπως οἱ παραγωγοὶ διαχειρίζονται τὸ προϊόν των μᾶς συγκινεῖ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ διαλυώσωμεν ρητὰς ἐπιφυλάξεις. Ἐγὼ θὰ συνίστων μεγαλυτέραν πρακτικότητά καὶ ὀλιγωτέραν θεωρητικὴν τάσιν πρὸς ἐφαρμογὴν ἰδεῶν διὰ τὰς ὁποίας ὅλη μας ἡ πείρα καὶ ἡ ζωὴ εἶναι πρόωροι.

Α. Μάρκου. Ἡμεῖς οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ δὲν δυνάμεθα νὰ παραπονούμεθα ὅτι τὸ Κράτος δὲν μᾶς ἐπρόσεξεν. Ἄν πρέπει νὰ παραπονούμεθα εἶναι ὅτι ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν παραγωγῶν καὶ ἀτυχημάτων δὲν ἐμελετῶντο ἐπαρκῶς τὰ ἐφαρμοζόμενα μέτρα καὶ ἐνεφυλλοχώρησε διὰ τοῦτο σωρεῖα σφαλ-

μάτων. Ἐν δὲ αὐτῶν εἶναι καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ παρακαρτήματος θεσμὸς ἀπολύτως ἀντισυνοικονομικός, εἰσπράττει ὅταν ἡ σταφὶς ἦτο μονοπώλιον τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ πολιτικὴ τῶν χαμηλῶν τιμῶν ἦτο ὀρθότερα πολιτικὴ, διότι ἡ σταφὶς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συναγωνισθῇ τὴν ξένην παραγωγὴν ζητοῦσα ἀνωτέρας τιμᾶς. Ἡ σταφὶς ἐπωλήθη εἰς τιμὰς κάτω τοῦ ὅρου τοῦ Α. Σ. Ο. Ποῖον τὸ αἷτιον; Οἱ κτηματῖαι εἴτε ἀπὸ ὑπερβολικὸν πανικόν, εἴτε ἀπὸ ἄλλα αἷτια ἐπώλουν λάθρα τὴν σταφίδα πρὸς μικροπρόρους. Ἦνα ἀποφύγουν τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν των πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, λησιμονοῦντες ὅτι ἂν ἤρουντο νὰ καταβάλλουν τὰ ὀφειλόμενα ἢ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν θὰ ἐχορήγει εἰς αὐτοὺς καλλιεργητικὰ δάνεια. Εἰς οἰκονομικὴν πολιτικὴν μερίδα καὶ ἂν ἀνῆλθε κανεὶς πρέπει, ὅταν ὀμνῇ ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἶπω ὅτι τὸ σφάλμα ὑπερδιέπραξαν οἱ συμπολιταὶ μου ἦτο πρὸ παντὸς ἐγκλημα κατὰ τοῦ ἐαυτοῦ των. (Χειροκροτήματα). Ἦας συνεπείας τοῦ σφάλματός των ἐπλήρουν μόνον αὐτοί, διότι ἡ σταφὶς προσεφέρθη εἰς τιμὰς κάτω τοῦ ὅρου τοῦ Α. Σ. Ο. Ἀπὸ τὰς συζητήσεις τὰς ὁποίας παρεκολούθησα τὸσον τῶν κτηματιῶν ὅσων καὶ τῶν ὀρειῶν διεπίστωσα δύο ἀναμνησθητέους ἀληθείας. Ὅτι ἐμὲ δύνανται ἡ σταφὶς νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὸν συναγωνισμόν εἰμὴ μόνον διὰ τιμῶν εὐθηνῶν καὶ ποιότητος καλῆς. Προσπο- λειμῶς τὴν προμήθειαν σταφίδος ἔκαμον αἱ οἰκοδόμοι. Σήμερον τὴν κατασκευὴν τῶν γλυκισμάτων ἔχει ἡ βιομηχανία, ἡ ὁποία θὰ ἀποβλέψῃ εἰς εὐθηνὴν τιμὴν καὶ καλὴν ποιότητα. Εἰς ἐκ τῶν Ἀγγλῶν εἰσαγωγέων ἠρώτησε ἀρτο- ποῖον διατὶ δὲν χρησιμοποιοῖ Ἑλληνικὴν σταφίδα καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησε — Θέλει νὰ χρονομετρήσῃ διαλύων σφάλους καὶ χώματα, ἐνῶ τὴν ἄλλην σταφίδα τὴν ρίχνω κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ζυμᾶρι. Τόσον ὑπὸ τοῦ κ. Στεφανοπούλου ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Κωστοπούλου ἀνεπτύχθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ- του δύο σχέδια ἐπιτρέποντα τὴν μεταρρύθμισιν τῆς παρα- κτηρήσεως. Δὲν δύναμαι νὰ κερυχθῶ ὑπὲρ οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν.

Συνεχίζων ὁ κ. Μάρκου λέγει ὅτι ὅταν ἡ Κυβέρνησις προσκομίσῃ τὰ Νομοθετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προσκομίσωσιν πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως θὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του. Ἀναφέρει τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἀπο- δεκτὸν ὑπὸ τῆς Νομαρχίας Ἀχαΐας καὶ κατὰ παμψηφείαν ὑπὸ τοῦ Συνελθόντος ἐν Πάτραις Συνεδρίου καὶ τονίζει ὅτι πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται καὶ φορολογικὴ τις δικαιοσύνη, διότι εἶναι ἀντιφυσιολογικόν ὅταν ἕνας παράγῃ ἀρίστην ποιότητα καὶ καθορίζεται τὸ τοπικὸν παρακράτημα εἰς 50 ἢ 40 % νὰ ὑποχρεοῦται αὗτος νὰ πληρώνεται τὸ ποσὸν τὸ ὅσον θὰ παραδῶσῃ πρὸς 1000 δραχμ. Οὕτω ἐφαρμοζόμενον τὸ μέ-τρον θὰ φέρῃ ἀληθῆ ἐπανόστασιν, διότι καὶ οὐδεὶς ἐλεγχῶς θὰ εἶναι δυνατός. Τὰ ἐλαττώματα αὐτὰ εἶναι τοῦ συστήμα-τος τοῦ ὑποστηριζομένου καὶ τώρα, τοῦ ὑποδληθέντος δὲ πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἡδὴ διοικητοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζης κ. Γόντικα, κατὰ τῆς γνώμης τοῦ ὁποῖου ἀντετάχθησαν τότε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μιχαλακόπουλος καὶ ὁ κ. Μερλόπουλος. Τὸ ἄλλο μέτρον, τὸ ὁποῖον προτείνεται, ἐξασφαλίζει κατώτατον ὅριον τιμῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους, παρακινεῖ τὸν κτηματῖαν νὰ περιποιῇται περισσώτερον τὴν σταφίδα του, ὥστε νὰ τὴν καταστήσῃ ἐξαγωγίμων.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ τώρα; **Α. Μάρκου.** Ἄν δὲν τὴν περιποιῇθῃ τώρα θὰ τὴν ρίξῃ εἰς τὴν παρακράτησιν, θὰ τὴν κάμῃ μὲ ὅτι μέσα ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του πῶς χλωρὴ καὶ δὲν θὰ ἔχη ζημίαν. Σήμερον ὁ κτηματῖας μὴ ἐπιμελούμενος τὴν σταφίδα του πέρνει τὰ δελτία.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπ. Ἐξωτ.). Καὶ τὰ πούλαει μὲ μικρὰν διαφορὰν. Ὁ νόμος τῆς παρακαρτήσεως ἐπρονόη-σε καὶ ὥρισεν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἐξαγωγή, ἂν δὲν γίνῃ

καλὸς καθαρισμὸς, ἡμπορεῖτε ὅμως νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος αὐτός; Θεωρητικῶς μπορεῖ νὰ εἶναι ὀρθόν τοῦτο.

Ὁ κ. Α. Μάρκου συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τοὺς σταφιδοπαραγωγούς ἡ αὐτὴ ὑπαισθητικὴ προστα-σία ἢ ὁποία παρέχεται εἰς ὅλα τὰ γεωργικὰ προϊόντα, ἀνά-λογος πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει ὁ σιτοπαραγω-γός. Ἐξ ἄλλου καὶ δάνειον δύναται νὰ δοθῇ ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῶν πλεονασμάτων μὲ ἕνα μικρὸν τόκον, τὴν διαφορὰν δὲ τοῦ τόκου νὰ καταβάλῃ ὁ ὀργανισμὸς ΑΣΟ ἢ οἷσός ποτε ἄλ-λος. Τὸ κυριώτερον ὅλων εἶναι νὰ ἐλαττωθῇ, ἐάν μὴ νὰ ἀπα-λειφθῇ ἐντελῶς ὁ ἔγγειος φόρος. Βεβαίως ὁ προϋπολογισμὸς ἔχει ἀνάγκας, ἀλλ' εἶναι ἀντιφυσιολογικόν, εἶναι ἀκατανόητον νὰ πληρώνῃ ὁ παραγωγὸς φόρον διὰ προϊόν τὸ ὅποῖον ἔχει καθεὺν συμφέρον ἡ χώρα νὰ ἐξαγάγῃ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἦναι τέλους τί εἶναι ὁ ἔγγειος φόρος; Ἀς τὸ ἐξετάσωμεν, διὰ νὰ ἰδῇτε ὅτι δὲν φορολογεῖται τὸ εἰσόδημα ἀλλ' ἡ ζημία. Ἐν-δεῖνυται ἀκόμη ἡ ἀπόλυτος ἀπαγόρευσις εἰσαγωγῆς ἄλλων εἰδῶν πρὸς οἰνοπνευματοποιήσιν, ὑπεστηρίχθη δὲ καὶ ἡ ἀπα-γόρευσις τῆς ἐκ χερουπῶν οἰνοπνευματοποιίας.

Εἰς τοῦτο ὅμως δὲν συμφωνῶ διότι καὶ τὰ χαρούπια εἶναι παραγωγή, ἔστω καὶ αὐτοφυῆς, μὲ τὴν ὁποίαν συνδέονται συμ-φέροντα παραγωγῶν. Ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ καταβληθῇ προσπάθεια ἐλαττώσεως τῶν ναύλων καὶ ὑποδεικνύει ὅτι τοῦτο ἦτο δυνατόν ἐάν ἦσαν ὀλιγώτεροι οἱ λιμένες τῆς ἐξαγω-γῆς. Ἡ ναύλωσις τῶν ἀντιπολίων δύναται νὰ γίνεταί μόνον τὸν Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον διότι τότε γίνεται σύντομος καὶ ἀφθονὸς ἡ ἐξαγωγή.

Κ. Βουδούρης. Τότε οἱ λιμένες ποὺ δὲν ἔχουν ἐξαγω-γὴν θὰ σβύσουν.

Α. Μάρκου. Διότι δὲν θέλωμεν νὰ σβύσουν, δι' αὐτὸ δὲν ἡμποροῦμεν νὰ ὀρίσωμεν μόνον δύο λιμένας.

Κ. Βουδούρης. Ἐάν γίνῃ αὐτὸ εἶναι δυνατόν νὰ διχασα-σθῇ τὸ τράστ;

Α. Μάρκου. Καὶ ἡ οὐσιώδης ἐλάττωσις τῶν ναύλων καὶ ἡ διάσπασις τοῦ τράστ εἶναι δυνατόν. Λέγει κατόπιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ σύντομα μέτρα πρὸς παροχὴν μέ-σων εἰς τοὺς καλλιεργητὰς πρὸς βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῆς σταφίδος καὶ χρηματικὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν πρὸς ἀγορὰν πανίων.

Π. Πετρίδης. Τὶ ἔκαμε ὁ ΑΣΟ μὲ τὰ πανιά;

Α. Μάρκου. Ὁ ΑΣΟ ἔφερε μερικὰ πανιά καὶ μερικὰς τσι-γκέρες, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡγόρασα καὶ ἐγὼ καὶ χάρις εἰς αὐτάς ἐπέτυχα καλὰ ἀποτελέσματα.

Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν προταθεῖσαν λύσιν καταργήσεως τῆς διαφημίσεως ἐν Λονδίνῳ, διότι, ὡς ἀντελήφθη κατὰ τὴν ἐκεῖ μεταβάσιν του, ἡ διαφήμισις γίνεται καλῶς καὶ μᾶς ἐξυπηρετεῖ ἄριστα παρὰ τὰ περὶ σπατάλης λεγόμενα, διὰ τοῦτο καὶ εἶπε τότε ἐν Λονδίνῳ εὐρισκόμενος μὲ κίνδυνον νὰ χάσῃ τὴν δημοτικότητά του, διότι πάντες συνηγωνίζοντο νὰ ρίψουν λίθον ἀναθήματος κατὰ τοῦ ΑΣΟ, ὅτι γίνεται ἐργασία ἐξαιρέτως καὶ ἀναγκαία διὰ τῆς δια-φημίσεως ἐν Λονδίνῳ. Ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι ὁ κυριώτερος ἀν-ταγωνιστὴς μας εἰς τὴν σταφίδα, ἡ Αὐστραλία, δαπανᾷ κατ' ἔτος 1 ἑκατομ. λίρων, διατηρεῖ δὲ ἐν Λονδίνῳ παμμέγιστον οἰκοδόμημα εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτίθεται τὰ προϊόντα της, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ σταφὶς, δὲν ἔχω ἐγὼ τὸ θάρρος νὰ συστήσω νὰ σταματήσῃ ἡ διαφήμισις. Πληροφοροῦμαι εὐχαρίστως ὅτι ἀποστολὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπιμελητη-ρίου Πατρῶν κ. Κρεμύδα θὰ μεταβῇ εἰς Λονδίνον, διὰ νὰ ἐξε-τάσῃ τὸ ζήτημα, νομίζω δὲ ὅτι τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁ-ποῖα θὰ καταλήξῃ αὕτη δὲν θὰ εἶναι διάφορα τῶν ἰδικῶν μου. Καὶ τώρα ἔχομεν τὸ ζήτημα τῆς διοικήσεως τοῦ ΑΣΟ. Ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως ἡ πρότασις τοῦ συναδέλφου κ. Στεφανο-πούλου μὲ εὐρίσκει ἀπολύτως συμφωνόν. Ἀλλ' ἡ πείρα μᾶς ἔχει διδάξαι ὅτι ὁ καλλιεργητὴς δὲν εἶναι ἀκόμη ὥριμος διὰ τοιαῦτα ἔργα. Καταλήγων λέγει ὅτι ἀναμένει τὰς ἀποφάσεις

της Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐκφύσιν τῆς ἐπ' αὐτῆς γνώμης του (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ι. Μπούτης** λέγει ὅτι ἀνέβηεν εἰς τὸ βήμα διὰ τὴν φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὴν φωνὴν τῆς ἀπογνώσεως εἰς τὴν ἔχουν περιέλθει οἱ σταφιδοπαράγωγοι χειμαζόμενοι ἐκ τῶν θεομηνιῶν καὶ τῆς σταφιδικῆς κρίσεως. Τὸ ζήτημα ἤχθη εἰς τὴν Βουλὴν ἐξ ἐπερωτήσεως τοῦ ἀξιότιμου ἐκ Πύργου συναδέλφου, ὅστις μετὰ περιστῆς εὐφραδείας ἐπρότεινε συστήματα, τὰ ὅποια ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω, ἢ μάλλον δὲν ἠδυνήθην νὰ πεισθῶ εἰς τὴν δυναμικότητα τῆς ἐκτελέσεώς των. Κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν δι' ἀστοργίαν καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν ἀόριστη τοῦ τυ. που τοῦ Πύργου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ αὐτόνομος σταφιδικός ὁργανισμὸς παρεγνώρισε τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἱδρύθη καὶ ἠκολούθησε τακτικὴν τῶν ὑψηλῶν τιμῶν, ἢ ὅποια παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς δημαγωγοὺς ἐκτραγείσης τῆς κρίσεως νὰ περιέλθουν τὴν ὑπαίθριον νὰ καταδημαγωγῇ τὸν σταφιδικὸν κόσμον κατηγοροῦντες τὴν Κυβέρνησιν δι' ἀστοργίαν ἐπαγγελλόμενοι τὸν σταφιδοσωτήρα. Τότε δὲ ἐγένοντο ἀντικείμενον προπηλακισμῶν καὶ ὕβρεων ὅσοι εἶχον τὸ θάρρος νὰ διακηρύξουν τὴν ἀλήθειαν ὅπως ὁ συμπολίτης μου κ. Βουδούρης. Μοιραία λοιπὸν ἦτο ἡ κρίσις κατόπιν τῆς τακτικῆς αὐτῆς τοῦ ΑΣΟ, τακτικῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέμενε παρὰ τὰς ἐκ Λονδίνου ἐισηγήσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐτονίζετο ὁ κίνδυνος καὶ ὑπεστηρίζοντο αἱ χαμηλαὶ τιμαί, ἐνθ' ὅσοντος οἱ παραγωγοὶ ἐκλείοντο οὐδ' εἰς τὰς ἐκείθεν συμβουλάς καὶ ἔτεινον εὐήκοον τοῦτο πρὸς τοὺς δημαγωγοὺς καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἀκόμη ὁ ΑΣΟ διὰ στόματος τοῦ γεν. διευθυντοῦ τοῦ ἐτόνιζε τὸν κίνδυνον καὶ ἐπεκαλεῖτο τὸν πατριωτισμὸν τῶν παραγωγῶν, καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ ΑΣΟ εἰς μάτην ἐπεκαλεῖτο τὴν στοργὴν πρὸς τὴν σταφίδα τῶν ἐκπροσώπων τῆς ὁργανωμένης παραγωγῆς. Ἡ Κυβέρνησις βεβαίως θὰ μελετήσῃ ὅλας τὰς ἀπόψεις θὰ φέρῃ δὲ τὰ πορίσματά της καὶ τότε θὰ παρασχεθῇ εἰς ἡμᾶς

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'.

Πέμπτης 5 Μαρτίου 1931.

Ὁρμ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐκινεοῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεῖ ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εὐχεστηθῇ νὰ διορίσῃ διὰ διατάγματος Ὑπουργὸν Γεν. Διοικήτην Ἑπείρου τὸν βουλευτὴν Φλωρίνης κ. Γ. Μόδην.

Ἀνακοινοῦνται εἴτα τὰ ἐξῆς.

Ἐπιτροπὴ ἐφέδρων ὀπλιτῶν Βερροίας ζητεῖ τὴν ἄμεσον κατασκευὴν τῶν ἔργων Τριποτάμου.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Σταυροχωρίου Εὐρυτανίας ζητοῦν τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως λόγω τῆς καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν οἰκῶν των.

Οἱ πρόεδροι τῆς ἐνώσεως σταφιδικῶν συνεταιρισμῶν Αἰγιαλείας διαμαρτυρόμενοι κατὰ τοῦ δημάρχου Αἰγίου διὰ τὰς ἐν Ἀθῆναις ἐνεργείας του ζητοῦν ὅπως ληφθῶν ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτήματα τῶν περιφερειῶν τοῦ ἐξαγωγικοῦ σταφιδοκάρπου.

ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκφράσωμεν τὰς γνώμας μας. Ἐκαίνοι ποὺ ἐξήτησαν νὰ τορπιλίσουν τὸν ὁργανισμὸν ἡμᾶς τῇ ἐμφανίσει του, λέγουν τώρα, ὅτι εἶναι ἀπαράιτητος ἡ ὑπαρξὶς του. Ὁμιλοῦν περὶ σπαταλῶν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ἐπίσημον ἐκθεσιν διὰ τὴν κρίνωμεν. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας νὰ συστήσῃ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐντεταλμένης τὸν ἑλεγχον τῆς διαχειρίσεως τοῦ ΑΣΟ νὰ σπεύσῃ νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς, διὰ τὴν δι-κασιθὴν ἡ κατηγορία ἐάν εἴνε βάσιμος αἱ κατηγορίαι δι' ἀτάσθαλον διοίκησιν ἢ νὰ καταπέσουν αὐταί. Λέγει κατόπιν ὅτι ἡ θεωρία τὴν ὁποῖαν ἀνέπτυξεν ὁ κ. Κωστόπουλος ἐν σχέσει μετὰ τὴν μείωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὀλίγον ἀκατάληπτος. Καὶ καταλήγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἢ μετὰ τὴν στοργὴν ἐπιληκιδανόμην τῆς ἐπιλύσεως τῶν ζωτικῶν ζητημάτων τῆς χώρας θὰ ἐξετάσῃ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ στοργῆς πρὸς τοὺς δυστυχοῦντας παραγωγοὺς τὸ ζήτημα τῆς σταφιδικῆς κρίσεως.

Ὁ κ. Βουλευτὴς προσθέτει ὅτι ὑπεδείχθη καὶ ἡ ἐκκρίσις. **Π. Βουρλούμης.** (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν τὸ ὑπεστήριξε κανεὶς αὐτό.

Ι. Μπούτης. Ὅχι: ἐνταῦθα. Πάντως ἡ ἐκκρίσις θὰ ἦν ἔξανε τὴν σταφιδικὴν κρίσιν. (Χειροκροτήματα).

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ συζήτησις ἤρχισε μὲ μίαν ἐπερώτησιν. Δηλ. Τὴ κακῶς ποιούσα ἐπράξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ τὴ κακῶς ποιούσα δὲν ἐπράξε, ἀλλ' ἐφθάρσεν ἀπὸ τῆς ἐπερωτήσεως εἰς ἀνάπτυξιν πολιτικῶν προγραμμάτων.

Πρόεδρος. Καὶ δι' αὐτὸ θὰ λυθῇ ἡ συνεδρίασις.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Αὐριο ἐάν ὑπάρξῃ καιρὸς μετὰ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν θὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν, θὰ ὁμιλήσω δὲ ἐγὼ.

Ε. Κουλουμβάκης. Δηλ. θὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως μόνον.

Λέγεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥραν 8.30' μ.μ. δι' αὐριο ὥραν 4.30' μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Θ. Κολιαλέξης

Ι. Κουτσίνας

τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, διαφορᾶς καὶ

2) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ κατ' οὐκείας καὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν κειμένων διατάξεων.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) Περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῶν εἰς τὴν ἐκπόνησιν κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας καὶ

2) Περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκπόνησιν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων».

Ὁ κ. **Βασίλ. Δεληγιάννης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ τυροῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους».

Ὁ κ. **Γ. Μαργῆς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ φορολογίας ἐπιτηδεύματος».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3713 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς συνεληρώθη διὰ τοῦ νόμου 4210 τῆς 19 Ἰουλίου 1929».

Οἱ κ. κ. βουλευταί, **Ι. Παπαδάκης, Τ. Περιοικιαννῆς, Δ' Ἀφθονίδης, Α. Γιαννιόπουλος, Α. Μυλωνιάννης, Ν. Τζεργιάς καὶ Θ. Κολιαλέξης**, ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπεντάσεως καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 4183, τοῦ ἰσχύοντος ἐν Κρήτῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀγροτικὰ κτήματα, τὰ ἀνήκοντα εἰς Νομικὰ Φυλανθρωπικὰ Καταστήματα».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς 2 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 4411 περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

2) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ 3 ἑδαφίου τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ 4411 νόμου «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

3) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 4411 «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ» καὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν ἴδιον νόμον.

4) «Περὶ Συμβουλίου κατατάξεως, προαγωγῆς, στασιμότητος, τοποθετήσεων, μεταθέσεων τῶν δικαστικῶν συμβούλων τοῦ Π. Ναυτικοῦ καὶ τοῦ τρόπου προαγωγῆς τούτων».

Πρὸ τῆς ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Α. Κεντούρης** λέγει ὅτι πρὸ 10 ἡμερῶν σφοδρὰ τρικυμία ἐπέφερε μεγάλας ζημίας εἰς Καρλόυσι τῆς Σάμου. Τέσσαρα ἐργοστάσια βυρσοδεφίας κατέρρευσαν ὡς καὶ πολλὰ οἰκίαι. Προχθὲς πάλιν τὴν 3 πρέχοντος μηνὸς νέα τρικυμία ἐπροξένησε νέας ζημίας καταστρέψασα καὶ τὴν ὁδὸν ἢ ὅποια συνδέει τοὺς παραλιακοὺς συνοικισμοὺς μετὰ τὸν λιμένα. Καὶ ἄλλοτε ἐγένοντο τοιαῦτα ζημίαι καὶ μετεκλήθησαν εἰδικοὶ οἱ ὅποιοι ὑπέδειξαν διάφορα μέτρα μὴ πραγματοποιηθέντα ὅμως ἐνεκα πολλῶν λόγων καὶ δὴ οἰκονομικῶν. Παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ μεριμνήσῃ ὅπως σωθῶν ἀπὸ ἀφρευτον ὕλεθρον 45 ἐργοστάσια καὶ πολλὰ οἰκίαι. Παρακαλῶ δὲ ἐπίσης νὰ διαταχθῇ ἐπείγοντως ἡ ἐπισκευὴ τῆς καταστραφείσης ὁδοῦ, ἀποκατασταθῇ ἡ συγκοινωνία καὶ μὴ ἀργήσῃ τὰ βυρσοδεφεῖα, πρᾶγμα τὸ ὅπου θὰ κάμῃ νὰ πεινάσῃ 4000 καὶ πλέον ἐργατικά εἰκογένεια.

Με' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Γ. Κουτσίνας** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν παλαιῶν μερολογιτῶν Καζακλάρ—Τυρνάβου λέγει ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀστέον ὅπως φαίνεται εἰς πολλοὺς ἀλλὰ πολὺ σοδάρν. διότι καὶ μετὰ τὰς γνωστὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διατάχθη ἡ ἀπέλασις ἐνὸς ἱερέως. Καθημερινῶς δὲ δημιουργοῦνται ζητήματα τὰ ὅποια πρέπει νὰ λειψουν.

Β. Καραπαναγιώτης (Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν). Εἰς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Βουλευτὴς ἔχω νὰ νὰ ἀπαντήσω ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ἐφαρμόζουν τοὺς νόμους. Ὁ ἱερεὺς καλῶς ἀπηλάθη διότι ἤθελε νὰ λειτουργήσῃ ἀνευ τῆς ἀδείας Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων δὲν δύναται νὰ λειτουργῇ ὁ ἱερεὺς παρὰ ἐκεῖ ποῦ ἐπιτρέπει ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Φλώρος** Ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ἀγίου Νικολάου Φιλιατῶν λέγει ὅτι ἐπιζητεῖται ἡ κατασκευὴ μικρῆς γεφύρας εἰς τὸν χειμάρρον ὁ ὅπουτος χωρίζει δύο Κοινότητας καὶ προσθέτει ὅτι μόνον με 30.000 δραχμ. δύναται νὰ ἐκνοπονηθῇ ἡ ἀξίωσις τῶν ἀναφερομένων.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** λέγει ὅτι πάντες γνωρίζουν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῶν κοινοτικῶν ὁδῶν ἀλλὰ γνωρίζουν καὶ τὴν τελείαν ἑλλειψιν χρημάτων παρὰ τοῖς ταμείοις τῶν κοινοτήτων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις σπουδαίως ἐκτιμᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μέσων συγκοινωνίας, ἀλλὰ ὅλη τῆς ἡμέρας στρέφεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς τὰς ἐθνικὰς ὁδοὺς, δηλαδὴ τὰς μεγάλας ἀρτηρίας, ὀλίγη δὲ φροντίδα καταβάλλει διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν συγκοινωνίαν, ἀνήκοντος τοῦ ζητήματος τούτου εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεία, καὶ ἐλαχίστην πρὸς τὴν κοινοτικὴν ἐπικοινωνίαν. Ὡς ἔχουσι σήμερον αἱ κοινότητες ἀποτελοῦμεναι ἀπὸ συνοικισμοὺς γειτονίαν, πολλὰκις χωρίζομεν διὰ χειμάρρου ὡς συμβαίνει εἰς τὸν Νορβολιανόν, Παλαιόκαστρον Κισάμου κλπ., εἶναι ζήτημα σπουδαιότατον καὶ σοβαρώτατον ἡ ἐπικοινωνία αὐτῶν μεταξὺ των. Διακοπτομένης ἐν καιρῷ χειμῶνος τῆς ἐπικοινωνίας δὲν δύναται οἱ κάτοικοι, οὔτε νὰ ἐκκλησιάζωνται, οὔτε νὰ στέλλουν τὰ παιδιὰ των εἰς τὰ σχολεῖα καὶ πολλάκις καὶ αὐτοὶ οἱ νεκροὶ μετὰ δυσκολίας μεταφέρονται εἰς τὴν τελευταίαν των κατοικίαν. Αἱ κοινότητες προσφέρουν προσωπικὴν ἐργασίαν, ζητοῦν ὅμως ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν χάραξιν, τὴν κατασκευὴν τῶν μηχανικῶν ἔργων καὶ τὴν ἰσπεδίωσιν δι' ὁδοστρωτήρας. Οἱ Ὑπουργοὶ ἐκδίδουν διατάγας σχετικὰς καὶ ὁ κ. Καραπαναγιώτης ἔδωκε τοιαύτας διὰ τὴν Μαλάθρον, Ἀφράτα, Μόδης, Κυπάρισον καὶ Βρύσας Κυδωνίας, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐλλείπει μηχανικὸν προσωπικὸν αἱ διατάγαι μένουν ἀνεκτέλεστοι κοιμώμεναι εἰς τὸ γραφεῖον τῶν δημοσίων ἔργων Χανίων. Παρακαλῶ ὅπως ἡ Κυβέρνησις εὐχεστηθῇ καὶ αὐξήσῃ τὸ μηχανικὸν προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως τῶν δημοσίων ἔργων Χανίων, καθόσον τὸ ὑπάρχον εἶναι ἀνεπαρκέςτατον.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** ζητεῖ ὅπως ἐκδοθῇ τάχιστα διατάγαι ἀναστολῆς εἰσπραξέως τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἀγροτικῶν δανείων τῆς Ἀνατολικῆς Μικεδονίας, τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὴν ἀνακατάληψιν. Ἐδηλώθη, λέγει, ἐν τῇ Βουλῇ ὅτι τὰ βοηθήματα αὐτὰ ἐχρησίσθησαν, θὰ ἦτο δὲ ἀνήκουστον, κατόπιν τῆς δοθείσης λύσεως εἰς τὸ ὁμιρικὸν ζήτημα, νὰ ζητηταῖ ἡ εἰσπραξις ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τῶν δανείων αὐτῶν, ἐφόσον μάλιστα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θὰ εἰσπραχθῶν. Ἡ σχετικὴ δὴλωσις ὑπάρχει εἰς τὰ πρακτικά, τὸ δὲ δίκαιον ἀνεγνωρίσθη καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων τότε Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μαργῆν. Τελευταίως ὅμως ἐπληροφορήθημεν ὅτι ἐξεδόθη διαταγὴ εἰσπράξεως τῶν δανείων αὐτῶν εἰς διαμαρτυρίαν μας δὲ πρὸς

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ε. Πριμίδης** καταθέτει αἴτησιν Μουσικῶν ἐξ ἐπαγγέλματος κατοίκων Ὁθηνῶν καὶ Πειραιῶς ζητοῦντων τὴν ἀτέλειαν φόρου πρὸς ἐκτέλεσιν λαϊκῶν συνυλίων.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Σπηλιᾶς τῆς Λαρίσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ ἀναθεωρητικοῦ δικαστηρίου περὶ τῶν ὁρίων Σπηλιᾶς καὶ Σωκορίου.

Ἡ πανεργατικὴ ἐνωσις οἰκοδόμων Μυτιλήνης ὑποβάλλει αἴτησιν, δι' ἧς ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4663.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αἴτησιν Ἡλίας Ι. Ἀνδρεοπούλου κατοικοῦ Πάτρων.

Ἀνάπηροι ὑπαξιωματικοὶ ἐκπρόθεσμοι τοῦ νόμου 2588 ὑποβάλλουσιν αἴτησιν περὶ παρατάσεως προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων διὰ τὴν ὑπαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὸν νόμου 2588 πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως.

Ὁ κ. **Δ. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμων:

1) Περὶ ἐκτελέσεως τῆς ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1929 δικητικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ

τόν Υπουργόν των Οικονομικών μᾶς ἐδόθη ἀπάντησις ὅτι ἡ διαταγή ἐδόθη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν εἶναι ἀκριβὲς ποσὸς.

Β. Δεληγιάννης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐξεδόθη διαταγή ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἀλλ' ὁ νῦν κ. Ὑπουργὸς δὲν εὐρίσκειται ἐν γνώσει, διότι δὲν ἦτο τότε Ὑπουργός. Πράγματι τὸ τμήμα ἐποικισμοῦ διέταξε τοὺς ταμίαις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας νὰ προβῶν εἰς τὴν εἰσπραξίν των δανείων, τὰ ὅποια ἐν συνόλῳ ἀνέρχονται εἰς 3 καὶ 1)2 ἑκατομ. δραχμῶν.

Α. Θεολογίτης. Πρόκειται περὶ δανείων χορηγηθέντων πρὸς τοὺς ἐπαγγελματίαις, δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν τὸ τμήμα ἐποικισμοῦ.

Β. Δεληγιάννης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Σὰς παρέχω τὴν ἐπίσημον διαβεβαίωσιν, ὅτι διετάχθη ἡ ἀναστολή τῆς εἰσπράξεως μέχρι οὗ ἐξακριβωθῇ πλήρως τὸ ζήτημα. Αἱ πληροφορίες τὰς ὁποίας σὰς παρέχω ἐλπίζω νὰ σὰς καθυστερήσουν.

Α. Μπακάλμπασης. Λέγει ὑπάρχει ὅτι ἡ κατηγορηματικὴ δήλωσις ὅτι δὲν θὰ ζητηθῇ ἡ εἰσπράξις των.

Ο κ. Α. Δούλης ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Ἰωαννίνων. Παραμυθίας καὶ Μαργαριτίου ὑπενομιλεῖ εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἐνοικιστάσιον βοσκῶν ὑπεστήριξε νὰ ὁρισθῇ τὸ μίσθωμα εἰς τὸ δεκαπλάσιον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ εἰκοσάπλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ. Διεκτραγωδῶν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῶν κτηνοτρόφων, λόγω θεομηνίας καὶ ἐπιζωστίας, καταλήγει ζητῶν τὸν ὑποδιαιρισμὸν τοῦ ἐνοικίου βοσκῶν εἰς τὸ δεκαπλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ καὶ τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν κτηνοτρόφων, διότι μετὰ 15 μηνὸν λήγει ἡ διὰ τοῦ Συντάγματος ταχθεῖσα προθεσμία διὰ τὴν ἀποκατάστασιν, τὸ δὲ νομοσχέδιον δὲν κατηρτίσθη ἀκόμη. Ἡ παρούσα Κυβέρνησις ἀπέδωσε σημασίαν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ δι' αὐτὸ διωργάνωσε καὶ τὸ πρῶτον πανελλήνιον συνέδριον, τῶν πορισμάτων τοῦ ὁποίου μερικὰ ἐξετελέσθησαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπέμεινε τὸ σπουδαιότερον τὸ τῆς ἀποκαταστάσεως.

Ν. Γαργαλιάνης. Ὑποστηρίζων τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν καταθέτει παρομοίας τοιαύτας καὶ ἄλλων κτηνοτροφικῶν Συλλόγων τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας. Τὸ ζήτημα θεωρεῖ σοβαρώτατον διότι ἀφορᾷ τὴν τύχην τῆς κτηνοτροφίας καὶ διὰ τῆς νομοδικῆς, ἥτις διὰ τὴν ζήτησιν καὶ προσδεύσῃ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀποκατάστασις τῶν μικρῶν κτηνοτρόφων, ψηφίζομένου συντόμως τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου διὰ τὴν μὴ παρέλθῃ ἡ ἐν τῷ Συντάγματι τεθεῖσα προθεσμία. Ἐπιβάλλεται δὲ καὶ ἡ ἄμεσος τροποποίησις τοῦ ἰσχύοντος ἐνοικιστάσιον ὡς πρὸς τὸ καθοριζόμενον δι' αὐτοῦ τίμημα τὸ εἰκοσάπλάσιον τοῦ 1914, ὅπου εἶναι υπερβολικόν, ἀφοῦ τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα πωλοῦνται εἰς τιμὴν οὐχὶ ἀνωτέραν τοῦ δωδεκαπλάσιου τῆς τοῦ ἔτους 1914. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ ὁρισθῇ οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ 12πλάσιου.

Ο κ. Κ. Κατσαδῆμας λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου πολλαπλᾶ κατηνέχθησαν πλῆγματα κατὰ τῆς κτηνοτροφίας καὶ διὰ τῆς ἐν Ἠπείρῳ τοιαύτης καθόσον ἀπαλλοτριωθέντων τῶν πεδινῶν χειμερινῶν λιθαδίων ἀπέμειναν αἱ ὄρειαι βοσκαί. Ἀλλ' ἡ συντήρησις τῆς κτηνοτροφίας εἰς τοιαῦτα λιθαδία οὐ μόνον δυσχερὲς τυγχάνει, ἀλλὰ καὶ καταστρεπτικὴ κατὰ τὸν βαρὺ χειμῶνα ὅλος ὁ ἐπ' ἐσχάτων ἐγκύψας ἐκεῖ, ἐξ οὗ ἱκανὸς ἀριθμὸς αἰγοπροβάτων καὶ ἐκάστην θνήσκει. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴ ἤρουν τὰ δεινὰ ταῦτα τὸ τελευταῖον ἐνοικιστάσιον ἐπηύξησε ταῦτα, διότι ἐθέσπισε τὸ εἰκοσάπλάσιον τοῦ πρὸ τοῦ 1914 μισθώματος καὶ τοῦτο ὅταν τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα τιμῶνται μόνον τὸ 8πλάσιον.

Νομίζω λοιπὸν ὅτι δεόν νὰ στραφῇ ἡ μέριμνα τῆς Πολιτείας καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ὑπὲρ τῆς κτηνοτροφίας διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ μισθώματος εἰς τὸ 10πλάσιον, τῆς ἀρσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἐξαγομένου τυ-

ροῦ, τῆς παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῶν δηλώσεων ἐπὶ διμήνον τοῦλάχιστον καὶ τελικῶς διὰ τῆς ἰδρύσεως ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν διαθέσεως τῶν κτηνοτροφικῶν εἰδῶν.

Σ. Σταυρόπουλος. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργόν τῆς Γεωργίας νὰ θελήσῃ νὰ υἱοθετήσῃ τὰ πορίσματα τοῦ κατὰ τὸ θέρος συνεληθέντος κτηνοτροφικοῦ συνεδρίου ὡς εἶχεν ὑποσχεθῇ ὁ προκάτοχος του κ. Σπυρίδης ἥτοι τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὸν διακανονισμὸν τῶν λιθαδίων, τὸν δὲ Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως παρατείνῃ ἐπὶ διμήνον τὴν προθεσμίαν ἀπαρριθμήσεως λόγω ἐπιζωστίας καὶ χειμῶνος καὶ νὰ ληφθοῦν μέτρα πρὸς ἀναχέτισιν τῆς ἐπιζωστίας.

Ο κ. Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι προσεχῶς θὰ ὑποβῇ νομοσχέδιον τροποποιῶν τὸν νόμον περὶ ἐνοικιστάσιον ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον διὰ τοὺς κτηνοτρόφους, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν μικρῶν κτηνοτρόφων ταχέως θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς τασσόμενης ἐν τῷ Συντάγματι προθεσμίας, πρὸς τοῦτο δὲ ἀνέθηκε εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν κ. Σαρακηνὸν νὰ μεταβῇ ἐπὶ τόπου, νὰ ἐξετάσῃ τὰ λιθαδία καὶ πᾶν ζήτημα σχετικόν μετὰ τὴν γεννησομένην ἀποκατάστασιν.

Ο κ. Β. Καραπαναγιώτης (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου «περὶ ἀστυνομίας πόλεων».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἑργασίας

Γίνονται δεκτὰ εἰς ἐρ' ἀπαξ συζήτησιν τὰ νομοσχέδια 1) «περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπογραφῆς τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ 2) «περὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 3764 περὶ τρόπου ἐκτιμήσεως πωλουμένων ἀκινήτων πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων» ἔχοντα οὕτω.

Περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν ἐνέργειαν ἀπογραφῆς τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχείον ΑΖ' τῆς 2 Μαρτίου 1931
συνεδρίασιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 1.

Δι' ἀμοιβὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἰδιοποικίαν ἰδιωτῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων χρησιμοποιοῦμένων ὡς ἀπογραφῶν ἢ ἐποπῶν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπογραφῆς τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τῶν εἰς ταύτας ἀπασχολουμένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, καὶ ὅπως καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην σχετικὴν πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπογραφῆς ταύτης δαπάνην, ἐγκρίνεται ἐφ' ἀπαξ ποσὸν μέχρι δραχμῶν 2.500.000 τῆς πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένης πιστώσεως ἐγγραφόμενης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1930—1931.

Ἄρθρον 2.

Ἡ χορηγοῦμένη εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους χρησιμοποιοῦμενους ὡς ἀπογραφῆς ἢ ἐποπῆς πρόσωπος ἀποζημιώσεως ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, μὴ δυνάμενη νὰ ὑπερβῇ τὰς δρ. 80 ἡμερησίως.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου

τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγραφή πιστώσεως μέχρι δραχμ. 500.000 εἰς ἑκατέραν τῶν χρήσεων 1930—1931 καὶ 1931—1932 διὰ τὴν πρόσληψιν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων χρησιμοποιοῦμένων πρὸς ταξινόμησιν, ἐπεξεργασίαν κλπ. τῶν συγκεντρωθησομένων στοιχείων τῆς ἀπογραφῆς βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

Οἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προσλαμβανόμενοι ἐκτακτοὶ ὑπαλλήλοι διερρέονται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐτέρως διατυπώσεως καὶ ἐπὶ μισθῷ μέχρι 1800 δραχμῶν μηνιαίως, καθοριζομένην διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καὶ καταδιητέφ' ἀφ' ἧς ἐκστῶς ἀνέλθειν ὑπερβαίν.

Περὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 3764 «περὶ τρόπου ἐκτιμήσεως πωλουμένων ἀκινήτων πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων».

ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχείον ΑΕ' τῆς 26 Φεβρουαρίου 1931
συνεδρίασιν αὐτῆς.

διὰ τῆς προσθήκης ἄρθρου 7 καὶ τῆς τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 2 καὶ 6.

Ἄρθρον 1.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας, μετὰ γνώμας τοῦ Συμβουλίου Στεγασεως, δύναται νὰ ἀποδεχθῇ διὰ πρότερον αὐτοῦ τὴν ὑπὸ ἀγοραστοῦ τινος ὑποβάλλομένην παραίτησιν ἀπὸ τοῦ παραχωρηθέντος αὐτῷ ἀκινήτου καὶ μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῆς ἐν ἄρθρῳ 22 ἐδάφ. 3 τασσόμενης προθεσμίας.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὸν παραιτούμενον ἐπιστρέφονται τὰ πρὸ αὐτοῦ κατέληθέντα, παρακρατούμενα ποσὰ τοῦλάχιστον ἴσου πρὸς τὰ τεκομενὰ τῶν ὁμολογιῶν, ἀς οὗτος κατέβαλε λόγω ἐγγυήσεως ἢ προκαταβολῆς, ἡ ὥφειλε νὰ καταβάλῃ διὰ τὰς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τῆς παραιτήσεως ληξιπροθέσμως δόσεις. Τὸ πρὸ οὗ ἡ παραιτήσις ἀκινήτου ἐπαρέρχεται εἰς τὴν διαθέσιν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 2.

1. Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ τιμήματος ἢ τοῦ μισθώματος ἐκάστου οἰκήματος ἢ οἰκοπέδου πωλουμένου ἢ μισθωμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3764 ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου ἐπιτροπὴ προβαίνει καθορίζουσα τοῦτο εἴτε συνολικῶς, εἴτε κατὰ ζώναν, εἴτε χωριστὰ δι' ἕκαστον οἶκον ἢ οἰκοπέδον, συμφωνῶν πρὸς τὰς ἐν τῇ περὶ διορισμοῦ αὐτῆς ἀπόφασιν παρεχομένας ὁδηγίας. Ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἐκθέσεως ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἢ καθορίζουσα τὸ τίμημα ἢ τὸ μίσθωμα.

2. Δύναται ἐν τούτοις νὰ ἐνεργηθῇ καὶ δευτέρᾳ ἐκτίμησις τῶν αὐτῶν οἰκοπέδων ἐν δι' ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ δὲν ἦθ' ἔλιν ἐγκριθῇ ἡ γενομένη ἐκτίμησις. Ἐν τῇ ἀπόφασιν ταύτῃ ὀρίζεται καὶ ἡ ἀμοιβὴ πρὸς τοῦτο ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 3764 ἀπόφασις τοῦ Νομάρχου, δι' ἧς ὁρίζεται, ὡς ἐντολιδόχος τοῦ Ὑπουργοῦ, ὀρίζει καὶ τὴν ἀποζημιώσιν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, χρήζει ἐκστῶς τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας.

Ἄρθρον 4.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὑπὸ ἀγοραστὴν τινος ἦθ' ἔλιν ἀμφοτέρωθεν ἡ ἐκτίμησις τοῦ εἰς αὐτὸν παραχωρηθέντος ἀκινήτου,

νῆτου, γενομένη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 3764, ὁ Ὑπουργὸς Προνοίας δύναται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 22 ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου 3764 νὰ διατάξῃ ἐπανεκτίμησιν, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ νόμου καὶ τοῦ παρόντος.

Αἱ γενομεναι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐκτιμήσεις κατὰ ζώνας ἢ κατὰ ζώναν δύναται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς ἐνεργοῦσης τὴν ἐπανεκτίμησιν ἐπιτροπῆς ὡς στοιχεῖα κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἀλλοθὴς ἐννοία τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3764 εἶναι: ὅτι αἱ διατάξεις αὗται ἐφαρμόζονται ἐπὶ ὅλων τῶν παραχωρήσεων οἰκημάτων καὶ ἄλλων ἀκινήτων, περιλαμβανομένων καὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 3764, καὶ ὅτι ὡς ἀποαιρέτως κατέχοντες θεωροῦνται καὶ οἱ ἐξῆς: 1) ὅστις μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς περὶ δωρεάν χρήσεως ἀποφάσεως, κατέχει ἀκίνητον οὗ ἡ χρήση παρεχωρήθη εἰς αὐτὸν δωρεάν καὶ 2) πᾶς ὅστις δὲν ἤθελε παρουσιάσει νόμιμον τίτλον παραχωρήσεως, ἔστω καὶ ἂν ἔχη κατοχήν.

Ἄρθρον 6.

Ἡ κατὰ τὸ ἐδάφ. 2 παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3764 καθοριζομένη ἐγγυήσις δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως νὰ ὑποδεχθῇ καὶ κάτω τοῦ 1)10.

Ἄρθρον 7.

Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας κανονίζονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια «περὶ κυρώσεως πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορώντος τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως ἐν κενρῷ πόλεμου ἀσφυξιογόνων δηλητηριωδῶν ἢ παρομοίων ἀερίων ὡς καὶ βακτηριολογικῶν μέσων».

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ Ἀγροτικῆς «περὶ αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς διατεθειμένης ἐπὶ πιστώσει σπορᾶς».

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς περὶ συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως διὰ σπορὰν ποικιλιῶν τινῶν σίτου καὶ κριθῆς».

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ Ἀγροτικῆς περὶ ἀγορᾶς καὶ διαθέσεως ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ λογαριασμὸν τῆς ΑΤΕ σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης ἐπὶ πιστώσει εἰς παθόντας ἐκ θεομηνιῶν παραγωγὰς πρὸς σπορὰν», ἔχοντα οὕτω.

Περὶ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορώντος τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως ἀσφυξιογόνων, δηλητηριωδῶν ἢ παρομοίων ἀερίων, ὡς καὶ βακτηριολογικῶν μέσων.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται καὶ ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχὺν τὸ ἐν Γενεύῃ τῇ 17ῃ Ἰουνίου 1925 ὑπογραφέν πρωτόκολλον ἀφορὸν τὴν ἀπαγόρευσιν χρήσεως ἐν πόλεμῳ ἀσφυξιογόνων, δηλητηριωδῶν ἢ παρομοίων ἀερίων ὡς καὶ βακτηριολογικῶν μέσων, οὗ τὸ κείμενον ἔσται ἐν Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ Ἑλληνικῇ μεταφράσει.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Οί υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, εν ονόματι των οικείων αυτών Κυβερνήσεων :

Θεωρούντες ότι η εν πολέμω χρήση ασφυξιογόνων δηλητηριωδών ή παρομοίων αερίων, ως και παντός υγρού υλκής ή άλλου ανολόγου μέσου, έχει δικαίως καταδικασθῇ υπό της γενικής γνώμης του πεπολιτισμένου κόσμου,

Θεωρούντες ότι η απαγόρευσις της χρήσεως τούτων έχει διατυπωθῇ εν συνθήκαις δε υπέγραψαν εις πλείους των Δυνάμεων του κόσμου,

Επὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἀναγνωρισθῇ παγκοσμίως ὡς ἀνεπίσπαστος ἀπὸ τοῦ διεθνoῦς δικαίου ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη, ἐπιβληθεῖσα εἰς τὴν συνείδησιν καὶ τὴν πρακτικὴν τῶν ἐθνῶν,

Δηλοῦσιν :

«Ὅτι τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη, ἐν ᾧ μέτρῳ δὲν εἶναι ἤδη μέρη εἰς Συνθήκας ἀπαγορεύσεως τὴν τοιαύτην χρῆσιν, δέχονται τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ἐπὶ τῆς χρήσεως βακτηριολογικῶν μέσων πολέμου καὶ συμφωνοῦσιν, ὅπως θεωρηθῶσιν ἀμοιβαίως δεσμευμένοι κατὰ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης δηλώσεως.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ καταβάλωσι πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα ἀγάγωσι τὰ ἄλλα Κράτη ὅπως προσχωρήσωσιν εἰς τὸ παρὸν Πρωτόκολλον. Ἡ προσχώρησις αὕτη θὰ ἀνακοινῶται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ ὑπ' αὐτῆς εἰς πάσας τὰς ὑπογραψάσας ἢ προσχωρήσασας Δυνάμεις. Θὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνακοινώσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Τὸ παρὸν Πρωτόκολλον, τοῦ ἴσου τοῦ γαλλικοῦ καὶ ἀγγλικῶν κείμενον θὰ εἶναι ἐξ ἴσου αὐθεντικόν, θὰ κυρωθῇ τὸ ταχύτερον. Θὰ φέρῃ τὴν σημερινὴν ἡμερομηνίαν.

Αἱ κυρώσεις τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θὰ ἀποστέλλωνται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἥτις θὰ ἀνακοινῇ τὴν κατάρθεσιν των εἰς ἐκάστην τῶν ὑπογραψάσων ἢ προσχωρήσασων Δυνάμεων.

Τὰ ὄργανα ἐπικυρώσεως ἢ προσχωρήσεως θὰ παραμείνουν κατεθεθειμένα ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Τὸ παρὸν Πρωτόκολλον θὰ τελεῖται ἐν ἰσχύϊ δι' ἐκάστην τῶν ὑπογραψάσων Δυνάμεων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταθέσεως τῆς κυρώσεως, ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Δύναμις αὕτη θὰ εἶναι δεσμευμένη ἐναντὶ τῶν ἄλλων Δυνάμεων τῶν ἤδη κατεθεσάσων τὰς ἐνωθῶν κυρώσεις.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὸ παρὸν Πρωτόκολλον.

Ἐγένετο, ἐν Γενεύῃ, εἰς ἀπλῶν, τῇ δεκάτῃ ἐβδόμῃ Ἰουνίου 1925.

(Ἐπὶ τῇ αἰὶ ὑπογραφῇ τῶν πληρεξουσίων)

PROTOCOLÉ

Les Plénipotentiaires soussignés, au nom de leurs Gouvernements respectifs :

Considérant que l'emploi à la guerre de gaz asphyxiants, toxiques ou similaires, ainsi que de tous liquides, matières ou procédés analogues, a été à juste titre condamné par l'opinion générale du monde civilisé.

Considérant que l'interdiction de cet emploi a été formulée dans des traités aux quels sont parties la plupart des Puissances du monde,

Dans le dessein de faire universellement reconnaître comme incorporée au droit international cette interdiction, qui s'impose également à la conscience et à la pratique des nations,

DECLARENT :

Que les Hautes Parties Contractantes, en tant qu'elles ne sont pas déjà parties à des traités, prohibant cet emploi, reconnaissant cette interdiction, acceptent d'étendre cette interdiction d'emploi aux moyens de guerre bactériologiques et conviennent de se considérer comme liées entre elles aux termes de cette déclaration.

Les Hautes Parties Contractantes feront tous leurs efforts pour amener les autres Etats à adhérer au présent Protocole. Cette adhésion sera notifiée au Gouvernement de la République Française et, par celui-ci, à toutes les Puissances signataires et adhérentes. Elle prendra effet à dater du jour de la notification faite par le Gouvernement de la République Française.

Le présent Protocole, dont les textes français et anglais feront foi, sera ratifié le plus tôt possible. Il portera la date de ce jour.

Les ratifications du présent Protocole seront adressées au Gouvernement de la République Française, qui en notifiera le dépôt à chacune des Puissances signataires ou adhérentes.

Les instruments de ratification ou d'adhésion resteront déposés dans les archives du Gouvernement de la République Française.

Le présent Protocole entrera en vigueur pour chaque Puissance signataire à dater du dépôt de sa ratification et, de ce moment, cette Puissance sera liée vis-à-vis des autres Puissances ayant déjà procédé au dépôt de leurs ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Protocole.

Fait à Genève, en un seul exemplaire, le dix-sept Juin mil neuf cent vingt-cinq.

(Suivent les signatures des Plénipotentiaires)

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος «περὶ ἀξίαν» τῆς ἐν ἀρθρῷ 1 τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὁρίζοντος ποσοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς διατεθεσμένης ἐπὶ πιστώσει σποράς».

Ἀρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 28ης Ἰουνίου 1930 σύμβασις μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα οὕτω :

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως διὰ σπορὰν ποικιλιῶν τινῶν σίτου καὶ κριθῆς.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Μαρῆ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Κ. Σπυρίδου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Κ. Γόντικα ἀφ' ἑτέρου, συμφωνήθησαν τὰ ἑξῆς :

Ἀρθρον 1.

Επὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νόμου 4404 καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ δόσεως ἐκλεκτῶν τινῶν ποικιλιῶν σιτηρῶν, ἀνατίθεται εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἡ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐξαγορὰ μέχρι χιλίων (100) τόνων σίτου, τῶν ποικιλιῶν Καμπέρα, Κολώνια, Χάρπ—Φεντερίστον καὶ Κύπρου καὶ μέχρι διακοσίων (200) τόνων κριθῆς τῆς ποικιλίας Παράισο.

Αἱ περιφέρειαι εἰς τὰς ὁποίας θὰ γίνῃ ἡ συγκεντρώσις τῶν ὡς ἄνω ποικιλιῶν ὡς καὶ αἱ ἐξαγορασθῆσονται παρ' ἐκάστης τούτων ποσότητες θέλουσιν ὁρισθῇ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ἀρθρον 2.

1. Αἱ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἀρθρον ἐξαγορασθῆσονται ποσότητες σίτου καὶ κριθῆς θὰ εἶναι καθαραὶ ὡς πρὸς τὴν ποικιλίαν, θὰ εὐρίσκωνται δὲ ἐντὸς σάκων ἐσφραγισμένων παρὰ τῶν ἐντεταλμένων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, οἵτινες θὰ ἐποπτεύσωσι τὸν ἀλωνισμόν.

2. Ἡ παραλαβὴ αὐτῶν θὰ γίνῃται ἐν τοῖς ἀλωνίοις ὑπὸ συνεργείων καταρτισθησάντων μερίμνῃ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἅτινα καὶ θὰ μεταφέρωσιν αὐτὰς πρὸς ἀποθήκην εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὁρισθησάσας ἀποθήκας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς.

3. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα οὐδεμίαν ἔχει εἰθύναν διὰ τὴν ἐπιλογὴν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ἐξαγορασθῆσάντων ποσότητων σίτου καὶ κριθῆς ὡς καὶ τὴν ἐν γένει συγκεντρώσιν αὐτῶν, τῆς ἐργασίας ταύτης οὗσης ὑπευθύνου ἐνεργείας τῶν πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους.

Ἀρθρον 3.

1. Ἡ τιμὴ ἐξαγορᾶς ἐκάστης ποικιλίας ὁρισθῆσεται δ' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀναλαμβάνει νὰ καταβάλῃ τὴν ἀξίαν τῶν συγκεντρουμένων ποσοτήτων εἰς τοὺς παραγωγούς, ἐπὶ τῇ προσχωγῇ διατακτικῶν τῆς παραλαμβανούσης γεωργικῆς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ πάντα τὰ συναφῆ ἔξοδα μέχρι τῆς διαθέσεως αὐτῶν, ἥτοι ἔξοδα συνεργείων, μεταφορικὰ, καθαρισμοῦ, ἀπολυσάνσεως, ἀσφάλιστρα, ὑπηρεσίαν καὶ λοιπὰ ἔξοδα ἀποθήκης κλπ., ἄρυστα εἰς χρέωσιν εἰδικοῦ ἀλληλογράφου λογαριασμοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «ἐξαγορὰ ποικιλιῶν σίτου καὶ κριθῆς σύμβασις 1930» ἀπάσας τὰς οὕτως ἐνεργηθείσας παρ' αὐτῆς πληρωμὰς. Ὁ λογισμὸς οὗτος θὰ πιστωταὶ διὰ τῶν εἰσπράξεων, αἵτινες θὰ προκύπτωσιν ἐκ τῆς

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος «περὶ ἀξίαν» τῆς ἐν ἀρθρῷ 1 τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὁρίζοντος ποσοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς διατεθεσμένης ἐπὶ πιστώσει σποράς».

Ἀρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1929 σύμβασις μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα οὕτω :

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

«Περὶ ἀξίαν» τοῦ ἐν ἀρθρῷ 1 τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ὁρίζοντος ποσοῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς διατεθεσμένης ἐπὶ πιστώσει σποράς».

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Μαρῆ καὶ Γεωργίας κ. Κ. Σπυρίδου, τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ αὐτῆς κ. Ἀλεξ. Καραγιάννη καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐκ τρίτου ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Στ. Δέλτα συνωμολήθησαν τὰ ἑξῆς :

Ἀρθρον 1.

Τὸ ἐν ἀρθρῷ 1 τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως «περὶ ἀξίαν» καὶ διαθέσεως ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης ἐπὶ πιστώσει κλπ. ὁρίζοντος ποσοῦ ἐκ δραχ. 15.000.000 δι' ἀξίαν διανεμηθησάμενης ἐπὶ πιστώσει σποράς ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς αὐξάνεται κατὰ δραχ. 10.000.000, ἥτοι μέχρι δραχ. 25.000.000 ἐν συνόλῳ κατ' ἀνώτατον ὅριον.

Ἀρθρον 2.

Ἡ ἐν ἀρθρῷ 6 τῆς ἰδίας συμβάσεως συμφωνηθεῖσα ἐγγύτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῆς ἄνω ἐργασίας αὐξάνεται εἰς τὸ τέταρτον τοῦ ὀλικοῦ ποσοῦ, ἥτοι ἀπὸ 3.750.000 εἰς 6.250.000 δραχ. κατ' ἀνώτατον ὅριον, συμφωνῶς πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἰδίῳ ἀρθρῷ διαλαμβανόμενους ὅρους.

Ἀρθρον 3.

Αἱ περιφέρειαι εἰς ἃς θὰ χορηγηθῇ ἡ σπορὰ ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ἀρθρον 4.

Ἀντὶ σπόρου σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα δύνανται μετ' ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργ. Γεωργίας καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς νὰ χορηγῇ εἰς τοὺς γεωργοὺς τὸ ἀντίστοιχον εἰς χρῆμα πρὸς ἀπ' εὐθείας προμήθειαν ὑπ' αὐτῶν τῆς ἀναγκαίουσας σποράς ἐκ τοῦ ἐμπορίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1930

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δῆμοσιον

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Βουλευτῆς ἐξ Ἑρακλείου
Γ. ΜΑΡΗΣ

Ἐπὶ τῆς Γεωργίας
Βουλευτῆς ἐκ Βόλου
Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

Διὰ τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν

Ὁ Ὑποδιοικητὴς
Α. Γ. ΚΟΡΥΖΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν

Ὁ Διοικητὴς
Σ. ΔΕΛΤΑΣ

διαθέσεως του σίτου και της κριθής εις τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 ὁριζόμενα φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα.

2. Ὁ τόκος τοῦ ἀλληλοχρέου τούτου λογισμὸς ὀρίζεται εἰς 10 ο)ο ἐτησίως. Ὁ προκείμενος λογισμὸς, τελὼν ὑπὸ τὴν ἐγγύτησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, θέλει κανονισθῇ ὑπὸ τοῦ τοῦ βραδύτερον μέχρι τέλους Μαρτίου 1931, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουσιν ἀδιάρθετα ὑπόλοιπα, ὅποτε ἡ προθεσμία τακτοποιήσεως δύναται νὰ παραταθῇ μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1931.

Ἄρθρον 4.

1. Ἡ διάθεσις τοῦ ἐν προκειμένῳ σίτου καὶ κριθῆς θὰ γίνῃ ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, κατόπιν ἐδικῆς συμφωνίας μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ταύτης, πρὸς Γεωργικούς Συνισμοὺς, γεωργούς καὶ Ὁργανισμοὺς συναφεῖς μετὰ τὴν γεωργίαν τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐναντί, καλλιεργητικῶν δαπάνων καὶ εἰς τιμὴν ὁρισθησομένην δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας μετὰ γνώμην τῆς Τραπέζης.

2. Πᾶσα ζημία, ἥτις ἔθελε τυχὼν προκύβῃ ἐκ τῆς κατὰ τὴν προῦσαν Σύμβασιν ἐξαγορᾶς καὶ διαθέσεως τοῦ σίτου καὶ τῆς κριθῆς, ἔσται συνεπὶα φύρας, διαθέσεως εἰς κατωτέραν τοῦ κόστους τιμὴν ἢ καὶ ἐκ πάσης ἄλλης αἰτίας, βαρύνει τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον διὰ λογισμὸν τοῦ ὁποῖου ἐνεργεῖται ἡ ἐργασία αὐτή.

Ἄρθρον 5.

Τῇ αἰτήσῃ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δύναται ν' ἀναλάβῃ τὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου διάθεσιν ὑπολοίπων τινῶν σίτου Καμπέρας, Κύπρου, καὶ Μεντάνης ἐξ ἀγορᾶς 1929, ὅφ' ὅρους καθορισθησόμενος κατόπιν συνεννοήσεως μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ταύτης.

Ἄρθρον 6.

Ἡ προῦσα Σύμβασις ἀπαλλάσσεται τελῶν χαρτοσήμου καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐκτελεστικά αὐτῆς ἐγγράφα, ἰσχύει δὲ ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1930.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Βουλευτῆς ἐξ Ἡρακλείου
Γ. ΜΑΡΗΣ

Ἐπὶ τῆς Γεωργίας
Βουλευτῆς ἐκ Βόλου
Κ. ΣΠΥΡΙΑΔΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν

Ὁ Διοικητὴς
Κ. Β. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀγορᾶς καὶ διαθέσεως ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης διὰ λογαριασμὸν τῆς Α.Τ.Ε. σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης ἐπὶ πιστώσει εἰς παθόντας ἐκ θεομητιῶν παραγωγούς, πρὸς σποράν.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1929 σύμβασις μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα οὕτω:

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ ἀγορᾶς καὶ διαθέσεως ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης ἐπὶ πιστώσει εἰς παθόντας ἐκ θεομητιῶν παραγωγούς πρὸς σποράν.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀντιπροσωπευομένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας Ματθ. καὶ Γεωρ-

γίας κ. Δ. Λίγκα, τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης ἀφ' ἑτέρου ἐκπροσωπομένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Γεωργίου Δροσοπούλου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπομένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Στεφ. Δέλτα, συνωμοληγήθησαν τὰ ἐπόμενα:

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἔχον ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 4404 καὶ ἐν τῇ προσπάθειά ὅπως μετὰ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τῆς παροχῆς ἐπὶ πιστώσει σπόρων πρὸς σποράν εἰς τοὺς παθόντας ἐκ θεομητιῶν παραγωγούς τῆς θράκης ἢ καὶ ἄλλων περιφερειῶν, διαδοθῶν εἰς τὰ διημερίσματα ταῦτα αἱ βελτιωμέναι ποικιλίαι σπόρων, ἐξουσιοδοτεῖ τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως διὰ λογισμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ὑπὸ τὴν κάτῳθι ὁριζομένην ἐγγύτησιν τοῦ ποσῆς εἰς τὴν ἀγορὰν καταλλήλων ποσοτήτων σπόρων σίτου, κριθῆς ἢ βρώμης, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, προτιμωμένων τῶν ἐγγυησίων ποικιλιῶν καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Συγκυβερνήσεως προσφερομένων τοιούτων, μέχρι συμπληρώσεως ἀξίας δραχμῶν 15.000.000 κατ' ἀνῳτῶν ὁρίων.

Τὰ ἐκαστὰ ἀγοραζόμενα ποσά, τὸ εἶδος αὐτῶν καὶ ἡ κατανόμη τῶν καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω καθοριζομένην ἀγορὰν, ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ συμπράτῃ μετὰ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐλέγχοντος τὴν ποιότητά, τὰς τιμὰς καὶ τὴν καταλληλότητα τοῦ ἀγοραζομένου σίτου, κριθῆς ἢ βρώμης.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐξουσιοδοτεῖται ὅπως διὰ τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς χορηγήσῃ ἐπὶ πιστώσει εἰς παθόντας ἐκ θεομητιῶν παραγωγούς, τὸν κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἄρθρα ἀγοραζόμενον σπόρον σίτου, κριθῆς ἢ βρώμης διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀναγκαζίων σπόρων καὶ τῶν συνηγόντων ὧν ἀσφαλείας κατ' ἄσπον ἢ Συνεταιρισμῶν, ἀποκρίται εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐνεργοῦσάν ὡς ἐντολοδόχον τῆς Α.Τ.Ε. Πρὸς τοῦτο δικαιοῦται αὐτὴ νὰ ζητήσῃ τὴν συμπράξιν τῶν κατὰ τοποὺς Γεωργικῶν καὶ Ἑπικιστικῶν Ὑπηρεσιῶν, καὶ αὐτὰ ὑποχρεοῦνται νὰ παράσχῃ τὴν αὐτὴν ἀμφοσίστως.

Ἄρθρον 4.

Μέση τιμὴ πρὸς χορηγίαν τῶν σπόρων, περιλαμβανούσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ ἀπαντὰ τὰ σχετικὰ ἐξόδα, ὁρισθῆσεται ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Α.Τ.Ε. καὶ ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα θέλει χορῶσαι μετὰ τὰς γενησόμενὰς καταβολὰς διὰ τὸ τίμημα καὶ τὰ ἐξόδα τῶν σπόρων τῶν εἰδικῶν λογαριασμῶν παρ' αὐτῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Α.Τ.Ε. ἐπὶ τόκῳ 8 ο)ο ἐναντί τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 4332 ἄρθρον 5 προβλεπομένων πιστώσεων αὐτῆς πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Ἄρθρον 6.

Αἱ τυχόν ζημίαι τῆς Α.Τ.Ε. ἐκ τῆς παροχῆς συμβάσεως αἱ προερχόμεναι ἐξ ἀποδειχθησομένης ἀφαιρεγυότητος τῶν παραγωγῶν καλύπτονται διὰ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μέχρις 25 ο)ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσῶ τῶν χορηγηθησομένων δανείων, ἥτοι μέχρι συνολικοῦ ποσῶ δραχμῶν 3.750.000.

Τὸ Δημόσιον καλούμενον ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἐξ αὐτῶν τὸ ποσὸν τῆς ζημίας ἐντὸς μηνός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1929.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον
Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΜΑΡΗΣ

Ἐπὶ τῆς Γεωργίας
Δ. ΔΙΓΚΑΣ

Διὰ τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Διοικητὴς
Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Διοικητὴς
Σ. ΔΕΛΤΑΣ

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως προσημῶν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους περὶ πενταετοῦς μισθώσεως τοῦ ἐν Σιθωνίᾳ μετοχίου Παρθενῶν.

Ὁ κ. Α. Ξανθόπουλος λέγει ὅτι ἡ ὑπὸ ψήφισιν σύμβασις εἶναι ἀπόρροια σούδαριωτάτης παραλείψεως, ἡ ὁποία ἐγένετο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δεκαετοῦς μισθώσεως τῶν μοναστηριακῶν μετοχιῶν Χαλκιδικῆς κατὰ τὸ 1924 καὶ πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μισθωμένων μετοχιῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Τότε ἐριοθώθησαν μόνον αἱ καλλιεργητικοὶ ἐκτάσεις, δηλαδὴ τὰ χωράφια ὅπου ἐγκατεστάθησαν αἱ πρόσφυγες καὶ ἐξηρέθησαν αἱ δικασθεῖς ἐκτάσεις, αἱ φυτεῖαι καὶ τὰ δάση. Ἀλλὰ λέγοντες χωράφια μὴ νομιζέτε ὅτι εἶναι μεγάλα πράγματα, αὐτὰ τὰ μετόχια εἶναι μικροτήματα εἰς τὰς μυτερὰς κοιλὰς τῶν βουνῶν, ποὺ κατέρχονται πρὸς τὴν θάλασσαν μετὰ καλλιεργησίμους ἐκτάσεις 250.000 τὸ πολὺ 1000 στρεμμάτων. Τὰ περισσότερα εἶναι δάση ἄγρια. Εἰς τὸ ἐν λόγῳ κτήμα Βαλαοῦν ἐγκατεστάθησαν 180 οἰκογένειαι τῆς νήσου Μαρμαρᾶ, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ θίξουν τὰς ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ τῶν φυτεῖαι, οὕτε νὰ ξυλεύονται ἀπὸ τὰ πέριξ δάση, διότι ἀμέσως τοὺς μνησούν, τοὺς πηγαίνουν εἰς τὸ εἰρηοδικεῖον καὶ πληρώνουν πρόστιμα. Ἡ προῦσα σύμβασις τοὺς δίδει τὸ δικαίωμα αὐτὰ καὶ διὰ τοῦτο εἶναι δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον νὰ ψηφισθῇ, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων εἰς αὐτὰ τὰ μετόχια τῆς Χαλκιδικῆς δὲν λύεται. Εἰς τὴν Χαλκιδικὴν ὑπάρχουν 33 μετόχια ἀπαλλοτριωμένα καὶ 53 μισθωμένα ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀπακατεστάθησαν πρόσφυγες, ἀλλὰ μόνον τὰς καλλιεργησίμους γαίας ἡμποροῦν νὰ χρησιμοποιοῦν, ἐνῶ αἱ τόσαι φυτεῖαι, τὰ ἐλαιόδενδρα, τὰ δάση καὶ πρὸ πάντων τὰ ἐκτομυμύρια ἄγρια ἐλαιόδενδρα, τὰ ὅποια δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀπαλλοτριωθῶν, οὕτε νὰ τὰ ἐμβολιάσῃν μποροῦν. Φαντασθῆτε νὰ μὲν νεκρὸς τόσος πλοῦτος ἐνὼ ἡδύναντο ἐντὸς 5-6 ἐτῶν νὰ μεταβληθῶν εἰς ἀπεράντους ἐλαιῶνας διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐγκατασταθέντων ἐκεῖ, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προέρχονται ἀπὸ τὰ ἐλαιοπαραγωγικὰ μέρη τῆς Τουρκίας καὶ γνωρίζουν νὰ καλλιεργοῦν καὶ νὰ ἐξημερύνουν τὴν ἐλαίαν. Πρέπει λοιπὸν νὰ τροποποιήσωμεν τὸν ἀγροτικὸν νόμον διὰ νὰ ἔδωκεν τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν αὐτῶν ἀσχολούμενους μετὰ τὴν ἐκχέρσασιν καὶ ἐξημερύνσιν τῶν Ἀγροτικῶν κτημάτων, τὰ ὅποια σήμερον δὲν φέρουν καμμίαν ὠφέλειαν εἰς τὰς Μονὰς. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐργασία καὶ εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ ὅλον τὸν χρόνον. Ἀναγινώσκω σχετικῶς ψήφισμα τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Χαλκιδικῆς.

Ὁ κ. Α. Μπακάμπασης ἀναλύνει τὰς λεπτομερείας τῆς πρώτης γενομένης συμβάσεως κατὰ τὸ 1914 καὶ τῶν διαφόρων ἐκτοτε ἀπαλλοτριώσεων, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν ἔλυσαν, λέγει, τὸ ζήτημα τῆς ἀπακατεστάσεως τῶν προσφύγων, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐν τούτοις ἀφῆρθη τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως ἔσται καὶ ὡς ἀστὼν. Παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν

ὅπως, ἐὰν συμπίπτουν, καὶ συμπίπτουν, τὰ συμφέροντα τῶν Μονῶν, ἐξευρεθῇ μία λύσις, ἵνα αἱ γαῖαι ἐκείναι δοθῶν εἰς τοὺς καλλιεργητάς.

Μετὸ δὲ τὸ νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως προσημῶν ὧν μεταξὺ Δημοσίου καὶ ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους περὶ πενταετοῦς μισθώσεως τοῦ ἐν Σιθωνίᾳ μετοχίου Παρθενῶν ἢ Μπαλαμπάνου.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἐπ' ἀριθ. 7252 τοῦ 1930 προσήμῶνον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Γεωργ. Κασσαπέτη περὶ πενταετοῦς μισθώσεως τοῦ ἐν Σιθωνίᾳ μετοχίου Παρθενῶν ἢ Μπαλαμπάνου τῆς ἱερᾶς μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, ἔχον ὡς ἔπειτα:

Ἀριθ. 7252.

Προσήμῶνον μισθώσεως.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν εἰκοτὴν τετάρτην (24) τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν τοῦ χιλιόστοι ἐνεακοστοστοῦ τριακστοῦ ἔτους (1930), ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων κειμένῳ καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐθὺλ κληθεῖς μετέβην, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Γεωργίου Χριστοφόρου Κασσαπέτη ἐνταῦθα κατοικοῦντος καὶ ἐδρεύοντος καὶ τῶν γνωστῶν μου ἐνηλίκων πολιτῶν Ἑλλήνων καὶ μὴ ἐξαιρετῶν μαρτύρων κ. κ. Ἀλεξίου Σπυρίδωνος Γιαννακοπούλου καὶ Γεωργίου Παναγιώτου Παπαδημιωγῆ, ἀμφοτέρων κλητῶρων τοῦ ἄνω Ὑπουργείου καὶ κατοίκων Ἀθηνῶν, ἐνεφανίσθησαν οἱ γνωστοί μοι καὶ μὴ ἐξαιρετέοι ἀφ' ἐνός ὁ κ. Κωνσταντῖνος Δημητρίου Σπυρίδης, Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, κάτοικος Ἀθηνῶν, ἐνεργῶν ἐν προκειμένῳ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Βασιλεὺς Παναγιώτου Γρηγοριάτης μοναχὸς τῆς ἱερᾶς μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, κάτοικος τῆς Μονῆς ταύτης, προσωρινῶς εὐρισκόμενος ἐνταῦθα, ἐνεργῶν ἐν προκειμένῳ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου δυνάμει τῆς ἐπ' ἀριθ. ΕΗ' ἀπὸ ἐκδοτῆς ἐβδόμης Ἰουνίου παρελθόντος ἔτους 1929 πράξεως τῆς Γερουτικῆς Συνάξεως τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, ἥς ἀντίγραφον ἐπισυνάπτεται τῷ παρόντι, εἰς τὴν συνωμολήσαν τὰ ἑξῆς: Ἡ ἱερὰ μονὴ Ὁσίου Γρηγορίου, ἔχουσα ὑπὸ τὴν κυριότητα αὐτῆς ἐν Σιθωνίᾳ μετόχιον Παρθενῶν, οὕτως τὸ δάσος ὀλόκληρον, ὁ ἐλαιῶν, τὰ πρηνώδη μέρη, τὸ ἐλαιοτριβεῖον καὶ ἡ κατοικία τοῦ οἰκονομοῦ ἐξηρέθησαν τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου γενομένης μισθώσεως τῶν μετοχιῶν τῆς ἱερᾶς Κοινοῦτος Ἀγίου Ὁρους διὰ τοῦ ἐπ' ἀριθ. 81016 τοῦ ἔτους 1924 συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ἰωάννου Γ. Οἰκονομοπούλου, συμφωνεῖ καὶ ὑπόσχεται διὰ τοῦ παρισταμένου ὡς ἐμπροστώπου αὐτῆς Βασιλεὺς Παναγιώτης, ὅπως ἐκμισθώσῃ εἰς τὸ Δημόσιον ἐν τῶν ἀνωτέρω διὰ τῆς πρώτης συμβάσεως ἐξαιρεθεῖσιν ἐκτάσεων τὰς κατῳθι: Α') Τὸν ἔξῃ ὑπὸ τῶν προσφύγων καλλιεργούμενον ἐλαιῶνα, ἐξαιρουμένων τῶν χιλίων ὀκτακοσίων (1800) περίπου ἐλαιοδένδρων, τῶν διαχωρισθέντων ὑπὸ τῆς ἐποικιστικῆς ὑπηρεσίας, αὐτὰ νῦν καὶ ἡ μὴ Ὁσίου Γρηγορίου, ὡς εἶναι καὶ εὐρίσκειται. Β') Τὰς πρηνώδεις ἐκτάσεις τὰς κειμένας ἀριστερότερον τοῦ δρόμου τοῦ ἄγοντος ἀπὸ τοῦ συνοικισμοῦ Μαρμαρᾶ πρὸς τὸ χωρίον Σουκιά καὶ μετὰ ἀνέκδοτον γινώσται αὐτῶν ἔρκα, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ θίγονται αἱ δασικαὶ ἐκτάσεις. Μετὰ τὴν καλλιεργεσίαν τῶν ἀνωτέρω ἐκτάσεων ἡ μισθωσις ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν δεξιῶν τοῦ δρόμου Μαρμαρᾶ Σουκιάς ἐκτάσεων καὶ ὑπὸ τοὺς κατῳθι ὅρους: 1) Ἡ μισθωσις τῶν ἀνωτέρω γίνεται διὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου ὡς μισθωτοῦ, εἰς ἣν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις προσφυγικῶν ἀναγκῶν καὶ πᾶσα ἄλλη χρῆσις, ἐ-

πιπρεπομένης και της υπομνηστικής ή έκχωρης ή διαιρέσεως ή διαιρέσεως. Επ' τη μισθωτική χρήσει των πρινωδών εκτάσεων περιλαμβάνεται ή τε βύλων και ή εκχέρσεως των τών, άποκαλειόμενης πάσης τυχούσης εις το δάσος, ως έτι περιλαμβάνεται και ή ένεργεια εκκαταστάσεων και οικοδομών. 2) Η διαρκεια της μισθώσεως άρχομένη από του 'Ιου- λίου του έτους (1929) χιλιοστού ένακοσίου είκοστού έ- νάτου λήγει την τριακοστήν (30) Σεπτεμβρίου του έτους χιλιοστού ένακοσίου τριακοστού τετάρτου (1934). 3) Η 'Ιερά μονή 'Οσίου Γρηγορίου υποχρεούται, ίνα δι' άντιπρ- σώπου α' της μετά του έντεταλμένου του Διμοσίου και έν- τος μηνός από της επικυρώσεως της παρούσης καθορίσων τα όρια και έκτασιν της μισθίου περιοχής ως και τον αριθμόν των έλαιόδένδρων και υπογράψωσι πρωτόκολλον εις διπλούν. 4) Η έσοδεία του ελαιώνος δια το έτος 1929 παρ' αληθεύσα ήδη θέλει πληρωθή περιλαμβανομένη εις το διά του παρόν- τος συνομολογηθέν μίσθωμα του έτους 1929—1930. 5) Το έτήσιον μίσθωμα δια πάσας τάς άνωτέρω εκμισθωμένας εκ- τάσεις συνεφωνήθη εις ένατόν τετράκοντα χιλιάδας δραχμάς (130.000), ήτοι δι' όλόκληρον το χρονικόν διάστημα της μισθώσεως εις δραχμάς έξακοσίας πενήκοντα χιλιάδας (650.000). 6) Το έτήσιον μίσθωμα θα καταβάλλεται έφ' άπαξ την τριακοστήν Σεπτεμβρίου έκάστου έτους. 7) Η πληρωμή του μισθώματος θα γίνεται δι' έντάλματος του 'Υπουργού της Γεωργίας έπ' όνόματι της συμβαλλομένης Μονής 'Οσίου Γρη- γορίου εις βάρος πιστώσεως άναγραφομένης εις τον περυσί- πολογισμόν των έξόδων του 'Υπουργείου Γεωργίας. 8) Μετά την λήξιν της δια του παρόντος συνομολογημένης μισθώσε- ως ή μισθώσις δέν λύεται, εκτός εάν ρητώς το Διμόσιον δι' έγγραφου δηλώσεως του νομίμως κοινοποιημένης τη Μονή μέσα ήμέρας πρό της λήξεως δηλώση την περί δια- λύσεως της μισθώσεως άπόρραίν του. Έν έλλείψει δέ τιαού- της δηλώσεως ή μισθώσις άναρνούται αυτοδικαίως επί τοίς α' τοίς όροις δι' έτέρα πενταετία. Η τριακόντη επέλευσις αυτοδικαίως παρατάσεως και σιωπηράς άναμίσθώσεως γίνε- ται και επί τη λήξει έκάστης κατά παράτασιν και σιωπηράν άναμίσθωσιν μισθωτικής περιόδου άχρι συμπληρώσεως συνει- χών έτών είκοσιν έννά. 9) Αηγούσης και μη παρατερουμέ- νης της μισθώσεως, τα μίσθια θέλουν παραδοθή εις την 'Ιε- ράν Μονήν 'Οσίου Γρηγορίου, εις ήν κατάστασιν εύρίσκονται έν τη λήξει, έλέυθερα δέ πάσης άποχρεώσεως πρός τρίτους. 10) Η Μονή 'Οσίου Γρηγορίου διατελεί, ότι δια πάσαν πρό του 'Ιουλίου παρελθόντος έτους 1929 χρήσιν και κάποιαν του μισθίου παρ' του Διμοσίου άπεξημιώθη πλήρως, ουδε- μίαν έχουσα έτέρα αξίωσιν. Δηλούται ρητώς, ότι τα δι- καιώματα και α' άποχρεώσεις των συμβαλλομένων δια της συμβάσεως ταύτης καθοριζομένης ως προσυμφωνίας τελοού- σιν υπό την ήρεσιν της δια νόμου έξουσιοδοτήσεως του 'Υ- πουργού της Γεωργίας πρός σύναψιν της όριστικής συμβά- σεως της μισθώσεως, δι' ό και, μη ψηφισμένου τυχόν του σχε- τικού νομοσχεδίου κατά της Βουλής και της Γερουσίας, το Διμόσιον απαλλάσσεται πάσης εκ του παρόντος εθύνης και άποχρεώσεως, κυομένης αυτοδικαίως της προσυμφωνίας ταύ- της. Κατά το αυτό όμως χρονικόν διάστημα και άχρι ψη- φίσσεως του εισηγμένου νομοσχεδίου ή συμβαλλομένη 'Ιερά μονή 'Οσίου Γρηγορίου εξακολουθεί ούσα υπόχρεως άπέναντι του Διμοσίου, μη δικαιουμένη ν' άποστή μονομερώς της συμβά- σεως και θέλει ούσα να προσέλθω άμα ως κληθή εις την υπο- γραφήν της όριστικής συμβάσεως, όποτε συντασσόμενου του οικείου όριστικού συμβολίου θέλει καταβληθή το άναλογον γύ- μνον τέλος. Έν άρχή της δέ όπως προσέλθω και υπογράψω, ή μισθώσις θεωρείται αυτοδικαίως σπυτελεσθείσα κατά τους άνω όρους, του παρόντος λογισμένου δια την περίπτωσιν τού- την ως όριστικού συμβολίου μισθώσεως, όποτε το τέλος θέλει καταβληθή υπό της εκμισθωτικής Μονής κατά την έ-

κάστου παραλαβήν και έξόφλησιν του μισθώματος. Δι' ήν περίπτωσιν συνομολογηθή συμβόλιον γενηκής διαρρυθμίσεως της υπό του Διμοσίου κατοχής, χρήσεως και όφωδότησε τ' έ- τλων λήξεως των κτημάτων του Αγίου 'Ορους, ή Μονή ύ- ποχρεούται να προσχωρήσιν εις την αυτήν σύμβασιν και δια- τ' ως άνω άκίνητον. Επιδράσεται δέ το δικαίωμα του Διμοσίου, όπως κατά πάσαν περίπτωσιν εν όφωδότησε χρόνω κηρύσση δια μονομερώς δηλώσεως του λεγόμενου την μίσθω- σιν, ο' δέν δ' έντεθεν τίκεται δικαίωμα άποζημιώσεως υπέρ της Μονής, λογισμένης της τριακόντης διαλύσεως ως γενο- μένης από συμφώνου και ής γνώμης προς λύσιν της συμβά- σεως. Ο δέ κ. Κωνσταντίνος Σπυρίδης υπό την ένθεσίαν ιδιότητά του δηλώσων, ότι άποδέχεται πάντα τ' άνωτέρω ένθεθέντα. Εξεπράχθησαν δια τέλος και δικαίωμα του παρόντος δραχμαί διακόσιαι ένενήκοντα μία και είκοσι έκα- τοστά. Ταύτα συνομολογησάντων και συναποδεχμένων των συμβαλλομένων συνετάχθη εις πίστωσιν το παρόν επί δύο φύλ- λων χρηστήμω, όν τα πλέονάζοντα περιθώρια άφείθησαν τη συγκυρήσει των συμβαλλομένων, άναγνωσθέν δέ νομίμως και βεβαιωθέν ύπεγράφη παρ' πάντων των άνωτέρω εις την τετάρτην σελίδα του πρώτου φύλλου και έν τ' παρόντι ως έπεται:

Οι Συμβαλλόμενοι
Βασιλίκου Γρηγοριάτης, Κ. Δ. Σπυρίδης
Οι Μάχρυτες
Α. Σ. Γιαννακόπουλος, Γ. Παπαδογεωργής.
'Ο Συμβολαιογράφος
(Τ. Σ.) Γ. Χ. Κασαδέτης
'Οτι άκριβές άντίγραφον έκδοθέν έφ' άπλου χάριτος πρός χορήγιν του Διμοσίου.
'Αθήναι αύθημερόν.
'Ο Συμβολαιογράφος
Κασαδέτης

Γίνεται κατόπιν δεκτόν εις α' κατ' άρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν το σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως της από 2 Αύ- γούστου 1930 συμβάσεως μεταξύ 'Ελληνικού Δημοσίου και 'Αγροτικής Τραπεζής της 'Ελλάδος περί χορηγήσεως υπό της Α. Τ. Ε. δανείων επί ενέχυρου κριθής προς γεωργικούς συνεταιρισμούς ένώσεις γεωργικών συνεταιρισμών και μεμο- νομένους παραγωγούς μέχρι συνολικού ποσού 15,000 τόν- νων».

Γίνεται επίσης δεκτόν εις α' κατ' άρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν το σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως της από 7 Νο- εμβρίου 1930 συμβάσεως μεταξύ 'Ελληνικού Δημοσίου και της 'Αγροτικής Τραπεζής της 'Ελλάδος σχετικώς με την υπό της τελευταίας ταύτης διάθεσιν ποσού 2) 12 εκατομμυ- ρίων δια μελέτας γεωτρήσεων μικρών εκδραχμισμών προς έ- ρευναν κλπ».

Γίνεται επίσης δεκτόν εις α' κατ' άρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν το σχέδιον νόμου «περί προσθήκης τελευταίας παραγράφου εις το άρθρον 15 του από 2 'Ιουλίου 1927 Ν.Δ. περί κυρώσεως από 9 'Ιουλίου 1926 Ν. Δ. περί καταστάσεως των υπαξιωματικών του πολεμικού ναυτικού».

Γίνεται επίσης δεκτόν εις β' συζήτησιν ως έτροπολογήθη το υπό της Γερουσίας το πρώτον ψηφισθέν σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως του από 24) 31 Αύγουστου 1925 Ν.Δ. περί συμπληρώσεως 1) του νόμου Γ.Ω.Α.Σ.Τ' του 1911 περί ζωο- κλοπής και ζωοκτονίας και 2) του νόμου 2237 του 1929 περί συμπληρώσεως του νόμου Γ.Ω.Α.Σ.Τ' κλπ.» άναδ' αλλομέ- νης της επιψηφίσεως του συνόλου.

Πρόεδρος. Συνεχίζεται ή συζήτηση επί του σταφιδικού ζητήματος.

Γ. Ροδόπουλος. Δέν ήκουσα ακριβήν γνώμην από του

βήματος τούτου περί ριζικής λύσεως του σταφιδικού ζητή- ματος. Τα κομπογιαχνίτικα φάρμακα δέν θεραπεύουν τάς όρ- γανικές νόσους. Δι' αυτό το σύστημα του παρακρατήματος πρέπει να πέση. Η Κορινθία, ή Αιγιάλεια, α' Ιάτραι και μέγα τμήμα της 'Ηλείας που δύνανται να καταναλώσουν το προϊόν των εις το έξωτεριών είναι υποχρεωμένοι να αγορά- ζουν μέρος του προϊόντος των περιουσιών, α' όποια δέν κα- ταναλίσκουν το είδος των εις το έξωτεριών. Την ξένη στα- φίδα συναγωνίζεται το προϊόν ώρισμένων μόνον έπαρχιών. Ποιον δίκαιον είναι λοιπόν να πιέζωμεν αυτό το προϊόν δια να αγοράζη το άλλο προϊόν που δέν ήμπορεί να έξαχθή.

Σοβούν όμως συμφέροντα τα όποια συσκοτίζουν την κατάσταση. Υπάρχουν ο' εκμεταλλεύμενοι του παρακρα- τήμα, υπάρχει έμπορική κερδοσκοπία επί των δελτίων, ένας κλοιός περίε της σταφίδος θεραπεύων συμφέροντα τα όποια δέν είναι συμφέροντα των παραγωγών. Δέν υπάρχει λόγος να διατηρηθή ο πολύπλοκος όργανισμός λόγω του όποιου μάλιστα ή δημοκοπία και ή συμφεροντολογία. Είναι δυνα- τόν ένα προϊόν να διατηρηθή τάς τιμάς του δια μηχανισμών και συστημάτων; Πού ήγχα ή κομπογιαχνική αυτή μέ-θοδος της θεραπείας της σταφίδος; Μήπως έσωσε την στα- φίδα; Κάθε άλλο. Ο' γεωργοί όμως της 'Ηλείας που άνέλκ-θον εις γείρας την υπόθεσιν των εύημερών.

Π. Βουγλούμης (Υπουργός 'Εθνικής Οικονομίας). Χθές

μας είπαν ότι διατελούν εις άπόγνωσιν.

Τ. Αναστασίον. Και έγω σ' ές βεβαιώ ότι ή κατάστα- σις των είναι δεινή.

Γ. Ροδόπουλος. Έάν καταργήσωμεν το παρακρατήμα και άφίσωμεν ελεύθερον το προϊόν το καταναλισκόμενον εις το 'Εξωτεριών τί θα κάμωμεν το άλλο προϊόν; Έγώ φρονώ ότι ή Κυβέρνησις δέν έδωσε προσοχήν εις το ζήτημα του οίνο- πνεύματος. Α' 'Εταιρεία οίνοπνεύματος εισάγουν μελάσαν 45,000 τόννους δια την παρασκευήν οίνοπνεύματος ένθ' ή σταφίς μας μένει άπώλητος.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός Γεωργίας). Έφέτος:

Γ. Ροδόπουλος. Έφέτος όχι. Και ιδρύθη μάλιστα και ειδικόν ταμείον διαχείρισεως οίνοπνεύματος με διευθυντήν τον Γαλόπουλον. Δέν θέλω να είπω τίποτε δι' ένα κατηγο- ρούμενον, αλλά θέλω να είπω τουτό, ότι το πόσιμον οίνο- πνευμα πληρώνει 61 δραχμάς κατά χιλιόγραμμα ως φόρον. ένθ' το φωτιστικόν 10 ή 11. Ποίος μας έβδόκωτε πόσον έ- γινε πόσιμον και πόσον φωτιστικόν; Ποίος έξήλαγε; Ο' μετρηται του κ. Γαλοπούλου. Το άνεξέλεγκτον, κύριον, είναι κυνός σύμβουλος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Αντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Α- φού το σωτιστικόν μετασιώζεται τι θα το κάμη;

Γ. Ροδόπουλος. Προκειμένου να γλυτώσιν 50 δραχμάς το λίτρον έρωτάτε τι θα το κάμη; Το οίνοπνευμα πρέπει να γίνη μονοπωλίον και όχι να παραμείνη μονοπωλίον ώρι- σμένων 'Εταιριών α' όποια έχουν κατορθώσει να μη ύπάρχη μεταξύ των άντιδράσεως μήτε συναγωνισμός μήτε αλληλο- καταγγελία.

Π. Βουγλούμης (Υπουργός 'Εθνικής Οικονομίας). Πώς συμβαίνει αυτό; Α' 'Εταιρεία να εύρίσκονται επί ξυρού άκους;

Γ. Ροδόπουλος. Τα μέγαρα των μελών των και α' προίκες των θυγατέρων των και α' περιουσία των είναι όμως γνωστά. Πώς συμβαίνει μερικοί διοικηται 'Εταιριών να είναι πάμπλουτοι και α' 'Εταιρία να εύρίσκονται επί ξυρού άκμής θά σ' είπω, όταν συζητήσωμεν το Νομο- σχέδιον περί 'Ανωνύμων 'Εταιριών.

Η σταφίς που δέν ήμπορεί να πωληθή εις το έξωτεριών πρέπει να άποκτήσιν παγίαν τιμήν έξαγοράς

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των 'Εξωτεριών). Πόσιν;

Γ. Ροδόπουλος. Θα σ' είπω. Όταν ένα προϊόν έχει παγίαν τιμήν αγοράς προοδεύει. Η σταφίς λοιπόν που θα

περιέρχεται εις το Κράτος πρέπει να έξη παγίαν τιμήν. Υπο- λογίζω ότι ή ποσότης της σταφίδος αυτής άνέρχεται εις 100 με 110 εκατομμύρια λιτρών. Ο 'Ιδιος ο Γαλόπουλος ο ύποτος παρ' όλα τα άλλα έγνωρίζε καλ' αυτά τα ζητήματα μου είχεν είπει ότι δυνάμεθα να δώσωμεν 80 εκατομμύρια λιτρών εις την οίνοπνευματοποιήν. Η τιμή της σταφίδος δι' οίνοπνευματοποιήν και ή τιμή δια την οίνοποιήν πρέ-πει να ώρμηθήσιν τον παραγωγόν. Διαιτί ή οίνοποιή να έξη πλεονεκτήματα; Ξεύρετε τί έλ'εχθη γιά τα κρασιά μας που έξήχθησαν εις την 'Ελβετίαν κατά το έπίσημον έγγραφον του 'Ελλήνος Προσδευτού; 'Οτι είχαν μικροδία ποντικόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των 'Εξωτεριών). Το είπαν ο' ένδιαφερόμενοι. Η έπιμονή μας μέχρι άπειλής ρή- ξεως των διαπραγματεύσεων συνετέλεσεν εις το να γίνη μία έπιτροπή και να έξετασθ τών εις ταχθέντας 'Ελληνικούς ο' νους και έπειδή κρατάλουν ο' 'Ισπανοί και Πορτογάλλοι να μη δημοσιευθή το πόρισμα της 'Επιτροπής, είπομεν ότι ή μη δημοσίευσις θα ήτο δι' ήμας εξ 'Ισου λόγος ρήξεως των διαπραγματεύσεων. Τί θα έπίστευεν ο κόσμος όταν άπεκρύ- πτετο το πόρισμα της 'Επιτροπής; Θα ήτο και αυτό ένας τρόπος δυσφημίσεως των ελληνικών προϊόντων και έδημο- σιούθη το άνακρινωθέν της 'Επιτροπής και από τότε εισά- γονται τα ελληνικά κρασιά εις την 'Ελβετίαν. Τα εθηνά κρασιά δέν είναι δυνατόν να τα παρασκευάσωμεν εις την 'Ελλάδα, ξεύρετε ότι το κρασί εκόσμιζε περίπου όσον και ο ναύλος δια να μεταφερθή εις την Γαλλίαν.

Γ. Ροδόπουλος. Η μέθοδος του να στέλλη κανείς κρασί φθηνότερο εις μίαν χώραν ή όποια παράγει οίνους είναι μέ-θοδος άντιοικονομική. Είναι είδος ντάμπινγκ. Φυσικόν είναι ή χώρα αυτή να άμυνθή και ή εθηνία έδωκε και έμποδίζει την εισαγωγήν ελληνικών οίνων. Μόνον με καλ' πράγμα και εθηνήν τιμήν ήμπορεί να συναγωνισθή κανείς τα προϊόντα. Λυπούμαι που είμαι ήναγκασμένος να είπω μερικάς αλη-θείας από του βήματος τούτου. Αλλά το κρασί που έστέλ- λαμε έπωλείτο εις τιμές κάτω του κοινού ρεοιέν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των 'Εξωτεριών). Υ- ποστηρίζετε σεις τοιούτόν τι; Και είθε και πρόεδρος των γκινοκτημόνων. Αλλά σοβαρώς υποστηρίζετε ότι με τάς 500.000 εκατόλιτρα 'Ελληνικών οίνων θέλωμεν να πολεμή- σωμεν τα 70 εκατομμύρια της Γαλλικής παραγωγής;

Γ. Ροδόπουλος. Αφίστε με να τελειώσω.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των 'Εξωτεριών). Δέν ήμπορώ να σ' έφίσω να λέγατε τοιούτα πράγματα από του βήματος της Βουλής, χωρίς να σ' ές άπαντήσω άμέσως. Δέν είναι δυνατόν να άφίτω να δυσφημούνται τα ελληνικά προϊόντα χωρίς λόγον.

Γ. Ροδόπουλος. Έχουν δίκαιον που χωρίς να άπαγο- ρεύουν την εισαγωγήν 'Ελληνικών οίνων, ο' Γάλλοι μας ζη-τούν τάς άπελασιόν ν' όρίζιν.

Π. Βουγλούμης (Υπουργός της 'Εθνικής Οικονομίας). Είπατε ότι ή έξαγωγή οίνων ελληνικών άποτελεί ντάμπινγκ. Σ' έρωτώ, ο 'Ελλην παραγωγός έχει ή δέν έχει δικαίωμα να χωρίση το προϊόν του να διαθήσθ το εν μέρος δια την βιομηχανίαν και το άλλο προς βρώσιν; Έάν έκείνο που χωρίη το κάμη κρασί και το έξαγάγη είναι πράξις έπιλή-ψιμος;

Γ. Ροδόπουλος. Το πήρε όμως ο όργανισμός το μέρος έκείνο που έχώρισε και του ώρισε τιμήν κάτω του κοινού ντέ- ροιέν. Μου στέλνεις λέγει ο Γάλλος έλεσινά κρασί το πέ- ρουν ο' έμποροί μου και νοθεύουν το ιδικόν μου κρασί.

Α. Μιχαλακόπουλος (Αντιπρ. Κυβερνήσεως). Δέν το ξεύρετε διόλου το ζήτημα. Η άπελασιόν ν' όρίζιν δέν ισχύει δια τα βέν ντέ άνωτάξ. Ο νόμος του καθορισμού της πρε- λείσεως ισχύει από 10 έτών, ένθ' ο νόμος δια τους οίνους της άναμίσσεως είναι τελευταίος χωριστός.

Γ. Ροδόπουλος. Ο νόμος δέν άπαγορεύει την εισαγω-

μεν ριζικά μέτρα και εν εξ αυτων είναι να επιβληθῇ να γίνεται επεξεργασία και συσκευασία εις τα Ἐργοστάσια του Α. Σ. Ο. Διότι οὕτω μεταξὺ τῶν ἄλλων θὰ καθορίζοντο και οι τύποι τῶν σταφίδων και θὰ διηκολύνετο και τὸ ἐμπόριον. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν συνεχίζει, ἐξητήθησαν και ριζικώτεροι λύσεις. Μάλιστα οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κορινθίας ἐξητήσαν και τὴν ἄρσιν τοῦ παρακρατήματος, ὅποτε βαθμυδὸν θὰ ἔμεναν μόνον αἱ καλαὶ ποιότητες, θὰ εἴχομεν μικρὰν παραγωγὴν και θὰ ἀπεφεύγομεν τὰς κρίσεις κατὰ τοὺς προτείναντας τὰς λύσεις ταύτας. Ἀπεδείχθη ὅτι αἱ ἀξιώσεις αὐταὶ δὲν θὰ ἦσαν συμφέρουσαι εἰς τοὺς ἰδίους τοὺς παραγωγὰς Κορινθίας, διότι εἶναι ἀναμεισθήτητον, ὅτι ἡ καταπληκτικὴ πτώσις τῶν τιμῶν κακῶν ποιότητων παρασύρει και τὰς καλὰς. Καὶ οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων πῶς ἡμπορεῖ νὰ ὑποστηρίξεται ὅτι θὰ ὠφελοῦντο διὰ τοῦ μέτρου αἱ καλαὶ ποιότητες; Καὶ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξερίζωθον αἱ σταφίδες ἀνευ δημιουργίας Κοινωνικοῦ ζητήματος, πῶς θὰ ἀντικατασταθῇ ἡ καλλιέργεια τῆς σταφίδος, ἀφοῦ και αἱ ἰδιοκτησίαι εἶναι μικραὶ και ἀκινεταὶ ἄλλοι δ' ἄλλας καλλιέργειας; Ὁ Α. Σ. Ο. προτείνει νὰ διαδώσῃ τὴν ὀπωροκομίαν, ἀλλὰ γεγονός εἶναι ὅτι ἡ ἐναπολειφθεομένη παραγωγὴ θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ διαθρέψῃ τοὺς καλλιεργητάς.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ. Κυβ.). Ἡ ὀπωροκομία εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Πατρῶν προάγεται.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἡμπορεῖ αὐτομάτως ν' ἀντικατασταθῇ μία καλαὶ καλλιέργεια δι' ἄλλης και μᾶλλον μέτρα πρὸς περιορισμὸν τῆς προσφοράς ἐπιβάλλονται διὰ συνασπισμῶν και ὄχι περιορισμὸς τῆς παραγωγῆς και τοῦτο βεβαίως θὰ γίνεταί βαθμυδόν.

Π. Πετρίδης. Ἐξέλιπον δυστυχῶς οἱ ὅροι ποῦ ἦσαν ἄλλοτε.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἐξέλιπον, οὔτε νὰ νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ προσφέρωμεν ὥπως ὥπως τὰ προϊόντα μας, οἱ δὲ ἀνταγωνισμοὶ τῶν περιφερειῶν δὲν εἶναι εἰς ὄφελος τῶν παραγωγῶν και ἂν ἐγένετο ὅτι ἐπρωτείνετε σεις κ. Πετρίδη θὰ ἐξημιούτο πρώτη ἡ Κορινθία.

Π. Πετρίδης. Τώρα ὅμως μὲ ψευδὴ μέτρα και μὲ φόβους θέλομεν νὰ διορθώσωμεν τὴν κατάστασιν.

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν ἔχετε τοιαύτην κατάτησιν τῆς ἰδιοκτησίας μόνον μὲ τὸ μέτρον τοῦ παρακρατήματος ὅπερ ἦτο εὐφύες ἐσώθη ἡ σταφὶς μέχρι πρὸ δύο ἐτῶν. Ἐπρωτάθῃ και ἡ λύσις τοῦ τοπικοῦ ποιοτικοῦ παρακρατήματος παρὰ τοῦ κ. Στεφανοπούλου μὲ τροποποίησιν τοῦ κ. Τσεριώνη περὶ παραδόσεως εἰς τὰς ἀποθήκας μετ' ἀναλογίας. Αὐτὸ τὸ σύστημα δὲν θὰ ἦτο πραγματοποιήσιμον, διότι ἡ λαθρεμπορία θὰ ἐλάμβανε διαστάσεις και ἴσως θὰ κατελήγομεν και εἰς τὴν παρακρήσιν καλῶν σταφίδων. Δὲν ἔχει δὲ και κανὲν πλεονέκτημα.

Η. Τσεριώνης. Τὰς διασχερείας τὰς γνωρίζω και εἶπα ἂν ἄρθοῦν θὰ ἔχωμεν τὴν δελτίωσιν τῆς ποιότητος, ἢ ἂν κάμῃ ὁ δὸς ὁ παραγωγὸς διότι θὰ γίνῃ μία ἐξυγίανσις.

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν λέγομεν αἱ τιμαὶ τοῦ πλεονάσματος συντελοῦν νὰ χειροτερεύῃ ἡ ποιότης δὲν εἶναι ἀπολύτως δίκαιον. Αἱ τιμαὶ γίνονται μεγαλύτεραι ὅταν ὁ παραγωγὸς βελτιώσῃ τὴν ποιότητα.

Α. Μάρκου. Δὲν τὴν βελτιώνει, διότι ἡξεύρει ὅτι θὰ τὴν ρίξῃ εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς παρακρατήσεως και σὰς φέρω παράδειγμα ὅτι ὁ ὀργανισμὸς ἡγόρασε 1 0 μηχανὰς ἐγκαταρτιστικὰς και εἶναι ἀδιάθετα και τὴν σταφίδα τὴν λιχνίζου ἀκόμη ἔχοντες ὅπ' ὅφει, ὅτι ὅπως και ἂν εἶναι θὰ τὴν δώσουν εἰς τὸ παρακράτημα.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ μηχανισμὸς ποῦ ἐπρωτάθῃ θὰ φέρῃ μεγαλύτερας στενοχωρίας εἰς τοὺς παραγωγὰς διότι δὲν ἀποκλείεται οἱ ἔμποροι ποῦ θέλουσιν καλὴν νὰ ἡγοράσουν κακὴν.

Κ. Βουδούρης. Εἶναι και ἄλλος λόγος, παρατηρεῖ, ποῦ δὲν βελτιώνεται ἡ ποιότης. Ὁ παραγωγὸς εἶναι χρεωμένος κατὰ 70 ο/ο και ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ποιότητα.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπρωτάθῃ ἐπίσης νὰ λαμβάνεται ἀπὸ τὰς περιφέρειας τῶν καλῶν ποιότητων ὀλιγώτερον παρακράτημα, και ἐπρωτάθῃ τοῦτο ἀπὸ τοὺς Κορινθίους και τοὺς Αἰγίους ἀλλὰ ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν ὅτι θὰ δημιουργοῦντο μεγάλα ἀντιθέσεις. Ὑπεδείχθη ἐπίσης και ἐν ἄλλο μέτρον εὐφύεστερον, δηλ. ἡ καταβολὴ χρηματικῆς εἰσφοράς δυνάμενης νὰ καλύψῃ τὴν ἀξίαν ὀσκληρίου τοῦ παρακρατήματος και τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐξαγορᾶς του. Αὐτὸ ἔχει πλεονέκτημα τὴν κατάργησιν τῆς κυδείας τῶν δελτίων. Καὶ τὸ σύστημα τοῦτο ἀπαρτίζειν μετατροπὴν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς παρακρατήσεως προϋποθέτει τὴν ὑπαρξὴν ἐπαρκῶν κεφαλαίων πρὸς ἀμεσον πληρωμὴν ἐκείνου τοῦ μέρους ὅπερ θεωρεῖται παρακράτημα. Διὰ τοῦ ἰδίου συστήματος δὲν θὰ ἐδελτιώνετο ἡ ποιότης ἐκ τὸς ἂν τὰ πλεονάσματα ἡγοράζοντο παρὰ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ΑΣΟ διὰ τῶν δελτίων και ἐὰν ὁ ὀργανισμὸς ἠδύνατο νὰ προσαρμύσῃ καλύτερον τὰς τιμὰς εἰς τὰς ποιότητας, βεβαίως τότε θὰ εἴχομεν καλύτερα ἀποτελέσματα.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ναύλους ἔκαμιν ἡ Ἐπιτροπὴ τὰς ἀπαιτούμενας ὑποδείξεις, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν προπαγάνδαν ἐπιστοποιήθη ὅτι αὕτη εἶναι ἀναγκαία και συνεπὴς αἱ δαπάναι τῆς ἐπιτελεσθῆναι, δεδομένου ὅτι ἡμεῖς καθυστεροῦμεν πολὺ ἀπὸ τὴν προπαγάνδαν τῆς Καλλιφορνίας και οὕτω ἐξηγγεῖται ἡ ἐλάττωσις τῆς καταναλώσεως τῆς ἰδικῆς μας σταφίδος. Ἐν ἐπίσης ἀναμεισθήτως ἀπὸ τὰ ὀρθὰ μέτρα εἶναι και ἡ ἀνάγκη ὅπως ἐφαρμοσθῇ ἡ αὐτοπρὸς ὁπὸς καλλιέργεια και τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ μιᾶς θαυρώτερας φορολογίας τῶν μὴ αὐτοπροσώπως καλλιεργούντων.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐλάχιστοι εἶναι αἱ μὴ αὐτοπροσώπως καλλιεργούμεναι.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει. Ἀλλ' ἔλῃ αὕτη, συνεχίζει, ἡ κρίσις τῆς σταφίδος συνεχλόνισε τὴν πίστιν ἐπὶ τοῦ Α. Σ. Ο. και ἡκούσθησαν και συνάδελφοι εἰπόντες ὅτι οὗτος διέψευσε τὰς προσδοκίας τῆς ἰδρύσεώς του. Διὰ νὰ κριθῇ ὁμῶς ἡ ὀφελίμως δρασὶς τοῦ Α. Σ. Ο. πρέπει νὰ γίνῃ σύγκρισις μὲ τὸ προηγούμενον αὐτοῦ καθεστὸς τῆς Ἑνικίας ὅπερ ἐπιστοποιήθη ὅτι ἔφερε τόσας ζημίας και ὅτι ὁ ὀργανισμὸς ἔφθασε νὰ πωλῇ δύο χιλιάδας δραχμὰς ἐνῷ ἡ Ἑνικία εἶδε μόνον 800. Διὰ τοῦ Α. Σ. Ο. ἐπετεύχθη και ἡ διομηχανισμὸς διὰ τῶν κοινοπραξιῶν ὅπερ ἦτο συμφέρον διὰ τὸν παραγωγόν. Ἐκ τῆς ἀνακρίσεως τῶν διομηχανῶν ἐδεδαιώθη ὅτι ἦρθη ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν οἰνοπνευματοποιῶν, οἱ τινες κατεστρέφοντο, κατόπιν δὲ τῶν κοινοπραξιῶν ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου και ἔθαλε τὸ χέρι τῆς και δικαίως ἡ παραγωγὴ εἰς τὴν διομηχανίαν. Βεβαίως ὁ Α. Σ. Ο. θὰ ἠδύνατο νὰ λειτουργήσῃ και ἀρτιώτερα. Ἐὰν δὲν ἡλάττωσε π. χ. περισσότερον τὴν τιμὴν τοῦ πλεονάσματος δὲν εὐθύνεται μόνος αὐτὸς, διότι αὕτη ἦτο και ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν διέψευσεν ἐπομένως τὰς προσδοκίας, διότι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἀρχίζει μία μελέτη καλυτέρας καλλιέργειας και δελτιώσεως τῶν ποιότητων. Ἡ ἐλαττωματικότης ἐφάνη ὅταν ἦλθεν ἡ κρίσις και ἐπηρεασθῆσαν ὁ πανικὸς και τότε ὅπως πάντοτε οἱ ἀσθενεῖς και ἐπιτήδειοι χαρακτηρῆς ἐδημιούργησαν κατηγορίας περὶ σπαταλῶν και σκανδάλων, τὰ ὅποια δὲν διεπιστώθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀνεξαρτήτως τοῦ πορίσματος εἰς ὃ θὰ καταλήξῃ ὁ ἔλεγχος ὁ γενόμενος παρὰ τοῦ ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἀλλὰς τὰς κατηγορίας και τὰ ἐγκαλούμενα μέτρα τὰς ἔρριψαν κατὰ τοῦ Α. Σ. Ο. ἐκείνου ποῦ ἐφήριζαν ὑπὲρ τῶν μέτρων αὐτῶν ἀδιαμαρτυρήτως και οὕτω ἐκλονίσθη ὁ θεισμὸς ὅστις πρέπει νὰ βελτιωθῇ.

Γ. Παπαφλέσσας. Ὁ Α. Σ. Ο. διέπραξεν ἐγκλήματα. Ἡγόρασε μέγα ποσὸν μελάσης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καθ' ἣν στιγμὴν ὑπῆργον μεγάλα ἀποθέματα διομηχανισμοῦ πράγματα.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ μέλας ἡγοράσθη ὅταν ἡ καταναλώσις τοῦ πλεονάσματος τῆς σταφίδος ἦτο ἐξησφαλισμένη και συνέφερε νὰ χρησιμοποιοιθῇ ἐν εὐθηνότερον προῖόν.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ ἀνοιγμα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τῆς συζητήσεως θὰ περι-

πλακῶμεν. Ἐγινε και εἰς τὰ 25 ἔλεγχος, γίνεται και τώρα παρὰ τοῦ κατὰ νόμον ἐποπτικοῦ συμβουλίου τοῦ ὀργανισμοῦ και ὅταν ἀχθῇ εἰς πέρας θὰ ἔχομεν ὅλον τὸν καιρὸν νὰ εἰπωμεν περὶ αὐτοῦ. Ἐγώ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὀργανισμὸν, τὸ εἶπα και εἰς τὸ Συνέδριον, ὅτι θεωρῶ ἀπαραίτητον τὸν θεισμὸν και αὐτὸς εἶναι ἡ βάσις τῆς σταφιδικῆς μας παραγωγῆς.

Π. Τσαλδάρης. Κάθε κατηγορία, τονίζει, ἀνάγεται εἰς τὴν διαχείρισιν και ὄχι εἰς τὸν θεισμὸν. Ὡς πρὸς τὸν τύπον τοῦ αὐτονόμου ἐπρωτάθησαν διάφοροι τοιοῦτοι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀνεπτύχθησαν ἐνταῦθα, οὐδεὶς ἡμφισθῆτησεν ὅτι χρειάζεται μία αὐτόνομος διαχείρισις. Τοῦ νῦν ὑφισταμένου ὀργανισμοῦ κατηγορήθησαν ὀρισμένοι πράξεις και προέχον ζήτημα εἶναι ἂν πρέπει νὰ διατηρηθῇ ἡ σημερινὴ μορφή του.

Συνεχίζων ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὅταν διατυμπαίνονται τρομερὰ πράγματα εἰς βάρος τοῦ ΑΣΟ εἶναι φυσικὸν νὰ κλονίζεται οὗτος, ἀλλ' ἡμεῖς, ἀποτελοῦντες τὴν ἐπιτροπὴν, ἐξητάσαμεν ἐὰν ὠφέλησεν οὗτος ὡς ὀργανισμὸς ἢ τοῦναντίον και κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ἐγὼ τοῦλάχιστον, ὅτι ὑπῆρξεν οὗτος ὀργανισμὸς σπουδαία εἰς τὴν ὅποιαν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐμπιστευθῶμεν και εἰς τὸ μέλλον τὴν διαχείρισιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Τὸ ζήτημα τῆς ἐνικίας διαχείσεως εἶναι ζήτημα, τὸ ὅποσον βεβαίως δὲν δύναται νὰ γίνῃ αὐριον ἀλλ' ἐκεῖ πρέπει νὰ βαδίσωμεν και διὰ τοῦτο κατηγοροῦ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας διότι δὲν ἐσεδάσθη τὸν νόμον και δὲν ἐκάλεσε τοὺς συνεταιρισμοὺς νὰ ἀντικαταστήσουν τοὺς συμβούλους τοῦ Α. Σ. Ο. οἱ ὅποιοι φέρουν εὐθύνην ἴσην πρὸς ἐκείνην τὴν ὅποιαν φέρει ἡ διομήναις.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ἦτο τῆς ἀρμοδιότητός μου τοῦτο, ἀλλὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Α. Παπαναστασίου. Ὡμίλησα ὑπὲρ τοῦ Α. Σ. Ο. ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προσωπικῆς μου ἀντιλήψεως, διότι φρονῶ ὅτι οἱ ἐπιτιθέμενοι κατ' αὐτοῦ δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ πρόσωπα ἀλλὰ θέλουσιν νὰ καταρρίψουν τὸν ὀργανισμὸν. Ἡ κατάσταση, λέγει, δὲν ἐσώθη ἀπὸ τὸ Κράτος διότι ὁ Α. Σ. Ο. εἶχεν ἐνεργητικόν. Ἡ διευκλύνσις διὰ τῆς πρωτοπραξίας νὰ πάρῃ μίαν πίστωσιν δὲν εἶναι ἐπικουρία.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'

Παρασκευῆς 6 Μαρτίου 1931.

Ὡρὰ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως και διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται και ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς 2ας ὥς και τῆς 5ης Μαρτίου.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἐξῆς.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου φοιτητῶν νομικῶν και οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν ζητεῖ τὴν διαγραφὴν τοῦ ἀρθροῦ 22 τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων».

Ἡ ἐνωσις συνεταιρισμῶν νομοῦ Σερρών διακαρτύρεται κατὰ τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις ἀναμεινύεται εἰς τὰ συνεταιριστικὰ τοῦ νομοῦ τῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Στεφανόπουλος** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Ἀνδραβίδος διακαρτυρομένου

προϋπολογισμὸς τὸν ὅποιον ὑπέβαλεν ἐπισήμως ὁ Α. Σ. Ο. και ὁ ὅποιος συνετάχθη ἀπὸ τοῦ διοικητικὸν συμβούλιον προέβλεπε ἑλλείμμα 128 ἑκατομ.

Α. Παπαναστασίου. Ἀνάγκη δανείου δηλ.

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** ἀπαντᾷ ὅτι ἡ ἐπικουρία τοῦ Κράτους ὑπῆρξε πραγματικὴ, διότι ἡ Κυβερνήσις ἠξέγησε τὴν τιμὴν τοῦ φωτιστικοῦ οἰνοπνεύματος και τοῦ ποσίου, περιώρισε δὲ τὸν ἔγγειον φόρον εἰς 50 ἑκατομ. Πῶς λέτε λοιπὸν ὅτι δὲν ἐκάμαμε τίποτε; Ἀπαντῶν κατόπιν εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Παπαναστασίου, λέγει ὅτι, κατὰ σημείωμα τὸ ὅποιον εἶχεν ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ Α. Σ. Ο. τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ ἀνήρχετο εἰς μετρητὰ ἢ καταθέσεις παρὰ Ὑραπέαις εἰς δραχ. 16 ἑκατομ. 450,271, ἡ δὲ κινήτῃ διαφόρων ἀξιών εἰς δραχ. 14 ἑκατομ. 118,370.

Γ. Καφαντάρης. Διατὶ ὑπεχρεώσατε τότε τὸν Α. Σ. Ο., ἐνῷ αὕτη ἦτο ἡ κατάσταση, διὰ τοὺς χαλασοπλήκτους;

Π. Τσαλδάρης. Ἡ σύμβασις ἡ σχετικὴ μὲ τοὺς χαλασοπλήκτους ἦλθε πέρυσι ἐδῶ, τὴν ἐπολέμησα ἐγὼ και τὴν ἀπέσυρα ὁ κ. Ὑπουργὸς κατὰ τὴν ψηφοφορίαν.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ Κυβερνήσις ἐπίστευε τότε ἀκμάζουσιν τὴν θέσιν τοῦ ὀργανισμοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Τί ἔκανε τότε ὁ Κυβερνητικὸς ἐπίτροπος ὅταν μὲς λέγατε ὅτι ἡ Κυβερνήσις ἐπίστευε τοῦτο; Ἡ αὐτὸς ὅστις ἀπετέλει τὸν ὀφθαλμὸν τῆς Κυβερνήσεως δὲν σὰς εἶπε τί γίνεται εἰς τὸν ὀργανισμὸν, ἡ σὰς εἶπε και δὲν τὸ ἐλάβατε ὅπ' ὅφει σας και ἐκάματε τὸ δάνειον μὲ τόκον 8 ο/ο.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἂν ἔγιναν ἀτασθαλίαι βεβαίως εὐθύνεται ἡ Κυβερνήσις, καταλήγων λέγει ὅτι ἡ Κυβερνήσις πρέπει νὰ σκεφθῇ περὶ ριζικῶν μέτρων, ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν νὰ γίνῃ εὐρύτερον συμβούλιον και ἰδιαιτέρως ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ, ἐξ ἄλλου δὲ, χωρὶς νὰ ἀπομακρυνθῶμεν τῆς συνεταιρικῆς βάσεως, ἐφ' ἣς στηρίζεται ὁ ὀργανισμὸς, νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαναφέρεται τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς ὥστε νὰ εἶναι ἀπολύτως υπεύθυνοι οἱ παραγωγοί.

Π. Βουρλούμης. Νὰ διακοψῶμεν δι' αὐριον, νὰ συζητηθῇ δὲ αὐριον πρῶτον τὸ σταφιδικόν και κατόπιν τὸ Κωπαϊδικόν. Μετ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρὰ 9 παρὰ 10 διὰ τὴν 4.30. μ. μ. τῆς αὐριον.

Οἱ Γραμματεῖς

Θ. Κολιαλέξης

Γ. Βοραζάνης

κατὰ τῆς ἐταιρίας ΣΠ.Μ.Μ. διὰ τὴν ἐπιούλην ὑπερῶγων κομίστρων ἐπὶ τῆς μεταφερομένης σιγρίδος.

Ὁ ἴδιος κ. βουλευτὴς καταθέτει τηλεγράφημα κατοίκων Λουκαδίτης ζητούντων τὴν παραμονὴν τοῦ σταθμοῦ χωροφυλακῆς εἰς Δαλήμπαλι.

Οἱ ἀμαξοκαρραγωγεῖς κάτοικοι Λεβαδείας ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου «περὶ ἐπιμηκύνσεως τῆς στεφάνης παλαιῶν κάρρων και φορτηγῶν ἀμαξῶν».

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ χωροφυλακῆς εἰς συμπερασχόντες εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῆς ληστοσυμμοχίας Ὑατζῆ ζητοῦν ὅπως τὸ ἀρθρον 3 τοῦ νόμου 4578 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς ἐσχύσῃ ἀναδρομικῶς και δι' αὐτοὺς ὡς και διὰ τοὺς ἀξιωματικούς.

Ὁ Μιχαὴλ Σταματόπουλος κάτοικος Κάτω Λουτροῦ Κο-

ριθμός δι' αναφοράς του γιανίζει την σύνταξιν νομοσχεδίου «περί επιλύσεως του σπορτίδικου ζητήματος».

Οί βουλευταί κ. κ. **Α. Παπαναστασίου** και **Ν. Μπακόπουλος** καταθέτουν τηλεγράφημα λαοῦ Λευκαδίου (Ζητούντος την αποζηρίανσιν του Έλους Κανδύλας).

Ο παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ γεν. ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας υποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 788 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν τῶν ἐκ δραχμῶν 765.001,21 χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ο παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ γεν. ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας υποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 229 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκ δραχμῶν 300.000 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ο παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ γεν. ἐπίτροπος τῆς Ἑπικρατείας υποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 727 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκ δραχμῶν 702.069,70/00 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας.

Ο κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) υποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ ἐνισχύσεως τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς Τέχνης»
2) «Περὶ παραγωγῆς ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Διοικήσεως Ἑκκλησιαστικῆς καὶ Μοναστηριακῆς περιουσίας καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Διοικήσεως τῆς Ἑκκλησιαστικῆς καὶ Μοναστηριακῆς περιουσίας Κρήτης, συνομολογήσεως δανείων».

3) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4597 «περὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐγγραφῆς ὑπὸ τῶν μὴτῶν ἀνανεωσάντων ταύτην» οὐσιτητῶν τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὸ Πανεπιστημιακὸν ἔτος 1928—1929 κλπ.» καὶ 4620 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ὁργανισμοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κλπ.»

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, υποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 3ης Ἰουλίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. βραχυπρόθεσμων δανείων πρὸς πληγέντας ἐκ τῶν θεομηνιῶν παραγωγοὺς διαφόρων περιφερειῶν τῆς χώρας, μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ 50.000.000 δραχμῶν.

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 20ης Δεκεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καλ-λιεργητικῶν δανείων εἰς παθόντας ἐκ θεομηνιῶν γεωργοὺς διαφόρων περιφερειῶν τῆς νήσου Κρήτης, μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ δραχμῶν 30.000.000

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς «περὶ ἐξαιρέσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, ποσότητος μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων χαρουπίων, παραγωγῆς τῆς νήσου Κρήτης καὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπεζῆς δανείων ἐπὶ ἐνεργῶν χαρουπίων.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, υποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ἰσχύος πινάκων διαγωνισμοῦ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων».

2) «Περὶ παραχωρήσεως γηπέδου εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Διεγείαν».

Εἰσέρχεται εἴτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ ὑπὸ τῆς Γε

ρουσίας τὸ πρῶτον ψηφισθέντος νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου «περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας» ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 24/31 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως α') τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' τοῦ 1911 2237 τοῦ 1920 «περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας» καὶ β') τοῦ νόμου κλπ.»

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΚΣ' τῆς 4 Φεβρουαρίου 1930 συνεδρίασιν αὐτῆς.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 24/31 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως α') τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' τοῦ 1911 «περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας» καὶ β') τοῦ νόμου 2237 τοῦ 1920 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' κλπ.», ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὴν ὑπὸ στοιχ. Δ' παράγραφον τοῦ ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1925 ψηφίσματος τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως «περὶ συστάσεως Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ψήφισιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου κλπ.», καὶ τὴν ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1925 πρᾶξιν τῆς δυνάμει τοῦ εἰρημένου ψηφίσματος συσταθείσης οἰκίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσμεν καὶ διατάσμεν

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' τοῦ 1911 «περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας», ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 2237, προστίθεται ἄρθρον 13, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 13.

1. Ἐπὶ καταδίκης διὰ τ' ἀνωτέρω ἀδικήματα, πλὴν τῶν ὡς ἄνω πινῶν, ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἡ ποινὴ τοῦ ἐκτοπισμοῦ ἐκτὸς τοῦ νομοῦ τῆς κατοικίας ἢ τῆς παραγωγῆς τοῦ καταδικασθέντος, ὀριζομένου ὑποχρεωτικῶς τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ εἴνε ἀμετάκλητος. Ἐν περιπτώσει ὑπερπο-πῆς, ὁ ἐκτοπισμὸς δύναται νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι 4 ἐτῶν.

2. Ὁ ἐκτοπισμὸς ἐκτελεῖται εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκτίσει τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἐν συ-νεργείᾳ ταύτης, ἐπιμελεία τῆς βίαια γαλιανῆς καὶ ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

3. Ἡ μὴ ἐκτέλεσις ἢ ἡ ἀμέλεια περὶ τῆς ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς τοῦ ἐκτοπισμοῦ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων τιμωρεῖται ὡς πα-ράβασις καθήκοντος καὶ ἐλευθέρως φυλακισμένον.

4. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἐκτοπισμοῦ ὁ καταδίκος ὑπόκειται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὀριζομένας διὰ τοὺς ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτηρήσιν διατελούντας, τιμωρούμενος κατὰ τὸ ἄρθρον 188 τοῦ Ποινικοῦ νόμου καὶ μετὰ τὴν περὶ ἀπὸ τῆς ποινῆς τοῦ τούτου.

5. Αἱ περὶ ἐπιβολῆς ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' καταργεῖνται.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' τοῦ 1911 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

Οἱ διὰ τελεσιδικίαν ποινικῆς ἀποφάσεως καταδικαζόμενοι ὡς αὐτουργοὶ ἢ συνεργοὶ ζωοκλοπῆς ἢ ζωοκτονίας καὶ εἰς βεβηλὸν πλημμελήματος ὑφίστανται ἰσοδύναμ, συνεπείᾳ τῆς ἀποφάσεως, αὐτοδικαίως καὶ χωρὶς ν' ἀπαγγέλλεται ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἴνε ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ, τὰς στε-ρατήρας τὰς ἐν ἀρθροῖς 21 καὶ 23 ἐδῶ 2 μέχρι καὶ 7 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀναγραφόμενας, ὡς καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐγγε-γεῖν καὶ ἐκλέγεσθαι.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ νόμου ΓΩΛΣΤ' τοῦ 1911, ὡς συνεπλη-ρώθη διὰ τοῦ νόμου 2237 καὶ τοῦ παρόντος, προστίθεται ἄρθρον 14 ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 14. Χάρις δὲν δύναται νὰ ἀπονεμηθῇ εἰς καταδι-κασθέντα ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀδικημάτων ἄνευ συμφώνων προτάσεων τοῦ δικαστῆρος δικαστηρίου ἢ τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν τοῦ τόπου, ἐνθα καίται ἡ φυλακὴ, εἰς ἣν ὁ καταδίκος κρατεῖται, καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Χαρίτων.

Ἄρθρον 4.

1. Ὁ καταδικασθεὶς ἐπὶ τινι τῶν ἀδικημάτων, περὶ ὧν αἱ νό-μοι ΓΩΛΣΤ' καὶ 2237, ὡς συμπληροῦνται διὰ τοῦ παρόντος, ὑπόκειται προσέτι εἰς καταδίκην τοῦ πενταπλοῦ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 24 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ φορολογίας τῶν αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1923 «περὶ μειώσεως τοῦ φό-ρου αἰγοπροβάτων κλπ.», καταβλητέου κατὰ τὸ ἔτος τῆς δια-πράξεως τοῦ ἀδικήματος φόρου.

2. Ἐπίσης ἐπὶ τῶν καταδικασθέντων ἐπὶ τινι τῶν ἀνωτέρω ἀδικημάτων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἐφαρμό-ζεται εἰς τὸ μέλλον ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρου 1 παραγρ. 4 τοῦ Ν. Δ. τῆς 24 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ φορολογίας τῶν αἰγοπρο-βάτων καὶ χοίρων», ὡς αὐτὸ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3016 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ φορολογίας τῶν αἰγοπροβάτων νόμων» ὑποκαταμένου εἰς φορολογίαν τοῦ ὅλου ἀ-ριθμοῦ τῶν ζώων.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δι-μοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 24 Αὐγούστου 1925.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΝΤΟΥΓΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὰ μέλη

Κ. Ρέντης, Α. Παναγιωτόπουλος, Ι. Δ. Γεωργίου, Γ. Βα-φινᾶς, Γ. Μπούμπουλης, Α. Ταβουλάρης, Κ. Στεφάνου, Φ. Μανουηλίδης, Α. Χατζηκυριάκος.

Ἄρθρον δεύτερον.

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ κυρουμένου Νομοθετικοῦ Διατάγμα-τος διαγράφεται ἡ λέξις «ισοδύναμ» καὶ ἡ φράσις «αὐτοδι-καίως καὶ χωρὶς ν' ἀπαγγέλλεται διὰ τῆς ἀποφάσεως οἰαδὴ-ποινῆς καὶ ἂν εἴνε ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ» προστίθεται δὲ ἐν τέ-λει τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ φράσις «καθορίζομένου ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ χρόνου τῆς στερήσεως, ὅστις δὲν δύναται νὰ εἴνε κατώτε-ρος τῶν πέντε ἐτῶν ἂν ἀπαγγέλλῃ ποινὴ ἀνωτέρα τῶν δύο ἐτῶν.

Αἱ ἡδὴ ἐκδοθέντες καταδικαστικαὶ ἐπὶ ζωοκλοπῇ καὶ ζωο-κτονίᾳ ἀποφάσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀπαγγέλλοιτο ἰσοδύναμ αἱ στερήσεις αἱ ἀναγραφόμεναι ἐν ἀρθρ. 21 καὶ 22 ἐδῶ 2 μέχρις 7 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ὡς καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, παύουν νὰ ἔχουν ἰσχὺν ὡς πρὸς τὰς στερή-σεις ταύτας μετὰ πάροδον 5 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως, ἐκτὸς τῶν ἐπὶ ζωοκτονίᾳ ἀπαγγελασῶν καταδίκην μέχρι τριῶν μη-νῶν, αἵτινες παύουν νὰ ἔχουν ἰσχὺν μετὰ πάροδον 2 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως.

2. Τὸ δικαστήριον δύναται, ἐκτιμῶν ἐκάστης τὰς περιστά-σεις, ὑπ' ὅς διεπράχθη τὸ ἀδίκημα ζωοκλοπῆς ἢ ζωοκτονίας καὶ τὰς οἰκογενειακὰς συνθήκας τοῦ υπαίτιου, νὰ μετατρέψῃ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου 3782 εἰς χρηματικὴν ποινὴν τὴν καταγνωσθεῖσαν παρεπομένην ποινὴν τοῦ ἐκτοπισμοῦ κατὰ πιντὸς διὰ πρῶτην φοράν καταδικαζομένου ἐπὶ ζωοκλοπῇ ἢ ζωοκτονίᾳ, ἐκάστης ἡμέρας ἐκτοπισμοῦ λογιζομένης ὡς ἡμέρας φυλακίσεως.

3. Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Π. Διατάγματος κωδικοποιήσις εἰς ἐνιαίον κείμενον τῶν 3 ἀτάξεων τοῦ παρόντος μετὰ τῶν τοῦ τροποποιημένου νόμου ΓΩΛΣΤ' καὶ τοῦ νόμου 2237, ὡς καὶ πάσης ἄλλης ἰσχυρῆς διατάξεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν νόμων τούτων.

4. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ διὰ τοῦ παρόντος κυρουμένου Ν. Δ. κα-ταργεῖται.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ α' ἐδαφίου τῆς 1 § τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 4226 τῆς 19 Ἰουλίου 1929 περὶ Ναυ-τικῆς Ἀεροπορίας».

2) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 1411 περὶ συγκροτήσεως, προσλεύσεως, παραγωγῆς κλπ. τῶν στε-λεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ καὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατά-ξεως εἰς τὸν ἴδιον νόμον».

3) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς 2 § τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 4411 περὶ συγκροτήσεως, προσλεύσεως, παραγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

4) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ 3 ἐδ. τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ 4411 νόμου περὶ συγκροτήσεως, προσλεύσεως, παραγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

5) «Περὶ συμβουλίου κατατάξεως, παραγωγῆς, σπουδή-τητος, τοποθετήσεων, μεταθέσεων τῶν δικαστικῶν συμβού-λων Π. Ναυτικοῦ καὶ τοῦ τρόπου παραγωγῆς τούτων».

6) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου 2115 περὶ ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσεως».

7) «Περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως δραχμῶν 100.000 διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ δωρεὰν πρὸς ἀνδρυσιν εἰς τὸ ἐν Δρέσδῃ Ὑ-ποδειγματικὸν Μουσεῖον Ὑγιεινῆς τῆς προτομῆς τοῦ Ἴππο-κράτους».

8) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7/14 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 1242 νόμου περὶ μέσης ἐκπαίδευσεως».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύ-νολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Διατάγματος «περὶ ἰδρύσεως Διευθύνσεως Παιδαγωγικοῦ πρὸς τὸ Ὑπου-ργεῖον τῆς Δικαιοσύνης», καταργεῖται.

Ἄρθρον πρῶτον.

1) Τὸ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Νομοθετικὸν Διατάγμα-τος «περὶ ἰδρύσεως Διευθύνσεως Παιδαγωγικοῦ πρὸς τὸ Ὑπου-ργεῖον τῆς Δικαιοσύνης», καταργεῖται.

2) Τὸ ἐν αὐτῇ ἀνήκεν Τμήμα τοῦ Παιδαγωγικοῦ μετὰ τοῦ ὑφισταμένου ἤδη προσωπικοῦ αὐτοῦ ὑπάγεται ἐφεξῆς, ὡς καὶ πρότερον, εἰς τὴν Διευθύνσιν Δικαιοσύνης Δικαιοσύνης. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς καταχωρί-σεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ ἀποζημιώσεως παρὰ τοῦ Κράτους τῶν ἀδίκως καταδικασθέντων ἢ πρὸς φυλακισθέντων.

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΜΑ' τῆς 25 Φεβρουαρίου 1930 συνεδρίασιν αὐτῆς.

Ἄρθρον 1.

1. Καταδικασθέντες, οἵτινες δι' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κα-τὰ τὴν ἐπαγγελίᾳ τῆς διαδικασίας, καὶ προφυλακισθέντες, αἵτινες διὰ βουλευμάτων δικαστικοῦ συμβουλίου ἢ ἀποφάσεως Πλημμελειοδικείου, Ἐφετερίου ἢ Κακουργιοδικείου ἀθωών-ται, δικαιούνται, ν' ἀξιώσιν παρὰ τοῦ Δημοσίου ἀποζημιώσιν ἐὰν ἐν τῇ ποινικῇ δ' ἀδικίᾳ προέκυψεν δι' ἀποκλείεται ἢ παρ' αὐτῶν ἐκτέλεσις τῆς ἀποδοθείσης αὐτοῖς ἀξιοποίνου πρὸς

ξως ή δέν υπάρχωσι βάσιμοι υποψία, ότι εξετελέσθη αυτή παρ' αὐτῶν. Προφυλακισθέντες θεωροῦνται καί οἱ στεργηθέντες τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἐλευθερίας πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τῶν ἀνωτέρω δικαστηρίων, ἐξαφανισθείσης κατόπιν ἐνασχέσεως ἐνδίκου μέσου.

Ἄρθρον 2.

Ἐκτός τοῦ καταδικασθέντος καί προφυλακισθέντος ἔχουσιν ἰδίαν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καί ἐκαίνοι, ἀπέχοντι τῶν ὁσίων οὗτος ἦτο κατὰ νόμον ὑποχρέωσις εἰς παροχὴν διατροφῆς.

Ἄρθρον 3.

1. Δέν ἀναγνωρίζεται ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου εἰς ἀποζημιώσιν, ἐάν ὁ καταδικασθεὶς ἢ προφυλακισθεὶς ἐγένετο παρὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προφυλακίσεως ἐκ προθέσεως ἢ μετὰ ἄλλης ἀμελείας. Δέν θεωρεῖται μεγάλη ἀμέλεια ἡ παράλειψις τῆς ἐνασχέσεως ἐνδίκου μέσου.

2. Ἡ ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐνεκεν ἀδίκου προφυλακίσεως δύναται νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ, ἂν ἡ εἰς ἀνάκρισιν ὑποβληθεῖσα πρῶτη περιεῖχεν ἐν αὐτῇ μεγάλην ἐντιμότητα, ἢ ἀνθηκότητα, ἢ ἐξετελέσθη ἐν καταστάσει ὑπαίτιου μέθης, ἢ ἂν ἐκ τῶν περιπτώσεων προκύπτῃ ὅτι ὁ προφυλακισθεὶς προητοίμαζε τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποιῶν πράξεως. Δύναται ἐπίσης νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ ἂν ὁ προφυλακισθεὶς ἐστρεφεῖτο κατὰ τὸν χρόνον τῆς προφυλακίσεως τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, ἢ ἐτέλει ὑπὸ ἀτυνομικὴν ἐπιτήρησιν, ἢ εἶχε καταδικασθῇ πρότερον εἰς ποινὴν εἰρκτικῆς καί ἀπὸ τῆς ἐκτίσεως αὐτῆς μέχρι τῆς προφυλακίσεως δέν εἶχε παρέλθει τριετία.

Ἄρθρον 4.

1. Περὶ τῆς εἰς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσεως τοῦ Δημοσίου ἀποφαίνεται πάντοτε αὐτεπαγγέλτως τὸ Δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε τὴν ἐπὶ τῆς ποινικῆς ὑποθέσεως ἀπόφασιν, δι' ἰδιαιτέρως συγχρόνως ἀποφάσεως.

2. Ἡ περὶ τῆς ὑποχρέωσεως εἰς ἀποζημιώσιν ἀπόφασις δέν ὑπόκειται ἰδιαιτέρως εἰς ἐνδίκον μέσον καί καταπίπτει μετὰ τῆς ἐξαφανίσεως τῆς ἐπὶ τῆς κυρίας ποινικῆς ὑποθέσεως ἀποφάσεως.

3. Ἐάν ἡ ποινικὴ ὑπόθεσις ἐξετάζηται ἐκ νέου κατόπιν δευτοῦ γενόμενου ἐνδίκου μέσου, τὸ ἐπιληφθὲν ταύτης Δικαστήριον ἀποφαίνεται περὶ τῆς εἰς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσεως τοῦ Δημοσίου. Ἡ προτέρα ἀπόφασις δέν ἔχει ἰσχύν.

Ἄρθρον 5.

1. Ἐάν τὸ δικαστήριον παρέλειπε ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς εἰς ἀποζημιώσιν ἢ μὴ ὑποχρέωσεως τοῦ Δημοσίου, δύναται ὁ ζημιωθεὶς νὰ υποβάλῃ εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον αἴτησιν πρὸς ἀνυπλήρωσιν.

2. Ἡ αἴτησις ἐγχειρίζεται εἰς τὸν παρ' αὐτῷ Εἰσαγγελεᾶ ἐν τῇ ἀνατρεπτικῇ προθεσμίᾳ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐπ' ἀνατρεπτικῇ ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως καί ἔκτὸς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸν προφυλακισθέντα κοινοποιήσεως τοῦ ἀπαλλοττιοῦ βουλευματος ἢ τῆς ἐρήμην ἐκδοθείσης ἀπαλλοττιοῦ ἀποφάσεως. Αἱ προθεσμίαι αὗται δέν παρεκτείνονται λόγῳ ἀπουσίας. Ἡ αἴτησις εἰσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον ἢ συμβούλιον ἐντὸς τῆς ἐπομένης τῆς ἐγχειρίσεως ἐργασίμου ἡμέρας.

3. Τὸ δικαστήριον συντίθεται ἐκ τῶν αὐτῶν δικαστῶν τῶν ἀποφανθέντων ἐπὶ τῆς ποινικῆς ὑποθέσεως. Ἐάν εἶναι ἀδύνατος ἡ συμμετοχὴ πάντων τῶν δικαστῶν, συντίθεται ἐκ τῶν ὑπολοίπων ἐν ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψήφος τοῦ προεδρεύοντος. Ἀδυνατοῦ καθισταμένης τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου ἐκ δύο τοῦλάχιστον ἐκ τῶν αὐτῶν δικαστῶν, τὸ δικαστήριον δέν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν εἰς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσιν τοῦ Δημοσίου, τὸ δὲ συμβούλιον τότε μόνον, ὅταν συντίθεται κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, μετέχῃ δὲ τῆς συνθέσεως εἰς τοῦλάχιστον ἐκ τῶν εἰς τὴν ποινικὴν ὑπόθεσιν μετασχηόντων.

Ἄρθρον 6.

Ἀπόφασις ἀναγνωρίζουσα τὴν πρὸς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσιν τοῦ Δημοσίου ἐκδοθεῖσα δὲ κατὰ παράθεσιν τῶν διατάξεων τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων, εἶναι ἀκυρὸς καί οὐδέ μίαν ἔχει ἰσχὺν ἐνὶ ὅπῳ παντὸς δικαστοῦ.

Ἄρθρον 7.

1. Ἀναγνωρισθείσης τῆς εἰς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσεως τοῦ Δημοσίου, ὁ δικαιούμενος εἰς αὐτὴν δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγήν ἐνὶ ὅπῳ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, αἵτινα δέν δύναται νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν ἐκ νέου ἐξέτασιν τῆς τοιαύτης ὑποχρέωσεως. Ἡ ἀγωγή τῶν ἐχόντων ἀξίωσιν ἐκ διατροφῆς δέν ἀποκλείεται ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀποφάσει μνείας ὡς ζημιωθέντος ὡς νῦν τὸ καταδικασθέντος ἢ προφυλακισθέντος.

2. Ἡ ἀξίωσις παρρηγάγεται μετὰ ἀπόδοον δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατέστη ἀμετάκλητος ἢ ἐπὶ τῆς ποινικῆς ὑποθέσεως ἀπόφασις.

3. Ἡ ἀξίωσις μεταβάλλεται εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ζημιωθέντος μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαστοῦ ἀναγνώρισιν αὐτῆς. Εἶναι ἀκυρὸς ἡ ἐγκύρησις καί κατασχέσις αὐτῆς πρὸ τῆς τελεσίδικας τῆς ἀποφάσεως τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρον 8.

1. Ἀντικείμενον τῆς ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως εἶναι πᾶσα ζημία ἐπιβληθεῖσα εἰς τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν ἐκ τῆς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς ἢ τῆς προφυλακίσεως. Οἱ εἰς διατροφὴν δικαιούμενοι ἀποζημιοῦνται ἐάν καὶ ἐφόσον ὑπείστησαν περιουσιακὴν ζημίαν ἐκ τῆς στέρξεως ταύτης λόγῳ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς ἢ τῆς προφυλακίσεως.

2. Ὑπέρθεσις ποινῆς θεωρεῖται καί ἡ ὑπολογισθεῖσα εἰς αὐτὴν προφυλακίσις.

3. Εἰς τὴν προφυλακίαν ὑπολογίζεται καί ἡ προηγηθεῖσα αὐτῇ δύναμις ἐντάλματος τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς κράσεως διὰ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν διετάχθη ἡ προφυλακίσις.

Ἄρθρον 9.

Μέχρι τοῦ ποσῶς τῆς πληρωθείσης ἀποζημιώσεως τὸ Δημόσιον ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ζημιωθέντος, ὡς εἰδικὸς τούτου διάδοχος, κατὰ παντὸς ὅστις διὰ παρανόμου ἐνεργείας ἐγένετο αἴτιος τῆς καταδικῆς ἢ προφυλακίσεως.

Ἄρθρον 10.

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1-6 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καί παρὰ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν τοῦτο ἀπαλλοττιῇ τὸν καταδικασθέντα ἢ παρπεμφθέντα ἐπὶ κακουχίᾳ ἢ πλημμελίᾳ.

2. Ὁμοίως ἐφαρμόζονται καί παρὰ τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

Ἄρθρον 11.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καί ὑπὲρ τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐάν ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν ἀναγνωρίζεται τοιοῦτον δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς Ἕλληνας καί τοῦτο ἀνακινῶν διὰ γνωστοποιήσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καταχωρισθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 12.

Δικαστήριον καί ἀπόφασις νοοῦνται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καί τὰ ποινικὰ συμβούλια καί τὰ βουλευματα αὐτῶν.

Ἄρθρον 13.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καί ἐπὶ τῶν παρενεστέρων τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀδίκων καταδικῶν ἢ προφυλακίσεων, ἐάν μέχρις αὐτῆς δέν εἶχεν ἐκδοθῇ ὁριστικὴ ἀπόφασις τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου.

Ἄρθρον 14.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται μετὰ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ συγκροτῆσεως ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἐκπόνησιν κώδικος Ποινικῆς δικονομίας» ὁ κ. **Α. Κουτσοπέταλος** ὑποστηρίζει τροπολογίαν τῆς Κοινοβ. Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ἐξηγεῖ ὅτι πρόκειται περὶ νομοπρακτικατικῆς ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία δέν περιορίζεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἀλλ' ὅλων τῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα περιέχουν διατάξεις ἀστικού δικαίου.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός) προσθέτει ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, διότι κανεὶς μὲ τὸν μικρὸν ἀμοιβὴν, ἡ ὁποία παρέχεται εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς δέν ἦτο δυνατόν νὰ καθήσῃ νὰ ἐργασθῇ.

Ὁ κ. **Παπαθανάσης**, ἰδιωτὴς ἔργον θὰ ἦτο, νὰ πηγαίνουσιν ὅλα τὰ νομοσχέδια εἰς τὴν ἐπιτροπὴν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος**, Ὑπόστον ὑπάρχει ἀντίρρησης ἀναδύλλεται ἡ ψήφισις.

Ὁ κ. **Κουτσοπέταλος**, Ἄν δέν εἶναι ὑπερσυστακτὸν ὡς ψηφισθῇ καί τὸ συζητοῦμεν εἰς τὴν β' ἀνάγνωσιν.

Γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καί κατ' ἄρθρον συζητήσιν ὡς ἐπίσης γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καί κατ' ἄρθρον ζητήσιν τὸ «περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκπόνησιν νέου Πολιτικῆς Δικονομίας».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Συνοχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος τὸν λόγον — λαμβάνει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος ἐξ Οἰκίου συνάδελφος κ. Κουλουμδάκης ἔκαμε μίαν παρατήρησιν προχθὲς εἰς τὸ τέρμα τῆς συνεδριάσεως, ἀλλὰ καὶ χθὲς διακόπτων τὸν ἀξιοτίμον βουλευτὴν Τυρνάβου, μίαν παρατήρησιν ἡ ὁποία ἐκ πρώτης ὄψεως καί κατὰ τύπους φαίνεται ὀρθή, ὅτι δηλ. ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ ἐξ Ἠλείας μετέπεσεν εἰς συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ὅλου σταφιδικοῦ προβλήματος. Λέγω δὲ κατὰ τύπους ὀρθὴν, διότι ὅταν γίνεται μίαν ἐπερώτησις ὑποτίθεται ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ ἐλεγχον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καί ὅχι συζήτησιν ἐνὸς προβλήματος τόσο μεγάλου, ὅσον εἶναι τὸ σταφιδικόν. Δέν εἶναι ὅμως, νομίζω, βάσιμος ἡ παρατήρησις διὰ τὸν ἐξῆς λόγον. Διότι ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς ἐξ Ἠλείας δέν περιορίσθη εἰς ἐλεγχον μόνον, ἀλλὰ ἔταμε καί νέας μεθόδους, διὰ τὰς ὁποίας οφείλω νὰ τὸν συγχάρω, ὑποδεικνύει μέτρα διὰ τὸν ὅποιον φρονεῖ ὅτι ἡδύνατο νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάσταση τῆς σταφιδοπαγωγῆς.

Ἡτο φυσικὸν λοιπὸν ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ τὴν γενίκευσιν τῆς συζητήσεως, ὥστε τὸ πρόβλημα ἐν τῇ ὁλότητι τοῦ νὰ εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῇ. Θὰ ἀρχίσω φυσικὰ ἀπὸ τὴν ἐπερώτησιν. Καὶ ἡ ἐπερώτησις ἔχει δύο σκέλη. Ἐχει ἐλεγχον ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, πολιτικῆς εὐτελῶν τιμῶν, ὅπως εἶναι ἡ διατύπωσις τῆς, καί τὸ δεύτερον σκέλος εἶναι, ποῖα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάσταση τὴν σταφιδικὴν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, κύριοι, πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐλέγχου, νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἀνέμεινον μετὰ τινος ἐνδιαφέροντος τὴν ἐπερώτησιν τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ, ἀλλὰ καί μετὰ τινος συγκινήσεως. Μὴ παρεξηγήσῃτε τὴν λέξιν, ὅτι τάχα ἡ συγκίνησίς μου, ἀπετέλει διαταγμὸν τινά περὶ τοῦ ἂν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ νικηφόρως τὸν ἐλεγχον.

Ἄλλ' ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ. **Βουλευτὴς** (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς εἶναι ἰδιαίτερος συμπαιδίος μου, γεννηθῆκαμε σὲ δυὸ χωρὶς κοντὰ μὲ τὸν μακκίτη τὸν πατέρα του, δέν τὸν εἶχα γνωρίσει κατ' ὄψιν, καί ἤθελα νὰ ἰδῶ τί εἶναι τὸ παιδί τοῦ Χρήστου Στεφανοπούλου, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ μακρὸν εἶχόμεν στενὴν φιλίαν, καί πολιτικῶς συνεδεσμένοι μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909.

Ὁ κ.

Σας θέλετε την τιμήν των 150 δραχ. εις τον παραγωγόν.

Α. Παπαναστασίου. Βεβαίως.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός της Εθνικής Οικονομίας). Άλλ' ή γνώμη σας δεν είναι υπέρ των υψηλών τιμών.

Α. Παπαναστασίου. Η πολιτική μας είναι, ότι βεβαίως πρέπει να προσαρμοσθώμεν εις την διεθνή αγοράν. Άλλά δεν έπεται ότι το λεγόμενον είναι ζήτημα «χαμηλών τιμών» δεν έχει απόλυτον αξίαν, έχει σχετικήν αξίαν.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός της Εθνικής Οικονομίας). Τώρα θα σας αναγνώσω την επιστολήν την οποίαν ελάβομεν από την Εθνικήν Τράπεζαν, εις τα πρόθυρα της νέας έσοδείας μετά τας διαπραγματεύσεις τας οποίας εκάμαμεν. Έθου τί λέγει ή Εθνική Τράπεζα και το περιεχόμενον της επιστολής αποτελεί απάντησιν εις τον λογαριασμόν του κ. Βουλευτού Ηλείας, ό οποίος ύπεστήριξε προχθές, ότι ήτο αυτάρκης ό Όργανισμός και δεν είχε ανάγκην να δανεισθή.

« Έν συνεχεία της προφορικής ήμιν συνεννόησεως έν σχέσει προς την υπό της ήμετέρας Τραπεζής χρηματοδότησιν του Αυτονόμου Σταφιδικού Όργανισμού διά την οποίαν εξητήσατε όπως υποβάλωμεν τή Σ. Κυβερνήσει τας σχετικάς απόψεις της Τραπεζής, λαμβάνομεν την τιμήν έν συνεχεία και προς τό από 22 Ιουλίου υπόμνημα ήμιν προς τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και Έγιδε, να διαβεβαιώσωμεν και αύθις την Σ. Κυβέρνησιν ότι παρά την μεγάλην εκτασιν και χρονικήν διάρκειαν της απικνηθησομένης χρηματοδοσίας, ή Εθνική Τράπεζα αποδέλπουσα εις την γενικωτέραν έξ απόψεως εθνικής οικονομίας σημασίαν του έργου του Σταφιδικού Όργανισμού, είναι πρόθυμος να εξακολουθήσθι χρηματοδοτούσα αυτόν, ως και μέχρι σήμερον πάντοτε έπραξε τοϋτο, ότανς ό Σταφιδικός Όργανισμός και ίδιως κατά τά πρώτα έτη της λειτουργίας του, είχαν ανάγκην χρηματοδοσίας, υπό την εύλογον, ως είδος, προϋπόθεσιν της ύπάρξεως των απαραίτητων τουλάχιστον όρων ασφαλείας.

Έκ των σχετικών λογαριασμών προβλέψεως διά την επί θύρας σταφιδικήν χρήσιν 1930—31 προκύπτει ότι με πρόσδεψιν έσοδείας 300 μόνον εκατ. λιτρών, εξαγωγής 150 εκατ. λιτρών άγορας πλεονασμάτων 75 μόνον εκατ. λιτρών υπό την προϋπόθεσιν παρακρατήσεως 50 α) και μετά τά αυτά περίπου ως και σήμερον βάρη εισφορών επί της εξαγωγής, με τον έγγειον φόρον όριζόμενον εις 50 εκατ. δραχμών, ή δυναμένη να πληρωθή επί τη βάσει των δεδομένων τούτων τιμή άγορας πλεονασμάτων δεν υπερβαίνει τας 1350 δραχ. κατά χιλιάδιον.

Δεδομένου όμως ότι ως απαραίτητος τιμή προστασίας, καλύπτουσα και εξασφαλίζουσα τουλάχιστον τά έξοδα της παραγωγής σόν μικρήν περιθώριον, αντιμετωπίζεται ως αναγκαία ή τιμή των δραχμών 2.000 κατά χιλιάδιον, προκύπτει έλλειμμα εκ δραχ. 50 εκατομμ. περίπου, τό όποιον άλλως τε αύξάνει αλματωδώς, μόλις ως ήθελεν αντιμετωπισθί ή ουχί άπίθανος άλλως τε περίπτωση, είτε μεγαλυτέρας των 300 εκατ. λιτρών έσοδείας, είτε μικροτέρας των 150 εκατ. λιτρών εξαγωγής, λόγω του συνάγωνισμού των ξένων σταφιδίων, παρ' όλην την μείωσιν των τιμών της ιδικής μας, είτε και άμφοτέρων των περιπτώσεων τούτων.

Τό παθητικόν άνοιγμα της χρήσεως δύναται εύκολώτατα έν ταιαύτη περιπτώσει ν' αύξηθί και κατ' άλλας δεκάδας εκατομμυρίων δραχμών.

Υπό ταιαύτας συνθήκας, Κύριε Γπουργέ, πεποιθήμεν ότι ή Σ. Κυβέρνησις θέλει βεβαίως δικαιώσει πλήρως τούς φόδους και ένδοξαίους της Τραπεζής, προθύμου να εξυπηρετήσθι την εύρυτέραν κοινωνικήν και οικονομικήν ανάγκην της προστασίας της σταφιδοπαραγωγής, χωρίς όμως βεβαίως να εκτεθί εις τούς κινδύνους του οικονομικού κλογισμού όγκώδους χρηματοδοσίας, μελλούσης να διαρκέσθι επί άπληρωμής της, και επί πλέον παρουσιαζούσης και βέβαιον παθητικόν άνοιγμα μεταξύ των έσόδων και των υποχρεώ-

σεων της χρήσεως εκ 50 μέχρις 100 εκατ. δραχμών. Διά τούς λόγους τούτους ως και κατά την προφορικήν ήμιν συνεννόησιν είχομεν την τιμήν να σας εκθέσωμεν, φρονούμεν ότι, άν δεν εξευρίσκοντο άλλοι πόροι προς κάλυψιν του έλλείμματος, θα είναι απαραίτητον όπως τό δικαίωμα «πρωτοπραξίας» όπως ως ανακοινώσατε ήμιν ή Σ. Κυβέρνησις αποφάσιζε να παραχωρήσθι εις την Τράπεζαν έναντι του δευτέρου ήμίσεος του εκ 50 εκατ. δραχμών έγγείου φόρου της νέας χρήσεως, επεκταθί και επί του ήδη όφειλομένου υπολοίπου φόρου της ληγούσης χρήσεως, όπως υπόλοιπον άνέρχεται εις 60 εκατ. δραχμών, όριζόμενου ούτω ότι και τό ποσόν τοϋτο, ως και τό εκ 25 εκατ. δραχμών δεύτερον ήμισυ του έγγείου φόρου της νέας χρήσεως, θα όφειλονται και θα πληρωθόν μόνον, όταν και έφ' όσον εξοφλήσθι έν πρωτοπραξία ό λογαριασμός χρηματοδοσίας της Εθνικής Τραπεζής.

Ός άλλου λαμβανόμενου ύπ' όψιν ότι ή υπό της Τραπεζής εξακολουθήσθι της χρηματοδοσίας του Σταφιδικού Όργανισμού τόσον διά την εκκαθάρισιν της ληγούσης χρήσεως, όσον και διά την αντιμετώπισιν της νέας ταιαύτης ως κυρίαν πραγματικήν όφάλειαν έχει την εις την Τράπεζαν εκχώρησιν των εκ πωλήσεως του παρακρατήματος, εισφορών κλπ. προσόδων του Σταφιδικού Όργανισμού, πεποιθήμεν ότι ή Σ. Κυβέρνησις θέλει αναγνωρίσει τό βάσιμον της και έν τή μνησθέντι προηγουμένω υπομνήματι ήμιν από 22 Ιουλίου διατυπωθείσης αιτήσεως της Τραπεζής, όπως τό Κράτος, άν δεν χορηγήσθι την εγγύησιν του, τουλάχιστον προς στοιχειώδη ασφάλειαν των διατεθεισών όγκωδων πιστώσεων της Τραπεζής υπέρ της σταφιδοπαραγωγής, παράσθι προς αυτήν την διαβεβαίωσιν, ότι έν απόρόπτη δυσμενεί περιπτώσει τό Κράτος θα λάβθι πάντα τά ένδεικνυόμενα μέτρα προς άποτροπήν ζημιών εις βάρος της Τραπεζής, ειδικώτερον δέ θέλει άποφευθί οίανδήποτε μείωσιν των όπωσδήποτε νομίμων έσόδων, κεκτημένων δικαιωμάτων και πάσης φύσεως προσόδων του Σταφιδικού Όργανισμού, επί των όποιων θα στηρίζεται ή ασφάλεια της χρηματοδοσίας της Τραπεζής, ως άλλως τε τοϋτο συνολογείται πάντοτε εις όλας τας παρομοίας περιπτώσεις δανείων προς Νομικά πρόσωπα Δήμων, Κοινοτήτων, Λιμενικών Έπιτροπών κλπ. επί εκχωρήσει των προσόδων των, αΐτινες δεν δύναται κατά νόμον να μεταβιβάζονται άνευ της συγκαταθέσεως του εις όν εξεχωρήθησαν προς ασφάλειαν πιστωτούς.

Γ. Καφαντάρης. Είς πόσον υπολογίζετε την πληρωμήν του φόρου και φθάνετε εις την πιθανότητα των 300 εκατομμυρίων λιτρών.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός Εθνικής Οικονομίας). 50 εκατομμύρια. Έπομένως άν υποτεθί ότι ή Κυβέρνησις εκάμε θεωράν αυτά τά 50 εκατομμύρια εις τον σταφιδικόν κόσμον, δεν ήτο δυνατόν να αύξήσθι τό ασφαλιζόμενον ποσόν παρά 165 δραχ. κατά χιλιάδιον επί υπολογιζομένης έσοδείας 300 εκατομμ. λιτρών.

Γ. Καφαντάρης. Ποίος χρονολογίας είναι τό έγγραφον;

Π. Βουρλούμης (Γπουργός Εθνικής Οικονομίας). 16 Αυγούστου 1930. Δοθέντος ότι κατά την Τράπεζαν ή δυναμική της του Όργανισμού ήτο 1350 δραχ. άν υποτεθί ότι ή Κυβέρνησις απέφασζε να χαρίσθι τον φόρον των 50 εκατομμ. τά 50 αυτά εκατομμύρια επί τη βάσει έσοδείας 300 εκατομμυρίων άντιστοιχούν εις 165 δραχ. επί της παραγωγής όλολιγνών.

Α. Μάρκου. Επί των πλεονασμάτων θα υπολογίσθι.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός Εθνικής Οικονομίας). Όχι εις βάρος όλης της παραγωγής της ακαθαρίστου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν νομίζω ότι πρέπει να υποστηριχθί σοβαρώς ότι ένα τοιοϋτο προϊόν πρέπει να απαλλαγί κάθε φορολογίας εις στιγμήν κατά την οποίαν ένα μεγάλο προϊόν, όπως δ καπνός, βαρύνεται με 19 α) επί της ακαθαρίστου προσόδου.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός Εθνικής Οικονομίας). Άμα έλαβον αυτό τό έγγραφον και κατελήξαμεν εις όρισμένης απο-

φάσεις απηυθύναμεν εις τον Όργανισμόν τό εξής έγγραφον, εις τό όποιον συνωφίσταμεν τας αποφάσεις μας, αλλά και ταυτοχρόνως ελάβομεν και μέτρα τινά ασφαλιστικά του μέλλοντος. Είς τό τέλος της χθεσινής συνεδριάσεως δ κ. Αρχηγός του Λαϊκού Κόματος είπε, «τί εκάμεν ή Κυβέρνησις και πού ήτο τό άγρυπνον ζήμια του κυβερνητικού επιτρόπου;» Του άπαντώ εις αυτό. Ήναγκάσθημεν να λάβωμεν όρισμένα μέτρα παραβιάζοντας και την αυτονομίαν του όργανισμού. Ό όργανισμός είχε χάσει τον άέρα που είχε πάρει, να θεωρή τον εαυτόν του απηλλαγμένον και της ελαφροτέρας έποπτείας του Κράτους, διότι ήρχισε να ζητή την έπικουρίαν του Κράτους. Άφού λοιπόν άνεφέραμεν όλα εκείνα τά μέτρα που συνεφωνήσαμεν με την Εθνικήν Τράπεζαν προσθετομεν (αναγινώσκει):

« Ανακοινώντες ήμιν την ανωτέρω συμφωνίαν, χάρις εις την οποίαν θέλει καταστή δυνατή ή εκπλήρωσις των υποχρεώσεων ήμιν έναντι της σταφιδοπαραγωγής, θεωρούμεν επάναγκες να συστήσωμεν ήμιν όπως καθορισθί σύστημα διαχειρίσεως και οικονομικής έν γένει διοικήσεως του όργανισμού έγγυώμενον την αυστηροτέραν περισυλλογήν των δαπανών, και την επί τη βάσει της απόλυτου αναγκαιότητος μόνον διάθεσιν των κεφαλαίων του Α.Σ.Ο. Μέχρι δέ της ψηφίσεως ειδικού νόμου εις την προσεχί σύνοδον της Βουλής, κρίνομεν απαραίτητον από τούδε την λήψιν των εξής μέτρων.

1ον) Οίανδήποτε έντολήν δαπάνης πρέπει να φέρθι δύο υπογραφάς, του Γενικού Διευθυντού, ή του νομίμου αναπληρωτού του και ενός Συμβούλου, όν θέλει όρίσει τό Διοικητικόν Συμβούλιον μεταξύ των έν τή Συμβουλίω εκπροσώπων του Κράτους.

2ον) Άνευ ειδικής αποφάσεως της Διοικούσης Έπιτροπής ή του Διοικητικού Συμβούλου (ως κατωτέρω) θα εκτελείται μόνον πάσα δαπάνη τακτική, προβλεπομένη υπό του Προϋπολογισμού και καθωρισμένη κατά ποσόν διά συμβάσεων, στηριζομένων εις απόφασιν του Διοικητικού Συμβούλου ή άλλου όργάνου έχοντος νόμιμον προς τοϋτο άρμοδιότητα.

3ον) Διά πάσαν δαπάνην μη καθωρισμένην κατά ποσόν συμβάσεως (ως ανωτέρω) έγγεγραμμένην όμως έν τή προϋπολογισμώ μέχρι μόν ποσού πεντακοσίων χιλιάδων προαπαιτείται απόφασις της Διοικούσης Έπιτροπής άνω δέ του ποσού τούτου απόφασις Έπιτροπής, του Διοικητικού Συμβούλου.

4ον) Ούδεμία δαπάνη μη προβλεπομένη έν τή προϋπολογισμώ δύναται να γίνθ άνευ έγκρίσεως της Κυβερνήσεως.

Τέλος διά τήν επιδίωξιν πάσης δυνατής οικονομίας και περισυλλογής κρίνομεν σκόπιμον την σύστασιν έπιτροπής οικονομικών, απαρτισθησομένης εξ ενός αντιπροσώπου του Γπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ενός της Εθνικής Τραπεζής της Ελλάδος και ενός του Α.Σ.Ο., ήτις να υποδείξθι τας μη απολύτως απαραίτητους δαπάνας, υποβάλλουσα τό ταχύτερον την σχετικήν έκθεσιν της εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον.

Έχομεν την πεποίθησιν ότι τό Γενικόν ήμιν Συμβούλιον, εις ό παρακαλούμεν ν' ανακινήθι τό παρόν, εκτιμών ότι αι ανωτέρω υποδείξεις εις ούδέν άλλο αποδέλπου, ει μη την κατοχύρωσιν και στερέωσιν του έργου του Α.Σ.Ο., θέλει λάβει τας ένδεικνυόμενας διά την άμεσον πραγματοποίησιν του αποφάσεις». Συνέπεια της πολιτικής ταύτης της Κυβερνήσεως υπήρξαι κύριοι, ότι περιεκόπησαν δαπάναι άνερχόμεναι εις 28 εκατομμύρια δραχμάς.

Ε. Βενιζέλος. Ετησίως.

Π. Βουρλούμης. Μάλιστα ετησίως, Δεν περιορίσθι μόνον εις τοϋτο ό ύπουργός Εθνικής Οικονομίας, άλλ' εκάμε και έκκλησίαν διά προσωπικής επιστολής προς την Εθνικήν Τράπεζαν την 28 Αυγούστου και έλεγε, «Κύριε διοικητά δεν νομίζετε ότι τόκος 10α) διά την χρηματοδότησιν του όργανισμού είναι υπερβολικός, έφ'όσον έμειώθι ό τόκος των καταθέσεων και ύπάρχει άφθονία χρήματος, όπως με βέβαιον ή

έκδοτική; Συνέπεια της επιστολής μου ταύτης υπήρξε και ή μείωσις του τόκου του τρεχούμενου λογαριασμού του Α.Σ.Ο.

Κ. Βουδούρης. Άφού έγιναν 28 τόσων εκατομμυρίων οικονομία που στρέφονται αύται.

Π. Βουρλούμης. (Γπουργός της Εθνικής Οικονομίας). Θα σας δώσω τον πίνακα και την ανάλυσιν των αριθμών την οποίαν εκάμεν ό αξιότιμος βουλευτής Ηλείας, διά να εύρη ότι δεν είχομεν ανάγκην της έπικουρίας της Εθνικής Τραπεζής, ειπε νομίζω ότι δεν είχομεν ανάγκην χρημάτων, και ότι ό όργανισμός δεν έχρειάσθι χρήματα. Αυτή ή πληροφωρία δεν είναι ακριβής, διότι από τον πίνακα των λογαριασμών του όργανισμού τον δοθέντα ήμιν κατά Μάρτιον 1930 εξάγεται ότι ούτος ήτο χρεωμένος προς την Τράπεζαν με 80 εκατομμύρια. Ένώ τον Φεβρουάριον του 1931 φέρεται ότι χρεωσται 180 εκατομμύρια. Ένώ δηλαδή όλοι οι όροι υπήρξαν εύνοικοί, ήτοι έσοδεα κάτω των 300 εκατομμυρίων, όπως βεβαιούν όλοι οι συνάδελφοι των επαρχιών, εξαγωγή 16 εκατομμυρίων πλέον της περυσινής, κ. λ. π. έν τούτοις ή κατάσταση ήτο ταιαύτη, ώστε ή Εθνική Τράπεζα να δώσθι και 100 εκατομμύρια ακόμη, ούτω δέ ό χρεωστικός λογαριασμός του όργανισμού να είναι 180 εκατομμύρια, ήτοι εκατόν εκατομμύρια περισσότερα.

Π. Τσαλδάρης. Διατί επήλθεν αυτή ή αύξησις;

Π. Βουρλούμης (Γπουργός της Εθνικής Οικονομίας). Άφ' ενός επλήρωσαν όλα τά πλεονάσματα και άφ' έτέρου ή βιομηχανία, ότι έπαιρνε τό επλήρωμεν έστω και διά γραμματίων. Η διαφήμισις, ή οποία είχαν άπαρροφήσει 84,000 λίρες περιορίσθι μόνον εις 25,000. Και δι' αυτό βλέπετε ότι ένθι έπρεπε να είναι ό λογαριασμός 300 εκατομμύρια, είναι μόνον 180. Μου λέγετε όμως ότι δεν έχρειάσθι τό δάνειον της Εθνικής Τραπεζής.

Σ. Στεφανόπουλος. Είς την έκδοσιν της Τραπεζής έμφανίζεται χρεωστικόν υπόλοιπον 180 εκατομμυρίων και ενεργητικόν 300 εκατομμυρίων. Γνωρίζετε ποία είναι ή σχέσις του παθητικού προς τό ενεργητικόν; Διότι από αυτήν θα κρίθθι ποία είναι αι ανάγκαι του όργανισμού. Συνεπώς υπολογίζεται ενεργητικόν άνω των 180 εκατομμυρίων τά όποια έπληρε, διότι υπήρχε στενότης χρηματική.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός της Εθνικής Οικονομίας). Έγώ δεν σας λέγω ότι τά 180 εκατομμύρια είναι παθητικόν του όργανισμού. Σας λέγω ότι χρειάζεται χρηματοδότησις.

Σ. Στεφανόπουλος. Πρόκειται περί ταιμακτής εύκολίας, ή οποία παρέχεται όπωσδήποτε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σας ισχυρίζεσθε ότι δεν χρειάζεται αυτή ή ταιμακχή εύκολία.

Σ. Στεφανόπουλος. Είπον ότι αυτά τά χρήματα ήτο έν άνοιγμα πιστώσεως, τό όποιον έγένετο και πάρα πάνω, έφ'όσον παρουσιάζετο ενεργητικόν υπόλοιπον 137 εκατομμύρια.

Π. Βουρλούμης (Γπουργός της Εθνικής Οικονομίας). Σας είπον ότι τά 137 ήσαν πραγματικά 80—90 και άπετελούντο από αποθήκας και δεξιμενάς. Ανάγκη ήδη να σας όμιλήσω περί των ναύλων, διότι και αυτό είναι μία κατηγορία κατά της Κυβερνήσεως. Ξεύρατε πολύ καλά ότι οι ναύλοι υπάγονται και αυτοί εις τον νόμον της προσφοράς και της ζητήσεως. Διά την σταφίδα από μικρών έτων υπάρχει ένα λεγόμενον τράστ από ξένας Έταιρίας, εις τό όποιον τελουταίως είχαν υπαισέλθαι και μία ιδική μας, ό «Βύρων». Μολονότι δέ έπιστεύετο ότι αυτό τό τράστ έθιγαυρίζεν εις βάρος της παραγωγής, δεν κατορθώσαν έν τούτοις να περισώσθι την μόνην Έλληνικήν εταιρίαν. Δεν κατορθώθι ποτέ να εκποισθί αυτό τό Τράστ παρ' όλην την τεραστίαν εκπτώσιν των ναύλων. Θα σας είπω διατί. Διότι ή φόρτωσις καρπών δεν είναι όπως ή φόρτωσις των βαρέων λεγομένων έμπορευμάτων. Μπορεί να πάθι ένα βαπόρι εις την Κύμη, να πάρθι μετάλλευμα ή εις την Αθήναν να πάρθι λευκόλιθον και να φορτώσθι 2,500 τόννους και να άρκεσθί εις ένα ναύλον και δέκα ακόμη σελλινίων. Προπολεμικώς, άν δεν άπατώμαι,

ἐπὶ γίνανται καὶ μετὰ 7 σελλίνια εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ ἐπαίρουν μεταλλεύματα καὶ κατεργάμενα ἐπαίρουν καὶ ὀλίγα φρούτα. Διὰ τὰ ἐξαχθεῖν τὰ φρούτα χρειάζονται εἰδικὰ βαπόρια, τὰ ὁποῖα, ὅπως λέγουσιν εἰς τὴν γλῶσσάν των τὴν ἐπαγγελματικὴν, πρέπει νὰ ἔχουν ἀμπύρια κεχωρισμένα, διότι πρέπει νὰ τὰ προσέχουν, νὰ ἀερίζονται καὶ νὰ σιδιάζονται καλὰ, διότι ἅμα σιδιάχθον κακῶς, ἢ ἔχουν θερμότητα μεγαλυτέραν, θὰ καταστραφῶν. Πάντοτε λοιπὸν ἐπιζητοῦνται εἰδικὰ βαπόρια τὰ λεγόμενα Δάνιερς (ταχυδρομικά). Ὅσκις ἐδοκίμασαν ξέναι ἐταιρίαι νὰ τὰ συναγωνισθῶν, καὶ ἐδοκίμασαν πλεῖστα ὅσαι ἐταιρίαι νὰ συναγωνισθῶν ἐν Ἑλλάδι, ἔκαψαν τὰ θάκτυλά των καὶ δι' αὐτὸ ἔμεινε τὸ ἔδαφος ἀπὸ μακροῦ χρόνου εἰς τὸ Τράστ. Τώρα ἐκμεταλλεύεται ἄρα γε αὐτὸ τὸ Τράστ, ὅπως πιστεύεται, τοὺς παραγωγούς; Δὲν νομίζω, κύριοι. ὅτι τὸ Τράστ ἐκμεταλλεύεται τοὺς παραγωγούς. Ἐγὼ ἔδωκα ἓνα πίνακα ἐξαγωγῆς σταφίδος 40 ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1891. ἐπὶ ἐρωτήσεώς μου δὲ διατί οἱ ναῦλοι εἶναι ὑψηλοὶ μὲ ἐδόθη ἡ ἐξῆς ἀπάντησις. (Ἀναγινώσκει).

«Ἐπειδὴ κατ' ἐπαράκλησιν ἀνεγράφη ὅτι οἱ ἀξιόζουνοι ναῦλοι παρὰ τοῦ οὗτου καλούμενου «ἀτμοπλοῦκος Trust» εἶναι ὑπερόγκιοι, παραθέτομεν κατωτέρω τὰ ἀκόλουθα τεκμηρίρια πρὸς διαφώτισιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ιον) Ἐν πρώτοις τὸ οὗτον καλούμενον «ἀτμοπλοῦκος Trust» δὲν εἶναι εἰμὴ ἀπλή συνεννόησις μεταξὺ ἀτμοπλοῦκων Ἑταίριων, αἵτινες ἐξυπηρέτησαν τοὺς σταφιδικοὺς λιμένας πρὸς διατήρησιν μονίμων καὶ λογικῶν ναύλων, τῆς ὁποίας συνεννόησεως μετέχον ἀτμοπλοῦκαί Ἑταιρίαι τῶν κυριωτέρων ἀγορῶν κατανάλωσως σταφίδος, ἥτοι Ἀγγλικαί, Γερμανικαί, Ὁλλανδικαί, Ἀμερικανικαί, ὡς καὶ ἡ Ἑταιρία «Βύρων» τῶν Ἀδελφῶν Ἑμπερικού.

Ιον) Πολλὰκις ἀνεκοινώθη ὅτι οἱ ναῦλοι εἰς ἄλλας ἀγοράς ἐν τῇ Μεσογείῳ εἶναι κατώτεροι, καὶ δι' ἐγένετο λόγος περὶ μηδαμῶν ναύλων 12 σελλινίων.

Δὲν δύναται ὅμως νὰ γίνῃ σύγκρισις μεταξὺ ναυλώσεων τοιούτων ἀτμοπλοῦκων, αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ γεννήματα ἢ μεταλλεύματα, καὶ τῶν ἀτμοπλοῦκων ἅτινα μεταφέρουν φορτίον στοριδοκάρπου, ἢ ἄλλων ξηρῶν καρπῶν, καθότι τὰ μὲν πρῶτα ἀτμόπλοια:

α) Παρалаμβάνουν ὀλόκληρα φορτία μεταλλευμάτων ἢ γεννημάτων.

β) Ἀπὸ ἓνα λιμένα φορτώσας, δι' ἓνα ἐπίσης λιμένα ἐκφορτῶσας.

γ) Ἡ φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις γίνεται ἀπὸ 1.000—1.500 τόν. ἡμερησίως.

δ) Τὰ ἔξοδα φορτοεκφορτώσεως εἶναι ἐλάχιστα καὶ δὲν υπερβαίνουν τὸ ἐν σελλίνιον κατὰ τόννον, καθόσον αὕτη γίνεται διὰ μηχανικῶν μέσων.

Ἐνθ' διὰ τὰ δεύτερα ἀτμόπλοια:

Ι) Δὲν δύναται νὰ φορτωθῶσι τοιαῦτα ποσότητες σταφίδος, καθότι ἡ σταφὶς φορτώνεται εἰς σχετικῶς μικρὰς ποσότητας.

ΙΙ) Ἀτμόπλοιοι παρалаμβάνον σταφίδα εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ προσεγγίσῃ εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας λιμένας, καὶ μάλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ δύο λιμένας ἐκφορτώσεως, ὡς ἐπὶ παραδείγματι.

Liverpool & Glasgow: Rotterdam & Hamburg.

ΙΙΙ) Ἡ φόρτωσις δέ, λόγω τῶν συνθηκῶν τοῦ ἐμπορίου, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 100—150 τόννους ἡμερησίως.

ΙV) Τὰ ἔξοδα φορτώσεως καὶ παραλαβῆς ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοῦκος ἀνέρχονται εἰς 4—5 σελ. κατὰ τόννον, καθόσον ὁ τρόπος φορτώσεως ξηρῶν καρπῶν ἀπαιτεῖ εἰδικὴν ἐργασίαν καὶ ἔξοδα.

V) Ἡ ἐκφόρτωσις ξηρῶν καρπῶν γίνεται εἰς εἰδικὰ Wharves & Dock, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπίσης πολυδάπανα.

Ιον) Ναῦλοι Σμύρνης.

Προκειμένου περὶ Σμύρνης, οἱ ναῦλοι ἐπὶ ξηρῶν καρπῶν ὑπερτεροῦν τοὺς ἐπὶ σταφίδων ἐξ Ἑλλάδος τοιούτους, μολο-

νόντι ἡ ἐκ Σμύρνης ἐξαγωγή γίνεται ἐξ ἐνὸς μόνον λιμένος ἐνθ' ἀντιθέτως ἐξ Ἑλλάδος γίνεται ἐκ πέντε ἢ ἐξ ἑξα λιμένων. Πλὴν δὲ τούτου, ἐκ Σμύρνης φορτώνονται καὶ 110 χιλιάδες τόννοι διαφόρων ἄλλων ἐμπορευμάτων.

Ιον) Στατιστικά.

Ἰνα ἀχθῶμεν εἰς τὴν ὁρθὴν ἀποψιν τοῦ ζητήματος, ἐγείνομεν λεπτομερεῖς ἀναλυτικὰ στατιστικὰ ὅλων τῶν φορτώσεων ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐφ' ὅλων τῶν ἀτμοπλοῦκων, αἱ ὁποῖαι στατιστικαὶ ὑπεβλήθησαν καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ μέσος ὅρος φορτίου παραληφθέντος παρ' ὅλων τῶν ἀτμοπλοῦκων:

Κατὰ τὸ σταφιδικὸν ἔτος 1928(1929) ἀνῆλθεν εἰς τόννους 452 κατ' ἀτμόπλοιοι, φορτωθέντες εἰς 62)3 ἡμέρας, κατὰ μέσον ὅρον.

Κατὰ τὸ σταφιδικὸν ἔτος 1929(30), ὁ μέσος ὅρος τῆς φορτωθείσης ποσότητος ἐφ' ἑκάστου ἀτμοπλοῦκου ἦτο 590 τόννοι, κατανάλωθεισὸν πρὸς φόρτωσιν 52)3 ἡμερῶν.

Περαιτέρω ἀνάλυσις τῶν ἀριθμῶν καταδεικνύει ὅτι κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουαρίου φορτώσεως, ἦτοι Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, αἱ ἀναλογουσαι ποσότητες εἰς ἑκάστον ἀτμόπλοιοι.

Κατὰ τὸ 1928(29) ἦσαν τόννοι 894 εἰς 11)34 ἡμέρας. Κατὰ τὸ 1929(30) » » 992 » 8)12 »

Κατὰ τὸ ὑπόλοιπον ὅμως τοῦ ἔτους, ἦτοι: Ἀπὸ Νοεμβρίου μέχρις Αὐγούστου 1928(29), ὁ μέσος ὅρος φορτώσεως ἑκάστου ἀτμοπλοῦκου εἶναι 247 τόννοι, κατανάλωθεισὸν πρὸς φόρτωσιν 4 ἡμερῶν.

Κατὰ δὲ τὸ 1929(30), τόννοι 273 εἰς 3)14 ἡμέρας;

Ιον) Κατὰ συνέπειαν, ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν καταδεικνύεται ὅτι καὶ ὑπὸ τοὺς εὐνοϊκωτέρους ἀκόμη ὅρους, ἢ μόνον ἐποχὴ κατ' ἣν θὰ ἡδύνατο νὰ γίνῃ σκέψις περὶ ναυλώσεως ἀτμοπλοῦκου θὰ ἦτο κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον καὶ τότε τὸ ἀνώτατον ὅριον μεγέθους ἀτμοπλοῦκου ὅπου θὰ ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ θὰ ἦτο ἀπὸ 1200—1500 (τόννων). Ἡ τιμὴ ναυλώσεως ἐνὸς τοιούτου ἀτμοπλοῦκου, τὸ ὅσον πρέπει νὰ φορτώσῃ ἀπὸ 3—4 σταφιδικοὺς λιμένας, δι' ἓνα ἢ δύο λιμένας ἐκφορτώσεως, ὅ' ἀπαιτήσῃ δὲ 10 μέγιστον 12 ἡμερῶν χρονικὸν διάστημα πρὸς φόρτωσιν, δὲν θὰ ἦτο ὀλιγωντέρα τῶν 24 ἕως 25 σελλινίων κατὰ τόννον, εἰς τὸ ὅσον ποσὸν δέον νὰ προστεθῶν καὶ τὰ ἔξοδα φορτώσεως ἐκ 4 ἕως 5 κατὰ τόννον, ὅποτε ὁ ναῦλος τῆς σταφίδος θὰ ἦτο ἀπὸ 28 ἕως 30 σελλίνια κατὰ τόννον.

Ιον) Οἱ ἱσχυόντες σήμερον ναῦλοι σταφίδος κατ' ὅλον τὸ ἔτος διὰ τοὺς κυριωτέρους λιμένας κατανάλωσας, εἶναι οἱ ἐξῆς:

London 36 μετῶν 10)ο ἐπιστρ. 31)6

Liverpool 40 μετῶν 10)ο ἐπιστρ. 36)1

Rotterdam & Hamdurg 42)6 μετῶν 10)ο ἐπιστρ. 38)3 μολονότι αἱ μετέχουσαι τῆς συνεννόησεως Ἑταιρίαι ἐξυπηρετοῦν οἰονδήποτε ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον φορτίον, καὶ διὰ τοὺς λιμένας Hull, Newcastle, Leith, Bristol, Glasgow, Gork, Belfast, Dundee, Antwerp, Rouen, Dunkirk, ὡς καὶ τοὺς λιμένας Ἑνωμένων Πολιτειῶν καὶ Καναδᾶ, μετέχοντες ἐκτεταμένον δίκτυον μεταφορτώσεων ἐξ ἑκάστου λιμένος. Ἐν τούτοις, πρὸς παραβολήν, λαμβάνομεν μόνον τοὺς ἀνωτέρω κυριωτέρους λιμένας.

Ιον) Ὡς ἀπεδείχθη ἐν παραγρ. 5, τὰ ἀτμόπλοια, ἔστω καὶ δι' ὀλίγας μεγάλας φορτώσεις κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον θὰ ἡδύνατο νὰ λάθουν 28—30 σελλίνια. Τὸ περιθώριον μεταξὺ τοῦ κόστους τούτου καὶ τῶν ἐν ἱσχύϊ ναύλων, εἶναι σχετικῶς μικρόν. Λαμβάνοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὸ κόστος μεταφορᾶς τῶν μικροτέρων ποσοτήτων, δι' ὀλόκληρον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἔτους, θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ ὄφελος τῶν ἀτμοπλοῦκων Ἑταιριῶν εἶναι ἐλάχιστον, ἂν μὴ καὶ ἐξουδετεροῦται παντελῶς.

Ἡ ἀμερόληπτος ἐξέτασις τῶν πραγμάτων θὰ πείσῃ οἷον δῆποτε ὅτι ἡ ὑπάρχουσα σταθερότης τῶν ναύλων εἰς τὸ νῦν

λογικὸν ἐπίπεδον, μετὰ τὰς σημερινὰς εὐκαιρίας πρὸς φόρτωσιν δι' ὅλας τὰς κατευθύνσεις, εἶναι ἡ καλυτέρα ὑπηρεσία ἥτις προσφέρεται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προϊόντος. Πᾶσα δὲ ἐλάττωσις τῶν ναύλων, ἥτις φυσικῶς θὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὴν ἀραίωσιν τῶν φορτώσεων, θὰ ἦτο ἐπιζήμια εἰς τὴν ἐν γένει ἐξαγωγὴν.

Αἱ πληροφορίες αὗται εἶναι αὐθεντικά. Δὲν παρέλειψεν ἐν τούτοις καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας ἐνδεδειγμένα διαθήματα. Διὰ προσωπικῆς ἐπεμβάσεως ἐπέτυχε κατὰ τὸ τελευταῖον σταφιδικὸν ἔτος μείωσιν τῶν ναύλων κατὰ ἓν ποσοστὸν, τὸ ὅσον νομίζω ἀνέρεται εἰς 2)12 σελλίνια κατὰ τόννον.

Ι. Δεωνίδας. Ἀπορῶ διὰ τὸ μικρὸν ποσὸν αὐτῶ τῶν φορτώσεων τὸ ὅσον ἀναφέρετε.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ σταφὶς δὲν εἶναι ἐν προϊόν, ὅπως τὰ ἄλλα, νὰ βγαίνῃ σὲ χιλιάδας τόν.ους, ὥστε νὰ ἔρχεται ἓνα βαπόρι νὰ φορτώσῃ καὶ τὸ ἄλλο νὰ φεύγῃ. Περιμένει ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς τὸ ἀτμόπλοιο διὰ νὰ ἐλθῇ ἐν ἱστιοφόρῳ ἀπὸ τὸ Κιάτο ἢ τὸ Βραχάτι π.χ. καὶ ἐὰν οἱ ἀνέμοι εἶναι δυσμενεῖς ἀντὶ νὰ ἐλθῇ σὲ ὀλίγας ὥρας, κάμνει τρεῖς ἡμέρας. Ἐν τῷ μεταξὺ περιμένει τὸ βαπόρι. Ἡ ζητοῦν βαγόνια εἰς τὴν Ἀμαλιάδα καὶ τὸν Πύργον καὶ ὁ σιδηρόδρομος δὲν ἐπαρκεῖ πολλὰς φορὰς καὶ ἡ μεταφορὰ γίνεται βραδέως. Ἡ συμβαίνει νὰ μὴ εἶναι ἔτοιμον τὸ ἐμπόρευμα—διότι, καθὼς ξεῦρετε, τὸ ἐμπόρευμα συσχεύεται ἐπιμελῶς, καθαρίζεται, κόπτεται ἢ οὐρά τῆς σταφίδος. Δὲν περιμένουν οἱ ἐξαγωγεῖς τὴν μέριμναν τοῦ Α. Σ. Ο. διὰ νὰ βελτιώσῃ τὰ μέσα τοῦ ἐξευγενισμοῦ καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος. Εἶναι πολὺ προωδεμένη ἡ ἀγορὰ τῶν Πατρῶν κυρίως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Ὅλα αὐτὰ φέρουν μίαν βραδύτητα. Οὕτε εἶναι δύνατον νὰ παρασκευάσῃ τὸ ἐμπόρευμα, διότι συσχεῖται σμένον καὶ παραμένον ἐκεῖ εἰς τὴν ἐπιπορὴν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων εἴτε τῶν βροχῶν, εἴτε οἰωνδῆποτε ἄλλων κινδύνων δύναται νὰ ὑποστῇ ζημία.

Ι. Δεωνίδας. Ὑπάρχουν τὰ μέσα τῆς προφυλάξεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἄλλο ζήτημα αὐτό.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀλλὰ, κύριοι Βουλευταί, ὅλα αὐτὰ τὰ νούμερα ποῦ σῆς ἐδιάβασα δὲν ἔχουν καμμίαν σημασίαν, ὅσην ἔχει τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη ἔχει κινδύνους. Σήμερον ἔχομεν χιλιάδας βαπόρια ἐμμένα. Ἐὰν οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ τοῦ τράστ ἐκέρδιζαν πολλὰ, διατί δὲν θὰ ἐγίνετο καὶ ἐν ἄλλῳ τράστ; Δὲν ἔχετε ἀνάγκην κανενὸς ἄλλου ἐπιχειρήματος, διὰ νὰ ἀναγνωρίσητε ὅτι αὐτὸ εἶναι σωστό, ὅτι ἡ δουλειὰ δὲν παρέχει τέτοια κέρδη, ὥστε νὰ ὀθήσῃ οἰονδήποτε ἄλλον ἀνταγωνισμὸν Ἑταιριῶν νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον σύστημα. Ἐγὼ μάλιστα ἐπεχείρησα συσπείρωσιν τῶν ἐξαγωγέων, οἵτινες εἶναι καὶ κάτοχοι τοῦ φορτίου, διὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῶν φορτώσεων ὅτε ἡ ἐξαγωγή εἶναι σχετικῶς μεγάλη. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ προσπάθεια ἀπέτυχε, διότι βραδύτερον ὅταν θὰ ἔχουν οἱ ἐξαγωγεῖς ἀνάγκην νὰ φορτώσῃ 100 δοχεῖα ὁ ἓνας, 50 ὁ ἄλλος 200 ὁ ἄλλος, καὶ τὰ μὲν πρῶτα 100 εἰς τὰς Πάτρας, τὰ δεύτερα εἰς τὸ Ἀίγιον, τὰ τρίτα εἰς τὸ Κατάκωλον, πῶς εἶναι δύνατον νὰ ναυλώσῃ βαπόρι; Εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον.

Σ. Στεφανόπουλος. Ὡς πρὸς τὰ ναῦλα ἔχω ὑποβάλλει ἐπερώτησιν καὶ περιμένω τὰ στοιχεῖα.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ κ. συνάδελφος παρεπονέθη ὅτι αἱ ἐταιρίαι αὗται ἠγνόησαν τοὺς ἐξαγωγεῖς Κατακόλου, καὶ τοὺς μεταχειρίζονται κατ' ἄλλον τρόπον καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἐμειώθη ἡ ἐξαγωγή ἀπὸ τὸ Κατάκωλον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι χωριστὴ ἡ ἐπερώτησις αὕτη;

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας). Εἶναι χωριστὴ ἡ ἐπερώτησις ἀλλὰ ὡς τὴν ἐνώσωμεν. Θὰ δώσω

ἀμέσως τὴν ἐξήγησιν. Δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι ἡλαττώθη ἡ ἐξαγωγή τοῦ Κατακόλου.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἐξανάλθῃ ἡ ἐπερώτησις καὶ θὰ ἀναγκασθῇτε νὰ τὰ ἐπαναλάβετε.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας). Τὸ ζήτημα εἶναι τὸ ἐξῆς: παρεπονέθη ὁ κ. συνάδελφος ὅτι αἱ ἐταιρίαι, αἱ ὁποῖαι δίδουν μίαν ἐκπτώσιν εἰς ὅλους τοὺς ἐξαγωγεῖς, οἱ ὁποῖοι τοὺς προτιμοῦν, δὲν τὴν ἔδωσαν, τὴν ἔδωσαν ἐπὶ τινὰ χρόνον καὶ κατόπιν τὴν ἀνεκάλεσαν. εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς Κατακόλου. Εἰς τὴν ἔρευναν ποῦ ἐκάμαμεν, μὰς ἀπήντησαν ὅτι τὴν ἐκόψαμεν διότι δὲν εἶχον τὰ μέσα νὰ φορτώσῃ καὶ μὰς ἐστοίχιζαν τὰ βαπόρια πολὺ περισσότερον, ἢ ἐξαγωγὴ ὅμως δὲν ἡλαττώθη ὅπως σῆς εἶπον, διότι ἐνθ' ἑαυτῷ πέρουσι τὸν Δεκέμβριον εἶχαν ἐξαγωγὴν 6,474 χιλ. λίτρες, ἐφέτος ἐξήχθησαν 7,840 χιλ. λίτρες. Ἀλλὰ μὲν ὑπεσκέθησαν ὅτι θὰ δοθῇ πάλιν ἡ ἐκπτώσις. Τώρα βέβαια ζητοῦν οἱ ἐξαγωγεῖς Κατακόλου καὶ τὰ ὀρεῖσθαι, δὲν τὸ ξεῦρα ὅμως ἂν θὰ τοὺς δώσουν.

Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως καὶ πρέπει ὁ κ. Πρόεδρος νὰ τὴν διαγράψῃ. Δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς ἀζητήσεις τὰς ὁποίας διτύπωσεν ὁ κ. Βουλευτῆς, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ παραστάτες ρήτορες τῆς ἀντιπολιτεύσεως, περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῆς πρώτης ὕλης διὰ τὸ οἰνόπνευμα, διότι σῆς ἔδωκε τὴν ἀπάντησιν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀρετὰ κατηγορηματικῶς, καὶ εἶναι περιττὸν ἐγὼ νὰ ἐπανέλθω.

Κ. Βουδούρης. Ποῖα εἶναι ἡ ἀπάντησις;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ μειώσῃ τίποτε χάριν ἐνὸς προϊόντος εἰδικοῦ.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας). Ἀλλ' εἰδικῶς διὰ τὸ οἰνόπνευμα διατρέχοντες τὸν κίνδυνον. διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς, νὰ ἔχωμεν μείζονα μείωσιν τῆς καταναλώσεως.

Σ. Στεφανόπουλος. Ἐὰν δεχθῇτε μίαν μείωσιν 5)ο φοροῦ καὶ 4)ο ὕψους τῆς τιμῆς τοῦ οἰνοπνεύματος, τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι σπουδαῖον, δὲν θὰ ἔχῃ αἰσθητὸν ἀντίκτυπον.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας). Τὸ ζήτημα ἀφορᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ συζητοῦμεν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Σ. Στεφανόπουλος. Τὸ ζήτημα τῆς ἀποδόσεως. Σήμερον ἔχομεν 136,015 ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς οἰνοπνεύματος ἀλλ' αὐτὸ εἶναι κατώτερον τοῦ πραγματικῶς μέσου ὅρου.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας). Αὕτη εἶναι μία πληροφορία ποῦ σῆς ἔδωκε κάποιος ὑπάλληλος χρημικός, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτό. Εἶναι ζήτημα τοῦ Γεν. Χημείου. Παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ ἀποστείλῃ τὰ πρακτικὰ εἰς τὸ Γεν. Χημεῖον ἵνα ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ἐπερώτησις αὕτη, δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐλέγξῃ ἐὰν αὐτὰ εἶναι πραγματικά. Εἰς σῆς ἀπὸκρίνεται.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡθέλατε εἰς δύο ἡμέρας νὰ κάμω πραγματογνωμοσύνην ἐπὶ ζήτηματος, τὸ ὅσον ἐφαρμόζεται ἐπὶ 102τηρίδας χωρὶς ἀντίρρησην ἀπὸ κανέναν;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἀνέμενον αὐτό, ἀλλ' ἀνέμενον νὰ ἀπαντήσετε εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἐζητήσατε νὰ γίνῃ ὁ ἐλεγχος αὐτός.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παρακλήθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ ἀποστείλῃ τὰ πρακτικά.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Καὶ αὐτὴν τὴν μέριμναν τὴν ὁποίαν μοῦ συνιστᾷ ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαικοῦ κόμματος τὴν ἐλάττω. Σήμερον τὴν πρώτῃν ἐκάλεσα τὸν κ. Καρρᾶ...

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ γνωρίζω ποῦ ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία καὶ ποῦ παύσονται τὰ καθήκοντά σας. Εἴπατε ὅτι ἐγὼ

δεν ήμπορώ. Τό χημείον είναι ιδιόν σας, έπρεπε νά δώσετε τήν άπάντησιν ότι δεν έπρωλάθετε νά τό εξετάσετε καί ότι άνεθέσαστε εις τό χημείον νά τό εξετάσῃ.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Έθν. Οίκ.). Σας άπαντώ λοιπόν ότι σας έπρωλάθα καί εις αυτό καί ότι εκάλεσα σήμερα τόν κ. Καρράν καί τόν εκάλεσα όχι δι' όσα ειπεν ο άξιότιμος βουλευτής Ηλείας, διότι δεν έδωσα ουδεμίαν σημασίαν εις τήν πληροφορίαν του χημικού, τόν όποιον μου άνέφερε, είναι χημικός παυμένος ο όποιος επί 5 χρόνια υπάλληλος ών του Α.Σ.Ο. δεν έπῃγε νά καταγγείλῃ εκείνα τά όποια καταγγέλλει σήμερα, αλλά τό έπραξε μόνον άφού επαύθη, αλλά εκάλεσα τόν κ. Καρράν διά νά μου δώσῃ εξήγήσεις επί άλλων σημείων τά όποια άνέφερε χθές ο κ. Ροδόπουλος. Ο κ. Ροδόπουλος χωρίς νά λάβῃ ύπ' όψει του, ότι ζώμεν υπό μίαν ατμόσφαιραν γεμάτην από καχυποψίαν, ήλθε καί ειπεν «έχετε εξετάσει άν οι βιομήχανοι οι όποιοι πέρνουν τας πρώτας ύλας τής σταφίδας διά φωτιστικόν οινόπνευμα καί διά πόσιμον οινόπνευμα δεν κάμνουν καμίαν κατάχρησιν καί βάζουν τό φωτιστικόν εις τό πόσιμον; Καί τό μὲν φωτιστικόν έχει 18.40 φόρον ένφ' τό πόσιμον έχει 75. Βασιζέσθε ειπεν εις τούς μετρητάς του κ. Γαλοπούλου»; Δεν έπεθύμουν νά άρίσω άνευ άπαντήσεως αυτόν τόν φόρον του άξιότιμου βουλευτού εκ Τυρνάβου καί δι' αυτό εκάλεσα τόν κ. Καρράν ο όποιος μου ειπεν ότι αί αποδόσεις επιστημονικώς άναγνωρισθείσαι δι' έν χιλιογράμμον σταφίδας είναι 136.15 άνύδρου οινόπνευματος. Φυσικά αυτά αί αποδόσεις είναι όταν ή σταφίς έχει ώρισμένην ποσότητα σακχάρου, διότι άν πάρετε μίαν σταφίδα, ή όποια έχει πάθει ζύμωσιν καί έπομένως άλλοις δεν μπορεί νά αποδόσῃ αυτό τό ποσόν. Διά τήν μέλασσαν υπολογίζουν 23 κιλά, διά τά χρούσια 13 κιλά. Τόν ήρώτησα άν υπάρχει όντως αυτός ο κίνδυνος τόν όποιον χθές άφῃκεν εις τήν Βουλήν νά ύπονοηθῇ ο άξιότιμος εκ Τυρνάβου Βουλευτής. Καί μου ειπεν, είναι απολύτως αδύνατον, ο κ. Βουλευτής κάμνει σύγχυσιν, ότι οι μετρηται δεν έχουν κανένα άλλον σκοπόν, παρὰ νά μετρούν τό ποσόν του οινόπνευματος τό αποδιδόμενον από τήν πρώτην ύλην. Πώς γίνεται του ειπον ο χωρισμός από τήν πρώτην ύλην τής σταφίδας τής προωρισμένης διά πόσιμον καί τής σταφίδας τής προωρισμένης διά φωτιστικόν; Μου ειπε λοιπόν ότι κάθε βιομήχανος χρεώνεται εις ένα πρωτόκολλον τό όποιον μάλιστα υπογράφεται από 6 πρόσωπα, μέ τό ποσόν τής πρώτης ύλης, είναι γνωστόν ή πρώτη ύλη τί ποσόν αποδίδει οινόπνευματος επιστημονικώς. Όταν γίνεται ο έλεγχος εξετάζεται ή αποθήκη τής πρώτης ύλης. Κατηναλώθη όλόκληρος ή αποθήκη; Πρέπει νά δώσῃ ώρισμένον ποσόν οινόπνευματος, άν δεν κατηναλώθη, εύρίσκεται τί μένει ύπόλοιπον καί έπομένως άφού εύρεθῇ τί έδιομηχανοποιήθη, τότε εύρίσκεται τό ποσόν τό όποιον αναλογεί εις εκάστην πρώτην ύλην. Αν ή πρώτη ύλη είναι φωτιστικόν χρεώνεται ως φωτιστικόν, άν ή πρώτη ύλη είναι πόσιμον χρεώνεται ως πόσιμον.

Ελ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λέγετε ότι άν είναι φωτιστικόν ή πόσιμον. Η πρώτη ύλη δεν βγάξει φωτιστικόν καί πόσιμον;

Π. Βουρλούμης (Υπ. Έθν. Οικονομίας). Δίδεται μέ άλλην τιμήν καί έπομένως χρεώνεται διαφορετικά. Άφού άποκαλυφθῇ πόσον οινόπνευμα έγένετο, τότε εις ώρισμένα δοχεία σφραγισμένα έπίσης, χωρίζεται τό φωτιστικόν καί τό πόσιμον οινόπνευμα, διότι πρόκειται περί φόρου του δημόσιου τεραστίας διαφοράς 18.40 καί 75 δραχμ. Με πρεσκέλασε δέ ο κ. Καρράς νά πῇ ο κ. Ροδόπουλος νά ἴδῃ πώς γίνεται.

Γ. Ροδόπουλος. Εγώ ειπον τό εξής.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργός Έθν. Οικονομίας). Ωμίληστε διά μετρητάς Γαλοπούλου.

Γ. Ροδόπουλος. Ειπον ότι πέρνουν τό πόσιμον οινόπνευμα καί τό κάμνουν φωτιστικόν, ποίος επιθέλει; Μίαν πληροφορίαν ήθέλησα, ποίος έγγυάται ότι από έν χιλιογράμ-

μον πόσιμον οινόπνευμα έπῃραν τόσο καί διά τής χημικῆς άλλουώσεως τό έκαμνν τόσο;

Ελ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποίος έγγυάται; Η ύπηρεσίς έγγυάται. Τό συμφέρον του Δημόσιου διά νά μή γίνῃ κατάχρησις είναι πολύ μεγαλύτερον από του παραγωγού, διότι ή διαφορά του φόρου διά τό δημόσιον είναι τεραστία. Τώρα άν θέλετε νά μου ειπῃτε ότι δεν πρέπει νά έμπιστευώμεθα εις τας ύπηρεσίας μας, έχω καθήκον νά διαμαρτυρηθώ.

Γ. Καφαντάρης. Νομίζω ότι είναι Έπιτροπή.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Έθν. Οικονομίας). Μεγάλη έπιτροπή. Τώρα έρχομαι, κύριοι, εις τό άναπτυχθέν σύστημα υπό του εξ Ηλείας βουλευτού. Τό σύστημα είναι διττόν. Πρώτον προτείνει τό λεγόμενον ποιοτικόν παρακράτημα. Αυτή ή ιδέα του ποιοτικού παρακράτηματος είναι ιδέα ή όποια βασανίζει επί πολλόν χρόνον ένα συμπολίτην σας κ. συνάδελφε, καί συμπολίτην μου εκ Σκουροχωρίου, τόν κ. Σκούρον του όποιου έχω έδώ έν ύπόμνημα. Λοιπόν από αυτό θά ήρύσθητε ύποθέτω μερικῶς τών σκέψεών σας, διότι εις έν σημείον λέγει ακριθώς τά ἴδια πράγματα μέ τά ύφ' όμῶν λεχθέντα.

Σ. Στεφανόπουλος. Εγώ του τά έδωσα.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Έθν. Οικονομίας). Τό υπόμνημα μου τό έδωσε τόν Ιούλιον, όταν ήθελε νά μέ πείσῃ νά τό υιοθετήσω, διότι τό σύστημα του θά έλυσεν όριστικώς τό ζήτημα (άναγινώσκει). «Λαμβάνομεν συντελεστήν παραγωγόν, όστις παράγει 10.000 λίτρας σταφιδόκαρπον.

Εισφοράν εις τήν έσωτερικήν βιομηχανίαν 3.500 λίτρας καί ἄς θέσωμεν τό κατώτερον όριον πωλήσεως 1000 δραχμάς τό χιλιολίτρον λαμβάνομεν 3.500 δραχμάς, μέσ μένουν 6.500 λίτρας έλευθερί πασης φορολογίας πρὸς εξαγωγήν καί τας διακτέομεν πρὸς 25 σελλίνια τόν στατήρα ήτοι 240 σελλίνια τό χιλιολίτρον δραχμάς 4.560 κάμνομεν απόσβεσιν (1000) δραχμάς τό χιλιολίτρον έγγειος φόρος, συσκευή καί κέρδος έμπορικόν καί μέσ μένουν 3.560 δραχ. άνακεφαλαιούντες τό ποσόν αυτό, λαμβάνομεν (23.140) δραχ. καί 3.500 από τήν πώλησιν εις τήν έσωτερικήν κατανάλωσιν ήτοι έν όλω 26.640 δραχ. καί έπιτυγχάνομεν τιμήν διά τήν κατωτέρα ποιότητα 2.664 δραχ. τό χιλιολίτρον, τας όποίας θά λαμβάνῃ ή κατωτέρα ποιότης μας, θά δυνηθώμεν νά προσφέρωμεν τό προϊόν μας εις τήν εξαγωγήν εις πολύ μικράν τιμήν καί άσυγκρίτως καλύτεραν ποιότητα από τήν σημερινήν.»

Κύριοι, δεν βλέπω ότι ήτο πολύ φιλόδοξον τό σχέδιον του κ. Σκούρου δεν γυρεύει παρὰ δραχμάς 2.664.

«Αλλ' ο Α.Σ.Ο. κατά τήν εξατίαν τής λειτουργίας του εξησφάλισε μέσσην τιμήν διά τήν κατωτέρα ποιότητα 2.800 δραχμάς. Έπομένως δεν είναι πολύ φιλόδοξον τό σχέδιόν του, ένφ κάμνει δύο αυθαιρέτους ύπολογισμούς. Πρώτον ώρισε τήν τιμήν που θά του δώσῃ ο Έγγλέζος. Πώς θά τόν κάμῃ νά του τήν δώσῃ; Καί δεύτερον ώρισε τήν τιμήν τής βιομηχανισμού ποιότητος. Θά σας ειπῶ κατόπιν που έχει φθάσει ή τιμή δυστυχώς τής βιομηχανικῆς ύλης. Λοιπόν τό πρώτον σκέλος του συστήματός σας νομίζω ότι δεν έχει καμίαν βάσιν. Αλλά σφάλλεσθε καί εις τόν σκοπόν τόν όποιον επιδιώκετε διά του ποιοτικού παρακράτηματος δηλ. τήν βελτίωσιν τής ποιότητος. Είπατε ότι υπάρχει άσάφεια ποιότητων, δεν ήξεύρω τί έννοείτε μέ αυτό, αλλ' έγώ σας λέγω ότι δεν είναι δυνατόν νά εξευγενίσате ποιότητα ή όποια δεν είναι ευγενής, ως εκ του έδάφους έν τῷ όποιώ παράγεται, δεν ήμπορείτε ποτε εις τας Καλάμας νά κάμτε ποιότητα Αιγίου. Θά βελτιώσῃτε τήν ποιότητα μέ ένα 5 ο/ο ή 10 ο/ο άν άφαιρέσῃτε τά βότσαλα τά χώματα, άν κάμῃτε τό καθαρίσμα διά μηχανῆς καί όχι τό λιάχνισμα, όπως κάμουν εις τήν Πολίαν. Διά νά ειπώμεν τά πράγματα όπως έχουν, ο παραγωγός άμα φθάσῃ ο Νοέμβριος ή Δεκέμβριος καί έξαντλήσῃ τά μετρητά του, Πηγαίνει εις τόν τοκογλύφον καί δανείζεται διά τήν ύπόλοιπον χρονίαν.

Προκειμένου όμως νά παραδώσῃ τό προϊόν του εις τόν τοκογλύφον ή τόν μπακάλην του χωρίου του κάμνει τήν εξής σκέψιν. Τι μέ ωφελεί νά έπιμεληθῇ τήν ποιότητα τό κέρδος μου θά είναι προβληματικόν. Είναι προτιμώτερον νά άφίσω τήν σταφίδα μου όλίγον μαλακίην νά ζυγίσῃ περισσότερον, νά μὴν άφαιρέσω τά βότσαλα καί τής πέτρες. Ο μπακάλης που θά τήν παραλάβῃ, διότι άν δεν τήν παραλάβῃ χάνει τά χρήματά του, άν είναι μορφωμένος, θά προσπαθήσῃ νά κάμῃ, ότι δεν έκαμειν ο παραγωγός, νά τήν καθαρίσῃ δηλαδή, καλύτερα, διότι ξηράν δεν δύναται νά κάμῃ τήν μαλακίην, άν δεν είναι μορφωμένος, θά τήν άφίσῃ όπως τήν παρέλαβε καί θά προσπαθήσῃ ή νά τήν δώσῃ εις τήν παρακράτησιν, ή νά τήν στείλῃ εις ένα λιμένα εξαγωγῆς. Εκεί θά πωληθῇ εις τόν εξαγωγέα, εις ήλαττωμένην βέβαια τιμήν, διότι θά έχῃ μεγάλην φύραν. Ο εξαγωγέας θά τήν έπιμεληθῇ, θά τήν καθαρίσῃ θά τήν χωρίσῃ, όλα αυτά όμως έχουν έξοδα. Εφόσον λοιπόν τοιαύτη είναι ή κατάστασις εις τήν παραγωγήν, τί θά ωφελήσῃ τό ποιοτικόν παρακράτημα του κ. Στεφανόπουλου; Εάν ζήτησῃτε από τόν παραγωγόν τὰ 50 ο/ο ή τὰ 40 ο/ο κατὰ τί θά βελτιώσῃτε τήν ποιότητά του, άφού όλα είναι κακή; Ο κ. Στεφανόπουλος έπρότεινε καί διαφορικόν παρακράτημα: άλλο διά τήν Ηλείαν — 40 ο/ο — καί άλλο διά τας επαρχίας τῶν ευγενῶν ποιότητων. Είναι βέβαιος ότι τό δέχονται αυτό οι συμπολίται του;

Εγώ εζήτησα έφέτος νά μειώσω κατὰ 5 ο/ο τό παρακράτημα τῶν καλῶν ποιότητων τής Αιγιάλειας καί Κορινθίας καί εξεμάνθησαν οι συμπολίται σας. Τούς ειπα «δώσατε εις αυτούς οι όποιοι άγωνίζονται, οι όποιοι ξηραίνουν τήν σταφίδα υπό τὰ κλήματα καί εις τήν σκιάν καί κατώρθωσαν νά τήν πωλούν 45,50 καί 70 άκόμη σελλίνια, δώσατέ τους ειπα κάποιο προνόμιον αλλ' έπ' ουδενί λόγω έδέχοντο. Δεν είναι λοιπόν τό σχέδιόν σας έφαρμόσιμον. Τό ποιοτικόν παρακράτημα έφαρμόσθη εις τό Αίγιον αίτήσῃ τῶν ἰδίων παραγωγών, διότι εκεί καθαρίζουν τόν καρπὸν τῶν βόγας βόγας.

Πρέπει νά σας ειπῶ καί τοῦτο, έπειδή ελέχθη ότι δεν έ. δώσαμεν προσοχήν εις τὰ έργα του Α. Σ. Ο. ότι τόν άφίσαμεν άνευ του άγρότου όμματος του κυβερνητικού έπιτρόπου. Όταν κατὰ τό 1929 εἴτε εκ λόγων μετεωρολογικῶν, εἴτε εκ αυτού του πνεύματος τό όποιον είχαν ο παραγωγός νά άφίσῃ τόν καρπὸν του άτελὸς άπεξηραμένον μέ βότσαλα καί μέ πέτρες, είχε παρατηρηθῇ μία εξέγερσις εις τόν εξαγωγικόν κόσμον τῶν Πατρῶν καί αντί ο Όργανισμός νά εξετάσῃ που καίται τό κακόν, έπρωτίμῃσε νά βάλλῃ κατὰ του έμπορίου. τοῖς έκαμα τό εξής έγγραφον εις τας 9 - 11 - 29 (άναγινώσκει).

Εξ έκθεσεως του Έμπορικοῦ καί Βιομηχανικοῦ Έπιμελητηρίου Πατρῶν άπειθεαίνονται αἱ καί άλλθεν περιεληθούσαι ήμιν πληροφορίες περί τής κακῆς ποιότητος τῶν σταφίδων έφετεινῆς έσοδείας. Οὕτω, τό Έμπορικόν Έπιμελητήριον Πατρῶν τονίζει, ότι εκείνον τό όποιον είναι εξακρατικῶς δυσάρεστον έφέτος, είναι ή γενικῶς πολύ κακή ποιότης τῶν σταφίδων, άφειλομένη εις τό ότι εις πολλὰς περιφέρειας οι παραγωγοί έσχηκωσαν τας σταφίδας των εκ τῶν άλλωνών λίαν προώρως.

Περαιτέρω άναφέρει τό Έμπορικόν Έπιμελητήριον Πατρῶν έν τῇ εκθέσει του, ότι ή ποιότης τῶν πρώτων άφίχθεισῶν έν Αγγλίᾳ σταφίδων, κατὰ γενικόν κανόνα δεν ίκανοποίησε τοὺς άγοραστάς, τό δέ σταφιδεξαγωγικόν έμπόριον μετὰ μεγάλῃ δυσκολίᾳ προμηθεύεται τας καταλλήλους σταφίδας πρὸς διατήρησιν τῶν τύπων του εις πλείστας δέ περιπτώσεις εύρίσκεται έν απολύτῃ άδυναμίᾳ νά πράξῃ τοῦτο.

Η κατάσταση αυτή δέον νά έπισύρῃ άμέριστον τήν προσοχήν του ύμετέρου Όργανισμοῦ, ως γενικοῦ εκπροσώπου τής σταφιδοπαραγωγῆς, καθόσον βεβαίως καί υμεῖς θά αντιλαμβάνεσθε κάθε άλλο, παρὰ εις αὐτήν τῆς εξαγωγῆς, δύναται νά συντελῇ τοιαύτη κατάσταση.

Εν τῶν κυριωτέρων μελημάτων του Α.Σ.Ο. από τής άρχῆς τῆς συστάσεως του εἶδει νά ή ή καταβολή πάσης προσπα-

θείας πρὸς βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῆς σταφίδας, λαμβανόμενου ύπ' όψιν ότι άνευ καλῆς ποιότητος του εις τό έμπόριον παραδιδόμενου προϊόντος, πάσα άλλη προσπάθεια πρὸς αύξήσιν τῆς κατανάλωσως έξουδετεροῦται, άποθαίνει δέ καί ματαία ή πρὸς διαφήμισιν καταβαλλομένη τεραστία δαπάνη.

Η ύποθέσις πρὸς καλύτερευσιν ποιότητος είναι έργον τῆς παραγωγῆς, ή δέ μέριμνα πρὸς τελεσφόρον έπιβολήν τῆς ύποχέσεως ταύτης εις υμάς, έφ' όσον ο υμέτερος Όργανισμός διακδικαί ύπέρ έαυτοῦ τόν χαρακτηρισμόν του ως άνωτάτης οργανώσεως τῆς παραγωγῆς.

Ο ρόλος του έμπορίου έν τῇ ύποθέσει ταύτῃ είναι ρόλος δευτερευόν, περιοριζόμενος εις απλὰς ύποδείξεις, δεν δύναται δέ οι παραγωγοί, έφ' όσον παράγουν κακῆς ποιότητος σταφίδα νά αἰτιώνται τό έμπόριον διότι τήν θέτει εις κατανάλωσιν, λαμβανόμενου ύπ' όψιν ότι τό έμπόριον παρ' όλον τό συμφέρον τό όποιον έχει νά διαπραγματεύεται σταφίδα καλῆς ποιότητος, είναι τελικῶς ύποχρεωμένος νά διοχετεύῃ εις τας ξένας άγοράς τήν σταφίδα τήν όποιαν του παραδίδουν οι παραγωγοί.

Καί είναι μέν αληθές ότι τά ιδρυθέντα από έτών καθαριστήρια έβελτίωσαν έπαισθητῶς τήν ποιότητα, είναι όμως αδύνατον τὰ καθαριστήρια ταῦτα νά μεταβάλωσι τήν μαλακίην σταφίδας εις ξηράν καί τήν άωρον εις ώριμον.

Εν τῷ σημείῳ δέ τοῦτο φρονούμεν ότι ο υμέτερος Όργανισμός θά ήδύνατο νά είχαν έπιτύχῃ σημαντικὰ αποτελέσματα καθ' όσον καί τῶν υλικῶν μέσων πρὸς τοῦτο δεν στερεΐται, αλλὰ καί τὰ μέσα έπιβολῆς εις τοὺς παραγωγούς ετέθησαν εις τήν διάθεσιν του, διά του από 18 Σεπτεμβρίου 1926 Διατάγματος «περί μέτρων έλέγχου του τρυγητοῦ, άποξηράνσεως, συσκευασίας καί έμπορίας τῆς σταφίδας».

Αποδίδοντες μεγάλην σημασίαν εις τό ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος, παρακαλοῦμεν όπως ύποβάλλετε λεπτομερῆ έκθεσιν περί τῶν σχετικῶν ὡν ένεργειῶν, άναφέρητε δέ ήμιν, άν έφαρμόζονται αὐστηρῶς αἱ διατάξεις του προνομιουμένου Διατάγματος.

Σας τό ειπον καί προχθές κύριοι, εις κάποιαν διακοπήν, ήξεύρατε ποτε μοι άπήντησαν εις τό έγγραφον αυτό; Τήν 10ην Φεβρουαρίου! Όταν δέ ο αντιπρόσωπός μου παρπονήθῃ κάποτε εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον κάποιος ειπε: Δεν μας άφίνει ήρύχους;

Α. Παπαναστασίου. Τι άπήντησεν ο Αὐτόνομος Όργανισμός;

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Έθνικῆς Οικονομίας). Απήντησεν ως εξής: (άναγινώσκει τό καίμενον).

«Λαμβάνομεν τήν τιμήν νά φέρωμεν εις γνώσιν ήμῶν, ότι τό ύπ' αριθ. 65716 ύμέτερον έγγραφον περί ποιότητος τῆς Κορινθιακῆς, άπετέλεσεν αντικείμενον τῶν τελευταίων συνεδριάσεων του ήμετέρου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἄς εξητάσθη τό έν λόγω ζήτημα υπό βλας αυτού τας πλευράς, καθώς καί οι τρόποι, δι' όν είναι δυνατόν νά έπιτευχθῇ ή βελτίωσις τῆς παρουσιαζόμενης καταστάσεως.

Τό Συμβούλιον του Α.Σ.Ο. πριν ή προδῇ εις λήψιν αποφάσεων, τας όποιās νά ύποβάλλῃ υπό τήν ύμετέραν έγκρισιν, έκρινε πλέον συντελεστικόν τῆς γενικῆς εξυπηρετήσεως του ζητήματος τούτου νά καταρτισθῇ μία Έπιτροπή εξ αντιπροσώπων, όλων τῶν ενδιαφερομένων σταφιδικῶν παραγόντων ή όποια νά μελετήσῃ επισταμένως καί νά εξετάσῃ λεπτομερῶς τό παρουσιαζόμενον ζήτημα, καταλήξῃ δέ εις ώρισμένα συμπεράσματα πρὸς περαιτέρω μελέτην των καί λήψιν τῶν έπιβαλλομένων μέτρων.

Κατόπιν τούτου, παρακαλοῦμεν όπως εύχεστούμενοι άναλάβῃτε τήν πρωτοβουλίαν, όπως κληθῇ ένταῦθα ειδική έπιτροπή εις τήν όποιαν νά μετέχουν αντιπρόσωποι όλων τῶν ενδιαφερομένων, ήτοι, εκτὸς τῶν αντιπροσώπων τῆς Διευθύνσεως του Έμπορίου καί Βιομηχανίας του ήμετέρου Υπουργείου, θά ήτο σκόπιμον νά έγκριθῇ ή πρόσκλησις εις τήν έν

λόγω Έπιτροπής, ενός των Διευθυντών της Γενικής Διευθύνσεως Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, αντιπροσώπων των Έμπορικων και Βιομηχανικών Έπιμελητηρίων Πατρών και Καλαμών αντιπροσώπου του Α.Σ.Ο., αντιπροσώπου της υπηρεσίας Διαχειρίσεως σταφίδας (των Γενικών Αποθηκών) και αντιπροσώπων του γεωργικού κόσμου, όπως ήθέλατε καλύτερον έχομεν.

Η Έπιτροπή αυτή, καταλλήλως εξουσιοδοτημένη παρ' ύμων προς τοῦτο, θά ήδύνατο πρὸς εξυπηρέτησιν τῆς ταχέως διαπεραιώσεως τοῦ σπουδαίου ἔργου τῆς, νά καλέσῃ ἕνα ἐκθέσουν τὰς γνώμας των καὶ αντιπροσώπους 1) τῶν Γεωργικῶν Έπιμελητηρίων Πατρῶν καὶ Καλαμῶν καὶ 2) τῶν Ἐνώσεων Συνεταιρισμῶν τῶν σταφιδικῶν περιφερειῶν, καθὼς καὶ 3) ἀντιπροσώπους τῆς κατηγορίας τῶν σταφιδοπαράληπτων, οἱ ὅποιοι μάλιστα ἔχουν, ὡς ἱσχυρίζονται πολλὰ νά προτείνουν διὰ τὴν καλὴν διαρρύθμισιν τοῦ ζητήματος τοῦτου.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν, ὥπως ἐγκρίνοντας κατ' ἀρχὴν τὴν ὡς ἄνω πρότασιν, εὐαρεστηθῆτε νά προδῆτε εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων, διὰ τὴν συγχρότησιν τῆς Έπιτροπῆς ταύτης βελτιώσεως ποιότητος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ταχυτέρας συγκλήσεως τῶν μελῶν τῆς, καὶ διὰ νά ἐπιληφθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον τοῦ ἔργου τῆς, ὥστε νά ὑπάρχῃ ὅλος ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος ἐφαρμογῆς τῶν ληφθησομένων καὶ ἐγκριθησομένων μέτρων τῆς ἀπὸ τῆς προσεχούς ἐσοδείας, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς παραπόνου.

Ὅφειλω, διὰ νά κρίνωμεν πάντοτε τὰ πράγματα δικαίως, νά σᾶς εἰπω τοῦτο ὅτι οὐσιαστικῶς ὁ ὀργανισμὸς διηρκεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν παραγωγῶν, διότι οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τῆς παραγωγῆς δὲν ἔλειπαν ποτὲ ἀπὸ τὰς συνεδριάσεις, οἱ δὲ ἄλλοι ἀντιπρόσωποι πότε ἐπήγγαιναν καὶ πότε δὲν ἐπήγγαιναν, καὶ ἂν ἐπήγγαιναν, πολλάκις ἦσαν περικοπτοί, διότι μετέχον τοῦ Συμβουλίου 6 ἀντιπρόσωποι ἐκ τῶν παραγωγῶν, εἰς ἀντιπρόσωπος τῶν Γενικῶν Αποθηκῶν, ἐπτά, καὶ εἰς τὴν ἀμπελοκατηλιμῶν ὀκτώ, δηλ. ἦσαν 8 ἐπὶ 12, ὥστε δὲν εἰσέρωον ἂν ὑπῆρχε οὐσιαστικῶς εὐθύνῃ τῆς διευθύνσεως εἰς τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος. Ὅφειλω νά προσθέσω ἐπίσης, ὅταν ποτὲ παρσπονέθην καὶ εἶπον τί κάμνετε διὰ τὴν ποιότητα, μοὶ ἀπήντησαν, ὅταν μία χρονιά συμβῇ νά βρέξῃ καὶ τὸ προϊόν προοράγεται μαλακόν τί νά κάμωμεν; Τὸ δεχόμεθα. Καὶ τοῦτο τὸ πιστεύω, διότι συνέβαινε καὶ ὅταν ὑπῆρχεν ἡ προνομιοσύνη, μετὰ τὴν διαφοράν ὅμως ἐπὶ τῇ Ἐταιρίᾳ ἐκείνῃ ἦτο ἐπιχειρήσις, καὶ ἐδέχτο εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην τὸ προϊόν, ἀλλ' ἔκαμνε μίαν ἐκπτώσιν καὶ ἀφήρει ἕν ποσὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Ἀλλ' ἡ ἀνωτάτη ὀργάνωσις δὲν ἦτο δυνατόν νά προσέλθῃ εἰς τοιοῦτους συμβιβασμούς. Μὰς ἐξητήθη ὡς βλέπετε, νά καταρτίσωμεν μίαν ἐπιτροπὴν. Ἐλάθωμεν λοιπὸν ἡμεῖς πρῶτοι τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἐκάμωμεν αὐτὴν τὴν Έπιτροπὴν ἀπὸ τῶν ἐξῆς προσώπων. Κουτσουμπόπουλον τοῦ Υπουργείου τῆς Γεωργίας, τὸν Ἀντιπρόσωπον τοῦ Γεωργικοῦ Έπιμελητηρίου Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, τὸν Ἀντιπρόσωπον τοῦ Ἐμπορικοῦ Έπιμελητηρίου Πατρῶν, τὴν Διοικοῦσαν Έπιτροπὴν τοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ ἕνα κρατικὸν ὑπάλληλον. Ἡ Έπιτροπὴ συνεδρίασεν, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔκθεσιν μὰς ὑπέβαλεν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑποβολὴ τῆς ἐκθέσεως θά ἦτο περιττή, διότι δὲν εἶναι ζήτημα τὸ ὅποτον ρυθμίζεται ἀπὸ Έπιτροπῆς. Ἄλλο ζήτημα εἶναι ἂν πρέπει νά γίνωσι μελέται ποῖα ἐδάφη εἶναι καλύτερα διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς σταφίδας κλπ., αὐτὰ εἶναι ζητήματα τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ ὅποτον ἔχουν κάμει εἰς τὸν Πύργον. Ὁ σκοπὸς τοῦ ἐγγράφου δὲν ἦτο νά κάμωμεν μίαν Έπιτροπὴν, ἦτο νά ὀδηγώμεν τὸν ὀργανισμὸν πρὸς λήψιν μέτρων διὰ τὴν ποιότητα τοῦ προϊόντος. Νομίζω ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη εἰδείξε καποῖαν ὀργανισμὸν τὰ ὀργανισμὸς, ἀλλὰ τὸ γεγονός εἶναι ὅτι ἡ παραγωγὴ οὐδέποτε εἰδείξε καποῖαν προθυμίαν νά λάβῃ ἐξασφαλιστικὰ μέτρα. Καὶ ὅταν αἱ τιμαὶ ἐφθασαν τὰς 4000 τὸ χιλιόλιτρον, οὐδεμία ἐπεδείχθη ἀπὸ τὸν παραγωγὸν μέριμνα προμηθείας ἐξασφαλιστικῶν μέσων.

Νομίζω ὅτι εἶναι σφάλμα ἰδικόν των, ἀντὶ νά ζητοῦν διὰ συλλαλητηρίων καὶ προπαγάνδας μεγάλας τιμὰς, ἔπρεπε νά ζητήσουν ἀπὸ τὸν ὀργανισμὸν νά τοὺς ἐφοδιάσῃ διὰ τῶν μέσων ἐκείνων διὰ τῶν ὁποίων θά ἐξεργάζετο τὰ προϊόντα τους. Διότι ὁ ὀργανισμὸς ἐδωκέναι 700 ἑκατομμύρια ἀγορὰν πλεονασμάτων, ἡδύνατο νά δαπανήσῃ μόνον 600 ἑκατομμύρια, τὰ ἑτέρα δὲ 100 νά διχοθήσῃ διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαιτούμενων μέσων.

Κ. Βουδούρης. Ἡμπορεῖτε νά μὰς εἰπῆτε ἐν ποτὲ τὸ Κράτος ἐνίσχυσε τὸν ὀργανισμὸν διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς σταφιδοπαγωγῆς; Ἡμπορεῖτε νά μὰς εἰπῆτε ἐν εἰς τὸ Ἀίγιον ἀπεπειράθησαν ν' ἀποθηκεύσῃ σταφίδας καὶ ἐπῆγαν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τοὺς ἔσπασαν στὸ ξύλο; Ἰννομεῖτε ὅτι ἐξεδόθη σειρὰ διαταγμάτων διὰ τῶν ὁποίων διετάσσεται ὁ ὀργανισμὸς νά παραλάβῃ τὰς σταφίδας αἱ ὁποῖαι ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ καταναλώσιμοι;

Π. Βουρλούμης. Ἐγὼ σᾶς λέγω καὶ τοῦτο, παρεξενεῦθη ἴσως ἡ Βουλὴ διότι ὁ Ὄργανισμὸς ἔκαμε τρεῖς μῆνας νά ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι οὐδεμία δύναμις ἦτο ἐκείνη οὔτε νά ἐμποτεύσῃ οὔτε νά δώσῃ διαταγὰς εἰς τὸν Ὄργανισμὸν ἐφ' ὅσον ὁ Ὄργανισμὸς ἐπήγγαινε καλὰ. Καὶ ἀποδείξιν τοῦτου ἔχομεν ὅτι ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τοῦ προκατόχου μου κ. Μερκούρη ὑπεβλήθη νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεζητεῖτο εὐρυτέρως ἐπὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐποπτεῖα. Καὶ ἡναγκάσθη ἡ Οἰκουμένη νά ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον. Θέλετε νά σᾶς εἰπω καὶ τὸ ἄλλο; Ἐφέτος ἤρχοντο πρὸς ἐμὲ βροχὴ τὰ τηλεγραφήματα, ἀπὸ συνεταιρισμῶν ὑπὲρ τοῦ Ὄργανισμοῦ, δικτὶ; Διότι ὁ Ὄργανισμὸς εἰς μίαν ὑπηρεσίαν λεγομένην τῆς ἐποπτείας εἶχε 30 ὑπάλληλους οἱ ὅποιοι ἐπλανῶντο ἂν τὰς σταφιδικὰς ἐπαρχίας καὶ ὠρᾶν τὴν δημοσίαν γνώμην τὴν σταφιδικὴν κατὰ ἕνα τρόπον ὁ ὁποῖος τοὺς ἤσπεν. Οἰκδῆποτε λοιπὸν Κυβέρνησις ὑπὸ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐλειτουργεῖ ὁ Ὄργανισμὸς δὲν ἦτο δυνατόν νά κάμῃ τίποτε. Εἶχε κυβερνητικὸν ἐπίτροπον, καὶ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μοὺ εἶπε προχθές, τί ἔκαμε ὁ κυβερνητικὸς ἐπίτροπος; Ὁ κυβερνητικὸς ἐπίτροπος εἶχε δικαίωμα παραστάσεως εἰς τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἀνευ ψήφου καὶ ἦτο μέλος τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου, τοῦ ὁποίου μόνον δικαίωμα ἦτο νά κρίνῃ τὴν νομιμότητα καὶ ὅχι τὴν σκοπιμότητα τῶν πράξεων τῆς διοικήσεως. Ἀπεράσισεν ἱδρυσιν ἀποθηκῶν ἡ δεξαμενῶν; Ἡρευνάτο ἂν ἡ ἀπόφασις ἦτο νόμιμος καὶ οὐδὲν πλέον. Τί πάρα πάντα ἡμποροῦσε νά κάμῃ τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον;

Α. Παπαναστασίου. Εἴχετε καὶ τρεῖς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους εἰς τὸ Συμβούλιον.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Οἱ ὑπάλληλοι δὲν εἶχον ὑπέρτερον δικαίωμα ἀπ' αὐτὸ πού εἶχε τὸ Συμβούλιον.

Α. Παπαναστασίου. Εἶχον ψήφον.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Σᾶς ἀνέφερε προχθές ὁ ὁπαδὸς σας κ. Βουδούρης.

Α. Παπαναστασίου. Σᾶς τὸ λέγω αὐτὸ κ. Υπουργέ, διότι μοὺ εἶπτε ὅτι ὁ κρατικὸς ἀντιπρόσωπος δὲν εἶχεν οὔτε ψήφον. Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι εἶπε τρεῖς ψήφους.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Σᾶς ἀνέγνωσε πρακτικὰ ὁ κ. Βουδούρης καὶ σᾶς εἶπεν ὅτι ἐλα τὰ πρακτικὰ ἐγένοντο διὰ τῆς ψήφου τῶν ἀντιπροσώπων τῆς παραγωγῆς.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ξέρω αὐτὸ.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Φίλτατε κ. Βουλευτὰ καὶ συμπολίτα ἐξ Ἡλείας, μετὰ τοιοῦτον παρακράτημα λοιπὸν δὲν κάμνετε τίποτε. Τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὸν σκέλος τοῦ συστήματος, τῆς ἐνιαίας διαχειρίσεως. Καὶ αὐτὸ φοβόμην ὅτι τὸ ἐνεπνεύσθητε ἀπὸ κάποια συνέδριον πού ἐγένετο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Σ. Στεφανόπουλος. Δὲν ἔλαθον μέρος εἰς τὸ συνέδριον

αὐτό. Τὴν γνώμην αὐτὴν τὴν ὑπεστήριξε ὁ ἀείμνητος Γούναρης, ὁ Εὐταξίας. Εἶναι παλαιὰ ἀντίληψις δὲν εἶναι νέα.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μὴ τὸν ἀδικεῖτε τὸν Γούναρη, ὁ ὁποῖος ἦτο εἰσηγητὴς τῆς συμβάσεως περὶ μονοπωλίου καὶ ὁ ὁποῖος ἔστωι τότε τὸν τόπον ἀπὸ ἕνα σφάλμα. Μὴ μοὺ λέγετε ὅτι ὑπῆρξεν ὑπὲρ τῆς ἐνιαίας διαχειρίσεως ὁ Γούναρης;

Σ. Στεφανόπουλος. Τὸ μονοπώλιον αὐτὸ κατ' ἐκείνους τὸ ὑπεστήριξε ὁ Γούναρης.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Εἰς ἐν συνέδριον σταφιδοπαγωγῶν τὸ ὅποτον ἐγένετο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, συνεγράφη καὶ ἐν καταστατικῶν αὐτὸ μοὺ τὸ ἔστειλε τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον. Δὲν τὸ ἔστειλαν εἰς ἐμένα, διότι ἐμὲ θεωροῦν ἀντισταφιδικόν. Ἀς ἀφύσσωμεν τὸν σκοπὸν, διότι ὁ σκοπὸς εἶναι πλουσιοπάροχος — ἔχει δώδεκα περίπου σκοποὺς — καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ συνεταιρισμῶν (ἀναγινώσκει).

Κ. Βουδούρης. Δὲν τὸ ἀφύσσω. Δὲν λέει τίποτε.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Πρόκειται περὶ ἐνιαίας διαχειρίσεως. Δὲν εἶναι δὲ ἐν ἑκθεσὶ ἔργαζον. Εἶναι ψήφισμα σταφιδικοῦ συνέδριου, εἰς τὸ ὅποτον συνήλθον δὲν ἡγεῖται καὶ ἐγὼ πόσαι καὶ τὸ ὅποτον ὑπεστήριξε καὶ ἀπὸ ἕνα Βουλευτῆν.

Δὲν ἡμπορῶ λοιπὸν νά τὸ ἀφύσω ἀπαρτήρητον.

Σ. Στεφανόπουλος. Δὲν τὸ ἔχω διαβάσει καθόλου.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μάλιστα ὁ κ. Βουλευτὴς ὑπερβάλλει τὸ συνδικατὸν, διότι ὁ κ. Στεφανόπουλος κατήγγησε καὶ τὸ ἐμπόριον, ἐνθ' αὐτοὶ ἀνέχονται τοῦλάχιστον τὸ ἐμπόριον. Ἀλλ' ὁ κ. Στεφανόπουλος λέγει, ὅτι θά κάμῃ μίαν ἐνιαίαν διαχείρισιν, καὶ θά ὑπάγωμεν κατ' εὐθείαν εἰς τὸν καταναλωτὴν, διὰ νά πωλήσωμεν. Αὐτὰ κ. Στεφανόπουλε τὰ εὐρήκατε εἰς τὰ βιβλία. Πρέπει νά ζήσητε τὴν ζωὴν, ὥπως τὴν ἔζησε καὶ ὁ ὑπαρκτός — μὲν μὲν πᾶν σταφιδοπαγωγὸν διὰ νά καταλάβῃτε ὅτι τὴν ὥραν πᾶν θά ἔλθῃ νά εἰπῇτε εἰς τὸν κ. Μάρκου ὁ ὁποῖος εἶναι κτηματίας Ἀμαλιαδῶς: κ. Μάρκου θά μοὺ δώσῃς τὴν σταφίδα σου, θά τὴν ἀπαιτημιεὶς ἐγὼ ὅπως θέλω, θά σοὺ δώσω μίαν προκαταβολὴν τὴν τῆς διαχειρίσεως ὅπως θέλω, αὐτὸ εἶναι ὀλίγον κολλεκτιβισμὸς καὶ δὲν ἡμπορῶ νά καταλάβω πῶς ἡμπορεῖτε σεῖς νά πηγαίνετε τὸσον ἀριστέρα μὲ ἕνα ἀρχηγόν, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸσον δεξιὰ. Εἶναι καθαρὸς σοσιαλισμὸς. Εἶχα τὴν πρόνοιαν νά διαδάσω πῶς τὸν χαρακτηρίζει τὸν κολλεκτιβισμὸν ὁ Μάρξ. (ἀναγινώσκει).

Τὸ καθιστῶς ὑπὸ τὸ ὅποτον ζῶμεν, δηλαδὴ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, θά ἀντικατασταθῇ ἀπὸ ἐν νέον καθιστῶς, τῆς συλλογικῆς ἐπιχειρήσεως. Μὰς συνιστᾷτε λοιπὸν κολλεκτιβισμὸν κ. Στεφανόπουλε;

Ἡ ἐνιαία διαχείρισις εἶναι ἡ ἐπιχειρήσις τοῦ Μάρξ. Τὸ ὑπεστήριξε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀντίθετος θεωρητικῶς. Εἴθε νά φθάσῃ ὁ παραγωγὸς μὰς νά εἶναι διαπαιδαγωγημένος, ὥστε νά εἶναι δυνατόν νά κυβερνᾷ μόνος του τὸ προϊόν καὶ νά φθάσῃ ἐκεῖ πού ἀνέφει ὁ κ. Ροδόπουλος διὰ τὴν Κοσπερτιδῆ τῆς Δανίας. Ἐκεῖ, βέβαια, ὅπου ἡ διαπαιδαγωγήσις τοῦ παραγωγῶ ἐφῆκεν εἰς τὸ ἀκρότατον ὅριον ἐπιστημονικῶς τὸ πρᾶγμα ἡμπορεῖ νά γίνῃ. Ἡμπορεῖ εἰς τὴν Δανίαν κάθε ποιμὴν νά πηγαίνῃ τὸ γάλα τοῦ εἰς τὴν Κοσπερτιδῆ νά τὸ γράβῃ καὶ κατόπιν νά τοῦ λέγῃ ὁ συνεταιρισμὸς ἔκαμε τόσο βούτυρο, τόσο τυρὶ, πᾶρε τὴν ἀξίαν του, ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα θά μοὺ ὀμολογήσῃτε περὶ ἐνιαίας διαχειρίσεως ὅπου ὅσκις ὑπῆρξεν συνεταιρισμὸς, οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νά κάμουν ἐμπόριον, ἔφεραν καταστρωφὰς; Δὲν νομίζω λοιπὸν, κύριοι, ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νά ἀσχοληθῶμεν περισσότερο καὶ περὶ τοῦ δευτέρου σκέλους τοῦ συστήματος τὸ ὅποτον εἰσηγήθη ὁ ἀξιότιμος συμπολίτης μου. Φοβόμην ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς εἰς ἐποχὴν πού ἡπειλοποιοῦ ἔνοπλα συλλαλητήρια καὶ κτεδικάζθη

εἰς θάνατον ὁ Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἡ ἀτιμωμένη καὶ ἡτο τοιαύτη ὥστε ἐπηρέασε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ τὸν κ. συνάδελφον διὰ νά μὰς εἰπῇ ὅτι ἐδείξαμεν ἐγκληματικὴν ἀδικασίαν καὶ ἀστοργίαν εἰς τὸν σταφιδικὸν κόσμον. Εἶπα εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ αἱ λευκαὶ μοὺ τρέχει, ἀλλὰ καὶ ὁ σύνδεσμος τὸν ὁποῖον εἶχα μὲ τὸν πατέρα τοῦ κ. Στεφανόπουλου μοὺ ἐπιτρέπουν νά κάμω μερικάς συστάσεις. Ἰσως εἶναι μία παρεκτροπὴ αὐτὸ ἐκ μέρους μου, ἀλλὰ αἰσθάνομαι ὅτι εἶχον ὑποχρέωσιν νά κάμω τὰς συστάσεις αὐτάς. Καὶ ἤθελον ὁ κ. Στεφανόπουλος, διὰ πρώτην φοράν πού ἦλθεν ἐδῶ νά ἐπρόσαςχε περισσότερον καὶ εἰς τὴν διατύπωσιν ἐκείνων πού λέγει, καὶ εἰς τὸν περιεχόμενον ἐκείνων πού λέγει — τώρα βέβαια ἀν τὴν φράσιν ἐγκληματικὴν ἀδικασίαν καὶ ἀστοργίαν τὴν ἔλεγεν οἰστρούποτα ἄλλως ἐκ τῶν ρητόρων, ἂν τὸ ἔλεγε π. χ. ὁ κ. Παπαναστασίου δὲν θά μοὺ ἔκαμνε οὐδεμίαν αἰσθησιν.

Α. Παπαναστασίου. Διὰ τὴν δὲν θά ἔκαμνε αἰσθησιν:

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Διότι ἐδείξαμεν προχθές ἕνα τεῦχος ἀπὸ τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Μπύλφω καὶ ἐκεῖ εἶδα ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔχουν μίαν παρομίαν — ἐγὼ δὲν τὴν ἤξευρα, καίτοι ἔζησα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, — ἡ ὁποία λέγει, θά σᾶς τὴν διαδάξω ἀγγλικὰ καὶ θά σᾶς τὴν μεταφράσω κατόπιν ἐλληνικὰ. «Εἰς τὸν ἔρωτα καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ὅλα ἐπιτρέπονται».

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Υπουργέ, αὐτὰ ἡμπορεῖτε νά τὰ λέγετε δι' ἐσᾶς, ἂν θέλετε, ἀλλ' ὅχι δι' ἐμὲ, ὅτι θεωρῶ εἰς τὴν πολιτικὴν ὅλα τὰ πράγματα ἐπιτρέπόμενα. Εἶπατε ὅτι δὲν θά σᾶς κάμῃ ἐντύπωσιν. Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι ἂν ἐπρόκειτο νά εἰπω κατὰ τὴν τὸ ὅποτον δὲν ἔπρεπε νά εἰπω, ἔπρεπε νά σᾶς κάμῃ ἐντύπωσιν.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μὴ τὰ πέρνετε ὡς προσβολήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐννοοῦτε «ἂν μεταχειρισθῇ μίαν ὀριμὴν ἐκφρασιν».

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἕνας νεώτερος πολιτικὸς ἔχει περισσότερα δικαιώματα νά μεταχειρισθῇ ὀριμῶς ὅσον ἀπὸ ἕνα ἀρχαιότερον.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Αὐτὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι οἰκονομικὰ μὰς μετὰ τὸν κ. Στεφανόπουλον. Νά μὴν ἀνακατέσθε σεῖς. Κύριοι, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νά σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερον, ἀπασχολήθητε περισσότερον μετὰ τὸν κ. Στεφανόπουλον, διότι ἦτο εἰσηγητὴς τῆς ἐπερωτήσεως, καὶ ἐπομένως εἶχα ὑποχρέωσιν νά προσέξω τὴν ἀγόρευσίν του περισσότερον.

Ὅσον ἀφῶρ τὸν κ. Βουδούρη, περιορίσθη οὗτος ἐπὶ τοῦ ἐγγύου φόρου. Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νά ἐπιμείνω ἐπ' αὐτοῦ μετὰ τὴν δῆλωσιν τοῦ κ. Προέδρου. Θά μοὺ ἐπιτρέψῃτε μόνον νά σᾶς εἰπω ποῖον εἶναι τὸ πραγματικὸν θᾶρος τὸ ὅποτον ἡ σταφὶς ὑπέστη διὰ τῆς φορολογίας τὴν ὁποίαν ἠθέλατε νά ἐλαττωσῃτε. Κατὰ τὴν ἐξαστίαν κατὰ τὴν ὁποίαν λειτουργεῖ ὁ ὀργανισμὸς τὸ Κράτος εἰσέπραξεν ἐν ὅλῳ 153.000.000. Χρεώσται ὁ Α.Σ.Ο. 30 ἑκατομμύρια ἀπὸ τὸν περσινὸν φόρον καὶ 50 τὰ ἐφετινὰ γίνονται 80 καὶ 153 τὰ ὅποια εἰσέπραξε. Ἀς ἐλπίσωμεν ὅτι θά εἰσπράξῃ καὶ τὸ ἐρχόμενον καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἂν προσέξωμεν νά ρυθμίσωμεν τὰ κατ' αὐτὸν θά πάμῃ μπροστὰ ὁ ὀργανισμὸς, διότι ἐγὼ πιστεύω εἰς τὸν θεσμὸν αὐτόν. Θά φθάσωμεν νά εἰσπράξῃ τὸ Κράτος διὰ τὰς ἐξ αὐτῆς ἐσοδείας 233 ἑκατομμύρια (ἀναγινώσκει). Κατὰ τὴν ἐξαστίαν τῆς λειτουργίας τοῦ Ὄργανισμοῦ εἶχον οὕτω αἱ ἐσοδαὶ σταφίδας. Τὰ 1925 πηρήχθησαν 325 ἑκατ., τὰ 1926 παρήχθησαν 285, τὰ 1927 278, τὰ 1928 285, τὰ 1929 272 καὶ τὰ 1930 παρήχθησαν 270. Γίνεται λοιπὸν σύνολον 1715 ἑκατομμύρια: αὐτὰ τὰ ὑπολογίζω μετὰ 3.000 ὄρχ. μόνον μέσῃ τιμῇ κατὰ χιλιᾶδα ἐνθ' ὅς εἶπα πρὸ ὀλίγου ὅτι ἡ μέσῃ κατωτέρα τιμὴ εἶναι 2.800 ἐπομένως ἀσφαλῶς ἡ μέσῃ τιμὴ εἶναι πολὺ ἀνωτέρω τῶν 3.000.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Υπουργέ, σεῖς πέρνετε μίαν

μέσσην τιμήν των τελευταίων ὁ ἐτών, ἐγὼ σὰς ὀμιλῶ διὰ τὴν σημερινήν.

Γ. Καφαντάρης. Πόσα εἰσέπραξε τὸ Κράτος;

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). 153 εἰσέπραξε καὶ 80 πού ἔχει νὰ λάβῃ...

Π. Τσαλδάρης. Ἀπὸ πότε;

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του. Θὰ εἰσπράξῃ λοιπὸν τὸ Κράτος 233 εκατομμύρια ἐπὶ κεφαλαιῶν ἀκαθαρίστου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι πολὺ ἀνώτερον, ἀλλὰ σὰς ὀμιλῶ περὶ τοῦ κατωτέρου ὁρίου. — 5.145 εκατομμύρια. Λοιπὸν τὸ βάρος τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ εἶναι 4.53 ο/ο καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ φορολογικὸν βάρος τῆς σταφίδος κατὰ τὴν τελευταίαν ἐξαετίαν.

Κ. Βουδούρης. Θέλω νὰ δώσω μίαν μικρὰν ἀπάντησιν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸν κ. Υπουργόν. Ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν, ὅτι παρὰ τὴν εὐφυῶν καὶ τὴν σαφήνειαν ἢ ὅποια σὰς χαρακτηρίζει, προσπαθήσατε δι' ἀλχημιστικῶν τρόπων νὰ μᾶς ἀποδείξετε ὅτι ὅχι μόνον δὲν φορολογεῖται ἡ σταφίς, ἀλλὰ θωπεύεται. Σὰς εἶπα ὅτι ὁ φόρος ὅχι μόνον εἶναι ἀδικος, ἀλλὰ εἶναι δημοτικὸς, διότι μὲ ἀπλὰ λόγια σὰς εἶπα ὅτι τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ παραγωγὸς μὲ τὰς σημερινὰς τιμὰς δὲν εἰσπράττει ἢ μάλιστα, ὅπως ξέρετε, ὑπὲρ πάντων ἄλλον, τὰ ἔξοδα τῆς καλλιέργειας του, σὲς ἔρραβε καὶ τοῦ πέρνετε διακοσίαις δραχμῶν φόρον ἀπὸ εἰσόδημα ἀνυπαρκτόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι ζήτημα διακοπῆς αὐτὰ πού λέγετε εἶναι ὑποστηρίξεις τῶν ἰδεῶν σας.

Κ. Βουδούρης. Θέλω νὰ σὰς εἶπω...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σὰς εἶπεν ὁ κ. Υπουργός ὅτι τὸ ὅλον βάρος εἶναι 4 1/2 ο/ο.

Κ. Βουδούρης. Ἐγὼ σὰς λέγω πότος λόγος δικαιολογεῖ τὸν ἐντὸς μᾶς ἐξαετίας διπλασιασμὸν τοῦ φόρου. Ἐδεκαπλασιάσθησαν τὰ εἰσδήματα τῶν παραγωγῶν; Ἡ πότος λόγος δικαιολογεῖ τὴν ἀνισότητά ἢ ὅποια ὑπάρχει μεταξὺ Πελοποννήσου καὶ ἄλλων περιφερειῶν, ὅπου ὁ φόρος ἔγινε πολὺ μικρότερος ὅπως εἰς τὴν Κρήτην ὅπου εἶναι 100 δραχμαί.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ὀμιλήσωμεν ἰδιαίτερως εἰς τὸν προϋπολογισμόν.

Κ. Βουδούρης. Μὰς εἶπατε κ. Υπουργέ ὅτι θέλομεν νὰ διδάξωμεν τὴν ἀσυνδοσίαν. Τὸ τοιοῦτον δὲν ἐκλάμμεν ποτε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν ὁ φόρος εἶναι 4 1/2 ο/ο κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ τί λέγετε ὅτι προσφέρουν πολλὰ.

Α. Παπαναστασίου. Ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν φόρων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Ἡ δὲ σημερινὴ εἶναι διάφορος ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐξέθεσαν ὁ κ. Υπουργός, διότι αὐτὸς ὀμιλῆσε καὶ διὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Ἑθν. Οἰκονομίας). Ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι τοὺς ἐχαρίζομεν τὸν φόρον ὁλόκληρον, ἢ δυναμικότης τοῦ Ὄργανισμοῦ ἦτο 1350 δραχμῶν καὶ 165 ὁ φόρος 1515 δραχμῶν. Ἡμεῖς ἡσφαλίσαμεν 2 χιλιάδας καὶ ὅχι μόνον τοὺς ἡσφαλίσαμεν τὰς δύο χιλιάδας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ τὴν αὐτὴν ἢ συζήτησις. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ὑποβάλλετε πρότασιν περὶ καταργήσεως τοῦ φόρου τῆς σταφίδος καὶ ἐκεῖ θὰ τὸν ἐξετάσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ συζητήσωμεν ἐὰν θὰ καταργηθῇ ἢ ὅχι ὁ φόρος. Ἀλλ' ἐπειδὴ συνεζητήθη κατὰ τίνα τρόπον δύναται νὰ ρυθμισθῇ τὸ σταφιδικὸν ζήτημα μεταξὺ τῶν προτάσεων αἱ ὁποῖαι ὑποβάλλονται, ὑποβάλλεται καὶ ἡ πρότασις αὐτὴ περὶ τῆς ἐπιδότησεως τὴν ὁποίαν ἀσχεῖ ὁ ὑπάρχων φόρος ὅσον ἀφορᾷ τὴν σταφίδα. Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ λάβωμεν οἰανδήποτε ἀπόφασιν. Ἡ συζήτησις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀφορᾷ περὶ τοῦ ποῖον ἐπιδόσαν ἔχει ὁ φόρος τῆς σταφίδος. Ἡ ἀντιπολίτευσις καὶ ἡ Βουλὴ ἐν γένει δὲν περιμένει ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λύσῃ τὴν αὐτὴν ζήτημα αὐτό.

Α. Παπαναστασίου. Πολὺ πρακτικώτερα τὴν αὐτὴν ζήτημα νὰ γίνῃ ἢ συζήτησις αὐτὴ παρὰ εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Δὲν

μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐκεῖ συζήτησις ἐκτεταμένη ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου θέματος. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις εἶναι ἀσχετος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ ἐξηγηθῇ. Ἐὰν τὸν ἱσχυρισμὸν αὐτὸν τὸν φέρετε, διὰ νὰ μᾶς ζητήσετε νὰ καταργήσωμεν, ἢ νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν φόρον τῆς σταφίδος, σὰς λέγω ὅτι αὐτὴ εἶναι συζήτησις εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ὅχι ἐδῶ. Τὶ παρὰ πᾶν θέλετε;

Κ. Βουδούρης. Ἠθέλομεν τοῦτο, ἀντὶ ὁ κ. Υπουργός τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας νὰ φέρῃ τὰ σημειώματα τῶν τελευταίων ἔξ ἐτών, νὰ ἔφερνε τὰ σημειώματα τῆς τελευταίας δεκαετίας ὁπότε θὰ ἔλαγε πᾶσα προσέφερον ἢ σταφίς εἰς τὸν κορβανὴν εκατομμύρια ἢ δισεκατομμύρια ὁλόκληρα. Αὐτὸ ἤθελα νὰ εἶπω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ἐγνώριζε τοὺς ἱσχυρισμοὺς σας εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὰ ἔφερε. Σὲς μπορεῖτε νὰ ἔλθετε εἰς τὸ βῆμα νὰ τὰ εἴπητε.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Ἑθν. Οἰκονομίας). Κύριε Πρόεδρε, βλέπετε πόσος θόρυβος γίνεται διὰ τὸν φόρον τοῦ δημόσιου. Θὰ ἐπιβῇ αὐτὸν τὸν θόρυβον καὶ ὅλον τὸν ἄλλον θόρυβον νὰ ἐπαδεύκουν οἱ κ. συνάδελφοι καὶ διὰ τὴν κατάργησιν τῶν τοπικῶν φόρων. Ἠξεύρετε ὅτι ἔχω ἕνα τηλεγράφημα ἀπὸ τὸ Αἴγιον τὸ ὁποῖον μοῦ λέγει (ἀναγινώσκει).

«Συζητοῦμεν ὑπὸ τῆς Βουλῆς σταφιδικοῦ, παρακαλοῦμεν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἰτήματα ἐξαγωγικῶν περιφερειῶν. Αἰγιάλεια ἐπιπροσθέτως ἀναμμένη μείωσιν δυσδαστάκτων τοπικῶν φόρων ἀνερχομένων εἰς 150 δρ. χιλιολίτρων. Αἰγιάλεια διαμαρτύρεται κατ' ἐνεργειῶν Δημάρχου Αἰγίου, διατρέποντος ἡδὴ ἐπίτηδες Ἀθήνας, περὶ διατηρήσεως ὑπαρχούσης ἀδικίου φορολογίας ὑπὲρ δήμου Αἰγίου».

Π. Τσαλδάρης. Προσέξατε κ. Υπουργέ, δὲν εἶναι ἐξ Αἰγίου νομίζω.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας). Μολοντί ὁ κ. Πρόεδρος ἀπήντησε καὶ εἶχε δικαίον νὰ ἀπαντήσῃ νὰ μὴ συζητήσωμεν πράγματα ἀφορῶντα τὸν προϋπολογισμόν, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ, ὁ κ. Βουδούρης νὰ τοῦ εἶπω ὅτι διὰ τὴν σταφίδα ἀκριβῶς καὶ γενικῶς διὰ τὴν Ἑθνικὴν μᾶς οἰκονομίαν πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὡς Παλλάδιον, διότι τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κλονισθῇ τὸ ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ τεθῇ ἐν κινδύνῳ ἡ νομισματικὴ σταθεροποίησις, ὁ πρῶτος πού θὰ ὑποστῇ τὸ ὀδυνηρὸν κτύπημα θὰ εἶναι ὁ παραγωγός, οἰοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι οὗτος εἴτε καπνοπαραγωγός, εἴτε σταφιδοπαραγωγός. Αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν ἔχω νὰ δώσω ὡς πρὸς τὸ θέμα αὐτό.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ μὴ καταναλώσωμεν τὴν σταφίδα εἰς τὸ ἐξωτερικόν δὲν θὰ ἔχῃ ἀντίκτυπον ἀνάλογον;

Π. Βουρλούμης (Υπουργός τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Κύριοι συνάδελφοι, ἡ σταφίς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τριτοῦ ὅταν ἐπωλεῖτο 50 δρχ. ἐπλήρωνε 15 δρχ. χρυσᾶς ἔγγειον φόρον ὠρισμένων ἐπαρχιῶν καὶ 13 τῶν λεγομένων 6 ἐπαρχιῶν, Πυλίας, Μεσσηνίας κλπ. Πρέπει καὶ τὸ Κράτος νὰ ζήσῃ. Λοιπὸν δὲν πρέπει τὰ πράγματα αὐτὰ νὰ ἐξετάζωνται τὸσον ἐπιπολαιῶς.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν τὰ ἐξήτασά ποτε ἐπιπολαιῶς. Πρέπει νὰ λάβῃτε ὑπ' ὄψιν σας καὶ τὸν ἀντίκτυπον, πού θὰ ἔχῃ τὸ Κράτος, ὅταν δὲν πωλῇται ἕνα τοῦ προϊόντος ὁποῖον μάλιστα διατίθεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σωστὸ αὐτό, ἀλλὰ τὰ δάχη τὸ καπνὸς εἶναι τὸσον θαυράτα, ὥστε δὲν πρέπει νὰ λέγωμεν ὅτι ἐλαττώνωμεν τοὺς φόρους ἐδῶ καὶ ὅχι ἄλλοῦ.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὁ κ. Βουδούρης συνέστησεν ὅπως χρησιμοποιοῦνται εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον σταφιδόψωμο.

Κ. Βουδούρης. Καὶ εἰς ὕλην τὴν Ἑλλάδα.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὑπάρχει ὁλόκληρος φάκελλος, τὸν ὁποῖον ἔστειλα εἰς τὸν

σταφιδικὸν Ὄργανισμὸν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἤμην Ὑπουργός τοῦ Ἐπισιτισμοῦ. Ἐκκαμὸν ἐκεῖ ἔρουναν, ἐὰν θὰ ἤμπορούσε νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ κουραμάνα τοῦ στρατοῦ με σταφιδόψωμο. Ἦτο τότε εἰς τὴν ἱπιμελητείαν ὁ Γάλλος Μπονιέ, ὁ ὁποῖος ἐδείξεν ὅλην τὴν προθυμίαν καὶ διέταξεν ὅλα τὰ Σώματα νὰ δοκιμάσωσι καὶ ὑπάρχουν ἐκθέσεις τῶν Σωματάρχων, ἐξ ὧν θὰ ἴδῃτε ὅτι κατὰ πλειοψηρίαν δὲν τὸ ἐδέχθησαν, διότι ὁ στρατὸς δὲν ἔμπορεῖ νὰ φάγῃ τὸ τυρὶ μὲ γλυκὸ ψωμί. Τώρα, μποροῦσε, καὶ αὐτὴν τὴν προσπάθειαν νομίζω μποροῦμεν νὰ τὴν κάμωμεν καὶ εἰς τὸν στρατὸν καὶ εἰς τὸν στόλον, νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ τσάι μὲ ἕνα ἀφέψημα ἀπὸ σταφίδα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κάνει καλὸ ἀφέψημα ἢ σταφίς;

Π. Βουρλούμης (Υπουργός τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Πρῶτῃ τάξει. Δὲν ἔχω νὰ κάμω καμμίαν παρατήρησιν ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Μάρκου. Ὁφείλω μάλιστα νὰ τὸν συγχαρῶ, διότι εἶπεν ὅτι ἀρχὴν τοῦ ἔχει, ὡς πολитеυόμενος νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι πικρά. Ὑποθέτω ὅτι ὅλοι τοῖς ἰδίοις κάμνομεν. Διότι, ἐὰν δὲν κάμωμεν ὅλοι τὸ ἴδιον, δὲν εἶναι ποτε δυνατόν, οὔτε ὁ Κοινοβουλευτισμὸς νὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος πού πρέπει νὰ ἀρθῇ, οὔτε ὁ τόπος νὰ πάῃ μπροστά. Ἐὰν φοβούμεθα τὰς ἰδέας μας, μὴ τυχόν μᾶς μειώσουν τὴν δημοτικότητά μας καὶ δὲν λέγομεν εἰς τὸν λαὸν ὅτι πρέπει, τότε δὲν εἴμεθα ἡγέται τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ, ρυμουλκούμεθα ἀπὸ τὸν λαόν. Ὁ κ. Μάρκου παρετήρησεν ἐπίσης ὅτι θεωρεῖ ἀντιοικονομικὸν τὸ μέτρον τῆς παρακαρτήσεως.

Δὲν θὰ ἀνοίξω τοιαύτην συζήτησιν, διότι ἐν μέτρον τὸ ὁποῖον ζεῖ 35 χρόνια νομίζω ὅτι ἔχῃ κῆποιαν βάσιν ἐπιστημονικὴν. Τὴν ἰδίαν παρατήρησιν ἔκαμε καὶ ὁ κ. Ροδόπουλος. Ἐμνησθὲν μάλιστα καὶ τοῦ μακαρίτου Τρικούπη τὸν ὁποῖον ἀτυχῶς φέρουσι λέγοντα τὴν σοφίαν «ἡ σταφίς διὰ τῆς σταφίδος». Δὲν εἶπεν ὁ ἀείμνηστος Τρικούπης τέτοια πράγματα. Ἀπὸ μίαν παλαιὰν ἀγορεύσιν μου τοῦ 1911 εἶχα ἕνα σημείωμα τῶν ἀγορεύσεων τοῦ Τρικούπη ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος τοῦ 1894 καὶ τὴν εὗρηκα κατὰ τύχην εἰς τὸν φάκελλον. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Τρικούπης τὴν 4 Φεβρουαρίου 1894. (ἀναγινώσκει). «Δὲν εἶναι τελείως εὐχάριστον ὅτι ὁ πλοῦτος τῆς χώρας ἡμῶν κυρίως περιορίζεται εἰς ἕν προϊόν. Ὅθι το προτιμότερον ὁ πλοῦτος τῆς χώρας νὰ κατενέμετο ἐν παραγωγῇ διαφόρων προϊόντων, ὥστε τὰ ἀτυχήματα τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν κατὰ περιόδον τινα ν' ἀναπληρῶνται ἐκ τῆς εὐτυχίας ἄλλων, ἀλλὰ ταῦτα δὲν δύναται νὰ καθορίσῃ ἡ Πολιτεία, οὐδ' ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Πολιτείαν νὰ παρεμβαίνῃ κανονίζουσα αὐτὴν τοὺς τρόπους καθ' οὓς ὁ ἀναπτύσσεται ἐν τῇ Χώρα ἡ παραγωγὴ εἴτε ἡ γεωργικὴ, εἴτε ἡ βιομηχανικὴ, εἴτε ἡ ἐμπορικὴ, οὐδ' εἶναι ἐφικτὸν ἡ καταστrophὴ προϊόντος ὅπερ ἐὰν περιεσώζετο δι' ἐγκαίρως τῆς Πολιτείας ἀντιλήψεως θὰ ἦδύνατο μετ' ὀλίγον φυσικῶς καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ ὑπάρξῃ».

«Δὲν ἐξέπεσεν ἡ ἀξία ἀναλόγως τοῦ πλεονασμοῦ ἀλλ' ἐνεκα τοῦτοῦ ἐξέπεσεν αὕτη ἐπὶ πολλαπλασίῳ ἐκ τῆς ἐπιδότησεως τοῦ καπνοῦ, ὅστις κατέλαβε καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν παραγωγὴν καὶ ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς προκινύσεως ψυχολογικῆς τῶν πολιτῶν καταστάσεως».

«Ἡ σταφιδάμπλος ἀφιεμένη εἰς τὴν πρόνοιαν τῶν ἰδιοκτητῶν, ἤθελε καταστραφῇ, καὶ θὰ ἔπρεπε, ὅταν ἡ χώρα ἀνέκα τὰς δυνάμεις αὐτῆς, νὰ ῥροντίσῃ ὑπὲρ τῆς ἐκ νέου ἐμφυτεύσεως».

Παραμβαίνουσα ἡ Πολιτεία ἐξαίρετικῶς πρέπει νὰ μὴ παρεμποδίσῃ τὴν λειτουργίαν τῆς κανονικῆς συναλλαγῆς, ὅταν

ἔχωμεν παραγωγὴν ἀφθονον, πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ τιμὰς εὐθηνῆς.

Τώρα ὁ κ. Ροδόπουλος ἔχει καὶ αὐτὸς τὰς ἰδέας του, θέλει τὴν ἐκρίνωσιν. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐκρίνωσιν οἱ συνάδελφοι. Διαφωνοῦμεν ριζικῶς. Δὲν πρέπει νὰ ἐκρίνωσιν διότι ὅταν εἶναι τῆς ἰδικῆς μου ἡλικίας καὶ συνέπεσε νὰ ἔχουν περάσει ἀπὸ τὴν Ἠλείαν καὶ εἶδον τὴν πεδιάδα τῆς Ἀμαλιάδος θὰ ἡξέβουν, ὅτι ἐφόσον δὲν ὑπῆρχε ἡ σταφίς εἰς τὴν Ἠλείαν πεδιάδα καὶ ἐξοῦσαν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ δημητριακά, δὲν εἶχον οὔτε τσαρούχια εἰς τὰ πόδια των. Ἀφ' ἧς ἔκαμαν τὴν φυτεῖαν τῶν ἀμπέλων μὲ ὅλας τὰς κρίσεις, μὲ ὅλα τὰ παράπονα μὲ τὰ ἐνοπλά συλλαλητήρια, εἶναι πολὺ καλύτερα ἀπὸ ὅσον εἶναι οἱ γεωργοὶ τῆς Θεσσαλίας τῇ Αἰτωλοακαρνανίας καὶ τῆς Μακεδονίας. Λοιπὸν ἐκρίνωσιν δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ. Καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἀφοῦ σὰς ἐκράτησα τόσον ὥραν, νὰ σὰς εἶπω ἕνα ἀνεκδοτὸν διὰ νὰ γραφῇ εἰς τὰ πρακτικά δι' ὅσους θὰ τὰ διαβάσουν εἰς τὸ μέλλον. Εἰς τὰ 1899 ὅταν ὁ μακαρίτης Σιμόπουλος εἰσήγαγε τὸν νόμον περὶ σταφιδικῆς Τραπεζῆς ἡλθικεν ἀπὸ τὰς Πάτρας μὴ ἐπιτροπῇ, ἡμῖν τότε νεαροῖς, καὶ τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον μὲ ἑστίαι με μερικὸς γέροντας -κανένας δὲν ζεῖ-διὰ νὰ ἐνεργήσωμεν παρὰ τοῖς ἀρχηγοῖς τῶν κομμάτων νὰ ἐγκριθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦ μακαρίτου Σιμόπουλου, ἐπήγαμεν λοιπὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀρχηγούς καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰς τὸν μακαρίτην Δραγοῦμην. Διὰ τὴν ἐκρίνωσιν μᾶς εἶπεν ὁ κ. Δραγοῦμης ἀφοῦ δὲν ἔχετε καμμίαν πρόσοδον; Ἐὰν δὲν ἔμπορέσατε νὰ ἐνοικιάσητε τὸ σπῆτι σας, τοῦ ἀπήντησα ἐγὼ, θὰ τὸ γκαρμίσετε; Τὸ κλήμα τῆς σταφιδάμπλους γιὰ μᾶς εἶναι τὸ σπῆτι μας; Κάθε στρέμμα στοιχίζει 1000 δρ. χρυσᾶς, καὶ χρειάζεται 7 χρόνια διὰ νὰ παραγάγῃ πὼς εἶναι δυνατόν νὰ ἐκρίνωσιν με χωρὶς νὰ ματώσῃ ἢ καρδιά μας. Τοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν ἡ παρατήρησις μου καὶ ἐγερεθεῖς μᾶς ἔειπε τὴν χεῖρα καὶ μᾶς εἶπε «θὰ σὰς ὑποστηρίξω».

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰς τὴν ἐποχὴν πού ἦτο μονοπωλιακὸν εἶδος διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ παραγωγὴ τῆς σταφίδος, ἤμπορούσε κάπως νὰ γίνῃ σκέψις ὅτι πρέπει νὰ ἐκρίνωσιν διὰ νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν παραγωγὴν, διὰ νὰ βελτιώσωμεν τὰς τιμὰς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐλληνικὴ σταφίς εἶναι τὸ 1/3 τῆς σταφίδος ἢ ὅποια παράγεται εἰς τὸν κόσμον, δὲν βλέπω τί ἔχομεν νὰ κερδίσωμεν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι θὰ ἐλαττώσωμεν τὴν παραγωγὴν μας. Δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Ἑθν. Οἰκ.) Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν νὰ ἐκρίνωσιν, μήπως δὲν πωλοῦμεν τὸ προϊόν, ὅχι μόνον τὸ πωλοῦμεν, ἀλλὰ ἡναγκαζώμεν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ εἰσαγάγωμεν καὶ ξένους βλάς διὰ τὴν βιομηχανίαν, ἐχρησιμοποιοῦσαμεν μάλιστα καὶ ἐφέτος καὶ πέρυσι χαροῦπια. Ἐχομεν καὶ ἄλλα προϊόντα τὰ ὅποια ἤμποροῦμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν διὰ τὸ οἰνόπνευμα, διότι ἡ σταφίς δὲν ἐπαρκεῖ ἂν δὲν εἴχομεν τὸ ἀτύχημα νὰ σταματήσῃ ἡ σύμβασις μὲ τὴν Γαλλίαν δὲν θὰ εἴχομεν σταφίδα ἀρκετήν. Διὰ τὴν νὰ τὴν ἐκρίνωσιν; Μὰς εἶπεν ὁ κ. Ροδόπουλος μὲ τὸ κραεὶ τὸ ὁποῖον πίνουμε, κάνουμε ντάμπινγκ, δὲν κάνουμε ντάμπινγκ, διότι ὁ παραγωγὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μοιράσῃ τὴν παραγωγὴν του, καὶ ἔμπορεῖ νὰ εἴπῃ τὰ 50 ο/ο τὰ προορίζω διὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὰ διατιμᾷ σὲ μὴ τιμὴ καὶ τὰ 50 ο/ο τὰ προορίζω διὰ τὴν οἰνοπνευματοποίησιν καὶ τὰ διατιμᾷ μὲ ἄλλην τιμήν, διότι ὁ παραγωγὸς δὲν δύναται μόνος του νὰ τὸ κάμῃ καὶ ἐξήγησε τὴν ἐπικορύβαν τῆς Πολιτείας νὰ τὸν βοηθήσῃ νομοθετικῶς, αὐτὸ σημαίνει ὅτι κάμει ντάμπινγκ;

Σ. Κωστόπουλος. Κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτὴν οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν ἐκρίνωσιν ὑποστηρίζουν τὰ συμφέροντα τῶν Αὐστραλῶν παραγωγῶν.

Γ. Ροδόπουλος. Αὐτὸ λέγουν οἱ ξένοι καὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τί λέγουν, διὰ νὰ ἐξέβρωμεν νὰ ἀπαντήσωμεν.

Π. Βουρλούμης (Υπουργός Ἑθν. Οἰκ.). Ἀναφέρω τὸ ζήτημα τῆς ἐκρίνωσεως διότι καὶ ὁ ἀξιοτίμος βουλευτὴς Ἠλείας ἤρ-

ξανο από την ἐκρίζωσιν, ἀλλὰ συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐκρίζωσης. Ἐπομένως εἰς τὴν Βουλὴν δὲν ὑπάρχει καμμία φωνὴ ἐκτὸς τοῦ κ. Ροδόπουλου ὑπὲρ τῆς ἐκρίζωσης. Παραπονεῖται ἐπίσης ὁ κ. Ροδόπουλος, διότι ἐκάναμε χρῆσιν καὶ χαρουπίων. Μὰ ἡ Κυβέρνησις, δὲν εἶναι Κυβέρνησις τῶν σταφιδοπαραγωγῶν, εἶναι Κυβέρνησις ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Πῶς ἠδύνατο νὰ ἀγνοήσῃ τοὺς παραγωγοὺς τῶν χαρουπίων. Ἐγένετο ἐπίσης λόγος καὶ περὶ μελάσσης καὶ κατακρίθη ὁ Ὅργανισμός, διότι εἰσήγαγε μέλασσαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ὅργανισμός εἰσήγαγε μέλασσαν κατόπιν συνεννοήσεων μετὰ τοῦ γενικοῦ Χημείου, δοθέντος ὅτι δὲν θὰ ὑπῆρχε σταφὶς ἐπειδὴ τὴν προώριζε διὰ τὴν Γαλλίαν. Ἐν τῇ μεταξὺ ὁμῶς ἐσταμάτησεν ἡ εἰσαγωγὴ αἰνῶν εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ εὐρέθημεν μὲ μέλασσαν.

Ἀπεφασίσαμεν τελευταίως νὰ οἰνοπνευματοποιηθῇ ἐντατικῶς ἡ μέλασσα, νὰ οἰνοπνευματοποιηθῇ ἐντατικῶς καὶ ἡ σταφὶς, καὶ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόθεμα διὰ τὸ μέλλον. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡγνοήσαμεν τὸ μὲν καὶ ἐπροστατεύσαμεν τὸ ἄλλο προϊόν. Ἐως προχθὲς ἡ σταφὶς ἐθεωρεῖτο πλέον ἢ ἀσφαλὲς νὰ εὕρῃ τὴν κατανάλωσιν τῆς εἰς τὴν βρώσιν καὶ τὴν βιομηχανοποίησιν τῆς. Ἡ ἐσοδεία μᾶς εἶχε φθάσει ἄλλοτε μέχρι 385 ἑκατομ., λιτρῶν ἐνὶ τῷ τῶρα ἡλαττώθη ἡ ἐσοδεία μᾶς καὶ μέχρι 250 ἑκατομ. Θὰ σὰς εἰπῶ καὶ κατὰ ἄλλο. Εἶνε τολμηρὸν ἀλλὰ πρέπει νὰ σὰς τὸ εἰπῶ διὰ νὰ τὰ μελετήσετε νὰ τὸ συζητήσετε, νὰ συνεννοηθῇτε καὶ μὲ τοὺς συμπολίτας σας ὥστε, ὅταν θὰ ἔλθουν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ εἰσηγηθῶμεν ἂν θὰ ἡ οὐ δυνατόν καὶ σεῖς, νὰ συμφωνήσετε ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος. Ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ καταργήσωμεν τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς φυτεῦσεως, ἡ ὁποία ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς τὰς τελευταίας ἐξεγέρσεις, εἰς τὴν Αἰγιάλειαν καὶ πιθανῶς εἰς ἕνα τῶν δῆμων τῆς Κορινθίας τὸν δῆμον Πελλήνης. ὅπου γίνεται ὁ Παναγίτης. Αὐτὸ εἶναι προσωπικὴ μου γνώμη δὲν τὴν ἀνεκρίνωσα οὐτε εἰς τὴν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι ἀξία μελέτης.

Ε. Βενιζέλος (Πρωτ.) Ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν βλέπω διατὶ εἰς περιπτώσιν ποῦ ἡμπορεῖ νὰ παραχθῇ καλὴ ποιότης νὰ ἀπαγορεύσωμεν νὰ παραχθῇ, ἀφοῦ ἔπαυσεν ἡ σταφὶς νὰ εἶνε μονοπώλιον ἰδικὸν μᾶς.

Π. Βουγλόυμης. Φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως σόλοικον. Κύριοι, δύναται τις νὰ μᾶς εἰπῇ, δὲν ἡμπορεῖτε νὰ ἐξοδεύετε τὴν σταφίδα καὶ κάνετε παρακράτησιν καὶ ταυτοχρόνως ἀφίνετε ἐλευθέραν τὴν φυτεῖαν; Τὴν ἐξοδεύομεν κύριοι. Ἀλλὰ πῶς θέλετε νὰ ἐμποδίσω τὴν Αἰγιάλειαν ἡ ὁποία ἐδείξε τὸσον ἐπιμέλειαν διὰ νὰ παρουσιάσῃ μίαν ποιότητα ἡ ὁποία εἶναι θαυμασία καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔχει ὥρον δι' ἄλλο εἶδος καλλιέργειας; Ἡ οἰκογένεια τοῦ χωρικοῦ αὐξάνει χρόνον μὲ τὸν χρόνον καὶ ὅταν σοῦ λέγει ἔχω 10 στρέμματα χωράφι. τί νὰ κάνω; Λόγος εἶναι, ἀφισέ με νὰ τὰ βάλω σταφίδα. Τί θὰ τοῦ ἀπαντήσετε; Προχθὲς ἔδειραν ἀνηλεῶς δύο ὑπαλλήλους τῆς ἐταιρίας ὅπως ἀνέφερον ὁ κ. Βουδοῦρης. Λοιπὸν σὰς παρακαλῶ νὰ τὸ μελετήσετε. Ἡξεύρω ὅτι θὰ εὕρῃ ἀντίδρασιν. Ἐγὼ δὲν θὰ ἐδίσταζα κύριοι νὰ ἄρω τὴν ἀπαγόρευσιν γενικῶς, διότι τί θὰ ἐσήμαινε τοῦτο; Διατὶ φυτεῖται αὐτὸς ὁ ἀγρότης; Θὰ πῇ ὅτι τοῦ συμφέρει. Διατὶ νὰ τὸν ἐμποδίσω νὰ φυτεύσῃ; Ἀποδεικνύει δὲ ὅτι δὲν εἶναι τὸσον μεγάλη ἡ ἀπόγνωσις διὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀγροτικὸς βουλευτὴς κ. Βουδοῦρης κατηγάλασε ὅλην τὴν μελοδραματικὴν του φωνήν, ἀφοῦ λαθραίως ἀκόμη πηγαίνουν καὶ φυτεύουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωτ.) Ἐὰν διατηρήσωμεν τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς νέας καλλιέργειας πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἀνταλλάγματα ἀπὸ τοὺς τόπους ποὺ παράγουν σταφίδα.

Α. Μάρκου. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ ποῦ ἐμελέτησα τὸ ζήτημα εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος μαζί σας.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Σημειώσατε ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν ἄλλο ἐπιχείρημα πολὺ σοβαρό-

τερον, τὰ κλήματα μᾶς ἐγείρασαν. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἡ ἐσοδεία μᾶς εἶχε φθάσει 385 ἑκατομ. ὡς προείπον, καὶ τῶρα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἔχομεν 280 ἑκατομμύρια καὶ 250 ἑκατομμύρια. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, τὰ εὐτυχῇ, ἐκαλλιέργουν οἱ ἄνθρωποι ἐπιμελῶς, καὶ ἔκαμνον καὶ συμπλήρωσιν τῶν κτημάτων τῶν, ἀλλὰ μὲ τὰς τιμὰς τὰς περυσινὰς καὶ τὰς ἐφετεινὰς ποῦ μόλις εἰσπράττουσιν ἐξοδὰ των, ὡς ἰσχυρίζονται, δὲν θὰ μποροῦν νὰ καλλιέργουν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Διατρέχοντες τὸν κίνδυνον νὰ ἴδωμεν τὴν ἐσοδείαν μᾶς πολὺ ἐλαττωμένην καὶ θὰ εἶναι ἀργὰ ἢ ἄρως τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς φυτείας, διότι ἔχομεν δημιουργήσει καὶ βιομηχανίας καὶ ἔταν θὰ ἔχωμεν ἐσοδείαν 200 ἑκατομμύρια πῶς θὰ ἐργασθῇ ἡ βιομηχανία μᾶς; Θὰ βγάζουμε χρυσάφι διὰ μέλασσαν. Θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ σκεφθῇτε τὸ ζήτημα νὰ τὸ μελετήσετε νὰ ἴσῃτε καὶ τοὺς συμπολίτας σας, ὥστε νὰ εἴμεθα σύμφωνοι ὅλα τὰ κόμματα διὰ νὰ κάμωμεν αὐτὸ τὸ τολμηρὸν διὰδῆμα.

Τ. Ἀναστασιῶν (Διὰ νὰ ἴδῃτε μὲ πόσον ἀπαίσιον τρόπον ἐφαρμόζεται αὐτὴ ἡ ἀπαγόρευσις τῶν φυτειῶν θὰ σὰς ἀναφέρω ὅτι τῶρα μὲ τὰς πλημμύρας κτήματα ἐλόκληρα παρσύρθησαν ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Ἀλφειῶν καὶ Νηπέα καὶ δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν νὰ φυτεύσουν εἰς ἄλλο μέρος. Εἶναι τρομερόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποῖον εἶναι τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον;

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ εἶχον καμμίαν ἀντίρρηση νὰ δώσωμεν τὴν ἀδειαν νὰ ἀναπληρωθῶν τὰ κτήματα, ἂν τὰ ἄλλα κόμματα δὲν ἔχουν ἀντίρρησην.

Π. Τσαλδάρης. Νομίζω ὅτι κατὰ τὸν ἀπαγορευτικὸν νόμον ἐπιτρέπεται ἀντικατάστασις τῶν κτημάτων τῶν παλαιῶν διὰ νέων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σύμφωνοι.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην οὐδενὸς νόμου, διότι ἐφόσον κατεστράφη ἡ ἀμπελος ἔχουν δικαίωμα νὰ κάμουν ἄλλην. Δὲν νομίζω κύριοι Βουλευταί, ὅτι ἔχω νὰ εἰπῶ πολλὰ διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τοὺς τελευταίους ῥήτορας καὶ τὸν κ. Παπαναστασιῶν. Τὰ περὶ ποιότητος τὰ ἐξήντησα. Θὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ ζήτηματος τοῦ ἐλέγχου. Ἐπιμένει ὁ κ. Παπαναστασιῶν πρὸς τὸν ὅτι πρέπει νὰ ὁργανώσωμεν ἔλεγχον εἰς τὴν ἐξαγωγὴν. Σὰς βεβαίω ὅτι θὰ εἶναι μάταιος ὁ κόπος. Διὰ τοῦ νόμου τοῦ μακαρίτου Τρικοῦπη τοῦ 1892 εἶχε ληφθῇ πρόνοια περὶ τοιούτου ἐλέγχου, ὁ ὁποῖος ἔδωσε λαβὴν εἰς τινὰς καταδικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀλλ' εἰς οὐδὲν συνετέλεσεν. Ὅπως σὰς εἶπα τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος εἶναι ζήτημα παραγωγῆς. Θὰ σὰς ἀναφέρω τὸ ἐξῆς περιστατικόν. Εἰς τὰ 1897, ὅτε ἦτο Νομάρχης ὁ μακαρίτης ὁ Παλαμάς 10—15 ἡμέρας πρὸ τοῦ τρυγητοῦ διὰ μίαν ἐγκυκλίον βασιζομένης εἰς μίαν Ἀστυνομικὴν διαταγὴν τοῦ 1836 ἐδύνησε καὶ εἶπε: Δὲν θὰ τρυγήσετε εἰς τὴν Μεσσηνίαν, παρὰ ὅταν σὰς ὀρίσω ἐγώ. Καὶ τὸ πρῶτον κάρρο τὸ ὁποῖον θὰ φανῇ στὴν Καλαμάτα μὲ σταφίδα ἄρουν ἢ μαλακὴν θὰ τὴν πετάξω στὴ θάλασσα, δυνάμει τῆς Ἀστυνομικῆς διατάξεως, ὅτι εἶναι ἀκατάλληλος πρὸς βρώσιν. Οὐδέποτε οἱ Καλαματιανοὶ ἔκαμον καλυτέραν σταφίδα ἀπὸ τὴν τοῦ 1897. Τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος εἶναι ζήτημα παραγωγῆς, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ὄρων. Διότι πρέπει νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὁ τοκογλύφος, ὁ μπακάλης, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δεσμεύει τὸν παραγωγὸν ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, νὰ τοῦ δύνῃ τὸ προϊόν διὰ καὶ νὰ τοῦ τὸ προστοχίσῃ, ὅπως λέγουν, διότι ἂν αὐτὸ συμβῇ ὅλα σὰς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἠθέλητε λάβῃ θὰ εἶναι μάταια. Μόνον ὅταν βελτιώσωμεν τὴν τύχην τοῦ παραγωγῶ διὰ τῶν δανείων, τὰ ὁποῖα θὰ τοῦ δώσῃ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, καὶ ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, μόνον τότε θὰ βελτιώσωμεν τὴν ποιότητα τῆς σταφίδος.

Ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει νὰ ξεῦρετε καὶ τοῦτο ὅτι δὲν μπορεῖτε νὰ κάμῃτε τὸν ἀράπη ἄσπρον ἐσοδὸς ποτε σπῶναι καὶ ἂν τοῦ βάλαιε. Τὰ ἐδάφη τῆς Μεσσηνίας εἶνε ἀκατάλληλα διὰ σταφίδα. Μποροῦν νὰ σὰς κάνουν ποσότητα καὶ 2 χιλ. κατὰ στρέμμα, ἀλλὰ ποιότητα θὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ σὰς κάμῃ. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, καὶ τὰ Γεωργικὰ Ἐπιμελητήρια καὶ οἱ γεωπόνοι μᾶς, πρέπει νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν σταφιδικῶν τούτων μερῶν, διὰ τῆς καλλιέργειας τῆς συκοπαραγωγῆς, τῆς ὀρύξης ἢ τοῦ βᾶμβακος, ὥστε ὁ ἴδιος νοικοκύρης νὰ ἀντικαταστήσῃ μόνος του τὴν σταφίδα. Διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ θεωρήσωμεν τὴν Μεσσηνίαν ὡς κατὰλληλον ἔδαφος σταφιδοπαραγωγῆς. Ἡ Μεσσηνία ἔκαμε σταφίδα ἐμπορεύσιμον λόγῳ τῆς φυλλοξήρας, ἡ ὁποία παρουσιάσθη εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ τὰς τεραστίαις τιμὰς ποῦ εἶχε τότε. Θὰ ξεῦρετε ὅτι ἡ σταφὶς δὲν ἐκαλλιεργεῖτο παλαιότερον παρὰ μόνον εἰς τὴν Κορινθίαν, εἰς τὴν Αἰγιάλειαν, εἰς τὰς Πάτραις καὶ τὰς νήσους. Σήμερον ὁμῶς διὰ τῶν βρώσιμων σταφιδῶν θέλωμεν καλὴν ποιότητα. Ἡ παραγωγὴ ἐνὸς μεγάλου μέρους τῆς Ἡλείας, τῆς Ὀλυμπίας καὶ ὅλης τῆς Μεσσηνίας εἶνε βιομηχανικὴ πρώτη ὕλη καὶ δὲν μποροῦμεν νὰ τὴν θεωρήσωμεν ὡς βρώσιμον. Ὅσοιδήποτε ἐλέγχους καὶ ἂν κάμετε οὐδέποτε θὰ μπορέσητε νὰ τὴν καταστήσητε βρώσιμον. Οἱ Ἀγγλοὶ μάλιστα οἱ ὁποῖοι χωρίζουν τὴν σταφίδα κατὰ τύπους, τὴν σταφίδα τῶν μερῶν τῆς κακῆς παραγωγῆς ὀνομάζουσιν μὲ τὸ γενικὸν ὄνομα Ἐπαρχιακά. Δὲν θὰ σὰς χρησιμεύσουν λοιπὸν τὰ ποιοτικὰ παρακρατήματα διὰ τὰς περιφερείας αὐτάς. Μένουν διὰ τὴν καλὴν παραγωγὴν ἡ Κορινθία, ἡ Αἰγιάλεια, αἱ Πάτραι, αἱ νήσοι. Ἐν μέρος τῆς Ἡλείας, περὶ τὴν Ἀμαλιάδα, καὶ μέρος τῆς Τριφυλίας. Λοιπὸν κανεὶς ἔλεγχος δὲν δύναται νὰ καταστῇ καρποφόρος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τῆς ποιότητος. Πρέπει ὁ παραγωγὸς μόνος του νὰ καταλάβῃ τὴν σταφίδα πρέπει νὰ καλλιέργῃ.

Κύριοι, δὲν ἔχω νὰ σὰς πῶ τίποτε περισσότερον, παρὰ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ συνοψίσω τί ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις, ἀφ' ἧς ἐξεργάσθη ἡ κρίσις. Τὸ πρῶτον ποῦ ἔκαμε ἦτο νὰ εἰπῇ εἰς τοὺς παραγωγοὺς τὰς σκέψεις τῆς, καὶ αὐτὸ ἴσως ἦτο ἐκεῖνο ποῦ συνετέλεσε εἰς τὴν ὀξύτητα τῆς ἐξεγέρσεως ἐναντίον μου. Ἐχρηιάζετο βέβαια μεγάλο θάρρος διὰ νὰ εἰπῶ ὅτι εἶπα, ἀλλὰ ἐνόμιζα ὅτι εἶχα ὑποχρέωσιν νὰ τὰ εἰπῶ. Δεύτερον ἡλάττωσε τὸν ἔγγραυον φέρον κατὰ 25 ἑκατομμύρια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δηλαδή κατηργήσαμεν τὴν αὐξήσιν ποῦ εἶχαμεν κάμει.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς Ἑθν. Οἰκονομίας). Μάλιστα παρετίναμεν τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀφειλομένου φόρου τοῦ 1929—30 διὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1931. Ἠλαττώσαμεν τὸν τόκον τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ Α.Σ.Ο., ἀνελάβαμεν τὴν πολιτικὴν εὐθύνην τοῦ καθορισμοῦ κατωτάτου ὀρίου 2 χιλιάδας δραχμῶν κατὰ χιλιόλιτρον, ἐνῷ ἡ οἰκονομικὴ δύναμικότης τοῦ Α.Σ.Ο. ἦτο διὰ 1350 δραχμῶν ἦτοι κατὰ 650 περισσότερον ἀπὸ ὅσον ἐπέτρεπεν ἡ οἰκονομικὴ δύναμις τοῦ Α.Σ.Ο. καὶ ὑπεδείχσαμεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάληψιν υποχρεωτικῆς ἀγορᾶς τῶν πλεονασμάτων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσοδείας δι' οἰονδήποτε ποσὴν προσφερόμενον. Αὐτὰ οὐδέποτε ἐγίναν. Ὁ Α.Σ.Ο. ἔλεγεν ὅτι θὰ ἀγοράζῃ ἀπὸ τὴν ἀλφα ἕως τὴν βῆτα ἐποχὴν καὶ κατόπιν εἰς τὸ τέλος. Ὑπεδείχσαμεν εἰς τὸν Ὅργανισμὸν ὅτι ἕνεκα τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος εἶχε πλέον δισταγμοὺς, ἂν θὰ σταθῇ ἡ δὲν θὰ σταθῇ ὁ Α.Σ.Ο. καὶ ὅχι μόνον ὁ κόσμος ὁ παραγωγικὸς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν. Καὶ κανεὶς δὲν ἠγύραζε. Οὕτε εἰς τὸ ἐσωτερικόν οὕτε εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διότι ἐφοδοῦντο μὴπως ἦτο μόνον θεωρητικὴ ἡ ἀγορὰ τῶν 2 χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου. Ὑπεδείχσαμεν ὅτι πρέπει ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ εἰπῇ ὅτι, ὁποῖος θέλει νὰ πωλήσῃ μὲ 2.000 δραχμᾶς, τὸ ἀγοράζει ὁ Α.Σ.Ο. καὶ εἰς οἰονδήποτε ποσόν. Αὐτὸ ἦτο ἕνα ψυχολογικόν

μέτρον, τὸ ὅποιον ἔσωσε τὴν παραγωγὴν ἀπὸ τὸν πανικόν. Ἐὰν δὲ οἱ παραγωγοὶ παρεστῆσαν, τίς εἶδε ἀπὸ ποίους καλοθελητὰς καὶ ἐσπεύδον νὰ πωλήσουν τὸ προϊόν των διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν πληρωμὴν τῶν πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν χρεῶν των.

Η. Τσεριῶνης. Δὲν ἦτο ζήτημα πανικοῦ. Ἦτο ἀποτέλεσμα αὐτῶν ποῦ τοὺς εἶπον, ὅτι δὲν θὰ πληρώσουν τὰ χρέη. Δὲν ὑπῆρχε λόγος πανικοῦ.

Α. Παπαναστασιῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπε, διατὶ ἐγένεν αὐτό, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἂν τὰ ἐδίδον εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, δὲν θὰ εἶχον νὰ φάν.

Η. Τσεριῶνης. Καὶ ὁμῶς τὰ ἐπλήρωσαν κατόπιν.

Α. Παπαναστασιῶν. Ἐπῆξαν φυλακῇ.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Πολλοὶ ἐκ τῶν κτηματιῶν ἂν ἐπήγαγιναν νὰ δώσουν μὲ 20000 δραχμᾶς εἰς τὸν Α.Σ.Ο. ἤξεραν ὅτι ἀπὸ αὐτὰς τὰς δύο χιλ. δραχμᾶς ὁ ἀφαιρεῖτο τὸ δάνειον τῶν Τραπεζῶν. Λοιπὸν ἐσκέπτετο ὁ παραγωγός. Διατὶ νὰ τὸ δώσω πρὸς δύο χιλιάδας δραχμᾶς, ἂς τὸ δώσω εἰς τὸ ἐμπόριον τὸ προϊόν μου μὲ 1900—1950 δραχμᾶς καὶ ἂς τὰ βάλω στὴ τσέπη μου, ὅλο αὐτὴν τὴν σκέψιν ἔκαμνον ὁ παραγωγός. Ἐξ αὐτοῦ προήλθεν ὅτι ἐπωλήθησαν ποσότητες τινες κάτω τοῦ ὀρίου. Συνεστήσαμεν εἰς τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Α.Σ.Ο. αὐστηροτάτας οἰκονομίας, ἐπετεύχθησαν δὲ ὅπως σὰς εἶπον οἰκονομικὰ 25 ἑκατομμυρίων περίπου.

Κ. Βουδοῦρης. Εἶπατε προηγουμένως ὅτι ἐπέτυχον οἰκονομίας 28 ἑκατομ. καὶ τῶρα ἔγειναν 25 ἑκατομ. Ἀπομένει ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὰ 25 ἑκατομ. ἐσπαταλῶντο καὶ διὰ τῆς ἀγρύπνου πολιτικῆς τῆς ἡ Κυβερνήσεως τὰ περιέσωσε. Δὲν μᾶς λέτε τὰ ἄλλα. Εἶπατε μόνον ὅτι ἔκαμαν περικοπή 60 ὑπαλλήλων. Τὰ ἄλλα πῶς τὰ οἰκονομήσατε; Διότι ἐδῶ ἔχομεν συγκρουσμένας τὰς γνώμας τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐγὼ νομίζω ὅτι σὰς τὸ εἶπα. Σὰς εἶπον ὅτι αἱ 84 χιλιάδες λίρες ποῦ ἐξοδεύοντο διὰ τὴν διαφήμισιν ἐγίναν 24 χιλιάδες. Θὰ σὰς δώσω μετ' ὀλίγον λεπτομερείας.

Κ. Βουδοῦρης. Τῇ ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως; Διότι τοῦτο εἶναι ἀπορία δικαιολογημένη. Διότι καθ' ἣν στιγμὴν ἐλαμδάνοντο τὰ μέτρα, τὸσον ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ τὰ ἄλλα μέλη ὑπεστήριζον διὰ δηλώσεων των ἐν τῇ τύπῃ, ὅτι καθὲς περικοπή κονδυλίου διὰ τὴν διαφήμισιν θὰ ἐθεωρεῖτο ἐγκλημα. Δι' αὐτὸ ἠθέλωμεν νὰ μᾶς δώσετε μίαν διασάφησιν. Θέλωμεν νὰ μάθωμεν ἂν ἡ Κυβερνήσις ἀνέλαθε τὴν εὐθύνην.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ ἦτο μεγαλύτερον ἐγκλημα, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἀφίνε τὸν Ὅργανισμὸν ἐν οἰκονομικῇ ἀδυναμίᾳ, ὅποτε θὰ κατέρρεεν ὁλόκληρον τὸ σύστημα. Ὅταν θὰ ἔλθῃ συζήτησις διὰ τὸ θέμα αὐτὸ θὰ σὰς δώσω πληροφορίας. Ἀλλως τε τὰ γεγονότα ἀπέδειξαν ὅτι ἡ πολιτικὴ μᾶς δὲν ἦτο κακὴ, διότι παρὰ τὴν ἔλλειψιν διαφημίσεως ἡξεῖσεν ἡ ἐξαγωγή.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μᾶς ἔδωσε τοιαύτας πληροφορίες ὁ πρέσβης μᾶς ἐν Λονδίνῳ καὶ ἐπὶ τῇ ὁάσει αὐτῶν ἐκάναμεν τὰς δηλώσεις. Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ὁ κ. Ὑπουργός καὶ μᾶς ἐξήγγησε τὰ πράγματα, εἶπα ὅτι ἴσως ὁ ἐν Λονδίνῳ πρέσβης νὰ ἔπεσε θύμα ἐσφαλμένων πληροφοριῶν. Δὲν εἶναι ἐξ ἄλλου ἡ πρώτη φορὰ ποῦ παθαίνομεν αὐτά. Ἀλλως τε σὰς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός ὅτι δὲν ἐζημιώθημεν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἐξόδων διαφημίσεων καὶ δὲν ὑπέστη μείωσιν ἡ ἐξαγωγή. Μάλιστα τὸναντίον.

Π. Βουγλόυμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐκεῖνο ποῦ ἐχρηιάζετο ἦτο σωστὴ διαφήμισις. Ἐδᾶπανήκαμεν ἐντατικῶς 20 χιλιάδας λίρας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Χριστουγέννων, διότι ἡ μεγαλύτερα ποσότης τῆς σταφίδος καταναλίσκεται τότε. Κατηργήσαμεν λοιπὸν ὅλα τὰ ἐξοδα τὰ ὁποῖα ἐδαπανῶντο εἰς μὴτην καὶ τὰ ἀποτελέσματα

είναι ότι όχι μόνον δεν έχουμε μείωση, αλλά τούναντιον αύξησιν της κατανάλωσης.

Διότι, κ. Πρόεδρε της Κυβερνήσεως, δεν δύναται να εννοηθή διαφύμις ενός προϊόντος, τοῦ ὁποῖου ἡ τιμὴ εἶναι τόσον ὑψηλή, ὥστε να μὴ δύναται νὰ παλαίσῃ μετὰ ἄλλα προϊόντα. Ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι σὰς διαφνιμίζον ἓνα ὥραϊο καπέλλο, ποῦ ἔχει 500 δραχμὰς καὶ σὰς δείχνουν καὶ ἓνα ἄλλο, ποῦ ἔχει 300 δραχμὰς. Δὲν θὰ πάρετε τὸ ὥραϊο καπέλλο, διότι ἐγγράφη εἰς τοὺς τοίχους ὅτι εἶνε ὥραϊο καπέλλο. Διὰ τὴν δυνάμειν ἡ διαφνιμὶς νὰ σὰς προσελκύσῃ πρέπει ἡ διαφορὰ τῆς τιμῆς νὰ εἶναι ἐλαχίστη. Νὰ εἶναι π. χ. 10—20 ἢ 30 δραχ. Λοιπὸν τὸ προϊόν ζήτημα εἶναι. Ζήτημα τιμῆς. Κατόπιν ἐρχεται ἡ ποιότης καὶ εἰς ἐπιταύρην τῶν δύο πρώτων ἐρχεται ἡ διαφνιμὶς. Ὅταν ὑπάρχουν οἱ δύο πρώτοι ὅροι εὐδοκίμει ἡ διαφνιμὶς. Ὅταν δὲν ὑπάρχουν οἱ δύο πρώτοι ὅροι, τὸ χρεῖμα εἶναι πεταμένο. Αὕτη εἶναι ἡ προσοπικὴ μου γνώμη.

Τ. Ἀναστασίου. Ἡ ἐσωτερικὴ διαφνιμὶς δὲν κατηργήθη.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν εἶναι σοβαρὸν τὸ ποσοστὸν ταύτης. Ἄλλως τε εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὸν ἐρευνών, ἔχουν ἐγγράψει 500,000 δραχμῶν. Κύριοι Βουλευταὶ, δὲν θὰ σὰς ἀπασχολήσω περισσώτερον. Ἦθελα μόνον νὰ γνωρίζετε, ὅτι ἔχομεν μίαν ὑποχρέωσιν νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἐκλογεῖς, τοὺς συμπολίτας μας, ὅτι μία κρίσις παγκόσμιος σοδεῖ, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα εὐτυχῶς, εἴμεθα πολὺ καλύτερα, ἀπὸ ὅ,τι εἶναι οἱ ἄλλοι λαοί. Ἐχὼ ὑπ' ὄψιν μου στατιστικὸν πῖνακα, ὅστις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ τελευταῖον τεύχος τῆς Γαλλικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως, καὶ τοῦ ποῖαι ἦσαν οἱ ἐκπτώσεις προϊόντων τινῶν ἀπὸ τοῦ 1925. Τὸ πετρέλαιον ἐξέπεσε κατὰ 50 ο/ο, τὸ μὲν ἐξέπεσε κατὰ 1,02 ο/ο ὁ σίτος, εἶδος πρώτης ἀνάγκης, κατὰ 53,01 ο/ο, ὁ βῆμαξ κατὰ 51 ο/ο, τὸ καουτσούκ κατὰ 88 ο/ο, ὁ μόλυθος κατὰ 50 ο/ο, ὁ σίγκος κατὰ 61 ο/ο, ὁ χαλκὸς κατὰ 19,01 ο/ο. Ἡμεῖς ἂς πάρωμεν τὴν σταθμὴν. Εἴχαμε πέρυσι 2,800 δραχ. ἀσφάλειαν, ἐφέτος τὰς ἐκάναμε 2,000, ἐκ τῶν 2,800 δραχμῶν ἐχάσαμεν περίπου ἓνα 30 ο/ο ἀπὸ μείωσιν τοῦ ἀσφαλισθέντος τιμήματος. Ἀλλὰ δὲν ἐχάσαμεν οὔτε 20 ο/ο, πραγματικῶς διότι εὐτυχῶς αἱ καλαὶ μας ποιότητες, ὅπως γνωρίζει καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀγίου κόμματος, καὶ ἰδίᾳ ἡ τῆς Κορίνθου ἔγιναν ἀνάρπαστοι, ἕνεκα τῆς καλῆς ποιότητος καὶ τῆς σχετικῆς εὐθηνίας. Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὸν καπνόν. Ἀπὸ μίαν στατιστικὴν, τὴν ὁποῖαν εἶδον πρὸ ὀλίγων ὥρων, ἐξάγεται, ὅτι μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἐπὶ 30,000 τόνων, ἐφέτος εἴχομεν ἐξ ἐκατομμύρια τετρακοσίας χιλιάδας λιρῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου ποσοῦ πέρυσι, εἴχομεν ἐπὶ ἐκατομμύρια ἐκατὸν χιλιάδων λιρῶν δηλαδὴ ἐξέπεσαν περίπου 700 χιλιάδας λίρας ἢτοι 10 ο/ο. Λοιπὸν ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὰς καλυτέρας δυνατὰς συνθήκας, διότι ἔχομεν εἰδικὰ προϊόντα. Δὲν ἔχομεν δημητριακὰ, ὥστε νὰ ὑποστώμεν ζημίαις, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν καὶ οἱ Σέρβοι, καὶ οἱ Βούλγαροι, καὶ οἱ Ρουμάνοι καὶ πλεῖστοι ἄλλοι λαοί. Πρέπει λοιπὸν μετὰ τινος καρτερίας ὁ κόσμος ὁ σταφιδοπαρκαγωγικός, νὰ δεχθῇ τὴν ὑφιστάμενην σήμερον κατάστασιν, νὰ μὴν ἀγωνιᾷ, νὰ μὴν εὐρίσκειται εἰς ἀπόγνωσιν, ὅπως εἶπε καὶ ὁ κ. Βουδούρης καὶ ὁ κ. Μπούτης χθές, καὶ ὅλοι οἱ Βουλευταὶ τῶν σταφιδοφόρων περιφερειῶν. Βέβαια ὁ κ. Ροδόπουλος, ὅστις εἶπεν ὅτι εὐημεροῦν, εἶναι ἔξω τῆς πραγματικότητος. Εὐημεροῦν δὲν ἡμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔχουν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ εἶναι καὶ εἰς τὴν ἀπόγνωσιν, τὴν ὁποῖαν ἐζωγράφισε τόσον τραγικῶς ὁ κ. Βουλευτὴς Ὀλυμπίας. Κύριοι Βουλευταὶ, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ σὰς κουράσω περισσώτερον. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἦτο ἀναξία τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας θὰ ἐπρόδιδε τὸν ὄρκον του, ἂν, παρασυρόμενος ἀπὸ τὰς φωνασικὰς καὶ ἀπὸ τοὺς σταφιδοπατέρας, ὅπως τοὺς λέγουν ἐκεῖ κάτω, δὲν ἐλάμβανε τὰς ἀποφάσεις, ἐν συνειδήσει τῶν τελικῶν τῶν ἀ-

ποτελεσμάτων, ἀλλὰ ἐρουμολογεῖτο καὶ ἀπειροχάζετο τὸν ὀλεθρον ἑνὸς προϊόντος ἐθνικῆς σημασίας, καὶ δὲ μὲ τὸν ὀλεθρον τοῦ προϊόντος ἀπειροχάζετο καὶ τὸν ὀλεθρον τοῦ παραγωγικοῦ. (Χειροκροτήματα).

Α. Μάρκου. Θὰ δηλώσω, κύριε Υπουργέ, τοῦλάχιστον κεφαλαιωδῶς τίνα μέτρα σκέπτεσθε νὰ λάβετε;

Π. Βουρλούμης. Νὰ γίνῃ μία σταφιδικὴ ἐπιτροπὴ σύμφωνα μετὰ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Τσεριώνη εἰς τὴν ὁποῖαν θὰ ὑποβάλωμεν τὰς ἀπόψεις μας, διὰ νὰ γίνῃ οὕτως εἰπεῖν μία προέγκρισις τῶν μέτρων καὶ ἀκουσθῶν αἱ γνώμαι ὅλων.

Π. Τσαλδάρης. Νομίζω ὅτι ὀφείλομεν νὰ καταλήξωμεν εἰς πρακτικόν τι ἀποτελεσμα, διότι ἡ συζήτησις ἐγένεν εὐρεῖα, ἀνταξίως τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι δὲν πρόκειται νὰ καταλήξωμεν εἰς ἀποτέλεσμα. Θὰ ἦτο ὀρθώτερον ἂν ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ ἤκουσεν ὅσα ἤκουσε, κατέληγεν εἰς ὁρισμένα ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα νὰ ὑπεβαλλεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ διατυπώσῃ τὰς σκέψεις τῆς διὰ νομοσχεδίου ὅπου νὰ ὑποβληθῇ πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὴν συσταθησομένην ἐπιδικὴν Ἐπιτροπὴν.

Π. Βουρλούμης. Ὡς εἶπον ὅτι ἀποδέχομαι τὴν πρότασιν τοῦ κ. Τσεριώνη περὶ ἐπιτροπῆς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑποβάλωμεν ἀμέσως νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ συσταθῇ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐνώπιον αὐτῆς ὁ κ. Υπουργὸς νὰ ἀναπτύξῃ τὰς γνώμας του καὶ ἐπερχομένης τῆς δυνατῆς συμφωνίας νὰ καταρτισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης. Ἐνα προσχέδιον ἐνόουν νὰ ὑποβληθῇ.

Π. Βουρλούμης. Τὸ ἔχω ἔτοιμον.

Ε. Βενιζέλος. Τότε νὰ γίνῃ ἡ Ἐπιτροπὴ.

Ἐρωτημένη ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν σύστασιν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἐξουσιοδοτουμένου τοῦ κ. Προέδρου διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ κανονικὸν θὰ ἦτο νὰ ὑποβληθῇ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν παραπεμπησόμενον εἰς ἐπιτροπὴν. Διότι ἀντιθέτως καθιερούμεν ἓνα ἀνώμαλον τρόπον λύσεως τῶν ζητημάτων.

Ε. Βενιζέλος. Ἐχὼ λέγει τὴν γνώμην ὅτι, ἐπειδὴ αἱ συνθήκαι ἡλλαξαν, τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα, ὅπως ἔχουν τώρα, πρέπει νὰ λύονται δι' ἀνταλλαγῆς προηγουμένως τῶν σκέψεων ὅλων καὶ εἰς τοῦτο θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ἡ μέθοδος τὴν ὁποῖαν ἐπρότεινα. Δὲν κάμνομεν τι ἀνώμαλον ἀλλ' ἀναγκαῖον καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἡ Ἐπιτροπὴ, νὰ φέρῃ τὸ προσχέδιον τοῦ κ. Υπουργοῦ καὶ μετὰ τὴν βῆσανον τῆς ἐπιτροπῆς νὰ φέρωμεν τὸ νομοσχέδιον μετὰ τὴν εὐχὴν νὰ ἀποκρυσταλλώσῃ τοῦτο ὅσον τὸ δυνατόν περισσώτερον ποσοστὸν συμφωνίας.

Α. Μάρκου. Ὁ σταφιδικός κόσμος, κύριε Υπουργέ, ἀδυνατεῖ καὶ θέλει ἔστω καὶ κεφαλαιωδῶς νὰ μάθῃ τὰ μέτρα εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξεν ἡ Κυβέρνησις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Μὰ ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ συνέλθῃ καὶ αὐρίον.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν νομίζω ὅτι προάγονται τὰ ζητήματα διὰ τῆς ἐκ τῶν προτέρων κοινῆς συνεννόησεως.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀντίθετον γνώμην.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐχὼ ἐπίσης καὶ μίαν ἄλλην πληροφορίαν νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐχὼ σημείωμα τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Γεωργίας κατὰ τὸ ὅποιον χθές ἔφθασεν εἰς τὸ Υπουργεῖον τῆς γεωργίας ψήφισμα καὶ τῆς ἐνώσεως τῶν συνεταιρισμῶν περὶ τῆς συλλήψεως τῆς συνειδήσεως ἐκλεκτῶν, ἡτις κατὰ νόμον θέλει ἀποφασίσαι περὶ ἀνακλήσεως ἢ μὴ τῶν παραγωγῶν συμβούλων. Διὰ τοῦ ψηφίσματος τούτου συνεληφθή ὁ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς πρὸς σύγκλησιν τῆς συνελεύσεως ἐκλεκτῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ὑπῆρχε καὶ προηγουμένως ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς.

Δευτερολογῶν ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὁ ἀνακλήσεις ὁ αὐτοῦ ἀπέδωκεν εἰς τὸ ὅτι τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦσαν ἐπικρὴ καὶ δεύτερον ὅτι κακῶς ἐσχυρίζεται ὁ κ. Υπουργός ὅτι ἐλαθε σωστικὰ μέτρα ἐνῶ ἐπρόκειτο περὶ στοιχειωδῶν τοιούτων. Ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν ὁ κ. Πρωθυπουργός εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ συζητηθῶν τὰ κατὰ ταύτην, ἀλλὰ κατὰ τὴν τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοῦτο ὁμῶς δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι ἀφοῦ συζητηθῶν περὶ τῶν μέτρων ποὺ χρειάζονται διὰ τὴν σταφίδα εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ φορολογία μεγάλως ἐπιδρά ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν παραγωγῶν. Ὅταν ἦτο δυνατόν νὰ πληρώνωνται μεγαλύτεραι τιμαὶ διὰ τὰ πλεονάσματα ἴσως νὰ μὴ εἶχε σημασίαν τὸ ποσοστὸν τῶν 150 δραχμῶν. Ἀλλὰ εἰς τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιήλθον οἱ σταφιδοπαρκαγωγοὶ ἔσχε τὸ ποσοστὸν αὐτὸ ἐξαιρετικὴν σημασίαν καὶ τὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἐξέθηκον ὁ κ. Τσεριώνης, ὅτι οἱ παραγωγοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ κάμουν λαθραίας πωλήσεις, ζωγραφίζε ἀρετὰ καλὰ τὴν ὄλην κατάστασιν. Ὁ κ. Υπουργός καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργός ἐδήλωσαν ἀδυναμίαν ἐλαττώσεως φόρου καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα, ὅπως εἶπον, ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα πληρώνουν περισσώτερα. Ἀλλὰ εἰς τὸν καπνόν τὰ ἔσοδα τοῦ κόστους εἶναι πολὺ ὀλιγώτερα ἐν σχέσει μετὰ τὴν σταφίδα καὶ δι' αὐτὸ ὁ φόρος ὅστις, ὅπως εἶπα χθές, ἀναλόγως εἰς τὴν σταφίδα 8 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθάρστου φθάνει 50 ο/ο ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου. Οἱ παραγωγοὶ εἶχον συνεπῶς διακρίματα νὰ ζητήσουν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου, διότι χάριν ἄλλου προϊόντος τοῦ σίτου ἐφορολογήθησαν καὶ αὐτοί, καὶ μάλιστα καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν τοῦ φόρου διότι οἱ σταφιδικοὶ πληθυσμοὶ δὲν παράγουν δημητριακὰ.

Καὶ δικαίως οὗτοι ἀξιοῦν νὰ γίνῃ μία ἐλάττωσις τοῦ φόρου τῆς σταφίδος διὰ νὰ μὴν κάποιον περιθώριον. Ὁ κ. Υπουργός ἐπανελάθεν ὅτι μετὰ τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ἐσώθη ἐφέτος τὸ προϊόν, διότι ἐξησφαλίσθη μία τιμὴ 2,000 δραχμῶν. Τοῦτο εἶναι αὐθαίρετον συμπέρασμα ὅπως αὐθαίρετοι εἶναι καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς, διότι ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ προϊόντος πρόκειται νὰ καλυφθῶν ὅλα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ φόρου, καὶ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους συνωψίσθη εἰς τὴν παροχὴν πρὸς τὴν Τράπεζαν τοῦ δικαιώματος τῆς πρωτοπραξίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ περικοπῆς δαπανῶν εἶναι ἀμφίβολον, ἂν αἱ περικοπαὶ αὗται θὰ εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς σταφίδος. Εἶπεν ὁ κ. Υπουργός ὅτι ἐπαύθησαν 50 ὑπάλληλοι. Ἀλλὰ οὗτοι δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο παρὰ ὑπάλληλοι τῶν ἑνώσεων τῶν συνεταιρισμῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον οὕτω ὑποχειρίους συνεταιρισμοὺς, καὶ ὁ ΑΣΟ ὀρθῶς ἤθελε νὰ καταργήσῃ τὴν ἐξάρτησιν ταύτην καὶ ἐσταλεῖν εἰδικούς λογιστάς. Τοῦτο ἐξήγειρεν ὁρισμένους διευθυντὰς ἐνώσεων, οἵτινες οὕτω ἔχονον τὴν κηδεμονίαν τῶν ἐπὶ τῶν συνεταιρισμῶν. Ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα τῆς προπαγάνδας ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν πιστώσεων ἐβλάψε καὶ ἂν καὶ μετὰ τὴν περικοπὴν γένετο αὐξήσις τῆς καταναλώσεως τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αἱ τιμαὶ τῆς Καλλιφορίας ἦσαν 37 λίρες ἐνῶ τῶν ἰδικῶν μας μερῶν ἦσαν 0. Ἡ αὐξήσις συνεπῶς τῆς καταναλώσεως δὲν ὀφείλεται εἰς τὰ μέτρα τοῦ Υπουργείου, τὸ γεγονός εἶναι ὅτι ἡ προπαγάνδα διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς καταναλώσεως ἀσχετὴ μίαν σπουδαιωτάτην ἐπίδρασιν καὶ ἔχομεν ἀπόδειξιν περὶ τούτου τὴν αὐξήσιν τῆς Καλλιφορίας σταφίδος. Ὁ κ. Υπουργός ἐπανήλθεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐλέγχου τῆς σταφίδος καὶ εἶπεν ὅτι πρέπει οὕτως νὰ γίνεταί εἰς τὴν παραγωγὴν. Δὲν ἀρνούμαι τοῦτο ὅτι θὰ ἔχῃ καὶ ὅλοι ἐπίδρασιν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐσχυρισθῇ ὅτι ὅλοι παραμελοῦν τὸ προϊόν ὅτε θὰ τὸ ἐπιμεληθῶν μετὰ διατάγματα. Ἐχουν οἱ παραγωγοὶ ἀνάγκην διαπαιδαγωγῆσεως μακρὰς καὶ συστηματικῆς καὶ ἐπιπλέον προσπαθείας. Εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι τὴν μεγαλύτεραν εὐθύνην διὰ τὴν ποιότητα ἔχουν οἱ ἔμποροι σταφίδος καὶ οἱ ἐξαγω-

γεῖς καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔμειναν ἄλλη λύσις παρὰ νὰ ὑπαχθῇ ὅλη ἡ παραγωγὴ εἰς ἓνα ἔλεγχον. Ὁ κ. Υπουργός κατεφέρθη ἐπίσης καὶ κατὰ τῆς ἰδέας τῆς ἐνίσχυσης διαχειρίσεως, ὅπως εἶπα χθές. ταύτην δὲ τὴν ἐφαντάσθημεν αὐτόματον.

Ἦχει καὶ αὕτη ἀνάγκη μίαν διαπαιδαγωγῆσιν πρὸς ἐπικράτησιν τοῦ συνεταιριστικοῦ πνεύματος. Εἶναι ἀναμφισβήτητον τινάζει ὅτι προκαμένου περὶ προϊόντος ἀνταγωνισμένου εἶναι ἀνάγκη τοῦτο πρὸς ἀντιμετώπισιν νὰ ἔχῃ μίαν ἐνίσχυση διαχειρίσιν διὰ νὰ προσκαρμόζεται εἰς ὅλας τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ἐκαστοὺς ὅρους τῆς καταναλώσεως. Ὁ κ. Υπουργός ἀνέφερε καὶ περὶ σοσιαλισμοῦ, ἀλλὰ τότε σιδήποτε ἀνώνημος ἑταιρία καὶ Συνεταιρισμὸς εἶναι σοσιαλισμός. Σοσιαλισμὸς ὁμῶς σημαίνει κρατοποίησιν τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς ἐνῶ ἐδῶ ἐνισχύομεν τὴν εὐρυτέραν συνεργασίαν μετὰ ὅσιν τὴν κατάθεσιν ὁρισμένων ἀναλογικῶς κεφαλαίων.

Π. Βουρλούμης. Ἐγὼ σὰς ἐδήλωσα ὅτι εἴμαι διασώτης τῆς συλλογικῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, ὅταν οἱ παραγωγοὶ διαπαιδαγωγηθῶν καὶ φθάσιν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν Δανῶν.

Α. Παπαναστασίου. Εἶπατε καὶ περὶ κομμουνισμοῦ, κολεκτιβισμοῦ καὶ σοσιαλισμοῦ.

Π. Βουρλούμης. Εἶπα μόνον περὶ κολεκτιβισμοῦ περὶ κομμουνισμοῦ δὲν εἶπον τίποτε.

Α. Παπαναστασίου. Εἶπατε καὶ περὶ κομμουνισμοῦ, εἶπατε ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς γαλακτοκόμους τῆς Δανίας. Δὲν φαντάζομαι ὅμως ὅτι τὸ συνεταιριστικὸν σύστημα εἶναι τόσον τρομακτικόν, χωρὶς νὰ ὑποστηρίζωμεν ὅτι καὶ ἐδῶ ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτὸ καὶ διὰ μᾶς. Ἄλλως τε αὕτη εἶναι ἡ τελικὴ κατεύθυνσις εἰς τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Α. Σ. Ο. διότι ὁ Α. Σ. Ο. δὲν εἶναι ἀσφαλιστικός μόνον ὀργανισμός. Εἶναι ὀργανισμὸς τῶν παραγωγῶν μετὰ τὸν αὐτὸν τὸ καθεῖνον, ἀλλὰ θὰ ἀποβλέπῃ καὶ εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς προσόδου τῶν παραγωγῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ λαμβάνῃ ὅλα ὅσα ὅψιν καθῶς καὶ κάθε συντελεστικὸν μέτρον καὶ νὰ κανονίζῃ τιμὰς ὥστε ἡ πρόσσόδος τοῦ παραγωγῶν νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέρα.

Γ. Καφαντάρης. Λέγει ὅτι παρεκλήθη μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ζητήσεως, ἀφορῶντος ἓνα τῶν πολυτιμωτέρων ἐθνικῶν προϊόντων. Δὲν θὰ ἀποκριθῇ δὲ τὴν εὐχαριστήσιν του, διότι κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπεκράτησε ψυχραιμία ὅσον ἀφορᾷ τοῦλάχιστον τὸν δημιουργηθέντα ἐξῶθεν τῆς αἰτιότητος θόρυβον διὰ τὸν Α. Σ. Ο. καὶ ἀνεγνωρίσθη, ἀσχετῶς πρὸς τὴν ὑποστηρικθεῖσαν ἀνάγκην συμπληρώσεώς του, διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς κατὰ τὴν ὅλν αὐτοῦ πρέπει νὰ μείνῃ ἀθικτός. Αἱ μοιραὶ κυρίως ἐστοκρήσαν ἐναντίον τῆς τῶς διοικήσεως.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Μῖνον ὁ διευθυντὴς ἄλλας.

Γ. Καφαντάρης. Ἐποθέτω καὶ τινες τῶν συμβούλων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ μοιραὶ κατ' αὐτοῦ ὑπῆρξαν δριμύτεροι ἔξω τῆς Βουλῆς ἢ ἐνταῦθα. Δὲν εἶμαι ἀρμόδιος διὰ νὰ ἀπορνηθῇ ἐπ' αὐτῶν. Ἀλλὰ θὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν σύντονον ἐξέτασιν τῶν γινόμενων, ἵνα προσκλήσῃ ταχέως τὰ παράστα καὶ καταπέσουν αἱ συκοφανταί εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀποδειχθῶν ἀδύνατοι αἱ κατηγορίαι. Διότι δὲν ἀπειθύνονται αἱ ἔξω κατηγορίαι κατὰ προσώπων, ἀλλὰ κατ' αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ τοῦλάχιστον θὰ ἔβλεπον λίαν διαστρεφῶς λύσιν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς εἰς ἣν ἐστηρίχθη ὁ ὀργανισμὸς διὰ νὰ ὑποχωρήσωμεν εἰς κεφαλαιοκρατικούς ὀργανισμούς, οἱ ὁποῖοι δὲν μᾶς ἔχουν ἀφίσει ἐκ τοῦ παρελθόντος καλὰς ἐντυπώσεις, διότι ἐκ τοῦ προορισμοῦ τῶν ἐξέκλιναν καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἠθέτησαν. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει αἱ σημεριναὶ συνθήκαι δὲν ἐπιτρέπουν τοιαύτην ὑποχώρησιν οὕτε εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ ἐξαντλήσωμεν πέραν τῶν ὁρίων τὴν ἐπιτροπὴν τῶν συνεταιρισμῶν, μολονδὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ τάσις ὅπως μίαν ἡμέραν περιέλθῃ ἡ διαχείρισις τοῦ ΑΣΟ εἰς τοὺς σταφιδικούς ὀργανισμούς. Τὸ σύστημα πρέ-

πει νά διατηρηθῇ σήμεραν περίπου ὡς ἔχει. Καί οὐδεὶς, νομίζω, κατεφάρθη ἐναντίον τοῦ μικτοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ σήμεραν καλῶς ἕνα προορισμόν. Φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ σκεπτόμεθα νὰ τονώσωμεν περισσότερο τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ΑΣΟ, ἡκούσατε δὲ καὶ ἀπόψε ὅτι ὅταν ὁ ΑΣΟ ἀπέριπτε σταφίδα κακῆς ποιότητος ἐπενέβαιναν ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ τὴν ἐξαναγκάσῃ νὰ τὴν παραλάβῃ.

Π. Βουρλούμης (Γ.π. Ἑθν. Οἶκ.) "Οἱ αἱ Κυβερνήσεις τὸ ἔκαναν.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ Κυβέρνησις ἐξηγάγαζε καὶ αὐτὴν τὴν ἐνείκην εἰς παραδοχὴν βεβλαμένης σταφίδος.

Π. Βουρλούμης (Γ.π. Ἑθν. Οἶκ.) Καίτοι ἦτο ἑταίρια κερδοσκοπική.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ ἄλλαι πιέσεις ἔκαμιν ἡ Κυβέρνησις ἀσυμδιόστους πρὸς τὰ γενικά συμφέροντα τῆς παραγωγῆς. Δὲν φρονῶ, λέγει κατόπιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶχε τὰ μέσα ἐπεμβάσεως παρὰ τῇ ΑΣΟ διότι ἔχει μόνον εἶχε Κυβερνητικὸν ἐπίτροπον ἀλλὰ καὶ τρεῖς δημοσίους ὑπαλλήλους μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, οἱ ὅποιοι δὲν ἤμπορούν νὰ θεωρηθοῦν παρὰ ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡθικὴν τῆς ἐπιβολῆς καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν διάθεσίν τῆς, ὥστε νὰ δύναται, ἐάν ἔδωκεν ἐπερχομένης καταστροφῆς, νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ τὰς προλάβῃ. Ἐάν ἤθελεν οἰκονομῇ Κυβέρνησις νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τὴν χαλάρωσιν τῶν τιμῶν εἶχεν ὅλα τὰ μέσα ὅπως ἐνεργήσῃ ἀποτελεσματικῶς. Δύναται τις νὰ μεμφθῇ τὸν Α.Σ.Ο. ὅτι δὲν εἶχε τὴν δύναμιν ν' ἀντισταθῇ διὰ τὸ δάνειον πρὸς τοὺς χαλασπλήκτους καὶ διὰ τὸ πρὸς τὴν Οὐλέν δάνειον.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐἰν πραγματικῇ ὡς ὁ Α.Σ.Ο. εἶχε χρήματα νὰ δανείσῃ δὲν ἦτο συμφερότερον νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὸ Κράτος μὲ τόκον μεγαλύτερον ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ θὰ ἔπαρνεν ἐάν τὰ εἶχε κατὰ χεῖρας εἰς μίαν Τράπεζαν;

Γ. Καφαντάρης. Οἱ ὀργανισμοὶ πρέπει νὰ περιορίζωνται εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν μέσων τῶν διὰ τὸν προορισμόν των. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ 1923 ὁ ὀργανισμὸς δὲν ἐδέχθη νὰ ὀρίσῃ τιμὴν σύμφωνον πρὸς τὰς ἐκ Λονδίνου προειδοποιήσεις, τοῦτο δὲ ἔγινεν, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ κατήγοροί του, ἀφορμὴ νὰ ἐπέλθῃ ἡ κρίσις. Ἡ κατηγορία ὅμως ἀπεδείχθη τελειῶς ἀβάσιμος. Κατὰ τὸ 1928 δὲν εἶχε κανεὶς προῖδον τὴν μελλούσαν κατάστασιν. Ἐάν δὲ τὴν εἶχε προῖδον ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὅλα τὰ μέσα νὰ ἐπέμβῃ πρὸς μείωσιν τῶν τιμῶν. Καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπεκράτει ἡ γνώμη τῆς Πρεσβείας τοῦ Λονδίνου νὰ καθορίσῃ ὁ ΑΣΟ τιμὴν ἀγορᾶς πλεονακμάτων εἰς τὰς 42 λίρας τὸν τόννον εἰς ἀνάλογον πλῆθος δὲν θὰ ὑπῆρχε κανένα κέρδος, διότι τοῦτο δὲν θὰ ἀνεχάιτιζε τὴν καταστροφὴν ἐπελθούσαν ἐκ τοῦ ἀγρίου συναγωνισμοῦ τῶν Καλλιφορνικῶν σταφίδων, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1928 προσεφέροντο ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὴν τιμὴν τῶν 17 λιρῶν κατὰ τόννον εἰς ἀνάλογον. Διευτυπώθησαν καταγγεῖλαι διὰ τὴν σκεπτικὴν διοίκησιν τοῦ τέως διευθυντοῦ ὁ ὁποῖος ἦτο ὡς ἐλέγχετο δικτάτωρ. Ἐγὼ ὅμως δὲν γνωρίζω κατὰ ποῖον τρόπον ἐξεδηλώθη ἡ δικτατορία του, ὅταν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1928 δὲν ἐπεκράτησαν αἱ ἰδικαὶ του ἀντιλήψεις ἀλλὰ τῶν παραγωγῶν. Ἦσως θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ὅτι πλημμελὴς ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ ἣν ἠκολούθησεν ὁ ΑΣΟ ἀπὸ τοῦ 1925 μέχρι τοῦ 1928 διὰ τὸν καθορισμὸν ὑψηλῶν τιμῶν διὰ τὴν ἀγορὰν πλεονακμάτων καὶ εὐρὴν ἀποπλοῦς εἰς μίαν ἀπώτομον πτωσὶν τῶν τιμῶν. Ἄν οἱ παραγωγοὶ ἀπεκόμισαν ἐν τῇ μεταξὺ κέρδη διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν ὁπωσδήποτε νὰ ἀντεπεξέλθουν βραδύτερον κατὰ τῆς κρίσεως ἢ ὅποια θὰ ἐπῆρχετο. Οὔτε εἶναι δυνατόν σοβαρῶς νὰ υποστηρίχῃ ὅτι ὁ ΑΣΟ διὰ τῶν μέτρων, τὰ ὅποια θὰ ἐλάμβανε, θὰ ἔπρεπε νὰ προκαλέσῃ τὴν κρίσιν καθορίζων ἐκ τῶν προτέρων τιμὰς χαμηλοτέρων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι προσεφέροντο εἰς τὴν διεθνὴ ἀγορὰν δια-

πράττων οὕτω σφάλμα καὶ κατὰ τὸν παράγωγόν ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς ἑθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Ἡ πολιτικὴ συνεπὶς τοῦ ΑΣΟ ἦτο ὀρθὴ καὶ σύμφωνος πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς.

Γ. Αναστασίου. Ἀφοῦ εἶχε καλὰ ἀποτελέσματα ἡ πολιτικὴ του, διατί δὲν ἠκολούθησεν αὐτὴν καὶ κατὰ τὸ 1929;

Γ. Καφαντάρης. Διότι τότε εἴχομεν μείωσιν κατὰ 40 ἐκατομμύρια λιτρῶν τῆς ἐξαγωγῆς καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ πολιτικὴν θαυμασιὰς ὑποτιμῆσεως τῶν κατωτάτων ὀρίων.

Τώρα εἰμὲθα ἡνγκακούμενοι ἐπὶ τινι χρόνον πρὸς ἀνάγκη τῶν ἀπολαθόντων νὰ ἔχωμεν σχετικῶς μικρὰς τιμὰς, σήμεραν ὁρᾷται ὁ αὐτόνομος ὀργανισμὸς, ἀκούσῃς καὶ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἐπ' αὐτοῦ νὰ δειξῇ μετριοπάθειαν πρὸς ἀνάγκη τῆς ἀπολαθόντος πελατείας του. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις μετὰ τριήμερον συζήτησιν ὑπετίθετο, καὶ ἄρῃς τοῦτο νὰ ὑπονοηθῇ, ὅτι θὰ ἀνεκοίνοιο τὸ σύστημα τῶν μέτρων διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ ἤρξετο ἀρωγὸς εἰς τὴν χειμαζομένην παραγωγὴν, ἀλλ' εὐρὴν ἄφροῦ πτωσὶς πρὸ τῆς παραδοχῆς στάσεώς τῆς, νὰ ἀποκοῦσῃ ὅλα τὰ προκείμενα μέτρα ὡς ἀνεφάρμοστα ἢ ἀσκόπη καὶ νὰ προτείνῃ συναρκασίαν μετὰ τῶν ἄλλων κομμάτων πρὸς ὑποβολὴν μέτρων ὑπὲρ τῆς παραγωγῆς.

Φρονῶ, ὅτι ἡ συνεργασία αὕτη ἐνδείκνυται μόνον ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων, οὐχὶ δὲ καὶ προκινῶν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ κυρίως ἐκδηλοῦται ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων μεταξὺ τῶν διαφόρων πολιτικῶν κομμάτων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἀποκοῦσῃ τὴν συνεργασίαν αὐτὴν τὴν δέχομαι ὡς ἀνάγκη, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν πρὸς νὰ ἔχῃ ἡ συνεννόησις αὕτη ὡς θάσιν μίαν κλυτὰν μελέτην τῶν ζητημάτων τῆς Κυβερνήσεως τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν, ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν δεδηλωμένην ἀπόψε τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ποίων βάσεων θὰ στηρίξῃ τὰ μέτρα τῆς ταῦτα ἐλπίζω ὅμως νὰ τὸ ἀκούσωμεν κατὰ τὴν δευτερολογίαν.

Π. Βουρλούμης (Γ.π. Ἑθν. Οἶκον.). Ἄλλ' εἶπον ὅτι δὲν θὰ δευτερολογήσω Ἡ Κυβέρνησις σὺς ἐξέθηκεν, ὅπως καὶ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἐνώπιον τοῦ σταφιδικοῦ συμβουλίου τὴν γνώμην τῆς, ὅτι ὁ θεσμὸς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ πρέπει νὰ δοθῇ καὶ νὰ διορθωθῇ τὰ τοῦτον ἐκ τῆς πείρας ἀποδειχθέντων λάθων. Ὡστε ἔχετε τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ λεπτομέρειαι δὲν ἔχουν σημεῖον. Συζητούμεν ἄλλως τε σήμεραν ἐπὶ μίᾳ ἐπερωτήσεως καὶ δὲν ἦτο ὑποχρεωμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ φέρῃ τὰ μέτρα τῆς.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐπὶ ποίας βάσεως θὰ γίνοντο αἱ τροποποιήσεις αἱ ἀφορώσαι τὸν Α.Σ.Ο.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Αὐτὸ θὰ τὸ πῇ τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἑπιτροπὴν.

Γ. Καφαντάρης. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ σχέδιον περὶ ποιοτικῆς παρακαταστάσεως εἶναι εἰδικόν, νὰ ἐκφραστῇ, διότι δι' αὐτοῦ θὰ νουαγγήτῃ καὶ τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον μὲς ἔδωκεν ἄριστα ἀποτελέσματα καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀντικονομικὸν ὡς ὑπεστήριξαν οἱ φίλοι Βουλευτῆς κ. Μάρκου διότι οὐδὲν μέτρον εἶναι ἀντικονομικὸν ἐπ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἀποσκοπεῖται ἡ προσηκόντων ἐνός σόβου ἐγγυώριον προϊόντος καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ὁφείλεται ἀληθῶς ἡ σωτηρία τῆς σταφίδος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ φίλου μου κ. Μάρκου προταθὲν σύστημα καίτοι ἀποβλέπει εἰς τὴν κατάρτησιν τῆς καδύσεως δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ κατηγορηματικὴν γνώμην.

Α. Μάρκου. Ἀπέκλινε ὑπὲρ αὐτοῦ χωρὶς νὰ τὸ υποστηρίξω.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὠμίλησεν ὁ κ. Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας περὶ τοῦ ζητήματος τῶν κοινωπραγμάτων, περὶ τοῦ ὁποῖου τοσοῦτος ἡγέρθη ὁ ὄμιλος.

Π. Βουρλούμης. (Γ.π. Ἑθν. Οἶκον.) Μὲ ἐπισκέφθη τὸ

Συμβούλιον τοῦ Α. Σ. Ο. καὶ ἐζήτησε νὰ ληφθοῦν νομοθετικὰ μέτρα διὰ τὴν ἀκώρυσιν τῶν κοινοπραγμάτων. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ὑπάρχουν νομικὰ κωλύματα, ἐν τούτοις λόγω τοῦ ἐπείγοντος θὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν σχετικὸν νομοσχέδιον προσεχῶς.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ὑποθέτω τὰ νομικὰ κωλύματα νὰ εἶναι ἀνυπερβλήτα, ἐπ' ὅσον ἡ παρέμβασις τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀσκηθῇ ἐπὶ τοῦ Α.Σ.Ο. καὶ ἐπὶ τῶν βιομηχανιῶν, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἴσως ταῦτα οὐσιαστικά. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ κ. Υπουργὸς θὰ φέρῃ ἐπείγοντως, ὡς ἐδήλωσε, τὸ μέτρον ἐπιφυλασσόμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν ἐκτενέστερον περὶ αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει φρονῶ ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι κατὰ θάσιν ὀρθόν, στηρίζεται δὲ ἐπὶ ἀδιασείστω ἐπιστημονικῶν βάσεων καὶ θὰ ὠφελεῖ μᾶλλον νὰ ἐξελεγχθῇ παρὰ νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν κατάρτησιν του. Ἀλλὰ, κύριοι, τὰ μέτρα ταῦτα τὰ ὁποῖα ὑπεδείχθησαν ἀποτελοῦν μίαν ἀπωτέραν προσπάθειαν πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τοῦ προϊόντος, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ εἰς ἀμειψότεραν τῆς παραγωγῆς ἐνίσχυσιν θὰ ἦσαν τὰ μέτρα τὰ ἀφορῶντα τὴν τροποποίησιν τῆς φορολογίας τοῦ προϊόντος καὶ τὰ ὁποῖα θὰ εἶχον ἀντίκτιπον ἐπὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ. Εἶναι ἐκτός πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔχομεν τὴν υποχρέωσιν νὰ τὸ θεωροῦμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, διότι ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ἐκφρασὴν τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τὸ Παλλάδιον ὅχι μόνον τῶν σταφιδοπαραγωγῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων κοινωνικῶν τάξεων. Δὲν δύναται λοιπὸν ἐγὼ νὰ συστήσω ποτὲ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κλονίσωμεν τὸν προϋπολογισμόν, χάριν ἐνός οἰουδήποτε ὀλίκου συμφέροντος. Ἐγὼ δὲν ἀποδέλω κυρίως εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ ἀποβλέπω κυρίως εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ πολυτίμου τούτου προϊόντος καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην κάθε θυσία τοῦ Κράτους εἶναι ἐπιβεβλημένη ἐπ' ὅσον ἐννοεῖται εἶναι δυνατόν. Θὰ ἔλεγον δηλονότι ὅτι θὰ ἠδυνάμεθα προσκαίρως—τὸ μέτρον θὰ ἦτο κατὰ θάσιν ἀνίσον—νὰ σκεφθώμεν καὶ περὶ κατάρτησεως ὁλοσχερῶς ἢ περὶ μειώσεως αἰσθητῆς τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος ὡς καὶ τῶν ἄλλων προϊόντων βαρέως φορολογουμένων διαθέτοντες διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν προϊόντων μέρος τῶν διαθέσιμων μας ἐκ περισσευμάτων. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κλονίζωμεν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγω θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφίσωμεν ἐκθετον ἕνα πολυτίμον προϊόν, διότι ἡ κρίσις τὴν ὅποιαν διέρχεται εἶναι παγκόσμιος ἀλλὰ καὶ παροδική καὶ θὰ παρέλθῃ σήμερον ἢ αὔριον. Ἀλλὰ τί θὰ ὠφελήσῃ τῆς κρίσεως, ἐάν ὅταν ἀρχίσῃ ἡ οἰκονομικὴ γενικὴ ἀναζωογόνησις καὶ διορθωθῇ καὶ ἡ ἰδικὴ μας οἰκονομικὴ κατάστασις, τί θὰ ὠφελήσῃ ἐάν ἐν τῇ μεταξὺ ἡ σταφὶς μας, ἢ ὁ καπνὸς ἢ τὰ ἄλλα προϊόντά μας χάσονται ὀριστικῶς τὸ ἔδαφος τῆς καταναλώσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ πάθωσι μίαν ριζικὴν καὶ ἀνεπανόρθωτον καταστροφὴν; Ἀκριβῶς διὰ τὰς μὴ εὐρεθώμεν εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάγκην εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ ἐξακολουθήσωμεν ἐφαρμόζοντας τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἠκολούθησε καὶ ὁ μέγας πολιτικὸς τοῦ τόπου Τρικούρης, δηλαδή νὰ διαθέσωμεν κάθε πόρον, τὸν ὅποιον δύναμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν, εἴτε ἐκ τῶν ἀποθεμάτων, εἴτε ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς μας, ἀποκόπτοντες κάθε ἄλλην δαπάνην ὅσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι χρήσιμος.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἐπεξετάθη. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπερωτήσις ἐσκόπει νὰ διεξαχθῇ γενικωτέρα συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ, ἵνα ἡ Κυβέρνησις λάβῃ γνώσιν τῶν κρατούσων ἀπόψεων, οὕτως ὥστε νὰ λάβῃ τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα ἵνα μὴ ἡ σταφὶς χάσῃ τὴν καταναλώσιν τῆς ἐπὶ περισσοτέρων. Καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ διεξαχθῇ ἐγκαίρως ἡ συζήτησις αὕτη ἵνα καὶ ἐγκαίρως ληφθοῦν τὰ τοιαῦτα μέτρα. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ σταφὶς ὑπῆρξε τὸ μόνον Ἑλληνικὸν προϊόν ἡ ἐμπορία τοῦ ὁποῖου εἰσέφερε χρυσὸν εἰς τὴν χώραν. Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ ἐν τῶν κυριωτέρων προϊόντων καὶ διὰ τοὺς παραγωγούς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Καὶ δι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητος πᾶσα πρόνοια καὶ πᾶσα προσοχὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἡ πρόνοια δὲ αὕτη τῆς Κυ-

βερνήσεως πρέπει νὰ ληφθῇ κατὰ τρόπον ἀσφαλίζοντα καὶ τὸν παραγωγὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Πρὸ τοῦ πολέμου ἡ Ἑλληνικὴ σταφὶς εἶχε τεραστίαν καταναλώσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐφθανε τὰ 240 ἐκατομμύρια ἐνετικῶν λιτρῶν, διότι κατεῖχεν ἡ Ἑλληνικὴ παραγωγὴ τὸ μονοπώλιον σχεδὸν τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς, φθάνον εἰς τὰ 80 ο)ο τῆς ὅλης σταφιδοπαραγωγῆς. Δυστυχῶς καὶ οἱ παραγωγοὶ καὶ αἱ Κυβερνήσεις δὲν ἀπέδωσαν τὴν ἀπαιτούμενην προσοχὴν καὶ οὕτω σήμερον ἡ ἐξαγωγή τῆς Ἑλληνικῆς σταφίδος ἐξέπεσεν εἰς τὰ 140 περίπου ἐκατομμύρια ἐνετικῶν λιτρῶν.

Αἰτία τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως ὑπῆρξε κυρίως ὁ ἀνταγωνισμὸς τῆς Καλλιφορνικῆς καὶ Αὐστραλιανῆς σταφίδος. Διὰ τὰ ἀνθῆξομεν δὲ εἰς τὸν ἀνταγωνισμόν αὐτὸν πρέπει νὰ φανώμεν ἀνώτεροι. Καὶ λυπούμαι διότι δὲν ἤκουσα τὸν ἀξιότιμον κ. Υπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἀναφέρῃ καὶ ἕνα νέον σοβαρὸν ἀνταγωνιστήν, τὰς νωπὰς ὀπώρας, ἡ καταναλώσις τῶν ὁποίων ἐπεξετάθη τελευταίως εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγορὰν.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἑθν. Οἰκονομίας). Καίτοι σοβαρῶς ἐπολλαπλασιάσθη ἡ καταναλώσις τῶν νωπῶν ὀπωρῶν ἐν τούτοις ἡ σταφὶς, ὅχι μόνον δὲν ἔχασε τὰ καταναλωτικά της ἐπίπεδα, ἀλλ' ἀνῆλθεν εἰς ὑψηλότερα διότι ἄλλη εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ ἐνὸς προϊόντος καὶ ἄλλη τοῦ ἄλλου. Σήμεραν ἡ καταναλώσις τῆς σταφίδος εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγορὰν ἀνέρχεται εἰς 125 χιλ. τόννους ἀντὶ τῶν 80 χιλ. τόννων τόννων ποῦ ἦτο πρότερον.

Π. Τσαλδάρης. Ὦντως ἠδύνηται ἡ καταναλώσις τῆς σταφίδος ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραπονοῦμεθα διότι ἡ αὔξησις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸν ἀνταγωνισμόν τῶν ἄλλων σταφίδων, αἱ ὁποῖαι ἤνοιξαν νέα στάδια καταναλώσεως. Καὶ πρέπει νὰ προσέξωμεν μήπως καὶ τὰ στάδια αὐτὰ τὰ καταλάβωσι αἱ νωπαὶ ὀπώραι.

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερος κίνδυνος. Ἡ ὁσημέραι ἀναπτυσσόμενη πολιτικὴ τῆς προσοχῆς τῶν ἐθνικῶν προϊόντων. Κατὰ τοῦ κινδύνου αὐτοῦ πῶς θὰ ἀνταπεξέλθωμεν; Δὲν ἀναφέρω τὴν δράσιν τῆς σταφιδικῆς Τραπεζῆς, διότι αὕτη ἀπέτυχεν. Ἡ Ἑνείκῃ ὅμως ἂν δὲν ἔπραξεν ἄλλο τι, κατάρθρωσεν ὅμως νὰ ἀναπτύξῃ τὴν βιομηχανίαν τῆς σταφίδος.

Καὶ ἂν δὲν εἰργάσθῃ ὅσον ἔπρεπε διὰ τὴν αὔξησιν τῆς καταναλώσεως, δὲν πρέπει νὰ ἀποδίδωμεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν παράλειψιν ταύτην εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ, διότι ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν εἰργάσθη ἦτο ἀνώμαλος καὶ ἐπομένως ἡ παραγὰν δὲν ἦτο εὐχερής.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἀφοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε τὴν εἰσαγωγὴν!

Π. Τσαλδάρης. Σήμεραν ὁ ΑΣΟ, ὅστις πρὸ ἔτους ἔθεωρετο γενικῶς ὡς ἐκπληρῶν ἱκανοποιητικώτατα τὸν σκοπὸν του, ἐμφανίζει ἐν τῇ λειτουργίᾳ του ὀρισμένα μειονεκτήματα. Καὶ ἡ ἀνωμαλία αὕτη ἐσημειώθη μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς καταναλώσεως τῆς ἐπελθούσης ἀπὸ τοῦ 1928. Ἡ μείωσις τῆς καταναλώσεως ἀπεδόθη εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς τιμῆς ἡ ὅποια ἐξησφαλίσθη διὰ τὰ πλεονάσματα τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἄλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι παρὰ τὰς ὑψηλάς τιμὰς δὲν θὰ ἐπῆρχετο τοιαύτη μείωσις τῆς καταναλώσεως, ἐάν δὲν ἐρρίπτοντο εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ τεράστια ἀποθέματα τῶν ξένων σταφίδων τὰ ὁποῖα ἐξηντέλειαν τὰς τιμὰς.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς δεδομένα. Καὶ δι' αὐτὸ ἐρωτῶ, ποῖα εἶναι ἐκεῖνα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ληφθοῦν ὅταν εἰς τὰ δεδομένα αὐτὰ προστεθῇ καὶ ὁ νέος κίνδυνος, ὁ τῆς προστατευτικῆς πολιτικῆς;

Ἐπανέρχομαι ὅμως εἰς τὰ αἰτία τῆς μειώσεως τῆς καταναλώσεως ἡ ὁποῖα ἐσημειώθη τελευταίως εἰς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς σταφίδος. Παρὰ τινων κατεπρίθη ἡ ὑψωσις τῶν τιμῶν ὑπὸ τοῦ ΑΣΟ καὶ εἰς τοῦτο ἀπεδόθη ἡ μείωσις τῆς καταναλώσεως. Ὑπὸ ἄλλων ὑπεστηρίχθη ὅτι ἀθρόα ἐξαγωγή Καλλιφορνικῆς σταφίδος ὑπῆρξεν ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς μειώσεως τῆς ἡμετέρας ἐξαγωγῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν εἶναι δυνατόν

παρά τὰ σκεφθῆναι ἢ Κυβέρνησις, πρὶν φθάσει εἰς ὠρισμέναν συμπεράσματα, νὰ ἐξετάσῃ ἐπιμελέστερα τὸ ζήτημα διὰ τὰ ἐξακριβώσῃ, ποία ἐκ τῶν δύο αἰτιῶν εἶναι ἡ πραγματικὴ. Διότι διὰ τὴν πρώτην αἰτίαν ὑπάρχει τρόπος θεμελίωσης τοῦ κακοῦ, εἶναι δυνατόν νὰ ληφθῇ μέτρον ἐν σχέσει μετὰ τὴν ἐξουσίαν ἢ ὁποία θὰ παρασχεθῇ εἰς τὸν ΑΣΟ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου κατὰ τὸν ὅποιον θὰ λαμβάνη τὰ πλεονάσματα. Διὰ τὴν δευτέραν ὅμως αἰτίαν τί μέτρα πρόκειται νὰ ληφθῶν; Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε δεδομένων ἐξάγεται τὸ ἀναμφισβήτητον συμπέρασμα, ὅτι διὰ τὰ κατὰ τὴν ἐξουσίαν νὰ διατηρήσῃ τὰ καταναλωτικὰ ἐπίπεδα, εἰς τὰ ὁποία ἐφθάσαμεν, τὸ ἐπίπεδον τῶν 180 τοῦλάχιστον ἑκατομ. ἐνετικῶν λιτρῶν πρέπει νὰ προσεξωμεν πολὺ εἰς τὴν παραγωγὴν μας. Ὁφείλομεν νὰ παρυσιάσωμεν παραγωγὴν μετὰ ποιότητα ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέραν. Καὶ λέγω νὰ παρυσιάσωμεν διότι ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικῆς οὐσίας ἡ ἀλλήλῃ σταφίς εἶναι ἀναντιρρήτως πολὺ ἀνωτέρα. Ἡ παράστασις ὅμως αὐτῆς ἔχει ἀνάγκην βελτιώσεως. Δὲν ἐξαρτᾶται δὲ τοῦτο μόνον ἀπὸ τὸν παραγωγὸν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν συσκευαστήν.

Ὁ ἔμπορος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὅποιος θὰ τὴν καθαρῶς καὶ θὰ τὴν συσκευάσῃ κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἀνταγωνισθῇ τὴν ξένην σταφίδα, ἢ ὁποία ἀπὸ ἀπόψεως συσκευῆς εἶναι πολὺ ἀνωτέρα. Καὶ δὲν ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ ἐπαρκεθῶμεν εἰς τὴν καλὴν διάθεσιν τοῦ ἔμπορου, πλὴν τῆς νομοθετικῆς προνοίας εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῶν καὶ ἄλλα τινα μέτρα. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπευθυνθῶν συστάσεις πρὸς τὸ ἔμπόριον, νὰ καθοδηγηθῇ τοῦτο καὶ νὰ τῇ ὑποδείχῃ ἢ ἐκ μιᾶς καλῆς συσκευασίας προσερχομένη ὠφέλεια. Θὰ ἔπρεπε ἐπίσης οἱ μεγάλοι ἔμποροι οἱ οἱκοὶ νὰ ἔχουν ἰδίαν μάρκαν ὥπως ἔχουν οἱ ξένοι.

Π. Βουλευτὸς (Ἰ. Πουργός Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ὅλοι οἱ σοβαροὶ ἔμποροι ἔχουν μάρκαν.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὸ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποιότητα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ καὶ τὸ κόστος εἰς τὸν τύπον τῆς καταναλώσεως. Οἱ συντελεσταὶ εἶναι πολλοί. Ὁ Α. Σ. Ο. ἔκαμεν ἀποπειράς ἀλλὰ δὲν γνωρίζει τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν καὶ ἂν τὰ μέτρα τὰ ὁποία ἔλαβεν ἤμπορούν νὰ ἐφαρμοσθῶν καὶ εἰς τὰς παλαιὰς σταφιδωπλάτους. Βεβαίως ἡ ὀλιγόστασις τῶν ἐξόδων δὲν εἶναι ἔργον τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ἔργον τοῦ διαχειριζομένου τὸ προϊόν ὁργανισμοῦ. Δυστυχῶς αἱ δαπάναι αὐξάνουν κατ' ἐκαστήν διότι αὐξάνουν αἱ ἀσθένειαι τῆς σταφίδας, ἐνῶ παλαιότερον εἶχομεν τὸ ὠίδιον ἤδη τὴν ἔχον καὶ τὸν περονόσπον. Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς σπουδαῖον ρόλον παίζει καὶ ἡ ἐπιδάρουσις τοῦ δημοσίου καὶ ἄλλοις ὠμίλῃ καὶ ἡγεθῶν τῆς Κυβερνήσεως διότι παρὰ τὸ πρόγραμμά της ὅτι δὲν θὰ αὐξήσῃ τοὺς φόρους καὶ ὅτι μάλλον θὰ τοὺς ἐλαττώσῃ, διὰ τὴν σταφίδα ἔκαμε τὸ ἀντίθετον. Ἦτο 40 ἑκατομμύρια ὁ ἔγγειος φόρος.

Π. Βουλευτὸς (Ἰ. Πουργός Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ 1928 ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως ὁ φόρος ἦτο 50 ἑκατομμύρια.

Π. Τσαλδάρης. Ὅχι 40 ἦτο καὶ τὸν ἐφθάσατε 54 ἑκατομμύρια. Καὶ τοῦτο ἦτο ἀντίθετον καὶ πρὸς τὸ πρόγραμμά της Κυβερνήσεως καὶ πρὸς τὴν γεωργικὴν αὐτῆς πολιτικὴν διότι ἐνῶ ἤρατε τὸν φόρον ἀπὸ ἄλλους γεωργοὺς τὸν ἠξήσατε εἰς τοὺς σταφιδωπλάτους. Βεβαίως αἰσθάνομαι καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ διατηρήσωμεν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ διότι ἀντὶ αὐτοῦ οἱ κίνδυνοι οἱ ἐσωτερικοὶ θὰ εἶναι μέγιστοι διότι θὰ κινδυνεύσῃ καὶ ἡ σταθιροποίησις. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ μὴ ἔχῃ ὅψιν ὅτι ἂν μειωθῇ ἡ καταναλώσις τῆς σταφίδας ἐξ αἰτίας τῆς διατηρήσεως τοῦ φόρου θὰ χάσῃ περισσώτερον ὁ προϋπολογισμός. Διότι δὲν θὰ εἰσάγεται συνάλλαγμα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τότε ὁ προϋπολογισμός θὰ πύθῃ περισσώτερον.

Π. Βουλευτὸς (Ἰ. Πουργός Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Φρονεῖτε ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς φορολογίας δὲν θὰ γίνῃ ὑπὲρ τοῦ καταναλωτοῦ;

Π. Τσαλδάρης. Λέγω ὅτι πᾶσα μείωσις δὲν πρέπει νὰ ἐξε-

τασθῇ, ἀναλόγως τοῦ ἐσόδου τοῦ προσκομίζει εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ ἀντικτύπου τὸν ὅποιον θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καὶ ἀναλόγως καὶ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ζημίας θὰ ρυθμισθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Πάντως φρονῶ ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς σταφίδας, ἀντιθέτως θὰ χάσωμεν περισσώτερα ἀπὸ τὴν καταναλώσιν.

Π. Βουλευτὸς. Πέρυσιν ἠρξήθη ἡ καταναλώσις, ἐλπίζομεν νὰ αὐξήσῃ καὶ ἐφέτος. Εἰμεθα τώρα εἰς τὰ 132 ἑκατομ.

Π. Τσαλδάρης. Ἐλπίζω νὰ φθάσωμεν τὰ 180.

Π. Βουλευτὸς. Δὲν τὸ ὑποθέτω.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ εὐχομαι νὰ φθάσωμεν. Τὴν μεγαλὴν καταναλώσιν τὴν ἐπετύχαμεν, διότι εἶχαμε τὴν εὐχέρειαν τῶν μικρῶν τιμῶν καὶ δι' αὐτὸ ὁ φόρος πρέπει νὰ διατεθῇ διὰ τὴν μείωσιν τοῦ κόστους καὶ οὕτω πάλιν θὰ καταλήξῃ ὑπὲρ τοῦ παραγωγοῦ.

Π. Βουλευτὸς. Θὰ γίνῃ ὅμως καὶ παράλληλος ὕψους τοῦ παρακατῆκτος.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἔχῃ καὶ ἀντικτύπον ἐσωτερικόν. Διότι ὁ φόρος πληρώνεται ἀπὸ τὴν εἰσφορὰν τῶν ἐμπόρων καὶ ἐξαγωγῶν καὶ οὐσιαστικῶς δὲν εἶναι φόρος ἐγγεῖος, διότι βαρύνεται ἡ ἐξαγομένη σταφίς.

Π. Βουλευτὸς. Ἐλπίζω ὅτι καὶ ἐπ' αὐτοῦ θὰ δώσῃ ἱκανοποιήσιν ἡ Κυβέρνησις.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ δώσῃ ἱκανοποιήσιν εἰς τὸν λαὸν διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ ὅχι εἰς ἡμᾶς. Ἡμεῖς, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μας, ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποδεικνύωμεν τὰ ληπτέα μέτρα, διὰ τὴν παράλειψιν τῶν ὁποίων σεῖς θὰ ἔχετε τὴν εὐθύνην. Ἀλλὰ προσέχει ἕνα ἄλλο ζήτημα, πῶς νὰ διαχειρισθῶμεν τὸ ὅλον ζήτημα, θὰ θέσωμεν εἰς τοὺς παραγωγοὺς φραγμοὺς, ἢ θὰ ἀφίσωμεν νὰ κἀμῃ, ὅτι θέλει ὁ καθένας; Σήμερον ποῦ ὑπάρχουν τόσαι ἀνάγκαι δὲν δυνάμεθα νὰ ὀμιλῶμεν κατὰ τῆς παρεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων. Καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ, πῶς θὰ ἐξασφαλισθῇ αὐτὴ ἡ ἀνάγκη. Σήμερον ἔχομεν διὰ τὴν σταφίδα τὸν ΑΣΟ καὶ τὴν παρακράτησιν. Ἀληθῶς ἠγέρθησαν παράπονα καὶ αἰτιάσεις κατὰ τῆς διαχειρίσεως ταύτης. Κατὰ τοῦ ὁργανισμοῦ δὲν ἐγένοντο τοιαῦτα ὡς θεσμοῦ. Ὅλων ἡ γνώμη εἶναι ὅτι πρέπει νὰ διατηρηθῇ ὁ ὁργανισμός διὰ δὲ τῆς γενομένης αἰτιάσεως κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπαίτιος εἶναι ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἐνόμιζεν ὅτι ὑπάρχοντος τοῦ ΑΣΟ δὲν εἶχεν ἄλλο κανὲν καθήκον. Ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας τοῦ ὁργανισμοῦ. Ἐκεῖ ἔχει ἡ Κυβέρνησις ἄγρυπνον ὀφθαλμὸν, ὅστις ὀφείλει νὰ τὴν πληροφορῇ.

Π. Βουλευτὸς (Ἰ. Πουργός Ἑθν. Οἰκονομίας). Ὁφθαλμὸν ὅστις δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ βλέπῃ.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ πλὴν τούτου μεταίχοι καὶ ὅργανα ἀνώτατα τοῦ Κράτους, καὶ ὅταν εἶχατε ὅλα αὐτά, κύριε Ἰ. Πουργός, νομίζετε ὅτι σὰς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ δικαιολογήσῃς ὅτι δὲν ἔχετε τὰ μέσα τῆς παρεμβάσεως καὶ τῆς ἐποπτείας; Ὁ θεσμός σὰς παρέχει ὅλα τὰ μέσα. Καὶ ἐνῶ τὰ πράγματα ἐξεκρίνοντο ὅπως ἐξεκρίθησαν ἡ Κυβέρνησις τὰ πάντα ἠγγύει. Καὶ ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἐπενέβη νὰ κἀμῃ ὁ Α. Σ. Ο. θάνατον πρὸς τὴν Ὀλλαν. Κατ' αὐτοῦ ἔκαμα διαμαρτυρίαν, διότι ἦτο γνωστὸν, ὅτι ἂν παρυσιάζετο ἀνάγκη ἀγορᾶς πλεονασμάτων δὲν θὰ εἶχεν ὁ Α. Σ. Ο. τίποτε. Καὶ εἰμαι βέβαιος, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἠγγύει τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὴν ἐγνωρίζαμεν ἡμεῖς. Καὶ τὸ μέτρον ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐπολέμησα καὶ εὐτυχῶς ἡ Βουλὴ τὸ ἐματαίωσε.

Π. Βουλευτὸς (Ἰ. Πουργός τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Διότι ἡ διακίνησις τοῦ ὁργανισμοῦ ἄφινε νὰ πιστευθῇ ὅτι εἶχε πακτωλὸν 300 καὶ 400 ἑκατομμύρια.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δικαιολογεῖται μετὰ αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις καὶ δὲν εἶναι πρὸς ἑαυτὸν τῆς νὰ μὴν ἡξεύρῃ ὅσα ἡξεύρουν οἱ ἰδιῶται. Αὐτὰ τὰ ἀναφέρω, διὰ νὰ σὰς δοθῇ ἡ ἀφορμὴ νὰ σκεφθῇτε ποῖα μεταβολὰί χρειάζονται διὰ νὰ δυνάσθε νὰ πα-

ρακολουθῇτε. Ἐπίσης ἤκουσα διὰ τὰς συμβάσεις τοῦ Α. Σ. Ο. μετὰ τῆς ἐταιρίας ὑπὸ τὸν τύπον τῆς κοινοπραξίας. Δὲν γνωρίζω καὶ ἐγὼ τί συμβάσεις ἦσαν αὐταί. Ἀλλὰ διευθυντὴς οἰκονομικῆς ἐταιρίας μοῦ εἶπεν ὅτι μετὰ τοῦ Α. Σ. Ο. ἔχουν σύμβασιν ἐντολῆς, καθ' ἣν δίδει ὁ Α. Σ. Ο. ὠρισμένον ποσὸν πρὸς βιομηχανοποίησιν ὅπ' εὐθύνῃν του. Δυστυχῶς κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ὁ Α. Σ. Ο. ὅχι μόνον δὲν θὰ πάρῃ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος ἀλλὰ μένει καὶ χρεώτης. Βλέπετε, τονίζει, ὅτι ἔγιναν καὶ πράξεις μετὰ ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα. Καὶ ἐρωτᾷτε ἂν θὰ τὰς ἐπιτρέψωμεν ἢ ὅχι. Ὁ ὁργανισμός κατηγορήθη διὰ τὰς ὑψηλὰς τιμὰς, διὰ τὰς ἀνωτέρω συμβάσεις, διὰ στατάλας καὶ δαπάνας καὶ ἐδηλώθη ὅτι ἐπενέβητε καὶ ἐμετριάσθησαν. Καὶ ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι δασκίς ἡ Κυβέρνησις ἤθελε ἠδύνατο καὶ νὰ ἐπεμβαίνῃ καὶ νὰ προλαμβάνῃ. Ἐν θέλετε λοιπὸν νὰ καταλήξῃτε εἰς ἐνισχυτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ Α. Σ. Ο. πρέπει νὰ ἐξετάσητε ὅχι ποῖας κατ' ἰδίαν πράξεις ἐνεργεῖ ὁ Α. Σ. Ο. ἀλλὰ νὰ καθορίσητε τὰ ὅρια τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ ποῖαν θὰ δώσητε ἐξουσίαν ἔναι ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Κράτους βλέπει. Δι' αὐτὸ ἐγὼ θὰ ἐπιμείνω νὰ φέρετε τὰ μέτρα.

Π. Βουλευτὸς. Τὰ γενικώτερα μέτρα θὰ ἔλθουν ἐξ ὧ.

Π. Τσαλδάρης. Πάντως ἐπιστῶ τὴν προσοχὴν σας νὰ εἶναι τοιαῦτα, ὥστε νὰ μὴ συμβαίνειν ὅσα κακῶς συνέβησαν. Καὶ προχωρῶν σὰς λέγω, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ καταδικάσω τὰς πράξεις τοῦ ΑΣΟ ἐφόσον εὐρίσκεται ἡ διαχείρισίς τοῦ ὑπὸ ἑλέγχον.

Π. Βουλευτὸς. Πολὺ ὀρθῶς.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ δὲν δύναται νὰ περαιοποιηθῇ ὅτι πρὶν πέσουν αἱ τιμαὶ ὅλος ὁ κόσμος ἦτο ἐνθουσιασμένος μετὰ τὸν ΑΣΟ. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴν εἰπῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀδιαφορεῖ, ἢ μάλλον δὲν σπεύδει νὰ δώσῃ λύσιν ἐπὶ ζητημάτων ἐπείγοντων. Ἐχὼ πληροφορίαν π. χ. ὅτι ὑπεβλήθη πρός αὐτὴν αἰτήσις πρὸς συνέλευσιν.

Π. Βουλευτὸς. Χθὲς συνεπληρώθη ὁ ἀριθμός.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω ἀπὸ προχθὲς πληροφορίαν ὅτι ἔχει συμπληρωθῇ.

Π. Βουλευτὸς. Δὲν ἡμπορεῖ ὁ κ. Κουτσομητόπουλος νὰ μοῦ στείλῃ ἀνακριτὸς σημείωμα.

Π. Τσαλδάρης. Πάντως πρέπει τάχιστα νὰ λαμβάνωνται τὰ ἀναγκαῖα μέτρα. Καὶ θὰ σὰς συστήσω νὰ φθάσητε ταχέως εἰς τὸ ἀποτέλεσμα περὶ μιᾶς ὠρισμένης ἀκολουθητέας πολιτικῆς καὶ νὰ σχηματισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ. Δὲν θέλω, συνεχίζει, νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων ὑποδεικνυμένων μέτρων, ἀλλ' ἄς μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Ἰ. Πουργός νὰ τοῦ εἰπῶ ὅτι μετὰ τίνος ἀρελείας ἐξήτασα τὰ μέτρα ταῦτα. Καὶ ἐνῶ ἤλεγε τὸν κ. Στεφανόπουλον διὰ τὴν γλῶσσάν του ἡ συμπεριφορὰ του ὅμως διὰ τὸν κ. βουλευτὴν δὲν ἦτο ἡ ὑπερβολή. Διότι ἀντὶ νὰ ἀποκρούσῃ τὸ σχέδιον τοῦ κ. Στεφανόπουλου, εὐρίκα νὰ ἐξυψώσῃ ἐνταῦθα ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ λαοῦ τὸν κ. Σκούραν, Κύριε Ἰ. Πουργός, καταλήγει δὲν ἔπρεπε νὰ φερθῇτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Π. Βουλευτὸς. Θὰ σὰς ἐξηγήσω πῶς τὰ εἶπα αὐτά.

Κ. Βουδούρης. Ὁ κ. Ἰ. Πουργός, λέγει, ὠμίλησεν εἰρωνικῶς περὶ σταφιδωπλάτων καὶ περὶ μελοδραματικοῦ τόνου τῶν ἀγορευμάτων.

Π. Βουλευτὸς. Ὅχι δά.

Κ. Βουδούρης. Αὐτὸ εἶπατε. Ἐνῶ γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ ὑπὲρ τις καὶ ἄλλος εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ εἰς τὸν τύπον ὠμίλησα ὁμῶς περὶ τῶν σταφιδικοῦ ζητήματος. Δι' ὅ καὶ ὠρεψα τὰς ὑβρεῖς τῶν ἐκλογέων μου καθὼς καὶ τῶν σταφιδωπλάτων.

Π. Βουλευτὸς. Αὐτὸ σὰς τιμᾷ.

Κ. Βουδούρης. Καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀποδοκιμασίας αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν εὐχέρειαν, ὅπως ἄλλοι, νὰ μετατεθῇ ἀπὸ σταφιδωπλάτων περιφέρειαν εἰς ἄλλαν. Καὶ δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ μὰς εἰρωνευθῇτε, κ. Ἰ. Πουργός, διὰ τὴν ἀπόγνωσιν τῶν παραγωγῶν τὴν ὁποίαν ἐτονίσαμεν. Καὶ ἡ δυ-

στοχία καὶ ἡ ἀπόγνωσις εἶναι πραγματικαὶ καὶ μοναδικὸν φάρμακον δὲν εἶναι ἡ καρτερία τὴν ὁποίαν συνεστήσατε. Καὶ ἡ ἀπόγνωσις ὑπάρχει, ἀπὸ ὁ κόσμος στερεῖται καὶ τοῦ ἐπιστάτου ἄρτου καὶ καταδιώκεται διὰ τὰ χρέη του. Δὲν ἤξιζε λοιπὸν, κ. Ἰ. Πουργός, ἡ τόση εἰρωνία μετ' ἡς περιεβάλατε τὰ λαχθέντα. Δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον ὁ μελοδραματισμὸς εἶναι ἐπιζημιώτερος ἀπὸ τὴν σοφιστίαν ἧς ἔκαμεν ὄντως ἄφθονον χρῆσιν ὁ κ. Ἰ. Πουργός.

Ὁμίλησαν καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργός καὶ ὁ κ. Ἰ. Πουργός περὶ ἀσυνδοσίας καὶ ἀναρχίας, ἣν δῆθεν ἡμεῖς διδάσκομεν σχετικῶς μετὰ τὸν φόρον. Ἐπιμένομεν σχετικῶς μετὰ τὸ φορολογικόν, διότι πιστεύομεν ὅτι διὰ τῆς ἄρσεως τοῦ φόρου θὰ ἐνισχυθῶν οἱ παραγωγοί. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὁ φόρος εἶναι θημευτικός. Διότι ὁ γεωργός δὲν λαμβάνει ὑπόλοιπον τοῦ εἰσοδήματος. Ἰ. Πουργός εἶπεν ὅτι ἂν παρηγεῖτο τὸ κράτος τοῦ φόρου ὁ ΑΣΟ θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ἐπὶ πλέον 240 ὄρ. τὸ χιλιόλιτρον διὰ τὰ πλεονάσματα. Ὁ κ. Ἰ. Πουργός ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ, ὅτι οἱ σταφιδικοὶ πληθυσμοὶ εἶναι προνομιοῦχοι καὶ ἔφερε τὴν στατιστικὴν ὅτι ἐπλήρωσαν φόρον 13 ἑκατομμύρια, διὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν. Ἀλλὰ διατὶ, κ. Ἰ. Πουργός, ἐλησμονήσατε τὴν προηγουμένην δετίαν, καθ' ἣν μόλις ἀνένησαν οἱ σταφιδωπαραγωγοὶ ἐκ τῆς κρίσεως ἤλθε τὸ Κράτος καὶ ἐνῶ ἐπώλουν μετὰ λίραν 300 ὄραχ. ἔβιδεν 150 καὶ οὕτω προσέφερον οἱ σταφιδωπαραγωγοὶ δισκατομμύρια δολαρίων εἰς τὸν ἐθνικὸν κορβανᾶν; Καὶ ἐνῶ γνωρίζετε τοῦτο, διατὶ ἔρχεσθε καὶ τονίζετε μόνον τὴν τελευταίαν πενταετίαν ὅτι ἡ σταφιδωπαραγωγὴ μένει ἀσύνδοτος! Γνωρίζετε ἐξ ἄλλου καλῶς ὅτι ἐντὸς τῆς τελευταίας ἐξαετίας ἡ φορολογία τῆς σταφίδας ἐδεκαπλασιάσθη, ἐνῶ τὸ εἰσόδημα τῶν φορολογουμένων ὅχι μόνον δὲν ἠξήσῃ ἀλλὰ καὶ ἡλαττώθη; Γνωρίζετε ὅτι τὸ 1924 ἡ σταφίς ἐπλήρωσε 7 1/2 ἑκατομμύρια καὶ ἐφθάσε μετὰ διαδοχικὰς αὐξήσεις εἰς 75 ἑκατομμύρια. Ἀλλ' ἂν καὶ τοῦτο δὲν σὰς ἀρκεῖ δὲν φρονεῖτε ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ στοιχειώδης ἰσότης μεταξὺ τῶν φορολογουμένων; Ὅταν ὑποβιάζεστε τὸν Αἰγυπτίον τὴν φορολογίαν τῆς σταφίδας διὰ τὴν Κρήτην εἰς τὸ 1/4 διατὶ δὲν ἐπεκτείνετε τοῦτο καὶ διὰ τὴν Πελοπόννησον; Βλέπετε ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐζητήσαμεν τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν στοιχειώδη ἰσότητα. Ὁ κ. Ἰ. Πουργός ὠμίλησε καὶ περὶ οἰκονομικῶν 28 ἑκατομμυρίων.

Π. Βουλευτὸς (Ἰ. Πουργός Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) περὶ τὰ 4 ἑκατομμύρια ἀπὸ οἰκονομίας θέσεων.

Κ. Βουδούρης. Τὰ ἄλλα εἶναι ἀπὸ τὴν διαφήμεν. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, ὅπως εἶχεν ὑποχρέωσιν, ἐπεματίετο τὸν ἑλεγχον ἐπὶ τῶν σημείων, αἵτινα ἐπροκάλεσαν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν παραγωγῶν, δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον θὰ ἀπεδεικνύετο ἂν αἱ οἰκονομικαὶ ἦσαν σκόπιμοι.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπρόκειτο περὶ καταργήσεως λειτουργιῶν.

Κ. Βουδούρης. Ἡ διαφήμεσις περιορίσθη εἰς τὸ 1/3, καθ' ἣν στιγμὴν ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι ἐδόσαν ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο ἀνεπὸύλωτον τραῦμα κατὰ τῆς παραγωγῆς Αὐτοῦ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐδήλωσαν ὅτι καὶ κατάργησις θὰ ἦτο ἐγκληματικὴ καὶ ἀπόψε ἐδήλωσε ὅτι μεταπεισθῇ κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ κ. Ἰ. Πουργού ὅτι θὰ ἦτο ἀκίνδυνος ὁ περιορισμός. Ἀλλ' ἐρωτῶ, ὁ Ἰ. Πουργός ἠγγύει ἐπὶ τοσούτον χρόνον, ὅτι ἔδαπανῶντο περιττῶς χρήματα, ἢ μήπως δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ ἐπέμῃ; Προχωρῶν ὁ κ. Ἰ. Πουργός ἐξήγησε νὰ ἀσκολοῦμεθα μάλλον μετὰ τὴν καταργήσιν τῶν τοπικῶν φόρων, ἀλλὰ τὴν σύστασιν αὐτὴν ἔπρεπε νὰ τὴν ἀπευθύνῃ εἰς ἐκὺν καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποία ἀφίνουσιν καὶ ψηφίζουν μέτρα, ἐπιβάλλοντα φορολογίας εἰς βῆρος τῆς σταφίδας, ὅπως εἶναι ὁ φόρος ὑπὲρ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα. Ὁμιλῶν ὁ κ. Ἰ. Πουργός καὶ διὰ τὴν ἐκρίωσιν ἀνέπτυξε τὴν πρωτότυπον θεωρίαν, ὅτι τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ τεθῶν ὅπ' ὕψει τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων προηγουμένων, ὁ τρόπος ὅμως αὐτὸς εἶναι πρωτότυπος καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνος.

Ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὑποχρέωσιν ἐφόσον ἔχει εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ τὸν κ. Μιχαλακόπουλον, γνωστὰς τοῦ ζητήματος, νὰ φέρῃ πρὸ πολλοῦ χρόνου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὰ μέτρα, ὅσα ἐνόμιζε ὅτι θὰ ἔδιδον λύσιν, καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν ἐνταῦθα νὰ γίνουν νόμοι ὡς τελικὴ τῆς γνώμης. Ἀλλὰ νὰ ἔρχεται καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ὅλοι θὰ τὰ μελετήσωμεν προηγουμένως, τοῦτο εἶναι σύστημα ἀντικανονικόν. Ἀς μελετήσῃ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ποῖα καὶ πόσα ἔχει μέτρα ἐπικουρικὰ τῆς χειμαζομένης παραγωγῆς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὠμίλησε καὶ περὶ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ συνέστησε νὰ φειδόμεθα αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν σύστασιν αὐτὴν εἰρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ κατευθύνῃ εἰς ἄλλας τάξεις καὶ ὅχι δις τοὺς σταφιδοπαραγωγούς. Εἰς αὐτοὺς δὲν θὰ εὕρῃ ἡχώ, Πότι δὲν ἔχουν αὐτοὶ καμμίαν εὐχέρειαν νὰ ἀποδίσκωσιν εἰς τὸ ἀλλόθι ὅσον ὑπερβαίνει τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ.

τὴν Σ. Στεφανόπουλος. Ἐχῶ λέγει ὑποχρέωσιν νὰ ἐξηγήσω ἐν τ' ἐννοίᾳ τῆς φράσεώς μου περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀστοργίας κατὰ σταφιδικῆς ζητήματι. Ἐνόουν διὰ ταύτης νὰ χαρακταρίσω τὸ σύνολον τῆς ἀπὸ ἐτῶν ἐφαρμοζομένης ἀπροσφόρου ἐναιφιδικῆς πολιτικῆς. Ἡ ἐπερώτησις ἐξ ἄλλου ἦν κατέθεσα Καὶ σαφὲς (ἀναγινώσκει).

στα ἐτόνισα ὅτι ὠφείλον νὰ ληφθοῦν μέτρα τὰ ὅποια μάλιστ' ἔχει ὑπέδειξαι. Ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῶν 2 χιλ. δραχ. ὑπέδειξα ὅτι αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δυναμικότητα τοῦ ὄργανισμοῦ καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸν ἰσολογισμόν, ὅστις διαψεύδει τοὺς ἰσχυρισμοὺς περὶ δυναμικότητος μέχρι 1350 δραχ. Ἀν ἐξετάσῃτε τοῦτον θὰ ἴδῃτε ὅτι μετὰ τὴν ἐνέργητικὴν καὶ παθητικὴν ὑπάρχει ἕνα ὑπόλοιπον 188 ἑκατομμύρια.

Α. Παπαναστασίου. Ξετάζετε τὸν ἰσολογισμόν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν προϋπολογισμόν;

Ὁ κ. Σ. Στεφανόπουλος, λέγει ὅτι ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Α. Σ. Ο. τῆς χρήσεως 30—31, τὸν ὅποῖον ἔχει ὑπ' ὄψει του, τὸ πλεόνασμα αὐτοῦ θὰ ἀνῆρχετο εἰς 90 ἑκατομμύρια.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἐχῶ ἐδῶ τὸν προϋπολογισμόν καὶ βλέπω ὅτι θὰ εἶχεν ἔλλειμμα 123 ἑκατομμύρια.

Σ. Στεφανόπουλος. Τὸν προϋπολογισμόν μου τὸν ἔδωσεν ἡ ὑπηρεσία τοῦ Α. Σ. Ο. Φρονῶ ὅτι διὰ τινος συνδυασμοῦ ἡδύνατο νὰ ἀποφευχθῇ ἡ τιμὴ τῶν χαμηλῶν τιμῶν διὰ τοὺς παραγωγούς. Θὰ ἦτο δυνατόν δηλαδὴ νὰ ὑψωθῇ κατὰ τι ἡ τιμὴ τοῦ παρακρατήματος τοῦ χρησιμοποιουμένου διατὴν οἰνοπνευματοποίησην. Συγχρόνως δὲ θὰ ἐπῆρθετο φορολογικὴ μείωσις κατὰ 5 % οὕτως ἡ καταναλώσις θὰ ἐξημιώνετο μόνον κατὰ 4 % ὅθ' ἐξισφαλίζετο δὲ ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος πρὸς δύο χιλιάδας.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἐδῶ οἱ βιομήχανοι ζητοῦν μίαν δραχμὴν αὐξάνειν καὶ δὲν τὸ δεχεται ἡ ὑπηρεσία. Ἐξ ἄλλου ὅσον ἀνεβαίνει ἡ φορολογία τόσον ἐνισχύεται τὸ λαθρεμπόριον.

Γ. Στεφάνος. Δὲν τὸ ἐλάθετε ὅμως αὐτὸ ὑπ' ὄψει, ὅταν ἐβάλατε τὸν φόρον τοῦ καπνοῦ.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Δὲν τὸν ἐβάλαμεν ἐμεῖς τὸν εὐρύκαμε ἀπὸ τὴν δικτατορίαν.

Ὁ κ. Σ. Στεφανόπουλος συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς σταφίδος εἰς οἶνον πνευμα θὰ ἡδύνατο, ὡς εἶπε καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἀγόρευσίν του νὰ εἶναι δικαιότερα, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι γίνεται κατάχρησις εἰς βάρος τῆς παραγωγῆς καὶ ὑπὲρ ὀλίγων μεγάλων βιομηχάνων.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὴν πληροφορίαν σας τὴν ἔχετε ἀπὸ τὸν πρῶτον ὑπάλληλον τοῦ Α. Σ. Ο. Σακελλαρίου, εἶναι ὅμως περίεργον πῶς δὲν διεφώτισε τὸν Α. Σ. Ο. ὅταν ἦτο ὑπάλληλός του, ἀλλὰ τὸ εἶπεν εἰς ἐσᾶς μετὰ τὴν ἀποχωρήσιν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. Σ. Στεφανόπουλος συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ ἀξιοῖ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν παραγωγῶν

διότι ἐνῷ ἡδύνατο κατὰ νὰ κάμῃ ὑπὲρ αὐτῶν δὲν τὸ ἔκαμε διαμαρτύρεται διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ἀγόρευσίν του εἶπεν ὅτι τὸ σύστημα τοῦ ποιοτικῆς παρακρατήματος εἶναι ἔργον ἐνὸς Πυργίου καὶ τονίζει ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές, διότι τὸ εὐρίσκει κανεὶς καὶ εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ μακαρίτη Γούναρη καὶ εἰς τὰς συζητήσεις πολλῶν σταφιδικῶν συνεδρίων. Καταλήγων δηλοῖ ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ ὀμλήσῃ λεπτομερέστερον ὅταν ἡ Κυβέρνησις προσαγάγῃ τὰ μέτρα τῆς τὰ ὅποια συνιστᾷ νὰ ὑποβληθοῦν ταχέως.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς ὅσα εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, καὶ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ Βουλὴ αἰσθάνεται ἤδη τὸν κάματον τῆς μακρᾶς συζήτησεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἀπήντησα κατὰ τὴν πρώτην μου ἀγόρευσιν εἰς τὰς ἀπορίας των. Ἐπειδὴ διεμρτυρήθη ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ὀλυμπίας ὅτι δὲν τοῦ ἔδωσα ἀριθμοὺς τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Α. Σ. Ο. οἰκονομῶν, σπεύδω νὰ σᾶς δώσω τοὺς ζητούμενους ἀριθμούς.

Ἐπαύθησαν λοιπὸν ἐν ὄλῳ 65 ὑπάλληλοι μὲ μισθὸν μηνιαίως ἀπὸ 13,500 μέχρι 2,500. Παρητήθησαν 5 ὑπάλληλοι τῶν ὁποίων ὁ συνολικὸς μηνιαίος μισθὸς ἦτο 55,000 δρ. Ἐπῆλθεν ἐπομένως ἐντεῦθεν οἰκονομία ἐκ τῶν παύσεων καὶ παραιτήσεων τούτων, 3,603,495 δραχμῶν. Ἐπῆλθεν ὅμως καὶ οἰκονομία 750,000 δραχ. διὰ τὰ ὀδοπορικά των συνεταριστικῶν λεγομένων ὑπαλλήλων. Οὕτω τὸ σύνολον τῶν οἰκονομῶν ἐκ μισθῶν καὶ ὀδοπορικῶν ἀνέρχεται εἰς δραχ. 4,351,395.

Ἐγιναν ὅμως καὶ σοβαρὰ οἰκονομικὰ εἰς τὸ ζήτημα τῆς διαφημίσεως, διότι ἡ διαφημίσαις περιεκτικὴ ὡς ἐξῆς, (ἀναγινώσκει). Ἐν Ἀγγλίᾳ λίρα 38,000, Γαλλίᾳ 5032, Βελγίῳ 100, Αὐστρίᾳ 1500, Οὐγγαρίᾳ 500, Τσεχοσλοβακίᾳ 1000, Δανίᾳ 1400, Σουηδίᾳ 500 ἐν Ἑσθονίᾳ κ.τ.λ. 1500 ἐν Γερμανίᾳ 10,850 καὶ ἐν Ὀλλανδίᾳ 1000, ἤτοι σύνολον λίρῶν 62,382 ἢ δραχμῶν 23,413,000. Ἐπομένως σύνολον οἰκονομῶν ἐκ περιεκτικῆς προσωπικοῦ καὶ ἐξόδων διαφημίσεως δραχ. 28,387,000.

Λυποῦμαι διότι ἀπεχώρησεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἐνεκὰ τοῦ προκηρυχθέντος τῆς ὥρας, διὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσω ὅτι ὅπως γίνεται εἰς τὸν καπνὸν χαρμάνι, γίνεται καὶ εἰς τὴν σταφίδα. Ὅλαι αἱ ἐπαρχικαὶ λεγόμεναι ποιότητες, ἐλάχιστα διαφέρουν ἀλλήλων. Ἐκ τῶν ποιοτήτων τούτων τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον δημιουργεῖ γνωστὰς τύπους ἀναγκάζεται ὅμως κατ' ἑτος νὰ μεταβάλλῃ τὴν σύνθεσιν τῶν τύπων τούτων, διότι καὶ ἡ ποιότης τῶν ἐπαρχικῶν ποικίλει κατ' ἑτος, ἀπολόγως τῶν ὅρων ὑφ' οὗς γίνεται ἡ συλλογὴ καὶ ἡ ἀποξήρασις τοῦ προϊόντος. Οἱ τύποι οὗτοι εἶναι γνωστοὶ εἰς τὴν Διεθνή ἀγορὰν καὶ δὲν δύνασθε ἀξίμῳ διὰ τὸ προϊόν νὰ μεταβάλλετε τὰς ἐξέσεις τῆς Διεθνούς ἀγορᾶς. Ὁ Καναδὰς π. χ. ὅταν εἰσῆγε σταφίδα, διότι τὴν δὲν εἰσάγει ἐνεκὰ δασμολογικοῦ ἀποκλεισμοῦ, ἤθελε ποιότητος τύπου «Φιλιππῶν» καὶ ἐνῷ ὅλη ἡ ἐσοδεία Φιλιππῶν ἀνῆρχετο εἰς 7—8 ἑκατομμύρια λίτρων, εἰς τὸν Καναδᾶν καὶ τὰς ἄλλας χώρας ἐξήγετο πολλαπλάσια ποσότης Φιλιππῶν, διότι εἰς τὸν τύπον αὐτὸν ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇσι πλεονεκτήματα ποιότητος Μπράου ἢ Κυπαρισσίας ἢ Μεσοσηνίας, ἀφ' ἑτέρου οἱ Γερμανοὶ εἶχον συνθέσει μὲ τὸν τύπον τῆς Ἀμελιάδος, διότι αἱ πρώται φυτεῖαι τῆς Ἀμελιάδος ἔδιδον καλὴν ποιότητα. Ἀλλὰ ἡ Ἀμελιάς παρήγε 12—15 ἑκατ. λίτρων σταφίδας, ἐνῷ εἰς τὴν Γερμανίαν ἐπωλεῖτο ὡς τύπος Ἀμελιάδος πολλαπλάσια ποσότης, διότι εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ τύπου τούτου ἐχρησιμοποιεῖτο ποιότης πλεονεκτήματος Βαρθολομίου, Γαστούης, Λεχαίνων, Πύργου.

Αὐτὸ, κ. Βουλευτά, εἶναι τὸ χαρμάνι διὰ τὸ ὅποῖον ὠφείλον ἐξηγήσεις πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Σ. Στεφανόπουλος. Δὲν δίδει τοῦτο ἀφ' ὧν εἰς καταχρήσεις εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν;

Π. Βουρλούμης. Οὐδεμίαν. Τούναντιον συντελεῖ εἰς τὴν καταναλώσιν ὅλων τῶν Ἐπαρχικῶν ποιοτήτων τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἐλάχιστα διαφέρει. Ὅλη ἡ κλίμαξ μετὰ τῆς καλυτέρας καὶ τῆς χειροτέρας ποιότητος τῶν ἐπαρχικῶν ποιοτήτων περιορίζεται εἰς διαφορὰς 50—150 δραχ. κατὰ χιλιόλιτρον. Σπανιότατα ἡ διαφορὰ εἶναι μεγαλύτερα. Ἀφ' ἑτέρου θὰ ἦτο ἄλλοθιον σφάλμα ν' ἀξιωσάμεν τὴν δημιουργίαν εἰδικῶν μαρκῶν διὰ τὰς ἐπαρχικὰς ποιότητας, διότι θὰ ἐτιθέμεθα ἀντιμέτωποι μαρκῶν συνθεσῶν τῶν ἀγορῶν τῆς καταναλώσεως, καὶ θὰ καθιστώμεν ἀδύνατον τὴν σύνθεσιν τῶν καθιερωμένων τύπων. Διὰ τοῦτο καὶ ὅταν εἰς τὰ διάφορα συνέδρια καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ἡρώλη νὰ ἐπιβάλλωμεν μίαν μάρκαν εἰδικὴν διὰ καθὲς παραγωγὴν περιφέρειαν ἀντετάχθην ἐρρωμένως, διότι θὰ ἦτο ἀνοησία νὰ εἰσάγωμεν πραγματικῶς αὐρίον π.χ. εἰς τὸν Γερμανὸν δὲν δύνασθε νὰ ἐκτελέσωμεν τὰς παραγγελίας σας, διότι δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται πλέον νὰ κάμωμεν τοὺς τύπους τοὺς ὁποίους συνέλιθίς ν' ἀγοράζωμεν ἀφ' ἑτέρου τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον, ἔχει δημιουργήσει ἰδίους τύπους, καὶ ἰδίαν μάρκαν γνωστὰς εἰς τοὺς τύπους τῆς καταναλώσεως, ὥστε ἡ κατ' ἐπαρχίαν ἐπισήμανσις ὑποχρεωτικῶς γινομένη θὰ ἔφερε γενικὴν ἀνατροπὴν τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν ἐν τῇ ἐμπορίᾳ τῆς σταφίδας. Ἐὰς ἐξαγωγὰς ἔχει ἐπὶ παραδείγματι τὴν μάρκαν «Ἀφροδίτη» διὰ σταφίδα Καλαμών, πῶς θὰ τὸν ὑποχρέωσθε νὰ μετονομάσῃ τὴν «Ἀφροδίτην» εἰς «Καλαμάταν»;

Δὲν χρειάζεται νὰ σᾶς εἰπῶ περισσώτερα σχετικῶς πρὸς τὴν ἀνάμειξιν τῶν ποιοτήτων (τὸ χαρμάνι) ἥτις ἐξέτισε τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν τῆς καλλιέργειας καὶ καμὲν μίαν μελέτην ὁ αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς τῆς ὁποίας ἔχω ἐδῶ ἕνα σημείωμα. Εἶναι πολὺ μακρὸν καὶ θὰ σᾶς ἀναγνώσω τὸ συμπέρασμα μόνον.

«Γφ» ἂς συνθῇσας εὐρίσκωνται σήμερον αἱ σταφιδάμπελοι, ἀλλὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν καλλιέργειας, εἶναι ἡ ἐλάττωσις τοῦ τόκου τῶν ὑπὸ τῶν παραγωγῶν συναπτομένων δανείων. Ὡς γνωστὸν ὅχι μόνον οἱ πλείστοι τῶν παραγωγῶν τῶν καλλιεργούντων διὰ ξένων χειρῶν δανείζονται τὸ διὰ τὴν καλλιέργειαν ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσόν, ἀλλὰ καὶ οἱ πλείστοι σήμερον τῶν αὐτοκαλλιεργούντων ἔχουν ἀνάγκη πιστώσεως ὅχι μόνον διὰ προμήθειάν των τῶν διαφόρων ὕλων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συντήρησίν των. Δεδομένου ὅτι ἐκτὸς τῆς ἐπὶ πιστώσει παρασχῆς τοῦ καὶ τοῦ χαλκοῦ ὑπὸ τοῦ Α. Σ. Ο. καὶ μέρους τῶν καλλιεργητικῶν τοῦ ἐξέδωκεν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὑπὸ τῶν καλλιεργητικῶν δανείων, μέγα μέρος δανείζεται ὁ παραγωγὸς καὶ παρ' ἰδιωτῶν ἐναντι ὑπεργίλων λιανητικῶν δανείων ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐλεγχόμενης τῆς καλῆς χρησιμοποίησεως των, δέον νὰ μειώσῃ τὰ ἐξόδα τοῦ καλλιεργητοῦ.

Γενικῶς ὅμως ἡ ἐλάττωσις τῆς δαπάνης θὰ ἐπέλθῃ καὶ εἰς τὸν μᾶλλον ἐπιμελεμένης καλλιέργειας, λειτουργίας καὶ οἰκονομικῆς λιπάνσεως, καταπαλεμῆσεως τῶν ἀσθενειῶν καὶ ἐντόμων, ἐπιμελεμένης συλλογῆς καὶ ἀπὸ ξηραίνσεως. Οὕτω ἡ παραγωγή τοῦ κτήματος θὰ αὐξηθῇ, ἡ δὲ ποιότης τοῦ προϊόντος θὰ καλυτερευθῇ. Βελτίωσις δὲ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν σταφιδοπαραγωγῶν θὰ ἐπέλθῃ, ὅταν σὺν τῷ χρόνῳ καταρθώσιν οὗτοι νὰ ἐπιδοθῶν καὶ εἰς ἄλλας καλλιέργειας. Αὐτοὶ εἶναι ἄλλως τε ὁ σκοπὸς τῆς ἀφράδας παρασχῆς δένδρων καὶ ἐκκλησίων φαγωσίμων σταφυλῶν ὑπὸ τῶν γεωργικῶν ἰδρυμάτων τοῦ Α. Σ. Ο. εἰς τὰ ὅποια γίνεται κυρίως ἡ μελέτη παντὸς ὅπου φέρῃ τὰ τῆς βελτιώσεως τῆς καλλιέργειας τῆς σταφιδοκαλλιέργειας καὶ τῆς ποιότητος τοῦ προϊόντος».

Δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς μεγάλη ἐλπίς ἐλαττώσεως τῶν δαπανῶν τῆς καλλιέργειας, εἶναι δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐμψυεύσεως τῶν κτημάτων μας καὶ δὲν ἐπιτρέπει τὸ ἄρτρον διότι εἶναι τὰ κτήματα ἀτάκτως φυτευμένα. Τώρα θὰ μὴ ἐπιτρέψῃτε νὰ σᾶς δώσω μερικὰς πληροφορίας περὶ τῆς βιομηχανικῆς ἀπιδόσεως τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεσχηθῶν πρὸς μικροῦ. Τὶ ἀπέδωκαν αἱ περιφημοὶ κοινοπραξίαι; Ποῖαι εἶναι δηλαδὴ οἱ λογαριασμοὶ τοῦ ὑπέβαλον αἱ ἑταιρίαι, διότι ἀκόμη δὲν ἐκκατοποιοῦνται ὁριστικῶς αἱ δυσοληψίαι.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφ' ὅσον δὲν ἐξηγήθησαν

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐξηγήθησαν. Ἐπῆλθεν εἰς τὴν διαιτησίαν διὰ τὴν ἑταιρίαν Οἶνων καὶ Οἶνοπνευματῶν καὶ ἡ διαιτησία ἐδικαίωσεν ἐν πολλοῖς τὴν ἑταιρίαν. Ἡ ἑταιρία Οἶνων καὶ Οἶνοπνευματῶν λοιπὸν κατέληξεν εἰς ὑποβολὴν λογαριασμῶν τῆς πρώτης ὕλης διὰ τὴν χλωρὰν εἰς δραχμὰς 296.80 διὰ τὴν ξηρὰν δὲ δραχμὰς 695.80, ἡ Γεωργικὴ Καλαμῶν δραχ. 284 διὰ τὴν χλωρὰν καὶ δραχμὰς 941. 60 διὰ τὴν ξηρὰν, ἡ ἑταιρία Οἶνοπνευματοποιίας Πειραιῶς ἐξήγησε πληρωμὴν Δραχ. 764 διὰ τὴν γενομένην καταργησίαν καὶ δωρεὰν τὴν πρώτην ὕλην. Ἡ ἑταιρία «Ἐνωσις Πειραιῶς» ἐξήγησε δραχμὰς 278 διὰ τὴν χλωρὰν καὶ 220 διὰ τὴν ξηρὰν καὶ δωρεὰν τὴν πρώτην ὕλην. Αὕτη εἶναι ἡ βιομηχανικὴ ἀπιδόσις τῶν κοινοπραξιῶν. Ἐδώσαμεν τὴν σταφίδα δωρεὰν καὶ μᾶς ζητοῦν καὶ ρέστα.

Ἐπομένως ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ τοῦ ἔγιναν περὶ τοῦ δυνατοῦ ἀποδόσεως 1500 καὶ 2000 δραχ. διὰ τὸ παρακράτημα καὶ τὸ πλεόνασμα, εἶναι διὰ τὴν ὥραν ὅνεια θερινῆς νυκτός. Τώρα, κύριοι, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ σᾶς εἰπῶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἔγγιστον φόρον, ὅτι καὶ οἱ τρεῖς ἀξιότιμοι ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως οἱ διαμαρτυρηθέντες διὰ τὸν φόρον τούτον, καὶ ὁ κ. Τσαλδάρης, καὶ ὁ κ. Καραντάσης, καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου, ἀπετίλουν μέλη τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἀπὸ 16 ἑκατομμύρια τὸν ἡξήσεν εἰς 40 ἑκατομμύρια. Δὲν βλέπω διατὶ ὅλον αὐτὸ τὸ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως μένος, διότι τὰ 40 ἑκατομμύρια τὰ ἔκαμε 50, ὅταν οἱ τρεῖς Ἀρχηγοὶ τῶν Κομμάτων ἀπὸ 16 ἑκατομμύρια τὰ ἔκαμαν 40 ὡς σᾶς εἶπον.

Δὲν ἐσκέφθησαν τότε τὸν παραγωγὸν οἱ κ. κ. ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, λυποῦμαι διότι δὲν εἶναι ἐδῶ καὶ ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ὀλυμπίας, ὁ ὁποῖος ἐξετέλεσε κατὰ τῆς Κυβερνήσεως τόσας βαρυτάτας κατηγορίας, διὰ τὴν δήμευσιν ὅπως εἶπε τὴν ὅποιαν ἡ Κυβέρνησις ἐπέβαλεν εἰς τοὺς παραγωγούς. Πῶς ἐλησμονήσεν τί ἐλαμεν ἡ Οἰκουμένη Κυβέρνησις τῆς ὁποίας μετεῖχεν ὁ ἀρχηγὸς του; Μήπως τὰ βάρη τοῦ βαρύνουν τὸν σημερινὸν προϋπολογισμόν, καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις γενικῶς εἶναι ταισάτη σήμερον, ὥστε νὰ εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ στερηθῇ ἐνὸς φόρου, ὅστις εἶναι πολὺ μικρότερος ἀπὸ τοὺς φόρους, οὕτως βαρύνουσιν ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα τῆς χώρας, ὅπως ὁ καπνὸς, τὸ ἔλαιον, ὁ εἰνός; Ἀλλ' ὁ κ. βουλευτὴς Ὀλυμπίας ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ ὅποῖον ὀφείλομεν νὰ διαφυλάξωμεν ὡς ὀφθαλμοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Τότε ἐπρόκειτο νὰ καλυφθοῦν δισεκατομμύρια ἑλλείμματα καὶ αἱ τιμαὶ τῆς σταφίδας ἦσαν πολὺ ὑψηλαί.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ἦσαν καθόλου ὑψηλαί. Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἐξ Ἠλείας ἔκαμε λόγον κ. Βουλευτά καὶ περὶ τῶν πρὶν πωλητῶν. Ἡξέστετε ὅτι αὐτὸ τὸ φάσμα τῶν πρὶν πωλητῶν ἔχει μακρότατον τὸν βίον. Ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν, ὑπῆρχεν ἡ συνήθεια, ὅτι ν' ἐκπίπτωσιν αἱ τιμαὶ νὰ πταῖναι εἰς πρὶν πωλητῶν, ὅταν ἀντιθέτως ὑψοῦνται δὲν ἀκίως κανεὶς λέγειν περὶ πρὶν πωλητῶν. Ἀλλ' ἡ πρὶν πωλῆσις σήμερον εἶναι κ. Βουλευτά ἀδύνατος. Ὅταν τὰ μέτρα τὰ λαμβάνει ὁ Α. Σ. Ο. εἰς τὰ πρόθυρα τῆς ἐσοδείας, εἶναι δὲ ἀγνώστα οὕτως τὰ πρὶν πωλῆται, δὲν ἔχει ὁ πωλητὴς, ὁ ἐξαγωγεὺς, δὲν ἔχει δεδωμένον

ούτε τὸ πρῶτον τοῦ παρακατήματος οὔτε τὰς ποικίλας εἰσφορὰς, κατὰ τὴν ἐξαγωγήν. Πῶς εἶναι δυνατόν, νὰ ἔχῃ τὴν τὸλμην νὰ προπωλῇ, ἀφοῦ δὲν ἔχει καμμίαν βάραν διὰ νὰ υπολογίσῃ τὸ κόστος τοῦ ἐμπορεύματος; Εἶναι λοιπὸν μία προκατάληψις τῆς παραγωγῆς τὴν ὁποίαν ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ διάφοροι σταφιδοπατέρες, ὅθιμα δ' αὐτῆς ἐγένετο καὶ ὁ ἀξιώσιμος βουλευτὴς Ἡλείας, ὅταν ὠμίλησε περὶ ὑποτιμητικῆς κερδοσκοπίας. Χαίρω, ἐν τούτοις, διότι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ τελευταίου συνεδρίου εἰς Πάτρας, ἐν δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῶν Πατρῶν, τὸ ὁποῖον δὲν διακρίνεται διὰ τὴν εὐμενῆ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν στάσιν του, διότι διερμηνεύει τὰς γνώμας τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, αὐτὸ τὸ ὄργανον γράφει εἰς τὰς 4 Μαρτίου τὰ ἑξῆς. (ἀναγινώσκει).

«Εἰς τὸ λήξαν σταφιδικὸν συνέδριον διαπιστώθη κατὰ τὸν κατηγορηματικώτερον τρόπον, ὅτι αἱ μεγάλαί τευ παρελθόντες τιμαὶ ἦτο ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἐλαττώσεως τῆς καταναλώσεως. Δὲν ὑπῆρξεν ἀντιπρόσωπος, εἴτε τῶν ἐνώσεων, εἴτε τῶν γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων, εἴτε τοῦ ἐμπορίου, ὅστις νὰ μὴ ὠμιλόγησε τοῦτο.

Δύο μεσότοιχα εἶχον ἐγερθῇ. Τὸ ἐν μεταξὺ παραγωγῆς καὶ ἐμπορίου καὶ τὸ ἕτερον μεταξὺ παραγωγῆς καὶ βιομηχανίας. Τὰ μεσότοιχα ταῦτα εἶχον ἀνεγείρει οἱ κατὰ περὶ ὁδοὺς ἀναγκινόμενοι σταφιδοπατέρες, ἡ γὰρ γράμματα αὐτῆς σταφιδοπαραγωγῆς, εἴτινες μὲ ἐλαφροτάτην τὴν συνείδησιν, ὅσας αἱ τιμαὶ τῶν σταφίδων ἐξέπιπτον, ἐξεμεταλλεύοντο τὴν δυσφορίαν τῆς παραγωγῆς καὶ μὲ τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον ἡ γλῶσσά των ἔχυνε, ἐπειθον τοὺς παραγωγούς, ὅτι αἰτία τῆς ἐκπτώσεως τῶν τιμῶν, ὅτι αἰτία τῆς δυστυχίας των ἦσαν οἱ ἐμπορεὶ προπωληταί. Ὅσας δὲ αἱ τιμαὶ ἐσταθεροποιούντο ἀνερχόμεναι, τὰ δηλητηριώδη αὐτὰ ἐρπετὰ ἐλούφαζον, ἀναμένοντα εὐθεώτερον καιρὸν, ἵνα καὶ πάλιν ἐμφανισθῶσι καὶ χύσωσι τὸ δηλητήριον των τὰ ἐρπετὰ ταῦτα, τὰ ὅπλα ἐπαγγελματικῶς ὑπενόμουν τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον εἰς τὴν συνείδησιν τῶν παραγωγῶν διὰ λόγους δημοκρατικούς καὶ συμφεροντολογικούς. Ἐὰν οἱ παραγωγοὶ ἐρεμύσαν τὸν πρῶτον σταφιδοπατέρα, δὲν θὰ ἐφθάνον εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς ἀπογνώσεως. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐγείροντες τὸ μεσότοιχον μεταξὺ παραγωγῆς καὶ ἐμπορίου ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐμφανίσεώς των, ἐπ' ἐσχάτων δὲ καὶ μεταξὺ παραγωγῆς καὶ βιομηχανίας,

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΔ

Δευτέρας 9 Μαρτίου 1931.

Ὁρᾷ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινούνται τὰ ἑξῆς:

Ἡ παμπεiraϊκὴ ἐνωσις ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ α' συνεδρίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως αἱ διατυπώμεναι εὐχαὶ καὶ προτάσεις ὑποστηρικθῶσι καὶ πραγματοποιηθῶσι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ κάτοικοι Ἀμφιλοχίας ζητοῦν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ σχολείου των.

Οἱ κάτοικοι Τριχοφου Ναυπακτίας ἀναφέροντες τὴν ἀπαγωγὴν τῆς συνταξιούχου ὀρφανῆς Μαρίας Πρέντζα ὑπὸ ληστῶν ζητοῦν τὴν ἐκτόπισιν τῶν συγγενῶν τῶν δραστῶν τῆς ληστείας.

μόλις εἶδον ταύτην ἀνδρουμένην, ὥστε δαίμων τις κακὸς νὰ κατευθύνῃ τὰ ὅπλα των ἐναντὶν παντὸς σωτηρίου διὰ τοὺς σταφιδικοὺς πληθυσμοὺς μέτρου.

Εὐτυχῶς ἐν τῷ τελευταίῳ συνεδρίῳ τὸ πρῶτον μεσότοιχον κατεθρυμματίσθη, καὶ πάντες ἐπέισθησαν, ὅτι παραγωγὴ ἄνευ ἐμπορίου δὲν δύναται νὰ σταθῇ, καθὼς καὶ ἐμπόριον ἄνευ παραγωγῆς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Ἡ διαπίστωσις αὕτη τῶσον ἐκ μέρους τῆς παραγωγῆς, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐμπορίου συνέδεσε τοὺς δύο παράγοντας εἰς ἓνα κοινὸν ὑπὲρ τοῦ προϊόντος ἀγῶνα, ὅστις εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπικρατήσῃ.

Ἐπαναλαμβάνω, Κύριοι, ὅτι ἀποτελεῖ εὐχάριστον γεγονός, διότι ὄργανον ἐνὸς κόμματος, ἀντιθεμένον πρὸς τὸ κρατοῦν κόμμα, ἔχει τόσον σαφῆ ἀντίληψιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, καὶ ἀναγνωρίζει ὅτι πρέπει νὰ χειραφετηθῇ ὁ παραγωγὸς ἀπὸ τοῦ ἀνευθύνους πρῶτου του, οἱ ὅποιοι θέλουν πάντοτε νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὰς στιγμὰς τῆς δυστυχίας του, τὰς στιγμὰς δηλαδὴ τῶν ἰσχυρῶν ἀγελῶν τὰς ὁποίας διέρχεται σήμερον ὅλη ἡ οἰκουμένη, ἡπιώτερον δὲ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς ἡ Ἑλλάς. (χειροκροτήματα).

Κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ. **Α. Παπαναστασίου.** Τὸ Κωπαϊδικὸν ζήτημα, κ. Πρόεδρε, εἶναι ἐκ τῶν πλέον ἐπείγοντων. Ἡ Ἑταιρία προβαίνει εἰς μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ προκαλέσουν συρράξεις. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ μέτρα. Περικαλῶ, κύριε, Πρόεδρε, ὅπως τὴν προσεχῇ Δευτέραν συζητηθῇ ἐκ τῶν πρώτων τὸ Κωπαϊδικόν.

Π. Βουρλούμης. (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν δύναται νὰ ἐλεγχθῇ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἡμέλησε τὸ Κωπαϊδικὸν ζήτημα. Ἡ Κυβέρνησις ἔφερεν εἰς συνεννόησιν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐφθάσε δὲ καὶ μέχρι θυσίων εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν προσεχῇ Δευτέραν θὰ ληφθῇ ἀπόφασις περὶ τῆς προσεχοῦς συζητήσεως τοῦ Κωπαϊδικοῦ.

Α. Μπακάμπασης. Ἡ ἀπόφασις, κύριε Πρόεδρε, ἔχει ληφθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Τὴν Δευτέραν πρέπει νὰ συζητηθῇ πρῶτον τὸ Κωπαϊδικόν.

Πρόεδρος. Τὴν Δευτέραν εἶναι ἡμέρα ἐπερωτήσεων καὶ φυσιολογικῶς θὰ ἔλθῃ ἡ ἐπερώτησις τοῦ Κωπαϊδικοῦ.

Ὁραν 11.30' μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῇ Δευτέραν, ὥραν 4.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Γ. Βοραζάνης

δικίας καὶ περὶ τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων πρὸς δίδωσιν τῶν δικηγόρων.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Κουκουράδας Ἀγυῖς ζητοῦν τὴν παροχὴν ἐνίσχυσεως λόγῳ τῆς καταστροφῆς, ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῆς ἐκχειρίσεως τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν ἀποζηρῶσιν τῆς λίμνης Κάρλας.

Ὁ α' οἰκοδομικὸς συνεταρισμὸς ἀστέγων τραχυδρομικῶν Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν θεώρησιν τοῦ ἀποσταλέντος καταστατικοῦ ὑπὸ τοῦ Υπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ σύλλογος τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁ σύνδεσμος τῶν ἐργατῶν τελωνείου Πατρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὸν μελετώμενον ἀποκλεισμόν τοῦ λιμένος τῆς πόλεως των ὡς κέντρου μεταναστευτικοῦ.

Ὁ σύνδεσμος τῶν ὑπαλλήλων δημοτικῶν φόρων ἐγχωρίων προϊόντων κλπ. δήμου Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου προστασίας τῆς τάξεώς των.

Οἱ κάτοικοι Ἀμφιλοχίας, Μαχαλᾶ, Κατούνης καὶ Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ λαϊκοῦ σιγαρέττου.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Χρεμποτσάρου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν διαταγὴν περὶ προμηθείας σανοῦ διὰ μέσου τῶν προέδρων τῶν κοινοτήτων, διότι ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἐμπόρους καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν διάλυσιν τῶν συνεταρισμῶν καὶ παρακκλεῖ ν' ἀνακληθῇ.

Αἱ συνοπτικαὶ παραγωγικαὶ περιφέρειαι Ζευγαλατιοῦ, Πεταλίδου καὶ Παλῶν ζητοῦν τὴν μετάθεσιν τοῦ συκοῦ ὀργάνου εἰς τὰς Καλάμους καὶ παρακαλοῦν τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν νὰ κάμῃ δεκτὴν τὴν παράκλησίν των.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 3616 περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ Στρατιωτικῶν προβλεπμάτων».

2) «Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην Φρουρᾶς Ἀθηνῶν».

3) «Περὶ μετατάξεως ἀξιωματικῶν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς πολιτικῆς ἀποστρατείας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ κάτωθι σχεδίου νόμου.

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, περὶ προσόντων κλπ. τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ κάτωθι σχεδίου νόμου.

«Περὶ καθορισμοῦ τέλους γνόμενος».

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐξόδων τῶν Υπουργείων τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν τῆς χρήσεως 1931—1932.

Οἱ κ.κ. **Α. Ζάνας** (Υπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας), **Γεώργ. Μαρῆς** (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Νικ. Ἀβραάμ** (Υπουργὸς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ πολιτικῆς ἀεροπορίας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Κογεβίνας** καὶ **Σ. Ζερβός** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως ἐν Κερκύρᾳ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καὶ **Γ. Στράτος**, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 31ης Αὐγούστου 1926 «περὶ ὀργάνσεως τῆς Κεντρικῆς, Πρεσβευτικῆς καὶ Προξενικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Ἐξωτερικῶν».

Οἱ κ.κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Υπουργὸς Ἐσωτερικῶν) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Υπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέ-

διον νόμον «Περὶ νομιμοποιήσεως καὶ τρόπου δικαιοδογήσεως τῶν εἰς ἀνωτάτους ἀξιωματικούς καὶ συνταγματάρχας, ὡς ἐπιθεωρητὰς τῆς χωροφυλακῆς, πληρωθέντων καὶ πληρωτέων ἐπιδρομάτων, λόγῳ ἐξόδων «παραστάσεως θέσεως» καὶ λόγῳ στέρσεως αὐτοκινήτου».

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις τῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1931—32 τῶν Υπουργείων **Γεωργίας, Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀεροπορίας.**

Ὁ Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. **Δ. Λίγκας** καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν. Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 326 ἐ. ἐ. ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Ζαζιτζιάνου.

Παρὰ τῇ διευθύνσει τῶν σιδηροδρόμων τοῦ καθ' ἡμᾶς Υπουργείου ὑπηρετοῦσι, 1) ἑκτακτοὶ ὑπάλληλοι ἐπὶ συμβάσει 14.

Ἐκ τούτων οἱ 13 ἀνήκουν εἰς τὴν ἑκτακτον ὑπηρεσίαν Ἐλέγχου κατασκευῆς νέων σιδηροδρομικῶν ἔργων (γραμμὴ Καλαμπάκας—Βεροίας, ἐνίσχυσις γραμμῶν Σ.Ε.Κ. Ἐλεγχος Πάουερ) μὲ σύνολον ἀποδοχῶν δραχμῶν 83.300 καὶ 1 εἰς τὴν ἡλεκτρολογικὴν ὑπηρεσίαν μὲ σύνολον ἀποδοχῶν μηνιαίως δραχ. 7.000 ἥτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 90.300.

2) Ἐκτακτοὶ ὑπηρετεῖται (κλητῆρες) ἐπὶ συμβάσει 2 ἀνέκοντες εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ὑπηρεσίαν ἐλέγχου κατασκευῆς νέων σιδηροδρομικῶν ἔργων μὲ σύνολον ἀποδοχῶν μηνιαίως δραχ. 2.200.

3) Ἡμερομίσθιον ἐργατοτεχνικῶν προσωπικῶν μέχρις 20 κατ' ἀνὸντον ὄριον, αὐξορμειούμενον ἐκαστοτε ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἐργασιῶν ἐπισκευῆς μηχανημάτων ὁδοποιεῖς τοῦ Δημοσίου εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς διευθύνσεως, ἐπὶ ἡμερομίσθῳ ἀπὸ 50 μέχρις 95 δραχμῶν.

Ὁ Υπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς κ. **Α. Παπᾶς** καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 7045/13/31 ἡμέτερον ἐγγράφον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Συριοπούλου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὅμιν ὅτι κατόπιν νέων διαμαρτυριῶν τοῦ ἱατρικοῦ συλλόγου Δομοκοῦ κατὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἐκεί ἀνθελονοσικοῦ συνεργείου ἱατροῦ Α. Γαλάτου ὡς ἐξασκοῦντος τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα ἰδιωτικῶς, διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7550 ἡμετέρης διαταγῆς ὁ παρὰ τῷ ὑγειονομικῷ κέντρῳ ἀνώτερος ὑγειονομικὸς ὑπάλληλος κ. Παπακώστας, ὅπως μεταβῇ εἰς Δομοκὸν καὶ ἐνεργήσῃ σχετικῶς ἀνακρίσεις, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ὁποίων τὸ Υπουργεῖον θέλει λάβει τὰ προσήκοντα μέτρα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινᾷ ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἡδὴ ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς κατῆρτιζε τὴν Εἰδικὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ Σταφιδικοῦ ζητήματος ἐκ τῶν κ. κ. Τ. Ἀναστασίου, Ν. Συριοπούλου, Η. Τσεριώνη, Α. Σπηλιάδη, Σ. Στεφανοπούλου, Κ. Γκότση, Α. Μάρκου, Α. Παναγιωτοπούλου, Π. Ἀραβαντινοῦ, Π. Πεταλίδη, Ι. Μπούτη, Κ. Βουδούρη, Α. Ταβουλάρη, Ρ. Λιθαθινοπούλου, Α. Φωκᾶ, Σ. Κωστοπούλου, Ι. Παπαφλέσσα, Ν. Ταρσούλη, Π. Στυλιανοπούλου, Α. Κριμπᾶ, Α. Καραντζάκου, καὶ Β. Τσάφου.

Ὁ κ. **Φίλιππος Μανουηλίδης** πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ἀναφέρει ὅτι κατὰ τηλεγραφῆματα ἐξ Ὁρεστιάδος καὶ λοιπῶν περιφερειῶν τοῦ Νομοῦ Ἐδρου αἱ ἀγορανομικαὶ καὶ δικαστικαὶ ἀρχαὶ τῆς Θράκης παρὰ τὴν γνώμην τὴν ἐπίσημον τοῦ πρώην Γεν. Διοικητοῦ καὶ παρὰ τὰ σημερινὰ ἀντιλήψεις τῆς Γεν. Διοικήσεως διαβιβασθεῖσας πρὸς τὸ Υπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὰς χημικὰς γνωματεύσεις, δίδουσαν καὶ φυλακίζουν καὶ ἐπιβάλλουσαν βαρύνοντα πρόστιμα εἰς τοὺς ἀλευροβιομηχάνους. Ἡ τοιαύτη προσωποκράτησις τῶν μυλωθρῶν ἐδημιούργησεν ἀζητησίαν καὶ κρίσιν τοῦ ἐγχωρίου σίτου, ὅστις εἶναι πασίγνωστον ὅτι ὑπολείπεται σημαντικῶς εἰς ἀπόδοσιν γλουτίνης τοῦ ξενικοῦ τοιοῦτου, συνεπείᾳ δὲ τούτου τὴν δυσφορίαν καὶ τὰς δικαίως διαμαρτυρίας τῶν ἀγρο-

τικών πληθυσμών και των λοιπών επαγγελματικών τάξεων. Έν τέλει έφιστά την προσοχήν της Κυβερνήσεως και του Προέδρου αυτής επί της δημιουργηθείσης χονδροειδεστάτης παρεξηγήσεως και της έκκρυθμου καταστάσεως και παρακαλεί τους κυρίους Υπουργούς των Εσωτερικών και Δικαιοσύνης να λάβωσιν άνευ αναβολής και πρό της 18 Μαρτίου τα αναγκαία Διοικητικά και Νομοθετικά μέτρα, ίνα δυνήθῃ ἡ Γενική Διοίκησις να επαναφέρει τα πράγματα εις την θέσιν των και επανέλθῃ εις τὰ μέρη εκείνα ἢ φυγαδευθεῖσα οικονομικῇ ὁμαλότητι.

Β. Καραπαναγιώτης (Υπουργός των Εσωτερικών). Επελήφθη τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζήτηματος. Θὰ παρακαλέσω δὲ τὸν κ. Υπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ διατάξῃ νὰ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς δίκην οἱ συλληφθέντες ἀλευροβιομήχανοι, φρονῶ δὲ ὅτι τὸ ζήτημα θὰ λυθῇ καὶ ἄνευ νόμου διὰ μιᾶς ἐγκυκλίου.

Πρόεδρος. Εἶνε σύμφωνος ἡ Βουλὴ νὰ ψηφίσωμεν τὰ νομοσχέδια ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις καὶ κατόπιν νὰ ἀρχίσωμεν τὸ Κωπαιδικόν;

Α. Παπαναστασίου. Καὶ προχθὲς ἔγινε αὐτὸ, ἀλλ' ἤκούσθησαν παράπονα.

Πρόεδρος. Αὐτὸ γίνεται ἀνέκαθεν.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνονται δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ συμπληρώσεως νομοθεσίας Διευθύνσεως
Σιδηροδρόμων Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 1.

Καταργοῦνται, συγκαταργουμένου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4749, αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4127 ἀπομείναντα δύο θέσεις ἐκτάκτων μηχανικῶν μηχανολόγων, ἤλεκτρολόγων καὶ εἰδικῶν οικονομικῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐδαφίου β' τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω Π. Διατάγματος, ἀντικαθιστῶμεναι διὰ δύο ὁργανικῶν θέσεων ἀρχιμηχανικῶν μηχανολόγων α' ἢ β' τάξεως.

Ἄρθρον 2.

Καταργουμένης τῆς μιᾶς ἀπομεινάσης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4127 θέσεως ἐκτάκτου μηχανικοῦ μηχανολόγου ἢ ἤλεκτρολόγου τοῦ ἐδαφίου γ' τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Π. Δ. τῆς 19 Ἰανουαρίου 1928 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὁργανισμοῦ διατάξεων τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων κλπ.», συνιστᾶται μία θέσις ὁργανικῆ ἀρχιμηχανικοῦ ἤλεκτρολόγου α' ἢ β' τάξεως.

Ὁ κατέχων τὴν καταργουμένην ἐκτακτὸν θέσιν μονιμοποιεῖται εἰς κενὴν ὑπάρχουσαν θέσιν μηχανικοῦ ἤλεκτρολόγου α' ἢ β' μετὰ γνώμην τοῦ ἀμεσίου Συμβουλίου διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 3.

Ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 310 ὁργανικὴ θέσις κλητῆρος τῆς Ἐπιθεωρήσεως Σιδηροδρόμων Μακεδονίας καὶ Θεάκης περιληφθεῖται εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὴν ὁργανικὴν δύναμιν τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων καὶ ὁ κατέχων ταύτην θεωρεῖται ἀρχὴθεν μόνιμος.

Ἄρθρον 4.

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ ἀπὸ 1911)28 Π. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὁργανισμοῦ διατάξεων τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων» τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς:

«Ὁ Διευθυντὴς ἀναπληροῦται ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλύμενός, ὑπὲρ τινος τῶν Ἐπιθεωρητῶν—Γιγνηταρχῶν, ὁριζουμένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5.

Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Διατάγματος, ἐφ' ἧπαξ ἐκδιδομένου, ὁρισθῇ ὁ κανονισμὸς καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου Σιδηροδρόμων.

Περὶ Συμβουλίου κατατάξεως, προαγωγῆς, στασιμότητος, τοποθετήσεως, μεταθέσεων τῶν δικαστικῶν συμβούλων τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 1.

Αἱ κατατάξεις τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα δικαστικῶν συμβούλων τοῦ Π. Ναυτικοῦ, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, προαγωγαὶ κλπ. γίνονται διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κατόπιν γνωμοδοτήσεως ἐχούσης ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν, τριμελοῦς Συμβουλίου αποτελουμένου ἐκ τοῦ Γ. Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Στόλου, τοῦ Ἀρχηγοῦ Γ. Ε. Ν. καὶ τοῦ πλοίαρχου δικαστικοῦ συμβούλου.

Ὁ πλοίαρχος δικαστικὸς σύμβουλος τοποθετεῖται διὰ Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἄνευ γνωμοδοτήσεως τοῦ ἀνωτέρω ὁριζουμένου Συμβουλίου.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οἰονδήποτε μέλος τοῦ ἀνωτέρω ὁριζουμένου Συμβουλίου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λάβῃ μέρος ὁ μὲν Ἐπιθεωρητὴς τοῦ Στόλου καὶ Ἀρχηγὸς Γ. Ε. Ν. ἀντικαθίστανται κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπὸ μελῶν τοῦ Α. Ν. Δ. Σ., ὁ δὲ πλοίαρχος δικαστικὸς σύμβουλος ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Ἀναθεωρητικῷ πλοίαρχου δικαστικοῦ συμβούλου καὶ τούτου κωλυμένου ὑπ' ἐτέρου μέλους τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ ὁριζουμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ κατ' αἴτησιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Τοῦ Ναυτοδικείου δύναται νὰ προσέδρῃ καὶ Ἀντιπλοίαρχος δικαστικὸς σύμβουλος καταργουμένου Πλωτάρχου.

Ἄρθρον 2.

Οὐδεὶς δικαστικὸς σύμβουλος προάγεται εἰς ἀνώτερον βαθμὸν, ἂν μὴ προηγουμένης συμπληρώσεως τετραετῆ τουλάχιστον ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοίαρχου δικαστικοῦ συμβούλου, τριετῆ δὲ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πλωτάρχου ἢ ἀντιπλοίαρχου δικαστικοῦ συμβούλου, ὡς ἐπίσης χαρακτηρησθῇ ὑπὸ τοῦ ἐν ἄρθρῳ 1 ὁριζουμένου Συμβουλίου ὡς προακτός.

Ἄρθρον 3.

Πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 καθοριζομένων χρόνων ὑπηρεσίας ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ ὡς προσόντων προαγωγῆς λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ προσμετροῦνται οἱ χρόνοι καθ' οὓς διετέλεσαν οἱ δικαστικοὶ σύμβουλοι ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ:

- 1) Εἰς ἀδειαν λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀναρρώσεως μέχρις ἑξ μηνῶν.
 - 2) Εἰς ἀδειαν κανονικὴν ἢ ἀπουσίας μέχρι τριῶν μηνῶν.
 - 3) Εἰς διαθεσιμότητα δι' ἑλλείψιν θέσεως.
 - 4) Εἰς αἰχμαλωσίαν ἐφ' ὅσον ἐπανελθόντες ἀπηλλάγησαν πάσης κατηγορίας.
 - 5) Εἰς διαθεσιμότητα τῇ αἰτήσῃ των μέχρις ἑξ μηνῶν.
 - 6) Εἰς διαθεσιμότητα ἐκ χρόνιου νοσήματος μέχρις ἐνὸς ἔτους.
 - 7) Εἰς ἀργίαν δ' ἀπροσκαίρου παύσεως ἢ ποινῶν ἐν γένει φυλακίσεως μέχρις ἐνὸς ἔτους ἐν συνόλῳ.
- Ἐν συρροῇ πλειόνων τοιούτων περιπτώσεων οἱ ὡς ἄνω χρόνοι ὑπολογίζονται μέχρι τοῦ ἡμίσεος τὸ πολὺ τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου διὰ τὴν ἐκ τοῦ βαθμοῦ ὃν φέρουσιν εἰς τὸν ἀμέσως ἐπόμενον προαγωγὴν.

Οἱ δικαστικοὶ σύμβουλοι προδιβάζονται μόνον ἐφ' ὅσον διατελοῦσιν ἐν ἐνεργείᾳ, διαθεσιμότητι ἢ ἀργίᾳ διὰ προσκαίρου παύσεως.

Ἄρθρον 4.

Ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων αἱ προαγωγαὶ τῶν δικαστικῶν συμβούλων τοῦ Π. Ν. γίνονται ὑποχρεωτικῶς μὲν κατὰ τοὺς μὴνας Ἰανουάριον καὶ Ἰούλιον, προαιρετικῶς δὲ ὑποτεδήποτε.

Αἱ μέχρι τοῦδε γινόμεναι προαγωγαὶ ἐν τῷ Σώματι δικαστικῶν συμβούλων Π. Ν. ὡς καὶ αἱ μέχρι τοῦδε ἀποφάσεις περὶ αὐτῶν τοῦ Α. Ν. Δ. Σ. κυροῦνται διὰ τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 5.

Προτάσεις πρὸς προαγωγὴν δικαστικῶν συμβούλων ὑποβάλλονται δις τοῦ ἔτους, κατ' Ἀπρίλιον καὶ Ὀκτώβριον, διὰ τῶν κεκκονισμένων φύλλων ποιότητος τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Π. Ν., συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 22 Μαρτίου 1929 Διάταγμα «περὶ φύλλων ποιότητος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ πληρωμάτων τοῦ Π. Ναυτικοῦ» καὶ τὰς ἐνδεχόμενας τροποποιήσεις τούτου.

Ἄρθρον 6.

Οἱ δικαστικοὶ σύμβουλοι, κρινόμενοι εἰς τὰ φύλλα ποιότητος τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπαγγελματικῆς των ἱκανότητος καὶ τῶν ἐν γένει προσόντων των, χαρακτηρίζονται ὡς προακτοὶ καὶ στάσιμοι.

Ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς προϋποθέτει πάντως προηγουμένη διετὴ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν.

Ἄρθρον 7.

Κατὰ Ἰούνιον ἐκάστου ἔτους συνερχόμενον τὸ ἐν ἄρθρῳ 1 ὁριζούμενον Συμβούλιον καταρτίζει τοὺς πίνακας τῶν προακτῶν καὶ στασίμων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ναυτικῶν τηρουμένων βιβλίων ποιότητος, πάσης φύσεως ἐκθέσεως, πεινολογίων καὶ παντὸς ἄλλου ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ δεδομένου, ὡς καὶ πίνακα τῶν ἀποστρατευτῶν ἢ ἀπολυτῶν δικαστικῶν συμβούλων.

Ὡς ἀποστρατευτέους ἢ ἀπολυτέους δύναται νὰ χαρακτηρήσῃ τὸ Συμβούλιον δι' εἰδικῆς ἀποφάσεως ἐκείνους ἐκ τῶν δικαστικῶν συμβούλων, οἵτινες ἐκρίθησαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν δις συνεχῶς ἢ δις ἐντὸς διετίας στάσιμοι. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παραγράφου ταύτης λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου συνταχθέντα φύλλα ποιότητος περὶ τῶν συμβούλων.

Εἰς ἀπάντας τοὺς ἄνω πίνακας δὲν δύναται νὰ συμπεριληφθῶσιν ἢ δικαστ. σύμβουλοι ἔχοντες συμπληρώσει διετίαν ἐν τῷ βαθμῷ ὃν φέρουν, τῶν ἐχόντων ὀλιγώτερον οὐδὲως κρινόμενων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 8.

Ἀπασαὶ αἱ περὶ προαγωγῆς, στασιμότητος καὶ ἀποστρατείας ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁπίων καταρτίζονται οἱ ἐν ἄρθρῳ 7 πίνακες, λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ψηφίζόντων ὑποχρεωτικῶς ὅλων τῶν μελῶν.

Ἄρθρον 9.

Οἱ ἐν ἄρθρῳ 7 πίνακες συντάσσονται εἰς διπλοῦν καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου υποβάλλοντα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κυρῶν ὑποχρεωτικῶς τοὺς πίνακας προκαλεῖ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συντάξεώς των Διάταγμα ἐπικυρώσεως αὐτῶν, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ οὗλου ἄρχειται ἡ ἰσχὺς των.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀναγεγραμμένων εἰς τούτους δικαστικῶν

συμβούλων δὲν δημοσιεύονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 10.

Δικαστικοὶ σύμβουλοι περιληφθέντες εἰς τὸν πίνακα τῶν ἀποστρατευτῶν ἢ ἀπολυτῶν τίθενται εἰς ἀυτεπάγγελτον ἀποστρατείαν ἢ ἀπολύονται τῶν τόξεων τοῦ Π. Ν. ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν πινάκων.

Ἄρθρον 11.

Αἱ περὶ στασιμότητος ἀποφάσεις τῶν δικαστικῶν συμβούλων κοινοποιεῖται δι' ἐμπιστευτικῶν ἐγγράφων τοῦ Τμήματος προσωπικοῦ Γ. Ν. εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἡ μὴ κοινοποιήσις συνεπάγεται τὴν ἀκύρωσιν τῶν συναπειῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 7.

Ἄρθρον 12.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ὡς πρὸς τὰς λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀναρρώσεως ἀδείας ἐφαρμογὴν ἔχει μόνον διὰ τὰς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος χαρακτηρησμένους τοιαύτας.

Ἄρθρον 13.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 2936 ἰσχύοντος ὡς τροποποιήθη καὶ συνεληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ., ὡς καὶ πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς παρούσας καταργεῖται.

Περὶ προσθήκης τελευταίας παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ καταστάσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ καταστάσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ», προστίθεται τελευταία παράγραφος ἡ ἐξῆς:

Διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν τακτικῶν μελῶν, ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτῶν, ὁρίζει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἰσχύοντα ἢ ὀλιγώτερα ἀναπληρωματικὰ μέλη.

Τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη δύναται νὰ εἶναι καὶ ἐν ἀνευγείᾳ ὑποπλοίαρχοι, ἐφαρμοζομένων ὅμως πάντοτε τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως δραχ. 100.000 διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ δωρεάν πρὸς ἀνιδροσὶν εἰς τὸ ἐν Δρεσδῇ Ὑποδειγματικὸν Μουσεῖον Ὑγιεινῆς τῆς προτομῆς τοῦ Ἰπποκράτους.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγγράφῃ εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ Θεοσευειῶτων, ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον, πιστώσεως δρ. 100.000 δι' ἐξόδα κατὰσκευῆς λιθίνης προτομῆς τοῦ Ἰπποκράτους δωρηθησομένης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἐν Δρεσδῇ Ὑποδειγματικὸν Μουσεῖον τῆς Ὑγιεινῆς.

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 7)14 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιηθέντος ἐν ἀριθ. 1242α νόμου περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως».

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τροποποιούμενον ὡς ἑπείτα τὸ ἀπὸ 7)14 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ κωδικοποιη-

Θέντος υπ' αριθ. 1242α νόμου «περί Μέσης Εκπαιδεύσεως».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, απεφασίσαν και διατάσσουσιν.

Άρθρον 1ον.

Εν τῷ ἐδαφ. 2 παρ. 2 β' τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ κωδικοποιηθέντος υπ' αριθ. 1242α νόμου «περί Μέσης Εκπαιδεύσεως», μετὰ τὰς λέξεις «ὡς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὡδείου», προστίθεται αἱ λέξεις (τοῦ Μουσικοῦ Λυκείου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραϊκοῦ Ὡδείου).

Εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Εκπαιδευσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος.

Περὶ συγκροτήσεως Ἐπιτροπειῶν πρὸς ἐκπόνησιν Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

Άρθρον 1.

Πρὸς ἐκπόνησιν «Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας» συνίσταται Ἐπιτροπεία ἐκ τριῶν μελῶν, ὧν εἰς ἐκκληροὶ καθήκοντα Γενικοῦ Γραμματέως κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 11 ὁριζόμενα, καὶ Ἀναθεωρητικῇ τοιαύτῃ μέχρις ἐπτά μελῶν, ἐν οἷς καὶ τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς.

Ὁ καταρτισθὲν ὁ Κώδιξ Ποινικῆς Δικονομίας θὰ περιλαμβάνῃ ἀναθεώρησιν τοῦ ἐν ἰσχύϊ Κώδικος, περισυλλογὴν καὶ τακτοποίησιν τῶν ἐκασταχῶ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐγκατεστημένων δικονομικῶν διατάξεων τροποποιουμένων ἀναλόγως, καὶ ποσοποιήσιν τοῦ συνόλου ὑπὸ ἐνιαῖον σύστημα, σύμφωνα πρὸς τὰ νεώτερα ἐπιστημονικὰ πορίσματα.

Τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπειῶν ὁρίζονται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Άρθρον 2.

Εἰς τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπείαν παρέχεται προθεσμία πρὸς περὶ τῶν αὐτῆς ἐργῶν μέχρι θέρους τοῦ ἐτους 1932. Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἐξάμηνον διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Άρθρον 3.

Ἡ ὅλη ὕλη κατανέμεται δι' ἀποφάσεως τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας εἰς τρία τμήματα. Ἡ εἰσήγησις δὲ ἐκάστου τμήματος ἀνατίθεται διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἰς ἓν ἐκαστον ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπείας.

Άρθρον 4.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπεία ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν τῆς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, ὅστις προεδρεύει καὶ τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ὅντος ἐκ τοῦ νόμου Προέδρου ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπειῶν.

Άρθρον 5.

Ἀμα τῇ συγκροτήσει τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας τὰ μέλη αὐτῆς καταρτίζουσι τὸ γενικὸν διάγραμμα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποῦ προτίθενται νὰ κανονίσωσι τὰς πρὸς ἐκπόνησιν τῶν κατ' ἰδίαν τμημάτων τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐργασίας αὐτῶν. Ἐν τῷ διαγράμματι τούτῳ δέον νὰ δοῖνται οἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῶν δικονομικῶν θεσμῶν, οἷτινες θὰ ἀποτελέσωσι τὸ ἔργον καί, ἐφ' ὅσον συντρέχει περίπτωσις, αἱ πηγαὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ παραληφθῶσιν.

Άρθρον 6.

Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον διάγραμμα ὑποβάλλεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας, εἰδικῶς

πρὸς τοῦτο κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ ἐριζούμενας συνεδριάσεις αὐτῆς. Ἡ γνώμη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας δεσμεύει τὴν Συντακτικὴν μόνον ἐὰν ἐτάχθῃ μετ' αὐτὴν καὶ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός.

Άρθρον 7.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὅλης ἐργασίας ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας, ἡ καὶ πῶτερον, ὁ Πρόεδρος αὐτῆς ὑποβάλλει πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης τὸ καταρτισθὲν σχέδιον «Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας» ἢ τμήματα αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐκθέσεων τῶν εισηγητῶν ἐφ' ἐκάστου παρ' αὐτῶν ἐπεξεργασθέντος τμήματος.

Άρθρον 8.

Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον Ἀναθεωρητικὴ Ἐπιτροπεία προβαίνει ἐντὸς τῆς διὰ τῆς πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐριζούμενης προθεσμίας εἰς ἀναθεώρησιν τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας ἐργασίας, καὶ δι' ἡτιολογημένης ἐκθέσεως τῆς ὑποβάλλει τὸ πόρισμά της εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης μετὰ τοῦ οὗτο καταρτισθέντος κειμένου.

Άρθρον 9.

Διὰ τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπείαν ὁρίζεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης συνολικὴ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῇ ἔργου ποσὸν μὴ δυνάμενον νὰ υπερβῇ τὰς τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμῶν ἐν συνόλῳ οὐδὲ τὰς ἑξακοσίας (600) δραχμὰς κατ' ἀρθρον τοῦ καταρτισθῆντος τελειωτικῶς σχεδίου Ποινικῆς Δικονομίας. Διὰ τὰ ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας δύναται νὰ καθορισθῇ καὶ μικροτέρα ἀμοιβή.

Ἡ ἀμοιβὴ αὕτη καταβάλλεται τμηματικῶς κατ' ὅν τὸ ὅσον θέλει ὁρίσῃ τὸ Διάταγμα, προκαλούμενον ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Άρθρον 10.

Εἰς τὰ μέλη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας παρέχεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἀποζημιώσεις μέχρι δραχμῶν τετρακοσίων (400) κατὰ συνεδριάσιν καὶ διὰ τὰς εἰς αὐτὰς μετέχουσι συνεδριάσεις.

Ἡ ἀποζημιώσις δὲν παρέχεται διὰ πλείονος τῶν 15 συνεδριάσεων.

Άρθρον 11.

Ἐπίσης παρὰ τῇ Συντακτικῇ Ἐπιτροπείᾳ ὁρίζεται εἰς Γραμματεὺς. Ἐργον τούτου εἶναι ἡ σύνταξις καὶ συναρμολόγησις ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῶν κατ' ἰδίαν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων, ἢ μέρειν τῶν ἀναγκαζομένων συγγραμμάτων, ἢ τήρησις τῆς βιβλιοθήκης καὶ πᾶσα ἄλλη ἐργασία ἀνατιθεμένη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐπιτροπειῶν. Ὁ αὐτὸς Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ ὁ Γραμματεὺς ἐκπληροῦσιν ἀνάλογα καθήκοντα καὶ παρὰ τῇ Ἀναθεωρητικῇ Ἐπιτροπείᾳ.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δύναται νὰ προσληφθῇ καὶ εἰς κλητῆρ, ὅστις ἐκπληροῖ τὰ αὐτὰ ἔργα καὶ παρὰ τῇ Ἀναθεωρητικῇ Ἐπιτροπείᾳ.

Διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ Γραμματέως καὶ κλητῆρος ὁρίζεται ἐν ὅλῳ δι' ὁλόκληρον τὸ κατὰ τὸ δευτέρον καὶ ἑβδόμον ἀρθρον τοῦ παρόντος χρονικὸν διάστημα τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπειῶν τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ἐνενηκοντα χιλιάδων (90.000) κατανεμόμενον μετὰ τῶν πρὸς τὸν τούτων κατ' οἰκείαν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ καταβαλλόμενον κατὰ μῆνα.

Άρθρον 12.

Διὰ τὴν προμήθειαν τῶν χρησίμων διὰ τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτροπειῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν βοηθητικῶν ἐν γένει βιβλίων

Άρθρον 3.

Τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας κατανέμονται μετὰ αὐτῶν τὴν ἐργασίαν, ἥς ὁμοῦς ἡ συναρμολόγησις καὶ ἡ καθόλου ἐγκρίσις ἀπένειται εἰς τὴν Ἐπιτροπείαν ὁλόκληρον.

Άρθρον 4.

Ἐκαστον μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας δικαιούται κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν νὰ προσλάβῃ ἓνα τῶν νεωτέρων ἐπιστημόνων ὡς συνεργάτην καὶ βοηθὸν αὐτοῦ.

Τὰ πάρεδρα ἢ βοηθητικὰ ταῦτα μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας, προτεινόμενα κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὑπὸ ἐκάστου κατ' ἰδίαν μέλους αὐτῆς, διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Άρθρον 5.

Ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπειῶν προεδρεύει ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης διορίζεται Πρόεδρος τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς, ὅστις διευθύνει τὰς συνεδριάσεις ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπεία ἐκλέγει τὸν Πρόεδρον αὐτῆς ἐκ τῶν μελῶν τῆς.

Άρθρον 6.

Εἰς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπείαν ὑποβάλλουσι τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς τὰς σχέσεις αὐτῶν γενικῶς περὶ τοῦ ἀπολογοῦ συστήματος διαδικασιῶν ἐν τοῖς καθέκαστα. Ἡ γνώμη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας δεσμεύει τὴν Συντακτικὴν ἐὰν ἐτάχθῃ μετ' αὐτὴν καὶ ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης.

Άρθρον 7.

Πᾶν κεφάλαιον ἢ τμήμα τοῦ σχεδίου, μετὰ τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ διατύπωσιν ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας, ὑποβάλλεται μετὰ τοῦ ὑπομνήματος καὶ εἰσηγητοῦ τοῦ περατωθέντος τμήματος ἢ κεφαλαίου καὶ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις διαβιβάζει αὐτὴ εἰς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπείαν.

Άρθρον 8.

Ἡ Ἀναθεωρητικὴ Ἐπιτροπεία προβαίνει ἐντὸς τῆς ἐν ἀρθρῷ 2 προθεσμίας εἰς ἐγκρίσιν ἢ τροποποίησιν τῶν ὑποβληθέντων κεφαλαίων ἢ τμημάτων τοῦ σχεδίου.

Άρθρον 9.

Διὰ τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπείαν ὁρίζεται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ συνολικὴ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῇ ἔργου ποσὸν μὴ δυνάμενον νὰ υπερβῇ τὰς ἑξακοσίας χιλιάδας (600.000) δραχμῶν ἐν συνόλῳ, οὐδὲ τὰς ἑξακοσίας (600) δραχμὰς κατ' ἀρθρον τοῦ καταρτισθῆντος τελειωτικῶς σχεδίου Πολιτικῆς Δικονομίας, κατανεμόμενη ἐξ ἴσου μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπείας.

Διὰ τὰ ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας δύναται νὰ καθορισθῇ καὶ μικροτέρα ἀμοιβή.

Ἡ ἀμοιβὴ αὕτη καταβάλλεται τμηματικῶς κατ' ὅν τὸ ὅσον θέλει ὁρίσῃ τὸ Διάταγμα, προκαλούμενον ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Άρθρον 10.

Τὰ πάρεδρα ἢ βοηθητικὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας ἀμείβονται ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς, παρ' ὧν προσελήφθησαν, καὶ ἐκ τῆς προεχόμενης εἰς αὐτὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον ἀμοιβῆς, μὴ δικαιούμενα ἄλλης ἀμοιβῆς ἢ ἀποζημιώσεως.

Άρθρον 11.

Εἰς τὰ μέλη τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπείας παρέχεται

ὡς καὶ τῆς γραφικῆς ὕλης καὶ τὰς συναφεῖς δαπάνας, ὁρίζεται ἐν ὅλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν πενήκοντα χιλιάδων (50.000) καταβαλλόμενον τμηματικῶς εἰς τὸν κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον Γραμματέα, ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων ἐγκριθέντων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας κατ' ἐντολήν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Άρθρον 13.

Διὰ κανονισμοῦ συντασσόμενου ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπιτροπειῶν καὶ ἐγκριθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καθορίζονται τὰ τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν καὶ ἄλλαι σχετικαὶ λεπτομέρειαι.

Άρθρον 14.

Οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας δικηγόροι διατηροῦσι μὲν τὴν ιδιότητα αὐτῶν μετὰ τῶν συναρμολογούντων πρὸς αὐτὴν δικαιωμάτων ἢ ἄλλων πλεονεκτημάτων, ἀλλ' ἐφ' ὅσον εἶναι μέλη αὐτῆς δὲν δύναται νὰ παύστανται πρὸς ὑπεράσπισιν ὑποθέσεων ἐνώπιον οἰουδήποτε ἀστικοῦ ἢ ποινικοῦ ἢ διοικητικοῦ δικαστηρίου οἰουδήποτε βαθμοῦ καὶ δικαιοσύνης, πλην μόνον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας, κατέχοντα δημοσίας ἢ ἄλλας θέσεις, θεωροῦνται ὡς διατελοῦντα ἐν ὑπερωικτῇ ἀδείᾳ μετὰ πλήρεις ἀποδοχὰς κατ' ἅπαν τὸ μέχρι τοῦ θέρους 1932 χρονικὸν διάστημα.

Ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου δύναται νὰ ἐπιτραπῇ, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἢ διδασκαλίᾳ.

Τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα συνοπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας τῶν μελῶν διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν σύνταξιν αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν σχετικὴν περίπτωσιν.

Άρθρον 15.

Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἀρθρα ἀμοιβῶν καὶ δαπανῶν ἀναγράφεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης πίστωσις διὰ μὲν τὸ ἐτος 1931 ἐκ δραχμῶν τριακοσίων εἰκοσι πέντε χιλιάδων (325.000) διὰ δὲ τὸ ἐτος 1932 ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα χιλιάδων (160.000).

Άρθρον 16.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου παύει ἡ ἀρμοδιότης πάσης πρότερον συσταθείσης πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν Ἐπιτροπείας.

Άρθρον 17.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, οὔτινος ἢ ἰσχύς ἀρκεῖται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καταχωρήσεως, καταργεῖται.

Περὶ συγκροτήσεως Ἐπιτροπειῶν πρὸς ἐκπόνησιν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας.

Άρθρον 1.

Πρὸς σύνταξιν καὶ ἐπεξεργασίαν νέας Πολιτικῆς Δικονομίας μετὰ τῶν σχετικῶν αἰτιολογικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐκθέσεων συνιστᾶται Συντακτικὴ Ἐπιτροπεία, τῆς ὁποίας τὰ μέλη δύναται νὰ ἀνέλθωσι μέχρι τριῶν, ὧν εἰς ἐκπληροῖ κατ' ὅσον Γενικοῦ Γραμματέως, καὶ Ἀναθεωρητικῇ τοιαύτῃ μέχρι 15 μελῶν, ἐν οἷς καὶ τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς.

Τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπειῶν ὁρίζονται διὰ Διατάγματος προκαλούμενου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Άρθρον 2.

Εἰς τὰς Ἐπιτροπείας ταύτας παρέχεται προθεσμία πρὸς περὶ τῶν αὐτῶν ἐργῶν μέχρι τοῦ θέρους τοῦ ἐτους 1932.

δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἀποζημιώσις μέχρι δραχμῶν τετρακοσίων (400) κατὰ συνεδριάσιν καὶ διὰ τὰς εἰς αὐτὴν μετέχουσι συνεδριάσεις. Ἡ ἀποζημίωσις δὲν παρέχεται διὰ πλείονος τῶν 20 συνεδριάσεων.

Ἀρθρον 12.

Ἐπίσης παρὰ τῇ Συντακτικῇ Ἐπιτροπῇ διορίζεται καὶ εἰς Γραμματεῖς. Ἔργον τοῦτο εἶναι ἡ συναρμολόγησις ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῶν κατ' ἰδίαν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων, αὐτὰ συντάσσονται ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Γραμματέως, ἡ μέρη διὰ τὰ ἀναγκαζοῦντα συγγραμματα, ἡ τήρησις τῆς βιβλιοθήκης καὶ πᾶσα ἄλλη ἐργασία ἀνατιθεμένη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπιτροπείδων.

Ὁ αὐτὸς Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ ὁ Γραμματεὺς ἐκπληροῦσιν ἀνάλογα καθήκοντα καὶ παρὰ τῇ Ἀναθεωρητικῇ Ἐπιτροπῇ.

Μετὰ γνώμην τοῦ Προέδρου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ προσληθῇ εἰς κλητῆρ, ὅστις ἐκπληροῖ τὰ αὐτὰ ἔργα καὶ παρὰ τῇ Ἀναθεωρητικῇ Ἐπιτροπῇ.

Διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ κλητῆρος ὁρίζεται ἐν ὅλῳ δι' ὁλόκληρον τὸ κατὰ τὸ δεύτερον ἄρθρον τοῦ παρόντος χρονικοῦ διάστημα τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπείδων τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ἐνεργήοντα χιλιάδων (90.000) κατανεμόμενον μετὰ τῶν προσώπων τούτων κατ' οἰκίαν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ καταβαλλόμενον κατὰ μῆνα.

Ἀρθρον 13.

Διὰ τὴν προμήθειαν τῶν χρειῶν διὰ τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτροπείδων συγγραμμάτων καὶ τῶν βοηθητικῶν ἐν γένει βιβλίων, ὡς καὶ τῆς γραφικῆς ὕλης καὶ τὰς συναφεῖς δαπάνας, ὁρίζεται ἐν ὅλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) καταβαλλόμενον τμηματικῶς εἰς τὸν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον Γραμματέα, ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Ἀρθρον 14.

Διὰ κανονισμοῦ συντάσσοντος ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Ἐπιτροπείδων καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καθορίζονται τὰ τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν καὶ ἄλλαι σχετικαὶ λεπτομέρειαι.

Ἀρθρον 15.

Οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δικηγόροι διατηροῦσι μὲν τὴν ιδιότητα αὐτῶν μετὰ τῶν συμπαρομαρτούντων πρὸς αὐτὴν δικαιωμάτων ἢ ἄλλων πλεονεκτημάτων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ δικηγορῶσιν ἐφ' ὅσον εἶναι μέλη αὐτῆς.

Τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, κατέχοντα δημοσίας ἢ ἄλλας θέσεις, θεωροῦνται ὡς διατελοῦντα ἐν ὑποχρεωτικῇ ἀδείᾳ μετὰ πλήρεις ἀποδοχῆς καθ' ἅπαν τὸ μέχρι τοῦ θέρους 1932 χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ἵδιον ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὰ πᾶσα ἄλλη ἀπασχόλησις.

Ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου δύναται νὰ ἐπιτραπῇ, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἐξέτασις.

Τὸ ἀνω χρονικὸν διάστημα συνοπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας τῶν μελῶν διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν σύνταξιν αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν σχετικὴν περιπτώσιν.

Ἀρθρον 16.

Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀνωτέρω ἀμοιβῶν καὶ δαπανῶν ἀναγράφεται εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης πίστωσις διὰ μὲν τὸ ἔτος 1931 ἐκ δραχμῶν ἑξακοσίων δέκα χιλιάδων (610.000), διὰ δὲ τὸ ἔτος 1932 ἐκ δρχ. τριακοσίων χιλιάδων (300.000).

Ἀρθρον 17.

Ἀπὸ τῆς ἐσχόσης τοῦ παρόντος νόμου παύει ἡ ἀρμοδιότης πάσης πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν συσταθείσης Ἐπιτροπῆς.

Ἀρθρον 18.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, οὕτως ἢ ἰσχύς ἄρχειται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καταχωρήσεως, καταργεῖται.

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1930 Συμβάσεως μετὰ τῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. δανείων ἐπ' ἐνεχύρῳ κινήσεως πρὸς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, Ἐνώσεις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ μεμονωμένους παραγωγούς μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ 15.000 τόννων.

Ἀρθρον 1.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1930 σύμβασις μετὰ τῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα οὕτω:

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος δανείων ἐπ' ἐνεχύρῳ κινήσεως πρὸς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, Ἐνώσεις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ μεμονωμένους παραγωγούς μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ 15.000 τόννων.

Μετὰ τῶν Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκπροσωπούμενον ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίου Μαρή καὶ τῆς Γεωργίας καὶ Κωνσταντίνου Σπυρίδου ἐπ' ὀνόματι, καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι, ἑτέρου ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς καὶ Κωνσταντίνου Γόντικα συνυπογράφησαν τὰ ἀκόλουθα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδριάσιν τῆς 27 Αὐγούστου 1930.

Ἀρθρον 1.

Ἐπὶ τῷ τέλει τῆς προστασίας διὰ προσήκουσας πιστωτικῆς ἀντιλήψεως πρὸς τοὺς παραγωγούς κινήσεως, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει ὅπως πρὸς τοὺς ἐκ τούτων κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς δεσμεύσεως αὐτῆς προστασίας, κατὰ τὴν παρούσαν γεωργικὴν περίοδον, χορηγήσει δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ κινήσεως συμφώνως πρὸς τοὺς κατωθί ὅρους.

Ἀρθρον 2.

Δάνεια τοιαῦτα δύναται νὰ χορηγῇ ἡ Α.Τ.Ε. πρὸς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, Ἐνώσεις Γεωργ. Συνεταιρισμῶν καὶ μεμονωμένους παραγωγούς ἐπ' ἐνεχύρῳ κινήσεως ἰδίαις αὐτῶν παραγωγῆς ἢ τῶν μελῶν τῶν Συνεταιρισμῶν.

Ἡ χορήγησις τῶν τούτων δανείων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσοστὸν τῶν δρχ. 2.20 (δύο δρχ. καὶ εἴκοσι λεπτῶν) κατ' ὅσον τῆς ἐνεχυριασμένης πρὸς ἀσφάλειαν τούτων κινήσεως.

Τὰ δάνεια χορηγήθησονται ἐπὶ τῷ διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Α.Τ.Ε. χορηγούμενα δάνεια ἐπὶ κινήσῳ ἐνεχύρῳ κανονισμένῳ τῶν καὶ προστέσει ἐπὶ προμήθεια 1) 4 ο) κατὰ διμηνίαν καὶ ἐπὶ προμήθεια 2) 2 ο) κατὰ διμηνίαν δύο μηνῶν, ἥτις δύναται νὰ παραταθῇ κατὰ τὴν ἀπόλυτον καὶ ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς Α.Τ.Ε.

Ἐν ταῖς δανειστικαῖς καὶ συστακτικαῖς τοῦ ἐνεχύρου συμβάσεσι θὰ περιλαμβάνηται καὶ εἰδικὸς ὅρος, κατὰ τὸν ὅστις ἡ Α.Τ.Ε. θὰ ἐξουσιοδοτῇται ὑπὸ τῶν δανειζομένων καὶ θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα μετὰ τὴν πάροδον τῆς εἰρημένης διμηνίαν προθεσμίας ἀπὸ τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου, ἐὰν ἡ ἀγοραία τιμὴ τῆς κινήσεως συνίσταται τοῦλάχιστον εἰς δρχ. 2.70

(δραχμῆς δύο καὶ ἑβδομήκοντα λεπτὰ) κατ' ὅσον νὰ πωλῇται ὑπ' ἐξουσίαν καὶ διὰ λογιζμὸν τῶν ὀφειλετῶν καὶ ἀντισυμπράξεως αὐτῶν τὴν ἐνεχυριασμένην ποσότητα κινήσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἀσφύστα κατὰ τὴν ἀπόλυτον καὶ ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς τοιοῦτον δικαίωμα εἴτε μετ' ἐπόμενης, εἴτε πρὶν αὐτοῦ οἰονδήποτε χρόνον, ἀνεύσει καὶ κινήσεως τῶν ὀφειλετῶν. διὰ τὴν πώλησιν ταύτην, ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς ἢ τῆς ἐκτελέσεως.

Ἀρθρον 3.

Διὰ τὰς τυχὸν ἐκ τῆς χορηγήσεως τῶν τούτων δανείων ζημίας ἐγγράφεται τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον πρὸς τὴν Α.Τ.Ε. νὰ πληρωσῇ τὰ 50 ο) ο) τῶν ὡς ἀνω ζημιῶν μέχρι ποσοῦ δρχ. πέντε ἑκατομμυρίων (5.000.000) ἐν συνόλῳ.

Ἀρθρον 4.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καλούμενον ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. δι' ἀπλῆς αἰτήσεως τῆς πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ πρὸς αὐτὴν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως τῆς τὰ ποσὰ τῶν ζημιῶν, αἵτινες καθορίζονται εἰς τὸ σύνολον τῶν ὑπολοίπων, αὐτὰ θὰ μείνουν ἀκάλυπτα μετὰ τὴν ὑποσέση ἐκπλήσιν τῆς παρ' ἑκάστου ὀφειλῆς ἐνεχυριασθησένης ποσότητος κινήσεως. Τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν ζημιῶν θὰ δηλωθῶσιν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς Α.Τ.Ε. ἐν τῇ αἰτήσῃ τῆς καὶ μετὰ τὴν ἀποζημιώσιν τῆς αἰσθητικῆς ἀπαιτήσεως θεωροῦνται αὐτοδυνάμει μετ' ἀδυναμίας εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἀρθρον 5.

Ἡ παρούσα σύμβασις καὶ πάντα τὰ συναφῆ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης ἐγγράφα ἀπαλλάσσονται τελῶν χαρτοσήμου, ἰσχύει δὲ αὕτη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς καὶ κυρωθήσεται νομίμως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Αὐγούστου 1930.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΜΑΡΗΣ

Ἐπὶ τῆς Γεωργίας
Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν

Ὁ Διοικητὴς
Κ. Β. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

Ἀρθρον 2.

α) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 1 τῆς συμβάσεως προστίθεται: Τὰ δάνεια ταῦτα χορηγήθησονται ὅχι ὑπὸ τὸν τύπον τῶν ἐπὶ κινήσῳ ἐνεχύρῳ δανείων ἀλλὰ ὑπὸ τὸν τύπον τῶν ἐπὶ πλ. κ. ματικῶν ἐνεχύρῳ τοιοῦτων, τουτέστι διὰ γραμματίου περιβαλλομένου μετὰ τὸ δικονομικὰ προνόμια τοῦ νόμου 4332 καὶ ἐπὶ κινήσῳ φυλασσόμενης εἰς τοὺς οἰκίστους τῶν παραγωγῶν. β) Εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας περιόδου τοῦ ἄρθρου 2 τῆς συμβάσεως προστίθεται ἡ φράσις: «ἢτοι, μέχρι δρχ. 2.20 κατ' ὅσον καὶ μετ' ἐλάχιστον ὀ. ρον δρχ. δύο κατ' ὅσον».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4410 περὶ ναυτικῆς στρατολογίας «ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν καὶ Π. Ἀργυρόπουλος λέγει ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑπέβλεπε τροπολογίας ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου τὰς ὁποίας εὐρίσκει δεδικοιολογημένας καὶ δι' αὐτὰ τροποποιεῖ τὴν β' παράγραφον συμφώνως πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς

Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης παρὰ τῇ ὅπως τὸ πρῶτον ἄρθρον ἀντὶ «προθεσμίας τριῶν ἡμερῶν» τεθῇ «προθεσμία 15 ἡμερῶν». Τὸ νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἡ Βουλὴ εισέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἐπερωτήσεων.

Πρόεδρος. Κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς θὰ συζητηθῇ τὸ Κωπαϊδικόν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Κωπαϊτικοῦ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον καθ' ἣν ἡκούσθησαν αἱ γνώμαι τῶν ἐχόντων γνώσιν τοῦ ζητήματος καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων κατεβλήθη προσπάθεια νὰ ἐξευρεθῇ μία λύσις διὰ τὴν θέσιν τῶν καλλιεργητῶν ἡτις ὑπεστηρίχθη ὅτι ἦτο καταθλιπτική. Ἐθεωρήθη τότε ὅτι ἡ λύσις πρέπει νὰ εἶναι διττή, προσωρινὴ καὶ ὀριστική. Ἡ πρώτη ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθῇ τάχιστα διὰ νὰ τεθῇ ἕνα τέρμα εἰς τὴν ἀπεργίαν, ἡ ὁποία ἐθίκεν ἐν ἀμφιδόλῳ τὴν πρώτον καλλιέργειαν. Ὡς μέσον διὰ τὴν προσωρινὴν λύσιν ἐπροτάθη ἡ ψήφισις ἐνὸς νομοσχεδίου ὅπερ εἶχεν ὑποβληθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐδήλωσεν ὅτι εἶχε λάβει προτάσεις τῆς ἐταιρίας μειώσεως τοῦ μισθώματος. ὅτι δὲ ὅλ' ἐκάλει ἀντιπροσώπους ἀμφοτέρων τῶν μερῶν δι' ἐξεύρεσιν λύσεως καὶ ἡ Βουλὴ ἐχειροκρότησε τότε τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκάλεσε τοὺς ἀντιπροσώπους καὶ ἀφ' οὗ ἐδασάνισε τὰς προτάσεις ἀμφοτέρων ἑκάμει μεσολάβησιν, ἡ ὁποία ἐθίκε τέρμα εἰς τὴν ἐκκρεμότητα. Ἡ μεσολάβησις εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ὀλικὴν ἐλάττωσιν εἰς τὰ μισθώματα 4. ἑκατομμυρ. 104 χιλιάδων 460 δρχ. ἐν συνόλῳ.

Ἡ ἐταιρία μετὰ τὴν ὁποίαν δι' ἐπιστολῆς τοῦ συνεννοήθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔμεινε σύμφωνος καὶ καθωρίσθη ὑπ' αὐτῆς ὅπως ἐπανεέλθουν οἱ καλλιεργηταὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν τῶν 15 Ἰανουαρίου. Τὴν 30 Δεκεμβρίου ἐκονοποίησε πρὸς τοὺς καλλιεργητὰς τὰς ἀποφάσεις τῆς καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰς ἐργασίας τους, ἀλλ' οἱ καλλιεργηταὶ εἰς ἀπάντησιν ἤλθον πρὸς ἐμὲ καὶ μοῦ ἐδήλωσαν, ὅτι δὲν θεωροῦν τοὺς ὅρους ἱκανοποιητικούς, ἀλλ' ἐζήτησαν ἐλάττωσιν ἀκόμη τῶν δημητριακῶν κατὰ 2 ο) ο) τοῦ ἀρθοσίου κατὰ 3 ο) ο) καὶ τοῦ βάρβακος κατὰ 2 ἀνάδας. Ἀπήντησα ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε μεγάλας προσπάθειας διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σημαντικὴν αὐτὴν μείωσιν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀκυρώσωμεν τὴν γενομένην συμφωνίαν καὶ νὰ ἀρχίσωμεν νέας διαπραγματεύσεις, τὸ καλύτερον δὲ ποῦ ἔχουν νὰ κάμουν εἶναι νὰ ἐπαναλάβουν τὰς ἐργασίας των. Οἱ καλλιεργηταὶ ἐπερίμεναν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ὅταν ἦλθε τὸν εἶδον διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των καὶ ἐζήτησαν νέας μειώσεις. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ρίψῃ ἐπὶ τῶν ὁμων τῆς ἐταιρίας νέαν μείωσιν, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ ἔδῃ τερματισμὸν τὴν ἀπεργίαν ἀπεφάσισε νὰ ρίψῃ εἰς βάρος τοῦ Κράτους τὴν νέαν μείωσιν ἀνερχομένην εἰς 1.205.000 δρχ. Δι' ἐπιστολῆς τοῦ δὲ ἐγνώρισεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον. Ταῦτα ἔγραψεν τὴν 10 Ἰανουαρίου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Παρῇθεν ὅμως ἡ 15 Ἰανουαρίου καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν καλλιεργητῶν προσῆλθε νὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἦσαν ἐνθουσιασμένοι διότι ἔλαβον ὅτι εἶχον ζητήσιν. Τὴν 17 Ἰανουαρίου ἡ ἐταιρία ὑπέμνησεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ὅτι ἡ προθεσμία παρήλθε, ἀλλ' ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν ὕψιμον σπορὸν παρατείνει τὴν προθεσμίαν μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου καὶ συγχρόνως παρέχει νέας τινὰς εὐκολίας πρὸς τοὺς καλλιεργητὰς. Παρῇθεν ὅμως καὶ ἡ νέα προθεσμία καὶ οὐδεὶς καλλιεργητῆς προσῆλθε νὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν.

Β. Κυρέλλος. "Όταν ή εταιρία επεξεργάσεται την προϋπομίσαν δέχλωσαν ότι δέχεται τούς όρους εις τούς όποιους κατέληξαν ή μισολόγησις της Κυβερήσεως;

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός της Γεωργίας). Βεβαίως ναι. (Αναγινώσκει επιστολήν της εταιρίας καθ' ήν αυτή αποδέχεται τούς όρους και ύπ'σχεται και μερικώς ευκολίας). Παρήλθεν ούτω ή προθεσμία και την 25 Ιανουαρίου ή Κοινοβουλευτική επιτροπή απεφάνισε...

Α. Κουτσοπέταλος. Πρό της έκπνοης της προθεσμίας.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός της Γεωργίας). Να μεταβή επί τόπου. Βεβαίως δέν επρόκειτο να καταγίνη ή επιτροπή διά την προτεινών λύσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εγώ ειπον εις την επιτροπήν, ιδού τί επέτυχ, βοηθήσατε και πεις να επαναλάβουν οι καλλιεργηται την εργασίαν των, δέν ειπον εις την επιτροπήν να ανακατευθώ εις την προσωρινήν λύσιν.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός της Γεωργίας). Η επιτροπή δέν ειπεν εις τον κ. Πρωθυπουργόν "σταθήτε μη προχωρήτε μη πάρετε απόφασιν" έχουν και έγγραφον του προέδρου της επιτροπής κ. Ζωγράφου ότι δέν θά επανέλθουν ή επιτροπή εις το ζήτημα της προσωρινής λύσεως. Η επιτροπή μετέβη πλησίον των γεωργών και εξήτασε τας απόψεις των υπέβαλε δέ κατόπιν προτάσεις προς την Εταιρίαν.

Α. Κουτσοπέταλος. Πριν κάμει πρότασιν τινα ειδς τούς διευθύνοντας την Εταιρίαν και συνεζήτησε μετ' αυτών δια μακρόν.

Α. Αλεξανδρής. Η Εταιρία εξήτασε τούς υποβληθέντας υπό της επιτροπής όρους και απέρριψε τούς περισσότερους και ίσως τούς κυριωτέρους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Η συνεινότης με την εταιρίαν δέν αφεώρα την προσωρινήν λύσιν, ως μη τὰ ανακατέμειν τὰ ζητήματα.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός Γεωργίας). Η Κυβέρνησις εδήλωσαν ότι, ότι είχε να κάμει τὸ έκαμει και δέν είναι δυνατή άλλη υποχώρησις. Δέν εδίστασε δέ μνημών της αλληλεγγύης, ή όποια πρέπει να υπάρχει μεταξὺ των πολιτών, να ρίψη και σημαντικόν βάρος χάριν της μειώσεως επί των ὤμων του Κράτους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λένε οι κ. βουλευται πῶς τὸ βάρος ἐκ της μειώσεως είναι περισσότερον ἀπὸ 1 εκατομ. 200 χιλ., καλύτερα να λένε περισσότερα παρὰ ὀλιγώτερα.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός Γεωργίας). Οὐδείς ὅρος επιβαρυντικός των καλλιεργητῶν υπάρχει εις τὰς συμφωνίας και οὐδεις κατὰ των ἀπεργῶν, ἐάν δὲ επαναλάβουν οι καλλιεργηται τὰς ἐργασίας των θά εὐρουν και 15 χιλιάδας στρέμματα καλλιεργημένα ἀπὸ την Εταιρίαν. Ἐκτὸς αὐτοῦ ή Κυβέρνησις διέγραψεν ἀπὸ τοῦ βήματος ὀλόκληρον πρόγραμμα διὰ τὸ μέλλον τὸ ὁποῖον θέλει καταστήσει εὐτυχίαν την ζῶν και αὐτῶν των κατοίκων. Τὴν εὐεργετικὴν δράσιν της Κυβερνήσεως ἤλθον να ἐξαφανίσουν διὰ της ἐπιμονῆς των οι καλλιεργηται. Τί ἐγένετο ὅμως μετὰ την ἐπιστροφὴν της επιτροπής; Η Κυβέρνησις ἐξαντλήσασα και την τελευταίαν προσπάθειαν ὑπὲρ των καλλιεργητῶν ἐθεώρησεν ὅτι δέν ἔπρεπε να ἀφίση και τὸ ἐλάχιστον, να μη τὸ ἐκμεταλλευθῇ ὑπὲρ των καλλιεργητῶν, και εἶπε πρὸς την εταιρίαν, δέν θά δώσετε εις τὸν νέον Υπουργόν της Γεωργίας κάτι τι διὰ να φανῇ και αὐτός, ὅτι κάτι ἔκαμει ὑπὲρ των καλλιεργητῶν; Καὶ ή Εταιρία δι' ἐγγράφου της ἐπρότεινε νέους ὅρους, ἐδέχθη δηλ. νέαν ἐλάττωσιν μισθώματος, δηλ. κατὰ μίαν ὁκτὸν τοῦ βάρους και κατὰ 1^ο τοῦ καλαμποκιοῦ. (Χειροκροτήματα). Η Κυβέρνησις δέν παρημέλησε να κάμει πᾶν τὸ ἐξασφαλίζον την ἐλευθερίαν της θελήσεως τὸν μὲν, την ἐλευθερίαν της ἐργασίας τῶν δέ, ἐάν θέλουν ὡς ἐξακολουθήσουν την ἀπεργίαν, ἡμεῖς δέν θά την σπᾶσωμεν διὰ της βίας.

Α. Κουτσοπέταλος. Ἐάν επαναλάβουν την ἐργασίαν θά τούς δοθοῦν οι ἀγροὶ των;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). "Όσον ἀφορᾷ τούς ἀγρούς ή Εταιρία είναι πρόθυμος ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον να πάρουν τὰ 25^ο και τὰ 75 να μείνουν διὰ τὰ ἔξοδα της καλλιεργείας.

Α. Κουτσοπέταλος. Αὐτὰ ἀφορῶν τούς ἀγρούς πού ἐκκαλλιέργουν ἄλλοτε ἀλλὰ τὰς μη καλλιεργημένας γαίας;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκτὸς ἐάν ἔχει ἡδη διαθέσιμα εἰς ἄλλους. Εἰγὼ ἔκαμα τὸ καθήκον μου, νομίζω δὲ ὅτι τὸ ἐξήντησα. Ἀλλ' εἶπον εις την εταιρίαν, ἐάν δέν θελήσουν οι καλλιεργηται να επαναλάβουν τὰς ἐργασίας των, ἐάν παρυσυρθοῦν ἀπὸ τούς δημαγωγούς να ξέρης ὅτι ή Κυβέρνησις είναι ἀποφασισμένη να μὴ μείνῃ ἀκαλλιεργητος τόση ἐκτασις και θά σοῦ δώσῃ ὅλην την συνδρομήν. Θά σοῦ δώσῃ και τὰς ὕλικας και ἡθικὰς δυνάμεις ἐάν καλλιεργήσης ὅπως δέηποτε. Εἰργάσθησαν καμμίκα πεντακοσχιὰ ἀνθρωποι, ἀλλὰ τὸ πολὺ μέρος ἔμεινε ἀκαλλιεργητον. Θά σὰς παρακαλέσω ὅλους, διότι ὅλοι ἔχετε καθήκον, να ἐνισχύσῃτε την Κυβέρνησιν εις την προσπάθειάν της και να ἀφίσετε τὸν κακὸν δαίμονα των καλλιεργητῶν, τὸν Ἀφεντάκη, ὁ ὁποῖος παρασύρει και ἐκμεταλλεύεται τούς καλλιεργητάς, ὁ ἀνθρωπος αὐτός ὅστις ἔχει εις βῆρος του και ἀπόφασιν τοῦ πλημμελοδικείου και ὁ ὁποῖος προχθὲς εὐρίσκετο ἐδῶ εις την αἴθουσαν προσπαθῶν να ἐπηρρεάσῃ και τούς βουλευτάς.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐδῶ ἦτο και τώρα, να τώρα ἐξέρχεται της αἰθούσης.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τώρα πού τ' ἄκουσε φέγγει.

Γ. Καφαντάρης. Εἰς τὰς ευκολίας περιλαμβάνονται και τὰ χρέη των καλλιεργητῶν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός).... Λοιπὸν θά σὰς παρακαλέσω να βοηθήσῃτε την Κυβέρνησιν πρὸ πάντων τούς καλλιεργητάς, να ἀκουσθῇ ἐκ μέρους ὅλης της Βουλῆς ὅτι εις τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔγινεν ὅτι ἦτο δυνατόν να γίνῃ. Εἰγὼ ἔχω να κάμω την δήλωσιν, ὅτι θεωρῶ, ὅτι ἐξεπλήρωσα τὸ καθήκον μου εις την δεινὴν αὐτὴν περίστασιν, ὅπου εἰμαι ὑποχρεωμένος να μερίσω τὸν χρόνον μου ὅχι μόνον δι' ἐν ζήτημα ἀλλὰ διὰ τόσα ἄλλα ζητήματα. Παρακαλῶ την Βουλὴν να μὴς ἀφίση να πᾶμε και εις ἄλλην ἐργασίαν, διότι δέν ἔχομεν να ἀσχοληθῶμεν περισσότερον με αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Α. Παπαναστασίου. Αἱ δηλώσεις δέν είναι ικανοποιητικὴ και δι' ἄλλους λόγους και διότι ὁ κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως εδήλωσεν, ὅτι ή εταιρία είναι πρόθυμος να δώσῃ ἀδείας να καλλιεργήσουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). "Όχι να καλλιεργήσουν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐκτὸς ἐάν ἔχει διαθήσῃ. Αὐτὸ τὸ "ἐάν ἔχει διαθήσῃ" σηκώνει πολὺ νερό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κάμνω την δήλωσιν ὅτι εις τὸ σημεῖον αὐτὸ είναι ἀδύνατον να δεχθῶ καμμίαν ὑποχώρησιν ἐκ μέρους της Κυβερνήσεως, διότι ἔχω ἀναλάβει ρητάς ὑποχρεώσεις ἀπέναντι της εταιρίας, αὐτὸ δὲ διότι ὁ πῆρξα εὐθὺς ἀπέναντι της εταιρίας και διότι ἔκαμα τὸ καθήκον μου ἀπέναντι αὐτῆς και δέν ἐννοῶ να χάσω τὸ κύρος μου. Δηλῶ λοιπὸν ὅτι οὔτε καὶ θά ἀκούσω τὰς σχετικὰς λύσεις.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, είναι ἐκκρεμὴς μία ἐπερώτησις και δέν ἐννοῶ...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). (ἐγείρεται ἵνα ἀπέλθῃ εἰς αἰθούσης) Θέλει ὁ κ. Παπαναστασίου να μὴ καθήλωσῃ διὰ να ἀκούσω τὸ τί θά μοῦ εἴπουν. Εἰχω ἕνα Υπουργόν της Γεωργίας, ὁ ὁποῖος ἔχει πλήρη την ἐμπιστοσύνην της Κυβερνήσεως και ὁ ὁποῖος θά μετᾶσχη εις την συζήτησιν. Εἰγὼ ἔχω να μεταβῶ εις ἄλλην ἐργασίαν ἐπίσης σπουδαίαν.

Α. Μπακαλάμπας. Ἀπὸ την ἀγόρευσιν, λέγει, τοῦ κ. Υπουργοῦ της Γεωργίας ἐξήχθη ἐν συμπέρασμα σαφές, ὅτι ἂν ἐχειροτέρουν ἡ κατάστασις εις την Κωπαῖδα ὑπάτιοι είναι ἀφ' ἐνός οι καλλιεργηται μὴ ἀκούσαντες τὰς συστάσεις της Κυβερνήσεως και ἀφ' ἐτέρου ή Κοινοβουλευτική Επιτροπή ὡς ἐξεληθούσα των ὀρίων της ἀρμοδιότητός της.

τόπιν των ἀνωτέρω ἀναγκάζομαι να ἀνασκευάσω μερικὰς ἀπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Υπουργοῦ της Γεωργίας. Τὴν ἐπερώτησιν περὶ τοῦ Κωπαϊδικοῦ εἶχομεν ὑποβάλῃ διότι ἐδημιουργήθη κατάστασις ἐγκυμονοῦσα συρράξεις, και ὑπάτιοι καὶ ἡμᾶς ἦσαν, ἀφ' ἐνός ή κακοπιστία της Εταιρίας και ἀφ' ἐτέρου ὁ κακὸς χειρισμὸς τοῦ ζητήματος ἐκ μέρους τοῦ Υπουργοῦ της Γεωργίας. Πρὸς ἀπόδειξιν των ἀνωτέρω ἀναφέρω τὰ γεγονότα. Ὁ κ. Πρωθυπουργός κατόπιν της ἀπεργίας εἶχε προσκαλέσει τούς καλλιεργητάς και τούς βουλευτάς πρὸς συζήτησιν ἐπὶ των ἀξιουμένων πρὸς επανάληψιν της καλλιεργείας ὅρων, και ὁ κ. Πρωθυπουργός κατέληξεν εις ὠρισμένην συμφωνίαν γενομένην δεκτὴν μὲν ἐκ μέρους της Εταιρίας, των δὲ ἀντιπροσώπων των καλλιεργητῶν και των βουλευτῶν δηλώσαντων ὅτι θά ζητήσουν την συγκατάθεσιν των χωρικῶν. Η συμφωνία ἐδημοσιεύθη και διὰ τοῦ τύπου και ὁ κ. Πρωθυπουργός ἀνεχώρησεν εις τὸ ἐξωτερικόν. Μετὰ τοῦτο τὸ ζήτημα περιήλθεν εις την ἀρμοδιότητα τοῦ Υπουργείου της Γεωργίας, ὅπερ ἐδημοσίευσεν ἐγκύκλιον, ἡτις ἐπεδύρνε τούς καλλιεργητάς με ἀντιθέτους ἀπὸ τούς συμφωνηθέντας ὅρους.

Α. Αλεξανδρής. (Υπ. Γεωργ.). Ποῦ εὐρίσκατε την ἀντιθέσιν;

Α. Μπακαλάμπας. Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐρωτήματός σας, σὰς ἀναγινώσκω ἐπιστολὰς των ἰδίων κ. κ. βουλευτῶν (ἀναγινώσκει ἐπιστολήν τοῦ βουλευτοῦ κ. Κουτσοπέταλου διαφεύδοντος ὠρισμένους περιοπάς των δηλώσεων τοῦ διευθυντοῦ της Εταιρίας κ. Μπέλ.).

Α. Αλεξανδρής. (Υπ. Γεωργ.). Εἰγὼ δέν εἶπά τι διάφορον ὥστε να εἶμαι ἐν ἀντιθέσει.

Α. Μπακαλάμπας. Εἰγὼ λέγω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον βεβαίως και ή Κοινοβουλευτική Επιτροπή, ὅτι ή ἐγκύκλιος ἀνεκοίνου ὅρους μὴ συμφωνηθέντας.

Εἰς βουλευτῆς. Ποῖος τὰ λέγει αὐτά;

Α. Κουτσοπέταλος. Δι' ὅτι εἶπαμεν και ἐγράψαμεν ἀναλαμβάνονμεν την εὐθύνην.

Α. Αλεξανδρής. (Υπ. Γεωργ.). Ὁ ἀξιώτιμος ἀγορεύων ἰσχυρίζεται ὅτι ἐγὼ μετεποίησα τούς γενομένους δεκτοὺς ὅρους. Ἀλλ' ἐγὼ δέν μετέβαλον κανένα ὅρον, παρεξήγησις μόνον ἔλαβε χώραν περὶ των ἀποφασισθέντων μεταξὺ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ και της Επιτροπής.

Α. Κουτσοπέταλος. Δέν εἶπαμεν ἡμεῖς ὅτι μετέβαλεν ὁ κ. Υπουργός τούς ὅρους.

Α. Μπακαλάμπας. Πάντως ή επιτροπή λέγει ὅτι οι ὅροι οι συμφωνηθέντες με τούς καλλιεργητάς δέν είναι οι ἴδιοι με την ἐγκύκλιον.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός Γεωργίας). Διότι ὠμολογήθη και ἀπὸ τὸν κ. Πρωθυπουργόν ὅτι μετὰξὺ αὐτοῦ και της επιτροπής ἔλαβε χώραν παρεξήγησις.

Α. Μπακαλάμπας. Εἰμεθα σύμφωνοι. Ἀλλὰ με την ἐγκύκλιον τοῦ Υπουργείου της Γεωργίας οι καλλιεργηται ἀπευλόγησαν εις τὸν ἀρμόδιον Υπουργόν, διὰ να μάθουν ἂν ἐνεφυλοχώρησεν πλάνη ή σφάλμα, και τότε ὁ κ. Υπουργός της Γεωργίας εδήλωσεν ὅτι, τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀπουσιάζοντος, είναι ἀναρμόδιος να επανέλθῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Τὰ γεγονότα ταῦτα συνετέλεσαν εις τὸ να περάσῃ πολλὰς καιρὸς ἀπὸ την συμφωνίαν. Ὁ κ. Υπουργός σὰς ἐδήλωσεν ὅτι ἐτάχθη πρὸς ἐπὶ τὴν ἐπὶ τὴν πρὸς τούς βουλευτάς περὶ της επαναλήψεως των ἐργασιῶν ἀπὸ της 15^{ης} Ιανουαρίου, ἡτις ἀσφαλῶς ἐγένετο γνωστή εις τούς καλλιεργητάς μετὰ την 15^{ην} Ιανουαρίου, και συνεπὸς διὰ την λήξιν της προθεσμίας αὐτῆς δέν ἔχουν οι καλλιεργηται καμμίαν εὐθύνην. Μετὰ την 15^{ην} Ιανουαρίου ἤλθον οι καλλιεργηται εις την επιτροπήν και οι βουλευται και μὴς ἐδήλωσαν ὅτι ή Εταιρία δέν θεωρεῖ ἰσχυράν την συμφωνίαν, και ἡναγκάσθη τότε ή Κυβερνητική επιτροπή να μεταβῇ ἐπὶ τόπου πρὸς ἐξέτασιν, διότι ή ἀπόφασις της Βουλῆς ή συν-

τώσα την επιτροπήν μὴς ἐπέβαλλε να ἀπευθύνωμεν συστάσεις πρὸς τούς καλλιεργητάς να μὴς βοηθήσουν, ἀναλαμβάνοντες ἀμέσως ἐργασίαν. Ἐπὶ τόπου ή επιτροπή διεπίστωσεν ὅτι ἐκεῖνα πού ἀνεπυζάμεν κατὰ την πρώτην ἐπερώτησιν ἦσαν ὀλιγώτερα πρὸς την πραγματικότητα. Ἐν τούτοις εὐρέθημεν πρὸς Εταιρίας ἡτις εἶχεν ἀρρίξει ἡδη την αυτοκαλλιέργειαν των τμημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀναλάβῃ ὑποχρεώσεις ἐπιστροφῆς. Δεύτερον δέν ἐδίδεν εις κανένα καλλιεργητὴν ἀδειαν να καλλιεργήσῃ, ἂν δέν περνοῦσε ἀπὸ τὰ γραφεῖα να κανονίσῃ ὅλα τὰ παλαιὰ πρὸς την Εταιρίαν χρέη.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός Γεωργίας). Η Εταιρία εἶχε την ὑποχρέωσιν ὅπως ἐπιτρέψῃ εις τούς καλλιεργητάς επανάληψιν των ἐργασιῶν μετὰ ἐγγράφον ἀδειαν, εἰσηγγέσει τοῦ νομικοῦ συμβούλου αὐτῆς, ὅστις ἐφρόνει ὅτι εἶχε διαπραγμῇ τὸ συμβόλαιον. Τὴν 17 ή Εταιρία δι' ἐγκυκλίου της ἔλεγεν ὅτι ὅσοι θά επανέλθουν πρέπει να λάβουν γνώσιν των χρεῶν και τοῦ διακανονισμοῦ αὐτῶν, ὑπογράφοντας ἐν γραμμῶν.

Γ. Καφαντάρης. Δηλαδή τούς ὑπεχρέωνε ἵνα ἀναγνωρίσουν ὅλα τὰ χρέη και ἐτίθετο τοῦτο ὡς ὅρος επαναλήψεως της ἐργασίας.

Α. Αλεξανδρής (Υπουργός της Γεωργίας). Τὸνναντίον.

Κ. Ζωγράφος. Αὐτὸ ὅμως διεπιστώθη.

Π. Τσαλδάρης. Η Κοινοβουλευτική επιτροπή διαπιστώνει ὅτι δέν εἶδε τὰς γαίας ή Εταιρία, ἂν δέν ὑπέγραψαν οι καλλιεργηται ἕνα ἐγγράφον διὰ τὰ χρέη και τὸ ἴδιον ἐξητήθη και ἀπὸ τούς ἐμπροσθέντως προσελθόντας, ἐξητήθη δηλαδή ὑπογραφή γραμματίου ἀναγνωρίσεως.

Γ. Καφαντάρης. Δηλ. ή Εταιρία ἐφρόνει ὅτι ή ρύθμισις των χρεῶν ὑπῆγετο και εις την προσωρινήν λύσιν.

Α. Αλεξανδρής. (Υπουργός Γεωργίας). Σὰς ἀναγινώσκω, τονίζει, την ἀπάντησιν της Εταιρίας, λέγουσαν ὅτι ἔκαμεν ἐγκύκλιον δι' ὅλους με την πρόθεσιν να τούς κάμῃ ευκολίας, διὰ τούς ἀρνούμενους δὲ τὸν διακανονισμόν των χρεῶν θά διαφυλάξῃ τὰ δικαίωμά της, δέν θά ἀρνηθῇ ὅμως την καλλιέργειαν.

Α. Μπακαλάμπας. Τὸ ἐγγράφον ὅμως αὐτὸ πού ἀναφέρει ὁ κ. Υπουργός εἶχεν ἡμερομηνίαν μετὰ την μετάβασιν της επιτροπής, και ἐπομένως ὁ ὅρος πού εἶπαμεν εἶχε προταθῇ ἐκ μέρους της Εταιρίας, γνωρίζετε, συνεχίζει, ὅτι τὰ χρέη των καλλιεργητῶν εἶνε τοιαύτης φύσεως, ὥστε εἶναι ἀδύνατος ή ἀνάληψις ὑποχρεώσεως. Πλεῖστα ἀμφοτέρω τούτοις. Ἀλλὰ εἶναι ἀπὸ γεώμορον καταστραφείων ὑπὸ της Εταιρίας γαίων και ἐνῶ ἔπρεπε να τούς ἀποζημιώσῃ τὸνναντίον τούς χρεῶναι. Ἀλλὰ χρέη εἶναι ἀπὸ γεώμορα βάρους και κρομμύων διὰ τὰ ὁποῖα δέν ἔρρασεν ή παραγωγή και ἄλλα χρέη εἶναι ἀπὸ δοκιμαστικὰς καλλιεργείας καταδικασμένας εις ἀποτυχίαν κλπ. Συνεπὸς δικαίως ἡρῶντο οι καλλιεργηται την ἀναγνώρισιν τοιούτων χρεῶν. Ἐκτὸς τούτου διεπιστώθη ὅτι ζηροικὰ χωράφια ἐπερνοῦσαν διὰ ποτιστικά, ἔμεινον δὲ ἐκκρεμὴ και τὰ ζητήματα της ἀρδεύσεως και των φυλάκων. Ἐπίσης ἐθεοαῖωθη ή ἀποκαπὴ τοῦ ὕδατος, δι' ἣν ὀρθῶς ἐπενέθη τὸ Υπουργεῖον της Γεωργίας. "Όταν συνεδριάσκαμεν μετὰ την ἐπιστροφήν μας ἐλάθομεν ὑπ' ὄψει μας τὰς βεβαιώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ πρὸς τούς καλλιεργητάς, ὅτι δέν θά δεχθῇ ποτὲ ἀναχρονιστικούς ὅρους και ὅτι θά βοηθήτῃ τούς καλλιεργητάς. Ἡμεῖς ἐπὶ τῇ βῆσει τούτων δέν ἡδυνάμεθα να δεχθῶμεν τούς ὄντως ἀναχρονιστικούς ὅρους περὶ ὧν ἐγράψκαμεν και συνεζήτησαμεν με τούς ἀντιπροσώπους των καλλιεργητῶν τούς ἐπιβλητέους ὅρους. Καὶ ἀπεστειλάμεν εις την Εταιρίαν τὸ ἐγγράφον ὅπερ σὰς εἶπεν ὁ κ. Υπουργός και ὅπερ ἦτο ἐντὸς της ἀρμοδιότητος της επιτροπής. Η Εταιρία μὴς ἀπήντησεν ἀπορρίπτουσα τὸ ζήτημα της παρακαταβολῆς ἡτις συνίστατο εις τὴν ἀξίωσιν της Εταιρίας να κρατῇ ὅλην την παραγωγήν μέχρις ἐκκαθάρσεως των λογαρχισμῶν. Ἐζητήσαμεν ἐπίσης να ἐφαρμοσθῇ λογιστικὸν σύστημα της ΕΑΠ. δηλ. ἀτομικὰ βιβλίον πιστοχρεώσεως. Τὸ τοιοῦτον δέν τὸ ἀπεδέ-

χθη λέγουσα ότι θα τὸ σκεφθῇ. Ἐζητήσαμεν, ἐπίσης, νὰ πληρώνη τὰς ζημίαις κατακλύσεως καὶ δὲν τὸ ἀπεδέχθη. Ἐζητήσαμεν, ἀκόμη, νὰ μὴ γίνωνται ἐξώσεις ἀνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν ἀνωτέρην ἐμποτεῖαν τοῦ Κράτους καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπερρίφθησαν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον ἡ Ἐταιρία δι' ἧς ἐκάλει νέους καλλιεργητὰς διὰ τὴν Κωπαΐδα.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου μετὰ τὴν ἐκποσὴν τῆς προθεσμίας.

Α. Μπακάμπασης. Σὰς ἀπέδειξα ὅτι διὰ τὴν ἐκποσὴν τῶν προθεσμιῶν δὲν πταίουν οἱ καλλιεργηταί· ἀλλὰ ἄραγε εἶναι δίκαιον νὰ ἐκδιώκωνται οἱ παλαιοὶ καλλιεργηταί, ὅπως κἀν ἡμέτερον ἡ Ἐταιρία, διότι δὲν φαντάζομαι νὰ ἱκνοποιήθητε ἀπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Καὶ ἐξεταστέον σχετικῶς ποῖα ἡ σχέση μετὰ τῶν καλλιεργητῶν καὶ ἑταιρίας. Ὑπάρχουν σωρεῖται παρεχόμενα πρὸς τοὺς καλλιεργητὰς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ὅπερ ὅμως τὸ 1925 ἀπὸ ἐπικερπώτρια πού ἦτο ἡ Ἐταιρία, τὴν ἔκαμε ἰδιοκτητήριαν χωρὶς νὰ σκεφθῇ τί θὰ γίνοντο τὰ παρεχόμενα. Ἀλλ' ἂν αὐτὴ ἡ πληροφορία δὲν εἶναι ὁρθή ὡς ἔλθωμεν εἰς τὸ ἄλλο. Ὁ κόσμος αὐτὸς εἰργάσθη ἐπὶ ἔτη, ἔχουσιν τὸν ἰδρῶτα καὶ ἐξεχέρσασαν τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ ἔρχεται σήμερον ἡ ἑταιρία διότι τὰ γεώμορά της εἶναι ἀκριβὰ, νὰ τὸν ἐκδιώξῃ. Καὶ δι' αὐτὸ καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ὠρισμένα πράγματα στηριζόμενα ἐπὶ τῆς ἡθικῆς καὶ τοῦ δικαίου. Ζητοῦμεν πρῶτον ἐνοικιστάσιον, ζητοῦμεν τὴν ἐπιβολὴν τοῦ θεμιτοῦ μισθώματος, ὅπερ δὲν ἔγινε δεκτὸν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ χωρὶς τοῦτο σὰς δηλοῦμεν, ὅτι ἡ κατὰστασις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶναι οἰκτρὰ, διότι ἐκτός ἡμῶν μετέδωκαν εἰς Κωπαΐδα καὶ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ καὶ διευθύνει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, οἵτινες ἐδήλωσαν ὅτι οἱ ὅροι τῆς καλλιεργείας εἶναι τοιοῦτοι, ὥστε μὲ αὐτοὺς νὰ καταντῇ ἄδύνατος ἡ καλλιέργεια. Ἰδοὺ οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες εἰς ἡμᾶς νὰ φέρωμεν τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ ζητήσωμεν ἐνοικιστάσιον, θεμιτὸν μισθὸν, κατάρτησιν τῆς παρεχόμενης καὶ ἀπαγόρευσιν τῶν ἐξώσεων ἀνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως. Κύριοι, ἐπιλέγει, φανταζόμεθα ὅτι εἰς ἕνα ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔλαβε χαρακτῆρα κοινωνικὸν ἡ παρέμβασίς μας ἐπεβάλλετο καὶ θεωροῦμε, ὅτι ἐπράξαμεν τὸ κατ' ἄριστον καὶ ἄλλοι θὰ φέρουν τὴν εὐθύναν τῶν συνεπειῶν τῆς μὴ παραδοχῆς τῶν συστάσεών μας (χειροκροτήματα).

Ν. Τζεργιῆς. Καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος, λέγει, τοῦ ἔθνους καὶ διότι πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ δοθῶν εἰς τὴν καλλιέργειαν αἱ ἀποκαλυφθόμεναι ἐν Μκεδονίᾳ γαῖαι διὰ τὰς ὁποίας μάλιστα ψιθυρίζεται, ὅτι θὰ δοθῶν εἰς ἑταιρίαις μετέβην μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν Κωπαΐδα καὶ διεπιστώταμεν ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ εὐρίσκονται μετὰ τὸ τοῦ στόχου τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος ἀρ' ἐνός καὶ τῶν κακῶν εἰληγήσεων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀρ' ἐτέρου. Ἀρῶ καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἀπεκλήθη δημηγῶγός. Λυποῦμαι, τονίζει, διότι ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἔχομεν συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν μας. Ἀλλὰ γνωρίζομεν καὶ ἡμεῖς τὰς δυσχερείαις τῆς ἐπιλύσεως...

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὑπάρχουν δυσχερείαι, θέλησις μόνον δὲν ὑπάρχει.

Ν. Τζεργιῆς. Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ξένης ἑταιρίας. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς ἐπιρρίψεως τῶν εὐθυνῶν εἰς ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις ἐρώτα τὴν Βουλὴν καὶ συνεκράτησε τοὺς καλλιεργητὰς, εἶναι τεραστία δικαιοσύνη, διότι ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ ἐπέδειξαν νομιμόρρονα στάσις ἀξίαν θυμικῆς. Καὶ ἀπὸ τὴν πρώτην συζήτησιν, συνεχίζει, διεπιστώθη ὅτι καὶ ὁ Ὑπουργὸς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐπίστευον εἰς τοὺς ἱσχυρισμοὺς τῆς ἑταιρίας.

Ἀλλὰ ἡ ἔρευνα τῆς ἐπιτροπῆς διέψευσε ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἱσχυρισμοὺς καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τῶν Κυβερνητικῶν βουλευτῶν ἡ ἀποφασιστικότης των, ὅπως λύσουν τὸ ζήτημα μὲ

τὴν συνδρομὴν ὅλων μας. Καὶ ἐνῷ ἐπιστοποιήθησαν τὰ πράγματα αὐτὰ, ἐρχόμεθα πάλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν τῆς ἀπεργίας κατὰστασιν καὶ ἡ παρέμβασίς τοῦ Κράτους εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ διὰ τὸ συμπῆρον αὐτοῦ τοῦ Κράτους ὅπερ ζημιούται διὰ τῆς ἀκαλλιεργήσεως. Ἀλλ' ὅπως γίνεται ἡ παρέμβασίς δὲν λύει τὰ ἐκκερμῆ προβλήματα. Μὲ τὴν ἀλληλογραφίαν Πρωθυπουργοῦ καὶ ἑταιρίας δὲν φθάνομεν εἰς λύσιν. Νομίζω ὅτι χρειάζονται ἐπικρατεῖς ἀποφάσεις. Ὑπάρχει βεβαιωμένον ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ὑπογραφεύς καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ συντηρητικώτατου κ. Ζωγράφου μὴ ἀρνηθέντος τὴν κατὰστασιν καὶ ἀγνωρίσαντος ὅτι ἐπιβάλλονται ριζικὰ μέτρα.....

Κ. Ζωγράφος. Βεβαιώτατα, ἂν καὶ δὲν τὴν ὑπέγραψεν.

Ε. Κουλουμβάκης. Καὶ καλὰ ἔκαμε.

Ν. Τζεργιῆς. Γνωρίζομεν τὰς ἰδέας σας κ. Συνάδελφε.

Ε. Κουλουμβάκης. Γνωρίζετε, ὅτι διαφωνῶ εἰς ὅλα τὰ ζητήματα μὲ τὴν πτέρυνά σας.

Ν. Τζεργιῆς. Νὰ διαφωνήτε. Ἡ ἑταιρία, συνεχίζει, ἔδειξεν ὄντως κακοπιστικὴν δικαιοδοσίαν τὴν πράττειν τῆς ἀπεργίας καὶ ἐρωτᾶται, ὅλοι οἱ ἀνταχθόντες τὸν ἀγῶνα αὐτόν, μὲ ποῖας ἐγγυήσεις καὶ ἀσφαλίσεις θὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς καὶ νὰ τοὺς εἰπώμεν νὰ ἀναμένωσι καὶ πάλιν. Μὲ τὴν πρωτορινὴν λύσιν δὲν θὰ φθάσῃ καὶ πάλιν τὸ ζήτημα εἰς τὸ τέμα. Καὶ ἡ λύσις ἡ ἱκνοποιητικὴ καὶ ἡ ἐπιβεβλημένη εἶναι ἡ παρεχόμενη τῶν γυνῶν καὶ ἡ ἐξαγορά των. Εἶναι ἔγκλημα, τονίζει, εἰς τὴν παρεῖσαν ἐποχὴν νὰ δικτηροῦμεν δούλους. Ἐὰν ὁ κ. Βουλευτὴς Οἰκ. τούτου.....

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐγὼ συμφωνῶ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ εἰς αὐτὸ διαφωνεῖτε σῆς, διότι ἐμποδίζετε τὴν λύσιν, ἐπειδὴ θὰ σὰς λείψῃ τὸ κυριώτερον αὐτοῦ σας.

Ν. Τζεργιῆς. Ἡμεῖς σὰς δίδομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ γίνετε σῆς εὐεργέτης τοῦ πληθυσμοῦ ἐκεῖνου. Ἡμεῖς διατηροῦμεν τὴν τιμὴν νὰ ὠθοῦμεν τὰ ζητήματα καὶ σῆς λύσατέ τα.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐγὼ τὸ συνέστησα εἰς τὴν α' συζήτησιν, σῆς ὅμως δὲν ὠθήταται πρὸς τὴν λύσιν.

Ν. Τζεργιῆς. Ἐκεῖνο ποὺ πρόχει καὶ εἰς τὸ ὅποσον ἐπιμένομεν σήμερον εἶναι ἔξω αἱ προτεινόμεναι λύσεις εἶναι αἱ συμφέρουται. Κατὰ τὴν γνώμην μου αἱ λύσεις δὲν εἶναι ἐγγυημέναι, διότι ἡδὴ ἔχομεν παρὰ τῆς ἑταιρίας τὴν καταστράφησιν τῆς πρώτης συμφωνίας μετὰ τὴν ἑταιρίαν Πρωθυπουργοῦ. Ἐπιστοποιήθη, ὅτι ἐζήτησεν ἡ ἑταιρία πρῶτον τὴν καταβολὴν τῶν χρεῶν καὶ ἔπειτα θὰ ἔδιδε τὴν ἀδείαν τῆς ἐκκαλύψεως τῆς καλλιεργείας. Καὶ ἐνῷ τὰ χρέη αὐτὰ ἦσαν ἀνύπαρκτα, ἐζητοῦντο ὅμως γραμμάτια ἀναγκαστικῶς αὐτῶν, ὡς ὁρθῶς περητῆρηται ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἐχομεν λοιπὸν βεβαιωμένον ὅτι ἐκτός τῶν πιέσεων τοῦ παρελθόντος καὶ νέας ἐκδηλώσεως κακοπιστίας καὶ μετ' αὐτὰς ἐλλόγως σήμερον γίνονται ἀμυβόλαι εἰς ὅλους μας, ἂν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰς παρεχόμενας ἐγγυήσεις.

Συνεχίζων ὁ κ. **Ν. Τζεργιῆς** λέγει, ὅτι, νομίζει ὅτι δὲν ὑπάρχουν αἱ ἀπαιτούμεναι ἐγγυήσεις. Προκαλῶ, λέγει, μίαν ἐδήλωσιν ὑπεύθυνον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας. Πρέπει νὰ ξεκαθαρισθῶν τὰ ζητήματα, διὰ νὰ δυνάμεθα μετὰ θάρρους νὰ κρίνωμεν, ἂν συμπερὴν ἡ προσωρινὴ λύσις νὰ τελεωθῇ τὴν ἐπιτροπῆν. Φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμεινόμεν ὅπως ἡ ἑταιρία δεσμευθῇ νομοθετικῶς. Ἰδίως εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιστάσιου καὶ τὸ ζήτημα τοῦ θεμιτοῦ μισθώματος. Ἡ ἑταιρία διὰ διαφόρων προτάσεων θὰ ἐκδικηθῇ τοὺς μαχητικότερους, οἱ ὁποῖοι ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἀπεργίας, προκαλέσαντες τὴν ὑποχώρησιν τῆς ἑταιρίας. Ἡ Κυβέρνησις εἶπεν ὅτι θὰ διαθέσῃ ὅλας τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς χώρας διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπεν κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς καλλιεργητὰς ἐκ τῆς ἑταιρίας. Καμμία ἐγγύησις δὲν ὑπάρχει δι-

αὐτοὺς. Πιστεύω ὅτι ἡ ὀριστικὴ λύσις θὰ εἶναι ἡ ἀπαλλοτρίωσις καὶ ἡ παραχώρησις τῶν γαιῶν. Πρέπει τὸ ζήτημα νὰ ἀποκαλυφθῇ, διότι ἡ ἑταιρία εἶναι κακοπιστή. Αἱ προσωρινὰ λύσεις δὲν παρέχουν καμμίαν ἐγγύησιν. Ὀλόκληρος ἡ χώρα, κύριοι, κατακλύζεται ἀπὸ ζητήματα διαφόρων ἑταιριῶν. Δὲν προφθάνομεν νὰ ψηφίζωμεν συμβάσεις. Πρέπει ἡ φάμπρικα αὐτὴ νὰ τελεωθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγεννήθη, κύριοι, ζήτημα γενικώτερον, ζήτημα κοινοβουλευτικῆς τάξεως. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσε πρὸ ὀλίγου ὅτι αἱ πολλὰ ἀσχολίαι τοῦ δὲν τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἀπορροφᾷται ἐπὶ πολὺ δι' ὅλας τὰς ὑποθέσεις. Κανεὶς δὲν τοῦ τὸ ἐπέβαλε. Τοῦτο πράττει ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ θελήσεως. Ἡμεῖς ὅμως θέλομεν ὑπευθύνους Ὑπουργούς, διὰ νὰ συζητῶμεν καὶ Βουλὴν τῆς ὁποίας αἱ γνώμαι νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν. Ἀλλὰ ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ἐπίσης κατηγορηματικῶς ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀκούσῃ καμμίαν πρότασιν μεγαλυτέρας ἱκνοποιήσεως τῶν καλλιεργητῶν. Τοῦτο ἔχει ἰδιαιτέραν ὄλως σημασίαν. Ἐχει τὴν σημασίαν, ὅτι δὲν δικαιούται ὁ Ὑπουργὸς ἐπιδόχη καὶ ἂν λεχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀπὸ οὐνόθεν ποτε ἐπιχειρήματα καὶ ἂν συνοδευεταί, δὲν δικαιούται, λέγω, ὁ Ὑπουργὸς νὰ δώσῃ προσοχὴν. Ὅτι καὶ ἂν λεχθῇ εἶναι καπνὸς καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν θέλει νὰ ἀκούσῃ τίποτε. Ἐχει τοῦτο τὴν σημασίαν, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εὐρίσκειται κατὰ τύπους. Λυποῦμαι δὲ διὰ τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθεν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Δύνασθε νὰ ἐρμηνεύετε τὰ πράγματα ὅπως θέλετε. Ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ κατηγορήτε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι φεγομαχεῖ, ὅταν εἶναι παρὼν ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργός.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἡμφισβήτησα ὅτι εἶπατε ἐδῶ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Καὶ δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ παρευρίσκειται ἐνταῦθα εἰς ὅλας τὰς συζητήσεις ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἀσχολῆται μὲ ὅλας ἀπολύτως τὰς ὑποθέσεις.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι. Εἶπον μόνον ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δύναται νὰ δεχθῇ καμμίαν νέαν ἀξιόσιν, ἀρα ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ἡ Βουλὴ εὐρίσκονται ἐνταῦθα κατὰ πλῆγμα.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Ἐὰν ἡ Βουλὴ λάβῃ μίαν ἀπόφασιν δὲν εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκεῖνος, ὅστις θὰ τεθῇ ὑπεράνω μίαν τοιαύτης ἀποφάσεως.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ σὰς ἀφίσσῃ τότε νὰ διαχειρίζεσθε ὑπευθύνως τὸ ζήτημα.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Τοῦτο πράττει.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ εἶπεν ὅτι δὲν δέχεται νὰ ἀκούσῃ τίποτε.

Κ. Βουδούρης. Καὶ προσέθεσεν ὅτι θεωρεῖ τὴν συζήτησιν περιττήν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Δὲν εἶπε τοιοῦτόν τι. Εἶπεν ὅτι ἔχω ἄλλας ἀσχολίας καὶ δὲν δύναμαι νὰ παρακολουθῶ τὴν συζήτησιν. Πάντως παραμένει ἐνταῦθα ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργός.

Α. Παπαναστασίου. Λυποῦμαι διὰ τὴν θέσιν εἰς ἣν ἔχει περιέλθει ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία εἶναι πλασματικὴ. Ὑπὸ τοιοῦτους ἄρους ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ αἰσθάνη τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν ἔχει, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἀξιοπρέπειάν της, νὰ ἀξιώσῃ τὴν διάλυσίν της.

Κ. Βουδούρης. Νὰ τελεωθῇ ἡ κωμωδία.

Β. Κυρέλλος. Εἶσατε δημαγωγοί.

Ἐγερθέντος ὁρμήδου διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά. Ἐπαναλαμβάνομένης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. Πρόεδρος παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, ὅπως συνεχίσῃ τὰς συζητήσεις της μετ' ὑποχρεωμένην καὶ τοὺς ῥήτορας νὰ μὴ φεύγουν ἀπὸ τὸ θέμα. Ἐὰν ἔχουν κατὰ τὸ ὅποσον θέλουν νὰ ἐπικρίνουν τὴν Κυβέρνησιν, νὰ κάμουν ἐπερώτησιν, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὴ

νὰ ἀπαντήσῃ. Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος κ. Κυρέλλος ἀνεκάλεισεν ἥδη τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ὄλη ἐξέλιξις τοῦ ζητήματος ὀφείλεται εἰς μίαν ἀντιαγροτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μᾶς εἶπε ποῖα δρακόντια μέτρα θὰ ἐλαμβάνοντο, ἔξω οἱ καλλιεργηταὶ δὲν ἐπείθοντο νὰ ὑπακούσουν εἰς τὰς ἀποφάσεις. Παρημέλησεν ὅμως νὰ μᾶς εἰπῇ καὶ τί θὰ γίνῃ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς ἑταιρίας. Ἀνεγνώρισεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ πληρῶνουν περισσώτερα γεώμορα καὶ κατέβαλεν αὐτὴν τὴν διαφοράν εἰς τὴν ἑταιρίαν. Εἶναι ἡ πρώτη φορά πού γίνεται τοῦτο εἰς τὴν ἑλλάδα. Ἡ ὑποχώρησις αὐτὴ τοῦ Κράτους δυσχεραίνει τὸ ζήτημα. Διότι ἡ ἑταιρία ἀξιοῖ μεγαλυτέρας ποσά. Αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη συνέπεια τῆς κακῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἐδέχθη κατόπιν τὴν σύστασιν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ὁμολογουμένως εἰργάσθη εὐσυνειδήτως καὶ συνέστησεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς νὰ ἐπαναλάβουν τὴν καλλιέργειαν. Ἐνεργήσαντα δὲ ἴδιαν ἔρευναν ἐξηκρίβωσεν ὅτι ὅλα τὰ καταγεγραμμένα ἦσαν ἀκριβῆ καὶ ἀναφέρει εἰς τὴν ἐκθέσιν της, ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ εὐρίσκονται εἰς κατὰστασιν πλήρους ὑποδουλώσεως. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας εἶπεν, ὅτι ὑπάρχει μία δυσχερεία, διότι εὐρίσκόμεθα πρὸ ἰδιοκτήτου ἰδιοκτησίας. Ἡμεῖς ἱσχυρίζομεθα ὅτι καὶ οἱ καλλιεργηταὶ τῆς Κωπαΐδος εἶχον τὰ αὐτὰ δικαιώματα μὲ τοὺς καλλιεργητὰς τῆς ἄλλης ἑλλάδος, ἐφόσον ἠδύναντο καὶ νὰ πωλοῦν καὶ νὰ δίδουν ὡς προῖκα. Διὰ καὶ ἂν ἀκόμη δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἑταιρία εἶναι κυρίαρχος τὸ Κράτος δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ θέσῃ ὅριον θεμιτοῦ μισθώματος; Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μᾶς εἶπεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς ἑταιρίας διέθεσαν τὰ κεφάλαιά των εἰς ἐργασίαν, ἡ ὁποία ὑποδοχθεὶ τὴν γενικωτέραν οἰκονομίαν τῆς χώρας. Ἀλλ' οἱ πρῶτοι, ἐκεῖνοι ποὺ προσέφεραν τὰ κεφάλαιά των, ἔχουν ἥδη ἐκδιωχθῇ. Ἡ Κωπαΐδα ἔχει περιέλθῃ εἰς τοὺς ὁμολογητούς οἱ ὁποῖοι αὐξάνουν διαρκῶς τὰς ὁμολογίας διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τοκοχρεωλωσίου. Εἶναι μία ἐπιχειρήσις ποὺ ἡσυχάζει καὶ ἀπέτυχε καὶ καὶν δίκαιον δὲν ἐπιβάλλει νὰ πληρῶσιν τὴν ἀποτυχίαν οἱ καλλιεργηταὶ τῆς Κωπαΐδος. Διὰ δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπόφασις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς; Σήμερον ἦλθεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀνακοινώσῃ νέας ὑποχωρήσεις τῆς ἑταιρίας. Ὁ κ. Μπακάμπασης σὰς ἐξηγήσῃ τί γίνεται μὲ τὰ χρέη, τὰ ὅποια δὲν εἶναι θεμιτά. Ἡ ἑταιρία ἀξιοῖ ὅπως ἀγνωρίσουν οἱ καλλιεργηταὶ τὰ χρέη αὐτά.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας) Διὰ τρίτην φοράν θὰ σὰς ἀναγνώσω τὸ ἔγγραφο, ποὺ λέγει τὸ ἀντίθετον.

Α. Παπαναστασίου. Ἡξιώθη ἐπὶ πλέον, ὅπως οἱ διοικοῦντες τοὺς συνεταιρισμοὺς ἀποχωρήσουν ἐκ τῶν διοικήσεων διὰ νὰ δοθῇ ἡ γενικὴ ἀδεία τῆς καλλιεργείας. Δὲν εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἡ ἑταιρία ἐπιστρέφει ὅλας τὰς γαῖας διὰ τὴν καλλιέργειαν. Ἐχω πληροφορίας ὅτι παρέχει ταύτας καὶ εἰς ἄλλους μὴ καλλιεργητὰς.

Α. Κουτισπέταλος. Ἐχω σχετικὴν τηλεγράφημα.

Α. Παπαναστασίου. Τὶ εἶδους λοιπὸν ὑποχωρήσεις εἶναι αὐταὶ εἰς τὰς ὁποίας προέβη ἡ Κυβέρνησις;

Α. Νάκος. Εἶναι σπουδαῖον τὸ ζήτημα αὐτό.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἑταιρία ἀπλοῦστατα ἐκδικεῖται, θέλουσα νὰ τιμωρήσῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐπρωτοστάτησαν.

Γ. Βασιλειάδης. Αὐτὸ ποὺ λέτε εἶναι κακὸν ποὺ ἔκαμαν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς οἱ ὑποκινούντες αὐτοὺς νὰ παρατείνων τὴν ἀπεργίαν.

Α. Μπακάμπασης. Καὶ τοῦτο ποὺ λέγετε σῆς ἀντιφάσκει μὲ τὴν ἐκθέσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ὑπεγράψατε.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ Κυβέρνησις ἔμεινεν ἀπολύτως ἐναντίον τῆς ἑταιρίας. Ἐπέτυχεν μόνον μερικὰς ὑποχωρήσεις, κατὰ ποὺ νὰ λαμβρῶνῃ τὴν θέσιν ἐνὸς νέου Ὑπουργοῦ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Αὐποῦμαι, ποὺ δὲν διεχειρίσθητε σεις τὸ ζήτημα ὅταν εἰσθε Υπουργοί.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὑπῆρχε τὸ ζήτημα τότε. Τότε διεξήγετο ἀγὼν πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου μὲ ἄλλο Υπουργεῖον καὶ ὅχι μὲ τὸ Υπουργεῖον τῆς Γεωργίας τὸ ὁποῖον διήρθονα. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διεισπύρηθη ὅμως εἰς ἄλλην αἰθούσαν, διότι ὑπάρχει, λέγει, μία ζυμωσις ταξικῶν κομμάτων. Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἠνάγκασε τοὺς ἀγρότας νὰ διεκδικήσουν τὰ δικαιώματά των. Ὅταν εἰς γεωπόνους μελετήσας τὸ ὅλον ζήτημα προσεπάθησε νὰ μᾶς διαφωτίσῃ, ἵνα λάβουν καλυτέραν ἱκανοποίησιν οἱ καλλιεργηταὶ τῆς Κωπαϊδῆς, ἦλθεν ὁ Υπουργὸς καὶ εἶπεν ἔχω μίαν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν. Τοιαῦτα καταδικαστικὰ ἀποφάσεις τῶν ὑπηρετούντων τὰ δίκαια τῶν ἀσθενεστικῶν εἶναι τιμητικά. Τοιαῦτα καταδικαστικὰ ἀποφάσεις δίδουν τὸ δικαίωμα νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς ὅτι ἡ δικαιοσύνη τάξεως...

Α. Κουτσοπέταλος. Νὰ τὴν καταργήσωμεν.

Α. Παπαναστασίου. Ὁχι κ. συνάδελφε, νὰ μὴ τὴν καταργήσωμεν, νὰ τῆς δώσωμεν ὅμως συνείδησιν κοινωνικὴν, οὕτως ὥστε καὶ αὐτὴ νὰ ἐξυψωθῇ καὶ ἡ Δημοκρατία νὰ παγιωθῇ.

Ε. Κουλουμπάκης. Ἀνέρχομαι, κύριοι, εἰς τὸ βῆμα, διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἔχει ἄλλην ἐργασίαν καὶ παραμένει ἐνταῦθα ὁ ὑπεύθυνος Υπουργὸς τῆς Γεωργίας. Ἐὰν ὑπῆρχε κατὰ πλᾶσμα Κυβερνήσεως θὰ ἀπηξίουσαν νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα. Οἱ λέγοντες ὅτι ὑπάρχει Κυβέρνησις κατὰ πλᾶσμα καὶ συζητοῦν ἀπὸ τοῦ βήματος ἀσεβοῦν καὶ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ πρὸς ἑαυτοὺς. Ὁ ἰσχυρίζομενος ὅτι εἶναι ὁ εισηγητὴς τῶν νεωτέρων διατάξεων τοῦ Συντάγματος μᾶς, ἦλθε νὰ σχίσῃ τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ ἀσεδήσῃ πρὸς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν. Εἰμαι, κύριοι, ὁ ἀρχαιότερος καὶ φανατικώτερος πολέμιος τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἐὰν μοῦ συνέβαινε νὰ ἀποσχισθῶ τῶν τάξεων τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων θὰ κατέφευγα εἰς τὰς τάξεις τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, λυπούμενος ἂν τοῦτο ἐξακολουθῇ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν βασιλοφροσύνην του, ἥτις δογματικῶς ἡμιπορεῖ νὰ εἶναι σεβαστὴ, πολιτικῶς ὅμως δὲν ἔχει πλέον θέσιν. Ἐὰν μῆτε καὶ ἐκεῖ δὲν εὑρίσκα θέσιν ἂν μῆτε τὸ Προεδρευτικὸν κόμμα ἐδέχετο νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς τάξεις του, θὰ ἐγινόμην κομμουνιστὴς.

Κ. Βουδούρης. Ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ τί θὰ πράξῃ ὁ κ. συνάδελφος ἂν ἀποσχισθῇ τῶν φιλελευθέρων τάξεων.

Πρόεδρος. Εὐρίσκαται ἐντὸς τοῦ Κανονισμοῦ ὁ ρήτωρ ἀφοῦ ἀπαντᾷ εἰς τὰ λεχθέντα περὶ δικαιοσύνης.

Ἐχὼ τὴν τιμὴν, ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Κουλουμπάκης, νὰ εἶμαι μέλος τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κωπαϊδικοῦ. Καὶ διὰ τὰς γνώμας τὰς ὁποίας ἔχω τῶρα, ὀφείλω εὐγνωμοσύνην πρὸς τοὺς βουλευτὰς τοὺς καταγομένους ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῶν καλλιεργητῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἔδωσαν τὰς πληροφορίες τῶν ὁποίων εἰχομεν ἀνάγκην, ἀλλ' ἐνῷ ὀφείλω αὐτὴν τὴν εὐγνωμοσύνην, φρονῶ ὅτι ἦσαν μὲν οὗτοι ἀπαρκεῖταιτοι πληροφορηταί, ἀλλ' ἀκατάλληλοι ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Διότι ἐν τῇ εὐλόγῳ ἐνδιαφέροντί των νὰ διαφωτίσουν τὴν ἐπιτροπὴν καὶ συγχρόνως νὰ βοηθήσουν τοὺς πληθυσμοὺς τοὺς ὁποίους ἀντιπροσωπεύουν, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐκτραπῇ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς ἔργα ξένα πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς, διότι θεβῶντες εἶναι πολὺτοιμοι αἱ πληροφορίες ὅτι, οἱ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωποι τῆς ἐταιρίας μισθοδοτοῦνται ἀδρότητα καὶ γίνονται παρὰ τὸ νὰ δικαιώσῃται τὸ Κωπαϊδικὸν ζήτημα, ἀλλὰ δὲν δύναται οὗτοι νὰ ἀντιτάσσονται κατὰ τῶν διαθέσεων τῶν καλλιεργητῶν ἢ μᾶλλον ἐναντίον τῶν δημοκόπων, οἵτινες παρασύρουν τοὺς καλλιεργητὰς νὰ μὴ ἀποδέχωνται λύσεις συμπεροσσεύσας εἰς αὐτοὺς, ὅσον θὰ ἀντετάσσοντο οἱ βουλευταὶ ἐξ ἄλλων ἐπαρχιῶν. Κατὰ τὴν δ' ἐκτελεστικὴν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν παρέστην, συνέβησαν τὰς

ἐξῆς: Συζητούμενων τῶν μέτρων τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ παρασχεῖται τὸν περαιτέρω ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς ὁ κ. Κουτσοπέταλος ἀποταθεῖς πρὸς τὸν κ. Μπακάλμπασην τοῦ συνέστησε νὰ καλέσῃ ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς ἐνώσεως τὸν Ἀφεντάκη καὶ νὰ τοῦ συστήσῃ νὰ ἐπέμβῃ διὰ νὰ ἴσχυρᾷ σουν οἱ χωρικοί.

Α. Κουτσοπέταλος. Δὲν ἔπρεπε μία ἰδιαίτερα συνμιλίαι, ὅχι ἐπίσημος, νὰ ἔλθῃ ἐδῶ. Ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εἶπε καὶ ἀπεφάσισε εἶναι γραμμικόν, ἂν εἶπα εἰς τὸν κ. Μπακάλμπασην διὰ τὸν κ. Ἀφεντάκη, διότι δὲν ἐνθυμούμαι, δὲν ἔχει σημασίαν.

Ε. Κουλουμπάκης. Συνεχισθεὶς τῆς συζητήσεως ὁ κ. Βασιλειάδης προκαλῶν τὸν κ. Κουτσοπέταλον καὶ τὸν κ. Κυρέλλον εἶπεν ὅτι ὁ κ. Ἀφεντάκης, παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Υπουργοῦ τῆς Γεωργίας, τοῦ εἶπεν ὅτι θὰ συστήσῃ εἰς τοὺς χωρικοὺς νὰ μὴ ἀποδεχθῶν τὴν λύσιν, ἀλλ' ὁ ἴδιος εἶναι πρόθυμος νὰ ἀναλάβῃ τὴν καλλιέργειαν ὑπὸ τοὺς προτεινομένους ὅρους, ἀρκεῖ νὰ ἀνατεθῇ αὐτῇ εἰς ἕνα συνεταιρισμὸν τοῦ ὁποίου ἐπὶ κεφαλῇς εἶναι αὐτός.

Γ. Βασιλειάδης. Ὁφείλω νὰ δεβαιώσω ὅτι ὁ γεωπόνος Ἀφεντάκης ἐπισκεφθεὶς μίαν ἡμέραν μὲ τοὺς ἐνδιαφερομένους βουλευτὰς καὶ τὸν γεροῦσιαστὴν κ. Καταΐναν, τὸν ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας τοῦ εἶπεν ἂν δώσῃτε εἰς ἡμᾶς τὰ χωράκια ὅσοι μὴ ἀποδεχθῶν τὸν πρῶτον νὰ διαλυθῇ ἡ ἀπεργία. Μάλιστα μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἔκαμα περιοδείαν, ἀνέπτυξα τὸ ζήτημα εἰς τοὺς συμπολίτας μου καὶ κατήγγειλα αὐτὴν τὴν...

Ε. Κουλουμπάκης. Τὴν προθυμοποίησιν. Λοιπὸν χωρὶς ὀργήν, χωρὶς πάθος εἶναι ἡ δὲν εἶναι ὁ τεχνικὸς σύμβουλος τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ πρῶτον γεωπόνος δημοκόπος.

Α. Κουτσοπέταλος. Δὲν νομίζετε ὅτι πολὺ ἀσχολοῦμεθα μὲ τὴν προσωπικότητα αὐτὴν;

Ε. Κουλουμπάκης. Ἦτο ἐδῶ καὶ ἐδίδο καὶ συμβουλὰς.

Α. Μπακάλμπασης. Ὑπέβαλεν ὑπομνήματα εἰς τὴν Βουλὴν. Διαφώτισε τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἐφ' ὅσον ἦτο σύμβουλος τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου δὲν εἶναι περιέργον ἂν ἐξήτῃ τήθεσιν καὶ αἱ γνώμαί του.

Ο. κ. Ε. Κουλουμπάκης συνεχίζων ἀντικρούει τὴν γνώμην, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀσκεῖ ἀντικατοικτικὴν πολιτικὴν, τονίζων μετὰ ἄλλων ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἀπῆλθον τριῶσε μεγάλας ἐκτάσεις γαιῶν καὶ τὰς διένειμεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς, ὅτι ἔκαμε καὶ χρεωστάσιον ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν, ἵδρυσεν δὲ καὶ τὴν ἀγροτικὴν Τράπεζαν μὲ χίλια ἑκατομμύρια ἐνῷ οἱ καταγγέλλοντες ἤθελαν τραπεζιτικὴν γραφεῖον τὸ ὅποτον θὰ ἔξῃ διὰ δανείων. Καὶ λησμονοῦν οὗτοι ὅτι ἔταν διηρῶν τὸ Υπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἐπὶ Οἰκουμηνικῆς Κυβερνήσεως, τὸ Κωπαϊδικὸν ζήτημα εὐρίσκατο εἰς μέγαλον, τὴν δὲ οὕτητα καὶ δὲν ἔκαμαν τίποτε, ἔρχονται δὲ σήμερον, διότι εἶναι ἀντιπολιτευόμενοι, καὶ τολμοῦν νὰ εἰπὼν ὅσα εἶπον σήμερον ἀπὸ τοῦ βήματος. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ, ὅταν ἤρχισε τὰς ἐργασίας τῆς καὶ ἐμάνθανε ὅτι καὶ ἄλλη ἦτο εἰς δικηγόρους καὶ σύμβουλος ὁ Ἀφεντάκης καὶ μὲ μέλη γνωστὰ πρόσωπα, ὅπως ὁ Εὐδελπίδης, ὁ Μαριέτης, ὁ Σιδεράκης, ἄλλοτε βουλευτῆς, γνωστὸς διὰ τὰ κομμουνιστικά του φρονήματα, ἐξήταξε τὸ Κωπαϊδικὸν ζήτημα, εὐρέθη εἰς δύσκολον θέσιν καὶ ἔκαμε τηλεγραφήματα πρὸς τοὺς προέδρους τῶν κοινοτήτων, συνιστῶσα νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ λύσις τῆς Κυβερνήσεως, δι' ἐγγράφου τῆς δὲ ἀπυθνήθη πρὸς τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον διὰ τοῦ ὁποίου ἔλεγεν, ὅτι ἀφοῦ ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία κατήρτισεν ἐπιτροπὴν πᾶσα ἄλλη ἀρχὴ ἔχει καθήκον νὰ ἀπευθύνεται πρὸς αὐτὴν σχετικῶς μὲ τὸ Κωπαϊδικόν. Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Τὸ ἐπιμελητήριον ὅσον ὡσε καὶ νὰ ἀπαντήσῃ καὶ ἐν τούτῳ εἶναι ἐλεγκτὸς ὁ Υπουργὸς τῆς Γεωργίας, ἂν δὲν καλέσῃ τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος, διότι τὸ ἐπιμελητήριον εἶναι ἱδρυμα δημοσίου δικαίου διατελοῦν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κρά-

τους. Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου ἐξήλθε τῶν ὁρίων τοῦ καθήκοντός της καὶ τῆς ἀποστολῆς της, ἐνῷ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ὁριστικὴν λύσιν, καὶ εἶχε καθήκον νὰ κινήσῃ μίαν σύστασιν μόνον διὰ τὴν προσωρινὴν λύσιν, ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ παρεντεθῇ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ καλλιεργητῶν ἡ μᾶλλον δημοκόπων. Εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα εὐρισκόμεθα ὅτε ἡ δημοκρατικὴ ἐνωσις ἐνέγραψε τὴν ἐπερώτησιν καὶ ὁ κ. Μπακάλμπασης, ἐκ τῶν διακεκριμένων μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου, μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ εἰχεν ἐγγραφῇ μεταξὺ τῶν ἐπερωτήσεων ἐν ἀγνοίᾳ του. Δὲν εἶναι τοῦτο πρωτάκουστον, οὔτε ἀξιοκατάκριτον, ἀλλὰ τὸν παρεκαλέσαμεν, ἀφοῦ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐφθασεν ἀκόμη εἰς τὸν τέρμα τῶν ἐργασιῶν τῆς, νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὸν ἀρχηγόν του ὅτι πρέπει νὰ ἀποσύρῃ τὴν ἐπερώτησιν. Καὶ μᾶς ἔδωκεν ὑπόσχεσιν, διότι, καὶ ἡν πεποιθῇσιν εἶχεν, ἦτο ἀληθῶς πρόωρος ἡ ἐπερώτησις.

Ἀλλὰ ποῦ εἶναι δυνατόν νὰ φθάσῃ ὁ τόπος αὐτὸς ὑπὸ τοὺς ὄνυχας ταξικῶν κομμάτων ἀνθρώπων ὑπηρετούντων τὰς ἰδίας φιλοδοξίας των, αἵτινες εἶναι ἐντελῶς ἀχαλίνωτοι. Ἀλλὰ τί εἶναι ἐπερώτησις;

Α. Κουτσοπέταλος. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐβλάψε διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς της, διότι ἐπεδάρυνε τὸ Κράτος χάριν τῶν καλλιεργητῶν, ἐπομένως ἤλεγε τὴν Κυβέρνησιν.

Ε. Κουλουμπάκης. Ἐρχονται ἐδῶ νὰ ἐλέγξουν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τοιαύτης θυσίας, ἐπὶ παρουσιάσονται προστάται τῶν καλλιεργητῶν. Εἶπατε εἰλικρινῶς καὶ ἀνδρικῶς ὅτι δὲν θέλετε τοιαύτας θυσίας ὑπὲρ τῶν καλλιεργητῶν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις καλῶς ἐπράξε νὰ κλείσῃ μίαν πληγὴν τῆς χώρας, διότι σήμερον εἶναι καλὸν εἰς ὅλα τὰ σύγχρονα Κράτη νὰ γίνωνται θυσίαι ὅταν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῇ μία μεγάλη τάξις. Ζήτημα ἐπερωτήσεως δὲν ὑπῆρξε, διότι εἶναι ἱκανοποιητικὰ αἱ παραχωρήσεις. Ἐξετάζει τὰς παραχωρήσεις καὶ τονίζει ὅτι εἶναι συμφέρουσι διὰ τοὺς καλλιεργητὰς, ἐφ' ὅσον μάλιστα δὲν ὑπάρχει ζήτημα χρεῶν, τὸ ὅποτον τῶν ἐξώργισε τὴν Ἐπιτροπὴν. Ὑφίσταται ἀκόμη ζήτημα, ἀλλὰ δὲν εἶναι σημερινῆς ἐπερωτήσεως νὰ λυθῇ ὁριστικῶς τὸ Κωπαϊδικὸν ζήτημα. Ἐχει δὲ ἀνατεθῇ εἰς τὸν κ. Μπακάλμπασην νὰ συντάξῃ τὴν προ-σχεσίαν αἴτησιν. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ πείσῃ τοὺς ἐν σήλῃ κατὰδραπνήσαντας τὰ χρήματά των ὅτι εὐρισκομένη ἐν μέσῳ δύο ἐχθρῶν, ἂν ἐνός τῶν παχυμίσθων ὑπαλλήλων καὶ ἂν ἑτέρου τῶν δημοκόπων, συχνὰ ἀντιμετωπίζει δυσχερῆ προβλήματα, νὰ τοὺς πείσῃ δὲ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν πολῖται τῆς Βρετανικῆς Αυτοκρατορίας νὰ μὴ ἀντιληφθῶν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φέρουν αὐτὴν ἐνώπιον τοιοῦτων προβλημάτων καὶ δεχθῶν λύσιν ὅχι ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν, διότι ὑπακού-ντι αὐτὸν ἀνάλογον ἀτυχὴ ἐπιχειρήσιν. (Χειροκροτήματα).

Α. Κουτσοπέταλος. Λέγει ὅτι οἱ προλαλήσαντες ἐξέθη-καν τοὺς λόγους, δι' οὓς οἱ ἐργάται ἐξακολουθοῦν ἀπέχοντες ἀπὸ τὰ ἔργα των, ἡ δὲ ἐκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς παρέχει πλείστα στοιχεῖα δικαιολογούντα τὴν στάσιν των. Ἐχὼ τὴν γνώμην, ὅτι, ἀναγνωρίζομενος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ δικαίου τῶν χωρικῶν, ἡ συζήτησις πρέπει νὰ καταλήξῃ εἰς παραίνεσιν πρὸς τοὺς χωρικοὺς τί πρέπει νὰ πράξουν, διότι ἡ παραίνεσις αὕτη ἀπὸ τοῦ βήματος, καὶ ἂν ὑπάρχουν δημοκόποι, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐπιδράσῃ. Ἡ Ἐπιτροπὴ μεταβάσας ἐπὶ τὸ-που εἶρε πληθυσμοὺς ἀγωνιῶντας, πεινῶντας καὶ θὰ ἦτο ἀπάν-θρωπον ἂν δὲν ἀπεταίνετο πρὸς ἀμφοτέρους τὰ μέρη, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ μίαν λύσιν. Δὲν εὐρέθη ἔξω τῆς πραγματικότητος διὰ νὰ δυσχεράνῃ τὴν κατάστασιν. Εἶπεν εἰς τὴν Ἐταιρίαν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς ὑποχρεωτικὸν διακανονισμὸν τῶν χρεῶν, διότι θὰ ἡμιπέδισε τοῦτο τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν, διεπίστωσαν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐταιρίας ἐξεμεταλλεύοντο κατὰ τὸν ἀ-χρεϊότερον τρόπον τὴν παραχρῆν τοῦ ποτιστικοῦ ὕδατος καὶ ἡσυχάζουν διὰ νὰ παραχωρήσων ἐγκαίρως νερό, ἀναλλάγματα.

Α. Νῆκος. Οἱ κκοὶ δάμονες εἶναι οἱ ἐντόπιοι ὑπάλληλοι.

Α. Κουτσοπέταλος. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἡξίωσε νὰ μὴ γίνων-

ται ἐξώσεις, ἀνεῦ ἀδείας τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς καὶ ἡ τελευ-ταία ἀξιώσις τῆς ἡτο, ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ μειωθῇ κατὰ τι τὸ μίσθωμα. Ὅτι, λέγει, ἡ ἀξίωσις αὕτη ἦτο δικαία ἀποδεικνύε-ται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπέτυχεν ἡ Κυβέρνησις τὴν μείωσιν αὐτῆν. Ἀν ἐξακολουθῶμεν τῶρα νὰ συζητοῦμεν τί ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις ἡ τί δὲν ἔκαμε δὲν ἡμποροῦμε νὰ φτάσωμεν εἰς ἀποτέλεσμα. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ ποῦμε εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τί πρέπει νὰ κάμουν.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μεγαλύτερα ἀνταλλάγματα, θέον οἱ καλλιεργηταὶ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς ἐργασίας των, ὥστε καὶ ἡ Κοινοβουλευ-τικὴ Ἐπιτροπὴ ἡρεμώτερον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον τῆς καὶ ἡ Κυβέρνησις περισσώτερον ἀπερίσπαστος νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ῥυθικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος.

Α. Μπακάλμπασης. Θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ δηλώσῃτε εἰς τὴν Βουλὴν ποία ἡ στάσις τοῦ ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπροσώπου τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, διότι ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου παραγορευσαντος ἐλέγχθη κατὰ τὸ ὅποιον θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ ἐμφανίσῃ τὴν Δημοκρατικὴν Ἐνωσιν, ὡς Μπολσεβικὴ, ἐνῷ ἀντιθέτως εἴμεθα κόμμα συγκεκροτημένον καὶ πειθαρχοῦν.

Α. Κουτσοπέταλος. Θὰ ἐπεθόμουν νὰ μὴ σὰς ἀπαντήσω ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀποτελοῦντος φιλολογίαν. Ὁφείλω ὅμως νὰ διακηρύξω, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ὁ κ. Μπακάλμπα-σης ἀνεπιφυλάκτως ἐδήλωσεν, ὅτι συμφέρον τῶν καλλιεργη-τῶν εἶναι νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν καλλιέργειαν. Καὶ ἐφόσον συνέστησε τοῦτο τὸ παρελθόν Σάββατον, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ ἀπευθύνει καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν σύστασιν. Τοῦτο αὐτὸ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐπραττε καὶ ὁ κ. Τζεργιάς, ἐφόσον εἶδεν ὅτι κατωχυ-ρώθησαν οἱ καλλιεργηταὶ ἀπέναντι τῆς Ἐταιρίας.

Ἐφόσον κύριοι, ἔχομεν τὴν διαβεβαίωσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὠρισμένον ὄροι ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας, νομίζω ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται οὐδεμία περὶ τοῦ ἐναντίου ἀμφιβολία. Ἐχομεν ἄλλως τε τὸ προηγουμένον, καὶ ὅ, συμφωνία μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐταιρίας, ὡς πρὸς τὸ καταβληθὲν γέμισον τῆς ἐσοδείας τοῦ βάρμβακος 1928 - 1929 ἐφημερίσθη κατὰ τὸν δυνατόν καλύτερον τρόπον καὶ μάλιστα κατὰ τὸν-πονον παρουσιάζοντα ὑποχωρητικότητα τῆς Ἐταιρίας.

Τὸ μόνον, κύριοι, τὸ ὅποτον μὴ ἀφίνει διστακτικὸν εἶναι ἡ δολεῖσα πληροφορία ὅτι 400 καλλιεργηταὶ...

Ν. Τζεργιάς. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς διακόψω. Ὅτι εἶπα τὸ εἶπα διὰ νὰ διασφαλίσω τὸ συμφέρον τῶν καλλιεργητῶν.

Α. Κουτσοπέταλος. 400, λέγω, καλλιεργηταὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἔργα των.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Ἐστὶ τοῦλάχιστον φαίνεται ἐκ μίας ἐπιστολῆς τῆς Ἐταιρίας τὴν ὁποίαν ἔχω.

Α. Κουτσοπέταλος. Εἶναι οἱ ἀπεργαστάται.

Ο. κ. Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Ἀναγινώ-σκει σχετικὸν ἔγγραφο τῆς Ἐταιρίας δεβαιούσης, ὅτι εἶναι διατεθειμένη νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα πρὸς ὁριστικὴν αὐτοῦ λύσιν, ἐφόσον οἱ καλλιεργηταὶ θὰ ἀναλάβωσαν τὰς ἐργασίας των.

Ο. κ. Α. Κουτσοπέταλος, ἐκφράζει τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν τοιαύτην δήλωσιν τῆς Ἐταιρίας, ἀποτελοῦσαν διαβε-βαίωσιν ὅτι εἶναι ἐτοιμὴ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα πρὸς ὁριστι-κὴν αὐτοῦ λύσιν, ὑπὸ τοὺς ὅρους οἱ ὁποῖοι καθωρίσθησαν καὶ ἐρωτᾷ τὴν περὶ τῆς ἐννοίας ταύτης τῆς δηλώσεως τῆς Ἐται-ρίας γνώμην τοῦ κ. Υπουργοῦ.

Ο. κ. Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας) δηλοῖ ὅτι τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν ἔχει ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς δηλώσεως ταύτης.

Α. Κουτσοπέταλος. Ἐρωτῶ, ἐπίσης, ἂν οἱ καλλιεργηταὶ ἐπανέλθουν αὐρισιν εἰς τὰ ἔργα των, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀνα-γνωρίζει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ ἡθικῶς καὶ ὡλι-κῶς τοὺς ὅρους, ὅφ' οὓς θὰ ἐπανέλθουν οὗτοι εἰς τὰ ἔργα των

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Δηλῶ ὅτι ἂν ἡ

Εταιρία παραδίδει οίονδήποτε των έργων θά τεύω παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν καλλιεργητῶν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Χαίρω καὶ διὰ τὴν δήλωσιν αὐτὴν ἢ ὅποια αἶρει καὶ τὰς αἰτιάσεις τοῦ κ. Ἀργυροῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, ὅτι τὸ Κράτος ἔθεσε παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐταιρίας τὰς ἡθικὰς καὶ ὁλικὰς αὐτοῦ δυνάμεις.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Πρέπει ὅμως νὰ ἀναγνωρίσῃτε ὅτι καὶ τῆς Ἐταιρίας τὸ συμφέρον εἶναι νὰ ἐπανεέλθουν οἱ καλλιεργηταὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν καὶ νὰ ἐπιδιαχωθῇ ὁμαλῶς πλέον ἢ ριζικῇ λύσει τοῦ ζητήματος.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ἦθελον ἐν τέλει, κύριοι συνάδελφοι, νὰ δηλώσω, ὅτι, ἐὰν ὑπάρχει τις ἀναλαβάνων τὴν εὐθύνην τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ἀπεργίας ἐν Κωπαΐδι, δεῖται νὰ ἔχη τὸ θάρρος νὰ ἐλθῇ ἐδῶ καὶ νὰ τὸ δηλώσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος. Εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι μετ' ἀγωνίας παρακολούθουν τὸ ζήτημα ἀπὸ τῶν θεωρειῶν τῆς Βουλῆς, εἶναι ἀνάγκη, λέγω, νὰ λεχθῇ ἡ ἀλήθεια ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου αὐτοῦ βήματος καὶ ν' ἀναπτυχθῶν ὑπευθύνως οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους συμφέρει τάχα εἰς αὐτοὺς ἡ ἐγκαταστάσις τῆς ἀπεργίας.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐν στιγμῇ ἐρεθισμοῦ προέβη εἰς δηλώσεις τὰς ὁποίας ὄφειλε νὰ ἀποφύγῃ, διότι ὑπόκεινται εἰς παρεξηγήσεις. Ἡ ἐλευθερία τῶν Κοινοβουλευτικῶν συζητήσεων δὲν θίγεται μόνον ὅταν διὰ τῆς σκαιᾶς βίας πνίγονται αὐταί, ἀλλὰ καὶ ὅταν τίθενται δεσμεύσεις καθιστῶσαι ἀπρακτον καὶ εἰκονικὴν τὸ ἔργον τῶν Βουλῶν. Εἶναι ἀπρακτος ἡ συζήτης, ὅταν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διαθέτουν τὴν πανμυθρίαν τῆς Βουλῆς προεξήγγειλε τὰς ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἐν εἰδῇ χρησιμοῦ, χωρὶς νὰ ἀναπτύξῃ καὶ τοὺς λόγους τοὺς δικαιολογούντας αὐτάς. Ἐδήλωσε συγχρόνως ὅτι δὲν ἐννοεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ παρεκκλίνῃ τῶν ἀποφάσεων τῆς οὐδὲ κατὰ κεραίαν καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ συστάσεις ἦσαν μάταιαι καὶ ἀπηλθὲν ἀποκλείσας πᾶσαν σκέψιν τροποποιήσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἀμφισβητῶ, συνεχίζει, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐκπληρῆσιν τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τῶν ἀγροτῶν. Θὰ ἦτο ὑπερβολὴ νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐρμάνει ἐξ ἐχθρότητος πρὸς τοὺς ἀγρότας καὶ ἐξ εὐνοίας πρὸς τὴν Ἐταιρίαν. Πόθος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ βελτιώσῃ τὴν τύχην τῶν δυστυχῶν ἐκείνων πληθυσμῶν. Ἐὰν δὲν προέβημιέχρι τοῦ σημείου, εἰς ὃ θὰ ἤρχετο τις, ἄλλοι λόγοι γενικωτέρως φύσεως τὴν ἡμιπόδισαν.

Ὅπως δὲποτε διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς ἐπέτυχεν ὑποχωρήσεις τῆς Ἐταιρίας βελτιώσας τὰς σχέσεις τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐπέτυχεν ἀνάμνη καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ἐκ μέρους τῶν ἀγροτῶν χορηγήσεων διὰ θυσίας ἐπὶ τῆς ὁλότητος. Ἐμείναν ὅμως δύο σημεῖα ἀκαθάρστα. Τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν, ὅπερ διευκρινίζει διὰ τῶν κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην δηλώσεων καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν ἀπὸ τοὺς ἀποσχώντας τῆς καλλιεργείας. Εἴχομεν τὸ καθήκον νὰ ἐπιδιώξωμεν νὰ διευκρινισθῶν καὶ τὰ δύο ταῦτα σημεῖα, διότι τὰ διαπιστωθέντα ἀπὸ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰς ἐπανειλημμένας ἐνταῦθα συζητήσεις δὲν ἦσαν ἱκανὰ νὰ μᾶς ἐμπνεύσουν ὅλην τὴν ἀπαιτούμενην ἐμπιστοσύνην πρὸς τὰς ἐνεργείας τῆς Ἐταιρίας ταύτης. Συνάδελφοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἠδύναντο νὰ θεωρηθῶν ὅτι ἐμπνέονται ἀπὸ δημοσκοπικὰς προθέσεις ἀπάναντι τῶν μαζῶν, ὅπως ὁ κ. Ζωγράφος μᾶς ὡμίλησαν μετὰ φρίκης περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ περὶ τῆς στάσεως ἣν ἐναντι αὐτῶν τηρεῖ ἡ Ἐταιρία. Εἴχομεν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον, κατόπιν ὅλων τούτων καὶ τῆς σωρείας τῶν ἄλλων δεδωμένων, νὰ μὴν ἀφίσωμεν ἀνευ διευκρινίσεως οἰαδήποτε σπουδαῖα καὶ οὐσιώδη σημεῖα τῆς ἐπελθούσης προσωρινῆς συμφωνίας. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξήγησεν ἀπὸ ὅλους νὰ συστήσωμεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τὴν ἐπανάληψιν τῶν καλλιεργητικῶν ἐργασιῶν. Τὸ πρῶτον ἐκ καθήκοντος καὶ δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία ἀνάγκη παρομοίας συστάσεως. Θὰ ἦτο ἀσυγχώρητος ἐξ ἡμῶν ἀπρὸς

σύνη νὰ ὠθησώμεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς εἰς τὴν δυστυχίαν ἀδικηροῦντες καὶ διὰ τὴν ζημίαν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν τίποτε καλύτερον νὰ ἐλπίσωμεν, προσωρινῶς οἱ καλλιεργηταὶ ὀφείλου νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰς ἐργασίας τῶν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ὀριστικὴν διευθεσίαν ὑπὸ ὅρους ἐξασφαλίζοντας τὴν τύχην αὐτῶν εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλὰ συνιστῶντες τοῦτο εἰς τοὺς καλλιεργητὰς συνιστῶμεν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὴν πίστην τῶν συμφωνηθέντων ἐκτέλεσιν ὅσον ἀφορᾷ τὸν διακανονισμὸν τῶν χρεῶν. Διότι δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ ἡ Ἐταιρία τοὺς καλλιεργητὰς πρὸς ἀναγνώρισιν χρεῶν φύσεως μαρτυρούσης ἀληθείας εἰς βάρος τῶν καλλιεργητῶν τυραννίαν καὶ κόλυσιν. Τὰ χρεῖα αὐτὰ προσέρχονται ἀπὸ ἀξιιώσεις τῆς Ἐταιρίας διὰ γεώμορον ἀγρῶν, ὧν κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐκμετάλλευσις ἐξ αἰτίας τῆς Ἐταιρίας κατακλυσσάσης αὐτοὺς διὰ τῶν ὁδῶν τῆς. Καὶ ὅμως καὶ ἀπὸ τὰς γαίας ταύτας ζητεῖ γεώμορον. Ζητεῖ ἐπίσης γεώμορον διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ θάμβου καὶ ὅταν εἶναι πασιδῆλον ὅτι ἡ παραγωγή τοῦ θάμβου καὶ ὁλόκληρος διδομένη δὲν ἐξαρτᾷ τὸ γεώμορον. Σήμερον παραιτεῖται ἡ Ἐταιρία αὐτῆς τῆς ἀξιώσεως, ἀλλ' ὅταν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὑπάρχει μία Ἐταιρία ἰσχυρὰ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο πτωχὴ χωρὶς ἀνίσχυροι εἶναι φανερόν, ὅτι δικαιολογούμεθα νὰ ὑποπευώμεθα καταστρατήγησιν ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας. Καὶ ἐπὶ τούτου ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὅποια ὀφείλει νὰ θεωρήσῃ ἡθετημένην τὴν συμφωνίαν, ἢ ἐκδηλωθῇ οἰαδήποτε προσπάθεια τῆς Ἐταιρίας διὰ πίεσεως τῶν χωρικῶν πρὸς καταστρατήγησιν τῶν συμφωνηθέντων. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ ἄλλο σημεῖον. Τὸ σημεῖον τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἀποσχόντων καλλιεργητῶν. Ἡ Ἐταιρία ἠθέλησε νὰ ἐπιφυλάξῃ δικαίωμα ἐπὶ ἐκτάσεων παραχωρηθεισῶν εἰς τρίτους. Ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἀρροσφαλὴς καὶ ἐπικίνδυνος. Δύναται μὲ τοῦτον νὰ γίνῃ προγραπτὴ κατὰ προσώπων δυσχερῶν πρὸς τὴν Ἐταιρίαν. Καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἂν δὲν ἐπιτύχῃ τὴν ἄρσιν τοῦ νὰ μὴ ἀφίσῃ τοῦλάχιστον κανὲν μέσον ἀνεξάντλητον πρὸς ἀποσώσεσιν πάσης καταχρήσεως τοῦ ὅρου τούτου, συγκαλυπτοῦσης ἐνεργείας τῆς Ἐταιρίας ἀποσκοπούσας εἰς τὴν προγραπτὴν τῶν ζωτικωτέρων ἀντιπροσώπων τοῦ ἀγροτικοῦ ἐκείνου πληθυσμοῦ. Ὑπὸ τὰς ἐπιφυλάξεις ταύτας συνενώω καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν μου μὲ τὴν Κυβέρνησιν, συνιστῶν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰς καλλιεργητικὰς τῶν ἐργασίας. Τίποτε δὲν θὰ ὠφελήσῃν ζημιούντες ἑαυτοὺς καὶ τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον. Ὡς πρὸς τὴν ὀριστικὴν λύσιν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς ἐνεργείας ἀποτελεσματικωτέρας. Ἐὰν ὠπλίζετο διὰ μέσον σοδαρωτέρων, ἐὰν ἐλάμβανε τὴν ἐξουσιοδότησιν, ἣν ὑπεστηρίξαμεν καὶ ἄλλοτε, τῆς θεσπίσεως ἐνὸς ἀνωτάτου γεωμόρου, θὰ ἦτο ἴσως καὶ ἡ προσωρινὴ λύσις καλύτερα. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὀριστικὴν λύσιν δὲν θέλω νὰ λησμονήσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἡ Ἐταιρία αὐτὴ δὲν ἔδωκε ποτὲ κανὲν μέρισμα εἰς τοὺς μετόχους τῆς, καὶ ὅμως οὗτοι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς λύσεως φαίνονται στερεῶς προσκεκολλημένοι εἰς τίτους ἀνευ ἀγοραίας ἀξίας καὶ ἀξιούστες ρευστοποιήσιν ἱκανοποιητικὴν. Καὶ πρὸς ἐξήγησιν τούτου φοδοῦμαι μήπως μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐταιρίας καὶ τῶν ἀγροτῶν παρεμβάλλωται πρόσωπα ἔχοντα συμφέρον ἐκ τῆς δικαιώσεως τῆς παρούσης καταστάσεως. (Χειροκροτήματα). Πρέπει λοιπὸν νὰ δημιουργηθῇ ἀμεσώτερα ἐπαφὴ μετὰ τὸ Κράτος καὶ μετόχων. Καὶ τὸ μέσον εἰς τὸ ὅπολον ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἐξαναγκασθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ καταλήξῃ εἶναι ἡ ἐξαγορά, ἀλλ' ἂν διαθροῦνται οἱ μέτοχοι μὲ ἐλπίδας καὶ ἀξιώσεις ἀπραγματοποιήτους, θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἀδιέξοδον. Καὶ διὰ τοῦτο χρειάζεται μία σταθερωτέρα στάσις καὶ πρέπει νὰ δηλώσωμεν ὅτι δὲν θὰ ἀφίσωμεν ποτὲ ὁλόκληρον πληθυσμὸν ἐκθετον. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ἡ ὀριστικὴ ἐξαγορά θὰ ἦτο ἀποτύχη, ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις νὰ δηλώσῃ ὅτι θὰ θεσπίσῃ δίκαιον καὶ εὐλογον γεώμορον, ὅποτε εἶμαι

βέβαιος ὅτι οἱ μέτοχοι θὰ ζητήσουν οἱ ἴδιοι μίαν λύσιν ἐξυπηρετοῦσαν καὶ ἑαυτοὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ συμφέροντα καὶ τῶν καλλιεργητῶν καὶ τοῦ Κράτους. (Χειροκροτήματα).

Ν. Σπηλιώτης. Δέγει ὅτι καὶ τὸ 1915 ἀπησχόλησε τὸ Κωπαϊτικὸν ζήτημα τὴν Βουλὴν καὶ κατὰ τὸ 1915 ἡ Κυβέρνησις Γούναρη ἐφήφισεν ἐνοικιστάσιον, πάντως δὲ αἱ σημεῖοι εἰναι εἰς τὴν Κωπαΐδα ἀνωμαλίας ὀφείλονται εἰς μίαν ἀβελτηρίαν τῶν Βουλῶν, διότι δὲν ἔλαβον μέριμναν νὰ κανονίσουν ἐν θεμιτῶν μίσθωμα. πᾶς θὰ ἀπέδιδεν ἐν λογικῶν κέρδος εἰς τὴν Ἐταιρίαν καὶ θὰ ἐξασφάλιζε μίαν ἀνθρωπίνην ζωὴν εἰς τοὺς γεωργούς, ἢ κακοθαμιονία τῶν ἐποίων ἡκολούθει καὶ τοὺς μετόχους.

Ἐπ' ἐσχάτων ἡ πτώσις τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἐπανεφέρετο τὸ ζήτημα τῆς Κωπαΐδος, καὶ ἡ Κυβέρνησις δικαίως ἐπενέδω. Γνωρίζω, τονίζει, ὅτι ἡ γῆ τῆς Κωπαΐδος εἶναι ἀχάριστος καὶ διὰ τοὺς γεωργούς καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ θὰ εἴμεθα ἐξ ἴσου ἀχάριστοι, ἂν δὲν ἀνεγνωρίζαμεν τὴν εὐεργετικὴν ἐπέμβασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι, μετὰ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀνακωνισθέντος τὸ ὅπολον ἐξέδωκε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἐνεφ' ἡλοχώρησε μία σημαντικὴ διαφορά δημιουργήσασα εὐλόγως παρεξήγησιν μετὰ τῶν καλλιεργητῶν. Εὐλογος ἐπομένως εἶναι καὶ ἡ ἄρνησις αὐτῶν νὰ ἐπανελάβουν τὰς ἐργασίας τῶν, ἐφόσον τόση ἐξέδωκε διαφορά μετὰ τῶν λόγων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας. — Εὐτυχῶς ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἦρε τὴν παρεξήγησιν. Ἐσπεύσαμεν νὰ καταστήσωμεν γνωστὴν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν ἐπικοινωνίαν, τὴν ὅποια ἔχομεν μετ' αὐτῶν, νὰ τοὺς συστήσωμεν τὸν τερματισμὸν τῆς ἀπεργίας τὴν ὅποιαν δὲν εὗρομεν τερματισμένην. Διεπιστώσαμεν ὅμως ἐκ τῆς ἐπικοινωνίας αὐτῆς, ὅτι παρεμβάλλονται ἐκ μέρους τῆς Ἐταιρίας δυσχερεῖαι εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἠθελον νὰ ἐπανελάβουν τὰς ἐργασίας τῶν. Προεβάλλετο ὁ ὅρος ὅπως προηγουμένως διακανονίσουν τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν τῶν πρὸς τὴν Ἐταιρίαν, ὅρος μὴ περιεχόμενος εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ 1911 Παλαί, καὶ ἐδέχετο νὰ παρέμβωμεν σθεναρῶς ἡμεῖς, ἐνῶ ἡ Ἐταιρία δεχθῇ νὰ παράσῃ προθεσίαν τινὰ πρὸς διακανονισμὸν τοῦ ζητήματος τῶν χρεῶν. Εὐτυχῶς ἡ Ἐταιρία ἀναγνώρισε τὴν ἀνάγκην τοῦ τερματισμοῦ τῆς ἀφορήτου καταστάσεως, ἣτις ἐδημιουργήθη μετὰ τῆς τάξεως τῶν καλλιεργητῶν τῆς Κωπαΐδος προέβη εἰς ὑποχωρήσεις.

Τὰς ὑποχωρήσεις ταύτας τῆς Ἐταιρίας, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἐξήγγειλεν εἰς τὴν Βουλὴν, ἀποδεχόμεθα ὡς ἱκανοποιητικὰς διὰ μίαν προσωρινὴν λύσιν, ἀλλὰ διατηροῦμεν διαταγμὰς τινὰς. Καὶ δι' αὐτὰ παρακαλοῦμεν τὸν ἀξιοτίμον Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, ὅπως καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ἵνα μὴ οἱ ἐκδηλωθέντες ἐνταῦθα φόβοι, ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων παραγορευσάντων ἐπαληθεύσων. Δὲν λησμονώμεν τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι θὰ προβῇ εἰς τὴν λήψιν ὅλων ἐκείνων τῶν μέτρων, τὰ ὅποια θὰ καταστήσουν πραγματοποιήσιμον τὴν συμφωνίαν, συνιστῶμε, ὅμως νὰ ληφθῇ πρόνοια, ἵνα μὴ γίνῃ κατάχρησις ὀρισμένων δικαιωμάτων τὰ ὅποια παρεσχέθησαν εἰς τὴν Ἐταιρίαν, ὡς τοῦ δικαιώματος νὰ μὴ ἀποβάλλῃ τοὺς νέους καλλιεργητὰς. Ἐπὶ τοῦ σημείου μάλιστα αὐτοῦ, ἔχομεν ἀποκομίσει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ οὗτοι θὰ παραμείνουν εἰς τὰς γαίας μόνον κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Α. Μπακάλλιας. Νὰ συσταθῇ εἰς τὴν Ἐταιρίαν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ παραχώρησις δὲν ἐφάρθε καὶ μὲχρι καλλιεργείας.

Ν. Σπηλιώτης. Θὰ ἦτο τοῦτο εὐκαταλόν, ἀλλ' ἐὰν καταστή ἀδύνατος ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου αὐτοῦ, παρακαλοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐξασφαλίσῃ μίαν ἔντιμον ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς περίπτωσιν καλῇ ἣν δὲν θὰ δυνήθουν

Βουλὴ καὶ Κυβέρνησις νὰ φθάσουν εἰς ριζικὸν τερματισμὸν τοῦ ζητήματος, θὰ εἴχομεν νὰ συστήσωμεν ὅπως ληφθῶν ἀπὸ τοῦδε εἴτε νομοθετικῶς εἴτε καὶ διοικητικῶς μέτρα ἀσφαλείας διὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον.

Ἐπὶ τούτοις συνιστῶ καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰς ἐργασίας τῶν. Καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ἢ ἐκκαρμότης τοῦ ὁποίου ἀπειλεῖ διαρκῶς τὴν ἐννομον τάξιν καὶ τὴν κοινωνικὴν γαλήνην.

Ὁ κ. **Β. Κυρέλλος** λαμβάνων τὸν λόγον διαβεβαίει τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅτι ἡ Ἐταιρία, πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας τῆς 15 Ἰανουαρίου, ἐξέδωκε διαταγὴν ἀπαγορεύουσιν τὴν ἐπανάληψιν τῆς καλλιεργείας πρὸ τοῦ διακανονισμοῦ ὅχι μόνον τῶν νέων χρεῶν ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιῶν, τὸν τελευταῖον τούτων μάλιστα ἐξωγκωμένων εἰς βάρος τῶν καλλιεργητῶν. Ἐβεβαιώθη λέγει τοῦτο ἀνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀπὸ πρόσωπον προσκείμενον πρὸς τὴν Ἐταιρίαν. Ἀποτελεῖ τοῦτο ἢ δὲν ἀποτελεῖ τραγὴν ἀποδείξιν τῆς παρασπονδίας τῆς Ἐταιρίας; Ἀλλὰ καὶ ἄλλην ἀσυνέπειαν ἐπέδειξεν ἡ Ἐταιρία. Νέαν προθεσίαν πέραν τῆς 15 Ἰανουαρίου δὲν ἔδωκε παρὰ τὰ συμπεφωνημένα μετὰ αὐτῆς καὶ Κυβερνήσεως.

Ἐν τῇ σημείῳ τούτῳ ἀναγινώσκει τηλεγράφημα τοῦ Προέδρου τοῦ συνεταρισμοῦ Μουλικίου διαμαρτυρομένου, διότι ἡ Ἐταιρία ὅχι μόνον δὲν παρέδωκεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τὰς αὐτοκαλλιεργηθείσας ἐκτάσεις, ἀλλὰ τὸναντίον ἐκαλλιέργησε ταύτας διὰ βενζινωτῶν καὶ ἔσπειρε μὲ κριθὴν καὶ σίκαλον ἀντὶ νὰ σπείρῃ αὐτάς με σίτον.

Πάντα ταῦτα, τονίζει, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Ἐταιρία ἐμφορεῖται ἀπὸ πνεῦμα ἐκδικήσεως κατὰ τῶν καλλιεργητῶν καὶ ἐπιδιώκει τὴν διὰ παρατάσεως τῆς ἀπεργίας ὀριστικὴν ἀποβολὴν αὐτῶν ἐκ τῶν ἀγρῶν τῆς. Εὐτυχῶς ἡ παρέμβασις τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐματαιώσε τὰς προθέσεις αὐτάς τῆς Ἐταιρίας. Καὶ εἶναι βαθυτάτη διὰ τοῦτο ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν παρέμβασιν αὐτῆς, ἐξασφαλίσασαν ὅρους δυναμένους νὰ συγκριθῶν πρὸς τοὺς μισθωτικοὺς ὅρους καλλιεργείας ὅλων τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Δικαιούμεθα νὰ χαιρετίσωμεν τὴν δοθείσαν λύσιν ὡς τὴν πανηγυρικὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαίων τῶν καλλιεργητῶν καὶ τὸ ἔτος αὐτὸ ὡς τὸ «πρῶτον» ἔτος ἀποκαταστάσεως τῶν ἐλευθερίων τῶν ἀγροτῶν τῆς Κωπαΐδος. Τοιαύτης λύσεως ἠθέλησαν τὴν ἀμαύρωσιν οἱ ἐπιτεθέντες κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Διότι ὑπεστηρίξαμεν τοὺς ἀγρότας; **Β. Κυρέλλος.** Διότι δὲν ἀνεγνωρίσατε ὅτι ἡ ἐπελθούσα συμφωνία βελτιστοῦσιωδέστατα τοὺς βιωτικούς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὅποιος ἐτέλουν οἱ ἀγρόται τῆς Κωπαΐδος. Θὰ ἀπευθύνω δὲ εἰς τὸν ἀξιοτίμον Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας τὴν προσωπικὴν σύστασιν ὅπως ἰσχύσουν διὰ τοὺς καλλιεργητὰς τῶν Θηβῶν αἱ μειώσεις τῶν μισθωμάτων τῶν δημητριακῶν καρπῶν κατὰ τὸ ἐπόμενον γεωργικὸν ἔτος. Διότι κατὰ τὸ τρέχον οἱ καλλιεργηταὶ Θηβῶν ὡς σπείραντες δημητριακὰ λόγῳ τῆς ἀπεργίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπωφεληθῶν τῶν μειώσεων τούτων.

Α. Παπαναστασίου. Διὰ τοὺς ὅρους ὅμως τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν μὲς εἶπατε τίποτε.

Β. Κυρέλλος. Καὶ αὐτῆς οἱ ὅροι ἐγένοντο ἀποδεκτοί. Καὶ πρῶτον τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν διακανονίσθη κατὰ τὸν δυνατόν καλῶτερον τρόπον. Δεύτερον τὸ ζήτημα τῆς παραδόσεως τῶν αὐτοκαλλιεργηθεισῶν γαιῶν.

Α. Παπαναστασίου. Σὰς παρακαλῶ. Ἦθελαν νὰ ἐρωτήσω ἐὰν τὸ 25 ο)ο, δηλαδὴ αἱ 15 ὀκάδες αἱ ὁποῖαι ἀναλογοῦν κατὰ μέσον ὅρον, δὲν θεωρηθῇ ἐπαρκές, ἢ ἐγκαταλείψις αὐτοῦ θὰ σημάνῃ στέρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς περαιτέρω καλλιεργείας; Ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργόν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σὰς ἀπαντήσω τὴν στιγμὴν αὐτὴν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπιμένω ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἵνα μὴ ἐπιφύλαξις τυχόν τῆς ἑταιρίας παράσχη ἀρρομὴν εἰς νέας προστριβὰς.

Β. Κυρέλλος. Εὐτυχῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων καλλιεργητῶν εἶναι τόσον μικρὸς ὥστε δὲν ὑπάρχει λόγος σοβαρῶν ἀνησυχιῶν. Ὅλοι οἱ ἄλλοι προέρχονται ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν παλαιῶν καλλιεργητῶν. Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἄλλως τε θὰ ἐπανέλθῃ ὁ παλαιὸς καλλιεργητὴς εἰς τὸν ἀνέκαθεν ὑπ' αὐτοῦ καλλιεργούμενον ἀγρόν.

Α. Μπακάλμπασης. Παρατηρῶ, κ. Συνάδελφε, ὅτι ὁμιλεῖτε περὶ τοῦ ἐπομένου ἔτους. Ἐγὼ θὰ ἐπεθύμουν νὰ μάθω τί θὰ γίνῃ τώρα, ἐάν εὐρεθῶμεν πρὸ τοιοῦτου ζητήματος. Νομίζω ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ ὁ παλαιὸς καλλιεργητὴς καὶ ὁ νέος νὰ μετατεθῇ εἰς τοὺς ἀγρούς τοὺς ὁποίους ἔχει μισθώσει ἢ ἑταιρία εἰς υπαλλήλους τῆς.

Α. Κουτσοπέταλος. Οἱ παραχωρηθέντες καὶ αλλιεργηθέντες ἀκόμη ἀγροὶ νὰ ἀποδοθῶν εἰς τοὺς παλαιούς καλλιεργητάς. Πάντως νὰ τελευτήσῃ ἡ κατάστασις αὕτη.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὸ εἶναι. Ἐγὼ καὶ σήμερον ἀκόμη τοὺς συνέστησα νὰ ἀναλάβουν τὰς ἐργασίας, των πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τὰ ἐπιτευχθέντα ὀφείλονται εἰς τὸν ἀγῶνά των.

Β. Κυρέλλος. Ἡ ἀπεργία ὑπῆρξε πράγματι χρήσιμος πρὸς ὑποδομήσιν τῶν κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν. Διὰ νὰ εἰσμεθαισιν εἰς τὴν ἐπαύριον τῶν συμφωνιῶν τοῦ Πτὶ Παλαί, ἀλλ' ἂν δὲν ἔλθῃ τότε, πρέπει νὰ λήξῃ σήμερον ὁπότε ἐβεβαιώθησαν ἔτι μᾶλλον οἱ μισθωτικοὶ ὅροι. Καὶ συνεχίζων τὴν ἀπάντησίν μου, εἰς τὸν ἀξιώσιμον ἀρχηγόν τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος αὐτοῦ περὶ τῶν ὅρων τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸν πληροφορῶ ὅτι καὶ ὁ τρίτος ὅρος, τῆς ἐλαττώσεως δηλαδὴ τῶν μισθωμάτων ἱκανοποιήθη.

Ἐχομεν πρὸ ἡμῶν τὴν ἀνθρωπίνως δυνατὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς μισθωτικῆς σχέσεως καλλιεργητῶν καὶ ἑταιρίας. Καὶ βροντοφωνοῦμεν πρὸς τοὺς ἀγρότας τῆς Κωπαίδος: Ἐπαναλάβετε τὰς ἐργασίας σας. Εἶναι συμφέρον σας, εἶναι συμφέρον τοῦ Κράτους, εἶναι συμφέρον τῆς χώρας. Ἐπαναλαμβάνοντες δὲ αὐτὰς ἐπανερχόμεθα εἰς μίαν κατάστασιν ὁμαλότητος, ἡ ὁποία εὐχόμεθα ταχύτατα νὰ φέρῃ καὶ θὰ φέρῃ καὶ τὴν ριζικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς Κωπαίδος, ἡ ὁποία καὶ μόνη θὰ τερματίσῃ ὀριστικῶς τὰ δεινὰ τῶν καλλιεργητῶν τῆς.

Ὁ κ. **Γ. Βασιλειάδης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐξαίρει τὴν Κυβερνητικὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπίτευξιν μιᾶς προσωρινῆς λύσεως τοῦ Κωπαϊτικοῦ ζητήματος, ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξαιουλομένη ἐπιδεικνύουσα τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον πρὸς προστασίαν τῶν καλλιεργητῶν καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν τῆς Γεωργίας νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ἐξεύρῃ λύσιν καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν τῶν καλλιεργητῶν πρὸς τὴν ἑταιρίαν.

Ἀντικρούων ἐν συνεχείᾳ τὸν ἀρχηγόν τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, κατηγόρησεν, ὡς λέγει, τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ἀντικατοικῆ πολιτικῇ, τονίζει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία, πλην τῶν ἄλλων, ἀτινα ὑπὲρ τῆς γεωργικῆς τάξεως ἐπράξε, κατήγγειλεν ἐπὶ μίαν διετίαν τὸν φόρον τῆς δεκάτης.

Ἐκφράζει ἐπὶ τούτοις τὴν χαράν του, διότι διεπιστώθη γενικῶς ὁμοφωνία ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ Κωπαίδι, συνιστᾷ δὲ ὅπως, μετὰ τὴν προσωρινὴν λύσιν, ἀποτελοῦσαν, ὡς λέγει, θρίκμον τῆς Κυβερνήσεως, μὴ ἐπαναπαυθῇ αὕτη ἐπὶ τῶν δαφνῶν τῆς, ἀλλ' ἐξακολουθήσῃ ἐπιδεικνύουσα τὸ αὐτὸ ζῶηρόν ἐνδιαφέρον, ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν ὁριστικὴν λύσιν τοῦ Κωπαϊτικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λαμβάνων τὸν λόγον καὶ ἀντικρούων τὰς αἰτιάσεις τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν κατὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ἀντικοινοβουλευτικότητι παρατηρεῖ, ὅτι αἱ αἰτιάσεις αὗται ὑπῆρξαν τελείως ἀβάσιμοι, διότι παρὰ τὰς πολλαπλὰς

καὶ σοβαρὰς τοῦ ἀσכולίς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκνευλισμένως ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἐπὶ τοῦ Κωπαϊτικοῦ ζητήματος ἀπόψεις, ἐνεργεῖς καὶ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἀκόμη καὶ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἀνεκοίνωσεν τὰς νεωτέρως συμφωνίας μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἑταιρίας, σημερινῶς βελτιούσας τοὺς ὅρους τῆς μισθωτικῆς σχέσεως τῶν καλλιεργητῶν πρὸς αὐτήν. Ἐάν δ' ἀπεχωρήσῃ τῆς συνεδριάσεως, ἐπειγόμενος νὰ ἐπιληφθῇ καὶ ἄλλων ἐξ ἴσου σοβαρῶν, ἂν ὄχι καὶ σοβαρωτέρων, ζητημάτων, ἐπράξε τοῦτο, ἀφοῦ προηγουμένως ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι θὰ ἀπκνήσῃ εἰς τοὺς ἐπερωτήσαντας ὁ ἀρμόδιος ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργός. Τί περὶσσότερον ἐπρεπε νὰ πράξῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως; Καὶ ποῦ εὐρηται ἐν προκειμένῳ ἡ ἀντικοινοβουλευτικὴ στάσις του; Κατηγορήθη προσέτι ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι προσέβη εἰς παραχωρήσεις πρὸς τὴν ἑταιρίαν, ἀναλαβούσα τὴν ἐξ ἐνὸς ἑκατομυρίου διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν μείωσιν τῶν μισθωμάτων ἀρωγῆς τοῦ Κράτους, καὶ δὲν ἀναλαμβάνει νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτοὺς ἀρωγῆς, παρέχουσα ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο μέσα, φρονῶ ὅτι μίαν τοιαύτην Κυβέρνησιν δὲν θὰ ἦτο ποτὲ ἀξία τοῦ ὀνόματός της.

Ἐκτὸς ἑμὸς τῶν δύο αὐτῶν κατηγοριῶν, ὁ κ. ἐξ Εὐρυτανίας πολιτευτῆς, κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι δὲν ἔλαβεν ὀριστικὰς ἀποφάσεις πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος καὶ δὲν ἀνεκοίνωσεν ταύτας εἰς τὴν Βουλὴν. Δὲν ἀπέχει πολὺ ὁ Δεκέμβριος μῆν, καὶ ὅν ἡ Βουλὴ ἤκουσε τῆς Κυβερνήσεως, ἀνεκοίνωσεν τὰς ἀπόψεις της. Ἡ ἐπαναλήψις τῶν ἀνεκοινώσεων θὰ ἀπετέλει ἀσκοπὸν κατανάλωσιν τοῦ πολυτίμου χρόνου τῆς Βουλῆς. Καὶ κατηγορήθημεν οὕτω, ὡς ἐάν νὰ μὴ ἤμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἴσως ἐπεδιώκαμεν τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς ὀριστικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ὡς ἐάν νὰ μὴ ἤμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι δις ἐπετύχαμεν ὅρους εὐεργετικούς ὑπὲρ τῶν καλλιεργητῶν, ὡς ἐάν νὰ μὴ ἤμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι καὶ νέαν βελτίωσιν τῶν ὅρων τούτων κατορθώσαμεν, ἐπιτυχόντες τὴν βελτίωσιν τῶν μισθωμάτων ἢν πρὸ μικροῦ ἀνήγγειλεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁμολογοῦμεν ὅμως ὅτι ἡσθάνθημεν λύπην διὰ τὴν στάσιν ἐνίων καλλιεργητῶν, οἱ ὅποιοι ὡς ἐάν μὴ ὑπῆρχεν ἡ πουργεῖον ἀρμόδιον, ἐσπευσαν νὰ παραπονεθῶν διὰ μίαν ἐνέργειαν τῆς ἑταιρίας, ἡ ὁποία ὁμολογοῦντως δὲν ὑπῆρξεν ἢ πρέπουσα. Καὶ ἐπληροφόρηθημεν τοῦτο ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν καλλιεργητῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις πράττει ὅ,τι ἐπράξε ἔχει τὴν συναίσθησιν ὅτι ἐπέτυχεν τὴν καλύτεραν δυνατὴν λύσιν ὑπὲρ τῶν καλλιεργητῶν τῆς Κωπαίδος ὡς ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐπανερχόμενης μιᾶς ὁμαλότητος εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀπεργίας αὐτῶν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, δὲν θ' ἀργήσῃ ἡ ἡμέρα καὶ ἡν ὁ σημερινός ἐστι. ὀριστικὴ λύσις τοῦ Κωπαϊτικοῦ ζητήματος (χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Δὲν θὰ ἀπασχόλουν, λέγει, καὶ πάλιν τὴν Βουλὴν ἂν δὲν ἔκρινεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἔκρινεν, διὰ τὰς τελευταίας τῶν ὁποίων τὴν παρακαλῶ νὰ μελετήσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν μετέσχον καὶ οἱ φίλοι τοῦ ὕψ' ἡμᾶς κύμματος. Εἶπεν ἐπίσης ὁ κ. Ὑπουργός, ὅτι δὲν ἐπρεπε νὰ μεμψώμεν τῆς Κυβερνήσεως, διότι μὴ τὴν ἐπέμβουσαν τοῦ Κράτους ἐγένετο αὕτη ἡ συνδιαλλαχὴ καὶ ὅτι οἱ πολιτευόμενοι ἔχουν μίαν ὑποχρέωσιν ἀλληλεγγύης. Ἀλλὰ εἰς ἡμᾶς δὲν προσήκει τοιαύτη παρατήρησις διότι πάντοτε, καὶ δὴ ἐκεῖ ὅπου ἐπεβάλετο, ἐδείξαμεν τὴν ἀλληλεγγύην μας. Ὡς πρὸς τὰς θυσίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀπέμνηται τῆς ἑταιρίας ἡμεῖς φρονούμεν ὅτι ἐπ' ὅσον δὲν ἀρκεῖ ἡ γῆ, δὲν ἐπρεπε νὰ συμπληρωθῇ τὸ Κράτος τὸ γεώμορον τῆς ἑταιρίας ἐπιβαρύνον τὴν Βουλὴν τὴν ὁλότητά, ἀλλὰ ἐπρεπε τὸ γεώμορον νὰ ὀριζοῖται σύμφωνα με τὰς πραγματικὰς ἀποδόσεις τοῦ κεφαλαίου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενομένας παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀξίωσιν μας περὶ τῆς παραστάσεως κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἡμεῖς δὲν ἠξιώσαμεν νὰ παρίσταται πάντοτε ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ νὰ διαχειρίζεται ὅλα τὰ ζητήματα. Τοῦναντίον διὰ τῶν παρατηρήσεων μας ἐδήλωσαμεν ὅτι πρέπει νὰ δίδεται μεγαλυτέρα πρωτοβουλία εἰς τοὺς Ὑπουργούς. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην φέρ' εἰπεῖν τί ἔγινε; Πρὶν καὶ ἀναπτυχθῇ ἡ ἐπερώτησις ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι αὕτη ἡ λύσις δίδεται καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούει. Τί ἄλλο σημαίνει τοῦτο εἰμὴ ὅτι ἐκλείσθη τὰ ὅσα ἡ Κυβέρνησις, ὅτι καθε συζήτησις ἦτο ματαιὰ καὶ ἀσκοπός. Τοῦτο εἶναι ἢ δὲν εἶναι μελέσις καὶ ὑποτίμησις τῆς Βουλῆς καὶ ἑλλειψίς ὠφελιμότητος ἐκ τῆς συζήτησεως; Καὶ ἀποδείξεις εἶναι ὅτι εἰς τὴν ἐρώτησίν μας, ἂν δὲν δεχθῶν οἱ χωρικοὶ τί θὰ γίνῃ, ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐμελέτησε τὴν περίπτωσιν αὕτην. Ἐπίσης ἔμεινεν ἀνεὺ ἀπαντήσεως καὶ ἡ ἐρώτησίς μου περὶ τοῦ τί θὰ γίνῃ ἂν τὰς γαίας ἐπὶ τῶν ὁποίων δικαιοῦνται καλλιεργεῖν οἱ χωρικοὶ τὰς ἔχουν καταλάβει οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἑταιρίας. Ἀλλὰ ἀπὸ ὅλην τὴν συζήτησιν ἀπεδείχθη πόσον δικαίον εἶχον νὰ ἐξεγερθῶν οἱ χωρικοὶ καὶ ἐδεδιαιώθη

πουργοῦ, ἡμεῖς δὲν ἠξιώσαμεν νὰ παρίσταται πάντοτε ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ νὰ διαχειρίζεται ὅλα τὰ ζητήματα. Τοῦναντίον διὰ τῶν παρατηρήσεων μας ἐδήλωσαμεν ὅτι πρέπει νὰ δίδεται μεγαλυτέρα πρωτοβουλία εἰς τοὺς Ὑπουργούς. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην φέρ' εἰπεῖν τί ἔγινε; Πρὶν καὶ ἀναπτυχθῇ ἡ ἐπερώτησις ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι αὕτη ἡ λύσις δίδεται καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούει. Τί ἄλλο σημαίνει τοῦτο εἰμὴ ὅτι ἐκλείσθη τὰ ὅσα ἡ Κυβέρνησις, ὅτι καθε συζήτησις ἦτο ματαιὰ καὶ ἀσκοπός. Τοῦτο εἶναι ἢ δὲν εἶναι μελέσις καὶ ὑποτίμησις τῆς Βουλῆς καὶ ἑλλειψίς ὠφελιμότητος ἐκ τῆς συζήτησεως; Καὶ ἀποδείξεις εἶναι ὅτι εἰς τὴν ἐρώτησίν μας, ἂν δὲν δεχθῶν οἱ χωρικοὶ τί θὰ γίνῃ, ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐμελέτησε τὴν περίπτωσιν αὕτην. Ἐπίσης ἔμεινεν ἀνεὺ ἀπαντήσεως καὶ ἡ ἐρώτησίς μου περὶ τοῦ τί θὰ γίνῃ ἂν τὰς γαίας ἐπὶ τῶν ὁποίων δικαιοῦνται καλλιεργεῖν οἱ χωρικοὶ τὰς ἔχουν καταλάβει οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἑταιρίας. Ἀλλὰ ἀπὸ ὅλην τὴν συζήτησιν ἀπεδείχθη πόσον δικαίον εἶχον νὰ ἐξεγερθῶν οἱ χωρικοὶ καὶ ἐδεδιαιώθη

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Βοραζάνης

Ε. Μαλαμίδας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ'

Τρίτης 10 Μαρτίου 1931.

Ὡρα 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούνται τὰ ἐξῆς:

Οἱ σύνδεσμοι ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν «Ἀγία Βαρβάρα» καὶ «Ποσειδών» Πειραιῶς παρακαλοῦν ὅπως μὴ ἀπαγορευθῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἐσπεριδοειδῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Μαντᾶς** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ κατοικῶν Π. ὁ θήνας καταδικαζομένων διὰ τοῦ περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἀρχαιολογικοῦ χώρου τμήματος τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4212.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐπιμελητηρίου Ἡμεῖρου παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἀνασταλῇ ἡ κατασκευὴ τῶν ἰθνηκῶν ὁδῶν Ἡμεῖρου ὡς καὶ ἡ ἐπισκευὴ τῶν ὁδῶν Ἰωαννίνων - Γρεβενῶν καὶ Ἰωαννίνων - Καλαμπάκας.

Ἡ ὁμοσπονδιακὴ ἐνωσις τροχαίας κινήσεως τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος ζητεῖ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐργατῶν τῆς τροχαίας, τὴν ἀναστολὴν τοῦ νόμου περὶ τροχῶν κλπ.

Ὁ Ἰωάννης Χατζηλαζάρου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ κάτοικος Ἡρακλείου παρακαλεῖ ὅπως μὴ περιληφθῶσι διατάξεις εἰς τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀποδείξεως τῆς κυριότητος τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀκινήτων διὰ μισθωτηρίων συμβολαίων.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ τῆς κοινότητος Καρχαμπόλας εὐχαριστοῦν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν καθιέρωσιν ποιότητων σιγαρέτων.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Βενίτης ζητοῦν τὴν παροχὴν χάριτος διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς εἰς τὸν τέως καπνοβιομήχανον Τατάκην.

Ὁ Πολυζῶης Γ. Παναγόπουλος υποβάλλει ὑπόμνημα σχετικὸν διὰ τὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κακιστάσεως δουλείας εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς εἶχεν ὑποβάλῃ ἡ ἑταιρία. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν εἶχε νὰ μᾶς δώσῃ μίαν ρητὴν βεβαίωσιν, τί θὰ γίνοντο αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ δι' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι ἡ συζήτησις ἔγινε μόνον διὰ τὴν συζήτησιν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπ. Γεωργ.) Ἡ Κυβέρνησις δὲν ὑποχρεοῦται νὰ λέγῃ, οὔτε νὰ ὑπόσχηται, ὑποχρεοῦται νὰ πράττῃ. Τί σημασίαν εἶχεν ἂν τοὺς λέγωμεν διαφόρους ὑποσχέσεις καὶ πῶς θέλετε, μετὰ τὸν τρόπον αὐτόν, νὰ ὑπαγάγετε τὴν σκέψιν μας εἰς δουλείαν;

Α. Παπαναστασίου. Ἀφοῦ ὁ κ. Ὑπουργὸς θεωρεῖ δουλείαν τῆς σκέψεως νὰ εἴπῃ ὅτι θὰ φροντίσῃ διὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην περίπτωσιν καταφύνηται πῶσον δικαιολογημέναι ἦσαν αἱ παρατηρήσεις μας.

Πρόεδρος. Κηρύσσεται περικομμένη ἡ συζήτησις.

Μεθ' ὁ ὥραν 10.40 λύεται ἡ Συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 4.30 μ.μ.

Οἱ παλαιοὶ πολεμικὰ Πειραιῶς ζητοῦν τὴν παροχὴν στέγης, τὴν πρόσληψιν ἀριθμοῦ ἀνέργων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὀργανισμοῦ λιμένος καὶ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4186.

Ὁ δήμαρχος Καλαμῶν υποβάλλει ψήφισμα τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας φορτηγίδων λιμένος Καλαμῶν.

Ἡ ἐνωσις τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Σερβίων ζητεῖ τὴν παράτασιν τοῦ δικαιοστασίου μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους 1931.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Λευκάδος παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῶσι καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς αἱ ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῆς Γερουσίας προτάσεις νόμου 4063, 3845 καὶ 3815.

Τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τῆς συμβάσεως ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης μέχρις ὑποβολῆς σχετικοῦ ὑπομνήματος.

Ὁ Σ. Βασιλειάδης πρόσφυξ ἐκ Πόντου κάτοικος Καλλιθέας ζητεῖ τὴν παροχὴν οἰκήματος.

Ἡ παροικία Βουκουρεστίου ζητεῖ τὴν παραμονὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου τῆς πόλεως ταύτης.

Οἱ Ἑλληνας Ἀμβέρσης ζητοῦν τὴν μὴ κατάργησιν τοῦ ἐμπίστου προξενείου των.

Ὁ Ι. Παπαντωνίου κηπουρὸς πρόσφυξ καὶ κάτοικος Βαθέος Σάμου ἀναφέρει ὅτι ἐφεῖρε φάρμακον ἐξοντώσεως τῶν ἐντόμων κλπ.

Η Γερουσία ἀποστέλλει τὸ πρὸ αὐτῆς τὸ πρῶτον ψηφισθὲν σχέδιον νόμου «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιχορηγήσεως διὰ τὴν ἐξαγοράν, α) κτιρίου ἐν Ἀκρίσῃ διὰ τὴν στρατιωτικὴν λέσχην καὶ β) κτιρίου ἐν Ἰωαννίνοις διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ὡσαύτως τὸ παρ' αὐτῆς τροποποιηθὲν σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως ἐπιβαλλομένων τελῶν καὶ φόρων ἐπὶ ἐξαγομένων καὶ μεταφερομένων χαρουργίων ἐποδείας 1930 καὶ ἐφεξῆς».

Οἱ βουλευτὴ κ. κ. **Φ. Μανουηλίδης, Σ. Ἀναστασιά-**

δης, Ε. Κουλουμβάκης, Π. Φλώρος, Σ. Σταυρόπου-
λος, Ε. Μαλαμίδας, Γ. Γαργάκης κλπ. υποβάλλουσι προ-
πολαγίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως κεντρι-
κῆς, διπλωματικῆς καὶ προξενικῆς ὑπηρεσίαις».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ
ὕποθ' ἄλλαι τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν γάτωσι σχεδίων
νόμων.

1) «Περὶ αὐξήσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετῶν καὶ περὶ παραδόλου».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. Δ. τῆς 16 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ τοῦ Σώματος τῶν φυλάκων τῶν ὠργανομένων φυλακῶν τοῦ Κράτους».

3) 'Επί τοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ψηφισθέντος νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 4634 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1929 Ν. Δ. περὶ κύρους συμβολαιογραφικῶν τινῶν πράξεων».

Ο κ. Γ. Παπανδρέου (Υπουργός της Παιδείας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περί σχολικῶν βιβλίων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς
 ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ
 αὐθентικῆς ἐρμηνείας τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 7 τοῦ Ν. Δ. τῆς 23
 Μαρτίου 1929 τοῦ κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4245 καὶ
 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ νόμου ὡς συ-
 νεπληρώθη διὰ τῶν νόμων 4383, 4721 καὶ 4843».

Ο ύπουργός τῆς Συγκοινωνίας κ. Δ. Δίγκας καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν.

«Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 382 ἐ. ἑ. ὑμετέρου πρωτοκόλλου διαβιθασθέντος ἡμῖν ἀντιγράφου ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. **Μ. Τσαρλαμπά** ἀφορώσης τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ Πάργης-Μαργαριτίου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7322 ἐ. ἑ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν Δ.η.μ. Ἐργων Υἱ περιρ. ὡς καὶ εἰς τὸν κ. Νομάρχην Πρεβέζης ἡ ἔγκρισις τῆς ἀναγκαστικῆς τῆς ὁδοῦ Πάργης-Μαργαριτίου μόνον κατὰ τὸ ἀπὸ Πάργης μέχρι τοῦ ρεύματος τμήματος, μήκους τεσσάρων χιλιομέτρων, ὅπερ προτίθεται πρὸς τὸ παρὸν νὰ κατασκευάσῃ τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον Ἐπαρχιακῆς Ὀδοποιΐας τοῦ νομοῦ Πρεβέζης, ἀναβαλλομένης τῆς λήψεως ἀποφάσεως διὰ τὸ ὑπόλοιπον τμήμα μέχρις οὗτου ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ταμεῖου ἡ περαιτέρω προώθησις τῆς κατασκευῆς τῆς ἐν λόγῳ ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ.»

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνουν τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Σακκαλῆς** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ἐν Πειραιαῖ ὑδروπωλιτῶν καὶ λέγει ὅτι τὸ εὐτυχές γεγονός τὸ ὅποτον θὰ ἴσχυρασθῃ προσεχῶς καὶ χάρις εἰς τὸ ὅποτον θὰ ξεδιψᾷσουν ἡ Πρωτεύουσα, ὁ Πειραιὺς καὶ τὰ Προάστεια ἀπὸ τοῦ νεροῦ τοῦ Παραθῶνος, θὰ πλῆξῃ καὶ τὴν ἐπαγγελματικὰς ὑδروπωλιτῆς τοῦ Πειραιῶς, οἱ ὅποιοι ὑδρεύουν τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ δύο Πύλλῃα. Το Κράτος ἔχει τηρήσει σταθερὰν τακτικὴν εἰς τὸ ἐξήγημα τοῦτο καὶ ἔρχεται ἀρωγόν, ὅχι μόνον εἰς τοὺς ἐκ ἐκονητιῶν παραθλαπτομένους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐκ πάσης ἑξὺς προῦδου. Τὸ Κράτος ἤδη ἐμονοπώλησε τὴν ὑδρευτικήν, φόνον ἐπέδωκε ἀναγκαστικὴν εἰσφοράν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως δὲν ἔμπορὶ νὰ εὐαρεθῇ εὐχάριστον τὸ γεγονός διὰ τὴν τάξιν αὐτὴν τῶν συμπολιτῶν μας, διὰ τὴν ὁποῖαν ὠμίλησεν ὁ ἀξιοτίμος συγγελέφης. Δὲν ἔμπορὶ ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνον καὶ τὸ Κράτος. Πρέπει ὁ Πειραιεὺς πολὺ θὰ ἔχη νερὸ καθαρὸ καὶ θερμότερο νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐν λόγῳ παγγελεματιῶν. Δι' αὐτὸ τὴν σύστασιν τοῦ κ. συναδέλφου τὴν ἀπευθύνει πρὸς τὸν Ἀἰμαρχον Πειραιῶς, ἵνα φροντίσῃ καίτοις νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ διευκολύνῃ τὴν μετάβασιν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα. Δὲν εἶναι σωστὸν ὁ χάρις ἔρχεται μία νέα πρόδοος, οἱ παλαιοὶ ἐπαγγελεματῖαι δὲ ξηπαλῶνται μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα καὶ νὰ περιμένουν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους. Ἐπὶ τῇ βῆσσει βεβαίως τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης ὅταν ἐκ τῆς πραγματικοποιήσεως μιᾶς

προόδου πλήττονται ὠριμέναι τάξεις, τὸ Κράτος πρέπει νὰ
υποστηῇ καὶ αὐτὸ ζήτημα. Ἀλλὰ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ
Κράτος ἐνέηργησεν ὡς ἀντιπρόσωπος τρίτου. Φρονῶ ὅτι ὁ
Δήμαρχος Παιριῶς καὶ ἡμεῖς οἱ βουλευταὶ ἠμποροῦμεν νὰ
ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα καὶ νὰ εὕρωμεν τὸν τρόπον νὰ διευ-
κολύνωμεν τοὺς ἀνθρώπους, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὠμίλησεν ὁ
ἀξιότιμος προκάλεσε.

Γ. Ζακαρίας. Αἱ δηλώσεις τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἱκανοποιητικαί, διότι δι' αὐτῶν ἀναγνωρίζεται ἡ υποχρέωσις πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν παρ' αὐτὰν ὀφειζομένων συμπεριόντων τῶν ὑδροπωλητῶν Πειραιῶς. Ὁ ἀξιοτίμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μεταθέσει ἅλως τὴν υποχρέωσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὸν Ἀἴμα. Πρέπει βεβαίως νὰ προσέ-
σωμεν μέντοι δὲ ἄλλως δηλώσῃ ἀνικανότητά διὰ τὴν ἱκανοποίη-
σιν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

E. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ Υπουργός τῶν Οἰκονομικῶν θὰ σῆς δηλώσῃ μεγάλους ἐρχοὺς ἀποικισμοῦ.

Γ. Σακαλῆς. Τότε πολὺ πιθανὸν αἱ δύο ἀδυναμίαι ἀποτελέσουν μαζὺ μίαν δύναμιν.

¶ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.
Π. Φλωρός ἀναπτύσσει ἐρώτησιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς, ἐὰν σκέπτεται νὰ λάβῃ ἀπαιγορευτικὰ μέτρα κατὰ τῆς ἐλευθέρως πωλήσεως τῶν βιβίων τῶν τριχῶν ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται τόσα κοινωνικὰ ἀτυχήματα καὶ βαρύνονται συνέπειαι ἐπὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τῶν χρησιμοποιοῦντων τὰς βιβράς. Ἢδη, λέγει, τὸ ἐλάττωμα νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συστάσεις ἀξίως πάσης ὑποστηρίξεως, ἐστὼ καὶ ἐὰν αἱ συστάσεις μου ἐμπαννίζουσιν ἀπαικὶν ἰδιορρυθμίαν ἐπὶ τὸ χροῖον.

Ἐπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θέλουν νὰ ἐμφανίσουν νεότητα εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὰς συναλλακτικὰς μεταξὺ των σχέσεις διὰ νὰ γελᾷσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ὁ Φορτούνιο καὶ ὁ Νιρβῆ- νας καὶ ἄλλοι ἀρσενεῖς τοῦ καλῆμου ἠγχολύθησαν ᾗδ' ἐκ- τενῶς δι' αὐτοὺς καὶ εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσω τι. Ἡ ἐπι- στήμη ἄλλως τε καταδικάζει αὐτὰς τὰς βαφρὰς, διότι οἱ κάθοντες χρῆσιν αὐτὼν τρελλαινόνται. Νὰ μᾶς εἰπῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς τὴν γνώμην του.

A. Παπᾶς. (Υπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ αἵτησις.

Π. Φλώρος. Νὰ μᾶς πῆτε ἂν βλάβπη ἢ δὲν βλάβπει.
Πρόεδρος. Μὰ δὲν εἴμεθα ἱκτροσυνεδρίον ἐδῶ. Θὰ δια-
βιθασθῇ ἡ αἴτησις εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ ὁ κ.
Ὑπουργὸς σὺς ἀπαντᾷ ὅτι θὰ τὴν μελετήσῃ.

Ὁ κ. Ι. Μουζουρίδης. Καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει τῆς γερὰν γράμματα ἐκ Νικηλίου καὶ περιχώρων σχετικῶς μετὰ τὴν ἀντιφάσιν τοῦ λαϊκοῦ συμφέροντος διὰ τὸ ὅποιον, λέγει, ἡκούσθησαν μοναχῶν καὶ γυναικῶν συναδέλφων ἄλλων ἐπαρχῶν (ὅτι ἦτο ἐνταῦθα ἐν τῷ ὄντι ἀνταρῶν καὶ ἀπόψεως. ὅτι

Β. Δεληγιάννης. (Ύφυπουργός των Οικονομικών).
 λάβω την ευκαιρίαν να ζητήσω τας γνώμας σας επί του
 τήματος.

Ὁ κ. Π. Φλώρος ζητεῖ τὴν διάθεσιν γενναϊοτέρου κόν-
δύλου διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκίας Ἰωαννίνων Πρεσβυτέρου.
Πρόεδρος. Θὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ἀρμόδιον Ἰ. Πουργὸν ἡ
ἀγχιση.

Ὁ κ. Γ. Σιγάτος ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῆς Πανελληνίου ἐνώ-
σεως κυβερνητῶν ἱστιοφόρων Πειραιῶς, οἱ ὅποιοι παραπονιού-
νται διὰ τὸν ὑπὸ τῶν σλεπίων γινόμενον συναγωνισμὸν τῶν
δεδομένου ὅτι ἡ διὰ σλεπίων μεταφορὰ οὐδὲν ἑπιβάρυνε-
ται. Ζητοῦν ἐπίσης νὰ ἐλαττωθῇ τὸ εἰσπραττόμενον ἰσο¹⁰
ἐπὶ τῶν νυκτίων τῶν, τὸ ὅποσον θεωροῦν κηθαρὸν δήμευσιν.
Ζητοῦν ἐπὶ πλεον τὸν σχηματισμὸν ταμείου προνύκτεως διὰ
3,000 ἐξ αὐτῶν καὶ διὰ τὸ ὅποσον δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβάρ-
υνθῇ τὸ δῆματόν.

Π. *Ἀργυρόπουλος*. (Ἵπουργός τῶν Ναυτικῶν). Θά
ἐξετάσω μετὰ τοῦ Ἵπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τὸ
ζήτημα τῶν σλεπιῶν. Εἶναι πράγματι ὀδίκον νὰ μὴ πλη-
ρῶνουν κανένα φόρον. Πρέπει τοῦλάχιστον νὰ πληρώνουν ὅσα
καὶ οἱ κυβερνήται τῶν ἰστιοφόρων. Γὰ ἄλλα ζητήματα θά
ἐξετασθοῦν ἐπίσης.

Οι κ. κ. Α. Κατσαδήμας, Σ. Λούλης, Π. Σταυρόπου-
λος, Κ. Φλώρος συνιστούν όπως ό έποικισμός μὴ προμηθεύ-
ται κεράμους ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ο κ. Α. Δούλης ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ θανόντος εἰς τὰς ψυχὰς Καραγκιόζη καὶ ζητεῖ παροχὴν ἀποζημιώσεως διότι μετὰ τὸν θάνατον ἀπεδείχθη ἡ ἀθωότης τοῦ ἀδελφοῦ του, συλληφθέντος τοῦ πρχιμκτικοῦ ἐνόχου.

Ο κ. Ν. Ἀβραάμ (Υπ. Δικ.) λέγει, ὅτι πράγματι μόλις ἔλαθε γνῶσιν τοῦ γεγονότος διέταξε τὸν Εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος Ἀπεδείχθη πράγματι ἐκ τοῦ πορίσματος ἡ ἀμέλεια τῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν θὰ διώξη τὰ ἐπιδειχθέντα ἀμέλεια ἀστυνομικὰ ὄργανα. Ἡ περίπτωσις εἶναι πράγματι μία ἀπὸ τὰς χαρακτηριστικωτέρας ἀμελείας ἀστυνομικῶν καὶ δικαστικῶν ὀργάνων καὶ ἔδωκε καὶ εἰς ἐμὲ ἀφορμὴν νὰ ἐπαναλάβω ἐντονώτατα τὴν σύστασιν πρὸς τοὺς δικαστικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρου τῆς Πολιτικῆς δικονομίας περὶ ἐξακριβώσεως τῆς ταυτοῦται-
τος τῶν φυλακίζομένων.

Οί κ. κ. Θ. Κολιαλέξης καὶ Ι. Μουτζουρίδης ἀνα-
πτύσσουν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀργούς καὶ Νεαυπλίου
περὶ εἰσαγωγῆς λαχανικῶν εἰς Μακεδονίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι ἄξιον ὁμολογεῖσθαι ὅτι πᾶσι συμπαθεῖς οἱ καλλιπηρεῖται, ἀλλὰ δὲν ἡμπορῶ νὰ εἰπῶ παρηγορητικούς λόγους. Ἐρ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγὴ λαχανικῶν ἐκ Μακεδονίας εἰς Παλαιὰν Ἑλλάδα, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀπαγορεύσωμεν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν ἀπὸ παλαιᾶς Ἑλλάδος εἰς Μακεδονίαν. Μοῦ ἠγέρθη ἡ ὑπόνοια μήπως τὸ ἀπαγορευτικὸν τοῦτο μέτρον εἶναι ἀπὸ ἐκείνα τὰ ὁποῖα εἰσάγεται ἡ ὑπερησία, χωρὶς νὰ ἐξυπηρετοῦν πραγματικὸν σκοπόν. Ἀπυθύνθη ἐν διακεκριμένον, καθήγητὴν τῆς Φυτοπαθολογίας ἐν Παρισίοις. Καθόσον ἐνθυμοῦμαι ἀπάντησεν ὅτι ἔχει κάποιους ἐνδοιασμοὺς περὶ τῶν ἀπαγορευτικῶν μέτρων κατὰ πόσον εἶναι δυνατόν νὰ ἀποφευχθῇ ἡ μεταδόσις, τῆς φυλλοξήρας, ἀλλὰ προτρέπει ἀφοῦ ἔχετε τὸν Ἰσακκίδην γιατί μοῦ ζητᾶτε ἐμένα τὴν γνώμην μου. Βεβαίως ἠρωδάνθη καποῖαν ὑπερηφάνειαν δι' αὐτό. Τί θέλετε νὰ κἀμῃ ἡ Κυβέρνησις ὑπὸ τοιούτους ὅρους νὰ ἀνταλλάξῃ αὐτὴ τὴν εὐθύνην; Εἶπαμε νὰ κατορθώσωμεν ὥστε νὰ μὴ ἐμποδισθῇ ἡ εἰσαγωγὴ πρωϊμων. Αὐποῦμαι ἀναγγέλλων εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας μᾶς ἀπήγγειλεν ὅτι δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐκφράσῃ τὸ μέτρον τοῦτο ἐὰν τὸ λάβωμεν. Εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παραγωγῶν Μακεδονίας γεννάται ἡ ἐντύπωσις ὅτι μεταχειρίζομεθα δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ. Αὐποῦμαι ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ νὰ ἀρῶῃ αὐτὴ ἡ ἀπαγόρευσις.

Η. Τσαλδάρης. Είναι αλήθως αξιωματικός ή πλοίαρχος, ἐρ-
χόμενος ἵνα κανονίσῃ τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τῶν
προϊόντων τῆς χώρας, ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνή-
σεως. Ὑπάρχει μία οὐσιώδης διαφορά καὶ αὕτη εἶναι ὅτι
τὰ προϊόντα τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος δὲν μεταφέρονται εἰς
Μακεδονίαν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ προϊόντα τῆς Παλαιᾶς
Ἑλλάδος εἶναι πρώτῃ δὲν εἰσάγονται λοιπὸν πρὸς συναγω-
γισμὸν. Δι' αὐτὸ μὲν φαίνεται περίεργος ὁ συλλογισμὸς ὅτι
ἐὰν διακοσῶν οἱ κάτοικοι δὲν θὰ ᾤοντο ἀπὸ τὰ ἄλλα.

Π. Τσαλδάρης. Δέν δύνανμαι νά δεχθῶ, ὅπως ζητήματα ἀφορῶντα τήν παραγωγήν τῆς χώρας μας λύνονται ἐπὶ τῇ βῆσει ἐντυπώσεων. Ἡ Κυδέρνησις πρέπει νά σκεφθῇ.

Ν. Τζεμιάς. Εἰς τήν Μακεδονίαν κάμουν μὲ θερμότητι

τὰ πρόωμ. Ἐκεῖνο ποῦ χρειάζεται, εἶναι νὰ ρυθμισθοῦν αἱ
συμδράσεις μας μὲ τὰ ἄλλα κράτη, ὥστε νὰ μὴ εἰσάγωνται
ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ προϊόντα συναγωνιζόμενα τὰ ἰδιὰ μας.

Π. Τσαλδάρης. Πέρνουν ἐκ Δωδεκανήσου καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐμποδίζετε τὴν παραγωγὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Είναι θεδαιώς ἄξιον προσοχῆς τὸ λεγόμενον ὅτι γίνεται συναγωνισμὸς ἐκ τῶν ξένων προϊόντων. Τοῦτο θὰ τὸ ἐξετάσωμεν καίτοι ὁ ἀνταγωνισμὸς αὐτὸς δὲν ἀνησυγεῖ τοὺς ἐνδιανομικοὺς.

Πρό τῆς ἡμερησίας Νομοθετικῆς Διατάξεως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει ὅτι ὁ κ. Αἰλιανὸς τὸν παρεάλεσε ἐκ μέρους τοῦ κ. Ζαοιτζιάνου ἀσθενοῦντος, ὅπως ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Μ. Αϊλιανός. Διεθίσσασα παράκλησιν όλων των ἀργηγών των κομμάτων, δεδομένου ότι δέν ἔχει εἰσέτι ἐκτυπωθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θά ἤμην διατεθειμένος νά δεχθῶ τήν αἴτησιν ταύτην προερχομένην ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ὅπως θά πείσω τήν Βουλήν. Ἐάν δέν ἀρχίσωμεν τήν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆν Πέμπτην δέν θά καταστῇ δυνατή ἡ ἔγκαιρος ψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Διότι μέχρι τῶν τέλους τοῦ μηνὸς μᾶς μένουσιν μόνον 6 Συνεδριάσεις διὰ τὴν συζήτησιν αὐτὴν καὶ εἶναι δίκαιον νά μὴ παραπονεθῇ καὶ ἡ Ἑρρουσία ὅτι θά ὑποβῶμεν τὸν προϋπολογισμόν τῆν τελευταίαν ἡμέραν. Ἐκτὸς τούτου ἐπιθυμῶ νά προσθέσω ὅτι καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὀλίγον ἀσθενεῖ ἔχει ἀνάγκην ἀδειᾶς ἀναρρωτικῆς. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νά δεχθῇ ὅπως ἡ συζήτησις ἀρχίσῃ τὴν προσεχῇ Πέμπτην.

Ἄλλὰ ὅθ' ἐπεθύμουν ἐπίσης νὰ παρακαλέσω τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ συναινέσωσιν ὅπως ἡ συζήτησις ἡ ὅποια εἶχεν ἀναβληθῇ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ αὐταρχισμοῦ, γίνῃ εἰτε τὴν Παρασκευὴν αὐτὴν, εἰτε ἂν θέλουν, τὴν Δευτέραν, ἔαν, ὅπως νομίζω, ὅθ' ἤτο καίτερον καὶ δύο ἡμέρας Πέμπτην καὶ Παρασκευὴν νὰ διαθέσωμεν διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Διότι ἡ συζήτησις αὕτῃ δὲν δύναται νὰ μὴ γίνηται σὺν τῷ μάλ्लον, καθόσον τὴν κατέστησαν ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὰ χρέα λεχθέντα ἐν τῇ Βουλῇ ταύτῃ ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου. Ὡστε ὅθ' ἐπικρατέωμεν νὰ συναινέσῃ ἡ Βουλὴ εἰτε τὴν Παρασκευὴν εἰτε τὴν Δευτέραν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις.

Α. Παπαναστασίου. Νά γίνει ή συζήτηση κατά την συζήτηση τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ θὰ ἐπεθύμουν νὰ γίνῃ ὠριστημένη ἡμέραν ἢ συζήτησις, διότι μέσα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ παρεμβάλλονται τόσα ζητήματα τὰ ὅποια ἀπασχολοῦν τὴν Βουλὴν, ὥστε ἐγὼ θὰ ᾔθελα νὰ γίνῃ εἰδικὴ συζήτησις. Διότι ἡ κατηγορία δὲν εἶναι μικρά, διότι πρέπει ὁ λαὸς νὰ διαφορτισθῇ ἀπὸ συζητήσιν γενομένην κατ' ἀντιμωλίαν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἂν ἔχῃ σήμερον κανένα ἄνθρωπον αὐταρχικὸν ὁ ὁποῖος τὸν Κυβερνᾷ, ἢ ἂν ἔχῃ ἓνα ἄνθρωπον προσηλωμένον ἀπολύτως εἰς τὸς κα- νόνας τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὁ ὁποῖος ὅμως εὐ- ρίσκεται ἀπέναντι ἀντιπάλων τῶν ὁποίων τινὲς ἐνίοτε εἶναι ἀκριβοῶς ἀντικοινοβουλευτικοὶ κατ' οὐσίαν καὶ μόνον κατ' ἐπι- φαινὸν κοινοβουλευτικοί. Βλέπετε ὅτι ἡ κατηγορία θὰ ἀντι- στραφῇ ἐκ μέρους μου καὶ ἐπομένως ἀναγκαῖον εἶναι νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ μοῦ τὴν ἀρνηθῇ ἡ ἀντιπο- λιτευσις, ἀφοῦ ἄλλως τε εἶχεν ἀπορραισθῇ διὰ μίαν ἡμέραν, ἔνεκα δὲ ἀσθενείας μου ἀνεβλήθη.

II. Παλιδάργης. Ἀληθῶς ἡ ἀντιπολίτευσις κατόπιν συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ἐξήγησε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δὲν θέλω νὰ ἐκθέσω τοὺς εἰδικoὺς λόγους ἀλλ' ὅπουτι προεκάλεσαν τοῦτο, σημαίνει δὲ μόνον ὅτι δὲν ἔχω ἀκόμη ὠρισμέναν πληροφορίαν ἀλλ' ὅπουτι ἐξηγήθησαν ἐκ μέρους τῶν ὑπηρεσιῶν

και ακόμη την εκθεσιν της μειοψηφίας ή όποια μολονότι υπε-
βλήθη πρό 8 ήμερών δέν έτυπώθη ακόμη 'Η αντιπολίτευ-
σις δέν ζητεί να παρακυλώσῃ τὸ έργον της Βουλῆς, εἶναι
τοῦτο γνωστόν, ἀλλὰ θά μού επιτραπῇ, ὡς ἀρχηγόν ενός
κόμματος, νά παρατηρήσω ὅτι ἡ κατανομή της νομοθετικῆς
ἐργασίας δέν γίνεται κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον, ὥστε νά
ἐρχονται ἐδῶ συσσωρευμένα σοβαρά νομοσχέδια καὶ ὁ κ.
Πρωθυπουργός νά μὴ παρέχῃ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον εἰς
τὴν ἀντιπολίτευσιν πρὸς συζήτησιν τῶν στοιχείων τῶν
ὁποίων ἔχει αὕτη ἀνάγκη. Βεβαίως ἐάν παρουσιασθῇ ἡ ἀ-
νάγκη, τὸ λέγω χωρὶς νά ἔχω τὴν συγκατάθεσιν τῶν ἄλλων
ἀρχηγῶν, δύναμεθα νά παράσχωμεν διὰ τὸν προϋπολογισμὸν
καὶ μίαν ἡμέραν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). 'Η ἐκθεσις της μειοψηφίας
υπεβλήθη τὴν Δευτέραν.

Μ. Αἰλιανός. 'Η πληροφορία πού σας δίδει ἡ ὑπηρεσία
δέν εἶναι ἀκριβής.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀπέναντι της βεβαιώσεως
ὅτι παρεδόθη τὴν Δευτέραν δέν ἔμπορὼ νά πιστεύσω.

Π. Τσαλδάρης. Δέν δύνασθε νά θέσητε εἰς ἥσσαν θέσιν
ένα ἀντιπρόσωπον τοῦ ἔθνους ἀπέναντι της ὑπηρεσίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δέν ἔμπορὼ νά δεχθῶ τὴν
διαβεβαίωσιν, τρίτου ἐάν τὸ ἔλεγε ὁ κ. Ρεδιάδης θά ἔλεγον
ὅτι ἔχομεν δύο πληροφορίες ἀντιθέτους.

Μ. Αἰλιανός. Ὁ Πρόεδρος της Ἐπιτροπῆς εἶχε τὴν ἐκθε-
σιν καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν τῶν Οἰκονομικῶν
ἀντὶ νά τὴν στείλῃ εἰς τὸ Τυπογραφεῖον.

Ὁ κ. Α. Παπαναστασίου λέγει ὅτι ἔμπορὼ νά γίνῃ
εἰσῆγησις τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τὴν
Πέμπτην καὶ νά ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις τὴν Δευτέραν.

Ὁ κ. Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τονίζει ὅτι εἶναι
ἀνάγκη νά ψηφισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ἐγκαίρως διὰ νά ψη-
φισθῇ καὶ ὑπὸ της Γερουσίας πρὸ της 31 Μαρτίου. Προσθέτει
δὲ ὅτι δύναται νά δώσῃ τὸ Σάββατον εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν
δι' ἔλεγχον καὶ τὴν Παρασκευὴν νά γίνῃ ἡ συζήτησις περὶ
αὐταρχισμοῦ ἡ ὁποία δέν θά διαρκέσῃ καὶ πολὺ.

Π. Τσαλδάρης. Δέν θέλω νά ὀμιλήσω περὶ αὐταρχισμοῦ
διότι θά ἦτο τοῦτο αὐταρχισμός. Ἀλλὰ ἄς τὰ ἀφίσῃ ὁ κ.
Πρόεδρος της Κυβερνήσεως τὰ περὶ αὐταρχισμοῦ νά συζητη-
θοῦν μετὰ τὸν προϋπολογισμὸν, διότι ὑπάρχουν δύο ζητή-
ματα σπουδαιότατα τὰ ὁποία πρέπει νά συζητηθοῦν. Τὸ ζή-
τημα τοῦ καπνοῦ καὶ τὸ ζήτημα της ὁδοποιίας. Εἶδα σήμερον
ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται νά λάβῃ μέτρα τινὰ διὰ τὴν
ὁδοποιάν, φρονῶ δὲ ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου
θά τὴν διαφωτίσῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). 'Η συζήτησις περὶ τοῦ
καπνοῦ εἶναι πρόωρος, δέν ἔμπορὼ νά διεξαχθῇ σκο-
πίμως, ἐφόσον δέν ἐφθάσμεν ἀκόμη εἰς ὁριστικὰ ἀποφά-
σεις. Ὑποστηρίζει ὅτι ἐπὶ ζητήματος ἀληθῶς ἐθνικοῦ, ὅλον ὁ
καπνὸς, ἐπιβάλλεται συνεννόησις μετὰ τοὺς ἀρχηγούς τῶν κοιμά-
των, διότι καὶ μετὰ τῶν Ὑπουργῶν ὑπάρχουν διάφοροι
γνώμαι ὅσον ἀφορᾷ τὴν δοθησομένην λύσιν. 'Η Κυβέρνησις,
λέγει, δέν νομίζει ὅτι πρέπει μοναχῇ νά λάβῃ ὁριστικὰ ἀπο-
φάσεις, διότι φρονεῖ ὅτι πρέπει νά καθιερωθῇ ὡς πρὸς τὸ ζή-
τημα αὐτὸ μία πολιτικὴ τὴν ὁποίαν πρέπει νά ἀκολουθήσουν
ὅλοι αἱ Κυβερνήσεις. Τὸ ἄλλο ζήτημα, τῆς ὁδοποιίας, εἶναι
σπουδαῖον. Δυνάμεθα δὲ νά διαθέσωμεν δι' αὐτὸ τὸ Σάββατον.

Π. Τσαλδάρης. 'Ημεῖς ζητοῦμεν τὴν ἀναβολὴν της συζή-
τησεως τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ νά μελετήσωμεν, συνεπῶς
πρέπει νά ἔχωμεν μίαν ὥραν εἰς τὴν διάθεσίν μας δέν μᾶς
μένει δὲ παρὰ τὸ Σάββατον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε ἄς συζητηθῇ τὸ
ζήτημα της ὁδοποιίας τὴν Τετάρτην.

Α. Παπαναστασίου. 'Η γνώμη νά συζητοῦνται μέτρα
τινὰ κυβερνητικὰ μετὰ τοὺς ἀρχηγούς τῶν κοιμάτων ἔχει
μίαν ὄβιν ὀρθήν. Φρονῶ ὅμως ὅτι τοῦτο ἐνδείκνυται ἐπὶ
ἐκτάκτων περιστάσεων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δέν θά

εἶχον ἀντίρρησην ἐάν ἐκαλοῦντο εἰς συνεργασίαν οἱ βουλευτὰ
οἱ γνωρίζοντες καλῶς τὸ ζήτημα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κοι-
μάτων ἐξουσιοδοτοῦνται νά πάρουν ὅσους κρίνουν εἰδικούς
Α. Παπαναστασίου. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἐάν δέν συζη-
τηθῇ ἡ ἐπερωτήσις περὶ καπνοῦ, νά φέρωμεν τὸ ζήτημα
κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Τέλος ἀποφασίζεται νά γίνῃ τὴν Πέμπτην εἰσῆγησις ἐπὶ
τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν, νά ἀρχίσῃ δὲ ἡ συ-
ζήτησις αὐτοῦ τὴν Δευτέραν, νά συζητηθοῦν τὰ περὶ αὐτὰρ
χισμοῦ τὴν Παρασκευὴν καὶ τὸ ζήτημα της ὁδοποιίας νά
συζητηθῇ τὴν προσεχῇ Τετάρτην.

Μεθ' ὅ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης (Ὑπουργός της Ἐθνικῆς Οἰκονο-
μίας). Παρκαλεῖ νά συζητηθῇ τὴν Πέμπτην τὸ νομοσχέδιον
«περὶ ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν».

Π. Τσαλδάρης. Τὴν Πέμπτην θά ὀμιλήσω οἱ εἰσηγη-
ταὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐάν θέλετε νά ψηφισθῇ
ἀπόψε εἰς α' ἀνάγνωσιν.

Π. Τσαλδάρης. Θά ψηφισθοῦν μόνον ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα
δέν ὑπάρχει ἀντίρρησης.

Ὅταν ἐρχονται τόσον σοβαρὰ νομοσχέδια νά λαμβάνεται
πρόνοια, ὥστε νά ἔχωμεν ἐγκαίρως τὰς ἐκθέσεις της Κοινο-
βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νά ποῦμε τὴν ἀλήθειαν
οἱ ἀρχηγοὶ της ἀντιπολιτευσέως δέν περιμένουν νά φωτισθοῦν
ἀπὸ τὴν ἐκθεσιν. Σᾶς ὑπόσχομαι ὅμως νά τὴν ἔχετε αὔριον
τὸ πρωῒ.

Π. Τσαλδάρης. Ἐμεῖναμεν ἄργοι τόσον καιρόν....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὰ λέγονται ἔξω εἰς
τοὺς δρόμους.

Π. Τσαλδάρης. Ὅχι ἐγὼ τὰ λέγω ἐδῶ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ νομοσχέδιον συνεζη-
τήθη δύο μῆνας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν.

Ι. Ράλλης. Ἐδῶ ὑπάρχει μία Ἡμερησία Διάταξις καὶ
μία τάξις ἡ ὁποία πρέπει νά τηρῆται καὶ ὁ κ. Πρόεδρος ἐξή-
γησε νά ψηφισθοῦν ὅσα νομοσχέδια δέν ἔχουν ἀντίρρησην. Δέν
ἐννοοῦμεν νά ἀφίνεται νά πιστεύεται ὅτι ζητοῦμεν ἡμεῖς
τὴν ἀναβολήν. Διότι ἐάν θέλῃ ὁ Ὑπουργός ἔμπορὼμεν νά
συζητήσωμεν τὸ νομοσχέδιον, ὅχι ὅμως νά τὸ ψηφίσωμεν
ἀνευ συζητήσεως διὰ νά συζητοῦμεν περιττὰ νομοσχέδια
ὅπως εἶναι ὁ ὄργανισμός τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.
Γίνονται κατόπιν δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον
καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1930 συμβάσεως
μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ της Ἀγροτικῆς
Τραπεζῆς σχετικῶς μετὰ τὴν ὑπὸ της τελευταίας ταύτης
διάθεσιν ποσοῦ 2.500.000 διὰ μελέτης γεωτροφίσεων,
μικρῶν ἐκδοχασμῶν πρὸς ἐρευνᾶν κλπ.

Ἀρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1930 ὑπογραφείσα σύμβασις
μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ της Ἀγροτικῆς Τραπε-
ζῆς ἔχουσα ὡς κάτωθι:

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἄφ' ἑνὸς, ἐκπροσωπούμενου
ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γεωργ. Μαρῆ καὶ
τοῦ Ὑπουργοῦ της Γεωργίας κ. Κωνστ. Σπυρίδου καὶ της
Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἄφ' ἑτέρου, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ
τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Κωνσταντίνου Β. Γόντικα, συνω-

Ἀρθρον 1.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἔχον ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τὰ ἐκτελε-
σθησάμενα ὑπὸ διαφόρων Ἀναγκαστικῶν Συνταγισμῶν ὑ-
δαρτικὰ ἔργα, προκαπιτοῦνται ἐργασίαι μελετῶν διὰ γεω-
τροφίσεων, μικρῶν ἐκδοχασμῶν πρὸς ἐρευνᾶν κλπ. ἐνεργηθησο-
μένων ὑπὸ της παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας Διευθύνσεως
Τεχνικῶν Ἔργων, καὶ ἵνα μὴ ἐπιβραδυνθῇ ἐκ τῶν διατυπώ-
σεων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐργῶν τούτων, προ-
ῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἥτις διατυπώθη ἐν πρακτικῷ τοῦ Ὑ-
πουργικοῦ Συμβουλίου της ΚΘ' Συνεδριάσεως αὐτοῦ, της 1ης
Ἰουλίου 1930 (ὑπ' ἀριθ. 23) καὶ ἦν ἀπόφασιν ἐνεκρίθη
ὡς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον παράσχω πρὸς τοῦτο τὴν ἐγ-
γυσίαν του πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, της Ἑλλάδος ἐπὶ
τῷ τέλει ἔπως αὕτη θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν της Διευθύνσεως
Τεχνικῶν Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πιστώσιν μέχρι
δύο ἐκατομμυρίων κα πεντακτοκίων χιλιάδων (2.500.000)
διὰ τοὺς ἀνωτέρω σκοπούς.

Ἀρθρον 2.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα της Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει νά ἀ-
νοίξῃ παρ' αὐτῇ καὶ ὑπὲρ της Διευθύνσεως Τεχνικῶν Ἔργων
τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πιστώσιν μέχρι συμπληρώσεως πο-
σοῦ δραχμῶν δύο ἐκατομμυρίων καὶ πεντακτοκίων χιλιάδων
(2.500.000) διὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐξεφληθησομένων εἴτε ἐκ
τοῦ προϋποβίου συναφθησομένων διαισίων ὑπὸ Ἀναγκαστικῶν
Συνταγισμῶν ἐκτελέσεως ὑδαρτικῶς ἔργων, εἴτε ἐκ τῶν κε-
φαλαιῶν τῶν Συνταγισμῶν τούτων, ὑπὸ τὴν ἐγγυήσιν τοῦ
Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

Χρήσις της πιστώσεως ταύτης θά γίνηται δι' ἐγγράφων ἐν-
τολῶν τοῦ Ὑπουργοῦ της Γεωργίας, τόκος δὲ θά λογίζηται
ἐπὶ τοῦ ἐκάστοτε χρηματικοῦ ὑπολοίπου ταύτης πρὸς 9 ο/ο.

Ἀρθρον 3.

Ἐάν μετὰ παρέλευσιν διατίας ἄφ' ἧς ἐπραγματοποιήθη ἡ
ὡς ἀνω πίστις δέν ᾔθελον ἐξοφληθῇ κατὰ τ' ἀνωτέρω, τὸ
Ἑλληνικὸν Δημόσιον ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐπὶ τῇ ἀπλῇ ἐγγράφῳ
αἰτήσῃ της Διοικήσεως της Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς της Ἑλ-
λάδος κατεβάλλῃ αὐτῇ ἐντὸς μηνὸς πᾶν ὀφειλόμενον ὑπόλοι-
πον μετὰ τῶν μέχρι της ἐξοφλήσεως ὀφειλομένων τόκων.

Ἀρθρον 4.

Ἡ παρούσα Σύμβασις καὶ πάντα τὰ ἐκτελεστικά αὐτῆς ἐγ-
γραφα ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους χαρτσήμου, ἰσχύει δὲ
ἀπὸ της ὑπογραφῆς της καὶ κυρωθῆσεται νομικῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1930.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον
Ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν Ὁ Ὑπουργός της Γεωργίας
Γ. ΜΑΡΗΣ Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν της Ἑλλάδος

Ὁ Διοικητής
Κ. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ α' ἐδαφ. της 1 παραγράφου τοῦ
ἁρθρου 17 τοῦ νόμου 4226 της 19 Ἰουλίου 1929 «περὶ
Ναυτικῆς Ἀεροπορίας».

Ἀρθρον μόνον.

Τὸ α' ἐδάφειον της 1 παραγράφου τοῦ ἁρθρου 17 τοῦ 4226
νόμου της 19 Ἰουλίου 1929 «περὶ ναυτικῆς Ἀεροπορίας»
ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

α') Οἱ μόνιμοι ἀεροπόροι προέρχονται ἀποκλειστικῶς ἐκ
τῶν μαχίμων σηματοφόρων τοῦ Π. Ν.

Οἱ τοὶ ἀποσπώμενοι παρὰ τῇ Ν. Α. ὡς μεθῆναι ἀεροπόροι
μετατάσσονται ὁριστικῶς μετὰ τὸν βαθμὸν των εἰς τὴν εἶχον
προηγουμένως ἐν τῷ Π. Ν. μετὰ τῶν ἀρχαιοτάτων εἰς τὰ
οἰκεία στελέχη των μονίμων ἀεροπόρων, εὐθὺς ὡς τύχῃσι
κατόπιν εὐδοκίμου φοιτήσεως εἰς τὸ οἰκείον σχολεῖον πυγίου
ἀεροπόρου χειριστοῦ.

Ἀπὸ της μετατάξεως αὐτῶν διαγράφονται τῶν στελεχῶν
τοῦ Π. Ν. ἐγγραφόμενοι εἰς τὰ της Ν. Α.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν
καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι Νομοσχέδια:

«Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ δημοσίου καὶ Ἀγροτι-
κῆς Τραπεζῆς περὶ χορηγήσεως ὑπὸ της Α.Τ.Ε. καλλιεργη-
τικῶν δανείων εἰς παθόντας ἐκ θεωρητικῶν ἐν Κρήτῃ μέχρι
συνολικοῦ ποσοῦ δραχ. 30 ἑκατομ.»

«Περὶ παραχωρήσεως γηπέδου εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν λε-
γεωνά.»

«Περὶ ἰσχύος πινάκων διαγωνισμῶν οἰκονομικῶν ὑπαλ-
λήλων.»

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4159 περὶ πλοηγικῆς ὑ-
πηρεσίας.»

Ἀρχεῖται κατόπιν ἡ συζήτησις ἐπὶ της ἀρχῆς τοῦ σχεδίου
νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τοῦ 1926 περὶ ὁργανώσεως
της κεντρικῆς πρεσβευτικῆς καὶ προξενικῆς ὑπηρεσίας καὶ
τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν αὐτῆς».

Πρόεδρος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ὑπουργός τῶν Ἐξωτε-
ρικῶν.

Ὁ κ. Ι. Ράλλης λέγει ὅτι εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν παρελ-
θούσαν συνεδρίασιν της Βουλῆς, κατ' ἦν ἀνεγράτετο ἐν τῇ
Ἡμερησίᾳ Διατάξει τὸ νομοσχέδιον, ὠρίσθη νά γίνῃ σήμερον ἡ
συζήτησις, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι ἀναγεγραμμένα εἰς τὴν Ἡμερη-
σίαν Διάταξιν πολὺ σπουδαιότερα νομοσχέδια, ὡς τὸ περὶ κι-
νίνης, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν υγίαν δολοκλήρου τοῦ ἐλληνικοῦ
λαοῦ καὶ τὸ περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ὀρθὸν εἶναι νά ἀνα-
βληθῇ ἡ συζήτησις του. ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ Κοινοβουλευτι-
κὴ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειοψηφίαν ἀπεφάνθη ὅτι οὐδὲν τὸ ἐπι-
γον παρουσιάζει τοῦτο.

Α. Μανιάς. Ὅχι ἡ πλειοψηφία.

Ι. Ράλλης. Ὑπὲρ της γνώμης ταύτης ἀπεφάνθησαν εἰς
Ὑπουργός, ὁ κ. Μόδης, ὁ κ. Ζαρίφης, ὁ κ. Ζαῖμης, ὁ κ. Μπα-
κάμπουρης, ὁ κ. Χατζίσκος, ὁ κ. Τρικούνης, καὶ ἐγὼ, 10
ἐν ὅλῳ.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις εἶναι ἰλίγον καθυστερημένη,
διότι ἡ Βουλὴ ἀπεφάνισε πρὸ μίᾳς ἐβδομάδος νά συζητηθῇ
σήμερον τὸ νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης. Δέν γίνεται περὶ τούτου συζήτησις ἀλλ'
εἶναι φύσεως κατεπειγουσῆς, ὥστε νά συζητηθῇ εἰς μίαν, ἀνά-
γνωσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὅχι. Ὅχι.

Ι. Ράλλης. Οὐδὲν κωλύει τὴν Βουλὴν νά λάβῃ μίαν ἀπό-
φασιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὸν κ.
Ὑπουργόν, δέν ἐπιτρέπεται δὲ εἰς τὸν κ. βουλευτὴν....

Ι. Ράλλης. Ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν Κανονισμὸν ἀ-
παντῶ ὅτι εἶναι δικαίωμά μου, ἐκτὸς ἐάν, δυνάμει τοῦ αὐταρ-
χισμοῦ μου ἀφαιρεθῇ ὁ λόγος.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Βουλὴν, θέλει νά ἀναβληθῇ ἡ συ-
ζήτησις;

Πολλοὶ βουλευταί. Ὅχι. Ὅχι.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργ. Ἐξωτ.). Δέν ἐφάνταζόν μου
ὅτι θά ἐπανερχέτο ἡ συζήτησις διὰ νομοσχέδιον. τὸ ὁποῖον
ἀφορᾷ τροποποιήσεις Ὄργανισμοῦ στηριζομένου ἐπὶ σειρᾷ νομο-
θετικῶν διαταγμάτων, μηδέποτε διεληθόντων ἐκ της Βουλῆς.
Τροποποιήσεις Κανονισμῶν ὑπεβλήθησαν καὶ ἄλλα: κατὰ τὰς
τελευταίας ἡμέρας. Καὶ δέν συνήντησαν τὴν ἀντίδρασιν τὴν
ὁποίαν συναντᾷ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, ὑπέβαλε τοιαύτας τρο-

ποιοήσεις δ' ύπουργός των Ναυτικών και άλλας δ' επί των Οικονομικών Υπουργός διά του Νομοσχεδίου «περί Ταμειακής ύπηρεσίας». Δέν θά έμφοδίσουν τά νομοσχέδια ταύτα, όταν ψηφισθί δ' Καταστατικής Χάρτης νά επιφέρωμεν μεταρρυθμίσεις εις αυτά χάριν της δημοκρατίας. Πρόκειται περί ώρισμένων τροπολογιών κατόπιν πολλής μελέτης μετά των άρμοδίων ύπηρεσιών. Η Κοινοβουλευτική έπιτροπή προσέτεινε άλλας τροποποιήσεις και καλόν θά ήτο πριν ή προχωρήσω νά είπω ποίας εξ αυτών δύναμαι νά άποδεχθώ. Η Κοινοβουλευτική έπιτροπή προτείνει ύπως εις τό άρθρον 3 προστεθή προκειμένου περί διορισμού άλλοδαπών «εφ' όσον δέν υπάρχουν κατάλληλοι ήμεδαποί» εις θέσεις γραφείων και διεκρινένων. Τήν τροποποίησιν αυτήν τήν δέχομαι. Η Έπιτροπή προτείνει τήν διαγραφήν της 3ας παραγράφου του 4ου άρθρου καθ' ήν υπάλληλος των Γενικών θέσεων εκμανθάνων μίαν Βαλκανικήν γλώσσαν, ιδίαις δαπάναις, αμειβεται εφ' άπαξ με 30.000 δραχμάς. Τήν διάταξιν ταύτην ένεπνεύσθη από τον Όργανισμόν του Άγγλικού Υπουργείου των Έξωτερικών. Άλλά νομίζω ότι δύναται νά γίνη μία τροποποίησις, νά μή υπολογίζεται δηλ. ή γλώσσα εις ήν εξητάσθη δ' υπάλληλος ούτος διαγωνιζόμενος και δεύτερον νά εκτείνεται τό ευεργέτημα μέχρι του Γραμματέως ά τάξεως. Η άμοιβή είναι γλίσχα και δέν νομίζω ότι θά υπάρχη αντίρρησις.

Δ. Χαϊζίσκος. Διατί δέν επεκτείνεται και εις τους άνωτέρους;

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργ. των Έξ.) Δέν έχω δυσκολίαν άν και είναι πολύ δύσκολον. Η Έπιτροπή προτείνει νά όρισθί μία θέσις γραμματέως του συμβουλίου ίθαγενείας. Δέν δύναμαι νά δεχθώ τοῦτο. Είναι γνωστόν ότι πολλά παρά- πονα υπάρχουν κατά του Συμβουλίου τούτου και δέν υπάρχει καμμία ανάγκη νά τό διατηρήσωμεν, διότι και δαπανηρόν είναι και ή αντίληψίς μου είναι, ότι πρέπει νά επανέλθωμεν εις τήν κανονικήν δόξιν, καθ' ήν τά ζητήματα της ίθαγενείας θά υπάγονται εις τό ύπουργείον των Έξωτερικών, επειδή δέ τά της ίθαγενείας συνδέονται με διεθνή ζητήματα, θά έπρεπεν δ' Υπουργός των έσωτερικών, πριν εκδώσθί τό διάταγμα τό κανονίζον τήν ίθαγενείαν νά ζητή τήν γνώμην των άρμοδίων ύπηρεσιών του ύπουργείου των Έξωτερικών έν πάση δέ περιπτώσει νά επιτρέπηται ή προσφυγή εις τό Συμβούλιον Έπικρατείας. Τι δέν τήν κάμω λοιπόν τήν θέσιν τήν οποίαν προτείνει ή Έπιτροπή εφ' όσον θά εισαγάγω έν Νομοσχεδίον καταργήσεως του Συμβουλίου Ίθαγενείας. Όσον άφορά τάς δακτυλογράφους, ένθ' ένω όρίζω τό 31ον έτος ή Έπιτροπή προτείνει τό 17ον. Δέν τό δέχομαι αυτό, διότι εκτός των άλλων δημιουργείται άνισότης, εφ' όσον δ' άρρην είναι υποχρεωμένος νά πάγη εις τόν στρατόν. Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή προτείνει εις τό άρθρον 7δ προκειμένου περί δαπανών νά τεθή εφ' όσον αυτά κρίνονται κατεπείγουσαι. Τήν προσθήκην αυτήν τήν δέχομαι.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή προτείνει εξαίρεσιν των Προσδευτών από τήν μονιμότητα. Τό Συνταγμά μας λέγει ότι επιτρέπεται ύπως ή εξαίρεσις από της μονιμότητας του Προσδευτού γίνη διά νόμου και τοιοῦτος νόμος δ' ου άπηλλάγησαν οῦτοι έψηφίσθη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Άπηλλάγησαν;

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Έξωτ.). Έξηρέθησαν, άλλ' ήμπορεί νά πη κανείς και λίγο άπηλλάγησαν από τους κόπους της ύπηρεσίας. Ο θεσμός της μονιμότητας των Προσδευτών καθιερώθη, κατά παράδοσιν της έν Έλλάδι παραδόσεως, διά νομοθετικού διατάγματος. Είχα προτείνει εις τήν Βουλήν νά περιβάλλωνται διά μονιμότητας οι έχοντες δεκαπενταετή ύπηρεσίαν, άλλ' ή Έπιτροπή διεφώνησεν. Δέν έχω δέ αντίρρησην.

Ι. Ράλλης. Πρόκειται περί των διαπεπιστευμένων;

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Έξωτ.). Περί όλων. Διότι θά ήτο δυνατόν νά γίνη κάποια σκηνοθεσία, παρουσιάζουσα ήμισυτα ευπρεπές θέαμα, δηλ. νά μεταθέσθί ένα προσδευτήν δ' Υ-

πουργός εκ του κέντρου, νά τόν τοποθετήσθί εις μίαν Προεδείαν τήν μίαν ήμέραν και νά τόν άπολύσθί τήν άλλην.

Ι. Ράλλης. Αντιθέτως θά ήτο εγγύησις, διότι θά έντρέπετο δ' Υπουργός νά τό κάμη.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Έξωτ.). Η θά δεχθίτε τήν άρσιν της μονιμότητος δι' όλους, ή θά μείνη αυτή διά τους έχοντας δεκαπενταετή ύπηρεσίαν. Διατί νά ήμπορώ νά πάσω ένα Προσδευτήν και νά μή ήμπορώ νά τό κάμω διά τόν ύπη- ρετούντα εις τό κέντρον;

Ι. Ράλλης. Η άρσις της μονιμότητος των διαπεπιστευμένων Προσδευτών έχει τήν δικαιολογίαν, ότι πρόκειται περί προσώπων της έμπιστοσύνης της Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Η συζήτησις θά είχε σημασίαν άν ήθελεν δ' κ. Υπουργός νά άρη τήν μονιμότητα, άλλ' ή Έπι- τροπή τό θέλει, και πολύ δικαίως δ' κ. Υπουργός σάς λέγει δεχθίτε τό ένα ή τό άλλο.

Ι. Ράλλης. Εγώ θά εξέλεγον τήν πρώτην γνώμην του Υπουργού, τήν διατυπωμένην έν τή νομοσχεδίω.

Π. Τσαλδάρης. Μπορεί ένας υπάλληλος άκων νά μετα- τεθή εις μίαν Προεδείαν διά νά χάσθί τήν μονιμότητα;

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Έξ.). Έάν τό Διοικητικόν Συμβούλιον τόν μεταθέσθί είναι μετ' άσους τότε, ή δέ μονιμότης δέν προστατεύεται από τό Συνταγμα.

Π. Τσαλδάρης. Μπορεί τό Συμβούλιον και δ' Υπουργός νά τόν μεταθέσουν άκωντα από θέσεως μονίμου εις θέσιν μή μόνιμον;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ας άφίσωμεν νά λύσθί τό ζήτημα τό Συμβούλιον της Έπικρατείας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Έξ.). Η Έπιτροπή λαμβά- νουσα ως βάση ότι είναι όρθόν δ' πληρεξούσιος Υπουργός νά στερηθί της μονιμότητος, προτείνει έν περιπτώσει άπολύσεώς τινος τήν άποζημίωσιν του.

Δ. Μακκιάς. Υπό τύπον εσχής.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Έξωτ.). Άλλ' αυτό εξαρτάται και από τόν Υπουργόν των Οικονομικών. Η Έπιτροπή προ- τείνει εις τό άρθρον 9 τήν προαγωγήν των διεκπεραιωτών εις γραμματείας, των δακτυλογράφων εις γραφεία, και των γρα- φείων του έξωτερικού εις γραμματείας. Αυτοόμα, διότι δέν δύ- ναμαι νά συμφωνήσω, διότι τοῦτο αντίκειται εις κάθε έννοιαν καλώς έννοουμένου συστήματος. Λέγουν, διατί δέν μās δίδετε τόν τίτλον, εφ' όσον δέν πρόκειται περί μισθοῦ, άλλ' είναι ώς νά κάμωμεν στρατηγούς άνευ σωματίων και ναυάρχους άνευ πλοίων.

Είναι δέ πιθανόν ή όρεξις νά μή σταματήσθί εδώ, διότι ήμπορούν νά μās είπουν. Έχομεν τότα έτη εις τόν βαθμόν Τμηματάρχων, κάματέ μας Διευθυντάς, Δικρωνώ με τήν Έπιτροπήν και εις τό ζήτημα του Πειθαρχικού Δικαίου. Κατά κανόνα, άνεξαίρετως του ποσού του ίκανών ή μή ίκα- νών, οι υπάλληλοι του Υπουργείου Έξωτερικών δέν παρον- σιάζον φαινόμενα κακής διαχειρίσεως της άνατεθειμένης αυτοίς ύπηρεσίας. Άλλά παρουσιάσθησαν και εξαίρεσεις. Υπάλληλος εισπράξας χρήματα του Δημοσίου και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου τά διέθεσεν δι' ιδίης χαρτο- παικτικής επικήρεισης και μετά τοῦτο ίσχυρίζετο ότι μόνον διά διοικητικήν άνικανότητα ήμπορούσε νά παυθί, ένθ' αυτός δέν ήτο άνίκανος. Απελύθη και τό Συμβούλιον της Έπικρατείας επενύρωσε τήν άπόφυσιν με τό διοικητικόν ότι δέν ήμπορεί ένας υπάλληλος νά ξενωτή εις καταγώνια και νά είναι συγχρόνως καλός εις τήν εργασίαν του. Διά τοῦτο παρεκάλεσθ τόν κ. Αντωνάκη του Πειθαρχικού Συμ- βουλίου νά μού συντάξή τό Πειθαρχικόν Δίκαιον των υπάλ- ληλων του Υπουργείου των Έξωτερικών, διότι δέν ήμπο- ρούσαμεν νά άρκεσθώμεν εις τήν υπάρχουσαν διάταξιν, ήτις παρεκάλει τόν Υπουργόν νά κάμη τό καθήκον του. Άλλο θέμα εις τό ύποτον διαφωνώ με τήν Έπιτροπήν είναι τό ζήτημα της κατ' έκλογήν προαγωγής. Η Έπιτροπή λέγει ότι μόνον των Τμηματάρχων μέχρι του Διευθυντού ή προα-

γωγή πρέπει νά γίνεται κατ' έκλογήν, ένθ' οι κατώτε- ροι πρέπει νά προάγονται κατ' άρχαιοτητα.

Μέχρι, συνεχίζει, του βαθμού Γραμματέως θά υπάρχη έν τεκμήριον ότι ο υπάλληλος είναι καλός, καίτοι έχον εισέλθει και πολλοί άνευ διαγωνισμού, διότι προσελήφθησαν εκτακτοι υπάλληλοι και μονιμοποιηθέντες κατέλαβον μάλιστα και άνω- τέρους βαθμούς. Άλλ' οῦτω δέν δύναται νά υπάρξη διπλωμα- τική ύπηρεσία, διότι άν έγίνετο ένας υπολογισμός ζημιών προσελθουσών εξ άστόχων ενεργειών θά μās κατελάμβανεν άπο- γνήστους. Ήδη, προκειμένου νά γίνη εις Τμηματάρχης ά τάξεως θά γίνεται δι' επιλογής ο καλύτερος, διότι έχον γίνει έλοι μεν διά διαγωνισμόν, άλλά είναι και πράγματα ύπως ή κρίσις και ή ευπρέπεια, τά έποια δέν υπάγονται εις διαγω- νισμόν. Τά δύο ταύτα θά φανούν κατά τήν άσκήσιν της ύπη- ρείας του υπαλλήλου και κατ' ανάγκην δέν ήμπορούμεν νά έμμένωμεν εις τήν άρχαιοτητα και δι' αυτό έμμένωμεν εις τήν τροποποίησιν. Οῦτω από Ακολουθού μέχρι Γραμματέως α τάξεως ή προαγωγή θά γίνεται κατ' άρχαιοτητα, ή προα- γωγή εις τμηματάρχην δ' τάξεως πλην των στασίμων κατ' άρχαιοτητα, από δέ τμηματάρχου δ' εις α' κατ' άπόλυτον έκ- λογήν διά νά γίνεται δ' άριστος.

Ε. Τριποδάκης. Τι θά γίνη άν κριθί δις και τρίς στά- σιμοι;

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Δέν τόν διώχνωμεν, διότι δέν έπεται ότι δέν είναι καλός διά γραμμα- τεία, άν δέν είνε καλός δι' άνωτέραν θέσιν.

Π. Τσαλδάρης. Ως προς τόν τρόπον αυτόν των προαγω- γών νά λάβετε ύπ' όψη τί γίνεται εις τά άλλα Υπουρ- γεία.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Είπον ότι έμα ψηφισθί ο νόμος ο δημοσιοϋπαλληλικός θά γίνουν τροποποιήσεις, άν παρίσταται ανάγκη, άλλ' άπόλυτος όμοιο- μορφία οργανισμού Υπουργείου Έξωτερικών και άλλων δέν ήμπορεί νά γίνη, διότι είναι ευνόητον ποία ζημία δύναται νά προσέλθουν από ένα λάθος Διευθυντού ή Τμηματάρχου του Υπουργείου των Έξωτερικών. Η Έπιτροπή προτείνει νά θε- σπίσωμεν άποσπάσεις διά τήν Γενικήν Διοίκησιν Θεσσαλο- νίκης, άλλά δέν υπάρχει λόγος θεσπίσεως τοιαύτης διατάξεως διότι και τώρα έχει τό δικαίωμα δ' Υπουργός. Υπάρχει επί- σης και τροπολογία επί του άρθρου 23, ήν θεωρώ άπαράδεκτον του Υπουργού έχει γίνη κάποια σύγχυσις. Εις τό Υπουργείον των Έξωτερικών εις υπάλληλος έτίθετο εις διαθεσιμότητα και συγχρόνως δι' άλλης διαταγής άνελάμβανε διεύθυνσιν Προ- σείας. Τώρα τοῦτο ξεκαθαρίζεται. Ως προς τήν πρότασιν της Έπιτροπής περί θεωρήσεως των ύπηρετούντων εκτάκτων ως οργανικών δέν ήμπορώ νά τήν δεχθώ, διότι πρόκειται μεν περί γραφείων, άλλά και οῦτοι όταν μονιμοποιηθόν έχουσι πλέον σείραν προαγωγής, και γίνονται μεν θυσηνής άποκρούων τοι- αύτας αίτήσεις, άλλά δέν θά είναι όρθόν νά επιτρέψωμεν νά εισέρχωνται πάντοτε διά του παραθύρου. Διότι έχομεν τό παράδειγμα γραφείων μονίμων οι όποιοι κατά τήν έποχήν των άνωμαλιών επέτυχον νά μεταταχθούν και έγιναν πρόξε- νοι, υποπρόξενοι και γενικοί πρόξενοι.

Αί θέσεις αυτών ως γραφείων έκενώθησαν και επήραν εκ- τάκτους και τώρα θέλουν και οῦτοι νά γίνουν τακτικοί. Όσον άφορά τήν διάταξιν περί στενογράφων ο νέος Υπουργός πρέ- πει κατ' ήν γνώμην μου νά έχη διά κάθε ύπόθεσιν μίαν ει- κόνα των συνδιαλέσεων των προκατόχων του μετά των προ- σδευτών. Έδωξε λοιπόν νά χρησιμοποιήσω στενογράφον της Βουλής και έξητήσα νομιμοποίησιν, άλλά ή έπιτροπή ζητεί νά γνωρίζη γαλλικήν και άγγλικήν στενογραφίαν. Άλλά ή έπιτροπή δέν έλαθεν ύπ' όψην ότι τοιαῦτα προσόντα χρειά- ζονται μεγάλας άμοιβάς, και ότι με 4.000 δραχμ. που δίδο- μεν δέν ήμπορεί νά έλθουν στενογράφοι με τοιαῦτας γνώσεις. Είχα έπίσημ. μίαν θέσιν επόπτον, διότι προκειμένου νά μετα- τερηθί τό Υπουργείον εις τό νέον μέγαρον θά συγκεντρωθί

έκει πλοῦτος επίπλων και σκευών διά τάς ανάγκας του Υ-πουργείου και τάς σχέσεις του μετά των προσδευτών και πρέ- πει νά υπάρχη ένας υπεύθυνος δι' αυτά, και έθεσα και προ- σόντα νά είναι πρήν άξιοματικός. Η έπιτροπή εξέφρασε πα- ρατηρήσεις τινάς περί τούτου.

Ι. Ράλλης. Αν πρόκειται περί ύπηρεσίας οίκονόμου ή έπιμελητοῦ χρειάζονται μεγαλύτεραι άποδοχαί.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εξέμεθα σύμφωνοι ότι είναι άπκ- ραίτητοι;

Ι. Ράλλης. Μάλιστα.

Α. Μιχαλακόπουλος. Καί συνεπώς νά θέσωμεν άλλας λεπτομερείας εις τόν νόμον δέν χρειάζεται. Η έπιτροπή έπίσης προτείνει μίαν άλλην τροπολογίαν, νά ύπηρετούν οι άκόλουθοι έν τή κέντρω επί τριετίαν. Άλλ' ή διάταξις αυτή είναι διοι- κητικής φύσεως και υπάρχει. Υπέδειξεν έπίσης ή έπιτροπή νά κατανεμηθόν αι ύπηρεσίαι κατά γεωγραφικάς περιοχάς ύποθέσεων. Άλλά διά τοῦτο ζητώ τήν άδειαν κανονισμού αυτών των πραγμάτων διά διαταγμάτων, διότι ύπως είναι τώ- ρα ή κατανομή των ύπηρεσιών εις τό Υπουργείον των Έξω- τερικών είναι βλαβερή. Συνέδη νά κλειώμεν συμπεράσματα διά τάς ύποθέσεις ενός κράτους και εις άλλο τμήμα νά είναι εκκαρεμής άλλη ύπόθεσις. Επομένως ώρισμένοι υπάλληλοι θά έχουσι τάς ύποθέσεις ώρισμένων χωρών και τομέων, άλλά δέν είναι ανάγκη νά καθηλώσωμεν τάς άρμοδιότητας εις τόν νό- μον. Ως προς τό γραφείον του τύπου ή πείρα απέδειξε ότι δέν είναι καλύτεροι οι τεχνικοί, άλλά καλύτεροι είναι όταν συγ- χρόνως οῦτοι είναι και υπάλληλοι του Υπουργείου των Έξω- τερικών. Όσον άφορά τάς νομικάς ύπηρεσίας ή μόνη διά- ταξις ήτο ότι ο καθηγητής του διεθνούς δικαίου εις τό Πανεπι- στήμιον ήτο και ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου άνευ άμοιβής. Άλλά κατά τήν έποχήν που εισήχθη ή διάταξις αυτή τό διεθνές δικαίον δέν ήτο εξηρηλωμένον ύπως σήμερα. Είναι προδήλως αδύνατον ο καθηγητής νά έπαρκέσθί και διά τό Πανεπιστήμιον και διά τά νομικά ζητήματα του Υπουρ- γείου των Έξωτερικών και διά τήν κατάρτισιν συμβάσεων.

Π. Τσαλδάρης. Πάντως πρέπει οι διορισθησάμενοι, ά έχουσι

πραγματικήν άσκήσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Η δέ έξη- τε τήν διατύπωσιν. Είς όλα τά Υπουργεία των άλλων Κρα- τών έχουσι ειδικούς νομικούς συμβούλους υποχρεωμένους νά κατάρτιζον τάς συμβάσεις και νά διαρωτίζον τόν Υπουρ- γόν. Τοιοῦτον πράγμα δέν υπήρχεν εις ήμάς, οῦτε ήτο δυνατόν, ο κατά τά άλλα άξιος πάσης τιμής καθηγητής, νά άνταμινο- πύξή μέγαν φόρτον καθημερινής έσωτερικής ύπηρεσίας. Η Έπι- τροπή προτείνει νά είναι Πρόεδρος ο καθηγητής επ' α' τοῦ έ, άλλά δέν δύναμαι νά τήν δεχθώ. Σήμεραν υπάρχει εις εκτα- κτός σύμβουλος του Υπουργείου των Έξωτερικών και δέν τόν ήγομεν. Έχρειάζοντο άλλοι δύο και προσθέτομεν μόνον ένα.

Α. Παπαναστασίου. Τόν καθηγητήν τόν θεωρείτε πε- ριττόν;

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Όχι δέν με έμποδίζει τίποτε νά του ζητήσω μίαν γνώμην, άλλά διά τάς συμβάσεις πρέπει νά υπάρχουν άνθρωποι ειδικοί.

Δ. Χαϊζίσκος. Νομίζετε ότι καθηγητής του Διεθνούς Δι- καίου δέν είναι ο ένδοξοίς ήμενος νά γνωμοδοτή επί ζητημάτων διεθνούς δικαίου και των συναφών συμβάσεων και συμφωνιών; Ένδοξοί είναι ή όχι ή συμμετοχή του ως προϊσταμένου; Όσον άφορά τό επίδομα ή έπιτροπή ήχησεν εις τήν παροχήν αυτού διά νά καταστή ο καθηγητής έπιμελίστερος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Οῦδείς δύναται νά στερήσθ τόν Υπουργόν από τό νά ζητήσθ μίαν γνώ- μην από τόν κ. Καθηγητήν. Άλλ' ήμπορεί κανείς νά είναι σοφός εφ' όσον όμως δέν ήσυχίθη έν τή πράξει είναι άκατάλ- ληλος. Τόν καθηγητήν του διεθνούς δικαίου έδω πάς τις τόν τιμά και τοσοῦτον τόν εκτιμά ή Κυβέρνησις ώστε τόν παρα- κάλεσε νά μετάσχη του Συμβουλίου Έπικρατείας, και εδύλω- σεν, ότι δέν δύναται νά δεχθί διότι δέν έπαρκεί.

Δ. Χατζίσκος. Έδω όμως έπαρκει.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Δεν έπαρκει, διότι δεν γνωρίζετε ποσάκις εύρίσκεται ο Υπουργός εις την ανάγκην να ζητή γνώμη δι' υποθέσεις του Διεθνούς Δικαίου. Προσλαμβάνεται λοιπόν σήμερα εις έτερος νομικός Σύμβουλος με προϋπηρεσίαν άνωτέρου δικαστικού και με άσκησιν διεθνών υποθέσεων και δεν διστάζω να σας είπω ότι πρόκειται περί του κ. Γιούπη όστις πολλάκις μάς διεφώτισε εις υποθέσεις διεθνούς Οικονομικού δικαίου.

Ν. Μπακόπουλος. Ο κ. Γιούπη είναι πρώτης τάξεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Και πρέπει όλoi να συντρέξωμεν να πειστή ή να δεχθώ, διότι θα προσφέρη υπηρεσίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εγώ νομίζω ότι πρέπει να του κάμωμεν την θέσιν εύπρόσδεκτον αυξάνοντες περισσότερον τάς άμοιβάς του.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Δυστυχώς το Σύνταγμα άπρηγόρευσε άποσπάσεις δικαστικών εις άλλας υπηρεσίας, όσους δε δικαστικούς έχρησιμοποιήσαμεν παρέσχον πράγματι υπηρεσίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εγώ νομίζω ότι πρέπει να του δώσωμεν γενναίον επίδομα διά να εξασφαλίσωμεν τάς υπηρεσίας του. Η ανάγκη της προσλήψεως του κ. Γιούπη συνδέεται με σοβαρώτατα ζητήματα του Κράτους.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργός Έξωτερικών). Ίδού πώς έχω διατυπώσει την διάταξιν (αναγινώσκει).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Το πρόσωπον είναι άριστον και αν δεν δεχθώ λόγω του ότι έχει ίσοβίαν θέσιν θα παραδελφθούν ζωτικώτατα συμφέροντα και παρακαλώ την Βουλήν να δεχθώ τον καθορισμόν μιάς γενναιοτέρας άμοιβής.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργός Έξωτερικών). Συνεχίζω λέγει ότι δεχεται την πρότασιν της Επιτροπής περί καταργήσεως Προξενίων, ως επίσης και την περί επιτίμων ακολουθιών, ως προς δε την αύξησιν των γραφικών των πρεσβειών λέγει ότι δεν είναι όρθον να κάμωμεν πρεσβείας προνομίου. Επίσης, συνεχίζει, γίνονται δεκταί αι προτάσεις της Επιτροπής εις τά άρθρα 65 και 66. "Όσον δ' άφορᾷ τόν διορισμόν άμίσθων προξένων εκ προϋπηρετησάντων υπαλλήλων λαμβάνων υπ' όψει ότι άλλοι έφυγαν διά λόγους δικαστικούς, άλλοι διότι εθαρθέησαν και άλλοι λόγω όρίου ηλικίας είναι προφανές ότι δεν πρέπει να προτιμώνται ούτοι.

Δ. Χατζίσκος. Να προτιμώνται.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργός Έξωτερικών). Όχι, άρκει ότι δεν αποκλείονται. Η Επιτροπή, συνεχίζει, προτείνει διαρρυθμίσεις τινάς, όσον άφορᾷ τά διαδοτήρια των γερυσιαστών και των βουλευτών, άλλ' έφ' όσον υπάρχει νόμος αναθέτων εις τούς Υπουργούς των Έξωτερικών και των Οικονομικών να κανονίζουν τά ζητήματα των διαδοτήριων διά διαταγμάτων ή διατάξεις είναι εκτός τόπου. Άποδέχομαι επίσης την πρότασιν της Επιτροπής περί ελέγχου παρά των Επιθεωρητών. Η Επιτροπή επίσης προτείνει να δοθώ εις τούς τμηματάρχας λαμβάνοντας τόν μισθόν του Διευθυντού και ο βιβλιόμης άλλά δι' ούς λόγους προανέφερα παρακαλώ να μη επιμείνιτε εις αυτό. Ως προς την διάταξιν της επανόδου των προϋπηρετησάντων έγένετο μομφή ή υπαινιγμός ότι είναι προσωπική.

Δ. Χατζίσκος. Η παρατήρησίς μου δεν είχε τοιαύτην έννοιαν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργός Έξωτερικών). Τά να έχουν υπάλληλοι εισέλθω διά της κανονικής όδοϋ, δηλαδή, διά διαγωνισμού, και αν τύχη να παραιτηθούν, ένεκα λόγων ιδιαιτέρων, μη έχόντων σχέσιν με την επάρκειαν της εκπληρώσεως των καθηκόντων των, να θελήσουν κατόπιν να επανέλθουν εις την υπηρεσίαν, δεν νομίζω ότι είναι τουτο είσοδος διά του παραθύρου, έφ' όσον αναγνωρίζονται εις αυτούς μόνον τά έτη της υπηρεσίας τά όποια πραγματικώς διήρυσαν.

Διότι το αντίθετον θα ήτο βλάβη των δικαίων υλικών και ήθικων δικαιωμάτων των άλλων εισελθόντων, ότε εκείνοι ήσαν έξω της υπηρεσίας. Δεν λέγω ότι το πράγμα έκαμα με πλήρη γαλήνην συνειδήσεως, ότι ανταποκρίνεται εις τάς όγεις αρχάς μιάς καλής διοικήσεως, την όποιαν επόθησα πάντοτε και ποθώ διά τόν τόπον μου. Διότι ή καλή διοίκις δεν πρέπει να υπολαμβάνεται ως λεωφορείον εις τό όποιον αναλόγως των περιστάσεων ή των ιδιαιτέρων συνθηκών ο υπάλληλος εισέρχεται και εξέρχεται όποτε θέλει. Η υπηρεσιακή συνείδησις ή άρσώσις εις τό καθήκον, ή έμμονή εις την παράδοσιν άπετέλεσε την μεγάλην δύναμιν του Γαλλικού Κράτους. Βλέπομεν τό κράτος τουτο κλυδωνιζόμενον από του 1815 και έντεθεν, άφ' ής έγκατεστάθη ο υπαλληλιόμης αυτός κρατικός, κλυδωνισθέν εν τῷ παρελθόντι από όξείας πολιτικής έριδας και σφοδρούς έσωτερικούς αγώνας και όμως βλέπομεν τό Κράτος άείποτε προσδεύον. Διαιτί; Διότοι οι υπάλληλοι κάμουν έκεί την τεχνικήν τουλάχιστον πολιτικήν. Οι υπάλληλοι φροντίζουν διά την γεωργίαν. Οι υπάλληλοι φροντίζουν διά την κτηνοτροφίαν. Οι υπάλληλοι φροντίζουν διά τήν έμπόριον διά την βιομηχανίαν, διά τά δημόσια έργα. Οι υπάλληλοι είναι ο άξων ο ακλόνητος της προόδου, περίε το όποιου δύνανται να στρέφονται και να αγωνίζονται. Τά διάφορα συγκρουόμενα συμφέροντα. Διά να αποκτηθώ ή υπαλληλική συνείδησις πρέπει να υπάρχει παραμονή εις την υπηρεσίαν. Πρέπει ο υπάλληλος να είναι υπερήφανος διότι αντιπροσωπεύει τό Κράτος, διότι διαχειρίζεται τά ύψιστα συμφέροντα του Κράτους. Δεν ήτο βεβαίως σύμφωνος προς τάς αρχάς τάς ή επανεισδοχή υπαλλήλων άποσυρθέντων έκουσίως, ήν έδεχθην διά να επανέλθουν οι υπάλληλοι ούτοι. Εφ' όσον ή διάταξις ήδύνατο να παρανοηθώ και εξελήφθω ότι δύναται να άφορᾷ εις ώρισμένα πρόσωπα είμαι υποχρεωμένος να την άπαλείψω. Τελευταίον έπιθυμώ να είπω ότι δεν ήθέλησα να υποβάλω οργανισμόν άρδην μεταδύλλοντα τά καθεστώτα ούτε οργανισμόν επιβαρύνοντα τό Δημόσιον με προσθέτους εν συνόλην δαπάνας, ούτε οργανισμόν περιέχοντα προσωπικάς διατάξεις, άλλ' οργανισμόν τείνοντα εις την άρτιωτέραν οργάνωσιν των υπηρεσιών και εις πληρεστέραν διαχείρισιν και υπεράσπισιν των υποθέσεων του Έλληνικού Κράτους.

Π. Τσαλδάρης. Πρέπει, λέγει, ως προς την διάταξιν ήν είπατε ότι θα άπαλείψετε, να λάβητε υπ' όψει κ. Υπουργέ μήπως διά της άπαλείψεως στερηθώ τό Κράτος προσωπικών δυναμένων να προσφέρουν υπηρεσίας.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργός Έξωτερικών). Θα τό μελετήσω εις β' συζήτησιν.

Δ. Χατζίσκος. Διαμαρτύρομαι, λέγει, διά τά λεχθέντα ότι απέδωσαμεν μομφήν εις τόν κ. Υπουργόν ότι παρενέβησε εις προσωπικάς διατάξεις, αν και με την άπάλειψιν αυτών, την γενομένην τώρα, πιστοποιείται ότι ύπήρχον προσωπικά διατάξεις.

Δ. Μανκᾶς. Ευχαριστώ, λέγει, τόν κ. Υπουργόν, διότι με τόν αναλυτικώτατον λόγον του με άπήλλαξε του κόπου να αναλύσω και εγώ τό νομοσχέδιον και την έκθεσιν της Επιτροπής, ως προς τά λεχθέντα συνεχίζει, παρά του βουλευτού Αττικής περί ανακριβούς σημειώσεως της πλειοψηφίας και μειοψηφίας έχω να παρατηρήσω, ότι όπως ένθυμούμαι κοινή συμφωνία έτέθη ή φράσις ότι ικανά μέλη διαφωνούν εις τό νομοσχέδιον και εις την έκθεσιν.

Ι. Ράλλης. Εγώ ώμίλησα σχετικώς με την πρότασιν περί αναβολής του νομοσχεδίου, ίνα συζητηθώ μαζί με τό δημοσιούπαλληλικόν, επίσης έκαμα αίτίασιν και διά τάς άσφαλείας.

Δ. Μανκᾶς. Όπωςόποτε, συνεχίζει, ο οργανισμός όστις υποβάλλεται άποδεικνύει την διπλήν μέριμναν του κ. Υπουργού των Έξωτερικών υπέρ της άρτιωτέρας οργάνώσεως του Υπουργείου, όσον και υπέρ της ενισχύσεως ενός προσωπικού πολλάκις άδικηθέντος, διότι και μεταξύ αυτού υπάρχει ή αυτή αναλογία ίκανωτέρων υπαλλήλων, έχόντων και τοσο

πρόσόν ότι αι υπηρεσίαι των λόγω της φύσεώς των παρέχονται άνευ διαφημίσεως, και αϊτινες επέτρεψαν και εις την παρούσαν Κυβέρνησιν και εις τάς προηγούμενας να έχουν τάς τεχνικάς εκείνας πληροφορίες, αϊτινες συνέβαλον εις την λύσιν τώσων ζητημάτων "Όσον άφορᾷ την ρύθμισιν των παραγωγών εγώ έμειοψήφισα εν τη Επιτροπή ταχθείς με τῷ νομοσχέδιον ως επίσης και με την διάταξιν του διαγωνισμού ήτις άφορᾷ ένα μόνον υπάλληλον.

Δ. Χατζίσκος. Η έκθεσις είναι σαφής.

Δ. Μανκᾶς. Επίσης είναι ζήτημα ένδιαφέρον ο επαναδιορισμός άδικηθέντων άλλων υπαλλήλων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Ο Υπουργός των Έξωτερικών πρέπει να είναι πάρα πολύ λεπτός διά να μη άδικήσῃ υπαλλήλους. Ο κ. Χατζίσκος άνέφερεν ότι τό νομοσχέδιον έχει προσωπικάς διατάξεις.

Δ. Χατζίσκος. Πάλιν τό ίδιο μου λέτε. Δεν είπα αυτό, κ. Υπουργέ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Εάν υπάρχουν διατάξεις θεωρούμεναι προσωπικάι να τάς άπαλείψωμεν.

Ο κ. Δ. Μανκᾶς συνεχίζων λέγει ότι άλλο ζήτημα ένδιαφέρον επίσης είναι τό ζήτημα της μονιμότητος των υπαλλήλων, θεωρεί δε καθήκόν του να δηλώσῃ ότι ή αϋτεπάγγελτος διαθεσιμότης θα άντεστρατεύετο εις την μονιμότητα της οποίας άπείλκουν οι υπάλληλοι του Υπουργείου των Έξωτερικών. Τόσον ή γνώμη της πλειοψηφίας όσον και ή γνώμη του κ. Υπουργού των Έξωτερικών είναι σύμφωνος ότι ή μονιμότης δεν είναι άπαραίτητος. Δεν υπάρχει άμφιβολία ότι οι προερχόμενοι εκ του κλάδου και απολαύοντες της μονιμότητος στερούνται του μεγάλου πλεονεκτήματος να βλέπουν έαυτούς, όταν ανέλθουν εις την άνωτέραν βαθμίδα, να χάνουν την μονιμότητά των. Τό επιχείρημα ότι υπάρχει κίνδυνος να απολυθούν όσοι δεν εινε άρεστοί εις την Κυβέρνησιν δεν είναι επιχείρημα που μπορεί να σταθώ. Ένας ικανός άνώτερος υπάλληλος δεν επιτρέπεται να θυσιασθώ. Προτείνει κατόπιν όπως τεθώ σχετική τροποποίησις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Δεν υπάρχει λόγος να τεθώ αϋτη.

Δ. Μανκᾶς. Έχομεν παραδείγματα ότι πολλοί πρεσβευται ήγγόνησαν την Έλληνικήν άτμόσφαιραν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Είμεθα σύμφωνοι εις την ουσίαν.

Δ. Μανκᾶς. Σχετικώς με την υπηρεσίαν του τύπου θα παρακάλουν τόν κ. Υπουργόν των Έξωτερικών να μου είπη, εάν υπάρχει σκέψις οργάνωσεως γραφείου τύπου του Υπουργείου των Έξωτερικών.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Όπως γνωρίζετε με άπασχολεί ή σκέψις της οργάνωσεως γραφείου τύπου. Τό είπον άλλως τε και τελευταίως εις την Βουλήν. Ηδη έγέγοντο αι σχετικά μελέται, έλπίζω δε ότι πρὸς το έμάς εις θέσιν να φέρω εις την Βουλήν σχετικόν νομοσχέδιον.

Δ. Μανκᾶς. Όσον άφορᾷ την νομικήν υπηρεσίαν την προβλεπομένην υπό του νομοσχεδίου με έπεισαν αι εξηγήσεις του κ. Υπουργού ως προς τόν τρόπον της οργάνωσεως αϋτης. Επίσης λέγει ότι συμπέτουν αι άντιλήψεις με τάς του κ. Υπουργού εν σχέσει με την οργάνωσιν της κεντρικής υπηρεσίας. Σχετικώς με την διατήρησιν του προξενείου Βουκουρεστίου λέγει ότι είναι σύμφωνος, έχει καθήκον όμως να σημειώσῃ ότι διά του νέου οργανισμού γίνονται οικονομίαι λόγω της καταργήσεως μερικῶν Προξενίων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Γιόνονται και ταμειακάι οικονομίαι.

Δ. Μανκᾶς. Προκειμένου περί της διπλωματικής υπηρεσίας λέγει ότι δεν ήμπορεί από την μίαν πλάστιγγα να τεθώ ή κρατική αξιοπρέπεια και από την άλλην αι οικονομίαι. Η στοιχειώδης κρατική αξιοπρέπεια επιβάλλει την άρτίαν

παραστάσιν των πρεσβευτών, θα ήτο δε ή εσχάτη μικροπρέπεια εις έν κράτος διά την οικονομίαν ήμισος έκτατομυρίου να καταλήσῃ διπλωματικές θέσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Οι πρεσβευται δεν παρεπονέθησαν διά την μισθοδοσίαν των, μολονότι αϋτοι έχουν ανάγκην αξιοπρεπεστέρας εμφανίσεως.

Ο κ. Δ. Μανκᾶς καταλήγων προτείνει την ψήφισιν του νομοσχεδίου.

Ο κ. Δ. Χατζίσκος λέγει ότι, άνερχόμενος εις τό βήμα, δεν έμπνέεται από αντιπολιτευτικές τάσεις, επιφέρει δε παρατηρήσεις, άφορώσας την κεντρικήν υπηρεσίαν του Υπουργείου των Έξωτερικών, ως και την πρεσβευτικήν και προξενικήν τοιαύτην. Ειδικώς επί του άρθρου 8 κατακρίνει την διάταξιν την εισάγουσαν μονιμότητα πρεσβευτών, αϊτινες δεν έφθασαν ιεραρχικώς εις την θέσιν του πρεσβευτού. Λέγει επίσης ότι ή διάταξις περί αϋτεπαγγέλτου διαθεσιμότητος τόν όθησε να προτείνῃ την κατάργησιν της μονιμότητος, την όποιαν ο κ. Υπουργός των Έξωτερικών άπεδέχθη. Όταν έκαμε, προσθέτει, την πρότασιν περί καταργήσεως της μονιμότητος, είχε σκοπόν να αποκλείσῃ τούς πρεσβευτάς, τούς εύρισκομένους εις την αλλοδαπήν, άλλά δεν έννόει να επέκτεινῃ την άρσιν της μονιμότητος και εις τούς υπαλλήλους του κέντρου.

Δ. Μανκᾶς. Εις την περίπτωσιν καθ' ήν θα έγίνετο ή διακρίσις, δεν φοβείσθε ότι όλοι οι πρεσβευται θα ήρχοντο εις τό κέντρον;

Δ. Χατζίσκος. Αϋτό εξαρτάται από τόν κ. Υπουργόν των Έξωτερικών και από την Κυβέρνησιν, αναφερόμενος δε εις άλλην διάταξιν του νομοσχεδίου, άφορώσαν την αϋτεπάγγελτον διαθεσιμότητα, λέγει, ότι επέρχεται άδικία εις τούς υπαλλήλους, τούς τεθησομένους εις αϋτήν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Μα θα την άπαλείψω την διάταξιν αϋτήν.

Δ. Χατζίσκος. Τότε είμεθα σύμφωνοι.

Ι. Ράλλης. Υπάρχει και διάταξις εν τῷ νομοσχεδίω περί αϋτεπαγγέλτου διαθεσιμότητος των διευθυντών.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Την άφίνω την διάταξιν αϋτήν.

Ο κ. Δ. Χατζίσκος συνεχίζων παρατηρεί ότι διά των άρθρων 42 και 43 του Νομοσχεδίου δημιουργείται μία τεχνική υπηρεσία την όποιαν θεωρεί περιττήν και προτείνει την συγχώνευσιν των δύο Επιτροπών εις μίαν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Επιφυλάσσομαι να μελετήσω την πρότασιν σας άλλ' όταν έκαμω την διαρρυθμίσιν αϋτήν είχα υπ' όψει μου ότι ο Υπουργός των Έξωτερικών πρέπει να διακωτίζεται όχι μόνον εις ζητήματα έχοντα σχέσιν με τό δασμολογικόν μέρος των συμβάσεων, άλλά και με τό πολιτικόν τοιοϋτον. Εν πάσῃ περιπτώσει εάν ίδω ότι εκ των πραγμάτων δύναμαι να συγχώνεύσω τάς δύο Επιτροπάς θα τό κάμω.

Ο κ. Δ. Χατζίσκος. Συνεχίζων επιφέρει παρατηρήσεις επί του άρθρου 20 του Νομοσχεδίου διά την κατ' έκλογήν παραγωγήν των Υπαλλήλων του Υπουργείου των Έξωτερικών από του βαθμού του Τμηματάρχου 6' τάξεως. Όσον άφορᾷ προσθέτει τό ζήτημα της υπηρεσίας του Αρχείου του Υπουργείου των Έξωτερικών, συνιστώ την καλυτέραν σύνθεσιν αϋτου, διότι λειτουργεί σήμερα έλλειπέστατα, πολλάκις δε έγγραφα σπουδαία ζητηθέντα δεν καταρθώθη να άνευρεθούν. Φροντίσατε, κύριε Υπουργέ των Έξωτερικών, να δημιουργήσετε ένα αρχείον και να εξασφαλίσετε την πρόσπισιν των συμφερόντων του Κράτους. Τέλος δε προτείνει, όπως μὴ δίδονται εκ του Αρχείου τά πρωτότυπα των έγγραφων, άλλά τά αντίγραφα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός Έξωτερικών). Οφείλω να σας είπω ότι συμμερίζομαι όσα λέτε, μπορώ μάλιστα να σας είπω ότι τό Αρχείον του Υπουργείου των Έξωτερικών είναι τό χειρότερον από τά Αρχεία όλων των λοιπών Υπουργείων. Με άπρησχόλησε και με άπασχολεί ή διοργάνωσις αϋτου

και ἀπετάθησαν ἡδὴ εἰς ἀρμόδιον ὑπαλλήλων, ἕνα ἀνα-
θέτω εἰς αὐτὸν τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρχαίου, ἐλπίζω δὲ προ-
σεχῶς νὰ παρουσιάσω Νομοσχέδιον διοργανωτικὸν τῆς ὑπηρε-
σίας τοῦ Ἀρχαίου μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Ο κ. **Δ. Χατζίσκος**, λέγει ὅτι χαίρει, διότι ἡ παρατή-
ρησις τοῦ αὐτοῦ ἔκαμε τὸν Ὑπουργὸν νὰ προβῇ εἰς ἱκανοποι-
ητικὰς δηλώσεις. Ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὴν ὀργάνωσιν Πρε-
σβευτικῆς συστάσεως, ἐνταῦθα δὲν τὸν εὐρίσκει σύμφωνον,
διότι καὶ λόγῳ οἰκονομικῶν καὶ δι' ἄλλους λόγους δὲν θὰ εἴ-
ναι λυσιτελής.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν) Συμμε-
ρίζομαι καὶ εἰς αὐτὸ τὴν ἀντίληψίν σας.

Ο κ. **Δ. Χατζίσκος**, ἐξετάζων τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ
ἐπιτίμων ἀκολούθων λέγει ὅτι δὲν τὸ ἐγκρίνει καὶ ὅτι δὲν
εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ καθιέρωσις τοιούτων διακρίσεων καὶ
τίτλων εἰς ὑπαλλήλους προτείνει δὲ τὴν κατάργησιν τῆς δια-
τάξεως περὶ ἀπονομῆς τίτλων εἰς ὑπαλλήλους οἱ ὅποιοι ὑπη-
ρέτησαν παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τῆς Κ. Τ. Ε.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ὅλοι
οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κ. Τ. Ε. Τ. ἔχουν παρομοίους τίτλους.

Δ. Μανκᾶς. Τοὺς ἀπέκτησαν προηγουμένως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Δὲν βλέπω
τί ἔχουμε νὰ χάσουμε, ἀν κάνωμε καὶ ἡμεῖς σήμερον ὅτι οἱ
ἄλλοι ἔκαμαν προηγουμένως.

Δ. Χατζίσκος. Ἐπίσης ἔχω ἀκόμη μίαν παρατήρησιν νὰ
κἀμω ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν μονίμου ἀντιπροσώπου εἰς
εἰς Γενεύην. Φρονῶ ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν ὁ ἐν Βέρνην πρεσβευ-
τὴς νὰ παρακαλουθῇ τὴν ἐξέλιξιν τῶν διαφορῶν ἐν Γενεύῃ
ζητημάτων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Αἱ δαπά-
ναι αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀρχαίων ἐκ
Βέρνης δι' ὁδοπορικὰ ἐξοδα τοῦ πρεσβευτοῦ καὶ τῶν ὑπαλ-
λήλων ἦσαν ἀνώτεροι τῶν ὅσων θὰ γίνωνται σήμερον διὰ
τοῦ διορισμοῦ ἐνὸς μονίμου ἀντιπροσώπου εἰς τὴν Γενεύην.
Εἶνε γενωστὸν ἄλλως τε ὅτι γίνονται τόσον συχνὰ διαλέξεις
εἰς Γενεύην καὶ εἶνε τόσον ἀπαραίτητος ἡ συχνὴ ἐπομένως
παρουσία τοῦ Ἑλλήνου ἀντιπροσώπου ἐκεῖ, ὥστε ἐθεώρησα
προτιμώτερον τοῦτο.

Ο κ. **Δ. Χατζίσκος** συνεχίζων κατακρίνει τὴν κατάργη-
σιν πολλῶν προξενείων, ὡς τῶν προξενείων Νεαπόλεως, Ἀμ-
βέρσσης καὶ ἄλλων, αἱ εἰσπράξεις τῶν ὁποίων καλύπτουν τὰς
δαπάνας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἡ κατάρ-
γησις τῶν προξενείων ἂν δὲν ἀντιμετωπίζον τὰς δαπάνας
τῶν ἐγένετο κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου,
συνεπῶς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν ἀνευθύνους πλη-
ροφορίας, ὅτι μεταξὺ τῶν καταργουμένων προξενείων ὑπάρχουν
πολλὰ τῶν ὁποίων αἱ εἰσπράξεις ὑπερβαίνουν τὰς δαπάνας.

Ο κ. **Δ. Χατζίσκος** προτείνει κατόπιν ἀντὶ τῆς καταρ-
γήσεως τοῦ προξενείου Βουκουρεστίου ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως
τοῦ ὁποῦ συνήγορεῖ ἡ ὑπαρξὶς 20.000 Ἑλλήνων τὴν συγ-
χώνευσιν τοῦ προξενείου Ρώμης μετὰ τὴν πρεσβείαν αὐτῆς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Δὲν χρειάζεται συγχώνευσιν, δι-
νὰ μὲθα δι' ἐνὸς διατάγματος νὰ εἰπώμεν ὅτι καταργούμεν τὸ
προξενεῖον.

Δ. Χατζίσκος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν προσωπικῶν
διατάξεων θὰ σὰς ἀναφέρω τάχιστα εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζή-
τησιν. Εἰς τὸ οἰκονομικὸν μέρος ἐκ τῶν ἐκθέσεων τόσον τοῦ
Ὑπουργείου ὅσον καὶ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου ἐξάγεται τὸ
συμπέρασμα, ὅτι θὰ ἐπέλθῃ σημαντικὴ οἰκονομία. Ἐάν ὅμως
ἐξετάσῃ τις ἐπισταμένως τὸ νομοσχέδιον, θὰ ἴδῃ ὅτι ἡ οἰκονο-
μία ἡ προερχομένη ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν προξενείων δὲν
ὀφίσταται, διότι ἐδημιουργήσατε ἄλλα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Τὰ ὅποια
δὲν ἔχουν δαπάνας οὔτε μετέθῃ ἐκεῖ πρόξενος οὔτε ἐνοικιά-
σθησαν οἰκήματα.

Δ. Χατζίσκος. Θὰ γίνοντο. Θὰ κάμετε τὰς δαπάνας αὐτὰς
ἐν τῇ ἐφορμογῇ τοῦ νόμου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἄλλο
θὰ ἡμπορούσατε νὰ μοῦ εἰπῆτε. Τί τὸ θέλετε λ.χ. τὸ προξεν-
εῖον τῆς Κίνας; Οἱ Ἕλληνες τῆς Κίνας ζητοῦσαν μίαν
προστασίαν, ἀλλὰ ἐπεριμέναν τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστά-
σεως, διὰ νὰ ἴδωμεν ποῦ θὰ κἀμωμεν τὸ προξενεῖον. Εἰς τὸν
Καναδὸν θέλομεν νὰ γίνῃ μίαν μελέτη τῆς μεταναστεύσεως.
Εἶδον εἰς τὴν Γενεύην τὸν Πρωθυπουργὸν τοῦ Καναδᾶ, ὁ
ὁποῖος μοῦ εἶπεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ γίνῃ
σκέψις περὶ τῆς μεταναστεύσεως, ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι ἀργό-
τερον θὰ ἡμπορέσωμεν νὰ τὴν ἐπιτρέψωμεν. Ἰδοὺ ἡ κατη-
γορία τῶν ὁποίων ἡμπορούσατε νὰ μοῦ ἀπευθύνετε καὶ ἰδοὺ
ἡ ἀπολογία.

Δ. Χατζίσκος. Συνεχίζων κατακρίνει τὴν δημιουργίαν
νέων δαπανῶν αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναφέρονται λέγει μῆτε εἰς τὴν
ἐκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Αἱ ἐπερχόμεναι μειώσεις
τῶν ἐξόδων εἶναι ἀερῶδεις, διότι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου
δὲν προκύπτει μειώσεις δαπανῶν. Οἱ παραιτηθέντες ὑπάλληλοι
δύνανται νὰ ἐπανέλθουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρόκειται νὰ καταλάβουν
κενὰς θέσεις;

Δ. Χατζίσκος. Ἡ ἐρώτησις, κύριε Πρόεδρε, εἶναι σοδα-
ρά, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν κεναὶ θέσεις. Ἐπρεπεν ὁ κ. Ὑπουρ-
γὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ἀναμείνῃ τὴν ψήφισιν τοῦ Καταστα-
τικοῦ Χάρτου τῶν ὑπαλλήλων, διὰ νὰ ἐπιφέρει τὰς μεταβολὰς
καὶ νὰ ἀρῇ τὰς ἀνισότητας, ἐνῷ τὸ Νομοσχέδιόν του δημι-
ουργεῖ νέας ἀδικίας καὶ ἀνισότητας, ἐνῷ ἐπρεπε νὰ εἰσαγάγῃ
καινοτομίας διὰ νὰ εἰσρεύσῃ νέον αἷμα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν
Ἐξωτερικῶν.

Φ. Ζαῖμης. Ἐξηγεῖ διὰ ποίους λόγους ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξή-
τησε τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ κατ'
ἐκλογὴν, λέγει, προαγωγὴ εἶναι ἐπικίνδυνος, εἶναι ὅπλον τὸ
ὁποῖον γεννᾷ ἀταξίας καὶ ἔχομεν πείραν ἐκ τῶν ἄλλων Ὑ-
πουργείων. Δὲν ἐγκρίνει ἐπίσης τὸν καθορισμὸν ὁρίου ἡλικίας
εἰς 65 ἔτη καὶ ζητεῖ ἐξηγήσεις περὶ τῶν «ἄλλων ἐγγράφων»
διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀποδεικνύεται ἡ ἡλικία τῶν ὑπαλλήλων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὑ-
πάρχουν πολλοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὅποιοι κατὰγονται ἀπὸ ἐκεῖ
ὅπου ἡλικίαν ἔχοντες ἄλλοτε ὁ Ἑλλητισμός. Κατεστράφησαν τὰ
χαρτὰ των. Πῶς νὰ μὴ δεχθῶμεν νὰ ἀποδείξουν τὴν ἡλικίαν
τῶν δι' ἄλλων οἰωνοτήτων ἐγγράφων;

Χ. Λαδάς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τοῦτο ἐκρήθη
καὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τὸ ὁποῖον ἔδωκε
δικαίον εἰς τὴν τότε Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν κ. Σοφού-
λην.

Φ. Ζαῖμης. Εἰς ὑπαλλήλους οἱ ὅποιοι καλῶς διωρίσθη-
σαν καὶ θὰ φέρουν νέα πιστοποιητικὰ ἡλικίας τί θὰ γίνῃ;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὁ
στηριχθῶμεν εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρα-
τείας.

Ι. Ράλλης. Ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν τῆς Κοινοβουλευτι-
κῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο πεπεισμένη, ὅτι δὲν ἦτο τόσον ἀνάγκη νὰ
ψηφισθῇ ἐπιγόντως ὁ ὀργανισμός. Τὰ σπουδαιότερα δὲ ἀρ-
θρα τοῦ Νομοσχεδίου ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν ὑπάρχει τόση ἀ-
νάγκη. Φοβοῦμαι ὅτι ἐπιζητεῖται ἡ κατατόμησις ὀρισμένων
ὑπαλλήλων, ἢ τοῦλάχιστον φαίνεται ὅτι ἐπιζητεῖται τοῦτο. λη-
θόντες ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Καίσαρος δὲν πρέπει μόνον νὰ
εἶναι τιμία, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ φαίνεται. Ἄν κατατομήθουν
οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ δὲν θὰ εἶναι ἀνευ συνεπειῶν, διότι τὸ
Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θὰ τοὺς δικαιοσύνη, ὡς προστα-
τευομένους ὑπὸ τῆς μονιμότητος. Ἀλλὰ ἰδρῶται καὶ ἰδιαίτερον
Γραφεῖον. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐπιγόντων, κ. Ὑπουργέ
τῶν Ἐξωτερικῶν. Μήτε ἡμπορεῖτε νὰ λέγατε ὅτι οἱ ὑπάλλη-
λοι τοῦ Ὑπουργείου σας πρέπει νὰ μὴ διέρχωνται τὰς νύκτας
ἐν κραυγαῇ χαρτοπαίζοντες.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἡ
εἰσαγωγὴ τῶν διατάξεων αὐτῶν εἶναι δυσμενὴς διὰ τοὺς ὑ-
παλλήλους.

Ι. Ράλλης. Εἶναι ὥσάν νὰ λάτε εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν
ἄλλων Ὑπουργείων, ὅτι σὺς ἡμπορεῖ νὰ εἰσθε ἀναξιοπρεπεῖς
τέτοιες παληοδουλίες ποὺ κάνατε. Ἰδρῶτε καὶ πολυτελέστα-
τον μεταφραστικὸν γραφεῖον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὑ-
πάρχει ἀνάγκη μεταφράσεων ἀπὸ ὑπαλλήλους, οἱ ὅποιοι νὰ
αἰσθάνωνται τὴν εὐθύνην καὶ ὅχι ὅπως γίνεται σήμερον ἀπὸ
προσλαμβανομένους ἐκτάκτως ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γρα-
φείου τοῦ Ὑποῦ.

Ι. Ράλλης. Πιθανὸν νὰ χρειάζεται. Αὐταὶ ὅμως εἶναι αἱ
θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου σας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπο-
δεικνύουν ὅτι εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ ψηφισθῇ τοῦτο πρὸ τοῦ
Καταστατικοῦ χάρτου τῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ μόνη διάταξις, διὰ τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ συγχωρηθῇ
εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἡ σπουδὴ μετὰ τὴν ὁποῖαν ζητεῖ νὰ ψηφισθῇ
τὸ νομοσχέδιον, εἶνε ἡ ἀφορῶσα τὴν νομικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ
Ὑπουργείου, μολοντὶ ἔχω ἀντιρρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν
διατύπωσιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐ-
πειδὴ ἀπεχθάνομαι τὰς προσωπικὰς διατάξεις σὰς παρακαλῶ
νὰ κάμετε σὺς μίαν διατύπωσιν, σὰς λέγω ὅμως ὅτι ἦτο ἐν-
δελεγμένη νὰ τροποποιηθῇ ἡ διάταξις, διότι ἔχουν ἐπέλθῃ
πολλοί, παμμέγιστα ζημίαι.

Ο Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Τσονταρίδης
Ι. Κοτσινάς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ'

Τετάρτης 11 Μαρτίου 1931.

Ὠρα 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν
ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ
διατάσσει νὰ ἀνοιχθῇ τὰ θωρακτῆ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθε-
σινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἐξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Ἀνδρεόπουλος** καταθέτει αἴτησιν Δ.
Γάρρη κατόικου Ζακύνθου ζητοῦντος τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς
φορολογίας τῶν οἰκοδομῶν τῶν ἐχουσῶν εἰσόδημα κάτω τῶν
30.000 δραχμῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαγλαμπᾶς** καταθέτει:

1) Τηλεγράφημα πρεσβερῶν κοινοτήτων Δραγανῶ, Ἀθα-
νίου, Κομηλίου, Χορτάτων, Ἀγίου Πέτρου καὶ Βασιλικῆς Ζη-
τούντων τὴν μὴ κατάργησιν τοῦ κέντρου μεταφορᾶς καὶ
ἀποστάξεως οἴνων.

2) Αἴτησιν τῆς πιστωτικῆς ἐνώσεως γεωργικῶν συνεται-
ρισμῶν Πρεβέζης ζητούσης τὴν καθιέρωσιν τοῦ λαϊκοῦ σι-
γαρέτου.

Ὁ πρέεδρος τοῦ συνδέσμου ὑπαλλήλων ξενοδοχείων Ὑπνου
Πατρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπικειμένην κατάργησιν τοῦ
λιμένους Πατρῶν ὡς μεταναστευτικοῦ κέντρου.

Ὁ λαὸς Ἀστακοῦ διαμαρτύρεται κατὰ τῶν κτηνοτρόφων
τῆς περιφερείας τῶν διὰ τὴν ψευδὴ δήλωσιν τῶν πρὸς τὴν
Κυβέρνησιν, ὅτι ὑπέστησαν καταστροφὰς ἐκ θεομηνιῶν.

Τὰ προεδρεῖα τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου καὶ τῶν ἐπαγγελ-
ματικῶν ὀργανώσεων Σερρών ζητοῦν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν
γεωργῶν τῆς περιφερείας τῶν τῶν χρεῶν τῶν.

Ὁ πρέεδρος τῆς κοινοτήτος Κουμαριᾶς διὰ τηλεγράφημα-
τός του ζητεῖ τὴν συμπλήρωσιν τῆς θέσεως τοῦ διδασκῆτορος
τῆς κοινοτήτος τῆς κενωθείσης κατόπιν τῆς μεταθέσεως τοῦ
διδασκάλου τῶν εἰς Σέρρας.

Δ. Χατζίσκος. Τὸν καθηγητὴν τοῦ Διεθνoῦς δικαίου δὲν
περιλαμβάνετε, δὲν σὰς εἶναι χρήσιμος;

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὅχι δι' αὐτὴν τὴν δουλειά.

Ι. Ράλλης. Ο κ. Ὑπουργὸς ἔχει ἀπολύτως δικαίον ἀλλ'
ἡ διάταξις 41 τοῦ ἰσχύοντος Κανονισμοῦ λέγει, ὅτι πρέπει νὰ
γνωμοδοτῇ ὁ καθηγητὴς τοῦ Διεθνoῦς δικαίου. Αὐτὴν τὴν
καταργεῖτε κ. Ὑπουργέ;

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐ-
δέχθην τὴν τροποποίησιν τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι
παραμερίζεται οὗτος, διότι πρέπει αἱ συμβάσεις αἱ ἐμπορικαί,
ναυτιλιακαὶ καὶ πάσης ἄλλης φύσεως νὰ ἐξετάζωνται ἀπὸ ἀν-
θρώπους οἱ ὅποιοι θὰ βλέπουν καθημερινῶς ὅλα τὰ ἐγγράφα,
διὰ νὰ μὴ γίνῃ λάθος τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ μὰς στοιχίσῃ.

Ι. Ράλλης. Κατεργόμενος τοῦ βήματος παρακαλῶ τὸν κ.
Ὑπουργὸν νὰ μὴ δεχθῇ τὴν τροπολογίαν αὐτὴν τὴν θεωρῶ
ὡς ὀλισθήμα.

Κηρύσσεται κατόπιν περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ ψηφί-
ζεται τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν ὡς ἔχει τοῦ κ. Ὑπουρ-
γοῦ δηλώσαντος ὅτι θὰ φέρῃ τυπωμένως κατὰ τὴν β' συζή-
τησιν τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ὅσας ἀπεδέχθη.

Ὁ **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός), παρακαλεῖ νὰ συζη-
τηθῇ αὐρὸν τὸ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως κρατικοῦ μονο-
πωλίου τῆς κινίνης, τὴν δὲ πέμπτην τὸ περὶ Ἀνωρύμων Ἐται-
ριῶν καὶ Γραφεῶν.

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥραν 9 καὶ 40 δι' αὐρὸν
ὥραν 4 καὶ ἡμίσειαν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ Μαργαρίτης Σερρών ζητοῦν
τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς τοὺς χειμάρρους Κίρκ-Καβάκη καὶ
Καθακλή καὶ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς χρήσεως τῶν παραχωρη-
θειτῶν γαιῶν.

Ἡ ὁμοσπονδιακὴ ἐνωσις τροχαίας κινήσεως ἐργατῶν τῆς
Ἑλλάδος δι' ὑπομνήματός της ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ
νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐργατῶν ἡνιόχων ἀμαξηλατῶν
καὶ ἀμαξοῦπηρετῶν καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἐπιτροπῆς
τροχαίας κινήσεως.

Ὁ βουλευτὴς Καβάλλας κ. **Α. Θεολογίτης** καταθέτει
ὑπόμνημα πτωχευσάντων ἐμπόρων καὶ ἐπαγγελμα-
τιῶν Καβάλλας πολεμοπαθῶν, αἰτούντων ὅπως ληφθῇ μέτρον
καὶ καταβληθῶν εἰς αὐτοὺς αἱ ἀποζημιώσεις τῶν μὴ κατα-
βαλλόμενων ὑπὸ τοῦ ταμεῖου.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Θ. Κολιαλέξης, Δ. Μαρσέλλος**
καταθέτουν ἀναφορὰν τῆς Ἐνώσεως ἀναπήρων πολέμου
ὀλικῆς ἀνικανότητος Ἀττικῆς, αἰτούντων ὅπως χορηγηθῇ
εἰς αὐτοὺς τὸ ἐκ 400 δραχ. ἐπίδομα σήμερον.

Οἱ κ. Γκαβαρδίνος καὶ Δημ. Μανούκας κάτοικοι Μολόχας
Εὐρυτανίας ζητοῦν τὴν ἀπονομὴν συντάξεως διὰ τὴν κατα-
κρεούργησιν τῶν υἱῶν τῶν δασυκόμων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς
ὑπηρεσίας τῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ παροικία Γενούης διαμαρτύρεται διὰ τὸν
διορισμὸν ὡς προξένου τοῦ πρίγκη ναυτικοῦ Γαρέκου.

Τὸ σωματεῖον τῶν ἐπαγγελματικῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοκινή-
των Θεσσαλονίκης «Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος» ζητεῖ νὰ προστα-
τευθῇ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας τῶν ἐν περιπτώσει κυρώ-
σεως τῆς συμβάσεως ἡλεκτρικῆς ἐταιρείας Θεσσαλονίκης.

Ο κ. **Γ. Κατεχάκης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑ-
ποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ σώματος στρατιωτικῶν χρ-
τογράφων».

Η ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῶν νόμων ΓΥΑΖ', 3397, 3742 καὶ 3859 «περὶ ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου».

Οἱ κ. κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ **Γ. Παπανδρέου** (Υπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ Μουσικῶν Ἠθελῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Ἡρακλείδης**, **Σ. Ἀναστασιάδης**, **Μ. Σαμαρᾶς** καὶ **Α. Παπαθανάσης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4556».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Συριοπούλου**, **Τ. Ἀναστασίου** καὶ **Α. Σπηλιόδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3616 περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προδικασμῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Νικολίτσας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως κρατικοῦ μονοπωλίου κινίνης».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ροδόπουλος** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως συνεταιρισμοῦ καταναλωτικῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ἔργων ὑδρεύσεως καὶ ἡλεκτροπαραγωγῆς ἐν τῇ πόλει Λαρίσης».

Εἰσέρχεται εἰς τὴν Βουλὴν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῶν συμβολαιογράφων Μεσσηνίας διαμαρτυρουμένων διὰ τὸ ὑπὸ συζητήσιν νομοσχέδιον «περὶ συμβολαιογράφων».

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου παραπηγματολόγων παρεκκλισιῶν τοῦ δήτου Μαγνησίας Ἀμαρουσίου, τὸν ὁποῖον τὰ παρεκκλισία ἐκρημνίσθησαν βίᾳ ἢ ἄλλᾳ ἀπειλοῦνται νὰ κατακραυγασθῶν. Πολλοί, λέγει, ἀσθενεῖς ἐπέτυχον ἡδὴ τὴν ἄδειαν τοῦ Ἰ. Υπουργείου νὰ ἀφίσουν ἐκεῖ πού εἶχον τὰ παρεκκλισία τῶν. Ὑπάρχει μία ἀδικία.

Οἱ κ. κ. **Ε. Κουλουμβάκης**, **Ν. Γουργουρῆς**, **Μ. Μαντᾶς**, **Δ. Γιαννόπουλος**, **Ε. Μαχαιράς**, **Κ. Βουδούρης**, **Σ. Κωστόπουλος**, **Κ. Θεολογίτης** συνιστοῦν τὴν ἀναφορὰν.

Ὁ κ. **Α. Παπᾶς** (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς) λέγει, ὅτι μετέδωκε αὐτοπροσώπως τρεῖς φορές διὰ τὴν ἰδίαν ἐκ τοῦ πληθύνον τὴν κατὰστασιν. Ὑπάρχουν παραπηγμάτα, λέγει, τὰ ὅποια εὑρίσκονται πολλὰ πλησίον τῆς κοινότητος καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μείνουν. Διὰ τὰ ἄλλα πού εἶναι μακρύτερα ἐδόθη ἡ ἄδεια.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος** παραπονεῖται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἀποκατάστασιν τῶν 20 προσφυγικῶν οἰκογενειῶν Κιλικίας μετὰ τὴν γνωστὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπιτροπείας. Τὸ Κράτος, λέγει, ἔδειξεν ἀστοργίαν. Συνιστᾷ νὰ ἀναγνωσθῇ μετὰ ποσογῆς ὁ φάκελος.

Ε. Κουλουμβάκης. Ποῖος πταίει;

Θ. Φίλιος. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως πού ἔδωκε διαταγὴν νὰ τοὺς βγάλουν βίαν.

Οἱ κ. κ. **Σ. Ἀναστασιάδης** καὶ **Ι. Κουσίνας** ἀναγοροῦν.

Ὁ κ. **Α. Δούλης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Μεσσοβίου, ζητοῦντος τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς βοσκῆς μετὰ τὸν θέρμαν τῶν ἀγρῶν, λόγῳ τῆς ἀναπτυχθείσης ἐκεῖ δονδροκομίας. Ἐπίσης συνιστᾷ ὅπως δύο μελητικὰ ἐκ Μεσσοβίου φοιτοῦν εἰς τὴν Ἑσπονδικὴν Σχολὴν Ἀχρίσσης.

Οἱ κ. κ. **Π. Φλώρος**, **Κ. Κατσαδήμας**, **Σ. Σταυρόπουλος** ἀναγοροῦν.

Ὁ κ. **Σ. Σταυρόπουλος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου Ἀρτερηγμάτων Ἀθηνῶν. Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶναι γυναικώτερον, πρέπει νὰ ἐκνοποιοῦνται οἱ ἀνίκανοι καὶ οἱ γέροντες νὰ λάβουν σύνταξιν.

Οἱ κ. κ. **Π. Φλώρος**, **Κ. Κατσαδήμας** ἀναγοροῦν.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κακουρίου διαμαρτυρουμένων κατὰ τοῦ Ἐιρηνοδίκου Ὁρχομένου.

Οἱ κ. κ. **Α. Δούλης**, **Σ. Σταυρόπουλος**, **Κ. Κατσαδήμας**, **Π. Φλώρος** ἀναγοροῦν ἐπὶ ἀναφορᾷς κατηγορούμενων Περικυθίας καὶ Μαργαριτίου ζητούντων τὴν ἀπαλλοτρίωσιν λαϊκάδιον.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν Γεωργίου Ε. Σπαχῆ, κρατούμενου ἀπὸ 12 μηνῶν ἐν προφυλακίσει εἰς τὰς φυλακάς Ἀμφίπολης χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ δίκη του, νὰ ἀπολυθῇ, λέγει, ἢ νὰ δικασθῇ.

Ὁ κ. **Μ. Ἀβραάμ** (Υπουργὸς Δικαιοσύνης) λέγει, ὅτι θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀναφορὰν.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν ὁρεινῶν δικαιοκρατῶν τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων διαμαρτυρουμένων διὰ τὸν γραμματοπολιτικὸν τῶν δασῶν τῆς περιφέρειας τῶν ὁρίων.

Ὁ κ. **Κ. Λέγας** ἐννοοῦμενος ζήτησιν τῶν Δασαρχῶν καὶ τῆς συντηρητικότητος τῶν δικαιοκρατῶν Δικαστηρίων Ἰ. Υπουργείων Γεωργίας διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν Δάσων εἰς Ἑθνικὰ ἐδαφιοῦς γήσων ζήτημα σοβαρὸν εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῶν θεσσαλικῶν Ἀγρῶν καὶ τῆς Πίνδου, ὥστε πρὸ ἡμερῶν συνεκροτήθη ἡμεῖς τὸν συλλογισμὸν εἰς Καρδίτσαν, ὅπου ἐξεμεταλλεύθησαν καὶ διέφυγον ἀνευθύνως ἐμμελῶντες δημῶν καὶ οἱ κάτοικοι ἐξήχησαν νὰ μεταρρυθμισθῇ ὁ νόμος, ὥστε νὰ δύνανται εὐχερῶς νὰ ἀναγνωρίζωνται τὰ δάση τῶν ὁρίων ἰδιοκτητῶν. Συμφωνῶ πλήρως, ὅτι πρέπει ὁ Νόμος νὰ μεταρρυθμισθῇ, ὥστε νὰ μὴ ζητούνται τίτλοι ἀπὸ τὰ Ἀρχαία, διότι ταῦτα ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐκράτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν διὰ τῶν ὁρίων, ἀλλὰ νὰ ἀρκεῖται τὸ Κράτος εἰς μίαν κατοχὴν τῶν δασῶν, εἰσκαπὴ καὶ τριακονταετῇ, ἐπὶ τὴν νὰ τὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀνήκοντα εἰς τοὺς κατοίκους, οἵτινες εἶναι οἱ καλύτεροι διαχειρισταὶ αὐτῶν, καλύτεροι καὶ ἀπὸ τὸ Δημόσιον καὶ ἀπὸ τῆς Κοινότητος, καὶ ἀνάγκη νὰ ἀποφύγουν οἱ κάτοικοι τὴν δικαιοκρατικὴν Δικαστηρίων Ἀθηνῶν, ὅπου ἀπαιτοῦνται δαπάναι πολλὰ καὶ περὶ τὸ καὶ νὰ δικασθῶν κατὰ τὴν διαδιδασίαν ἐκ τῶν ἐνδυνάτων ἀπὸ τὴν φυσικὴν Δικαστήριον τῶν τῶν Πρωτοδικῶν τῶν, ὅπου ἐγγὺς τῶν πραγματικῶν εἰρησώμενων δύναται νὰ ἐξυμῇ τὸ δίκαιον τῶν καὶ νὰ τὰ ἀναγνωρίσῃ, διότι δὲν ζητοῦμαι νὰ μᾶς χάρισι τὸ Κράτος, ἀλλὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ δίκαιον τῶν κατοίκων, ὅπου καὶ ἡ Τουρκοκρατία ἐσθλάσθη ἐπὶ αἰῶνα, καὶ δι' αὐτὸ ὅταν συντάχῃ τὸ πρωτοδικολογὸν παραδόσεως τῶν κτημάτων Τουρκοῦς Δημῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν προτάσιν τῆς Θεσσαλίας οὐδαμῶς ἀνεγρήφθησαν τὰ δάση ὡς Δημόσια. Σήμερον ἀναμῆς ὀλέγονται τὸ ἐν δάσος ὡς Δημόσιον καὶ τὰ γειτονικά ὡς συνιδιόκτητα, καὶ ἡ ἀνίστησις αὕτη ἀδύνατον νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἀφ' οὗ ἡ αὕτη κατὰστασις ὑπάρχει εἰς ὅλα, καὶ ὁ Δασάρχης Καρδίτσας ἀναγνωρίσας τὸτο ἔγραψεν εἰς τὸ Ἰ. Υπουργεῖον ἢ νὰ θεωρηθῶν ὅλα ὡς Δημόσια ἢ ὡς Κοινωτικά. Ἐλπίζω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λύσῃ τὸ ζήτημα κατὰ τοὺς πόθους τῶν αὐτόντων μετ' εὐμενείας.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνησις πάντοτε συμπληρῶς ἔδωκε πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ προσετίθη διὰ νομοθετικῶν μέτρων νὰ τὸ λύσῃ εὐνοικῶς διὰ τοὺς κατοίκους. Καίτοι τὸ ἐνταλλὴν ἔδωκεν διοικητικὸν δικαστήριον ἀπαρτίζετο ἀπὸ πρόσωπα ὑπεράνω πάσης ὑπονοίας ἐν τούτοις ἡγνῆτα καὶ ἐγὼ, μακρὴν τὴν πραγματικὴν εὐρισκόμενον, δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ κατ' οὐσίαν δίκαιον τῶν κατοίκων καὶ περὶσταται ἀνάγκη τροποποιήσεως τοῦ νόμου, ὥστε νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς 30ετὴ ἢ 20ετὴ νομὴν διὰ τὴν ἀναγνωρίσθαι τὰ δάση ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς δικαίους, τὰ πρωτοδικεῖα τῆς περιφέρειας τῶν κατοίκων.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνησις πάντοτε συμπληρῶς ἔδωκε πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ προσετίθη διὰ νομοθετικῶν μέτρων νὰ τὸ λύσῃ εὐνοικῶς διὰ τοὺς κατοίκους. Καίτοι τὸ ἐνταλλὴν ἔδωκεν διοικητικὸν δικαστήριον ἀπαρτίζετο ἀπὸ πρόσωπα ὑπεράνω πάσης ὑπονοίας ἐν τούτοις ἡγνῆτα καὶ ἐγὼ, μακρὴν τὴν πραγματικὴν εὐρισκόμενον, δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ κατ' οὐσίαν δίκαιον τῶν κατοίκων καὶ περὶσταται ἀνάγκη τροποποιήσεως τοῦ νόμου, ὥστε νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς 30ετὴ ἢ 20ετὴ νομὴν διὰ τὴν ἀναγνωρίσθαι τὰ δάση ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς δικαίους, τὰ πρωτοδικεῖα τῆς περιφέρειας τῶν κατοίκων.

Α. Ν. Γαροδινιώτης. συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν καὶ λέγει, ὅτι τὰ δίκαια τῶν κατοίκων Ἀγρῶν καὶ Ἀσπροπλάμου ἐπὶ τῶν δασῶν θυσίζονται διὰ τῆς κρατούσης πολιτικῆς ἐθνικοποιήσεως τῶν δασῶν. Ἡ ἐθνικοποίησις ἐνὶ προσηγορίᾳ τὰ δίκαια τῶν κατοίκων δὲν ἐξυπηρετεῖ τὸ κοινωνικὸν

συμφέρον διότι ἡ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου διαχείρισις δὲν εἶναι ἡ καλύτερη.

Οἱ κ. κ. **Θ. Φίλιος**, **Α. Δούλης**, **Π. Χριστούλας**, ἀναγοροῦν ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς.

Μετ' οὗ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς α' κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Κρατικοῦ Μονοπωλίου τῆς κινίνης» ὁ εισηγητὴς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ε. Μαλαμίδας** λέγει, ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξετάσασα τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον εὕρισκε τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ πληροῦν τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀντιελονοσιακοῦ ἀγῶνος. Χρεάζονται, λέγει, ὁρισμέναι τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἡ Ἐπιτροπὴ θέτει ὑπὸ τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς. Πρέπει νὰ ὑπαχθῶν εἰς τὸ Ἰ. Υπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς ὅχι μόνον ἡ κινίνη ἀλλὰ καὶ τὸ μονοπώλιον τῶν ναρκωτικῶν καὶ ἡ σακχαρίνη. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ὅπως ἡ προβλεπόμενη ἡ μόνιμος Ἐπιτροπὴ συμπτυχθῇ ὥστε ἀφορᾷ τὰ μέλη τῆς καὶ ἀποκληθῇ Ἐπιτροπὴ ἐλέγχου Κρατικῆς κινίνης. Συνιστᾷ ἐπίσης ὅπως καθορισθῇ ἀπὸ τοῦδε ὁ τρόπος τῆς ἐξαγορᾶς τῶν ἀποθεμάτων κινίνης ὑπὸ ἰδιοτῶν, διότι οὗτοι προβλέποντες τὴν μονοπωλίαν εἰσάγαγον μεγάλας ποσότητας ἐλπίζοντες νὰ ἐκδιώκουν τὸ Κράτος νὰ τὰς ἐξαγοράσῃ. Νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ κινίνη αὐτὴ πληροῖ τοὺς ὅρους καὶ νὰ ταχθῇ ὁρισμένη προθεσμία ἐξαγορᾶς ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ ὑποχρεώσεως τῶν ἐμπορῶν νὰ ἐξαγάγουν τὴν κινίνην.

Λέγει κατόπιν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν συντήρησιν τοῦ γραφείου κινίνης παρὰ τῷ Ἰ. Υπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Εἶναι ἐντελὴς ἐσφαλμέναι αἱ πληροφορίες τῆς Ἐπιτροπῆς διότι ὑπάρχει εἰς τὸ Ἰ. Υπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς, τμήμα ἐλονοσίας, εἰς δὲ τὸ κέντρον Ἀθηνῶν ὑπάρχει πλήρες τμήμα, τὸ ὅποιον συγκεντρώνει ὅλας τὰς πληροφορίες περὶ τοῦ ἐλονοσιακοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς τὸ ὅποιον συνέχονται οἱ ἐπιθεωρηταί.

Ε. Μαλαμίδας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν πληροφορίαν, ὅτι παρὰ τῷ Ἰ. Υπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς ὑπάρχει μόνον γραφεῖον ἐλονοσίας διευθυνόμενον ὑπὸ ἐντελῶς ἀκαταλλήλων ὑπαλλήλων.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Δὲν ξέρω τί σὰς εἶπαν οἱ ὑπάλληλοι, σὰς δίδω ὅμως τὴν πληροφορίαν τὴν ἐπίσημον, ὅτι ὑπάρχουν δύο τμήματα.

Ε. Μαλαμίδας. Εἰς τὸν Ὁργανισμόν τοῦ Ἰ. Υπουργείου Ὑγιεινῆς δὲν ὑπάρχει τμήμα.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Διὰ τὸ κέντρον ὑπάρχει.

Ε. Μαλαμίδας. Ποῖαι αἱ σχέσεις κ. Υπουργέ τοῦ παλαιοῦ κέντρου μετὰ τὸ νέον;

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Ὅτι σὺν σὺν ἡ νέα ὁργάνωσις ἐκτοπίζει τὴν παλαιάν. Αὕτη εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Μαλαμίδας. Διὰ τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου ὅστις διευθύνει τὸ τμήμα ἔχω νὰ σὰς ἀναφέρω πολλὰ παραδείγματα.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Νὰ κάμετε ἐπερώτησιν.

Ε. Μαλαμίδας. Εἶναι ἀνίδεος....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ λησμονήτε, ὅτι τὸ κέντρον Ἀθηνῶν θὰ ἐπεκταθῇ, εἶναι τὸ ἐμῶν τὸ ὅποιον θὰ μεγαλώσῃ, διὰ τὴν καταλλήλῃ ἔλας τῆς ὑπηρεσίας.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλονοσίαν τὸ ζήτημα τῆς κινίνης ἔχει ἀναλάβει τὸ Κέντρον ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν διεύθυνσιν τοῦ ξένου ὑγειονολόγου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἰ. Υπουργεῖον εἶναι καὶ τὸ Κέντρον Ἀθηνῶν, δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτον.

Ε. Μαλαμίδας. Ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει νὰ προστεθῇ ἓνα γραφεῖον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὰ ἐδῶ λέμε νὰ μὴ κάμωμεν σπατάλας.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Αἱ πληροφορίες περὶ τοῦ ἀντιελονοσιακοῦ ἀγῶνος ἔρχονται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς τὸ Ἰ. Υπουργεῖον, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀρμόδιος νὰ τὰ συγκεντρῶνῃ, δι' αὐτὸ ἐπὶ τὴν ἑνὴν Τμηματάρχην, τὸν ἀπέσπασα ἀπὸ τὸ τμήμα τῶν λοιμωδῶν νόσων, νὰ συγκεντρῶνῃ αὐτὸς τὰς πληροφορίες, παρεκάλει δὲ καὶ τὸν Ὑγειονολόγον Μπέτλερ νὰ μᾶς δοθῇ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἐλονοσίας καὶ πράγματι περιήλθεν οὗτος ἐλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, εἶδε τί ἐργασία γίνεται καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἐξέχθη νὰ συνεργασθῇ εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀναλαμβάνων τὴν ἐπιστημονικὴν ὁργάνωσιν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς ἐλονοσίας τῇ συνεργασίᾳ τῶν 4 Ἐπιθεωρητῶν. Τὸ τμήμα κινίνης συνεπῶς ὑπάρχει ἀναγκαστικῶς.

Ε. Μαλαμίδας. Ἀντὶ τοῦ τμήματος νὰ γίνῃ γραφεῖον προτεινόμενον ἡμεῖς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐρωτῶ, πρόκειται νὰ δημιουργήσωμεν νέον τμηματάρχην; Ὁχι, ἀπαντᾷ ὁ κ. Υπουργός. Διὰ τί θέλετε λοιπὸν τὴν ἰδρύσιν γραφείου;

Ε. Μαλαμίδας. Ὁ Ὑπάλληλος ὁ ὅποιος προβλέπεται, ὅτι θὰ διορισθῇ εἶναι ἐντελὴς ἀκαταλλήλος, ἐνῶ δὲ διορισθόμενος πρέπει νὰ ἔχῃ ὁρισμένα προσόντα. Ἐνὰς φαρμακοποιὸς λ. χ. ἐκ τῶν ὑπηρετούντων θὰ ἴη καταλλήλότερος.

Ι. Νικολίτσας. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη φαρμακοποιῶ διὰ τὴν θέσιν αὐτὴν.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Ὑγιεινῆς). Δὲν ὑπάρχει σύγκρισις μεταξὺ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Τμηματάρχου, ἀρίστου ὑπαλλήλου, καὶ τοῦ προτεινόμενου. Γνωρίζω τοὺς ὑπαλλήλους μου καλύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον.

Ε. Μαλαμίδας. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστᾷ ὅπως ἡ καταρτισθὴσα κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Ἐπιτροπὴ μὴ ἀποστελεσθῇ ἀπὸ 7 προσώπων διότι εἶναι δυσχερὲς νὰ συνέρχονται ταῦτα καὶ νὰ ὁρίσῃ ὁλοκληρῶς Ἐπιτροπὴν ἐκ 3 προσώπων δυναμένων νὰ προσδῶν εἰς τὸν τεχνικὸν ἐλεγχον τῆς κινίνης νὰ προστεθῇ δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἓν μέλος ἀναπληρωματικὸν ὁ καθηγητὴς τῆς ὀργανικῆς χημείας τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει ὅπως ἡ εἰσαγομένη ἐν Ἑλλάδι κινίνη εἰσέρχεται ὅχι συσκευασμένη, ἀλλ' εἰς σκόνιν διὰ νὰ ἐλέγχεται νὰ παρέχεται δὲ συγχρόνως ἐργασία εἰς ὁρισμένα ἐργοστάσια. Ἐπίσης συνιστᾷ τὴν πώλησιν τῆς κινίνης εἰς τοὺς φαρμακοποιούς καὶ φαρμακαμπόρους οἱ ὅποιοι....

Ι. Νικολίτσας. Δηλαδὴ θέλετε μονοπώλιον ὑπὲρ τῶν φαρμακοποιῶν;

Ε. Μαλαμίδας. Ὁχι, ἀλλὰ τὴν πώλησιν ὑπ' αὐτῶν χονδρικῶς μὲν ἓνα ποσοστὸν καὶ λιανικῶς ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δηλαδὴ νὰ περάσῃ τὸ κινίνον ἀπὸ τῶν φαρμακοποιῶν διὰ τὴν κερδίσει καὶ αὐτὸς κατὰ.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἀκριβῶς θέλει νὰ ἐμποδίσῃ.

Ε. Μαλαμίδας. Τὸ νομοσχέδιον λέγει, ὅτι αὐτὰ θὰ τὰ κανονίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ οὐδὲν πέραν τούτου. Συνεχίζω λέγει, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὸ ποσοστὸν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ κάμωμεν ἓνα συμβιβασμόν. Νὰ ποῦμεν, ὅτι δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶναι περισσότερο ἀπὸ τόσον. Δὲν ἡμπορεῖ νὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας τὸ νομοσχέδιον. Εἶχε τοῦτο 30 ἄρθρα, ἀλλὰ εἶπα εἰς τὸν Ἰ. Υπουργόν, καὶ ἦν στιγμὴν μποροῦμε μετ' ἑνὸς ἄρθρου νὰ κάμωμεν τὴν δουλειά μας, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ εἰσάγῃ τόσον μεγάλον νομοσχέδιον.

Ε. Μαλαμίδας. Ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει τὸ ποσοστὸν νὰ μὴ εἶναι μετὶ τοῦ 5 ο) διὰ τὴν χονδρικὴν πώλησιν καὶ 10 ο) διὰ τὴν λιανικὴν.

Ὁ κ. **Α. Ζωγράφος** λέγει, ὅτι δύο σημεῖα τοῦ νομοσχεδίου εἶναι σοβαρὰ καὶ ἐπὶ αὐτῶν θὰ ἀσχοληθῇ. Φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ ὑποχρεωθῶν οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ οἱ φαρμακαμπόροι νὰ πωλοῦν κινίνην ἀλλὰ τὸ 10 ο) τὸ θεωρεῖ πολὺ λίγο διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν. Εἶναι δὲ μικρὸν καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι εἶναι ἡναγκασιμῶς διὰ τὴν παραλλήλῃ ἀπὸ τὸ Κράτος ποσότητα κινίνης νὰ καταβάλλῃ σημαντικὰ ποσά. Ἐκτός ἐάν τὸ Κράτος ἀναλάβῃ νὰ πιστώνῃ τοὺς φαρμακοποιούς καὶ φαρμακαμπόρους

χους ακόμη, εις τούς όποιους πρέπει νά επιτραπή νά πωλούν κινίνην. Έν εναντίω περιπτώσει πρέπει νά αύξηθῇ τὸ ποσοστὸν τοῦ κέρδους.

Ν. Τερεζόγλου. Έάν πρόκειται νά ἔχουν περισσότερον κέρδος, τί νά τὸ κἀμῶμεν τὸ νομοσχέδιον.

Ι. Νικολίτσας. Έμεῖς πάμε νά γλυτώσωμεν ἀπὸ τὰς ἐνδιαμέτους χεῖρας.

Α. Ζωγράφος. Όμιλῶ ἐξ ὀνόματος ἐκείνων οἱ ὅποιοι πωλοῦν τὴν κινίνην. Ἀπαντῶν δὲ εἰς διακοπὴν ὅτι οἰανδήποτε τιμὴν καὶ ἀν δώσῃ ὁ πωλητὴς ἀν θέλῃ νά κλέψῃ θὰ κλέψῃ, ἀπαντᾷ ὅτι ὁ πωλητὴς, γνωρίζει βέβαια τὰς συνεπείας τοῦ νόμου, ἀλλὰ τὸ μικρὸν ποσοστὸν τὸν ὥτε πρὸς τὴν κλοπὴν.

Ι. Νικολίτσας. Τὸ κέρδος εἶναι 15 ο)ο συνολικῶς δηλαδὴ 5 διὰ τὴν χονδρικήν καὶ 10 διὰ τὴν λιανικήν.

Π. Τσαλδάρης. Ἀρσῖτε νά εἶναι φτηνὸν τὸ κινίνο. Ἡ χονδρική πώλησις θὰ γίνεταί ἀπὸ τοὺς φαρμακευτικούς, οἱ ὅποιοι θὰ τὴν δίνουν εἰς τοὺς φαρμακοποιούς, οἵτινες θὰ πληρώνουν τὸν χονδροπωλητήν.

Α. Ζωγράφος. Έδῶ πρόκειται περὶ ἀγορᾶς τοῖς μετρητοῖς ἀφ' ἑὸς καὶ ἀγορᾶς ἐπὶ προθεσμίᾳ ἀφ' ἑτέρου. Ἀλλὰ διατὶ νά πωλήσῃ ὁ φαρμακοποιὸς κινίνην ἀφοῦ ἀπὸ ἄλλας συσκευασίας κερδίζει 200 καὶ 300 ο)ο;

Π. Τσαλδάρης. Μά μπορεῖ νά υπάρξῃ φαρμακεῖον χωρὶς κινίνην;

Α. Ζωγράφος. Ἡ κινίνη θὰ περιέλθῃ σὲ πέντε δέκα ἀνθρώπους.

Ο κ. Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Υγιεινῆς), ἐξηγεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἦτο δυνατόν νά περιλάβῃ περισσότερας λεπτομερείας, τὰς ὁποίας ἀφίνει νά κανονίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ. Δὲν ἦτο δυνατόν νά δεσμευθῶμεν ἀπὸ τὸν νόμον, διότι δὲν γνωρίζομεν ποῖα ζητήματα θὰ γεννηθοῦν αὖριον σχετικῶς μετὰ τὴν κινίνην ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως ἡσχολήθη καὶ ἡ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν. Σήμερον ἐπιδιώκομεν ἀφ' ἑνὸς μὲν νά ἐξασφαλισθῶμεν κατὰ τῆς νοθείας καὶ ἐξ ἄλλου νά καταστήσωμεν εὐθηνότεραν τὴν κινίνην. Δὲν ἦτο δυνατόν λοιπὸν νά βάλωμεν σιδηρὰ πέδιλα, ὥστε νά μὴ μποροῦμεν νά κινήθωμεν ἀργότερα. Τοῦτο λέγω καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν προμήθειαν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατανάλωσιν.

Ο κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν), λέγει ὅτι δὲν πρέπει νά ὁρισθῇ διὰ τοῦ νόμου τὸ ποσοστὸν τοῦ κέρδους διότι πρόκειται περὶ ζητήματος ἐξαρτημένου ἀπὸ πολλὰς περιστάσεις, ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν μεγάλων ἢ μικρῶν πιστωτικῶν μέσων κ.τ.λ. Διατὶ νά μὴ ἀφίσωμεν λοιπὸν τὴν Ἐπιτροπὴν νά κανονίσῃ τὸ ζήτημα;

Ε. Μαλαμίδας. Διατὶ νά μὴ τεθῇ ἓνα ὅριον πέραν τοῦ ὁποίου νά μὴ δύναται νά πωλήσῃ ὁ πωλητὴς;

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Σὰς βεβαιῶν ὅτι ἀν τεθῇ ὅριον, ἔλαι θὰ ζητοῦν τὸ 10 ο)ο. Θὰ γίνῃ δηλαδὴ ὅτι καὶ μετὰ τὰς διατιμήσεις τῶν ἄλλων προϊόντων ὅπου παρετηρήθη ὅτι ὅσον καὶ ἀν ἐφθίγγονεν ἓνα προϊόν ἐπωλεῖτο εἰς τὴν μεγαλύτεραν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ὥριζεν ἡ διατιμήσις.

Ρ. Λιβαθινόπουλος. Ὁ πωλητὴς θὰ κερδίζῃ 15 ο)ο ἐν συνόλῳ. Τώρα κερδίζει περισσότερον. Ὅσῳκις ἠρώτησα φαρμακοποιὸν μοῦ εἶπεν ὅτι ἀπὸ τὴν πώλησιν τῆς κινίνης δὲν κερδίζουν τίποτε. Τὴν ἔχουν δὲ διὰ κράτην.

Συνεχίζων ὁ κ. **Α. Ζωγράφος** λέγει ὅτι ἡ μόνη βλάβη κινίνης ἡ ἐποῖα δὲν νοθεύεται ἐν Εὐρώπῃ ἀλλ' ἐνταῦθα μόνον εἶναι ἡ ὑδροχλωρική. Σήμερον λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον περιλαμβάνει τὴν πώλησιν διακίων, ἀλλὰ ἔλα τὰ ἄλλα ἔλατα κινίνης δὲν πρέπει νά αποκλεισθῶν. Τὸ ζήτημα τῆς χονδρικῆς πώλησεως νά μὴ τὸ περιορίσωμεν εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ νομοσχεδίου, διότι διὰ τῶν χονδρικῶς πωλούντων ἐπὶ πίστῳσει θὰ εἶναι δυνατόν καὶ οἱ λιανικῶς πωλῶντες νά πωλῶσιν ἐπὶ πιστώσει εἰς τοὺς χωρικοὺς.

Ο κ. Θ. Παπαστρατῆς λέγει ὅτι ἀφορμὴ τῆς υποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου ὑπῆρξε ἡ ἀνακάλυψις τῆς νοθείας τῆς κινίνης. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχουσα τοῦτο ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπεξεργασθῆ μετὰ μεγάλῃς ἐπιμελείας τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸ ὁποῖον διέτύπωσε

εἰς δεύτερον σχέδιον, εἶναι δὲ σύμφωνα ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ ἀντιλήψεως τοῦ εἰσηγητοῦ ὅστις καὶ παρεξηγήθη.

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Μά δὲν παρεξηγήθη.

Θ. Παπαστρατῆς. Σκοπὸς μας εἶναι ἡ ἐξασφάλισις ἀπὸ τὴν νοθείαν. Τὰ ἄλλα εἶναι δευτερεύοντα. Τὸ πόσον θὰ πωλήσουν οἱ φαρμακοποιοὶ ἢ πόσον κερδίζουν οἱ φαρμακευτικοὶ ἀρμόδιος διὰ τὰ κανονίσῃ τὸ ποσοστὸν τῶν εἶναι ὁ Υπουργός. Φρονῶ ὅμως ὅτι τὰ 5 ο)ο δὲν εἶναι ἀρκετά.

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν συνεζήτησα τέτοιο πρᾶγμα.

Ο κ. Θ. Παπαστρατῆς λέγει κατόπιν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνουσα τὴν σύστασιν γραφείων ἢ τμημάτων δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπερσίαν τοῦ κέντρου.

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Υπουργείου συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸ ὁποῖον ἔρχονται τρεῖς ὑγειονόμοι, ἐξ αὐτῶν δὲ εἰς ἐλονοσιολόγος ἀναλαμβάνει τὸ τεχνικὸν τμήμα.

Θ. Παπαστρατῆς. Ἡ προστασία ἀπὸ τὴν νοθείαν μᾶς ἐνδιαφέρει.

Ν. Τερεζόγλου. Μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ ἡ τιμὴ.

Ι. Νικολίτσας. Μάλιστα καὶ ἡ προστασία ἀπὸ τὴν αἰσχροκέρειαν.

Ο κ. Θ. Παπαστρατῆς συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νά προστατευθῇ πρὸ παντὸς ἡ ὑδροχλωρική κινίνη, ἥτις καὶ πωλεῖται εἰς μεγάλας ποσότητας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Ἐξωτ.) Δὲν ἀφίνετε νά ὁρισθῇ εἰς τὸ διάταγμα ποῖοι θὰ πωλοῦν τὴν κινίνην;

Ε. Μαλαμίδας. Ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει τοῦτο. Τὸ Κράτος θὰ διαθέτῃ μόνον τὴν κινίνην, τὰ δὲ ἰδιοσκευάσματα τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Ἐξ.) Ποῖοι νά πωλοῦν τὴν ὑδροχλωρικήν κινίνην;

Θ. Παπαστρατῆς. Μόνον τὸ Κράτος καὶ ὅχι οἱ μεσάζοντες.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπ. Ἐξ.) Μπορεῖ αἰφνης ἡ «Κυφελή» τὸ παντοπωλεῖον νά πωλῇ κινίνην;

Ε. Μαλαμίδας. Δὲν ἐπιτρέπεται τοῦτο, ἐν τούτοις ὅμως γίνεταί.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Έγὼ λέγω τί θὰ γίνεταί μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Λέγοντες ἐλεύθερον ἐμπόριον ἐννοοῦμεν τὸ διεξαχόμενον ἀπὸ τοὺς φαρμακοποιούς καὶ φαρμακευτικούς.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Υγιεινῆς). Μάλιστα.

Ο κ. Θ. Παπαστρατῆς, συνεχίζων λέγει ὅτι εὐχαριστεῖ τὸν Υπουργὸν τῆς Υγιεινῆς διότι τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ἡ κινίνη θὰ πωλεῖται μόνον ἀπὸ φαρμακοποιούς καὶ ὅχι ἀπὸ μπακάληδες.

Ο κ. Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Υγιεινῆς), λέγει ὅτι πολλὰ λεπτομέρεια θὰ κανονισθῶν διὰ διαταγμάτων διότι δὲν ἦτο δυνατόν ἔλα αὐτὰ νά μπου εἰς τὸ νομοσχέδιον. Κάμνω δὲ καὶ τὴν δήλωσιν ὅτι καὶ αὐτὸ ἀκόμη, ὅτι ὁ μπακάλης δὲν μπορεῖ νά πωλῇ κινίνην παρὰ μόνον ἐκείνην ποὺ θὰ τοῦ χορηγῇ τὸ Κράτος, καὶ αὐτὸ θὰ κανονισθῇ διὰ τοῦ διατάγματος. Λέγει ἀκόμη ὅτι θὰ προβλέψῃ καὶ διὰ τὴν διάκρισιν τῆς δωρεᾶν παρεχομένης κινίνης καὶ τῆς πωλουμένης ὥστε νά μὴ εἶναι δυνατόν νά πωλεῖται ἡ δωρεᾶν παρεχομένη κινίνη.

Ε. Μαλαμίδας. Ἡ σκόνη κινίνης θὰ ἀποτελῇ καὶ αὐτὴ ἀντικείμενον μονοπωλίου;

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Υγιεινῆς) Μάλιστα.

Ο κ. Θ. Παπαστρατῆς ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασιν τοῦ ὅπως μὴ ἐπιτραπῇ ἡ κυκλοφορία ἄλλης κινίνης πλὴν τῆς ὑδροχλωρικῆς ἢ καὶ μὴ ἐξασφατιστῶν οἱ χωρικοί.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς τῆς Υγιεινῆς). Μά κ. συνάδελφε δὲν εἶναι δυνατόν διὰ νόμου νά ἀπαγορευθῶμεν εἰς ἑλούς τοὺς γιατροὺς τῆς Ἑλλάδος νά μεταχειρίζονται ἓνα μόνον εἶδος κινίνης.

Ο κ. Ι. Νικολίτσας συνιστᾷ ὅτι πρέπει νά ἀπαλειφθῇ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 2 ἡ διάταξις περὶ τῶν ἄλλων ἁλάτων πλὴν τῆς κινίνης.

τὴν κινίνην ὥστε τὰ ζητήματα νά ἐρχονται ὠρμα εἰς τὸ Υπουργόν.

Ε. Μαλαμίδας. Μετὰ σύμφωνον γνώμην.

Α. Παπᾶς (Υφυπουργὸς Υγιεινῆς). Ὁχι.

Ε. Μαλαμίδας. Έάν ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εἶναι γνωμοδοτική, τοῦτο εἶναι ἀρκετὸν.

Α. Παπᾶς (Υφυπουργὸς Υγιεινῆς). Συμφωνοῦμεν. Ὡς πρὸς τὸ 10 ἀρθρον, ἔχω εἰπῇ ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἀντιλήψεις μου διὰ τὸ ὑγειονομικὸν κέντρον.

Κ. Βουδούρης. Διὰ τὸ ἀρθρον 4 ἐδηλώσατε ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸ ὑγειονομικὸν κέντρον τμήμα. Ἡ δὲ θὰ συστήθῃ καὶ ἄλλο;

Α. Παπᾶς (Υφυπουργὸς Υγιεινῆς). Ὁχι. τὸ ὑπάρχον ἐν τῷ Υπουργεῖῳ θὰ προσκολληθῇ. Ὁ τμηματάρχης ὑπάρχει. Τὸ τμήμα αὐτὸ θὰ ἀπαρροληθῇ βραδύτερον καὶ μετὰ ναρακωτικά. Ὁ εἰς ὑπάλληλος θὰ εἶναι ὁ καθηγητὴς τῆς φαρμακολογίας, ὁ ἕτερος θὰ εἶναι διοικητικὸς. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ τὴν ἀνωτάτην κατεῦθυνσιν. Ὡς πρὸς τὸ ἀρθρον 5, δὲν συμφωνῶ μετὰ τὴν Ἐπιτροπὴν, διότι ἀποκλείει νά προμηθεύται τὸ Υπουργεῖον κινίνην διακιοποιημένην. Έάν ἔγινε νοθεῖα ἔννε ἀπὸ τῆς διακιοποιήσαντας. Έγινε δηλ. εἰς τὸ κέντρον καὶ ὅχι εἰς τὰς φαρμακείας. Διὰ τὰ παταχθῇ λοιπὸν καθε νοθεῖα πρέπει νά μείνῃ τὸ Υπουργεῖον ἐλεύθερον νά προμηθεύσῃ τὴν κινίνην ἀπὸ ὅπου θέλει, ὅταν μάλιστα θὰ εἶναι καὶ εὐθηνότερα. Έδῶ δὲν πρόκειται περὶ προστασίας βιομηχανίας. Έχομεν ζήτημα προστασίας τῆς υγείας τοῦ λαοῦ. Θὰ προτιμῶμεν λοιπὸν τὸ καλὺτερον. Έάν τὰ χρωματουργεῖα Πειραιῶς μᾶς δώσουν πρώτης τάξεως κινίνην θὰ τὴν πάρομεν.

Ε. Μαλαμίδας, Θ. Παπαστρατῆς. Αὐτὸ λέγομεν.

Α. Παπᾶς (Υφυπουργὸς Υγιεινῆς). Ὁύτε εἶναι δυνατόν νά δεχθῇ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἴδρυσιν κρατικοῦ ἐργοστασίου διακιοποιήσεως τῆς κινίνης, οὔτε γνωρίζομεν ἀν βραδύτερον ἡ κινίνη θὰ στοιχίσῃ φτηνότερον.

Δὲν ἡμποροῦμεν λοιπὸν νά μπου εἰς ἐξῆς ἀγνωστα. Δι' αὐτὸ διάταξις περὶ ἰδρύσεως ἐργοστασίου δὲν θὰ μὴ εἰς τὸν νόμον καὶ ἡ σχετικὴ τροποποίησις εἶναι ἀπαραδέκτος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀρθρον 6 ὃν ἔχομεν ἐξετάσῃ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς τιμῆς τῆς κινίνης, καὶ κατ' ἀρχὴν δεχόμεθα διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν νά ὑπάρχῃ ὅριον κέρδους.

Ε. Κουλουμβάκης. Προκειμένου διὰ τοὺς ἀπόρους εἶνε ζήτημα τοῦ Υπουργείου Προνοίας.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Εἶναι τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς ἐλονοσίας. Δὲν ἔχω, συνεχίζει, καμμίαν ἀντίρρησην νά προστεθῇ ἓνα ἀνώτατον ὅριον κέρδους, μολονότι, ὅταν κατηρησθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἐκρίναμεν σκόπιμον ὅτι τὸ καλὺτερον θὰ ἦτο νά δίδωμεν ἐν - δύο τοῖς ο)ο ἑκάτὸν εἰς τὰ ταμεία τοῦ Κράτους διὰ τὴν χονδρικήν πώλησιν καὶ νά ἀφίναμεν διὰ τοὺς φαρμακοποιούς καὶ μεταπράτας 12-15 ο)ο. Τὸ Κράτος χρεώνει μετὰ τὸ κόστος καὶ 7 ο)ο ὅλα τὰ ἄλλα ἐξῆς. Διὰ τὸ ποσοστὸν τῶν μεταπρατῶν κ. λ. π. πρέπει τὸ κέρδος νά εἶναι τοιοῦτον, ὥστε νά ἐροδιάζονται διὰ κινίνης.

Ν. Τερεζόγλου. Θὰ διατηρηθῇ διὰ τοὺς φαρμακοποιούς ἡ σημερινὴ διατιμήσις;

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Προκειμένου περὶ σκευαστῶν δὲν εἶναι ὀρθὸν νά δώσῃτε εἰς τὸν φαρμακοποιὸν μόνον 10 ο)ο ἄλλως τε ὑπάρχουν διατιμήσεις δι' ἔλα.

Θ. Παπαστρατῆς. Εἰς τὸ διάταγμα μπορεῖ νά προστεθῇ ὅτι φαρμακοποιοὶ ἔχουν τὰ ποσοστὰ τῶν ταμίων. Εἰς τὸν νόμον θὰ βάλωμεν τὸ ποσοστὸν 1 ο)ο ἢ 2 ο)ο.

Κ. Βουδούρης. Μέχρι ὁρισμένου ὁρίου καὶ νά μπορῇ ὁ ἰδιώτης νά πέρνῃ ἀπὸ τὸ ταμεῖον μίαν μικρὰν ποσότητα.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Δὲν ἡμπορῶ νά τὸ δεχθῶ.

Κ. Βουδούρης. Διαμαρτύρομαι, διότι ἀπαγορεύετε αὐτὸ εἰς τὸν πολίτην καὶ κἀμετε μονοπώλιον ὑπὲρ τῶν φαρμακοποιῶν.

Θ. Παπαστρατῆς. Τότε ὅλοι θὰ συναγωνίζονται τοὺς φαρμακοποιούς.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Δὲν ἔχω ἀντίρρησην.

Ι. Νικολίτσας. Έδῶ ἰδιαίτερος μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ κινίνη, καὶ ἄλλοτε ὑπέβαλαν νομοσχέδιον ψήφισθῆν, ὅπερ καθόριζε θεμιτὸν ὅριον 30 ο)ο κέρδους ἀπὸ 24 ο)ο ποὺ ἐφθανε.

Θ. Παπαστρατῆς. Οὐδέποτε ἦτο τοιοῦτον ὅριον.

Ι. Νικολίτσας. Εἶναι πιστοποιημένον τοῦτο. Δι' ὅλα ταῦτα νομίζω ὅτι πρέπει νά καθορισθῇ ἀνώτατον θεμιτὸν ὅριον κέρδους καὶ ὑποβάλλω σχετικὴν τροπολογίαν (ἀναγινώσκει) καὶ ἀν νομίζῃ τὰ ὅρια θεμιτὰ ὁ κ. Υπουργός πρέπει πάντως νά κανονίσῃ ἀνώτατον κέρδος.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Συμφωνῶ νά τεθῇ ἀνώτατον διὰ τὴν χονδρικήν καὶ διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν.

Ι. Νικολίτσας. Νά ὁρισθῇ ὅτι ἡ χονδρική πώλησις δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς φαρμακοποιούς καὶ φαρμακευτικούς.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Δὲν εἶναι ἀνάγκη νά μὴ αὐτὸ εἰς τὸν νόμον.

Ι. Νικολίτσας. Συνεχίζων, ἀναπτύσσει καὶ ἄλλας τροπολογίας τοῦ περὶ τῶν κατόχων κινίνης καὶ περὶ τῶν κυρώσεων καὶ περὶ τῶν ἐν γνώσει κυκλοφορούντων κινίνης.

Α. Παπᾶς (Υπουργὸς Υγιεινῆς). Τὸ ἐν γνώσει εἶναι πολλὸ δύσκολον νά ἀποδευχθῇ. Δι' αὐτὸ τὴν πρότασιν θὰ τὴν κινήν τὸ Δικαστήριον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Νά καθορισθῶν διακεκριμένως αἱ περιπτώσεις τῆς ἐν γνώσει κυκλοφορίας καὶ ἐξ ἀμελείας.

Ι. Νικολίτσας. Ἐπίσης νά ληφθῶν μέτρα καὶ κατὰ τῶν Προέδρων τῶν Κοινοτήτων καὶ ὑπαλλήλων θεσπισμένων ὠριμένων ποντῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Διαφωνῶ, λέγει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τεχνικὴν διατύπωσιν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ σχετικὰ μετὰ τὸ μειονέκτημα τοῦτο εἶναι καὶ τὰ γραφόμενα κατ' αὐτὰς περὶ κοινοβουλίου Ἑπαγγελματικῶν τάξεων. Ἄν ἐγένετο τοῦτο ἡ φλυαρία καὶ ἡ ἀσυναρτησία θὰ ἦτο τὸ μόνον προῖόν τοῦ Κοινοβουλίου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Καὶ ἄλλοτε ἀνέπτυξε εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἀποκληθέντος εἰς τὴν Ἀγγλίαν Κοινοβουλίου ἀμαθῶν. Βεβαίως οὐδεὶς ἀμνησθεῖ ὅτι καὶ οἱ τεχνικοὶ εἶναι χρήσιμοι.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐκτὸς τούτου θὰ ἐπρόκειτο καὶ περὶ ἀλληλομαχίας, μόνον κτηνώδης ἀμάθεια θέλει τὰ Κοινοβούλια νά ἀπρητίζοντο ἀπὸ ἐπαγγελματίας ἐμψύχους μόνον ἀρθρον θὰ ἦτο διὰ τὴν κινίνην καὶ τὸ ἐκτελεστικὸν διάταγμα θὰ ὁρίξῃ τὸς ὅρους τῆς διαλέσεως καὶ τῆς πωλήσεως τῆς κινίνης. Δι' αὐτὸ ὅλα αἱ ἄλλαι λεπτομέρεια ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ εἶναι περιττολογίαι. Τὸ πολὺ—πολὺ ἄς ἔμενε τὸ ἀρθρον περὶ πονικῶν διατάξεων διορθουμένης τῆς λέξεως «βαρύτεραι ποιναι» διὰ τῆς λέξεως «ελαφρότεραι».

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Έχετε δίκαιον.

Ε. Κουλουμβάκης. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι τὸ Κοινοβούλιον ἀπρησολήθη μετὰ διαφόρους ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως καὶ ἐδῶ ἐρχόμεθα καὶ πληττομεν μίαν τάξιν ἐπιστημόνων. Διὰ τοῦ Διατάγματος πρέπει νά καθορισθῇ ὁ τρόπος, καθ' ὃν θὰ πωλεῖται ἡ κινίνη εἰς τοὺς φαρμακοποιούς καὶ διὰ τούτων εἰς τὸ κινίον.

Κ. Βουδούρης. Νομίζω, λέγει, ὅτι τὸ θεμιτὸν κέρδος πρέπει νά ὁρισθῇ διὰ νόμου καθὼς καὶ νά ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις διὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Καὶ ἀμφότερα ταῦτα πρέπει νά καθορισθῶν διὰ τοῦτου.

Α. Παπᾶς (Υφυπουργὸς Υγιεινῆς). Εἰς πολλὰς προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς συμφωνοῦμεν. Ὡς πρὸς τὸ α' ἀρθρον διὰ τὰ λοιπὰ προϊόντα, ἔχει καταρτισθῇ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὅμως ἔχει ἀκόμη ἀνάγκην ἐπεξεργασίας. Εἰς τὸ β' ἀρθρον ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει νά παρληφθῶν εἰς τὸ μονοπώλιον ὅλα τὰ ἄλλα ἔλατα τῆς κινίνης, καὶ περὶ τοῦτου δὲν ὑπάρχει ἀντίρρηση. Τὸ τρίτον ἀρθρον εἶναι ἡ βῆσις τοῦ νομοσχεδίου, καὶ δι' αὐτὸ ἐκάμειμε μίαν Ἐπιτροπὴν ἀπὸ καθηγητῶν καὶ διοικητικῶν ὑπαλλήλων εἰδικευμένων διὰ

Γ. Στράτος. Εύρίσκεσθε ἐν πλήρει δυνατότητι. Συνεχίζω ζητεί την διαγραφὴν τοῦ 1ου ἄρθρου, συμφωνοῦν δὲ μετὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός διὰ τὸ 2ον ἄρθρον καὶ λυπεῖται διότι δὲν ὑπέβαλε τὴν διάταξιν ταύτην κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ὁποῦοι ζητεῖται προποιοῖσιν, διότι ἐάν τοῦτο ἐγένετο τότε δὲν θὰ κατηγορεῖτο ὁ κ. Ὑπουργός ὡς εἰσάγων προσωποπικὴν διάταξιν. Ὁμιλῶν κατόπιν ἐπὶ τοῦ δευτέρου νομοσχεδίου τονίζει, ὅτι οὐσιαστικῶς καταργεῖται δι' αὐτοῦ ἡ τεθεῖσα εἰς τὸν ἀτυχὴ νόμον 4111 διάταξις περὶ προσόντων τῶν πλοιάρχων ἐν συνεχείᾳ δὲ λέγει, ὅτι ὁ Ἀρχηγός τοῦ Στόλου ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν πλοιάρχων, ὁ νῦν διοικητὴς τῶν ὑποβρυχίων ἀξιωματικὸς ἀξίως πάσης τιμῆς καὶ ἐξαιρετικῆς ἱκανότητος ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν καὶ ἐπὶ 11)2 ἔτος ὡς διευθυντὴς τοῦ Ναυστάθμου.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ἰπ. Ναυτ.) Ἐχὼ τὸ δικαίωμα νὰ τοποθετήσω οἰονδήποτε θέλω.

Γ. Στράτος. Εἰς τὴν πλειορὰν αὐτὴν τὸ νομοσχέδιον ἔχει προσωποπικὴν χαρακτῆρα. Κανεὶς δὲν φέγει τὸν Ἡρακλέα, κ. Ὑπουργέ, ἔχετε τὸ δικαίωμα, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους οὔτε ἐσωτερικῶς οὔτε ἐξωτερικῶς, ὥστε νὰ ἀνταθεθῇ ἡ ἀρχὴ γίνε παραβαζομένης τῆς ἀρχαιότητος, ὡς ἐγίνε, καὶ εὐτυχῶς, τὸ λέγω, ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὅποια ἔσχεν ἡ ἀνάθεσις τῆς ἀρχηγίας τοῦ στόλου εἰς τὸν κ. Κουντουριώτην κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους. Λέγει, κατόπιν, ὅτι δὲν ἄγεται ἀπὸ κομματικῶς λόγους, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ προωραθῇ ἡ ἀρχαιότης ὁρισμένου ἀξιωματικοῦ, διότι οὗτος εἶναι δημοκρατικῶν φρονημάτων.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἰπ. Ἐξ.) Κάθε ἀξιωματικὸς ὑπηρετῶν πρέπει νὰ εἶναι πιστὸς εἰς τὸ πολίτευμα.

Ο. κ. Π. Ἀργυρόπουλος. (Ἰπ. Ναυτ.) λέγει ὅτι οὐδέποτε θὰ στερηθῇ τὸ Κράτος τῶν ὑπηρεσιῶν ἱκανοῦ ἀξιωματικοῦ λόγῳ κομματικῶν φρονημάτων. Λέγει κατόπιν ὅτι ὑπέβαλε τὰ νομοσχέδια, διότι ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν πραγματικὴν καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ τὰ ψηφίσῃ.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περαιωμένη ἡ συζήτησις, γίνονται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ νομοσχέδια εἰς 6' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, ἔχοντα οὕτω:

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ 4111 νόμου «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. ἰδίων στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ» καὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸν ἴδιον νόμον.

Ἀσθεὺς 1.

Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ νόμου 4111 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΖ

Πέμπτης 12 Μαρτίου 1931.

Ὡρὰ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρᾶς κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοικθῶσιν τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθesternῆς συνεδριάσεως.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐπὶ τῶν πρακτικῶν κ. Πρόεδρε. Παρακαλῶ νὰ περιληφθῇ, ὅτι ἀφ' οὔτου ἐξελέγη βουλευτὴς μέχρι σήμερον δὲν ἀναγνωρίζω, ἀπὸ τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενα οὔτε μίαν λέξιν, διότι πάντοτε τὰ πρακτικὰ εἶναι ἐσφαλμένα κατὰ τρόπον δὲ ἀσυγχώρητον. Τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ χρησιμεύουν καὶ διὰ τὰς δικαστικὰς ἀκόμη ἐρμηνείας καὶ ἐφαρμογὰς. Τέλος πάντων πρέπει νὰ ὑπάρχουν πρακτικὰ ἢ νὰ καταργηθῶν αἱ θέσεις.

«Οὐδεὶς ἀντιπλοίαρχος προάγεται εἰς πλοίαρχον ἀντὶ προσωποπικῆς συμπληρώσεως τριῶν ἐτῶν ὑπηρεσίαν θαλάσσης ἐξ ὧν ἓν ἔτος ὡς κυβερνήτης πλοίου μαχίμου ἢ ἐκπαιδευτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ, διανύσῃ δὲ ἐπιτυχῶς τὸ σχολεῖον γενικῆς ἐκπαίδευσως ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ἢ εἰς τὸ ὁποῖον φοιτῆσις δὲν θεωρεῖται ὑπηρεσία θαλάσσης».

Ἡ διακρίσις τῆς εἰς τὰ σχολεῖα γενικῆς καὶ ἐπιτελικῆς ἐκπαίδευσως ἐπιτήσεως τῶν πλωτοχῶν ἢ ἀντιπλοιάρχων εἶναι, ὡς πολὺ 1 μηνὼν δι' ἕκαστον.

Ἄρθρον 2.

Πρὸ τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ 4111 νόμου προστίθεται ἡ ἐξῆς μεταβατικὴ διάταξις, τῶν ἁριθρῶν 94 καὶ 95 τοῦ ἴδιου νόμου ἀριθμοῦ 95 καὶ 96.

Ἄρθρον 94. Ὁ χρόνος κατ' ὃν ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ Π. Ν. ὑπῆρξεν εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσθεν ὁρισθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου, λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας Α».

Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς 2 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 4111 «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. ἰδίων στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ 4111 νόμου ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς:

«Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Α.Δ.Υ. θεωρεῖται ὡς Διοικητοῦ στολίσκου ἐν ἐνεργείᾳ. Ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως ταύτης ἀρχεῖται ἀφ' ἧς συνεχροτήθη ὁ στολίσκος τῶν ὑποβρυχίων».

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ 4111 νόμου «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. ἰδίων στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ 3 ἐδάφ. τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ 4111 νόμου «περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως, προαγωγῆς κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π. Ναυτικοῦ» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐξῆς:

3. Διὰ τοὺς οἰκονομικοὺς σηματοφόρους καὶ ὑποπλοιάρχους ἐνὸς ἔτους ὑπηρεσία θαλάσσης ἐπὶ οἰουδήποτε πλοίου δι' ἕνα-στον βαθμὸν.

Διὰ τοὺς πλωτοχὰς καὶ ἀντιπλοιάρχους ἐνὸς ἔτους ὑπῆρξεν εἰς διαχειριστικὴν ἢ οἰκονομικὴν ἢ καὶ τοιαύτη ἐπὶ οἰουδήποτε πλοίου δι' ἕναστον βαθμὸν.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρὰ 10 μ. μ. διὰ τὴν 4 30' διὰ τῆς αὔριου.

Οἱ Γραμματεῖς

Θ. Κολιαλέξης

Γ. Βοραζάνης

Πρόεδρος. Διατυπώσατε πῶς θέλατε νὰ γίνῃ. **Ε. Κουλουμβάκης.** Προσπαθῶσα νὰ κάμω διορθώσεις, ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον.

Ι. Νικολίτσας. Τὰ πρακτικὰ εἶναι ἐσφαλμένα.

Πρόεδρος. Εἰπατέ μοι ποῦ εἶναι ἐσφαλμένα τὰ πρακτικὰ ἵνα διορθωθῶσι.

Ι. Νικολίτσας. Θὰ τὰ δώσω.

Ἐπικυρουμένων κατόπιν τῶν πρακτικῶν τῆς χθesternῆς συνεδριάσεως ἀνακοινῶνται τὰ ἐξῆς:

Ὁ δῆμαρχος Κοζάνης παρακαλεῖ ὅπως προτιμηθῇ ἡ ἡμερησία δὲν πάλαις ὁδοῦ Κλαμπάκας-Κοζάνης.

Ὁ βουλευτὴς κ. Δ. Μπότσαρης καταθέτει τὴν ἐλεγχόμενην

κατοίκων Ἰωαννίνων ζητούντων τὴν παροχὴν ἀρωγῆς λόγῳ καθίζσεως τοῦ ἐδάφους τῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Σ. Ἀνθρακόπουλος καταθέτει ἀναφορὰν τῶν συνεταιρισμῶν, τῆς περιφερείας Πενταπόλειος ζητούντων τὴν ἴδρυσιν αὐτονόμου καπνικοῦ ὁργανισμοῦ, ἐνοποίηση τῶν χρεῶν, κατάργησιν φόρου οἰκοδομῶν κλπ.

Τὸ σωματεῖον καπνεργατῶν «ἡ Ὁμόνοια» Βόλου ζητεῖ τὴν ἀρσιν τῆς ἀποφάσεως περὶ δημιουργίας νέων καπνεργατριῶν καὶ τὴν μὴ πρόσληψιν παρὰ τῶν καπνεμπόρων ἐν τῷ μέλλοντι ἄλλων.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ροδολεϊδῶν παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως μὴ προῖη εἰς τὴν εἰσπράξιν τῶν εἰς τοὺς πολεμοπαθεῖς κατοίκους Ἀνατολικῆς Μακεδονίας χορηγηθέντων βοηθημάτων πρὸς ἀνακούφισιν τῶν.

Ἀμαξηλάται καὶ καρραγωγεῖς Ἀμφισσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνῶν Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν κατάργησιν τῆς παρχ. 1 τοῦ ἄρθρου 70 τοῦ νόμου 4845 «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων».

Τὸ ἐπαγγελματικὸν καὶ βιοτεχνικὸν ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐπὶ τῶν ἐπενεκτέων τροποποιήσεων εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ τέλους ἐπιτηδεύματος.

Ὁ βουλευτὴς Ὀλυμπίας κ. Κ. Βουδούρης καταθέτει καὶ συνιστᾷ ψήφισμα τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Ζαχαρίας Ζητούντος τὴν ἐκδοσιν ἐδικτοῦ νόμου πρὸς ἐπιβολὴν φορολογίας εἰς τὰ λουτρά Καϊάφας ὑπὲρ τῆς κοινότητος Ζαχαρίας.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδιασμένων νόμων.

1) «Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων».

2) «Περὶ νομιμοποιήσεως καὶ τρόπου δικαιολογήσεως τῶν εἰς ἀνωτάτους ἀξιωματικῶν καὶ συνταγματάρχων, ὡς ἐπιθεωρητῆς τῆς Χωροφυλακῆς, πληρωθέντων καὶ πληρωτέων ἐπιδρομάτων, λόγῳ ἐξόδων παραστάσεως θέσεως καὶ λόγῳ στερηθῶν αὐτοκινήτου».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4556, περὶ ὁργανισμοῦ τῆς Διευθύνσεως Τεχνικῶν ἔργων Ὑπουργείου Γεωργίας».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Α. Λούλης, Ν. Τζεμιάς, Α. Θεολογίτης, Π. Δούβαρης, Ἰπ. Κουτσίνας, Γ. Τηλικίδης, Α. Παχὺς, Ἡλ. Ἀσιώτης, ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «Περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῶν κυρωθέντων διὰ τῶν Νόμων 3995 καὶ 3286 Ν. Δ. περὶ ἀμνηστείας καὶ ἀναστολῆς ποινῶν κλπ.»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Α. Ζωγράφος, Ἡλ. Ἀσιώτης, Κ. Ἀλαβάνος, Γ. Σακαλῆς, Β. Ἀγγελῆς, Ἀθ. Κολιαλέξης κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 3616 περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προδικασμῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. Σ. Ταλιαδοῦρος ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων ΓΥΛΖ', 3397, 3742, 3859 περὶ Ἀνωτάτου δικαστικοῦ Συμβουλίου».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ συνδέσμου ἀποστράτων ἀξιωματικῶν Βορείου Ἑλλάδος παραπονεῖται ὅτι οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη περὶ τοῦ ἀποτάκτου ὑπολοχαγῶ τοῦ μηχανικοῦ Σ. Νικολάου, μολοντί, ὅτε τὸ πρῶτον ὁμιλήσεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ὁ κ. βουλευτὴς, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως συνεκινήθη διὰ τὴν ἀδικίαν ἢ ὅποια γίνεται εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τοῦτον, ὅστις ἀπετάχθη

διότι κατήγγειλε δι' ἐνυπογράφου ἐπιστολῆς ἐκτρόπους πρὸς τοὺς ἀνωτέρους τοῦ ἀξιωματικοῦ ὅστις ἐτιμωρήθη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Συνεκινήθη, τυπικῶς ὅμως διέπραξεν οὗτος παράπτωμα.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας παρακαλεῖ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ συστήσῃ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ μελετήσῃ τὴν ὑπόθεσιν μετ' εὐμενείας ὑπὲρ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦτου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Δὲν διστάζω νὰ ἐκδηλώσω ὅπως καὶ τὴν ἄλλην φράσιν τὰ αἰσθήματά μου, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἁρμόδιος οὔτε στρατιωτικῶς διὰ νὰ ἐκφέρω γνώμην, παρακαλῶ ὅμως τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν.

Ὁ κ. Μ. Μανιᾶς συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ὁ κ. Κ. Κατσαδῆμας συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἀρτεργάτου Π. Ζωίδου ζητούντος τὸν ἐπαναδιορισμὸν τοῦ εἰς τὸ στρατιωτικὸν ἀρτοποιεῖον Ἰωαννίνων.

Ὁ κ. Π. Φλώρος συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν.

Ὁ κ. Ν. Μπακόπουλος συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συνδέσμου ἀλληλεγγύης ἀποστράτων ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς. Λέγει ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ μερίσματος τοῦ ὁποῖον ὑπάρχει κίνδυνος νὰ περικοπῇ ἑνεκα μέτρων τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Ἐρρυθμίσθη τελευταίως τὸ ζήτημα. Ἐδόξαμεν 4 ὅλο.

Ν. Μπακόπουλος. Κατὰ τὰ 1926, χάρις εἰς τὴν δικτατορίαν, ἀφῆθήσαν 50 ὅλο ἐκ τῶν πόρων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου. Τὸ τονίζω δὲ τοῦτο, διὰ νὰ τὴν γνωρίζουν οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ὅποιοι παρασυρόμενοι ἀπὸ ἐπιτηδεύσεως, νομίζουν ὅτι παραδίδονται τὰ συμφέροντά των ἀπὸ τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἐξυπηρετοῦνται μόνον ἀπὸ τὰς δικτατορίας, οὕτω δὲ σκάπτουν οἱ ἴδιοι τὸν λάκκον των.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀν δὲν ληφθῇ νομοθετικὸν τι μέτρον, θὰ μειωθῇ τὸ μερίσμα, καὶ παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ θελήσῃ νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς πόρους τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας λέγει ὅτι ἡ ἀθρόα ἐξοδος τῶν ἀξιωματικῶν ἐπεδάρουν πολὺ τὸ Μετοχικὸν ταμεῖον, διότι τοῦτο πληρώνει ἀνωμάλως 20 ἑκατομύρια ἐτησίως. Τὸ 1927 ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν χάριν τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἀναγράφῃ κατ' ἔτος ἐκ τῶν ἀντιστοιχιῶν τὰ ὅποια μέχρι τοῦ 1926 ἀνῆρχοντο εἰς 60 ἑκατομύρια ἐτησίως διὰ τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν φθάσει διὰ τὰ μερίσματα καὶ τὸ Ταμεῖον εὐρίσκεται πρὸ διλήμματος. Ὑπάρχει δὲ φόβος ἂν δὲν ληφθῇ μέριμνα νὰ μειωθῶν ταῦτα, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐξ αὐτῶν συντήρουσι αἱ χῆρες καὶ τὰ ὄρφανά.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐλθῇ ταχέως ἀρωγὴ εἰς τοὺς κατοίκους Καρπολεσίου τοῦ Καρπενησίου τὸ ὁποῖον ὑπέστη καθίζησιν τοῦ ἐδάφους τοῦ ἐξ ἄλλου δὲ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλεστέρως ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων.

Ὁ κ. Π. Χριστούλας συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου μικροῖδιοκτητῶν Καρδίτσας, ζητούντων ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους διὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν τοκογλόφων.

Ὁ κ. Σ. Ταλιαδοῦρος ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς χρεωμένων μικροῖδιοκτητῶν Καρδίτσας λέγει τὰ ἐξῆς. Αἱ συνεχεῖς θεωρητικαὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καρδίτσας ἐπέφερον κρίσιν οἰκονομικὴν τρομερὰν καὶ οἱ διάφοροι χρεωμένοι μικροῖδιοκτητῆται ἀφ' οὗ ἐπλήρωσαν ἱκανὰ εἰς τοὺς διάφορους τοκογλόφους, ἥδη ἀδυνατοῦν νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς ἀξιώσεις των, ὅλων αἱ περιουσίαι εἶναι πρὸς πλειστηριασμόν, ἀλλ' ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἡ ἐκποίησις θὰ εἶναι πρὸς βλάβην καὶ ὀφειλετῶν καὶ δανειστῶν μὴ δυνάμενων τῶν ἀγοραστῶν ν' ἀγοράσουν εἰς δικαίως τιμὰς, ἐπιβάλλεται ὅπως γίνῃ παρά- τας τοῦ χρεωστατοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Καρδίτσας ἐπὶ ἐν ἔτος τοὐλάχιστον χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ ὀφειλέται νὰ πληρώσουν τόκους καὶ ἐξόδα ἐκτελέσεως.

Ο κ. Ν. Αβραάμ (Υπουργός Δικαιοσύνης) λέγει ότι το ζήτημα είναι υπό μελέτην διότι καὶ ἐξ ἄλλων περιφερειῶν υπεβλήθησαν θροικὶ ἀναφοραί. Ὁφείλου ὅμως νὰ δημολογήσῃ, προσθέτει, ὅτι μετὰ ἐξαιρετικοῦ διαταγμοῦ θὰ ἀπέδωκεν εἰς παραχώρησιν τοιαύτου εὐεργετήματος εἰς ὁφειλέτας ἰδιωτικῶν χρεῶν, διότι εἶναι φανερόν ὅτι θὰ ἐκλόνειε τοῦτο ῥυθικῶς τὴν πίστιν. Τὸ δικαιοστάσιον ὑπὸ τὴν μορφήν ὅφ' ἦν ὑφίσταται ἢ ἀπαρταθῇ μέχρι τῆς νέας ἐσοδείας.

Ο κ. Π. Χριστοῦλης συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ τόπου δήμου Ταμείου Καρδίτσας ζητούντων τὴν ἐπίσπευσιν τῆς χαράξεως τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Λαμίας Καρδίτσας Τρικκαίων.

Ο κ. Σ. Ταλιαδοῦρος συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν.

Ο κ. Π. Φλώρος, συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν πολυτέκνων Λαμίας ζητούντων τὴν χορήγησιν πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ἀγροκτήματος Καλυβίων, καὶ παρακαλεῖ νὰ διαδιασθῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας.

Ο κ. Μ. Μαντῆς λέγει ὅτι ὁ ταμίας Νιγρίτης ἐξέδωκεν ἐντάλματα ἐναντίον ἑλῶν τῶν κατοίκων ἀπὸ τοῦς ὁποίους ζητεῖται ἡ καταβολὴ τοῦ βοήθηματος τὰ ὅποια ἐδόθη εἰς αὐτοὺς εἰς εἶδος ὡς περίβληψις. Τονίζει ὅτι τοῦτο εἶναι ἄδικον καὶ μάλιστα μετὰ τὴν σημερινὴν κρίσιν.

Γ. Μαργῆς. (Υπουργός τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι ὀλίγον καθυστερημένα τὰ παράπανα, διότι ἀπὸ 4—5 ἡμερῶν ἐδόθη διαταγὴ νὰ μὴ ζητῆται ἡ καταβολή, χάριν δὲ τῆς ἐσότητος θεωρήθη ὁρίον νὰ συμπληρωθῶν τὰ χρεὴ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν.

Ο κ. Ν. Κωνσταντόπουλος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας τῶν συμπολιτῶν τοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐνέργειάν της ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν βοηθημάτων καὶ παρακαλεῖ αὐτὴν νὰ μὴ παύσῃ μεριμνῶσα ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἑργασίας.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμβουλευτικῶν ὁ κ. Ν. Αβραάμ (Υπουργός Δικαιοσύνης) διατυπώσας τροπολογίας τινάς.

Ο κ. Π. Τσαλδάρης λέγει ὅτι διὰ νὰ φέρῃ ὁ κ. Υπουργός τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ θὰ τοῦ ἐδόθη ἀφορμή, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὅφ' εἶπει τοῦ ὅτι δὲν εἶναι ἡ ἰδία κατάστασις εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας ἰδίως εἰς τὰς ἐδρας Ἑλληνοδικείων.

Ο κ. Ν. Αβραάμ (Υπουργός Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι ὑπάρχουν εἰς ἔδρας τινάς Ἑλληνοδικείων εἰς συμβουλευτικὰς ὁποῖας ἔχει μεγάλας ἀπολαύς.

Ο κ. Πρόεδρος παρατηρεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ γίνῃ συζήτησις πρέπει νὰ ἀναβληθῇ αὕτη διὰ τὸ τέλος τῆς Συνεδρίας.

Ο κ. Ε. Βενιζέλος. (Πρωτοπυργός). Ὡς ἀναβλήθη διὰ τὴν προσεχῆ Συνεδρίαν.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

Εἰς β' ἀνάγνωσιν ὡς ἐτροποποιήθη τὸ «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τοῦ 1926 περὶ συστάσεως Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τροποποιηθέντος διὰ νομοθετικοῦ διατάγματος τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιληψίσεως τοῦ συνόλου.

Εἰς α' συζήτησιν τὸ «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1586 περὶ κληρονομῶν, ἀπολαύων καὶ ἀποδόσεως τῶν ἐκ κληρονομῶν ἀξιώτητων εἰς τὸ Ταμείον Ἑθνικῆς Ἀμύνης».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν τὸ «περὶ προσθήκης ἑξῶς εἰς τὸ ἄρθρον Β' τοῦ νόμου 3516 «περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προδικασίμων».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν τὸ «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὴν στρατιωτικὴν λέσχην Φρουρᾶς Ἀθηνῶν».

Γίνεται ὡς ὅτις δι' ἀναστάσεως δευτέρου εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως

τοῦ νόμου 3738 περὶ συστάσεως ἐπιθεωρήσεως Σωματίων Στρατοῦ, ἔχον οὕτω.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3738 «περὶ συστάσεως ἐπιθεωρήσεως Σωματίων Στρατοῦ».

Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ἀρθρον I.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ νόμου 3738 ἀντικαθίσταται οὕτως.

«Οἱ ἐπιθεωρηταὶ Σωματίων Στρατοῦ ἔχουσι διαρκὴ δικαιοδικὴν ἀρμοδιότητα ἐφ' ὅλων τῶν ὅφ' αὐτοὺς Μονάδων καὶ Ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποστολῆς ταύτης δὲν σημαίνει ἐνδίαυστον κλημάτων διοικήσεως, ἀλλὰ σημαίνει τὴν συγχρηματοδοτήσιν καὶ τὸν συντονισμόν τῆς διοικήσεως, παρὰ τὸν ὅτι ἐπὶ τῶν χρημάτων τούτων δικαιοματὸς ἐλέγχου διοικητικοῦ».

Ἀρθρον 2.

Αἱ πέντε πρώται παράγραφοι τοῦ ἁρθροῦ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίστανται οὕτως.

«Οἱ ἐπιθεωρηταὶ Σωματίων Στρατοῦ εἰσὶ μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τὴν ἐξουσίαν ἐπιτελεῖν ἐξ ἐνός συνταγματάρχου, δύο ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν καὶ δύο κατωτέρων τμημάτων, ὧν ὁ εἰς ἐκτελεῖ καθήκοντα ὑπαπιστοῦ.

Τὸ κατώτερον προσωπικὸν καθορίζεται ὑπὸ τῶν πινάκων τῆς ἐν εἰρήνῃ συνθέσεως τῶν Μονάδων καὶ Ὑπηρεσιῶν.

Αἱ ἀποδοχαὶ καὶ ἀποζημιώσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν Σωματίων Στρατοῦ εἰναι ὡς τῶν Διοικητῶν Σωματίων Στρατοῦ.

Ἡ πεινικὴ δικαιοδοσία τῶν ἐπιθεωρητῶν Σωματίων Στρατοῦ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς εἰρήνης, ἐπιθεωρήσεως καὶ τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν Μονάδων καὶ Ὑπηρεσιῶν εἰναι ὡς τῶν Διοικητῶν Σωματίων Στρατοῦ».

Ἀρχομένης εἰτα τῆς συζήτησεως ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1931—1932 δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν Γενικὸν Εἰσηγητὴν τῆς οἰκείας Κοινοβουλευτικῆς Ἑπιτροπῆς, κ. Σ. Κωνσταντόπουλον ὅστις εἰσφέρει ἐν ἀρχῇ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ δευτέρου φορὰν εὐρίσκειται ἐφεστὸς εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ καταθέσῃ ἐγκρίτως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸν Προϋπολογισμόν τοῦ Κράτους ἀποδεικνύουσα οὕτω καὶ τὸν σεβασμὸν αὐτῆς πρὸς τὴν σχετικὴν Συνταγματικὴν ἐπιταγήν, ἀλλὰ καὶ σταθερὰν κατεῦθεν ἐν τῇ Διοίκησει τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν κατὰ τὸν ἐπιτρέποντα τὴν ὑπεύθυνον πρόβλεψιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων μὴν ἐξ ὀλοκληρῶν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς σχετικῆς κρίσεως, πρὸς δὲ τὸν σεβασμὸν αὐτῆς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ Κοινοβουλίου, εἰς ὃ παρέχει οὕτω διὰ δευτέρου φορὰν τὴν εὐχάριον τῆς πραγματικῆς ἀλλὰ καὶ ἀνέτου ἐξασκήσεως ἐνός τῶν κυριωτέρων τοῦ προνομίου.

Ἐξάγει, ἐπὶ τούτοις, ἐν συνεχείᾳ τὴν καταβάλλομένην προσπάθειαν πρὸς ἐνημέρωσιν καὶ τῶν ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τοῦ 1833 εὐρίσκοντο ἐν καθυστερήσει μολὶς δὲ πέρουσι κατορθώθη, χάρις εἰς τὴν ἀσκον προσπάθειαν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἡ κατὰθεσις αὐτῶν μέχρι τοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1915, ἐφέτος δὲ, σὺν τῇ καταθέσει τοῦ ὑπὸ κρίσιν προϋπολογισμοῦ, ἡ κατὰθεσις τῶν ἀπολογισμῶν τῶν χρήσεων 1916 ἕως καὶ 1920—1921. Οὕτω ἐνημεροῦται σχεδὸν ἡ κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος κατὰθεσις τῶν ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους, ἡτις ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἔχῃ ὀλοκληρωθῇ ἐντός τοῦ ἔτους.

Ἀσχολούμενος ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ παρατηρεῖ ὅτι παρὰ τὰ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ οἰκονομικῶν ἰδιωτικῆς οἰκονομίας κρατούντα, παρὰ δὲ τὴν προσπάθειαν ὅπως αἱ δαπάναι μὴ ὑπερβαίνουσι τὰ ἐσοδα, τὰ ὅποια ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν

διὰ χρονικὴν περίοδον, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, ἔχει ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦλάχιστον ἡ ἀντίθετος ἀκριβὴς ἀποψις. Αἱ δαπάναι δὲν κατανέμονται ἀνιλόγως τῶν ἐσόδων, ἀλλὰ προσαρμίζονται πρὸς τὰ ἐσοδα διακρινόμενων τοιούτῳ τῶν ἐσόδων διὰ τὴν ἐλαστικότητά των. Βεβαίως ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἔχει ἀπώλυτον ἀξίαν, διότι τὰ δημόσια ἐσοδα ἢ μᾶλλον τὰ πρὸν τῆς φορολογίας, τὸ ὅποσον καὶ ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον μέρος των, εἶναι ἀπλῶς ἐν τῇ μίᾳ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ὅταν δὲ εἶναι ἀπλῶς ὡς καὶ τὸ χειρότερον μειοῦται, ἐν πάσῃ τούτῳ μείνην στάσιμον ἢ καὶ τὸ χειρότερον μειοῦται, τότε ἡ δὲ περιπτώσει δὲν ἀξίζει ἀνιλόγως τῶν δαπανῶν, τότε ἡ ἀξίη τῶν δημοσίων ἐσόδων ἰσοδυναμεῖ πρὸς μείωσιν τοῦ ὅλοιστου ἐκείνου μέρους τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τὸ ὅποσον ὀλοῦς διατίθεται πρὸς συντήρησιν τοῦ. Παραδειχθεὶς δηλαδὴ τὸ ὅριον τῆς φορολογικῆς ἀντιστάσεως τοῦ λαοῦ.

Ἐξάγει ἐν συνεχείᾳ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1931—1932 παρουσιάζει ἐξαιρετικὴν ἐνδοκίαν, ὡς ἐμφανίζεται ἀπληλαχμένως ἐξ ὀλοκληρῶν τῶν δεσμεύσεων ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψος αὐτοῦ.

Καίτοι ὅμως θὰ ἴδοντο κατὰ συνέπειαν νὰ εἶναι ἐλιγώτερον φειδωλὸς διὰ τὴν τόνωσιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς διοικήσεως διατίθεται ἐν τούτοις ἐλιγώτερος πιστώσις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ληγουσῆς χρήσεως κατὰ δραχμὰς 161,985,662 εἰς τὸ γενικὸν σύνολον τῶν ἐσόδων καὶ κατὰ δραχμὰς 55,666,407 εἰς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἐσόδων. Ἐμφανίζεται δηλαδὴ περισσώτερον συντηρητικὸς τῶν προηγουμένων προϋπολογισμῶν, διαφείδων τοιούτῳ τῶν προχειρολογίων περὶ μεγάλων ἐσόδων καὶ σκεπτάτης τοῦ δημοσίου χρήματος καὶ ἀποδεικνύουσα συγχρόνως τὴν μείωσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως εἰς περίοδον οἰκονομικῆς κρίσεως ὅπως ἡ σημερινὴ αἱ ἀνάγκαι τῆς διοικήσεως ἀκολουθοῦν τὰς διακυμάνσεις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Τὴν συντηρητικότητά μεθ' ἧς συνετέγη ὁ ὑπὸ κρίσιν προϋπολογισμὸς ἐξάγει χαρακτηριστικῶς αὐτὴν ὡς μίαν τῶν δύο ἀσφαλιστικῶν δικλείδων ὑπὲρ τοῦ ἰσοζυγίου αὐτοῦ, τὴν ἐτέραν τὸν ὅποσον παρουσιάζει ὑπὲρ τὴν μορφήν τοῦ καθιερωθέντος ἐλέγχου τῶν δαπανῶν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Καὶ εἶναι διὰ τούτο ἡ Κυβέρνησις ἔτι παντὸς ἐπαίνου. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως δύναται τις βασίμως νὰ ἱσχυρισθῇ ὅτι τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ἀπολύτως ἐξησφαλίσμενον. Διὰ τὴν Κυβέρνησιν τὰ περιθώρια τῶν ἀδιαθέτων πιστώσεων καὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἐκ τῶν περισσομένων τῶν ἀπὸ τοῦ 1927 μέχρι σημερινῆς χρήσεως ἐξ 135 ἐκατομμυρίων. Ὅσονδήποτε ἐπομένως ἀπρόβλεπτος ἐλάττωσις τῶν ἐσόδων καὶ ἐν ἐμφανισθῇ πάντως ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1931—32 θὰ παρουσιάσῃ κατὰ τὸν συντηρητικώτερον δυνατὸν ὑπολογισμὸν περίσσευμα 350—400 ἐκατομμυρίων.

Αὐτὴ, κύριοι, εἶναι ἡ δυναμικότης τοῦ ὑπὸ κρίσιν προϋπολογισμοῦ ἐν ἀνδοκίμῳ πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν. Ὁ αἰμνιστὸς Γλάδστον εἶχε κατὰ ἐπιτυχέστατα παραβάσει τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς ὁδοιπὸν διασχίζοντα ἀγρον δάσος, γέμον ἀκινήτων, ὑποχρεωμένων νὰ κρατῇ ἐν ἰσοζυγίῳ τοῦς δύο δίσκους τοῦ ζυγοῦ. Τὸν ὁδοιπὸν τοῦτον προσβάλλουν κατὰ τὴν πορείαν αὐτοῦ, τὴν τὸσον ἐπιπλέον, κακοποιοί, ἐνίοτε φίλοι, ὅχι δὲ σπανίως καὶ συνάδελφοι. Διατρέχοντες, κύριοι, περίοδον καλὸν ἦν αἱ ἀκινήται ἐπικυνώλησαν καὶ αἱ κακοποιοὶ ἐπληθύνθησαν. Ἀς δημολογίσωμεν ἐπομένως πόσον ἐπιπλέον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἔσχε τὴν ἐξαιρετικὴν τύχην νὰ εὕρῃ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν προϋπολογισμὸν ἰσοσκελισμένον καὶ ἐπιπλέον ταμείον πλὴρες χρημάτων. Βεβαίως εἶναι ἔτι πάντως ἐπαίνου καὶ πάσης ἐξάρσεως αἱ ἐνέργειαι τῆς προκα-

τόχου Κυβερνήσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δέον ὅμως νὰ ὁμολογήθῃ ὅτι αἱ ἐνέργειαι τὰς ὁποίας κατέβαλεν ἡ παρούσα Κυβέρνησις πρὸς διατήρησιν τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ δημ. ταμείου εἶναι ἄξιαι παντὸς ἐπαίνου.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1931—1932, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἀντίστοιχα ἐσοδα τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—1928 παρουσιάζει αὐξήσιν 1.352.410.777, ἡ αὐξήσις ὅμως αὕτη δέον νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι δὲν δύναται νὰ βαρύνῃ ἐξ ὀλοκληρῶν τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων, οὔτε καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὰς κατευθύνσεις τοῦ πολιτικοῦ τῆς προοράματός διότι δὲν εἶχον περιληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1927—28, ἀλλ' οὔτε καὶ ἦτο δυνατόν νὰ περιληφθῶσι, πλείστα ὅσα ἐσοδα δημοσυργηθέντα ἐκ τῶν μεσοκληρονομηθέντων γεγονότων τὸ σύνολον τῶν ὁποίων ἀνέρχεται εἰς 1.049 ἐκατομ. Ὡς τοιαῦτα ἐσοδα ἀναφέρει τὴν αὐτόματον αὐξήσιν τῆς δηρησίας τοῦ Δημοσίου χρέους, λόγω τῆς φυσιοκρατικῆς αὐξήσεως παλαιῶν ὑποχρεώσεων, τὴν αὐξήσιν τῶν ἐκτάκτων ἀποδόσεων, συμφώνως πρὸς ὑποχρεώσεις ἀναληφθείσας διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, τὴν αὐξήσιν τῶν δανείων πρὸς τρίτους τὴν λόγω φυσιοκρατικῆς αὐξήσεως τοῦ δανείου τῶν ἀπολλογισμῶν, τὰς χορηγήσεις ἐπὶ πλέον πιστώσεις διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑπικρατείας, τὰς ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς ἐκ τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δημοσυργηθείσας ἐπὶ πλέον δαπάναι, καὶ τέλος τὴν αὐτόματον αὐξήσιν τῶν ἐσόδων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατεμένων νόμων. Ἀντιθέτως ἡ αὐξήσις τῶν ἐσόδων ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1927—28 εἶναι μείωσις 364.000.000 ἐκ τῶν ὁποίων πάλιν πρέπει νὰ ἀφαιρέσων 244.000.000 τὰ ὅποια ἀντιπροσωπεύουν τὰς συνδρομὰς εἰς τὰ τακτικὰ ἐσοδα, τὰ ἐσοδα τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης καὶ τὰ τακτικὰ ἐσοδα, τὰ ἐσοδα τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης καὶ τὴν λογιστικὴν διαφοράν λόγω τοῦ ὅτι τὸ τελευταῖον δεκατημέριον τῶν προσθέτων φόρων ἐπεβλήθη διαρκούτης τῆς χρήσεως 1927—28 καὶ ἐπομένως δὲν ὠφελήθη ἡ χρεὴς αὕτη ὀλοκληρῶς αὐτοῦ. Ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετώπισεν τὴν μεγάλην αὐτὴν αὐξήσιν τῶν δαπανῶν, ἡ ὅποια σηματοῦται ὅτι κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀφορᾷ ὑποχρεώσεις ἀναληφθείσας πρὸς αὐτὴ ἀναλάβει τὴν ἐξουσίαν μὲ μίαν ἐλαχίστην αὐξήσιν τῶν ἐσόδων. Ἀλλὰ καὶ ἡ αὐξήσις αὕτη δὲν σημαίνει αὐξήσιν τῆς φορολογίας, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν διατίαν ἔγιναν διάφοραι φορολογικαὶ μειώσεις ἄξίας 386.000.000. Καὶ ἐν λοιπὸν παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ μειώσεις δὲν ἦσαν τὸσον μεγάλα καὶ ἐν ἀκόμῃ δεχθῶμεν ὅτι ὁ θαμνὸς τοῦ αἵτου ἀπερρίχθη τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῶν πάλιν εἶναι δύσκολον νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ σημερινὸς προϋπολογισμὸς περιλαμβάνει μεγαλύτεραν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1927—28. Εἶναι ἄλλως τε γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐμεσολάβησε μία καλύτερα βεβαίωσις τῶν φόρων, μία διωξίς τοῦ λαθρεμπορίου καὶ μία αὐξήσις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἡ ὅποια ἀπὸ μίαν τὴν κατανάλωσιν τῶν εἰδῶν τοῦ Μονοπωλίου παρουσιάζει αὐξήσιν τῶν ἐσόδων κατὰ 39.000.000. Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν κονδυλίων αὐτῶν ἀνέρχεται τοῖλάχιστον εἰς 250.000.000 εἰς τρέπον ὅστε ἡ αὐξήσις τῶν ἐσόδων μόνον κατὰ 120.000.000 νὰ ἐμφανίσῃ μείωσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως κατὰ 130 τοῖλάχιστον ἐκατομμύρια, ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1927—28.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Σ. Κωνσταντόπουλος τονίζει ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη τῆς διώξεως τοῦ λαθρεμπορίου καὶ τῶν φορολογικῶν διαφυγῶν πρέπει νὰ συνεχισθῇ. Συνιστᾷ δὲ μεγαλύτεραν συντηρητικότητά εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀμέσους φορολογίας, διότι αὕτη πρέπει νὰ σέβεται τὰς πρακτικὰς ἀνάγκαι τῆς οἰκονομικῆς μας ζωῆς περισσότερο παρ' ὅσον κατὰ τὸ παρελθόν. Μία δὲ ἀπὸ τὰς σπουδαιότατας αὐτὰς ἀνάγκαι εἶναι ἡ εἰσόδος ξένων κεφαλαίων ἐν τῇ χώρα, δεδομένου ὅτι διατρέχοντες μίαν περίοδον κατὰ τὴν ὅποιαν καταβάλλομεν

Ἔσον ἀφορᾷ τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Κράτους τὰ ἀποτελέσματα τῆς διαχειρίσεώς των δὲν ἐκφράζονται ἀπὸ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἐτησίων εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν, διότι εἰς τὰς ἐτησίαις δαπάνας πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ ποσοστὰ τὰ ὅποια καταβάλλει τὸ Κράτος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Σιδηροδρομικῶν δανείων. Τὰ ποσοστὰ ταῦτα ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 77.000.000 ἐτησίως διὰ τὰ παλαιὰ σιδηροδρομικὰ δάνεια καὶ ἄλλα 180 ἑκατ. ἐτησίως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως μετὰ Βελγικοῦ Ὀμίλου. Τὸ ἀκριβὲς ἔλλειμμα εἶναι δύσκαλον νὰ υπολογισθῇ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ὁ συντελεστὴς ἐκμεταλλεύσεως θάιναι χειροτερεῦν δοδεσμένου ἔτι κατὰ τὸ 1928—29 ἢ το 86 καὶ ἀνέλθει κατὰ τὸ 1930—31 εἰς 95 ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ συντελεστὴς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἄλλων σιδηροδρόμων ἐν Ἑλλάδι παρέμεινε στά-

σιμος ἡ ἐδελτιώθη. Νομίζω ὅτι παρίσταται ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ληθῇσαν μέτρα περιορισμοῦ τοῦ κακοῦ. Διότι ἀπὸ τοῦ 1936 μέχρι σήμερον τὸ Κράτος ἔχει καταβάλει διὰ τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ 1.100 ἑκατ. Δραχ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θεωρεῖται ὡς ἐπιτακτικῶς ἀναγκαῖον, ὅπως τοῦ λοιποῦ φηγέται, ὁ προϋπολογισμὸς τῶν Σ.Ε.Κ. παρὰ τοῦ Κοινοβουλίου μὴ μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, δεδωμένου ὅτι προϋπολογισμὸς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως μιᾶς ὑπηρεσίας ἢ ὅποια πρόκειται νὰ ἀξίση ἀνεξέτιχα τὰ ἔχνη, τῆς ἐπὶ τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν.

Πιστερημένοις εις την εξέτασιν του Δημοσίου Χρέους, ερρι-
σκει ότι η έτηρσία ύπηρσία αυτού ανέρχεται εις τὰ 110 ορ.
του ονομαστικού κεφαλαίου, ενώ προπολεμικώς ανήρχετο
μόλις εις τὰ 4 ορ. Η διαφορά αυτή και η μεσολαγγίσα
αύξησις όφείλεται εις τὸ γεγονός ότι τὰ μεταπολεμικά μας
δάνεια συνήχθησαν με τόκους ύψηλοτέρους κυρίως όμοις
τὸ γεγονός ότι κατὰ τὴν σύναψιν του μεταπολεμικού Δημο-
σίου μας χρέους, ετενήθη μία πολιτική συντόμων άποφά-
σεων. Από τοῦ 1930 μέχρι 1950 πρέπει να άποσβέσωμεν
25 δισεκατομ. ήτοι τὰ 3/4 του Δημοσίου μας χρέους, ενώ
προπολεμικώς τὰ δάνειά μας συνήπτοντο με μικράν προ-
σμίαν άποσβέσεως ή οποία μάλιστα εις τὰ σιδηροδρομικά
δάνεια άφθανε μέχρις 100 έτων. Είναι προφανές λοιπόν
ότι χρειάζεται μία δικαιότερα κατανομή των εαρών Δημο-
σίου χρέους, δεδομένου ότι όπως έχουν τὰ πράγματα κατα-
δικάζεται η σημερινή γενεά να έκκαθήρisset όλες τὰς διατά-
νας της πολεμικής περιόδου. Γεγονότα δέ όπως ο τελευταίος
πόλεμος διὰ τὴν Ελλάδα ήπήρξε μία έκκαθάρισις ελσολήρου
του παρελθόντος, αλλά και του μέλλοντος αυτής, θεαίται δέν
δύνανται να άχθοῦν εις χρέωσιν μιας μόνον γενεάς. Άλλως
τε δέν πρέπει να λησμονώμεν ότι η σημερινή γενεά πρέπει
να επιβαρυνθῇ και με τὰ βάρη των παραγωγικών έργων,
των οποίων η κατασκευή κατέστη επιτακτική και έπείγουσα
ανάγκη, διὰ να δυνήθωμεν να επαρκέσωμεν εις τὰς ανάγκας
καταναλώσεως του υὔξημένου πληθυσμού μας.

Τὸ βάρος δὲ τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἐπιτίπτεται σκληρότε-
ρον εἰς τὴν σήμερινῇ γενεᾷ, δεδομένου ὅτι οἱ μεταγενέστε-
ροι θὰ εὗρουν καὶ τὰς πολεμικὰς δαπάνας ἐξωφλημένας καὶ
τὰ παραγωγικὰ ἔργα ἐν πλήρει ἀποδόσει. Εἰς τὴν ἐκθεσὶν
τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναπτύσσεται ἐν λεπτομε-
ρεῖᾳ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ
ἡ καλύτερα κατανομή τῶν θαρῶν τοῦ Δημοσίου Χρέους.
Κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς αὐτοὺς μὲ βάσιν ἕνα δάνειον ἐνοπι-
οῦσας εἰς τιμὴν ἐκδόσεως 88 ο/ο καὶ μὲ τόκον ὀνομαστικόν
το 4 ο/ο θὰ ἐπιτύχωμεν οικονομίαν 354.000.000 κατ' ἔτος, πλην
ἐκ αὐτῆς λόγῳ τῆς ὑψώσεως τῶν ὁμολογιῶν ὑπὲρ τὸ ἄρτιον
ἢ καταστῇ εὐκόλος ἢ μετατροπὴ καὶ ἄλλων δανείων ἀνυ-
πόθετος δανείου ἐνοποιήσεως, ἐξ οὗ θὰ ἐπέλθῃ πρόσθετος ὑφέ-
λεια 70.000.000 ετησίως. Αὐτοτυχῶς ἡ παγκόσμιος οικονομί-
α ἢ κρίσις καὶ ὁ θασιμὸς τῶν κεφαλαίων, ὅπως τραποῦν εἰς
ἀκαρπορικέτους ἐποθετήσεις, καθιστᾷ δύσκολον πρὸς τὸ
καρπυρὸν τὴν σύναψιν ἐνὸς τοιούτου δανείου ἐνοποιήσεως. Πάν-
τως τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς καὶ νὰ καταρ-
τισθῇ ἐν πρόγραμμά.

“Ἄλλ’ ἂν ἡ σύναψις τοῦ δανείου ἐνοποιηθῇσιν· δὲν εἶναι προ-
βὰρ ἐκ τῆς ἐκείνης, εὐτυχῶς αἱ προβλέψεις διὰ τὸ μέλλον εἶναι
καὶ αὐτοδόξοι. Ἡ Κρατικὴ μας πίστις διατηρεῖται ἀκμαία καὶ
παθερά, τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ἐκδηλοῦται διὰ μίαν συνέπαι-
δακτικὴν τῶν ἐθνικῶν μας ἀξιών ὅχι μόνον εἰς τὴν ἑλλη-
νικὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ξένας χρηματοαγοράς. Γενικῶς δὲ ἡ
ἐκείνη τὴν ἐπίστασιν ἐμφανίζουσαν τὴν δὲ δημοσίαν ἡμῶν οἰκονομικήν
καὶ ἀρτυροῦν περὶ τῆς ἡκαυμοστῆς ἐραστηριότητος καὶ ζωτικότη-
τος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Παρ’ ἑλγὴν τὴν παγκόσμιον κρίσιν
καὶ τὰς εἰδικὰς διὰ τὴν Ἑλλάδα συνθήκας, ἐπὶ αἱ σ. ν. καὶ
ἐκείνην, δυνάμεθα νὰ ὑπερβάνωμεθα διὰ τὴν ἀντοχήν καὶ
ἀποθετήσαν τῶν δημοσίων ἡμῶν οἰκονομικῶν. Ὁ ὅποιος τὴν
ἐκείνην ἡμῶν προὔπολινον 1931—32 ἀποτελεῖ τὸν πέμ-

πτον κατά σειράν προϋπολογισμόν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς νομισματικῆς σταθεροποιήσεως ὁ ὁποῖος ἐμφανίζει περίσσειαν. Ἀντιθέτως εἰς ἄλλας χώρας πολὺ πλουσιωτέρας ἡμῶν καὶ αἱ ὁποῖαι διαθέτουν ἕνα οἰκονομικὸν ἐξοπλισμὸν περισσύτερον σύγχρονον καὶ τέλειον, ἢ οἰκονομικῇ κρίσει ἐκδηλοῦνται διὰ συνεχῶν ἐλλειμμάτων τῶν Προϋπολογισμῶν. Τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἡ χρέσις 1929—30 ἄρισε μεγάλη περισσέματα τὰ ὅποια μάλιστα καὶ ἐπέτρεψαν φορολογικὰς μειώσεις 1.500 ἐκατομμ. φράγκων, ὁ ὑπὸ ἐκτέλεσιν Προϋπολογισμὸς 1930—31 ἐσημείωσε μίαν αἰσθητὴν μείωσιν τῶν ἐσόδων, ἡ ὁποία κατὰ πάσαν θεατικότητα θὰ καταλήξῃ εἰς ἔλλειμμα. Εἰς τὴν Ἰταλίαν θπου αἱ τελευταῖαι Προϋπολογισμοὶ ἐκλείουν μὲ ἰσοῦγιον ὁ τρέχων προϋπολογισμὸς ἐκλονίσθη, λόγφ μειώσεως τῶν ἐσόδων, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ ἔλλειμμα νὰ ὑπολογίζεται εἰς 900.000.000 λιρετῶν, μὲ κίνδυνον μάλιστα νὰ αὐξήσῃ μέχρι τέλους τῆς χρήσεως. Εἰς τὴν Γερμανίαν ὁ Προϋπολογισμὸς 1929—30 ἐκλείει μὲ ἔλλειμμα 310.000.000 μάρκων. Παρ' ἔλα δὲ τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ ὁ νέος Προϋπολογισμὸς ἐμφανίζει μέχρι σήμερον ἔλλειμμα 900.000.000 μάρκων ἐκ τῶν ὅποιων τὰ 600 ἀφείλονται εἰς τὴν κάμψιν τῶν ἐσόδων καὶ τὰ 300 εἰς τὰ ἐπιδόματα πρὸς τοὺς ἀνέργους. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀγγλίαν εἶναι γνωστὴ ἡ διαρκὴς ἀνατροπὴ τοῦ ἰσοϋγίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ λόγφ τῆς μειώσεως τῶν ἐσόδων καὶ πρὸ παντὸς λόγφ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπιδομάτων πρὸς τοὺς ἀνέργους.

Ἡ πρόβλεψη τοῦ 1929-1930 ἔκλεισε μὲ ἔλλειμμα 15 ἑκατομ. ληρῶν πρὸς ἀντιμέτωπизιν τοῦ ὁποῦν ἐψηφίσθησαν διὰ φοροὶ νέοι φόροι. Δυστυχῶς ἡ κάμψις τῶν ἐσόδων καὶ ἡ αὐξησις τῶν ἐπιδομάτων ἐσυνεχίσθησαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε καθυπολογίζεται ὅτι τὸ ἔλλειμμα τῆς παραύσης χρήσεως θὰ ὑπερβῇ τὰ 40.000.000 ληρῶν. Ἡ σύγκρισις δηλ. τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν ἀποδεικνύει τὴν ἀντοχὴν τῶν ἰδικῶν μαζ. δημοσίων οἰκονομικῶν.

Εἰναι ἀληθές ὅτι ἐδανείσθημεν κατὰ τὸ παρελθόν καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ δανειζώμεθα μεγάλα ποσὰ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν αὐτῶν πρόκειται νὰ δελειωθῇ σημαντικῶς ὁ ὀικονομικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς χώρας. Εἰς τὴν τελευταίως κυκλοφορήσαν- ἔχουσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν παραγωγικῶν ἔργων θὰ ὑπερβῇ τὰ 6 ἑκατομ. λιρῶν. Καὶ ἂν ὅμως παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς αὐτὸς εἶναι ὑπερβολικὸς καὶ ἂν ἀκόμη περιορίσωμεν αὐτὸν κατὰ τὸ ἕμισυ, πάλιν εἶναι προφανές ὅτι τὰ 3 ἑκατομ. λιρῶν τὰ ὅποια θὰ προστεθοῦν εἰς τὸ ἔθνικόν μας ἀπὸθεμα ἀρκοῦν ὄχι μόνον διὰ νὰ ἐξοφλήσωμεν τὰς ἀπέναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνακατασκευαστέας ὑποχρεώσεις, καὶ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ προστιθέμενα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν βάρη, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δημιουργήσουν ἕνα εὐρὺ περιθώριον αὐξήσεως τῶν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Διότι, περὶ αὐτοῦ κυρίως πρόκειται, κύριοι Βουλευταί, καὶ πρέπει νὰ τὸ ἐννοήσωμεν σαφῶς. Βεβαίως ἂν τὸ ἐθνικὸν μὲς εἰσδήμημα ἦτο ἀρχατὸν διὰ τὰ ἐπαρκέστη εἰς τὰς ἀνάγκας συντηρήσεως τοῦ ὑφ' ἑκείνου πληθυσμοῦ τῆς χώρας καὶ ἂν οἱ πλουτοπαράγωγοι πόροι τῆς χώρας ἐξμεταλλεύοντο ἐπαρκῶς, βεβαίως, λέγομεν, ὅτι σήμερον ἀκολουθοῦμένη πολιτικὴ τῶν παραγωγικῶν ἔργων καὶ τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν, θὰ ἦτο περιττή. Εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην θὰ ἦτο ἴσως νοητὴ μία πολιτικὴ συντηρητικὴ, μία πολιτικὴ περικυπτικὴ τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν καὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἰσχύοντος εἰς τὸν πάλαιον του περιοριστικὸν ρόλον, σύμφωνα μὲ τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου σχολῆς. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἀνεπάρκεια καὶ ἡ πένια τοῦ ἐθνικοῦ μὲς εἰσδήματος ἀποτελοῦν ἕνα γεγονός ἀναμφισβήτητον, ὅταν εἶναι γνωστὸν ὅτι μεγάλαι μάζαι τοῦ ὑφ' ἑκείνου πληθυσμοῦ μὲς στεροῦνται πάσης ἀνέσεως ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸν τὸν στοιχειωδῶς ἀναγκαῖον, ὅταν δὲ πάλιν εἶναι γνωστὸν ὅτι μία καλὴτάα καλλίστατα τοῦ ἐθνικοῦ μὲς ἀπορροῦ

καί μία συστηματική χρηματοδότηση των πλαυτοπαραγωγικών
πηγών της χώρας. Ως γιτο δυνατόν νά εξασφαλίσουν τήν αὐ-
ξησαν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καί τήν άνετην ἱκανοποίησιν
τῶν άνγκῶν τοῦ λαοῦ τότε βεβαίως οἰαδήποτε συντηρητική
πολιτική, ἐμφανίζεται εὐρισκομένη εἰς προφανή αντίθεση πρὸς
αὐτά τὰ στοιχειώδη λαϊκά συμφέροντα.

Ἰπὸ τοὺς ἔθρους δὲ αὐτοὺς, παρ' ὅλα ὅτα λέγονται, συνή-
θως, ἢ σήμερον ἀκολουθευμένη πολιτικῇ δὲν ἀποτελεῖ ἁλό-
γιστον κρίσεως. Διότι ἡ αὐξήσις τοῦ ἔθνικοῦ μας εἰσοδή-
ματος εἶναι ὁ μόνος τρόπος ἐπαρκούς ἱκανοποίησις τῶν ἀνάγκ-
ων τοῦ λαοῦ. Ὁδονόμιον μάλιστα θεὰ ἀπέτελε ἀδικολο-
γήτους αἰσώδεις ἀντίληφον τῶν οἰκονομικῶν μας προβλημάτων
ἢ περικοπῇ τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν καὶ ἢ καταδίκη τοῦ
Ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ παραμείνῃ ἐπ' ἀπειρον εἰς τὴν σημερινήν
του κατὰστασιν, ὡς ἐάν αὕτη νὰ ᾔτο ἀνθρώπ. καὶ ὡς ἐάν ἐπὶ
τέλους νὰ ᾔτο δυνατόν νὰ περιμεινωμεν μίαν αὐτόματον καὶ
ἐκ θαύματος αὐξήσιν τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος. (Παρατετα-
μένα γεροχορτάματα ἐξ ὕλης τῆς αἰθούρας).

Ἀναγκάζονται εἶτα καὶ γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ διὰ τῆς Ἱερουσάρας μετὰ τὴν ὑπὸ πῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ προποιοιθῆν σχέδιον νόμου «περὶ κατάρτησεως ἐπιβαλλομένων τελῶν καὶ φόρων ἐπὶ ἐξαγορμένων καὶ μεταφορῶν ἐκ τῶν χωρουπῶν ἐποδείξας 1930) καὶ ἐπεξέχων, ἔχον οὕτω :

Περί καταργήσεως διακλιζομένων τελών και φόρων επί
εξαγομένων και μεταφορικών χαρτολόνι εισοδήμας
1939 και έφεξής.

ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχείων Μ' ἡς ὁ Μαρτίου 1931
συνεδρίασαν ἀντιθέτως

"Αἰθερὺν μόνον.

1. Τὰ δι' εἰδικῶν, νόμων, ἐπιβαλλόμενα δικαιώματα ἢ πέλγῃ ἢ αἰοδήγοις φόροι ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ οἰωνδήγοις εἰδικῶν τρισίων ἐπὶ τῶν ἐξυγερμένων ἢ μεταρρυθμιζόμενων χαρουπιῶν ἐπὶ τοῦ 1930 καὶ ἐφεξῆς καταργεῖνται. Ἡ κατάργησις ἀνατρεχέει ἀπ' ἧς ἡξίατο μεταφορᾷ ἢ ἐξυγερῶν χαρουπιῶν ἐπὶ τοῦ 1930.

2. Οἱ ἐκ τῶν εἰς τὴν προσηρυμένην παρὰ γραφον τοῦ πα-
ρῶντος ἀναγεγραμμένων φόρων ἐπιβλήθεντες ὑπὲρ εἰδικῶν Τα-
μείων, τογχανόντες ὑπάρχειν πρὸς ἐξουσιότητα δανείου συ-
χρὸν συνισθέντος ὑπὸ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐπιβλήθησαν ταμείου. Ἐξ α-
καλλήθουσιν εἰσπραττόμεναι μέχρῃ ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου.
πρὸς δὲ συγχρόνως ἀπαγγεῖναι. Ἐπίσης ἐξοκολοῦσθαι εἰς-
πραττόμενοι καὶ οἱ ἐπιβλήθεντες ὑπὲρ τῶν ταμείων ἀγορευ-
λαχῆς Κορήτης πόσος.

«(1) γ. *Ε. Βενιζέλος* (Πρωθυπουργός) παρακαλεί νά παρα-
μείνουν οί φίλοι του κατά τήν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων δια-
νά μὴ προκαταλάβῃ ἡ ἄλλη πτέρυξ τῆς Βουλῆς.

ΟΙ κ.κ. **K. Ζαβιτζιάνος, Γ. Καρανιάς** καὶ **Π. Τσαλδάρης** ζήτησαν ὅπως τὸ περὶ ἀνώνυμων ἐταιρειῶν καὶ τραπεζῶν νομοσχέδιον συζητηθῇ μετὰ τὴν φέρεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός): Ἐν νομοταγῇ αὐτῷ εἶνα
κατατεθειμένον ἀπὸ πολλοῦ καὶ πρέπει νὰ ψηφισθῇ εἰς αὐτὴν
τὴν γνώμην.

Γ. Καφαντάρης. Νὰ μὰς δώσητε τὸν καιρὸν νὰ τὸ συζητήσωμεν ἐπαρκῶς εἰς τὴν ᾧ συζήτησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Ἡ συζήτησις εἰς τὴν α' ἀ-
νάγκησιν ἔχει μεγαλυτέραν ἀξίαν, διότι τότε δύνανται νὰ λη-
φθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπιφερόμεναι τροπολογίαι. Ἐν πάσῃ περι-
πτώσει ἡ β' συζήτησις θὰ γίνῃ τὴν ἐπομένην τῆς ἐπιτηρή-
σεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Δυστυχώς αὐτὸ πρῶτον συζητήσας γίνονται πάντοτε ἀδρόχως ποσὶ.

Κ. Ζαβιτζιάκος. Παρκαλιῶ τότε ὥπως οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ ἐπισπεύσουν τὰς ἀπαντήσεις των εἰς ὀρισμένα ἐρωτήματα τὰ ὅποια ὑπέβαλαν εἰς τὰ ὑπουργεῖά των.

Ο κ. **Α. Βαμβαγιάννης**, εἰσαγγεῖτης τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη συνεβλήθη ἐπὶ τῶν περιστοτέρων διατάξεων τοῦ ὑπὸ συζητήσεων νομοσχεδίου περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν. Ἡ ταχὺτης, λέγει, μετὰ τῆς ὁποίας ἰδρυθῆσαν τὰ τελευταῖα ἐτη ἀνωνύμοι ἑταιρίαι ὑπῆρξε κολοσιάζα. Ὁ πληθωρισμὸς αὐτὸς δὲν πρόκειται ἀσφαλῶς νὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν συνεστήθησαν 800 περίπου ἀνωνύμοι ἑταιρίαι, ἐνῶ κατὰ τὴν ἐκατονταετηρίδα τοῦ ἑθνικοῦ μας βίου ἀνῆλθοντο μόνον εἰς 400. Ἡ ἀξίησις αὕτη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν φορολογικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους ἐναντι τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ πολλὰ προσωπικὰ ἑταιρίαι οἰκονομικῆς φύσεως μεταβλήθησαν εἰς ἀνωνύμους ἑταιρίας, φορολογούμεναι μόνον κατὰ τὸ διανεμόμενον μέρισμα καὶ διαφεύγουσαι κατὰ τὸ πλεῖστον τὸν φόρον τῶν κληρονομιῶν. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνακοπῇ τὸ ρεθὴν πρὸς οὐστῶσιν ἀνωνύμων ἑταιριῶν. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ὁ ἐπιτυχέστερος τύπος ἑταιρίας εἶναι ὁ τῶσον ἐπιτυχῶς καθιερωμένος ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἀλλοῦ, ὁ τῆς ἑταιρίας περιορισμένης εὐθύνης. Ὑπάρχουν καὶ παρ' ἡμῖν εἰδικοὶ λόγοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τούτου, ὁ ἀξιώσιμος δὲ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ καταθέσῃ σχετικὸν νομοσχέδιον. Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει ὥπως εἰς τὸ νομοσχέδιον περιληφθῇ διάταξις περὶ κατωτέρου ὅριου κεφαλαίου διὰ τὰς ἀνωνύμους ἑταιρίας καὶ τὸ ὅριον τοῦτο εἶναι 2 ἑκατομμύρια.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ ὀρίζεται τὸ ὅριον διὰ τὰς Τραπεζάς.

Α. Βαμβαγιάννης. Ὑπάρχουν διατάξεις καὶ διὰ τὰς Τραπεζὰς καὶ διὰ τὰς ασφαλιστικὰς ἑταιρίας. Θέλωμεν νὰ γενικεύσωμεν τὴν διάταξιν ταύτην περὶ ὁρίου κεφαλαίων διὰ νὰ μὴ ἐξαπατάται τὸ κοινὸν καὶ νομίζω ὅτι ἔχει ἐμπρὸς τοῦ μεγάλου ἑταιρίαι, ἐνῶ συνήθως ἔχει γραφεῖα καὶ χαρτιά. Ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὸ ζήτημα τῶν μετοχῶν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ παρ' ἡμῖν τὸ σύστημα τῶν μετοχῶν πολλαπλῶν φύσεων τῶν ὁποίων εἶναι μεγάλη τὰ πλεονεκτήματα, διότι ὡς ἔχει σήμερον ἡ ἐλληνικὴ βιομηχανία δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀγοράζωσιν ξένοι μετοχὰς ἐλληνικῶν ἑταιριῶν διὰ νὰ τῆς καταδικάζουν εἰς μαρasmus καὶ νὰ ἀπαφεύγουν τὴν συναγωνιστὴν ὁ ὁποῖος σφοδρῶς ἤρχισεν νὰ γίνεταί.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κίνοῦνται τὸν κίνδυνον νὰ ἀγοράζωσιν μετοχὰς οἱ ξένοι διὰ νὰ κλείνουν τὰς ἑταιρίας; Ἐχομεν τοιοῦτον παράδειγμα; Γνωρίζω ὅτι τοῦτο ἐγίνετο εἰς τὴν Γερμανίαν ἀπὸ ξένους ἀλλὰ διὰ νὰ ὠφεληθῶσιν. Τὸ κλείσιμος μίας ἑταιρίας δὲν μεταβάλλει τὴν κατάστασιν. Ὁ κίνδυνος βεβαίως ὑφίσταται, ἀλλὰ οὐκ ἀπὸ ἀνώνυμων ἑταιριῶν. Ἐάν ὑπάρχουν ξένοι ποῦ, θέλουν νὰ ἀγοράσωσιν μετοχὰς διὰ νὰ προαγάγουν τὴν ἑταιρίαν, τοῦτο βεβαίως θὰ γίνῃ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ τόπου. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἑταιρίαι ἐκφυγὰς χαρακτῆρα ἑθνικῶν, ὥπως ἡ ἑταιρία τῶν οἴνων, ὅπου δύναται νὰ παρουσιασθῇ διὰ τὸ καλυκοποιεῖν. Τοιαῦτα εἰσιχεῖται ὅλα ἡμπαροῦσμεν, νὰ θεωρήσωμεν δημοσίου ἐνδιαφέροντος.

Α. Βαμβαγιάννης. Προκειμένου δι' ἑταιρίας μεγάλων κεφαλαίων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ μεγάλο κεφάλαιον δὲν ἐνδιαφέρει, μόνον ἐάν εἶναι ἑταιρία ἐθνικῶς ἐνδιαφέροντος. Διατὶ νὰ μὴν ποῖμε δι' αὐτὰς τὰς ἑταιρίας ὅτι δὲν μποροῦν νὰ περιέλθουν εἰς ξένους;

Α. Βαμβαγιάννης. Δὲν ζητοῦμεν πᾶς πλειοψηφικὰς μετοχὰς, μόνον διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἑται-

ριῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν προσέλκυσιν τῶν ξένων κεφαλαίων ὅχι πάντοτε ὑπὸ μορφὴν δανεισμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλετε νὰ δώσωμεν εἰς τὴν μειοψηφίαν τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερισχύῃ; Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα.

Α. Βαμβαγιάννης. Ἐνῶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα ἐπικρατεῖ τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα, εἰς τὸ οἰκονομικὸν ζητεῖται ἡ ἀπολυταρχία. Ἐχομεν παράδειγμα τὴν Ἀμερικὴν. Θὰ ζήτῳμεν ἄλλως τε αὐστηροτάτους περιορισμούς καὶ θὰ ἀφίσωμεν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ κρίνῃ ἐάν ἡ ἑταιρία αὕτη ἀποτελεῖ ἑταιρίαν μεγάλης κοινωνικῆς ὠφελείας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὰ γενόμενα ἐν Γαλλίᾳ κάμνουν διατακτικὸν τὸν συνάδελφόν μου ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Π. Τσαλδάρης. Τί θὰ συμβῇ ἐάν ἡ ἑταιρία ἔχει ἀνάγκην κεφαλαίων;

Α. Βαμβαγιάννης. Δὲν θὰ καταφύγῃ εἰς τὰς πλειοψηφικὰς μετοχὰς. Θὰ ἐκδώσῃ μετοχὰς δύο τύπων, τύπου Α με δικαίωμα ψήφου καὶ τύπου Β με ὅλα τὰ δικαιώματα πλὴν τοῦ ψήφου.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ξένον κεφάλαιον δυσκολεύεται νὰ ἔλθῃ χωρὶς νὰ εἶναι καὶ αὐτὸ διαχειριστής. Δι' αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλισθῇ μία θέσις εἰς τὸ Συμβούλιον διὰ τὴν μειοψηφίαν. Χρειάζεται ἕνας παραστάτης ἐκ μέρους τῆς μειοψηφίας.

Α. Βαμβαγιάννης. Τοῦτο θὰ ἀπετέλει παράλυσιν τῆς ἑταιρίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀνεγνωρί-
ζοτο τοῦτο εἰς μειοψηφίαν σοβαρὰν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργός Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡδὴ εἰς τὰς συνελεύσεις πολλοὶ τὸ ἔχουν ὡς ἐπαγγέλμα νὰ κάμνουν τὴν μειοψηφίαν καὶ νὰ παρακινῶσιν καθεστῆσαι. Εἶναι τῶσον λεπτὰ αἱ ἐργασίαι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὥστε δύναται μία τοιαύτη παρουσία τῆς μειοψηφίας νὰ καταστρέψῃ μίαν ἑταιρίαν. Δι' αὐτὸ καὶ εἰς καμμίαν νομοθεσίαν δὲν ὑπάρχει ἀντιπροσωπεῖα τῆς μειοψηφίας εἰς τὸ Συμβούλιον.

Συνεχίζων ὁ κ. **Βαμβαγιάννης** λέγει ὅτι τὰ πρῶτα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ἀποδίδουν εἰς μείζονα προστασίαν τῶν μετοχῶν καὶ τοῦ συνόλου αὐτῶν. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1 εἶναι ὀρθὴ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει μόνον νὰ περιορισθῇ ἡ τριμηνία προθεσμία εἰς ὀκταμήνου καὶ συγχρόνως κατὰ τὸ κενὸν διάστημα μέχρι τῆς ἀνακλήσεως νὰ ἀπαγορευθοῦν αἱ πράξεις τῆς διοικήσεως. Τὸ ἄρθρον 3 ὀρίζει τὸ κατώτατον ὅριον τῆς ἀξίας τῶν μετοχῶν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου αἱ ἀντιρροήσεις τῶν τραπεζῶν δὲν εἶναι σοβαρὰ. Τὸ ἄρθρον 8 καθιεροῖ τὸ δικαίωμα τῆς μειοψηφίας νὰ ζητῇ ὀρισμένους πληροφορίας παρὰ τῆς διοικήσεως, ἀλλὰ ἡ διάταξις χρήζει μίαν συμπληρώσεως, δηλαδή νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ κατάθεσις τῶν μετοχῶν τῆς ἐπερωτήσεως μειοψηφίας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συζητήσεως. Τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 ἐξασφαλίζουν μεγαλυτέραν δημοσιότητα ἰδίως τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Ἡ ἐκθεσις αὕτη ὀφείλει νὰ εἶναι ἀναλυτικὴ διὰ νὰ δικρινοῖται ὁ μέτοχος περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, διότι κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτη παρετηρήθη ὅτι αἱ ἐκθέσεις ἦσαν ἐντελῶς τυπικαί, τὸ δὲ τελευταῖον γερμανικὸν νομοσχέδιον περιέλαβε σωρεῖαν ἐξαφελιστικῶν διατάξεων. Εἰς τὸ σημερινὸν νομοσχέδιον πρέπει νὰ προστεθοῦν σχετικῶς ἡ φανέρωσις εἰς τὴν ἐκθεσιν καὶ ἄλλων στοιχείων, ἰδίως δὲ τῶν ἐκπρεμῶν πράξεων, διότι ἄλλα ἀποτελέσματα ἔχουν αἱ προβλέψεις των καὶ ἄλλα εἶναι τὰ πραγματικά. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἀνυψωθῇ καὶ τὰ γεγονότα τὰ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς χρήσεως μέχρι τῆς γενικῆς συνελεύσεως διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν ἀποπαῶς ἐκεῖνα τῆς Ἀγγλοαμερικανικῆς Τραπεζῆς καὶ διὰ τοῦτο προτείνωμεν ἀναλόγους διατάξεις, ληφθεῖσαι ἀπὸ τὸ γερμανικὸν νομοσχέδιον. Ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 8 τοῦτο διὰ πρώτην φοράν καθιεροῖ ἰδιαιτέραν εὐθύνην ὀρισμένων προσώ-

πῶν διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ ἰσολογισμοῦ. Συμφωνοῦμεν μετὰ τὴν βῆσιν αὐτὴν, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκαμεν ἀκόσμιον νὰ συμπεριλαμβανέται καὶ ὁ λογιστής.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι πρόσθετος ἐγγύησις ἡ ὑπογραφή του.

Α. Βαμβαγιάννης. Πρόσθετος.

Ι. Κούνδουρος. Ἡθελοῦ νὰ γνωρίζω ἂν λαμβάνεται πρό-
νοια διὰ θετικωτέραν ἀσκήσιν οὐσιαστικωτέρας ἐποπτείας τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, διότι ἐμνημονεύ-
σατε τὴν ὑπόθεσιν Μανταφούνη.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργός Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Κρα-
τοῦμεν τὸν τυπικὸν ἔλεγχον μόνον, διότι ὁ κόσμος ἐπλανᾶτο καὶ ἐπίστευεν ὅτι εἴχαμε καὶ οὐσιαστικὸν ἔλεγχον.

Ι. Κούνδουρος. Ὁμολογῶ ὅτι μετὰ τὸ ὑπάρχον προσωπι-
κὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ οὐσιαστικὸς ἔλεγχος, ἀλλὰ ὀρθὸν καὶ ἐπιβεβλημένον θὰ ἦτο νὰ θεσπισθῇ τοιοῦτος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Γνωρίζετε πόσους ὑπαλλή-
λους θὰ χρειασθῶμεν;

Α. Βαμβαγιάννης. Διὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτὴν θὰ χρεια-
ζώμεθα 800 — 1000 ὑπάλληλοι.

Ι. Κούνδουρος. Θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ ἐξετασθοῦν τὰ ὄργαν-
τῶν Ἀνωνύμων ἑταιριῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Συμφωνῶ, ἀλλὰ ἀφοῦ δὲν
δυνάμεθα νὰ ἐξορίσωμεν καὶ νὰ εὐρωμεν τόσους ὑπαλλήλους
ποῦ χρειαζόνται, καλύτερον θὰ ἦτο νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν κό-
σμον τὴν ἀλήθειαν.

Ι. Κούνδουρος. Ὁ θεσμὸς ὅμως τῶν ἀνωνύμων ἑται-
ριῶν, ὥπως ἐξελέχθη, εἶναι ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὴν κοινωνι-
κὴν ζωὴν καὶ πρέπει νὰ εἶναι ὑπὸ ἐξέτασιν ἐκ μέρους τοῦ
Κράτους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καμμία νομοθεσία δὲν
θέτει οὐσιαστικὸν ἔλεγχον ἐπ' αὐτῶν.

Ι. Κούνδουρος. Σχετικῶς ἔχω νὰ σὰς ἀναφέρω ἓν πα-
ράδειγμα τοκογλυφίας Τραπεζῆς ζητούσης εἰς λογαριασμὸν
τῆς ἐπίσημον τόκον μέχρι 18 ο/ο.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κατηγγέλθη αὕτη ἡ
Τράπεζα;

Ι. Κούνδουρος. Μετὰ τὴν ἀπειλὴν τῆς μηνύσεως ἐπὶ το-
κογλυφίᾳ ἡ Τράπεζα ἐκάλυψε τὴν πελάτην τῆς καὶ ἐδέχθη
νὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ τὸν ὑπερβάλλοντα τόκον, ἀλλὰ μόνον διὰ
τὸ διάστημα τὸ ὅποιον δὲν ἦτο παραγεγραμμένον τὸ ἀδίκημα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δηλαδή ἂν κατηγγέλ-
λετο ἡ Τράπεζα ἐγκλιρότερον θὰ ἔσωεν ὁ πελάτης ὅλον τὸν
ὑπερβάλλοντα τόκον. Τώρα ἐν ὅλῳμεν νὰ ἐξελέγγωμεν οὐ-
σιώδως ὅλας τὰς Τραπεζὰς καὶ τὰς ἀνωνύμους ἑταιρίας μίαν
χρειάζονται τοὐλάχιστον 400 ὑπάλληλοι καὶ δὲν δυνάμεθα
νὰ εὐρωμεν τὰ ἑκατομμύρια ποῦ χρειαζόνται δι' αὐτοὺς.

Ι. Κούνδουρος. Καὶ ὅμως τὰ ἐξόδα αὐτὰ πληρώνονται
καὶ τώρα, διότι ὅταν καταγγελοῦν καταχρήσεις αἱ διοριζόμεναι
παρὰ τοῦ δημοσίου πραγματογνώμονες πληρώνονται με ἑκα-
τοντάδας χιλιάδων δραχμῶν. Δι' αὐτὸ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ
βάλετε μίαν εἰδικὴν φορολογίαν καὶ νὰ καταστήσετε τὴν
ἐποπτείαν πραγματικὴν.

Α. Βαμβαγιάννης. Ἡ διάταξις, συνεχίζει, περὶ εὐθύνης
τοῦ λογιστοῦ εἶναι καὶ ἀνεφάρμοστος, διότι πολλὰ ἑταιρίαι
μικραὶ ἔχουν μόνον τὸν διευθυντὴν των εἰς ἄλλας δὲ ὁ λογι-
στὴς δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτούμενην μόρφωσιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Τί μὰς ἐμποδίζει νὰ τὸν μορφώ-
σωμεν;

Ρ. Λιβαδινοπούλου. Ὁ νόμος τοῦ 1918, ὅστις ἐφηρ-
μόσθη διὰ τὸν ἔλεγχον, ἔδωκε καλὰ ἀποτελέσματα ἢ ὅχι;
Διὰ τὸν τὸν ἐπαναφέρομεν;

Α. Βαμβαγιάννης. Ἐδωκε καλὰ ἀποτελέσματα, ἀλλ'
ἦσαν ἐλάχιστοι οἱ ἐλεγκταὶ τότε. Ἐκτὸς τούτου οἱ ἀποπα-
σθέντες ὑπάλληλοι ἐπληθύνον εἰς τὰς θέσεις των. Συνεχίζων
ἀναπτύσσει τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν
βελῶν τῶν ἑταιριῶν εἰς τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν.

Ε. Κουλουμβάκης. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐπαναλάβω
τὴν ἐρώτησίν μου περὶ τοῦ λογιστοῦ. Τί μὰς ἐμποδίζει νὰ μὴ
ζητήσωμεν ὁ λογιστὴς νὰ ἔχῃ ὀρισμένα προσόντα καὶ διατὶ
νὰ ἐξαρτάται ἀπὸ τὴν θέλησιν τῆς ἑταιρίας;

Α. Βαμβαγιάννης. Τότε θέλετε νὰ τὸν θέσωμεν ὑπε-
ράνω ὅλων.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν λέγω αὐτὸ, ἀλλὰ σχετικῶς ἔχω
νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἡμῖν παρὼν εἰς μίαν συνέλευσιν μετόχων
καὶ ἐνῶ ἐγένετο πρᾶξις νὰ διωχθοῦν ποινικῶς οἱ διευθύνοντες,
ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου ἀπεχώρησε, εἰπὼν ὅτι δὲν δύ-
ναται νὰ κρίνῃ τίποτε.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω διατὶ ἐνῶ
δὲν ἔχει καμμίαν ἐξασφάλισιν ὁ λογιστής θὰ ἔχῃ εὐθύνας,
οἱ δὲ διάφοροι μορφοδόδοι οἱ κατέχοντες τὰ ἀξιώματα
δὲν θὰ ἔχουν εὐθύνην.

Α. Βαμβαγιάννης. Ὁ Διευθυντὴς θὰ εἶναι ὑπεύθυνος
ὁ δὲ ὑπάλληλος ὡς μισθωτὸς δὲν θὰ ἔχῃ εὐθύνας. Ὡς πρὸς
τὸ κεφάλαιον περὶ ἐλέγχου, ὁ ἔλεγχος ὁ κρατικὸς διὰ τοῦ πα-
ρόντος νομοσχεδίου καταργεῖται, διότι τοιοῦτον ἔλεγχον οὐδε-
μία νομοθεσία ἀναγνωρίζει. Ταύτη ἐπέμβασις τοῦ Κρά-
τους θεωρεῖται ἀποτυχημένη. Καταργεῖται δηλαδή ὁ διαχει-
ριστικὸς ἔλεγχος καὶ παραμένει ὅμως ἀκέραιος ὁ διοικητικὸς
ἔλεγχος, δηλαδή, τῆς κατὰ τὸν νόμον συστάσεως καὶ λει-
τουργίας τῆς ἑταιρίας.

Ι. Κούνδουρος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ καταστήσῃ
νὰ διαλύονται ἀπὸ τοὺς εἰσαγγελεῖς αἱ ἀνωνύμοι ἑταιρίαι.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Φέρετε μίαν πρότασιν τοῦ κόμ-
ματός σας περὶ τῆς ἐξουδεσίσεως τῶν δαπανῶν δι' ἓνα τοιοῦτον
ἐλεγχον.

Ι. Κούνδουρος. Οἱ καταθέται ἐναπιστεύοντο τὸ Κράτος
καὶ κατέθετον τὰ χρήματά των εἰς τὰς ἀνωνύμους ἑταιρίας
καὶ τὰς Τραπεζὰς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.) Τὸ Κράτος ἀπεδείχθη ἀνίκανον.

Ι. Κούνδουρος. Θὰ γίνῃ τότε μείωσις τῶν ἀνωνύμων ἐ-
ταιριῶν καὶ τότε καὶ αὐταὶ αὐταὶ θὰ ἀναλάβουν τὴν δαπάνην
τοῦ ἐλέγχου.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Δὲν τὸ πιστεύω, διότι αἱ ἰδίαι αἱ
τράπεζαι καὶ αἱ ἑταιρίαι ἐπέμεναν ἀπὸ τὸν φόρον τῶν 100
ἐκατομμυρίων νὰ τοὺς ἐκπέσωμεν 25 ο/ο.

Ι. Κούνδουρος. Ὑπάρχουν οἱ κατὰ τύπους ἐλεγκταὶ
οἱ ὅποιοι πληρώνονται τόσα ἀπὸ τὰς ἑταιρίας ὅσα θὰ ἤρουν
με αὐτὰς τὰς δαπάνας νὰ πληρωθοῦν οἱ ἀναγκαιότητες ἐπι-
θεωρηταί.

Α. Βαμβαγιάννης. Συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ εἰς τὴν Γερ-
μανίαν ἐγένετο πρότασις κρατικοῦ ἐλέγχου καὶ ἐπείσθησαν ὅ-
τι δὲν θὰ ἐφθανε ὁλόκληρον ὑπουργεῖον δι' αὐτὸν τὸν ἔλεγχον.

Ἐδῶ ἐπὶ πλέον οὔτε τὸ ἀναγκαῖον καὶ κατὰλληλον προσωπι-
κὸν θὰ εὐρίσκατο. Ἡδὴ τὸ νομοσχέδιον ὀργανώνει καλῶτερον
τὸν ἔκτακτον ἔλεγχον θεσπίζον 3 περιπτώσεις, θὰ ἔπρεπε
ὅμως εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθενται τὰ κα-
θήκοντα ταῦτα, νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλοι ἀνώτατοι λογιστικοὶ
ὑπάλληλοι καθὼς καὶ καθηγηταὶ τῶν ἐμπορικῶν σχολῶν. Τὸ
νομοσχέδιον ἐπίσης δίδει μίαν ἐλπίδα συστάσεως σώματος ἐμ-
πειρογνομένων ἐλεγκτῶν, ἀλλὰ γεγονὸς εἶναι ὅτι δὲν ἄρκοῦν
τὰ συστήματα ἐλέγχου διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν μετόχων καὶ
ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἄλυστον θέμα τῆς ἥθικῆς τῶν διευθυνόντων
τὰς ἐπιχειρήσεις. Καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης δύναται κα-
νεῖν νὰ εἴπῃ ὅτι ἐν Ἑλλάδι κατὰ μέγιστον μέρος ἡ ἥθικὴ αὐ-
τὴ ὑπάρχει. (Χειροκροτήματα).

Πρότασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἀνα-
γνωσκόμεναι καὶ γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1 — 10 τοῦ νομο-
σχεδίου εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζητήσιν.

Ο κ. **Γ. Ἀφεντιούλης**, ἀναπτύσσει τὸ κεφάλαιον τοῦ νο-
μοσχεδίου περὶ εἰδικῶν διατάξεων διὰ τὰς Τραπεζὰς, λέγει
ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ ἐγένετο δι' ἰδιαίτερου νο-
μοσχεδίου ἀφορῶντος τὰ ἱδρύματα δημοσίου πίστεως ὁ
χωρισμὸς αὐτὸς εἶναι ἐπιβεβλημένος ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀλλὰ

και διότι η τραπεζιτική νομοθεσία έχει καθημερινήν εξέλιξιν δεομένην διαρκώς τροποποιήσεων, ενώ τα των ανωνύμων εταιριών έχουν μίαν μονιμωτέραν κατάστασιν. Καί οι ξένοι νομοθεσία πλην της αυστριακής την αυτήν τακτικήν ετήρησαν. Η Τσεχοσλοβακία, η Νορβηγία, της οποίας η τραπεζιτική νομοθεσία είναι υποδειγμα, η Γαλλία, η Ισπανία, η Πολωνία, και εσχάτως η Ρουμανία, δι' εκκρεμομένων εισέτι νομοσχεδίων έχουν ειδικάς νομοθεσίας διά τας Τραπεζάς. Άλλως τε τα τραπεζικά νομοθετήματα ακολουθούν πάντοτε τας παραδόσεις και τους ειδικούς όρους και συνθήκας εκάστης χώρας. Το επάγγελμα του τραπεζίτου φέρ' εἰπεῖν εἰς τὴν Τουρκίαν, τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Βουλγαρίαν ἡσκαίτο παρὰ ξένων στοιχείων. Ο Ἕλλην ἔχει πλεονεκτήματα διὰ τραπεζιτικῆς καὶ θὰ ἐγίνετο τέ εἰς τοιοῦτος ἂν ταῦτα συμπληρώνοντο μετὰ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ τεχνικὴν μόρφωσιν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι πλείστοι Ἕλληνας κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα διέπρεψαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὡς ὁ κύριος Δίνα καὶ κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν ὡς ὁ κύριος Ζαρίφη κλπ. Ἐξετάζων εἴτα τοὺς λόγους οἵτινες ἐπέβαλον καὶ ἐν Ἑλλάδι τὴν θέσπισιν τραπεζικῶν νομοθετημάτων, ἐκθέτει τὴν ὁράσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐν Ἑλλάδι τραπεζῶν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν εξέλιξιν αὐτῶν καὶ τονίζει ὅτι ὅλα τὰ σύγχρονα ἱδρύματα στηρίζουν τὴν δυναμικότητά των ἐπὶ τῶν καταθέσεων. Ὅρθως ἐπομένως εἰς τὸ νομοσχέδιον διὰ τοῦ α' ἀρθροῦ τοῦ 10 ἀρθροῦ δίδεται ὁ ὅρισμός τῆς Τραπεζῆς ὡς ἐπιχειρήσεως δεχόμενης κατ' ἐπάγγελμα καταθέσεις χρημάτων καὶ ἄλλων ἑξῶν. Προκειμένου ὅμως, συνεχίζει, νὰ ρυθμισθῇ αὐτὸ τὸ ζήτημα, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπὸ ὄψιν τὸν ὅγκον τῶν καταθέσεων ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ αὗται ἀνέρχονται εἰς 16—18 δισεκατομμύρια, ἤτοι τὸ 1/3 τοῦ ἑθνικοῦ εἰσοδήματος. Κατὰ τὸ ἐδάφιν 2 τοῦ ἀρθροῦ 10 ἡ ἐπωνυμία τῆς Τραπεζῆς πρέπει νὰ τῷ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, διὰ νὰ μὴ μεσολαβῶν πλάναι τῶν καταθετῶν. Τὸ ἀρθρον 11 ὁρίζει ὅτι καθεὶ Τραπεζα θὰ λειτουργῇ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἀνωνόμου εταιρίας καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη ἀπαραίτητον, διότι μόνον ὑπὸ τὴν μορφήν αὐτὴν καλεῖσθαι ὁ ἔλεγχος ἐφικτός. Τὸ ἀρθρον 12 ἀπαγορεύει τὴν χορήγιν τῆς λέξεως «Τραπεζα» καὶ «τραπεζικαί» ὑπὸ ἰδιωτῶν ἢ ἄλλων εἰδῶς εταιριῶν, καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην εἶναι εὐνόητον ὅτι θὰ ἐνισχυθῇ ἰδίως ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἡ ὁποία θὰ καταστήσῃ τὸ φυσικὸν ταμιευτήριον τῶν ἀγροτῶν. Ἡ δ' ἀτάξια τοῦ ἀρθροῦ 13 ἐπιβάλλει τὴν οὐσιαστικὴν ἐξασφάλισιν τῶν καταθετῶν, ἀπαίτητον κατώτερον ὅριον κεφαλαίου. Παρομοία διάταξις ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν ἰταλικὸν νόμον. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ δι' ἐπαρχικὰς Τραπεζὰς ὥρισεν ἄλλο ὅριον ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων, τῶν εἰρηγητῶν διατηρησάτων ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὰς τοπικὰς Τραπεζὰς, ἵνα μὴ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὰς ἡ ἱερωσις ὑποκαταστήματων.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 13, συνεχίζει, ὁ κ. Ἀρεντούλης αἰ μέλ- λουσι νὰ ἱδρῶσιν Τράπεζαι τῶν ἐσπῶν τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον εἶναι κατώτερον τῶν 50 ἐκατομμυρίων ὑποχρεούνται ὅπως πάσαι τὰς καταθέσεις ὅπως τὰς ὑπερβαίνουσας τὸ τετραπλάσιον τοῦ μετοχικοῦ καὶ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου ἐπενδύσιν εἰς ὁμολογίας, εἶναι, πρὶν ὅλας ἡ χρησιμότητι τῆς διατάξεως αὐτῆς. Κατὰ τὴν γνώμην ὅμως τῶν εισηγητῶν τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθη καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ συνοψολογίσω- σαι καὶ αἱ ἐπὶ προθεσμίᾳ καταθέσεις. Καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν καταστρατηγίσεως. Παρεμφερεῖς διατάξεις ἱσχύουσιν ἐν Γαλλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Πολωνίᾳ, Νορβηγίᾳ. Ἡ συμπλήρωσις ὅμως τῆς διατάξεως κρίνεται ἀπαραίτητος διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν διαρροὴν τῶν καταθέσεων ὅπως εἰς καταθέσεις εἰς προθεσμίαν. Τονίζει τὴν ὁρισιμότητα τοῦ β' ἐδαφίου τοῦ ἀρθροῦ 20 διὰ τοῦ ὁποίου ἀπειλεῖται διὰ ποινῆς πᾶς τραπεζικὴς ὅστις πωλεῖ ἢ ἐνεχειρίζεται ἄξιαν δοθείσαν αὐτῷ ἐπ' ἐναχόρῳ. Λέγει ὅτι ἡ διά- ταξις αὕτη ἐρχεται νὰ συμπληρώσῃ κανὸν τῆς ἡμετέρας νο- μοθεσίας τὸ ὅποion ἐγένετο λίαν ἀσθητὸν κατὰ τὰς λαθρούσας χώρας κατὰ τὰ τελευταία ἔτη πτωχεύσεις τραπεζῶν. Λέγει κατόπιν, ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὰς διατάξεις ἐκείνας τοῦ νομοσχε-

δίου, αἵτινες πρόκειται νὰ ἐξασφαλίσουν κατὰ τὸν ἀρτιώτερον δυνατὸν τρόπον τὴν ἐμμελὴν λειτουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν τραπεζικῶν ἱδρυμάτων χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν μετόχων αὐτῶν γενικώτερον δὲ χάριν τοῦ συμφέροντος τοῦ εὐρυτάτου ἐκείνου κύκλου τῶν ἐργαζομένων ἐμπορῶν βιομηχάνων καὶ γεωργῶν, τῶν ἐσπῶν ἢ ἐμμελὴ ὁράσει στηρίζεται ἐπὶ τῆς κα- νονικῆς διεξαγωγῆς συνεργασίας μετὰ τῶν πιστωτικῶν ἱδρυ- μάτων. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως εἶναι ἀπαραίτη- τος ἡ διαρρύθμισις αὕτη διότι ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τρε- πεζῶν ἐν Ἑλλάδι ἠθύνετο νὰ ἐξῇ τραγικὴ συνέπεια διὰ τὴν τάξιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν βιοπαλαιστῶν καὶ οἰκογενειάρχων, ἀνθρώπων ἁφῶν πάσης συμπαθείας, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀφῇ ἔ- θη ὁ ἄρτος, ἀφῇ ὁ δὲ χάριτας εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἑλ- λάδος καὶ εἰς τὴν Λαϊκὴν αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ἱερωσιῆς ὑποκα- στημάτων ἐπόλυσαν πολλὰς πληγὰς. Δέον ἐν τοῦτοις νὰ ἔχωμεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς δυνατὰς συνέπειας μέτρων περιοριστικῶν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἢ ὁποῖα παρ' ἑλῆν τὴν εξέλιξιν τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων ἀποτελεῖ καὶ σή- μερον ἐν ἑκ τῶν πολυτημιωτέρων ἐποχῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ τελευταῖος περὶ τραπεζῶν νόμος θὰ εἶναι ἀδύνατος νὰ ἀντικαταστήσῃ ἕνα καλὸν τραπεζικὴν ἢ πρωτοβουλία τοῦ ὁποίου καὶ δρα- στηριότητι, ἔχουσα ὡς ἀπαραίτητον ἀντιστάθμισμα τὴν σύνε- σιν καὶ ἐπὶ γνώσιν τῶν εὐθυνῶν, ἀποτελοῦν πολυτέμους ἐγγυή- σεις, διὰ τὴν εὐδωσίαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἱδρυματος. Δι' ὑπερβάσις περιτεῖται οἱ εἰδικοί νόμοι, ἐπαρκοῦσιν αἱ ἐπὶ τοῦ πεντακτοῦ νόμου προβλεπόμεναι ποιναί. Ὁ δ' ἐνφρασθῶμεν ὅμως τὴν εὐχὴν νὰ διεκπεραιωνται ταχύτερον αἱ ὑποθέσεις αὐταί.

Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 16, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται εἰς τὰς Τραπεζὰς ἡ χορήγησις δανείων, ἡ πιστώσεων εἰς τὸ αὐτὸ πρό- σωπον ὑπερβαίνουσιν κατὰ ποσὸν τὸ ἑὸν τοῦ κεφαλαίου με- τοχικοῦ καὶ ἀποθεματικοῦ τῆς Τραπεζῆς εἶναι ἀπολύτως ὀρ- θή. Διότι ἂν ἐνδὲς μὲν δὲν πρέπει νὰ διακινδυνεύεται μείζον πο- σὸν τοῦ ἑθνικοῦ κεφαλαίου, διότι δὲν ἀποτελεῖ ἀπόλυ- τον ἐξασφάλισιν τῆς ἀπαιτήσεως ἡ παροχὴ ἐμπρηγμάτων ἀσφαλείων. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς Τραπεζὰς αἱ ὁποῖαι τυγχάνουν διαχειριστὰς τῶν σημαντικῶν μέρους τῆς ἑθνικῆς ἀποταμι- εύσεως ἐπιβάλλεται ἡ κατανομή τῶν κινδύνων αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἄλλου, διότι μετὰ τὴν τάξιν πρὸς τυγχάνουσιν τῶν Τραπε- ζῶν εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐξεῖς ὁ ἀριθμὸς τῶν μεγάλων ἱδρυμά- των θὰ ἐλαττωθῇ συνεχῶς. Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν θέσπι- σιν ἐξαρρέσεων τινῶν διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῆς εἰσγωγῆς. Δημητριάδης ἰδίᾳ προτίθεται, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ἀπέτελει τα- κτικὴν καὶ ἐπικερδὴν κλῆσον ἐργασίας τῶν Ἑλληνικῶν Τρα- πεζῶν. Διὰ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου ἀπαγορεύεται ἡ πέραν τῶν αὐ- τῶν ὁρίων συμμετοχὴ πιστωτικῶν ἱδρυμάτων εἰς ἄλλας ἐπι- χειρήσεις, εἶναι ἐν τοῦτοις εὐνόητον ὅτι θὰ ἐπιτρέπεται παρέν- κλινος ὁσὺς ἢ ἡ συμμετοχὴ καὶ πέραν τῆς ἀναλογίας τοῦ πέμπτου θὰ κρητὴ ἀνάγκη πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεως τῆς Τραπεζῆς. Διὰ τοῦ δ' ἐδαφίου ἀπαγορεύεται ἡ παροχὴ πιστώσεων πάσης φύσεως πρὸς τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμ- βουλίου, ἂν ἐπαρκῶν ἐμπρηγμάτων ἀσφαλείων. Τὴν ὁμι- λήσαν ἀφορμὴν τῆς αὐτῆς διατάξεως ἀπέτελεσαν τὰ λαθῶντα χιῶραν κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν εἰς τὰς Τραπεζὰς αἱ ὁποῖαι ἐκήρυξαν στάσιν πληρωμῶν.

Ἡ διάταξις εἶναι αὐστηροτέρη καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰταλι- κοῦ νόμου, ἐν τοῦτοις μετὰ τὰ λαθῶντα χιῶραν εἶναι δικαιο- λογημένη. Διὰ τοῦ 17ου ἀρθροῦ ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως καθορίσῃ ἐνιαῖον τύπον κα- τατάξεως ἰσολογισμοῦ καὶ λογιστικῶν καταστάσεων τῶν Τραπεζῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποδεικνύει τὴν σύστασιν τμήμα- τος εἰδικῆς ἐπιθεωρήσεως, ὡς ὑφίσταται καὶ ἐν Τσεχοσλοβα- κίᾳ, εἰς τὸ τμήμα δὲ αὐτὸ δύναται νὰ ἀνατεθῇ καὶ ἡ ἐπε- ξεργασία συγχρονισμένου συστήματος ἐλέγχου. Ἐρχομαι κα- τ' αὐτὸν, λέγει, εἰς τὸ ἐπίμαχον 18ον ἀρθρον. Δι' αὐτοῦ θεσπί- ζεται, νομοθετικῶς, ὑποχρέωσις τῶν Τραπεζῶν, ὅπως τηρῶ-

σιν ἀδύνατον ὥρισμένων ποσοστῶν τῶν εἰς δραχμὰς ὑποχρεώ- σεων αὐτῶν ὀφείας. Ἀναφέρει διαφόρους ἄλλους. Ἀγγλους συγγραφείς καὶ Γερμανοὺς οἰκονομολόγους ὑποστηρίζοντας τὰς ἀπόψεις αὐτὰς, παρατηρεῖ ὅμως ὅτι ἐν Εὐρώπῃ μόνον ἡ Τσεχοσλοβακία ἐπρόνοησε νομοθετικῶς, δὲν ἔπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι ἐπειδὴ τὰ ἄλλα Κράτη δὲν ἐθέτισαν τὴν διάτα- ξιν αὐτήν, πρέπει νὰ ὑποτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ θεσμοῦ. Κατ' οὐσίαν, ἄλλως τε, ἰσχύει ὡς ἀγρῶς νόμος εἰς ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἀντι- κρούει κατόπιν διὰ μακρῶν τὰ κατὰ τοῦ θεσμοῦ ἐπιχειρήματα καὶ ἐξετάζει κατόπιν τὰς οὐσιαστικὰς παρ' ἡμῖν συνθήκας ἀπὸ δύο κυρίως ἀπόψεων. Ἐάν δηλ. ὑπάρχῃ εἰς τὴν παρούσαν σύν- θεσιν τὸ ἐνεργητικὸν τῶν Ἑθνικῶν Τραπεζῶν ὁ βέλτερος ἐκείνος τῆς ρευστότητος ὁ ἐπιτρέπων, ἂν ἐν διαταραχῇ τῆς χρηματα- γορίας, τὴν διὰ νόμου ἐπιβολὴν τηρήσεως μετρητοῦ ἀποθέματος μέχρι τῶν ὁρίων καὶ διὰ τῆς μεθόδου τὴν ὁποίαν προβλέπει ἡ ἐγκριθείσα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διατύπωσις καὶ δεύτερον κατὰ πόσον ὁ τρόπος, δι' οὗ τηρεῖται σήμερον τὸ με-

Ὁ Πρόεδρος

Θ ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΗ'

Παρασκευῆς 13 Μαρτίου 1931.

Ὁρα 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης, ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἑαρκὴν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς 6 καὶ 12 Μαρτίου.

Ἀνακοινούνται τὰ ἐξῆς.

Ὁ βουλευτὴς κ. Σ. Ἀναστασιάδης καταθέτει αἰτήσιν τοῦ 1. Νικήτα γεωργοῦ κατοικοῦ Φαρσάλων ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν δηλητηρίασιν τῶν τριῶν ἱπ- πῶν τοῦ ἐκ τῶν ἀκριδοκτόνων φαρμάκων.

Οἱ πλημυροπαθεῖς ἰδιοκτῆται τῆς συνοικίας Ἀγίου Παν- τελεήμονος ζητοῦν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τοῦ φόρου οἰκο- δομῶν.

Ἡ πανελλήνιος ὁμοσπονδία τῶν σιδηροδρομικῶν ὑποδύ- λαι τὰς ἀπόψεις τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν σιδηροδρόμων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ὁ βουλευτὴς κ. Γ. Ροδόπουλος καταθέτει ὑπόμνημα τῶν μελῶν τοῦ (συν)σμοῦ (ἀπ)τεως καλ)τῶν Δασσχωρίου (Ὁ- σμῶν Ταυφίλ) ζητοῦντων τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν καὶ ἀπο- ζήραντικῶν χανδράκων.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς καταθέτει αἰτήσιν τῶν κτηνοτρό- φων Ραφάνης καὶ τῶν σηροτρόφων ζητοῦντων τὴν ἐπὶ ἐξέ- μνην ἀναστολὴν τῶν ἐνταλμάτων προσωποκρατήσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. Σ. Ἀνδρακόπουλος καταθέτει τηλε- γράμμα τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Βερωνείας ζητοῦντος τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν οἰκημάτων τοῦ συνοικισμοῦ τῶν.

Οἱ κάτοικοι Πενδενίτης Λακείδος ζητοῦν τὸν διορισμὸν διδασκάλου πρὸς πλήρωσιν τῆς νεῆς θέσεως τοῦ σχο- λείου τῶν.

Τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον καὶ ἡ ἐνωσις συνεταγισμῶν Κεφάλαιος καὶ ἡ ἐνωσις συνεταγισμῶν Δράμης διμαρτυροῦ- νται κατὰ τῶν δηλώσεων τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Θράκης καὶ τοῦ Μητροπολίτου Σερρών κατὰ τῶν συνεταγιστικῶν ὀργα- νώσεων.

Οἱ μισθωταὶ ἐλαιωκτημάτων Λέσθου ζητοῦν τὴν μείωσιν τῶν μισθωμάτων κατὰ 50 ὅσο.

τρητὸν ἀπόθεμα, εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρ- θρου 15. Τονίζει ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος ὑφίσταται ὅπως ἡ ἐφαρ- μογὴ τῆς διατάξεως ἐπιφέρει διατάραξιν τῆς ἐλληνικῆς χρη- ματαγορίας ὡς συνόλου λαμβανομένης. Ἀλλ' ἵνα μὴ δημιουργ- γηθῇ συνέπεια τοῦ ἀρθροῦ 15 αἰσθητὴ ἀνισότης εἰς ὅλους τῶν Τραπεζῶν αἱ διατάξεις χορήγουν συμπληρώσεως δι' εἰδικῆς διατάξεως, δι' ἧς νὰ ὑποχρεοῦνται ὡσαύτως πρὸς τήρησιν αὐ- τῶν οἱ ὁργανισμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους παρεσχέθη δύναμις εἰδι- κῶν νόμων τὸ δικαίωμα τῆς ἀποδοχῆς καταθέσεων.

Ὡσαύτως ὑποδεικνύει προσαρμογὴν τοῦ ταχυδρομικοῦ τα- μιευτηρίου πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ.

Κηρύσσεται κατόπιν περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ ψηφίζε- ται τὸ νομοσχέδιον εἰς α' ἀνάγνωσιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρ- θρον κατὰ τὰ ὑπόλοιπα αὐτοῦ ἀρθρα.

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης παρακαλεῖ νὰ τυπωθῶν ἐντός 24- ἡμέρου πᾶσαι αἱ ὑποβληθέντες τροπολογίαι.

Μεθ' ὁ ὥρα 9 1)2 μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αἶθρον ὥρα 4.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Θ. Κολιβαλέξης

Γ. Βεραζάνης

Ὁ βουλευτὴς Κελαμών κ. Ι. Παππαφλέσσας καταθέ- τε καὶ συνιστᾷ αἰτήσιν τοῦ ἐν ἀποστρατεῖᾳ ἀνθυπολοχαγοῦ (Ι) Τσοπανοπούλου.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπι- τροπὴ καταθέτει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης τῇ 20ῃ Ἀπρι- λίου 1929 συμβάσεως περὶ καταστολῆς τῆς παραχρησέως τῆς κωδωνίας καὶ καθιερώσεως τῶν εἰς τὰ περὶ τὰ νομισμα- τὰ ἐγκλημάτων ἐπιβαλλομένων ποινῶν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπι- τροπὴ ἐπιβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσωρινῆς ἀτελείας πρώτων ὕλων κενῶν δοχείων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ν. Συριόπουλος, Τ. Ἀναστασίου, Η. Τσεριώνης καὶ Α. Μυλωνογιάννης ἐπιβάλλουσιν τρο- πολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῶν νόμων ΓΥΑΖ', 3397, 3742 καὶ 3859 περὶ «Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου».

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑπο- βάλλει σχέδιον νόμου :

1) Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστη- μίου Θεσσαλονίκης τῶν διδασκόντων μαθημάτων μὴ ὑπαγώ- μενα εἰς τὴν ἑδραν αὐτῶν κλπ. καὶ

2) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4823 «περὶ ἀνεγέρσεως, ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως ἀρχαιολογικῶν Μουσείων».

Οἱ κ. κ. Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) καὶ Β. Καραγιαννίδης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑπο- βάλλουσιν σχέδιον νόμου «περὶ ἱδρύσεως σχολικῶν ταμείων καὶ σχολικῶν ἐφορειῶν».

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Χ. Λαδὰς κατα- θέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐπ' ἀριθ. 328 ὑμετέρου ἐγγράφου ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροσφορήτωμεν ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἡ Ἐταιρεία Μεταφορῶν ἀνηγόρευσε τὴν διορεάν κυκλοφορίαν διὰ τῶν μεταγωγικῶν μέσων τῆς εἰς τὸ προσω- πικόν, τὸ ὅποion δύναται νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως διὰ τῶν

Τροχιωδρόμων ἐν ὁσφ φέρει τὴν στολήν. Ἐν περιπτώσει ὅμως καθ' ἣν δὲν εὐρίσκεται ἐν στολῇ δέον νὰ πιστοποιεῖται ἡ ἰδιότης αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἐταιρίας πρὸς πρόληψιν κατὰχρήσεων. Ἡ Ἐταιρία ἀπηγόρευσε τὴν ἐλευθέρην κυκλοφορίαν ἐπὶ τῶν Τροχιδρόμων ἀνημέρων ὑπαλλήλων τῆς μὴ ἐν στολῇ εὐρισκόμενων καὶ μὴ ἐχόντων τὸ ἀνωτέρω πιστοποιητικὸν ταυτοτήτος ἐκδιδομένου ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας.

Πρόεδρος. Ἐάν εἶναι σύμφωνος ἡ Βουλὴ νὰ ψήφισωμεν τὰ νομοσχέδια ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουσιν ἀντιρρήσεις.

Πολλοὶ Βουλευταὶ Μάλιστα, μάλιστα.

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἰσχύος πινάκων δικηγορῶν οικονομικῶν ὑπαλλήλων», ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψήφισεως τοῦ συνόλου.

Προκείμενον νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμβολαιογράφων ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν διότι ὑπάρχουν τροπολογίαι.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ τροπολογία ἡ ἰδική σας ἔγινε δεκτὴ.

Ι. Μπουρνιάς. Δὲν ἔμπορεῖ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, μετὰ 1) 2) χιλιάδας δραχμὰς δὲν ἔμπορουν νὰ ζήσουν.

Ι. Κούνδουρος. Νὰ τὸ καταστήσῃτε ἐλευθέρουν ἐπάγγελμα κ. Υπουργέ. Νὰ ζήσουν οἱ ἱκανοί.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐφόσον ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις νὰ ἀναβληθῇ.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει τὸ νομοσχέδιον περὶ κύρους συμβολαιογραφικῶν τινῶν πράξεων.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ καθορισμοῦ τέλους γνῶμονος».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4159 περὶ πλοηγιῶν ὑπηρεσίας», ἔχουσα οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4159 «περὶ πλοηγιῶν ὑπηρεσίας».

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ἐκδομένης ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ καθ' ὑπερβάσει τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 4159 «περὶ ὁργανώσεως τῆς πλοηγιῶν ὑπηρεσίας» ὁριζομένου θέσεως διορισμοῦ ἀνεῦ ἐξετάσεων δύο τὸ πλὺ πλοηγῶν ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ὡς τοιούτων εὐδοκίμως ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλήνων τὸ γένος καὶ καταφυγόντων ἀναγκαστικῶς καὶ διαμνόντων ἐν Ἑλλάδι.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 20ῆς Δεκεμβρίου 1929 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καλλιεργητικῶν δανείων εἰς πλοῦντας ἐκ θεομητιῶν γεωργούς διαφόρων περιφερειῶν τῆς νήσου Κε τῆς μέχρι συνολικοῦ ποσού δραχμ. 30.000.000», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 20ῆς Δεκεμβρίου 1929 Συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καλλιεργητικῶν δανείων εἰς πλοῦντας ἐκ θεομητιῶν γεωργούς διαφόρων περιφερειῶν τῆς νήσου Κε τῆς μέχρι συνολικοῦ ποσού δραχμῶν 30.000.000.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 20ῆς Δεκεμβρίου 1929 σύμβασις μεταξὺ

Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα οὕτω:

Σύμβασις.

Περὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καλλιεργητικῶν δανείων εἰς πλοῦντας ἐκ θεομητιῶν γεωργούς διαφόρων περιφερειῶν τῆς νήσου Κε τῆς μέχρι συνολικοῦ ποσού δραχμ. 30.000.000.

Μεταξὺ τῆς Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀντιπροσωπευομένου ὑπὸ τῶν Υπουργῶν Οἰκονομικῶν κ. Γεωργίου Μαργαρίτης καὶ Γεωργίου Κ. Σπυρίδου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐνσωματωμένης ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς κ. Ἀλεξάνδρου Κορυζῆ, τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς παρατηθέντος, συνωμοτολήθησαν τὰ ἐπόμενα:

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐν τῇ προσπάθειά τῆς παροχῆς οικονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς πλοῦντας ἐκ θεομητιῶν γεωργούς τῶν διαφόρων περιφερειῶν τῆς νήσου Κε τῆς πρὸς ἐξυπακούσιν τῆς καλλιεργητικῆς τῶν κτημάτων τῶν καὶ τῶν τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς νήσου Κε τῆς συμφωνεῖ μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ὑπὸ τὴν κατωθὶ ὁριζομένην ἐγγύτησιν τοῦ, προσῆ αὐτῇ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐνεργούντων ὡς ἀντιπροσώπων αὐτῆς, ἢ ἄλλως ὅπως ἐπιβλέπει κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, εἰς καλλιεργητικὰς χορηγήσεις πρὸς πλοῦντας ἐκ θεομητιῶν καὶ ἀσθενῶν γεωργούς τῆς Κε τῆς διὰ γεωργικῶν ἢ γεωργικῶν ἐνεργειῶν μέχρι συνολικῶς ποσού δραχμῶν 30.000.000 κατ' ἀνώτατον ὅρον.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀναγκῶν τῶν πλοῦντων γεωργῶν καὶ ἄλλων ἢ Συνεταιρισμῶν ἀποκρίται εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, αἵτινες θὰ ἐνεργήσωσι τὰς ἐν προκειμένῳ χορηγήσεις. Πρὸς τοῦτο δικαιούνται οὗτοι νὰ ζητήσωσι τὴν σύμπραξιν τῶν κατὰ τόπους Γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ παράσχῃσι κατὰ τὴν ἀποφασίστως.

Ἄρθρον 3.

Αἱ τυχόν ζημίαι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς παρούσης συμβάσεως, καλύπτονται διὰ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μέχρι 50 ος ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσού τῶν χορηγηθησάμενων δανείων, ἥτοι μέχρι τῆς μισθ. 15.000.000.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, καλούμενον ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. δι' ἀπλῆς αἰτήσεως τῆς πρὸς τὸν κ. Υπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἐντὸς εἰκοσίων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς αἰτήσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὸ πρὸς τὴν κρίσιν τῆς ἑξῆς τῶν ἐνεργουμένων χορηγήσεων κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Διοικήσεως τῆς Α.Τ.Ε. μεταδιδόμενων τῶν σχετικῶν ἀπαιτήσεων εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἄρθρον 5.

Ἡ παρούσα σύμβασις ἀπαλλάσσεται τελῶν χορηγήσεων καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐκτελέσειν αὐτῆς ἐγγράφα, ἰσχύει ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς καὶ κυρωθήσεται νομίμως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1929.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Οἱ Υπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Βουλευτὴς ἐξ Ἑλλάδος

Γ. ΜΑΡΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ὡς Διοικητῆς

Α. ΚΟΡΥΖΗΣ

Ἐπὶ τῆς Γεωργικῆς
Βουλευτῆς ἐκ Βόλου

Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἐπερωτήσεων

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριε βουλευταί, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελευταίας ἀναπληρωματικῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν νομὸν Θεσσαλονίκης, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως — δὲν ἐνθυμούμαι ἂν ὅλοι, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλοι — οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν καλὴν τύχην νὰ μισθώσουν νὰ μεταβῶν ἐκεῖ, διότι ἐγὼ δὲν μπόρεσα, διότι ἤμουν ἀρρωστός, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἀλλοῦ καὶ ὡς αὐταρχικόν. Ὁ κ. Τσαλδάρης μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν οὐκ εἶχε τὸν ἀπαιτούμενον πρῶτον βουλευτικὸν καὶ ἐπομένως ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς νοθεύει τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπιτρέψατε νὰ πιστεύω ὅτι εἶμαι πολὺ εὐθιχός, ἔχω μεγαλὴν κοινοβουλευτικὴν εὐθιμίαν, διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἀπορήσῃτε διότι πρὸς τὴν ἡμερῶν παρεκάλεσα τοὺς ἀρχηγούς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ τοὺς ἐγγυώμενός διότι ἐδέχθησαν, νὰ φέσωμεν τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν, ὥστε κατ' ἀντιμωλίαν νὰ ἐξηγηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ἵνα, εἴτε, ἐὰν πραγματικῶς ἀποδειχθῇ ἀπὸ τὴν συζήτησιν ὅτι ἔχουν ἐκεῖνοι δικαίον, προσπαθῇ ἐγὼ νὰ διορθωθῇ ἡ σὺντάχιστον φωτισθῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ εἰς προσεχέεις ἐκλογὰς μετὰ τὴν ἀποστρατεῖαν, εἴτε, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἔχω ἐγὼ δίκαιον, νὰ μὴ δικτυοῦνται τοιούτοι ἀόριστοι καὶ ἀσύστατοι κατηγορίαι πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἐναντίον ἐνὸς συναδέλφου τῶν κυρίων ἀρχηγῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχω ἐγὼ νὰ ἀπολογηθῶ — διότι κατ' οὐσίαν εἶμαι κατηγορούμενος — θὰ μοῦ εἴπητε καὶ ποῖος σὲ ἠνάγκασε νὰ γίνῃς; Νομίζω ὅτι εἰς τὰ ναυτικὰ καὶ τὰ στρατιωτικὰ δίδεται τὸ δικαίωμα πολλὰς εἰς ἀξιοματικῶς τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις παρεξηγήθη νὰ ζητοῦν τὴν σύστασιν συμβουλίων ἀνακριτικῶν εἰς τὰ ὅποια νὰ παραπέμπωνται. Λοιπὸν ἀπὸ ἐκεῖ πέρνω καὶ ἐγὼ τὸ παράδειγμα καὶ ἔρχομαι νὰ ζητήσω νὰ συσταθῇ εἰς δικαστήριον, τὸ ὅποιον νὰ μετὰ δικάσῃ διὰ τὴν τρομερὰν κατηγορίαν ὅτι εἶμαι αὐταρχικός. Ἀλλ' ἀφοῦ εἶχατε τὴν καλὴν τύχην νὰ δεχθῆτε νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ δικαστήριον, νομίζω ὅτι θὰ δεχθῆτε νὰ κυτᾶτε νὰ διεξαχθῶν τὰ πράγματα ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον κλονικῶν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ κατηγορούμενος, σωστὸ εἶναι νὰ ἀκούσω τὴν κατηγορίαν ἐιδικευμένην διὰ νὰ μισθώσω νὰ δικαιολογηθῶ. Διότι μοῦ εἶπατε ὅτι εἶμαι αὐταρχικός, αὐτὸ θέλω μετὰ ἐξέτασιν, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἀπαντήσω. Ἦναι νὰ λέγω; δὲν εἶμαι αὐταρχικός. Θὰ λέγετε; εἶσαι αὐταρχικός. Πῶς θὰ ἀποδείξωμεν τὸ σωστὸ διὰ τὴν φωτισθῇ καὶ ὁ λαός; Νομίζω, ἐπομένως, ὅτι πρέπει νὰ εἴπητε εἰς τὴν συνέστασιν ἡ αὐταρχικότης, διὰ νὰ μισθώσω νὰ κατηγοροῦμενος νὰ ἀπολογηθῇ καὶ τότε θὰ κρίνῃ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἂν ἡ κατηγορία ἔχει ὑπόστασιν τινα ἢ εἶναι ἀνυπόστατος. Λοιπὸν παρακαλῶ τοὺς κ. κ. ἀρχηγούς τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ θελήσουν νὰ εἰδικεύσουν τὴν κατηγορίαν τῶν διὰ νὰ μὴ ὀμιλῶ ἐπὶ ἀοριτικῶν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε, ἀφοῦ ἡ Βουλὴ μετετράπη εἰς δικαστήριον ὁρῶν εἶναι νὰ δικταχθῶν ἀνακρίσεις...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ δέχομαι νὰ κληθῶ δι' αὐτὴν εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ δικαστήριον. Δὲν μπορεῖ νὰ με ὑποχρεώσῃτε νὰ ζητῶ αὐτὰ τὰ ἐξασφαλιστικὰ μέσα τῆς ἀνακρίσεως.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ δὲν ἤμην οὔτε τὴν πρῶτην φορὰν ὅτε ἐζητήθη νὰ ὀρισθῇ εἰδικὴ ἡμέρα διὰ τὴν συζήτησιν ταύτην οὔτε καὶ προχθὲς ὅταν συνεφωνήθη νὰ ὀρισθῇ αὐτὴ ἡ ἡμέρα διὰ τὸ ζήτημα τῆς αὐταρχικότητος. Δι' αὐτὸ δὲν ἔχω νὰ ἀπαντήσω.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς ἐκ Κερκύρας.

Κ. Ζαβιτζιάκος. Κύριε Πρόεδρε, ὁμολογῶ ὅτι θὰ ἤμην

δικταζόμενος νὰ ἀπαγγεῖλω τὴν κατηγορίαν, ἐὰν αἱ γνώμαι μου συνέπιπτον πρὸς τὰς γνώμας τῶν συναδέλφων, οἱ ὅποιοι ἐπροκάλεσαν καὶ τὴν σχετικὴν ἐπερώτησιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι εἶναι ἐπερώτησις τὴν ὅποιαν ἀκρίβει ἡ Κυβέρνησις πρὸς τὴν ἀντιπολιτεύσειν. Ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἐξετάζων τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ἔχω τὴν γνώμην, ὅτι ἐὰν τοῦ λείπει αἷτις τι εἶναι, ἡ δύναμις, ἡ ψυχὴ, ἡ πυγμή. Αὐτὸ πιστεύω ἀδυστάτως. Τοῦτο δὲν ἀποκλείει εἰς ὁρισμένους περιπτώσεις νὰ εἶναι ἀθύρσις, νὰ συγκεντρώσῃ ὁλόκληρον τὴν δύναμιν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ νὰ ἐκμηδενίσῃ τοὺς ἄλλους καὶ ὑπὸ τοιούτους ὁρους τοιαύτην κατηγορίαν ὁμολογῶ ὅτι ἐὰν ᾔθελεν, εἶμαι ἑτοίμος νὰ τοῦ τὴν ἀπαγγεῖλω.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν θὰ ἀνέλυσον ἐγὼ τὴν κατηγορίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν εἶμαι καὶ ἀρμόδιος. Θὰ παρετήρουν ὅμως ὅτι διὰ νὰ εἶναι αὐταρχικὴ μία Κυβέρνησις πρέπει μία ἀντιπολιτεύσις νὰ μὴ εἶναι εἰς τὸ ὕψος τῆς κρούει τὸν πύργον διὰ τοῦ πύργου καὶ διὰ τὴν δύναμιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνεργῇ κατὰ τὴν τῶν δικαιολογούντων τὴν μομφὴν τοῦ αὐταρχισμοῦ. Ὅριζω νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ Βῆμα ἀφῆθη ἐλεύθερον, ὅτι οἱ κ. κ. Πρόεδροι τῆς Βουλῆς οὐδέποτε ἡμῶς διέταξαν τοὺς ῥήτορας, ὅπως νὰ ὁμολογήσω ὅτι, δὲν διεκρίνα τάσεις καὶ ροαίς πρὸς περιορισμὸν τῶν ὁρῶν καὶ ἡμερῶν τοῦ ἐλέγχου κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὁμολογῶ ὅτι δὲν διεκρίνα αὐταρχισμὸν καίτοι δὲν εἶμαι ἐκ τῶν φίλων τῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις τῆς ἰδικῆς μου συναγορεύσεως ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν ἔχω καὶ ἐγὼ ἐν τῇ συμπαθείᾳ μου τὴν ἀνάγκη τὴν κυβερνητικὴν. Ἀλλ' ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ δικτυοῦσιν μομφὴν θὰ ἔπρεπε νὰ δικτυοῦσιν κατὰ τῆς θέσεως ἐκείνης, διότι ἐζητήσα τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως «αὐταρχισμός» καὶ «αὐταρχικότης» καὶ εἶδα ὅτι δὲν ἀνάγεται εἰς τὰ πρόσωπα ἀλλ' εἰς τὰ πολιτεύματα, καὶ ὅτι ἡ δύναμις ἡ μερὶς ἐκείνη ἢ ὅποια διατηρεῖ ἀκόμη ἐπιφυλάξεις διὰ τὸ πολιτεύμα ὅτι ἡ δύναμις νὰ ἴδῃ ὅτι ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ ὑπάρχει ὁ αὐταρχισμός.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. σὺς παρεκάλεσεν νὰ μὴ ἐξέλθωμεν τοῦ θέματος. Ἀλλ' ὅμως τε δὲν τὸ εἶπεν ἐκεῖνη ἡ πτέρυξ, τὸ εἶπον καὶ οἱ ἄλλοι.

Ι. Κούνδουρος. Διὰ νὰ μὴ καταλήξουν αἱ πομπώδεις ἐξαγγελίαι περὶ τῆς συζήτησιν ἐπερωτήσεως εἰς ἀπόλυτον τῆς Βουλῆς ἀρτίαν, ἀφοῦ ἀρνοῦνται νὰ ὀμιλήσουν οἱ ἀρχηγοὶ, ἐπεθύμουν ἐγὼ νὰ εἶπω δύο λέξεις. Ζήτημα αὐταρχισμοῦ δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ λαϊκῇ συνειδήσει καὶ συνεπῶς δὲν ἔπρεπε νὰ θιγῶνται τοιαῦτα θέματα θεωρητικῶς σοφῶς καὶ πρακτικῶς ἐστερημένα παντὸς περισσομένου, ἀλλ' ἀφοῦ θιγόνται ὡς ἴστωμεν ἐν ὑπάρχει ἡ ὅλη αὐταρχικότης. Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχε δὲν ἔπρεπε νὰ δικτυοῦνται ἐκ μέρους τοῦ κόμματος τὸ ὅποιον νοσταλγῇ ἀκόμη τὸ πολιτικὸν ἐλάνθωμα ὁ αὐταρχισμός. Δὲν ὑπάρχει αὐταρχισμός. Ἡ ἐλευθερία τοῦ βήματος παρεκάλει ἀπαρτίστως, ἐμπνέει εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ κυβερνητικοῦ ἐλέγχου δὲν ὑπάρχουν καὶ οὔτε δύναται νὰ παρεμβληθῶν ὅταν ἡ ἀντιπολιτεύσις ἐκρίνεται εἰς τὸ ὕψος τῆς. Εἶναι ἡ ἀντιπολιτεύσις εἰς τὸ ὕψος τῆς; Δὲν δύναμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν ναί, δὲν δύναμεθα παρὰ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἀσκήσις τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκ μέρους τοῦ λαϊκοῦ κόμματος δὲν ἀσκεῖται κανονικῶς λόφῳ τῶν ἐπιφυλάξεων αὐτοῦ ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων, ἰδίως τοῦ πολιτικοῦ, ἐπιφυλάξεις αἵτινες ἐξαναγκάζουν τοὺς λοιποὺς δημοκρατικοὺς ἀρχηγούς εἰς συντηρητικὴν δρᾶσιν, ἥτις δὲν εἶναι ἐξυπηρετικὴ διὰ τὴν εὐρύθμην λειτουργίαν τοῦ Πολιτεύματος. Παρ' ὅλα ταῦτα, αὐταρχικότης δὲν ὑπάρχει. Ἐὰν ὑπῆρχε δὲν θὰ ἐγένετο ἀνεκτὴ διότι θὰ ἀναγκαζόμεθα τότε καὶ ἡμεῖς νὰ κρούσωμεν διὰ τῆς πύλας. Ἰσως ὑπάρχει αὐταρχικότης ἐσωτερικῆς μορφῆς. Λέγεται π. χ. ὅτι εἰς τὸ φιλελεύθερον κόμμα δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἀρχηγὸς εἰς τοὺς ὁπαδούς νὰ ἔχῃ νὰ γνῶμην, διότι εἶναι αὐ-

ταρχικός, αλλά μήπως δὲν λέγεται ὅτι καὶ εἰς τὸ λαϊκὸν κόμμα δὲν ἐπιτρέπουν οἱ ὁπαδοὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν νὰ ἔχῃ γνώμην; Τί νὰ εἰπωμεν ἡμεῖς οἱ ἄλλοι πρὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς; Τὶ ἄλλο παρ' ὅτι ἐὰν χρειάζεται χαλινὸς εἰς τὴν αὐταρχικότητα τοῦ ἐνὸς ἀρχηγοῦ χρειάζεται καὶ κέντρον διὰ τὴν ἐπιφυλακτικότητα τοῦ ἑτέρου.

Ο κ. Γ. Ροδόπουλος. Λέγει ὅτι κατὰ τὸν Θουκυδίδην «ἐπινοεῖσθαι ὅσοι χρησάμενοι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ὥστε ἐτέρων ἀρχεῖν δικαίωτεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γίνονται». Τοιαύτην δύναμιν λαβὼν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ὑπῆρξε κατώτερος ἑαυτοῦ καὶ δὲν ἔκαμε δικαίαν καὶ ἐπιεικὴ χρῆσιν. Δὲν ἔμπορεῖ τις νὰ μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι ἔκαμε κακὴν χρῆσιν, ἀλλὰ τὰ κόμματα διοικούνται μὲ πειθαρχίαν καὶ πειθαρχίαν ἐπέβαλεν εἰς τὸ κόμμα τοῦ ἄλλου ὅλ' ἐπὶ ἡχοῦ ἀποσύνθεσις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀδυναμία, κ. Βουλευτά, νὰ θεωρήσω τεματισθεῖσαν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ αὐταρχισμοῦ, μετὰ τὴν ἀρνήσιν ὅπως εἰδικευθῇ ἡ κατηγορία, ἀλλὰ νομίζων ὅτι καὶ διὰ τὸ κύρος τοῦ Κοινοβουλίου καὶ διὰ τὴν συνέχισιν ἀγαθῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Προέδρου τοῦ κυβερνῶντος κόμματος καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἄλλων κομμάτων, καλὸν εἶναι νὰ προσπαθῶ καὶ ἀνεύω τῆς εἰδικεύσεως τῆς κατηγορίας αὐτῆς, νὰ προσπαθῶ νὰ τὴν ἀποκαρῶ, διὰ νὰ μὴ ἀφίσω καμμίαν ἀμφιβολίαν εἰς οὐδέν· ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν πραγματικῶς νοθεύω τὸ Πολίτευμα ἢ δὲν τὸ νοθεύω. Μὴ δυνάμεις νὰ συναγωνισθῶ μὲ τοὺς ἀρχηγούς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς προσφάτου ἀναπληρωματικῆς ἐκλογῆς γεροντισκτοῦ εἰς Θεσσαλονίκην, περιορίσθην ἀπὸ τῆς κλίνης μου νὰ γράψω μίαν πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολήν, ὅπου προσεπάθουν νὰ υπερασπισθῶ τὴν πολιτικὴν μου. Εἰς τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν δὲν παρέλεψα νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς κατηγορίας, αἱ ὁποῖαι μοῦ διετυπώθησαν ἀπὸ πολλοὺς ἀρχηγούς τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ὁ μὲν ἐπιτρέψατε νὰ ἀναγνώσω — δὲν θὰ βαστάξῃ πολλὴν ὥραν — τὴν ἀκριβῆς εἶπον εἰς τοὺς Θεσσαλονικεῖς, διότι νομίζω ὅτι εἰς ὅλγας λέξεις συνάψω τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τοῦ αὐταρχισμοῦ. Εἶπον δηλαδὴ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. (Ἀναγινώσκει).

«Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἤρχισαν τελευταίως νὰ δεινολογοῦνται διὰ τὸ δυστύχημα αὐτό, ποῦ ἐπεφύλασσετο εἰς τὴν χώραν νὰ ἀποκτήσῃ πολιτικὴν καὶ κυβερνητικὴν σταθερότητα. Μὲ καταγγέλλουν ὅτι ἡ ἰσχὺς μὲ τὴν ὁποίαν μὲ περιέβαλεν ὁ λαὸς μὲ κατέστησεν αὐταρχικόν». Ὡμίλησα πρὸ ὀλίγου καιροῦ καὶ θεώρησα καὶ θεωρῶ ὅτι αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ πολιτικὴ σταθερότης εἶναι ἡ ὁποία καταγγέλλεται ἀπὸ τὴν ἀντιπολιτεύσιν ὡς αὐταρχισμός. Προσθέτω δὲ «ὅχι διότι ἐμποδίζω αὐτοὺς νὰ ἐκφέρουν ἐλευθέρως τὰς γνώμας των, οὔτε ἐμποδίζω αὐτοὺς νὰ διατυπώνουν συχνὰ καὶ ἐπερωτήσεις κατὰ τῶν Ὑπουργῶν. Μήπως δὲν ἔσπερξά ποτε τὴν ἄμεσον συζήτησιν οἰκισθῆ ποτε ἐπερωτήσεως, τὴν ὁποίαν ἡ ἀντιπολιτεύσις ἀπηύθυνε κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν ἄφισα τὴν συζήτησιν αὐτῆς νὰ λάβῃ τὴν εὐρυτάτην δυνατότητα ἐκθεσιν;» Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μνημονεύσω παρὰ τρεῖς μόνον ἐπερωτήσεις. Ὁ δὲ ἄρτου διήρκεσε 3 ὁλοκλήρους ἡμέρας, ἡ ἐπερωτήσις τῆς κινήσεως διήρκεσεν ἄλλο τὸ σὺν καὶ ἡ ἐπερωτήσις τοῦ Ναυτικοῦ διήρκεσε 4 συνεδριάσεις. Δὲν μπορεῖτε νὰ ἀρνηθῆτε ὅτι ποτὲ δὲν ἐζήτησα νὰ περιορίσω τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν. Εὐχαριστῶ τὸν ἀξιότιμον συμπόλιτὴν μου, ὁ ὅποιος ἀνεγνώρισεν ὅτι πράγματι δὲν μπορεῖ νὰ μοῦ ἀποδοθῇ τοιαύτη κατηγορία ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς. «Ἀλλὰ μήπως ἐχρησιμοποίησα ἔστω τὴν κοινοβουλευτικὴν δύναμίν μου διὰ νὰ περιορίσω τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου τῶν ἀντιπάλων μου; Μήπως δὲν ἔδειξα πάντοτε ὅτι εἶμαι εὐτυχής, ὅταν πεισθῶ ἐκ τῆς συζητήσεως τῶν νομοσχεδίων περὶ τῆς ὀρθότητος

τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀντιπάλων, νὰ ἀποδεχθῶ τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις; «Ὅλα αὐτὰ κανεῖς δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὰ ἀρνηθῇ, καὶ οὕτε ἐτόλμησαν νὰ τὰ ἀρνηθῶν οἱ ἀντίπαλοί μου. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ αὐταρχικότης μου ἐπιδεικνύεται, κατὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὅχι ἀπέναντί της, ἀλλὰ ἀπέναντι τῶν φίλων τῆς Κυβερνήσεως.» Δὲν ξέρω τὰς σκέψεις των, ποῦ νὰ τὰς γυρῶ. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἐκεῖ εἶναι, σὺ λέγουν, ἀπαγορεύεις πρὸς τοὺς φίλους σου νὰ ἔχουν γνώμην. Ὁ δὲ λέγων ὅτι εἶναι δικαίωμα τρίτου αὐτῇ ἡ ἔνστασις.

Ι. Κουνδουρος. Ἐσωτερικοῦ Δικαίου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ δὲν ἤξεύρω ἀκριβῶς τί εἶναι ἡ ἔννοια αὐτῇ τοῦ αὐταρχισμοῦ, ἀναγκάζομαι νὰ ὁμιλῶ καὶ περὶ αὐτῶν. Λοιπὸν ἔγραφα τότε ὅτι «ὅχι διότι ἐμποδίζω αὐτοὺς νὰ ἐκφέρουν ἐλευθέρως τὰς γνώμας των, οὔτε ἐμποδίζω αὐτοὺς νὰ διατυπώνουν συχνὰ καὶ ἐπερωτήσεις κατὰ τῶν Ὑπουργῶν, ἀλλὰ διότι ἐτόλμησα ἀποστῆ εἰς τὴν Βουλὴν, προκειμένου περὶ οἰκονομικοῦ νομοσχεδίου συναφοῦς πρὸς τὸν προϋπολογισμόν, τὸ ὅποιον ἀπέριψεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας ἡ πλειοψηφία ἀπετελεῖτο ἀπὸ φίλους μου, νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτῆς τῶν φίλων μου δὲν ἦτο κανονικὴ, καὶ ὅτι ὠρεῖται πρὶν ἀπορρίψουν τὸ νομοσχέδιον, νὰ ζητήσουν νὰ προσέλθῃ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἢ καὶ αὐτὸς ἐν ἀνάγκῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ ἐκκριθῶσιν, ἐὰν ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ἐτίθετο ἐν ζήτημα ἐμπιστοσύνης, καὶ εἰς περίπτωσιν καταρατικῆς ἀπαντήσεως, τότε μόνον νὰ καταψηφίσουν αὐτό, ἐὰν ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ἀποσχισθῶν ἀπὸ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Προσέθηκα, ἄλλως τε, τότε εἰς τοὺς φίλους μου, ὅτι δικαίωμα των εἶναι προφανές, ἀποσπῶμενοι ἀπὸ τοῦ κυβερνῶντος κόμματος, νὰ καταψηφίσουν τὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὡς οὐσιώδη στοιχεῖα πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός της, ἀλλὰ δικαίωμα καὶ καθήκον ἰδικόν μου ἐπίσης εἶναι, ἐὰν ἴδω ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δυσχεραίνεται οὐσιωδῶς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματός μου, νὰ ζητήσω τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, ὅπως κληθῇ ὁ λαὸς νὰ ἀποφασίσῃ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀποσχισθέντων φίλων τῆς Βουλῆς ἐνῶς ἡ προσφυγὴ αὕτη πρὸς τὸν λαόν, ὅπως λύσῃ καὶ ἄλλ' ἐνῶς ἡ προσφυγὴ αὕτη πρὸς τὸν λαόν, ὅπως λύσῃ καὶ ἀρχικῶς τὴν δημιουργηθεῖσαν διφορὰν, ἀποτελεῖ τὴν μεγαλύτεραν ἐκδήλωσιν εὐλαθείας πρὸς τὸν Συνταγματικόν μὲς Πολίτευμα, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐνόμισαν ὅτι ἀνεκάλυπταν καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο αὐταρχισμὸν. Ἡ ἀντιπολιτεύσις οὐσιαστικῶς θλιβέται, διότι ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐπιβάλλω εἰς τοὺς φίλους μου τὴν κοινοβουλευτικὴν πειθαρχίαν, καὶ διότι, ἀρχηγὸς ὢν ἐνὸς μεγάλου κόμματος ἀξίω, ἀφοῦ ἀκούσω τὰς γνώμας τῶν φίλων μου, ἐλευθέρως ἐκφερομένας, νὰ ἐπιβάλλω τελικῶς τὴν ἰδικὴν μου ἀντίληψιν.»

Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐπεξέτεινε τὴν κατηγορίαν καὶ εἰς ἄλλην κατεύθυνσιν, εἶπε δηλαδὴ ὁ κ. Τσαλδάρης, (ἀναγινώσκει τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολήν): «Ὁ κ. Τσαλδάρης ἀνεκάλυψεν ἐν τούτοις καὶ ἄλλην ἐκδήλωσιν τοῦ αὐταρχισμοῦ μου, ὅτι καθιστῶ σχεδὸν τυπικὴν τὴν ὑπουργικὴν ὑπόστασιν τῶν συναρχαίων μου, ἀρνούμενος εἰς αὐτοὺς πᾶσαν αὐτοβουλίαν. Ἐν τούτοις ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς γνωρίζει ὅτι συναργάται μου ὑπῆρξαν, ἐκ περιτροπῆς καὶ ἐπὶ μακρὰ συνήθως ἔτη, ὅλοι οἱ ἀριστεῖς τοῦ Πολιτικοῦ κόμμου τῆς Ἑλλάδος.

Φαντάζεται ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅτι θὰ εἶχε καταστῇ δυνατὴ ἡ συνεργασία μου μὲ τοὺς μακαρίτας Ρέπουλην, Δημητράκοπουλον, Κορομηλῆν καὶ Στράτον, μὲ τοὺς κ. κ. Μιχαλκοπούλου, Σοφοῦλην, Καφαντάρην καὶ Παπαναστασίου, ἂν ἤμην τοιοῦτος εἶον μὲ φαντάζεται αὐτός; Καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ συνεργάται μου ἀνέχονται τοὺς ἀριστεῖς τοῦ πολιτικοῦ κόμμου τῆς Βουλῆς. Ἐξαίρουμένου τοῦ κ. Τσαλδάρη καὶ τοῦ μακαρίτου Γούναρη συνεργάται μου ὑπῆρξαν ὅλοι ὅσοι κατὰ τὴν τελευταίαν εἰσοσπείν ἀνεδείχθησαν εἰς τὴν πολιτικὴν κοινότητα τῆς Ἑλλά-

δος. Καὶ πιστεύω ὅτι ἐπὶ τοῦς συνεργάτας μου θὰ ἀναδειχθῇ τὸ πλεῖστον τῶν μελλόντων ἀριστέρων.

Ὁ δὲ ἀναφέρει εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ κατηγορία αὐτῇ, ὅτι περιορίζω τὴν αὐτοβουλίαν τῶν Ὑπουργῶν, εἶναι ἀσυστάτος, ὥστε, ἐν κατὰ τὸ παρελθόν, ἔτος ἀποστῶσα ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας, διότι μετέβην εἰς τὰ Λουτρά, εἰς τὸ Μπανιόλ, μετέβην ν' ἀκούσω καὶ τὰς μελοδραματικὰς παραστάσεις, μετέβην καὶ εἰς τὴν Γενεύην καὶ εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. καὶ εἰς τὸ Παρίσι δι' οἰκογενειακῆς φέσεως ὑπαθέσεις, ἐνῶ, λέγω, ἀπουσίασα ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἤξεύρετε πόσες φηρὲς ἐθεώρησαν οἱ συνάδελφοί μου ἡ ὁ ἀναπληρωτὴς μου ἀντιπρόεδρος ἀναγκάσων νὰ μὲ συμβουλευθῶν, νὰ μοῦ παραγγίλῃ τὴν ἔστω χίαν μου, διὰ νὰ μὲ συμβουλευθῶν ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἀνεφάνησαν καὶ νομίζω ὅτι ἦτο μετὰ αὐτῶν καὶ τὸ σταθιδικόν. ἤξεύρετε εἰς τρεῖς μῆνας πόσες φορές μοῦ ἀπηυθύνθησαν; Δύο ὁ κ. Βουρλούμης ἐτήλεγαφῆσεν ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐγεννήθη διαφωνία, ἐννὴν πρὲς τὸ πᾶν τῶν 40 ἐκαστοῦ, τὸ ὅποιον ἐκ τοῦ ἐλαττωθέντος φόρου τοῦ καπνοῦ εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς τὰ Ταμεία Προστασίας Καπνοῦ, ἐὰν πρὲς νὰ δανείσωμεν ἐκ τούτου ἐν ποσὸν ἐξ 20 ἐκαστοῦ, διὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος. Μοῦ εἶπε δὲ ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῇ καὶ ἡ ἰδική μου γνώμη. Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἀπήντησα λέγων ὅτι ἐγκρίνω τὴν γνώμην τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ τοῦ κ. Γορβούμη.

Α. Μιχαλκοπούλου (Ἀντιπρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου). Ὁ κ. Βουρλούμης σὰς ἠρώτησε ἐὰν ἔχετε δώσει ὑπόσχεσιν

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀς εἶναι, αὐτὸ ἐνθυμοῦμαι. Ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης ὅτι ὁ συνάδελφός μου ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τότε Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας μοῦ ἐζήτησε τὴν γνώμην μου διὰ ζήτημα νομίζω ἀφορῶν τὴν Πάουερ καὶ τοῦ ἀπῆντησα ὅχι βέβαια μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις: «δὲν μὲ ἀφίεις ἤσυχα νὰ κόμω καὶ ἐγὼ τὰ Λουτρά μου καὶ ὅταν γυρίσω τὰ ἱέρη: Δὲν ἀποφασίζετε σὰς νὰ τελεώσεται τὸ ζήτημα, χωρὶς νὰ ἀπευθύνεσθε σὰ μένα;» Νομίζω ὅτι αὐτὴ ἡ πληροφορία θὰ γεννήσῃ ἐκπληξιν εἰς πολλοὺς καὶ ἐκ τῶν φίλων μου καὶ ἐκ τῶν ἀντιπάλων μου, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ μου εἶναι πικροί, τοὺς ὁποίους ἐγὼ διευθύνω. Τώρα, βέβαια, εἰς τὰ μεγάλα ζητήματα ὅλοι οἱ συνάδελφοί μου θεωροῦν ἀναγκάσων νὰ μοῦ ζητήσουν τὴν γνώμην μου. Εἶναι κανονικὸν πράγμα αὐτό. Δὲν πηγαίνω νὰ τοὺς ἐνοχλήσω. Ἐρχονται οἱ ἴδιοι καὶ καμμιὰ σὰς δυστορῶ διότι ἐρχονται, ἀλλὰ θὰ σὰς δώσω μίαν ἄλλην πληροφορίαν. Ξέρετε ὅτι κατὰ τὸ καθιερωμένον ἐδῶ σύστημα, ἄλλοτε δὲν ἐγένετο κανεὶς διορισμὸς ὑπαλλήλου εἰς κανένα Ὑπουργεῖον ἐὰν δὲν ἤρωτᾷτο ὁ Πρωθυπουργός; Νομίζω μάλιστα ὅτι ὑπῆρχεν ἰδιαιτέρον Γραφεῖον παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ πιστοχρεώσεως τῶν ὑπαλλήλων μεταξὺ τῶν διαφόρων φίλων τοῦ κόμματος.

Λοιπὸν ἐξαίρουμένων τῶν περιπτώσεων κατὰ τὰς ὁποίας πρόκειται περὶ διορισμοῦ ὁ ὁποῖος γίνεται ἐπὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ποῦ εἶναι φυσικὸν νὰ ἐπικρατῇ ἡ γνώμη ἡ ἰδική μου, ἀλλ' αὐτοὶ εἶναι ὀλίγοι καθὼς ξέρετε, ἐξαίρουμένων αὐτῶν δύνασθε νὰ ἐρωτήσητε ὅλους τοὺς Ὑπουργούς καὶ τοὺς νέους καὶ τοὺς παλαιούς ἐκ τῶν ὁποίων μερικοὶ εἶναι εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἐὰν μίαν κἂν φορὰν ἐζήτησα νὰ ἐπέμβω εἰς τὰ ζητήματα τῶν διορισμῶν. Μίαν φορὰν καὶ μόνον ἀπηυθύνθη ἐν τὸν κ. Παπανδρέου διὰ μίαν ἐπιστολὴν καὶ τοῦ συνέστησα ἐν πρόσωπον, νομίζω διὰ νομικὸν σύμβουλον κάποιου ὁργανισμοῦ αὐτονόμου δημοσίου δικαίου, τοῦ εἶπα δηλαδὴ ὅτι τὸν τάδε σοῦ τὸν συνιστῶ πολὺ. Δὲν ξέρω μάλιστα τὸ ἔκαμει; ἀμφιβάλλω (Παρότρως). Αὐτός εἶναι κύριος ὁ αὐταρχισμὸς μου, αὐτὴ ἡ ἔλλειψις τῆς αὐτοβουλίας τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ συνάδελφοί μου. Ἀλλ' ἐγὼ δικαιούμαι κύριοι Βουλευταὶ νὰ προκαλέσω—δὲν εἶναι σχῆμα λόγου—τὸν κύριον Καφαντάρην καὶ τὸν κύριον Παπαναστασίου οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν συνεργάται μου ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ εἰπουν

ἂν εἶχον νὰ παραπνευσθῶν μίαν κἂν φορὰν, διότι δὲν τοὺς ἀρῶκα τὴν ἀπαιτούμενην εἰσθερίαν ἐνεργείας ὡς Ὑπουργῶν.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν εἶχον οὐδέποτε, οὐδεμίαν ἐπέμβασιν σὰς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι τὸ ἴδιον θὰ βεβαιώσῃ καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου.

Ι. Κουνδουρος. Ἡ κατηγορία εἶναι ὅτι ὑπέστητε μεταβολήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρῶτον σοῦ συνιστῶ νὰ μὴ μὴ ἂς πολὺ καὶ νὰ θυμᾷσαι ὅτι εἶσαι ἄερωστος.

Βέβαια εἶναι δυνατόν μὲ τὴν ἡλικίαν διὰ νὰ μὴ εἰπω μὲ τὸ γῆρας—εἶναι τόσον σκληρὰ γέλι—μὲ τὴν πρόδον τῆς ἡλικίας εἶναι δυνατόν νὰ ἔγινε αὐταρχικότερος. Ἀλλὰ βεβαίως οἱ ἄνθρωποι ὅσον προχωροῦν εἰς ἡλικίαν εἶναι μαλακώτεροι, δὲν ἐξαγριώνονται περισσότερο, ἄλλως τε ἐδῶ ἀνέφερα ὠρισμένα γεγονότα ἐκ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται πῶς συμπεριφέρθη ἡ ἐρυσὶ καὶ ἐφέτος πρὸς τοὺς συναδέλφους μου.

Ἐτελείωσα μὲ τὰς σχέσεις μου μὲ τοὺς συναδέλφους καὶ ἐπανέρχομαι πάλιν εἰς τὸν αὐταρχισμὸν προσπαθῶ ὁ δυστυχὴς ὁ κατηγορούμενος νὰ ἀνέρω καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, ποῖται εἶναι ἀκριβῶς αἱ κατηγορίαι αἱ ὁποῖαι μὲ βαρύνουν, διὰ νὰ μπορέσω νὰ τὰς ἀποκαρῶ. Λοιπὸν ζητῶντας νὰ εἶρω αὐτὰς, εἶδα ὅτι ὅχι μόνον ὅπως ἀνέφερα πρὸ μ. κ. ἐπὶ μακρὰς ἡμέρας ἐσυνεχίσθη ἡ συζήτησις ἐπερωτήσεων εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλ' ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν δὲν ἐζήτησα τὴν ἐπαρμόγην τοῦ ἐδάρου 3 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, τὸ ὅποιον ἐπιτρέπει μετὰ ὠρισμένην διήρκειαν τῆς συζητήσεως νὰ περιορισθῇ ὁ λόγος εἰς μικρότερον χρονικὸν διάστημα.

Νὰ υπομνήσω ἀκόμη ὅτι ἐνῶ ἀπὸ τὴν πρώτῃν ἐδομαδία ἀπὸ τῆς ἀνάδου μου εἰς τὴν ἀρχὴν ἐζήτησα τροποποιήσιν τοῦ κανονισμοῦ διὰ νὰ εἰσαχθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ συντομοτάτη διαδικασία, ἡ ὁποία εἰσάχθη τελευταίως πρὸ δύο ἐτῶν ἐπὶ Πουανκαρέ εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν καὶ ἐπὶ τῇ βλάσει τῆς ὁποίας κατορθώθη ὅπως ψηφισθῶν εἰς διάστημα 18 ὥρων ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ Γερουσίαν Νομοσχέδια διὰ τῶν ὁποίων νομίζω ἐπεδύλλοντο νέοι φόροι 10 χιλ. ἐκατομμυρίων φράγκων. Δὲν ἐπέμεινα νὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος διότι εἶπον ὅτι ἀντίκειται εἰς τὰς συνήθειας τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἄλλων Κομμάτων, καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ ἐπιμείνω εἰς τοῦτο. Πρέπει δὲ νὰ εἰπω ὅτι μετ' ὀλίγους μῆνας ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν Βουλὴν μου ἀπέδειξεν ὅτι δὲν θὰ ἐπλήρουν πραγματικὴν ἀνάγκην, διότι πράγματι αὐτὴ ἡ δυσκολία δὲν παρετηρήθη ποτὲ ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν. Τὸ ἀναγνώριζω εὐχαρίστως καὶ προσθέτω μάλιστα τοῦτο τοσοῦτον μάλλον καθύστερον γνωρίζω ὅτι ὅχι εἰς τὴν παρούσαν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ὅταν θὰ ἔχωμεν Κυβέρνησιν ὀλιγώτερον ἰσχυράν, ἐλπίζω ὅτι τότε θὰ εἶμαι εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, διὰ νὰ βοηθήσω νὰ εἰσαγάγωμεν αὐτὸν τὸν θεσμόν ἄνευ τοῦ ὁποίου μία Κυβέρνησις ὅχι πολὺ ἰσχυρὰ θὰ εἶχε προτιμήματα εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος. Τώρα διερωτῶμαι, τὸ ὅτι κληθεῖς ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ νὰ κυβερνήσω τὴν χώραν μου καὶ εἶμαι ἄλληθὺς Κυβερνήτης, αὐτὸ μήπως ἀποτελεῖ αὐταρχισμὸν, τὸ ὅτι παρέμεινα εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς μονοσοῦς θητείας τὴν ὁποίαν ὁ συμπαθὲς τῆς μου φίλος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἤθελε νὰ καθιερώσῃ διὰ τὸ ἔξωκωμ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τὸ ὅτι καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας αὐτῆς παρέμεινα εἰς τὴν ἀρχὴν, μὴ εἶναι καὶ αὐτὸ αὐταρχισμὸς, ἀφοῦ ἐπὶ τέλους αὐτὴ ἡ ἀρχὴ δὲν ἀναγράφεται καὶ εἰς τὸ Συνταγμα;

Τὸ ὅτι ἀρνούμαι νὰ ὑποκύψω εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, ὅπως ἐπαναφέρω τὴν ἀναλογικὴν ψῆφον, ἡ ὁποία θὰ ἡνῶει τὴν περαιτέρω κατὰστασιν τῶν κομμάτων καὶ θὰ ἡμποδίζε τὴν κυβερνητικὴν σταθερότητα, μήπως τοῦτο εἶναι διὰ τὸ ὅποιον κατηγοροῦμαι ὡς αὐταρχικός τὸ ὅτι—προκειμένης συζητήσεως ἐπερωτήσεως—ἀφοῦ ἐξέθεσα τὰ μέτρα ποῦ ἔλαβον διὰ τὸ Κωπαϊδικόν

Ἄλλὰ δὲν ἡμποροῦσαν ἄραγε νὰ μοῦ ἔλεγον ὅτι ὁ Βενι-
ζέλος ἀπὸ ἑνὸς ἐγωϊσμοῦ, ἀπὸ μίαν ἐγωπαθεῖαν, διὰ νὰ μὴ
παρχυρῶθῃ ἔστωι, ἠρνήθῃ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς
τὴν Παιδείαν, ἐνῶ ἦταν ἀναγκαστικὴ Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι θὰ
εὕρισκετο κανεὶς νὰ εἶπῃ ἀληθῶς τὸ τρομερὸν πᾶν ὅτι
ἐγὼ ἀπὸ μνηστεικῶν πρὸς τὸν ἑλληνοκτονὸν λαὸν ἠρνήθην νὰ
ἐπιστρέψω, αὐτὸ δὲν τὸ πιστεύω. Τὸ ἀποκλείω. Ἄλλὰ θὰ ἔλε-
γον: Ἐπειδὴ εἶπε πῶς δὲν ἔρχεται δι' αὐτὸ δὲν ἔρχεται. Αὐ-
τὸ τὸ πρόβλημα πῶς συνειδησέως τὸ ἔλυσα μὲ τὴν ἀπόφα-
σιν νὰ ἐπανέλθω καὶ ἦλθα μὲ ὅσῃν δύνάμειν εἶχον τότε διότι
ἡ μικρὰ διάρκειά τῶν διαπραγματεύσεων τῆς Λωζάνης εἶ-
χε κλοῖσει βαρύνοντα τὸ νευρικόν μου σύστημα καὶ κατα-
στρέφει τὴν ὑγείαν μου. Ἐπανήλθον καὶ ἀνέλαβα τὴν ἐξου-
σίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ δυσχέρειαι τοῦ ἔργου καὶ αἱ ἀντι-
δράσεις τὰς ὁποίας ἔυρον μὲ τὴν κλονισμένην ὑγείαν μου ἐ-
φθασαν εἰς ἀποτέλεσμα, ὥστε ἠναγκάσθην νὰ παραιτηθῶ.
Παρητήθην λοιπὸν καὶ ἀπῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὰ ξένα μὲ
τὴν πεποίθησιν πλέον ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα ἐτελείωσε, δὲν θὰ
εὗρεθῶ τοῦ λοιποῦ εἰς ἀναλόγους ἢ ὁμοίως περιστάσεις, τὸ
πᾶν εἶναι ξεκαθαρισμένον. Ἡ ὑγεία μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει
ν' ἀναμιχθῶ. Ἐπομένως, ὅσας τοῦ λοιποῦ θὰ ἔχω τοιαύ-
τας ἀναλόγους ἐνοχλήσεις, εἴτε ἐπικλήσεις, ἢ ἐκακλήσεις ἢ
ὅπως θέλετε ὀνοματέεστας, θὰ ἔχω νὰ λέγω καὶ θὰ εἶμαι
ἐλικρινῆς ὅτι ἡ ὑγεία μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐπανέλθω
πλέον καὶ ν' ἀναλάβω ἀγῶνας πολιτικούς. Ἀλλὰ διὰ λόγους
εἰς τοὺς ὁποίους δὲν θέλω καθόλου νὰ ἐνδιατρίψω διὰ νὰ μὴ
δημιουργήσω καμμίαν ἀφορμὴν συζητήσεως μὲ τὸν ἀγαπη-
τόν μου ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν ἐπανήλθον εἰς τὴν πολι-
τικὴν σκηνήν, ἐπανήλθον μὲ τὴν μεγάλην ἀνησυχίαν μάλιστα
ὑποστὸν τὸν ἐξευτελισμὸν μετὰ ἑνὸς ἢ δύο μῶνας δὲν εἶπω:
Συμπαθῶτε με καὶ πάλιν, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἱκανὸς γιὰ τέ-

τοια πράγματα. Εύτυχως τὰ πράγματα ἀπέδειξαν ὅτι ὅταν παρῇλθον τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κλονισμοῦ τὸν ὁποῖον εἶχον πάθει εἰς τὴν Λοιζάνην καὶ ἡ υγεία μου ἀπεκατεστάθη καὶ σήμερον ὅπως μὲ βλέπετε ἀπὸ ἀπόψεως υγείας ἀρκετὰ καλὰ τὰ καταφέρνω. Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπητε ὅλη αὐτὴ ἡ περικοπὴ τοῦ λόγου εἰς τί ἐξηγήμην;

Νὰ μὰς εἴπῃς ὅτι ἀπετέλεσες κάποιαν ἀνωμαλίαν εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν, διότι δὲν ἤλθες νὰ ἐξηγήσῃς εἰς τί συνίσταται ἡ ἀνωμαλία αὕτη; Λοιπὸν καταλήγω νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἀπ' ἧς τὴν τελευταίαν αὐτὴν φορὰν εἰσῆλθον εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν βεβαίως διέφερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους πολιτικούς κατὰ τοῦτο, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι εἶχον νὰ κάμουν ἀκόμη τὸ στάδιόν των, οἱ δὲ νεώτεροι ἀπὸ ἐμὲ δὲν διατέλετον ἀσκούντες τὴν ἀρχὴν ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὥστε νὰ εἰπῶ ὅτι ἐξήντηλιν τὸ στάδιόν των. Ἐγὼ εἶμαι εἰς ὅλους διάφορον θέσιν, ἐγὼ εἶμαι εἰς ἡλικίαν μεγαλύτεραν, νομίζω ἀπὸ μερικούς, πᾶντως μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους πολιτικούς ἀρχηγούς. Ἐγὼ ἡσυχῆσα τὴν ἀρχὴν ἐπὶ μακρὰ ἔτη καὶ ἂν ληρῶ ὑπ' ὅψι ἐπὶ ποίας περιστάσεις ἡ κῆρυξ τὴν ἀρχὴν ὅλ' ἀναγνωρίσῃς ὅτι οἱ χρόνοι ἐκείνοι, ὅπως εἰς τὸν πόλεμον νομίζω ἀναγνωρίζονται διὰ τοὺς στρατιωτικούς διπλοὶ διὰ τὴν σύνταξίν των, πρέπει νὰ ὑπολογισθῶν καὶ δι' ἐμὲ. Ἐγὼ μίαν μακρὰν ὑπηρεσίαν ἀσκήσας τὴν ἀρχὴν ἐπὶ 30 χρόνια. Πρῶτον αὐτό. Δεύτερον ἐπαναλαμβάνω ἡ ἡλικία ἡ ὁποία μὲ ἔκρινεν ὥστε δεχόμενος τὰ βάρη τῆς ἀρχῆς νὰ ἐργάζομαι μὲ ὅλην μου τὴν ὁρεξίν. Ἡμπορῶ νὰ εἰπῶ ὅτι δὲν ἀσκήσας τὴν ἀρχὴν σήμερον μὲ ὀλίγω ἔρπον ὁρεξίν, οὔτε μὲ ὀλιγωτέρων εὐτυνηθητικῶν ἀπὸ ἐκείνων τὴν ὁποίαν ἐδείκνυν ὅταν ἤμουν 30 χρονῶν. Εὐτυχήσαμεν εἰς μικρὸν τόπον ὅλοι παρεκκολληθῶμεν τὰ γενόμενα καθ' ἑκάστην καὶ ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς πνευματικούς καὶ ἄλλους ἐργαζόμενους εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐργάζονται περισσότερο ἀπὸ ἐμὲν σήμερον. Λοιπὸν ἐν κατακτῶν τοῦτο δὲν διαφέρω ἀπὸ κανένα ἄλλον, ὅμως διαφέρω εἰς ἕνα ἄλλο πρᾶγμα, διαφέρω κατὰ τοῦτο. Ἐργάζομαι, κάμνω τὸ καθήκον μου, ἀλλὰ ἐὰν τὴν ὥραν ποὺ θὰ ἔλθῃ ἡ κρίσις τοῦ λαοῦ, ὁ λαὸς μοῦ δώσῃ ψῆλλον πορεύς ἐγὼ ὅχι μόνον δὲν θὰ δυσφορήσω ἀλλὰ ὅλ' εὐφρῶ μὲ ἕνα μεδίον καὶ ὅλ' εἰπῶ, ὅς ὑπάγομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ξεκουρασθῶμεν καὶ ὀλίγον, νὰ μὴ παρεξήγηθῇ δὲν ὅλ' εὐφρῶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, ἀλλὰ θὰ ἀσκήσω τὴν ἀντιπολίτευσιν, θὰ φύγω μὲ κάποιαν ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν ὅτι ἔκκαμα τὸ καθήκον μου. Δὲν ἡμπορῶ νὰ κάμω τίποτε ἄλλο, διότι τὸ ἀφεντικὸ δὲν θέλει. Ἀλλὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἡ ἀποστολὴ εἶναι πολὺ εὐκολωτέρα.

Κ. Ζαβιζιάνος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα 20 ἔτη πολιτευόμενος ἐκείναι μόνον ἕνα μῆνα ἀντιπολιτευόμενος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λοιπὸν αὐτὸ τὸ γεγονός ὅτι ἐγὼ τὴν ὥραν ποὺ ἀντιμετωπίζω ἐνδεχομένην καθόδον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. ἔχω αὐτὴν τὴν ικανοποίησιν, ἐνθὺ δὲν νομίζω ὅτι αὐτὴν ἡμποροῦν νὰ τὴν ἔχουν ὅλοι οἱ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀκόμη νὰ κάμουν τὴν σταδιοδρομίαν των καὶ τὸ γεγονός ἀκόμη ὅτι ἀναμειχθεὶς εἰς τὰ μεγάλα γεγονότα δὲν ἔχω βεβαίως τὴν πολιτικὴν ζωὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κάμω ἀνάλογα, ὅλα αὐτὰ δημιουργοῦν μίαν ἀνωμαλίαν, ὅτι ἔχετε ἐμπρός σας ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἰσχυρὸς κυβερνήτης, ὁ ὁποῖος ἔχει ὁρεξίν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενος, ἐπ' ὅσον ἀπολαύει τῆς καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης, εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀπέλθῃ, μὲ ὅλον τὸ μεδίον εἰς τὰ χεῖλη καὶ τὴν ψυχὴν, ὅταν εἶναι ἡ ὥρα νὰ ἀπέλθῃ. Ἀλλ' αὐτό, ὅς τὸ εἰπώμεν, μοι δίδει μίαν ὑπεροχὴν ἀπέναντι τῶν ἄλλων, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τὴν ἀνωμαλίαν. Ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ, πῶς θέλετε νὰ διορθωθῇ αὕτη ἡ ἀνωμαλία; Προκείμενον περὶ ἱππικῶν ἀγώνων, ὅταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀναβήτας εἶναι ὑπερότερος ἀπὸ τὸν ἄλλον... Ἐγὼ καθίζουν ἕνα πρόσθετον βᾶρος τοῦ ἐλαφροῦ, φέρουν τὴν ἰσορροπίαν καὶ γίνονται τὰ πράγματα καλὰ. Αὐτὸ δυστυχῶς δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς πολιτικούς ἀρχηγούς. Οἱ ἀγῶνες οἱ ἱππικοὶ ἔχουν ὡς ἐπαθλὸν τὴν ἡθικὴν νίκην ἡ ὁποία δίδει εἰς τὸν ἰδιωτήτην τοῦ ἵππου τὴν ικανοποίησιν τοῦ ἀ-

θλητισμοῦ, καὶ πολλάκις καὶ μίαν χρηματικὴν ικανοποίησιν, διότι ἡ διατήρησις σταθλῶν καὶ ἵππων εἶναι δαπανηρὰ. Ἀν κερδίσῃ μπόρῃ νὰ τοῦ μείνῃ καὶ κάποιον κέρδος. Ἀλλὰ εἰς τοὺς πολιτικούς ἀγῶνας δὲν ἀνταγωνίζομεθα ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, δὲν ἀνταγωνίζομεθα διὰ τὰ προσωπικά μας συμφέροντα, ἀνταγωνίζομεθα διὰ τὰ γενικά συμφέροντα καὶ ἐπομένως ὁ λαὸς δυσκόλως θὰ ἐδέχτο νὰ δημιουργήσωμεν διὰ τὸν ἐλαφρότερον πολιτικόν, ὅς τὸν εἰσπύμεν ἔτσι, νὰ τοῦ δώλωμεν κάποιον ὁδὸς πρόσθετον καὶ νὰ τὸν κάμωμεν νὰ τρέχῃ τὸ ἴδιον μὲ τοὺς ἄλλους. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως, ἀσχοληθεὶς εἰδικότερον εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος καὶ τὴν εὑρεσίν τῆς δυνατῆς θεωρίας, ἐφάρτε νὰ ἀνακαλύψῃ ἕνα πρᾶγμα. Εἶπε δηλαδή, ὁ κ. Βενιζέλος κατέχει μίαν ἐξαιρετικὴν θέσιν ἂν μείνῃ δὲ μέσα εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ἀνωμαλία. Ὑπάρχει μίαν θέσιν ἡ ὁποία καὶ τὸν κ. Βενιζέλον νὰ ικανοποιήτῃ καὶ νὰ μὴ μείνῃ καὶ ἡ ἀνωμαλία, θὰ τὸν δώλωμεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους.

Βέβαια, κύριοι Βουλευταί, τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους εἶναι τιμητικώτατον. Ἀλλ' ἐγὼ πιστεύω ὅτι καὶ ἐκείνος ποὺ τὸ κατέχει σήμερον καὶ ἐκείνος ποὺ τὸ κατεῖχε προηγουμένως, εἶναι πολὺ ἀξιώτερος ἀπὸ ἐμὲ διὰ τὸ ὅψιλον τῶν αὐτῶν ἀξιών. Ἀντιθέτως πιστεύω ὅτι διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ, χωρὶς καμμίαν ψευδομεταρροσύνην, πιστεύω καὶ λέγω ὅτι δι' αὐτὸ ἡ μάλλον εἰς αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, ἐγὼ ἡμπορῶ νὰ προσφέρω ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον περισσότερας ὑπηρεσίας. (Χειροκροτήματα).

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, κύριοι Βουλευταί, ὁ ὁποῖος μὲ ἠνάγκασε νὰ ἀρνηθῶ νὰ ἔλθω εἰς τὸν τιμητικώτατον αὐτὸν θώκον. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον καὶ σήμερον δηλώ ὅτι ἀρνούμαι ν' ἀλλάξω τὴν ἔδραν, τὸ κάθισμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ μὲ τὸν θώκον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον εὐρίσκαμαι εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην νὰ πληροφρήσω τὸν ἀξιώτημον Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ μὴ δεχθῶ ποτὲ τὸ ἀξίωμα αὐτό. Θὰ κάτσω ἐδῶ, ἐπ' ὅσον εἶμαι χρήσιμος καὶ τὴν στιγμήν ὅπου δὲν θὰ εἶμαι χρήσιμος νὰ ἐργάζομαι ἐδῶ, διότι ἡ υγεία μου δὲν ὅλ' ἀνὰ τὸ ἐπιτρέπῃ. Ὅλ' ἔχω τὸ δικαίωμα ν' ἀποσυρθῶ καὶ ν' ἀναπαυθῶ καὶ ἐγὼ. Λοιπὸν ἐπιθυμῶ διὰ νὰ μὴ δημιουργήται καμμία παρεξήγησις, νὰ τὸ μάθῃ καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως, νὰ μὴ μέσα εἰς τὴν συνέδρσίν του, ὅτι μὲ σιανδρότε ἐπιμονὴν δὲν θὰ μὲ ἀναγκάσῃ καμμίαν ἡμέραν ν' ἀνέλθω ἐκεῖ ψηλὰ ὅπου μὲ προορίζει. Μόνον ἡ καὶ τῆς ψήφου ἡμπορεῖ νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν ἔδραν τὴν ὁποίαν κατέχω σήμερον. Καὶ μάλιστα τὴν στιγμήν καὶ τὴν ὁποίαν θὰ καταλάβω πολὺ καλὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν, ὅτι ἡ ἐκλογὴ θὰ εἶναι δυσμενὴς ὅλ' ἐμὲ, χωρὶς νὰ περιμένω ἀπὸ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα, ὅλ' ἐμὲ, χωρὶς νὰ ὑποβάλω εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τὴν σπεύσω νὰ ὑποβάλω εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τὴν παραίτησίν μου. Ἀλλὰ καὶ τότε δυστυχῶς πρέπει νὰ ἔχῃ ὅψιν του ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως, ὅτι καὶ τότε δὲν ὀ' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ ἐμὲ. Ἐάν, ὅπως εἶναι ἐνδεχόμενον εἰς τὰς προσεχέας ἐκλογάς, ὁ λαὸς δὲν ἐπιδοκιμάσῃ τὴν πολιτικὴν μου, ὅλ' μείνω, ὡς ἐλπίζω, ἀρχηγὸς τῆς μετέπειτα ἀντιπολιτεύσεως τότε Ἀλλ' ἐὰν καὶ αὐτὸ δὲν γίνῃ ὅλ' γίνω ἀρχηγὸς ἐνὸς τμήματος εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐάν καὶ αὐτὸ δὲν γίνῃ θὰ εἶμαι πάντως βουλευτής. Ἐλπίζω νὰ μὴ πάθω ὅτι ἐπαθλὸν εἰς τὸ 1920, νὰ μὴ πάρω οὔτε εἰσιτήριον εἰς τὴν Βουλὴν. Ἀλλὰ καὶ ἂν συμβῇ αὐτό—καὶ αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀποκρούσωμεν, διότι συνέδρ καὶ ἄλλοτε πληροφρῶ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως ὅτι ἡ βουλευτικὴν εἰσιτήριον θὰ πάρω ἡ ἐφημερίδα θὰ βγάλω, ὅπως καὶ ἄλλοτε γινώσκω. (Γέλωτες, χειροκροτήματα). Ἐάν συμβῇ τοιαύτη περιπέτεια παρακαλῶ ἐκείνους ἐκ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτέρυγας ἐάν ἀλλήνται καὶ οἱ ὅποιοι ὡς ἄνθρωποι μὲ συμπαιθῶν, παρακαλῶ, λέγει, νὰ μὴ ἀνησυχῇσουν. Μὴ νο-

μίσετε ὅτι θὰ μοῦ κοστίσῃ. Θὰ ἐπανέλθω εἰς τοὺς παλαιούς μου ἑρωτας, εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον, διότι μὲ ἐλκύει τρομερὰ, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ εἶμαι κίτρινος δημοσιογράφος.

Δι' αὐτό, κύριοι Βουλευταί, καλὸν εἶναι οἱ σπεύδοντες νὰ εὐρουν τρόπον νὰ διορθώσουν αὐτὴν τὴν ἀνωμαλίαν, νὰ ἐννοήσουν ὅτι δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ ἀπαλλαγῶν τῆς παρουσίας μου, ἄλλος τρόπος ὁριστικὸς παρὰ εἰς καὶ μόνος. Ἡ ἡλικία μου παρέχει κάποιαν ἐγγύησιν ὅτι ἡ ἐξαφάνισίς μου ἀπὸ τὴν πολιτικὴν σκηνὴν καὶ τὴν ἄλλην, ἄλλως τε, δὲν εἶναι καὶ ζήτημα μακροτάτου χρόνου. Ἐν τούτοις, κανεὶς ἐκ τῶν προτέρων δὲν μπορεῖ νὰ ὀρίσῃ τὸν χρόνον αὐτὸν τῆς φυσικῆς τέλος πάντων ἐπεμβάσεως καὶ δι' αὐτὸ ἀρνούμαι νὰ ἀναλάβω ρητὴν ὑποχρέωσιν νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἰς ὁρισμένην ὥραν, δὲν τὸ ἡξέυρω ποτὲ θὰ γίνῃ. Ὑποθέτω νὰ μὴ περάσουν παρὰ πολλὰ χρόνια, διότι δὲν θέλω νὰ περάσῃ ἀπρακτος ἡ προθεσμία ποὺ θὰ ὀρίσω νὰ μοῦ εἰπῶν ὅτι παρεβίασα τὴν ὑπόσχεσίν μου.

Τώρα θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε, κύριοι Βουλευταί, νὰ συνεχίσω τὴν ὁμιλίαν μου εἰς τόνον κάπως, ὅς εἰπώμεν σοβαρώτερον. Τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, κύριοι Βουλευταί, εἶναι τὸ ἀριστον τῶν πολιτευμάτων ἀπὸ ὅσα μέχρι τοῦδε καθώρθωσεν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπινοήσῃ διὰ τὸ δυσχερέστατον αὐτὸ ἔργον τῆς διακυβερνήσεως τῶν λαῶν. Ἀλλ' ἐνθὺ εἶναι ἀριστον, ἔχει πλεῖστα ἐλλειψώματα. Ἀς πάρωμεν ἐκεῖνα τὰ ὅποια μνημονεύει εἰς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων συνταγματολόγων πρὸ τῆς σάρων ἐτῶν ἀποθανόν, ὁ Ἰσμεν. Ἀναφέρει ὡς πρῶτον ἐλάττωμα ὅτι τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐν Γαλλίᾳ ἀφί-ναι εἰς τὴν Ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους ἕνα ρόλον πολὺ ὀχρὸν. Ἀλλὰ πρόσθετον, διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ εἰς τινὰς ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἶναι κακὸν τὸ πολίτευμα ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔχει θέσιν κάπως ἰσχυροτέραν ἀπὸ τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα, τὸν κοινοβουλευτικὸν Βασιλέα, διότι ἔχει τοῦλάχιστον τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται ἐν Γαλλίᾳ νὰ προεδρεύῃ τῶν Ὑπουργικῶν Συμβουλίων καὶ δύναται ἐπομένως νὰ ἐξασκῇ ἄμεσον τὴν ἐπιρροήν του ἐπὶ τῶν κυβερνητικῶν ἀποφάσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἰς κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα δὲν θὰ ἦτο ἀνεκτὸν γινόμενον ἐκτός εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις εἰς τὰς Συμβουλία τοῦ Στέμματος λεγόμενα. Αὐτὸ λοιπὸν δὲν θὰ μὰς ἀπασχολήσῃ ἐδῶ, διότι εἶναι κοινὸν ἐπαναλαμβάνω ἐλάττωμα ἐν γένει τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος εἴτε βασιλευσμένου εἴτε δημοκρατουμένου. Μάλιστα εἰς τὴν περίστασιν εἶναι μεγαλύτερον τὸ ἐλάττωμα. Ἀλλὰ ἐλάττωμα εἶναι, ὅπως ἐξετίσεται ἐν Γαλλίᾳ ὅτι καταντὰ νὰ μὴ κυβερνοῦν οἱ Ὑπουργοί, ἀλλὰ νὰ κυβερνοῦν αἱ Βουλαὶ διὰ τῶν μεγάλων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Πραγματικῶς εἰς τὴν Γαλλίαν μετετέθη ἕνα μέρος τῆς ὅλης Κυβερνητικῆς ἐξουσίας εἰς τὰς μεγάλας Κοινοβουλευτικὰς ἐπιτροπὰς. Βέβαια ἡ ἐπίδρασις τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκάστοτε ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Πουανκαρέ περιστάλη ὀλίγον ἡ δύναμις τῶν Κοινῶν Ἐπιτροπῶν, ἀλλ' ὅπως ὁποῖοτε σημεῖον ὡς ἕνα ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος τοῦτο. Ἀλλὰ εἶναι ἡ ἀσάφεια τῶν Κυβερνήσεων καὶ τὸ ἐγγύμερον αὐτῶν. Μέγα κακὸ καὶ αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔχει ὅπως ἐπαναλαμβάνω, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω ἐκάστοτε διότι αὐτὸ εἶναι ἐλάττωμα κοινὸν τοῦ Κοινῶν Πολιτεύματος εἴτε πρόκειται περὶ βασιλευσμένης δημοκρατίας εἴτε περὶ αἰρετῆς. Ἀλλὰ εἶναι ἡ ἐπέμβασις τῶν Βουλευτῶν εἰς τὰ τῆς Διοικήσεως ἰδίως ἡ ἐπέμβασις εἰς τοὺς διορισμοὺς καὶ προαγωγὰς τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παρ' ἡμῖν διὰ τῆς μονιμότητος καὶ τῶν ἄλλων σχετικῶν νόμων ἔχει περιορισθῇ εἰς ἄκρον.

Καὶ δύναται νὰ βεβαιώσῃ κανεὶς ὅτι ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἡμποροῦμεν νὰ ὑποστώμεν τὴν σύγκρισιν ὑπερφηφάνως μὲ τὰ ἄλλα κοινοβουλευτικὰ Κράτη. Ἀλλὰ εἶναι ἐν Γαλλίᾳ ὅπου παρατηρεῖται ἡ ἀδυναμία τῆς ψήφισεως τῶν ἀνα-

καίων μεταρρυθμιστικῶν νόμων ἕνεκα τῆς δυσχερείας τῆς περὶ τῶν συζητήσεων εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα κ. Βουλευταί, γίνονται αἰτίαι ὥστε τὸ κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα εἰς πλείους χώρας νὰ ἐκπίπτῃ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν λαῶν, οἱ ὅποιοι ἐκάστοτε ἔχουν ὑπ' ὅψιν αὐτῶν τὰ παρόντα κακὰ καὶ λησμονοῦν ὅσα τοὺς ἐβί-δαζεν ἡ πεῖρα καὶ πολλάκις διὰ νὰ ἀποστήσουν τὰ παρόντα κακὰ, μεταπίπτουν εἰς μεγαλύτερα τὰ ὅποια ἐγνώρισαν, ἀλλ' ἐγνώρισαν πρὸ ἐτῶν.

Ἕνας τρόπος ὑπάρχει διὰ νὰ ἀποφευχθῶν τὰ κακὰ αὐτὰ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι τὸ νὰ ὑπάρχουν πολιτικοὶ ἄνδρες ἔχοντες τοιαύτην ἀντίληψιν τῶν καθηκόντων καὶ τῆς ἀποστολῆς των, ὥστε θεωροῦντες τὴν ἀρχὴν ὡς μέσον πραγματοποιήσεως ὑψηλοτέρων σκοπῶν καὶ ὅχι ὡς σκοπὸν τὸν ἐκυτόν τους, νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ τὴν ἀπορρίψουν βίᾳ πᾶσαν στιγμὴν καὶ νὰ εἶναι διατεθειμένοι νὰ μὴ ἐπιδιώξουν τὴν κατ'ἀκμήσιν τῆς διὰ τῆς θυσίας τῶν πολιτικῶν των ἀρχῶν. Ἰσχυρίζομαι, κ. βουλευταί, ὅτι τὰ κακὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ δὲν παρατηροῦνται σήμερον παρ' ἡμῖν, ἀπ' ἧς εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ παρούσα κυδέρ-νησις, οὔτε εἰς τὸ παρελθὸν ὅσκις εἶχον τὴν τιμὴν τὴν ἡγού-μαι κυβερνήσεων ἄλλων. Αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὀνομάζον οἱ ἀντί-παλοὶ μου αὐταρχισμόν εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι μποροῦσε νὰ ἀποτελέσῃ τὸν μεγαλύτερον ἐπαινον τῆς πολιτικῆς μου σταδιοδρομίας, ὅτι εἶμαι ἰσχυρὸς κυβερνήτης, ὅτι εἶμαι ἀληθὴς κυβερνήτης, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὴν ἐντολήν τοῦ λαοῦ νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν ἀλλὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχὴν ἐνώπιον τῆς πρώτης δυσμενοῦς ψήφου τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ λαοῦ. Ἐννοεῖ ὅμως ἐπ' ὅσον εἶναι κυβερ-νήτης νὰ διευθύνῃ αὐτὸς τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς καὶ ὅχι νὰ διευθύνεται ὑπ' αὐτῆς. Ἐννοεῖ ἀκόμη τὴν ἐκτελεστι-κὴν ἐξουσίαν νὰ διατηρῇ ἐλευθέραν ἀπὸ πάσης ἐκθέσεως παρεμβάσεως ὅταν δῇποτε προερχομένης, ἀκόμη διὰ νὰ εἶμαι εὐκρινῆς καὶ ἐκ μέρους αὐτῶν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ ἔχουν τὴν εὐγενεστάτην ἀποστολήν νὰ δίδουν εἰς τὴν χώραν Κυβερνήσεις. Δι' αὐτὸν ὁ λαὸς ἀναυδίζει καὶ καταδιώκει εἰς τὴν ἀρχὴν τὰς Κυβερ-νήσεις. Ἀλλὰ δὲν ἡμποροῦν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ πέραν αὐτοῦ νὰ ἀξιοῦν αὐτοὶ νὰ κυβερνοῦν ἢ νὰ ἔχουν κυβερνήτην ἀνάξιον τῆς ἀποστολῆς του ἀνάξιον καὶ τοῦ ὀνόματός του καὶ δεχόμενος αὐτὸς νὰ γίνεταί ὅπως εἶπον πρὸ ὀλίγου, πύ-κοι. Ἰδοὺ λοιπὸν ποῖον εἶναι τὸ σημεῖον τῆς διαφωνίας, κύριοι βουλευταί, μὲ τοὺς ἀρχηγούς, τοὐλάχιστὸν τινων τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Τὸ ὅτι εἶμαι κυβερνή-της καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς λέξεως αὐτὸ θεωρεῖται ἀμάχητον, αὐτὸ θεωρεῖται ἀσυμμάχιστον πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ ἐπομένως τὸ νὰ εἶμαι ἕνας ἄν-θρωπος, ὁ ὁποῖος, ἔχων τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς χώρας, ἔχων τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κοινοβουλίου, ἐννοῶ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἀρ-χὴν δεχόμενος ἐλευθέρως πᾶσαν συζήτησιν ἕτοιμος νὰ ἀνταλ-λάξω σκέψεις μὲ κάθε ἕναν, ἕτοιμος νὰ προσπαθῶσιν νὰ πείσω τοὺς ἄλλους, καὶ ἕτοιμος νὰ πεισθῶ, ἐάν εἶναι δυνατόν νὰ με-ταβάλλω γνώμην, ἀλλὰ καὶ ἀποφασισμένος ἐφόσον δὲν μετα-πεισθῶ, νὰ ἐπιβάλω τὰς ἰδικὰς μου ἀντιλήψεις, αὐτὸ κατὰ τοὺς ἀντιπάλους μου ἀποτελεῖ τὸν αὐταρχισμόν καὶ αὐτὸ κατ' ἐμὲ ἀποτελεῖ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον κάθε παρέκκλισις ἀποτελεῖ νόθευσιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολ-ιτεύματος.

Ἐάν λείψουν τοιοῦτοι ἀρχηγοὶ Κυβερνήσεων, τὸ πολίτευμα θὰ ἐκπέσῃ εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν καὶ θὰ ἀνοιχθῇ ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν δικτατορίαν ὅπως ἠνοίχθη καὶ κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς δικτατορίας τοῦ 1925. Διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι θίγω κα-νένα μὲ αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγω κατὰ τὸ 1925 ἡ Βουλὴ μὴ δυναμένη νὰ ψήφισῃ ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας τὸ Σύνταγμα ἔγινεν αἰτία ὥστε ὅταν ἐπεβλήθη ἡ δικτατορία τοῦ Παγκάλου ἡ κοινὴ γνώμη νὰ τὴν ἀνεχθῇ καὶ νὰ τὴν χειροκροτήσῃ. Ἐπι-

μένω εις τὸ σημεῖον αὐτὸ διότι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως—αὐτὸ δὲν τὸ εἶπε ποτὲ καὶ μὴ συγχωρεῖ καὶ ἂν διαμαρτυρηθῇ ἢ εἰπῶν ὅτι τὸ ἀποσύρω—θεωρεῖ πιστευθῆναι ὅτι θεωρεῖ, ὅτι εἶναι ἐπιζήμιον εἰς τὴν χώραν αἱ μακρόχρονοι Κυβερνήσεις, τὴν σταθερότητα τὴν Κυβερνητικὴν νομίμως ὅτι τὴν θεωρεῖ, ὅτι δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὰς νεωτέρας δημοκρατικὰς ἀντιλήψεις.

Ἐγὼ ὅμως τοῦ λέγω ὅτι ἐὰν ἐξ ἀνάγκης περιπέσωμεν, δὲν ἀποκλείεται, εἰς Κυβερνήσιν συμβαχικὴν καὶ ἐπομένως ἀσθενὴ καὶ εἰς ἀστάθειαν Κυβερνητικὴν, διὰ τῆς ἀλλαγῆς τῶν Κυβερνήσεων ἢ εὐρισκόμεθα πολὺ πλησίον εἰς τὴν δημοκρατικὴν δικτατορίαν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ ἐπάλαινα διὰ τὴν ἐξασφαλίσει μεγάλυτερην σταθερότητα τῶν Κυβερνήσεων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ καὶ θέλετε νὰ υποβάλῃτε πρότασιν συνταγματικὴν νὰ ἀλλάσῃ ὁ Πρωθυπουργὸς κατὰ χρόνον.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ σὰς ἐξηγήσω τί ἐννοῶ διὰ τοῦτου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καλὰ ἀλλ' ἔχω δικαίωμα νὰ εἰπῶ, ὅτι καὶ ἂν δηλώσατε αἱ, τὸ γεγονός καὶ μόνον ὅτι θέλετε νὰ ἀλλάσῃ ὁ Πρωθυπουργὸς κατὰ χρόνον ἀποδεικνύει ὅτι δὲν θέλετε Κυβερνήσιν μεγάλυτερης διαρκείας τοῦ ἐνός ἐτους. Δὲν νομίζω νὰ πιστευθεῖ ὅτι Κυβερνήσις εἶναι τὰ ἄλλα μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἀποκομμένης τῆς καρτῆς. Ἐὰν τοιοῦτον τι πιστευθεῖ, τότε δὲν δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν.

Καὶ ἥδη κύριοι, Βουλευταὶ, στρέφεται εἰδικώτερον πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Δημοκρατικῶν Κομμάτων διὰ τὴν ἐπιστήσιν τὴν προσοχὴν τῶν ὅτι, ὅταν ἡ δικτατορία ἢ ἐνδεχομένη ἢ ὅποια ἢ ἐπέλθῃ μετὰ Κυβερνητικὴν ἀστάθειαν, ὅταν ἡ δικτατορία ἢ ἐνδεχομένη φθαρῇ καὶ πάλιν, ὅπως ἢ φθαρῇ μετ' ὀλίγου; μὴν καὶ μετὰ ἓν ἔτος, ὁ λαὸς ὁ ὅποιος μετὰ τὴν φθορὰν τῆς ἢ ἐνθυμῆται ὅτι πρὸ 10 μηνῶν εἶχε φθαρῇ καὶ ὁ Κοινοβουλευτισμὸς, οὕτω ἐννοοῦμενος, ἢ εἶναι κίνδυνος ὁ λαὸς νὰ παρασυρῇ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἢ τοῦ λέγουσιν, ὅτι ἀπέτυχον ὁ Κοινοβουλευτισμὸς, ἀπέτυχον ἡ δικτατορία, δὲν μένει ἄλλο παρὰ τὴν δικτατορίαν τὴν μοναρχικὴν δεσποτικὴν.

Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι εἶναι μικρὸν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὁ μοναρχικὸς δεσποτισμὸς, ἡ μοναρχία ἐν γένει, τὸ Λαϊκὸν κόμμα θέλει τὴν Κοινοβουλευτικὴν Βασιλείαν. Ἀλλ' αὐτὸς ἢ εἶναι δυσφημισμένος εἰς ἄκρον, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ ἦν ὁ Κοινοβουλευτισμὸς ἢ ἔχῃ φθαρῇ. Διότι ὅπως σὰς εἶπον πρὸ ὀλίγου, ὁ Κοινοβουλευτισμὸς ἔχει τὰ ἴδια ἐλαττώματα, εἴτε ὑπάρχει κορὸν καὶ εἴτε δὲν ὑπάρχει. Παράδειγμα ἡ Ἰσπανία, ὅπου ἡ φθορὰ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ ἔφερε τὴν δικτατορίαν τοῦ Πρίμο ντὲ Ῥιβέρα καὶ ἡ Ἰταλία ὅπου ἡ φθορὰ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ ἔφερε τὸν ρασισμὸν τοῦ κ. Μουσουλίνου. Δὲν ἢ μὲν λοιπὸν ἄλλο τότε παρὰ νὰ εἰπώμεν, ὅς φέρωμεν ἓνα βασιλεῖ καὶ ἄς τοῦ παραδώσωμεν τὴν ἐξουσίαν, ἀφοῦ ὅλα τὰ ἄλλα ἀπέτυχον. Ἄν θέλετε βοηθηστέ με νὰ στερεώσω ὅσον τὸ δυνατόν περισσώτερον τὸ ἐλεύθερον πολίτευμα, τὸ ὅποion μετὰ τίσους ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους τόσον ὥραion ῥόλον ἐπαιξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἀπέκτισε καὶ πάλιν ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Δεῖξατε ὀλίγην ὑπομονήν, ἂν θέλετε ἀκόμα δεῖξατε καὶ ὀλίγην ἀνοχήν, μὴ ἐκτίθεσθε, ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς ὑποστήριξιν ἰδεῶν, αἱ ὅποιαι ὅταν ἢ ἔλθωσι εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ ἀποτελοῦν δι' ὅμως τοὺς ἰδίους ἀφόρητον δέσμευσιν. Μετὸν δρόμον ποὺ ἐπὶ τὴν, τελευταίαν, τὰ πρόγματα δὲν πρόκειται βέβαια νὰ διακινῇ ἡ παραινότης μου εἰς τὴν ἀρχήν. Δυσχερὲς σήμερον τὴν μὴν τάξιν καὶ αἰρῶν τὴν ἄλλην, τάξεις δὲ πολυχρησιμότητος, εἶναι ἐνδεχόμενον εἰς τὸ τέλος τῆς τετραετίας νὰ μὴ ἐπιδοκιμασθῇ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Θὰ καταθέσω τότε ἀμέσως τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ ἢ σὰς παραδῶσω ἐν Κράτει, τὸ ὅποion καὶ ἐξωτερικῶς ἢ κατ' ἐξῆς ἢ εἰς ἀνυπαρξίαν καλυπτομένη καὶ σταθερωτέραν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὅποian εἶχε πρὸ τσοῦρων ἐτῶν. (Χειροκροτήματα). Καὶ ἐσωτερικῶς νὰ ἔχῃ ἐμπεδομένην τὴν τάξιν καὶ τὸ

κύρος τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ νόμου. Μὴ χυμώσατε, ὅτι, ὡς ἀντὶ πολιτευομένων, ἢ σὰς παράσχω κατὰ ἡθικὴν συνδρομήν πρὸς ἐφ' ἑαυτοὺς τοῦ προγράμματος σας, τὸ ὅποion τυχόν ἢ ἔχει ἐγκρίσιν ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ὁ μόνος κίνδυνος εἶναι μὴ τὸν δὲν ἔχετε κατορθώσει νὰ παρουσιάσετε τοιοῦτον πρόγραμμα διακρίνον τοῦ ἰδίου μου. Διότι ἐὰν εἶναι τὸ ἰδὸν μου πρόγραμμα, ἢ εἶναι δύσκολον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀντιπολιτευσιν, γὰρ ἢ εἰπῇ ὁ λαός. Δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀλλάξωμεν τὸν Βενιζέλον γὰρ νὰ φέρωμεν τοὺς ἀντιπάλους του. Ἀς κρίνω αὐτὸν ποὺ εἶναι τὸς καὶ τὸν. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔμετα τοιοῦτον πρόγραμμα σὰς ὑπόσχομαι καὶ πάλιν νὰ σὰς ὑποστηρίξω καὶ ὅλον τὸ διάστημα, κατὰ τὸ ὅποion ἢ βλέπω καὶ ἢ κρίνω καὶ ἢ αἰσθάνομαι ὅτι ἡ πολιτικὴ σας δὲν ὀδηγεῖ εἰς θάραϊς συμφορὰς καὶ καταστροφάς. Ἐὰν ὅμως ὑποστήριξιν. Φοβούμαι μόνον μὴπως μὲ ὅλην τὴν ὑποστήριξίν μου τὸ μωσαϊκὸν τῶν κομμάτων ἀπὸ τοῦ ὅποion ἢ συγκροτηθῇ ἡ Κυβέρνησις σας, φοβούμαι, λέγω, μὴπως δὲν κατορθώσῃ νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν, οὔτε ὅσον χρόνον ἢ μοῦ ἦτο ἀναγκαῖος διὰ ν' ἀνακαυθῇ ἀπὸ τοὺς κόπους συνεχῶς τετραετοῦς ἐργασίας. (Παρατεταμένη χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπέδειξε ἀπόψε ὅτι πλὴν τῶν ἄλλων χαρακτηριστικῶν καὶ ἀρετῶν ποὺ τὸν κοσμοῦν ἔχει καὶ τὴν φλέβα τοῦ χιούμορ, τὴν ὅποian ἐγὼ τοιλάχιστον, δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε νὰ ἀνακαλύψω. Καὶ αὐτὸ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ περισσώτερον ὁ θαυμασμός μας διὰ τὰς ἀρετὰς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Πρὸς καθήκοντα τῶν μελῶν τῆς πλειοψηφίας ἐκ τῆς δηλώσεώς τοῦ ἀξιότιμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι πρέπει πρὸς κατάληψιν τῶν ἐδωλίων τῆς ἀντιπολιτευσεως καὶ πρὸς τὴν δημοκρατικὴν ἀγῶνα ἀφελῶν νὰ ὑπομνήσω ὅτι καὶ ἄλλοις ὁ κ. Πρόεδρος ἀπέδειξε κλίσην πρὸς ἀπασχολήσεις ἐξῆς πρὸς τὴν πολιτικὴν, ἐγκατέλειπεν ὅμως αὐτὰς ὑπὸ τὴν ὁπλίσιν τῆς πολιτικῆς. Κανείς φέρεται δὲν ὑπάρχει κύριοι νὰ κατασιγήσῃ τὸ δικαίωμα αὐτό. Ἀς μὴ ἀνησυχοῦν λοιπὸν οἱ φίλοι. Ἐνθυνοῦμαι μάλιστα ὅτι, κληθεὶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρὸ 21 ἐτους ἀπὸ τῶν στρατιωτικῶν σύνδεσμων νὰ ἀναμνησθῇ εἰς τὰς ἐπὶ τὴν ἑλλάδα, εἰς τὴν αὐτὴν πρότασιν ἢ ὑποὶ τῇ ἐγγύει νὰ μετασχημίσῃ τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐδήλωσεν ὅτι μόνον ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἐδέχετο νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ). Σὰς ἀπατᾷ ἡ μνήμη σας. Ἐδήλωσα ἀντιθέτως ὅτι ἐὰν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος ἐδέχετο νὰ σχηματισθῇ Κυβέρνησις ἢ μεταίχον εὐχαρίστως αὐτῇ. Καὶ ἐπὶ Οἰκουμένης πάλιν Κυβερνήσεως ἐδήλωσα ὅτι εὐχαρίστως ἢ ἀνελάμβανον τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἰπουργεῖου τῶν Ἐξωτερικῶν. Μόνον ὅταν μοὶ ἐπροτάθη νὰ ἔλθω εἰς Ἑλλάδα νὰ ἀναλάβω τὴν διεύθυνσιν τοῦ Θεσπονικοῦ κόμματος ἐδήλωσα ὅτι μόνον ὡς ἀρχηγὸς ἰδίου κόμματος, ἐφόσον ἐννοεῖται μὲ περιεὶδαν ὁ λαὸς διὰ τῆς ἐμπειρίας τῆς, ἢ ἐδεχόμεν τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀρχῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ἐνθυνοῦμαι πολὺ καλὰ κ. Πρόεδρος αὐτὸ τὸ ὅποion σὰς ἀνέφερε. Ἰσως νὰ σὰς ἐξέφυγεν ἡ φράσις. Ἐκ τῆς περαιτέρω ὁμιλίας σταδιοδρομίας σας ἀποδεικνύεται ὅτι μόνον ὡς Πρωθυπουργὸς ἐννοοῦσατε νὰ μετέχετε τῆς ἀρχῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ σημερινὴ συζήτησις δὲν προσκλήθη ἀπὸ ἡμᾶς. Ἀντιθέτως ἐγιναν ἀποδεκτὰ μὲ μεγάλην δυσφορίαν, διότι πρόκειται νὰ ἐπαναλάβωμεν πρόγματα τὰ ὅποια ἔλαβον χώραν ἐκτὸς τῆς Βουλῆς. (Μαδύρηται δὲ ἐντύπωση καὶ ἂν σχηματισθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ ἐκ τῆς συζητήσεως, οὐδεμία μεταβολὴ εἰς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῆς οὐσίας δὲν πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ. Οὐδὲν ἐπομένως κέρδος νὰ ἀναμνησθῇ ἐκ τῆς σημερινῆς συζητήσεως. Ἄλλως τε ἔχει αὕτη προσωπικὴν χαρακτῆρα καὶ ἡ θέσις μας, τῶν ἀρχηγῶν τοιλάχιστον τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτευσεως εἶναι μειονεκτικὴ διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐκείνος ὅστις ἡγήθη τοῦ μεγάλου

ἔθνους εἰς τὸν ὅποion ἡμᾶς συνεισφέρουμεν τὰς ἀσθενεῖς μας δυνάμεις, εἶναι ἐκείνος ὁ ὅποιος ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς μας. Κατὰ συνέπειαν ἂν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν εἶναι εὐκόλον νὰ ὀμιλήσῃ περὶ τῶν παλαιῶν του συνεργατῶν κατὰ τρόπον μὴ ἐπιβεβαιώμενον ἀπὸ τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν συνδρομήν των, εἰς ἡμᾶς δὲν εἶναι εὐκόλον κατὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς κριτικῆς μας ἐναντίον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ προσωπικῶς νὰ ἀπαλλοχθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιφέρειαν τὴν ὅποian ὑφίσταμεθα.

Δι' αὐτὸ ἢ προσπαθῶ ὅπως, ὡς τὸ δυνατόν ἀπλοῦστερα, ἐκθέσω τὰς σκέψεις μου καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ὁσάκις ἀποκρίνω κριτικὴν κατὰ τῶν πράξεών του, τὸ πράττομεν μὲ ἰδιαιτέραν λύπην διότι δὲν ἐμφορούμεθα ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς κατακλίψεως τῆς ἀρχῆς. Ἐγὼ τοιλάχιστον πρωτοστατήσας πάντοτε εἰς κοινωνικοὺς ἀγῶνας καὶ μὴ ἔχων ἐπομένως πολλὰς ἐλπίδας νὰ ἐπιστῶ εὐκόλως τὴν συμπύκνισιν τοῦ λαοῦ, δὲν κατέχομαι κατὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς ἀντιπολιτευσεως ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Ἄν δ' ἀπαξ ἡγήθη Κυβερνήσεως, τοῦτο οφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι περὶ τοῦ κόμματος ἡμῶν συνεκεντρώθησαν ἅπαντες πρὸς ἀπικρήσιν τοῦ ἀγῶνος, τὸν ὅποion διεξήγγισεν τότε κατὰ τὸ μοναρχικόν. Ὅταν ὅμως ἐγκαθιδρύθη ἡ δημοκρατία καὶ ἤρχισεν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ παρεχόμενου αὐτῆς ἐφανερῶς τὴν χάσιν τὸ ὅποion ὑπῆρχε μετὰ τὴν ἡμῶν καὶ τῶν ὑποστηρίζοντων ἡμᾶς. Ἄντως ὅμως ἡ τακτικὴ τὴν ὅποian ἀκολουθοῦμεν ἢ ἔσχατον εὐχάριστα ἀποτελέσματα διότι οἱ ἀγῶνες μας ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἀσχυρίας ὑπὸ τῶν ἐκείστοτε Κυβερνήσεων πολιτικῆς. Καὶ εἴμεθα διὰ τοῦτο εὐτυχεῖς. Ἀδιαφοροῦμεν ἐὰν ἀγωνισθῶμεθα ὑπὲρ σκοπῶν κατὰ τὴν πραγματικὴν τῶν ὁποίων ἢ θέσιν ἄλλοι τὴν σφραγίσαν τῆς τελειότητος.

Ἐξαιρῶν κύριοι τὴν περίπτωσιν ὅταν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐπράξα τοῦτο πρὸς ἐξίγησιν τῆς κριτικῆς μας. Αἱ ὑποχρεώσεις κατὰ πολιτικὸν ἔξαρτῶνται ἀπὸ τὴν θέσιν τὴν ὅποian κατέχει εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ. Ὅσον ὀλίγότερον ἵσταται τὸς μεγάλυτερης ὑποχρεώσεις ἔχει καὶ ἡ θέσις τὴν ὅποian κατέχει ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ἑαυτὸν εἰς αὐτὸν τὰς σοβαρότητας τῶν ὑποχρεώσεων. Ὅφειλον δὲ ἐνταῦθα νὰ ὑπομνήσω ὅτι ὅταν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπεφάσισε νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν, πολλοὶ τῶν παλαιῶν συνεργατῶν του ἐπροφίτησαν διὰ τὴν χώραν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεώς του. Καὶ μόνος ἐγὼ—τὸ λέγω μὲ υπερηφάνειαν—ἀντατάχθη καὶ ὑπεστήριξα ὅτι ἔχει μόνον δικαίωμα ἐπανόδου εἰς τὴν πολιτικὴν εἶχεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ καθήκον διότι ἡ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἢ ἀπέβαινε πρόβλεψις καλοῦ διὰ τὴν χώραν.

Διατηρεῖται ἀκόμη τότε παρὰ τῇ Ἀκτὶ δυσάρεστος ἀνέμνησις ἐκ τῆς ἀνωμυλίας τὴν ὅποian ἐδημιούργησεν ἡ Παγκαλὶχὴ περίοδος. Καὶ ὁ κόσμος, ἀνακουφισμένος μὲ τὴν ἀπακατάστασιν ὀμαλότητος ἐκ τῆς συνεργασίας ὅλων τῶν ἐν τῇ Βουλῇ κομμάτων ἐνέμιξεν ὅτι ἡ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἢ συνέβαλλεν ὥστε νὰ ριζωθῇ ἀκόμη περισσώτερον ἡ ὀμαλότης αὐτῇ. Ἐπερίμενον ὁ λαὸς δημοκρατικὴν δημοκρατικὴν παραδόξιν, ἐξασφαλιστοῦσιν τὴν ὀμαλὴν ἐξέλιξιν τοῦ περαιτέρω πολιτικοῦ βίου τῆς χώρας. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν εἶχεν ἐκθέσει πρὸς τὸν λαόν προεκλογικὸν πρόγραμμα. Εἶχε τὴν παλαιάν του δρᾶσιν καὶ ἠρκεσθῇ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι ἢ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἀγνώριστον. Ὁ λαὸς περιέδεκε τὴν Κυβερνήσιν μὲ ἐξαιρετικὴν ἐμπιστοσύνην. Δι' αὐτὸ εἶπον προηγουμένως ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πολιτικοῦ ὁποῖος κατέχει παρὰ τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ μὴν θέσιν εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸ ὅπως θέσως ταύτης, ὅπως ἀνάλογοι εἶναι καὶ αἱ προσδοκίαι τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν πράξεων τοῦ πολιτικοῦ τοῦτου. Ἐν τούτοις ἡ παρούσα Κυβέρνησις ἐπράξε κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτῆς κατὰ τὸ ὅποion ἦτο ἐκθεσμον. Μ' ἐδόξατο αὐτοαρέτως τὸ ἐκλογικὸν σύστημα Ἐν τούτοις ὁ λαὸς ἐπειρᾷ ἀνέμεν ἀπὸ τὴν Κυβερνήσιν αὐτὴν πράξεις στερεοῦ-

σας τὴν Δημοκρατίαν συνεχώρησε τὴν πρώτῃν αὐτὴν ἐπαναστατικὴν οὕτως εἰπεῖν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως. Βλέπων καὶ ἐγὼ τὴν στάσιν αὐτὴν τοῦ λαοῦ ὑπέκυψα εἰς τὸ μοιραῖον καὶ προσπαθῶσα νὰ ἐνισχύσω τὴν Κυβερνήσιν εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς περαιτέρω δράσεώς της ὅτι ὁ λαὸς προσεδόκα ἐξ αὐτῆς. Τὰς πρώτας ὁμιλίας ἡμέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐδημιουργήθη μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡμῶν ἀντίθεσις ἐπὶ ζητήματος θεϊκῶτος καὶ ἡμᾶς ὡς κόμμα, ἀλλὰ καὶ τὴν Βουλὴν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνέφερε πρὸ ὀλίγου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὅχι κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰ τότε γινόμενα καὶ πρὸς τὴν ἐννοίαν αὐτοῦ. Βεβαίως δύναται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ θέτῃ πρὸς τοὺς φίλους τοῦ ζήτημα ἐμπιστοσύνης, ἀλλ' αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς δὲν δύνανται νὰ τίθενται ὑπὸ ὁρισμένους περιορισμούς. Δὲν ἐπετρέπετο, μολὶς ἐγνώσθη ὅτι αἱ Κοινὸι ἐπιτροπαὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν εἶχον ἐκφράσει ἀντίθετον γνώμην τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν τοῦ στρατοῦ, νὰ δηλωθῇ ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ ἐκδήλωσις διαφόρου γνώμης ἀπὸ τὴν τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἀπετέλει διαγραφὴν ἐκ τοῦ κόμματος. Δὲν ἐπρόκειτο ἄλλως τε περὶ παραδόξων προγραμματικῶν τινας ἄρθρων, ὥστε νὰ ἐδικαιολογεῖτο τοιαύτη τις πίσις. Ἄν μάλιστα ληφθῶν ὑπ' ὄψιν αἱ συνθήκαι ὑπ' ἃς ἐσχηματίσθη ἡ πλειοψηφία, ἡ ἐπιβολὴ μιᾶς δεσμεύσεως εἰς τὴν σκέψιν αὐτῆς οὐδὲν ὡς προῆγε τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐργασίας. Ἀντιθέτως ἂν ἀφίετο μεγάλυτερα ἐλευθερία πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς γνώμης τῆς Βουλῆς ἢ προῆγετο ἀναμνηστικῶς τὸ κύρος τοῦ Σώματος. Πῶς θέλετε νὰ τὸ καλέσωμεν αὐτὸ; Ἰσχυρὰν Κυβερνήσιν; Τὸ νὰ μὴ δέχεται τὴν ἐκδήλωσιν γνώμης ἐκ μέρους τῶν φίλων τῆς ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν ἰσχυρὰς Κυβερνήσεως; Καὶ ἀποτελεῖ τὸν τῶν δημοσίων πραγμάτων ἢ ἀπειλὴ τῆς διαγραφῆς ἐκ τοῦ κόμματος ἐν περιπτώσει διαφωνίας πρὸς τὴν Κυβερνήσιν; Γνωρίζω ποῖας ἐξαιρετικῆς ἱκανότητος ἔχει ἡ Βουλὴ αὐτῇ. Ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐπεισοδίου ἐκείνου ἔχασεν ἡ Βουλὴ αὐτὴν τὴν ψυχὴν τῆς, ἐμειώθη τὸ κύρος τῆς.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον, κύριοι, τὸ ἐπεισοδιον αὐτό. Εἶχα τὴν δυστυχίαν ἢ εὐτυχίαν νὰ δεχθῶ κατὰ προτίμησιν τοὺς κεραυνοὺς τοῦ ἀπὸ τοῦ κυβερνητικοῦ Ὀλύμπου κεραυνοβολούντος Διὸς. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διάφορα ἐπεισόδια καὶ εἶπεν ὅτι ὀφείλοντο ταῦτα εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἐγὼ ἐπέμενα μέχρι σημείου ἐξαντλοῦντος τὴν ὑπερβολικὴν καρτερικότητα καὶ ἀντοχήν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Τὰ ἐπεισόδια ὅμως αὐτὰ δὲν προεκλήθησαν λόγῳ ἰδικῆς μου ἐπιμονῆς, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐτόλμησα νὰ ἐκστομίσω λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἔθιγαν τὴν δημοτικότητα τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἀναφέρω τὰ παλαιότερα. Περιορίζομαι εἰς τὸ προχθεσινόν τὸ ὅποion εἶναι καὶ χαρακτηριστικόν. Ἐγένετο ἐπιθεσις, ἀδίκως καὶ παραλόγως, κατὰ ἐπιστήμονος ὁ ὅποιος μὲ τὴν μεγάλυτεραν ἀφιλοκέρδειαν ἠθέλησε νὰ μὴ συνδράμῃ πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ Κωπαϊτικοῦ ζητήματος. Καὶ ὅταν ὁ ἐπιστήμων αὐτὸς ἐκλήθη ἀπὸ ἐμὲ πρὸς παροχὴν ὀρισμένων διαφωτιστικῶν λεπτομερειῶν τοῦ ζητήματος ἐχαρακτηρίσθη ἢ παρουσία του ὡς ἄτοπος καὶ ἐγένετο ἐπίκλησις μιᾶς καταδίκης αὐτοῦ, τὴν ὅποian εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ χαρακτηρίσω ὡς ἀπρόλυτος μεροληπτικὴν ἐκ μέρους τῆς δικαιοσύνης. Ὅταν λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις ἡγήθη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ἀφοῦ ἐξέθετε συντόμως τὴν ἐπράξεν ἡ Κυβέρνησις, ἐδήλωσεν ὅτι πρέπει νὰ περὶ τῆς συζητήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπα αὐτό, εἶπα ὅτι δὲν ἢ μετεἶχον τῆς συζητήσεως προσωπικῶς, ἀλλὰ ἢ μετεἶχαν αὐτῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας. Δὲν σὰς ἀρκοῦσε ὁ κ. Ὑπουργός;

Α. Παπαναστασίου. Ὁχι, διότι σὰς εἶχατε διαχειρισθῇ τὸ ζήτημα καὶ διὰ τῆς δηλώσεώς σας αὐτῆς ἐδεσμεύσατε τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Ὑπουργοῦ σας. Ἀποδείξετε ὅτι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως, ὅταν παρῆται ἀνάγκη μιᾶς ὑπο-

σχέσεως εκ μέρους του κ. Υπουργού, ο κ. Αλεξανδρής δὲν ἐτόλμησε νὰ προβῇ εἰς σχετικὴν δῆλωσιν, διότι εἶχατε ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀνάμειξιν του εἰς τὴν συζήτησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ὁ κ. Υπουργός ἀγνοῶν ἴσως ὠρισμένην λεπτομέρειαν τοῦ ζητήματος δὲν ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς δῆλωσιν τινα εἶναι διὰ τοῦτο ἀξιοκατάκριτος; Θὰ ἠδυνάμεθα ἀπλούστατα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν δῆλωσιν αὐτὴν τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Ἀλλως τε εἶχαμεν ἐκδηλώσει τὰς ἀποφάσεις μας καὶ ἐκθέσει τὰς γνώμας μας.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ συζήτης ἐν τούτοις ἀπέδειξεν ὅτι μετεβάλατε γνώμην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅχι ἐκ τῆς συζήτησεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀφίστατε ἕνα Υπουργὸν ὑπὸ ἀπαγόρευσιν καὶ σεῖς ὁ ὅποιος διεχειρίσθητε τὸ ζήτημα ἀπεγορήσατε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν μπορούμε νὰ συεννοηθῶμε. Φαίνεται ὅτι ὁ ἕνας μας μιλάει ἀγγλικά καὶ ὁ ἄλλος κινέζικα.

Α. Παπαναστασίου. Ἰσως. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι πότος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μιλάει τὰ ἀγγλικά. (Γέλωτες).

Ἐχομεν ὅμως κύριοι καὶ ἄλλην ἐκδήλωσιν τῶν αὐταρχικῶν τάσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Τὴν ἐκδήλωσιν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῆς ψήφου τῆς δοθείσης εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν πρώτῃν διαφωνίαν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς πλειοψηφίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ὅλοι αἱ φιλικαὶ πρὸς αὐτὴν ἐφημερίδες ἔσπευσαν νὰ δηλώσουν ἐν χορῷ ὅτι δὲν εἶχε κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ ἔχη γνώμην εἰς τὴν Βουλὴν διότι ὁ λαὸς δὲν ἐψήφισε πρόσωπα ἀλλὰ 225 φορές τὸν Βενιζέλον. Ἐὰν αὐτὸ ἐλέγετο δι' ἀγγλὸν πολιτικόν, θὰ διεσπάρηεν οὗτος τὰ ἱμάτιά του καὶ θὰ ἐπετίμη τοὺς φίλους διὰ τὴν προσβολὴν τὴν ὁποίαν προσήπτον κατὰ τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐσιώπησεν. Ἡ ἐντύπωσίς μου δὲ εἶναι ὅτι ἐτρίβεν ἐξ εὐχαριστήσεως τὰς χεῖράς του. Καὶ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ἐσχημάτισα διότι, ὅταν ἦλθε τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν ἐδήλωσεν εἰς τοὺς φίλους του, ὅτι ἐὰν μὲν συμφωνοῦν πρὸς τὴν ἰδικήν του γνώμην ἔχει καλῶς, ἄλλως θὰ ἐγκατέλειπεν αὐτοὺς καὶ θὰ ἐζήτηε παρὰ τοῦ λαοῦ ἄλλους ἀντιπροσώπους.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκδήλωσιν περὶ αὐταρχικότητος τὴν ἀναφερομένην εἰς τὸ σύστημα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ νὰ μὴ ἀφίγη ἐλευθερίαν εἰς τοὺς Υπουργοὺς τοῦ πρὸς ἐλευθέραν διαχειρίσιν τῶν ζητημάτων τῆς ἀρμοδιότητός των, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκατέστη εἰς ἀντίκρουσιν τὸ παρελθόν. Βεβαίως κατὰ τὸ παρελθόν, ὡς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γνωρίζω, εἶχαν οἱ Υπουργοὶ τοῦ πλήρη σχεδὸν ἐλευθερίαν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἀπόδοσις τοῦ χρόνου ἀντὶ τῆς ἐξασθενήσεως τὰ νεῦρα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τὴν ζωτικότητά αὐτοῦ, τὸνώνει ἀντιθέτως αὐτὰ καὶ καθιστᾷ αὐτὸν συγκεντρωτικόν. Τίποτε δὲν γίνεται τὸ σοβαρὸν χωρὶς νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ἴδιος πρωτοπικρῶς.

Α. Μιχαλακόπουλος (ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Μὲ συγχωρεῖτε, δύο ζητήματα ὑφίστης σπουδαιότητος ἐλύθησαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Τὸ ζήτημα τῶν ξένων σχολείων καὶ τὸ σταφιδικόν, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἠπεύλει καὶ ἐμφύλιον πόλεμον.

Α. Παπαναστασίου. Μὲ συγχωρεῖτε δὲν ἤθελα νὰ σᾶς θίξω. Ἀναγνωρίζω ὅτι εἴθε ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι διαχειρίζεσθε τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα καὶ ὅτι περιδικάζετε μάλιστα τὴν Εὐρώπην διὰ τὴν ἐπίλυσιν αὐτῶν. Ἐγὼ δὲν εἶπον ὅτι εἶπον ἐπ' αὐτῷ τοῦτο διὰ νὰ ἀποδείξω τὴν συγκεντρωτικότητα ἢ ὁποία διακρίνει τὸν κ. Πρωθυπουργόν. Ἐχομεν τραγὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν ὅτι εἶχε σχεδὸν ἀχρηστεύσει τὸν προκάτοχον τοῦ νῦν κ. Υπουργόν τῆς Γεωργίας. Δι' ὅλα τὰ ζητήματα τῆς ἀρμοδιότητός του μετεκάλει παρ' αὐτῷ τὸν ἐμπιστόν του Γεν. Γραμματέα κ. Πιστολάκη καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετ' αὐτοῦ, ἐλάμβανεν ἀποφάσεις ἐρήμην τοῦ ἀρμοδίου Υπουργοῦ εἰς

κάθε σοβαρὸν ζήτημα ὁ κ. πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός). Σταθίτε νὰ συνεννοηθῶμε. Νομίζετε ὅτι εἶναι αὐταρχισμὸς νὰ ἐρωτήσω τὸν συνάδελφόν μου τί συμβαίνει; καὶ νομίζετε ὅτι εἶναι διαστροφή τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ τοῦτο; Δὲν τ' ἀφίνατε αὐτά.

Α. Παπαναστασίου. Ἡπεύλισατε ὅτι θὰ μὲ κάνετε τελατίνην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μοῦ ἀποδίδετε τώρα καὶ τὸ κουτσομπολίον;

Α. Παπαναστασίου. Τὰ πυρὰ ἐβλήθησαν κυρίως ἐναντίον μου ἔχω λοιπὸν τὸ δικαίωμα μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν τὸν ὁποῖον τρέφω πρὸς ὑμᾶς νὰ σᾶς εἰπῶ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐξήγησέ μας τὴν θέσιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐναντί τῶν συναδέλφων του.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχει μεγαλύτεραν ἐξουσίαν.

Ἐχει τὴν γενικωτέραν ἐποπτεῖαν τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς. Εἶναι ἕνα βῆμα πρὸ ἐμπρός. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον δὲν ὑφίσταται. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ πολιτικὴ δὲν καθορίζεται ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργόν. Καὶ θὰ σᾶς ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα.

Ἔχετε μέλη τῆς Κυβερνήσεώς σας τὰ ὁποῖα ἔδωκαν τὰ καλὸν μακρὰ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τί σημαίνει αὐτό;

Α. Παπαναστασίου. Σημαίνει ὅτι ἐπιβάλλετε τὴν πολιτικὴν σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκναπέστε το νὰ τὸ ἐννοήσω.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἰδική σας γνώμη ἐπιβάλλεται καὶ οἱ συνάδελφοί σας δὲν ἔχουν γνώμην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀμφισβητῆτε ὅτι ὁσάκις ὑπάρχουν ἀντίθετοι γνώμαι, ἀμφισβητῆτε ὅτι ἂν δὲν τεθῇ ἕνα ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν, ὅτι πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ γνώμη μου. Παθαίνει ἐξευτελισμὸν κανεὶς;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν σᾶς εἶπα ὅτι παθαίνει ἐξευτετισμὸν, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι εἰς τὸ Υπουργικὸν Συμβούλιον κυριχεῖ ἡ ἰδική σας γνώμη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀναμφισβητήτως ἡ γνώμη μου εἶναι ἡ ἐπικρατούσα.

Συγκεντρῶν τὴν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς γενομένης συζήτησεως καὶ ὅταν δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία ἢ ἐντύπωσις οὕτῃ εἶναι ἡ ἀπόφασίς. Ἐὰν ὅμως γίνῃ ἡ ψηφοφορία καὶ καταλήξῃ ἐναντίον τῆς ἀπόψεώς μου τότε ὑποκύπτω.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ θὰ σᾶς ἀναφέρω ἕνα ἐπεισόδιον. Μίαν ἡμέραν ἐνδιαφέρθητε διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπαινῶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο διότι γενικῶς ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἔχει ἀρεθῇ εἰς τὴν τύχην τῆς, καὶ δὲν ἐννοῶ βεβαίως νὰ ψεῖω τὴν σημερινὴν δημοτικὴν ἀρχὴν. Λέγω γενικῶς. Συνέστησε λοιπὸν ὁ κ. Πρωθυπουργός ἐπιτροπὴν ἢ ὁποῖα συνεδρίασε καὶ ἔλαβε μερικὰς ἀποφάσεις. Ὁ ἀρμοδῖος Υπουργός τῆς Συγκοινωνίας εἶχε τεθῇ κατὰ μέρος αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπεφάσισε κατ' εἰρήγησιν καὶ ἐνὸς τεχνικοῦ νὰ τοποθετήσῃ τὸ δικαστικὸν Μέγαρον εἰς ὠρισμένον μέρος. Ὁρισμένοι τεχνικοὶ ἀντετάχθησαν, ἀντετάχθη μάλιστα καὶ ἐγὼ χωρὶς νὰ εἶμαι τεχνικός. Καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸ διεχειρίσθη κατὰ τρόπον ἐκθέτοντα τὴν ἑλλάδα. Πρώτῃτα τὸν κ. Υπουργόν τῆς Συγκοινωνίας. Τί γίνεται αὐτὸ τὸ ζήτημα; Τὸ ἀνέλαβε μοῦ ἀπήντησεν ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐχει σχέσιν αὐτὸ μὲ τὸν αὐταρχισμόν;

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι μία ἀπόδειξις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶχα λοιπὸν τὸ δικαίωμα νὰ κάνω μίαν ἐπιτροπὴν νὰ προεδρεύσῃ τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς καὶ νὰ φροντίσω νὰ γίνῃ κάτι.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔγινε ὅμως τίποτε διότι ἀνεμίσθητε ἐὰν ἐλέγατε εἰς τὸν Υπουργόν κάμετε αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπῆγα εἰς τὸ Υπουργεῖον καὶ ἀντηλλάξαμεν σκέψεις.

Α. Παπαναστασίου. Ματέδην καὶ ἐγὼ παρὰ τῷ κ. Πρωθυπουργῷ σ.ν.δευόμενος μὲ ἕνα ἀρχιτέκτονα. Καὶ ὁ Πρωθυπουργός μᾶς ἀνέπτυξε τὰς τεχνικὰς τοῦ ἀντιλήψεως. Εἶπα εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τὸ μέρος, ὅπερ ἐξέλεξεν εὐρίσκεται κατὰ ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ ὅτι ἔχομεν διὰ τοῦτο μεγάλας ὑποχρεώσεις. Ἀν ὁ Περικλῆς κατάρθωσε ν' ἀνεγείλῃ μνημεῖον ποὺ λαμβάνουν τὴν ἑλλάδα τοῦτο ἔγινε διότι ἐνεπιστεύθη τὸ ζήτημα εἰς τοὺς ἀρμοδιωτέρους τῆς ἐποχῆς του. Τοῦτο εἶναι μία λεπτομέρεια ποὺ χρωματίζει ὅλην τὴν κατάστασιν. Πρόκειται περὶ ζητήματος καθαρῶς τεχνικοῦ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰ παρασκηνία. Ἡ συγκέντρωσις τῆς ἐξουσίας εἰς ἕν πρόσωπον δὲν σημαίνει ἰσχυρὰν κυβερνήσιν, εἶναι τοῦτο πλάνη. Τοῦτο σημαίνει μεγάλην ἐπιδράσιν τῶν παρασκηνίων. Μοῦ εἶπε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Μία κυβερνήσις σταθερὰ εἶναι κάτι κακόν; Ἐγὼ δὲν ὑπεστήρικτον τοιοῦτόν τι, ὅπως δὲν ὑπεστήρικτα τὴν μονοετὴ ὑπουργικὴν θητεῖαν διὰ νὰ δημιουργηθῇ ἀστάθεια κυβερνητικὴ ἀντιθέτως. Ὁ ἀγὼν διὰ τὸ Πρωθυπουργικὸν αξίωμα ἦτο τότε ὡς ἑκπρὸς ὥστε ἡ συνεργασία τῶν κομμάτων ἦτο ἀδύνατος καὶ τοῦ ἀποσπάρθῃ, τὸ φάσμα τῆς δικτατορίας θὰ ἀναφανῇ. Τὸ γόνιμον μίξις Κυβερνήσεως φαίνεται ἀπὸ τὴν διαδοχὴν τῆς. Αἱ οἰκουμενικαὶ Κυβερνήσεις διηκολύναν τὴν ἀνοδὸν τοῦ σημερινοῦ Πρωθυπουργοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ πρῶτος συνέστησα τὸν σχηματισμὸν Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ὑπῆρξε μάλιστα εὐτύχημα ὅτι κανὲν κόμμα δὲν εἶχε τὴν πλειοψηφίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως. Διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ὅμως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν παρκαίπει εὐκαιρίαν χωρὶς νὰ ἀπευθύνῃ τὸν παρκασμόν του ἐναντίον τῶν οἰκουμενικῶν Κυβερνήσεων. Καὶ ἡ διάδοχος τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως θὰ εἶναι ὁ κακρὸς αὐτῆς τῆς ἰδίας. Ὑπάρχουν μάλιστα αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀνταρχίαι παρὰ τῷ λαῷ διὰ τὴν ἀβρίον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὁμαλὴν πολιτικὴν ἐξέλιξιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Γιατί; Ἐξηγήθητε σαφέστερον.

Α. Παπαναστασίου. Ἀν τὸ ἀμφισβητῆτε καὶ αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τί πταῖω ἐγὼ νὰ μοῦ πῆτε.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ καὶ αὐτό. Ἡ ἀνησυχία εἶναι δημόσιον πλῆον μυστικόν. Τὰ μέλη τῆς πλειοψηφίας συζητοῦν καθήμενοι. Τί θὰ γίνῃ ἐὰν φύγῃ ὁ Βενιζέλος; Καὶ τὸ αἶτιον κύριον τῆς ἀνησυχίας εἶναι ἡ πολιτικὴ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἔκαμε τὴν χρῆσιν τῶν ὁποίων σᾶς ἐξέλεσα τῆς μεγάλης δυνάμεως τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωκεν ὁ λαός, βλαπτικῶς εἰς τὸ ἐνδοξον παρελθόν του. Ἡ συγκέντρωσις τῆς δυνάμεως κατὰ τὴν ἀδύνατον τὴν ὁμαλὴν διαδοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Γιατί;

Α. Παπαναστασίου. Ἀδύνατον εἶπατε;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριε βουλευτὰ ἐκ Κερκίρας εἰπτε ὑπὲρ τῶν πρωθυπουργῶν πυγμῆς, καὶ νομίζετε καὶ σεῖς ὅτι εἴθε πολιτικὸς πυγμῆς καὶ θυμιάζετε τὸν ἐκπτόν σας. Ἐρῶ ὅσον ὅμως δὲν ἐπέεσατε τὸν ἐλληνικὸν λαὸν ὅτι εἴθε πράγματι πολιτικὸς τῆς πυγμῆς λυποῦμαι ὅτι ἡ διαδοχὴ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως δὲν θὰ εἶναι ὁμαλὴ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν θυμιάζω τὴν αὐθαιρέσιν καὶ θὰ σᾶς κάμω τὴν διαστολήν.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ εἰς τὰς τάξεις ἀκόμη τῶν ἀξιοματικών ὑπάρχουν διαθέσεις συσσωματώσεως πρὸς ὑπερ-ἀσπασιν τῆς δημοκρατίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχω γνώσιν τοιαύτης

διαθέσεως καὶ δὲν πιστεύω ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν νὰ μὴ ἔχη γνώσιν τοιαύτης κινήσεως. Ὁ στρατός, δύνامي νὰ σᾶς βεβαιώσω, ἐπέστρεψε εἰς τοὺς στρατῶν νὰς του καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν στελεχῶν καὶ τὰ ἄλλα τοῦ ἔργου.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησε ἐπίσης νὰ εἰρωνευθῇ τὴν ἀντιλήψιν μου περὶ τῆς ἀναθέσεως εἰς αὐτὸν τῆς προεδρίας τῆς δημοκρατίας. Ἐχω πράγματι τὴν ἀντιλήψιν ὅτι ὁ ἐκάστοτε πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ μὴ ἔχη προνομικὴν θέσιν ἐκ τοῦ παρελθόντος. Ἐὰν ἀντλήται αὕτη ἐκ τοῦ παρόντος, τοῦτο δὲν ἔχει σημασίαν. Πρέπει νὰ εἶναι ἐλευθερὰ ἡ αὐστηρὰ κριτικὴ τῶν πράξεων αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ θεωρῆται διὰ λόγους ἐξωτερικοῦς ἀνυποκρίτως. Ὑπὸ τὸ δημοκρατικὸν πολιτεύμα πρέπει ὅλοι νὰ μποροῦν νὰ ἀντικατασταθοῦν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ δὲν ἐκκαλιέργησα τοιαύτην ἀντιλήψιν. Μπορεῖ ὅμως ὁ ἕνας νὰ εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον, νὰ κάμνῃ καλύτερα τὴν δουλειὰ του.

Α. Παπαναστασίου. Κανεὶς δὲν ἀρνέεται κ. Πρόεδρε ὅτι ὁ ἕνας ἢ μπορεῖ νὰ εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὅπως κανεὶς δὲν ἀρνέεται ὅτι ἡ φύσις σᾶς ἐπροίκισε μὲ ἐξαιρετικὴν ἱκανότητα. Ἀλλ' καὶ αἱ ἱκανότητες ἔχουν ὅρια καὶ οἱ ἱκανότεροι ὑποπίπτουν εἰς σφάλματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ ποιὸς ἐμποδίζει τοὺς ἄλλους;

Α. Παπαναστασίου. Μὰ τὸ ὁμολογῆσατε καὶ σεῖς ὅτι ὑπάρχει μία ἀνωμαλία εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀπὸ τὴν ἀνωμαλίαν αὐτὴν δὲν θλάπτεται ὁ λαός.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ διεπίστωσα μίαν ἀνωμαλίαν καὶ ἠθέλησα νὰ εὖρω λύσιν τῆς ἀντιθέσεως αὐτῆς. Καὶ ἐσκέφθην ὅτι ἂν ὁ σημερινὸς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θέλει νὰ προσφέρῃ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τόπον νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν ἐκείνην, ἐξ ἧς ἐξαρτάται ἡ ρύθμισις τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Καὶ ἐδέχθην τὸσας ἐπιθέσεις ὡς ἐὰν εἶχα νὰ ὠφεληθῶ ἰδιαιτέρως ἐκ τούτου. Θὰ ἤθελα τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας νὰ εἶναι ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος νὰ παρέχῃ τὸ ἐχέγγιον ὅτι δὲν θὰ ὑπέγραφε ἕνα διάταγμα τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ὑπογράψῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ νομίζετε ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα;

Α. Παπαναστασίου. Ἀναμφισβητήτως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μπορεῖ νὰ μὴ ὑπογράψῃ τὸ διάταγμα τὸ ὁποῖον ὁ ὑπεύθυνος κυβερνήτης...

Α. Παπαναστασίου. Βεβαίως διάταγμα μεταβολῆς ἐνὸς νόμου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐννοεῖτε τὸ ζήτημα τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου. Ἀλλὰ ποῦ εὐκόλα θὰ τὴν λάβῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὅπως θέλετε σεῖς...

Α. Παπαναστασίου. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ νομίζετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἄξιος καταδίκης, διότι εἶχα τὴν ἐμπνευσιν νὰ ζητήσω ὅπως ληφθῇ αὐτὸ τὸ μέτρον τῆς ἀνάδοσις εἰς τὸ ὑπα-τόν ἀξιωμακ. Πάντως χαίρω διότι, ἀπόψε, ἐπεδείξατε τὴν θαλερότητα, ὥστε νὰ ἀναβάλλεται πᾶσα σκέψις νὰ ληφθῇ τὸ μέτρον τῆς ἐγκαταστάσεώς σας εἰς τὸ προεδρικὸν μέγαρον. Ἀνεγνωρίσατε ὅμως ὁ ἴδιος ὅτι ὅταν ἦρχεσθε ἐκ Γαλλίας τὸ 1924 ἐδηλώσατε ὅτι δὲν δέχεσθε καμμίαν ἐξουσίαν εἰμὴ τὴν τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καὶ ἐπειτα μόνον τὴν τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ ἐπειτα τὴν τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, καὶ κατόπιν ἀντελήφθητε ὅτι μόνον ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠμποροῦσατε νὰ δεθῆτε. Ἐμεῖς τότε σᾶς ἠθέλημεν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ἐγὼ σᾶς εἶπα νὰ τὸ ἀφίσετε αὐτὸ διὰ νὰ ἐξηγούμεθα.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέπτυξεν εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ γενικωτέρας ἰδέας κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύ-

ματα δὲν χρειάζονται ἀδυνάτους ἀνθρώπους. Ἀντιθέτως εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἐκασφαλίσουν τὴν συνεργασίαν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων κοινοτήτων εἰς τὴν Κυβερνήσιν. Ὁ μέγας διοργανισμὸς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ θὰ εἶναι ἀρὰ γε δυνατόν νὰ τὸν συγκρίνῃ μετὰ τοὺς μεγάλους σημερινούς πολιτικούς: Νομίζω ὅχι. Θὰ εὖρη ἴσως ὅμως μερικὰς ἀναλογίας ἄλλων ἐποχῶν, τῆς Ρωμαϊκῆς ἴσως ἐποχῆς, ὅποτε οἱ πολιτικοὶ συνεδύαζον τὸ ἰδικόν των πρόσωπον μετὰ αὐτὸ τὸ Κράτος. Ἰδοὺ διατὶ ἐχρησιμοποίησα καὶ ἐγὼ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ αὐταρχισμοῦ. Ὁμολογῶ ὅτι ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἀξιότιμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπέστην ὅτι ἔχω ἀδίκον. Ἐπεστήσῃ ἀντιθέτως ὅτι δὲν εἶναι ἡ ὠφελιμότερα ἀρετὴ διὰ τὴν Δημοκρατίαν ἡ μεγάλη εὐφρόδεια.

Π. Τσαλδάρης. Ἐνόμιζα, κύριοι Βουλευταί, ὅταν εἶδον τὸν κύριον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ κατέλθῃ τοῦ βήματος τὴν πρώτην φοράν, ὅτι ἀντελήφθῃ τὸ μέγα σπᾶσμα εἰς τὸ ὅποιον παρέσχε ταύτην τὴν ἐσπέραν τὴν Βουλὴν. Καὶ τὸ σφάλμα τοῦτο τὸ διετύπωσεν ὁ ἴδιος εἰς ὀλίγας λέξεις τὰς ὁποίας εἶπε προηγουμένως. Διότι εἶπε: Σὰς καλῶς ὡς Δικαστήριον ἵνα ἀπολογηθῇ οὐχὶ ἀπέναντι ὁμῶν διὰ τὴν κατηγορίαν τὴν ὁποίαν μοῦ προσάπτει ἡ ἀντιπολίτευσις, καὶ ἐλέω σεις νὰ χρησιμεύσῃτε ὡς δικασταί μου. Ἄν πράγματι τοιοῦτος ἦτο ὁ σκοπὸς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ τὴν ἐκτίμησιν ποὺ ἔχω εἰς τοὺς κ. Βουλευτὰς γνωρίζουν πολλοὶ καλὰ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσουν ὡς δικασταί.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ κοινὴ γνώμη.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι ἡ κοινὴ γνώμη. Ἐδῶ εἶναι ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, ἂν ἠθέλατε τὴν κοινὴν γνώμην, ἐπρεπε νὰ τὴν ἐπικαλεσθῆτε διὰ τοῦ τύπου. Δὲν εἶναι ζητήματα αὐτὰ τὰ ὅποια δύνασθε νὰ τὰ φέρῃτε εἰς τὴν Βουλὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκείνα τὰ ὅποια λέγομεν ἐδῶ δὲν ἀκούονται ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην;

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι δὲν εἶναι ὁ τόπος ἀρμόδιος νὰ λέγονται αὐτὰ καὶ ἀπὸ ὅσα ἐξετέθησαν τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐδῶ, ἀντελήφθητε σεις ὁ ἴδιος ὅτι δὲν εἶναι ὁ τόπος ὁ ἀρμόδιος καὶ δι' αὐτὸ τὴν ὁμίλιαν σας τὴν ἐκτίμησιν μετὰ ἕνα εἶδος χιούμορ, τί ἐκτίμησιν δηλαδὴ ἀπόψε. Εἰπάτε ὅτι εἰσθε κατηγορούμενοι. Δὲν εἶναι ἡ Βουλὴ ἡ ἀρμόδια νὰ λύσῃ τὴν κατηγορίαν. Τί ἐζητήσατε νὰ κάμετε; Ἡθελήσατε, κύριε Πρόεδρε, νὰ κάμετε μίαν συζήτησιν διὰ νὰ γεννήσῃτε μίαν ἐντύπωσιν. Αὐτὸ ὅμως ἀποδεικνύει ἔλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολιτεύμα. Τί ἐσκόπει ὁ κ. Πρόεδρος διὰ τῆς τῶνταυτῆς συζήτησεως; Ποίον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Τί θὰ εἴπῃ ἡ Βουλὴ; Ἐχομεν νόμους. Ἐχομεν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, ἔχομεν ἔθιμα κοινοβουλευτικά, τὰ ὅποια ὀρίζουν ποίας ἐργασίας κάμῃ ἡ Βουλὴ; Ἦτο ἀναφορά; Ἦτο ἐπερώτησις κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἦτο συζήτησις εἶναι διὰ νὰ ἀκούσῃτε μίαν φοράν ἀκόμη χειροκροτήματα.

Ἀλλὰ θέλω νὰ μάθω ἂν με οἰονδήποτε Κοινοβουλευτικὸν κανὼνα ἡ ἔθιμον δύνασθε νὰ κάμῃτε τὴν ὁμίλιαν αὐτήν. Καὶ ἐπειδὴ ἀντελήφθητε τὸ ἄτοπον τῆς ὁμιλίας αὐτῆς παρουσιάσθητε ὡς κατηγορούμενος, ὡς ἀδικούμενος ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ κατὰ περίεργον τρόπον. Ἡθελήσατε ἀκόμη νὰ ἀποφύγετε ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκθέσῃτε εὐθέως τὴν γνώμην σας καὶ ἐπεκαλέσθητε, ὅς μοῦ εἶπουν τὰ στοιχεῖα τῆς κατηγορίας, διότι ἐγὼ δὲν γνωρίζω ταῦτα; Καὶ ἐπανήλθατε εἰς τὴν θέσιν σας ἀναμένοντες νὰ ἀπαγγελθῇ ἡ κατηγορία ἐνῶ ἦτο γνωστὸν, ὅτι ἔλα τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη ἡ καταγγελία ἡ γενομένη πρὸς τὸν λαὸν ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἦσαν γνωστά σας καὶ εἰς ἕκαστον τούτων εἶχατε καταρτίσθαι διὰ νὰ ἀπαντήσῃτε. Καὶ ὁφείλω ἀκόμη νὰ ὁμολογήσω ὅτι καὶ ἐγὼ διεπραξά σφάλμα δεχθεὶς τὴν συζήτησιν ταύτην, ἀλλὰ τὴν ἐδέχθην διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι διὰ πρώτην φοράν παρέστησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ζητήματος προσωπικοῦ καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ θε-

ωρηθῇ, ὅτι ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ἓν προσωπικὸν ζήτημα.

Ἐθεώρησα ἀκόμη ὅτι ἴσως θὰ μοὶ ἀπεδίδετο καὶ δειλία τοῦ ν' ἀναλάβω τὴν εὐθύνην μὲς δημοσίᾳ πρὸς τὸν λαὸν ἀπαγγελλέας κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κατηγορίας. Αὐτὸ με παρέσχε νὰ δεχθῇ τὴν συζήτησιν. Εἶμαι ὅμως ἰκανοποιημένος ἀπ' αὐτήν, διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ παράσχω νέον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς κατηγορίας περὶ τοῦ αὐταρχισμοῦ, διότι εἴταν μεταβάλλωνται οἱ τρόποι τῆς συζητήσεως καὶ μάλιστα διὰ μίαν ὑπόθεσιν προσωπικὴν τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναντιρρήτως αὐταρχισμόν. Ἐγὼ δὲν κατήγγειλα διὰ κανὼν λέξεων πρὸς τὸν λαὸν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ αὐταρχισμῷ. Ἐδῶσα καὶ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ἐκ τῶν ὁποίων ἐσχημάτισα τὴν γνώμην ταύτην. Ἐξ ὅσων ἐλέγχθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου ἀπεδείχθη ὅτι μεγάλη γίνεται σύγχυσις μετὰ τῆς θέσεως ἐνὸς Προέδρου καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διαχειρίζεται τὴν θέσιν ταύτην. Ἀναγνωρίζω ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ τῶν Ὑπουργῶν, ἀναγνωρίζω ὅτι αὐτὸς φέρει τὴν μεγίστην Κυβερνητικὴν εὐθύνην καὶ ὅτι ἔχει κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τὰς συνεργάτας του καὶ ὅταν λαμβάνῃ τὴν πλειοψηφίαν παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ ὅταν τὸ Σύνταγμα τοῦ παρέχῃ πλήρη τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐνεργείας του αὐτῆς. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι καὶ ἡ εὐθύνη του εἶναι πλήρως δικαιολογημένη καὶ μόνον δύναμαι νὰ τὸν κακίσω ὅτι πολλάκις ἠθέλησε νὰ καλύψῃ ἰδίαν του εὐθύνην μὲς μεταμεληθείσης γνώμης του, ὡς ἐγένετο ἐπὶ οὐσιωδῶστατον ζητημάτων. Διότι εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι συζητῇ μετὰ τοὺς συναδέλφους του καὶ ἂν τυχὸν εἶναι ἀντίθετοι ὑποχωρεῖ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶπον ἔτσι.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπᾶνω, κάτω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅχι γὰρ τὸν Θεό.

Π. Τσαλδάρης. Ἀκριβῶς εἶπατε ταῦτα. Θέτατε τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν συναδέλφων σας, δὲν γίνεται ψήφισμα, ὡς συνήθως, παρατηρεῖτε ποία εἶναι ἡ κρατούσα γνώμη καὶ ἐξ αὐτῆς σχηματίζετε τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ὑποστηρίξετε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀκούω καὶ χωρὶς νὰ κάμω ψήφισμα ὑπαγορεύω εἰς τὸν γραμματεῖα τὴν ἀπόφασιν καὶ ὅταν γίνῃ ψήφοφορία ὑποκύπτω εἰς τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι ὑπάρχουν περιστάσεις, καθ' ὅς δὲν ἐκατήσθητε τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου οὐδὲ τῆς εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τοῦτο σας κατηγοροῦ ἐπὶ αὐταρχισμῷ. Ἐνθυμεῖσθε τὸ ζήτημα τῶν ἀνταλλαξίμων. Ἐξήλθατε εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅχι μετὰ τὴν υπογραφήν σας, ἀλλὰ μετὰ υπογραφὰς ἄλλων καὶ ἐγράψατε ἕνα ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου παρεστήσατε εἰς ποῖαν δεινὴν θέσιν ὅλ' εὐρεθῇ ἡ Ἑλλάς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀνταλλαξίμων, καὶ ἐξηγγείλατε συγχρόνως καὶ ποία μέτρα εἶναι ἀναγκαῖα. Εἶπατε τότε μάλιστα κατὰ περὶ τοῦ κεφαλαίου. . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κάμετε λάθος.

Π. Τσαλδάρης. Εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐδῶ, ὅτι τὸ Κράτος, δὲν εὐθύνεται δι' ὅλον τὸ κεφάλαιον, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον χάνουν τὰ θύματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μεταφέρετε ἐμὲ τώρα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σὰς εἴπω διατὶ τὸ κάμω αὐτό. Ὅταν ἦλθε τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν εἶχατε ἐν τῷ μεταξύ ἐκκαταλείψῃ τὸ σφάλμα, τὸ ὅποιον ἐκτίμησιν εἰς τὸ ζήτημα αὐτό, διότι οὔτε ἡ ἐγγύρησις τοῦ Κράτους ἠδύνατο νὰ μειωθῇ, οὔτε ὁ τόκος, διότι ἡ υπογραφή τοῦ Κράτους δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ εἰς τοιοῦτον σημεῖον καταπτώσεως. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ κάμετε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὠφείλατε, ὡς φέρων τὴν εὐθύνην, ἤλθατε καὶ διεκηρύξατε, τί νὰ σὰς κάμω τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ λύσω ὅπως ἠθέλα ἐγὼ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

κῶν, ἀλλὰ τὰ ἐλύσατε ὅπως ἤμελον οἱ συνάδελφοί σας. Ἀλλ' αὐτὸ, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ ἀποδεικνύει αὐταρχισμόν. (Γέλωτες).

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σὰς εἴπω ἐγὼ τί ἀποδεικνύει. Καὶ ἀνακολουθίαν καὶ αὐταρχισμόν. Ἐάν δὲν ἦτο αὐταρχικὴ ἡ πράξις αὐτῇ, δεικνύει ὅτι εἶχατε διαθέσεις αὐταρχισμοῦ, διότι ἂν εἶχατε πεποιθήσιν εἰς τὴν γνώμην σας ὠφείλατε νὰ τὴν ἐπιβάλετε, Σὰς ἀπέλειπεν ὅμως ἡ πεποίθησις καὶ ὑποχωρήσατε, ἀλλὰ ὁ αὐταρχισμὸς ἦτο ὅτι σεις δὲν ἐδέχθητε νὰ ἀναλάβετε τὴν εὐθύνην τῆς γνώμης ἐκείνης, ἀλλὰ τὴν ἐπεβάλατε εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν συναδέλφων σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀποδεικνύει τοῦτο δειλίαν, ἡ ὁποία δὲν συμβιβάζεται πολὺ μετὰ τὸν αὐταρχισμόν.

Π. Τσαλδάρης. Κατὰ τὸν τρόπον ἐκεῖνον μεταχειρίζεσθε τὴν ἐξουσίαν καὶ ἔχω πάντοτε λόγον νὰ πιστεύω ὅτι ἦτο αὐταρχισμὸς σεις ἐξηγήσατέ το ὡς δειλίαν. Ἀλλὰ ποῖαι τάχα ἦσαν αἱ πράξεις ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἔκαμαν τοὺς Ἀρχηγούς τῶν κομμάτων καὶ μίαν μεγάλην μερίδα τοῦ Τύπου, ὅχι μόνον ἐκεῖνον κατὰ τοῦ ὁποίου σεις κακομεταχειρίζεσθε, δύναμαι νὰ εἴπω, μίαν ἐξουσίαν μεγάλην ἐπιτίθεσθε καθημερινῶς κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων του ἀποκαλοῦντες αὐτὸν κίτρινον Τύπον;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Παραπονέσθε ὅτι κατηγορῶ μίαν μερίδα τοῦ Τύπου;

Π. Τσαλδάρης. Μάλιστα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀς τ' ἀφίσωμεν αὐτὰ τώρα, διότι θ' ἀσχοληθῶμεν ἔτι καὶ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ Τύπου.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ ἀσχοληθῶμεν βεβαίως τότε, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνεταί κατάχρησις τῆς θέσεως ἣν κατέχετε διὰ συνεχούς ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ Τύπου.

Συνεχίζων ὁ κ. **Τσαλδάρης** λέγει τὰ ἑξῆς:

Διάφορα γεγονότα παρέσχον ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ κ. Πρωθυπουργός ὡς αὐταρχικός. Ὑπῆρχε μία Βουλὴ ὑπῆρχε μία συμμαχικὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐκυβέρνηε σύμφωνα μετὰ τὴν ἐντολήν τὴν ὁποίαν εἶχε παρὰ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀνέτρεψε τὴν Κυβέρνησιν καὶ διέλυσε τὴν Βουλὴν. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ τὴν μεγαλύτεραν ἐκδήλωσιν αὐταρχισμοῦ, δὲν πρόκειται περὶ πράξεως ἣτις κατ' ἐμὲ εἶναι καὶ ἐπαναστατικὴ; Δὲν ἀποδεικνύει αὐταρχισμόν ἀλλὰ κοινοβουλευτισμὸν ἡ ἐνέργεια ἐκλογῶν μετὰ Νομοθετικὸν Διάταγμα, φέρον τὸ κύρος μόνον τῆς υπογραφῆς τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου; Καὶ δὲν ἀποδεικνύει αὐταρχισμόν ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον ἐνηργήθησαν αἱ ἐκλογαί;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρώτην φοράν τὸ ἰσχυρίσεσθε αὐτό.

Π. Τσαλδάρης. Ὅχι. Τὸ εἶπον καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὅτι αἱ ἐκλογαὶ δὲν ἐνηργήθησαν κατὰ τρόπον νόμιμον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νόμιμον; Ὡστε δὲν ἐψήφισεν ὁ καθένας ὅπως ἠθέλεν;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶπον ὅτι μετῴλητε ἐκδικαστικὰ μέτρα, ἀλλ' εἶπα διὰ τὸν τρόπον τῆς καταλήψεως τῆς ἀρχῆς, διότι κατελάβατε αὐτήν, χωρὶς νὰ ἔχετε κόμμα καὶ χωρὶς νὰ ἔχετε πλειοψηφίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀπὸ ἕκαμα διάλυσιν τῆς Βουλῆς δὲν ἐχρειάζετο νὰ ἔχω πλειοψηφίαν.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἡ διάλυσις ἦτο παράνομος. Τὴν ἐκτίμησιν διὰ μὲς ἐπιβολῆς. Ἀλλ' ὅς ἀφίσωμεν τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐνηργήθη ἡ σημερινὴ Βουλὴ καὶ ἔρχομαι εἰς ἄλλο ζήτημα σχετικόν. Σεις εἶχατε πάντοτε τὴν γνώμην ὅτι ἡ δύναμις ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ δὲν ἐδόθη εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ἀλλ' ἐδόθη ὡς δύναμις ἰδικὴ σας ἀτομικῶς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πότε τὸ εἶπα αὐτό;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶπα ὅτι τὸ εἶπατε, ἀλλ' ὅτι πάντοτε ἐπαρρηγόσατε τὴν δύναμιν αὐτὴν ὡς ἰδικὴν σας ἀτομικὴν. Καὶ δὲν εἶναι ὁρθὴ ἡ ἀντίληψις περὶ αὐταρχισμοῦ ὅταν ὅπως εἰ-

πεν καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπαγορεύετε πολλάκις εἰς τοὺς φίλους σας νὰ ἐκδηλοῦν τὴν γνώμην των. Βεβαίως εἰς βουλευτῆς ἐπ' ὅσον θέλει νὰ μείνῃ εἰς τὸ κόμμα εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει πρέπει νὰ εἴδῃ τὴν ψήφον του σύμφωνα μετὰ τὰς πραγματικὰς δηλώσεις. Εἰς σοβαρὰς συζητήσεις ἐμποδίζετε σεις καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς γνώμης τῶν φίλων σας. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι κατεδιδάσατε ἀπὸ τὸ βήμα τὸν γέροντα Κουρτίδην καὶ ἄλλον βουλευτὴν κατ' ἄλλον τρόπον τὸν ἡναγκάσατε. . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποῖος εἶναι ὁ δεύτερος; **Ι. Μουτζουρίδης.** Τὸ ἐκτίμησιν εἰς τὸν Μακρὸν τὸν Νάκον, τὸν Κωνσταντόπουλον τὸν Κουρτίδην.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ αὐταρχισμὸς σας κατεδείχθη καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνὸς στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου, καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἄρτου καὶ εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐπιτροπὰς, παρεξηγεῖτε καὶ οὕτω ἐντελῶς τὴν θέσιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, τῶν ὁποίων κύριον καθήκον εἶναι νὰ ἐκδηλοῦν τὰς γνώμης των. Ἐξηναγκάσατε κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ πᾶρῃ πίσω τὰς γνώμης τῆς καὶ κάμῃ ἄλλην ἐκθεσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔκαμεν ἄλλην ἐκθεσιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐάν δὲν ἔκαμε, ἔκαμε πολὺ καλὰ. Συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ εἰς τὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν συναδέλφων του ὁ κ. Πρωθυπουργός δεικνύει αὐταρχισμόν. Ἐγὼ ὁ ἴδιος ἡναγκάσθην νὰ ζητήσω συγγνώμην ἀπὸ Ὑπουργόν σας διότι εἶχε τεθῇ ἐκποδὸν οὗτος ἀπὸ ὁμάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπὶ ποίου ζητήματος;

Π. Τσαλδάρης. Γεωργικῷ. Εἶναι γνωστὸν πῶς ἀπεχώρησεν ὁ ἑτερος Ὑπουργός διὰ τὸν ὅποιον ἐξεδηλώσατε κατῳπιν καὶ θλίψιν. Παρανεβλήθη μετὰ αὐτοῦ καὶ ὁμῶν εἰς ὑπάλληλους καὶ ἔπαυσεν ἡ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ σας συνεργασία. Πρόκειται περὶ τῆς ἀναθέσεως τῆς διαχειρίσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἄρτου εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τοῦ ἀνίθεσα νὰ συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ σκοπὸν εἶχα νὰ συνεργασθῇ κατῳπιν μετὰ τὸν Ὑπουργόν.

Π. Τσαλδάρης. Τότε διατὶ ἔφυγε;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι τοῦ εἶπον ὅτι ἐκίχθη καὶ πρέπει νὰ φύγῃ.

Π. Τσαλδάρης. Ποῖος τὸ εἶπε;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πολλοί.

Π. Τσαλδάρης. Νομίζω ὅτι καὶ σήμερον δὲν κάνετε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ὑποτιμάτε τὴν θέσιν τοῦ τέως Ὑπουργοῦ ὅταν λέτε ὅτι τὸν παρέσυρεν ἡ κοινὴ γνώμη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ παρατηρῇ. Ἐκτός ἐάν ἤρνετο εἰς ἐμὲ νὰ μελετήσω τὸ ζήτημα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Θὰ εἶχατε δικαίωμα νὰ τὸ συμμελετήσετε.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναφέρω ἄλλα παραδείγματα. Ἐν ταῦτοις τόνίζω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὸ πᾶν θεωρεῖ ὅτι ἀπ' αὐτὸν ἐξαρτᾶται καὶ μόνον καὶ ὅτι αὐτός. . . (εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ κ. Τσαλδάρης σταματᾷ καὶ διαμαρτύρεται διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως συνομιλῶν δὲν τὸν ἀκούει).

Κ. Ἀλαβάνος. (Προεδρεύων). Νομίζω ὅτι ὁ ἀγορεύων πρέπει νὰ ἀποτείνεται πρὸς τὴν Βουλὴν.

Π. Τσαλδάρης. Εὐχαριστῶ πολὺ. . . Δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ κάμετε παρατηρήσεις εἰς ἐμὲ (ὁ κ. Ἀλαβάνος ἐγκαταλείπει τὴν ἔδραν τὴν ὁποίαν κατελαμβάνει ἑτερος τῶν ἀντιπροέδρων).

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης**, συνεχίζων λέγει, ὁ κ. Πρωθυπουργός νομίζει ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἀπὸ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται πᾶσα λύσις. Μήπως δὲν παρατηροῦμεν καὶ μικρὰ ἀκόμη ζητήματα νὰ συγκεντρώνονται εἰς τὰς χεῖρας του, διότι ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ συγκεντρωτικὸν πνεῦμα, ἀπὸ ἀπολυταρχικὸν πνεῦμα; Ἀλλὰ δὲν πρόκειται πλέον περὶ εἰκασμῶν ὅ-

ὅτι ἡ ψηφοφορία ἔγινεν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς
τὸ θεαθῆναι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν είναι βάσιμον τὸ ἐπιχειρήμα σας. Ἀλλὰ δὲν δικαιούται νὰ μοῦ λέγῃ ὁ κ. Τσαλδάρης ὅτι εἶμαι αὐταρχικὸς ἀπ' ἑνὸς καὶ ἀπ' ἑτέρου ὅτι δεικνύω τὴν αὐταρχικότητα, διότι δι' ἕνα τόσον μέγα ζήτημα ἐζήτησα νὰ ἀποφανθῇ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως νὰ μοῦ λέγῃ ὅτι δὲν εἶμαι ἐν τάξει, διότι πρὶν ἐρωτήσω τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐξέφρασα γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος, αὐτὴ εἶναι συζήτησις εἰρηνοδικαιακῇ. Σας βεβαιῶ δὲ ὅτι δὲν κερδίζετε τίποτε ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης υποστηρίζοντε τοιαύτας ἰδέας. Ἀλλ' ἐπιστρέφω εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, μολοντοὶ ἀνερχόμενος εἰς τὸ βῆμα ἐσκαπτόμεν νὰ μὴ τὸ ἀπαντήσω καθόλου. Ὁ κ. Τσαλδάρης μὲ κατηγορεῖ ὅτι ἀπαγορεύω πολλὰς τὴν ἐκδήλωσιν γνώμης εἰς τοὺς φίλους μου. Ἀνακριδὲς ἀπολύτως. Ἀνέφερον τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Κουρτίδου· τί εἶπον εἰς τὸν κ. Κουρτίδην; Ἦλθεν ἀποκρούων σειρὰν νομοσχεδίων τὰ ὅποια εἶχον υποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ μέρους τοῦ πολιτικοῦ προγράμματος διὰ τοῦ ὁποίου ὑποσχέθημι εἰς τὸν λαόν ὅτι ἰδιαιτέρην προσοχὴν ἢ Κυβερνήσις θὰ καταβάλῃ εἰς τὸ ζήτημα τῆς υἱείας, ἦλθε νὰ τὰ ἀποκρούσῃ κατὰ τρόπον ὅχι συνητῶν ἀπλῶς καὶ ἀντικειμενικῶς, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον τὸν ὅποιον οὕτε ἐχρὶς τῆς Κυβερνήσεως ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τοῦ εἶπον τότε κ. Κουρτίδῃ ἐγὼ ἐνέμιζον ὅτι εἴθε φίλος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διεξάγεται ἡ συζήτησις, βλέπω ὅτι πραγματικῶς δὲν εἴσθε, διότι δὲν ἦτο δυνατόν ἕνας φίλος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξετελέσῃ τὰ νομοσχέδια τὰ ὅποια εἰσάγονται εἰς τὴν Βουλὴν. Αὐτὰ εἶπον. Καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θεωρεῖ ὅτι ἐν τούτῳ ὑπῆρξε ἀντικεινοβουλευτικὸς. Ἀλλὰ ἄλλοτε ὠμίλησα ζωηρῶς μετὰ τὸν κ. Κωνσταντόπουλον ἀγαπητότατον συνάδελφον, ὁ ὅποιος ὅταν συνεζητεῖτο ἡ πρότασις περὶ διώξεως τῶν Ὑπουργῶν τῆς δικτατορίας ὠμίλησεν ἀπὸ τῆς θέσεώς του καὶ ἐμέμφθη τὴν Κυβέρνησιν ὡς διαπράττουσαν κωμωδίαν καὶ ἐμπαίζουσιν τὸν λαόν, ἐφ' ὅσον δὲν περιελάμβανε εἰς τὴν πρότασιν ὅλους τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς δικτατορίας ἀπῆντησα ζητῶν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὴν Βουλὴν διὰ νὰ καταγγείλω τὸν κ. Βουλευτὴν ὡς δημιουργοῦντα τὸν φίλον μου βουλευτὴν. Δὲν τοῦ ἀφῆρεσα τὸν λόγον, ὅχι βέβαια, ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θὰ ἤθελε νὰ καταγγέλλεται ἡ Κυβέρνησις ὡς διαπράττουσα κωμωδίαν καὶ ἐμπαίζουσα τὸν λαόν ἀπὸ ἕνα φίλον τῆς καὶ νὰ τὸ χάψῃ αὐτὸ, διότι αὐτὸ θὰ ἦτο κοινοβουλευτισμός. Διότι ἐγὼ τοῦ λέγω ὅτι ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πειθαρχία εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ κόμματα ἐπέρχεται ἀναρχία εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας (χειροκροτήματα παρατεταμένα). Λοιπὸν ἀπῆντησα εἰς τὴν κατηγορίαν, ὅτι διαπράττεται κωμωδία καὶ ἐμπαίζομεν τὸν λαόν, ἀπῆντησα ὅτι ζητῶ τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ καταγγείλω τὸν κ. βουλευτὴν ὡς δημιουργοῦντα, διότι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν ἵνα μετὰ ἄλλων 20 βουλευτῶν ὑποβάλῃ πρότασιν περὶ διώξεως καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ὁποίους ἐθεώρησαν ὑπαιτίους τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων, μὴ πρῆξας τοῦτο καὶ ἐρχόμενος νὰ καταγγείλῃ εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι διαπράττομεν κωμωδίαν καὶ ἐμπαίζομεν τὸν λαόν δὲν εὐρίσκειτο καθόλου ἐν τάξει, αὐτὸ εἶναι. Αὐτὸ εἶναι τὸ δεύτερον παράδειγμα διὰ τοῦ ὁποίου ἠβέλησε νὰ ἀποδείξῃ ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ἀρνοῦμαι εἰς τὰς βουλεύσεις μου τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουν γνώμην καὶ νὰ ἐκφέρουν αὐτὴν ἐλευθέρως εἰς τὴν Βουλὴν. Τὸ ζήτημα τοῦ κ. Νέκου δὲν τὸ ἐνθουσιῶμαι ἐντελῶς.

Δ. Νᾱκος. Μὴ μὲ ἀναγκασθεῖτε ἐμέ, διότι εἶμαι ἐν ἀναρρώσει.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν τὸ ἐνθυμοῦμαι λέγω, ἀλλὰ νομίζω καὶ ἐπαρύλαξα εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα εἰς κάθε περίπτωση κατὰ τὴν ὁποίαν κρίνω ὅτι ἕνας φίλος μου βού-

λευτῆς μετέρχεται γλῶσσαν ἢ ὁποῖα εἶναι ἀξιοκατάκριτος· ^{να} ἔχω τὸ δικαίωμα ^{να} τοῦ κἀμὴ τὴν παρατήρησιν. Δὲν εἶναι δυνατόν ^{να} μὲ στερήσῃτε αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος. Πρέπει ^{να} γνωρίσῃτε ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰσῆλθον πρόσωπα νέα εἰς τὸν κοινωβουλευτικὸν βίον τῆς χώρας καὶ δὲν εἶναι καθόλου παράδοξον, ἐπειδὴ δὲν ἡξερουν τὰς συνηθείας τῆς Βουλῆς· ^{να} νομίζουν ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι ἀνερχόμενοι εἰς τὸ βῆμα ^{να} λέγουν ὅτι θέλουν.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὰ ἐγένοντο ἀνέκαθεν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐγένοντο αὐτὰ κ.
ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, εἰς τὰς παλαιότερας Βουλὰς
βουλευταὶ ἀνήκοντες εἰς ἓνα κόμμα νὰ ἐρχονται καὶ νὰ
λέγουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις διαπράττει κομμοῦδαν καὶ ἐμπαίζει
τὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγένοντο ἐγὼ δὲν εἶμαι διατεθειμένος
νὰ τὸ ἐχθρῶ. Ἄλλ' ἔρχομαι, κύριε, εἰς τὸ μεγάλον ἐγκλήμα
τῆς συζητήσεως ἡ ὁποία ἐγίνε κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς
ὁποίας ὁ κ. Καλογεράς, ὅστις εἶναι σήμερον Γενικὸς Διοικητὴς
Ἡπείρου, εἰσάγειτο τὰ νομοσχέδια τὰ οργανωτικὰ τοῦ Ὑπο-
γείου τῶν Στρατιωτικῶν, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὑποβάλῃ ἡ Κυ-
βέρνησις, καὶ ἐπρότεινεν ἐν ὀνόματι τῆς παμφήφιας τῆς Ἐπι-
τροπῆς τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν.

Ε. Τριποδάκης. "Όχι παμπηφιάς, πλειοψηφίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχει σημασίαν. Τότε ἐγὼ παρετήρησα ὅτι δὲν εἶναι πρέπον ἀκριβῶς διότι πρόκειται περὶ τῆς καμψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δεύτερον διότι νομίζω ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπάρχει κάποιος ἄποσις ἐκ μέρους τῶν φίλων τῆς Κυβερνήσεως βουλευτῶν οἱ ὅποιοι ἦσαν μέλη τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἶπον ὅτι προκειμένου περὶ τοιούτων σπουδαιωτάτων ὀργανικῶν νομοσχεδίων εἶναι φυσικὸν νὰ ἀντιληφθῇτε ὅτι πρόκειται περὶ ζητημάτων τὰ ὅποια ἡ Κυβέρνησις θὰ ὑποστηρίξῃ θέτουσα ζήτημα ἐμπιστοσύνης.

Ἐάν ζωὸς σὰς ἐγεννήθῃ καμμία ἀμφιβολία διατὶ νὰ μὴ ἔλθῃτε νὰ μὲ ἐρωτήσῃτε καὶ νὰ μοῦ εἴπητε κ. Πρόεδρε, τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχομεν ἀγτίθετον γνώμην. διότι δὲν ἐξυπηρετεῖτε κανέναν σκοπόν, αὐτὰ εἶπα ἐγὼ καὶ προσέθεσα ὅτι τότε θὰ εἴσθε ἐν τάξει, θὰν θὰ ἔχετε σκοπόν νὰ καταψηφίσῃτε τὰ νομοσχέδια καὶ τὴν Βουλὴν. Ἀλλὰ δὲν εἶχαν οὐδέναι τοιοῦτον σκοπόν. Ἡκούσατε ἐδῶ πῶς ἡλλώλωσαν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνῶσεως τὰ κείμενα, ἐκθέσαν ὁ τὸ τί εἶπα εἰς τοὺς Βουλευτάς οἱ ὅποιοι μετέσχον τῆς κοινοδοουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ νομοσχέδιον τῆς φορολογίας τοῦ σίτου. Ἡκούσατε τί εἶπα: Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ εἶπω ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη ἐρήμην τῆς Κυβερνήσεως... (ἀναγινώσκει) Δηλ. τοὺς εἶπα, ὅτι δὲν θὰ ἔχετε ἀποτελεσματικὴν ἐργασίαν, ἐάν δὲν μὰς ἐρωτήσῃτε ἐάν τὸ θεωροῦμεν αὐτὸ Κυβερνητικὸν κλπ. ζήτημα ἐπιτοσύνης. Ὁ κ. **I. Καλογεράς** ἀπαντᾷ ἐν πάσῃ περιπτώσει αὐτὸ ἀπεφασίσθη.

II. Τσαλδάρης. Λέγατε ότι όταν είναι ζήτημα εμπιστοσύνης, αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφέρουν ἀντίθετον γνώμη. Τότε κάμετε ἓνα κανονισμὸν καὶ εἰπότε ὅτι όταν ἓνα ζήτημα τὸ θεωρεῖτε ζήτημα ἐμπιστοσύνης, νὰ μὴ καλοῦνται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς. Ἀλλὰ τότε αὐτὸ ὅθι εἶναι ἔκτος ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν ὑπαρξὴν τῶν Ἐπιτροπῶν. Διότι οἱ ἀνεγνώσαντε ποῖα συμμαχία διέσται ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Απαντώ. Πηγαίνουν εις τὰς ἑποχὰς τῆς ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος τοῦ νόμου ἀποφασιστικῆς ἐκτελέσεως. Ἐπιτροπὴς τὰ νομοσχέδια πρῶτον, διότι ἀκούσθῃ, δευτέρου τευσεως, τῆς ὁποίας ἡ γνώμη πρέπει νὰ ἀκουσθῇ, δευτέρου διότι ὑπάρχει καὶ ἡ γνώμη τῶν μελῶν τῆς πλειονοψηφίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία δεῖται νὰ ἀκουσθῇ ὅσον ἀφορᾷ τὰς λεπτομερείας τοῦ Νομοσχεδίου. Δὲν μποροῦν οἱ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀποφαινῶνται διὰ τὴν ἀπόρριψιν ἐνδὲς νομοσχεδίου, τὸ ὅποιον ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὅτι εἶναι Κυβερνητικὸν δηλ. ἀποδίδει εἰς αὐτὸ ζήτημα ἐμπίστοσύνης, χωρὶς νὰ ρίχνουν σπαθίον ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀρέσουν οἱ παρομιλίας καὶ ὅσας γνωρίζω θὰ τὰς μεταχειρίζομαι.

ΠΑ. Εὐτοχῶς καὶ εἰς τὸ Κοινοβούλιον ἀρχίζω νὰ γίναται χρῆ-
 σις τῆς ζωντανῆς γλώσσης καὶ νὰ παραμερίζεται σιγὰ σιγὰ
 ἡ καθαρεύουσα. Λοιπὸν ἰσχυρίζομαι ὅτι διὰ τὸ κύρος τοῦ
 Κοινοβουλίου, διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν τῶν Βουλευτῶν
 τῆς πλειοψηφίας ἔχω δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ κάμω τὰς
 παρατηρήσεις ἐκεῖνας, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς πᾶ-
 σαν ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῶν Βουλευτῶν τῆς πλειοψηφίας, ἐξαι-
 ρεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπογράφουν μίαν πρότασιν διὰ
 τῆς ὁποίας θεωροῦν ὁλοκλήριον τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἔρχονται εἰς
 τὴν Βουλὴν καὶ τὸ ψηφίζομεν ἡμεῖς ἐδῶ. Ἀλλ' ἠκούσατε καὶ
 πάλιν πῶς ἠλλοίωσε τὰ κείμενα, ἐκ κακῆς μνήμης βέβαια ὁ
 κ. Παπαναστασίου. Εἶπα τότε ἐγὼ εἰς τὸν κ. Καλογεράν
 «ἐγὼ σὰς κάμνω αὐτὴν τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτὴ
 «ἐγὼ σὰς κάμνω αὐτὴν τὴν ἐπιφύλαξιν, διότι πράγματι ὁ Καλογεράς
 μοῦ εἶπεν ὅτι αὐτὸ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπαρξάσθῃ, ἐγὼ διε-
 τήρησα ὅλῃν μου τὴν ψυχραιμίαν καὶ τοῦ εἶπα ὅτι παρὰ τὸ
 ἐπελθόν ἀποτελέσμα, ἐγὼ σὰς κάμνω τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἡ
 ἀπόφασις αὐτὴ ἐλήφθη ἐρήμην τῆς Κυβερνήσεως καὶ
 ὅτι δὲν ἔχει ἀξίαν ὅση τῆς ἀποδίδεται καὶ ἀπαντᾷ ὁ
 Καλογεράς «ἐγὼ ἔχω τὴν γνώμην αὐτὴν προσωπικῶς
 (ἀναγινώσκει) καὶ ἀπαντᾷ ἐγὼ «σεῖς εἰς ἀνώτερος ἀξιο-
 ματικῶς (ἀναγινώσκει) καὶ ἀπαντᾷ ὁ κ. Καλογεράς «ἀνα-
 γινώσκει» θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ σὰς ἀναγνώσω... (ἀναγινώ-
 σκει) καὶ ἀπαντᾷ ἐγὼ (ἀναγινώσκει)..... Εἶναι λοιπὸν ἐν ἀτα-
 ξίᾳ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς τὴν Κυ-
 βερνήσιν, νὰ ἔρχωνται νὰ λέγουν, ὅτι ἀπορρίπτομεν τὸ Νομο-
 σχέδιον. Λοιπὸν δὲν μπορεῖτε νὰ μοῦ εἰπῇτε....
 Π. Τσαλδάρης. Νομίζετε ὅτι οἱ Βουλευταὶ οἱ ὅποιοι ἀπο-
 τελοῦν τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν, ἔχει ὅπου ἐργάζον-
 ται, δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των.
 Ε. Βενιζέλος (προσφωτῶντός). Δὲν μὲν λέτε τίποτε.

Π. Τσαλδάρης. Σας λέγω τούτο. Νομίζετε διότι είναι Κυβερνητικά Βουλευτικά δεν πρέπει να έχουν γνώμη; Είναι ανάγκη να γίνουν ελα αυτά οι παρατηρήσεις. Δεν γνωρίζει έκαστος άρμόδιος Υπουργός ποιον είναι το Νομοσχέδιον εκείνο εις το όποιον έχει καθήκον να επιστήση την προσοχήν της Επιτροπής.

E. Βενιζέλος (Πρωτοπαυρτζός). Δὲν θὰ δεχθῶ διακοπὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος. Δὲν μοῦ εἶπε τίποτε νέον ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Τοῦ λέγω ὅτι δὲν χρησιμεύει οὔτε διὰ τὴν ἑξάρσιν τοῦ κύρους τῆς Βουλῆς, οὔτε διὰ τὴν προσωπικὴν φιλοτιμίαν τῶν Βουλευτῶν καὶ προτίμηται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν ἀπόρριψιν νομοθετημάτων, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των φαίνονται ὅτι εἶναι ζητήματα διὰ τὰ ὅποια ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιμείνῃ. Δὲν μπορείτε νὰ εἴπητε ὅτι εἰς ἕνα ζήτημα φορολογίας ἢ ὅποια ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τῆς υποβολῆς τοῦ Νομοσχεδίου δὲν ᾔστο δυνατόν νὰ ἐλθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ αποτελουμένη ἀπὸ πλειοψηφίαν Κυβερνητικὴν καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι, μάλιστα λάθος ἔργον τὸ ἵδιον καὶ διὰ τὰ στρατιωτικὰ Νομοσχέτια, δὲν μπορεί αὐτὸ νὰ γίνη δεκτόν. Ἀλλὰ δὲν εἶπον τίποτε τὸ ὅποιόν νὰ σημαίνει ὅτι ἐδεῖ-
ξα ἀνευλάβειν, πρὸς τὸ σῶμα.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ συζήτησις ἔγινε μεταξύ ὁμῶν καὶ ἐμοῦ κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὄχι μετὸν κ. Καλογεράν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τώρα έρχομαι εις εκείνα τα όποια ειπεν ο κ. Αρχηγός της Δημοκρατικής Ενώσεως. Ἡ Κυβέρνησις λέγει, ο κ. Παπαναστασίου πρὶν λάβει αποφάσεις (ἀναγιγνώσκει) ἐγὼ δὲν θάναμαι νὰ ὠτακουσῶ τί γίνεται εἰς τὰς ἐπιτροπὰς. Πᾶς θέλετε ἐγὼ νὰ ὑπάρχω νὰ εἰδοποιήσω τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ αἵτου εἶναι ζήτημα σπουδαῖον καὶ δὲν θεωρεῖτε φυσικώτερον τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἰδίᾳ ὁ Πρόεδρος, οἱ όποιοι εἶναι συνήθως ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν, εἰς ἔχῃ ἀμφιβολίαν, νὰ ἐλθῃ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κυβέρνησιν; Ὁ κ. Παπαναστασίου ὁμολοεὶ καὶ λέγει (ἀναγιγνώσκει) αὐτὰ εἶναι ἐκείνα τὰ όποια ἐλέγχθησαν τότε. Μοῦ εἶπε δὲ ἀκόμη κάποιος ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπὸψε νο

μίζω ἢ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημ. Ἐνώσεως, ὅτι ἀπήτησα καὶ πάλιν πίσω τὴν ἐκθεσιν τοῦ σίτου καὶ καὶ συντάξουν ἄλλην. Αὐτὸ ἀποτελεῖ πλήρη πλαστογραφίαν τοῦ γεγονότος. Δὲν ἤξιωσα τοιοῦτόν τι.

Α. Παλαγαστασίου. Δὲν τὸ εἶπον ἐγὼ.

Ε. Πρωτοπυργός. Τώρα που τὸ βεβαίωνετε ἀσφαλῶς θὰ τὸ εἶπε ὁ κ. ἀρχηγρὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Λοιπὸν τοιοῦτον πρᾶγμα δὲν διενεμήθη. Αὐτὸ θὰ ἦτο βεβαίως μία ὑποτίμησις τῆς θέσεως τῆς Βουλῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔφερε τὴν ἐκθεσὶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἐγὼ δὲν θὰ τὴν ἐλάμβανον ὅπ' ὅψει, διότι θὰ ἐπέμενα εἰς τὰ ζητήματα αὐτά. Καὶ ἐπαναληθάνω κανεὶς δὲν θὰ μοῦ ἀρνιῖθῃ ὅτι καὶ διὰ τὸ κύρος τοῦ Κοινοβουλίου καὶ διὰ τὸ κύρος τῶν Βουλευτῶν εἶναι ὀρθώτερον εἰς τοιαύτας περιστάσεις οἱ Κυβερνητικοὶ Βουλευταὶ νὰ συνενοῶνται μὲ τὴν Κυβέρνησιν, νὰ δοῦμε ἐν πράξει περὶ ζητήματος ἐμπιστοσύνης καὶ τότε ἀκόμη ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ τὰ καθήκον νὰ καταψηφίσουν τὰ Νομοσχέδια τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἀποφασισθένει νὰ τὰ καταψηφίσουν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν. Ἀλλὰ δὲν συντείνει οὔτε εἰς τὸ κύρος τῶν κ. κ. Βουλευτῶν νὰ ἔρχονται καὶ νὰ παλινωδοῦν εἰς τὴν Βουλὴν. Ἀλλὰ ὁ ἀρχηγρὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μὲ κατήγγειλεν εἰδικώτερον ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν ἔκαμα παρὰ νὰ προσπαθῶ νὰ ἐμβάλω εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ κόσμου ὅτι εἰμὶ ἰσχυρὸς καὶ μόνος ποῦ μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ τὸν λαόν, ὅτι ἀπὸ ἐμένα ἔξαρχεται ἡ λύσις παντὸς ζητήματος καὶ ὅτι εἰς ἐμένα πρέπει νὰ ἀπευθύνονται οἱ πολῖται. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδέα τὴν ὁποίαν διέδωκα εἰς τὸν λαόν διὰ νὰ τὸν κάμουν νὰ πιστεύῃ ὅτι πρέπει νὰ περὶ ἐμένα ἀπευθύνεται ὁ λαός. Ἐγὼ κοίτη

μὲν τὴν λύσιν ὄλων τῶν ζητημάτων ἀπὸ ἐμένα. Ἐγὼ νομίζω ὅτι αὐτὸ γίνεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι χιλιάδες ἀνθρώπων καὶ ἡμέραν προσφεύγουν εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν διὰ νὰ παραπονεθοῦν δι' ἐν ζήτημα. Μὰ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ κράτους ὅπως αὐτὸ συμβαίνει. Ἐπειδὴ αὐτὸ ἐπὶ τὴν

ὅποιαν διευρυνθήσῃ κατὰ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς ὅτι οὐ
ἔστιν ἕνας ἄνθρωπος νὰ διεξάγῃ τὴν διοίκησιν ἑλῆς τῆς
χωρᾶς λαμβάνων γνώσιν ὅλων τῶν παραπῶν καὶ νὰ ἐπε-
ραίνει αὐτοπροσώπως εἰς ἕλα τὰ ζητήματα. Διὰ τοῦτο ἀρνούμε-
συστηματικῶς νὰ δεχθῶν οἰονδήποτε προσερχόμενον νὰ ὑποβάλῃ
προσωπικῶς παράπον. Δέχονται μόνον ἐπιτεράδας καὶ ταύτας

μόνον εις περιστάσεις κατά τὰς οποίας προκύπτει περί γενι-
τάτων ζητημάτων, εἰς τὰ ὅποια εὐρίσκεται ἀναμεμιγμένη
εὐθὺν τῆς Κυβερνήσεως Χρῆς ἀκόμη μου ἐδηλώθη ὅτι μ-
πολυμελὲς Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοῦ πεταλωτάς ἑλθῃ τῆς Ἑλλάδος
εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἐνεργήσῃ δὴν ἐξου-
σίᾳ παρὰ τῷ Ἰπουργῷ τῆς Ἑθν. Οἰκονομικαῖς καὶ ἐγγὺς νὰ
καταστήσῃται ἐπὶ τῇ καὶ κατὰ κοινὰς ἀποφάσεις τῶν δυνά-
μεων τῆς Ἑλλάδος.

καὶ εἰπὼν ὅτι πρὸ ζήτημα διὰ τὸ ὅποιον θέλει νὰ μὲ ἔξη προσ-
πικῶς, δὲν βλέπω νὰ εἶμαι ἀπὸ τὰ γενικώτερα ζητήματα,
ὅποια μποροῦν ν' ἀπασχολοῦν τὴν προσοχήν μου. Ἀς πᾶ-
νὰ εἰδῶν τὸν κ. Βουρλούμην ὁ ὅποτος εἶναι ὁ ἀρμόδιος
παιδαγωγός, καὶ ἂν ὁ κ. Βουρλούμης δὲν τοῦς δώσῃ δικαίον
ἐκτίμησιν, καὶ ἐὰν εἶναι σύμφωνος μὲ αὐτόν. Τὸ δικαίω-

καθημερινῶς δυσχερᾶστοι ἀνθρώποις καὶ Ἐπιτροπᾶς κατὰ
λιάδας, διότι ἀρνούμεθα νὰ τοὺς δεχθῶμεν. Ἀλλὰ ἀπ' αὐτοῦ
σημείου ἕως τοῦ νὰ φθάσωμεν νὰ καταργήσωμεν τὸ Πολύ-
κων Γραφεῖον, τὸ ὅποιον ἰδρύθη δὲν ἐνθυμούμαι πρὸ πό-
τε.

ἐτόναι καὶ ἔχει γίνεαι δεκτὸν ὡς χρησίμους ἀπὸ ὅλας τῶν ἐστιν Κυβερνήταις καὶ νὰ παύσῃ ἡ πρὸς αὐτὸ προσφυγὴ παραπονομιένων ὑπάρχει μεγάλη ἀνέυστασις. Ἐγὼ δὲν πιστεύω πρὸς τὴν νῦν καταρχήθεισαν τῇ Πολιτικῇ Γραφεῇ, ὅτι παρητηρήσει καὶ ἐξηκριθῶσιν ἀπὸ αὐτῶν, ὅτι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι προστέλλονται ἐνὸς ἑμοῦ, προσέφυγον καὶ ἐξήτησαν πληρο-

ρίας από τὰ ἀριμόδια. Ὑπουργεῖα διὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν
 αὐτὰ τοὺς εἶπον ὅτι δὲν ἔχουν δίκαιον. Ἄλλα λοιπὸν τὸ
 καὶ ἄλλο τὸ ἕλλο. Μαὺ λέτε ὅτι ἐγὼ ὑποτρέφω τὴν ἰδεάν
 ἢ διακίνας; ἐξαρτάται ἐλὼ ἀπὸ ἐμέ. Τροῦνατίον δὲν μοῦ
 φισθῆτετε πὺς εἰμὶ ἐξυπνὸς ἄνθρωπος. πὺς φαντάζεσθε

είναι δυνατόν να βάλω μόνος μου αυτήν την ιδέαν εις τὸν λαόν, να φορτωθῶ εἰς τὴν ράχην μου βλας τὰς βραδύτητας καὶ βλας τὰς ἀτελείας τῆς διοικήσεώς μας. Διότι θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος, μὰ ἀφοῦ ὁ Βενιζέλος δὲν ἐδιδόρῃσε τὰ πράγματα, δικό του εἶναι τὸ σφάλμα. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ τὸ πιστεύητε αὐτό; Διότι εἰς αὐτὸ μὲν καταγινώσκαι ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ἔχω συγκεντρωτικὸν καὶ ἀπολυταρχικὸν πνεῦμα. Με ἐκστηγόρησε καὶ δι' ἕτερον ὅτι ἐδῆλωσα εἰς τὸν λαόν, ὅτι ἐφόσον εἶμαι εἰς τὴν Κυβέρνησιν δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ φερόμαι ἀπὸ κινήματα καὶ ὅτι ἤθελα νὰ ἐμπνεύσω εἰς τὸν λαόν, τὴν ιδέαν ὅτι ἐγὼ εἶμαι τὸ πᾶν καὶ ὅτι ἐγὼ ἄμα δὲν θὰ εἶμαι ὅλα ὅλ' ἁλάσσουν. Ὅταν ἐπέστρεψα ἀπὸ τὴν Ἀγκυραν καὶ εὐρήκα ἐδὼ ἕνα ἐξάμβλωμα στρατιωτικοῦ κινήματος, οὔτε κἀν περὶ ἀποπειρᾶς ἐπρόκειτο, παρασκευαστικὰ μᾶλλον πράξεις ἦσαν, καὶ εὐρέθην πρὸς μίαν ἀνησυχίαν τῆς κοινῆς γνώμης ἢ ὅποια ἐξῆγε: ἐκ μέρους μου τὴν λήβειν μέτρων αὐστηροτέρων διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸ καθεστῶς. Καὶ μοῦ ἀρνεῖσθε ὅτι δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ ἀπειθυνθῶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν καὶ νὰ τοῦ εἶπω: Κἀθήσε ἡσυχία, ἐφόσον εἶμαι ἐγὼ εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ ἔχῃ κανένα φόβον ἀπὸ τέτοια κινήματα. Δὲν θὰ ἐκαρῶν κατὰ πάσαν πιθανότητα, ἀλλὰ καὶ ἂν ποτὲ ἤθελον παρασκευασθῇ καὶ φθάσῃ μέχρις ἐκρήξεως θὰ κατασταλοῦν ἀμέσως. Διὰ τὴν εἶναι κακὸν αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγω; Τώρα βέβαια ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θὰ ἐννοοῦσε ἄλλο: ὅτι λέγοντας αὐτὰ, ἀφίνω νὰ πιστευθῇ ὅτι ἂν δὲν εἶσαι σὺ εἰς τὰ πράγματα δὲν θὰ εἶναι τόσο εὐκολα. Δὲν εἶπὸν ποτε τοιοῦτόν τι, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον μὲ προκαλεῖτε αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐντὸς τῆς Βουλῆς ἔχω τὸ καθήκον τὰς εἶπω ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ποῦ θὰ διαδεχθῇ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, δὲν εἶναι Κυβέρνησις ἰσχυρὰ, ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι ἡσυχος διὰ τίποτε. Δὲν λέγω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι μόνη ἡ Κυβέρνησις μου. Βέβαια αὐτὸ μπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι ἐπιδιώκω.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ διοργανώσῃτε λέγω, τὴν χώραν ὅταν ἔχετε τὴν δύναμιν, ὥστε οἰαδήποτε Κυβέρνησις εἴτε ἰσχυρὰ εἴτε μὴ, νὰ παραμῆνῃ εἰς τὴν ἀρχὴν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). κ. ἀρχηγὸ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ τὸ καθήκον αὐτὸ τὸ ἐκπληρῶ διότι ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς ἐνώσεως μοῦ ἀπέδωκεν ἄλλας εὐθύνas—δὲν μὲ θεωρεῖ ὑπεύθυνον μόνον διὰ τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεώς μου, μὲ θεωρεῖ ὑπεύθυνον καὶ διὰ τὰς πράξεις τῶν διαδόχων μου,—ἐκείνος ὅχι διὰ νὰ φέρῃ μίαν ἱστορίαν: λέγει ὅτι ἐπειδὴ ἦτο προκατὰχὸς ἐκείνος, παρασεύασε τὴν νέαν καὶ φέρει τὴν εὐθύνην τὴν ἰδικήν μου. Ἀφοῦ λοιπὸν φέρει τὴν εὐθύνην τὴν ἰδικήν μου θεωρεῖ ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ πάρῃ καὶ τὴν εὐθύνην τῶν διαδόχων τῆς;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὑπάρχει καμμία εὐθύνη διὰ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Περίαις παυτοῦν τι δὲν ἠμπορῶ νὰ δεχθῶ. Ἀλλὰ λέγω εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος μὴπως παραμέλησα καὶ τὸ καθήκον αὐτό, νὰ μερικῶς τοῦ τι ἡ γίνῃ αὐριαν, ὅταν ἐγὼ δὲν ἔξω εἰς τὴν ἀρχὴν; Μήπως εἰς τὰς γενομαστικὰς ἐκλογὰς τῆς Θεσσαλονίκης, δὲν ἐκαμαρτυροῦν λόγον διὰ τὸ λαϊκὸν κόμμα, πρὶν ἔλασιν κατὰ τοῦτο μάλιστα τὴν κατάστασιν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς δημοκρατικῆς ἐνώσεως εἰπὼν ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ταπεινὴ, ὥστε νὰ παρέχῃ ὅταν τὴν ἐμπιστεύουν ὅτι ἂν αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς κληθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἔχει νὰ ἀνταποκρίνῃ καμμίαν ἀνταπόδωσιν εἰς τὴν χώραν; Δὲν ἔκαμα, λοιπὸν, ἐγὼ καὶ αὐτὸ τὸ καθήκον νὰ ὅποιον δὲν ἦτι αὐστηρὸς καθήκον μου; Ἀλλὰ εἰς πόσον δύσκολον θέσιν εὐρίσκειται αὐτὴν τὴν στιγμήν διὰ τὴν συνέχισιν τῶν λόγων μου, ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συνεχίσῃ.

Μοῦ εἰπὼν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος πρέπει νὰ ἐπιλαμάνεσθε καὶ εὐκαιρίας, ὅπως πέντε τὸ λαὸν, ἀφ' ὅπου ἔχει ὑπερὶ κοινοβουλευτισμὸν, ὅτι οὐδὲνα κινδύνον διατρέ-

χει. Προσέθετε μάλιστα ὅτι ἀναμείνω πιστεύω ὅτι οἰαδήποτε Κυβέρνησις κληθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ ἔχῃ ὅλην τὴν δύναμιν διὰ νὰ ἐπιβλήῃ.

Ὑπάρχει κάποια ἀντίφασις εἰς αὐτὰ τὰ δύο. Ἐὰν εἶναι ἡ συχὸν τὸ Λαϊκὸν κόμμα διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀνόδου τοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν, δὲν ἔχει νὰ πολυπραγματῇ τί ἔκκαμα ἄνω, διότι ἐγὼ ἔκαμα τὸ καθήκον μου εὐρύτατα ἀντιλαμβάνομενος αὐτὸ ἐνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεως τὴν ὅποιαν μοῖ ἀνεγνώρισε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρ. Ἐνώσεως, ὅτι ἔχω εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν ἔκαμα αὐτὸ τὸ καθήκον, πότε, κύριε Βουλευτά, ἔκαμα τὸ ἀντίστοιχον καθήκον καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅπως μὲ διευκολύνῃ εἰς αὐτό; Δὲν τὸ ἔκαμην ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, διότι ἄλλοιον ὑστερα μετὰ ἕνα μῆνα, νομίζω, ἐνεκα τῆς συνθέσεως τοῦ νέου σώματος ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ περιλάβω εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀντιπροσώπους παρακαθημένους εἰς αὐτὸ καὶ προσέλαβον τὸν κ. Γονατῆν μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Γεν. Διοικητὴν τῆς Μακεδονίας. Καὶ τότε ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ τοῦ διορισμοῦ ἔγινεν ἀποχώρησις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ ἐγὼ ἐλυπήθην βαθύτατα διότι, ἔλεγον, δι' αὐτῆς τῆς ἀποχωρήσεως παρέχεται ἐντύπωσις ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἢ τοῦλάχιστον μέρος αὐτοῦ δὲν εἶναι διατεθειμένον νὰ λησμονήσῃ τὸ λυπηρὸν παρελθόν. Ἐτι διατηρεῖ μνησικακίαν αἱ ὅποιαι εἰναι φυσικὴν νὰ ἐξεγείρουν ἀνησυχίας ἐκ μέρους ἐκείνων κατὰ τὸν ὅποιον σπρέφονται. Ἀλλὰ τέλος πάντων κατωρθώσαμε νὰ βροθῶμε μετὰ τινὰς μῆνας εὐκαιρίαν νὰ τακτοποιήσω καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἀλλὰ μόλις ἐτακτοποιήθη τὸ ζήτημα μετὰ τινὰ χρόνον πολὺ ἢ ὀλίγον, δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς ἐγενήθη τὸ ζήτημα τὸ πολιτικὸν καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐδῆλωσεν ὅτι ἐρχόμενος εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν θὰ θεωρήσῃ ὅτι ἡ ψήφος τοῦ λαοῦ τοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλῃ τὸ πολιτεῖμα τῆς χώρας, ἀλλ' ἐὰν ὁ λαὸς τῇ ζητήσῃ ἐπιμόνωσιν τὴν διεξαγωγὴν δημοψηφίσματος ἐκείνος δὲν νομίζει ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀρνηθῇ. Καὶ τὸν ἐρωτῶ, ἐφόσον τοιαύτη κατὰ τῇ ἡσυχίας τῆς Ἑλλάδος ἐπικρέμαται εἰς τὸν ὄρizonta τὸν πολιτικὸν ἀπειλή, νομίζει ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι δύνανται νὰ ἡσυχάσῃ ἐντελῶς ὁ τόπος καὶ ὅτι δυνάμεθα νὰ εἰμεθα ἐντελῶς ἡσυχαι περὶ τοῦ τι θὰ γίνῃ αὐριον ἢ μεσούριον πταίω εἰς τὴν περιστάσιν αὐτήν; Ἐγὼ—δὲν ζῶ βέβαια αὐτὸ—ἐὰν μπορῶτε νὰ μοῦ κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ ἀκούσῃ τὴν γνώμην μου ὅθ' τοῦ ἔλεγα, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἔλατε νὰ τελειώσωμεν τὸ πολιτικὸν, διότι ἐφόσον τὸ ἔχομεν ἐκκρεμὲς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου. Ἀλλὰ δὲν μοῦ κάμνει αὐτὴν τὴν τιμὴν, δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς γνώμης μου. Δὲν τὸ θέτω νὰ τὸ κάμῃ τέλος πάντων, ἀλλὰ τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἀνακινήσῃ τοιαῦτα ζητήματα. Ποῖα ὑπῆρχον ἀπαράιτητος ἀνάγκη νὰ ἀνακινήσῃ αὐτά; Ἐρωτῶ: Σιμπέτωμα αὐτὴν τὴν στιγμήν, ὅτι βεβαίως αὐτὸ τιμὰ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν κ. Ἀρχηγὸ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὁ ὅποιος δὲν ἤθελε νὰ φυλάξῃ μέσῃ του μίαν τοιαύτην ιδέαν, ἀλλ' ἤθελε νὰ τὴν ἐξωτερικεύσῃ. Λοιπὸν δὲν πταίω ἐγὼ ἐὰν γεννηθῶν ἀνησυχία διὰ τὸ μέλλον. Μὴ μοῦ λέγετε ὅτι ἐγὼ θέλω νὰ παραστήσω εἰς τὴν χώραν ὅτι ἂν ἐγὼ λείψω ὅλα πέφτουν. Σὰς δηλῶ ὅτι ἐὰν τὸ ζήτημα τὸ πολιτικὸν τερματισθῇ, δὲν θὰ ἔχομεν κανένα λόγον νὰ ἀνησυγῶμεν τ' ὅλ' γίνῃ αὐριον εἰς περίπτωσιν Κυβερνητικῆς μεταβολῆς. Καὶ τότε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ Κυβερνήσεις ἀσθενεῖς, ἐὰν θὰ ἔχωσιν ἄλλα ἐλαττώματα, ἐὰν θὰ κινδυνεύουν ν' ἀνατρέφουν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διὰ τὴν ἔλλειψιν σθένους ἐπαρκούς, ὅπως ἀποκροῦνται εἶναι αἱ ἀθέμιτοι ἐπιδραμαὶ κατὰ τοῦ Δημοσίου Ταμεῖου, θὰ εἶναι πεπεισμένοι τοῦλάχιστον ὅτι ἡ δημοσία σπάλ- τῆς δὲν θὰ ἔχῃ ποτὲ νὰ πάθῃ τίποτε. Καὶ ἂν γίνωσι σφάλματα ἀπὸ ἀσθενεῖς Κυβερνήσεις θὰ φθάσωμεν ἐκ τῆς φυσικῆς ἀεελείας τοῦ πολιτεῖματος καὶ εἰς ἰσχυροτέρας τοιαύτας. Λύ- τὸ εἶναι τὰ μέσον. Μὴ μοῦ ζητᾶτε ἀδύνατα πράγματα. Μὴ μοῦ ζητᾶτε ἐγὼ νὰ ἐξασφαλίσω τὴν μέλλουσαν ἡσυχίαν τῆς χώρας. Ὡς τὰ χέρια σας εἶναι ἢ μέλλουσα ἡσυχία αὐτῆς. (Χει-

ροκροτήματα.) Δὲν ἔχετε παρὰ ν' ἀνεγνωρίσατε ἕνα τετελεσμένον γεγονός διὰ τὸ ὅποιον ὅσαι ἐπικρίσεις καὶ ἀν' ἐγένοντο κατὰ τοῦ δημοψηφίσματος δὲν μποροῦν νὰ ἔρουν τὲς ἐγκρίσεις ἐπιχειρήματα, τὸ ὅποιον ἀνεγνώρισε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἑλευθεροφρόνων, ὅτι ἐὰν ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας, ὑποτεθῇ ὅτι ἐρρίφθησαν καὶ μερικαὶ ψῆφοι ὅχι εὐκαιρινεῖς ὅσαι ἦσαν αἱ κατὰ τῆς Δημοκρατίας, ἔλα ἐρρίφθησαν εἰς τὰς κάλπας. Ὅλοι οἱ ἔλγρησαν ὅσοι δὲν ἤθελαν τὴν Δημοκρατίαν τότε. Καὶ αἱ ψῆφοι αἱ ἀρνητικαὶ δὲν ὑπερέβησαν τὰς 330.000, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς. Λοιπὸν βλέπετε ὅτι καὶ τότε δὲν ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς βασιλείας παρὰ τὸ 1)3 τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔκτοτε ἔγιναν αἱ ἐκλογαὶ τῆς 27ης Αὐγούστου 1928, ἔγιναν αἱ ἐκλογαὶ τοῦ Ἀπριλίου 1929, αἱ Γερουσιαστικαί, ἔγιναν ἔλα αἱ ἐπαναληπτικαὶ ἐκλογαί. Δὲν εἶδατε ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν φίλων τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, τὸ ὅποιον ἴσως ἀδίκως εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν συντατίζεται πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ Μοναρχισμοῦ, βασιλισμοῦ μάλ- λον, δὲν εἶδατε ὅτι δὲν ἀσημαίωσε καμμίαν πρόδοσιν; Δὲν θέλω νὰ παρακλέσω συζητήσεις. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐὰν εἶπω ὅτι τοῦναντίον ἐσημαίωθη καὶ ἀποχωρήσεις. Ἐγὼ ἰσχυρίζομαι μόνον ὅτι δὲν ἐσημαίωθη καμμία πρόδοσις, γιὰτὶ ἐπιμένετε ἀκόμη εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.

Καὶ πῶς δικαιολογεῖτε τὴν ἐπιμονήν σας, ἀφοῦ σας ἐπροτάθη, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Πολιτεῖματος, σας ἐπροτάθη ἡ διεξαγωγὴ ἐνὸς δημοψηφίσματος διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ τότε, ὅτε ἦσαν ὅλοι εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ λαϊκὴ θέλησις καὶ τὸ ἡγνήθητε αὐτό; Καὶ μήπως ἐγὼ προκαλῶν ὁριμότητας τὰς ἐπικρίσεις τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως δὲν σας ἐπρότεινα καὶ βραδύτερον νὰ κάμωμεν καὶ τώρα ἐν δημοψήφισμα καὶ δὲν εἶπον ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ μεταβάλω τὴν μορφήν τῆς Κυβερνήσεως ἀναθέτων τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην παρακαθημένον οὕτω ὅλων τῶν ἐγγυήσεων, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι εὐκαιρινὴ ἡ ψήφοφορία, πῶς θὰ δικαιολογηθῇ ἐπομένως ἀπέναντι τοιαύτης ἀρνήσεως ὅπως ἐξακριβωθῇ ἡ θέλησις τοῦ τόπου; Τί ἄλλο κάμματα παρὰ νὰ περιμένετε μήπως ἡμέραν τινὰ ἀλλεπάλληλα συμφοραὶ ἐνσκήψουν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ κάμουν τὸν κόσμον νὰ συκαθῇ, ὅπως συμβαίνει ἐκάστοτε, τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν, τὸ ὑπάρχον πολιτεῖμα; Διὰτὶ θέ- λετε εἰς τὰ ὅλα ἐκεῖνα νερὰ νὰ ἀλειύετε τὴν ἀναστήλωσιν καὶ πάλιν τοῦ Θρόνου; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇτε ὅτι εἶναι δυνατόν μετ' ὅσα συνέβησαν καὶ τὰ ὅποια ἐπαναφέ- ρονται εἰς τὴν μνήμην μας εἰς τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας ἐξ αἰτίας τοῦ ὅλου γνωρίζετε, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύη- τε ὅτι ἕνα μέγα κόμμα τὸ δημοκρατικὸν θὰ ἀνεχθῇ μίαν ἡμέραν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ Θρόνου ὁ διάδοχος; ἐκείνου, ὁ ὅποιος εὐρέθῃ εἰς τοιαύτην ἀντίθεσιν πρὸς τὸ κόμμα αὐτό, ὥστε νὰ γίνῃ ἀρχηγὸς ἐνὸς πολιτικοῦ κόμματος καὶ γενόμε- νος ἀρχηγὸς κόμματος, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἴσως νὰ ὀδηγήσῃ τέλος πάντων εἰς τὴν καταστροφὴν τὴν Ἑλλάδα; Πῶς φαντά- ζεσθ' ὅτι αὐτὰ θὰ γίνων μίαν ἡμέραν ἀνεκτά; Καὶ διὰτὶ τότε δὲν ἀποφασίζετε νὰ ῥώσετε τὰ χέρια καὶ νὰ τερματισθῇ αὐτὸ τὸ ζήτημα διὰ νὰ μπορέσωμε πραγματικῶς νὰ ἐξασφα- λίσωμεν εἰς τὴν χώραν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν γαλήνην; Ὁ κ. Τσαλδάρης μοῦ ἐμνημόνευσε τὴν προσπάθειαν ἐκ μέρους τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νὰ μὴ φέρῃ προσκόμματα εἰς τὴν κυβερνη- τικὴν ἔργον. Ἐμνημόνευσε πάντοτε εὐγνωμόνως τὴν προ- σπάθειαν ταύτην, ἀλλὰ δὲν βλέπω διὰτὶ μὴ λέγετε ὅτι παρε- ἔγγρησα τὴν στήθιν μου; Μήπως νομίζετε ὅτι ἐνόμισα ὅτι δὲν εἶσθε μαχητικοί; Κἀκεῖ ἄλλο ἐθεώρησα ὅτι ἡ διεύθυνσις τοῦ κόμματος εἶναι εἰς χεῖρας ἀνδρός, ὁ ὅποιος δύναται νὰ αἰρη- ται ὑπεράνω τῶν καθημερινῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια ἐγεί- ρονται, προσδίδων εἰς ἕνα γενικώτερον σκοπὸν, τοῦλάχιστον μέχρις ἐνὸς ὁριζομένου σημείου, διότι δὲν τολμᾷ οὔτε ὁ ἴδιος νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ἀποτελέως σημείου, τὸ ὅποιον θὰ ἐρεῖται ἐναντίον τῆς γαλήνης τῆς χώρας, δὲν παρεγγήρησα λοιπὸν τὴν στήθιν τοῦ κόμματος. Ἰσχυρίζομαι δὲ ὅτι ἔχει μόνον δὲν νο-

θεύω τὸν κοινοβουλευτισμὸν, ἀλλὰ ἰσχυρίζομαι ὅτι καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον τῆς Κυβερνήσεώς μου καὶ εἰς βλας τὰς ἄλλας περιόδους, κατὰ τὰς ὅποιας ἐκυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα ὁ κοινοβουλευτισμὸς ἐφημερεύσῃ μετὰ τὴν πλέον εὐκαιρινὴ τί- σιν πρὸς αὐτὸν καὶ συγχρόνως μετὰ τὴν μεγαλύτεραν κοινοβου- λευτικὴν εὐθυσίαν διὰ τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Ἦσαν δὲ ἐθεωρήθη ὅτι ὁ λαὸς μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ 1920 δὲν μὲ ἤθελε, δὲν ἐσκέφθη οὐδὲ ἐπὶ μίαν στιγμὴν νὰ ἀντιταθῇ κατὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως.

Πολλοὶ βουλευταί. Σφάλμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ὅταν ὁ τότε προδρα- γὸς Ἀθηνῶν, ἀρχηγὸς τῆς Μεταρχίας Ἀθηνῶν καὶ τὸν ἀντι- στρατήγος κ. Ὁθωναῖος μὲ ἐπεσκέψθῃ διὰ νὰ μετὰ δηλώσῃ, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἐκλογικῆς ἀποτυχίας εἶχαν ἀνάγκην καὶ ἄλλου στρατοῦ, διὰ νὰ εἶναι βέβαιος, ὅτι μπορεῖ νὰ ἐπιβλήῃ τὴν τάξιν, τοῦ εἶπον ὅτι δὲν ἐννοοῖ νὰ ἀπεσπᾶσθαι ἀπὸ τὸ ἀ- νατολικὸν μέτωπον οὔτε ἕνα στρατιώτην διὰ νὰ τὴν φέρω νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέτωπον. Ἄν ἡγήθῃ ὁ πα- ραδόξως τὴν ἀρχὴν ἀμέσως εἰς τὴν διάδοχον κυβερνήσιν καὶ εἰς ἐπὶ καθήκον εἶναι νὰ φροντίσῃς ὅπως ἡ διαδοχὴ γίνῃ ἕνα καλὸν καὶ ἀνευ τινὸς ἀμποδίου. Ἰσχυρίζομαι λοιπὸν ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου τὸ πολιτεῖμα ἐλευθερώσιν ἀπολύτως κατὰ τὴν ἀληθὴ αὐτοῦ ἐννοίαν. Ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν πολε- μικὴν περίοδον αἱ παρεμβάσεις αἱ ὅποιαι ἐγένοντο, ἐγένοντο κατὰ πρόνοιαν αὐτοῦ τοῦ πολιτεῖματος, τὸ ὅποιον ἐπιτρέπει τὴν κήρυξιν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ὁ ὅποιος σταματᾷ τὴν αὐξήσιν τῶν προσωπικῶν ἐλευθεριῶν. Καὶ ἂν ἔγιναν καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην παρεμβάσεις τινὲς ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον νο- μιμότητα, ἔγιναν εἰς βλας τὰς χώρας καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως παρ' ἡμῖν. Ἀλλ' ἔξω τῆς πολεμικῆς περιόδου πότε ἐφημερεύσῃ τὸ πολιτεῖμα καλύτερον κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ περισσώτερον, παρ' ὅτι ἐφημερεύσῃ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου; Δὲν λέγω ὅτι ἐφημερεύσῃ καλύτερον παρ' ὅτι ἐπὶ Τρικοπέῃ— Ἀθληγιάννη, ἀλλὰ λέγω ὅτι ποτὲ καλύτερον δὲν ἐφημερεύσῃ. Καὶ ἂν τὸ πολιτεῖμα τὸ κοινοβουλευτικὸν συνῃλθεν ἀπὸ τοῦς κλονισμοῦς τοῦς ὁποίους ἐπέφερον κατ' αὐτοῦ αἱ ἀσθενεῖς κυ- βερνήσεις καὶ ἡ ἀπαίσιος δικτατορία, ἂν συνῃλθε, ἀφείλεται πρῶτον μὲν εἰς τὴν δράσιν τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως ἢ ὅποια πράγματι πρῶτη ἀπεκατέστησε τὴν ἰσχὺν τὴν νέ- μων καὶ ἐθέσπισε τὸ νέον πολιτεῖμα, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον ἐκ τῆς δράσεως τῆς ἰδικῆς μου κυβερνήσεως, ἡ ὅποια τόσα ἦδη ἔτι μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς δικτατορίας παρέχει ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν λαὸν καὶ εἰς τὸν ξένον κόσμον τὸ θεαματικὸν ἐνὸς λαοῦ, ὁ ὅποιος μετὰ τόσας συμφορὰς ἐσθλῆεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀναθημιουργίας καὶ χωρεῖ εἰς αὐτὴν μετὰ τόσον σταθερὸν ὄμμα ἐξασφαλίζον τὰ ἔργα τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς διεθνῶν συμφωνιών, ἐξασφαλίζον τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν, καταστέλλον κάθε ἀπό- πειραν ἐσωτερικῆς ἀταξίας. Καὶ δὲν νομίζω ὅτι ὑπὸ τοιαύτης θροῦς εἶναι δεδικαιολογημένη ἡ κατηγορία περὶ ἀνεπαρκείας τοῦ ὅποια κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐσπέρας ταύτης ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο τόσον ἐὼλος καὶ τόσον ἀερῶνδης. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ ἀγαπητὸς φίλος καὶ ἀρχηγὸς τῆς Δημο- κρατικῆς ἐνώσεως νὰ τοῦ χαρίσω τὴν ἀπάντησιν διότι εἶναι τόσον ἀργὰ τέτοια ὥραν. (Χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Ὁφείλω κύριε νὰ κάμω μίαν γενικὴν παρατήρησιν εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυ- βερνήσεως. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἐπὶ οἰουδήποτε ζήτηματός καὶ ἂν εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐλέγξω τὴν Κυβέρνησιν, ἀκούω τὸ σύνθημα πλέον ματῆς, τὸ ὅποιον ἀν- τιτάσσει ἐναντίον μου, τὸ μοτίβο τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος. Καὶ ἐνθ' ἂν ἐνὸς μὲν ἰσχυρίζεται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερ- νήσεως ὅτι προσπαθεῖ νὰ προλαίαν τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ὅποιας θὰ ἔλθῃ τὸ λαϊκὸν κόμμα εἰς τὴν ἀρχὴν, δὲν παραλείπει ἀφ' ἑτέρου οὐδεμίαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ παραστήσῃ αὐτὸ ὡς ἐπι- κινδύνον εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου. Εὐχρηστώ τὸν κ. Πρό- εδρον τῆς Κυβερνήσεως δι' ὅτι ἀνέφερε περὶ τοῦ λαϊκοῦ κόμ- ματος εἰς τὸν λόγον τοῦ κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν

της Θεσσαλονίκης. Ὁφείλω ὅμως καὶ νὰ δηλώσω ὅτι, δὲν ἀναμένω ποτὲ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκ πράξεως τῶν προκαταχών μου. Μόνον διὰ τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ θὰ δεχθῶ νὰ διαικήσω τὴν χώραν. Δι' αὐτὸ λέγω καὶ πάλιν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ δηλητηριάξῃ τὴν λαϊκὴν θέλησιν, διαβάλλων ἐν κόμμῃ μετ' τὴν κατηγορίαν ὅτι ἡ ἀνοδος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ προκαλέσῃ ἀνησυχίαν εἰς τὸν τόπον. Δὲν εἶναι τοῦτο ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιθυμοῦσης εὐκρινῶς τὴν ἡσυχίαν τῆς χώρας καὶ τὴν ὁμαλίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος λειτουργίαν. Ἀνέφερον ὁ κ. Πρόεδρος καὶ τὴν ἀποχὴν ἡμῶν ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πρώτου ἀνασχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Γνωρίζει ὅμως ὁ κόσμος τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους προήλθομεν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτήν. Τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀπόψεις μας εἰχομεν ἐπανειλημμένως ἐκφράσει καὶ πρὸ καὶ εὐθὺς μετὰ τὰς γερουσιαστικὰς ἐκλογάς. Ὁ ὅτιος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὡμολόγησεν καὶ εἰς τὴν σχετικὴν πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν του καὶ ἐν τῇ αἰτιούσῃ ταύτῃ, ὅτι δὲν εἶχε γνῶσιν τῶν δηλώσεων αὐτῶν. Καὶ ἀποτελεῖ τοῦτο μίαν ἀναγνώρισιν τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους ἀπέσχομεν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Οἱ λόγοι δὲ αὐτοὶ ἀναφέρονται ὡς εἶναι γνωστὸν, εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως μὴ παρὰσχῶμεν ἀφορμὴν εἰς τὴν Βουλὴν, τὴν ὁποίαν σέβομαι ὑπὲρ πάν ἄλλο, νὰ ἐκθέσῃ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα εἰς παρεκτροπὰς, τὰς ὁποίας εἶχα καθήκον νὰ προλάβω.

Τὸ ἐγνώριζεν αὐτὸ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τούτοις δὲν παραλίπει, ἐπαναλαμβάνων, εὐκαιρίαν ὅπως περικαλλὴ μίαν μερίδα τοῦ λαοῦ εἰς πολὺ δυσχερὲς θέσιν. Αὐτὰ εἶχον νὰ παρατηρήσῃ κύριοι εἰς ἀπάντησιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐν σχέσει μετ' τὸ πολιτικὸν ζήτημα. Εἰς τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα εἶπε δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀπαντήσω.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν παραλίπω εὐκαιρίαν διὰ νὰ διαβάλλω τὸ λαϊκὸν κόμμα παρὰ τῇ λαῷ. Καὶ πράττω μάλιστα, εἶπε, τοῦτο εἰς κάθε περίστασιν ἐλέγχου κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ κατηγορία κύριοι δὲν εἶναι βάσιμος.

Π. Τσαλδάρης. Διατί; Εἰς τὴν συζήτησιν περὶ τῆς πληρώσεως τῆς θέσεως τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν ἀνεμίζατε πάλιν τὸ πολιτικὸν ζήτημα;

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δὲν ἀνακινῶ τὸ πολιτικὸν ζήτημα εἰς κάθε περίπτωσιν ἐλέγχου κατὰ τῆς Κυβερνήσεως; ἀλλὰ καὶ δὲν σιωπῶ ὅταν ἀνακινῆται.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν τὸ ἀνεκίνησα ἐγὼ.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὅταν μοῦ λέγετε ὅτι δὲν προβλέπω διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἡσυχίας τῆς χώρας.

Π. Τσαλδάρης. Εἶπον ὅτι ὀφείλετε νὰ πράξετε τὸ πρῶτον πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τῆς διαταραχῆς τῆς καὶ νῆς γαλήνης.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὅταν εἰς τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα ὑπάρχει πάντοτε ἐκκρεμὴς τὸ ζήτημα αὐτὸ πῶς θέλετε νὰ εἶμαι ἥσυχος; Δὲν σὰς κατηγορῶ ἐν ἐπιμένοντι εἰς τὰς ἀντιλήψεις σας, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ζητῆτε ἀπὸ ἐμὲ νὰ σιωπῶ ἐφόσον ἀνακινεῖται τὸ ζήτημα αὐτό.

Ἄλλως τε νομίζω ὅτι δὲν δημιουργεῖται τι τὸ κακὸν ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἀγκλίωσιν. Ὑπῆρξε περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ συντηρητικὴ τὴν ὁποίαν ἐπέδειξα κατὰ τὴν ἐκ νέου ἐμφάνισίν μου ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς παρεξηγήθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ λέγεται καὶ νὰ γράφηται εἰς τὸν ξένον τύπον ὅτι θὰ ἤμην δῆθεν διατεθειμένος νὰ δεχθῶ παλινδρόμωσιν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου.

Ἐν μάλιστα σοβαρὸν φύλλον τοῦ ἐξωτερικοῦ μοὶ ἀπήρθητε τηλεγραφικῶς καὶ σχετικὸν ἐρώτημα. Ἀπῆντησα εἰς τὸ τηλεγράφημα κατὰ τρόπον καυστικόν, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ θέξω τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου διὰ τὸ ὅποσον ἐξασκούμεθα νὰ διατηρῶ μεγάλην εὐλάβειαν. Καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαλύσω τὰς πλάνας αὐτάς, διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ διατη-

ρῇ τὴν τοιαύτην παρεξηγήσιν τῆς συντηρητικῆς στάσεως τὴν ὁποῖαν ἐπέδειξα καὶ ἐπιδεικνύω. Ἀντιθέτως ἐπιθυμῶ ὅτι, ὅταν τὸ λαϊκὸν κόμμα ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι τὰ γενόμενα οὐκ ἀπογίνονται καὶ ὅτι πᾶσα νῆα ἀπόπειρα πρὸς παλινδρόμωσιν τῆς βασιλείας θὰ γενήσῃ εἰς τὴν χώραν συμφοράς, ὅταν τὸ λαϊκὸν κόμμα ὁμολογήσῃ ὅτι παρὰ τὴν πρὸς τὸν Θεσπιδὸν ἐκτίμησίν του, ὁ τελευταῖος αὐτοῦ ἐκπρόσωπος δὲν εἶναι ἀνεκτός· εἰς τὴν συνείδησιν μεγάλῃς μερίδος τοῦ λαοῦ, ὅταν τὸ λαϊκὸν κόμμα καταστήσῃ τοῦτο πῦρ τοῦ καὶ ἐμπνεύσῃ αὐτὴν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, τότε μόνον θὰ διαλυθῶν καὶ αὐτὸς ἐκτελεσθῇ ἀνησυχία μου διὰ τὴν ὁμαλίαν ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς τῆς χώρας σταδιοδρομίας.

Ἄλλως πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸ λαϊκὸν κόμμα ὅτι δὲν θὰ διαλυθῶν αὐτὴν ἀνησυχίαν μου. Ὅχι δὲ μόνον ἐν τῷ δημοκρατικῷ κόμμῃ ἀποτελεῖ τὴν πλειονοψηφίαν ἀλλὰ καὶ ἀμφιβολοῦς ἐν εἶναι ἡ πλειονοψηφία τῆς δημοκρατικῆς μερίδος τοῦ λαοῦ, πάλιν εἶναι ἄδύνατος ἡ παλινδρόμωσις ἐνὸς θρόνου, ὁ ὁποῖος κατέπεσεν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, ἀφ' ἧς, εἰς μίαν τῶν κρίσιμωτέρων περιόδων τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, κληθέντων τῶν κομμάτων ὅπως ἐκφράσουν τὴν γνώμην των ἐπὶ τῆς καταστάσεως, ἀπεκλείσθη ἐν κόμμῃ ὡς ἀντίθετον πολιτικῶς πρὸς τὴν βασιλείαν. (Χειροκρατήματα). Γνωρίζω πολὺ καλῶς ὅτι εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1928 μετ' ἐψηφισεν ἀρκετὰς ἀριθμὸς βασιλοφρόνων, ἐλπίζων ἴσως εἰς παλινδρόμωσιν τοῦ βασιλικοῦ θεσμοῦ. Ἀς γνωρίζουν ὅμως διὰ νὰ μὴ μὲ ψηφίσουν ἐκ νέου, ὅτι τοιαύτη παλινδρόμωσις, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου τοῦλάχιστον, δὲν θὰ γίνῃ διότι αὕτη μόνον συμφοράς εἰς τὸν τόπον θὰ φέρῃ. (Χειροκρατήματα παρατεταμένα).

Π. Τσαλδάρης. Τώρα ἀντιλαμβάνομαι διὰ τίνα λόγον ἐπαναλαμβάνεται ἡ ὁμιλία αὕτη. Δὲν ἔχει μόνον σκοπὸν νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὸ κόμμα ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πίστιν ἔσω καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τὴν δημοκρατικὴν τητὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἀπαρνηθῇ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἰσχυρὸν πολίτευμα καὶ νὰ σκεφθῇ περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς βασιλείας. Δὲν εἶμαι κύριοι ἐγὼ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἐπίστευεν, ὅτι οἰονδήποτε πολίτευμα δύναται νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου προσώπου καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀπὸ τὴν θέλησιν τῆς πλειονοψηφίας τοῦ λαοῦ. Ἐάν, Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἔχετε ἀνάγκην νὰ πείσητέ τινας περὶ τῆς πίστεως ὁμῶν ἐπὶ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα δὲν πρέπει νὰ θέτετε ἐν κόμμῃ τὸ ὅποσον ἔχει μὲν τὰς ἰδέας του ἀλλὰ ἐκδηλώνει αὐτάς κατὰ τρόπον, ὅστις ὅχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον διὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς χώρας, ἀλλὰ τοῦναντίον ἀποτελεῖ προπύργιον ὑπὲρ τῇ ὁμαλῇ ἐξελίξεως τῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Καὶ μετ' οὗτο καὶ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως νὰ σεβασθῶμεν μίαν μερίδα τοῦ λαοῦ, ὅταν σεῖς δὲν ἐσεδάσθητε μίαν ἄλλην ἀποκλείοντες σχεδὸν αὐτὴν ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ Κύριε Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ἡ ὑπόδειξις μου περὶ σεβασμοῦ μίαν μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τῆς μεγάλῃς πλειονότητος αὐτοῦ προέρχεται ἐκ τῆς ἐπιθυμίας ὅπως ἀποτρέψωμεν κινδύνους τοὺς ὁποίους θὰ ἐγένεον οἰκδηῖται ἀνὸς μαλὸς μεταβολῇ τοῦ κρατοῦντος πολιτεύματος. Καὶ θὰ ἐθεώρουν ἀνώμαλον πᾶσαν ἀπόπειραν τοιαύτης μεταβολῆς ἢ ὁποῖα δὲν θὰ προήρχετο ἐκ τῆς λαϊκῆς ψήφου.

Π. Τσαλδάρης. Σεῖς ὁ ὅτιος ὡμολογήσατε, κύριε Πρόεδρε, τὴν ἐλαττωματικότητά τῆς διατυπώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀποκλείοντες τὴν ὁμαλίαν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος. Πῶς θέλετε νὰ γίνῃ αὕτη ἡ μεταβολή;

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἐπερὶν ἐκάτερον. Ἐγὼ κατέκρινα τοὺς συντάξαντας τὸ πολίτευμα παρατηρήσας ὅτι δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἀναθεώρησις αὐτοῦ. Θέσατε, εἶπα, φραγμοὺς διὰ τὴν ἀναθεώρησιν, ἀλλὰ μὴ ἀποκλείετε τελείως αὐτὴν διότι τοιοῦτος ἀποκλεισμός θὰ ὠδήγηε ἴσως εἰς

ἐπανάστασιν. Κατὰ τὸ 1927 ὅμως ἐπὶ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως διατί δὲν διενεργήσατε δημοψήφισμα;

Π. Τσαλδάρης. Μὴ ὁμιλῆτε διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Ἀφ' οὗτο τοὺς πίνακας τῶν ἔξωματικῶν δὲν ἠδυνάμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν.

Γ. Καφαντάρης. Διατί παρακαλῶ; Οἱ πίνακες ἐδημοσιεύθησαν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ προκαλέσω συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ἐρωτήσατε σχετικῶς τὸν νῦν κ. Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὁ ὁποῖος προήδρευε τότε τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδεμίαν δυσκολίαν προέκυψε διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν πινάκων τῶν ἀποτάκτων. Ἦτο βεβαίως φυσικὸν νὰ δημιουργηθῇ μετὰ τῶν τάξεων τῶν δημοκρατικῶν ἔξωματικῶν μίαν ἀνησυχίαν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ δύο ἀντίθετοι μέχρι τοῦδε πολιτικαὶ μερίδες, κατόπιν μιᾶς πολυχρόνιου διαμάχης, προσελθούσαι εἰς συνεργασίαν, ἀπεφάσισαν τὴν ἀνάκλησιν ὀρισμένου ἀριθμοῦ ἀποτάκτων ἔξωματικῶν. Οὐδεμίαν ὅμως δυσκολίαν παρεβλήθη διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν πινάκων οἱτινες καὶ ἐδημοσιεύθησαν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Πάντως ἐγὼ, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος δέχομαι τὸ ἐπιχειρήμα σας. Ὁ κ. Καφαντάρης ὅμως ὅστις καὶ ἦγετο τῆς πλειονοψηφίας τῆς Κυβερνήσεως ἐκεῖνης, τὸ ἀμφισβητεῖ. Ποία ὅμως δυσχέρεια ὑπῆρχε διὰ νὰ δεχθῆτε τὴν πρότασίν μου τὴν ὁποίαν σὰς ἀπηρτήθην πρὸ ὀλίγων μηνῶν;

Π. Τσαλδάρης. Ἐνθυμεῖσθε κύριε Πρόεδρε, τί μοῦ εἶπατε περὶ τοῦ δημοψηφίσματος αὐτοῦ εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σας, ὅπου εἰχομεν ἰδιαίτερον συνάντησιν; Νὰ κάμωμεν, μοῦ εἶπατε, τὸ δημοψήφισμα διὰ νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἀληθὲς; ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀμφισβηλέτε περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ δημοψηφίσματος; Ἄν τὸ κάμω, εἶπα, τὸ κάνω διὰ νὰ βγῇτε ἀπὸ

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΘ.

Δευτέρως 16 Μαρτίου 1931.

Ὡρα 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφουλῆς ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινούνται τὰ ἑξῆς.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Γεωργίου Βογοπούλου περὶ ἀπονομῆς χάριτος.

Ὁ βουλευτὴς κ. Μ. Τσαρλαμπᾶς καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῶν οἰνοπαραγωγῶν Βασιλικῆς Λευκάδος διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς μελετωμένης καταργήσεως τοῦ κέντρου παραλαβῆς στεμφυλοπνεύματος Βασιλικῆς.

Οἱ πρόσφυγες ὀφθῶν διεκτραγωδοῦντες τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς τὴν εὐρίσκονται λόγῳ τῆς μαστιξοῦσας αὐτοὺς πείνης καὶ ἀνεργίας, ζητοῦν τὴν μετατροπὴν τῶν πλαιοματικῶν δανείων εἰς μεσοπρόθεσμα καὶ τὴν χορήγησιν συμπληρωματικῶν τοιούτων.

μίαν δυσχερὲς θέσιν. Δὲν εἶπα ὅμως καὶ ὅτι θὰ ἦτο εἰκονικόν. Δὲν ἔχετε λοιπὸν τὸ δικαίωμα κύριε ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος νὰ ἰσχυρίζεσθε ὅτι διαβάλλω τὸ λαϊκὸν κόμμα τὸ ὅποσον ἀποτελεῖ τὴν συντηρητικότεραν μερίδα τοῦ βασιλοφρονος οὕτως εἶπεν, λαοῦ. Ὅτι εἶπον τὸ εἶπον διὰ νὰ προλάβω ἐνδεχομένους κινδύνους; ἐξ ἐνεργειῶν αἱ ὁποῖαι τυχόν θὰ ἐγίνοντο κατὰ τὴν ἀνοδὸν ὁμῶν εἰς τὴν ἀρχὴν.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ εἰσθε βέβαιος ὅτι ἀν εἰμὶ ποτε κυβερνήτης δὲν θὰ γίνῃ τίποτε παρὰ τὴν θέλησίν μου. Ἦμπορεῖ νὰ μὴ ἔχω δύναμιν ἐπιβολῆς, ἦμπορεῖ νὰ μὴ ἔχω πυγμὴν, ἀλλ' ἔχω θέλησιν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἀκριβῶς διότι ἔχετε τοιαύτην θέλησιν εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ διενεργήσῃτε δημοψήφισμα. Ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι τὸ δημοψήφισμα αὐτὸ θὰ ἐξαπολύσῃ κατὰ τῆς χώρας τοὺς ἀσχοὺς τοῦ Αἰέλου. Φοβοῦμαι μάλιστα κατὰ περισσώτερον, ὅτι θὰ ἐξαπολυθῶν οἱ ἀσχοὶ τοῦ Αἰέλου πρὶν ἀκόμη γίνῃ τὸ δημοψήφισμα, εὐθὺς ὡς ἀνέλθετε εἰς τὴν ἀρχὴν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐχετε τὰς ἰδέας σας, καὶ ἐγὼ κρατῶ τὰς ἰδικὰς μου.

Ὁ κ. Γ. Καφαντάρης καλούμενος ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου νὰ ὁμιλήσῃ δηλοῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐφόσον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Βουλῆς ἐξέκλινεν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς θέσεως τῆς συζητήσεως ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου πεδίου τὴν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου συζητήσιν θεωρεῖ ὡς τελείως ἐξαντληθείσαν. Διότι τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἀπόψεις του ἐξέθεσε δημοσίᾳ. Ἐπιφυλάσσεται δὲ νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἴσως ἄλλοτε. Πάντως τονίζει δὲν νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ σήμερον.

Ὁ κ. Κ. Ζαβιτζιάνος δηλοῖ ὅτι ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα παραιτεῖται καὶ αὐτὸς τοῦ λόγου.

Μετ' ὃ ἡ συζήτησις κηρύσσεται περατωμένη καὶ ὥραν 10 καὶ 30' μ. μ. συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῇ Δευτέραν καὶ ὥραν 4.30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Γ. Βοραζάνης

Ὁ βουλευτὴς κ. Μ. Τσαρλαμπᾶς καταθέτει τηλεγράφημα τῶν συμβολαιογράφων Λευκάδος διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου 3860.

Τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Λασηθίου παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις του κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων».

Οἱ πέραν τοῦ ρεύματος Τούμπας κάτοικοι τῆς Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τῆς συμπάσεως περὶ ἡλεκτροφοτισμοῦ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ βουλευτὴς κ. Ε. Ζούκας καταθέτει τηλεγράφημα ἀντιπροσώπων ὁρειῶν διαμερισμάτων νομοῦ Τρικάλων διαμαρτυρομένων διὰ τὸν μελετωμένον χαρακτηρισμὸν τῶν βασῶν των ὡς δημοσίων.

Ὁ κ. Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰς κάτωθι μεταβολὰς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1931—32.

Ανακεφαλαιώσεις προτεινομένων μεταβολών Α και Β ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1931—1932

Α) ΕΣΟΔΑ				
Τακτικά : + 61,979,000				
Β) ΕΞΟΔΑ				
Υπερσσίαι	Τακτικά	Εκτάκτα	Διαφοραί	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Νομισματικά Σώματα.....	1,300,000	—	1,300,000	
Υπουργείον Οικονομικών.....	+ 14,355,120	182,000	14,537,120	
» Εξωτερικών.....	+ 1,110,000	—	1,110,000	
» Δικαιοσύνης.....	+ 5,937,000	—	5,937,000	
» Εσωτερικών.....	19,205,000	—	19,205,000	
» Συγκοινωνίας.....	6,306,000 + 300,000	—	6,606,000	
» Παιδείας.....	+ 1,366,000	56,287	1,422,287	
» Εθνικῆς Οικονομίας.....	— 1,656,000	—	1,656,000	
» Γεωργίας.....	+ 3,665,200	—	3,665,200	
» Γενεῶν.....	+ 905,000	—	905,000	
» Προνόιαν.....	+ 923,000 + 250,000	—	1,173,000	
» Στρατιωτικῶν.....	+ 4,650,000	—	4,650,000	
» Ναυτικῶν.....	+ 2,780,000	—	2,780,000	
» Αεροπορίας.....	+ 365,000	—	365,000	
	+ 61,211,320	788,287	63,655,607	1,656,000
			61,999,607	

Σύνολον μεταβολῶν Α και Β + 61,999,607

Ἡ Γερουσία ἀποστέλλει τὸ παρ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ψηφισθὲν σχέδιον νόμου περὶ Δικαστηρίων ἀγγλικῶν.
Ὁ κ. Γ. Κατεχάκης (Υπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ άρθρου 14 τοῦ Νόμου 4323 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Στρατοῦ.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἰδιαιότητος δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἄλλων εἰδικῶν Νόμων».

Ὁ κ. Γ. Μαοῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς χρήσεως 1930-31».

Οἱ Υπουργοὶ Ἐξωτερικῶν κ. Α. Μιχαλακόπουλος καὶ Δικαιοσύνης κ. Ν. Ἀβραάμ καταθέτουν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεῇ συναφθείσης συμβάσεως περὶ ἐκτελέσεως ξένων διατακτικῶν ἀποφάσεων».

Ὁ κ. Δημ. Αἰγυίας (Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 1ης Νοβρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου».

Ὁ κ. Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4653 περὶ ἀπαγορεύσεως καλλιέργειας καπνοῦ εἰς ἀκατάλληλα ἐδάφη».

2) «περὶ παρχωρήσεως ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ἐκτάσεως εἰς Ἑταιρίαν πρὸς βιομηχανικὴν ἐγκατάστασιν».

3) «περὶ αὐξήσεως δαπνῶν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσπραγμένων μοσχευμάτων ἀμπέλων».

4) «περὶ ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς λαχανικῶν ἐκ τῶν μὴ φυλλοφθιρωσῶν περιφερειῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς Μακεδονίαν».

5) «περὶ μειώσεως τῆς δικτημῆσεως ξυλείας, καυσόξυλων καὶ ξυλανθράκων καστανέας».

Ὁ κ. Γ. Κατεχάκης (Υπουργ. τῶν Στρατ.) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ διατάξεων τινῶν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4412 περὶ τρόπου ἐγκαταστάσεως τῆς ἀναστελλάσης τῆς πληρωμῆς Ἀνωτάτου Ἐταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀγγλοαμερικανικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος Α. Ε.»

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τῶν διδασκόντων μαθήματα μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἑδρὰν αὐτῶν κλπ.».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Σώματος Στρατιωτικῶν Χαρτογράφων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ τυροῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους».

2) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1930 καὶ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1931 συμβάσεων μεταξὺ Δημοσίου καὶ Τεχνικοῦ Ταμείου τῶν δανείων πενήντα καὶ ἑκατομμυρίων καὶ ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν συνομολόγησιν νέου δανείου μέχρι τριάντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν».

3) «Περὶ διοικήσεως τῶν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ κοινωφελῶν σκοπῶν κληρονομικῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν».

Ὁ κ. Π. Ἀργυρόπουλος (Υπουργὸς Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ Φάκων».

Ὁ κ. κ. Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς Δικαιοσύνης) καὶ

Βασίλ. Δεληγιάννης (Υφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως δευτεροβάθμιων ἐκδικαστικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν φορολογικῶν ὑποθέσεων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Κ. Ζωγράφος, Σ. Ἀνδρακόπουλος, Τ. Ἀναστασίου, Κ. Σαρακηνὸς καὶ Ε. Τριποδάκης ὑποβάλλουσι πρότασιν Νόμου «περὶ ὑποβολῆς εἰς πρακτικὰς ἐξετάσεις ἐπ' ἀδείᾳ ἀπάντων τῶν τυχόντων πτυχίων τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς Ecole Dentaire Française καὶ Ἀγγλικῶν σχολῶν ὁδοντιατρῶν».

Ὁ κ. Β. Καραπαναγιώτης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ στερήσεως τῶν παυόντων τὰς ἐργασίας ἢ ἀπεργουμένων ἀρτοποιῶν, τῆς ἀδείας ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας ἀρτοποιείου».

Ὁ κ. Ι. Παππαφλέσσας καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ λαοῦ Ἀγροικίνης διαμαρτυρομένου διὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάσταση ἐκ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ ζητούντος ὅπως ληφθῶσι σύντομα μέτρα πρὸς διάσωσιν ἑκατοντάδων στρεμμάτων σταριδοκαπέλων.

Εἰσέρχεται εἰς τὴν ἢ Βουλὴν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. Π. Φλώρος λέγει ὅτι κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὑποχρεοῦνται, πρὸς πληρῶσιν τῶν κενῶν θέσεων τῶν δημοδιδασκάλων, νὰ ὑποδείκνῳσι πρὸς διορισμὸν ἐντοπίους τοιοῦτους. Τοῦτο γίνεται διὰ νὰ ὑποβοηθῶνται οἱ ἐντόπιοι δημοδιδασκαλοὶ καὶ νὰ παραμένωσι πλησίον τῶν οἰκῶν τῶν, ἵνα μὴ χάνωσι τὸν καιρὸν τῶν ἀσχολούμενων μὲ νεωτεριστικὰς ἰδέας. Παρὰ ταῦτα οἱ ἐπιθεωρηταὶ συλλέγουσιν ἐξ ἄλλων μερῶν δημοδιδασκάλους ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν Ἠπειρὸν, ὅπου ὑπηρετοῦν δημοδιδασκαλοὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ἐξήγησα διὰ τοῦτο ὅπως πρὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν οἱ ἐπιθεωρηταὶ ὑποβάλλουσιν καὶ πιστοποιητικὸν μητρώου τοῦ δήμου ἢ κοινότητος ἐξ ἧς κατάγεται ὁ διοριζόμενος καὶ ἐν ἧ περιπτώσει οὗτος δὲν κατάγεται ἐκ τοῦ νομοῦ εἰς ὃν ἀνήκει ἡ κοινότης νὰ ὑποβάλλουσιν ὑπεύθυνον δῆλωσιν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ γραφεῖν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ αἰτήσεις ἐντοπίου ὑποψηφίου διδασκάλου.

Ὁ κ. Κ. Κασαδῆμας ἐφιστᾷ καὶ οὗτος τὴν προσοχὴν τοῦ ἀρμοδίου Υπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα καθόσον ὁ ἐπιθεωρητὴς Παρκαμβίας π. χ. διορίζει διδασκάλους προσερχομένους ἀπὸ ἄλλας περιφερείας.

Ὁ κ. Α. Μπακάμπασης ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν συντακτικῶν Πολυτίτου, Σουσίτου καὶ Λευκοπέτρας ζητούντων τὴν διανομὴν τοῦ ταχυδρομικοῦ Κιζιλτζάκιο. Παρέχει μίαν εἰκόνα τῆς καταστάσεως τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ συντακτικῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Υπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅπως λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς κειμένας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμφωνίας διατάξῃ τὴν κατάλληλὴν καὶ τὴν διανομὴν τοῦ ταχυδρομικοῦ τούτου.

Ὁ κ. Π. Χριστούλας συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν γεωργοκτηνοτρόφων τοῦ τῆς δῆμου Νευροπόλεως Καρδίτης ζητούντων τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιστάσιου. Ἐπίσης ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾷ τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Σοφάδων, ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Υφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαφόρων ἐνταλμάτων ὑπὸ τοῦ ἐκεί ἀστυνομικοῦ σταθμάρχου ἐκτελούντος τὰ ἐντάλματα κατὰ Σάββατον.

Ὁ κ. Β. Δεληγιάννης (Υφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρακαλεῖ τὸν κ. βουλευτὴν νὰ ἀντρέξῃ ἐὰν ἔχῃ συγκεκριμένα παράπονα.

Ὁ κ. Π. Χριστούλας παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἀναφορὰ διαβιβασθῇ πρὸς τὸ ἀρμοδίον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Υπουργείων.

Ὁ κ. Σ. Ταλιαδοῦρος ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾷ λέγει ὅτι δὲν γνωρίζει διὰ τί ὁ ἀστυνομικὸς ἐξαιρετικῶς, προκειμένου διὰ τὸ χωρίον Σοφάδας, ἐκτελεῖ τὰ ἐντάλματα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν πανηγύρεων, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἀναγκάζει

τούς χωρικούς να τρέπονται εις φυγήν διαλυομένων ούτω των έμποροπανηγύρεων.

Ο κ. Θ. Φίλιος έφιστά επίσης την προσοχήν του κ. Υπουργού επί του ζητήματος τούτου εξ αιτίας του οποίου κινδυνεύει να διαλυθούσιν αί τόσον ευεργετικά δια τόν λαόν πανηγύρεις, καθ' ήν εποχήν ή Κυβέρνησις επέφευγε τόν μέτρον των λαϊκών αγορών εις όλα τά μέρη λόγω της καταστάσεως.

Ο κ. Α. Παπαναστασίου καταθέτει και αναπτύσσει αναφοράν τουσ συνδέσμου των κοινοτήτων 'Αλμωπίας, συνιστά δέ εις την Κυβέρνησιν βίωσι λάβη ιδιαίτεράν μέριμναν άφ' ενός μόν προς ίκανοποίησιν των αιτημάτων τουσ συνδέσμου και άφ' άλλου προς προστασίαν της εν τή περιφέρειά ταύτη κοινωλυτοφίας.

Ο κ. Γ. Τηλικίδης λέγει ότι πρόκειται περί της υπό της επιτροπής άποκαταστάσεως προσφύγων άνεργουμένης άποθήκης την όποιαν ο σύνδεσμος των κοινοτήτων προθύμως ανέλαβε χρεωθείς. 'Αλλ' ήδη το τοκοχρεωλύσιον τό όποιον είναι υποχρεωμένος να πληρώνη ο σύνδεσμος άποτελούμενος άπό 48 κοινοτήτες δέν δύναται παρά να επιφέρει την χρεωκοπίαν αυτού, πράγμα τό όποιον θα άποδη εις θάρος και της ιδέας της συνεταριστικής εργανώσεως και των κοινοτήτων.

Ο κ. Ε. Γεωποδάκης όμιλών επί αναφοράς σχετικής προς την πτώχευσιν των ζαχαροπλαστών Παπαδογιάννη έπικαλείται την προσοχήν του κ. Υπουργού της Δικαιοσύνης, διότι ή υπόθεσις αυτή κινδυνεύει να κατακτήσῃ τραγικήν. Μερικοί επιτίθενται με τόν πέτον τουσ συνδέκτου άμιλλώνται να καταβροχθίσουν δλόκληρον την περιουσίαν των πτωχευσάντων, ώστε να μη μείνη δια τούς πιστωτάς τίποτε. Παρακαλεί όπως έπιμνη ό κ. Υπουργός της Δικαιοσύνης διότι εν έναντίω περιπτώσει ή υπόθεσις θα έχη δραματικά άποτελέσματα εκ μέρους των πιστωτών, δια τά όποια υπεύθυνος θα είναι ή δικαιοσύνη.

Ο κ. Ν. Αβραάμ (Υπουργός της Δικαιοσύνης) παρακαλεί να άποσταλή ή αναφορά εις τό Υπουργείον της Δικαιοσύνης, ίνα έφύσον είναι δυνατόν, ληφθώσιν άνάλογα μέτρα.

Εισέρχεται μετά τούτο ή Βουλή εις την

Ημερησίαν Διάταξιν της νομοθετικής εργασίας.

Γίνονται δι' άναστάσεως δεκτά τά σύνολα των κάτωθι νομοσχεδίων.

«Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 30 Αύγουστου 1926 «περί συστάσεως Γενικής Διευθύνσεως του Υπουργείου των Στρατιωτικών, τροποποιηθέντος δια του Ν. Δ. της 18 Οκτωβρίου 1926».

2) «Περί ισχύος πινάκων διαγωνισμών οικονομικών υπαλλήλων», έχοντα ούτω :

Περί κυρώσεως του Ν. Δ. της 30 Αύγουστου 1926 «περί συστάσεως Γενικής Διευθύνσεως Υπουργείου Στρατιωτικών» τροποποιηθέντος δια του Ν. Δ. της 18 Σεπτεμβρίου 1926.

(Ως έτροποποιήθη κατά την β' και' άρθρον συζητήσιν).

"Αρθρον 1.

Κυροῦται τό από 30 Αύγουστου 1926 Νομ. Διάταγμα περί συστάσεως Γενικής Διευθύνσεως Υπουργείου Στρατιωτικών, ως έτροποποιήθη δια του Νομοθ. Διατάγματος της 18 Σεπτεμβρίου 1926, έχον ούτω :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάει του Υπουργικού Συμβουλίου άπεφασίσαιεν και διατάσσαιεν :

"Αρθρον 1.

Εν τή Υπουργείω των Στρατιωτικών ιδρύεται Γενική Διεύθυνσις ής προϊστάται άνώτατος αξιωματικός. Αντι-

στράτηγος ή Υποστράτηγος οίονδήποτε μαχίμου έπλου. Ούτος έξομοούται προς Διοικητήν Σώματος Στρατού άν είναι Αντιστράτηγος, και προς Διοικητήν Μεραρχίας άν είναι Υποστράτηγος.

Ο Γενικός Διευθυντής έχει πεινικήν άρμοδιότητα άνάλογον προς έκείνην του Διοικητού Σώματος Στρατού ή Μεραρχίας δι' άπαυτας τούς εν τή Υπουργείω υπηρετρούτας αξιωματικούς, πλην του Γενικού Επιτελείου του Στρατού, και έκείνων οίτινες έχουσι τόν αυτόν βαθμόν προς τόν Γενικόν Διευθυντήν και έφ' όν άσκει έλεγchon ο Υπουργός.

Ο Γενικός Διευθυντής αναρρογείει τας ένεργείας τών Διευθύνσεων και Υπηρεσιών του Υπουργείου και συνεργάζεται μετά του Γενικού Επιτελείου του Στρατού, ίνα α' διαταγή του Κέντρου εκδίδωνται υπό ένιαίον πνεύμα.

"Αρθρον 2.

Οι Διευθυνταί τών Διευθύνσεων του Υπουργείου των Στρατιωτικών, πλην του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου του Στρατού, τελούσιν υπό τας άμέσους διαταγάς του Γενικού Διευθυντού, προς όν εισηγούνται τας διαφύρους υποθέσεις της άρμοδιότητός των και προκαλοῦσι τας διαταγάς αυτού ή του Υπουργού.

"Αρθρον 3.

Διά Διαταγμάτων προκαλούμένων υπό του Υπουργού των Στρατιωτικών καθορίζονται α' υποθέσεις επί των όποιων έχει άποκλειστικήν άρμοδιότητα ο Γενικός Διευθυντής.

β' Υπογράφει τών Στρατιωτικών δύναται εν τούτοις δια διαταγής του να καθορίζη τίνα έγγραφα εκ των υποκειμένων εις την δικαιοδοσίαν του Γενικού Διευθυντού θάλει υπογράψει αυτός ούτος ο Υπουργός.

Διά Διαταγμάτων επίσης δύναται δικαιώματα άνήκοντα εις τόν Υπουργόν να μεταβιβάζονται εις την δικαιοδοσίαν του Γενικού Διευθυντού, έφύσον τούτο δέν αντίκειται εις τό Σύνταγμα.

"Αρθρον 4.

Ο Γενικός Διευθυντής υπογράφει πάντα τά έγγραφα τή όποια πρόκειται να υποβληθώσιν εις τόν Υπουργόν.

"Αρθρον 5.

Διά Διαταγμάτων δύναται επίσης να ανατίθενται δικαιώματα άνήκοντα εις τόν Υπουργόν εις την δικαιοδοσίαν των λοιπών Διευθυντών του Υπουργείου, εφαρμοζομένων και επί του προκειμένου του άρθρου 3 εν τέλει.

"Αρθρον 6.

Τόν Γενικόν Διευθυντήν, άπόντα ή κωλύμενον, αναπληροῦ εις εκ των Διευθυντών του Υπουργείου, όριζόμενος δια διαταγής του Υπουργού.

"Αρθρον 7.

Εις τό Γραφείον του Γενικού Διευθυντού άποσπῶται λοχαγός υπαπιστής, ού τό καθήκοντα όρίζονται δια Διατάγματος.

"Αρθρον 8.

Η Διεύθυνσις Προσωπικού μετονομάζεται εις Διεύθυνσιν Διοικητικήν.

"Αρθρον 9.

Διά Διατάγματος όρίζονται έκάστοτε τά λοιπά καθήκοντα του Γενικού Διευθυντού του Υπουργείου, επίσης δέ και τίνα Τμήματα και Γραφεία εκ των υπαγομένων εις άλλας Διευθύνσεις θέλουσιν υπαχθῇ εις τόν Γενικόν Διευθυντήν του Υπουργείου των Στρατιωτικών ή άλλου κατάρτηθῇ.

"Αρθρον 10.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τή 30 Αύγουςτου 1926.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τό Υπουργικόν Συμβούλιον

Ο Πρόεδρος

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Τά Μέλη

Π. Αργυρόπουλος, Θ. Πετμεζάς, Κ. Τριανταφυλλόπουλος, Α. Νάκος, Α. Παπός, Ι. Δροσόπουλος.

"Αρθρον 2.

Εις τό τέλος του άρθρου του ως άνω κυρουμένου Νομοθ. Διατάγματος προστίθεται ή έξής παράγραφος :

«Κατά την σύνταξιν σχεδίων νόμων και έκτελεστικών των νόμων τούτων Διαταγμάτων, συντασσόμενων υπό του Γενικού Επιτελείου Στρατού, είτε άφορόντων την οργάνωσιν ή εκπαιδευσιν του Στρατεύματος, είτε την ρύθμισιν έτέρων ζητημάτων της άρμοδιότητος του Γενικού Επιτελείου, καλείται ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, όστις υποβάλλει εις τόν Αρχηγόν του Γενικού Επιτελείου Στρατού τας τυχόν επί τούτων υποχρούσας παρατηρήσεις του και μετά ταῦτα γίνεται άρμόδιως ή εισήγησις προς άπόφασιν του Υπουργού επί αυτών.

"Αρθρον 3.

Τό άρθρον ίον τροποποιείται ως έξής :
«Ο Γενικός Διευθυντής υπογράφει πάντα τά έγγραφα τά όποια πρόκειται να υποβληθώσιν εις τόν Υπουργόν πλην των υποβαλλομένων υπό του Γενικού Επιτελείου Στρατού».

Περί ισχύος πινάκων διαγωνισμών οικονομικών υπαλλήλων,

(Ως εις ποποιήθη κατά την β' και' άρθρον συζητήσιν)

"Αρθρον μόνον.

1. Επιτρέπεται να παρατείνηται δι' άποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών επί χρόνον όριζόμενον υπ' αυτού κεχωρισμένως δι' έκαστον πινάκα και πάντως μη δύναμενον να υπερβῇ την 31ην Δ' έρίου 1931 ή ισχύς των πινάκων των διενεργηθέντων κατά τή έτη 1928, 1929 και 1930 διαγωνισμών προς κατάληψιν κενών θέσεων: 1) Γραφείων β' τάξεως της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου, 2) Γραφείων β' τάξεως του Γενικού Χημείου του Κράτους, 3) Γραφείων και Υπολογιστών του Τημείου Πρακτικαθικών και Δανείων, 4) Λογιστών β' τάξεως, υπολογιστών β' τάξεως, γραφείων β' τάξεως και δικτυολογείων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, 5) Εφοριακών γραμματέων β' τάξεως, 6) Τημιακών γραμματέων β' τάξεως, 7) Δημοσίων εισπρακτόρων, 8) Βοηθών Κληρονομασίων και 9) Τελωνοφυλάκων.

2. Κατά τό χρονικόν διάστημα της παρατάσεως της ισχύος των πινάκων του πρώτου έδαφίου του παρόντος επιτρέπεται ή πλήρωσις κενών θέσεων κλάδου τινός, δι' όν δέν ύφίσταται πίναξ, εκ παραταθέντος πίνακος έτέρου κλάδου κατά σειράν έπιτυχίας.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Γίνονται δι' άναστάσεως δεκτά εις β' και' άρθρον και σύνολον συζητήσιν τά νομοσχεδια.

1) Περί παραχωρήσεως γηπέδου εις την Αμερικανικήν Λεγεώνα.

2) Περί τροποποιήσεως του νόμου 3552 περί καταστάσεως αξιωματικών, ως έτροποποιήθη υπό του νόμου 4637.

3) «Περί κυρώσεως της από 3 Ιουλίου 1930 συμβάσεως

μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Αγροτικής Τραπεζής της Ελλάδος «περί χορηγήσεως βραχυπροθέσμων δανείων προς πληγέντας εκ των θεωρηγίων παραγωγούς μέχρι συνολικού ποσού δραχμών 50 έκατομμυρίων».

4) «Περί αθηντικής έργμνίας των άρθρων 1 και 7 του Ν. Δ. της 23 Μαρτίου 1929 του κυρωθέντος υπό του νόμου 4245 και περί συμπληρώσεως των διατάξεων του αυτού νόμου ως συνεπληρώθη δια των νόμων 4383 4343 περί εξαγοράς κτημάτων ξένων υπηκόων».

5) «Περί παροχής έκτάκτου επιχορηγήσεως εις την Στρατιωτικήν Λέσχην Αθηνών».

6) «Περί τροποποιήσεως του άρθρου 20 του Ν. Δ. της 16 Ιανουαρίου 1923 περί του σώματος των φυλάκων των οργανωμένων φυλάκων του Κράτους» έχοντα ούτω :

Περί παραχωρήσεως γηπέδου εις την Αμερικανικήν Λεγεώνα.

"Αρθρον μόνον.

Επιτρέπεται ή καιά κυριότητα παραχωρήσις προς άνέμερσιν μεγάλου εις την Αμερικανικήν Λεγεώνα του εν Αθήναις και επί της όδοις Ρηγίλλης δημοσίου οικοπέδου, έκτάσεως 2061 τ. μέτρων, ως τούτο είκονίζεται υπό τά στοιχεία α. Δ. Ι. Ε. εν τή από 1-8-22 διατάγματι των στρατώνων παρεόχικου συνταχθέντι υπό της Χαιοτογραφικής υπηρεσίας Στρατού.

Η κυριότης του ως άνω γηπέδου μεταβιβάζεται εις την Αμερικανικήν Λεγεώνα μετά την ύπ' αυτής καταβολήν υπέρ του Τημείου Εθνικής Λαύνης άποζημιώσεως, όρ. 5 της 2ης δι' άποφάσεως των Υπουργών Στρατιωτικών και Οικονομικών, μετ' έκτίμησιν της αξίας του παραχωρηθησμένου οικοπέδου.

Η ύπερ της ή παραχωρήσις υποχρεούται, όπως προσχημοσθῇ άνευ οιασδήποτε άπαρήσεως προς τό σχέδιον της πόλεως ως τούτο θέλει διαρρυθμισθῇ τελικώς εν τή περιοχή ταύτη, τό δέ υποβληθῇ ως προς τό κτίριον εις τούς περιορισμούς ούς ήθελε κρίνει ειδικώς επιβληθησόμενος ή άρμοδία υπηρεσία χάριν της αισθητικής της πόλεως.

Περί τροποποιήσεως του νόμου 3552 «περί καταστάσεως αξιωματικών», ως έτροποποιήθη υπό του 4637 νόμου.

"Αρθρον 1.

Εις τό τέλος του άρθρου 11 του ως άνω νόμου προστίθεται ή έξής παράγραφος.

«7) Ο μη παρουσιαζόμενος ένώπιον της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής έντός 20ημέρου κατά τας διατάξεις του προηγούμενου και παρόντος άρθρου και τοθέμενος εις αὐτεπαγγέλτον άποστρεφείν λαμβάνει σύνταξιν άνάλογον προς τή έτη υπηρεσίας του, μη ισχυουσών δια τόν τοιαύτον αξιωματικόν των υπό του νόμου περί Στρατιωτικών Συντάξεων, άναγνωρισμένων ευεργετικών διατάξεων δια τούς αὐτεπαγγέλτως άποστρεφόμενους αξιωματικούς ένεκα σωματικής άνικανότητος».

"Αρθρον 2.

Η 2α παράγραφος του άρθρου 16 του αυτού ως άνω νόμου τροποποιείται ως έξής :

«2) Ο αξιωματικός δέν δύναται να παρμείνη εν τή καταστάσει τούτης της άργίας δι' άπολύσεως έλαττόν των τεσσάρων μηνών ούδ' άπ' όντων των δώδεκα τοιούτων».

"Αρθρον 3.

Τό 2ον έδάφιο της ύπ' αριθ. 2 παραγράφου του άρθρου 33 του νόμου 3552 «περί καταστάσεως αξιωματικών» της προστεθείσης δια του άρθρου 5 του νόμου 4637 καταργείται.

Η 2α παράγραφος του άρθρου 48 του αυτού νόμου τροποποιείται ως έξής :

«Κατά πάσαν περίπτωσιν ο Πρόεδρος του Συμβουλίου λαμβάνεται εκ των άνωτάτων αξιωματικών, τό εν δέ των με-

λῶν τοῦ Συμβουλίου ἐκ τῶν Στρατιωτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων οὐδὲν ποτε βαρύνει. Χρὴς Εἰσρηγῶν τοῦ Συμβουλίου ἐκπληροῦν τὸ νεώτερον τῶν μελῶν τούτου.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τὴν συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παράγραφου 2—6 καὶ τοῦ 35 ἄρθρου.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἐδάφιν γ' τοῦ ἄρθρου 41 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

α') Τὰ τεθέντα ἐρωτήματα, τὴν ληφθεῖσαν ἐπ' αὐτῶν ἀποφασιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ψήφων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ 1η παράγραφος τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ ἄνω νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

α) Ἀκυρότης τῆς γνωμοδότησεως Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου (Πρωτοδικαρίου ἢ Δευτεροδικαρίου) τότε μόνον ὑπάρχει ὅταν παρεβιάσθῃ ἢ παρεβιάσθῃ ὅρος ἢ τύπος ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας ἀμειψέται ἢ ἐκαστος τούτων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διατεταγμένον.

Ἄρθρον 6.

Ἡ 2α παράγραφος τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἢ τροποποιήσῃ διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ 4637 νόμου ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς :

«Ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρου 55 παράγραφος 2 ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην. Κατὰ τὸν ὁριζόμενον ἀνωτέρω χρόνον πρὸς παράδοσιν τῆς Διαχειρίσεως ἀναστέλλεται ἢ ἐνταῖνα τῆς ποινῆς».

Ἄρθρον 7.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 παράγραφοι τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3552 τροποποιῶνται ὡς ἐξῆς :

α) Οἱ ἐν ἀρχῇ διὰ προσκλήσεως πύσεως τὰ ἐδωκόμενα ἐκαστῶν.

β) Οἱ ἐν ἀρχῇ δι' ἀπολύσεως τὰ ἐξήκοντα ἐκατοστὰς.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην Φρουρῶν Ἀθηνῶν.

Ἀντὶ τῆς παροχῆς ἀδείας ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς τῶν ὑλικῶν τῆς ἀνεγειρομένης Λέσχης ἀξιοματικῶν φρουρῶν Ἀθηνῶν δίδεται ἐκ τοῦ Κοιτικῶν Προϋπολογισμοῦ ἐκτακτοῦ ἐπιχορηγήσεως ἐνὸς ἐκατομμυρίου δραχμῶν.

Πρὸς τοῦτο εἰς τὰ ἐκτακτὰ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν χρήσεως 1931—32 ἀναγράφεται κοινὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «ἐκτακτοῦ ἐπιχορηγήσεως ὑπὲρ τῆς Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρῶν Ἀθηνῶν».

Ποσὸν ἀντιπροσωπεύον τοὺς δασμοὺς τῶν ὑλικῶν τῶν χρησιμοποιομένων ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς Στρατιωτικῆς Λέσχης καὶ ὑποκειμένων εἰς ἀτέλειαν

1) Τσιμέντον	τόνοι	950×525=	498.750.—
2) Σίδερα στρογγυλὰ μετατόν	»	230×263=	60.490.—
3) Σιδηρὰ ἰ προκίων	»	45×263=	11.835.—
4) Λαμὰ καὶ παρὰθύρα, θύρας καὶ καγκλιδῶματα	»	11×263=	2.893.—
5) Σιλεία λευκὴ διὰ ἐξολοπιάν	»	140×263=	36.820.—
6) Σιλεία κουφομάτων Γαλλικῇ	»	89×263=	23.407.—

7) Σιλεία πατωμάτων			
α) Ἀρῶν	μ ³	61×315=	20.160.—
β) Λευκῇ	μ ³	75×263=	19.725.—
8) Ὑποπλάκες	τόνοι	4×1400=	5.600.—
9) Κλειδαριές	χλγ.	132×18.4=	2.428.80
10) Χειρολαβὲς	»	165×15.75=	2.598.75

Εἶδη κεντρικῆς θερμάνσεως			
11) Σιδηρὲς καὶ ἐξαρτήματα	τόνοι	10×4000=	40.000.—
12) Σώματα	»	24×4000=	96.000.—
13) Λέβητες	»	10×4000=	40.000.—
14) Βαλβίδες	»	0.120×4000=	480.—
15)	»	1×4000=	4.000.—
16) Βεγκοχωρώματα	χλγ.	100×18.5=	1.850.—

Εἶδη ὑδραυλικῆς

17) Ἀετάναι ἀποχωρητήριον Ἀγ-γλικά	χλγ.	300×8=	2.400.—
18) Οἰσθητήρια	»	125×8=	1.008.—
19) Νιπτήρες	»	414×8=	3.312.—
20) Δουτήρες	»	900×4=	3.600.—
21) Ντοῦς	»	90×4=	360.—
22) Σιδηρὲς γαλβανισμένοι	»	12×4000=	48.000.—
23) Χυτοσιδηροὶ	»	10×4000=	40.000.—
24) Ἀσφάλεια καὶ κόμβοι	»	39.67×26.25=	1.041.—
25) Σιδηρὲς πινάκων	»	4.4×4.75=	20.90
26) Διακόπτες	»	41.2×26.25=	1.081.50
27) Σιδηροσφύλινες	»	11.000×5.25=	57.750.—
28) Κιτὰ χυτοσιδηρῶν	»	3936.9×8.40=	33.069.90
29) Καμπύλα καὶ γωνίαι σιδηρῆς	»	2019×5.25=	10.599.75
30) Καλὸν	»	1461×0.80=	1.168.80
31) Ἀνυλῶν	»	20.2×26.25=	530.25
32) Προσώματα πινάκων	»	43.14×10.5=	452.90
33) Τοιμωσία	»	21×8.40=	201.60
34) Ἀνυλῶν	»	198×26.25=	5.197.50

Ἀθροῖς δραχ. 1.043.144.70

Ἦτοι ἐν ἐκατομμύριον τεσσαράκοντα τρεῖς χιλιάδας ἐκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρας καὶ 70 οἰο.

Ἦτοι Διεύθυνσις τῆς Στρατ. Λέσχης
Α. Σπυράκος

Περὶ χορηγίας τῆς ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1931 οὐκὸν με-
ταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τρα-
πέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ χορηγίας ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε.
βραχυπρόθεσμον δανειὸν πρὸς πληγέντας ἐκ τῶν θεο-
μηριῶν παραγωγῶν διαφόρων περιφερειῶν τῆς γῆ-
ρας μέχρι συνολικοῦ ποσού δραχ. 50.000.000.

Ἄρθρον μόνον.

Κυρεῖται ἡ ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1930 σύμβασις μεταξὺ Ἑλλή-
νικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος
ἔχουσα ὅτι :

Σ Υ Μ Β Α Σ Ι Σ

Περὶ χορηγίας ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλ-
λάδος βραχυπρόθεσμον δανειὸν πρὸς πληγέντας ἐκ τῶν
θεομηριῶν παραγωγῶν διαφόρων περιφερειῶν τῆς γῆ-
ρας μέχρι τοῦ συνολικοῦ ποσού δραχ. 50.000.000.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκπροσωπομένου ὑπὸ
τῶν Ἰπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργ. Μαργ. καὶ τῆς
Γεωργίας καὶ Κωνστ. Σπυράκος ἀπ' ἐνός, καὶ τῆς Ἀγροτικῆς
Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκπροσωπομένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ
αὐτῆς καὶ Κωνστ. Γόντικα ἀπ' ἐτέρου, συνυπογράφθησαν τὰ
ἐπόμενα :

Ἄρθρον 1.

Συμφωνῶς πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. Β.442 Πρακτικὸν τῆς ΚΖ'
συνεδριάσεως τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς 27 Ἰουνίου
1930 (ὑπ' ἀριθ. 2) τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λαβὼν ὑπ' ὄψιν
τὰς ζημίας αἱ ἐκ τῶν θεομηριῶν ὑπέστησαν αἱ γεωργικαὶ
καλλιέργειαι καὶ αἱ φεταῖαι εἰς τὰς περιφερείας Ἀχαΐας,
Ἀχαΐας, Μεσσηνίας, Αἰτωλίας, Ἀργίας, Αἰτωλίας, Ἀρκαδίας,
Ναυπλίου, Κερκενίας, Τρικινίων, Λακωνίας, Βόλου,
Ἰωαννίνων Θεσσαλονίκης, Κοζάνης, Πέλλης, Χαλκιδικῆς,
Καβάλλας, Σερβίων καὶ Ἐβρου, καὶ ἐπὶ πλέον τὸ γεγονός
καθ' ὃ ἡ Ἀγροτικὴ Τραπέζις ὅλ' ἐδυσχεραίνεται νὰ προῇ ἐν
λευθέρῳ εἰς γνάν πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῶν παθόντων λόγῳ
τοῦ ὅτι πλεῖστοι τούτων ἔχουσιν ἐξαναλήψεις ἤδη τὴν πιστωτικὴν
αὐτῶν ἀντοχήν, ἐπιθυμοῦν ὅμως τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον,
ὅπως παρασχεθῇ πᾶσι δυνατὴ πρόσθετος ἐνίσχυσις εἰς τοὺς
παθόντας τῶν περιφερειῶν τούτων πρὸς ἐπαφροδύν κατὰ τὸ
δυνατὸν τῶν ἀγρῶν τῶν καὶ μερικῶν ἐπικυρώσεων τῶν ζημιῶν,
αἱ ὑπέστησαν, συμφωνεῖ μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς

Ἑλλάδος, ὅπως, ὑπὸ τὴν κάτῳ ὁριζόμενῃ ἐγγύρῳ, τοῦ
προῇ διὰ τῶν Ἰποκαταστημάτων τῆς καὶ τῶν Ἀντιπροσώ-
πων τῆς, εἰς προσθέτους βραχυπρόθεσμους χορηγήσεις πρὸς
τοὺς παθόντας ἐκ τῶν θεομηριῶν παραγωγῶν τῶν περιφερειῶν
τούτων εἰς χροῖμα ἢ εἰς εἶδος, μέχρι συνολικοῦ ποσού δραχ. πέν-
τήκοντα ἐκατομμυρίων.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς ἐνίσχυσεως ἐκάστου
τῶν παθόντων παραγωγῶν κατ' ἄτομον ἢ Συγκομιδῶν ἀ-
πόκειται εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης
τῆς Ἑλλάδος οἵτινες ὅλ' ἐνεργήσωσι τὰς ἐν προκείμενῳ χο-
ρηγήσεις κατὰ τὴν ἐλευθέρῳ κρίσιν τῶν, τηρουμένων ἰδιαι-
τέρου διὰ τὰς πιστώσεις ταύτας λ) σιμῶ τῆς κινήσεως τοῦ
ὑποῖο ἢ Α.Τ.Ε. ὅλ' καθιστᾷ ἐνήμερον τὸ Ἰπουργεῖον Γεωρ-
γίας διὰ τῆς ὑποβολῆς μετρίων καταστάσεων.

Ἄρθρον 3.

Αἱ τυχόν ζημίαι ἢ καθυστερήσεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέ-
ζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς προούσης Συμβάσεως καλύπτονται
διὰ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μέχρι 50 οἰο
ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσού τῶν χορηγηθησέων τούτων
προσθέτων δανειῶν, καὶ μέχρι ποσού ζημιῶν δραχμῶν
25.000.000 (εἰκοσι πέντε ἐκατομμυρίων).

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καλούμενον ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς
Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δι' ἀπλῆς αἰτήσεως τῆς πρὸς τὸν
Ἰπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἐντός
εἰκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς αἰτήσεως τῆς
Ἀγροτικῆς Τραπέζης τὸ προκείμενον ποσὸν τῆς ζημίας ἐκ τῶν
τοιούτων χορηγήσεων, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Διοικήσεως
τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, μεταβιβάζουσιν
τῶν σχετικῶν αἰτήσεων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

Ἄρθρον 5.

Ἡ παρούσα Σύμβασις ἀπαλλάσσεται τελῶν χρητοσύμου καὶ
ὡς πρὸς τὰ ἐκτελεστικά αὐτῆς ἔγγραφα, ἰσχύει ἀπὸ τῆς ὑπο-
γραφῆς τῆς καὶ κυρωθῇ νομίμως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Ἰουλίου 1930.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Οἱ Ἰπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπὶ τῆς Γεωργίας
Βουλευτῆς ἐξ Ἠρακλείου Βουλευτῆς ἐκ Βόλου
Γ. ΜΑΡΗΣ Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τραπέζαν

Ὁ Διοικητής

Κ. ΡΟΝΤΙΚΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Φεβρουαρίου 1931.

Ὁ Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας

Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

Περὶ ἀθροιστικῆς ἐπιμελείας τῶν ἄρθρων 1 καὶ 7 τοῦ Ν.
Δ. τῆς 23 Μαρτίου 1929 τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου
4245 καὶ περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ
νόμου ὡς συνεληρωθῇ διὰ τῶν νόμων 4383, 4721
καὶ 4843.

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγ-
ματος τῆς 23 Μαρτίου 1929 τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου
4245, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγ-
ματος, εἶναι, ὅτι συνετελέσθη ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτριώσις,
πρὸς ἀποκατάστασιν πτωσφύων ἢ ἀπαιτημένων καλλιέργειῶν
ἐκ τῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀκινήτων κτημάτων τῶν ἐπιγα-
χθέντων, καταληφθέντων ἢ τελούντων ὑπὸ ἐκχευομένων ἀπαλ-
λοτριωτικῆν διαδικασίαν, ἀνηκόντων δὲ εἰς ὑπάρχουσας Βέλ-
τους, Ἰταλούς, Γάλλους ἢ Ἀγγλους, καὶ αὐτῆς ἀναγκα-
στικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀνατρεχούσης εἰς τὸν χρόνον, καὶ
ὅν τὰ αὐτὰ ἀκίνητα κατελήφθησαν ἢ ἐκχευθῇ ἀπαλλοτρι-

ωτέα, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑποῖο περικυβήσαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δη-
μόσιον κατὰ πλήρη κυριότητα, ἐλευθέρῳ παντὶ βάρους, χρῆ-
μα, ὑποθήκῃ, προσημεσίῳ ἢ κατασχέσει, ἢ δὲ περὶ
ἐξαρῶν τῶν διατάξεων ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸν κατὰ τὰς
διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου κανονισμὸν τοῦ τιμήματος. Καὶ
ὅτι ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν αὐτῶν ἀλλοδαπῶν ὑπάρχοντων,
ἐφ' ὧν ἐτελειώθη ἢ ἀπαλλοτριωτικὴ διαδικασία, συμ-
πληροῦται ἢ ἀπαλλοτριώσις κατὰ τὰς διατάξεις τῶν εἰρη-
μενων νόμων περιλαμβανούσας καὶ τὰς ἐξαίρετικὰς ἐκτάσεις,
ὁλοκληρωτικῶς κανονισμένης τῆς ἀπαλλοτριώσεως κατὰ
τοὺς ὅρους τῶν Συμφωνιῶν.

Δι' ὅσα ἐκ τῶν αὐτῶν κτημάτων δὲν ἐτελειώθη ἀπαλλοτριω-
τικὴ διάταξις παρὰ τοῦ Ἰπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐκδίδεται
ἤδη τοιαύτη διὰ τὴν μεταγραφὴν τῆς μεταβιβάσεως.

Ὁ Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας, ἐκπροσωπῶν ἐν τῇ τῶν εἰρη-
μενων νόμων ἐκτελέσει τὸ Δημόσιον, δύνανται νὰ προβαῖναι εἰς
τὴν ἀγορὰν καὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου τοῦ μήλω κατα-
ληφθέντος ἢ ἐπιτελεσθέντος ἐπὶ τιμήματι κανονισμένῳ κατὰ
τοὺς ὅρους τῶν εἰρημένων Συμφωνιῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ κανονισθεῖσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν Συμφωνιῶν καὶ
τῶν περὶ αὐτῶν νόμων ἀποζημιώσις μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ
συμβολαίου, καθ' ὃ ποσὸν καλύπτεται ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν
ἠσφαλισμένων δι' ἐγγράφῃς ὑποθήκῃς ἢ προσημεσίῳ, κα-
τατίθεται ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθη-
κῶν καὶ Δανείων, καὶ ἀπὸ τῆς καταθέσεως ἀποσπένδονται
αὐτοδικαίως τὰ ἐγγεγραμμένα ἐμπεδωμένα δίκαια καὶ πᾶν
προσῆκον.

Ὡς ἐπίσης ἀποσπένδονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς καταθέσεως αὐ-
τοδικαίως τὰ ἐγγεγραμμένα δίκαια καὶ ἐὰν εἰς τὸ αὐτὸ τι-
μημα δὲν ἐξαρκεῖ εἰς ἐξόφλησιν τῶν διὰ τῶν ἐγγράφων ἢ
σφαλισμένων ἀπαιτήσεων, αἵτινες, καθ' ὃ ποσὸν δὲν ἐξοφλοῦν-
ται, διατηροῦνται ὡς προσωπικὴ ἀπαιτήσις κατὰ τοῦ ἰδιο-
κτήτου.

Ἐν διαφωνίᾳ τῶν πιστωτῶν πρὸς ἀλλήλους ἐνεργεῖται κα-
τάταξις κατὰ τὰ άρθρα 986 καὶ ἐπ. τῆς Πολιτικῆς Δικονο-
μίας. Ἐνυποθήκῃς πιστωτοῦ δίκαια ἐπὶ τῶν αὐτῶν κτημάτων
ἀποσπῶν μόνον οἱ ἔχοντες νομίμως ἐντός τῶν νομίμων προθε-
σιμῶν ἐγγεγραμμένην ὑποθήκην ἢ προσημεσίον ἐν τοῖς Ἑλ-
ληνικοῖς ὑποθηκικαῖς βιβλίοις συμφώνως καὶ πρὸς τὰς δια-
τάξεις τῶν νόμων 4721 καὶ 4843.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ὑποθηκοφύλαξ ἐνεργεῖ τὴν ἐξάλειψιν τῶν αὐτῶν ὑποθη-
κῶν καὶ προσημεσιῶν ἐπὶ τῇ αἰτήσιν τοῦ Ἰπουργοῦ τῆς
Γεωργίας, ἐπισυναπτομένου ἀντιγράφου τοῦ συμβολαίου καὶ
βεβαιώσεως τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων περὶ
τῆς ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως καταθέσεως τοῦ κατὰ νόμον ἀσφα-
λισμένου ποσού τῶν ἀπαιτήσεων, ἢ τῆς καταθέσεως ὁλοκλη-
ρω, ἐὰν εἰς τὴν ἀξίαν αὐτῆς ἀνέρχονται αἱ αὐταὶ ἀπαιτήσεις
ἢ ὑπερβαίνουσιν αὐτή.

Ἐὰν οἱ πιστωταὶ ἱκανοποιήθησαν, διακανονισθεῖσιν τῶν
ἀπαιτήσεων πρὸ πάσης καταθέσεως τῆς ἀποζημιώσεως, θέλει
ἐπισυναφθῇ τὸ σχετικὸν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφο.

Ἄρθρον 4.

Ἐὰν τις τῶν ὑποχρεῶν διὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς κατὰ τὰς
εἰρημένας συμφωνίας συμβάσεως καὶ περὶ τῆς καταβληθησο-
μένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως, μετὰ τὸν καθορισμὸν τῆς, ἀρνηθῇ
νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπογραφήν, ἢ ὁπωσδήποτε πρᾶ-
κτικῶς αὐτὴν, κατατίθεται τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὸ
Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἐξοφλουμένης οὕτω
πάσης ὑποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου, ὡς καὶ τῆς ἐκ τῶν τοι-
αύτης.

Ἄρθρον 5.

Ἐὰν ὁ ἐκ τῶν ἄνω ἀλλοδαπῶν ὑπάρχων, ὁ ἀξίων ἐαυτὸν
ἰδιοκτήτην τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος ἀκινήτου, δὲν κατέστησε

δυνατήν τήν βεβαίωσιν τῆς κυριότητος τοῦ ἔργου τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1931, ἐνεργεῖται ὡσαύτως ἡ κατάθεσις εἰς τὸ εἰρημένον Ταμεῖον τῆς ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ βεβαιωθησομένου ὡς τοιοῦτου, ἐξοφλουμένης πάσης ὑποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου, ὡς καὶ τῆς ἐκ τῶν τοιαύτης.

* Ἀρθρον 6.

Ἐάν δὲ ἔχει τῆς 28 Φεβρουαρίου 1931 δὲν συνετελέσθῃ ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως, δύναται νὰ πραγματοποιῇ ἡ προθεσμία πρὸς κατάθεσιν τῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ δύο μῆνας, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ καθορισμοῦ τῆς, μὴ ὀφειλομένης τῶν διὰ τὸ διάταγμα ἀπὸ τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1931 ἔχει τοῦ αὐτοῦ κληρονομίου.

* Ἀρθρον 7.

Ἡ ἀποζημιώσις ὑπὲρ τοῦ ἀναγκωσιθέντος ἀλλοδαποῦ ἰδιοκτητοῦ ἢ κατεπιθεμένου εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταβολῶν καὶ Δανείων μετὰ τῶν νενομισμένων τῶν καταβάλλεται εἰς τὸν αὐτὸν ἰδιοκτήτην ἀφ' οὗ προηγουμένως ὑπογράψῃ τὴν κατὰ τὰς Συμφωνίας ὁριζουμένην Σύμβασιν, παραιοταυμένου τοῦ εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους ἐνυποθήκους πιστωτὰς τοῦ ὀφειλομένου ποσού. Ἐάν ἡ ἀποζημιώσις καλύπτεται ὀλοκληρωτικῶς ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἀπαιτήσεων, καταβάλλεται εἰς τοὺς πιστωτὰς τὸ αὐτὸ ποσόν, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2. Εἰς τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν περιπτώσιν, ἀρνούμενου τοῦ ἰδιοκτητοῦ νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ὑπογραφήν τῆς συμβάσεως, λογίζεται αὕτη συνετελεσθεῖσα διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ περὶ καταθέσεως τῆς ἀποζημιώσεως, κοινοποιουμένης αὐτῷ καὶ δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

* Ἀρθρον 8.

Δι' ἣν περίπτωσιν ἤθελε βεβαιωθῇ, ὅτι ὁ ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀλλοδαπῶν ὑπὸ τῆς ἀξιώσεως κυριότητος δὲν εἶναι τοιοῦτος, ἢ ὅτι ὁ ἀποδεικνύει κῆρυξ δὲν κέντηται τὴν κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἀλλοδαπὴν ἰθαγένειαν, ἢ κατατεθείσα ἀποζημιώσις ἐλευθεροῦται καὶ εἰσάγεται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας εἰς τὸ Δημοσίον Ταμεῖον.

Αἱ δὲ γενόμεναι δαπάναι, περὶ ὧν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου 4383, βαρύνουσι τὸν αὐτὸν ὡς ἀλλοδαπὸν ὑπὸ τῆς ἀξιώσεως ἰδιοκτητήν, καὶ βεβαιούνται καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 16 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ τοῦ Σώματος τῶν Φυλάκων τῶν ὀργανωμένων φυλάκων τοῦ Κράτους».

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχείον ΑΕ' τῆς 26 Φεβρουαρίου 1931

συνεδρίασιν αὐτῆς.

(Τὸ πρῶτον ὑποβλήθη τῇ Γερουσίᾳ)

* Ἀρθρον μόνον.

Τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 16 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ τοῦ Σώματος τῶν φυλάκων τῶν ὀργανωμένων φυλάκων τοῦ Κράτους», ἀντικαθίσταται τροποποιούμενον ὡς ἑπείτα:

* Ἀρθρον 20. Τιμωροῦνται παρὰ τῶν Πλημμελειοδικείων κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσαγωγῆς δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως: α) με φυλάκισιν πέντε μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν ἢ ἀπλῆ λιποταξία τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Σώμα τῶν φυλάκων, ἢτοι ἡ ἀδικολογήτως ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας πλὴν τῶν ἐξ ἡμερῶν, β) με φυλάκισιν ἐξ μηνῶν μέχρι τριῶν ἐτῶν ἢ λιποταξία ἐν τῇ ἐκτελέσει διαταχθείσης ὑπηρεσίας ἢ μετὰ ὑπεξαίρεσεως ὅπλων ἢ εἰδῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς φυλάκας, φρενέτης χαρκατῆρα, τούλ' ἄριστον πλεμμελήματος, γ) με φυλάκισιν πέντε μηνῶν μέχρις ἐνός καὶ ἡμίσεος ἔτους

ἢ ἀπείθειαν συνιδεομένην μετ' ἀπειλῶν ἢ χιλιῶν ὡς καὶ ἡ ἀνηκόντων εἰς τὸ περὶ ἀποδείξεως, συμφωνίας πρὸς τὸ ἄρθρον 18 ἐδάφ. 10 τοῦ παρόντος.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθησαν ἀναδελφείας τῆς ἐπιφύσεως τοῦ συνόλου τὰ νομοσχέδια.

1) «Περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1586 περὶ κληρονομίων ἀπολειπῶν καὶ ἀποδόσεως τῶν ἐκ κληρονομίων ἀζητήτων εἰς τὸ ταμεῖον ἐθνικῆς ἀμύνης» καὶ

2) Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1920 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζίτης Ἑλλάδος περὶ ἐξαγορᾶς ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καὶ διὰ λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου ποσότητος μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων χαρουνίων παραγωγῆς τῆς νήσου Κρήτης καὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπεζίτης δανείων ἐπὶ ἐνεχώρῳ χαρουνίων».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια.

1) «Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3616 περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προβάσεων ὡς ἐτροποποιήθη».

2) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1550 «περὶ ὁργανισμοῦ τῆς Διευθύνσεως Τεχνικῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας» ὡς ἐτροποποιήθη.

3) «Περὶ νομιμοποιήσεως καὶ τρόπου δικαιολογήσεως τῶν εἰς ἀνωτάτους ἀξιωματικούς καὶ Συνταγματάρχας ὡς ἐπιθεωρητὰς Χωροφυλακῆς πληρωτέων ἐπιδομάτων».

καὶ 4) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ υπογραφείσης τῇ 20 Ἀπριλίου 1929 συμβάσεως περὶ καταστολῆς τῆς παραχάραξης καὶ κλοπῆς καὶ καθιερώσεως τῆς εἰς τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἐγκλίματα ἐπιβαλλομένην ποινῶν».

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους κλπ. τοῦ ἔτους 1931—32».

Ὁ κ. Π. Ρεδιάδης λαμβάνων τὸν λόγον ὡς εισηγητῆς τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, παρατηρεῖ ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ ἐξέτασις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 31—32 δὲν δύναται νὰ γίνῃ αὐτοτελὴς ἀλλ' ἐν συνδυασμῷ μετὰ τὴν μελέτην τῆς καθόλου δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ σειράν ἐτῶν ὁρίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ συνέπειαν φυσικὴν εἶναι ὁ προϋπολογισμὸς αὐτῆς νὰ φέρῃ τὴν σφραγίδα τῆς τοιαύτης πολιτικῆς τῆς. Τῆς αὐτῆς γνώμης εἶνε, προσθίεται, καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐν τῇ ἀξίᾳ λόγῳ καὶ ἀξιεπαινήτῳ ἐκθέσει τῆς προκαλεῖ τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐγκριτικῆς πρὸς τὸ παρελθὸν ἀνασκοπήσεως τῆς τηρηθείσης δημοσιονομικῆς πολιτικῆς.

Εἰς τοιαύτην ἐξέτασιν προβαίνειν τις παρατηρεῖ ὅτι καπνοὺς ἡμέτερα συνδῶν εἰς τὸν ἐφετεινὸν προϋπολογισμὸν μας, ἐφ' ὅσον κλείει οὗτος μετὰ περισεύματα, καθ' ἣν στιγμὴν προϋπολογισμοὶ ἄλλων Κρατῶν περισσώτερον ἡμῶν ἰσχυρῶν οικονομικῶς κλείουν μετὰ ἐλλείμματα. Προσεκτικώτερα ὅμως μελέτη ἀποδείκνυσι ὅτι δὲν πρόκειται περὶ θαύματος. Τὴν ἐξηγήσιν παρέχει ἡ περυσινὴ ἐκθεσίς μας, τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ὁποίας θὰ ἡ δύναμει νὰ ἐπαναλάβωμεν. «Οὐ δὲν, ἡ Ἑλλάς φορολογεῖται βαρύτερα ἀπὸ παλαιότερας ἐποχάς. Καὶ ἡ φορολογικὴ αὐτὴ ἐπιβάρυνσις παγιωθεῖσα ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως Συνασπισμοῦ χάριν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ οικονομικοῦ αὐτῆς προγράμματος συνεχίζεται καὶ ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, κατὰ τὸν πρὸς παρέρχοντα τὸ δικαίωμα νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ἡ παρατηρούμενη αὐξήσις τῶν ἐσόδων δὲν ὀφείλεται εἰς καλυτέραν βεβαίωσιν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς ἐπιβάρυνσιν τοῦ λαοῦ, ἐπὶ μειώσεως τοῦ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ απαιτούμενου εἰσοδήματος».

Ἀναφέρεται ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὰς κατὰ τὸ οικονομικὸν ἔτος 1929—30 λαβούσας χώραν φορολογικὰς μεταβολὰς καὶ παρατηρεῖ ὅτι μία τῶν κυριωτέρων αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ συνεπεία τοῦ

νόμου 3826 αὐξήσις τῆς ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἀπὸ 14 εἰς 15 ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν εἰδῶν. Ἐκ τῆς τοιαύτης δασμολογικῆς μεταρρυθμίσεως ἐσημειώθη ἐπιβάρυνσις 168 περίπου ἑκατομμυρίων.

Γ. Μαργῆς (Ἰ.π. Οἶκ.). Ὑπολογίζετε τὴν ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου ἐπαυθῶσαν ἐλάττωσιν;

Π. Ρεδιάδης. Ἀφαιρούμεν τὸ ποσὸν αὐτῆς. Τὰ 168 ἐκ. ἀποτελοῦν καθαράν ἐπιβάρυνσιν. Ἐτέρα ἐπιβάρυνσις ἐγένετο ἐκ τοῦ προσθέτου φόρου ἐπὶ τῶν ἀμείνων καὶ ἐμμέσων φόρων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς ὁδοποιίας.

Γ. Μαργῆς (Ἰ.π. Οἶκ.). Δὲν ἐπεβάλαμεν ἡμεῖς τὸν φόρον αὐτόν.

Π. Ρεδιάδης. Δὲν σὰς ἀποδίδωμεν ὀλόκληρον τὴν γενόμενῃ ἐπιβάρυνσιν. Παρατηρῶ ἀπλῶς τὰς γενομένας ἐπιβάρυνσεις ἀπὸ τοῦ 1927 καὶ ἐντεθεν.

Ἐτέραν ἐπιβάρυνσιν ἀποτελεῖ πρόσθετος τις φόρος ὑπὲρ τοῦ οἰνολογικοῦ χιμείου τὰ πρόσθετα τέλη τοῦ νόμου 4438, ὁ φόρος ἐπὶ τῶν σπορελαίων, τῆς σουλτανίνης, κ.λπ. ὅποτε συναφίζοντες πάντα ταῦτα εὐρίσκομεν ὅτι κατὰ τὸ φορολογικὸν ἔτος 1929—30 αἱ γενόμεναι φορολογικαὶ αὐξήσεις ἀνέρχονται εἰς 247 περίπου ἑκατομμύρια.

Ἐάν τώρα ὑπολογίσωμεν καὶ τὰς φορολογικὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ ἔτους 1930—31, ὡς τὴν ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν οἰκωδωμάτων γενομένην μείωσιν τῶν φορολογικῶν συνεστασθῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1931, τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τοῦ ἐπιτηδεύματος, τὰς μεταβολὰς ἐπὶ τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος τῶν κινητῶν ἀξιών, τὰς μεταρρυθμίσεις ἐπὶ τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος ἐκ γαιῶν, τὰς ἐπὶ τῶν τελῶν χαρτοσήμου ἐπιβληθείσας, κατὰ τὸν τρόπον μάλιστα καταστήσαντα τὰ τέλη χαρτοσήμου φορολογίαν τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν, τὴν ἐπὶ διείκτιν κατάρτησιν τοῦ φόρου τῆς ἐγγείου παραγωγῆς, τὴν αὐξήσιν τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου, τὸν φόρον ἐπὶ τῶν αἰγοπροβάτων, κουκουλιῶν, κέντρων διασκεδάσεως, τὸν δασμὸν ἐπὶ τοῦ ἀραβοσίτου, τὸν φόρον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου καὶ πληθὺν ἄλλων φόρων θὰ εὐρωμεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1930—31 ἐπεβλήθησαν αὐξήσεις 464 περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐναντι μειώσεων 182 μόλις ἑκατομμυρίων. Ἐχομεν ἐπομένως κατὰ τὸ ἔτος 1930—31 νέους φόρους 282 περίπου ἑκατομμυρίων.

Δεόν ἐνταῦθα νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ πολὺπλοκὸν τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας, ἡ ἑλλειψὶς συστήματος ἥτις ἐπακράτησε κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν νέων φόρων δὲν μὰς ἐπιτρέπουν νὰ διακρίνωμεν ἐν ἡ αὐξήσις τῶν ἐσόδων ὀφείλεται εἰς τὴν εὐρυσιν τοῦ φορολογικοῦ πεδίου ἢ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ τρόπου τῆς βελτιώσεως αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος τοῦ 1927—28 ἐχρεώθη μέχρι τοῦ 1931—32 μετὰ 2.403.000.000 ἐπὶ πλέον εἰς καθαράν αὐξήσιν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἰσπραχθέντα ἔσοδα ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν νῦν Κυβέρνησιν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἢ ὅποια σημειοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28 πρὸς τὸν συζητούμενον προϋπολογισμὸν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται τις ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τὸ δυσβάστακτον ἀλλὰ ἀναγκαῖον βάρος το

τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως διαχειρίζεται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν θέλετε δηλαδὴ ἀποθεματικόν;

Π. Ρεδιάδης. Μικρόν, ἐλάχιστον, εἰ δυνατόν μηδὲν, διότι προϋπολογισμὸς ὁ ὁποῖος ἔχει συνταχθῆ μετὰ τῆς δευτέρας προσσχῆς καὶ ἐπιστημονικότητος δὲν χρειάζεται τόσον μεγάλου ἀποθεματικόν. Δὲν ἔχω ἀλλοῦς τὰς ἡ Βουλὴν νὰ σχηματίσῃ σαφὴ ἰδέαν περὶ τῶν κονδυλίων, ἐφόσον ταῦτα δι' ἄλλο ποσὸν ἐγκρίνονται ὑπ' αὐτῆς καὶ ἄλλοι καταντῶ νὰ ἀντιπροσωπεύουν εἰς τὸ τέλος τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως.

Τελειώνων, κύριοι, θὰ ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ἐνὸς σημαντικοῦ σημείου τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ ἡ τελευταία ἐννοῶ τὴν καθιερωθεῖσαν τακτικὴν τῆς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους παροχῆς ἐγγυήσεως διὰ τρίτους κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ταυτὴ τακτικὴ θὰ ἡδύνατο νὰ γεννήσῃ υποχρεώσεις τοῦ Κράτους, παρομοίαις κατὰ τ' ἀποτελέσματα πρὸς ἐκείνας τοῦ κυμαινομένου χρέους.

Ὁ κ. **Μ. Αἰλιανός** λαμβάνων μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἀναφέρεται ἐν ἀρχῇ εἰς περικοπήν ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀναφερομένην εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐξαρκῶν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐφάνη συνεπὴς πρὸς τὰς ὑποσχέσεις τῆς περὶ μὴ αὐξήσεως τοῦ φορολογικοῦ βάρους τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὴν δήλωσιν ταύτην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εὐρίσκει ἀδόκιμον, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐνῷ ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1930-31 ἀναγράφει ἀμέσους φόρους 1.545 000.000, ὁ ὑπὸ κρίσιν προϋπολογισμὸς ἀναγράφει ἀμέσους φόρους 1.723 ἑκατομμ., ἢτοι παρουσιάζει ἐπὶ πλεόν διαφοράν 180 ἑκατομμυρίων.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μήπως δὲν ἐλάβατε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ὁ νέος Προϋπολογισμὸς ἔχει καὶ τὰ πρόσθετα τὰ ὁποῖα προηγουμένως ἀνεγράφετο χωριστά;

Μ. Αἰλιανός. Μία ἀκόμη ἀποδείξις τῆς ἀταξίας ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ σας. Καὶ οἱ ἔμμεσοι φόροι τὴν ἰδίαν διαφοράν παρουσιάζουν. Ἀπὸ 4.241 ἑκατομμ. βλέπομεν 5.261.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ ἐδῶ. Ἄλλως εἰπέτε ποτε ἡ Κυβέρνησις ὅτι δὲν θὰ ἡνείχετο μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν τῶν φόρων; Ἐὰν συγκρίνετε τὰς προβλέψεις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν θὰ ἴδητε ὅτι μάλλον μείωσιν παρουσιάζει ὁ συζητούμενος.

Μ. Αἰλιανός. Διατὶ νὰ κατὰ τριδύμεθα μὲ ἀριθμοὺς κ. Ὑπουργέ; Παράδεχθετε ἢ οὐ ὅτι ἡρξήκατε τὰ ἔσοδά σας; Δὲν σας φέγω, διότι ἡρξήκατε τὸ φορολογικὸν πεδῖον. Δὲν σας φέγω, διότι κατεδιώξατε τοὺς φορολογικοὺς λιποτάκτας. Δὲν σας φέγω διότι ἐνατείνκατε τὴν δίωξιν τοῦ κληρονομίου. Ἡμεῖς εἰμεθα ἐκείνοι οἱ ὅποιοι ἐπρωτοστατήσαμεν διὰ τὴν λήψιν τῶν μέτρων αὐτῶν. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον σας κακίζω εἶναι ὅτι, ἐὰν ἐπαύχατε μείζονά τινα ἀπόδοσιν τῶν φόρων δὲν ἐχρησιμοποιοῦσατε αὐτὴν ὡς ἔδει, πρὸς φορολογικὴν ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ πρὸς δημιουργίαν νέων δαπανῶν. Τὸ αὐτὸ παρετηρήθη καὶ κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν πλεονασμάτων. Ὅταν αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι ἐνὸς λαοῦ εἶναι δυσχερεῖς, ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ λαὸς αὐτὸς ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως μὴ ὑπάρχουν πλεονάσματα, ἀλλ' ἰσοζύγιον. Ἐκεῖνο νὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἔλεγεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας Ρουδιέ — δὲν εἶναι τὰ πλεονάσματα, ἀλλὰ τὸ ἰσοζύγιον, διότι ταῦτα ὁδηγοῦν εἰς νέας δαπάνας. Εἶναι ἀρχὴ τὴν ὁποῖαν ὑπεστήριξε καὶ ὁ μέγας Καρμιώ. Ὁ δὲ Μοσκόνι, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἰταλίας, ὁμιλῶν κατὰ τὸν Μάιον τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὴν Ἰταλικὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ παρέστησε τὸν κίνδυνον ἐκ τῶν πλεονασμάτων.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Παλαιὰ θεωρία, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Γλάδστωνος.

Μ. Αἰλιανός. Μὲ συγχωρεῖτε, εἰναι ἡ νεωτέρα θεωρία ἡ ἀπὸ τριετίας μάλιστα ἀκολουθουμένη.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μείνεσθε δηλαδὴ Κυβερνήσεως, διότι ἐπεδίωξε περισσεύματα;

Μ. Αἰλιανός. Σὰς μέμφομαι, ὅχι δι' αὐτό, ἀλλὰ διότι κακῶς διακρίτετε τὰ πλεονάσματα. Ἀρξάμεθα τὴν ἐπίτευξιν κατὰ πλεονάσματα νὰ ἀποδῶσθε ἀντιστοίχως εἰς τὸ λαόν. Ἀντὶ τούτου εἴδομεν ἐπιβολὴν νέων φορολογικῶν. Ἡ ἀρνησθε τὸ γυνῆς; Δὲν ἀποτελεῖ φόρον πατρικὴν ὁ δασμὸς τοῦ σίτου;

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἡρξήκαμεν ποτε ὅτι ἐπὶ ἀνταρξήσας τὴν παλαιὴν δασμὸν τοῦ σίτου, χωρὶς ἀντιστοίχως νὰ μειώσωμεν ἐκ νέου τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς ἡρξήκαμεν τὴν φορολογίαν.

Μ. Αἰλιανός. Χάρω πάλιν διὰ τὴν δήλωσιν σας. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού ἀκούω τὴν ὁμολογίαν αὐτήν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κάθε ἄλλο. Εἶπομεν καθὼς ὅτι τὴν εἶναι ἡ ἐλάφρυνσις, τὴν ἡ ἐπιβάρυνσις ἀρχιουμένον δὲ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐλαφρύνσεως ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπιβαρύνσεως μένει καθὼς ἐπιβαρύνει τὴν τὴν.

Μ. Αἰλιανός. Μὴ ἐπικαλεσθε λοιπὸν φορολογικὰς ἐλαφρύνσεις ἂν ἐνὸς ἐνῷ ἂν ἐτέρου τὰς συμψηφίζετε.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πόσας ἐλαφρύνσεις τέλος πάντων ἐκάματε; Δὲν γνωρίζω παρὰ μίαν μόνον. Ἐνῷ δὲν ἐπέλασε νομοσχέδιον ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐπέδρα καὶ ἐνὰ φόρον.

Μ. Αἰλιανός. Οὐτε σεῖς, κύριοι Ὑπουργέ, οὐτε ὁ ἴδιος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἡρξήκατε ποτε ὅτι ἡρξήκατε τὰ ἔσοδά σας διὰ φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως.

Ἄλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε καὶ ἄλλο τι. Ἐπετίθη κατὰ τῶν ὑποστηρίζοντων τὴν αὐξήσιν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν τῆς ἀμέσου φορολογίας.

Γ. Μαργῆς (Ὑπ. Οἱκ.). Μόνον σεῖς ὑποστηρίζετε ὅτι μάλλον εἰς τὴν ἔμμεσον φορολογίαν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδελφώμεν. Ὅλος ὁ κόσμος, καθὼς ἡγετὴ καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, Τραπεζιτικοί, δημοσιονόμοι καὶ δὲν εἰσέβω ποτε ἄλλος ὑπεστήριξε καὶ ὑποστηρίζει τὴν τάσιν ὅπως ἡ ἀμέσος φορολογία ἀποδῶσθαι παρὰ τὸν ἀπὸ τὴν ἔμμεσον. Καὶ εἰς αὐτοὺς ἀπήντησα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὸ ἐπεδιώξατε;

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μὰ προσεχολογῶν δὲν ὑπεσχέθημεν αὐτὴν τὴν κουταμάραν. Εἴπομεν ὅτι θὰ ἐπιδιώξωμεν φορολογικὴν δικαιοσύνην. Τοῦτο δὲν σημαίνει αὐξήσιν τῆς ἀμέσου φορολογίας.

Γ. Καφαντάρης. Μετάθεσιν βερών.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν εἶναι μετὰ θεσῖς βερών ἡ φορολογικὴ διαρρύθμισις ἡ ὁποία τείνει εἰς τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἀρτου, εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ τῆς ζαχαρώσεως καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης; **Γ. Καφαντάρης**. Οὐδεὶς ἐφάντασθη ποτὶ ὅτι θὰ ἦτο νάτων νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον Κυβερνητικοῦ προγράμματος ἡ ἀντικατάστασις φόρων ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐν πᾶσιν περιπτώσει πῶς σιέπεσθε νὰ ἐφαρμόσῃτε τὸ ἀρθρον αὐτὸ τοῦ προγράμματος σας περὶ μεταθέσεως τῶν βερών; Ὅπως τὸ ἐφηρημάσατε;

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐρχεται εἰς ἀντικρίσιν ὅτι ἐφηρημάσαμεν πρὸς αὐτὸ τὸ ὁποῖον σας λέγω.

Μ. Αἰλιανός. Ὁ προϋπολογισμὸς σας, κ. Ὑπουργέ τῶν Οἰκονομικῶν, σας ἔχει ἐμβάλει εἰς κλίπον δυσχερεῖαν καὶ καταφύγατε εἰς τὸ νομοθέτημα περὶ ἐλαττώσεως τῶν μισθῶν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐψηφίσθη.

Μ. Αἰλιανός. Κατετίθη ὅμως καὶ εἶναι εἰς τὴν πολιτικὴν σας. Δὲν ἡμπορεῖτε νὰ μὲ πείσετε ὅτι θὰ προσέλθωτε εἰς τὸ μέτρον διὰ νὰ εἰσπράξτε μόνον τὴν κακὴν ἐντύπωσιν, εἰς τὸν προδεδέκατε ὅτι τὸ μέτρον σας εἶναι χρήσιμον. Θὰ εἰναι δὲν προσδεδέκατε ὅτι τὸ μέτρον τῆς Οὐλέν, διὰ τὸν ὅποσον σας ὁμιλῶ καὶ διὰ τὸν φόρον τῆς Οὐλέν, διὰ τὸν ὅποσον εἶναι μίαν ἐλαφρύνσιν ἐπερὶ τῆς. Σὰς μέμφομαι ὅτι ἐνῷ θὰ ἔχομεν μίαν ἐλαφρύνσιν ἐπερὶ τῆς. Σὰς μέμφομαι ὅτι ἐνῷ θὰ ὑπάρχῃ νερὸ τὸν προσεχῇ Ἀπρίλιον, ἡ ὕδρευσις δὲν θὰ ἀρ-

ἴσῃ ἐγκαίρως, διότι δὲν ἐχαρηγῆκατε ἐγκαίρως τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα διὰ νὰ γίνον αἱ παροχετεύσεις εἰς τὰ σπείτια. Καὶ ὅμως ζητεῖτε νὰ συνεχίσῃτε τὴν ἐπαχθεστάτην φορολογίαν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν εἶχα καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ δώσω τὰ χρήματα διὰ τὰς παροχετεύσεις. Ἐπρεπε νὰ τὰς καταβάλουν οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ἐκείνοια τὴν ἑταιρίαν πού τὰ ἔδωκε. Δὲν εἶχαν ὑποχρέωσιν τὸ δημόσιον νὰ κάμῃ δάνειον. Ἐπειδὴ ὅμως θὰ ἐπεβαρύνοντο πολὺ οἱ ἰδιοκτῆται, καὶ ἐπειδὴ θὰ ἀπαιτοῦντο διαδικασίαι μακροὶ μὲς ἐξήτησαν καὶ ἀπεδέχθησαν νὰ δαναισθῶ διὰ νὰ κάμῃ ἡ ἑταιρία τὴν παροχέτευσιν.

Μ. Αἰλιανός. Κανείς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἡδύνατο νὰ σκεφθῇ ἄλλως. Σὰς μέμφομαι μόνον διότι δὲν τὸ ἐκάματε ἐγκαίρως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν ἦλθαν νὰ μὲ ἴδουν οἱ τῆς Οὐλέν μοῦ εἶπαν καθυστεροῦσατε νὰ μὰς δώσετε τὰ χρήματα. Καὶ ἡρώτησα σχετικῶς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐξήγησε προθεσίαν διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ μοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶναι ἀκριθὲς ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν.

Μ. Αἰλιανός. κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τὸν περυσινὸν Δεκέμβριον ἡ ἑταιρία ὥχλησε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀλλὰ ἂς ἀφίσωμεν τὸ ζήτημα αὐτὸ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως. Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἔχει βεβαιώσει 485 ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ φόρου τῆς Οὐλέν καὶ ἔχει εἰσπράξει 345, ποῖοι εἶναι οἱ πατρίσιοι ἐκεῖνοι πού ἔχουν κτήματα, δηλαδὴ πρώτης τάξεως ἀσφάλειαν πού χρεωστοῦν καὶ δὲν εἶναι διατεθειμένοι νὰ πληρώσουν τὴν διαφοράν ἢ ὅποια πρέπει νὰ βαρύνῃ ἐκ νέου τοὺς πληθεῖους;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οἱ ἐνδιαφερόμενοι μὲ εἶδαν καὶ μοῦ εἶπαν. «Ἐπρεπε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιμένει νὰ εἰσπράξῃ καὶ πάλιν τὸν φόρον» τοὺς ἀπήντησα δὲν μπορεῖ νὰ ἐλπίζετε ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς θὰ πληρώσῃ τὸ νερὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Παιραιῶς. Ἐπάρχει καθυστέρημα. Θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ ἐκδώσῃ τὸ διάταγμα διὰ τὸν φόρον διὰ τρεῖς μόνον μῆνας.

Μοῦ εἶπαν, ἡμεῖς ἀναλαμβάνομεν νὰ τὸν εἰσπράξωμεν. Ἄν ὑπηρεσιακοὶ τοὺς ἀπήντησα, εἶναι εὐκολον, δὲν ἔχω ἀντίρρησην. Ἡμεῖς μοῦ εἶπαν, θὰ εἰσπράξωμεν ἀπὸ τοὺς καθυστεροῦντας. Ἄν μετὰ τρεῖς μῆνας, τοὺς ἀπήντησα, εἰσπραχθῶν ὅσα χρειάζονται, δὲν θεωρῶ δίκαιον νὰ πάρωμε μεσιτικὰ καὶ νὰ ὤρμηθωμεν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μοῦ εἶπεν ὅτι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι σύμφωνος, ἀλλὰ βεβαίως πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαναληφθῇ ὁ φόρος καὶ διὰ τὴν β' τριμηνίαν.

Μ. Αἰλιανός. Ἐπειδὴ, κ. Πρόεδρε, ἔχετε τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ συζητήσωμεν τὸ πρᾶγμα...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς νὰ μὴ ἔχω καλὴν διάθεσιν; Καὶ κατόπιν Ἀθηνῶν εἶμαι καὶ δημότης Παιραιῶς.

Μ. Αἰλιανός. Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἔταν ἔχουν βεβαιωθῇ 480 ἑκατομμ. εἶναι δυνατόν νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι θὰ εἰσπραχθῇ ἡ ὑπηρεσιανὴ διαφορά.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἡ διαφορά εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅσην νομίζετε. Ἡμεῖς δὲν θὰ κερδίσωμεν τίποτε. Ἐὰν εἰσπράξωμεν περισσώτερα θὰ τὰ ἀποδώσωμεν.

Μ. Αἰλιανός. Εἶναι δύσκολος ἡ ὑπόθεσις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν εἶναι δύσκολος, κατ' ἄλλον τρόπον θὰ μειωθῇ ἡ ἀξία τοῦ φόρου.

Μ. Αἰλιανός. Δὲν εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια πρόσωπα πού τὸν πληρώνουν. Γι' αὐτὸ φωνάζουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πάντως ἡμεῖς εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ εἰσπράξωμεν τὴν διαφοράν. Καὶ τὸ ἐδήλωσα εἰς τοὺς συμπολίτας μου.

Μ. Αἰλιανός. Θὰ ἔπρεπε νὰ γνωστῇ ἡ σημασία τοῦ χρή-

ματος, τὸ ὁποῖον δίδει ὁ λαός. Καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατακρίνει τοὺς συναδέλφους τοῦ τῶν ὁποῖων αἱ ὑπηρεσίαι ὑπερέδθησαν κατὰ πολὺ καὶ οὐτὰς τὰς ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις. Ὁ ἀξιώσιμος εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας ἐξήγγειλε ὡς μέγα κατόρθωμά τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι δὲν ἐδέχθη τὰς ὑπερόγκους ἀξιώσεις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Ἀλλὰ μήπως κατ' ἔτος δὲν γίνεται τὸ ἴδιον; Καὶ ὅμως δὲν ἀπεσοβήθησαν αἱ σπατάλαι.

Α. Παπαναστασίου. Ἰπάρχουν ὅμως νόμοι πού δὲν ἐφαρμόζονται. Πράττειται λοιπὸν περὶ σπαταλῶν;

Μ. Αἰλιανός. Διὰ κάθε νόμον δημιουργοῦνται δαπάναι, μοιραίως τὸ κονδυλίον θὰ ἀναγκασθῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν ἡ Βουλὴ δὲν δώσῃ τὰς ἀναλόγους πιστώσεις ὁ νόμος δὲν ἐφαρμόζεται.

Μ. Αἰλιανός. Πρέπει νὰ περιστολῶν αἱ δαπάναι, ὅταν ἰδίως πρόκειται νὰ δαπανηθῇ τὸ χρήμα τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ μεγαλοουρίας. Ὅταν ἰδίως τὸ χρήμα αὐτὸ τὸ δανειζόμεθα καὶ εἶναι γνωστὴ ἡ τύχη τῶν δανείων. Τί εἶναι τὸ δάνειον καλὸν ἢ κακόν;

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν τὸ πένρειν εἶναι καλόν, ὅταν τὸ πληρώνει κανὼν.

Μ. Αἰλιανός. Ἄλλοτε τὸ δάνειον ἐθεωρεῖτο ὡς μεταλλεῖον χρυσῶν. Ἀναφέρει ἀκολουθῶς δικήρους γνώμας περὶ δανείων καὶ τονίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπέδειξε σπατάλην εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ προγράμματος τῆς.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Θὰ ἐπιθυμῶν νὰ φέρετε εἰς τὸ βῆμα ὅσον τὸ δυνατόν συγκεκριμένα παραδείγματα σπατάλης, διότι πρέπει νὰ τερματισθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτῇ τῶν φανταστικῶν σπαταλῶν. Ὅταν ἀπευθύνετε κατηγορίας περὶ σπαταλῶν πρέπει νὰ τὰς ἀναφέρετε.

Μ. Αἰλιανός. Ἀλλὰ δὲν τὰς γνωρίζει κανεὶς ἐπακριθῶς.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐφ' ὅσον δὲν τὰς γνωρίζετε τότε νὰ μὴ κατηγορήτε.

Μ. Αἰλιανός. Διατὶ θίγεσθε; Αὐτὸ ἐμποδίζει καὶ νὰ συζητήσωμεν. Ἰπάρχουν, κ. Ὑπουργέ τῶν Οἰκονομικῶν, παραδείγματα σπαταλῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰς ἀνακαλύπτωμεν ἡμεῖς, διότι εἶναι κρυμμέναι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δέχεσθε νὰ σας παραδώσω τὴν ἐξουσίαν διὰ 3 μῆνας διὰ νὰ τὰ ἀνακαλύψετε; Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Προοδευτικῆς Ἐνώσεως θὰ ἡμποροῦσεν ἄλλωστε νὰ σας εἰπῇ τὰ περίφημα αὐτὰ μυστικά.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἢ διαφορετὸν ὑπάρχει ἀκριθὲς εἰς τὰς δαπάνας.

Μ. Αἰλιανός. Εἶναι ὁδίκαιος πάντως, κ. Ὑπουργέ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ἀγανάκτησίς σας.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἦτο διὰ σας. Μὰς λέτε, συνεχίζει ὁ κ. **Αἰλιανός**, νὰ σας ἀποδείξωμεν τὰς σπατάλας. Σὰς ἀπαντῶ λοιπόν. Μία ἀπὸ τὰς πολλὰς εἶναι ἡ γενομένη διὰ τὰ σχολικὰ κτίρια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τέτοιαις σπατάλας ἐννοεῖτε; Διαθέσαμεν 200 ἑκατομμ. διὰ νὰ ἔχωμεν σχολεῖα. Ἀλλ' ἡμεῖς λέγομεν ὅτι καὶ οἰκονομία θὰ ἐπέλθῃ, διότι θὰ ἔχωμεν τὴν οἰκονομίαν ἀπὸ τὰ ἐνοίκια. Πέστε μας λοιπὸν συγκεκριμένους ποσὰς σπατάλας κἀννομεν. Ὅχι νὰ μὰς λέγῃ ὁ κ. Ρεδιάδης ὅτι μπορούμε νὰ ἐλαττώσωμε τόσον τὸν προϋπολογισμὸν, ὥστε ἐὰν τὸ κάμωμεν δὲν θὰ μὰς μείνῃ παρὰ τὸ Δημόσιον χρέος, ἡ χωροφυλακὴ, ὁ στρατός καὶ ὁ στόλος.

Μ. Αἰλιανός. Μοῦ λέτε ὅτι θὰ ἐπέλθῃ οἰκονομία. Ἐγὼ ὅμως πάσαν οἰκονομίαν τὴν θέλω ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν δὲν κτίσω τὰ σχολεῖα δὲν θὰ ἔχω τὴν οἰκονομίαν. Ὅτε δύναμαι νὰ ἐξαφελίσω τὴν ὑγείαν τῶν παιδιῶν. Συνεχίσατε ὅμως, πέστε μας μερικὰ κονδυλία σπαταλῶν, διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν.

Μ. Αἰλιανός. Ἐπὶ τῇ βῆσει αὐτῇ τῆς θεωρίας ἡμπορεῖτε νὰ κάμετε δάνειον καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν δικαστηρίων καὶ δι' αὐτὸ δῆποτε ἄλλο. Ἀλλ' ἡ δημοτικὴ αὐξήσις τῶν δανείων εἶναι ὁ Δούρειος ἵππος ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ προσέλθ

στροφή. Μου ζητείται να σας υποδείξω άλλας σπατάλας, ήμεις όμως δεν ήμπορούμεν να γνωρίζωμεν, παρ' ό,τι μανθάνομεν έξωθεν. Υφίσταται γαιοδοτική ύπηρεσία προς.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δεν υφίσταται δι' αυτόν μόνον τόν σκοπόν, αλλά και διά να κάμνη τόν χάρτην....

Μ. Αιλιανός. Μετέδωσαν εις τας Σκανδιναβικάς χώρας πολλά εκ των μελών της και ό κόσμος ήγγανάκτησε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Επήγαγε εις τό γαιοδοτικήν γραφείον; Ηγγαίνετε να ιδώτε τί εργασία γίνεται. Εις τας Σκανδιναβικάς χώρας επήγγαν δύο μόνον εκ των μελών της και ετίμησαν τήν Ελλάδα. Μή λησμονείτε ότι δεν δύναμεθα να κάμωμεν εξαίρεσιν μεταξύ των πολιτισμένων κρατών.

Μ. Αιλιανός. Μή θέλετε, κ. Πρόεδρε, να με παρουσιάσετε ως απολίτιστον. Όταν πρόκειται να πληρώση με τό ψωμί του ό λαός, έχω δικαίωμα να θεωρώ τήν αποστολήν ως σπατάλην.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τό ζήτημα είναι αν ή στιγμή επιτρέπεται να γίνονται τιαύται δαπάναι.

Μ. Αιλιανός. Προχθές ακόμη είδομεν τό Υπουργείον της Αεροπορίας ήπτάμενον και φθάνον εις τας 95 χιλ. δραχ. δι' ενοίκια. Εγώ όμως και τήν δαπάνην ταύτην θεωρώ σπατάλην εφ' όσον κλείονται εις τας φυλακάς πτωχοί άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν να πληρώσουν τούς φόρους.

Γ. Μαργής (Υπουργός των Οικονομικών). Εις βλας τας Βουλάς ήταν ένα κόμμα ίδη σπατάλας, κάμνει μίαν εκθεσιν και τας υποδεικνύει, θρψίετε λοιπόν να μάς πητε, άλλ' άφου θεωρείτε σπατάλην και τήν ίδρυσιν ανθρώπινων σχολείων....

Μ. Αιλιανός. Βεβαίως, πρέπει να έχωμεν ανθρώπινα σχολεία και ανθρώπινους φυλακάς προσθέτω εγώ και ανθρώπινα συστάτια. Άλλ' εσταμάτησαν οι δουλειές, κ. Υπουργέ, οι άεργοι πληθύνονται και σεις μου έμιλείτε περί περιουσιώντων εις τας Εύρώπας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πρς μνηών εξήγησα κατάλογον όλων των αποστολών και δεν μάς εδόθη.

Μ. Αιλιανός. Όπως δεν μάς εδόθη πίναξ διά τήν διαχείρισιν των σχολικών κτιρίων. Και έρχομαι τώρα εις τό ζήτημα τοῦ άρθρου των υπαλλήλων. Εις τήν Ελλάδα εξεδόθη ένα διάταγμα και εσταμάτησε τόν διορισμόν κάθε υπαλλήλου. Κατωρθώθη δέ αύτω μέχρι τοῦ Ιανουαρίου τοῦ 1930 να ελαττωθῇ ό αριθμός των υπαλλήλων κατά 10.374. Αύτά κάμουν τὰ Κράτη, τὰ οποία θέλουν οικονομίας, ενώ σεις είχατε 8.645 υπαλλήλους και τούς εφθάσατε εις 11.550. Επιδιόρυνετε όχι μόνον τόν προϋπολογισμόν άλλ' εξημιώνετε και αυτός τούς υπαλλήλους άφου τώρα χάριν των παρεισάκτων ζητείτε τήν ελάττωσιν των μισθών.

Ο κ. **Γ. Μαργής** (Υπουργός των Οικονομικών) διακόπτει άλλ' ό κ. Ζαβιτζιάνος διαμαρτύρεται.

Γ. Μαργής (Υπουργός των Οικονομικών). Ο κ. Βουλευτής Κερκύρας έχει ιδιαιτέρους λόγους.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εγώ εταν θα έμιλήσω δεν θα σας επιτρέψω καμμίαν διακοπήν, διότι γνωρίζω τούς σκοπούς των διακοπών σας.

Μ. Αιλιανός. Εντός 2 1/2 έτών παραβαίνοντες ρητήν υπόσχεσιν διωρίσατε 2.500 υπαλλήλους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εις τήν αριθμόν των εν Ελλάδα υπαλλήλων υπολογίσατε και τόν αριθμόν των έρωθροχιδώνων, δηλαδή τήν άστυνομίαν και τήν χωροφυλακήν;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τήν άστυνομίαν, όχι τήν Χωροφυλακήν.

Μ. Αιλιανός. Ο Υπουργός των Οικονομικών της Ελλάδας προβάλλει ως μέγα έπιχείρημα υπέρ της Ιταλικής Κυβερνήσεως τό ζήτημα των υπαλλήλων. Επομένως δεν ήμπορούμεν να τό καταρρίψωμεν ήμεις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ηθελα να μου πητε εάν είναι μικρότερος ή μεγαλύτερος ό αριθμός των υπαλλήλων εν Ιταλία από τόν πρό πενταετίας. Επειδή έχω ένδοξασμούς ζητώ πληροφορίας.

Μ. Αιλιανός. Ο Υπουργός των Οικονομικών ό ιδικός μας με έρωτά πόσοι είναι οι υπάλληλοι εν Ιταλία και πόσοι εν Ελλάδι. Απαντώ: Εν Ιταλία ήσαν 100 και τούς έχαμεν ό Μουσολίνι (65, εδω είχαμεν 5 και τούς έχάμαμε 7 1/2).

Γ. Μαργής (Υπουργός των Οικονομικών). Απαντάτε εις έρώτησιν που δεν σας έχαμα.

Μ. Αιλιανός. Είναι πασιφανές ότι άσκαίτε πολιτικήν σπατάλην. Δι' αυτό δεν συμφωνώ και με τήν ένοποίησιν και μετατροπήν των χρεών. Πρόκειται να κερδίση 200 εκατομμύρια έτησίως ό Προϋπολογισμός, αλλά και αύτά θα εξαεμισθούν, ενώ θα ήσαν ή υστάτη παρηγορία διά μίαν Κυβέρνησιν ή όποία θα έληγ δια να κάμνη οικονομίας.

Σ. Κωνστούπουλος. Η εκθεσις υποστηρίζει 350 και όχι 200 εκατομμύρια.

Μ. Αιλιανός. Τα 200 τα έδωκε τεχνική εκθεσις πρό της όποίας εγώ τοῦλάχιστον έχω τήν σεμνότητα να υποκύνπτω. Ο κ. Υπουργός των Οικονομικών μάς λέγει: Μας λέτε για οικονομίας, έλάτε να μάς τας υποδείξετε. Εγώ άπαντώ με μίαν φράσιν. Η Επιτροπή των Οικονομικών επί προϋπολογισμού 7 δισεκατομμυρίων υπέδειξεν οικονομίας ένδς δισεκατομμυρίου 300 εκατομμύρια εκ συμφώνου με τας ένδιαφερομένης ύπηρεσίας και σεις οὔτε τό 1/3 δεν ήμπορέσατε να κάμνετε.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τι οικονομίας άφου κάμνουν σπατάλας

Μ. Αιλιανός. Η Κυβέρνησις από της κορυφής μέχρις όλων των Υπουργών πρέπει να συναισθανθῇ ότι τό Κράτος έχει ανάγκην περιστολής. Τό θάνειον διά τὰ παραγωγικά έργα, τό όποιον μετά δυσχερείας μάς παρέχεται, θα τό κατασπαταλήσωμεν. Είναι όμως ανάγκη να παύση ή Κυβέρνησις εκτιμώσα υπό τό ίδιόν της πρόμα τι είναι δαπάνη και πόσα είναι σπατάλη. Πρέπει να παύσουν οι πολυτελείς αποστολαί και τὰ μεγάλα ενοίκια, ή πολιτική της πολυτελείας ή τόνον επικίνδυνος διά τήν ύπόστασιν τοῦ Κράτους εις τας σημερινάς στιγμάς. Εάν ταύτα δεν πράξη όχι μόνον τήν ανόρθωσιν τήν όποίαν ύπεσχέθη δεν θα δύνηθῇ να επιτύχη, αλλά θα έχῃ και τήν πικρίαν ότι εις τό σημεῖον εις τό όποιον εφθάσαμεν πρέπει να καταβληθῇ μεγάλη προσπάθεια διά να επανέλθωμεν εις τήν εϋθείαν όδόν. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. **Γ. Καφαντάρης** προτείνει όπως ψηφισθῇ απόψε τό νομοσχέδιον περί εσόδων τοῦ προϋπολογισμού, εξακολουθήσῃ δέ κατά τόν Κανονισμόν έντός των επομένων συνεδριάσεων ή συζήτησις των εξόδων, επιφυλασσομένων των υπογραφομένων να έμιλήσωσι γενικώς επί τοῦ προϋπολογισμού κατά τήν συζήτησιν τοῦ τελευταίου τμήματος των εξόδων.

Ο κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** ποιεῖται τας αὐτάς συστάσεις.

Ο κ. **Η. Τσαλδάρης** παρατηρεῖ ότι τὰ της συζήτησεως τοῦ προϋπολογισμού καθορίζονται ρητῶς από τό Σύστημα και τόν Κανονισμόν και ότι ή πρότασις είναι αντικανονική.

Ο κ. **Γ. Καφαντάρης** αντιπαρατηρεῖ ότι δεν αντίκειται ή πρότασις του εις τόν Κανονισμόν.

Μετά δικλογικήν συζήτησιν μεταξύ των κ. κ. **Ε. Βενιζέλου**, **Γ. Μαργῆ** και **Η. Τσαλδάρη** γίνεται δι' άναστάσεως δεκτόν τό κάτωθι νομοσχέδιον.

Περί κυρώσεως τοῦ Προϋπολογισμού των εσόδων τοῦ Κράτους και των Ειδικών Ταμείων και Υπηρεσιών δια τήν χρονίαν 1931-32.

*Άρθρον 1.

Κυροῦται ό κατατεθείς Γενικός Προϋπολογισμός τοῦ Κράτους της χρήσεως 1931-32, αὐτίνος τὰ έσοδα όρίζονται συμφώνως προς τούς εις τόν παρόντα νόμον συναπτομένους πίνακας και κατανέμονται ως εξής:

Κατηγορία I. Πραγματικά έσοδα.

Τακτικά.....	Δρ	9,616,442,053	
Εκτακτα	»	392,250,000	10,008,692,053

Κατηγορία II. Κίνησις Κεφαλαίων.

Τακτικά.....	»	27,820,000	
Εκτακτα	»	204,000,000	231,820,000

Γενικόν σύνολον εσόδων Δρ. 10,240,512,053

*Άρθρον 2.

Τὰ έσοδα των Ειδικών Ταμείων και Ειδικών Υπηρεσιών δια τήν χρήση 1931-32 όρίζονται συμφώνως προς τούς εις τόν παρόντα νόμον συναπτομένους πίνακας και έχουσιν εν τῷ συνόλῳ κατά Ταμείον και ύπηρεσίαν ως εξής:

Ειδικόν Ταμείον	Εποπτείας και Ελέγχου φορολογίας οίνοπνεύματος	Δρχ.	16,346,000
»	Λαχείον τοῦ Στόλου και Αρχαιοτήτων της Ελλάδος	»	84,015,000
»	Εθνικής και Επαρχιακής Οδοποιίας.....	»	572,150,000
»	Κατασκευής, συντηρήσεως κλπ. Διδακτηρίων εν γένει	»	29,060,000
»	Κληροδοτημάτων	»	4,347,992
»	Αντιφυλλοξηρικής Αμύνης	»	5,960,000
»	Ελαίας	»	15,240,000
»	Εποικισμού	»	76,218,000
»	Εθνικού Στόλου	»	40,144,667
»	Εθνικής Αμύνης.....	»	289,620,000

Σύνολον εσόδων Δρχ. 1,133,101,659

*Άρθρον 3.

Επιτρέπεται όπως δι' αποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ των Οικονομικών κοινοποιουμένης εις τε τό Ελεγκτικόν Συνέδριον και τας ένδιαφερομένης Υπηρεσίας συνιστώνται εν τῷ Προϋπολογισμῷ των εσόδων τοῦ Κράτους και των Ειδικών Ταμείων και Υπηρεσιών της χρήσεως 1931-32 ίδια κεράλια και άρθρα προς καταλογισμόν νέων εσόδων μη άναγραφομένων εν τῷ Προϋπολογισμῷ.

Λέγεται μετά τοῦτο ή Συνεδρίασις ώρα 8 και 20' διά τήν 1.30' μ. μ. της αὔριον.

Ο Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οί Γραμματεῖς

Θ. Κωλιαλέξης

Γ. Βοραζάνης

Τρίτης 17 Μαρτίου 1931.

Ὅρα 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρητα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἐγκαινιοῦνται τὰ ἐξῆς.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης αἰτεῖται τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Γεωργίου Βελλικιανῆ κατηγορουμένου ἐπὶ παραβάσει τοῦ νόμου 4060.

Ἡ ἐθνικὴ δημοκρατικὴ νεολαία, ἡ τεχνικὴ ἐταιρεία Ναχαρίου καὶ Σία καὶ ὁ σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ταχὺν ψήφισιν τῆς συμβάσεως ἡλεκτροφωτισμοῦ κλπ. Θεσσαλονίκης.

Οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ Καλαμαριῶς Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν ἐπέκτασιν τῆς τροχιοδρομικῆς γραμμῆς καὶ εἰς τὸν συνοικισμόν των καὶ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως.

Οἱ ἀκτήμονες Μυσταγγῶν Μυτιλήνης παρακαλοῦν ὥπως εἰς τὰ ἀνταλλάξιμα κτήματα τῆς κοινότητός των ἐγκατασταθῶν οἱ ἀκτήμονες καὶ ἡμιακτήμονες κάτοικοι τῆς κοινότητός των.

Ὁ σύνδεσμος ἱσχυριστικῶν συντεχνιῶν καὶ τομικῶν Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὥπως γίνωσιν ἀποδεκτὰ αἱ ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου υποβληθεῖσαι ἀπὸφαις τῶν ὀργανώσεων Θεσσαλονίκης ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύμβασιν τῆς ἡλεκτροκινήσεως τῆς Θεσσαλονίκης.

Οἱ συμβολαιογράφοι Σάμου παρακαλοῦν ὥπως ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχέδιον καθορισμοῦ θέσεων συμβολαιογράφων.

Οἱ κάτοικοι Ἀγίου Ἀθανασίου Ἀγροῦ Κερκύρας καὶ οἱ κάτοικοι Μαγνησιῶν δικαζοῦνται διὰ τὴν μελετωμένην κατάρτησιν τοῦ αὐτονομίου ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Πίστεως πολλὰ καὶ εὐεργετήσαντος τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν τῆς περιφερείας των.

Ὁ ἱατρικὸς σύλλογος Ἀθηνῶν υποβάλλει τὰς ἀπὸφαις τοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἱατρειῶν καὶ πολυκλινικῶν.

Οἱ κάτοικοι τῶν κοινοτήτων Βουνοῦ, Στεργίου, Καμαρίου, Καμαρελίου, Ζελίου καὶ Μπερμπάτου ζητοῦν τὴν ταχὺν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης Ζάκκας καὶ τὴν παροχὴν ἀρρύθνης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Κάτοικοι Ἀλεξανδρουπόλεως πολεμοπαθεῖς ζητοῦν τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ζημίας αἱ ἐπέστησαν κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον.

Ἐπιτροπὴ συλλαλητηρίου Ναούσης ζητεῖ τὴν ἀμειψὺν ἐκδόσιν ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως κατὰ τοῦ δημάρχου διὰ τὰς υπερβάσεις καὶ καταχρήσεις αἰτίνες ἐγένοντο ὑπ' αὐτοῦ εἰς βάρος τῆς δημοτικῆς περιουσίας.

Ἐπιτροπὴ κηδεμόνων καὶ γονέων Καρδίτσας ζητοῦν τὴν συμπληρώσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γυμνασίου των.

Ὁ εἰρηνοδίκης Βολάκας ἀναφέρων τὰς ζημίας αἱ ἐπέφερον ἡ παρέκκλισις τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀγουλινίτσας ζητεῖ τὴν λήψιν μέτρων.

Ὁ βουλευτὴς κ. Σ. Χούρσογλου καταθέτει τηλεγράφημα τῶν προσφύγων Ὁρβῶν.

Οἱ κ.κ. Β. Δεληγιάννης (Ἐνθυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ Α. Ζάννας (Ἐνθυπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας), υποβάλλουν σχέδιον Νόμου «περὶ διοικήσεως Δημοσίων κτημάτων».

Ὁ κ. Π. Βουρλούμης, υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως λεμβούχων Ὁνίκης».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, υποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιχορηγήσεως διὰ τὴν ἐξαγοράν

α) κτηρίων ἐν Λαρίσσει διὰ Στρατιωτικῶν Λέσχων καὶ β) κτηρίων ἐν Ἰωαννίνοις διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, υποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στερίξεως τῶν παύσαντων τὰς ἐργασίας ἢ ἀπεργούντων ἀρτοποιῶν τῆς ἀδείας ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας ἀρτοποιείων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, υποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν παρὰ ταῖς ἐν Ἑλλάδι Τραπεζαῖς κλπ. καταθέσεων εἰς χρυσόν».

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, υποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ρυθμίσεως τῶν παρὰ ταῖς ἐν Ἑλλάδι Τραπεζαῖς κλπ. καταθέσεων εἰς χρυσόν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, υποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς εἰρηνοδίκας καὶ πταισματοδίκας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, υποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ Δήμου Παρικῶς, περὶ ἀναμειψίσεως κτηρίων τοῦ Δήμου Παρικῶς ἐγκαταστάσιν τῶν ἐν Παρικῇ Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσιῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. Α. Μαρσέλλος, Β. Ἀγγελῆς, Π. Τσιτσίκας, Ν. Κωνσταντόπουλος, Σ. Γ. Χούρσογλου, Α. Καλλικτιάνος κλπ. υποβάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν 3 καὶ 5 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4464, 4562, 4591, περὶ ἀποξήμιώσεως τῶν πολεμοπαθόντων».

Ὁ βουλευτὴς κ. Ν. Μπακόπουλος, υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δημοσίου καὶ Διοικητικῶν Δικαστηρίων τῶν φορολογικῶν παραβάσεων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. Α. Εὐθυμιάδης, Ν. Τζερεμιῆς, Α. Λούλης, Ν. Ἀσκηπιδῆς, Γ. Μπουρνιάς κλπ. υποβάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προσωρινῆς ἀτελείας πρώτων ὀδῶν, κενῶν δοχείων κλπ».

Ὁ Ἐνθυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Χ. Λαδάς καταθέτει τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν ὑμᾶς, ὅτι ὁ Γεν. Κανονισμὸς Τ. Τ. Τ. (Γεῦχος Γ') στηρίζομενος εἰς τὸν Νόμον ΒΓΕΣΤ, περὶ ἐπιταγῶν ὑπέστη τροποποιήσιν πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ σημεῖον ὅπου θίγει διὰ τῆς ἐρωτήσεώς του ὁ κ. Βουλευτὴς κ. Α. Ἀνδρεάδης.

Διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8-9-26 περὶ ἐπιταγῶν, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Νόμου 3500 ὁρίσθη ἐν ἀρθρῷ 8 παραγ. 7 ὅτι οἱ ἀρχαῖοι παραλήπται ἐξαργυροῦσι τὰς ταχ. ἐπιτάγας διὰ ὅσο μαρτύρων ὅταν τὸ ποσὸν αὐτῶν δὲν υπερβαίνει τὰς 500 δραχμὰς τοῦ ποσοῦ τούτου ἀπαιτεῖται ἡ σύνταξις συμβολαίου γραμμικῆς πράξεως.

Τὸ Ν. Δ. κοινοποιεῖται εἰς τὰς Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 228400)1926 ἐγκυκλίου ἡμῶν ἐφαρμοζέται νῦν καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις.

Ὁ βουλευτὴς κ. Ν. Τσακμάνης καταθέτει αἴτησιν τοῦ Π. Κοκκινῆ πολυτέκνου γονέος Λαγκαδᾶς ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4839 περὶ προστασίας τῶν πολυτέκνων.

Ὁ βουλευτὴς κ. Π. Χριστούλας καταθέτει τηλεγράφημα Πανεσσαλικῶν Συνεδρίων προμηθευτῶν καὶ μεσιτῶν ἐγχωρίων προϊόντων Βόλου ζητούντων τὴν ἀνάληψιν συγκεντρώσεως οἴτου ἐργολαβικῶς παρὰ τῶν συλλόγων των τὴν ἀνάμειξιν κριθῆς μετὰ σίτου, τὴν ἀγοράν τῶν ἀποθεμάτων κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. Σ. Σταυρόπουλος καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Κοινότητος Παραμυθίας ζητοῦσης τὴν παρεμπόδισιν τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ τμήματος Μενίνης Νεοχωρίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Παπαθανάσης, καταθέτει τηλεγράφημα Συλλόγου Εὐρυτάνων Ἀγρινίου ζητούντων τὴν μὴ διακοπὴν τῶν ἐργῶν ὁδοποιῆας καὶ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου Καρπενησιῶν εἰς τὴν Α' κατηγορίαν.

Ὁ κ. Μ. Αἰλιανὸς ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν Πρακτικῶν λέγει ὅτι μετὰ λύπης του παρετήρησεν εἰς τὰ πρακτικά τὰ δημοσιεύμενα ὑπὸ μεγάλῃς μερίδος τοῦ τύπου ὅτι εἶπεν ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς Γεωργίας κ. Καραμάνος ἀποσταλεῖς εἰς Εὐρώπην ἠγόρασε ἕνα πίνακα. Τοιοῦτον τι δὲν εἶπεν ἦτο δὲ ἠναγκασμένος νὰ διαμαρτυρηθῇ διότι ἐθέλει ἡ ὑπόληψις ἐνὸς ἀνωτάτου ὑπαλλήλου.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Ὁ κ. Γ. Μπουρνιάς παρακαλεῖ τὸν Ἐνθυπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας νὰ μεριμνήσῃ ἵνα διὰ νόμου ἀπολυθῇ ἡ διαδοχία τῶν ἐκ διαύου δυστυχήματος καθισταμένων ἀνικάνων ἐργατῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 551 διότι σήμερον καταντᾷ διὰ τοὺς πτωχοτέρους ἐκ τῶν καθισταμένων ἀνικάνων ἀδύνατος ἡ ἐφαρμογὴ.

Ὁ κ. Θ. Φίλιος λέγει ὅτι εἰς ἐρώτησίν του ἐὰν ὁ Ἐνθυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν σκέπτεται νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 2588 τοῦ ἐδόθη ἀπάντησις ὅτι θὰ ὑποβληθῇ νομοσχέδιον ἀλλὰ δὲν ὑποβλήθη ἀκόμη.

Γ. Κατεχάκης (Ἐνθυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ νόμος. Κάνετε λάθος.

Ὁ κ. Θ. Φίλιος ἐρωτᾷ τὸν Ἐνθυπουργὸν τῆς Γεωργίας ἐὰν σκέπτεται νὰ φέρῃ νομοσχέδιον ἀποζημιώσεως τῶν κατοίκων Προδρόμου, τῶν ὁποίων πλέον ἀπὸ 100 γελάδια ἀπέθανον δηλητηριασθέντα ἀπὸ τὰ δηλητήρια, τὰ ὅποια εἶχε ρίψει ἡ ὑπηρεσία διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἀκρίδος. Μία κόττα, λέγει, ἐνὸς γείτονος νὰ σκοτώσῃ τὸν ἀποζήμιωμένον, δὲν ἔμπορεῖ λοιπὸν τὸ κράτος νὰ φανῇ τόσο κακὸπιστον.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἐνθυπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐὰν ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαίτιότης τοῦ δημοσίου ἀσφαλῶς θὰ ἀποζημιωθῶν.

Ὁ κ. Α. Παπαθανάσης συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς ἀνωτάτης συνανομοσπονδίας πολυτέκνων τῆς Ἑλλάδος, λέγει, ὅτι οὗτοι ζητοῦν ὥπως εἰς τὸν ἀγροτικὸν νόμον εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν διάφοροι προτιμήσεις ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων νὰ τεθῇ μία διάταξις ὑπὲρ αὐτῶν ἐφόσον μάλιστα, ὡς λέγουσιν αἱ ἐφημερίδες, ὁ ἀρμόδιος Ἐνθυπουργὸς θὰ ὑποβάλῃ διαφόρους τροπολογίας εἰς τὸν ἀγροτικὸν νόμον. Ἐπίσης ζητοῦν ὥπως μὴ ἀποκλείεται τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου ὁ ἕκτος υἱὸς τῶν πολυτέκνων εἰς περίπτωσιν ἀνυποτάξις. Προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ ἐπεβλήτο εἰς αὐτὸν ἕνα πρόστιμον, ὥπως ἔγινε καὶ διὰ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ καὶ νὰ μὴ χάνουν τὰ δικαιώματά των.

Ὁ κ. Γ. Κουσίνας λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι εὐρύτερα μέτρα προστασίας τῶν πολυτέκνων, μολονότι τοῦτο θὰ ἐπέβαλλε δαπάνας αἰτίνας δυσκόλως δύνανται σήμερον νὰ ἐξυπηρεθῶν. Φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται οἰκονομίαι εἰς ζωτικώτατα ζητήματα.

Ὁ κ. Τ. Ἀναστασίου συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας λέγει ὅτι πρὸ παντὸς πρέπει νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας καὶ νὰ φανῇ εὐμενὲς τὸ κράτος πρὸς τοὺς πολυτέκνους, νὰ ἀπαλλάσσωνται οὗτοι τοῦ φόρου ἰδιοκατοικίσεως, νὰ δοθῇ δὲ εἰς τοὺς ἐντελῶς ἀπόρους ἐξ αὐτῶν μία λωρὴ γῆς.

Ὁ κ. Ε. Τριποδάκης ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾷ τῶν πολυτέκνων Χανίων λέγει ὅτι ὑπάρχει μία ἀσάφεια εἰς τὴν ἐγκύκλιον περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ ἕκτου τέκνου, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν

ἐὰν ὁ πρῶτος υἱὸς ὑπερέβη κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ πέμπτος.

Ὁ κ. Σ. Σχινᾶς συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ρητινοσυλλεκτῶν Μεγάρων ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου τοῦ ὁρίζοντος τὴν περίμετρον τῆς καλλιέργειας γῆς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἐνθυπουργὸς τῆς Γεωργίας). Θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. Α. Σακελλαρίου συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς τονίζει ὅτι κατὰ τὸν ὑφιστάμενον νόμον οἱ ρητινοσυλλεκταὶ εἶναι ἀδύνατοι νὰ ἐργασθῶν διότι τὸ ἔδαφος ἐν Μεγαρίδῃ εἶναι πολὺ ὀρεινὸν καὶ δὲν ἔμπορουν νὰ φθάσουν ποτὲ τὰ 65 οἴο. Κατὰ τὸ παρελθὼν ἔτος ἡ ὑπηρεσία ἐπέτρεψε ἐπιεικῶς δι' ἐγκυκλίου τὴν καλλιέργειαν τούτων.

Γ. Πάλλης. Καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν τὸ ἴδιον συμβαίνει.

Α. Σακελλαρίου. Εἶναι δυνατόν νὰ δοθῇ ἡ ἐξῆς λύσις. Νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐργασία ἐπὶ τῶν τεύτλων, τὰ ὅποια ἔχουν καλλιέργηθῇ ὡς τώρα, οὕτω δὲ θὰ ἐκλείψῃ ὁ λόγος τῆς προστασίας τῶν δασῶν χάριν τοῦ ὁποῦ ἰσχύει ἡ ἀπαγόρευσις.

Α. Γιαννόπουλος, λέγει ὅτι οἱ ἐπιτυχάντες ὡς ἐμμεσίται πάρεδροι κατὰ τὸν ἐνεργηθέντα τὸν παρελθόντα Νοέμβριον διαγωνισμὸν δὲν διωρίσθησαν ἀκόμη, νομίζει δὲ ὅτι, ἐρ' ὅταν ὑπάρχουν νομοσχέδια ἀδύνατα εἰς θέσεις τῶν δικαστικῶν προσώπων, ἐπιβάλλεται ὁ διορισμὸς τῶν ἐπιτυχόντων.

Ν. Ἀβραάμ (Ἐνθυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) Καθυστερεῖ εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον.

Ὁ κ. Π. Φλώρος λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν διατιμήσεων εἰς Φιλιάταις ἠπείρου καταπνίγει τὰ δίκαιον τῶν ἀρτοποιῶν, διότι ἐπιβάλλει ὡς τιμὴν τοῦ ἄρτου αὐτῶν, ἡ ὅποια ἰσχύει καὶ ἐν Κερκύρᾳ κατὰ ἐδδομήντη δὲ λεπτὰ μικροτέρων τῆς ἰσχύσεως ἐν Ἰωαννίνοις ἐνθ' ἔχουν πολλὰ ἔξοδα. Αὐτὰ συνέβαινον καὶ πέρυσιν εἰς τὴν Αἰδηψὸν ὅπου ἐπέβαλον τὴν ἴδιαν διατίμησιν μετὰ τὸν Βόλον, ἐνθ' ἡ ἀλευρά μετεφέροντο ἐκ Βόλου καὶ συνεπῶς τὸ ψωμὶ ἐστοίχιζε περισσότερο. Παρακαλεῖ νὰ ἐπέμβῃ ὁ Ἐνθυπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν διατιμήσεων ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου πιέζει πολὺ τοὺς ἀρτοποιούς.

Ὁ κ. Σ. Συμεωνόγλου ἐρωτᾷ τὸν Ἐνθυπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν τί σκέπτεται νὰ κἀμῃ μετὰ τὴν περικυβερτήσιν Δραπέτσωνος.

Γ. Κατεχάκης (Ἐνθυπουργὸς Στρατιωτικῶν). Σὰς πληρωφῶν ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς κίνδυνος...

Πρόεδρος. Τὸ ξέρετε διότι τὸ ἔχω δηλώσει 7 φορές.

Γ. Κατεχάκης. (Ἐνθυπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ἦν πάτη περικυβερτῶν θὰ μεταφερθῇ.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνονται δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν ἐξῆς νομοσχεδίων.

«Περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1586 περὶ κληρονομιῶν, ἀπωλείων καὶ ἀποδόσεως τῶν ἐκ κληρονομίῶν ἀζητήτων εἰς τὸ ταμεῖον ἐθνικῆς ἀρύννης».

Ἐπίσης τὸ περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ δημοσίου καὶ ἀγροτικῆς τραπέζης περὶ ἐξαγορᾶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων χαρουπίων Κρήτης καὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπεζῆς δανείων ἐπὶ ἐναχύρῳ χαρουπίων», ἔχοντα οὕτω.

Περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1586 περὶ κληρονομιῶν καὶ ἀπωλείων καὶ ἀποδόσεως τῶν ἐκ κληρονομίῶν ἀζητήτων εἰς τὸ ταμεῖον Ἑθνικῆς Ἀρύννης.

(Ὡς ἐννοποιοῦνται κατὰ τὴν β' καὶ ἄρθρον συζητήσιν).

Ἀρθρον 1.

Ὁ νόμος 1586 καταργεῖται. Ὁ δὲ καθορισμὸς τοῦ τρόπου τῆς ἐφεξῆς συγκεντρώσεως καὶ ἀποδόσεως κληρονομιῶν ἀποβιόντων στρατιωτικῶν καὶ τῆς ἐφεξῆς ἀεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Γραφείου Ἀπωλείων ἐπιτίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐνθυπουργόν.

"Αρθρον 2.

Αί παντοειδείς κληρονομίαι αποδιδόντων στρατιωτικών δὲν κατέστη δυνατή ἡ ἀπόδοσις καίτοι παρήλθε πενταετία ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ περιέρχονται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Ταμείου Εὐνοικίας Ἀμύνης.

"Αρθρον 3.

Κληρονομίαι αποδιδόντων, ἡ ἀποδοσθέντων, ἡ ἐξαχρησθέντων στρατιωτικῶν τῶν ὁποίων τὸ κληρονομικὸν μερίδιον δὲν ὑπερεβαίνει τὰς χιλιάδας δραχμὰς, ἡ ἡ ἀξία τῶν ἐξ ἀδικιέρτου κινήτων πραγμάτων δὲν ὑπερβαίνει, κατὰ τὴν κρίσιν τριμελοῦς ἐξ ἀξιωματικῶν Ἐπιτροπῆς, τὸ πᾶν τοῦτο, δηλοῦντες ἀρνητικὴν γρημμάτιν δύνανται νὰ παραλάβωσι τὸ μερίδιον τῶν διὰ τοῦ Δημότου ἢ Προέδρου τῆς Κοινοῦτος συντασσόμενης βεβαίωσης παραδόσεως ὑπὸ τούτου καὶ συνεπαχρησθέντος ὑπὸ δύο γνωστῶν αὐτῶ καὶ εὐπορήσιμων δημοτῶν.

Κληρονομίαι τῶν ὁποίων συγγληρονομίαι ἐξ ἀδικιέρτου κινήτων πραγμάτων ἀποδιδόντες ἢ ἀρνούμενοι στρατιωτικῶν διατελοῦν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν (πλέον τῆς δεκαετίας) ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ τυγχάνουσιν ἀγνώστου διαμονῆς δύνανται, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ τυγχάνουσιν εἰς ἐξ ἀδικιέρτου κληρονομίαι τούτου ἐν περιπτώσει ἀποδιδώσεως ἀνευ δικηγίας, νὰ παραλάβωσι τὸ ἀνάλωτον μερίδιον τῶν, τὰ δὲ μερίδια τῶν ἀρνούμενων νὰ ἀνήλθωσι εἰς τοὺς πόρους τοῦ Ταμείου τῆς Εὐνοικίας Ἀμύνης. Ἐάν τυχὼν ἐντὸς πενταετίας μετὰ τὴν ἐγγραφήν ὡς ἐσδόου τῶν μεριδίων εἰς τὸ Ταμεῖον ἐπαυλῶσιν οἱ τυχὼν ἀρνούμενοι συγγληρονομίαι νὰ λαμβάνωσι τὰ μερίδια τῶν ἐκ τοῦ ἰδίου Ταμείου ἀπὸ τῆς.

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1930 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ὡς ἀπὸ τοῦ ἑξαχρησθέντος ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ποσότητος μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων χαρουπίων, παραγωγῆς τῆς νήσου Κρήτης, καὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπεζῆς δανείων ἐπ' ἐνεχύρῳ χαρουπίων».

"Αρθρον πρῶτον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1930 σύμβασις μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα αὐτὴν:

Περὶ ἐξαχρησθέντος ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ποσότητος μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων χαρουπίων, παραγωγῆς τῆς νήσου Κρήτης, καὶ χορηγήσεως ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπεζῆς δανείων ἐπ' ἐνεχύρῳ χαρουπίων.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνὸς, ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γεωργίου Μαρῆ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Κωνσ. Σπυρίδου καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Κ. Γόλτικα συμφωνήθησαν τὰ ἀκόλουθα:

"Αρθρον 1.

Ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀνακουφίσεως τῶν παραγωγῶν χαρουπίων διαφόρων περιφερειῶν τῆς νήσου Κρήτης καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τιμῶν τοῦ προϊόντος τούτου τὸ Ἑλληνικὸν Δῆμοςον ἐξουσιοδοτεῖ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὴν ἐξαχρησθέντος αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξαχρησθέντος καὶ ἀποθήκευσιν ἐν Κρήτῃ, κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς, ποσότητος μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων ἐκ τῆς παραγωγῆς χαρουπίων τῶν ἀνωτέρω περιφερειῶν ἐπὶ τιμῇ δραχ. μίας καὶ 05)00 κατ' ὅκον μετὰ τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς μέχρι τῶν ἐκασταχοῦ ἀποθηκῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς.

Ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύνανται τὸ μέτρον τῆς ἐξαχρησθέντος χαρουπίων νὰ ἐπικταθῇ καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας Κυμαρίας καὶ Ἐπιδαύρου Λιμενῆς, ἀλλὰ διὰ πᾶν μὴ ὑπερβαίοντος τοῦ πεντακασίου (500) τόννους ἐν συνόλῳ.

Τὰ ἀνωτέρω καθοριζόμενα ποσὰ τῆς ἐξαχρησθέντος χαρουπίων

προορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸς διέθεσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν δι' οἰκονομικοποιήσιν.

"Αρθρον 2.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει τὴν ἀποχρέωσιν ὡς διὰ τῶν ἐν Κρήτῃ Ὑποκαταστημάτων καὶ Ἀντιπροσωπειῶν τῆς παρακάτω ὑπευθύνου δηλώσεως τῶν διαφόρων παραγωγῶν χαρουπίων, συντασσόμενων καὶ αὐτῇ, πρὸς τῆς διατιθεμένης ὑπὸ τούτων ποσότητος χαρουπίων. Τὸ περιεχόμενον τῶν δηλώσεων τούτων ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δικαιούται νὰ ἐπαληθεύσῃ καὶ ἐπιτοπίσῃ.

Βάσει τῶν δηλώσεων τούτων ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα οὐ κατ' ἐξουσίαν εἰσπράττει τῆς ἀνυπολόγητης καθ' ἑκάστον παραγωγὴν ἢ συνολικὴν ποσότητος πρὸς παραλαβὴν, καὶ οὐ κατέστη τὸς δὲ δύνανται παρατηροῦντες ἴνα ἐντὸς ὁρισμένης προθεσμίας, τὰς χορηγούμενης κατὰ τὴν ἐξουσίαν κρίσιν τῆς μετ' ἐξόδων καὶ παραδόσεως εἰς τὰς ἐπ' αὐτῆς ὑποχρεωτικὰς ἀποθήκας τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναλογιστὰν καθ' ἑκάστον ποσότητα χαρουπίων. Τὸ σύνολον τῆς οὕτω παραδοθησόμενης εἰς τὰς ἀποθήκας ποσότητος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 30.000 τόννους χαρουπίων διὰ τὴν ἐξαχρησθέντος καὶ τὴν ἐνεχυρίσιν.

Ἐπὶ τῆς οὕτω παραδομένης εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ποσότητος χαρουπίων παρ' ἑκάστον παραγωγὴν ἢ Ἀγροτικὴν Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, τὸ μὲν ἑξῆς τῆς παραδομένης ποσότητος ὑπ' ἐκαστοῦ παραγωγῆς ἢ Συνεταιρισμοῦ νὰ ἐξαχρησθῇ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης συμβάσεως ὁρίσθῃ μέρει τῆς κατ' ὅκον, καὶ νὰ τὴν ἀποθήκευσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος νὰ χορηγῇ εἰς τὴν παραδιδόντα αὐτὴν παραγωγὴν ἢ Συνεταιρισμὸν δάνειον ἐπὶ ἐνεχύρῳ τοῦ ἡμίσους τούτου τῆς παραδομένης ποσότητος χαρουπίων τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς καὶ κατὰ τὸν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ κοινωνομένου ὅρου, πᾶντως ὅμως οὐχὶ πλέον τῶν λεπτῶν τριάντων (δραχ. 0.30) κατ' ὅκον.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εὐθὺς ὡς ἤθελε συμπληρωθῇ τὸ πᾶν τῶν 15.000 τόννων χαρουπίων τῆς ἐξαχρησθέντος δικαιούται νὰ σταματήσῃ τὴν ἐξαχρησθέντος.

"Αρθρον 3.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, παραλαμβάνουσα καὶ ἀποθηκεύουσα εἰς τὸς ἀποθήκας εἰς ἐνεχύρῳ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἄρθρον 1 καὶ 2 τῆς παρούσης συμβάσεως τὰ χαρούπια τῶν παραγωγῶν Κρήτης, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ τὰ κατὰ χωριστὰς ποσότητας καὶ χωριστὰ κατὰ ποσότητα παραδοθείσαν αὐτῇ ὑπ' ἐκαστοῦ παραγωγῆς ἢ Συνεταιρισμοῦ ἢ ἄλλου, ἀλλὰ δικαιούται νὰ τὰ ἀναμίξῃ. Μόνον δὲ, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, καὶ ἐφ' ὅσον ἔχει ἐπάρκειαν ἀποθηκῶν δύναται νὰ τηρήσῃ χωριστὰ κατὰ ποσότητα παραδοθείσαν αὐτῇ ὑπ' ἐκαστοῦ παραγωγῆς ἢ Συνεταιρισμοῦ τὰς εἰς ἐνεχύρῳ μόνον ἀποθηκευόμενας ποσότητες χαρουπίων.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀσφαλίσῃ κατὰ πρὸς τὰς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐξαχρησθόμενας ποσότητες χαρουπίων.

"Αρθρον 4.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε εὐθὺς ὑπέχει διὰ πᾶσαν ἀμφισβήτησιν ὡς πρὸς τὴν ποιότητα ἢ ὡς πρὸς τὴν περιεκτικότητά εἰς σάκχους ἢ διὰ πᾶσαν ἀλλοίωσιν ἢ ἐλαθὸν τῶν ὑπ' αὐτῆς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐξαχρησθόμενων καὶ ἀποθηκευόμενων χαρουπίων, εὐθὺς μὲν μόνον διὰ τὴν εἰς ποσότητα παραδοθῆσαν αὐτῶν.

Ὅμοίως δὲν εὐθὺς ὑπέχει ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ διὰ τὴν τυχὼν ἀλλοίωσιν ἢ βλάβην τῶν εἰς ἐνεχύρῳ τηρουμένων παρ' αὐτῇ ποσότητων χαρουπίων ἢ δι' ἀμφισβήτησιν ὡς πρὸς τὴν ἐκτενέτητά καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἀποδοτέου ἐνεχύρου, εὐθὺς καὶ δὲ μόνον ὡς πρὸς τὴν ποσότητα αὐτοῦ.

Γενικῶς καὶ δι' ἀνωτέρως τὰς ἀνω περιπτώσεις τῶν ἐξαχρησθόμενων καὶ τῶν ἐνεχυριζόμενων χαρουπίων ἀναγνωρίζεται ὑπὲρ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος φυσικὴ ἀπομείωσις ἡ φύρα μέχρις 1 1)2 ο.ο.

"Αρθρον 5.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θέλει ἀνοίξῃ παρ' αὐτῇ λογαριασμὸν ὑπὸ τῶν τίτλων «Ἑλληνικὸν Δῆμοςον Ἑξαχρησθέντος Κρήτης Σύνθεσις 1930» τοῦ ὁποῦ τοῦ ἐκαστοῦ χρεωστικῶν ὑπολοίπων μετὰ τῶν τόκων μέχρι ἐξοφλήσεως ἐγγράφῃ τὸ Ἑλληνικὸν Δῆμοςον πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Εἰς χρεώσιν τοῦ λογαριαμοῦ τούτου οὐ ἀγωνοῦται ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀξία τῶν ἐξαχρησθόμενων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ποσότητων χαρουπίων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς σχετικὰ ἐξόδα ἐνοικίου καὶ προσωπικοῦ ἀποθηκῶν, ἐνομήσεως, παραλαβῆς, συντηρήσεως, μεταφορᾶς, κινήσεων, ἀσφαλίσσεως κατὰ κινδύνον θαλάσσης τῶν χαρουπίων, προσηρῆσεως ἀποθηκῶν κλπ. Εἰς πίστωσιν τοῦ λογαριαμοῦ τούτου οὐ ἀγωνοῦται αἱ ἐγγυήσι γενόμεναι ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καταβολαί.

Ἐπὶ τοῦ ἐκαστοῦ χρεωστικοῦ υπολοίπου τοῦ λογαριαμοῦ τούτου οὐ τρέχει τόκος πρὸς 9 ο.ο. ἐτησίως (ἐννέα τοῖς ἑκατόν). Ὁ λογαριασμός οὗτος οὐ κλείσθῃ τῇ 30 Ἰουνίου 1930, πᾶν ὅπως καὶ πέραν τῆς ἡμερησίου ταύτης ἀπομένον χρεωστικὸν ὑπόλοιπον οὐ εἶναι ἔλλειπον κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

"Αρθρον 6.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δῆμοςον ὑποχρεοῦται νὰ παραλάβῃ δαπάνης τοῦ ἐπὶ ἑκάστῳ ἐκ τῶν ἐν Κρήτῃ ἀποθηκῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐξαχρησθόμενῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ποσότητος χαρουπίων μέχρι συμπληρώσεως 15.000 τόννων τὸ βραδύτερον μέχρι τέλους Ἰουνίου 1931 κατὰ τὸ ἑξῆς τῶν τόπων.

Παρατίθεται τὸ Ἑλληνικὸν Δῆμοςον ὑποχρεοῦται ὡς ἐπὶ τῇ ἀπλῇ ἐγγράφῃ αὐτῆς τῆς Διοικήσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, κοινοποιουμένης πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, καταβάλλῃ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως πᾶν χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τῆς παρούσης συμβάσεως καθοριζόμενον σχετικῶς λογαριαμοῦ μετὰ τῶν τόκων μέχρις ἐξοφλήσεως.

"Αρθρον 7.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δικαιούται ὡς διὰ τὰ μετὰ τὴν 1 Ἀπριλίου ὁριστάμενα ἐν Κρήτῃ ἐν ἐνεργείᾳ ἢ καθυστερήσει δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ χαρουπίων ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξαχρησθέντος αὐτῶν μετὰ τῶν τόκων καὶ παντὸς ἐξόδου, ἐκποιήσῃ τὰ ἐνέχυρα κατὰ τὴν ἐλευθέρην καὶ ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τῆς εἰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ εἰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, παρακρατοῦσα ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐκποιήσεως τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καὶ θέτουσα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν δικαιούχων ὀφειλετῶν τῆς πᾶν τυχὼν ἀπομένον ὑπόλοιπον.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δικαιούται ἐπίσης ὡς ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐξαχρησθέντος τῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐξαχρησθόμενων χαρουπίων παρακρατῇ τὰ τυχὼν ἀφαιρούμενα αὐτῇ ὑπὸ τῶν παραδιδόντων τὰ χαρούπια παραγωγῶν ἢ τῶν ἐντολίαν τῶν καλλιεργητῶν ἢ ἄλλα δάνεια μετὰ τῶν τόκων αὐτῶν.

"Αρθρον 8.

Ἡ παρούσα σύμβασις καὶ τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἐγγράφα καὶ ἀποδείξεις ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους χρηροτήτων, ἰσχύει αὐτὴ ἀπὸ τῆς υπογραφῆς τῆς καὶ κυρωθῇ σφραγίδος.

Ἀθῆναι τῇ 15 Δεκεμβρίου 1930.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δῆμοςον

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΜΑΡΗΣ

Ἐπὶ τῆς Γεωργίας
Κ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

Διὰ τὴν Ἀγροτ. Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Διοικητής

Κ. Β. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

"Αρθρον δεύτερον.

Εἰς τὸ τέλος τῆς β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 καὶ μετὰ τὰς λέξεις «ἐν συνόλῳ» προστίθεται ὡς καὶ εἰς τὰς ποιοτικὰς Σπειρώσεις καὶ Ἑρμηνείας καὶ τῶν χωρίων Πόδων καὶ Τονῶν τοῦ Νομοῦ Ἀρχαίας, διὰ πᾶν μὴ ὑπερβαίοντος τοὺς 300 τόννους ἐν συνόλῳ.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Περὶ διοικήσεως τῶν ὑπὲρ τῶν Δημοσίων καὶ κοινοφελῶν σκοπῶν κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν.

«Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, τῶν χρήσεων 1916 ἕως 1920 - 1921».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1930 κωδικοποιηθέντος νόμου 3016 «περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ προεδριασίων».

Ὁ κ. Γ. Μουζουρίδης, ὑποβάλλει παρατηρήσεις τινάς.

Ὁ κ. Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν), δηλοῖ ὅτι δέχεται τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Κολιτσῆ ὑποβληθεῖσαν τροποποίησιν ὡς δικαίαν. Ἐξηγεῖ ὅτι κατ' αὐτὴν δύναται ὁ Ὑπουργὸς ἀν' ἀπομειωθῆναι εἰς αὐτὴν στοιχεῖα νὰ διατάξῃ τὴν ἀλλαγὴν ἐνὸς πίνακος. Εἶναι δὲ δικαίον διότι πιθανόν κατὰ τὴν καταρτισμὸν τοῦ πίνακος νὰ μὴ προσήλθῃσαν στοιχεῖα, τὰ ὅποια ἠδύναντο νὰ ἀλλοιωθῶσιν τὴν κρίσιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας λέγει ὅτι ὡς ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ὁρίζεται ὅτι δύναται νὰ μὲνῃ κενὴ ἡ θέσις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' αἷς ὑπάρχει Ὑπουργός. Νομίζει ὅτι τὸ «δύναται» πρέπει νὰ διαγραφῇ καὶ νὰ ἐρσθῇ ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ θέσις μένει κενή.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Εἶναι σχετικὸν μὲν προηγουμένον νομοσχέδιον, τὸ ὅποιον ἐψηφίσαν καὶ κατὰ τὸ ὅποιον ὁσάκις ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἔχει καὶ Ὑπουργὸν δύναται νὰ διορισθῇ καὶ Γενικὸς Διευθυντής.

Ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας κατακρίνει τὴν διατύπωσιν τοῦ 10ου ἄρθρου ἐμπεδύσαν καὶ περὶ περιπτώσεως πολέμου, τονίζει δὲ, ὅτι χάριν τοῦ γνήριου τοῦ στρατοῦ πρέπει νὰ ἐρσθῇ ὅτι οἱ δις κληρονομήσαντες στάσεις πρέπει ν' ἀπομακρύνωνται τοῦ στρατεύματος.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὅταν νομοθετοῦμεν πρέπει νὰ λαμβάνομεν ὅτι ὅσον μᾶλλον τὰς περιπτώσεις, δὲν ἠμποροῦμεν ἀπὸ ἔχουμεν στρατὸν νὰ ποῦμε δὲν θέλομεν αὐτὴν τὴν διάταξιν, διότι δὲν θὰ κάμωμεν ποτε πόλεμον. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς στασίμους ἠμπορεῖ νὰ μὴ κρίνωται ἀξίον προαγωγῆς, δὲν ἔπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ κατέχουν τὸν βαθμὸν τῶν ὁποίων κατέχουν.

Γ. Παπαφλέσσας. Εἰς κανένα στρατὸν δὲν γίνεται αὐτὸ νὰ μένουν εἰς τὸ στράτευμα οἱ κληρονομήσαντες δις στάσεις.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐπίσης γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

«Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων λειτουργῶν ἐν γένει.

«Περὶ προσωρινῆς ἀτελείας πρώτων ὑλῶν κενῶν δοχείων».

«Περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ τυροῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους».

«Περὶ κυρώσεως τῶν συμβάσεων μεταξὺ δημοσίου καὶ ταχυδρομικῶν ταμιευτηρίων διὰ τὴν παρὰ τούτων χορηγήσιν τοῦ δημοσίου δανείου ἐκ δραχ. 50.000.000».

Συζητούμενον εἶτα εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μετατάξεως ἀξιωματικῶν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς πολεμικῆς ἀποστρατείας» ὁ κ. Γ. Παπαφλέσσας ἐκθέτων τὰ ληφθέντα μέτρα ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐν πολέμῳ ἀξιωματικῶν τονίζει ὅτι καὶ πέρουσι ἀκόμη ἐψηφίσθη νόμος παρατείνων τὴν προθεσίαν, μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου π. ε. ἵνα τῶν ὑποβαλλόντων κίτηται πολλοὶ εὐρέ-

ήσαν ότι είχαν δίκαιον. Άλλοι όμως όχι, και τώρα δ κ. Γπουργός υποβάλλει νομοσχέδιον δι' ου θέλει να μεταβληθῇ αὐτὸς εἰς ἐπιτροπὴν ὑγειονομικὴν διὰ νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀποστρατεῖαν ὅσους κρίνει μετακτακτέους. Ὁ κ. Γπουργός ἰσχυρίζεται ὅτι πρόκειται περὶ τριῶν μόνον ἀξιωματικών οἵτινες ἤγνων τὸ νόμον, ἀλλ' ἄγνοια νόμων καὶ μάλιστα δι' ἀξιωματικούς δὲν ἐπιτρέπεται ἐφόσον μάλιστα ἐπὶ Τετάρτῃ ἡδύναντο νὰ υποβάλουν τὰς αἰτήσεις των. Τὸ νομοσχέδιον δὲν δικάσεται καὶ μάλιστα θὰ ἀποτελέσῃ καὶ σκάνδαλον. Τὸ πολὺ θὰ ἡδύναντο νὰ παρταθῇ ἡ προθεσμία τοῦ παλαιοῦ νόμου περὶ μετατάξεως, ἂν ἐπρόκειτο περὶ κατωτέρων ἀξιωματικών, μὴ ἐπιτροπόμενης ἀγνοίας νόμων εἰς ἀξιωματικούς. Καὶ ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τοιούτων παρκαλλῶ τὸν κ. Γπουργὸν νὰ δηλώσῃ ποιοὶ εἶναι, διότι ἀνώτεροι ἀσφαλῶς δὲν ἔπαθον ἐκ τοῦ πολέμου.

Γ. Κατεχάκης (Γπουργός τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ νομοσχέδιον λέγει ὅτι ἔπαθον ἐκ νοσήματος στηλοῦ ἐκδηλωθέντος ἐντὸς ἑτοῦς ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ζώνης τῶν πόρων.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἐκτοτε εἶναι 7 χρόνιοι.

Θ. Κολιαλέξης. Δὲν παρουσιάσθησαν νὰ ἐξετασθῶν διότι ἀπουσίαζον εἰς τὴν Ἑλβετίαν πάσχοντες.

Ι. Παπαφλέσσας. Γνωρίζετε, κ. Βουλευτὰ, πόσον ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν παθόντα ἐν πολέμῳ, ἀλλ' ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων.

Γ. Κατεχάκης. Εἶπατε ὅτι ἀνυπομονοῦν κατ' ἡμέραν ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ αὐτὴ θὰ ἐξακριβώσῃ τὸ νόσημα καὶ δὲν θὰ κρίνῃ ἐγὼ περὶ αὐτοῦ.

Ι. Παπαφλέσσας. Τότε ζητήσατε παρὰ τὰς ἐκπροθέμων καὶ εἰπέτε μας καὶ τὰ ὀνόματα.

Γ. Κατεχάκης. Δὲν τὰ ἔχω ὅπ' ὄψιν, εἰς τὴν β' συζήτησιν θὰ σὰς τὰ εἴπω.

Ι. Μουτσοῦριδης. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ τὰ ξέραι.

Θ. Κολιαλέξης. Δὲν ἤμπορούν νὰ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστὰ τὰ ὀνόματα.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ νομοσχέδιον εἶναι καταφανές ὅτι εἶναι προσωπικόν.

Ι. Μουτσοῦριδης. Προσωπικότερον καὶ γίνεται δι' ὥρισμένων.

Ε. Τριποδάκης. Λέγει ὅτι δ κ. Παπαφλέσσας φαίνεται ὅτι δὲν ἐνεβόλουν εἰς τὸ νομοσχέδιον διότι ἐὰν ἐνεβόλουν εἰς αὐτό, ἐπειδὴ εἶναι ἀληθὴς στρατιώτης, θὰ ἦτο ὑπὲρ αὐτοῦ. Πρόκειται περὶ στοιχειώδους μέτρου προνοίας ὑπὲρ ἀξιωματικῶν παρταχόντων μεγίστας ὑπηρεσίας καὶ οἵτινες δὲν ἐζήτησαν ἐξ ὑπερηφανείας ἀμειψίας ὅπως οἱ ἄλλοι, καὶ ὅπως αὐτοὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔδωκαν τὸ αἶμα εἰς τὴν πατρίδα των πρέπει νὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ δυνάμις νὰ συντηρήσουν τὴν καταστραφείαν ὑγίαν των.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἀντίρρηση, λέγει, κατὰ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἀξία πολλῆς προσοχῆς. Συνεννοήθη ἡδὴ μὲ τὸν συνάδελφόν μου νὰ φέρωμεν προσωπικὸν νομοσχέδιον καὶ νὰ πάρωμεν τὴν εὐθύνην διότι ἔτσι, ὅπως εἶναι τὸ νομοσχέδιον, εἶναι ἀόριστον καὶ καλύπτει ὅτι εἶναι νὰ ἐλθῇ εἰς τὴν Βουλὴν μὲ τὰ ὀνόματα διὰ νὰ δυνάσθῃ καὶ ἀντικειμενικότερον νὰ μᾶς ἐλέγξῃτε.

Πρόεδρος. Συνεπὶ τὸ νομοσχέδιον ἀποσύρεται.

Γίνεται εἰσακτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ Σώματος στρατ. χρτογράφων»:

Ὡς αὐτὸς γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4412 περὶ τρόπου ἐγκαταστάσεως τῆς ἀνστασιάζουσας τὰς πληρωμὰς Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀγγλοαμερικανικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος Α. Ε».

Ἀρκεταὶ εἰτα ἡ εἰς μόνον ἀνάγκη νὰ συζητηθῇ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στερέψεως τῶν πακύντων ἐκ τῆς ἐργα-

σίας ἡ ἀπαργούτων ἀρτοποιῶν τῆς ἀδείας ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας ἀρτοποιείων».

Ο. κ. Β. Καραπαναγιώτης (Γπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν), λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνεχίζουσα τὰς προσπάθειάς της διὰ τὴν ἐξακριβώσιν τῶν πραγματικῶν στοιχείων διὰ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου προσέθῃ, ὡς γνωστὸν, εἰς σύστασιν ἐπιτροπῆς ἐξ ἐπιστημόνων πρὸς ἐνέργειαν δοκιμῶν διὰ τὰς ἀποδόσεις. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν ἠθελήσαμεν νὰ λάβωμεν ὅπ' ὄψιν καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἀλεύρων καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἄρτου. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον κατελήξαμεν εἰς μίαν συμβουλευτικὴν λύσιν μὲ τοὺς διοικήτας, ἀφ' ὧντες ἵνα διὰ τοῦ αὐρίου κατατεθειμένου νομοσχεδίου ρυθμισώμεν ὀριστικῶς τὴν παρουσασθεῖσαν διαφοράν. Τὴν συμβουλευτικὴν λύσιν ἀπεδέχθησαν οἱ βιομήχανοι καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προσωρινῆς λύσεως κανονίζονται αἱ τιμαὶ τῶν ἀλεύρων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατήρησιν τοῦ ἄρτου τὸ ζήτημα προσέκοθεν εἰς τὴν ἀδιάλλακτον στάσιν τῶν ἀρτοποιῶν. Τὰ γεγονότα ἔχουν οὕτω. Κατόπιν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν δοκιμῶν ἐπὶ τῶν λευκῶν ἀλεύρων (ἀπόδοσις 132 ὀκάδας ἐναντι 124 πὺν ἐπ' ἡμῶς τὸ Γπουργεῖον μέχρι σήμερον) παρουσιάσθησαν ἀντιρρήσεις ἐκ μέρους τῶν ἀρτοποιῶν ἰσχυρίζομένων διαφόρους λόγους κατὰ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν δοκιμῶν. Τοὺς προσελάσαν ὅλους νὰ παρτασθῶν εἰς τὴν ἐπαναλήψιν τῶν δοκιμῶν διὰ νὰ εἶναι πλέον τὸ ἀποτέλεσμα ἀδιάδληκτον καὶ ἐνῷ τοὺς ἐκάλεσα ἀπὸ τὴν 10ην Μαρτίου ἐγγράφως, οἱ ἀρτοποιοὶ δι' ἐγγράφου των ὑπογεγραμμένου παρὰ τῶν Σωματείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἠρηγήσαν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰς δοκιμὰς χωρὶς ὅμως καὶ νὰ προτείνουν ἄλλον τρόπον ἐξακριβώσεως τῆς ἀληθείας. Κατόπιν τούτου ἐπευστὰ καὶ ἔκκαμ πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀνταποκρίσιν διὰ τοῦ τύπου διὰ νὰ τοὺς καταστήσω ἐνημέρους τῶν συνεπειῶν τῆς ἀπαργίας, διότι καὶ ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία ἐπιβάλλει ἀνυστητάς ποινὰς ἀλλὰ καὶ διότι ἡ μετὰ τοὺς ἀρτοποιητικούς νόμους διαμόρφωσις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ κατέστησε πλέον τοῦτο ὡς μὴ ἐλεύθερον ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἀσκούμενον ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου πρὸς προστασίαν τῆς δι' αὐτοῦ ἐξυπηρετουμένης πρωτίστης κοινωνικῆς ἀνάγκης. Τὰ μέτρα εἰς ἃ κατελήξαμεν καὶ τὰ ὅποια ἀποκρυσταλλοῦνται εἰς τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν δικαιοσύνην, διότι ἡ τάξις αὕτη ἐφ' ὅσον ἀσχετὴ ἐπάγγελμα πρωτίτης ἀνάγκης διὰ τὸν λαόν, ἀπεργούσα, δὲν δύναται νὰ κρατῇ ἀχρηστευμένην τὴν ἀδίκην τῆς λειτουργίας αὐτοῦ. Σκοπίμως ἐξ ἄλλου ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἀνεβόλωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατιμῆσεως ἵνα παρτασθῇ εἰς αὐτοὺς καιρὸς νὰ συμμορφωθῶσι, οὔτε ἐξηντλήσαμεν ἀπὸ τοῦδε βλῆν τὴν κλίμακα τῆς ὑποτιμῆσεως τῶν 40 λεπτῶν διὰ τοὺς λευκοὺς ἀλλὰ μόνον 20 λεπτὰ, διὰ δὲ τὸν πιτυροῦχον ἄρτον ἐδέχθημεν τὴν τιμὴν τῶν 5.80 κατ' ὀκάδ. Ἐκ μέρους λοιπὸν τοῦ Γπουργείου καὶ τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπεδείχθη ἀδιάλλαξία τις ἐπιτρέπουσα νὰ ἐξωληθῶν τὰ πράγματα εἰς ἀπεργίαν. Εὐτυχῶς ὅτι ταύτην δὲν συνεμερίσθη ἡ ἐλότης τῶν ἀρτοποιῶν.

Κ. Ζαβιτζιάκος. Οἱ ἐργάται ἀρτοποιοὶ ἀπήργησαν ὅτι, διότι θλῖσι οἱ συντηρητικοὶ ἐργάται οἱ ὅποιοι εἶναι οἱ πολλοὶ οὔτε ἀπ' ἡμέραν οὔτε θὰ ἀπεργήσουν. Τῆς ἀπαργίας μετέχει μόνον ἓν σωματεῖον κομμουνιστικόν. Συνεχίζον δ κ. Γπουργός λέγει ὅτι μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τὰς δοκιμὰς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐπιστημόνων ἀνέθεσε καὶ εἰς χημικούς ἵνα ἀναλύσουν κατὰ τὰ συστατικὰ αὐτῶν στοιχεῖα ἄρτους πωλούμενους καὶ ἐκ τῆς γενομένης ἀναλύσεως διαπιστώσῃ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς προσαρμόζονται πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐπιστημόνων, ἀφοῦ διὰ μὲν τὸν πιτυροῦχον ἄρτον τεκμαίρεται ἀπόδοσις 137 ὀκάδων διὰ δὲ τὸν λευκὸν εἰς 3 δοκιμὰς εἰς διαφόρους ὥρας ἐπιστοιχίσθη ἀπόδοσις ὀκάδων 130 - 131 προσεγγίζουσα εἰς τὰς 132 ὀκάδας τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐπιστημόνων. Ἡ ἀπεργία, συνεχίζει, ἐκ μέρους

τῆς πλειονότητος τῶν ἀρτοποιῶν ἐκλήροθη χθὲς καὶ χάρις εἰς τὰς προσπάθειάς καὶ τῆς ἀσυνονίας καὶ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπαργίας δὲν ἔγιναν καθόλου ἀσθητὰ εἰς τοὺς καταναλωτὰς, τούναντιον μάλιστα εἰχόμεν καὶ πρὸς αὐτοὺς. Ἡδὴ πρὸς ἡμισείας ὥρας εἰδοποιήθη ὅτι τὸ ἐν τῶν ἀπεργηστῶν σωματείων τῶν Ἀθηνῶν ἐδηλώσαν ὅτι ἐπαναλαμβάνει τὰς ἐργασίας του.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦτο θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε, τονίζει, νὰ ζητήσω πρὸς ἀπόφυγὴν οἰασθῇτε ἀνωμαλίας νὰ περιβάλετε τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον διὰ τῆς ψήφου σας.

Φωναί. Μάλιστα, μάλιστα.

Β. Καραπαναγιώτης. (Γπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἰς τοὺς ἀρτοποιούς, οἵτινες μὲ ἀπεκαθήνησαν σήμερον εἶπα νὰ ἔχουν ὅπ' ὄψιν των καὶ τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὅποιον θὰ υποβάλω αὐρίον.

Ἐν αὐτῷ τίθεται διὰ τὰς προσφυγῆς τῶν παρτασσόμενων καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅπου θὰ δύνανται νὰ ἐξακριβώσῃ τὰς τιμὰς τοῦ ἄρτου καὶ διὰ πραγματογνωμοσύνης.

Ὅπως ἐπιλέγει, τὰ ἀποτελέσματα θὰ κριστανται ἐνώπιον τῆς Κοινοῦς γνῶνται ἀδελφῆται εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐπιρρίπτωνται μορφαί εἰς ἐκ προθέσεως εἰς ἐκ πλάνης ἐναντίον προσώπων τὰ ὅποια νὰ μὴ εἶναι ἀξία αὐτῶν (χειροκαρτέματα).

Α. Δούλης. Συμφωνῶ, λέγει, ἀπολύτως καὶ μὲ τὸ νομοσχέδιον καὶ μὲ τὴν ἐκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μὲ τὴν πρόσφατον ἀνάπτυξιν τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ κ. Γπουργοῦ. Πραγματικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἐκπροσωπούμενον ἀπὸ τῆς συμπαθῆς, συντηρητικῆς καὶ νομιμοφρονῆς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ βιοπαλαιστῶν ἀρτοποιῶν, εἶναι πρωτίτης ἀνάγκης διὰ τὸν λαόν, καὶ ὁρθῶς ὑποβάλλονται τὰ μέτρα, τὰ ὅποια συζητούμεν. Ἡ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὅμως ὁ κ. Γπουργός νὰ διαφωνήσω εἰς τὴν πεποίθησιν τὴν ὅποιαν ἔχει διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δι' αὐτὸ τώρα θεσπίζομεν τὴν προσφυγὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Α. Δούλης. Εἶναι ἀνάγκη ὅμως κ. Πρόεδρε νὰ ἐπιτρέπεται ὅπου ἡ προσφυγὴ γίνεται παρὰ τῶν σωματείων τῶν ἀρτοποιῶν.

Β. Καραπαναγιώτης. (Γπουργός Ἐσωτερικῶν). Τὸ ἐπιτρέπομεν αὐτό.

Α. Δούλης. Ἐπίσης, προσέθετε, εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπάρχει διαφορά ἀποδόσεως μεταξὺ λευκῶν καὶ πιτυροῦχων τριτάχιστον 9 - 10 ο/ο καὶ ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ εἶρε ὁ/ο.

Β. Καραπαναγιώτης. (Γπουργός Ἐσωτερικῶν). Τότε ἐπρεπε ὁ πιτυροῦχος νὰ φθάσῃ 140 ἐφ' ὅσον διὰ τὸν λευκὸν εἶναι 130.

Α. Δούλης. Ὁ ἦτο ἐπίσης ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῶν αἱ δοκιμαὶ ὡς πρὸς τὰ λευκά, ὁ δὲ εἰρηγητὴς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας πρέπει νὰ προδῇ εἰς δοκιμὰς παρούσης τῶν προσφευγόντων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἦ γίνοντο εἰς αὐτὰ ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, διότι ὁ εἰρηγητὴς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας θὰ παρακολουθῇ τὰς δοκιμὰς μετὰ πραγματογνωμόνων.

Α. Δούλης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει παρκαλλῶ, συνεχίζει, τὸν κ. Πρωθυπουργόν καὶ τὸν κ. Γπουργόν, ἐπειδὴ ἡ τάξις τῶν ἀρτοποιῶν ἔχει ταλαιπωρηθῇ ἀπὸ πανταετίας, νὰ φέρωνται ὅσον ἔνεστι μαλακώτεροι πρὸς αὐτήν, διότι πρόκειται περὶ τάξεως βιοπαλαιστῶν, νομιμόφρονος καὶ ἀξίας πάσης προστασίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Γπουργός τοὺς ἐπρότεινε ἐπαναλήψιν τῶν δοκιμῶν καὶ δὲν ἠθέλησαν ἡδὴ, τοὺς δίδομεν τὸ δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ νὰ μὴ γίνῃ καμμία ἀδικία.

Α. Δούλης. Εἶναι ἱκανοποιητικὴ κ. Πρόεδρε αὐτὴ ἡ προστασία.

Β. Καραπαναγιώτης. Μὴ λησμονήτε, τονίζει, ὅτι τοὺς ἀπεργούντας θὰ ἡδυνάμεθα νὰ τοὺς στείλωμεν εἰς τὸν εἰσαγγ-

γελέα, νὰ διαλύσωμεν καὶ τὰ σωματεῖα, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐκάμαμεν.

Α. Δούλης. Ἐπράξατε ὁρθῶς, διότι θὰ ἐνόμιζαν ὅτι εὐρίσκονταν ἐν διωγμῷ.

Ε. Κουλουμβάκης. Τοιούτου εἶδους, λέγει, νομοσχέδια δὲν πρέπει νὰ ψηφίζονται μὲ τὴν σιωπηρὰν μόνον ἐμπιστοσύνην τῆς Βουλῆς. Πρέπει νὰ τὸ ἐννοήσουν πάντες, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα ψηφίζονται, διότι ἡ Βουλὴ ἐπικροτεῖ ἀμερίστως τὴν κοινωτικὴν ἀρχήν, διότι εἶναι χειρότερον ἀκόμη ὅταν αὐταὶ προκαλοῦνται ἀπὸ στοιχεῖα νομιμόφρονος. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ἐξεφράσθη ὅτι εἶναι δίκαιον τὸ μέτρον καὶ ὅτι εἶναι ἀξία ἐκπίνου ἡ Κυβέρνησις διότι ἀντιμετώπιζαν εὐστόχως καὶ ἀποφασιστικῶς τὴν ἀναγκαστὴν ἀνωμαλίαν. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ συνέστησεν ἐπὶ πλέον, καὶ εἰς τοῦτο εὐρίχθε συμ-

φωνον καὶ τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπου ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῶν ἀπεργῶν ἐπαγγελλόμενων, ὡς ἡ λειτουργία εἶναι ἀπαρτήτως διὰ τὴν καθημερινὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Πρὸ τινος εἰχόμεν τραχιόδρομικὴν ἀπεργίαν, κήριον θὰ ἔχωμεν τὸν ἡλεκτροεχιντὸν ἡ τοῦ φωταερίου, καὶ αἱ παρεκτροπαὶ αὐταὶ δὲν εἶναι ἐπιτρεπόμεναι εἰ, μίαν σύγχρονον κοινωνίαν, ὅπου ἔχουν πολλαπλασιασθῇ τὰ ἐπαγγέλματα, ὅπου εἶναι πυκνοὶ οἱ ἀστικοὶ πληθυσμοί, ὅπου ὁ κατμεριστὸς τῶν ἐπαγγελλόμενων εἶναι μεγαλύτερος καὶ ὅπου οἱ πολῖται ἐπιδεικνύουσι τὴν δυνάμειν των ὁμαδικῶς ἀπέναντι τοῦ Κράτους, εἰς μίαν κοινωνίαν ὅπου τὸ Κράτος δὲν εἶναι πλέον ἀπλὸς διαιτητὴς ἀλλ' εἰσέρχεται βαθύτερον εἰς τὰ συγκρούμενα συμφέροντα. Καὶ γίνεται καὶ μία ἄλλη πρότασις εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἔχουσα σχέσιν μὲ τὸν νόμον τῶν ὑπαλλήλικων ὁργανώσεων. Πρέπει κα εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς ὁργανώσεις νὰ κόψωμεν τὰ πτερὰ ἐκείνων, οἵτινες εἶναι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πρέδροι καὶ οὐμῶν-λοι συνδέσμων καὶ ὁμοσπονδιῶν, ἀποτελοῦντες κοινωνικὰ παρὰ τὰς, παρτασόμενα εἰς ἀκρότητας ἐναντίον τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ληφθῶν προληπτικῶς τὰ προσήκοντα μέτρα διὰ νὰ εἶναι ἐξυπαισμένη ἡ κοινωνικὴ ἁρμονία. Μὰς δίδεται οὕτω ἡ ἀπορρομὴ νὰ ρυθμίσωμεν καὶ τὰς λειτουργίας τῶν ἐργο-

δοτῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι περισσότερον ἀξιοκατάκριτοι, ἀπὸ τοὺς ἐργάτας ὅταν παρεκτρέπονται. Εὐχαριστοῦντας, τονίζει, τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ σημερινὸν μέτρον ἀναιδέμενον καὶ τὸ αὐρίον ὑποδελθῆναι τῶν νομοσχεδίων περὶ διατιμῆσεως, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ παύσῃ πλέον νὰ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ νόμου προπορᾶς καὶ ζητήσεως, ἀφοῦ εἶναι τοιαύτη ἡ ἐξέλιξις τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν ἐπακριβῶς τὰς τιμὰς. Καταλήγων ζητεῖ τὴν ταχὺ τὴν ὑποβολὴν νομοθετήματος ὅπου νὰ προβλεπθῇ διὰ τὰς ἀπεργίας ἀπορρώτας λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καὶ ὡφελείας ὡς καὶ διὰ τὰς διοικήσεις τῶν ἀπεργούντων σωματείων.

Α. Μπότσαρης. Ὅταν ἀπατάθησαν λέγει, καὶ εἰς ἡμᾶς ἐκείνοι, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα θεωροῦνται ἐν κινδύνῳ, ὑποσχεθῆμεν νὰ παρτασώμεν εἰς αὐτοὺς πᾶσαν ὑποστήριξιν, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν παγίαν προϋπόθεσιν ὅτι δὲν θὰ ἐξώθουν τὰ πράγματα μέχρι τοῦ νὰ παραδύλῃον τὸ κοινὸν συμφέρον. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας μὰς εὐρίσκει ἀντιθέτως. Ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ἐκρίνω τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ προκληθέντος περὶ παραπίπτου καὶ κηρήριον.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν ἀφορᾷ αὐτοὺς. Οἱ ἀπεργήσαντες εἶναι νομιμόφρονες.

Α. Μπότσαρης. Δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν. Δὲν παραδέχομαι ὅτι τὰ Σωματεῖα αὐτὰ διοικούνται ὅπ' ἀπεργῶν. Τούναντιον ἔδωκαν δείγματα σεμνότητος, μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι εὐρίσθησαν παρὰ τὸ πλεῖστον των ἄλλοι μὲ διαθέσει ἀνταρ-

πητικῆς καὶ κατέθεσαν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀστόχως χρησιμοποίηθῃν μέτρον τῆς ἀπεργίας. Μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου εἶναι δίκαιον νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι συνάπτουνται σύνθετα συμφέροντα. Ἡ διατήρησις τῶν διατιμῆσεων δὲν εἶναι ὅπ' ὅσον ἀσφαλές. Βεβαίως ἡ κατήρησις αὐτῆς θὰ ἐπέφερε ἐνδεχομένως κατὰ τὰς πρώτας περιόδους κλονισμόν.

Α. Μπότσαρης. Δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν. Δὲν παραδέχομαι ὅτι τὰ Σωματεῖα αὐτὰ διοικούνται ὅπ' ἀπεργῶν. Τούναντιον ἔδωκαν δείγματα σεμνότητος, μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι εὐρίσθησαν παρὰ τὸ πλεῖστον των ἄλλοι μὲ διαθέσει ἀνταρ-

πητικῆς καὶ κατέθεσαν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀστόχως χρησιμοποίηθῃν μέτρον τῆς ἀπεργίας. Μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου εἶναι δίκαιον νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι συνάπτουνται σύνθετα συμφέροντα. Ἡ διατήρησις τῶν διατιμῆσεων δὲν εἶναι ὅπ' ὅσον ἀσφαλές. Βεβαίως ἡ κατήρησις αὐτῆς θὰ ἐπέφερε ἐνδεχομένως κατὰ τὰς πρώτας περιόδους κλονισμόν.

Α. Μπότσαρης. Δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν. Δὲν παραδέχομαι ὅτι τὰ Σωματεῖα αὐτὰ διοικούνται ὅπ' ἀπεργῶν. Τούναντιον ἔδωκαν δείγματα σεμνότητος, μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι εὐρίσθησαν παρὰ τὸ πλεῖστον των ἄλλοι μὲ διαθέσει ἀνταρ-

πητικῆς καὶ κατέθεσαν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀστόχως χρησιμοποίηθῃν μέτρον τῆς ἀπεργίας. Μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου εἶναι δίκαιον νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι συνάπτουνται σύνθετα συμφέροντα. Ἡ διατήρησις τῶν διατιμῆσεων δὲν εἶναι ὅπ' ὅσον ἀσφαλές. Βεβαίως ἡ κατήρησις αὐτῆς θὰ ἐπέφερε ἐνδεχομένως κατὰ τὰς πρώτας περιόδους κλονισμόν.

Α. Μπότσαρης. Δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν. Δὲν παραδέχομαι ὅτι τὰ Σωματεῖα αὐτὰ διοικούνται ὅπ' ἀπεργῶν. Τούναντιον ἔδωκαν δείγματα σεμνότητος, μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι εὐρίσθησαν παρὰ τὸ πλεῖστον των ἄλλοι μὲ διαθέσει ἀνταρ-

πητικῆς καὶ κατέθεσαν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀστόχως χρησιμοποίηθῃν μέτρον τῆς ἀπεργίας. Μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου εἶναι δίκαιον νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι συνάπτουνται σύνθετα συμφέροντα. Ἡ διατήρησις τῶν διατιμῆσεων δὲν εἶναι ὅπ' ὅσον ἀσφαλές. Βεβαίως ἡ κατήρησις αὐτῆς θὰ ἐπέφερε ἐνδεχομένως κατὰ τὰς πρώτας περιόδους κλονισμόν.

Α. Μπότσαρης. Δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν. Δὲν παραδέχομαι ὅτι τὰ Σωματεῖα αὐτὰ διοικούνται ὅπ' ἀπεργῶν. Τούναντιον ἔδωκαν δείγματα σεμνότητος, μόλις ἀντελήφθησαν ὅτι εὐρίσθησαν παρὰ τὸ πλεῖστον των ἄλλοι μὲ διαθέσει ἀνταρ-

πητικῆς καὶ κατέθεσαν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀστόχως χρησιμοποίηθῃν μέτρον τῆς ἀπεργίας. Μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἄ

λέγω τούτο διότι είχαμε εις τόν Ναύσταθμον 12 οργανικές θέσεις και έμείναμε επί ένα έτος με 4 τακτικούς και 4 ελάττους. Συνεπώς ήμποροίμεν νά τούς περιορίσωμε εις 8.

Είς δύο ζητήματα υπάρχει όχι κατάχρησις, αλλά κακή οργάνωσις, εις τὰ τρόφιμα και εις τὰ υλικά. Φρονώ ότι ωρισμένη διάταξις ψηφισθείσα πρό δύο τριών ετών αντί καλού προκαλεί τήν σπατάλην. Εάν δέ αλλάξωμεν σύστημα ως πρός τὰ υλικά θά έχωμεν οικονομίαν. Ο κ. συνάδελφος όμως ήλθε διὰ τὰ έξοδα, αλλά με κάθουνα και πετρέλαιον. Έν τούτοις φρονώ ότι τὰ πλοία μόνον όταν υπάρχει ανάγκη πρέπει νά κινούνται.

Γ. Στεράτος. Και διὰ τὰ γυμνάσια.

Π. Αργυρόπουλος (Υπουργός τών Ναυτικών). Διέταξα νά μου υποβάλουν τὰ δελτία κινήσεως και τούτο κατ' τριμηνίαν διὰ νά γίνεται σοβαρός έλεγχος. Μερικά πλοία κινούνται με υπερβολικήν ταχύτητα όχι δικαιολογημένη, μερικά δέ ταξείδια είναι και όχι επιβεβλημένα. Δι' αυτό θά συστήσω νά μη έπικαληθούν, θά αποσύρω δέ και από τήν εκπαιδευσιν ένα αντιτορπιλικόν. Ός πρός τὸ ζήτημα τών γενικών αξιωματικών, τὸ όποίον είχα σκοπόν νά φέρω πρός συζήτησιν εις τήν Βουλήν, διότι πρέπει νά ρυθμισθῇ, νομίζω ότι είναι άπαράιτητον νά υπάρχουν 4 υποναύαρχοι. Εάν σήμεραν υπάρχουν δύο μόνον έν ενεργεία πρό ενός έτους ήττον πέντε με τρεις θέσεις και πρό δύο ετών 9 με τέσσαρας θέσεις. Η κατάσταση αὕτη δέν επιβάλλετο από τὰς ανάγκας τοῦ Ναυτικοῦ, αλλά από άνωτέραν πολιτικήν ανάγκην διὰ νά ρυθμισθούν μερικά ζητήματα άπότοκα τών πολυετών κομματικών διαμαχών. Οί περισσότεροι Ναύαρχοι ήσαν κατὰ τύπους τοιοῦτοι και μερικοί έφυγον καταληφθέντες υπό τοῦ όριου ήλικίας, άλλοι δέ με τόν νόμον τῆς έθελουσίης έξόδου. Σήμεραν υπάρχουν δύο έξ ών ό εις επιθεωρητής, υπάρχουν από βετίας, έτοποθέτησα δέ εις τήν θέσιν αὕτην όχι τόν άρχαιότερον και έξήγησα εις τόν ένδιαφερόμενον διατί τὸ κάμνω. Δέν φρονώ ότι ό θεσμός είναι περττός. Η έκκαθάρισις τών γενικών αξιωματικών δέν γνωρίζω πώς είναι δυνατόν νά γίνη, έν ό άρχηγός τῆς ξενικής άποστολῆς είχε τήν θέσιν τοῦ 1911 και 1912, θά έξήτετο και ή γνώμη του, σήμεραν όμως δέν είναι Ναύαρχος οὔτε όργανωτής, άλλ' έχει μόνον τήν εκπαιδευσιν. Φρονώ όμως, ότι θά ήτο καλύτερον άφοῦ έχομεν μίαν δαπάνην 6,000,000 και έχομεν άποστολήν, νά δώσωμεν εις αὕτην μεγαλύτερα δικαιώματα. Μελετῶ τὸ ζήτημα, διότι τώρα είναι πλείστος και δέν ήμπορώ νά θέσω υπό τήν κρίσιν τοῦ Υπουργού.

Γ. Στεράτος. Εγώ δέν είπα νά τούς άφίστατε στασίμους, άλλ' είπα έν έχομεν δύο Ναύαρχους έν ενεργεία, διατί τόν ένα νά τόν έχομεν εις τήν διάθεσιν τοῦ Υπουργοῦ.

Π. Αργυρόπουλος (Υπουργός Ναυτικών). Εγώ νομίζω ότι δέν θά ήτο σωστό νά άποκαρτίσωμεν τὸ ναυτικόν, ένώ άλλοι ύπηρεσίαι έχουν τούς άνωτέρους τών, τὸ Υπουργεῖον τών Εξωτερικών έχει εις τὸ Κέντρον Πρεσβευτῶν και ό στρατός τόσους στρατηγούς. Διατί, λοιπόν, νά τὸ κάμνωμεν

Ο Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

διὰ τὸ ναυτικόν, τὸ όποίον πάντοτε έστάθη εις τὸ ύψος τῆς θέσεώς του, όταν τοῦ παρουσιάσθη εύκαιρία. Επομένως διὰ λόγους οικονομίας δέν ήμπορώ νά τὸ διαχθώ και ζητῶ ή θέσιν αὕτη νά δημιουργηθῇ και πάλιν.

Π. Τσαλδάρης. Σύμφωνος εἶπα, κύριε Υπουργέ των Οικονομικῶν.

Π. Αργυρόπουλος (Υπουργός τών Ναυτικών). Επί τῆς βάσει τῆς περυσινῆς άποράσεως τῆς Βουλῆς φρονώ ότι είναι δυνατόν νά έχομεν και άλλας οικονομίας, όχι βεβαίως εκείνας τὰς όποιās φαντάζεται κανείς, διότι και ό ελαφρὸς στόλος έχει έξοδα κινήσεως και συντηρήσεως.

Γ. Στεράτος. Περυσότερα.

Π. Αργυρόπουλος (Υπουργός τών Ναυτικών). Επειδή τὰ πλοία είναι παλαιά στοιχίζουν περισσότερον. Τὸ «Κιλίς» πέρυσι μετ' εστοίχισε 13,000,000. Εάν αντικαταστήσωμεν αὐτὰ με μικρότερα πλοία θά έχομεν ολίγώτερα έξοδα.

Τ. Αναστασίου. Ο Διευθυντής τῆς Μοίρας πηγαίνει τὸ πρῶν και έρχεται τὸ βράδυ με πλοῖον τοῦ στόλου.

Π. Αργυρόπουλος (Υπουργός τών Ναυτικών). Δέν είναι αλλήθες αὐτὰ. Εχω πίνακα τῆς χρησιμοποίησεως έκάστου πλοίου. Δυστυχῶς δέ καθ' όλον τόν χρόνον και πάλι μέλη τῆς Κυβερνήσεως εξαξέιδουν λόγω τών έορτῶν τῆς εκατονταετηρίδας. Και έμε δέν με ικανοποιεῖ απόλυτως ό προπολογισμός, όπως και τόν προαχτόχόν μου, όπως και σὺ, κ. Στεράτε, ό όποιος θά μετ' διαδεχθῇ.

Καταλήγων ό κ. Υπουργέ λέγει, ότι εις τὸ ζήτημα τῆς στρατολογίας εγένετο οικονομία διὰ τούς έθελοντάς και τὰ έξοδα τοῦ Ναυτῆθμου περιορίσθησαν από τόν προαχτόχόν μου, θά είναι δέ εύτυχῆς έν ό έλεγχος τοῦ κ. Βουλευτοῦ συντελέσῃ εις τὸ νά έξυμρεθῇ τρόπος και άλλων οικονομιῶν.

Κηρύσσεται κατόπιν παλαιωμένη ή συζήτησις, ψηφίζονται ως έχουν κατὰ κεφάλαιον και άρθρον οι Προπολογισμοί τών Υπουργείων Ναυτικῶν και Αεροπορίας, επίσης δέ τών Ειδι- κῶν Ταμείων, Αερίου και Αεριοκίνητων τῆς Ελλάδος, Εθνικοῦ Στόλου και Εθνικῆς Αμύνης, έχοντες οὔτω:

Υλ. Ναυτικῶν	334.039.218	63.256.003	397.295.221
• Αεροπορίας	121.762.251	25.000.003	146.762.254
	1.535.232.030	272.576.264	1.807.808.294

Εἰδικὰ Ταμεία

	Τακτικά	Εκτακτα	Κιν. κερ	Σύνολον
Ταμείον Αερίου έσοδα	83.000.000	—	1.015.000	84.015.000
και Αεριοκίνητ.				
τῆς Ελλάδος έσοδα	81.015.000	—	—	81.015.000
Ταμείον Εθνικ. έσοδα	20.284.667	19.600.000	169.000	40.144.667
Στόλου έσοδα	38.472.500	515.345	1.126.822	40.144.667

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λυετα μετὰ τούτο ή συνεδρίασις ώρς 8.30' μ. μ. διὰ τήν 4.30' μ. μ. τῆς αύριον.

Οί Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Ι. Κευτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ΄.

Τετάρτης 18 Μαρτίου 1931.

Όρς 4.30' μ. μ. ό Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** άνελθόν επί τῆς έδρας κηρύσσει τήν έναρξιν τῆς συνεδριάσεως και διατάσσει ν' άνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Αναγιγνώσκονται και έπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς συνεδριάσεως τῆς 13 Μαρτίου και τὰ τῆς χθεςινῆς (17 Μαρτίου) συνεδριάσεως.

Ανακοινούνται τὰ έξῆς.

Ο βουλευτής κ. **Θ. Παπαστραῖτης** καταθέτει αίτησιν Δημ. Ι. Κεντιστοῦ συνταξιούχου δημοδιδασκάλου περί βελτιώσεως τῆς συντάξεως τών εθισκομένων εις τήν κατήγησιν τοῦ συντάξιούχου δημοδιδασκάλου.

Ο βουλευτής κ. **Μ. Σπηλιάδης** καταθέτει αναφορὸν συλλόγου πολυτέκνων Θετῶν ζητούντων τήν τροποποίησιν τοῦ άρθρου 6 τοῦ νόμου περί πολυτέκνων.

Ο βουλευτής κ. **Α. Παπαθανάσης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Πανατωλίου παρακαλῶντος όπως αναθεωρηθούν οι πίνακες τῆς άπαγορεύσεως καταναγκαστικῶν.

Αι παρὰ τήν ελληνοαλβανικήν μεθόριον κοινότητες δι' ύ- πηνήματός των ζητοῦν τήν άρσιν τῆς άναστολῆς μετακαταδύσεως τών τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων.

Οί **Ι. Ξενοπούλος** και **Χ. Σπαθάρης** κάτοικοι Τούμπας Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν όπως, συμφώνως πρός τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, μή πληρώνουν τόκον έναντι τών χρεῶν των πρός τήν Ε. Α. Π.

Αι εργατικαί οργάνωσεις Αθηνῶν διαμαρτύρονται διὰ τήν δολοφονικήν επίθεσιν τών αστυνομικῶν έναντίον τών άπεργῶν άρτεργατῶν.

Οι καταστηματαρχαί τῆς συνοικίας Κουλέ-Καφφέ Θεσσαλονίκης ζητοῦν τήν ταχέαν ψήφισιν τῆς συμβάσεως ή- λεκτροφωτισμοῦ κλπ. τῆς Θεσσαλονίκης.

Οι μετακαταδυσόμενοι δημοδιδασκάλοι έν τῷ γεωργικῷ φροντιστηρίῳ Μεσσαρίας Κρήτης ζητοῦν τήν παροχήν τοῦ δικαιώματος τῆς φοιτήσεως εις διετῇ φροντιστήριον.

Τὸ γεωργικόν ἐπιμελητήριον Χανίων υποβάλλει ψήφισμα τῆς έκτάκτου γενικῆς συνελεύσεως τοῦ Μαρτίου 1931.

Η ένωσις τών γεωργικῶν πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν Πρεβέζης ζητεῖ τήν άμεσον χορήγησιν καλλιεργητικῶν δανείων, και τήν χορήγησιν τετραετοῦς προθεσμίας διὰ τήν εξόφλησιν τών χρεῶν.

Η ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, υποβάλλει τήν έκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περί μεταρρυθμίσεως τών δικτάξεων τοῦ νόμου 4784, περί ρυθμίσεως έν γένει τών μισθώσεων ἐπὶ αστικῶν ἀκινήτων».

Η ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, υποβάλλει τήν έκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς υποβληθείσης αὐτῇ δικογραφίας πρός έκδοσιν άδείας διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Βελλικανίτου.

Η ἐπὶ τῆς Αεροπορίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, υποβάλλει τήν έκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περί πρόσθιχης εις τόν νόμον 4818 περί ένοικιστάσιου βασικών».

Οι βουλευταί κ. κ. **Α. Μπακάλμπασης, Ν. Τζεργιάς, Α. Εὐθυμιάδης, Ν. Τερεζόγλου** και **Γ. Μιχαήλ**, υποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περί τροποποιή-

σεως, συμπληρώσεως και κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου περί Αστυνομικῆς Πόλεων».

Οι βουλευταί κ. κ. **Σ. Κωστόπουλος, Θ. Κολιαλέξης, Π. Συρογιάννης, Ι. Μπούτης**, υποβάλλουσι ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περί στρατιωτικῆς Ιεραρχίας και στρατιωτικῶν προδιδαχμῶν» προσθήκην έδαφίου εις τὸ άρθρον 3 τοῦ νόμου 3616.

Ο κ. **Π. Αργυρόπουλος** (Υπουργός τών Ναυτικών), υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περί άπαγορεύσεως άγορᾶς παικιδων πλοίων».

Ο κ. **Β. Δεληγιάννης** (Υπουργός τών Οικονομικῶν) υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ Νόμου 4328 περί συστάσεως Γενικοῦ Νημεῖου τοῦ Κράτους».

Ο κ. **Γ. Μαργῆς** (Υπουργός τών Οικονομικῶν), υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περί άπονομῆς τῆς υπό τῆς 2ας παραγράφου τοῦ άρθρου 18 τοῦ νόμου τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1925 καθοριζομένης προσαυχέσεως συντάξεως εις τούς διατελέσαντας στρατιωτικούς άεροπόρους, τούς άποστρατευθέντας ἐξ άλλων Σωμάτων».

Μεθ' ό ή Βουλὴ εἰσέρχεται εις τήν

**Ημερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.**

Γίνονται δι' άναστάσεως δεκτά εις α' κατ' άρχήν και κατ' άρθρον συζήτησιν.

1) Η πρότασις νόμου «περί αθηντικῆς έρμηνείας τοῦ άρθρου μόνου τοῦ νόμου 4832.

2) Τὸ νομοσχέδιον «περί κυρώσεως συμβάσεως μεταξύ Δημοσίου και τοῦ Δήμου Πειραιῶς περί άναμισθώσεως κτιρίου τοῦ Δήμου Πειραιῶς πρός εγκατάστασιν τών έν Πειραιῇ ύπηρεσιῶν Τ.Τ.Τ.».

Γίνονται δι' άναστάσεως δεκτά εις έρ' άπαξ συζήτησιν τὰ υπό τῆς Γερουσίας μετὰ τήν υπό τῆς Βουλῆς ψήφισιν των τροποποιηθέντα σχέδια νόμου:

1) «Περί συστάσεως Συμβουλίου διοικητικῆς ύπηρεσίας τοῦ πολιτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Υπουργείου τών Ναυτικῶν και περί πειθαρχικῆς δοσιδικίας τών πολιτικῶν υπαλλήλων τοῦ αὐτοῦ Υπουργείου».

2) «Περί διαθέσεως οικόπεδων συνοικισμοῦ Νέας Χαλκηδόνας» και

3) «Περί συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4590 περί διαχειρίσεως σχολαζόντων κληροδοτημάτων ή δωρεῶν ύπέρ Έλλη- νικῶν κοινοτήτων και ευαγῶν και φιλανθρωπικῶν ιδρυμάτων τοῦ έξωτερικοῦ», έχοντα οὔτω:

Περί αντιστάσεως Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ πολιτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Υπουργείου τών Ναυτικῶν και πειθαρχικῆς δοσιδικίας τών πολιτικῶν υπαλλήλων τοῦ αὐτοῦ Υπουργείου.

Άρθρον 1.

ὡς έτροποποιήθη υπό τῆς Γερουσίας

και τήν υπό στοιχείον ΜΒ' τῆς 9 Μαρτίου 1931 συνεδρίσιν αὐτῆς.

Συνιστάται παρὰ τῷ Υπουργεῖῳ τών Ναυτικῶν Συμβού- λιον Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τών πολιτικῶν υπαλλήλων των

υπαγόμενων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο. Τὸ Συμβούλιον ἀπο-
τελεῖται :

α') Ἐξ ἐνὸς Ἀρεοπαγίτου ὡς Προέδρου, ὑποδεικνυμένου
ὡς τῆς ἐλαφίστης τοῦ Ἀρείου Πάγου.

β') Ἐξ ἐνὸς Καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πα-
νεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, ὁριζομένου ὑπὸ τῆς Σχολῆς.

γ') Ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ναυτικῶν Νομικοῦ
Συμβούλου.

δ') Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ
ε') Ἐκ τοῦ Προσωπάρχου τοῦ Ὑπουργείου, ὡς μελῶν.

Τὰ ὡς ἄνω μέλη τοῦ Συμβουλίου κωλύμενα ἀναπληροῦσι
τὸν μὲν Ἀρεοπαγίτην, ἕτερος τοιοῦτος ὑπὸ τῆς ἐλαφίστης
τοῦ Ἀρ. Πάγου ὁριζομένου, τὸν Καθηγητὴν τῆς Νομικῆς
Σχολῆς ἕτερος τοιοῦτος ὑπὸ τῆς Σχολῆς ὑποδεικνυμένου,
τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν
ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν,
τὸν δὲ Διευθυντὴν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τὸν Προσω-
πάρχην ἕτερος ἀξιωματικὸς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν
διοριζόμενος.

Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου διορίζονται ἐντὸς τοῦ μηνὸς
Ἰαννουαρίου ἐκάστου ἔτους διὰ Διατάγματος, διὰ τοῦ αὐτοῦ
δὲ Διατάγματος διορίζονται καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ τῶν.
Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τὰ μέλη διορισθί-
σονται ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἐνιαυσία.

Καθόντων Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου ἄνευ δικαιοῦματος
ψήφου ἐκτελεῖ εἰς τὸν παρὰ τῷ Τμήματι Προσωπικῶν τοῦ
Ὑπουργείου ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν, δι' ἀποφάσεως τοῦ
Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὁριζόμενος. Ὁ Γραμματεὺς παρί-
σταται κατὰ τὰς συνεδριάσεις ιερῶν καὶ πρακτικῶν, ἅτινα
ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν μελῶν καὶ τοῦ ἰδίου.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας ἀποφασίζει
περὶ μορφοποιήσεως, προαγωγῆς εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἢ μι-
σθόν, μεταθέσεως καὶ ἐπιβολῆς τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς
προσώρου παύσεως, τοῦ ὑποβιβασμοῦ καὶ τῆς ὁριστικῆς ἀ-
πολύσεως εἰς τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἀρμοδιότη-
τος τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν.

Τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖ ἰδίαν ἀρχὴν καὶ δικαιοῦται ὡς
τοιούτῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων του, νὰ αἰτῇται
ἐγγράφως πληροφορίας παρ' οἰασδήποτε Ἀρχῆς καὶ νὰ προ-
βαίνει εἰς ἐξέτασιν μαρτύρων. Τὰ ἐξερχόμενα ἐγγράφα, ἅτινα
διεκπεραιούνται ἐπιμελεῖα τοῦ γραμματέως, ὑπογράφει ὁ
Πρόεδρος. Τὸ Συμβούλιον συνεδριάζει ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ
Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Τὸ Συμβούλιον προκειμένου νὰ ἀποφανθῇ περὶ ἐπιβολῆς
πειθαρχικῆς ποινῆς ἀποφαίνεται ἀνεξαρτήτως τοῦ τεθέντος
εἰς αὐτὸ ἐρωτήματος.

Ἄρθρον 3.

Διὰ τοῦ ὅρου «Πολιτικοὶ Ὑπαλλήλοι» νοεῖται τὸ ἐκ τοῦ
Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἐξαρχεῖον πρῶτον, τὸ μὴ
ἀνῆκον εἰς τὴν ἐνοπλὴν δύναμιν τοῦ κατὰ θάλασσαν Στρα-
τοῦ, ἥτιν τὸ μὴ ἀνῆκον εἰς κλάδον τινὰ ἢ εἰδικότητα μάχι-
μον ἢ μὴ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ μὴ ὑπαγόμενον εἰς
τοὺς Ναυτικοὺς νόμους καὶ Κανονισμοὺς καὶ εἰς τὴν στρα-
τιωτικὴν πειθαρχίαν.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Συμβούλιον συνέχεται τακτικῶς μὲν κατὰ μῆνα Φε-
βρουάριον, ἐκτάκτως δὲ ὡςδήποτε κληθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ,
ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων τοῦ ὁποίου ἀποφάνεται. Τὸ Συμβού-
λιον ἀποφάνεται κατὰ πλειοψηφίαν διὰ μυστικῆς ψηφοφο-
ρίας. Αἱ πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου ὑπόκεινται
εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐκτελεῖται

ταὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως των εἰς τὸν Ὑ-
πουργόν.

Ἡ τυχὼν προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπι-
κρατείας κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου δὲν ἔχει ἀνα-
σταλτικὴν δύναμιν.

Ἄρθρον 5.

Οἱ πολιτικοὶ ὑπαλλήλοι, διὰ τὰς πειθαρχικὰς αὐτῶν πρά-
ξεις ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐλεγχον τῆς προϊσταμένης τῶν
Ἀρχῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀκτὴ ἐπὶ πάντων τῶν πο-
λιτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τὴν ἀνωτάτην πειθαρχί-
κην ἐξουσίαν, δικαιώμενος νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτοῖς τὰς ἐπὶ
τοῦ ἄρθρου 7 ὁριζούμενας πειθαρχικὰς ποινὰς ὑπὸ τοὺς περισ-
ριστοὺς τοῦ ἄρθρου 8.

Ἄρθρον 6.

Πειθαρχικαὶ παραβάσεις, δι' αἷς ἐπιβάλλεται πειθαρχικὴ
ποινὴ, εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι.

1) Ἡ παρὰ τοὺς κανονισμοὺς βραδεῖα εἰς τὸ γράφεον
προσέλευσις τῶν ὑπαλλήλων ἢ ἡ πρόωρος ἐξ αὐτοῦ ἀποχώ-
ρησις.

2) Ἡ καθυστέρησις ἢ ἀμελεία ὡς καὶ ἡ ἀτελής ἢ ἡ μὴ ἐγκαι-
ρος ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος.

3) Ἡ ἀνῆλθις ὑπηρεσίας, διαταχθεῖσης νομίμως ὑπὸ τοῦ
προϊσταμένου.

4) Ἡ ἀνευλαβὴς συμπεριφορὰ.

5) Ἡ ἄνευ ἀδείας ἢ ἀποχωρῶντος λόγου ἀποχὴ ἀπὸ τῆς
ἐκπληρώσεως τῶν καθήκοντων του.

6) Ἡ ἀπουσία ἐκ τῶν χρεῶν ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας κατὰ
Νόμον.

7) Ἡ παράβασις τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιβαλλομένης
ἐχευμένης.

8) Ἡ ἀναξιοπρεπὴς ἢ ἀναξία δημοσίου λειτουργοῦ δια-
γωγῆ.

Ἄρθρον 7.

Πειθαρχικαὶ ποινὴ εἶναι :

1) Ἡ προσωρινὴ παρὰτῆρησις γινόμενη ὑπὸ τοῦ προϊσταμέ-
νου τοῦ ὑπαλλήλου εἰς ἐπὶ μῆκος τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ ποινὴ αὕτη ἐγγράφεται εἰς τὸ παρὰ τῇ Δ) σελ. Προ-
σωπικοῦ τηρούμενον μητρώον τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων ὡς
καὶ αἱ λοιπαὶ πειθαρχικαὶ ποιναί.

2) Ἡ ἐγγράφος ἐπιπληξίς.

3) Τὸ πρόστιμον ἀπὸ 150 δραχμῶν μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς
τὸν μηνιαῖον μισθὸν τοῦ τιμωρουμένου.

4) Ἡ προσωρινὴ παύσις ἀπὸ ἐνὸς μηνὸς μέχρι τριῶν μη-
νῶν, ὅποτε ὁ τιμωρούμενος στερεῖται τοῦ ἡμίσεος τοῦ μι-
σθοῦ του.

5) Ὁ ὑποβιβασμὸς κατὰ ἓνα βαθμὸν καὶ

6) Ἡ ὁριστικὴ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσις.

Ἄρθρον 8.

Αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ποιναί τῆς προσωρινῆς
παρὰτῆρησεως, τῆς ἐγγράφου ἐπιπληξέως καὶ τοῦ πρόσ-
τιμου μέχρι 300 δραχμῶν ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῶν προϊσταμέ-
νων Δ) σεως, Τμήματος ἢ Ὑπηρεσίας.

Πᾶσαι δὲ αἱ ποιναί ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, πλην
τοῦ ὑποβιβασμοῦ καὶ τῆς προσωρινῆς καὶ ὁριστικῆς ἀπολύ-
σεως, αἵτινες ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κατόπιν ἀπο-
φάσεως τοῦ Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας.

Πρὸ πάσης ἐγγράφου πειθαρχικῆς ἀποφάσεως καλεῖται
ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει ὁ παίσιος ὑπαλλήλος εἰς ἐγγρά-
φον ἀπολογία ἐντὸς προθεσμίας τοῦλάχιστον πεινήμερου.

Προσέλευσις τῆς πρὸς ἀπολογία προθεσμίας ἢ ποινὴ ἐπι-
βάλλεται καὶ ἄνευ ἀπολογίας.

Αἱ κατὰ τὴν πρώτην παρὰτῆρησιν τοῦ παρόντος ἄρθρου
πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις τῶν Δ) τῶν Τμηματάρχων καὶ Προ-
σταμμένων Ὑπηρεσιῶν κατὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπαλλήλων ἐπι-
κεντρικαὶ εἰς ἐφεσιν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν
ἐντὸς ὁκτώ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς αὐτοὺς τῆς
ἀποφάσεως. Οἱ ὁριστικῶς τιμωρηθέντες δις ἐντὸς ἐτησίου
χρονικοῦ διαστήματος ὑπαλλήλοι, διὰ προσωρινῆς παύσεως ἢ
τῆς διὰ πρόστιμου ἀνωτέρου τῶν 500 δραχμῶν στεροῦνται
κατὰ τὴν ἐπομένην ἐτησίαν περίοδον τοῦ δικαιώματος τοῦ
προβιβασμοῦ εἰς ἀνωτέραν θέσιν κατὰ βαθμὸν ἢ μισθόν. Εἰς
τοὺς οὕτω τιμωρηθέντας ὑπαλλήλους ἐπιτρέπεται προσφυ-
γὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας, ὅπερ
δὲ ἡττολογημένης ἀποφάσεως ἀποφαίνεται ὁριστικῶς περὶ
τῆς στερήσεως ἢ μὴ τοῦ πρὸς προαγωγὴν δικαιώματος.

Ἡ προσφυγὴ ἐπιτρέπεται μέχρι λήξεως τοῦ ἔτους καὶ
δ ἐπεβλήθησαν αἱ ποιναί. Τῶν πειθαρχικῶς τιμωρουμένων ὑ-
παλλήλων βαρύνουσι καὶ τὰ ἔξωδα στερήσεως τῆς ἀποφάσεως
περὶ τῆς ἐπιβολῆς τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς.

Ἄρθρον 9.

Κατὰ Φεβρουάριον ἐκάστου ἔτους τὸ Διοικητικὸν Συμβού-
λιον καταρτίζει πίνakas προακτέων καὶ σταθμίων πολιτι-
κῶν ὑπαλλήλων.

Εἰς τοὺς πίνakas προακτέων ἐγγράφονται οἱ μέχρι τῆς
31 Δεκεμβρίου τοῦ προηγούμενου ἔτους συμπληρώσαντες τὸν
πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον ὑπηρεσίας.

Διὰ τὴν ἐγγράφην ὑπαλλήλων εἰς τὸν πίνακα τῆς στα-
θμικότητος δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχη ἀποκτηθῇ τὸ προα-
γωγικὸν δικαίωμα.

Ἄρθρον 10.

Οἱ πίνakas τῶν προαγωγῶν ἰσχύουσι μέχρι τῆς 31 Δε-
κεμβρίου ἐκάστου ἔτους, αἱ δὲ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται ὑπὸ
τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν
αὐτοῦ.

Ἄρθρον 11.

Αἱ προαγωγαὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων μέχρι τοῦ βαθ-
μοῦ τοῦ Δ) τοῦ Β' τάξεως ἐνεργοῦνται μόνον κατ' ἀρχαιό-
τητα. Πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἀρχαιότητος λαμβάνεται ὑπ'
ὄψιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας ἐν τῷ τελευταίῳ βαθμῷ, μεταξὺ δὲ
τῶν ἐχόντων τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπηρεσίας ἡ ἀρχαιότης κανο-
νίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σειράς ἣν εἶχον μεταξὺ των ἐν τῇ
ἑτημερίδι τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν τελευταίαν προαγωγὴν
ἢ κατὰ τὸν διορισμὸν. Ὁ χρόνος τῆς προσωρινῆς παύσεως
δὲν συνυπολογίζεται εἰς τὸν πρὸς προβιβασμὸν ἀπαιτούμενον
χρόνον ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 12.

Οἱ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν ὑπα-
γόμενοι τακτικαὶ πολιτικοὶ ὑπαλλήλοι, πλην τῆς δυνάμει δι-
κατακτικῆς ἀποφάσεως παύσεως, δὲν δύνανται νὰ ἀπολυθῶσι
τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 13.

Οἱ λόγοι ἔνεκα τῶν ὁποίων οἱ πολιτικοὶ ὑπαλλήλοι παρα-
πέμπονται ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου με ἐρώτημα ἀπολύσεως,
προσωρινῆς παύσεως καὶ ὑποβιβασμοῦ εἶναι οἱ ἑξῆς :

1) Ἐὰν ἀπέσχον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθήκοντων των
ὑπὲρ τὸν μῆνα ἀδικαιολογητῶς.

2) Ἐνεκα σωματικῆς ἀνικανότητος καθιστώσης ἀδύνατον
τὴν ἀσκήσιν τῶν καθήκοντων των διὰ χρονικὸν διάστημα
ἀνωτέρου τοῦ ἐξαμήνου.

Ἡ σωματικὴ ἀνικανότης βεβαιούται ὑπὸ τῆς Α, Ν, Υ, Ε.

3) Ἐνεκεν ἐπαγγελματικῆς ἀνεπαρκείας περὶ τὴν ἐκτέ-
λεσιν τῆς ὑπηρεσίας.

4) Ἐνεκεν ἀμελείας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων
των.

5) Διὰ καράσειν καθήκοντος.

6) Δι' ἀσυνεχῆσιν πρὸς τὸ ὄφειμα τοῦ δημοσίου πολιτι-
κοῦ ὑπαλλήλου συμπεριφορᾶν.

7) Ἐὰν ἐτιμωρήθησαν δις διὰ προσωρινῆς παύσεως ἐνὸς
τοῦλάχιστον μηνὸς ἢ τοῖς διὰ τῆς ποινῆς τοῦλάχιστον τοῦ
προστίμου ἐντὸς ἐτησίου χρονικοῦ διαστήματος.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὁριστικῶς ἀπολυθη-
σάμενοι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου πολιτικοὶ ὑπάλ-
ληλοι μόνον μετὰ παρέλευσιν διετίας δύνανται νὰ ἐπαγαθῶσι
ορισθῶσιν εἰς τὰς θέσεις των καὶ κατὰ τὴν γνωματεύσεως τοῦ
Συμβουλίου.

Ἄρθρον 14.

Οἱ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου παραπεμπόμενοι πολιτικοὶ
ὑπαλλήλοι δικαιούνται νὰ παρασταθῶσι κατὰ τὴν συζήτη-
σιν τῆς κατ' αὐτὸν κατηγόριαν αὐτοπροσώπως, δικαιούμενοι νὰ
λάβωσι γνώσιν καὶ τῶν τῆς δικαιογραφίας ἐγγράφων, τοῦλά-
χιστον 48 ὥρας πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς συνεδριάσεως τοῦ
Συμβουλίου.

Ἄρθρον 15.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἐν τῇ πράξει περὶ παραπομπῆς
τοῦ πολιτικοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Διοικητικῆς
Ὑπηρεσίας ὁρίζει τὴν προθεσμίαν, καὶ τὴν δέον τοῦτο νὰ
συνέλθῃ καὶ τὰ ἐρωτήματα δι' ἃ ὁρεῖται τοῦτο νὰ ἀποφανθῇ.

Ἀντίγραφα τῆς πράξεως ταύτης μετὰ τοῦ φακέλου τῆς
ὑποθέσεως καὶ πάντων ἐν γένει τῶν στοιχείων διαβιβάζονται
εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 16.

Ἡ ἀπόφασις λαμβάνεται κατὰ πλειοψηφίαν.
Ἐὰν ἐκ τῶν διατυπωμένων γνώμων, πλειόνων τῶν δύο, δὲν
σχηματίζονται πλειοψηφίαι, οἱ ἔχοντες μεμονωμένην γνώμην
ὁφείλουσι πρὸς σχηματισμὸν πλειοψηφείας νὰ προσχωρήσωσιν
εἰς τινὰ τῶν μειζόνων γνώμων.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου γνωστοποιούνται εἰς τὸν
Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδό-
σεως των.

Ἄρθρον 17.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται προσφυγὴ
ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἡ προσφυγὴ ἐπιτρέπεται :

1) Εἰς τὸν ἐγκαλούμενον, ἐὰν τὸ Συμβούλιον ἀποφάσισεν
ὑπὲρ τῆς ὁριστικῆς αὐτοῦ ἀπολύσεως, τοῦ ὑποβιβασμοῦ καὶ
τῆς προσωρινῆς παύσεως του.

Εἰς αἱ περιπτώσεις ἐπιτρέπεται προσφυγὴ κατὰ τῆς ἀπο-
φάσεως τοῦ Συμβουλίου, ἀντίγραφον αὐτῆς κοινοποιεῖται, διὰ
δικαχρῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, εἰς τὸν ἐγκαλούμενον,
δυνάμενον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης νὰ προσφύγῃ ἐνώ-
πιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Περὶ τῆς κοινοποιήσεως καὶ γνωστοποιήσεως ταύτης συν-
τάσσεται παρὰ τῆς κοινοποιήσεως Ἀρχῆς ἀποδεικτικόν, ὅπερ
ὑποβάλλεται παρὰτῆρησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν.

2) Εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ἐὰν τὸ Συμβούλιον
ἐγνωμάτευεν ὑπὲρ τῆς μὴ ἐπιβολῆς οὐδεμιᾶς ποινῆς ἢ ἐπι-
βολῆς τοιαύτης ὑπωτέρας τῆς ἐν τῷ ἐρωτήματι τοῦ Ὑ-
πουργοῦ τῶν Ναυτικῶν.

Ἄρθρον 18.

Ἡ προσφυγὴ γίνεται ἐκ μέρους μὲν τοῦ ἐγκαλούμενου
ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον δεκαήμερου προ-
θεσμίας διὰ προφορικῆς δηλώσεως ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως
τοῦ Συμβουλίου, συντάσσοντος περὶ τοῦτου ἐκθεσιν, ὑπογραφο-
μένην καὶ ὑπὸ τοῦ προσφεύγοντος, ἐκ μέρους δὲ τοῦ Ὑ-

νά θίξω τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, διότι οὔτε τὰ μέσα ἔχει νὰ ἐξακριβώσῃ τὰς τιμὰς, οὔτε νὰ ἀναστρίψῃ τὴν ὄρεξιν τοῦ ἐργολάβου διὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ κέρδους. Ἡ δημοσία ὑπηρεσία καταδιώκει κατὰ τὸν μέγιστον ποσοστὸν τὰ προτεινόμενα παρὰ τοῦ ἐργολάβου ἐξόδοι. Κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τῆς συμβάσεως αἱ προκαταβολαὶ γίνονται ὡς ἑξῆς: Ὁ ἐργολάβος ὑποβάλλει πίνακα τῶν ἐκτελεστέων ἔργων καὶ τὸ δημόσιον ὑποχρεοῦται τὴν πρώτην ἡμέραν νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ. Ἐργάζεται συνεπῶς μετὰ χρημάτων ξένα χωρὶς νὰ ὑφίσταται καμμίαν ὑποχρέωσιν τόκου ἐκ τοῦ δανεισμοῦ.

Δικαιοῦται ἡ Ἐταιρεία νὰ λέγῃ ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ ἔργα ποσῶ καὶ ἀσχετῶς ἂν θὰ τὰ ἐκτελέσῃ πένρει προκαταβολικῶς τὸ ἥμισυ, ἀμα δὲ τῇ παραδώσει λογαριασμῶν εἰσπράττει εἰσέτι 35 ο/ο, καὶ ἐὰν μὲν τὰ ποσὰ τὰ ὅποια ἔλαβε εἶναι ἀνώτερα θὰ συμψηφισθῶν εἰς ἄλλο ἔργον, ἐὰν δὲ τὰ δαπανηθέντα παρ' αὐτῆς εἶναι ἀνώτερα τῶν ληφθέντων χρημάτων θὰ λάβῃ διὰ τὸ ὑπερβάλλον καὶ τόκον. Εἶναι προφανές, τονίζει, ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι προνόμιον. Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ δίδῃ ἀτελείας εἰς τὴν Ἐταιρίαν διὰ τὰ ἀναγκαζομένα ὑλικά καὶ πρόκειται καὶ ἐδῶ περὶ προνομίου τὸ ὅποιον δύνανται νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλας συνεπείας διὰ τὸ δημόσιον.

Α. Κουτσοπέταλος. Ἡ σύμβασις δὲν ἐκυρώθη διὰ νόμου. **Γ. Στράτος.** Ἀλλὰ ἡ σύμβασις εἶναι ἀνίσχυρος, διότι δὲν ἔγινε κατὰ τὸν νόμον καὶ ἂν τότε ὁρθῶς ἐτέθησαν αὐτὰ τὰ προνόμια διατὶ τώρα διατηροῦνται, τὸ ἄρθρον 19 ἀπαλλάσσει ἐπίσης τὸν ἀνάδοχον παντὸς φόρου καὶ μειώνει ὅλα τὰ ἄλλα ὑπὲρ νομίμων προσάπων δημοσίου δικαίου ποσοστὰ. Ἐὰν τώρα, συνεχίζει, συγκρίνωμεν τὴν ἀνάλυσιν τιμῶν Μακρῆ πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τιμῶν πρὸς τὸ Δημόσιον ἄλλης ἐργολαβίας θὰ ἴδωμεν ὅτι εἶναι μὴ διαφορά ὑπὲρ τῆς Ἐταιρίας Μακρῆ κατὰ 7 ο/ο.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ποίαν ἐργολαβίαν ἐννοεῖτε;

Γ. Στράτος. Ἐχῶ ὑπ' ὅψιν μου τὴν ἐργολαβίαν Πάρνηθος 19 Δεκεμβρίου 1929. Ἐὰν ἐπαρμόσωμεν τὴν ἀνάλυσιν τιμῶν αὐτῆς δι' ὑλικά καὶ ἡμερομισθίας καὶ τὴν συγκρίνωμεν πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τιμῶν Μακρῆ εὐρίσκωμεν ὑπὲρ τοῦ Μακρῆ διαφοράν 7 ο/ο.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐχετε ὑπ' ὅψιν εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκεται ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη ἐργολαβία;

Γ. Στράτος. Δὲν συγκρίνω τοῦτο. Λαμβάνω ὑπ' ὅψιν τὰς βασικὰς τιμὰς καὶ ἂν ἐφαρμόσω εἰς τὴν Πάρνηθα τὰς τιμὰς Μακρῆ θὰ εἶναι 7 ο/ο ἀνώτεροι.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ ἀνάλυσιν τιμῶν εἶναι μέρος τῆς συμβάσεως;

Γ. Στράτος. Δὲν ἔχει σχέσιν αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐχει σχέσιν καὶ μεγάλην.

Γ. Στράτος. Ἐγὼ ἐτόνισα ὅτι ἡ Κυβέρνησις συναπισμῶς ἐψήφισε τὸν νόμον καὶ ἔδωκε καὶ τὴν σύμβασιν ἔχουσα μόνον ὑπ' ὅψιν τὴν χρηματοδότησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Φαντάζεσθε ὅτι θὰ εἴρισκε καλύτερον δάνειον ὁ ἐργολάβος ἀπὸ τὸ Δημόσιον;

Α. Παπαναστασίου. Προέχον ζήτημα εἶναι ὅτι ὁ ἐργολάβος εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ εὕρῃ τὸ δάνειον.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ Κράτος δὲν εἶχε δέσμευσιν διὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν τὸ ἡξέυρωμεν αὐτό.

Γ. Στράτος. Ἐὰν λοιπὸν συγκρίνωμεν τὴν σύμβασιν Μακρῆ πρὸς ἄλλας, εὐρίσκωμεν ὅτι ἡ Ἐταιρεία Μακρῆ ἀπολαμβάνει 25 ο/ο εἰς ἀκέραιον αἱ δὲ ἄλλαι λαμβάνουν 20 ο/ο ὑπὲρ ἐλαττωταὶ κατὰ 5 ο/ο διὰ τὴν ἐξέυρεσιν δανειστικῶν χρημάτων, καὶ 1 ο/ο διὰ τὸ ταμεῖον δημοσίων κτιρίων καὶ 5 ο/ο δι' ἐκπτώσιν κατὰ τὴν δημοπρασίαν. Οὕτω τὸ 20 ο/ο εἰς τὰς ἄλλας ἐργολαβίας μειώνεται κατὰ 11 ο/ο.

Α. Βεργόλης. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ 5 ο/ο εἶναι ὑποθετι-

κόν, διότι μπορεῖ μετὰ τὸν συναγωνισμὸν νὰ καταλήξῃ καὶ εἰς ζημίαν τοῦ ἐργολάβου.

Α. Κουτσοπέταλος. Ὁ Πάρνης γίνεται μετὰ ἀπολογιστικὴν ἐκτέλεσιν;

Γ. Στράτος. Ὁχι. Ἐγὼ ἄλλως τε κάμνω ἀνάλυσιν τιμῶν. Οὕτω λοιπὸν τὸ 25 ο/ο τοῦ Μακρῆ αὐξανόμενον κατὰ 7 ο/ο ὡς προσέθεσα γίνεται 32 ο/ο ἐνῶ αἱ ἄλλαι ἐργολαβίαι ἀπολαμβάνουν μέχρι 9 ο/ο. Καὶ ἡδὴ ἐρωτᾶται, ἀφοῦ ἡ ἀνάδοχος Ἐταιρεία τῆς ὁδοποιΐας ἀπηλλογῇ τοῦ πρωπαρχικοῦ ὁρου τῆς χρηματοδότησεως, διατὶ διατηρεῖται εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ προνόμια ἢ σύμβασιν ἀμετάσθητος, ὅτι δὲ εἶναι βάσιμα τὰ ὅσα ἐκθέτω ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων, ὅπερ κληθὲν τὸ 1929 παρὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ ἐγνωμοδότησε κατὰ πλειοψηφίαν μὲν ὑπὲρ τῆς ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως κατὰ παμψηφίαν δὲ ὑπὲρ τῆς μειώσεως τῶν ποσοστῶν.

Ἄν δὲν ὑπάρχῃ, λέγει, νομικὸν κώλυμα, πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ὀφείλει τὸ Κράτος νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν οικονομικῶν προνομίων. Ἀλλ' ἔλθωμεν εἰς τὸ ἕτερον θέμα τῆς ἐπερωτήσεως, ἐὰν δηλ. θὰ ἀποτελεσθῇ πλήρες δίκτυον ἐθνικῶν ὁδῶν. Ἐὰν ἐτηρεῖτο ὁ νόμος 3404 δὲν θὰ ἐφθάνει ἐν εἰς τὴν σημερινὴν συζήτησιν. Ὡς ὅμως ἐγένετο ἡ κατανομή τῶν ἔργων κατεσκάφη ἡ Ἑλλάς εἰς τὰ 4 αὐτῆς πέρατα καὶ ὅλα τὰ ἔργα θὰ ἐγκαταλειφθῶν, τὰ δὲ χρήματα θὰ ἔχουν βρεθῇ εἰς τὴν θάλασσαν. Δὲν ἐλήφθησαν δυστυχῶς ὑπ' ὅψιν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα ἵνα δοθῶν προγράμματα ἐντελῶς μελετημένα καὶ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τοὺς συμφέροντας ὅρους. Οὔτε δίκτυον κατηρτίσθη κατὰ περιφέρειάς οὔτε τὸ κόστος τοῦ χιλιόμετρον εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ. Ἀς ἐξετάσωμεν, λέγει, τινὰς ἐκ τῶν περιφερειῶν καὶ δι' ἐκείνας αἰτήσεις ἔχουν πικνότερον δίκτυον. Εἰς τὴν Λέσβον προϋπολογίσθησαν 160 χιλιόμετρα. Ἐγιναν 78 καὶ ὑπὸ μελέτην 18. Ἀναλογίαν κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον 141 μέτρον. Ἀναφέρει ἀκολούθως τὰ ἀρξάμενα εἰς ἄλλας περιφέρειάς ἔργα ὁδοποιΐας καὶ λέγει συγκεκριμένως διὰ τὴν ὁδὸν Μεσολογγίου - Ναυπάκτου ὅτι τὰ 46 χιλιόμετρα εἶναι ἀπολύτως ἄχρηστα. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἐπιδείξεως ἐξαιρετικῆς πολυτελείας θυγούτης τὰ ὅρις τῆς ἀγοῆς σπουδατικῆς. Ὁφείλω νὰ τονίσω, λέγει, ὅτι ἡ ἀνάδοχος Ἐταιρεία πρέπει νὰ ἐπικινεθῇ, διότι ἡδύνατο νὰ ἀποκομίσῃ ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης πολλὰ κέρδη τὰ ὅποια δὲν ἀπεκόμισεν, ἀλλὰ ἡ ὁδὸς αὐτὴ ἡδύνατο νὰ γίνῃ μετὰ 7 1/2 χιλιόμετρα καὶ θὰ εἶχαμεν οικονομίαν 30 ἑκατομ. τὰ ὅποια θὰ ἡδύνατο νὰ δοθῶν εἰς τὸ βόρειον μέρος.

Π. Καρασβεδάς. Εἶναι ἡ πρώτη ὁδὸς τῆς Ἑλλάδος. Τὸ πταξίμο ὅμως βρύνει τὴν Οἰκουμένην, ἡ ὅποια δὲν εἶχε χαρακτηρίσει ἐθνικὴν τὴν ἄλλην ὁδόν, ἡ ὅποια ἐπομένως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κατασκευασθῇ ὑπὸ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Δὲν εἶναι λοιπὸν ζήτημα ἐλέγχου, εἶναι ζήτημα συστάσεως.

Γ. Στράτος. Ἐγὼ στηρίζω τὸν ὁμιλῶν μου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ ὅτι ἔκκαμε τὸν ἀχρηστὸν δρόμον Μεσολογγίου - Ναυπάκτου.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ πρῶτον πρόγραμμα ἐξεδόθη τὸν Ἰούλιον τοῦ 1928. Ἐξεδόθη νομίζω ἐπὶ τῆς νῦν Κυβερνήσεως.

Β. Καραπαναγιώτης. (ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὸ πρόγραμμα, ναι, ἀλλὰ ἡ ὁδὸς δὲν ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἐθνικὴ ἐχαρακτηρίσθη ὁργότερα δι' ἐδικοῦ νόμου.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὅταν λοιπὸν τὸ πρῶτον ἐφαρμάχθῃ ἡ ὁδὸς αὐτὴ ἦτο δημοσίαι, ἐνῶ ἡ ἄλλη δὲν ἦτο. Δὲν μπορεῖτε λοιπὸν νὰ μέρεσθε.

Γ. Στράτος. Μέμφομαι τῆς Κυβερνήσεως διότι ἐπροτίμησε τὴν ὁδὸν Μεσολογγίου - Ναυπάκτου, ἡ ὅποια θὰ ἐγκαταλειφθῇ διότι ἔχει ἀνάγκην μεγάλης συντηρήσεως.

Α. Βεργόλης. Ἐξηγηθῆναι ἐὰν ἡ ἄλλη ὁδὸς δύναται νὰ κατασκευασθῇ τεχνικῶς;

Γ. Στράτος. Βεβαίως, καὶ μετὰ ἐλάχιστα χρήματα, διότι τὸ ἔδαφος δὲν εἶναι ἀνώμαλον. Ἀς ἐπανέλθωμεν ὅμως εἰς τὴν Μυτιλήνην. Θὰ ἔχω βεβαίως ἀντιπάλους δύο ὑπουργοὺς ἀλλὰ δὲν ἡμπορῶ νὰ κάμω διαφορετικά. Ὑπάρχει μία ὁδὸς ἡ ὅποια δὲν ἔχει κανὲν τεχνικὸν ἔργον καὶ δὲν ἐξυπηρετεῖ εἰμὴ τὸν περίπατον τῶν κατοίκων καὶ μίαν ἑπαυλιν.

Β. Καραπαναγιώτης. Καὶ ἐξ χωριά.

Γ. Στράτος. Διὰ τὴν ἐνωσιν Μηθύμνης - Συκαμίδας δαπανῶνται 20 ἑκατομμύρια. Τὸ δίκτυον ἐνίων περιφερειῶν εἶναι πικνότερον τοῦ δίδοντος, ἐνῶ ἄλλαι περιφέρειαι στεροῦνται καὶ ἐνὸς μέτρου ὁδοῦ. Θὰ φθάσουν τώρα τὰ 6 ἑκατομμύρια λιρῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαζομένων ὁδῶν. Διότι πέραν αὐτῶν οὔτε λόγος πρέπει νὰ γίνεταί.

Ν. Μπακόπουλος. Εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν ὁ διευθυντὴς τῶν Δημοσίων ἔργων μᾶς εἶπε τότε, ὅτι ἂν κατασκευασθῶν 1600 χιλιόμετρα θὰ συμπληρωθῇ τὸ ὅλον δίκτυον, καὶ τώρα μετὰ 2 1/2 χιλιάδες δὲν ἔχει γίνῃ τίποτε. Ἡ ὑπηρεσιακὴ εὐθύνῃ εἶναι τεραστίαι.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐξορτάται πῶς ἐτέθη τὸ ἐρώτημα. Διότι δὲν φαίνεται τοιοῦτόν τι ἐκ τῶν ἐγγράφων.

Α. Βεργόλης. Φαίνεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἑνικοῦ Λογιστηρίου.

Γ. Στράτος. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας εἶπε ὅτι κατὰ μέσον ὅρον θὰ ἐστοίχιζαν αἱ ὁδοὶ 650 χιλ. δραχ. κατὰ χιλιόμετρον. Ἀπὸ τοὺς κατατεθέντας εἰς τὴν Βουλὴν πίνακας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου φαίνεται τώρα ὅτι θὰ στοίχιζον 300 χιλιάδες. Ὁ μὲν ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ νὰ ἀναγνώσῃ εἰς αὐτὴν πίνακας τῶν ὑπὸ κατασκευὴν ὁδῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται καὶ ὁ μέσος ὅρος τοῦ κόστους κατὰ χιλιόμετρον. Διὰ τὸν δρόμον Σερρών - Δράμας προσεβλήθησαν 5 χιλιόμετρα. Μέσος ὅρος κόστους 2 ἑκατομμύρια.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μὰ ὑπολογίζετε τὴν διδομένην προκαταβολήν;

Γ. Στράτος. Δὲν πρέπει νὰ ἀμφισβητῇτε τοὺς ἀριθμοὺς ποὺ μοῦ ἐδώσατε ἐπισήμως. Ὁ δρόμος Ἰωαννίνων - Φλωρίνης μήκος 3 χιλιόμετρον, ἐτελείωσεν ἡ ὑποδομὴ ἐπὶ τοῦ ἐνός, καταβλήθησαν 2 ἑκατομ. 100 χιλιάδες μέσον κόστος χιλιόμετρον 3 ἑκατομμύρια. Ἀναγινώσκει ἀκολούθως πολλοὺς πίνακας ὑπὸ κατασκευὴν ὁδῶν καὶ ἐξάγει διὰ μίαν ἐκάστην ἐξ αὐτῶν τὸ μέσον κόστος κατὰ χιλιόμετρον.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐνδέχεται τὰ ποσὰ τὰ ὅποια ἀναφέρετε νὰ περιέχουν καὶ τὰς δοθείσας προκαταβολάς. Ἄλλως δὲν ἐξηγοῦνται αἱ παρουσιαζόμεναι κολοσσάται διαφοραὶ μετὰ τοὺς ἰδικούς μου ἀριθμούς.

Γ. Στράτος. Νὰ σῆς δώσω τὸ ἔγγραφο τοῦ ὑπουργείου τὸ ὅποιον μοῦ σημειώνει τὰ καταβληθέντα ποσὰ.

Συνεχίζων ὁ κ. **Γ. Στράτος** λέγει ὅτι κατὰ τοὺς πίνακας τοὺς ὁποίους ἔχει ὑπ' ὅψιν εἰς μὲν τὰ ὀρεῖνὰ τὸ μέσον κόστος κατὰ χιλιόμετρον εἶναι ἄνω τῶν δύο ἑκατομμυρίων, εἰς δὲ τὰ πεδινὰ περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον ἑκατόν χιλιάδες. Ἐπειδὴ δὲ ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ ἐκ τοῦ Χάρτου ἀκόμη τῆς Ἑλλάδος τὰ μὲν ὀρεῖνὰ πρέπει νὰ ὑπολογισθῶν εἰς 40 ο/ο καὶ εἰς 60 ο/ο τὰ πεδινὰ τὸ μέσον κόστος πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 1.412.000.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εὐρήκατε μίαν μέσην δαπάνην ὑποδομῆς καὶ μίαν μέσην δαπάνην σκιρτώσεως διὰ νὰ βγάλετε αὐτὰ τὰ συμπεράσματα;

Γ. Στράτος. Κατὰ ταῦτα διὰ τοῦ δανείου τῶν 6.000.000 λιρῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατασκευάσωμεν πέραν τῶν 1.412 προσβληθέντων χιλιόμετρον καὶ ἐρωτᾶται τὰ ἔργα τῆς ὁδοποιΐας θὰ εἶναι χρησιμοποίησιμα, ἐγὼ νομίζω ὅτι οὔτε ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία οὔτε ἡ συγκοινωνία θὰ ἐξυπηρετηθῇ διότι τὰ προσβληθέντα εἶναι ἐν διασπορᾷ μὴ ἀποτελοῦντα ἀκέραιας ἀρτηρίας, τὸ ὑπερβαίνον δὲ εἶναι ὅτι παρατηρεῖται τοῦτο εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀρτηρίας. Ἐχομέν λ. χ. τὴν ὁδὸν Ἀργινίου - Τρικινίων, προσεβλήθησαν εἰς αὐτὴν ἀπὸ μὲν τὸ

Ἀργινίου 16 χιλιόμετρα ἀπὸ δὲ τὰ Τρικινία 30 χιλιόμετρα εἰς τὴν ὁδὸν Τριπόλεως - Πατρῶν προσεβλήθησαν μόνον 17 χιλιόμετρα ἐπὶ συνολικοῦ μήκους ἄνω τῶν 100. Ἐπίσης εἰς τὴν ὁδὸν Σπάρτης - Καλαμῶν προσεβλήθησαν 10 χιλιόμετρα ἐκ Σπάρτης καὶ 9 ἀπὸ Καλαμῶν. Ἐκ τούτου ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐδαπανήθησαν ἀσκήτως τόσα χρήματα, ἵνα δὲ συμπληρωθῇ τὸ δίκτυον τῶν 3.200 χιλιόμετρον χρειάζε-ται τριπλάσιον δάνειον, ἥτοι 18 ἑκατομ. λιρῶν.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, λέγει κατόπιν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23111 τοῦ 1929 ἐγκυκλίου τοῦ πρὸς τὴν ἀνάδοχον Ἐταιρίαν ἡξίου αὐξήσιν τοῦ πλάτους κατὰ τὰς στροφὰς κατὰ μέτρα 2,20 ἐξ ἄλλου δὲ νὰ παρεμβάλλεται εὐθεία μεταξὺ δύο καμπυλῶν. Τοῦτο ἡξίωσε τὸ κόστος, διότι ὁ ἐργολάβος ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ κάμνῃ βαθύτατα τραπέζια ὁ-κνύεται καὶ ἐκ τῆς νέας ἐγκυκλίου ἀπευθυνθείσης πρὸς ἡμε-ρῶν πρὸς τὴν ἀνάδοχον Ἐταιρίαν, δι' ἧς ἐγκυκλίου αὐξάνε-ται ἡ κλίσις ἀπὸ 6 εἰς 7 καὶ εἰς 8 ἐξαιρετικὰς περιπτώσεως ἀπὸ 6 εἰς 8, ἐλαττωταὶ δηλ. τὸ ἀνάπτυγμα τῶν ὁδῶν. Ὁ-μλεῖ σχετικῶς περὶ τῶν δυσχερειῶν τὰς ὁποίας θὰ παρου-σιάζουν οἱ δρόμοι εἰς τοὺς καρραγωγεῖς.

Γ. Ησαΐας. Θὰ ἐπικρατήσῃ τὸ αὐτοκίνητον.

Ε. Κουλουβάκης. Δὲν ὑπάρχουν κάρρα, διότι ὅ,τι κά-μνουν 60 κάρρα τὸ κάμνει ἓνα φορτηγὸν αὐτοκίνητον.

Α. Παπαθανάσης. Ὑπάρχουν καὶ θὰ ὑπάρχουν. ἐφόσον ὑπάρχουν γεωργικὰ ἐργαζία.

Ὁ κ. **Γ. Στράτος** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ σύστημα τὸ ὅποιον ἀκολουθήσαμεν εἶναι ἀπολύτως πολυτελές. Ἐτέρα, λέγει, ἐγκυκλίος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς 13ην Μαρτίου 1931, θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἀπέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον. Δι' αὐτῆς ἐπιρρίπτεται νὰ ἀπέλθῃ διὰ τὰς μεγάλας δαπάνας εἰς τοὺς κατὰ τό-πους δικαστικούς λειτουργούς, ἀποσύρεται δὲ οὔτω ἡ εὐθύνῃ ἀπὸ τῶν ὁμῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ ἔγγραφο εἶναι ἐσωτε-ρικὸν τοῦ ὑπουργείου, ἐπειδὴ ὅμως μετέχομεν καὶ τῆς εὐθύ-νης τῶν ὑπαλλήλων, δὲν ἡμποροῦμεν νὰ μὴ τοὺς ποῦμε προ-σέχετε, δὲν ἡμπορεῖτε νὰ μᾶς καταγορήσῃτε δι' αὐτό.

Α. Δίγκας (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μὴ νομίζετε ὅτι ἀποσείομεν τὰς εὐθύνας καὶ διὰ τῆς ἐγκυκλίου.

Γ. Στράτος. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιρρίπτετε μομφὴν διὰ ζη-τήματα ἡμερομισθίων εἰς 33 μηχανικούς καὶ εἰς 33 Προέ-δρους Πρωτοδικῶν, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τὰς Ἐπιτροπὰς. Ἐρ-χομαι ἡδὴ εἰς τὸ τέταρτον μέρος τῆς ἐπερωτήσεώς μου, διὰ ποῖον λόγον δὲν χορηγοῦνται τ' ἀναγκαῖα ποσὰ διὰ τὴν ἀρ-τίαν συντήρησιν τῶν καλαίων ὁδῶν, αἱ ὅποια εὐρίσκονται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν τείνουσαι ἐντελῶς νὰ καταστραφῶν; εἰς ἀθλίαν κατάστασιν τείνουσαι ἐντελῶς νὰ καταστραφῶν; Δίδομεν κατ' ἔτος διὰ τὴν συντήρησιν 60.000.000 δηλ. 10 χιλιάδας δραχμὰς διὰ τὴν συντήρησιν ἐκάστου χιλιόμετρον καὶ ταχύτατα θὰ ἐλθῇ ἡμέρα νὰ στερηθῇ ἡ Ἑλλάς πάσης συγκοινωνίας. Ἀλλὰ καὶ τὰ ψυχία αὐτὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὰ ὅποια δίδονται, δίδονται ἀνίσως. Ὁμλεῖ κατόπιν περὶ τῶν γεφυρῶν τῆς Ἐπαρχίας του, αἱ ὅποια καταστρέφονται ἐκ τῶν χειμάρρων καὶ τονίζει ὅτι παρὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποιον εἰδείξεν ὁ πρῶν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας ὑπουργός δὲν ἐπι-συνεχίζονται ἐλλείπει ἐπαρχικῶν μηχανικῶν;

Π. Καρασβεδάς. Τρεῖς φορές ἐξουδεθώσαν λεπτὰ διὰ τὴν γέφυραν ποὺ ὀμιλεῖτε καὶ δὲν ἔγινε τίποτε, διότι δὲν κάμνουν τὴ δουλειὰ τοὺς οἱ ἀρμόδιοι.

Ὁ κ. **Γ. Στράτος** συνιστᾷ εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν τοποθέτησιν μηχανικῶν εἰς τὸν Βάϊτον διὰ νὰ μὴ ὀρεθύνουν τοὺς ἀχρηστὰς ἐργα καὶ χάριν τῶν λιμενικῶν ἔργων τὰ ὅποια ἤρχισαν.

Α. Κουτσοπέταλος. Πρὸ παντὸς πρέπει νὰ τροποποιηθῇ ὁ νόμος περὶ ἐπαρχικῆς ὁδοποιΐας.

Γ. Στράτος. Τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον δαπνίζεται διὰ τὴν συν-τήρησιν εἶναι ἀνεπαρκέστατον, ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν εἶναι καλὸν τὸ σύστημα τὸ ὅποιον ἀκολουθοῦμεν, εἶναι ἀναπό-

δραστός ανάγκη νά επαναφέρωμεν τὸ σύστημα, ὅπερ ἔχουσεν ἐπὶ Λαριλάου Τρικούπη δηλ. ἡ συντήρησις νά γίνεται διὰ μόνιμων συντελεσμάτων, διότι καὶ καλύτερα θὰ εἶναι καὶ οἰκονομικώτερα.

Κ. Βουδούρης. Τὸ καλύτερον ποῦ εἶναι, κάθε 20 ἡμέρας ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νά κάμῃ νέον Ὑπουργὸν Συγκοινωνίας, κάθε φερέ ἀπὸ ἄλλην ἐπαρχίαν.

Ο κ. Γ. Στράτος καταλήγων παρακαλεῖ τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργόν, ὅπως συστήσῃ εἰς τοὺς κατὰ τόπους νομομηχανικοὺς ἵνα κατακυρουμένης μιᾶς ἐργολαβίας διὰ τὴν κατασκευὴν ἢ ἐπισκευὴν ἐνὸς ἔργου ἐπιμεληθῇ τὴν ἀμεσὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἐργολάβου, ἵνα μὴ συμβαίῃ ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἐσχάτως συνεδῇ, ὅπου ἐργολαβίας κατακυρωθείσης πρὸ 1 1/2 ἔτους μὲν πρὸ τίνος ἤρχισεν ἢ ἐργασίῃ. Ζωτικώτατον δὲ ζήτημα δι' ἡμᾶς, λέγει, οἷτινες εἴμεθα ἀντιπροσωπεύοντες ἀποκλήρων ἐπαρχιών ἀπὸ ἀπόψεως πυκνότητος συγκοινωνίας, εἶναι ἡ κατασκευὴ μεμονωμένων τεχνικῶν ἔργων, ἰδίᾳ γεφυρῶν ἐπὶ ὄρητικῶν πεταμῶν, ἵνα τοὐλάχιστον ἐξασφαλίσωμεν τὴν ζωὴν τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς πασχούσης κτηνοτροφίας. Καὶ εἰδικῶς τὴν ἐπαρχίαν ἣν ἐπιπροσωπεύει διαρρέουσι δύο ποταμοὶ ἀπὸ Δ. πρὸς Ν. καὶ 4 ὄρητικοὶ χείμαρροι οἵτινες ἐπιφέρουσι κατ' ἔτος μεγάλας καταστροφάς. Ἐπὶ τῶν ποταμῶν ὑπάρχουν τὸ ὅλον 5 μεμονωμένα τεχνικά ἔργα δι' ὧν συνδέεται ἡ ἐπαρχία τῆς ὁδοῦ Κυβερνήσεως, ἔργα ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς ταύτης τῆς ζωῆς τῶν ὁδευόντων. Ἐκ τούτων τὸ μὲν ἐν εἰς ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ Οἰνάχου κατεστράφη καὶ δὲν ἐλήφθη πρόνοια ἐκ νέου κατασκευῆς, ἑτέρου δὲ εἰς Βραβιανὰ ἐπὶ τοῦ Ἀχελώου ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ ἀνέυ τῆς ἀμεσῶς ἐπεμελείας πρὸς κατασκευὴν. Παρακαλῶ ὅθεν ὅπως ἡ ὑπερεσία ἐπιληφθῇ τὸ ταχύτερον τῶν ἐπισκευῶν τούτων, περὶ ὧν συζητήσας ἐλάττω τὴν τιμὴν νά ἐνοχλήσω τὸν τέως ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργόν, ὃν ὁμολογῶ ὅτι εὖρον πάντοτε προθυμότητα. Ἐπίσης παρακαλῶ ὅπως κατασκευασθῇ ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως συνοπισμῶς ἐγκατεστημένη γέφυρα εἰς θέσιν Βραϊδοσπηλιᾶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ χείμαρρου Ξηρόκαμπος, ἣτις μεγάλως θὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς δυστυχεῖς ἐκεῖνους πληθυσμούς. Ἰσῶς ἐπεξετάσθῃ πέραν τοῦ θέματος τῆς ἐπερωτήσεως, ὁμιλήσας περὶ μεμονωμένων τεχνικῶν ἔργων, ἀλλὰ ταῦτα ἀτυχῶς διὰ τὸ βόρειον τμήμα τοῦ νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας εἶναι τὰ μόνον συγκοινωνιακὰ μέσα, ἅτινα ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀπὸ μιᾶς ἐκατονταετηρίδος παρεχομένησαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ζητῶ τὴν συγγνώμην τῆς Βουλῆς.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἔχει τὸν λόγον.

Ο κ. Α. Παπαθανάσης λέγει ὅτι πρέπει νά ὁμιλήσῃ αὐτὸς πρῶτον, διότι εἶναι ἐπερωτῶν.

Ο κ. Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) παρατηρεῖ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δύναται νά ὁμιλήσῃ οἰκονομικῶς στιγμὴν θέλει.

Π. Τσαλδάρης. Κανονικὸν εἶναι νά δοθῇ πρῶτον ὁ λόγος εἰς τοὺς ἐπερωτῶντας.

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ὁ κ. Βουλευτὴς Βάλτου ὁμιλήσας ἐπὶ δύο ὥρας καὶ ὀρθὸν εἶναι νά τοῦ δοθῇ ἀπάντησις διὰ νά φωτισθῇ ἡ Βουλὴ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἀπαντήσωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους μὴ ἐπὶ μόνον.

Ο κ. Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ ἐπερωτῆσις τοῦ κ. Στράτου τὴν ὁποίαν οὐθέτησαν καὶ ὑπεγράψαν καὶ ἄλλοι βουλευταὶ περιλαμβάνει 4 σημεία εἰς τὰ ὁποῖα θ' ἀπαντήσῃ εἰδικῶς ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου. Διὰ τοῦ πρώτου σημείου ἐπερωτᾷ ποῖον προορισμὸν ἐκτελεῖ ἡ ἑταιρία «Προμηθεὺς» ἡ ἀναλαβούσα δύναμις συμβάσεως τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἐθνικῆς ὁδοποιΐας, δεδομένου ὅτι ὁ κύριος λόγος, δι' ὃν προσεκηρύχθη δημόσιος διαγωνισμὸς δύναμις τοῦ νόμου, ἦτο ἡ ἐξεύρεσις καὶ αὐτομολόγησις τοῦ απαιτουμένου πρὸς τοῦτο δανείου, ὅρου τοῦ ὁποῖου ἀπηλλάγη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἑταιρία. Νομίζω ὅτι ἡ ἐπερωτήσις στηρίζεται

ἐπὶ πεπλανημένης βάσεως, διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπῆλλαξε τὴν ἀνάδοχον ἑταιρίαν τῆς ὑποχρέωσιν νά μεσολαβήσῃ διὰ δάνεια. Παραμένει ἀνερχία ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἑταιρίας, ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο συμφέρον καὶ προσήκον νά ἀνατεθῇ ἡ διαπραγματεύσις ἐνὸς ἐξωτερικοῦ δανείου εἰς ἰδιώτην, ἀλλὰ ὅτι ἔπρεπεν αὐτὴ νά μείνῃ ἀπόλυτος ρυθμιστὴς τῆς πολιτικῆς τῆς ἐν σχέσει μὲ τὰ δάνεια. Ἡ συμβατικὴ ὑποχρέωσις τῆς ἑταιρίας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς παραμένει ἀνερχία, ἐπομένως νομίζω ὅτι αἰρεται ἡ προϋπόθεσις ἐφ' ἣς στηρίζεται ἡ ἐπερωτήσις. Συνεπῶς δὲ δὲν μένει οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς ἑταιρίας. Ἐκ τῶν 2,525 χιλιομέτρων τῶν ὁρισθέντων ἀχρι τοῦδε ὡς κατασκευαστέων ἐγένετο ἑναρξίς ἐργασιῶν εἰς 1500 περίπου χιλιομέτρα, συνεπληρώθησαν τὰ χωματουργικὰ ἔργα εἰς 1200 περίπου χιλιομέτρα ἀντιστοιχοῦντα κατ' ἀνάγκην μὲ συμπληρωμένην ὑποδομὴν ἐπὶ 790 περίπου χιλιομέτρων καὶ συνεπληρώθη ἡ σκιρστρώσις εἰς 175 περίπου χιλιομέτρα. Ἡ μέση χιλιμετρικὴ δαπάνη πλήρους μὲν ὑποδομῆς ἀνευ σκιρστρώσεως ἀνῆλθεν ἀχρι τοῦδε εἰς 750 χιλιάδας περίπου δραχμῶν, τῶν δὲ σκιρστρώσεων εἰς 300 περίπου χιλιάδας. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τμημάτων εἰς 350 περίπου χιλιομέτρα ἡ δαπάνη πλήρους ὑποδομῆς ὑπολογίζεται ὅτι περιορίσθη κατὰ χιλιόμετρον εἰς ποσὸν μικρότερον τῶν 500,000 δραχμῶν εἰς 290 περίπου χιλιομέτρα ἀνῆλθε κατὰ χιλιόμετρον εἰς ποσὸν μεταξὺ 500,000 δραχμῶν καὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου εἰς 150 δὲ χιλιομέτρα ἡ δαπάνη πλήρους ὑποδομῆς ἀνῆλθεν ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον. Ἀντιστοιχῶς αἱ σκιρστρώσεις ἐστειλίσαν εἰς 88 περίπου χιλιομέτρων κατὰ τῶν 250 χιλιάδων δραχμῶν κατὰ χιλιόμετρον, εἰς 48 χιλιομέτρα μεταξὺ 250 καὶ 500,000 δραχμῶν, εἰς 39 χιλιομέτρα ὑπερέβησαν τὰς 500,000 δραχμῶν. Αἱ μέσαι ἀχρι τοῦδε ἐκτιμηθεῖσαι δαπάναι ὑπερβαίνουν ἀτυχῶς τὰς ἀρχικὰς προβλέψεις περὶ τῆς δαπάνης ἡ ὁποία θὰ ἀπαιτεῖτο κατὰ μέσον ὅρον, δι' ἑκάστον χιλιόμετρον νέας ὁδοῦ καὶ ἣτις δαπάνη ὑπολογίζετο κατὰ τὰς προβλέψεις ἐκεῖνας εἰς 800 περίπου χιλιάδας δραχμῶν.

Οὕτω ἐν ἀποδεδειγμένῳ εἰς τὴν ἐκτελέσει τῆς κατασκευῆς μόνον τῶν ὁδῶν ὧν τμήματα ὠρεώθησαν ἤδη ὡς κατασκευαστέα διὰ τῆς ἑταιρίας «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» καὶ ὑπολογίσωμεν ὡς μέσην τιμὴν χιλιμετρικοῦ κόστους τὸ ἐν ἑκατομμυρίων συμπληρώσεως δὲ ἡμιτελῶν τμημάτων δραχμὰς 350,000, λαμβάνομένου ὑπ' ὅψιν ὅτι ἀνετέθη τῇ ἑταιρίᾳ ἡ κατασκευὴ 2,160 χιλιομέτρων νέων ὁδῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις 365 χιλιομέτρων ἡμιτελῶν καὶ ὅτι πρὸς ὁλοκληρῶσιν τῆς κατασκευῆς τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν παραλειπομένων τμημάτων τινῶν τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ δὲν τυγχάνει πρὸς τὸ παρὸν ἀπολύτως ἐπιτελεσμένη, θὰ ἀπαιτηθῇ ἀκόμη ἡ κατασκευὴ 1,760 περίπου χιλιομέτρων νέων ὁδῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις 200 χιλιομέτρων ἡμιτελῶν, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ ἐν συνόλῳ ποσὸν 4,117,750,000 ἢ 10,980,667 ληρῶν περιλαμβανομένων καὶ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων δαπανῶν. Καὶ μετὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν θὰ ἀπομένῃ πρὸς κατασκευὴν μῆκος 1,500 χιλιομέτρων ἀκατασκευάστων ἐθνικῶν ὁδῶν καὶ 300 χιλιομέτρων ἡμιτελῶν ὧν ἡ συνολικὴ δαπάνη μὲ μέσην χιλιμετρικὴν τιμὴν κατασκευῆς 1 ἑκατομμυρίου δραχμῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1,800,000, μὲ τοιαύτην δὲ 800,000 θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1,400,000 δραχμῶν.

Συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι εἰς τὸ ποσοστὸν τῆς ἑταιρίας πρέπει νά ὑπολογισθῶν τὰ τέλη χαρτοσήμου, ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν τὸ προερχόμενον ἐκ συμβατικῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἀναδόχου ἑταιρίας πρὸς τρίτους.

Ο κ. Α. Βεργόδης. Νὰ τοὺς στελλομεν εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν.

Ι. Κούνδουρος. Νὰ ἐξηγηθῇτε περισσύτερον κ. Ὑπουργέ.

Κ. Βουδούρης. Δίδοται δηλαδὴ λύτρα.

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Διεξήγαγον διαπραγματεύσεις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. μὲ τὴν ἀνάδοχον,

ἀλλὰ δὲν εὗρον καμμίαν κακοπιστίαν τῆς ἑταιρίας, ἀλλὰ μόνον συμβατικὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τρίτους.

Ι. Κούνδουρος. Εἶναι θεμιτὰ:

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Κατήρτισα νομοσχέδιον προβλεπόν περὶ ἀκυρώσεως τῶν (Χειροκροτήματα). Θὰ τὸ ἐπεξεργασθῇ δὲ ἤδη καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καὶ θὰ τὸ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διατὶ τόση συγγίνησις; Θὰ ὁμιλήσω ἀπουσιζόντος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς χρηματοδοτήσεως καὶ θὰ ἐξηγήσω τότε. . .

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας), συνεχίζων, λέγει ὅτι ἡ ἑταιρία ἔχει τελείως ὁργανωμένον τεχνικὸν προσωπικόν, ἐπίσης δὲ καὶ λογιστικὸν τοιοῦτον. Τὸ Κράτος δὲν ἔμπορεῖ νά ἐπαναπαυθῇ βεβαίως εἰς τὸν ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ἑλεγχον, διότι τὸ συμφέρον τῆς ἑταιρίας δὲν συμπίπτει μὲ τὸ τοῦ Κράτους. Ἀλλ' ἡ ἑταιρία ὑπέχει τὴν ἀστυκὴν εὐθύνην.

Α. Βεργόδης. Μήπως τὴν καλύπτουν οἱ ἐργολάβοι;

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὸ Κράτος, διότι ἀπέναντι αὐτοῦ τὴν εὐθύνην τὴν ἔχει ἡ ἑταιρία. Ἀλλὰ ἔχει καὶ ἡθικὸν συμφέρον νά ἐκτελεσθῶν καλῶς τὰ ἔργα. Ἀπαντᾷ κατόπιν εἰς ἄλλα σημεία τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Στράτου καὶ τονίζει ὅτι ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἑταιρίας εἶναι ἀναγκαῖα συνέπειαι τῆς συμβάσεως. Ἐπακολουθεῖ μακρὰ διλογικὴ συζητήσις περὶ τῆς ἀναλήσεως τῶν τιμῶν παρεμβάσεων δὲ ὁ κ. Καραγκιωνιώτης λέγει ὅτι ὅλαι αἱ συμβάσεις τῆς δικτατορίας ἔχουν ἀνάλυσιν τιμῶν ὅταν καὶ αἱ προηγουμέναι καὶ αἱ μετ' αὐτάς μέχρι τῆς συμβάσεως Μακρῆ.

Ο κ. Ι. Βαλαλᾶς λέγει ὅτι εἶναι ἀνεκρεῖς ὅτι αἱ παλαιαὶ συμβάσεις ἐκόστιζον περισσότερον ἀπὸ τὴν σύμβασιν Μακρῆ.

Ο κ. Α. Παπαθανάσης λέγει ὅτι αἱ παλαιαὶ συμβάσεις εἶναι κατὰ 4 ὁ) μικρότεραι ἀπὸ τὰς τῆς δικτατορίας καὶ 27 ὁ) ἀπὸ τὴν σύμβασιν Μακρῆ.

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ διὰ τὸ πλεονέκτημα αὐτὸ δὲν δύναμαι νά εἰπω τίποτε διάφορον παρ' ὅτι καὶ διὰ τὰ ἄλλα πλεονεκτήματα. Δὲν δύναται συνεπῶς νά ἐξετασθῇ παρὰ μόνον ἐν ἐκπληροῦ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἡ ἀνάδοχος ἑταιρία.

Ε. Βενιζέλος κατόπιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπερωτήσεως, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπερωτᾷται ἐπὶ τῇ βάσει τίνων στοιχείων ἐγένετο ἡ κατανομή τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν, καὶ ἣν προεβλήθη ἡ κατασκευὴ ἐθνικῶν ὁδῶν ἡσσονος σημασίας, ἀντιπαραστέλλει τὰ μακρῶν τὰ τοῦ πρώτου προγράμματος καὶ μετ' αὐτὸ τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων δευτέρου τοιοῦτου, τονίζων, ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν καταρτισμὸν αὐτοῦ ὅλαι αἱ περιστάσεις.

Ε. Βενιζέλος, συνεχίζει, πῶς ἐγέναν τὰ πράγματα καὶ ποῖα ὁδοὶ προσετιμήθησαν.

Κ. Βουδούρης. Φρονεῖτε ὅτι ὅλαι αἱ θεωρηθεῖσαι ὡς κεντρικαὶ ἀρτερίαι ἦσαν προτιμητέαι ἀπὸ ἄλλας ὁδοὺς.

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀναμφισβήτητος.

Κ. Βουδούρης. Τότε ἡ ὁδὸς ἡ παράλληλος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πατρῶν ἦτο ἀπαραίτητος καὶ προτιμητέα.

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ὅσον διὰ τῶν ὁδῶν αὐτῶν συνδέονται μεγάλα διαμερίσματα πρὸς ἄλληλα δὲν δύνασθε νά ἀμφισβητήσητε τὸ ἀπαραίτητον αὐτῶν. Ὑπολογισθὲν λοιπὸν ὅτι θὰ ἦσαν ἀρκετὰ 6,000,000 ληρῶν καὶ ἀκόμη 300,000 ληρῶς διὰ κάθε ὑπερβάσιν. Μετὰ τὸ πρῶτον πρόγραμμα προσετέθη τὸ Συμβούλιον Δημοσίων ἔργων νά καταρτίσῃ τὸ δεύτερον πρόγραμμα καὶ τὸ Συμβούλιον διὰ τοῦ δευτέρου προγράμματος καθώρισε τὴν δυνατότητα κατασκευῆς καὶ καθώρισε μῆκος 997 χιλιομέτρων πλὴν τῶν ἐν Κρήτῃ ὁδῶν. Αἱ ὁδοὶ αὗται τοῦ δευτέρου προγράμματος δὲν εἶναι οὐδὲν ἄλλο παρὰ διαφοροὶ τοῦ γενικοῦ προγράμματος μὲ

τὴν διαφορὰν, ὅτι εἶναι καὶ τμήματα τῶν ἐν αὐτῇ ὁδῶν ἰσῶς ὑποστηρικτῆς ὅτι θὰ ἔπρεπε νά προτιμηθῇ ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἡμιτελῶν ὁδῶν. Ἀλλ' ἐφόσον ὑπῆρχε πρόγραμμα καὶ ἀνερχία, ἦτο φυσικὸν νά ἐπεκταθῶν τὰ ἔργα κατ' ὅλον τὸν μῆκος καὶ εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ χρηματικὸν ποσὸν ἐθεωρεῖτο ἐπικρέες. Τὸ τρίτον πρόγραμμα ἐπηκολούθησε κατ' ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως καὶ περιέλαβε 200 χιλιομέτρα τῶν αὐτῶν ὁδῶν, αἵτινες περιλαμβάνοντο εἰς τὸ γενικὸν πρόγραμμα. Ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας ἐν τῷ θέματι τούτῳ εἶπεν ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν μαθηματικῶς αἱ ἀνάγκαι τῶν κατοίκων οὐδὲ ἡ ἀναλογία τοῦ πληθυσμοῦ. Εἶναι φυσικὸν ὅμως ὅταν πρόκειται περὶ ὁδῶν δι' ὧν συγκοινωνοῦσι μεταξὺ τῶν πολλοὶ Νομοὶ, νά εἶναι δύσκολον νά τηρηθῇ ἡ ἀναλογία τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἀναλογία τῆς χιλιμετρικῆς ἐκτάσεως ἐκαστοῦ νομοῦ. Ὡς πρὸς τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐπερωτήσεως, ἂν θὰ ἐπαρκεσθῇ τὸ ποσὸν τῶν 6,000,000 ληρῶν ἐκ τῆς συγκεντρώσεως τῶν λογαριασμῶν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1930 (καὶ ἐκεῖ θὰ ὁρασηθῶμεν, δηλαδὴ μέσος ὅρος ἐκτελεσθέντων ἔργων καὶ δαπανηθέντων δι' αὐτὰ χρημάτων διότι ἀντιθέτως θὰ συμπεριληφθῶν καὶ προκαταβολαὶ κ.λπ. ὅπως ὑπελόγησεν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος καὶ ἐρρίχεν εἰς ὑπερβολικὸν ἀριθμὸν), μέχρι λέγω τῆς 31 Δεκεμβρίου 1930 ἐξάγεται ἐκ τῶν λογαριασμῶν ὅτι ἐξετελέσθησαν 790 χιλιομέτρα ὁδῶν μὲ πλήρη ὑποδομὴν καὶ ἐδικοπονηθῶν κατὰ χιλιόμετρον κατὰ μέσον ὅρον δραχμὰς 750,000, ἐξετελέσθη ἐπίσης σκιρστρώσεις μὲ μέσον ὅρον δαπάνης 300,000 δραχ. Συνεπῶς ἡ μέση δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 1,050,000 κατὰ χιλιόμετρον. Βεβαίως ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀφίπτεται πολὺ ἀπὸ τὰς προβλέψεις τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων καὶ ἐξήγηται περὶ τούτου τοὺς λόγους καὶ οὗτοι εἶναι πολλοὶ καὶ διάφοροι. Τὸ πρῶτον ποὺ παρουσιάζει κολοσιανὴν διαφορὰν (1,050,000 ἀντὶ 650 χιλιάδων) ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ δαπάνη τῶν 650 χιλ. δραχμῶν ἀπεώρα δαπάνην κατὰ τὸ πλεῖστον ἡμιτελῶν ὁδῶν, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει ἀπεδείχθη ὅτι τοιαῦτα τμήματα ἦσαν ἐλάχιστα, διότι ἦσαν κατασκευασμένοι αἱ ὁδοὶ ἐκ τῆς πολυχρονίου ἐγκαταλείψεως, καὶ πάμπαν τμήματα εἶχον ἀνάγκην νέας χραξέως ἢ ὅπως τὰ μετέβλεπε.

Ἐπομένως τὸ Συμβούλιον ἔπρεπε νά λάβῃ ὡς βάσιν τὰς 750,000 δραχ. κατὰ χιλιόμετρον καὶ ὅχι τὰς 650,000, διότι ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ πράγματα. Δεύτερος λόγος τῆς αὐξήσεως τῆς δαπάνης εἶναι τὸ ἐφαρμοσθὲν πολυτελὲς σύστημα κατὰ τὴν χάραξιν νέων ὁδῶν. Ἐπεδιώχθη δηλαδὴ ἡ χάραξις ἀπολύτως εὐθυγραμμίων ὁδῶν καὶ γρηθῆσαν οὕτω τὰ χωματουργικὰ καὶ λοιπὰ ἔργα, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὰ ὁρεῖνὰ μέρη ἐπεδιώχθη ἡ ἀνετος κυκλοφορία καὶ συνεπῶς οἱ ἐλλομῶ ἦσαν μεγαλύτεροι καὶ ἐντέθεν καὶ οἱ ἐκδοραχισμοὶ καὶ τὰ χωματουργικὰ ἔργα περισσότερα καὶ αἱ ὑποστηρίξεις αὐτῶν δαπανηρότερα. Τρίτος λόγος ἐπενεργῶν αὐξήσιν τοῦ κόστους ἦτο ἡ αὐξήσις τῶν ἡμερομισθίων ἢ ἐπελθοῦσα ἐκ τῆς ἀθροῦς ἐκτελέσεως ἔργων εἰς ὅλα τὰ μέρη.

Κ. Βουδούρης. Ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἡμερομισθίου δὲν ὑπερέβη τὰς 40—45 δραχμὰς, διότι οἱ ἐργολάβοι μεταχειρίζονται καὶ γυναῖκες μὲ 20—25 δραχμὰς.

Δ. Λίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐπῆλθεν αὐξήσις τῶν ἡμερομισθίων. Αὐτὸ τὸ λάχιστον ἀποδεικνύουν τὰ πρωτόκολλα.

Π. Φλώρος. Εἰς τὴν ἡμερὴν δίδουν μόνον 40—45 δραχμὰς καὶ τοὺς κρατοῦν καὶ ἀθιμώτως 3 ὁ) διὰ φάρμακα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νά καταγγελλῇ κάθε ἀπάτη καὶ σὰς ὑπόσχομαι νά ζητήσω τότε ἀνάγκησιν διὰ τὰ πρωτόκολλα ὡς πλαστά.

Κ. Βουδούρης. Καὶ ἐγὼ κατήγγειλα, τονίζει, ἐργολάβους καὶ ἐβεβαιώθησαν ὅλα τὰ καταγγελλόμενα καὶ οἱ φάκελοι εἶναι εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Γ. Στράτος. Εἴπατε περὶ τῆς, κ. Ὑπουργέ ὅτι ἡ ἐπέκ-

Β. Καραπαναγιώτης. (Ἰ. Πουργός Ἑσωτερικῶν). Ελτ

ὅμως διὰ κηρύσσεται εκπαιδευτικὴ καὶ δύναται νὰ χάσῃ καὶ τὴν ἐγγύτην.

Α. Παπαθανάσης. Καὶ ἡ ἀναστολή τὴν ὁποίαν ἐδώσατε, κ. Ἰπουργέ, εἶναι συγκάλυψις τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως. Ἀφοῦ ἐπὶ ὁλόκληρον τριακοντάμηρον διεχειρίσθη ἡ Κυβέρνησις τὸ ζήτημα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὁδοποιητικῶν ἔργων ἔρχεται σήμερον, ὡθουμένη ὑπὸ τῆς ἐπερωτήσεως ἡμῶν, νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι ὁ μὲν συμβατικὸς δεσμός τῆς Ἀναδόχου πρὸς χρηματοδότην παραμένει ἀρρηκτός καὶ ἀπλῶς ἀνεστάλη, ἀλλὰ χωρὶς αὐτὴν, ἥτις ἐχορήγησε τὴν ἀπὸ διετίας ὑφισταμένην ἀναστολήν ταύτην, κηδόμενη τοῦ δημοσίου χρημματος νὰ ἀξιώσῃ ἀπὸ τῶν Ἀναδόχων, ὅπως δεχθῇ καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ποσοστοῦ τῶν κερδῶν ποὺ λαμβάνει κατὰ τὸ ποσοστὸν τὸ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν προμήθειαν τοῦ μὴ χορηγηθέντος δανείου. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Ἀναδόχου ἐκ τῆς χορηγήσεως τοῦ δανείου, ἔπρεπε νὰ ὑπολογίσῃ ὅτι δὲν εἶναι τὸσον ἀπλοῦν καὶ αὐτοτελές οὔτε ἀσχετον πρὸς τὴν καθόλου οἰκονομικὴν βάσιν τῆς συμβάσεως, ὥστε μετὰ τῆς εὐκολίας νὰ τὸ ἀποφασίσῃ ἡ Κυβέρνησις.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅταν ἡ εἰσηγηθεῖσα τὸ σύστημα εἰς τὴν Βουλὴν Κυβερνήσις ἐμελέτα τὴν ἐπαρμολογίαν αὐτοῦ, δύο συστήματα εἶχε νὰ ἀκολουθήσῃ, ἢ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἔργων τῆς ὁδοποιίας δι' αὐτοτελοῦς καὶ ἀνεξαρτήτου αὐτῆς δανείου, ἢ τὸν συνδυασμὸν καὶ σύνδεσιν τοῦ προωρισμένου δι' αὐτὴν δανείου ἀμέσως μετὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων. Ἡ δι' ἀδεσμεύτου καὶ αὐτοτελοῦς δανείου ἐκτέλεσις τῶν ἔργων δὲν ἐκρίθη σκόπιμος διότι πλείστα καὶ διδακτικὰ τοῦ παρελθόντος παραδείγματα εἶχον περὶ τῆς τύχης τῶν τοιούτων δανείων τὰ ὅποια εἰς πρώτην ἀνάγκην τῶν Προϋπολογισμῶν θὰ ὤδουν πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ. Περιορίσθη ἐπομένως καὶ εὐλόγως εἰς τὸ ἕτερον σύστημα τῆς συνυπόστασης καὶ συνδέσμου δανείου καὶ ἔργων. Διὰ τοῦτο μάλιστα τὸ πρῶτον τοῦ Νόμου ἄρθρον εἶχε τοιαύτην διατύπωσιν ὥστε νὰ ἐμφανίζετο σαφῶς ὡς κύριον τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἀντικείμενον ἢ χορήγησις τοῦ δανείου καὶ ἀκριβῶς χάριν αὐτοῦ δικαιοδοτοῦνται αἱ ἐξαιρητικαὶ ἀσφάλειαι καὶ οἰκονομικαὶ ἐγγυήσεις αἵτινες ἡξιώθησαν ἀπὸ τοὺς συναγωνισθησόμενους καὶ μόνον οὕτω δικαιοδοτοῦνται αἱ ἀληθῶς μεγάλοι ὠφελείαι τοῦ Ἀναδόχου. Διότι ἀκριβῶς τὸ κύριον προσόν τῶν συναγωνισθησόμενων ἦτο ἡ οἰκονομικὴ φερεγγυότης, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν περιορίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἢ δὲ προτίμησις ἐδόθη εἰς τὸν Ἀνάδοχον ἕνεκα ταύτης καὶ οὐχὶ διὰ τῶν τεχνικῶν αὐτοῦ συγκροτήσεων. Διὰ τοῦτον δὲ τὸν λόγον καὶ ὀλιγώτερον ἡρευνήθη ἡ τεχνικὴ συγκροτήσις αὐτοῦ, μὲ ἀρκετὴν δὲ ὑπερβολὴν ἐμπιστοσύνης ἐπαφῆθη εἰς αὐτὸν ἡ καλὴ τῶν ἔργων ἐκτέλεσις μὲ μόνον τὸν κρατικὸν ἐλεγχον.

Ἐνῷ δὲ τοιαύτη ἀπεδόθη σπουδαίτης καὶ τόσαι ἐστηρίχθησαν προσδοκίαι εἰς τὴν οἰκονομικὴν δυναμικότητα τοῦ Ἀναδόχου, ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ ἡ χορήγησις τοῦ δανείου βασικὸν τῆς συμβάσεως ὅρων, ἡ Κυβέρνησις ἀνευ οὐσιώδους λόγου καὶ χωρὶς νὰ θεωρήσῃ ἀναγκαῖον νὰ ἀνακινῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀπόφασιν τῆς αὐτῆς, προέβη εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑποχρέωσης πρὸς χορήγησιν τοῦ δανείου. Ἐπράξε δὲ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ὅχι μόνον παραγνωρίζουσα τὰς μεγάλας ὠφελείας τοῦ ἐργολάβου καὶ τὰς βρεῖας ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ κατὰ παράθεσιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου, διότι κατὰ ρητὴν τοῦ Νόμου διάταξιν ἢ σύμβασιν καὶ αἱ διατάξεις αὐτῆς ἔχουσιν ἰσχύον Νόμου, ἢ δὲ μερικὴ κατάρρησις αὐτῆς διὰ πράξεως τῆς Κυβερνήσεως εἶναι προφανῶς πράξις παράνομος. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως παρενόμησε μὴ ὑποβαλοῦσα εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν τοὺς τροποποιητικούς τοῦ Νόμου ὅρους τῆς συμβάσεως ἐνῷ ἡ τότε Κυβέρνησις εἶχε τὴν εὐθιμίαν καὶ τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῇ τότε ἐξουσιοδότησιν νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς.

Ἐνῷ δὲ ἡ Κυβέρνησις ἀπήλλαξε τὸν ἐργολάβον τῆς χρηματοδοτήσεως, χωρὶς ἢ κατὰστασις τῶν οἰκονομικῶν μας νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν διάθεσιν τοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς ὁδοποιίας ποσού, ἐν

τούτοις δὲν προσέβη καὶ εἰς περιορισμὸν τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν καὶ ἐντοπισμὸν τῶν ἐργασιῶν ἐντὸς τῆς δυναμικότητος τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἀλλ' ἀντιθέτως ἀνευ οὐδαμίας σοβαρῆς μελέτης τῶν πλουτολογικῶν καὶ γεωγραφικῶν ὅρων ἐκαστῆς περιφέρειας προέβη εἰς προτίμησιν ὁδῶν ἀγόνων καὶ ἐλαχίστης σπουδαιότητος παραγκωνίσασα δὲ ἄλλας σπουδαιότητὴς σημασίας ὡς εἶναι αἱ ὁδοὶ Ἀγρινίου—Καρδίτσας, Ναυπάκτου—Λαμίας καὶ ἄλλων. Ἀλλὰ καὶ προέβη εἰς τοιαύτην διασποράν αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν χώραν καὶ κατὰ τμήματα ἐλάχιστα καὶ ἀπολύτως ἀσχετα πρὸς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας, ὥστε ὅχι μόνον ἡ ἀποπεράτωσις αὐτῶν νὰ εἶναι προβληματικὴ καὶ ἀδύνατος, ἀλλὰ καὶ τῶν περατωθησομένων τμημάτων ἢ χρησιμοποίησις ἀδύνατος. Οὕτω δὲ ἐδημιουργήθη ἡ παρατηρούμενη ἀλόγιστος διασπορὰ τῶν ἔργων.

Β. Καραπαναγιώτης (Ἰπουργός Ἐσωτερικῶν). Ποῖα ὁδὸς δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἐλλεικτικὸν πρόγραμμά;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ πρόγραμμα τὸ γενικὸν κατηρτίσθη πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως, συμπεριλαμβάνει τῶν ἀρμοδίων. Δὲν ἀπεμακρύνθη αὐτοῦ.

Α. Παπαθανάσης. Δὲν εἶπον τοῦτο. Ἐκ τῆς διασπορᾶς δὲ ἐδημιουργήθη καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῇ μείνῃ τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ συστήματος τοῦ διεπόντος τὸν νόμον καὶ τὴν σύμβασιν καὶ κατέστη προβληματικὴ ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ὁδῶν. Τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν φορολογικῶν τῶν ὁδῶν ὑπελογίσθησαν εἰς 500 ἑκατομ. Καὶ ἡ ἀξίησις τῶν πόρων τοῦ εἰδικοῦ ταμείου κατέστη ἀδύνατος, διότι μετὰ τριετίαν ὁλόκληρον οὕτε ἔχουσ ὁδοὺ παρεδόθη εἰς κοινὴν χρῆσιν καὶ δὲν εἰσπράχθησαν αἱ προβλεπόμεναι φορολογίαι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπόνησιν τῶν μελετῶν ὁ ἀνάδοχος ἔλαβεν 20.000.000 προκαταβολικῶς εἰσπράττων 20.000 δραχμὰς κατὰ χιλιόμετρον, ἐνῷ ἡ ἐκπόνησις δυσχερεστάτων μελετῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἐν Γερμανίᾳ δὲν ὑπερέβη τὰς 11.000 δραχμὰς. Ἀλλὰ τὸ κακὸν τῆς διασπορᾶς τῶν ὁδῶν χάριν ἐκνοποιοῦσεως τοπικῶν ἀξιώσεων, θὰ ἦδυνάτο βασιμῶς νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἂν αἱ μελέται ἐξέποντο συμφώνως πρὸς τὴν σύμβασιν καὶ τοὺς κανόνες τῆς ἐπιστήμης. Διότι ἡ ἐκπόνησις μιᾶς μελέτης ἐπιστημονικῆς δὲν περιλαμβάνει μόνον τὴν ἀπλὴν χάραξιν, τὴν πασάλωσιν αὐτῆς, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνει καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς δαπάνης καὶ τὸ κόστος μεταφορᾶς προσωπῶν καὶ ἐμπροσθεν αὐτῶν. Ἡ σύγκρισις δὲ τῶν δύο τούτων παραγόντων εἶναι ἐκείνη, ἥτις δίδει τὴν προτίμησιν εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς χάραξιν. Ἡ μελέτη τῆς κινήσεως μιᾶς ὁδοῦ, δίδει τὰ στοιχεῖα καθορισμοῦ τοῦ πλάτους καμπυλῶν αὐτῆς, τῆς ὁρατότητος καὶ στερεότητος τοῦ καταστρώματος αὐτῆς κλπ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων στοιχείων ἔδει ὁ λαμβάνων τὴν γενναίαν αὐτὴν ἀμοιβὴν ἐργολάβος νὰ ἐκπονήσῃ τὰς μελέτας. Ἡ ἀπλὴ πασάλωσις εἶναι ἐργασία χειρωνακτικὴ καὶ ὅχι ἐπιστημονικὴ. Ὁ χαράσσων μίαν γραμμὴν δὲν πρέπει ν' ἀποδίδῃ μόνον εἰς τὴν πασάλωσιν αὐτῆς ἀλλὰ κυρίως καὶ πρωτίστως εἰς τὸ κόστος τῆς κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως αὐτῆς. Ἄν τοιαύτας μελέτας ἐξέποναι ὁ Ἀνάδοχος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων μελετῶν ἐκρίνατο ἡ προγραμματίσις τῶν ὁδῶν καὶ τὰ προγράμματα θὰ ἦσαν ὀλιγώτερον πολυτελῆ καὶ περισσώτερον προσηρμοσμένα εἰς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας καὶ τὰς προβλέψεις ἀσφαλτοῦς πραγματοποιήσεως τῶν. Ὁ νομοθέτης εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν τὴν ἐκτέλεσιν σοβαρῶν μελετῶν διὰ νὰ δώσῃ τοιαύτην ἀμοιβὴν εἰς τὸν ἐργολάβον. Καὶ ἂν λάβωμεν, λέγει, ὡς παράδειγμα τὴν ὁδὸν Ναυπάκτου Μεσολογγίου διὰ τὰ 40 χιλιόμετρα τῆς ὁποίας θὰ δαπανηθοῦν 44.000.000 χωρὶς νὰ ὑπολογίζεσθαι ἡ δαπάνη τῆς κατασκευῆς γερφῶν, Κακῆς Σ. ἄλλας θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην ὅσον ὅσον τῆς εἰσπράξεως διὰ τὴν ἀγόνον αὐτὴν ὁδὸν διὰ τὴν ὁποίαν παρετηρήθη ἐκ τῶν τελευταίων πλημμυρῶν, ὅτι ἡ πολυτέλεια ἐπεδωχθῇ μόνον εἰς τὸ ἐπιστρωμα, ἀφίεται δὲ ὁλόκληρος ἡ Ναυπακτία ἀνευ ὁδοῦ, ὡς καὶ ἡ Βορειοδυτικὴ Ἑλλάς μετὰ τῆς Θεσσαλίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡμποροῦσα νὰ ὑποβά-

Συγκοινωνίας εἶπεν, ὅτι ἐὰν κατήρχετο εἰς τὸ 28 οἶο δὲν θὰ εἶχε κέρδος ἢ ἑταιρία.

Β. Καραπαναγιώτης. Καὶ μέλη τινὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων τὸ εἶπον.

Α. Παπαθανάσης. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἐγένοντο τὰ ἔργα μέχρι τῆς προχθῆς ποὺ διετάχθη ἡ ἀναστολή. Ἀλλὰ ὅταν προσθέσεται καὶ τὰς καταχρήσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται καὶ εἰς βάρος τοῦ χρημματος τοῦ λαοῦ καὶ εἰς βάρος τῶν ἔργων δὲν ἡμποροῦν νὰ θεωρηθῶν ἀδικαιολόγηται αἱ πῆλκι, αἱ προκλαδοῦσαι τὴν δυσφορίαν τῆς κοινῆς γνώμης, ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἰδιοτελῶν ἐπιτηδῶν τῶν διαμέσων προσώπων.

Γ. Καφαντάρης. Ἐννοεῖται τῆς τεχνικῆς ἑταιρίας;

Α. Παπαθανάσης. Ἐννοῶ καὶ τοὺς παρεμβαίνοντας ὡς μεσίτας μεταξὺ τοῦ ἐργολάβου καὶ ἑταιρίας ἐπ' ἀμοιβῇ.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ κ. Ἰπουργός γνωρίζει ἂν ὑπάρχουν διάμεσα πρόσωπα;

Δ. Αἰγυίας (Ἰπουργός τῆς Συγκοινωνίας). Διὰ νὰ ἰσχυρισθῇτε αὐτὸ πρέπει νὰ ὑποστηρίξετε ὅτι τὸ 16 οἶο εἶναι ὑπερβολικόν. Ἀλλ' ἔχουμεν καὶ τὴν γνώμην τῶν ἐμπειρογνοῦν τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων ὅτι εἶναι μικρὸν καὶ πρέπει νὰ γίνῃ 18 οἶο.

Γ. Στράτος. Διὰ τὸ 16 οἶο ἀπεφάνθη παμφηρεῖ τὸ Συμβούλιον ὅτι ἔχει καλῶς.

Δ. Αἰγυίας. Παμφηρεῖ ὅτι καλῶς ἔχει κατὰ μεγάλην ὁμῶς πλειοψηφίαν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ 18 οἶο.

Γ. Καφαντάρης. Ἰπάρχουν πλὴν τῶν τεχνικῶν ἐταιρειῶν καὶ ἄλλοι ὑπεργολάβοι;

Α. Βερδέλης. Ἀσφαλῶς ναι.

Δ. Αἰγυίας. Ἀρχικῶς ἦσαν 10 αἱ ὑπεργολάβοι, σήμερον εἶναι 27.

Γ. Στράτος. 31.

Π. Φλώρος. Εἰς τὴν Κόνιτσαν ἐδόθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων εἰς τὴν ἑταιρίαν «Κάδμος» καὶ αὐτὴ ἔδωκε εἰς διαφόρους τὴν ἐκτέλεσιν ἐνὸς καὶ δύο χιλιομέτρων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ἐὰν ἕνας ἐργολάβος δώσῃ τὴν κατασκευὴν εἰς ἄλλον, δὲν εὐθύνεται ἡ ἑταιρία.

Γ. Καφαντάρης. Μὰ εἶναι κατάχρησις.

Ὁ κ. **Π. Φλώρος** λέγει, ὅτι αἱ ἐργαταὶ τυραννοῦνται εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ἀφοῦ φορολογοῦνται ἀπὸ τὸν ἐργολάβον καὶ μὲ 3 οἶο διὰ κινίνο, καὶ καταντᾷ νὰ τρώγουν, ὅτι ἔτρωγε τὸ μεταγωγικὸν εἰς τὰ παλὰ χρόνια.

Δ. Αἰγυίας (Ἰ.π. Συγκ.). Τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἐργατῶν εἶναι 50-56 δραχ.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** ἐρωτᾷ ἐὰν ἐλήφθησαν μέτρα νὰ περιορισθῇ ἡ ἑταιρία εἰς τὰς ὑπεργολαδικὰς ἐταιρίας, αἵτινες ἀπετέλουν μέρος τοῦ συγκροτήματος τῆς ἑταιρίας Μακρῆ, ὅταν ἀνέλαβε αὐτὴ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Ἡ ἑταιρία ἀνέλαβε τὰ ἔργα διότι παρουσίαζε δύο σπουδαίους ὅρους, ὅτι δηλ. εἶχε χρηματοδοτῆν μίαν Τράπεζαν καὶ συγκρότημα τῶν καλύτερων ἐργοληπτικῶν ἐταιρειῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ἐφόσον ἡ ἑταιρία ἡδύνατο νὰ εὖρη καὶ ἄλλους ἐργολάβους καλῶς ἐπράξε. Ἡ ἑταιρία Μακρῆ σήμερον εἶναι ἡ καλύτερον ὁργανωμένη διότι ἔχει 100 μηχανικούς, ἐνῷ ὅταν ἀνέλαβε τὰ ἔργα ἡτὸ ἐμπορικὴ ἑταιρία. Μὰς διευπατήθησαν παράπονα ἀπὸ ἑλὴν τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν εἶχαμε κανένα λόγον νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν κ. Μακρῆν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναλήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ εἰς ἄλλους ὑπεργολάβους. Ὁ Ἀγγλὸς ἀρχιμηχανικὸς ὁ ὁποῖος εἶναι ἐπὶ κεφαλῇ τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἑταιρίας δι' ὑπομνήματός του λέγει ὅτι ἡ ἐγκατεστάσις περισσώτερων ἐργολάβων διὰ τὴν ὁποίαν ἐπέμενε χάριν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἐντὸς τῆς ὁρισμένης προθεσμίας δὲν ἐξτελέσθη, διότι ἦτο δεσμευμένος ὁ κ. Μακρῆς ἀπέναντι τῶν 9 αὐτῶν, ἐταιρειῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** καταλήγων ἐμὶλει περὶ τῆς κακῆς συγκοινωνίας τῆς ἰδιοτελείας τοῦ ἐπαρχίας καὶ τονίζει ὅτι προτιμώτερον ἦτο νὰ ἐλαμβάνετο δι' αὐτὴν πρόνοια παρὰ διὰ

τήν αεροπορίαν περί της οποίας μεριμνῶμεν χάριν της εξυπη-
ρετήσεως ὀρισμένων προνομιστῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐγκατα-
λείπεται εἰς ὁλόκληρος πληθυσμὸς εἰς τοιαύτην δυστυχίαν
καὶ κατάστασιν πολιτισμοῦ, ὥστε ὅχι μόνον νὰ στερεῖται ἀλλὰ
καὶ νὰ ἀγνοῇ τὴν εἰκόνα τοῦ τροχοφόρου. Νὰ μένη καθ' ὅλους
τοὺς χειμερινούς μῆνας ἐν ἀποκλεισμῷ, λόγῳ τῆς παντελοῦς
ἐλλείψεως γεφυρῶν ἐπὶ τοῦ διαρρέοντος τὴν περιφέρειαν ἐκεί-
νην ποταμοῦ Ἀχελώου καὶ τῶν πολλῶν χειμάρρων καὶ ρευ-
μάτων, ὡς εἶναι μὲν μέρος τῶν ἐπαρχιῶν Τριχωνίας καὶ
Βάλτου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ἀφίστε τοὺλάχιστον εἰς τοὺς κουμ-
μουνιστάς νὰ λέγουν αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ο κ. Α. Παπαναστασίου παρκαλεῖ νὰ ἀναδελθῇ ἡ συ-
ζητήσις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Δὲν δέχεται τὴν ἀναβολήν.

Α. Παπαναστασίου. Λέγει ὅτι κατέβαλε πᾶσαν προσ-
πάθειαν νὰ μὴ ψηφισθῇ ἡ σύμβασις, ἥδη δὲ ἐφόσον τὰ ἔργα
ἐγιναν, καθ' ὃν τρόπον ἐγιναν προκαλοῦντα τὰς διαμαρτυρίας,
εἶναι ἀπαράιτητον νὰ ἀλλάξῃ τὸ σύστημα τῆς ἐκτελέσεως
προκειμένου νὰ συνεχισθοῦν αὐτά. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων
δὲν γίνεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ἀναλαβοῦσαν ἐταιρίαν, νὰ
ὀργανώσῃ δὲ τὸ Κράτος ὑπηρεσίαν ἐπιβλέψεως καὶ ν' ἀναλα-
βῇ ἡ ἐταιρία τὴν εὐθύνην τῆς συντηρήσεως τῶν ἔργων ἐπὶ
πενταετίαν. Ἐπιβάλλεται, λέγει, ἔστω καὶ ἀργὰ τώρα νὰ με-
ταβληθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Λέγει ὅτι μία ἀθῶα διαμαρτυρία του, ἡ
ὅποια συμπίπτει μὲ τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπρο-
κάλεσε τὴν ὀργὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπεν
ὅτι εἶναι ὁ μόνος ὁ ἔχων ὀλιγώτερα δικαιώματα ἀπὸ τοὺς ἄλ-
λους νὰ διαμαρτυρεῖται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Αὐτοῦμαι δι' αὐτὸ ποῦ εἶπα, ἀλλ'
ἦτο φυσικὸν ἀφοῦ κατηγόρουμαι τόσῃν ὥραν, διὰ τὴν σύμβα-
σιν τὴν ὅποιαν ὑπεγράψατε σεῖς, νὰ θυμώσω.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἡ σύμβασις ἐψηφίσθη ἐπὶ Οἰκουμενικῆς
Κυβερνήσεως, κατόπιν ἀποφάσεως ὅλων τῶν κομμάτων καὶ
πρὸ παντός τοῦ Διευθύνοντος καὶ τότε τὰς τύχας τοῦ ἔθνους,
Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Ε. Μαλαμίδης. Ἡὸς Ὑπουργὸς τὴν ὑπέβαλε :

Σ. Ταλιαδοῦρος. Εἰσῆλθῃ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευ-
θεροφρόνων κοινῇ ἐπινεύσει ἐπὶ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως.
Καὶ μάλιστα εἰσῆλθῃ τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ὁ κ. Μπακόπου-
λος τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως. Δὲν μπορεῖτε, λοιπόν, κύ-
ριε Πρωθυπουργέ νὰ μοῦ πῆτε....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ὅχι, ἀλλ' εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ πῶ
καὶ σὺ Βροῦτε :

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ὁ νόμος ἐστηρίχθη εἰς τὴν χρηματοδό-
τησιν, τοῦτο δὲ ἦτο συνέπεια τῆς ἀτασθαλοῦ πολιτικῆς μας,
διότι δὲν εἶναι πρώτη φορά κατὰ τὴν ὅποιαν δάνειον συναφθὲν
διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων τὸ ἐκαταγράψαμεν. Ἐπὶ Τριετοῦν
συνήθη δάνειον διὰ σιδηροδρομικὰ ἔργα καὶ ἐπὶ Κυβερνήσε-
σεως Φιλελευθέρων δι' ὑδραυλικὰ ἔργα, ἀλλ' ἀμφοτέρω τὰ κα-
τεγράψαμεν.

Α. Παπαδάτος (Ὑπ. Προέδρ. Κυβ.) Κατηναλώθησαν δι'
ἄλλας ἀνάγκας, δὲν κατεφαινόθησαν.

Χ. Ταλιαδοῦρος. Εἴπαμε, λοιπόν, τότε ὅτι θὰ παγωθοῦν
τὰ 6.000.000 λίρες καὶ δὲν θὰ κάμωμεν τὰ ἔργα, τώρα ὅμως
ἀπηλλάχθη ἡ ἐταιρία τῆς υποχρεώσεώς της. Ἡκούσα ὅτι ἐ-
στάλη ἐπιστολὴ τοῦ κ. Χρηστομάνου δι' ἡς ἐδήλου ὅτι ἀπαλ-
λάσσεται ἡ ἐταιρία τῆς υποχρεώσεως τῆς χρηματοδοτήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ὅχι, ὅτι ἀπαλλάσσεται, ἀλλ' ὅτι
δὲν δέχθηκε ἀλλ' ἀξιοῦμεν γνώμην θὰ ὑπάρχῃ
ἡ υποχρεώσις της.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Πάντως ἀπηλλάχθη ἡ Ἐταιρία τοῦ βί-
ρους τῆς ἐξουρέσεως τοῦ δανείου, καὶ θὰ ἔπρεπε τὸ Κράτος
νὰ ζητήσῃ ἀντιστέλλοιμάν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ βάρους
τοῦτου, τὸ ὅποιον θὰ ἀνῆρχετο εἰς 2 ὅλο, καὶ τοῦτο δὲν εἶ-
ναι καὶ γνώμη ἰδική μου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημ.

ἔργων, ἡ ὅποια διετυπώθη εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ τοῦ ἔτους
1929.

Ε. Κουλουμβάκης. Φαίνεται ὅτι διδότε μεγάλην σημα-
σίαν εἰς τὴν λέξιν χρηματοδοτήσις, ἐνθὺ δὲν ἔχει τοιαύτην.

Ο κ. Σ. Ταλιαδοῦρος συνεχίζων λέγει, ὅτι μέμφεται τῆς
Κυβερνήσεως διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀναλογίας τῆς κατασκευῆς
τῶν ἔργων εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας. Ὅταν συνεζήτητο ἡ
σύμβασις, ἐπρωτάθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ
προστεθῇ διάταξις, διὰ τῆς ὁποίας ἡ διαφορά τῶν ἔργων ἀπὸ
τὴν μίαν ἐπαρχίαν εἰς τὴν ἄλλην νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὸ 20 ὅλο.
Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἐγένετο συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ
καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἀνέγνωσεν ὅτι ἡ προ-
πολογία τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο δικαία, ἀλλὰ προσέθεσεν ὅτι δὲν
ἦτο δυνατόν νὰ δεσμευθῶσιν αἱ χεῖρές της διὰ τῆς ταύτης
διάταξεως ἐν τῷ νόμῳ, διότι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κινηθῇ ἐπὶ
τοῦ πλαισίου τοῦ νόμου, ἐγένετο ὅμως ἐρμηνευτικὴ δήλωσις,
ἡ ὅποια ἀνεγράφη εἰς τὰ πρακτικὰ, κατὰ τὴν ὅποιαν θὰ προ-
ετιμῶντο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων αἱ νέαι χῶραι, καὶ ἡ
Κυβέρνησις θὰ προσπαθῇ νὰ τηρήσῃ τὴν διαφορὰν τοῦ 20 ὅλο
εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν ἔργων τῶν κατασκευασθησόμενων εἰς
τὰς διαφόρους ἐπαρχίας.

Ο κ. Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ
ὅτι, προκειμένου νὰ γίνῃ μία μεγάλη ἐθνικὴ ὁδὸς, δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ τηρηθῇ ἡ ἀναλογία αὕτη.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Πάντως θὰ ἔπρεπε νὰ τηρηθῇ ἐν μέ-
τρον, ἵνα μὴ γεννῶνται τὰ δικαιολογημένα παράπονα τῶν δια-
φόρων ἐπαρχιῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν νομίζω ὅτι μᾶς κατῇ-
γορεῖτε ὅτι παρεβιάσαμεν τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος λέγετε ὅτι εἶχε
αὐτὴν τὴν ἐννοίαν. Ἐπιθέτω ὅτι ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Συγ-
κοινωνίας ἐξεδήλωσε μόνον τὴν πολιτικὴν του, καὶ δὲν μᾶς
δεσμεύει ἡ ὑπόστασις του αὕτη.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἀναγράφεται τοῦτο ὡς ἐρμηνευτικὴ δή-
λωσις εἰς τὰ πρακτικὰ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μᾶς εἶπατε ὅτι ὁ τότε Ὑ-
πουργὸς δὲν ἐδέχθη τὴν διάταξιν αὕτην.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Εἶναι ἐρμηνευτικὴ δήλωσις συναφῆς
πρὸς τὸν νόμον. Συνεχίζων λέγει, ὅτι δὲν ἱσχυρίζεται ὅτι αἱ
ὁδοὶ πρέπει νὰ γίνων ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἀναλογίαν αὕτην,
διότι αἱ ἀνάγκαι τῆς συγκοινωνίας εἶναι πολλαπλᾶι, ἀνάγκαι
παρὰγωγικαί, ἀνάγκαι στρατιωτικαί κλπ., ἀλλὰ πάντως δὲν
θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ μεγάλη διαφορά, ἡ ὅποια ὑπάρχει εἰς
τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, εἰς τὴν Λέσβον π. χ., ἡ ὅποια εἶχε ὁδὸς
μῆκους 163 χιλιομέτρων, κατασκευάζονται σήμερον καὶ ἄλλα
80 χιλιομέτρα, ἐνθὺ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρδίτσας, ἡ ὅποια εἶχε
μόνον 40 χιλιομέτρα, δὲν ἐκτελοῦνται, παρὰ μόνον 30 χιλιο-
μέτρα, ὅσα εἶναι ἡ ὁδὸς Ἀργινίου—Καρδίτσας, καὶ 25 χιλιο-
μέτρα ἡ ὁδὸς Τρικινίων—Καρδίτσας. Δηλαδή μίαν ἐπαρχίαν
τοῦ Κράτους, ἡ ὅποια ὑπερβαίνει κατ' ἔκτασιν τὴν Λέσβον
κατὰ τὸ διπλάσιον, ἔχει τὸν ἡμισὺ ἀριθμὸν χιλιομέτρων ἀπὸ
τὴν Λέσβον. Ἡ ἰδίᾳ διαφορά ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἐπαρχίας
Τρικινίων καὶ τῆς ἐπαρχίας Λέσβου, ἐνθὺ ἠδύνατο ἡ Κυβέρ-
νησις νὰ τηρήσῃ ἕνα μέτρον μεγαλύτερᾳ δικαιοσύνης.
Ῥον σημειῶν, κατὰ τὸ ὅποιον εἶναι ἀξιόμιμτος ἡ Κυβέρνη-
σις, εἶναι τὸ ὅτι ἐδόθη ὑπερβολικὸς ἀριθμὸς χιλιομέτρων εἰς
αὐτήν, τὴν Ἐταιρίαν νὰ κατασκευάζῃ. Ἐδόθησαν 2.300 χιλιομέ-
τρα διὰ νὰ κατασκευασθῶσιν εἰς 3 ἔτη.

Β. Καπαθαναγιώτης (Ὑπ. Ἐσωτ.) Ἡ προθεσμία τῶν 3
ἐτῶν ἐδόθη διὰ τὸ δάνειον διότι τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ δανεί-
ου εἶναι 2 ἐκατ. λίρες, συνεπῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν 3 ἐτῶν εἶναι ἀ-
ριθμὸς ἐνδεκτικὸς.

Ο κ. Σ. Ταλιαδοῦρος συνεχίζων, ἀναπτύσσει τὰς ἀφο-
ρα ἀρθροῦ τοῦ νόμου καὶ τῆς συμβάσεως καὶ λέγει ὅτι ὑπάρχει
διάταξις διὰ τὴν ὅποιαν ὁ ἐλεγχὸς τοῦ ἔργου θὰ ἀνετίθετο
ἡ εἰς μίαν νέαν καταρτισθῆσάν ὑπηρεσίαν, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν
κακῶν τὰ ὅποια ἀνερρέθησαν ἐνταῦθα εἶναι ὅτι ὁ ἐλεγχὸς τῶν
ἔργων ἀνετίθη εἰς τοὺς μηχανικούς τοῦ δημοσίου. Εἶναι γνω-

στὸν ὅτι ὑπάρχει τεράστιον ἑλλειμμα εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν
δημοσίων ἔργων καὶ εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ἡ ὑπηρεσία
αὕτη εἶναι ὑπερβολικὰ ἐπιθεωρημένη. Δὲν ὑπάρχει τίποτε εἰς
τὸ ὅποιον νὰ μὴ εἴναι ἀναμεμιγμένοι καὶ οἱ μηχανικοί. Ἀποῦ
λοιπὸν ἡ ὑπηρεσία εἶναι τόσον πολὺ θεθαυμένη καὶ ὁ νόμος
ἐχορήγησε εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα νὰ ἰδρύσῃ ἰδίαν
ὑπηρεσίαν ἐλέγχου π. χ. Ὑπουργὸς διὰ νὰ κάμῃ μίαν μικρὰν
οἰκονομίαν, ἡ ὅποια εἶχε τόσα κακὰ ἀποτελέσματα, ἀνέθεσε
τὸν ἐλεγχὸν εἰς τοὺς μηχανικούς τῶν δημοσίων ἔργων. Ὁ ἐ-
λεγχὸς εἰς 300 τὰ Κράτη στοιχίζει περίπου 3 ὅλο ἐπὶ τῆς
ἀξίας αὐτῶν ἀλλὰ ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι δαπάνη παραγωγικὴ
δαπάνη ἐπιθεωρημένη.

Δ. Δίγκας (Ὑπ. Συγκ.) Ὁμιλεῖτε περὶ ἀνεπαρκείας ἐλέγ-
χου, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ὁμολόγησε κακοτεχνίαν διότι ὁμολήσατε
περὶ σφαλμάτων μελέτης καὶ ὅχι περὶ σφαλμάτων κατα-
σκευῆς.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Πάντως ἔπρεπε νὰ προσληφθῶσιν 12
μηχανικοὶ μὲ μισθὸν 30 χιλ. ὅρ. μηνιαίως δι' ὁρισμένον χρο-
νικὸν διάστημα. Θὰ εἶχατε δὲ δι' αὐτοὺς μίαν δαπάνην 1 ὅλο
ἀντὶ τῶν 3 ὅλο ὅσα εἶναι παντὸς ἡ δαπάνη τοῦ ἐλέγχου διὰ
τῆς δαπάνης δὲ ταύτης θὰ εἶχατε μίαν καλὴν ἐκτέλεσιν τῆς
ὁδοποιίας καὶ θὰ εἶσθε ἥσυχος, ὅτι οἱ μηχανικοὶ οὗτοι θὰ ἐ-
καμν καλὰ τὸ ἔργον των, ἐνθὺ σήμερον ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀπο-
τέλεσμα νὰ στοιχίσουν οἱ ὁδοὶ 1.500.000 κατὰ χιλιόμετρον
ἐνθὺ εἶχαμε ξεκινήσει μὲ δαπάνην 550.000 κατὰ χιλιόμετρον.

Δ. Δίγκας (Ὑπ. Συγκ.) Δὲν εἶναι 1 1/2 ἐκατομμύριον ἀλ-
λὰ 1050.000.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἀνῆλθεν ἡ δαπάνη εἰς 1 1/2 ἐκατομ-
μύριον. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Συμβούλιον τῶν δημοσίων ἔρ-
γων εἶχεν ἀπορριπτῇ ὅτι τὸ 26 ὅλο εἶναι ὀλίγον καὶ ἔπρεπε
νὰ γίνῃ 28 ἀλλὰ τότε συνεπῶς θὰ ἐνσχυρῇ τὸ σμῆνος τῶν
ἐργολάων καὶ ὑπεργολάων. Πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ λά-
βῃ μέτρα διότι εἶναι κοινὸν μυστικόν, ὅτι τὰ χιλιόμετρα ἐν
Ἀθῆναις μετεβλήθησαν εἰς χρηματιστήριον καὶ τοῦτο εἶναι
ἀπόδειξις. ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα ἔνεκον ἐλλείψεως ἐλέγχου ἐπι-
τρέπου ἀθέμιτα κέρδη εἰς τοὺς ἐργολάους εἰς θάρος θεαταῖς
τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Α. Μάρκου. Τί σημαίνει ὅτι τὰ χιλιόμετρα ἐγιναν χρημα-
τιστήριον ;

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἐγὼ δὲν εἶμαι Εἰσαγγελεὺς οὗτε ἀνα-
κριτής, ἀλλ' εἶναι κοινὸν μυστικόν ὅτι ἐνέσχυρε σμῆνος ἐργο-
λάων. Ἀλλὰ πλὴν τούτου ὑπάρχει καὶ ἐν ἄλλῳ ζήτημα, τὸ
ζήτημα τῆς προσωρινῆς καὶ ὀριστικῆς παραλαβῆς τῶν ἔργων.
νὰ ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς παραλαβὰς καὶ τὰς προσωρινὰς καὶ τὰς
ὀριστικὰς εἰς τὴν ἐρισθῆσάν ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμίαν ; Ἡ-
μεῖς ψηφίζοντες τότε τὸν νόμον περὶ ὁδοποιίας εἰχομεν ὑπ'
ἐφ' ἡμῖν μὴ νὰ δώσωμεν συγκοινωνίαν εἰς τὰ ἀπρόσιτα μέρη
τῆς Ἑλλάδος, δὲν εἰχομεν σκοπὸν νὰ κάμωμεν ὁδοὺς πολυ-
τελείας τοὺς λεγομένους ὁδοδρόμους διὰ τὰ αὐτοκίνητα.

Ἐχομεν ἀνάγκην ἀπὸ ὁδοὺς πρώτης ἀνάγκης. Ἐχομεν
ἔπειν ἀνάγκην νὰ συνδέσωμεν τὴν Εὐρυτανίαν μὲ τὴν
Θεσσαλίαν, ἀλλ' ὁ ὁδοὺς οὗτος δὲν θὰ ἦτο οὐδεμία ἀνάγκη
νὰ εἶναι πλατύς. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζήτηματος ὑπάρχουν δύο
γνώμαι, ἡ γνώμη ὅτι ἀπὸ γίνεται ἐν ἔργον νὰ γίνῃ θσον τὸ
δυνατὸν τελειότερον, ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη ὅτι ἕνα πτωχὸν Κρά-
τος, ὅπως τὸ ἡμέτερον, δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὁδοῦν τόσων πο-
λυτελῶν. Καὶ τὸ ἐξαγγελλέν σήμερον ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ
τῆς Συγκοινωνίας ὅτι θὰ γίνων ἔργα ὀλιγώτερον πολυτελῆ, θὰ
ἔπρεπε νὰ ἀρχίξῃ νὰ εἶχεν ἐφαρμοσθῇ.

Δ. Δίγκας (Ὑπ. Συγκ.). Ἄν ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη
τῶν 650.000 ὀρχημ. κατὰ χιλιόμετρον ἦτο ἐπαρκής, θὰ εἶσθε
πάλιν τῆς γνώμης νὰ ἐκάμωμεν οἰκονομίαν.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὅχι, ἀλλὰ
θὰ ἔπρεπε ἡ ὑπηρεσία τῶν δημοσίων ἔργων νὰ προσλάβῃ ὅτι
δὲν θὰ ἐπαρκέσουν αἱ 650.000. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις διέπρα-
ξεν ἐν σφάλμα καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς συντηρήσεως τῶν
ὁδῶν, διότι κατὰ τὸ 1928 ἐψήφιστε νόμον, ὁ ὁποῖος ἐτορπίλ-

λισε τὸν νόμον περὶ ἐθνικῆς ὁδοποιίας. Ὁ δὲ νόμος ἐκείνος ἀ-
πετέλεσε παράδειγμα κατὰ τὸ ὅποιον διὰ πρώτην φοράν ὁ
Ἑλληνικὸς λαὸς ἐδέχθη τὴν ἐπαύξεισιν τῆς φορολογίας κατὰ
7 ὅλο διὰ τὴν ὁδοποιάν του, εἰς τὸν νόμον ἐκεῖνον ὑπῆρχε διά-
ταξις δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ εἰσπραττόμενος φόρος ἐκ τῆς
βενζίνης θὰ κατετίθετο ἀνὰ τρίμηνον εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τρά-
πεζαν, διάταξις ἡ ὅποια ἀν ἐτηρεῖτο τὸ ζήτημα τῆς ὁδοποιίας
θὰ ἦτο εἰς ἀνθρώρην κατάστασιν. Ἐζήτησα ἀπὸ τὸν κ. Ὑ-
πουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ μοῦ δώσῃ πίνακα τῶν ποσῶν
τὰ ὅποια εἰσέπραξε τὸ Κράτος ἀπὸ τοῦ 1928 ἐκ τοῦ φόρου
τῆς βενζίνης, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν μοῦ ἐδόθη ἀπάντησις.

Α. Βερδέλης. Ὅριστε, ἰδοὺ ἐγὼ ἔχω ἀντίγραφον.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Σεῖς ἔχετε ἀντίγραφον, ἐγὼ δυστυχῶς
δὲν ἔλαβα. Πάντως ἀν κατετίθετο ὁ φόρος ἐκ τῆς βενζίνης εἰς
τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν καὶ ἀν ἀπετίθετο τὸ 7 ὅλο τῶν φόρων
εἰς τὰ ἐπαρχιακά ταμεία τότε βεβαίως καὶ ἡ συντήρησις τῶν
ὁδῶν δὲν θὰ ἐχώλωνε καὶ τὰ ἐπαρχιακά ταμεία θὰ ἠδύνατο
νὰ ζήσουν.

Ο κ. Α. Βερδέλης ἀναγινώσκει τὰ ποσά, τὰ ὅποια ἔδωκε
τὸ Κράτος ἐκ τοῦ φόρου τούτου.

Α. Μάρκου. Ἰσχυρίζεσθε, κ. Βερδέλης, ὅτι ὁλόκληρος ὁ φό-
ρος τῆς βενζίνης ἀποδίδεται εἰς τὰ ἐπαρχιακά ταμεία.

Α. Βερδέλης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λέγει ὅτι
δίδει τὸν βασικὸν φόρον καὶ ὅχι τὸν πρόσθετον.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγ-
κοινωνίας πρέπει νὰ γνωρίζῃ τί εἰσπράττει τὸ Ὑπουργεῖον
τῶν Οἰκονομικῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ὑπουργείου του, διότι
τὰ χρήματα τὰ ὅποια εἰσπράττει ἐκ τοῦ φόρου τούτου τὸ Ὑ-
πουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν δὲν εἶναι χρήματα τοῦ Κράτους,
ἀλλὰ χρήματα δι' ὁρισμένον σκοπόν.

Συνεχίζων ὁ κ. Ταλιαδοῦρος λέγει ὅτι, ἔχει εἰς χεῖράς του
ἐκθέσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ὁμολογεῖ ὅτι
ὁ φόρος τῆς βενζίνης ἀνέρχεται εἰς 350 ἐκατομμύρια τὸ ἔτος.
Ἐπαρμένως ἐκεῖνο τὸ ὅποιον, λέγει, ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν
εἶναι τὸ ἔξης. Ὅταν νομοθετοῦμεν τὴν ἰδρύσιν ἐιδικῶν ταμείων
ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιθέτωμεν χεῖρα μέγιστον ἐκάστοτε ὡς
Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν ; Καὶ εἶναι δυνατόν αἰφνης, τὸν
φόρον τὸν ὅποιον λαμβάνομεν ἀπὸ τῆς βενζίνης νὰ τὸν δια-
θέσωμεν διὰ τὴν κατασκευὴν ἀτμοσκληνιδίων ; Τοῦτο νομίζω
ὅτι δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐπιβολὴ ὑπὸ τοῦ Κράτους
χερῶν ἀδίκων. Ἐπρεπε τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα ἐκ τῆς
φορολογίας τῆς βενζίνης νὰ εἰσπράττωνται κατὰ τριμηνίαν
διὰ τὴν ὁδοποιάν, ὥστε νὰ μὴ φθάνουν σήμερον φίλοι τῆς
Κυβερνήσεως καὶ μέλη τῆς πλειοψηφίας φυσικὰ νὰ ψέγουν
αὐτὴν ὅπως συνέβη μὲ τὴν ἐκθέσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς
ἐπιτροπῆς.

Εἰς βουλευτῆς. Μὲ ποίαν ἐκθέσιν ;

Σ. Ταλιαδοῦρος. Τὴν ἐκθέσιν τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ
κ. Βαλκλὰ ἐπιτροπῆς ἥτις συνετάχθη τὸ 1930.

Ι. Βαλαῖς. Μὲ κατεκρίνατε δηλαδὴ δι' αὐτήν ;

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ὅχι ἀπ' ἐναντίας εἶμαι συμφωνότατος,
καὶ πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα πλέον εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν.
Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀνεχώρημα νὰ μᾶς ἀρπάξῃ τὸ κράτος
τὰ χρήματα τὰ προωρισμένα διὰ τὴν ὁδοποιάν, προτείνει
δὲ ὅπως τὰ εἰσπραττόμενα κατατίθενται παρὰ τῇ Ἑθνικῇ
Τράπεζῃ.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἀπὸ τὸν φο-
ρολογούμενον ποῖος θὰ τὸ εἰσπράττει ;

Σ. Ταλιαδοῦρος. Οἱ ταμίαι.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὁ κ. Ὑπουργὸς
τῶν Οἰκονομικῶν ἀπουσιάζει, νομίζω δὲ ὅτι ἡ συζήτησις
αὕτη ἔπρεπε νὰ γίνῃ παρόντος τοῦ Ὑπουργοῦ.

Κ. Βουδούρης. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς
τῶν Οἰκονομικῶν ἐδήλωσε ρητῶς, ὅτι ἀπέδωκεν ὁλόκληρον τὸ
ποσὸν τὸ προελθὸν ἐκ τῆς φορολογίας τῆς βενζίνης διὰ τὰ
ἔργα τῆς ὁδοποιίας.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἐν τούτοις ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοι-

νομίας εδωλίσαν ότι δεν γνωρίζει τί εισπραχθήν εκ του φόρου της βενζίνης. Συνεχίζων ο κ. Ταλιαδούρος λέγει ότι εκ της κακής εκτελέσεως της συμβάσεως έφθασαν εις το σημείον ή Κυβέρνησις να περιορίζη την κατασκευήν των έργων και διά τούτο είναι υπεύθυνος ή Κυβέρνησις και διά την γενομένην σπατάλην και διά την μέλλουσαν να επέλθῃ καταστροφὴν των δόων.

Α. Μάρκου. "Από μακρὰν σειράν ετών διά τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὑπῆρχε τὸ ἐνερὸν ἐνὸς καλοῦ δικτύου δόων. Διὰ τούτου καὶ ὅλοι ἀσμένως ἐψήφισαν τὸ νομοσχέδιον τῶν ἔργων ὁδοποιίας μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐπὶ τέλους ὁ λαὸς ἡ ἀποκτήσῃ ἓνα τέλειον σύστημα ὁδοποιίας.

Ὡς περιορισθῶ, λέγει, εἰς δύο ζητήματα τῆς ἐπερωτήσεως καὶ εἰδικῶς εἰς τὸ πῶς ἐψήφισαν ἡ Κυβέρνησις τὴν σύμβασιν. Δὲν ἔχω ὅπ' ὄψει μου τοὺς νεωτέρους ἀριθμοὺς τοὺς ὁποῖους ἐχορήγησεν ὁ Ὑπουργὸς· εἰς τοὺς συνδέλους μου, ἔχω ὅμως ὅπ' ὄφιν μου μίαν στατιστικὴν τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων τῆς 20 Νοεμβρίου τοῦ 1930. Κατὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην ἐπρόκειτο νὰ κατασκευασθῶν 212 χιλιόμετρα. Ἐξτελέσθησαν 1101 χιλιόμετρα, ἐρρίφθησαν σκίρα εἰς 127 χιλιόμετρα, καὶ ἐξετελέσθη ἡ σιρόστρωσις εἰς 75 χιλιόμετρα. Ἐὰν λάβωμεν ὅπ' ὄψει τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα καὶ τὰς συντελεσθείσας δαπάνας μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μᾶς γεννᾶται ἡ ἐξῆς ἀπορία. "Ὅταν ἐξαντληθῇ τὸ ποσὸν τῶν 6 ἑκατομμυρίων λιρῶν ὅα εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν λαὸν τέλειον ἢ ἔστω καὶ ἡμιτέλειον σύστημα ὁδοποιίας, ἢ ὅα παραδοθῶν τοῦλάχιστον ὁδοὶ ἔχουσιν ἀφαιρηθῶν καὶ τέρμα;

Ἐννοῶμαι νὰ διαφθεύσῃ, ἀλλὰ εἰμαι πεπεισμένος ὅτι ὅταν ὅα ἔχουν ἐξαντληθῇ τὰ 6 ἑκατομμύρια λιρῶν δὲν ὅα παραδοθῇ ὁδὸς ἔχουσα ἀφαιρηθῶν καὶ τέρμα. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου τούτο φερίεται εἰς τὴν ἐσφαλμένον καταρτισμὸν τῶν προγράμματος. Ἐχω ὅπ' ὄφιν μου τὰς ὁδοὺς τοῦ ὁμοῦ Ἀχαΐδης, 111 καὶ 112. Αἱ ὁδοὶ αὗται, ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀφαιρηθῶν καὶ τὸ αὐτὸ τέρμα, ἡ μὲν 111 τῆς ὁποίας ἡ πλουτολογικὴ σημεῖα εἶναι μέγιστη καὶ τῆς ὁποίας ἡ δαπάνη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἑκατομ. παρελείφθη καὶ μένει ἀνεκτέλεστος.

Α. Δίνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν παρελείφθη.

Γ. Στράτος. Προτιμήθη ἄλλη.

Α. Μάρκου. Ἀντιθέτως ἢ ὅπ' ἀριθ. 112 ἐκτελεῖται, καὶ γεννᾶται εἰς ὅλους τοὺς συμπλέκτες μου ἡ ἀπορία, διὰ τίνα λόγον νὰ ἀρθεῖ ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ 111, ἡ ὁποία ὅα ἐκδοσθῇ ὀλιγώτερον, ἐνῷ ἐδαπανήθησαν 250 ὀλόκληρα ἑκατομμύρια διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς 112 ὁγλ. ὁδοῦ εἰς μέρος ὅπου δὲν ὑπῆρχεν οὔτε γιδοστράτα. Συνεχίζων ὁ κ. Μάρκου ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ 470 ἐκτελεσθέντων χιλιόμετρων ὁδῶν μόνον 10 χιλιόμετρα ἐξτελέσθησαν εἰς τὴν ὁδὸν Πατρῶν Ὑπουργοῦ. Τούτο, προσθέτει, ἀποδεικνύει τρανότατα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε σφάλματα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ σχεδίου, τὰ ὅποια ὅα ἔχουν ὡς συνέπειαν, ὁδοὶ ἔχουσι ἀφαιρηθῶν καὶ τέρμα. Καταλήγων ὁ κ. Μάρκου λέγει ὅτι ἐπὶ τῇ νῦν φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν συμπατριωτῶν τοῦ διότι ἐνῷ ἀπὸ τῆς υπογραφῆς τῆς συμβάσεως μὲς ὑπέσχεον τὴν κατασκευὴν τῆς χρησιμωτάτης ὁδοῦ 111 ὑπάρχει ὁ ὁδὸς νὰ μείνῃ τὸ ἔργον τούτο ἀνεκτέλεστον.

Π. Καρασεβδᾶς. Ποία ἐκ τῶν δύο ὁδῶν εἶναι ἡ συντομωτέρα ἢ 111 ἢ ἡ 112;

Α. Μάρκου. Ἡ 111 καὶ δι' αὐτὴν καταπλήττονται οἱ συμπλέκτες μου διότι κατασκευάζεται ἡ ἑτέρα. Φοβούμαι μὴ πῶς τὰ μέτρα τὰ ὅποια πρόκειται νὰ λάβῃ ὁ Ὑπουργὸς καταστήσουν τὰς κατασκευαστέων ὁδῶν ἐλαττωματικὰς. Ὅσῳ πιθανόν μὲν νὰ ἐπέλθουν οἰκονομίαι, ἀλλὰ ὅα ἐκτεθῇ εἰς κίνδυνον ὁ πόθος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἀπόκτησιν καλῶν ὁδῶν. Ἐλὸς ὁ κ. Μάρκου ζητεῖ νὰ τὸν πληροπορήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἂν τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Στράτος, ὅτι ἐργολάβος διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἔδωκεν εἰς τρίτους παροχὰς, εἶναι ἀληθές.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶπα ὅτι ὅα ἀπαντήσω ἐγὼ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος.

Α. Μάρκου. Ἐχει καλῶς κ. Πρόεδρε, δὲν σὰς ἤκουσα. Ὁμιλῶν κατόπιν περὶ ἡμερομίσθιων τῶν ἀπλῶν ἐργατῶν λέγει ὅτι ταῦτα δὲν πρόκειται νὰ φέρουν σπουδαίαν ἀξίησιν ἐκ τῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὑποθέτω ὅτι τὰ ἡμερομίσθια ἀποτελοῦν τὰ 3)4 τῆς δαπάνης, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἐπληρώθησαν καὶ 72 δραχμαὶ ἀκόμη εἰς ἀπλούς ἐργάτας. Νομίζω ὅτι διὰ τοὺς ἐργάτας τοῦ ἐργαζόμενου πλησίον τῶν κατοικούντων τῶν ἡμερομίσθιων τῶν 50 δραχμῶν εἶναι λίαν ἱκανοποιητικόν. Συνεπῶς ἡ οἰκονομία ἡ ὁποία ὅα ἐπέλθῃ εἶναι τεραστία.

Φ. Ζαΐμης. Ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς συνεχίσεως τῆς κατασκευῆς τῶν τμημάτων τῆς ὅπ' ἀριθμὸν 111 ὁδοῦ καὶ τῆς τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καλαβρυτῶν.

Ἡ ὁδὸς αὕτη ἀπὸ ἀρχαιοτάτων ἐτῶν ἦτο ἡ μόνη ἀπὸ Πατρῶν εἰς Τρίπολιν ἄγρουσα, διασχίζει δὲ εὐφύρους πεδινὰς περὶ τὴν Στρέζοσαν, Σκούπιν κλπ.

Ὁ πόθος τῶν κατοίκων εἶναι τὸς τῶν μεγάλων ὅπως διὰ προσωπικῆς τῶν ἐργασίας κατῳρῶσαν, ἐπιωφελομένοι τοῦ ὁμοῦ τοῦ εἰσπράτος, νὰ διανοίξουν ὁδὸν 27 ὁλων χιλιόμετρων τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦσι καὶ αὐτοκίνητα ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως μέχρι τοῦ φθινοπώρου, ὅστινες καὶ ἐπιτροπὰς ἔστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ 50.000 ἡμερομίσθια προσέφεραν ὡς δωρεάν.

Ἐπὶ Ὑπουργὸς κ. Χρηστομάνου εἶχον λάβει τὴν ὑπόστασιν ὅτι ὅα περιελαιμάνετο εἰς τὴν πίνακα δ'... δυστυχῶς ὅμως μετ' ἐκπλήξεως εἶδα ἀντὶ τῆς 111 νὰ ἔχῃ περιληφθῇ ἡ 112 διὰ Κοντοδαζαίνης ἄγρουσα ἐκ Ὑπουργοῦ εἰς Τρίπολιν. Παρακαλεῖται τέλει τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ προδῇ εἰς δημόσιους σχετικὰς μετὰ τὴν ὁδὸν ταύτην, ἡ παρελκυσίς τῆς ὁποίας εἶναι ὅλως ἄδικος καὶ ἀδικαιολόγητος.

Ο. κ. Α. Δίνας. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πάντες θέλουσι τὴν προτιμήσιν τῆς 111 ὁδοῦ. Καὶ ἡ ἐλθούσα μάλιστα ἐνταῦθα ἐπιτροπὴ ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρέχωνται ἡμερομίσθια ἀπὸ 20—25 δραχμῶν.

Ἦδη ἀναμένει τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐγκυκλίου καὶ ἀνὰ λόγους αὐτῶν, ἐπαληθευμένων τῶν προβλεψάων μου, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ μὴ προκηθῇ ἡ προτιμήσις τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ ταύτης.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν, λέγει, κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἦλθε τὸ ζήτημα τοῦ περιορισμοῦ τοῦ πλάτους τοῦ καταστρώματος τῶν ὁδῶν, ἔκαμα μνείαν διὰ τοὺς ἐνδ' ἱατροὺς οἱ ὁποῖοι ἐξεδιήλθον ἐξ ἑκάστης τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, εἶπα νὰ κάμωμεν εἰδικὴν συζήτησιν εἰς ἄλλην ἡμέραν. Ἀλλὰ μετὰ τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει καμμία ἐπιπλοή καὶ ἐπὶ τῆς συζήτησεως, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς ῥητῶς ἐδήλωσεν ὅτι διὰ τῆς ἐγκυκλίου ἀφίονται ἀπολύτως ἐλευθεροὶ οἱ ἀφίονοι νὰ λαμβάνωσιν ὅπ' ὄφιν τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἐκάστης ὁδοῦ. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀφίσταμεν νὰ ἐκτελεσθῶν αἱ ὁδηγίαι ὡς ὁρθαί, διότι οὐδαὶς κίνδυνος ὑπάρχει εἰς τυχὸν γεννησόμεναις μετατροπῇς.

Α. Δίνας. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Προσέτι κ. Πρόεδρε, καὶ τούτο, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ πλάτος τῶν ὁδῶν καὶ τοῦ καταστρώματος τῶν τῶν Ὑπουργεῖον ἐπιφυλάσσεται διὰ τὴν τελικὴν ἐγκρίσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἦνας λόγος περισσώτερος διὰ νὰ εἰρηθεῖ ἡτοιχοῖται ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν ὅα γίνωμαι λάθῃ. Ὅς πρὸς τὴν ἐπερωτήσιν, ἀναγίττει, κυρίως ἐρωτώμεθα διὰ τί ἀφ' ὅπου ἡ σύμβασις ἔγινε μετὰ τὴν προϋπόθεσιν τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ ἀναδόχου, ἐφόσον ἡράκαμε αὐτήν, διὰ τί δὲν ἀφροντίσαμεν νὰ τὴν ἀκυρώσωμεν ἐφόσον θεωρεῖται ἐπαχύνῃ. Ὁ κ. Ταλιαδούρος — καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι διαβεβαιώσει τῆς τερὸν πάντοτε ἄλλου τὰς σκέψεις τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. Μεταξᾶ — μᾶς εἶπε ὅτι ἡ σύμβασις τῆς ἐκεί-

λέσεως τῶν ἔργων καὶ χρηματοδοτήσεως ἔγινε ἀδιάσπαστος, διότι ἐγνωρίζομεν τὴν ἀτάσθαλον πολιτικὴν τοῦ παρελθόντος καὶ ἠθέλαμεν ν' ἀποφύγωμεν. Ὡστε νὰ μὴ διατεθῶν τὰ χρήματα δι' ἄλλους σκοποὺς παρὰ δι' ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους προωρίζοντο. Καὶ πράγματι πρῶτον αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Μεταξᾶ ἐσκέπτετο τὰ τῆς ὁδοποιίας εἰς μεγάλῃ κλίμακα μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἦλθεν ἡ παρούσα Κυβέρνησις, ἐπὶ ἧτις τοιαύτη ριζικὴ μεταβολή, ὥστε αἱ σκέψεις ἐκείναι νὰ μὴ ἐπηρεάζουν τὰς σκέψεις τῆς διαδόχου Κυβερνήσεως. Ἰσχυρίζομαι μάλιστα ὅτι ἡ αὕτη μεταβολή ἤρχισε νὰ γίνεται καὶ εἰς τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης, ἀπ' ἧς ἦλθε εἰς πέρας ἡ τακτοποίησις τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων ἐπὶ Οἰκουμένης Κυβερνήσεως καὶ ἐγένετο καὶ τὸ τριμερὲς δάνειον καὶ διὰ τούτου καὶ ἡ προκείμενος Κυβέρνησις εἰς τὸ 14ον ἄρθρον τοῦ Νόμου, ἐθέσπισεν ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ συνάψῃ αὕτη δάνειον μετὰ τοῦ οἴκου Χάμπρο καὶ νὰ ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ ἀναδόχου τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀσχετῶς τοῦ ἱσχυρισμοῦ τούτου ἀνελάμβανεν ἀκεραίαν τὴν εὐθύνην, διότι ἡ Κυβέρνησις μου μετέβαλε τὰς σκέψεις αἱ ὁποῖαι ἤγαγον τὸν κ. Μεταξᾶν εἰς τὰς ἀπαρυσταλλωθείσας τότε ἀποφάσεις. Ἐν πρώτοις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φοβούμεθα, ὅτι ἂν τὸ δάνειον τὸ ἔκαμινεν ἡ Κυβέρνησις μου ὅα μετετρέπετο ἀπὸ τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ καὶ διότι δὲν ὅα ἐπετρέπετο τοῦτο καὶ διότι ὥριζοτο ρητῶς, ὅτι τὰ χρήματα λαμβάνονται δι' ὀρισμένον σκοπὸν καὶ διότι ἂν ἐπὶ ἡμετέρας μεταβολῇ δὲν ὅα ἐπετρέπετο ἄλλη χρησιμοποίησις διὰ λόγους ἀκριβοῦς ἀσφαλείας τῆς πίστεως ἡμῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀλλὰ ὅα σὰς δώσω καὶ περαιτέρω ἐξηγήσιν. Ἐπερωτῶμαι διὰ τί δὲν ἐξήγησα ἀπὸ τὸν Μακρὴν τὸ δάνειον. Διότι ἐθεώρησα ἀναξιοπρεπὲς νὰ ζητήσῃ τὸ Κράτος τὴν βοήθειαν μίαν. Ἐταίρια· διὰ παροχὴν δανείου. Ἡμεῖς πεπεισμένοι ὅτι καμμίς χρησιμότητος δὲν ὅα ἦτο ἡ παρέμβασις τοῦ Μακρῆ. Ἀλλ' ὑπῆρχε καὶ ἄλλος λόγος σπουδαιότερος. Ἄν δὲν μετεβάλλομεν πολιτικὴν ὅα εἶχομεν τὸν κίνδυνον νὰ τρέχουν εἰς τὰς χρηματοπορίας συναγωνιζόμενοι, ὁ Μακρὴς ἢ φαρμακτεῖον καὶ ὁ Μόνι Γουόλκεν ἐπιδικάζοντες σύναψιν τοῦ δανείου τῶν. Καὶ εἶναι εὐνόητον τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὅποιον ὅα εἶχε ἡ ἐνέργεια αὕτη, ἐκδηλωμένη ἐξ ὀνόματος πολλῶν νεύρων ὁμιλούντων καὶ σπενδόντων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πρὸς σύναψιν τῶν δανείων τῶν. Ἀλλ' ὑπῆρχε καὶ ἓν ἄλλο συμφέρον. Ἦνα· τοιαῦτος συναγωνισμὸς μετὰ τῶν ἀναδόχων Ἑταϊρίων ἐκτὸς τῆς ἐπιβλαβούς ἐπιτροπῆς τῶν ὁποίων ὅα ἦται ἐπὶ τῆς πίστεώς μας, ὅα ἔπαιε καὶ τὴν δυνατότητα τῆς συνάψεως ἐνὸς μεγάλου δανείου, ὅπου ὅα ἐκάλυπτε τὰς ἀνάγκας μας καὶ ὅπου ὅα ἦδυνάτο νὰ ἐκδοθῇ εἰς τμήματα μετὰ τὴν αὐτὴν σειράν ἐξασφαλίσεως διὰ τῶν ἰδίων πόρων, ποὺ παρεῖχοντο πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ.

Ἐπέπεσε λοιπὸν, τονίζει, ὅτι οἱ λόγοι οἱ ἀναγκαῖοι ἦμας νὰ μετεβάλλομεν τακτικὴν ἦσαν ἀποχωρήσεις. Καὶ ἐγεννήθησαν ἔκτοτε, ὅταν ἐψηφίστο ὁ νόμος χωρὶς νὰ θέλωμεν μετὰ τούτο νὰ καλυφθῶμεν. Σημειωτέον ἄλλως τε, συνεχίζει, ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δὲν ἔχει πλέον λόγον, διότι ὅταν πρὸς διατίεας ἐφάρκαμεν ἐδῶ νόμον διὰ τὴν σύναψιν τῶν τμηματικῶν δανείων, ἐξηγήσαμεν διὰ τί τὸ ἐκείνην αὐτὴ καὶ ἡ συζήτησις πλέον περιττοῦται. Τώρα ἐρχομαι νὰ ἐξετάσω, σὰς λέγω, πολλὰ καλὰ ἠβελήσατε νὰ ἀπαλαγθῆτε, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν τὸν ἀπὸλλάξαμεν ἀπολύτως. Τὸ εἶπον, δὲν θέλωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ δάνειον, ἀλλ' ἡ υποχρέωσις σου διατηρεῖται διὰ τοὺς διαδόχους μας. Ἀλλὰ μπορεῖ νὰ μὴ εἶπον «διὰ τί ἀπὸ ἡ χρηματοδοτήσεως» ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου ἔφερε καίτοι καὶ ζημίαν εἰς τὸ Κράτος, πῶς δὲν ἐφροντίσαμεν ν' ἀποζημιωθῇ τὸ Κράτος; Βέβαια ὁ ὅρος τῆς χρηματοδοτήσεως περιώρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν μειοδοτῶν κατὰ τὴν δημοπρασίαν, ἐὰν ἦτο ἐλευθέρη ἡ προσέλευσις χρηματοδοτῶν ὅα ἐπετυγχάνοντο οἱ καλύτεροι ὅροι. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν δὲν ἀποστάζει νὰ εἶπω ὅτι τὸ γεγονός, ὅτι δὲν ἐπατρέπετο νὰ ἔλθῃ ὁ καλὸς εἰς τὴν δημοπρασίαν ἦτο πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ

Κράτους καὶ ὅα ἐμὴν κατόπιν διατί. Παρακαλῶ μόνον τὸν κ. βουλευτὴν Βάλτου νὰ πιστεύῃ ὅτι τὰ 5 ἢ 6 ἢ 7 ποὺ πέρνει ὁ Μακρὴς δὲν ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν ὡς μεσιτεία διὰ τὸ δάνειον.

Γ. Στράτος. Ὁ ἴδιος τὸ ἔγραψεν εἰς τὴν προσφορὰν τοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐχετε κανένα ἔγγραφο; Διότι δὲν τὸ πιστεύω. Δὲν πιστεύω δὲ αὐτὸ, διότι ἂν ὑπῆρχεν αὕτη ἡ δικαιολογία ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Προσωπικῶν δὲν ὅα ὑπέγραφε τοιαύτην σύμβασιν, διότι ἐγνώριζεν ὅτι κανένας λόγος δὲν συνετέρεχε νὰ πληρώσωμεν καλλιμακαρίτικα εἰς τὸν Μακρὴν.

Γ. Στράτος. Τὸ εἶδα, καθέστω ἐνθυμούμαι, εἰς τὰ Πρακτικά τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων γραμμένον.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ γινώσκω τοιαύτης προτάσεως δὲν ἔχω, μεσιτείαν διὰ τὸ δάνειον δὲν ἔχω ἀκούσει.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Οὐτε καὶ ὁ κ. Στράτος τὰ μεσιτῶν.

Κ. Βουδούρης. Πάντοτε ἐτονίζετο ἀπὸ τὴν σύμβασιν ὅτι μία τῶν σπουδαιοτέρων ὑποχρεώσεων ἦτο ἡ ἐξέυρεσις τοῦ δανείου.

Γ. Καφαντάρης. Εἶχομεν κάθε λόγον νὰ ἐξασφαλίσωμεν μίαν ἐταιρίαν, ἡ ὁποία ὅα ἐξασφάλιζε δάνειον ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Ὁ ὅρος τῶν 25 ὁ)α συνεζητήθη διὰ μακροτάτων ἐντεσθεν καὶ ἐκείθεν. Ἡ ἐταιρία ἤρριψε ἀπὸ 31 ὁ)α καὶ μόνον ὅταν ὑπεχώρησε μέχρι τοῦ σημείου τῶν ἄλλων συναγωνιστῶν ἐδῆλθημεν ὅα ὑπογράψωμεν τὴν σύμβασιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ ὅρος τῆς χρηματοδοτήσεως δὲν ἔφινε ἐλευθέρην τὴν ἀγοράν. Ἡμεῖς μεταβαλόντες ἀντικείμεν καὶ θεωρήσαντες ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ τραφώμεν πρὸς τὰς ἀγοράς αἱ ὁποῖαι μᾶς χρηματοδοτοῦν, ἐγράψαμεν εἰς τὸν ἐργολάβον, ὅτι δὲν θέλωμεν νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὅρον, ἀλλὰ προσεβίσαμεν, ὅτι δὲν θεωροῦμεν λυομένην τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐπιφυλάσσοντος κάθε δικαίωμα διὰ τὸ Κράτος. Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπηλλῆλαμεν τὸν Μακρὴν μίαν ὑποχρέωσιν. Δὲν ἦτο ἔμωι δυνατόν εἰς μίαν Κυβέρνησιν καλῆς πίστεως σκεπτομένην νὰ μετέλθῃ διαφορετὴν πολιτικὴν. Μόνον Κυβέρνησις μὴ σεβομένη ἐαυτήν ὅα ἦτο δυνατόν νὰ μὴ εἴπῃ τούτο εἰλικρινῶς, ἀλλὰ νὰ καλέσῃ ἐγγράφως αὐτὸν καὶ νὰ τοῦ εἴπῃ νὰ μὴ βρῇ τὸ δάνειον διὰ τὸ ὅποιον ὑποχρεώσῃ. Ὅα ἤθευρεν ἡ Κυβέρνησις αὕτη, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρεθῇ δάνειον ὑπὸ τῶν ὅρων τοῦ τριμεροῦς. Ἐκεῖνο εἶχε ἐξαιρετικὰ πλεονεκτήματα καὶ ἀρκούμαι νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐξεδόθη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ ἦτο ἄδύνατον νὰ συναφθῇ νέον δάνειον ὑπὸ τῶν ἰδίων ὅρων. Μόνον ὡς κοινὸς κερδοσκοπὸς ἡ Κυβέρνησις ὅα ἦδυνάτο νὰ τοῦ εἴπῃ. «Δὲν τὸ βρῖσκες; Ματαιώνονται τὰ ἔργα». Ἐχω διαφοράν ἀντιλήψιν, κύριε, ἐπὶ τῷ καλῇ κινήσει μίαν Κυβερνήσεως. Ὅα ἐθεώρουν ἔσχατον ἐξυτελισμὸν νὰ μετέλθῃ τοιαύτην πολιτικὴν.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλη Κυβέρνησις μὴ ἔχουσα τοιαύτην εὐθελίαν. Ὅα ἐδυσκολεύετο νὰ τηρήσῃ τοιαύτην τακτικὴν, ἦτις ὅα ὥσθῃ εἰς τὴν ἐπὶ μακρὸν ἀνδολήν, διὰ νὰ μὴ εἴπῃ εἰς τὴν μεταίωσιν τῶν ἔργων. Δὲν ἦθελα οὔτε θέλω νὰ κυρωθῇ ἡ σύμβασις μετὰ τὸν Μακρὴν, διότι ἔχω τὸ καλῆκεν νὰ διακηρύξω ἀπὸ τοῦ δήματος τούτου, μολοντί τρέχω τὸν κίνδυνον νὰ παρεξηγηθῶ, ἀλλὰ ὅα ἦτο κατώτερον ἐμαυτοῦ ἐὰν δὲν τὸ ἐπραττον, ὅτι ἔχομεν πάντα λόγον νὰ θεωρῶμεν ὅτι σπανίως Κυβέρνησις συναλλάχθη μετὰ ἀνάδοχον, ὁ ὁποῖος ἔχει τόσην ἀντίληψιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ. Εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους μας ἐπιχειρηματίας καὶ ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων ποὺ δὲν ἀποδέλπουσιν πάντοτε εἰς τὸ χρήμα. Ἐχουν καὶ κάποιαν ἄλλην θλέψιν. Ὅα τὸν παρωμολόξα μετὰ τὸν μακρῆτην ἡσυχάζομεθα. Κάμει ἓνα ἔργον γὰ νὰ ὠρελῇ ἡ βαρβαρία, ἀλλὰ γὰ νὰ ἔχῃ καὶ τὴν ἱκανοποίησιν νὰ λέγῃ ὅτι ἔκαμε αὐτὸ τὸ ἔργον. Ἔτσι καὶ ὁ Μακρὴς ἔχει τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἴδῃ πραγματοποιημένην τὴν ὁδοποιάν, ὥστε ἡ Ἑλλάς νὰ ἀποκτήσῃ δικτύον χάρις εἰς τὸ ὅποιον νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνία ἐκ τῆς ὁποίας ὅα καὶ διῶν διὰ τῆς καταναλισκομένης βενζίνης. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσοστά, συνεπεία πολλῶν ἀντιρρήσεων ἐξητάσαμεν τὸ ζήτημα καὶ μετὰ

των ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν, μήπως τὸ ποσὸν εἶναι ὑπερβολικόν. Μὰς ἔκαμε ἄλλως τε ἐντύπωσιν ὅτι ὁ Μακρῆς ἀνέθεσε τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς ὑπεργολάβους μὲ 11600. Τοῦ ἐξητήσαντες λοιπὸν ἐξηγήσεις καὶ μὰς εἶπαν ὑπάρχουν 3 1/200 γενικὰ ἔξοδα. Ἡ πληροφόρις αὕτη εἶναι ἐξηκριθισμένη. Πρέπει, εἶπε, νὰ μοῦ δώσητε ἐπίσης καὶ μὲν ἓνα κέρδος, ὡς ἀσφάλιστρον διὰ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διατρέχω, ὑπόχρεως ὢν καὶ εἰς ἀποζημιώσεις ἐναντὶ τοῦ Κράτους. Ἐδέχθημεν τὸ ποσὸν τῶν κινδύνων, ἰδίως ἀφοῦ ἐκ τῆς ἀμοιβῆς τῶν 2300 — σὰς δίδω τὴν πληροφориαν ἔχει ὡς ἀπολύτως ἀσφαλὴ διότι δὲν εἶχα καὶ τὴν ἐξελίξω — θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφαιρέσωμεν 1600 διὰ τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τῆς ἀμοιβῆς νὰ ἀφαιρηθῶν 400 διὰ συνθετικὸν φόρον. Ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἄλλας Ἐταιρίας ποῦ δὲν πληρώνουν φόρον καρδῶν, πέρνομεν πίσω ἀπὸ τὸν Μακρῆ τὸ 100 καὶ δὲν τοῦ μένει εἰμὴ τὸ 1 1/2. Καλὰ τοῦ εἶπαμε 3 1/2 διὰ τὰ γενικὰ ἔξοδα, 2 1/2 διὰ τὴν ἀμοιβὴν ὅπως τὰ 9 ποῦ πάμε; Ὅταν ἐξητήσαντες ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου Ὁ ἐργολάβος ἐνῶ ἔως ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐφαίνετο καλὸς, καὶ ἐφαίνετο σύμφωνος μαζί μας, ἤρχισε νὰ μὲς φαίνεται στενοχωρημένος καὶ τὸν παρακαλέσαμε νὰ μὲς ὁμιλήσῃ εὐκρινῶς. Τοῦ εἶπαμε τί τρέχει; ποῦ πάνε τὰ ἄλλα; Λοιπὸν, μὰς ἐδήλωσε ὅτι τὰ ἄλλα πηγαίνουν εἰς ἀμοιβὰς ἄλλων, οἱ ὁποῖοι ἤξiouν ὅτι προσφέρουν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν συνομολόγησιν αὐτῆς τῆς συμβάσεως. Πρέπει, κύριοι, νὰ σπεύσω ἀμέσως νὰ εἶπω, ὅτι γνωρίζω ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὰς Ἀθήνας ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀναγκάσει εἰς ἐπαγγέλμα τὴν ἐμφάνισιν των ἐνώπιον παντὸς ὁ ὁποῖος ἔχει νὰ συνάψῃ οἰκονομικὰ συμβάσιν σπουδαίαν μετὰ τοῦ κράτους, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐμφανίζονται ὡς δυνάμενοι νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς συμβάσεως. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὸ ἐπαγγέλμα νομίζω ὅτι ἀνθῇ εἰς τὰς Ἀθήνας. Δὲν ἰσχυρίζομαι κἀν, κ. βουλευταὶ ὅτι τὸ ἐπαγγέλμα αὐτὸ ἐξοντώθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου. Κάθε ἄλλο, πιστεύω μόνον ὅτι ἡ ἐπέμβασις του καὶ ἡ ἐπιτυχία του εἶναι κάπως μικρότερα τῶρα παρὰ ἄλλοτε. Τὸ πιστεύω εὐκρινῶς. Διότι, ἄλλως τε, δὲν λέπω εἰς καρμὶαν περιστάσιν κατὰ τὴν ὁποίαν πρόκειται περὶ μεγάλων συμβάσεων, ὅσκις ἔχω τὴν εὐκαιρίαν ἢ ὑφίσταμαι τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῶ τοὺς ἐρχομένους ἐδῶ ἀντιπροσώπους ξένων οἰκονομικῶν συνιστημάτων ἀπὸ τοὺς ἐδῶ πρέσβεις τῶν ἢ ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρέσβεις μας, δὲν λέπω ποτὲ νὰ τοὺς εἶπω: Προσέξτε! θὰ ἔλθουν νὰ σὰς εὗρουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θὰ σὰς εἶπουν ὅτι χρειάζεται νὰ τοὺς δώσητε ἀμοιβὰς διὰ νὰ ἐπιτύχητε τὴν σύμβασιν σὰς. Προσέχετε, ἐπαναλαμβάνω, διότι, ἐνῶ δὲν ἔχετε οὐδεμίαν ἀνάγκην νὰ προσφύγητε εἰς τοιοῦτον εἶδους ὑπηρεσίας, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἤθελε βεβαιώσῃ ὅτι ἐνεπιλάμνηται εἰς τοὺς πλοκάμους των, θὰ θεωρήσῃ ὅτι δὲν μπορεί νὰ σὰς δεχθῇ ὡς συμβαλλομένους μετ' αὐτῆς. (Χειροκροτήματα). Ἐπομένως, λοιπὸν, ὅτι διὰ τοῦτον τὸν λόγον σήμερον τὸ ἐμπόριον αὐτὸ δὲν ἀνθῇ πάρα πολὺ, ἀλλὰ δὲν εἶνε καθόλου βέβαιον, ὅτι ἔχει ἐκλείψει, ἰδίως εἰς μικρότερας σπουδαίας συμβάσεις, διὰ τὰς ὁποίας δὲν εὐρίσκονται εἰς εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσω μὲ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Καὶ φοβοῦμαι, ὅτι ἐξακολουθοῦν νὰ πηγαίνουν νὰ τοὺς λέγουν ὅτι: ἔξομαι ἔχουμεν τὰ μέσα. Καὶ ἂν δὲν λέγουν ὅτι ἔχουν τὰ μέσα μὲ τὸν Ὑπουργὸν ἢ μὲ τὴν Κυβέρνησιν, λέγουν ὅτι ἔχουν τὰ μέσα μὲ τὸν τὰς τμηματάρχην ἢ τὰς διευθυντὴν καὶ φοβοῦμαι ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη μποροῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ ποδοῦν εἰς τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν. Τὰ εἶπα αὐτὰ, κύριοι, διότι δὲν θέλω νὰ ὑποτελήσῃ τι οὐδὲ πᾶρρωθεν οὐδὲ ἀπὸ μακροστάτης ἀποστάσεως ἀφ' ἑνὸς νὰ νοηθῇ ὅτι δέχομαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὡς εἶπωμεν εἰδικότερον, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπέτρεψεν ἢ ἠνέχθη ἢ πράγματι ὑπέστη ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι ἐξηγουμένησαν διὰ χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν πρὸς τοὺς ὑποσχομένους ὅτι δύνανται νὰ εἶνε χρήσιμοι. Τὸ λέγω αὐτὸ εὐκρινῶς, δὲν εἶνε τρόπος τοῦ λέγειν. Ἀλλὰ εἰς τὴν περιστάσιν τὴν πα-

ροῦσαν ἔχομεν βεβαιωμένον, ὅτι τοιαῦτα ὑπηρεσία: προσφέρθησαν καὶ δὲν μπορῶ νὰ θεωρήσω ἠνέχθησαν τὸν ἐργολάβον, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τὴν συνθήκην αὐτὴν τὴν χρητοῦσαν καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν αὐτὴν εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἴπῃ: Πολὺ καλὰ πάρε τὴν σύμβασιν καὶ, ἐνῶτις θὰ σὰς δώσω, συγχάρις δὲ θὰ σὰς δώσω τὴν ὅταν ἐδῶκαμε αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸν κ. Μακρῆν, ζητοῦντες νὰ μὲς εἴπῃ ποῦ πάνε αὐτὰ τὰ 900, τοῦ εἶπαμε ὅτι αὐτὰ θὰ κοποῦν. Μὰς εἶπαν — ἐννοεῖται πολὺ καλὰ — ὅτι δὲν ἔχω κανένα λόγον νὰ ἀρνηθῶ νὰ τὰ κόψω, ἀλλὰ πρέπει νὰ μὲ βουλήσῃτε πῶς θὰ τὰ κόψω ἐγὼ, διότι εἶμαι συνδεμένος διὰ συμβάσεως. Αὐτὴ ἡ συζήτησις, κύριοι, ἤρχισεν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουλίου 1930. Τὸ μόνον ποῦ θὰ μὲς κατηγορήσῃτε εἶνε δικτὶ δὲν τὸ ἐτελεώσαμεν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἡσυχῇτε, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἐνεργῶς πολλὰς δυσκολίας. Ἡναγκάσθημεν νὰ ἐλθωμεν εἰς συνεννόησιν πρὸς ἄλλα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα διηύθυναν τὴν Ἐταιρίαν αὐτὴν τοῦ «Προμηθεῖος», νὰ ἰδωμεν πῶς ἡμποροῦμεν νὰ διευκολύνωμεν τὰ πράγματα. Πρὸς στιγμὴν ἐφθίναμεν νὰ δεχθῶμεν, τέλος πάντων μέχρις ἐνὸς ὁρισμένου σημείου. Ἐσκαρῆκαμε καὶ μὲς ἐπρόσθηκα καὶ πρὸς στιγμὴν ἐφάνηκαμε ἑτοιμοὶ νὰ δεχθῶμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μέχρις ἐνὸς σημείου ὅμως, ἀλλ' ἔχει πέραν ὁρισμένου ποσοῦ νὰ δίδετε. Ἀλλ' ἀπ' ὅλην αὐτὴν τὴν συζήτησιν κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ καθήκον ἡμῶν δὲν ἦτο νὰ καλύψωμεν μίαν τοιαύτην κακοήθειαν, ἢ ἐποὶα ἔλαθε χώρην ὅτι τὸ καθήκον ἡμῶν ἦτο νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας ἢ ἐποὶα παρουσχίζετο διὰ νὰ φέρωμεν νόμον εἰς τὴν Βουλὴν, νόμον γενικόν, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν παραπεμπτικὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπῇ. Κατὰ τὸν νόμον αὐτὸν εἶνε ἀκυρὸς σύμβασις, τὴν ὁποῖαν νὰ συνάπτει εἰς ἐργολάβους τοῦ Δημοσίου, ὁ ὁποῖος πρόκειται ἢ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τὸν Δημοσίον, εἶνε ἀκυρὸς ἢ σύμβασις διὰ τῆς ὁποίας συνομολογῇ πρὸς τρίτους πλεονεκτήματα παρουσχικὰ εἴτε δυσανάλογα πρὸς τὴν παρεσχηθεῖσαν πραγματικὴν συνδρομήν, εἴτε συνομολογῇ ἐνὶ ἐνέκῃ σκοπῶν, ὁ ὁποῖος δὲν προσκαρτεῖται πρὸς τὰ χρησιμὰ ἢ ὅπως λέγουν εἰς τὸν Ἀστικὸν Νόμον, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἐννοίαν τῆς στενῆς ἡθικῆς, ἀλλὰ εὐρύτεραν, ὅταν πρόκειται διὰ καμμίαν κακοήθειαν. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς διατάξεως σκοπεῖ τοῦτο: διὰ τῆς συνομολογήσεως φαίνεται ὅτι προσφέρει κάποιον διακεκριμένον μηχανικὸς τὰς ὑπηρεσίας του — ὁ μηχανικὸς αὐτὸς εἶναι σωτὴρ νὰ πληρωθῇ. Καὶ ἐπειδὴ ἡ σύμβασις εἶνε μεγάλη ὡς λέβη, ὡς εἶπωμεν 300, 400, 500 χιλιάδες δραχμαί. Ἀλλ' ἐὰν λ. χ. συνομολογήθῃ ἢ ἀμοιβῇ χιλιάδες δραχμαί. Ἀλλ' ἐὰν λ. χ. συνομολογήθῃ ἢ ἀμοιβῇ τὸσο τοῖς οἷς ἢ ἐποὶα ἀναβιβάζει τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς εἰς 20 ἑκατ. δραχμὰς τὴν προσφερθεῖσαν ὑπηρεσίαν εἰς μίαν σύμβασιν θὰ ἐπιλογίσῃτε ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῶμεν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα ὑπὲρ τῶν ἄλλων ζητημάτων σὰς ὡς εἶπαμε ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Βεβαίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σπατάλη. Δὲν εὐθύνεται ὅμως διὰ τὴν σπατάλην ἀπ' εὐθείας ἡ Κυβέρνησις. Ἐπιλογιστὴν ἡ δαπάνη εἰς 650 χιλιάδας κατὰ χιλιόμετρον καὶ ἐφθασεν εἰς 1 ἑκατομ. περίπου. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἐπληρώθησαν αἱ ὑπηρεσίαι. Δὲν ἔξομαι ἐπίσης μήπως μεταβλήθησαν οἱ ὅροι τῆς κατασκευῆς. Πάντως τὸ Συμβούλιον τῶν Δημοσίων Ἐργῶν δὲν μὲς εἶπαν ὅτι ἀλλάζουν οἱ λογαριασμοί. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν ἡμερομισθίων δὲν νομίζω ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ ἀξιωματικὸς Βουλευτὴς Πιπρῶν, διότι ἔλαβε αἱ ἀναλήψεις τῶν τῶν εἶναι ἡμερομισθία. Ὅλη ἡ ἔξια τοῦ γαλικίου εἶνε περίπου ἐργατικά. Δὲν ἡμποροῦ ἐπίσης καθύλου νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τὸν συμπάσιστατον ἄλλως τε βουλευτὴν Βελτὸν διὰ τὴν τήρησιν ποῦ ἀπαιτοῦνται διὰ τὰ ἡμερομισθία. Μὰς παρετήρησεν ὅμως ὅτι κατὰ μέσον ὅσον πληροῦνται ἀλλοτρίως ἡμερομισθία. αὐτὸ εἶπα εἰς τὴν συνάδελφόν μου νὰ σταλῶν νὰ κοῦ ἐπιβεβαιωθῇ νὰ ἐξετάσων τὰ πράγματα. Δὲν δεχόμεθα ἢ τοὺς εἰπῇ δι' ἐγκυκλίον νὰ πληρώνωμεν πλέον τῶν 500 δραχμῶν. Δὲν ἔξομαι, μοῦ ἀπήγγεισεν, ἂν μποροῦμε ἀπὸ τὴν

σύμβασιν. Ἐγὼ πάντως, κύριοι, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ θελήσῃ ὁ ἐργολάβος νὰ ὀχυρωθῇ πίσω ἀπὸ τὴν σύμβασιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι θὰ ἀπεδείκνυε κακὴν πίστιν. Δὲν εἶμεθα πάντως διατεθειμένοι νὰ τὸ δεχθῶμεν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐὰν οἱ Πρόεδροι τῶν Πρωτοδικῶν ζητοῦν πληροφориαν εἶναι περιττὴ ἡ ἐγκυκλίος.

Δ. Λίγκας. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ σύμβασις δὲν ὁμιλεῖ περὶ πραγματικῆς καταβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου, ἀλλὰ περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν καταβαλλομένων εἰς τὴν περιφέρειαν ἡμερομισθίων. Ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ δώσω καὶ μίαν ἄλλην ἐξηγήσιν. Ἐνῶ ἡ σύμβασις ὁμιλεῖ καὶ περὶ ἀντιπροσώπου τοῦ ἀναδόχου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἔχομεν ἀντιπροσώπου τῶν ἐργολάβων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν συμφέρον νὰ παρουσχίσουν ἡδυνάμενα τὰ ἡμερομισθία.

Καὶ τὸ σχεδόν νόμον τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προδίδει ὅτι κάθε τοιαύτη συμφωνία θεωρεῖται ἀκυρὸς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ ζητῶ, κύριοι, ἀπὸ τὴν Ἐταιρίαν Μακρῆ, καὶ ἂς κἀμὴ, καλὰ μὲ τοὺς ὑπεργολάβους, νὰ δεχθῇ τὴν τροποποίησιν τῆς συμβάσεως εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἀξίω ὑπὲρ τοῦ Κράτους τὸ δικαίωμα, ὅπως εἰ δρόμοι ἐκτελοῦνται εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα μὲ τιμὴν ἔχει ἀνωτέραν τῶν 500 δραχμῶν. Ὅπου τοιοῦτοι ἐργάται δὲν εὐρίσκονται, τὰ ἔργα θὰ μακταινῶνται ἐκεῖ, διὰ νὰ μεταφέρονται εἰς ἄλλα σημεία. Ἀξίω αὐτὸ καὶ παρακαλῶ τὸν συνάδελφόν μου νὰ τὸ διατυπώσῃ ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς εἰς τὴν Ἐταιρίαν. Δὲν ἡμπορεῖ νὰ μοῦ εἴπῃ ὁ ἐργολάβος ὅτι θέλω νὰ ὠφεληθῶ ἀπὸ τὴν διαφοράν. Καὶ πιστεύω ὅτι ἂν δὲν τὸ κατορθώσωμεν δι' αὐτὴν εὐθείας συνεννόησιν θὰ ἔχομεν τὸν ἄλλον τρόπον νὰ τὸ ἐπιβάλωμεν. Ὁ ζήτησιν νὰ μεταφέρουν ἄλλοι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Δὲν εἶμαι, κύριοι, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποῦ ζητοῦν τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἡμερομισθίων. Ὁ ζήτησιν εὐτυχῶς, ἐὰν ἐπύρξατο ἀξίως εἰς ὅλα τὰ ἐργατικά ἡμερομισθία, ἀλλ' εἶμαι ἀντίθετος εἰς τὴν αὐτῇσιν ὁρισμένον μόνον ἡμερομισθίον. Ἀν ἦτο δυνατόν αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες παραγωγοὶ νὰ διπλασιάσουν τὰ ἡμερομισθία, θὰ εἶμαι ὁ εὐχαιρότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ εἶπω ὅτι ἐφ' ὅσον τὰ ἡμερομισθία εἰς τὰς πόλεις εἶναι τόσον χαμηλά, δὲν εἶναι δυνατόν τὸ Κράτος νὰ πληρῶνῃ τόσον ἀκριβῶς ἔξω τῶν πόλεων. Ἐὰν τοῦλάχιστον τὰ ἡμερομισθία πηγαίνουν εἰς τὴν τσέπην τῶν ἐργατῶν θὰ ἡμπορούσαμε νὰ φανώμεν γενναῖοι, ἀλλ' ἐφόσον πηγαίνουν εἰς τὴν τσέπην τῶν ἐργολάβων δὲν δυνάμεθα νὰ μείνωμεν ἀδιάφοροι. Ὁ καταπορεύομεν διὰ τῶν μέτρων, ὅποια θὰ λάβωμεν, νὰ περιορίσωμεν τὴν δαπάνην, ὥστε ὥστε νὰ ἐκτελεσθῶμεν ὅλοι ἡμῶν τὸ χαράχον πρόγραμμα. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι δὲν θὰ ἀρκέσῃ τὸ ἀρχικὸς ὑπολογισθὲν ποσόν. Ἀλλὰ μὲ τὰ 8 ἑκατομ. ποῦ υπολογίζομεν, ἐλπίζομεν ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπαρκέσωμεν. Χωρὶς νὰ παραγνωρίζω τὰς δυσχερείας, αἵτινες παρουσιάζονται ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ δανεισμοῦ, ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ παραγωγικά ἔργα θὰ βελτιώσουν σπουδαίως τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἀπεφασίσθησαν ὑπὸ τῶν προκατόχων καὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως αἱ ἐκτελέσεις τῶν δημοσίων ἔργων. Δι' αὐτῶν ἀντιμετωπίζεται καὶ τὸ φάσμα τῆς ἀνεργίας τὸ συνταράσσον ἕλας τὰς χώρας. Βεβαίως αἱ διεθνεῖς περιστάσεις εἶναι δυσχερεῖς διὰ μακροχρόνιον δανεισμόν. Ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι ἡ ἡρωικὴ προσπάθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸ τοῦ πολέμου, κατὰ τὸν πόλεμον καὶ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστράφην, ὅπως πληρῶνῃ τακτικῶς τὰ χρέη του, φροντίζον μάλιστα νὰ ἀποσβένῃ αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν ποῦ κατατῇ νοσηρὰ, ἐλπίζω, λέγω, ὅτι θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ βρῇ καὶ πάλιν χρήματα διὰ τὴν συνέχισιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων. Σήμερον βεβαίως θὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς μικρότερον ποσόν, ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι ἀργότερα θὰ καλυτερεύσων οἱ ὅροι.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει, ὅτι οἱ προκαλέσαντες τὴν συζήτησιν προσέφερον ἰκανὰς ὑπηρεσίας ἂν ἔχῃ δι' ἄλλο τι τοῦ-

λάχιστον διότι θὰ δώσουν ἀφορμὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μελετήσῃ καλύτερον τὰ ζήτήματα καὶ διότι ἀκόμη τὴν ἐνισχύουν εἰς πάσαν προσπάθειάν της, ἵνα τὸ ζήτημα τῆς ὁδοποιίας λυθῇ οἰκονομικότερον καὶ πρακτικότερον. Εὐχαριστῶ, λέγει, ἰδιαίτερος τὸν κ. Σπάρταν, ὁ ὁποῖος πρὸς τοὺς ἄλλους ἔκαμε μίαν σύστασιν καὶ ὑπὲρ τῆς Ἀργολικοκορινθίας, ἢ ὅποια, δὲν γνωρίζω διατὶ ἐπαρρωράθη τόσον, ὅσον κανὲν ἄλλο πολλῆς προσοχῆς διότι ἐὰν δὲν ληφθῶσι μέτρα θὰ παύσωμεν 3 ἑκατομμύρια λιρῶν χωρὶς νὰ κἀμωμεν τίποτε, διότι ἔχει δοθῇ ἡ κατασκευὴ εἰς τιμήματα ὁδῶν μὴ συνδεόμενα καὶ ἐὰν δὲν εὐρεθῇ δάνειον θὰ μείνουν ἀσύνδετα καὶ θὰ καταστραφῶν. Συνεχίζω ὑποστηρίζω ὅτι τὰ ἔργα ἐστὶν ἰσχυρὰ, ἐνῶ δὲ εἰσηγητῆς τοῦ νόμου ὑπελόγησε ὅτι μὲ αὐτὰ τὰ λιπὰ θὰ κατασκευάσωμεν περισσότερα τῶν 4000 χιλιόμετρα.

Π. Τσαλδάρης. Ο κ. Πρωθυπουργός ἐλάλῃ δὲν ἡτοχρήθη μὲ τὴν κατάστασιν τῆς συμβάσεως ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ τὴν ἐξηγεσάμεθα κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς τοιαύτης. Ἡ σύμβασις εἶνε ἀποτέλεσμα μίαν μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνεργηθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει νόμου τιμῆς, σπουδαίως δὲ ἐληφθῆσαν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύναψιν αὐτῆς δύο ζήτήματα, ἢ χρηματοδοτήσεως — καὶ ἡτο γινωσκόν ὅτι ἡ Ἐταιρία Μακρῆ ἦτο συνδεομένη μὲ τὸν οἶκον Χάμπρο — καὶ ἡ ἐκείνη τῆς ἐταιρίας ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως διότι δὲν ἦτο μὲν αὐτὴ ἔξια ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως, ἀλλ' εἶχε παρουσιάσει ἓνα συγχρότῃα ἔξ' ἐργοληπτικῶν ἐταιρειῶν ἔξισον λόγου. Εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπὶ τῆς διαφωνίας καὶ ἀπεχώρησεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως, ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐληφθῆ ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας Μακρῆ διὰ τοὺς δύο αὐτοὺς λόγους. Δι' αὐτὸ καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τῇ συμβάσει, περιελήφθη, ὁ δρος, τί θὰ γίνῃ ἐν περιπτώσει κατ' ἴδιν δὲν ἐξελθῇ τῆς ἐταιρίας τὴν ἐτέραν τῶν ὑποχρεώσεών της. Καὶ ἐθεσπίσθη ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαλύῃ τὴν σύμβασιν. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ λέγῃ ἐγὼ δὲν κἀμὴν χρήσιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον μοῦ παρῆκε ὁ νόμος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν λέγει αὐτό, δὲν ἐφάνη ἀνίκανος ἡ ἐταιρία.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶχατε τὸ δικαίωμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐθεώρει συμφέρον διὰ τὸ Κράτος, τί θὰ εἶχε νὰ ὠφεληθῇ τὸ Κράτος, ἐὰν καὶ ὁ Μακρῆς καὶ ἡ Φαουντέσιον καὶ ἄλλη ἐταιρία ἐπὶ τῇ γαίνον καὶ ἐξήτουν δάνειον εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ἐταιρία εἶναι δυνατόν νὰ εἶχε συνεννοηθῇ μὲ τὸν Χάμπρο καὶ θὰ ἔκαμε πρὸ τριῶν ἐτῶν τὸ δάνειον. Διότι ἐὰν δὲν εἶχε συνεννοηθῇ, θὰ ἔκαμε εἰρωνικῶς τὴν πρότασιν περὶ χρηματοδοτήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ πίστις μας θὰ εἶχε πέσει πολὺ, ἐὰν ἐξήτοῦσαν δάνειον εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ αἱ τρεῖς Ἐταιρίαι.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος θὰ ἐξήτοῦσε τὸ δάνειον, καὶ ὁ Μακρῆς καὶ ἡ Οὐλέν καὶ ἡ Φαουντέσιον θὰ ἐξήτουν δάνειον διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ τί θηέλκατε νὰ βγάλωμεν εὐγὰ ἀπὸ τὸν φίλον.

Π. Τσαλδάρης. Τότε ἡ σύμβασις εἶναι ἄερως πρέσβος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ βέβαιον, διότι ἐγένετο πρὸ τῆς σταθεροποιήσεως. Πρέσβος ἄερως ἦτο ὅτι ὁ Μακρῆς θὰ εὕρισκε δάνειον καὶ δι' αὐτὸ τοῦ εἶπα κἀόησε εἰς τὴν δυνάμει σου.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ σύμβασις ἐγένετο μετὰ τὴν σταθεροποίησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σήμερον δὲν θεωρῶ ἄξιον πρεπὲς τὸ νὰ ζητήσῃ ἡ Ἐταιρία δάνειον. Δι' αὐτὸ εἶπον εἰς τὸν Μακρῆ ὅτι δὲν θέλω, διότι δὲν ἤθελα νὰ καταστῇ κόσινος ἢ πίστις μας.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν εἶχε ἢ δὲν εἶχε ὁ Μακρῆς τὸν οἶκον Χάμπρο.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὰ τὸν ἔχουμε καὶ ἐμεῖς.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ὅρου τῆς χρηματοδοτήσεως μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο πρᾶξις πολιτική, δὲν ἦτο πρᾶξις ὁρθή, διότι δύνανται ἡ Κυβέρνησις νὰ εἴπῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν, δὲν ἐκτελεῖται αὐτὸν τὸν ὅρον, ἔλα νὰ διορθώσουμε τὴν σύμβασιν. Ἐὰν τὸ ἐκάμνατε αὐτὸ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτύχετε τροπολογίας συμπεροσέως εἰς τὸ Κράτος. Συνεχίζων λέγει, ὅτι τὰ κέρδη τῆς Ἑταιρίας δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων καὶ εἶναι τοῦτο φανερόν ἐφ' ὅσον λαμβάνει ποσοστὸν 11)ο ἐπὶ ποσῶ 6,000,000 λιρῶν. Λέγει κατόπιν ὅτι ἐπὶ ποσῶ 1,100,000 λιρῶν ἀντιπροσωπεύοντος συμβάσεως μὲ ὑπεργολάβους, ἐκέρδιεν ἡ Ἑταιρία ἐκ τοῦ χρητοσήμου 71)2 ἐκατομμύρια δραχμῶν. Δὲν πρόκειται λέγει περὶ προνομιᾶς οὕτε μὲ ἐνδικαίως, ἐν εἰς τὰς συναλλαγὰς Ἑταιρίας καὶ ὑπεργολάβων ἐκμεταλλεύεται ὁ ένας τὸν ἄλλον, ἀλλὰ μὲ ἐνδικαίως ὅτι χάνει τὸ Κράτος πεδαστὸν ποσόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Συζητοῦμεν τὴν σύμβασιν ἢ τὴν ἐνέργειάν μας; Πληροφοροῦμαι αὐτὴν τὴν στιγμήν ὅτι τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν τὸ ἐπληρώσαμεν ἀκόμη.

Π. Τσαλδάρης. Εἶπον ὅτι ὅπως εἶναι ἐκφραζόμενος, ὑποστηρίζω δὲ ὅτι ὁ ὅρος αὐτὸς εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἀκέρως καὶ ἐλπίζω ὅτι αἱ περὶ τὴν ἐκφραζομένην μου ὅλ' χρησιμεύουν καὶ εἰς τὸν νόμιμον σύμβουλον καὶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν.

Γ. Καφαντάρης. Διὰ τὴν αἰ ὑπηρεσίαν ἐνέκριναν τὰς συμβάσεις μετὰ τῶν ὑπεργολάβων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐπιζήμιοι καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν ἀντιστάθμισμα ὑπὲρ τοῦ Κράτους;

Β. Καραπαναγιώτης (Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν). Νομίζω ὅτι ἡ γνώμοδοτης τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἐγκρίσιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὁ ἐνθυμισμὸς τοῦ ὁποίου πρὸς τὸν ἀνάδοχον...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἐκτίμησις.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ συμφέρον ἐν τούτοις εἶναι κακὸς σύμβουλος καὶ πρέπει νὰ ἀντιτάσσωμεν τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους, χωρὶς βέβαιον νὰ βλάψωμεν οὐδέν.

Ἐγὼ, συνεχίζει, νὰ προσθέσω καὶ τι ἄλλο ἀκόμη. Ἀνεξαρτήτως ὅμως ὅλων τῶν ἐλαττωμάτων, τὰ ὅποια ἀνέπτυξαν οἱ ἄλλοι συνάδελφοι, τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι ἐν τῇ ἐκτελέσει αὐτῶν τῶν ἔργων ὁ ἀνάδοχος ἐλέγχει ἑαυτὸν. Συμβαίνει καὶ κατὰ τι ἄλλο. Ὅτι αὐτὸς προσδιορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως, αὐτὸς ἐκτελεῖ καὶ αὐτὸς ἐλέγχει καὶ ἡ μὲ ἐπιτρέψετε νὰ φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι οὕτως ὁ προσήκων τρόπος ἐκτελέσεως ἔργων τοιαύτης σπουδαιότητος καὶ διὰ πτωχὸν κράτος ὅπως τὸ ἱστικόν μας. Εἶναι προφανές ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἔχῃ τὴν συνείδησιν τοῦ ἀναπαυμένου, ὅτι ἐκτελεῖται καλῶς τὰ ἔργα αὐτά. Πηλοῦσατε εἰ γίνεται μὲ τὰς μελέτας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ σὰς μεταβίδω τὰς πληροφορίας τῆς διευθύνσεως τῶν δημοσίων ἔργων, βεβαιώσης τὴν καλοτεχνίαν τῶν ἔργων.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς αὐτὸ ἔχω νὰ σὰς ἀπαντήσω ὅτι οἱ συνάδελφοι ποῦ ἠγόρευσαν ἢ ἐφρόντισαν νὰ συνάξουν ἀκριβεῖς πληροφορίες, διότι τὰ ἔργα ἀφορροῦν τὰς ἐπαρχίας τῶν καὶ ἔχουν συμφέρον τὰ ἔργα νὰ γίνονται καλὰ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπηρεσίας ἔχω καὶ ἐγὼ νὰ εἶπω ὅτι εἶναι φιλότιμοι ὑπάλληλοι μὲ πλήρη συνείδησιν τῶν καθηκόντων τῶν καὶ ἐφ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτὰς ἢ ἀκόμουν ὅτι ἡμποροῦν ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζω, ἂν ἔλαβον ἀφορμὴν ἢ Κυβέρνησις νὰ μάθῃ ποῖον εἶναι τὸ προσωπικὸν ποῦ ἀπασχολεῖται δι' αὐτὰς τὰς ὑπηρεσίας καὶ ἂν εἶναι ἐπαρκές. Σχεδὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας εἶναι ὁ ἴδιος καὶ τῶρα μὲ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα καὶ μὲ τὰ ἔργα οἷος ἦτο καὶ ἐπὶ τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος καὶ ἀνὲρ ἔργων. Εἶναι συνέπεια θαύμα πῶς δύναται νὰ λέγωμεν, ὅτι ἔχομεν ὑπηρεσίαν Ὑπουργείου Συγκοινωνίας. Καὶ ὅλ' ἔλεγον ὅτι ὅταν θαυμάζετε τὸ συνέ-

ργεῖον Μακρῆ, τὸ ὅποσον ἔγινε μὲ χρήματα τοῦ Κράτους, διὰ αὐτὸ νὰ μὴ τὸ ἀκόμη τὸ Κράτος καὶ νὰ εἶναι ἐπ' ἀνταποδοτικῶν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ἐκάμναμεν αὐτὸ ποῦ λέγετε ὅλ' ἐπληρώναμεν καὶ αὐτοὺς καὶ τὸν ἐργολάβον, ὅλ' ἐπρόκειτο δὲ περὶ τεραστίας διαφορᾶς.

Π. Τσαλδάρης. Συμβαίνει, κ. Πρωθυπουργέ, καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας, ὅτι καὶ εἰς τὰ ἄλλα Ὑπουργεία. Ἡ μέθοδος τῆς προσλήψεως ὑπαλλήλων μὲ εἰδικὰ συμβάσεις καὶ μὲ μεγάλας ἀμοιβὰς πληττεῖ καὶ ἀποθαρρύνει τὸ ἄλλο προσωπικόν. Ἐὰν τοῦς ἐπέδρασε ὅπως ἔλεγον πρὸ ὀλίγου, ὅλ' εἶχατε ὑπαλλήλους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλετε δηλαδὴ νὰ ἀπαλλάξετε τὸν Μακρὴν ἀπὸ τὰ ἔσοδα αὐτὰ;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν θέλω νὰ ἀπαλλάξω κανέναν. Σὰς εἶπα ὅτι ἔχετε ἕνα ὅρον, ποῦ δύνασθε νὰ διαλύσῃτε τὴν σύμβασιν καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ εἴπητε, διὰ εἶναι δουλειὰ τοῦ Μακρῆ νὰ ἀπασχολῇται μὲ τὴν ὁδοποιίαν; Τοῦς ὑπαλλήλους, τονίζετε, ἡμποροῦσαμεν νὰ τοῦς πάρωμεν ἡμεῖς, ἐνὸς τῶρα δὲν χρῆσιμαί εἰς τίποτε ἄλλο ἢ τὴν σύμβασιν, παρὰ νὰ ἀπασχολοῦμεθα ἡμεῖς μὲ τὴν δουλειὰ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν τὴν ἔκαμα ἐγὼ τὴν σύμβασιν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν σὰς ἐπικρίνω δι' αὐτὸ, ἀλλὰ εἶχατε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὴν χαλάσετε. Μὰ τὴν πρόσληψιν ἀπὸ τὸ Κράτος τοῦ προσωπικοῦ ἢ ἀμοιβῶν τοῦ ἐκτελεστικοῦ μὴ ὑπάρχει ἰκανὴ νὰ ἐσπεύσῃ ἐλα τὰ ἔργα. Ταῦτα ἐπιλέγει, ἐπειρήσας καθ' ἑαυτὸν νὰ εἴπω σχετικῶς μὲ τὴν ὁδοποιήσιν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐπειδὴ ἔλοι ἕκαμιν λόγον περὶ τῶν ἔργων τοῦ νομοῦ τῶν 1)2 μὲ ἐπιτρέψετε, παρατηρεῖ, νὰ ὑπομνήσω καὶ ἐγὼ ὅτι ἐκ τῶν ὁνομάτων τῆς Πελοποννήσου μόνον ὁ νομὸς τῆς Λακωνίας δὲν ἔχει καμμίαν ἄλλην συγκοινωνίαν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εὐνοηθῇ ὑπὸ ἐσπῶν ὁδοποιίας.

Π. Καρασεβδάς (Ὁ δὲ εἶπω, λέγει, ὅλ' ἔλα τινὰ διὰ νὰ πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἐξουσίαν καὶ εὐθύναν τῆς Κυβερνήσεως. Ὅσα σφάλματα ἐγένοντο ὡφείλοντο εἰς τὸ ὅτι ἐπρωτηλήθησαν ἔδοι μικροτέρας σημασίας, καὶ τὴν εὐθύναν διὰ τὰ σφάλματα αὐτὰ τὴν ἔχει ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις. Καὶ ὅλ' ἀναπτύσσονται οὗς κυριώδη σφάλματα διὰ νὰ προλάβω καὶ εὐθύναν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ὅλ' πᾶρῶ ὡς παράδειγμα 2, 3 τῶν κυριωτέρων ὁρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἕνα τὸν κυριώτερον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Οἱ πρῶτοι ὁρῶν τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἐκεῖνοι ποῦ ἀνταγωνίζονται τὴν Μεσημβρινὴν πρὸς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα διότι μετὰ τῶν ὑπάρχοντων φυσικῶν καὶ τεχνικῶν συγκοινωνιών. Αἱ ἔδοι αἱ ὅποιαι πρέπει νὰ προτιμηθῶν εἶναι ἐκεῖναι ποῦ ἐνώνουν τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν Ἀνατολικήν, διότι εἰς αὐτὰς ὑπάρχει μόνον μία φυσικὴ καὶ τεχνικὴ συγκοινωνία. Εἶναι ἀποκαλειστέα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ δι' αὐτὰ τὰ τμήματα αὐτὰ, πλὴν ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα τῆς ἔχει δύο κόλπους, τὸν Ἀμφρακτικὸν καὶ τὸν Μαλιακόν. Ἐπὶ πλεον διὰ τῆς καταλήψεώς της εἰς Ἀνατολὴν καὶ δύτικον ἔλα τινὰ ἐλαχίστων ἐποχῶν, οὐδέποτε ἐδρασαν. Πρῶτη ὁδὸς παραληφθεῖσα εἶναι ἡ ὁδὸς Λευκάδος, Βονίτσας, Τατάρνας-Καρπενήσιου-Λαμίας-Στυλίδος, διότι εἶναι εἰς τὸ μέσον καὶ δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν οἱ εἰς δὲ τὰ ἄκρα

τὴν ἐντίκυσιν τῆς παραγωγῆς. Ὁ προϋπολογισμὸς ὅλ' ἡμεῖς παρ' ὅλους τὰς ἀντιπολιτευόμενους εἰς περίσσειμα, ἀλλ' εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ περίσσειμα ὅλ' ἐξασφαλισθῇ, λαμβανόμενης ὑπ' ὅψιν τῆς μειώσεως φορολογικῶν τινῶν ἀπὸ τῶν δαπανῶν τοῦ σίτου καὶ ἀπὸ τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον ὀρισθῇ πέρυσιν ἀκριβῶς.

Π. Τσαλδάρης. Μικρὰ εἶναι ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν περυσινῶν καὶ ἐφ' ἑξῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ἦ ἀξίως τοῦ δασιμῶ τοῦ σίτου ἡτο ἐπιβεβλημένη, διότι χωρὶς ὑψηλὸν δασιμὸν δὲν ἡμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν σταθερὰν προστάσιν τῆς σιτοπαραγωγῆς. Κατηγόρηθη ὁ Ὑπουργὸς ὅτι ἡξήσῃ τὸν δασιμὸν διὰ λόγους ταμειωτικούς, καὶ ἐγὼ ἀνέγνωσα ὅτι δὲν ἦτο ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῶν ταμειωτικῶν λόγων, ὥπως ἐβάνη καὶ ἐν τοῦ ζητήματος τῆς συγκεντρώσεως αὐτῆς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ Ἀγροτική Γράπεζα προσεφέρετο νὰ συγκεντρώσῃ τὴν κριθὴν φρονισα ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ζημίας. Τὸ ἐναντίον ὅμως ὑπὸστῆριξα ἐγὼ καὶ εἶπα εἰς τὴν Γράπεζαν κάμετέ τὸ καὶ σὰς καλύπτω μὲ τόσα ἑκατομμύρια. Ἡ στάσις δὲ τῆς Κυβερνήσεως ἦτο τοιαύτη, ὥστε καὶ εὐχαριστῶ νὰ δεχθῶμεν.

Α. Παπαναστασίου. Κυρίως σὰς ἐνδιέφερε νὰ μὴ ἀναμιχθῇ ἡ κριθὴ διὰ νὰ μὴ ἐλαττωθῇ τὸ ἔσοδον ἐκ τοῦ φόρου τοῦ εἰσαγομένου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ σίτου. Ὁ προϋπολογισμὸς, λέγει, ἔχει καὶ διαθέσιμα πλὴν τοῦ ἀποθέματος καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν προϋπολογισμῶν. παρουσιάζει δὲ καὶ ἑκατομμύρια ἀντοχὴν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι τὸ ἰσχυρὸν στηρίζεται ὅχι ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ἔχομεν, ἀλλ' ἐν τινὶ μέτρῳ ἔχει καὶ εἰκονικὸν χαρακτήρα. Δαπάναι ἀπαραίτητοι δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ ἄλλην ἐπιβάρυνσιν τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῆς τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ χρητοσύμου».

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καμμία.

Ὁ **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων, ἐξηγεῖ τὸν σχετικὸν νόμον, καὶ λέγει, ὅτι ἄλλαι διατάξεις αὐτοῦ φορολογικῶν ἀναλόγων ὅσους κάμουν, πληρωμὰς εἰς τὸ Δημόσιον. Καὶ οὕτω πλὴν τῶν φόρων καὶ δασιμῶν ἐπιβάλλεται ἐν τέλος καταθλιπτικὸν καὶ αὐτὸ εἶναι μὴ νὰ φορολογηθῇ. Ἐπειτα ὑποχρεώνει, ὥπως ὅλοι αἱ συμφωνίαι τῶν ἰδιωτῶν γίνονται ἐπὶ ἀνολόγου χρητοσύμου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Τὶ ἐγένετο μὲ τὴν παλαιὸν νόμον; Κατεδινάζοντο καὶ ἐπλήρωνον τὸ δεκαπλῆσιον καὶ εἰκοσπλῆσιον.

Α. Παπαναστασίου. Ἄν ἐπὶ γαίαν εἰς τὸ Δικαστήριον, ἀλλὰ τὰ 9/10 δὲν ἐπὶ γαίαν εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ ὅλοι αὐταὶ αἱ ἐπιβαρύνσεις εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἐπιπίπτουν ἐπὶ τῶν ἀσθεστερόνων ὥμων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἰσολογισμοῦ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν ὅτι δὲν περιλαμβάνεται πρόνοια περὶ ἐξυπηρέτησεως στοιχειωδῶν ἀναγκῶν ὥπως π. χ. ἡ σύστασις σχολείων, καὶ οὕτω δὲν ἐκτελεῖται τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ ὑπάρχουν 300 σχολεῖα μὲ κανένα δάσκαλον. Τὸ ὅτι περιεκρίθησαν ἀπὸ τὰς δαπάνας 1500 ἑκατομμύρια δὲν ἔχει σημασίαν, διότι ἡμπορεῖ μὲ τὰς περικοπὰς αὐτὰς νὰ ἔμειναν ἀνεπλήρωτοι στοιχειώδεις ἀνάγκαι. Καὶ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἐκλέξωμεν μεταξὺ τῶν δύο, ἢ θὰ εἴμεθα διηλαθῆ ἀνακαινιστὰς τῆς Παιδείας ἢ ὄχι. Ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς καταστάσεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ καὶ προϋπολογισμοῦ καταντῶν ἀμύτητα νὰ ἔχουν χαρακτήρα εἰκονικόν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐμεῖς ἔχομεν διαρίσει 1000 περισσοτέτους ἀπὸ ἄλλοτε.

Α. Παπαναστασίου. Μὰ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σὰς ἐψηφίσθησαν οἱ νόμοι οἱ ἐπιβάλλοντες εἰς διδασκαλὸν δι' ἐκάστην τεταρτηκοντάδα μαθητῶν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐγὼ δὲν τὸ ἀρνού-

μαι ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην πιπτότων εἰπα μόνον, ὅτι περιορίζομεν τὰς ἀνάγκας ἀνολόγως τῶν ἐσόδων.

Α. Παπαναστασίου. Τότε νὰ μὴ διατυμπανίζωμεν περὶ πτωχικὰ διότι αὐτὰ εἶναι εἰκονικὰ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ὁ προϋπολογισμὸς περιέχει τὰς ὑποχρεώσεις τῶν καίμενων νόμων, τὰ δὲ περισσεύματα μὲ εἶναι ἀπὸ τῆς στερήσεως μας.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ τότε ἡ δὲν πρέπει νὰ ψηφίζονται νόμοι μὲ δαπάνας, ἢ ἀφοῦ τοὺς ψηφίσωμεν πρέπει νὰ τοὺς ἐκτελέσωμεν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Σὰς εἶπα ὅτι διαρίσει 1000 δασκάλους περισσοτέτους καὶ σὲς μὲς λέγετε νὰ διαρίσωμεν διὰ μὲς 3.000.

Α. Παπαναστασίου. Ἡμεῖς σὰς εἶπομεν ὅτι δὲν εἶναι ἐν τῇ ἀκριβείᾳ, ὅταν παρουσιάζετε ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα καὶ συγχρόνως δὲν παρουσιάζετε διὰ τὰς δαπάνας του. Ἡμεῖς τὸ πρόγραμμα αὐτὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἐπεκροτήσαμεν ἐκθύμως.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Καὶ νομίζετε ὅτι τὸ πρόγραμμα αὐτὸ πρέπει ἀπαραίτητως νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁλοκληρωτικῶς εἰς ἕνα;

Α. Παπαναστασίου. Τότε τὰ περισσεύματα γίνονται ἐπὶ ζημιά, ζωτικότητων ἀναγκῶν μας. Ἐρχομαι τώρα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας. Ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖ πολλὰ χροῖματα. Ἐχομεν ἀναποκαταστάτους καὶ ἀστεγούς 50 χιλ. οἰκογενειῶν ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). 20 χιλ. ἀστικά καὶ 10 χιλιάδες ἀγροτικά.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ αὐτὸ νὰ εἶναι χρειάζονται 600 ἑκατομμύρια καὶ σὲς ἐγγράφετε πίστωσιν 40 ἑκατομμυρίων.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Γνωρίζετε ὅτι ἔχομεν δώσι καὶ 200 πλέον τῶν 40.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν καλύπτονται ὅμως αἱ ἀνάγκαι. Καὶ τὸ κενό, συνεχίζει, τῶν θυμάτων πολέμου εἶναι ἐλάχιστον, διότι κατὰ μέσον ὅρον ἡ περιθάλψις ἀνέρχεται εἰς δραχ. 400 500 μηνιαίως. Καὶ ὅλ' ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ κάποια ἐκκαθάρισις χωρὶς νὰ σταματήσῃ ἡ πληρωμὴ. Εἶναι ἐντροπὴ, τονίζει, νὰ παρέχωμεν περιθάλψιν 300-400 δραχ. μηνιαίως εἰς χήρας θυμάτων πολέμου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ χρησιμοποιηθοῦν δηλαδὴ οἱ οἰκονομικὰ δι' ἐνίσχυσιν τῶν ἀληθῶς παθόντων.

Α. Παπαναστασίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν ἀγροτῶν προσφύγων τὸ ζήτημα ἔχει προχωρήσει καὶ ἐνῶ ἔχετε διαθέσιμα 300 ἑκατμ. εἰς ὁμολογίας τὰ καθυστερεῖτε.

Α. Αλεξανδρῆς. Δὲν ἐτελείωσαν ἀκόμη οἱ τελικοὶ ὑπολογισμοὶ καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἤρχισαν ἀκόμη ἡ πληρωμὴ.

Α. Παπαναστασίου. Ἡμεῖς ἐτοίμασμεν καὶ ἄλλοτε ὅτι ἡ ἀποζημιώσις αὐτὴ ἀποτελεῖ κοινωνικὴν πρόνοιαν καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τηρηθῇ ἡ κλίμαξ ἡ τηρηθεῖσα διὰ τοὺς ἀστέτους. Προέχον, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀγροτὰς πρόσφυγας, εἶναι νὰ στεριωθῇ ἡ ἀποκατάστασις τῶν, ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις ἐφήρμοσεν ἐν ἄνισον σύστημα. Ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτο ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν περισσότερον ἐνεργητικὸν δὲν πληρώνονται τὴν διαφορὰν, διατὶ;

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Μὲχρι προχθὲς δὲν ἦτο κανεὶς φάκελος ἐτοιμῶς. Μετὰ 15-20 ἡμέρας θὰ εἶναι ἐν πλήρει γνώσει τοῦ ἀναγκαιούτος ποσού, ὅλ' ἡξέωρον πόσον εἶναι καὶ ὅλ' ἀρχίσω τὴν πληρωμὴν.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἐξαρτᾶται ἡ πληρωμὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἐκαστοῦ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀποτελέσματος. Ἐάν εἶναι ἕνας πτωχὸς ἀγρίτης καὶ ἔχει νὰ λάβῃ 1000 δραχ. διατὶ δὲν τοῦ τῆς δίνον;

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅλ' εἰσθε εὐχαριστήμενος νὰ τοὺς πληρώσω ὅλους ἐντὸς μηνός; Τελεῖται νουν τὰ μητρηὰ ὅλων μετ' ὀλίγον καὶ οἱ ἔχοντες νὰ λάβουν ὅλ' πληρωθοῦν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐχομεν ἀνάγκην καὶ ὅποιος ἔχει ἐκκαθαρισθῇ νὰ πληρωθῇ. Αὐτὸ εἶναι ὑποχρεώσις σὰς.

Ε. Βενιζέλος. Καὶ τί ἀποδείξεις μοῦ ἐφέρετε;

Α. Παπαναστασίου. Σὰς τὰ εἶπαν νομίζω καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας καὶ τὸ Συμβούλιον τῶν Δημοσίων ἔργων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μοῦ εἶπαν, ἂν ἐνθυμῶμαι, ὅτι τὰ ποσοστὰ εἶναι ὑπερβολικά, ἀλλ' αὐτὸ ἀφορᾷ τὰς εὐθύναις τοῦ Ὑπουργοῦ ποὺ συνήψε τὴν σύμβασιν. Ὡς πρὸς τὸ δά- νειον σὰς εἶπα ὅτι ὁ ἀνάδοχος δὲν ἠρνήθη νὰ τὸ συνάψῃ.

Α. Παπαναστασίου. Ἦτο ὑποχρεωμένος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς τῆς ὑποχρεώσεως θὰ ἦτο εἰς βλάβην τοῦ Κράτους. Τότε, τονίζει, δὲν μὲς δώκατε στοιχεῖα περὶ ἀθαιμάτων κερδῶν. Σήμερον ἔχω ἀποδείξεις καὶ ἀποδείξεις ἐγγράφων καὶ ὅλ' τὰ χαρακτηρισμοὶν αὐτὰ ὡς μὴ θεμιτά. Μὴ μοῦ λέγετε λοιπὸν ὅτι δὲν ἐνήργησα. Ἦδη μόλις μοῦ ἐφέρετε στοιχεῖα, ὅλ' φέρω νομοσχέδιον νὰ ἀκυρώσω καὶ τὰς συμφωνίας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν νομίζετε ὅτι ὅλ' ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ γίνῃ μία ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα;

Α. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὶ νὰ κάνω τὴν ἐξεταστικὴν τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἐλθῇ ἡ ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴ νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ μὴ διορθώσῃ καὶ νὰ μὴ ὑποδείξῃ νὰ κάμω τὸ καλὸν μου τὸ ὅποιον κάμω καὶ χωρὶς αὐτῆς; Δὲν γνωρίζετε ὅτι ἡ ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι τύπος μαρῆς τῆς Κυβερνήσεως;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Διατὶ πέρνετε τὰ πράγματα ἔτσι;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι εἶμαι κοινοῦ λευτικῶς.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὴν στιγμὴν ποὺ ἐλέγχθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν αὐτὰ τὰ πράγματα, εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν ἐκτεθειμέναι ὑπολήψεις καὶ δημοσιῶν ὑπαλλήλων καὶ πολιτευομένων, καὶ πρέπει τὸ πρῶτον νὰ ἀποκατασταθῇ ἐντελὴς. Αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἔχει ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ὅλ' ἐλέγχου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ στρέφονται ὑπόνοιαι ἐναντίον προσώπων. Μοῦ λέγετε νὰ ἀποδεχθῶ τὴν συγκρότησιν μὲς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐμμέσως νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κάνῃ ὅτι πρέπει. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι εἰς θέσιν νὰ κάνῃ τὸ καλὸν τῆς. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι ἡ ὑπόληψις τῶν ἐκτίθεται δύνανται ν' ἀπευθυνθοῦν δι' ἐπιστολὰς τῶν ποὺς ἡμεῖς καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ τοὺς εἴπω.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ καλεῖς πολιτευόμενος ὁ ὁποῖος ὅλ' ὑπέσπεν εἰς τοιαύτην πράξιν, ἐν δὲ ἀνεμύθησαν καὶ ὑπάλληλοι ὑπέχουν οὗτοι καὶ ποινικὴν εὐθύναν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δίδω τὴν βεβαιώσιν ὅτ δὲν πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων. Ἀλλὰ ὅταν ἐρχεσθε διὰ τὸν Α ἢ Β

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν σὰς ἐρέθησαν οὐδὲ πόρρωθεν, σὰς εἶπον πῶς ἔχουν τὰ πράγματα καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ παρεξηγηθοῦν τὰ πράγματα. Καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ πολιτευομένου κόσμου πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθοῦν.

Α. Παπαναστασίου. Ἀσχετὸς τοῦ νομοσχεδίου ποὺ ὑπόσχεσθε σήμερον νὰ φέρετε, συμφέρον τοῦ Κράτους εἶναι νὰ δοθῇ τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Συνεχίζων ἀναλύει τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ τονίζει ὅτι κακῶς ἡχορηγήθησαν τὰ γεωργικὰ ἐπιμελητήρια διὰ τῶν γεωργικῶν ταμείων, ἐνῶ ἐκεῖνα εἶχον πλέον πρὸ κειροῦ ὀργανωθῇ καὶ ποσέφερον ὑπηρεσίας καὶ δι' αὐτῶν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ διόρθσις τῶν πιστώσεων, καὶ ὅλ' νὰ περικοπῇ ἡ πίστωσις τῶν 58 ἑκατομμυρίων. Συνεπῶς ἐπιβάλλεται ἡ κατάρτησις τῶν γεωργικῶν ταμείων. Ὡς πρὸς τὴν νέαν ὑπηρεσίαν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων δὲν ἐδόθησαν πιστώσεις δι' αὐτὰ καὶ ὅλ' ἐξήρτηθησαν ἀπὸ τοὺς ἀναγκαστικούς συνα- ταρισμούς. Ἰὴν αὐτοὶ δὲν δώσουν δὲν γίνεται τίποτε, α

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅλ' τὰς ἐκτελέσωμεν τὰς ὑποχρεώσεις μας. Ἡ βραδυπορεία προήλθε, διότι ἐμεσολάβησεν ἡ συμφωνία τῆς Ἀγκύρας συνεπεία τῆς ὁποίας ἀνεθεωρήθησαν ὀρισμένοι μερίδες.

Α. Μπακάλμπασης. Οἱ φάκελοι τῶν ἀγροτῶν ἀνέρχονται εἰς 150.000 καὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐτοιμοὶ καὶ ἐκκαθαρισμένοι 80.000 καὶ αὐτῶν τῶν ἐκκαθαρισθέντων ἐγένετο καὶ συμπληρωμὴ τῶν χρεῶν τῶν. Ἐάν περιμένετε καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ὑπολοίπων τότε θὰ περάσουν 2-3 χρόνια. Ἐν τῇ μετὰ ἔχετε τοὺς λογαριασμοὺς τῶν χρεῶν τῆς Ε. Α. Π. καὶ ἡμπορεῖτε νὰ δώσατε διαταγὴν νὰ πληρωθοῦν ὅσοι ἔχουν νὰ λάβουν ἐνεργητικόν. Ὁμολογίαις ἔχετε καθὼς καὶ ἐν ἄλλο περισσεύμα ἀπὸ τὰς ληφθοσῶς μετ' Ε. Α. Π. καὶ ἐάν εἰσκαλοῦσθε τὴν σύστασιν μας ὅλ' ἀνακουφίσετε ἀμέσως μὲγα μέρος ἐνὶς πάσχωτος πληθυσμοῦ.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ὁδὲς φάκελος μὲχρι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἦτο ἐτοιμὸς διότι ἐχρεώζετο σωρεία διατυπώσεων, ἀφοῦ ἐμεσολάβησεν ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ συμφωνία καὶ ἡ κατάρτησις τῆς Ε. Α. Π. καὶ ἀφοῦ τώρα μετὰ 15-20 ἡμέρας θὰ γνωρίζω τί ἔχω νὰ δώσω ἀπέναντι τῶν 300.000.000 ποὺ ἔχω εἰς ὁμολογίας, διατὶ διὰ τῶν ἐλάχιστον διάστημα νὰ βιασθῶ καὶ νὰ ἐνεργήσω εἰς τὸ ἀγνωστον;

Α. Μπακάλμπασης. Καὶ σὲ δύο μῆνες θὰ εἶμαι εὐχαριστημένος νὰ ἀρχίσῃ ἡ πληρωμὴ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐξ ἄλλου, συνεχίζει, ἡ διάλυσις τῆς Ε. Α. Π. ἤρχισεν ἀπὸ τὸν Μάιον καὶ ἔχομεν ἀπὸ τότε 7-8 μῆνες καὶ ἐνῶ συνετάχθησαν μερικὰ σχέδια νόμων καὶ ἐνημοσιεύθησαν, ὥς τώρα ὅμως δὲν ἔλαβον σάρκα καὶ ὀστά. Ἐνημοσιεύθη ἕνα σχέδιον ὀργανώσεως ἐποικισμοῦ τῆς Μακεδονίας καὶ εἶδα ὅτι στέλλεται εἰς ἀνώτατος ὑπάλληλος.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Αἱ ὑπηρεσίαι παρῆμιναν καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν ὅπως ἦσαν καὶ ἐπειδὴ εἶχαν ἀπικεντρωτικὸν χαρακτήρα ἔστειλα ἕνα ὑπάλληλον ἀνώτερον διὰ νὰ λῶ τὰς ὑποθέσεις ὅπως μέχρι τοῦδε.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ σχετικὸν μέτρον δὲν ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν. Ἦδη προκειμένου περὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἔχομεν τὸ ζήτημα κατασκευῆς καὶ συντήρεως ὁδῶν. Καὶ ἄλλοτε παρεπονέθημεν ὅτι τὰ διατιθέμενα ποσὰ διὰ συντήρησιν δὲν εἶναι ἐπαρκῆ, καὶ μάλιστα ἀδικαιολογητῶς ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν εἰδικοί πόροι ὡς ὁ πόρος τῆς βενζίνης. Καὶ ἐρχεται τὸ ἐρώτημα, τί μὲς χρειάζονται οἱ νέοι ὁρόμοι ἀφοῦ ἀφίνομεν νὰ καταστρέφονται οἱ ὑπάρχοντες, ἡ περιουσίᾳ τῶν προσῶν αὐτῶν εἶναι ἀραγε οἰκονομία; Χθὲς δὲν ἦμου εἰς τὴν συζήτησιν διὰ νὰ ἀκούσω τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐδεδαίστο ὅτ' ἔχ' μὲ θεμιτὰ μέσα ἐγένετο μία σύμβασις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πάλι θὰ εἰσελθώμεν εἰς αὐτὴν τὴν συζήτησιν;

Α. Παπαναστασίου. Ἀφοῦ ὑπῆρξαν ἐκδικαστὰ ἐνδὲς ἐρ- γολάβου καὶ εἶναι ἡ ἰδιώται ἡ καὶ ὑπάλληλοι, ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ μία ἀνάκρισις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅλ' κατὰ θέσιν τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον, τὸ εἶπα χθὲς ποὺ ἀπουσιάζατε.

Α. Παπαναστασίου. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀπέδειξε ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἶναι πολὺ σαθρά, καὶ δὲν ἡμποροῦμεν νὰ ἐμ- μείνωμεν πλέον εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων. Πρέπει τὰ νέα ἔργα νὰ δοθοῦν εἰς δημοπρασίαν, δεδομένου μάλιστα ὅτι πιθανόν νὰ διπλασιασθῶν αἱ προβλεφθεῖσαι δαπάναι. Δι' αὐτὸ πέραν τῶν γενομένων παραχωρήσεων τριῶν ἡ τεσσάρων ἑκατομμυρίων λιγὸν πρέπει νὰ τεθῇ ἕν τέριμα, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν πλέον ἀπὸ ὅλον αὐτὸ τὸ μίσμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ μίσμα ὑφίστατο πρὸ πολλοῦ καὶ μόλις ἐθέσαμεν τὰ δάκτυλά μας ἐπὶ τῶν τύπων τῶν ἡλῶν, προσπαθοῦμεν νὰ τὸ πατάξωμεν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐνθυμείσθε κ. Πρόεδρος ὅτι ἐφέραμεν ἡμεῖς τὸ ζήτημα πρὸ διετίας;

δὲ πιστώσεις διατέθησαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας μόνον.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ἠρνήθημεν πιστώσεις ἀλλὰ προέχουσιν εἶναι ἡ κατάρτισις μελετῶν καὶ συντακτικῶν, τῇ συμπληρώσει δὲ τῶν δαπανῶν θὰ τὴν κάμῃ ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ καὶ πέρυσιν εἴδαμεν 7 ἑκατομμύρια.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ὑπηρεσίαν εἶναι περιστῆ, διότι τὰς μελέτας τὰς εἶχα κάμει τὸ Γενικὸν Γραμματεῖον τῆς Συγκροτικῆς, καὶ τώρα διὰ τὴν νέαν ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἑκατομμύρια μηχανισμοὺς με ἀνωτέρως θέσεις καὶ ἀμοιβὰς. Εἰς τὴν ἐπαρκῆ μου π.χ. ἔχουν γίῃ μελέται καὶ πόροι πάλιν ἡ νέη ὑπηρεσία ἤχησε νέας τοιαύτας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐπειὶ τοπογράφους διότι τὰ ἔργα αὐτὰ διὰ τὴν ἀπαιτοῦσαν χρειάζονται ἀρχαίη δεδομένα, καὶ διότι λαμβάνομεν περισσότεραν πρόνοιαν δι' αὐτὰ μᾶλλον αἰτιῶμεν. Οὕτω ἄλλως τε τὸ Γενικὸν Γραμματεῖον τῆς Συγκροτικῆς ἔχει εἰδικότητα διὰ τοιαῦτα ἔργα.

Α. Παπαναστασίου. Πῶς δὲν ἔχει ἀφοῦ αὐτὸ ἐξετέλει μέχρι τῆς ὥρας τὰ ἔργα αὐτὰ. Ἐγὼ ἔβλεπα δις εἰς τὸ Γενικὸν Γραμματεῖον διὰ τὰ ἔργα Σπάρτα καὶ δὲν ἐδόθησαν πιστώσεις. Καὶ δι' αὐτὸ σὰς εἶπα, καὶ πάλιν σὰς λέγω, ὅτι πολλὰ στοιχειώδεις ἀνάγκαι δὲν ἐξυπηρετοῦνται καὶ δι' αὐτὸ ὁ σημερινὸς προϋπολογισμὸς δὲν μᾶλλον δίδει τὴν εἰκόνα τῶν ἀναγκῶν. Ὁ κ. Βισσηγιάννης ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὅπου ἀπορᾷ τὸ κεφάλαιον τοῦ δημοσίου χρέους τὸνίζετο εἰς τὴν ἐκθέσιν τοῦ τῆς ἀξίωσης τῆς ὁποίας θὰ ἔχωμεν μέχρι τοῦ 1933 καὶ τὰς ἐπιβάρυνσεις τῶν ὁποίων θὰ ἔχωμεν οὕτως ὥστε τὸ μέλλον τῆς ἐξελίξεως τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν μὴ εἶναι αἰσιόδοξον. Κατὰ συνέπειαν εἰμὲν ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τοῦδε νὰ ἀντιμετωπίζωμεν αὐτὴν τὴν κατὰ τῆσιν. Ἡ δὲ ἔχρησις ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἠδύνηται ἀδικαιολογήτως τὰς δαπάνας καὶ ἐγὼ σὰς παρῆλθα ἀνάγκης μὴ ἐξυπηρετοῦμεν. Τώρα ὅταν ἀπορᾷ τὸν δυνάτως οἰκονομίας ἔχω ἕνα πρόχειρον ὑπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Πολιτικῶν Ὑπουργείων διὰ τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ 1927 μέχρι σήμερα ἔχει γίῃ αὐξήσεις 30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, καὶ ἂν ἀραιώσωμεν ἀπὸ αὐτὰ τὴν διαφοράν τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν πάλιν μένει μὴ ὑπερβῆσαι 20 ἑκατομμυρίων, ἐνῶ πραγματικὴ ἀνάγκη αὐξήσεως αὐτῶν τῶν δαπανῶν δὲν ὑπῆρχε καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἡ αὐξήσις. Μὲ τὰς αὐξήσεις δὲ αὐτὰς ἀτονεῖ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, διότι εἰς τὰ συμπεράσματα τῶν ἐδῶ ἀντιτίθεται ἡ αὐτοδιοίκισις. Πρέπει λοιπὸν ἔστω καὶ τμηματικῶς νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θερμοῦ καὶ ὅχι νὰ αὐξάνονται ἐπ' ἀπειρὸν αἱ δαπάναι τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν. Κατὰ συνέπειαν αἱ μὲν ἀνάγκαι μὴ ἀπαιτοῦν μεγαλύτερον προϋπολογισμὸν, ἀλλὰ δὲν ἐξάγεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ὑπάρχουν καὶ δαπάναι ἄλλοι.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ τὰς εἰπῇτε.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἠμποροῦμεν ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ ὑποδείξωμεν ἡμεῖς. Ἄν πρόκειται περὶ διδασκάλων ἐγὼ θὰ σὰς συγχωρῶ. Ἦν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει πρέπει ἡ αὐξήσις τῶν δαπανῶν τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας νὰ σταματήσῃ, καὶ νὰ κτυπηθῇ ἡ τάσις προσκολληθείς εἰς τὸ κέντρον καὶ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ τάσις ἀποκεντρώσεως εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ὁ δὲν ἀφορᾷ τὴν μεταστροφήν τῶν δαπανῶν μὲ μὴ μὴ ἐξουσιασμὸν θὰ ἠκούσαμεν ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως διότι εἶναι γεγονός ὅτι ἀνεκτὰ ἐπεκτείνεσθαι ἡ σημερινὴ γενεὰ καὶ πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ φροντίσωμεν νὰ ἀντιμετωπίζωμεν τινὰ τῶν δημοσίων ἔργων μὲ τὰ ἔσοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ πιστεύετε;

Α. Παπαναστασίου. Γολύχιστον διὰ τὰς ὁδοὺς ὑποστηρίζω ὅτι θὰ ἐπάρκει ὁ προϋπολογισμὸς, χρειζομένων τῶν πιστώσεων τοῦ μετὰ φεβρουαρίου.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἔχει ἐκινῶνται ὁ προϋπολογισμὸς.

Α. Παπαναστασίου. Ἐχομεν περισσεύμα 100 ἑκατομ-

μύρια, καὶ ἄλλοτε ὑποστήριξα ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Κυβερνήσει νὰ γίῃ ἄλλος συνδυασμὸς οἰκονομικῶν ἐξυπηρετήσεως τῶν ἔργων. Ὡς πρὸς τὸ φορολογικὸν σύστημα, συνεχίζει, θὰ χρειασθῇ νὰ γίῃ μὴ μεταρρυθμίσεις τῆς φορολογίας διὰ νὰ βελτιωθῇ οἱ οἰκονομικῶς ἱσχυρότεροι. Ἡ γενόμενὴ ἐνταῦθα συγκεντρώσις κεφαλῶν φερόμεται ὅτι διαφεύγει ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τῶν ἔργων.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν προδίδετε μὴ ζανκρὸν ἢ συγκεντρώσεις;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν φερόμεται διότι εἶχε ἐδῶ περὶ τοὺς ἀποδοτέας, ὅτι ἡ φορολογία εἶναι ἀλλοίωσις, σὰς φέρω ὡς παράδειγμα τὸν φόρον τῶν δημοσίων θεαμάτων, ὅστις δὲν μετατράπη καὶ εἶναι ἀκριβοτέρας ἀπὸ ἄλλοτε καὶ πῶς πῶς καὶ εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰς τοὺς βιοπαλαιτάς τῶν θεαμάτων. Ὅσον πνίγεται καὶ τὸ ἐθνικὸν θέατρον, τὸ ὅποιον θέλει νὰ ὑποστηρίξῃ ἡ Κυβέρνησις. Ἐχομεν ἐξ ἄλλου τὰς κινηματογραφικὰς ταινίας ἑλληνικῆς παραγωγῆς φορολογούμενες ὅπως καὶ αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀλλ' ἔτσι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀναπτύξῃ ἐθνικὸν θέατρον ἐνταῦθα, ἐνῶ ὅλα τὰ Βελγικὰ ἔχουν ἐθνικὸν θέατρον. Πρέπει λοιπὸν νὰ κάμωμεν ριζικὴν φορολογικὴν μεταρρύθμιση.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μέχρις ὥρας λέγει, ἔχετε κάμει δικήνους ὑποδείξεις περὶ ἐλαττωσέως δικήνους φόρων καὶ αὐξήσεως δικήνους πιστώσεων. Ἐν κίματα εἶναι λογικὰ αὐτῶν θὰ εἴδῃτε ποῦ κατὰλήγετε καὶ ποῦ νὰ φέρεται καὶ τὸ σχετικὸν ἀντίκρουσμα.

Α. Παπαναστασίου. Σὰς κάμνετε ἐμπειρικὰς μεταβολὰς. Ἡμεῖς σὰς δίδομεν γενικὰς γραμμὰς διότι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ φέρωμεν ἐδῶ προϋπολογισμὸν. Ἐπίσης ἕνας ἄλλος φόρος πῶς εἶναι ὁμοιος νὰ ἐπιβληθῇ, εἶναι ὁ φόρος ὠριμένων μονοπωλίων ὅπως τοῦ σίτου.

Εἶναι ἀπαραίτητον τοῦτο διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ τὴν ἐξάγειαν τῶν προϊόντων μας, δεδομένου ὅτι ἡ κρίσις ἡ σημερινὴ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ κατανάλωσις. Οὕτω μὲ τὰ μονοπωλία θὰ φθάσωμεν εἰς μίαν ἀναγκαστικὴν ἀνταγλαγὴν τῶν προϊόντων. Τὸ ζήτημα τῆς ἐνείκης διαχειρίσεως τῶν προϊόντων ἐβλήθη καὶ εἰς τὸ συνέδριον τῆς Βαρσοβίας καὶ χρειάζεται νὰ κατὰλήξωμεν εἰς εἰδικὰς τινὰς ὁργανισμούς. Τὸ ζήτημα ἔχει σχέσιν ἰδίως μὲ τὸν καπνόν, διότι συστηματικῶς ἐπὶ τῆς καπνοπαραγωγῆς καὶ τοῦ καπνισμοῦ παρὶν θὰ ἐνισχυθῇ οἱ καπνοπαραγωγαὶ, οἱ ὅποιοι στεροῦνται πικνυλῶς πιστώσεων. Ἐχο ἐπιστολὴν κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὰς ὁδοὺς ἀπέθελον καπνοπαραγωγαὶ ἐξ ἀνεξίτης, λόγω τῆς ἀπολίθισης τῶν καπνῶν των. Ὅταν ἀπορᾷ τὰς ἐμπορικὰς συμβάσεις τὸ σύστημα τῶν προνομίων τοῦ μὴ ἔχοντος ἐννοουμένου Κράτους δὲν ἐξασφαλίζει τὴν διάθεσιν των.

Συνεχίζων ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι εἰς τὰς διεθνεῖς γεωργικὰς συγκεντρώσεις δύναται νὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς παραγωγῆς καὶ ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Γνωρίζετε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν προπαθειῶν; Συνήλθον εἰς τὸ Πάρτι διὰ νὰ εὑρῶν τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τῶν σιτηρῶν. Κατ' ἀρχὰς εἶπον ὅτι δὲν εἶναι δύσκολον τὸ σύστημα τῆς προτιμίας. Ἀλλὰ ἀπεδείχθη ὅτι τοῦτο θὰ ἐξαιρετο Κράτος καὶ ὡς παράδειγμα τῆς ῥήτρας τοῦ μὴ ἔχοντος ἐννοουμένου Κράτους. Τὸ θὰ ἐγένετο μὲ τ' ἄλλα Κράτη; Κατηχησάμεθα μὴ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ μελετήσῃ κατὰ πόσον ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς προτιμίας, χωρὶς νὰ θιγῇ ἡ ῥήτρα τοῦ μὴ ἔχοντος ἐννοουμένου Κράτους.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὑπάρχει ἀκριβολία ὅτι ἐκεῖ εἶναι ὁ κόμπος. Αὐτὸ ὁμῶς δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ φροντίσωμεν καὶ διὰ τὰ ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα εἰς τὰς διεθνεῖς συγκεντρώσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἀλλὰ μετέχομεν καὶ παρακαλοῦμεν τὰς ἐργασίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐκτὸς τούτου θὰ ἔπρεπε νὰ ἰληθῇ καὶ πρόνοιαν τῆς ἐξασφαλίσεως ἐνὸς σταθεροῦ εἰσοδήματος εἰς τοὺς γεωργούς. Μία ἀπὸ αὐτὰς εἶναι ἡ τοῦ βόμβου. Ὁ δασμὸς τοῦ βόμβου εἶναι ἐλαττωσέως ἐναντι τοῦ δασμοῦ τῶν νημάτων. Ἐνῶ δὲ ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς εἶναι ὁ κατεχόμενος τὰ βαμβάκια πρὸν τὰ δὲν προστατεύεται ἐπαρκῶς, ἕνα χρησιμοποιοῦται ἡ ἐγχώριος παραγωγὴ βόμβου. Ἡ Κυβέρνησις ἐξ ἄλλου ἐπέθελε νομοσχέδιον περὶ περιορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων, ἕνα προαχθῇ τυχὸν ἀπρόσπαστα. Δὲν νομίζω ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι δικαιολογημένον. Ἀρ' ἐνὸς μὲν ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις προσέλαθεν ἐκτάκτους ὑπαλλήλους μὲ υπερβολικοὺς μισθοὺς δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐλάττωσιν τῶν μισθῶν, τῶν τεκνικῶν, ὑπαλλήλων. Ὅταν εἴδατε 20.000 τὸν μῆνα εἰς ἕνα ἐκτακτὸν ὑπαλλήλον.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Γεωργίας). Ἐν ὁμιλῇ διὰ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, σὰς βεβαιῶ ὅτι ἔχομεν ἕνα πρῶτον τάξιον ὑπαλλήλων.

Α. Παπαναστασίου. Μὴ τυχᾶντα, δὲν εἶπα σὰς ὁ ὑπάρχοντος τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐκείνηται ὁμῶς ἐξαιρετικὰ εἰς ὁποῖα σὰς ἐμπεδίζουσιν νὰ ἐκκαταστήσῃ τὸ μέτρον. Ὅσον καὶ ἂν ἐκτιμῶ τὸν ὑπαλλήλον ἐκεῖνον δὲν ἠμπορῶ νὰ δεχθῶ τὴν ἀνισότητά. Οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν μένουν ἀνεπαρκεῖς ἀπὸ τὸ μισθολόγιον τὸ ὅποιον παρέχετε εἰς μὴ ὑπαλλήλους καὶ ἰδίως εἰς ὑπαλλήλους ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας μετέχει τὸ Δημόσιον μὲ κέρδη. Ὅταν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν Ἀγροτικὴν παρέχονται μισθοὶ καὶ συντάξεις αὐτοχρημικὰ προκλητικὰ, πρέπει νὰ ξυρᾷτε ὅτι χρειάζεται νὰ ἐπιβλέπετε μίαν ἱεραρχίαν ἀπολαύων, διότι εἶναι μοραίων ἡ τοιαύτη ἀνισότης νὰ ὀλῇ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους εἰς βίον σπάταλον κατὰλήγοντα πολλάκις καὶ εἰς ἀκαταρτήτας. Ἐν εἴθε ἱσχυρὰ Κυβέρνησις ἀπὸ ἀπὸ τῆς πλειοψηφίας.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς Οἰκονομικῶν). Τί θέλετε νὰ κάμωμεν;

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ θὰ ἐπέθελλα μισθὸν ἀνταλλάγῃ με τὸς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἰς πῶς μέρος τοῦ κόσμου εἰ μισθοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Κράτους;

Α. Παπαναστασίου. Εἰς πῶς κράτος τοῦ κόσμου εἰ ὑπαλλήλοι τῶν ἐπιχειρήσεων πέρνουν μισθοὺς μεγαλύτερους καὶ ἀπὸ τῶν προέδρων τῆς κυβερνήσεως;

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς Οἰκονομικῶν). Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι κατὰ κανὸν ἀνώτεροι τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Μὴ ἐχρηματίζετε εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν περιορισμὸς τῶν μισθῶν καὶ ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἀντέταξεν ἀντιρρήσεις ὅτι εἶναι ἰδιωτικὸν ἱδρυμα καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπεμβαλῇ τὸ Κράτος. Καὶ τὸ Κράτος ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ.

Κ. Βουδούρης. Βεβαίως δὲν ἠμπορεῖ τὸ Κράτος νὰ ἐπεμβαλῇ εἰς τὰ μισθολόγια τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Αἱ ἰδιωτικὲς ἐπιχειρήσεις πληρώνουν ἄλλως τε μισθὸν γλιτωρῆται. Τὸ φαινόμενον τῶν προκλητικῶν μισθῶν παρατηρεῖται μόνον εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς ὁποίας μετέχει τὸ Κράτος.

Γ. Μαργῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Πιστεύετε ὅτι μπορεῖ τὸ Κράτος νὰ ἐπιβάλλῃ μισθολόγιον τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑθνικῆς Τράπεζας μὲ τὴν δικαιοσύνην ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἠμπορεῖ νὰ πληρώσῃ τοὺς ἰδίους μισθοὺς εἰς τοὺς ἰδικούς τοῦ ὑπαλλήλου;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ὅταν τὸ Κράτος εἶναι σοσιαλιστικὸν ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ αὐτό.

Ν. Μπακόπουλος. Ἦταν σοσιαλιστικὸν τὸ Κράτος ποῦ ἐπῆρε τὰ καλύμματα;

Γ. Μαργῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Θὰ ἦτο εὐχὴ ἔργον ἐν ἠμπορούσαμε νὰ δώσουμε καλυτέρους μισθοὺς. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦμε, πρέπει νὰ ποῦμε εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ περιορίσῃ καὶ τοὺς ἰδικούς τῆς μισθοὺς.

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν μετέχετε τοῦ κέρδους...

Γ. Μαργῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Εἰς τὴν σύμβασιν μὲ τὴν Τράπεζαν ἐλήφθη πρόνοιαν, ὅτι δὲν μπορεῖ τὸ Κράτος νὰ ἐπέμβῃ εἰς αὐτήν.

Α. Παπαναστασίου. Ἀρνοῦμαι ὅτι ἔχετε τὴν ἡθικὴν δύναμιν...

Ν. Μπακόπουλος. Τώρα ποῦ ἔπαυσε νὰ εἶναι ἐν πολλῇ Κρατικῇ ὀργανισμῶς, ἤχησε νὰ περιορίσῃ τοὺς μισθοὺς.

Κ. Βουδούρης. Οὕτω ἕνα κλητῆρα δὲν διορίζει πλέον.

Γ. Μαργῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Ἄν ἡλῆστωσε τοὺς μισθοὺς, πράγμα τὸ ὅποιον ἀκούω διὰ πρῶτην φοράν.

Κ. Βουδούρης. Ἡλῆστωσε τὸ προσωπικὸν κατὰ τρόπον ἐπαίσχυντον.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπάρχουν διάφοροι ὁργανισμοὶ τοῦ Δημοσίου εἰς τοὺς ὁποίους προσλαμβάνονται ὑπαλλήλοι γιὰ ρεῖς καμὴν ἰδιωτικῶν μέσων, ἄνευ προσόντων, μὲ ἀμοιβὰς μεγαλύτερας καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Χρειάζεται μίαν Κυβέρνησις ἱσχυρὰ, ἡ μὲ ὁρισμένη πλειοψηφίαν, ἀλλὰ μὲ ἡθικὴν μένος διὰ νὰ βοηθήσῃ ἐκείνους ποῦ ὑποφέρουν, ἐπιβαρύνονται τοὺς ἄλλους.

Γ. Σιγρίτος. Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας θέλω νὰ φέρω εἰς τὴν Βουλὴν ἕνα ζήτημα μὴ εἰσπραξέως ἀραιωμένων φόρων. Πρόκειται περὶ τῶν εἰσπραξέων ἐκδιδομένων ὑπὸ ξένης ἀγοραποικίας. Ἐκείνης ἐν Νέῃ Ὁρῆ, μετ' ἐπιστροφῆς. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει νὰ εἰσπράξῃ τὰ τέλη καὶ παρήλας τὸ ζήτημα εἰς τὸ νομικὸν Συμβούλιον. Κατόπιν ἀνιστάται ἡ διαταγή, ἀλλὰ τὸ νομικὸν Συμβούλιον δὲν ἐξέδωκεν ἀκίμη τὴν ἀπόφασίν του.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς τῆς Γεωργίας). Αὐτὸ εἶναι ἐπερώτησις.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅλα εἶναι ἐπερωτήσεις.

Γ. Σιγρίτος. Ἐχὲν γράψῃ καὶ ἡ ἐπερώτησις.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τότε ἀφίστε τὴν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐχὲν σχέσιν μὲ τὰ ἔσοδα. Ἐφ' ὅταν ὁμοῦ ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἔχει ἐτοιμὴν τὴν ἀπάντησιν δεχόμεθα νὰ μᾶς τὴν δώσῃ ἄλλοτε.

Γίνεται μετὰ ταῦτα κατὰ κεφάλαια καὶ ἀρ' ἑκατὸς εἰς ἐκείνους πρὸς τοὺς τῶν Ὑπουργείων τῶν Οἰκονομικῶν. Ὡς ἐπίσημ' καὶ ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ εἰδικοῦ ἐκμίσθου ἐποπείας καὶ ἐλέγχου φορολογικῶν ἀναπνευστικῶν ἔχοντος οὕτως.

Ὑπουργεῖον	Προϋπολογισμὸς 1931 — 32.		Κατηγορία I		Κατηγορία II		Σύνολον
	Τακτικὰ	Ἐκτακτα	Τακτικὰ	Ἐκτακτα	Τακτικὰ	Ἐκτακτα	
Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν	3.313.730.058	48.404.586	798.102.190	963.020.290	—	—	5.120.266.124
Εἰδικὰ Ταμεία.							
Ταμείον Ἐποπείας καὶ ἐλέγχου φορολογικῶν ἀναπνευστικῶν	Τακτικὰ	Ἐκτακτα	Κίνησις κεφαλ.	Κατηγορία II	Σύνολον		
	3.012.500	303.500	13.000.000	—	—	—	16.346.000
			1.931.000	12.962.000	1.153.000	—	16.346.000

Συζητούμενου είτα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ὁ κ. Ν. Ζαρίφης λέγει ὅτι ὅθι ἤθελε νὰ κάμῃ δύο ὑποδείξεις καὶ πρῶτον διὰ τὸ σύστημα τῶν ἐμπορικῶν συμβούλων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τὸ καλῶτερον. Θὰ ἔπρεπε, λέγει νὰ θεσπίσωμεν τὸν θεσμὸν τοῦ μονίμου ἐμπορικοῦ συμβούλου διὰ νὰ μὴ ἐκτίθεται τὸ γόητρον τῆς Ἑλληνικῆς ἐν τῇ ξένῃ. Ἀναφέρει πρὸς τοῦτο παραδειγμα τῆς Ἑταιρίας ΒΙΟ ἡ ὁποία ἐξήγησε νὰ τοποθετήσῃ τὰ ἐμπορεύματά της εἰς ξένην χώραν καὶ ἐξήγησε πληροφορικὰ πρὸς τοῦ ἐμπορικοῦ συμβούλου τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη ν' ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος τὴν ἀντιπροσωπεῖν καὶ ἐξήγησε μάλιστα μεγάλην παρακαταθήκην ἐκ τῶν προϊόντων τῆς Ἑταιρίας ἰσχυρισθεὶς ὅτι εἶναι κεφαλαιώδης καὶ ἰδιοκτητῆς μεγάρων. Ἡ Ἑταιρία ἐξήγησε πληροφορικὰ περὶ τῆς φερεγγυότητος καὶ τῆς ἀπότητησιν ὡς ἐξῆς: «Δὲν ὑφίσταται ἐπιχειρήσεις μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἐν λόγῳ κυρίου ὁ ὁποῖος εἶναι ἐμπορικὸς ἀκόλουθος τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας. Ἡθελόν, ὅχι καλόν, Φήμι, ὅχι καλῇ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Γίνεται μία σύγκρισις μεταξὺ ἐμπορικῶν συμβούλων καὶ μὴ ὑπαρχόντων ἀμίσθων ἐμπορικῶν ἀκολουθῶν. Ὑπάρχουν ἐμπορικοὶ ἀκόλουθοι εἰς ἄλλα Κράτη οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὰ στελέχη τῆς Διπλωματικῆς ὑπηρεσίας ἀπολαμβάνοντες ὧν τῶν προνομίων. Εἰς τινὰς χώρας εἰσῆλθον ὁ θεσμὸς τῶν ἐμπορικῶν συμβούλων. Τί εἶναι αὐτὸς ὁ θεσμὸς; Ἀν λ. χ. ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐπρόκειτο νὰ χειρισθῇ ζήτημα ἐμπορικὸν εἶναι φυσικὸν νὰ θέλῃ νὰ ζητήσῃ μερικὰς συμβουλὰς. Καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ τὰς ζητήσῃ ἀπὸ συμπολίτας τοῦ ἐμπορευομένου. Αὐτὸ ἐγένετο ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν. Ἐπακέρθησαν κατόπιν νὰ τοὺς δώσουν καὶ ἕνα τίτλον. Εἶναι λοιπὸν πρόσωπα ἐγκατεστημένα εἰς τινὰ χώραν ἀσχολούμενα εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν βιομηχανίαν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην δυνάμενα ἐπομένως νὰ προσφέρουν τὰς ζητούμενας ὑπηρεσίας. Παρ' ἡμῖν ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως διὰ διατάγματος ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τῇ ἐγκρίσει καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ διορίσῃ ἐμπορικοὺς συμβούλους ἐγκατεστημένους καὶ ἀσχολούμενους εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν βιομηχανίαν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην. Αὐτοὶ εἶναι ὁ θεσμὸς τῶν ἀμίσθων ἐμπορικῶν συμβούλων. Δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ ὅχι μόνον δὲν ἀπαγορεύεται νὰ εἶναι ἐμποροὶ ἀλλ' ἀντιθέτως αὐτοὶ εἶναι τὸ πρῶτον τὸ ὁποῖον ἔχουν. Ἀπατίθησαν εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν, ἐάν αὐτοὶ ἦτο ἀκόλουθος ἀνέκων δηλαδὴ εἰς τὰ στελέχη τὰ διπλωματικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ δεχθεὶς αὐτοὺς τὴν ἀντιπροσωπεῖαν. Τώρα θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἐάν ἡ Τράπεζα ἡ δώδεκα τὰς πληροφορίας δὲν εἶχεν ἰδιαίτερον λόγους νὰ μὴ λάβῃ αὐτοὺς τὴν ἀντιπροσωπεῖαν. Τὸ ὅτι ὅμως δὲν εἶναι φερεγγυοί, δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ δώσῃ ἐμπορικὰς συμβουλὰς. Δὲν ὑπάρχουν λοιπὸν ἐμπορικοὶ ἀκόλουθοι.

Ν. Ζαρίφης. Ἐτσι πάντως ἐμφανίζεται καὶ ἀλλήλο-γραφεῖ με ἐγγράφῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Θὰ λέγῃ σύμβουλος.

Ν. Ζαρίφης. Σύμβουλος ναί.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἀλλὰ σὰς ἔκαμα τὴν διάκρισιν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Ἦτο ἀπλοῦς πληροφορητὴς τῆς Πρεσβείας Σύμφας καὶ διορίσθη σύμβουλος κατόπιν προτάσεως τοῦ ἐκεῖ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Ν. Ζαρίφης. Ἐγὼ ἔφερα τὸ ζήτημα διὰ νὰ συστήσω ὅπως θεσπισθῇ ὁ θεσμὸς τοῦ μονίμου ἐμπορικοῦ συμβούλου. Διότι τὸν θέλω νὰ εἶναι ἀπαρτῶν τῶν ἐκείνων. Ἀνέμειν μίαν πηγὴν πλοῦτον ἀνεκμετάλλευσιν. Ἐχομεν πληθῆσαν ἱματικὴν πηγὴν τῶν ὁποίων καὶ αὐτοὶ οἱ κάτοικοι ἀγνοοῦν τὰς θεραπείας ἰδιότητάς. Νὰ γίνων ἐν ἀνάγκῃ ἀπαλλοτριώσεις, νὰ ὀργα-

νοῦσιν καὶ νὰ ὑπαχθῶν εἰς μίαν ὀργάνωσιν. Ὑπάρχουν σὴν μερὸν λουτροπόλεις ὅπως τὸ Λουτράκι, ὅπου οἱ ἀσθενεῖς δὲν δύνανται καὶ νὰ κάμουν τὴν διαίτησιν, ποὺ ὑποδεικνύουν οἱ ἰατροὶ. Ἐνὼ ἐκμεταλλεύμεθα τὸ νερὸ τῆς Σαρίφης, ὑπάρχουν ἀλλὰ μεταλλικὰ νερά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνώτερον καὶ τῶν βρωπακίων καὶ ὅμως τὰ ἀγνοοῦμεν τελείως. Αὐτὰς τὰς συστάσεις ἤθελα νὰ κάμω εἰς τὸν ἀξιώτημον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Α. Θεολογίτης. Ἡ Κυβέρνησις ἐμπιστευθεῖσα τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας εἰς πρόσωπον διακεκρυμμένων ἀποδεικνύει ὅτι ἀποδίδει ἰδιαίτερον ὄλως σημεῖον.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπ. Ἑθν. Οἱκ.). Μόνον λεπτὰ δὲν δίδει.

Α. Θεολογίτης. Συζητήθησαν πολλὰ ζητήματα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Ἐγὼ θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω μερικὰ ζητήματα κτηματικῆς πίστεως. Ὁ κόσμος περπατεῖται ὅτι μὲ ὅλας τὰς παρεχόμενας ἐγγυήσεις εὐρίσκει μίαν σοβαρώτατην ἐπιφύλαξιν διὰ τὰς παροχὰς δανείων ἐκ μέρους τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς. Ἐγὼ δὲν τὰ δύναι αὐτὰ παρέχονταί μετὰ τὸ συγγόμετρον δὲν δύναται τὸ ἐμπόριον νὰ παραχθῇ. Ἐπιβίωσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν παροχὴν κτηματικῶν δανείων. Ἐπερὶ ζήτημα εἶναι τὸ τῆς ἐνισχύσεως τῆς μικρᾶς βιομηχανίας. Ἀπορῶν ἐξ αὐτῆς χιλιάδες ἀνθρώπων καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ τυχῇ ἐδαίσεως ἐνισχύσεως ὅπως σχετῇ καὶ ἡ ἰσχυρὰ καὶ δυνατὴ βιομηχανία. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ καπνικὸν ζήτημα γνωρίζοντες καὶ μὴ γνωρίζοντες ἤττω λήθησαν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐξ ὧν αὐτῶν τῶν συζητήσεων ἀπέμεινε μόνον ἡ προπαρασκευὴ ἐνὸς νομοθετήματος καὶ αἱ ἐκκολούθησι ἀκόμῃ τῶν ζητήσεων.

Ἡ Κυβέρνησις ἐνὼ εἶχε φωτισθῇ ὑπὸ τῆς Κοινῆς ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς ὁρισμένα συμπράγματα ἐκλέγετο ἐκ παρὰ τῶν τῆς γῆς δικέτους διὰ νὰ φωτισθῇ καὶ παρ' αὐτῶν παραμερίσασα καὶ τοὺς βουλευτάς καὶ τὴν Κοινὴν ἐπιτροπὴν. Ὅσον ἡ τὴν ὥσιν πρὸς δημογραφίαν δὲν δίδεται ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν διότι παρέχεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ κληθέντες ἐκ τῶν παρὰ τῶν τῆς γῆς εἶναι οἱ ὀρμητικὲς τῆς κατὰστάσεως. Καὶ ἦλθον οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ προέβησαν εἰς διακρίσεις δημοσιεύσεις καὶ ἔδωσαν διακρίσεις λύσεις. Νομίζω ὅτι ἐπὶ τέλους ἀρετὰ ἐφωτίσθη ἡ Κυβέρνησις καὶ ἦν φέρῃ τὰ σχέδιά της ἐντὸς τῆς Βουλῆς πρὸς λήψιν τελευτῶν μέτρων, διότι αἱ συνέπειαι ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου λήψεως αὐτῶν ἐξεδηλώθησαν σοβαρώταται ἐν Μακεδονίᾳ. Ἡ δημογραφία ἐξογκῶναι βεβαίως τὰ πράγματα καὶ φαίνεται ὑπερβολικὸν ὅταν λέμε ὅτι πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πείναν ἄνθρωποι, ἡ πραγματικὴ ἀσθένεια εἶναι αὐτὴ, ἀποθνήσκουν καὶ ἄλλοι αὐτοκτονοῦν δι' οἰκονομικὰς λόγους καὶ ἡμεῖς διακρίνομεν τὴν πυρρὴν μὲς στρεφόμενοι ἐκνότην ἐκείνων, ποὺ ἔχουν καὶ τοὺς στοιχίους. Ἀλλ' ἔπρεπε ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ ὡς καὶ ἡ προκλήτοχός της ἕνα τεμάχιον ἄρτου εἰς τοὺς πεινῶντας ἐν Μακεδονίᾳ, διότι πολλοὶ πεινοῦν, ἀφοῦ καὶ οἱ λεγόμενοι πλούσιοι ὑποφέρουν. Ἀρκούμεθα ὅμως εἰς συμβουλὰς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπ. Οἱκ.). Δὲν ἐδέχθησαν μόνον συμβουλὰς ἀλλὰ καὶ λεπτὰ.

Α. Θεολογίτης. Ἐπὶ Οἰκονομικῆς Κυβερνήσεως ἐδόθησαν 21 ἐκκατομμύρια δραχμῶν ἐν τῷ ὅρῳ μὲ ὅλην τὴν κρίσιν ἡ ὁποία τοὺς βεβαιώνει ἐδόθησαν μόνον 20.

Ν. Βουρλούμης (Ὑπ. Ἑθν. Οἱκ.). Πλέον τῶν 40 ἐκκατομμυρίων ἐδώκαμεν μὲς μετὰ τοὺς φέροντες.

Α. Θεολογίτης. Ὁ κομμουνισμὸς εὐρίσκει εὐκαιρίαν καὶ ὀργίζεαι ἀλλ' εὐρίσκει τὰς περιστάσεις καταλλήλους, διότι ἡμποροῦμεν νὰ εἰμεθα αὐτηγοὶ καὶ νὰ ἀξιόμην τὰ πάντα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ὅταν πράττωμεν τὸ καλὸν καὶ αὐτοὺς ὅμως δὲν ἡμποροῦμεν νὰ καυχώμεθα ὅτι ἐπράξαμεν δι' αὐτοὺς ὅτι πρέπει. Ἀς κάμῃ ὀλίγην ἀδράκην ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τῶν γυναικῶν του καὶ ἂς

ὑποστήσῃ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ παύσῃ ἡ ἀναρχία, ἡ ὁποία βασιλεύει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων κατὰ τῶν ὁποίων ἀντιτάσσομεν τὸν ὑποκόπανον, καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἐκλείψῃ ἐάν δὲν μεριμνήσωμεν δι' αὐτὸν ἐν πολλὰς ὑπηρεσίας δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς τόπους εἰς τοὺς ὁποίους ἐγεννήθη. Συνεχίζων ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ζητήματος τῶν Ἑλλήνων καπνεμπόρων οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν τὰ καπνὰ τῶν ἀδιάθετα ὅπως καὶ μερικοὶ γεωργικοὶ συνεταιρισμοί. Καὶ συνιστὰ νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Κυβέρνησις πᾶσαν στοργὴν πρὸς τὰ θύματα αὐτὰ τοῦ μεγάλου καπνικοῦ κεφαλαίου.

Ἀναγινώσκει σχετικῶς ἐγγράφον τῆς ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων καπνεμπόρων διὰ τοῦ ὁποῖου οὗτοι ζητοῦν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἀπὸ δεδουλευμένων τόκους. Τονίζει ὅτι ὑπάρχει περιθώριον δράσεως εἰς τὸν Ὑπουργὸν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καλλιέργειας εἰς τὰ ἀκατάλληλα ἐδάφη διὰ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ καπνεμπορίου καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως αὐτονόμου καπνικοῦ ὁργανισμοῦ, διότι τὸ προϊόν ἀναρχεῖται, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἄρτι νὰ παρέλθουν 21)2 ἔτη χωρὶς νὰ λάβῃ μέτρα καὶ παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰ ἀνατρεπτικὰ στοιχεῖα νὰ τίθενται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν παινῶντων. Ὁμιλῶν περὶ τῆς μελετηθείσης παραχωρήσεως ἐνὸς λυγνιτορυχείου λέγει ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ καθερῶσιν τὸ σύστημα τῆς προτιμήσεως τοῦ καλυτέρου, νὰ μὴ ἀποβλέπῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ μεγαλύτερον κέρδος μόνον, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι πολλὰ μεταλλευτικὰ ἐπιχειρήσεις ἐναυαγήσαν λόγῳ τῆς τακτικῆς τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τὸ Κράτος. Τὸ ἴδιον πρέπει νὰ γίνεταί καὶ μετὰ τὸ ζήτημα τῶν λουτροπόλεων, αἱ ὁποῖαι δὲν πρέπει νὰ παραχωροῦνται δι' ὀλίγον χρόνον καὶ μὲ μεγάλα μισθώματα. Παρατηρεῖ σχετικῶς ὅτι μοιολογῇ ὑπεγράφη μία σύμβασις διὰ τὰ λουτρά τῆς Ὑπάτης παρῆλθε πολὺς χρόνος καὶ δὲν ἐγένετο παρὰ ἐπιτακτικῇ τοῦ κυρίου. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας εἶναι πολὺ σπάταλος εἰς τὴν φήρσιν ἐργατικῶν νομοσχεδίων, ἔχομεν γεμίσει τὸν τόπον μετὰ αὐτά, ἀλλὰ δὲν κατορθώσαμεν ἐν τούτοις νὰ ἐκασφαλίσωμεν καλυτέραν τύχην εἰς τὸν ἐργάτην. Παρέλαθε τὸ Ὑπουργεῖον ὁ κ. Βουρλούμης τὴν ἐπομένῃ τῆς μεγάλης ἀπεργίας καὶ ἔδωσε τότε πολλὰς ὑποσχέσεις, ἀλλ' οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν εἶδομεν πραγματοποιουμένην. Τὰ γραφεῖα ἐπιθεωρήσεως θὰ προσφέρουν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἐργαζόμενον λαὸν ἀλλ' εὐρισκόμενοι ὑπὸ τὴν σπάθην τοῦ Πεν. Λογιστηρίου δὲν κατορθώσαμεν νὰ δημιουργήσωμεν κατὰ τὸ ὁποῖον ἐὰν ἐλάμβανε σάρκα καὶ ὅσα θὰ ἀνεκοῦφιζε τὸν ἐργάτην. Τὸ γραφεῖον εὐρέσεως ἐργασίας εἶναι ἐπίσης ἀπαραίτητον ὡς καὶ τὸ ταμεῖον τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων αἱ ὁποῖαι σήμερον εἶναι τὸ σύμβολον τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων. Εἶδομεν ταμεῖα συντάξεων βουλευτῶν, βιομηχάνων, δικηγόρων καὶ συμβολαιογράφων ἐνὼ ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται λόγος ἐντὸς τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὸν αὐλόγυρον περὶ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Καταλήγων λέγει ὅτι ἐν ἀφίση ἡ Κυβέρνησις νὰ παρέλθῃ ὁ ὑπολειπόμενος μέχρι τῶν ἐκλογῶν χρόνος, χωρὶς νὰ λύσῃ ριζικῶς τὸ καπνικὸν ζήτημα καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐργάτην ἐκεῖνον ποῦ πολὺ ἐπιζήλως ἐπιδιώκει, θὰ διαπράξῃ μίαν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν θὰ συγχωρήσῃ γνωρίζων ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν ὡς ἔχουσα μεγάλην καὶ πειθαρχημένην πλειοψηφίαν νὰ πράξῃ ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον.

Ο. κ. Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ἀπαντῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ζαρίφης λέγει ὅτι δὲν θὰ ἀπαρτῶσιν τὴν Βουλὴν μετὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικῶν συμβούλων διότι διελευκάνθη ἡ ὑπόθεσις. Καὶ πέρουσι ὅταν ἐξηγηθῇ νὰ ἐπαρμολύσῃ ὁ θεσμὸς τῶν Ἑμπορικῶν ἀκολουθῶν εἰς ὅτι εἶναι δι' ἡμᾶς πολυτέλεια. Ἡμεῖς ἔχομεν ὁρισμένα πρόβλητα τὰ ὁποῖα ἐξάγομεν, σταφίδας, αἶνον καπνόν, λάδι, τάπητας καὶ ὀλίγον βελανίδι. Καὶ εἶναι αὐτὰ τόσον καλὰ γνωστὰ καὶ εἰς τοὺς Κυβερνητικοὺς κύκλους μας καὶ εἰς τὸν κόσμον τῶν κατανλωτῶν, ὥστε κανεὶς δὲν περιμένει νὰ ἔχῃ πληροφορίας ἀπὸ ἑνὸς ἐμπορικοῦ ἀκόλουθον ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ διπλωματικὰν

ἐπιστημῶν καὶ δὲν θὰ ἔχῃ ἄλλη δουλειά, παρὰ νὰ μᾶς στέλλῃ κατὰ μῆνα μίαν ἐκθεσιν, παρμένην ἀπὸ κανένα περιοδικό. Αἱ ἄλλαι χώραι ἔχουν ἐμπορικοὺς ἀκολουθούς, διότι ἔχουν μεγάλην ἐξαγωγὴν βιομηχανικῶν προϊόντων, ἔχουν δὲ καὶ μεγάλον ἀναγωνισμόν. Ἐάν κάμωμεν σήμερον ἐμπορικοὺς ἀκολουθούς θὰ δημιουργήσωμεν ὀλίγους ἀργαζομένους μετὰ μὲτρίαν ἐπιβάρυνσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐνῷ οἱ ἐμπορικοὶ σύμβουλοι παρέχουν ὑπηρεσίας, καὶ εἶναι καὶ ἄνθρωποι μετ' ὀλίγων πέντε ἀξιώσεις, τοὺς στέλλουν οἱ Πρεσβευταὶ εἰς τὰ τράντα, εἰς τὰ ἀτιμώλοια, καὶ εἰς τὰ μπασκίλια ἀκόμῃ, εἶναι ἄνθρωποι τῆς πείρας καὶ τῆς δουλειᾶς, εἶναι δὲ καὶ ἀμισθοί, διότι εἶναι ἐγκατεστημένοι ἐκεῖ καὶ ἔχουν τὰς δουλειὰς τῶν.

Παρασκευάζεται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Νομοσχέδιον, δι' οὗ ἰδρύεται τμήμα ἐξαγωγῆς καὶ θὰ ἴδῃ ἡ Βουλὴ ὅτι μεριμνῶμεν διὰ τὴν δημιουργίαν συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία θὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰς Πρεσβείας ἐκ μελῶν ἐπιλέκτων τῆς Κοινοῦτος. Ὁ κ. Ζαρίφης ζητεῖ τὴν ὀργάνωσιν τῶν λουτροπόλεων, δὲν γνωρίζω ὅμως τί θέλει νὰ πῇ μετὰ αὐτό. Δυστυχῶς αἱ λουτροπόλεις μας εἶναι πολλὰ 35—40, αἱ πλεῖστα δὲ τῆς αὐτῆς μορφῆς, λ. χ. τὰ Μέθυνα, ὁ Λαγκαδᾶς, αἱ Θέρμαι τῆς Μυτιλήνης, ἡ Νιγρίτη, ἔχουν τὰ ἴδια νερά καὶ οἱ λουόμενοι μοιράζονται. Ἡ Αἰδηψὸς καὶ τὸ Λουτράκι καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἡ Ὑπάτη συγκεντρῶνουν τὸν περισσώτερον κόσμον, ἀλλὰ πῶς θέλετε μετὰ 5—6 χιλιάδας λουομένους νὰ κάμωμεν εἰς τὰς λουτροπόλεις ἐκεῖνο ποῦ βλοῖ ἐπιθυμοῦμεν; Ὅστε ἡμποροῦμεν νὰ τὰς συγκρίνωμεν μετὰ τὰς ξένας λουτροπόλεις. Τὸ Βισὺ λ. χ. ἔχει 40—50 χιλιάδας λουομένων. Προσεπάθησα νὰ πείσω ἕνα ἐκ τῶν μεγάλων Τραπεζιτῶν νὰ μοῦ εὐρῇ κεφάλαια διὰ μίαν τῶν πηγῶν καὶ ὅταν οὗτος ἐπανήλθεν ἐκ Παρισίων μοῦ εἶπεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ εὐρεθῶν 80 ἐκατομμύρια ποῦ ἐχρειάζοντο. Ὁ κ. Θεολογίτης μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραχωροῦμεν τὰς λουτροπόλεις δι' ὀλίγον χρόνον, ἀλλ' αἱ τελευταῖαι συμβάσεις ἔγιναν διὰ μίαν 25ετίαν.

Ε. Καραωτάκης. Ἀποκλείεται νὰ προσέλθῃ πελατεία ἀπ' ἐξω;

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἑθν. Οἰκονομίας). Ἐν τούτοις ἡ κατὰστασις τῶν λουτροπόλεων δὲν εἶναι ὁποία ἦτο πρὸ ἐτῶν, ἐνθυμούμαι ὅτι ἐπηγαίναμεν εἰς τὸ Λουτράκι μετὰ στρώματά μας καὶ μετὰ τρίποδα διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ κάμωμεν λουτρά, ἐν καὶ εἰμεθα περπατοῦντες, δὲν ἡμποροῦμεν νὰ ποῦμε ὅτι δὲν ἔγινε τίποτε. Λέγει κατόπιν ὅτι μετὰ μηχανικοὺς καὶ γεωλόγους μετέβη πέρουσι καὶ ἐξήτασε τὴν πηγὴν τῶν καμμένων Βούρων διὰ νὰ ἴδῃ ἐάν δι' ἐξόδον τοῦ Δημοσίου μποροῦμεν νὰ κάμωμεν μίαν πρῶτον ἱματικὴν πηγὴν, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουν τὰ ἔλα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξυγιανθῶν. Ἡ Κυλλίνη διὰ τὴν ὁποῖαν ἐδαπανήθησαν 21)2 ἑκατομ. χρυσῶν δραχμῶν φυτοζωεῖ διότι δὲν ἀπεξηράνθησαν προηγουμένως τὰ ἔλα. Διαπραγματεύομαι τώρα μετὰ τὴν Ἑταιρίαν ΣΠΑΠ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐξυγιαντικῶν ἔργων. Ἐλέχθη ὅτι δὲν ἐμεριμνήσαμεν διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ποσίων ὕδατων τῶν ἱματικῶν πηγῶν, ἀπαντῶ ὅμως ὅτι ὅταν ἦτο Ὑπουργὸς ὁ κ. Χρηστομάνος τὸν παρακάλεσα νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ οἰασθῇ ἄλλης πηγῆς. Δυστυχῶς ὅμως τὸ κατανάλωτικόν μας κοινὸν δὲν εἶναι τόσον πολὺ διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν. Καὶ ἐνθυμούμαι ὅτι πρὸ ἐτῶν ἔγινε μία ἐπιχειρήσις παρομοία τὴν ὁποῖαν διηύθυνε ὁ μακαρίτης δημοσιογράφος Τσοκόπουλος, ἀλλ' ἀπέτυχε καὶ αὕτη. Διὰ τὴν ἀντίδρασιν τῶν τιμῶν εἰς τὰς λουτροπόλεις ἀπαντῶ, ὅτι δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη. Αἱ τιμαὶ δὲν εἶναι μεγαλύταται ἀπὸ τὰς τιμὰς τὰς ὁποίας ἔχομεν γενικῶς. Πιθανὸν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν νὰ ὑπάρχουν λουτροπόλεις ἔχουσαι εὐθηνότερας τιμὰς, ἀλλ' ἐκεῖ πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεων παλαιῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀποσβέσει τὰ γενικά των ἐξοδα καὶ ἡμποροῦν, συνεπῶς, νὰ ἔχουν μικρὰς τιμὰς. Πῶς θέλῃτε ὅμως τὰ ξενοδοχεῖα τῶν ἱδικῶν μας λουτροπόλεων, τὰ ὁποῖα ἐργάζονται τρεῖς μῆνες μόνον καὶ εἶναι ὑποχρεωμένα

νά καλύπτουν τὰς δαπάνας όλου τοῦ ἔτους καὶ νὰ τοὺς μένη καὶ ἕνα κέρδος, νὰ ἔχουν μικροτέρας τιμὰς;

Συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπαντᾷ εἰς τὸν κ. Θεολογίτην ὅτι ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα ἔχει δώσει ἀρκετὰ δάνεια εἰς τὰς Νέας Χώρας. Οὕτω κατὰ τὸ 1927 ἔδωκε 213.767 λίρας κατὰ τὸ 1928, 338.456 λίρας κατὰ τὸ 1929, 71.087 λίρας καὶ κατὰ τὸ 1930, 169.805 λίρας δηλαδὴ ἐν συνόλῳ 792.000 λίρας. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι εἶναι δικαιολογημένα ὅσα εἶπεν ὁ κ. βουλευτὴς. Προκειμένου περὶ τοῦ καπνοῦ δὲν δύναμαι νὰ συζητήσω, διότι εὐρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῶν συζητήσεων καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς γνώμων μὲθ' ὅλων τῶν κοιμημάτων, ὅλ πῶς ὅμως τί ἔκαμε μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸν καπνόν. Συνεστήσαμεν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν εξέταση τοῦ ζητήματος, τὸ παράπονον δὲ τοῦ κ. βουλευτοῦ εἰς ἐκείνην καὶ ἐξωκοινοβουλευτικὴν ἔρευναν, δὲν εἶναι δίκαιον, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἐνόχως ἀντιλήψεων εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν, οὔτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ περιορισμοῦ τῆς καλλιέργειας, οὔτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καπνῶν, οὔτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐσωτερικῆς καπνοδομηχανίας σχετικῶς μὲ τὸ καὶ τὸν τσιγάρο.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Καὶ οἱ παραγωγὸι διίστανται ἐκεῖ.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐνίκιον ὀργανισμόν ὑπάρχει διαφωνία εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Βλέπετε, λοιπὸν ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν μᾶς υπέβαλε πρόγραμμα λύσεως τοῦ καπνικοῦ ζητήματος, ἔστω καὶ κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐκείνην λοιπὸν καὶ ἐξωκοινοβουλευτικὴν ἔρευναν ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρξε ματαία, διότι πολλὰς πληροφορίας ἀπεκομίσσαμεν, αἱ ὁποῖαι θὰ διαφωτίσουν καὶ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Δὲν μᾶς εἶπεν ὁ κ. βουλευτὴς ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβωμεν αὐτὸ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον δὲν ἐλάδομεν. Ἰδού, λέγω, τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις. Ἐκείνην τὸν νόμον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καλλιέργειας εἰς βαλκόνι καὶ ἀκατάλληλα ἐδάφη. Ἐφηρμόσαμεν τὸν νόμον περὶ χωρικῆς ἐπεξεργασίας παρ' ὅλας τὰς πιέσεις, διότι δὲν ὑπῆρχεν ὁμοφωνία ἐπὶ τοῦ ζητήματος εἰς ὅλας τὰς πλευράς. Ἐκείνην τὸν νόμον περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀγοραπωλησιῶν τοῦ καπνοῦ, καὶ ἐμερμηνήσαμεν διὰ τὰς φορολογικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ καπνεμπορίου, καὶ τώρα δὲν ἔχει πλέον ὁ ἔμπορος τὴν ἐνέχλησιν τοῦ φόρου. Διεθέσαμεν ἀκίνη 10 ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἐγκατάστασιν Ἰνστιτούτου. Ἀνεφέρθη περὶ σταλίν-

τος εἰς Εὐρώπην προσώπου ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν πώλησιν τῶν καπνῶν, πράγματι ἔκαμον τὰ Γραφεῖα Προστασίας καπνοῦ ἀποστολὰς καὶ εἰς Γαλλίαν καὶ εἰς Πολωνίαν, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπῆρξαν ἀκαρποὶ, διότι ἡ Γαλλία παρήγγειλε σποδρὸν ποσὸν καὶ ἡ Πολωνία ἠγόρασεν ἐξ ἄλλου μεγάλο ποσόν. Ἀλλὰ συνέβη νὰ κίμῃ ὁ ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὁποῖου ἐγένετο λόγος καὶ τοποθετήσιν καπνῶν δι' ἴδιον λογαριασμόν. Νομίζω ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπιλήψιμον. Ἐμερμηνήσαμεν καὶ διὰ τὰ παλαιὰ ἀποθέματα, τὰ ὁποῖα εἶναι πραγματικῶς ἐφιάλτης διὰ τοὺς καπνεμποροὺς Θράκης καὶ Μακεδονίας. Ἐμερμηνήσαμεν καὶ ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὰς Τραπεζὰς νὰ κἀμουν μίαν συγκατάθεσιν καὶ μᾶς ἐδηλώθη ὅτι ἐὰν οἱ ἔμποροι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ πληρώσουν τὰ κεφάλαια, θὰ παρείχετο εἰς αὐτοὺς πᾶσα εὐκολία διὰ τοὺς τόκους.

Διὰ τὸ μικρὸν καπνεμπόριον, συνεχίζει δὲν ὑπάρχει πλέον ἔδοχος, καὶ διὰ τοὺς ἀγοράζοντας μικρὰς ποσότητας καπνῶν πρὸς μεταπώλησιν. Διότι μεταβλήθη τελείως ἀπὸ τοῦ ὁ τρόπος τῆς ἐμπορίας τοῦ καπνοῦ, ἡ δὲ Κυβέρνησις βεβαίως θὰ κἀμῃ πᾶν τὸ δυνατόν, νὰ βοηθήσῃ τοὺς κατόχους αὐτῶν νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς δυσχεροῦς θέσεως. Ὁ κ. Θεολογίτης ὡμίλησε καὶ περὶ σωρείας ἐργατικῶν νομοσχεδίων, ἀλλὰ εἶναι γνωστὸν ὅτι διακρίνεται διὰ τὴν μὴ ὑποβολὴν πολλῶν νομοσχεδίων, ἐργατικὰ δὲ ἐλάχιστα κατέλειπε. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων γνωρίζετε ὅτι ἡ Κυβέρνησις υἱοθέτησε τὸν θεσμόν, καὶ ὅτι θέλει νὰ κἀμῃ καὶ τὴν δωσίμω, τὸ ὁποῖον, νὰ μὴ ζήσῃ τὴν ζωὴν τῶν ῥόδων. Διέθεσεν ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ στατιστικὰς μελέτας 2 1/2 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀπετάθημεν, καὶ εἰς ξένον καθηγητὴν εἰδικὸν νὰ μᾶς κἀμῃ τοὺς ἀναλογιστικοὺς πίνακας, συγκεντρώσαμεν καὶ ἡ χρησίμους στοιχεῖον καὶ ἐλπίζομεν τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ καταθέσωμεν τὸ νομοσχέδιον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς θεαστάς τοῦ θεσμοῦ, διότι ἡ Κυβέρνησις σπεύδει βραδέως εἰς τὸ ζήτημα αὐτό, ἀφοῦ εἰς ἄλλας χώρας πολὺ πρὶν ἡμῶν ὀργανωμέναι, ὅπως εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰσήγαγον τὸ νομοσχέδιον τὸ 1921, τὸ ἐψήφισαν τὸ 1928 καὶ τὸ ἐφῆρσαν τὸ 1931. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ σπεύδωμεν ἡμεῖς, ἐκτός ἐὰν ἀποβλέπωμεν μόνον εἰς τὸ νὰ αὐξήσωμεν κατὰ ἕνα ἀκόμῃ νόμον τὴν νομοθεσίαν μᾶς. (Χειροκροτήματα).

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτης ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ γίνεται οὕτως ὅτι ἀναστάσεως δεκτὸς κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα.

Προϋπολογισμὸς 1931—32.

Κατηγορία I	Κατηγορία II		Σύνολον
	Γενικά	Εκτετατά	
Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.....	85,881,911	21,695,623	107,577,536

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** ἐρωτᾷ εἰτα ἂν θὰ ψηφισθῶν ἀπὸψε νομοσχέδια.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ τοῦλάχιστον θὰ ψηφισθῇ.

Π. Τσαλδάρης. Οὕτω ὅμως καταπονέεται ἡ Βουλὴ διότι χθὲς ἐψήφισεν εἰς τὰς 2.30'.

Πρόεδρος. Ὁ προϋπολογισμὸς θὰ προτιμηθῇ.

Π. Τσαλδάρης. Τότε ἡ ἀντιπολίτευσις διατηροῦσα τὰ δικαιώματά της εἶναι ἠναγκασμένη αὐρίον νὰ συζητήσῃ ἐπερωτήσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Δὲν ἔμπορῶ, λέγει, νὰ ἐννοήσω διὰ τίνα λόγον ἔστιν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν νομοσχέδια ἢ ἀντιπολίτευσις δὲν θέλει νὰ παρκαμείνῃ νὰ τὰ συζητήσῃ. Ἐπῆρχε μίαν παλαιὰ θεωρία κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ καταγγίνετο μόνον μὲ ἐπερωτήσεις.

Ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη κατέπεσε. Ἐν πάσῃ περιπτώσει κ. Πρόεδρε ἐπιμένω τὸ νομοσχέδιον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ τὸ συζητήσωμεν.

Πρόεδρος. Αὐτὸ θὰ γίνῃ μόνον, ἄλλη νομοθετικὴ ἐργασία δὲν θὰ γίνῃ.

Π. Τσαλδάρης. Ἀκριβὲς διότι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ἔχουμεν ἀντιρρήσεις καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ παρκαμείνωμεν ἀπὸψε, δὲν βέλομεν τὸν λόγον τῆς σπουδῆς τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). 6 μῆνες ἦτο ἐκκρεμὲς τὸ νομοσχέδιον καὶ ἐζητήθη ἀναβολὴ καὶ ἐδόθη. Πρέπει δὲ νὰ διέλθῃ καὶ ἀπὸ τὴν Γερουσίαν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐχει κερδὸν καὶ αὐρίον νὰ ψηφισθῇ. Ἀλλ' ὅμως ἡμεῖς θὰ κἀμωμεν χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων τῆς μειοψηφίας ὅπως κἀναι καὶ ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων τῆς πλειοψηφίας.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι θὰ συνεχισθῇ αὐρίον ἢ συζητήσις τοῦ προϋπολογισμοῦ;

Π. Τσαλδάρης. Ὅχι, αὐρίον ἡμεῖς θὰ συζητήσωμεν ἐπερωτήσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἄν κ. Πρόεδρε ἢ ἀπόφασ τῆς Βουλῆς ἡμπορεῖ νὰ διαταραχθῇ ἀπὸ τὴν ἀντίδρασιν μᾶς πλευρᾶς κατὰ ἐνὸς νομοσχεδίου θὰ τὸ κρῖνετε σεῖς καὶ ἡ Βουλὴ.

Μ. Μαντᾶς. Δὲν ἀπεφάνθη ἡ Βουλὴ.

Πρόεδρος. Συνεχίζεται ἡ συζήτης τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὁ κ. Βουδούρης ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Κ. Βουδούρης. Θὰ ἀσχοληθῶ, λέγει, μὲ τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει καμμίαν συγκοινωνιακὴν πολιτικὴν καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὴν ὁδοποιεῖν ἀκολουθεῖ τὴν πολιτικὴν τοῦ τσαπατσουλίσμου διὰ νὰ χορηγῇ μόνον ψυχία εἰς τοὺς διαφόρους παράγοντας. Μεταξὺ τῶν ὁδῶν ποὺ καθορίζονται ἐκ τοῦ νόμου ὡς ἐθνικαί, προσέθεσε καὶ ἄλλας ταιαύτας διὰ νὰ ἐκνοποιήσῃ ἀντιπροσώπους περιφερειῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν πάντοτε προνόμια. Ἐκτός ὅμως τοῦ προγράμματος ἔμεναν πολλὰ ὁδοὶ περὶ ὧν οὐδεμία ἀλήθεια φροντίζει. Κανὲς ἀρμόδιος δὲν ἠθέλησε νὰ ἀσφαλίσῃ περὶ τῆς τύχης τῶν ὁδῶν αὐτῶν, αἵτινες οὔτε εἰς τὸν Μακρὴν ἐδόθησαν, οὔτε εἰς τὸν προϋπολογισμόν περιλαμβάνονται. Καὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος κἀν ἡ Κυβέρνησις νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ δρόμοι αὐτοὶ θὰ μείνουν ἀνεκτέλεστοι, ἀλλὰ πρὸς περιφρόνησιν ἀνέγραψε μερικὰς χιλιάδας δραχμῶν. Πέρισι ὡμίλησα διὰ μακρῶν διὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας καὶ δὲν εἴμαι ἀφελὴς νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἴδια. Γνωρίζω ἄλλως τε ὅτι ματαιοπονῶ διότι οὐδεὶς εἶναι διατεθειμένος νὰ φωτισθῇ ἀπὸ τὴν ὀρθότητά τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ἡ πεῖρα ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἶναι ἡ αἴθουσα αὕτη ἡ κατὰλληλος πρὸς προστασίαν τῶν λαϊκῶν συμφερόντων. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ποὺ δὲν δύνανται νὰ προστατεύσουν τὰ συμφέροντα τῶν ἐπαρχικῶν τῶν περιστασίμων εἰς τοὺς ὑπουργικὰς προβαλάμεν. Καὶ ἄλλοτε ἐτόνισα ὅτι οὐδὲ ἐν χιλιόμετρον ὁδοῦ ὑπάρχει εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου, ὅτι ὑπάρχει πρὸς κατασκευὴν μίαν μόνην ὁδὸν ἀρχίσασα πρὸς τεσσαρκοχὸς αἰτίας καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἐγένετο πάντοτε ἐνάρξαι τὰς παραμυθὰς τῶν ἐκλογῶν καὶ ἐτελείωναν αἱ ἐργασίαι τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς τῶν κυβερνητικῶν υποψηφίων καὶ οὕτω ἐσπικταλῆθησαν ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ νὰ μὴ γίνῃ τίποτα. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι θὰ λάβῃ μέτρα, ἀλλ' οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη διότι ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης δὲν ἀνήκει εἰς τοὺς παράγοντας, οὐδὲ εἰς ἐκείνους ποὺ κατορθώνουν νὰ πλουτίζουν τὰς ἐπαρχίας τῶν μὲ ὁδοὺς ἀχρηστῶν. Καὶ ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ποῖα μέτρα θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰς ὑπὸ ἐκτέλεσιν ὁδοὺς ἀφοῦ εἰς τὸν προϋπολογισμόν ὑπάρχει κονδύλιον μόνον δι' 8 1/2 ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ μᾶς πεντάρας.

Α. Δίνας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Αὐτὰ εἶναι διὰ τὰς ἐκκρεμὲς συμβάσεις κατασκευῆς ὁδῶν.

Κ. Βουδούρης Δι' αὐτὰς ἔχετε προβλέψει 52 ἑκατομμύρια, ἢ δὲ ἀναγραφὴ καὶ τῆς δραχμῆς ἀκίνη εἰς τὸ κονδύλιον τῶν 8 1/2 ἑκατομμυρίων ποὺ προσφέρει ἀποτελεῖ τενάκην διὰ τὰς λαϊκὰς ἀνάγκας καὶ ἐξυτελισμὸν τοῦ Κράτους. Ἀναγράφονται 8 1/2 ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ ἦν σιγὴν τὸ Κράτος ἔχει ἀναλάβει τριπλασιασὺς ὑποχρεώσεις. Καὶ ἐρωτῶ δὲν ἦτο εὐπρεπέστερον ἀρὰ γε νὰ ἀναγραφῇ ἡ Κυβέρνησις ὠρισμένον κονδύλιον δι' ὠρισμένας ὁδοὺς καὶ νὰ δηλώσῃ εἰλικρινῶς ὅτι δὲν πρόκειται νὰ κατασκευάσῃ οὐδὲν χιλιόμετρον ἄλλης ὁδοῦ. Μὲ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ἐμπαικτικοῦ ἐκείνου κονδυλίου ὁ ὁμιλῶν εὐρίσκειται εἰς τὸ τραχικὸν διλήμμα τι νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς ἐντολεῖς τοῦ οἱ ὁποῖοι ἐνῶ ἔχουν ἀνάγκην ἐνὸς μοναδικοῦ δρόμου ἐγκαταλειμμένου ἀπὸ 40ετίας δὲν βλέπουν νὰ λαμβάνεται περὶ αὐτοῦ καμμία πρόνοια, ἐνῶ τὸν αὐτὸν βλέπουν εἰς τὴν ἀντίθετον πλευρὰν δρόμον κατασκευαζόμενον πολυτελέστατον τὸν δρόμον Κρα-

ναίας. Ἀλλ' ὅμως κοστίζονται, ὡς ἐξετέθη χθὲς, ὑπὲρ τὰ 4 ἑκατομμύρια δραχμῶν τὸ χιλιόμετρον. Ὁμολογῶ, συνεχίζει, ὅτι σεβόμενος τὸν ἐκτόν μου δὲν εὐρίσκω λέξεις νὰ ἀπαντήσω εἰς τοὺς ἐντολεῖς μου. Ὁ ὁμιλῶν ἐφθασε μέχρι φορτικότητος εἰς τοὺς ἀρμόδιους διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δικαίων τῆς ἐπαρχίας, ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν ἔχει τὰ μαγικά προσόντα ἄλλων οἱ ὁποῖοι κατορθώνουν νὰ πραγματοποιοῦν καὶ μὴ δικαίως ἀξιώσεις. Ἦθελα λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰν Κυβέρνησιν νὰ εἴπῃ: «δὲν κατασκευάζω οὐδεμίαν ἄλλην ὁδόν, κανονίσαι τὴν θέσιν σας». Καὶ ἡμεῖς θὰ ἐδολέπομεν τότε τίνα μέτρα χρειάζονται δι' νὰ γίνων σεδασταὶ αἱ ἀξιώσεις ἐνὸς τόπου καὶ ἐλπίζομεν τὰ μέτρα ταῦτα νὰ τὰ λάβωμεν ἐντὸς ὀλίγου, ἐφ' ὅσον βλέπομεν ὅτι ἐξακολουθητικῶς τὸ δικαίον μᾶς πνίγεται ὑπὸ τῆς ἀδικίας αὐθαριέτως. Ἄλλο κονδύλιον διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἀσφαλίσῃ εἶναι τὸ προβλεπόμενον τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους διὰ τὴν κατασκευὴν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἔργων. Ὁμίλησα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν ὅσον ὡς πρὸς ὅσα κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι καὶ μὲ 150 ἑκατομμύρια ἐν ἀνάγκῃ πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ ὁ ὀργανισμὸς τῶν χωρικῶν οἱ ὁποῖοι ζητοῦν μόνον ἐλάχιστον ποσοστὸν συνδρομῆς. Ἄλλ' οἱ ἐνθουσιασμοὶ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μοῦ εἶναι γνωστοὶ ὅπως γινώσκῃ μοῦ εἶναι καὶ ἡ ταχέει των ἐξάτησις. Τότε εἶπα ἀρίστε τὰ 150 ἑκατομμύρια καὶ δώσατε 30 μόνον διὰ νὰ ἰδῇτε ἐντὸς 10ετίας ποῖα θαύματα δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Ἐνὸμίζα ὅτι θὰ ἀνεγράφοιτο τὰ 30 ἑκατομμύρια, ἀλλ' ἀτυχῶς γράφονται μόνον 10 ἑκατομμύρια, καὶ ἡ εὐτέλεια τοῦ ποσοῦ διὰ ταιαύτα ἔργα εἶναι προφανὴς καὶ ἀποτελεῖ εἰρωνίαν. Ἐκτός τούτου ὅμως τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι καὶ ἀνυπαρκτόν, διότι ὑπάρχουν ἀνελημμέναι ὑποχρεώσεις πολὺ ἀνώτεροι. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀτυχῶς τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ ἐνῶ ταιαύτην περιφρόνησιν ἐδείξεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰ σποδρὰ αὐτὰ ζητήματα δὲν ἐληφθόνησε νὰ ἀναγράψῃ 52 ἑκατομμύρια διὰ τὰς ὁδοὺς ποὺ ἔχουν συναφθῇ συμβάσεις. Δὲν ἔμπορῶ, τονίζει, νὰ ἐσέλθω εἰς τὸ ζήτημα τῶν περιρῆμων αὐτῶν συμβάσεων ποῖαι εἶναι, πῶς ἐγιναν καὶ πότε ἐγιναν, σημειῶνω μόνον ὅτι οὐαὶ ἐγιναν ἐπὶ δικτατορίας καὶ δὲν εἶχον ἄλλον σκοπὸν, παρὰ νὰ ἐκνοποιήσουν τὰ κοιμηματικὰ συμφέροντα τῶν παρχόντων αὐτῆς καὶ ἄλλα συμφέροντα ἐνεργησάντων τὴν σύναψιν των. Καὶ ὅμως καὶ ἡ σιγὴν δὲν δίδει οὐδὲ ὁδολὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τὰς ὁδοὺς ποὺ σὰς ὡμίλησα, δὲν παύει νὰ ἀναγρῇ 52 ἑκατομμύρια διὰ τὰς ὁδοὺς τῶν συμβάσεων αὐτῶν. Δὲν γνωρίζω, συνεχίζει, ἂν θὰ τύχῃ ἀπαντήσεως ἢ θὰ τύχῃ σφιστικῆς τοιαύτης, ἀλλ' ἀσφαλὲς κανεὶς δὲν θὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν περίπτωσιν ποὺ ἀνέπτυξα δὲν ἐπέδειξεν εἰς τοὺς πληθυσμούς—τοὺς ζητοῦντας ψυχία ἐκ μέρους τοῦ Κράτους—παρὰ μίαν βαυθατὴν περιφρόνησιν. Καὶ ὑπὸ ταιαύτας συνθήκας δὲν ἔμπορῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ ὁμιλῇ, οὔτε περὶ τῆς δυνάμεως τῆς, οὔτε τοῦ ἐνδιαφέροντός της, πρὸ παντός δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι υπερήφανος, διότι ἔπειτα ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν κατόρθωσε νὰ ἐμφανίσῃ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἰσοσκελισίς εἶναι τὸ εὐκολώτερον τῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ οὕτω, ἐπιλέγει, δὲν δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι προστατεύει τὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας καὶ ὅτι ἀποσοβεῖ κινδύνους ἐκ τῆς μὴ ἰσοσκελισίως. Διότι εἶναι πρὶνὸν ὅτι πολὺ μεγαλύτεροι κίνδυνοι ἀπειλοῦν τὴν χώραν ὅταν ἡ Κυβέρνησις κατὰ τρόπον περιφρονητικῶς ἀνίσον καὶ ἀδικον κατανέμει τὰ κρατικὰ ἀγαθὰ.

Ν. Τζεργιᾶς. Θὰ παρεκάλουν, λέγει, τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ δηλώσῃ ἂν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς πλειοψηφίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σ. Ε. Κ. Διότι ὁ κ. εισηγητὴς ἔλαβεν ὡς βάσιν ἕνα ἐσφαλμένον συντελεστὴν ἐκμεταλλεύσεως, δὲν ἔλαβεν ὅπ' ὀφει ἕνα κυριώτατον λόγον ὅτι διὰ τῆς ἰδρύσεως τῶν νέων συναισθημάτων καὶ οἱ παλαῖοι σταθμοὶ μετετράπησαν καὶ νέοι ἐγένοντο καὶ τὰ πα-

λαϊκά όρομολόγια ήλλαξαν. Καί καταλήγει νά παραδέχεται ότι υπάρχουν πλεονάσματα υπαλλήλων καί νά προτείνη την άφαιρέσιν της έκμεταλλεύσεως από τόν Κράτος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Έάν ή Κυβέρνησις, λέγει, ήθελε νά έχη πολιτικήν παραχωρήσεως των σιδηροδρόμων θά έβγανε τό σχετικόν κονδύλιον από τόν προϋπολογισμόν καί θά κατέθετε καί έν νομοσχέδιον.

Χ. Λαδάς (Υφυπουργός της Συγκοινωνίας). Δηλοεί ότι τούτη σκέψις δέν υπάρχει επί του παρόντος.

Συνεχίζων ό κ. **Τζεμιάς** λέγει ότι πρέπει νά άπόσχη ή Κυβέρνησις πάσης ιδέας περί παραχωρήσεως των «Σ. Ε. Κ.» πράγμα τό έποϊον θά άνησυχήσιν τούς υπαλλήλους, καθ' όσον καί ό συντελεστής της έκμεταλλεύσεως δέν είναι μεγαλύτερος του ΣΠΑ καί οι σιδηρόδρομοι δέν είναι μόνον έμπορική επιχείρησις αλλά καί μέσον εξυπηρέτησεως γενικώτερον της Έθνικής Οικονομίας καί των στρατιωτικών άναγκών. Αναλύει είτα λεπτομερώς τό έπιτελεσθέν έργον των ΣΕΚ έν σχέσει πρός την άνέγερσιν σταθμών, άνανέωσιν ύλικού καί καταλήγει ύποστηρίζων ότι ό οργανισμός των ΣΕΚ τιμά τό Κράτος διά την τάξιν καί την οικονομίαν μεθ' ής έκπληροί τόν προσρισμόν του. Επίσης ύποστηρίζει ότι δέν υπάρχει ούτε έλλειμμα ούτε πλεόνασμα υπαλλήλων.

Γ. Εύθυμιάδης. Δέν θά έλάμβανον κ. Υπουργέ τόν λόγον έάν κατά την τελευταίαν μου περιόδειαν είς την έπαρχίαν μου δέν έδλεπον σοβαρωτάτας άνωμαλίας σχετικώς με την κατασκευήν των όδων. Δέν διστάζω νά σάς είπω ότι κατ' ούσίαν λείπει έκεί ό έλεγχος των μηχανικών. Αναφέρω σχετικώς ότι κατ' την κατασκευήν της όδου Αμυνταίου-Καστοριάς παρεσύρθησαν πλειστάκις κατά τας τελευταίας καταγίδας γέφυραι καί έν τούτοις δέν έκλήθη κανείς είς άπολογίαν. Αγνωστον δέ πότε θά τελειώση ή όδός αύτη έφόσον όπως είπον δέν υπάρχει ούδεις κρατικός έλεγχος. Δυστυχώς δέ είς την Μακεδονίαν ούδεμία ύπηρεσία συντηρήσεως ύφίσταται. Δέν ξεύρω πόσα εκατομμύρια χρειάζονται διά την όδόν Θεσσαλονίκης-Κιλκίς, υποθέτω όμως ότι δέν έπαρκούν ολιγώτερα των 50 εκατομμυρίων ένθ' είμαι της γνώμης, ότι θά ήτο δυνατόν νά συντηρηθ ή όδός αύτη με 500 χιλ. δραχμάς. Κατακρίνει κατόπιν ό κ. Εύθυμιάδης την άφθονίαν των διαφόρων τεχνικών ύπηρεσιών έν Θεσσαλονίκη αϊτινες πρέπει νά συγκεντρωθούν διά νά έχουν ενιαίαν κατεύθυνσιν.

Χ. Λαδάς (Υφυπουργός της Συγκοινωνίας). Δέν είναι δυνατόν ύλαι αϊται αϊ ύπηρεσίαι νά στεγασθούν είς έν κτίριον.

Γ. Εύθυμιάδης. Θά ήμπορούσαν όμως αϊ ύπηρεσίαι αύται νά έχουν ένα διευθυντήν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργός των Έξωτερικών). Θά έπρεπότο τότε ένας υπάλληλος παρά πάνω.

Γ. Δίγκας (Υπουργός της Συγκοινωνίας). Αϊ περισσότεραι ύπηρεσίαι είναι προσωρινάί, όπως επί παραδείγματι ή στέγασις των προσφύγων, ή ύπηρεσία του έλέγχου της Φαουντέσιον καί της Μόνγ Γιούλεν είναι προσωρινάί, δέν είναι δυνατόν λοιπόν νά ληφθούν όριστικά μέτρα ενιαίας κατεύθυνσεως δι' ύπηρεσίας τεχνικάς, αϊ όποίαι δέν θά ύφίστανται πιθανόν μετά τινά χρόνον. Όσον άφορά διά την στέγασιν των ύπηρεσιών

τούτων είς έν κτίριον, τό εύρίσκω όρθόν, γίνονται δέ ήδη αϊ μελέται πρός άνέγερσιν μονίμων κτιρίων είς διάφορα μέρη του Κράτους, αϊ όποίαι μελέται εύρίσκονται είς τό τέρμα των, ώστε λίαν προσεχώς νά άρχίσουν αϊ έργασίαι πρός άνέγερσιν των σχετικών κτιρίων.

Ο κ. Γ. Βασιλειάδης όμιλών σχετικώς με τά διατιθέμενα χρήματα υπό των κοινοτήτων διά τεχνικά έργα λέγει ότι είναι δίκαιον τά ένίσχυθόν αϊ κοινότητες αύται. Έχω, προσθέτει, πληροφορίας ότι ούτε είς τόν προϋπολογισμόν του 1931-32 αλλά ούτε καί είς τόν προϋπολογισμόν του 1932-33 είναι διατιθέμενα πιστώσεις διά την ένίσχυσιν των κοινοτικών ταμείων όδοποιίας, έν τοιαύτη δέ περιπτώσει θά εύρεθώμεν είς άδυναμίαν νά διαθέσωμεν έλάχιστον ποσόν ύπέρ οίασδήποτε κοινότητος, προτείνει δέ όπως από τά διατιθέμενα 100 έκτομύρια ύπέρ των ταμείων Έθνικής όδοποιίας νά θυάλουν 10 έκτομύρια ειδικώς διά τας άνάγκας των Κοινοτήτων.

Είναι άνάγκη, νά μεταφερθ ή τό ποσόν τούτο των 10.000.000 έκ της διατεθειμένης ύπέρ του Έθνικού Ταμείου όδοποιίας πιστώσεως έξ 100.000.000 διότι τ' ούλκι Κοινότητες επί τη έλπίδι της παροχής πιστώσεων δαπανούν έξ ιδίων των χρημάτων διά την διάνοξιν όδών.

Α. Δίγκας (Υπουργός της Συγκοινωνίας). Είναι αληθές ότι πράγματι υπάρχουν άνειλημμένα ύποχρεώσεις αϊ όποίαι δέν είναι δυνατόν νά έξορληθούν. Ο κ. Υπουργός των Οικονομικών δέν εύρίσκει αϊ αντίθετος είς τό ζήτημα της ένίσχυσεως των έπαρχιακών Ταμείων όδοποιίας, αλλά δέν θέλει άμέσως νά προβ ή είς την ένίσχυσιν, ίνα μή προσκρούσ η είς τό ζήτημα του ίσοζυγίου του Προϋπολογισμού, θά συνεργασθώμεν όμως μετά του κ. Υπουργού των Οικονομικών καί θά ίδωμεν διά τίνος συνδυασμού θά κατορθώσωμεν νά έλθωμεν είς ένίσχυσιν των κοινοτήτων.

Ο κ. Ε. Καρυωτάκης λέγει ότι πρέπει ή Κυβέρνησις νά ύποδοχθήσ η τας Κοινότητας είς τό έργον της όδοποιίας διά νά αναπτύσσεται καί ή ιδιωτική πρωτοβουλία καί ό ζήλος των κατοίκων των, έπιστίζ δέ την προσοχήν του κ. Υπουργού της Συγκοινωνίας, έφόσον δέν υπάρχουν οι άνάλογοι πόροι, επί των έργων μικράς σημασίας καί ζητεί την κατασκευήν μεμονωμένων έργων ούτως ώστε τά έπαρχιακά Ταμεία νά μή κάμπτονται από μεγάλας δαπάνας δι' έργα άνώτερα των οικονομικών των δυναμέων. Αναφέρει κατόπιν ότι διά τό Ταμείον Όδοποιίας της έπαρχίας Ροδόπης, έχει δ α εθ ή όλως άνεπάρκεις ποσόν δ α τ ή συ τήρησιν των όδών. Υπάρχουν, λέγει όδοί χαρραχθένται επί Τουρκοκρατίας αϊ όποίαι σήμεραν είναι τελείως κα-εττορμέναι, διότι δέν διατηρήθησαν καλώς, μολονότι οι κάτοικοι προσεφέροντο νά έργασθούν με ήμερομίσθια μόνον 10 δραχμών. Είναι άνάγκη καταλήγει, τό Κράτος νά έλθ η είς ένίσχυσιν των Κοινοτήτων καί νά πρόωγηθ ή τοπική πρωτοβουλία δι' έργα τοπικής κατασκευής τά όποια καί θά είναι χρήσιμα διά τας Κοινότητας καί διά την έθνικήν οικονομίαν.

Μετά τούτο γίνεται δεκτός κατ' κεφάλαιον καί άρθρα ό Προϋπολογισμός του Υπουργείου Συγκοινωνίας καί του Ταμείου Έθνικής Όδοποιίας έχοντα ούτω :

Προϋπολογισμός 1931-32,

	Κατηγορία I		Κατηγορία II		Σύνολον
	Υπηρεσίαι	Τακτικά	Έκτακτα	Τακτικά	Έκτακτα
Υπουργείον Συγκοινωνίας		586,168,202	112,519,006	—	—
Ταμείον Έθνικής καί Έπαρχιακής Όδοποιίας	Έσοδα	200,000,000	150,000	262,000,000	110,000,000
	Έξοδα	84,773,528	828,371,472	54,000,000	105,000,000
					698,687,908
					572,150,000
					572,150,000

Ο κ. Α. Παπαθανάσης όμιλών επί του Προϋπολογισμού του Υπουργείου της Γεωργίας λέγει ότι αντιθέτως, πρός τά διεποντα την συζήτησιν επί του ειδικού προϋπολογισμού του Υπουργείου της Γεωργίας δέν δύναται νά στραφή είς έλεγchon καί έπίκρισιν δι' αύξησιν δαπανών, διότι ή αύξησις των πιστώσεων, των διατιθεμένων θά την παραγωγήν καί βελτίωσιν της γεωργικής καταστάσεως της χώρας, ούδένά μεταξυ ήμών δύναται νά εύρη έπικριτήν, διότι άποτελεί καθήκον έπιτακτικόν καί έπιβεβλημένον ό περιορισμός καί ή περικοπή πάσης άλλης δαπάνης μη άπολύτως άπαραιτήτου των άλλων του Κρατικού οργανισμού ύπηρεσιών καί διάθεσις αύτης ύπέρ της γεωργίας. Η μελέτη όμως των έξόδων του συζητούμενου προϋπολογισμού ένθ' έμφανίζει έν τή συνόλφ αυτών αύξησιν δαπανών κατ' 44,000,000 ούσιαστικώς ούδεμία αύξησις ύφίσταται, αλλά ύφίσταται αντίθετως έλάττωσις κατ' 32,000,000 μετά την άφαιρέσιν του έκτάκτου κονδυλίου 75,000,000 διά την άποζημίωσιν απασπολισθέντων ιδιωτικών τετημάτων. Αλλ' ένθ' ή αύξησις δαπανών έν τή Υπουργείω τούτω στενώς συνδεομένη μετ' της ένίσχυσεως των παραγωγικών δυναμέων της χώρας δέν δύναται νά τύχη έπικρίσεως, ή μη διάθεσις όμως του ποσού των 32,000,000 καθ' ό έλαττωσιν τά έξοδα αυτού από τά του παρελθόντος έτους ύπέρ της συμπληρώσεως καί ολοκληρώσεως της λειτουργίας των γεωργικών ιδρυμάτων, τά όποια ένθ' από διατίας έχουν συσταθ ή δέν καθ' ύφιστάται είσέτι νά έμφανίσωσι σημεία ζωής καί ύπάρξεως των είς τόν γεωργικόν πληθυσμόν δέν δύναται νά θεωρηθ ή δεδικαιολογημένη, διότι πρέπει νά γνωρίζωμεν ότι έκ των ποσών είς ά προϋπελογίσθησαν αϊ δαπάναι ίδρύσεως αυτών, ούδ' έλάχιστα έχουν διατεθ ή, ένθ' διά την σύστασιν έκάστου των ίδρυθέντων κτηνοτροφικών σταθμών προβλέπεται δαπάνη 5,000,000 καί διά την λειτουργίαν αυτών δαπάνη 500,000 ετησίως. Ούτως διά τόν κτηνοτροφικόν σταθμόν του Νομού Αίτωλοακαρνανίας, ούτινος έόρκα ώρίσθη τό Αργίριον παρά τας παραχρυσείας ύπό της Δημοτικής άρχής εύκολίας διατέθη μόνον ύπό του Κράτους ποσόν 500,000 δραχμών δηλ. τό ποσόν της λειτουργίας του χωρίς νά έχη προηγηθ ή διάθεσις του ποσού του απαιτούμενου διά την ίδρυσίν του. Τό αυτό συνέβη καί διά τόν κτηνοτροφικόν σταθμόν Ίωαννίνων. Θά ήτο έπικριτέον όρθέστερον καί σκεπτικώτερον νά μή έπιδιωχθ όσιν οικονομίαι έν τή σημείω τούτω, αλλά νά αύξηθ ή τό ποσόν των έκτάκτων έξόδων έξ 20,000,000 διά την έπιχορήγησιν των ειδικών ταμείων της γεωργικής ύπηρεσίας καί νά συνδιαθ ή αύτη με δικαιότεραν κατανομήν του ποσού είς τας διάφορους περιφέρειας, διά νά μή έμφανισθ καί κατ' τό τρέχον έτος τό φαινόμενον του παρελθόντος έτους, καθ' ό τό 1/3 της όλης πιστώσεως διατέθη είς μίαν μόνην περιφέρειαν την Κρήτην. Δύναται μάλιστα νά παρατηρηθ ή διάθεσις του ποσού των 20,000,000 είναι κατ' τό πλείστον τοπική, διότι είς αύτην περιλαμβάνονται τ' 13,000,000, άτινα περιελαμβάναν έκ των έξόδων των αυτών γεωργικών ιδρυμάτων. Ωστε ένθ' ό προϋπολογισμός ούτος δέν δύναται νά τύχη έπικρίσεως, ως δημιουργίων ασκόπου δαπάνας, δέν δύναται καί νά έπικριτηθ ή έπιδιώκων σκοπίμους οικονομίας.

Αλλ' ή μη συμπλήρωσις της λειτουργίας των γεωργικών ιδρυμάτων αυτών άφαιρεί από τόν γεωργικόν κόσμον τό μόνον πραγματικόν πεδίο έν τή όποίη θά συνηντάτο μετά των άλλων της γεωργικής ύπηρεσίας, τό πεδίον έκείνο έν τή όποίη θά έσφυρηλατούντο οι άνάγκατοι δεσμοί μεταξύ αυτών καί από του όποίου θά ήρύετο ούτος τά πρακτικά πορίσματα των έπιστημονικών γεωργικών έρευνών, ή έλλείψις των ιδρυμάτων τούτων στερεί τόν γεωργικόν πληθυσμόν καί των γεωπόνων των όποιων τό κύριον έργον δέν είναι τό γραφεύειν άλλα ό άγρός. Τόν άγρόν όμως τούτον βλέπουν σήμερον ως άπλοί έπισκεπτάται, ένθ' ό άγρός πρέπει νά αποτελή τό πεδίο της μάλλον έντεταμένης δράσεως καί προσπάθειας

αυτών. Ένεκα της έλλείψεως δέ τούτης οργανώσεως των γεωργικών μας ύπηρεσιών εύρισκόμεθα ήδη είς τό τρίτον έτος χωρίς νά σημειώσωμεν ούτε την έλαχίστην αύξησιν της γεωργικής μας παραγωγής, καθ' ήν δέ στιγμήν σημειούται παρά κόσμος ύπερπαραγωγή ήμεις εξακολουθούμεν αναλυσιντας τά άναγκαία προϊόντα διά την έσωτερικήν μας κατανάλωσιν έξωθεν καί μάλιστα όχι κατ' την αυτήν αλλά κατ' μεγαλυτέραν άναλογίαν. Διότι ένθ' ή ετησία παραγωγή μας των μη άμέσως κατανάλισκομένων προϊόντων μόλις φθάνει τά 60 ο/ο της ετησίας κατανάλωσεως ή ετησία παραγωγή του σίτου όστις άποτελεί την βάση της τροφής του λαού κατήλθεν από 45 ο/ο είς 35 ο/ο της ετησίας κατανάλωσεως μας. Παρίσταται έπομένως έπιτακτική άνάγκη οργανώσεως καί αναπτύξεως της γεωργικής μας παραγωγής, αναπτύξεως της παραγωγής βάμβακος, παραγωγής σηροτροφικής καί άλλων όμοίων προσδοφόρων καλλιεργειών. Ειδικώτερον δέ έπιβάλλεται ή ριζική ρύθμισις του ζήτηματος του σίτου κατ' τρόπον όμοιον πρός τόν ληφθέντα υπό άλλων γειτονικών χωρών, αϊτινες διατελοσιν υπό τας αυτάς κλιματολογικάς συνθήκας καί έχουν την αυτήν έδαφολογικήν σύνθεσιν. Διότι, παρά την γνώμην την κρατούσαν ότι ή Έλλάς δέν είναι χώρα προσιδάζουσα είς την σιτοπαραγωγήν, φρονώ ότι ή προσπάθεια αύτής μέχρι του σημείου της έσωτερικής σιταρκείας καί νά έπιτευχθ ή δύναται καί έπιβάλλεται. Αλλά τούτου δέον νά προηγηθ ή έπιστημονική έδαφολογική έρευνα της διαπερατότητος του έδάφους, διότι μόνον έπί τή βάσει αύτης είναι δυνατόν νά καθορισθ ή εύδοκίμος χρησιμοποίησις των διαφόρων λιπασμάτων καί μόνον έπί τή βάσει αύτης είναι δυνατόν, νά καθορισθ ή τρόπος της εκτελέσεως τεχνικών άρδευτικών έργων. — Όμιλεί κατόπιν περί του έσφαλμένου συστήματος οργανώσεως της τεχνικής ύπηρεσίας έγγείων βελτιώσεων καί έπάγεται ότι οι γεωγικοί πληθυσμοί πρέπει νά εκπαιδευθ ή είς την χρησιμοποίησιν των συγχρονισμένων γεωργικών μηχανημάτων. Δέν παραγνωρίζω ότι ή κατάτμησις της έγγείου ιδιοκτησίας παρ' ήμιν δέν έπιτρέπει την εύρείαν έφαρμογήν αυτών καί την γεωργικήν μηχανοποίησιν, ή όποία προϋποθέτει μεγάλας έκτάσεις, αλλ' ή έν μέτρφ χρησιμοποίησις αυτών είναι έπιβεβλημένη χόριν της αύξήσεως της παραγωγής καί της έλαττώσεως του κόστους αύτης.

Δύναται δέ αύτη νά έπιδιωχθ ή διά της καλύτερας συστηματοποίησεως των γεωργικών συνεταιρισμών άντ' της άπειλής καταργήσεως αυτών την όποίαν έξήγγειλεν ή Κυβέρνησις, διότι άνευ των συνεταιρισμών δέν γνωρίζω ποίον άλλο μέσον καί σύστημα έπιλύσεως των μεγάλων γεωργικών προβλημάτων μας διδάσκει ή σύγχρονος έπιστήμη. Όμιλεί κατόπιν διά μακρών περί της άνάγκης αύξήσεως της έλαιοπαραγωγής καί έξημερώσεως των άγρίων έλαιοδένδρων άνάφερε: στατιστικά, καθ' ός τό μεγαλύτερον μέρος του ελείμματος του έμπορικού ίσοζυγίου όφείλεται είς την εισαγωγήν γεωργικών προϊόντων καί ένδεικτικώς αναφέρει ότι κατ' τό παρελθόν έτος εισήχθησαν έξωθεν έλαιοπηρήνης άξίας 25 εκατομμυρίων δραχμών, γεώμηλα 70 εκατομμυρίων, λεμόνια 37 εκατομμυρίων καί σουσάμι 10 εκατομμυρίων δραχμών. Έναντι δέ της τούτης διαρροής του Έλληνικού χρήματος είς τό έξωτερικόν ούδέν ή Κυβέρνησις έλαβε μέτρον προστασίας του μόνου γεωργικού προϊόντος δι' ού άντιμετωπίζεται αύτη, του καπνού. Αλλά δηλοεί ότι έπιφυλάσσεται επί του ζήτηματος τούτου νά όμιλήσ η διά μακρών όταν θά γίνη ή γενική συζήτησις επί του καπνικού ζήτηματος. Έπικρίνει τά ληφθέντα μέτρα υπό του Υπουργείου Γεωργίας διά την καπνοκαλλιέργειαν καί αναπτύσσει διά μακρών τά έλαττώματα του νόμου περί άπαγορεύσεως καλλιεργείας είς άκατάλληλα έδάφη. Καταλήγων λέγει ότι διά της έφαρμογής αυτού, ως έχει, θήλουν επέλθει ζημία όχι μόνον είς την παραγωγήν αλλά καί την καθόλου έθνικήν οικονομίαν, ένθ' δέ λέγει παρηγόρησιν τά από της οργανώσεως της γεωργικής ύπηρεσίας καί έτος

ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ δὲν ἐλήφθη οὐδεμία πρόνοια χρησιμοποιοῦν τῶν ἀπηγορευμένων ἀγρῶν εἰς ἄλλας καλλιεργείας μᾶλλον προσφόρους καὶ ἐξ ἴσου προσδοκώτους. Τερματίζων τὸν λόγον ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ νῦν ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ἰπουργὸς προσερχόμενος ἐκ περιφερείας ἰδιωτικῶς γεωργικῆς καὶ εἰδικῶς ἀσχολήσις περὶ τὰ γεωργικὰ ζητήματα θέλει ἐπιδιώξει τὴν ὁρθωτέραν καὶ μᾶλλον εὐστοχον ρύθμισιν αὐτῶν.

Μ. Μαντᾶς. Ἀπὸ τῆς ἐφημερίδος ὁ ἀγροτικός νόμος ἀπηλλοτριώθησαν 1625 καὶ συνεστήθησαν 1613 συνεταιρισμοί. Τὰ διανεμηθέντα κτήματα ἦσαν πέρυσιν 136 σήμερον μετὰ μίαν δεκαετίαν ἔχομεν διανεμηθέντα κτήματα 210.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εἶναι 210 οἱ συνεταιρισμοί. Τὰ ἀγροκλήματα τὰ διανεμηθέντα εἶναι 627 τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ συνόλου ἔχει διανεμηθῆναι.

Μ. Μαντᾶς. Πρόκειται καὶ Ἰπουργέ, περὶ τῶν συνεργείων τὰ ὅποια ἔχουν κάμει τοπογραφῆσιν περισσοτέρων κτημάτων ἀλλὰ ἡ ὁριστικὴ διανομὴ ἔγινε μόνον ἐπὶ 210 καὶ μόνον αὐτοὶ γνωρίζουν ποῖος εἶναι ὁ κλῆρος τῶν 50.000 κληροῦχοι δὲν ἔχουν ἀποκατασταθῆναι.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές. Ἀποκατάστασις σημαίνει ὅταν ἔχη ὁ καθένας τὸ μερίδιόν του. Τοῦτο ἔχει γίνῃ.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ἐν πλῆρει ὅμως ἀταξίᾳ, ἄλλος ἔχει 20 στρέμματα καὶ ἄλλος 80.

Μ. Μαντᾶς. Ἰπάρχουν 1618 συνεταιρισμοί οἱ ὅποιοι οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ ἡ πηγὴ καταχρήσεων ἐκ μέρους τῶν ἀφόρων ὑποκινουμένων μάλιστα εἰς τὴν σπατάλην ὑπὸ ἐνδιαφερομένων. Τὰ ἐξοδα ὁρισμένων συνεταιρισμῶν φθάνουν τὰ 80 ἑκατομ. κατ' ἔτος. Ἐχὼ ὅπ' ὅψιν συνεταιρισμὸν τῆς ἐπαρχίας μου ὁ ὅποιος ἐπληρώσει διὰ τὴν ἐκδίκασιν τοῦ κτήματος εἰς τρεῖς διακηγόρους 54.000 δραχμὰς διὰ τὴν ἰδίαν ὑπόθεσιν.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ποῖος τοῦτο τὸ ἐπέβαλε;

Μ. Μαντᾶς. Ὁ νόμος. Κάθε χρόνο δημιουργοῦμεν ἐξοδα καὶ ὑπάρχουν συνεταιρισμοὶ μὲ 100 καὶ μὲ 300 χιλιάδες δραχμὰς ἐξοδα.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Εἰς τί ἐξοδα; Προκαίμενον περὶ ἐγκαταστάσεως ἀγρότου ἂν εἶναι πρόσφυξ δὲν ἔγινε δίκη. Εἰς τὴν Παλαιάν Ἑλλάδα τοὺς ἐδωκαν ἕνα παραχωρήσιον. Διὰ τί τὸς ἐξοδα;

Μ. Μαντᾶς. Σὺς εἶπα ὅτι διὰ τὴν ἐκδίκασιν ἐνὸς καὶ μόνου κτήματος ἐπληρώθησαν τρεῖς διαφόροι δικηγόροι. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ἐπαισιόμοῦ ἀπ' ἑτέρου ἔχουν συμφέρον νὰ παρατείνουν αὐτὴν τὴν κατάντησιν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Δὲν εἶναι ἀκριβές. Ἐχομεν ὅκτω ἐν ὅλῳ ὑπάλληλους, τὰ ἐπαισιόμοι δὲ γραφεῖα εἶναι ἐν ὅλῳ 22 καὶ πρόκειται ἀσφαλῶς νὰ παραμείνουν ἐπὶ πολὺ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὅλης ὑπηρεσίας.

Μ. Μαντᾶς. Καὶ δὲν κατάρθωσι νὰ γνωρίζῃ ἕκαστος ποῖος εἶναι ὁ κλῆρός του. Αὐτὴ εἶναι ἡ πολιτικὴ, ἡ ἀγροτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὅποιον ἐπὶ μίαν ἰδιότητα διαχειρίζεται τὴν ἐξουσίαν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ ὅλων τῶν Κυβερνήσεων καὶ οὐδεμία παρελείπει τὸ καθήκον τῆς διὰ τὸ νὰ γίνουν αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν ἀνθρώπων ἔπρεπε νὰ γίνουν χίλια πράγματα. Καὶ ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῶν τὸ 1 1/2 ἑκατομμύριον τῶν προσφύγων. Ἡ ἐγκατάστασις τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὴν Παλαιστίνην ἐστοίχισε δι' ἑκάστον 450 λίρας ἐνθ' εἰς ἡμᾶς 85 καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν εἰς τὴν Παλαιστίνην δὲν ἔχει γίνῃ ἑκατὸν πού ἔγινε παρ' ἡμῖν. Τοῦτο εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ ἐκεῖ γίνεται δι' ἰδιωτικῶν χρημάτων καὶ ἐδῶ ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, διὰ τὸν ὅποτον ἔχομεν ὅλοι καθήκον, νὰ περιορίζωμεν ὅσον ἡμποροῦμεν τὰς δαπάνας. Ἐπρεπε ὅλοι οἱ ἀγρόται νὰ ἔχουν λάβει τοὺς τίτλους τῶν, ὅπου θὰ τοὺς καθίστα συντηρη-

τικώτερα στοιχεῖα. Διότι ἡ βραδύτης τῆς διανομῆς δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐκμεταλλεύσεις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Ἐχομεν κάμει τὴν τοπογράφειν ὅλον κλῆρον περὶ τοῦ Ἑλλάδος μᾶς ὑπολείπονται δὲ 4 ἐν ὅλῳ ἕκτο μὲρικα στρεμμάτων. Δὲν πιστεύω δὲ νὰ ὑπάρχῃ ἔργον σπουδαϊότερον ἀπὸ πλουτοπραγωγικῆς ἀπόψεως.

Ο. κ. Μ. Μαντᾶς συνεχίζων λέγει ὅτι ἔχουν ἐκδικασθῆ 838 κτήματα πρόκειται δὲ νὰ ἐκδικασθῶν καὶ ἄλλα 800, πρέπει ὅμως νὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἐξευρεθῶν οἱ πραγματικῶς ἀκτῆμονες. Πρέπει νὰ συστήσῃ τὸ Ἰπουργεῖον εἰς τὰ ἐπαισιόμοι γραφεῖα νὰ μὴ γίνωνται ὅργανα τῶν διαφόρων πολιτευομένων καὶ νὰ διαγράφουν ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας ἐκ τῶν συνεταιρισμῶν τοὺς πραγματικῶς ἀκτῆμονας. Τὴν δυσφορίαν τῶν ἀκτῆμόνων προκαλεῖ ἡ κατάντησις τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων κτημάτων, ἡ ὅποια κάμνει ἀπληρὴ καταδιώξιν κατ' αὐτῶν καὶ προσβάλλει εἰς ἐξώσεις ἐκ δημοσίων κτημάτων τὰ ὅποια καλλιεργοῦν ἐπὶ 50 ἔτη. Συμβαίνει δὲ τὸ περίεργον φαινόμενον ἐνθ' ὅτι τὰ κτήματα ταῦτα ἔχουν ἐκτιμηθῇ 100 δραχμὰς κατὰ στρέμμα νὰ ἔρχεται ἡ ὑπηρεσία καὶ νὰ καθορίζῃ αὐτὰ αὐθαίρετως πρὸς 600 δραχμ. καὶ νὰ ἀπειλῇ τοὺς χωρικοὺς, ὅτι ἐν δὲν πληρώσων θὰ μὴ τοῦν εἰς τὴν φυλακὴν.

Ο. κ. Π. Τσαλδάρης λέγει ὅτι εἶναι σπουδαία ἡ παρατήρησις τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐναντίον πολλῶν οἱ ὅποιοι κατέχουν πρὸ 40 καὶ πλέον ἐτῶν ἐθνικὰ κτήματα ἐξεδόθησαν ἐν τὰ κτήματα μὲ μίαν μυθώδη τιμὴν. Αὐτὸ συνέβαινε ἰδίως ὅταν εἶχε τὰ κτήματα ἡ Ἀεροπορικὴ Ἀμυνα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐξαναλῶσθαι καὶ τώρα ἐν τινι μέτρῳ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Αὐτοὶ δὲν ἔχουν τίτλους ἀλλὰ νομῆν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι δὲν χωρεῖ διοικητικὴ ἀποβολή, φρονῶ ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ἐκτιμηθῶν τὰ κτήματα διὰ μίαν ἐπιτροπὴν.

Ο. κ. Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς Γεωργίας). Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος ἐγένετο μὴ σύσκεψις εἰς τὸ Ἰπουργεῖον, θὰ εἰσηγηθῶ νὰ κληρονομήσῃ ἕκαστος καὶ μὲ ζημίαν εἰς τὸ νομισματικόν.

Γ. Βασιλειάδης. Εἰς τὴν Ἀταλάντην ζητοῦν διὰ τὸ δώσουν τίτλους εἰς τοὺς ἔχοντες ἐκχερᾶσιν διαφόρους ἐκτάσεις ἐντὸς τῶν λευκάδων νὰ πληρώσων τὸ ἀντίμιστον τοῦ κτήματος, ὁ δὲ ἔσχατος τοὺς ἀπειλεῖ, ὅτι ἐν δὲν πληρώσων θὰ βγάλῃ τὰ κτήματα εἰς δημοπρασίαν.

Ο. κ. Μ. Μαντᾶς ἐπιφέρει τὰς δασικὰς ὑπηρεσίας αἱ ὅποια ἐν τῷ ὑπερβάλλοντι ζήλῳ τῶν προδίκων εἰς πράξεις πληγνύουσας τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, διότι ἐνθ' ἐπιτρέπεται ἡ ἐκχέρωσις ὠρισμένων ἐκτάσεων τὰ δασικὰ ὅργανα ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἀττικῆς κάμουν καθημερινῶς πρωτόκολλα, τὰ δὲ πρόστιμον μετὰ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων φθάνει τὰς 600 δραχμὰς. Συνιστᾷ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν δικαστικῶν ἐκτάσεων τοῦ δημοσίου, μεθ' ὃ παρατηρεῖ ὅτι ἐνθ' ἡ Ἑλλάς εἶναι χώρα ἐλαιοπραγωγικὴ οὐδεμία καλλιεργεῖται ἐπιστημονικῶς γίνεσθαι τῶν ἐλαίων, διότι οἱ χωρικοὶ δὲν ἐξορύουν καλὰ οὕτε τὸ κλάδεμα.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ἰπ. Γεωργ.) Ἠλθον δύο Ἰταλοὶ εἰδοὶ καὶ οἱ ὅποιοι θὰ διδάξουν.

Μ. Μαντᾶς. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ δημιουργήσων εἰδικὸν ἰδικὸν μὲς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπ. Γεωργ.) Ἐδώσαμεν εἰς ἕκαστον Ἰταλὸν τρεῖς Ἑλλήνας νὰ τοὺς διδάξῃ.

Ο. κ. Μ. Μαντᾶς καταλήγων εἰπεται ὅπως μὴ εὐρεθῇ καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ προσεχὲς ἔτος νὰ ἐπικρίνῃ ἀπὸ τοῦ θέματος τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὅποια θὰ εἶναι ἐν τῇ ἀρχῇ.

Ο. κ. Κ. Βουδούρης λέγει ὅτι λαμβάνει τὸν λόγον διὰ τὸ διῶσθαι μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸν ἀπὸντα ἔστω κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν ἐν τῇ Ἰπουργείῳ τῆς Γεωρ-

γίας, ὅποτε ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν ἦρκει ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλισθῶν καὶ αἱ ἀπαραίτητοι πιστώσεις διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς μισθωμένης ὑπηρεσίας ὁ δὲ κ. Πρωθυπουργὸς ἔσπευσε νὰ τὸν κατακεραυνώσῃ. Δυστυχῶς ἐπληρώθησαν αἱ προβλέψεις μου, διότι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν δὲν ἀναγράφεται παρὰ ἡ πίστωσις διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ προσωπικοῦ. Ἰπάρχουν οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων θὰ λυθῇ διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν, ἀλλ' οὕτοι ἀσφαλῶς ἀπατώνται. Ἐάν μέχρι σήμερον δὲν ἔγιναν ὑδραυλικά ἔργα καὶ ἂν οἱ χεῖμαρροι μετεδλήθησαν εἰς ποταμούς, τοῦτο ὀφείλετο εἰς τὸ ὅτι δὲν ἀνεγράφοντο αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις, καίτοι πλήρεις καὶ ἀρθροὶ μελέται ὑπῆρχον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ο. κ. Ι. Μιχαήλ λέγει ὅτι ὁ γεωργικὸς κόσμος εὐρίσκειται εἰς ἐσχάτην πενίαν, ἡ δὲ ἐξέγερσις αὐτοῦ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς κακῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους. Οἱ πολυτελεῖς ὅργανοι δὲν μᾶς ἐχρειάζοντο, ἀφοῦ δὲν καταρθώσαμεν νὰ ἀποκαταστήσων μὲγα μέρος τῶν ἀκτῆμόνων, οὕτε νὰ δώσωμεν στέγην εἰς πολλὰς χιλιάδας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπ. Γεωργ.) Γνωρίζετε ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν ἔχουν στέγην 135.000;

Ι. Μιχαήλ. Μπορεῖτε νὰ μᾶς πῆτε πόσοι δὲν ἔχουν;

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπ. Γεωργ.) Μόνον 10.000.

Ι. Μιχαήλ. Εἶναι 20.000. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, μόνον ὑποσχέσεις δίδονται....

Γ. Μαρῆς (Ἰπ. Οἰκ.) Εἶναι εὐκολον νὰ διατρανωθῶμεν εἰς μελοδραματικὸν τόνον τὴν κατάστασιν τῶν ἀγροτῶν, ἀλλ' ἔργα ὑπὲρ αὐτῶν μόνον ἀπὸ αὐτὴν τὴν πλευρὰν ἐγένοντο.

Ι. Μιχαήλ. Καὶ ἀπὸ ἄλλην πλευρὰν ἐγένοντο ἔργα.

Γ. Μαρῆς (Ἰπ. Οἰκ.) Μόνον λόγια. Ὅχι ἔργα. Ἡ ἀλγίτης μέριμνα ἀνήκει εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ οἱ λόγοι ἀνήκουν ἄλλοι.

Ι. Μιχαήλ. Τὸν τόνον μᾶς θὰ τὸν κρατήσων ὅσον καὶ ἂν πειράξῃ τὸν κ. Ἰπουργόν, ὁ ὅποιος ἡμπορεῖ νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ.

Γ. Μαρῆς (Ἰπ. Οἰκ.) Μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ τόνος αὐτὸς ῥητῶν συλλαλητηρίων, ἀλλὰ δὲν μπορεῖτε νὰ λέγετε ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὅποια ἔκαμε τόσα διὰ τὸν γεωργικὸν κόσμον ἰδρύματα καὶ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, δὲν ἔκαμε τίποτε.

Ι. Μιχαήλ. Θὰ σὰς πῶ καὶ διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν. Δὲν μπορεῖτε ὅμως νὰ ὁμιλήτε καὶ περὶ ἀποκαταστάσεων, ὅταν ὑπάρχουν κλήροι ἀπὸ 12-30 στρέμματα. Συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη διάφορα κτήματα εἰς τὴν Μακεδονίαν τὰ ὅποια δὲν ἀπληροτρώθησαν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπ. Γεωργ.) Ἀπαντᾷ ὅτι μόνον εἰς τὸ Ἄγιον Ὅρος δὲν ἀπληροτρώθησαν, διότι δὲν δυνάμεθα ἐκ διεθνῶν ὑποχρεώσεων, ἀλλὰ διεξάγομεν σχετικῶς διαπραγματεύσεις.

Ι. Μιχαήλ. Ἰπάρχουν καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν Κιλίκ'....

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ὑπάρχει οὕτε Τούρκος, οὕτε Βούλγαρος, ὁ ὅποιος νὰ ἔχη κτήμα. Δὲν ὑπάρχουν ἄλλα κτήματα ἀπὸ ἐκεῖνα πού σὰς ἀνέφερα, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ δημιουργήσων γῆν ὅπου ὑπάρχει ταιαύτη τὴν διενεργούμεν. Ἀλλὰ πλὴν τῆς στεγαστικῆς ἔγιναν καὶ ἔργα ὑδραυλικά κατὰ προτίμησιν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐνθ' ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅπου εἰμεθα ἐλεύθεροι τόσα χρόνια, δὲν καταρθώσαμεν νὰ κάμωμεν ὑδραυλικά ἔργα.

Ο. κ. Σ. Ἀνδρακόπουλος παρατηρεῖ, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τοῦ κ. Ἰπουργοῦ περὶ τῶν στεγασθέντων δὲν εἶναι ἀκριβεῖς.

Συνεχίζων ὁ κ. Μιχαήλ, λέγει, μᾶς ἐνδιαφέρει ἰδίως νὰ αὐξηθῇ ὁ κλῆρος καὶ ὑπάρχουν ἐκτάσεις δυνάμεναι νὰ χρησιμοποιηθῶν. Ὁ προλαλήσας σὰς εἶπεν ὅτι ἔχει γαίαν ἢ Ἀεροπορικὴ Ἀμυνα μισθωμένης μὲ ἀκριβὰ μισθώματα καὶ αὐτὰ πρέπει νὰ παρῶν καὶ νὰ δοθῶν εἰς τοὺς ἀκτῆμονας. Ταιαύται γαίαι εἶναι περὶ τῆς Θεσσαλονικῆς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Ἀεροπο-

ρικὴ Ἀμυνα δὲν κατέχει χωρία κατέχει ἀκτὰς μέχρι 5 χιλιομέτρων καὶ αἱ ἐκτάσεις αὐταὶ δὲν εἶναι καλλιεργήσιμοι ἀλλὰ πετρώδεις.

Ι. Μιχαήλ. Ἰπάρχουν καλλιεργήσιμοι ὅπως αἱ γαίαι Πικλῆ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ κλῆρος τῶν ἀγροτῶν Μακεδονίας δὲν εἶναι ἐπαρκής. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κεφάλαια περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς γεωργίας δὲν ἀμείψθησιν ὅτι ἔγινε καὶ πικὰ ἔργα, ἀλλὰ οἱ ὅργανοι τῶν γεωργικῶν ταμείων ἔδρασαν, ἀλλὰ ἀπέδειξαν ὅτι δὲν εἶναι δυνάτεν νὰ ἐξυπηρετήσων τοὺς ἀγρότας. Ἰπάρχον τὰ γεωργικὰ ἐπιμελητήρια ἀτινα ἐνισχύμεθα θὰ ἀπέδιδον καλύτερους σκοπούς. Δυστυχῶς τὸ κοινὸν τῶν γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων ἐμειώθη εἰς 100.000 δραχμῶν. Ἐπιστεύομεν ὅτι τὰ γεωργικὰ ἐπιμελητήρια θὰ μετεβάλλοντο εἰς μικρὰς Βουλὰς τῶν γεωργῶν, ἀλλὰ ἀντὶ τούτων θέσπισθησαν σποραδικαὶ ὑπηρεσίαι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κοινὸν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν προσφύγων νομίζομεν ὅτι ἡ βᾶσις εἶναι ἐσφαλμένη, δηλαδὴ ἡ ἀποκαταστάσις. Ἐννοῶ δηλαδὴ τὴν νέαν γενικὴν διεύθυνσιν Μακεδονίας. Διαγράφη ἦδη τὸ κοινὸν τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ἐπαρέβησαν τὰ πάντα εἰς τὰς ἐκ τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν εἰσπράξεις.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐστὶν ἕνα ὑπάλληλον νὰ ἐποπτεύῃ

Ι. Μιχαήλ. Θέλω, λέγει, νὰ μοῦ εἰπῇτε πόσα διατίθενται δι' ἀποκατάστασιν ἀκτῆμόνων. Ἡμεῖς τὸν ὅργανισμὸν τὸν ὅποιον θέλετε νὰ ἰδρύσων, δὲν τὸν θέλωμεν. Ἐπίσης ἔχομεν νὰ τονίσωμεν ὅτι ὅλοι οἱ ἀγρόται πένονται, διότι δὲν ἔχουν εἰσόδημα, τὸ δὲ ἐναπομένον ἐξαφανίζεται μὲ τὰ χρέη πρὸς τὴν Τράπεζαν. Ἰπάρχουν ἀνθρώποι πού ἔχουν νὰ φάνε ἕνα μῆνα. Σὺς ἀναφέρω περὶ τῶν ἄνω δνόματα, (ἀναγινώσκει). Πρέπει νὰ πεισθῇτε ὅτι διὰ 3-4 χρόνια δὲν ἡμποροῦν νὰ εἰσπραχθῶν τὰ χρέη ἀπὸ τοὺς ἀγρότας πρὸς τὴν Ε. Α. Π., καὶ νὰ εὐρεθῇ ἄλλος τρόπος ἐνισχύσεως τῶν.

Ν. Ζαγίφης. Πρέπει, λέγει, νὰ μὴ μείνῃ ἀδιαμαρτύρητος μία φράσις τοῦ προλαλήσαντος ὅτι τὰ ἔργα τὰ συντελούμενα ἐν Μακεδονίᾳ εἶναι ἔργα πολυτελείας.

Τοῦτο εἶναι ἀνακριβές. Ταῦτα ἀποβλέπουν νὰ ἀναδυθῶν νέαι ἐκτάσεις διὰ νὰ αὐξηθῇ ὁ κλῆρος.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ γεωργὸς τῶν νέων χωρῶν λόγῳ τῶν θεωρητικῶν πάσχει, ἀλλὰ τοῦτο προσέτι ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι συνεκεντρώθη μετὰ τὴν συμφορὰν πολλὸς κόσμος ὁ ὅποιος ἦτο συνειθισμένος εἰς τὴν ἐστίαν του μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ.

Ἡ Κυβέρνησις ὡς γνωστὸν ἔκαμε τὴν ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἐνθ' ἡ Ρουμανία γεωργικώτατον Κράτος μάλιστα τὴν κάμει γεωργικὴν Τράπεζαν. Οἱ ὑπάρχοντες ἐκεῖ ὅργανοι ἦσαν κερδοσκοπικοί. Ἡ Σερβία πέρυσιν ἰδρύσεν ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἥτις δὲν ἔχει κανὲν ὑποκατάστημα, οἱ ἀγρόται ἔρχονται εἰς τὸ Βελιγράδιον διὰ νὰ δανεισθῶν. Ἀλλὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ἦσαν ἡ ἀγορὰ τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς, ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς ἐγγείου φορολογίας, αὐτὰ δὲν ἦσαν λόγοι, ἦσαν ἔργα. Ἐάν λείπων ἀκόμη μέτρα θὰ συμπληρωθῶν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπαρκάτωσε τὰς ἀπαιτήσεις, ὑπολείπονται βέβαια ἐκτάσεις ἀκόμη αἵτινες εὐρίσκονται ὑπὸ ἐξαγορὰν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅλα τὰ κτήματα εἶναι ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὰ νὰ καταργώμεθα ὅτι δὲν ἐπυρονοήσαμεν διὰ τὴν γεωργίαν εἶναι κακόπιστον καὶ πρωτόκουστον.

Ν. Ζαγίφης. Βεβαίως ἦδη ἤρχισεν ἡ δοκιμαστικὴ καλλιέργεια τῶν ἀναδυομένων γαιῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ἰπουργὸς τῆς Γεωργίας) Μάλιστα.

Ν. Ζαγίφης Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον τῆς Θεσσαλονικῆς πρέπει νὰ μὴ ἐνισχυθῇ διότι παρεξέκλινε τοῦ σκοποῦ του καὶ ἀνείχθη εἰς τὴν πολιτικὴν. Ἐγιναν μάλιστα καὶ πρεκτροπικὰ καὶ ἀπέσυρεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τὰς μὴνύσεις ἐπὶ ἀξιοποιήσις πρᾶξεσι ἐξ ἐπικεισείας. Καὶ ὅμως

ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου ἐξεστράτευσε καὶ ἤπιετο τὴν Τράπεζαν ὅτι ἐφυλάκισεν ἀγρότας.

Σήμερον τὰ Ἐπιμελητήρια ἀκούον καθαρῶς δημαγωγικὴν πολιτικὴν.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ληφθῇ πρόνοια πρὸς ἐξασφάλισιν ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν ὀργάνων. Ὅπως ὅμως εἶναι φανερόν οἱ ἀγρόται δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας. Ἐχῶ, συνεχίζει, μελέτην περὶ αὐτάρκειας ἀγροτικῆς οἰκογενείας ἐξ ἧς ἐξάγεται ὅτι τοὺς μένουν τὸ χρόνο 2 χιλ. δρχ. καὶ ποσὴν ἀνεπαρκῆς. Καὶ πρέπει τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἡ Τράπεζα νὰ ἐνισχύσουν τὰς γεωργικὰς βιομηχανίας, χειροτεχνίας, τὴν κτηνοτροφίαν τὴν οἰκικὴν, καὶ μάλιστα τὴν χοιροτροφίαν διὰ νὰ ἐνισχυθοῦν μετὰ ταῦτα οἱ πόροι τῶν γεωργῶν. Ἄλλως χρειάζεται ἀνακουφισμὸς βαρῶν.

Ν. Κουπαροῦσος. Τὰ ἔργα, λέγει, ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀπὸ 10ετίας ἐφαρμόζει μεγαλειώδη ἀγροτικὴν πολιτικὴν, εἰς ἣν συνέβαλε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα κόμματα καὶ δὴ τὸ Λαϊκόν, μόνον ἄσπει ἀπαλλοτριώσεων εἶδομεν.

Δ. Χατζίσκος. Διαμαρτύρεται λέγει διὰ τὰς ἀνακριθείας ταύτας.

Ν. Κουπαροῦσος. Ὅλοι οἱ τσιφλικάδες εἰς τὴν Μακεδονίαν ἦσαν λαϊκοὶ καὶ δὲν ἤμπορούν οἱ λαϊκοὶ πολιτευταὶ νὰ αἰτιῶνται τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, ὅπερ δὲν ἄρισε σπιθαμὴν γῆς ἀναπαλλοτριώτον.

Μόνον μέχρι σήμερον οἱ κολλίγοι τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης καὶ οἱ μικροὶ κτηνοτρόφοι δὲν ἔτυχον προνοίας διότι υποβάλλονται εἰς πληρωμὴν ὑπερῶν γαιομίσθων καὶ μισθωμάτων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεσχέθη νὰ φέρῃ σχετικὸν νομοσχέδιον ὅπερ ὅμως δὲν ἤλθεν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Εἶναι ἀναποκατάστατοι.

Ν. Κουπαροῦσος. Εἶναι ἀκόμη κολλίγοι. Κατέχουν τὰς γαίας ἀλλὰ ὑφίστανται ὑπερῶνα μισθώματα καθ' ἣν στιγμήν ὁ γείτων τῶν εἶναι ἀποκαταστημένος καὶ μικροὶ κτηνοτρόφοι εἶναι ἀναποκατάστατοι, διότι τὸ ἐνοικιοστάσιον μὲ εἰκοσαπλάσιον μίσθωμα εἶναι δῶρον ἄδωρον λόγῳ τῆς μειώσεως τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων τῶν. Ἡ κατάστασις τῶν οἰκτρῶν, διότι δὲν τυγχάνουν καὶ ἀρωγῆς παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ πρέπει τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων νὰ φροντίσῃ καὶ δι' αὐτοὺς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Καὶ τὸ ἐνοικιοστάσιον ἐβάλαμε καὶ τὸν μοναστηριακὸν νόμον ἐψηφίσαιμε καὶ ἀνώτατος ὑπάλληλος περιέρχεται νὰ εὕρῃ λειψάδια.

Ν. Κουπαροῦσος. Σύστασιν κάμνω διὰ τὴν λήψιν μέτρων προνοίας. Συνεχίζων τονίζει ὅτι πρέπει νὰ φροντίσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας νὰ κατανεμηθοῦν δικαίως αἱ πιστώσεις τῶν γεωργικῶν ταμείων.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καὶ ἐγὼ ἔχω παράπονον διὰ τὸν νομὸν Ἡρακλείου.

Ν. Κουπαροῦσος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνεταιρικὴν κίνησιν ἐὰν κακοδιοικῆται αὕτη τοῦτο θρεῖται εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει γεωργικὴ διαπαιδαγώγησις. Σχολεῖα ἢ ὑπαίθριος χώρα δὲν ἔχει, τὰ ὑπάρχοντα ἐργάζονται 70 ἡμέρες τὴν χρόνον. Ἐκτὸς τούτου εἶναι κοινοὶ οἱ διδάσκαλοι ἀστικῶν καὶ γεωργικῶν σχολείων. Οἱ γεωργοὶ λόγῳ ἀμαθείας καταδημαγωγοῦνται.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἰσθε εὐχαριστημένοι ἐκ τῶν συνεταιρισμῶν;

Ν. Κουπαροῦσος. Ὁχι, καὶ ἂν πρόκειται νὰ μείνουν ἔτσι ὅπως εἶναι καλύτερα νὰ καταργηθοῦν. Κατ' ἀρχὴν θεθαίως εἶμαι ὑπὲρ τῶν συνεταιρισμῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀφοῦ εἶναι μία νοσηροτάτη κατάστασις θέλετε νὰ τὴν καλλιεργήσωμεν ἀκόμη; Εἶναι ἄνθρωποι συγκροτήματα ὅσοι παρεξέκλιναν καὶ πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν ὅλοι τὸν Μητροπολίτην Σερρών νὰ τοὺς πατάξῃ.

Οἱ κ. κ. Κ. Βουδούρης καὶ Σ. Ανδρακόπουλος. Δι-

μαρτύρονται. Εἶναι ἐντροπὴ τονίζουσιν νὰ ἐκφέρωνται τοιαῦτα ὅδρα.

Γ. Ζεργός. Ἄν παρεξέκλιναν, λέγει, οἱ συνεταιρισμοὶ δὲν πρέπει νὰ καταδικάζωνται ὅπως τοὺς καταδίκασεν ὁ κ. Κουλουμβάκης. Ἡ συνεταιριστικὴ ἰδέα εἶναι τὸ δῶρον ὅλων τῶν τάξεων καὶ πρέπει νὰ φροντίσωμεν νὰ τὴν κάμωμεν νὰ ἀσκήται ἐπιμελῶς, ἂν παρεξέκλινε, καὶ ὅχι νὰ τὴν ἐξουδενώσωμεν.

Ν. Κουπαροῦσος. Συνεχίζων, τονίζει, τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἰδρύσῃ τοὺς ἀγροτικοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ ὅπως ἡ ἀγροτικὴ διαμερίσματα, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ ἰδρύσῃ ὑποκαταστήματα καὶ οὕτω θὰ ἀπορῶγουμεν καὶ τὴν ὅχι καλὴν ἐκμετάλλωσιν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα λέγει, ἔχει εἰδικὸς ὑπαλλήλους εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθεσαν ἄλλοις ἐκμεταλλοῦν τὴν συνεταιρισμῶν. Ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τὰς ὁποίας ὑπέδελον, ἐξηκριβώθη ὅτι οἱ ἀγρόται ὑποχρεοῦνται νὰ πληρῶνουν ἔξοδα παραστάσεως καὶ τὰς διοικήσεις τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν ἐνώσεων καὶ διὰ διάφορα ἄλλα ἔξοδα συνεταιριστικῆς ἐκπροσωπήσεως βαρύνονται τὰ δάνεια μὲ τόκους 20 ο/ο, ἐνῷ τὰ δάνεια τὰ λαμβάνουν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν μὲ τόκον 7 ο/ο. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἠκούσατε ὅτι ὁ ὠθὼν τοὺς γεωργοὺς εἰς τὴν ἀπεργίαν τῆς Κοιπιδόας παρουσιάσθη εἰς τὸν Ὑπουργόν καὶ ἤθελε νὰ λάβῃ ἐκείνος τὰς γαίας ἐν ὀνόματι τοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἐχέτε ὑπ' ὄψιν τὰς καταχρήσεις τῶν συνεταιρισμῶν Κερκώρας. ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐνώσεις εἶναι ἰδίως κομμουνιστικαί, ὅτι οἱ πρόεδροί αὐτῶν εἶναι κομμουνιστὰς καὶ τοὺς ὠθοῦν ὅχι εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ ἐλληνικοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκκαλῆσιν, σπατάλην καὶ ἀναρχικότητα. Ἡ συνεταιριστικὴ ἰδέα δὲν εἶναι καμμία ἰδέα ἀπόλυτος. Εἶναι σχετικὴ καὶ δὲν ἔχει ἡμῶς νὰ κατελῶνται ὁμοιομοιότητες. Καὶ ἡ θεμελιώδης ἰδέα ἡ καταργουμένη διὰ τῆς συνεταιριστικῆς εἶναι ἡ ἰδέα τῆς οἰκονομικῆς νείας.

Κ. Βουδούρης. Αὐτὰ εἶναι παραμύθια.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ γνωρίζω ὅτι μὲ παραμύθια ἀσχολεῖσθε πάντοτε. (Φωναί, Ὁρῶντες, ἀνταγκλήσεις μεταξὺ τοῦ κ. Βουδούρη καὶ τοῦ ἀγορεύοντος).

Ε. Κουλουμβάκης. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, συνεχίζει, οἰκονομικὸς καὶ καλὸς κτηματίας καὶ πολίτης ἐκ Μαντινέου μοῦ ἔλεγε, ὅτι δὲν ἔχει πιστωσιν μιᾶς δρχ. καὶ ἐνῷ εἰς ἐξέδρα φὸς τοῦ ἀνεργοῦ καὶ ἀπεργήτου ζῇ θυμιάσει διότι εἶναι ἐξέχον μέλος τοῦ συνεταιρισμοῦ. Αὕτη εἶναι, τονίζει, ἡ κατάστασις. Ἡ ἰδέα ἡ συνεταιριστικὴ ἐρχομένη εἰς μίαν συντηρητικὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν, ἐρχομένη εἰς τὴν συμπεριληφθῆσαν ἀπὸ τὴν ὅταν ἀποτελεῖται ἡ νέα σύνθεσις τοῦ πληθυσμοῦ, δὲν εἶναι πλέον ἰδέα, εἶναι ἐκλυσις, εἶναι παραλυσία, εἶναι φρενοκομείον. Καὶ εἰς τὴν τὴν τὴν ἀδιάπλυστον ἀκόμη αὐτὴν κοινωνίαν ἐρχεσθε σεις, νὰ ἐξαπλώσῃτε αὐτὴν τὴν ἰδέαν καὶ μοῦ λέγετε ὅτι ὑδρίζω. Δὲν ὑδρίζω πρόσωπα ἢ ομάδας, ὑδρίζω τὴν πολιτικὴν αὐτήν.

Σ. Ανδρακόπουλος. Αἰσθάνομαι, λέγει, βελούτην ἡλίκην διὰ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. παραλήσαντος; παραγινώσκοντες ὅτι βάσις τῆς ὁργανώσεως καὶ τῆς οἰκογενείας εἶναι ὁ συνεργατισμός. Πῶς λοιπὸν, τονίζει, τὴν ἰδέαν αὐτὴν τὴν ἀποκαλεῖτε ἄνθρωποι;

Ἀπαντῶν ἀκολούθως εἰς ὅσα ἐλέγχθησαν ἐναντίον τῶν συνεταιρισμῶν λέγει ὅτι ὁ Μητροπολίτης Σερρών, τὸν ὅστις ἐπήνεσε διὰ τὴν ἐναντίον τῶν Συνεταιρισμῶν στάσιν τοῦ ὁμοῦ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Οἰτύλου, δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν πολιτικὴν. Ἐὰν τώρα μερικοὶ Συνεταιρισμοὶ ἀπέμνησιν, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι εἶναι ἐπιτετραμμένον, ἐὰν θέλωμε νὰ σοφολογηθῇ, νὰ ἐπιτίθεσθε ἐναντίον τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας.

Κ. Βουδούρης. Δὲν θέλω, λέγει, νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς ὑδρεῖς αἱ ὁποῖαι ἐξετοξεύθησαν ἐναντίον τῶν Συνεταιρισμῶν. Ἀλλὰ ἐὰν ὠρισμένοι Συνεταιρισμοὶ παρεξέκλιναν τοῦ σκοποῦ

τῶν, τοῦτο δὲν ἀπατέλει ἀφορμὴν διὰ νὰ ριφθῇ λίθος ἀναθέματος ἐναντίον τῆς ἰδέας. Εἶπεν ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Οἰτύλου, ὅτι οἱ Συνεταιρισμοὶ εἶναι κομμουνιστικαὶ σπείραι, ἀλλὰ εἰς αὐτὸν τὸν νομὸν Μεσσηνίας τὰ 4) ὅ τῶν ἀγροτῶν συμμετέχον εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ πιστεύουν εἰς τὴν ὁργάνωσιν καὶ τὴν οἰκογένειαν πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν προαλλήσαντα. Ὑπάρχουν ἱερεῖς, δικηγόροι ποὺ ἐλησμονήσαν τὴν ἀποστολὴν τῶν, κανεῖς ὅμως δὲν ἐσκέφθη, ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ ἡ ἱερατικὴ καὶ ἡ νομικὴ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Αὐτοῖς, κύριοι βουλευταί, οἷσι ἡ συζήτησις περὶ συνεταιρισμῶν παρεξέκλινε. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ γίνεται ἐπὶ τῶν πιστώσεων καὶ δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα διὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς. Τὸ νὰ ἀρνηθῇ κανεὶς ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ δὲν παρεξέκλιναν τοῦ σκοποῦ τῶν θὰ ἀπατέλει ἀρνησιν τῆς ἀληθείας. Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τούτου μέχρη τοῦ σημείου τοῦ ν' ἀρνηθῇ κανεὶς ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ εἶναι ἔρεσμα τοῦ τόπου ἢ ἀπατέλει ἐπίσης ἀρνησιν τῆς ἀληθείας. Ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Ἡ Κυβέρνησις προσέβη εἰς τὴν νομοθέτησιν διαφόρων μέτρων διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν συνεταιριστικὴν ἰδέαν. Καὶ τ' ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν τοιαῦτα, ὥστε νὰ δίδουν τὸ δικαίωμα εἰς τὸν καθένα νὰ πιστεύῃ ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ θὰ δώσουν τ' ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα περιμένοντες.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Θὰ ἦτο περιττὸν νὰ προσθέσω τι εἰς ὅσα εἶπεν ὁ ἀξιότιμος

Προϋπολογισμὸς 1931—32.

Ἑνδεκάτη	Κατηγορία I		Κατηγορία II		Σύνολον
	Τακτικά	Ἐκτακτά	Τακτικά	Ἐκτακτά	
Ὑπουργεῖον Γεωργίας	151,085,268	55,034,105	—	200,000,000	409,119,37
Ταμεῖον Ἀντιφυλλοξηρικῆς Ἀμύνης	Ἐσοδα ...	4,215,000	45,000	1,700,000	—
	Ἐξοδα ...	3,625,600	1,852,001	482,399	5,960,000
Ταμεῖον Ἑλλάδας	Ἐσοδα ...	4,840,000	110,000	10,290,000	—
	Ἐξοδα ...	7,090,000	150,000	8,000,000	15,240,000
Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ	Ἐσοδα ...	14,466,000	5,001,000	53,751,000	76,218,000
	Ἐξοδα ...	48,535,000	35,004	27,647,996	76,218,000

Συζητουμένου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ὑγιεινῆς ὁ κ. **Ρ. Λιβαθινόπουλος** συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ψυχιατρεῖον Κεφαλληνίας διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀσθενῶν δαπάναις τοῦ Κράτους.

Α. Παπᾶς (Ὑπ. Ὑγ.) Θὰ συμπεριληφθῇ καὶ αὐτὸ εἰς τὰ ἄλλα νοσοκομεία.

Α. Καλλαντζᾶκος. Ὅμιλεῖ διὰ μακρῶν περὶ τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῆς ἐλονοσίας καὶ λέγει ὅτι παρακολούθησας τὰ ἀντιελονοσιακὰ συνεργεῖα τῆς ἐπαρχίας τοῦ ἀντελήθη, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐπραξάν εἰμὴ νὰ διανεῖμουν ὀλίγα δισκία κινίνης εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

Α. Παπᾶς (Ὑπ. Ὑγ.) Ἡ ἐργασία ἡ ὁποία ἔγινε διὰ τὴν ἐλονοσίαν, εἶναι ἡ πρώτη φορά ποὺ ἔγινεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὶν ἀνέλθετε εἰς τὸ βῆμα θὰ ἔπρεπε νὰ μοῦ ζητήσητε τοὺς σχετικοὺς φακέλους καὶ τὰς ἐκθέσεις διὰ νὰ λάβετε γνῶσιν.

Α. Καλλαντζᾶκος. Δὲν ἔχω ἀνάγκην τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν ἐγὼ σὰς ἀναφέρω τί ἀντελήθη ὁ ἴδιος. Περιεφέροντο οἱ ἀρχειογράφοι τῶν συνεργείων εἰς τὰ χωρία μὲ τὸν τίτλον τοῦ ἀσθενοῦ. Δὲν ἔγινε καμμία συστηματικὴ ἐργασία καὶ ἡ πίστωσις θὰ φαγώθη εἰς μισθοῦς. Δώσατε τοὺς ἀπαιτούμενους τὴν πίστωσιν αὐτὴν εἰς τοὺς νομιάτρους διὰ νὰ σὰς κάμουν ἐργασίαν καλύτεραν. Τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς φυ-

συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Γεωργίας, Μὲ ὅθαι ὅμως εἰς τοῦτο ἡ πλήρης ἀγανακτήσεως ἀγύρευσις τοῦ ἀξιότιμου κ. Βουδούρη. Ὅστις ὑπενθύνισεν ὅτι εἶμαι ὁ πατήρ τοῦ νόμου περὶ συνεταιρισμῶν. Τότε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς κοινῆς γνώμης ἀμφέβαλλε, μολοντοὶ ὁ θεσμός εἶχεν ἐπιτύχει εἰς ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη. Θὰ ἤθελα νὰ τονίσω εἰς τὸν ἀξιότιμον συνάδελφον ὅτι διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τέκνου μου αὐτοῦ δὲν ἔχω τοὺς ἰδίους φόβους, τοὺς ὁποίους ἀπέπτυξεν ἐκεῖνος. Οἱ συνεταιρισμοὶ εἶναι ἀστικαὶ ἐνώσεις, καὶ ἀναμφισβήτητως ἐδωσαν ἀγλαοὺς καρπούς. Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἐξ Οἰτύλου μὰς εἶπεν ὅτι, εἰς τὸ οἰκοδόμημά μας ὑπάρχουν ποντικοί, καὶ ἀντὶ αὐτοῦ μὰς συστήσῃ νὰ κἀμωμεν μυοκτονίαν, μὰς λέγει νὰ γκρεμίσωμεν τὸ οἰκοδόμημα.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐγὼ εἶπον ὅτι, ἀντὶ τῶν 100 συνεταιρισμῶν, ἡ ἐποχὴ μας θὰ ἐπέτρεπε μόνον 20. Καὶ αὐτοὶ νὰ πολλαπλασιάζωνται βλαμῆδον καὶ κατ' ὀλίγον.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νομίζω ὅτι εἶναι καλὸς νὰ ἐπανελέθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Θὰ ἤθελον νὰ εἶπω εἰς τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν ἐκ Τριχωνίας, ὅτι δὲν εἰμεθα σύμφωνοι, ἔσον ἀφορᾷ τὰς περυσινὰς πιστώσεις διὰ τὴν γεωργίαν ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἐπετεινὰς. Ἐὰν ἐφέτος εἶναι μικρότερα ἢ δαπάνη δὲν ἔχομεν περισσεύματα διαθέσιμα, δι' αὐτὸ καὶ ἐδώσαμεν ὀλιγώτερα ἐφέτος.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸς κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας μετὰ τῶν συναφῶν ταμείων Ἀντιφυλλοξηρικῆς Ἀμύνης ἐλαίας καὶ ἐποικισμοῦ ἐχόντων οὕτως:

μακτώσεως διὰ τὸν ὅποιον ἐξοδεύονται αἱ πιστώσεις διὰ συνεχῆς μελέτας.

Α. Παπᾶς (Ὑπ. Ὑγ.) Ἀπὸ πέρυσιν ποὺ ἐφημερίσθη ὁ νόμος ἐδόθησαν 8 τόνοι κινίνης δωρεὰν πρῶτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐναντίον τῆς ἐλονοσίας ἀγῶνα, ἀναφέρει διάφορα παραδείγματα ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐκεῖ ὅπου μετέδθησαν τὰ συνεργεῖα ἡ ἐλονοσία ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἐνῷ ἐκεῖ ποὺ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ μεταδῶν οἱ κάτοικοι ὑπέφεραν καὶ ἐφέτος.

Π. Τσαλδάρης. Ἐχέτε στατιστικὰς:

Α. Παπᾶς (Ὑπ. Ὑγ.) Βεβαίως, ἔχομεν στατιστικὰς, ἀλλὰ μετέδην καὶ ὁ ἴδιος εἰς διαφόρους νομοὺς καὶ περιήλθον χωρὶς μὲ χωρὶς διαπιστώσας τὴν ἐπελθούσαν βελτίωσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον περὶ φυμακτώσεως ὁ κ. συνάδελφος πρέπει νὰ καθησυχάσῃ, διότι κατηρτίσθη ἀφοῦ ἐμελετήθησαν τὰ νομοσχέδια ὅλων τῶν ἄλλων κρατῶν. Ὑπάρχουν ἄλλως τε βασικά ἄλλα νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θὰ καταθέσω ὅταν ἐτοιμασθῶν τελεῖται. Εὐραὶ ἡ Βουλὴ ποῖαν κατάστασιν ἐρρήκαμε μὲ τὰς ἀνάγκας ποὺ ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῆς ἀφίξεως τῶν προσφύγων. Τώρα εἰσερχόμεθα εἰς περίοδον ἡσυχίας.

Α. Καλλαντζᾶκος. Ποῖα εἶναι τὰ ἀνταλλάγματα ἐκ τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ;

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Ἡ ἐπιχορήγησις δὲν δίδεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Δίδεται εἰς τὸ Σωματεῖον.

Ὁ κ. **Α. Καλλαντζᾶκος** λέγει ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πᾶρχει μία πίστωση 8 εκατομμυρίων διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν νοσοκομείων.

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Ἐχομεν τὸ προσωπικὸν νοσοκομεῖον τὸ ὅποιον ἔχει τοὺς περισσοτέρους ἀρρώστους. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ ἄλλο εἰς τὴν Νέαν Ἰωνίαν μὲ 120 κρεβάτια καὶ ἄλλο εἰς τὸν Πειραιᾶ μὲ 130. Ἐσεῖς θέλετε δουλεῖν χωρὶς προσωπικόν.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σᾶς παρακαλέσω κ. Ὑπουργέ νὰ δώσῃτε προσοχὴν ὅσον ἀφορᾷ τὰ Φθισιατρεῖα. Πρὸ ἡμερῶν μὲ ἐπεσκέφθη μία ὁμάς ἀρρώστων οἱ ὅποιοι ἐξεδιώχθησαν τοῦ νοσοκομείου. Ἐκ τῆς ὁψέως τῶν θὰ ἡμποροῦσε νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι δὲν εἶχον ἰαθῇ οἱ δυστυχεῖς αὐτοί. Φρονῶ ὅτι τοῦλάχιστον διὰ τοὺς ἀπορρωτέρους, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ ἀπομονωθοῦν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν, πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ μὴ ἐκδιώκωνται. Δὲν νομίζω ὅτι δύνανται νὰ γίνουν τόσα νοσοκομεία ὅσα θὰ ἐπαρκοῦν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς, ἀλλὰ πάντως ὅσοι εἰσέρχονται εἰς τὴν «Σωτηρίαν» νὰ μὴ ἐκδιώκωνται.

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Τοὺς ἀσθενεῖς περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖτε — διότι μὲ ἐπεσκέφθησαν καὶ ἐμὲ — κρατῶ ἀκόμη εἰς τὴν «Σωτηρίαν». Πρὶν νὰ βγῇ ἕνας ἀρρωστος ἐξετάζεται ἀπὸ τριμελὴ Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν ἀπὸ τὸν κ. Κομνηνὸν καὶ ἀπὸ τὸν κ. Μουσοῦτην, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν ἐχέγγυον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρτίαν ἐπιστημονικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ μόνον οἱ ἰαθέντες κλινικῶς ἐξέρχονται τοῦ νοσοκομείου.

Α. Καλλαντζᾶκος. Δὲν βγαίνει κανεὶς θεραπευμένος ἀπὸ τὴν «Σωτηρίαν».

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Δὲν εἶναι ἔτσι, βγαίνουν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ὑπουργὸς εὐρίσκειται σὲ δύσκολον θέσιν διότι τοῦ λέγουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἰμὲθα στιγματισμένοι, ἐργασίαν δὲν μᾶς δίδουν, εἰς τὴν οἰκίαν μᾶς δὲν μᾶς δέχονται, ἀλλὰ εὐρισκόμεθα πρὸ προβλήματος τὸ ὅποιον εἶναι δύσκολον νὰ ἀντιμετωπίσῃ κάθε Κυβέρνησις. Ὅταν φύγουν ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖον τοὺς δίνουμεν καὶ μὴν μικρὰν ἀποζημίωσιν. Ἀλλ' ἐὰν τοὺς κρατήσωμεν περισσότερον καιρὸν. . . .

Π. Τσαλδάρης. Θὰ κλείσῃ τὸ Νοσοκομεῖον διὰ τοὺς ἄλλους.

Προϋπολογισμὸς 1931—32.

Κατηγορία I	Κατηγορία II		Σύνολον
	Τακτικὰ	Ἐκτακτὰ	
Ὑπηρεσίαι			
Ὑπουργεῖον Ὑγίεινῆς.....	176,517,400	20,820,003	197,337,403

Ὁ κ. **Ε. Μαλαμίδας** δὲν ἀμφισβητεῖ ὅτι προήλθον ὠφελήματα διὰ τὴν Κοινωνίαν ἐκ τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς ἐλονοσίας. Διαφωνεῖ ὅμως μὲ τὸν Ὑπουργὸν μᾶλλον στατιστικῶς. Ἡ ἐλάττωσις ὡς πρὸς τὸ ποσοστὸν δὲν δύναται νὰ κριθῇ ἀσφαλῶς διότι δὲν ὑπάρχουν στατιστικαὶ περὶ τῆς νοσηρότητος. Ἀναφέρει στατιστικὰς τῆς Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τῶν Κρατικῶν σιδηροδρόμων καὶ ὑποστηρίζει ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς νοσηρότητος κατῆλθεν ἐναντὶ τοῦ περυσικοῦ εἰς 7,13.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Κατὰ τὸ 1)3 σχεδόν.

Ε. Μαλαμίδας. Εἰς τὴν εὐδωσιν τοῦ ἀγῶνος συνετέλεσαν καὶ κλιματολογικοὶ ὅροι.

Α. Παπᾶς (Υπ. Υγ.) Παραδέχομαι ὅτι ὁ καιρὸς συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἐλονοσία. Εἰς τὴν ἰδιαιτέραν σὰς ἐπαρχίαν κατῆλθεν ὡς εἶπατε ὁ ἴδιος ἐκεῖ εἰς 5000. Ἐγὼ παραδέχομαι ὅτι ἕνα μέρος τῆς ἐλαττώσεως ὀφείλεται εἰς τὸν καιρὸν, μολονότι εἶχομεν καὶ ὀψίμους βροχὰς αἱ ὁποῖαι ἀναπτύσσουν τὴν ἐλονοσίαν. Παραδέχομαι λοιπὸν ἕνα 3000 ἀπὸ τὸν καιρὸν ἀλλὰ ἀπομένει ἕνα 2000 ἐκ τῶν ληφθέντων μέσων.

Ε. Μαλαμίδας. Οὐδέποτε ἐδήλωσα ὅτι ὑπάρχει σημαντικὴ ἐλάττωσις τῆς ἐλονοσίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς Ὑγίεινῆς) Ἔτσι μου ἐτηλεγράφησεν ὁ κ. Μουτούσης.

Ε. Μαλαμίδας. Παρ' ὅλην τὴν προσπάθειαν τοῦ διευθύνοντος τὸν ἀγῶνα εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου τὰ ἀποτελέσματα καίτοι ἦσαν καλὰ, δὲν κατῆλθον τόσον ὅσον λέγετε, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ κατέλθουν. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὅπου γίνεται ἀγὼν ἀπὸ 17 ἡδὴ ἐτῶν καὶ παρ' ὅλα τὰ παχυλότατα μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτονται ἡ ἐλονοσία παρουσιάζει διαφορὰν ἐπὶ ἐλαττον ἕνα 32 0,0. Λέγει κατόπιν ὅτι οὐδέποτε ἐπολέμησε τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἐλονοσίας κατ' ἀρχὴν καὶ μόνον εἰς τὰς λεπτομερεῖας εἶχεν ἐπιφυλάξεις.

Θ. Παπαστρατίδης. Καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἤτο σύμφωνος. Κηρύσσεται κατόπιν περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δεκτὸς κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ὁ προϋπολογισμὸς Ὑπουργείου Ὑγίεινῆς, ἔχων οὕτω:

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεῇ ὑπογραφείσης συμβάσεως περὶ καταστολῆς τῆς παραχαράξεως καὶ κίβδηλίας καὶ καθιερώσεως τῆς εἰς τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἐγκλήματα ἐπιβαλλομένων ποινῶν», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεῇ ὑπογραφείσης τὴν 20ῃν Ἀπριλίου 1929 Διεθνoῦς Συμβάσεως περὶ λήψεως τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς καταστολὴν τῆς παραχαράξεως καὶ κίβδηλίας καὶ καθιερώσεως τῶν εἰς τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἐγκλήματα ἐπιβαλλομένων ποινῶν.

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται ἡ ἐν Γενεῇ ὑπογραφείσα τὴν 20 Ἀπριλίου 1929 Σύμβασις πρὸς καταστολὴν τῆς παραχαράξεως καὶ κίβδηλίας, ἀποτελουμένη ἐξ 28 ἄρθρων, ἧς τὸ κείμενον εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ εἰς Ἑλληνικὴν μετάφρασιν ἔπεται:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἄρθρον 1.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναγνωρίζουσι τοὺς εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐκτεθέντας κανόνας ὡς τὸ μᾶλλον ἀποτελεσματικὸν μέσον, κατὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, πρὸς πρόληψιν καὶ καταστολὴν τῶν παραβάσεων παραχαράξεως καὶ κίβδηλίας.

Ἄρθρον 2.

Ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει ἡ λέξις «νόμισμα» νοεῖται χαρτονόμισμα συμπεριλαμβανομένων τῶν τραπεζιγγαμμάτων καὶ τῶν μεταλλικῶν νομισμάτων τῶν νομίμως κυκλοφορούντων.

Ἄρθρον 3.

Τιμωροῦνται ὡς παραβάσεις κοινῆς δικαιοῦ:

1. Ἀπασαι αἱ δόλια πράξεις κατασκευῆς ἢ ἀλλοιώσεως νομίσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ πρὸς ἐπηρεῆσιν τοῦ ἀποτελέσματος χρησιμοποιοθέντος μέσου.
2. Ἡ δόλια θέσις εἰς κυκλοφορίαν πλαστῶν νομισμάτων.
3. Αἱ πράξεις εἰσαγωγῆς εἰς τὴν χώραν ἢ ἀποδοχῆς ἢ προμηθείας πλαστοῦ νομίσματος ἐν γνῶσει τῆς πλαστοτήτος τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς θέσεως αὐτοῦ εἰς κυκλοφορίαν.
4. Αἱ ἀπόπειραι τῶν παραβάσεων τούτων καὶ αἱ πράξεις συμμετοχῆς ἐκ προθέσεως.
5. Αἱ δόλια πράξεις κατασκευῆς, ἀποδοχῆς ἢ προμηθείας ἐργαλείων ἢ ἄλλων ἀντικειμένων περαιομένων ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των εἰς τὴν κατασκευὴν πλαστῶν νομισμάτων ἢ εἰς τὴν ἀλλοίωσιν νομισμάτων.

Ἄρθρον 4.

Ἐκαστον τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 προβλεπομένων γεγονότων, ἐν διαπραχθῶσιν εἰς διαφόρους χώρας, δέον νὰ θεωρῇται ὡς χωριστὴ παράβασις.

Ἄρθρον 5.

Δὲν πρέπει νὰ καθιερωθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν τιμῶν διακρισις μεταξὺ τῶν γεγονότων τῶν προβλεπομένων ἐν ἄρθρῳ 3 προκειμένου περὶ ἐθνικοῦ ἢ ξένου νομίσματος, ἢ διατάξεις αὐτὴ δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς κανένα ὅρον νόμιμου ἢ συμβατικῆς ἀμοιβαιότητος.

PREMIÈRE PARTIE

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent les règles exposées dans la présente Convention comme le moyen le plus efficace, dans les circonstances actuelles, de prévenir et de réprimer les infractions de fausse monnaie.

Article 2.

Dans la présente Convention, le mot «monnaie» s'entend de la monnaie-papier, y compris les billets de banque et de la monnaie métallique ayant cours en vertu d'une loi.

Article 3.

Doivent être punis comme infraction de droit commun:

1. Tous les faits frauduleux de fabrication ou d'altération de monnaie, quel que soit le moyen employé pour produire le résultat;
2. La mise en circulation frauduleuse de fausse monnaie;
3. Les faits, dans le but de la mettre en circulation d'introduire dans le pays recevoir ou de se procurer de la fausse monnaie, sachant qu'elle est fausse.
4. Les tentatives des ses infractions et les faits de participation intentionnelle.
5. Les faits frauduleux de fabriquer, de recevoir ou de se procurer des instruments ou d'autres objets destinés par leur nature à la fabrication de fausses monnaie à l'altération des monnaies.

Article 4.

Chacun des faits prévus à l'article 3, s'ils sont commis dans des pays différents, doit être considéré comme une infraction distincte.

Article 5.

Il ne doit pas être établi, au point de vue des sanctions, de distinctions entre les faits prévus à l'article 3, suivant qu'il s'agit d'une monnaie nationale ou d'une monnaie étrangère; cette disposition ne peut être soumise à aucune condition de réciprocité légale ou conventionnelle.

"Αρθρον 6.

Αι χώραι, αἵτινες ἀποδέχονται τὴν ἀρχὴν τῆς διεθνούς ὑποτροπῆς, ἀναγνωρίζουσιν, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς καθιερωμένους ὑπὸ τῆς σχετικῆς νομοθεσίας τῶν ὡς γενεσιουργοὺς τῆς αὐτῆς ὑποτροπῆς, τὰς ξένας καταδικάζουσας τὰς ἀπαγγελλομένας ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς τῶν ἐν ἀρθρῷ 3 προβλεπομένων πράξεων.

"Αρθρον 7.

Ἐν ᾧ μέτρῳ ἡ σίστασις πολιτικῆς ἀγωγῆς εἶναι παραδεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς νομοθεσίας, οἱ ξένοι πολιτικοὶ ἐνδύοντες, συμπεριλαμβανομένου ἐνδεχομένου τοῦ Ὑψηλοῦ συμβαλλομένου Μέρους τοῦ ὅποιου τὸ νόμισμα παρεχράσθη, δέον ν' ἀπολαύσῃ τῆς ἐξασκήσεως ἀπάντων τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνεγνωρισμένων εἰς τοὺς αὐτόχθονας ὑπὸ τῶν νόμων τῆς χώρας εἰς ἣν ἐκδικάζεται ἡ ὑπόθεσις.

"Αρθρον 8.

Οἱ ὑπήκοοι τῶν χωρῶν τῶν μὴ ἀποδεχομένων τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁμοειδῶν, αἵτινες εἰσῆλθον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας τῶν ἀφ' οὗ ἐγένοντο οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῶν ἐν ἀρθρῷ 3 προβλεπομένων πράξεων, δέον ν' ἀτιμωρηθῶσιν ὡς ἤθελον τιμωρηθῆν ἐὰν ἡ πράξις εἴχεν ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν καὶ κατ' ἣν περίπτωσιν ἀκρίμῃ ὁ εἰσὺς εἴχεν ἀποκτήσῃ τὴν ὑπεκρίσθητά του μετὰ τὴν διάπραξιν τῆς πράξεως.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι ἐφαρμοστέα ἐάν, εἰς παρομοίαν περίπτωσιν, ἡ ἐκδοσις ἐξ ἐξένης ἐν ὅλῃ ἡδύνατο νὰ παρασχεθῇ.

"Αρθρον 9.

Οἱ ἀλλοδαποὶ οἱ διαπράξαντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πράξεις προβλεπόμενες ἐν ἀρθρῷ 3 καὶ αἵτινες εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας, ἥς ἡ ἐσωτερικὴ νομοθεσία ἀποδέχεται ὡς γενικὴν κινήσασαν τὴν ἀρχὴν τῆς καταδιώξεως παραβάσεων, διαπράχουσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δέον νὰ τιμωρῶνται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὡς ἐὰν ἡ πράξις εἴχεν ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας ταύτης.

Ἡ ὑποχρέωσις τῆς καταδιώξεως ἐξαρθρῶνται ἐκ τοῦ ὅρου ὅτι ἡ ἐκδοσις ἐξητήθη καὶ ὅτι ἡ χώρα παρ' ἧς ζητεῖται ἡ ἐκδοσις δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὸν ἐνοχόν διὰ λόγον ἄσχετον πρὸς τὴν πράξιν.

"Αρθρον 10.

Αἱ ἐν ἀρθρῷ 3 προβλεπόμεναι πράξεις συμπεριλαμβανόμεναι αὐτοδικαίως ὡς περιπτώσεις ἐκδόσεως εἰς πᾶσαν σύμβασιν συαφθεσμένην ἢ συναφθεσμένην μετὰ τῶν διαφόρων Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μέρων.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη, ἂν αὐτὰ δὲν ἐξαρθρῶσιν τὴν ἐκδοσὶν ἐκ τῆς ὑπάρξεως Συμβάσεως ἢ τοῦ ὅρου τῆς ἀμοιβαιότητος, ἀναγνωρίζουσιν ἀπὸ τοῦδε τὰς ἐν ἀρθρῷ 3 προβλεπόμενας πράξεις ὡς περιπτώσεις ἐκδόσεως μετὰ τῶν.

Ἡ ἐκδοσις ὅλῃ παρασχεθῇ συμφῶς ὡς πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ ἐκδίδοντος Κράτους.

"Αρθρον 11.

Τὰ πλαστὰ νομίσματα ὡς καὶ τὰ ἐν ἀρθρῷ 3, ἀρθ. 5, κατονομαζόμενα ἐργαλεῖα καὶ λοιπὰ ἀντικείμενα δέον νὰ κινάσωνται καὶ δημεύονται. Τὰ νομίσματα ταῦτα, ἐργαλεῖα καὶ ἀντικείμενα μετὰ τὴν δήμευσιν δέον νὰ παραδίδονται, τῇ αἰτήσῃ τῆς, εἴτε εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἴτε εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν, περὶ τῶν νομισμάτων τῆς ὁποίας πρόκειται, ἐξαίρεσις τῶν πειστηρίων, ὧν ἡ φύλαξις εἰς τὰ ἐγκληματολογικὰ ἀρχεῖα ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας, ἐὰν ἐγένετο ἡ διώξις, καὶ τῶν δειγμάτων ὧν ἡ διαβίβασις εἰς τὸ Κεντρικὸν Γραφεῖον, περὶ οὗ τὸ ἀρθρον 12, ἤθελε κριθῇ σκόπιμος.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, πάντα τὰ ἀντικείμενα ταῦτα δέον νὰ ἀχρηστεύωνται.

Article 6.

Les pays qui admettent le principe de la réciprocité internationale, reconnaissent, dans les conditions établies par leurs législations respectives, comme génératrices d'une telle récidive, les condamnations étrangères prononcées du chef de l'un des faits prévus à l'article 3.

Article 7.

Dans la mesure où la constitution de parties civiles est admise par la législation interne, les parties civiles étrangères, y compris éventuellement la Haute-Partie contractante dont la monnaie a été falsifiée, doivent jouir de l'exercice de tous les droits reconnus aux régnicoles par les lois du pays où se juge l'affaire.

Article 8.

Dans les pays qui n'admettent pas le principe de l'extradition des nationaux, leurs ressortissants qui sont rentrés sur le territoire de leur pays, après s'être rendus coupables à l'étranger de faits prévus par l'article 3, doivent être punis de la même manière que si le fait avait été commis sur leur territoire, et cela même dans le cas, où le coupable aurait acquis sa nationalité postérieurement à l'accomplissement de l'infraction.

Cette disposition n'est pas applicable si, dans un cas semblable, l'extradition d'un étranger ne pouvait pas être accordée.

Article 9.

Les étrangers qui ont commis à l'étranger des faits prévus à l'article 3 et qui se trouvent sur le territoire d'un pays dont la législation interne admet, comme règle générale, le principe de la poursuite d'infraction commises à l'étranger, doivent être punis de la même manière que si le fait avait été commis sur le territoire de ce pays.

L'obligation de la poursuite est subordonnée à la condition que l'extradition ait été demandée et que le pays requis ne puisse livrer l'inculpé pour une raison sans rapport avec le fait.

Article 10.

Les faits prévus à l'article 3 sont de plein droit compris comme cas d'extradition dans tout traité d'extradition conclu ou à conclure entre les diverses Hautes Parties contractantes.

Les Hautes Parties contractantes qui ne subordonnent pas l'extradition à l'existence d'un traité ou à une condition de réciprocité, reconnaissent, dès à présent, les faits prévus à l'article 3 comme cas d'extradition entre elles. L'extradition sera accordée conformément au droit du pays requis.

Article 11.

Les fausses monnaies, ainsi que les instruments et les autres objets désignés à l'article 3, No 5, doivent être saisis et confisqués. Ces monnaies, ces instruments et ces objets doivent, après confiscation, être remis, soit au gouvernement, soit à la banque d'émission dont les monnaies sont en cause à l'exception des pièces à conviction dont la conservation dans les archives criminelles est imposée par la loi du pays où la poursuite a eu lieu, et des spécimens dont la transmission à l'office central dont il est question à l'article 12, paraîtrait utile. En tout cas, tous ces objets doivent être mis hors d'usage.

"Αρθρον 12.

Εἰς ἐκάστην χώραν αἱ ἐρευνᾶν περὶ κατασκευῆς πλαστῶν νομισμάτων δέον νὰ ὀργανωθῶσι, ἐντὸς τοῦ πλυσίου τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας, παρ' ἐνὸς Κεντρικοῦ Γραφείου.

Τὸ Κεντρικὸν Γραφεῖον δέον νὰ εὐρίσκειται ἐν στετῇ ἐπικρῇ:

α) μετὰ τῶν ἐκδοτικῶν ὀργανισμῶν.
β) μετὰ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας.

γ) Μετὰ τῶν Κεντρικῶν Γραφείων τῶν λοιπῶν χωρῶν δέον νὰ συγκεντρώῃ, εἰς ἐκάστην χώραν, πᾶσας τὰς πληροφορίες τὰς δι' αμείνας νὰ διευκολύνωσι τὰς ἐρεῖς, τὴν πρόληψιν καὶ τὴν καταστολὴν τῆς κατασκευῆς πλαστῶν νομισμάτων.

"Αρθρον 13.

Τὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα τῶν διαφόρων χωρῶν δέον νὰ ἐπικοινωνῶσι δι' ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν ἀλληλογραφείων.

"Αρθρον 14.

Ἐκαστον Κεντρικὸν Γραφεῖον, ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ ὅ, ἃ ἤθελε κρίνει τοῦτο σκόπιμον, δέον ν' ἀποστέλλῃ εἰς τὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα τῶν λοιπῶν χωρῶν συλλογὴν οὐθεντικῶν ἡκυρωμένων δειγμάτων τῶν νομισμάτων τῆς χώρας τοῦ. Δέον ν' ἀνακοινῶσι, ἐντὸς τῶν αὐτῶν ὁρίων τοσκιῶς, εἰς τὰ ξένα Κεντρικὰ Γραφεῖα, παρέχον εἰς αὐτὰ πᾶσαν ἀναγκαζὴν πληροφορίαν:

α) διὰ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ του γενομένας νέας ἐκδόσεις νομισμάτων.
β) διὰ τὴν ἐκ τῆς κυκλοφορίας ἄρσιν καὶ παραγραφὴν νομισμάτων.

Πλὴν τῶν περιπτώσεων καθ' ὅσας τοσικῶς ἐ. διαφέροντος ἕκαστον Κεντρικὸν Γραφεῖον, καθ' ὅ, ὅ, ἢ ἤθελε κρίνει τοῦτο σκόπιμον, δέον ν' ἀνακοινῶσι εἰς τὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα τῶν ἄλλων χωρῶν:

1) Τὰς ἀνακαλύψεις πλαστῶν νομισμάτων. Ἡ ἀνακάλυψις παραχαράξεως γραμμάτων Τραπεζῆς ἢ Κράτους ὅ, συνοδεύεται διὰ τεχνικῆς περιγραφῆς τῶν πλαστογραφημένων, γινόμενης ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ ἐκδοτικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ὁποῖου ἐπλαστογραφήθησαν τὰ γραμμάτια, καὶ διὰ φωτογραφικῆς ἀναπαραγωγῆς εἰ δυνατόν τοῦ δείγματος τοῦ πλαστοῦ γραμματίου. Εἰς ἐπείγουσαν περίπτωσιν, εἰδοποιήσας καὶ σύντομος περιγραφή παρὰ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, δύνανται ν' ἀποστέλλωνται ὑπὸ ἐχεμύθειας εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα Κεντρικὰ Γραφεῖα, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς εἰδοποιήσεως καὶ τεχνικῆς περιγραφῆς περὶ τῆς γίνεται μ' εἰς ἀνωτέρω.

2) Τὰς ἐρεῖνας, καταδιώξεις, συλλήψεις, καταδίκες, ἀπελάσεις τῶν κινδηλοποιῶν, ὡς καὶ τυχόν μετασπίσεις τῶν καὶ πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν, ἰδίᾳ τὰ χαρακτηριστικά, δακτυλικά ἀποτυπώματα καὶ φωτογραφίαι τῶν κινδηλοποιῶν.

3) Ἀετομερεῖς περιγραφὰς ἀκαλυφθείσας κατασκευῆς, σημειωμένων ἐάν διὰ τῶν κατὰ τὴν ἀκαλύψιν ἐπετελεθῇ ἡ ἐξ ἀποκλήρου κατάσχεσις τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τῶν κινδηλῶν νομισμάτων.

"Αρθρον 15.

Πρὸς ἐξασφάλισιν, τελειοποίησιν καὶ ἀάπτειν τῆς διεθνούς συνεργασίας πρὸς πρόληψιν καὶ τιμωρίαν τῆς κινδηλοποιίας, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μέρων, δέον νὰ συγκροτῶσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν συστάσεις τῇ συμμετοχῇ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν ἐ. διαφερομένων κεντρικῶν ἀρχῶν. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ὁ ἐλεγχος κεντρικοῦ διεθνούς γραφείου πληροφοριῶν θέλει συζητηθῇ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συ. διασκέψεις αὐτῆς.

Article 12.

Dans chaque pays, les recherches en matière de faux monnayage doivent, dans le cadre de la législation nationale, être organisées par un office central.

Cet office central doit être en contact étroit:

a) avec les organismes d'émission.
b) Avec les autorités de police à l'intérieur du pays.
c) Avec les offices centraux des autres pays.

Il doit centraliser, dans chaque pays, tous les renseignements pouvant faciliter les recherches, la prévention et la répression du faux monnayage.

Article 13.

Les offices centraux des différents pays doivent correspondre directement entre eux.

Article 14.

Chaque office central, dans les limites où il le jugera utile, devra faire remettre aux offices centraux des autres pays une collection des spécimens authentiques annulés des monnaies de son pays.

Il devra notifier, dans les mêmes limites, régulièrement, aux offices centraux étrangers, en leur donnant toutes informations nécessaires:

a) Les nouvelles émissions de monnaies effectuées dans son pays.
b) Le retrait et la prescription de monnaies.

Sauf pour les cas d'intérêt purement local, chaque office central, dans les limites où il le jugera utile, devra notifier aux offices centraux étrangers:

1. Les découvertes de fausses monnaies. La notification de la falsification des billets de banque ou d'Etat sera accompagnée d'une description technique des faux fournie exclusivement par l'organisme d'émission dont les billets auront été falsifiés; une reproduction photographique ou, si possible, un exemplaire du faux billet sera communiqué. En cas d'urgence, un avis et une description sommaire émanant des autorités de police pourront être discrètement transmis aux offices centraux intéressés, sans préjudice de l'avis et de la description technique dont il est question ci-dessus;

2. Les recherches, poursuites, arrestations, condamnation, expulsions de faux monnayeurs, ainsi qu'éventuellement leurs déplacements et tous renseignements utiles, notamment les signalements empreintes digitales et photographies de faux monnayeurs;

3. Les découvertes détaillées de fabrication, indiquant si ces découvertes ont permis de saisir l'intégralité des faux mis en circulation.

Article 15.

Pour assurer, perfectionner et développer la collaboration internationale en matière de prévention et de répression du faux monnayage, les représentants des offices centraux des Hautes Parties contractantes doivent tenir, de temps, des conférences, avec participation des représentants des banques d'émission et des autorités centrales intéressées. L'organisation et le contrôle d'un office central international de renseignements pourront faire l'objet d'une de ces conférences.

Άρθρον 16.

Ἡ δικιβίασις ἀνακριτικῶν ἐντολῶν σχετικῶν πρὸς τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 παραβάσεις δέον νὰ γίνηται :

α') Κατὰ πρότιμῳ δι' ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν, ἐνδεχομένως δὲ διὰ τῶν Κεντρικῶν Γραφείων.

β') Δι' ἀπ' εὐθείας ἀλληλογραφίας τὰς ἐπιμετρίων τῆς Δικαιοσύνης τῶν δύο χωρῶν ἢ διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας ἀλληλογραφίας τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦσας χώρας πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης τῆς εἰς ἐκδουσι καλουμένης χώρας.

γ') Διὰ τοῦ διπλωματικοῦ ἢ προξενικοῦ πράκτορος τῆς αὐτοῦσας χώρας ἐν τῇ καλουμένῃ εἰς ἐκδουσι χώρα. Ὁ πράκτωρ οὗτος θὰ διαβιβάσῃ ἀπ' εὐθείας τὴν ἀνακριτικὴν ἐντολὴν εἰς τὴν ἀρμοδίαν δικαστικὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τὴν ὑπεδουμένην παρὰ τῆς εἰς ἐκδουσι καλουμένης χώρας, θὰ λάβῃ δὲ ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης τὰ ἐγγράφα τὰ συνιστάμενα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνακριτικῆς ἐντολῆς.

Εἰς τὰς περιπτώσεις (α' καὶ β') θὰ ἀποστέλληται ἐν ταυτῇ πάντοτε εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀρχὴν τῆς εἰς ἐκδουσι καλουμένης χώρας ἀντίγραφον τῆς ἀνακριτικῆς ἐντολῆς.

Ἐλλείπει ἐναντίας συμφωνίας, ἡ ἀνακριτικὴ ἐντολὴ δέον νὰ συντάσσεται εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς αὐτοῦσας ἀρχῆς δυναμένης τῆς εἰς ἐκδουσι καλουμένης χώρας νὰ ζητήσῃ μετάφρασιν εἰς τὴν γλῶσσάν της, ἥς τὸ συμφωνεῖ νὰ βεβαιωθῇ παρὰ τῆς αὐτοῦσας ἀρχῆς.

Ἐκαστον Ὑψηλὸν συμβαλλόμενον Μέρος θὰ γνωστοποιήσῃ δι' ἀνακινώσεως ἀπευθυνόμενης πρὸς ἕκαστον Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μέρος τὸν ἀνωτέρω περιλαμβόμενον τρόπον ἢ τρόπους μεταβιβάσεως ὅς ἀπιδέχεται διὰ τὰς ἀνακριτικὰς ἐντολὰς τοῦ Ὑψηλοῦ ταύτου Συμβαλλομένου Μέρους.

Μέχρις οὗ ἕκαστον Ὑψηλὸν συμβαλλόμενον Μέρος προβῇ εἰς πρᾶγμα ἀνακινώσας, θέλει διατηρηθῇ ἡ ἐν ἰσχύι διαδικασία τοῦ περὶ ἀνακριτικῶν ἐντολῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀνακριτικῶν ἐντολῶν εἶνε ἀπηλλαγμένη τῆς πληρωμῆς τελῶν καὶ ἐξόδων, πλὴν τῶν τῆς παραγωγῆς γνωμοδότησεως.

Οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ παρόντος ἄρθρου δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ἀποτελεῖσα ἐκ μέρους τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ὑποχρέωσιν ν' ἀπιδεχθῶσι παρὰ τῶν τῆς νομοθεσίας τῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύστημα τῶν ἀπιδεξέων ἐπὶ τῶν κατασταλιστῶν μέτρων.

Άρθρον 17.

Ἡ συμμετοχὴ ἐνὸς Ὑψηλοῦ συμβαλλομένου Μέρους εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς θίγουσα τὴν στάσιν τοῦ ἐπὶ τοῦ γενικοῦ ζητήματος τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας ὡς ζητήματος διεθνούς δικαίου.

Άρθρον 18.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις ἀρτίζει ἄθικτον τὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ ἐν ἄρθρῳ 3 προβλεπόμεναι πράξεις δέον, εἰς ἕκαστην χώραν, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἐξασφαλίζηται ἡ ἀτιμωρησία τῶν, νὰ χαρακτηρίζωνται, διώκωνται καὶ δικάζωνται συμφώνως πρὸς τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς ἐσωτερικῆς τῆς νομοθεσίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Άρθρον 19.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συναινεῖται ὅτι πᾶσαι αἱ μεταξὺ τῶν ἐγερθεῖσιν διαφοραὶ ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνεῖαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης συμβάσεως θὰ ὑποβάλλωνται, ἐφ' ὅσον δὲν δύνανται νὰ ἐξομαλυνθῶσι δι' ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεων, πρὸς ἐπίνοιαν εἰς τὸ Μόνιμον Διεθνὲς Δικαστήριον. Ἐάν τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται ἡ διαφορά, ἢ ἐν ἐξ αὐτῶν,

Article 16.

La transmission des commissions rogatoires relatives aux infractions visées par l'article 3 doit être opérée :

a) De préférence par voie de communication directe entre les autorités judiciaires le cas échéant, par l'intermédiaire des offices centraux ;

b) Par correspondance directe des ministres de la Justice des deux pays ou par l'envoi direct par l'autorité du pays requérant au ministre de la Justice du pays requis.

c) Par l'intermédiaire de l'agent diplomatique ou consulaire du pays requérant dans le pays requis ; cet agent enverra directement la commission rogatoire à l'autorité judiciaire compétente ou à celle indiquée par le gouvernement du pays requis, et recevra directement de cette autorité les pièces constituant l'exécution de la commission rogatoire.

Dans les cas a) et c), copie de la commission rogatoire sera toujours adressée en même temps à l'autorité supérieure du pays requis.

A défaut d'entente contraire, la commission rogatoire doit être rédigée dans la langue de l'autorité requérante, sauf une pays requis et en demander une traduction faite dans sa langue et certifiée conforme par l'autorité requérante.

Chaque Haute Partie contractante fera connaître par une communication adressée à chacune des hautes Parties contractantes, celui ou ceux des modes de transmission susvisés qu'elle admet pour les commissions rogatoires de cette Haute Partie contractante.

Jusqu'au moment où une Haute Partie contractante fera une telle communication, sa procédure actuelle en fait de commission rogatoires sera maintenue.

L'exécution des commissions rogatoires ne pourra donner lieu au remboursement de taxes ou frais autres que les frais d'expertise.

Rien dans le présent article ne pourra être interprété comme constituant de la part des Hautes Parties contractantes un engagement d'admettre, en ce qui concerne le système des preuves en matière répressive, une dérogation à leur loi.

Article 17.

La participation d'une Haute Partie contractante à la présente Convention ne doit pas être interprétée comme portant atteinte à son attitude sur la question générale de la compétence de la juridiction pénale comme question de droit international.

Article 18.

La présente Convention laisse intact le principe que les faits prévus à l'article 3 doivent, dans chaque pays, sans que jamais l'impunité leur soit assurée, être qualifiés, poursuivis et jugés conformément aux règles générales de sa législation interne.

SECONDE PARTIE

Article 19.

Les Hautes Parties contractantes conviennent que tous les différends qui pourraient s'élever entre elles au sujet de l'interprétation ou de l'application de la présente Convention seront, s'ils ne peuvent pas être réglés par des négociations directes, envoyés pour décision à la Cour permanente de Justice internationale. Si les Hautes Parties contractantes entre lesquelles

δὲν εἶναι μεταξύ τῶν Συμβαλλομένων τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς 16 Δεκεμβρίου 1920, περὶ μόνιμου Διεθνούς Δικαστηρίου, ἡ διαφορά αὕτη θὰ ὑποβάλληται, τῇ βουλῇ τῶν καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς συνταγματικὺς κανόνας ἐκάστης τούτων, εἴτε εἰς τὸ Μόνιμον Δικαστήριον Διεθνούς Δικαιοσύνης, εἴτε εἰς Διαιτητικὸν Δικαστήριον, συσταθὲν συμφώνως πρὸς τὴν Σύμβασιν τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1907 διὰ τὸν εἰρηνικὸν διακανονισμόν τῶν διεθνῶν διαφορῶν, εἴτε εἰς οἰονδήποτε ἄλλον Διαιτητικὸν Δικαστήριον.

Άρθρον 20.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις ἥς, τὸ Γαλλικὸν καὶ Ἀγγλικὸν κείμενον παρέχουσιν ἐξ ἴσου πίστιν, θὰ φέρῃ σημεῖον ἢ χρονολογίαν, δὴ αὐταὶ δὲ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1929 νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ παντὸς Μέλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν καὶ παντὸς μὴ Μέλους Κράτους ὑπερὰ τὴν ἀπερροσώπευσιν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν ἥτις ἐξεπὼνῃσεν τὴν παροῦσαν σύμβασιν ἢ εἰς τὸ ὅποιοι, τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν θὰ ἔχῃ ἀκωνώσας ἀντίτυπον τῆς ρηθείσης Συμβάσεως.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ. Τὰ ἐγγράφα τῆς ἐπικυρώσεως θὰ διαβιβασθῶσι εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ὅστις θέλει ἀναγγεῖλαι τὴν λήψιν τῶν εἰς πάντα τὰ Μέρη τῆς Κοινωνίας ὡς καὶ εἰς τὰ μὴ Μέρη Κράτη τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὸ προηγούμενον ἐδάφειον.

Άρθρον 21.

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1930 δύναται νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν πᾶν Μέλος τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἢ πᾶν μὴ Μέλος Κράτος διὰ τὴν μεταβιβάσιν εἰς τὸ ἄρθρον 20, παρὰ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπεγράφη ἡ συμφωνία αὕτη. Τὰ ἐγγράφα τῆς προσχωρήσεως θὰ διαβιβασθῶσι εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ἥτις θέλει ἀναγγεῖλαι τὴν λήψιν τῶν εἰς πάντα τὰ Μέρη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν καὶ εἰς τὰ μὴ Μέρη Κράτη περὶ ὧν τὸ ρηθὲν ἄρθρον.

Άρθρον 22.

Αἱ χώραι, αἵτινες εἶναι διατεθειμέναι νὰ κυρώσωσι τὴν σύμβασιν συμφώνως πρὸς τὸ δεύτερον ἐδάφειον τοῦ ἄρθρου 20 ἢ νὰ προσχωρήσωσι εἰς ταύτην διὰ τὴν ἀρτὴν τοῦ ἄρθρου 21, αἵτινες ὅμως ἐπιθυμοῦσιν ὅπως ἐξουσιοδοτηθῶσι νὰ ἐπιφέρωσιν ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως, δύναται νὰ πληροφορήσωσι περὶ τῶν προθέσεων τῶν τῶν Γενικῶν Γραμματέα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Οὗτος θὰ ἀνακινώσῃ ἀμέσως τὰς ἐπιφυλάξεις ταύτας εἰς πάντα τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη, ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ἐγγράφων ἐπικυρώσεως ἢ προσχωρήσεως ἔχει κατατελῆ, ἐρωτῶν αὐτὰ ἐάν ἔχωσιν ἀντιρρήσεις νὰ ὑποβάλωσιν. Ἐάν, ἐντός ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ρηθείσης ἀνακινώσεως, οὐδὲν Ὑψηλὸν συμβαλλόμενον Μέρος ἔφερεν ἀντίρρησην, ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Σύμβασιν τῆς Χώρας, ἥτις διετύπωσεν τὴν ἐν τῇ πρόκειται ἀντίρρησην, θὰ θεωρηθῇ ὡς γενομένη ἀποδεκτὴ παρὰ τῶν λοιπῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἐπιφύλαξιν.

Άρθρον 23.

Ἡ ἐπικύρωσις παρ' ἐνὸς Ὑψηλοῦ συμβαλλομένου Μέρους ἢ ἡ προσχώρησις τοῦ εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν ὑπονοεῖ ὅτι ἡ νομοθεσία τοῦ καὶ ἡ διοικητικὴ τοῦ ὁργάνωσις εἶναι σύμφωνα πρὸς τοὺς ἐν τῇ συμβάσει τεθέντας κανόνας.

Άρθρον 24.

Πλὴν ἐναντίας δηλώσεως ἐνὸς Ὑψηλοῦ συμβαλλομένου Μέρους κατὰ τὴν ὑπογραφήν, ἐπικυρώσιν ἢ προσχωρήσιν, αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως δὲν ἐφαρμόζονται εἰς

surgit un différend, ou l'une d'entre elles, n'étaient pas Partie au Protocole portant la date du 16 décembre 1920 relatif à la Cour permanente de Justice internationale ce différend serait soumis, à leur gré et conformément aux règles constitutionnelles de chacune d'elles, soit à la Cour permanente de Justice internationale soit à un tribunal d'arbitrage constitué conformément à la Convention du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux, soit à tout autre tribunal d'arbitrage.

Article 20.

La présente Convention, dont les textes français et anglais feront également foi, portera la date de ce jour elle pourra, jusqu'au 31 Décembre 1929, être signée au nom de tout Membre de la Société des Nations et de tout Etat non membre qui a été représenté à la Conférence qui a élaboré la présente Convention ou à qui la Conseil de la Société des Nations aura communiqué un exemplaire de ladite Convention.

La présente Convention sera ratifiée.

Les instruments de ratification seront transmis au Secrétaire général de la Société des Nations, qui en notifiera la réception à tous les Membres de la Société ainsi qu'aux Etats non membres visés à l'alinéa précédent.

Article 21.

A partir de 1er janvier 1930 il pourra être adhéré à la présente Convention au nom de tout Membre de la Société des Nations ou de tout Etat non membre visé à l'article 20 par qui cet accord n'aurait pas été signé.

Les instruments d'adhésion seront transmis au Secrétaire général de la Société des Nations, qui en notifiera la réception à tous les Membres de la Société et aux Etats non membres visés audit article.

Article 22.

Les pays qui sont disposés à ratifier la Convention conformément au second alinéa de l'article 20 ou à y adhérer en vertu de l'article 21, mais qui désirent être autorisés à apporter des réserves à l'application de la Convention, pourront informer de leur intention le Secrétaire général de la Société des Nations. Celui-ci communiquera immédiatement ces réserves à toutes les Hautes Parties contractantes au nom desquelles un instrument de ratification ou d'adhésion aura été déposé, en leur demandant si elles ont des objections à présenter. Si, dans un délai de six mois, à dater de la dite communication, aucune Haute Partie contractante n'a soulevé d'objection, la participation à la Convention du pays faisant la réserve en question sera considérée comme acceptée par les autres Hautes Parties contractantes sous ladite réserve.

Article 23.

La ratification par une Haute Parties contractante ou son adhésion à la présente Convention implique que sa législation et son organisation administrative sont conformes aux règles posées dans la Convention.

Article 24.

Sauf déclaration contraire d'une Haute Partie contractante lors de la signature, lors de la ratification ou lors de l'adhésion, les dispositions de la présente

τάς ἀπεικίνας, ὑπερπόντια ἐδάφη, προτεκτοράτια ἢ ἐδάφη ὑπὸ ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐντελήν.

Ἐν τούτοις, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάττουσιν εἰς ἐκιντὰ τὸ δικαίωμα νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὴν Σύμβασιν, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρῶν 21 καὶ 23, διὰ τὰς ἀπεικίνας τῶν, ὑπερπόντια ἐδάφη, προτεκτοράτια ἢ ἐδάφη ὑπὸ ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐντελήν. Ἐπιφυλάττουσιν ἐπίσης εἰς ἐκιντὰ τὸ δικαίωμα νὰ καταγγείλωσιν, καχωρισμένως τὴν σύμβασιν συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 27.

Ἄρθρον 25.

Ἡ παρούσα Σύμβασις δὲν θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἢ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν ἢ μετὰ τὴν εἰς αὐτὴν συγκατάθεσιν 5 Με- λῶν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἢ μὴ Μελῶν Κρατῶν. Ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ἀρξῆται τὴν 90ὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς λήψεως παρὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν τῆς πέμπτης ἐπικυρώσεως ἢ προσχωρήσεως.

Ἄρθρον 26.

Πᾶσα ἐπικύρωσις ἢ προσχώρησις ἥτις θέλει ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ἐνάρξιν τῆς ἰσχύος τῆς Συμβάσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 25, θὰ ἀποκτήσῃ αὖρις εὐθὺς ἀπὸ τῆς 90ῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς παρὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν.

Ἄρθρον 27.

Ἡ παρούσα Σύμβασις δύναται νὰ καταγγελλῇ ἐξ ἀνό- ματος παντὸς μέλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἢ παντὸς Κράτους μὴ μέλους δι' ἐγγράφου κοινοποιήσεως ἀπευθυν- μένης εἰς τὴν Γενικὴν Γραμματεῖαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ἥτις θὰ πληροφόρησιν περὶ τούτου ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Κοινωνίας καὶ τὰ Κράτη μὴ Μέλη τὰ προβλεπόμενα ἐν ἀρθρῷ 20. Ἡ καταγγελία θὰ ἰσχύσῃ ἐν ἑτοῖς μετὰ τὴν χρο- νολογίαν κατ' ἣν θὰ ληφθῇ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, δὲν θὰ εἶναι δὲ ἰσχυρὰ ἢ ἐναντι τοῦ Ὑψηλοῦ Μέρους δι' ὃ αὕτη θὰ πραγματοποιηθῇ.

Ἄρθρον 28.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θὰ καταχωρισθῇ παρὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς.

Εἰς πίστωσιν τούτων οἱ ὡς ἂν πληρεξούσιοι ὑπεγράψαν τὴν παρούσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1929 εἰς ἐν μόνον ἀντίτυπον, ὅπερ θὰ παραμείνῃ κατατεθειμένον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Γραμματείας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν καὶ τοῦ ὅπου ἀκριβῆ ἀντίγραφα θέλουσι παραδοθῇ εἰς πάντα τὰ Μέλη τῆς Κοινωνίας καὶ εἰς τὰ ἐν ἀρθρῷ 20 ἀναφερό- μενα μὴ Μέλη Κράτη.

Ἄρθρον 2.

Ἡμεδαποὶ καὶ ἀλλοδαποὶ καταδιώκονται κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς ποινικοὺς νόμους, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῶν νόμων τοῦ τόπου τῆς τελέσεως, δι' ἐγκλήματα περὶ τὸ νόμισμα τε- λεσθέντα παρ' αὐτῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἄρθρον 3.

Τὰ ὑπογράψαντα ἢ τυχόν μέλλοντα νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὴν κυρουμένην σύμβασιν Κράτη ὡς καὶ οἱ ὑπῆκοοι αὐτῶν, παριστάμενοι ὡς πολιτικῶς ἐπὶ ἀγόντες ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων εἰς δίκας περὶ κибδηλίας ἢ παρα- χράξεως, ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρέσεως καταβολῆς τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 78 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας προβλεπο- μένης ἐγγυήσεως.

Convention ne s'appliquent pas aux colonies, territoi- res d'outremer, protectorats ou territoires sous suze- raineté ou mandat.

Cependant, les Hautes Parties contractantes se réservent le droit d'adhérer à la Convention, suivant les conditions des articles 21 et 23, pour leur colonies territoires d'outre-mer, protectorats ou territoires sous suzeraineté ou mandat. Elles se réservent également le droit de la dénoncer séparément suivant les condi- tions de l'article 27.

Article 25.

Le présente Convention n'entrera en vigueur que lorsqu'elle aura été ratifiée ou qu'il y aura été adhéré au nom de cinq Membres de la Société des Nations ou Etats non membres. La date de l'entrée en vigueur sera le quatre-vingt-dixième jour qui suivra la réception par le Secrétaire général de la Société des Nations de la cinquième ratification ou adhésion.

Article 26.

Chaque ratification ou adhésion qui interviendra après l'entrée en vigueur de la Convention, conformé- ment à l'article 25, sortira ses effets dès le quatre- vingt-dixième jour qui suivra la date de sa réception par les Secrétaire générale de la Société des Nations.

Article 27.

La présente Convention pourra être dénoncée, au nom de tout Membres de la Société des Nations ou de tout Etat non membres, par notification écrite adressée au Secrétaire général de la Société des Nations qui en informera tous les Membres de la Société et les Etats non membres visés à l'article 20. La dénonciation sor- tira ses effets un an après la date à laquelle elle aura été reçue par le Secrétaire générale de la Société des Nations; elle sera opérante qu'au regard de la haute Partie pour laquelle elle aura été effectuée.

Article 28.

La Présente Convention sera enregistrée par le Secrétaire général de la Société des Nations à la date de son entrée en vigueur.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

Fait à Genève, le vingt avril mil neuf cent vingt- neuf, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Secrétaire de la Société des Nations, et dont les copies certifiées conformes seront délivrées à tous les Membres de la Société et aux Etats non mem- bres visés à l'article 20.

Ἄρθρον 4.

Ὁ παραποινῶν ἢ νοθεύων Ἑλληνικὸν ἢ ξένον μεταλλικὸν νόμισμα ἢ χαρτονόμισμα ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως θέσῃ τοῦτο εἰς κυκλοφορίαν ὡς γνήσιον, ὡς καὶ ὁ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων προμηθευόμενος τοιοῦτον νόμισμα, τιμωρεῖται διὰ καθεστ- ξεως καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 10 χιλιάδων δραχμῶν, εἰς ἰδίως δὲ ἐλαφρὰς περιπτώσεις διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 5.000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 5.

Ὁ ἐκ προθέσεως θέτων εἰς κυκλοφορίαν παραχα- ραγμένον νόμισμα ὡς γνήσιον τιμωρεῖται διὰ καθεστῆσεως καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 10 χιλιάδων δραχμῶν, εἰς ἰδίως δὲ ἐλαφρὰς περιπτώσεις διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον

τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 5 χιλιάδων δραχ- μῶν.

Ἐάν ὅμως ὁ ὑπαίτιος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του εἶχε δεχθῇ τὸ νόμισμα τοῦτο ὡς γνήσιον, ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι 6 μηνῶν ἢ χρηματικὴ ποινὴ μέχρι 1000 δραχμῶν.

Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται ἐάν ὁ ὑπαίτιος ἐνήργησε κατ' ἐντολήν τοῦ εἰς ὃν ἐδόθη τὸ νόμισμα ὡς γνήσιον, ὅταν πρὸς τὸν ἐντολέα τοῦτον τελῇ ἐν σχέσει ἐξαρτήσεως ἢ ἐνδι- ατίτται μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ.

Ἄρθρον 6.

Ὁ διὰ περικοπῆς, διατρυπήσεως, ριζίσματος ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἐλαττώων τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν μεταλλικοῦ νομίσματος ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως θέσῃ τοῦτο εἰς κυκλοφορίαν ὡς ἔχον πλήρη τὴν ἐσωτερικὴν του ἀξίαν, ὡς καὶ ὁ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων προμηθευόμενος κибδηλον νόμισμα, τι- μωρεῖται διὰ φυλακίσεως καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 5 χιλιάδων δραχμῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὁ ἐκ προθέσεως θέτων εἰς κυκλοφορίαν κибδηλον νό- μισμα ὡς ἔχον πλήρη τὴν ἐσωτερικὴν του ἀξίαν τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 5 χιλιά- δων δραχμῶν.

Ἐάν ὅμως ὁ ὑπαίτιος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του εἶχε δεχθῇ τὸ νόμισμα τοῦτο ὡς γνήσιον, ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι 6 μηνῶν ἢ χρηματικὴ ποινὴ μέχρι 1000 δραχμῶν.

Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται ἐάν ὁ ὑπαίτιος ἐνήργησε κατ' ἐντολήν τοῦ εἰς ὃν ἐδόθη τὸ νόμισμα ὡς γνήσιον, ὅταν πρὸς τὸν ἐντολέα τοῦτον τελῇ ἐν σχέσει ἐξαρτήσεως ἢ ἐνδι- ατίτται μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ.

Ἄρθρον 8.

Ὁ πρὸς τὸν σκοπὸν διαπράξεως τινὸς τῶν ἐν ἀρθροῖς 3 καὶ 5 ἀδικημάτων κατασκευάζων ἢ ὁπωσδήποτε προμη- θευόμενος οἰαδήποτε χρήσιμα πρὸς τούτο μέσα, σκευὴ ἢ ἐργαλεῖα, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρι 2 ἐτῶν καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι 5 χιλιάδων δραχμῶν.

Ἀπαλλάσσεται πάσης ποινῆς ὁ ἐν τοῖς θέμασι τοῦ προη- γουμένου ἐδαφίου ἐλευθέρῳ θελήσει καταστρέφων τὰ αὐτῶν ἀναφερόμενα ἀντικείμενα πρὸ πάσης χρήσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 9.

Ἡ δήμευσις τῶν παραχαρκαγμένων ἢ κибδηλῶν νομι- σμάτων καὶ τῶν ἐν ἀρθρῷ 8 ἀναφερομένων μέσων, σκευῶν καὶ ἐργαλείων διατάσσεται καὶ ἂν ἐπὶ δὲν γίνεται καταδίκως καὶ καταδίκῃ ὀρισμένου προσώπου καὶ ἀδιαφόρως τοῦ ἂν αὐτὰ ἀνήκουσιν ἢ μὴ εἰς τὸν αὐτοκτόνον ἢ συναίτιον τῆς παραχαράξεως ἢ κибδηλίας.

Ἐάν ὅμως ὁ κύριος τῶν νομισμάτων ἢ τοῦ ὕλικου, ἐκ τοῦ ὁποῦ ταῦτα κατασκευάσθησαν, εἶναι ἀπεδεδειγμένως ἀμέτοχος εἰς τὴν παραχράξιν ἢ κибδηλίαν, καθιστῶνται τὰ νομίσματα ἀνεπίδεκτα χρησιμοποιοῦσεως ὡς τοιαῦτα, ἀπ' ἀποδομῆς μετὰ τοῦτο εἰς τὸν κύριον.

Ἄρθρον 10.

Πρὸς τὸ χαρτονόμισμα ἐξομοιοῦνται, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρ- μογὴν τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ διατάξεων, τραπεζι- κὰ καὶ χρηματικὰ ὁμολογία περιέχουσαι ὑπόσχεσιν πληρωμῆς ὀρισμένου χρηματικοῦ ποσού, μεταχαί, προσωρινοὶ τίτλοι τμημάτων, τοκομερίδια, μερισματαποδείξεις ἢ ἀποδείξεις

ἀνανεώσεως ταιούτων, ἐφ' ὅσον οἱ τίτλοι οὗτοι εἶναι εἰς τὸν φέροντα καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τινος δικαιουμένου εἰς ἐκδοσιν αὐτῶν.

Ἄρθρον 11.

Διὰ Διατάκματος, προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν ἐκδοθησομένου, κανονισθή- σονται τὰ περὶ συστάσεως, ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας Κεντρικοῦ Γραφείου ἐν Ἑλλάδι πρὸς πρόληψιν καὶ κατα- στολὴν τῆς παραχαράξεως τῆς κибδηλίας, ἄνευ ἐπιβαρύν- σεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους.

Ἀρξεται κατόπιν ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὁρ- γανώσεως τῆς κεντρικῆς Πρεσβευτικῆς καὶ προξενικῆς ὑπηρε- σίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑξωτερικῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν αὐτῆς.

Δ. Χατζίσκος. Ἐπιμένει ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερ- νήσεως νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε; Λυποῦμαι πολὺ, δηλῶ δὲ ὅτι σε- θόμενος τὴν κατάστασιν τῆς λίαν καταπονημένης Βουλῆς δὲν θὰ ὁμιλήσω εἰμὴ, μόνον εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Εἵμεθα διατεθειμένοι νὰ σᾶς ἀκού- σωμεν.

Δ. Χατζίσκος. Δὲν εἶμαι ὅμως ἐγὼ διατεθειμένος νὰ σᾶς κουράσω περισσότερον.

Γίνονται δεκτὰ τὰ ἀρθρα 1 καὶ 2 ὡς ἔχουν, 3 καὶ 4 ὡς ἐ- τροποποιήθησαν.

Γίνονται εἰτα δεκτὰ ὡς ἔχουν τὰ ἀρθρα 5, 6 καὶ 7, τὸ 8 ὡς ἐτροποποιήθη, τὸ 9 ὡς ἔχει καὶ τὸ 11 ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 11 ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** φέρει παρατηρή- σεας τινὰς τονίζων ὅτι πρόκειται περὶ νέων τροπολογιῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν). Εἶπα ποίαν δέχομαι.

Δ. Χατζίσκος. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν θέσας τὸ ζήτημα τῆς ἀ- ποζημιώσεως καὶ νομίζω ὅτι θὰ ἐπέλθουν ἐπιβαρύνσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν). Ὁχι, διότι περιώρισα τὰς θέσεις τῶν Πρεσβευτῶν ἀπὸ 30 εἰς 27 καὶ διὰ νὰ ἰδῇτε ποίαν φειδῶ ἔκαμα σὰς ἀναφέρω μεσολό- γιον ἑξωτερικῆς ὑπηρεσίας 1924-1925 δραχ. 67.000.000 μὲ 250 τὴν λίραν ἡλ. 100 ἑκατομμ. σημερινὰς δραχμῆς, ἐνθ' σή- μερον τὸ μεσολόγιον εἶναι μόνον 50 ἑκατομμ. Τὰ τηλεγραφικὰ ἀπὸ 12 ἑκατομμ. ποῦ ἦσαν τὸ 1924 τὰ περιώρισα εἰς 1. Ἀ- ποστολαὶ κατὰ τὸ 1923-24 35 ἑκατομμ. καὶ κατὰ τὸ 1929-30 μόνον 3 ἑκατομμύρια.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἀρθρον 11 ὡς ἔχει, τὸ ἀρ- θρον 12 ὡς ἐτροποποιήθη, τὸ ἀρθρον 13 ὡς ἔχει, τὸ ἀρθρον 14 ὡς ἐτροπολογήθη, ὡς καὶ τὸ ἀρθρον 15, τὸ ἀρθρον 16 ὡς ἔχει, τὸ ἀρθρον 17 ὡς ἐτροπολογήθη, τὰ ἀρθρα 18 καὶ 19 ὡς ἔχουσι, τὸ ἀρθρον 20 ὡς ἐτροπολογήθη, τὰ ἀρθρα 21-25, ὡς ἔχουσι, τὸ ἀρθρον 26 ὡς ἐτροπολογήθη, τὸ ἀρθρον 27 ὡς ἔχει, τὰ ἀρθρα 28 καὶ 29 ὡς ἐτροπολογήθησαν, καθὼς καὶ τὰ ἀρθρα 30, 31 καὶ 32. Ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 33 ὁ κ. **N. Ζαγίφης** ἐρωτᾷ ἂν λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὸ Γραφεῖον Τύπου ἐν Θεσ- σαλονίκῃ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς Ἑξωτερικῶν) ἀ- παντᾷ ὅτι αὐτὸ ἀνήκει εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ ἀρθρον 33, ὡς ἐτροπολογήθη, τὰ ἀρθρα 34 καὶ 35 ὡς ἔχουσι, τὸ 36 ὡς ἐτροπολογήθη, τὰ 37-40 ὡς ἔχουσι, τὸ 41 ὡς ἐτροπολογήθη καὶ τὸ 42 ὡς ἐτροπολογήθη.

Ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 43 ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** λέγει ὅτι εἶχεν υποβάλει πρότασιν συγχωνεύσεως τῆς τεχνικῆς καὶ νομικῆς ὑπηρεσίας, διότι ἔχουν τὰ αὐτὰ καθήκοντα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ εἶχεν εἰπῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι τὴν ἀποδέχεται.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἑξωτερικῶν). Ἐάν τὴν εἶχατε διατυπώσει πιθανὸν νὰ ἐπειθόμην περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς συζητήσεως δὲν ἐπέστην.

Γίνεται μετά τούτο δεκτόν τὸ ἄρθρον 43 ὡς ἐτροπολογήθη καὶ 44 καὶ 45 ὡς ἔχουσι, τὸ 46 ὡς ἐτροπολογήθη, τὸ 47, 48 καὶ 49 ὡς ἔχουσι.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 50 ὁ κ. **Ν. Ζαρίφης** ἐρωτᾷ ἂν θὰ ληφθῇ πρόνοια αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν διεργημένων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Δὲν δύναται τώρα νὰ γίνη μεταβολή, ἄλλως τε μόνος σας εἶπατε ὅτι ὁ βίος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἶναι φθηνός.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ τὰ ἄρθρα 50 καὶ 51 ὡς ἐτροποποιήθησαν, 52, 53 καὶ 54 ὡς ἔχουσι. Τὸ 55 ὡς ἐτροποποιήθη. Τὰ ἄρθρα 56-64 ὡς ἔχουσι, τὰ δὲ 65 καὶ 66 ὡς ἐτροποποιήθησαν. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 67 ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** λέγει ὅτι ὁρθῶς διετηρήθη τὸ Προξενεῖον Βουκουρεστίου, ἀλλὰ καὶ τὸ Προξενεῖον τῆς Ἀμβέρσης πρέπει νὰ μὴ καταργηθῇ, διότι καὶ ἐσοδὰ ἔχει καὶ ἡ παροικία παρακαλεῖ διὰ τὴν διατήρησίν του, ἀφοῦ ἐκτὸς τούτου ὁ ἄμισθος Πρόξενος πέρνει 75 οὐ ἐπὶ τῶν ἐσόδων μπορεῖ δὲ μὲ ἐλαχίστην ἐπιβάρυνσιν νὰ γίνη ἑμισθός.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Χρειάζεται πρότασις ἀνασυστάσεως, διότι αὐτὸ τὸ Προξενεῖον κατηργήθη μετὰ ἐρευνᾶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οἱ δὲ ἀριθμοὶ τῶν ἐσόδων, ποὺ ἐπικαλεῖσθε δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ὑπηρεσίας. Μεθ' ὅ γίνεται δεκτόν τὸ ἄρθρον 67, ὡς ἐτροποποιήθη, τὰ ἄρθρα 68 καὶ 69 ὡς ἔχουσι, τὸ 70 ὡς ἐτροποποιήθη, τὸ 71, 72 καὶ 73 ὡς ἔχουσι, τὸ 74 ὡς ἐτροποποιήθη, καθὼς καὶ τὸ 75, τὸ δὲ 76 ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 77 ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** ἐρωτᾷ ἂν ἀπηλειφθῇ τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν Προξενικῶν ὑπαλλήλων καὶ διατὶ γίνεται διαστολή μεταξύ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ιδιωτῶν, δεδομένου ὅτι ἕνας τέως ὑπάλληλος θὰ ἐκπληρώσῃ καλύτερον τὰ καθήκοντα τοῦ ἁμίσθου.

Α. Μανκῆς. Δὲν ἐξάγεται αὐτό.

Δ. Χατζίσκος. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἔγινε συζήτησις περὶ αὐτοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Τὸ ἔχομεν ὅπως εἶναι τῆς Ἐπιτροπῆς μὲ μικράν προσθήκην.

Δ. Χατζίσκος. Ἐπίσης συνιστῶ νὰ προτιμῶνται ὡς ἁμισθοὶ οἱ πρῶν ὑπάλληλοι.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν ἀποκλείεται, εἰς τὸν νόμον ὅμως δὲν δύναται νὰ τεθῇ.

Μεθ' ὅ γίνεται δεκτόν τὸ ἄρθρον 77 ὡς ἐτροπολογήθη καὶ τὰ ἄρθρα 78—159 ὡς ἔχουσι, τὸ 160 ὡς ἐτροπολογήθη, τὸ 161—167 ὡς ἔχουσι, τὸ 168 ὡς ἐτροπολογήθη, τὸ 169—193 ὡς ἔχουσι, τὸ 194 ὡς ἐτροπολογήθη, καὶ οὕτω γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 195—227, τὰ ἄρθρα 228 ἕως 237 ὡς ἔχουσι, τὸ 238 ὡς ἐτροπολογήθη.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου Μ. Δ. ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** λέγει ὅτι ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1922 καταπατήσασα ὅλους τοὺς κλάδους ἔθιξε καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν θεσπίσασα, ὅτι διὰ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ δὲν θὰ ἴσχυε τίποτε. Τὸ δίκαιον αὐτὸ Διάταγμα τὸ κατήργησεν ἡ παρούσα Κυβέρνησις.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Αὐτὸ κατηργήθη τὸ 1924 μὲ ψήφισμα.

Ι. Παπαφλέσσας. Αὐτὸ κατηργήθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1930 κατόπιν προτάσεώς μου ὑποβληθείσης μετὰ συναίνεσιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Τότε, συνεχίζει, μετὰ τὸ Διάταγμα τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1922 μεταξύ τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν ἀπελύθησαν 4, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἐπὶ νῆλθεν, οἱ δὲ ἄλλοι ἔμεινον ἐκτὸς ὑπηρεσίας. Ὅταν ἦλθεν ἡ Δικτατορία ἔκαμεν ἐν Διάταγμα ἐπανόδου αὐτῶν καὶ ἐπανήλθον καὶ ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν προαχθέντες εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Προσέδρου Ὑπουργοῦ. Κατὰ τὸν Ἰούνιον ὅμως τοῦ 1930 ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἔκρινεν ὅτι εἰς ἐξ αὐτῶν κακῶς ἐπανήλθε στηριχθεῖσα εἰς γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Ὁργανισμοῦ, ἐκδοθεῖσαν διὰ ψήφων 4 κατὰ 3. Ἐγὼ θέλω τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ ὅποιος εἶναι καὶ

ἄριστος νομικὸς καὶ γνώστης τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων νὰ μοῦ εἴπῃ ἂν ἀπελύθη δικαίως ἢ ἀδίκως ὁ ὑπάλληλος αὐτός.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ποῖος εἶναι αὐτός;

Ι. Παπαφλέσσας. Ὁ Μομφεράτος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Κατέφυγεν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὸ Συμβούλιον ἀπεφάνθη ὅτι καλῶς ἐπαύθη, εὐρὼν ὡς νόμιμον καὶ τὴν ὑπουργικὴν πρᾶξιν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ι. Παπαφλέσσας. Ὅτι ἀπεφάνισεν τὸ νομικὸν Συμβούλιον τὸ ἀπεφάνισεν κατ' ἀντιγραφὴν καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἀλλὰ θέλω νὰ μοῦ εἴπητε, κ. Ὑπουργέ, ἂν ἴσχυει τὸ ἄρθρον 30 τοῦ διατάγματος 1925.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτ.). Δὲν ἔμπορὸν νὰ σᾶς δώσω ἀτομικὴν γνωμοδότησιν ἔτσι ἐκ τοῦ προχείρου.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἐρωτῶ ἂν ἴσχύῃ τὸ διάταγμα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Δὲν ἔξευρω ποῖον ἀπὸ ὅλα ἐννοεῖτε εἶναι 4,5.

Ι. Παπαφλέσσας. Τοῦ διατάγματος τούτου τοῦ κατηργημένου ζητεῖτε σήμερον τὴν κύρωσιν (ἀναγινώσκει).

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας εἶπεν ὅτι δὲν ἀντίκειται τὸ διάταγμα εἰς τὸν νόμον.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἀντίκειται, ἰδοὺ τί λέγει (ἀναγινώσκει). Καὶ ἤδη ζητοῦμεν νὰ γίνη δεκτὴ ἡ ἐξῆς τροπολογία (ἀναγινώσκει). Νὰ ἐπανακτήσῃ δηλαδὴ τὴν μονιμότητα τὴν ὅποιαν εἶχε διὰ νὰ ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Δὲν ἔμπορὸν μὲ τὸν νόμον νὰ καταστρέψω ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ μάλιστα διὰ πρόσωπον ὅσον ἀπεμακρύνθη τῆς ὑπηρεσίας ὅχι ἀπὸ τὴν ἀντίθετον πρὸς αὐτὸ παράταξιν ἀλλὰ ἀπὸ πρότασιν ὁμοιδεάτου τοῦ κ. Σιμοπούλου, ὅστις ἔκαμεν ἐρευνᾶν καὶ ἐπιστοποίησεν ὅτι κακῶς τὸ πρόσωπον αὐτὸ διεχειρίσθη τὰ δημόσια συμφέροντα.

Δ. Χατζίσκος. Μὰ ὑπάρχει δούλεμα ἀπαλλακτικόν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Γνωρίζετε ἂν τὸ Κράτος παρκολουθῇ τὰ ἐκδιδόμενα βουλευτικά. Ὁ κ. Σιμόπουλος ἄλλως τε μοῦ εἶπεν, ὅταν κατήρτισε τὴν ἐκθεσίν του, ὅτι αὐτὰ εἶναι τὰ χάλια.

Ι. Παπαφλέσσας. Συνεχίζω ἀναγινώσκει περικοπὴν τοῦ βουλευματος ἀναφερομένην εἰς μνηστῆρας βουλευτὰς περὶ τῆς καλῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου. (Ἰσπερ, τονίζει, δὲν ἔχετε δίκαιον, κ. Ἀντιπρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως).

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἀπελύθη δι' ἀποφάσεως πειθαρχικῆς συνετείας ἐκθέσεως ἡ ὅποια ἔγινε ἀπὸ τὸν κ. Σιμόπουλον. Τὸ ποινικὸν εἶναι ἄλλο ζήτημα. Εἴσθε ἀξιοματικὸς καὶ μὴ λησμονήτε ὅτι ἕνας ἀξιοματικὸς μπορεῖ νὰ ἀποταχθῇ χωρὶς νὰ εἶναι καὶ ποινικῶς διωκτέος.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἐν τούτοις δικαστικῶς θεοαἰοῦται ὅτι ἐξετέλεσε τὸ καθήκον του.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν πιστεύω νὰ λέγῃ ψέματα ὁ κ. Σιμόπουλος.

Ι. Παπαφλέσσας. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐστὶν ῥιχθὲν ἐπὶ κατηργημένου διατάγματος.

Δ. Χατζίσκος. Ἐάν ὑπέπεσεν ὁ ὑπάλληλος αὐτός εἰς ἀξιοποινὸν πρᾶξιν καὶ ἐτιμωρήθη δὲν θὰ εἴμεθα ἡμεῖς ὑποστηρικταί. Ἀλλ' ὅταν ἀπελύθη, δὲν ἀπελύθη συνετεία κατὰ δίκην, ἀλλὰ διότι τὸ νομικὸν συμβούλιον ἐστηρίχθη ἐπὶ διατάγματι μὴ ἰσχύοντος. Καὶ προφανῶς ἐγένετο ἀδίκημα εἰς τὸν ὑπάλληλον αὐτὸν καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπανήλθον μετ' αὐτοῦ δύο, οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν ἀπελύθησαν.

Ι. Παπαφλέσσας. Προσθέτω καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν θὰ ἐξέδιδε τοιαύτην ἀπόφασιν,

διότι οἱ ψήφοι ἦσαν 4 ὑπὲρ καὶ 3 κατὰ ἄλλ' ἐπεμύδασι τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἡ πλειοψηφία μετετράπη εἰς μειοψηφίαν.

Α. Κουτσοπέταλος. Δὲν ἐπιτρέπεται, νὰ ἐκτοξεύονται τοιαῦτα μομφαί.

Πρόεδρος. Θὰ ἐννοῇ καὶ μόνος του ὁ ῥήτωρ, ὅτι δὲν ἐπιτρέπονται τοιαῦτα μομφαί.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμέναι τοιαῦτα ἐκφράσεις.

(Φωναὶ θόρυβος ἀντεγκλήσεις μεταξύ Παπαφλέσσα, Κουτσοπέταλου).

Α. Κουτσοπέταλος. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θίγεται ἕνα Ρακτιδάν.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἄν ἦτο ἐδῶ καὶ ὁ κ. Ζαβιτζιάνος θὰ τὸ ἐπιστοποίη.

Μεθ' ὅ ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Παπαφλέσσα καὶ ψηφίζεται τὸ ἄρθρον ὡς ἐτροπολογήθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'

Παρασκευῆς 20 Μαρτίου 1931.

Ὁρα 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἐξῆς:

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐλευρῶν καὶ τοῦ ἄρτου».

Ἡ **Γεωργία** ὑποβάλλει τὸ ὑπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ψηφισθέν σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 4577 περὶ τροποποιήσεως τοῦ 3981 Νόμου περὶ συνθέσεως καὶ ἀρμοδιότητος Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου».

Ὁ κ. **Α. Ζάννας** (Υπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας διατάξεων τοῦ Νόμου 4785, καὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς ἀεροπορίας».

Οἱ κ. κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν), **Β. Καραπαναγιώτης** (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), **Γ. Μαργῆς** (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Ν. Ἀβραάμ** (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «Περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνoῦς Συμβάσεως περὶ συστάσεως διελεύσεως μεταναστῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν **Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆς** ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων Νόμου:

1) «Περὶ ἀπαγορεύσεως ἀγορᾶς παλαιῶν πλοίων», καὶ, 2) «περὶ καθορισμοῦ τῶν κυρώσεων τῶν παραβάσεων τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων Ναυστάθμου».

Ἡ **Ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆς** ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ ἀποζημιώσεως λεμβούχων Θεσσαλονίκης».

Ἡ ἐπὶ τῆς **Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆς**, ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ ἀξιώσεως δασμοῦ τῶν ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ εἰσαγομένων μοσχοματάων».

Οἱ **Βουλευταὶ κ. κ. Μιχ. Αἰλιανός, Α. Πρέκας**, ὑπο-

ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** λέγει ὅτι ὄντως παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀπηλειφθῆσαν προσωπικαὶ διατάξεις δυνάμει τῶν ὁποίων ἐπανήρχοντο ὑπάλληλοί τινες. Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς παραγράφου 5 περὶ ἐπαναδιορισμοῦ παραιτηθέντων, νομίζει, ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἐπιμείνῃ, διότι πρόκειται περὶ διακεκριμένων ὑπαλλήλων δυνάμενων νὰ προσφέρωσιν ὑπηρεσίας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Υπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἐάν κατόπιν μελέτης τῶν πραγμάτων πεισθῶ ὅτι ἡ ἐπαναφορὰ αὐτῶν δὲν ἐμφανίζει κινδύνους, οὐδὲ διαταράσσει τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν ὑπηρετούντων θὰ λάβω πρόνοιαν δι' εἰδικὸν νόμον.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ τὰ ἄρθρα 239, 240 καὶ 241 ὡς ἔχουσι ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ κυρωτικοῦ νόμου καὶ τὸ νομοσχέδιον εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροπολογήθη ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Μεθ' ὅ ὥραν 4.30 πρῶν ἰνὴν λύεται ἡ Συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ σήμερον τὴν 4.30 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Θ. Κολιαλέξης

Ι. Κουτοῖνας

βάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4412 περὶ τρόπου ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀναστελιάσεως τὰς πληρωμὰς Ἀνωτάτου Ἐταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀγγλοαμερικανικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος Α. Ε.».

Ὁ **Βουλευτὴς κ. Α. Παπαθανάσης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου, «Περὶ ἐπιχορηγήσεως τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Ἀγρινίου».

Ὁ **βουλευτὴς κ. Π. Καρασεβδᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Συμβολαιογράφων».

Ἡ ἐπὶ τῆς **Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆς** ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς λαχανικῶν ἐκ τῶν μὴ φυλλοξηρικών περιφερειῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος εἰς Μακεδονίαν».

Μεθ' ὅ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης** φρονεῖ ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἔπρεπε νὰ ἀναγράφεται πιστώσις διὰ τὴν προπαρασκευῆν τῶν προσεχῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ὅτι δὲ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ κυριώτερά σκέψις καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς δημοσιογραφίας καὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Διότι ἡ ἐνέργεια τῶν ἐκλογῶν εἶναι ἡ σπουδαιότατη τῶν ἐφαρμογῶν τοῦ πολιτεύματος. Ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν προέρχεται ἡ μεγίστη δύναμις τοῦ Κράτους, τὸ κοινοβούλιον, τὸ ὁποῖον ὅταν δὲν λειτουργεῖ καλῶς καὶ ἡ κοινωνία καὶ τὸ Κράτος καὶ τὰ πάντα νοσοῦν. Καὶ δὲν δύναται τοῦτο νὰ λειτουργῇ καλῶς ὅταν δὲν ὑπάρχει καλὸν ἐκλογικὸν σύστημα. Ὅχι μόνον ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῆς Βουλῆς συχνὰ ἀκούονται ἀναφερόμενα ἐλαττώματα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, κίνδυνοι τῆς ζωῆς τοῦ κοινο-

βουλευτισμού. Έχω την γνώμη ότι αί φωναί αὐταί καί αἱ γνώμαι ἀκούονται διότι δέν ὑπάρχει κατάλληλον ἐκλογικόν σύστημα. Δέν εἶμαι ἐγώ ὁ ἀρμόδιος ἵνα ἀναπτύξω ἀπό τοῦ βήματος, ποῖον εἶναι τὸ κατάλληλον ἐκλογικόν σύστημα. Δύναται νά ἀναπτύξῃ τις τὰς γνώμας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ δημοσιογραφικοῦ βήματος, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἔχουν δικαίωμα νά ἀναπτύσσουν προγράμματα μόνον οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, δηλαδή οἱ κατὰ κυριολεξίαν τοῦτοιοι. Πιστεύω ἀδιστακτικῶς ὅτι, ἂν ὑπάρξῃ κατάλληλον ἐκλογικόν σύστημα, τὸ κοινοβούλιον θὰ λειτουργήσῃ καλῶτερον, δέν θὰ ἀκούωνται μομφαί περὶ ἐλαττωμάτων τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐν γένει θὰ λειτουργήσῃ καλῶτερον.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸς κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, ἔχων οὕτω:

Προϋπολογισμὸς 1931—32

Ὑπηρεσίαι	Τακτικά	Ἑκτακτά	Σύνολον
Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν	564.318.102	3.891.133	568.539.23

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** λέγει ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου ἐν τοῖς πράγμασιν εἶναι πολὺ μεγάλυτερα τῶν ἀναγραφομένων. Καθίσταται πρόδηλον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ὅτι πᾶσα προσπάθεια κατεβλήθη ἵνα ἐμφανισθῶσι πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἀναγραφόμενα κοινὸν μειωμένα χωρὶς νὰ προσαρμῶνται πρὸς τὰ πράγματα. Τὰ ποσὰ φέρ' εἰπεῖν τὰ καταβαλλόμενα διὰ μισθώματα ἀναγράφονται ἀκριβῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ τὸ ὅποῖον ἀνεγράφετο καὶ πέρυσιν εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι λόγω τῆς ἄρσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου τὰ ἐνοίκια θὰ αὐξηθῶν καὶ ἐπομένως τὰ μισθώματα τὰ ὅποια θὰ καταβάλῃ τὸ δημόσιον διὰ τὸν λόγον τούτον θὰ ἀνέλθουν ἀπὸ 10 ἑκατομμύρια, τὰ ὅποια ἀναγράφονται εἰς τὸν προϋπολογισμόν, εἰς 14 ἑκατομμύρια. Ἐξετάζει ἀκολουθῶς τὴν στατιστικὴν τῶν εἰσπράξεων τοῦ δημοσίου ἐκ τῆς ποινικῆς καὶ πολιτικῆς δικαιοσύνης καὶ εὐρίσκει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς φορολογεῖται μὲ 500 ἐν ὅλῳ ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτὴν καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμούς. Μολοντοῦτο ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐφεύρῃ καὶ νέας μεθόδους ἵνα φορολογήσῃ ἀκόμη περισσότερον τὸν λαὸν διὰ τῆς μεθόδου τῆς δικαιοσύνης. Δέν δύναμαι, λέγει, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ μὴ ἐνθυμηθῶ τὸ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Κυβέρνησις ἐπιβάλλει νέας φορολογίας αὐξάνουσα τὸ παράβολον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀλλ' ἐνέργεια χαρακτηριστικὴ τῆς στάσεως ταύτης τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐπιβολὴν νέων φορολογιῶν εἶναι ἡ αὐξήσις τῶν χρηματικῶν ποινῶν καὶ προστίμων, τὰ ὅποια ἀνέρχοντο πρότερον εἰς 23 ἑκατομμύρια, ἤδη δὲ τετραπλασιάζονται. Καὶ δέν εἶναι μόνον αὐτά. Εἶναι καὶ τὰ ποινικὰ ἔξοδα τὰ ὅποια πέρυσιν ἑδεκαπλασιάσθησαν διὰ νόμου ἵνα διὰ τοῦ φόρου τούτου κτισθῶσι δικαστικά μέγαρα καὶ φυλακαί. Κατὰ τὸν ψηφισθέντα νόμον αἱ αὐξήσεις αὐταί ἔπρεπε νὰ εἰσπράττωνται ἰδιαίτερώς καὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὸν πλησιέστερον ὑποκατάστημα τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἵνα χρησιμοποιοῦνται δι' ὃν ἐπεβλήθησαν σκοπὸν. Παρὰ ταῦτα, κατόπιν διαταγῆς τῆς ὁποίας ἐξέδωκεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ αἱ αὐξήσεις αὐταὶ συνεχισπράττονται μετὰ τῶν ἄλλων δημοσίων ἐσόδων, οὕτω δὲ εἰσέπραξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μέχρι τοῦδε 10—15 ἑκατομμύρια, τὰ ὅποια ἐκράτησε διὰ τὸν δημόσιον προϋπολογισμόν.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ὑπάρχει ἔτοιμον νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποῖου τὰ χρήματα ταῦτα θὰ ἐπιστραφῶν ἵνα χρησιμοποιοῦνται διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν προωρίσθησαν.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἐγὼ λέγω τί ἐγένετο μέχρι τοῦδε.

Ἄλλο εἶναι τί θὰ πράξῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ Κυβέρνησις. Ἄν φέρῃ ἀκολουθῶς ὅτι διὰ τοῦ δικτάγματος περὶ ἐνοικιοστασίου ἐπεβλήθη 3 ο/ο ἐπὶ τῶν ἐνοικίων πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμεῖου τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐνοικιοστῶν. Καὶ ταύτης δὲ τῆς φορολογίας ἐπιβάλλεται αὐξήσις διὰ νομοσχεδίου, τὸ ὅποῖον εἶναι ὑπ' ὄψει τῆς Βουλῆς.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ 3 ο/ο εἶναι ἀνεπαρκὲς καὶ δι' αὐτὸ ζητεῖται ἡ αὐξήσις.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι εἶναι ἐπαρκέστατον. Ἄλλως τε διὰ τοῦ νομοσχεδίου δέν αὐξάνεται καὶ τὸ 3 ο/ο ἀλλ' ἔρχεσθε καὶ παρατηρεῖτε ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἔτος τὴν κράτησιν αὐτὴν πέραν τῆς λήξεως τοῦ ἐνοικιοστασίου, πράγμα τὸ ὅποῖον ἀποτελεῖ καθαρὰν φορολογίαν.

Ὁ κ. **Γ. Μαργῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τοῦτο δέν εἶναι φορολογία, ἀλλὰ πράξις εὐποιᾶς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐνοικιοστῶν, τίποτε δὲ δέν πρόκειται ἀπὸ αὐτοῦ νὰ εἰσπράξῃ ὁ προϋπολογισμός.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμόν ὑπολογίζονται ὡς ἔσοδα διὰ φόρον ὑδρεύσεως 80 ἑκατομμύρια, τὰ ὅποια ἀντιστοιχοῦν εἰς 640 ἑκατομμύρια καθαρὰς προσόδου καὶ 1 1/2 δισεκατομμύριον ἐπομένως ἀκαθαρίστου προσόδου. Ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου ταύτης προσόδου τοῦ 1 1/2 δισεκατομμυρίου ὑπολογίσωμεν τὸ 3 ο/ο τοῦ ἐνοικιοστασίου εὐρίσκωμεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θὰ εἰσπράξῃ 45 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ δώσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης 20 ἑκατομμύρια καὶ θὰ μείνουν ἄλλα 25 ἑκατομμύρια πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ του. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἀλλὰ οἱ ἰδιοκτῆται θὰ ὑποχρεωθῶν νὰ πληρώνουν καὶ ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἔτος μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τὴν κράτησιν αὐτὴν.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι ἡ διάταξις διὰ τὰς Ἀθήνας εἶναι παγία τοῦ πάλαιου ἐνοικιοστασίου, ἡ προστεθεῖσα δὲ ἡδη ἀφορᾷ ἄλλαν μέρη εἰς τὰ ὅποια τὸ ἐνοικιοστάσιον λήγει ἐνωρίτερον καὶ ἐπομένως ἡ διάταξις εἶναι ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτῆτῶν.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ τῶν 3 ο/ο παραχωρεῖται ποσοστὸν 5 ο/ο διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀπὸ τοῦ 1927 μέχρι σήμερον 3 1/2 ἑκατομμύρια δραχμῶν διετέθησαν ἐν ὅλῳ διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης. Δηλαδή ἐν ἑκατομμύριον κατ' ἔτος διατίθεται διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν μελῶν ἡ ἑξ μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὅποια εἶναι ἀνώτεροι ὑπὲρ τῶν ἄλλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς οὕτω διπλασιάζεται. Ἐξετάζει ἀκολουθῶς, τί ὁ λαὸς ἀπολαμβάνει ἀπέναντι τῶν ὅσων διαθέτει διὰ τὴν δικαιοσύνην. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν πολιτικὴν δικαιοσύνην ἀναφέρει στατιστικὴν τῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἐξεδίδθησαν ἀπὸ τὰ ἑφετεῖα καὶ τὸν Ἀρειὸν Πάγον ἀπὸ τοῦ 1911 μέχρι σήμερον καὶ ἐξ ἧς καταφαίνεται ὅτι κατὰ τὸ 1911 ὅπου ὁ πληθυσμὸς ἦτο 2 1/2 μόνον ἑκατομμύρια καὶ τὰ ἑφετεῖα ἦσαν μόνον 9 ἐφετεῖα καὶ ὁ πληθυσμὸς ἔχει φθάσει τὰ 6 1/2 ἑκατομμύρια. Πράγμα τὸ ὅποῖον ἀποδεικνύει ὅτι χαλαροῦται ἡ πρὸς τὴν Δικαιοσύνην ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ.

Ν. Σπηλιώτης. Λησμονεῖτε τὸ δικαιοστάσιον.

Δ. Γιαννόπουλος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποινικὴν Δικαιοσύνην ἅμα δώσετε μίαν μῆνυσιν, χάνεται καὶ θὰ τὴν δώσετε μετὰ τινος μῆνας ἴσως καὶ μετὰ τινος ἔτη. Ἐπὶ 524.000 μηνύσεων ἔμειναν ἐκκρεμεῖς 72.000 καὶ τοῦτο δέν σημαίνει ὅτι αἱ ὑπόλοιποι ἐξεδικάσθησαν, ἀπλῶς ἐνηργήθησαν. Ἄν φέρῃ ἀκολουθῶς στατιστικὰς, ἄλλων ἐκκρεμῶν μηνύσεων καὶ ὑποθέσεων καὶ λέγει ὅτι πολλὰ χιλιάδες ἐκκρεμῶν εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἀπὸ τοῦ 1920. Ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὰς μετὰ τῆς ἐξέσεως διὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου περιορίζεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα.

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὑπάρχει παρρηγήσις. Ἡ μέχρι σήμερον διάταξις ἐθεωρεῖτο ἀντισυντα-

ματικῇ, διότι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου ἦτο τρόπον τινα προεξοφλημένη.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἀπηρθεύνατε ὅμως κατηγορίας ἐναντίον τῆς δικαιοσύνης...

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Νὰ σᾶς ἐξηγήσω τί εἶπον τότε. Ὁμιλοῦν περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀδικῶς φυλακισμένων. Ἀπεύχομαι εἰπεῖν νὰ παρουσιασθῶν ἀφορμὰ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Ἀλλὰ ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη δέν ἀπέδωσε τὴν ἀπαιτούμενην προσοχὴν εἰς πολλὰς περιπτώσεις. Καὶ ἔχουμεν πρόσφατον τὴν γνώμην τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι δέν ἀποδίδει τόσῃν σημασίαν εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην.

Δ. Γιαννόπουλος. Στρέψετε ἐναντίον τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου...

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δέν σᾶς ἐπιτρέπω, κ. βουλευτά, νὰ λέγετε τοιοῦτόν τι. Σᾶς εἶπον μόνον ὅτι δέν ἀποδίδει σημασίαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Δι' αὐτὸ καὶ ὑπάρχουν τόσαι πλημμέλειαι, τόσαι ἀναβολαὶ καὶ παραπομπαὶ ἐντελῶς ἀδικαιολόγητοι, διότι τὸ Ἀνωτάτον Συμβούλιον οὐδέποτε ἐξήτασεν ἕνα βούλευμα, οὐδέποτε ἐπέστησε τὴν δέουσαν προσοχὴν. Δέν θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἰπῶ ἀπροφυλάκτως ὅτι τοῦτο ἡμέλεισε.

Α. Παπαθανάσης. Οὐδέποτε ἡσχολήθη εὐρύτερον τοῦ δέοντος.

Δ. Γιαννόπουλος. Διὰ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ σχετικοῦ Νομοσχεδίου ἀφαιρεῖται τὸ Διοικητικὸν δικαίωμα τῶν μεταβολῶν. Οἱ ἔχοντες καλὰς θέσεις δικασταὶ δέν θὰ ἔχουν εἰμὴ νὰ ἀνέθουν τίς σκάλες τοῦ Ὑπουργείου σας διὰ νὰ ἐπιτύχουν νὰ μὴ τεθῇ ἐρώτημα δι' αὐτούς. Οἱ ἄλλοι ποὺ δέν εἶναι εὐχαριστημένοι θὰ ἀνέρχωνται ἐπίσης διὰ νὰ ἐκλιπαρήσουν μίαν καλυτέρευσιν τῆς θέσεώς των, δι' ἐνὸς ἐρωτήματος σας. Ἐλέγχει ἀκολουθῶς τὸν τρόπον ἀσκήσεως τῆς πειθαρχικῆς διώξεως καὶ ὁμιλῶν περὶ τοῦ Αὐτονόμου Ὁργανισμοῦ Φυλακῶν λέγει ὅτι ἀντὶ νὰ καταργηθῇ ἡ αὐτοτέλεια καὶ νὰ διαταχθῇ οὐσιαστικὸς ἔλεγχος, ὡς ἐζητεῖτο ἐν τῇ σχετικῇ ἐκθέσει, τὸ μόνον ποὺ κατηγορηθῇ εἶναι ὅτι αἱ γνωμοδοτήσεις τοῦ Συμβουλίου εἶναι προαιρετικαὶ δι' ὅμης θέλεται.

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Τί ἄλλο θέλετε;

Ε. Κουλουμβάκης. Ὅταν, κύριοι Βουλευταί, εἶπον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρό τινων μηνῶν ὅτι δέν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ διάταξις τοῦ Νόμου κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς ὑπογράφει θέλει καὶ δέν θέλει συνήντησα ἀποτόμους ἀντιθέτους γνώμας.

Μετὰ πάροδον ὀλίγων μηνῶν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν, ὅτι δέν δύναται νὰ νοηθῇ ἐλεύθερον Πολίτευμα ἐκεῖνο κατὰ τὸ ὅποῖον οἱ Ὑπουργοὶ ὑπογράφουν θέλουν καὶ δέν θέλουν καὶ θεωροῦνται ταυτοχρόνως υπεύθυνοι. Ἰσχυρίσθη ὅτι τοῦτο συμβαίνει καὶ περὶ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου. Ἄς ἴδωμεν τί λέγει τὸ Σύνταγμα. Τὸ ἄρθρον 72 ὀρίζει ὅτι διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Ὑπουργοῦ καθίσταται υπεύθυνος. Ἐὰν εἶναι υπεύθυνος διατὶ νὰ μὴ ἔχῃ πρωτοβουλίαν καὶ ὅταν ἔχει πρωτοβουλίαν πῶς ὑπογράφει κατ' ἀνάγκην. Κατὰ τὸ ἄρθρον 96 τοῦ Συντάγματος προαγωγὰ, τοποθετήσεως καὶ μεταθέσεις δικαστικῶν ἐνεργοῦνται διὰ διατάγματος, τὸ διατάγμα χρειάζεται τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς διαφωνήσῃ πρὸς τὸ ἀνωτάτον συμβούλιον δικιτηγῆς εἶναι ἡ ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἥτις τίθεται ἀνωτέρα καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ. Εἶναι βεβαίως καὶ αὐτὸς μία ἐξουσία καὶ ἴσως κατὰ τινὰ γνώμην νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀποπὸν ὅτι τίθεται ἐπιδιοικητής. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀθέμιτον νὰ λέγωμεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅτι ὑπογράφει θέλεις δέν θέλεις καὶ ἔχεις εὐθύνην. Εἶναι παράλογον καὶ ὃς ἔλεγον ἀκόμη ἀνήθικον. Εὐρισκόμεθα, κύριοι, πρὸ

ἐνὸς προβλήματος ἢ θὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑποχρεωτικὴ εἶναι μόνον διὰ τὸν Ὑπουργὸν ἡ λήψις ἀποφάσεως ἢ ὅτι ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ Συνταγματικοῦ Νομοθέτου ἐτέθησαν δύο διατάξεις ἀσυμδίδαστοι πρὸς ἀλλήλας. Δέν Νομίζω ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ὑπάρχει ἀντιθέσις μετὰ τῶν δύο ἄρθρων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτοῦμαι, κύριοι Βουλευταί, ὅτι δέν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὴν ἐρμηνείαν τὴν ὁποίαν δίδει ὁ ἀξιότιμος ἐξ Οἰτύλου συνάδελφος. Αὐτὸ δέν θὰ ἀπετέλει πλέον ἐρμηνείαν, ἀλλὰ παρερμηνείαν. Βεβαίως δέν ἰσχύουν αἱ πράξεις ποὺ δέν φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἀλλὰ ὁσάκις ὁ Ὑπουργὸς ὑποχρεωθῇ νὰ προσαρμῶσθῃ εἰς μίαν ἀπόφασιν ἂν τυχὸν ἤθελε παραπεμφθῇ ἐνώπιον εἰδικοῦ δικαστηρίου θὰ ἡθωσῇτο. Βεβαίως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 96 τοῦ Συντάγματος ἐδάφιον 1 δέν ἔχει κατ' ἐμὲ καλῶς. Τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 ἔλαυε τὴν ἐκείνην διάταξιν τοῦ παλαιοῦ Συντάγματος. Ἐνθυμοῦμαι ἐκ μνήμης ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν ἐκείνην μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου οὐδεὶς δικαστὴς διορίζεται ἢ μετατίθεται ἄνευ προτάσεως ἢ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου. Δέν γνωρίζω ποῖαι σκέψεις ἐκράτησαν εἰς τὴν Συντακτικὴν Βουλὴν τοῦ 1927. Πάντως δέν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἐννοία ἢ διδομένη ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου προλαλήσαντος.

Ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἀναγινώσκει τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρόκειται ὅπως βλέπετε περὶ προτάσεως, δέν ἦτο ὀρθὸν νὰ ὑποταχθῇ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εἰς μίαν ἀπόφασιν.

Γ. Καφαντάρης. Κατέστη ὑποχρεωτικὴ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου μετὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὑπῆρχε διαφορά ἀντιλήψεως μετὰ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐμοῦ. Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγγελικὴν ἀρχὴν τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Καὶ ἂν τυχὸν δοθῇ εὐκαιρία θὰ ἐπιβιμῶμεν νὰ εἰσηγηθῇ τὴν διάταξιν τοῦ Κρητικοῦ Συντάγματος. Πρέπει τοῦλάχιστον εἰς τὴν πρωτεύουσιν οἱ προϊστάμενοι τῆς καταδικαστικῆς ἀρχῆς νὰ ἔχουν πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Κυβερνήσεως, ἄλλως ὁ θεσμὸς χαλάνει.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Διὰ νὰ μὴ χαλαίνῃ πρέπει νὰ εἶναι τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δέν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ χαλαίνῃ ἐὰν δέν εἶναι τῶν αὐτῶν ἀντιλήψεων μετὰ τὴν Κυβέρνησιν. Δέν εἶναι πάντως ἡ ὥρα νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ τὸ θέμα σήμερον. Καὶ δέν θὰ ἐλάμβαναν τὸν λόγον ἐὰν δέν ἐγίνετο ἡ παρερμηνεία, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** λέγει ὅτι ὁ σεβασμὸς ἡμῶν πρὸς τὰ δικαστήρια τῆς χώρας πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι προέρχεται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς συνικυβότησεως ὅτι εἰς τὸ δικαστικὸν σῶμα ὑπηρετοῦν πρόσωπα ἄξια πάσης τιμῆς. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι οἱ καλοὶ δικασταὶ δέν πρέπει πλέον νὰ καλύπτουν τοὺς κακοὺς, ὅποιοι δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοί, ἰδίως εἰς τὰ ἀπόκεντρα τμήματα. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ συνεργασία μετὰ τὸν Ὑπουργεῖον καὶ Ἀνωτάτου Συμβουλίου πρέπει νὰ εἶναι εὐκρινὴς καὶ οὐσιαστικὴ διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Μοῦ φαίνεται ὅτι τοῦτο δέν συμβαίνει. Καὶ δι' αὐτὸ βλέπομεν τὴν μὲν Κυβέρνησιν καταβάλλουσαν πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ ἀνακουσίῃ τὸν χεμαζόμενον λαὸν δικαστὰς δὲ τινὰς ἐπιβάλλοντας πρόστιμα συντριπτικὰ τῶν πολιτῶν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ καθιερωθῇ σύστημα στενῆς ἐπιθεωρήσεως διὰ νὰ προστατευθῇ καὶ ὁ λαός.

Γ. Καφαντάρης. Οὐδέποτε ἐπεβλήθησαν αὐστηραί ποιναί, διὰ νὰ τιμωρηθῶν ἐπαρκῶς οἱ ζυγοκλόποι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ συνολικὴ ἐντύπωσις εἶ-

ναί ὅτι εἶναι τυχαία σύμπτωσις τὰ ὅσα ἀναφέρει, ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν μπορεῖ νὰ δοθῇ ἀπὸ ἐδῶ τόνος χαλαρώσεως τῆς κατασταλτικῆς ἐνεργείας τῶν δικαστηρίων.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς Δικαιοσύνης). Ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἀναμφισβήτητως ὑπ' ὄψιν τὴν οικονομικὴν καὶ οἰκογενειακὴν κατάστασιν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν χρηματικῶν ποινῶν καὶ δὲν ἐπεδειχθῇ ἐπαρκῶς ἡ ἀπαιτουμένη ἐπιμέλεια, μόνον ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν θὰ ἐδεχόμην τὴν συζήτησιν, διότι διαφορετικὰ θὰ ἐδίδοτο, ὅπως εἶπε καὶ ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ Κόμματος, τόνος χαλαρώσεως εἰς τὴν κατασταλτικὴν ἐνέργειαν τῶν δικαστηρίων.

Ι. Βαλαλάς. Ἐὰν ἐνδιαφερόμεθα πραγματικῶς διὰ τὴν δικαιοσύνην, πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν νὰ ἐλέγχωμεν τὰ κακῶς κείμενα. Ἡ ἐπιβλεψὶς τῶν ἀποκέντρων δικαστηρίων ἰδίως δὲν εἶναι ἡ προσήκουσα. Σχετικῶς λέγει ὅτι ἐπὶ μῆνας ἀνεμένετο νὰ μεταβῇ εἰς Καστορίαν εἰς Ἀρεοπαγίτης διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἐπιθεώρησιν τῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ δὲν μετέβη, μολονότι εἶχε μεταβῇ μέχρι Κοζάνης. Τὸ προσωπικὸν τῶν δικαστηρίων, συνεχίζει, εἶναι ἀρκετὸν, ἐνθυμούμαι ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν τὸ Προξενικὸν Δικαστήριον εὐρίσκετο εἰς τὸ ὕψος τῆς περιπτῆς του, μολονότι δὲ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἑνα Πρόεδρον καὶ ἀπὸ ἑνὸς Πάρεδρον ἐξεδίκαζε μέγαν ἀριθμὸν ὑποθέσεων σπουδαίων, διότι ὁ μὲν πρῶτος προήδρευε τοῦ δικαστηρίου καὶ εἰσηγεῖτο τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, ὁ δεῦτερος ἐξετέλει καθήκοντα Ἀνακριτοῦ, ἐνεργάζον δὲ τὴν δικαιοσύνην εἰς μίαν περιπτῆν, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώριζον καὶ ὅλοι οἱ ξένοι. Δὲν λείπει τὸ ἐπαρκὲς προσωπικὸν ἀπὸ τὰ δικαστήρια, λείπει ἡ πειθαρχία καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ἀξιοπρεπειᾶς εἰς μίαν μερίδα τῶν δικαστῶν. Λέγει κατόπιν ὅτι οἱ δικασταὶ ἔχουν καὶ ἄλλας ἀσχολίας ἐκ τοῦ Ἀγορανομικοῦ Νόμου, διδάσκουν δὲ καὶ τὰ δασικὰ παραπτώματα, διὰ τὰ ὅποια ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡσχολήθη ἀπὸ μακροῦ καὶ εὐλόγως, διότι ὁ λαὸς ἐξεγείρεται ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως εὐρισκόμενος πρὸ μιᾶς καταστάσεως τὴν ὁποίαν δὲν δύναται παρὰ νὰ κατακρίνω ἀπὸ τοῦ βήματος. Πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῶν αὐτὰ τὰ ζητήματα καὶ νὰ ἀναθέσωμεν τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων τῶν προσερχομένων ἐκτὼν δασικῶν νόμων εἰς ἀρμοδίους ὑπαλλήλους ὡς καὶ ἄλλων ἀστυνομικῆς φύσεως νόμων. Ταῦτα πρέπει νὰ ρυθμισθῶν κατὰ τρόπον μὴ ἐπιβάλλοντα τὴν ἀνάμειξιν τῶν δικαστηρίων.

Μ. Μαντᾶς. Λέγει ὅτι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι μόνον τὸ Δικαστικὸν Σώμα ἐξήλθεν ἀλώθητον ἀπὸ τὴν μεγάλῃν δίνῃν τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἡ Ἑλλάς. Λέγουν ὅτι δὲν ἀσχετῶνται καλῶς ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῶν τὰ αἰτία. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχωμεν συγχρόνως πολιτικούς καὶ ποινικούς δικαστάς, ἰδίως εἰς τὰ μεγάλα κέντρα. Εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ δικαστήρια ἔχουν πληθὺν πολιτικῶν ὑποθέσεων, ὥστε νὰ καταντᾷ πάρεργον διὰ τὸ δικαστήριον τὸ ποινικὸν ἔργον, διότι συμβαίνει πολλάκις, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς ἀνακριτὴς ἀσχολεῖται μὲ μίαν ποινικὴν ὑπόθεσιν νὰ καλεῖται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν Πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Πρέπει νὰ χωρισθῶν τὰ δύο Σώματα καὶ νὰ δημιουργήσωμεν ποινικούς δικαστάς. Φρονῶ ἐξ ἄλλου ὅτι πρέπει νὰ μονιμοποιηθῇ τὸ κατώτερον προσωπικὸν εἰς τὸ ὅποιον ὑπάρχουν ἑκτακτοὶ ὑπάλληλοι ἀποζῶντες ἀπὸ τὰ ἀντιγραφικά, ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ κάμουν τὴν ἐργασίαν των ὅπως πρέπει στερούμενοι καὶ τοῦ ἄρτου των. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν δὲν εἶναι ἐπαρκής. Τούλάχιστον εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ὑπάρχει ἀνάγκη 20 ἀκόμῃ δικαστῶν. Καταλήγων λέγει ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ σταλοῦν εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἱκανοὶ δικασταί, οἱ ὅποιοι νὰ σπουδάζουν τὰ διὰφορα συστήματα καὶ νὰ χρησιμοποιοῦν κατόπιν διὰ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Θίγων ὁ πρῶτος τῶν ἀγορευσάντων τὴν γενικωτέραν θέσιν τῶν δικα-

στικῶν πραγμάτων, διεπίστωσε τὸ θλιβερὸν συμπέρασμα ὅτι δὲν ἔχομεν οὔτε πολιτικὴν, οὔτε ποινικὴν δικαιοσύνην. Ὁ φεῖλω ἐκ προκαταβολῆς, διότι τὸ πιστεύω τοῦτο, νὰ διδῇ λύσιν κατηγορηματικῶς, ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ κ. Βουλευτοῦ δὲν εἶναι καθολοκληρίαν βάσιμον.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἐγὼ εἶπα μόνον ὅτι δὲν ἔχομεν τὰ χεῖαν ἀπονουμὴν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰς αὐτὸ εἵμεθα σύμφωνοι.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Πρώτῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ ὁμολόγησεν αὐτὸ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι οὐδὲν ἐπράξαμεν, οὔτε νομοθετικῶς, οὔτε διοικητικῶς διὰ νὰ βελτιώσωμεν τὴν κατάστασιν. Διότι σειρὰν μέτρων ἐκύρωσεν ἡ παρούσα Βουλὴ διὰ τὴν ταχέαν λειτουργίαν τῆς ποινικῆς τούλάχιστον δικαιοσύνης. Ἐψηφίσθη ὁ νόμος περὶ Ἀνωτάτου χρονικοῦ ὁρίου διαρκείας προφυλακίσεως κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Συντάγματος καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ θεσμοῦ δικαιώνας τὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας ἐστηρίζαμεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγε τὸν θεσμὸν τῶν μονομελῶν Πλημμελειῶν δικείων, τῶν τῶσον ἐξυπηρετικῶν τῶν λαϊκῶν συμφερόντων, δύναται δὲ νὰ εἰπῇ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεων τῶν Εἰσαγγελέων τοῦ Κράτους, οἱ ὅποιοι προηγουμένως ἦσαν ἀπαισιόδοξοι, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ θεσμοῦ εἶναι ἀπολύτως ἱκανοποιητικά. Ἐταξείδευσεν πολλὰκις χωρὶς πολλὰς ἡμέρας δι' ἐν ἀσκήσαντων πλημμέλημα, ἐνῶ σήμερον ὁ δικαστὴς εὐρίσκει καὶ τὸν κατηγορούμενον καὶ τοὺς μάρτυρας εἰς τὴν ἐπαρχίαν των. Ἐξυπηρετεῖται δὲ οὕτω καὶ ἡ ἐθνικὴ οικονομία διότι οἱ διάδικοι καὶ οἱ μάρτυρες δὲν ἐγκαταλείπουν τὰς ἐργασίας των.

Ε. Κουλουμβάκης. Εὐστοχώτερα τώρα ἐκδίδονται αἱ ἀποφάσεις.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐψηφίσαμεν νόμον «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀδικῶς προφυλακισμένων» καὶ ἄλλον «καταργήσεως ἀναρίσεως τῶν πλημμελειῶν καὶ πταισμάτων» ἡ ὁποία συνετέλει εἰς τὴν ἐπαρκεσίαν, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐκ τῶν ἀναρίσεων αὐτῶν μόνον τὸ 1/10 ἐγένετο δεκτόν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἡμέλει καὶ διὰ τὴν σύνταξιν τῶν κωδίκων καὶ ἡ ἐργασία αὐτὴ ταχέως θὰ ἀχθῇ εἰς πέρας. Ἐψηφίσκαμεν δὲ καὶ νόμον περὶ Ἐπιτροπῶν τῆς Πολιτικῆς καὶ Ποινικῆς Δικαιοσύνης. Ἀλλὰ δὲν παρέλειψεν ἡ Κυβέρνησις τὸ καθήκον τῆς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ διοικητικὰ μέτρα διὰ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων. Παρακολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὰ στατιστικὰ δεδομένα καὶ μολονότι δὲν εἶναι τὰ ἐξ αὐτῶν συμπεράσματα ἀπολύτως ἀσφαλῆ, διότι δὲν δύναμεθα νὰ κάμωμεν συγκρίσεις μὲ τὸ παρελθόν, δὲν δύναμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὸν κ. βουλευτὴν, ὁ ὁποῖος τὴν ἐμφανίζομένην ἐλάττωσιν τῶν ὑποθέσεων ἀποδίδει εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν τελῶν. Ἡ αὐξήσις τῶν τελῶν δὲν βαρύνει τὴν Κυβέρνησιν, τὴν εὖρεν αὕτη.

Δ. Γιαννόπουλος. Καὶ τὴν ἐπιυαρύνετε κάθε ἡμέραν περισσότερο.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ Κυβέρνησις προσήρμοσε τὰ ἔξοδα πρὸς τὴν σημερινὴν νομισματικὴν κατάστασιν, βαρύνουν δὲ ταῦτα μόνον τοὺς συναλλασσομένους ἐξ ἰδίας των ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπαίτιότητος μὲ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ αὐξήσις τῶν βαρῶν δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ καθιστᾷ ἀπρόσιτον τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ μέτρα ἔπρεπε νὰ ληφθῶσιν.

Κ. Ζαβιτζιάνας. Ἐδεκαπλασιάσθησαν τὰ τέλη κατὰ τὸν τελευταῖον νόμον ἐνῶ εἶχον αὐξηθῇ προηγουμένως διὰ διὰ τὰς.

Π. Τσαλδάρης. Δι' ἑνα πταῖσμα συμβαίνει νὰ τιμωρῆται ἕνας πολίτης μὲ πρόστιμον 100 δραχμῶν καὶ νὰ καταντᾷ νὰ πληρῶν 1,500 δραχμῶν.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν εἶναι ἀκριβεῖς οἱ ἀριθμοὶ σας.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὰ τούλάχιστον λέγει ἡ ἐκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀπέσυρα τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ τὸ ἐπεξεργασθῶν πάλιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐχετε ἔξοδα 220,000,000 διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀπολαμβάνετε 600 καὶ πλέον. Ἐπομένως ἡ ἀσκήσις τῆς δικαιοσύνης καταντᾷ πόρος πλουτοπαραγωγικῆς, ἀληθῆς ἐπιχειρήσεως.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Καὶ σεῖς εἰσαίτε εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ δὲν κατηγορήσατε τὰς ἀμοιβὰς τῶν δικηγόρων, τὰς ὁποίας ἡ δικτατορία εἶχε κανονίσει καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐν ἐκ τῶν αἰτίων τῆς ἐλαττώσεως τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Ο. κ. Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) ἀπαντῶν εἰς παρατήρησιν τοῦ κ. Τσαλδάρη λέγει ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐνόμιζεν ὅτι εἶπε πῶς αὐξάνομεν τὰ τέλη διὰ νὰ λιγυστεύσουν αἱ δίκαι, ἐνῶ ἀπαντῶν εἰς ἄλλον βουλευτὴν, ὑποστηρίζοντα ὅτι ἡ αὐξήσις τῶν τελῶν ἐπέφερεν ἐλάττωσιν, εἶπε μάλλον χιουμοριστικῶς «μήτηρ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐλάττωσιν καὶ τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων».

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐλέχθη ὅτι παρατηρεῖται ἐξαιρετικὴ ἐκκρεμότης εἰς τὴν ποινικὴν καὶ πολιτικὴν δικαιοσύνην. Ἀλλ' οἱ ἀναφερθέντες ἀριθμοὶ δὲν εἶναι ἀκριβεῖς. Πράγματι υπερβαίνει ἡ ἐκκρεμότης τὰ ὅρια τῆς φυσιολογικῆς τοιαύτης, ἀλλὰ τὰ αἰτία εἶναι πολλὰ, εἰς τὰ κέντρα οἱ δικασταὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαρκούν καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, οἱ καλοὶ δικασταὶ θεωροῦν πάρεργον τὸ ἔργον τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι, ὅσοι μένουσιν πολὺν χρόνον ὡς ἀνακριταί, τὸ κάμνουν διὰ νὰ ἀποφεύγουν τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις. Ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα ὠμίλησα πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου. Ἄλλο αἶτιον τῆς μειώσεως τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων εἶναι ἡ γενικωτέρα οικονομικὴ κρίσις, ἢν καὶ διὰ τὰ κέντρα οἱ ἀριθμοὶ παρυσιάζουν καταπληκτικὴν αὐξήσιν, ἰδίως εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν Θεσσαλονικίαν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Εἶναι κακὸ πρᾶγμα ἡ ἐλάττωσις;

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ ἐλάττωσις ὀφείλεται ἀκόμη εἰς τὰς συμβιβαστικὰς λύσεις τῶν διαφορῶν.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἐγὼ ἐπῆρα τὰ Ἐφετεῖα καὶ τὸν Ἀρειον Πάγον καὶ σεῖς ὁμιλεῖτε περὶ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἶπεν ὁ κ. βουλευτὴς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκδηλώνει τάσεις προσβολῆς τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου διὰ μιᾶς διατάξεως τὴν ὁποίαν ὑπειστάγει εἰς τὸν νόμον περὶ Ἀνωτάτου Συμβουλίου. Ἐν τούτοις ἡ διατάξις αὕτη ὑπῆρχεν εἰς τὸν νόμον τοῦ 1900, τὸν θεσπισθέντα ὑπὸ τοῦ Δημητράκοπούλου, καθ' ὃν οὐδεμία ἀπόφασις λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀνεῷ ἐρωτήματος τοῦ Υπουργοῦ. Πῶς λοιπὸν καθιερούμεν νέον σύστημα;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐπροσέξατε εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. βουλευτοῦ ἡ δὲν ἐπροσέξατε εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως, διότι τὰ ἐρωτήματα κατὰ τὸν νόμον γίνονται γενικῶς καὶ ὅχι δι' ὀρισμένους περιπτώσεις.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Οὕτε ὁ νόμος τοῦ Δημητράκοπούλου, οὕτε ὁ νόμος τοῦ κ. Ραχτιδᾶν, ὁ τροποποιήσας αὐτόν, εἶχον διάφορον σύστημα.

Π. Τσαλδάρης. Μὰ ἐγὼ βλέπω ἐκεῖνο ποῦ ἐδιαδόσατε.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὁ Ἀρειος Πάγος ἔχει ὅλην τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν συντρέχουν οἱ λόγοι μιᾶς μεταθέσεως, λ. χ. οἱ 4 πραγματικοὶ λόγοι, οἱ ὅποιοι ὑπῆρχον εἰς τὸν παλαιὸν νόμον, ὑπάρχουν, παραμένει δὲ καὶ ἡ υποχρεωτικὴ ἐξέτασις διὰ τὰ λεγόμενα δυσμενῆ πρωτοδικεῖα.

Π. Τσαλδάρης. Σεῖς ὅμως θεωρεῖτε ἀντισυνταγματικὸν τὸν νόμον περὶ ὑποχρεωτικῆς μεταθέσεως, διατὶ τὸν διατηρεῖτε;

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Οὐδαμῶς δύνα-

ται νὰ στηριχθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δὴθεν βάλλομεν κατὰ τῆς ἀποκεντρώσεως τῆς δικαιοσύνης. Εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις δὲν ἐκάμαμεν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀσκήσωμεν δικαίωμα ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ νὰ ἐκδηλώσωμεν τὴν διαφωνίαν μας, διαφωνίαν, ἡ ὁποία, δύναται νὰ εἰπῇ, ἀπερρίφθη κατὰ τρόπον δεικνύοντα ἀνευλόγητον πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Υπουργοῦ.

Συνεχίζων ὁ κ. Υπουργὸς ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἐπίκρισιν ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ πειθαρχικὰ ὑποθέσεις ἐκκρεμαῖς. Λέγει ὅτι ἀληθῶς ἦσαν 300 τοιαῦται λόγω τῆς μακρᾶς ἀσθενείας τοῦ ἀντεισαγγελέως Σαπκίδη, ἀλλ' ἡδὴ δὲν ὑπάρχει καμία, πλὴν μιᾶς, τὴν ὁποίαν ἐνεθυμήθη ὁ κ. βουλευτὴς, ἡ ὑπόθεσις τῆς συλλήψεως τοῦ δημάρχου Μεσολογγίου, διὰ τὴν ὁποίαν προσεκληθῇ τόσος θόρυβος καὶ εἰς τὸν τύπον. Ἡ Κυβέρνησις ἀπέστειλε πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων εἰσαγγελεὰ τῶν ἐφετῶν τὸν παρὰ τῷ Υπουργεῖῳ τῆς Δικαιοσύνης ἱεσπασμένον κ. Ρηγανᾶκος.

Δ. Γιαννόπουλος. Ὁ Ρηγανᾶκος δὲν εἶναι εἰσαγγελεὺς ἀλλὰ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Υπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Κατήρτισα μόνος τὴν πειθαρχικὴν ἀπόφασιν διὰ τὸν δικαστὴν ὁ ὁποῖος ἐνήργησε τὴν σύλληψιν. Ἡ ἀπόφασίς μου θίγει ὅλα τὰ σημεῖα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν αἱ ὁποῖαι σκέψεις δὲν εἶναι σύμφωνοι μὲ τὸ διατακτικόν. Διότι ἐνῶ δέχεται τὸ Ἐφετεῖον κορυφότητα καταλήγει παραδόξως εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ δικαστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν πειθαρχικὴν ἀπόφασιν τὴν ἀπέστειλα καὶ πρὸς τοὺς ἐκδόσαντας τὴν ἀπαλλακτικὴν ἀπόφασιν δικαστὰς διὰ νὰ τοὺς χρησιμεύσῃ ὡς διδάγμα. Ἡ ἐπιβληθεῖσα τιμωρία εἶναι ἀπολύτως δεδικοιολογημένη, διότι ὁ τιμωρηθεὶς ἐδείξε παιδαριώδη διαγωγὴν, δύναται δὲ νὰ εἰπῇ ἐλευθῶς χωροφυλακιστικὴν.

Μ. Μαντᾶς. Αὐτὰ δύνανται νὰ ἀποτελέσουν καὶ ἀντικείμενον ἐπερωτήσεως.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἡμπορεῖτε νὰ τὸν τιμωρήσατε, κ. Υπουργέ, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖτε νὰ τὸν ὑδρίζετε.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Μπορεῖτε νὰ κάμετε ἐπερωτήσιν, δηλῶ δὲ ὅτι δεχόμεθα ὅπως συζητηθῇ πρώτη τὴν Δευτέραν. Δὲν νομίζω ὅτι ὁ Υπουργὸς δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἰπῇ ὀλίγας λέξεις διὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Υπουργὸς ἐπεκρίθη διότι δὲν ἐνήργησε νομίμως, ἀντὶ τοῦ εἰσαγγελέως; Ἐφετῶν ἀπέστειλε τὸν γενικὸν γραμματεὰ τοῦ Υπουργείου. Δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζῃ ὁ κ. Υπουργὸς τὰς ἐπ. κρίσεις μὲ τὴν ἐξάψιν.

Ν. Ἀβραάμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν ὁμιλῶ ἐν ἐξῆμιν, ἐγὼ ἔχω τὸν τόνον μου ὅταν ὁμιλῶ, ὅπως καὶ σεῖς τὸν ἰδικόν σας. Ὅμιλῶ ἐν πλήρει συναισθήσει τῶν εὐθυνῶν τὰς ὁποίας ἔχω καὶ προκαλῶ νὰ ὑποβάλετε ἐπερωτήσιν.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι δὲν ἦτο ἀρμόδιος ὁ κ. Ρηγανᾶκος.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἦτο ἀνάξιος;

Π. Τσαλδάρης. Ὅχι, ἀλλὰ μὴ θέλατε νὰ μεταβάλλατε ὅλα τὰ πράγματα διὰ νὰ δικαιολογήσῃ. Ὁ κ. Ρηγανᾶκος εἶναι διοικητικὸς ὑπάλληλος καὶ ὅχι εἰσαγγελεὺς.

Συνεχίζων ὁ κ. **Ν. Ἀβραάμ** λέγει ὅτι καὶ τὸ πόρισμα τῆς ἀνακρίσεως τῆς διοικητικῆς ἐστάλη εἰς τὸν Εἰσαγγελεὰ Ἐφετῶν τῆς περιφέρειας κ. Μελισσινόν, υφιοθετήθη παρ' αὐτοῦ, ἐθεωρήθη ἡ ἀνάκρισις συμπληρωμένη, ἀπήγγειλεν ὁ κ. Μελισσινὸς κατηγορίαν, εἰσήγαγε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Ἐφετῶν, ἀφοῦ ἐπρότεινε τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ κατηγορουμένου δικαστοῦ καὶ τὴν γνώμην ταύτην ἀποδέχεται καὶ τὸ Συμβούλιον τῶν ἐφετῶν καὶ οὕτω ἡ ἐνστάσις ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ Συμβουλίου. Ἐπίσης πληροφορῶ ὅτι ὑπῆρξε καὶ μειοψηφία ἐν τῷ βουλευματι δύο ἐφετῶν ἀποφανθέντων ὑπὲρ τῆς τιμωρίας του καὶ τὸ Υπουργεῖον ἀπεδέχθη τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας τῶν δικαστῶν. Ἐπομένως τονίζει, ἦτο ἀβάσιμος ἡ αἰτίασις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι αὕτη ἐπεμβαίνει κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας. Ἀλλοίμονον δὲ ἐὰν μετὰ τὴν πλήρη ἀποκέντρωσιν δὲν

ἀπέμεναν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα τῆς πειθαρχικῆς δικαιοσύνης, διότι τότε ὅλοι οἱ δικαστικοὶ οἱ ὅποιοι εἶναι καὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι καὶ δύνανται νὰ σφάλλονται καὶ ἔχουν ἀσφάλεια. Καὶ οἷοσδήποτε ἀν' ἀσκήσῃ αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν θὰ ἴδῃ ὅτι ἐμφανίζονται ὑπερβολαί καὶ παρεκτροπαὶ δεόμεναι κολασμοῦ.

Βεβαίως εἰς τὴν προκείμενὴν περίπτωσιν εἶμαι προσωπικῶς υπεύθυνος διὰ τὸν τρόπον τῆς ἀσκήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας καὶ εἶμαι ἐτοιμος νὰ ὑποστῶ οἰονδήποτε ἐλεγχόν. Σχετικῶς, συνεχίζει, μετὰ τὰ λεχθέντα περὶ μὴ φειδοῦς πιστώσεων διὰ τὴν δικαιοσύνην εἶμαι καὶ ἐγὼ σύμφωνος, διότι δὲν συμφωνῶ εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι πρέπει μόνον ἐκ τῶν πόρων τῆς δικαιοσύνης νὰ οἰκονομῶμεν ὅλας τὰς ἀνάγκας αὐτῆς καὶ μάλιστα καὶ ἄλλας. Ὁ κ. Γιαννόπουλος ἔφερεν αἰτίαν καὶ διὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἔδωκε τὴν ἐξηγήσιν ὅτι ἡ δαπάνη αὐτὴ καλύπτεται διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν παραδόλων, ἅτινα εἶχον ἀκόμη τὴν διατίμησιν τοῦ 1838. Αἱ ἀναιρέσεις ἄλλως τε κατὰ ποινικῶν βουλευμάτων εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀσκούνται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πρὸς παρέλκυσιν τῶν δικῶν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ποινικῆς δικονομίας ἀσχολεῖται ἤδη πρὸς θεραπείαν τῆς βραδύτητος τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης. Ὁ κ. Βουλευτὴς ἐθίξεν ἐπίσης καὶ τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο ὅπερ αὐξάνει τὰ ποσοστὰ ἀπὸ 3 εἰς 4 ὑπὲρ τοῦ ταμείου τοῦ ἐνοικιστᾶς, ἐξ ἁλλοῦ δὲ οὔτε ἐγένεν ἐφαρμογὴ αὐτῆς καὶ εἶμεθα καὶ πεπεισμένοι ὅτι οὐ μόνον δὲν θὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸ μέλλον ἀνάγκη ἐφαρμογῆς ἀλλὰ ἀντιθέτως δύναται νὰ γίνῃ πρόδωξις μειώσεως τοῦ ποσοστού. Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἐνοικιστᾶς Ἐπιτροπὴ λαμβάνει μεγάλας ἀμοιβάς.

Δ. Γιαννόπουλος. 3 1) 2) ἑκατομμύρια ἔχουν πάρει ἀπὸ τοῦ 1927.

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Τὸ ἐνοικιστᾶσιον ὀρίζει ὅτι πρὸς ἀμοιβὴν ἐπιτροπῆς καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἐκπλήττεται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1930 ποσοστὸν μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὸ 5 ο) ἐπὶ τῶν πληρωνομένων εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὸ ὠρίσατε 5 ο) ;

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Εἶχεν ὀρισθῇ, εἰς τὰ 1927 ὅμως ἦτο 7 ο) καὶ τὸ 1) 3) τοῦ ποσοστού αὐτοῦ διατίθεται ὑπὲρ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ δέκα μελῶν καὶ τὰ 2) 3) ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων ἐργαζομένων καθ' ὑπερβάσιν τῆς τακτικῆς ἐργασίας τῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ταμείου πληρωμῶν. Ὑπὲρ τῆς Ἐπιτροπῆς διετέθη μέχρι τοῦδε ἐν ποσῶν δραχμ. 627,000 ἐξ ὧν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς γραφικῆς ὕλης ἀναπέμειναν 577,000 ἐξ ὧν τὸ 1) 3) δηλαδὴ δραχμαὶ 192,000 ἐδόθη εἰς τὰ δέκα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἦτοι ἀνὰ 19,000 δραχμ. ὅπερ ἀναλογεῖ μετὰ 3,000 δραχμ. μηνιαίως, τὰ ἄλλα 2) 3) τοῦ ποσοστού ἐδόθησαν εἰς τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους. Ἄρα τὰ περὶ χορηγήσεως ἑκατομμυρίων δὲν γνωρίζω ποῦ στηρίζονται.

Δ. Γιαννόπουλος. Ἐν ἑκατομμύριον κατ' ἔτος ἐλάμβανε μία ὀλιγομελὴς ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοῦ 1927.

Χ. Λαδάς (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) Ἐγέναν δύο ἐπιτροπαὶ καὶ ἡλαττώθη τὸ ποσοστὸν.

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ὡστε ἡ ἐπὶ κρίσις δὲν ἔχει θέσιν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἡ ἐπὶ κρίσις γίνεται ὅταν ἡλαττώσῃμε τὸ ποσοστὸν. Ὅταν αὐτὸ ἦτο ἀνώτερον δὲν ἐγένετο καμμίᾳ ἐπὶ κρίσις.

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Προσέτεθη, συνεχίζει, καὶ μία ἄλλη ἐπὶ κρίσις ἐξ ἴσου ἔωλος, διὰ τὰς φυλακάς. Ἡ βῆσις ὅμως αὐτῆς, ἐξέλιπε, διότι ἡ αὐτοτέλεια κατηργήθη, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν ἡ αὐτοτέλεια δὲν ἐδικαιολόγησε τὰς διατυπωθείσας ἀνησυχίας, διότι δὲν παρετηρήθησαν ἀνωμαλίας. Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ διατάγματος ἐξέλιπε καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἀνελέγκτου δικαιοσύνης τῶν φυλακῶν, διότι ὁ Ὑπουργὸς ἐγκρίνει τὰς δαπάνας καὶ τοὺς προϋπολογισμούς. Διὰ τὸ ἔργον τῆς διοικήσεως τῶν φυλακῶν δὲν ἦτο δικαιολο-

γῆμένη οἰαδήποτε κατάκρισις, διότι τὸ τμήμα ἐν τῇ Ὑπουργεῖῳ ἐμπνέεται ἀπὸ ζήλον καὶ ἐργατικότητα καὶ πρόνοιαν ἀναλόγων πρὸς τὴν σοβαρὰν ἀποστολὴν του. Νομίζω, συνεχίζει, ὅτι αἱ ἀνησυχίαι πού ἐξεδηλώθησαν δὲν εἶχον βάσιν, διότι ἀστηρικτῶς ἐγένετο αἰτίασις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θέλει νὰ καταργήσῃ τὰ δικαίωματα τοῦ Α. Δ. Σ. ἐν δὲ τῇ ἀσκήσει τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἡ Κυβέρνησις ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνθρώπων τῶν δικαστικῶν πραγμάτων. Τὸ τί πράττομεν τὸ ἐξηγήσα, ἀποδεχόμεθα δὲ καὶ πᾶσαν σύστασιν, ἥτις θὰ ἦτο λυσιστελής διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς δικαιοσύνης. Εἶναι κοινὸν μυστικὸν ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχὴ, ἥτις ἐθεωρήθη καλυτέρα, διότι συνέτρεχον τότε καὶ ἄλλοι ὅροι. Ἀλλ' ὅλοι ἀτενίζομεν πρὸς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι μεταπολεμικῶς ἡ δικαστικὴ ὑπαλληλία ὑπέστη ἐλάττωσιν ἀποδόσεως ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἄλλης ὑπαλληλίας.

Προσυπογράφω καὶ ἐγὼ ἀνεπιφυλάκτως τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ κ. Μαντᾶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν δικαιοσύνην μας, διότι ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἠθικῆς ἀκεραιότητος τῆς δικαιοσύνης μας δύναμεθα νὰ ἀντιπαραδωλώμεθα πρὸς πολλὰ πεπολιτισμένα κράτη. Τὸ δικαστικὸν μας Σῶμα ἔχει ἐκ τοῦ παρελθόντος ἐν πνεύμα ἀγνότητος, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ὁσημέραι ἀναγεννᾶται ὁ χαλαρωθεὶς ἐνθουσιασμὸς διὰ τὸ δικαστικὸν λειτουργημα καὶ ὁσημέραι ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι ἀνακτᾷ τούτο τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀξίαν καὶ ὅτι ἀνάλογον αἶσθημα θὰ μεταδοθῇ εἰς τοὺς θεμιστοπόλους μας, εἰς τρόπον ὥστε θὰ εἰμῶθα βέβαιοι ὅτι εἰς τοὺς δικαγωνισμοὺς θὰ συμμετέχουν οἱ ἀριστοὶ κατὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν μόρφωσιν, καθ' ὅτι τὰ στελέχη τῆς δικαιοσύνης μας θὰ συναπαρτίξουν τὴν ἐπίλεκτον δικαστικὴν λεγεώνα πρὸς ἣν θὰ ἀποδίδῃ ἡ κοινωνία μετὰ πάσης ἐμπιστοσύνης. Ὁ βουλευτὴς κ. Βαλαλάς ὠμίλησε καὶ περὶ παραπόνων κατὰ τοῦ τρόπου τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ δὲν εἶναι συμπαθές. Ἡ πολιτεία ἐποπτεύει ὅσον δύναται τὴν διατήρησιν ἀθικτοῦ τῆς τρίτης ἐξουσίας, τῆς δικαστικῆς, ἣν ὅλοι μας εὐλαβοῦμεθα, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν εὐχὴν καὶ τὴν σύστασιν, ἥτις ἐτέθη εἰς τὸν καταστατικὸν μὲς χάρτην εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας μας περὶ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων. Ὑπὸ τὰς γενικωτέρας ταύτας ἐμπνεύσεις, τονίζει, ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζει τὰ δικαστικὰ πράγματα καὶ ἐλπίζω ὅτι αἱ προσπάθειαι τῆς θὰ ἀποδώσουν τοὺς προσδοκώμενους καρπούς καὶ θὰ παταχθῇ ἰδίᾳ τὸ κακὸν τῆς βραδύτητος τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης (χειροκροτήματα) καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰς τὰς προσπάθειάς τῆς αὐτᾶς ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ ὁμόθυμον τὴν ὑποστήριξιν τῆς Βουλῆς. (χειροκροτήματα).

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐρωτῶ, λέγει, ἂν ἔχῃ τὴν γνώμην ὁ κ. Ὑπουργός, μετὰ τὴν ἐρημνίαν τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν συνταγματικὴν διάταξιν, ἀφοῦ τὸ Σύνταγμα λέγει ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου πρέπει νὰ εἶναι ἐμπεριστάτως ἡτιολογημέναι, ὅτι ἔχει δικαίωμα ὁ κ. Ὑπουργός, ἂν δὲν εἶναι τοιαῦται, πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ Α. Δ. Σ. Δεύτερον ἂν δὲν εἶναι ἡτιολογημέναι καὶ διαφωνήσῃ καὶ περὶ τὴν ὁλομέλειαν καὶ πάλιν αὕτη δὲν δικαιολογῇ τὰς ἀποφάσεις τῆς, ἔχει δικαίωμα πειθαρχικῆς ἐξουσίας καὶ ἐπὶ τῆς ὁλομελείας καὶ ἂν ἀποφανθῇ ὁ κ. Ὑπουργός καταρατικῶς ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐρωτημάτων, ἀφοῦ εἶπεν ὅτι οὐδέποτε συνεφωνήσε, νὰ δηλώσῃ ἂν ἡσκήσῃ τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν.

Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Θὰ ὑπομνήσω εἰς τὸν ἐρωτῶντα διάταξιν τοῦ Συντάγματος ἐπιτρέπουσαν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Α. Δ. Σ. ἥτις ἐτέθη πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς αὐστηρᾶς αὐτοτελείας τοῦ Α. Δ. Σ. Ἡ διάταξις λέγει ὅτι ἐὰν τὸ Α. Δ. Σ. ἐνῆργησέ μεροληπτικῶς δύναται νὰ ἀσκηθῇ ἔλεγχος κατ' αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 118. Συνιστάται τότε ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ δυνάμενη νὰ ἐπιβάλλῃ οἰονδήποτε πειθαρχικὴν ποινὴν μὴδὲ τῆς ἀπολύσεως ἐξαιρουμένης.

Ε. Κουλουμβάκης. Προσεκάλεσατε τοιαύτην;
Ν. Ἀβραάμ (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Αἱ διαφωνίαι μὲς δὲν ἀπετέλουν περιπτώσεις τοιαύτης ἐφαρμογῆς;
Κηρύσσεται μετὰ τούτου περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δεκτὸς ὁ ἐιδικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἔχων οὕτω:

Προϋπολογισμὸς 1931—32

Ἑτήσια	Τακτικά	Ἐκτακτα	Σύνολον
Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης	224.441.080	10.003	224.451.083

Συζητούμενον εἶτα τοῦ ἐιδικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** ὅστις λέγει ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας θὰ πείσῃ ὅλους ὅτι δὲν ὑπάρχει κανὲν κονδύλιον ἀξίον λόγου διὰ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἀριθμὸς δικαιολογῶν τὸν ἡχηρὸν τίτλον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας. Ἐχομεν 367.000.000 καὶ ὅταν ἀφαιρέσωμεν 240 διὰ τὰ θύματα πολέμου μένουν 160.000.000 ἐξ ὧν 16 δι' ἀμοιβὰς προσωπικοῦ. Κονδύλιον ἀξίον λόγου ἀπὸ αὐτὰ τὰ 120 ἑκατομ. εἶναι τὰ 35 ἑκατομ. διὰ τὴν κατασκευὴν προσφυγικῶν συνοικισμῶν. Πρόκειται ἐν τούτῳ περὶ τεχνικῆς ὑπηρεσίας μὴ δικαιολογούσης τὴν ὑπαρξίν αὐτοτελοῦς Ὑπουργείου. Ἀλλὰ κονδύλια εἶναι 200,000 δραχμ. βοήθημα διὰ τοὺς παρασχόντας ἐθνικὰς ὑπηρεσίας 400,000 δραχμαὶ διὰ κηδεύας καὶ 1.447,000 δι' ἐπιχορηγήσεις ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων. Δι' ὅλα δὲ ταῦτα τὰ ἀνάξια λόγου ποσὰ δὲν ἐκτελεῖται παρὰ ἕνας γραφεὺς τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Κονδύλιον προκαλοῦν τὴν προσοχὴν εἶναι τὰ ἐκ 500.000 δραχμῶν δι' ἀποζημιώσιν μελῶν Συμβουλίου Στεγᾶσεως. Τούτο εἶναι ἀκατανόητον, ἀφοῦ δι' ὅλην τὴν στέγασιν διατίθενται 35 ἑκατομ. ἐξ ὧν τὰ 15 διὰ προσωπικόν. Ἐπίσης 21 1) 2) ἑκατομ. ἀναγράφονται διὰ τοὺς πικθόντας ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἡ γλισχρότης καὶ ἡ ἀναξίτης αὐτοῦ τοῦ κονδυλίου δίδει τὴν εἰκόνα πῶς αἰσθανόμεθα τὰς ὑποχρεώσεις μας διὰ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν. Τὸ μόνον ἀξίον λόγου κονδύλιον εἶναι διὰ τὸ ζήτημα τῶν Ὀρφανοτροφείων καὶ ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τούτο ὑπάρχει σχετικὴ ὠθησις συμπτωματικῆς ἔκτατος. Ἀλλὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω ποῖα εἶναι ἡ πρόνοια τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὰ ὄρφανὰ καὶ διὰ τὴν τύχην αὐτῶν ὅταν ἐξέλθουν ἐκ τοῦ Ὀρφανοτροφείου. Ὑπάρχει συνεχίζει, καὶ ἐν κονδύλιον ἐκ 10 ἑκατομ. διὰ τὰ Ταμείων Θυμάτων Πολέμου ἐκ ποσοστῶν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ. Ἀλλὰ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἶναι πολὺ ὑπέρτερον τῶν 10,000,000 καὶ παρὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θὰ ἠρξάντο ὁ πόρος αὐτὸς ἐν τούτοις οὔτε τὸ ἔσοδον αὐτὸ δὲν δίδεται. Τὴν εὐθύνην βεβαίως τὴν ἔχει ὁ κ. Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Προνοίας θὰ ὤφειλε νὰ ζητήσῃ τὴν διάθεσιν τοῦ ποσού αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου διότι ἔπρεπε νὰ ἐγνωρίζετο πῶς τὰ 10.000.000 μόλις ἀρκοῦν διὰ προσωπικόν, ἐνοίκια καὶ γραφικὴν ὕλην. Εἶναι προτιμωτέρα ἡ κατάργησις του, διότι θὰ καταντήσῃ νὰ εἶναι κέντρον διαφθορᾶς τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν θυμάτων πολέμων. Ἡμῖν ὁ πρῶτος Πρόεδρος τοῦ Τ.Θ.Π. καὶ συνεφωνήσαμεν.

Γ. Μαργῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ δώσω 10 ἑκατομμύρια καὶ ἔδωκα 16 καὶ 1) 2). Τὸ ποσοστὸν τοῦ φόρου δὲν εἶναι 25,000,000 εἶναι περὶ τὰ 20.

Κ. Βουδούρης. Εὐχαριστῶ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν διὰ τὰς δηλώσεις του, νὰ γνωρίζῃ ὅμως ὅτι μετὰ 10 ἑκατομμύρια ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα θὰ ἔχῃ ὁ ὀργανισμὸς αὐτός. Ἐπίσης, συνεχίζει, συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας νὰ μελετήσῃ τὰ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν καταστήσῃ ἐκκαθὸν νὰ ἐκπληροῖται ἐκείνους πού ἐκλήθη νὰ προστατεύσῃ. Ὅταν παρητήθη ἀπὸ τῆς προεδρίας τοῦ ταμείου ἐξέθεσα τοὺς λόγους εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἀλλὰ ἀτυχῶς οὐδεμία ἐδόθη ἀπάντησις καὶ θὰ εἶναι ἐγκληματικὸν ἂν καὶ ὁ σημερινὸς Ὑπουργός δὲν δείξῃ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν δυστυχῶν θυμάτων πολέμου.

Α. Ἰασωνίδης (Ὑπουργός τῆς Προνοίας). Πῶς θέλετε νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῶν θυμάτων πολέμου;

Κ. Βουδούρης. Τὰ εἶπαμε ἐπανειλημμένως καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐπαναλάβωμεν. Βλέπετε ὅτι ἀπὸ τὰ 120 ἑκατομμύρια πού μένουν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τὰ 40 εἶναι διὰ στέγασιν τῶν προσφύγων, ἥτις δὲν ἀποτελεῖ καθαρὰν κοινωνικὴν πρόνοιαν. Καταλλήγων λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας δὲν ἐκτελεῖ κανένα τῶν σκοπῶν του καὶ ἂν δὲν ληφθῇ πρόνοια νὰ κατασταθῇ πραγματικὸν Ὑπουργεῖον Προνοίας καὶ μείνῃ ὅπως εἶναι δὲν θὰ εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ Ὑπουργεῖον Προνοίας τῶν ἐν αὐτῇ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων.

Σ. Χούρσογλου. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας, λέγει, ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπέκτησε τὸν τίτλον τοῦ προσφυγικοῦ Ὑπουργείου καὶ ἡ ὑπόστασις αὐτοῦ συνδέει τὸν προσφυγικὸν λαὸν μετὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν του, διότι περιλαμβάνει τὴν ἐνοίαν τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ περιθάλψεως τῶν προσφύγων. Βεβαίως τὰ κονδύλια πού ἀναγράφονται δὲν ἀνταποκρίνονται διὰ τὴν ἀποστολὴν του. Ἡ Κυβέρνησις τῶν φιλελευθέρων εἰς τὸ ζήτημα τῆς στεγᾶσεως ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ἀρκετὰ ἀφοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς κατεσκευάσθησαν 18050 οἰκήματα. Ἡδὴ τὸ σχετικὸν κονδύλιον εἶναι ἐλάχιστον καὶ εἶναι εὐνόητον ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀνεκτὸν ἐπὶ περισσώτερον χρόνον νὰ ὑπάρχουν πρόσφυγες εἰς σκηνάς.

Μ. Μαντᾶς. Τὸ μέχρι σήμερον δαπανηθὲν ποσὸν ἦτο ἐπαρκές;

Σ. Χούρσογλου. Ἐγὼ κάμω ἀπολογισμὸν τῆς δράσεως τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων καὶ λέγω ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἔχει καθυστερήσει διὰ τὴν στέγασιν, μόνον ἀπὸ τῶν ἀρχίζει νὰ καθυστερῇ διότι δὲν ἔχομεν πλέον συνεπικουρον καὶ τὴν Ε.Α.Π. τὰς πιστώσεις τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ τὰς ἀναπληρώσῃ ὁ προϋπολογισμός. Καταλλήγων τονίζει ὅτι τὰ 35 ἑκατομμύρια πού ἀναγράφονται δὲν εἶναι ἀρκετὰ οὐδὲ διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ὑπαρχόντων οἰκημάτων καὶ ἐλπίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀποκαταστάσεως.

Α. Ἰασωνίδης. (Ὑπ. Προν.). Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα, λέγει, παρὰ τοῦ κ. Βουλευτοῦ Ὀλυμπίας περὶ τοῦ κονδυλίου τῶν 500.000 δραχμ. διὰ τὴν ἀποζημιώσιν τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου στεγᾶσεως, ὡς ὑπερβολικόν, ἐν σχέσει μετὰ 35 ἑκατομμύρια δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἀμοιβαὶ αὐταὶ ἀφοροῦν συμβούλια στεγᾶσεως ἐργαζόμενα εἰς πολλὰ μέρη τοῦ Κράτους καὶ τὰ ὅποια δὲν ἀπασχολοῦνται μόνον μετὰ 35 ἑκατομ. πού ἀναγράφει ὁ προϋπολογισμὸς διὰ στέγασιν. Τὰ συμβούλια αὐτὰ ἐργάζονται ἐντατικῶς ἀσχολούμενα νὰ ρυθμίσουν πάσης φύσεως διαφοράς μεταξὺ προσφύγων καὶ γηγενῶν δι' οἰκονομὰ, ἀπαλλοτριώσεις, στεγασεὶς κλπ. αἱ δὲ ἀσχολίαι τῶν εἶναι ποικίλαι, πολλαπλᾶ καὶ συνεχεῖς. Ὁ ἴδιος κ. βουλευτὴς ὠμίλησε καὶ περὶ ὀρφανοτροφείων καὶ τῶν δι' αὐτὰ πιστώσεων καὶ συμφωνοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι εἶναι δυσανάλογος ὁ ἀριθμὸς πρὸς τὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ λόγῳ τῆς καταστάσεως τῶν οἰκονομικῶν μας δὲν δύναται νὰ αὐξηθῶν αἱ πιστώσεις. Ἀλλὰ τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, ἀλλὰ δίδει καὶ ἀπὸ τὰ περισσεύματα ὅπως τὰ 200 ἑκατομ. πὰ ὅποια ἔδωκε ἐπιπροσθέτως διὰ τὴν στέγασιν. Ἐφέτος διὰ τὴν στέγασιν ἐκτὸς τῶν 35 ἑκατομ. τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔχομεν καὶ 40 ἑκατομ. τῆς ἐταιρίας Τέκτονος καὶ ἐτι ἄλλο θὰ εἰσπράξωμεν ἀπὸ ὀφειλάς. Βέβαια καὶ ταῦτα εἶναι ὀλίγα ἐν σχέσει μετὰ τὰς ἀνάγκας. Ὁ κ. βουλευτὴς Ὀλυμπίας τὴν στέγασιν τῶν προσφύγων δὲν ἐθεώρησεν ἐπαρκὴ διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας. Ἀλλὰ καὶ μόνον ἡ στέγασις ἐνός καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίων θυμάτων τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ ἐπιδιώξις τῆς στεγᾶσεως καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἀστέγων, Ἑλλήνων καὶ ἡρκεί νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ὑπουργείου. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα διὰ τὸ ταμεῖον θυμάτων πολέμου δηλοῦμεν ὅτι ἐ-

μελετήσαμεν, όπως και ο προκατόχος μας, την κατάσταση, όπως εφάρμοσε τον διοικητικόν έλεγχον το δε θερμόν ένδικ-
φέρον ήμων και ή στοργή και ή μέριμνα δια τα θύματα πο-
λέμου είναι πάντοτε δεδηλωμένα και δι' αυτό εξηγήσαμεν να
υπάγεται το ταμείον εις το Υπουργείον και ο κ. Πρωθυπου-
ργός εδέχθη την υπαγωγήν του. Συνεχίζων εκθέτει το ιστορι-
κόν της δημιουργίας του Υπουργείου Προνοίας και τονίζει ότι
από τινος χρόνου το Υπουργείον βαδίζει προς μίαν γενικωτέ-
ραν και ευρύτεραν πρόνοιαν δι' όλα τα μέλη της κοινωνίας·
αν δεν συνεπληρώθη, συνεχίζει, ή στέγασις των προσφύγων,
δεν πταίει ούτε ή Κυβέρνησις των φιλελευθέρων ούτε αϊ άλλοι.
Πταίει ή συμφορά και ο έγκλος αυτής άφου ένάμισυ εκατομ-
μύριον πρόσφυγες αποβλέπουν εις το Κράτος. Βεβαίως οί
πρόσφυγες δεν έχομεν αξίωσιν να αποκατασταθώμεν εν πάση
εύμερεια άρκούμενοι μόνον εις μίαν στέγην και ή ιδιότης μου
ώς Υπουργός δεν έμποδίζει να διαδηλώσω την ανάγκην αυ-
τήν και την επιδίωξιν της πραγματώσεώς της, επί του παρόν-
τος βεβαίως δεν δυνάμεθα να δώσωμεν περισσότερα, ελπίζοντες
δμως ότι δια της καλύτερεσεως των οικονομικών θα πλη-
ρωθούν όλα αι ανάγκαι.

Κ. Σίμος. Με βάσιν τας πιστώσεις του προϋπολογισμού
δεν ήμπορούμεν να κάμωμεν έν δάνειον ;

Α. Ίασωνίδης (Υπουργός της Προνοίας). Κυφορούνται ται-
τοιούτοι συνδυασμοί, άλλ' ή δυνατότης της πραγματοποίησεως
των εξαρτάται από τον Υπουργόν των Οικονομικών. Κατερχό-
μενος του Βήματος, επιλέγει, εκφράζω την εύχην όπως ή Κυβέρ-
νησις των Φιλελευθέρων αξιοθώη να τεματίσχη το μέγα αυτό έρ-
γον της αποκαταστάσεως των προσφύγων επ' αγαθώ της βλης
Ελληνικής (Πατριδός).

Φ. Μανουηλίδης. "Αν έλαβα, λέγει, τον λόγον τον λαμ-
βάνω δια να είπω ότι το Υπουργείον Προνοίας κατά την
διαρρέυσαν δεκαετίαν παρέσχεν υπηρεσίας εις τον χειμα-
ζόμενον προσφυγικόν κόσμον. Βεβαίως υπήρξαν και διαλείμ-
ματά τινα χαλαρωτέρας δράσεως, δικαιολογούμενα ως εκ των
άνωμαλιών των τελευταίων καιρών. Συνεχίζων έφιστά την
προσοχήν του κ. Υπουργ' επί του ζητήματος της συντάξεως
των αναπήρων. Επακράτησε, λέγει, μία ιδέα ότι αϊ συντά-
ξεις διεκπεραιούνται δια του Υπουργείου της Προνοίας. "Α-
τυχώς όχι μόνον το Υπουργείον δεν δύναται να εξυπηρετήσχη
τούς ενδιαφερομένους εις το ζήτημα αυτό, αλλά και με την
αδυναμίαν του δυσφημείται διότι δικαιώνεται ή άπονομή
των συντάξεων.

Α. Ίασωνίδης (Υπουργός της Προνοίας). "Οχι έν τφ Υ-
πουργείω μου.

Φ. Μανουηλίδης. Αυτό λέγω, ότι πρόκειται περί μεσά-
ζοντος όπως δυσφημείται, δηλαδή άδικείται, διότι αϊ ταιούται
αίτήσεις επιδίδονται μόν εις το Υπουργείον Προνοίας, άλλ'
ουδεμία δύναται να διεκπεραιωθή δι' αυτού, διότι στέλλονται
εις την "Ανωτάτην Υγειονομικήν Επιτροπήν, ήτις αρχίζει
άλληλογραφίαν και έλεγχον άγνώστου τέλους και φαντάζε-
σθε τί ύφίσταται το Υπουργείον Προνοίας εκ της ταιούτης
διακωμωδήσεως.

Τελευταίον είχα παρακαλέσει την άρμοδία υπηρεσίαν επί
αριθμού τινος αίτήσεων, άλλ' ο άρμόδιος Τμηματάρχης μου
άπήνησεν ότι καίτοι αύται διεβιβάσθησαν προς την "Ανω-
τάτην Υγειονομικήν Επιτροπήν αυτή δεν άπαντά. "Αλλά
δεν είναι δυνατόν να λαμβάνωμεν επ' άπειρον την άπάντησιν
αυτήν και να μη ύπάρχη κανείς ο όποιος να εξαναγκάσχη την
"Ανωτάτην Υγειονομικήν Επιτροπήν να άπαντήσχη. "Οφείλω
να όμολογήσω ότι ο κ. Υπουργός της Προνοίας εφάνη πρό-
θυμος και τή έντολή αυτού κατηρητίσθη πίναξ, ο όποιος και
άπεστάλη προς την "Ανωτάτην Επιτροπήν. Ναμίζω όμως ότι
πρέπει να συνεννοηθή μετά του Υπουργού των Στρατιωτι-
κών ίνα λυθή έριστικώς το ζήτημα τούτο. Τα 2)3 του Προϋ-
πολογισμού του Υπουργείου Προνοίας, ήτοι 240.000.000 δι-
δονται κατά ταιούτον τρόπον, ώστε οί λαμβάνοντες αυτά να
μη αισθάνονται έπειτα καμμίαν ανακούφισιν. Είναι λοιπόν

ανάγκη να λυθή τάχιστα το ζήτημα τούτο, διότι δεν είναι
δυνατόν να άπαντώμεν εις τους παραπονουμένους δια την ση-
μειουμένην βραδύτητα ότι αναμένεται ή άπάντησις του "Α-
νωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου. Πολύς λόγος εγένετο δια
το ζήτημα της στεγάσεως. Φρονώ και εγώ, κύριοι Βουλευταί,
ότι το κονδύλιον το όποιον αναγράφεται δια την στέγασιν δεν
είναι ταιούτον ώστε να δύναται να ικανοποιησχη και τους
πλέον αίσιοδόξους εξ ήμων. "Εάν το κονδύλιον τούτο κατανε-
μηθή κατά Νομαρχίας, θα ίδωμεν ότι εις έκάστην Νομαρχίαν
δεν άναλογεί παρά έν εκατομμύριον.

Ο κ. Γ. Μαργής (Υπουργός των Οικονομικών) λέγει ότι
δεν ύφίσταται ανάγκη να κατανεμηθή το κονδύλιον κατά Νο-
μαρχίας. Είναι δέ δυνατόν έν τη εξέλιξει του ο Προϋπολογισμός
να επιτρέψη την επαύξησιν του αναγραφέντος ποσού. Δυστυ-
χώς έν τφ παρόντι ή δυνατότης του Προϋπολογισμού δεν έ-
πέτρεπε τούτο.

Ο κ. Φ. Μανουηλίδης συνεχίζων λέγει ότι έφόσον την
έσπεραν ταύτην εγένετο συζήτησις ταιούτη δεν ήτο δυνατόν
να μη τονισθώσιν αϊ δυσχέρειαι, τας όποιας ή Κυβέρνησις θα
αντιμετωπίσχη εις το ζήτημα της στεγάσεως, λόγω του περιω-
ρισμένου ποσού, το όποιον άνέγραψε δι' αυτήν. Εύτυχώς αϊ
δηλώσεις του κ. Υπουργού των Οικονομικών επιτρέπουν την
ελπίδα ότι έν τη εξέλιξει του Προϋπολογισμού ή Κυβέρνησις
θα δυνήθη να αύξήσχη το ποσόν τούτο χάριν της στεγάσεως
ή όποια συνδέεται με τα γενικώτερα ζητήματα και την κοι-
νωνικήν ήσυχίαν του τόπου.

Ο κ. Μ. Τσιγδέμογλου εξετάζων τα από του 1923 και
έντεύθεν αναλωθέντα δια την στέγασιν των προσφύγων ποσά
λέγει ότι κατά το 1923 διατέθησαν δια τούς πρόσφυγας
223.000.000 εξ ών τα ήμισυ δι' επιδόματα και το έτερον
ήμισυ δια την στέγασιν. Κατά το 1924 διατέθησαν
209.500.000 το μεγαλύτερον μέρος των όποίων διατέθη δια
του Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων δια προσωρινήν στέγα-
σιν. Κατά το 1925 διατέθησαν 269.000.000. Κατά το 1926
διατέθησαν 220.000.000. Κατά το 1927 διατέθησαν
209.000.000. Κατά το 1928 διατέθησαν 290.000.000 και
κατά το 1929 διατέθησαν 186.000.000 μαζί με τα 100.000.000
τα όποια διατέθησαν εκ των περισευμάτων. Αυτά είναι τα
ποσά τα όποια διατέθησαν χωρίς να βλέπωμεν εκείνα τα
όποια ο κ. Υπουργός κατ' επανάληψιν ίσχυρίσθη ότι έχουν
διατεθί.

Γ. Μαργής (Υπουργός των Οικονομικών). "Εάν γίνεται
ή στέγασις των προσφύγων και δεν αναγράφεται ή άπαιτου-
μένη δαπάνη εις τον προϋπολογισμόν δεν έπεται εκ τούτου
ότι ή στέγασις δεν γίνεται.

Ν. Τσιγδέμογλου. Δεν θέλω να νομισθί ότι κάμνω
έλεγχον αντιπολιτεύσεως. Θέτω υπ' όψιν άριθμούς δια να
ιδώμεν εάν δυνάμεθα να αντιμετωπίσωμεν το ζήτημα απο-
τελεσματικώτερον. "Αναφέρει ακολουθώς τα δαπανηθέντα
ποσά κατ' διαφόρους έποχάς δια την στέγασιν των προσφύ-
γων ως και τον αριθμόν των κατασκευασθέντων οικημάτων
και λέγει ότι οί παραμένοντες άστεγοί άγρόται άνέρχονται
εις 22.725 οικογενείας και όχι εις όσους είπα χθές ο κ.
Υπουργός. Αϊ άστικοί άστεγοί οικογένειαι άνέρχονται εις
200.000. Συνεχίζων, ο κ. Τσιγδέμογλου υποστηρίζει ότι είναι
ανάγκη να γίνη ολοκληρώσις της αποκαταστάσεως "Ο αξιό-
τιμος κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως ο όποιος παρέσχε τόσας
υποσχέσεις εάν έπίστευεν ότι θα είναι δυνατόν να επαλη-
θεύσουν έπρεπε να χαράξη πρόγραμμα περισσότερον σαφές δια
την εκπλήρωσιν όλων των αναγκών. "Ο κ. Υπουργός της
Προνοίας ήρχισε, λέγει, να διαθέτη και ποσά χωρίς ταύτα ν'
αναγράφωμεν εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου του.

Α. Ίασωνίδης (Υπουργός της Προνοίας). Τι έπραξα,
καταγγελάτε το.

Μ. Τσιγδέμογλου. Δίδετε πολλές χιλιάδας δραχμών δια
την άνέγερσιν διαφόρων εκκλησιών. Βεβαίως πρόκειται περί
έργων προνοίας. "Αλλά που θα τα βρήτε αυτά τα χρήματα.

Α. Ίασωνίδης (Υπουργός της Προνοίας). Μη με πέρνεται
δια τόσον άρελή. Δεν είναι ανάγκη να είναι κανείς Υπουργός
της Προνοίας δια να γνωρίζη μερικά πράγματα. Είμαι πολι-
τικός πρόσφυς και έχω έντροψίει εις τα του Υπουργείου της
Προνοίας. Σας κάμνω την δήλωσιν ότι τα χρήματα αυτά δεν
θα τα ζητήσω παρά του Υπουργού των Οικονομικών, θα τα
λάβω μόνον εκ του Προϋπολογισμού του Υπουργείου.

Μ. Τσιγδέμογλου. "Ο Προϋπολογισμός σας δεν σας επιτρέ-
πει να έχετε ταιούτας πρωτοβουλίας. "Ολα τα κονδύλια είναι
περιορισμένα. Τα 10.000.000 τα όποια προεβλέποντο δια
την παροχήν βοηθημάτων σας περιεκόπησαν εις 2)12.

Α. Ίασωνίδης (Υπουργός της Προνοίας). Σας κάμνω την
δήλωσιν ότι εγώ θα τα πληρώσω εκ του προϋπολογισμού μου.

Μ. Τσιγδέμογλου. "Η δήλωσις σας με ικανοποιεί απολύ-
τως εάν δεν πρόκειται να θίξετε τα άλλα πενιχρά κονδύλια
όπως το της στεγάσεως.

Ο Υπουργός των Οικονομικών κ. Γ. Μαργής καταθέτει
σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως των διατάξεων των Νό-
μων 3686 και 4025, ως προς την σειράν υπεργουδότητος των
διαφόρων Τμημάτων του παραγωγικού δανείου».

Α. Μπακάλμπασης. Δεν θα έλάβανον τον λόγον, κύριοι
Βουλευταί, επί του Προϋπολογισμού του Υπουργείου της
Προνοίας, εάν ο Υπουργός των Οικονομικών δεν έκαινε την
δήλωσιν ότι εάν δεν έπαιρξίχη το αναγραφόμενον εις τον προϋ-
πολογισμόν του Υπουργείου της Προνοίας ποσόν τότε το
Υπουργείον των Οικονομικών θα χορηγήσχη συμπληρωμα-
τικός έπισχύσει. "Εφόσον ύπάρχει ταιούτη δήλωσις φαντάζε-
μαι ότι τα χρήματα τα όποια πρόκειται να διατεθούν δια
τούς σκοπούς του Υπουργείου της Προνοίας δεν θα είναι
ικανοποιητικά. Καθ' ήν στιγμήν ο Υπουργός δεν γνωρίζει τί
ποσόν δύναται να διαθέσχη ήμπορεί να υποστή την πίσιν
ώρισμένων τμημάτων, ενώ άλλα που δεν θα άσκήσουν την
πίσιν ταύτην θα πηραλεύουν άνευ έπισχύσεων. "Εάν ο
Υπουργός των Οικονομικών νομίζει ότι ο προϋπολογισμός του
Υπουργείου της Προνοίας δεν δύναται να αντιμετωπίσχη τούς
σκοπούς δια τούς όποιους έδωθή το έν λόγω Υπουργείον έχει
την ύποχρέωσιν να τον τροποποιήσχη.

"Εγώ πάντως έπερίμενα προϋπολογισμόν έντελώς διαφόρον
διότι έχομεν έφέτος το εξαιρετικόν γεγονός της διαλύσεως της
Ε. Α. Π. και έκτός αυτού ο κ. Πρωθυπουργός εδήλωσε κατ'
την συζήτησιν των έλληνοτουρκικών συμφωνιών ότι θεωρεί ύπο-
χρέωσιν την ολοκληρώσιν της αποκαταστάσεως των προσφύ-
γων. "Ο έφετερινός προϋπολογισμός δεν δύναται να πραγματο-
ποίησχη τον σκοπόν αυτόν του Υπουργείου Προνοίας. "Επέρ-
χει όμως και άλλο γεγονός. Τόν Μάρτιον τούτο παρελθόντος
έτους ή Κυβέρνησις θέλπουσα ότι απέλιπεν ή όξύτης της απο-
καταστάσεως των προσφύγων υπέβαλε νομοσχέδιον το όποιον
κατά την γνώμην μου απέτελει ιστορικήν καμπήν της βλης
κοινωνικής μας πολιτικής. Το νομοσχέδιον αυτό άρρώρα την
άνοικοδόμησιν εύθηνων οικιών.

Α. Ίασωνίδης (Υπουργός Προνοίας). "Εκ του γεγονότος
ότι έχωνα Υπουργός δεν πρέπει να νομίζη κανείς ότι ελησμό-
νησα τας μεγάλας μου προσφυγικές πράξεις. Το νομοσχέ-
διον αυτό όντως αποτελεί ιστορικήν καμπήν. Μόλις ανέλαβον
το Υπουργείον άπησχολήθην με την εργασίαν αυτήν του προ-
κατόχου μου Υπουργού. Συνωμίλητα σχετικώς και μετά του
κ. Πρωθυπουργού όστις μου έκαινε την δήλωσιν ότι ουδέποτε
έγκατέλειπε το σχέδιον της ολοκληρωτικής αποκαταστάσεως.
Μελετώ το πράγμα και τας σχετικές τροπολογίας αϊ όποια
απαιτούντο και όταν φθάσω εις σχετικά περίσματα θα κατα-
θέσω σχέδιον νόμου δια το όποιον και το Δημόσιον θα ελα-
φρυνθή και το αποτέλεσμα θα είναι πρακτικώτερον δια τούς
ενδιαφερομένους.

Α. Μπακάλμπασης. "Όταν κύριοι, όμιλή τις περί κονδυλίων
στεγάσεως, έσως εις πολλούς συνδέλους να δημιουργήσχη ή
έντύπωσις ότι ή στέγασις αυτή πράχεται δωρεάν. Διά μόν
την άστικήν αποκατάστασιν έχει καθορισθί το ποσόν το ο-

α όσον όφείλουν ούτοι να καταβάλλουν, δια δε τούς άγρότας ο
συμψηφισμός γίνεται άμέσως. Αυτοί δύνανται να είπουν ότι έν
μέγιστω τμήματι δεν όφείλουν τίποτε εις το Κράτος.

Γίνεται ακολουθώς δεκτός κατ' κεφάλαια και άρθρα ο προ-
υπολογισμός του Υπουργείου της Προνοίας, έχων ούτω :

Προϋπολογισμός 1931 — 32.

Υπηρεσία	Τακτικά	Εκτακτα	Σύνολον
Υπουργείον Προνοίας	303.913.500	57.898.604	361.812.104

Συζητούμενου ακολουθώς του προϋπολογισμού του Υπουρ-
γείου Παιδείας.

Ο κ. Γ. Ράλλης λέγει ότι λυπείται ότι είναι υποχρεωμέ-
νος να λάβη τον λόγον εις τόσον ακατάλληλον ώραν, όφείλων
να όμιλήσχη δια τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου της
Παιδείας. "Η σπουδή της Κυβερνήσεως δια την ψήφισιν όλων
μαζί των προϋπολογισμών του Υπουργείου της Παιδείας είναι
ακατανόητος. "Ο κυκλόν των όποιον παρουσιάζει ο προϋπο-
λογισμός του Υπουργείου της Παιδείας μου επιδόλλει να ά-
πασχολήσω επί πολυ τούς περισταμένους και τα κενά έδωλια
Είναι παλαιά ή έποχή καθ' ήν ο άείμνηστος Δεληγιάννης
εξονόχισε τόσον πολυ τον προϋπολογισμόν των έξόδων ώστε
έφθασε να άσχυρήται και με την δαπάνην 15 δραχμ. δια την
τροφήν της γάτας του Υπουργείου. "Εάν ή γάλη έλεγε έκ-
πληρωτό το καθήκον της ή δαπάνη είναι περιττή. "Εάν δεν το
έκπληρωτό τότε ή γάλη είναι περιττή.

Κ. Σίμος. Καλύτερα να έδιδε τας 15 δραχμάς και να μη
έκαμε τον πόλεμον του 97.

Γ. Ράλλης. "Αναγινώσκει μέρος της εισηγήσεως εις τον
προϋπολογισμόν του κ. Υπουργού της Παιδείας. Οί εύγλωττοι
λόγοι του κ. Υπουργού της Παιδείας περί ψαλίδας οίκονο-
μικών δεν αποδεικνύονται βάσιμοι. Συγκρίνει ακολουθώς τούς προ-
υπολογισμούς του Υπουργείου από του 1926 δια να αποδείξη
την προϊούσαν αύξησιν των δαπανών. Παραβάλλει τας προβλε-
μένους υπό της Επιτροπής Ευταξία οικονομίας με την σημερι-
νήν κατάστασιν του Υπουργείου της Παιδείας και λέγει ότι
χάριν της αξιοπρεπείας του πολιτικού κόσμου θα έπρεπε έκτός
άλλων να διαγραφούν τα όδοιορικά των Υπουργών, οί όποιοι
αναλόγως της πενίας του λαού πληρώνονται έπαρκώς όπως
και οί βουλευταί. "Εκπλησσεται ακολουθώς ότι ή δαπάνη του
υπουργικού αυτοκινήτου άνέρχεται εις 220.000 ενώ των άλλων
Υπουργείων υπολογίζεται εις 80.000.

Γ. Μαργής. (Υπουργός των Οικονομικών). "Επακράτησε το
σύστημα της ένοικιάσεως ιδιωτικών αυτοκινήτων όσάκις τί-
θεται έν άχρηστία αυτοκίνητον του Δημοσίου. Προτιμώμεν
την ένοικίαν διότι δι' αύτών χρησιμοποείται βενζίνη ιδιω-
τική και εισπράττονται εξ αυτής τόν δακμόν. "Εκτός τούτου
ή πάζα φθορά είναι εις βάρος του ιδιοκτήτου.

Γ. Ράλλης. Τότε να λάβατε το αυτό μέτρον δι' όλα τα
Υπουργεία, να μη έχετε άλλου δημόσια και άλλου ένοικια-
ζόμενα. "Όσον άρρωξ τας δαπάνας της κεντρικής υπηρεσίας
ηδύθησαν αυτά κατ' 615.000 δραχμ. και από 118 υπαλ-
λήλους το 1928 έχετε τώρα 138 και επί πλέον 12 μαθητειο-
μένους γραφείς, μίαν μαθητευομένην δακτυλογράφον και ένα
μηχανικόν.

Συνεχίζων ο κ. **Γ. Ράλλης** λέγει ότι υπάρχουν 11 Υγειο-
νομικοί "Επιθεωρηταί, πρόκειται δε να διορισθί και 12ος.
Υπάρχουν 6 σχολικοί ιατροί με βαθμόν γραμματέως β' τά-
ξεως και 45 δημοτικοί και κοινοτικοί σχολίατροι. "Η δαπά-
νη δι' αυτούς άνέρχεται εις 1.170.000 δραχμάς. Φρονώ ότι
ολοκληρώσε ή δαπάνη αποτελεί σπατάλην, άλλ' εάν υπάρχουν
και οί έχοντες αντιρρήσεις νομίζω ότι όσον άφορξ τούς 45,
όλοι θα είναι σύμφωνοι ότι το χρήμα του λαού ρίπτεται εις
την θάλασσαν άνευ ουδεμιός αποδόσεως. "Η δαπάνη είναι
όχι μόνον άδικαιολόγητος, αλλά και πολυ επικίνδυνος, ως εί-
μαι εις θέσιν να γνωρίζω. "Εξ άλλου ή δαπάνη δια κάθηγη-
τάς της Υγειονομικής Μέσης "Εκπαιδεύσεως είναι έντελώς πε-
ριττή. "Υπάρχει, λέγει, κατόπιν σωρεία "Επιθεωρητών της Δη-

μοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ὁ ἀείμνηστος Εὐταξίας καὶ ὁ κ. Χρηστομάνος, ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ὑπεστήριξαν ὅτι οἱ 70 Ἐπιθεωρηταὶ τοῦ 1925 πρέπει νὰ περιορισθοῦν εἰς 50. Ἐν τούτοις ἔχομεν σήμερον ἐξ αὐτῶν 120 ὀργανικὰς θέσεις.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Μὰ πόσα νέα σχολεῖα ἔγιναν ἔκτοτε;

Δ. Εὐθυμιάδης. Ἐὰν δὲν ὑπάρχον ἑπιθεωρηταὶ κανεῖς διδάσκαλοι δὲν θὰ ἐπατοῦσε εἰς τὸ σχολεῖον.

Γ. Ράλλης. Ἐγὼ πλειοδοτῶν λέγω ὅτι ἔπρεπε νὰ διορισθοῦν καὶ ἑπιθεωρηταὶ ἑπιθεωρητῶν καὶ θὰ ἐφθάνομεν εἰς ἓνα σύστημα τὸ ὁποῖον εἰς τὴν καθομιλουμένην λέγεται «σὺν τῆς τρελλῆς τὰ μαλλιά».

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Δὲν ἐπληρώθησαν ὅλα καὶ θέσεις.

Π. Τσαλδάρης. Ὅταν ἔχετε μίαν θέσιν ὀργανωμένην ἀνοίγετε τὴν δὲν ὁδὸν τῆς σπατάλης.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐντὸς ἐνὸς ἔτους, ὥπως ἔλεγον καὶ πέρυσιν. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν προβλέπεται μία δαπάνη, ἀλλ' ἡμεῖς θὰ προσδῶμεν ἀναλόγως πρὸς τὴν δυναμικότητα τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις ἀναγράφονται, ἀλλὰ δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι πληροῦνται ἀμέσως. Καὶ οἱ χωροφύλακες εἰναι εἰς τὸν Ὀργανισμὸν 12.000, ἀλλ' ἐγὼ ἔχω μόνον 8.000.

Γ. Ράλλης. Ἐὰν τὰ πολιτικὰ προγράμματα δὲν ἐφαρμόζονται, ἀλλὰ παραμένουν μεγαλεπίβολα σχέδια, αἰρέτωσαν τοιαῦτα προγράμματα.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Ἐφαρμόσαμεν τὸ πρόγραμμα ἐν ᾧ μέτρη ἐπέτρεπεν ὁ προϋπολογισμὸς. Ἀνεγράφησαν θέσεις διότι ἤνοιξαν 700 σχολεῖα ἀκόμη.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ καὶ πόσα ἔκλεισαν διὰ νὰ ἀνοίξουν αὐτά. Εἰς ἓν χωρίον τῆς ἐπαρχίας μου διωρίσθη διδάσκαλος, ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν δίδει πίστωση καὶ τὸ σχολεῖον ἔκλεισε.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Βεβαίως δὲν δύναται νὰ δίδω ὅλας τὰς πιστώσεις, αἱ ὁποῖαι μοῦ ζητοῦνται, ἀλλ' ἐὰν ἔκλεισαν καὶ τίνα σχολεῖα τὸ ζήτημα δὲν ἀλλάζει, διότι τὰ σχολεῖα ἤδησαν κατὰ 700.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πρόοδον ἐκπαιδευτικὴν, διότι ἔπρεπε νὰ ἔχετε παντοῦ σχολεῖα, ἐφόσον μάλιστα ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι ὑποχρεωτική.

Γ. Ράλλης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὡς σῶφρων ἀνὴρ δὲν ἀποδέχεται μετὰ στοργῆς εἰς τὰ μεγαλεπίβολα σχέδια τοῦ συναδέλφου του.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Ὡς ἀνὴρ σῶφρων ἢ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν;

Γ. Ράλλης. Ἐνῷ ὡς γνωστὸν εἶναι ἐγωῦς τῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ καλύπτῃ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀτασθαλίας.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Οὐτε ἀτασθαλίαι ὑπάρχουν, οὐτε ἀπὸ ἄλλον καλύπτονται. Ἀλλὰ μόνον ἀπὸ ἐμέ, ὅστις ἔχω τὴν εὐθύνην.

Γ. Ράλλης. Ἀλλὰ τί γυρεύουν οἱ 73 βοηθοὶ ὥστε νὰ φθάσῃ ἡ δαπάνη εἰς 8.278.250 ἀπὸ 4.000.000, ποῦ ἦτο εἰς τὰ 1.228. Ἀλλ' ἰδοὺ ἄλλη σπατάλη εἰς μισθοὺς χάριν τῶν εὐρισκομένων εἰς ἐκπαιδευτικὰς ἀδείας, διότι γνωρίζουν ὅτι πάντες οἱ πρὸςκοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τί εἶναι αὐταὶ αἱ ἀδείαι τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Πηγαίνουν εἰς τὰ γεωργικὰ φροντιστήρια.

Γ. Ράλλης. Οἱ ὑπουργοὶ μὲ τοὺς νόμους τῆς θῆθεν ἀποκέντρώσεως δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ διεκπεριωταὶ τῶν ὑπαλλήλων.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Ὅσοι θέλουν νὰ εἶναι.

Γ. Ράλλης. Εἶναι αἰχμάλωτοι καὶ οἱ προϋπολογισμοὶ προέρχονται ἐξ ἐπιβολῆς ἐκείνων οἵτινες πρόκειται νὰ ἀρ-

σθοῦν ὠφελήματα καὶ ὅχι ἐκ συνειδήσεως τῶν Ὑπουργῶν. Οἱ ἀναπληρωταὶ τῶν μεταεκπαιδευομένων ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ εἶναι 80, ὅταν δὲ ἐπανέλθουν οἱ ἐκπαιδευόμενοι καὶ δὲν εὗρουν θέσιν θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς παλαιὰς τῶν θέσεις μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι θὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἀναπληρωταί.

Π. Ἀραβαντινός. Ἐπιτρέπετε μίαν διακοπὴν; Κατὰ σύμπτωσιν ἔπεσε εἰς τὰ χέρια μου ἓνα νομοσχέδιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας συνοδευόμενον ἀπὸ ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Ἐξ αὐτοῦ ἀποδεικνύεται ὅτι ὑπάρχει πίστεως τῆς ὁποίας ὁ προορισμὸς εἶναι ἡ ἀγορὰ διδλίων καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἀπὸρων μαθητῶν δι' 750.000 δρ. ἀλλὰ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀφαιροῦνται αἱ 700.000 διὰ τὴν βράδυσιν ἐνὸς συγγαφέως. Καὶ εἶναι καιρὸς νὰ ἐξαρθῇ ὅτι δὲν εἴμπορεῖ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας νὰ ἔχῃ ὀρθῶς ὅταν ἡ αὐτὴ πίστις διατίθεται διὰ δύο σκοποὺς ἐξ ὧν ὁ εἰς θὰ φάγῃ τὸν ἄλλον.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδ.). Θέλετε νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου, διότι δὲν ἔχει ἄλλην ἐννοίαν ἢ παρεμβολὴν τοῦ κ. βουλευτοῦ Ἀργολιδοκορινθίας. Ποῦ δύναται ὁμοῦ νὰ ἀγάγῃ αὐτὴ ἡ ἀταξία τῆς συζητήσεως; Βεβαίως ὑποβλῶν τὸ νομοσχέδιον εἶμαι ἔτοιμος νὰ τὸ ὑποστηρίξω, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι δύναμεθα νὰ παραβιάσωμεν τὸν κανονισμὸν.

Π. Ἀραβαντινός. Σὰς καταγγέλλει τὸ Γεν. Λογιστήριον δὲν εἶναι οὔτε προϋπολογισμὸς, οὔτε πολιτικὴ ἢ ἐκπαιδευτικὴ σὰς πολιτικῇ.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδ.). Ἐπρεπε νὰ οεδασθῇ τὸν Κανονισμὸν. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἀκαίρως καὶ ἀτόπως παρενεβλήθητε θὰ σὰς δώσω μίαν ἀπάντησιν. Λαμβάνω ἐξ ἐκείνης τῆς πίστώσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἀνεπαρκὴς διὰ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον προωρίζετο, ἓνα ποσὸν χάριν ἐπείγοντος σκοποῦ, ὡς εἶναι ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐθνικῆς τέχνης.

Π. Ἀραβαντινός. Εὐρίσκομαι ἐντὸς τοῦ θέματος, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸ προσωπικὸν ζήτημα.

Μ. Ἀργυρόπουλος (Προεδρεύων). Δὲν ἐπιτρέπεται. Καὶ ἂν ἐπιτρέψῃ ὁ ἀγορεύων, ἐγὼ δὲν θὰ ἐπιτρέψω, διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐφαρμόσω τὸν κανονισμὸν τὸσον μᾶλλον καθ' ὅσον διὰ τῆς διακοπῆς τοῦ κ. βουλευτοῦ Ἀργολιδοκορινθίας παρεξέκλινε τὴν συζήτησιν ἀπὸ τὸ θέμα καὶ πρέπει νὰ ἐντοπισθῇ αὕτη.

Γ. Ράλλης. Ἐγὼ ἐπιτρέπω διακοπὰς. Δὲν νομίζω δὲ ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται ὁ κανονισμὸς κατὰ τοιοῦτον ἄνισον τρόπον διότι ἐπιτρέψατε νὰ γίνων τῶσαι διακοπαί.

Π. Τσαλδάρης. Παρεμηνεύετε τὸν Κανονισμὸν, κ. Πρόεδρε.

Μ. Ἀργυρόπουλος (Προεδρεύων). Συμφωνῶς μὲ τὸν Κανονισμὸν ὁ Πρόεδρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ διακοπὰς καὶ ὅταν ὁ ἀγορεύων ἐπιτρέπῃ τοιαύτας.

Π. Τσαλδάρης. Βεβαίως αὐτὸ ποῦ λέτε εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν κανονισμὸν, ἀλλ' ἀφοῦ ἐπιτρέψατε διακοπὰς καὶ ἐγένετο ἓνα ζήτημα, δὲν ἔμπορεῖτε νὰ μὴ ἀφῆγητε τὸν κ. βουλευτὴν νὰ ἀπαντήσῃ ἀφοῦ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔβγαλε ἓνα λόγον.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκ.). Ὅπως ἔθεσε τὸ ζήτημα ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος φέρεται εἰς ἀρνήσιν τοῦ Κανονισμοῦ. Τὸ παρεμπιπτόν ζήτημα πρέπει νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας. Ὁ κ. Ἀραβαντινὸς παρενέβη καὶ ἔλαβεν ἀπάντησιν, νομίζω δὲ ὅτι δύναται νὰ θεωρηθῇ τετατισθὲν τὸ ζήτημα.

Π. Ἀραβαντινός. Δὲν ἔμπορῶ νὰ ἐπιτρέψω εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ λέγῃ ὅτι παραβιάζω τὸν Κανονισμὸν. Εὐρίσκομαι ἀπὸ 28ετίας ἐνταθῶ καὶ τὸν γνωρίζω καλῶς.

Γ. Ράλλης. Συνεχίζω ἐξετάζει τὸ κεφάλαιον τῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τονίζει ὅτι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει πολυτέλεια, διότι ἔχομεν 13 φιλόλογους ἐπιθεωρητὰς, 2 μαθηματικοὺς καὶ 2 φυσικοὺς, ὡς νὰ μὴ ἦσαν οἱ φιλόλογοι 2 κατὰλληλοι διὰ νὰ κάμουν τὴν ἐργασίαν τῶν ἄλλων. Λέγει κατόπιν ὅτι τὸ πειραματικὸν Σχολεῖον τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὸ ὁποῖον ἡ δαπάνη ὀρίζεται εἰς 880.000 εἶναι μία κομωδία.

Γ. Παπανδρέου. Ἡ κομωδία διευθύνεται ἀπὸ τὸν καθηγητὴν τῆς Παιδαγωγικῆς κ. Ἐξαρχόπουλον.

Γ. Ράλλης. Δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε ἀπολύτως. Βλέπομεν, λέγει, κατόπιν τὴν γυμναστικὴν προχωροῦσαν μὲ ἄλλα ἐπὶ κοινῇ εὐλογούντος τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅστις ἐλησμόνησε τὴν ψαλίδαν τῆς εἰρηγητικῆς τοῦ ἐκθέσεως. Ὁμολογεῖ κατόπιν διὰ τὴν ἀναγραφομένην δαπάνην διὰ τὸ σχολεῖον Καλῶν Τεχνῶν καὶ παρατηρεῖ ὅτι αὕτη εἶναι συνέπεια συμβάσεως.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδ.). Ἡ δαπάνη εἶναι διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλοιμονον ἐὰν πρόκειται νὰ δώσωμεν ἐν ἑκατομμύριον εἰς τὸν διευθυντὴν.

Γ. Ράλλης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ κ. Δημητριάδης ἐτίμησε τὴν Ἑλληνικὴν Τέχνην ἐν τῇ ξένῃ καὶ ἡ δαπάνη δὲν θὰ εἶναι ἀκαρπὸς, θὰ εἶναι δὲ ἡ μόνη ἡ ὁποία θὰ σὰς δγάλῃ ἀσπροπρόσωπους.

Συνεχίζω ὁ κ. Ράλλης ἀναλύει τὰ κονδύλια τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰδικῶς τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν γυμνασίων τὰ ὁποῖα ὡς λέγει ἀπὸ 131 ποῦ ἦσαν εἰς τὸ 1928 ἀνῆλθον εἰς 144.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Οὐδὲ ἐν γυμνάσιον ἰδρύθῃ. Τούναντίον κατήγγησα 100 ἡμιγυμνάσια καὶ πρόκειται νὰ προσδῶ καὶ εἰς περαιτέρω κατάργησιν ἡμιγυμνασίων. Ἰσως παθαίνετε σεις σύγχυσιν, διότι σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τῆς μεταρρυθμίσεως ἡμιγυμνάσια τὰ ὁποῖα εἶχον δύο τάξεις ἐγένοντο γυμνάσια. Τὰ ἡμιγυμνάσια ἀπὸ 300 ποῦ ἦσαν εἶναι ἤδη 200, καὶ ἐντὸς τοῦ θέρους θὰ εἶναι 160 διότι πρόκειται νὰ καταργηθοῦν ἀκόμη 60.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σὰς πῶ μίαν ἀνωμαλίαν ἡ ὁποία ἐπεκράτησε. Διὰ νόμου ἔχει ὁρισθῇ ὥπως, ὅλα τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν γυμνάσια, καταργηθοῦν καὶ αὐτὰ νὰ γίνουν ἐπαγγελματικὰ σχολαί.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Ὑποχρεωτικὴ μετατροπὴ δὲν ἀναγράφεται εἰς τὸν νόμον.

Π. Τσαλδάρης. Ἐν τούτοις ἐνδιαφερόμενοι ἦλθον εἰς τὸ σπῆτι μου καὶ μοῦ ἀνέφεραν ὅτι κατηγγήσατε μίαν γεωργικὴν σχολὴν καὶ ἐδημιουργήσατε ἐν ἡμιγυμνάσιον.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων, οἵτινες ἐπρότιμον τὸ ἡμιγυμνάσιον ἀπὸ τὴν γεωργικὴν σχολὴν κατήγγησα τὴν δευτέραν καὶ ἀφῆσα τὸ πρῶτον.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ λέγω πῶς ἐφαρμόζεται τὸ πρόγραμμα. Ἡ ἔκθεσις τοῦ προκατόχου σὰς ἦτο νὰ καταργηθοῦν τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ νὰ ἰδρυθοῦν γεωργικὰ σχολαί. Ἡ δὲ ἔκθεσις κατ' ἀντιστροφὴν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σὰς προγράμματος ἐγένετο τὸ ἀντίθετον. Ὑποθέτω ὅτι τὰ προγράμματα δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζονται κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῶν διαφόρων τόπων.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Μοῦ ἀναφέρει, κ. ἀρχηγέ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, μίαν μοναδικὴν περίπτωσηιν πράγματι τῆς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἐπαναλαμβάνει τῶν κατοίκων διατηρήσεως ἡμιγυμνασίου καὶ ὅχι γεωργικῆς σχολῆς. Δυστυχῶς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐσυνείθεσεν ἀκόμη νὰ ἐπιθυμῇ σχολεῖα μὴ χορηγούντα τυπικὰ προσόντα. Διεπίστωσα πῶς δυσχερεῖας ἔχει ἡ ἐπιβολὴ ἐνὸς νέου θεσμοῦ, ὅταν μάλιστα εἰς μέγα μέρος τοῦ λαοῦ μας ἡ θεσισθηρία ἀποτελεῖ ἓνα σκοπὸν. Πιστεύω ὅμως ὅτι παρὰ πᾶσαν δυσχερείαν θὰ ἐπιβληθοῦν οἱ νέοι ἐκπαιδευτικοὶ μας θεσμοὶ πρὸς τὸ καλὸν τοῦ τόπου.

Ὁ κ. **Γ. Ράλλης** συνεχίζων κατακρίνει τὴν ψήφισιν δύο νόμων διὰ τῶν ὁποίων αἱ ὑποτροφίαι εἰς διδασκαλεῖα ἀνέρονται εἰς 14 ἑκατομμύρια περίπου. Εὐτυχῶς ἐδῶ ἡ ψαλὶς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐλειτουργήσεν ἐπαινετικῶς καὶ ἠλπατώθησαν αἱ δαπάναι κατὰ 9 ἑκατομμύρια, νομίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ ἐξήμιων τῶν ἐκπαιδευσιν ἂν κατήργει ἐντελῶς τὰς δαπάνας τῶν ὑποτροφιών. Καθ' ἣν στιγμὴν σωρεῖα δημο-

διδασκάλων ὑπάρχει ἀνεὺ θέσεων, ὑπάρχουν 2.000, εἶναι λυπηρὸν νὰ ἐξοδεύωμεν διὰ νὰ δημιουργοῦμεν νέους θεσμοὺς.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Συμφωνῶ ἀπολύτως μαζί σας, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κόψωμεν ἀμέσως τὸ κονδύλιον ἐφόσον ἔχομεν ἤδη ἀνειλημμένης υποχρεώσεως.

Π. Τσαλδάρης. Διεκόψατε τὴν νέαν εἰσαγωγὴν;

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους θὰ κοπῇ.

Γ. Ράλλης. Ἐν τούτοις οἱ νόμοι διὰ τὰς ὑποτροφίας ὑπάρχουν.

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Δὲν ἔχω ὑπόβλῃ νομοσχέδια ὑποτροφιών.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Πότε ὑπεβλήθησαν οἱ νόμοι;

Γ. Ράλλης. Ἐψηφίσθησαν ἐσχάτως.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Προεβλέψαμεν μίαν δυνατότητα δαπάνης. Αἱ δαπάναι, ὡς γνωστόν, δὲν γίνονται μὲ τοὺς νόμους, ἀλλὰ μὲ τὰς πιστώσεις. Νομίζετε ὅτι ἀφοῦ ἀπαξ εἰσῆχθησαν μαθηταὶ πρέπει νὰ διακόψωμεν τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν;

Γ. Ράλλης. Ὅχι, ἀλλὰ διατὶ ὑπέβαλεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, τὰ δύο αὐτὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουν δαπάνας 14.000.000 διὰ τοὺς ὑποτρόφους τῶν διδασκαλείων;

Γ. Παπανδρέου (Ῥ. Παιδείας). Δὲν εἶναι ὑπότροφοι διδασκαλεῖων, ἴσως πρόκειται περὶ ὑποτρόφων ἱερατικῶν Σχολῶν.

Ὁ κ. **Γ. Ράλλης** ἐπιμένει ὅτι πρόκειται περὶ ὑποτρόφων τῶν διδασκαλείων.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Ὁ νόμος ἐξυπηρετεῖ ἀνάγκην, ἐπαναλαμβάνω δὲ ὅτι δὲν δημιουργεῖ δαπάνας, ἀλλὰ τοιαύτας δημιουργοῦν αἱ πιστώσεις.

Γ. Ράλλης. Ἐν τούτοις, κύριε Ὑπουργέ, εἶπατε προηγουμένως ὅτι ἔχετε ἀνειλημμένης υποχρεώσεις.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Ὅρθως ποιοῦντες ἀνελάβαμεν δαπάνας διὰ νὰ παρασκευάσωμεν διδασκάλους.

Ὁ κ. **Γ. Ράλλης** λέγει κατόπιν ὅτι Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρεσύρθη παρὰ τοῦ συναδέλφου τοῦ τῆς Παιδείας, τοῦτο δὲ ἀποδίδει εἰς τὴν μὴ ὑπαρξίν συσχῆς μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Μαργῆς (Ῥ. Οἰκονομικῶν). Ἀλλ' ἐγὼ δὲν κατέκρινα τοὺς νόμους. Συνεχίζων δὲν συμφωνεῖ, ὅτι ἀρχικῶς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην παραγωγῆς διδασκάλων. Τὸν νόμον τὸν ἐφημέσαμεν ἐν ᾧ μέτρῳ ὑπῆρχεν ἀνάγκη, οἱ δὲ ἐξερχόμενοι κατ' ἔτος δημοδιδάσκαλοι βέβαια δὲν θὰ ἀναπληρῶνται ἀπὸ ὑποτρόφους.

Γ. Ράλλης. Συνεχίζων ἀναλύει τὰ κονδύλια τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας καὶ λέγει ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐπαναλάβῃ ἐκεῖνο ποῦ λέγει ἡ ἔκθεσις οἰκονομικῶν τοῦ 1925, δηλαδή ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος διατίθεται διὰ τὸ προσωπικὸν καὶ ἐλάχιστον διὰ τὰς ἀνσκαφάς. Ὅντως αὕτη εἶναι καὶ σήμερον ἡ κατάσταση. Μίαν ἄλλην, λέγει, θὰ κάμω παρατήρησιν, ὅτι τὸ κονδύλιον τῶν συνδρομῶν τῶν 600.000 δραχμῶν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν εἶναι τελείως ἀδικαιολόγητον καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη ἐλαθε συνδρομὰς κακῆς καὶ μάλιστα κληροδοτήματα παρὰ τὴν θέλησιν τῶν διαθετῶν. Ἀντί, τονίζει, νὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ κακῶς δοθέντα καὶ νὰ διατεθοῦν ὥπως θέλουν οἱ διαθέται διδετε καὶ ἄλλα. Ἐπίσης, συνεχίζει, θὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ εἶπω ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐπιβάλλεται πληρωμὴ εἰσθητῶν διὰ τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους εἶναι ἀδικαιολόγητος ἡ πίστις διὰ τὴν μουσικὴν καὶ δραματικὴν Σύλλογον Ἀθηνῶν. Καὶ οὕτω ἐνῷ τὰ ἔξοδα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἄντινα τὸ 1914 ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς σημερινὰς 132.000.000, ἀνῆλθον τὸ 1924 εἰς 174 ἑκατομμύρια διὰ νὰ μεταπηδήσουν πάλιν ἐντὸς τοῦ 1925 εἰς 424 ἑκατομμύρια καὶ κατόπιν νὰ φθάσουν ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς 625 ἑκατομμύρια καὶ κατόπιν εἰς 680.000.000. Δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς αὐτὰ καὶ τὰ ἔξοδα ἐπισκευῆς κτιρίων ἐξ 25 ἑκατομμυρίων μεταξὺ τῶν ὁποίων

Προϋπολογισμός 1931 - 1932

Γραμμάτιαι	Τακτικά	Εκτακτα	Κίνησης Κεφαλαίων	Σύνολον
Υπουργείον Παιδείας	678 676 053	2.791.340		681.467 393
Ειδικά Ταμεία				
Ταμείον Κατασκευής συντηρήσεως	έσοδα 26.660.000	2 400 000		29.060.000
κλπ. Διακτινίων εν γένει	έσοδα 25.360 000	600.000	3.100.000	29.060.000
Κληροδοτήματα	έσοδα 1 739.106	53.814	2.555.072	4 347.992
	έσοδα 3.340.663	1 007.329		4 347 992

Μετά τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρην 2 1/2 μεσονύκτ. διὰ τὴν μεθαύριον Δευτέραν καὶ ὥρην 4.30' μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Ι. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΔ΄

Δευτέρας 21 Μαρτίου 1931.

Ὁρα 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖτα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς 19ης καὶ 20ῆς Μαρτίου.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἑξῆς.

Ἡ κοινότης Ναυπάρχτου ζητεῖ τὴν ταχεῖαν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν Ναυπάρχτου - Λαμίας καὶ Ναυπάρχτου - Ἀγρινίου ὡς ἀποτελουσῶν ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου διὰ τοὺς ὁρεινοὺς πληθυσμοὺς τῆς ἐπαρχίας τῶν.

Οἱ κάτοικοι Κερκύρας, Ἀρμενιάδων, Λευκίμης, Βαλανίου, Μαλακίων, Περούλαδων, Βασιλιάτικων, Ἀγίων Δούλων, Εὐαθίων, Ἀγίων Δέκα, Ραχτάδων, τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Κερκύρας, τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Σπαρτίλα, ὁ Συνισμὸς Ἀγρολαϊκῆς Αὐλιωτῶν ζητοῦν τὴν μὴ ψήφισιν τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἐν Κερκύρα καὶ τὴν μὴ κατάργησιν τοῦ νόμου 3005».

Οἱ κάτοικοι τῶν συνοικιῶν καὶ συνοικισμῶν τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως ἡ γραμμὴ Καλαμαριᾶς διέλθῃ οὐχὶ διὰ τῶν ἀκατοικήτων ἐκτάσεων ἀλλὰ διὰ τῆς λεωφόρου Γεωργικῆς Σχολῆς καὶ Αἰγαίου πρὸς Καλαμαριάν - Ἀρετσούν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Τ. Ἀναστασίου καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Στρέφου διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἐταιρείας ΣΗΑΠ ἣτις διὰ προχώματος τὸ ὅποιον ἔκχμεν ἐπὶ τῆς γραμμῆς προεκάλεσε τὴν καταστροφὴν τῶν κτημάτων τῆς ἐκ τῆς πλημμύρας.

Ὁ βουλευτὴς κ. Π. Ράλλης καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Τομαζίνων χήρας Γεωργούλη, Νικ Γεωργούλη, Κωνστ. Γεωργούλη, Σμαράγδας Κριτσίνη κατοίκων Ἑρμουπόλεως ζητούντων τὴν ἀποζημίωσιν ἢ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ γεωργικοῦ συνισμοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου διαμαρτύρεται διὰ τὰς δηλώσεις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Θράκης κατὰ τῶν συνεταρισμῶν.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου ἡρωωτηριασμένοι τὰ κάτω ἄκρα ζητοῦν τὴν ἀξίτησιν τῶν συντάξεων τῶν.

Ὁ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ «Κόρκακας» ὑποδεικνύει τὰς δυσχερεῖς συντεταγμένας αἰτίνας θέλουσιν ἐπακολουθήσει ἐὰν διορισθῇ ἐν Γενούῃ ὡς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ὁ ἐκεῖ διαμένων ὑπόπτου παρελθόντος πλοίαρχος Γκρέκος.

Τὸ ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν ἐπιμελητήριον Ἑρμακλείου ὑποβάλλει ὑπόμνημα μετὰ σχετικοῦ νομοσχεδίου ἀφορῶντος τὸν λιμένα Ἑρμακλείου.

Αἱ ἐθνικαὶ ὁργανώσεις Κιλκίς ζητοῦν τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ὑπαλληλικοῦ κλάδου ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν στοιχείων, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος «Ριζοσπάστης» καὶ τὴν διάλυσιν τῶν κομμουνιστικῶν ὁργανώσεων.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου παλαιῶν περιπεριούχων Ἀθηνῶν ζητοῦν τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἰδίαν διαπύκνυν κατασκευὴν τῶν περιπτέρων τῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Παπαθανάσης καταθέτει ψήφισμα τῆς κοινότητος Κερκυσίας ζητοῦσης τὴν ὑπαγωγὴν τῆς εἰς τὸ πταισματοδικεῖον Ἀγρινίου.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς καταθέτει αἰτήσιν τῶν κατοίκων Λεπενούς ζητούντων τὴν τροποποίησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἀποζημιώσεως.

Ἡ ἐνωσις ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Καλαμῶν καὶ περιχώρων ζητεῖ τὴν κατάργησιν τοῦ ταμείου θυμάτων πολέμου.

Ὁ βουλευτὴς Τροιζηνίας κ. Δ. Ἀφθονίδης καταθέτει ἀναφορὰν παραγωγῶν ἐσπεριδοειδῶν Πόρου κλπ.

Τὸ ἐργαστασίον φαρμακευτικῶν προϊόντων «Βέριταξ» ζητεῖ τὴν λήψιν μέτρων πρὸς προστασίαν τῶν ὀλικῶν τῶν διαφόρων ἐλληνικῶν ἐργαστασίων κατέπιν τῆς ψήφισεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ κρατικῆς κινήσεως.

Ἡ κοινότης Κασσάνδρας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀρχιεργάτου τοῦ ἀνθελονοσιακοῦ συνεργεῖο Ἀναστάσιου Ὁωδῆ.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν διαμαρτύρεται διὰ τὰς λεχθέντας κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς κατὰ τῆς τάξεως τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ χαρακτηρίζει ταῦτα ὡς μὴ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ κ. Π. Βουγλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ταμείου προνοίας Δημοσίων ὑπαλλήλων ἰσχυροῦσιν διατάξεων».

Οἱ κ. κ. Γ. Κατεχάκης (Υπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) καὶ Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσιν σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως πραγματοποιηθεισῶν δαπανῶν κατόπιν πράξεων τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ἀξίτησεως τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς χρήσεως 1930 - 1931».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων 3685 καὶ 4025 ὡς πρὸς τὴν σειρὰν ὑπεγγυότητος τῶν διαφόρων τμημάτων τοῦ παραγωγικοῦ δανείου» καὶ

3) «Περὶ Νομικοῦ Συμβουλίου, δικῶν τοῦ Δημοσίου καὶ Διοικητικῶν δικαστηρίων τῶν φορολογικῶν παραβάσεων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ μειώσεως τῆς διατιμῆσεως τῆς ξυλείας, καυσόξυλων καὶ ξυλανθράκων καστανέας» καὶ

2) «Περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ἐγγείων βελτιώσεων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἀρθρῶν 55 καὶ 56 τοῦ νόμου 4411, περὶ συγκροτήσεως, προελεύσεως κλπ. τῶν στελεχῶν τοῦ Π Ναυτικοῦ» καὶ

2) «Περὶ προσθήκης καὶ τροποποιήσεως διατάξεων περὶ φάρων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διατάξεων τινῶν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4597 «περὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐγγραφῆς ὑπὸ τῶν μὴπω ἀνανεωσάντων ταύτην φοιτητῶν τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὸ Πανεπιστημιακὸν ἔτος 1928 - 1929 κλπ.» καὶ 4620 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ὁργανισμοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κλπ.»

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παροχῆς ἀδείας ἀποκτήσεως ὑπὸ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως ἐνὸς ἀκινήτου ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς ἐγκατάστασιν Προξενικοῦ καταστήματος».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α. Φωκάς, Α. Παπαθανάσης, Α. Αλιβιζάτος καὶ Ρ. Διβαθινόπουλος ὑποβάλλουσιν πρότασιν νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 2, παραγράφου 3, τοῦ νόμου 4839 «περὶ προστασίας πολυτέκνων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Τσιοναρίδης, Α. Θεολογίτης καὶ Σ. Νικολαΐδης ὑποβάλλουσιν πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν νόμον 4562 «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐγκωφίσεων καὶ κατασχέσεων ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 4278 καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 29ης Αὐγούστου 1929 καταβαλλομένων πολεμικῶν ἀποζημιώσεων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ν. Γαρδικιώτης, Σ. Ταλιαδοῦρος, Εὐθ. Ζούκας, Θ. Φίλιος καὶ Α. Ἑρμακλείδης ὑποβάλλουσιν τροπολογίαν ἐπὶ τῶν ἐδαφίων 1 καὶ 2 τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀνωνύμων ἐταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν».

Ὁ Υπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Γ. Κατεχάκης καταθέτει τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις:

1) Ἐχομεν τὴν τιμὴν εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Θ. Παπαστρατῆ νὰ σὰς γνωρίσωμεν ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 19201)20)28 2 31 Διαταγῆς ἡμῶν διετάχθη ἡ Ἀνωτάτη τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ ὅπως πρὸς ταχυτέραν διεκπεραίωσιν τῶν ἐκκρεμουσῶν ἀλληλογραφίῶν ἀφωρῶσιν ἀπονομὴν συντάξεως εἰς θύματα πολέμου συνεδριάζει καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 8.30' - 13ης ὥρας.

2) Ἐχομεν τὴν τιμὴν εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Ι. Μπουρνιά νὰ γνωρίσωμεν ὅτι τὸ Κράτος ἐμερίμνησε περὶ τῶν θυμάτων πολέμου χηρῶν, ὀρφανῶν κλπ. ὀπλιτῶν παθόντων κατὰ τοὺς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐφεξῆς πολέ-

μους καὶ ἐπιστρατεύσαι, ψήφισαν τὸν νόμον 3122 κατὰ Ἰούλιον 1924, ἐν ᾧ ἀναγράφεται ὁλόκληρος ἡ διαδικασία τῆς ἀπονομῆς πολεμικῶν συντάξεων καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖς τῶν ὀπλιτῶν παθόντων, ἀποβιωσάντων καὶ ἐξαφανισθέντων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐφοδιασμὸν διὰ πιστοποιητικῶν ὀπλιτῶν, νοσηλευθέντων ἢ ἀποβιωσάντων εἰς στρατιωτικὰ νοσοκομεία Μ. Ἀσίας ἢ ἐξαφανισθέντων, καὶ ὧν τὰ ἀρχεῖα ἀπωλέσθησαν προβλέπει τὸ ἀρθρον 16 τοῦ ἀνω νόμου.

Διὰ τὴν συγκέντρωσιν ὅμως τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν πρὸς ἐκδίκασιν καὶ ἀπονομὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνω νόμου προβλεπομένης συντάξεως ἀπαιτεῖται πολλάκις νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀλληλογραφίαι μετὰ διαφόρων στρατιωτικῶν Ἀρχῶν πρὸς συμπλήρωσιν τούτων, αἵτινες ἐπιφέρουσι πολλάκις ἐπιβραδύνσεις, οὐχὶ ὅμως ἐτῶν καὶ αἵτινες ἐπιβραδύνσεις ὀφείλονται συνήθως καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ἰδίους ἐνδιαφερομένους.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1926 Ν. Διατάγματος «περὶ ὁργανώσεως τῆς Κεντρικῆς, Πρεσβευτικῆς καὶ Προξενικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν» ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἀρθρον συζήτησιν)

ἔχοντος οὕτω:

Ἀρθρον πρῶτον.

Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἰσχύσεν, τὸ ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1926 Ν. Διάταγμα «περὶ ὁργανώσεως τῆς Κεντρικῆς, Πρεσβευτικῆς καὶ Προξενικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν» τροποποιούμενον ὡς κατωτέρω:

Ἀρθρον 1.

1. Τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργείον περιλαμβάνει τρεῖς Ὑπηρεσίας, τὴν Κεντρικὴν Πρεσβευτικὴν καὶ Πρεξενικὴν.

2. Εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ ὑπάγονται:
Ἡ διατήρησις τῶν δικαιομάτων καὶ συμφερόντων τοῦ Κράτους ὡς μέλους τῆς Διεθνούς Κοινωνίας.

Ἡ ἐπὶ τῶ ἀνωτέρω σκοπῷ παρακολουθήσεως τῶν διεθνῶν πραγμάτων μελέτη τῶν πολιτικῶν καὶ ἐθνικῶν ζητημάτων καὶ καθοδήγησις τῶν διπλωματικῶν καὶ Προξενικῶν Πρακτῶν τοῦ Κράτους.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐπιβαλλομένων ὅρων καὶ ὑποχρεώσεων ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν χάρτου καὶ τῶν λοιπῶν διεθνῶν νόμων καὶ συμβολαίων.

Ἡ φροντίς περὶ ὅλων τῶν διαπραγματεύσεων καὶ ἀνταποκρίσεων μετὰ τῶν ξένων Κυβερνήσεων.

Ἡ διαφώτισις τῆς δημοσίας γνώμης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων.

Ἡ ἐρμηνεία καὶ ἡ μερίμνα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν πολιτικῶν, ἐμπορικῶν ἢ ἄλλων, γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος, συνθηκῶν, συμβάσεων καὶ συμφωνιῶν.

Αἱ σχέσεις τοῦ Κράτους πρὸς τὸν Οἰκουμένικον Ἔθρονον, τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

Τὰ κοινοτικά, ἐκπαιδευτικά καὶ ἐκκλησιαστικά ζητήματα τῶν ἐν τῇ ξένῃ Ἑλλήνων.

Τὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐτεροδόξων θρησκευμάτων, ἐκκλησιῶν, ἱδρυμάτων καὶ ξένων ἐκπαιδευτηρίων.

Τὰ τῆς ἐρεῦνης τῶν ζητημάτων τῶν μειονοφηγιῶν ἐφ' ὅσον ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν.

Τὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ λοιπῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δημοσίων κληροδοτημάτων, δωρεῶν καὶ εἰσφορῶν.

Τὰ τῆς προσωπικῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλλήνων.

Ἡ ἐπιμέλεια τῶν κληρονομιῶν αὐτῶν.

Ἡ προστασία τῶν μεταναστῶν.

Τὰ τῆς προσκλήσεως καὶ ἀποβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας καὶ τὰ τῶν διαβατηρίων.

Ἡ μελέτη καὶ παρακολούθησις τῶν ἀφορώντων τὴν ἐμπροσθέν καὶ ὁικονομικὴν ἐν γένει, ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Πολιτῶν καὶ ἡ δημοσίευσις τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς ζητήματα ταῦτα ἐκθέσεων καὶ στατιστικῶν τῶν Πρεσβευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν τοῦ Κράτους.

Ἡ ἐπίσημος ἀλληλογραφία τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους.

Τὰ τῆς ἐθιμοτυπίας καὶ ἐθιμοταξίας ἐν γένει ζητήματα.

Τὰ τῆς ἀπονομῆς διασήμων τῶν Ἑλληνικῶν Ταγμάτων Ἀριστείας καὶ τὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν σχετικῶν διαταγμάτων ἀδείας ἀποδοχῆς ξένων τοιοῦτων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων ἢ εἰσόδου εἰς ξένην στρατιωτικὴν ἢ πολιτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἡ ἐπίσημος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικολογῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ἐν Ἑλλάδι τῶν ξένων Δικαστηρίων.

Αἱ ἀναγκαστικαὶ παραγγελίαι τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων δικαστηρίων Ἀρχῶν.

Τὰ τῆς ἐτεροδικίας ζητήματα.

Ἄρθρον 2.

1. Οἱ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ὑπαγόμενοι δημόσιοι λειτουργοὶ κατατάσσονται εἰς δύο νομιστικὰ διακεκριμένους ἀπ' ἀλλήλων κατηγορίας.

2. Εἰς τὴν πρώτην ἀνήκουσιν οἱ κατέχοντες γενικὰς θέσεις ἐν τῇ Κεντρικῇ, Πρεσβευτικῇ καὶ Προξενικῇ Ὑπηρεσίᾳ, εἰς τὴν δευτέραν οἱ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ἀκολουθοῦντες καταρχόμενοι τοῦ σταδίου τῶν ἢ ἀπ' εὐθείας διοριζόμενοι ὡς Πρέσβεις καὶ ἀποστέλλοντες ἐν τῷ συνόλῳ τῶν τῶν κυρίως κλάδων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται πάντες καὶ οἱ μέχρι σήμερον δυνάμει ἐιδικῶν νόμων κατέχοντες γενικὰς θέσεις.

3. Εἰς τὴν δευτέραν ἀνήκουσιν οἱ κατέχοντες ἐιδικὰς θέσεις ἐν τῇ Κεντρικῇ, Πρεσβευτικῇ καὶ Προξενικῇ Ὑπηρεσίᾳ. Εἶναι δὲ οὗτοι οἱ τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν, οἵτινες διεπόμενοι ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἢ τῶν περὶ αὐτοὺς ἐιδικῶν νόμων, δὲν δύνανται νὰ μετατεθῶσιν ἢ ἀποσπασθῶσιν εἰς τὰς γενικὰς θέσεις, οὐδὲ νὰ μεταπηδήσωσιν εἰς ἑτέραν ἐιδικὴν θέσιν ἢ βοηθητικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τὰς γενικὰς καὶ ἐιδικὰς θέσεις τῶν ὑπαγόμενων εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου Ὑπηρεσιῶν δύνανται νὰ διορισθῇ πᾶς ἐνῆλιξ ἑλλην πολίτης, ἐκκληρώσας τὰς κατὰ νόμον στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις ἢ νομίμως αὐτῶν ἀπαλλαγείς, μὴ καταδικασθεὶς δ' ἐνεκα πράξεων προδελουμένων ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 21, 22, 29, 449—452, 456—462, 470—472 καὶ 482—486 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἔχων ἐπὶ πλέον τ' ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῶν ἐπομένων ἀρθρῶν ἐιδικὰ προσόντα.

2. Προκειμένου περὶ ἐιδικῶν θέσεων δύνανται νὰ διορισθῶσιν ὑπάλληλοι ἀδιακρίτως φύλου, τῆρουμένων πόντως τῶν σχετικῶν διατάξεων.

3. Εἰς θέσεις διεργειῶν παρὰ ταῖς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς καὶ γραφείων παρὰ ταῖς Πρεσβευτικαῖς καὶ Προξενικαῖς Ἀρχαῖς δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ ἀλλοδαποὶ θεωρούμενοι ὡς ἔκτακτοι ὑπάλληλοι, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίστανται διὰ τὴν θέσιν ταύτην κατάλληλοι ἡμέδαφοι.

Ἄρθρον 4.

1. Ὅπως εἰσέλθῃ τις εἰς τὸν κλάδον τῶν ὑπαλλήλων τῆς

Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους (Ἐν. θέσεις) καὶ διορισθῇ ὡς ἀκόλουθος ἀπαιτοῦνται, ἐκτὸς τῶν γενικῶν καὶ τὰ ἐξῆς ἐιδικὰ προσόντα: Νὰ τυγχάνῃ διδάκτωρ ἢ πτυχιούχος τῆς Νομικῆς τοῦ ἡμετέρου ἢ ἄλλου ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου, νὰ κατέχῃ καλῶς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ ἐπαρκῶς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ νὰ ἐπιτύχῃ ἐν διαγωνισμῷ, οὗτινος αἱ λεπτομέρειαι κανονίζονται διὰ Διατάγματος.

2. Ὑπάλληλοι τῶν γενικῶν θέσεων μέχρι τοῦ βαθμοῦ Τμηματάρχου α' τάξεως περιλαμβανόμενοι, ἐκμανθάνοντες μίαν τῶν γλωσσῶν Ἀλβανικῆς, Βουλγαρικῆς, Γιουγκοσλαβικῆς, Ρουμανικῆς ἢ Τουρκικῆς, ἀμείβονται ἐφ' ἅπασι διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 25.000 δραχμῶν. Μεταξὺ τῶν γλωσσῶν τούτων δὲν ὑπολογίζεται ἐκείνη ἣν τυγχὼν ὁ ὑπάλληλος ἐδήλωσεν ὅτι κατέχει κατὰ τὸν διαγωνισμόν του διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἀκολουθοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οὕτως ἀμειβόμενων ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 4 κατ' ἔτος.

Ἡ ἐκμάθησις πιστοποιεῖται διὰ δοκιμασίας τῆς ὁποίας αἱ λεπτομέρειαι κανονισθῶσιν διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 5.

1. Ὅπως εἰσέλθῃ τις εἰς τὸν κλάδον τῶν ὑπαλλήλων τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἀπαιτοῦνται ἐκτὸς τῶν γενικῶν καὶ τὰ ἐξῆς ἐιδικὰ προσόντα.

Α'. Ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ.

α') Εἰς τὴν ἐιδικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Τύπου διορίζεται ὡς Βοηθὸς γ' τάξεως ὁ δημοσιογράφος ὁ γινώσκων ἐκτὸς τῆς Γαλλικῆς μίαν ξένην γλῶσσαν καλῶς καὶ ἐπιτυχῶν ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ δοκιμασίᾳ.

β') Ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας ἤθελον τὸ ἐπιβάλλει δύναται νὰ διορισθῇ καὶ εἰς ἔκτακτος Βοηθὸς Τύπου διὰ τὰς ἐξῆς τοῦ Ὑπουργοῦ, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Τύπου. Ὁ τοιοῦτος δέον νὰ ᾖ δημοσιογράφος ἔχων πολυετὴ δημοσιογραφικὴν ὑπηρεσίαν καὶ πτυχίον διδάκτορος Πανεπιστημίου, νὰ κατέχῃ δὲ καλῶς πλὴν τῆς Γαλλικῆς καὶ μίαν ἐξ ἑξῶν γλῶσσῶν (κατὰ προτίμησιν Βαλκανικὴν). Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὡς ἄνω διοριζομένου ἐκτάκτου ὑπαλλήλου κανονίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

γ') Εἰς τὴν Εἰδικὴν Ὑπηρεσίαν τῶν Ἀρχείων, Διεκπεραιώσεως καὶ Πρωτοκόλλου διορίζονται οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ ἐπιτυχόντες ἐν διαγωνισμῷ, οὗτινος αἱ λεπτομέρειαι κανονισθῶσιν διὰ Διατάγματος.

δ') Ὁ Ἀρχιεφύλακας, Διεκπεραιωτὴς καὶ Πρωτοκολλητὴς δέον πρὸς τοὺς τοῦ ὡς ἄνω γινώσκων ἐπαρκῶς καὶ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

ε') Εἰς τὴν Εἰδικὴν Λογιστικὴν Ὑπηρεσίαν διορίζεται ὡς Ὑπολογιστὴς ὁ προϋπηρετήσας ὡς Γραφεὺς α' τάξεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ, τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, ἢ ὡς Γραφεὺς παρὰ τῇ Λογιστικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, κατέχων ἐπαρκῶς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ ἐπιτυχῶν ἐν διαγωνισμῷ, οὗτινος αἱ λεπτομέρειαι κανονισθῶσιν διὰ Διατάγματος.

ς') Ὅς δακτυλογράφος διορίζεται ἐνῆλικος ἐφ' ὅσον ἔχει πτυχίον Γυμνασίου ἢ Διδασκαλείου καὶ γνωρίζῃ νὰ δακτυλογραφῇ καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἐπιτύχῃ δὲ ἐν διαγωνισμῷ, οὗτινος αἱ λεπτομέρειαι κανονισθῶσιν διὰ Διατάγματος.

ζ') Ὅς Εἰδικὸς Λογιστὴς ἐπὶ τῆς Στατιστικῆς καὶ τοῦ Ἐλέγχου τῶν Προξενικῶν εἰσπραξέων διορίζεται ὁ ἔχων ὑπερβατικὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ προϋπηρετήσας ἐπὶ πενταετίαν τοὐλάχιστον ἐν τῇ λογιστικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

η') Ὅς Καλλιγράφος διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου, γνωρίζων ἐπαρκῶς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ ἐπιτυχῶν ἐν διαγωνισμῷ, οὗτινος αἱ λεπτομέρειαι ὁρίζονται διὰ Διατάγματος.

ζ) Ὅς τηλεφωνήτρια διορίζεται ἡ προϋπηρετήσασα ἐπὶ ἐξ τοὐλάχιστον μῆνας ὡς τακτικὴ ἢ ἔκτακτος τηλεφωνήτρια παρὰ τινι δημοσίᾳ ἢ ιδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Β'. Ἐν τῇ Πρεσβευτικῇ Ὑπηρεσίᾳ.

α) Ὅς Διεργειῶν διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοβάθμου ἐκπαιδευτηρίου καὶ προκειμένου περὶ τῆς ἐν Τουρκίᾳ Πρεσβείας, δίπλωμα διδάκτορος ἢ πτυχίον τῆς Νομικῆς τοῦ ἡμετέρου ἢ ἄλλου ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου καὶ κατέχων καλῶς ἐκτὸς τῆς Γαλλικῆς καὶ τὴν ἐπὶ σήμερον γλῶσσαν τοῦ Κράτους, ἐν ᾗ ἐδρεύει ἡ Πρεσβεῖα.

β) Ὅς Ἀρχιεφύλαξ διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοβάθμου ἐκπαιδευτηρίου καὶ κατέχων καλῶς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Κράτους ἐν ᾗ ἐδρεύει ἡ Πρεσβεῖα.

γ) Ὅς Γραφεὺς διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοβάθμου ἐκπαιδευτηρίου καὶ γνωρίζων ἐπαρκῶς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Κράτους ἐν ᾗ ἐδρεύει ἡ Πρεσβεῖα.

Γ'. Ἐν τῇ Προξενικῇ Ὑπηρεσίᾳ.

α) Ὅς Διεργειῶν διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοβάθμου ἐκπαιδευτηρίου καὶ κατέχων καλῶς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Κράτους ἐν ᾗ ἐδρεύει ἡ παρ' ἡ τοποθετεῖται οὗτος Προξενικὴ Ἀρχή. Ἐν ἀδυναμίᾳ δὲ ἐξεῖσεως καταλλήλου ἑλληνος ὑπάρχοντος δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ ἀλλοδαποὶ ὁμογενεῖς κατὰ προτίμησιν, ἔχοντες ἀπολυτήριον σχολείου ἰσοδυνάμου πρὸς Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον.

β) Ὅς Ἀρχιεφύλαξ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Γενικοῦ Προξενείου διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοβάθμου ἐκπαιδευτηρίου καὶ κατέχων καλῶς τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν.

γ) Ὅς Ταμίας διορίζεται, τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ὁ ἔχων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ ταμίων ἀπαιτούμενα ἐιδικὰ προσόντα καὶ παρασχὼν τὴν κεκαנוνισμένην διὰ τοὺς Ταμίας ἐγγύτην.

δ) Ὅς Γραφεὺς διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλου ἰσοβάθμου ἐκπαιδευτηρίου καὶ γνωρίζων ἐπαρκῶς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Κράτους ἐν ᾗ ἐδρεύει ἡ Προξενικὴ Ἀρχή.

ε) Οἱ παρὰ ταῖς Πρεσβευτικαῖς Ἀρχαῖς Διεργειῶν, Ἀρχιεφύλακες καὶ Γραφεῖς ὡς καὶ οἱ παρὰ ταῖς Προξενικαῖς Διεργειῶν καὶ Γραφεῖς διορίζονται τῇ προτάσει τῶν προϊσταμένων τῶν Ἀρχῶν τούτων, μετὰ προηγουμένην καὶ οὕτω δοκιμασίαν, ἥς αἱ λεπτομέρειαι κανονίζονται διὰ Διατάγματος.

ς) Ὅπως διορισθῇ τις κλητὴρ Β' τάξεως ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἐκτὸς τῶν γενικῶν προσόντων ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν καὶ ἀπολυτήριον Δημοτικοῦ Σχολείου.

4. Οἱ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν προϋσταμένων τῶν Πρεσβευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν διοριζόμενοι ἔκτακτοι ὑπηρετῆς (κλητῆρες, θυρωροί), ἐξαίρουνται τῶν περὶ προσόντων ὁρισμῶν τοῦ παρόντος Νόμου. Τὴν ἀντιμισθίαν αὐτῶν ὁρίζει ὁ Ὑπουργός, ἐγκρίνων τὴν πρόβληψιν.

Ἄρθρον 6.

1. Οἱ εἰς τὸν κλάδον τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους εἰσερχόμενοι, εἴτε κατόπιν διαγωνισμοῦ ἢ ἄλλοι, εἴτε ἀπ' εὐθείας ὡς Πρέσβεις διορίζονται διὰ Διατάγματος.

2. Ὡς αὐτῶς διορίζονται διὰ Διατάγματος οἱ τῶν ἐιδικῶν θέσεων ὑπάλληλοι, ἐξαίρεσις τῶν παρὰ Πρεσβευτικαῖς καὶ Προξενικαῖς Ἀρχαῖς γραφείων, οἵτινες διορίζονται δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

3. Οἱ ἐπὶ βαθμῷ γραφείας ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῆς τῆς

Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας διορίζονται δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

4. Οἱ παρὰ ταῖς Πρεσβευτικαῖς καὶ Προξενικαῖς Ἀρχαῖς ἔκτακτοι ὑπηρετῆς διορίζονται καὶ ἀπολύονται διὰ πράξεως τῶν προϋσταμένων τῶν Ἀρχῶν τούτων.

Ἄρθρον 7.

1. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διοριζόμενοι ὁμνύουσι, πρὸ πάσης ἀναλήψεως τῶν καθήκοντων αὐτῶν, τὸν νεογμισμένον δι' ἅπαντας τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς ὅκον τῆς ὑπηρεσίας.

2. Οἱ ἀπ' εὐθείας διοριζόμενοι ὡς Πρέσβεις ὁμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἐὰν τοῦτο δὲν εἴναι ἐφικτὸν δύναται ὁ ὅρκος, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ δοθῇ μονομερῶς ὑπ' αὐτῶν, συντασσόμενης ἰδιογράφου ἐκθέσεως ἐρκωμοσίας, χρονολογουμένης καὶ υπογραφομένης παρὰ τῶν ἰδίων. Οἱ ἀκόλουθοι καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι ὡς καὶ οἱ ὑπηρετῆς ὁμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τοῦτου κωλυμένου ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

3. Οἱ παρὰ ταῖς Πρεσβευτικαῖς καὶ Προξενικαῖς Ἀρχαῖς ἐιδικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς καὶ οἱ παρ' αὐταῖς ὑπηρετῆς ὁμνύουσιν ἐνώπιον τῶν προϊσταμένων τῶν Ἀρχῶν τούτων.

4. Ἐπὶ τῇ ὁρκωμοσίᾳ συναρτᾶται πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ὁρκιζομένου ὑπαλλήλου καὶ τοῦ προσώπου ἐνώπιον τοῦ ὁποίου δίδεται ὁ ὅρκος, κατατίθεται ἐν τῷ φακέλλῳ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ὑπηρετῆ.

5. Οἱ ἀλλοδαποὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῆς διοριζόμενοι ὁμνύουσιν τὸν ἐπόμενον ὅκον, ὅστις δίδεται κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀνεγνωρισμένη καὶ ἀνεκτῇ ἐν Ἑλλάδι ὁρκολογίᾳ τοῦ ὁμνύοντος εἰθισμένον τύπον.

«Ὁρκίζομαι, νὰ ἐκτελῶ πιστῶς καὶ τιμίως καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νόμον τὰ καθήκοντά μου».

6. Οἱ ἀλλοδαποὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῆς ὑπάγονται ὡς πρὸς τὰς ὑπηρεσιακὰς αὐτῶν σχέσεις εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, δυνάμενοι ἐν περιπτώσει παραβάσεως αὐτῶν κατὰ τὴν ἐνάγκησιν τῶν καθήκοντων τῶν νὰ δικασθῶσι παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων.

7. Ἐπὶ διορισμῷ ἢ ἀνακλήσεως Πρέσβεως ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας συμφωνῶς πρὸς τὰ διεθνή νόμιμα διαπιστευτήρια ἢ ἀνακλητήρια αὐτοῦ.

Ἐπὶ δὲ διορισμῷ Γενικοῦ Προξένου, Προξένου ἢ Ὑποπροξένου, ἐκδίδεται, ἐφ' ὅσον διεθνεῖς συνθήκαι ἢ συμφωνίαι δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως, Προξενικὸν Δίπλωμα, δι' οὗ ἀναγγέλλεται ὁ διορισμὸς πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ διορισθέντος παρὰ τῆς οἰκείας ξένης Κυβερνήσεως καὶ ἐκδίδεται ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ ἀπαιτούμενου ἐκτελεστηρίου.

Τοιοῦτον Προξενικὸν Δίπλωμα δύναται ἐπίσης νὰ ἐκδοθῇ καὶ εἰς τοὺς δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 22 παρὰ γρ. 10 προσωρινῶς διευθύνοντας ἐμισθόν τινα Προξενικὴν Ἀρχήν.

Ἄρθρον 8.

1. Πάντες οἱ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ὑπαγόμενοι δημόσιοι λειτουργοὶ ἀπολαύουσι μονιμότητος.

2. Τῆς μονιμότητος ἐξαιροῦνται πάντες οἱ ἔχοντες βαθμὸν Προέδρου ἢ Πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ. Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀπαλλάσσονται πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας καταβάλλεται λόγῳ ἀποζημιώσεως μετὰ τὴν πάροδον τοῦ τριμήνου τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. ἀπερὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἐνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας ποσὸν κατὰ μῆνα ἴσον πρὸς τὴν διαφορὰν μετὰ τοῦ τελευταίου πραγματικοῦ αὐτῶν μισθοῦ καὶ τῆς συντάξεως τῶν.

Ἡ ἀποζημιώσις αὕτη καταβάλλεται ἐπὶ ἐξ μῆνας εἰς τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει δεκαπενταετὴ ὑπηρεσίαν, ἐπὶ ἐν ἔτος εἰς τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρις εἴκοσιν ἐτῶν συμπεριλαμβανόμενης τῆς

εξανομένων και επί διετίαν εις τούς έχοντας υπηρεσίαν υπέρ την εικοσαετίαν. Η υπηρεσία αυτή πρέπει να έχη διανύθῃ εις τὰς γενικὰς θέσεις του Υπουργείου. Η αποζημίωσις αυτή παύει ὡςδήποτε μετὰ την συμπλήρωσιν του νομίμου ὁρίου ηλικίας.

Καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ διανύσας ἐν υπηρεσίᾳ τὸν κατὰ τὰς ἄνω διακρίσεις ἀριθμὸν ἐτῶν καὶ ἀπολύμενος δὲν δικαιούται εἰς ἀπόληψιν συντάξεως λόγω μὴ συμπληρώσεως τῶν απαιτουμένων ἐτῶν, λαμβάνει διὰ τὰς αὐτὰς χρονικὰς περιόδους τῶν ἐξ μηνῶν, ἐνὸς ἑτοῦς ἢ δύο ἐτῶν, καὶ ὑπὸ τούς ἐκτεθέντας ὁρῶν, ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τὸν τελευταῖον αὐτοῦ πραγματικὸν μισθόν.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποζημιώσεις δὲν καταβάλλονται εἰς τούς διὰ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως ἀπολυομένους.

3. Ἐξαιροῦνται τῆς μονιμότητος οἱ ἄμισθοι Προσθευτικοὶ καὶ Προξενικοὶ ὑπαλλήλοι καὶ οἱ ἀπ' εὐθείας διοριζόμενοι ὑπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν Προσθευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν ὑπηρετοῦντες.

Ἄρθρον 9.

1. Οἱ ὑπαλλήλοι τῆς ἐξωτερικῆς υπηρεσίας τοῦ Κράτους ἦτοι, τῶν γενικῶν θέσεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργείων Υπηρεσιῶν κατετάσσονται συμφώνως τοῖς καίτοι νόμοις περὶ διαβαθμίσεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, εἰς τούς ἐξῆς βαθμούς :

α') Οἱ ἐκτακτοὶ Ἀπεσταλμένοι καὶ Πληρεξούσιοι Υπουργοὶ Α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Υπουργοῦ καὶ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

β') Οἱ ἐκτακτοὶ Ἀπεσταλμένοι καὶ Πληρεξούσιοι Υπουργοὶ Β' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πληρεξουσίου Υπουργοῦ β' τάξεως.

γ') Οἱ Πρόεδροι Υπουργοὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Προέδρου Υπουργοῦ.

δ') Οἱ Διευθυνταὶ Α' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ, οἱ Σύμβουλοι Α' τάξεως ἐν τῇ Προσθευτικῇ Υπηρεσίᾳ καὶ οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι Α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Α' τάξεως.

ε') Οἱ Διευθυνταὶ Β' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ, οἱ Σύμβουλοι Β' τάξεως ἐν Προσθευτικῇ Υπηρεσίᾳ καὶ οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι Β' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Β' τάξεως.

στ') Οἱ Τμηματάρχαι Α' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ, οἱ πῶτοι ἢ μόνον Γραμματεῖς Προσθευτικῶν καὶ οἱ Πρόξενοι Α' τάξεως.

ζ') Οἱ Τμηματάρχαι Β' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ, οἱ πῶτοι ἢ μόνον Γραμματεῖς Προσθευτικῶν καὶ οἱ Πρόξενοι Β' τάξεως, εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Τμηματάρχου Β' τάξεως.

η') Οἱ Γραμματεῖς Α' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ, οἱ δευτεροὶ Γραμματεῖς Προσθευτικῶν καὶ οἱ ὑποπρόξενοι Α' τάξεως ἦτοι τοιοῦτοι διευθύνοντες ὑποπρόξενα ἢ πῶτοι ἢ μόνον Γραμματεῖς Γενικῶν Προξενείων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως Α' τάξεως.

θ') Οἱ Γραμματεῖς Β' τάξεως ἐν τῷ Υπουργείῳ καὶ οἱ ὑποπρόξενοι Β' τάξεως ἦτοι τοιοῦτοι διευθύνοντες ὑποπρόξενα ἢ Γραμματεῖς Προξενείων ἢ δευτεροὶ ἢ μόνον Γραμματεῖς Γενικῶν Προξενείων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως Β' τάξεως.

ι') Οἱ ἀκόλουθοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀκολούθου.

2. Οἱ τῶν Εἰδικῶν θέσεων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργείων ὑπαλλήλοι, κατετάσσονται εἰς τούς ἐξῆς βαθμούς.

Α'. Οἱ τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας :

α') Οἱ Βοηθοὶ Τύπου (συντάκται καὶ μεταφρασταὶ) οἱ Α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Τμηματάρχου Α' τάξεως, οἱ Β' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Τμηματάρχου Β' τάξεως καὶ οἱ Γ' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως Α' τάξεως.

β') Οἱ Ἀρχαιοφύλακες εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως Β' ἢ Α' ἢ Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως.

Οἱ Διεκπεραιωταὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως Β' ἢ Α' τάξεως.

Οἱ Ὑπαρχαιοφύλακες εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' ἢ Α' τάξεως.

Οἱ Πρωτοκολληταὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραφέως Α' τάξεως ἢ Γραμματέως Β' τάξεως.

Οἱ Βοηθοὶ Διεκπεραιωτοῦ εἰς τὸν βαθμὸν Γραφέως Β' ἢ Α'.

Οἱ Βοηθοὶ Ἀρχείου Α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραφέως Α' τάξεως ἢ Γραμματέως Β' τάξεως.

Οἱ Βοηθοὶ Ἀρχείου Β' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν Γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

γ') Οἱ Ἀρχιλογιστῆς εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως ἢ Διευθυντοῦ Β' τάξεως, οἱ λογισταὶ Α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Α' τάξεως, οἱ λογισταὶ β' εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' τάξεως καὶ οἱ υπολογισταὶ εἰς τὸν βαθμὸν ἀκολούθου.

δ') Οἱ Εἰδικὸς Λογιστῆς ἐπὶ τῆς Στατιστικῆς καὶ τοῦ Ἐλέγχου τῶν Προξενικῶν εἰσπράξεων εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως.

ε') Οἱ Καλλιγράφος εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' τάξεως.

στ') Οἱ δακτυλογράφοι εἰς τὸν βαθμὸν Γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

ζ') Αἱ τηλεφωνήτρια εἰς τὸν βαθμὸν γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

Β'. Οἱ τῆς Προσθευτικῆς Υπηρεσίας.

α') Οἱ Διερχόμενοι εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' ἢ Α' ἢ Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως.

β') Οἱ Ἀρχαιοφύλακες εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' ἢ Α' τάξεως ἢ Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως.

γ') Οἱ Γραφεῖς εἰς τὸν βαθμὸν Γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

Γ'. Οἱ τῆς Προξενικῆς Υπηρεσίας.

α') Οἱ Διερχόμενοι τῶν μὲν Γενικῶν Προξενείων εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Α' τάξεως ἢ Τμηματάρχου Β' τάξεως, τῶν δὲ Προξενείων εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' ἢ Α' τάξεως.

β') Οἱ Ἀρχαιοφύλακες τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Γενικοῦ Προξενείου εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Α' ἢ Β' τάξεως ἢ Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως.

γ') Οἱ παρὰ Γεν. Προξενείοις Ταμίαι εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως Β' ἢ Α' τάξεως ἢ Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως.

δ') Οἱ Γραφεῖς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

3. Εἰς τούς παρὰ Προσθευτικαῖς καὶ Προξενικαῖς Ἀρχαῖς Γραφεῖς, ἐφ' ὅσον κέκτηνται 10ετῇ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, δύναται νὰ ἀπονεμηθῇ διὰ Διατάγματος ὁ ἐπίτιμος βαθμὸς τοῦ Γραμματέως.

4. Ἡ ἱεραρχία ἐπιβάλλει τὴν ὑποταγὴν τοῦ κατὰ βαθμὸν κατωτέρου πρὸς τὸν κατὰ βαθμὸν ἀνώτερον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθορῶντων ἐκάστου αὐτῶν.

5. Μεταξὺ ἰσοβάθμων προηγείται ὁ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας ἀρχαιότερος.

6. Ἡ προβάδις κανονίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ.

Ἄρθρον 10.

1. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπὶ Προσθευτικῷ βαθμῷ ὑπαλλήλων 15 καὶ ἀνώτατον ὅριον δύναται νὰ ἔχωσι τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐκτάκτου Ἀπεσταλμένου καὶ Πληρεξουσίου Υπουργοῦ α' καὶ β' τάξεως.

2. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ ὑπαλλήλων οἱ ἡμίσεις δύναται νὰ ἔχωσι τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ α' τάξεως.

3. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπὶ βαθμῷ Τμηματάρχου ὑπαλλήλων οἱ ἡμίσεις δύναται νὰ ἔχωσι τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου α' τάξεως.

4. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπὶ βαθμῷ Γραμματέως ὑπαλλήλων τὰ δύο τρίτα δύναται νὰ ἔχωσι τὸν βαθμὸν Γραμματέως α' τάξεως.

Ἄρθρον 11.

1. Ὁ ὑπόχρεως πρὸς ἑκδосιν ἢ ἐκτέλεσιν ὀρισμένης πράξεως ἢ ἐνεργείας ὑπαλλήλος εἶναι μόνος ὑπεύθυνος διὰ τὴν αὐτοῦ γενομένην πρᾶξιν ἢ παράλειψιν, κατὰ τὰς περιπτώσεις δὲ εἶνε συνυπεύθυνος καὶ ὁ παραλείψας τὴν ἐνάσκησιν τοῦ προηγουμένου ἐλέγχου ἀρμόδιος προϊστάμενος.

2. Οὐδεὶς ὑπαλλήλος ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης τοῦ προηγουμένου ἀνεπαρκείαν ἢ ἁλλειψιν προσωπικοῦ.

3. Ὡς παράλειψις θεωρεῖται ἡ ἐπὶ μῆνα ἀπὸ τῆς ὑποδότησεως ἐκ μέρους ἰδιώτου αἰτήσεως ἀδικαιολόγητος παράλειψις τῆς ἐπιβαλλομένης ἐκ τῶν καθορῶντων τοῦ ὑπαλλήλου ἐνεργείας.

Ἄρθρον 12.

1. Ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἀσκεῖται εἴτε ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἱεραρχικῶς προϊσταμένων, εἴτε ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

2. Ὁ Υπουργὸς ὡς ἀνώτατος ἐπόπτης καὶ ἐλεγκτὴς πάντων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργείων ἐπιβάλλει εἰς πάντας τούς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγομένους δημοσίους λειτουργοὺς ἀπ' εὐθείας μὲν τὰς ποινὰς τῆς ἐπιπλήξεως, τοῦ ἀνωτάτου προστίμου καὶ τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως μέχρι δέκα πέντε (15) ἡμερῶν, μετ' ἀποφασίν δὲ τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τὰς ποινὰς τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως, ὑποβιβασμοῦ καὶ οὐσιαστικῆς ἀπολύσεως.

3. Ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς, οἱ Προϊστάμενοι Τμημάτων καὶ Γραφείων, ὡς καὶ οἱ Προϊστάμενοι τῶν Προσθευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἐπιβάλλουσι τὰς ποινὰς τῆς ἐπιπλήξεως καὶ τοῦ προστίμου μέχρι τοῦ τετάρτου τῆς βάσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

4. Οἱ Πρόεδροι ἐξασκοῦσι τὴν κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐφ' ἀπάντων τῶν ὑπαλλήλων Προσθευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν τῶν ἐδρευουσῶν ἐν τῷ αὐτῷ Κράτει.

Ἄρθρον 13.

Πάντες οἱ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργείων ὑπαγομένοι δημοῖοι λειτουργοὶ, πλην τῆς τυχόν ποινικοῦς ἐκ τῶν ποάξεων καὶ παραλείψεων αὐτῶν ἀστικής καὶ ποινικῆς εὐθύνης, εἶναι πάντοτε πειθαρχικῶς ὑπεύθυνοι διὰ πάσαν παραβᾶσιν τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν απαιτούμενης ἐχευμενείας καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῶν καθορῶντων καὶ ὑποχρεώσεων, δι' ἄρνησιν ὑπηρεσίας, ὑπέρβασιν τῶν καθορῶντων τῶν, κατὰ τὴν τῆς ἐξουσίας, ἀπιστίαν περὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀπιστίαν περὶ τῆς ἰδίως συμμετέχοντος εἰς ποάγματα μὴ συμβαλλόμενα μετὰ τὴν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀσκήσιν ἐπαγγέλματος ἢ ἐνέουσαν ποάξιν ἀπαδουσῶν πρὸς τὴν ἰδιότητά αὐτῶν ὡς δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἐντεῦθεν ποσβαλλουσῶν τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἑστέως, δι' ἀμέλειαν, ραθυμίαν, ὀνηρίαν ἢ κουράτητα, δι' ἀνάρμοστον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας δικαιοσύνην, διὰ παράπτωμα περὶ τὴν τιμὴν καὶ ἡθικὴν, διὰ παραβᾶσιν τῆς ἱεραρχικῆς ὑποταγῆς καὶ τέλος διὰ χεῖρ σινοῦσιν ἐπὶ σκοπῷ προσπορισμοῦ εὐνοίας ὑπηρεσιακῆς.

Ἄρθρον 14.

1. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἰσὶν :

α) ἡ ἔγγραφος ἐπιπλήξις.

β) τὸ πρόστιμον ἀπὸ δραχμῶν 25 μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῆς βάσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἐπὶ ἓνα ἢ δύο μηνῶν.

γ) ἡ προσωρινὴ ἀπόλυσις μέχρι τριῶν μηνῶν.

δ) ὁ υποβιβασμός.

ε) ἡ οὐσιαστικὴ ἀπόλυσις.

2. Πρὸ πάσης ἐπιβολῆς πειθαρχικῆς ποινῆς καλεῖται ὁ δημόσιος λειτουργὸς εἰς ἀπολογία, ἣν ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς εἰς ἀπολογία κλήσεως. Ἡ διορία αὕτη ὀριζομένη ἐν τῇ κλήσει παραιτεῖται ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ λόγω ἀποστάσεως, ἐν ἣ περιπτώσει ὁ εἰς ἀπολογία καλούμενος δὲν διαμένει ἐν τῇ αὐτῇ πόλει.

3. Παρελθούσης τῆς διορίας ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ ἄνευ ἀπολογίας τοῦ ὑπαλλήλου.

4. Ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως κοινοποιεῖται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς τῷ καθ' ὃ αὐτὴ δημοσίῳ λειτουργῷ.

5. Ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως ὅσον χρόνον διαρκεῖ στερεεῖ αὐτὸν τοῦ μισθοῦ καὶ πάσης ἄλλης ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπολαύσεως.

6. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ υποβιβασμοῦ καὶ τῆς προσωρινῆς ἢ τῆς οὐσιαστικῆς ἀπολύσεως ἐπιτρέπεται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σχετικῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως προσωρινῇ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

7. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν περὶ προσωρινῆς ἢ οὐσιαστικῆς ἀπολύσεως καὶ υποβιβασμοῦ πράξεων δὲν ἀναστέλλεται οὔτε διὰ τῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας προσφυγῆς οὔτε διὰ τῆς πρὸς αὐτὴν προθεσμίας.

Τῆς προσφυγῆς δὲ γενομένης δεκτῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἡ ἀκυρωθεῖσα πρᾶξις λογίζεται ὡς οὐδέποτε ἰσχύσασα.

8. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διαδικασία τῆς προσφυγῆς διεξάγεται ἀτελῶς. Κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προσφυγῆς τὸ Υπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ Νομικοῦ Συμβούλου.

9. Ἡ πειθαρχικὴν ποινὴν ἐπιβάλλουσα ἀπόφασις ὡς καὶ ἡ κατ' αὐτῆς ἐκκλήσις γράφονται ἐφ' ἀποῦ χάριτος. Ὅταν ὅμως ἡ ἀπόφασις καταστῇ τελεσίδικος καταλογίζονται τὰ τελεῖα χαρτοσήμου εἰς βάρος τοῦ τιμωρηθέντος κατὰ λόγον τοῦ καιναλωθέντος ἐνσήμου χάριτος πρὸς διεξαγωγὴν τῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας.

10. Τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα καὶ τέλη, ἐν ἣ περιπτώσει δὲν ἤθελον καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ τιμωρηθέντος εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον ἐπὶ ἀποδείξει προσηρητημένη τῇ ἀποφάσει, ἐκπίπτουν ἐκ τῶν μισθοδοτικῶν αὐτοῦ καταστάσεων τοῦ πρώτου ἀπὸ τῆς τελεσίδικης τῆς ἀποφάσεως μηνός, εἰσάγονται δὲ κατὰ τὰς καίτοι διατάξεις ὡς ἑσδα εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον τῶν Πολιτικῶν ὑπαλλήλων.

11. Πειθαρχικῶν ἀποφάσεων ἀνάκλησις ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύσεως δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν.

Ἄρθρον 15.

1. Ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὀριστικὴ ἀπόλυσις τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργείων τακτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐπέρχεται, πλην τῶν περιπτώσεων τῆς ἀπολύσεως, δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς καταργήσεως τῶν σχετικῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας περιπτώσεις, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

α) Ἀν ἀπόσχῃται αὐτογνώμονως τῶν ἐαυτῶν καθήκων τῶν ὑπὲρ τὸν μῆνα.

β) Ἀν ἀποδείχῃται ἀνεπαρκὴς ἢ ἀκατάλληλος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθορῶντων τῶν ἢ ἐνεργούντων πράξεων.

απαδούσας πρὸς τὴν ιδιότητα αὐτῶν ὡς δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἀντικειμένους εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς θέσεώς των.

γ') Ἄν ὑποστῶσιν ἐντὸς τριετίας δύο τοὐλάχιστον πειθαρχικὰς ποινὰς προσωρινῆς ἀπολύσεως, ἂν τῶν 15 ἡμερῶν, ἀλλ' ἢ ὀριστικὴ τοιαύτη δὲν δύναται νὰ γίνη μετὰ τὴν παρέλευσιν ἑτοῦς ἀπὸ τῆς ἐκτίσεως τῆς τελευταίας τιμωρίας.

δ') Ἄν περιπέσωσιν εἰς σωματικὴν ἢ διανοητικὴν ἀνικανότητα διαρκέσαντων πλέον τῶν ἐξ μηνῶν καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 25 παρὰ γρ. 11 ἀναφερομένης τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, κριθῶσιν ἐντελῶς ἀνίκανοι πρὸς περαιτέρω ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν αὐτῶν καθηκόντων.

2. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω περὶ διοικητικῆς ἀπολύσεως ὁρίσμων καὶ ἐκ τῆς ἐπιβολῆς τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς ἀπολύσεως οὐδὲν δικαίωμα ἀποζημιώσεως δύναται νὰ πηγῇ κατὰ τοῦ Δημοσίου.

3. Ἀπολύονται προσέτι τῆς ὑπηρεσίας:

α') Οἱ προφυλακισθέντες, ἐφ' ὅσον τελοῦσιν ἐν προφυλακίσει.

β') Οἱ ἐπὶ κακούργηματι ἢ τινὶ τῶν πλημμελημάτων τῶν ἁρθρῶν 22 καὶ 24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου παραπεμφθέντες διὰ βουλεύματος, μέχρις ὁριστικῆς ἐνδικάσεως τῆς κατηγορίας.

Οἱ κατηγορούμενος καὶ οὐ ἐξεδόθη βούλευμα παῦον πρὸς καιρὸν τὴν καταδίωξιν παραπέμπεται εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον, ὅπου δύναται νὰ ἀποφανθῇ περὶ προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ ἀρμόδιοι Εἰσαγγελεῖς εἰδιποιοῦσιν ἀμελητὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐντάλματος φυλακίσεως ἢ τῆς τελεσιδικίας τοῦ βουλεύματος παραπομπῆς ἢ παύσεως πρὸς καιρὸν τῆς καταδίωξεως.

4. Καθ' ἀπάσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἢ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσις ἐνεργεῖται διὰ Διατάγματος.

5. Κατὰ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται προσφυγὴ συνωδᾷ ταῖς σχετικαῖς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἁρθρου 14.

Ἄρθρον 16.

1. Οἱ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ὑπαγόμενοι τακτικὴ δὴ δημοσίου λειτουργοὶ καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας ἀπαλλάσσονται διὰ Διατάγματος τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

2. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν κατατεθειμένων ἐν τοῖς εἰδικαῖς Ἀρχείοις τοῦ Προσωπικοῦ Τμήματος ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ τῶν προσαγομένων τοιούτων ὑπὸ τῶν ἐκαστοῦ διοριζομένων τακτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ ἐκ παντὸς ἄλλου δημοσίου ἐγγράφου. Ἐὰν ἐν τοῖς ἐγγράφοις δὲν καθορίζεται ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως θεωρεῖται κατὰ πλάσμα ὡς τοιαύτη ἡ 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἀναφερομένου ἐν αὐτοῖς ἔτους.

3. Ὡς ὅριον ἡλικίας ὁρίζεται τὸ ἐξηκοστὸν πέμπτον.

4. Οἱ δημόσιοι ὑπηρετοὶ ἀπολύονται ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἐξηκοστοῦ τρίτου ἔτους.

5. Δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ τιμῇ δι' εἰδικῶν Διατάγματος τῶν βαθμῶν αὐτῶν οἱ ὑποσδῆποτε ἀποχωροῦντες τῆς ὑπηρεσίας Πρόεδροι μετὰ τριακονταετῇ ἐν συνόλῳ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἢ μετὰ δεκαετῇ τοιαύτην ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ Προσβουτού.

Ἄρθρον 17.

1. Καθίσταται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον ἀπαρτιζόμενον ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ὡς Προέδρου, τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Προσωπικοῦ Τμήματος ὡς Εἰσηγητοῦ, δύο Προϊσταμένων ὑπηρεσιῶν, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἐπὶ βαθμῷ Προσβουτού καὶ ὁ ἕτερος ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ, προσλαμβανόμενον κατὰ σειράν ἀρχαιότητος μετὰ τῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ὑπηρετούντων ὁμοιστάθμων των, τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Νομικοῦ Συμβούλου, δύο Καθηγητῶν

παρὰ τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ ἐκ τῶν κατεχόντων τὰς ἑδρας τοῦ Διεθνoῦς Δημοσίου, τοῦ Διεθνoῦς Ἰδιωτικοῦ τοῦ Συνταγματικοῦ ἢ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου καὶ δύο Ἀρεοπαγιτῶν.

2. Οἱ Ἀρεοπαγιταί, οἱ Καθηγηταί, ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, διορίζονται διὰ Διατάγματος ἐπὶ τριετίαν. Τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἢ χηρευοῦσιν τῆς θέσεως ἀναπληροῦ ἕτερος ὑπάλληλος ἐπὶ βαθμῷ Προσβουτού ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

3. Οἱ τῶν εἰδικῶν θέσεων ὑπάλληλοι ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται νὰ μετασχωσιν τοῦ Συμβουλίου.

4. Τὸ Συμβούλιον λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων πέντε τοῦλάχιστον ἐκ τῶν ἐννέα αὐτοῦ μελῶν. Πάντως πρὸς ἐγκρισην γνωμοδότησιν ἢ ἀπόφασιν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τριῶν ἐκ τῶν μὴ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου μελῶν αὐτοῦ. Προκειμένου περὶ υποδικασμοῦ ἢ ἀπολύσεως μονίμων ὑπαλλήλων, δέον τὰ 2)3 (ἢτοι 4) τῶν συγκροτούντων τὴν ἀπαρτίαν μελῶν νὰ ὦσι μόνιμοι ὑπάλληλοι.

5. Χρὴ Γραμματέως παρὰ τῷ Συμβουλίῳ ἐκτελεῖ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Προσωπικοῦ Τμήματος ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

6. Τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον γνωμοδοτεῖ ἐπὶ τῆς ἀνάγκῃ τῆς συστάσεως ἢ καταργήσεως Προσβουλευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν, καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τῆς ἀποχωρήσεως, υποδικασμοῦ ἢ ἀπολύσεως πάντων τῶν μονίμων ὑπαλλήλων. Ἐπίσης γνωμοδοτεῖ καὶ ἐπὶ οἰουδήποτε σχετικοῦ θέματος ὑποβαλλομένου αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

7. Τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον, ὡς πειθαρχικόν, ἐπιβάλλει δι' ἀποφάσεως ἡτιολογημένης τὴν πειθαρχικὴν ποινὴν τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως.

8. Αἱ γνωμοδοτήσεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ὑπερισχυούσης ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

9. Ἐπὶ τῆς παραπομπῆς ὑπαλλήλων ἐχόντων βαθμὸν Πρόεδρου, προεδρεύει τοῦ Συμβουλίου ὁ Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὰ δὲ δύο ὑπηρεσιακὰ μέλη, πλὴν τοῦ Εἰσηγητοῦ, ἀντικαθίστανται δι' Ἀρεοπαγιτῶν.

10. Ἐπὶ παραπομπῆς ὑπαλλήλου ἐξαχθέντος ἐξ ἐνός τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τοῦτο στεφεῖται τοῦ δικαιοκράτου τῆς ψήφου.

11. Ὁ εἰς τὸ Συμβούλιον παραπεμπόμενος ὑπάλληλος δικαιοῦται νὰ αἰτηθῇ ὅπως λάθῃ γνώσιν τοῦ ἀφορῶντος αὐτοῦ φακέλλου.

12. Τὸ Συμβούλιον ὑποχρεοῦται πρὸ πάσης ἀποφάσεως περὶ προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς ἀπολύσεως ὑπαλλήλου νὰ καλέσῃ τὸν παραπεμπόμενον ὅπως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἀναπτύξῃ καὶ προφορικῶς τὰ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ του ἐκτιθέμενα ἢ παραστήσῃ νέα πρὸς υπεράσπισίν του στοιχεῖα.

13. Τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον προκειμένου νὰ ἀποφασίσῃ περὶ μιᾶς τῶν περιπτώσεων τῆς διοικητικῆς ἀπολύσεως δύναται ἐὰν κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον νὰ διατάξῃ τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐμφάνισιν τοῦ ἐνδιαφερομένου.

14. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν, ὅστις ὀφείλει ἐντὸς μηνὸς νὰ προκαλέσῃ τὰν σχετικὰ διατάγματα.

14. Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου, ἡ ἀναπληρωσὶς τῶν ἀπόντων ἢ κωλυομένων μελῶν αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῶν μετεχόντων αὐτοῦ μὴ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κανονίζονται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 18.

Αἱ συντάξεις τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου Ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν κανονίζονται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἐν ἰσχύϊ νόμων περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἔνεκεν πολιτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 19.

1. Αἱ ζητήσεις περὶ ἀποδοχῶν, τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους, ἰσχύουσι καὶ διὰ τοῦς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπαγομένους δημοσίους λειτουργοὺς, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνουν εἰς τὸν παρόντα Νόμον. Ἐπίσης διατηρεῖ τὴν ἰσχύν του τὸ Διάταγμα τῆς 15 Ἰουλίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1926 Ν. Διατάγματος περὶ κρατήσεως 4 ο) ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰς ἔξον νόμισμα ἀμειβομένων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ διανομῆς αὐτῆς μετὰ τῶν εἰς δραχμὰς ἀμειβομένων.

2. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπηρετούντων μονίμων ὑπαλλήλων, ἀποτελοῦνται ἀφ' ἐνός ἐκ τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν, ἢτοι τῆς μεταλλικῆς βάσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1924 περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν, ἠδημένης κατὰ 10 ο) ο) διὰ τοῦς ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ γραμματέως Α' καὶ ἄνω, κατὰ 20 ο) ο) δὲ, διὰ πάντας τοὺς λοιπούς, τῶν ἐπ' αὐτοῦ προσαυξήσεων καὶ τυχόν ἐπιδομάτων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῶν ἐξόδων παραστάσεως.

3. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, κατὰ δόξαν, εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου.

4. Ἡ εἰς ἔξον νόμισμα πληρωμὴ, ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν, βεβαιουμένης δι' ἐκδόσεως ἐμφανίσεως καὶ παύει μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς παραδόσεως τῆς ὑπηρεσίας ἢ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ μεταβάσεως ἀλλαγῆς διαταγῆς, ἐὰν ἄλλαι διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, ἄλλως δὲν ὁρίζουσιν. Ἡ δεκαήμερος αὕτη ἰσχύει καὶ ἐν περιπτώσει παραδόσεως ὑπηρεσίας ἢ κοινοποιήσεως διαταγῆς δι' ἀπόλυσιν λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται τὸ τρίμηνον τοῦ ἁρθρου 13 παρ. 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἔνεκεν πολιτικῆς ὑπηρεσίας.

5. Παρελθούσης τῆς ὡς ἄνω δεκαήμερου, ὁ ἐν μετακινήσει ὑπάλληλος λαμβάνει πλέον τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμὰς.

6. Αἱ λόγφ φόρου καθαρὰς προσόδου καὶ αἱ ὑπὲρ τοῦ Μεταχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν ὑπαλλήλων κρατήσεις τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τακτικῶν ὑπαλλήλων, ἰσχύι πρὸς τὰς ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ὑπηρετούντων ὁμοιστάθμων αὐτοῖς πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 3958, διενεργοῦνται εἰς δραχμὰς. Ἐπίσης εἰς δραχμὰς διενεργεῖται καὶ πᾶσα ἄλλη κράτησις, ὡς καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὰ ἔξοδα παραστάσεως ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου καθαρὰς προσόδου, ἀναλυτικοῦ καὶ συνθετικοῦ.

7. Διὰ τὸ παρὰ ταῖς Προσβουλευτικὰς καὶ Προξενικὰς Ἀρχὰς ὑπηρετικῶν προσωπικῶν, δὲν ἐφαρμόζονται τὰ περὶ προσαυξήσεως λόγφ πολυετίας διατεταγμένα, αἱ δὲ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ εἰς οὐδεμίαν ὑπὸκεινται κράτησιν.

8. Εἰς τοὺς εἰδικὰς κατεχόντας θέσεις ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας δύναται ν' ἀπονεμηθῇ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ εἰδικῶν ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ὁ μισθὸς τοῦ ἀνωτέρου τοῦ εἰς ὃν ὑπηρετοῦσι βαθμοῦ, ὑπολογιζόμενος ὡς συντάξιμος κατὰ τὰς ἐξῆς διακρίσεις καὶ ὁρους.

Εἰς τοὺς ἐχόντας βαθμὸν μέχρι γραμματέως Β' τάξεως συμπεριλαμβανομένου, ἀπονέμεται διαδοχικῶς ὁ μισθὸς μέχρι τοῦ πολὺ ἀμέσως ἀνωτέρου τοῦ ὃν κατέχουσι βαθμοῦ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει μιᾶς καὶ εἴτα δευτέρας τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἢ μισθῷ, εἰς δὲ τοὺς ἐχόντας βαθμὸν γραμματέως Α' τάξεως καὶ ἄνω ἀπονέμεται ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου τοῦ ὃν κατέχουσι βαθμοῦ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

10. Ἀναγράφεται ἐτησίως πίστωση μέχρι τοῦ ποσοῦ 120.000 δραχμῶν δι' ἔξοδα παραστάσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπηλλοτριμένον τέλους κατὰ τὴν ἐξόφλησιν, διατίθεται ἀναλόγως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 20.

1. Ἡ προαγωγή ἐπιτρεπομένη μόνον ἀπὸ τοῦ κατωτέρου εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτέρον βαθμὸν καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ χηρεύουσα θέσις ἐνεργεῖται μετὰ προηγουμένην ἐγγράφον γνωμοδότησιν τοῦ ἀρμόδιου Συμβουλίου περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ προαγομένου διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως ἐὰν δὲν ἔχῃ ἀπολυτήριον Γυμνασίου, οὐδὲ εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου ἐὰν δὲν ἔχῃ δίπλωμα Πανεπιστημίου.

2. Ἡ προαγωγή διενεργεῖται:

α') Ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ Ἀκολουθοῦ μέχρι τοῦ βαθμοῦ Γραμματέως Α' τάξεως συμπεριλαμβανομένου κατὰ σειράν ἀρχαιότητος.

β') Ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ Γραμματέως Α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου β' τάξεως κατὰ σειράν ἀρχαιότητος, παραλειπομένων ὅμως τῶν κρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, συμφωνούντος καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, ὡς μὴ ἀμέσως προακτέων.

γ') Ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ Τμηματάρχου β' τάξεως καὶ ἄνω κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Εἰδικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

Τὸ εἰδικὸν τοῦτο Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, ὡς Προέδρου, τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Προσωπικοῦ Τμήματος ὡς Εἰσηγητοῦ, τριῶν Προϊσταμένων ὑπηρεσιῶν ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ ἢ Τμηματάρχου, προτιμωμένων τῶν ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ καὶ κατὰ σειράν ἀρχαιότητος προσλαμβανόμενων, καὶ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Νομικοῦ Συμβούλου ἢ ἐνός ἐκ τῶν παρὰ τῇ εἰδικῇ ὑπηρεσίᾳ δύο εἰδικῶν Συμβούλων, προτιμωμένου τοῦ Προϊσταμένου αὐτῆς.

Τὸ Συμβούλιον λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων πέντε ἐκ τῶν ἐξ μελῶν αὐτοῦ.

Προκειμένου περὶ μεταθέσεως μονίμων ὑπαλλήλων, δέον τὰ 2)3 (ἢτοι 4) τῶν συγκροτούντων τὴν ἀπαρτίαν μελῶν νὰ ὦσι μόνιμοι ὑπάλληλοι.

Χρὴ γραμματέως παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ ἐκτελεῖ ὁ γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Προσωπικοῦ ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ εἰδικοῦ Συμβουλίου ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογία αἱ περὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 ὑπὲρ Συμβουλίου διατάξεις τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος.

3. Ἡ προαγωγή εἰς τοὺς βαθμοὺς Προέδρου ἢ Πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ β' ἢ Α' τάξεως διενεργεῖται τῇ προηγουμένῃ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

4. Οὐδεὶς δύναται νὰ προαχθῇ ἐφ' ὅσον δὲν συνεπλήρωσε τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπομένου ἁρθρου καθοριζόμενον ἐλάχιστον ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ χρονικὸν ὅριον πραγματικῆς ὑπηρεσίας.

5. Ὁ ὑπὸ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κριθὲς ὡς ἡ κατ' ἀρχαιότητα προακτέος δὲν δύναται νὰ προταθῇ ἐκ νέου, πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑτοῦς ἀπὸ τῆς σχετικῆς γνωμοδοτήσεως.

6. Ὁ τιμωρηθεὶς διὰ δύο μηνῶν προσωρινῆς ἀπολύσεως ἢ δι' ὑποδικασμοῦ δὲν δύναται νὰ προταθῇ πρὸς προαγωγὴν πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑτοῦς ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ καθοριζομένου ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ ἐλάχιστου χρονικοῦ διαστήματος πραγματικῆς ὑπηρεσίας.

7. Εἰς τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς προαγωγὴν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτέρον βαθμὸν δὲν ὑπολογίζονται τὰ χρονικὰ διαστήματα.

- α) Τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως.
β) Τῆς αὐτεπαγγέλτου διαθεσιμότητος.
γ) Τῆς παρατάσεως πέραν τῶν 6 μηνῶν ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

"Αρθρον 21.

1. Ἀποκτῶσι τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα:
α) Οἱ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ Ἀκολούθου εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως β' τάξεως μόνον μετὰ τριετῆ πραγματικὴν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀκολούθου.
β) Οἱ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ Γραμματέως β' τάξεως μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Προέδρου Ὑπουργοῦ μόνον μετὰ διετῆ πραγματικὴν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν.
γ) Οἱ Πρόεδροι Ὑπουργοῦ εἰς τὸν βαθμὸν Πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ β' τάξεως καὶ οἱ Πληρεξούσιοι Ὑπουργοὶ β' τάξεως μετὰ πενταετῆ πραγματικὴν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.
2. α) Οὐδεὶς τῶν ὑπαλλήλων τῶν γενικῶν θέσεων δύναται νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Τμηματάρχου α' τάξεως ἐὰν δὲν ὑπῆρξῃ πραγματικῶς τοῦλάχιστον ἐπὶ διετίαν ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τῆς τυχόν παρὰ τοῖς Προξενικοῖς Γρατείοις τῶν Πρεσβειῶν τοιαύτης μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν.
β) Ἐπίσης οὐδεὶς τῶν ὑπαλλήλων τῶν γενικῶν θέσεων δύναται νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Τμηματάρχου α' τάξεως ἐὰν δὲν ὑπῆρξῃ πραγματικῶς τοῦλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος εἴτε ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν παράγρ. α' εἴτε μὴ, ἐν ταῖς ἐξῆς χώραις, Αἰγύπτῳ, Ἀλβανίᾳ, Βουλγαρίᾳ, Γιουγκοσλαβίᾳ, Κίπρῳ, Λιβύῃ, Παλαιστίνῃ, Ρόδῳ, Ρουμανίᾳ, Ρωσίᾳ, Συρίᾳ, Τουρκίᾳ καὶ Τύνιδι.
3. Οὐδεὶς δύναται νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Προέδρου Ὑπουργοῦ ἐὰν δὲν ὑπῆρξῃ πραγματικῶς ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ ἐπὶ δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Τμηματάρχου β' τάξεως καὶ ἄνω.
4. Οἱ τῶν εἰδικῶν θέσεων ὑπαλλήλοι ἀποκτῶσιν τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα μετὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ οὗτοι τοῦ ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ απαιτουμένου ἐλάχιστου χρονικοῦ ὅρου πραγματικῆς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας. Καὶ οἱ μὲν κατέχοντες μεμονωμένας εἰδικὰς θέσεις προάγονται ἐν τῇ αὐτῇ θέσει μέχρι τοῦ ἐπιτροπικοῦ βαθμοῦ, οἱ δ' ἀνήκοντες εἰς ὀρισμένην βοηθητικὴν ὑπηρεσίαν ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῇ χρηρῶσιν ἀμέσως ἀνωτέρω κατὰ βαθμὸν θέσεις.
5. Οἱ ἐν τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ κλητῆρες ἀποκτῶσι τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμὸν κλητῆρος μετὰ τριετῆ πραγματικὴν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν. Ἡ προαγωγὴ αὐτῶν ἐνεργεῖται, ἐφ' ὅσον χρεώσιν θέσεις, κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος καὶ ἐφ' ὅσον ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

"Αρθρον 22.

1. Οἱ ἐκ τοῦ κλάδου τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους προαγόμενοι ἢ μετατιθέμενοι τοποθετοῦνται εἰς θέσεις ἀντιστοίχους πρὸς τὸν βαθμὸν αὐτῶν. Ἡ τε τοποθέτησις καὶ μετάθεσις διενεργοῦνται κατόπιν ἐγγράφου γνωμοδοτήσεως τῶν τοῦ εἰδικοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου μελῶν.
2. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων οἱ ἐπὶ βαθμῷ Γραμματέως β' τάξεως δὲν δύναται νὰ τοποθετηθῶσιν ἢ ἀποσπασθῶσι παρὰ Πρεσβευτικῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται οἰαδήποτε ἀπόσπασις ἀκολούθων πρὸ τῆς συμπληρώσεως διετοῦς ἐν τῇ Κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ.
3. Ἡ ἐν τῇ αὐτῇ Πρεσβείᾳ ἢ τῷ αὐτῷ Γενικῷ Προξενίῳ, Προξενίῳ καὶ Ὑποπροξενίῳ ὑπηρεσία τῶν ὑπαλλήλων τῶν γενικῶν θέσεων, πλὴν τῶν ἐπὶ πρεσβευτικῷ βαθμῷ τοιούτων, δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέραν τῆς τετραετίας.
4. Πᾶσα παρὰ τὰς διατάξεις ταύτας γενομένη ἀπόσπασις

θεωρεῖται ἄκυρος καὶ συνεπιφέρει τὴν διακοπὴν τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων.

5. Ἐὰν διὰ διεθνέας λόγους καθίσταται ἀδύνατος τὸς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τοποθετημένους ὑπαλλήλους νὰ μεταβῶσι, παραμείνουν ἢ ἐπαγέλθωσιν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν ἢ εἰς ἀντιστοίχους πρὸς τὸν βαθμὸν αὐτῶν θέσεις Πρεσβευτικῆς ἢ Προξενικῆς Ὑπηρεσίας.

6. Κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν ἀποσπῶνται παρὰ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας καὶ οἱ τῶν εἰδικῶν θέσεων ὑπαλλήλοι τῶν Πρεσβευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν.

7. Ὁ ἀριθμὸς τῶν παρὰ πάσαις ταῖς Πρεσβείαις καὶ ταῖς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς ἀποσπασμένων ὑπαλλήλων τῶν γενικῶν θέσεων, ἐκτὸς τῶν τυχόν ἀποσπασμένων συμπεριλαμβανομένων πρὸς τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὀριζόμενα πρὸς πληρωμὴν τῶν ὀργανικῶν ἐκάστης Ἀρχῆς γενικῶν θέσεων, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ κατ' ἀνώτατον ὅριον τοὺς πέντε. Ἐκτὸς τούτου παρὰ τῇ Μονίῳ Ἀντιπροσωπείᾳ ἐν Γενεύῃ δύναται νὰ ἀποσπῶνται μέχρι τριῶν ἀκόλουθοι ἢ Γραμματεῖς πρὸς ἄσκησιν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ παραμείνῃ πλέον τοῦ ἔτους.

8. Ὅσῳκις παρίσταται ἀνάγκη ὁ Ὑπουργὸς δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν προσωρινὴν διεύθυνσιν ἐμμέθου τινὸς Προξενικῆς Ἀρχῆς εἰς ἕτερον ὑπάλληλον τῶν γενικῶν θέσεων, ἔχοντα τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν ἀναπληρωμένην θέσιν βαθμὸν ἢ ἕνα ἐκ τῶν δύο ἀμέσως κατωτέρων.

9. Ἀπόσπασις εἰς θέσιν ὀργανικῶς κατωτέραν δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ μόνον τῇ συγκαταθέσει τῶν ὑπαλλήλων.

10. Οἱ ἀποσπῶμενοι παρὰ τινι ὑπηρεσίᾳ θεωροῦνται ὡς καὶ κτικοὶ ταύτης ὑπάλληλοι καὶ λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς καὶ παρ' αὐτῇ ὁμοστάθμω των. Ὅσῳκις δὲν ὑπάρχει ὁμοστάθμησις ὀρίζεται ἐπιχορήγησις δι' Ὑπουργικῆς διαταγῆς.

11. Οἱ παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ ὁπωσδήποτε ἀποσπῶμενοι λαμβάνουσι μόνον τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν αὐτῇ ὁμοστάθμω των.

12. Δύο ἐκ τῶν ἐν τῷ Κέντρῳ ὑπαλλήλων τῶν γενικῶν θέσεων δύναται νὰ ἀποσπασθῶσι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας καὶ τῷ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως.

"Αρθρον 23.

1. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπηρετοῦντες δύναται περιστάσεως ἐκτάκτου τινὸς ἀνάγκης νὰ κληθῶσιν εἰς Ἀθήνας, ὅπου τὰ ἔξοδα παραστάσεως ὀρίζει ὁ Ὑπουργός. Ἐὰν ἡ προαγωγή αὕτη διὰ λόγους ὑπηρεσίας μετακλήσις πρόκειται νὰ παραταθῇ πέραν τοῦ μηνός, ἀνάγκη νὰ γνωμοδοτήσῃ τὸ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον.
2. Ἡ προσωρινὴ αὕτη διὰ λόγους ὑπηρεσίας μετακλήσις δύναται νὰ παραταθῇ διὰ τοὺς Πρόεδροις ἐπὶ ἕνα ἔτος ἐπὶ μῆνα.

"Αρθρον 24.

1. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου ἀναγράφεται ἐτήσιως ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον ἀνάλογος πιστώσις διὰ τὰς ἐν γένει δαπάνας τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ ἀποστολῶν.
2. Αἱ ὑπὸ τῶν λοιπῶν Ὑπουργείων ἢ ἄλλων αὐτοτελῶν ὀργανισμῶν διενεργούμεναι ἀποστολαὶ βαρύνουσι τοὺς οἱ κείους αὐτῶν προϋπολογισμοὺς, ἀναγραφόμενων ἐν αὐτοῖς εἰδικῶν ἐπὶ τούτῳ πιστώσεων.
3. Οἱ ἐπὶ εἰδικῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποστολῇ διατελούντες ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν λαμβάνουσιν, ἐκτὸς τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς θέσεως εἰς ἣν ὑπηρετοῦσι, καὶ εἰδικὴν δι' ἔξοδα παραστάσεως ἐπιχορήγησιν ἐκ Αἰρῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον ἡμερησίως τεσσάρων διὰ πρὸς

ἐπὶ Πρεσβευτικῷ βαθμῷ, τριῶν διὰ τοὺς ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντῶν ἢ Τμηματάρχων, καὶ δύο διὰ τοὺς ἐπὶ βαθμῷ γραμματέως ἢ ἀκολούθου. Ἐπὶ εἰδικῆς ἀποστολῆς εἰς Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀπὸ Ἀνατολὴν ἢ ἐπιχορήγησις αὕτη αὐξάνεται κατὰ πέντε ἢ ἑκατὸν τοὺς ἑκατὸν.

4. Ἡ ὑπὸ τύπον εἰδικῆς ἀποστολῆς ἀνάθεσις εἰς οἷον ἢ ἄλλοτε ὑπαλλήλου τῆς διευθύνσεως Πρεσβευτικῆς ἢ ἐμμέθου Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ ἡ ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον παρὰ ταῖς εἰρημέναις Ἀρχαῖς ἀπόσπασις ἀπαγορεύεται ἀπολύτως.

5. Οἱ ἐκτὸς τῶν τάξεων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἐκλεγόμενοι δι' εἰδικὴν τινα εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀποστολὴν τοῦ Ὑπουργείου τούτου λαμβάνουσιν εἰς Αἶρας Ἀγγλίας, ἐκτὸς τῶν ὁδοιπορικῶν αὐτῶν ἔξοδων, καὶ ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τὰς πέντε, καὶ προκειμένου περὶ ἀποστολῆς εἰς Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Ἀπὸ Ἀνατολὴν τὰς ὀκτὼ Αἶρας.

6. Ὑπερβάσις τῶν κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις ὀρίων δὲν ἐπιτρέπεται, εἰμὴ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

7. Ἐπὶ τῶν εἰδικῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀποστολῶν αἱ ἐν γένει δαπάναι καταβάλλονται εἰς δρχμας καθοριζόμενης τῆς εἰδικῆς δι' ἔξοδα παραστάσεως ἐπιχορηγήσεως διὰ Διατάγματος.

8. Ἡ δι' ἔξοδα παραστάσεως ἐπιχορήγησις τῶν ἐν εἰδικῇ ἀποστολῇ τελούντων υπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀφίσεως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον συμπεριλαμβανομένης μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως συμπεριλαμβανομένης. Διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως μέχρι τῆς ἀφίσεως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον χρονικὸν διάστημα καὶ τὰ ἀνάπαλιν δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ δοθῇ καὶ εἰδικὴ τις ἡμερησία ἀποζημίωσις.

9. Τὰ ὁδοιπορικὰ, ἐκκαθαριζόμενα κατὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 27 καὶ ἡ δι' ἔξοδα παραστάσεως ἐπιχορήγησις δύνανται νὰ προκαταβληθῶσιν.

"Αρθρον 25.

1. Εἰς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ὑπαλλήλους καὶ ὑπῆρτας δύναται νὰ χορηγηθῇ, τῇ αἰτήσῃ τῶν καὶ ἐφόσον αἱ ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας τὸ ἐπιτρέπουσι, κανονικὴ ἀδεία ἀπουσίας ἐνὸς μηνός κατ' ἕκαστον ἔτος μὲ πλῆρεις τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν, ἐὰν ὑπηρετῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ τῇ Ἀλβανίᾳ, μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ συνόλου τῶν εἰς μεταλλικὸν ἀποδοχῶν τῆς ἐν τῇ ὑπηρετοῦσιν θέσεως, ἐὰν ὑπηρετῶσιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Εἰς τοὺς μὴ λαβόντας ἐπὶ τριετίαν κανονικὴν ἀδειαν ὑπαλλήλους τοῦ Κέντρου δύναται νὰ χορηγηθῇ ἡμνησος τὸ πολὺ κανονικὴ ἀδεία μὲ πλῆρεις τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν.

2. Ἡ κανονικὴ ἀδεία δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἕνα εἰς ἓμι μῆνα δι' ἐξαιρετικὸν ὅλως λόγους ἀλλ' ἄνευ ἀποδοχῶν, ἐξαιρέσει τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ Τουρκίᾳ (πλὴν τῆς Κων) πόλεως) ὑπηρετούντων, οἵτινες καὶ κατὰ τὸ χρονικὸν τῆς παρατάσεως διάστημα θέλουσι λαμβάνειν τὸ 1)2 τοῦ συνόλου τῶν εἰς μεταλλικὸν ἀποδοχῶν τῆς ἐν τῇ ὑπηρετοῦσιν θέσεως.

3. Οἱ τυχόν κανονικῆς ἀδείας ὑποχρεοῦται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν αὐτῆς ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἐγκριτικῆς διαταγῆς, ἀναφέρων περὶ τούτου πρὸ τῆς χρήσεως εἰς τὸν ἀμέσως προϊστάμενόν τῆς. ἄλλως ἢ χορηγηθεῖσα ἀδεία εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρος, ἄνευ ἄλλης τινὸς διατυπώσεως, ἐκτὸς ἐὰν τῇ ἐγκρίσει ἢ διαταγῇ τῆς προϊστάμενης αὐτοῦ ἀρχῆς ἀναβῇ τὴν ἐναρξίν ταύτης.

4. Ἐπὶ ἀδικαιολογίῃ ὑπερβάσεως τῆς χορηγηθείσης ἀδείας ὁ λαβὼν ταύτην στερεῖται τῶν ἀποδοχῶν τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ δι' ὅσας ἡμέρας ἀδικαιολογίῃ ἀπουσίασε καὶ ὑπόκειται εἰς τὰς κατὰ τὰς χεῖμας διατάξεις πειθαρχικῆς ποινῆς.

5. Εἰς τοὺς ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν Πρεσβευτικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν διοριζομένους ὑπῆρτας χορηγεῖται ἀδεία ἀπουσίας ὁ ἀμέσως προϊστάμενος.

6. Εἰς τοὺς κωλυμένους ἐνεκεν ἀσθενείας πιστοποιημένης δι' ἐκθέσεως ἐνός ἢ δύο ἐπιστημόνων ἱατρῶν, ὀριζομένων ὑπὸ μὲν τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ τοὺς τοποθετημένους ἐν τῇ Κεντρικῇ ἢ ἀπεσπασμένους ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὑπὸ τῶν ἀμέσως δὲ προϊσταμένων αὐτῶν διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπηρετοῦντας, χορηγεῖται ἀναρρωτικὴ ἀδεία μέχρι τριῶν μηνῶν, μὲ πλῆρεις μὲν ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν ἐὰν ὑπηρετῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, μὲ τὰ δύο τρίτα δὲ τοῦ συνόλου τῶν εἰς μεταλλικὸν ἀποδοχῶν τῆς ἐν τῇ ὑπηρετοῦσιν θέσεως ἐπὶ ἕνα μῆνα, καὶ τὸ ἥμισυ πέραν αὐτοῦ ἐὰν ὑπηρετῶσιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

7. Ἐπὶ αἰτήσεως ἀναρρωτικῆς ἀδείας τῶν προϊσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἀπαιτεῖται ἡ ἐνορκος πιστοποίησης δύο ἐπιστημόνων ἱατρῶν.

8. Ὁ τυχὼν ἀναρρωτικῆς ἀδείας πέραν τοῦ μηνός δύναται νὰ λάβῃ κανονικὴν τοιαύτην, ἀλλ' ἄνευ ἀποδοχῶν.

9. Ἡ χορηγηθεῖσα τρίμηνος ἐν συνόλῳ ἀναρρωτικὴ ἀδεία ἀπουσίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρεῖς εἰς ἓμι μῆνας, ἐὰν ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ ἔκτασις τῆς καταισσεως βεβαιωθῇ κατόπιν ἐξετάσεως τοῦ πάσχοντος διὰ νεωτέρας ἡπιολογημένης ἐκθέσεως τῶν ἐν τοῖς ὡς ἄνω παραγράφῳ ἱατρῶν καὶ προσέτι γνωματεύσεως ὑπὲρ τῆς παρατάσεως, ὡς πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ ὑπηρετοῦντας, ὑπὸ δύο τῶν μελῶν τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπεσπασμένους, δύο ἀνωτέρων στρατιωτικῶν ἱατρῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπηρετοῦντας, ὅφ' ἐνός ἐπὶ πλέον ἐπιστήμονος ἱατροῦ.

10. Κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν τῆς παρατάσεως ἐπὶ τρεῖς εἰς ἓμι μῆνας τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας οἱ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ὑπηρετοῦντες λαμβάνουσι πλῆρεις ἀποδοχὰς, οἱ δὲ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὸ ἥμισυ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐν τῇ ὑπηρετοῦσιν θέσεως.

11. Τοῦ τυχόντος κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἐξαμήνου ἀδείας κωλυομένου λόγῳ παρατάσεως τῆς ἀσθενείας του νὰ ἐνασκήσῃ τὰ ὑπηρεσιακά του καθήκοντα, προκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἡπιολογημένη γνωμοδότησις τριμελούς Ἐπιτροπῆς, ἀπαριτιζομένης ἐκ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ἢ τοῦ Προσωπάρχου ὡς Προέδρου καὶ δύο Καθηγητῶν τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, περὶ τῆς ἰκανότητος τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του. Ἡ γνωμοδότησις αὕτη δέον νὰ στηρίζεται, εἴτε ἐπὶ τῆς ὑπὸ τινος τῶν Καθηγητῶν ἐξετάσεως τοῦ πάσχοντος εἴτε ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις παραγράφῳ ἀναφερομένων ἱατρῶν.

12. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται ὁριστικῶς, εἴτε περὶ τῆς ἀνάγκης περαιτέρω νοσηλείας τοῦ πάσχοντος, ὅτε παρέχεται αὐτῷ κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς παράτασις τῆς ἀδείας μέχρις ἐτέρων ἐξ τῶν πολλῶν μηνῶν, εἴτε περὶ τῆς πλήρους ἀρικανότητος αὐτοῦ πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

13. Κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν τῆς παρατάσεως ἐπὶ 6 εἰς ἓμι μῆνας τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας οἱ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ὑπηρετοῦντες λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, οἱ δὲ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὸ τρίτον τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐν τῇ ὑπηρετοῦσιν θέσεως.

14. Ὁ ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς κριθεσάμενος ἀνίκανος πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἀπαλλάσσεται τῆς ὑπηρεσίας κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

15. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπαλλάσσεται τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὁ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐν συνόλῳ κατὰ τὰς ἀνωτέρω χορηγηθείσης αὐτῷ ἀναρρωτικῆς ἀδείας, ἀπέχων τῶν καθηκόντων

των αὐτοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως ἡ ἰδία ἐπιτροπὴ ἢ τὸ ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον γνωματεύσῃ περὶ τῆς πλήρους ἀνικανότητος αὐτοῦ πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

16. Ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπὴ ἢ τὸ ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἢ μὴ τῆς ὑπηρεσίας καὶ διὰ τοὺς εἰς αὐτὴν διὰ λόγους ὑγείας παραπεμπόμενους ἀνευ αἰτήσεως τῶν ἄλλ' αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τῆς προέσταμένης Ἀρχῆς ὑπαλλήλους, δι' οὓς ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ πάσαι αἱ προηγουμέναι διατάξεις.

17. Εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ Ἐπικρατείᾳ ἀνευ δικαιοῦς ἐπὶ τριετίαν ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους τῶν γενικῶν θέσεων καὶ μὴ λαβόντας ἀδειαν τινὰ ἀπουσίας, δύναται νὰ χορηγηθῇ τῇ αἰτήσῃ τῶν, τετραμηνος μὲν κανονικὴ ἀδεια ἀπουσίας διὰ τοὺς εἰς τὰς ὑπερωκεανείους χώρας κατὰ τὴν λήψιν τῆς ἀδείας ὑπηρετοῦντας, τρίμηνος δὲ διὰ τοὺς λοιποὺς μὲ πλήρεις ἀποδοχὰς τῆς ἐν τῇ ὑπηρετοῦσῃ θέσεως κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα, μὲ τὸ ἐν τρίτον δὲ αὐτῶν κατὰ τοὺς ὑπολοίπους.

18. Ἡ ὡς ἄνω κανονικὴ ἀδεια δύναται νὰ παραταθῇ δι' ἐξαιρετικὰς ὁλως λόγους ἐπὶ ἓνα μῆνα εἰσέτι, πλην ἄνευ ἀποδοχῶν.

19. Οἱ ἐν μεταθέσει ἢ οἰαδήποτε ὑπηρεσιακῇ μετακινήσει δὲν δικαιούται εἰς παροχὴν κανονικῆς ἀδείας.

20. Ὁ Ὑπουργὸς ἐν ἐξαιρετικαῖς ὁλως περιπτώσεσι δύναται καὶ πρὸ τῆς παρέλευσεως τοῦ ἀπαιτούμενου χρόνου ὑπηρεσίας πρὸς λήψιν μηνιαίας κανονικῆς ἀδείας νὰ χορηγήσῃ ἕκτακτον τοιαύτην δυνάμενην νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓνα εἰσέτι μῆνα, ὅποτε ὁ λαβὼν ταύτην ὑπάλληλος δὲν δικαιούται κατὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους νὰ αἰτησῇται ἄλλην κανονικὴν ἀδειαν.

21. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐπὶ ἕκτακτῳ ἀδείᾳ κανονίζονται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ.

22. Εἰς ὑπαλλήλους τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν θέσεων καὶ ὑπηρεσίας, ὑπηρετοῦντας καὶ ἀσθενούντας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἔχοντας δὲ ὑπερπενταετὴ δημοσίαν ὑπηρεσίαν, δύναται νὰ καταβληθῶσιν ἔξοδα νοσηλείας μέχρι τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων αὐτῶν ἀποδοχῶν ἐντὸς ἐτησίου περιόδου.

Ἡ δαπάνη αὕτη καταλογιζομένη εἰς βάρος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐντέλλεται προκειμένου μὲν περὶ νοσηλείας ἐν κλινικῇ, βάσει, ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων, ὑποβαλλομένων διὰ τοῦ προέσταμένου ὅπου ὑπάρχει διπλωματικὸ ἢ προξενικὸν ὑπαλλήλου, ἢ ἀπ' εὐθείας ὅπου ἡ ὁσάκις δὲν ὑπάρχει προϊστάμενος, προκειμένου δὲ περὶ νοσηλείας κατ' οἶκον, βάσει βεβαιώσεως, συντασσομένης ἐνώπιον Ἑλληνικῆς ἢ ἄλλοδαπῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ νοσηλευθέντος καὶ ὑποβαλλομένης τῇ ἀσθενείᾳ καὶ τὴν διάρκειαν αὐτῆς (μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀναρρώσεως), τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκέψεων, καὶ τὴν εἰσπραχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἀμοιβήν, ὡς καὶ τὴν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν αὐτοῦ ἀξίαν τῶν καταναλωθέντων φαρμάκων.

Διὰ τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὑπηρετοῦντας ἰσχύουσιν αἱ κοιναὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 26.

1. Οἱ ὑπάλληλοι τῶν γενικῶν θέσεων ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ Διευθυντοῦ β' τάξεως καὶ ἄνω δύναται διὰ Διατάγματος προκαλοῦμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ.

2. Οἱ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τιθέμενοι ὑπάλληλοι δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσι εἰς διεθνεῖς Ἐπιτροπὰς, Συνέδρια καὶ Ὁργανισμοὺς, νὰ τοῖς ἀνατεθῇ ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους ὑπηρεσίᾳ ἢ καὶ διοικητικῇ τοιαύτῃ ἢ ν' ἀποσπασθῶσιν παρὰ τῇ Κεντρικῇ, Πρεσβευτικῇ ἢ Προξενικῇ ὑπηρεσίᾳ, διατηροῦσι δὲ τὴν σειρὰν τῆς ἀρχιότητος τῶν καὶ τὰ πρὸς προαγωγὴν δικαιώματά των καὶ λαμβάνουσι τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν τῷ Κέντρῳ ὑπηρετοῦντων ὁμοιστάθμων των.

προκειμένου δὲ νὰ χρησιμοποιηθῶσι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 24 παρ. 3.

3. Ἡ εἰς ὁργανικὴν θέσιν μεταθέσις τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ διατελούντων ὑπαλλήλων ἐνεργεῖται διὰ Διατάγματος.

4. Οἱ ὑπάλληλοι τῶν γενικῶν θέσεων δύναται νὰ τεθῶσιν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος α) τῇ αἰτήσῃ των, ἐνεκεν ἀπολύτως δεδικοιολογημένων ἀτομικῶν ἢ οἰκογενειακῶν λόγων, διὰ Διατάγματος προκαλοῦμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, β) αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπίσης διὰ Διατάγματος μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου πρῶτον καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν ἐνεκεν λόγων μὴ ἐπιτερόντων τὴν ἐν τῇ ἐνεργῇ ὑπηρεσίᾳ παραμονὴν τῶν ὑπαλλήλων τούτων.

5. Ὁ χρόνος τῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ διαθεσιμότητος ὁρίζεται κατ' ἀνάγκαν ὅριον εἰς ἕξι μῆνας, πρὸ τῆς παρέλευσεως τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτρέπεται ἀνάκλησις εἰ μὴ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἐγδιαφερομένου ὑπαλλήλου. Παρελθόντος τοῦ χρόνου τῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ διαθεσιμότητος οἱ εἰς αὐτὴν διατελοῦντες ὑπάλληλοι ἐπανέρχονται αὐτοδικαίως εἰς τὰς ὁργανικὰς θέσεις τὰς διατηρουμένας δι' αὐτοὺς ἢ τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ, λαμβανομένης προνοίας περὶ μὴ συμπληρώσεως τοῦ νομίμου τῆς καταστάσεως ἀριθμοῦ.

6. Ὁ χρόνος τῆς αὐτεπαγγέλτου διαθεσιμότητος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ δύο ἔτη. Μετὰ παρέλευσιν αὐτῶν ὁ μὴ ἀνακαλούμενος εἰς τὴν ἐνεργὴν ὑπηρεσίαν ὑπάλληλος ἀπολύεται διὰ Διατάγματος προκαλοῦμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κατόπιν εἰδικῆς καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, ἐὰν τοῦτο κρίνῃ ὅτι εἶναι ὁπωσδήποτε ἀνατάλληλος διὰ τὴν ἐνεργὴν ὑπηρεσίαν.

7. Ἡ ἐκ τῆς αὐτεπαγγέλτου διαθεσιμότητος ἀνάκλησις ἐνεργεῖται διὰ Διατάγματος προκαλοῦμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

8. Οἱ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ των τιθέμενοι εἰς διαθεσιμότητα ὑπάλληλοι λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῷ Κέντρῳ ὑπηρετοῦντων ὁμοιστάθμων των, οἱ δὲ αὐτεπαγγέλτως τὰ 2)3.

9. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ αὐτεπαγγέλτον διαθεσιμότητα τιθέμενων ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαῖν τοὺς ἑννέα ἐν συνόλῳ, ἕξ ὧν τρεῖς ἐπὶ βαθμῷ Προέδρου ἢ Πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ καὶ ἕξ ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ.

Πάντως ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτεπαγγέλτον διαθεσιμότητα τιθεμένων ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς τρεῖς ἐν ἑκάτερω βαθμῷ.

10. Αἱ ὁργανικαὶ θέσεις τῶν τε εἰς διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῶν εἰς αὐτεπαγγέλτον διαθεσιμότητα τιθέμενων ὑπαλλήλων δύναται ἑκάστοτε νὰ συμπληρῶνται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 27.

1. Εἰς τοὺς δι' οἰονδήποτε ὑπηρεσιακὸν λόγον (τοποθέτησις, μεταθέσις, ἀπόσπαισις, ἀνάκλησις) μετακινουμένους ὑπαλλήλους χορηγεῖται εἰδικὴ ἀποζημίωσις διὰ τὰ ὁδοιπορικὰ αὐτῶν ἔξοδα.

2. Ἐπίσης χορηγοῦνται τὰ ὁδοιπορικὰ τῆς ἐπιστροφῆς των εἰς Ἀθήνας ἔξοδα εἰς τοὺς ὁριστικῶς ἀπολυομένους τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλους, δικαιουμένους εἰς ταῦτα ἐφ' ὅσον παλιννοστήσωσιν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς παραδόσεως τῆς ὑπηρεσίας των.

3. Τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα συνίστανται ἐκ τοῦ ναύλου ἢ ἀγωγίου Α' θέσεως καὶ προσθέτου τινὸς ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν ποσοστοῦ διὰ τὰς λοιπὰς συγγῆεις τῶν ταξιδιῶν δαπάνας, ὡς λ.χ. παραμονὴν εἰς ἐνδιαμέσους σταθμοὺς, κόμιστρα ἀποσκευῶν, ἀμαξωγίαν, λεμβουχικά, ἀχθοφορικὰ κλπ.

4. Εἰς τοὺς ἐγγάμους ὑπαλλήλους καταβάλλονται καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τῆς συζύγου καὶ τῶν ἀνηλίκων υἱῶν καὶ ἀγαθῶν θυγατέρων αὐτῶν.

2. Ἐκάστη μεταλλικὴ δραχμὴ ὑπολογίζεται ἰση πρὸς τὸ 1)25 τῆς λίρας.

Ἄρθρον 30.

1. Διὰ τὴν εἰσπραξίν των ἐπ' ὀνόματι, τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Διπλωματικῶν καὶ Προξενικῶν ὑπαλλήλων, καὶ ὑπηρετῶν ἐν γένει ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου χρηματικῶν ἐνταλμάτων διὰ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν ἐπιτρέπεται ὅπως ἕκαστος τῶν δικαιούχων διορίξῃ πληρεξούσιον τοῦ τὸν Κεντρικὸν Ταμῖαν δι' ἀπλῆς ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν διοριζόμενον ὑπάλληλον καὶ διατελούμενης διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

2. Ὁ οὕτω διοριζόμενος πληρεξούσιος παρακρατεῖ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν, εἰς ἃς ὑποβάλλεται διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς δεσοληψίας ταύτης, καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ταχυδρομῆσεως καὶ ἀποστολῆς τῶν εἰσπραττομένων χρημάτων ἡμισυ τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων ἀνευ λογιᾶς.

Ἄρθρον 31.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κανονίζονται τὰ τῆς συστάσεως, διχαροδοσίας, ἀρμοδιότητος, καὶ λειτουργίας τῶν παρὰ τῇ Κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀναγκάων, Διευθύνσεων, Τμημάτων, καὶ Γραφείων, ὡς καὶ τὰ τῆς κατανομῆς τοῦ Προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 33.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου.

Α'. Γενικαὶ θέσεις.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἐπὶ βαθμῷ Πρεσβευτοῦ.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐπὶ βαθμῷ Πρεσβευτοῦ.

Δέκα τέσσαρες (14) Προϊστάμενοι Ὑπηρεσιῶν ἐξ ὧν τέσσαρες (4) ἐπὶ βαθμῷ Πρεσβευτοῦ, τρεῖς (3) ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ καὶ ἑπτὰ (7) ἐπὶ βαθμῷ Τμηματάρχου.

Δώδεκα (12) Γραμματεῖς.

Δέκα ὀκτὼ (18) Ἀκόλουθοι.

Β' Εἰδικαὶ θέσεις.

Ἐξ (6) Βοηθοὶ Τύπου (τρεῖς Α', δύο Β' καὶ εἰς Γ' τάξεως).

Εἰς (1) Ἀρχιλογιστής.

Τρεῖς (3) Λογισταὶ α' τάξεως.

Τρεῖς (3) Λογισταὶ β' τάξεως.

Δύο (2) Ὑπολογισταί.

Ὁ Εἰδικὸς Λογιστὴς ἐπὶ τῆς Στατιστικῆς καὶ τοῦ Ἑλέγχου τῶν Προξενικῶν εἰσπραξέων.

Ὁ Καλλιγράφος.

Δύο Ἀρχιεπιφύλακες.

Δύο Διεκπεραιωταί.

Δύο Ὑπαρχιεπιφύλακες.

Δύο Πρωτοκολληταί.

Εἰς βοηθὸς Διεκπεραιωτοῦ.

Δύο Βοηθοὶ Ἀρχείου (ὧν ὁ εἰς Α' τάξεως).

Εἴκοσι θακτυλογράφοι.

Δύο τηλεφωνήτριαι.

Γ' Ὑπηρετικὸν προσωπικόν.

Πέντε ἀρχικλητῆρες.

Ἐνδεκα κλητῆρες (ὧν οἱ ἕξ (6) α' τάξεως).

Εἰς θυρωρὸς (ἐπὶ βαθμῷ ἀρχικλητῆρος).

Εἰς χειριστὴς ἀνελευστῆρος (ἐπὶ βαθμῷ κλητῆρος β' τάξεως).

Εἰς θερμαστής (ἐπὶ βαθμῷ κλητῆρος α' τάξεως).

Δ' Ἐκτικτὸν προσωπικόν.

Ἐννέα (9) Γραφεῖς.

Παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν.

5. Οἱ εἰς Ἀθήνας διὰ λόγους ὑπηρεσίας προσωρινῶς μετακαλούμενοι ὑπάλληλοι δικαιούται, εἰς ἀπόληψιν ὁδοιπορικῶν ἔξοδων καὶ διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν λήψιν τῆς μετακλήσεώς των, μετατεθῶσιν ἢ ἀποσπασθῶσιν ἀλλοχού καὶ μόνον διὰ τὰ ἀπὸ τῆς παλαιᾶς εἰς τὴν νέαν θέσιν ἀπαιτούμενα ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

6. Τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα δύναται νὰ καταβληθῶσιν ἐπὶ ἀποδοχῇ λογαριασμοῦ.

7. Ἡ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον μετάθεσις δέον νὰ γίνηται ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἐφικτὸν διὰ τῆς συνημωτέρας ὁδοῦ. Ἐὰν ὑπάλληλος διαταχθεῖς νὰ μεταβῇ ἀλλοχού δὲν λάβῃ τὴν συνημωτέραν ὁδὸν ἢ ἐπὶ πλέον διαφορά βαρύνει αὐτόν.

8. Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρόσθετον ἐπὶ τοῦ ναύλου ἢ ἀγωγίου ποσοστὸν ὁρίζεται εἰς τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (40%) συμπεριλαμβανομένων διὰ τοὺς ἀπὸ βαθμοῦ Τμηματάρχου Β' τάξεως καὶ ἄνω ὑπαλλήλους καὶ τριάντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (30%) διὰ τοὺς λοιπούς. Προκειμένου περὶ Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας τὸ ποσοστὸν τοῦτο μειοῦται εἰς εἴκοσι πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (25%) καὶ εἴκοσι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20%) κατὰ τὴν ἀνωτέρω κατὰ βαθμοὺς διακρίσιν. Ἡ μείωσις αὕτη δὲν συντρέχει εἰς τὰς ἐντὸς τῶν Ἡπειρῶν τούτων μετακινήσεις. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο ὑπολογίζεται διὰ τὸν ὑπάλληλον καὶ ἐπὶ πλέον διὰ δύο τὸ πολὺ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

9. Ὁ ναύλος ἢ τὸ ἀγώγιον κανονίζονται ἐπὶ τῇ βάσει, προσαγωγῆς ἢ ὑποβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐν μετακινήσει ὑπαλλήλου τιμολογίου ἀτμοπολέων ἢ σιδηροδρομικῆς ἐταιρείας ἢ ἀνεγνωρισμένου ταξιδιωτικοῦ Γραφείου.

10. Ἐν ἀδυναμίᾳ προσαγωγῆς ἢ ὑποβολῆς τοιούτου τιμολογίου ἀρκεῖ ἐγγραφοῦς περὶ τῆς δέλωσις τοῦ ὑπαλλήλου περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταβληθέντων ἢ καταβληθησομένων ναύλων ἢ ἀγωγίων, ἐν ᾗ νὰ ἀναφέρεται ὁ λόγος τῆς ἀδυναμίας τῆς προσαγωγῆς τούτων.

11. Τὸ προταγόμενον ἢ ὑποβαλλόμενον μετὰ τῶν σχετικῶν καταστάσεων τιμολόγιον ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων, ἢ ἐγγραφοῦς δέλωσις καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς περὶ μετακινήσεως διαταγῆς, ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ οἰκεῖον ἐνταλμα πληρωμῆς τοῦ ὀλικοῦ ποσοῦ τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ὁδοιπορικῶν ἔξοδων.

12. Ἐν περιπτώσει μεταφοράς ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου τῶν ἐπὶ πλέον αὐτοῦ, ἢ σχετικῇ δαπάνῃ δύναται νὰ καταβληθῇ αὐτῷ ἰδιαίτερως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σχετικῆς φορτωτικῆς ἢ εἰδικῆς λογαριασμοῦ γνωστοῦ γραφείου μεταφορῶν.

13. Τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα καταβάλλονται εἰς δραχμὰς διὰ τὰς ἐντὸς τοῦ Κράτους μετακινήσεις.

Ἄρθρον 28.

1. Εἰς τοὺς διοριζομένους ὡς Ἀρχηγούς Πρεσβειῶν Πρέσβεις, εἰς τοὺς διὰ μεταθέσεως τοποθετούμενους ὡς Ἐπιτεταμένους καὶ εἰς τοὺς τοποθετούμενους διὰ προαγωγῆς ἢ μεταθέσεως ὡς ἐπίσης εἰς τοὺς ἀποσπώμενους παρὰ τῇ Πρεσβευτικῇ ἢ Προξενικῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπαλλήλους χορηγεῖται εἰδικὴ ἀποζημίωσις διὰ τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἔξοδα.

2. Ἡ εἰδικὴ αὕτη δι' ἔξοδα ἐγκαταστάσεως ἀποζημίωσις ὁρίζεται εἰς ἴσον ποσὸν πρὸς τὰς ἐν συνόλῳ εἰς λίρας ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνὸς ἀνευ τῶν νομίμων κρατήσεων καὶ χορηγεῖται ὅμα τῇ ἐγκαταστάσει τῶν ὑπαλλήλων.

3. Τὰ ἔξοδα ἐγκαταστάσεως δύναται νὰ προκαταβληθῶσι.

4. Ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω λαβὼν ἔξοδα ἐγκαταστάσεως δὲν δικαιούται εἰς τὴν λήψιν ἐτέρων τοιούτων, ἐὰν, πρὸ τῆς παρέλευσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του, μετατεθῇ εἰς ἄλλην ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ θέσιν, ἐξαίρεσις τῶν ἐπὶ Πρεσβευτικῷ βαθμῷ ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 29.

1. Πᾶσαι αἱ εἰς ξένον νόμισμα πληρωμαὶ αἱ προβλεπόμεναι ἐντὸς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργούνται εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου, ἐκτὸς ἐὰν συμβαταὶ ἀποχρεώσεις ἢ συνθήκαι ἐπὶ χωρίῳ ξένῳ, Κρατῶν ἄλλως ἐπιβάλλουσιν.

εοσίαν του 'Ιδριτζέρου. Πολιτικού Γραφείου του 'Υπουργού δύνανται να διορισθώσι κατά το άρθρον 44 του νόμου 3326 εις προσωρινός υπάλληλος επί βαθμῶ Γραμματέως Β' τάξεως και εις κλητὴρ Α' τάξεως ἔχοντες τὸν ἀντίστοιχον μισθόν, μὴ ὑπαγόμενοι δὲ εἰς τὰς περὶ προσόντων διατάξεις.

Ο ὑπάλληλος καὶ ὁ κλητὴρ ἀπολύονται δι' Ὑπουργικῆς πράξεως.

Αἱ θέσεις δακτυλογράφων καταλαμβάνονται κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ ἀρρένων καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ θηλέων. Πρὸς τοῦτο αἱ κενωθρομένοι θέσεις δακτυλογράφων καταλαμβάνονται ὑπὸ ἀρρένων μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἡμίσεος τῶν θέσεων αὐτῶν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ προσλαμβάνῃ ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐπὶ θητεία προσωρινῇ καὶ ἀνανεωσίμῃ μέχρι δύο στενοδακτυλογράφους ἢ καὶ στενογράφους, τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης μὴ δυνάμενης νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 5000 δι' ἑκάτερον μηνιαίως. Ὡς τοιοῦτοι προσλαμβάνονται δημόσιοι υπάλληλοι, διατηροῦντες καὶ τὴν ἦν κατέχουσι θέσιν, ἢ ἰδιῶται ὑπάρχοντες ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν τὰς προβλεπόμενας ἐπὶ παραβάσεως τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων υπαλλήλων εὐθύνας καὶ εἰδικώτερον τῶν ἄρθρων 452, 454 καὶ 456 τοῦ Π. Νόμου.

Τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ προΐσταται ἐπὶ τῆς ἀσκήσεως ἐπ' αὐτοῦ ἐποπτεία κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος ὁρισθόμενα.

Ὡς τοιοῦτος διορίζεται κατ'ἑτέρους ἀξιωματικὸς ἐν ἀποστρατεία, κατὰ προτίμησιν τραυματίας πολέμου, λαμβάνων μηνιαίαν ἀποζημίωσιν, ἀνεξαρτήτως τῆς συντάξεώς του, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς 1500 δραχμὰς μηνιαίως.

Ἄρθρον 36.

1. Ἐν τῷ Τμήματι Τύπου δύνανται νὰ προσληθῇ ὡς ὑποδιευθυντὴς καὶ πρόσωπον ἐκτὸς τοῦ Σώματος τῶν υπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐὰν ἔχῃ πλὴν τῶν γενικῶν προσόντων τὰς εἰδικὰς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην γνώσεις, πολυετὴ δημοσιογραφικὴν πείραν καὶ κατέχῃ πλείονας ξένας γλώσσας. Ἡ πρόσληψις γίνεται διὰ συμβάσεως μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ ἐκλεγμένου προσώπου οὕτως ἢ ἀντιμισθία ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

2. Ἡ εἰδικὴ αὕτη σύμβασις, ἥς ἀνώτατον χρονικὸν ὅριον ὁρίζεται ἡ πενταετία, δύνανται νὰ ἀνανεωθῇ δι' ἀπλῆς ἐγγράφου ἀνακοινώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας.

Ἄρθρον 37.

1. Ἰδρύεται παρὰ τῷ Τμήματι Τύπου ἐπίσημον μεταφραστικὸν Γραφεῖον, ὅπερ καὶ μόνον θὰ ἦναι ἀρμοδίον νὰ παρέχῃ τὰς ἐπίσημους μεταφράσεις δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς ξένας γλώσσας καὶ τὰν ἀντίθετον.

2. Τὸ μεταφραστικὸν προσωπικὸν τοῦ ὡς ἄνω γραφείου προσλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῇ εἰσηγήσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Τύπου καὶ ἀποτελεῖται εἴτε ἐξ υπαλλήλων τοῦ Τμήματος Τύπου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἴτε ἐξ ἰδιωτῶν ἔχοντων ἀποδεδειγμένους τελεῖαν γνῶσιν τῶν ξένων γλωσσῶν, ὧν ἀναλαμβάνουσι μεταφράσεις. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταφραστῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἑξ. Δύνανται δὲ ἐξαιρετικῶς νὰ ἀνατεθῶσι πλείονες τῆς μιᾶς γλώσσης εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν μεταφραστήν.

3. Ὅσῳκις λόγῳ ὅγκου μεταφραστικῆς ἐργασίας δὲν ἦθελον ἐπαρκεῖ οἱ ὑπάρχοντες τακτικοὶ μεταφρασταί, δύνανται νὰ ἀνατεθῶσιν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Τύπου μεταφράσεις εἰς ἐκτάκτους μεταφραστὰς ἀνεγνώρισμένης ἱκανότητος. Αἱ ἀμοιβαὶ τῶν ἐκτάκτων μεταφραστῶν ἀφομοιοῦνται πρὸς τὰς τῶν τακτικῶν τοιοῦτων.

4. Οἱ μεταφρασταὶ θέλουσι ἀμείβεσθαι ἀνὰ λόγῳ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκτελουμένων μεταφράσεων ἐπὶ τῇ βάσει πίνακος μεταφραστικῶν τελῶν καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Τύπου καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Καὶ αἱ μὲν ἀμοιβαὶ διὰ τὰς μεταφράσεις ὑπηρετικὰς ἐγγράφων καὶ κειμένων θέλουσι καταβάλλεσθαι τοῖς μεταφρασταῖς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Τύπου, αἱ δὲ ἀμοιβαὶ διὰ τὰς ὑπὸ ἰδιωτῶν ζητούμενας μεταφράσεις θέλουσι καταβάλλεσθαι τοῖς μεταφρασταῖς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων. Αἱ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου γινόμεναι μεταφράσεις θὰ πληρώνονται μὲ ἐκπτώσιν 50 ο) ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

5. Ἡ ἀνάθεσις πάσης μεταφραστικῆς ἐργασίας γίνεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Τύπου ὑπὸ προσωπικῇ αὐτοῦ εὐθύνῃ.

Ἄρθρον 38.

1. Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐκτάκτων γραφέων ὁρίζεται ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς γραφέως Α' τάξεως. Οἱ ἐκτάκτοι οὗτοι ὑπάλληλοι προσλαμβάνονται καὶ ἀπολύονται δι' Ὑπουργικῆς διαταγῆς.

2. Ἡ ὑπὸ εἰσδησίᾳ τύπον καὶ εἰς βάρος οἰασδήποτε πιστώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου πρόσληψις ἐκτάκτων υπαλλήλων πέραν τοῦ καθοριζομένου ὡς ἄνω ὁρίσκει, ἢ ἐκτάκτων ὑπηρετῶν, ἀπαγορεύεται ἀπολύτως.

Ἄρθρον 41.

Οἱ παρὰ τοῖς ἡμετέροις Πανεπιστημίοις καθηγηταὶ τοῦ Διεθνούς Δικαίου, Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ γνωμοδοτοῦν ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ὑποβαλλομένων αὐτοῖς συνάφων ζητημάτων.

Ἄρθρον 42.

1. Πάντα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν σύναψιν ἢ τὴν καταγγελίαν ἐμπορικῶν, ναυτιλιακῶν ἢ ἄλλων πάσης φύσεως μετὰ ξένων Κρατῶν συνθηκῶν, συμβάσεων ἢ συμφωνιῶν πλὴν τῶν πολιτικῶν ὑπάρχοντα εἰς τὸ Τμήμα τῆς Διαρκούς Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ δασμολογίου καὶ τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων τῆς συστάσεως διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 4 Αὐγούστου 1930 δυνάμει τοῦ ἁρθροῦ 8 τοῦ νόμου 4607 τῆς 1 Μαΐου 1930 καὶ τῶν ἁρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου 843 τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1917.

2. Καθίσταται ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ εἰδικὴ τεχνικὴ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτοῦσα ἐπὶ παντὸς σχετικοῦ πρὸς τὴν σύναψιν ἢ τὴν καταγγελίαν συμβάσεων συνομολογουμένων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κ.Τ.Ε. προπαρασκευάζουσα τὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τεχνικὰς συνδιασκέψεις ὁργανομένης ὑπὸ τῆς Γραμμῆς καὶ παρέχουσα τὰς ζητούμενας ἐκάστοτε παρὰ τῆς Γραμμῆς καὶ τεχνικὰς πληροφορίες. Ἡ εἰδικὴ τεχνικὴ ἐπιτροπὴ τελοῦσα ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἐξ ἑνὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν αὐτοῦ, ὁρίζομενων ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν, καὶ ἐξ ἑτέρων προσώπων ἀρμοδίων ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ. Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῆς τεχνικῆς ταύτης ἐπιτροπῆς θέλει κανονισθῇ διὰ Διατάγματος.

3. Τὰ ζητήματα τῆς ἰθαγενείας ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ καταργουμένων τῶν ὑφισταμένων Συμβουλίων ἰθαγενείας, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐν τῇ ἀρμοδιότητι του ταύτη ἀποφαινεται ἐπὶ ἐκάστης περιπτώσεως μετὰ προηγουμένην αἰτησίν τῆς γνώμης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς ὃ ὑπάρχοντα αἱ ὑποθέσεις τῆς Ἀνταλλαγῆς. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀποφαινεται ἐκδίδων ἡτιοδήποτε ἀπόφασιν, ἥς ἢ περιλήψεις δημοσιεύεται εἰς τὴν ἑρμηνεία τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρὸς τοὺς δις εἰς δύο ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενων καθημερινῶν πρωϊνῶν ἐφημερίδων. Ἡ ἀπόφασις κοινοποιεῖται διοικητικῶς πρὸς τὸν ὑποβαλλόντα τὴν σχετικὴν αἴτησιν. Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς τελευταίας δημοσιεύσεως δικαιούται πᾶς ἐνδιαφερόμενος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνύρυσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπιτροπῆς. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, δύνανται νὰ συσταθῇ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Συμβούλιον ἀσκήσιν τὴν ἀρμοδιότητα τῶν καταργουμένων Συμβουλίων ἰθαγενείας. Ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου τούτου καὶ τὰ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ θέλει καθορισθῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρον 43.

1. Παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐξωτερικῶν λειτουργεῖ Εἰδικὴ Νομικὴ Ὑπηρεσία σκοπὸν ἔχουσα τὴν μελέτην τῶν παρασκευαζομένων καὶ τῇ ὑποθέσειν νομικῆς φύσεως καὶ ἰδιαιτέρως τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸ Διεθνὲς Δίκαιον, τὴν ἐπεξεργασίαν πάντων τῶν σχεδίων Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἐν ἰσχύϊ τοιούτων.

2. Ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ Ὑπηρεσίᾳ, ἥτις εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῶν ὁργανικῶν θέσεων τοῦ Ὑπουργείου, τοποθετοῦνται δύο Εἰδικοὶ Νομικοὶ Σύμβουλοι ἐπὶ βαθμῇ καὶ ἀποδοχῇ Διευθυντοῦ, ἐκλεγόμενοι παρὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ τῶν νομικῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἐπὶ ἑτῇ ἀσχολήσῃ εἴτε ἐν τῇ ἐμπράκτῃ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου, εἴτε ὡς δικασταὶ εἰς ὑποθέσεις διεθνέως φύσεως καὶ κατέχουσι καλῶς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

Ἐφ' ὅσον οὗτοι προέρχονται ἐξ ἀνωτέρων δικαστικῶν λαμβάνουσι τὸν βαθμὸν καὶ πάσας ἐν γένει τὰς ἀποδοχὰς ὡς λαμβάνουν οἱ Ἀρεοπαγίται, πρὸς τοὺς τοῖς δὲ καὶ πρόσθετον μηνιαίαν ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 5000, διατηροῦντες συνάμα ἀμειώματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν βαθμὸν Ἀρεοπαγίτου δικαίωματα συντάξεως.

Τῆς ὑπηρεσίας ταύτης προΐσταται ὁ κατὰ βαθμὸν προηγουμένου καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοβάθμων ὁ ἀρχαιότερος.

3. Παρὰ τῇ αὐτῇ Ὑπηρεσίᾳ ἐργάζεται εἰς Εἰδικὸς Εἰσηγητὴς ἐπὶ βαθμῇ καὶ ἀποδοχῇ Γραμματέως β' ἢ α' τάξεως ἢ Τμηματάρχου β' ἢ α' τάξεως, ὡς τοιοῦτος δὲ διορίζεται ὁ ἔχων ἐκτὸς τῶν γενικῶν προσόντων, διετὴ τοῦλάχιστον δικηγορικὴν ἐξάσκησιν καὶ γιγνώσκων καλῶς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

4. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδόμενου ἐκάστοτε τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κανονίζεται ὁ Προϊστάμενος τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης μεταξὺ τῶν ὡς ἀνωτέρω τριῶν Εἰδικῶν Νομικῶν Συμβούλων, ἢ μεταξὺ αὐτῶν ἱεραρχία καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ τῶν Εἰδικῶν Εἰσηγητῶν ὡς καὶ αἱ ὑποθέσεις αἵτινες θὰ ὑπάρχοντα εἴτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, εἴτε εἰς ἄλλα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν Τμήματα καὶ αἵτινες μέχρι σήμερον ὑπῆγοντο εἰς τὴν καταργουμένην ἤδη Ἀνωτάτην Ἐπιτροπὴν Ἐφαρμογῆς Συνθηκῶν.

Ἄρθρον 44.

1. Μέρους τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργοῦ δύνανται διὰ Διατάγματος νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἢ τοῦς Διευθυντάς, ἐξαιρετικῶς δὲ καὶ εἰς ἄλλους ἀνωτέρους υπαλλήλους τοῦ Κέντρου.

2. Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Διατάγματος ἀνατίθεται εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἢ τοῦτον κωλυομένου εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἐπὶ βαθμῇ Διευθυντοῦ ἢ Προεδρευτοῦ προϋπαρξάντων ἢ ἀνὰ λόγῳ ὑποχρεώσεων εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου πάσης δαπάνης, πλὴν τῶν ἀπορροσῶν τὰς εἰδικὰς ἀποστολάς. Τὸ Διάταγμα τοῦτο θέλει ὁρίξει ἐκάστοτε καὶ τὸ ποσὸν μέχρι τοῦ οὗ οὗ ὅθι ἐπιτρέπεται ἡ ἀνάληψις ὑποχρεώσεων.

3. Ἐπιτρέπεται ὅπως εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν ἢ τοῦτον κωλυομένου εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἐπὶ βαθμῇ τοῦλάχιστον Τμηματάρχου υπαλλήλων χορηγηθῇ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τὸ δικαίωμα τῆς κατ' ἐντολὴν τοῦτοῦ ὑπογραφῆς τῶν ἐντολῶν πληρωμῆς οἰασδήποτε δαπάνης καὶ οὐσδήποτε ποσῶν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν ταύτης εἶναι καθορισμένον ὑπὸ τῶν σχετικῶν νόμων, ἢ καὶ πάσης ἄλλης δαπάνης, ἥς προηγήθη ἢ κατὰ νόμον ἐγκρίσις.

4. Ἐπίσης δύνανται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ ἀνατεθῇ ἢ ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπογραφή τῶν χρηματικῶν ἐντολῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω υπαλλήλους ἐξαιρέσει τοῦ Ἀρχιλογογράφου.

Ἄρθρον 45.

1. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἀναγράφεται ἐτησίως ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πίστωσης διὰ τὴν ἀναλογούσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα μερίδα τῶν δαπανῶν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν.

2. Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ποσῶν ἐντάλματα ἐκδίδονται ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ διπλωματικοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ οὗ οὗ ἐξέρει ἢ Γραμματεία τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν καὶ ὁ οὗ οὗ καταβάλλει ἐπὶ ἀποδείξει τὸ πληρωτέον ποσὸν ἀρμοδίως.

Ἄρθρον 46.

1) Δι' ἀπορρήτους ἐθνικὰς ἀνάγκας ἀναγράφεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πίστωσης εἰδική.

2) Δαπάναι δι' ἀπορρήτους ἐθνικὰς ἀνάγκας θεωροῦνται κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ παρόντος ἁρθροῦ αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐξωτερικῆς τοῦ Κράτους πολιτικῆς ἀμείσεως ἢ ἐμμέσεως καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ γίνωσι φανεραί, ἀνευ ζημίας τῶν συμφερόντων τῆς χώρας.

3) Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκ τῆς πιστώσεως ταύτης διάθεσις οἰουδήποτε ποσῶ διὰ σκοποὺς ἀλλοτρίους τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, ἰδίᾳ δὲ ἡ παροχὴ ἐπιμισθίων, ἀμοιβῶν ἢ ἀποζημιώσεων καὶ πάσης προσωπικῆς παροχῆς οἰασδήποτε πρὸς ὑπαλλήλους ἢ ὅργανα τοῦ Κράτους.

Ὅτε λαμβάνοντες καὶ οἱ ἐγκρίνοντες τὴν διάθεσιν τοιούτων παροχῶν καθίστανται προσωπικῶς καὶ ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν παρὰ τὴν ἀνωτέρω ἀπαγόρευσιν πληρωθέντων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

4) Ὅσῳκις παραστῇ ἀνάγκη διαθέσεως οἰουδήποτε ποσῶ ἐκ τῆς πιστώσεως ταύτης ἐνεργεῖται αὕτη προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ μετὰ γνώμην τῆς ἐν τῷ κατωτέρῳ ἐδαφίῳ Ἐπιτροπῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

5) Συνιστᾶται ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπιτροπὴ τριμελὴς κατανεμαζομένη Ἐπιτροπὴ τοῦ ἁρθροῦ 46 τοῦ νόμου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη συντίθεται 1) ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ὡς Προέδρου ἢ τοῦ ἐκτελοῦντος χρέη τοιοῦτου, 2) καὶ 3) ἐκ δύο ἀνωτέρων υπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

Τῆς Ἐπιτροπῆς μετέχει ὡς Γραμματεὺς ἀνευ ψήφου ὁ υπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου, ὁνομαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Σκοπὸς τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ν' ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἀν' αἱ προτεινόμεναι πρὸς διάθεσιν ἐκ τῆς πιστώσεως τοῦ παρόντος ἁρθροῦ δαπάναι πληρῶσι τοὺς ὅρους τοὺς καθοριζομένους ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 2 αὐτοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ δι' ἡτιολογημένου πρακτικοῦ ἐπὶ προτάσεων διαβιβαζομένων αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐκάστοτε Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου.

Ἀπόσπασμα τοῦ πρακτικοῦ, ἀναγράφον τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀποφάσεως, τὴν χρονολογίαν τῆς συνεδρίας, τὸ ὄνομα τοῦ δικαίουχου, τὸ ἐγκριθέν ποσὸν καὶ τὴν σχετικὴν αἰτιολογίαν, διαβιβάζεται πρὸς τὸ Τμήμα Ἐκκαθαρίσεως Δαπανῶν, ὅπερ προκαλεῖ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον οὕτως ἢ ἐγκρίσις ἀποτελεῖ τὸ μόνον δικαιολογητικὸν τῆς δαπάνης.

6) Ἡ πίστωσης τοῦ ἁρθροῦ τούτου διατίθεται ἐν τῇ τῇ

έσωτερικῶ καὶ ἐξωτερικῶ μὴ ἀποκλεισμένης καὶ τῆς προπληρώσεως.

7) Ἐν αἷς περιπτώσεσι καθίσταται ἀπολύτως ἀνέφικτος ἡ προσαγωγή στοιχείων πρὸς ὀλικὴν ἢ μερικὴν δικαιολόγησιν νομομένης προπληρώσεως, δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἐγκριτικὴν τῆς διαθέσεως τοῦ ποσοῦ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προκαλουμένη συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ 5ῳ.

8) Τὰ δικαιολογητικὰ τῶν ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ἐνταλμάτων, ὑποβαλλόμενα πρὸς τακτοποιήσιν, ἐλέγχονται ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν παρὰ τοῦ προκαλέσαντος τὴν δαπάνην ἀρμοδίου Τμήματος, μεθ' ὃ, θεωρουμένων τῶν σχετικῶν καταστάσεων ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Τμήματος τούτου, διαβιβάζονται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον διὰ τοῦ Εἰδ. Λογιστηρίου. Τὰ δικαιολογητικὰ ταῦτα ἐλεγχόμενα τηροῦνται ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

9) Διὰ Διατάγματος ἐκδιδόμενου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καθορισθῆσεται πᾶσα λεπτομέρεια σχετικῇ πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς.

10) Δι' ἐξόδα δεξιώσεως ἐν γένει ξένων διπλωματικῶν ἀποστολῶν ἢ ἄλλων ἐπιστῆμων προσώπων ἀναγράφεται εἰδικὴ πίστωση.

11) Δι' ὑποτροφίας ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ὧν τὴν δαπάνην ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος διὰ σκοποῦς ἐθνικοῦς, ἀναγράφεται εἰδικὴ πίστωση, μὴ δυναμένη πάντως νὰ ὑπερβῇ τὸ ἐν ἑκατομμύριον δραχμῶν ἑτησίως.

12) Αἱ πιστώσεις τῶν ἀνωτέρω δύο ἐδαφίων ἐντέλλονται κατὰ τὴν δικαιοσύνην τὴν καθοριζομένην διὰ τὰς δαπάνας ἀπορρήτων ἐθνικῶν ἀναγκῶν, συμμετέχοντες ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἐθιμοτυπίας, ὡς αὐτὴ καλεῖται νὰ γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ ἐξόδων δεξιώσεως

Ἀρθρον 47.

1. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διὰ τοῦ νόμου 737Δ' προβλεπομένων ἐξωτερικῶν δαπανῶν ἐθνικῆς ἀνάγκης ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀναγράφεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἢ δύναμις τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1923 Ν. Δ. αὐξηθεῖσα εἰς δραχμὰς 300.000 ἑτησίως. Ἡ διάθεσις τῆς πιστώσεως ταύτης γίνεται διὰ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τούτῳ Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Εὐαγῶν Σκοπῶν, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ δι' ἀπροβλεπτοὺς ἐθνικὰς ἀνάγκας πίστωσης.

2. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἀναγράφεται ἑτησίως ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πίστωσης διὰ παγίας εἰσφορᾶς ἢ συνδρομᾶς τῆς Ἑλλάδος εἰς διεθνεῖς ἐνώσεις, ἐπιτροπὰς, Ἰνστιτοῦτα καὶ ὁργανισμοὺς, καταβαλλομένας ἑτησίως, ἐφ' ὅσον καὶ ἄλλα Κράτη συμμετέχουσι κατ' ἀναλογία, ὡς καὶ εἰς Ἑλληνικοὺς ὁργανισμοὺς, σχετιζομένους μετὰ ταύτας διεθνεῖς ἐνώσεις. Ἡ διάθεσις τῆς πιστώσεως ταύτης ἐνεργεῖται πάντοτε μετὰ προηγουμένην γνώμην τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 41 τοῦ παρόντος νόμου Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἀρθρον 48.

1. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, ἀναγράφεται ἑτησίως πίστωσης δι' ἀποδογὰν βελτίων, ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν Ἑλληνικῶν καὶ ἀλλοδαπῶν, χάριτος καὶ λοιπῶν εἰδῶν γραφικῆς καὶ λιθογραφικῆς ὕλης, ἐτέρα δὲ δι' ἐνοίκιον τοῦ Ὑπουργικοῦ καταστήματος, φωτισμὸν, θέρμανσιν, καθαρισμὸν, ἐπιπλώσιν, στολὰς κλητῆρων, ἑκτακτα ἡμερομίσθια καὶ ἀπροβλεπτοὺς μικροδαπάνας διατιθεμένας συμφώνως τῇ

παραγράφῳ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὡς καὶ δι' ἐνδυμασίας ἐργασίας ὑπαλλήλων, Ἀρχείου καὶ Διεκπεραιώσεως.

2. Ὁ νόμος 876 τοῦ 1917 «περὶ ἐπεκτάσεως καθ' ὅλον τὸ Κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἐπ' ἀρθ. 2690 Διατάγματος τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως περὶ χορηγίας παγίας προκαταβολῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν» διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιβάνει πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἀρθρον 49.

1. Συνιστῶνται Πρεσβεῖαι ὅπου καὶ ὡς αὐτὴς τὰ γενικὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτοῦσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν.

2. Αἱ Πρεσβεῖαι συνιστῶνται καὶ καταργοῦνται διὰ νόμου.

3. Ὁ συστατικὸς νόμος δέον νὰ καθορίσῃ τὰς ὁργανικὰς θέσεις, τὴν εἰδικὴν δι' ἐξόδα προκατάστασις ἐπιχορηγήσιν τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων, τὴν ἀντιμισθίαν τῶν ὑπηρετῶν καὶ τὸ διὰ τὰ συνήθη τῆς Πρεσβεΐας ἐξόδα χορηγούμενον ἐτήσιως ποσόν.

4. Εἰς αἷς περιπτώσεσι θεωρεῖται ἀναγκαῖα ἡ ἱερὰ Πρεσβεΐα, ἂν ὅπως ἀπασχολήσεως εἰδικῶν προσωπικῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς, αὕτη γίνεται διὰ Διατάγματος, ὅποτε διαπιστεύεται ὅ ἐν ἐτέრა Ἐπικρατεία ὑπῆρξεν Πρεσβεΐα. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐν τῷ Κράτει, ἐν ᾧ συνίσταται ἡ Πρεσβεΐα αὕτη, ὑφίσταται Γενικὸν Προξενεῖον, ὃ Προξενεῖον αὐτοῦ δύναται νὰ ἐκτελῇ πλὴν τῶν προξενικῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ καθήκοντα Συμβούλου τῆς Πρεσβεΐας, φέρων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸν τίτλον τοῦ Συμβούλου Πρεσβεΐας καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ διευθύνοντος τὰ τῆς Πρεσβεΐας.

Ἀρθρον 50.

1. Πρεσβευτικὴ Ἀρχὴ λειτουργοῦν ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀλβανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Βουλγαρίᾳ, Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ, Γιουγκοσλαβίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Ἑνώσει Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν, Ἡνωμέναις Πολιτείαις Ἀμερικῆς, Ἰταλίᾳ, Κέντρῳ Χώρας, Μεγάλῃ Βρετανίᾳ, Οὐγγαρίᾳ, Πολωνίᾳ, Ρουμανίᾳ, Τουρκίᾳ καὶ Τσεχοσλοβακίᾳ.

2. Συνιστῶνται ἐπίσης Πρεσβεῖαι ἐν Αἰθιοπίᾳ, ἐν Βελγίῳ, ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐν Κούβα, ἐν Μεξικῷ, ἐν Δανίᾳ καὶ Ἰσλανδίᾳ, ἐν Λιθουανίᾳ, ἐν Νορβηγίᾳ, ἐν Σουηδίᾳ, ἐν Ἑσθονίᾳ, ἐν Λετονίᾳ, ἐν Φινλανδίᾳ, ἐν Περσίᾳ καὶ ἐν Κίνᾳ, ἔπου διαπιστώνονται οἱ ἐκάστοτε κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ προσφορῶνται ἐκ τῶν ἐν ἄλλῃ Ἐπικρατείᾳ ὑπηρετούντων Πρεσβευτῶν.

3. Παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν λειτουργεῖ μόνιμος Ἀντιπροσωπεΐα.

Ἀρθρον 51.

1. Τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 45 Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν, ὡς καὶ αἱ ἐν συνόλῳ μηνιαῖαι αὐτοῦ ἀποδοχαὶ ὁρίζονται ὡς ἑξῆς :

1. Ἐν Ἀγκύρᾳ

Ὁργανικαὶ θέσεις	Ἐξόδα	Σύνολον	ἡτοι Ἀγ.
Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Σύμβουλος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	1.223.—	1.575	63
Ὁ Διερμηνεὺς	523.—	875	35
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	686.—	950	38
Ὁ Γραφεὺς	406.—	550	22
Δύο κλητῆρες		250	10 (ἐκ.)

2. Ἐν Βαρσοβίᾳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Γραφεὺς	306.—	450	18
Ὁ κλητῆρ		225	9

3. Ἐν Βελιγρὰδίῳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Β' Γραμματεὺς	936.—	1.200	48
Ὁ Διερμηνεὺς	448.—	800	32
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	486.—	750	30
Εἰς κλητῆρ		225	9

4. Ἐν Βέρνῃ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Γραφεὺς	306.—	450	18
Εἰς κλητῆρ		225	9

5. Ἐν Βερολίνῳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Σύμβουλος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	1.148.—	1.500	60
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	686.—	950	38
Ὁ Γραφεὺς	356.—	500	20
Εἰς κλητῆρ		300	12

6. Ἐν Βιέννῃ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	511.—	775	31
Ὁ Γραφεὺς	306.—	450	18
Εἰς κλητῆρ		225	9

7. Ἐν Βουδαπέστῃ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	511.—	775	31
Εἰς κλητῆρ		225	9

8. Ἐν Βουκουρεστίῳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	511.—	775	31
Ὁ Γραφεὺς	306.—	450	18
Εἰς κλητῆρ		225	9

9. Ἐν Καίρῳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Γραμματεὺς	1.223.—	1.575	63
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	611.—	875	35
Ὁ Γραφεὺς	381.—	525	21
Δύο κλητῆρες		250	10 (ἐκ.)

10. Ἐν Λονδίνῳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Σύμβουλος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	1.223.—	1.575	63
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	611.—	875	35
Δύο γραφεῖς	381.—	525	21 (ἐκ.)
Εἰς κλητῆρ		250	10

11. Ἐν Μόσχᾳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.223.—	1.575	63
Ὁ Β' Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	986.—	1.250	50
Τέσσαρες Γραφεῖς	381.—	525	21 (ἐκ.)
Δύο κλητῆρες		250	10 (ἐκ.)

12. Ἐν Οὐάσιγκτῶνι

Ὁ Πρεσβευτῆς	4.257.50	5.000	200
Ὁ Σύμβουλος	2.005.—	2.500	100
Ὁ Γραμματεὺς	1.898.—	2.250	90
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	1.111.—	1.375	55
Ὁ γραφεὺς	606.—	750	30
Εἰς κλητῆρ		375	15

13. Ἐν Παρισίῳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Σύμβουλος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	1.223.—	1.575	63
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	611.—	875	35
Δύο Γραφεῖς	381.—	525	21 (ἐκ.)
Εἰς κλητῆρ		250	10

14. Ἐν Πράγῃ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	511.—	775	31
Εἰς κλητῆρ		225	9

15. Ἐν Ρώμῃ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Σύμβουλος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	1.148.—	1.500	60
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	686.—	950	38
Ὁ Γραφεὺς	306.—	450	18
Εἰς κλητῆρ		250	10

16. Ἐν Σόφίᾳ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.048.—	1.400	56
Ὁ Β' Γραμματεὺς	936.—	1.200	48
Ὁ Διερμηνεὺς	448.—	800	32
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	486.—	750	30
Ὁ Γραφεὺς	281.—	425	17
Δύο κλητῆρες		225	9 (ἐκ.)

17. Ἐν Τιράνοισι

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.757.50	3.500	140
Ὁ Γραμματεὺς	1.148.—	1.500	60
Ὁ Διερμηνεὺς	648.—	1.000	40
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	486.—	750	30
Ὁ Γραφεὺς	371.—	425	17
Δύο κλητῆρες		225	9 (ἐκ.)

18. Ἐν Χάγῃ

Ὁ Πρεσβευτῆς	2.382.50	3.125	125
Ὁ Γραφεὺς	306.—	450	18
Εἰς κλητῆρ		225	9

19. Ἐν Γενεύῃ

(Μόνιμος Ἀντιπροσωπεΐα παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν).

Ὁ Μόνιμος Ἀντιπρ.	2005	2500	100
Ὁ Γραμματεὺς	1048	1400	56
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	611	875	35
Εἰς κλητῆρ		225	9

2. Ἡ Εἰδικὴ δι' ἐξόδα παραστάσεως ἐπιχορηγήσεις αὐξομεῖται ἀναλόγως τῆς βάσεως τοῦ παγίου μηνιαίου μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ πρὸς συνάποτέλειαν τοῦ ὡς ἀνω καθοριζομένου συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδογῶν.

3. Αἱ ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ παγίου μηνιαίου μισθοῦ προσάυξήσεις καὶ τυχόν ἐπιδόματα προστίθενται εἰς τὸ συνολικὸν τῶν ἀποδογῶν ποσόν.

4. Παρὰ ταῖς Πρεσβεΐας Λονδίνου καὶ Παρισίων δύναται νὰ διορισθῶσι διὰ Διατάγματος ἀνὰ εἰς ἐπίτιμος ἀκό-

θείας γραφικής ύλης και υπηρεσιακών βιβλίων, των ταχυδρομικών τελών, των εξόδων κινήσεως, θερμάνσεως και φωτισμού, των τηλεγραφικών και τηλεφωνικών τελών, των ενοικίων των πρεσβευτικών οικημάτων, επί δε προς καταβολήν εναντι προσωρινής αποδείξεως των υποπορισμών εξόδων των τακτικών υπαλλήλων, δύναται να χορηγηθῇ εἰς τὰς ἐν λόγῳ Ἀρχάς παγία προκαταβολή, ἥς τὸ ποσόν, ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἀναλόγως τῶν υπηρεσιακῶν ἐκάστης; ἄρχων, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἀντιστοιχοῦν ἐν μὲν τριμηνίᾳ συνολικὸν κατὰ προσέγγισιν ποσὸν τῶν εἰρημνέων δαπανῶν.

2. Τὰ ἐκ τῆς παγίας προκαταβολῆς καταβαλλόμενα ποσὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν τακτικῶν δαπανῶν τῶν Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν ἀποδίδονται διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν οἰκείων χρηματικῶν ἐνταλμάτων.

3. Ἡ διαχείρισις τῆς παγίας προκαταβολῆς ἀνατίθεται ὑπὸ τῶν προϋσταμένων τῶν Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς γραμματεῖς ἢ ἀρχαιοφύλακας. Πάντως οἱ προϊστάμενοι τῶν Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν δύναται νὰ ἀναλάβωσι προσωπικῶς τὴν διαχείρισιν τῆς παγίας προκαταβολῆς.

4. Οἱ ἀνωτέρω διαχειρίζονται, ὡς δημόσιοι ὑπόλογοι, ὑπέχουσι τὰς κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίου λογιστικοῦ εὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις.

5. Τὸ ποσὸν τῆς παγίας προκαταβολῆς κατὰ τίθεται ἐν τῷ κατὰ τὴν Τραπεζῇ, ἣν ὀρίζει ὁ προϊστάμενος τῆς Πρεσβευτικῆς Ἀρχῆς, ἐπ' ὀνόματι δὲ τοῦτο.

6. Κατὰ τὴν λήξιν ἐκάστης τριμηνίας ὁ διαχειριστὴς ὑφείλει ν' ἀποστέλλῃ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου μετ' ἀποσπάσματος τοῦ τρεχομένου λογαριασμοῦ τῆς Τραπεζῆς τοὺς δεδουλευμένους τόκους εἰς τὸν Κεντρικὸν Ταμῖαν.

7. Ἡ παγία προκαταβολὴ μεταβιβάζεται ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ ἐν περιπτώσει ἀδείας, ἀντικαταστάσεως, μεταθέσεως, παραιτήσεως ἢ ἀπολύσεως εἰς τὸν διάδοχον αὐτοῦ διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου εἰς τριπλοῦν, ὑπογραφομένου παρ' ἀμφοτέρων.

8. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μεταβιβάζεται ἡ παγία προκαταβολὴ ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ υπολόγου ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Πρεσβευτικῆς Ἀρχῆς εἰς τὸν γένον διαχειριστήν.

9. Ἐκ τῶν τριῶν πρῶτοτύπων τοῦ πρωτοκόλλου ἐν μὲν κατατίθεται ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Πρεσβευτικῆς Ἀρχῆς, τὸ ἕτερον ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου (Τμήμα ἐκκαθαρίσεως δαπανῶν) καὶ τὸ τρίτον εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ.

Ἀρθρον 63.

1. Συνιστῶνται Προξενικαὶ Ἀρχαὶ εἰς ἃς πόλεις ὑφίστανται σημαίνουσαι Ἑλληνικαὶ παροικίαι, ἢ ἰδίᾳ τὰ ἐμπορικὰ καὶ ναυτιλιακὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτοῦσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν.

2. Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ διακρίνονται εἰς ἐμμίσθους καὶ ἀμίσθους, ἥτοι εἰς διεθυνόμενας ὑπὸ τακτικῶν δημοσίων λειτουργῶν ἢ ὑπὸ τῶν ἐπιτίμων τοιούτων.

3. Αἱ ἐμμίσθαι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ συνιστῶνται, μεταβάλλονται καὶ καταργοῦνται διὰ Νόμου, αἱ δ' ἀμίσθαι διὰ Διατάγματος.

4. Ὁ συστατικὸς νόμος δέει νὰ καθορίσῃ τὰς ὁργανικὰς θέσεις, τὴν εἰδικὴν δι' ἐξόδα παραστάσεως ἐπιχορηγήσιν τῶν τακτικῶν υπαλλήλων, τὴν ἀντιμισθίαν τῶν ὑπηρετῶν καὶ τὸ διὰ τὰ συνήθη τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐξόδα χορηγούμενον ἐτησίως ποσόν.

5. Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἀποτελοῦνται ἐκ Γενικῶν Προξενίων, Προξενίων καὶ Ὑποπροξενίων.

Ἀρθρον 64.

1. Ἡ δικαιοδοσία ἐκάστης Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἂν μὴ κανονισθῇ ἄλλως διὰ Διατάγματος, ἐκτείνεται ὑφ' ὅλης τῆς ἐν ἡ ἐδρεύει αὐτῇ διοικητικῆς περιφέρειας, ἥς ἐξαιροῦνται αἱ παγόμεναι εἰς ἑτέραν Προξενικὴν Ἀρχὴν μικρότερα διοικητικὰ περιοχά.

2. Διὰ Διατάγματος δύναται νὰ ὁρισθῶσι καὶ πλείονες ἑδραὶ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐντὸς τῆς περιφέρειας αὐτῆς.

3. Ὡς ἑδρα τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς θεωρεῖται ἡ πόλις ἢ ἡ κομπολις ἐν ἣ ὑπάρχει τὸ Προξενικὸν κατὰστημα καὶ περιλαμβάνει πάντα τὰ περὶ αὐτὴν προάστεια.

Ἀρθρον 65.

1. Ἐκάστη Προξενικὴ Ἀρχὴ ὑπάγεται γενικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ ἐπίβλεψιν τῆς ἐν τῷ αὐτῷ Κράτει Πρεσβείας, μετ' αὐτῆς δὲ ἀλληλογραφεῖ καὶ παρ' αὐτῆς αἰτεῖται καὶ λαμβάνει τὰς ἀναγκαῖας ὁδηγίας καὶ τὴν συνδρομὴν εἰς τὴν προστασίαν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων παρὰ ταῖς ἐγχωρίαις μάλιστα, ἀρχαῖς. Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὅμως δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἁμέσως καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ ἐπίβλεψιν ἀνωτέρας Προξενικῆς ἀρχῆς.

2. Εἰδικώτερον αἱ ἀμίσθαι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ τελοῦσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τῶν αὐτῶν καθήκοντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ ἐπίβλεψιν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ Κράτει ἐδρευουσῶν ἰσοβάθμων ἢ ἀνωτέρων ἐμμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν, παρ' ὧν λαμβάνουσιν ὁδηγίας περὶ παντὸς ζητήματος ἀναγομένου εἰς τὰς αὐτῶν καθήκοντα. Ὁφείλουσι νὰ ἐκτελῶσιν ἁμέλειται τὰς ὁδηγίας ταύτας, ἐὰν δὲ ἔχουσιν ἐναντίαν γνώμην, δύναται κατόπιν ν' ἀναφέρωσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν Πρεσβείαν ἢ ἐν ἐλλείψει ταύτης εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον.

Πρὸς τοῦτο διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὀρίζεται ἡ περιφέρεια ἐφ' ἣν ἐπεκτείνεται ἡ ἐπὶ τῶν ἀμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐποπτεία καὶ ἐπίβλεψις ἐκάστης τῶν ἐν τινὶ Κράτει ἴσιν τουρογουσῶν ἐμμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἐν ἐλλείψει ἰσοβάθμου ἢ ἀνωτέρας ἐμμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐν τινὶ Κράτει αἱ ἀμίσθαι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ δύναται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ ἐπίβλεψιν τῆς Πρεσβευτικῆς ἢ ἰσοβάθμου ἢ ἀνωτέρας ἐμμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς εὐρισκομένης ἐν ἄλλῳ Κράτει.

3. Ἐπὶ ὑποθέσεων σχετιζομένων πρὸς γενικώτερα τοῦ κράτους συμφέροντα ἢ ὧν ἡ λύσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐνεργείας παρὰ ταῖς ἐγχωρίαις Ἀρχαῖς τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ τῆς ἐν γένει τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ διὰ Διατάγματος ὀριζομένης ἐτέρας τοιαύτης, αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ ἐκτελῶσι τὰς διαταγὰς αὐτῆς, ἐὰν δὲ ἔχουσιν ἐναντίαν γνώμην, δύναται νὰ υποβάλλωσι ταύτην κατόπιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον.

4. Εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον δύναται πᾶσα Προξενικὴ Ἀρχὴ καὶ ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ μνημονευομένων εἰδικῶν περιπτώσεων νὰ ἀναφέρηται δι' ἀποχρῶντας λόγους ὑπηρεσίας.

5. Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ δύναται νὰ ἀλληλογραφεῖσι διὰ μὲν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, ἥτοι ἀποστέλλουσαι ἢ τὰ σχετικὰ αὐτῶν ἔγγραφα ὑπὸ ἐκκρεμῆ σφραγίδα, μετ' οἰασδὴποτε διοικητικῆς ἢ στρατιωτικῆς τοῦ Κράτους Ἀρχῆς, ἀπ' εὐθείας δὲ μόνον.

α) Μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς ὑποχρεώσεων ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν αὐτῶν διαχείρισιν (Ταμείον, ἐπὶ τῆς διαχείρισεως σφραγιστοῦ χάριτος, Κεντρικὸν Ταμείον, Γενικὴν Διεύθυνσιν Δημοσίου Λογιστικοῦ, Ἑλεγκτικὸν Σύνεδριον).

β) Μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν

δημοσίαν ὑγείαν, εἰδοποιουμένου συγχρόνως καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου.

γ) Μετὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου, διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν.

δ) Μετὰ τῶν Εἰσαγγελικῶν τοῦ Κράτους Ἀρχῶν δι' ὑποθέσεις ἀναγομένας εἰς τὰ δικαστικὰ αὐτῶν καθήκοντα.

ε) Μετὰ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, καὶ

στ) Εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις καὶ μετὰ τῶν πολιτικῶν καὶ δικαστικῶν Ἀρχῶν τῶν παραμεθορίων ἐπαρχιῶν, εἰδοποιουμένου ὅμως συγχρόνως καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου.

Ἀρθρον 66.

Συνιστῶνται ἐμμίσθαι Προξενικαὶ Ἀρχαί.

1. Γενικὰ Προξενία.

Ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ, Ἀλεξανδρείᾳ, Βηρυττῷ, Βουένος Ἀϊρες, Βρυξέλλαις, Ἱεροσολύμοις, Καίρῳ, Κωνσταντινῶν, Πόλει, Λονδίῳ, Μασσαλίᾳ, Μιλάνῳ, Μοντερέλ, Νέα Ὑόρκη, Παρισίοις, Σαγκάη, Σικάγῳ, Σίδνεϋ, Σκοπεῖοις, Σμύρῃ καὶ Τεχεράνῃ.

2. Προξενία.

Ἐν Ἀδριανουπόλει, Ἀμβούργῳ, Βάρνη, Βοστώνῃ, Βουκουρεστίῳ, Βραζίλᾳ, Γαλατζίῳ, Κάρδιφ, Κορυσιᾷ, Κωνσταντίνῳ, Λευκωσίᾳ, Νιουκαστέλ, Πόρτ-Σαϊδ, Ρόδῳ, Τεργέστη καὶ Φιλίππουπόλει.

3. Ὑποπροξενία.

Ἐν Ἀγ. Σαράντῃ, Ἀλγερίῳ, Ἀργυροκάστρῳ, Αὐλῶνι, Ζαχαρίῳ, Κλήβελανδ, Λυὼν, Μανσουρά, Μίγλα, Πόρτ-Ρότ-τερδὰμ, Σουέζ, Σουλινᾷ, Σφάξ, Τάντα καὶ Τριπλίτῃ.

Ἀρθρον 67.

1. Τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 61 συνιστωμένων Προξενικῶν Ἀρχῶν, ὡς καὶ αἱ ἐν συνόλῳ μηνιαῖαι αὐτοῦ ἀποδοχαί, ὀρίζονται ὡς ἑξῆς :

Α' ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΞΕΝΕΙΑ

1ον) Ἐν Ἀγ. Φραγκίσκῳ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500.—	100.—
Ὁ Γραφεὺς	481.—	625.—	25.—
Εἰς κλητὴρ	—	375.—	15.—

2ον) Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.136.—	1.400	56
Ὁ Β' Γραμματεὺς	997.—	1.225	49
Ὁ Πρόεδρος Πρ. Δικ.	1.255.—	1.750	70
Ὁ Παρ. Προξ. Δικ.	960.—	1.400	56
Ὁ Διερμηνεὺς	811.—	575	35
Ὁ Ταμίας	778.—	1.000	40
Τέσσαρες Γραφεῖς	256.—	400	16 (ἐκ.)
Τέσσαρες κλητῆρες	—	250	10 (ἐκ.)

3ον) Ἐν Βηρυττῷ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραφεὺς	281.—	425	17
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

4ον) Ἐν Βουένος-Ἀϊρες	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500	100
Ὁ Γραφεὺς	481.—	625	25
Δύο κλητῆρες	—	375	15 (ἐκ.)

5ον) Ἐν Βρυξέλλαις	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραφεὺς	281.—	425	17
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

6ον) Ἐν Ἱεροσολύμοις	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Διερμηνεὺς	511.—	775	35
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

7ον) Ἐν Καίρῳ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.136.—	1.400	56
Ὁ Β' Γραμματεὺς	997.—	1.225	49
Ὁ Διερμηνεὺς	511.—	775	35
Δύο γραφεῖς	281.—	425	17 (ἐκ.)
Τέσσαρες κλητῆρες	—	250	10 (ἐκ.)

8ον) Ἐν Κωνσταντινουπόλει	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.136.—	1.400	56
Ὁ Β' Γραμματεὺς	997.—	1.225	49
Ὁ Διερμηνεὺς	698.—	1.050	42
Ὁ Ἀρχαιοφύλαξ	511.—	775	35
Πέντε Γραφεῖς	381.—	525	21 (ἐκ.)
Τέσσαρες κλητῆρες	—	250	10 (ἐκ.)

9ον) Ἐν Λονδίῳ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	1.136.—	1.400	56
Ὁ Γραφεὺς	281.—	425	17
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

10ον) Ἐν Μασσαλίᾳ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	961.—	1.225	56
Ὁ Γραφεὺς	281.—	425	17
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

11ον) Ἐν Μιλάνῳ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.205.—	1.700	68
Ὁ Γραφεὺς	306.—	350	14
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

12ον) Ἐν Μοντερέλ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500	100
Ὁ Γραφεὺς	481.—	625	25
Εἰς κλητὴρ	—	375	15

13ον) Ἐν Ν. Ὑόρκῃ	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500	100
Ὁ Α' Γραμματεὺς	1.736.—	2.000	80
Ὁ Β' Γραμματεὺς	1.522.—	1.750	70
Δύο Γραφεῖς	556.—	700	28 (ἐκ.)
Εἰς κλητὴρ	—	375	15

14ον) Ἐν Παρισίοις	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70
Ὁ Γραμματεὺς	961.—	1.225	49
Δύο Γραφεῖς	231.—	375	15
Εἰς κλητὴρ	—	250	10

15ον) Ἐν Σαγκάη	Ἐξόδα	Σύνολον	ἤτοι Δίρα Ἀγγλίας
Ὁ Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500	100
Ὁ Γραφεὺς	481.—	625	25
Εἰς κλητὴρ	—	375	15

16ον) 'Εν Σικαγό					
Ο Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500	100		
Ο Γραφεύς	481.—	625	25		
Είς κλητήρ		375	15		
17ον) 'Εν Σίδνεϋ					
Ο Γεν. Πρόξενος	2.005.—	2.500	100		
Ο Γραφεύς	481.—	625	25		
Είς κλητήρ		375	15		
18ον) 'Εν Σκοπίοις					
Ο Γεν. Πρόξενος	1.055.—	1.550	62		
Δύο Γραφείς	156.—	300	12 (έκ.)		
Είς κλητήρ		225	9		
19ον) 'Εν Σμύρνη					
Ο Γενικός Πρόξενος	1.255.—	1.750	70		
Ο Γραμματέυς	997.—	1.225	49		
Ο Διερχόμενος	711.—	575	35		
Ο Γραφεύς	281.—	425	17		
Δύο κλητήρες		250	10 (έκ.)		
20ον) 'Εν Τεχεράνη					
Ο Γεν. Πρόξενος	1.255.—	1.750	70		
Ο Γραφεύς	281.—	425	17		
Είς κλητήρ		250	10		
Β' ΠΡΟΞΕΝΕΙΑ					
1ον) 'Εν Αδριανουπόλει					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Διερχόμενος	297.—	525	21		
Είς κλητήρ		175	7		
2ον) 'Εν Αμβούργω					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		175	7		
3ον) 'Εν Βάρνη					
Ο Πρόξενος	898.—	1.250	50		
Ο Γραφεύς	156.—	300	12		
Είς κλητήρ		150	6		
4ον) 'Εν Βοστώνη					
Ο Πρόξενος	1.648.—	2.000	80		
Ο Γραφεύς	356.—	500	20		
Είς κλητήρ		250	10		
5ον) 'Εν Βρατίλα					
Ο Πρόξενος	898.—	1.250	50		
Δύο Γραφείς	156.—	300	12 (έκ.)		
Είς κλητήρ		150	6		
6ον) 'Εν Βουκουρεστίω					
Ο Πρόξενος	898.—	1.250	50		
Δύο γραφείς	156.—	300	12 (έκ.)		
Είς κλητήρ		150	6		
7ον) 'Εν Γαλαζίω					
Ο Πρόξενος	898.—	1.250	50		
Ο Διερχόμενος	222.—	450	18		
Ο Γραφεύς	156.—	300	12		
Είς κλητήρ		150	6		
8ον) 'Εν Κάρδιφ					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		175	7		

9ον) 'Εν Κορυτσά					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
10ον) 'Εν Κωνσταντινή					
Ο Πρόξενος	898.—	1.250	50		
Ο Γραφεύς	236.—	300	12		
Είς κλητήρ		150	6		
11ον) 'Εν Λευκωσία					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
12ον) 'Εν Νιουκαστέλλ					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
13ον) 'Εν Πόρτ-Σάιθ					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
14ον) 'Εν Ρόδο					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
15ον) 'Εν Τεργέστη					
Ο Πρόξενος	1.048.—	1.400	56		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
16ον) 'Εν Φιλιππουπόλει					
Ο Πρόξενος	898.—	1.250	50		
Ο Διερχόμενος	297.—	525	21		
Είς κλητήρ		150	6		
Γ' ΥΠΟΠΡΟΞΕΝΕΙΑ					
1ον) 'Εν Αγ. Σαράντα					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
2ον) 'Εν Αλγερία					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		175	7		
3ον) 'Εν Αργυροκάστρω					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Ο Γραφεύς	236.—	350	14		
Είς κλητήρ		225	7		
4ον) 'Εν Αύλωνι					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
5ον) 'Εν Ζαχαζίκ					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
6ον) 'Εν Κλήβελανδ					
Ο Υποπρόξενος	1.272.—	1.500	60		
Ο Γραφεύς	356.—	500	20		
Είς κλητήρ		250	10		
7ον) 'Εν Λυών					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		

8ον) 'Εν Μανσούρα					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
9ον) 'Εν Μίνια					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
10ον) 'Εν Πύργω					
Ο Υποπρόξενος	697.—	925	37		
Ο Γραφεύς	156.—	300	12		
Είς κλητήρ		150	6		
11ον) 'Εν Ρόττερδαμ					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
12ον) 'Εν Σουέζ					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
13ον) 'Εν Σουλινά					
Ο Υποπρόξενος	697.—	925	37		
Είς κλητήρ		150	6		
14ον) 'Εν Σφάξ					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
15ον) 'Εν Τάντα					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		
16ον) 'Εν Τριπλί					
Ο Υποπρόξενος	822.—	1.050	42		
Είς κλητήρ		225	7		

2. 'Η ἐκ τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας μεταθέσεις αὐτῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ὡς καὶ ὁ προδιδακτὸς εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἐνεργεῖται διὰ Διαταγμάτων ἐκδομένων τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 70.

1. Τοὺς Γενικοὺς Πρόξενους, ἀπόντας ἢ κωλυομένους ἢ καὶ χρευσύτης τῆς θέσεως, ἀναπληροῦσι καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ καθήκοντα οἱ πρῶτοι ἢ μόνον Γραμματεῖς (Ὑποπρόξενοι α' ἢ β' τάξεως, μὴ ὑπαρχόντων δὲ ἢ κωλυομένων τούτων οἱ δεύτεροι γραμματεῖς (Ὑποπρόξενοι β' τάξεως), καὶ τούτων μὴ ὑπαρχόντων ἢ κωλυομένων οἱ παρὰ τοῖς Γενικοῖς Πρόξενοῖς ἐμισθοὶ Διερχόμενοι ἢ Γραφεῖς ἢ οἱ ἐπὶ τούτῳ διοριζόμενοι διὰ Διατάγματος ὡς ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ ἐγκρίτοι Ἕλληνες ἐκ τῶν ἐν τῇ ἑδρᾷ τῆς Προξενικῆς ταύτης Ἀρχῆς διαμενόντων ἢ ἐν ἐλλείψει καταλλήλων τοιούτων ἀλλοδαποῖ.

2. Τοὺς Πρόξενους ἀπόντας ἢ κωλυομένους ἢ καὶ χρευσύτης τῆς θέσεως ἀναπληροῦσι καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ καθήκοντα οἱ παρὰ τοῖς Πρόξενοῖς ἐμισθοὶ Διερχόμενοι ἢ γραφεῖς ἢ οἱ ἐπὶ τούτῳ διοριζόμενοι διὰ Διατάγματος ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 ὁριζόμενα.

3. Τοὺς Ὑποπρόξενους ἀπόντας ἢ κωλυομένους ἢ καὶ χρευσύτης τῆς θέσεως ἀναπληροῦσι καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ καθήκοντα οἱ παρὰ τοῖς Ὑποπρόξενοῖς ἐμισθοὶ Γραφεῖς ἢ οἱ ἐπὶ τούτῳ διοριζόμενοι διὰ Διατάγματος ὡς ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 ὁριζόμενα.

4. Ὁ Ὑπουργὸς δύναται ν' ἀναθέτῃ τὴν προσωρινὴν διὸ ὅσων προξενικῆς τινος Ἀρχῆς εἰς ἑτέρον ὑπάλληλον τῶν γενικῶν θέσεων, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 22 ἐδαφ. 8 καὶ 9 ἀναφερόμενα.

5. Οἱ ἐν τοῖς ἐδαφίοις 1, 2 καὶ 3 ἀναφερόμενοι ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ διορίζονται καὶ ἀπολύονται τῇ προτάσει τῶν προϊσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐγκρίσει τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη. Εἰς τὴν ὁποσδήποτε χρευσύσαν θέσιν ἀναπληρωτοῦ διορίζεται ἑτέρος, κατόπιν προτάσεως τοῦ Προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ὑποβαλλομένης ἐντὸς μηνὸς καὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας.

6. Οἱ ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ ἅμα τῷ διορισμῷ αὐτῶν ὁμνύουσιν ἐνώπιον τῶν προϊσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἐὰν μὲν τυγχάνουσιν Ἑλλήνες πολῖται, τὸν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ὅρκον, ἐὰν δὲ ἀλλοδαποὶ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 73 ὁριζόμενον ὅρκον, ὅστις δίδεται κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀνεγνωρισμένη καὶ ἀνεκτῇ ἐν Ἑλλάδι θρησκείᾳ τοῦ ὁμνούντος εἰρησμένον τύπον.

7. Οἱ ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους, ἐὰν δὲ ὧσιν ἀλλοδαποὶ μόνον ὡς πρὸς τὰς ὑπηρεσιακάς αὐτῶν σχέσεις, δυνάμενοι ἐν περαιτέρωσει παραδόσεως τῶν εἰρημένων νόμων κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων τῶν νὰ δικασθῶσιν παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 71.

1. Ἡ εἰδικὴ δι' ἐξοδα παραστάσεως ἐπιχορήγησις τῶν κωλυομένων Γραμματέων πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν αὐτῶν Γενικῶν Πρόξενων καὶ Προξενίων αὐξάνεται κατὰ τὸ τέταρτον τῆς ὁριζομένης διὰ τὸν Γενικὸν Πρόξενον ἢ Πρόξενον ἐπιχορηγήσεως, ἐὰν χρευστὴ ἢ θέσις τοῦ Προϊσταμένου ἢ οὗτος ὁπωσδήποτε ἀπουσιάζει ἐξω τῆς Προξενικῆς αὐτοῦ περὶ φρεσίας.

2. Ἡ εἰδικὴ δι' ἐξοδα παραστάσεως ἐπιχορήγησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκλεγόμενων γραμματέων πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν Προϊσταμένων Γενικῶν Προξενίων καὶ Προξενίων κανονίζεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἐφ' ὅσον παρὰ ταῖς εἰρημέναις Ἀρχαῖς ὑπάρχουσι θέσεις Γραμματέων, ἄλλως κανονίζονται διὰ Διατάγματος. Πάντως αἱ ἐν συνόλῳ ἀποδοχαὶ τῶν ἀναπληρωτῶν

1. Ἡ ὑπηρεσία τῶν ταμιῶν παρὰ ταῖς προξενικαῖς Ἀρχαῖς λογίζεται πρὸς προδιδακτὸν κατὰ τὸν περὶ προσόντων τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων νόμον.

δεν δύνανται να υπερβαίνουν τὰς τῆς ἀναπληρουμένης θέσεως.

3. Οἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκλεγόμενοι Διευθυνταί, Τμηματάρχαι καὶ Γραμματεῖς πρὸς ἀναπλήρωσιν Γενικῶν Προξένων, Προξένων καὶ Ὑποπροξένων διευθυνόντων Ὑποπροξένους λαμβάνουσι τὰς αὐτὰς πρὸς τοὺς ἀναπληρουμένους ἀποδοχάς.

4. Εἰς τοὺς ἐκτάκτους ἀναπληρωτὰς χορηγεῖται ὁσάκις τοῖς ἀνατίθεται ἡ διεύθυνσις Προξενικῆς τινὸς Ἀρχῆς εἰς διμῆ ἀποζημίωσις ὡς ἔξοδα παραστάσεως, ἥτις ὀρίζεται εἰς τὸ τρίτον τῶν ἐν συνόλῳ ἀποδοχῶν τοῦ Γενικοῦ Προξένου, Προξένου ἢ Ὑποπροξένου.

5. Ἐφ' ὅσον ἡ Διεύθυνσις Προξενικῆς Ἀρχῆς ἀνατίθεται εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 70 ὀριζομένους ὡς ἑκτάκτους ἀναπληρωτὰς, Διευθυνεῖς ἢ Γραφεῖς ἡ χορηγομένη εἰδικὴ ἀποζημίωσις ὀρίζεται εἰς τὸ πέμπτον τῶν ἐν συνόλῳ ἀποδοχῶν τοῦ Γενικοῦ Προξένου, Προξένου ἢ Ὑποπροξένου ἐὰν γηρεύῃ ἡ θέσις αὐτοῦ ἢ οὕτως ὅπως δὲ ἄλλοι ἀποδοχὰς ἔξω τῆς Προξενικῆς αὐτοῦ περιφερείας.

Ἄρθρον 72.

Αἱ διατάξεις Πρεσβευτικῶν Καταστημάτων καὶ ἐπιπλώσεως αὐτῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 59 καὶ 60 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐμίσθους Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 73.

1. Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1—7 καὶ 8 τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ παρόντος νόμου, αἱ ἀφορῶσι τὰς ἐν αὐταῖς καθοριζόμενας δαπάνας τῶν Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς ἐμίσθους Προξενικῆς Ἀρχῆς.

2. Τὸ εἰς ἐκάστην ἐμίσθον Προξενικὴν Ἀρχὴν διὰ γραφικὰ ἔξοδα, ταχυδρομικὰ τέλη, ἔξοδα κινήσεως, καθαρισμοῦ, θερμάνσεως, φωτισμοῦ, συνδρομῶν ἐφημερίδων ἢ ἄλλων ἐν τύπῳ καὶ συγῆθῳ δημοσιεύσεων χορηγοῦμενον κατὰ μῆνα συνολικὸν καὶ ἀνεῦ ἀποδόσεως λογαριασμοῦ ποσὸν ὀρίζεται ὡς ἑξῆς:

Α' ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΞΕΝΕΙΑ

1) Εἰς τὸ ἐν Ἀγ. Φραγκίσκῳ	Δρ.	7.500	Λ. Σ.	20
2) » » » Ἀλεξανδρείᾳ	»	11.250	»	30
3) » » » Βηρυτῶν	»	3.750	»	10
4) » » » Βουένος Ἀϊρες	»	15.000	»	40
5) » » » Βρυξέλλαις	»	4.500	»	12
6) » » » Ἱεροσολύμοις	»	3.750	»	10
7) » » » Κάιρῳ	»	11.250	»	30
8) » » » Κωνσταντινῶν	»	11.250	»	30
9) » » » Λονδίνῳ	»	11.250	»	30
10) » » » Μασσαλίᾳ	»	4.500	»	12
11) » » » Μιλάνῳ	»	4.500	»	12
12) » » » Μοντρέαλ	»	15.000	»	40
13) » » » Νέα Ὑόρκη	»	15.000	»	40
14) » » » Παρισίοις	»	4.500	»	12
15) » » » Σαγκάη	»	15.000	»	40
16) » » » Σινάγῳ	»	11.250	»	30
17) » » » Σίδνεϋ	»	15.000	»	40
18) » » » Σκοπίοις	»	3.750	»	10
19) » » » Σμύρνη	»	3.750	»	10
20) » » » Τεχεράνη	»	11.250	»	30

Β' ΠΡΟΞΕΝΕΙΑ

1) Εἰς τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει	Δρ.	1.875	Λ. Σ.	5
2) » » » Ἀμβούργῳ	»	3.750	»	10
3) » » » Βάρνη	»	1.875	»	5
4) » » » Βοστώνη	»	7.500	»	20
5) » » » Βρατλᾶ	»	1.875	»	5
6) » » » Βουκουρεστίῳ	»	1.875	»	5
7) » » » Γαλαζίῳ	»	1.875	»	10
8) » » » Κάρδιφ	»	3.750	»	10
9) » » » Κορυτσᾶ	»	1.875	»	5
10) » » » Κωνσταντινῶν	»	1.875	»	5
11) » » » Λευκωσίᾳ	»	1.875	»	10
12) » » » Νιούκαστελλ	»	3.750	»	5
13) » » » Πόρτ-Σάιτ	»	1.875	»	5
14) » » » Ρόδῳ	»	1.875	»	5
15) » » » Τεργεστή	»	1.875	»	5
16) » » » Φιλίππουπόλει	»	1.875	»	5

Γ' ΥΠΟΠΡΟΞΕΝΕΙΑ

1) Εἰς τὸ ἐν Ἀγ. Σαράντᾳ	Δρ.	1.500	Λ. Σ.	4
2) » » » Ἀλγερίῳ	»	1.500	»	4
3) » » » Ἀργυροκάστρῳ	»	1.500	»	4
4) » » » Αὐλῶνι	»	1.500	»	4
5) » » » Ζαγκζίκῳ	»	1.500	»	15
6) » » » Κλήβελανδ	»	5.625	»	4
7) » » » Λυδῶνι	»	1.500	»	4
8) » » » Μανσούρα	»	1.500	»	4
9) » » » Μίνια	»	1.500	»	4
10) » » » Πύργῳ	»	1.500	»	12
11) » » » Ρόττερδαμ	»	4.500	»	4
12) » » » Σουέζ	»	1.500	»	4
13) » » » Σουλινᾶ	»	1.500	»	4
14) » » » Σφαῖ	»	1.500	»	4
15) » » » Τάντα	»	1.500	»	4
16) » » » Τριπόλει	»	1.500	»	4

Ἄρθρον 74.

1. Ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις ἀναφερομένων δαπανῶν λογίζονται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ αἱ ἐξῆς δαπάναι:

α') Ἡ ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν σημάτων, τοῦ ἱστού, τῶν ἐθνικῶν ἐμβλημάτων καὶ τῶν σφραγίδων.

β') Ἡ τῆς συλλήψεως, διευτροφῆς καὶ ἀποστολῆς κληρῶν τῶν, ὑποδίκων, λιπτακτικῶν καὶ φαυλοδίκων.

γ') Ἡ τῆς διατροφῆς καὶ ἐπιστροφῆς ἐγκαταλειμμένων νουτῶν, ναυαγῶν καὶ φρενοπαθῶν.

δ') Ἡ χάριν ἀνακριτικῶν πράξεων γενομένη.

ε') Πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία καὶ σχετικὴ μετὰ τὰς ἀνωτέρω δαπάναι, ἐγκρινομένη ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

2. Ἡ διατροφή τῶν ναυτῶν, ναυαγῶν, κληρωτῶν κλπ. ὀρίζεται ἡμερησίως εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς τρεῖς.

3. Ὅσάκις δὲν ὑπάρχουσι πλοῖα Ἑλληνικὰ ὧν οἱ κυβερνήται ἢ πλοῖαρχοι ὑποχρεοῦνται ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ πρὸς τὸν ἑλληνικὸν ναυτονομικὸν διακρίων, ἐπιβαλλομένη παρὰ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, νὰ παραλαμβάνωσι καὶ ἀποβιβάζωσι δωρεὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα τ' ἀνωτέρω πρόσωπα, ἐπιβιβάζονται παρὰ τὴν πλοῖαν φίλων Δυνάμεων, συμφωνομένου τοῦ τε ναύτου καὶ τῆς διατροφῆς, ἢ ἐπὶ ἀμειψιῶν Ἑταρειῶν, μεθ' ὧν ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἔχει συνάψει εἰδικὴν ταχυδρομικὴν σύμβασιν.

Ἄρθρον 75.

Ἐπιτρέπεται ὅπως ἐκ τῶν Προξενικῶν εἰσπράξεων καθ' ἑαυτὰς ἢ ἐν μέρει καὶ ἐφ' ὅσον ἐφαρμόζονται αὐταί, α') τὰ ἐνοίκια τῶν Προξενικῶν καταστημάτων, β')

τὰ τηλεγραφικὰ καὶ τηλεφωνικὰ τέλη, γ') ἡ ἀντιμισθία τῶν κληρῶν καὶ δ') πᾶσα ἄλλη δαπάνη εἰδικῶς διαταχθεῖσα ἢ ἐξαίρετικῶς κατεπεύγουσα καὶ ἐγκριθεῖσα ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 76.

1. Αἱ ἄμισθοι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ συνιστῶνται τῇ προηγουμένη γνωμοδοτήσει τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ ἐν οἷς Κράτεσι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη τῆς κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρας ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς.

2. Ἄμισθοι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ δὲν δύνανται νὰ συσταθῶσιν ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ.

Ἄρθρον 77.

1. Ἄμισθος Γενικὸς Πρόξενος, Πρόξενος καὶ Ὑποπρόξενος διορίζεται ὁ μονίμως ἐπὶ τριετίαν διαμένων ἐν ᾧ τόπῳ συνιστᾶται ἡ ἐξουσία ἢ οἰκεία ἄμισθος Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἐπιστήμων, ἐμπειρὸς ἢ κτηματίας ἡμεδαπός, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἄλλοδαπός, ἢ προὔπηρετῆς εὐδοκίμως ὡς ἐμίσθος ὑπάλληλος τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἢ ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν Στρατοῦ.

2. Ὁ διορισμὸς τῶν ἐπιτίμων τούτων Προξενικῶν ὑπαλλήλων γίνεται τῇ προτάσει τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ ἐν οἷς Κράτεσι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη τῆς κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρας ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς.

3. Οἱ Γραμματεῖς τῶν ἄμισθων Γενικῶν Προξενίων καὶ Προξενίων διορίζονται, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὸ προσὸν τῆς μονίμου κατὰ τ' ἀνωτέρω τριετοῦς διαμονῆς, τῇ προτάσει τοῦ Προξενίου αὐτῶν.

Εἰς τοὺς ὡς ἄνω Γραμματεῖς δύναται νὰ ἀπονεμηθῇ ὁ ἐπὶ τῇ βαθμῇ Ὑποπροξένου μετὰ δεκαετὴ εὐδοκίμων ὑπηρεσίαν.

4. Ἄμισθοι Γενικοὶ Πρόξενοι δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐν ταῖς Ἡγουμενίαις Πολιτείαις τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

5. Οἱ ἄμισθοι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι διορίζονται, προάγονται καὶ ἀπολύονται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 78.

1. Οἱ ἄμισθοι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι ἅμα τῷ διορισμῷ αὐτῶν ὁμνῶσιν, ἐὰν μὲν τυγχάνωσιν ἡμεδαποί, τὸν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ὅρκον, ἐὰν δὲ ἄλλοδαποὶ τὸν ἐπόμενον:

α) Ὁρκίζομαι νὰ ἐκτελῶ πιστῶς καὶ τιμῶς καὶ κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς Νόμους τὰ καθήκοντά μου, συντελὼν πάσαις δυνάμειν εἰς πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ προάγῃ καὶ ὠφελῇ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν τῆς Ἑλλάδος.

2. Ὁ ὅρκος οὗτος δίδεται, εἴτε ἐνώπιον τοῦ Προξενίου τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 77 ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς, εἴτε ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τοῦ τόπου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ προσώπου.

3. Ὁ ὡς Προξενία ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς διορίζομενος δύναται, ἀδεῖα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ, νὰ ὁμῶσιν καὶ μόνος τὸν γενομισμένον ὅρκον, συντάσσων περὶ τούτου ἰδιόγραφον ἐλθῶσιν χρονολογούμενην καὶ ὑπογραφήμενην παρ' αὐτοῦ.

4. Οἱ παρὰ τῶν Προξενίων τῶν ἄμισθων Προξενικῶν Ἀρχῶν διοριζόμενοι ἀπ' εὐθείας γραφεῖς ἢ κλητῆρες καὶ δι' ἀσπαστικῶν γραμματέων καὶ κλητῆρες ὁμνῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν τὸν γενομισμένον ὅρκον τῶν δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἐὰν τῶν ἄλλοδαπῶν τὸν ἐν τῇ παραγράφῳ 5 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος Νόμου ὀριζόμενον τοιοῦτον.

5. Ἡ ὁρκωμοσία γίνεται κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀνεγνωρισμένῃ καὶ ἀνεκτῇ ἐν Ἑλλάδι ὁρκισίᾳ τοῦ ὁμνῶντος εἰρησμένου τύπον.

Ἄρθρον 79.

1. Οἱ ἄμισθοι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετοὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους, ἐὰν δὲ ὡς ἄλλοδαποὶ, μὲν

νὸν ὡς πρὸς τ' ἀναγόμενα εἰς τὰς ὑπηρεσιακάς αὐτῶν σχέσεις.

2. Οἱ ἄμισθοι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετοὶ παραβαίνοντες τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους κατὰ τὴν ἐγείσθησιν τῶν καθήκοντων αὐτῶν δύνανται καὶ ἄλλοδαποὶ ἐὰν ὦσι, νὰ ἐκασθῶσι παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων.

3. Εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ὑπόκεινται καὶ οἱ ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ τῶν προϊσταμένων τῶν ἄμισθων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 80.

Οἱ ἄμισθοι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετοὶ οὐδὲν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν προσκινῶνται προσὸν ἢ δικαίωμα ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀναγεγραμμένων ὑπὲρ τῶν τακτικῶν ἐμίσθων δημοσίων λειτουργῶν.

Ἄρθρον 81.

1. Τοὺς προϊσταμένους τῶν ἄμισθων Προξενικῶν Ἀρχῶν, παρ' αἷς δὲν ὑπάρχουσι διορισμένοι ἄμισθοι Γραμματεῖς, ἀναπληροῦσιν, ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύματος, καθ' ὅλα αὐτῶν τὰ καθήκοντα οἱ ἐκαστοὶ προτερινομένοι καὶ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας, ἢ ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ὑπὸ τῆς κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρας ἢ προϊσταμένης ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, ἐγκρινομένοι ὡς ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ ἐκ τῶν ἐχόντων τὸ προσὸν τῆς τριετοῦς μονίμου διαμονῆς, ἐξέχοντες ἡμεδαποὶ ἢ ἄλλοδαποὶ.

2. Οἱ ἀνωτέρω ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των ὁμνῶσιν τὸν καὶ διὰ τοὺς ἐκτάκτους ἀναπληρωτὰς τῶν προϊσταμένων τῶν ἐμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν ὀριζόμενον ὅρκον.

Ἄρθρον 82.

1. Εἰς τοὺς προϊσταμένους τῶν ἄμισθων Προξενικῶν Ἀρχῶν δύναται τῇ αἰτήσει των νὰ χορηγηθῇ ἀδεῖα ἀπουσίας ἐνδὸς μὲν μηνὸς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ ἐν οἷς Κράτεσι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ὑπὸ τῆς εἰς τὴν ὑπόκεινται ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς, διὰ πλεόντερον δὲ χρόνον ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

2. Ἡ προτεταμένη Πρεσβευτικὴ ἢ Προξενικὴ Ἀρχὴ ὁφείλει ἅμα τῇ χορηγήσει τῆς ἀδείας νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 83.

Οἱ ἄμισθοι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι ἐπονται τῶν ἰσοβάθμων αὐτοῖς ἐμίσθων.

Ἄρθρον 84.

Αἱ δαπάναι τῶν ἄμισθων Προξενικῶν Ἀρχῶν βαρύνουσι τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν ἐπιτίμους δημοσίου λειτουργοῦς, πλὴν τῶν ἐν ταῖς ἐδαφίοις β', γ' καὶ δ' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 74 ἀναφερομένων καὶ τῶν εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ διατασσόμενων τοιούτων.

Ἄρθρον 85.

1. Κατὰ πᾶσαν ἀλλαγὴν τοῦ προϊσταμένου ἐμίσθου ἢ ἀμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει ἀδείας ἢ ἀπομαχόμενης διαταγῇ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκ τῆς ἔδρας αὐτοῦ, συντάσσεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ παρόντος νόμου πρωτόκολλον εἰς τριπλοῦν παραδόσεως καὶ παραλαβῆς τῆς ὑπηρεσίας.

2. Ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τούτῳ δεῖν νὰ ἀναγράφωνται λεπτομερῶς, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ εἰρημῶν ἄρθρῳ ἀναφερομένων, αἱ παραδιδόμεναι συμβολαιογραφικαὶ πράξεις τοῦ πρέχοντος καὶ τῶν παρελθόντων ἐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰ οἰκεία εἰρητήρια, αἱ ἐν τῷ ταμείῳ παρακαταθήκαι, συμφώνως πρὸς τὸ βιβλίον παρακαταθηκῶν καὶ τὸ παραδιδόμενον ἐνημεριὸν τῆς Προξενικῆς ὑπηρεσίας, συμφώνως πρὸς τὸ βιβλίον ἀποθήκης ἐγρήμου.

3. Ἐπίσης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προειρημένου ἄρθρου,

συντάσσεται ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ προϊσταμένου Προξενικῆς Ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ διαδόχου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ τακτικῇ εἰς τριπλοῦν ἐκθεσίς ἀπογραφῆς.

Γενικά καὶ εἰδικὰ καθήκοντα τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἀρθρον 86.

Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαί :

Ἐπαρτυνοῦσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μετὰ τὴν Ἑλλάδος καὶ τῆς χώρας ἐν ἣ ἔδρευουσιν ὑφισταμένων συνηθῶν, συμβάσεων καὶ συμφωνιών καὶ εἰς τὴν τήρησιν τοῦ πρὸς τὴν Ἑθνικὴν σημαίαν ὀφειλομένου σεβασμοῦ.

Ἀνακοινῶσιν ἐκάστοτε εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὰς Ἀρχὰς πᾶν ἀντικείμενον χρήσιμον εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἐμπορίαν, ναυτιλίαν, βιομηχανίαν καὶ τὴν δημοσίαν ὑγείαν.

Καταβάλλουσι πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐξάπλωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου, χορηγοῦσαι τὰς ἀναγκαίως πληροφορίας εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ὑποδεικνύουσι τὰ κατὰλληλα πρὸς τοῦτο μέτρα.

ὑποβάλλουσι κατ' ἔτος ἐκθέσεις περὶ τῆς περιφερείας αὐτῶν ὑπὸ γεωργικῇ, μεταλλευτικῇ, ἐμπορικῇ, βιομηχανικῇ, ναυτιλιακῇ καὶ πᾶσαν ἄλλῃ γενικωτέρῳ ἐνδιαφέροντος ἐποψίν.

Συντρέχουσι τοὺς Ἑλληνας καὶ προστατεύουσι τὰ νόμιμα αὐτῶν συμφέροντα.

ἔχουσι δικαίωμα ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως ἐπὶ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἐν δὲ ταῖς ἐτεροδικουμέναις χώραις καὶ ἐκδόσεως ἀστυνομικῶν διατάξεων, ὧν ἡ παράλειψις τιμωρεῖται ὡς πιάσιμα, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 697 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τηροῦσιν ἐν τῷ γραφείῳ αὐτῶν μητρώον κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν, ἐν ᾧ ἐγγράφουσι πάντας τοὺς ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῶν παρῆλθοντες Ἑλληνας ὑπηκόους.

Ἐνακοῦσι πάντα τὰ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀστυνομίαν καὶ τὰς λιμενικὰς ἀρχὰς ἀνατεθειμένα ὑπὸ τῶν νόμων καθήκοντα καὶ ἐνεργῶσιν, ἐν γένει, πᾶσας τὰς διοικητικὰς πράξεις, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους, τὰς συνθήκας καὶ τὰ ἔθιμα.

Ἐπαρτυνοῦσιν ἵνα οἱ πλοίαρχοι καὶ τὰ πληρώματα τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τηρῶσι τοὺς νόμους, τὰς συνθήκας καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις.

Ἐκδίδουσι καὶ θεωροῦσιν ὑγειονομικὰς πιστοποιήσεις.

Ἐπιχειροῦσι τὴν ναυαγίαρσιν τῶν ναυαγούντων Ἑλληνικῶν πλοίων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ναυαγίων καὶ ναυαγισμάτων νόμου τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1856, ἐφ' ὅσον αἱ συνθήκαι ἢ ἡ ἐγγύρις νομοθεσία δὲν ἀντίκειται εἰς τοῦτο.

Ἐκδίδουσι τὰ κατὰ τοὺς περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου Νόμους ἀπαιτούμενα ἔγγραφα καὶ εἰσπράττουσι τὰ εἰς αὐτὸ ὀφειλόμενα δικαιώματα.

Ἀσχοῦσιν, ἐν αἷς χώραις μεταναστεύουσιν Ἑλληνας, διαρκῇ ἐπ' αὐτῶν ἐπιτηρήσιν, λαμβάνουσι τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὑφιστάμενων τῶν συντηρήσεως τῶν μεταναστών καὶ τῆς βεβαιώσεως τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν ἀποπλοίων, ἐφ' ὧν οὗτοι ἐπιβιβάζονται εἰς τοὺς διαμείνους λιμένας ἐξ ἄλλων ἀποπλοίων πρὸς συνέχισιν τοῦ ταξιδίου τῶν εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ τῶν, ὑποβάλλουσι τακτικῶς ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν μεταναστών καὶ τῶν ληπτέων ἐκάστοτε μέτρων πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς.

Χορηγοῦσι διαβατήρια πρὸς τοὺς Ἑλληνας καὶ θεωροῦσι τὰ τε ἑλληνικὰ καὶ ξένα τοιαῦτα.

Ἐκπληροῦσι καθήκοντα ληξιαρχοῦ καὶ συμβολαιογράφου, συμμορφούμενοι πρὸς τὰς διατάξεις τῶν οἰκείων νόμων καὶ τηροῦσι τὰ ὑπὸ τούτων ὀριζόμενα εἰδικὰ βιβλία καὶ εὐρετήρια.

Συντάσσουσι πᾶν ἄλλο ἔγγραφον ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν νόμων, τῶν ἐθίμων καὶ τῶν συνηθῶν.

Δημοσιεύουσι τὰς ἐνώπιον αὐτῶν συνταχθείσας ἢ παρ' αὐταῖς κατατεθείσας διαθήκας καὶ κωδικέλλους.

Ἐπικυροῦσι τὰ ἔγγραφα ἅτινα ἐκδίδόμενα ἐν τῇς περιφερείᾳ τῶν μέλλουσι νὰ προσαχθῶσιν ἀλλαγῶν καὶ χορηγοῦσι κεκυρωμένα ἀντίγραφα τῶν παρ' αὐτῶν συντασσόμενων πράξεων ἢ τῶν παρ' αὐταῖς κατατεθειμένων ἐγγράφων.

Δέχονται καὶ φυλάττουσι τὰς εἰς τὰ Προξενικὰ γραφεῖα γινόμενους παρακαταθήκας, εἴτε οἰκείας τῶν ἰδιωτῶν βουλήσιν εἴτε διαταγῇ τῶν Προξενικῶν ἢ ἐγγυρίων δικαστηρίων, ὡς καὶ τὰς συνεπείᾳ πτωχεύσεων, ναυαγίων καὶ συνηθηστικῶν μέτρων ἐν περιπτώσει ἀφανείας, ἀποδιώσεως ἢ προφυλακίσεως ὑπηκόου Ἑλλήνος καταθέσεις, τηροῦσιν ἰδίον διὰ τὴν καταχώρισιν αὐτῶν βιβλίον καὶ ἀποστελλοῦσιν εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείων λεπτομερῆ κατὰστασιν τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους γενομένων παρακαταθηκῶν καὶ καταθέσεων.

Ἐκπιοῦσιν εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ αὐτῶν καὶ δύο Ἑλλήνων προκρίτων συντασσόμενης σχετικῆς ἀτελοῦς ἐκθέσεως τὰ παραδοθέντα εἰς αὐτὰς καὶ ὑποκείμενα εἰς φθορὰν πράγματα (ἥτοι ἐνδύματα κλπ.) Ἑλλήνων πολιτῶν ἀποθανόντων, ὧν οἱ κληρονόμοι εἴναι ἀπόντες, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰ προσέγγισιν ἀξία τῶν πραγμάτων δὲν υπερβαίνει τὰς 500 μεταλλικὰς δραχμὰς καὶ ἡ νομοθεσία τῆς χώρας ἐν ἣ ἔδρευουσιν δὲν ἀντίκειται εἰς τοῦτο.

Δύνανται εἰς ἐξαιρετικῶς κατεπειγούσας περιστάσεις καὶ ἐφ' ὅσον ταῦτα γίνονται ἀποδεκτὰ ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν ἢ Τραπεζιτικῶν ἰδρυμάτων νὰ ἐκδίδωσι πιστοποιητικὰ βεβαιούντα τὴν ἐξ ἀδρανέστου κληρονομικὴν ἰδιότητα κληρονόμων ἀποθανόντος Ἑλλήνος πολιτοῦ ἐγκατεστημένου μονίμως ἀπὸ πενταετίας τῶνλάχιστον ἐν τῇ προξενικῇ περιφερείᾳ αὐτῶν.

Τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα ἐκδίδονται ἐπὶ τῇ βάσει ἐνόρκου καταθέσεως τριῶν Ἑλλήνων προκρίτων ἐγκατεστημένων ἐν τῇ ἰδίᾳ περιφερείᾳ.

Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ δύνανται νὰ ἐπικυρώσωσι τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τῶν ὡς κάτωθι ἀναφερομένων, σημειοῦσαι ὅτι ὁ γνωμοδοτῶν εἶναι ἀρμόδιος κατὰ τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν ὅπως ὑπευθύνως γνωμοδοτῇ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Νομοθεσίας. Ἀρμόδιοι πρὸς σύνταξιν τοιούτων νομικῶν γνωμοδοτήσεων ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν πρὸς χρησιμοποίησιν ἐνώπιον Τραπεζῶν, Ἀρχῶν ἢ Δικαστηρίων κλπ. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἶναι οἱ ἐν τῷ ἰδίῳ Κράτει ἐν ᾧ ἔδρευουσιν αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ Δικηγόροι καὶ ἐν τῷ Κράτει τούτῳ διακείμενοι πτυχιούχοι τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, οἱ ἐν Ἑλλάδι Δικηγόροι ἢ Καθηγηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ γνωμοδότησις διὰ κληρονομικὰ ζητήματα δέον νὰ εἶναι ὑπογεγραμμένη ὑπὸ δύο ἐκ τῶν ἐχόντων πρὸς τοῦτο δικαίωμα.

Ἀρθρον 87.

Αἱ παρὰ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν προϋσταμένων αὐτῶν ἐκδιδόμεναι πράξεις, ὅσας καὶ καθίσταται ἀδύνατον νὰ περιβληθῶσι τοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν νόμων διαγεγραμμένους τύπους, δέον ὅπως ἔχῃσι κύρος νὰ γίνονται ἐν αὐτοῖς περὶ τούτου μνεία.

Ἀρθρον 88.

1. Τὰ Προξενικὰ μητρώα ἐμφαίνουσιν ἐν ἰδίαις στήλαις τὴν χρονολογίαν τῆς ἐγγραφῆς, τὸ ὄνομα τῶν ἡλικίαν, τὸν ὁρῆσεν, τὸ ἐπάγγελμα, τὸν δῆμον ἢ κοινότητα, τὸν ἀποδεικτικὸν τῆς ἰθαγενείας τίτλον, τὸ ὄνομα τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ ἐγγραφομένου, τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ διεύθυνσιν ὡς καὶ πᾶσαν ἐνδιαφέρουσαν παρατήρησιν.

2. Ἐν τοῖς Προξενικοῖς μητρώοις ἐγγραφῇ γίνεται δεξιὰ.

3. Τὰ Προξενικὰ μητρώα ἀνανεοῦνται ἀνὰ πᾶσαν δεκάετιαν.

4. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἑλληνικῆς Ἀρχῆς, οὐδ' αἰτησιν αὐτῇ νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὴν ἀποδείξῃ τὴν ἐν τῷ μητρώῳ ἐγγραφὴν του.

5. Ὁ ἀπὸ ἐξ μνητῶν διατρίβων ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς ἵνα ζητήσῃ τὴν εἰς τὸ μητρώον ἐγγραφὴν του δύναται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐγγράφῃ ὑπ' αὐτῆς καὶ νὰ ὑποβληθῇ διοικητικῶς καὶ ἀνευ περαιτέρω διαδικασίας εἰς πρῶτον μὲν πενήκοντα μεταλλικῶν δραχμῶν.

Ἀρθρον 89.

1. Μόνον αἱ ἔμμισθοι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἔχουσι δικαίωμα ἐκδόσεως διαβατηρίων καὶ ἐκ τῶν ἀμίσθων μόνον αἱ εἰς Κράτη ἢ ἀποικίας ὅπου δὲν ὑπάρχει ἔμμισθος Προξενικὴ Ἀρχή. Κατ' ἐξαιρέσιν δύναται ἐνεκα διαφόρων λόγων καὶ δυσχερειῶν νὰ ἐπιτραπῇ διὰ Διατάγματος καὶ εἰς ἄλλας ἀμίσθους Προξενικὰς Ἀρχὰς ἡ ἐκδοσις διαβατηρίων.

Ἐπίσης δύναται διὰ Διατάγματος καὶ ὁσάκις κριθῇ τοῦτο σκόπιμον νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ δικαίωμα θεωρήσεως διαβατηρίων εἰς τινὰς τῶν ἀμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

2. Ἡ διάρκειά τῶν διαβατηρίων ὀρίζεται.

α) Δι' ἐν μόνον ταξίδιον.

β) Διὰ πλείονα τοῦ ἐνὸς ταξιδίου ἐπὶ ἐν ἔτος, καὶ

γ) Διὰ πλείονα τοῦ ἐνὸς ταξιδίου ἐπὶ δύο ἔτη.

3. Τὰ διαβατήρια ἐνὸς μόνον ταξιδίου διαίρουνται εἰς δύο τάξεις, εἰς διαβατήρια Α' τάξεως καὶ εἰς διαβατήρια Β' τάξεως, ἅτινα προορίζονται ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς φοιτητὰς καὶ σπουδαστὰς, ἀπόρους κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ χειρῶνακτας.

Ἐπίσης δύναται νὰ ἐκδοθῶσι διαβατήρια β' τάξεως εἰς λογίους, καλλιτέχνας, ὑπαλλήλους, ἢ εἰς σπουδαστὰς ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν εἶναι κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐπαρκῶς εὐποροί.

4. Τὰ διαβατήρια διαρκεῖς δύο ἔτων χορηγοῦνται μόνον εἰς ἐμπόρους, τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐμπορίου ἀποδεικνυομένης διὰ πιστοποιητικῶν τῶν ἀρμόδιων Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων ἢ Συλλόγων.

5. Ἡ ἐκδοσις προσωρινῶν διαβατηρίων ἢ ἀδείας ἀναχωρήσεως ἀπαγορεύεται.

6. Οἰκογενειακὰ διαβατήρια χορηγοῦνται δι' ἐν ταξίδιον ἢ διὰ πλείονα διαρκείας ἐνὸς ἔτους, συμπεριλαμβανόμενα δὲ εἰς ταῦτα μόνον αἱ σύζυγοι καὶ τὰ ἀνήλικα τέκνα μέχρι ἡλικίας δέκα πέντε ἐτῶν συμπεληρωμένων.

7. Εἰς τὰ οἰκογενειακὰ διαβατήρια δύναται νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ τέκνα ἀνωτέρας ἡλικίας μέχρι τοῦ εικοστοῦ ἔτους συμπεληρωμένου, ἐπὶ καταβολῇ ὅμως τοῦ διὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ διαβατηρίου νεγομισμένου τέλους δι' ἑκάστον ἐπὶ πλέον ἔσται.

8. Τὰ ἐντοκα τῶν διαβατηρίων χορηγοῦνται παρὰ τῆς Κεντρικῆς Ἀποθήκης Σφραγιστοῦ χάρτου, δέον δὲ νὰ ὦσιν ἡριθμημένα.

9. Δι' εἰδικῶν Διατάγματος καθορίζονται τὰ τοῦ τύπου, σχήματος καὶ χρώματος τῶν διαβατηρίων, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια.

10. Τροποποίησις τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐπιτελεῖται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Ἀρθρον 90.

Τὴν ναυαγίαρσειακὴν Ἐπιτροπὴν συγκροτοῦσιν ὁ προῖσταμένος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ ὁ παρ' αὐτῇ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν διορισμένος Λιμενάρχης καὶ δύο ἐγκριτοὶ Ἑλληνας ἢ ἐν ἐλλείψει τριού τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ Προϋσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἀρθρον 91.

1. Τὰ εὐρετήρια τῶν ἐνώπιον τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν

συντασσόμενων συμβολαιογραφικῶν πράξεων εἰσὶν ἀπληλυσμένα παντὸς τέλους χαρτοσήμου.

2. Τὰ εὐρετήρια ταῦτα, ὡς καὶ τὰ τῶν παρακαταθηκῶν καὶ καταθέσεων καὶ τὸ βιβλίον τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἀποστέλλονται ταῖς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου μονογραφημένα καὶ ἡριθμημένα παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Διευθυντοῦ ἢ Τμηματάρχου.

3. Ὅπου ὑπάρχουσι Προξενικοὶ Ταμίαι, ἰσχύουσι, προκειμένου περὶ παρακαταθηκῶν καὶ καταθέσεων, αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Μαΐου 1882 ΠΖ' νόμου "περὶ καταθέσεων εἰς δημόσια ταμεῖα τῶν διαπιστευομένων εἰς τοὺς δικαστικούς ὑπαλλήλους, ἐνεκα τῆς ὑπηρεσίας, χρημάτων κλπ..".

Ἀρθρον 92.

Ἐκτὸς τοῦ μητρώου, τοῦ βιβλίου ληξιαρχικῶν πράξεων, τῶν εὐρετηρίων, παρακαταθηκῶν καὶ καταθέσεων καὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ τηρῶσι καὶ τὰ ἐξῆς διοικητικὰ βιβλία :

Πρωτόκλλον τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων καὶ εὐρετήριον αὐτοῦ, βιβλίον διεκπεραιώσεως, βιβλίον διαβατηρίων, βιβλίον τῶν δημοσιευομένων διαθηκῶν, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 50 τοῦ νόμου ΓΥΠ' τῆς 14 Μαΐου 1911 "περὶ διαθηκῶν", βιβλίον κατάπλου καὶ ἀπόπλου τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, βιβλίον θεωρήσεως τῶν ὑγειονομικῶν πιστοποιήσεων, βιβλίον πιστοποιητικῶν ἰθαγενείας καὶ, πλὴν τούτων, πάντα τὰ ἀποστέλλόμενα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου, εἰς τὴν εἰδικὴν τοῦ πρώτου ὑπηρεσίαν καὶ τὴν χρηματικὴν αὐτῶν διαχειρίσιν ναυτιλιακὰ καὶ λογιστικὰ βιβλία, ὡς καὶ ἐκεῖνα ὧν τὴν τήρησιν ἤθελε κρίνει σκόπιμον τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείων.

Ἀρθρον 93.

1. Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι καὶ Ὑποπρόξενοι λαμβάνουσι πάντα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν καλὴν καὶ καλονομικὴν κίνησιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς ὑπηρεσιῶν, μεριμνῶσι διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων αὐτῶν τήρησιν τῶν νόμων, Διαταγμάτων καὶ ἐγκυλίων, προσκαλοῦντες τοὺς ὅπως λάβωσι πάντα τὰ εἰς τὴν ἀρμοδιότητά τῶν ὑπαγόμενα μέτρα. Ἐνσχοῦσιν ἐποπτεῖαν καὶ ἐλεγχον ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν Προϋσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης τῶν ἐκδιδόμενων πράξεων, δικαιοῦμενοι νὰ μεταρρυθμίσωσιν αὐτάς, ἐφ' ὅσον δὲν ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ὀριστικά. Ὑποβάλλουσι τῷ Ὑπουργείῳ καὶ τῆς ἐν μηνίαν ἐκθέσεις ἐπὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἐν γένει πολιτείας τῶν ὑφισταμένων αὐτῶν ὡς καὶ τῶν προϋσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν καὶ πρακτορείων τῆς δικαιοσύνης τῶν. Μεριμνῶσι διὰ τὴν τήρησιν τῆς πειθαρχίας, ἔνασχοῦσι πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν εἰρημένων προσώπων, δικαιοῦμενοι νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτοῖς ἡτιολογημένην τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως, οἱ δὲ Γενικοὶ Πρόξενοι καὶ τοῦ προστίμου εἰς τοὺς ἐμίσθους ὑπαλλήλους τῆς δικαιοσύνης τῶν μέχρι τοῦ πέμπτου τῆς βάσεως τοῦ παλίου μηνιαίου μισθοῦ. Ἀνακοινῶσι εἰς τὴν ἀρμοδίαν Πρεσβείαν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τὰ ληφθέντα παρ' αὐτῶν πειθαρχικὰ μέτρα, μονογραφοῦσι τὰ παραπεμπόμενα εἰς τὸ Ἀρχεῖον ἔγγραφα, ὑπογράφουσι τὰ σχέδια τῶν ὑπ' αὐτῶν διενεργουμένων ἐγγράφων καὶ μονογραφοῦσι τὰ ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων αὐτῶν συντασσόμενα τοιαῦτα.

2. Οἱ τακτικοὶ καὶ ἐκτακτοὶ ἀναπληρωταὶ τῶν προϋσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐπιβάλλουσιν ἡτιολογημένως τὰς ἀνωτέρω πειθαρχικὰς ποινὰς μόνον εἰς τὸ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς αὐτῶν προσωπικόν.

3. Οἱ Γραμματεῖς τῶν Γενικῶν Προξενίων παρασκευάζουσι πᾶσας τὰς ἀναιτηθέντας αὐτοῖς πράξεις καὶ ἐκτελεῖται ὑπ' εὐθύνην τῶν προϋσταμένων τὰς ἀγαθεύουσας ἐργασίας κατὰ τὰς διδομένας αὐτοῖς ὁδηγίας.

4. Οἱ διερμηνεῖς μεταφράζουσιν ἐκ τῆς ἐγγυρίου γλώσσης

εις την Ελληνικήν και τανάπαλιν, ή δὲ μεταφράσις αὐτῶν θεωρεῖται ἐπίσημος.

4 δις. Ἐπιτρέπεται, δυνάμει ἐιδικῆς πράξεως καὶ ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον εὐθύνην τοῦ ἐκαστοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς ἀρμοδίας ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ κατόπιν σχετικῆς ἐγκρίσεως τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας καὶ τοῦ Ὑπουργείου, ὅπως ἡ παρὰ τῇ ἐμίσθῳ ταύτῃ Ἀρχῇ διεργασθεῖς ἢ γυμνασιῶν ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ὑπογραφῆς ὁρισμένων ἐγγράφων (ἐπικυρώσεις ὑπογραφῶν, μεταφράσεων, θεωρήσεων διαβατηρίων, ὑγειονομικῶν πιστοποιήσεων, κλπ.) περιοριστικῶς πάντοτε ἀναφερομένων εἰς τὴν σχετικὴν πράξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐμίσθου ταύτης Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ πράξις αὕτη δύναται ὁποιοδήποτε νὰ ἀνακληθῇ ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς.

5. Ἐν ταῖς ἐτεροδικουμέναις χώραις οἱ διεργασθεῖς ἐκπροσωποῦσι τοὺς προϋπολογισμοὺς αὐτῶν παρὰ ταῖς ἐγγυήσεις Ἀρχαῖς, διεργασθεῖσι τὰς νομίμους ἀξιώσεις τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑπερασπίζουσι τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα, πλὴν ἐνεργούσι πάντοτε κατὰ ρητὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐντολὴν, τιμωρούμενοι ὑπ' αὐτοῦ ἐν περιπτώσει αὐτοδούλου ἐνεργείας διὰ προστίμου μέχρι 200 μεταλλικῶν δραχμῶν.

6. Οἱ ταμίαι ὑπαγόμενοι ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἑλεγχον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου εἶναι αὐτοὶ καὶ μόνον ὑπόλογοι διὰ τὰ διαχειριζόμενα παρ' αὐτῶν χρηματικά ποσά.

7. Οἱ ταμίαι οὐδεμίαν ἐνεργούσι πληρωμὴν ἀν δὲν ἐκδοθῇ χρηματικὸν ἔνταλμα παρὰ τῶν Προϋπολογισμῶν τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν.

8. Ὅσας οἱ ταμίαι ἀρνοῦνται πληρωμὴν τινα ὀφείλουσι νὰ δικαιολογῶσι ἐγγράφως τὴν ἀρνήσιν των, ἥτις πάντοτε δὲν δύναται νὰ ματαιώσῃ τὴν πληρωμὴν ἐὰν καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκδοταὶ ἤθελον ἐγγράφως ἀπαιτῆσαι ταύτην.

Μετὰ τὴν διενέργειαν τῆς πληρωμῆς οἱ μὲν ταμίαι ὀφείλουσι νὰ ἀναφέρωνται πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου ἐπισυνάπτοντες τὰς περὶ πληρωμῆς διατάξεις καὶ τὰ λοιπὰ δικαιολογητικὰ ἐγγράφα, οἱ δὲ προϋπολογισμοὶ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν νὰ καθιστῶσι γνωστὰ τὰ γεγνημένα πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείων.

9. Οἱ ταμίαι, προκειμένης πληρωμῆς μιᾶς τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 74 ἀναφερομένων δαπανῶν, καταβάλλουσι ταύτην καὶ ἀν ἔτι δὲν ὑπάρχῃ πίστις καὶ εἰτα ὑποβάλλουσι τὰς σχετικὰς καταστάσεις μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν εἰς τὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα πρὸς ἐκδόσιν τῶν οἰκείων ἐπ' ὀνόματι των καὶ ἐπὶ συμφητισμῷ τῶν εἰσπράξεων τῆς διαχειρίσεως των χρηματικῶν ἐνταλμάτων.

10. Οἱ Προϋπολογισμοὶ τῶν οἰκείων Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ οἱ μόνον αὐτῶν ἀναπληρωταὶ ὀφείλουσι ἐπὶ ποινῇ προστίμου 100 μέχρι 300 μεταλλικῶν δραχμῶν νὰ ἐξελέγχωσι τὴν 15 Ἀπριλίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ ὅσας κρίνουσι τοῦτο ἀναγκαῖον τὴν διαχειρίσιν των ὑπ' αὐτοῦς ταμιῶν ὑποβάλλοντες τὴν σχετικὴν ἐκθέσιν των πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείων.

11. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείων δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἀνωτέρω ἐπιθεώρησιν εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἐν τῇ Κεντρικῇ αὐτοῦ ὑπηρεσίᾳ ἐιδικῶν λογιστικῶν ὑπαλλήλων ἔχοντα βαθμὸν τοῦλάχιστον Τμηματάρχου ἢ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείων εἰς ὁμοόμοιον ὑπάλληλον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ ἢ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἐπιθεώρησις αὕτη μὴ δυναμένη νὰ παραχθῇ πλέον τῶν 15 ἡμερῶν ἐνεργεῖται συμφώνως πρὸς τὰ ἐκτελεσθέντα περὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν Ταμιῶν τοῦ Κράτους.

12. Ἡ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ Ἀρχῶν ἀλληλογραφία τῶν ταμιῶν ἐνεργεῖται διὰ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν οἰκείων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἀρθρον 94.

1. Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαί.

1) Συμβιβάζουσι φιλικῶς τὰς μεταξὺ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ των διαμενόντων Ἑλλήνων ἀναφερόμενας διενέξεις.

II. Δικαζουσιν ὡς διαιτηταὶ ὅσας οἱ ἐνδιαφερόμενοι Ἑλληνες ἀναθέσωσιν εἰς αὐτοὺς δι' ἐγγράφου συνυποσχετοῦ τὴν διάλυσιν των διενέξεων των.

III. Δύνανται, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται αἱ συνθήκαι, τὰ ἔθιμα καὶ ἡ ἐγγύριος νομοθεσία, νὰ ἐνεργῶσι πάσαν αἰτίαν ἢ παραγγελίαν των ἐν Ἑλλάδι, δικαστηρίων ἢ Εἰσαγγελείων καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκτελεστικῶν ἀποφάσεων των εἰρημένων δικαστηρίων καὶ τῇ προηγουμένη συναινέσει των διαδίκων νὰ διεξάγωσιν ἀποδείξεις καὶ νὰ δέχωνται ὁρκωσίας.

IV. Ἐνεργούσιν, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται τοῦτο ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν τῶν ἐθνικῶν καὶ τῆς ἐγγυήσεως νομοθεσίας, πάντα τὰ νόμιμα συντηρητικὰ μέτρα ἐν περιπτώσει ἀρραγείας, ἀποβιώσεως ἢ φυλακίσεως Ἑλλήνων ὑπλήκων.

V. Δικαζουσιν ἀνεκκλητῶς τὰς διαφοράς.

α') Περὶ μισθῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ πληρώματα τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ναυτῶν.

β') Περὶ τῶν ἀμοιβῶν ὑποχρεώσεων μετὰ τῶν ναυτῶν, τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν τοῦ πλοιάρχου, ὡς καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν, ὅσας αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ἀνέχονται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἰδιότητα ἢ τρίτος τις δὲν ἐνέχεται.

VI. Δικαζουσιν τὰς παραβάσεις τῆς ναυτικῆς πειθαρχίας καὶ ἀπαγγέλλουσι τὰς σχετικὰς ποινὰς, κατὰ τὰ ἐν ἀρθροῖς 83—88 τοῦ Ποινικοῦ καὶ Πειθαρχικοῦ κώδικος τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ τῆς 13 Δεκεμβρίου 1923 διατασσόμενα.

VII. Ἀνακρίνουσι κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις καὶ ἄνευ παραγγελίας τοῦ Εἰσαγγελέως τὰς ἐντὶ Ἑλληνικῶν πλοίων γιγνομένας ἀξιοποίνους πράξεις, τῶν οὐμένων καὶ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 63—67 καὶ 70, 71 καὶ 74 τοῦ αὐτοῦ Ποινικοῦ καὶ Πειθαρχικοῦ Κώδικος.

2. Κατὰ τὰς ἐν τῷ ἐπομένῳ ἐδαφίᾳ ἀπαριθμουμένας περιπτώσεις τῆς παρ. 1, ὅπως ἔχουσιν κύρος αἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμεναι δικαστικαὶ πράξεις τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ παρουσία τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 91 Γραμματέως.

Αἱ περιπτώσεις αὗται εἶναι: ἡ ὑπ' ἀριθ. II, προκειμένου περὶ συντάξεως τῆς σχετικῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως—ἀρθρον 114 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὅσας δὲν ἀπεφράσαν ἄλλως οἱ διδικοί—ἡ ὑπ' ἀριθ. III καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. IV, προκειμένου νὰ συνταχθῇ οἰαδήποτε σχετικὴ ἐκθέσις—ἀρθρ. 133 καὶ ἐπέκεινα τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας περὶ ἐκθέσεων—ἡ ὑπ' ἀριθ. V, προκειμένου περὶ συντάξεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως—ἀρθρ. 182 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

3. Ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐνεργείας τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. VI περίπτωσιν τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρου, προκειμένου περὶ συντάξεως ἀποφάσεως, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἀρθροῖς 83—88 τοῦ Ποινικοῦ καὶ Πειθαρχικοῦ κώδικος τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ διατασσόμενα, ἀπαιτεῖται γιγνομένης ποινῆς, ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἡ πρόσληψις τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 96 Γραμματέως, ἐπὶ προστίμῳ καὶ πειθαρχικῇ ποινῇ τοῦ ἀρθρου 88 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐπιβάλλοντος πρόστιμον καὶ πειθαρχικὴν ποινὴν διὰ τὴν μὴ προσυπογραφὴν ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ Γραμματέως.

4. Ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐνεργείας τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. VII περίπτωσιν τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρου προκειμένου περὶ συντάξεως ἀποφάσεως ἀνακρίσεως τῶν ἐντὸς ἑλληνικῶν πλοίων γιγνομένων πράξεων, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἀρθροῖς 63—67 καὶ 70, 71 καὶ 74 τοῦ Ποινικοῦ καὶ Πειθαρχικοῦ Κώδικος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ διατασσόμενα, ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἡ πρόσληψις τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 91 Γραμματέως, ἢ ἐν ἑλλείψει, δύο μαρτύρων συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 73 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, ἐπιβάλλοντος πρόστιμον καὶ πειθαρχικὴν ποινὴν διὰ τὴν μὴ προσυπογραφὴν ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ Γραμματέως.

5. Οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες εἶναι ἄμισθοι, λαμβάνουσι δὲ μόνον τὰ παρὰ τῆς Προξενικῆς Διατιμῆσεως ὀριζόμενα αὐτοῖς δικαιώματα.

Ἀρθρον 95.

1. Τὰ παρὰ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν παρ' αὐταῖς Προξενικῶν Δικαστηρίων ἐκδιδόμενα δικαιόγραφα εἰσὶν ἐκτελεστὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ ὅπου αἱ Συνθήκαι ἢ οἱ Νόμοι τοῦ τόπου ἐπιτρέπουσι τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

2. Ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως περιβάλλεται, ὑπὸ τοῦ παρ. 1 ἐκτελεστικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, χρονολογεῖται καὶ ὑπογράφεται παρ' αὐτοῦ καὶ συνίσταται εἰς τὴν λέξιν «ἐκτελέσθη».

3. Ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἐγγράφων ἐν ταῖς ἐτεροδικουμέναις χώραις ἐκδιδόμενων ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως περιβάλλεται, ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς μετὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 858—861 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐξέτασιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ.

Ἀρθρον 96.

1. Χρὴν δικαστικοῦ γραμματέως ἐκπληροῦσιν οἱ παρὰ ταῖς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς γραμματεῖς καὶ ἐν ἑλλείψει, ἀπαιτεῖται ἡ κωλύματι τούτων ἕτεροι ἐκ τῶν τακτικῶν ἢ ἐκ τῶν βοηθητικῶν ὑπαλλήλων.

2. Παρ' αἱς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς δὲν ὑπάκουσι θέσεις βοηθητικῶν ὑπαλλήλων ἢ οἱ ὑπάκουοντες ἀπουσιάζουσιν ἢ κωλύονται, οἱ προϊστάμενοι δύνανται νὰ ἀναθέτωσι τὰ καθήκοντα τοῦ δικαστικοῦ γραμματέως εἰς οὓς ἤθελον ἐγκρίνει. Ἑλλήνας πολίτας, καὶ ἐν ἑλλείψει τοιούτων εἰς ἀλλοδαπούς, οἵτινες πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των ὁμολογῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν, οἱ μὲν τὸν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ὅρκον, οἱ δὲ τὸν ἐν παρ. 5 τοῦ ἀρθρου 7 ὀριζόμενον τοιοῦτον.

Οἱ οὕτω διοριζόμενοι, ὡς δικαστικοὶ γραμματεῖς οὐδένα λαμβάνουσι μισθόν.

Ἀρθρον 97.

1. Δικαστικοὶ κλητῆρες παρὰ ταῖς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς διορίζονται οἱ γινώσκοντες νὰ ὁμιλῶσι καὶ γράφωσι τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τῆς χώρας ἐν ἣ διορίζονται καὶ μόνον ἐν αὐτῇ διαμένοντες Ἑλληνες πολῖται καὶ ἐν ἑλλείψει τοιούτων ἀλλοδαποὶ.

2. Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ὀρίζουσι τῇ προηγουμένη ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου τὸν ἀριθμὸν τῶν δικαστικῶν κλητῶν ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπ' αὐτοὺς ὑπηρεσίας.

3. Οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των ὁμολογῶσιν ἐνώπιον τῶν προϊσταμένων αὐτῶν τὸν ὅρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἢ δ' ὡς ἀλλοδαποὶ, τὸν ἐν τῷ παρ. 5 τοῦ ἀρθρου 7 ὀριζόμενον τοιοῦτον.

4. Χρὴν δικαστικοῦ κλητῆρος δύνανται νὰ ἐκπληρῶσι καὶ οἱ κλητῆρες τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ἀπαιτούμενα προσόντα.

5. Οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες εἶναι ἄμισθοι, λαμβάνουσι δὲ μόνον τὰ παρὰ τῆς Προξενικῆς Διατιμῆσεως ὀριζόμενα αὐτοῖς δικαιώματα.

Ἀρθρον 98.

1. Αἱ μετὰ τῶν Ἑλλήνων μονίμως διαμενόντων ἐν ἐτεροδικουμέναις χώραις καὶ ἰθαγενῶν διαφοραὶ δικάζονται κατὰ τοὺς

ἐν αὐταῖς κατεμένους νόμους, κατὰ τὰ ἐπικρατοῦντα ἔθιμα καὶ τὰς συνθήκας.

2. Αἱ μετὰ τῶν Ἑλλήνων μονίμως διαμενόντων ἐν ταῖς ἐτεροδικουμέναις χώραις καὶ ὑπλήκων ἄλλων Κρατῶν διαφοραὶ, ἐν αἷς ἐναγόμενοι εἰσὶν οἱ ἡμεδαποὶ Ἑλληνες, δικάζονται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους καὶ τὸν ὑπὸ τῶν ἐπομένων ἀρθρῶν διὰ τὰς μετὰ τῶν Ἑλλήνων διαφορὰς καθοριζόμενον τρόπον, ἐφ' ὅσον τὰ ἔθιμα ἢ αἱ συνθήκαι δὲν ἀντίκεινται εἰς τοῦτο.

3. Μόνιμος διαμνὴ δὲν ἀπαιτεῖται ἀν πρόκειται περὶ ἐνόμου σχέσεως παραχθείσης κατὰ τὴν ἐν τῇ Προξενικῇ περιφερείᾳ διατεινόμενῃ τοῦ ἐναγόμενου ἢ περὶ προσυμφωνημένης ἐν αὐτῇ ἐκτελέσεως τῆς Συμβάσεως.

Ἀρθρον 99.

Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐν ταῖς ἐτεροδικουμέναις χώραις ἀποφασίζουσι κατὰ τὰς ἐν ταῖς ἐπομέναις ἀρθροῖς διακρίσεις εἴτε μόνον, εἴτε μετὰ δύο παρόντων, περὶ ὧν τῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων διαφορῶν ὅσας οἱ ἐναγόμενοι μόνιμως διαμένουσιν ἐν ταῖς εἰρημέναις χώραις ἢ ὅσας ποδονίμους διαμένουσιν ἐν ταῖς εἰρημέναις χώραις κατὰ τὴν ἐν τῇ Προξενικῇ περιφερείᾳ διατεινόμενῃ τοῦ ἐναγόμενου ἢ περὶ προσυμφωνημένης ἐν αὐτῇ ἐκτελέσεως τῆς Συμβάσεως.

Ἀρθρον 100.

1. Οἱ πάρεδροι δικασταὶ λαμβάνονται ἐφ' ἐκάστης διαφορᾶς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐκ καταλόγου τῶν ἐν τῇ Προξενικῇ περιφερείᾳ διαμενόντων ἐγκοιτωτέρων Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν ὅστις συντάσσεται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰαννουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐκλεγμένης καὶ προσεδρομένης ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

2. Ὁ κατάλογος ἐκτίθεται δημοσίως, ἀντίγραφον δ' αὐτοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείων.

3. Μόνον ὅσας κωλύονται οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι ἀλλοδαποὶ.

4. Ἐκ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ καταλόγῳ Ἑλλήνων ὀρίζονται ἐκαστοτε ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ οἱ πάρεδροι δικασταὶ οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰ ἀρμόδια ἐκχώρια δικαστήρια ἐπὶ μικτῶν διαφορῶν.

5. Τοὺς τρεῖς κατὰ σειράν ἀπειθήσαντας ἄνευ δικαιολογημένου κωλύματος δύνανται ὁ προϊστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς νὰ τιμωρήσῃ διοικητικῶς καὶ ἄνευ ἄλλης τιμῆς διαδικασίας διὰ προστίμου 50 μεταλλικῶν δραχμῶν.

Ἀρθρον 101.

1. Οἱ κατὰ τὸ προηγουμένον ἀρθρον ἐκλεγόμενοι ὡς ἄμισθοι πάρεδροι δικασταὶ δίδουσιν ἐφ' ἀπαξ ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς τὸν ἀκόλουθον ὅρκον. «Ὁρκίζομαι νὰ ἐκπληρώσω πιστῶς τὰ καθήκοντά μου ὡς τίμιος καὶ εὐσυνείδητος δικαστής».

2. Περὶ τῆς ὁρκωμοσίας ταύτης συντάσσεται πρακτικὸν ὑπογράφόμενον παρὰ τοῦ προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, τοῦ ὁρισθέντος καὶ τοῦ γραμματέως.

Ἀρθρον 102.

1. Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἀποφασίζουσι περὶ πάσης διαφορᾶς μόνον καὶ ἀνεκκλητῶς μὲν μέχρι τοῦ ποσοῦ δραχμῶν μεταλλικῶν 300, ἐκκλητῶς δὲ μέχρι δραχμῶν μεταλλικῶν 1000, μετὰ δύο δὲ παρόντων ἐξαίρεσει τῶν διαφορῶν περὶ ἐμπραγμάτων δικαίων ἐπὶ ἀκινήτων ἀνεκκλητῶς μὲν μέχρι δραχμῶν μεταλλικῶν 2000, ἐκκλητῶς δὲ καὶ ἐπέκεινα τοῦ ποσοῦ τούτου.

2. Ὅπως ἔχη κύρος πᾶσα πράξις τῶν ἀνωτέρω Ἀρχῶν ὡς δικαστικῶν, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ παρουσία τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 96 Γραμματέως.

Ἀρθρον 103.

Παρ' αἷς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς συνιστῶνται Εἰδικὰ Προξενικὰ Δικαστήρια οἱ Πάρεδροι τούτων ἀκούσιν ἡπασαν τὴν

ὕπὸ τοῦ παρόντος καὶ τῶν λοιπῶν νόμων τοῦ Κράτους ἀπονε-
μομένην δικαστικὴν ἐξουσίαν τοῖς προϋπαγεμένοις τῶν ἐν λόγῳ
Ἀρχῶν, οἵτινες περιερίζονται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Εἰσαγ-
γελικῶν καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῶν καθήκοντων.

Ἀρθρον 104.

Κατὰ τὰς περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου, παρεπιτρόπου, κηδε-
μόνος ἢ ἀντιλήπτορος προνοουμένης περιπτώσεως, ὡς καὶ τὰς
περὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας καὶ ἐπιμελείας τοῦ προσώ-
που τοῦ ὑπὸ ἐπιτροπείαν κηδεμονίαν ἢ ἀντιλήψιν διατελοῦντος
τὰ ἀνατεθειμένα ὑπὸ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τοῦ Ἀ-
στικοῦ νόμου εἰς τὸν Εἰσαγγελέα καὶ τὸν Εἰρηνοδίκην καθή-
κοντα ἐνασκει ὁ προϋστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἀρθρον 105.

1. Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, οἱ Πρόεδροι
καὶ Πάρεδροι τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων καὶ οἱ κατὰ τὰς
διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐκπληροῦντες χρεὴ ἀνακριτικῶν
ὕπαλλήλων, ὡς καὶ οἱ νόμιμοι πάντων τούτων ἀναπληρωταί,
δύνανται νὰ ἐξαίρεσιν αὐτοὺς ἢ νὰ ἐξαίρεθῶσι παρὰ τῶν
διαδίκων κατὰ τὰς ἐπομένους περιπτώσεις:

α') Ἐὰν ἔχωσιν ἰδιωτικὸν συμφέρον, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἢ
καὶ πόρρωθεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς δίκης.

β') Ἐὰν τυγχάνωσι συγγενεῖς τινὸς τῶν διαδίκων κατ'
εὐθεῖαν γραμμὴν ἢ συνδέονται μετ' αὐτοῦ δι' υἱοθεσίας ἢ τυγ-
χάνωσι συγγενεῖς ἐκ πλαγίου μέχρι τέταρτου βαθμοῦ ἢ ἐκ κη-
δεστίας μέχρι δευτέρου βαθμοῦ.

γ') Ἐὰν εἶναι ἢ ὑπῆρξεν σύζυγος ἢ εἶναι μνηστῆρες.

2. Ὅσάκις οἱ προϋπαγόμενοι λόγοι ἀποδειχθῶσι ψευδεῖς ἢ πα-
ράλογοι ὁ προτείνων τὴν ἐξαίρεσιν καταδικάζεται εἰς πρόσ-
τιμον ἑκατὸν μέχρι τριακοσίων δραχμῶν, ἐφαρμοζομένων ὡς
πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τῶν Ἀρθρῶν 45 τῆς Πολιτι-
κῆς Δικονομίας καὶ 57 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἀρθρον 106.

1. Τὰ Προξενικά δικαστήρια συγκροτοῦνται ἐκ τοῦ Προέ-
δρου, ἐνὸς ἐμίσθου Παρέδρου Δικαστοῦ καὶ ἐνὸς ἀμίσθου
τοικοῦτου, ἐκλεγμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐκ τῶν ἐγγεγραμμέ-
νων ἐν τῷ προβλεπομένῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρθροῦ 100 καταλόγῳ ἐγ-
κριτωτέρων Ἑλλήνων καὶ ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύμα-
τος τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἐμίσθου Παρέδρου, ἐξ ἐνὸς τούτων
καὶ δύο ἀμίσθων Παρέδρων ἐκ τοῦ αὐτοῦ καταλόγου λαμβά-
νομένων.

2. Πρὸς νόμιμον συγκρότησιν τοῦ Προξενικοῦ δικαστηρίου
ἀπαιτεῖται πάντοτε καὶ ἡ παρουσία τοῦ κατὰ τὸ Ἀρθρον 96
ἐκπληροῦντος χρεὴ δικαστικοῦ γραμματέως.

Ἀρθρον 107.

Τὸν Πρόεδρον τοῦ Προξενικοῦ δικαστηρίου, ἀπόντα ἢ κω-
λύμενον ἀναπληροῖ καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ καθήκοντα ὁ ἐμίσθος
Πάρεδρος δικαστῆς καὶ τοῦτον κατὰ τὰς αὐτὰς περιπτώσεις
ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐκλεγόμενος ὡς ἀναπληρωτὴς μετὰ τῶν
ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ καταλόγῳ ἐγκριτωτέρων Ἑλλήνων.

Ἀρθρον 108.

1. Οἱ προϊστάμενοι τῶν οἰκείων Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐνερ-
γοῦσι τὰς περὶ δικαστικῶν κοινεποιήσεων καὶ ἐκτελέσεων πα-
ραγγελίας, παρεμβαίνουσι πρὸς λύσιν τῶν ἐκ δικαστικῶν δια-
φορῶν ἀναφυομένων ἀμφισβητήσεων εἴτε πρὸς τὰς ἐγγωρίους
ἢ ξένους Ἀρχάς, εἴτε πρὸς ἰδιώτας ἐγγωρίους ἢ ξένους καὶ
παραγγέλλουσι τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν πράξεων τῶν Προέ-
δρων τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων.

2. Ὅσάκις ὁ προϋστάμενος τῆς οἰκείας Προξενικῆς Ἀρχῆς
πέιθεται ὅτι πρᾶξις τις τοῦ Προέδρου ἀντιβαίνει πρὸς τοὺς
δρῶντες συνθήκας τινὸς ἢ συμβάσεως, δύναται, ἐπὶ τῇ προσωπικῇ
αὐτοῦ εὐθύνη ν' ἀρνηθῇ τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν παραγγελίαν, ἀλλ'
ὀφείλει εὐθὺς ν' ἀγαφῇ τὰ περὶ τούτου εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑξω-

τερικῶν Ὑπουργείων περὶ ἀποφασίσει ὀριστικῶς ἐντὸς τριᾶ-
κοντα ἡμερῶν. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης ὁ προϊ-
στάμενος τῆς Προξενικῆς ἀρχῆς ὀφείλει νὰ παραγγεῖλῃ τὴν
ἐκτέλεσιν.

Ἀρθρον 109.

Τὰ Προξενικά Δικαστήρια ἐκτελοῦσι τὰς κατὰ τὸ Ἀρθρον
15 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας αἰτήσεις καὶ παραγγεῖλιαι τῶν
ἐν Ἑλλάδι Δικαστηρίων, ὡς ἀλλοχῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν,
κατὰ τὸ Ἀρθρον 94 τοῦ νόμου τούτου.

Ἀρθρον 110.

Ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Προξενικοῦ Δικαστη-
ρίου ἐκτείνεται ἐφ' ὅλης τῆς Αἰγύπτου.

Ἀρθρον 111.

Αἱ ἐκτὸς τῆς ἑδρας τῶν εἰρημένων Προξενικῶν Δικαστῶν
ρίων, ἀλλ' ἐντὸς τῆς δικαστικῆς αὐτῶν περιφερείας, ἐδρεύου-
σαι Προξενικαὶ ἀρχαὶ διατηροῦσι τὴν εἰρηνοδικειαν αὐτῶν
ἀρμοδιότητα.

Ἀρθρον 112.

Αἱ ἐκκρεμεῖς δίκαι ἐνώπιον Προξενικῶν Ἀρχῶν ἀποβαλου-
σάν τὴν δικαστικὴν δικαιοδοσίαν μεταβιβάζονται εἰς τὰ ἐν
Ἀθήναις ἀρμοδία δικαστήρια.

Ἀρθρον 113.

1. Πᾶσα αἴτησις (ἀγωγὴ ἢ ἄλλη δικαστικὴ ἀναφορὰ) εἰς-
άγεται πρὸς τὸν Προϊστάμενον τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.
ὅστις, ἐὰν ὑπάρχῃ εἰδικὸν Προξενικὸν Δικαστήριον παρῆμ-
πει ταύτην εἰς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Προεδρεύοντα ἐμμεσθον
Πάρεδρον δικαστῆν.

2. Ἡ αἴτησις συντάσσεται εἰς διπλὸν δέον νὰ περιέχῃ τὸ
ἔννομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν ἢ τὴν
δικαμονίαν τοῦ αἰτούντος καὶ τοῦ καθ' ὃν ἡ αἴτησις, τὸ ἀντικεί-
μενον αὐτῆς καὶ τοὺς λόγους ἐφ' ὧν στηρίζεται.

3. Ἡ παραλείψις ἐνὸς τῶν ὡς ἄνω στοιχείων τότε μόνον
συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς αἰτήσεως ὅταν προκύπτῃ κατὰ
τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἀμφιβολία περὶ τῆς αὐτοῦ τῆς
προσώπων ἢ τοῦ ἀντικειμένου τῆς αἰτήσεως.

4. Ἡ αἴτησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ προφορικῶς ἐν τῷ Προ-
ξενικῷ γραφείῳ, συντάσσουμένη περὶ τούτου ἐκθέσεως, ἥς δύο
ἀντίγραφα ὑποβάλλονται ὑπὸ τοῦ αἰτούντος ἢ τοῦ πληρεξού-
σιου αὐτοῦ εἰς τὸν Προϋστάμενον τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ
τὸν Πρόεδρον τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου.

Ἀρθρον 114.

1. Ὅπως παρίσταται τις ἐνώπιον τῶν Προξενικῶν Δικα-
στηρίων ὡς πληρεξούσιος τινος τῶν διαδίκων δέον νὰ ἔ-
δῃ τὴν ἑπὶ τῇ περὶ τῆς νομικῆς τοῦ ἡμετέρου Καποδιστρια-
κοῦ ἢ ἄλλου ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου.

2. Ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν ἰσχύει ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσιν
πέντε τοῦλάχιστον δικηγόροι μόνιμος ἐγκατεστημένοι ἐντὸς
τῆς περιφερείας τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου.

3. Ἡ παραδοχὴ ἀλλοδαπῶν ὡς πληρεξουσίων ἐπιτρέπεται
ἐὰν ἔχωσι δίπλωμα διδάκτορος ἢ πτυχίον νομικῆς σχολῆς ἰσο-
τίμου πρὸς τὴν τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὸ
δικαίωμα τοῦ δικηγόρου ἐνώπιον τῶν ἰδίων αὐτῶν Προξενι-
κῶν Ἀρχῶν.

4. Τὰ προσόντα τῶν βουλομένων νὰ ἐξακρίβωσι τὸ τοῦ δι-
κηγόρου ἐπάγγελμα ἐξελέγγει ἐκάστοτε ἐν συμβουλίῳ τὸ ἀρ-
μόδιον Προξενικὸν δικαστήριον ἀποφαινόμενον ἀνεκκλήτως.
Ἐν περιπτώσει ἐγκρίσεως παρέχει, τῷ αἰτούντι ἐγγράφον τὴν
πρὸς τὸ παρίστασθαι ἄδειαν.

5. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω δικηγόρους ἐφαρμόζονται καὶ πᾶσαι
αἱ σχετικαὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς Πολιτι-
κῆς Δικονομίας διατάξεις.

Ἀρθρον 115.

1. Ἡ πληρεξουσιότης δίδεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀρ-
θροῦ 93 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἴτε ἐγγράφως, διὰ συμ-
βαλλογραφικῆς πράξεως, εἴτε προφορικῶς ἐν τῷ ἀκροατη-
ρίῳ.

2. Ὁ οὕτω διοριζόμενος ὡς πληρεξούσιος ἔχει καὶ τὴν ἰδιό-
τητα τοῦ ἀντικλήτου.

Ἀρθρον 116.

1. Ὁ προϊστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ, ὅπου ὑ-
πάρχει εἰδικὸν Προξενικὸν Δικαστήριον, ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ
διατάσσει τὴν ἐμφάνειν τῶν διαδίκων προσδιορίζων συνάμα
τὸν τόπον, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐμφανίσεως, κατὰ
τὴν ἀπόστασιν καὶ τὰς περιστάσεις δύναται μάλιστα ἐν πε-
ριπτώσει κατεπειγουσῆς ἀνάγκης νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἐντὸς
τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐμφάνειν.

2. Ἡ πρὸς ἐμφάνειν διαταγὴ γράφεται, ἄνευ καταβολῆς
τέλους τινός, ἐφ' ἑκατέρου τῶν πρωτοτύπων τῆς αἰτήσεως τῶν
ἀντιγράφων τῆς ἐκθέσεως, εἰς οὐδὲν δὲ ὑπόκειται ἐνδίκον
μέσον.

Ἀρθρον 117.

1. Τὸ ἐν τῶν πρωτοτύπων τῆς ἀναφορᾶς ἢ τῶν ἀντιγράφων
τῆς ἐκθέσεως, μετὰ τῆς πρὸς ἐμφάνειν διαταγῆς καὶ τῶν
ἀντιγράφων τῶν πρὸς ὑποστήριξιν ἐγγράφων, ἐπιδίδονται εἰς
τὸν ἐναγόμενον ὑπὸ τοῦ ἐκπληροῦντος τὰ καθήκοντα τοῦ γραμ-
ματέως ὑπαλλήλου ἢ τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος.

2. Ἐὰν τὰ πρὸς ὑποστήριξιν ἐγγράφα ὡς λίαν ἐκτεταμένα
δύνανται νὰ κατατεθῶσιν ἐν τῷ γραφείῳ ὅπου λαμβάνει γνῶ-
σιν ὁ ἐναγόμενος ἄνευ μετατοπίσεως αὐτῶν.

Ἀρθρον 118.

1. Τὰ δικόγραφα ἐπιδίδονται συνήθως εἰς τὰς χεῖρας τοῦ
διαδίκου αὐτοῦ ἢ τοῦ πληρεξουσίου του, ἂν δὲ οὗτοι δὲν εἶναι
παρόντες, εἰς τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ κατοικοῦντας συγγενεῖς
ἢ ὑπηρετίας αὐτῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δὲ καὶ ἐλλείψει καὶ τούτων εἰς
τοὺς λοιποὺς συνείκους.

2. Ἐὰν οὐδεὶς εὐρεθῇ ἐν τῷ οἴκῳ, τὸ δικόγραφον τοιχοκολ-
λεῖται συμφώνως πρὸς τὸ Ἀρθρον 137.

3. Τὸ αὐτὸ γίνετα διὰ τοὺς διαμένοντας μὲν ἐντὸς τῆς
Προξενικῆς περιφερείας, μὴ ἔχοντας δὲ γνωστὸν οἶκον ἐν
αὐτῇ, ὡς καὶ τοὺς ἀγνώστου δικαμονῆς.

Ἀρθρον 119.

Εἰς τοὺς ναυτιλλομένους καὶ ἐπιβάτας, οἵτινες δὲν ἔχουσιν
ἄλλην κατοικίαν εἰμὴ τὸ πλοῖον, ἡ ἐπίδοσις γίνεται ἐν τῷ
πλοίῳ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα.

Ἀρθρον 120.

1. Περὶ τῆς ἐπίδοσεως συντάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐνεργούντος
αὐτὴν ὑπαλλήλου ἀποδεικτικὸν περιγράφον ἀκριβῶς:

α) Τὸ ἐπιδόθην ἐγγράφον.
β) Τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐπίδοσεως, τὸ πρόσ-
πον εἰς δὲ ἐπεδόθη καὶ τὸν τόπον τῆς ἐπίδοσεως ἢ τοιχοκολ-
λήσεως.

2. Τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦτο ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἐπιδίδον-
τος καὶ τοῦ παραλαβόντος, ἂν δὲ οὗτος δὲν δύναται ἢ δὲν
θέλῃ νὰ ὑπογράψῃ, τὸ δικόγραφον τοιχοκολλᾶται, ἀφοῦ προη-
γουμένως συνταχθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνεργούντος τὴν ἐπίδοσιν ὑπαλλή-
λου καὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ προσλαμβανομένων δύο μαρτύρων ἢ ἐλ-
λείψει, ἐτέρου ἐνὸς τοῦλάχιστον μαρτύρος ἔκθεσις βεβαιούσα
τὴν ἀδυναμίαν ἢ τὴν ἀρνήσιν τῆς υπογραφῆς τοῦ ἐπιδότηριου
καὶ τὴν τοιχοκόλλησιν αὐτοῦ.

3. Ἡ τοιχοκόλλησις γίνεται εἰς τὴν θύραν τοῦ Προξενι-
κοῦ γραφείου ἐνώπιον τῶν εἰρημένων μαρτύρων, οἵτινες καὶ
συνυπογράφουσι τὸ ἐπιδότηριον.

4. Ἐπὶ κοινοποιήσεων ἐντὸς Ἑλληνικῶν πλοίων ἢ τοιχο-
κόλλησις γίνεται εἰς τὸν μέγαν ἰσθόν.

Ἀρθρον 121.

Αἱ ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι Δικαστηρίων ἐκδιδόμεναι ἐπὶ Προ-
ξενικῶν δίκων παρεμπιπτούσαι ἀποφάσεις καὶ τὰ ἐπὶ τῇ βά-
σει τούτων συντασσόμενα δικόγραφα ἐπιδίδονται εἴτε εἰς τὸν
ἐν Ἑλλάδι ἀντικλήτον τοῦ διαδίκου, εἴτε τῇ παραγγελίᾳ τῆς
Προξενικῆς Ἀρχῆς εἰς τὸν διάδικον αὐτὸν ἢ τὸν κατὰ τὴν
πρωτόδικον δίκην ἀντικλήτον.

Ἀρθρον 122.

1. Οἱ διάδικοι ἐμφανίζονται αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρε-
ξουσίου ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν ὀρισθεμένην ἐν τῇ
διαταγῇ ἡμέραν, ὥραν καὶ τόπον.

2. Δύνανται ὅμως νὰ μὴ ἐμφανισθῶσιν, ἀλλὰ νὰ ὑποβά-
λωσιν ἀπλῶς ἐγγράφους προτάσεις ὑπογεγραμμένας παρ' αὐ-
τῶν.

3. Τὰ πληρεξούσια καὶ αἱ προτάσεις κατατίθενται εἰς τὸ
γραφεῖον τοῦ Δικαστηρίου 24 ὥρας πρὸ τῆς συζητήσεως.

4. Τὸ Δικαστήριον ἔχει πάντοτε δικαίωμα νὰ διατάξῃ τὴν
αὐτοπρόσωπον ἐμφάνειν τῶν διαδίκων.

Ἀρθρον 123.

1. Οἱ διάδικοι, ἐὰν διαμένωσιν ἐκτὸς τῆς ἑδρας τῆς ἀρμοδίας
Προξενικῆς Ἀρχῆς, ὀφείλουσιν ὁ μὲν ἐνάγων ἐν τῇ ἀναφορᾷ
ἢ ἐκθέσει του, ὁ δὲ ἐναγόμενος δι' ἰδιαίτερον ἐγγράφον τὸ
βραδύτερον κατὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίῳ παράστασιν νὰ
διορίσῃσι πληρεξούσιον ἢ ἀπλοῦν ἀντικλήτον κατοικοῦντα ἐν τῇ
ἑδρᾷ τῆς ἀρμοδίας Προξενικῆς Ἀρχῆς, εἰς δὲ πρὲς νὰ γί-
νωνται ὅλοι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας κοινοποι-
ήσεις καὶ ἄλλαι ἐπιδόσεις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐφέ-
σεως.

2. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ διορισμοῦ πληρεξουσίου ἢ ἀντικλήτου
δέον νὰ ὑπομνησκηται τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρώτην ἐπ'
ἀκροατηρίου παράστασιν.

3. Ἐὰν ὁ διορισμὸς πληρεξουσίου ἢ ἀντικλήτου παρελείφθῃ,
αἱ ἐπιδόσεις γίνονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ἀρμοδίας Προ-
ξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἀρθρον 124.

1. Κατὰ τὴν δικάσιμον, ἐμφανισθέντων τῶν διαδίκων καὶ
υποβλήθεισων τῶν προτάσεων, ἐκδίδεται, εἰ δυνατόν παρα-
χρημα, ἡ ἀπόφασις.

2. Ὅσάκις ἀποδεικτικὸν τι ἐγγράφον κατέχεται ὑπὸ τοῦ
ἀντιδίκου τοῦ ἀποδεικνύοντος, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐγερθῇ
παρεμπιπτούσα περὶ ἀποδείξεως ἀγωγῆς, ἀλλ' ἡ περὶ αὐτῆς
αἴτησις ὑποβάλλεται κατὰ τὴν κυρίαν δίκην ἄνευ προδικασι-
σίας.

Ἀρθρον 125.

Ἐὰν κριθῇ ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ αὐτοψία ἐπὶ τόπου ἢ πλοίου
τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἐκείσε μετα-
βάσεως τοῦ ἢ νὰ διορίσῃ εἰσηγητὴν. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφά-
σεως ὀρίζεται ὁ τόπος, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα τῆς αὐτοψίας, ἥτις
ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων ἢ ἀφοῦ οὗτοι προσκλη-
θῶσι νὰ παρευρεθῶσι διὰ τῆς ἐπίδοσεως τῆς ἀποφάσεως κατὰ
τὰ ἄρθρα 117—120.

Περὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω συντάσσεται ἔκθεσις.

Ἀρθρον 126.

1. Ὅσάκις ἀποβαίνει ἀναγκαῖα ἡ ἐξακρίβωσις τῆς κατα-
στάσεως ἢ τῆς ἀξίας πλοίου, ἐξαρίων, ἀποσκευῶν, πραγμά-
των ἢ ἐμπορευμάτων τὸ προξενικὸν δικαστήριον δύναται κατ'
αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ διορίσῃ
πραγματογνώμονας.

2. Ἡ πραγματογνωμοσύνη ἐνεργεῖται, καθ' ὅσον αἱ περιστά-
σεις ἐπιτρέπουσι, μετὰ προσηγουμένην κλήσιν τῶν ἐνδιαφερομέ-
νων καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν, ἢ δὲ ἐκθεσις τῶν πραγματογνω-
μόνων κατατίθεται ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τασσομένης
προθεσμίας εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτοῦ.

Οἱ πραγματογνώμονες δίδουσιν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου

τὸν ἐξῆς ὄρκον: «Ὁρκίζομαι νὰ ἐκπληρώσω πιστῶς καὶ εὐ-
συνειδήτως τὴν ἀνατεθείσάν μοι ἐντολήν».

4. Ἐάν τὸ ὀρκιστικὸν δόγμα πραγματογνώμονος τινος ἀντίκειται εἰς τὸν ἀνωτέρω τύπον τοῦ ὄρκου ἢ εἰς τὴν ὀρκωμο-
σίαν αὐτοῦ, ὁ ὄρκος δίδεται κατὰ τὸν τύπον τοῦ οἰκείου αὐτοῦ
ὀρκιστικοῦ, ἢ γίγνεται μνεία ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ὀρκοληψίας
περὶ τῆς ἀνωμότου βεβαιώσεως τοῦ μὴ ὀρκισθέντος πραγμα-
τογνώμονος.

Ἄρθρον 127.

Ἐάν, διακομμένης τῆς υποθέσεως, ἡς προηγήθη ἢ κατὰ τὸ
προηγούμενον ἄρθρον πραγματογνωμοσύνη, τὸ Δικαστήριον δὲν
εὐρίσκει ἀποχώσας τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν πραγματογνωμόνων
πληροφορίας, δύναται νὰ διατάξῃ συμπληρωματικὴν πραγ-
ματογνωμοσύνην δι' ἐνὸς ἢ πλείονων νέων πραγματογνωμό-
νων, οἵτινες δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τῶν προηγούμενων
πᾶσαν ἀναγκασίαν πληροφορίαν.

Ἄρθρον 128.

1. Ἐπὶ κανονισμοῦ ἀεαρίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐμ-
πορικοῦ νόμου ὁ λογαριασμός τῶν ἀπωλειῶν καὶ ζημιῶν γί-
νεται, ἐάν οἱ ἐνδιαφερόμενοι αἰτήσωσι τοῦτο, διὰ δοκιμαστῶν
διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου.

2. Αἱ περὶ τῆς ὀρκωμοσίας τῶν πραγματογνωμόνων δια-
τάξεις τοῦ άρθρου 126 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν δοκιμαστῶν
τῶν τούτων.

3. Ἡ ἀπόφασις τῶν δοκιμαστῶν κατατίθεται εἰς τὸ γρα-
φεῖον τοῦ Δικαστηρίου ἐντὸς τῆς παρ' αὐτοῦ ταχυθείσης προ-
θεσμίας, καθίσταται δὲ ἐκτελεστικὴ μόνον μετὰ τὴν ἐπικύρω-
σιν, ὅπου δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ μεταρρυθμίσῃ αὐτήν.

4. Κατὰ τὴν περὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν δοκι-
μαστῶν συζήτησιν δύναται νὰ παραστή πᾶς ἔχων συμφέρον.
Τὸ Δικαστήριον δύναται κατ' αἵτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων
ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν προσω-
ρινῶς ἐκτελεστικὴν. Ἐν τριούτῃ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτῆς
ἐφεσις δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἄρθρον 129.

Ἄσας ἐπιτραπὴ διὰ μαρτύρων ἀποδείξεις ὁ προϋστάμενος
τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου,
κατ' αἵτησιν ἐνὸς τῶν διαδίκων διατάσσει τὴν κλήτευσιν
τῶν μαρτύρων ἐνώπιον αὐτοῦ ἢ τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου
ἐν ὀρισμένῳ τόπῳ, ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ.

Ἄρθρον 130.

1. Ἐάν τις τῶν μαρτύρων κλητευθῇ καὶ μὴ ἔχων νόμι-
μον αἵτιαν κωλύσεως δὲν ἐμφανισθῇ ἢ ἐάν ἀνευ νομίμου αἵ-
τίας ἀποσιῇ τὴν μαρτυρίαν ἢ τὸν ὄρκον καταδικάζεται
εἰς χρηματικὴν ποινὴν 5—100 δραχμῶν. Τὴν ποινὴν ταύ-
την ἐπιβάλλει γινόμενης μὲν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῆς ἐξετά-
σεως τῶν μαρτύρων τὸ δικαστήριον, ἐκτὸς δὲ τοῦ ἀκροατη-
ρίου ὁ εἰσηγητής.

2. Ἐπίσης δύναται νὰ διαταχθῇ ἢ βιάσῃ προσαγωγή τῶν
μαρτύρων ἐάν ἡ Προξενικὴ Ἀρχὴ ἔχῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἐξου-
σίαν ἐκ τῶν συνηθῶν ἢ ἐθίμων.

3. Ἐάν ὁ μάρτυς ἐπιμείνῃ ἀρνούμενος νὰ ἐμφανισθῇ ἢ νὰ
μαρτυρήσῃ ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ άρθρῳ 315 τῆς Πολιτι-
κῆς Δικονομίας διατεταγμένα.

Ἄρθρον 131.

1. Πρὸ τῆς ὀρκίσεως ἐρωτᾶται ὁ μάρτυς περὶ τοῦ νόμου
καὶ τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως καὶ τῆς κα-
τοικίας του, τῆς ὀρκιστικῆς, τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς συγ-
γενείας ἢ τῶν ἄλλων πρὸς τοὺς διαδίκους σχέσεων του.

2. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μάρτυς ὀρκίζεται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγ-
γελίου τὸν ἐξῆς ὄρκον: «Ὁμῶς, συνειδὼς τὰς ἐπιεικέμενας
εἰς τὴν ψευδομαρτυρίαν ποινάς, ὅτι θέλω εἶπαι τὴν ἀλήθειαν

καὶ μόνον τὴν ἀλήθειαν». Οὕτως εἴη μοι ὁ Θεὸς βοηθὸς καὶ τὸ
ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον.

3. Μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν γίγνεται αἱ ἐπὶ τοῦ ἀποστά-
κτου θέματος ἐρωτήσεις.

4. Κατὰ τὴν ὀρκωμοσίαν δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ
ὀρκιστικὰ τῶν ὁμολογούντων καὶ ἐπομένως νὰ τίθηται ὡς βάρυν-
δι' ἕκαστον μάρτυρα ὁ εἰς τὴν ὀρκιστικὴν του εἰθισμένος τῶν
πρὸς τοῦ ὄρκου ἢ τῆς διαβεβαιώσεως.

Ἄρθρον 132.

Ἐάν οἱ μάρτυρες δὲν εἴναι Ἕλληνες ὁ προϋστάμενος τῆς
Προξενικῆς Ἀρχῆς ποιεῖται χρῆσιν τῶν ἐν τῇ ἐξέτα-
σει εἰθισμένων μέσων ὅπως, κατορθωθῇ, εἰ δυνατόν, ἡ ἐμφάνι-
σις των.

Ἄρθρον 133.

Ἐάν ὑπάρξῃ ἀνάγκη διερμηνέως, οὗτος, ἐάν δὲν εἴναι ἐκ
τῶν παρὰ τῇ Προξενικῇ Ἀρχῇ διορισθέντων, δίδει κατὰ τοῦ
ἄρθρου 121 τὸν ἐξῆς ὄρκον:

«Ὁρκίζομαι νὰ ἐκπληρώσω πιστῶς τὰ ἔργα τοῦ διερμῆ-
νέως».

Ἄρθρον 134.

Περὶ τῆς ὀρκίσεως καὶ ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων συντάσσ-
εται ἐκθέσις περιέχουσα τὰ οὐσιωδέστερα τῶν μαρτυριῶν καὶ
ὑπογραφομένη παρ' ἑκάστου μὲν μάρτυρος ἐν τέλει τῆς ἐξε-
τάσεως του, παρὰ δὲ τῶν διαδίκων, τοῦ προϋσταμένου τῆς
Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦ γραμματέως ἐν τέλει τῆς ἐξέ-
τασεως. Κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐξετάσιν χρῆσι-
μεύουσι πρὸς τοῦτο τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως.

Ἄρθρον 135.

1. Μὴ ἐμφανισθέντος ἢ μὴ υποβαλόντος προτάσεις τοῦ ἐνὸς
τῶν διαδίκων ἢ ὑπόθεσις διακρίνεται ἐρήμην αὐτοῦ.

2. Αἱ κατ' ἐρήμην ἀποφάσεις ἐπιδίδονται κατὰ τὰ ἄρθρα
118—120, ὁ δὲ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ἢ ὁ Προϋστάμε-
νος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς ἀποστά-
σεις καὶ τὰς περιστάσεις, ὀρίζει τὴν προθεσμίαν τῆς ἀντι-
πῆς, ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ ὀρισθῇ βραχυτέρα τῶν ὁκτὼ
ἡμερῶν.

3. Ἡ ἀνακοπὴ γίνεται δι' αἰτήσεως πρὸς τὸν προϋστάμε-
νον τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου.

4. Αἱ κατ' ἀνακοπὴν δίκαια διεξάγονται κατὰ τὰ ἄρθρα 119
καὶ ἐπόμενα.

Ἄρθρον 136.

Αἱ ὀριστικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἀφορῶσαι εἰς συναλλαγματικὰς
γραμμάτας, λογαριασμούς παραδεχόμενους, ἐπίσημα ἢ ἀνε-
γνωρισμένα ἔγγραφα, εἰσι προσωρινῶς ἐκτελεστικὰ, μὴ λαμ-
βανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς γενησομένης τυχὸν ἀνακοπῆς ἢ τῆς
γενησομένης ἐφέσεως.

Ἄρθρον 137.

Ἐπὶ τῶν λοιπῶν υποθέσεων δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ προ-
σωρινὴ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν
τῆς γενησομένης τυχὸν ἀνακοπῆς ἢ τῆς γενησομένης ἐφέσεως,
ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ἐγγυητοῦ.

Ἄρθρον 138.

Ὁ αἰτῶν τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ὑπο-
βάλλει εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου ἢ εἰς τὸν προϋ-
στάμενον τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἀναφορὰν ὀρίζουσαν τὸν
ἐγγυητὴν, ἐκείνος δὲ διατάσσει τοὺς διαδίκους νὰ ἐμφανισθῶ-
σιν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ὀρισμένῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ ὅπως συζη-
τηθῇ τὸ παραδεκτὸν τοῦ ἐγγυητοῦ.

2. Ἡ ἀναφορὰ καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς διαταγὴ ἐπιδίδεται εἰς τὸν
ἐναγόμενον κατὰ τὰ ἄρθρα 117—120, αἱ δὲ ἀποφάσεις ἐκ-
τελοῦνται ἕνα κοινωποιθέντος τοῦ περὶ κατὰ θέσεως τῆς ἐγ-
γήσεως πιστοποιητικοῦ.

Ἄρθρον 146.

Αἱ ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων ἐκδιδόμεναι πολιτι-
καὶ καὶ ἐμπορικαὶ ἀποφάσεις ἐκκαλοῦνται ἐνώπιον τοῦ Δικα-
στηρίου τῶν ἐν Ἀθῆναις Ἐφετών, αἱ δὲ προπαρασκευαστικαὶ
καὶ παρεπιπίπτουσαι συνεκκαλοῦνται μετὰ τῆς ὀριστικῆς.

Ἄρθρον 147.

1. Γινόμενης ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεων τῶν Προξενικῶν
Δικαστηρίων ἢ Προξενικῇ Ἀρχῇ δὲν διατάσσει τὴν κοινο-
ποίησιν τοῦ ἐφετηρίου, ἐάν ὁ ἐκκαλὼν δὲν καταθέσῃ παρ' αὐτῇ
ἐπὶ ἀποδείξει τὸ ποσὸν δραχμῶν πενήκοντα λόγῳ προστίμου.

2. Ἀπορριπτομένης ὀριστικῶς τῆς ἐφέσεως ὁ ἐκκαλὼν
καταδικάζεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Ἐφετῶν εἰς τὴν πλη-
ρωμὴν τοῦ προστίμου.

Ἄρθρον 148.

Ἡ πρὸς τὸ ἐν Ἀθῆναις Δικαστήριον τῶν Ἐφετῶν ἐφεσις
παραδίδεται εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος αὐτοπροσώπως εἴτε ὑπὸ
τοῦ πληρεξουσίου ἢ ἀντικλήτου εἰς τὴν Προξενικὴν Ἀρχὴν
τοῦ τόπου, ἔνθα ἐξεδίδῃ ἡ πρωτοδικὸς ἀπόφασις, ἐντὸς τριᾶ-
κοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 149.

Διαρκούσης τῆς πρὸς ἐφεσιν προθεσμίας ἡ γενομένης ἐφέ-
σεως ἀναστέλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς καταδικαστικῆς ἀποφά-
σεως, ἐξαίρουμένων τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων 136—139.

Ἄρθρον 150.

Τὸ ἐφετήριο συντάσσεται εἰς διπλοῦν καὶ πρέπει νὰ πε-
ριέχῃ διορισμὸν πληρεξουσίου ἢ ἀντικλήτου ἐν Ἀθῆναις. Μὴ
γενομένου τούτου, αἱ πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα κοινοποιήσεις γί-
νονται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἄρθρον 151.

Τὸ ἐν τῶν πρωτοτύπων τῆς ἐφέσεως ἐπιδίδεται κατὰ πα-
ραγγελίαν τοῦ προϋσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐντὸς
ὁκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 133 πληρεξούσιον ἢ
ἀντικλήτον τοῦ ἐφεσιδέτητος, κατὰ τὰ ἄρθρα 117—120, τὸ
δὲ ἕτερον μετὰ τοῦ ἐπιδοτηρίου ἐγχειρίζεται εἰς τὸν ἐκκα-
λοῦντα ἐπὶ ἀπλῇ ἀποδείξει. Εἰς τὸν προϋστάμενον Προξε-
νικῆς Ἀρχῆς, τὸν παραλείψαντα τὴν κοινοποίησιν ἐντὸς τῆς
ἀνωτέρω προθεσμίας, ἐπιβάλλεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν
Ἐφετῶν χρηματικὴ ποινὴ πενήκοντα μέχρι διακοσίων δραχ-
μῶν, ἀνεξαρτήτως πάσης ὀφειλομένης τυχὸν παρ' αὐτοῦ
ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 152.

1. Μετὰ παρέλευσιν μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἐφεσιδέτητον,
κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, κοινοποιήσεως τῆς ἐφέσεως δύ-
νεται νὰ συζητηθῇ ἡ ὑπόθεσις κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν συγ-
οπτικῶν υποθέσεων.

2. Λογίζεται τηρήσας τὴν νόμιμον προθεσμίαν ὁ ἐντὸς αὐ-
τῆς ἐπιδοὺς τὸ δικόγραφον εἰς τὴν Προξενικὴν Ἀρχήν.

Ἄρθρον 153.

Αἱ παρὰ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν Προξενικῶν Δι-
καστηρίων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δύναται νὰ προσβληθῶσι δι'
ἀναιρέσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ δι' ἐπαναλήψεως
τῆς διαδικασίας, κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν νόμων προβλεπομένας πε-
ριπτώσεις.

Ἄρθρον 154.

1. Οἱ προϋστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐν ταῖς ἐτε-
ροδοκουμενῇς χώραις διακρίνουσι ἀνεκκλήτως ὅλα τὰ παρ'
Ἑλλήνων παραττόμενα ἐντὸς τῆς περιφέρειας αὐτῶν πται-
σμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα ἢ αἱ συνθῆ-
και, κατὰ τὰ ἄρθρα 330 καὶ ἐπόμενα τῆς Ποινικῆς Δικονο-
μίας, ἐξαίρεσις τῶν περὶ δημοσίου κατηγόρου ὀριζομένων.

Ἄρθρον 139.

Ἀντὶ ἐγγυητοῦ δύναται νὰ κατατεθῇ τὸ ποσὸν τῆς ἀποστά-
σεως ἐν τῷ γραφεῖῳ τῆς ἀρμοδίας Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ νὰ
διαταχθῇ παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ Προϋ-
σταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, ὅπως τὸ ποσὸν τῆς ἐκτε-
λεστικῆς ἀποφάσεως παραδοθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν
ἐκτέλεσιν κλητῆρος εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Προξενικῆς Ἀρ-
χῆς, ἢ καὶ μὲν κατὰθεμιμένον ἕως οὗ τελεσιδικίως ἀποφασίσῃ
τὸ Ἐφετεῖον.

Ἄρθρον 140.

Παρελθούσης τῆς νομίμου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐπιταγῆς,
αἱ ἀποφάσεις καὶ τὰ δικόγραφα ἐκτελοῦνται διὰ τῶν ἐν τῇ
Πολιτικῇ Δικονομίᾳ ὀριζομένων ἀναγκαστικῶν μέσων, ὧν
θέλει γίνεσθαι ἐφαρμογὴ κατὰ τὸν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐκτέλε-
σεως εἰθισμένον τρόπον, ἐφ' ὅσον ἄλλως δὲν προνοεῖ ὁ παρὼν
νόμος.

Ἄρθρον 141.

1. Τὰ Προξενικὰ Δικαστήρια ἀπαγγέλλουσι τὴν προσωπι-
κὴν κράτησιν κατ' ὅλας τὰς παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν νόμων
προβλεπομένας περιπτώσεις, ἐνεργεῖται δὲ αὕτη κατὰ τὸν ἐν
τῇ ἐξέτα-
2. Ἐπὶ τῶν δικῶν μετὰξὺ Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν ἢ
προσωπικῇ κρᾶτῃς κατὰ τοῦ Ἑλλήνων ἀπαγγέλλεται τότε
μόνον ὅταν ἡ νομοθεσία τοῦ Κράτους εἰς ὃ ἀνήκει ὁ ἀντιδι-
κος αὐτοῦ ἐπιτρέπει τὸ καταναγκαστικὸν τοῦτο μέτρον ἐν
τῷ διαζυμμένῳ θέματι.

Ἄρθρον 142.

1. Ἡ ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις παρὰ τῷ ὀφειλέτῃ ἐκτε-
λεῖται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκείου προϋσταμένου τῆς Προ-
ξενικῆς Ἀρχῆς.

2. Αἱ κοινοποιήσεις τῶν πλειστηριασμῶν τοιχοκολλῶνται
κατὰ τὰς ἐν τῇ Πολιτικῇ Δικονομίᾳ ὀριζόμενας προθεσμίας μό-
νον ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἀρμοδίας Προξενικῆς Ἀρχῆς,
ἐπὶ δὲ κατασχεσεως πλοίου καὶ εἰς τὸν μέγαν ἰστὸν αὐτοῦ.

3. Ὅσας ἀπαιτεῖται καταχωρίσεις τῆς κοινοποιήσεως τοῦ
πλειστηριασμοῦ εἰς δημόσιον φύλλον δημοσιεύεται περιληπτικῇ
μόνον ἀγγελίᾳ αὐτῆς, καὶ τοῦτο ἀν' ἐκδίδεται δημοσίον φύλλον
ἐν τῇ ἐξέτα-
4. Τὰ κατασχεθέντα κινητὰ πράγματα φυλάσσονται ἐν τῷ
Προξενεῖῳ ἢ διορίζεται μεσεγγυούχος ἢ φύλαξ ἐπ' αὐτῶν παρὰ
τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ Προϋσταμένου τῆς Προ-
ξενικῆς Ἀρχῆς ὑπὸ ἰδίαν του εὐθύνην.

Ἄρθρον 143.

Ὅσα ὀρίζονται ἐν τῇ Πολιτικῇ Δικονομίᾳ καὶ ταῖς λοι-
ποῖς διαδικαστικαῖς νόμοις περὶ προέδρων τῶν Πρωτοδικῶν
ἢ ἐμπαροδικῶν καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτῶν διαδικασίας ἐφαρμόζον-
ται καὶ εἰς τοὺς Γενικοὺς Προξένους, Προξένους καὶ Ὑπο-
προξένους ἢ τοὺς Προέδρους τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 144.

Κατὰ τὰ λοιπὰ, ὅσα δὲν προνοοῦνται ἐν τῷ παρόντι νόμῳ,
ισχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὅσας οἱ
νόμοι ἢ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου ἐνθα ἐδρεύουσιν ἢ αἱ συνηθῆκαι δὲν
ἀντίκεινται εἰς ταῦτα.

Ἄρθρον 145.

Αἱ περὶ κακοδικίας ἀγωγαὶ κατὰ τῶν προϋσταμένων τῶν
Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν νομίμων αὐτῶν ἀναπληρωτῶν, ὡς
καὶ κατὰ τῶν Προέδρων καὶ Παρέδρων τῶν Προξενικῶν
Δικαστηρίων ὑπάγονται εἰς τὸ κατὰ τὸν νόμον 407 τῆς 24
Νοεμβρίου 1914 εἰδικὸν πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ταυούτων ἀγω-
γῶν Δικαστήριον.

2. Ἡ ὥς ἂν ἐπὶ πταισμάτων ἀρμοδιότης τῶν προϊσταμένων τῶν εἰρημένων Προξενικῶν Ἀρχῶν μεταβιβάζεται πρὸς αὐτῶν ὑπάρχουσιν εἰδικὰ δικαστήρια εἰς τοὺς Πρόεδρους αὐτῶν.

3. Ὅσακις ὁ νόμος ἐπιβάλλει ποινὴν κρατήσεως δύναται ν' ἀντικατασταθῇ αὕτη διὰ προστίμου μέχρι διακοσίων μεταλλικῶν δραχμῶν.

Ἀρθρον 155.

1. Αἱ παραβάσεις τῶν ἐκδιδομένων ἀστυνομικῶν διατάξεων ὑπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν ἐν ταῖς εἰρημέναις χώραις Προξενικῶν Ἀρχῶν τιμωροῦνται μετὰ κράτησιν τὸ πολὺ δεκαπενταετημέριον καὶ μετὰ πρόστιμον μέχρις ἑκατὸν μεταλλικῶν δραχμῶν.

2. Αἱ ποιναὶ αὗται δύνανται νὰ συνεπιβληθῶσιν.

Ἀρθρον 156.

1. Τὰ παρ' Ἑλλήνων πραιτόμενα ἐν ταῖς ἐτεροδικουμέναις χώραις πλημμελήματα καὶ κακούργηματα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐν ταῖς ἀρθροῖς 29 καὶ 30 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας διαλαμβανόμενων ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων καὶ δικαστηρίων, πλην τῶν ἐν τῷ ἐπομένῳ ἀρθρῷ ὀριζομένων ἐξαιρέσεων.

2. Ἐὰν τυγχάνῃ ἀγνωστος ὁ τόπος τῆς τελευταίας ἐν τῇ ἡμεδαπῇ κατοικίας ἢ ἐφημέριου διαμονῆς τοῦ κατηγορουμένου ἢ δὲν ὑπάρχῃ παντάπασι τοιαύτη ἀρμόδιος εἶναι οἱ ἐν Σύρῳ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ δικασταί.

3. Ὡς πρὸς τὰς ναυπατάσας καὶ πειρατείας ἀρμόδιοι εἶναι οἱ ἐν τῷ ἀρθρῷ 12 τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1845 νόμου ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ τὰ δικαστήρια Ἐφετών.

Ἀρθρον 157.

1. Ὅπου ὑπάρχουσιν εἰδικὰ Προξενικὰ Δικαστήρια ταῦτα δικάζουσι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας δια τὰ παρ' Ἑλλήνων διαπραττόμενα πλημμελήματα, ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν, ἢ ἐπὶ τῶν προσωποποιημένων ἢ καταγομένων εἰς λιμένας τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκειται τὰ ἐπιτόπια εἶθιμα καὶ αἱ συνήθειαι.

2. Αἱ ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύϊ ποινικοὺς νόμους ἐπιβαλλόμεναι χρηματικαὶ ποιναὶ καὶ πρόστιμα καταβάλλονται εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς.

Ἀρθρον 158.

Ἐπὶ συναφῶν ἀξιοποιῶν πράξεων τὸ Προξενικὸν Δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὸν χωρισμὸν ἕνεκεν ἰδιαίτερων λόγων ἀφαιρέσεων εἰς τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

Ἀρθρον 159.

1. Οἱ προϊστάμενοι τῶν οἰκείων Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταὶ ἐκπληροῦσι κατὰ τὸ πρῶτον τῆς ἀνακρίσεως καὶ ἐπὶ ἀκροατηρίου τὰ καθήκοντα τοῦ Εἰσαγγελέως.

2. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνακρίσεως ὁ ἀνακριτὴς πρᾶττει τὴν δικογραφίαν εἰς τὸν ἐκπληροῦντα χρέη Εἰσαγγελέως ὅστις πρᾶττει κατὰ τὰ ἐν ἀρθροῖς 161 καὶ ἐπομ. 206 καὶ 250-254 τῆς Ποιν. Δικονομίας διατασσόμενα, τῶν ἔργων τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Προξεν. Δικαστηρίου.

3. Ἐὰν ἐκ τῆς μελέτης τῆς δικογραφίας ὁ ἐκπληρῶν χρέη εἰσαγγελέως πεισθῇ ὅτι ἡ πρᾶξις φέρει χαρακτηριστὰ πταίσματα παραπέμπει τὴν δικογραφίαν εἰς τὸν προϊστάμενον τῆς ἀρμόδιας Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ τὸν Πρόεδρον τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου διὰ τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν. Διαφωνοῦντος δὲ τοῦτο ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς πράξεως ὑποβάλλεται ἡ ὑπόθεσις εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 250 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἀρθρον 160.

1. Ὁ ἐκπληρῶν χρέη εἰσαγγελέως ὀρίζει τὴν ἡμέραν τῆς συζήτησεως καὶ κληθεῖσι τὸν κατηγορούμενον, τοὺς μάρτυρας, τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα πρόσωπα, κατὰ τὰ ἀρθρα 161—164 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἀρθροῦ 163 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 1228 τοῦ 1918, μὴ ἐπιτροπομένης τῆς ἀσκήσεως προσφυγῆς ὅσακις ὁ κατηγορούμενος εἰσέχθη δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐπὶ παραβάσει τῶν διατάξεων τῶν νόμων 2107 τῆς 1) 14 Μαρτίου 1920 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς καλλιέργειας τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς καταναλώσεως τῆς Ἰνδικῆς κανναβέως» καὶ 2736 τῆς 30 Αὐγούστου 1921 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1920 «περὶ παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τοῦ ὀπίου, τῆς μορφίνης, κοκαΐνης, ἡρωίνης καὶ τῶν ἀλάτων».

2. Συντάσσει καὶ υποβάλλει εἰς τὸ Προξενικὸν Δικαστήριον μετὰ τῆς δικογραφίας τὸ κατηγορητήριον καὶ τὰς ἀπαιτούμενας προτάσεις, παρίσταται κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναπτύξῃ αὐτὰς καὶ προφορικῶς.

3. Ἐὰν ἡ εἰς τὸ ἀκροατήριον εἰσαχθεῖσα πρᾶξις ὡς πλημμελημα φέρει, τὰ στοιχεῖα κακούργηματος τὸ δικαστήριον, κηρύσσοντες ἀναρμόδιον, διατάσσει τὴν σύλληψιν καὶ προφυλάκισιν τοῦ κατηγορουμένου, ἐὰν θεωρήσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ τὴν παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸν κατὰ τὸ ἀρθρον 156 ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα, ὅστις πρᾶττει, τὰ ἐν ταῖς ἀρθροῖς 185 καὶ 186 τῆς Ποιν. Δικονομίας διατασσόμενα.

4. Ἡ περὶ προφυλάξεως τοῦ κατηγορουμένου διατάξις τῆς ἀποφάσεως θεωρεῖται ὡς ἔγγραφο συλλήψεως.

5. Ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ πρᾶξις φέρει χαρακτηριστὰ πταίσματα, τὸς δικάζεται ὑπὸ τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου ἀνεκκλητῶς.

Ἀρθρον 161.

Τῶν μαρτύρων ὧν ἡ εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐμφάνισις ἀποβαίνει ἀνεφικτός ἢ εἰς ἄκρον δυσχερὴς ἀναγινώσκονται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αἱ ἔνορκοι καταθέσεις.

Ἀρθρον 162.

1. Κατὰ τῶν κατ' ἀντιμωλίαν ἀποφάσεων τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἂν κατεγνώσθῃ ποινὴ φυλάκισις μετὰ τῶν τριῶν μηνῶν, κατὰ δὲ τῶν ἐρήμην μόνον ἀνακοπῇ ἐπιτρέπεται.

2. Ἡ τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἡ ἔφεσις συντάσσονται ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου.

Ἀρθρον 163.

1. Ἡ πρὸς ἀνακοπὴν ὡς καὶ ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία εἶναι δεκαήμερος, λογιζομένη ἐπὶ μὲν τῆς ἐφέσεως ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ δὲ τῆς ἀνακοπῆς ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἐρήμην ἐκδοθείσης.

2. Ὁ ἀνακόπων ἢ ὁ ἐκκαλὼν ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως ἀντίκλητον ἐν τῇ ἐδρᾷ τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ Ἐφετείου πρὸς δὲ γίνονται εἰς αὐτὰ αἱ προσήκουσαι κοινοποιήσεις, ἄλλως αὗται γίνονται ἐπὶ τὸν Γραμματέα τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου ἢ τοῦ Ἐφετείου.

Ἀρθρον 164.

1. Ἡ ἔφεσις δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, φέρεται δὲ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ ἔχει δυνάμιν ἀνασταλτικὴν, φυλασσομένων καὶ τῶν ἐν ἀρθρῷ 406 τῆς Ποιν. Δικονομίας ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 261 τοῦ 1914 καὶ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 17 Δεκεμβρίου 1925 διατασσόμενων.

2. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται περὶ αὐτῆς αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 353—358 καὶ τῶν ἀρθρῶν 364—408 τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Ἀρθρον 165.

Αἱ παρὰ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἢ τῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων ἐκδιδομέναι ἀποφάσεις δύνανται νὰ προσδελθῶσιν δι' αἰτήσεως ἀνακρίσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὰς παρὰ τῶν νόμων προβλεπόμενας περιπτώσεις.

Ἀρθρον 166.

Ὅσακις ἡ καταγνωσθεῖσα ποινὴ φυλάξεως εἶναι μείζων τῶν τριάντων ἡμερῶν ὁ καταδικασθεὶς δύναται ν' ἀποσταλῇ ἐπὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐκπληροῦντος χρέη εἰσαγγελέως πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ὅπως ἐκτίσῃ τὴν ποινὴν του ἐν τινὶ τοῦ Κράτους φυλακῇ.

Ἀρθρον 167.

1. Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐν ταῖς ἐτεροδικουμέναις Χώραις ὡς καὶ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταὶ ἀνακρίνουσι τὰ διαπραττόμενα ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν παρ' Ἑλλήνων πλημμελήματα καὶ κακούργηματα καὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ἀνευ παραγγελίας τῶν εἰσαγγελέων νὰ ἐπιχειρῶσι πάντα τὰ πρὸς βεβαίωσιν τῆς πράξεως καὶ πρὸς συλλογὴν τῶν περὶ τοῦ πράξαντος ἀποδείξεων ἀπαιτούμενα καὶ ἐν γένει πᾶσαν ἀνακριτικὴν πρᾶξιν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς Ποιν. Δικονομίας, καθ' ὅσον δὲν γίνεταί διὰ τοῦ παρόντος Νόμου ρητῇ τροπολογίᾳ τῶν διατάξεων αὐτῆς.

2. Ὅπου ὑπάρχουσιν εἰδικὰ Προξενικὰ Δικαστήρια τὰ ἀνακριτικὰ καθήκοντα ἐκπληροῦσι ὁ ἐμπίσθος Πάρεδρος Δικαστῆς, ὃν, ἀπόντα ἢ κωλύμενον ἀναπληροῦσι ὁ προϊστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτής. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ δὲν δύναται οὗτος νὰ ἐκτελῇ συνάμα καὶ χρέη Εἰσαγγελέως.

3. Οἱ λοιποὶ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, τῶν ἐδρευουσῶν ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας τῶν εἰδικῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων, διατελοῦσι πάντοτε ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι, ἔκαστος ἐντὸς τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιφερείας καὶ ἐνεργοῦσιν εἴτε κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἐκπληροῦντος χρέη Εἰσαγγελέως παρὰ τῷ Προξενικῷ Δικαστηρίῳ ἢ τοῦ παρ' αὐτῷ ἀνακριτοῦ εἴτε καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

4. Περαιτωθείσης τῆς ἀνακρίσεως οἱ ἀνωτέρω ὑπάλληλοι ὀφείλουσι νὰ ἀποστέλλωσι τὴν δικογραφίαν τὸ ταχύτερον εἰς τὸν ἐκπληροῦντα χρέη εἰσαγγελέως, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀξιόπιστος πρᾶξις χαρακτηρίζεται ὡς κακούργημα ὅτε ἀποστέλλουσι τὴν δικογραφίαν εἰς τὸν ἀρμόδιον ἐν Ἑλλάδι Εἰσαγγελέα συμμορφούμενοι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

5. Ὡς πρὸς τὰ ἐν Αἰγύπτῳ πραιτόμενα κακούργηματα ἐφαρμόζονται μέχρι πέρας τῆς διαδικασίας αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ΒΡΑΕ' τοῦ 1894 «περὶ συστάσεως Δικαστηρίου Κακούργιων ἐν Αἰγύπτῳ», φυλασσομένων καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ψηφίσματος τῆς 29 Δεκεμβρίου 1924 «περὶ ἀνακρίσεως καὶ ἐκδικάσεως ἀδικημάτων τινῶν ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν».

Ἡ προανακρίσις αὐτῶν ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ παρόντι ἀρθρῷ ἀναφερομένων ὑπαλλήλων κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 167—173 τοῦ παρόντος.

6. Ἐὰν ὁ προϊστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς δὲν ἐπαρκῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ τῶν ἀνακριτικῶν αὐτοῦ καθήκοντων, ἐπὶ τῇ ἀποχρόντῳ ἡτοιχομένη αἰτήσῃ του καὶ ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῶν νὰ διορισθῇ διὰ Διατάγματος ὡς ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος εἰς τῶν διαμενόντων ἐν τῇ ἐδρᾷ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐγκρίτων καὶ ὅσον οἷόν τε καταλλήλων Ἑλλήνων, ἐν ἀνάγκῃ δὲ δύναται νὰ διορισθῇ καὶ δεύτερος ὁ οὗτος διοριζόμενος δίδει ἐνώπιον τοῦ Προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς τὸν νενομισμένον ὄρκον καὶ ἔχει τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν λοιπῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 168 καὶ 169 προβλεπόμενων περιπτώσεων καθ' ὅς ἐνεργεῖ κατὰ παραγγελίαν τοῦ Προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

7. Εἰς τοὺς δυνάμει τῆς προηγούμενης παραγράφου προελαμβανόμενους ἰδιώτας ὡς ἀνακριτὰς καταβάλλονται ὅσακις ἐξέρχονται τῆς ἐδρας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς τὰ ὁδοπορικὰ αὐτῶν ἐξοδα (ναῦλος καὶ ἀνώγειον) καὶ δραχμαὶ μεταλλικαὶ εἴκοσι τέσσαρες καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Εἰς τοὺς ἐκπληροῦντας χρέη Γραμματέως αὐτῶν καταβάλλονται τὰ ὁδοπορικὰ ἐξοδα καὶ δραχμαὶ μεταλλικαὶ δώδεκα.

8. Τὰ ἀνακριτικὰ καθήκοντα δύνανται ν' ἀνατεθῶσι διὰ Διατάγματος ἐν ἀνάγκῃ εἰς ἕτερον ὑπάλληλον, ὑπαχόμενον εἴτε εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν εἴτε εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῶν συνεννοουμένου μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

9. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύνανται ν' ἀνατεθῶσι καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Δικαστικοῦ Γραμματέως ἐπὶ ποινικῶν ἀνακρίσεων εἰς ὑπάλληλον ὑπαχόμενον εἰς ἐν τῶν ρηθέντων δύο Ὑπουργείων.

10. Οἱ ὡς ἀνωτέρω διοριζόμενοι ἔχουσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἀρθρον 168.

1. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι διατάσσουσι τὴν προφυλάκισιν τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὸν ἐν τῷ νόμῳ ἐν ᾧ διαμένοντος, εἰθιμένον ἥσαν (α) ἐπὶ κακούργημα, (β) ἐπὶ πλημμελήματι εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφ. 1, 2 καὶ 4—7 τοῦ ἀρθροῦ 208 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ (γ) ἐπὶ παραβάσεων τῶν Νόμων 2107 τῆς 1) 14 Μαρτίου 1920 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς καλλιέργειας τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς καταναλώσεως τῆς Ἰνδικῆς Κανναβέως» καὶ 2736 τῆς 30 Αὐγούστου 1921 περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 22 Δεκεμβρίου 1920 «περὶ παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τοῦ ὀπίου, τῆς μορφίνης, κοκαΐνης, ἡρωίνης καὶ τῶν ἀλάτων».

2. Ὁ προφυλακισθεὶς κατηγορούμενος ἐξετάζεται τὸ βραδυτέρον ἐντὸς εικοσιτεσσάρων ὡρῶν.

3. Ὅπου ὑπάρχουσιν εἰδικὰ Προξενικὰ Δικαστήρια ἡ προφυλάκισις τοῦ κατηγορουμένου γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐκπληροῦντος τ' ἀνακριτικὰ καθήκοντα Ἐμπίσθου Παρέδρου Δικαστοῦ ἀφ' οὗ πρῶτον ἀκουσθῇ ὁ ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντα τοῦ Εἰσαγγελέως, ἐφαρμοζόμενος ἐν περιπτώσει διαφωνίας μετὰξὺ αὐτῶν τοῦ ἀρθροῦ 250 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ἀρθρον 169.

1. Ὅσακις κατὰ τὸ προηγούμενον ἀρθρον ὑπάρχει ἀφορμὴ προφυλάξεως ἢ προεφυλακίσθῃ ὁ κατηγορούμενος, δύναται ὁ τ' ἀνακριτικὰ καθήκοντα ἐκπληρῶν νὰ ἐπιτρέψῃ, ἐξαίρεσει τῆς περιπτώσεως τοῦ ἀρθροῦ 36 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, τὴν προσωρινὴν ἀπόλυσιν τοῦ κατηγορουμένου ἐν οἰαδήποτε καταστάσει τῆς προανακρίσεως, ἐὰν οὗτος δώσῃ ἀξιοῦμενον ἐγγύησιν ὅτι θέλει παρασταθῇ ἐν παντὶ καιρῷ εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ τὸ δικαστήριον καὶ διορίσῃ προσέτι ἐν τῇ ἐδρᾷ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἀντίκλητον δι' ἀπάσας τὰς ἀφορώσας αὐτὸν κοινοποιήσεις.

2. Τὸ μέγεθος τῆς ἐγγυήσεως προσδιορίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 240 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

3. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἀρθροῦ 245 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ὁ προϊστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἀνακαλεῖ τὴν περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως τοῦ κατηγορουμένου διαταγὴν του καὶ φυλακίζει αὐτὸν ἐκ νέου.

4. Ὅπου ὑπάρχουσιν εἰδικὰ Προξενικὰ Δικαστήρια ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ ἀπολύσεως τοῦ κατηγορουμένου ἐπὶ ἐγγυήσῃ τὰ ὀριζόμενα ἐν ἀρθροῖς 237—246 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, τῶν ἔργων τοῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Προξενικοῦ Δικαστηρίου.

"Αρθρον 170.

1. Οι μάρτυρες και οι κατηγορούμενοι κλητεύονται εις ώριμην ημέραν και ώρα ενώπιον του άνακριτικού υπαλλήλου εγγράφως ή προφορικώς δια κλητήρος και άνευ περαιτέρω διατυπώσεων.

2. Η κλήτευσις των μη Έλλήνων μαρτύρων ενεργείται κατά την εν τῇ ἐδρᾷ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς κρατούσαν συνήθειαν.

3. Εάν οι κατηγορούμενοι ή οι Έλληνες μάρτυρες άπειθήσωσιν εις την κλήτευσιν ο Προϊστάμενος τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς διατάσσει τὴν διὰ βίας προσαγωγήν των.

4. Ἀμα ὡς συλληφθῇ ὁ κατηγορούμενος καταλαμβάνονται καὶ καταγράφονται ὅσα πράγματα εὑρεθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ καὶ γενομένης παραχρῆμα ενώπιον του ἐκθέσεως στέλλονται εις τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα, ἂν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πειστήρια.

"Αρθρον 171.

1. Πᾶσα ἀνακριτικὴ πρᾶξις τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 167 ἀνακριτικῶν τούτων υπαλλήλων γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Γραμματέως τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ ἐν ἐλλείψει τοιοῦτου, δύο μαρτύρων, καὶ υπογράφεται παρὰ πάντων, ἂν δὲ δὲν εἴναι δυνατόν νὰ προσληφθῶσι μάρτυρες δυνάμενοι νὰ υπογράψωσι, γίνεται περὶ τούτου ρητὴ μνεία.

2. Ἐκάστη ἐκθεσις πρέπει νὰ υπογράφηται πρὸς τούτοις παρὰ τῶν ἐξεταζομένων ἢ ἀπλῶς παρόντων διαδίκων καὶ μαρτύρων καὶ ἐὰν δὲν δύνανται ἢ δὲν θέλωσι νὰ υπογράψωσι, γίνεται τούτου μνεία ρητῇ.

3. Ἀν δὲν εἴναι δυνατόν νὰ παρευρεθῇ ὁ Γραμματεὺς ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ οἱ μάρτυρες ὁ ἀνακριτικὸς υπάλληλος συντάσσει καὶ μόνος του τὴν ἐκθεσιν βεβαιῶν ἐν αὐτῇ τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

4. Οἱ μάρτυρες πρὶν ἐξετασθῶσιν ὁρίζονται ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτικοῦ υπαλλήλου κατὰ τὸν ἐν τῷ ἀρθρῷ 121 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας διατασσόμενον τρόπον καὶ ἐξετάζονται ἐπὶ παρουσίᾳ, εἰ δυνατόν, τῶν κατηγορουμένων, ὧν αἱ παρατηρήσεις καταχωρίζονται ἐν τῇ ἐκθέσει.

5. Ὁ ἀνακριτικὸς υπάλληλος δύνανται, ἂν θεωρήσῃ τούτο ἀναγκαῖον, νὰ ἐξετάσῃ τοὺς μάρτυρας κατ' ἰδίαν ἢ ὀφείλει τότε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν παρόντος τοῦ κατηγορουμένου.

6. Ὡς πρὸς τοὺς διερμηνεῖς ἐφαρμόζεται ἡ διατάξις τοῦ ἀρθρου 133.

"Αρθρον 182.

Οἱ ἐκκληροῦντες ἀνακριτικὰ καθήκοντα προξενικοὶ υπάλληλοι λαμβάνοντες παρὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι Εἰσαγγελέων ἢ ἀνακριτῶν παραγγελίαν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνακριτικῆς πράξεως ὀφείλουσι νὰ ἐκτελῶσιν αὐτὴν ἀκριβῶς καὶ ταχέως, δύνανται δὲ καὶ αὐτοὶ ν' ἀπευθύνωσι πρὸς ἀλλήλους ὁμοίαις αἰτήσεις ἢ παραγγελίαις καὶ νὰ ἀναθέτωσιν εἰς ἄλλους υπαλλήλους τοῦ γραφείου των τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνακριτικῶν ἔργων, ὅταν πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσι μὲν ἐν τῇ περιφερείᾳ των, ἀλλὰ μακρὰν τῆς ἐδρας αὐτῶν.

"Αρθρον 172.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς προανακρίσεως ταύτης ἀποστέλλονται ἡ δικογραφία, τὰ πειστήρια καὶ ὁ κατηγορούμενος, ἐὰν εἶναι προφυλακισμένος, εἰς τὸν κατὰ τὸ ἀρθρον 151 τοῦ παρόντος νόμου ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα, φυλασσόμενον καὶ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρων 157 καὶ 167 παρ. 5 τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 174.

Οἱ παραγγελλόμενοι τὴν εἰς Ἑλλάδα μεταγωγήν τῶν κατηγορουμένων πλοίαρχοι λαμβάνουσι ἐπὶ τούτῳ ἑγγράφον διαταγὴν, διαλαμβάνουσαν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μεταγόμενου

καὶ τὴν προῤῥιν, δι' ἣν οὗτος κατηγορεῖται, υπογεγραμμένην δὲ παρὰ τοῦ ἀποστέλλοντος προξενικοῦ υπαλλήλου.

"Αρθρον 175.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς λαθὼν τὴν δικογραφίαν πράττει κατὰ τὸ ἔρθεῖν 160 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐκτὸς ἐὰν προφυλακισθῇ ὁ κατηγορούμενος ὅτε ἡ μὲν ὑπόθεσις παραπέμπεται εἰς τὸν ἀνακριτὴν, ἡ δὲ παρὰ τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀνακριτικοῦ υπαλλήλου ἐκδοθεῖσα περὶ προφυλακίσεως τοῦ κατηγορουμένου διαταγὴ θεωρεῖται ὡς ἐνταλμα συλλήψεως.

"Αρθρον 176.

Ἐπὶ πλημμελημάτων δύνανται ὁ μὴ προφυλακισθῆς ἢ δι' ἐγγυοδοσίας ἀπολυθεὶς κατηγορούμενος νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ τε Προξενικοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦ Ἐφετείου καὶ διὰ πληρεξουσίου.

"Αρθρον 177.

1. Οἱ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους ἐξετασθέντες μάρτυρες δὲν κλητεύονται συνήθως ἐνώπιον τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους δικαστηρίων, ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι αὐτῶν ἀναγιγνώσκονται ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἐπὶ ποιῇ ἀκυρότητος.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν δύνανται οὗτοι ὡς καὶ νέοι μάρτυρες νὰ κλητευθῶσι πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ ἢ ἐπ' ἀκροατηρίῳ, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε κατ' αἴτησιν τοῦ κατηγορουμένου, ἐὰν ἡ ἀρμοσία δικαστικὴ ἀρχὴ κρίνῃ τούτο ἀναγκαῖον, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀρθρου 166 τῆς ποινικῆς δικονομίας.

3. Αἱ ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ληφθεῖσαι ἐξετάσεις τῶν κατηγορουμένων ὅσοι παρίστανται διὰ συνηγόρου ἀναγιγνώσκονται πάντοτε εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐπὶ ποιῇ ἀκυρότητος τῆς διαδικασίας.

"Αρθρον 178.

1. Αἱ περὶ ἀγωγῶν κατὰ δικαστικῶν υπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν διατάξεις τοῦ ἀρθρου 65 τῆς ποινικῆς δικονομίας ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς ἐν τοῖς ἀρθροῖς 154 ἕως 168 τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανόμενους υπαλλήλους.

2. Ἀρμόδια δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τῶν εἰρημῶν υπαλλήλων ἀγωγῶν κακοδικίας εἰσὶ μέχρι τῆς λειτουργίας τοῦ κατὰ τὸν νόμον 407 Εἰδικῶν Δικαστηρίων τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 66 ἐδάφιον 1 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ὁριζόμενα τοιαῦτα.

3. Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὡς καὶ οἱ Πρόεδροι καὶ ἑμμεστοὶ Πάρεδροι δικαστῶν τῶν εἰδικῶν Προξενικῶν Δικαστηρίων ἀπολαύουσιν ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας κατὰ τὸ ἀρθρον 36 ἐδάφιον 3 καὶ 5 τῆς ποινικῆς δικονομίας.

4. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν ἐν Ἀθῆναις Ἐφετῶν δύνανται ν' ἀποταθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Γραμματειῶν, ὅπως τῇ ὑποδείξει του ἀντιθετοῦ εἰς τὴν τῶν Προξενικῶν υπαλλήλων ἢ εἰς μέλος τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ἢ εἰς παρ' αὐτῷ Εἰσαγγελεῖ, ἡ ἀνάκρισις τῶν ἀποδιδόμενων εἰς τοὺς ἀνωτέρω υπαλλήλους ἀξιποίνων πράξεων, ὅστις ἐνεργεῖ ταύτην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

"Αρθρον 179.

1. Κατὰ τὰ λοιπὰ, περὶ ὧν δὲν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος, ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα περὶ ὧν οὗτος εἰδικῶς διέταξεν, ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον εἰς τούτο δὲν ἀντίκεινται οἱ ἐγγώριοι νόμοι, τὰ ἔθιμα καὶ αἱ συνήθειαι.

2. Ὅπου ἐν τῷ παρόντι νόμῳ γίνεται παραπληρὴ εἰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας αὗται νοοῦνται ὡς ἐκάστοτε ἰσχύουσιν.

"Αρθρον 180.

1. Εἰς ἃς πρωτεύουσας δὲν ὑπάρχουσιν ἐμμεστοὶ Προξενικοὶ Ἀρχαὶ ἐπιτρέπεται ἔπως συνιστῶνται παρὰ ταῖς αὐτοῦ Προξενικῆς γραφεῖα.

2. Τὰ Προξενικὰ γραφεῖα τῶν Πρεσβειῶν, τῇ προτάσει τῶν προϊσταμένων αὐτῶν συνιστάμενα καὶ καταργούμενα διὰ Διατάγματος, ἐδρεύουσιν ἐντὸς τῶν Πρεσβευτικῶν καταστημάτων.

3. Ἡ ὑπεύθυνος ἐνάσκησις τῶν Προξενικῶν καθηκόντων παρὰ ταῖς εἰρημέναις Πρεσβείαις ὡς καὶ ἡ ὑπογραφή τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἀνατίθεται εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς μόνους ἢ δευτέρους γραμματεῖς καὶ τούτων ἀπόντων, κωλυομένων ἢ καὶ χηρευούσης τῆς θέσεως εἰς τοὺς τακτικούς διερμηνεῖς καὶ τοιούτων μὴ ὑπαρχόντων εἰς τοὺς ἀρχιεφύλακας.

4. Οἱ ἐνασκούντες προξενικὰ καθήκοντα γραμματεῖς ἢ ἀρχιεφύλακες τῶν Πρεσβειῶν ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς προϊσταμένους τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν.

5. Ἐν περιπτώσει κωλύματος, ἀπουσίας ἢ καὶ χηρείας τῆς θέσεως τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 3 ἀναφερομένων υπαλλήλων, οἱ προϊστάμενοι τῶν Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν ἀναθέτουσι προσωρινῶς τὰ προξενικὰ καθήκοντα εἰς τοὺς τυχόν ὑπάρχοντας συμβούλους ἢ ἐτέρους ἀπεσταμένους υπαλλήλους τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὶ οὗτοι τὴν ἐνάσκησιν αὐτῶν μέχρι τῆς ἀποστολῆς ἐτέρου υπαλλήλου.

6. Αἱ περὶ πρωτοκόλλου παραδόσεως καὶ παραλαβῆς τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας καὶ περὶ ἐκθέσεως ἀπογραφῆς ἐν περιπτώσει ἀποδιώσεως τοῦ προϊσταμένου προξενικῆς Ἀρχῆς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὑπὸ τῶν ἐνασκούντων παρὰ ταῖς Πρεσβείαις προξενικὰ καθήκοντα υπαλλήλων.

"Αρθρον 181.

1. Δι' ἀπάσας τὰς πράξεις, ἃς αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ συμπαραλαμβάνουσιν καὶ τῶν προξενικῶν πρακτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκτελοῦσιν εἴτε κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν διοικητικῶν, ναυτιλιακῶν καὶ δικαστικῶν αὐτῶν καθηκόντων εἴτε ὡς ληξιμαχοὶ ἢ συμβολαιογράφοι καταβάλλονται τὰ ὑπὸ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 31ης Μαΐου 1919 «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαριστήριου» καθοριζόμενα τέλη, ἄνευ τῶν ἐκτοτε ἐνεργηθειῶν τροποποιήσεων, διπλασιαζόμενα μὲν προκειμένου περὶ ἀναλογικῶν τελῶν, τετραπλασιαζόμενα δὲ προκειμένου περὶ παγίων τοιούτων, ἐξαιρέσει τῶν εἰδικῶς διὰ τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένων.

2. Τὰ συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον εἰσπραττόμενα καθαρῶς δικαστικά τέλη εἰς τὰς ἐτεροδικουμένας χώρας μειοῦνται κατὰ 25 ο/ο.

3. Τὰ τέλη διὰ πληρεξουσίου ἐλαττοῦνται εἰς τὸ ἡμισυ ἐφόσον δίδεται ἐντολὴ πρὸς εἰσπραξὴν μισθῶν, συντάξεων ἢ ποσῶν ἐν γένει μὴ ὑπερβαίνοντες τὰς χιλιάς (1000) μεταλλικὰς δραχμὰς.

"Αρθρον 182.

1. Αἱ πράξεις, ἐν γένει, γράφονται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου.

2. Τὰ τέλη ὑπολογίζονται, τὰ μὲν πάγια κατὰ πρᾶξιν ἢ φύλλον, τὰ δ' ἀναλογικὰ κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικείμενου τῆς φορολογητέας πράξεως, ἀνευρισκομένην δι' ἀναγωγῆς αὐτῆς εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς.

3. Τὸ φύλλον περιέχει τέσσαρας σελίδας κοινῆς μεγέθους καὶ ἡ σελὶς τριάκοντα στίχους.

4. Τὸ τέλος ὀφείλεται ἐφ' ἐκάστου φύλλου ὅσονδήποτε μέρος αὐτοῦ ἂν ἡ γεγραμμένη.

5. Διὰ τέλη περιλαμβάνοντα καὶ λεπτὰ ἐλάσσονα τῶν δέκα καταβάλλεται, ἀντὶ τούτων τέλος λεπτῶν δέκα.

"Αρθρον 183.

Τὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους εἰσπραττόμενα ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου τέλη καὶ δικαιώματα, ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τούτων ποσοστὰ ὑπὲρ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου, ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1931 συμπύσσονται καὶ εἰσπράττονται ὡς προξενικὰ τέλη δι' ἐπιθέσεως κινητοῦ προξενικοῦ ἐνητήριου.

"Αρθρον 184.

1. Τὰ τέλη πλὴν τῶν ρητῶς ἐν τοῖς οἰκείοις νόμοις ἀναφερομένων ἐξαίρέσεων ἐκκαθαρίζονται ἅμα τῇ συγτάξει ἢ ἐπιχειρήσει τῆς φορολογητέας πράξεως καὶ εἰσπράττονται δι' ἐπιθέσεως Προξενικοῦ ἐνητήριου ἀξίας ἴσης πρὸς τὸ εἰσπρακτέον ποσόν.

"Αρθρον 185.

1. Τὰ τέλη καταβάλλονται εἰς μεταλλικόν.

2. Ἐκάστη μεταλλικὴ δραχμὴ ὑπολογίζεται πρὸς τὸ ἐν πέμπτον τοῦ δολλαρίου, τούτου λογιζόμενου πρὸς πέντε μεταλλικὰς δραχμὰς ἀκριβῶς. Ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Παλαιστίνῃ ἡ μεταλλικὴ δραχμὴ ὑπολογίζεται παρὶς ἐν Αἰγύπτῳ μὲν πρὸς τέσσαρα γρόσια, ἐν Παλαιστίνῃ δὲ πρὸς τέσσαρα γρόσια Παλαιστινιακά.

3. Ὡς βάσις διὰ τὰς ἐντὸς ἐκάστου μηνὸς διενεργουμένας εἰσπράξεις λαμβάνεται ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐργασίαν ἡμέραν τοῦ προηγούμενου μηνὸς τούτου ἀξία τοῦ δολλαρίου, ἐν ἀναγωγῇ πρὸς τὴν ἐπιτόκιον νόμισμα.

4. Αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ καὶ οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες κατὰ τὴν ἐναρξίν ἐκάστου μηνὸς ὀφείλουσι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δελτίων τῶν Χρηματιστηρίων ἢ ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν καὶ, ἐν ἐλλείψει τούτων, τραπεζικῶν γραφείων, νὰ καθορίζωσι τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προκύπτουσαν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς εἰς τὸ ἐπιτόκιον νόμισμα καὶ νὰ ἀναρτῶσι πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων τὴν σχετικὴν πρᾶξιν ἐπὶ τοῦ πίνακος τῶν ἀναγγελιῶν.

"Αρθρον 186.

1. Αἱ ἐκ προξενικῶν τελῶν καὶ δικαιωμάτων πραγματοποιούμεναι, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 183, εἰσπράξεις τῶν ἐμμεσθίων Προξενικῶν Ἀρχῶν, πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀρθροῖς ἀναφερομένων ποσοστῶν καὶ δικαιωμάτων, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Δημόσιον, αἱ δὲ ἐπίσης ὡς ἀνωτέρω πραγματοποιούμεναι εἰσπράξεις παρὰ τῶν ἀμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν καὶ Προξ. Πρακτορέων ἀνήκουσι κατὰ 40 ο/ο μὲν εἰς τὸ Δημόσιον, κατὰ 60 ο/ο δὲ εἰς τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν ἐκ τῶν εἰσπραξέων τῶν ἀμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν Προξενικῶν Πρακτορέων τῶν προκειμένων ἐκ συμβολαιογραφικῶν πράξεων ἢ θεωρήσεων τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 190 ὁριζομένων ἐγγράφων, ἐπὶ πλεον τῶν ἐκτὸν δραχμῶν διαφορά περιέρχεται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Δημόσιον.

3. Ἐπίσης περιέρχονται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Δημόσιον οἱ δυνάμει εἰδικῶν νόμων καθοριζόμενοι φόροι.

"Αρθρον 187.

1. Αἱ ἐμμεστοὶ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ὀφείλουσι ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἐπομένου μηνὸς νὰ υποβάλλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Δημοσίου Λογιστικοῦ τοὺς μηνιαίους αὐτῶν λογαριασμούς μετὰ τῶν κεκκονισμένων τῆς διαχειρίσεως τῶν διοικητικῶν καὶ νὰ ἐμβάσωσιν ἀνελλιπῶς πρὸς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον τὸ ἐκ τῶν μηνιαίων προξενικῶν εἰσπράξεων ἀνήκον εἰς τὸ Δημόσιον καθαρὸν ὑπόλοιπον.

2. Αἱ ἐμμεστοὶ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τῆς ἐπομένης τριμηνίας ὀφείλουσι νὰ υποβάλλωσι πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ τοὺς τριμηνιαίους λογαριασμούς αὐτῶν καὶ νὰ ἐμβάσωσι πρὸς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον

τὸ εἰς τὸ Δημόσιον ἀνήκον καθαρόν ὑπόλοιπον, ὡς καὶ τὰ δυνάμει τῶν εἰδικῶν νόμων περὶ Ἀναγκαστικῶν δανείων πρόσταγμα ποσότητά. Εἰδικότερον τὰ τῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς λογοδοσίας τῶν ἀμειψίων Προξενικῶν Ἀρχῶν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1931 καὶ ἐφεξῆς ὁρισθῶσιν διὰ Διατάγματος, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

3. Αἱ ἐμεισθαι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἐντὸς τῆς πρώτης τριμηνίας ἀπὸ τῆς λήξεως ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους, ἢτοι ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους, ὀφείλουσι νὰ υποβάλλωσι, κατὰ τὰ κανονισμῶνα, πρὸς τὸ Ἑλεγκτικὸν Συνέδριον τοὺς ἐτησίους αὐτῶν λογαριασμοὺς, μεθ' ὧν τῶν δικαιολογητικῶν, βεβλίου ἐλέγχου, βεβλίου διπλοτύπων γραμματίων εἰσπραξέως, γραμματίων παραλαβῆς τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου κλπ.

4. Ὁ Κεντρικὸς Ταμίας ὑποχρεοῦται α') ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἀποσπελλομένων ἐκ Προξενικῶν εἰσπραξέων ἐπιταγῶν νὰ ἐκδίδῃ καὶ ἀποστείλῃ αὐταῖς τὰ οἰκεία γραμμάτια παραλαβῆς καὶ β') νὰ υποβάλλῃ κατὰ μῆνα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ Ἑλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Δημοσίου Λογιστικοῦ πίνακα ἐμφαίνοντα κατ' ἐμμισθον Προξενικὴν Ἀρχὴν καὶ ὑπόλογον τὰ ἐμβαθύνοντα πρὸς αὐτὸν ἐκ Προξενικῶν εἰσπραξέων ποσά, ὡς καὶ πίνακα τῶν καθυστερούντων τῶν ὑπολόγων.

Ἀρθρον 188.

Οὐδενὸς ἐγγράφου δύναται νὰ γίνῃ χοῆσις ἐνώπιον Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ Προξενικοῦ Πράκτορος πρὶν ἢ καταβληθῇ τὸ νόμιμον τέλος.

Ἀρθρον 189.

Οὐδὲν καταβάλλεται τέλος εἰς τὰς Προξενικὰς ἢ καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ Κράτους Ἀρχὰς διὰ τὰ προσαγόμενα ἐγγράφα, ὧν καταβλήθη ἤδη τὸ νόμιμον τέλος εἰς τὴν ἐκδόσαν ταῦτα ἀρχὴν τοῦ Κράτους.

Ἀρθρον 190.

1. Διὰ τὴν θεωρήσιν ἐγγράφου συνταχθέντος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐνώπιον οἰκιστῆς Ἀρχῆς, ἐγγωρίου ἢ ξένης, καὶ προσαγομένου ἐνώπιον τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ὅπως γένῃται χοῆσις αὐτοῦ, καταβάλλεται, ἐὰν μὲν τὸ ἐγγράφον ἀφορᾷ εἰς συμφωνίας ἐπιτελεσθῶσιν ἐν Ἑλλάδι ἢ εἰς κινήτην ἢ ἀκίνητον περιουσίαν καμμένην ἐν αὐτῇ τέλει ἀναλογικόν, κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, ἐὰν δὲ δὲν ἀφορᾷ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, καταβάλλεται τέλος α') πάριον ἢ ἀναλογικόν, κατὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 181, ἐὰν δὲν καταβλήθῃ τοιοῦτον εἰς τὴν συντάξαν τὸ ἱγγραφὸν ἐγχώριον ἢ ξένον ἀρχὴν, β') ἴσον πρὸς τὴν διαφορὰν, οὐχὶ δὲ ἔλασσαν τῶν εἰκοσι δύο δραχμῶν ἐὰν τὸ καταβληθὲν εἰς τὴν ἐγχώριον ἢ ξένον Ἀρχὴν τέλος ἢ ἔλασσαν τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 181 ὁριζομένου παγίου ἢ ἀναλογικοῦ καὶ γ') δραχμῶν εἰκοσι δύο, ἐὰν τὸ καταβληθὲν τέλος εἰς τὴν ἐγχώριον ἢ ξένον Ἀρχὴν εἴναι ἴσον ἢ μείζον τοῦ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καταβαλλομένου.

2. Διὰ τὴν θεωρήσιν ἐγγράφου ἰδιωτικοῦ προσαγομένου εἰς τὰς Προξενικὰς Ἀρχὰς ὅπως λάθῃ βεβαίαν χρονολογίαν, κατὰ τὰ ἀρθρα 413 καὶ 414 τῆς Πολιτικῆς Διοικουσίας, ἢ γένῃται χοῆσις τούτου ἐνώπιον αὐτῶν καταβάλλεται τέλος, πάριον, ἢ ἀναλογικόν, κατὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου.

3. Διὰ τὴν θεωρήσιν ἐγγράφου ἀγοραπωλησίας ἢ ναυπηγήσεως πλοίων, ἱστιοφόρων ἢ ἀτμοπλοίων, συντασσόμενου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐνώπιον ἐγγωρίου ἢ ἄλλης ξένης Ἀρχῆς ἢ καὶ ἰδιωτικῆς καὶ προσαγομένου ἐνώπιον τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἢνα γένῃται χοῆσις αὐτοῦ, καταβάλλεται τέλος α') κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα, ἐὰν δὲν καταβλήθῃ τέλος τι εἰς τὴν συντά-

ξαν τὸ ἐγγράφον ἐγχώριον ἢ ξένον Ἀρχὴν ἢ ἐὰν τοῦτο τυγχαῖν ἰδιωτικόν.

Ἐπὶ ἱστιοφόρων πλοίων.

Μέχρι τόννων	50	Δραχ.	20.—
Ἀπὸ τόννων	51	»	40.—
»	101	»	60.—
»	151	»	100.—
»	201 καὶ ἄνω	»	200.—

Ἐπὶ ἀτμοπλοίων.

Μέχρι τόννων	100	Δραχ.	100.—
Ἀπὸ τόννων	101	»	200.—
»	201	»	300.—
»	301	»	600.—
»	601	»	1.000.—
»	1000 καὶ ἄνω	»	2.000.—

β') ἴσον πρὸς τὴν διαφορὰν ἀναλόγως τῆς χωρητικότητος τοῦ πλοίου ἐὰν τὸ καταβληθὲν εἰς τὴν ἐγχώριον ἢ ξένον Ἀρχὴν ἢ ἔλασσαν τοῦ κανονιζομένου ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω κλίμακας.

γ') Δραχμῶν εἰκοσι δύο ἐὰν τὸ καταβληθὲν τέλος εἰς τὴν ἐγχώριον ἢ ξένον Ἀρχὴν εἴναι ἴσον ἢ μείζον τοῦ κανονιζομένου ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω κλίμακας.

4. Οἱ περὶ πληρωμῆς τέλους ὁρισμοὶ τοῦ παρόντος ἀρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ὁσάκις τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενα ἐγγράφα προσάγονται πρὸς οἰονδήποτε σκοπὸν ἐνώπιον δικαιοῦντος ἢ οἰκιστῆς ἄλλης Ἀρχῆς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Ἀρθρον 191.

1. Διὰ τὴν θεωρήσιν ἢ ἀπλὴν ἐπικύρωσιν ὑπογραφῶν ἐπὶ ἐγγράφων ἅτινα δὲν προσάγονται ὅπως λάθωσι βεβαίαν χρονολογίαν ἢ πρὸς ἄλλην χοῆσιν ἐνώπιον τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, παρ' ὧν αἰτεῖται ἢ ἐπικύρωσις, καταβάλλεται τέλος ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ ὑπογραφῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων δραχμῶν δέκα, ἐὰν δὲ περὶ ἀλλοδαπῶν δραχμῶν εἰκοσι δύο.

2. Οὐδὲν καταβάλλεται τέλος διὰ τὴν θεωρήσιν ἢ ἐπικύρωσιν τῶν ὑπογραφῶν τῶν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἐν γένει Ἀρχῶν ἐκδοθέντων ἐγγράφων, δι' ἃ καταβλήθη τὸ προσήκον πάριον ἢ ἀναλογικόν τέλος.

Ἀρθρον 192.

1. Διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ἐκδοσιν διαβατηρίων δι' ἐν ταξιδίον ὅπου δέον νὰ ἀποπερατωθῇ τὸ βραδύτερον ἐνὶ τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, διὰ χώρας καθοριζομένης ἐν τῷ διαβατηρίῳ, καταβάλλεται τέλος ἐὰν μὲν τὰ τῆς πρώτης τάξεως δραχμαὶ 16, διὰ δὲ τὰ τῆς 2ας τάξεως δραχμαὶ 8.

2. Διὰ τὴν ἐκδοσιν διαβατηρίου, δι' ὁσάκις ταξιδίῳ, ἰσχύοντος ἐπὶ ἐν ἔτος διὰ χώρας καθοριζομένης ἐν αὐτῷ, καταβάλλεται τέλος δραχμῶν 25, διὰ δὲ τὰ ἰσχύοντα ἐπὶ δύο εἰς δραχμ. 40.

3. Δι' ἐκαστον ἀνῆλικον τέκνον ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν 15 ἐτῶν, συμπεριλαμβανόμενον ἐν τῷ διαβατηρίῳ τῶν γονέων του, καταβάλλεται ἐπὶ πλέον τὸ ἐν ταῖς ἄνω παραγράφαις καθοριζόμενον τέλος. Οὐδὲν τέλος καταβάλλεται διὰ τὰς συζύγους καὶ τὰ ἀνῆλικα τέκνα τὰ ἔχοντα ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 15 ἐτῶν.

4. Τὰ δι' ἐν ταξιδίον, ἐν ἔτος ἢ δύο ἔτη ἐκδιδόμενα διαβατήρια εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται θεωρήσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν αἰτησῇται τοῦτο ὁ κομιστὴς ἢ ἐὰν ἀπαίτῃται τοῦτο οἱ νόμοι τοῦ Κράτους εἰς ὃ μεταβάλλεται ὅποτε καταβάλλεται καὶ διὰ τὴν νέαν θεωρήσιν τέλος δραχμῶν 6.

5. Διὰ τὴν κατὰ διάρκειαν τῆς ἰσχύος αὐτῶν θεωρήσιν ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν Ἑλληνικῶν διαβατηρίων ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι Διοικητικῶν Ἀρχῶν, δι' ἐν ταξιδίον μετ' ἐπιστροφῆς, ἐντὸς ἐνὸς ἔτους καταβάλλεται τέλος δραχμ. 6. Διὰ θεωρήσιν δυναμένην νὰ ἐνεργηθῇ ὑπὸ Προξενικῆς Ἀρχῆς διαβατηρίων ἐκδοθέντων ὑπὸ Διοικητικῶν Ἀρχῶν δι' ἐν ἔτος ἢ διὰ δύο ἔτη καὶ δι' ἡς θεωρήσεως ὁ κάτοχος αὐτοῦ ἀπαλλάσσεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος αὐτῶν τῆς ἐκάστοτε Προξενικῆς θεωρήσεως διὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐπιστροφὴν του εἰσπράττεται τέλος διὰ μὲν τὰ διαβατήρια τὰ ἰσχύοντα δι' ἐν ἔτος δραχμαὶ 10, διὰ δὲ τὰ διαβατήρια τὰ ἰσχύοντα διὰ δύο ἔτη δραχμαὶ 15.

Διὰ τὴν ἀνανέωσιν ἰσχύος διαβατηρίου, ἐνεργουμένην μόνον ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν τῶν ἐχουσῶν δικαίωμα ἐκδόσεως εἰσπράττονται τὰ αὐτὰ τέλη τῆς ἐκδόσεως.

6. Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω τελῶν τῶν Ἑλληνικῶν διαβατηρίων εἰσπράττεται ἐπιπροσθέτως τὸ ποσοστὸν λόγῳ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου.

Ἀρθρον 193.

1. Διὰ τὴν θεωρήσιν διαβατηρίου ἀλλοδαπῶν καταβάλλονται ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος τὰ ἑξῆς τέλη:

α') Διὰ τὴν θεωρήσιν διαβατηρίου ἀλλοδαποῦ ἐν Ἑλλάδι δι' ἐν ταξιδίον δυνάμενον νὰ ἐπιχειρηθῇ τὸ βραδύτερον ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς θεωρήσεως δραχμαὶ ἐν ὧν 6.

β') Διὰ τὴν θεωρήσιν ἀλλοδαποῦ διαβατηρίου διὰ τὴν Ἑλλάδα διὰ πλείονα ταξίδια δυνάμενα νὰ ἐπιχειρηθῶσιν ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς θεωρήσεως, τέλος δραχμ. ἐν ὧν 10.

γ') Διὰ τὴν θεωρήσιν διαβατηρίου ἀλλοδαποῦ διερχομένου δι' Ἑλλάδος τράνσιτ (ἀναλόγως τῆς συμφωνίας μετὰ τοῦ ξένου Κράτους) τέλος ἐν ὧν δραχμ. 1. Ἡ θεωρήσις ἐνεργεῖται μόνον ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ κάτοχος τοῦ διαβατηρίου ἀλλοδαπὸς ἔχει διαβατήριον θεωρημένον ὑπὸ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς τῆς Χώρας δι' ἣν προορίζεται καὶ ἔχει τὰ μέσα πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ταξιδίου του.

2. Ἡ ἐπὶ ἀμοιβαιότητι καταβληθὲν τέλους πρὸς θεωρήσιν διαβατηρίων ἀλλοδαπῶν ἔλασσανος τοῦ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένου δὲν ἐπιτρέπεται.

Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν εἰσπράττεται πρὸς ἀλλοδαπὴν Ἀρχὴν διὰ θεωρήσιν Ἑλληνικοῦ διαβατηρίου τέλος ἀνωτέρων τῶν ἐν τῇ 1ῃ παραγράφῳ ὁριζομένων, τότε εἰσπράττεται ὑπὸ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς διὰ τὴν θεωρήσιν διαβατηρίου ὑπηκόου τοῦ αὐτοῦ Κράτους τὸ αὐτὸ τέλος.

Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἢ Ἑλληνικῇ Προξενικῇ Ἀρχῇ δὲν δύναται νὰ ἐξακριβώσῃ ἐπιτοπίως τὸ ὑπὸ ἀλλοδαποῦ Κράτους διὰ θεωρήσιν Ἑλληνικοῦ διαβατηρίου εἰσπραττόμενον τέλος καὶ ὑπάρχει περίπτωση ἐπιγούσης θεωρήσεως, ἢ θεωρήσεως τῶν διαβατηρίων τῶν ἀλλοδαπῶν γίνεται δι' ἐν μόνον ταξιδίον καὶ εἰσπράττεται τέλος ἐν ὧν δραχμ. 12.

3. Δύναται νὰ καθορισθῇ ἐξαιρετικῶς ἄνευ ἀμοιβαιότητος, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, τέλος ἐν ὧν δραχμ. 8.40 διὰ θεωρήσιν ἰσχύουσιν δι' ἐν ἔτος καὶ διὰ πλείονα ταξίδια διαβατηρίων ἀλλοδαπῶν ὑπηκόων κατοικούντων εἰς γειτονικὰς νήσους τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐρχομένων εἰς τὴν ἡμεδαπὴν χάριν τῶν ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων ὑποθέσεων τῶν.

4. Δι' ὁμάδας περιηγητῶν ἀνεξαρτήτως τῆς ἐθνικότητος ἐκάστου τῶν ἀποτελούντων αὐτὰς μελῶν, ὑπερβαίνουσας τὰ 25 ἄτομα ἐφ' ὅσον τὰ διαβατήρια αὐτῶν προσάγονται ταυτοχρόνως ἐνώπιον τῆς ἰδίας Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ κατ' ἀλόγους ὁμοεθνικοὺς αὐτῶν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἰδιότης αὐτῶν ὡς περιηγητῶν προκύπτει ὁπωσδήποτε κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς, δι' ἐκαστον διαβατήριον ἢ ἄτομον τοῦ καταλόγου τέλος ἐν ὧν δραχμῶν 5.

5. Ἐξαιρετικῶς ἐπίσης ἐπιτρέπεται νὰ εἰσπραχθῇ τέλος ἐν ὧν 10 δραχμῶν ἀπὸ ἀλλοδαπῶν διαβατηρίων καὶ ἐν γένει διδασκάλων, δημοσιογράφων, καθηγητῶν καὶ ἐν γένει διδασκάλων

εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν οὗτοι ταξιδεύουσι μεμονωμένως, ἢ ἀποτελοῦντες ὁμάδα 25 περιηγητῶν καὶ δὲν εἶναι πολῖται τοῦ Κράτους, μεθ' οὗ ἔχει συμφωνηθῇ κατώτερον τέλος.

6. Ἡ θεωρήσις διαβατηρίων ὁμάδος περιηγητῶν ἢ προσώπων περὶ ὧν ἡ ἀνωτέρω παράγραφος ἐνεργεῖται μόνον ὑπὸ τῆς ἐμμεισθου Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τοιαύτη ἐν τῷ Κράτει ἐν ᾧ ζητεῖται ἡ θεωρήσις. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἢ θεωρήσις γίνεται ὑπὸ ἀμείσθου τοιαύτης.

7. Τέλος ἐν ὧν 1 μεταλλικῆς δραχμῆς εἰσπράττεται ἀνεξαρτήτως ἀμοιβαιότητος καὶ δι' ἐπιβάτας τράνσιτ ἐπιβιβαζομένους ἐν Ἑλληνικῷ λιμένι ἀπὸ πλοίου εἰς ἄλλο πλοῖον πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ταξιδίου τῶν δι' ἀλλοδαπὴν ἄνευ δικαίωματος παραμονῆς. Τὴν θεωρήσιν ταύτην μόνον ἐμμεισθὸς Προξενικῇ Ἀρχῇ ἐνεργεῖ, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξετάσῃ ὅτι ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ διαβατηρίου θεωρήσις τῆς ἀρμοδίας Προξενικῆς Ἀρχῆς τῆς χώρας δι' ἣν προορίζεται ὁ ταξιδιώτης καὶ ἔχει τὰ μέσα πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ταξιδίου του.

8. Εἰς τὰ ὡς ἄνω εἰσπραττόμενα τέλη θεωρήσεως ἀλλοδαποῦ διαβατηρίου συνεπιλογίσθη τὸ πρόσθετον ποσοστὸν λόγῳ ἀναγκαστικοῦ δανείου.

Ἀρθρον 194.

1. Ἐπιτρέπεται ἡ δωρεὰν ἐκδοσις ἢ θεωρήσις διαβατηρίων:

α') Διὰ τοὺς Ἑλλήνας ὑπηκόους ἐργάτας θαλάσσης, τοὺς φέροντας τὰ διαβατήρια αὐτῶν ἢ ναυτοφυλλάδια ἢ πιστοποιήσεις τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου ἢ ἐγγεγραμμένους ἐν τοῖς ναυτολογίοις.

β') Διὰ τοὺς ἀποδεδειγμένους ἀπόρους.

2. Ἐπὶ τῇ ἐκδόσει ἢ θεωρήσει διαβατηρίου ἐργάτου θαλάσσης δέον νὰ μνημονεύηται ἐν αὐτῷ ὁ ἀριθμὸς τοῦ φυλακίου ἢ ναυτολογίου καὶ ἡ ἐκδοῦσα λιμενικὴ ἀρχὴ ἢ ἄλλη τοῦ Κράτους Ἀρχή.

3. Ἡ ἀπορία δέον νὰ βεβαιουῖται ἐπὶ τοῦ διαβατηρίου διὰ τῶν λέξεων: «ἐκδίδεται ἢ θεωρεῖται δωρεάν, τοῦ κομιστοῦ ἐντὸς ἀπόρου».

Ὁ ἀριθμὸς τῶν δωρεῶν ἐκδιδομένων ἢ θεωρουμένων Ἑλληνικῶν διαβατηρίων δὲν δύναται νὰ υπερβῇ κατ' ἔτος τὸ δέκατον τῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν οἰκονομικὴν χρῆσιν ἐκδοθέντων ἢ θεωρηθέντων Ἑλληνικῶν διαβατηρίων. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δύναται νὰ αὐξηθῇ κατόπιν ἐιδικῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

4. Εἰς οὐδὲν ὑπόκεινται τέλος ἐκδόσεως ἢ θεωρήσεως τὰ διαβατήρια.

α') τῶν προϊσταμένων καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων μετὰ τῶν οἰκογενεῶν αὐτῶν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων Πρεσβευτικῶν Ἀρχῶν.

β') τῶν προϊσταμένων καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων μετὰ τῶν οἰκογενεῶν αὐτῶν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

γ') τῶν ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους διατελούντων προσώπων.

δ') τῶν ἐπισήμων ξένων ἀποστολῶν ὡς καὶ τῶν διακεκριμένων ἀλλοδαπῶν, δι' οὓς αἱ ἀρμοδίαι ξέναι Ἀρχαὶ ἤθελον ζητήσῃ ἐντέλῃ θεωρήσιν.

ε') τῶν ξένων δημοσιογράφων, ἀθλητικῶν ἢ φοιτητικῶν ὁργανώσεων, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἢ τῆς οἰκείας Πρεσβείας.

5. Οἱ ἀμεισθαι Προξενικοὶ ὑπάλληλοι τῶν ξένων Κρατῶν, ἐὰν τυγχάνωσιν Ἑλλήνες πολῖται δὲν ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς τῶν κανονισμένων τελῶν.

6. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται νὰ θεωρηθῶσι δωρεάν τὰ διαβατήρια τῶν ξένων δημοσιογράφων, λογίων, καλλιτεχνῶν ἢ ξένων προσωπικοτήτων.

7. Ὁ νόμος 4756 περὶ μεταναστεύσεως ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν νόμον 4755 περὶ τελῶν χαρτοσήμου διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

"Αρθρον 195.

Ἐπὶ τῶν προσαγομένων ὑπὸ τῶν ἀλλοδαπῶν πρὸς θεώ-
ρησιν διαβατηρίων, πιστοποιητικῶν προελεύσεως ἐμπορευμά-
των, ὑγειονομικῶν πιστοποιήσεων ἢ ἄλλων ἐγγράφων, δύνα-
ται, λόγῳ ἀμοιβαιότητος, νὰ εἰσπραχθῇ τέλος ἀνώτερον ἢ κα-
τώτερον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένου.

"Αρθρον 196.

Διὰ τὴν ἔκδοσιν ἢ θεώρησιν πιστοποιητικῶν προελεύσεως
ἐμπορευμάτων καταβάλλεται τέλος δραχμῶν τριῶν, ἐφ' ὅσον
δὲν ὀρίζεται ἄλλως διὰ Διεθνῶν Συμβάσεων καὶ Συμφωνιῶν.

"Αρθρον 197.

1. Διὰ τὴν θεώρησιν ἢ ἔκδοσιν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων τῶν
προσορμιζομένων εἰς λιμένας τῆς ἀλλοδαπῆς ἐλληνικῶν ἐν γέ-
νει πλοίων, πρὸς ἐνέργειαν ἐν αὐτοῖς ἐμπορικῶν πράξεων ἢ
παραμονῇ πλεόν τῶν 24 ὥρων, καταβάλλεται, εἰς τὰς Προ-
ξευινὰς Ἀρχὰς τέλος α') δραχμῶν δύο ἐν ὅλῳ, ἐὰν ἡ κα-
θαρὰ χωρητικότης αὐτῶν ἢ κατωτέρα τῶν ἐκατὸν τόννων,
β') τριῶν ἐκατοστῶν τῆς δραχμῆς καθ' ἑκάστον τόννον τῆς
καθαρᾶς αὐτῶν χωρητικότητος, ἐὰν αὕτη εἴναι ἐκατὸν τόννων
καὶ ἄνω.

2. Εἰς τὰς κάτωθι ἀπαριθμουμένας περιπτώσεις τὰ ἐλλη-
νικά πλοία προσορμιζόμενα εἰς λιμένας τῆς ἀλλοδαπῆς ἀπαλ-
λάσσονται ἐξαιρετικῶς τῆς καταβολῆς τοῦ ἄνω τέλους καὶ
ἐὰν ἔτι παρέμειναν ἐν αὐτῷ πλεόν τῶν 24 ὥρων α') ὅταν ἡ
προσδότησις τοῦ πλοίου ἐγένετο κατόπιν τρικυμίας ἥτις συνε-
χίζεται καὶ πλεόν τῶν 24 ὥρων ἀπὸ τοῦ εἰσπλου τοῦ καὶ ἀναγ-
κάσει αὐτὸ νὰ παρατείνῃ τὴν ἐν τῷ λιμένι παραμονὴν του,
β') ὅταν προσορμίσαν πρὸς παραλαβὴν διαταγῶν, ἀναγκάζε-
ται λόγῳ καθυστέρησεως αὐτῶν νὰ παραμείνῃ ἐν τῷ λιμένι
καὶ πλεόν τῶν 24 ὥρων ἐν ἀναμονῇ τῶν ἀποπλέει δὲ χωρὶς
νὰ διενεργήσῃ ἐμπορικὰς πράξεις, γ') ὅταν προσορμίσαν ὅπως
ὑποστῇ προχείρους ἐπισκευὰς ἀναγκάζεται, νὰ συνεχίσῃ τὴν
παραμονὴν του ἐν τῷ λιμένι πλεόν τῶν 24 ὥρων πρὸς ἀπο-
περάτωσιν τῶν ἐπισκευῶν τούτων καὶ δ') ὅταν προσορμίσαν
πρὸς ἐνέργειαν ἐμπορικῶν πράξεων ἀναγκάζεται, νὰ παρα-
μείνῃ ἐν τῷ λιμένι πλεόν τῶν 24 ὥρων ἐν ἀναμονῇ ἐργασίας,
τέλος δὲ ἀποπλέει ἀπρακτον δι' ἑλλείψιν τοιαύτης.

3. Τὰ τέλη ταῦτα ἰσχύουσι διὰ πάσας τὰς εἰς τοὺς λιμένας
τῆς αὐτῆς Ἐπικρατείας προσορμίσεις, τὰς γενομένας ἐντὸς
εἰκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς λιμένας αὐτῆς προσορμι-
σεως.

4. Τὰ ἐλληνικά ἐπιβατικά ἀτμόπλοια τὰ ὑπόχρεα εἰς τὴν
δωρεάν μεταφορὰν τῆς ἐλληνικῆς ἀλλοδιγραφίας ἀπαλ-
λάσσονται τῆς καταβολῆς τῶν ἀνωτέρω τελῶν εἰς τοὺς καθο-
ριζομένους ἐν τοῖς δημολογίαις τῶν λιμένων τῆς ἀλλο-
δαπῆς.

5. Ἐμπορικαὶ πράξεις δὲν λογίζονται, κατὰ τὴν ἔννοιαν
τοῦ παρόντος ἀρθρου, ὅσαι καὶ κατὰ τὸ ἀρθρον 6 τοῦ νόμου
ΓΦΕ' τῆς 31 Δεκεμβρίου 1909 (περὶ φορικῶν καὶ τελῶν ἀγ-
χυροβολίας).

"Αρθρον 198.

Τὰ χωρητικότητος καθαρᾶς μείζονος τῶν ἐκατὸν τόννων
πλοία συμπεριλαμβανομένων τῶν ἀπαλλασσομένων τῆς κατα-
βολῆς ναυτιλιακῶν τελῶν ἐπιβατικῶν ἀτμόπλοίων, προσορμι-
ζόμενα εἰς τοὺς λιμένας Ἀλεξανδρείας, Αμβέρσας, Αμβούρ-
γου, Βενετίας, Βουένος-Ἀϊρες, Βραζιλίας, Γαλαξίου, Γενούης,
Κάδιφ, Κωνσταντινῆς, Κωνσταντινουπόλεως, Λονδίνου, Μασ-
σαλίας, Μάλτας, Νεαπόλεως, Νέας Ὑόρκης, Ρόττερδαμ,
Σιὺρνης καὶ Τερνέστης, καταβάλλουσιν εἰς τὰς αὐτὰς Προ-
ξευινὰς Ἀρχὰς ἐφ' ἑκάστη προσορμίσει, παρὰ τὸ τυχὸν κατα-
βληθὲν τέλος καὶ ἂν παραμείνωσιν ὀλιγώτερον τῶν εἰκοσι

τεσσάρων ὥρων καὶ ἂν μὴ ἐνεργήσωσιν ἐμπορικὴν πράξιν, ἢ
μῖσιν ἑκατοστὸν τῆς δραχμῆς δι' ἑκάστον τόννον τῆς καθαρᾶς
αὐτῶν χωρητικότητος, διατιθέμενον δι' ἐλέη καὶ ἀγαθοεργου-
σκοποῦς κατὰ τὰ διὰ Διτάγματος κανονιζόμενα.

"Αρθρον 199.

1. Τὰ δηλωτικά ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων, αἱ δηλώσεις ναυ-
σιβλαβίας ἢ ἀβαρίας μετ' ἐξετάσεως ἢ μὴ τοῦ πληρώματος
καὶ τῶν ἐπιβατῶν, τὰ προσωρινὰ διπλώματα μετὰ ἢ ἄνευ ναυ-
τολογίου, ἢ ἐνέργεια μεταβολῶν ἐν τοῖς ναυτολογίοις, ἢ ἄν-
ταξις ἐκθέσεων ἐπισκέψεως πλοίων, ὡς καὶ ἡ προσθήκη φύλ-
λων εἰς τὸ ἡμερολόγιον ἢ τὸ ναυτολόγιον ἀπαλλάσσονται, πλην
τῶν ἐπιβαλλομένων τελῶν δύναται τῶν περὶ Ναυτικού Ἀπομνη-
σίου Ταμείου ἢ ἄλλων εἰδικῶν νόμων, τῆς καταβολῆς οὐδὲν
ποτε ἄλλου τέλους.

2. Ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς πράξεις, ὅσας δύναται νομίμως
νὰ ἐνεργῶσιν ἐπὶ ναυτιλιακῶν ὑποθέσεων αἱ Προξευινὰ Ἀρ-
χαὶ καὶ Προξευικοί Πράκτορες ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ τοῦ
ἀρθρου 181 διατάξεις.

"Αρθρον 200.

1. Πρὸς σύναψιν γάμου Ἑλλήνος πολίτου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ
ἀπαιτεῖται πιστοποιητικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀρχῶν, δυνάτως
κεκυρωμένων, περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως κωλύματος πρὸς τοῦτο,
ἐν ἑλλείψει δὲ τοιούτου πιστοποιητικῶν χορηγεῖται πιστοποιη-
τικὸν τῆς Προξευινῆς Ἀρχῆς ἐκδιδόμενον ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς
κου καταθέσεως δύο μαρτύρων.

2. Διὰ τὴν σύναψιν τοῦ μὲν πρακτικοῦ ὁρκωμοσίας τῶν μαρ-
τύρων καταβάλλεται τέλος δραχμῶν δέκα τεσσάρων (14), διὰ
δὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικῶν δραχ. ὀκτὼ (8).

3. Προκειμένου περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν πρὸς
σύναψιν γάμου τὰ τέλη δύναται νὰ ἐλαττωθῶσιν εἰς τὸ ἡμισυ,
ἐφόσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προϊσταμένου τῆς Προξευινῆς
Ἀρχῆς πρόκειται περὶ γάμου ἀπώρων.

"Αρθρον 201.

Διὰ πᾶσαν εἰσπραξὴν χρημάτων διενεργουμένην τῇ αἰτήσῃ
ιδιώτῳ δύναται δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἄλλου τίτλου κρη-
τεῖται δικαίωμα δύο τοῖς ἐκατὸν (2 ο/ο), εἰσπραττόμενον δι'
ἐπιθέσεως τοῦ ἀναλόγου ἐνοήμου ἐπὶ τῆς σχετικῆς ἀποδείξεως.

"Αρθρον 202.

1. Ἐπὶ πάσης παρακαταθήκης ἐκούσιας ἢ δικαστικῆς ἀφα-
ροῦνται ὡς δικαίωμα τρία τοῖς ἐκατὸν (3 ο/ο) ἐκ τοῦ παρα-
καταθεθέντος ποσοῦ ἢ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν χρεω-
γράφων, τίτλων ἢ τιμαλφῶν εἰδῶν.

2. Κατὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, καθ' ὅσας αἱ Προξευινὰ
Ἀρχαὶ ὀρίζονται ἐκ τοῦ Νόμου ἢ Διατάγματος ἢ διατάξεως
Συνθήκης τινὸς προσωρινῶν θεματοφύλακες χρημάτων, χρεω-
γράφων, τίτλων ἢ τιμαλφῶν ἀντικειμένων, πρὸς παράδοσιν
εἰς ιδιώτας κρατεῖται δικαίωμα ἐν τοῖς ἐκατὸν (1 ο/ο) ἐπὶ
τῆς ἄνω ἀξίας.

3. Τὰ ἀνωτέρω δικαιώματα εἰσπράττονται ἐπιτιθειμένου τοῦ
ἀναλόγου ἐνοήμου ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἀποδείξεων.

4. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὲρ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἀρθρου
τούτου ποσοστοῦ 1 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου εἰς τὰς καθοριζο-
μένας περιπτώσεις εἰσπράττεται ὑπὸ τῶν Προξευινῶν Ἀρ-
χῶν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ὑπ' αὐτῶν κληρονομίων περιερχο-
μένων εἰς ιδιώτας ἢ ὑπὸ τοῦ Νόμου 1337 προβλεπόμενῃ ἀντι-
μισθία τῶν κληρονομῶν. Ἐκ τῆς ἀντιμισθίας ταύτης τὸ μὲν
ἡμισυ εἰσάγεται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον διὰ γραμματίου εἰς-
πράξεως, ἐφόσον ὑπερβαίνει τὰς πεντακοσίας μεταλλικὰς δραχ-
μὰς, τὸ δὲ ἕτερον ἡμισυ αὐτῆς εἰς τὸν ἐκκαθαρίζοντα προῖ-

Γ' Κατηγορία

Ἐπιστήμονες, δικηγόροι, ἰατροί, μηχανικοί, ἀρχιτέκτονες,
φαρμακοποιοὶ καὶ χημικοί.

Α' κλάσις δραχ. μεταλλ. 200

Β' κλάσις δραχ. μεταλλ. 100

Γ' κλάσις δραχ. μεταλλ. 50

Δ' Κατηγορία

Ἐμπορεύματα, μικροῦ ποσῶν, μικρομεῖται, βιομήχανοι
παντὸς εἶδους, καθηγηταί, διδάσκαλοι, πρακτικοὶ ἐπιστήμονες
καὶ ἐν γένει οἱ μετερχόμενοι βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα.

Α' κλάσις δραχ. μεταλλ. 20

Β' κλάσις δραχ. μεταλλ. 10

Ε' Κατηγορία

Οἱ περιάττειται, οἱ παντὸς εἶδους ἐργάται καὶ οἱ χειρωνακτοί
δραχ. μεταλλ. 5.

"Αρθρον 206.

1. Οἱ προϊστάμενοι τῶν Προξευινῶν Ἀρχῶν ὀφείλουσι ἀνά
τρίτην, γιγνομένης ἀρχῆς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόν-
τος Νόμου νὰ συντάσωσιν ἐντὸς τῶν μηνῶν Δεκεμβρίου καὶ
Ἰανουαρίου κατάλογον ἀλφαριθμητικῶν τῶν ἐντὸς τῆς περιφε-
ρείας ἐνὸς ἐκάστου μονίμως διαμενόντων ἐλλήνων, διηρη-
μένων εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 204 καὶ 205 ὀριζόμενας κα-
τηγορίας καὶ κλάσεις.

2. Εἰς τὴν σύναψιν τῶν καταλόγων δύναται νὰ συμπρά-
ξωσι μία ἢ καὶ πλείονες Ἐπιτροπαί, ἐκλεγόμεναι ὑπὸ τοῦ
προϊσταμένου τῆς Προξευινῆς Ἀρχῆς μεταξὺ τῶν ἱερέων
Ἑλλήνων.

3. Ὅπου ὑπάρχουσι Προξευινὸι Ταμίαι οὔτε συμπτρά-
τουσι μετὰ τῶν προϊσταμένων τῶν οἰκείων Προξευινῶν Ἀρ-
χῶν καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν.

4. Οἱ κατάλογοι ἐκτίθενται τὴν 1ην Φεβρουαρίου ἐν τῇ
Προξευινῇ γραφείῳ πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων μέχρι
τέλους τοῦ μηνός, γνωστοποιουμένου τούτου ὑπὸ τῆς Προξευι-
νῆς Ἀρχῆς διὰ τῶν ἐγγυρίων ἐφημερίδων, ὅπου ὑπάρχουσι
τοιαῦται καὶ διὰ τοιχοκολλησέων ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ Προξευι-
νοῦ γραφείου καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς πόλεως ἐφ' ὅσον τοῦτο
εἶναι ἐφικτόν.

5. Μετὰ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκδοσιν τῶν καταλόγων ἢ
Προξευινῇ Ἀρχῇ διορίζεται τριμελὴς Ἐπιτροπὴ, ἐκ τῶν ἐγ-
κριτωτέρων Ἑλλήνων, ἥτις, συνερχομένη δις τῆς ἐβδομάδος
κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκθέσεως τῶν καταλόγων, ἐξετάζει τὰ
προσφορικῶς ἢ ἐγγράφως, ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου ὑποβαλλόμενα
παράπονα τῶν διαφερομένων περὶ τῆς τυχόν ἐσφαλμένης
κατατάξεως αὐτῶν ἢ τῆς παρὰ τῆς Προξευινῆς Ἀρχῆς γε-
νομένης ἐγγραφῆς, ἀποφασίζει περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ αὐ-
τῶν, διατάσσει τὴν ἐγγραφὴν καὶ κατατάξιν τῶν παραλει-
φθέντων ὑπὸ τῆς Προξευινῆς Ἀρχῆς καὶ διαγράφει ἐκ τοῦ
καταλόγου τοὺς ἀποδιώκοντας ἢ ὁπωσδήποτε ἐκλιπόντας.

6. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, καταχωρίζονται ἐν πρα-
κτικῷ, ὅπου συντάσσεται ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἢ γραφέως τῆς
Προξευινῆς Ἀρχῆς ἢ ἐν ἑλλείψει αὐτῶν ὑπ' ἐνὸς τῶν με-
λῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπογράφονται παρ' αὐτῆς καὶ τοῦ
γραμματέως ἢ γραφέως, εἰσὶν ἀνέκκλητοι.

7. Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἀντιγράφεται ὁ κατάλογος
τροποποιούμενος κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀνωτέρω Ἐπιτρο-
πῆς καὶ τὴν 31ην Μαρτίου ἢ Προξευινῇ Ἀρχῇ κηρύσσει
αὐτὸν ὁριστικὸν καὶ ἐκτελεστικόν, ἰσχύοντα διὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐ-
πιούσης ἀρχαιότητα τριετίαν.

8. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς τριετοῦς ἰσχύος τοῦ καταλόγου οὐ-
δεμία δύναται νὰ ἐπέλθῃ εἰς αὐτὸν μεταβολή, ἂν ὅμως ἦθε-
λον ἀνακαλυφθῇ ὑπήκοι μὴ ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ καταλόγῳ

πρόσθεν τῆς Προξευινῆς Ἀρχῆς, ὁλόκληρον δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ,
ἐφόσον ἡ ἀντιμισθία εἴνε κατωτέρα τῶν πεντακοσίων μεταλ-
λικῶν δραχμῶν. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν
συμμετέσχον πλείονες προϊστάμενοι Προξευινῶν Ἀρχῶν, ὁ
Προξευινὸς καθορίζει τὰ τῆς διανομῆς τῆς ἀντιμισθίας ἀ-
ναλόγως τῶν παρασχεθεῶν ὑπηρεσιῶν ὑφ' ἐκάστου.

"Αρθρον 203.

1. Διὰ τὰς προσαγομένας εἰς τὰς Προξευινὰς Ἀρχὰς
πρὸς ἐπικύρωσιν μεταφράσεις ἐν γένει καταβάλλεται τέλος
δραχμῶν μεταλλικῶν δέκα (10) εἰσπραττόμενον δι' ἐπιθέσεως
ἐνοήμου.

2. Διὰ τὴν ἐκ ξένης γλώσσης εἰς τὴν ἐλληνικὴν καὶ τὰνά-
καλιν μεταφράσιν καταβάλλονται διὰ μεταφραστικῶν ὑπὲρ τοῦ
μεταφραστοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τῆς
Προξευινῆς ἢ Προξευινῆς Ἀρχῆς μεταφραστοῦ δικαίω-
ματα δραχμαὶ μεταλλικαί: α') πέντε (5) προκειμένου περὶ με-
ταφράσεως περιλαμβανομένης ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ σελίδι, καὶ β')
τρὶς (3) δι' ἐκάστην σελίδα προκειμένου περὶ μεταφράσεως
περιλαμβανομένης εἰς πλείονας τῆς μιᾶς σελίδας.

"Αρθρον 204.

1. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μονίμως διαμένοντες ἐνῆλικοι πολί-
ται Ἑλλήνες καταβάλλουσιν ἐτησίως εἰς τὰς Προξευινὰς
Ἀρχὰς τὸ ἀξίον, πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἰθαγενείας αὐτῶν, τέλος.
α') Οἱ τραπεζίται, οἱ μεγαλέμποροι, οἱ μεγαλοδιομήχανοι,
οἱ μεγαλοκτηματῆται, καὶ οἱ εἰσοδηματοῦχοι δραχμὰς εἰκοσι
πέντε (25).

β') Οἱ ἔμποροι, οἱ ἐργοστασιάρχαι, οἱ κτηματῆται καὶ οἱ με-
σίται δραχμὰς εἰκοσι (20).

γ') Οἱ ἐπιστήμονες, δικηγόροι, ἰατροί, χημικοί, ἀρχιτέκτο-
νες, μηχανικοὶ κλπ. δραχμὰς δέκα πέντε (15).

δ') Οἱ ἐμπορεύματα, οἱ μικροῦ ποσῶν, οἱ μικρομεῖται,
οἱ καθηγηταί, οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐν γένει οἱ με-
τερχόμενοι βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα δραχμὰς δέκα (10).

ε') Οἱ περιάττειται καὶ οἱ παντὸς εἶδους ἐργάται καὶ χειρῶ-
νες δραχμὰς πέντε (5).

2. Εἰς τὰς διατάξεις τῆς προηγούμενης παραγράφου ὑπά-
γονται καὶ αἱ γυναῖκες ἐφ' ὅσον ἀνήκουσιν εἰς τινὰ τῶν ὡς
ἄνω κατηγοριῶν.

3. Τῆς καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρου τέλους ἀπαλλάσσονται οἱ
ἱερεῖς, αἱ διδασκάλισσαι, οἱ σπουδασταί, οἱ ναῦται, αἱ ἐργάτι-
δες, αἱ ὑπηρετίαι καὶ τροφὸι καὶ οἱ κατὰ βεβαίωσιν δύο ἐγκρί-
των ὑπηρετῶν ἐλλήνων ἄποροι.

4. Οἱ τῆς γ' κατηγορίας δύναται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν
καταβολὴν τοῦ ὀριζομένου διὰ τὴν β' κατηγορίαν τέλους ἐὰν
ὁ πῶλος τῶν ἐργασιῶν τῶν δικαιολογῇ τὴν καταβολὴν τοῦ
μείζονος τούτου τέλους.

"Αρθρον 205.

Οἱ ἐν ταῖς ἐπεροδικουμέναις χώραις μονίμως διαμένον-
τες Ἑλλήνες πολῖται κατατάσσονται εἰς πέντε κατηγορίας,
ὑποδιαιρουμένας εἰς κλάσεις ὡς κατωτέρω, καὶ καταβάλλουσιν
ἐτησίως λόγῳ ἀδείας διανομῆς τὰ ἑξῆς τέλη.

Α' Κατηγορία

Τραπεζίται, μεγαλέμποροι, μεγαλοκτηματῆται, μεγαλοδιο-
μήχανοι καὶ εἰσοδηματοῦχοι.

Α' κλάσις δραχ. μεταλλικὰς 300

Β' κλάσις δραχ. μεταλλ. 200

Β' Κατηγορία

Ἐμποροι, ἐργοστασιάρχαι, κτηματῆται καὶ μεσίται.

Α' κλάσις δραχ. μεταλλ. 100

Β' κλάσις δραχ. μεταλλ. 50

ἢ ἂν ἐγκατασταθῶσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς νέοι ὑπάκοοι μετὰ τὴν ὁριστικότητα τῶν καταλλήλων μὴ καταβαλλόντες τὸ τέλος πιστοποιητικοῦ ἰθαγενείας ἢ διαμονη-
τηρίου εἰς ἄλλαν τοιαύτην, ἢ Προξενικὴ Ἀρχὴ συντάσσει συμπληρωματικούς καταλόγους.

9. Εἰς ἃς περιφέρειας Προξενικῶν Ἀρχῶν οἱ μονίμως ἐγκατεστημένοι ὑπάκοοι Ἕλληνες δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς ἑκα-
τὸν δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ σύστασις Ἐπιτροπῆς, τῆς ἀνω-
τέρω διαγραφόμενης διαδικασίας ἐνεργουμένης ὑπὸ τῆς Προ-
ξενικῆς Ἀρχῆς.

10. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προεξημένων καταλόγων ἐκδίδου-
σιν αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ τὰ πιστοποιητικά ἰθαγενείας καὶ
τὰ διαμονητήρια καὶ μεριμνῶσι διὰ τὴν εἰσπραξίν αὐτῶν.

Ἀρθρον 207.

1. Οἱ προϋστάμενοι τῶν οἰκείων Προξενικῶν Ἀρχῶν δύνα-
ται νὰ διορίζωσιν ἓνα ἢ πλείονας εἰσπράκτορας, εἰς οὓς ὑπ'
εὐθύνην τῶν ἀναθέτουσι τὴν εἰσπραξίν τῶν ἐκ τῶν διαμονη-
τηρίων τελῶν.

2. Ὅπου ὑπάρχει Προξενικὸς Ταμίας, ὁ διορισμὸς τῶν εἰσ-
πρακτόρων γίνεται ἀπὸ κοινῆς ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς
Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦ Ταμίου, ὄντος συνυπευθύνου.

3. Οἱ εἰσπράκτορες οὐδὲν δύναται νὰ μετέλθωσι ἐκδιαι-
κὸν μέσον ἄνευ ἐγγράφου ἐντολῆς τοῦ προϊσταμένου τῆς Προ-
ξενικῆς Ἀρχῆς.

4. Οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῇ εἰσπράκτωρ ἐὰν δὲν παράσχη
προηγούμενος τὴν ἀνάλογον ἐγγύησιν δι' ἀξιοχρέου ἐγγυητοῦ.

5. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης δεκαπενθήμεριος οἱ εἰσπράκτορες
ὀφείλουσι νὰ καταθέσωσι τὸ ποσὸν τῶν κατ' αὐτὴν διενημέρη-
θεισῶν εἰσπράξεων καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι τὰ διαμονητήρια, ὧν ἡ
εἰσπραξὶς κατέστη ἀδύνατος, σημειοῦντες ἐφ' ἐκάστου τὴν αἰ-
τίαν τῆς μὴ εἰσπράξεως.

Ἀρθρον 208.

1. Ἡ ἄρνησις τῆς παραδοχῆς τοῦ διαμονητηρίου δὲν ἀπαλ-
λάσσει τὸν ἀρνούμενον τῆς καταβολῆς τοῦ τέλους.

2. Ἡ εἰσπραξὶς δύναται νὰ ἐκδιαικὸν, περιλαμβανομένου τοῦ
τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ τοῦ διαμονητηρίου διὰ ποντὸς νο-
μίμου μέσου, μὴδὲ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐξαιρουμένης,
ἐκτὸς ὅσας αὐτὴ ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1003 τῆς
Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἀρθρον 209.

1. Τὰ πιστοποιητικά ἰθαγενείας, καὶ ἐν ταῖς ἑτεροδικουμέ-
ναις χώραις τὰ διαμονητήρια, ἐκδίδονται ἐκ διπλοτύπων, ὧν
ἕκαστον ἀποτελεῖται ἐξ εἰκοσι πέντε ἢ πενήτηκοντα φύλλων,
κατὰ τὸ ἐπίσημον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἢ Γαλλικῇ γλώσσῃ ὑπό-
δειγμα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου.

2. Τὰ διπλότυπα ταῦτα καταρτίζονται κατὰ κατηγορίας
ὑπὸ ἴδιον δι' ἐκάστην χρῶμα καὶ φέρουσιν ἐντυπὸν τὴν τε κα-
τηγόριαν καὶ τὸ εἰσπρακτέον ποσόν.

Ἀρθρον 210.

1. Τὰ εἰσπρακτέα τέλη πιστοποιητικῶν ἰθαγενείας ἢ δια-
μονητηρίων βεβαιούνται δι' ἐπιθέσεως ἐιδικῆς σφραγίδος ἐπὶ
τῶν χορηγούμενων πιστοποιητικῶν ἰθαγενείας ἢ διαμονητη-
ρίων, ἐπὶ τοῦ ἀπομένοντος στελέχους ἐκάστου τῶν ὁποίων ἐ-
πιτίθεται, ἅμα τῇ καταβολῇ τοῦ τέλους, τὸ ἀναλογούν προ-
ξενικὸν ἔνσημον, διαγραφόμενον δι' ἐιδικῆς σφραγίδος φερού-
σης τὴν λέξιν ἄκυρον καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς διαγραφῆς.

2. Οἱ ἀδήποτε παράλειψις τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τιμω-
ρεῖται διὰ προστίμου ἴσου πρὸς τὸ τριπλάσιον τοῦ τέλους.

Ἀρθρον 211.

Τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων τῶν πιστοποιητικῶν ἰθαγε-
νείας ἢ διαμονητηρίων συνυποβάλλονται μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ
ἰσολογισμοῦ εἰς τὸ Ἑλεγκτικὸν Συνέδριον.

Ἀρθρον 212.

1. Οὐδεὶς δύναται νὰ υποβάλῃ ἀναφορὰν εἰς τὰς προξενι-
κὰς Ἀρχὰς ἢ νὰ συνάψῃ οἰανδήποτε συμβολαιογραφικὴν πώ-
ξιν ἐνώπιον αὐτῶν ἢ νὰ λάβῃ διαθετήριον ἢ ὁπωσδήποτε νὰ
ζητήσῃ τὴν προστασίαν αὐτῶν ἐὰν προηγουμένως δὲν κατ'
βάλλῃ εἰς τὴν Προξενικὴν Ἀρχὴν τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς
του, ἐν μὲν ταῖς ἑτεροδικουμέναις χώραις, τὸ τέλος διαμονῆς
τηρίου τοῦ τε τρέχοντος καὶ τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν, ἐν
δὲ ταῖς λοιπαῖς χώραις, τὸ τέλος πιστοποιητικοῦ ἰθαγενείας
τοῦ τρέχοντος καὶ τοῦ προηγουμένου ἔτους.

2. Τὰ καθυστερούμενα τέλη τῶν προηγουμένων ἐτῶν συνε-
πράττονται, καθ' ὃν τὸ ἀρθρον 210 ὁρίζει τρόπον, μετὰ τὸν
τοῦ τρέχοντος ἔτους, βεβαιουμένου τοῦ τοιοῦτου ἐπὶ τῇ
στελέχους καὶ τοῦ χορηγούμενου πιστοποιητικοῦ ἰθαγενείας ἢ
διαμονητηρίου.

3. Προξενικὴ Ἀρχὴ δεχθεῖσα ἀναφορὰν ἢ ὁπωσδήποτε ἐ-
νεργήσασα κατὰ παράβασιν τῶν προηγουμένων παραγράφων
ὕποκειται εἰς τὴν ποινὴν προστίμου ἴσου πρὸς τὸ τριπλάσιον
τῶν τελῶν ὧν ἐστερήθη τὸ Δημόσιον.

Ἀρθρον 213.

1. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐκ τελῶν πιστοποιητικῶν ἰθαγενείας
ἢ διαμονητηρίων εἰσπράξεων ἐκάστης τῶν ἐμίσθων Προξενι-
κῶν Ἀρχῶν ἐκπίπτουσι λόγῳ ποσοστοῦ πέντε τοῖς ἑκατὸν
(5%) διανεμόμενα ὡς ἐξῆς :

α') Ἐὰν παρὰ τῇ Προξενικῇ Ἀρχῇ ὑπηρετῇ καὶ ἑτερον
ἐμίσθων προσωπικόν, ἢ δὲ εἰσπραξὶς τῶν εἰρημνικῶν τελῶν
γίνεται δι' ἐιδικῆς εἰσπράκτορος ἢ τοῦ κλητῆρος τὸ ἀνωτέρω
ποσὸν διανέμεται κατ' ἀναλογίαν ἐνδὸς τρίτου μετὰ τοῦ προ-
σταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ καὶ
τοῦ εἰσπράκτορος ἢ τοῦ κλητῆρος.

β') Ἐὰν παρὰ τῇ Προξενικῇ Ἀρχῇ δὲν ὑπηρετῇ καὶ ἑτε-
ρον προσωπικόν, ἢ δὲ εἰσπραξὶς τῶν ἀνωτέρω τελῶν γίνεται
δι' ἐιδικῆς εἰσπράκτορος ἢ τοῦ κλητῆρος ἢ τοῦ ἀνωτέρω ὑπα-
ρετῇ μὲν ἐμίσθων προσωπικόν, ἀλλ' ἢ εἰσπραξὶς τῶν ἀνωτέρω
τελῶν δὲν γίνεται δι' εἰσπράκτορος ἢ τοῦ κλητῆρος, τὸ ἐν ἑκά-
στῳ ποσὸν ἀνήκει ἐξ ἡμισείας εἰς τὸν Προϋστάμενον τῆς
Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ ἐξ ἡμισείας εἰς τὸ προσωπικόν ἢ
τὸν εἰσπράκτορα ἢ τὸν κλητῆρα.

γ') Μηδὲνὸς τῶν ἀνωτέρω ὅρων συντρέχοντος, τὸ πο-
στὸν ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν Προϋστάμενον τῆς Προξενι-
κῆς Ἀρχῆς.

δ') Κατ' ἐξαιρέσιν, προκειμένου περὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινῶν
πόλει Γεν. Προξενείου ὁλοκληρὸν τὸ ἐξ εἰσπράξεων ἐκ τελῶν
πιστοποιητικῶν ἰθαγενείας ποσοστὸν ἐκ 5 ο) ο ἀποδίδεται εἰς
τὸν ἐπὶ τούτῳ εἰσπράκτορα.

2. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐκ τελῶν διαμονητηρίων εἰσπράξεων
τοῦ μὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γεν. Προξενείου ἐκπίπτουσι λόγῳ
ποσοστοῦ 8 ο) ο, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν μέρος λαμβάνει ὁ Ταμίας
καὶ ἐπὶ αὐτὸν εἰσπράκτορες, τοῦ δὲ ἐν Καίρῳ Γεν. Προξενείου
ἐκ τοῦ ποσοστοῦ 6 ο) ο τρία μὲν μέρη λαμβάνει ὁ εἰσπράκτορας
τὰ δὲ ὑπόλοιπα ὁ προϋστάμενος.

3. Εἰς ἃς Πρεσβείας ἔχει ἀνατεθῇ ἡ ἐκάστησις Προξενι-
κῶν καθήκοντων, οἱ ἐνασκούντες ταῦτα ὑπάλληλοι λαμβάνου-
νται κατὰ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις τὸ ὑπὸ τῆς παραγράφου
ὁριζόμενον ποσοστόν.

4. Τὰ ὡς ἀνω ποσοστὰ παρακρατούμενα ἐκ τῶν σχετικῶν
εἰσπράξεων διανέμονται εἰς τοὺς δικαιούχους κατὰ μὴν ὑπὸ τοῦ
Προϋσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, τοῦ οἰκείου συμφέρου
στοικοῦ ἐντάλματος ἐκδιδομένου ἐπ' ὀνόματί του καὶ ἐπὶ τῇ βά-
σει καταστάσεων εἰς ἃς δέον νὰ προσαρτῶνται ἀποσπάσματα
τοῦ βιβλίου ἐλέγχου, ἐν οἷς καταχωρήσονται αἱ σχετικαὶ εἰσ-
πράξεις ὡς καὶ αἱ ἀποδείξεις τῶν τυχόν συμπετασόντων εἰς
τὴν διανομὴν προσώπων.

Ἀρθρον 214.

Διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἐμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν καὶ τῇ
αἰτήσει ἰδιωτοῦ ἐκδιδομένας κλήσεις πρὸς ἐμφάνισιν ἐπὶ σκοπῷ
συμβιβαστικῆς λύσεως διαφορῶν καταβάλλεται τέλος δραχ-
μῶν δύο.

Ἀρθρον 215.

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 220—224 τῆς Πολιτικῆς
Δικονομίας ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ ΧΚΕ'
νόμου «περὶ τελῶν χαρτοσήμου», αἱ ἀφορῶσι τὰ δικαιώματα
τῶν πενήτων, ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰ Προξενικὰ δικαστήρια.

2. Ὁ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ δικαιώματος τῆς πενίας ἐξαίτου-
μενος ὀφείλει :

α') Νὰ προσαγάγῃ πιστοποιητικὸν ὑπογεγραμμένον ὑπὸ δύο
ἐκ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ ἐγκριτωτέρων Ἑλλήνων, τῶν διαμε-
νόντων ἐντὸς τῆς ἑδρας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ διαλαμ-
βάνον δι' ἡ κατὰστασις καὶ ἡ πρόσδοξ τοῦ ἐξαίτουμένου δὲν
ἀρκοῦν ὥστε νὰ πληρωθῇ τὰ δικαστικὰ ἐξόδα χωρὶς νὰ περιο-
ρισθῶσιν ἐκ τούτου τὰ πρὸς διατροφήν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογε-
νείας του ἀπαραίτητως ἀναγκαῖα, καὶ

β') Νὰ βεβαιώσῃ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου
ἐνδίκως καὶ ν' ἀναλάβῃ, συγχρόνως, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον
τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρῶσῃ μετέπειτα εὐθὺς ὡς εἰς τὸ μέλλον
βελτιωθῇ ἡ οικονομικὴ αὐτοῦ κατάστασις.

3. Οἱ ὑπογράφοντες τ' ἀνωτέρω πιστοποιητικά ὑπόκεινται
εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενας ποινάς, ἐν ἡ περιπτώσει
ἤθελον ἀποδείξῃ ὅτι ἐβεβαίωσαν ψευδῇ γεγονότα.

4. Καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ πένητες δύναται νὰ ἀπαλλαγῶσι τῆς
καταβολῆς τῶν δικαστικῶν τελῶν ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιδ-
τητος καὶ τῆς ἐγγράφου πιστοποίησης ὑπὸ τῆς Προξενικῆς
Αρχῆς τοῦ ἀλλοδαποῦ περὶ τῆς πενίας αὐτοῦ.

Ἀρθρον 216.

1. Διὰ τὰς ἐπιδιδομένας εἰς τὰς Προξενικὰς ἀρχὰς μηνύ-
σεις καταβάλλεται τέλος δραχμῶν τεσσάρων.

2. Διὰ τὰς ἐνώπιον τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν συντασσόμε-
νας ἐκθέσεις προσφορικῶν μηνύσεων καταβάλλεται τέλος δραχ-
μῶν δέκα.

3. Οἱ ἀποδεδειγμένως ἄποροι ἀπαλλάσσονται ἐν ἑκατέρῃ
τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων τῆς προκαταβολῆς τοῦ τέλους, ὁ-
περ εἰσπράττεται μετὰ τῶν λοιπῶν τελῶν μετὰ τὴν τελεσί-
δικίαν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως.

4. Ἡ ἀπορία βεβαιούται δι' ἡτιολογημένης πράξεως τοῦ
Προϋσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, γραφομένης ἐπὶ τῆς
μηνύσεως.

Ἀρθρον 217.

1. Διὰ τὴν σύναξιν ὑπομνήματος (ταχυορίου) ἐν Τουρκίᾳ,
Παλαιστίνῃ, Συρίᾳ, καὶ Αἰγύπτῳ πρὸς τὰς τοπικὰς ἀρχὰς ὁ-
σάκις ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἰδιωτοῦ καθίσταται τοῦτο ἀναγκαῖον.
συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν πιστοποιητικῶν περὶ μεταβιβά-
σεως ἀκινήτων ἢ περὶ συστάσεως ἐμπραγμάτων ἐπὶ τούτων δι-
καιωμάτων, καταβάλλονται δραχμαὶ δέκα ἑξ.

2. Τὸ τέλος τοῦτο, παρ' αἷς Προξενικαῖς Ἀρχαῖς δὲν ὑπά-
χει τακτικὸς ἢ ἐκτακτος διεμνηνεύς, καταλείπεται εἰς τὸν
ἐκπληροῦντα διεμνηνευτικὰ καθήκοντα ἄμισθον διεμνηνεύα, ὁ-
πότε εἰσπράττεται δι' ἀπλῆς ἀποδείξεως τοῦ προϊσταμένου τῆς
Προξενικῆς Ἀρχῆς.

3. Αἱ ἀπλῆ διαβιβάσεις ἐγγράφων εἰς οὐδὲν ὑπόκεινται
τέλος.

Ἀρθρον 218.

1. Ἀπασαὶ αἱ προξενικαὶ ἀρχαὶ εἰσπράττουσι καὶ πάντας
τοὺς δι' ἐιδικῶν νόμων εἰσπραττέμενους φόρους.

2. Ἡ ὁπωσδήποτε εὐρισκομένη κινήτῃ περιουσία τῶν ἐν ταῖς
ἐτεροδικουμέναις χώραις ἀποβιούντων Ἑλλήνων ὑπόκειται
εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἐκτελλομένων κλη-
ρονομικῶν φόρων καὶ τελῶν.

Ἀρθρον 219.

1. Ὁ ἐπιδίδων εἰς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελεᾶ δικόγραφον
πρὸς κοινοποίησιν εἰς τὸν ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ διαμένοντα ἀντίδικον
τοῦ ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἀποστολῆς
καὶ ἐπιστροφῆς καὶ ἐπὶ πλέον δραχμὰς εἴκοσιν (20) αἰτῶναι
ἀνήκουσιν εἰς τὸν κοινοποιοῦντα τὸ δικόγραφον Προξενικὸν
ὑπάλληλον ἢ ὑπηρετὴν.

2. Ὅσας δὲ ὅμως ἡ κοινοποίησις δικογράφου πρὸς ἐνεργεῖται
διὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν προκαταβάλλονται παρὰ τοῦ ἐπιδί-
δοντος τὰ ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ Κράτους ἐν ἡ γίνεται ἡ κοι-
νοποίησις ὁριζόμενα τέλη.

Ἀρθρον 220.

Οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες λαμβάνουσι

α') Δι' ἐκάστην κοινοποίησιν δικογράφου, ἐὰν μὲν ἡ ὑπόθε-
σις ἀνάγῃ εἰς τὴν ἀνέκκλητον δικαιοδοσίαν τῶν Προξενι-
κῶν Ἀρχῶν δραχ. τρεῖς (3), ἐὰν δὲ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν
Προξενικῶν δικαστηρίων δραχ. ἑξ (6).

β') Διὰ πᾶσαν κατάστασιν συντηρητικὴν ἢ ἀναγκαστικὴν
ἢ καὶ διὰ πᾶσαν ἐκτέλεσιν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως λαμ-
βάνουσι δραχμὰς δέκα (10) καὶ πρὸς τοῦτοις τὰ ἐξόδα πο-
ρείας.

γ') Διὰ πᾶσαν ποινικὴν κοινοποίησιν ἡμίσειαν δραχμὴν.

Ἀρθρον 221.

Ἐπὶ τῶν αἰτήσεσι ἰδιωτῶν ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν
ἐκδιδομένων ἀντιγράφων εἰσπράττονται ὑπὲρ τοῦ ἀντιγραφέως
ἐπὶ ἀπλῇ ἀποδείξει δραχμαὶ τρεῖς δι' ἕκαστον φύλλον, κατὰ
τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 182 ὁριζόμενα.

Ἀρθρον 222.

1. Δι' ἐκάστην κατ' αἴτησιν ἰδιωτοῦ ἢ χάριν ἰδιωτικοῦ συμ-
φέροντος γινομένην ἐνασχόλησιν καταβάλλονται τὰ ἐξῆς
τέλη :

Α') Ἐκτὸς τοῦ Προξενικοῦ Γραφείου, ἀλλ' ἐντὸς τῆς ἐ-
δρας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

α') Ἐμίσθων Γενικῶν Προξενίων, Δικαστῶν, ὡς καὶ τῶν
πραγματογνομόνων, κατὰ τὴν ἡμέραν δραχμαὶ εἴκοσι, κατὰ
τὴν νύκτα δραχμαὶ τριάκοντα.

β') Ἐμίσθων Ὑποπροξένων, Γραμματέων, Διεμνηνεύων,
Γραφέων, ὡς καὶ τῶν Προξενικῶν Πρακτόρων, κατὰ τὴν ἡ-
μέραν δραχμαὶ δώδεκα, κατὰ τὴν νύκτα δραχμαὶ δέκα ἑξ.

γ') Ἀμισθων Προξενικῶν ὑπαλλήλων, ἀδιακρίτως βαθ-
μοῦ, καθ' ὅλον τὸ ἡμερομύκτην δραχμαὶ εἴκοσι.

Β') Ἐκτὸς τῆς ἑδρας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

α') Ἐμίσθων Γενικῶν Προξένων, Προξένων, Δικαστῶν
ὡς καὶ τῶν πραγματογνομόνων, καθ' ὅλον τὸ ἡμερομύκτην
δραχμαὶ πενήτηκοντα.

β') Ἐμίσθων Ὑποπροξένων, Γραμματέων, Διεμνηνεύων,

Γραφείων, ως και τῶν Προξενικῶν Πρακτόρων, καθ' ὅλον τὸ ἡμερομηνίον, δραχμαὶ εἴκοσι τέσσαρες.

γ) Ἀμίσθων Προξενικῶν ὑπαλλήλων, ἀδιακρίτως βαθμοῦ, καθ' ὅλον τὸ ἡμερομηνίον, δραχμαὶ τεσσαράκοντα.

2. Ὡς πρὸς τὰς ἐνδὲς τῆς ἐδρας τῆς ἐμίσθου Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐνασχολήσεις, τρεῖς ὅροι λογίζονται δι' ἐκαστήν ἐνασχολήσιν, καὶ ἐν διαστήματι εἴκοσι τεσσάρων ὥρων δὲν δύναται νὰ λογισθῶσι εἰ μὴ δύο τοιαῦται τῆς ἡμέρας καὶ μία τῆς νυκτός.

3. Ἐκτὸς τῶν τελῶν ἐνασχολήσεως καταβάλλονται καὶ τὰ ἐξόδα πορείας (ναῦλος ἢ ἀγώγιον) τοῦ ἐνασχολουμένου ὑπαλλήλου ἢ πραγματογνώμονος.

4. Εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπεροδικουμέναις χώραις ἐμίσθους τακτικούς διεργασίαι, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἢ τῶν προϊσταμένων αὐτῶν παρίστανται ἐνώπιον τῶν ἐγγωρίων δικαστηρίων τῶν ἐκτὸς τῆς ἐδρας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς κειμένων, ὡς καὶ εἰς τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γενικὸν Πρόξενον, ὡς Εἰσαγγελέα, ἢ τὸν νόμιμον αὐτοῦ ἀναπληρωτὴν καὶ τὸν παρὰ τῷ ἐκείνῳ Γενικῷ Προξενεῖν τ' ἀνακριτικὰ καθήκοντα ἐκπληροῦντα Πάρεδρον δικαστήν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐδρᾷ, ἀλλ' ἐντὸς τῆς δικαστικῆς αὐτῶν περιφερείας ἀνακρίσεις, χορηγοῦνται ἐκ τοῦ Προξενικοῦ Ταμείου, τ' ἀνωτέρω καθοριζόμενα τέλη ἐνασχολήσεως καὶ τὰ ἐξόδα πορείας.

Ἄρθρον 223.

Τὰ καταβαλλόμενα τέλη ἐνασχολήσεων ἐμίσθων ὑπαλλήλων ἀνήκουσιν εἰς αὐτοὺς μόνον ὡς αὐτοὶ ἐνασχολήθησαν ἐκτὸς τῆς ἐδρας τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, τὰ δὲ τῶν ἀμίσθων Προξενικῶν ὑπαλλήλων, Προξενικῶν Πρακτόρων καὶ Πραγματογνώμων ἀνήκουσι πάντοτε εἰς αὐτοὺς.

Ἄρθρον 224.

1. Τὰ τέλη ἐνασχολήσεως καὶ τὰ ἐξόδα πορείας καταβάλλονται διὰ καταλόγου κηρυγμένου ἐκτελεστοῦ ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς ἢ τοῦ Προξενικοῦ Πράκτορος καὶ εἰσπράττονται ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ τέλη δι' ἐπιθέσεως τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου ἐπὶ τοῦ καταλόγου.

2. Κατὰ τοῦ καταλόγου ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τῆς προϊσταμένης Ἀρχῆς ἢ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, δυνάμενον νὰ διατάξῃ τὴν ἐπιστροφήν τοις ἐνδιαφερομένοις τῶν ἐπὶ πλέον καταβληθέντων.

Ἄρθρον 225.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 ΒΡΑΕ' Νόμου «περὶ συστάσεως Δικαστηρίου Κακούργων ἐν Αἰγύπτῳ» ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς ἐνώπιον τῆς ἀνακρίσεως καὶ τοῦ ἀκροατηρίου ἐπὶ πλημμελημάτων ἐμφανιζομένους ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μάρτυρας καὶ πραγματογνώμονας.

Ἄρθρον 226.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ Κεφ. ΙΔ' «Προξενικὴ Διατίμησις» ἐπιτρέπεται ὅπως μεταρρυθμίζωνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἢ κατὰ Χώρας διὰ Διατάγματος ἐκδομένου τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργίων.

2. Διὰ Διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων διαταγῶν τῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργίων δύναται νὰ κανονίζονται ἐκαστοτε τὰ περὶ τοῦ Προξενικοῦ ἐνσήμου τῶν ἐμίσθων καὶ ἀμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἢ τοῦ σχήματος, τῶν κλάσεων, τοῦ ἐλέγχου, τοῦ τρόπου τῆς διαγραφῆς κλπ.

3. Ἡ ἐναρξὶς τῆς ἐσχόρας τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου ΙΔ' «Προξενικὴ Διατίμησις» ὁρισθῆσεται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 227.

1. Αἱ ἐμίσθου Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἐπιθεωροῦνται ἀπᾶς τοῦλάχιστον κατὰ διετίαν.

2. Ἡ ἐπιθεώρησις τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν διενεργεῖται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 32 Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἀσκήσῃ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ἐπιθεωρήσεως τοῦλάχιστον ἐπὶ τετράμηνον κατ' ἔτος.

Ἐν ἐπιχειρήσει ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀνάγκῃ ἢ ἐπιθεωρήσεως τῶν μὲν Γενικῶν Προξενείων δύναται νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὰς προϊσταμένας Πρεσβείας καὶ διενεργεῖται ὑπὸ τῶν παρ' αὐταῖς Συμβούλων καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων ὑπὸ τῶν Πρεσβευτῶν, τῶν δὲ Προξενείων καὶ Ὑποπροξενείων εἰς τὰ προϊστάμενα ἢ τὰ πλησιέστερα Γενικὰ Προξενεῖα καὶ διενεργεῖται ὑπὸ τῶν οἰκείων Γενικῶν Προξένων.

3. Εἰδικῶς ὡς ἀφορᾷ τὰς ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Β. Ἀμερικῆς ἐμίσθους Προξενικὰς Ἀρχὰς ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ ἢ ἐπιθεωρήσεως διενεργεῖται ἄνευ προηγουμένης τινὸς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου παρὰ τοῦ Συμβούλου τῆς ἐν Οὐάσιγκτον Πρεσβείας καὶ ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, κολύματος ἢ χηρείας τῆς θέσεως αὐτοῦ παρὰ τοῦ Πρεσβευτοῦ.

4. Αἱ ἀμίσθου Προξενικαὶ ἀρχαὶ ἐπιθεωροῦνται ἐκαστοτε διὰ τῆς τοῦ Ὑπουργείου, ὑπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν ἀνωτέρων ἢ ἰσοβάθμων αὐτῶν ἐμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

5. Ὅσακις ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργός κρίνει σκόπιμον δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐπιθεώρησιν οἰασδήποτε Προξενικῆς Ἀρχῆς, πλὴν τῶν ἐν Β. Ἀμερικῇ, εἰς ἕτερον ἀνώτερον ὑπάλληλον τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας.

6. Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω μετὰβαίνοντες πρὸς ἐπιθεώρησιν λαμβάνουσιν ἐκτὸς τῶν ὁδοπορικῶν αὐτῶν ἐξόδων καὶ τὴν ἐξῆς πρόσθετον διὰ τὰ παρεπόμενα τοῦ ταξιδίου τῶν ἐξόδων ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν.

α) Ὁ παρὰ τῇ ἐν Οὐάσιγκτον Πρεσβείᾳ Σύμβουλος καὶ ἐν περιπτώσει ἀπουσίας, κολύματος ἢ καὶ χηρείας τῆς θέσεως τούτου, ὁ Πρεσβευτής, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Πρέσβεις Αἰγύπτου καὶ Ἀγγλίας τρεῖς (3).

β) Οἱ λοιποὶ Σύμβουλοι καὶ Γενικοὶ Προξένοι Αἰγύπτου καὶ Ἀγγλίας δύο (2).

7. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν κατὰ τὴν παράγραφον 5 ἀποστελλομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ὡς καὶ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖν τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, κανονίζεται συμφώνως πρὸς τὰς περὶ εἰδικῶν ἀποστολῶν διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

8. Οἱ ἐπιθεωρηταὶ ὀφείλουσι γὰρ ἐξετάζωσι λεπτομερῶς τὰς ἀκριβοὺς ἐκπληρώσεις ὑπὸ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν τῶν διοικητικῶν, δικαστικῶν, συμβολαιογραφικῶν, λογιστικῶν, γαυτλιακῶν καὶ λοιπῶν αὐτῶν καθήκοντων, τὰ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν ἐπὶ κληρονομικῶν ὑποθέσεων, τὰ τῆς χρηματικῆς αὐτῶν διαχειρίσεως, τὰ τῆς κανονικῆς τηρήσεως τῶν ἀρχείων καὶ τῶν διαφόρων βιβλίων τῆς ὑπηρεσίας, τὰ τῆς ἀξιοπιστοῦς παραστάσεως τῶν Προξενικῶν Γραφείων, τῆς ἀξιοπιστοῦς ἀναστάσεως τῶν προϊσταμένων τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν πρὸς τὰς ἐγγωρίους, τὰς ξένας Προξενικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς Ἕλληνας ὑπάρχουσ, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐν γένει πολιτείας αὐτῶν καὶ τῶν ὑφισταμένων τῶν ὑπαλλήλων.

9. Διὰ Διατάγματος κανονίζονται εἰδικώτερον τὰ καθήκοντα τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖν τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 228.

1. Ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκάστης Προξενικῆς Ἀρχῆς, πλὴν ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ, δύναται νὰ συσταθῶσι καὶ Προξενικὰ Πρακτορεῖα.

2. Τὰ Προξενικὰ Πρακτορεῖα συνιστῶνται καὶ καταργοῦνται διὰ Διατάγματος, τῇ προτάσει τῆς προϊσταμένης Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας, ἢ ἐν οἷς κράτεσι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, τῆς κατὰ βῆθμον ἀνωτέρας Προξενικῆς Ἀρχῆς.

3. Ἡ δικαιοδοσία ἐκάστου Προξενικοῦ Πρακτορείου ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς διοικητικῆς περιφερείας τῆς ἐν ἡ ἐδρᾷ τούτῳ πόλεως ἢ κομποπόλεως.

Ἄρθρον 229.

1. Προξενικὸς Πράκτωρ διορίζεται ὁ μόνιμος ἐπὶ τριετίαν διαμένων εἴτε ἐν τῇ πόλει ἢ κομποπόλει, ἐν ἡ συνιστᾶται ἡ ἐδρᾷ τοῦ Προξενικοῦ Πρακτορείου, εἴτε ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς εἰς ἡν τούτῳ ὑπάγεται Προξενικῆς ἀρχῆς, ἢ ἐν ἑλλείψει τούτου ἄλλοδαπός.

2. Οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες διορίζονται καὶ ἀπολύονται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, τῇ προτάσει τῆς εἰς ἡν οὗτοι ὑπάγονται Προξενικῆς Ἀρχῆς καὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ ἐν οἷς κράτεσι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, τῆς κατὰ βῆθμον ἀνωτέρας Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 230.

Οἱ Προξενικοὶ πράκτορες, ἅμα τῷ διορισμῷ αὐτῶν, ἀνύουσιν ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου τῆς εἰς ἡν ὑπάγονται Προξενικῆς Ἀρχῆς, εἴτε τὸν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ὅρον, εἴτε, ἐάν ὦσιν ἄλλοδαποί, τὸν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ ἀρθροῦ 78 ὁριζόμενον.

Ἄρθρον 231.

Οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες, οὔτε βαθμὸν οὔτε μισθὸν ἔχουσιν, ἐκ δὲ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν οὐδὲν ἀποκτᾶσι πρὸς ἑαυτοὺς ἢ δικαίωμα ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀναγεγραμμένων ὑπὲρ τῶν τακτικῶν ἐμίσθων δημοσίων λειτουργῶν. Δύνανται μόνον ν' ἀπονεμηθῇ αὐτοῖς μετὰ ὁκταετὴ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ὁ τίτλος τοῦ Ὑποπροξένου.

Ἄρθρον 232.

Οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες, ὡς καὶ οἱ ἐκαστοτε ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους, ἀπαρτάλιν, ὅπως καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν ἀμίσθων Προξενικῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 233.

1. Οἱ Προξενικοὶ πράκτορες τελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ ἐλεγχον τῆς προϊσταμένης αὐτῶν Προξενικῆς Ἀρχῆς, μετ' αὐτῆς μόνον ἀλληλογραφεοῦσι καὶ παρ' αὐτῆς αἰτοῦνται καὶ λαμβάνουσι τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῶν.

2. Ἐν ἐκτάκτῳ ἀνάγκῃ δύναται ν' ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀρμοδίαν Πρεσβείαν καὶ, ἐν ἐλλείψει τοιαύτης, εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείον, ὀφείλουσιν ὅμως νὰ κοινοποιῶσιν ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὴν προϊσταμένην Ἀρχὴν τὰς τε πόδες τὴν Πρεσβείαν ἢ τὸ Ὑπουργεῖον ἀναφορὰς τῶν καὶ τὰς σχετικὰς τούτων διαταγὰς.

Ἄρθρον 234.

1. Τοὺς Προξενικοὺς Πράκτορας, ἀπὸ τῆς ἡ κοινουμένων, ἀναπληροῦσι κατ' ὅλα αὐτῶν τὰ καθήκοντα οἱ ὑπὸ τῶν προϊσταμένων Προξενικῶν Ἀρχῶν ὁριζόμενοι ἐκαστοτε ἀναπληρωταί.

2. Οἱ ἀναπληρωταὶ οὗτοι πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα τῶν ἀνύουσιν τὸν γενομινόμενον διὰ τοὺς ἐκτάκτους ἀναπληρωτὰς τῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν ὅρον.

3. Αἱ περὶ παραδόσεως καὶ παραλαβῆς τῆς ὑπηρεσίας διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 85 ἔχουσι πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν Προξενικῶν Πρακτόρων.

Ἄρθρον 235.

Εἰς τοὺς Προξενικοὺς Πράκτορας δύναται τῇ αἰτήσει τῶν νὰ χορηγηθῇ ἄδεια ἀπουσίας μέχρις ἐνός μὲν μηνὸς ὑπὸ τῆς προϊσταμένης αὐτῶν Προξενικῆς Ἀρχῆς, μέχρι δὲ τριῶν μηνῶν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Πρεσβείας ἢ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 236.

1. Οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες περιβάλλονται ὑφ' ὧν καθήκοντων καὶ ὑποχρεώσεων καὶ οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν Γενικοὶ Πρόξενοι, Προξένοι ἢ Ὑποπροξένοι, πλὴν δὲν δύναται.

α) Νὰ ἐπιβάλλωσι πρόστιμα εἰς τοὺς μὴ ἐγκλίως ἐμφανιζομένους Ἑλληνας πολίτας, ὅπως τῇ μετῴνῃ αὐτῶν ἐγγραφῶσι ἐν τῷ μητρώῳ τῆς Προϊσταμένης Προξενικῆς Ἀρχῆς.

β) Νὰ ἐνεργῶσι συντηρητικὰ μέτρα, ἐν περιπτώσει ἀφαιρέσεως, ἀποθιώσεως ἢ προφυλακίσεως Ἑλλήνων ὑπάρχουσ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ.

γ) Νὰ ἐπιχειρῶσι τὴν ναυπηγίαν τῶν ναυαγούντων Ἑλληνικῶν πλοίων.

δ) Νὰ ἐκδίδωσι πιστοποιητικὰ ἰθαγενείας. Ἐπὶ τῶν ἀποστελλομένων πιστοποιητικῶν ἰθαγενείας ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς πρὸς εἰσπράξιν οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες κροτοῦσιν ὑπὲρ αὐτῶν τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου καταλιπόμενον ποσοστὸν.

ε) Νὰ ἐκδίδωσι διαβατήρια, δύναται ὅμως γὰρ θεωρῶσι τοιαῦτα τῇ προηγουμένῃ ἐκαστοτε ἐγκρίσει τῆς Προϊσταμένης αὐτῶν Ἀρχῆς.

στ) Νὰ δικάζωσι τὰς μεταξὺ πλοιάρχων, πληρωμάτων καὶ ἐπιβατῶν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων διαφορὰς καὶ τὰς παραβάσεις τῆς ναυτικῆς πειθαρχίας.

2. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων α', β' καὶ γ' τῆς προηγουμένης παραγράφου οἱ Προξενικοὶ Πράκτορες ὀφείλουσι ν' ἀναφέρονται εἰς τὴν προϊσταμένην αὐτῶν Προξενικὴν Ἀρχὴν ἵνα αὕτη ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ἄρθρον 237.

Αἱ δαπάναι τῶν Προξενικῶν Πρακτορέων βαρύνουσι τοὺς διευθύνοντας αὐτά, πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἐδαφίοις β', γ' καὶ δ' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 74 ἀναφερομένων καὶ τῶν εἰδικῶς ὑπὸ τῆς προϊσταμένης Προξενικῆς Ἀρχῆς διατασσόμενων τούτων.

Μεταβατικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 238.

1. Οἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου διηγεῖσιν εἰς κατάστασιν αὐτεπαγγέλτου διαθεσιμότητος βνεκεν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας μεθίστανται αὐτόδικαίως εἰς

τὴν τὴν ἐν τῷ εἰς τὴν διὰ τὴν τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπαλλήλων. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Τμηματάρχας οὗτοι τοποθετοῦνται εἰς ἄλλας ὁργανικὰς θέσεις.

2. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 21 παρ. 3 δὲν ἐφαρμόζεται, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων κεκτημένων κατὰ τὸ 1926 τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ.

3. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 21 παρ. 2 ἐδάφιο β δὲν ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τοὺς κεκτημένους κατὰ τὸ 1926 τὸν βαθμὸν τοῦ Τμηματάρχου Β' τάξεως. Ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους ἡ διάταξις αὕτη θέλει ἰσχύει κατὰ τὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Α' τάξεως προαγωγὴν των.

4. Οἱ κατέχοντες θέσεις διεργηθέντων καὶ γοαφῶν τῶν διὰ τοῦ παρόντος καταργουμένων προξενικῶν Ἀρχῶν τοποθετοῦνται διὰ Διατάγματος παρὰ τῇ Προεδρίᾳ ἢ ἄλλῃ Προξενικῇ Ἀρχῇ κατὰ προτίμησιν ἐν τῇ αὐτῇ Ἐπικρατείᾳ, ἐφαρμοζομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 22 παρ. 10 ἢ ἐν τῷ Κέντρῳ μετὰ τὸν αὐτὸν ὃν ἔχουσι βαθμὸν.

5. Ὁ ἤδη Εἰδικὸς Σύμβουλος τῆς καταργουμένης Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐφαρμογῆς Συνθηκῶν καταλαμβάνει αὐτοδικαίως μίαν τῶν δύο θέσεων Εἰδικῶν Νομικῶν Συμβούλων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 43 Εἰδικῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας, διατηρῶν συγχρόνως καὶ πάντα τὰ δι' ἐτέρων νόμων καὶ Διαταγμάτων ἀνατεθειμένα τυχὼν αὐτῷ καθήκοντα, ἐκτὸς ἐὰν τὰ καθήκοντα ταῦτα ἀνατεθῶσι δι' Εἰδικῶν Διατάγματος, ἐκδιδόμενου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ, εἰς ἕτερον τῶν λοιπῶν Εἰδικῶν Νομικῶν Συμβούλων.

Ὁ Εἰδικὸς Εἰσηγητὴς τῆς καταργουμένης Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἐφαρμογῆς Συνθηκῶν καταλαμβάνει ἐπίσης αὐτοδικαίως τὴν θέσιν Εἰδικοῦ εἰσηγητοῦ τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 43 Εἰδικῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας.

6. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων περὶ μισθολογίου καὶ γραφικῶν τῶν Προξενικῶν καὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν ἰσχύουσιν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1931.

7. Οἱ ἔχοντες ἀποκτήσει προσόντα πρὸς περαιτέρω προαγωγὴν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 21 παρ. 2 ἐδάφ. α' τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 31 Αὐγούστου 1926, διατηροῦσι ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος καὶ δὲν στεροῦνται τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων των.

8. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τὸ ἐν Ἀθήναις Γραφεῖον Ἐπιτροπῆς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν Τράπεζαν τῶν Διεθνῶν Διακανονισμῶν καὶ διὰ τὰς εἰδος παροχὰς ὑπάρχει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καθορίζεται ἡ ὁργανικὴ θέσις τοῦ ἐν λόγῳ γραφείου ἐν τῇ συνθέσει τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Αἱ μέχρι τοῦδε διέπουσαι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην διατάξεις ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι, ὅπου δ' ἀπαιτεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τούτας ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, αὕτη ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Αἱ διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀπαιτούμεναι πιστώσεις ἐν γένει, ἐγγράφονται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932-33 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

9. Ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4591 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἐπιτροπὴς τῆς Κυβερνήσεως ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δι' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν εἰδος παροχῶν καὶ τῆς λειτουργίας τῆς Τράπεζας τῶν Διεθνῶν Διακανονισμῶν ὑπάλλῃλος βοηθούμενος εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ὑπὸ τῶν παρὰ ταῖς Προεδρίας Παρισίων καὶ Βερολίνου Ἀρχιεπισκόπων.

Ὁ ἤδη διωρισμένος Ἐπιτροπὴς θέλει ἐξακολουθήσει ὡν τοιοῦτος μέχρις ἀπαλλαγῆς του δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ θέσεις τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν δύο Εἰδικῶν Εἰσηγητῶν μειοῦνται κατὰ μίαν, τοῦ κατέχοντος ταύ-

την νῦν Ἐπιτροπῆς τῆς Κυβερνήσεως μεθισταμένου εἰς τὴν δύναμιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐφ' ᾧ ἔχει βαθμὸν.

Ἄρθρον 239.

Τηρεῖται ἐν ἰσχύϊ τὸ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1926 Νομοθετικὸν Διατάγμα ἀπερὶ διορισμοῦ παρὰ τῇ Συμβατικῇ Τμηματῇ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν Εἰδικῶν Γραμματέως.

Ἄρθρον 241

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη πρὸς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ἄρθρον δευτέρον.

Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Διατάγματος ἐκδιδόμενου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κωδικοποίησις τῶν νέων τούτων διατάξεων, μετὰ τοῦ ἤδη κυρουμένου καὶ τροποποιούμενου ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος καὶ ἡ νέα ἀριθμοῖς εἰς ἐν ἑνιαίον κείμενον νόμον, λαμβανομένης ὑπ' ὅψει τῆς συγχωνεύσεως τῶν ἄρθρων 31, 32, 34, 35, 39 καὶ 40 εἰς ἐν ἄρθρον καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἄρθρων 41 καὶ 240.

Ἄρθρον τρίτον.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω Νομοθετικοῦ Διατάγματος, αἱ μὴ ἐριλαμβανόμεναι ἐν τῷ παρόντι, ὡς καὶ αἱ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ μεταθέσεως εἰς τὰς γενικὰς θέσεις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου τοῦ Διεργηθέντος τῆς ἐν Τουρκίᾳ Προεδρίας» διατηροῦνται ἰσχυραὶ ὡς πρὸς τὰ δι' αὐτῶν παραχθέντα ἔννομα ἀποτελέσματα καὶ συνεπείας.

2. Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, καταργεῖται.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κατωθὶ νομοσχέδια:

1) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ τυροῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους», ἔχον οὕτω:

Περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ τυροῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους.

Ἄρθρον μόνον

Τὸ διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13ης Ἰουνίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐξαγωγικῶν τελῶν εἰς συνάλλαγμα κλπ.» ἐπιβληθὲν ἐξαγωγικὸν τέλος 15 ο) εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένου τυροῦ, ὡς καὶ τὸ διὰ τοῦ νόμου 3724 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1928 «περὶ μειώσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τοῦ κεφαλοτυρίου» ἐπιβληθὲν ἐξαγωγικὸν τέλος ἐκ δραχμῶν δύο κατὰ χιλιόγραμμον ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένου κεφαλοτυρίου καταργεῖται.

2) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1930 καὶ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1931 συμβάσεων μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων διὰ τὴν παρὰ τούτων χορηγήσιν τῷ Δημοσίῳ δανείου δραχμῶν πενήτην ἑκατομμυρίων καὶ ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν συνομολόγησιν νέου δανείου μέχρι τριᾶκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1930 καὶ 25 Φεβρουαρίου 1931 συμβάσεων μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων διὰ τὴν παρὰ τούτων χορηγήσιν τῷ Δημοσίῳ δανείου δραχμῶν 50 ἑκατομμυρίων καὶ ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν συνομολόγησιν νέου δανείου μέχρι τριᾶκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἄρθρον πρῶτον.

Τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3315 ἐκτελούμενην ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Ὑδάτων καὶ

βαρύνουσαν τοὺς ἰδιοκτητὰς δαπάνην κατασκευῆς τῶν διακλαδώσεων ἀπὸ τῶν σωλήνων τοῦ δικτύου ὑδρεύσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων αὐτῶν εἰς τὰ ὑδροῦμενα ἀκίνητα προκαταβάλλεται τῇ Ἐταιρείᾳ Ὑδάτων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ προϊόντος δανείου συνομολογούμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον δεύτερον.

Ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Κυβέρνησις ὅπως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκκαταστάσεως τοῦ ἔργου κατασκευῆς τῶν διακλαδώσεων ἐπὶ τοῦ νέου δικτύου ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν—Πειραιῶς κλπ. συνάψῃ δάνεια μετὰ Τραπεζῶν ἢ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἢ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων ἢ ἄλλων Εἰδικῶν Ταμείων καὶ ὑπὸ τοὺς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς μᾶλλον εὐνοϊκοὺς ὅρους μέχρι ποσοῦ δραχμῶν τριᾶκοντα ἑκατομμυρίων. Αἱ πρὸς συνομολόγησιν τῶν δανείων τούτων καταρτισθῆναι συμβάσεις, ὧν αἱ διατάξεις ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ παρόντος κτῶνται ἰσχύϊ νόμου, δύνανται, ἐὰν δεῖσθῃ, ν' ἀπαλλαγῶσι τελῶν χαρτοσήμου, ἐπιτροπομένης καὶ τῆς παροχής ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τε τῶν τελῶν χαρτοσήμου καὶ παντὸς φόρου τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων τῶν συναφθησόμενων δανείων.

Ἄρθρον τρίτον

1. Τὰ καταβληθῆσμενα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τοκοχρεωλύσια τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος συνομολογούμενων δανείων ὅα ἀποδίδονται εἰς τὸ Δημοσίον Ταμεῖον παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν μέσω τῆς Ἐταιρείας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ περιχώρων, λαμβανομένης προνοίας ὅπως κατὰ τὸν κατ' ἔτος καθορισμὸν τῶν τιμολογίων τῆς ὑποχρεωτικῆς ὑδροληψίας ὑπολογισθῇ ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ἐκάστοτε ἀναλλογῶν ποσὸν τοκοχρεωλυσίου.

2. Ἡ κατὰ τὴν προσηγυμένην παράγραφον ἐνεργουμένη ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας εἰσπραξις τῶν τοκοχρεωλυσίων δὲν θεωρεῖται ὡς ἐσοδὸν αὐτῆς καὶ κατ' ἀποκοσμίαν δὲν καταβάλλεται διὰ τὸ ἐκάστοτε εἰσπραττέμενον ποσὸν ἢ διὰ τὰς λοιπὰς εἰσπράξεις ἀναγνωριζομένη ὑπὲρ τῆς Ἐταιρείας ἀμοιβή 7 1) 2 ο) ο).

Ἄρθρον τέταρτον

Κυροῦνται αἱ συνομολογηθεῖσαι ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Ἰουλίου 1930 καὶ τὴν 25 Φεβρουαρίου 1931 συμβάσεις μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων, ἔχουσαι ὡς κατωτέρω.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ χορηγήσεως τῷ Δημοσίῳ δανείου δραχμ. 25.000.000. Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ κ. Γεωργίου Μαργῆ καὶ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων ἐκπροσωπούμενων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑφυπουργοῦ Νικολάου Ἀδραμυνηφάνησαν τὰ ἐπόμενα:

Ἄρθρον 1.

Τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον δάνειον δραχμ. 25.000.000 (εἰκοσιπέντε ἑκατομμυρίων) ἐπὶ τόκῳ 8 ο) ο) (ὅκτω ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν) ἐτησίως καὶ χρεωλύτῳ ἀναλόγῳ, ἐξοφλητέον ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1931 διὰ καταβολῆς εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια τὴν 1ην Ἀπριλίου ἐκάστου ἐπομένου ἔτους τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ἑπτακοσίων εἰκοσι πέντε χιλιάδων ἑπτακοσίων τριᾶκοντα ἑπτὰ καὶ 25)00 (ἀριθ. 3.725.737.25). Ἡ πρώτη τοκοχρεωλυτικὴ δόσις καταβληθήσεται εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια τὴν 31ην Μαρτίου 1932.

Ἄρθρον 2.

Τὸ προϊόν τοῦ δανείου διατεθήσεται διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἰδιοκτητῶν διακλαδώσεων ἐπὶ τοῦ νέου δικτύου ὑδρεύσεως

Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀναληφθήσεται δὲ παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐλάττωσιν τὴν 31ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1930 διὰ καταθέσεως συμφώνως ταῖς παρὰ τοῦτου παραχθετομέναις παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ὁδηγήσας.

Ἄρθρον 3.

Ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου θέλει καταβληθῇ εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ὁ ἀπλὸς ἐνδιάμεσος τόκος πρὸς ὅκτω ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχμ. εἰκοσι πέντε ἑκατομμυρίων προϊόντος τοῦ δανείου ὁ ἀντιστοιχῶν εἰς τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἀναλήψεως τοῦ δανείου μέχρι 31ης Μαρτίου 1931.

Ὁ ἐνδιάμεσος οὗτος τόκος καταβληθήσεται τῷ δανειστῇ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1931.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα ὅπως ἐν πάσῃ στιγμῇ καὶ ἐξ οἰωνδήποτε πόρων αὐτοῦ ἐξοφλήσῃ εἴτε ἐν ὅλῳ, καταβάλλον καὶ τοὺς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ταύτης ἐξοφλήσεως δεδουλευμένους τόκους, εἴτε ἐν μέρει τὸ παρὸν δάνειον, τροποποιουμένης, ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, ἀναλόγως, τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω προσδιορισθείσης τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου καὶ τέλους ἡ παρούσα σύμβασις καὶ οἱ εἰς τὴν δανειστὴν καταβλητέοι ἐκάστοτε τόκοι τοῦ δανείου.

Ἡ παρούσα γενομένη εἰς δύο πρωτότυπα κυρωθήσεται διὰ νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1930

Οἱ συμβαλλόμενοι

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑφυπουργοί
Γ. ΜΑΡΗΣ Ν. ΑΒΡΑΑΜ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ χορηγήσεως παρὰ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων πρὸς τὸ Δημόσιον δανείου δραχμῶν 25.000.000.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ κ. Γεωργίου Μαργῆ καὶ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων ἐκπροσωπούμενων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑφυπουργοῦ κ. Χρήστου Λαδᾶ συνεφωνήθησαν τὰ ἐπόμενα:

Ἄρθρον 1.

Τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον δάνειον δραχμῶν εἰκοσι πέντε ἑκατομμυρίων (ἀριθ. 25.000.000) ἐπὶ τόκῳ 8 ο) ο) (ὅκτω ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν) ἐτησίως καὶ χρεωλύτῳ ἀναλόγῳ, ἐξοφλητέον ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1931 διὰ καταβολῆς εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια τὴν 1ην Ἀπριλίου ἐκάστου ἐπομένου ἔτους τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ἑπτακοσίων εἰκοσι πέντε χιλιάδων ἑπτακοσίων τριᾶκοντα ἑπτὰ καὶ 25)00 (ἀριθ. 3.725.737.25). Ἡ πρώτη τοκοχρεωλυτικὴ δόσις καταβληθήσεται εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια τὴν 1ην Ἀπριλίου 1932.

Ἄρθρον 2.

Τὸ προϊόν τοῦ δανείου διατεθήσεται διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἰδιοκτητῶν διακλαδώσεων ἐπὶ τοῦ νέου δικτύου ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀναληφθήσεται δὲ παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐλάττωσιν μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος μηνὸς Φεβρουαρίου 1931 διὰ καταθέσεως συμφώνως ταῖς παρασχ-

θησόμεναι παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμειυτήρια ὁδότησας.

Ἀρθρον 3.

Ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου θέλει καταβληθῇ εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμειυτήρια ὁ ἀπλὸς ἐνδιάμεσος τόκος πρὸς ὅτι ἐπὶ ταῖς ἐκατὸν ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχμῶν εἰκοσι πέντε ἑκατομμυρίων προῖόντος τοῦ δανείου ὁ ἀντιστοιχῶν εἰς τὴν χρονικὴν περιόδον ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἀναλήψεως τοῦ δανείου, μέχρι 31 Μαρτίου 1931.

Ὁ ἐνδιάμεσος οὗτος τόκος καταβληθήσεται τῷ δανειστῇ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1931.

Ἀρθρον 4.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐν πάσῃ στιγμῇ καὶ ἐξ αἰωνόητε πόνων αὐτοῦ ἐξοφλήσῃ εἴτε ἐν ὅλῳ, καταβάλλον καὶ τοὺς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τοιαύτης ἐξοφλήσεως δεδουλευμένους τόκους, εἴτε ἐν μέρει τὸ παρὸν δάνειον, τροποποιουμένης ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ἀναλόγως τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω προσδιορισθείσης τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως.

Ἀρθρον 5.

Ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου καὶ τέλους ἡ παρῶσα σύμβασις καὶ αἱ εἰς τὸν δανειστὴν καταβλητέαι ἐκάστοτε τόκοι τοῦ δανείου.

Ἡ παρῶσα, γενομένη εἰς δύο πρωτότυπα, κυρωθήσεται διὰ νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1931.

Οἱ συμβαλλόμενοι

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Γ. ΜΑΡΗΣ

Διὰ τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμειυτήρια

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας

Χ. ΛΑΔΑΣ

Ἀρθρον πέμπτον

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρcheti ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

3) «Περὶ κυρώσεως τῶν Ἀπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν χρήσεων 1916 - 1920 - 1921», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν χρήσεων 1916 καὶ 1917

Ἀρθρον 1.

Κυροῦνται οἱ ὑποβληθέντες ὁριστικοὶ ἀπολογισμοὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν χρήσεων τῶν ἐτῶν 1916 καὶ 1917.

Ὅρίζονται δὲ ὡς ἔπεται τὰ συνολικά ἀποτελέσματα τῆς ἐκτελέσεως τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐν λόγῳ χρήσεων ὡς αὐτὰ ἐτροποποιήθησαν διὰ τῆς ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1930 δηλώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Α'. ΕΣΟΔΑ

Ἐναντι προϋπολογισθέντων ἐσόδων ... Δρ. 793.502.494.86

Ἐβεβαιώθησαν μὲν ... » 798.129.717.73

(ἐξ ὧν ἐκ δανείων Δρ. 267.021.301.42)

Εἰσπραχθῆσαν δὲ ... » 757.361.038.91

(ἐξ ὧν ἐκ δανείων Δρ. 267.021.301.42)

καὶ κατελείφθησαν καθυστερήματα ... » 40.768.678.82

Β'. ΕΣΟΔΑ

Ἐναντι προϋπολογισθέντων ἐσόδων ... Δρ. 1.168.355.495.44

Ἐψηφίσθησαν πιστώσεις συμποσούμεναι εἰς ... » 1.168.187.707.26

Ἐγένοντο δὲ καθ' ὑπέρβασιν τούτων δαπάναι ... » 1.057.529.05

Ἐν ὅλῳ ... Δρ. 1.169.245.236.31

Τὰ ἐνταλθέντα ἔξοδα τῶν χρήσεων τοῦ τῶν συμποσούντων εἰς ... Δρ. 579.893.960.69

(ἐξ ὧν δι' ὑπηρεσίαν δανείων δραχμαὶ 122.022.998.31)

Ἐπληρώθησαν δὲ ὑπὲρ τὰ ἐνταλθέντα. » 4.299.597.74

Ἐν ὅλῳ ... Δρ. 584.193.558.43

Τὰ πληρωθέντα συμποσούντων εἰς ... » 554.955.720.08

(ἐξ ὧν δι' ὑπηρεσίαν δανείων δραχμαὶ 121.981.498.72)

Καὶ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα εἶναι ... » 29.237.838.35

Τὸ ὅλον ... Δρ. 584.193.558.43

Ἀρθρον 2.

Ἀναγνωρίζονται ὡς καλῶς γεγόμεναι καὶ αἱ ὑπὲρ τὰ ἐνταλθέντα ἐνεργηθεῖσαι εἰς βάρος τῶν χρήσεων 1916 καὶ 1917 πληρωμαὶ ἐκ δραχ. 4.299.597.74/00 ἐπιφυλασσόμενης τῆς εὐθύνης τῶν δημοσίων ὑπολόγων.

Χορηγοῦνται πρὸς κάλυψιν τῶν καθ' ὑπέρβασιν τῶν χορηγηθεισῶν πιστώσεων γενομένων δαπανῶν συμπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐν ὅλῳ δραχ. 1.057.529.05 κατανεμόμεναι ὡς ἐν τοῖς ἀπολογισμοῖς ἀναγράφεται.

Ἐκ τῶν ψηφισθεισῶν πιστώσεων, αἵτινες, μετὰ τῶν χορηγούμενων διὰ τοῦ παρόντος ἀναπληρωματικῶν, ἀνέρχονται εἰς ... Δρ. 1.169.245.236.31

ἀκυροῦνται ἢ μεταβιβάζονται εἰς ἐπομένους χρήσεις αἱ μὴ διατεθεῖσαι ἐκ... » 585.051.677.88

καὶ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα ... » 29.237.838.35

Ἐν ὅλῳ ... Δρ. 614.289.516.23

διατηροῦμεναι καθ' Ὑπουργεῖον καὶ ὑπηρεσίαν ὡς ἐν τῇς σχετικαῖς ἀπολογισμοῖς σημειοῦνται.

Ἀρθρον 3.

Ἡ μεταξὺ τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων ἐκ Δρ. 757.361.038.91 καὶ τῶν πληρωθέντων ἐξόδων ἐκ δραχ. 554.955.720.08 διαφορὰ δραχμῶν 202.405.318.83/00 ὁρίζεται εἰς ὁριστικὴν περίσσειαν καὶ ἐγγραφῆσεται εἰς τὴν μερίδα τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 ἀπολογισμῶν.

Συγκεντρωτικὸς Πίναξ

τῶν τελικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν ἐτῶν 1916 καὶ 1917.

Ἔτος	Εἰσπραχθέντα ἐσοδα	Πληρωθέντα ἔξοδα	Περίσσεια
ἀπολογισμοῦ			
1916	313.940.753.83	237.931.463.41	76.009.290.42
1917	443.420.285.08	317.024.256.67	126.396.028.41
	757.361.038.91	554.955.720.08	202.405.318.83

Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν χρήσεων 1918 - 19 ἕως καὶ τῆς 1920—21.

Ἀρθρον 1.

Κυροῦνται οἱ ὑποβληθέντες ὁριστικοὶ ἀπολογισμοὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν χρήσεων τῶν ἐτῶν 1918 - 19 ἕως καὶ τοῦ 1920 - 21.

Ὅρίζονται δὲ ὡς ἔπεται τὰ συνολικά ἀποτελέσματα τῆς ἐκτελέσεως τῶν προϋπολογισμῶν τῶν χρήσεων τούτων.

Α'. ΕΣΟΔΑ

Ἐναντι προϋπολογισθέντων ἐσόδων... Δρ. 3.857.726.812.—

Ἐβεβαιώθησαν μὲν ... » 4.313.481.434.92

(ἐξ ὧν ἐκ δανείων Δρ. 2.286.876.298.55)

Εἰσπραχθῆσαν δὲ ... Δρ. 4.032.816.792.87

(ἐξ ὧν ἐκ δανείων Δρ. 2.286.876.298.55)

καὶ κατελείφθησαν ἐνεργητικά ὑπόλοιπα. » 280.664.642.05

Β'. ΕΣΟΔΑ

Ἐναντι χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἐκ... Δρ. 6.281.858.009.25

συμπλογιζομένων καὶ τῶν καθ' ὑπέρβασιν τούτων ἐγκριθέντων ἐξόδων ... » 28.442.648.24

Ἦτοι ἐν ὅλῳ ... » 6.310.300.657.49

Τὰ ἐγκριθέντα ἔξοδα τῶν χρήσεων τοῦ τῶν συμποσούντων εἰς ... Δρ. 4.937.872.115.01

(ἐξ ὧν δι' ὑπηρεσίαν δανείων δραχμαὶ 364.733.275.54)

Τὰ πληρωθέντα συμποσούντων εἰς ... » 4.482.304.135.51

(ἐξ ὧν δι' ὑπηρεσίαν δανείων δραχμαὶ 331.917.716.64)

καὶ τὰ παθητικά ὑπόλοιπα εἶναι ... » 455.567.979.50

Τὸ ὅλον ... Δρ. 4.937.872.115.01

Ἀρθρον 2.

Χορηγοῦνται πρὸς κάλυψιν τῶν καθ' ὑπέρβασιν τῶν χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἐγκριθέντων ἐξόδων συμπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐν ὅλῳ ... Δρ. 28.442.648.24

κατανεμόμεναι ὡς ἐν τοῖς ἀπολογισμοῖς ἀναγράφεται.

Συγκεντρωτικὸς Πίναξ

τῶν τελικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῶν ἐτῶν 1918-19 ἕως καὶ 1920-21.

Τ α μ ε ι α κ ᾶ ἀ π ο τ ε λ ἔ σ μ α τ α					
ἔτος ἀπολογισμοῦ	εἰσπραχθέντα ἐσοδα	πληρωθέντα ἐξοδα	ἐλλειμμα	Λογαριασμός Ἑνεργητικά	Ὑπολοίπων Παθητικά
1918 - 19	1.250.505.249.32	1.446.062.847.58	195.557.598.26	65.209.102.39	298.794.106.20
1919 - 20	1.128.729.028.06	1.353.603.588.05	224.874.559.99	83.187.863.37	54.523.540.55
1920 - 21	1.653.582.515.49	1.682.637.699.88	29.055.184.39	132.267.676.29	102.250.332.75
Σύνολον	4.032.816.792.87	4.482.304.135.51	449.487.342.64	280.664.642.05	455.567.979.50

Ἐκ τῶν ψηφισθεισῶν δὲ πιστώσεων, αἵτινες μετὰ τῶν διὰ τοῦ παρόντος χορηγούμενων συμπληρωματικῶν, ἀνέρχονται εἰς ... Δρ. 6.310.300.657.49

Ἀκυροῦνται αἱ μὴ διατεθεῖσαι τοιαῦται (διαφορὰ μεταξὺ πιστώσεων καὶ ἐγκριθέντων ἐξόδων) ἐκ ... » 1.572.428.542.48

Καὶ διακηροῦνται καθ' Ὑπουργεῖον καὶ ὑπηρεσίαν, ὡς ἐν τοῖς σχετικαῖς ἀπολογισμοῖς σημειοῦνται, αἱ πρὸς πληρωμὴν τῶν παθητικῶν ὑπολοίπων πιστώσεις ἐκ ... » 455.567.979.50

Ἀρθρον 3.

Ἡ μεταξὺ τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων ἐκ δραχμῶν 4.032.816.792.87 καὶ τῶν πληρωθέντων ἐξόδων ἐκ δραχμῶν 4.482.304.135.51 ἐπὶ ἑλαττον διαφορὰ ἐκ δραχμῶν 449.487.342.64 ἐγγραφῆσεται εἰς τὴν μερίδα τῶν ταμειακῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 ἀπολογισμῶν, ὡς ταμειακὸν ἐλλειμμα τῶν χρήσεων 1918-19 ἕως καὶ 1920-21.

Ἀρθρον 4.

Ἡ μεταξὺ τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων ἐκ δραχμῶν 4.313.481.434.92 καὶ εἰσπραχθέντων ἐσόδων ἐκ δραχμῶν 4.032.816.792.87 διαφορὰ ἐκ δραχμῶν 280.664.642.05 ὁρίζεται εἰς αὐξήσιν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους, ἢ δὲ μεταξὺ τῶν ἐγκριθέντων ἐξόδων ἐκ δραχ. 4.937.872.115.01 καὶ τῶν πληρωθέντων τοιούτων ἐκ δραχ. 4.482.304.135.51 διαφορὰ ἐκ δραχ. 455.567.979.50 ὁρίζεται εἰς αὐξήσιν τοῦ παθητικοῦ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους.

Ἀρθρον 5.

Ἡ κατὰ νόμον θεώρησις ὑπὸ τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου τῶν μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1920—21 ἀπολογισμῶν δύναται νὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν κύρωσιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐπιφυλασσόμενης ν' ἀποφασίσῃ καὶ ἐπὶ τῶν τυχόν ὑπὸ τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐπενεχθρομένων κατὰ τὴν θεώρησιν τῶν μεταβολῶν.

Ἀρθρον 6.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παρὰ γρ. 3 τοῦ νόμου 4522 δύναιτο τοῦ ἐν τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ συνεργεῖν διὰ τὴν περαιοσιν τοῦ ἐλέγχου τῶν καθυστερούμενων λογαριασμῶν τῶν χρήσεων 1921—22 καὶ 1922—23 καὶ τὴν μέχρι σήμερον ἐνημέρωσιν τῆς καθυστερούσης ἐργασίας, δύναται ν' αὐξηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ μέχρι πενήτηκοντα ἐν συνόλῳ ὑπαλλήλων, ἐπιτρέπεται δὲ νὰ προσλαμβάνηται, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Σώματος, ὡς προϊστάμενος τοῦ συνεργεῖν ἐπὶ τῇ νομίμῳ ἀποζημιώσει ἐκτακτοῦ ὑπάλληλου ἐκ τῶν συνταξιούχων διατελεσάντων ἐλεγκτῶν τοῦ Συνεδρίου, ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1931.

Γίνεται δι' ἀνατάσεως δεκτὸν εἰς α'. συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου περὶ συστάσεως Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀπαγορεύσεως ἀγορᾶς παλαιῶν πλοίων» ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης** λέγει ὅτι ὁ νόμος δὲν πρέπει νὰ ἰσχύσῃ διὰ τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀγορασθῇ, ἀναφέρει δὲ ὅτι συμπολιταὶ τοῦ προέδρου εἰς συμφωνίαν καὶ κατέθεσαν μάλιστα μέγα τιμήματα τῆς ἀξίας τῆς συμφωνηθείσης, θὰ εἶναι δὲ ἀδίκον νὰ μὴ ληφθῇ πρόνοια ὥστε νὰ μὴ ἀδικηθοῦν οἱ ἀγοράσαντες πρὸ τῆς υποβολῆς τοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Ε. Βενιζέλος** (Πρωθυπουργός), λέγει ὅτι ἐὰν ἀποδείξουν ὅτι πρὸ τῆς υποβολῆς τοῦ Νόμου εἶχον σύμβουσι θεδαίως δὲν θὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶχον δώσει μάλιστα καὶ προκαταβολήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν. Παρακαλῶ νὰ ψηφισθῇ μὲ τὴν δῆλωσίν μου αὐτήν.

Ὁ κ. **Η. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἐφ' ὅσον ἀρχεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς υποβολῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι δύναται ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς δύο ἀναγνώσεις μὲ τὴν δῆλωσιν ὅτι τὸ νομοσχέδιον, ἰσχύει ἀπὸ τῆς υποβολῆς του.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν.

Ψηφίζονται κατόπιν εἰς α' συζήτησιν τὸ περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας διατάξεων τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἄλλων εἰδικῶν νόμων.

Ἐπίσης εἰς τὸ «περὶ μεταρρυθμίσεως διατάξεων τοῦ νόμου 4484 «περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων ἀστικῶν ἀκινήτων».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου «περὶ στρατιωτικῆς Ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προδικασμῶν» ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νόμου «περὶ κινήσεως προσωπικοῦ ἐμειναι εἰς τοὺς δρόμους 7 ἀνθυπασισταὶ τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, ἀνθρωποὶ ἔχοντες δίπλωμα, συνιστᾷ δὲ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ περιλάβῃ εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὀρθῶς ὑπέβαλε καὶ αὐτοῦς.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** ποιεῖται τὴν αὐτὴν σύστασιν ὑπὲρ τῶν ἀνθυπολαρχῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργός Στρατιωτικῶν). Εἰς τὴν αὐτὴν διάταξιν ὑπάγονται καὶ οἱ τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, ἐφόσον ἔχουν πενταετὴ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολαρχοῦ.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν ἔχον οὕτω:

Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3616 «περὶ στρατιωτικῆς Ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προδικασμῶν».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν)
Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὴν 2αν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3616 προστίθεται τὸ κάτωθι ὑπὸ ψήφισιν α') ἐδάφιον, μεταβαλλομένης ἀναλόγως τῆς ἀριθμήσεως τῶν λοιπῶν τούτων.

α') Τῶν συμπληρωσάντων πενταετὴ ὑπηρεσίαν ἀνθυπολαρχῶν τῶν ὅπλων καὶ Σωμάτων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, οἵτινες προάγονται ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου (3616) ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως δριζύμενα προσόντα, εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολαρχοῦ ἢ ὑπομεινάρχου, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ στελεχῶν τοῦ Στρατοῦ ἢ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καθοριζομένου ἀριθμοῦ τοῦ βαθμοῦ τούτου.

» Ἐξαιρετικῶς, τὸ πρῶτον ἐφαρμοζομένου τοῦ νόμου τούτου δύναται ὁ Ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς καταρτισμὸν τῶν πινάκων προαγωγῆς νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν ἐνταῦθα πυρῆνα τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου τὸν καταρτισμὸν τῶν ἐν λόγῳ πινάκων.

» Διὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν προτάσεων τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐγγραφὴν εἰς πίνακα ἐφαρμόζονται διὰ τὰ γενικὰ καὶ εἰδικὰ προσόντα αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου (3616) ὡς συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

» Προαγωγὴ ἀνθυπασπιστῶν εἰς ἀνθυπολαρχοὺς, εἰς ὅπλα ἢ Σώματα ἐπιτρέπεται αὕτη ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων, τότε μόνον θέλει γίνεσθαι, ὅταν τὸ σύνολον τῶν ὑπηρετούντων εἰς ἕκαστον τούτων ἀνθυπολαρχῶν καὶ ὑπολαρχῶν εἶναι μικρότερον τοῦ συνόλου τῶν ὀργανικῶν θέσεων ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν τούτων.

» Ἀρχεται κατόπιν ἡ γενικὴ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους 1931—32

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος**. Λέγει ὅτι ἡ ἐξέτασις τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ αὐτοτελῶς, ἀλλὰ πρέπει νὰ συγκριθῇ μὲ τοὺς προηγούμενους προϋπολογισμοὺς νὰ συνδυασθῇ δὲ μὲ ὅλην τὴν ἀντοχὴν τοῦ Κράτους καὶ τὴν πιθανὴν ἐξέλιξιν τῆς.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἡ Πολιτικὴ Προοδευτικὴ Ἐνωσις ἐξέτασε τὸ προϋπολογισμὸν φρονούσα ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἡ παλαιὰ θεωρία ὅτι τὰ ἐσοδα πρέπει νὰ κανονίζονται ἐπὶ τῇ δάσει τῶν ἐξόδων. Ἐὰν ἐτίθετο ἡ ἀρχὴ αὕτη, ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν θὰ ἐφθάνεν εἰς τὸ ὕψος τὸ ὁποῖον ἐφθάσε. Εἰμαι, λέγει, ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θαυμάσια ἀισθάνονται ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀνθρωπίνων δημοσίων οικονομικῶν, ὅσον καὶ ἰδιωτικῶν, ἐφ' ὅσον τὸ ἀπομένον εἰς τὸν πολίτην μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φορολογικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν συντήρησίν του, ἐπιστεῖον δὲ καὶ πιστεύω ἐπὶ τῇ δάσει τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος δὲν εἶναι δυνατόν ἀνευ καταστροφῶν νὰ πληρῶνεται ἀπὸ τὸν λαὸν ποσὸν μεγαλύτερον τῶν 71)2 δισεκατομμυρίων. Λαὸς φορολογεῖται βαρύντα καὶ οὐχὶ πρὸς ὕψωσιν, ἀλλὰ θαυμάσιαν ἐλάττωσιν πρέπει νὰ διαδίδουν οἱ προϋπολογισμοὶ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν μάλιστα ὑφ' ὅλων τῆς γενικῆς κρίσεως. Ἀλλ' ὅς ἐξετάσωμεν ἤδη ἐὰν ἐπὶ τῆς ὕψωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἂν ἦτο ἀναγκαία αὕτη. Πρὸς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς παλαιότερους προϋπολογισμοὺς καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦ 27—28, διότι ἐκεῖνος ἀνέλαβεν ὅλα τὰ ὅρη τῆς σταθεροποιήσεως τὰ ὅρη τῆς συνθήκης τῆς Γενεύης καὶ κατέληξεν εἰς περισσεύματα, περιέλαβεν ὅλας τὰς δημοσιονομικὰς προβλέψεις ὅχι μόνον διὰ τὴν σταθεροποίησιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν οικονομικῶν τῆς χώρας. Εἶναι φανερόν ὅτι διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην δηλαδὴ ποῖα εἶναι ἡ ἐξέλιξις τῆς καταβολῆς τῆς ἐθνικῆς οικονομίας πρέπει νὰ ἐρευνῶνται τὰ ἐκάστοτε θεθαύμενα ἐσοδα. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης στηρίζεται ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ρεδιάδη. Τὰ ἐσοδα τοῦ 27—28 ἦσαν 9.293.7 ἑκατ. 1918—29 9.579.9 ἑκατομ. τοῦ 1929—30 9.962.2 ἑκατομ. τοῦ 1930—31 προβλέφεις μόνον δύνανται νὰ γίνουν ἐπὶ τῇ δάσει τῶν θεθαυμένων τακτικῶν ἐσόδων ἐπὶ 9 μῆνας τῶν ἐπόμενων τῶν ἀναλογιῶν θὰ ἔχωμεν κατὰ μέσον ἔσοδα 10. 18 ἑκατομ.

Διὰ τὸ 31—32 ἑλλείπει κάθε στοιχείον, ἀλλ' ἐπὶ τῇ δάσει τῶν ἀναλογιῶν θὰ ἔχωμεν 10.789 λαμβανόμενης ὅμως ὑπ' ὅψιν τῆς κρίσεως ὁρῶν εἶναι νὰ ἐλαττωθῶν ταῦτα. Παρηγορεῖται ἐπομένως συνεχῆς αὔξησις τῶν ἐσόδων γενομένη ὑπὲρ εἶναι πρὸς τὴν φορολογίαν. Οὕτω ἐκ μόνον τῶν τακτικῶν εἰσφορῶν ὁ λαὸς θὰ στερεθῇ ἀπὸ τοῦ 28—29 μέχρι τοῦ 32 τὸ ποσὸν τῶν 2.703.1 ἑκατομ. εἰς ὃ ἀνέρχεται τὸ ποσὸν ἐκ φόρων ὑπὲρ θὰ ἔχει πληρώσῃ ἀπὸ τὸ 27—28 μέχρι τοῦ 31—32 ἐπὶ πλέον ἐκείνου τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε πλη-

ρώσει ἂν τὰ τακτικὰ ἐσοδα τοῦ Κράτους ἐξηκολούθουν διατηροῦνται τὸ ὕψος τοῦ 27—28. Ἡ αὔξησις δυνάτῃ νὰ ἀφαιλεται εἰς αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, πιθανὴν εἰς αὐτοματὸν ὑπερτίμησιν τῆς φορολογίας, πιθανὴν ἀκόμη εἰς τὴν καλύτεραν θεαλίωσιν τῶν φόρων, ἀλλὰ καὶ εἰς νέαν φορολογίαν. Ἀποκλείω ἀπολύτως τὴν πρῶτον διότι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐμειώθη σημαντικῶς. Τὰ συμπτώματα τῆς κρίσεως ὑπάρχουν πρὸ 1) 2) 3) 4) 5) 6) 7) 8) 9) 10) 11) 12) 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32) 33) 34) 35) 36) 37) 38) 39) 40) 41) 42) 43) 44) 45) 46) 47) 48) 49) 50) 51) 52) 53) 54) 55) 56) 57) 58) 59) 60) 61) 62) 63) 64) 65) 66) 67) 68) 69) 70) 71) 72) 73) 74) 75) 76) 77) 78) 79) 80) 81) 82) 83) 84) 85) 86) 87) 88) 89) 90) 91) 92) 93) 94) 95) 96) 97) 98) 99) 100) 101) 102) 103) 104) 105) 106) 107) 108) 109) 110) 111) 112) 113) 114) 115) 116) 117) 118) 119) 120) 121) 122) 123) 124) 125) 126) 127) 128) 129) 130) 131) 132) 133) 134) 135) 136) 137) 138) 139) 140) 141) 142) 143) 144) 145) 146) 147) 148) 149) 150) 151) 152) 153) 154) 155) 156) 157) 158) 159) 160) 161) 162) 163) 164) 165) 166) 167) 168) 169) 170) 171) 172) 173) 174) 175) 176) 177) 178) 179) 180) 181) 182) 183) 184) 185) 186) 187) 188) 189) 190) 191) 192) 193) 194) 195) 196) 197) 198) 199) 200) 201) 202) 203) 204) 205) 206) 207) 208) 209) 210) 211) 212) 213) 214) 215) 216) 217) 218) 219) 220) 221) 222) 223) 224) 225) 226) 227) 228) 229) 230) 231) 232) 233) 234) 235) 236) 237) 238) 239) 240) 241) 242) 243) 244) 245) 246) 247) 248) 249) 250) 251) 252) 253) 254) 255) 256) 257) 258) 259) 260) 261) 262) 263) 264) 265) 266) 267) 268) 269) 270) 271) 272) 273) 274) 275) 276) 277) 278) 279) 280) 281) 282) 283) 284) 285) 286) 287) 288) 289) 290) 291) 292) 293) 294) 295) 296) 297) 298) 299) 300) 301) 302) 303) 304) 305) 306) 307) 308) 309) 310) 311) 312) 313) 314) 315) 316) 317) 318) 319) 320) 321) 322) 323) 324) 325) 326) 327) 328) 329) 330) 331) 332) 333) 334) 335) 336) 337) 338) 339) 340) 341) 342) 343) 344) 345) 346) 347) 348) 349) 350) 351) 352) 353) 354) 355) 356) 357) 358) 359) 360) 361) 362) 363) 364) 365) 366) 367) 368) 369) 370) 371) 372) 373) 374) 375) 376) 377) 378) 379) 380) 381) 382) 383) 384) 385) 386) 387) 388) 389) 390) 391) 392) 393) 394) 395) 396) 397) 398) 399) 400) 401) 402) 403) 404) 405) 406) 407) 408) 409) 410) 411) 412) 413) 414) 415) 416) 417) 418) 419) 420) 421) 422) 423) 424) 425) 426) 427) 428) 429) 430) 431) 432) 433) 434) 435) 436) 437) 438) 439) 440) 441) 442) 443) 444) 445) 446) 447) 448) 449) 450) 451) 452) 453) 454) 455) 456) 457) 458) 459) 460) 461) 462) 463) 464) 465) 466) 467) 468) 469) 470) 471) 472) 473) 474) 475) 476) 477) 478) 479) 480) 481) 482) 483) 484) 485) 486) 487) 488) 489) 490) 491) 492) 493) 494) 495) 496) 497) 498) 499) 500) 501) 502) 503) 504) 505) 506) 507) 508) 509) 510) 511) 512) 513) 514) 515) 516) 517) 518) 519) 520) 521) 522) 523) 524) 525) 526) 527) 528) 529) 530) 531) 532) 533) 534) 535) 536) 537) 538) 539) 540) 541) 542) 543) 544) 545) 546) 547) 548) 549) 550) 551) 552) 553) 554) 555) 556) 557) 558) 559) 560) 561) 562) 563) 564) 565) 566) 567) 568) 569) 570) 571) 572) 573) 574) 575) 576) 577) 578) 579) 580) 581) 582) 583) 584) 585) 586) 587) 588) 589) 590) 591) 592) 593) 594) 595) 596) 597) 598) 599) 600) 601) 602) 603) 604) 605) 606) 607) 608) 609) 610) 611) 612) 613) 614) 615) 616) 617) 618) 619) 620) 621) 622) 623) 624) 625) 626) 627) 628) 629) 630) 631) 632) 633) 634) 635) 636) 637) 638) 639) 640) 641) 642) 643) 644) 645) 646) 647) 648) 649) 650) 651) 652) 653) 654) 655) 656) 657) 658) 659) 660) 661) 662) 663) 664) 665) 666) 667) 668) 669) 670) 671) 672) 673) 674) 675) 676) 677) 678) 679) 680) 681) 682) 683) 684) 685) 686) 687) 688) 689) 690) 691) 692) 693) 694) 695) 696) 697) 698) 699) 700) 701) 702) 703) 704) 705) 706) 707) 708) 709) 710) 711) 712) 713) 714) 715) 716) 717) 718) 719) 720) 721) 722) 723) 724) 725) 726) 727) 728) 729) 730) 731) 732) 733) 734) 735) 736) 737) 738) 739) 740) 741) 742) 743) 744) 745) 746) 747) 748) 749) 750) 751) 752) 753) 754) 755) 756) 757) 758) 759) 760) 761) 762) 763) 764) 765) 766) 767) 768) 769) 770) 771) 772) 773) 774) 775) 776) 777) 778) 779) 780) 781) 782) 783) 784) 785) 786) 787) 788) 789) 790) 791) 792) 793) 794) 795) 796) 797) 798) 799) 800) 801) 802) 803) 804) 805) 806) 807) 808) 809) 810) 811) 812) 813) 814) 815) 816) 817) 818) 819) 820) 821) 822) 823) 824) 825) 826) 827) 828) 829) 830) 831) 832) 833) 834) 835) 836) 837) 838) 839) 840) 841) 842) 843) 844) 845) 846) 847) 848) 849) 850) 851) 852) 853) 854) 855) 856) 857) 858) 859) 860) 861) 862) 863) 864) 865) 866) 867) 868) 869) 870) 871) 872) 873) 874) 875) 876) 877) 878) 879) 880) 881) 882) 883) 884) 885) 886) 887) 888) 889) 890) 891) 892) 893) 894) 895) 896) 897) 898) 899) 900) 901) 902) 903) 904) 905) 906) 907) 908) 909) 910) 911) 912) 913) 914) 915) 916) 917) 918) 919) 920) 921) 922) 923) 924) 925) 926) 927) 928) 929) 930) 931) 932) 933) 934) 935) 936) 937) 938) 939) 940) 941) 942) 943) 944) 945) 946) 947) 948) 949) 950) 951) 952) 953) 954) 955) 956) 957) 958) 959) 960) 961) 962) 963) 964) 965) 966) 967) 968) 969) 970) 971) 972) 973) 974) 975) 976) 977) 978) 979) 980) 981) 982) 983) 984) 985) 986) 987) 988) 989) 990) 991) 992) 993) 994) 995) 996) 997) 998) 999) 1000) 1001) 1002) 1003) 1004) 1005) 1006) 1007) 1008) 1009) 1010) 1011) 1012) 1013) 1014) 1015) 1016) 1017) 1018) 1019) 1020) 1021) 1022) 1023) 1024) 1025) 1026) 1027) 1028) 1029) 1030) 1031) 1032) 1033) 1034) 1035) 1036) 1037) 1038) 1039) 1040) 1041) 1042) 1043) 1044) 1045) 1046) 1047) 1048) 1049) 1050) 1051) 1052) 1053) 1054) 1055) 1056) 1057) 1058) 1059) 1060) 1061) 1062) 1063) 1064) 1065) 1066) 1067) 1068) 1069) 1070) 1071) 1072) 1073) 1074) 1075) 1076) 1077) 1078) 1079) 1080) 1081) 1082) 1083) 1084) 1085) 1086) 1087) 1088) 1089) 1090) 1091) 1092) 1093) 1094) 1095) 1096) 1097) 1098) 1099) 1100) 1101) 1102) 1103) 1104) 1105) 1106) 1107) 1108) 1109) 1110) 1111) 1112) 1113) 1114) 1115) 1116) 1117) 1118) 1119) 1120) 1121) 1122) 1123) 1124) 1125) 1126) 1127) 1128) 1129) 1130) 1131) 1132) 1133) 1134) 1135) 1136) 1137) 1138) 1139) 1140) 1141) 1142) 1143) 1144) 1145) 1146) 1147) 1148) 1149) 1150) 1151) 1152) 1153) 1154) 1155) 1156) 1157) 1158) 1159) 1160) 1161) 1162) 1163) 1164) 1165) 1166) 1167) 1168) 1169) 1170) 1171) 1172) 1173) 1174) 1175) 1176) 1177) 1178) 1179) 1180) 1181) 1182) 1183) 1184) 1185) 1186) 1187) 1188) 1189) 1190) 1191) 1192) 1193) 1194) 1195) 1196) 1197) 1198) 1199) 1200) 1201) 1202) 1203) 1204) 1205) 1206) 1207) 1208) 1209) 1210) 1211) 1212) 1213) 1214) 1215) 1216) 1217) 1218) 1219) 1220) 1221) 1222) 1223) 1224) 1225) 1226) 1227) 1228) 1229) 1230) 1231) 1232) 1233) 1234) 1235) 1236) 1237) 1238) 1239) 1240) 1241) 1242) 1243) 1244) 1245) 1246) 1247) 1248) 1249) 1250) 1251) 1252) 1253) 1254) 1255) 1256) 1257) 1258) 1259) 1260) 1261) 1262) 1263) 1264) 1265) 1266) 1267) 1268) 1269) 1270) 1271) 1272) 1273) 1274) 1275) 1276) 1277) 1278) 1279) 1280) 1281) 1282) 1283) 1284) 1285) 1286) 1287) 1288) 1289) 1290) 129

Μόνον ή Κυβέρνησις δέν ήθελε νά ίδη ότι υπάρχει κρίσις και ανέφερε ως ικανοποιητικόν αποτέλεσμα τήν θλιβερότατον φαινόμενον τής μειώσεως των τιμών και διεξάγει υπέρ αυτής την τιμήν του κατορθώματος. Είς την Κυβέρνησιν όφείλεται κατά 90 ο/ο άν όχι κατά 99 ο/ο τή θλιβερόν γεγονός. Είς επίσημον γεύμα διά στόματος αυτού του κ. Προέδρου τής Κυβερνήσεως επανηγορεύθη ή μειώσις του τιμαρίθμου. "Αλλ' εάν ό τιμαρίθμος έφθινεν από τά 20 όχι εις τά 17 άλλ' εις τά 5 εις τό 0 θ' απέθνησκον οι άνθρωποι: στους δρόμους από την πείναι και οι "Υπουργοί θα έτρίβαν τάς χείρας από χαράν διά τήν πτώσιν του τιμαρίθμου. "Ο κ. "Υπουργός τής "Εθνικής Οικονομίας παρακολουθών εξ υποχρεώσεως έκ του σύνεγγυς τήν κατάστασιν εύρίσκει παρατάγας μακράν τής πραγματικότητος, και δι' ανακοινωθέντων του έλεγε ότι ό λαός πλείε εις τό πέλαγος τής εύτυχίας.

II. Βουλευτής ("Υπουργός "Εθν. Οικονομίας). Πότε εγώ έκαμα τέτοια ανακοινωθέντα ;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Είναι άπειρα τά όλισθήματα του κ. "Υπουργού τής "Εθνικής Οικονομίας.

II. Βουλευτής ("Υπουργός "Εθν. Οικονομίας). Μά έδημοσίευσα εγώ τέτοιο ανακοινωθέν ;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τό "Υπουργείον τής "Εθνικής Οικονομίας εξέλαβαν όλους τους αριθμούς των εισαγομένων εμπορευμάτων, τά ποια εισήγαγον οι έμποροι διά νά μειώσουν τάς ζημίας των, ότι όλοι αυτοί οι αριθμοί άντεπροσώπουν εμπορίον τό όποιον εξήτει ή κατανάλωσις. Καί άντί νά στραφή προς τους έμπορους και νά τους πείση νά σταματήσουν—και τού εξήτηθη ακόμη νά έμποδίση τήν εισαγωγήν καφέ—άντί νά τούς υποδείξη τόν κατήφορον έλάμβανε τους αριθμούς και μάς τους άράδιαζε εις τήν Βουλήν μή σκοπόμενος ότι, άν όλα αυτά τά είδη εισήρχοντο εις τους έλληνικούς στομάχους, θα έσκαζαν οι άνθρωποι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εύτυχώς που έπλανάτο ό κ. "Υπουργός και δέν έσκασαν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Κρίσιν που δέν έδλεπεν ή Κυβέρνησις δέν ήτο δυνατόν νά άντιμετωπίση και ίσχυρίζεται ότι αύτη είναι αποτέλεσμα τής παγκοσμίου κρίσεως. "Αλλ' εις οίανδήποτε αίτίαν και άν όφείλεται αύτη δέν έπρεπε νά σταυρώσωμεν τάς χείρας. Καί έσταύρωσε τάς χείρας ή "Ελληνική Κυβέρνησις, και κατά τους τελευταίους ακόμη μήνας, καθ' ους μεγάλη κίνησις παρατηρείται εις Βαλκανικά Κράτη, όπου Συνέδρια γίνονται εις τά όποια συμμετέχουν και "Υπουργοί και εις τά όποια λαμβάνονται αποφάσεις τελωνειακών και μεταφορικών διευκολύνσεων.

Μόνη ή ιδική μας Κυβέρνησις υπήρξε ξένη με τά Συνέδρια αυτά. "Ενθ' μία συμφωνία με τά γειτονικά Κράτη ήδύνατο νά έχη έπιτυχή αποτέλεσμα όσον άρραχ τήν παραγωγήν. Οι σταφιδοπαραγωγοί, συνεχίζει, διαμαρτύροντο διά τήν κρίσιν ή όποία τούς κατέτρυχε και ή Κυβέρνησις έδιδε τήν απάντησιν ότι σταφιδική κρίσις δέν υπάρχει, τά ίδια και χειρότερα με τό λάδι. Καί ούτω οι παραγωγοί έχουν νά άντιμετωπίσουν τάς χειρότερας των δυσχερειών. Διά τόν καπνόν γίνονται διασκέψεις, γίνονται έπιτροπαι, υποέπιτροπαι, διά νά καταλήξωμεν εις μίαν έπιτροπήν υπό τόν κ. Πρόεδρον του "Υπουργικού Συμβουλίου άλλοιμονον διά νά σταματήσουν όλα και τίποτε δέν γίνεται. "Η Κυβέρνησις έπομένως τήν είδε τήν κρίσιν, αλλά τίποτε δέν έπραξε, τούναντίον δέ και συνέβαλε, όχι μόνον άρνητικώς αλλά και θετικώς διά τής δημοσιονομικής τής πολιτικής, εις τήν επαύξησιν των δυσχερειών. Είπεν ό κ. Πρωθυπουργός ότι εάν δέν έπρόκειτο περί του οικονομικού ζητήματος δέν θα άπεφάσιζε νά επανέλθη εις τήν ενεργόν πολιτικήν και έκαμεν άκριβώς τά αντίθετα των όσων υπέσχεθη και παρέβη και τήν άλλην υπόσχεσιν του νά επιβλήθουν νέα βάρη και κατά τους μάλλον αίσιοδόξους. Καί υπό τό πνεύμα τούτο έδωκεν υποσχέσεις προεκλογικώς και μετεκλογικώς ήλθε στιγμή καθ' ήν στηριζόμενος επί των πλεοναξμάτων επηγγέλλθη πολιτικήν μειώσεως των φόρων. Καί

επηκολούθησαν αι τυμπανοκρουσίαι εκ μέρους τής κυβερνήτικης παρατάξεως, ώσαν αι μειώσεις άπετέλουν ζωρεάν προς τόν λαόν, όστις έμαστιζέτο από φορολογίαν βαρυτέραν άκείνης τήν όποιαν έπρεπε νά πληρώσῃ.

"Ερ' όταν, συνεχίζει, εισηγήθη ή Κυβέρνησις πολιτικήν φορολογικόν μειώσεων θα τήν εξετάσω και διότι αι φορολογικαι μειώσεις είναι επιβεβλημένοι πλέον εξ αυτής τής συνάμειω: των πραγμάτων, διότι ή φορολογία είναι τόσον βαρεία, ώστε εξ αυτής έλυγίσθη ή εθνική οικονομία και πρόκειται νά σπάση ολοκληρωτικώς. Είναι επιβεβλημένη ή ελάττωσις χάριν των οικονομικών συμφερόντων και χάριν αυτών των πιστωτών του δημοσίου, διότι πρώτοι αυτοί θα πληρώσιν άν εξασθενήσῃ ή ιδιωτική και μετά ταύτης ή εθνική οικονομία. Καί έρωτάται, ή πολιτική αύτη των φορολογικόν μειώσεων όπως έγινε, ήτο ή ενδεαειγμένη; "Ασφαλώς όχι. Διότι ή Κυβέρνησις άπέβλεπε μόνον εις τάς πρώτας έντυπώσεις "Ηθελσε δηλαδή νά ευχαριστήσῃ τους πολλούς, έκοψε λίγο από τινες και ηρέσῃ όλους τους άλλους και όφελήθησαν μόνον τά διάμεσα πρόσωπα και όχι ή παραγωγή και ή κατανάλωσις. "Η Κυβέρνησις όφειλε νά χαράξῃ πρόγραμμα μειώσεως, όχι υπό τήν πίεσιν των όμάδων ή άτομικών συμφερόντων, αλλά προς εξυπηρέτησιν γενικώς τής εθνικής οικονομίας. Ούτω θα εξεπληροῦτο και ή άλλη υπόσχεσις τής περί ίσης κατανομής των φόρων και θα έδιορθούντο και τά άτομα τά όποια προέκυψαν από μέτρα θεσπισθέντα εις εποχάς άνωμαλιών. Καί ήδη τό έρώτημα υποβάλλεται άν αι φορολογικαι μειώσεις έπρεπε νά στραφούν εις τήν άμεσον ή τήν έμμεσον φορολογίαν. "Αλλ' έρ' όσον αι μειώσεις θα ήσαν μικραι έπρεπε νά αποδελφωμεν εις τούς άμέσους φόρους. Καί εν τούτοις καλώς έπραξεν ή Κυβέρνησις, άλλ' έρωτάται, προς ποίους άμέσους φόρους, έπρεπε νά στραφή; "Υπεστήριξα, συνεχίζει, και άλλοτε ότι ή κρίσις ήν διερχόμεθα είναι κρίσις τής πίστεως ήμων διότι ένεκα των διαφόρων δημοτικων μέτρων τρομοκρατηθέντα τά κεφάλαια έφυγαδούθησαν. Καί διά τούτο έτόνισα όπως ληφθούν μέτρα προς άρσιν των άτόπων τούτων διά νά ενισχυθῇ ή έντύπωσις, ότι άν υπό περιστάσεις άνωμάτων έλήθησαν μέτρα επιβλαβή και δημοτικά, δέν θα επαναληφθούν. "Εν όμωσ εκ των αίτίων τής φυγαδεύσεως των κεφαλαίων είναι και ή βαρυτάτη φορολογία. "Αλλαχού είναι μὲν μικρότερος ό τόκος, αλλά ή φορολογία είναι έλαφροτάτη και εκεί έστράφησαν τά κεφάλαια. "Αλλ' ή επανάκτησις τής έμπιστοσύνης δέν γίνεται διά μίαν, γίνεται σιγά, σιγά. Καί άρχας θα ήλπιζόμεν εις βραχυπρόθεσμοις τοποθετήσεσι έλαφρόνους τόν φόρον των κινήτων άξιών, και όταν δώσωμεν μίαν άναζωογονητικήν κίνησιν, τότε θα στραφώμεν διά τάς μειώσεις των φόρων τής γεωργικής παραγωγής και τής των φόρων έλαίου, καπνού και σταφίδος. "Αλλ' ή Κυβέρνησις με τάς μειώσεις τής επί διαφόρων φορολογικων σπειράσας αυτές δέν όφείλῃ κανένα. "Ο "Ελληνικός λαός όμως δύναται νά άπαλλαγῇ και από άλλα βάρη άνευ θυσιών του Δημοσίου. Τό δημοσιονομικόν μας σύστημα είναι πλήρες λαθών και θα διορθωθῇ διά τής ενισχύσεως τής ιδιωτικής και εθνικής οικονομίας.

"Υπάρχουν βάρη υπό μορφήν φόρων ή τελών έμποδίζοντα τάς συναλλαγάς και δέν χρειάζεται παρά μελέτη όπως καταργηθουν επ' όφελειν και όχι επί ζημίας του δημοσίου ταμείου. "Η μελέτη αύτη θα υπεδείκνυν εις τήν Κυβέρνησιν, ότι πρέπει νά μειωθούν οι φόροι ζωρεών, κληρονομιών και πριονίων, διότι άπλούστατα έπαυσαν αυτά λόγω του φόρου. "Επίσης πρέπει νά μειωθούν τά συμβολαιογραφικά και δικαστικά τέλη. Ούτω θα άνοιχθούν αι συναλλαγαι και θα κινήθουν τά κεφάλαια και θα αύξησῃ και τό φορολογικόν πεδίον. Μή λησμονήτε ότι χρειάζονται παντοειδείς διατυπώσεις, πιστοποιητικά έφόρων, πιστοποιητικά δικηγόρων, μέχρι πρό τινος δέ έχρειάζετο και πιστοποιητικόν του μείτου. "Επίσης πρέπει νά καταργηθῇ ή διάταξις περί αναβολής τής έκτελέσεως, έρ' όσον καταβάλλονται οι τόκοι, καθώς και τό δικαίωμα άναστολής

τής έκτελέσεως των γραμματίων επί τμήνον. "Επίσης πρέπει νά καταργηθουν όλα τά περί τήν έκτέλεσιν προνόμια καθώς και αι υπέρ του δημοσίου πρωτοπραξίαι, διότι με αύτά τάς διαμεύσεις δέν ήμπορουν νά γίνουν συναλλαγαι. "Αμα άφύθῃ πλήρης έλευθερία, είναι πρόδηλον ότι θα έχωμεν κίνησιν των συναλλαγών και αύξησιν αυτών. "Αλλ' από όλα αυτά τίποτε δέν έσκέφθη ή Κυβέρνησις. Περιορίσθη μόνον εις υποσχέσεις προεκλογικώς επαναληφθείσας και μετεκλογικώς και συνδεδεθείσας μάλιστα με μίαν κύρωσιν ότι θα πληρωθῇ άν εύρίσκει εις τήν ανάγκην νά εισηγηθῇ φόρον, διότι τούτο θα έσήμαινε άποτυχίαν τής πολιτικής τής. "Η Κυβέρνησις όμως επέβαλε φόρους και δέν παρατήθη, διότι υπεστήριξε ότι αι πρ' αύτης γενόμεναι φορολογικαι μειώσεις είναι μεγαλύτεραι των επιβάρύνσεων. "Αλλ' ούδεν τούτων άνακρίβειστέον. Διότι τῷ όντι ή Κυβέρνησις έμείωσε τους φόρους των οικοδομικών και επιτηδεύματος, αεροπροβάτων και χοίρων, σουλτανικών, βιομηχανικών και εμπορικόν επειρερήσεων, κινήτων άξιών, γαιών, κατήχησας τόν φόρον τής γεωργικής παραγωγής και έμείωσεν επίσης κατά τι τους φόρους κέντρων διασκεδάσεως, έλαίου, οίνου και κρουσίων, και εξ αυτών των μειώσεων προκύπτει ότι επή'θεν φορολογική άνακούφισις 181 εκατομμυρίων. "Αλλ' ή αύτη Κυβέρνησις έχει εις τό παθητικόν της και 28 νόμους περιέχοντας φορολογικάς επιβαρύνσεις. "Οντως διά τόν νόμον 3726 ηρέχθησαν οι τελωνειακοί δασμοί, άντικατεστάθη ό φθίνων φόρος του υπερτιμήματος διά του φόρου τής μεταδιόσεως των ακινήτων, και δι' ειδικού νόμου επέβλήθη πρόσθετον ποσοστόν εις τούς άμέσους και έμμέσους φόρους τής όδοποιίας. "Ο κ. "Υπουργός είπεν ότι διά τούτην δέν ηρέχθη ή φορολογία άλλ' μετεβλήθη ό τρόπος τής πληρωμής, άλλ' ούτε τούτο είναι άκριβές. "Η φορολογία αύτη έθεσπίσθη διά τόν νόμον 3416, μετερρυθμίσθη διά τόν νόμον 4098 τού 1929 και απέδωκεν τό 1929—3) περί τά 40 εκατομμύρια. Διά του νόμου 4421 τού 1929 επήλθε νέα τροποποίησις δι' ής ώρίσθησαν ποσοστά άνωτέρα των προηγούμενων.

"Όπως π.χ. εις τήν Νομόν "Αργολιδοκορινθίας. "Ολα αυτά εισέρχονται εις τό Δημόσιον Ταμείον και αποδίδονται, άν και έχω πληροφωρία ότι δέν απέδιδον τίποτε.

Γ. Μαργης ("Υπουργός των Οικονομικών). "Αποδίδονται κανονικώτατα και έπειδή επανέρχασθε εις τάς άνακριβείας τής έκθέσεως σας, σας λέγω ότι ό φόρος τής όδοποιίας δέν είνενε, διότι τόν επέβαλεν ή Κυβέρνησις τού 1927 και εκ πλάνης δ εισιγγητής τόν νομίζει ως νέον. Δέν είναι λοιπόν νέος, είναι παλαιός.

Κ. Ζαβιτζιάνος. "Όταν θα άντικρούσητε μου άπαντάτε με χρονολογίας. "Επίσης, συνεχίζει, επέβαλε προσθέτους φόρους υπέρ Γεωργικών "Επιμελητηρίων, υπέρ του Χημείου, υπέρ των Κρατικών προμηθειών και ηρέσῃ και τά τέλη των δικαστικών αποφάσεων, μάλιστα αυτά ό τελευταίος νόμος τά έσεκαπλασίασε. "Επέβαλε φόρον επί των σπορελαίων, ηρέσῃ τας δασμούς σίτου και άλεύρου, άραβοσίτου, κριθής, βρώμης, σιγαροχάρτου και των δημοσίων θεαμάτων.

Β. Δεληγιάννης ("Υφυπουργός των Οικονομικών). Είς τά γεωργικά είδη δέν επέβλήθη κανένας φόρος.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τά λέγετε όταν θα μου άπαντήσητε. "Επίσης, συνεχίζει, διά νόμου ηρέχθησαν οι φόροι του οίνου, πνεύματος και των τελών χαρτοσήμου. Διά τής τελευταίας ταύτης αύξήσεως, άνεστεινύθη ή "Ελληνική κοινωνία, διότι πρόκειται πλέον όχι περί τελών χαρτοσήμου, άλλ' περί φορολογίας του κύκλου των εργασιών. Αί τροποποιήσεις των φόρων τής Καθαρής Προσόδου κατέληξαν εις αύξησιν, ηρέχθη δέ ακόμη και ό φόρος των κυκλοφορούντων ποδηλάτων.

Β. Δεληγιάννης ("Υφυπουργός των Οικονομικών). Δέν επέβλήθη κανένας φόρος ποδηλάτων, άπλούστατα έκάμειν ένα συνεργείον τό όποιον άνακαλύπτει τους διαφεύγοντας τής φορολογίας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Συνεχίζω άναγινώσκαι και άλλας φο-

ρολογίας τοπικάς, ως επίσης τονίζει τάς φορολογίας υπέρ του Ταμείου Νομικών και τήν νέαν φορολογίαν 12 ο/ο επί των εν άποταμείωσει έμπορευμάτων, επιβληθείσαν καθ' ήν στιγμήν τό έμπορίον στενάζει υπό τήν γνωστήν κρίσιν. "Επίσης, συνεχίζει, ή Κυβέρνησις έφορολόγησε με 12 ο/ο τό προϊόν των Γερμανικών επανορθώσεων, τάς άποζημιώσεις τής Χάγης, τάς άποζημιώσεις των πολεμοπαθών, τάς άνωμάτων δικαιοπραξίας και εις τό τέλος έφορολόγησαν από του παρελθόντος Αύγουστου τά έκδιδομένα έντάλματα. Διά τούτα προηγούμενως έπεδύκοντο μόνον ή έκτέλεσις με 3 δραχμάς, τώρα όμως με τόν νέον νόμον έφορολόγηθη ή τάξις των άπλητισμένων με μίαν βαρυτάτην φορολογίαν. "Η επιβάρυνσις είναι 10 ή 20 δραχμαί δι' έκαστον έντάλμα, άναλόγως του ποσού, ήτις άμα τό έντάλμα έκτελεσθή διπλασιάζεται. "Η φορολογία συμπεριλαμβάνει και τά πρό του νόμου έκδοθέντα έντάλματα. Είς πόσον θ' άνέλθη ή επιβάρυνσις αύτη είναι άγνωστον, διότι τό Γενικόν Λογιστήριον δέν γνωρίζει τόν αριθμόν των έκδοθέντων ένταλμάτων, άρκαί μόνον νά σημειωθῇ ότι εν Ταμείον έχει έκδώσει 50,000 έντάλματα, ή δέ Κυβέρνησις έλπίζει νά εισπράξῃ 10,000,000, άλλ' θά εισπράξῃ περισσοτέρα και επί τής προσόδου αύτης στηριζόμενη αύξάνει τάς άποδοχάς των οικονομικών υπαλλήλων και δημιουργεί και νέους υπαλλήλους, διότι άπλούστατα, ενθ' τό "Υπουργείον των Οικονομικών έλέγχει και έποπτεύει όλα τά άλλα "Υπουργεία, αυτό δέν έλέγχεται από κανένα. Τά δικαστικά τέλη ηρέχθησαν διά νά αύξηθῇ τό προσωπικόν των δικαστηρίων κατά δέ τους ύπολογισμούς του "Υπουργείου τής Δικαιοσύνης θα μείνουν και ρέστα, άλλ' είναι προφανές ότι με τήν φορολογίαν αύτην καθίστανται τά Δικαστήρια έντελώς άπρόσιτα. "Ολας αυτές τάς αύξήσεις τάς ύπολογίζομεν εις 460 εκατομμύρια, άν δέ εις ταύτας προστεθουν οι φόροι των ένταλμάτων και των άποταμείωσεων φθάνομεν εις τά 600 εκατομμύρια, άντί των δραχμών 185 εκατομ. που άνέρχονται αι φορολογικαι μειώσεις. Ούτω πως, τονίζει, εξεπληρώθη ή υπόσχεσις τής Κυβερνήσεως περί μη αύξήσεως τής φορολογίας. "Αλλ' έκτός τούτου ό κ. Πρωθυπουργός, όμιλών εν Θεσσαλονίκη είπεν, ότι ή φορολογία είναι άνισος και ότι θα εισηγηίτο μέτρα κατά τά όποια τά βάρη θα μετετοπίζοντο εις τους ισχυροτέρους ώμους και ή υπόσχεσις αύτη ήρκεσε νά παρασύρῃ όλους τους ψηφοφόρους. Καί δικαιοδύμει νά έρωτήσω πως έπετεύχθη ή πως σκέπτεται νά επιδιώξῃ τήν παραμύθωσιν αύτης τής υποσχέσεως ή Κυβέρνησις, ή άν έμελέτησε και τό ζήτημα. Είμαι βέβαιος ότι δέν έχει ή Κυβέρνησις νά μου δώσῃ απάντησιν. Διότι ή Κυβέρνησις άπλούστατα ήκολούθησε τήν πεπατημένην, δηλ. τήν ρουτίαν, έφόσον διετήρησε όλα μέν τά βάρη εις τους ώμους των άδυνάτων, εν μέρει δέ μετετόπισε και βάρη εκ των δυνατών ώμων εις τους άδυνάτους. "Η έρευνα ούδαμίαν καταλίπει άμφιβολίαν. "Ολοι αι φορολογικαι επιβαρύνσεις, και κυρίως αι τελωνειακai τοιαύται, πλήττουν τά είδη τής πρώτης ανάγκης και έπομένως οι μικροί επιβαρύνονται περισσότερο. "Ως προς τάς μειώσεις φόρων όσον δίκαιαι και άν είναι δέν άναφέρονται εις τους μικρούς.

Β. Δεληγιάννης ("Υφυπουργός Οικονομικών). Καί ό καταργηθείς φόρος τής έγχείου παραγωγής.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μόνον αυτός, όστις όμως συμπεριλαμβάνει και τους μεγαλοκτηματίας. "Η Κυβέρνησις, συνεχίζει, είναι άξιοκατάκριτος, διότι δέν παρέλαθεν οικονομικά άνώμαλα, άλλ' ταχτοποιήμενα και δυστυχώς τά έχάλασε. Μία πηγή κινδύνων ήτο τό κυμαινόμενον χρέος. Διάφορα μέτρα βίαια τής δικτατορίας και νοικοκυρευμένα του κ. Καφαντάρη εξέλειψαν τήν πηγήν ταύτην και διά τούτο ή σταθεροποίησις εστάθη με τήν εξαλείφιν του κυμαινόμενου χρέους όπως εις όλα τά άλλα Κράτη. "Αλλ' έρωτάται: "Εδημιούργησεν άραγε ή Κυβέρνησις νέον κυμαινόμενον χρέος και πως τούτο; Βέβαια όταν υπάρχουν κινδύνων πληρωμών διά τό Κράτος ίδού, τό νέον κυμαινόμενον χρέος. Καί τούς εγέννησε τους κινδύνους αυτούς ή Κυβέρνησις εισελθοῦσα εις πολιτικήν

επικινδύνουν με τὰς συναγεῖς ἐγγυήσεις πού προσφέρει τὸ Κράτος. Ὁ μνημονεύων τινὰς ἐξ αὐτῶν. Πρῶτον μνημονεύει τὴν εὐχέρειαν μετ' ἧς ἐδόθη ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους διὰ τὴν Ἀγροτικὴν Τραπεζίαν. Σήμερον ἔχομεν καταθέσεις 200 ἑκατομ. ἀλλὰ δυνατόν νὰ φθάσῃ καὶ τὰ 1000. Ἐπὶ αὐτῇ ἐπίσης καὶ ἐγγυήσις δι' ἄλλα ἑκατομμύρια πιστώσεως τῆς ἰδιωτικῆς Τραπεζῆς πρὸς τοὺς Ἀγρότας.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐδόθη τοιαύτη ἐγγύησις.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πάντως αἱ Ἀγροτικαὶ Τράπεζαι εἶναι γαιονόες ὅτι ὑποκύπτουν εἰς ἀτυχήματα. Ἐκτὸς αὐτῶν ὅμως τῶν ἐγγυήσεων ἠνοήξαμεν καὶ τὴν ὕβριν διὰ τὰ δάνεια τῶν βορμηχενίων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶσθε σύμφωνοι διὰ τὴν δοθείσαν ἐγγύησιν;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εἶμαι ὁ μόνος διαφωνήσας. Ὡσαύτως τὸν Ἰούλιον τοῦ 1930 ἐδόθη ἡ ἐγγύησις διὰ τὰ δάνεια κριθῶν, εἰς τὴν Κρήτην ὑπὲρ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὰ δάνεια τοῦ Α. Σ. Ὀρεινισμοῦ.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐδόθη δι' αὐτὰ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐπίσης ἄλλη ἐγγύησις ἐδόθη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν διὰ τὰ χροσμία τῆς Κρήτης. Ἐπίσης ἄλλη διὰ 2 1/2 ἑκατομ. δι' ἑξὸς γεωτρώσεων, ὡσαύτως ἄλλη ἐγγύησις μέχρι 15,000,000 δι' ἀγορὰν βρώμενης καὶ κριθῆς διὰ τοὺς ἐκ τῶν θεομηνίων παθόντας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἄν δὲν ἐδίδομεν αὐτὰς τὰς ἐγγυήσεις, θὰ ἐδίδομεν τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν προϋπολογισμόν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐπίσης, ἄλλη ἐγγύησις 30,000,000 διὰ τοὺς γεωργικοὺς Κρήτης ὑπὲρ τῆς Γεωργικῆς Τραπεζῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πότε;

Μ. Αἰλιανός. Προχθὲς ἐψηφίσαντες τὴν σύμβασιν καὶ εἶναι ἤδη εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ζ. Ζαβιτζιάνος. Ἐκτὸς ὅλων αὐτῶν ἐδόθη καὶ ἄλλη ἐγγύησις διὰ σποράν. Ἄν ἐδόθη ἐγγύησις καὶ διὰ τὴν Νέαν Σμύρνην δὲν γνωρίζω, ἀλλ' αἱ συνέπειαι τῆς θὰ εἶναι βεβύβταται. Ἐκτὸς ὅμως ὅλων αὐτῶν ἔχομεν καὶ ἐγγυήσεις διὰ τὰ δάνεια τὰ ὅποια ἐπὶ ἡμέραν ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Παρκαταθηρῶν καὶ Δανείων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι προγενέστερα αὐτὰ καὶ μὴ μὰς ρίχνετε ἐπάνω μας καὶ ἐκεῖνα, πού δὲν ἔγιναν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὰ τελευταῖα ἔννοα. Εἶναι ἐπίσης καὶ ἄλλαι ἐγγυήσεις δι' ἀποζημιώσεις διὰ τὴν ἀπαλευθέρωσιν Μετὰ καὶ Μυλωνὰ καὶ προκαταβολὰς ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου. Δὲν ἐξετάζω, συνεχίζετε, ἂν αἱ βαπάναι αὐταὶ εἶναι χρήσιμοι ἢ ὄχι. Βέβαια, καλύτερα εἶναι νὰ γίνωνται παρά νὰ μὴ γίνωνται σχολεῖα, νοσοκομεῖα, στρατώνες κλπ. Ἐγὼ κατηγοροῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν εὐχέρειαν μετ' ἧς ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος εὐθύνας. Ὅπου περιώδευεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐξήτουν διάφορα πράγματα, ἔλεγε διαρκῶς ὅτι δὲν ἔχω χροσμία, ἀλλὰ σὰς δίδω ἐγγύησιν τοῦ Κράτους. Καὶ ἐφθάζαμεν νὰ προσφέρωμεν ἐγγυήσεις, ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, διὰ τοὺς ὑπὸ νόμους τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἀπερισκέψαν αὐτὴν εἶναι προφανὲς εἰς πᾶσαν κίνδυνον ἐκθέτομεν καὶ τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν καὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους.

Διαφωνοῦμεν ὅμως καὶ πρὸς τὴν δανειακὴν πολιτικὴν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διακόπτεται ἡ συνεδρίασις λόγῳ βλάβης τοῦ ηλεκτρικοῦ φωτός. Ὁ κ. Ζαβιτζιάνος ἐδήλωσε ὅτι θὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του μετὰ τὴν διακοπὴν. Ἀποκατασταθέντος τοῦ φωτισμοῦ, τὸν λόγον ἐλάμβαν ὁ κ. Σ. Ἀνδρακόπουλος.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ὁ ἐφετερινὸς προϋπολογισμὸς ὅπως καὶ ὁ περυσινὸς δὲν παρουσιάζουν καμμίαν οὐσιαστικὴν διαφορὰν ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, καὶ ἡ βαρύτερη φορολογία ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ, ἡ δὲ κρίσις τὴν ὅποιαν διέρχεται ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐξελίχθη πλέον εἰς πραγματικὴν πενίαν.

Ἡ φορολογία λ.χ. ἐπὶ τοῦ καπνοῦ ἤγγισε τὰ ὅρια τῆς ληστείας εἰς βάρος τῶν χωρικῶν. Ἡ ἀγροτικὴ τάξις ἐργάζεται κυριολεκτικῶς. Εἶναι καθήκον ὅλων μας νὰ συνέλθωμεν ἀπὸ τὸν ὕπνον καὶ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κατὰστασιν ἀναγνωρίζοντες ἀμυδρῶς τὰ σφάλματά μας. Μὲ πόνον εἰς τὴν ψυχὴν δύνανται νὰ σὰς βεβαιώσω ὅτι ἡ ἀγροτικὴ τάξις πενᾷ. Ἀνεξαρτήτως καμμιᾶν πρίπει νὰ συνέλθωμεν γρηγὰ καὶ νὰ ἀπαλλάξωμεν τοὺς χωρικοὺς ἀπὸ τὴν ἀμέτρον φορολογίαν. Δὲν μποροῦν νὰ σὰς πληρώσουν. Καὶ ἂν τὸ κάμουν, αὐτὴν τὴν στιγμήν θὰ δανεισθῶν διὰ νὰ πληρώσουν τοὺς φόρους. Ὅσον ἐπίσης τῶν οἰκισμῶν εἶναι βαρύτερος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐχομεν ἀπαλλάξει τὰς ἀποθήκας.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ἡ ἀτομικὴ ἀποθήκη τοῦ χωρικοῦ δὲν ἀπληλῆθη.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἦ ἀπολυτὴ οὐκίμια τῶν καπνοπαρκαγωγῶν φορολογοῦνται. Πρόκειται δὲ περὶ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Σὰς δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι εἰς τὴν περιχὴν τοῦ Παγγαίου καὶ εἰς τὴν Πεντάπολιν τῶν Σερρῶν κατοικίαι πού δὲν ἀξίζουν τίποτε φορολογοῦνται.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐὰν εὐρίσκονται ὑπάλληλοι πού κακῶς εἰσέπραξαν νὰ ὑποβάλετε τὰ παράπονά σας, τὰ ὅποια σὰς διαβεβαιῶ ὅτι θὰ ληφθῶν ὑπὸψιν.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Δὲν εἶναι δίκαιον νὰ φορολογοῦνται οἱ καπνοπαρκαγωγοί, ἐφ' ὅσον δὲν μισθῶναι τὴν κατοικίαν του, ἀλλὰ τὴν ἔχει διὰ νὰ ἐπεξεργάζεσθαι τὸν καπνόν.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἔτσι νὰ τὸ πῆτε. Μὴ μοῦ λέτε ὅτι ὑπάρχουν οἰκισμοὶ μὴ φορολογήσιμοι πού φορολογοῦνται. Ζητεῖτε τὴν κατάργησιν τῆς ἀμέσου φορολογίας διὰ τοὺς χωρικοὺς ὡς καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου οἰκισμῶν.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Δὲν ὑπάρχει κ. Ἰπουργέ, στρυφνὸς εἰς τὰς ἀντιλήψεις μου. Λέγω ὅτι, ἐφόσον ἡ κρίσις ἐξελιχθῇ εἰς πενίαν, ἐὰν τὸ Κράτος θέλῃ νὰ ἀποσοδήσῃ μεγαλυτέρους κινδύνους, πρίπει νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν κατὰστασιν τῆς ἀνάγκης. Εἶναι ἐπίσης ἀναγκαῖα ἡ μονοπωλίαι τῶν δημητριακῶν. Ἡ Βουλγαρία ἔλαβε σειράν ἀναλόγων μέτρων προστασίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ μετὰ τὰ μέτρα ταῦτα πόσον ἐπληρώθη ὁ σίτος τοῦ Βουλγαρίου χωρικοῦ;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Εἶναι ἀληθὲς, κύριε Πρόεδρε, ὅτι μετὰ τὰ μέτρα τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως ἡ τιμὴ τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἦτο κατωτέρω τῆς ἰδικῆς μας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σημαντικῶς κατωτέρω. Δικαίω λαιπὸν μὰς χρειάζεται τὸ μονοπώλιον;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Διὰ νὰ προστατεύσωμεν τὸν σίτον, τὴν κριθὴν καὶ τὸν ἀραβσίτον καὶ νὰ ἐξασφαλίσωμεν πᾶσαν τιμὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θεωρεῖτε τὴν ἐφετερινὴν τιμὴν τοῦ σίτου ἱκανοποιητικὴν;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Δὲν ἦτο ἡ τιμὴ τῶν 6 καὶ 6 1/2 δραχμῶν ἱκανοποιητικὴ, διότι δὲν εἶχαμεν ἱκανοποιητικὴν παραγωγήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀμα μοῦ λέτε ὅτι δὲν ἦτο ἱκανοποιητικὴ ἡ καθαρὰ αὐτὴ τιμὴ διὰ τὸν χωρικόν, θέλω νὰ ἐξούρετε, καίτοι σὰς παρακολοῦθω πάντοτε σάκης ὅμιλετε ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ζητημάτων, ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ λείψω ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ζητημάτων, ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ συνεννοηθῶμεν. Εἶμαι πρόθυμος νὰ ἐργασθῶμεν ὅλοι μᾶζυ διὰ νὰ πείσωμεν τὸν λαόν μας ὅτι πρίπει νὰ τρώγῃ τὸν ἄρτον ἀναμεμιγμένον καὶ μὲ ἄλλα δημητριακὰ, ἀφοῦ μάλιστα ἔχομεν τὴν διαβεβαίωσιν τῶν ἐπιστημόνων, ὅτι ὄχι μόνον δὲν βλάπτει, ἀλλὰ καλίσταται περιττότερον ὠφέλιμος. Τοιοῦτοτρόπως νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν κατανάλωσιν τῆς κριθῆς καὶ τοῦ ἀραβσίτου ἀνάλογον μὲ τὴν προστασίαν τοῦ σίτου. Ἄν ὅμως

μοῦ ζητεῖτε καὶ ἄλλην προστασίαν τοῦ σίτου, τότε δὲν ἠμποροῦμεν νὰ συνεννοηθῶμεν.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Πρίπει νὰ ἐξασφαλίσωμεν μίαν παρὶαν τιμὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε θὰ εἰπῆτε ὅτι καὶ εἰς τοὺς ἀστούς ἐργάτας πρίπει νὰ ἐξασφαλίσωμεν πᾶσιον ἡμερομίσθιον.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ὅταν οἱ χωρικοὶ ἔχουν νὰ πείρουν καλὰ καὶ αἱ ἄλλαι τάξεις θὰ εὐημερήσουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ θὰ φθάσωμεν εἰς συγκρούσιν μὲ ἄλλας κοινωνικὰς τάξεις.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Δυνατὸν οἱ χίλιοι μεσίται νὰ συγκρουσθῶν, ἀλλὰ τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ δὲν θὰ συγκρουσθῇ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ εἶναι ἓνα μέρος προγράμματος τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος. Ἡμεῖς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἀκολουθήσωμεν. Ὅταν ἔλθῃ τὸ κόμμα σας εἰς τὴν ἀρχὴν ἂς ἀκολουθήσῃ αὐτὰς τὰς ἀντιλήψεις. Ἀλλὰ νὰ ἐξούρη ὅτι θὰ δημιουργήσῃ ἀσάφειαν.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ διαφυλάξωμεν τὴν παραγωγήν καὶ δὲν θὰ δημιουργηθῇ καμμία ἀναστάσις, ἐὰν πρίκειται νὰ περιοχθῶν οἱ χίλιοι μεσίται καὶ τὴν τιμὴν θὰ ἐξασφαλίσωμεν καὶ ψωμὶ εὐθηνότερον θὰ φάμε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς θὰ εἶναι εὐθηνότερον, ἀφοῦ θὰ πληρώσωμεν 9 δραχμ. τοὺς χωρικοὺς.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Θὰ πληρώσωμεν εἰς τὸ μέρος ὅπου μία θεομηνία θὰ καταστρέψῃ τὴν παραγωγήν.

Π. Καρασεβδάς. Τὸ μονοπώλιον πού ζητεῖτε θὰ πέρῃ ὅλην τὴν παραγωγήν καὶ θὰ δώσῃ πίσω ἐκεῖνο πού χρειάζεσθαι ὁ χωρικός δι' ἀτομικὴν του χρήσιν;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Θὰ πέρῃ τὸ περισσεῖον σιτάρι.

Γ. Μαρῆς (Ἰπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τότε δὲν θέλετε μονοπώλιον. Αὐτὸ εἶναι συγχέντρως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ μονοπώλιον γίνεται διὰ νὰ ἀφαιρεθῶν τὰ κέρδη ἀπὸ ἰδιώτας καὶ νὰ τὰ ὠφεληθῇ ἡ κοινωνία. Ἐὰν ἐκρίναμεν μονοπώλιον τὸν σίτον, σὰς βεβαιῶ ὅτι ὄχι μόνον δὲν θὰ ὠφεληθῇ τὸ δημόσιον, ἀλλὰ θὰ ἐπιβαρυνθῇ περισσότερον καὶ τὸ ψωμὶ θὰ εἶναι ἀκριβότερον. Ἐκτὸς ἐὰν θέλετε νὰ μονοπωλήσετε καὶ τὴν ἀλευροβιομηχανίαν.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Βεβαίως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐ, τότε ζητεῖτε καλὸ λεκτικισμόν.

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Αἱ κοινωνίαι πρίπει νὰ ἀποδλέπουν εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία θὰ ὠφεληθῇ 100 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Αὐτὸ τὸ ὀνομάζετε σοδιέ, διότι χίλιοι ἄνθρωποι θὰ παύσουν νὰ ἐμπορεύωνται εἰς βάρος τοῦ ψωμοῦ τοῦ λαοῦ; Ἐξετάζω ἀκροαθῶς τὰ τῆς ἐντατικῆς καλλιέργειας τοῦ καπνοῦ εἰς Σερβίαν καὶ Ρωσίαν ζητεῖ, ὅπως ἡ βιομηχανία τοῦ καπνοῦ δοθῇ εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς, καὶ τακρίναι τὴν πολυτέλειαν εἰς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους καὶ φέρεται ὡς παράδειγμα μισοδοτικὴν κατὰστασιν τοῦ Ἰπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται ὅτι ὑπάρχει 25 ἐν ὅλῳ διεσθονταί. Πόσαι Διευθύνσεις ὑπάρχουν λέγει διὰ νὰ ὑπάρχουν τόσαι διεσθονταί;

Συνεχίζω ὁ κ. **Σ. Ἀνδρακόπουλος**. τονίζει τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὑπαλλήλων ὡς καὶ τὴν χρησιμοποίησιν πολλῶν συνταξιούχων. Εὐρίσκει ἐπίσης ὅς ὑπερβολικὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν καὶ ζητεῖ τὸν περιορισμὸν αὐτῶν εἰς 200. Τὸ ἀγροτικὸν κόμμα, λέγει, δὲν βλέπει τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως τῆς Γερουσίας, ἥτις ἄλλως τε ἀποτελεῖ καὶ ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Διημόσιον φρόνημα. Ὁ λαὸς τὴν Γερουσίαν τὴν νομίζει ὡς σῶμα νεκρόν. Λέγει κατόπιν ὅτι δὲν πρίπει νὰ περιμενῶμεν τὸν διπλασιασμὸν τῆς παραγωγῆς, ἐὰν δὲν ὠθηθῶμεν τὸν τόπον καὶ εἰς ἄλλας καλλιέργειας, ὅπως εἶναι ἡ καλλιέργεια τοῦ βάρβακος. Ἀλλὰ νὰ μὴ ὠθηθῶμεν, βεβαίως, τὴν παραγωγήν εἰς σημεῖον, ὥστε νὰ ὑπερβῶμεν τὰς ἀνάγκας τῆς κατανάλωσιν. Πρίπει ἡ παραγωγή μας

νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰς ἀνάγκας μας. Διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν δὲ τιμὴν εἰς τὸν ἀγρότην πρίπει ὁ βάρβακος νὰ γίνῃ μονοπώλιον.

Σημεῖον σποδικοῦτον, συνεχίζει, διὰ τὸν τόπον εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἀγροτικῆς ἀποκατάστασις. Δὲν γνωρίζω διὰ πόσους λόγους ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν σοδαρῶς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀγροτῶν, ἀφοῦ ἡ σημερινὴ ὁικονομικὴ κρίσις ἐπιβεβαιώσεται καὶ ἀπὸ τὸ ἀναγκαστικόν ὠρισμένου ἀριθμοῦ ἀγροτῶν, σοδαρὴν ἀποκατάστασιν τῶν ὁπῶν δὲν ἐπετύχαμεν μέχρι σήμερον. Καὶ οὗτε εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχωμεν ἄνευ τῆς πραγματικῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἀγρότου. Ὅπως ἀντιλαμβάνομαι ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅτι ἡ περικτεῖρα ἀποκατάστασις τῶν χωρικῶν καὶ αὐτῶν παραγωγῶν θὰ ἐξαρτηθῇ τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν δύναμιν. Δηλαδή 30,000 ἀγρόται ἀναποκατάσταται καὶ 20,000 ἀστοὶ θὰ ἀναμένουν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀπὸ τοὺς ἰδίους αὐτῶν πόρους.

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ὁ ἀγρότης παρηλθεν εἰς τοιαύτην ἐνδειαν, ὥστε νὰ τὸ εἶναι ἀδύνατον σήμερον νὰ πληρώσῃ καὶ μίαν ἀκρίμην δραχμῆς. Ἐὰν ἐγένετο καλύτερος ὑπολογισμὸς τῶν γεωργικῶν ἀγροτικῶν χρεῶν, οἱ ἀγρόται θὰ εἶχαν λαμβάνειν. Ἡ Κυβέρνησις δὲ ἔχει καθήκον νὰ προδῇ εἰς τὴν δόλῳσιν, ὅτι δὲν θὰ πληρώσουν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐχρεώθησαν, ἐφόσον πλὴν τῶν 5 ο)ο τὰ ὅποια ἐπιβαρύνονται, ἐπιβαρύνονται ἐπιπροσθέτως καὶ 25 ο)ο ὡς γενικὰ ἐξόδα. Οἱ ἀγρόται ἤδ κήθησαν κατὰ τὴν ἀποζημιώσιν, ἐνῷ οἱ ἀστοὶ τὸνναντίον. Ἐπὶ 100 λιρῶν, διὰ τοὺς ἀστούς ἐγένετο 15 ο)ο ἀναστολή, ἐνῷ διὰ τοὺς ἀγρότας ἡ ἀναστολή ἐφθασε καὶ τὸ 70 ο)ο.

Π. Τσαλδάρης. Πόσον εἶπατε;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ἐξετάζω κατόπιν τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν λέγει ὅτι ὑφίσταται ἀνισότης μεταξὺ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἑπιτροπῶν ἀπολλοτριώσεως καὶ τῆς ἑπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Φέρεται δὲ ὡς παράδειγμα ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν Σερρῶν ἡ ἑπιτροπὴ ἀπαλλοτριώσεως ὥρισε τιμὴν κατὰ στρέμμα 100 μέχρι 150 δραχμῶν, ἡ δὲ Ε. Α. Π. εἰς μὲν τὴν πόλιν Σερρῶν ὥρισε τιμὴν 812 δραχμῶν τὸ στρέμμα, εἰς δὲ τὴν πεδιάδα 500 ἕως 600.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι ποτιστικὰ αὐτὰ;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Ὁχι. Πού εὐρίσκαται λαίπὸν τὸ μέτρον τοῦ δικαίου; Ἐπὶ αὐτῇ διαφωνία μεταξὺ τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σταθῶν αὐτὰ τὰ πράγματα.

Οἱ χωρικοὶ ἐχρεώθησαν βαρύτερα, ἐνῷ ὅλοι μου αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας ἐξηκρίωσα ἐπὶ τόπου, ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ σημερινὸν ἡμερομίσθιον τῶν ἀγροτῶν ἔπαυσε μάλιστα εἰς 12 δραχμῆς. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ τοὺς καλέσωμεν νὰ πληρώσουν χρέη, τὰ ὅποια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κερδίσουν;

Ἡ Κυβέρνησις ἀναμένει νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη τῶν οἱ χωρικοὶ ἐντὸς 15 ἐτῶν. Ἐν τῇ μεταξὺ 12,000 οἰκονομῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν ἔχουν ἀνάγκην σοδαρωτάτης ἐπισκευῆς. Εἶναι ζήτημα κοινωνικῆς ἀνάγκης ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἐν λόγῳ ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν. Ἐπίσης, λέγει, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦ ἐφοδισμοῦ τῶν παραμεθωρίων πληθυσμῶν. Ἐφόσον δὲ ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ἀναγράφει οὕτω μίαν δραχμὴν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀγροτῶν πῶς θέλει ἡ Κυβέρνησις νὰ λέγῃ ὅτι ἔχει ἀγροτικὸν πρόγραμμα; Οἱ μοναχικοὶ πόροι διὰ τὴν ἀποκατάστασιν προσφύγων εἶναι τὰ 125 ἑκατομ. τὰ ἀπομείναντα εἰς τὴν ἑπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, τὰ ὅποια κατὰ τὴν γνώμην μου εὐρίσκονται μόνον εἰς τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων.

Ε. Τριποδάκης. Μὰ γιατί σιτὶς ἐφημερίδες;

Σ. Ἀνδρακόπουλος. Διότι κατὰ τὰς πληροφορίας πού ἔχω ἀπὸ ἀρμόδιους ὑπαλλήλους τὰ ἀπομείναντα εἰς τὴν Ε. Α. Π. δὲν υπερβαίνουν τὰ 75,000,000.

Γ. Μαργής. (Υπ. Οικ.) Νομίζετε μόνον αυτοί οι πόροι θά είναι δια την αποκατάστασιν των προσφύγων;

Σ. Ανδρακόπουλος. Γνωρίζω ότι, έννοείτε άλλους πόρους την είσπραξιν των αγροτικών χρεών, αλλά τα πράγματα δυστυχώς είναι αντίθετα πρὸς τὰς ἐλπίδας σας. Καί σας ἔρω τῶ: Εἶναι δυνατόν ἀγρότης με 30 στρέμματα καὶ 750 μέτρα γῆς νὰ σὰς καταβάλλῃ χρέη τόσον ὑπέρογκα;

Με τὰς σημερινὰς τιμὰς σίτου, κριθῆς κλπ. γεωργικῶν προϊόντων πῶς θὰ πληρώσουν οἱ χωρικοί; Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πάρετε, κύριε Ὑπουργέ των Οἰκονομικῶν, παράδες ἀπὸ καὶ ποὺ δὲν μπορεῖτε νὰ πάρετε.

Γ. Μαργής. (Υπ. Οἰκ.) Τί προτείνετε σεῖς; Τὰς γαῖας ποὺ ἐπύρην οἱ ἀγρόται δὲν πρέπει νὰ τὰς πληρώσουν ἀπὸ τὰς ἀποζημιώσεις των;

Σ. Ανδρακόπουλος. Θέλω πρωτίστως τὴν ἀναθεώρησιν των ἀγροτικῶν χρεῶν.

Γ. Μαργής. (Υπ. Οἰκ.) Ζητεῖται μεγαλυτέρας ἐκπτώσεις ἀπὸ τὰς ἐκτάμας; Πέστε μου καθαρὰ ὅτι έννοεῖτε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀγροτική καὶ ἀστική ἀποκατάστασις των προσφύγων διὰ τῆς συνάψεως δανείων εἰς βάρος τοῦ συνόλου, οἱ δὲ ἀγρόται καὶ ἀστοὶ πρόσφυγες νὰ μὴ πληρώνουν τίποτε.

Σ. Ανδρακόπουλος. Ἐγὼ σας λέγω, ὅτι ὁ ἀγρότης δὲν μπορεῖ με 30 στρέμματα νὰ σὰς πληρώσῃ, ἄλλως τε, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν σας ὀφείλει ὁ ἀγρότης τίποτε, διότι τὸν ἐχρεώσατε με 25 ο,ο πέραν των λοιπῶν ἐξόδων. Δὲν εἶναι δυνατόν λοιπὸν, παρὰ νὰ ἀνατρέψετε σεῖς οἱ ἴδιοι ἐκεῖνο ποὺ ἐκτίματε. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀστοὺς πρόσφυγας, πρέπει νὰ ἐκκαθρίσῃτε τὸ λαθεῖν τους καὶ νὰ δοθῇ τὸ 25 ο,ο τὸ ὅσον τοὺς παρακρατεῖ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, νομίζω δὲ ὅτι μπορεῖ νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὰ χρέη των ἀστών καὶ ἀγροτῶν προσφύγων, οἵτινες εὐρίσκονται σήμερον εἰς κατὰστασιν ἀπογνώσεως. Ἐὰν πᾶτε εἰς μεγάλους ἀστικούς συνοικισμοὺς θὰ πιστοποιήσῃτε ὅτι 15 ο,ο πεινοῦν. Τί θὰ πάρετε λοιπὸν ἀπὸ τοὺς πεινῶντας;

Συνεχίζων ὁ κ. **Σ. Ανδρακόπουλος** λέγει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ ὁ γεωργὸς με τὴν σημερινὴν νομοθεσίαν. Ἐπιβάλλεται ριζικὴ μεταρρύθμισις.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶπατε, κύριε συνάδελφε, πολλὰς καὶ μεγάλας ἀληθείας. Ὑποθέτω, δὲ ὅτι ἐμμελεῖτε διὰ τὸν πληθυσμὸν κυρίως τῆς Μακεδονίας.

Σ. Ανδρακόπουλος. Γενικῶς διὰ τοὺς ἀγρότας.

Ε. Κουλουμβάκης. Ὅσοι ἔχετε μίαν ἐπίδρασιν πρέπει νὰ προσπαθήσετε νὰ καταπλέμῃ ἡ τὸ οὐζὸ ἀπὸ τὸ ὅποιον καταναλίσκεται τεραστία ποσότης ἐν Μακεδονίᾳ.

Σ. Ανδρακόπουλος. Πέφτετε ἔξω.

Ε. Κουλουμβάκης. Γίνεται σπατάλη εἰς τὴν Μακεδονίαν ἄγνωστος εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἐμεῖνα εἰς ἓνα χωρίον τῆς Μακεδονίας μίαν νύκτα καὶ εἶδα σωρείαν γραμμωφώνων, δὲν μύρεσα δὲ οὔτε νὰ κοιμηθῶ ἀπὸ τὸν θόρυβον ποὺ ἐκαίμην καὶ ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἠρώτησα σχετικῶς εἰς ἓνα κατάστημα καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι γί-εται τεραστία καταναλώσις εἰς Μακεδονίαν.

Σ. Ανδρακόπουλος. Πέρυσι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶπον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐὰν θέλετε νὰ μὴν οὐξοποιηθῇ τὸ μυαλὸ των πολιτῶν καταργήσατε τὸ οὐζὸ, κἀμὼ δὲ καὶ πραγματικὴν σταυροφάρειαν κατ' αὐτοῦ, δὲν ἐγγράφω ἀγρότην ὡς μέλος τοῦ κ' μματος ἐὰν δὲν παύῃ νὰ πίνῃ οὐζόν. Ἀλλὰ σεῖς ἡ πλειοψηφία, τί μέτρα ἐλάβατε διὰ νὰ σταματήσῃ τὸ κακόν; Ὁ χωρικός ἔμως τώρα δὲν πίνει, διότι δὲν ἔχει, οὔτε καφεὶ δὲν μπορεῖ νὰ πῇ εἰς τὸ καφενεόν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ περιφέρεια τῆς Δράμας ἐδαπάνησε κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος 45.000.000 διὰ οὐζόν.

Σ. Ανδρακόπουλος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολυτέλειαν διὰ τὴν ὁποίαν ὠμύλησατε, εὐρίσκεσθε μακρὰν των πραγμάτων, ὁ γεωργὸς πεινᾷ καὶ τρώγει ἀπὸ τὴν σάρκα του. Ἄν ἐπεράσατε ἀπὸ μίαν πόλιν καὶ εἶχε 50 γραμμῶφωνα δὲν ἔχει σημασίαν ἀφοῦ καὶ σεῖς ἔχετε ραδιόφωνα.

Συνεχίζων ὁ κ. **Ανδρακόπουλος** ἀναγινώσκει ἐγκύκλιον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σερρών κατὰ τὴν ὁποίαν ἕκαστος γεωργὸς εἶναι χρεωμένος διὰ τὸν συνεταγισμὸν με 8-10 χιλ. δραχμ. ἐγὼ ἔμως ὑπολογίζω, λέγει, ὅτι, κατὰ μέσον ὅρον τὸ χρέος του ἀνέρχεται εἰς 17,000 δραχμῶν. Ἐν συνόλῳ δὲ ἡ ἀγροτικὴ τάξις με τὴν βᾶσιν τοῦ Σαδασμωτάτου χρεωστεῖ 6 δισεκατ. ἐκ των ὁποίων 2 εἰς τοὺς τοκογλύφους. Ὁμιλοῦμεν περὶ πολιτισμοῦ ἐν τοῦτοις δὲν κἀνομεν οὔτε ὅτι πρὸ 1000 ἐτῶν, διότι καὶ τότε ὑπῆρχε πολιτισμὸς καὶ ἐπὶ Ἰσχυρῶν ἐχορηγῆθῃσαν γαῖαι ἄνευ πληρωμῆς, αἱ δὲ περιουσίαι των τοκογλύφων ἐδημεύθησαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζετε ὅτι δὲν ὑπάρχουν μέτρα κατὰ των τοκογλύφων; Ὅσῳς ἔγιναν καταχρηστικαὶ δὲν ἐφημερίσθησαν κατ' αὐτῶν αὐστηρόταται ποιναί, τί θέλατε νὰ κάμωμεν;

Σ. Ανδρακόπουλος. Δὲν τὸ ἀμφισβητῶ, ἀλλ' εἶναι δύσκολον ὁ χωρικός νὰ καταφεύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια. Ἐφόσον ἐχορηγήθησαν δάνεια πέραν τοῦ νομίμου τόκου αἱ ἀξιώσεις πρέπει νὰ διαγράφονται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ὁ χωρικός ἐδανείσθῃ πρὸ ἐτῶν μετὰ τὸν τόκον καὶ ἔχει νὰ πληρώσῃ ὑπόλοιπον, ὅταν καταγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται ἐξοφλημένον τὸ ὑπόλοιπον καὶ ὁ τοκογλύφος πηγαίνει εἰς τὴν φυλακὴν.

Σ. Ανδρακόπουλος. Νὰ γίνουν ἐπιτροπὴ κατὰ περιφέρειας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ Σύνταγμα δὲν ἐπιτρέπει. Μποροῦμε νὰ κάμωμεν εἰδικὰ δικαστήρια ἀλλ' ἀπαιτεῖται μεγάλη δαπάνη καὶ εἶναι ζήτημα ἂν θὰ εὐρωμεν τὸ προσωπικόν. Δὲν ἔμπορὸν τὰ μονομελῆ ἔρωτῶ τοὺς νομικοὺς νὰ δικάζουν τὰ ἀδικήματα αὐτά; Ἡ τοκογλυφία εἶναι ἀσυμπαθὴς εἰς ὅλους. Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀντίρρηση εἰς τὸ κάμωμεν. Νὰ συστήσετε κ. Βουλευτά, εἰς τοὺς διευθύνοντας τοὺς συνεταγισμοὺς νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν των εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ νὰ καταγγέλλουν τὸ ἀδίκημα, θὰ τοὺς συγχωρήσω πολλὰ ἐὰν τὸ κάμουν αὐτοί.

Σ. Ανδρακόπουλος. Ἡ γεωργικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ ἐμφανισθῇ ἐντονωτέρη. Ἐπιβάλλεται ἡμῶς νὰ ἐνισχυθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα περισσότερο, διότι ἐφάνη ἀνίκανος νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας των χωρικῶν. Μετὰ μικρὰ δάνεια ποὺ δίδει, ὠθεῖ τὸν ἀγρότην εἰς τὸ νὰ κτυπᾷ τὴν ὕδωρ τοῦ τοκογλύφου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὴν ἐπριοικοδοτήσαμεν με περισσύτερον ἀπὸ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη.

Σ. Ανδρακόπουλος. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοῦ τὸ ὅποῖον δίδει ἡ Τράπεζα καὶ οἱ τόκοι ἰδίως τοῦ καπνοῦ εἶναι βαρύνταται. Τὸ σύστημα τοῦ χαρκτηρισμοῦ των πλυσματικῶν δανείων ὡς ἐμπορικῶν καθιερώθη διὰ νὰ πέρνῃ μεγάλους τόκους. Εἰς τὸν τόπον μας ὑπάρχει γενικώτερον ζήτημα τόκου, διότι ἐνῷ αἱ τράπεζαι θέλουν νὰ ἔχουν τὰ πλευρά των ἡσφαλισμένα ὁ λαὸς οἱ μικροὶ ἔμποροι καταδραχθίζονται καὶ μετὰ τὸν τόκον τριῶν τεσσάρων ἐτῶν ὁ καπνὸς ἐπικαθίσταται ἕκαστον τὸν χρόνον φεύγουν ἀπὸ τὰ θυλάκια των παραγωγῶν καὶ πηγαίνουν εἰς τὰ ταμεῖα των τραπεζῶν, ἐνῷ κἀμμία ἐπιχείρησις δὲν κερδίζει περισσότερο ἀπὸ 7 ο,ο, λέγει δὲ τοῦτο, διότι αἱ τράπεζαι διὰ τὰς καταθέσεις των κληροδοτημάτων δὲν πληρώνουν παρὰ 1 ἢ 2 ο,ο. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι πλούσιος. Φορολογεῖ πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅτι φορολογοῦνται πολλοὶ εἰς τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη. Λέγει ὅτι δὲν ἐνισχύεται ἡ γεωργία ὅσον πρέπει ἀντιθέτως πρὸς τὴν βιομηχανίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ζητεῖτε προστασίαν διὰ τὴν γεωργίαν καὶ ὅχι διὰ τὴν βιομηχανίαν, αὐτὴν νὰ τὴν ἀφ' ἑαυτῆς νὰ πεθάνῃ.

Σ. Ανδρακόπουλος. Αὐτὴ κερδίζει πολλὰ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποῦ τὸ βλέπετε; Μόλις κατορθώνομεν νὰ τὴν συγκρατοῦμεν εἰς τὰ πόδια τῆς.

Καταλήγων ὁ κ. **Σ. Ανδρακόπουλος** συνιστᾷ νὰ ληφθοῦν μέτρα ὑπὲρ των γεωργῶν, ἐπίσης δὲ ὑπὲρ ἐκείνων ποὺ εὐρίσκονται εἰς κατὰστασιν ἀδυναμίας νὰ πληρώσουν φόρους.

Κ. Ζαβιζιάνος. Ζητεῖ νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις νὰ συνεχισθῇ δὲ αὐριον τὴν ἀγόρευσιν του ἔστω καὶ νὰ γίνῃ συνεδρίασις τὸ πρωῒ.

Ο κ. Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός), ἐπιμένει νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις.

Γ. Καφαντάρης. Τὰ φέρατε ὅλα μαζί δὲν στοῖμε ἐμεῖς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν δὲν θέλουν νὰ ἐμμελῶν, κ. Πρόεδρε, νὰ κηρυχθῇ παραιωμένη ἡ συζήτησις.

Γ. Κονδύλης. Λέγει ὅτι ἡ ὑπεβολὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μισθῶν των ὑπαλλήλων δεικνύει κάποιαν δυσπιστίαν τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν. Φρονεῖ ἔμως ὅτι τὰ περισσεύματα τὰ παλαιὰ ἀποτελοῦν ἐγγύησιν. Ὁ προϋπολογισμὸς δὲν παρουσιάζει νέας κατευθύνσεις. Τὸ αὐτὸ δημοσιονομικὸν σύστημα, τὸ αὐτὸ διοικητικόν, τὸ ἀπηρεχαιωμένον, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐξετάζει τὸ ζήτημα πληθωρισμοῦ ἢ μὴ των ὑπαλλήλων, ἀλλ' ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ μὴ θίγειν τὰ κακῶς κείμενα. Θεωροῦμεν, λέγει, ἐπαινετὴν τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν βελτίωσιν των φορολογικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τὸν ἔρον ὅτι δραστηρίαι θὰ ἐξακολουθήσῃ ὅχι μόνον πρὸς βεβαίωσιν των φόρων των χωρικῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ φόρου τῆς καθαρᾶς προσόδου. Ἐπίσης ἐπαινετὴν θεωροῦμεν τὴν ἐντασιν τῆς καταδιώξεως τοῦ λαθρεμπορίου. Συνιστῶμεν ὅπως τὰ μέτρα προστασίας βιομηχανιῶν καὶ φυλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων διὰ τῆς ἀτελείας εἰσαγομένων εἰδῶν καταργηθῶν, διότι αὐτὸ ὑποθάλλει τὸ λαθρεμπόριον.

Β. Δεληγιάννης (Ὑπουργός Οἰκονομικῶν). Κατηργήθη ὁριστικῶς, περιορίσθη μόνον εἰς τὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα.

Γ. Μαργής (Ὑπουργός των Οἰκονομικῶν). Εἶχον ὑπερπολλαπλασιασθῇ αἱ ἀτέλειαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο καὶ καταχρηστικὴ τὴν κατηργήσαμεν καὶ ἀπέμεινον μόνον μερικαὶ ἐξαίρεσεις.

Γ. Κονδύλης. Ἐπικριτέον θεωρῶ τὴν βαθμιαίαν ἀλλὰ σταθερὰν αὐξήσιν των ἐξόδων των κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν. Αἱ οἰκονομίαι αἱ ὁποῖαι θὰ προέλθουν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως των ἐξόδων δὲν εἶναι τόσον σοδαφαὶ διὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῆς ἐντυπώσεως, διότι εἶναι ζήτημα τὸ ὅποιον στενοχωρεῖ τὸν λαόν. Ἐπίσης ἐπικριτέον θεωρῶ τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰ ἑλλείμματα των Τ.Τ.Τ.

Χ. Λαδάς (Ὑπουργός Συγκοινωνίας). Δὲν εἶναι ἀκριβὲς οἱ ἀριθμοί. Σχετικῶς εὐρίσκεται ἐν πλάνῃ καὶ ὁ κ. Κονδύλης τοῦ ὁποῖου εἶδα δημοσιεύμενον ἓνα ἄρθρον.

Ο κ. Γ. Κονδύλης συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπάρχει ἑλλειμμα καὶ εἰς τοὺς κρατικούς σιδηροδρόμους.

Χ. Λαδάς (Ὑπουργός Συγκοινωνίας). Λόγῳ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Κράτους ἐγένοντο ὀρισμέναι δαπάναι, ὁ συντελεστὴς ἔμως των σιδηροδρόμων δὲν εἶναι τόσον μαδρος ὅσον ὑποθέτετε. Βεβαίως ὑπάρχει ἑλλειμμα, κἀνομεν δὲ καὶ οἰκονομίας αἱ ὁποῖαι θὰ περάσουν εἰς 50—60 ἑκατομμύρια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐνα ἄρθρον τοῦ κ. Παδελόπουλου, τὸ ὅποιον ἀνέγνωσα, εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον, λέγει ὅτι δὲν τοὺς ἀφίνομεν νὰ αὐξήσουν τὰ κόμιστρα οὔτε τὰ εἰστήρια. Τὸ πρῶτον δὲν γίνεται, διότι θέλομεν νὰ βοηθήσωμεν τὴν γεωργίαν, τὸ δὲ δεύτερον διότι οἱ σιδηροδρόμοι ἔχουν ἀνταγωνισμὸν μετὰ τὰ βαπόρια.

Ο κ. Χ. Λαδάς (Ὑπουργός Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἀν αὐξήθῃ τὸ τέλος των γραμματοσήμων τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰς 2 δραχμὰς, ὡς ἐπρόταθῃ εἰς τὴν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν, θὰ ἐχωμεν ἔσοδον ἐπὶ πλέον 30 ἑκατομμύρια, ἀλλὰ εἶναι ζήτημα ἂν ἡμπορεῖ νὰ ἐπιρριφθῇ αὐτὸ τὸ βάρος εἰς τοὺς ὄμους τοῦ λαοῦ.

Γ. Κονδύλης. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ συσσωμάτωσις των περισσευμάτων εἰς τὰ κανονικὰ ἔσοδα δημιουργεῖ τὴν πλάνην ἡμπορεῖ νὰ ἐπιρριφθῇ αὐτὸ τὸ βάρος εἰς τοὺς ὄμους τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀνυπαρξία εὐημερίας τοῦ Κράτους καὶ παρασύρει εἰς δαπάνας, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπαραίτητοι.

Νομίζω ὅτι, διὰ των περισσευμάτων τὰ ὁποῖα ἀρχίεν ὁ προϋπολογισμὸς πρὸ παντὸς τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως, ἐδημιουργήθη μία πλάνη περὶ ἐπαρκείας των δημοσίων οἰκονομικῶν. Ἀλλὰ ἡ πλάνη αὕτη δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πολὺ, διότι ἡ οἰκονομικὴ ἀντοχὴ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἐφάπαξ τὸ ἀνώτατον ὅριον. Ἐξ ἄλλου καὶ ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ των ὁποίων ἐκαίμεν ὁ εἰσρηγντῆς τῆς πλειοψηφίας μας λέγει ὅτι κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1935—36 ἡ αὐξήσις διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρέους θὰ φθάσῃ τὰ 100 ἑκατομμύρια καὶ ἡ αὐξήσις αὕτη θὰ εἶναι μόνον διὰ τὰ δάνεια πρὸς ἀποπεράτωσιν των παραγωγικῶν ἔργων, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰ δάνεια τὰ ὁποῖα θὰ ἀπαιτηθῶσι διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν των ἔργων αὐτῶν. Συνεπῶς ὁ κἀματος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ πρόβλεψις ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς θὰ ἐπιδαρυνθῇ μετὰ τὰς ἑκατομμύρια πρέπει νὰ μας πείσῃ ὅτι καμμία αἰσιδωδὸς πρόβλεψις περὶ τῆς ἐπαρκείας των δημοσίων οἰκονομικῶν δύναται νὰ εἶναι ἀκριβής. Ἡ κρίσις ἡ ἐλληνικὴ δὲν ἔχει τὰ αὐτὰ αἰτία, τὰ ὁποῖα ἔχει ἡ κρίσις εἰς τὰ ἄλλα κράτη. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν βιομηχανικὴν κρίσιν, ἐξ ἧς νὰ ἀπέρυσσε ἡ οἰκονομικὴ κρίσις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεισθε. Καὶ ὑπέστησαν μὲν καὶ τὰ ἴδια καὶ οἱ οἰκονομικὰ τὴν ἐπίδρασιν ἐκ τῆς γεωργικῆς κρίσεως, ἀλλὰ τὸ βάρος αὐτὸ δὲν εἶναι τόσον μεγάλο ὥστε νὰ προέρχεται ἀπὸ ἐκεῖ ἡ κρίσις. Ἡ οἰκονομικὴ μας κρίσις προέβη ἀπὸ μίαν κοσμοϊστορικὴν καταστροφὴν τὴν ἐκρίψωσιν τοῦ ἐλληνισμοῦ ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας, τῆς Θράκης καὶ τοῦ Πόντου. Εἶναι γεγονός ὅτι ὁποῖον οὐδέποτε συνέβη καὶ εἰς καμμίαν χώραν. Καὶ τὸ κοσμοϊστορικὸν τοῦτο γεγονός εἶχε καὶ τὸ ἐξῆς παράδοξον, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἔφερε μίαν ἐπιφανειακὴν εὐημερίαν διότι οἱ πρόσφυγες τότε ἦσαν καταναλωτικὰ καθύστερον ἔφεραν μετ' αὐτῶν περὶ τὰ 30 ἑκατομ. λίρας καὶ ἐξώδευσε καὶ τὸ κράτος ἑτερα 35 ἑκατομμύρια, συνεπῶς ἔνα ποσὸν 65 ἑκατομ. ἐπρίφθη εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἐμπόριον. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαρκέσῃ περισσότερον. Τὰ ποσὰ ταῦτα ἐξηγντλήθησαν καὶ οἱ πρόσφυγες ἀπὸ καταναλωτικὰ μετεβλήθησαν εἰς ἀνταγωνιστὰς των ἄλλων ἐπαγγελματιῶν. Ἐγένετο ἄγροτικὴ ἐγκατάστασις 150 χιλιάδων οἰκονομικῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ φέρῃ ἡ ἐγκατάστασις αὕτη καρπὸς πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ ρίζας. Ἀλλὰ τόσαι οἰκογένειαι συνεκεντρώθησαν εἰς τὰς πόλεις καὶ ἤρχισεν ἡ πάλιν καὶ ὁ οἰκογενειακὸς ἀνταγωνισμὸς. Καὶ ἡ πάλιν αὕτη θὰ διαρκέσῃ ἀρκετὰ ἔτη μέχρις ὅτου σταθεροποιηθῇ μία κατὰστασις. Ἀλλὰ καὶ ὅταν σταθεροποιηθῇ ἡ κατὰστασις αὕτη θὰ μείνουν πολλὰ χιλιάδες ἄεργοι. Τὸ πρόβλημα συνεπῶς τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ εἶναι ὁδὸν, δὲν ἡμποροῦμεν ἔμως νὰ κατηγορήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν, διότι πράγματι ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε τὴν προσοχὴν τῆς πρὸ ἄρσιν τῆς κρίσεως, ἀλλὰ ἐπικρίνομεν τὴν Κυβέρνησιν, διότι αὕτη δὲν συνεκέντρωσε τὰς προσπάθειάς τῆς ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ τὰς συγκεντρώσῃ.

Τὴν βιομηχανίαν μας δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν προαγάγωμεν οὔτε τυχῶς οὔτε εὐκόλως. Ἡ ναυτιλία μας ἔχει καὶ αὕτη μεγάλην κρίσιν, διότι παρήλθεν ὁ καιρὸς ἐκεῖνος, κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ ἐπαγγέλματα τοῦ ναυτικοῦ ἦτο τόσον ριψοκίνδυνον ὥστε νὰ εἶναι προσίτον εἰς λαοὺς ὀλιγώτερον ριψοκινδύνους ἀπὸ τὸν ἐλληνικόν. Καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐξεδιώχθησαν οἱ Ἕλληνας οἱ κατοικοῦντες τὰ παράλια ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου μέχρι τῆς Μ. Ἀσίας. Σήμερον καὶ οἱ χερσαῖοι λαοὶ ἔγειναν ναυτικοὶ καὶ συνεπῶς καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναμεινῶμεν μεγάλα πράγματα. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν ἀλιείαν μας, τὸν πλουτοπαραγωγικόν τοῦτον κλάδον. Ἀλλὰ ἐκεῖ ὅπου πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ στρέψῃ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῆς εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία. Δι' αὐτὸ μολοντὶ ἀναγνωρίζω τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐλάβεν ἡ Κυβέρνησις ὑπὲρ τῆς γεωργίας, νομίζω ὅτι ὅσα καὶ ἂν ἔκαμε δὲν εἶναι ἀρκετὰ, διότι ὅλα αἱ δυνάμεις τοῦ Κράτους πρέπει νὰ στραφῶσι πρὸς τὰ ἐκεῖ. Παρουσιάζεται πρόβλημα διὰ τὰ τρία πολῦτιμα προϊόντα, τὸν καπνὸν τὴν σταφίδα καὶ τὸ ἔλαιον, ἀλλὰ πρὸ παντὸς διὰ τὸν καπνὸν καὶ τὴν σταφίδα, τὰ ὁποῖα ἡρ-

χισαν ἤδη νὰ χάνουν ἑδάφος. Πρέπει συνεπῶς νὰ τὰ ἐλαφρύνωμεν ἀπὸ τὰ φορολογικὰ ὄργανα, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον διότι πρέπει νὰ προσπαθῶμεν νὰ διατηρήσωμεν τὰ προϊόντα ταῦτα τὸ ἑδάφος τὸ ὅποιον ἔχουσι. Ἀλλὰ ὅταν λέγομεν ὅτι πρέπει νὰ ἀπαλλάξωμεν τὰ προϊόντα ταῦτα ἀπὸ τὰ φορολογικὰ ὄργανα πρέπει νὰ ὑποδείξωμεν καὶ τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ εἰσπράξωμεν τὴν φορολογίαν ταύτην. Ἐγὼ δὲν θὰ εἰδικάζω νὰ θέσω τὰ φορολογικὰ αὐτὰ ὄργανα ἐπὶ τοῦ ἔργου, διότι τὸ ὄργανον τοῦτο προσιθῆμεν ἐπὶ τοῦ ἔργου θὰ ἐπιβαρύνῃ καὶ τοὺς καλλιεργητὰς καὶ τοὺς σταφιδοπαραγωγούς οἱ ὅποιοι θὰ ἔχωσι τὴν ἀνάγκη σὺν ἐκ τῆς ἀπαιτήσεως τῶν ἀπὸ τὰ φορολογικὰ ὄργανα τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς σταφίδος, ἀλλὰ θὰ ἐπιβαρύνουν καὶ τοὺς ἐργάτας, εἰς ἀντάλλαγμα ὅμως δι' αὐτοὺς τοὺς τελευταίους θὰ ἔπρεπε νὰ κάμωμεν τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις. Περαιτέρω θὰ ἤθελον νὰ ἐπαναλάβω τὴν εὐχὴν περὶ τῆς τα-

χυτέρας ἐφαρμογῆς τῆς νομαρχιακῆς αὐτοδιοικήσεως. Εἰς τὴν εἰσήγησίν του περὶ τοῦ καπνοῦ ὁ κ. Κορυζῆς μᾶς εἶπεν ὅτι ἐκαστὴ διὰ καπνοῦ ἐπιβαρύνεται μὲ 5 δραχμὰς διὰ τὸ πόντισμά της. Τὴν ἐπιβαρύνει καὶ ὡς ποικίλας ἀλλὰ περιπτώσεις ἐπιβαρύνσεως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὰς οἰκονομήσωμεν, ἐὰν δὲν κάμωμεν τὴν κοινότητά αὐτοτελὲς κύτταρον. Καὶ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται μόνον διὰ τῆς νομαρχιακῆς αὐτοδιοικήσεως. Καταλήγων λέγει, ὅτι βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπέδειξε ἐνδιαφέρον διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς κρίσεως ταύτης. Ἀλλὰ ἡ φύσις τῆς ἐλλήνικης κρίσεως εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐπὶ θάλλεται νὰ στρέψωμεν ὅλοι τὴν προσοχήν μας εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διακόπτεται ἡ συζήτησις καὶ λήσκει ἡ συνεδρίασις ὥραν 10 1/2 π. μ. δι' ἄνοιον καὶ ὥραν 10 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μίλφρος
Ι. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΕ'.

Τρίτης 24 Μαρτίου 1931.

Ὦρα 10 π. μ. ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Σοφούλης ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἄνοιξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρεϊα.

Ἀνακοινούνται τὰ ἑξῆς:
Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Παλαιοβράχης Φθιώτιδος παρακαλοῦν ὅπως ἡ ἐθνικὴ ὁδὸς Ακρίας—Ναυπλίου διέλθῃ ἐκ τῆς κοινότητος τῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Μ. Μαντᾶς καταθέτει αἰτήσιν τῶν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως εὐρισκομένων ἐμπόρων Καδᾶλλας ζητούντων τὴν πληρωμὴν τῶν ἐκδικασθεῖσων ἀποζημιώσεων.

Ὁ ὀπλαρχηγὸς Ἰωάν. Δοξογιάννης ζητεῖ τὴν παραχώρησιν τοῦ κατεχομένου ὑπ' αὐτοῦ οὐκλήματος παρὰ τὴν θέσιν Σταυρός—Γέρακκ.

Ὁ ἀθλητικὸς σύλλογος «Δόξα» Γοιναῶ Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως δοθῇ ἄμεσος λύσις εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἡλεκτροφωτισμοῦ καὶ κινήσεως τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης.

Ἡ παμπροσφυικὴ Ἐνωσις Φυλίκων Μεσσηνίας ζητεῖ τὴν παραχώρησιν οὐκλήματων εἰς 10 ἀπέχους οὐκονομίας.

Οἱ Συντακτικοὶ Ἀλιεῖς παρακαλοῦν ὅπως τὸ ποσοστὸν τῆς δεκάτης ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν καπνῶν ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων ἐπεξεργασίας τῶν ἀσφαλίστρων κλπ.

Ὁ Συντακτικὸς ἐξαρχὸς οὐκονομίας συνοικίας Ξηροκρήνης Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν παραχώρησιν τῶν αἰτηθέντων οὐκονομῶν πρὸς ἀνέγερσιν οὐκων.

Οἱ βουλευτὴς κ. Ε. Μαχαίρας καὶ Ν. Γουργουρῆς καταθέτουν αἰτήσιν τῶν ἀνικάνων καὶ ἀναπήρων μυληργατῶν θερμαστῶν, ξυλουργῶν καὶ ὑψηρῶν ἀτμοβλάντων Ἀθηναίων—Πειραιῶς ζητούντων τὴν τροποποίησιν τῆς παρ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου 4434.

Διάφοροι κοινότητες Κερκύρας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑποβολὴν νομοσχεδίου καταργήσεως αὐτονόμου ὁργανισμοῦ καὶ ἐπεκτάσεως τῆς Ἀγορικῆς Γραπῆς ἐν Κερκύρᾳ.

Ὁ βουλευτὴς κ. Π. Πετρίδης καταθέτει ὑπόμνημα Σωματείου ἀμαξολατῶν καὶ καραγωγέων Λουτρακίου «Ἄγιος Γεώργιος» ζητούντων τὴν παροχὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Καλαντζᾶκος καταθέτει αἰτήσιν τοῦ

διδασκάλου Π' Γεωργακόπουλου ζητούντος τὸν ἐπικυβερνητικὸν τοῦ εἰς τὴν ἐνθὺν θέσιν.

Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος (Γιουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας Συμβάσεως περὶ διακωνισμοῦ τῶν συγγενῶν τῶν συντακτῶν τῆς Στρατολογίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἰδρύσεως σχολικῶν ταμείων καὶ σχολικῶν ἐφορειῶν».

Οἱ βουλευτὴς κ. κ. Τ. Ἀναστασίου, Ν. Στυρίδου, Ἡλ. Τσεριῶνης καὶ Α. Σπηλιᾶδης, ὑποβάλλουσι τροποποιήσιν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἰδικούσεως δικαιοδοσίας δικτάσεων τῆς ποινικῆς δικονομίας καὶ ἄλλων ἐδικῶν νόμων».

Οἱ βουλευτὴς κ. κ. Α. Μιούλης καὶ Γεω. Βασιλείδης, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐδικῶν περὶ φάσεων».

Οἱ βουλευτὴς κ. κ. Α. Παπαθανάσης καὶ Ι. Νικολίτσας ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ταμειακῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοσίων ὑπολόγων».

Οἱ βουλευτὴς κ. κ. Α. Κασσαβέτης καὶ Α. Κουντούρης, ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν κειμένων διατάξεων».

Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Κεντούρης ὑποβάλλει τροπολογίαν τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 5 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι Γραπῆς καὶ Γραπῆς οὐκων ἀνωμαλῶν καταθέσεων εἰς χρυσόν».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διατάξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸς κατὰ κεφάλαια καὶ ἀρθροὺς ὁ ἐδικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς, χρήσεως 1931—32 ἔχων οὕτως:

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1931—32 (1 Ἀπριλίου 1931—31 Μαρτίου 1932)

Προϋπ. λ. Βουλῆς	Κεφάλαιον	Ἀρθρον	Κατονομασία τῶν κεφαλαίων καὶ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πιστώσεων	Πιστώσεις κατὰ κεφάλαιον διὰ τὴν χρῆσιν 1931—32
			Ἀποζημιώσεις Βουλευτῶν καὶ ἑξῶς παρὰστάσεως Προέδρου	
1	1		Ἀποζημιώσεις Βουλευτῶν 7,000 × 250 × 12	Δρ. 21,000,000
2	2		Ἑξῶς παρὰστάσεως Προέδρου 14,300 × 12 = 171,600 μετὼν 70)ο	» 159,588
			21,159,588	
2	1		Μισθοὶ καὶ ἐπιδόματα προσωπικοῦ Γραφείων καὶ Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς	
			Διευθυντῆς Γραφ. Βουλῆς ἐπὶ βαθ. Διευθυντοῦ α' τάξ. καὶ μισθῷ Γεν. Γραμμ. 1 × 6,562.50 + 1,968.50γ	× 12 » 102,372
			Διευθυντῆς Τμημάτων α' τάξ. ἐπὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξεως 1 × 6,250 + 1,875γ	× 12 » 97,500
			Λογιστῆς Τμημάτων α' τάξ. ἐπὶ μισθῷ Διευθ. α' τάξ. 1 × 6,250 + 1,875γ	× 12 » 97,500
			Βοηθὸς Λογιστοῦ ἐπὶ βαθ. γραμμ. α' τάξ. μισθ. τμημ. β' τάξ. 1 × 4,160 + 832β	× 12 » 59,904
			Ἀρχαιοφύλαξ ἐπὶ βαθ. γραμμ. α' τάξ. καὶ μισθ. τμημ. β' τάξ. 1 × 4,160 + 832β	× 12 » 59,904
			Διορθωτῆς ἐντύπων ἐπὶ βαθμῷ Τμηματογράφου α' τάξεως 1 × 5,000 + 1,000β	× 12 » 72,000
			Γραμματεὺς Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ γραμμ. α' τάξεως 1 × 3,120 + 312α	× 12 » 41,184
			Γραμματεὺς Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ γραμμ. β' τάξεως 1 × 2,660 + 532β	× 12 » 38,304
			Βοηθοὶ Γραμματέως Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ ἀκολουθοῦ καὶ μισθῷ Γραμμ. β' τάξ. 2 × 2,660 + 266α	× 12 » 67,032
			Βοηθὸς Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμ. γραμμ. α' μισθ. τμημ. β' τάξ. 1 × 4,160 + 1248γ	× 12 » 64,896
			Γραφεὺς α' τάξεως, ἐπὶ μισθῷ Γραμμ. β' τάξεως 1 × 2,660	× 12 » 31,920
			Γραφεὺς α' ἢ β' τάξ. 16 × 1,800 + 180α + 2 × 1,350	× 12 » 380,160
			Δακτυλογράφοι ἐπὶ μισθῷ Γραμμ. β' τάξεως 4 × 2,660 + 1 × 532β + 1 × 266α	× 12 » 137,256
			Συντάκτης ἐπισήμων πρακτικῶν α' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξ. 1 × 6,250 + 1,875γ	× 12 » 97,500
			Συντάκτης ἐπισήμ. πρακτ. β' τάξ. ἐπὶ μισθ. γραμμ. α' τάξ. 1 × 3,120 + 312α	× 12 » 41,184
			Ταξινόμος τῆς Νομ. ἐργασ. ἐπὶ βαθ. καὶ μισθ. γραμμ. β' τάξ. 1 × 2,660 + 532β	× 12 » 38,304
			Διευθ. Στεν. Γραφ. ἐπὶ βαθμῷ Διευθ. α' καὶ μισθῷ Γ. Γραμμ. α' τάξ. 1 × 6,562.50 + 1,968.50γ	× 12 » 102,372
			Στενογράφοι α' τάξ. ἐπὶ βαθμ. καὶ μισθ. τμημ. α' τάξεως 1 × 6,250 + 1 × 1,875γ	× 12 » 97,500
			Στενογράφοι α' τάξ. ἐπὶ βαθ. καὶ μισθ. τμημ. α' τάξεως 4 × 5,000 + 3 × 1,000β + 1 × 500α	× 12 » 282,000
			Στενογράφ. β' τάξ. ἐπὶ βαθ. καὶ μισθ. τμημ. β' τάξεως 3 × 4,160 + 2 × 416α	× 12 » 159,744
			Στενογράφ. γ' τάξ. ἐπὶ βαθ. καὶ μισθ. γραμμ. α' τάξεως 3 × 3,120 + 3 × 312α	× 12 » 123,552
			Βοηθοὶ στενογραφ. ἐπὶ βαθμ. καὶ μισθ. γραμμ. β' τάξ. 5 × 2,660	× 12 » 159,600
			Δόκιμοι στενογραφ. ἐπὶ βαθμ. γραμμ. α' τάξεως 6 × 1,800	× 12 » 129,600
			Ταξινόμος στεν. Γραφείου ἐπὶ βαθμῷ Γραμμ. α' τάξ. 1 × 3,120 + 624β	× 12 » 44,928
			Συντάκτης δελτίου τύπου ἐπὶ μισθῷ Διευθυντ. α' τάξ. 1 × 6,250 + 1,875γ	× 12 » 97,500
			Ἐπιμελητῆς α' τάξ. τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐφημ. τῶν συντακτικῶν τῆς Βουλῆς ἐπὶ μισθῷ Διευθ. α' τάξεως 1 × 6,250 + 1,875γ	× 12 » 97,500
			Ἐπιμελητῆς β' τάξ. ἐπὶ μισθῷ τμημ. α' τάξεως 1 × 5,000 + 1,000β	× 12 » 72,000
			Βοηθοὶ Ἐπιμελητοῦ ἐπὶ βαθμῷ γραμμ. β' τάξεως 2 × 2,660 + 1 × 266α + 532β	× 12 » 73,416
			Ἐπιμελητῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Ἀρχείου τῆς Βουλῆς» ἐπὶ βαθ. τμημ. β' τάξ. καὶ μισθῷ τμημ. α' τάξεως 1 × 5,000 + 1,500γ	× 12 » 78,000
			Βοηθὸς ἐπιμελητοῦ ἐπὶ μισθῷ Γραμμ. β' τάξεως 1 × 2,660	× 12 » 31,920
			Διευθ. Βιβλιοθ. ἐπὶ βαθμῷ Διευθ. α' τάξ. καὶ μισθῷ Γ. Γραμμ. α' τάξ. 1 × 6,562.50 + 1,968.50γ	× 12 » 102,372
			Ἐπιμελητῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ καταλόγου τῆς Βιβλιοθ. ἐπὶ βαθ. καὶ μισθ. Διευθυντοῦ α' τάξεως 1 × 6,250 + 1,875γ	× 12 » 97,500
			Ἐπιμελητῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ Καταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης ἐπὶ βαθμῷ τμημ. α' τάξεως ἐξ ὧν εἰς ἐπὶ μισθῷ Διευθυντοῦ β' τάξεως 1 × 5,625 + 1,687.50γ + 1 × 5,000 + 1,500γ	× 12 » 165,750
			Κοσμητὴρ ἀναγνωστηρίου Βιβλ. ἐπὶ μισθ. Διευθ. α' τάξ. 1 × 6,250 + 1 × 1,250β	× 12 » 90,000
			Βιβλιοφύλακες ἐπὶ βαθμ. καὶ μισθ. τμημ. α' τάξεως 2 × 5,000 + 1,000β + 1 × 1,500γ	× 12 » 150,000
			Ταξινόμοι ἐπὶ βαθμῷ τμημ. β' τάξεως 2 × 4,160 + 1 × 1,248γ + 416α	× 12 » 119,808
			Βοηθὸς ἐπιμελητοῦ καὶ καλλιγράφος ἐπὶ βαθμῷ γραφείως α' τάξεως 1 × 1,800	× 12 » 21,600
			Ἐπιόπτης Ἀναγνωστηρίου ἐπὶ μισθῷ τμημ. β' τάξεως 1 × 4,160 + 1,248γ	× 12 » 64,896
			Ἀποθηκάρχης ἐπὶ βαθμῷ γραφείως α' τάξεως 1 × 1,800	× 12 » 21,600
			Εἰς μεταφορὰν 3,810,078	
			21,159,588	

(α) Προσώξεις 10 ο]ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ λόγῳ συμπληρώσεως 5ετοῦς δημοσίας ὑπηρεσίας
(β) Προσώξεις 20 ο]ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ λόγῳ συμπληρώσεως 10ετοῦς δημοσίας ὑπηρεσίας
(γ) Προσώξεις 30 ο]ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ λόγῳ συμπληρώσεως 15ετοῦς δημοσίας ὑπηρεσίας
(α' β' γ' δ') Προσώξεις 10 ο]ο, 20 ο]ο, 30 ο]ο, 40 ο]ο κατωτέρου προσωπικοῦ.

Συνέχεια Ειδικού Προϋπολογισμού των εξόδων τῆς Βουλῆς
διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1931—1932 (1 Ἀπριλίου 1931—31 Μαρτίου 1932)

Προσμου Βουλῆς		Κατονομασία τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων καὶ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πιστώσεων		Πιστώσεις κατὰ κεφάλαιον διὰ τὴν χρῆσιν 1931—32	
Κεφάλαιον	Ἄρθρον				
2	1	Γραφεῖς α' τάξεως ... 6 × 2660 + 2 × 2660 + 2 × 532β + 3 × 1800 + 180	Ἐκ μεταφορᾶς ... Δρ.	3,810,078	21,159,588
		Γραφεῖς β' τάξεως ... 1 × 1350	× 12	12,720	
		Φύλαξ ὀφειλῶν καὶ ἐπόπτης καθαριότητος ἐπὶ μισθῷ	× 12	16,200	
		Γραμμ. α' τάξεως ... 1 × 3,120 + 936γ	× 12	48,672	
		Ἀρχικλητῆρ (ὕπηρεσις Βιβλιοθήκης) ... 1 × 2,100 + 840δ	× 12	35,280	
		Κλητῆρες βιβλιοθ. α' τάξεως 6 × 1,500 + 1 × 600δ + 1 × 450γ + 1 × 300β + 1 × 150α	× 12	126,000	
		Καθαριστρίαι (ὕπηρεσις Βιβλιοθήκης) ... 5 × 750 + 300δ + 2 × 75α + 2 × 150β	× 12	54,000	
		Ἀρχικλητῆρ (ὕπηρεσις Βουλῆς) ... 1 × 2,100 + 840δ	× 12	35,280	
		Κλητῆρες Βουλῆς α' τάξεως ... 27 × 1,500 + 5 × 600δ + 4 × 450γ + 4 × 300β + 6 × 150α	× 12	568,800	
		Θυρωροὶ ... 2 × 2,100 + 2 × 840δ	× 12	70,560	
		Τηλεφωνήτριαι ἐπὶ μισθῷ ἀκολουθοῦ ... 2 × 2,100 + 1 × 630γ + 840δ	× 12	68,040	
		Βοηθὸς τηλεφωνητρίας ... 1 × 1,800 + 1 × 540γ	× 12	28,080	
		ὑπηρετῆς ... 1 × 1,050	× 12	12,600	
		Θερμαστὴς—Καθαριστὴς ... 1 × 1,500 + 150α	× 12	19,800	
		Καθαριστὴς ἢ Καθαρίστρια ... 10 × 750 + 2 × 225 + 2 × 150β + 2 × 75α	× 12	100,800	
		Κηπουρὸς ... 1 × 1,500 + 1 × 150α	× 12	19,800	
		Ἡλεκτρολόγος ... 1 × 2,100 + 1 × 630γ	× 12	32,760	
		Ἐπιχορηγίαι Διευθυντοῦ γραφείων Βουλῆς Κ. Β. ἄρθρον 92 § 11 ἐδάφ. 2) ... 1 × 1,500	× 12	18,000	
		Περὶ ἀλλῶν ἀποχωρούντων τῆς ὑπηρεσίας κλητῆρων καὶ ὑπηρετικῶν ἐν γένει προσωπικοῦ Βουλῆς ... 2 × 480	× 12	11,520	
		Δι' ἐνδεχομένης προαγωγῆς καὶ προαυξήσεως ...		50,000	
		Δι' ἀνδεχομένην πληρωμὴν τριμήνων ἀποδοχῶν ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων, πληρωμὴν νοσηλείων κλπ. ἐξόδων κατονομαζομένων ἐν τῷ ἄρθρ. 131 Καν. Βουλῆς ...		100,000	
		Ἐπίδομα κατὰ τὸ ἄρθρον 93 § 4 τοῦ Κανονισμοῦ ... 103,136 × 12		1,237,632	
		Ἐκπίπτουσι λόγῳ συντάξεως 7 οἱ ἐπὶ ποσοῦ ... 5,341,086		6,740,334	
		Ἐκπίπτουσι ...		373,876	
3		Ἐξόδα Γραφείων :		6,366,458	
	1	Φωτισμὸς Βουλευτηρίου καὶ ἐξόδα συντηρήσεως ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, προμήθεια λαμπτήρων κλπ. ειδῶν ...		100,000	
	2	Ἑλκίων θερμάνσεως καὶ ἐξόδα μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως ...		75,000	
	3	Τυπογραφικὰ χάρτης, γραφικὴ ὕλη καὶ εἶδη γραφείου ἐν γένει ...		220,000	
	4	Δετικά πρακτικῶν Βουλῆς καὶ ἐντύπων ἐν γένει ...		80,000	
	5	Στολὰ καὶ κλητῆρων, ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, ἐπενδύται ἢ ἀποζημιώσεις φθορᾶς ἐνδυμάτων κατωτέρου ἐν γένει προσωπικοῦ ...		130,000	
	6	Κατανάλωσις ὁλοκληρώσεως διὰ τὴν καθαριότητα καὶ εἶδη καθαριότητος ἐν γένει ...		20,000	
	7	Ἰδιωτὸν πόσιμον Ἀμαρουσίου καὶ Ἑταιρίας ὕδατων ...		20,000	
	8	Ἐπίπλωσις, ἐγκαταστάσεις πάσης φύσεως καὶ ἐπισκευαὶ, προσθήκαι, διακοσμήσεις αἰθουσῶν, γραφείων καὶ Βουλευτηρίου ἐν γένει ...		50,000	
	9	Μικρὰ ἐξόδα ἢ ἀπρόβλεπτα μὴ εἰδικῶς καθοριζόμενα ἐν τῷ παρόντι (Καν. Βουλῆς ἄρθρ., 129) ...		40,000	
	10	Δαπάναι κινήσεως καὶ συντηρήσεως μοτοσυκλέτας ...		5,000	
	11	Διὰ συντήρησιν τοῦ κήπου τοῦ Βουλευτηρίου ...		10,000	
	12	Δημοσιεύσεις ...		10,000	760,000
4		Ἐξόδα ἐκδόσεως «Ἐφημερίδος Συντηρήσεων», Βουλῆς :			
	1	Διὰ τὴν ἐκτύπωσιν ἐν ἰδιωτικῷ τυπογραφείῳ τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν ...		240,000	300,000
	2	Διὰ προμήθειαν τυπογραφικῶν χαρτῶν διὰ τὴν ὥς ἄνω ἐκδοσιν ...		60,000	
5	1	Ἐξόδα λειτουργικῆς καὶ συντηρήσεως αὐτοκινήτου Προέδρου ἢ μέλους ἀγοραίου τοιούτου ...		150,000	160,800
	2	Δι' ἡμερήσια ἐξόδα ἀκολουθοῦ Προέδρου (μέχρι δρχ. 30 ἡμερησίως ἐγκρίσει Προέδρου) ...		10,800	
6		Ἐξόδα Βιβλιοθήκης			
	1	Φωτισμὸς καὶ ἐξόδα συντηρήσεως κλπ. ...		15,000	
	2	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ συνδρομαὶ εἰς ἐξέλιξις ἐφημερίδας καὶ περιοδικῶν ...		100,000	
	3	Δετικά βιβλίων, ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ...		60,000	
	4	Γραφικὴ ὕλη ἐντύπων καὶ εἶδη γραφείου ἐν γένει ...		40,000	
	5	Εἶδη καθαριότητος, ἀπρόβλεπτα καὶ μικρὰ ἐξόδα ...		40,000	
	6	Ἐπίπλωσις, ἐπισκευαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις πάσης φύσεως ἐν γένει ...		20,000	
	7	Ἐπενδύται κατωτέρου προσωπικοῦ Βιβλιοθήκης ...		10,000	285,000
		Ἐς μεταφορὰν ...			29,031,846

Ἀλλοίως. Αἱ πιστώσεις αἱ χορηγοῦμεναι διὰ τοῦ Κεφ. 1 ἄρθρων, 1, 2 καὶ Κεφαλ. 2 ἄρθρου 1 εἶναι δεκτικαὶ μεταβάσεως πρὸς τὸν Ταμῖαν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.
Αἱ πιστώσεις αἱ χορηγοῦμεναι διὰ τῶν Κεφαλ. 3, 4, 5, 6 καὶ 7 δύνανται νὰ λαμβάνωνται καὶ δι' ἐνταλμάτων ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ.

Συνέχεια Ειδικού Προϋπολογισμού των εξόδων τῆς Βουλῆς
διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1931—1932 (1 Ἀπριλίου 1931—31 Μαρτίου 1932).

Προσμου Βουλῆς		Κατονομασία τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων καὶ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πιστώσεων		Πιστώσεις κατὰ κεφάλαιον διὰ τὴν χρῆσιν 1931—32	
Κεφάλαιον	Ἄρθρον				
7		Ἐκτακτα ἐξόδα :	Ἐκ μεταφορᾶς Δρ.		29,031,849
	1	Δαπάναι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 128 τοῦ Κανονισμοῦ ...		60,000	
	2	Χάρτης καὶ εἶδη ἐκτυπώσεως καταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης ...		50,000	
	3	Ἀντίτιμον μηχανῶν γραφείων ...		30,000	
	4	Ἐπίδομα κλητῆρων διὰ τὰς ἐμερτὰς τοῦ Πάσχα, Χριστουγέννων (Καν. Β. ἄρθρ. 128 § 2) ...		54,000	
	5	Παροχὴ πρὸς ἐπίδοσιν τῶν πόρων τοῦ Ταμείου ἀρωγῆς ὑπαλλήλων Βουλῆς καὶ Βιβλιοθήκης (ἄρθρον 6 § 1 ὑπ' ἀριθ. 2099 πραξ. Προέδρου Βουλῆς (Ἐφημ. Κυβ. Τεύχος Β' φύλλ. 88 ἔτους 1927) ἐκδοθεῖσης δυνάμει Μεταβ. Διατάξεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς) ...		75,000	
	6	Γενικὴ ἐπισκευὴ κτιρίου Βιβλιοθήκης Βουλῆς ...		75,000	
	7	Διὰ τὴν συγγραφήν καὶ ἐξόδα ἐκτυπώσεως ὑπὸ τοῦ στενογράφου Δ. Παλαμάκη βιβλίου 'Ἑλληνικῆς Στενογραφίας' ...		20,000	
	8	Ἐτήσια εἰσφορὰ πρὸς τὴν Διακονοβουλευτικὴν Ἐνωσιν Φράγ. Ἑλβετ. 2.100 ...		31,500	
	9	Ἀγορὰ τρικύκλου μοτοσυκλέτας διὰ τὴν μεταφορὰν ἐντύπων ...		25,000	420,500
8	1	Ἐκτακτὸν ἀποθεματικὸν (Κ. Β. ἄρθρον 106) ...		300,000	300,000
9	1	Ἀπαιτήσεις κεκλεισμένων χρήσεων μὴ συμπεριληφθεῖσαι εἰς τὰ πηλοτικά ὑπόλοιπα τῆς χρήσεως ἐξ ἧς προέρχονται. Χρῆσις 1929—30 Βασιλ. Φλέσσας καὶ Δημ. Παπαδόπουλος καθυστεροῦμεναι προσαυξήσεις μισθοῦ ...		3,600	3,600
		Σύνολον ...			29,755,946

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 23 Μαρτίου 1931

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Γίνονται ώσαύτως δεκτά εις β' κατ' άρθρον και σύνολον συζητησιν τά κάτωθι νομοσχέδια.

1) Περί εξουσιοδοτήσεως της Κυβερνήσεως διά την μείωσιν των αποδοχών των δημοσίων λειτουργών εν γένει.

2) Περί διοικήσεως των υπέρ του δημοσίου ή κοινωνικωφελών σκοπών κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών.

3) Περί της αυθεντικής έρμηνείας του μόνου άρθρου του νόμου 4832.

4) Περί του Σώματος Στρατιωτικών Χαρτογράφων.

5) Περί αύξήσεως των μελών του 'Αρείου Πάγου και των 'Εφετών και περί παραβόλου, έχοντα ούτω :

Περί εξουσιοδοτήσεως της Κυβερνήσεως διά την μείωσιν των αποδοχών των δημοσίων λειτουργών εν γένει.

"Αρθρον 1.

Επιτρέπεται διά Διατάγματος εφάπαξ εκδιδομένου, τη προτάσει του 'Υπουργικού Συμβουλίου, μετ' εγγράφον εισήγησιν του 'Υπουργού των Οικονομικών περί της πορείας του Προϋπολογισμού, όπως μειωθώσιν από 1ης 'Απριλίου 1931 ή και μεταγενεστέρας αί αποδοχαί πάντων ανεξαιρέτως των εκ του Δημοσίου Ταμείου μισθοδοτούμενων υπαλλήλων και υπηρετών τακτικών και εκτάκτων πλὴν τῶν ἐπὶ συμβάσει κατὰ ποσοτὸν μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ 6 ο).σ.

Η μείωσις αὕτη ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν ἐπιχορήγησιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τὰς ἀποζημιώσεις των Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν καὶ τὰς ἀποδοχὰς των μελῶν τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου.

"Αρθρο 2.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἢ ὁμοίου διατάγματος δύνανται νὰ ἐπιβληθῇ ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον μείωσις : α') ἐπὶ των ἀποδοχῶν των υπαλλήλων καὶ υπηρετῶν εν γένει των Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Ὁργανισμῶν των ἐπιχορηγουμένων παρὰ τοῦ Δημοσίου καὶ β') ἐπὶ των ἀποδοχῶν των υπαλλήλων καὶ υπηρετῶν εν γένει των Εἰδικῶν Ταμείων, Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου των ἐχόντων βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τοὺς δημοσίους υπαλλήλους.

Η ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς πὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως.

Περί διοικήσεως των υπέρ του Δημοσίου ή κοινωνικωφελών σκοπών κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών.

"Αρθρον 1.

1. Κληρονομία κληροδοσία και δωρεά υπέρ του Δημοσίου ή κοινωνικωφελών σκοπῶν διέπονται, υπό του παρόντος νόμου.

2. Κοινωνικῶν σκοπῶν κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ παρόντος εἶναι κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ἰδιωτικόν, πᾶς κρατικὸς ἢ φιλανθρωπικὸς ἐν γένει δ' ἐπωφελεὶς εἰς τὸ κοινὸν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει σκοπός, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποβλέπει εἰς οἰκονομικὴν τινα ἐπιχείρησιν.

3. Η ἐξακρίβωσις των περιουσιακῶν στοιχείων, ἢ ἐκκαθάρισις, ἢ οἰκονομικὴ διαχείρισις καὶ ἢ ἐν γένει διοικήσις των ἀνωτέρω κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν, ὡς καὶ ἢ ἐξακρίβωσις καὶ ἐκκαθάρισις των ἐξ ἀδιαιρέτου περιεχομένων εἰς τὸ Κράτος καὶ ἢ κηδεμονία των σχολαζουσῶν κληρονομιῶν, υπάγονται κατὰ τὰ κάτωθι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον των Οἰκονομικῶν. Πᾶσα ἢ κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ἀρμοδιότης τῆς ὑπηρεσίας των Κληροδοτημάτων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ ἢ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισεως καὶ διοικήσεως ἐν γένει ἀρμοδιότης των συγχαφῶν ὑπηρεσιῶν των λοιπῶν Ὑπουργείων μεταβιβάζονται εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου τούτου συνιστωμένην Διεύθυνσιν Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων, ἢ δὲ σχετικὴ ἀρμοδιότης των οἰκείων Ὑπουργῶν εἰς τὸν Ὑπουργὸν των Οἰκονομικῶν.

4. Η ἐν γένει ἐκτέλεσις των διαθηκῶν καὶ δωρεῶν ὑπάρχει ἐπίσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον των Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.). Ἀλλ' ἢ ἐκτέλεσις των ὑπὸ των συστατικῶν πράξεων προβλεπόμενων σκοπῶν ὑπάγεται εἰς τὰ κατὰ σκοπὸν ἄρθρα Ὑπουργεία.

"Αρθρον 2.

1. Περιουσία διατιθεμένη ὑπὲρ τοῦ Κράτους πρὸς ἐκπλήρωσιν σκοποῦ συνιστάμενου εἰς τὴν ἐφ' ἀπαξ συντέλεσιν κρατικῶν τινος ἔργου, ἐκκαθαριζομένη κατὰ τὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀρμοδιᾶς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ὑπηρεσίας διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν.

2. Περιουσία διατιθεμένη ὑπὲρ τοῦ Κράτους, ἄνευ καθορισμοῦ ἰδίου τρόπου διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως ἐν γένει, πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐφ' ὠρισμένην διάρκειαν χρόνου ἢ εἰς τὸ διηνεκὲς εἰδικῶν σκοποῦ, ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἀμέσων διαχειρίσιν τοῦ Ὑπουργείου των Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.), διατιθεμένων παρ' αὐτοῦ ἐκάστοτε κατὰ τὰς διατάξεις των κειμένων νόμων σχετικῶν χρηματικῶν πῶσων διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ.

3. Περιουσία διατιθεμένη πρὸς ἐκπλήρωσιν εἰς τὸ διηνεκὲς ἢ ἐφ' ὠρισμένην διάρκειαν χρόνου κοινωνικωφελὸς σκοποῦ, ἢ ἐκτέλεσις τοῦ ὁποῖου ἀνατίθεται διὰ τῆς συστατικῆς πράξεως εἰς φυσικὰ πρόσωπα (κληρονόμους, κληροδόχους, ἢ ἐκτελεστάς), ἢ εἰς ὑφιστάμενα μὲν νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει ὀριζομένου ὅμως ἰδίου τρόπου διοικήσεως, συνιστᾷ ἴδρυμα αὐτετέλεις διοικούμενον κατὰ τὰ ἐν τῇ συστατικῇ πράξει ὀριζόμενα.

4. Περιουσία διατιθεμένη κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου πρὸς ἐκπλήρωσιν εἰδικῶν κοινωνικωφελὸς σκοποῦ, ἢ ἐκτέλεσις τοῦ ὁποῖου ἀνατίθεται διὰ τῆς συστατικῆς πράξεως εἰς ὑφιστάμενα νομικὰ πρόσωπα ἄνευ εἰδικωτέρου καθορισμοῦ τρόπου διοικήσεως, συνιστᾷ ἴδρυμα μὴ αὐτετέλεις. Η συγχώνεσις τῆς περιουσίας ταύτης μετὰ τῆς τοῦ διοικούντος νομικοῦ προσώπου δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένη.

5. Πᾶσα λεπτομέρεια μὴ καθοριζομένη ἐν τῇ συστατικῇ πράξει, δύναται νὰ κανονίζηται διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν, ὡς πρὸς 3ῃ τὴν ἐκτέλεσιν των σκοπῶν διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ κατὰ σκοπὸν ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

"Αρθρον 3.

1. Αἱ περὶ ὧν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος περιουσίαι, ἐφ' ὅσον τὰ κεφάλαια προρίζονται διὰ τὸν ταχθέντα σκοπὸν, ρευστοποιούμεναι, μέχρις οὐ καταστῇ δυνατὴ ἢ ἐκτέλεσις τοῦ σκοποῦ, κατατίθενται εἰς ἔντοχον κατάθεσιν παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἄλλῃ Τραπεζῇ ὀριζομένην δι' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν.

2. Ἐὰν ἡ περιουσία ἀποτελῇται ἐξ ἀκινήτων προοριζομένων αὐτῶν τούτων διὰ τὸν ταχθέντα σκοπὸν, διατίθεται πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, ἐπιτερομένης τῆς ἐκμισθώσεως μόνον ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἢ ἄμεσος ἐκτέλεσις τοῦ σκοποῦ.

3. Ὅσακις ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ σκοποῦ γενήσεται ἐκ των εἰσοδημάτων καὶ δὲν ὠρίσθῃ ἐν τῇ συστατικῇ πράξει, ὁ τρόπος τῆς συντηρήσεως των κεφαλαίων, ταῦτα συντηροῦνται εἰς ἀκίνητα ἢ χρεώγραφα ἢ ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῇ ὡς ἄνω ὀρισθείσῃ Τραπεζῇ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 12 Συμβουλίου Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν.

4. Ἐν περιπτώσει καὶ ἢ ἐν τῇ συστατικῇ πράξει ὀριζόμενος τρόπος συντηρήσεως τῆς περιουσίας εἶναι ἢ κατέστη ἐκδηλὸς ἀσύμφορος, ἐπιτρέπεται ἀντικατάστασις των περιουσιακῶν στοιχείων μετὰ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν, στηριζομένην εἰς γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων, ἐφ' ὅσον διὰ ρητῆς διατάξεως τῆς συστατικῆς πράξεως δὲν ἀπηγορεύθῃ.

5. Τὰ χρεώγραφα των ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου δεσπομένων κληρονομιῶν κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν κατατίθενται, πρὸς φύλαξιν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὰ μὴ χρησιμοποιούμενα ἀμέσως διὰ τὸν ὀρισθέντα σκοπὸν εἰσοδήματα ἐν γένει καθίστανται τοκοφόρα κατὰ τὰ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου τούτου ὀριζόμενα.

"Αρθρον 4.

1. Ἐν περιπτώσει ἐπικαρπίας ἐπὶ κινήτων ἀξιών ἢ μετρητῶν κατατεθειμένων παρὰ τῇ Τραπεζῇ, ἢ κυρίως των ὑποκίτων καταλείπεται ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ κοινωνικωφελὸς σκοποῦ, οὐδεμίαν μεταφορὰ κεφαλαίων ἐκ τῆς Τραπεζῆς συγχωρεῖται εἰς τοὺς ἐπικαρπώτας ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν (Δ. Ε. Κ.).

2. Ἡ παρὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ μεταφορὰ συγχωρεῖται εὐθὺς τῇ Τραπεζῇ πρὸς ἀποζημιώσιν διὰ πᾶσαν τυχόν προγενεμένην εἰς τὸ Δημόσιον ἢ τὸν σκοπὸν ζημίαν.

3. Αἱ ὑπὸ ἐπικαρπίαν κινήται ἀξίαι κατατίθενται τῇ ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν, ἐφ' ὅσον ἄλλως δὲν διατάσσεται ἐν τῇ διαθήκῃ ἢ δωρεᾷ, εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τίτλον συμφωνούντα πρὸς τὰ ἐν τῇ συστατικῇ πράξει διατεταγμένα.

"Αρθρον 5.

Κατάθεσις περιουσιακῶν στοιχείων δεσπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου παρὰ Τραπεζῇ ἐπ' ὀνόματι φυσικῶν προσώπων (κληρονόμων, κληροδόχων, ἢ ἐκτελεστών), ἄνευ εἰδικῆς μνείας τοῦ σκοποῦ τῆς καταθέσεως, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένη. Ὁ παραβάτης ὑπόκειται εἰς πειθαρχικὴν δίωξιν κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 ὀριζόμενα ἀνεξαρτήτως πρὸς τὴν τυχόν συντρέχουσαν ποινικὴν τοιαύτην.

"Αρθρον 6.

1. Πᾶσα Τράπεζα, παρ' ἣ κατατίθενται μετρητὰ, ἢ κινήται ἀξίαι πρὸς φύλαξιν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Δημοσίου, ἢ κοινωνικωφελὸς σκοποῦ καὶ προέρχονται ἐκ κληρονομίας κληροδοσίας ἢ δωρεᾶς, ὑποχρεοῦται νὰ ἀποστείλῃ ἀντίγραφον τῆς σχετικῆς πράξεως καταθέσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον των Οἰκονομικῶν (Δ. Ε. Κ.).

2. Αἱ Τράπεζαι παρ' αἷς εἶναι κατατεθειμένα τοιαῦτα περιουσιακὰ στοιχεῖα ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλουν κατ' ἐξαμηνίαν πίνακα ἐκκαθαρίσεως ἐμφαινόντα τὰς κατὰ τὸ διαρρυσαν ἐξάμηνον γενόμενας πράξεις καὶ τὴν ἐν γένει κίνησιν των παρ' αὐταῖς καταθέσεων.

"Αρθρον 7.

1. Ὑπὸ τὴν ἀμέσων διαχείρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.) ὑπάγονται πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν εἰς τὸ Κράτος περιλαμβοῦσαι καὶ περιερχόμεναι κληρονομία, κληροδοσία καὶ δωρεαί, ἐφ' ὅσον δὲν συνιστᾶται δι' αὐτῶν αὐτετέλεις ἴδρυμα, ὡς καὶ αἱ δύνανται εἰδικῶν νόμων ὑποβληθῆναι μέχρις οὗδὲ ὑπὸ τὴν ἀμέσων διαχείρισιν ἄλλων Ὑπουργείων τοιαύται. Ὁ Ὑπουργὸς των Οἰκονομικῶν ἐκπροσωπεῖ τὸ Δημόσιον διὰ πᾶσαν σχετικὴν πηγάζουσαν ἐκ τῆς διαχείρισεως ταύτης.

2. Ὅσακις συνιστᾶται ἴδρυμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, ὁ Ὑπουργὸς των Οἰκονομικῶν νομιμοποιεῖται εἰς ἔγερσιν ἀγωγῆς πρὸς λήψιν συντηρητικῶν καὶ δικαστικῶν ἐν γένει μέτρων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ ταχθείσης περιουσίας. Ὡς ἀσφαλιστικὸν μέτρον θεωρεῖται καὶ ἡ παροχὴ ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ ἀσφαλείας ὀριζομένης παρὰ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν. Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς νομιμοποιεῖται παρεμβαίνων εἰς δικὰς ἀφωρῶτας ἀμφισβήτησιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ ταχθείσης περιουσίας ἢ τὴν ἀκρίβειαν των συστατικῶν πράξεων. Τὰ σχετικὰ δικόγραφα κοινοποιούνται ὑπὸ τοῦ ἀμφισβητούντος τὴν περιουσίαν τοῦ σκοποῦ ἢ τὸ μέρος τῆς συστατικῆς πράξεως καὶ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν των Οἰκονομικῶν.

"Αρθρον 8.

1. Δὲν ἐπιτρέπεται διορισμὸς ἢ ἀντικατάστασις ἐκτελεστοῦ

διαθηκῆς καὶ ἐν γένει Διοικήτοῦ των ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἱδρυμάτων διὰ Διατάγματος, ἐκτὸς των περιπτώσεων καθ' ἃς εἰδικὸς νόμος δι' ὠρισμένον ἴδρυμα προνοεῖ, ἢ ἂν ἄλλως ὀρισταί ἐν τῇ συστατικῇ πράξει. Η ἀντικατάστασις γίνεται πάντοτε διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1643 καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 18 Ἀπριλίου 1919 Διατάγματος τῇ αἰτήσει τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν, ἐφ' ὅσον ἄλλως δὲν ὀρίζεται ἐν τῇ συστατικῇ πράξει.

2. Η διατάσσουσα τὴν ἀντικατάστασιν ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου κοινοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν εἰς τὸν ἀντικατασταθέντα καὶ δὲν ἀναστέλλεται ἢ ἐκτέλεσις αὐτῆς ἐκ τῆς τυχόν ἀσκήσεως ἐνδίκου μέσου. Ὁ οὕτως ἀντικαταστώμενος ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς ἄμεσον παράδοσιν των στοιχείων τῆς ὑπὸ τούτου διοικουμένης κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ δωρεᾶς. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται μετὰ τὰς ποινὰς τὰς ὀριζόμενας ἐν ἄρθρῳ 439 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

"Αρθρον 9.

Ὁ Ὑπουργὸς των Οἰκονομικῶν δικαιούται μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν εἰς ἀπολογία καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Δ.Ε.Κ. νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς ἐκτελεστάς των διαθηκῶν καὶ ἐν γένει τοὺς διοικητὰς των ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου δεσπομένων ἱδρυμάτων δι' ἀμέλειαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν των καθήκοντων αὐτῶν, ἢ διὰ παράβασιν τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἢ παραβάσιν τῆς βουλήσεως τοῦ διαθέντος, πρόστιμον μέχρις 25000 δραχμῶν εἰσπραττόμενον κατὰ τὰς περὶ εἰσπράξεως δημοσίων προσόδων διατάξεις καὶ ἀποδιδόμενον εἰς τὸ ἴδρυμα.

"Αρθρον 10.

Η ἐκτέλεσις ἔργων προβλεπομένων ὑπὸ των συστατικῶν πράξεων ἢ ἀναγκαιῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἢ πρὸς λειτουργίαν τοῦ κοινωνικωφελὸς σκοποῦ ἀξίας ἀνωτέρας των 30.000 δραχμῶν ἐνεργεῖται διὰ δημοπρασίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει προϋπολογισμοῦ κατὰ τὰς διατάξεις των κειμένων νόμων.

"Αρθρον 11.

1. Παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ των Οἰκονομικῶν ἱδρύεται Διεύθυνσις ὑπὸ τὸν τίτλον «Διεύθυνσις Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων». Η ὁργάνωσις τῆς Διευθύνσεως κατὰ τμήματα καὶ γραφεῖα καὶ ἡ κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ἀρμοδιότης αὐτῆς καθορισθῶνται διὰ Διατάγματος.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Δ. Ε. Κ. συγκροτεῖται ὡς κάτωθι :

- α') Εἰς Διευθυντῆς α' ἢ β' τάξεως.
- β') Δύο τμηματάρχαι α' ἢ β' τάξεως.
- γ') Εἰς ἐπιθεωρητῆς ἐπὶ βελῶν τμηματάρχου α' ἢ β' τάξεως.
- δ') Εἰς εισηγητῆς ἢ γραμματεῖς α' ἢ β' τάξεως.
- ε') Δύο λογισταί ἐπὶ βαθμῷ εισηγητοῦ ἢ γραμματέως α' ἢ β' τάξεως.
- στ') Τέσσαρες γραφεῖς α' ἢ β' τάξεως.
- ζ') Δύο δικτυολογῶν ἐπὶ βαθμῷ γραφέως α' ἢ β' τάξεως.
- η') Δύο κλητῆρες.

3. Κατὰ τὰς ἀνωτέρω θέσεις αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν.

4. Προσόντα ὀρίζονται : Διὰ τὰς θέσεις ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ γραμματέως β' τάξεως καὶ ἄνω πτυχίον τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Διὰ τὰς θέσεις λογιστῶν πτυχίον Μέσης Ἑμπορικῆς ἢ ἄλλης ἰσοτίμου Σχολῆς. Διὰ τὰς θέσεις των γραφῶν ἀπολυτήριον Γυμνασίου. Διὰ τὰς θέσεις δικτυολογῶν ἐνδεικτικὸν δ' τάξεως Γυμνασίου. Διὰ δὲ τὰς θέσεις κλητῆρων γραφῆ καὶ ἀναγνώσις.

5. Τὸ προσωπικὸν τῆς Δ.Ε.Κ. διέπεται ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν, προαγωγήν, ἀποδοχὰς καὶ ἐν γένει κατὰστασιν, ὑπὸ τῆς διεπύσεως τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν νομοθεσίας.

6. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου αἱ θέσεις τῆς Δ.Ε.Κ. πληροῦνται διὰ μεταδιορισμοῦ τοῦ μὲν Δι-

ευνουτου εκ των υπηρεσιώντων ήδη εις τας διὰ του παρόντος νόμου καταργουμένας υπηρεσίας κληροδοτημάτων επί βαθμῷ Διευθυντοῦ ἢ ἐπὶ πενταετίαν τουλάχιστον ἐπὶ βαθμῷ τμηματάρχου α' τάξεως, τῶν δὲ λοιπῶν κατὰ τὰ ἐν τοῖς παραγράφοις 8 καὶ 9 τοῦ ἄρθρου τούτου ὁριζόμενα.

7. Τὸ τμήμα κληροδοτημάτων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καταργεῖται. Καταργοῦνται ἐπίσης αἱ κάτωθι θέσεις τοῦ Ὑπουργείου τούτου: α') Μία θέσις τμηματάρχου, β') τρεῖς θέσεις εἰσηγητῶν, γ') δύο θέσεις γραφέων καὶ δ') μία θέσις κλητῆρος.

Τὸ γραφεῖον Κληροδοτημάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καταργεῖται. Καταργοῦνται ἐπίσης αἱ κάτωθι θέσεις τοῦ Ὑπουργείου τούτου: α') μία θέσις τμηματάρχου, β') μία θέσις εἰσηγητοῦ, γ') μία θέσις γραφέως, δ') μία θέσις δακτυλογράφου καὶ ε') μία θέσις κλητῆρος.

Τὸ Γραφεῖον Κληροδοτημάτων τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καταργεῖται. Καταργοῦνται ἐπίσης αἱ κάτωθι θέσεις τοῦ Ὑπουργείου τούτου: α') μία θέσις γραμματέως καὶ β') μία θέσις γραφέως.

Οἱ ὑπάλληλοι τῶν καταργουμένων υπηρεσιῶν ἐξακολουθοῦσι μισθοδοτούμενοι ὑπὸ τῶν Ὑπουργείων παρ' οἷς αἱ καταργουμένας θέσεις μέχρι τοῦ μεταδιορισμοῦ τῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν διατηροῦσι δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο τὴν ἢν κέκτηνται ἀρχιότητα.

8. Τὸ προσωπικόν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταργουμένων υπηρεσιῶν μεταδιοριζόμενον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῷ βαθμῷ ὃν κέκτηται τοποθετεῖται εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων πρὸς πλήρωσιν θέσεων ὁμοίων πρὸς ἃς κατεῖχε μέχρι τοῦδε ἡ ἀντιστοίχων τοῦ βαθμοῦ ὃν κέκτηται.

9. Τὰ κεφάλαια κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος πληροῦνται διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν α') διὰ προαγωγῆς τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μεταδιοριζομένων ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ νόμιμα προσόντα καὶ ὑπερδενεκῆτιαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ εἰς τινὰ τῶν καταργουμένων υπηρεσιῶν κληροδοτημάτων, ἢ β') διὰ μετατάξεως κατόπιν αἰτήσεως ἐξ ἄλλων υπηρεσιῶν, καταργουμένων ἰσarithμων παρ' αὐταῖς θέσεων διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς ὃν ὑπάγεται ἡ καταργουμένη θέσις, ἢ γ') διὰ μεταθέσεως ἐξ ἄλλων υπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 12.

1. Παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.) λειτουργεῖ Συμβούλιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Συμβούλιον Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων» ἀποτελούμενον ἐκ: α') τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένου ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τῆς αὐτῆς Τραπεζῆς, β') τριῶν προσώπων λαμβανόμενων ἐκ τῶν Διοικήσεων τῶν Κοινοφελῶν ἰδρυμάτων ἢ ἄλλων προσώπων κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τριετὴ θητεία, γ') τοῦ Πεντικῷ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, δ') ἐνὸς Νομικοῦ Συμβούλου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ πρότασιν τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου, ε') τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων, στ') τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Δημοσίων Κτημάτων καὶ ζ') τῶν δύο τμηματάρχων τῆς Διευθύνσεως Ἑθνικῶν Κληροδοτημάτων.

Ὁ Πρόεδρος ὡς καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος ἐκλέγονται παρὰ τοῦ Συμβουλίου δι' ἐν ἑτος. Εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου δικαιούται νὰ παρίσταται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσδεδωκὼν αὐτοῦ.

Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁρίζονται τέσσαρα ἀναπληρωματικά μέλη τοῦ Συμβουλίου τούτου.

Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ τῶν νομικῶν γραμματέων ἢ εἰ-

σηγητῶν, ὁ δὲ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ὁρίζεται ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

2. Διὰ τὴν ἀπαιτείαν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τουλάχιστον πέντε μελῶν.

3. Αἱ γνωμοδοτήσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων.

4. Εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ καλῶνται ὡς ἑκκατὰ μέλη μετέχοντες μετὰ συμβουλευτικῆς φήφου ἐκτὸς ἀπαιτίας ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἐπὶ βαθμῷ τουλάχιστον τμηματάρχου ὑπηρετοῦντες εἰς συναφεῖς υπηρεσίας, ἢ καὶ ἄλλα πρόσωπα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

5. Τὰ πρὸς συζητήσιν θέματα εἰσηγούνται οἱ ἀρμόδιοι τμηματάρχαι ἢ εἰσηγηταί.

Ἄρθρον 13.

Τὸ ἀνωτέρω Συμβούλιον γνωμοδοτεῖ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπόμενων περιπτώσεων καὶ εἰδικώτερον α') ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς καταρτίσεως τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παραγράφου 4 τοῦ νόμου τούτου ἐκδιδομένων διαταγμάτων, β') ἐπὶ τῶν ἐκ κληρονομικῶν κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν ὑπὲρ τοῦ Κράτους γι-

νομένων συμβιβασμῶν πρὸ πάσης ἀποφάσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, γ') ἐπὶ τῆς διαθέσεως τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 1643 περιοχομένων εἰς τὸ Κράτος περιουσιακῶν στοιχείων, δ') ἐπὶ τῆς τυχόν ἐμφανιζομένης ἀνάγκης τῆς ἀναβολῆς ἐκτελέσεως σκοποῦ τινος, ε') ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἢ καταρτιζομένων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν σχετικῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν, στ') ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν νόμον 1337 διοικητικῆς ἀποδόσεως τῶν ἐξ ἀδιαθέτου περιεχομένων εἰς τὸ Κράτος κληρονομικῶν, ζ') ἐπὶ τῆς τυχόν ἀποποιήσεως ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 1643 κληρονομικῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν, ἢ τῆς ἀποδοχῆς ὁμοίων ὑπὸ ὅρον διατιθεμένων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, η') ἐπὶ τῆς μετατροπῆς τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διαχείρισιν τοῦ Ὑπουργείου κληρονομικῶν κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν, θ') ἐπὶ τοῦ ὃν συντρέχει περίπτωσις εἰσαγωγῆς παρὰ τὸ Δικαστήριον αἰτήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν ἐκτελεστοῦ διαθήκης ἢ Διοικητοῦ κοινοφελούς ἰδρύματος πλὴν τῶν περιπτώσεων θανάτου ἢ παραίτησεως, ι') ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπενδύσεως τῶν τυχόν ὑπάρχοντων ἐκάστοτε διαθεσίμων κεφαλαίων τῶν ἰδρυμάτων καὶ ια') ἐπὶ παντὸς θέματος παραπεμπομένου εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 14.

1. Οἱ Νομάρχαι, ἢ εἰδικοί ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διακαθορίζονται εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Κοινοφελῶν ἰδρυμάτων, ὡς κυβερνητικοὶ ἐπίτροποι, δυνάμενοι νὰ λαμβάνουν γνώσιν τῆς ὅλης οικονομικῆς καταστάσεως τῶν ἰδρυμάτων.

2. Οἱ Νομάρχαι κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται νὰ συγκαλοῦν ἑκατὰ γνωμοδοτικὰ Συμβούλια ἀποτελούμενα ἐκ τῶν ἐκπροσώπων τῶν κοινοφελῶν ἰδρυμάτων τῆς περιφερείας τῶν πρὸς μελέτην τῶν κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ληπτέων ὑπὸ τῶν ἰδρυμάτων μέτρων διὰ τὴν συμφερωτέραν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῶν καὶ τὴν εὐρυμωτέραν ἐν γένει λειτουργίαν τῶν.

3. Οἱ Νομάρχαι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλουν ἐξαμηνιαίως ἐκθέσεις περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῶν ἰδρυμάτων τῆς περιφερείας αὐτῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.).

Ἄρθρον 15.

Οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν διαθηκῶν καὶ ἐν γένει, διοικηταὶ κοινοφελῶν ἰδρυμάτων ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλουν καθ' ἐξαμηνίαν ἢ ὅσκις ἤθελον κληθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἐκθέσεις ἐμφανίζουσας τὴν ἐν γένει οικονομικὴν καταστάσιν τοῦ ἰδρυματος.

Ἄρθρον 16.

1. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.) καταρτίζεται Μητρώον τῶν κληρονομικῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ κοινοφελούς σκοποῦ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους, περιέχον τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ διαθέτου ἢ δωρητοῦ, τὸ εἶδος καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς συστατικῆς πράξεως, τὸ ἀφορῶν τὸ Δημοσίον ἢ κοινοφελὲς σκοπὸν ἀποσπασμα αὐτῆς ἢ ὁλόκληρον τὴν συστατικὴν πράξιν, τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῆς καλειφθείσης περιουσίας μετὰ σημειώσεων ὡς πρὸς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιουσίας καὶ ἐκτελέσιν τοῦ σκοποῦ, ὡς καὶ τοὺς εἰδικούς τυχόν Νόμους καὶ τὰ Διατάγματα.

2. Τὸ Μητρώον τηρούμενον τοῦ λοιποῦ κατ' εἶος ἐκτυπῶνται διὰ τοῦ Ἑθνικοῦ Τυπογραφείου.

3. Τηροῦνται ἐπίσης βιβλία κατὰ κατηγορίας ἐμφανίζοντα τὴν ἐν γένει οικονομικὴν κατάστασιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διεπομένων κληρονομικῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν.

Ἄρθρον 17.

Ὁ ἐν γνώσει, διακατέχων καὶ παρανόμως παρακρατῶν περιουσιακὰ στοιχεῖα ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμενων δίδεται ποινικῶς κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 1337 διατεταγμένα.

Ἄρθρον 18.

1. Πάντα τὰ λειτουργοῦντα κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἰδρύματα κοινῆς ὠφελείας συσταθέντα διὰ δωρεᾶς ἢ κληρονομίας ἢ κληροδοσίας, ἢ ὑπὲρ ὧν ἀφῆθῃσαν κληρονομία, κληροδοσία καὶ δωρεαί, ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλουν ἐντός προθεσμίας ὁρισθησομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τούτου (Δ.Ε.Κ.) πίναν ἐμφανίζοντα α') τὸ σύνολον τῆς περιουσίας ἣν διοικοῦν κατὰ κατηγορίας περιουσιακῶν στοιχείων μετὰ σημειώσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ δωρητοῦ ἢ δωρητοῦ καὶ β') τὰ εἰσοδήματα τοῦ τελευταίου ἔτους καὶ τὰς δαπάνας ὡς καὶ πᾶν χρῆσμον στοιχείων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀντίγραφον τοῦ πίνακος ὑποβληθήσεται εἰς τὴν οἰκίαν Νομαρχίας.

2. Πᾶσι αἱ Τράπεζαι παρ' αἷς εἶναι κατατεθειμένα περιουσιακὰ στοιχεῖα, περὶ ὧν προνοεῖ ὁ παρὼν νόμος, ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλουν, ἐντός προθεσμίας ὁρισθησομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τούτου (Δ.Ε.Κ.) καταστάσιν ἐμφανίζουσαν α') τὸ εἶδος τῶν περιουσιακῶν στοιχείων, β') τὸ ποσόν, γ') τὸν τίτλον, τὴν χρονολογίαν, τὸν ὅρον καὶ τὸ εἶδος τῆς καταθέσεως καὶ δ') τὸ ἐπιτόκιον.

3. Τὰ ἀρχεῖα τῶν υπηρεσιῶν τῶν Κληροδοτημάτων τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας, Παιδείας καὶ Προνοίας παραδίδονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ.Ε.Κ.). Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ Ὑπουργεῖα, παρ' οἷς ὑπάρχουσιν ἀρχεῖα ἀφορῶντα εἰς τὸν παρόντος νόμου διεπομένης κληρονομίας, κληροδοσίας καὶ δωρεάς, ἐπιτροπὴ συγκροτηθεῖσα διὰ κοινῆς πρᾶξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ θέλει συγκεντρώσει τὰ πρὸς παράδοσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν χρήσιμα στοιχεῖα.

4. Καταργοῦνται α') τὸ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ὁργανώσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου ἰδρυμάτων», β') τὸ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ὁργανώσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου ἰδρυμάτων», γ') τὸ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ συγχωνεύσεως τῶν υπηρεσιῶν τῶν κληροδοτημάτων εἰς τὴν Διεύθυνσιν», δ') τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως καὶ τροποποιήσεως νομοθετικῶν τινῶν Διαταγμάτων» καὶ ε') τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1922 Ν. Διατάγματος «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 403 κλπ.».

5. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ

γικοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται ἡ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἰδρυμάτων διεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, ἐφ' ὅσον κρίνεται ἐπιβαλλομένη ἡ οικονομικὴ ἐνίσχυσις αὐτῶν.

6. Διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύνανται γὰ κωδικοποιηθῶν πᾶσι αἱ διατάξεις τῶν κειμένων Νόμων καὶ Διαταγμάτων αἱ ἀφορῶσαι τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διεπομένης κληρονομίας, κληροδοσίας καὶ δωρεάς. Κατὰ τὴν κωδικοποίησιν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἡ σειρά τῶν ἄρθρων.

7. Πᾶσα λεπτομέρεια τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος κανονισθήσεται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Περὶ ἀθροιστικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ νόμου 4832.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἀληθὴς ἐννοια τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4832 εἶναι ὅτι: Ὑποταμίαι Στρατοῦ, εἰς οὓς ἀνετέθη ὑπὸ τῶν προϊσταμένων αὐτῶν, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος τοῦ νόμου 1010 προβλεπόμενων περιπτώσεων καὶ ὅπωςδήποτε ἄλλως διαχειρίσιν ἢ μεταφορά χρημάτων, καθίστανται προσωπικῶς μόνοι ὀφειλοὶ ἐναντι τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτοῖς διαχείρισιν.

Περὶ Σώματος Στρατιωτικῶν χαρτογράφων.

Ἄρθρον 1.

Αἱ χρεοῦσαι θέσεις τῶν ἀνθυποασπιστῶν εἰς τὸ Σῶμα τῶν Στρατιωτικῶν Χαρτογράφων πληροῦνται δι' ἰδιωτῶν ἢ ἐθελοντῶν ὑπαξιωματικῶν ἐχόντων χρόνον ὑπηρεσίας ἴσον πρὸς τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν Ὑπαξιωματικῶν ἢ ἀνθυποασπιστῶν τοῦ Στρατεύματος, κατόπιν διαγωνισμοῦ, οὗ αἱ λεπτομέρειαι κανονισθήσονται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Δεκτοὶ εἰς τὸν διαγωνισμὸν γίνονται:

1) Οἱ ἐθελονταὶ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀνθυποασπισταὶ οἱ ὑποβάλλοντες ἱεραρχικῶς αἰτήσεις συνοδευόμενας ὑπὸ προτάσεως τῶν προϊσταμένων τῶν Μονάδων καὶ ὑπὸ ἀντιγράφου φύλλου μητρώου ἢ φύλλου ποιότητος διὰ τοὺς ἀνθυποασπιστάς καὶ σχετικὰ ἀποδεικτικά ὅτι:

α) Ἐχουσιν ἀπολυτήριον ἀνεγνωρισμένου Γυμνασίου ἢ ἰσοδυνάμου πρὸς τοῦτο Σχολῆς. Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς Ὑπαξιωματικῶν ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρέσεως ταύτης.

β) Ἐχουσιν ἡλικίαν κατὰ μέγιστον ὅριον 30 ἐτῶν μὴ συμπεληρωμένων.

2) Ἰδιώται ὑποβάλλοντες αἴτησιν καὶ τὰ σχετικὰ ἀποδεικτικά ὅτι:

α) Εἶναι Ἕλληνες ὑπήκοοι.

β) Ἐχουσιν ἀπολυτήριον ἀνεγνωρισμένου Γυμνασίου ἢ ἰσοδυνάμου πρὸς τοῦτο Σχολῆς.

γ) Ἐχουσιν ἡλικίαν κατ' ἀνώτατον ὅριον 21 ἐτῶν μὴ συμπεληρωμένων καὶ κατ' ἐλάχιστον 18 ἐτῶν συμπεληρωμένων.

δ) Δὲν ἔχουσι καταδικασθῇ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν ἢ ἐπὶ πλημμελήματι συνεπαγομένῃ στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Ἄρθρον 2.

Ἐκ τῶν ἐπιτυχάνοντων εἰς τὸν διαγωνισμὸν κατατάσσονται κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ ἀναγκαιοῦντες πρὸς πλήρωσιν τῶν χρεουσῶν θέσεων ἀνθυποασπιστῶν χαρτογράφων, καὶ ἐξ αὐτῶν, ὅσοι μὲν κέκτηνται τὸν βαθμὸν ἀνθυποασπιστοῦ καὶ ἐθελοντοῦ ὑπαξιωματικοῦ, κατατάσσονται ἀμέσως μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ χαρτογράφου, οἱ δὲ ἐξ ἰδιωτῶν προσερχόμενοι κατατάσσονται εἰς ἐν τῶν ἐν Ἀθῆναις Συναγμάτων Πεζικοῦ καὶ εἰσάγονται ἀμέσως εἰς οὐλαμὸν ὑποψήφιων δεκανέων, μεθ' ὃ εἰς οὐλαμὸν λογιῶν καὶ μετὰ εὐδόκιμον

φοίτησιν ἐν τῇ οὐλαμῷ τῶν λογιῶν ὀνομάζονται καὶ αὐτοὶ ἀνθυπασπιστὰς χαρτογράφοι.

Ἡ σειρὰ ἀρχαιοτέρων μεταξὺ τῶν κατόπιν τοῦ αὐτοῦ διαγωνισμοῦ κατατασσόμενων κανονίζεται ἐκ τῆς σειρᾶς ἐπιτυχίας των ἐν τῇ διαγωνισμῷ, ἀλλ' οἱ μὲν προερχόμενοι ἐκ ἀνθυπασπιστῶν τάσσονται εἰς τὸ δεξιὸν τῶν λοιπῶν, οἱ ὑπαξιωματικοὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἀνθυπασπιστῶν καὶ μετὰ τούτους οἱ ἐξ ἰδιωτῶν προερχόμενοι. Οἱ προερχόμενοι ἐξ ἰδιωτῶν καὶ μὴ εὐδοκίμησαντες εἰς τὸν οὐλαμὸν τῶν λογιῶν ἀπολύονται, τοῦ χρόνου τῆς φοιτήσεώς των ὑπολογιζομένου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς θητείας.

Ἄρθρον 3.

Αἱ κεναὶ θέσεις τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος Στρατιωτικῶν Χαρτογράφων συμπληροῦνται: τῶν μὲν ἀνθυπολοχαγῶν διὰ προαγωγῆς κατ' ἀρχαιοτέτητα ἀνθυπασπιστῶν τοῦ αὐτοῦ Σώματος ἔχοντων διετὴ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ, τρίμηνον τοῦλάχιστον ἐργασίαν πεδίου καὶ εὐνοϊκὴν πρότασιν, τῶν δὲ λοιπῶν βαθμῶν ἐπίσης διὰ προαγωγῆς ἐκ τοῦ ἀμείωτος κατωτέρου βαθμοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ στρατιωτικῶν προδικασμῶν.

Ἄρθρον 4.

Οἱ κατατασσόμενοι ἰδιῶται εἰς τὸ Σῶμα τῶν Στρατιωτικῶν Χαρτογράφων δὲν δύναται νὰ παραιτηθῶσι τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας ἀπὸ τῆς κατατάξεώς των.

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου τὸ Σῶμα Στρατιωτικῶν Χαρτογράφων θ' ἀποτελεσθῇ ἐκ τῶν ἡδὴ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο ἀνήκοντων κατωτέρων ἀξιωματικῶν καὶ ἐκ τῶν ἀνθυπασπιστῶν σχεδιαστῶν.

Ἄρθρον 6.

Ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος τῶν Στρατιωτικῶν Χαρτογράφων, εὐρισκόμενοι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ προερχόμενοι εἴτε ἐκ τοῦ Σχολείου Εὐελπίδων εἴτε μὴ ἀλλ' ἀνήκοντες εἰς μάχιμον ὅπλον καὶ ἔχοντες ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῇ περιπτώσει τοῦλάχιστον τρεῖς θερινὰς περιόδους ἐργασίας πεδίου καὶ εὐνοϊκὴν πρότασιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Γ.Υ.Σ., δύναται νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὸ μόνιμον ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπαναγράφονται εἰς τὸ στέλεχος τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ὅπλου, εἰς δὲ ἀνθυπολοχαγοὶ κατετάχθησαν καὶ ἐν τῇ ἀρχικῇ σειρᾷ ἀρχαιοτέτῳ των, διέπονται δὲ ἐφεξῆς ὡς πρὸς τὴν ἀρχαιοτέτητα καὶ προαγωγὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθροῦ 10 τοῦ νόμου 4325 «Περὶ Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ».

Ἄρθρον 7.

Καταργοῦνται 1ον) αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 357 αἱ ἀφορῶσαι τὸ Σῶμα τῶν χαρτογράφων καὶ σχεδιαστῶν, 2ον) αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Ἰουλίου 1918 αἱ ἀφορῶσαι τὸ Σῶμα τῶν Χαρτογράφων, 3ον) Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρὸντα νόμον.

Περὶ αὐθῆσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετῶν καὶ περὶ παραβόλου.

Ἄρθρον 1.

Τὸ Δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου θέλει ἔχει τοῦ λοιποῦ ἓνα Πρόεδρον, δύο Ἀντιπροέδρους, εἴκοσιν Ἀρεοπαγίτας, ἓνα Γραμματέα, ἓνα Εἰσαγγελεῖα, τρεῖς Ἀντεισαγγελεῖς καὶ ἓνα Γραμματέα Εἰσαγγελίας.

Ὁ Πρόεδρος προΐσταται τῆς ὁλομελείας, ἐκάτερος δὲ τῶν Ἀντιπροέδρων τοῦ ἑτέρου τῶν τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ προεδρεύῃ καὶ οἰουδήποτε τῶν τμημάτων κατὰ βούλησιν.

Ἄρθρον 2.

Διὰ Π. Διατάγματος ἐκδοθησόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ μετὰ προηγουμένην γνώμησιν τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, δύναται ν' αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν τμημάτων τούτων καὶ νὰ κανονισθῇ ἡ σύνθεσις καὶ ἡ ἀρμοδιότης ἐκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ τῆς ὁλομελείας.

Ἄρθρον 3.

Διὰ Π. Διατάγματος ἐκδοθησόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ μετὰ προηγουμένην σύμφωνον γνώμησιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου ἀνατίθεται ἡ ἀσκῆσις καθηκόντων Ἀντεισαγγελέως παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰς Ἀρεοπαγίτας πρὸς ἀναπλήρωσιν Ἀντεισαγγελέων διοριζομένων μελῶν τῶν Συντακτικῶν Ἐπιτροπεῶν πρὸς ἐκπύρωσιν νέων Κωδίκων Πολιτικῆς καὶ Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἑκτακτος αὕτη ὑπηρεσία.

Ἄρθρον 4.

Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἐφετῶν αὐξάνεται κατὰ τρεῖς.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 485 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ὁριζόμενον παράβολον διὰ τὴν ἐνδεχομένην ἦταν αὐξάνεται εἰς δραχμὰς πεντακοσίας. Τῆς καταθέσεως τοῦ παραβόλου τούτου δὲν ἀπαλλάσσονται οἱ ἐν τῷ ἁρθρῷ 486 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἀναφερόμενοι ἐὰν ἀπελύθησαν ἐπὶ ἐγγυήσει.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 823 Πολιτικῆς Δικονομίας προβλεπόμενον παράβολον (χρηματικὴ ποινὴ) ὁρίζεται ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ὡς ἐξῆς:

Μέχρι 50.000 δραχμῶν κατατίθεται παράβολον 250.
Μέχρι 200.000 δραχμῶν κατατίθεται παράβολον 500.
Ἀνω τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ παράβολον αὐξάνεται ἀνα-
τήκοντα δραχμὰς καὶ ἑκάστην ἑκατοντάδα χιλιάδων δραχ-
μῶν, μὴ δύναμενον νὰ ὑπερβῇ τὰς 1.500 δραχμὰς ἐν συνόλῳ.

Ἄρθρον 7.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 783 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ὁριζόμενον πρόστιμον διὰ τὴν ἐνδεχομένην ἦταν αὐξάνεται εἰς δραχμὰς ἑξοχόμενον πέντε (75) τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 518 αὐτῆς εἰς δραχμὰς τεσσαράκοντα (40).

Γίνεται δι' ἀναστάσεως εἰς ἐφ' ἀπαξ συζήτησιν ἡ ὑπὸ τῆς Γερουσίας μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τῆς τροποποιηθεῖσα πρότασις νόμου «περὶ ἐξοφλήσεως παραγεγραμμένων ἐντόκων γραμματίων Ἐθν. Ἀμύνης», ἔχουσα οὕτω:

Περὶ ἐξοφλήσεως παραγεγραμμένων ἐντόκων γραμματίων Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖα ΜΣΤ' τῆς 13 Μαρτίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς.

Ἄρθρον 1.

α') Ἐντοκα γραμμάτια Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἐκδοθέντα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ σχετικοῦ Νόμου παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ παραγραφέντα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 10 ἐδ. β' τοῦ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1926 Νομ. Διατάγματος, ἐξοφλοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Διατάγματος τούτου ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀναγκαστικὴν αὐτῇ ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ πα-
ρόντος νόμου.

β') Οἱ ἀπολέσαντες ἐντοκα γραμμάτια Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ ἀκολουθήσαντες ἤδη τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου 2754, ὡς

αὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1926 Νομο. Διατάγματος, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὑποβάλλοντες τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὡς εἴρηται Ν. Δ. δήλωσιν περὶ ἀπωλείας, δικαιούνται εἰς τὴν κατὰ τὸ Ν. Δ. τῆς 23 Ἰανουαρίου 1926 ἐξόφλησιν τῶν ἐντόκων γραμματίων, ἐφ' ὅσον, ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς περὶ ἐξοφλήσεως τοῦ ἀπολεσθέντος γραμματίου ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ὡς εἴρηται Ν. Δ. τῆς 23 Ἰανουαρίου 1926 ἐξοφλήσιν παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 2.

α') Οἱ κάτοχοι προσωρινῶν ἀποδείξεων καταθέσεως παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ ἐντόκων γραμματίων συμφώνως τῷ ἁρθρῷ 10 ἐδ. α' τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 23ης Ἰανουαρίου 1926, ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου προσπαγῶσι ταύτας εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος νὰ παραλάβωσι τὰς ἀντιστοίχους ὁμολογίας. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας, αἱ ἐν λόγῳ προσωριναὶ ἀποδείξεις καθίστανται ἄκυροι.
β') Αἱ μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1930 δηλωθεῖσαι πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὡς ἀπολεσθεῖσαι προσωριναὶ ἀποδείξεις τοῦ ἀμείωτος ἀνωτέρου ἐξαφίου ἐφ' ὅσον οὐδεὶς τρίτος παρουσιάσθῃ ἀξίον δικαιώματα ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν σχετικῶν βιβλίων τῆς Τραπεζῆς ἀποδεικνύεται ἡ ἐπ' αὐτῶν κυριότης τοῦ ἀπολέσαντος, ἐξοφλοῦνται, ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, παρὰ τοῦ τελευταίου τούτου διὰ παραδόσεως αὐτῶν ἀντιστοίχων ὁμολογιῶν καὶ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως ἀπηλλαγμένης παντὸς τέλους χαρτοσήμου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ κατωθὶ νομοσχέδιον,

Περὶ παροχῆς ἀδείας ἀποκρίσεως ὑπὸ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως ἐνὸς ἀκινήτου ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς ἐγκατάστασιν Προξενικοῦ Καταστήματος.

Ἄρθρον μόνον.

Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5/24 Μαΐου 1926 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3520 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1924 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ἀπαγορεύσεως δικαιοπραξιῶν ἐπὶ ἀκινήτων» ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόκτησις ὑπὸ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως ἐνὸς ἀκινήτου ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς ἀποκλειστικὴν ἐγκατάστασιν τοῦ αὐτοῦ Προξενικοῦ Καταστήματος τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

1) «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ταμειακῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοσίων ὑπολόγων».

2) «περὶ Νομοικοῦ Συμβουλίου δικῶν τοῦ δημοσίου καὶ δικαιοδικῶν δικαστηρίου φορολογικῶν παραβάσεων».

3) «περὶ προσθήκης εἰς τὸν νόμον 4818 περὶ ἐνοικιοστασίου βωσκῶν ἐξαίρεσεως τῶν δι' ἀεροδρόμια χρησιμοποιοῦμένων γαιῶν».

Ὁ κ. Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) δηλοῖ ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν δὲν θὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀνα-
βληθέντων νομοσχεδίων.

Συνεχίζεται κατόπιν ἡ γενικὴ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Προ-
υπολογισμοῦ τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. Κ. Ζαβιτζιάκος λέγει, ὅτι ὀλίγον πρὶν σφύσων τὰ φῶτα χθὲς τὸ ἐσπέρας, ἔλεγεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸν εὐ-
ρίσκει σύμφωνον εἰς τὴν δανειακὴν τῆς πολιτικῆς, οὔτε εἰς τὴν ταχύτητα, μετὰ τῆς ὁποίας συνομολογεῖ τὰ δάνεια. Εἰς προηγουμένην συνεδρίαν, ὅταν ἐζητεῖτο ἡ ἐγκρίσις τῆς Βουλῆς διὰ τὴν σύναψιν δανείου διὰ τὰ σχολεῖα, ὁ κ. Πρω-
θυπουργός ὑπεστήριξεν, ὅτι ἐὰν ἐν δάνειον εἶναι παραγωγι-
κόν, εἶναι ὠφέλιμον. Κατεκρίθη τότε ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν γνώμην τῆς αὐτῆς, ὁ δὲ διοικητὴς τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπε-
ζῆς ὑπεστήριξε δι' ὑπομνήματός του, ὅτι πρέπει νὰ ἀπο-
φύγωνται τὰ ἐξωτερικὰ δάνεια, καὶ ὑπεδείκνυνεν ὅτι εἶναι εὐχερὲς ἡ συνομολόγησις δανείου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, διότι καὶ αἱ Τράπεζαι ἔχουν διαθέσιμα καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακατα-
θηκῶν ὑπάρχον χρημᾶτα. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι εἰς ὁ σημεῖον ἐ-
φθάσε τὸ δημόσιον χρέος, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ συνομολόγησις οὐδενὸς δανείου, οὔτε ἐσωτερικοῦ, οὔτε ἐξωτερικοῦ. Ὁμιλῶν πέρυσιν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὑπεστή-
ριξα τὴν ἀνάγκην αὐστηρῶν οἰκονομιῶν καὶ περικοπῆς ὧλων τῶν μὴ ἀπαραιτήτων δαπανῶν, εἶπον δὲ ὅτι μόνον δύναμε-
νον νὰ ἔχη ἄμεσον τὴν ἀπόδοσιν δάνειον δύναται νὰ συνομο-
λογηθῇ, δηλαδή ὅταν ἐξ αὐτοῦ τοῦ δανείου δύναται νὰ ἐξα-
σφαλισθῇ ἡ ἐξυπηρέτησις του. Ἐν τούτοις καὶ νῦν δάνεια συνομολογήθησαν, ἡ δὲ δημιουργηθεῖσα ἐξ αὐτῶν κατάστα-
σις πᾶν ἄλλο εἶναι ἡ εὐχάριστος, διότι τὰ 36 οἰο τοῦ προ-
υπολογισμοῦ διατίθενται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δανείων χωρὶς νὰ ἔχουν συμπεριληφθῇ εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ ὅλαι αἱ ὑ-
ποχρεώσεις τοῦ Κράτους, διότι δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἐπι-
τάξεις ἀπαλλοτριώσεων τῶν ἀγροτικῶν ἐγκαταστάσεων. Πρόκειται περὶ 30 ἑκατομμυρίων τετραχ. μέτρων διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται μέγα ποσὸν ὑπερβάτ-
νον, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, τὸ διση-
κατομμύριον. Ἀπέναντι τοιαύτης καταστάσεως ὑπάρχουν πολιτικοὶ ἄνδρες ὑποστηρίζοντες ὅτι τὰ δάνεια εἶνε πάντοτε ἀναγκαῖα καὶ παραδίδονται ὅτι ἡ δημοσίᾳ πίστις δὲν πρέπει εὐχερὲς νὰ ἐξαντληθῇ διὰ τὴν ἀπάρχη ἀκμαία εἰς μίαν ἑκτακτον περίστασιν. Εἶναι ζήτημα λοιπὸν ἀρχῆς ἡ συνομολόγησις δανείων. Ἐὰν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν τοιοῦτον εἶ-
ναι χειρότερον καὶ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι κακόν. Καὶ ὁ αἰσιο-
δοξότερος ὧλων τῶν ξένων, τῶν ἀναμιχθέντων εἰς τὰ οἰκο-
νομικὰ τῆς χώρας, ὑποδεικνύει τὸν κίνδυνον ἐκ τῶν δανείων, εἰς ἔκθεσιν τοῦ γεμάτου αἰσιοδοξίαν τονίζει, ὅτι ἂν προέλθῃ ἀνιμαλίζ, ὅλὰ προέλθῃ ἐκ τῶν δανείων χρέος καὶ ὑποστη-
ρίζει πολιτικὴν χαλαρώσεως τοῦ δανεισμοῦ διὰ δύο τοῦλά-
χιστον ἔτη, ὅποτε θὰ ὑπάρχῃ καὶ ἐλπίς νὰ βελτιωθῇ ἡ οἰ-
κονομικὴ πίστις καὶ οἱ τόκοι πιθανόν νὰ κατέλθουν εἰς τὰ 6 οἰο. Ἡ γνώμη τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς, ὅτι ὑπάρχουν ἄπειρα διαθέσιμα, εἶνε ἀτυχής, διότι δὲν εἶναι ἀκριβής. Τὰ 36 οἰο τῶν καταθέσεων τῶν ταμειωτηρίων καὶ Τραπεζῶν εἶναι διαθέσιμα ὅπως, τὸ δὲ Ταμεῖον τῶν Πα-
ρακαταθηκῶν δὲν ἔχει πολλὰ χρημᾶτα, ποῦ βλέπει λοιπὸν τὰ ἄπειρα διαθέσιμα ὁ κ. Διοικητής; Ἀλλ' ἴσως μοῦ εἴπη-
τις. Εἶσαι ἀντίθετος τῶν γενομένων ἔργων; Κάθε ἄλλο. Καὶ
σχολεῖα θέλω καὶ παραγωγικὰ ἔργα καὶ σιδηροδρομικὸν δι-
κτυον καὶ ὁδοὺς καὶ ὁδοντωτοὶ νὰ στίσουν τὰ βουνὰ μας καὶ
Νοσοκομεῖα καὶ φυλακὰς, εἶναι ὅλα χρήσιμα καὶ ὠραῖα, ἀ-
φοῦ ὑπάρχουν εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ τὸ ζή-
τημα εἶναι, τί ἡμποροῦμεν νὰ κάμωμεν χωρὶς κίνδυνον οἰκο-
νομικῆς συντριβῆς. Τὸ Κράτος, οἰονόηποτε, πολὺ δὲ ὀλιγώ-
τερον τὸ Ἑλληνικόν, ὡς ἐργαζόμενον δὲν ἔχει ἐφόδια πολλὰ.
Ἡθέλησα νὰ κάμω ἔλεγχον διὰ τὸ δάνειον τῶν σχολείων,
διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ὁποίου ἄπειρα διαδόσεις κυκλοφο-
ροῦν καὶ ἡ κοινωνία βοᾷ, ὅτι μεγάλαι σπατάλαι γίνονται καὶ
καὶ ὑπερβάλον ἐρωτήματα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας
πρὸ μηνός, ἀλλ' ἐὰν ἐλάττω καὶ ὑμεῖς ἀπάντησιν ἔλαθα καὶ
ἐγώ. Εὐρίσκειται λοιπὸν ἐν πλήρει ἀδυναμίᾳ νὰ κάμω τὸν ἐ-

λεγχον τὸν ὅποιον θέλω. Τὸ ζήτημα τοῦ Δημοσίου χρέους πρέπει νὰ συγκεντρώσῃ ὁλόκληρον τὴν Κυβερνητικὴν μέριμναν, δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονώμεν ὅτι εἶναι μάταιος κόπος νὰ ὁμιλῶμεν περὶ μετατροπῆς τῶν χρεῶν, ἐὰν δὲν ἐξασφαλισθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Δημοσίου χρέους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θέλετε τὰ δάνεια τῶν παραγωγικῶν ἔργων;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐὰν δὲν εἶχεν ἀρχίσει τὸ δεύτερον δάνειον, θὰ ἦθελα νὰ μὴ γίνῃ, θὰ ἦμην ὅμως τρελλὸς τώρα ποὺ ἤρχισεν, ἐὰν ἦθελα νὰ σταματήσῃ. Ἡ ὑπηρεσία μου εἶπεν ὅτι ἦτο μέγα λάθος ἡ σύγχρονος ἐκτέλεσις τῶν δύο παραγωγικῶν ἔργων, διότι ἐὰν ἐγίνοντο χωριστὰ θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ ἴδια ἐργαλεῖα. Ἐὰν ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ δεύτερον δάνειον, ὀφειλόμενον εἰς τὴν σχολαστικὴν ἐπιμέλειαν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ, ὅτι οἱ ὅροι αὐτοῦ εἶναι καλῶτεροι τοῦ πρώτου. Ἐξ ὧν εἶπον ἐξάγεται, ὅτι ἔχω τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε ρητὰς καὶ κατηγορηματικὰς ὑποσχέσεις τῆς πρὸς τὸν λαόν, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἔτυχε μεγάλῃς πλειοψηφίαις. Ἡ πλειοψηφία ἐδόθη μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν σταθερὰν τῆς χώρας νὰ ἀποκτήσωμεν Κυβέρνησιν ἰσχυράν, ἡ ὁποία νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς περιστάσεις. Ἡσθάνθη ἡ χώρα τὴν ἀνάγκην Κυβερνήσεως ἰσχυρᾶς, ἀλλὰ δὲν ἀπέκτησε τοιαύτην, διότι ἐλείψεν ἡ ψυχικὴ δύναμις, ἀνεῦ τῆς ὁποίας ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν εἰς οὐδὲν συμβάλλει. Δὲν ἔλαβον μέρος κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ αὐταρχισμοῦ. Καὶ λέγω τώρα. Βεβαίως Κυβέρνησις ὁμοιογενὴς καὶ ἰσχυρὰ εἶναι καλυτέρα, διότι μόνον αὐτὴ δύναται νὰ παραβλέψῃ ἀξιώσεις τῶν ὁμάδων καὶ τῶν ἀτόμων, χάριν τῆς ἐξυπηρέτησός τοῦ συνόλου. Τὸ ζήτημα βεβαίως δὲν εἶναι ἐκ τῶν εὐχερῶν, δυσχέρειαι προκύπτουν ἐξ αὐτῆς τῆς μορφῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ἀφ' ἧς τὸ Κράτος, καλῶς ἢ κακῶς, ἐπεξέτεινε τὴν δρᾶσίν του καὶ ἐγένετο ρυθμιστὴς τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, τὸ μοιραῖον ἦτο ἀναπόφευκτον. Δὲν ἀρνούμαι ἀπολύτως τὸ δικαίωμα τοῦ Κράτους, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ἡ ἐπέμβασις εἶχε μεγάλη ὄρια καὶ ἐπεξετάθη εἰς μεγάλην γραμμὴν. Δὲν ἐδίστασα καὶ δημοσιογραφικῶς νὰ κηρυχθῶ ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀλλὰ δὲν ἀπομένουν περιθώρια μεγάλα διὰ καθεστωτικούς ἀγῶνας.

Ἄλλως δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ κατέλθω εἰς ἀγῶνα χάριν πολιτεύματος τῆς μορφῆς ἐκείνου. Ἐξελίχθημεν εἰς κράτος σοσιαλιστικὸν καὶ διὰ τὰ μὴ ἀπομεινῇ τίποτε εἰς τὸν δύστηνον αὐτὸν τόπον, διαρκῶς ἐκλονίζετο τὸ Κράτος, ἐκ τῶν καθεστωτικῶν ἀγῶνων καὶ ὡς συμπλήρωμα τῶν κακῶν ἦλθε τὸ ἀναλογικὸν σύστημα καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἅγιος αὐτὸς λαὸς, ἡ κατάστασις δὲν θὰ ἐσώζετο. Καὶ δι' αὐτὸ ἐγὼ ἠσθάνθηκα τὴν ἀνάγκην ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως, εἰσηγήθηκα τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα καὶ ἐπέμεινα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Δὲν ἠσθάνθηκα τὴν ἀνάγκην Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν νὰ διευθύνουν οἱ ὑστερισμοί, τὸ πείσμα καὶ τὰ νεῦρα, ἀλλὰ Κυβέρνησιν ἡ ὁποία νὰ κινῆται βραδέως καὶ σιωπηλῶς καὶ νὰ ἔχῃ χερί στιβαρό. Καὶ ἐρωτᾶται, εἶναι τοιαύτη ἡ Κυβέρνησις αὕτη, ἡ ὁποία καὶ ἐπροκάλεσε τὴν συζήτησιν περὶ αὐταρχισμοῦ; Δὲν ἐπεταί ὅτι εἶναι τοιαύτη διότι ἔχει ὀπισθὲν τῆς 200 βουλευτῶν καὶ τὰ 9)10 τῶν γερούσιων. Τὸ κυβερνοῦν σύστημα, εἶναι σύστημα παντοδυναμικῆς προσοικτικῆς καὶ ἐντεθῆναι εἶναι μοιραῖα αἱ συμφοραί. Καὶ διὰ τὰ διοικούμεθα ἀπὸ τοιαύτου συστήματος, ἐξεμνησθέντες ἡ γνώμη τῶν λοιπῶν κυβερνητικῶν παραγόντων, τῶν Ὑπουργῶν, οἱ ὅποιοι τίθενται ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀπλούστατα διότι συνέδη ὁ κ. Πρωθυπουργὸς νὰ ἔχῃ περισσοτέρων ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους παρὰ πρὸς τοὺς Ὑπουργούς. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς πλὴν τοῦ πρωθυπουργικοῦ βάρους ἐκράτησε καὶ τρία ἄλλα Ὑπουργεῖα, τὰ ὅποια μοιραῖως διηυθύνοντο ἀπὸ Ὑπουργοῦ καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἐλάμβανε γνῶσιν διὰ τίποτε.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐὰν δὲν ἐλάμβανε γνῶσιν, ποῦ εὐρίσκει τὴν παντοδυναμίαν του;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐξεμνησθέντες ἡ γνώμη καὶ τῶν νομοθετικῶν παραγόντων. Παρέστημεν δὲ μάρτυρες εἰς περιστάσεις νὰ ἀποδοκιμῶμεν καὶ ἀποκηρύσσωνται βουλευτὰ ἐκφράσαντες ἀντίθετον γνώμην πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπαντῶν εἰς τὴν κατηγορίαν ἠθέλησε δι' ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι δὲν ἐξεσκλήθη τοιαύτη πίεσις ἐπὶ τῶν βουλευτῶν, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκ τῶν πρακτικῶν προκύπτει ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὑποστηρίζω. Ἀλλὰ μήπως δὲν ἐξηφίσθησαν νομοσχέδια καμψηφαί ἀπαρριφθέντα ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐξηφίσθησαν μάλιστα ἀπὸ βουλευτᾶς οἱ ὅποιοι εἶχον κηρυχθῇ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς κατ' αὐτῶν; Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς πολλὰκις ἀπεκρίθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν, μὲ κῆποιαν περιφρόνησιν. Ὅχι μόνον πρὸς τοὺς ἀγορεύοντας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ περιμένετε ὅτι θὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτήν. Δὲν εἶναι ἄξιον ἐμοῦ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἀπαντήσατε ὅμως προχθές, διότι τὸ ἐθεωρήσατε τότε ἄξιον ὑμῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ νομίζετε ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ ἐκεῖνο τοῦ Γιαννακίτσα...

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡ περιστάσις εἶναι ὁμοία. Καὶ ἐρρίψατε τότε τὴν Κυβέρνησιν, διακηρύξαντες ὅτι οὐδὲν κακὸν μεγαλύτερον τῆς μειώσεως τοῦ κύρους τῆς Βουλῆς. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔχει ἀπειρά ἐφόδια, ἀπειρά προσόντα, ὅσα οὐδεὶς πολιτικός, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος ἔχει τὰς ἐλλείψεις του, τῶν ὁποίων ὑφίσταμεθα τὰς συνεπείας. Ἡ Κυβέρνησις, διὰ τὴν μὴ εἶναι ἰσχυρὰ, ἠθέλησε τὰς ὑποσχέσεις τῆς, εἰς ἀδυναμίαν δὲ ὀφείλεται ἡ παράλειψις τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ κυβερνητικοῦ προγράμματος, περὶ αὐστηρῶν οἰκονομικῶν. Διὰ τοῦ γενναίου περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν δημοσίων δαπανῶν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δίδων τὴν ὑπόσχεσιν περὶ οἰκονομικῶν προσέθετον, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον ἀπεφάσισε νὰ ἐπανεῴθῃ εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πληροφορὴ τὴν Βουλὴν ὅτι πλαστογραφοῦνται οἱ λόγοι μου. Εἶπον μόνον ὅτι θὰ κάμω τὰς ἀναγκαῖας οἰκονομικὰς, ἰδίως διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὑπαλλήλων, διότι μὲ εἶχε πείσει ὁ συνάδελφός μου ὅτι τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν εἶναι μεγάλος. Δὲν εἶπον εἰς κανένα λόγον μου παρὰ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, περὶ περιορισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἶναι λοιπὸν καθαρὰ πλαστογραφία ὅσα λέγον τώρα.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὑπεστήριξεν ὅτι αἱ προκαταχοί του Κυβερνήσεις δὲν ἐκαμνον ὅσας ἐπρεπεν οἰκονομίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶπον μόνον ὅτι διὰ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἀναγκαίων οἰκονομικῶν... Δὲν ὁμίλησα περὶ σπατάλης τῶν προκατόχων.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὁμίλησε καὶ ἄλλοτε περὶ πλαστογραφίας τῶν λόγων του λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Φιλολογικὴν συζήτησιν κάμνομεν δηλ. τώρα.

Π. Τσαλδάρης. Ὅταν ἐλέγατε ὅτι θὰ κάμω εὐτυχὴ τὴν Ἑλλάδα, δὲν μπορεῖτε νὰ μᾶς ὁμιλήτε περὶ πλαστογραφίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει πλάνη, διότι ἐγὼ δὲν εἶπον περὶ εὐτυχίας.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι δυνατόν, κάθε φοράν πού ἐπικαλοῦμεθα τὸ πρόγραμμά σας, νὰ ἔρχεσθε νὰ μᾶς λέτε ὅτι πλαστογραφοῦμεν τοὺς λόγους σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν νομίζω ὅτι ἡ σχολήθητε σὲν ἐν Θεσσαλονίκῃ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Ὁ ρήτωρ εἶπεν ὅτι ὑπεσχέθη νὰ κάμω εὐτυχὴ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὴν-

τησα, ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ πλαστογραφίαν τοῦ προγράμματος μου.

Π. Τσαλδάρης. Τί θὰ πῇ ἀγνώριστος; Δὲν ἐννοοῦσατε αὐτό;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὰ ἔκαμα ἢ δὲν τὰ ἔκαμα αὐτὰ ποὺ ὑπεσχέθη;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὁφείλω νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὅστις μου ἀπήντησε τόσον δριμυτῶς. Τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους εἶπεν ἐν Θεσσαλονίκῃ τοὺς ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν διστάζει νὰ εἴπῃ ὅτι πλαστογραφῶ τοὺς λόγους του, ἀλλ' ἐγὼ θὰ προσπαθῶ νὰ ἀποδείξω, ὅτι εἶπα τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἀπόγευμα θὰ φέρω ἐφημερίδα εἰς τὴν ὁποίαν δημοσιεύονται οἱ λόγοι διὰ τὴν ἔδωκεν ὅτι ὁμιλεῖ περὶ περιορισμοῦ πάσης περιττῆς δαπάνης, περιττῆς δὲ δαπάναι δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ σπατάλη.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐλησμόνησε τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ λόγον του, καθ' ὃν ὑπέσχετο ὅτι θὰ περικύψῃ τὰς σπατάλας καὶ ἐπ' ὅσον δὲν τὰς περιέκοψε δικαιοῦται ἡ ἀντιπολιτεὺσις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν τὰς περιέκοψε, ἀλλ' ὅτι μάλιστα καὶ τὰς συνεκρίκει, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πεισθῇ κανεὶς ὅτι μία δαπάνη ἐπὶ μὲν τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως εἶναι σπατάλη ἐπὶ δὲ τῆς διαδόχου δὲν εἶναι. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς παραβιάσεως ταύτης, ἡ Κυβέρνησις ἠδύνησε σημαντικῶς τὰς δαπάνας κατὰ 600 ἐκατομμύρια ἐτησίως. Ἴδου λοιπὸν, τονίζει, νέαι σπατάλαι ὁμολογημέναι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν δὲ ἐξηγγέλονται αἱ οἰκονομίαι, ποὺ θὰ ἐγίνοντο, ἦσαν πεπεισμένοι οἱ ἐξαγγέλλοντες τὰς οἰκονομίας, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ περιττῶν δαπανῶν καὶ συνεπῶς σπαταλῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σεῖς μὲ εἶχατε πείσει ὅτι ὑπῆρχον 10.000 ὑπαλλήλοι περιττοί.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς αὐτὰ, μᾶς λέγει νὰ τοῦ καθορίσωμεν ἡμεῖς τὰς σπατάλας. Ἡ ἐκθεσις ὅμως ἡ ἰδική μας ἀπήντησεν ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο εἶναι ζήτημα κυβερνητικοῦ προγράμματος καὶ ἐκτὸς τούτου πιστεύομεν, ὅτι δύναται νὰ γίνων ἀπειρά περικοπαὶ σπαταλῶν. Ἀλλὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὑποδείξεως τῶν περικοπῶν ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ τὴν ἀναλάβῃ ἡ ἀντιπολιτεὺσις.

Εἰς Βουλευτῆς. Θέλωμεν συγκεκριμένα πράγματα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡ ἀντιπολιτεὺσις δὲν εἶναι εὐχερὲς νὰ ἀναλάβῃ μίαν τοιαύτην πρωτοβουλίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰπέτε μὰς σεῖς τί πρέπει νὰ ἀλλάξωμεν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐν καιρῷ θὰ τὸ πράξωμεν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Διατὶ ἀναβάλλετε;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡμεῖς σὰς ὑπεθυμίζομεν τὴν ὑπόσχεσιν σας περὶ περικοπῶν σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμά σας. Ἄν τώρα ἡμεῖς σὰς ἐλέγομεν νὰ κατάργῃσθε 100 γυμνάσια, θὰ μᾶς ἐλέγατε εἰς ποίας πόλεις καὶ θὰ εἰμένα ἀφελεῖτε ἂν εἰσερχόμεθα εἰς τοιαύτην συζήτησιν. Πάντως, τονίζει, ἀπειρῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων νὰ κάμω καὶ πολλὰ Ὑπουργεῖα νὰ κατάργῃσθε ὡς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας, Ὑγιεινῆς, ἀρκούντες εἰς δύο Διευθύνσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Καὶ τὰ δύο Ὑπουργεῖα Γεωργίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρέπει νὰ συγχωνευθοῦν. Ἐπίσης δὲ νὰ γίνῃ ἐν Ὑπουργείον Ἀμύνης διὰ τὸν στρατὸν τὸν στόλον καὶ τὴν Ἀεροπορίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶχα καὶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν σκέψιν, ἀλλὰ θὰ μένουν ὡς Ὑπουργεῖα καὶ θὰ ἔχωμεν πάλιν τὰς ἰδίας δαπάνας. Τοὺς προϋπολογισμοὺς των δὲν δύνασθε νὰ τοὺς κατάργῃσθε καὶ μόνον ἓνα πρόσωπον θὰ οἰκονομίσῃτε, μὲ τὸν ὅποιον συντονίζονται αἱ ὑπηρεσίαι.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Καὶ ὅταν, συνεχίζει, ὁμιλῶ περὶ καταργήσεως τοῦ Ὑπουργείου, ἐννοῶ καὶ τὴν κατάργησιν ὁρισμένων ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς παύσῃ μία ἐξωφρενικὴ κατάστασις. Καὶ ἄλλοτε ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὑπέδειξεν οἰκονομίαν 100 ἐκατομμυρίων ἐπὶ προϋπολογισμοῦ 7 1/2 δισεκατομμυρίων καὶ δὲν χρειάζεται τίποτε ἄλλο παρὰ σθένος καὶ ψυχικὴ

δύναμις. Ὅπου καὶ ἂν γυρίσῃτε εἰς τὰ Ὑπουργεῖα θὰ δῃτε τὸν χαρακτήρα τῆς σπατάλης καὶ τὴν καθημερινὴν δημιουργίαν θέσεων. Πρὸ ἡμερῶν ἐξηφίσθη ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν μὲ τὴν δικαιοδοσίαν ὅτι ἐπέρχονται καὶ οἰκονομίαι. Καὶ ἐπῆλθε μὲν οἰκονομία ἐλαχίστη φαινομενικῇ, ἀλλ' ἡ χώρα δικαιοῦται νὰ ἴδῃ ἀληθεῖς οἰκονομίας. Ἄνθρωποι διαχειρισθέντες τὸ Ὑπουργεῖον, πιστεύουν ὅτι ἠδύναντο νὰ περιορισθοῦν οἱ ὑπαλλήλοι αὐτοῦ εἰς τὸ ἥμισυ, ἀφοῦ μόνον εἰς τὸ κέντρον ὑπῆρξον 100 καὶ πλὴν τῶν ἐκτάκτων, καὶ ὁ ὀργανισμὸς ὅχι μόνον δὲν κατάρχει ὑπαλλήλους, ἀλλὰ δημιουργεῖ. Ὅριζι ἰδιαιτέρον γραφεῖον τοῦ Ὑπουργοῦ, διορίζει δύο στενοδακτυλογράφους μετὰ κλητῆρος, εἰς τὸ γραφεῖον τύπου δημιουργεῖται θέσις ὑποδιευθυντοῦ, ἡ ὁποία θὰ συμπληρωθῇ μὲ δόκιμον δημοσιογράφον δυνάμει συμβάσεως διὰ τὰ ἐξασφαλίζονται ἀποδοχαὶ μεγαλύτεραι καὶ διὰ τὰς παραπονοῦνται καὶ ἀποθαρρύνονται οἱ ὑπάρχοντες ὑπαλλήλοι. Ἀλλὰ εἰς τὸ ἴδιον γραφεῖον ἐγίναν καὶ ἄλλαι αὐξήσεις, ἐθεσπίσθη μεταφραστικὸν γραφεῖον καὶ προστετέθη καὶ νόμικὸς σύμβουλος ὁ ὁποῖος ἐκτός τοῦ μισθοῦ του ὡς ἀρεσπαγίτου θὰ λαμβάνῃ καὶ 5.000 δρχμ. μηνιαίως ὡς ἐπίδομα. Καὶ εἰς τὰς Πρεσβείας ἐπρεπε νὰ γίνῃ οἰκονομία καταργουμένης τῆς Πρεσβείας τῆς Βέρνης...

Β. Χατζηλιάς. Ἐδωκεν ἐξηγήσεις ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Πολυτέλεια μεγάλη εἶναι καὶ αἱ Πρεσβεῖαι Βιέννης, Οὐγγαρίας, Βαρσοβίας, Πράγας, αἱ δὲ ἀποζημιώσεις των εἶναι ὑπέρογκοι. Θέλοντες ἐξ ἄλλου νὰ ὀργανώσῃτε τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ 22 ἐπιθεωρητῶν ποὺ ὑπῆρχον ἄλλοτε καὶ οἱ ὅποιοι ἠμποροῦσαν νὰ γίνουν τὸ πολὺ 40 τοὺς ἐκάματε 70 καὶ ἠμπορεῖ μὲ τὸ διάταγμα νὰ φθάσουν εἰς 120. Καὶ ὡς νὰ μὴν ἤρουν αὐτὰ διὰ πρώτην φοράν δημιουργεῖται καὶ θέσιν γραφῆως παρὰ τῇ Ἐπιθεωρητῇ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑπηρετεῖ δημοδιδάκταλος προηγούμενως.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἀπεσπῶντο δηλαδὴ ἐκ περιτροπῆς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Διὰ τὰ καθυστερήσατε σὰς πληροφορῶ ὅτι δὲν εἶναι ἐγκριμμένος ὁ διορισμὸς των.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὑπάρχει ὅμως ὁ νόμος καὶ ἡ δὲν ἐπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ἐπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ οὕτω ἔχετε καὶ δευτέραν εὐθύνην.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑποστηρίζετε τοῦτο, ὅτι ὅλας τὰς δαπάνας ποὺ ἔχουν οἱ ὀργανικοὶ νόμοι πρέπει νὰ τὰς περιλαμβάνῃ ὁ Πρωθυπουργὸς εἰς τὸν Προϋπολογισμόν. Τὰ συγχρητηριά μου.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μοῦ λέγουν ὅτι εἶναι καὶ 77 βοηθοὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐδόθη ἡ πίστωσις ἂν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς πρόκειται νὰ προέρχωνται οἱ ἐπιθεωρηταί.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι πρωτοφανὲς νὰ μᾶς ζητῇτε λόγον, διότι δὲν διωρίζαμεν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐγὼ θὰ σὰς ἐλεγα νὰ μὴν ἐφαρμόσητε κανένα ἀπὸ τοὺς ἐξωφρενικοὺς αὐτοὺς νόμους.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅταν συζητεῖτο ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ ἐξηγήσεις.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων διωρίσθη καὶ κλητὴρ παρ' ἐκάστῳ Ἐπιθεωρητῇ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Οὐτε αὐτοὶ δὲν διωρίσθησαν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐμμεθα Κράτος πτωχὸν καὶ δὲν ἐπιτρέπονται αὐταὶ αἱ πολυτέλειαι. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐγίνεν ἐν ἀκρωτικὸν μὲ προσωπικὸν καὶ μισθοὺς μεγάλους καὶ τὸ Δικαστήριον αὐτὸ ἐξέδωκε τὸ μὲν πρῶτον ἔτος 323 ἀποφάσεις, τὸ δὲ δεύτερον ἔτος 463, ἀλλὰ αἱ ἡμίσεις ἀποφάσεις εἶναι πραγματικαὶ, διότι διὰ κάθε ὑπόθεσιν ἐξεδίδον δύο ἀποφάσεις ἐξ ὧν ἡ μία ἀπεφαίνετο περὶ

τοῦ τύποις παραδεκτοῦ καὶ ἐπρόκειτο περὶ λιποταξιῶν καὶ ἐξυθρίσεων, τὰς κατὰ τῶν ὁποίων προσφυγὰς ἡδύνατο νὰ δι-
κάζῃ κάλλιστα τὸ δεύτερον τμήμα τοῦ Ἀρείου Πάγου. Μή-
πως, τονίζει, δὲν διατηρεῖται Ναυτοδικεῖον διὰ νὰ δικάζῃ
400 ὑποθέσεις λιποταξιῶν, ἐνῷ ἡδύνατο αὐτὰ νὰ δικασθοῦν
ἀπὸ τὸ Στρατοδικεῖον μὲ μικτὴν σύνθεσιν, Στρατοδικῶν καὶ
Ναυτικῶν; Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ Εἰρηνοδικεῖα μὲ μὴδὲν ἀπο-
φάσεις.

Ν. Ἀβραὰμ (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὑπάρχει ἐκ-
κρεμὲς νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποῦ ἐπιτρέπεται εἰς τὰ
ἔχοντα ὀλίγας ἀποφάσεις νὰ ὑπηρετῇ μόνον ὁ Γραμματεὺς,
σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ Εἰρηνοδικεῖα ἔχουν καὶ ἄλλα πολλαπλὰ
καθήκοντα διοικητικά.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ἥμισυ τῶν
Εἰρηνοδικεῶν ἐκδίδουν ὀλιγωτέρας τῶν 100 ἀποφάσεων τὸν
χρόνον. Ἀλλὰ μήπως τὰ μέσα τῆς μεταφοράς δὲν ἀποτε-
λοῦν κονδύλιον παμμέγιστον. Ἄλλοτε εἶχον ἀμάξια περὶ
τοὺς δέκα ἀξιωματοῦχοι. Τώρα εἶναι 150 αὐτοκίνητα τὰ ὁ-
ποῖα στοιχίζουσιν 200—300 χιλ. τὸν χρόνον ἑκάστον. Ὑπάρ-
χει λοιπὸν στάδιον εὐρὺ οἰκονομικῶν, ἀλλὰ κάθε νοικοκυρεῦμέ-
νην πολιτικὴν ἢ Κυβερνήσιν τὴν παρεῖδε. Ὁ κ. Αἰλιανὸς ὠμί-
λησε καὶ ἄλλοτε περὶ σπαταλῶν δι' ἀποστολὰς εἰς τὸ ἐξωτε-
ρικὸν καὶ ὁ λαὸς γογγύζει διὰ τὰς σπατάλας αὐτάς, δι' ὧν
ἐκπληροῦνται μόνον προσωπικαὶ ἀσχολίαι τῶν ἀποστελλομέ-
νων. Μὲ τὰς ἀποστολὰς αὐτὰς οἱ Πρέσβεις παρεμερίσθησαν
τὰ κονδύλια διὰ τὰς ἀποστολὰς ἐξεγείρουσιν τὸ αἶσθημα τοῦ
φορολογουμένου λαοῦ καὶ ἐζήτησα στοιχεῖα ἀπὸ τοῦ Νοεμ-
βρίου π. ἔ. καὶ ὑπάρχουν 4 Ὑπουργεῖα τὰ ὁποῖα δὲν ἡδύ-
κωναν νὰ ὑποβάλουν.

Γ. Μαργῆς. (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νομίζω ὅτι
ὅλοι ἐστέλειαν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὁχι. Καὶ λείπει τὸ σπουδαιότερον, τὸ
Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Π. Συρογιάννης. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν δὲν
ἐστελεῖ τὰς ἀποστολὰς τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ὅπου ἐξο-
δεύονται ἑκατομμύρια;

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐπιτρέπον-
ται νὰ λέγωνται τοιαῦτα ἀνακρίβειαι, ὅτι ἡ Ἐμπορικὴ Ναυ-
τιλία σπαταλᾷ ἑκατομμύρια εἰς τὰς ἀποστολὰς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Θὰ γίνεσιν σύγχυσις μὲ
τὰς ἀποστολὰς τοῦ διεθνoῦς γραφείου ἐργασίας, ὅπου ὅμως
δὲν ἐδαπανήθησαν ἑκατομμύρια.

Χ. Λαδάς. (Υφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὰ στοιχεῖα
τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας εἶναι πλήρη.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μάλιστα. Ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν
Ἐξωτερικῶν ὠρεῖται πρῶτον νὰ δώσῃ τὰ ζητηθέντα στοιχεῖα,
διότι θὰ διελύοντο διάφοροι διαδόφοι πού κυκλοφοροῦν εἰς
τοὺς δρόμους περὶ διαφόρων ἀποστολῶν, ὅπως λέγεται ὅτι ἐ-
πληρώθησαν διὰ μίαν ἀποστολὴν εἰς τὴν Βραζιλίαν χίλια λί-
ραι διὰ τὸν κ. Ἐξηντάρην.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Πότε ἔγιναν αὐτά;

Γ. Καφαντάρης. Ὁ ἴδιος ρήτωρ λέγει ὅτι πρόκειται
περὶ πληροφοριῶν τῶν δρόμων.

Ε. Βενιζέλος. Μὰ δὲν ἐπιτρέπονται νὰ λέγωνται εἰς τὴν
αἰθούσαν αὐτὴν πράγματα εἰλημμένα ἀπὸ τοὺς δρόμους, σὰς
βεβαιῶ ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου δὲν ἐστάλη ὁ κ. Ἐξηντάρης
εἰς τὴν Βραζιλίαν.

Μ. Αἰλιανός. Πρόκειται περὶ κακῆς πληροφορίας. Ὁ κ.
Ἐξηντάρης ἀπεστάλη εἰς Βραζιλίαν ἐπὶ τῆς προηγουμένης
Κυβερνήσεως τὴν δὲ δαπάνην τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐπλήρωσεν
ἡ Βραζιλιανὴ Κυβέρνησις, διότι ὁ κ. Καφαντάρης ἐδῆλωσε
τότε ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι τὸ ἐλληνικὸν δημό-
σιον δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ πληρῶνῃ τοιαύτας δαπάνας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἀλλὰ καὶ διὰ διαφόρους ἀποστολὰς
ποὺ ἔγιναν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας θὰ ἐπροτιμοῦσα καλύτερον
τὰ χρήματα νὰ ἦσαν εἰς τὸ ταμεῖον. Δὲν ἔπρεπε π. χ. νὰ δα-
πανηθοῦν τόσα διὰ τὸ ταξίδιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐ-
ξωτερικῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Μὰ ἀμφισβητεῖτε ὅτι καὶ
αὐτὸ τὸ ταξίδιον δὲν ἦτο χρήσιμον;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αἱ δαπάναι αὐταὶ εἶναι ἀνώτεροι τῶν
οἰκονομικῶν μας. Ὑπάρχει σχετικῶς μὲ τὰς ἀποστολὰς, πα-
ράδειγμα τάξεως τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖ-
ον δὲν ἔχει καμμίαν πίστωσιν δι' αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ ὁ-
ταν παρέστη ἀνάγκη νὰ σταλοῦν δύο ἀστυνομικοὶ πρὸς ἐκ-
παίδευσιν, ἐπῆγαν μόνον μὲ τὸν μισθὸν τῶν καὶ μὲ τὰ ὁδο-
πορικά τῶν. Ἐὰν αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐπεκράτει καὶ εἰς τὰ ἄλλα
Ὑπουργεῖα δὲν θὰ ἐγένοντο σπατάλαι. καὶ δὲν θὰ ἐδῶκεν ὁ
λαὸς τὰ ἐκ βαρείας φορολογίας ἀντλούμενα χρήματά του νὰ
διατίθενται ὡς μέσον διασκεδάσεως μερικῶν κυρίων.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας π. χ. ἀποστέλ-
λει ὑπάλληλον εἰς τὰς διεθνεῖς ἐκθέσεις Παρισίων καὶ Λιέγης
μὲ ἐξοδα 52 χιλιάδων δραχμῶν. Ἄλλος ἀποστέλλεται εἰς
ἄλλην ἐκθεσιν μὲ 80 χιλιάδας δραχμὰς, καὶ ἄλλος συμμετέ-
χει εἰς ἐκδρομὴν εἰς Γιουγκοσλαβίαν μὲ 8 χιλ. δραχμὰς.

Π. Βουρλούμης. Θέλετε εἰς τὰς ἐκθέσεις νὰ μὴ εἶναι
κανένας ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μάλιστα.

Π. Βουρλούμης. Αἱ 8 1/2 χιλ. δραχ. ἐδόθησαν δι' ἐμπορι-
κὴν ἀποστολὴν εἰς Γιουγκοσλαβίαν καὶ τὸ θεωρεῖτε τὸ ποσὸν
αὐτὸ τεράστιον;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εἰς τὴν Λιέγην ὅμως ἐδώκατε 52 χιλιάδας.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἰς τὰς ἐκθέσεις αὐτὰς
μετείχομεν καὶ ἔπρεπε νὰ ἀντιπροσωπευθῶμεν.

Γ. Μαργῆς. Ἡθέλατε νὰ μὴ μετὰσχῶμεν;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὁχι, διότι εἰμεθα πτωχοί.

Γ. Μαργῆς. Ἡ πρόκλησίς μας ὅπως καταννομάσσετε οἰκο-
νομίας ἐφθασε μέχρι τοιοῦτου σημείου, ὥστε νὰ ὑποστηρί-
ζετε ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν πρέπει νὰ συμμετέχῃ καμμίαν ἐκθέ-
σεως. Αὐτὸ ἡθέλα νὰ πιστοποιηθῇ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡμπορεῖ νὰ ὑπῆρχον καὶ ἐκθέσεις ποὺ
σὰς ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ συμμετοχή μας, ἀλλὰ δὲν ἀφί-
σκαμεν ἐκθεσιν, ποὺ νὰ μὴ ἐστεῖλαμεν ἀντιπροσώπους, διότι
ἦτο ἀπλὸν μέσον διασκεδάσεως. Καὶ δὲν στέλλεται 1 ἀλλὰ 2
καὶ 3. Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ταπητουργικοῦ περιπτέρου
ἐστάλησαν 3 καὶ ἐδαπάνησαν 350 χιλ. δραχ.

Π. Βουρλούμης. Σὰς πληροφορῶν ὅτι πρόκειται περὶ
δαπάνης τοῦ Α.Τ.Ο. καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἐπὶ 5 μῆνας διὰ νὰ
πωλήσουν τοὺς τάπητας. Πρόεδρος τοῦ Α.Τ.Ο. εἶναι ὁ
Πάλλης μὲ συμβούλους πρόσωπα περιωπῆς ὅπως
Κοσμετάτος καὶ ὁ Πασιπάτης. Καὶ πρόκειται περὶ ἐμπορι-
κῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ὁποίας ἡ δρᾶσις ἐξέρχεται τῆς Κυβερ-
νητικῆς εὐθύνης.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὰ ἐξοδα ὅμως εἶναι τοῦ ἐλληνικοῦ
λαοῦ. Ἐχομεν ἐξ ἄλλου 6 ἀντιπροσώπους διὰ τὰς δια-
σκέψεις ἐργασίας.

Π. Βουρλούμης. Ἄν ἐδιαβάζετε τὴν συνθήκην τῶν Βερ-
σαλλιών θὰ ἐδίδεκατε ὅτι ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ στελεωμέν
6 ἐξ ὧν 2 τὸ Κράτος, δύο οἱ ἐργοδοτοὶ καὶ 2 οἱ ἐργάται. Οἱ
ἐργοδοτοὶ ἐξ ἰδίων.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αἱ σπατάλαι δὲν ἀναφέρονται μόνον εἰς
αὐτὸ τὸ Ὑπουργεῖον ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα.

Ε. Βενιζέλος. Εἶναι ἀπορροὴ πῶς ἐμμένετε μετὰ τὰς
ἐξηγήσεις ποὺ σὰς δόθησαν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Θέλετε νὰ θεωρήσω χρήσιμους ὅλας
αὐτὰς τὰς δαπάνας;

Ε. Βενιζέλος. Μὰ τὰ ἐξοδα διὰ τὰς ἐκθέσεις διὰ τὸν τα-
πητουργικὸν ὀργανισμόν καὶ διὰ τὰ διασκέψεις τῆς ἐργασίας
τὰ θεωρεῖτε ἀχρηστά;

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι αὐτὸς δὲ εἶναι τρόπος
συζητήσεως καὶ δὲν εἶναι σοβαρὰ αὐτὰ τὰ πράγματα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Σεῖς ἡθέλατε νὰ εἰδικεύσωμεν τὴν συ-
ζήτησιν.

Ε. Βενιζέλος. Ἐὰν ἔπρεπε νὰ εἶναι 32 ἢ 52 χιλιάδες ἔπρε-

πενὰ τὸ εἶπτε κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ
οἰκείου Ὑπουργείου.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αἱ ἀποστολαὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγ-
κοινωνίας καὶ τῆς Γεωργίας δὲν δικαιολογοῦνται, διότι δὲν
εἶχον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Εἶναι και-
ρὸς, τονίζει, νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι δὲν ἔχομεν τὰς οἰκονομικὰς
δυνάμεις διὰ νὰ κάμωμεν τοιαύτας δαπάνας καὶ νὰ συνεχί-
ζωμεν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀριθμούς τῶν ὑπαλλήλων,
ἐπιμένω ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχει δυσανάλογον ἀριθμὸν καὶ ἡ εὐθύνῃ
τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅτι ἡῆξσε τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλ-
λήλων. Μετέδην εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον διὰ νὰ ἴδω τὴν
διαφορὰν καὶ ἐζήτησα κατάλογον τῶν δημιουργηθεισῶν θέ-
σεων, ἀσχετῶς ἂν εἶναι συμπληρωμένοι, διότι ἐπὶ τῶν δη-
μιουργηθέντων θέσεων καταρτίζεται ὁ προϋπολογισμὸς. Πέ-
ρσι μοῦ ἐδόθη ὁ κατάλογος ἐφέτος ὅμως ὄχι. Ἡθέλησα
ἰδίως νὰ μάθω τὰς ἐκτάκτους, τὰς ἐπὶ συμβάσει, τοὺς προσω-
ρικοὺς καὶ τοὺς ἡμερομισθίους. Ὑπέβαλα ἐρωτήματα πρὸ δύο
μηνῶν καὶ μόνον δύο Ὑπουργεῖα μοῦ ἀπήντησαν καὶ ἐξ αὐ-
τῶν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας μοῦ εἶπε ὅτι μόνον διὰ
τὸ κέντρον γνωρίζει καὶ ὄχι διὰ τὰς ἐπαρχίας. Ἡδὴ ὅλους
τοὺς πίνακας τοὺς ἐπῆρε ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα τὸ Γενικὸν Λο-
γιστήριον ἀλλὰ μέχρι σήμερον δὲν τοὺς ἔφαρε.

Γ. Μαργῆς. Ὅσα συνεκεντρώθησαν ἐδόθησαν. Ἐχομεν ἄλ-
λως τε καὶ τὴν στατιστικὴν τοῦ Ταμείου Προνοίας.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν φαίνεται ὁ ἀριθμὸς ὧν διότι
ἐγὼ δὲν θέλω τοὺς διωρισμένους, ἀλλὰ τὰς νομοθετικὰς θέ-
σεις. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἀναφέρομαι εἰς τοὺς περυσίους
ἀριθμούς, ἐξ ὧν ἐξάγεται ὅτι τὸ 1927 ἦσαν ὑπάλληλοι 46.151,
τοῦ 1928 δὲν ἔχω ἀριθμούς, τὸ 1929 εἶναι 48.445
(χωρὶς νὰ ἐξάγεται πόσοι ἐξ αὐτῶν διωρίσθησαν κατὰ τὴν
β' ἐξαμηνίαν τοῦ 1928) καὶ τὸ 1930 ἔχομεν 50.155 ὑπαλ-
λήλους. Εἰς αὐτοὺς δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ χωροφύλακες,
οὐδὲ οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι τῶν στρατ. Ὑπουργείων. Μόνον
οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι συμπεριλαμβάνονται. Καὶ οὕτω
ἔχομεν 3—4 χιλιάδ. νεοδιωρισμένους τακτικούς, χωρὶς ἐκτά-
κτους. Καὶ τὸ ἀναμφισβήτητον συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ
Κυβέρνησις ὄχι μόνον δὲν ἡλάττωσε, ἀλλ' ἡῆξσε τὸν ἀριθμὸν
τῶν ὑπαλλήλων τεραστίως.

Ἀλλὰ, κύριοι βουλευταί, ὅλη ἡ παραβίασις τοῦ Κυβερνητικοῦ
προγράμματος ὀφείλεται εἰς τὴν ψυχικὴν ἀδυναμίαν τῆς Κυ-
βερνήσεως. Τῆς ἔλειψεν ἡ ψυχικὴ δύναμις, δι' αὐτὸ καὶ ἔγινε
σειρὰ παραβιάσεων εἰς ὅσα ἡ Κυβέρνησις ὑπεσχέθη εἰς τὴν
Θεσσαλονίκην. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρετηρήθη πρωτο-
φανὲς ξεχαρβάλωμα εἰς τὴν διοίκησιν. Καὶ αἱ παρασχεθεῖσαι
ὑποσχέσεις πρὸς καλυτέρευσιν τῆς καταστάσεως, ἀνταπερί-
νοντο πρὸς θαθεῖαν ἀξίωσιν τῆς κοινῆς γνώμης. Καὶ ἀντὶ νὰ
ἐκκαθαρίσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν κατάστασιν ἐπροτίμησε νὰ με-
ταχειρισθῇ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον διὰ κομματικῶν σκο-
ποῦ. Οἱ νομάρχαι περιοδεύουν μὲ τοὺς βουλευτάς διὰ νὰ ἐ-
ξεύρουν δῆθεν τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ψηφο-
θηροῦν δαπάναις τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐὰν ψηφοθηροῦν εἶναι ζήτημα πραγ-
ματικόν. Ἐὰν ὅμως περιοδεύουν οἱ νομάρχαι, τοῦτο εἶναι
καθῆκόν των. Ἀλλοίμονον εἰς τοὺς νομάρχας ποὺ δὲν περιο-
δεύουν.

Μ. Αἰλιανός. Ἐχετε παράδειγμα νομαρχῶν ποὺ περιο-
δεύουν ἐκτὸς τῆς παραμονῆς ἐκλογῶν;

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι ἀσχημία καὶ ἀπρέπεια ἡ περιοδεία
αὐτῇ εἰς παραμονὰς ἐκλογῶν.

Γ. Πάλλης. Εἶναι ἀνατροπὴ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Διότι δὲν ἐδόθη διοικήσεις ἀκομμάτι-
στος καὶ δὲν ἐδιορθώθη ἡ διοικητικὴ μηχανὴ σημερινῶνται
καθημερινῶς καταχρήσεις. Καὶ παράδειγμα ἡ κατάστασις ἡ
δημιουργηθεῖσα ἐκ τῶν τελευταίων σκανδάλων τοῦ ἔργου
καὶ τῆς κινήσεως. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπό-
σχασίν της καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀποκεντρώσεως. Δύο ἔτη

παρῆλθον καὶ ὁ νόμος δὲν ἐξηρμόσθη λόγω ἀντιστάσεως
τῶν ὑποψηφίων.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καὶ διότι ἀπαι-
τοῦνται τοὐλάχιστον 40 ἑκατομμύρια.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αἱ ὑπηρεσίαι σὰς ἔπεισαν περὶ τούτου.
Ἡ δαπάνη θὰ εἶναι 2 1/2—3 ἑκατομμύρια. Μετὰ παρέλευ-
σιν ὁλοκλήρου διετίας οὐδὲν, κύριοι, ἐπετελέσθη ἐκ τοῦ προ-
γράμματος τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὸ ζήτημα τῶν Δημοσίων
ὑπαλλήλων ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔδωσε τὴν ὀφειλομένην λύσιν,
καὶ θὰ ἔχωμεν χειρότερου τῆς καταστάσεως. Ἀλλὰ ἡ Κυ-
βέρνησις ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ σωρεῖαν ἄλλων ἀδυναμιῶν. Ἐ-
γένοντο ἐνοπλὰ συλλαλητήρια καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ
εἰς τὴν Κρήτην.

Γ. Κατεχάκης (Υπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἡμπο-
ρεῖτε νὰ μὰς εἰπῆτε ποῖον ἔγινεν εἰς τὴν Κρήτην; Διότι
ἐκτὸς μιᾶς ἀποπερίρας στάσεως ἐκ μέρους ἐνὸς ἱατροῦ ὁ ὁ-
ποῖος παρέσυρε καὶ ἄλλους 15, στάσεως κατασταλέσης ἄλ-
λως τε ἐντὸς μιᾶς ὥρας, τίποτε ἄλλο δὲν ἔγινεν εἰς τὴν
Κρήτην.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἀπεστάλησαν καὶ 10 ἑκατομμύρια διὰ
τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὑποθηθεισῶν ἀξιώσεων.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐδῶκα ἐγὼ
10 ἑκατομμύρια;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐστάλησαν πρὶν ἰδρυθῇ ἡ Ἀγροτικὴ
Τράπεζα μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναγνωρισθοῦν κατόπιν.

Γ. Κατεχάκης. (Υπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Πότε ἔ-
γιναν αὐτὰ τὰ πράγματα;

Ε. Τριποδάκης. Στὴν Κρήτη ὅσον ὑπάρχει Βενιζέλος
δὲν γίνονται τέτοια πράγματα. Ἐκεῖ εἶναι παμβενιζελισμός.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὰ στοι-
χεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ σὰς ἀπαντήσω λεπτομερῶς. Θὰ τὰ
φέρω ὅμως. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς
τῆς Κυβερνήσεως ἀπεδείχθη, ὅτι ὄχι μόνον τὰ δημόσια οἰκο-
νομικὰ ἐζημιώθησαν, ἀλλὰ καὶ ἡ καθόλου δημοσίαι οἰκονο-
μία. Ὅλοι οἱ προϋπολογισμοὶ μέχρι καὶ σήμερον ἀκόμη κα-
τέληξαν εἰς ἔλλειμμα. Εἰς ὅσα εἶπον τότε, ἐμμένω. Ὁμιλοῦν-
τες περὶ ἐλλειμμάτων δὲν ἐπηρεάζομεθα ἀπὸ τὰς Ταμειακὰς
καταστάσεις. Ἐννοοῦμεν τὰ ἀποτελέσματα εἰς ἃ καταλήγει
ἡ διαχείρισις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Μόνον διὰ τοῦ ἀπολογι-
σμοῦ θὰ φανῇ ἡ διαχείρισις.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ 1927—28
ὑπάρχει περίσσειμα;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὑπάρχει.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀλλὰ δὲν ἔγι-
νεν ἀπολογισμὸς, πῶς τὸ ξεύρετε λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει. Πι-
στεύετε ὅτι ὅταν μόνον ψηφισθῇ ὁ ἀπολογισμὸς, τότε μόνον
θὰ εἶναι γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐγὼ ἐστήριξα τοὺς ὑπολογισμούς μου
ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀριθμῶν ποὺ ἐστήριχθη καὶ σεῖς. Ὑπεστή-
ριξα ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς 1929—30 θὰ εἶχεν ἔλλειμμα, ποὺ
ἡμπορεῖ νὰ φθάσῃ μέχρι 1000 ἑκατομμυρίων, καὶ ἐστήριξα
τὰς προβλέψεις μου εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὸν ὁποῖον ἐψή-
φισεν ἡ Βουλὴ. Ὁχι δὲ μὲ τὰ ἐσοδα τὰ ὁποῖα δὲν προσέδλε-
πεν ὁ προϋπολογισμός.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐὰν ψηφισθῇ
νόμος φορολογικὸς μετὰ τὸν προϋπολογισμόν, δὲν μπορεῖ νὰ
ἐφαρμοσθῇ;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὅλοι οἱ συγγραφεῖς καὶ ὁ Σαρίπολος
τὸν ὁποῖον ἔχω ὑπ' ὄψιν, εἶναι σύμφωνα ὅτι χρειάζεται ἐ-
τησίαι ἔγκρισις.

Γ. Μαργῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μὴ κατηγο-
ρεῖτε τοὺς συγγραφεῖς.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὁ Σαρίπολος μάλιστα προβλέπει καὶ
εἰδικὸν Δικαστήριον. Ἀλλὰ προστετέθησαν κεφάλαια καὶ ἀρ-
θρα καὶ ἀνεγράφησαν ἐσοδα, ποὺ δὲν ὑπῆρχον εἰς τὸν προϋπο-
λογισμόν. Ἐγὼ πάντως δὲν μποροῦσα νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν μου

τά έσοδα ταύτα. Τά έσοδα αυτά τὰ υπελογίσαστε εἰς τὸ ἀποτέλεσμα σας.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅ,τι, δάξω τὸ βγάξω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀφού τὰ ἀποδίδει.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὰ σπορέλαια ποῦ πᾶνε;

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι μείωσις τῶν ἐσόδων.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐν συνόλῳ συμπεριλάβετε ἔσοδα μὴ περιλαμβανόμενα εἰς τὸν προϋπολογισμόν καὶ ἀνερχόμενα εἰς 436 περίπου ἑκατομμύρια. Ἐάν εἶναι λιγώτερα δὲν μεταβάλλουν πάντως τὴν δάσιν μου.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὡστε ἐκάλυψα τὸ ἔλλειμμα διὰ προσόδων, ποῦ δὲν προβλέπει ὁ προϋπολογισμός;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐκαλύψατε τὸ ἔλλειμμα δι' αὐτῶν τῶν προσόδων. Υπελογίσαστε ἔσοδα 61.000.000 ἐκ τοῦ Στατιστικοῦ Ὁργανισμοῦ, υπελογίσαστε ἔσοδα ἐκ τῶν ἐπανορθώσεων, υπελογίσαστε ἑκατομμύρια ποῦ δὲν εἰσπράχθησαν. Πρόκειται νὰ εἰσπραχθοῦν, λέγει ὁ κ. Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διότι εἶναι ἀσφαλῆ. Καὶ τοιοῦτοτρόπως καμμία χρῆσις δὲν θὰ τελειώσῃ μὲ ἔλλειμμα, διότι πάντοτε θὰ ἔχουν νὰ εἰσπραχθοῦν. Εἰμαι τῆς γνώμης ὅτι δὲν πρέπει νὰ υπολογίζωνται εἰς τὸν προϋπολογισμόν, εἰμὴ μόνον τὰ ἔσοδα τῆς τρεχούσης χρήσεως, ὁ νόμος εἶναι ρητός. Πέρασανε δύο χρόνια καὶ δὲν ἔχουν βεβαιώσῃ τίποτε ἀπὸ τὰ προβλέψεις.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐάν ὑπάρχῃ καὶ διὰ τὸ ὅποιον καυχώμαι εἶναι ἡ σαφήνεια τῶν στοιχείων καὶ τῶν προβλέψεων. Αἱ προβλέψεις στηρίζονται ἐπὶ τῶν παρελθόντων ἐτών, ἐπὶ ὅσων ἀναμφισβητήτως ἀπέδωσαν αἱ προηγούμεναι χρήσεις. Μοῦ λέτε, πῶς δὲν ἔχετε στοιχεῖα. Τὰ δεδομένα εἶναι αὐτά. Τὸ σύστημά μας ἔχει ὡς δάσιν ὅτι εἰς τὴν χρῆσιν ἀνήκουν καὶ τὰ εἰσπραχθέντα ἐπὶ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὑπολοίπων καὶ ἔχει ἀρετὰς τὸ σύστημα αὐτό.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τοιοῦτοτρόπως ὁ κ. Υπουργὸς θὰ ἀποφεύγῃ κάθε λογοδοσίαν, διότι θὰ ἀναμένῃ νὰ εἰσπράξῃ πάντοτε. Παρατηρεῖται, κύριοι Βουλευταί, μείωσις σημαντικῆ τῶν ἐμμέσων φόρων, καὶ αὐξήσις τῶν ἀμέσων φόρων. Ἡ μείωσις τῶν ἐμμέσων φόρων ἀποδεικνύει ὅτι ἐμειώθη ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, λόγω τῆς βαρυστάτης φορολογίας τὴν ὁποῖαν ἐπιμένει ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις νὰ εἰσπράττῃ τὸ Κράτος. Καὶ ἐπειδὴ ἐμειώθησαν αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων ἐπεμβαίνει ὁ κ. Υπουργὸς καὶ προσπαθεῖ διὰ στραγαλισμοῦ νὰ ἀναπληρώσῃ ὅτι χάνει ἀπὸ τὸ Δημόσιον προϋπολογισμόν. Δὲν δύναμαι, λέγει, νὰ ἐξαναγκάσω τοὺς Ἕλληνας νὰ προμηθεύωνται ὅσα τοὺς χρειάζονται διὰ τὴν συντήρησίν των, καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ὑποχρεώσω, προσπαθῶ διὰ τοῦ χωροφύλακος νὰ εἰσπράξω, ὅτι ἔχω λαμβάνειν. Ἀλλὰ ποῖται εἶναι, κύριοι, αἱ τάσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ; Καὶ εἰς τὸ ἐννεάμηνον παρελθόντην 303 ἑκατομ. ὡς ἔσοδα μὴ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐξετάζων πατόπιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναλογιών τὰ πιθανὰ ἔσοδα 31—32 υποστηρίζει ὅτι θὰ ἔχωμεν πιθανὸν ἔλλειμμα 135 ἑκατομμυρίων. Σχετικῶς μὲ τὸν προϋπολογισμόν 31—32 πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι πᾶσα ἀσφαλὴς πρόβλεψις ἐπὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἔλλειμματος δὲν εἶναι δυνατὴ ἀφού καὶ ἡ ἰδίᾳ Κυβέρνησις οὐδεμίαν πεποίησιν ἔχει εἰς τὰς προβλέψεις τῆς. Ἡ ἀδεσδιότης αὐτῆς ἀποτελεῖ τὸ θλιβερώτερον σημεῖον διὰ τὸν προσπαθοῦντα νὰ προῖδῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡ Κυβέρνησις αὐξάνει διαρκῶς τὸ κοινὸν τοῦ ἀποθεματικοῦ τὸ ὅποσον ἠδύνηθη 296 ἑκατομμύρια, ἀπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ 28—29. Ἡ ἀδεσδιότης ὑπάρχει καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου μέτρου μὲ τὸ ὅποσον ἐζήτησε νὰ ὀχυρωθῇ ἡ Κυβέρνησις δηλαδὴ

τὴν ἐξουσιοδότησιν νὰ ἐλαττώσῃ κατὰ 6 9/10 τοὺς μισθοὺς ὅλων τῶν δημοσίων υπαλλήλων.

Υπάρχουν ἀκόμη αἱ κατὰ κόρον γενόμεναι δηλώσεις τοῦ κ. Υπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι εἶναι ἀσφαλὲς τὸ ἱσχυρῶν ἐφ' ὅσον δὲν θὰ γίνωνν νέαι προαγωγαί. Οὕτω ὁπλίζεται ἡ Κυβέρνησις μὲ νέαν δικτατορικὰ δικαίωμα, μειοῦται τὸ κύρος τῆς Βουλῆς καὶ διαγράφονται ὅλαι αἱ συνταγματικαὶ ἐγγυήσεις, καὶ ὅς δὲν δύναται ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ μεταβάλλῃ τὴν δάσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοιαύτην δικτατορικὴν στάσιν ἔδειξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ ὅταν ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχεν ἐξουσιοδότησιν, ὅπως δι' ἀποφάσεων τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου παρέχεται ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους. Τὸ ἴδιον καὶ τώρα ποῦ ζητεῖ νὰ αὐξήσῃ τὸ ἀποθεματικόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἀποθεματικόν.....

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὅχι, μ' ἀρέσει νὰ προβλέπετε καλὰ.

Μ. Αἰλιανός. Καὶ νὰ μὴ ζητῆτε ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὸ ἀκαθόριστον, προκειμένου περὶ τῶν υπαλλήλων, ὁ πέλεκυς αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς των, εἶναι ὀλέθριον πρᾶγμα καὶ διὰ τοὺς υπαλλήλους, ἀλλ' ἰδίως διὰ τοὺς πολίτας, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ εὔρουν ποτὲ τὸ δικαίον των, διότι δὲν ξέρω ἐάν θὰ εὔρεθον υπάλληλοι, οἱ ὅποιοι θὰ προτιμήσουν νὰ τοὺς κοπῇ ὁ μισθὸς παρὰ νὰ ἀδικηθοῦν οἱ φορολογούμενοι πολῖται. Δὲν θὰ εὔρεθον πολλοὶ υπάλληλοι νὰ τοὺς δικαιοῦσιν, ἔστω καὶ ἂν εἶναι καταφανὲς τὸ δίκαιόν των. Ἐάν εἰς τὸ ἀποθεματικόν προστεθοῦν καὶ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἐσοδεύει ἀντισυνταγματικῶς ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ τῶν υπαλλήλων ἡ Κυβέρνησις θὰ διαχειρίζεται δικτατορικῶς τὰ 9 9/10 καὶ πλέον τοῦ ὅλου προϋπολογισμοῦ.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ποῦ ἔκαμα τὰς δηλώσεις ποῦ λέτε;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Καθημερινῶς τὰς βλέπω εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ὑπὲρ τὸν νόμον περὶ ὑποχρεωτικῶν προαγωγῶν ὑπάρχει καὶ ἓνα ψήφισμα κατὰ τὸ ὅποσον ὁ Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ μὴ ἐγκρίνῃ δαπάνας καὶ αὐτὸ εἶναι σωτήριον.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ κάμωτε προαγωγὰς δημοδιδασκάλων;

Γ. Μαρῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Θὰ κάμωμεν χιλιάς δηλ. τὸ 1)3 ἐκείνων ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνωνν. Δι' ὅλους τοὺς προϋπολογισμοὺς ἐχρειάζοντο ὑπὲρ τὰ 20 ἑκατομ. Αἱ διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς προαγωγῆς κατηργήθησαν, πρέπει νὰ ἀντέχῃ ὁ προϋπολογισμὸς διὰ νὰ γίνῃ μία προαγωγή.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αὐτὰ εἶναι μπαλώματα.

Γ. Μαρῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Προάγεται ἓνας υπάλληλος, μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πίστις.

Π. Τσαλδάρης. Ἐξαρτᾶται δηλ. ἡ προαγωγή καὶ ἐκ τῆς κρίσεως ἀκόμη τοῦ Υπουργοῦ περὶ τῆς ὑπαρχούσης πιστώσεως.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι τὸ ἴδιον σὺν νὰ μοῦ ἐλέγατε, ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν διατρέχει κίνδυνον, διότι δὲν θὰ πληρώσωμε μισθοὺς υπαλλήλων. Ἀλλὰ χρειάζονται ριζικὰ μέτρα νὰ καταργηθοῦν οἱ νόμοι, οἱ ὅποιοι δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθοῦν, νὰ μεταβληθοῦν ὅλαι αἱ διοικητικαὶ καὶ αἱ περιστασιακαὶ καὶ τὸ σύνολον νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους. Ὅταν ὑπάρχῃ δικαίωμα προαγωγῶν εἶναι δυνατόν νὰ γίνωνται ὑπὸ πιέσεις, ὑποχωρήσεις καὶ τὴν πρώτην ὑποχώρησιν τὴν ἔδειξεν ἡ Κυβέρνησις μὲ τὸ ζήτημα τὸ ὅποσον ἔθιξεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Ἀλλὰ καὶ ἄλλην παρατήρησιν ἔχω νὰ κάμω, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὴν κατανομήν των διαφόρων πιστώσεων. Διότι εἶναι ἐνδεδεγμένον ἡ αὐξήσις νὰ κατανεμηθῇ εἰς διαφόρους εἰναι ἐνδεδεγμένον ἡ αὐξήσις νὰ κατανεμηθῇ εἰς διαφόρους πιστώσεις ἀναλόγως τῆς σημασίας καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἐχομεν δύο πιστώσεις οὐχ εἰς τὸ ὕψος εἰς τὸ ὅποσον εὑρίσκοντο εἰς τὸν προϋπολογισμόν 1927—28. Πρόκειται διὰ τὴν

στέγασιν, διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ δαπάνη ἐλαττοῦται κατὰ 35 ἑκατομ. καὶ διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἀμυναν τῆς χώρας, διὰ τὴν ὁποῖαν κατὰ μὲν τὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1927—28 αἱ δαπάναι ἀνῆρχοντο εἰς 1645 ἑκατομ. εἰς δὲ τὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1931—32 προβλέπονται εἰς 1653 ἑκατομ. συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Υπουργείου τῆς Ἀεροπορίας. Ἡ μείωσις αὕτη δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ Νεωτικόν, τοῦ ὁποῖου ὁ προϋπολογισμὸς αὐξάνει κατὰ 18 ἑκατομ. ἐνῶ τὰ τετραπλᾶ σύνορά μας δὲν προστατεύονται ὑπὸ οὐδεμιᾶς συνθήκης φιλίας ὅπως τὰ παλαιὰ μας. Ἡ μόνη ἀπάντησις εἰς τὸν ἱσχυρισμὸν ὅτι τὰ ἔσοδα εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὰς δημιουργηθείσας ἐκ τῶν συνθηκῶν περιστάσεις εἶναι αὕτη. Ἀλλ' ἡ μείωσις δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ προσωπικόν, διὰ τὸ ὅποσον γίνονται αὐξήσεις, ἀλλ' εἰς τὸ ὕλικόν. Οὕτω τὰ μὲν ἔσοδα διὰ τὸ προσωπικόν ἦσαν 1993 ἑκατομ. κατὰ τὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1927—28, ἐνῶ κατὰ τὸν προϋπολογισμόν 1931—32 εἶναι 1435 διὰ τὸν στρατόν, τὸ ναυτικόν καὶ τὴν ἀεροπορίαν.

Ἀντιθέτως, ἡ ἐκτακτος δαπάνη διὰ τὸ ὕλικόν ἡλαττώθη κατὰ 200 ἑκατομ. καὶ τοῦτο εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν αἱ Στρατιωτικαὶ ἀποθήκαι εἶναι κεναί.

Γ. Μαρῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Ἐλθμονήσατε τὰ ἀδιάθετα. Πάρετε τὸν Προϋπολογισμόν τῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης καὶ θὰ ἴδῃτε ὅτι πέρυσιν ἐδώσαμεν 70 ἑκατομ. ἐδώσαμεν δὲ ἀκόμη...

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αὐτὰ σὰς τὰ ἔδωσεν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κ. Καφαντάρη.

Γ. Μαρῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Παρρηγεῖται διὰ πρώτην φοράν ἐγένοντο ἐν Ἑλλάδι ἀνευ δανείου.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὑπάρχει πιθανότης μείωσης τῶν εἰσπράξεων τῶν τακτικῶν ἐσόδων καὶ ἀκόμη 200 ἑκατομ. ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἐσόδων. Ἀλλ' ὅσα καὶ ἂν εἶναι τὰ παραπτώματα τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἠδύνατο ὅλα νὰ συγχωρηθοῦν, ἐάν ἐφρόντιζεν αὕτη νὰ προσαρμόσῃ τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῆς χώρας. Τὸ ἔθνικόν της εἰσόδημα καὶ ἂν φθάσῃ τὰ 45.000.000.000 ὡς ἱσχυρίζεται ὁ Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν μεταβάλλει τὸ γεγονός ὅτι ἡ φορολογία εἶναι βαρύτερα τῶν δυνάμεων τοῦ λαοῦ. Πέρυσιν εἰχαμεν προσαγάγει συγκριτικούς πίνακας, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύετο ὅτι ἡ χώρα βαρύνεται περισσύτερον ἀπὸ ὅλας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, διότι εἰς οὐδεμίαν χώραν ἀπομένει διὰ τὸν πολίτην τόσον γλιτοχρον ποσὸν ὅσον διὰ τὸν Ἕλληνα. Ἐκκατατρίβηται ὡς ὑπερβολικοὶ πέρυσιν, ἐφέτος ὅμως πού ἐφθάσαμεν ἐκεῖ ποῦ βλέπετε, δὲν δύναται κανεὶς νὰ μᾶς χαρακτηρίσῃ ὡς ὑπερβολικούς. Τὰ συμπτώματα τῆς κρίσεως ἀνεφάνησαν καὶ εἰς τὰ δημόσια οἰκονομικά, ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπεδείχθη ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐμμέσων φόρων. Τοῦτο δὲ εἶναι τραγὴ ἀπόδειξις τῆς καταναλωτικῆς μείωσης. Ἐπίσης προκύπτει ὅτι ἐμειώθησαν σημαντικῶς αἱ εἰσπράξεις τοῦ χαρτοσήμου, πρᾶγμα τὸ ὅποσον ἀποδεικνύει ὅτι ἐμειώθησαν αἱ συναλλαγαί. Καὶ ὁ Υπουργὸς προσπαθεῖ νὰ πληρώσῃ τὰ κενὰ ἀποστραγγίζων τὸν λαόν διὰ τῆς ἀπηνόου καταδιώξεως τῶν φορολογουμένων. Ἡ Κυβέρνησις δὲν πιέζει μόνον τὸν λαόν διὰ μιᾶς σκληρᾶς διοικητικῆς ἐπεμβάσεως, ἀλλὰ ξένη πρὸς τὰς στενοχωρίας τοῦ λαοῦ ἐξακολουθεῖ τὸν χαθὸς της εἰς αὐτὴν τὴν τραγικὴν στιγμήν τῆς χώρας αὐξάνουσα τὰς δαπάνας.

Γ. Μαρῆς (Υπ. Οἰκονομικῶν). Ὁ Προϋπολογισμὸς ἔτσι τοῦλάχιστον ἀναφέρει ἔχει ὀλιγώτερα ἔξοδα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡ Κυβέρνησις ἐχρεωκόπησε παταγωδῶς εἰς τὴν δημοσιονομικὴν τῆς πολιτικῆς καὶ τὴν μόνην ὑπηρεσίαν τὴν ὁποῖαν ἡμπορεῖ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν χώραν εἶναι νὰ ὁμολογήσῃ εὐκρινῶς τοῦτο. Τὰ πράγματα δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ αἰσιοδοξῶ. Ἐκκατατρίβηται καὶ πέρυσιν ὡς ἡττοπαθῆς ἀλλ' αὐτὸς εἶναι ὁ κληρὸς ὅλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι δὲν σπεύδουν νὰ χειροκροτήσων μίαν πολιτικὴν, τὴν ὁποῖαν θεωροῦν ἀτυχῆ. Ἐάν ἐξακολουθήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἰδίαν πορείαν μοιραίως θὰ ὀδηγηθῇ ἡ χώρα εἰς πτώχευσιν. Ἡ Κυβερ-

νήσις περιορίσθη νὰ ἀνασχευάσῃ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν μας, ὑπερετίμησε δὲ τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τῆς χώρας καὶ πληρώνει ἀκριβὰ διὰ τὴν πλάνην της, διότι ἡ δημοσιονομικὴ τῆς πολιτικὴ οὐδέποτε θὰ τύχῃ τῆς συγχωρήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα θὰ ἀναγράφῃ ἡ ἱστορία τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς μεγαλομανοῦς πολιτικῆς. Κάθ' ἡ νῆα αὐξήσις, ἔστω καὶ μὲ σύγχρονον ἐξέυρεσιν νέου πόρου, θὰ εἶναι καταστρεπτικὴ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

Ἀλλὰ, συνεχίζει, κοπτόμεθα διὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν, χωρὶς νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ συμφέροντα τῶν καταναλωτῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἰδίων παραγωγικῶν τάξεων, διότι ὅτι περισσεύει ἀπὸ τοὺς καταναλωτάς, αὐτὸ θὰ εἶνε διαρκὲς καὶ αὐτὸ θὰ μείνῃ. Δὲν εἶμαι, λέγει, ἐξ ἐκείνων ποῦ ἀρνοῦνται τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν διαφορῶν κοινωνικοοικονομικῶν ζητημάτων. Τούναντίον μάλιστα τὴν θέλω, ἀλλὰ τὴν θέλω ἐσκεμμένην καὶ σώφρονα. Ἀλλ' ἡ ἀνάμιξις αὕτη ὑπερέβη κάθε ὅριον. Καὶ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐξάντλησιν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τὴν δημιουργηθεῖσαν κρίσιν. Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ὅλοι ὅτι ἀνάμιξις σημαίνει διαρκὴ δαπάνην, σημαίνει φόρους. Ἀλλὰ καὶ οἱ διαρκεῖς φόροι σημαίνουν διαρκεῖς κινδύνους καὶ ἡ ἀποσώθῃσις αὐτῶν ὡς ἀποτελέσῃ τὴν μόνην μέριμναν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ὅραν 5 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις.

Π. Τσαλδάρης. Πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, θεωρῶ ὑποχρεωσέν μου νὰ εἰπω τινὰ σχετικῶς μὲ τὴν συζήτησιν τὴν γενομένην σήμερον τὴν προΐαν. Ἡ Βουλὴ κατήντησε νὰ ἐκλαμόνῃ τὸ νομοθετικὸν ἔργον ὡς πάρεργον. Σήμερον τὴν προΐαν ἔμαθον ὅτι χθὲς ἀργὰ ἐψηφίσθησαν νομοσχέδια τινὰ περὶ τῶν ὁποίων εἶχα ἰδιαίτερος παρακκλήσῃ νὰ μὴ συμπεριληφθοῦν εἰς ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη συζήτησεως. Τὸ περὶ κληροδοτημάτων π. χ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καλὰ, ἂν θέλετε νὰ θεωρηθῇ μὴ ψηφισθέν.

Π. Τσαλδάρης. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ παρεμβάλλωμεν ἐμπόδια, οὐχ' ἤττον ὅμως ἐκ μέρους τῶν Υπουργῶν δὲν ἐτηρήθη πάντοτε ἡ αὐτὴ τακτικὴ ἐναντι τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Πρὸ ἡμερῶν, ὁ κ. Υπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπέμεινε ὅπως τὴν 3ην προΐαν ψηφισθῇ ὁ Ὁργανισμὸς τοῦ Υπουργείου. Ἡ ἀμοιβαία τάξις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς, δὲν ἐκανοποιεῖται διὰ τοῦτο. Τοιοῦτον νομοσχέδιον δὲν ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ. Τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ δὲν ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ ἀνευ τῆς συμμετοχῆς τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ε. Βενιζέλος. Ἀλλὰ δὲν εἰσθε παρών.

Π. Τσαλδάρης. Ἦδη εἰσέρχομαι εἰς τὸ ζήτημα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὁ προϋπολογισμὸς παρουσιάζει κατὰ τὸ νεωτεριστικὸν ἀπὸ ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως. Τὰ δωδεκατημόρια δὲν χωρίζονται ἀλλὰ παρουσιάζουν τὸν φόρον ὡς ἓν. Ὁρθότερον θὰ ἦτο νὰ εἶναι κατ' ἰδίαν κεφάλαια, ἵνα γνωρίζῃ ὁ λαὸς ἐκεῖνα ποῦ πληρώνει καὶ διατὶ τὰ πληρώνει.

Γ. Μαρῆς (Υπ. Οἰκ.) Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ εἶναι πλέον χωριστά. Θὰ ἦτο λογιστικὴ ἀταξία.

Π. Τσαλδάρης. Ἐάν θέσατε προσθέτους φόρους δὲν θὰ τοὺς θέσατε ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ συνόλου καὶ τῶν συσσωματωθέντων προσθέτων.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐάν πρόκειται νὰ δάλωμεν πρόσθετον φόρον θὰ δάλωμεν τόσα, ὅσα χρειάζονται. Ἀλλως τε δι' αὐτοῦ ἐδιορθώθη καὶ μία ἄλλη ἀταξία, τῆς ἐκδόσεως δύο γραμμικῶν ἀπὸ τοὺς ταμίαις.

Π. Τσαλδάρης. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν με ἐπέεσατε. Κατὰ τὴν παρελθούσαν σύνοδον ἐψηφίσθη ἀρ' ἐτέρου νόμος, διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καταργήσῃ τὰ εἰδικὰ ταμεία, τὰ ὁποῖα δὲν ἐξυπηρετοῦν τὸν γενικὸν σκοπὸν καὶ ἡ συσσωμάτωσις τῶν ὁποίων ὑπεστηρίχθη ἀπὸ ὅλους μας. Καὶ ἂν ἡ Κυβέρνησις ἤλλαξε σκέψιν...